

Հին Կտակարան

Շարակարգութեամբ նախնեացն
մերոց եւ ճշմարտասիրաց
թարգմանչաց

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին եւ զերկիր: 2 Եւ երկիր էր աներեւոյթ եւ անպատրաստ. եւ խաւար ի վերայ անդնոց. եւ հոգի Աստուծոյ շրջէր ի վերայ ջուրց: 3 Եւ ասաց Աստուած. Եղիցի լոյս. եւ եղև լոյս: 4 Եւ ետես Աստուած զլոյսն զի բարի է: Եւ մեկնեաց Աստուած ի մէջ լուսոյն եւ ի մէջ խաւարին: 5 Եւ կոչեաց Աստուած զլոյսն տիւ, եւ զխաւարն կոչեաց գիշեր: Եւ եղև երեկոյ՝ եւ եղև վաղորդայն՝ ար մի: 6 Եւ ասաց Աստուած. Եղիցի հաստատութիւն ի մէջ ջրոցդ, եւ եղիցի մեկնել ի մէջ ջուրցդ եւ ջուրց: Եւ եղև այնպէս: 7 Եւ արար Աստուած զհաստատութիւնն: Եւ անջրպետեաց Աստուած ի մէջ ջրոյն որ ի ներքոյ հաստատութեանն, եւ ի մէջ ջրոյն որ ի վերոյ հաստատութեանն: 8 Եւ կոչեաց Աստուած զհաստատութիւն երկին: Եւ ետես Աստուած զի բարի է: Եւ եղև երեկոյ, եւ եղև վաղորդայն, ար երկրորդ: 9 Եւ ասաց Աստուած. Ժողովեցին ջուրքդ որ ի ներքոյ երկնից ի ժողով մի, եւ երեւեցի ցամաքն: Եւ եղև այնպէս. եւ ժողովեցան ջուրքն, որ ի ներքոյ երկնից ի ժողովս իւրեանց. եւ երեւեցաւ ցամաքն: 10 Եւ կոչեաց Աստուած զցամաքն երկիր. եւ զժողովս ջուրցն կոչեաց ծովս: Եւ ետես Աստուած զի բարի է: 11 Եւ ասաց Աստուած. Բոյնեցէ երկիր բանջար խոտոյ. սերմանել սերմն ըստ ազգի եւ ըստ նմանութեան. եւ ծառ պտղաբեր՝ առնել պտուղ ըստ ազգի իւրում. որոյ սերմն իւր ի նմին ըստ ազգի ի նմանութիւն ի վերայ երկրի: Եւ եղև այնպէս: 12 Եւ եհան երկիր բանջար խոտոյ, սերմանել սերմն որ է ի վերայ ամենայն երկրի. եւ փայտ պտղաբեր առնել պտուղ՝ որոյ սերմն իւր ի նմին ըստ ազգի ի վերայ երկրի: Եւ ետես Աստուած զի բարի է: 13 Եւ եղև երեկոյ, եւ եղև վաղորդայն, ար երրորդ: 14 Եւ ասաց Աստուած՝ Եղիցին լուսաւորք ի հաստատութեան երկնից, ի լուսաւորութիւն ի վերայ երկրի. եւ մեկնել ի մէջ տուրնջեան, եւ ի մէջ գիշերոյ. եւ եղիցին ի նշանս, եւ ի ժամանակս, եւ յաւուրս, եւ ի տարիս: 15 Եւ եղիցին ի լուսաւորութիւն ի հաստատութեան երկնից ծագել յերկիր. եւ եղև այնպէս: 16 Եւ արար Աստուած զերկուս լուսաւորսն զմեծամեծս. զլուսաւորն մեծ յիշխանութիւն տուրնջեան, եւ զլուսաւորն փոքր յիշխանութիւն գիշերոյ. եւ զաստեղս: 17 Եւ եղ զնոսա Աստուած ի հաստատութեան երկնից լուսատու լինել յերկիր: 18 Եւ իշխել տուրնջեան եւ գիշերոյ, եւ մեկնել ի մէջ լուսոյն եւ ի մէջ խաւարին: Եւ ետես Աստուած զի բարի է: 19 Եւ եղև երեկոյ, եւ եղև վաղորդայն, ար չորրորդ: 20 Եւ ասաց Աստուած. Հանցեն ջուրք զեռունս շնչոց կենդանեաց, եւ թռչունս թեւաւորս ի վերայ երկրի ըստ հաստատութեան երկնից: Եւ եղև այնպէս: 21 Եւ արար Աստուած կէտս մեծամեծս, եւ զամենայն շունչ զեռնոց կենդանեաց, զոր հանին ջուրք ըստ ազգի իւրեանց. եւ զամենայն թռչունաս թեւաւորս ըստ ազգի: Եւ ետես Աստուած զի բարի էն: 22 Եւ արինեաց զնոսա Աստուած եւ ասէ. Աճեցէք եւ բազմացարուք, եւ լցէք զջուրսդ որ ի ծովս. եւ թռչունքդ բազմացին ի վերայ երկրի: 23 Եւ եղև երեկոյ, եւ եղև վաղորդայն, ար հինգերորդ: 24 Եւ ասաց Աստուած. Հանցէ երկիր շունչ կենդանի ըստ ազգի չորքոտանի, եւ սողունս, եւ զազանս երկրի ըստ ազգի: Եւ եղև այնպէս: 25 Եւ արար Աստուած զգազանս երկրի ըստ ազգի, եւ զանասունս ըստ ազգի, եւ զամենայն սողունս երկրի ըստ ազգի իւրեանց: Եւ ետես Աստուած զի բարի էն: 26 Եւ ասաց Աստուած. Արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում եւ ըստ նմանութեան, եւ իշխեսցեն ձկանց ծովու. եւ թռչնոց երկնից, եւ անասնոց, եւ ամենայն երկրի, եւ ամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի: 27 Եւ արար Աստուած զմարդն ի պատկեր իւր. ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա. արու եւ էգ արար զնոսա: 28 Եւ արինեաց զնոսա Աստուած՝ եւ ասէ. Աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք զերկիր. եւ տիրեցէք դմա. եւ իշխեցէք ձկանց ծովու, եւ թռչնոց երկնից, եւ ամենայն անասնոց. եւ ամենայն երկրի, եւ ամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի: 29 Եւ ասաց Աստուած. Ահաւաղիկ ետու ձեզ զամենայն խոտ սերմանելի՝ սերմանել սերմն ըստ ազգի եւ ըստ նմանութեան, որ է ի վերայ ամենայն երկրի. եւ ամենայն փայտ որ ունիցի պտուղ սերման սերմանելոյ, ձեզ լիցի ի կերակուր: 30 Եւ ամենայն գազանաց երկրի. եւ ամենայն թռչնոց երկնից. եւ ամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի՝ որ ունիցի շունչ կենդանի. եւ ամենայն խոտ դալար ի կերակուր: Եւ եղև այնպէս: 31 Եւ ետես Աստուած զամենայն զոր արար, եւ ահա բարի էն յոյժ: Եւ եղև երեկոյ, եւ եղև վաղորդայն, ար վեցերորդ:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ կատարեցան երկինք եւ երկիր եւ ամենայն զարդ նոցա: 2 Եւ կատարեաց Աստուած յաւուրն վեցերորդի զամենայն զգործս իւր՝ զոր արար: Եւ հանգեաւ յաւուրն եւթներորդի յամենայն գործոց իւրոց՝ զոր արար: 3 Եւ աւրինեաց Աստուած զաւրն եւթներորդ, եւ սրբեաց զնա. զի ի նմա հանգեաւ յամենայն գործոց իւրոց՝ զոր սկսաւ առնել Աստուած: 4 Այս է զիր արարածոց երկնի եւ երկրի, յաւուր յորում արար Աստուած զերկինս եւ զերկիր: 5 Եւ զամենայն բանջար վայրի՝ մինչչեւ լեալ էր ի վերայ երկրի, եւ զամենայն խոտ վայրի մինչչեւ բուսեալ էր, զի չեւ եւս էր տեղացեալ Տեառն Աստուծոյ ի վերայ երկրի. եւ մարդ չէր՝ որ զործէր զերկիր: 6 Բայց աղբիւր ելանէր յերկրէ՝ եւ ոռոգանէր զամենայն երեսս երկրի: 7 Եւ ստեղծ Տէր Աստուած զմարդն հող յերկրէ. եւ փչեաց յերեսս նորա շունչ կենդանի, եւ եղեւ մարդն յոգի կենդանի: 8 Եւ տնկեաց Աստուած զդրախտն յեղեմ ընդ արեւելս, եւ եղ զմարդն զոր ստեղծ: 9 Եւ բուսոյց եւս Տէր Աստուած յերկրէ զամենայն ծառ գեղեցիկ ի տեսանել, եւ քաղցր ի կերակուր. եւ զծառն կենաց ի մէջ դրախտին, եւ զծառն զիտելոյ զգիտութիւն բարւոյ եւ չարի: 10 Եւ դետ ելանէր յեղեմայ ոռոգանել զդրախտն. եւ անտի բաժանի ի չորս առաջս: 11 Անուն միումն Փիտովն. նա է որ պատէ զամենայն երկիրն Եփրատայ, անդ ուր ոսկին է. 12 եւ ոսկի երկրին այնորիկ ազնիւ. եւ անդ է սուտակն եւ ակն դահանակ: 13 Եւ անուն գետոյն երկրորդի Գեհովն. նա պատէ զամենայն երկիրն Եթովպացոց: 14 Եւ գետն երրորդ՝ Տիգրիս, նա է որ երթայ յանդիման Ասորեստանի: Եւ գետն չորրորդ Եփրատէս: 15 Եւ առ Տէր Աստուած զմարդն զոր արար, եւ եղ զնա ի դրախտին փափկութեան զործել զնա եւ պահել: 16 Եւ պատուիրեաց Տէր Աստուած Ադամայ՝ եւ ասէ. Յամենայն ծառոց որ է ի դրախտիդ՝ ուտելով կերիցես: 17 Բայց ի ծառոյն զիտութեան բարւոյ եւ չարի՝ մի ուտիցէք, զի յորում աւուր ուտիցէք ի նմանէ՝ մահու մեռանիցիք: 18 Եւ ասաց Տէր Աստուած, ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լինել, արասցուք դմա աւգնական ըստ դմա: 19 Եւ ստեղծ եւս Տէր Աստուած զամենայն զազանս վայրի, եւ զամենայն թռչունս երկնից. եւ ան զնոսա առ Ադամ տեսանել զինչ կոչեաց զնոսա: Եւ ամենայն շնչոյ կենդանւոյ զինչ եւ անուանեաց Ադամ, այն անուն է նորա: 20 Եւ կոչեաց Ադամ անուանս ամենայն անասնոց, եւ ամենայն թռչնոց երկնից, եւ ամենայն զազանաց վայրի. բայց Ադամայ ոչ գտաւ աւգնական նման նմա: 21 Եւ արկ Տէր Աստուած թմբբութիւն ի վերայ Ադամայ, եւ ննջեաց. եւ առ մի ի կողից նորա՝ եւ ելից ընդ այնր մարմին: 22 Եւ շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր առ յԱդամայ ի կին, եւ ան զնա առ Ադամ: 23 Եւ ասէ Ադամ. Ա՛յս այժմիկ ոսկր յոսկերաց իմոց, եւ մարմին ի մարմնոյ իմոյ. սա՛ կոչեացի կին, զի յառնէ իւրմէ առաւ: 24 Վասն այնորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ եւ զմայր իւր, եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ: 25 Եւ եղիցին երկուքն ի մարմին մի: Եւ էին երկոքեան մերկ՝ Ադամ եւ կին իւր, եւ ոչ ամաչէին:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ Գ

Բ 1 Եւ աւձն էր իմաստնագոյն քան զամենայն զազանս որ ի վերայ երկրի զոր արար Տէր Աստուած: Եւ ասէ աւձն ցկինն. Զի՞ է զի ասաց Աստուած թէ յամենայն ծառոց որ իցեն ի ներքս ի դրախտի այդր՝ մի ուտիցէք: 2 Եւ ասէ կինն ցաւձն. Ի պտղոյ ծառոյ դրախտիդ կերիցուք: 3 Բայց ի պտղոյ ծառոյն, որ է ի մէջ դրախտին, ասաց Աստուած՝ Մի ուտիցէք ի նմանէ, եւ մի հուպ լինիցիք՝ զի մի մեռանիցիք: 4 Եւ ասէ աւձն ցկինն. Ոչ եթէ մահու մեռանիցիք: 5 Զի զիտէր Աստուած թէ յորում աւուր ուտիցէք ի նմանէ, բանայցեն աչք ձեր, եւ լինիցիք իբրեւ զԱստուածս, ճանաչել զբարի եւ զչար: 6 Եւ ետես կինն՝ զի բարի էր ծառն ի կերակուր, եւ հաճոյ աչաց հայելոյ, եւ գեղեցիկ ի տեսանել: Եւ առ ի պտղոյ նորա, եկեր. եւ ետ առն իւրում ընդ իւր, եւ կերան: 7 Եւ բացան աչք երկոցունց, եւ զիտացին զի մերկ էին. եւ կարեցին տերես թգենւոյ, եւ արարին իւրեանց սփածանելիս: 8 Եւ լուան զձայն զգնալոյ Տեառն Աստուծոյ ի դրախտի անդ՝ ընդ երեկս, եւ թաքեան Ադամ եւ կին իւր յերեսաց Տեառն Աստուծոյ՝ ի մէջ ծառոց դրախտին: 9 Եւ կոչեաց Տէր Աստուած զԱդամ, եւ ասէ ցնա. Ու՛ր ես: 10 Եւ ասէ. Լուայ զձայն քո ի դրախտի աստ՝ եւ երկեայ. քանզի մերկ էի՝ եւ թաքեայ: 11 Եւ ասէ ցնա. Ո՞ւ պատմեաց քեզ թէ մերկ ես. բայց եթէ ի ծառոյն յորմէ պատուիրեցի քեզ՝ անտի եւ եթ չուտել, կերա՛ր արդեւք ի նմանէ: 12 Եւ ասէ Ադամ. Վի՛նս զոր ետուր ընդ իս՝ սա ետ ինձ ի ծառոյ

անտի եւ կերայ: 13 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցկինն. Զի՞նչ գործեցեր զայդ: Եւ ասէ կինն. Օձն խաբեաց զիս, եւ կերայ: 14 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցաւն. Փոխանակ զի արարեր դու զայն, անիծեալ լիջիր դու յամենայն անասնոց եւ յամենայն գազանաց երկրի. ի վերայ լանջաց եւ որովայնի քոյ գնացես, եւ հող կերիցես զամենայն աւուրս կենաց քոց: 15 Եւ եղից թշնամութիւն ի մէջ քո եւ ի մէջ կնոջդ, եւ ի մէջ զաւակի քոյ եւ ի մէջ զաւակի դորա. նա սպասեցէ քում գլխոյ, եւ դու սպասեցես նորա զարշապարի: 16 Եւ ցկինն ասէ. Բազմացուցանելով բազմացուցից զտրտութիւնս քո եւ զհեծութիւնս քո. տրտութեամբ ծնես որդիս. եւ առ այր քո դարձ քո. եւ նա տիրեցէ քեզ: 17 Եւ ցԱդամ ասէ. Փոխանակ զի լուար ձայնի կնոջդ քոյ, եւ կերար ի ծառոյ անտի, յորմէ պատուիրեցի քեզ անտի միայն չուտել, եւ կերար ի նմանէ, անիծեալ լիցի երկիր ի գործս քո. տրտութեամբ կերիցես զնա զամենայն աւուրս կենաց քոց: 18 Փուշ եւ տատասկ բուռուցէ քեզ. եւ կերիցես զբանջար վայրի: 19 Քրտամբք երեսաց քոց կերիցես զհաց քո, մինչեւ դարձցիս յերկիր ուստի առար. զի հող էիր եւ ի հող դարձցիս: 20 Եւ կոչեաց Ադամ զանուն կնոջ իւրոյ կեանս. զի նա է մայր ամենայն կենդանեաց: 21 Եւ արար Տէր Աստուած Ադամայ եւ կնոջ նորա հանդերձս մաշկեղէնս, եւ զգեցոյց զնոսա: 22 Եւ ասէ Տէր Աստուած. Ահա Ադամ եղեւ իբրեւ զմի ի մէնջ՝ զհտել զբարի եւ զչար: Եւ արդ գուցէ ձգիցէ զձեռն եւ առնուցու ի ծառոյն կենաց, ուտիցէ եւ կեցցէ յաւիտեան: 23 Եւ եհան արձակեաց զնա Տէր Աստուած ի դրախտէ անտի փափկութեան՝ գործել զերկիր ուստի առաւ: 24 Եւ եհան զԱդամ, եւ բնակեցոյց յանդիման դրախտին փափկութեան. եւ հրամայեաց քերթից եւ բոցեղէն սրոյ շուրջանակաւ պահել զգանապարհս ծառոյն կենաց:

ՕՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Եմուտ Ադամ առ Եւայ կին իւր, եւ յղացաւ եւ ծնաւ զԿային. եւ ասէ. Ստացայ մարդ Աստուծով: 2 Եւ յաւել ծնանէլ զեղբայր նորա զՀաբէլ: Եւ եղեւ Հաբէլ հովիւ խաշանց, եւ Կային գործէր զերկիր: 3 Եւ եղեւ յետ աւուրց՝ եբեր Կային ի պտոյն երկրի պատարագ Աստուծոյ: 4 Աժ եւ Հաբէլ յանդրանկաց խաշանց իւրոց եւ ի պարարտաց նոցա: Եւ հայեցաւ Աստուած Յաբէլ եւ ի պատարագս նորա: 5 Եւ ի Կային եւ ի զոհս նորա ոչ նայեցաւ: Եւ տրտմեցաւ Կային յոյժ, եւ խոնարհեցան անկան երեսք իւր: 6 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցԿային. Ընդ է՞ր տրտմեցար, կամ ընդ է՞ր խոնարհեցան անկան երեսք քո: 7 Ոչ ապաքէն եթէ ուղիղ մատուցանես, եւ ուղիղ ոչ բաժանես՝ մեղար. լուռ լեր, առ քեզ լիցի դարձ նորա, եւ դու տիրեցես նմա: 8 Եւ ասէ Կային ցՀաբէլ եղբայր իւր. Եկ երթիցուք ի դաշտ: Եւ եղեւ իբրեւ չոգան ի դաշտ անդր, յարեաւ Կային ի վերայ Աբիլի եղբար իւրոյ եւ սպան զնա: 9 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցԿային. Ու՛ր է Հաբէլ եղբայր քո. եւ նա ասէ՝ Զգիտեմ. միթէ պահապան իցեմ եղբարս իմոյ: 10 Եւ ասէ Աստուած. Զի՞նչ գործեցեր զայդ. գոչումն արեան եղբար քո բողոքէ առ իս յերկր: 11 Եւ արդ՝ անիծեալ լիջիր դու ի վերայ երկրի, որ եբաց զբերան իւր ընդունել զարիւն եղբար քոյ ի ձեռաց քոց: 12 Զի գործիցես զերկիր՝ եւ ոչ յաւելցէ տալ քեզ զգաւրութիւն իւր. երերեալ եւ տատանեալ եղիցես ի վերայ երկրի: 13 Եւ ասէ Կային ցՏէր Աստուած. Մեծ է պատիժ իմ քան զթողուլդ զիս: 14 Եթէ հանես զիս այսաւր յերեսաց երկր, եւ յերեսաց քոց թաքեայց. եւ լինիցիմ երերեալ եւ տատանեալ յերկրի. եւ եղիցի ամենայն որ գտանիցէ զիս՝ սպանցէ զիս: 15 Եւ ասէ ցնա Տէր Աստուած. Ոչ այդպէս: Ամենայն որ սպանանէ զԿային, եւթն վրէժս լուծցէ: Եւ եղ Տէր Աստուած նշան ի Կային՝ չսպանանել զնա ամենայնի որ գտանիցէ զնա: 16 Եւ ել Կային յերեսաց Աստուծոյ եւ բնակեցաւ յերկրին նայիդ յանդիման Եդեմայ: 17 Եմուտ Կային առ կին իւր, եւ յղացաւ եւ ծնաւ զԵնոք: Եւ շինէր քաղաք, եւ դնէր անուն քաղաքին յանուն որդւոյ իւրոյ Ենոքայ: 18 Եւ եղեւ որդի Ենոքայ Գայերիդադ: Եւ Գայերիդադ ծնաւ զՄայիլ: Եւ Մայիլ ծնաւ զՄաթուսաղա: Եւ Մաթուսաղա ծնաւ զՂամէք: 19 Եւ առ իւր Ղամէք երկուս կանայս. անուն միումն Ադդա, եւ անուն երկրորդին Սէլլա: 20 Եւ ծնաւ Ադդա զՅովբէլ. նա է հայր այնոցիկ որ բնակեալ են ի վրանս խաշնարածաց: 21 Եւ անուն եղբար նորա Յովբադ: Նա է հայր՝ որ եցոյց զերգս եւ զքնարս: 22 Եւ Սէլլա ծնաւ զԹոբէլ, եւ էր ճարտարապետ դարբին՝ պղնձոյ եւ երկաթոյ. եւ քոյր Թովբէլայ Նոյեմա: 23 Եւ ասէ Ղամէք ցկանայս իւր ցԱդդա եւ ցՍէլլա. Լուարուք ձայնի իմում կանայք Ղամէքայ, եւ ունկն դիք բանից իմոց, զի այր սպանի ի վերս ինձ, եւ երիտասարդ՝ ի հարուածս ինձ: 24 Զի թէ եւթն անգամ վրէժք խնդրիցին ի Կայենէ. ապա եւ ի Ղամէքայ եւթնանանեկին եւթն:

Դ 25 Եմուտ Ադամ առ Եւայ կին իւր, եւ յղացաւ եւ ծնաւ որդի. եւ անուանեաց զանուն նորա Մէթ. ասէ. Ձի յարոյց ինձ Աստուած զաւակ այլ փոխանակ Հաբիլի զոր սպանն Կային: 26 Եւ Սեւթայ եղև որդի, եւ անուանեաց զանուն նորա Էնովս. նա յուսացաւ կոչել զանուն Տեառն Աստուծոյ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Այս է գիր արարածոց մարդկան. յաւուր յորում արար Աստուած զԱդամ. ըստ պատկերի Աստուծոյ ստեղծ զնա. 2 արու եւ էգ արար զնոսա, եւ արինեաց զնոսա. եւ անուանեաց զանուն նոցա Ադամ, յաւուր յորում արար զնոսա: 3 Եկեաց Ադամ ամս երկերիւր եւ երեսուն. եւ ծնաւ ըստ կերպարանաց իւրոց եւ ըստ պատկերի իւրում. եւ անունեաց զանուն նորա Մէթ: 4 Եւ եղեն աւուրք Ադամայ յետ ծնանելոյ նորա զՄէթ՝ ամբ եւթնհարեր. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 5 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Ադամայ զորս եկեաց, ամբ ինն հարեր եւ երեսուն, եւ մեռաւ: 6 Եւ եկեաց Մէթ ամս երկերիւր եւ հինգ, եւ ծնաւ զԵնովս: 7 Եւ եկեաց Մէթ յետ ծնանելոյ նորա զԵնովս՝ ամս եւթնհարեր եւ եւթն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 8 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Մէթայ ամբ ինն հարեր եւ երկոտասան, եւ մեռաւ: 9 Եւ եկեաց Ենովս ամս հարեր եւ իննըսուն, եւ ծնաւ զԿայնայն: 10 Եւ եկեաց Ենովս յետ ծնանելոյ նորա զԿայնայն՝ ամս եւթնհարեր եւ տասն եւ հինգ, եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 11 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Ենովսայ՝ ամբ ինն հարեր եւ հինգ, եւ մեռաւ: 12 Եւ եկեաց Կայնայն ամս հարեր եւ եւթանասուն, եւ ծնաւ զՄադադայել: 13 Եւ եկեաց Կայնայն յետ ծնանելոյ նորա զՄադադայել՝ ամս եւթնհարեր եւ քառասուն, եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 14 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Կայնայնայ՝ ամբ ինն հարեր եւ տասն, եւ մեռաւ: 15 Եւ եկեաց Մադադայել ամս հարեր եւ վաթսուն եւ հինգ, եւ ծնաւ ըզՅարեղ: 16 Եւ եկեաց Մադադայել յետ ծնանելոյ նորա ըզՅարեղ՝ ամս եւթնհարեր եւ երեսուն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 17 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Մադադայելի՝ ամբ ութ հարեր եւ իննսուն եւ հինգ, եւ մեռաւ: 18 Եւ եկեաց Յարեղ ամս հարեր եւ վաթսուն եւ երկու, եւ ծնաւ զԵնոք: 19 Եւ եկեաց Յարեղ յետ ծնանելոյ նորա զԵնոք՝ ամս ութ հարեր. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 20 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Յարեղի՝ ամբ ինն հարեր վաթսուն եւ երկուք, եւ մեռաւ: 21 Եւ եկեաց Ենոք ամս հարեր վաթսուն եւ հինգ, եւ ծնաւ զՄաթուսադա: 22 Եւ հաճոյ եղև Ենոք Աստուծոյ յետ ծնանելոյ նորա զՄաթուսադա՝ ամս երկերիւր: Եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 23 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Ենոքայ՝ ամբ երեք հարեր եւ վաթսուն եւ հինգ: 24 Եւ հաճոյ եղև Ենոք Աստուծոյ եւ ոչ ուրեք գտանէր, զի փոխեաց զնա Աստուած: 25 Եւ եկեաց Մաթուսադա ամս հարիւր ութսուն եւ եւթն, եւ ծնաւ զՂամէք: 26 Եւ եկեաց Մաթուսադա յետ ծնանելոյ նորա զՂամէք՝ ամս եւթնհարեր ութսուն եւ երկու. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 27 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Մաթուսադայի զորս եկեաց, ամբ իննհարեր վաթսուն եւ ինն, եւ մեռաւ: 28 Եւ եկեաց Ղամէք ամս հարեր ութսուն եւ ութ. եւ ծնաւ որդի: 29 Եւ անուանեաց զանուն նորա Նոյ. աւէ՛ սա հանգուցէ զմեզ ի գործոց մերոց եւ ի տրտմութեանց ձեռաց մերոց, եւ յերկրէ զոր անէծ Տէր Աստուած: 30 Եւ եկեաց Ղամէք յետ ծնանելոյ նորա զՆոյ՝ ամս հինգհարեր եւ վաթսուն եւ հինգ, եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս: 31 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Ղամէքայ՝ ամբ եւթն հարիւր յիսուն եւ երեք, եւ մեռաւ: 32 Եւ էր Նոյ ամաց հինգ հարիւրից, եւ ծնաւ Նոյ երիւ որդիս. զՍէմ, զՔամ եւ զՅաբեթ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Եւ եղև իբրեւ սկսաւ մարդիկն բազմանալ ի վերայ երկրի. եւ դստերք ծնան նոցա: 2 Տեսեալ որդւոցն Աստուծոյ զդստերս մարդկան զի գեղեցիկ էին, առին իւրեանց կանայս յամենեցունց զոր ընտրեցին: 3 Եւ աւէ Տէր Աստուած. Մի մնացէ ոգի իմ ի մարդկանդ, յայդմիկ յաւիտեան. վասն լինելոյ որոցա մարմին: Եւ եղիցին աւուրք որոցա ամբ հարիւր քսան: 4 Եւ սկայք էին ի վերայ երկրի յաւուրս յայնոսիկ: Եւ յետ այնորիկ իբրեւ մտանէին որդիքն Աստուծոյ առ դստերսն մարդկան, եւ ծնան իւրեանց որդիս. նոքա էին սկայքն, որ յաւիտենից արք անուանիք: 5 Եւ իբրեւ ետես Տէր Աստուած, եթէ բազմացան չարիք մարդկան ի վերայ երկրի. եւ ամենայն ոք խորհէր ի սրտի իւրում խնամով ի չարիս զամենայն աւուրս: 6 Եւ ստրջացաւ Աստուած զի արար զմարդն ի վերայ երկրի. եւ մտախոհ եղև ի սրտի իւրում: 7 Եւ աւէ Տէր Աստուած.

առնչեցից զամենայն մարմին զոր արարի յերեսաց երկրի, ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. եւ ի սողնոց մինչեւ ի թռչունս երկնի. զի բարկացայ զի արարի զնոսա: 8 Բայց Նոյ եգիտ շնորս առաջի Տեառն Աստուծոյ:

Ե 9 Եւ այս են ծնունդք Նոյի: Նոյ այր արդար կատարեալ էր յազգի անդ իւրում. եւ հաճոյ եղև Նոյ Աստուծոյ: 10 Եւ ծնաւ Նոյ երիս որդիս. զՍէմ, զՔամ, զՅաբեթ: 11 Եւ ապականացաւ երկիր առաջի Աստուծոյ, եւ լցաւ երկիր անիրաւութեամբ: 12 Եւ ետես Տէր Աստուած զերկիր, եւ էր ապականեալ. զի ապականեաց ամենայն մարմին զճանապարհս իւր ի վերայ երկրի: 13 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՆոյ. Ժամանակ ամենայն մարդոյ հասեալ է առաջի իմ. զի լցաւ երկիր անիրաւութեամբ ի նոցանէ. եւ ահա ես ապականեցից զնոսա՝ եւ զերկիր: 14 Արդ՝ արա դու քեզ տապան ի չորեքկուսի փայտից, խորշս խորշս գործեցես զտապանն. եւ նաւթի ծեփեցես զնա ներքոյ եւ արտաքոյ: 15 Եւ այսպէս արացես զտապանն: Յերեքհարեւր կանգնոյ զերկայնութիւն տապանին, եւ ի յիսուն կանգնոյ զլայնութիւնն, եւ յերեսուն կանգնոյ զբարձրութիւնն: 16 Քաղելով գործեցես զտապանն, եւ ի մի կանգուն կատարեցես զնա ի վերուստ. եւ զդուրս տապանին ի կողմանէ արացես: Ներքնատունս եւ միջնատունս եւ վերնատունս գործեցես ի նմա: 17 Եւ ահա ես ածից ջրհեղեղ ջրոյ ի վերայ երկրի, ապականել զամենայն մարմին յորում է շունչ կենդանի ի ներքոյ երկնից. եւ ինչ որ իցէ ի վերայ երկրի՝ սատակեցի: 18 Եւ եղից զուխտ իմ ընդ քեզ. եւ մտցես ի տապանն. դու եւ որդիք քո, եւ կին քո, եւ կանայք որդւոց քոց ընդ քեզ: 19 Եւ յամենայն անասնոց եւ յամենայն զազանաց եւ յամենայն մարմնոյ. երկու երկու յամենայնէ մուծցես ի տապանն բուծանել ընդ քեզ. արու եւ էգ լինիցին: 20 Յամենայն հաւուց թռչնոց ըստ ազգի, եւ յամենայն անասնոց ըստ ազգի. եւ յամենայն սողնոց երկրի ըստ ազգի իւրեանց. երկու երկու յամենայնէ մտանիցեն առ քեզ կերակրել ընդ քեզ արու եւ էգ: 21 Եւ դու առնուցուս քեզ յամենայն կերակրոց զոր ուտիցէք, եւ ժողովեցես դու առ քեզ. եւ եղիցի քեզ եւ նոցա կերակուր: 22 Եւ արար Նոյ զամենայն զոր պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած. նոյնպէս եւ արար:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Է

1 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՆոյ. Մուտ դու եւ ամենայն տուն քո ի տապանդ, զի զքեզ տեսի արդար առաջի իմ յազգիդ յայդմիկ: 2 Եւ յամենայն անասնոց սրբոց մոյծ ընդ քեզ եւթն եւթն արու եւ էգ, եւ յամենայն անասնոց որ ոչ են սուրբ, երկուս երկուս արու եւ էգ: 3 Եւ ի թռչնոց երկնից սրբոց՝ եւթն եւթն արու եւ էգ. եւ ի թռչնոց որ ոչ սուրբ են՝ երկու երկու արու եւ էգ, բուծանել զաւակ ի վերայ ամենայն երկրի: 4 Եւ այլ եւս եւթն աւր, եւ ածից ես անձրեւ ի վերայ երկրի զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր, եւ ջնջեցից զամենայն հասակ զոր արարի յերեսաց երկրի: 5 Եւ արար Նոյ զամենայն, զոր միանգամ պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած: 6 Նոյ էր ամաց վեց հարիւրոց, եւ ջրհեղեղ ջուրցն եղև ի վերայ երկրի: 7 Եւ եմուտ Նոյ եւ որդիք իւր, եւ կին նորա, եւ կանայք որդւոց նորա ընդ նմա ի տապանն վասն ջուրցն հեղեղի: 8 Եւ ի թռչնոց սրբոց, եւ ի թռչնոց որ ոչ սուրբ էին. եւ յամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի, 9 երկու երկու մտին առ Նոյ ի տապան անդր՝ արու եւ էգ, որպէս պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած: 10 Եւ եղև յետ եւթն աւուր, եւ ջուր ջրհեղեղին եղև ի վերայ երկրի: 11 Յամին վեցհարիւրորդի կենացն Նոյի. յեւթներորդում ամսեանն ի քսան եւ եւթն ամսոյն: Եւ պատառեցան ամենայն աղբիւրք անոնոց բազմաց. եւ սահմանք երկնից բացան: 12 Եւ եղև անձրեւ ի վերայ երկրի զքառասուն տիւ, եւ զքառասուն գիշեր: 13 Յաւուր յայնմիկ եմուտ Նոյ. Սէմ, Քամ, Յաբեթ. որդիք Նոյի, եւ կին Նոյի, եւ երեք կանայք որդւոց նորա ընդ նմա ի տապան անդր: 14 Նոքա եւ ամենայն զազանք ըստ ազգի, եւ ամենայն անասուն ըստ ազգի իւրեանց, եւ ամենայն սողուն շարժուն ի վերայ երկրի ըստ ազգի իւրեանց: Եւ ամենայն հաւ թռչուն ըստ ազգի իւրում, 15 մտին առ Նոյ ի տապան անդր երկու երկու յամենայն մարմնոյ, յորում է շունչ կենդանի: 16 Եւ որ մտանէին՝ արու եւ էգ յամենայն մարմնոյ մտանէին, որպէս պատուիրեաց Աստուած Նոյի: 17 Եւ փակեաց Տէր Աստուած արտաքոյ նորա զտապանն: Եւ եղև ջրհեղեղ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր ի վերայ երկրի: Եւ բազմացաւ ջուրն եւ վերացոյց զտապանն. եւ բարձրացաւ յերկրէ: 18 Եւ զաւրանայր ջուրն եւ բազմանայր յոյժ ի վերայ երկրի: Եւ շրջէր տապանն ի վերայ ջրոց: 19 Եւ սաստկանայր ջուրն յոյժ ի վերայ երկրի եւ ծածկէր զամենայն լեռինս բարձունս որ էին ի ներքոյ երկնից: 20 Հնգետասան կանգուն բարձրացաւ ջուրն ի վեր: Եւ ծածկեաց զամենայն լեռինս: 21 Եւ մեռաւ ամենայն մարմին շարժուն ի վերայ երկրի, թռչնոց եւ անասնոց եւ

գազանաց. եւ ամենայն սողուն զեռուն ի վերայ երկրի, եւ ամենայն մարդ: 22 Եւ ամենայն որ ունէր շունչ կենդանի յընդունաւ իւր. եւ ամենայն որ ինչ էր ի վերայ ցամաքի մեռաւ: 23 Եւ ջնջեաց զամենայն հասակ որ էր ի վերայ երեսաց երկրի, ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. ի սողնոց մինչեւ ի թռչունս երկնից. եւ ջնջեցան յերկրէ: Եւ մնաց միայն Նոյ եւ որ ընդ նմա էին ի տապանի անդ: 24 Եւ բարձրացաւ ջուրն ի վերայ երկրի աւուրս հարիւր եւ յիսուն:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ յիշեաց Աստուած զՆոյ եւ զամենայն գազանս եւ զամենայն անասունս, եւ զամենայն թռչունս որ էին ընդ նմա ի տապանի անդ. եւ ած Աստուած հողմ ի վերայ երկրի, եւ դադարեաց ջուրն: 2 Եւ խցան աղբիւրք անդընդոց, եւ սահմանք երկնից. եւ արգելաւ անձրեւ յերկնից: 3 Եւ զիջանէր տակաւ, երթայր ջուրն եւ թուլանայր յերկրէ եւ նուազէր ջուրն յետ հարիւր յիսուն աւուր: 4 Եւ նստաւ տապանն յեւթներորդում ամսեանն ի քսան եւ եւթն ամսոյն ի լերինս Արարատայ: 5 Եւ ջուրն երթայր եւ նուազէր մինչեւ ի տասներորդ ամսին: Իսկ յամսեանն մետասաներորդի, որ արւ առաջին էր ամսոյն՝ երեւեցան գլուխք լերանց: 6 Եւ եղև յետ քառասուն աւուր եբաց Նոյ զպատուհան տապանին զոր արար: 7 Եւ արձակեաց զագռան, եւ ել. եւ անդրէն ոչ դարձաւ մինչեւ ցամաքել ջրոյն յերկրէ: 8 Եւ արձակեաց զաղանին զհետ նորա տեսանել թէ ցածուցեալ իցէ ջուրն յերեսաց երկրի: 9 Եւ չգտեալ աղանւոյն հանգիստ ոտից իւրոց՝ դարձաւ անդրէն առ նա ի տապան անդր. զի ջուր դեռ ունէր զամենայն երեսս երկրի: Եւ ձգեաց զձեռն եւ ընկալաւ զնա, եւ առ զնա անդրէն առ իւր ի տապան անդր: 10 Եւ դադարեաց եւս աւուրս եւթն, եւ դարձաւ արձակեաց զաղանին ի տապանէ անտի: 11 Եւ դարձաւ առ նա աղանին ընդ երեկս եւ ունէր տերեւ ձիթենոյ շիղ ի բերան իւրում. եւ գիտաց Նոյ, թէ ցածուցեալ են ջուրքն յերկրէ: 12 Եւ դադարեաց աւուրս եւթն եւս, եւ դարձեալ արձակեաց զաղանին: Եւ ոչ եւս յաւել դառնալ առ նա: 13 Եւ եղև ի վեցհարիւրերորդի եւ ի միում ամի կենաց Նոյի, յամսեանն առաջնում որ արւ մի էր ամսոյն, նուաղեաց ջուրն յերեսաց երկրի: Եւ եբաց Նոյ զձեղուն տապանին զոր արար: Եւ ետես զի նուազեալ էր ջուրն յերեսաց երկրի: 14 Իսկ յամսեանն երկրորդի, որ արւ քսան եւ եւթն էր ամսոյն՝ ցամաքեցաւ երկիր: 15 Եւ խաւսեցաւ Տէր Աստուած ընդ Նոյի եւ ասէ. 16 Եւ ի տապանէ այտի, դու եւ կին քո, եւ որդիք քո, եւ կանայք որդւոց քոց ընդ քեզ: 17 Եւ ամենայն գազանք որ են ընդ քեզ, եւ ամենայն մարմին ի թռչնոց մինչեւ ցանասունս: Եւ զամենայն սողուն զեռուն երկրի հան ընդ քեզ, եւ զեռասցեն ի վերայ երկրի: Եւ աճեցէք եւ բազմացարուք ի վերայ երկրի: 18 Եւ ել նոյ. եւ կին նորա եւ որդիք նորա, եւ կանայք որդւոց նորա ընդ նմա: 19 Եւ ամենայն գազան, եւ ամենայն սողուն շարժուն, եւ ամենայն թռչուն յերկրէ ըստ ազգի իւրեանց, ելին ի տապանէ անտի:

2 20 Եւ շինեաց Նոյ սեղան Աստուծոյ: Եւ առ յամենայն անասնոց սրբոց, եւ յամենայն թռչնոց սրբոց, եւ եհան ողջակէզ ի վերայ սեղանոյն: 21 Եւ հոտոտեցաւ Տէր Աստուած ի հոտ անուշից: Եւ ասէ Տէր Աստուած, ածեալ զմտաւ. Ոչ եւս յաւելից անիծանել զերկիր վասն գործոց մարդկան: 22 Ի միտք մարդկան հաստատեալ են ի խնամս չարի ի մանկութենէ իւրմէ: Արդ՝ ոչ եւս յաւելից հարկանել զամենայն մարմին կենդանի որպէս արարի: 22 Այսուհետեւ զամենայն աւուրս երկրի՝ սերմն եւ հունձք, ցուրտ եւ տաւթ, ամառն եւ գարուն, զտիւ եւ զգիշեր մի դադարեսցեն:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Եւ արհնեաց Աստուած զՆոյ եւ զորդիս նորա. եւ ասէ ցնոսա. Աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք զերկիր եւ տիրեցէք դմա: 2 Եւ ահ եւ երկիւղ ձեր եղիցի ի վերայ ամենայն գազանաց երկրի. եւ ի վերայ ամենայն թռչնոց երկնից, եւ ի վերայ ամենայն զեռնոց երկրի, եւ ի վերայ ամենայն ձկանց ծովու, զորս ընդ ձեռամբ ձերով ետու: 3 Եւ ամենայն զեռուն որ է կենդանի, ձեզ լիցի ի կերակուր. իբրեւ զբանջար խոտոյ ետու ձեզ զամենայն: 4 Բայց զմիս արեամբ շնչոյ մի ուտիցէք: 5 Քանզի եւ զձեր արիւն շնչոյ խնդրեցից, ի ձեռաց ամենայն գազանաց խնդրեցից զնա, եւ ի ձեռաց մարդոյ. ի ձեռաց առն զշունչ արեան եղբար իւրոյ

խնդրեցից: 6 Որ հեղու զարին մարդոյ, փոխանակ արեան նորա հեղցի արին նորա: Զի ի պատկեր Աստուծոյ արարի եւ զմարդն: 7 Այլ դուք աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք գերկիր, եւ բազմացարուք ի վերայ դորա: 8 Եւ խաւսեցաւ Տէր Աստուած ընդ Նոյի, եւ ընդ որդիս նորա որ ընդ նմա էին՝ եւ ասէ. 9 եւ ահաւասիկ եւ հաստատեմ զուխտ իմ ընդ ձեզ, եւ ընդ զաւակի ձերում յետ ձեր: 10 Եւ ընդ ամենայն շնչոյ կենդանւոյ որ ընդ ձեզ են, ի թռչնոց եւ յանասնոց եւ յամենայն զազանաց երկրի որ ընդ ձեզ. եւ յամենեցունց որ ելին ի տապանէ անտի, եւ ամենայն անասնոց երկրի: 11 Եւ հաստատեցից զուխտ իմ ընդ ձեզ. եւ ոչ եւս մեռանիցի ամենայն մարմին ի ջրհեղեղէ. եւ ոչ եւս եղիցի ջրհեղեղ ջուրց ապականեալ զամենայն երկիր: 12 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՆոյ. Այս է նշան ուխտին զոր եւ տաց ընդ իս եւ ընդ ձեզ, եւ ի մէջ ամենայն շնչոյ կենդանւոյ որ է ընդ ձեզ, յազգս յաւիտենից. 13 Զաղեղն իմ եղից յամպս, եւ եղիցի ի նշանակ յաւիտենական ուխտին ընդ իս եւ ընդ ամենայն երկիր: 14 Եւ եղիցի ի գումարել ինձ զամպս ի վերայ երկրի, երեսեցի աղեղն իմ յամպս: 15 Եւ յիշեցից զուխտ իմ որ ընդ իս եւ ընդ ձեզ, եւ ի մէջ ամենայն շնչոյ կենդանւոյ յամենայն մարմնոյ. եւ ոչ եւս եղիցի ջրհեղեղ ի սատակել զամենայն մարմին: 16 Եւ եղիցի աղեղն իմ յամպս. եւ տեսից, յիշել զուխտն յաւիտենական ի մէջ իմ եւ ի մէջ ամենայն շնչոյ կենդանւոյ յամենայն մարմնի որ է ի վերայ երկրի: 17 Եւ ասէ Աստուած ցՆոյ. Այս է նշան ուխտին զոր ուխտեցի եւ ընդ իս եւ ընդ ձեզ, եւ ի մէջ ամենայն մարմնոյ որ է ի վերայ երկրի: 18 Եւ էին որդիք Նոյի որ ելին ի տապանէ անտի. Սէմ, Քամ, Յափեթ. Քամ էր հայր Քանանո: 19 Երեք սոքա էին որդիք Նոյի, եւ ի նոցանէ սփռեցան ընդ ամենայն երկիր:

Ե 20 Եւ սկսաւ Նոյ, այր հողագործ գերկիր գործել. եւ տնկեաց այգի: 21 Եւ արք ի գինւոյն եւ արբեցաւ. եւ մերկացաւ ի տան իւրում: 22 Եւ ետես Քամ զհայր Քանանու զմերկութիւն հաւր իւրոյ, եւ ել պատմեաց երկուց եղբարց իւրոց արտաքոյ: 23 Եւ առեալ Սեմայ եւ Յափեթի հանդերձ, եղին ի վերայ թիկանց երկոցուն, եւ զնացին յետս յետս, եւ ծածկեցին զմերկութիւն հաւրն իւրեանց. եւ զերեսս իւրեանց յետս ընդդէմ ունէին, եւ զմերկութիւն հաւրն իւրեանց ոչ տեսին: 24 Եւ սթափեցաւ Նոյ ի գինւոյ անտի իւրմէ, եւ գիտաց զինչ արար ընդ նա որդին իւր կրտսեր: 25 Եւ ասէ. Անիծեալ Քանան մանուկ, եւ եղիցի ծառայ եղբարց իւրոց: 26 Եւ ասէ. Օրհնեալ Տէր Աստուած, Աստուած Սեմայ, եւ եղիցի Քանան ծառայ նորա: 27 Ընդարձակեցէ Աստուած Յափեթի, եւ բնակեցէ ի տան Սեմայ. եւ եղիցի Քանան ծառայ նոցա: 28 Եւ եկեաց Նոյ յետ ջրհեղեղին՝ ամս երեքհարիւր յիսուն: 29 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Նոյի, իննհարելու եւ յիսուն. եւ մեռաւ:

ՕՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Ժ

Ը 1 Եւ այս են ծնունդք որդւոցն Նոյի. Սէմ, Քամ, Յափեթ. եւ ծնան նոցա որդիք յետ ջրհեղեղին: 2 Որդիք Յափեթի. Գամեր, եւ Մագովգ, եւ Մադա, եւ Յաւան, եւ Եղիսա, եւ Թոբէլ, եւ Մոսոք, եւ Թիրաւ: 3 Եւ որդիք Գամերայ՝ Աքքանագ. եւ Բիփայթ, եւ Թորգոմա: 4 Եւ որդիք Յաւանայ՝ Եղիսա եւ Թարթիս. Կիտացիք, եւ Ռոդացիք: 5 Եւ ի սոցանէ մեկնեցան կղզիք ազգաց յերկրի իւրեանց. իւրաքանչիւր ըստ լեզուս յազգս՝ իւրեանց եւ ի տոհմս իւրեանց: 6 Եւ որդիք Քամայ՝ Քուշ, եւ Մեսսորեմ, Փուշ, եւ Քանան: 7 Եւ որդիք Քուշայ՝ Սաբա, եւ Եւիլա, եւ Մաբաթա, եւ Ռեգմա, եւ Սաբակաթա: Եւ որդիք Ռեգմայ, Սաբա եւ Յուդադան: 8 Եւ Քուշ ծնաւ զՆեփրովթ. նա սկսաւ լինել հսկայ ի վերայ երկրի: 9 Եւ նա էր սկայ որսորդ առաջի Տեառն Աստուծոյ, վասն այնորիկ ասեն, իբրեւ զՆեփրովթ սկայ առաջի Տեառն Աստուծոյ: 10 Եւ եղեւ սկիզբն թագաւորութեան նորա Բաբելովն. եւ Որեդ, եւ Աքադ. եւ Քաղանէ յերկրին Սենայար: 11 Յերկրէն յայնմանէ ել Ասուր, եւ շինեաց զՆինուէ, եւ զՌոքովթ քաղաք. եւ զՔաղան. 12 եւ զԴասեման ի մէջ Նինուէի եւ ի մէջ Քաղանայ, այն է քաղաք մեծ: 13 Եւ Մեսսորեմ ծնաւ զԼուդիիմացիս, եւ զՍենիիմացիս եւ զՍաղբիիմացիս. եւ զՀեփթադիիմացիս. 14 եւ զՊատրոտնիիմացիս, եւ զՔաղսոնիիմացիս, ուստի ելին Փղշտացիք. եւ զԿափթորիիմացիս: 15 Եւ Քանան ծնաւ զՍիդոն զանդրանիկ իւր, եւ զՔետացին: 16 Եւ զՅեբուսացին, եւ զԱմովրիացին, եւ զԳերգեսացին, 17 եւ զԽեւացին, եւ զԱրուակացին, եւ զԱմինացին, 18 եւ զԱրագոնիացին, եւ զՍամարացին, եւ զԱմաթացին: Եւ յետ այնորիկ սփռեցան ազգք Քանանացւոց: 19 Եւ եղեն սահմանք Քանանացւոց, ի Սիդոնէ մինչեւ ի գալ ի Դերարա եւ ի Գազա. մինչեւ ի գալ ի Սոդոմ եւ ի Գոմոր, եւ յԱդամա եւ ի Սեբոյիմ մինչեւ ի Լասա: 20 Սոքա են որդիք Քամայ յազգս իւրեանց, ըստ լեզուս

իւրեանց, յաշխարհս իւրեանց, եւ ի տոհմս իւրեանց: 21 Եւ Սեմայ ծնան որդիք եւ նորա, հաւրն ամենայն որդւոցն Եբերայ, եղբարն Յաբեթի երիցու: 22 Որդիք Սեմայ. Էլամ եւ Ասուր, Արփաքսադ եւ Լուդ, եւ Արամ: 23 Եւ որդիք Արամայ. Հուս, եւ Էմուդ, եւ Գադեր, եւ Մոսոք: 24 Եւ Արփաքսադ ծնաւ զՍաղա. եւ Սաղա ծնաւ զԵբեր: 25 Եւ Եբերայ ծնան երկու որդիք. անուն միոյն Փաղէկ. զի յաւուրս նորա բաժանեցաւ երկիր: Եւ անուն եղբար նորա Յեկտան: 26 Եւ Յեկտան ծնաւ զԷլմովդադ, եւ զՍաղէք, եւ զԱսարմովդ, եւ զՅարաք: 27 Եւ զՅոդորամ, եւ զԵզել, եւ զԴէկլա, 28 եւ զԳեբադ, եւ զԱբիմէկ, եւ զՍաբէի, 29 եւ զՈւփիր, եւ զԵւիդա, եւ զՅոբաբ: Ամենքեան սոքա որդիք Յեկտանայ: 30 Եւ եղեւ բնակութիւն նոցա ի Մասեաց մինչեւ ի գալ ի Սովփերա լեառնն արեւելեայց: 31 Սոքա են որդիք Սեմայ յազգս իւրեանց, ըստ լեզուս իւրեանց, յաշխարհս իւրեանց եւ ի տոհմս իւրեանց: 32 Այս են ազգք որդւոց Նոյի ըստ ծնունդս իւրեանց ըստ տոհմս իւրեանց: Եւ ի սոցանէ սփռեցան կղզիք ազգաց ի վերայ երկրի յետ ջրհեղեղին:

ԾՆՈՒԽՆՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

Թ 1 Եւ էր ամենայն երկիր՝ լեզու մի, եւ բարբառ մի ամենեցուն: 2 Եւ եղեւ ի խաղալն նոցա յարեւելից, գտին դաշտ մի յերկիրն Սենաար, եւ բնակեցան անդ: 3 Եւ ասէն այր ցընկեր իւր, Եկայք արկցուք աղիւս, եւ թրծեսցուք զայն հրով. եւ եղեւ նոցա աղիւսն ի տեղի քարի, եւ կուպր ի տեղի շաղախոյ: 4 Եւ ասէն Եկայք շինեսցուք մեզ քաղաք եւ աշտարակ, որոյ լինիցի գլուխն մինչեւ յերկինս. եւ արասցուք մեզ անուն յառաջ քան զսփռել ի վերայ երեսաց ամենայն երկրի: 5 Եւ էջ Տէր տեսանել զքաղաքն եւ զաշտարակն զոր շինէին որդիք մարդկան: 6 Եւ ասէ Տէր. Ահա ազգ մի եւ լեզու մի ամենեցուն, եւ զայդ սկսան գործել: Եւ արդ՝ ոչինչ պակասի ի նոցանէ, զամենայն զոր ինչ յաւժարեսցին գործել: 7 Եկայք իջցուք եւ խառնակեսցուք անդ զլեզուս նոցա, զի մի լսիցեն իւրաքանչիւր բարբառոյ ընկերի իւրոյ: 8 Եւ սփռեաց գնոսա Տէր Աստուած անտի ընդ երեսս ամենայն երկրի, եւ դադարեցին ի շինելոյ զքաղաքն եւ զաշտարակն: 9 Վասն այնորիկ կոչեցաւ անուն նորա խառնակութիւն. զի անդ խառնակեաց Տէր Աստուած զլեզուս ամենայն երկրի. եւ անտի ցրուեաց գնոսա Տէր Աստուած ընդ երեսս ամենայն երկրի:

Ժ 10 Եւ այս են ծնունդք Սեմայ: Սէմ որդի հարիւրեմեան էր յորժամ ծնաւ զԱրփաքսադ յերկրորդում ամի յետ ջրհեղեղին: 11 Եւ եկեաց Սէմ յետ ծնանելոյ նորա զԱրփաքսադ՝ ամս հինգհարիւր. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 12 Եւ Արփաքսադ եկեաց ամս հարիւր երեսուն եւ հինգ, եւ ծնաւ զՍաղա: 13 Եւ եկեաց Արփաքսադ յետ ծնանելոյ նորա զՍաղա ամս երեքհարեր եւ երեսուն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 14 Եւ եկեաց Սաղա ամս հարիւր երեսուն, եւ ծնաւ զԵբեր: 15 Եւ եկեաց Սաղա յետ ծնանելոյ նորա զԵբեր ամս երեքհարիւր երեսուն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 16 Եւ եկեաց Եբեր ամս հարիւր երեսուն եւ չորս, եւ ծնաւ զՓաղէկ: 17 Եւ եկեաց Եբեր յետ ծնանելոյ նորա զՓաղէկ, ամս երկերիւր եւ եւթանասուն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 18 Եւ եկեաց Փաղէկ ամս հարիւր երեսուն եւ չորս, եւ ծնաւ զՌազաւ: 19 Եւ եկեաց Փաղէկ յետ ծնանելոյ նորա զՌազաւ՝ ամս երկերիւր ինն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 20 Եւ եկեաց Ռազաւ ամս հարիւր երեսուն եւ երկու. եւ ծնաւ զՍերուք: 21 Եւ եկեաց Ռազաւ յետ ծնանելոյ նորա զՍերուք՝ ամս երկերիւր եւթն. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 22 Եւ եկեաց Սերուք ամս հարիւր երեսուն, եւ ծնաւ զՆաքովր: 23 Եւ եկեաց Սերուք յետ ծնանելոյ նորա զՆաքովր՝ ամս երկերիւր, եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 24 Եւ եկեաց Նաքովր ամս եւթանասուն եւ ինն, եւ ծնաւ զԹարա: 25 Եւ եկեաց Նաքովր յետ ծնանելոյ նորա զԹարա՝ ամս հարիւր քսան եւ երկու. եւ ծնաւ ուստերս եւ դստերս, եւ մեռաւ: 26 Եւ եկեաց Թարա ամս եւթանասուն, եւ ծնաւ զԱբրամ, եւ զՆաքովր, եւ զԱռան: 27 Այս են ծնունդք Թարայի: Թարա ծնաւ զԱբրամ, եւ զՆաքովր, եւ զԱռան: Եւ Առան ծնաւ զՂովտ: 28 Եւ մեռաւ Առան առաջի Թարայի հաւր իւրոյ, յերկրին յորում ծնաւ, յաշխարհին Քաղդէացոց: 29 Եւ առին Աբրամ եւ Նաքովր իւրեանց կանայս. անուն կնոջն Աբրամու՝ Սարա, եւ անուն կնոջն Նաքովրայ՝ Մեղքայ, դուստր Առանայ, հաւր Մեղքայ, եւ հաւր՝ Յէսքայ: 30 Եւ էր Սարա ամուլ եւ ոչ ծնանէր: ԺԱ 31 Եւ առ Թարա զԱբրամ զորդի իւր, եւ զՆաքովր զորդի իւր, եւ զՂովտ որդի Առանայ որդւոյ իւրոյ. եւ զՍարա զնու իւր զկին Աբրամու որդւոյ իւրոյ, եւ եհան գնոսա յաշխարհէն Քաղդէացոց երթալ յերկիրն Քանանացոց. եւ եկին մինչեւ ցԽառան, եւ բնակեցին անդ: 32 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Թարայի ի Խառան, ամբ երկերեր եւ հինգ. եւ մեռաւ Թարա ի Խառան:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Եւ ասէ Աստուած ցԱբրամ. Ել դու յերկրէ քումմէ եւ յազգէ քումմէ եւ ի տանէ հաւր քոյ, յերկիր զոր ցուցից քեզ: 2 Եւ արարից զքեզ յազգ մեծ. եւ արինեցից զքեզ, եւ մեծացուցից զանուն քո. եւ եղիցես արինեալ: 3 Եւ արինեցից զարինիչս քո, եւ զանիծիչս քո անիծից. եւ արինեցին ի քեզ ամենայն ազգք երկրի: 4 Եւ գնաց Աբրամ որպէս խաւսեցաւ ընդ նմա Աստուած. երթայր ընդ նմա եւ Ղովտ: Եւ Աբրամ էր ամաց եւթանասուն եւ հնգից յորժամ ել ի Խառանէ: 5 Եւ առ Աբրամ զՍարա զկին իւր, եւ զՂովտ զեղբարորդի իւր, եւ զամենայն զինչս իւրեանց զոր ստացան, եւ զամենայն ոգիս զոր ստացան ի Խառան. եւ ելին գնալ յերկիրն Քանանացոց. եւ եկին յերկիրն Քանանո: 6 Եւ շրջեցաւ Աբրամ յերկիրն ընդ երկայնութիւն նորա մինչեւ ի տեղին ի Սիւբէմ, ի կադինն բարձր. բայց Քանանացիք բնակեալ էին յայնժամ յերկրին: 7 Եւ երեւեցաւ Տէր Աբրամու, եւ ասէ ցնա. Զաւակի քում տաց զերկիրս զայս: Եւ շինեաց անդ Աբրամ սեղան Տեառն որ երեւեցաւ նմա: 8 Եւ մեկնեցաւ անտի ի լեառն ընդ արեւելս ի Բեթէլ. եւ հեար անդ զխորան իւր ի Բեթէլ, յանդիման ծովուն՝ եւ անդէի ընդ արեւելս: Եւ շինեաց անդ սեղան Տեառն, եւ կոչեաց յանուն Տեառն: 9 Զուեաց Աբրամ, եւ գնաց բնակեցաւ յանապատի: 10 Եւ եղեւ սով յերկրին, եւ էջ Աբրամ յԵգիպտոս բնակել անդ պանդխտութեամբ, զի զաւրացաւ սով յերկրին: 11 Եւ եղեւ իբրեւ մերձեցաւ Աբրամ մտանել յԵգիպտոս, եւ ասէ ցՍարա ցկին իւր. Գիտեմ զի կին գեղեցիկ ես դու: 12 Արդ եղիցի եթէ տեսանիցեն Եգիպտացիքն, եւ ասիցեն թէ կին նորա է սա. եւ սպանանիցեն զիս, եւ զքեզ ապրեցուցանիցեն: 13 Ասացես եթէ քոյր նորա եմ. զի բարի լիցի ինձ վասն քո, եւ կեցցէ անձն իմ յաղագս քո: 14 Եւ եղեւ իբրեւ եմուտ Աբրամ յԵգիպտոս, եւ տեսեալ Եգիպտացոցն զկինն զի գեղեցիկ էր յոյժ: 15 Տեսին գնա եւ իշխանքն Փարաւոնի, եւ զովեցին գնա առաջի Փարաւոնի. եւ տարան գնա ի տուն Փարաւոնի: 16 Եւ Աբրամու բարիս առնէին վասն նորա. եւ եղեն նորա խաշինք, անդեայք, եւ էշք. ծառայք եւ աղախնայք. ջորիք, եւ ուղտք: ԺԲ 17 Եւ պատժեաց Աստուած զՓարաւովն պատժաւք մեծամեծաւք եւ չարաւք, եւ զտուն նորա, վասն Սարայի կնոջն Աբրամու: 18 Կոչեաց Փարաւովն զԱբրամ, եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ գործեցեր զայդ ընդ իս, զի ոչ պատմեցեր եթէ կին քո է: 19 Ընդէ՞ր ասացեր թէ քոյր իմ է, եւ առի զդա ինձ կնութեան. եւ արդ աւանիկ կին քո առաջի քո. առ եւ գնա ի բաց: 20 Եւ պատուէր ետ արանց վասն Աբրամու, յուղարկել գնա եւ զկին նորա, եւ զամենայն որ ինչ էր նորա. եւ զՂովտ ընդ նմա:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԺԳ

1 Եւ ել Աբրամ յԵգիպտոսէ, ինքն եւ կին իւր եւ ամենայն որ ինչ էր նորա, եւ Ղովտ ընդ նմա յանապատն: 2 Եւ Աբրամ էր մեծատուն յոյժ, անասնով եւ արծաթով եւ ոսկով: 3 Եւ գնաց անդրէն ուստի եկն յանապատն մինչեւ ցԲեթէլ, մինչեւ ցտեղին ուր էր խորան նորա զառաջինն, ընդ Բեթէլ եւ ընդ Անգէէ 4 ի տեղի սեղանոյն, զոր արար անդ զառաջինն. եւ կարդաց անդ Աբրամ զանուն Տեառն Աստուծոյ: ԺԳ 5 Եւ Ղովտայ որ երթեալն էր ընդ Աբրամու, էր արջառ եւ ոչխար եւ անասուն: 6 Եւ ոչ բաւէր նոցա երկիրն բնակելոյ ի միասին. զի էին նոցա ստացուածք բազումք, եւ ոչ կարէին բնակել ի միասին: 7 Եւ եղեւ մարտ ի մէջ հովուաց խաշանցն Աբրամու, եւ ի մէջ հովուաց խաշանցն Ղովտայ: Եւ Քանանացիքն եւ Փերեզացիքն յայնժամ բնակեալ էին յերկրին: 8 Ասէ Աբրամ ցՂովտ. Մի լիցի կոյի ընդ իս եւ ընդ քեզ, եւ ընդ հովիւս իմ եւ ընդ հովիւս քո. զի արք եղբարք եմք մեք. 9 ո՞չ աւադիկ երկիրդ ամենայն առաջի քո է, մեկնեաց յինէն. եթէ դու յահեակ՝ ես յաջ. եթէ դու յաջ՝ ես յահեակ: 10 Ամբարձ Ղովտ զաչս իւր եւ ետես զամենայն կողմանս Յորդանանու, զի ամենայն յուրթի էր. մինչչեւ կործանեալ էր Աստուծոյ զՍողոմ եւ զԳոմոր, իբրեւ զդրախտ Աստուծոյ էր, եւ իբրեւ զերկիրն Եգիպտացոց՝ մինչեւ ի գալ ի Զոորա: 11 Եւ ընտրեաց իւր Ղովտ զամենայն կողմանս Յորդանանու. եւ չուեաց Ղովտ յարեւելից, եւ մեկնեաց իւրաքանչիւր յեղբարէ իւրմէ: 12 Եւ Աբրամ պանդխտեցաւ յերկիրն Քանանացոց. եւ Ղովտ նստաւ ի քաղաքի միում կողմանցն, եւ բնակեցաւ ի Սողոմ: 13 Եւ մարդիկն Սողոմացոց չարք եւ մեղաւորք էին առաջի Աստուծոյ յոյժ:

ԺԳ 14 Եւ ասէ Աստուած ցԱբբամ յետ մեկնելոյ Ղովտայ ի նմանէ. Հայեաց աչաւք քովք եւ տես ի տեղուջէ յայդմանէ յորում դու ես, ի կողմանէ հիւսիսոյ եւ հարաւոյ, յարեւելից եւ ի ծովու. 15 զի զամենայն երկիրդ զոր տեսանես դու, քեզ տաց զդա եւ զաւակի քում մինչեւ յաւիտեան: 16 Եւ արարից զգաւակ քո իբրեւ զաւագ երկրի. եթէ կարիցէ՞ որ թուել զաւագ երկրի՝ ապա եւ քո զաւակ ընդ թիւ մտցէ: 17 Եւ արդ՝ արի շրջեաց ընդ երկիրդ յերկայնութիւն դորա եւ ի լայնութիւն դորա, զի քեզ տաց զդա: 18 Եւ չու արարեալ Աբբամու, եկն բնակեցաւ առ կաղնուջն Մամբրէի, որ է ի Քերբոն: Եւ շինեաց անդ սեղան Տեառն Աստուծոյ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

ԺԵ 1 Եւ եղև ի թագաւորութեանն Ամարփաղայ արքայի Սէնարայ, արիովք արքայ Սեղդասարայ, եւ Քոդողագոմոր արքայ Ելամայ, եւ Թարգաղ արքայ ազգաց. 2 Էտուն պատերազմ ընդ Բաղակայ արքայի Սոդոմացոց, եւ ընդ Բարսայ արքայի Գոմորացոց, եւ ընդ Սենայ արքայի Ադամացոց. եւ ընդ Սիմոբորայ արքայի Սեբոյիմացոց. եւ ընդ թագաւորին Բաղակայ, այն ինքն է Սեգովր: 3 Ամենեքեան սոքա՝ զուարեցան ի ձորն աղի, որ է ծով Աղտից: 4 Զերկոտասան ամ ի ծառայութեան կացեալ էին Քոդողագոմորայ. եւ յերեքտասաներորդում ամին ապստամբեցին: 5 Եւ յամին չորեքտասաներորդի՝ եկն Քոդողագոմոր եւ թագաւորն որ ընդ նմա, եւ կոտորեցին զկայսն որ յԱստարովթ կառնայիմ էին, եւ զազգս հզարս որ ընդ նոսա. եւ զՄովմացիսն ի շաւէ քաղաքին նոցա: 6 Եւ զՔոռացիսն որ ի լերինս Սէիրայ, մինչեւ ցԲեւեկնի ձորոյն որ է յանապատի անդ: 7 Եւ դարձան եկին յաղբերն դատաստանի. այն ինքն է Կաղէս, եւ կոտորեցին զամենայն իշխանս Ամաղեկայ. եւ զԱմովրիացիսն զբնակեալն յԱսասանթամար: 8 Եւ ել արքայ Սոդոմացոց եւ արքայ Գոմորացոց, եւ արքայ Ադամացոց, եւ արքայ Սեբոյիմացոց, եւ արքայ Բաղակայ որ է Սեգովր, եւ ճակատեցան ընդ նոսա ի պատերազմ ի ձորն աղտից: 9 Ընդ Քոդողագոմորայ արքայի Ելամայ, եւ ընդ Թարգաղայ՝ արքայի ազգաց, եւ Ամարփաղայ արքայի Սենարայ, եւ Արիովքայ արքայի Սեղդասարայ. չորք թագաւորք՝ ընդ հնգից: 10 Եւ ի ձորն աղտից ջրհորք, ջրհորք նաւթի: Եւ փախեաւ արքայ Սոդոմացոց եւ արքայ Գոմորացոց, եւ անկան անդր. եւ մնացեալքն փախեան ի լեռնակողմն: 11 Եւ առին զամենայն աւար Սոդոմացոց եւ Գոմորացոց, եւ զամենայն համբարս նոցա՝ եւ զնացին: 12 Առին եւ զՂովտ զեղբարորդին Աբբամու, եւ զինչս նորա, եւ երթային. քանզի բնակեալ էր ի Սոդոմ: 13 Եւ եհաս ոմն ի գերծելոց անտի, եւ պատմեաց Աբբամու յայնկոյս կացելոյ. եւ նա էր բնակեալ առ կաղնեաւ Մամբրէի Ամովրիացոյն՝ եղբարն Էսքոդայ՝ եւ եղբարն Աւնանայ, որ էին դաշնաւորք Աբբամու: 14 Եւ իբրեւ լուաւ Աբբամ թէ գերի վարեցաւ եղբայրն իւր Ղովտ. համարեցաւ զընգոյծինսն իւր երեքհարիւր եւ ութ եւ տասն: 15 Եւ պնդեցաւ զկնի նոցա զիշերի, ինքն եւ ծառայք իւր. եւ եհար զնոսա մինչեւ ցՔոբաղ, որ է ի ձախմէ Դամասկոսի: 16 Եւ դարձոյց զամենայն աւարն Սոդոմացոց. եւ զՂովտ զեղբայր իւր, եւ զամենայն ստացուածս նորա դարձոյց. եւ զկանայս եւ զժողովուրդն: 17 Եւ ել արքայ Սոդոմացոց ընդ առաջ նորա՝ յետ դառնալոյ նորա ի կոտորածէ Քոդողագոմորայ, եւ թագաւորացն որ ընդ նմա էին ի ձորն Շաւէ՝ այն ինքն է դաշտ թագաւորաց:

ԺԶ 18 Եւ Մելքիսեղեկ արքայ Շաղեմայ եհան հաց եւ զինի. քանզի քահանայ էր Աստուծոյ բարձրելոյ: 19 Եւ աւրինեաց զԱբբամ եւ ասէ. 20 Օրինեալ է Աբբամ յԱստուծոյ բարձրելոյ որ արար զերկինս եւ զերկիր. աւրինեալ է Աստուած բարձրեալ որ մասնեաց ի ձեռս քո զթշնամիս քո: Եւ ետ նմա տասանորդս յամենայնէ: 21 Եւ ասէ արքայ Սոդոմացոց ցԱբբամ. Տուր ցիս զմարդիկդ, եւ զաւարդ քեզ առ: 22 Եւ ասէ Աբբամ ցարքայն Սոդոմացոց. Զգեմ զձեռն իմ առ Աստուած բարձրեալ որ արար զերկինս եւ զերկիր, 23 եթէ ի Շաղամաթէ միոջէ մինչեւ ի խրացս մի կաւոյկաց առից ես յամենայնէ որ ինչ քո իցէ. զի մի ասիցես թէ ես մեծացուցի զԱբբամ: 24 Բայց որչափ ինչ կերան մանկտիդ. եւ մասն արանցդ որ եկին ընդ իս. Աւնան եւ Եսքոդ, եւ Մամբրէ. նոքա առցեն զբաժին իւրեանց:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

ԺԷ 1 Յետ բանիցս այսոցիկ եղև բան Տեառն առ Աբրամ ի տեսլեան զիշերի, եւ ասէ. Մի երկնչիր Աբրամ, եւ վերակացու եղէց քեզ. եւ վարձք քո բազում եղիցին յոյժ: 2 Եւ ասէ Աբրամ. Տէր, Տէր, զի՞նչ արասցես ինձ, զի ես կորնչիմ անորդի: Եւ որդի մասեկայ ընտոծնի իմոյ. այն է Եղիազար Դամասկացի: 3 Եւ ասէ Աբրամ. Որովհետեւ ինձ ոչ ետուր զաւակ, ընտոծին իմ ժառանգեսցէ զիս: 4 Եւ վաղվաղակի ձայն Աստուծոյ եղև առ նա եւ ասէ. Ոչ ժառանգեսցէ զքեզ դա, այլ որ ելանէն ի քէն՝ նա ժառանգեսցէ զքեզ: 5 Եւ եհան զնա արտաքս՝ եւ ասէ ցնա. Հայեաց ընդ երկինս, եւ թուեա զաստեղս, եթէ կարիցե՞ս թուել զնոսա: Եւ ասէ ցնա. Այնպէս եղիցի զաւակ քո: 6 Եւ հաւատաց Աբրամ Աստուծոյ, եւ համարեցաւ նմա յարդարութիւն: 7 Եւ ասէ ցնա. Ես եմ Տէր Աստուած քո, որ հանի զքեզ յաշխարհէն Քաղդեացոց, տալ քեզ զերկիրդ զայդ ի ժառանգութիւն: 8 Եւ ասէ Աբրամ. Տէր Տէր ի՞նչ գիտացից եթէ ժառանգիցեմ զսա: 9 Եւ ասէ ցնա. Առ դու ինձ երինջ երեմեան, եւ խաւշ երեմեան, եւ խոյ երեմեան, եւ տատրակ, եւ աղանի: 10 Եւ առ զամենայն զայն, եւ յաւշեաց զնոսա ընդ մէջ, եւ եղ զնոսա դէմ ընդ դէմ միմեանց. եւ զթոշունսն ոչ յաւշեաց: 11 Եւ իջանէին թոշունք ի վերայ յաւշելոյ անդամաթուին նոցա: Եւ նստէր առ նոքաւք Աբրամ: 12 Եւ մաւտ ընդ մուտս արեւուն թըմբրութիւն անկանէր ի վերայ Աբրամու. եւ ահա՝ ահ խաւարին հասանէր ի վերայ նորա: 13 Եւ ասացաւ առ Աբրամ. Գիտելով գիտացիր. զի պանդուխտ եղիցի զաւակ քո յերկիր որ ոչ իցէ. եւ ծառայեցուցեն զնոսա եւ չարչարեսցեն, եւ տառապեցուցեն զնոսա ամս չորեքհարիւր: 14 Բայց զազգն որում ծառայեսցեն՝ դատեցայց ես: Եւ յետ այնորիկ լցեն այսր բազում ստացուածովք: 15 Եւ դու երթիցես առ հարս քո խաղաղութեամբ, սնեալ ի բարութք թերութեան: 16 Եւ ի չորրորդում ազգի դարձցին այսրէն. քանզի չեւ եւս լցեալ է մեղք Ամովրիացոցն մինչեւ ցայժմ: 17 Եւ իբրեւ արեւն ի մուտս լինէր, բոցք հատանէին, եւ ահա հնոց ծխեալ. եւ ճառագայթք հրոյ անցանէին ընդ մէջ անդամոցն յաւշելոյ: 18 Յաւուր յայնմիկ եղ Տէր ուխտ ընդ Աբրամու, եւ ասէ. Չաւակի քում տաց զերկիրդ զայդ, ի գետոյն Եգիպտացոց մինչեւ ի գետն մեծ Եփրատ: 19 ԶԿինեցիս, եւ զԿենեզացիս, եւ զԿեղմոնացիս, 20 եւ զՔետացիս, եւ զՓերեզացիս, եւ զՌափիմացիս, 21 եւ զԱմովրիացիս, եւ զՔանանացիս, եւ զԳերգեսացիս, եւ զՅեբուսացիս:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

ԺԸ 1 Եւ Սարա կին Աբրամու ոչ ծնանէր նմա: Եւ էր նորա աղջիկ մի Եգիպտացի որոյ անուն էր Ագար: 2 Եւ ասէ Սարա ցԱբրամ յերկիրն Քանանացոց. Որովհետեւ արգել զիս Տէր ի ծնանելոյ, արդ՝ մուտ առ աղջիկդ իմ զի արարից ինձ որդի ի դմանէ: Եւ ունկնդիր եղև Աբրամ ձայնի Սարայի: 3 Եւ առ Սարա կին Աբրամու զԱգար Եգիպտացի զաղախին իւր, յետ տասն ամի բնակելոյ Աբրամու յերկիրն Քանանացոց, եւ ետ զնա Աբրամու առն իւրում կնութեան: 4 Եւ եմուտ առ Ագար, եւ յղացաւ: Իբրեւ ետես թէ յղի է՝ արհամարհեցաւ տիկինն իւր յաչս նորա: 5 Եւ ասէ Սարա ցԱբրամ. Բուռն է ինձ ի քէն. ես ետու զաղախինն իմ ի գիրկս քո: Եւ արդ՝ իբրեւ ետես թէ յղացաւ, արհամարհեցայ ես յաչս նորա. դատ արացէ Աստուած ընդ իս եւ ընդ քեզ: 6 Եւ ասէ Աբրամ ցՍարա. Ահաւասիկ աղախին քո ի ձեռս քո, արա նմա զինչ հաճոյ է առաջի աչաց քոց: Եւ չարչարեաց զնա Սարա. եւ փախեաւ յերեսաց նորա: 7 Եղիտ զնա հրեշտակ Տեառն յաղբեր ջուրց յանապատի անդ. յաղբերն որ ի ճանապարհին սուրայ է: 8 Եւ ասէ ցնա հրեշտակ Տեառն. Ագար՝ աղախին Սարայի, ուստի՞ զաս կամ յո՞ երթաս: Եւ ասէ՝ Յերեսաց Սարայի տիկնոջ իմոյ փախուցեալ եմ ես: 9 Ասէ ցնա հրեշտակն Տեառն. Դարձիր առ տիկին քո՝ եւ հնազանդ լեր ընդ ձեռամբ նորա: 10 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն Տեառն. Բազմացուցանելով բազմացուցից զզաւակ քո, եւ անթիւ լիցի ի բազմութենէ: 11 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն Տեառն. Ահաւաղիկ դու յղի իսկ ես. եւ ծնցես որդի, եւ կոչեսցես զանուն նորա Իսմայէլ. զի լուաւ Տէր տառապանաց քոց: 12 Եւ նա եղիցի այր վայրագ. ձեռք նորա յամենեսին, եւ ձեռք ամենեցուն ի նա. եւ յանդիման ամենայն եղբարց իւրոց բնակեսցէ: 13 Եւ կարդաց Ագար զանուն Տեառն որ խաւսեցաւ ընդ նմա, եւ ասէ. Դու ես Աստուած որ հայեցար յիս: Քանզի ասաց եթէ յանդիման իսկ տեսի զայն, որ երեւեցաւն ինձ: 14 Վասն այնորիկ կոչեաց ջրհորն՝ ջրհոր այնորիկ զոր յանդիմանն տեսի. եւ ահա է այն Կաղէս եւ ընդ Բարադ: 15 Եւ ծնաւ Ագար Աբրամու որդի, եւ կոչեաց զանուն որդւոյն իւրոյ որ ծնաւ նմա Ագար՝ Իսմայէլ: 16 Եւ Աբրամ էր ամաց ութսուն եւ վեցից, յորժամ ծնաւ նմա Ագար զԻսմայէլ:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

ԺԹ 1 Եւ եղեւ Աբրամ ամաց իննըսուն եւ ինունց: Եւ երեւեցաւ Տէր Աստուած Աբրամու եւ ասէ ցնա. Ես եմ Աստուած քո, հաճոյ լեր առաջի իմ, եւ լեր անարատ: 2 Եւ եղից զուխտ իմ ընդ իս եւ ընդ քեզ, եւ բազմացուցից զքեզ յոյժ յոյժ: 3 Եւ անկաւ Աբրամ ի վերայ երեսաց իւրոց: Եւ խաւսեցաւ ընդ նմա Աստուած 4 եւ ասէ, Եւ իմ ահաւաղիկ ուխտ ընդ քեզ. եւ եղիցես հայր բազմութեան ազգաց: 5 Եւ ոչ կոչեսցի այսուհետեւ անուն քո Աբրամ, այլ եղիցի անուն քո Աբրահամ, զի հայր ազգաց բազմաց եղի զքեզ: 6 Եւ աճեցուցից զքեզ յոյժ, եւ եղից զքեզ յազգս. եւ թագաւորք ի քէն ելցեն: 7 Եւ հաստատեցից զուխտ իմ ընդ իս եւ ընդ քեզ, եւ ի մէջ զաւակի քոյ յետ քո յազգս իւրեանց յուխտ յաւիտենական. լինել քեզ Աստուած եւ զաւակի քում յետ քո: 8 Եւ տաց քեզ եւ զաւակի քում զերկիրս գայս, յորում բնակես պանդխտութեամբ. զամենայն երկիրդ Քանանացոց ի ժառանգութիւն յաւիտենական. եւ եղէց նոցա Աստուած: 9 Բայց դու զուխտ իմ պահեսցես, եւ զաւակ քո յետ քո յազգս իւրեանց: 10 Եւ այս է ուխտ իմ, զոր պահեսցես ընդ իս եւ ընդ քեզ, եւ ի մէջ զաւակի քո յետ քո յազգս իւրեանց: 11 Թլփատեսցի ձեր ամենայն արու, եւ թլփատեսցիք զմարմին անթլփատութեան ձերոյ. եւ եղիցի նշանակ ուխտին ընդ իս եւ ընդ ձեզ: 12 Եւ մանուկ ութաւրեայ թլփատեսցի ձեր, ամենայն արու յազգս ձեր. ընտոծինն եւ արծաթագինն, եւ ամենայն ատարածնէ որ ոչ իցէ ի զաւակէ քումմէ, թլփատելով թլփատեսցի ընտոծին տան քոյ եւ արծաթագին քո: 13 Եւ եղիցի ուխտ իմ ի վերայ մարմնոյ ձերոյ յուխտ յաւիտենական: 14 Արուն անթլփատ՝ որ ոչ թլփատեսցէ զմարմին անթլփատութեան իւրոյ յաւոր ութերորդի, սատակեսցի անձնն այն յազգէ իւրմէ. զի ցրեաց զուխտ իմ: 15 Եւ ասէ Աստուած ցԱբրահամ. Եւ Սարայի կնոջ քո ոչ կոչեսցի անուն նորա Սարա, այլ Սարրա եղիցի անուն նորա: 16 Եւ արինեցից զնա. եւ տաց քեզ ի նմանէ որդի, եւ արինեցից զնա, եւ եղիցի յազգս, եւ թագաւորք ազգաց ի նմանէ եղիցին: 17 Անկաւ Աբրահամ ի վերայ երեսաց իւրոց եւ ծիծաղեցաւ. եւ խաւսեցաւ ի սրտի իւրում եւ ասէ. Թէ հարիւրամենի՝ որդի՞ լինիցի. եւ Սարրա՝ իննըսնամեայ ծնանիցի՞: 18 Եւ ասէ Աբրահամ ցԱստուած. Իսմայէլս այս կեցցէ առաջի քո: 19 Եւ ասէ Աստուած ցԱբրահամ. Այո: Ահա Սարրա կին քո ծնցի քեզ որդի եւ հաստատեցից զուխտ իմ ընդ նմա ուխտ յաւիտենական, եւ ընդ զաւակի նորա յետ նորա: 20 Եւ վասն Իսմայէլի ահա լուայ քեզ. եւ արինեցից զնա, եւ աճեցուցից զնա եւ բազմացուցից զնա յոյժ. եւ երկոտասան ազգ ծնցի, եւ տաց զնա յազգ մեծ: 21 Բայց զուխտ իմ հաստատեցից ընդ Սահակայ, զոր ծնցի քեզ Սարրա ի ժամանակի յայսմիկ ի միւսում տարւոջ: 22 Եւ վախճանեաց զխաւսելն ընդ նմա. եւ վերացաւ Աստուած յԱբրահամ: 23 Եւ առ Աբրահամ զԻսմայէլ զորդի իւր, եւ զամենայն ընտոծինս իւր, եւ զամենայն զարծաթագինս իւր, եւ զամենայն արու արանց որ էին ի տան Աբրահամու. եւ թլպատեաց զմարմին անթլպատութեան նոցա ի ժամանակի աւուրն այնորիկ, որպէս խաւսեցաւ ընդ նմա Աստուած: 24 Եւ Աբրահամ էր ամաց իննըսուն եւ ինունց ի ժամանակի յորում թլփատեաց ըզմարմին անթլփատութեան իւրոյ: 25 Եւ Իսմայէլ որդի նորա երեքտասնամեայ էր՝ յորժամ թլփատեաց զմարմին անթլփատութեան իւրոյ: 26 Ի ժամանակի աւուրն այնորիկ թլփատեցաւ Աբրահամ եւ Իսմայէլ որդի նորա. 27 եւ ամենայն արք տան նորա: Եւ ընտոծինք եւ արծաթագինք որ էին յազգաց ատարաց թլփատեաց գնոսա:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

Ի 1 Եւ երեւեցաւ նմա Աստուած առ կաղնեան Մամբրէի, մինչդեռ նստէր առ դուրս խորանի իւրոյ ի մէջաւրելի: 2 Ամբարձեալ զաչս իւր եւ ետես. եւ ահա արք երեք կային ի վերոյ քան զնա: Եւ իբրեւ ետես՝ ընթացաւ ընդ առաջ նոցա ի դրանէ խորանին իւրոյ. եւ երկիր եպագ ի վերայ երկրի եւ ասէ. 3 Տէր՝ եթէ գտի շնորհս առաջի քո՝ մի զանց առներ ի ծառայէ քումմէ: 4 Այլ առից սակաւ մի ջուր, եւ լուսացն զոտս ձեր, եւ զովասջիք ընդ ծառովս: 5 Եւ առից հաց՝ եւ կերիջիք, եւ ապա երթիջիք զճանապարհս ձեր. փոխանակ զի դարձարուք առ ծառայ ձեր: Եւ ասէ՝ Այդպէս արա, որպէս ասացերդ: 6 Եւ պնդեցաւ Աբրահամ ի խորանն առ Սարրա, եւ ասէ ցնա. Փութա թրեա գրիւս երիւս ալեր նաշիոյ, եւ արա նկանս: 7 Եւ յանդեայ ընթացաւ Աբրահամ, եւ առ որթ մի մատաղ եւ բարի, եւ ետ ցպատանին, եւ փութացոյց վաղվաղակի հասուցանել: 8 Եւ առ կողի եւ կաթն, եւ զորթն զոր հասոյց, եւ եղ առաջի նոցա, եւ կերան. եւ նա կայր առաջի նոցա ընդ

ծառովն: 9 Եւ ասէ ցնա. Ու՞ր է Սառա կին քո: Նա պատասխանի ետ եւ ասէ. Ահաւանիկ ի խորանի անդ է: 10 Եւ ասէ. Դարձեալ եկից առ քեզ ի ժամանակի յայսմիկ ի տոյն աւուրս, եւ ունիցի որդի Սառա կին քո: Եւ Սարրա՝ ունկն դներ առ դրան խորանին. քանզի յետոյ նորա կայր: 11 Եւ Աբրաամ եւ Սարրա ծերացեալք էին եւ անցեալք ցաւորքք: Եւ պակասեալ էր ի Սառայէ լինել ի կանանց արինի: 12 Ծիծաղեցաւ Սառա ընդ միտս՝ եւ ասէ. Որ ինչ ցայժմ ոչ եղել ինձ, ա՛րդ լինիցի. եւ տէր իմ ծերացեալ է: 13 Եւ ասէ Տէր ցԱբրաամ. Զի՞նք զի ծիծաղեցաւ Սառա ընդ միտս իւր՝ եւ ասէ, Թէ արդարեւ ծնանիցի՞մ. զի ահա ես պառաւեալ եմ: 14 Միթէ տկարանայցէ առ ի յԱստուծոյ բան: Ի ժամանակի յայսմիկ դարձայց առ քեզ ի տոյն աւուրս, եւ եղիցի Սառայի որդի: 15 Ժխտեաց Սառա եւ ասէ, թէ Ոչ ծիծաղեցայ. քանզի երկեալ: Եւ ասէ, Ոչ այդպէս. այլ ծիծաղեցար: 16 Եւ յարուցեալ անտի արանցն հայեցան ընդ երեսս Սողոմագլոց եւ Գոմորացոց: Եւ Աբրաամ երթայր ընդ նոսա յուղարկել գնոսա: 17 Եւ ասէ Տէր. Միթէ թաքու՞ստ ինչ իցէ յԱբրաամէ՝ ծառայէ իմմէ գոր ինչ գործելոց եմ: 18 Այլ Աբրաամ լինելով լինիցի յազդ մեծ եւ ի բազում. եւ արհեստցին ի նա ամենայն ազգք երկրի: 19 Քանզի գիտէի եթէ պատուիրեսցէ որդւոց իւրոց եւ տան իւրոյ յետ իւր, պահել զճանապարհս Տեառն, եւ առնել զարդարութիւն եւ զիրաւունս: Եւ ածցէ Տէր Աստուած ի վերայ Աբրաամու զամենայն գոր խաւսեցաւ ընդ նմա:

ԻԱ 20 Եւ ասէ Տէր. Աղաղակ Սողոմագլոց եւ Գոմորացոց յաճախեաց, եւ մեղք նոցա մեծացան յոյժ: 21 Արդ իջեալ տեսից եթէ ըստ աղաղակին նոցա որ յիսն հասանէ՞ վճարիցէ՞ն. ապա թէ ոչ զի գիտացից: 22 Եւ դարձեալ անտի արանցն եկին ի Սողոմ: Եւ Աբրաամ կայր առաջի Տեառն: 23 Եւ մատուցեալ Աբրաամ ասէր. Միթէ կորուսանիցէ՞ս զարդարն ընդ ամպարշտին, եւ լինիցի արդարն իբրեւ զամպարիշտն: 24 Եթէ իցեն յիսուն արդար ի քաղաքի, կորուսանիցէ՞ս գնոսա. եւ ո՛չ ներեսցես ամենայն տեղեացն վասն արդարոյն եթէ իցեն ի նմա: 25 Քաւ լիցի քեզ առնել զայն բան, սպանանել զարդարն ընդ ամպարշտի, եւ լինիցի արդարն իբրեւ զամպարիշտն: Քաւ լիցի քեզ որ դատիս զամենայն երկիր, մի արասցես զայն դատաստան: 26 Եւ ասէ Տէր, Եթէ գտցի ի Սողոմ յիսուն արդար ի քաղաքի անդ, թողացուցից ամենայն տեղեացն վասն նոցա: 27 Պատասխանի ետ Աբրաամ եւ ասէ. Այժմ սկսայ խաւսել ընդ Տեառն. բայց ես հող եմ եւ մոխիր: 28 Եթէ պակաս իցեն քան զյիսուն արդար հնգիւ չափ, կորուսանիցէ՞ս վասն հնգիցն զամենայն քաղաքն: Եւ ասէ՝ Ոչ կորուսից՝ եթէ գտցի անդ քառասուն եւ հինգ: 29 Եւ յաւել եւս խաւսել ընդ նմա՝ եւ ասէ. Իսկ եթէ գտցի անդ քառասուն: Եւ ասէ՝ Ոչ կորուսից վասն քառասնիցն: 30 Եւ ասէ՝ Միթէ իցէ՞ ինչ Տէր եթէ խաւսիցիմ. իսկ եթէ գտցի անդ երեսուն՞ն: Եւ ասէ, Ոչ կորուսից՝ եթէ գտցի անդ երեսուն: 31 Եւ ասէ. Որովհետեւ կալայ խաւսել ընդ Տեառն, թէ գտցի անդ՝ քաւ ն. եւ ասէ՝ Ոչ կորուսից վասն քանիցն: 32 Եւ ասէ, Միթէ իցէ՞ ինչ Տէր եթէ խաւսեցայց եւս միւս անգամ: Եթէ գտցի անդ՝ տա՛սն եւ ասէ, Ոչ կորուսից վասն տասանցն: 33 Եւ գնաց Տէր իբրեւ լռեաց ի խաւսելոյ անտի ընդ Աբրաամու. եւ Աբրաամ դարձաւ ի տեղի իւր:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԺԹ

1 Եւ եկին երկու հրեշտակքն ի Սողոմ ընդ երեկս. եւ Ղովտ նստէր առ դրան Սողոմագլոցն: Իբրեւ ետես Ղովտ՝ յարեաւ ընդ առաջ նոցա, եւ երկիր եպագ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր՝ եւ ասէ. 2 Ահաւասիկ ես՝ տեարք, եկայք ի տուն ծառայի ձերոյ, հանգերուք, եւ լուացից զոսոս ձեր, եւ կանխեալ ընդ առաւաւտս երթիջիք զճանապարհ ձեր: Եւ ասեն, Ոչ. այլ ի քաղաքամիջի աստ ազգուք: 3 Եւ բռնադատեաց գնոսա յոյժ. եւ խոտորեցան առ նա, եւ մտին ի տուն նորա. եւ արար նոցա ընթրիս: Եւ բաղարջ եփեաց նոցա՝ եւ կերան: 4 Մինչ չել ի քուն մտեալ նոցա, եւ արք քաղաքին Սողոմագլոց պատեցին զտունն յերիտասարդաց մինչեւ ցծերս, ամենայն ժողովուրդն ի միասին: 5 Եւ կոչէին արտաքս զՂովտ, եւ ասեն ցնա. Ու՞ր են արքն որ մտին առ քեզ գիշերի. Աժ գնոսա առ մեզ զի գիտացուք գնոսա: 6 Եւ ել առ նոսա Ղովտ՝ արտաքոյ դրանն, եւ զդուռն ձգեաց զկնի իւր: 7 Եւ ասէ ցնոսա. Քաւ լիցի ձեզ եղբարք, մի գործէք զայդ չարիս: 8 Են իմ երկու դստերք որ զայր ոչ գիտեն, հանից գնոսա առ ձեզ, եւ արարէք ընդ նոսա որպէս հաճոյ իցէ ձեզ, բայց միայն արանցոյ այդոցիկ մի ինչ մեզ առնիցէք. որովհետեւ մտին ընդ յարկաւ գերանաց իմոց: 9 Եւ ասեն, Ի բաց կաց. մտեր բնակել պանդխտութեամբ. միթէ եւ դատաստան եւս դատել: Այժմ եւ զքեզ եւս չարչարեսցուք առաւել քան գնոսա: Եւ բռնադատէին զայրն զՂովտ յոյժ, եւ մերձ էին զդուռն խորտակել: 10 Եւ ձգեալ

արանցն զձեռս իւրեանց կորգեցին յինքեանց զՂովտ ի տուն անդր, եւ զդուրս տանն փակեցին: 11 Եւ զարսն որ առ դուրս տանն կային հարին կուրութեամբ ի փոքուն մինչեւ ցմեծն. եւ լքան խնդրել զդուրսն: 12 Եւ ասեն արքն ցՂովտ. Է՞ որ քո աստ փեսայ կամ որդիք կամ դստերք, կամ այլ ոք քո՝ իցէ՞ ի քաղաքի աստ. հան գնոսա ի տեղոջէ յայսմանէ: 13 Զի կործանելոց եմք զքաղաքս զայս. զի բարձրացաւ աղաղակ սոցա առաջի Տեառն, եւ առաքեաց զմեզ Տէր սատակել զսա: 14 Եւ Ղովտ եւ խաւսեցաւ ընդ փեսայս իւր որ առնլոց էին զդստերս նորա. եւ ասէ. Արիք՝ ելէք ի տեղոջէ աստի յայսմանէ, զի սատակէ Տէր զքաղաքս: Եւ թուէր ծաղր առնել յաչս փեսայից իւրոց: 15 Եւ իբրեւ եղեւ առաւաւտ, փութացուցանէին հրեշտակքն զՂովտ՝ եւ ասէին. Արի առ ըզկին քո եւ զերկուս դստերս քո զոր ունիս, եւ ել աստի, զի մի եւ դու կորնչիցիս ընդ անաւրէնութիւն քաղաքիդ: 16 Եւ նոքա խոովեցան: Եւ կալան հրեշտակքն զձեռանէ նորա, եւ զձեռանէ կնոջ նորա, եւ զձեռանէ երկուց դստերաց նորա. զի խնայեաց Տէր ի նա: Եւ հանին զնա, եւ եղին արտաքոյ քաղաքին: 17 Եւ եղեւ իբրեւ հանին գնոսա արտաքս, ասեն՝ Ապրեցո զանձն քո, մի դառնայցես յետս, եւ մի կայցես յամենայն կողմանս աշխարհիդ. զերծիր ի լեառն, գուցէ՝ ընդ նոսա ըմբռնիցիս: 18 Եւ ասէ Ղովտ ցնոսա. Աղաչեմ Տէր, 19 որովհետեւ եգիտ ծառայ քո ողորմութիւն առաջի քո, եւ մեծ արարեր զարդարութիւն քո, զոր առնես յիս ապրել անձին իմոյ. եւ արդ ես ոչ կարեմ զերծանել ի լեառն, գուցէ հասանիցեն ինձ չարիքն, եւ մեռանիցիմ: 20 Ահա քաղաքս այս մերձ է անկանել ի նա, որ է փոքրիկ, անդ ապրեցայց, եւ չէ փոքր, եւ կեցցէ անձն իմ վասն քո: 21 Եւ ասէ ցնա՝ Ահաւասիկ արարի մեծարանս երեսաց քոց. եւ ի բանիդ յայդմիկ չկործանել զքաղաքն վասն որոյ խաւսեցար: 22 Եւ արդ՝ փութա զերծանել ի նա. զի ոչ կարեմ առնել իրս ինչ մինչեւ անկանիցիս անդր. վասն այնորիկ կոչեաց զանուն քաղաքին այնորիկ Սեգովր: 23 Արեգակն ծագեաց յերկիր, եւ Ղովտ եմուտ ի Սեգովր: 24 Եւ Տէր տեղաց ի Սողոմ եւ ի Գոմոր ծրծումբ եւ հուր ի Տեառնէ յերկնից. 25 եւ կործանեաց զքաղաքսն զայնոսիկ, եւ զամենայն կողմանսն, եւ զամենայն բնակիչս քաղաքացն, եւ զամենայն բոյս երկրին: 26 Եւ դարձաւ կինն Ղովտայ յետս, եւ եղեւ արձան աղի: 27 Եւ կանխեալ Աբրաամ ընդ առաւաւտն ի տեղին ուր կայր առաջի Տեառն. 28 եւ հայեցաւ յերեսս Սողոմացւոց եւ Գոմորացւոց, եւ յամենայն երեսս երկրի գաւառին. եւ ետես եւ ահա ելանէր բոց երկրին իբրեւ մրրիկ հնոցի: 29 Եւ եղեւ ի սատակել Տեառն զամենայն զքաղաքսն զայնոսիկ շուրջ զբնակութեամբն, յիշեաց Աստուած զԱբրաամ, եւ եհան արձակեաց զՂովտ ի միջոյ կործանմանն, ի կործանել Տեառն զքաղաքսն յորս բնակեալ էր ի նոսա Ղովտ: 30 Եւ ել Ղովտ ի Սեգովրայ, եւ նստէր ի լեռինն, եւ երկոքին դստերք նորա ընդ նմա. քանզի երկեաւ բնակել ի Սեգովր. եւ բնակեաց յայրի անդ, ինքն եւ երկոքին դստերք նորա ընդ նմա: 31 Եւ ասէ երեցն ցկրցերն. Հայր մեր ծերացեալ է, եւ չիք ոք յերկրի որ մտանիցէ առ մեզ, որպէս արեւն է ամենայն երկրի: 32 Եկ արբուցուր հաւր մերում գինի, եւ ննջեսցուր ընդ նմա, եւ յարուցուր ի հաւրէ մերմէ զաւակ: 33 Եւ արբուցին հաւրն իւրեանց գինի ի գիշերին յայնմիկ. եւ եմուտ երեցն ննջեաց ընդ հաւրն իւրում զգիշերն զայն. եւ ոչ գիտէր ի ննջելն նորա եւ ի յառնել: 34 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր, եւ ասէ երեցն ցկրցսերն. Ահա ննջեցի ես երեկ ընդ հաւր իմում, արբուցուր նմա գինի եւ ի գիշերիս յայնմիկ. եւ մուտ ննջեա ընդ նմա. եւ յարուցուր զաւակ ի հաւրէ մերմէ: 35 Եւ արբուցին՝ եւ յայնմ գիշերի գինի հաւրն իւրեանց. եւ եմուտ կրտսերն եւ ննջեաց ընդ հաւրն իւրում. եւ ոչ գիտէր ի ննջելն նորա եւ ի յառնել: 36 Եւ յղացան երկոքին դստերքն Ղովտայ ի հաւրէն իւրեանց: 37 Եւ ծնաւ երեցն որդի, եւ կոչեաց զանուն զորս Սովաբ. ասէ. Ի հաւրէ իմմէ. նա է հայր Սովաբացւոց մինչեւ ցայս ար ժամանակի: 38 Ծնաւ եւ կրցերն որդի՝ եւ կոչեաց զանուն նորա Ամման. ասէ, Որդի ազգի իմոյ. նա է հայր Ամոնացւոց մինչեւ ցայս ար ժամանակի:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ Ի

ԻԲ 1 Եւ չուեաց անտի Աբրաամ յերկիրն հարաւոյ, եւ բնակեցաւ ընդ Կադէս եւ ընդ Սուր. եւ պանդխտեցաւ ի Գերարայ: 2 Եւ ասաց Աբրաամ վասն Սառայի կնոջ իւրոյ թէ քոյր իմ է: Եւ առաքեաց Աբիմելէք արքայ Գերեարացւոց, եւ առ զՍարրա: 3 Եւ եկն Աստուած առ Աբիմելէք ի տեսլեան գիշերոյ եւ ասէ. Ահա մեռանիս վասն կնոջդ զոր առեր, զի կին՝ Առնակին է: 4 Բայց Աբիմելէք ոչ մերձեցաւ ի նա: Եւ ասէ՝ Տէր, զազգ մի զանգէտ եւ զարդար՝ կորուսանիցես: 5 Ոչ ապաքէն նա ասաց ցիս քոյր իմ է, եւ սա՝ ասաց ցիս Եղբայր իմ է, եւ ես սրբութեամբ սրտի՝ եւ արդարութեամբ ձեռաց արարի զայս: 6 Եւ ասէ ցնա Աստուած ի

տեսլեանն. Ես զհտացի զի սրբութեամբ սրտի արարեր դու զայդ, եւ խնայեցի ես ի քեզ չմեղանչել քեզ յիս. վասն այնորիկ ոչ ետու թոյլ քեզ մերձենալ ի դա: 7 Բայց արձակեա զկինդ յայր իւր. զի այր մարգարէ է, եւ արասցէ աղաւթս վասն քո եւ կեցցես: Ապա թէ ոչ տացես, զհտեա զի մեռանիս դու եւ ամենայն որ ինչ քո է: 8 Եւ կանխեաց Աբիմելէք ընդ առաւաւտն՝ եւ կոչեաց զամենայն զծառայս իւր, եւ խաւսեցաւ զամենայն բանս զայսոսիկ յականջս նոցա: Եւ զահի հարան ամենայն մարդիկն յոյժ: 9 Եւ կոչեաց Աբիմելէք զԱբրաամ եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ գործեցեր դու զայդ ընդ մեզ. միթէ մեղա՞ք ինչ քեզ՝ զի ամէր ի վերայ իմ եւ ի վերայ թագաւորութեան իմոյ մեղս մեծամեծս. գործ գոր ոչ ոք գործէ՝ գործեցեր ընդ իս: 10 Եւ ասէ Աբիմելէք զԱբրաամ. Զի՞նչ տեսեալ արարեր զբանդ զայդ: 11 Եւ ասէ Աբրաամ. Զի ասացի՝ թէ գուցէ ոչ գուցէ աստուածպաշտութիւն ի տեղուջս յայսմիկ. եւ զիս սպանանիցեն վասն կնոջդ իմոյ: 12 Բայց արդարեւ՝ քոյր իմ է ի հարեւ եւ ոչ ի մարեւ. եւ եղեւ ինձ կին: 13 Եւ եղեւ յորժամ եհան զիս Աստուած ի տանէ հար իմոյ, եւ ես ասացի ցդա. Զայս արդարութիւն արասցես ընդ իս. յամենայն տեղիս ուր եւ երթիցուք, ասասցիք զինէն թէ եղբայր իմ է: 14 Եւ առ Աբիմելէք հազար սատեր, եւ արջառ եւ ոչխար, ծառայս եւ աղախնայս, եւ ետ Աբրաամու. եւ ետ ցնա զՍառա զկին իւր: 15 Եւ ասէ Աբիմելէք զԱբրաամ. Ահաւասիկ երկիրդ առաջի քո, ուր հաճոյ իցէ քեզ բնակեաց: 16 Եւ զՍառա ասէ. Ահա ետու հազար սատեր եղբար քում, այն եղիցի քեզ ի պատիւ երեսաց քոց, եւ ամենայն կանանց որ ընդ քեզ են. եւ զամենայն արդար խաւսեցիս: 17 Եւ եկաց յաղաւթս Աբրաամ առ Աստուած. եւ բժշկեաց զԱբիմելէք եւ ըզկին նորա, եւ զաղախնայս նորա, եւ ծնանէին: 18 Զի փակելով փակեաց Տէր արտաքուստ զամենայն արգանդ ի տան Աբիմելիքայ վասն Սառայի կնոջ Աբրաամու:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԻԱ

ԻԳ 1 Եւ Տէր յայցել Սառայի որպէս եւ ասաց. Եւ արար Տէր Սառայի՝ որպէս եւ խաւսեցաւ: 2 Եւ յղեցաւ եւ ծնաւ Սառա Աբրաամու որդի ծերութեան. ըստ ժամանակին որպէս եւ խաւսեցաւ ընդ նմա Աստուած: 3 Եւ կոչեաց Աբրաամ զանուն որդւոյ իւրոյ գոր ծնաւ նմա Սառա՝ Իսահակ: 4 Եւ թլփապեաց Աբրաամ զԻսահակ զորդի իւր յաւուր ութերորդի, որպէս եւ պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած: 5 Եւ Աբրաամ հարերամեան էր յորժամ եղեւ նմա Իսահակ որդի իւր: 6 Եւ ասէ Սառա, Ծաղր արար զիս Աստուած. զի որ եւ լսիցէ՝ ուրախ լինիցի ընդ իս: 7 Եւ ասէ. Ով պատմեցէ Աբրաամու եթէ սնուցանիցէ մանուկ՝ Սառա. զի ծնայ որդի ի ծերութեան իմում: 8 Եւ աճեաց մանուկն, եւ հաստուցաւ ի ստենէ. եւ արար Աբրաամ ուրախութիւն մեծ յաւուր յորում հաստուցաւ ի ստենէ Իսահակ որդի իւր:

ԻԳ 9 Եւ տեսեալ Սառայ զորդին Ագարայ Եգիպտացոյ՝ որ եղեւ Աբրաամու, զի խաղայր ընդ Իսահակայ որդւոյ իւրում, եւ ասէ զԱբրաամ. 10 Ի բաց հան զաղախինդ եւ զորդի դորա. զի մի ժառանգեցէ որդի աղախնոյդ ընդ որդւոյ իմում Իսահակայ: 11 Եւ խիստ թուեցաւ բանն առաջի Աբրաամու վասն որդւոյ նորա: 12 Եւ ասէ Աստուած զԱբրաամ. Մի ինչ խիստ թուեցի առաջի քո վասն մանկանն եւ վասն աղախնոյն: Զամենայն գոր զինչ ասիցէ քեզ Սառա՝ լուր ձայնի նորա. զի Սահակաւ կոչեցի քեզ զաւակ: 13 Բայց զորդի աղախնոյդ արարից յազգ մեծ, զի սերմն քո է: 14 Յարեաւ Աբրաամ ընդ առաւաւտն՝ եւ առ հաց եւ տիկ ջրոյ եւ ետ զԱգար, եւ եղ յուս նորա զմանուկն, եւ արձակեաց զնա: Եւ երթեալ մուրթեալ շրջեր յանապատի անդ առ ջրհորովն երդման: 15 Եւ նուագեաց ջուր ի տկէ անտի. եւ ընկէ զմանուկն ի ներքոյ միոյ եղեւին ծառոյ: 16 Եւ երթեալ նստաւ յանդիման նորա ի բացեայ իբրեւ վտաւանաւ. զի ասէր՝ թէ ոչ տեսից զմահ որդւոյն իմոյ. եւ նստէր յանդիման նորա: Զայն բարձեալ մանկանն լայր: 17 Եւ լուաւ Աստուած ձայնի մանկանն ի տեղուջէն ուր էր: Եւ կոչեաց Աստուած զԱգար յերկնից՝ եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ է այդ Ագար, մի երկնչիր. զի լուաւ Աստուած ձայնի որդւոյ քոյ ի տեղուջէ այտի ուր է: 18 Արի առ զմանուկն քո, եւ զաւրացո զնա ձեռամբ. զի յազգ մեծ արարից զնա: 19 Եւ եբաց Աստուած զաչս նորա, եւ ետես ջրհոր ջրոյ կենդանոյ. եւ չոգաւ ելից գտիկն ջրով եւ արբոյց մանկանն: Եւ էր Աստուած ընդ մանկանն: 20 Եւ աճեաց, եւ եղեւ աղեղնաւոր: 21 Եւ բնակէր յանապատին Փառանու. եւ առ նմա մայր նորա կին յերկրէն Եգիպտացոյ:

ԻԵ 22 Եւ եղեւ ի ժամանակին յայնմիկ խաւսեցաւ Աբիմելէք, եւ Ոքոզաթ տաճարապետ նորա, եւ Փիքաւդ սպարապետ զաւրաց նորա. եւ ասեն զԱբրաամ. Աստուած ընդ քեզ է յամենայնի զինչ եւ գործես: 23 Արդ՝

երդուիր ինձ յԱստուած չմեղանչել ինձ, եւ մի զաւակի իմում, եւ անուն իմոյ. այլ ըստ արդարութեան զոր արարի ընդ քեզ՝ արասցես ընդ իս, եւ երկրիս յորում բնակեալ ես ի սմա: 24 Եւ ասէ Աբրաամ. Ես երդնում: 25 Եւ յանդիմանեաց Աբրաամ զԱբիմելէք՝ վասն ջրհորոյն ջրոց զորս հանին ծառայքն Աբիմելէքայ: 26 Եւ ասէ ցնա Աբիմելէք. Ոչ գիտացի ո արար զայն իրս, եւ դու ոչ պատմեցեր ինձ. եւ իմ ոչ էր լուեալ՝ բայց այսար: 27 Եւ առ Աբրաամ արջառս եւ ոչխարս՝ եւ ետ Աբիմելէքայ. եւ եղին երկոքին ուխտ ընդ միմեանս. 28 եւ կացոյց Աբրաամ եւթն որոջ ոչխարաց միայն. 29 Եւ ասէ Աբիմելէք ցԱբրաամ. Զի՞նչ են այս եւթն որոջք ոչխարաց զորս կացուցեր միայն: 30 Եւ ասէ՝ Զայդ եւթն որոջս առցես յինէն, զի եղիցի ինձ ի վկայութիւն, թէ ես փորեցի զջրհորդ զայդ: 31 Վասն այնորիկ անուանեաց զանուն տեղոյն այնորիկ չորհոր երդման. 32 զի անդ երդումն երկոքին միմեանց, եւ անդ եղին ուխտ առ ջրհորին երդման: Յարեաւ Աբիմելէք եւ Ոքոզաթ տաճարապետ նորա, եւ Փիզաւզ սպարապետ զաւրաց նորա. եւ դարձան անդրէն յերկիրն Փղշտացոց: 33 Եւ տնկեաց Աբրաամ տունկ առ ջրհորովն երդման. եւ կարդաց զանուն Տեառն, Աստուած յաւիտենական: 34 Եւ պանդխտեցաւ Աբրաամ յերկրին Փղշտացոց աւուրս բազումս:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԻԲ

ԻԶ 1 Եւ եղեւ յետ բանիցս այսոցիկ, փորձեաց Աստուած զԱբրաամ՝ եւ ասէ ցնա. Աբրաամ Աբրաամ. եւ նա ասէ. Աւասիկ եմ: 2 Եւ ասէ ցնա. Առ դու զորդիդ քո սիրելի զոր սիրեցեր զԲսահակ, եւ գնա դու յերկիր բարձր, եւ հանցես զդա անդ յողջակէզ ի վերայ միոյ լեռանց յորոց ասացից քեզ: 3 Եւ յարեաւ Աբրաամ ընդ առաւաւտն, համետեաց զէշ իւր. եւ առ ընդ իւր երկուս ծառայս. եւ զԲսահակ զորդի իւր. եւ պատառեաց փայտ յողջակէզ՝ եւ յարեաւ գնաց. եւ եկն ի տեղին զոր ասաց նմա Աստուած: 4 Եւ յաւուրն երրորդի համբարձ Աբրաամ զաչս իւր եւ ետես զտեղին ի հեռաստանէ: 5 Եւ ասէ Աբրաամ ցպատանիս իւր. Նստարուք դուք այդր հանդերձ իշովդ. եւ ես եւ պատանեակդ երթիցուք մինչեւ ցանդր, եւ երկիր պազցուք եւ դարձցուք առ ձեզ: 6 Եւ առ Աբրաամ զփայտ ողջակիզին, եւ եղ ի վերայ Բսահակայ որդւոյ իւրոյ. եւ առ ի ձեռն զսուրն եւ զհուրն. եւ գնացին երկոքեան ի միասին: 7 Եւ ասէ Բսահակ ցԱբրաամ հայր իւր. Հայր. եւ նա ասէ. Զի՞ է որդեակ: Եւ նա ասէ. Ահա հուր՝ եւ ահա փայտ. ու՞ր է ոչխար յողջակէզ: 8 Եւ նա ասէ. Աստուած տեսցէ իւր ոչխար յողջակէզ որդեակ: Գնացին երկոքեան ի միասին, 9 եւ եկին ի տեղին զոր ասաց նմա Աստուած: Անդ շինեաց սեղան Աբրաամ. եւ եղ ի վերայ զփայտն: Եւ կապեաց զԲսահակ զորդի իւր, եւ եղ գնա ի սեղան ի վերայ փայտին: 10 Եւ ձգեաց Աբրաամ զձեռն առնուլ զսուրն եւ զենուլ զորդին իւր: 11 Եւ կոչեաց գնա հրեշտակ Տեառն յերկնից՝ եւ ասէ. Աբրաամ, Աբրաամ: Եւ նա ասէ ցնա. Աւասիկ եմ: 12 Եւ ասէ. Մի մխեր զձեռն քո ի պատանեակդ, եւ մի ինչ առնէր դմա. զի այժմ գիտացի թէ երկիւղած ես դու յԱստուծոյ, եւ ոչ խնայեցեր յորդիդ քո սիրելի վասն իմ: 13 Համբարձ Աբրաամ զաչս իւր եւ ետես, եւ ահա խոյ մի կախեալ կայր զծառոյն սաբեկայ զեղջերաց: Եւ գնաց Աբրաամ առ զխոյն, եւ եհան գնա յողջակէզ փոխանակ Բսահակայ որդւոյ իւրոյ: 14 Եւ կոչեաց Աբրաամ զանուն տեղոյն այնորիկ Տէր ետես. զի ասիցեն ցայսար ի լերինս յայսմիկ Տէր երեւեցաւ: 15 Եւ կոչեաց հրեշտակ Տեառն զԱբրաամ երկիցս անգամ յերկնից՝ եւ ասէ. 16 Յանձն իմ երդուայ՝ ասէ Տէր. Փոխանակ զի արարեր դու զբանդ զայդ, եւ ոչ խնայեցեր յորդիդ քո սիրելի վասն իմ. 17 այդ արիւններով արիւնեցից զքեզ, եւ բազմացուցանելով բազմացուցից զգաւակ քո որպէս զաստեղս երկնից բազմութեամբ. եւ որպէս զաւազ առ ափն ծովու. եւ ժառանգեսցէ զաւակ քո զբաղաքս հակառակորդաց իւրոց: 18 Եւ արիւնեցին ի զաւակի քում ամենայն ազգք երկրի. փոխանակ զի լուար ձայնի իմում: 19 Դարձաւ Աբրաամ առ պատանիսն իւր, եւ յարուցեալ գնացին ի միասին ի ջրհորն երդման. եւ բնակեցաւ Աբրաամ առ ջրհորովն երդման:

ԻԷ 20 Եւ եղեւ յետ բանիցս այսոցիկ, պատմեցաւ Աբրաամու, թէ ահա ծնաւ Մեղքա եւ նա որդիս Նաբովրայ եղբար քում: 21 Զովք զանդրանիկն նորա, եւ զԲաւ զեղբայր նորա, եւ զԿամուէլ հայր Սառուց, 22 եւ զՔասադ, եւ զԱգաւ, եւ զՓաղդաս, եւ զՅետդափ, եւ զԲաթուէլ. 23 եւ Բաթուէլ ծնաւ զՌէբեկա: Ուր սոքա որդիք՝ զորս ծնաւ Մեղքա Նաբովրայ եղբար Աբրաամու: 24 Եւ հարձն նորին որոյ անուն էր Ռեմա, ծնաւ եւ նա զՏաբեկ, եւ զԴաամ, եւ զՏոքոս, եւ զՄովքա:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

ԻԸ 1 Եւ եղեն կեանք Սառայի հարիւր եւ քսան եւ եւթն ամ: 2 Եւ մեռաւ Սառա ի քաղաքի Արբոկա ի ձորն, այն ինքն է Քեբրոն յերկրին Քանանացոց: Եւ եկն Աբրաամ կոծել զՍառա եւ սուգ առնուլ: 3 Եւ յարեաւ Աբրաամ ի մեռելոյն իւրմէ, եւ խաւսեցաւ ընդ որդիսն Քետայ՝ եւ ասէ. 4 Պանդուխտ եւ նժդեհ եմ ես ի միջի ձերում. արդ՝ տուք ինձ ստացուած գերեզմանի ընդ ձեզ եւ թաղեցից զմեռեալս իմ: 5 Պատասխանի ետուն որդիքն Քետայ Աբրաամու՝ եւ ասեն. 6 Ունկն դեր մեզ տէր, թագաւոր յԱստուծոյ ես ի միջի մերում, յընտիր շիրմաց մերոց թաղեալ զմեռեալն. զի ոչ ոք ի մէնջ արգելու ի քէն զշիրիմս: 7 Յարեաւ Աբրաամ երկիր եպագ ժողովրդեան երկրին որդւոցն Քետայ: 8 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա Աբրաամ՝ եւ ասէ. Եթէ յաւժար իցէք ի մտի ձերում թաղել զմեռեալդ իմ յերեսաց իմոց, ունկն դիք ինձ, եւ խաւսեցարուք վասն իմ ընդ Եփրոնի որդւոյ Սահառայ, 9 եւ տացէ ինձ զայրն կրկին, որ է ի վիճակի ագարակի իւրոյ, արծաթոյ՝ որչափ եւ արծան իցէ. տացէ զնա ինձ ի միջի ձերում ի ստացուած բնակաց: 10 Եւ Եփրոն նստէր ի մէջ որդւոցն Քետայ: Պատասխանի ետ Եփրոն Քետացի Աբրաամու՝ եւ ասէ. Լու ի լու որդւոցն Քետայ, եւ ամենեցուն որ մտանէին ընդ դուռն քաղաքի նորա: 11 Եւ ասէ. Յիս դարձ Տէր. եւ ունկն դիր ինձ. զագարակն ետու քեզ, եւ զայրն որ ի նմա տաց քեզ առաջի ամենայն քաղաքակցաց իմոց ետու քեզ թաղել զմեռեալն քո: 12 Եւ երկիր եպագ Աբրաամ առաջի ամենայն ժողովրդեան երկրին: 13 Եւ խաւսեցաւ ընդ Եփրոնի յականջս ժողովրդեան երկրին, եւ ասէ. Որովհետեւ անսացեր ինձ, ունկն դիր ինձ. տաց քեզ արծաթ ընդ ագարակին, առ յինէն եւ թաղեցից անդ զմեռեալս: 14 Պատասխանի ետ Եփրոն Աբրաամու՝ եւ ասէ ցնա. 15 Ոչ Տէր իմ. լուայ թէ գետինն չորեքհարէր սաստեր արծաթոյ է, ընդ իս եւ ընդ քեզ զի՞նչ է այն. բայց դու թաղեալ զմեռեալն քո: 16 Եւ իբրեւ լուաւ Աբրաամ Եփրոնէ, կշռեաց զարծաթն Եփրոնի, զոր խաւսեցաւ յականջս որդւոցն Քետայ, չորեքհարիւր սաստեր արծաթոյ ընտրոյ վաճառականաց: 17 Եւ հաստատեցաւ ագարակն Եփրոնի, որ է առ կրկնով այրիւն յանդիման Մամբրէի, ագարակն եւ այրն որ է ի նմա. եւ ամենայն ծառատունկ որ է յագարակի անդ, շուրջ յամենայն սահմանս նորա, 18 ի ստացուածս Աբրաամու առաջի որդւոցն Քետայ, եւ որ մտանէին ընդ դուռն քաղաքի նորա: 19 Եւ յետ այնորիկ թաղեաց Աբրաամ զՍառա զկին իւր ի կրկնումն այրի ագարակին, որ է յանդիման Մամբրէի. այն է Քեբրոն յերկրին Քանանացոց: 20 Եւ հաստատեցաւ ագարակն եւ այրն որ է ի նմա՝ Աբրաամու, ի ստացուածս շիրմաց յորդւոցն Քետայ:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Եւ Աբրաամ ծերացեալ էր եւ անցեալ զաւուրք. եւ Տէր արհնեաց զԱբրաամ ամենայնիւ:

ԻԹ 2 Եւ ասէ Աբրաամ ցճառայն իւր ցերեց տան իւրոյ, ցիշխան ամենայն ընչից նորա. Դիր զձեռն քո ընդ երանաւք իմովք: 3 Եւ երդմնեցուցից զքեզ ի Տէր, յԱստուած երկնից, եւ յԱստուած երկրի, զի մի առցես կին որդւոյ իմում Իսահակայ ի դստերաց Քանանացոց յորոց միջի ես բնակեմ: 4 Այլ յերկիրն իմ ուստի ելեալ եմ երթիցես, եւ ի տուն իմ. եւ առցես դու անտի կին որդւոյ իմում Իսահակայ: 5 Ասէ ցնա ծառայն. Գուցէ՛ կինն ոչ կամիցի զալ ընդ իս յերկիրս յայս, դարձուցանելով դարձուցի՞ց գորդի քո յերկիրն ուստի ելեր: 6 Եւ ասէ Աբրաամ. Զգոյշ լեր, մի դարձուցանիցես գորդի իմ անդր: 7 Տէր Աստուած երկնից, եւ Աստուած երկրի, որ առ զիս ի տանէ հաւր իմոյ, եւ յերկրէն ուստի ծնեալ էի, որ խաւսեցան ընդ իս՝ եւ երդուաւ ինձ եւ ասէ. Զաւակի քում տաց զերկիրդ զայդ. նա առաքեսցէ զհրեշտակ իւր առաջի քո. եւ առցես անտի կին որդւոյ իմում Իսահակայ: 8 Ապա թէ ոչ կամիցի կինն զալ ընդ քեզ յերկիրս յայս, քաւեալ լիջիր դու յերդմանէդ յայդմանէ: Բայց միայն զորդեակդ իմ մի դարձուցանիցես անդր: 9 Եւ եղ ծառայն Աբրաամու զձեռն իւր ընդ երանաւք Տեառն իւրոյ՝ եւ երդուաւ նմա վասն բանիս այսորիկ: 10 Եւ առ ծառայն տասն ուղտ յուղտուց տեառն իւրոյ՝ եւ գնաց: Եւ յամենայն բարութեանց տեառն իւրոյ ընդ իւր: Եւ յարեաւ գնաց ի Միջագետս ի քաղաքն Նաքովրայ: 11 Եւ նստոյց զուղտսն արտաքոյ քաղաքին առ ջրհորոյ ջրոցն ընդ երեկս յորժամ ջրուորն ելանէր: Եւ ասէ. 12 Տէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրաամու՝ յաջողեալ առաջի իմ այսաւր. եւ արա ողորմութիւն ընդ տեառն իմում Աբրաամու: 13 Աւասիկ ես կամ ի վերայ աղբեր ջրոյս, եւ դստերք բնակչաց քաղաքիս ելանեն հանել ջուր: 14 Եւ եղիցի կոյս մի որում ես ասացից, թէ Խոնարհեցո զսափորդ քո զի արբից, եւ ասէ ցիս՝ Արբ, եւ ուղտուցդ քոց եւս արբուցից մինչեւ դադարեսցին յըմպելոյ, զայն

պատրաստեցեր ծառային քում Իսահակայ. եւ այնու զհետացից թէ արարեր ողորմութիւն տեառն իմում Աբրաամու: 15 Եւ եղև մինչչեւ կատարեալ էր նորա զխաւսսն ի մտի իւրում, եւ ահա Ռեբեկա եկն ել, որ ծնեալ էր Բաթուելի որդւոյ Մեղքեայ կնոջ Նաքովրայ եղբար Աբրաամու. եւ ունէր սափոր յուս իւր: 16 Եւ էր կոյսն գեղեցիկ երեսաւք յոյժ: Կոյս՝ զոր այր ոչ զհտէր: Էջ յաղբերն, եւ ելից զսափորն իւր եւ ել: 17 Ընթացաւ ծառայն ընդ առաջ նորա եւ ասէ. Արբո ինձ սակաւ մի ջուր ի սափորոյ այտի: 18 Եւ նա ասէ. Արբ տէր: Եւ փութացաւ իջոյց զսափորն ի վերայ բազկաց իւրոց. եւ արբոյց նմա՝ 19 մինչեւ դադարեաց յըմպելոյ: Եւ ասէ՝ Եւ ուղտուց քոց հանից ջուր մինչեւ ամենեքեան արբցեն: 20 Եւ փութացաւ թափեաց զսափորն յաւազանն, եւ ընթացաւ դարձեալ ի ջրհորն հանել. եւ եհան ջուր ամենայն ուղտուց նորա: 21 Եւ այրն միտ դներ նմա, եւ լուռ կայր ի միտ առնուլ. եթէ աջողեա՞ց Տէր զճանապարհ նորա եւ թէ ոչ: 22 Եւ եղև իբրեւ դադարեցին ամենայն ուղտքն յըմպելոյ, եւ առ այրն զհնդս ոսկիս մի մի ըստ դահեկանի ձուղոյ, եւ երկուս ապարանջանս ի ձեռս նորա. ի տասն դահեկեանէ ձոյլ նոցա: 23 Եւ եհարց զնա՝ եւ ասէ. Ո՞ր դուստր ես դու, պատմեա ինձ թէ իցէ՞ ի տան քում մեզ տեղի յիջավանաց: 24 Եւ ասէ ցնա. Դուստր Բաթուելի եմ եւ որդւոյ Մեղքեայ զոր ծնաւ Նաքովրայ: 25 Եւ ասէ ցնա. Եւ յարդ եւ խոտ շատ է մեր, եւ տեղի իջավանաց: 26 Խնդաց այրն, եւ երկիր ետագ Աստուծոյ, 27 եւ ասէ. Օրհնեալ Տէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրաամու. որ ոչ վրիպեցոյց զարդարութիւն իւր եւ զճշմարտութիւն ի տեառնէ իմմէ. եւ ինձ յաջողեաց Տէր ի տան եղբար տեառն իմոյ: 28 Եւ ընթացաւ աղջիկն պատմեաց ի տան մար իւրոյ ըստ բանիցն այնոցիկ: 29 Եւ Ռեբեկայ՝ էր եղբայր որում անուն էր Ղաբան: Եւ ընթացաւ Ղաբան առ այրն արտաքս յաղբերն, 30 իբրեւ ետես զգինդսն եւ զապարանջանսն ի ձեռսն քեռ իւրոյ. եւ զի լուաւ զբանսն յՌեբեկայ քեռէ իւրմէ՝ որ ասէր, թէ Այսպէս ինչ խաւսեցաւ ընդ իս այրն: Եւ եկն առ այրն, մինչ կայր ի վերայ ուղտուց իւրոց առ աղբերն. 31 եւ ասէ ցնա. Եկ մուտ ի տուն արհնեալ Տեառն. զի՞ կաս արտաքոյ, զի ես պատրաստեցի տուն եւ տեղի ուղտուցոյ: 32 Եւ մուտ այրն ի տուն անդր, եւ իջոյց ուղտուցն: Եւ ետուն յարդ եւ խոտ ուղտուցն, եւ ջուր լուանալոյ ոտից նորա, եւ ոտից նոցա որ ընդ նմայն էին: 33 Եւ եղին հաց առաջի նոցա ուտել: Եւ նա ասէ. Ոչ կերայց մինչեւ խաւսեցայց զբանս իմ: Եւ ասեն՝ Խաւսեաց: 34 Եւ ասէ. Ծառայ Աբրաամու եմ եւ. 35 եւ Տէր արհնեաց ըզտէր իմ յոյժ, եւ բարձրացաւ. եւ ետ նմա արջառ եւ ոչխար, եւ արծաթ եւ ոսկի, ծառայս եւ աղախնոյս, ուղտս եւ էշս: 36 Եւ ծնաւ Սառա՝ կին տեառն իմոյ որդի մի տեառն իմում յետ ծերութեան իւրոյ. եւ նմա ետ զամենայն ինչ որ էր նորա: 37 Եւ երդմնեցոյց զիս տէր իմ՝ եւ ասէ. Ոչ առցես կին որդւոյ իմում Իսահակայ ի դստերաց աստի Քանանացոց, յորոց միջի ես պանդխտեալս եմ յերկրի սոցա: 38 Այլ ի տուն հար իմոյ երթիցես եւ ի տոհմ իմ, եւ առցես անտի կին որդւոյ իմում: 39 Եւ ես ասացի ցտէրն իմ. Գուցէ՞ ոչ գայցէ կինն ընդ իս: 40 Եւ ասէ ցիս. Տէր Աստուած իմ որում հաճոյ եղէ առաջի նորա, նա առաքեսցէ զհրեշտակ իւր ընդ քեզ, եւ յաջողեսցէ զճանապարհս քո. եւ առցես կին որւոյ իմում յազգէ իմմէ, եւ ի տանէ հար իմոյ: 41 Եւ յայնժամ քաւեալ լիցիս ի նզովից աստի իմոց. յորժամ երթիցես ի տոհմ իմ՝ եւ ոչ տացեն, քաւեալ լիցես յերդմանէ աստի իմմէ: 42 Եւ իբրեւ եկի այսաւր յաղբերն՝ ասեմ. Տէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրաամու, եթէ յաջողեցեր ինձ զճանապարհս իմ, զոր ես այժմիկ եկեալ եմ. 43 ահաւասիկ ես հասեալ կամ ի վերայ աղբեր ջրոյս, եւ դստերք մարդկան քաղաքիս ելանեն տանել ջուր. եւ եղիցի կոյս զոր ես ասացից՝ թէ արբո ինձ սակաւ մի ջուր ի սափորոյ քումմէ, 44 եւ ասացէ ցիս՝ թէ արբ, եւ ուղտուցդ եւս քոց հանից ջուր, այն է կին զոր պատրաստեաց Տէր ծառայի իւրում Իսահակայ. եւ այնու զհետացից թէ արարեր զողորմութիւն ընդ տեառն իմում Աբրաամու: 45 Եւ եղև մինչչեւ իմ կատարեալ էր զխաւսս ի մտի իմում, անդէն վաղվադակի ելանէր Ռեբեկա՝ եւ ունէր սափոր յուս իւր. Էջ յաղբերն՝ եւ եհան ջուր: Եւ ասեմ ցնա. Արբո ինձ: 46 Եւ փութացեալ իջոյց զսափորն յինքենէ՝ եւ ասէ. Արբ դու, եւ ուղտուցդ եւս քոց արբոցից: Եւ արբի. եւ ուղտուցն իմոց արբոյց: 47 Եւ հարցի ցնա՝ եւ ասեմ, Ո՞ր դուստր ես դու՝ պատմեա ինձ. եւ նա ասէ, Դուստր Բաթուելի եմ եւ որդւոյ Նաքովրայ զոր ծնաւ նմա Մեղքա: Եւ եղի զհնդս յականջս նորա, եւ ապարանջանս ի ձեռս նորա. եւ խնդացի. 48 Եւ երկիր պագի Տեառն. եւ արհնեցի զՏէր Աստուած տեառն իմոյ Աբրաամու, որ յաջողեաց ինձ ի ճանապարհի աստ ճշմարտութեան. առնուլ զդուստր եղբար տեառն իմոյ որդւոյ նորա: 49 Արդ՝ եթէ առնէք դուք շնորհս եւ արդարութիւն առ Տէրն իմ, պատմեցէք ինձ. ապա թէ ոչ՝ ցուցէք ինձ զի դարձայց յաջ կամ յահեակ: 50 Պատասխանի ետուն Ղաբան եւ Բաթուել՝ եւ ասեն. Ի՞ Տեառնէ ել իրդ այդ. եւ մէք ոչ կարեմք հակառակ ինչ չար ասել բարւոյ. 51 Ահաւաղիկ Ռեբեկա առաջի քոյ, առ եւ զնա. եւ եղիցի կին որդւոյ տեառն քոյ՝ որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր: 52 Եւ եղև իբրեւ լուաւ ծառայն Աբրաամու զբանս նոցա, երկիր եպագ Տեառն: 53 Եւ եհան ծառայն անաւթս ոսկւոյ եւ անաւթս

արծաթոյ, եւ հանդերձս, եւ ետ Ռեբեկայ. եւ ետ ընծայս եղբարց նորա եւ մաւրն: 54 Կերան եւ արբին նա, եւ արքն որ ընդ նմա էին. եւ ննջեցին: Եւ յարուցեալ ի վաղորդայն անդր՝ ասէ. Արձակեցէք զիս զի երթայց առ Տէր իմ: 55 Եւ ասեն եղբարք նորա եւ մայրն. Կացցէ կոյսն առ մեզ իբրեւ աւուրս տասն, եւ ապա երթիցէ: 56 Եւ նա ասէ ցնոսա. Մի խափանէք ցիս. զի Տէր աշողեաց զճանապարհս իմ. արձակեցէք զիս զի երթայց առ տէրն իմ: 57 Եւ ասեն եղբարք նորա. Կոչեցուք զաղօղկն, եւ հարցցուք ի բերանոյ նորա: 58 Կոչեցին զՌեբեկա՝ եւ ասեն ցնա. Երթա՛ս ընդ առնս ընդ այսմիկ. եւ նա ասէ՝ Երթամ: 59 Եւ յուղարկեցին զՌեբեկա՝ զքոյրն իւրեանց, եւ զինչս նորա. եւ զծառայն Աբրաամու, եւ որ ընդ նմայն էին: 60 Եւ արինեցին զՌեբեկա՝ եւ ասեն ցնա. Քոյր մեր եղիցես ի հազարս եւ ի բերս. եւ ժառանգեսցէ զաւակ քո զքաղաքս թշնամեաց քոց: 61 Յարուցեալ Ռեբեկա եւ նածիշտք իւր, ելին յուղտոսն եւ գնացին ընդ առն: Եւ առեալ ծառային զՌեբեկա՝ գնաց: 62 Եւ Իսահակ յանապատի անդ առ ջրհորովն տեւեան բնակէր յերկրին ի կողմ հարաւոյ: 63 Եւ ել Իսահակ զբաւսնել ի դաշտին ընդ երեկս. ամբարձ զաչս իւր՝ եւ ետես՝ զի գային ուղտք տասն: 64 Ամբարձեալ զաչս իւր եւ Ռեբեկա ետես զԻսահակ, էջ վաղվաղակի յուղտուէ անտի. 65 Եւ ասէ ցծառայն. Ո՛վ է այրն որ գայ ի դաշտին ընդ առաջ մեր: Եւ ասէ ծառայն. Նա է տէրն իմ: Եւ նորա առեալ ձորձս արկաւ զիւրեւ: 66 Եւ պատմեաց ծառայն Իսահակայ զամենայն զխաւսսն զոր արար: 67 Եւ եմուտ Իսահակ ի տուն Սառայի մաւր իւրոյ, եւ առ զՌեբեկա, եւ եղեւ նորա կին. եւ սիրեաց զնա. եւ մխիթարեցաւ Իսահակ վասն Սառայի մաւր իւրոյ:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

Լ 1 Եւ յաւել Աբրաամ առնուլ կին որում անուն էր Քետտուրա: 2 Եւ ծնաւ նմա Զէմբան, եւ զՅեկտան, եւ զՄադան, եւ զՄադիան, եւ զԵսբոկ, եւ զՍովիւ: 3 Եւ Յեկտան ծնաւ զՍաբա, եւ զԹեման, եւ զԴադան: Եւ եղեն որդիք Դադանայ, Ռադուէլ, եւ Նաբոէլ, եւ Ասուրիիմ, եւ Ղատուսիիմ, եւ Ղովմիմ: 4 Եւ որդիք Մադիամու, Գեփար, եւ Ափեր, եւ Ենոք, եւ Աբիդա, եւ Եդրագա: Ամենեքեան տքա էին որդիք Քետտուրայ: 5 Եւ ետ Աբրաամ զամենայն ինչս իւր Իսահակայ որդւոյ իւրում: 6 Եւ որդւոց հարճիցն իւրոց որ էին Աբրաամու, ետ Աբրաամ պարգեւս. եւ արձակեաց զնոսա ի Իսահակայ որդւոյ իւրոյ մինչդեռ ինքն կենդանի էր՝ ընդ արեւելս յերկիրն արեւելից: 7 Եւ այս են ամբ աւուրց կենացն Աբրաամու զորս եկեաց, հարիւր եւթանասուն եւ հինգ ամ: 8 Եւ պակասեալ Աբրաամու մեռաւ ի բարւոք ծերութեան, ալեւորեալ եւ լի աւուրքք. եւ յաւելաւ առ ժողովուրդ իւր: 9 Եւ թաղեցին զնա Իսահակ եւ Իսմայէլ որդիք նորա, յայրի անդ ի կրկնում յազարակին Եփրոնի որդւոյ Սահառայ Քետացւոյ. որ է յանդիման Մամբրէի. 10 ազարակն եւ այրն զոր ստացաւ Աբրաամ յորդոցն Քետայ: Անդ թաղեցին զԱբրաամ եւ զՍառա կին նորա: 11 Եւ եղեւ յետ մահուանն Աբրաամու, արինեաց Աստուած զԻսահակ զորդի նորա: Եւ բնակեցաւ Իսահակ առ յերիւրի տեւեանն:

ԼԱ 12 Եւ այս են ծնունդք Իսմայելի որդւոյ Աբրաամու, զոր ծնաւ Ագար Եգիպտացի Աբրաամու՝ աղախինն Սառայի: 13 Եւ այս են անուանք որդւոցն Իսմայելի. ըստ անուանց ազգացն նորա: Անդրանիկն Իսմայելի Նաբեովթ եւ Կեդար, եւ Աբդէլ, եւ Մաբսամ, 14 եւ Մասմա, եւ Իդումա, եւ Մասէ, 15 եւ Քողդադ, եւ Թեմա, եւ Յետուր, եւ Նափես, եւ Կեդմա: 16 Սոքա են որդիք Իսմայելի, եւ այս են անուանք նոցա ի հանգրուանս իւրեանց, եւ ի խորանս իւրեանց, երկուսասան իշխանք նոցա ըստ ազգաց իւրեանց: 17 Եւ այս են ամբ կենաց Իսմայելի, հարիւր երեսուն եւ եւթն ամ. եւ պակասեալ մեռաւ, եւ յաւելաւ յազգ իւր: 18 Եւ բնակեցաւ յԵփլայ մինչեւ ցՍուր որ է յանդիման Եգիպտոսի, մինչեւ ի գալ յԱսորեստանեայս. յանդիման ամենայն եղբարց իւրոց բնակեցաւ:

ԼԲ 19 Եւ այս են ծնունդք Իսահակայ որդւոյ Աբրաամու. Աբրաամ ծնաւ զԻսահակ. 20 Եւ էր Իսահակ ամաց քառասնից յորժամ առ զՌեբեկա զղուստր Բաթուէլի Ասորւոյ, որ էր ի Միջագետաց Ասորւոց, զքոյր Լաբանու Ասորւոյ իւր ի կնութեան: 21 Եւ աղաչէր Իսահակ զտէր վասն Ռեբեկայ կնոջ իւրոյ՝ զի ամուլ էր: Եւ լուաւ նմա Աստուած. եւ յղեցաւ Ռեբեկա կին նորա: 22 Եւ խաղային մանկունք ի նմա: Եւ ասէ՝ Եթէ այսպէս լինիցի ինձ, ընդ է՛ր իցէ ինձ այս: Եւ գնաց հարցանել ի Տեառնէ: 23 Եւ ասէ ցնա Տէր. Երկու ազգք են յարգանդի քում, եւ երկու ժողովուրդք յորովայնէ քումմէ զատցին. եւ ժողովուրդ զժողովուրդեամբ ելեւել առնիցէ, եւ երեցն կրտսերոյն ծառայեսցէ: 24 Եւ իբրեւ լցան նորա աւուրք ծնանելոյ. եւ էին երկու որդիք

յորովայնի նորա: 25 Եւ եկն ել որդին անդրանիկ շառագոյն ամենեւին՝ իբրեւ զմորթ թաւ, եւ անուանեաց զանուն զորա Եսաւ. եւ ապա ել եղբայր նորա, եւ ձեռն նորա ունէր զգարշապարէ Եսաւայ. եւ կոչեաց զանուն նորա Յակոբ: 26 Եւ Իսահակ եր ամաց վաթսնից յորժամ ծնաւ զնոսա Ռեբեկա: Եւ աճեցին մանկունքն: 27 Եւ եր Եսաւ՝ այր հմուտ որսոյ վայրագ: Եւ Յակոբ՝ այր առանց պաճուճանաց ընտասուն: 28 Եւ սիրեաց Իսահակ զԵսաւ, զի որս նորա կերակուր եր նմա. եւ Ռեբեկա սիրէր զՅակոբ: 29 Եւ եր եփեալ Յակոբայ թան. եւ եկն Եսաւ ի դաշտէ՝ նքթեալ: 30 Եւ ասէ Եսաւ ցՅակոբ. Տուր ինձ ճաշակել ի շիկաթանէդ յայդմանէ, զի նքթեալ եմ: Վասն այնորիկ կոչեցաւ անուն նորա Եդով: 31 Եւ ասէ Յակոբ ցԵսաւ. Վաճառեա ինձ այսար զանդրանկութիւնս քո: 32 Եւ ասէ Եսաւ՝ Ահաւասիկ ես երթամ ի վախճանել, եւ առ իմէ՞ իցեն ինձ այն անդրանկութիւնք: 33 Եւ ասէ ցնա Յակոբ. Երդուիր ինձ այսար: Եւ երդուաւ նմա: Եւ վաճառեաց Եսաւ զանդրանկութիւնս իւր Յակոբայ: 34 Եւ Յակոբ ետ Եսաւայ հաց եւ թան ոսպնեայ. կերաւ եւ արբ, եւ յարեաւ զնաց: Եւ անարգեաց Եսաւ զանդրանկութիւնս:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

ԼԳ 1 Եւ եղեւ սով յերկրին. թող զառաջին սովն որ եղեւ ի ժամանակս Աբրաամու: Եւ չոգաւ Իսահակ առ Աբիմելէք արքայ Փղշտացոց ի Գերարա: 2 Եւ երեւեցաւ նմա Տէր եւ ասէ. Մի իջանէր յԵգիպտոս, այլ բնակեա դու յերկիրդ յորում ասացի քեզ: 3 Եւ պանդխտեաց յերկրիս յայսմիկ. եւ եղէց ընդ քեզ, եւ արհնեցից զքեզ. զի քեզ եւ զաւակի քում տաց զամենայն զերկիրս զայս. եւ հաստատեցից զերդումն իմ զոր երդուայ Աբրաամու հար քո: 4 Եւ բազմացոցից զգաւակ քո իբրեւ զաստեղս երկնից. եւ տաց զաւակի քում զամենայն զերկիրս զայս. եւ արհնեցին ի ցաւակի քում ամենայն ազգք երկրի: 5 Փոխանակ զի լուաւ Աբրաամ հայր քո ձայնի իմում, եւ պահեաց զիրամանս իմ եւ զպատուիրանս իմ, եւ զիրաւունս իմ, եւ զաւրէնս իմ: 6 Եւ բնակեցաւ Իսահակ ի մէջ Գերարացոց: 7 Եւ հարցին արք տեղոյն զՌեբեկայ կնոջէ նորա. եւ ասէ՝ Քոյր իմ է, քանզի երկեաւ ասել թէ կին իմ է. թէ զուցէ սպանանիցեն զնա արք տեղոյն վասն Ռեբեկայ. զի զեղեցիկ եր երեսաւք: 8 Եւ եղեւ անդ բազում ժամանակս: Եւ կարկառաւ Աբիմելէք արքայ Փղշտացոց ընդ պատուհան, եւ ետես զԻսահակ զի խաղայր ընդ Ռեբեկայ կնոջ իւրում: 9 Կոչեաց Աբիմելէք զԻսահակ՝ եւ ասէ ցնա. Ուրեմն կին քո եր, եւ ընդ է՞ր ասացեր թէ քոյր իմ է: Ասէ ցնա Իսահակ. Քանզի ասացի՝ թէ զուցէ մեռանիցիմ վասն նորա: 10 Ասէ ցնա Աբիմելէք. Ընդ է՞ր արարեր զայդ ընդ մեզ. սակաւիկ միւս եւս մտեալ եր ուրումն յազգէ իմմէ առ կին քո. եւ ածէիր ի վերայ մեր անգիտութիւն: Եւ պատուիրեաց Աբիմելէք ամենայն ժողովրդեան իւրում եւ ասէ. 11 Ամենայն որ հարկանիցի ընդ այրդ ընդ այդ, կամ ընդ կին դորա՝ մահու պարտական լիցի: 12 Եւ սերմանեաց սերմ Իսահակ յերկրին յայսմիկ, եւ եգիտ ի տարւոջն յայսմիկ հարիւրաւոր զգարին: Եւ արհնեաց զնա Տէր: 13 Եւ բարձրացաւ այրն. եւ երթայր յառաջադէմ եւ մեծանայր, մինչեւ եղեւ մեծ յոյժ: 14 Եւ եղեւ նորա անասուն ոչխարի եւ արջառոյ, եւ արմտիք բազում: Եւ նախանձեցան ընդ նմա Փղշտացիքն: 15 Եւ զամենայն ջրհորս զոր փորեցին ծառայք նորա ի ժամանակսն Աբրաամու հար նորա, խցին Փղշտացիքն եւ լցին զնոսա հողով: 16 Եւ ասէ Աբիմելէք ցԻսահակ. Երթ զնա ի մենջ, զի կարի զաւրաւորագոյն քան զմեզ եղեր: 17 Եւ զնաց անտի Իսահակ, եւ բնակեցաւ ի ձորն Գերերացոց. եւ անդ բնակեաց:

ԼԴ 18 Եւ դարձեալ Իսահակ փորեաց զջրհորս ջրոց, զոր փորեցին ծառայքն Աբրաամու հար նորա, եւ խցին զայն Փղշտացիքն յետ մահուանն Աբրաամու հար նորա. եւ եղ նոցա անուանս ըստ անուանցն զոր անուանեաց նոցա Աբրաամ հայր իւր: 19 Եւ փորեցին ծառայքն Իսահակայ ի ձորն Գերարացոց, եւ գտին անդ ջրհոր ջրոյ կենդանւոյ: 20 Եւ մարտնչէին հովիւքն Գերերացոց ընդ հովիւսն Իսահակայ. եւ ասէին՝ Եթէ Իւրեանց իցէ ջրհորն. եւ կոչեաց զանուն ջրհորոյն Զրկումն. քանզի զրկէին զնա: 21 Զուեաց անտի եւ փորեաց միւս եւս ջրհոր ջրոյ: Հակառակէին եւ վասն այնորիկ եւս: Եւ կոչեաց զանուն նորա Թշնամութիւն: 22 Զուեաց անտի եւ փորեաց այլ ջրհոր, եւ ոչ մարտնչէին վասն այնր. եւ կոչեաց զանուն նորա Անդորրութիւն. ասէ՝ զի այժմ ընդարձակեաց մեզ Տէր, եւ աճեցոյց զմեզ յերկրի: 23 Եւ ել անտի ի շրիհորն երդման: 24 Եւ երեւեցաւ նմա Տէր ի գիշերին յայսմիկ՝ եւ ասէ. Ես եմ Աստուած հար քոյ, մի երկնչիր. զի ընդ քեզ եմ, եւ արհնեցից զքեզ, եւ բազմացոցից զգաւակ քո վասն Աբրաամու հար քոյ: 25 Եւ շինեաց անդ սեղան եւ կարդաց զանուն Տեառն: Եւ եհար անդ զխորան իւր: Փորեցին ծառայքն Իսահակայ անդ ջրհոր:

26 Եւ Արիմելէք չոգաւ առ նա ի Գերարա եւ Որոգաթ տաճարապետ նորա, եւ Փիքաւղ սպարապետ զարաց նորա: 27 Եւ ասէ ցնոսա Իսահակ. Զի՞ եկիք առ իս, զի դուք ատիցէք զիս՝ եւ հալածեցէք ի ձէնջ: 28 Եւ ասեն. Տեսանելով տեսաք՝ զի էր Տէր ընդ քեզ. եւ ասեմք՝ եղիցի դաշն ընդ միմեանս, ընդ մեզ եւ ընդ քեզ. եւ դիցուք ընդ քեզ ուխտ 29 չառնել ինչ մեզ չար. որպէս եւ մեք ոչինչ մեղաք քեզ. եւ զոր արինակ արարաք քեզ բարի՝ եւ արձակեցաք զքեզ խաղաղութեամբ. եւ արդ դու արինեալ ի Տեառնէ ես: 30 Եւ արար նոցա խրախոթին. կերան եւ արբին: 31 Եւ յարուցեալ ի վաղիւ անդր երդուան այր ընկերի իւրում. եւ արձակեաց զնոսա Իսահակ, եւ գնացին ի նմանէ ողջութեամբ: 32 Եւ եղեւ յաւուր յայնմիկ եկին ծառայքն Իսահակայ՝ եւ պատմեցին նմա վասն ջրհորոյն զոր փորեցին, թէ Ոչ գտաք ջուր: 33 Եւ կոչեաց զնա Երդումն: Վասն այնորիկ է անուն քաղաքին այնմիկ ճրհոր երդման մինչեւ ցայսաւր ժամանակի: ԼԵ 34 Եւ էր Եսաւ ամաց քառասնից, եւ առ իւր կին գՅուդիթ դուստր Բէերայ Քետացոյց, եւ զՄասեմայ դուստր Եղովնայ Խեւացոյ: 35 Եւ դառնացուցանէին զԻսահակ եւ զՌեբեկա:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

1 Եւ եղեւ իբրեւ ծերացաւ Իսահակ, եւ վատեցին աչք նորա ի տեսանելոյ. կոչեաց զԵսաւ զորդի իւր զերեց՝ եւ ասէ ցնա. Որդեակ իմ: Եւ նա ասէ ցնա. Ահաւասիկ ես: 2 Եւ նա ասէ ցնա. Ահաւասիկ ես ծերացեալ եմ, եւ ոչ գիտեմ զար Վախճանի իմոյ: 3 Արդ՝ առ դու զգործի քո զաղեղն եւ զկապակրճս, եւ ել ի դաշտ. եւ որսա ինձ որս. 4 եւ արա ինձ խորտիկս որպէս եւ ես սիրեմ. եւ բեր մատո ինձ՝ զի կերայց. եւ արինեսցէ զքեզ անձն իմ մինչ չեւ մեռեալ իցեմ: 5 Եւ լուաւ Ռեբեկա զի խաւսէր Իսահակ ընդ որդոյ իւրում: Գնաց Եսաւ ի դաշտ որսալ որս հաւր իւրում: 6 Եւ խաւսեցաւ Ռեբեկա ընդ Յակոբայ որդոյ իւրում՝ եւ ասէ. Ահա լուայ ես ի հաւրէ քումմէ զի խաւսէր ընդ եղբար քում՝ եւ ասէր. 7 Բեր ինձ որս եւ արա ինձ խորտիկս զի կերայց եւ արինեսցից զքեզ առաջի Տեառն՝ մինչ չեւ մեռեալ իցեմ: 8 Եւ արդ՝ որդեակ իմ լուր ինձ՝ որպէս ես պատուիրեմ քեզ: 9 Գնա դու ի դաշտն, եւ առ ինձ անտի երկուս ուլս փափուկս եւ ընտիրս, եւ արարից զնոսա խորտիկս հաւր քում որպէս եւ սիրէ: 10 Եւ մատուցես հաւր քում եւ կերիցէ. զի արինեսցէ զքեզ հայր քո՝ մինչ չեւ մեռեալ իցէ: 11 Եւ ասէ Յակոբ ցՌեբեկայ մայր իւր. Եղբայր իմ Եսաւ, այր թաւ է, եւ ես լերկ. 12 գուցէ շաւշափիցէ զիս հայր իմ. եւ լինիցիմ առաջի նորա իբրեւ արհամարհոտ, եւ ածիցեմ ի վերայ իմ անձն եւ ոչ արինութիւն: 13 Եւ ասէ ցնա մայր իւր. Յիմ վերայ անձն այն, որդեակ. բայց միայն լուր ձայնի իմում եւ երթ աճ ինձ: 14 Գնաց՝ եւ առ աճ մաւր իւրում: Եւ արար խորտիկս՝ որպէս եւ սիրէր հայր նորա: 15 Եւ առեալ Ռեբեկայ զպատմութեանն ազնիւ որդոյ իւրոյ երիցու որ կայր առ նմա ի տան, զգեցոյց Յակոբայ որդոյ իւրում կրցերոյ: 16 Եւ ուլենիսն ագոյց ի բազուկս նորա, եւ ի վերայ մերկոյ պարանոցի նորա: 17 Եւ ետ զխորտիկն եւ զհացն զոր արար ի ձեռս Յակոբայ որդոյ իւրոյ: 18 Եւ տարաւ հաւր իւրում եւ ասէ՝ Հայր իմ: Եւ նա ասէ՝ Աւասիկ եմ: Եւ ասէ. Ո՞վ ես դո, որդեակ: 19 Եւ ասէ Յակոբ ցհայրն. Ես եմ Եսաւ անդրանիկն քո, արարի որպէս եւ խաւսեցար ընդ իս, արի նիստ եւ կեր յորսոյ իմմէ. զի արինեսցէ զիս անձն քո: 20 Եւ ասէ Իսահակ ցորդին իւր. Զի՞ է զի վաղվաղակի գտեր որդեակ: Եւ նա ասէ. Որպէս պատրաստեաց Տէր Աստուած առաջի իմ: 21 Եւ ասէ Իսահակ ցՅակոբ. Մաւտ եկ՝ եւ շաւշափեցից զքեզ, որդեակ, եթէ դու՝ իցես որդի իմ Եսաւ՝ թէ ոչ: 22 Մատեաւ Յակոբ առ Իսահակ հայր իւր, եւ շաւշափեաց զնա՝ եւ ասէ. Չայնդ ձայն Յակոբայ, եւ ձեռքդ ձեռք Եսաւայ: 23 Եւ ոչ ծանեաւ զնա. զի էին ձեռք նորա իբրեւ զձեռն Եսաւայ եղբար իւրոյ թաւ: Եւ արինեաց զնա 24 եւ ասէ. Դու ես որդի իմ Եսաւ: Եւ նա ասէ՝ Ես եմ: 25 Եւ ասէ. Մատո ինձ՝ եւ կերայց յորսոյ քումմէ որդեակ, զի արինեսցէ զքեզ անձն իմ: Առ, մատոյց նմա՝ եւ կերաւ. եւ եբեր նմա զինի՝ եւ արբ: 26 Եւ ասէ ցնա Իսահակ հայր իւր. Մաւտ եկ եւ համբուրեա զիս որդեակ: 27 Եւ մատեաւ համբուրեաց զնա: Եւ առ զհոտ հանդերձից նորա. եւ արինեաց զնա՝ եւ ասէ. Ահա հոտ որդոյ իմոյ իբրեւ զհոտ անդոյ լիոյ զոր արինեաց Տէր: 28 Եւ տացէ քեզ Աստուած ի ցաւոյ երկնից՝ եւ ի պարարտութենէ երկրի, եւ բազմութիւն ցորենոյ եւ զինոյ: 29 Եւ ծառայեցեն քեզ ազգք. եւ երկիր պագցեն՝ քեզ իշխանք. եւ եղիցես տէր եղբար քում, եւ երկիր պագցեն քեզ որդիք հաւր քոյ. որ անիծանիցէ զքեզ անիծեալ լիցի. եւ որ արինեսցէ զքեզ՝ արինեալ: 30 Եւ եղեւ յետ դադարելոյն Իսահակայ յարինելոյ անտի զՅակոբ զորդի իւր. իբրեւ ել Յակոբ յերեսաց Իսահակայ հաւր իւրոյ: Եւ եկն Եսաւ եղբայր նորա յորսոյ: 31 Արար եւ նա խորտիկս, եւ մատոյց հաւր իւրում. եւ ասէ ցհայր իւր. Յարիցէ հայր իմ, եւ կերիցէ յորսոյ

որդոյ իւրոյ՝ զի արհնեցեղ զիս անձն քո: 32 Եւ ասէ ցնա Իսահակ հայր իւր. Ո՞վ ես դու: Եւ նա ասէ. Ես եմ որդին քո անդրանիկ Եսաւ: 33 Եւ զարմացաւ Իսահակ զարմացումն մեծ յոյժ. եւ ասէ. Իսկ այն ո՞վ էր որ որսացաւ ինձ որս՝ եւ եբեր մատոյց. եւ կերայ յամենայնէ մինչ չեւ քո եկեալ էր. եւ արհնեցի զնա եւ եղիցի արհնեալ: 34 Եւ եղև իբրեւ լուսաւ Եսաւ զբանսն Իսահակայ հայր իւրոյ. աղաղակեաց ի ձայն մեծ դառնացեալ յոյժ. եւ ասէ ցհայրն իւր. Օրհնեա արդ՝ եւ զիս հայր: 35 Եւ ասէ ցնա. Եկն եղբայր քո նենգութեամբ եւ առ զարհնութիւնս քո: 36 Եւ նա ասէ. Յիրաւի կոչեցաւ անուն նորա Յակոբ. զի այս երկիցս խաբեաց զիս. առ զանդրանկութիւնս իմ, եւ արդ՝ առ զարհնութիւնս իմ: Եւ ասէ Եսաւ ցհայր իւր. Եւ ոչ մի՞ ինչ արհնութիւն թողեր ինձ հայր: 37 Պատասխանի ետ Իսահակ՝ եւ ասէ ցԵսաւ. Որովհետեւ տէր արարի զնա քեզ. եւ զամենայն եղբարս քո արարի նմա ծառայս. ցորենով եւ զինով հաստատեցի զնա. քեզ զի՞նչ արարից որդեակ: 38 Ասէ Եսաւ ցհայրն իւր. Միթէ՝ մի՞ արհնութիւն իցէ քո հայր. արհնեա եւ զիս հայր: Եւ իբրեւ ստրջացաւ Իսահակ. ամբարձ զձայն իւր Եսաւ եւ ելաց: 39 Պատասխանի ետ Իսահակ հայր նորա եւ ասէ ցնա. Ահա՝ ի պարարտութենէ երկրի եղիցի բնակութիւն քո, եւ ի ցաւոյ երկնից ի վերուստ: 40 Եւ սրով քով կեցցես. եւ եղբարս քում ծառայեսցես. եւ եղիցի յորժամ քակեսցես եւ լուծցես զլուծ նորա ի պարանոցէ քումմէ: 41 Եւ պահէր Եսաւ ոչ Յակոբայ վասն արհնութեանցն զոր արհնեաց զնա հայր իւր. եւ ասէր Եսաւ ի մտի իւրում. Մերձեցին աւուրք կարեաց հայր իմոյ, զի սպանից զՅակոբ զեղբայր իմ: 42 Ազդ եղև Ռեբեկայ բանքն Եսաւայ որդոյ իւրոյ երիցու. եւ յդեաց կոչեաց զորդի իւր զկրտսեր զՅակոբ՝ եւ ասէ ցնա. Ահա Եսաւ եղբայր քո սպառնայ սպանանել զքեզ: 43 Արդ՝ լուր, որդեակ ձայնի իմում, եւ արի զնա ի Միջագետս առ Ղաբան եղբայր իմ ի Խառան: 44 Եւ բնակեսցես ընդ նմա աւուրս բազումս, մինչեւ անցցէ սրտմտութիւն բարկութեան եղբարս քո ի քէն: 45 Եւ մոռացի զոր ինչ արարեր նմա. եւ ապա առաքեցից կոչեցից զքեզ անտի. գուցէ՝ անգաւակիցիմ յերկոցունց ի ձեռն ի միում աւուր:

ԼԶ 46 Եւ ասէ Ռեբեկայ ցԻսահակ. Չանձրացեալ է անձն իմ ի դստերաց որդոց Քետայ. եթէ առնուցու Յակոբ կին ի դստերաց անտի Քետայ, ի դստերաց երկրիս այսորիկ. ընդ է՞ր իցէ ինձ կեալ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Կոչեաց առ ինքն Իսահակ զՅակոբ. արհնեաց զնա, եւ պատուիրեաց նմա եւ ասէ. Մի առնուցու կին ի դստերաց աստի Քանանացոց: 2 այլ արի զնա ի Միջագետս Ասորոց, ի տուն Բաթուելի հայր մայր քոյ. եւ առ անտի քեզ կին ի դստերաց Ղաբանու եղբարս մայր քոյ: 3 Եւ Աստուած իմ արհնեցէ զքեզ, եւ աճեցուցէ զքեզ, եւ բազմացուցէ զքեզ, եւ եղիցես ի ժողովս ազգաց: 4 Եւ տացէ քեզ զարհնութիւնս Աբրաամու հայր իմոյ, քեզ եւ զաւակի քում յետ քո. ժառանգել քեզ զերկիր պանդխտութեան քոյ՝ զոր ետ Աստուած Աբրաամու: 5 Եւ արձակեաց Իսահակ զՅակոբ, եւ զնաց ի Միջագետս Ասորոց առ Ղաբան որդի Բաթուելի Ասորոյ, եղբայր Ռեբեկայ, մայր Յակոբայ եւ Եսաւայ: 6 Եւ իբրեւ ետես Եսաւ եթէ արհնեաց Իսահակ զՅակոբ, եւ զնաց ի Միջագետս Ասորոց առնով իւր անտի կին. եւ յարհնելն զնա պատուիրեաց եւ ասէ. Մի առնուցու կին ի դստերաց աստի Քանանացոց. 7 եւ ունկնդիր եղև Յակոբ հայր եւ մայր իւրում. եւ զնաց ի Միջագետս Ասորոց: 8 Եւ ետես Եսաւ եթէ չար թուին դստերք Քանանացոցն առաջի՝ Իսահակայ հայր իւրոյ. 9 զնաց Եսաւ առ Իսմայէլ, եւ առ զՄայէլէթ դուստր Իսմայէլի որդոյ Աբրաամու՝ զքոյր Նաբեթոյայ ի վերայ այլոց կանանց իւրոց՝ իւր կնութեան: 10 Եւ ել Յակոբ ի շրիտոյ անտի երդման, եւ զնաց ի Խառան: 11 Եւ հասեալ ի տեղի մի՝ եւ ննջեաց անդ. քանզի արեւն ի մուտս էր, եւ առ ի քարանց տեղոյն եւ եղ ընդ սնարս իւր, եւ ննջեաց ի տեղոջն յայնմ: 12 Եւ ետես տեսիլ: Եւ ահա սանդուղք հաստատեալ յերկրի, որոյ զլուխ իւր հասանէր մինչեւ յերկինս: Եւ հրեշտակք Աստուծոյ ելանէին եւ իջանէին ընդ նա: 13 Եւ Տէր հաստատեալ կայր ի նմա: Եւ ասէ. Ես եմ Տէր Աստուած Աբրաամու հայր քոյ, եւ Աստուած Իսահակայ. մի երկնչիր. զի զերկիրդ յորում դուդ ննջեցեր, քեզ տաց զդա եւ զաւակի քում: 14 Եւ եղիցի զաւակ քո իբրեւ զաւագ երկրի: Եւ ընդարձակեսցի ի ծովակողմն եւ ընդ արեւելս. եւ ընդ հիւսիսի եւ ընդ հարաւ: Եւ արհնեցին ի քեզ ամենայն ազգք երկրի՝ եւ ի զաւակի քում: 15 Եւ ես ահաւասիկ ընդ քեզ եմ պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո՝ յոր եւ զնացես: Եւ դարձուցից զքեզ յերկիրս յայս. զի ոչ թողից զքեզ մինչեւ արարից զամենայն ինչ զոր խաւսեցայ ընդ քեզ: 16 Եւ զարթեաւ Յակոբ ի քնոյ անտի

իւրմէ՝ եւ ասէ. Տէր է ի տեղուոցս յայսմիկ, եւ ես ոչ գիտէի: 17 Զահի հարաւ՝ եւ ասէ. Ահեղ իմն է տեղիս այս. եւ ոչ է սա՝ եթէ ոչ տուն Աստուծոյ. եւ այս է դուռն երկնից: 18 Եւ յարեաւ Յակոբ ընդ առաւառն, եւ առ զվէմն գոր եղ ընդ սնարս իւր. եւ կանգնեաց գնա արձան. եւ արկ եւղ ի գլուխ նորա: 19 Եւ կոչեաց Յակոբ զանուն տեղոյն այնորիկ Տուն Աստուծոյ. եւ յառաջ անուն էր քաղաքին այնորիկ Ուլմաւուս: 20 Եւ ուխտեաց Յակոբ ուխտ՝ եւ ասէ. Եթէ եղիցի Տէր Աստուած ընդ իս, եւ ապրեցուցէ զիս ի ճանահպարհս յայսմիկ գոր ես երթամ, եւ տացէ ինձ հաց ուտելոյ եւ հանդերձ զգէնլոյ, 21 եւ դարձուցէ զիս ողջութեամբ ի տուն հաւր իմոյ, եւ եղիցի ինձ տէր յԱստուած. 22 եւ վէմս գոր կանգնեցի արձան, եղիցի ինձ տուն Աստուծոյ. եւ յամենայնէ գոր տացես ինձ, տաց քեզ տասանորդս:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԻԹ

ԼԷ 1 Եւ զոտս իւր ամբարձեալ Յակոբայ գնալ յերկիրն Արեւելից, առ Լաբան որդի Բաթուելի Ասորւոյ, եղբայր Ռեբեկայ՝ մայր Յակոբայ եւ Եսաւայ: 2 Եւ հայեցաւ եւ ահա ջրհոր մի ի դաշտի անդ. եւ էին անդ երեք հաւտք խաշանց մակաղեալք ի նմա, եւ ի ջրհորոյն յայնմանէ արբուցանէին զխաշինսն: Եւ վէմ մի մեծ կայր ի վերայ բերանոյ ջրհորոյն: 3 Եւ անդր ժողովէին ամենայն հաւտք, եւ տապալէին զվէմն ի բերանոյ ջրհորոյն, եւ տային ջուր խաշանցն. եւ կափուցանէին զվէմն ի բերան ջրհորոյն՝ անդրէն ի տեղի իւր: 4 Եւ ասէ ցնոսա Յակոբ. Եղբարք՝ ուստի՞ էք դուք: Եւ նոքա ասեն. Ի Խառանէ եմք: 5 Ասէ ցնոսա. Գիտէ՞ք դուք զԼաբան գորդի՞ Նաքովրայ: Եւ նոքա ասեն՝ Գիտեմք: 6 Ասէ ցնոսա. Ո՞րջ իցէ: Եւ նոքա ասեն՝ Որջ է: Եւ ահա Ռաբէլ դուստր նորա գայր ընդ խաշինսն: 7 Եւ ասէ Յակոբ. Դեռ աւուր շատ կայ. չեւ եւս է ժամ խաշանցոյ ժողովելոյ. արբուցէք խաշանցոյ, եւ երթայք արածեցէք: 8 Եւ նոքա ասեն. Չէ հնար՝ թէ մինչ ոչ ժողովեցին ամենայն հովիւք, եւ տապալեցեն զվէմդ ի բերանոյ ջրհորոյդ. եւ արբուցանիցեմք խաշանցս: 9 Մինչ դեռ նա ընդ նոսա խաւսէր, ահա Ռաբէլ դուստր Լաբանու գայր ընդ խաշինս հաւր իւրոյ. քանզի նա արածէր զխաշինս հաւր իւրոյ: 10 Եւ եղեւ իբրեւ ետես Յակոբ զՌաբէլ դուստր Լաբանայ եղբար մայր իւրոյ. եւ զխաշինս Ղաբանայ եղբար մայր իւրոյ: Եւ մատուցեալ Յակոբ տապալեցոյց զվէմն ի բերանոյ ջրհորոյն, եւ արբոյց խաշանցն Ղաբանու եղբար մայր իւրոյ: 11 Եւ համբուրեաց Յակոբ զՀոբաբէլ. եւ ձայն երարձ եւ ելաց: 12 Եւ պատմեաց Յակոբ Ռաբէլայ թէ եղբայր հաւր նորա է, եւ որդի Ռեբեկայ: Եւ ընթացաւ պատմեաց հաւր իւրում ըստ բանիցս այսոցիկ: 13 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Լաբան զանուն Յակոբայ որդւոյ քեռ իւրոյ, ընթացաւ ընդառաջ նորա, գիրկս արկ եւ համբուրեաց գնա. եւ տարաւ գնա ի տուն իւր: Եւ պատմեաց Լաբանու զամենայն զբանս զայսոսիկ: 14 Եւ ասէ ցնա Լաբան. Յոսկերացս իմոց, եւ ի մարմնոցս իմոց ես դու: Եւ էր ընդ նմա ամսաւրեայ մի ժամանակ:

ԼԸ 15 Եւ ասէ Լաբան ցՅակոբ. Զի՞ եղբայր իմ ես դու, ոչ ծառայեցես ինձ ձրի. յայտ արա ինձ զինչ իցեն վարձք քո: 16 Եւ Լաբանայ էին երկու դստերք. անուն երիցուն Լիա, եւ անուն կրտսերոյն Ռաբէլ: 17 Եւ աչք Լիայ՝ գիջագոյնք, բայց Ռաբէլ բարի էր տեսեամբ եւ գեղեցիկ երեսաւք: 18 Եւ սիրեաց Յակոբ զՌաբէլ եւ ասէ՝ ծառայեցիք քեզ եւթն ամ վասն Ռաբէլայ դստեր քոյ կրտսերոյ: 19 Եւ ասէ ցնա Լաբան. Լաւ իցէ քեզ տալ գնա, քան տալ գնա առն աւտարի. բնակեալ դու ընդ իս: 20 Եւ ծառայեաց Յակոբ վասն Ռաբէլայ ամս եւթն. եւ էին յաչս նորա իբրեւ աւուրք սակաւք, քանզի սիրէր գնա: 21 Եւ ասէ Յակոբ ցԼաբան. Տուր ինձ զկին իմ, լցեալ են աւուրք, զի մտից առ նա: 22 Եւ ժողովեաց Լաբան զամենայն արս տեղոյն, եւ արար հարսանիս: 23 Եւ եղեւ երեկոյ՝ առեալ Լաբանու զԼիա դուստր իւր տարաւ առ Յակոբ. եւ եմուտ առ նա Յակոբ: 24 Եւ ետ Լաբան զԶելփա զաղախին իւր նաժիշտ դստեր իւրում Լիայ: Եւ իբրեւ այդ եղեւ, եւ ահա Լիա էր: 25 Եւ ասէ Յակոբ ցԼաբան. Ընդ է՞ր գործեցեր զայս. ո՞չ վասն Ռաբէլի ծառայեցի քեզ. ընդ է՞ր խաբեցեր զիս: 26 Ասէ Լաբան. Չեն արեւնք յաշխարհի մերում տալ նախ զկրտսերն քան զերեց: 27 Արդ կատարեալ եւթն եւս ամ ընդ նորա. եւ տաց քեզ եւ գնա՝ փոխանակ վաստակոցն, գոր վաստակեցես ինձ զեւթն ամ եւս այլ: 28 Արար այնպէս Յակոբ. եւ կատարեաց եւթն եւս ամ ընդ նորա: Եւ ետ նմա Լաբան զՌաբէլ դուստր իւր կնութեան: 29 Եւ ետ Լաբան Ռաբէլի դստեր իւրում զԲալլայ զաղախին իւր նաժիշտ: 30 Եւ եմուտ առ Ռաբէլ, եւ սիրեաց զՌաբէլ քան զԼիա. եւ ծառայեաց նմա այլ եւս եւթն ամ:

ԼԹ 31 Իբրեւ ետես Տէր, եթէ ասելի է Լիա, եբաց զարգանդ նորա. բայց Ռաբէլ ամուլ էր: 32 Եւ յղացաւ Լիա, եւ ծնաւ որդի Յակոբայ. եւ կոչեաց զանուն նորա Ռոբէն. ասէ՝ զի ետես Տէր զտառապանս իմ. արդ՝ սիրեցէ

զիս այր իմ: 33 Յղացաւ դարձեալ Լիա՝ եւ ծնաւ երկրորդ որդի Յակոբայ եւ ասէ՝ Ձի լուաւ Տէր եթէ ատեցեալ եմ, եւ յաւել ինձ գաւ. եւ կոչեաց զանուն նորա Շմաւոն: 34 Եւ յղացաւ՝ եւ ծնաւ որդի. եւ ասէ. Արդ առ իս եղիցի այր իմ, զի ծնայ երիս որդիս. վասն այնորիկ կոչեաց զանուն նորա Ղեւի: 35 Եւ յղացաւ դարձեալ, ծնաւ որդի. եւ ասէ. Զայս միւս անգամ գոհացայց զՏեառնէ. եւ կոչեաց զանուն նորա Յուդա: Եւ եկաց ի ծննդոց:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Իբրեւ ետես Ռաքել եթէ ոչ ծնաւ որդի Յակոբայ, նախանձեցաւ Ռաքել ընդ քեռն իւրում, եւ ասէ ցՅակոբ. Տուր ինձ որդիս, ապա թէ ոչ՝ մեռանիմ: 2 Բարկացաւ Յակոբ Ռաքելայ՝ եւ ասէ ցնա. Միթէ փոխանակ Աստուծոյ իցեմ ես, որ արգել զպտուղ որովայնի քոյ: 3 Եւ ասէ Ռաքել ցՅակոբ. Իսկ աւանիկ աղախինն իմ Բաղլլա, մուտ առ նա՝ եւ ծնցի ի վերայ ծնկաց իմոց. եւ արարից եւ եւ որդիս ի նմանէ: 4 Եւ ետ նմա զԲաղլլա զաղախին իւր կնութեան: Եւ եմուտ առ նա Յակոբ: 5 Եւ յղացաւ Բաղլլա նաժիշտն Ռաքելայ, եւ ծնաւ որդի Յակոբայ: 6 Եւ ասէ Ռաքել. Իրաւ արար ինձ Աստուած. եւ լուաւ ձայնի իմում, եւ ետ ինձ որդի. վասն այնորիկ կոչեաց ցանուն նորա Դան: 7 Եւ յղացաւ դարձեալ Բաղլլա նաժիշտն Ռաքելայ. եւ ծնաւ որդի երկրորդ Յակոբայ: 8 Եւ ասէ Ռաքել. Օգնեաց ինձ Աստուած, զի գումարեցայ ընդ քեռ իմում եւ յաղթեցի. եւ կոչեաց զանուն նորա Նեփթաղիմ: 9 Իբրեւ ետես Լիա եթէ եկաց ի ծննդենէ, առ զԶելփա զնաժիշտ իւր եւ ետ Յակոբայ կնութեան: 10 Յղացաւ Զելփա նաժիշտն Լիայ, եւ ծնաւ որդի Յակոբայ: 11 Եւ ասէ Լիա. Առ իս բախտ իմ. եւ անուանեաց զանուն նորա Գադ: 12 Յղացաւ Զելփա նաժիշտն Լիայ, եւ ծնաւ որդի երկրորդ Յակոբայ: 13 Եւ ասէ Լիա. Երանելի եմ ես. զի երանիցեն ինձ կանայք. եւ կոչեաց զանուն նորա Ասէր, մեծութիւն: 14 Գնաց Ռոբէն յաւուրս հնձոց ցորենոյ, եւ եգիտ խնձոր մանրագորաց յանդի, եւ եբեր զայն առ Լիա մայր իւր. ասէ Ռաքել ցԼիա քոյր իւր. Տուր ինձ ի մանրագորաց որդւոյ քոյ: 15 Եւ ասէ Լիա. Ո՛չ իցէ քեզ շատ զի առեր զայրն իմ. միթէ եւ զմանրագորս որդւոյ իմոյ առնուցու: Եւ ասէ Ռաքել՝ Ո՛չ այդպէս է. ննջեսցէ ընդ քեզ զայս գիշեր՝ փոխանակ մանրագորաց որդւոյ քոյ: 16 Եւ իբրեւ եմուտ Յակոբ յանդէ ընդ երեկս, ել Լիա ընդ առաջ նորա եւ ասէ՝ Առ իս մտցես այսաւր. քանզի ի վարձու կալայ զքեզ փոխանակ մանրագորաց որդւոյ իմոյ: Եւ ննջեաց ընդ նմա զայն գիշեր: 17 Եւ լուաւ Աստուած Լիայ: Յղացաւ՝ եւ ծնաւ Յակոբայ որդի հինգերորդ: 18 Եւ ասէ Լիա. Ետ ինձ Աստուած զվարձս իմ, փոխանակ զի ետու զաղախինն իմ առն իմում. եւ կոչեաց զանուն նորա Իսաքար, որ է վարձ: 19 Եւ յղացաւ միւսանգամ Լիա. եւ ծնաւ որդի վեցերորդ Յակոբայ: 20 Եւ ասէ Լիա. Պարգեւեաց ինձ Աստուած պարգեւ բարի. յայսմ հետէ սիրեսցէ զիս այր իմ. զի ծնայ նմա որդիս վեց. եւ անուանեաց զանուն նորա Զաբուլոն: 21 Եւ յետ այտորիկ ծնաւ դուստր. եւ կոչեաց զանուն նորա Դինա: 22 Եւ յիշեաց Աստուած զՌաքել. եւ լուաւ նմա Աստուած եւ եբաց զարգանդ նորա: 23 Եւ յղացաւ՝ եւ ծնաւ որդի Յակոբայ. եւ ասէ Ռաքել. Եհան յինէն Աստուած զնախատինս իմ: 24 Եւ կոչեաց զանուն նորա Յովսէփ. ասէ՝ յաւելցէ ինձ Աստուած որդի միւս եւս: 25 Եւ եղև իբրեւ ծնաւ Ռաքել զՅովսէփ, ասէ Յակոբ ցԼաբան. Արձակեա զիս զի երթայց ի տեղի իմ եւ յերկիր իմ: 26 Եւ տուր զկանայս եւ զմանկունս իմ, վասն որոց ծառայեցի քեզ զի գնացից. զի դու ինքնին իսկ գիտես զծառայութիւնսն զոր ծառայեցի քեզ: 27 Ասէ ցնա Լաբան. Եթէ գտի շնորհս առաջի քո. հմայեցի զի արհնեաց զիս Աստուած յոտին քում: 28 Եւ ասէ Լաբան. Յայտ արա ինձ զվարձս քո յինէն՝ եւ տաց: 29 Ասէ ցնա Յակոբ. Դու գիտես որչափ ինչ ծառայեցի քեզ. եւ ո՞րչափ խաշն էր քո առ իս. սակաւիկ ինչ էր յառաջ քան զիս, 30 եւ աճեաց ի բազմութիւն. եւ արհնեաց զքեզ Տէր Աստուած յոտին իմում. եւ արդ ես ե՞րբ առնիցեմ ինձ տուն: 31 Եւ ասէ ցնա Լաբան. Զի՞նչ տաց քեզ: Եւ ասէ ցնա Յակոբ. Մի ինչ տար ինձ, բայց զայս եւեթ բանս արասցես ինձ: Դարձեալ արածեցից զխաշինս քո՝ եւ պահեցից: 32 Եւ անցցեն այսաւր ամենայն խաշինքդ առաջի քո. եւ զատո ի միմեանց զամենայն ոչխար զխայտախարիւ եւ զգորշ. եւ զամենայն արաւտական զհամակ յաւղեաց: Եւ ամենայն խայտախարին յաւղեաց եւ սպիտակն յայծեաց եղիցին վարձք: 33 Եւ երեւեսցի արդարութիւն իմ ի վաղիւ արբ. թէ գոն իմ վարձք առաջի քո: Ամենայն որ ոչ իցէ խայտ եւ պիսակ յայծեաց, եւ գորշախայտ յաւղեաց, ի գողաւնս համարեալ լիցի ինձ: 34 Եւ ասէ ցնա Լաբան՝ Եղիցի ըստ բանի քում: 35 Եւ զատոյց յաւուր յայնմիկ զքաղս կապոյտս եւ զպիսակս, եւ զամենայն այծս կապոյտս եւ զպիսակս, եւ զամենայն սպիտակս ի նոցանէ, եւ զամենայն համակս յաւղեաց, ետ ի ձեռն որդւոցն իւրոց. 36 եւ

մեկնեցոյց ճանապարհ երից աւուրց՝ ընդ մէջ նոցա եւ ընդ մէջ Յաբոբայ. եւ Յակոբ արածեր զխաշինսն Լաբանու զմնացեալս: 37 Եւ առ Յակոբ գաւազան՝ շէր դալար եւ ընկուզի եւ սաւսւոյ, եւ կեղեւեաց գնոսա Յակոբ, եւ եղեւ սպիտակ. եւ էքերծ գդալարն ի գաւազանացն. եւ երեւեր ի գաւազանսն սպիտակն գոր քերծոյր՝ նկարէն: 38 Եւ դներ զգաւազանսն գոր քերծոյր՝ յաւազանս ջրաբբից ջրոյն. զի իբրեւ գայցեն խաշինքն ըմպել ջուր՝ հանդէպ գաւազանացն զկծիցին յորժամ գայցեն ըմպել ջուր: 39 Եւ զկծէին խաշինքն ի գաւազանսն, եւ ծնանէին խաշինքն գորշախայտս եւ պիսակս եւ խայտախարիս: 40 Եւ գորոջսն ուրոյն գատանէր Յակոբ, եւ կացուցանէր յանդիման մաքեացն. եւ զիտյ կապոյտ, եւ զամենայն գորշախայտսն յաղեաց. եւ գատանէր իւր հաւտս առանձինն. եւ ոչ խառնէր գնոսա ի խաշինս Լաբանու: 41 Եւ լինէր յորժամ զկծէին խաշինքն ի խառնսն, եւ յղանային, դներ Յակոբ զգաւազանսն յանդիման խաշանցն յաւազանսն, առ ի զկծելոյ նոցա ըստ գաւազանացն: 42 Եւ յորժամ ծնանէին խաշինքն՝ ոչ դներ: Եւ լինէր աննշանն Լաբանու, եւ նշանաւորն Յակոբայ: 43 Եւ մեծացաւ այրն յոյժ յոյժ, եւ եղեւ նորա ոչխար եւ արջառ յոյժ, ծառայք եւ աղախնայք, ուղտք եւ էշք:

ԾՆՈՒՆԴՔ ԳԼՈՒԽ ԼԱ

1 Եւ լուաւ Յակոբ զբանս որդւոցն Լաբանու՝ զի ասէին, եթէ առ Յակոբ զամենայն ինչս հաւր մերոյ. եւ ի հաւր մերոյ ընչից արար իւր գայն ամենայն փառս: 2 Եւ ետես Յակոբ զերեսս Լաբանու, եւ ահա՝ ոչ էին ընդ նմա որպէս յերեկն եւ յեռանդ: 3 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՅակոբ. Դարձիր յերկիր հաւր քոյ եւ յազգ քո. եւ եղէց ընդ քեզ: 4 Եւ յղեաց Յակոբ, եւ կոչեաց զՌաբէլ եւ զԼիա ի դաշտ անդր՝ ուր էին խաշինքն: 5 Եւ ասէ ցնոսա. Տեսանեմ ես զերեսս հաւր ձերոյ, զի ոչ են ընդ իս որպէս յերեկն եւ յեռանդ: Եւ Աստուած հաւր իմոյ էր ընդ իս: 6 Եւ դուք ինքնին զիտէք զի յամենայն զարուրթենէ իմմէ ծառայեցի հաւր ձերում: 7 Եւ հայր ձեր ընդհարաւ ընդ իս, եւ փոխեաց զվարձս իմ գտասն բծացն. եւ ոչ ետ նմա Աստուած առնել ինձ չար: 8 Եթէ ասիցէ, նկարէնքդ եղիցին քո վարձք, ամենայն խաշինքս նկարէնս ծնանին: Եւ եթէ ասիցէ թէ սպիտակքդ եղիցին քո վարձք, ամենայն խաշինքս սպիտակս ծնանին: 9 Եւ եհան Աստուած զամենայն խաշինս հաւր ձերոյ՝ եւ ետ ինձ: 10 Եւ լինէր յորժամ զկծէին խաշինքն, տեսանէի աչաւք իմովք յերազի, եւ ահա քաղք եւ խոյք ելանէին ի վերա մաքեաց եւ այծից. պիսակք եւ խայտախարիւք եւ գորշախայտք: 11 Եւ ասէ ցիս հրեշտակ Աստուծոյ ի տեսլեան. Յակոբ: Եւ ես ասեմ. Զի՞նք: 12 Եւ ասէ. Հայեաց աչաւք քովք, եւ տես զքաղսն եւ զխոյս որ ելանեն ի մաքիսն եւ յայծս. զհարդ պիսակք եւ գորշախայտք եւ խայտախարիւք են: Քանզի տեսի որչափ ինչ առնէր ընդ քեզ Լաբան: 13 Ես եմ Աստուած որ երեւեցայ քեզ ի տեղւոջն Աստուծոյ. ուր աւծեր ինձ զարձանն, եւ եղիր ուխտս: Եւ արդ՝ արի ել յերկրէս յայսմանէ, եւ երթ յերկիր ծննդեան քոյ, եւ եղէց ընդ քեզ: 14 Պատասխանի ետուն Ռաբէլ եւ Լիա՝ եւ ասեն ցնա. Միթէ գո՞յ եւս մեր այսուհետեւ բաժին եւ ժառանգութիւն ի տան հաւր մերոյ: 15 Ո՞չ ապաքէն իբրեւ զատարոտիս համարեալ եմք նմա. զի վաճառեաց զմեզ՝ եւ եկեր ուտելով զարծաթ մեր: 16 Ամենայն մեծութիւն եւ փառք գոր եհան Աստուած ի հաւրէ մերմէ, մեզ եղիցի՝ եւ որդւոց մերոց: Արդ գոր ինչ ասաց քեզ Աստուած՝ արա:

Իս 17 Յարեաւ Յակոբ՝ առ զկանայս իւր եւ զմանկունս իւր, եւ եհան գնոսա յուղտս: 18 Եւ խաղացոյց զամենայն զինչս իւր եւ զամենայն ստացուածս իւր գոր արար ի Միջագետս Ասորւոց՝ երթալ առ Սահակ հայր իւր յերկիրն Քանանացւոց: 19 Եւ Լաբան երթեալ էր ի կտուրս խաշանց իւրոց: Եւ գողացաւ Ռաբէլ զկուռս հաւր իւրոյ. 20 Եւ գողացաւ Յակոբ զսիրտ Լաբանու աներոյ իւրոյ չպատմել նմա թէ գնայցէ: 21 Եւ գնաց ինքն եւ ամենայն որ ինչ իւր էր: Եւ յարուցեալ անց ընդ գետ՝ եւ դիմեաց ի լեառն Գաղաադու: 22 Ազդ եղեւ Լաբանու Ասորւոյ յաւուրն երրորդի, եթէ գնաց Յակոբ: 23 Եւ առեալ զեղբարս իւր ընդ իւր, պնդեցաւ զկնի նորա ճանապարհ զեւթն աւուր, եւ եհաս նմա ի լերինն Գաղաադու: 24 Եւ եկն Աստուած առ Լաբան ասորի ի տեսլեան զիշերոյ՝ եւ ասէ ցնա. Զգոյշ լեր անձին քում, գուցէ խաւսիցիս ընդ Յակոբայ անզգամութեամբ: Եւ եհաս Լաբան Յակոբայ: 25 Եւ Յակոբ եհար զխորան իւր ի լերինն: Եւ Լաբան կացոյց զեղբարս իւր ի լերինն Գաղաադու: 26 Եւ ասէ Լաբան ցՅակոբ. Ընդ է՞ր արարէր զայդ, ընդ է՞ր զաղտագնաց եղեր յինէն, եւ գողացար զիս. եւ վարեցեր զդստերս իմ իբրեւ զգերեալս սրոյ: 27 Եւ եթէ ազդ արարեալ էր ինձ, առաքէի զքեզ ուրախութեամբ, եւ արուեստականաւք թմբկաց եւ քնարաց: 28 Եւ չէի՞ արդէք արժանի համբուրել զորդեակս իմ՝ եւ զդստերս իմ: Եւ արդ՝ անմտութեամբ արարեր: 29 Եւ այժմ ձեռնհաս էի առնել

քեզ չար, բայց Աստուած հաւր քոյ երեկ ասաց ցիւ. Զգոյ՛ լեր գուցէ խաւսիցիս ընդ Յակոբայ անգգամութեամբ: 30 Եւ արդ՛ գնացեալ երթաս, զի ցանկանալով ցանկացեալ եւ երթալ ի տուն հաւր քոյ: Եւ ընդ է՛ր գողացար զաստուածսն իմ: 31 Պատասխանի ետ Յակոբ՝ եւ ասէ ցԼաբան, Քանզի երկեայ: Ասացի թէ գուցէ հանիցես զդստերս քո յինէն, եւ զամենայն ինչ զիմ: 32 Եւ ասէ Յակոբ. Աո որում գտցես զաստուածսն քո, մի կեցցէ առաջի եղբարցս մերոց: Եւ արդ՛ ծանիր ինչ ի քոց ընչից առիս, եւ առցես. եւ ոչ ծանեաւ առ նմա եւ ոչ ինչ: Եւ ոչ զիտեր Յակոբ՝ թէ Ռաքելայ կնոջ իւրոյ գողացեալ էր զնոսա: 33 Եւ մտեալ Լաբան յուզեր ի տան Յակոբայ: Եւ ի տան Լիայ, եւ ի տան երկոցուն հարճիցն, եւ ոչ գտանէր. եւ ելեալ ի տանէ անտի Լիայ՝ եմուտ ի տուն Ռաքելի: 34 Իսկ Ռաքել առեալ զկուռսն եղ ընդ ուղտու պատատաւ, եւ նստաւ ի վերայ նոցա: Եւ յուզեաց Լաբան զամենայն տաղաւարն եւ ոչ եգիտ: 35 Եւ նա ասէ ցհայր իւր. Մի ինչ ծանր թուեսցի քեզ Տէր. ոչ կարեմ յոտն յառնել առաջի քո, քանզի ի կանանց արեւնս եմ: Եւ յուզեաց Լաբան զամենայն տունն՝ եւ ոչ եգիտ զկուռսն: 36 Բարկացաւ Յակոբ եւ կազեր ընդ Լաբանու: Պատասխանի ետ Յակոբ եւ ասէ ցԼաբան. Զի՞նչ վնաս է իմ, կամ զի՞նչ յանցանք են իմ, զի պնդեցար զհետ իմ, 37 եւ յուզեցեր զամենայն զինչս իմ. զի՞նչ գտեր յամենայն ընչից քոց ի տան իմում: Դիր առաջի եղբարցս իմոց՝ եւ եղբարց քոց, եւ յանդիմանեսցեն ի մէջ մեր երկոցունց: 38 Այս քսան ամ է զի էի ընդ քեզ. ոչխարք քո եւ այծիք՝ ոչ ստերջացան. եւ զիտոյս մաքեաց քոց ոչ կերայ: 39 Զգազանաբեկն ոչ բերի առ քեզ, այլ եւ յանձնէ տուժիլ. զգողունի տըւնջեան, եւ զգողանի զիշերոյ: 40 Զցերեկ այրեալ լինէի ի տաւթոյ, եւ զցայգ ի ցրտոյ. հատեալ էր քուն յաչաց իմոց: 41 Այս քսան ամ է ի տան քում էի. զչորեքտասան ամ փոխանակ դստերաց քոց վաստակեցի, եւ զվեց ամ ի խաշինս քո. եւ խաբեցեր զիս ի վարձս տասն բճացս: 42 Եւ թէ ոչ Աստուած հաւր իմոյ Աստուած Աբրաամու, եւ երկելոյն Իսահակայ էր ընդ իս, այժմ թերեւս ունայն իսկ արձակէիր զիս: Այլ զտառապանս իմ եւ զվաստակս ձեռաց իմոց ետես Աստուած, եւ յանդիմանեաց զքեզ երեկ: 43 Պատասխանի ետ Լաբան՝ եւ ասէ ցՅակոբ. Դստերքդ՝ դստերք իմ են, եւ ուստերքդ՝ ուստերք իմ են, եւ խաշինքդ՝ խաշինք իմ են. եւ ամենայն ինչ զոր դու տեսանես՝ իմ է եւ դստերացդ իմոց: Եւ արդ զի՞նչ արարից դոցա այսար՝ կամ որդոց դոցա զոր եւ ծնայ: 44 Բայց արդ՝ եկ ուխտ դիցուք եւ եւ դու. եւ եղիցի ի վկայութիւն ընդ իս եւ ընդ քեզ: Եւ ասէ ցնա. Ահա ոչ ոք է ի միջի մերում. բայց Աստուած վկայ ընդիս եւ ընդ քեզ: 45 Եւ առեալ Յակոբայ վէմ, կանգնեաց արձան: 46 Եւ ասէ ցեղբարսն իւր. Կուտեցէք քարինս: Եւ կուտեցին քարինս եւ արարին բլուր, եւ կերան եւ արբին անդ ի վերա բլրոյն: 47 Եւ կոչեաց զնա Լաբան կարկառ վկայութեան. եւ Յակոբ կոչեաց զնա կարկառ վկայ: 48 Եւ ասէ ցնա Լաբան. Բլուրս այս վկայ ընդ իս եւ ընդ քեզ այսար: Եւ կոչեաց զնա Լաբան բլուր վկայութեան, եւ Յակոբ կոչեաց զնա բլուր վկայ: Եւ ասէ Լաբան ցՅակոբ. Բլուրս այս եւ արձանս այս՝ զոր կանգնեցի ընդ իս եւ ընդ քեզ. վկայ է բլուրս այս, վկայ է արձանս այս: Վասն այնորիկ կոչեցաւ անուն բլրոյն վկայութիւն: 49 Եւ տեսիլն զորմէ ասաց՝ թէ տեսցէ Աստուած ընդ իս եւ ընդ քեզ. զի մեկնիմք ընկեր՝ յընկերէ: 50 Եթէ վշտացուցես զդստերս իմ. եթէ առցես կանայս առ դստերաւք իմովք: Զգոյ՛ լեր զի ոչ ոք է ընդ մեզ որ տեսանէ. Աստուած լիցի վկայ ընդ իս եւ ընդ քեզ: 51 Եւ ասէ Լաբան ցՅակոբ. Ահա կարկառս այս՝ եւ ահա արձանս, զոր հաստատեցաք, ընդ իս եւ ընդ քեզ 52 եղիցի վկայ կարկառս, եւ վկայ արձանս. զի ոչ եւ անցից ըստ կարկառս, եւ մի դու անցանիցես ըստ բլուրս՝ եւ ըստ արձանս ըստ այս՝ չարութեամբ: 53 Աստուած Աբրաամու եւ Աստուած Նաբովրայ եղիցի դատաւոր ի միջի մերում, Աստուած հարց նոցա: Եւ երդուաւ Յակոբ յերկիւղ հաւր իւրոյ Իսահակայ: 54 Եւ եղեն Յակոբ զենիս ի լերինն, եւ կոչեաց զեղբարս իւր ուտել հաց. կերան եւ արբին, եւ ազան ի լերին անդ: 55 Եւ յարուցեալ Լաբան ի վաղիւ անդր համբուրեաց զորդիս իւր եւ զդստերս իւր, եւ արինեաց զնոսա, եւ գնաց. դարձ արարեալ Լաբանայ ի տեղի իւր:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԲ

1 Եւ Յակոբ գնաց զճանապարհս իւր:

ԽԱ Եւ հայեցեալ ետես զբանակ Աստուծոյ բանակեալ. եւ ընդ առաջ եղեն նմա հրեշտակք Աստուծոյ: 2 Եւ ասէ Յակոբ իբրեւ ետես զնոսա. Այս բանակ Աստուծոյ է: Եւ կոչեաց զանուն տեղւոյն այնորիկ բանակս: 3 Եւ առաքեաց Յակոբ հրեշտակս յառաջ քան զինքն առ Եսաւ եղբայր իւր յերկիրն ի Մէիր, յաշխարհն Եդոմայ, 4 պատուէր ետ նոցա եւ ասէ. Այսպէս ասաւքիք տեառն իմում Եսաւայ. թէ այսպէս ասէ ծառայ քո

Յակոբ: Ընդ Լաբանայ կեցի եւ յամեցի մինչեւ ցայժմ: 5 Եւ եղեն իմ արջառ եւ ոչխար եւ էշք, ծառայք եւ աղախնայք. եւ առաքեցի պատմել տեառն իմում Եսաւայ՝ զի գտցէ ծառայ քո շնորհ առաջի քո: 6 Եւ դարձեալ հրեշտակացն առ Յակոբ՝ ասեն. Չոգաք առ Եսաւ եղբայր քո. եւ գայ ընդ առաջ քո, եւ չորք հարիւր այր ընդ նմա: 7 Զահի հարաւ Յակոբ. եւ տարակուսեալ էր. եւ զատոյց զժողովորդն որ ընդ նմա էր. եւ զարջառ եւ զոչխար եւ զուղտս՝ յերկուս բանակս: 8 Եւ ասէ Յակոբ. Եթէ եկեացէ Եսաւ յառաջին բանակն եւ հարցէ զնա, ապրեցի երկրորդ բանակն: 9 Եւ ասէ Յակոբ. Աստուած հաւր իմոյ Աբրաամու, եւ Աստուած հաւր իմոյ Իսահակայ, Տէր որ ասացեր ցիս թէ երթ յերկիր ծննդեան քո՝ եւ բարի արարից քեզ: 10 Չեմ բաւական ամենայն արդարութեան՝ եւ ճշմարտութեանն զոր արարեր ընդ ծառայի քում. զի ցուպ ի ձեռն անցի ընդ այս Յորդանան. եւ արդ՝ աւասիկ եղէ յերկուս բանակս: 11 Եւ արդ՝ ապրեցո զիս ի ձեռաց եղբար իմոյ Եսաւայ. զի զահի հարեալ եմ ես ի նմանէ. գուցէ՝ եկեալ հարկանիցէ զիս մայր առ մանկան: 12 Եւ դու ասացեր՝ թէ բարի արարից քեզ, եւ եղից ըզգաւակ քո իբրեւ զաւագ ծովու որ ոչ թուեսցի ի բազմութենէ: 13 Եւ ննջեաց անդ զայն գիշեր: Եւ առ յորոց ածէրն ձեռամբ իւրով պատարագս: Եւ առաքեաց Եսաւայ եղբար իւրում. 14 այծս երկերիւր, քաղս քսան, մաքիս երկերիւր, խոյս քսան. 15 ուղտս ծնեալս կոզոսմբք հանդերձ՝ երեսուն. կովս քառասուն, ցուլս տասն, էշս քսան, եւ մտրուկս տասն: 16 Եւ ետ ի ձեռս ծառայից իւրոց. հաւտս հաւտս առանձինն: Եւ ասէ ցծառայսն իւր. երթայք դուք յառաջ քան զիս, եւ բացագոյնս ի միմեանց տանիցիք հաւտս ի հաւտից: 17 Պատուիրեաց առաջնոյն՝ եւ ասէ. Եթէ պատահիցէ քեզ Եսաւ եղբայր իմ, եւ հարցանիցէ թէ ո՞ր ես՝ եւ յո՞ւ երթաս, եւ ո՞ր է այդ որ առաջի քո երթայ: 18 Եւ ասացես, թէ ծառայի քոյ Յակոբայ պատարագք են, զոր առաքեաց տեառն իւրում Եսաւայ. եւ ինքն զկնի մեր գայ: 19 Պատուիրեաց առաջնումն եւ երկրորդին եւ երրորդի. եւ ամենեցուն որ երթային յառաջ զհետ խաշանցն, ասէր՝ ըստ բանիս ըստ այսմիկ խաւեսցիք ընդ Եսաւայ, յորժամ գտանիցէք զնա: 20 Եւ ասասցիք, Ահա ծառայ քո Յակոբ գայ զհետ մեր: Քանզի ասաց թէ Յաճուցից զերեսս նորա պատարագքդ որ երթան առաջի. եւ ապա տեսից զերեսս նորա, թերեւս արասցէ մեծարանս երեսաց իմոց: 21 Եւ երթային յառաջ ընծայքն քան զնա. եւ ինքն ննջեաց զայն գիշեր անդէն ի բանակին: 22 Եւ յարուցեալ ի նմին գիշերի՝ առ զերկուս կանայսն, եւ զերկուս աղախնայսն, եւ զմետասան որդիս իւր, եւ անց ընդ հունն Յորդկայ: 23 Եւ առ անցոյց զնոսա ընդ ձորն, եւ զամենայն ինչ որ իւր էր: 24 Եւ մնաց Յակոբ միայն: Եւ մարտեաւ այր մի ընդ նմա մինչեւ ցառաւաւտ: 25 Եւ իբրեւ ետես թէ ոչ յաղթէ նմա, բուռն եհար զամուլաջլէ զըստի նորա եւ ընդարմացոյց զամուլաջիլ զըստին Յակոբայ ի կռուելն իւրում ընդ նմա: 26 Եւ ասէ ցնա. Արձակեա զիս քանզի այգ եղեւ: Եւ նա ասէ. Ոչ արձակեցից քեզ՝ եթէ ոչ արհնեսցես զիս: 27 Եւ նա ասէ ցսա, Զի՞նչ անուն է քո: Եւ սա ասէ ցնա, Յակոբ: 28 Եւ ասէ ցսա. Յայսմ հետէ ոչ կոչեսցեն զանուն քո Յակոբ, այլ Իսրայէլ եղիցի անուն քո. զի ժուժկալեցեր ընդ Աստուծոյ. եւ ընդ մարդկան զաւրաւոր լիցիր: 29 Եհարց Յակոբ՝ եւ ասէ. Պատմեա ինձ զանուն քո: Եւ ասէ՝ Զի՞ հարցանես զանուանէ իմմէ: Եւ արհնեսաց զնա անդ: 30 Եւ կոչեաց Յակոբ զանուն տեղւոյն այնորիկ՝ տեսիլ Աստուծոյ. զի տեսի զԱստուած դէմ յանդիման, եւ ապրեցաւ անձն իմ: 31 Եւ ծագեաց նմա արեւ իբրեւ անց տեսիլն Աստուծոյ: Եւ նա կաղայր երթայր ի զըստէ անտի: 32 Վասն այնորիկ ոչ ուտեն որդիքն Իսրայէլի զամուլաջիլն՝ զոր ընդարմացոյց, որ է ի վերայ տախտակի զըստին, մինչեւ ցայսար: Զի բուռն եհար զտախտակէ զըստին Յակոբայ, եւ ընդարմացոյց զամուլաջիլ նորա:

ՇՆՈՒՆԴ
ԳԼՈՒԽ ԼԳ

1 Զաչս իւր ի վեր եբարձ Յակոբ եւ ետես, եւ ահա Եսաւ եղբայր իւր գայր, եւ ընդ նմա արք չորեքհարիւր: Եւ բաշխեաց Յակոբ զմանկունսն ի Լիա՝ եւ յՌաքէլ, եւ յերկուս աղախնայս: 2 Եւ արար զերկուս աղախնայսն եւ զորդիս նոցա առաջի, եւ զԼիա եւ զորդիս նորա զկնի, եւ զՌաքէլ եւ զՅովսէփ հուսկ յետոյ: 3 Եւ ինքն անց յառաջ քան զնոսա, եւ երկիր եպագ եւթն անգամ ի վերայ երկրի՝ մինչեւ մերձենալ առ եղբայրն իւր: 4 Եւ ընթացաւ Եսաւ ընդ առաջ նորա. զիրկս արկ նմա եւ համբուրեաց, եւ անկաւ ի վերայ պարանոցի նորա եւ համբուրեաց զնա. եւ լացին երկոքեան: 5 Եւ հայեցեալ ի վեր ետես զկանայսն եւ զմանկունսն, եւ ասէ. Դոքա՝ զի՞նչ են քո: Եւ նա ասէ. Մանկունք իմ են, որովք ողորմեցաւ Աստուած ծառայի քում: 6 Եւ մատեան աղախնայքն եւ որդիք նոցա, եւ երկիր պագին նմա: 7 Եւ մատեաւ Լիա եւ որդիք իւր՝ եւ երկիր պագին նմա.

յետոյ մատեալ Յովսէփ եւ Ռաքէլ՝ եւ երկիր պագին նմա: 8 Եւ ասէ՝ Զի՞նչ էր այն ամենայն չո՛ւ՝ որ ինձ դիպեցաւ: Եւ նա ասէ. Զի գտցէ ծառայ քո շնորհս առաջի քո: 9 Եւ ասէ Եսաւ. Կայ եւ իմ շատ՝ եղբայր՝ քեզ լիցի քոյդ: 10 Եւ ասէ Յակոբ. Մի այդպէս. եթէ գտի շնորհս առաջի քո՝ ընկալ զընծայսն ի ձեռաց իմոց. քանզի այնպէս տեսի զերեսս քո՝ որպէս որ տեսանիցէ զերեսս Աստուծոյ: Եւ զուարթացիս ընդ իս: 11 Եւ առ զաւրինութիւնս իմ, զոր մատուցի քեզ. զի ողորմեցաւ ինձ Աստուած. եւ է իմ ամենայն ինչ: Եւ բռնադատեաց զնա: Եւ առ: 12 Եւ ասէ՝ Զուեսցուք գնացուք՝ եւ երթիցուք զուղորդն: 13 Եւ ասէ ցնա. տէր իմ ինքնին զիտէ, զի մանկունքս մատաղ են. եւ ոչխարի, եւ արջառոյ ծնունդ արձակեալ է. եւ եթէ մի աւր ստիպեմ զդոսա, մեռանին ամենայն խաշինքդ: 14 Այլ յառաջեացէ տէր իմ քան ծառայ իւր. եւ ես ըստ կարի եւ ըստ պարապոյ ճանապարհիդ առաջի իմ, եւ ըստ կազդուրել մանկանց իմոց խաղացից, մինչեւ եկից առ տէր իմ ի Մէիր: 15 Եւ ասէ Եսաւ. Իսկ թողից առ քեզ ի ժողովրդէն աստի՝ որ ընդ իս են: Եւ նա ասէ. Ընդ է՞ր է ինձ այդ. շատ է զի գտի շնորհս առաջի քո տէր: 16 Եւ դարձաւ յաւուր յայնմիկ Եսաւ ընդ ճանապարհս իւր ի Մէիր: 17 Եւ Յակոբ չուեաց ի խորանս եւ արար իւր անդ տունս, եւ խաշանց իւրոց արար դադարս. վասն այնորիկ կոչեաց զանուն տեղւոյն այնորիկ Խորանս:

ԽԲ 18 Եւ եկն Յակոբ ի Սաղէմ քաղաք Սիկիմացոց, որ է յերկրին Քանանացոց՝ իբրեւ եկն ի Միջագետաց Ասորոց, եւ բնակեցաւ յանդիման քաղաքին: 19 Եւ ստացաւ զվիճակ անդին ուր եհար զխորան իւր՝ Յեմովրայ հաւրէ Միւքեմայ հարիւր ոչխարի: 20 Եւ շինեաց անդ սեղան, եւ կարդաց զԱստուած Իսրայէլի:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԴ

ԽԳ 1 Եւ ել Դինա դուստր Լիայ՝ զոր ծնաւ Յակոբայ, ի զնին դստերաց աշխարհին: 2 Եւ ետես զնա Միւքեմ որդի Եմովրա Քոռեցի, որ իշխանն էր երկրին. եւ առ զնա, եւ ննջեաց ընդ նմա. եւ տառապեցոյց զնա: 3 Եւ ուշ եղեալ Դինայի դստերն Յակոբայ՝ սիրեաց զկոյսն, եւ խաւսեցաւ ըստ մտաց կուսին: 4 Եւ խաւսեցաւ Միւքեմ ընդ Եմովրայ հաւր իւրոյ՝ եւ ասէ. Առ դու ինձ զաղջիկս զայս կնութեան: 5 Եւ լուաւ Յակոբ եթէ պղծեաց որդի Եմովրայ զԴինա զդուստր իւր: Եւ որդիք նորա էին ի խաշինս ի դաշտի. լուռ եղեւ Յակոբ մինչեւ եկին նոքա: 6 Եւ ել Եմովր Միւքեմայ առ Յակոբ խաւսել ընդ նմա: 7 Եկին եւ որդիքն Յակոբայ ի դաշտէ: իբրեւ լուան ստորջացան արքն, եւ տրտմութիւն էր նոցա յոյժ. զի խայտառակութիւն արար յԻսրայիլի, մտանելով առ դուստրն Յակոբայ. եւ ոչ այնպէս վճարիցի: 8 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա Եմովր՝ եւ ասէ. Միւքեմ որդի իմ սիրեաց ոգով չափ զդուստրն ձեր. արդ՝ տուք զնա նմա կնութեան, 9 եւ արարէք ընդ մեզ խնամութիւն. զդստերս ձեր տուք մեզ, եւ զդստերս մեր առէք որդւոց ձերոց: 10 Եւ բնակեցէք ի միջի մերում. եւ երկիրդ ահա ընդարձակ է առաջի ձեր, եւ բնակեցէք՝ եւ շահեցարուք ի դմա. եւ ստացարուք ստացուածս ի դմա: 11 Եւ ասէ Միւքեմ ցհայր նորա եւ ցեղբարս նորա. Գտից շնորհս առաջի ձեր. եւ զոր ինչ ասիցէք՝ տացուք: 12 Յաճախեցէք յոյժ զվարձանս եւ զաւժիտս. եւ տայ՝ որչափ եւ ասիցէք. եւ տուք ինձ զաղջիկն զայն կնութեան: 13 Պատասխանի ետուն որդիքն Յակոբայ՝ Միւքեմայ եւ Եմովրայ հաւր նորա նենգութեամբ՝ եւ ասեն ցնոսա. վասն զի պղծեցին զԴինա քոյր նոցա: Եւ ասեն Շմաւոն եւ Ղեւի եղբարք Դինայ՝ որդիքն Լիայ: 14 Ոչ կարենք առնել զայդ բան. տալ զքոյր մեր առն անթլիատի. քանզի նախատինք են մեզ. 15 Բայց այսու նմանեսցուք ձեզ, եւ բնակեսցուք ի միջի մերում, եթէ լինիցիք եւ դուք իբրեւ զմեզ՝ ի թլփատել ձեզ զամենայն արու: 16 Եւ տացուք զդստերս մեր ձեզ, եւ ի դստերաց ձերոց առցուք մեզ կանայս. եւ բնակեսցուք առ ձեզ, եւ եղիցուք իբրեւ ազգ մի: 17 Ապա թէ ոչ լսիցէք մեզ թլփատել, առեալ զդստերս մեր ի բաց գնացուք: 18 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանքն առաջի Եմովրայ, եւ առաջի Միւքեմայ որդւոյ Եմովրայ: 19 Եւ ոչ յամեաց պատանին առնել զբանն. զի յոյժ հարեալ էր ի սէր դստերն Յակոբայ: Եւ նա էր պատուականագոյն քան զամենեսեան՝ որ ի տան հաւր նորա էին: 20 Եւ եկին Եմովր եւ Միւքեմ որդի նորա ի դուռն քաղաքին իւրեանց. եւ խաւսեցան ընդ արս քաղաքին իւրեանց՝ եւ ասեն. 21 Որեարն այն խաղաղութեամբ են ընդ մեզ. արդ՝ բնակեսցեն յերկրիս, եւ շահեսցին ի սմա. զի երկիրս ընդարձակ է առաջի նոցա. զդստերս նոցա առցուք մեզ կանայս, եւ զդստերս մեր տացուք նոցա: 22 Բայց միայն՝ այսու նմանեսցեն մեզ որեարն՝ բնակել ընդ մեզ լինել ազգ մի. ի թլփատել մեզ զամենայն արու, որպէս նոքայն թլփատեալ են: 23 Եւ ինչք նոցա եւ անասուն նոցա եւ չորքոտանի նոցա ո՞չ ապաքեն մեր լինիցի. Բայց այնու եւեթ նմանեսցուք նոցա, եւ բնակեսցեն ի միջի մերում: 24 Եւ լուան Եմովրայ եւ Միւքեմայ որդւոյ

նորա ամենեքին որ ելանէին ընդ դուռն քաղաքին իւրեանց. եւ թլփատեցին զմարմին անթլփատութեան իւրեանց ամենայն արու, ամենեքին որ ելանէին ընդ դուռն քաղաքի նորա: 25 Եւ եղև յաւուրն երրորդի մինչդէռ էին նոքա ի ցաւսն, առին երկու որդիքն Յակոբայ, Շմաւոն եւ Ղեւի եղբարք Դինայ՝ իւրաքանչիւր զսուր իւր, եւ մտին ի քաղաքն կազմութեամբ, եւ կոտորեցին զամենայն արու: 26 Եւ զԵմովր եւ զՍիւքեմ զորդի նորա սպանին ի սուր սուսերի, եւ առին զԴինա ի տանէ Սիւքեմայ՝ եւ ելին: 27 Եւ որդիքն Յակոբայ մտին ի վերայ վիրաւորացն, եւ առին աւար զքաղաքն, յորում պղծեցին զԴինա զքոյրն նոցա: 28 Զարջառ եւ զոչխար եւ զէշ նոցա՝ որ էին ի քաղաքին, եւ որ ինչ ի բացի էր՝ առին: 29 Եւ զամենայն մարդագերի նոցա, եւ զամենայն զկահ եւ զկարասի նոցա. եւ զկանայս նոցա գերեցին: Եւ յափշտակեցին որ ինչ էր ի քաղաքին՝ եւ որ ինչ ի տունս: 30 Եւ ասէ Յակոբ զՇմաւոն եւ զՂեւի. Ատելի արարէք զիս, երեւել անգգամ ամենայն բնակչաց երկրիս ի մէջ Քանանացոց եւ Փերեզացոց. եւ ես սակաւաւոր եմ թուով. արդ՝ եթէ ժողովիցին ի վերայ իմ եւ հարկանիցեն զիս, սատակելով սատակիցի՞մ եւ ես, եւ տուն իմ: 31 Եւ ասեն, Իսկ զիա ըդ. զի իբրեւ զբոգ մի քարշեցին զքոյրն մեր:

ԾՆՈՒՆԴ
ԳԼՈՒԽ ԼԵ

ԽԴ 1 Եւ ասէ Աստուած զՅակոբ. Արի անց ի տեղին ի Բեթէլ. եւ անդ բնակեցես. եւ արացես անդ սեղան Աստուծոյ որ երեւեցան քեզ ի փախչելն քո յերեսաց Եսաւայ եղբար քոյ: 2 Եւ ասէ Յակոբ զընտանիսն իւր, եւ ցամենասին որ ընդ նմա էին. ի բաց առէք զաստուածոյ աւտարոտիս որ ընդ ձեզ են ի միջոյ ձերմէ, եւ սրբեցարուք. եւ փոխեցէք զպատմութեանս ձեր: 3 Եւ յարուցեալ ելցուք ի Բեթէլ, եւ արասցուք անդ սեղան Աստուծոյ. որ լուա ինձ յաւուր նեղութեան, որ էր ընդ իս. եւ ապրեցոյց զիս ի ճանապարհին՝ զոր գնացի: 4 Եւ ետուն զՅակոբ զաստուածոյ աւտարոտիս որ էին ի ձեռս նոցա, եւ զգինդս որ յականջս իւրեանց: Եւ ծածկեաց զնոսա Յակոբ ի ներքոյ բեւեկնոյն ի Սիկիմ, եւ կորոյս զնոսա մինչեւ ցայսար ժամանակի: 5 Եւ չուեաց Իսրայել ի Սիկիմայ. եւ եղև ահ Աստուծոյ ի վերայ քաղաքացն որ շուրջ գնովաւ. եւ ոչ ելին զհետ որդւոցն Իսրայելի: 6 Եւ եկն Յակոբ ի Լուզ՝ որ է յերկրին Քանանացոց, այն ինքն է Բեթէլ, ինքն եւ ամենայն ժողովուրդն որ ընդ նմա: 7 Եւ շինեաց անդ սեղան. եւ կոչեաց զանուն տեղոյն այնորիկ Բեթէլ. զի անդ երեւեցաւ նմա Աստուած ի փախչել նորա յերեսաց Եսաւայ եղբար իւրոյ:

ԽԵ 8 Եւ մեռաւ Դեբովրա դայեկն Ռեբեկայ, եւ թաղեցաւ ի ներքոյ Բեթելայ ընդ կաղնեան. եւ կոչեաց զանուն նորա Կաղնի սգոյ: 9 Եւ երեւեցաւ Աստուած Յակոբայ մինչդէռ անդ էր ի Լուզ. յորժամ եկն ի Միջագետաց Ասորոց: Եւ արինեաց զնա Աստուած: 10 Եւ ասէ ցնա Աստուած. Անուն քո Յակոբ՝ ոչ եւս կոչեսցի Յակոբ, այլ Իսրայել եղիցի անուն քո. եւ կոչեաց զանուն նորա Իսրայել: 11 Եւ ասէ ցնա Աստուած՝ Ես եմ Աստուած քո բաւական. աճեսցիր եւ բազմասցիր. ազգք եւ ժողովուրդք ազգաց եղիցին ի քն, եւ թագաւորք յերանաց քոց ելցեն: 12 Եւ զերկիրդ զոր ետու Աբրաամու եւ Սահակայ՝ քեզ տաց զդա, քեզ եղիցի, եւ զաւակի քում յետ քո տաց զերկիրդ զայդ: 13 Եւ վերացաւ ի նմանէ Աստուած ի տեղւոջն՝ ուր խաւսեցաւ ընդ նմա: 14 Եւ կանգնեաց Յակոբ արձան ի տեղւոջն ուր խաւսեցաւ ընդ նմա, արձան քարեղէն. եւ նուիրեաց ի նմա նուէրս. եւ արկ ի վերայ նորա եղ: 15 Եւ կոչեաց զանուն տեղոյն ուր խաւսեցաւ ընդ նմա Աստուած՝ Բեթէլ:

ԽԶ 16 Եւ չուեաց ի Բեթելայ: Եւ եղև իբրեւ մերձեցաւ ի Քաբբաթա երկիր, մտանել յԵփրաթա, ծնաւ Ռաբէլ: 17 Եւ դծուարածին եղև ի ծննդեանն. եւ եղև ի վշտանալն նորա ի ծննդեանն, եւ ասէ ցնա ծնուցիչն քաջալերեաց, զի եւ այդ եւս քո ուստր է: 18 Եւ եղև ընդ հանել ողւոյն, քանզի մեռաւ, կոչեաց զանուն նորա որդի վշտաց իմոց. եւ հայրն կոչեաց զնա Բենիամին: 19 Մեռաւ Ռաբէլ՝ եւ թաղեցաւ ի ճանապարհին Եփրաթայ. այն իսկ է Բեթղաւիմ: 20 Եւ կանգնեաց Յակոբ արձան ի վերայ շիրմին նորա, այն է արձան շիրմի Ռաբէլայ մինչեւ ցայսար ժամանակի:

ԽԷ 21 Եւ չուեաց Իսրայել՝ եւ Էհար զհորան իւր յայնկոյս աշտարակին Ղադերայ: 22 Եւ եղև իբրեւ բնակեաց Իսրայել յերկրին յայնմիկ. գնաց Ռոբէլ եւ ննջեաց ընդ Բալլայ հարձի հար իւրոյ. լուա Իսրայել՝ եւ չար թուեցաւ առաջի նորա: Եւ էին որդիք Յակոբայ երկոտասանք: 23 Որդիք Լիայ՝ անդրանիկ Յակոբայ Ռոբէլն. Շմաւոն. Ղեւի. Յուդայ. Իսաքար. Զաբոդոն: 24 Եւ որդիք Բալլայ նաժշտի Ռաբէլայ՝ Դան, եւ Նեփթալիմ: 25 Եւ որդիք Զելփա նաժշտին Լիայ՝ Գադ եւ Ասեր: 26 Եւ որդիք Ռաբէլի՝ Յովսեփ եւ

Բենիամին: Այս են որդիք Յակոբայ. որ եղեն նմա ի Միջագետս Ասորոց: 27 Եւ եկն Յակոբ առ Իսահակ հայր իւր ի Մամբրէ՝ ի քաղաք դաշտին. այն — Քեբրոն, յերկրին Քանանացոց, ուր պանդխտեցան Աբրաամ եւ Իսահակ: 28 Եւ եղեն ամենայն աւուրք Իսահակայ՝ զոր եկեաց. ամբ հարիւր ութսուն: 29 Եւ պակասեալ Իսահակայ մեռաւ, եւ յաւելաւ յազգ իւր. ծերացեալ եւ լի աւուրքք: եւ թաղեցին զնա Եսաւ եւ Յակոբ որդիք իւր:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԶ

ԽԸ 1 Եւ այս են ծնունդք Եսաւայ. Նա է Եդոմ: 2 Եւ առ իւր Եսաւ կանայս ի դստերաց Քանանացոց, զԱղդա զդուստր Ելոնայ Քետացոյ: Եւ Զոլիբամա դուստր Անայի՝ որդւոյ Սեբեդոնի Խեւացոյ: 3 Եւ զԲասեմաթ զդուստր Իսմայելի՝ քոյր Նաբեուրայ: 4 Եւ ծնաւ Աղդա Եսաւայ զԵղիփազ: Եւ Բասեմաթ ծնաւ զՌագուէլ: 5 Եւ Ողիբամա ծնաւ զՅէուս, եւ զԵդդոմ, եւ զԿորիս: Սոքա են որդիք Եսաւայ, որ եղեն նմա յերկրին Քանանացոց: 6 Եւ առ Եսաւ զկանայս իւր, եւ զուստերս եւ զդստերս իւր, եւ զամենայն մարդիկ տան իւրոյ, եւ զամենայն ինչս եւ զանասուն. եւ զամենայն ինչ զոր ստացաւ՝ եւ զոր արար յերկրին Քանանացոց, եւ զնաց յերկրէն Քանանացոց յերեսաց Յակոբայ եղբար իւրոյ: 7 Զի էին բազում ինչք նոցա ի միասին բնակելոյ. եւ ոչ կարէր երկիրն պանդխտութեան հանդարտել նոցա ի բազմութենէ ընչից իւրեանց: 8 Եւ բնակեցաւ Եսաւ ի լեռինն Մէիր: Եսաւ՝ որ նա ինքն է Եդոմ: 9 Եւ այս են ծնունդք Եսաւայ՝ հարն Եդոմայեցոց, ի լեռինն Մէիր: 10 Եւ այս են անուանք որդւոցն Եսաւայ. Եղիփազ որդի Աղդայի կնոջ Եսաւայ: Եւ Ռագուէլ՝ որդի Բասեմաթայ կնոջ Եսաւայ: 11 Եւ եղեն որդիք Եղիփազայ, Թեման, Ուլմար, Սովփար, Գոթամ, եւ Կենէզ: 12 Եւ Թամար էր հարձ Եղիփազու որդւոյ Եսաւայ. եւ ծնաւ Եղիփազու զԱմադէկ: Սոքա են որդիք Աղդայի կնոջ Եսաւայ: 13 Եւ այս են որդիք Ռագուէլի, Նաքովթ, Զարեհ, Ամմա, եւ Մեզա, սոքա են որդիք Բասեմաթայ կնոջ Եսաւայ: 14 Եւ այս են որդիք Ողիբամայ դստեր Անայի որդւոյ Սեբեդոնի կնոջ Եսաւայ: Եւ ծնաւ Եսաւայ զՅէուս, եւ զԵդդոմ. եւ զԿորիս: 15 Սոքա են իշխանք՝ որդիք Եսաւայ: Որդիք եղիփազու անդրանկանն Եսաւայ. իշխան Թեման, իշխան Ուլմար, իշխան Սովփար, իշխան Կենէզ, 16 իշխան Կորիս, իշխան Գոթամ, իշխան Ամադէկ: Սոքա են իշխանք Եղիփազու յերկրին Եդոմայեցոց. սոքա են որդիք Աղդայի: 17 Եւ այս են որդիք Ռագուէլի որդւոյ Եսաւայ. իշխան Նաքովթ, իշխան Զարեհ, իշխան Ամմա, իշխան Մոզէ: Այս են իշխանք Ռագուէլի յերկրին Եդոմայ: Սոքա են որդիք Բասեմաթայ կնոջ Եսաւայ: 18 Եւ այս են որդիք Ողիբամայ կնոջ Եսաւայ. իշխան Յէուս. իշխան Յեզդոմ. իշխան Կորիս: Այս են իշխանք Ողիբամայ դստեր Անայի կնոջ Եսաւայ: 19 Եւ այս են իշխանք նոցա. եւ այս են որդիք Եդոմայ: 20 Եւ այս են որդիք Մէիրայ Քոռացոյ որ բնակեալ էր ի Մէիր. Ղովտան, Սեբաղ, Սեբեդոն, Անա, 21 Դեսոն. եւ ասէր՝ եւ Ռիսոն: Սոքա են իշխանք Քոռեցոյն, որդւոյ Մէիրայ յերկրին Եդոմայ: 22 Եւ եղեն որդիք Ղովտանայ. Քոռի, եւ Եմման. եւ քոյր Ղովտանայ՝ Թամմա: 23 Եւ սոքա են որդիք Սոբոդայ. Գադոմ, եւ Մանաքաթ, եւ Գեբաղ, եւ Սովփար, եւ Անան: 24 Եւ այս են որդիք Սեբեդոնի. Այիէ, եւ Անան. այս Անան է որ եզիտ զաղբիւրն յանապատի՝ մինչ արածէր զէշսն Սեբեդոնի հար իւրոյ: 25 Եւ այս են որդիք Անայի՝ Դեսոն, եւ Ողիբամա դուստր Անայի: 26 Եւ այս են որդիք Գեսոնայ. Ամադան, եւ Եսբան, եւ Յեթրան, եւ Քառան: 27 Եւ այս են որդիք Ասերայ. Բաղվան, եւ Զուկան. Ոսնիկան, եւ Ուկամ: 28 Եւ այս են որդիք Ռիսոնի. Ուկ, եւ Առան: 29 Եւ այս են իշխանք Քոռայ. իշխան Ղովտան, իշխան Սովբաղ, իշխան Սեբեդոն, իշխան Անա. 30 իշխան Դեսոն. իշխան Ասեր. իշխան Ռիսոն: Այս են իշխանք Քոռայ. ի պետութիւնս իւրեանց յերկրին Եդոմայ: 31 Եւ այս են թագաւորք որ թագաւորեցին յերկրին Եդոմացոց, մինչ չէի թագաւորեալ էր թագաւոր իԽարայելի: 32 Եւ թագաւորեաց յԵդոմ Բաղակ որդի Սեպփովրայ. եւ անուն քաղաքի նորա Դեննաբա: 33 Եւ մեռաւ Բաղակ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Յոբաբ որդի Զարեհի ի Բոսորայ: 34 Եւ մեռաւ Յոբաբ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Ասոմ յերկրի Թամանացոց: 35 Եւ մեռաւ Ասոմ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Ադադ որդի Բարադայ, որ կոտորեաց զՄադիամ ի դաշտին Սովաբացոց. եւ անուն քաղաքի նորա Գեթէմ: 36 Եւ մեռաւ Ադադ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Սամադա Մասեկկայ: 37 Եւ մեռաւ Սամադա: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Սաւուդ Յոաբաւթայ՝ որ առ զետեզերն: 38 Եւ մեռաւ Սաւուդ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Բաղդայենոն որդի Ոքոբորայ: 39 Եւ մեռաւ Բաղդայենոն որդի Ոքոբորայ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա Ադադ որդի Բարադայ. եւ անուն քաղաքի նորա Փոդով. եւ անուն կնոջ նորա

Մետաբէլ դուստր Մատեթայ, որդոյ Մագովբայ: 40 Այս են անուանք որդոցն Եսաւայ, եւ իշխանացն Եսաւայ յազգս իրեանց. ըստ տեղիս իրեանց յաշխարհս իրեանց, եւ ի տոհմս իրեանց ըստ անուանց նոցա: Իշխան Թամանա, իշխան Ղովտան, իշխան Յեթաթ, 41 իշխան Ողիբամասա, իշխան Հեղայ, իշխան Փենոն, 42 իշխան Կենեզ, իշխան Թեման. իշխան Մագար: 43 Իշխան Մագեղէլ. իշխան Զարոյին: Սոքա են իշխանք Եդոմացոց ըստ բնակութեան յերկրի ստացուածոց իրեանց: Եւ այս է Եսաւ հայր Եդոմայ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԷ

ԽԹ 1 Եւ բնակէր Յակոբ յերկրի ուր պանդխտեցաւ հայր նորա, յերկրին Քանանացոց: 2 Եւ այս են ծնունդք Յակոբայ: Յովսէփ եւթնութամեայ էր, մինչ արածէր եղբարքն հանդերձ խաշինս. եւ էր կրտսեր ընդ որդիսն Բալլայ, եւ ընդ որդիսն զԵլփայ կանանց հաւր իւրոյ: Եւ բերէին համբաւ չար զՅովսէփայ առ Իսրայէլ հայրն իրեանց: 3 Բայց Իսրայէլ սիրէր զՅովսէփ առաւել քան զամենայն որդիսն իւր. քանզի որդի ծերութեան նորա էր: Եւ արար նմա պատմուճան ծաղկեայ: 4 Իբրեւ տեսին եղբարքն նորա թէ սիրէ զնա հայրն քան զամենայն որդիս իւր, ատեցին զնա. եւ ոչ կարէին խաւսել ինչ ընդ նմա խաղաղութեամբ: 5 Եւ ետես երազ Յովսէփ՝ եւ պատմեաց եղբարց իւրոց. եւ յաւելին եւս ատել զնա: 6 Եւ ասէ ցնոսա. Լուարոյք զերազն զոր տեսի: 7 Թուէր եթէ որայ կապէտք ի դաշտի միում: Եւ կանգնեցաւ որայն իմ, եկաց ուղղորդ. եւ դարձան որայքն ձեր, եւ պագին երկիր իմում որայոյն: 8 Եւ ասեն ցնա եղբարքն իւր. Միթէ թագաւորելո՞ւ վ թագաւորեսցն և ի վերայ մեր, կամ տիրելո՞ւ տիրեսցն և մեզ. եւ յաւելին եւս ատել զնա վասն երազոցն նորա. եւ վասն բանիցն նորա: 9 Եւ ետես մեւս եւս երազ. եւ պատմեաց հաւր իւրում եւ եղբարց իւրոց: Եւ ասէ. Ահա տեսանէի մեւս եւս այլ երազ: Որպէս թէ արեգակնո՞ւ եւ լուսին՝ եւ մետասան աստեղք երկիր պագանէին ինձ: 10 Մաստեաց նմա հայրն իւր՝ եւ ասէ. Զի՞նչ է երազն զոր տեսեր: Արդ՝ գալով գայցեմք ես եւ մայր քո՝ եւ եղբարք քո, եւ երկի՞ր պագանիցեմք քեզ: 11 Եւ նախանձեցան ընդ նմա եղբարքն իւր. բայց հայրն պահէր զբանսն: 12 Եւ գնացին եղբարք նորա արածել զխաշինս հաւրն իրեանց ի Սիւքէմ: 13 Եւ ասէ Իսրայէլ զՅովսէփ. Ո՞չ աւանիկ եղբարք քո արածեն զխաշինսն ի Սիւքէմ. եկ առաքեցիք զքեզ առ նոսա: 14 Եւ ասէ ցնա. Ահաւասիկ ես: Ասէ ցնա Իսրայէլ. Երթ տես եթէ ո՞րջ իցեն եղբարքն քո՝ եւ խաշինք, եւ բեր ինձ զրոյց: Եւ առաքեաց զնա ի ծործորոյն Քեբբոնի. եկն ի Սիւքէմ: 15 Եւ եգիտ զնա այր մի մոլորեալ ի դաշտին: Եհարց ցնա այրն՝ եւ ասէ. Զի՞նչ խնդրես: 16 Եւ նա ասէ. Ձեղբարսն իմ խնդրեմ. պատմեա ինձ ուր արածիցեն: 17 Եւ ասէ ցնա այրն. բարձին աստի. եւ լուայ զի ասէին, Երթիցուք ի Դովթայիմ: Եւ գնաց Յովսէփ զհետ եղբարց իւրոց. եւ եգիտ զնոսա ի Դովթայիմ: 18 Տեսին զնա եղբարքն յառաջագոյն ի հեռաստանէ, մինչ չեւ մաւտ եկեալ էր առ նոսա. խորհուրդ վատ ի մէջ առին սպանանել զնա: 19 Եւ ասեն իւրաքանչիւր ցեղբայր իւր. Ահա երազատեսն գայ. 20 Եկայք սպանցուք զնա, եւ ընկեցուք ի մի ի գրոց աստի, եւ ասասցուք եթէ գազան չար եկեր զնա. եւ տեսցուք զի՞նչ լինիցին երազն նորա: 21 Իբրեւ լուաւ Ռոբէն, կորզեաց զնա ի ձեռաց նոցա: 22 Եւ ասէ. Մի հարցուք զդա յոգի: Եւ ասէ ցնոսա Ռոբէն. Մի հեղցուք արիւն. այլ արկէք զդա ի գուր մի յանապատի աստ. եւ ձեռն մի արկանէք ի նա: Զի թափիցէ զնա ի ձեռաց նոցա, եւ հասուցանիցէ զնա առ հայր իւր: 23 Եւ եղեւ իբրեւ եկն Յովսէփ առ եղբարսն իւր, մերկացին զպատմուճանն նորա ծաղկեայ ի նմանէ: 24 Եւ առին ընկեցին զնա ի գուրն: Եւ գուրն ունայն էր. եւ ջուր ոչ գոյր ի նմա: 25 Եւ նստան ուտել զհացն: Զաչս ի վեր բարձեալ տեսին, եւ ահա ճանապարհորդք Իսմայէլացիք գային ի Գաղաադէ. եւ ուղտք նոցա լի էին խնկովք ստաշխամբ եւ ռետնիւ. եւ երթային իջուցանել յԵգիպտոս: 26 Եւ ասէ Յուդա ցեղբարսն իւր. Զի՞նչ աւգուտ է եթէ սպանանիցեմք զեղբայրն մեր. եւ թաքուցանիցեմք զարիւն նորա. 27 Եկայք վաճառեցուք զնա Իսմայէլացոցն. եւ ձեռք մեր մի շաղախեսցին ի նմա. զի եղբայր եւ մարմին մեր է: Եւ լուան նմա եղբարքն իւր: 28 Եւ անցանէին արք Մադիանացիք՝ վաճառականք: Եւ ձգեցին հանին զՅովսէփի ի գրոյ անտի, եւ վաճառեցին զՅովսէփ Իսմայէլացոց քսան դահեկանի: 29 Եւ իջուցին զՅովսէփ յԵգիպտոս: Դարձաւ Ռոբէն ի գուրն. եւ ոչ եգիտ զՅովսէփի ի գրի անդ: 30 Պատառեաց զհանդերձս իւր. եւ դարձաւ առ եղբարսն իւր՝ եւ ասէ. Պատանեակն չէ անդ, եւ ես արդ՝ յո՞ երթայց: 31 Եւ առեալ զպատմուճանն Յովսէփայ՝ զենին ուլ այծեաց, եւ թաթաւեցին զպատմուճանն յարեանն: 32 Եւ առաքեցին զպատմուճանն ծաղկեայ տանել առ հայրն իրեանց, եւ ասեն. զայդ գտաք. ծանիր եթէ որդւո՞յ յոյ իցէ պատճուճանդ եթէ ոչ: 33 Եւ ծանեաւ զնա՝ եւ ասէ. Պատմուճանս

որդոյ իմոյ է. գազան չար եկեր զնա. գազան յափշտակեաց զՅովսէփ: 34 Եւ պատառեաց զհանդերձս իւր, եւ քուրձ զգեցաւ ի վերայ միջոյ իւրոյ. եւ սուգ ունէր ի վերայ որդոյ իւրոյ աւուրս բազումս: 35 Եւ ժողովեցան ամենայն ուստերք նորա եւ ամենայն դստերք նորա, եւ եկին մխիթարել զնա, եւ ոչ կամէր մխիթարել. ասէ՝ Զի իջից ես սովին սգով առ որդի իմ ի դժոխս. եւ ելաց զնա հայրն իւր: 36 Իսկ Միադիանացիքն վաճառեցին զՅովսէփ յԵգիպտոս Պետափրեայ ներքինոյ դահճապետի փարաւոնի:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԸ

Ծ 1 Եւ եղեւ ի ժամանակի յայնմիկ, էջ Յուդա յեղբարց իւրոց, եւ չոգաւ առ ոմն ողորդմացի որում անուն էր Իրաս: 2 Եւ ետես անդ Յուդա զդուստր առն Քանանացոյ, որում անուն էր Շաւա. եւ առ զնա իւր կին. եւ եմուտ առ նա: 3 Յղացաւ եւ ծնաւ որդի. եւ կոչեաց զանուն նորա՝ Էր: 4 Յղացաւ դարձեալ եւ ծնաւ որդի. եւ կոչեաց զանուն նորա Աւնան: 5 Եւ յաւել դարձեալ ծնաւ որդի. եւ կոչեաց զանուն նորա Սելովմ. եւ նա էր ի Քասքի յորժամ ծնաւ զնոսա: 6 Եւ առ Յուդա կին Էրայ անդրանկին իւրում, որում անուն էր Թամար: 7 Եւ եղեւ Էր՝ անդրանկին Յուդայ՝ չար առաջի Տեառն. եւ սպան զնա Աստուած: 8 Եւ ասէ Յուդա ցԱւնան. Մուտ առ կին եղբար թոյ, եւ ամուսնացիս ընդ նմա. եւ յարուցես ցաւակ եղբար թում: 9 Իբրեւ զիտաց Աւնան թէ ոչ լինի նմա զաւակն. լինէր յորժամ մտանէր առ կին եղբար իւրոյ, հեղոյր զսեքմն յերկիր, չտալ զաւակ եղբարն իւրում: 10 Եւ չար թուեցաւ առաջի Աստուծոյ գործն զոր արար, եւ սպան եւ զնա եւս: 11 Եւ ասէ Յուդա ցԹամար նու իւր. Նիստ այրի ի տան հաւր թոյ՝ մինչեւ եղիցի մեծ Սելովմ որդի իմ. զի ասէր՝ թէ գուցէ եւ նա եւս մեռանիցի որպէս եւ եղբարքն նորա: Գնաց Թամար՝ եւ նստաւ ի տան հաւր իւրոյ: 12 Բազմացան աւուրքն. եւ մեռաւ դուստրն Շաւայ՝ կին Յուդայ: Մխիթարեցաւ Յուդա՝ եւ զնաց ի կտուրս խաշանց իւրոց, ինքն եւ Իրաս հովի իւր Ողորդմացի ի Թամնա: 13 Ազդ եղեւ Թամարայ նուոյ նորա եւ ասէն. Ահա սկեսրայր քո ելանէ ի Թամնա՝ կտրել զխաշինս իւր: 14 Եւ եհան զհանդերձս այրութեան իւրոյ յինքենէ. արկաւ տեռ՝ եւ զարդարեցաւ. եւ նստաւ առ դրան Ենանու յանցս Թամնայ: Զի ետես եթէ մեծ եղեւ Սելովմ. եւ նա ոչ տայր զնա նմա կին: 15 Իբրեւ ետես զնա Յուդա՝ համարեցաւ թէ բոգ իցէ. քանզի ծածկեալ էր զերեսս իւր՝ եւ ոչ ծանեաւ զնա: 16 Խոտորեցաւ առ նա ի ճանապարհէ անտի՝ եւ ասէ. Թոյլ տուր ինձ մտանել առ քեզ. զի ոչ ծանեաւ թէ նուն նորա իցէ: Եւ նա ասէ. Զի՞նչ տացես ինձ եթէ մտանիցես առ իս: 17 Եւ ասէ՝ Ես տաց ածել քեզ ուլ այծեաց ի խաշանց իմոց: Եւ նա ասէ. Թէ տաս գրաւական մինչեւ տացես ածել: 18 Եւ նա ասէ՝ Զի՞նչ գրաւական տաց քեզ. եւ ասէ՝ զմատանիդ եւ զգինդդ, եւ զգաւազանդ որ ի ձեռին քում: Եւ եմուտ առ նա. եւ յղացաւ ի նմանէ, 19 եւ յարեաւ զնաց: Եւ եհան ի բաց զձորձն իւր յինքենէ. եւ զգեցաւ զհանդերձն այրութեան իւրոյ: 20 Եւ առաքեաց Յուդա ուլ այծեաց՝ ի ձեռն հովուին իւրոյ Ողորդմացոյ առնուլ զգրաւականն ի կնոջէ անտի, եւ ոչ եգիտ զնա: 21 Եհարց զարս տեղոյն եւ ասէ ցնոսա. Ուր է բոզն որ էր Յենան ի վերա ճանապարհիս: 22 Եւ ասէն. Չէր աստ ուրեք բոգ: Եւ դարձաւ առ Յուդա, եւ ասէ՝ Ոչ գտի: Եւ արք տեղոյն ասէն՝ թէ Չիք աստ բոգ: 23 Ասէ Յուդա. Նմա լիցի այն. այլ զի մի ծաղր կացցուք, ես ետու տանել զուլդ, եւ դու ոչ գտեր: 24 Եւ եղեւ յետ երից ամսոց, ազդ եղեւ Յուդայ եւ ասէն. Պոռնկեցաւ նու քո Թամար, եւ ահա յոյ է ի պոռնկութենէ: Եւ ասէ Յուդա. Հանէք զնա արտաքս, եւ այրեսցի: 25 Եւ մինչդեռ տանէին զնա, առաքեաց առ սկեսրայրն իւր՝ եւ ասէ. Յառնէ՛ որ այդ գրաւականք են՝ յոյ եմ ես: Եւ ասէ՝ Ծանիր ո՞յր իցէ մատանիդ՝ զինդդ՝ եւ գաւազանդ: 26 Ծանեաւ Յուդա՝ եւ ասէ. Արդարացեալ է նա քան զիս. զի ոչ ետու զնա որդոյ իմում Սելովմայ: Եւ ոչ եւս յաւել զիտել զնա: 27 Եւ եղեւ իբրեւ ծնանէր. եւ էին երկու որդիք յորովայնի նորա: Եւ եղեւ ի ժամանակի ծննդեան նորա, մին յառաջագոյն եհան զձեռն իւր. եւ առ ծնուցիչն՝ կապեաց կարմիր ի ձեռին նորա. 28 Եւ ասէ, Նախ սա եկեսցէ: 29 Իբրեւ ամփոփեաց զձեռն անդրէն. եկն՝ եւ վաղվաղակի եղբայր նորա: Եւ նա ասէ. Զի՞ է զի խրամատեցաւ վասն քո ցանգ. եւ կոչեաց զանուն նորա Փարէս: 30 Եւ յետոյ եկն եւ եղբայր նորա, յորոյ ձեռին կապեալ էր զկարմիրն: Եւ կոչեաց զանուն նորա Զարա:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԹ

ԾԱ 1 Եւ զՅովսէփ իջուցին յԵգիպտոս, եւ զնեաց զնա Պետափրէս ներքինի փարաւոնի դահճապետ, այր Եգիպտացի ի ձեռաց Իսմայէլացոցն, որք իջուցին զնա անդր: 2 Եւ էր տէր ընդ Յովսէփայ. եւ էր այր աջողակ: Եւ եղև ի տան տեառն իւրոյ յԵգիպտոս: 3 Իբրեւ գիտաց տէրն նորա թէ Տէր ընդ նմա է. եւ զամենայն զինչ եւ առնէր՝ Տէր յաջողէր ի ձեռս նորա: 4 Եւ եղիտ Յովսէփ շնորհս առաջի տեառն իւրոյ. զի հաճոյ էր նմա: Եւ կացոյց զնա ի վերայ տան իւրոյ. եւ զամենայն ինչ որ իւր էր՝ ետ ի ձեռս Յովսէփայ: Եւ եղև յետ կացուցանելոյ զնա ի վերայ տան իւրոյ՝ եւ ի վերայ ամենայն իրիք որ ինչ էր նորա: 5 Եւ աւրինեաց Տէր զտուն Եգիպտացոյն վասն Յովսէփայ: Եւ եղև արինութիւն Տեառն ի վերայ ամենայն ընչից նորա ի տան եւ յանդի: Եւ եթող զամենայն որ ինչ իւր էր՝ ի ձեռս Յովսէփայ: 6 Եւ ոչ գիտէր զամենայն որ ինչ կայր ի տան իւրում, բայց միայն զհացն զոր ուտէր: Եւ էր Յովսէփ ազնիւ երեսաւք, եւ զեղեցիկ տեսլամբ յոյժ: 7 Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ, եւ արկ կին տեառն իւրոյ զաչս իւր ի վերայ Յովսէփայ. եւ ասէ ցնա՝ Քունեա ընդ իս: 8 Եւ նա ոչ կամեցաւ: Եւ ասէ ցլին տեառն իւրոյ. Զի եթէ տէր իմ ոչ ճանաչէ ինչ ի տան իւրում վասն իմ. 9 եւ զամենայն ինչ ետ ի ձեռս իմ. եւ չիք ինչ ի տան աստ որ մեծ է քան զիս. եւ չիք ինչ զատեալ յինէն բաց ի քէն՝ զի տիկին նորա ես. եւ զիա՞րդ առնիցեմ զբանդ զայդ զչար եւ զմեծ, եւ մեղանչիցեմ առաջի Աստուծոյ: 10 Եւ եղև իբրեւ խաւսէր ընդ Յովսէփայ արքստաւրէ, եւ ոչ անսայր քունել ընդ նմա, եւ ոչ հուպ լինել: 11 Եւ եղև ար ինչ այնպիսի. մտեալ Յովսէփ ի տունն զործել զգործ ինչ իւր. եւ ոչ որ էր անդ յընտանեաց անտի ի ներքս: 12 Բուռն էհար զձորձոց նորա եւ ասէ. Ննջեա ընդ իս. եւ նորա թողեալ զձորձս իւր ի ձեռս նորա, եւ փախեաւ ել արտաքս: 13 Եւ եղև իբրեւ ետես եթէ եթող զձորձս իւր ի ձեռս նորա եւ փախեաւ ել արտաքս: 14 Կոչեաց զընտանիս տանն՝ եւ ասէ. Տեսէք, զի աժ մեզ ծառայ Եբրայեցի, խաղ առնել զմեզ. եմուտ առ իս եւ ասէ, Ննջեա ընդ իս. եւ ես աղաղակեցի ի ձայն բարձր: 15 Եւ իբրեւ լուալ թէ մեծաբարբառ աղաղակեցի, եթող զձորձս իւր առ իս՝ եւ փախեաւ ել արտաքս: 16 Եւ եղ զձորձսն առ իւր՝ մինչեւ եկն տէրն ի տուն իւր. եւ խաւսեցաւ ընդ նմա ըստ բանիցս այսոցիկ, 17 եւ ասէ. Եմուտ առ իս ծառայն Եբրայեցի զոր ածեր մեզ՝ խաղ առնել զիս. եւ ասէ ցիս՝ Ննջեա ընդ իս: 18 Իսկ իբրեւ լուալ թէ բարձրացուցի զբարբառ իմ եւ աղաղակեցի. եթող զձորձս իւր յիս, եւ փախեաւ ել արտաքս: 19 Եւ եղև իբրեւ լուալ տէրն նորա զբանս կնոջն իւրոյ՝ զոր խաւսեցաւ ընդ նմա եւ ասէ, թէ Այսպէս արար ընդ իս ծառայն քո, բարկացաւ սրտմտմութեամբ: 20 Եւ առ տէրն Յովսէփայ՝ արկ զնա ի բանտ. ի տեղի ուր կալանաւորքն արքունի կապեալ կային ի բանտին: 21 Եւ էր Տէր ընդ Յովսէփայ, եւ արկ զնովաւ ողորմութիւն, եւ ետ նմա շնորհս առաջի բանտապետին: 22 Եւ ետ բանտապետն զբանտն ի ձեռս Յովսէփայ, եւ զամենայն կալանաւորսն որ էին ի բանտի անդ. եւ զամենայն որ ինչ գործէին անդ, նա էր որ գործէր: 23 Եւ ոչ ինչ գիտէր բանտապետն զբանտին վասն նորա. զի ամենայն ի ձեռս Յովսէփայ էր. քանզի Տէր էր ընդ նմա. եւ զոր ինչ գործէր նա՝ Տէր յաջողէր ի ձեռս նորա:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ Խ

1 Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ, յանցեաւ տակառապետ արքային Եգիպտացոց, եւ մատակարար տեառն նոցա արքային Եգիպտացոց: 2 Եւ բարկացաւ փարաւոն ի վերայ երկոցուն ներքինեացն իւրոց. եւ ի վերա տակառապետին, եւ ի վերայ մատակարարին: 3 Եւ եղ զնոսա ի բանտի առ դահճապետին. յայնմ բանտի տեղոց ուր Յովսէփն կայր: 4 Եւ յանձն արար զնոսա դահճապետն Յովսէփայ. եւ կայր նոցա ի սպասու: Եւ էին աւուրս ինչ ի բանտի անդ: 5 Եւ տեսին երազ երկոքին. զիւրաքանչիւր երազ ի միում զիշերի: Տեսիլ երազոյ տակառապետին եւ մատակարարին որ էին արքային Եգիպտացոց, մինչ էին ի բանտի անդ: 6 Եմուտ առ նոսա Յովսէփ ընդ առաւաւտն. եւ ետես զնոսա՝ եւ էին խռովեալք: 7 Եհարց ցնեքքինիսն փարաւոնի որ էին ընդ նմա ի բանտի անդ առ տեառն նորա եւ ասէ. ընդ է՞ր տրտում են երեսք ձեր այսաւր: 8 Եւ նոքա ասեն ցնա. Երազ տեսաք, եւ ոչ որ իցէ որ մեկնիցէ զնա: Եւ ասէ ցնոսա Յովսէփ. Ոչ ապաքէն ի ձեռս Աստուծոյ իցէ մեկնութիւն նոցա. պատմեցէք ինձ: 9 Եւ պատմեաց տակառապետն զերազն իւր Յովսէփայ՝ եւ ասէ. Թուէր ինձ ի տեսլեան իմում, որք մի առաջի իմ: 10 Եւ յորթն երեք ուռք՝ կանաչք յոյժ. եւ ունէր երիս ողկոյցս հասեալս ողկոյզ խաղողոյ: 11 Եւ բաժակն փարաւոնի ի ձեռին իմում: Առնուի զխաղողն, եւ ճմլէի ի բաժակն փարաւոնի, եւ տայի զբաժակն ի ձեռս փարաւոնի: 12 Եւ ասէ ցնա Յովսէփ. Այս է մեկնութիւն նորա: Երեք ուռքն, երեք աւուրք են: 13 Այլ եւս երեք աւուրք, եւ յիշեսցէ փարաւոն

զիշխանութիւն քո, եւ անդէն ի նմին տակառապետութեան քում կացուցէ զքեզ. եւ տացես զբաժակն փարաւոնի ի ձեռս նորա, ըստ առաջնոյ իշխանութեան քո՝ որպէս եւ էիր տակառապետ: 14 Այլ զիս յիշեալի յորժամ բարի լինիցի քեզ. եւ արասցես ինձ ողորմութիւն. եւ յիշեցես զիս առաջի փարաւոնի. եւ հանցես զիս ի բանտէ աստի յայսմանէ: 15 Զի գողանալով գողացան զիս յերկրէն Եբրայեցւոց. եւ աստ՝ ինչ ոչ արարի. եւ արկին զիս ի տուն գբոյս այսորիկ: 16 Իբրեւ ետես մատակարարն թէ ուղիղ մեկնեաց, ասէ ցՅովսէփ. Եւ ես տեսանէի յերազի, թուէր ինձ թէ երիս խանս նաշիւոյ ունէի ի գլուխ իմում: 17 Եւ ի վերնում խանին յամենայնէ գոր ուտէր արքայ փարաւոն՝ գործ մատակարարաց. եւ թռչունք ուտէին զնա ի խանէ անտի՝ որ էր ի վերայ գլխոյ իմոյ: 18 Պատասխանի ետ Յովսէփ՝ եւ ասէ ցնա. Այս է մեկնութիւն նորա: Երեք խանքն՝ երեք աւուրք են: 19 Յետ երից աւուրց բարձցէ փարաւոն զգլուխ քո ի քէն, եւ կախեացէ զքեզ զփայտէ. եւ կերիցեն թռչունք երկնից զմարմին քո ի քէն: 20 Եւ եղեւ յաւուրն երրորդի, ար ծննդոց էր փարաւոնի, եւ առնէր ուրախութիւն ամենայն ծառայից իւրոց: 21 Եւ յիշեաց զիշխանութիւն տակառապետին, եւ զիշխանութիւն մատակարարին ի մէջ ծառայից իւրոց: 22 Եւ կացոյց զտակառապետն անդէն յիշխանութեան իւրում. եւ ետ զբաժակն ի ձեռս փարաւոնի: 23 Եւ զմատակարարն կախեաց զփայտէ, որպէս եւ մեկնեացն Յովսէփ:

ԾԲ 24 Եւ ոչ յիշեաց տակառապետն զՅովսէփ, այլ մոռացաւ զնա:

ՇՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԽԱ

1 Եւ եղեւ յետ երկուց ամաց աւուրց, ետես փարաւոն երազ: Թուէր թէ կայցէ յեզր գետոյ: 2 Եւ ահա որպէս թէ ի գետոյ անտի ելանէին եւթն երինջք գեղեցիկ տեսանելով, եւ ընտիրք մարմնով, եւ արածէին ի խաղի անդ: 3 Եւ այլ եւս եւթն երինջք ելանէին յետ նոցա ի գետոյ անտի. զազիրք տեսանելով. եւ վատիտք մարմնով. եւ արածէին առ այլ երնջովքն առ եզեր գետոյն: 4 Եւ ուտէին եւթն երինջքն զազիրք տեսեամբ եւ վտիտ մարմնովք, զեւթն երինջս գեղեցիկս տեսեամբ եւ զընտիրս: Զարթեաւ փարաւոն. 5 եւ անդրէն ի քուն եմուտ: Եւ ետես երազ երկրորդ. եւ ահա եւթն հասկ ելանէին ի միում փնջի՝ ընտիրք եւ գեղեցիկք: 6 Եւ ահա եւթն այլ հասկք սինք եւ խորշակահարք ելանէին յետ նոցա: 7 Եւ կլանէին եւթն հասկքն սինք եւ խորշակահարք զեւթն հասկսն՝ զընտիրս եւ զատոքս: Զարթեաւ փարաւոն, եւ էր երազ: 8 Եւ եղեւ առաւաւտ, եւ խռովեցաւ անձն նորա: Եւ առաքեաց կոչեաց զամենայն երազահանսն Եգիպտոսի, եւ զամենայն իմաստունս նորա, եւ պատմեաց փարաւոն զերազն իւր: Եւ ոչ ոք էր որ մեկնէր զերազն փարաւոնի: 9 Եւ խաւսեցաւ տակառապետն առաջի փարաւոնի՝ եւ ասէ. Զյանցանս իմ յիշեցուցանեմ այսաւր: 10 Բարկացաւ փարաւոն ծառայից իւրոց. եւ եղ զմեզ ի բանտի ի տան դահճապետին. զիս՝ եւ զմատակարարն: 11 Եւ տեսաք երկոքին երազ ի միում գիշերի՝ եւ եւ նա. եւ իւրաքանչիւր ըստ երազոյ իւրում տաեսանեաք: 12 Եւ էր անդ ընդ մեզ պատանի մի մանուկ՝ եբրայեցի, ծառայ դահճապետին. եւ պատմեցաք նմա: 13 Եւ մեկնեաց մեզ զերազսն մեր առն ըստ իւրաքանչիւր երազոյ մեկնեաց: Եւ եղեւ որպէս մեկնեացն մեզ, նոյնպէս եւ պատահեաց. ինձ զալ հասանել յիշխանութիւն. եւ նմա՝ կախել զփայտէ: 14 Առաքեաց փարաւոն եւ կոչեաց զՅովսէփ: Եւ հանին զնա ի բանտէ անտի. եւ փոքրեցին զհերս նորա, եւ փոխեցին զպատմուճան նորա. եւ եկն առաջի փարաւոնի: 15 Եւ ասէ փարաւոն ցՅովսէփ. Երազ տեսի՝ եւ չիք ոք որ մեկնէ զնա. բայց ես լուայ զքէն, ասեն՝ եթէ լսես զերազս՝ մեկնես: 16 Պատասխանի ետ Յովսէփ՝ եւ ասէ ցփարաւոն. Առանց Աստուծոյ ոչ լինի պատասխանի փրկութեան փարաւոնի: 17 Խաւսեցաւ փարաւոն ընդ Յովսէփայ՝ եւ ասէ. Թուէր ի տեսլեան իմում, եթէ կայի յեզեր գետոյ. 18 եւ որպէս թէ ի գետոյ անտի ելանէին եւթն երինջք ընտիրք մարմնովք եւ գեղեցիկ տեսանելով եւ արածէին ի խաղի անդ: 19 Եւ ահա այլ եւս եւթն երինջք ելանէին զկնի նոցա ի գետոյ անտի, դժընդակք եւ զազիրք տեսանելով յոյժ, եւ վտիտ մարմնովք. որպիսի ոչ տեսի յամենայն երկիրս Եգիպտացւոց զազրագոյնս քան զնոսա: 20 Եւ ուտէին եւթն երինջքն վտիտք եւ զազիրք զեւթն երինջսն զառաջինս՝ զգեղեցիկսն եւ զընտիրս: 21 Եւ մատնէին յորովայն նոցա, եւ ոչ երեւէին. եւ երեսք նոցա զազիրք իբրեւ զառաջինն: Զարթեայ, եւ դարձեալ ննջեցի: 22 Եւ տեսանէի միւսանգամ յերազի: Որպէս թէ եւթն հասկ ելանէին ի միում փնջի՝ լիք եւ գեղեցիկ: 23 Եւ այլ եւթն հասկ ապականեալք, ազագունք եւ խորշակահարք, ելանէին մաւտ առ նոսա: 24 Եւ կլանէին եւթն հասկքն ազագունք եւ խորշակահարք՝ զեւթն հասկսն զգեղեցիկս եւ զատոքս: Եւ

պատմեցի երազահանացն, եւ ոչ ոք էր որ մեկնէր ինձ: 25 Եւ ասէ Յովսէփ ցփարաւոն. Երազն փարաւոնի մի է. գոր ինչ Աստուած առնելոց է՝ եցոյց փարաւոնի: 26 Եւթն երինջքն գեղեցիկք՝ եւթն ամ են. եւ եւթն հասկն գեղեցիկք՝ եւթն ամ են: Երազն փարաւոնի մի է: 27 Եւ եւթն երինջքն տգեղք եւ վտիտ որ ելանէին զհետ նոցա, եւթն ամ են. եւ եւթն հասկքն ոսինք եւ խորշակահարք. լիցի զեւթն ամ սով: 28 Բանն գոր ասացի փարաւոնի՝ այն է. գոր ինչ Աստուած առնելոց է, եցոյց փարաւոնի: 29 Ահա ամք եւթն եկեացեն բազում լիութեան յամենայն երկիրս Եգիպտացոց: 30 Եւ յետ այնորիկ եկեացէ եւթն ամ սովոյ, եւ մոռացին զլիութիւն յամենայն երկիրս Եգիպտացոց. եւ սպառեցէ սովն զերկիր: 31 Եւ ոչ ծանիցի լիութիւն յերեսաց սովոյն որ գայցէ յետ այնորիկ. քանզի սաստիկ լինիցի յոյժ: 32 Այլ վասն կրկնելոյ երազոյն փարաւոնի երկիցս անգամ. զի ճշմարիտ է բանն առ ի յԱստուծոյ, եւ փութացի Աստուած առնել զնա: 33 Եւ արդ՝ տես. խնդրեա այր մի իմաստուն եւ խորհրդական փարաւոնի. եւ կացուցես զնա ի վերայ երկրիս Եգիպտացոց: 34 Եւ արասցէ, եւ կացուցէ գործակալս փարաւոնի ի վերայ երկրիս: Եւ հինգերորդեացեն զարմտիս երկրիս Եգիպտացոց ամացն լիութեան: 35 Եւ ժողովեցեն զամենայն կերակուրս զեւթն ամացն բարեաց եկելոց: Եւ ժողովեցի ցորեան ընդ ձեռամբ փարաւոնի. եւ կերակուրք ի քաղաքս պահեցին: 36 Եւ եղիցի կերակուրքն պահեալ երկրիս յեւթն ամս սովոյն որ լինիցին յերկրիս Եգիպտացոց. եւ մի սատակեցի երկիրս ի սովոյ: 37 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանքն առաջի փարաւոնի, եւ առաջի ամենայն ծառայից իւրոց: 38 Եւ ասէ փարաւոն ցամենայն ծառայս իւր. Միթէ գտանիցե՞մք այր այնպիսի՝ որ ունիցի զոգի Աստուծոյ յանձին իւրում: 39 Եւ ասէ փարաւոն ցՅովսէփ. Որովհետեւ եցոյց քեզ Աստուած զայդ ամենայն. չիք այր իմաստնագոյն եւ խորհրդական քան զքեզ: 40 Դու լիցիս ի վերայ տան իմոյ. եւ բերանոյ քում հնազանդ լիցի ամենայն ժողովուրդ իմ. բայց միայն աթոռովս ի վերոյ եղեց ես քան զքեզ: 41 Եւ ասէ փարաւոն ցՅովսէփ. Ահաւասիկ կացուցի զքեզ այսաւր ի վերայ երկրիս Եգիպտացոց: 42 Եւ հանեալ փարաւոնի զմատանին իւր ի ձեռանէ իւրմէ՝ եղ ի ձեռին Յովսէփայ. եւ զգեցոյց նմա պատմութեան բեհեզեայ, եւ արկ մանեակ ոսկի ի պարանոց նորա: 43 Եւ եհան զնա յերկրորդ կառս իւր. եւ քարոզ կարդայր առաջի նորա: Եւ կացոյց զնա ի վերայ երկրին Եգիպտացոց: 44 Եւ ասէ փարաւոն ցՅովսէփ. Ահաւասիկ ես փարաւոն. առանց քո ոչ ոք համբարձցէ զձեռս իւր եւ զոտս իւր ի վերայ ամենայն երկրիս Եգիպտացոց: 45 Եւ կոչեաց փարաւոն զանուն Յովսէփայ՝ Փսոմփթոմփանէ: Եւ ետ նմա զԱսանէթ դուստր Պետափրեայ քրմի Արեգ քաղաքի կնութեան: Եւ ել Յովսէփ յերեսաց փարաւոնի: 46 Եւ էր Յովսէփ ամաց երեսնից յորժամ ընծայեցաւ առաջի փարաւոնի արքային Եգիպտացոց: Եւ Յովսէփ յերեսաց փարաւոնի, եւ շրջեցաւ ընդ ամենայն Եգիպտոս: 47 Եւ արար երկիրն յեւթն ամս լիութեան արդիւնս: 48 Եւ ժողովեաց զամենայն կերակուրս ամացն իւթանց յորս էր լիութիւն յերկրին Եգիպտացոց: Եւ համբարեաց կերակուրս ի քաղաքս. զկերակուր դաշտաց քաղաքին որ շուրջ զնովաւ: 49 Եւ համբարեաց ի նմա: Եւ ժողովեաց Յովսէփ զցորեան իբրեւ զաւագ ծովու բազում յոյժ. մինչեւ ոչ կարէր համարել. քանզի ոչ գոյր թիւ: 50 Եւ եղեն Յովսէփու երկու որդիք մինչ չեւ եկեալ էր եւթն ամացն սովոյ. գորս ծնաւ նմա Ասանէթ դուստր Պետափրեայ քրմի Արեգ քաղաքի: 51 Եւ կոչեաց Յովսէփ զանուն անդրանկանն Մանասէ. զի ասէ՝ թէ մոռացայց ինձ Աստուած զամենայն զվիշտս իմ, եւ զամենայն վիշտս հաւր իմոյ: 52 Եւ զանուն երկրորդին կոչեաց Եփրեմ, զի ասէ՝ թէ աճեցոյց զիս Աստուած յերկրի տառապանաց իմոց: 53 Եւ անցին եւթն ամք լիութեանն, որ եղեն յերկրին Եգիպտացոց: 54 Եւ սկան գալ եւթն ամք սովոյն. որպէս ասաց Յովսէփ: Եւ եղեւ սով յամենայն երկրին. զի յամենայն երկրին Եգիպտացոց ոչ գտանէր հաց: 55 Եւ սովեցաւ ամենայն երկիրն Եգիպտացոց: Եւ աղաղակեաց ամենայն ժողովուրդն առ փարաւոն վասն հացի: Եւ ասէ փարաւոն ցամենայն Եգիպտացիսն. Երթայք առ Յովսէփ, գոր ինչ ասիցէ ձեզ արասցիք: 56 Եւ էր սով ի վերայ երեսաց ամենայն երկրի: Եւ եբաց Յովսէփ զամենայն շտեմարանս ցորենոյ. եւ վաճառէր ամենայն Եգիպտացոցն: Եւ սաստկացաւ սովն յամենայն երկիրն Եգիպտացոց: 57 Եւ ամենայն աշխարհք գային յԵգիպտոս զնել ի Յովսէփայ. զի զաւրանայր սովն ընդ ամենայն երկիր:

ՇՆՈՒՆԴԲ
ԳԼՈՒԽ ԽԲ

ԾԳ 1 Եւ ետես Յակոբ եթէ գոյ վաճառ յերկրին Եգիպտացոց, ասէ Յակոբ ցորդիսն իւր. Ընդ է՞ր հեղգայք: 2 Ահա լսեմ թէ գոյ ցորեան յԵգիպտոս. իջէք անդր, եւ գնեցէք մեզ սակաւ մի կերակուր, զի կեցցուք՝ եւ մի

մեռցուք: 3 Եւ իջին եղբարքն Յովսէփու տասներփին՝ գնել ցորեան յԵգիպտոս: 4 Եւ զԲենիամին զեղբայրն Յովսէփայ ոչ արձակեաց Յակոբ ընդ եղբարսն. քանզի ասէր թէ գուցէ պատահիցէ նմա հիւանդութիւն: 5 Եւ եկին որդիքն Բարայէի գնել ընդ այլ երթեւեկսն. քանզի էր սով յերկրին Քանանացոց: 6 Եւ Յովսէփ էր իշխան երկրին. եւ նա վաճառէր ամենայն ժողովրդեան երկրին: Եւ եկեալ եղբարքն Յովսէփայ երկիր պագանէին ի վերայ երեսաց խոնարհ յերկիր: 7 Եւ իբրեւ ետես Յովսէփ զեղբարսն իւր, ծանեաւ. եւ աւտարանայր ի նոցանէ, եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա խստագոյնս. եւ ասէ. Ուստի՞ զայք: Եւ նոքա ասեն՝ Յերկրէն Քանանացոց գնել կերակուրս: 8 Ծանեաւ Յովսէփ զեղբարսն իւր, եւ նոքա ոչ ծանեան գնա: 9 Եւ յիշեաց Յովսէփ զերագն իւր զոր ետես: Եւ ասէ ցնոսա. Լրտեսք էք դուք, եւ գիտել զել եւ զմուտ աշխարհիս եկեալ էք: 10 Եւ նոքա ասեն, Ոչ տէր: Ծառայք քո եկեալ ենք գնել կերակուրս: 11 Ամենաքին մեք որդիք ենք առն միոյ. արք խաղաղութեան ենք, եւ չեն ծառայք քո լրտեսք: 12 Ասէ ցնոսա՝ Ոչ, այլ զել եւ զմուտ երկրիս եկեալ էք տեսանել: 13 Եւ նոքա ասեն. Երկոտասան եղբայր ենք ծառայք քո՝ որդիք առն միոյ յերկրին Քանանացոց, եւ կրտսերն առ հաւր իւրում է այսաւր. եւ մեւսն չէ ի միջի: 14 Ասէ ցնոսա Յովսէփ. Այդ իսկ է զոր ասացի, թէ լրտեսք էք: 15 Եւ դովին յայտ արարէք: Երդուեալ յարեւն փարաւոնի, ոչ ելանէք աստի՝ եթէ ոչ եկեսցէ եղբայրն ձեր կրտսեր այսր: 16 Արդ՝ առաքեցէք զմի ոք ի ձէնջ եւ ածցէ զեղբայրն ձեր. եւ դուք կացէք ի դիպահոջ մինչեւ յայտնի լիցին բանք ձեր եթէ արդար խաւսիցիք եւ թէ ոչ. ապա թէ ոչ՝ երդուեալ յարեւն փարաւոնի թէ ոչ լրտեսք էք դուք: 17 Եւ եղ զնոսա ի բանտի զերիս աւուրս: 18 Եւ ասէ ցնոսա Յովսէփ յաւուրն երրորդի: Զայս արարէք՝ եւ ապրէք. զի եւ ես յԱստուծոյ երկիւղած եմ: 19 Եթէ արք խաղաղութեան էք՝ եղբայր մի ի ձէնջ աստ մնացէ ի բանտի. եւ դուք տարայք զվաճառ ցորենոյդ ձերոյ: 20 Եւ զեղբայրն ձեր կրտսեր ածէք առ իս. եւ հաւատարիմ լինիցին բանք ձեր. ապա թէ ոչ՝ մեռանիք: Արարին այնպէս: 21 Եւ ասէ իւրաքանչիւր ցեղբայր իւր. Այո, քանզի ի մեղս ենք վասն եղբաւր մերոյ. զի արհամարհեցաք զնեղութիւն ոգւոց նորա յորժամ աղաչէրն զմեզ, եւ ոչ լուաք նմա. վասն այնորիկ եկն ի վերա մեր այս նեղութիւն: 22 Պատասխանի ետ Ռոբէն՝ եւ ասէ ցնոսա. Ոչ խաւսեցայ ընդ ձեզ՝ եւ ասեմ, թէ մի մեղանչէք մանկանդ. եւ ոչ լուարուք ինձ. եւ ահա՝ արին նորա խնդրի: 23 Եւ նոքա ոչ գիտէին թէ լսէր Յովսէփ. զի թարգման կայր ի միջի: 24 Եւ անցեալ մեկուսի ի նոցանէ՝ ելաց Յովսէփ: Եւ եկն միւսանգամ առ նոսա, եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա: 25 Եւ առ ի նոցանէ զՇմաւոն, կապեաց առաջի նոցա: Եւ ետ հրաման Յովսէփ լնուլ զամանս նոցա ցորենով. եւ դնել զարծաթն իւրաքանչիւր ի քրձի իւրում. եւ տալ նոցա պաշար ի ճանապարհ. եւ եղեւ նոցա այնպէս: 26 Եւ նոցա բարձեալ իւրաքանչիւր իշոյ՝ գնացին անտի: 27 Եւ լուծեալ միոյ զքուրձ իւր տալ կերակուր գրաստու իւրում յիջավանհն, եւ ետես զծրար արծաթոյն իւրոյ զի կայր ի բերան քրձի իւրոյ: 28 Ասէ ցեղբարսն իւր, Դարձուցաւ ինձ այսրէն արծաթն, եւ ահա աստէն կայ ի քրձի իմում: Եւ զարմացան միտք նոցա. եւ խռովեցան ընդ միմեանս՝ եւ ասեն. Զի՞նչ է այս զոր արար ընդ մեզ Աստուած: 29 Եւ եկին առ Յակոբ հայրն իւրեանց յերկիրն Քանանու. եւ պատմեցին նմա զամենայն ինչ որ անց ընդ նոսա՝ եւ ասեն. 30 Խաւսեցաւ այրն տէր երկրին ընդ մեզ խաւսագոյնս, եւ եղ զմեզ ի բանտի իբրեւ զլրտես երկրին: 31 Եւ ասեմք ցնա, Արք խաղաղութեան ենք. եւ չենք լրտեսք: 32 Երկոտասան եղբայր ենք որդիք հաւր միոյ. մին՝ չէ ի միջի, եւ կրտսերն այժմ ընդ հաւր մերում է յերկրին Քանանացոց: 33 Ասէ ցմեզ այրն տէր երկրին. Այսու գիտացից թէ արք խաղաղութեան էք. եթէ զեղբայր մի ձեր աստ առ իս թողուցուք, եւ զվաճառս ցորենոյդ ի տունս ձեր առեալ տանիցիք: 34 Եւ զեղբայրն ձեր կրտսեր ածիցէք առ իս. եւ գիտացից եթէ չէք լրտեսք, այլ արք խաղաղութեան էք. եւ զայս եւս եղբայր տաց ձեզ. եւ յերկրի աստ առնիցէք վաճառ: 35 Եւ եղեւ ի թափելն նոցա զքուրձս իւրեանց, եւ կայր իւրաքանչիւր ուրուք ծրար արծաթոյն ի քրձի իւրեանց: Եւ իբրեւ տեսին զծրար արծաթոյն իւրեանց, ինքեանք եւ հայրն իւրեանց, երկեան յոյժ: 36 Եւ ասէ ցնոսա Յակոբ հայրն իւրեանց. Զիս՝ անորդի արարէք. Յովսէփ չէ ի միջի. Շմաւոն՝ չէ ի միջի. եւ զԲենիամին՝ եւս առնուցուք: Յի՞մ վերայ եկն այս ամենայն: 37 Խաւսեցաւ Ռոբէն ընդ հաւր իւրում եւ ասէ. Զերկուսին զորդիսն իմ սպանջիր, եթէ ոչ ածից զդա առ քեզ. տուր զդա յիմ ձեռն. եւ ես ածից զդա առ քեզ: 38 Եւ նա ասէ. Ոչ իջանէ որդի իմ ընդ ձեզ. զի եղբայր սորա մեռաւ. եւ սա միայն մնացեալ է. եւ դէպ լինիցի սմա հիւանդանալ ի ճանապարհին զոր երթայցէք. եւ իջուցանիցէք զծերութիւնս իմ տրտմութեամբ ի դժոխս:

ՇՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԽԳ

1 Եւ սովն եւս քան զեւս սաստկանայր ի վերայ երկրին: 2 Եւ եղև իբրեւ սպառնեցին ուտել զցորեանն զոր բերին յերկրէն Եգիպտացոց, ասէ ցնոսա հայրն իւրեանց. Դարձեալ երթայք գնեցէք սակաւ մի կերակուր: 3 Խաւսեցաւ ընդ նմա Յուդա՝ եւ ասէ. Վկայութեամբ եղ ընդ մեզ վկայութիւն այրն՝ եւ ասէ. Մի տեսանիցէք զերեսս իմ, եթէ ոչ եղբայրն ձեր կրտսեր ընդ ձեզ իցէ: 4 Արդ՝ եթէ արձակես զեղբայրդ մեր ընդ մեզ՝ իջցուք եւ գնեսցուք կերակուրս: 5 Ապա թէ ոչ արձակես զեղբայրդ մեր ընդ մեզ, ոչ երթիցուք. զի այրն խաւսեցաւ ընդ մեզ՝ եւ ասէ. Մի տեսանիցէք զերեսս իմ՝ եթէ ոչ եղբայրն ձեր կրտսեր ընդ ձեզ իցէ: 6 Եւ ասէ Իսրայէլ. Զի՞նչ չարիս հասուցէք ի վերայ իմ. զի՞ պատմեցէք առնն թէ գուցէ ձեր եղբայր: 7 Եւ նոքա ասեն. Հարցանելով եհարց զմէնջ այրն, եւ զազդէ մերմէ, եւ թէ տակաւին կենդանի՞ իցէ հայրն ձեր, եւ եթէ իցէ՞ ձեր եղբայր. եւ պատմեցաք նմա ըստ հարցանելոյն նորա. մի թէ գիտեա՞ք թէ ասելոց է ցմեզ՝ Ածէք զեղբայրն ձեր: 8 Ասէ Յուդա ցԻսրայէլ հայրն իւր. Արձակեա ընդ իս զպատանեակդ, եւ յարուցեալ գնասցուք. զի կեցցուք եւ մի մեռցուք, եւ մեք եւ դու, եւ ստացուածք մեր: 9 Եւ առնում զդա յերաշխի. ի ձեռաց իմոց խնդրեսցիր զդա. եթէ ոչ ածից զդա եւ կացուցից առաջի քո, յանցաւոր եղեց զամենայն ատուրս: 10 Զի եթէ ոչ էաք յամեալ, արդ՝ երկիցս իսկ դարձեալ էր այսրէն: 11 Ասէ ցնոսա Իսրայէլ հայրն իւրեանց. Եթէ այդպէս իցէ, արարէք զայդ: Առէք ի պտողդ երկրիս յամանս ձեր, եւ տարայք առնն պատարագս. ռետին, եւ մեղր, եւ խունկ, եւ ստաշխն, եւ բելեկն, եւ ընկոյզ: 12 Եւ արծաթ կրկին առէք ի ձեռս ձեր. զարծաթն որ դարձաւ յամանս ձեր՝ տարայք ընդ ձեզ. գուցէ ընդ խաբս ինչ իցէ: 13 Եւ զեղբայրդ ձեր առէք, եւ արիք իջէք առ այրն: 14 Եւ Աստուած իմ տացէ ձեզ շնորհս առաջի առնն, եւ արձակեցէ ընդ ձեզ զեղբայրն ձեր զմեւս, եւ զԲենիամին: Բայց եւ՝ որպէս անգաւակեցայ անգաւակեցայ: 15 Եւ առեալ արանցն զպատարագսն, եւ արծաթ կրկին ի ձեռս իւրեանց, եւ զԲենիամին. յարուցեալ իջին յԵգիպտոս, եւ կացին յանդիման Յովսէփայ: 16 Իբրեւ ետես գնոսա Յովսէփ, եւ զԲենիամին եղբայր իւր, ասէ զհազարապետ տանն իւրոյ. Տար զարսդ ի տուն, եւ զեն զենլիս եւ պատրաստեա. զի ընդ իս ուտելոց են արքդ այդոքիկ ի միջաւրէի: 17 Եւ արար այրն որպէս եւ ասաց Յովսէփ. եւ տարաւ զարսն ի տուն Յովսէփայ: 18 Եւ տեսեալ արանցն եթէ տարան գնոսա ի տուն Յովսէփայ, ասեն. Վասն արծաթոյն որ դարձաւ յամանս մեր զառաջինն, մտանեմք անդր, առ ի խուզելոյ զմեզ. արկանել ի վերայ մեր, եւ առնուլ զմեզ ի ծառայս, եւ զէշս մեր: 19 Մատուցեալ առ այրն՝ վերակացու տանն Յովսէփայ, 20 խաւսեցան առ դրանն՝ եւ ասեն. Աղաչեմք զքեզ Տէր. իջաք զառաջինն դնել կերակուրս: 21 Եւ եղև իբրեւ հասաք յիջավանս, եւ բացաք զամանս մեր. եւ արծաթ իւրաքանչիւր յամանի իւրում էր. արդ՝ զարծաթն այսրէն կշռով դարձուցաք, եւ աւասիկ ի ձեռին մերում է: 22 Եւ այլ արծաթ բերաք ընդ մեզ, գնել կերակուրս. եւ ոչ գիտեմք ով եղ զարծաթն յամանս մեր: 23 Ասէ ցնոսա. Խաղաղութիւն ընդ ձեզ՝ մի երկնչիք: Աստուածն ձեր եւ հարցն ձերոց՝ եղ ձեզ զգանձս յամանս ձեր. այլ իմ զձեր արծաթն առեալ, եւ հաճեալ եմ: Եւ եհան առ նոսա զՇմաւոն: 24 Եւ տարաւ ի ներքս այրն զորեարն ի տուն Յովսէփայ, եւ բերին ջուր լուանալ զոտս նոցա. եւ ետ կերակուր զրաստուց նոցա: 25 Եւ նոքա պատրաստեցին զպատարագսն մինչ չեւ եկեալ էր Յովսէփ ի միջաւրէին. քանզի լուան թէ անդ ճաշակելոց է: 26 Եւմուտ Յովսէփ ի տուն. եւ մատուցին նմա զընծայսն զոր ունէին ի ձեռս իւրեանց՝ ի տան անդ. եւ երկիր պագին նմա ի վերայ երասաց իւրեանց յերկիր: 27 Եհարց գնոսա եւ ասէ. Զիա՞րդ կայք: Եւ ասէ ցնոսա. Թէ ո՞րջ իցէ հայրն ձեր ծերունի, զորմէ ասացէք թէ տակաւին կենդանի է: 28 Եւ նոքա ասեն. Ողջ է ծառայ քո հայր մեր, տակաւին կենդանի է: Եւ ասէ՝ Օրինեալ է այրն այն յԱստուծոյ: Եւ խոնարհեցան երկիր պագին նմա: 29 Ամբարձ զաչս իւր՝ եւ ետես զԲենիամին զեղբայր իւր զհամամայր՝ եւ ասէ. Այդ է եղբայրն ձեր կրտսեր՝ զորմէ ասացէք ածել առ իս: Եւ ասէ. Աստուած ողորմեսցի քեզ որդեակ: 30 Եւ խռովեցաւ Յովսէփ՝ եւ զալարէին աղիք նորա ի վերայ եղբարն իւրոյ. եւ խնդրէր լալ: Մտեալ ի սենեակ անդր լեաց. 31 եւ լուացեալ զերեսս իւր՝ եւ պնդեաց զանձն, եւ ասէ՝ Արկէք հաց: 32 Եւ արկին նմա միայնոյ՝ եւ նոցա իւրաքանչիւր ումէք, եւ Եգիպտացոցն որ ճաշէին ընդ նմա՝ իւրաքանչիւր առանձինն. զի ոչ կարէին Եգիպտացիքն ուտել հաց ընդ Եբրայեցիսն, քանզի գարշելի էին Եգիպտացոցն: 33 Նստաւ առաջի նորա անդրանիկն՝ ըստ երիցութեան իւրում, եւ կրտսերն՝ ըստ կրտսերութեան իւրում. եւ զարմացեալ էին արքն իւրաքանչիւր ընդ եղբար իւրում: 34 Եւ առին իւրեանց մասունս ի նմանէ. եւ մեծացաւ մասն Բենիամինի քան զմասունս ամենեցուն հինգպատիկ քան զնոցայն: Արբին՝ եւ արբեցան ընդ նմա:

1 Եւ հրաման ետ Յովսէփ հազարապետին իւրում՝ եւ ասէ. Լցէք զամանս արանցն կերակրով որչափ եւ կարիցեն բառնալ. եւ դիք զարծաթն իւրաքանչիւր ի բերան ամանոյ իւրոյ: 2 Եւ զսկիին իմ արծաթի դիջիք յամանի կրտսերոյն, եւ զգինս ցորենոյ նորա: Եւ եղեւ ըստ բանին Յովսէփայ՝ որպէս եւ ասաց: 3 Եւ իբրեւ առաւաւտ եղեւ՝ արծակեցան արքն, ինքեանք եւ էշք իւրեանց: 4 Եւ իբրեւ ելին ըստ քաղաքն, եւ չէին մեկնեալ ի բաց, ասէ Յովսէփ ցհազարապետն իւր, Արի պնդեաց զհետ արանցն, եւ հասցես նոցա: Եւ ասացես. Զի՞ է զի հատուցէք չար փոխանակ բարեաց. 5 Ընդ է՞ր գողացայք զսկիին արծաթի. ո՞չ այն էր որով ըմպէր տէրն իմ, եւ նովաւ ինքն հմայելով հմայէր. արդ՝ չար գործեցէք՝ զոր արարէք: 6 Եւ իբրեւ եգիտ զնոսա, ասէ ըստ բանիցս այսոցիկ: 7 Եւ նոքա ասեն ցնա. Ընդ է՞ր խաւսիցի տէր այդպիսի բանս. քաւ լիցի ծառայից քոց առնել ըստ բանիդ այդմիկ: 8 Զի եթէ զարծաթն զոր գտաք յամանս մեր՝ դարձուցաք առ ձեզ յերկրէն Քանանացոց. զիա՞րդ գողանայաք ի տանէ տեառն քոյ արծաթ կամ ոսկի: 9 Եւ արդ՝ առ որում գտցի ի ծառայից քոց սկիին՝ մեռցի. եւ մէք եղիցուք տեառն մերում ծառայք: 10 Եւ նա ասէ՝ Այդպէս եղիցի որպէս ասացէքդ. առ որում գտցի սկիին՝ իեղիցի իմ ծառայ. եւ դուք անպարտ լինիցիք: 11 Եւ փութացան իջուցին զբեռն իւրաքանչիւր ի գետին. եւ բացին իւրաքանչիւր զաման իւր: 12 Եւ յուզեաց, սկսեալ յերիցուն մինչեւ եկն կատարեաց ի կրտսերն. եւ եգիտ զսկիին յամանի Բենիամինի: 13 Եւ պատառեցին զհանդերձս իւրեանց. եւ եղին իւրաքանչիւր զբեռն իւր ի վերայ իշոյ իւրոյ, եւ դարձան ի քաղաքն: 14 Եւ եմուտ Յուդա եւ եղբարք իւր առ Յովսէփ, մինչդեռ անդէն էր. եւ անկաւ առաջի նորա ի վերայ երկրի: 15 Ասէ ցնոսա Յովսէփ. Զի՞նչ են իրքդ զոր արարէք. ոչ զիտէք թէ հմայելով հմայէ այր որ իբրեւ զիս է: 16 Ասէ Յուդա. Զի՞նչ տացուք պատասխանի տեառն՝ կամ զի՞նչ խաւսիցիմք, կամ զո՞ր իրաւունս ցուցանիցեմք: Եգիտ Աստուած զյանցանս ծառայից քոց. արդ՝ աւասիկ կամք ծառայք տեառն մերոյ. եւ մէք, եւ առ որում եւ սկիին գտաւ: 17 Եւ նա ասէ. Քաւ լիցի ինձ առնել զբանդ զայդ: Այրն առ որում սկիին գտաւ՝ նա եղիցի իմ ծառայ. եւ դուք ելէք ողջութեամբ առ հայրն ձեր: 18 Մատուցեալ առ նա Յուդա՝ եւ ասէ. Աղաչեմ տէր, խաւսեցի ծառայ քո բան մի առաջի քոյ. մի բարկացիս ծառայի քում, զի դու ես յետ փարաւունի տէր: 19 Դու հարցեր ցծառայս քո՝ եւ ասացեր, Եթէ կայցէ՞ ձեր հայր կամ եղբայր: 20 Եւ մէք ասեմք տեառն. Կայ մեր հայր ծերացեալ, եւ մանուկ մի կրտսեր՝ որդի ծերութեան նորա, եւ եղբայր նորա մեռաւ. եւ նա միայն մնաց մաւր իւրոյ, եւ հայրն սիրէ զնա: 21 Եւ ասացեր ցծառայս քո, Իջուցէք զնա առ իս՝ եւ խնամարկեցից նմա: 22 Եւ ասացաք ցտէր. Ոչ կարէ մանուկն թողուլ զհայր իւր. ապա թէ թողուցու զհայրն իւր՝ մեռանի: 23 Եւ դու ասացեր ցծառայս քո. Եթէ ոչ իջանիցէ եղբայրն ձեր կրտսեր ընդ ձեզ՝ մի յաւելուցուք տեսանել զերեսս իմ: 24 Եւ եղեւ իբրեւ ելաք մէք առ ծառայ քո հայր մեր, պատմեցաք նմա զբանս տեառն մերոյ: 25 Եւ ասէ հայրն մեր. Երթայք դարձեալ զնեցէք մեզ սակաւ մի կերակուր: 26 Եւ մէք ասացաք՝ Եթէ ոչ կարեմք իջանել անդր, եթէ ոչ եղբայրդ մեր կրտսեր իջանիցէ ընդ մեզ, եւ ապա իջանիցեմք. զի ոչ կարեմք տեսանել զերեսս առնն, եթէ եղբայրդ մեր կրտսեր ընդ մեզ ոչ իցէ: 27 Եւ ասէ ցմեզ ծառայ քո հայր մեր. Դուք ինքնին զիտէք՝ զի երկուս ծնաւ ինձ կին իմ. 28 մին՝ ել յինէն եւ ասացէք թէ գազանակուր եղեւ. եւ ոչ եւս տեսանեմ զնա մինչեւ ցայժմ: 29 Արդ՝ եթէ զսա եւս առնուցուք յերեսաց իմոց, եւ պատահիցէ սմա հիւանդութիւն ի ճանապարհի, իջուցանէք զծերութիւնս իմ տրտմութեամբ հանդերձ ի դժոխս: 30 Եւ արդ՝ եթէ երթայցեմք առ ծառայ քո հայր մեր՝ եւ պատանեակս չիցէ ընդ մեզ. եւ նորա ոգին կախեալ կայ զդորա ոգւոյդ: 31 Եւ լինիցի իբրեւ ոչ տեսանիցէ ընդ մեզ զմանուկդ՝ վախճանիցի. եւ իջուցանիցեն ծառայք քո զծերութիւն ծառայի քոյ հաւր մերոյ չարչարանաւք հանդերձ ի դժախս: 32 Զի ծառայի քոյ առեալ է յերաշխի զմանուկդ ի հաւրէ իւրմէ. ասեմ, եթէ ոչ ածից զդա առ քեզ՝ եւ կացուցից առաջի քո, յանցաւոր եղեց առ հայր իմ զամենայն աւուրս: 33 Եւ արդ՝ կացից ես ծառայ քո փոխանակ մանկանդ ստորուկ տեառն իմոյ. եւ պատանեակդ ելցէ ընդ եղբարս իւր: 34 Քանզի զիա՞րդ ելանիցեմ առ հայրն իմ, եթէ պատանեակդ չիցէ ընդ մեզ: Զի մի տեսից զչարիսն որ գտանիցեն զհայրն իմ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԽԵ

1 Եւ ոչ կարաց Յովսէփ ժոյժ ունել առաջի ամենեցուն՝ որ շուրջ գնովան կային. այլ ասէ՝ Հանէք զամենեսին արտաքս յինէն: Եւ չկայր եւս որ անդ առ նմա՝ յորժամ ետ ծանալթս եղբարց իւրոց: 2 Եւ ձայն բարձեալ լալով հանդերձ՝ մինչ լուան Եգիպտացիքն. եւ ազդ եղեւ ի տուն փարաւոնի: 3 Ասէ Յովսէփ ցեղբարսն իւր. Ես եմ Յովսէփ. արդարեւ տակաւին կենդանի՞ ե հայր իմ: Եւ ոչ կարէին եղբարք նորա տալ նմա պատասխանի. զի խռովեցան յերեսաց նորա: 4 Ասէ Յովսէփ ցեղբարսն իւր. Մաւտ եկայք առ իս: Եւ չոգան մաւտ. եւ ասէ. Ես եմ Յովսէփ եղբայրն ձեր, զոր դուք վաճառեցէք յԵգիպտոս: 5 Բայց մի ինչ տրտմիք. եւ մի խիստ թուեցի ձեզ զի վաճառեցէք զիս այսր. քանզի ի փրկութիւն առաքեաց զիս Աստուած առաջի ձեր: 6 Զի այս երկրորդ ամ է սովոյս ի վերայ երկրի. եւ այլ եւս հինգ ամ յորս ոչ լինիցի վար, 7 եւ ոչ հունձք: Եւ զիս առաքեաց Աստուած առաջի ձեր առ ի թաղլոյ ձեզ զաւակ յերկրի. եւ կերակրել զձեզ մնացորդս մեծամեծս: 8 Եւ արդ՝ ոչ եթէ դուք առաքեցէք զիս այսր, այլ Աստուած. եւ արար զիս հայր փարաւոնի, եւ տէր ամենայն տան նորա, եւ իշխան ամենայն երկրիս Եգիպտացոց: 9 Արդ՝ փութացեալ ելէք առ հայրն իմ եւ ասացէք ցնա. Այսպէս ասէ որդին քո Յովսէփ: Արար զիս Աստուած տէր ամենայն երկրիս Եգիպտացոց. արդ՝ եկ էջ առ իս. եւ մի հեղգար: 10 Եւ բնակեցես յերկրիս Գեսեմ, յԱրաբիա. եւ եղիցես մաւտ առ իս. դու եւ որդիք քո՝ եւ որդիք որդւոց քոց, եւ ոչխար քո, եւ արջառ քո, եւ որ ինչ քո իցէ: 11 Եւ կերակրեցից զքեզ աստ. զի այլ եւս հինգ ամ կայ սովոյս. զի մի սատակիցիս դու եւ որդիք քո, եւ ամենայն ատացուածք քո: 12 Ահաւասիկ աչք ձեր տեսանեն, եւ աչք Բենիամինի եղբար իմոյ տեսանեն, զի բերան իմ խաւսի ընդ ձեզ. 13 արդ պատմեցէք հաւր իմոյ զամենայն զփառս իմ, որ են յԵգիպտոս. եւ որչափ ինչ տեսանէք դուք: Եւ փութացեալ իջուցէք զհայրն իմ այսր: 14 Եւ անկեալ ի վերայ պարանոցին Բենիամինի եղբար իւրոյ ելաց, եւ Բենիամին ելաց ի վերայ պարանոցի նորա: 15 Եւ համբուրեաց զամենայն եղբարս իւր, եւ ելաց ի վերայ նոցա: Յետ այնորիկ խաւսեցան եղբարք նորա ընդ նմա: 16 Եւ հնչեաց համբաւն ի տուն փարաւոնի, եւ ասեն. Եկին եղբարք Յովսէփու: Ուրախ եղեւ փարաւոն եւ ծառայք նորա: 17 Ասէ փարաւոն ցՅովսէփ. Ասա ցեղբարս քո. այսպէս արարէք. լցէք զբեռինս ձեր՝ եւ երթայք յերկիրն Քանանացոց: 18 Եւ առեալ զհայր ձեր եւ զստացուածս ձեր՝ եկեսջիք առ իս. եւ տաց ձեզ յամենայն բարութեանցս Եգիպտացոց. եւ կերիջիք զուղիւղ երկրիս: 19 Եւ տուր զայս հրաման. տացես առնուլ յերկրէս Եգիպտացոց սայլս, մանկանց եւ կանանց ձերոց. եւ առեալ զհայրն ձեր ածիցէք: 20 Եւ մի ազահիցեն աչք ձեր ի կահ ձեր. զի բարութիւն ամենայն երկրիս Եգիպտացոց ձեզ լիցի: 21 Եւ արարին այնպէս արդիքն Իսրայէլի, եւ ետ նոցա Յովսէփ սայլս՝ ըստ բանիցն փարաւոնի արքայի. եւ ետ նոցա պաշար ի ճանապարհ: 22 Եւ ամենեցուն ետ կրկին պատմուճանս. եւ Բենիամինի ետ երեք հարիւր դահեկան, եւ հինգ պատմուճանս փոխանակաւ: 23 Եւ հաւրն իւրում ետ տանել նոյնպէս: Եւ տասն իշոյ բեռինս յամենայն բարութեանց Եգիպտացոց. եւ տասն ջորի նպարակաւոր, եւ կերակուր հաւրն իւրում ի ճանապարհ: 24 Եւ արձակեաց զեղբարս իւր՝ եւ գնացին: Եւ ասէ ցնոսա. Մի զայրանայցէք ինչ ի ճանապարհի: 25 Եկին յԵգիպտոս, եւ չոգան յերկիրն Քանանացոց առ Յակոբ հայրն իւրեանց: 26 Եւ պատմեցին նմա, եւ ասեն. Որդի քո Յովսէփ կենդանի է. եւ նա է իշխան ամենայն երկրին Եգիպտացոց: Եւ զարմացաւ ի միտս իւր Յակոբ. զի ոչ հաւատայր նոցա: 27 Եւ խաւսեցան ընդ նմա զամենայն ինչ՝ զոր ասաց Յովսէփ: Եւ իբրեւ ետես զսայլսն զոր առաքեաց Յովսէփ առնուլ զնա, արծարծեցաւ ոգին Յակոբայ հաւր նոցա: 28 Եւ ասէ Իսրայէլ՝ Մեծ է ինձ՝ եթէ արդարեւ տակաւին կենդանի իցէ որդի իմ Յովսէփ. երթայց տեսից զնա մինչ չեւ մեռեալ իցեմ:

ՕՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԽԶ

1 Չուեաց Իսրայէլ ինքն՝ եւ ամենայն որ ինչ իւր էր. եւ եկն ի ջրհորն երդման. եւ մատոյց պատարագ Աստուծոյ հաւր իւրոյ Բաահակայ:

ՕՂ 2 Խաւսեցաւ Աստուած ընդ Իսրայէլի ի տեսլեան գիշերոյ. եւ ասէ. Յակոբ Յակոբ: Եւ նա ասէ. Ո՞վ ես: 3 Ասէ՝ Ես եմ Աստուած հարցն քոց. մի երկնչիր իջանել յԵգիպտոս, զի յազգ մեծ արարից զքեզ անդ: 4 Ես իջից ընդ քեզ յԵգիպտոս, եւ ես հանից զքեզ ի սպառ. եւ Յովսէփ դիցէ զձեռս իւր ի վերայ աչաց քոց: 5 Յարեաւ Յակոբ ի ջրհորոյ անտի երդման. եւ առին որդիքն Իսրայէլի զՅակոբ հայրն իւրեանց. եւ զկազմած, եւ զկանայս իւրեանց, ի սայլսն զոր առաքեաց Յովսէփ առնուլ զնա: Եւ առեալ զինչս իւրեանց. 6 եւ

զամենայն ստացուածս զոր ստացան յերկրին Քանանացոց, մտին յԵգիպտոս Յակոբ եւ ամենայն զաւակ նորա ընդ նմա: 7 Որդիք նորա, եւ որդիք որդւոց նորա ընդ նմա. դստերք նորա, եւ դստերք դստերաց նորա: Եւ զամենայն զաւակ իւր ած յԵգիպտոս: 8 Եւ այս են անուանք որդւոցն Իսրայելի որ մտին յԵգիպտոս: Յակոբ եւ որդիք իւր: Անդրանիկ Յակոբոյ՝ Ռոբէն: 9 Եւ որդիք Ռոբինի՝ Ենոք, եւ Փաղղուս, Մարսոն, եւ Քարմի: 10 Եւ որդիք Շմաւոնի, Յամուել, եւ Յամին, եւ Ահովդ, եւ Յաքին, եւ Սահառ, եւ Սաւուղ որդի Քանանացոյն: 11 Եւ որդիք Ղեւեայ, Գեթսոն, եւ Կահաթ, եւ Մերարի: 12 Եւ որդիք Յուդայի՝ Էր, եւ Անան, եւ Սելովմ, եւ Փարէս, եւ Զարա: Եւ մեռան Էր եւ Անան յերկրին Քանանացոց: Եւ եղեն որդիք Փարէսի՝ Ասրովմ, եւ Յամուել: 13 Եւ որդիք Իսաքարայ, Թովղա, եւ Փուդ, եւ Յասուր, եւ Զամամ: 14 Եւ որդիք Զաբուլոնի, Սերեդ, եւ Աղղոն, եւ Էել: 15 Սոքա են որդիք Լիայ՝ զոր ծնաւ Յակոբ ի Միջագետս Ասորոց, եւ զԴինա դուստր նորա: Ամենայն ոգիք ուստերք եւ դստերք երեսուն եւ երեք: 16 Եւ որդիք Գադայ, Սափոն, եւ Մեդիս, եւ Սաւնիա, եւ Թաւսոբամ, եւ Այեդիս, եւ Արոյելիս, եւ Արիելիս: 17 Եւ սոքա են որդիք Ասերայ, Յեմնա, եւ Յեուսա, եւ Յեուլ, եւ Բարիա, եւ Սարա քոյր նոցա: Եւ որդիք Բարիայ՝ Քոբոր, եւ Մեղքիել: 18 Սոքա են որդիք Զելփայ, զոր ետ Լաբան Լիայ դստերն իւրում, որ ծնաւ զսոսա Յակոբայ, վեշտասան որդիս: 19 Եւ որդիք Ռաքելայ կնոջ Յակոբայ՝ Յովսէփ, եւ Բենիամին: 20 Եւ եղեն որդիք Յովսէփայ յերկրին Եգիպտացոց, զորս ծնաւ նմա Ասանէթ դուստր Պետափրեայ քրմի Արեգ քաղաքի. զՄանասէ եւ զԵփրեմ: Եւ եղեն որդիք Մանասէի զոր ծնաւ նմա հարճն Ասորի, զՄաքիր. եւ Մաքիր ծնաւ զԳադաադ: Եւ որդիք Եփրեմի եղբարն Մանասէի, Սուտադաամ, եւ Տաամ. եւ որդի Սուտադաամայ, Եդեմ: 21 Եւ որդիք Բենիամինի՝ Բադա, եւ Բոքոր, եւ Ասբէ. եւ եղեն որդիք Գէրա, եւ Նէման, եւ Անաքիս, եւ Ռովս, եւ Մամփիմ, եւ Ոփիմին: Եւ Դեբրա ծնաւ Զարադ: 22 Սոքա են որդիք Ռաքելի՝ զոր ծնաւ Յակոբայ. ամենայն ոգիք ութ եւ տասն: 23 Եւ որդիք Դանայ՝ Ասում: 24 Եւ որդիք Նեփթաղեմի, Ասիել, եւ Գովնի, եւ Ասաար, եւ Սիլիմ: 25 Սոքա են որդիք Բալլայ՝ զոր ետ Լաբան Ռաքելի դստեր իւրում. եւ ծնաւ զսոսա Յակոբայ. ամենեքին ոգիք եւթն: 26 Եւ ամենայն ոգիք որ մտին ընդ Յակոբայ յԵգիպտոս, որ ելեալ էին յերանաց նորա, առանց կանանց որդւոցն Յակոբայ, ամենայն ոգիք վաթսուն եւ վեց: 27 Եւ որդիք Յովսէփայ որ եղեն նմա յԵգիպտոս, ոգիք երկու: Եւ ամենայն ոգիք տասն Յակոբոյ՝ որ մտին յԵգիպտոս եւթանասուն եւ հինգ: 28 Եւ զՅուդա յառաջագոյն առաքեաց առ Յովսէփ, զալ նմա ընդ առաջ զքաջաց քաղաքաւն, յերկիրն Ռամեսսա. եւ ինքն եկն յերկիրն Գեսեմ: 29 Կազմեաց Յովսէփ զկառս իւր, եւ ել ընդ առաջ Իսրայելի հաւր իւրոյ, զքաջաց քաղաքաւն: Եւ իբրեւ յանդիման եղեւ նմա՝ անկաւ ի վերայ պարանոցի նորա, եւ ելաց ի լալիւն մեծ: 30 Եւ ասէ Իսրայել զՅովսէփ. Մեռայց այսուհետեւ. որովհետեւ տեսի զերեսս քո՝ զի տակաւին կենդանի ես: 31 Եւ ասէ Յովսէփ զեղբարսն իւր՝ եւ ցտուն հաւր իւրոյ. Երթայց պատմեցից փարաւոնի, եթէ եղբարք իմ եւ տուն հաւր իմոյ որ էին յերկիրն Քանանացոց, եկին առ իս: 32 Եւ արք հովիւք են, եւ արք խաշնադարմանք են, եւ զանասուն, եւ զարջառ, եւ զամենայն ինչ իւրեանց ածին այսր: 33 Արդ՝ եթէ կոչիցէ զձեզ փարաւոն՝ եւ ասիցէ, Զի՞նչ գործ է ձեր. 34 ասասցիք եթէ արք խաշնադարմանք եմք ծառայք քո ի մանկութենէ մինչեւ ցայժմ. եւ մեք եւ հարք մեր: Զի բնակիցէք յարկրին Գեսեմ: Զի գարշելի է Եգիպտացոց՝ ամենայն հովիւ խաշանց:

ԾՆՈՒՆԴՔ
ԳԼՈՒԽ ԽԷ

1 Եւ եկեալ Յովսէփ պատմեաց փարաւոնի, եւ ասէ. Հայր իմ եւ եղբարք, եւ խաշինք եւ արջառ նոցա, եւ ամենայն որ ինչ նոցա, եկին յերկրէն Քանանացոց. եւ ահա են ի Գեսեմ: 2 Եւ յեղբարց անտի իւրոց առ ընդ իւր հինգ այր. եւ կացոյց զնոսա առաջի փարաւոնի: 3 Եւ ասէ փարաւոն զեղբարսն Յովսէփոյ. Զի՞նչ գործ է ձեր: Եւ նոքա ասեն զփարաւոն. Հովիւք խաշանց են ծառայք քո, եւ մեք եւ հարք մեր: 4 Եւ ասեն զփարաւոն. Պանդխտանալ եկաք յերկրիս յայսմիկ. զի ոչ գոյր ճարակ խաշանց ծառայից քոց, քանզի սասկացաւ սովն յերկրին Քանանացոց. եւ արդ՝ բնակեցուք ծառայք քո յերկրին ի Գեսեմ: 5 Եւ խաւսեցաւ փարաւոն ընդ Յովսէփոյ՝ եւ ասէ. Հայր քո եւ եղբարք քո եկին առ քեզ: 6 Ահա՝ երկիրս Եգիպտացոց առաջի քո է. ի բարւոք երկիր բնակեցո զհայր քո եւ զեղբարս քո. եւ բնակեցեն յերկրին Գեսեմ: Ապա թէ զիտես եթէ իցեն ի նոսա արք զաւրաւորք, կացո զնոսա իշխանս ի վերայ իմոց խաշանց: 7 Եւ ած Յովսէփ զՅակոբ զհայր իւր, եւ կացոյց առաջի փարաւոնի: Եւ արհնեաց Յակոբ զփարաւոն: 8 Եւ ասէ փարաւոն զՅակոբ. Քանի՞ են

ամբ աւուրց կենաց քոց: 9 Եւ ասէ Յակոբ ցփարաւոն. Աւուրք կենաց ամաց իմոց զորս պանդխտեցայ՝ հարիւր եւ երեսուն ամ է. սակաւք եւ դժուարինք եղեն աւուրք ամաց կենաց իմոց. եւ ոչ հասին յաւուրս ամաց կենաց հարց իմոց, զոր աւուրս պանդխտեցան: 10 Եւ արհնեաց Յակոբ զփարաւոն՝ եւ ել ի նմանէ: 11 Եւ բնակեցոյց Յովսէփ զհայրն իւր եւ զեղբարս իւր, եւ ետ նոցա բնակութիւն յերկրին Եգիպտացոց ի բարւոք երկրի. յերկրին Ռամեսսա. որպէս հրամայեաց փարաւոն: 12 Եւ տայր Յովսէփ ռոճիկս հաւրն եւ եղբարց իւրոց. եւ ամենայն տան հաւր իւրոյ ցորեան ըստ բերան: 13 Եւ կերակուր ոչ գոյր յամենայն երկրին, զի սաստկացաւ սովն յոյժ. եւ նուաղեաց երկիրն Եգիպտացոց եւ երկիրն Քանանացոց ի սովոյ անտի:

ԾԵ 14 Եւ ժողովեաց Յովսէփ զամենայն արծաթ գտեալ յերկրին Եգիպտացոց՝ եւ յերկրին Քանանացոց, ընդ ցորենոյն զոր վաճառէր. եւ տայր նոցա կերակուրս: Եւ տարաւ Յովսէփ զամենայն արծաթն ի տուն փարաւոնի: 15 Եւ նուազեաց արծաթ յերկրէն Եգիպտացոց, եւ յերկրէն Քանանացոց: Եկին ամենայն Եգիպտացիքն առ Յովսէփ՝ եւ ասէն. Տուր մեզ հաց, եւ ընդ է՞ր մեռանիմք առաջի քո. զի պակասեաց արծաթ: 16 Ասէ ցնոսա Յովսէփ. Աճէք զանասունս ձեր, եւ տաց ձեզ հաց փոխանակ անասնոց ձերոց, եթէ պակասեաց արծաթ: 17 Եւ ածին զանասունսն առ Յովսէփ, եւ ետ նոցա Յովսէփ հաց. փոխանակ ձիոյ, եւ փոխանակ ոչխարի, եւ փոխանակ արջառոյ, եւ փոխանակ իշոյ. եւ կերակրեաց զնոսա հացիւ, փոխանակ ամենայն անասնոց նոցա յամին յայնմիկ: Ել այն ամ, 18 եւ եկին առ Յովսէփ յերկրորդ ամին՝ եւ ասէն ցնա: Գուցէ սատակիցիմք ի տեառնէ մերմէ. եթէ արծաթ էր՝ պակասեաց, եւ եթէ խաշինք եւ ստացուածք՝ առ քեց են տէր. եւ չէ ինչ մնացեալ մեր առաջի տեառն, բայց միայն անձինք եւ երկիրս մեր: 19 Արդ՝ զի մի մեռանիցիմք առաջի քո եւ մեք, եւ երկիրս աւերիցի. ստացիր զմեզ եւ զերկիրս մեր փոխանակ հացի. եղիցուք մեք եւ երկիրս մեր ծառայք փարաւոնի: Տուր սերմն զի սերմանեցուք, եւ կեցցուք՝ եւ մի մեռցուք. եւ երկիրս մի աւերեսցի: 20 Եւ ստացաւ Յովսէփ զամենայն երկիրն Եգիպտացոց փարաւոնի. քանզի վաճառեցին Եգիպտացիքն զերկիրն իւրեանց փարաւոնի. զի սաստկացաւ ի վերայ նոցա սովն: Եւ եղև երկիրն փարաւոնի: 21 Եւ զժողովուրդն ծառայեցոյց իւր ի ստրուկ, ի ծագաց սահմանացն Եգիպտոսի մինչեւ ի ծագս նորուն: 22 Բաց յերկրէ քրմացն, զի ոչ ստացաւ զնոսա Յովսէփ. քանզի տալով տայր պարգէւս քրմացն փարաւոնի. եւ ուտէին զպարգէւսն զոր տայր նոցա փարաւոն. վասն այնորիկ ոչ վաճառեցին զերկիրն իւրեանց: 23 Ասէ Յովսէփ ցամենայն Եգիպտացիսն. ահա ստացայ զձեզ այսաւր եւ զերկիր ձեր փարաւոնի. առէք ձեզ սերմանս, եւ սերմանեցէք զերկիրդ. 24 եւ եղիցին արդիւնք դորա: Եւ տաջիք զհինգերորդ մասն փարաւոնի. եւ չորք մասունքն ձեր եղիցին, եւ սերմն երկրիդ, եւ ի կերակուր ձեզ՝ եւ ամենայն ընտանեաց ձերոց, եւ ի կերակուր տղայոց ձերոց: 25 Եւ ասէն. Կեցուցեր զմեզ. գտաք շնորհս առաջի տեառն մերոյ. եւ եղիցուք ծառայք փարաւոնի: 26 Եւ եղ նոցա արեւս Յովսէփ մինչեւ ցայսաւր յերկրին Եգիպտացոց՝ հինգերորդէլ փարաւոնի. բաց յերկրէ քրմացն որ չէր փարաւոնի:

ԾԶ 27 Եւ բնակեաց Իսրայէլ յերկրին Եգիպտացոց յերկրին ի Գեսեմ. եւ ժառանգեցին ի նմա, եւ աճեցին եւ բազմացան յոյժ: 28 Եւ եկաց Յակոբ յերկրին Եգիպտացոց ամս եւթն եւ տասն: Եւ եղեն աւուրք Յակոբայ ամաց կենաց նորա՝ հարիւր եւ քառասուն եւ եւթն ամ: 29 Եւ մերձեցան աւուրք Իսրայէլի մեռանելոյ. եւ կոչեաց զորդի իւր զՅովսէփ՝ եւ ասէ ցնա. Եթէ գտի շնորհս առաջի քո, դիր զձեռն քո ընդ երանաւք իմովք. եւ արասցես ի վերայ իմ ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն, չթաղել զիս յԵգիպտոս: 30 Այլ ննջեցից ընդ հարսն իմ. եւ բարձցեն զիս յԵգիպտոսէ, եւ թաղեսցեն զիս ի գերեզմանի նոցա: Եւ նա ասէ. Ես արարից ըստ բանի քում: 31 Եւ ասէ. Երդուիր ինձ. եւ երդուաւ նմա: Եւ երկիր եպագ Իսրայէլ ի վերայ գլխոյ գաւազանի իւրոյ:

ԾՆՈՒՆԴՔ

ԳԼՈՒԽ ԽԸ

1 Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ՝ ազդ եղև Յովսէփայ՝ եթէ Յակոբ հայրն քո նեղեալ է: Եւ առեալ Յովսէփայ զերկուս որդիսն իւր ընդ իւր, զՄանասէ եւ զԵփրեմ, եկն առ Յակոբ: Ազդ եղև Յակոբայ՝ եւ ասէն. 2 Ահա որդի քո Յովսէփ գայ առ քեզ. եւ զորացաւ Իսրայէլ՝ եւ նստաւ ի մահիճս: 3 Եւ ասէ Յակոբ զՅովսէփ. Աստուած իմ երեւեցաւ ինձ ի լուզ՝ յերկրին Քանանացոց. արհնեաց զիս. 4 եւ ասէ. Ահա ես աճեցուցից զքեզ, եւ բազմացուցից զքեզ, եւ արարից զքեզ ի ժողովս ազգաց. եւ տաց քեզ զերկիրս զայս ի

Ժառանգութիւն յաւիտենական: 5 Արդ՝ երկու որդիք քո որ եղեն յԵզիպտոս, մինչ չեւ եկեալ էր իմ յԵզիպտոս՝ իմ են, Եփրեմ եւ Մանասէ. իբրեւ զՌոբէնն եւ զՇմաւոն եղիցին ինձ: 6 Եւ այլ ծնունդք զոր ծնանիցիս յետ այսորիկ՝ քեզ եղիցին. յանուն եղբարց իւրեանց կոչեսցին ի նոցա ժառանգութիւնս: 7 Եւ ես յորժամ գայի ի Միջագետաց Ասորոց, մեռաւ մայր քո Ռաքէլ յերկրին Քանանացոց. ի մերձենալ ինձ յասպարէզ երկրին Քաբբաթայ, ի գալն յԵփրաթայ. եւ թաղեցի գնա յերկրի Ասպարիսին. այն է Բեթղահէմ: 8 Իբրեւ ետես Իսրայէլ զորդիսն Յովսէփո՝ ասէ. Ձի՛նչ են սոքա քո: 9 Ասէ Յովսէփ ցհայրն իւր. Որդիք իմ են զոր ետ ինձ Աստուած աստ: Եւ ասէ Յակոբ. Մատո առ իս զդոսա, զի արինեսցից զդոսա: 10 Եւ աչք Իսրայէլի ծանրացեալ էին ի ծերութենէ անտի. եւ ոչ կարէր տեսանել: Եւ մատոյց զնոսա առ նա. եւ համբոյրեաց զնոսա, եւ ի գիրկս իւր առ զնոսա: 11 Եւ ասէ Իսրայէլ ցՅովսէփ. Ահա յերեսաց քոց ոչ կարաւտ եղէ. եւ եցոյց եւս ինձ Աստուած զգաւակ քո: 12 Եւ եհան զնոսա Յովսէփ ի ծնոց նորա. եւ երկիր պագին նմա ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր: 13 Եւ առեալ Յովսէփայ զերկուս որդիսն իւր. 13 զԵփրեմ ընդ աջմէ, ի ձախմէ Իսրայէլի. եւ զՄանասէ ի ձախմէ՝ յաջմէ Իսրայէլի. մատոյց զնոսա առ նա: 14 Եւ ձգեալ Իսրայէլի զաջ ձեռն իւր՝ արկ զգլխովն Եփրեմի, եւ նա էր կրտսեր. եւ զձախն զգլխովն Մանասէի, եւ փոփոխեաց զձեռնս, զի Մանասէ էր Անդրանիկ: 15 Եւ արինեաց զնոսա եւ ասէ. Աստուած, որում հաճոյ եղեն հարքն իմ առաջի նորա Աբրաամ եւ Իսահակ. Աստուած որ կերակրէ զիս ի մանկութենէ իմմէ մինչեւ ցայսար: 16 Հրեշտակն որ փրկեաց զիս յամենայն չարեաց. արինեսցէ զմանկունս զայսոսիկ, եւ կոչեսցի ի սոսա անուն իմ եւ անուն հարց իմոց, Աբրաամով եւ Մահակայ. եւ արինեսցին ի բազմութիւն յոյժ ի վերայ երկրի: 17 Եւ տեսեալ Յովսէփայ եթէ արկ հայրն զաջ իւր զգլխովն Եփրեմի, ծանր թուեցաւ նմա. եւ աւգնեաց Յովսէփի ձեռին հաւրն իւրոյ, հանել գնա ի գլխոյն Եփրեմի՝ ի գլուխն Մանասէի: 18 Ասէ Յովսէփ ցհայրն իւր. Ոչ այդպէս է հայր. քանզի սա է անդրանիկ. դիր զաջ ձեռն քո ի վերայ գլխոյ սորա: 19 Եւ ոչ կամեցաւ հայրն նորա, այլ ասէ՝ Գիտեմ որդեակ գիտեմ. եւ դա եղիցի ի ժողովորդ, եւ դա բարձրացի. այլ եղբայրս դորա կրտսեր՝ եղիցի մեծ քան զդա. եւ զաւակ սորա եղիցի ի բազմութիւն ազգաց: 20 Եւ արինեաց զնոսա յաւուր յայնմիկ՝ եւ ասէ. Ի ձեզ արինեսցի Իսրայէլ: Ասացեն, թէ արասցէ զքեզ Աստուած իբրեւ զԵփրեմ եւ զՄանասէ: Եւ եղ զԵփրեմ յառաջ քան զՄանասէ: 21 Եւ ասէ Իսրայէլ ցՅովսէփ. Ես աւասիկ մեռանիմ եւ Աստուած եղիցի ընդ ձեզ, եւ դարձուցէ զձեզ յերկիր հարցն ձերոց: 22 Եւ ես ետու քեզ զսիկիմ սեպհական. արտաքոյ եղբարց քոց, զոր առի ի ձեռաց Ամովրիացոցն սրով իմով եւ աղեղամբ:

ՇՆՈՒՆԴՔ
 ԳԼՈՒԽ ԽԹ

ՕԷ 1 Կոչեաց Յակոբ զորդիսն իւր եւ ասէ. Ժողովեցարուք, զի պատմեցից ձեզ ինչ որ պատահիցէ ձեզ ի վախճանի աւուրց: 2 Ժողովեցարուք եւ լուարուք որդիք Յակոբայ. լուարուք Իսրայէլի հաւր ձերում: 3 Ռոբէն անդրանիկ իմ. դու զաւրութիւն իմ եւ սկիզբն որդւոց իմոց: Խստութեամբ գնացեր. եւ խստութեամբ յանդիմանութեամբ թշնամանեցեր: 4 Իբրեւ զջուր մի եռացիս. զի ելեր յանկողինս հաւր քոյ, յայնժամ պղծեցեր զանկողինս յոր ելեր: 5 Շմաւոն եւ Ղեւի եղբարք. կատարեցին զանիրաւութիւն ի կամաց իւրեանց: 6 Ի խորհուրդս նոցա մի մտցէ անձն իմ, եւ ժողովս նոցա ոչ հաճեսցին միտք իմ. զի սրտմտութեամբ իւրեանց սպանին զարս, եւ ցանկութեամբ իւրեանց կարթակոտոր արարին զցուլս: 7 Անիծեալ սրտմտութիւն նոցա՝ զի յանդուգն էր, եւ ռիսութիւն նոցա՝ զի խիստ էր. բաժանեցից զնոսա ի մէջ Յակոբայ. եւ ցրուեցից զնոսա ի մէջ Իսրայէլի: 8 Յուդա՝ զքեզ արինեսցեն եղբարք քո: Ձեռն քո ի վերայ թիկանց թշնամեաց քոց. երկիր պագցեն քեզ որդիք հաւր քոյ: 9 Կորիւն առիւծու Յուդա. ի շառաւեղէ ելեր որդեակ իմ, ելեր բազմեցար, ննջեցեր իբրեւ զաձեւծ, եւ իբրեւ զկորիւն առիւծու. ո յարուցանէ գնա: 10 Մի պակասեցէ իշխան Յուդայ, եւ մի պետ յերանաց նորա. մինչեւ եկեսցէ նա որոյ իւրն է հանդերձեալքն. եւ նա է ակնկալութիւն հեթանոսաց: 11 Կապեցէ զորթոյ զյաւանակ իւր, եւ զգնդակէն զյաւանակ իշոյն. լուսացէ զինով զպատմութեան իւր, եւ արեամբ խաղողոյ զհանդերձս իւր: 12 Զուարթագին են աչք նորա ի զինոյ. եւ սպիտակ ատամունք իւր քան զկաթն: 13 Զաբողոն՝ յեզերս ծովու բնակեացէ, եւ ինքն նաւահանգիստ նաւաց. եւ ձգեսցէ մինչեւ ի Սիդոն: 14 Իսաքար՝ բարւոյ ցանկացաւ, հանդուցեալ ի մէջ վիճակաց: 15 Տեսեալ զհանգիստն զի գեղեցիկ էր, եւ զերկիրն՝ զի պարարտ էր, եղ զուս իւր յաշխատել. եւ եղեւ այր արդիւնարար: 16 Դան՝ դատեսցէ զժողովորդ իւր իբրեւ զմի այր ի մէջ Իսրայէլի. 17 Եւ եղիցի

Դան՝ աւծ դարանակալ ի ճանապարհի, հարկանել զգարշապար երիվարի. եւ ընկենուլ զհեծեալն յետս, 18 եւ մնալ փրկութեան Տեառն: 19 Գաղ՝ հինի էլցէ. եւ ինքն էլցէ հինիս զհետ նոցա: 20 Ասերայ՝ պարարտ հաց իւր. եւ ինքն տացէ կերակուր իշխանաց: 21 Նեփթաղիմ ծառ բարձրացեալ, աճեցուցանել արմտեալք, զգեցուցանել արմտեալք զգեղեցկութիւն: 22 Որդեակ աճեցեալ Յովսէփ. որդեակ՝ աճեցեալ նախանձելի. որդեակ իմ մատաղ առ իս դարձիր. զոր բանտարկութիւն բամբասէին, 23 եւ դատափետ առնէին: Եւ ռխանային ընդ նմա արք աղեղանց. 24 եւ փշրեցան զարութեամբ աղեղունք իւրեանց, եւ լուծան ջիլք բազկաց նոցա ձեռամբ հզարին Յակոբայ: Անտի որ զարացոյց զԻսրայէլ, 25 յԱստուծոյ հաւրն քոյ, եւ աւգնեաց քեզ Աստուած իմ. եւ արհնեաց զքեզ յարհնութիւն երկնից ի վերուստ. եւ զարհնութիւն երկրի՝ լի ամենայնիւ. վասն արհնութեանց ստեանց եւ արգանդի 26 արհնութեանց հաւր քոյ եւ մաւր քոյ. որ զարացան քան զարհնութիւնս լերանց մշտնջենաւորաց, եւ քան զարհնութիւնս բլրոց յալիտենականաց. եղիցին ի վերայ գլխոյ Յովսէփու, եւ ի վերայ գլխոց եղբարցն որոց առաջնորդեաց: 27 Բենիամին՝ գայլ յափշտակաւոյ, զայդունն դեռես ուտիցէ. եւ առ երեկս բաշխեսցէ կերակուրս: 28 Ամենեքեան սոքա որդիք Յակոբայ՝ ազգք երկոտասան. եւ այս է զոր խաւսեցաւ ընդ նոսա հայրն իւրեանց, եւ արհնեաց զնոսա: Իւրաքանչիւր ըստ արհնութեան իւրում 29 արհնեաց զնոսա: Եւ պատուիրեաց նոցա, եւ ասէ ցնոսա. Ես յաւելում առ ժողովուրդ իմ: Թաղեցէք զիս ընդ հարս իմ յայրի անդ՝ որ է յազարակին Եփրոնի Քետացոյ. յայրին որ յանդի անդ է ի կրկնում, 30 յանդիման Մամբրէի յերկրին Քանանացոց՝ զոր ստացաւ Աբրաամ յԵփրոնէ Քետացոյ ի ստացուածս շիրմի: 31 Անդ թաղեցին զԱբրաամ եւ զՍառա կին նորա: Անդ թաղեցին զԻսահակ եւ զՌեբեկա կին նորա: Անդ թաղեցին զԼիա ի ստացուածի ազարակին եւ յայրին որ է ի նմա առ ի յորդոցն Քետայ: 32 Եւ դադարեաց Յակոբ ի պատուիրելոյ որդոցն իւրոց: Եւ առեալ զոտսն իւր անդէն ի մահիճսն՝ պակասեաց. եւ յաւելաւ առ ժողովուրդ իւր:

ԾՆՈՒԽԴՔ

ԳԼՈՒԽ Ծ

1 Եւ անկեալ Յովսէփայ ի վերայ երեսաց հաւր իւրոյ էլաց զնա, եւ համբուրեաց զնա: 2 Եւ հրաման ետ Յովսէփ ծառայից իւրոց դիագարդաց, պատել զհայրն իւր: 3 Եւ պատեցին դիագարդիքն զԻսրայէլ: Եւ լացին զնա ատուրք քառասուն, զի այնպէս թուէին ատուրք թաղելոց: Եւ սուգ առ վասն նորա Եգիպտոս ատուրս եւթանասուն: 4 Եւ իբրեւ անցին ատուրք սգոյն. խաւսեցաւ Յովսէփ ընդ իշխանսն փարաւոնի, եւ ասէ. Եթէ գտի շնորհս առաջի ձեր, խաւսեցարուք ընդ փարաւոնի եւ ասացէք: 5 Հայր իմ երդմնեցոյց զիս եւ ասէ, Ահաւասիկ ես մեռանիմ. ի շիրմի անդ զոր փորեցի ես ինձ յերկրին Քանանացոց, անդ թեղեսցես զիս. արդ՝ ելեալ թաղեցից զհայր իմ, եւ եկից: 6 Եւ ասէ փարաւոն. Ել թաղեա զհայր քո, որպէս եւ երդմնեցոյց զքեզ: 7 Եւ ել Յովսէփ թաղել զհայր իւր. ելին ընդ նմա եւ ամենայն ծառայք փարաւոնի, եւ ծերք տան նորա, եւ ամենայն ծերք երկրին Եգիպտացոց: 8 Եւ ամենայն համաւրէն տուն Յովսէփայ, եւ եղբարք նորա. եւ ամենայն հայրենի բնակութիւն նորա: Եւ զազգատոհմ եւ զոչխար եւ զարջառ թողին յերկրին ի Գեսեմ: 9 Ելին ընդ նմա եւ կառք եւ հեծեալք, եւ եղեն բանակ մեծ յոյժ: 10 Եւ հասին ի կալն Ատաղայ, որ է յայնկոյս Յորդանանու. եւ կոծեցան զնա անդ կոծ մեծ՝ եւ սաստիկ յոյժ: Եւ արար հաւր իւրում սուգ զեւթն ար: 11 Տեսին բնակիչք երկրին Քանանացոց զսուգն ի կալն Ատաղայ, եւ ասեն. Սուգ մեծ է Եգիպտացոց. վասն այնորիկ կոչեաց զանունն նորա սուգ Եգիպտոսի. որ է յայնկոյս Յորդանանու: 12 Եւ արարին նմա այնպէս որդիքն Իսրայէլի, որպէս պատուիրեաց նոցա: 13 Բարձին զնա, եւ թաղեցին զնա անդ. եւ տարան զնա որդիքն իւր յերկրին Քանանացոց. եւ թաղեցին յայրին կրկնում, զոր ստացաւ Աբրաամ ի ստացուածս շիրմի յԵփրոնէ Քետացոյ յանդիման Մամբրէի: 14 Եւ դարձաւ Յովսէփ յԵգիպտոս, ինքն եւ եղբարք իւր, եւ ամենեքին որ ելեալ էին ընդ նմա թաղել զհայրն նորա:

ԾԸ 15 Իբրեւ տեսին եղբարքն Յովսէփայ թէ մեռաւ հայրն նոցա. ասեն, Գուցէ ոյս ունիցի ընդ մեզ Յովսէփ, եւ հատուցանիցէ մեզ հատուցումն զամենայն չարեացն զոր անցուցաք ընդ նմա: 16 Եկին առ Յովսէփ եւ ասեն ցնա. Հայր քո երդմնեցոյց զմեզ մինչ չեւ վախճանեալ էր նորա: 17 Ասէ՝ Այսպէս ասասցիք ցնովսէփ. Թողցես դոցա զյանցանս եւ զմեղս իւրեանց. զի չարիս անցուցին ընդ քեզ: Եւ արդ՝ ներեա յանցանաց ծառայից Աստուծոյ հաւր քոյ: Եւ էլաց Յովսէփ վասն բանիցն՝ զոր խաւսեցան ընդ նմա: 18 Եւ եկեալ առ նա եղբարցն իւրոց՝ անկան առաջի նորա եւ ասեն. Ահաւասիկ մեք ծառայք քո եմք: 19 Եւ ասէ ցնոսա Յովսէփ.

Մի երկնչիք քանզի եւ ես Աստուծոյ եմ: 20 Դուք՝ խորհեցարուք զինէն ի չարութիւն. եւ Աստուած խորհեցաւ վասն իմ ի բարութիւն. որպէս եղեւ իսկ յաւուրս յայսմիկ, զի կերակրեցի ժողովուրդ բազում: Եւ ասէ ցնոսա. 21 Մի երկնչիք՝ եւ կերակրեցից զձեզ՝ եւ զտունս ձեր: Եւ մխիթարեաց զնոսա, եւ սփոփեաց զսիրտս նոցա: 22 Եւ բնակեաց Յովսէփ յԵգիպտոս, ինքն եւ եղբարք իւր, եւ ամենայն համաւրէն տուն հար իւրոյ: Եւ եկեաց Յովսէփ ամս հարիւր տասն. եւ ետես Յովսէփ զորդիս Եփրեմի մինչեւ յերրորդ ազգ: Եւ որդիք Մաքիրայ որդոյ Մանասէի ծնան յերանս Յովսէփու: 23 Եւ խաւսեցաւ Յովսէփ ընդ եղբարս իւր՝ եւ ասէ. Ես՝ աւասիկ մեռանիմ: Այցելութեամբ այց արասցէ ձեզ Աստուած, եւ հանցէ զձեզ յերկրէս յայսմանէ յերկիրն զոր երդուաւ Աստուած տալ հարցն մերոց Աբրաամու, Սահակայ եւ Յակոբայ: 24 Եւ երդմնեցոյց Յովսէփ զորդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Յայցելութեանն յորդում այց արասցէ ձեզ Աստուած՝ հանջիք եւ զիմ ոսկերս աստի ընդ ձեզ: 25 Եւ վախճանեցաւ Յովսէփ ամաց հարիւր եւ տասանց. եւ թաղեցին զնա, եւ եղին զնա ի տապանի յԵգիպտոս:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ԾՆՈՒՆԴՔՍ:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ա 1 Այս են անուանք որդւոցն Իսրայելի մտելոցն յԵգիպտոս հանդերձ Յակոբաւ հարբն իւրեանց. իւրաքանչիւր ըստ համարէն տանց իւրեանց մտանէին: 2 Ռոբէն. Շմաւոն. Դեւի. Յուդա. 3 Իսաքար. Չաբուլոն. եւ Բենիամին: 4 Դան. եւ Նեփթալիմ. Գադ. եւ Ասեր: 5 Եւ էին ամենայն ոգիք ելեալք ի Յակոբայ, եւթանասուն եւ հինգ ոգի: Եւ Յովսէփ էր յԵգիպտոս: 6 Վախճանեցաւ Յովսէփ՝ եւ ամենայն եղբարք նորա, եւ ամենայն ազգն այն: 7 Եւ որդիքն Իսրայելի աճեցին եւ յոռացան. բազմանային եւ զաւրանային յոյժ. զի բազմացուցանէր զնոսա երկիրն:

Բ 8 Եկաց այլ թագաւոր՝ որ ոչ գիտէր զՅովսէփ: 9 Եւ ասէ ցազգն իւր. ահա ազգ որդւոցն Իսրայելի մեծ է զաւրութեամբ, եւ զաւրանայ քան զմեզ: 10 Արդ՝ եկայք հնարեսցուք ինչ նոցա. գուցէ՝ բազմանայցեն. եւ յորժամ դիպեսցի մեզ պատերազմ, յաւելուցուն եւ նոքա ի թշնամիսն. եւ մարտուցեալ ընդ մեզ, ելանիցեն յերկրէ աստի: 11 Եւ կացոյց ի վերայ նոցա գործավարս, զի չարչարեսցեն զնոսա ի գործ: Եւ շինեցին քաղաքս ամուրս փարաւոնի, զՓիդոն, եւ զՌամեսէ, եւ զՈվն՝ որ է Արեգ քաղաք: 12 Եւ որչափ ճնշէին զնոսա, այնչափ առաւել բազմանային եւ զաւրանային յոյժ: 13 Եւ զարշեցուցանէին Եգիպտացիքն գորդիսն Իսրայելի: Եւ յաղթահարէին Եգիպտացիք գորդիսն Իսրայելի բռնութեամբ: 14 Եւ կեդէին զկեանս նոցա ի գործ խիստ կաւոյ եւ աղիւսարկի, եւ յամենայն գործ դաշտաց. ըստ ամենայն գործոյ իւրեանց՝ որով ծառայեցուցանէին զնոսա բռնութեամբ:

Գ 15 Եւ խաւսեցաւ արքայն Եգիպտացւոց ընդ ծնուցիչսն Եփրայեցւոց. ընդ միում որում անուն էր Սեփովրա, եւ անուն երկրորդին Փուա. 16 Եւ ասէ. Յորժամ ծնուցանիցէք զկանայս Եփրայեցիս, եւ իցեն մերձ ի ծնունդս. թէ արու իցէ՝ սպանջիք զնա, եւ թէ էգ՝ ապրեցուցանիջիք: 17 Եւ երկեան ծնուցիչքն յԱստուծոյ. եւ ոչ արարին՝ որպէս եւ հրաման ետ նոցա արքայն Եգիպտացւոց. եւ ապրեցուցանէին զարուսն: 18 Կոչեաց արքայն Եգիպտացւոց զծնուցիչսն՝ է ասէ ցնոսա. Զի՞ է զի արարէք զիրսն զայնոսիկ եւ ապրեցուցէք զարուս: 19 Եւ ասեն ծնուցիչքն ցփարաւոն. Ոչ իբրեւ զկանայս Եգիպտացիս են Եփրայեցիքն: Քանզի նախ ծնանին մինչ չեւ մտեալ առ նոսա մանկաբարձաց: Եւ ծնանէին: 20 Եւ բարի առնէր Աստուած մանկաբարձացն: Եւ բազմանայր յոյժ ժողովուրդն, եւ զաւրանայր յոյժ: 21 Յորմէհետէ երկեան մանկաբարձքն յԱստուծոյ, արարին իւրեանց տունս: 22 Հրաման ետ փարաւոն ամենայն ժողովրդեան իւրում, եւ ասէ. Զամենայն արու որ ծնանիցի Եփրայեցւոց, ի գետ ընկեսցիք, եւ զամենայն էգ՝ ապրեցուցանիջիք:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Բ

Դ 1 Եւ էր անդ ոմն յազգէ Ղեւեայ. որ առ իւր կին ի դստերաց անտի Ղեւեայ: 2 Եւ յղացաւ՝ ծնաւ արու: Եւ տեսանէին զնա կայտառ. եւ թաքուցին զնա ամիսս երիս: 3 Եւ իբրեւ ոչ եւս կարէին թաքուցանել, առ մայրն նորա տապանակ պրտուեայ, եւ ծեփեաց զնա կպրաձիւթով. եւ եղ ի նմա զմանուկն, եւ ընկէց զայն ի խաղ մի առ ամիս գետոյն: 4 Եւ դիտէր քոյրն նորա ի հեռաստանէ, տեսանել թէ զի՞նչ անցք անցանիցեն ընդ նա: 5 Եւ իջեալ դուստրն փարաւոնի լուանալ ի գետն. եւ նաժիշտք նորա շրջէին առ գետովն: Եւ տեսեալ զտապանակն ի խաղի անդ, առաքեաց զնաժիշտ մի առնուլ զնա: 6 Երաց՝ եւ ետես զմանուկն. եւ լայր մանուկն ի տապանակի անդ: Խանդաղատեցաւ զնովաւ դուստրն փարաւոնի, եւ ասէ. Ի մանկանց Եփրայեցւոց է դա: 7 Եւ ասէ քոյրն նորա ցղուստրն փարաւոնի. Կամի՞ս զի կոչեցից քեզ կին մի դայեակ ի հեփրայեցւոց անտի. եւ սնուցանիցէ քեզ զմանուկդ: 8 Ասէ դուստրն փարաւոնի՝ Երբ: Գնաց աղջիկն եւ կոչեաց զմայր մանկանն: 9 Եւ ասէ ցնա դուստրն փարաւոնի. Առ զմանուկդ, եւ սնո ինձ զղա. եւ ես տաց քեզ զվարձս քո: Եւ առ կինն զմանուկն՝ եւ սնոյց զնա: Եւ իբրեւ հաստատեցաւ մանուկն, ած զնա առ

դուստրն փարաւոնի, 10 եւ եղեւ նմա յորդեգիրս: Եւ անուանեաց զանուն նորա Մովսէս. ասէ, Ի ջրոյ անտի հանի գդա:

Ե 11 Եւ եղեւ յետ աւուրց բազմաց, իբրեւ եղեւ մեծ Մովսէս, ել առ եղբարս իւր որդիսն Իսրայէլի, հայեցեալ ի չարչարանս նոցա. ետես այր մի Եգիպտացի, զի հարկանէր զումն Եբրայեցի յեղբարց իւրոց՝ յորդոցն Իսրայէլի: 12 Հայեցեալ յայս կոյս յայն կոյս՝ ոչ գոք տեսանէր. եհար զԵգիպտացին, եւ ծածկեաց զնա ընդ աւագով: 13 Եւ ելեալ յերկրորդում աւուր, տեսանէր երկուս արս Եբրայեցիս ընդ միմեանս մարտուցեալս. եւ ասէ ցայրն որ զրկէրն. Ընդ է՞ր հարկանես զընկերդ: 14 Եւ նա ասէ, Ո՞ կացոյց զքեզ այր իշխան եւ դատաւոր ի վերայ մեր: Եթէ սպանանէ՞լ զիս կամիցիս որպէս երէկ սպանէր զԵգիպտացին: Զահի հարաւ Մովսէս՝ եւ ասէ. Թէ այնպէս յայտնի եղեւ բանն: 15 Եւ լուաւ փարաւոն զբանն, եւ խնդրէր սպանանել զՄովսէս: Եւ փախեաւ Մովսէս յերեսաց փարաւոնի, եւ բնակեաց յերկրին Մադիամու:

Զ Եւ եկեալ յերկրին Մադիամու՝ նստաւ առ ջրհորի միում: 16 Եւ քրմին Մադիանացոց էին դատերք եւթն, որ արածէին զխաշինս հարսն իւրեանց, եւ եկեալ էին հանել ջուր, մինչեւ լցին զաւագանսն, արբուցեալ խաշանց հարսն իւրեանց: 17 Եւ եկեալ այլ հովիւք՝ մերժեցին զնոսա ի բաց: Յարուցեալ Մովսէս թափեաց զնոսա. եւ եհան նոցա ջուր, եւ արբոյց զխաշինս նոցա: 18 Եւ եկին առ Հոագուէլ հայրն իւրեանց: Եւ նա ասէ ցնոսա. Զի՞ է զի յարեւու եկիք այսաւր: 19 Եւ նոքա ասեն. Այր մի Եգիպտացի փրկեաց զմեզ ի հովուաց անտի. եւ եհան ջուր եւ արբոյց խաշանց մերոց: 20 Եւ նա ասէ ցոստերսն իւր. Եւ ուր է, ընդ է՞ր թողէք զայրն. արդ՝ կոչեցէ՞ք զնա՝ զի կերիցէ հաց: 21 Եւ բնակեցաւ Մովսէս առ առնն, եւ ետ զՄեպփովրա դուստր իւր Մովսիսի կնոթեան: 22 Յղացաւ կինն՝ եւ ծնաւ որդի. եւ անուանեաց զանուն նորա Մովսէս՝ Գերսամ. ասէ՝ Զի պանդուխտ եմ ես յաւտար երկրի:

Է 23 Եւ յետ աւուրց բազմաց մեռաւ թագաւորն Եգիպտացոց. եւ տառապէին որդիքն Իսրայէլի ի գործոյ անտի, եւ աղաղակէին ի վեր: Եւ ել աղաղակ նոցա առաջի Աստուծոյ ի գործոյ անտի: 24 Եւ լուաւ Աստուած հեծութեան նոցա: Եւ հիշեաց Աստուած զովիս իւր որ ընդ Աբրաամու եւ Սահակայ եւ Յակոբայ. 25 Եւ հայեցաւ Աստուած յորդիսն Իսրայէլի. եւ ծանուցաւ նոցա:

ԳԻՐՔ ԵԼԻԾ

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Եւ Մովսէս արածէր զխաշինս Յոթորայ աներոյ իւրոյ՝ քրմին Մադիանացոց. եւ ան զխաշինսն յանապատ. եւ եկն ի լեառնն Աստուծոյ ի Քորէ: 2 Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ Տեառն բոցով հրոյ ի միջոյ մորենոյ: Եւ տեսանէր զի մորենին վառեալ էր հրով, եւ ոչ այրէր մորենին: 3 Եւ ասէ Մովսէս. Անցեալ տեսից զտեսիլն զայն մեծ, զի՞ է՝ զի ոչ այրի մորենին: 4 Իբրեւ ետես Տէր եթէ մերձենայ տեսանել, կոչեաց զնա Տէր ի միջոյ մորենոյն, ասէ. Մովսէս, Մովսէս: Եւ նա ասէ. Զի՞ է: 5 Եւ ասէ՝ Մի՞ մերձենար այսր. լոյծ զկաւշիկս քո՝ յոտից քոց. զի տեղիդ յորում կաս դու ի դմա՝ երկիր սուրբ է: 6 Եւ ասէ ցնա, Ես եմ Աստուած հար քոյ, Աստուած Աբրաամու. եւ Աստուած Սահակայ. եւ Աստուած Յակոբայ: Եւ դարձոյց Մովսէս զերեսս իւր, քանզի երկնէր հայել առաջի Աստուծոյ: 7 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Տեսանելով տեսի զչարչարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ յԵգիպտոս: 8 Եւ լուալ աղաղակի նոցա ի գործավարացն իւրեանց, զի գիտեմ զվիշտս նոցա. եւ իջի փրկել զնոսա ի ձեռաց Եգիպտացոցն. եւ հանել զնոսա յերկրէն յայնմանէ, եւ տանել զնոսա յերկիրն բարի՝ եւ ընդարձակ. յերկիր՝ որ բոլիս զկաթն եւ զմեղր: Յերկիրն Քանանացոց, եւ Քետացոց, եւ Ամովրիացոց, եւ Փերեզացոց, եւ Խեւացոց, եւ Գերգեսացոց, եւ յԵբուսացոց: 9 Եւ արդ՝ աւասիկ աղաղակ որդոցն Իսրայէլի հասեալ է առ իս, եւ տեսի ես զնեղութիւնն՝ զոր նեղեն զնոսա Եգիպտացիքն: 10 Եւ արդ՝ եկ առաքեցից զքեզ առ փարաւոն արքայ Եգիպտացոց, եւ հանցես զժողովուրդ իմ զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց:

Ը 11 Եւ ասէ Մովսէս ցԱստուած. Ո՞վ եմ ես՝ զի երթայցեմ առ փարաւոն արքայ Եգիպտացոց, եւ հանիցեմ զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց: 12 Եւ ասէ՝ Ես եղեց ընդ քեզ. եւ այս եղիցի քեզ նշան թէ ես առաքեցի զքեզ հանել զժողովուրդ իմ յԵգիպտոս, եւ պաշտեսցիք զԱստուած ի լերինս յայսմիկ: 13 Եւ ասէ Մովսէս ցԱստուած. Ահա ես երթեալ առ որդիսն Իսրայէլի, ասիցեմ ցնոսա, Աստուած հարցն ձերոց առաքեաց զիս առ ձեզ. եւ հարցանիցեմ զիս՝ թէ զի՞նչ անուն է նորա. զի՞նչ ասացից ցնոսա: 14 Եւ ասէ Աստուած ցՄովսէս. Ես եմ Աստուած որ էն: Եւ ասէ՝ Այսպէս ասացես ցորդիսն Իսրայէլի. որ էն առաքեաց

զիս առ ձեզ: 15 Եւ ասէ դարձեալ Աստուած ցՄովսէս. Այսպէս ասասցես ցորդիսն Իսրայէլի: Տէր Աստուած հարցն ձերոց, Աստուած Աբրաամու, եւ Աստուած Սահակայ, եւ Աստուած Յակոբայ, առաքեաց զիս առ ձեզ: Այս է անուն իմ յաւիտենական, եւ յիշատակ ազգաց յազգս: 16 Արդ՝ երթեալ ժողովեցես զծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի, եւ ասասցես ցնոսա. Տէր Աստուած հարցն ձերոց երեւեցաւ ինձ. Աստուած Աբրաամու, եւ Աստուած Սահակայ, եւ Աստուած Յակոբայ՝ եւ ասէ. Այցելութեամբ այց արարից ձեզ. եւ որ ինչ անցք անցին ընդ ձեզ յԵգիպտոս, 17 եւ ասեմ. Հանից զձեզ յերկրէ չարչարանաց Եգիպտացոցն, յերկիրն Քանանացոց, եւ Քետացոց, եւ Ամովրիացոց, եւ Փերեզացոց, եւ Գերզեսացոց, եւ Խեւացոց, եւ յԵփուսացոց. յերկիր՝ որ բոլիւ զկաթն եւ զմեղր. 18 եւ լուցեն ձայնի քում:

Թ Եւ մտցես դու, եւ ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի առ փարաւոն արքայ Եգիպտացոց, եւ ասասցես ցնա. Տէր Աստուած Եփրայեցոց կոչէ զմեզ առ ինքն. արդ՝ երթիցուք մեք երից աւուրց ճանապարհ յանապատ. զի զոհեսցուք Տեառն Աստուծոյ մերում: 19 Եւ ես գիտեմ, եթէ ոչ թողուցու զձեզ արքայն Եգիպտացոց գնալ, եթէ ոչ հզաւոր ձեռամբ: 20 Եւ ձգեալ զձեռն իմ հարից զԵգիպտոս ամենայն սքանչելեաւք իմովք՝ զոր արարից ի նոսա. եւ ապա արձակեցէ զձեզ: 21 Եւ տաց շնորհս ժողովրդեան իմոյ առաջի Եգիպտացոցն. եւ յորժամ ելանիցէք, մի ելանիցէք դատարկք: 22 Այլ խնդրեսցէ կին ի դրացոյ եւ յերդակցէ իւրմէ անաւթս ոսկւոյ եւ անաւթս արծաթոյ, եւ հանդերձս. եւ զարդարեսցիք զուստերս եւ զգոստերս ձեր. եւ դաւաճանեսցիք զԵգիպտացիսն:

ԳԻՐՔ ԵԼԻԾ

ԳԼՈՒԽ Դ

Ժ 1 Պատասխանի ետ Մովսէս՝ եւ ասէ. Եթէ չհաւատայցեն ինձ, եւ ոչ լուիցեն ձայնի իմում, քանզի ասիցեն, թէ չիք երեւեալ քեզ Աստուծոյ. զի՞նչ ասացից ցնոսա: 2 Ասէ ցնա Տէր. Զի՞նչ է այդ որ ի ձեռին քում է: Եւ նա ասէ՝ Գաւազան: 3 Եւ ասէ. Ընկեա զդա ի գետին: Եւ ընկեց զնա ի գետին: Եւ եղեւ աւձ, եւ փախեաւ Մովսէս ի նմանէն: 4 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Զգեա զձեռն քո՝ եւ բուռն հար զտտանէն: Եւ ձգեաց Մովսէս զձեռն իւր, եւ բուռն եհար զտտանէն. եւ եղեւ գաւազան ի ձեռին նորա: 5 Զի հաւատասցեն քեզ՝ թէ երեւեալ է քեզ Տէր Աստուած հարցն նոցա. Աստուած Աբրաամու, եւ Աստուած Սահակայ, եւ Աստուած Յակոբայ: 6 Եսէ ցնա դարձեալ Տէր. Արկ զձեռն քո ի ծոց քո: Եւ արկ զձեռն իւր ի ծոց իւր, եւ եհան զնա ի ծոցոյ իւրմէ, եւ եղեւ ձեռն նորա բորոտ իբրեւ զձին: 7 Եւ ասէ ցնա՝ Արկ զձեռն քո ի ծոց քո: Եւ արկ զձեռն իւր ի ծոց իւր: Եւ եհան զնա ի ծոցոյ իւրմէ, եւ դարձեալ անդրէն ի նոյն հաստատեցաւ ի գոյն մարմնոյ իւրոյ: 8 Եթէ ոչ հաւատայցեն քեզ՝ եւ ոչ լուիցեն ձայնի առաջնոյ նշանին, հաւատասցեն քեզ ձայնի երկրորդի նշանիդ: 9 Եւ եղիցի եթէ ոչ հաւատասցեն երկոցունց նշանացդ այդոքիկ, եւ ոչ լուիցեն ձայնի քում, առցես դու ի ջրոյ գետոյն՝ եւ հեղցես ի ցամաքի. եւ եղիցի ջուրն՝ զոր առնուցուս ի գետոյն, արիւն ի ցամաքին: 10 Եւ ասէ Մովսէս ցՏէր. Աղաչեմ զքեզ Տէր, չեմ բաւական, որպէս թէ յերկրէ եւ յեռանտէ, եւ ոչ յորմէհետէ սկսար խաւսել ընդ ծառայի քում. զի նրբաձայն եւ ծանրալեզու եմ ես: 11 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ով ետ բերան մարդոյ, կամ ով արար զխուլն եւ զհամբ, զականին եւ զկոյր, ոչ ապաքեն է՞ս Աստուած: 12 Եւ արդ՝ երթ, եւ ես բացից զբերան քո. եւ խելամուտ արարից զքեզ՝ զոր պարտ իցէ խաւսել: 13 Եւ ասէ. Աղաչեմ զքեզ Տէր, առ քեզ ի ձեռն զայլ ոք զաւրաւոր՝ զոր առաքիցես: 14 Եւ բարկացաւ Տէր սրտմտութեամբ ի վերայ Մովսէսի՝ եւ ասէ. Ո՞չ աւանիկ կայ Ահարոն եղբայր քո Ղեւուսացի. զիտեմ զի խաւսելով խաւսեցի նա ընդ քեզ: Եւ ահա նա ելցէ ընդ առաջ քո, եւ ի տեսանելն զքեզ բերկրեցի ի միտս իւր: 15 Եւ խաւսեցիս ընդ նմա, եւ տացես զպատգամս իմ ի բերան նորա. եւ ես բացից զբերան քո եւ զբերան նորա, եւ խելամուտ արարից զձեզ՝ զի՞նչ առնիցէք: 16 Եւ նա խաւսեցի առ ի քէն ընդ ժողովրդեանն: Եւ նա եղիցի քեզ բերան. եւ դու եղիցես նմա յաստուածակոյս կողմանէ: 17 Եւ ըզգաւազանդ որ դարձաւ յաւձ՝ առցես ի ձեռին քում, որով արասցես նշանս: 18 Գնաց Մովսէս՝ եւ դարձաւ առ Յոթոր աներ իւր՝ եւ ասէ ցնա, Դարձայց եւ երթայց առ եղբարս իմ որ յԵգիպտոս, եւ տեսից, թէ տակաւին կենդանի՞ իցեն: Եւ ասէ Յոթոր ցՄովսէս. Ողջ երթ:

ԺԱ 19 Եւ յետ աւուրցն բազմաց այնոցիկ վախճանեցաւ արքայն Եգիպտացոց: Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս ի Մադիամ. Գնա եւ երթ յԵգիպտոս, զի մեռան ամենայն արք որ խնդրէին զանձն քո: 20 Եւ առեալ Մովսէսի զկին իւր եւ զմանկունս իւր, եւ եհան զնոսա ի գրաստս, եւ դարձաւ յԵգիպտոս: Առ Մովսէս զգաւազանն որ յԱստուծոյ ի ձեռին իւրում: 21 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Յերթալդ քո եւ ի դառնալդ յԵգիպտոս. տեսցիր

զամենայն նշանս զոր ետու ի ձեռս քո՝ արասցես առաջի փարաւոնի. եւ ես խստացուցից զսիրտ նորա, եւ ոչ արձակեցէ զժողովուրդ իմ: 22 Եւ դու ասասցես ցփարաւոն. Այսպէս ասէ Տէր. Որդի անդրանիկ իմ Իսրայէլ: 23 Ասացի ցքեզ՝ արձակեա զժողովուրդ իմ, զի պաշտեցեն զիս. ապա թէ ոչ կամիցիս արձակել զդա, եւ եմ ապաքեն որ սպանանիցեն զորդի քո զանդրանիկ: 24 Եւ եղեւ ի ճանապարհի յիջականս, պատահեաց նմա հրեշտակ Տեառն, եւ խնդրէր սպանանել զնա: 25 Եւ առեալ սեպփովրայի գայլախագ, թլփատեաց զանթլփատութիւն որդւոյն իւրոյ. եւ անկեալ առ ոտս նորա՝ ասէ. Ահա եկաց արիւն թլփատութեան մանկան իմոյ: 26 Եւ գնաց հրեշտակն ի նմանէ. քանզի ասաց՝ Եթէ եկաց արիւն թլփատութեան մանկան իմոյ:

ԺԲ 27 Եւ ասէ Տէր ցԱհարոն. Երթ ընդ առաջ Մովսիսի յանապատն: Եւ գնաց եւ պատահեաց նմա ին լերինն Աստուծոյ. եւ համբուրեաց զնա: 28 Եւ պատմեաց Մովսէս Ահարոնի զամենայն պատգամսն, զոր առաքեաց զնա Տէր. եւ զամենայն նշանսն զոր պատուիրեաց նմա: 29 Գնացին Մովսէս եւ Ահարոն եւ ժողովեցին զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի: 30 Եւ խաւսեցաւ Ահարոն զամենայն պատգամսն՝ զոր խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի. եւ արար նշանս առաջի ժողովրդեանն: 31 Եւ հաւատաց ժողովուրդն եւ ուրախ եղեւ, զի արար Աստուած այց որդւոցն Իսրայէլի. եւ զի հայեցաւ ի նեղութիւն նոցա: Խոնարհեցաւ ժողովուրդն եւ երկիր եպագ:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

ԺԳ 1 Եւ ապա մտին Մովսէս եւ Ահարոն առաջի փարաւոնի, եւ ասեն ցնա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Արձակեա զժողովուրդ իմ, զի արասցես ինձ տաւն յանապատի: 2 Եւ ասէ փարաւոն. Ո՞վ է նա, որում լրւայց ձայնի նորա արձակել զորդիսն Իսրայէլի: Ոչ գիտեմ զՏէրն՝ եւ զԻսրայէլ ոչ արձակեմ: 3 Եւ ասեն ցնա. Աստուածն Եբրայեցւոց կոչեաց զմեզ առ ինքն. արդ՝ երթիցուք երից աւուրց ճանապարհ յանապատն, զի զոհեցուք Տեառն Աստուծոյ մերում. գուցէ պատահիցէ մեզ մահ կամ սպանումն: 4 Եւ ասէ ցնոսա արքայն Եգիպտացւոց. Ընդ է՛ր դու Մովսէս եւ Ահարոն խափանէք զժողովուրդն ի գործոյ իւրեանց. երթայք յիւրաքանչիւր գործ իւր: 5 Եւ ասէ փարաւոն. Ահա բազմանայ յոյժ ժողովուրդն յերկրիս. արդ՝ մի հանդարտեցուցուք զնոսա ի գործոյ: 6 Եւ հրամայեաց փարաւոն յաւուր յայնմիկ գործավարաց ժողովրդեանն, եւ դպրաց նորա, ասէ. 7 Մի եւս յաւելուցուք տալ յարդ ժողովրդեանն յաղիւսարկութիւն, որպէս յերէկն եւ յեռանտ: Ինքեանք երթիցեն եւ ժողովեցեն իւրեանց յարդ: 8 Եւ զսակ աղիւսարկին որպէս գործէին հանապազ՝ արկէք ի վերայ նոցա. մի հատանիցէք ինչ անտի. զի դատարկեցան, եւ վասն այնորիկ աղաղակեն՝ եւ ասեն. Երթիցուք զոհեցուք Աստուծոյ մերում: 9 Ծանրացի գործ մարդկանն, եւ այնմ հոգացեն. եւ մի հոգացեն ի բանս տարապարտս: 10 Եւ ստիպէին զնոսա գործավարք ժողովրդեանն՝ եւ դպիրք նորա. եւ խաւսէին ընդ ժողովրդեանն եւ ասէին. Այսպէս ասէ փարաւոն, ոչ եւս տաց ձեզ յարդ. 11 դուք ձեզն երթայք ժողովեցէք ձեզ յարդ՝ ուստի եւ գտանիցէք. զի ոչ թողասցի ձեզ ի սակէն ձերմէ՝ եւ ոչ ինչ: 12 Եւ սփռեցաւ ժողովուրդն ընդ ամենայն երկիրն Եգիպտացւոց ժողովել եղեզն՝ առ ի յարդ: 13 Եւ գործավարքն ստիպէին զնոսա եւ ասէին. Բովանդակեցէք զգործն ձեր ըստ հանապազորդ սակին, որպէս մինչ յարդն տային ձեզ: 14 Եւ տանջեցան դպիրք ազգի որդւոցն Իսրայէլի, որ կային ի վերայ նոցա ի վերակացուացն փարաւոնի: Զի ասէին, թէ ընդ է՛ր ոչ բովանդակեցէք զսակ աղիւստյն ձերոյ որպէս յերէկն եւ յեռանա՝ եւ զայսր աւուրդ: 15 Եւ մտեալ դպրաց որդւոցն Իսրայէլի՝ բողոք կալան առաջի փարաւոնի եւ ասեն. Ընդ է՛ր առնես այսպէս ընդ ծառայս քո: 16 Յարդ ոչ տան ծառայից քոց, եւ զաղիւսն հրամայեն մեզ գործել. եւ ահա ծառայք քո ի տանջանս են. բուռն առնես ժողովրդեան քում: 17 Եւ ասէ ցնոսա. Դատարկ էք պարապորդ էք. վասն այնորիկ ասէք՝ երթիցուք զոհեցուք Աստուծոյ մերում: 18 Արդ՝ երթայք գործեցէք. քանզի յարդ ոչ ոք տայ ձեզ: Եւ զսակ աղիւստյն բովանդակ տայցէք:

ԺԴ 19 Տեսանէին դպիրք որդւոցն Իսրայէլի զանձինս իւրեանց ի չարչարանս՝ եւ ասէին. Ոչ ոք թողու մեզ զսակ հանապազորդ աղիւսաթուին: 20 Պատահեցին Մովսիսի եւ Ահարոնի, զի զային հանդէպ նոցա ելեալք յերեսաց փարաւոնի. 21 եւ ասեն ցնոսա. Տեսցէ Աստուած, եւ դատեցի զձեզ. զի զարշեցուցէք զհոտ մեր առաջի փարաւոնի, եւ առաջի ծառայից նորա. տալ սուր ի ձեռին նորա կոտորել զմեզ: 22 Դարձաւ Մովսէս առ Տէր՝ եւ ասէ. Տէր, ընդ է՛ր չարչարեցէր զժողովուրդն քո. եւ ընդ է՛ր առաքեցէր զիս: 23 Եւ յորմէ

հետէ մտի առ փարաւոն խաւսել յանուն քո, չարչարեաց զժողովուրդն: Եւ փրկելով ոչ փրկեցեր զժողովուրդն քո:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ
ԳԼՈՒԽ Զ

1 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Այժմ տեսցես զինչ արարից ընդ փարաւոն. զի հզար ձեռամբ արձակեցէ ըզդոսա, եւ բարձրացեալ բազկաւ հանցէ զդոսա յերկրէ իւրմէ: 2 Խաւսեցաւ Աստուած ընդ Մովսիսի, եւ ասէ ցնա. Ես եմ Տէր. 3 եւ երեւեցայ Աբրաամու, Սահակայ եւ Յակոբայ. Աստուած նոցա եմ, եւ անուն իմ Տէր. եւ ոչ յայտնեցի նոցա: 4 Եւ հաստատեցից զուխտ իմ առ նոսա. տալ նոցա զերկիրն Քանանացոց՝ ուր պանդխտեցան: 5 Եւ ես լուայ հեծութեան որդւոցն Իսրայէլի զոր Եգիպտացիք ծառայեցուցանեն. եւ յիշեցի զուխտն ձեր: 6 Երբ խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի, եւ ասացես. Ես եմ Տէր. եւ հանից զձեզ ի բռնութենէ Եգիպտացոց, եւ փրկեցից զձեզ ի ծառայութենէ դոցա, եւ ապրեցուցից զձեզ բարձր բազկաւ եւ մեծամեծ դատաստանաւք: 7 Եւ առից զձեզ ինձ ի ժողովուրդ. եւ եղէց ձեր Աստուած. եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր Աստուած ձեր, որ հանեմ զձեզ յերկրէ Եգիպտացոց: 8 Եւ տարայց զձեզ յերկիրն՝ յոր ձգեցի զձեռն իմ տալ զնա Աբրաամու Սահակայ եւ Յակոբայ. եւ տաց զնա ձեզ վիճակաւ, զի ես եմ Տէր: 9 Խաւսեցաւ Մովսէս այնպէս ընդ որդիսն Իսրայէլի, եւ ոչ անսացին նմա ի կարճատւութենէ, եւ ի խիստ գործոյն:

ԺԵ 10 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 11 Մուտ խաւսեաց ընդ փարաւոնի արքային Եգիպտացոց. զի արձակեցէ զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց: 12 Խաւսեցաւ Մովսէս առաջի Տեառն եւ ասէ. Ահա որդիքն Իսրայէլի ոչ լուան ինձ. եւ զիա՞րդ լսիցէ ինձ փարաւոն. եւ ես չեմ խաւսաւոյ որ: 13 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի. եւ ետ նոցա հրաման առ որդիսն Իսրայէլի, եւ առ փարաւոն արքայ Եգիպտացոց. հանել զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց: 14 Եւ այս են նահապետք տանց ազգաց նոցա. որդիք Ռուբինի անդրանկանն Իսրայէլի. Ենոք, եւ Փաղղուս, Ասրոն, եւ Քարմի: Այս ցեղ՝ Ռուբինի: 15 Եւ որդիք Շմաւոնի. Յամուէլ, եւ Յամին, եւ Ահովդ, եւ Յաքին, եւ Սահառ, եւ Սաւուդ որ ի Փիւնիկեցոյ անտի էր: Այս ցեղք են որդւոցն Շմաւոնի: 16 Եւ այս անուանք են որդւոցն Ղեւեայ, ըստ ազգս իւրեանց. Գեթսոն, Կահաթ, եւ Մերարի: Եւ ամբ կենաց Ղեւեայ հարիւր երեսուն եւ եւթն ամ: 17 Եւ այս են որդիք Գեթսոնի. Ղոբենի, եւ Սեմէի. տունք նահապետաց նոցա: 18 Եւ որդիք Կահաթու. Ամրամ, եւ Սահառ, եւ Քեբրոն, եւ Ոզիէլ. եւ ամբ կենաց Կահաթու, հարիւր եւ երեսուն եւ երեք ամ: 19 Եւ որդիք Մերարեայ. Մոովրի եւ Մովսի. այս են տունք նահապետաց Ղեւեայ ըստ ազգաց իւրեանց: 20 Եւ առ Ամրամ զՅովքաբեթ դուստր եղբար հար իւրոյ իւր ի կնութեան: Եւ ծնաւ նմա զԱհարոն, եւ զՄովսէս, եւ զՄարիամ քոյր նոցա. եւ ամբ Ամրամայ հարիւր եւ երեսուն եւ եւթն ամ: 21 Եւ որդիք Սահառայ. Կորիս, եւ Նազեբ, եւ Ջեքրի: 22 Եւ որդիք Ոզիէլայ. Միսայէլ, եւ Եղիսափան, եւ Սեթրի: 23 Եւ առ Ահարոն զԵղիսաբեթ՝ դուստր Ամինադաբայ զքոյր Նաաթոնի իւր կնութեան. եւ ծնաւ նմա զՆաբադ, եւ զԱբիուդ, եւ զԵղիազար, եւ Ջիթամար: 24 Եւ որդիք Կորիսայ. Ասիր, եւ Եղկանայ, եւ Բիասափ. սոքա են ազգք Կորիսայ: 25 Եւ Եղիազար Ահարոնեան առ ի դստերաց անտի Փուտիէլի իւր կնութեան, եւ ծնաւ նմա զՓենէէս: Այս են իշխանք նահապետաց Ղեւուացոցն ըստ ազգս իւրեանց: 26 Եւ այս են Ահարոն եւ Մովսէս, ցորս ասաց Աստուած՝ հանել զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց հանդերձ զաւրութեամբ իւրեանց: 27 Եւ սոքա են որ վիճէին ընդ փարաւոնի արքային Եգիպտացոց, հանել զորդիսն Իսրայէլի յԵգիպտոսէ: Այս է Մովսէս եւ Ահարոն. 28 յաւուր յորում խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի յերկրին Եգիպտացոց: 29 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. Ես եմ Տէր: Խաւսեաց ընդ փարաւոնի արքային Եգիպտացոց զամենայն ինչ զոր ասեմ քեզ: 30 Եւ ասէ Մովսէս առաջի Տեառն. Ահաւասիկ ես նրբաձայն եմ. եւ զիա՞րդ լսիցէ ինձ փարաւոն:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ
ԳԼՈՒԽ Է

1 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ահա ետու զքեզ Աստուած փարաւոնի. եւ Ահարոն եղբայր քո եղիցի քեզ մարգարէ: 2 Դու խաւսեցիս ընդ նմա զամենայն ինչ՝ զոր պատուիրեմ քեզ: Եւ Ահարոն եղբայր քո խաւսեցի ընդ փարաւոնի, արձակել զորդիսն Իսրայէլի յերկրէ իւրմէ: 3 Եւ ես խստացուցից զսիրտն փարաւոնի. զի

յաճախեցից զնշանս իմ եւ զարուեստս յերկրիդ Եգիպտացոց. 4 եւ ոչ լուիցէ ձեզ փարաւոն: Եւ արկից զձեռն իմ յԵգիպտոս. եւ հանից հանդերձ զարութեամբ իմով զժողովուրդ իմ, զորդիսն Իսրայէլի յերկրէդ Եգիպտացոց, մեծաւ վրէժինդութեամբ: 5 Եւ ծանիցեն Եգիպտացիքն, թէ ես եմ Տէր. եւ ձգեցից զձեռն իմ յԵգիպտոս, եւ հանից զորդիսն Իսրայէլի ի միջոյ նոցա: 6 Եւ արարին Մովսէս եւ Ահարոն. որպէս պատուիրեաց նոցա Տէր, նոյնպէս եւ արարին:

ԺԶ 7 Եւ Մովսէս էր ամաց ութսնից. եւ Ահարոն էր որդի ամաց ութսուն եւ երից, յորժամ խաւսեցան ընդ փարաւոնի: 8 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի՝ եւ ասէ. 9 Եթէ խաւսիցի ընդ ձեզ փարաւոն՝ եւ ասացէ. Տուք մեզ նշան կամ արուեստ, ասացեսցէ ցԱհարոն եղբայր քո. Առ դու զգաւազանդ, եւ ընկեալ զդա ի գետին առաջի փարաւոնի եւ ծառայից նորա, եւ եղիցի վիշապ:

ԺԷ 10 Մոյն Մովսէս եւ Ահարոն առաջի փարաւոնի, եւ արարին այնպէս, որպէս պատուիրեաց նոցա Տէր: Եւ ընկէց Ահարոն զգաւազանն առաջի փարաւոնի եւ առաջի ծառայից նորա, եւ եղէն վիշապ: 11 Եւ կոչեաց փարաւոն զիմաստունս Եգիպտացոց եւ զկախարդս. եւ արարին գէտքն Եգիպտացոց կախարդութեամբ իւրեանց նոյնպէս: 12 Եւ ընկէց իւրաքանչիւր ոք զգաւազան իւր եւ եղէն վիշապք: Եւ եկուլ զաւազանն Ահարոնի զգաւազանս նոցա: 13 Եւ կարծրացաւ սիրտն փարաւոնի, եւ ոչ լուաւ նոցա՝ որպէս խաւսեցաւ Տէր:

ԺԸ ա 14 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Կարծրացեալ է սիրտն փարաւոնի չարձակել զժողովուրդն: 15 Երթ առ փարաւոն ընդ առաւառն. ահա նա ելանէ ի ջուրն, եւ կացցես հանդէպ նորա առ եզերք գետոյն. եւ զգաւազանն որ դարձաւ յաւձ՝ առցես ի ձեռնն քում: 16 Եւ ասացես ցնա. Տէր Աստուած Եբրայեցոց առաքեաց զիս առ քեզ՝ եւ ասէ. Արձակեալ զժողովուրդ իմ զի պաշտեցեն զիս յանապատի. եւ ահա ոչ լուար ինձ մինչեւ ցայժմ: 17 Այսպէս ասէ Տէր. Այլ դու գիտացես՝ թէ ես եմ Տէր: Ահաւասիկ ես հարկանեմ զաւազանաւս որ ի ձեռնն իմում է՝ զջուր գետոյդ, եւ դարձցի յարիւն: 18 Եւ ձկունք որ ի գետ այդր են, սատակեցին, եւ նեխեցի գետդ. եւ ոչ կարացցեն Եգիպտացիք ըմպել ջուր ի գետոյ այտի: 19 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ասա ցԱհարոն. Առ զգաւազանդ եւ ձգեալ զձեռն քո ի վերայ ջուրցդ Եգիպտոսի, եւ ի վերայ գետոց նոցա. եւ ի վերայ լճաց նոցա, եւ ի վերայ խաղից նոցա, եւ ի վերայ ջրակուտաց նոցա. եւ եղիցի արիւն: Եւ եղէն արիւն յամենայն երկրին Եգիպտացոց, ի փայտս եւ ի քարինս: 20 Եւ արարին Մովսէս եւ Ահարոն՝ որպէս եւ պատուիրեաց նոցա Տէր. եւ վերացուցեալ զգաւազանն իւր՝ եհար զջուր գետոյն առաջի փարաւոնի եւ առաջի ծառայից նորա: Եւ դարձոյց զամենայն ջուրս գետոյն յարիւն: 21 Եւ ձկունք որ ի գետ ի անդ էին՝ սատակեցան, եւ նեխեցաւ գետն. եւ ոչ կարէին Եգիպտացիքն ըմպել ջուր ի գետոյ անտի: Եւ էր արիւն յամենայն երկիրն Եգիպտացոց: 22 Եւ արարին այնպէս եւ գէտքն Եգիպտացոց կախարդութեամբ իւրեանց: Եւ խստացաւ սիրտն փարաւոնի, եւ ոչ լուաւ նոցա՝ որպէս ասաց Տէր: 23 Դարձաւ փարաւոն եւ եմուտ ի տուն իւր եւ ոչ հաստատեաց զմիտս իւր եւ ոչ այնու եւս: 24 Եւ փորեցին ամենայն Եգիպտացիքն ջուրջ զգետով ջուր ըմպելոյ. եւ ոչ կարէին ըմպել ջուր ի գետոյն: 25 Եւ լցան աւուրք եւթն յետ հարկանելոյ Տեառն զգետն:

ԳԻՐՔ ԵԼԻԺ

ԳԼՈՒԽ Ը

ԺԹ ք 1 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Մուտ առ փարաւոն՝ եւ ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր. Արձակեալ զժողովուրդ իմ, զի պաշտեցեն զիս: 2 Ապա թէ ոչ կամիս դու արձակել. ահա ես հարից զամենայն սահմանս քո գորտիս: 3 Եւ բղիսեցէ գետդ գորտ. եւ ելեալ մտանիցեն ի տունս քո, եւ ի շտեմարանս սենեկաց քոց, եւ ի գահոյս քո, եւ ի տունս ծառայից քոց, եւ ժողովրդեան քո. եւ ի թոնիր քո, եւ ի զանգուածս քո: 4 Եւ ի վերայ քո, եւ ի վերայ ժողովրդեան քո, եւ ի վերայ ծառայից քոց ելանիցեն գորտք: 5 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ասա ցԱհարոն եղբայր քո. Ձգեալ ձեռամբ քո զգաւազանդ քո ի վերայ գետոյն, եւ ի վերայ ջրադարձից, եւ ի վերայ խաղից. եւ հանցես գորտ ի վերայ երկրիդ Եգիպտացոց: 6 Եւ ձգեաց Ահարոն զձեռն իւր ի վերայ ջրոց Եգիպտացոցն, եւ եհան գորտ: Ել գորտն եւ ծածկեաց զերկիրն Եգիպտացոց: 7 Արարին նոյնպէս եւ գէտքն Եգիպտացոց կախարդութեամբքն իւրեանց. եւ հանին գորտ յերկիրն Եգիպտացոց: 8 Կոչեաց փարաւոն զՄովսէս եւ զԱհարոն՝ եւ ասէ. Աղաւթս արարէք առ Տէր, եւ ի բաց արասցէ զգորտս յինէն՝ եւ ի ժողովրդենէ իմմէ. եւ արձակեցից զժողովուրդդ, եւ զոհեցեն Տեառն: 9 Եւ ասէ

Մովսէս ցփարաւոն. Ժամ դիր ինձ, առ ե՞րբ արարից աղաւթս վասն քո, եւ ծառայից քոց՝ եւ ժողովրդեան քոյ. սատակել զգորտդ ի քէն եւ ի ժողովրդէնէ քումմէ, եւ ի տանց ձերոց. բայց միայն ի գետ անդր մնասցեն: 10 Եւ նա ասէ. Առ վաղիւ: Եւ սա ասէ. Որպէս ասացերդ եղիցի. զի զիտասցես եթէ չիք այլ ոք բաց ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ: 11 Եւ բարձցին գորտքն ի քէն եւ ի տանց քոց, եւ ի ծառայից քոց, եւ ի ժողովրդէնէ քումմէ, բայց միայն ի գետ անդր մնասցեն: 12 Եւ ելին Մովսէս եւ Ահարոն ի փարաւոնէ: Եւ աղաղակեաց Մովսէս առ Տէր՝ վասն ժամադրութեան գորտոյն, որպէս ժամադիր եղել փարաւոնի: 13 Եւ արար Տէր՝ որպէս եւ ասացն Մովսէս. եւ սատակեցաւ գորտն ի տանց եւ ի սրահից եւ յանդոց: 14 Եւ ժողովեցին զնոսա կոյտս կոյտս. եւ նեխեցաւ երկիրն: 15 Իբրեւ ետես փարաւոն թէ եղել դիւրութիւն, ծանրացաւ սիրտ նորա. եւ ոչ լուաւ նոցա՝ որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր:

Ի գ 16 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ասա ցԱհարոն, թէ ձգեա ձեռամբ քով զգաւազանդ եւ հար զհող երկրիդ: Եւ եղիցի մուն ի մարդ եւ յանասուն, եւ յամենայն երկիրդ Եգիպտացոց: 17 Եւ արարին այնպէս. ձգեաց Ահարոն ձեռամբ իւրով զգաւազանն եւ եհար զհող երկրին: Եւ եղել մուն՝ ի մարդ եւ յանասուն, եւ յամենայն հող երկրին Եգիպտացոց: 18 Արարին նոյնպէս եւ գէտքն Եգիպտացոց կախարդութեամբքն իւրեանց հանել մուն, եւ ոչ կարէին: Եւ եղել մուն ի մարդ եւ յանասուն: 19 Եւ ասեն գէտքն ցփարաւոն. Մատն Աստուծոյ է այդ: Եւ խստացաւ սիրտն փարաւոնի. եւ ոչ լուաւ նոցա՝ որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր:

ԻԱ դ 20 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Կանխեա ընդ առաւաւտն եւ կաց առաջի փարաւոնի. եւ ահա նա ելանէ ի ջուր անդր: Եւ ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր. Արձակեա զժողովուրդդ իմ զի պաշտեսցեն զիս: 21 Ապա թէ ոչ կամիցիս արձակել զժողովուրդդ իմ. Ահա ես առաքեմ ի վերայ քո՝ եւ ի վերայ ծառայից քոց, եւ ի վերայ ժողովրդեան քոյ, եւ ի վերայ տանց ձերոց շանաճանձ: Եւ լցցին տունք Եգիպտացոցդ շանաճանձիւ. եւ երկիրն յորում իցեն ի նմա: 22 Եւ սքանչելի արարից յաւուրն յայնմիկ զերկիրն Գեսեմ, յորում ժողովուրդն իմ իցէ. եւ մի լիցի անդ շանաճանձ. զի զիտասցես թէ ես եմ Տէր. տէր ամենայն երկրի: 23 Եւ տաց խտրոց ի մէջ ժողովրդեան իմոյ՝ եւ ի մէջ ժողովրդեան քոյ: Եւ ի վաղիւ եղիցին շանաճանձդ այդ ի վերայ երկրիդ: 24 Եւ արար Տէր այնպէս. եւ եկն շանաճանձ բազում ի տունս փարաւոնի, եւ ի տունս ծառայից նորա. եւ յամենայն երկիրն Եգիպտացոց: Եւ սատակեցաւ երկիրն ի շանաճանձէ անտի: 25 Եւ կոչեաց փարաւոն զՄովսէս եւ զԱհարոն, եւ ասէ. Երթայք զոհեցէք Տեառն Աստուծոյ ձերում աստէն ի սմին երկրիս: 26 Եւ ասէ Մովսէս. Չէ մարթ այդմ լինել եթէ զգարշելիս Եգիպտացոցդ զոհիցեմք Տեառն Աստուծոյ մերում: Քանզի եթէ զոհիցեմք զգարշելիս Եգիպտացոցդ առաջի նորա, քարկոծ առնեն զմեզ: 27 Այլ երթիցուք երեքարեայ ճանապարհ յանապատ, եւ զոհեսցուք Տեառն Աստուծոյ մերում, որպէս եւ ասաց մեզ Տէր: 28 Եւ ասէ փարաւոն. Ես արձակեմ զձեզ, եւ զոհեսցիք Տեառն Աստուծոյ ձերում յանապատի. այլ մի ուրեք հեռի ձգիցիք երթալ: Եւ արդ՝ աղաւթս արարէք վասն իմ առ Տէր: 29 Եւ ասէ Մովսէս. Ես ելից ի քէն, եւ աղաւթս արարից առ Աստուած, եւ փարատեսցէ շանաճանձդ ի փարաւոնէ, եւ ի ծառայից իւրոց, եւ ի ժողովրդէնէ իւրմէ՝ վաղիւ: Բայց մի եւս խաբեսցէ փարաւոն առ ի չարձակելոյ զժողովուրդդ զոհել Տեառն: 30 Եւ Մովսէս ի փարաւոնէ. եւ եկաց յաղաւթս առ Աստուած: 31 Եւ արար Տէր՝ որպէս ասացն Մովսէս. եւ փարատեաց շանաճանձն ի փարաւոնէ եւ ի ծառայից նորա, եւ ի ժողովրդէնէ նորա. եւ ոչ մնաց եւ ոչ մի: 32 Եւ ծանրացոյց փարաւոն զսիրտ իւր ի ժամանակին յայնմիկ. եւ ոչ կամեցաւ արձակել զժողովուրդն:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Թ

ԻԲ ե 1 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Մուտ առ փարաւոն եւ ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուածն Եբրայեցոց. Արձակեա զժողովուրդդ իմ զի պաշտեսցեն զիս: 2 Ապա թէ ոչ կամիս արձակել զժողովուրդդ իմ, այլ տակաւին ունիցիս զդա: 3 Ահա ձեռն Տեառն եղիցի ի խաշինս քո որ ի դաշտի են, եւ ի ձիս, եւ յէշս եւ յուղտս, եւ յարջառ, եւ յոչխար՝ մահու մեծաւ յոյժ: 4 Եւ արարից եւ սքանչելիս ի մէջ խաշանցն Եգիպտացոց, եւ ի մէջ խաշանցն Իսրայելի. եւ ոչ ծախեսցի յամենայն որդւոցն Իսրայելի կոինչն: 5 Եւ ժամանակեաց Աստուած եւ ասէ. Վաղիւ արասցէ քեզ Տէր զբանդ զայդ՝ ի վերայ երկրիդ: 6 Եւ արար Տէր զբանն զայն ի վաղիւ անդր: Եւ սատակեցաւ ամենայն անասուն Եգիպտացոցն. բայց յանասնոց որդւոցն Իսրայելի ոչ ծախեցաւ՝ եւ ոչ ինչ: 7 Իբրեւ ետես փարաւոն, թէ ոչ ծախեցաւ յանասնոց որդւոցն Իսրայելի եւ ոչ ինչ. ծանրացաւ սիրտ նորա, եւ ոչ արձակեաց զժողովուրդն:

ԻԳ զ 8 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի՝ եւ ասէ. Առէք դուք լի ձեռաւք ձերովք մոխիր հնոցի, եւ ցանեցէ՛ զայն Մովսէս ընդ երկինս առաջի փարաւոնի՝ եւ առաջի ծառայից նորա. 9 եւ եղիցի փռօն ընդ ամենայն երկիրդ Եգիպտացոց: Եւ եղիցի ի մարդ եւ յանասուն կեղ, եւ եռասցեն խաղաւարտք ի մարդ եւ յանասուն յամենայն երկիրդ Եգիպտացոց: 10 Եւ առին զմոխիր հնոցին առաջի փարաւոնի. եւ ցանեաց զայն Մովսէս ընդ երկինս: Եւ եղեւ կեղ եւ խաղաւարտք եռացեալք ի մարդ եւ յանասուն: 11 Եւ ոչ կարէին կախարդքն կալ առաջի Մովսիսի վասն կեղոյն. քանզի եղեւ կեղն եւ ի կախարդսն, եւ յամենայն երկիրն Եգիպտացոց: 12 Եւ խստացոյց Տէր զսիրտն փարաւոնի, եւ ոչ լուաւ նոցա՝ որպէս ասաց Տէր ցՄովսէս:

ԻԴ է 13 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Կանխեա ընդ առաւաւտն, եւ կաց առաջի փարաւոնի, եւ ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Եբրայեցոց. Արձակեա զժողովուրդ իմ զի պաշտեցեն զիւ: 14 Քանզի յայսմ ժամանակի առաքեցից եւ զամենայն պատահարս ի սիրտ քո՝ եւ ծառայից քոց եւ ժողովրդեան քո. զի զհտասցես թէ չիք որ իբրեւ զիս յամենայն երկրի: 15 Քանզի ձգեալ զձեռն իմ հարից զքեզ՝ եւ զժողովուրդ քո մահուամբ, եւ սատակեցիս յերկրէ: 16 Եւ վասն այնորիկ պահեցար, զի ի քեզ ցուցից զգաւրութիւն իմ. եւ զի պատմեցի անուն իմ ընդ ամենայն երկիր: 17 Եւ դու՝ տակաւին թելարկէս զժողովրդեամբ իմով չարչարե՛լ զդոսա: 18 Եւ ես ահա տեղացից վաղիւ յայսմ ժամու կարկուտ սաստիկ յոյժ. որպիսի ոչ եղեւ յԵգիպտոս յաւրէ յորմէ հաստատեցաւ մինչեւ ցայսար: 19 Եւ արդ փութեա ժողովել զանասուն քո, եւ որ ինչ իցէ քո ի դաշտի: Զի ամենայն մարդ եւ անասուն որ գտցի ի դաշտի՝ եւ ոչ մտցէ ի տուն, անկցի ի վերայ նորա կարկուտն՝ եւ սատակեցէ: 20 Որ միանգամ երկեաւ ի բանէն Տեառն ի ծառայիցն փարաւոնի, ժողովեաց զծառայս իւր եւ զանասունս ի տուն: 21 Եւ որ ոչն անսաց ի միտս իւր բանիցն Տեառն, եթող զծառայս իւր՝ եւ զանասուն իւր ի դաշտի: 22 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս՝ Ձգեա զձեռն քո ի յերկինս. եւ եղիցի կարկուտ ի վերայ երկրիդ Եգիպտացոց ի վերայ մարդկան եւ անասնոյ, եւ ի վերայ ամենայն բանջարոյ որ է ի դաշտի երկրիդ Եգիպտացոց: 23 Եւ ձգեաց Մովսէս զձեռն իւր յերկինս. եւ ետ Տէր բարբառս եւ կարկուտ. եւ ընթանայր հուր ընդ երկիրն: Եւ տեղեաց Տէր կարկուտ ի վերայ ամենայն երկրին Եգիպտացոց: 24 Էր կարկուտ եւ հուր բորբոքեալ ի մէջ կարկտին: Եւ կարկուտն սաստիկ էր յոյժ. որպիսի ոչ եղեւ յամենայն երկրին Եգիպտացոց, յորմէ հետէ եղեալ էր ի վերայ նորա ազգ: 25 Եհար կարկուտն յամենայն երկիրն Եգիպտացոց զամենայն որ ինչ էր ի դաշտի՝ ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. եւ զամենայն բանջար որ ի դաշտի էր՝ եհար կարկուտն. եւ զամենայն փայտ որ ի դաշտս՝ մանրեաց: 26 Բայց յերկիրն Գեսեմ, ուր էին որդիքն Իսրայէլի՝ ոչ եղեւ կարկուտ: 27 Եւ առաքեալ փարաւոնի կոչեաց զՄովսէս եւ զԱհարոն՝ եւ ասէ ցնոսա. Մեղայ, այսուհետեւ Տէր արդար է. եւ ես՝ եւ ժողովուրդ իմ ամպարիշտք: 28 Կացէք յաղաթս վասն իմ առ Տէր՝ եւ դադարեցեն ի լինելոյ ձայնքն Աստուծոյ, եւ կարկուտն եւ հուր. եւ արձակեցից զձեզ, եւ ոչ եւս յաւելուցուք մնալ: 29 Եւ ասէ ցնա Մովսէս. Այժմ իբրեւ ելից ըստ քաղաքս, ձգեցից զձեռս իմ առ Աստուած. եւ ձայնքն դադարեցեն, եւ կարկուտն եւ անձրեւ ոչ եւս լիցի. զի ծանիցես թէ Տեառն է երկիր: 30 Եւ դու եւ ծառայք քո՝ զիտեմ թէ չեւ եւս երկերուք ի Տեառնէ Աստուծոյ: 31 Կտան եւ գարին հարաւ. զի գարին յոճ կայր, եւ կտան սերմանացեալ էր: 32 Եւ ցորեանն եւ հաճար ոչ հարան. զի անագան էին: 33 Եւ ել Մովսէս ի փարաւոնէ արտաքս քան զքաղաքն, եւ ձգեաց զձեռն իւր առ Տէր. եւ դադարեցին ձայնքն եւ կարկուտն. եւ անձրեւ ոչ եւս կաթեաց յերկիր: 34 Իբրեւ ետես փարաւոն եթէ դադարեաց անձրեւն եւ կարկուտ եւ ձայնքն, յաւել ի մեղանչել. եւ ծանրացոյց զսիրտ իւր եւ զծառայից իւրոց: 35 Եւ խստացաւ սիրտն փարաւոնի՝ եւ ոչ արձակեաց զորդիսն Իսրայէլի՝ որպէս խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն Մովսիսի:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ժ

ԻԵ ը 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. Մուտ առ փարաւոն՝ զի ես խստացուցի զսիրտ նորա եւ զսիրտ ծառայից նորա. զի կարգաւ եկեցեն նշանքն իմ ի վերայ նոցա: 2 Որպէս զի պատմիցէք յականջս որդւոց ձերոց, եւ որդւոց որդւոց ձերոց, որչափ խաղացի ես ընդ Եգիպտացիսդ. եւ զնշանս իմ զոր արարի ի նոսա. եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր: 3 Մտին Մովսէս եւ Ահարոն առաջի փարաւոնի, եւ ասեն ցնա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուածն Եբրայեցոց. Մինչեւ յե՛րբ ոչ կամիցիս ամաչել յինէն, արձակեա զժողովուրդ իմ զի պաշտեցեն զիւ: 4 Ապա թէ ոչ կամիցիս դու արձակել զժողովուրդ իմ, ահաւասիկ ես ածից ի տոյն ժամու

վաղի մարախ սաստիկ ի վերայ ամենայն սահմանաց քոց: 5 Եւ ծածկեցէ զամենայն երեսս երկրիդ. եւ ոչ կարիցես տեսանել զերկիր: Եւ կերիցէ զամենայն նշխարսն զոր եթող ձեզ կարկուտն. եւ կերիցէ զամենայն փայտ բուսեալ ձեզ ի վերայ երկրի: 6 Եւ լցցին տունք քո, եւ տունք ծառայից քոց. եւ ամենայն տունք յամենայն երկրիդ Եգիպտացոց. զոր ոչ երբէք տեսին հարք ձեր, եւ ոչ հաւք նոցա, յորմէ արեւ եղեն յերկրի մինչեւ ցայսաւր: Եւ խոյս տուեալ՝ ել ի փարաւոնէ: 7 Ասեն ցնա ծառայքն փարաւոնի. Մինչեւ ե՞րբ իցէ մեզ խոչոյ այդ. արձակեա զմարդիկն՝ զի պաշտեցեն զՏէր Աստուած իւրեանց. եթէ զհտէ լ կամիցիս՝ զի կորեաւ Եգիպտոս: 8 Եւ դարձուցին զՄովսէս եւ զԱհարոն առ փարաւոն. եւ ասէ ցնոսա. Երթայք պաշտեցէք զՏէր Աստուած ձեր. բայց ո՞վ եւ ով իցեն որ երթայցեն: 9 Եւ ասէ Մովսէս. Երիտասարդաւք հանդերձ՝ եւ ծերովք մերովք երթիցուք. ուստերաւք եւ դստերաւք մերովք. արջառով եւ ոչխարով մերով երթիցուք. զի տաւն է Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 10 Եւ ասէ ցնոսա. Եղիցի այդպէս. Տէր ընդ ձեզ. քանզի արձակեմ զձեզ, միթէ եւ զստացուածս ձեր: Տեսանէ՞ք զի չարիք կան ի ձեզ: 11 Մի այդպէս. այլ երթիցեն արք եւ եթ, եւ պաշտեցեն զԱստուած. քանզի զայդ իսկ խնդրէիք դուք: Եւ հանին գնոսա յերեսաց փարաւոնի: 12 Եւ ասէ Տէր զՄովսէս. Ձգեա զձեռն քո ի վերայ երկրիդ Եգիպտացոց, եւ ելցէ մարախ ի վերայ երկրիդ Եգիպտացոց, եւ կերիցէ զամենայն բանջար երկրիդ. եւ զամենայն պտուղ ծառոց զոր եթող կարկուտն: 13 Եւ ամբարձ Մովսէս զձեռն իւր յերկինս. եւ ած Տէր հողմ հարաւոյ յերկիր գտին ամենայն եւ զգիշերն ամենայն: Իբրեւ առաւուտ եղեւ, եւ հողմ հարաւոյ առ զմարախն, 14 եւ եհան յամենայն երկիրն Եգիպտացոց. եւ դադարեցոյց ի վերայ ամենայն սահմանացն Եգիպտացոց: Յառաջ քան զայն ոչ եղեւ այնպիսի մարախ. եւ յետ այնորիկ ոչ եղեւ այնպիսի: 15 Եւ ծածկեաց զամենայն երեսս երկրին. եւ ապականեցաւ երկիրն. եւ եկեր զամենայն բանջար երկրին. եւ զամենայն պտուղ ծառոց, ուր մնաց ի կարկտէ անտի. եւ ոչ մնաց կանաչ, ոչ ի ծառս եւ ոչ յամենայն բանջար դաշտի յամենայն երկրին Եգիպտացոց: 16 Եւ փութացաւ փարաւոն կոչել զՄովսէս եւ զԱհարոն եւ ասէ. Մեղայ առաջի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ եւ ձեզ: 17 Արդ՝ ներեցէք այսմ եւս յանցանաց իմոց. եւ աղաչեցէք առ Տէր Աստուած ձեր, եւ փարատեցէ յինէն զմարախս զայս: 18 Եւ ել Մովսէս ի փարաւոնէ. եւ եկաց յաղաւթս առ Աստուած: 19 Եւ դարձոյց Տէր հողմ սաստիկ ի ծովէ, եւ առ զմարախն եւ ամաց ի ծովն Կարմիր. եւ ոչ մնաց մարախ յամենայն երկիրն Եգիպտացոց: 20 Եւ խստացոյց Տէր զսիրտն փարաւոնի, եւ ոչ արձակեաց զորդիսն Իսրայէլի:

ԻԶ Թ 21 Եւ ասէ Տէր զՄովսէս. Ձգեա զձեռն քո յերկինս. եւ եղիցի խաւար ի վերայ երկրիդ Եգիպտացոց. խաւար՝ շաւշափելի: 22 Ձգեաց Մովսէս զձեռն իւր յերկինս. եւ եղեւ խաւար եւ մեզ եւ մութ ի վերայ ամենայն երկրին Եգիպտացոց զերիս աւուրս: 23 Եւ ոչ ոք տեսանէր զեղբայր իւր զերիս աւուրս: Եւ ոչ ոք յարեաւ յանկողնոյ իւրմէ զերիս աւուրս: Բայց ամենայն որդւոցն Իսրայէլի լոս էր յամենայն բնակութիւնս իւրեանց: 24 Եւ կոչեաց փարաւոն զՄովսէս եւ զԱհարոն եւ ասէ ցնոսա. Երթայք պաշտեցէք զՏէր Աստուած ձեր, բայց զարջառ եւ զոչխար ձեր աստէն թողէք. եւ այլ աղիտ ձեր՝ երթիցեն ընդ ձեզ: 25 Եւ ասէ Մովսէս. Նա եւ դու եւս տացես մեզ ողջակէզս եւ զոհս՝ զոր առնիցենք Տեառն Աստուծոյ մերում: 26 Այլ մեր անասուն իսկ երթիցէ ընդ մեզ, եւ ոչ թողուցումք եւ ոչ կճղակ մի. քանզի ի նոցանէ առնուցումք պաշտել զՏէր Աստուած մեր. եւ մեք ոչ զհտենք զինչ մատուցանիցենք Տեառն մերում մինչեւ անդր հասանիցենք: 27 Եւ խստացոյց Տէր զսիրտն փարաւոնի. եւ ոչ կամեցաւ արձակել գնոսա: 28 Եւ ասէ փարաւոն. Ի բաց գնա յինէն, զգոյշ լեր անձին քում. մի եւս յաւելուցուս տեսանել զերեսս իմ. զի յորում աւուր երեւիս դու ինձ՝ մեռանիս: 29 Եւ ասէ Մովսէս. Ասացէր՝ Ոչ եւս երեւեցայց երեսաց քոց:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Եւ ասէ Տէր զՄովսէս. Այլ մեւս եւս հարուածս ածից ի վերայ փարաւոնի եւ ի վերայ Եգիպտոսի. եւ ապա արձակեցէ զձեզ աստի. այլ յորժամ արձակեցէ զձեզ, ամենեւին հանցէ զձեզ աստի: 2 Արդ՝ խաւսեաց գաղտ յականջս ժողովրդեանն, եւ խնդրեցեն իւրաքանչիւր ոք յընկերէ իւրմէ, եւ կին ի դրացոյ իւրմէ անաւթս ոսկեղէնս եւ անաւթս արծաթեղէնս եւ հանդերձս: 3 Եւ ետ Տէր շնորհս ժողովրդեան իւրում առաջի Եգիպտացոցն. եւ ետուն նոցա զարդ: Եւ այրն Մովսէս մեծարոյ եղեւ յոյժ առաջի Եգիպտացոցն, եւ առաջի փարաւոնի, եւ առաջի ամենայն ծառայից նորա. եւ յաչս ժողովրդեանն: 4 Եւ ասէ Մովսէս.

Այսպէս ասէ Տէր. Զհասարակ գիշերաւ եւ մտից ի մէջ Եգիպտոսի: 5 Եւ սատակեցից զամենայն անդրանիկ յերկրէդ Եգիպտացոց, յանդրանկէ անտի փարաւոնի որ նստի յաթոռ նորա, մինչեւ ցանդրանիկ աղախնոյն որ կայցէ առ երկանս, եւ մինչեւ ցանդրանիկ ամենայն անասնոց: 6 Եւ եղիցի աղաղակ մեծ յամենայն երկրիդ Եգիպտացոց, որպիսի ոչ եղէ եւ ոչ եւս յաւելուցու լինել նոյնպիսի: 7 Եւ ի մէջ ամենայն որդւոցն Իսրայէլի ոչ կոնչեացէ եւ ոչ շուն մի լեզուաւ իւրով, եւ ոչ ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. զի գիտացես ո ըչափ ինչ սքանչելիս արասցէ Տէր ի մէջ Եգիպտացոցդ՝ եւ ի մէջ Իսրայէլի: 8 Եւ իջցեն ամենայն ծառայքս քո յայտքիկ առ իս. եւ երկիր պագցեն ինձ եւ ասացեն. Ել դու եւ ամենայն ժողովուրդ քո, որում դուդ առաջնորդես. եւ ապա ելից: 9 Եւ ել Մովսէս ի փարաւոնէ լի բարկութեամբ: Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ոչ լուիցէ ձեզ փարաւոն, զի յաճախեցից զնշանս իմ եւ զարուեստս յերկրիդ Եգիպտացոց: 10 Եւ Մովսէս եւ Ահարոն արարին զամենայն նշանս եւ զարուեստս զայսոսիկ յերկրին Եգիպտացոց առաջի փարաւոնի: Եւ խստացոյց Տէր զսիրտն փարաւոնի, եւ ոչ կամեցաւ արձակել զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

ԻԷ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարոնի յերկրին Եգիպտացոց, եւ ասէ. 2 Ամիսս այս եղիցի ձեզ սկիզբն ամսոց, առաջին եղիցի ձեզ յամիսս տարւոյ: 3 Խաւսեաց ընդ ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի եւ ասացես. Ի տասներորդում ամսեանս այսորիկ առցեն իւրեանց իւրաքանչիւր ոչխար ըստ տունս ազգաց իւրեանց. ոչխար ըստ երդ: 4 Եւ եթէ սակաւք իցեն ի տանն, որպէս թէ չիցեն բաւական լինել ոչխարին՝ առցէ ընդ իւր գորացի իւր եւ զընկեր իւր ըստ մարդաթւի. իւրաքանչիւր ըստ բաւականի իւրում համարեցի յոչխարն: 5 Ոչխար կատարեալ՝ արու, տարեւոր, անարատ լիցի ձեզ: Յաւոյեաց եւ յայծեաց առնուցուք. 6 եւ եղիցի ձեզ պահեալ մինչեւ ի չորս եւ ի տասն աւուր ամսոյս այսորիկ: Եւ զենցեն զնա ամենայն բազմութիւն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի ընդ երեկս: 7 Եւ առցեն յարենէ անտի եւ դիցեն ի վերայ երկուց սեմոցն եւ բարաւորին տանցն յորս ուտիցեն զնա ի նոսա: 8 Եւ կերիցեն զմիսն ի գիշերիս յայսմիկ խորովեալ հրով. եւ բաղարջ ընդ եղիգի կերիցեն: 9 Եւ ոչ ուտիցէք ի նոցանէ հում, եւ ոչ պախ եփեալ ջրով. այլ խորովեալ հրով. զզուխն ոտիւքն հանդերձ, եւ զփորոտին նորա: 10 Եւ ոչ թողուցուք ի նմանէ յայգ. եւ ոսկր մի բեկանիցէք ի նմանէ: Եւ որ ինչ մնացէ ի նմանէ յայգ՝ հրով այրեսցիք: 11 Եւ այսպէս ուտիցէք, զատիք ձեր ընդ մէջս, եւ կաւիկք ձեր յոտս, եւ ցուպ ձեր ի ձեռին: Փութանակի ուտիցէք, զի զատիկ Տեառն է: 12 Եւ անցից ընդ ամենայն երկրիդ Եգիպտացոց ի գիշերիս յայսմիկ, եւ հարից զամենայն անդրանիկ երկրիդ Եգիպտացոց ի մարդոյ մինչեւ յանասուն: Եւ յամենայն դիսն Եգիպտացոց արարից վրէժխնդրութիւն, զի եւ եմ Տէր: 13 Եւ եղիցի ձեզ արիւնդ նշանակեալ ի վերայ տանց՝ յորս ուտիցէք դուք անտ: Եւ տեսից զարիւնդ եւ ապրեցուցից զձեզ. եւ ոչ լինիցին ի ձեզ հարուածք ի սատակել՝ յորժամ հարկանիցեմ զերկրիդ Եգիպտացոց: 14 Եւ եղիցի ձեզ արիւնդ այդ ի յիշատակ, եւ տաւնեցէք զդա տաւն Տեառն յազգս ձեր. արէն յաւիտենական տաւնեցէք զդա: 15 Զեւթն ար բաղարջ ուտիցէք, յառաջնմէ իսկ արէ անտի՝ անհետ առնիջիք զխմոր ի տանց ձերոց: Ամենայն որ ուտիցէ խմորեալ՝ սատակեցի անձնն այն յԻսրայէլէ: 16 Յառաջնմէ արէն մինչեւ յարն եւթներորդ. եւ արն եւթներորդ նուիրեալ եղիցի ձեզ սուրբ: Զամենայն գործ սպասու մի գործիցէք ի նմա, բայց այն որ գործիցի ամենայն անձին՝ այն միայն գործեցի ձեզ: 17 Եւ պահեսցիք զպատուիրանս իմ զայս, զի յաւուր յայսմիկ հանից զզարութիւն ձեր յերկրէն Եգիպտացոց. եւ առնիցէք զարս զայս յազգս ձեր արէն յաւիտենական: 18 Ի սկսանել չորեքտասներորդի աւուր ամսոյն առաջնոյ. յերեկորեայ բաղարջ ուտիցէք, մինչեւ ցքսան եւ մի ար ամսոյն ցերեկոյ: 19 Զեւթն ար մի գոցի խմոր ի տունս ձեր. ամենայն որ ուտիցէ խմորեալ՝ սատակեցի անձնն այն յԻսրայէլէ: 3եկաց եւ ի բնակաց երկրին 20 խմորեալ մի ուտիցեն: Յամենայն բնակութեան ձերում ուտիցէք բաղարջ:

ԻԸ 21 Եւ կոչեաց Մովսէս զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի. եւ ասէ ցնոսա. Երթայք առէք ձեզ ոչխար ըստ ազգս ձեր, եւ զենջիք ի զատիկ: 22 Եւ առնուցուք մշտիկ զոպայի թաթաւեալ յարեան որ առ դրաւքն իցէ, եւ սրսկեսցիք զբարաւորաւն եւ զերկոքումբք սեմովք յարենէ անտի որ առ դրաւքն: Բայց դուք մի ելանիցէք իւրաքանչիւր ընտ դուռն տան իւրոյ մինչեւ ցառաւաւտ: 23 Եւ անցցէ Տէր հարկանել զԵգիպտացիսդ: Եւ տեսանիցէ զարիւնն որ ի վերայ բարաւորին եւ ի վերայ երկուց սեմոց, եւ զանց առնիցէ

Տէր զորաւքն. եւ ոչ տայցէ թոյլ սատակչին մտանել ի տունս ձեր եւ հարկանել: 24 Եւ պահեսցիք զբանս զայս արէն յաւիտենական քեզ եւ որդւոց քոց, մինչեւ ցաւհիտեան: 25 Եւ եթէ մտանիցէք յերկիրն զոր տացէ ձեզ Տէր՝ որպէս եւ խաւսեցան, պահեսցիք զպաշտաւնդ զայդ: 26 Եւ եղիցի եթէ ասիցեն ցձեզ որդիք ձեր. Զի՞նչ է պաշտաւնս այս ձեզ: 27 Ասացիք նոցա, եթէ Զոհ զատկի Տեառն է այս. յորժամ պահեաց զտունս որդւոցն Իսրայէլի յԵգիպտոս: Մինչ հարկանէր զԵգիպտացիսն, եւ զտունս մեր ապրեցոյց: Եւ խոնարհեցաւ ժողովուրդն՝ եւ երկիր եպագ: 28 Եւ գնացեալ որդիքն Իսրայէլի արարին որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի եւ Ահարոնի, նոյնպէս եւ արարին:

ԻԹ Ժ 29 Եւ եղև ի հասարակ գիշերի՝ եւ Տէր եհար զամենայն անդրանիկս յերկրին Եգիպտացոց. յանդրանկանէ անտի փարաւոնի որ նստէր յաթոռ նորա, մինչեւ յանդրանիկ գերւոյն որ կայր ի վիրապի. եւ զամենայն անդրանիկ անասնոց: 30 Եւ յարեաւ փարաւոն գիշերայն, ինքն եւ ամենայն ծառայք իւր, եւ ամենայն Եգիպտացիք. եւ եղև աղաղակ մեծ յամենայն երկրին Եգիպտացոց. զի ոչ գոյր տուն յորում ոչ գոյր մեռեալ ի նմա: 31 Եւ կոչեաց փարաւոն զՄովսէս եւ զԱհարոն գիշերայն, եւ ասէ ցնոսա. Արիք եւ ելէք ի ժողովրդէն իմմէ. եւ դուք եւ որդիքն Իսրայէլի, երթայք պաշտեցէք զՏէր Աստուած ձեր. որպէս ասացէք: 32 Եւ զարջատ եւ զոչխար ձեր առեալ գնացէք՝ որպէս եւ ասացէք: Բայց եւ զիս արինեցէք: 33 Եւ բռնադատին Եգիպտացիքն զժողովուրդն փութանակի հանել զնոսա յերկրէ անտի: Քանզի ասէին՝ թէ Ամենեքեան իսկ մեռանիմք:

Լ 34 Եւ առ ժողովուրդն զհայսն իւրեանց մինչ չեւ խմորեալ էր. եւ զգանգուածս իւրեանց ծրարեալ ի կտաւս իւրեանց՝ ի վերայ ուսոց իւրեանց: 35 Եւ որդիքն Իսրայէլի արարին որպէս եւ հրաման ետ նոցա Մովսէս: Եւ խնդրեցին յԵգիպտացոցն անաւթս ոսկեղէնս եւ անաւթս արծաթեղէնս, եւ հանդերձս: 36 Եւ ետ Տէր ետ շնորհս ժողովրդէան իւրում առաջի Եգիպտացոցն, եւ ետուն նոցա ի զարդ՝ եւ կողոպտեցին զԵգիպտացիսն: 37 Եւ չուեցին որդիքն Իսրայէլի յԹամեսեայ ի Սոկքովթ, վեց հարիւր հազար այր հետեւակ, թող զայլ աղիս: 38 Եւ խառնիճաղանճ բազում ել ընդ նոսա. եւ արջատ եւ ոչխար եւ անասուն բազում յոյժ: 39 Եւ եփեցին զհայսն զոր հանին յԵգիպտոսէ, նկանս բաղարջս, քանզի ոչ խմորեցաւ. զի հանին զնոսա Եգիպտացիքն՝ եւ ոչ կարէին մնալ. եւ ոչ պաշար արարին իւրեանց ճանապարհին: 40 Եւ բնակութիւն որդւոցն Իսրայէլի զոր բնակեցին յերկրին Եգիպտացոց եւ յերկրին Քանանացոց, ինքեանք եւ հարք իւրեանց. ամբ չորեքհարիւր եւ երեսուն: Եւ եղև յետ չորեքհարիւր եւ երեսուն ամի, 41 յաւուր յայնմիկ ելին ամենայն զարութիւնք Տեառն յերկրէն Եգիպտացոց 42 գիշերի: Որ էր յառաջապահեստ Տեառն հանել զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց: Այն գիշեր յառաջապահեստ Տեառն լինել ամենայն որդւոցն Իսրայէլի յազգս նոցա:

ԼԱ 43 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի՝ եւ ասէ. Այս է արէն զատկի: Ամենայն այլազգի մի կերիցէ ի նմանէ: 44 Եւ զամենայն ծառայ ուրուք եւ զարծաթազին թլփատեցես, եւ ապա կերիցէ ի նմանէ: 45 Պանդուխտն եւ վարձկանն մի կերիցէ ի նմանէ: 46 Ի տան միում կերիցի: Եւ մի հանիցէք ի մտոյ անտի արտաքս քան զտունն: Եւ ոսկր մի բեկանիցէք ի նմանէ: 47 Ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայէլի առնիցեն զայն: 48 Ապա թէ մերձանայցէ առ ձեզ եկամուտ՝ եւ առնիցէ զզատիկն Տեառն, թլփատեցեն զամենայն արու մանուկ նորա, եւ ապա մերձեսցի առնել զնա եւ եղիցի իբրեւ զբնակ երկրին: Ամենայն անթլփատ մի կերիցէ ի նմանէ: 49 Օրէն՝ մի եւ նոյն կացցէ բնակին եւ եկին՝ որ զայցէ մերձանալ ի ձեզ: 50 Եւ արարին ամենայն որդիքն Իսրայէլի՝ որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի եւ Ահարոնի, նոյնպէս եւ արարին: 51 Եւ եղև յաւուր յայնմիկ՝ եհան Տէր զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց հանդերձ զարութեամբ իւրեանց:

ԳԻՐՔ ԵԼԻԹ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

ԼԲ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Սրբեա դու ինձ զամենայն անդրանիկս նախճին որ բանայ զամենայն արգանդ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի. ի մարդոյ մինչեւ յանասուն՝ քանզի իմ է: 3 Եւ ասէ Մովսէս զժողովուրդն. 3իշեսցիք զաւրս զայս, յորում ելէք յԵգիպտոսէ ի տանէ ծառայութեան. զի հզաւր ձեռամբ եհան զձեզ Տէր աստի: Եւ ոչ ուտիցէք խմորուն: 4 Զի յայսմ ատուր ելէք դուք յամսեանս կանխոց: 5 Եւ եղիցի յորժամ եթէ տանիցի զքեզ Տէր Աստուած քո յերկրին Քանանացոց, եւ Քետացոց, եւ Ամովրիացոց, եւ

Խեւացւոց, եւ Յերուսացւոց, եւ Փերեզացւոց, եւ Գերգեսացւոց. զոր երդուաւ հարցն քոց տալ քեզ, երկիր որ բոլիսէ զկաթն եւ զմեղր. եւ արասցես զպաշտաւնս զայս յամենայն յայսմիկ: 6 Զեւթն ար բաղարջ կերիջիք. եւ յաւուրն եւրթներորդի տաւն Տեառն: 7 Բաղարջ կերիջիք: Զեւթն ար ոչ երեսեցի առ քեզ խմորուն. եւ ոչ եղիցի խմոր յամենայն սահմանս քո: 8 Եւ պատմեցեն որդւոյ քում յաւուր յայնմիկ եւ ասացես. Վասն այնորիկ արար ինձ Տէր Աստուած. մինչ ելանէի յԵգիպտոս: 9 Եւ եղիցի քեզ նշան ի ձեռին քում, եւ յիշատակ առաջի աչաց քոց. զի լինիցին արեւնք Տեառն ի բերան քում. զի հզար ձեռամբ եհան զքեզ Տէր յԵգիպտոս: 10 Եւ պահեսցիք զարեւնս զայս ժամանակաց ի ժամանակս, եւ աւուրց յաւուրս: 11 Եւ եղիցի յորժամ տանիցի զքեզ Տէր Աստուած քո յերկիրն Քանանացւոց՝ որպէս երդուաւ քեզ եւ հարցն քոց. եւ տացէ զնա քեզ. 12 զաստուցես Տեառն զամենայն արու որ բանայ զարգանդ. եւ զամենայն որ բանայ զարգանդ յանդէոց եւ յանասնոց քոց որ լինիցի քեզ. արուքն սուրբ Տեառն լինիցին: 13 Եւ զամենայն որ բանայցէ զարգանդ իշոյ, փոխանակեցես ընդ ոչխարի: Եւ եթէ ոչ փոխանակեցես, փրկեցես զնա: Զամենայն անդրանիկս որդւոց քոց փրկեցես: 14 Եւ եթէ հարցանիցէ զքեզ որդին քո յետ այսորիկ եւ ասիցէ՝ թէ Զի՞նչ է այդ. ասացես ցնա. Զի հզար ձեռամբ եհան զմեզ Տէր յերկրէն Եգիպտացւոց ի տանէ ծառայութեան: 15 Յորժամ խստացաւ փարաւոն արձակել զմեզ. կոտորեաց Տէր զամենայն անդրանիկս յերկրին Եգիպտացւոց. յանդրանկէ մարդոյ մինչեւ ցանդրանիկս անասնոյ: Վասն այնորիկ եւ մատուցանեմ Տեառն զամենայն արու որ բանայ զարգանդ. եւ զամենայն անդրանիկս որդւոց իմոց փրկեցից: 16 Եւ եղիցի նշան ի վերայ ձեռին քոյ. եւ անշարժ առաջի աչաց քոց. քանզի հզար ձեռամբ եհան զմեզ Տէր յերկրէն Եգիպտացւոց:

ԼԳ 17 Եւ իբրեւ արձակեաց փարաւոն զժողովուրդն. ոչ առաջնորդեաց նոցա Աստուած ընդ երկիրն Փղշտացւոց, ընդ կարճոյ ճանապարհն. քանզի ասաց Աստուած, թէ Գուցէ զանգիտիցէ ժողովուրդն՝ յորժամ տեսանիցէ զպատերազմն, եւ դառնայցէ յԵգիպտոս: 18 Եւ պատեաց ած Աստուած զժողովուրդն ընդ ճանապարհ անապատին՝ առ Կարմիր ծովուն: Եւ ի հինգերորդ ազգի ելին որդիքն Իսրայելի յերկրէն Եգիպտացւոց: 19 Եւ առ Մովսէս զոսկերսն Յովսէփու ընդ իւր. քանզի երդմնեցոյց Յովսէփ զորդիսն Իսրայելի եւ ասէ. Եթէ այցելութեամբ այց արասցէ ձեզ Տէր, հանջիք զոսկերս իմ աստի ընդ ձեզ: 20 Եւ չուեալ որդւոցն Իսրայելի ի Սոկքովթայ, բանակեցան յԵօթմ առ անապատին: 21 Եւ Աստուած առաջնորդէր նոցա ցերեկ՝ սեամբ ամպոյ. ցուցանել նոցա զճանապարհն: Եւ զցայգ՝ սեամբ հրոյ, լուսատու լինել նոցա ի գնալն՝ զցայգ եւ զցերեկ: 22 Եւ ոչ պակասէր սին ամպոյն ի տուէ, եւ սին հրոյն ի զիշերի. առաջի ամենայն որդւոցն Իսրայելի:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայելի, եւ դարձցին բանակեցին դէմ յանդիման հանգրուանին. ընդ Մագդովղ եւ ընդ ծովն. հանդէպ Բէէղսեպփոնայ. յանդիման նոցա բանակեցիս առ ծովեզերք: 3 Եւ ասացէ փարաւոն զորդւոցդ Իսրայելի թէ Մոլորեալ են յերկրին, քանզի պատեաց զնոսա անապատն: 4 Եւ եւ խստացուցից զսիրտն փարաւոնի եւ պնդեցի զհետ դոցա: 5 Եւ փառաւորեցայց ի փարաւոն եւ յամենայն զարս նորա: Եւ ծանիցեն ամենայն Եգիպտացիքն թէ եւ եմ Տէր: Եւ արարին այնպէս:

ԼԴ 6 Եւ ազդ եղեւ արքային Եգիպտացւոց եթէ փախեաւ ժողովուրդն: Եւ շրջեցաւ սիրտն փարաւոնի՝ եւ ծառայից իւրոց ի վերայ ժողովրդեանն, եւ ասեն. Զի՞նչ գործեցաք զայն զի արձակեցաք զորդիսն Իսրայելի, զի մի ծառայեցեն մեզ: 7 Եւ հանդերձեաց փարաւոն զկառս իւր. եւ տարաւ ընդ իւր զամենայն ժողովուրդս իւր. եւ առ վեց հարիւր կառս ընդիրս, եւ զամենայն երիվարս Եգիպտացւոց, եւ սպառազէնս ի վերայ ամենեցուն: 8 Եւ խստացոյց Տէր զսիրտն փարաւոնի արքային Եգիպտացւոց, եւ պնդեցաւ զհետ որդւոցն Իսրայելի: Եւ որդիքն Իսրայելի ելանէին բարձրացեալ ձեռամբ: 9 Եւ պնդեցան Եգիպտացիքն զհետ նոցա, եւ գտին զնոսա բանակեալս առ ծովեզերքն. եւ ամենայն երիվարք՝ եւ կառք փարաւոնի, եւ հեծեալք նորա եւ զարք նորա յանդիման հանգրուանին. հանդէպ Բէէղսեպփոնայ: 10 Եւ եհաս մաւտ փարաւոն: Եւ համբարձեալ որդւոցն Իսրայելի զաչս իւրեանց տեսանէին՝ զի բանակեցան Եգիպտացիքն ի թիկանց նոցա, եւ երկեան յոյժ: 11 Եւ բողոքեցին որդիքն Իսրայելի առ Տէր: Եւ ասեն ցՄովսէս. Իբրեւ թէ ո՞չ գոյին

գերեզմանք յերկրին Եգիպտացոց. հաներ զմեզ սպանանէ՞լ յանապատի աստ: Զի՞նչ գործեցեր զայս ընդ մեզ, զի հաներ զմեզ յԵգիպտոսէ: 12 Ո՞չ այս բանք են՝ զոր խաւսեցաք ընդ քեզ յերկրին Եգիպտացոց, թէ թոյլ տուր մեզ զի ծառայեցուք Եգիպտացոցն: Զի լաւ էր մեզ ծառայել Եգիպտացոցն, քան մեռանել յայսմ անապատի: 13 Եւ ասէ Մովսէս ցժողովուրդն. Քաջալերեցարոյք, պինդ կացէք. եւ տեսանիցէք զփրկութիւն ի Տեառնէ զոր արասցէ ձեզ այսար: Զի զորաւրինակ տեսէք զԵգիպտացիսն այսար, ոչ եւս յաւելուցուք տեսանել զնոսա յաւիտեանս ժամանակաց: 14 Տէր տայ պատերազմ ընդ ձեր, եւ դուք լռեցէք: 15 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Զի՞ գոչես առ իս: Խաւսեաց ընդ որդիսդ Իսրայէլի՝ եւ չուեսցեն: 16 Եւ դու առ զգաւազանդ քո. եւ ձգես զձեռն քո ի վերայ ծովուն եւ պատառեա զնա: Եւ մտցեն որդիքն Իսրայէլի ի մէջ ծովուն ընդ ցամաք: 17 Եւ ահա եւ խստացուցից զսիրտն փարաւոնի, եւ զԵգիպտացոցն ամենեցուն, եւ մտցեն զկնի դոցա: Եւ փառաւորեցայց եւ ի փարաւոն եւ յամենայն զարս նորա, եւ ի կառս նորա եւ յերիվարս նորա: 18 Եւ ծանիցեն ամենայն Եգիպտացիքն՝ թէ եւ եմ Տէր. ի փառաւորել իմում ի փարաւոն եւ ի կառս նորա եւ յերիվարս նորա: 19 Եւ ամբարձաւ հրեշտակն Աստուծոյ որ երթայր առաջի բանակի որդւոցն Իսրայէլի. եւ չոգաւ զկնի նոցա. եւ վերացաւ սին ամպոյն յերեսաց նոցա, եւ եկաց ի թիկանց նոցա: 20 Եւ եմուտ ի մէջ բանակի Եգիպտացոցն, եւ ի մէջ բանակի Իսրայէլացոցն. եւ եղեւ խաւար եւ մեզ: Եւ անց գիշերն. եւ ոչ խառնեցան ընդ միմեանս զամենայն գիշերն: 21 Եւ ձգեաց Մովսէս զձեռն իւր ի վերայ ծովուն. եւ դարձոյց անդրէն զծովն բոնութեամբ հողմոյ հարաւոյ զամենայն գիշերն: Եւ արար զծովն ցամաք. եւ պատառեցաւ ջուրն: 22 Եւ մտին որդիքն Իսրայէլի ի մէջ ծովուն ընդ ցամաք: Եւ եղեւ ջուրն պարիսպ ընդ աջմէ նոցա, եւ ընդ ահեկէ իւրեանց:

ԼԵ 23 Պնդեցան Եգիպտացիքն՝ եւ մտին զկնի նոցա, ամենայն երիվարք փարաւոնի, եւ կառք նորա, եւ հեծեալք նորա ի մէջ ծովուն: 24 Եւ եղեւ յառաւառտին պահուն, հայեցաւ Տէր ի բանակն Եգիպտացոց սեամբ հրոյ եւ ամպոյ. եւ խռովեաց զբանակն Եգիպտացոցն. 25 եւ կապեաց զանիւս կառաց նոցա, եւ վարէր զնոսա բոնութեամբ: Ասեն Եգիպտացիքն. Փախիցուք յերեսաց Իսրայէլի, զի Տէր պատերազմի վասն նոցա ընդ Եգիպտացիսն: 26 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Զգեա զձեռն քո ի վերայ ծովուդ, եւ կարկատեսցի անդրէն ջուրդ. եւ ծածկեսցէ զԵգիպտացիսդ, եւ զկառս դոցա եւ զհեծեալս իւրեանց: 27 Եւ ձգեաց Մովսէս զձեռն իւր ի վերայ ծովուն, եւ դարձաւ ջուրն ընդ առաւառտն ի տեղի իւր: Եւ Եգիպտացիքն փախեան յերեսաց ջրոյն: Եւ թաւրափեաց Տէր զԵգիպտացիսն ի մէջ ծովուն: 28 Եւ դարձուցեալ զջուրսն, ծածկեաց զկառս եւ զհեծեալս, եւ զամենայն զարուրթիւն փարաւոնի. որ մտեալ էին զհետ նոցա ի ծով անդր. եւ ոչ մնաց ի նոցանէ եւ ոչ մի: 29 Եւ որդիքն Իսրայէլի գնացին ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն. եւ ջուրն պարիսպ էր ընդ աջմէ նոցա եւ ընդ ահեկէ իւրեանց: 30 Եւ ապրեցոյց Տէր զԻսրայէլ յաւուր յայնմիկ ի ձեռաց Եգիպտացոցն:

ԼԶ 31 Եւ ետես Իսրայէլ զԵգիպտացիսն մեռեալս առ ափն ծովուն: Եւ ետես Իսրայէլ զձեռն մեծ զոր արար Տէր ընդ Եգիպտացիսն. եւ երկեաւ ժողովուրդն ի Տեառնէ. եւ հաւատացին յԱստուած՝ եւ ի Մովսէս ծառայ նորա:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Յայնժամ երգեաց Մովսէս՝ եւ որդիքն Իսրայէլի զարիւնութիւնս զայս Աստուծոյ, եւ ասեն. Օրինեսցուք զՏէր զի փառաւ է փառաւորեալ. Զերիվարս եւ զհեծեալս նոցա ընկէց ի ծով. 2 աւգնական ընդունելի իմ Տէր, եւ եղեւ Ինձ ի փրկութիւն: Սա է իմ Աստուած եւ փառաւոր արարից զսա: Աստուած Հաւր իմոյ՝ եւ բարձր արարից զսա: 3 Տէր խորտակէ զպատերազմունս, Տէր անուն նորա: 4 Զկառս փարաւոնի՝ եւ զզարուրթիւն նորա ընկէց ի ծով. զընտիրս հեծելոց եւ զսպառազէնս. ընկղմեցան ի ծով Կարմիր: 5 Խորք ծածկեցին զնոսա. ընկլան յանդունդս իբրեւ զվէմս: 6 Աջ քո Տէր փառաւորեալ է զարութեամբ իւրով, աջ քո Տէր խորտակեաց զթշնամին: 7 Եւ բազմութեամբ փառաց քոց մանրեցեր զհակառակորդս, առաքեցեր զբարկութիւն քո, եւ եկեր զնոսա իբրեւ զեղէզն: 8 Եւ հողմով սրտմտութեամբ քով պատառեցան ջուրք. պաղեցան որպէս պարիսպ ջուրք. պաղեցան ալիք ի մէջ ծովուն: 9 Ասաց թշնամին, Հալածեցից եւ հասից, բաժանեցից զաւարն, եւ լցուցից ի նոցանէ զանձն իմ: Սատակեցից սրով իմով. տիրեցէ նոցա ձեռն իմ: 10 Առաքեցեր զհողմն քո, եւ ծածկեաց զնոսա ծով. ընկղմեցան որպէս կապար ի ջուրս սաստիկս: 11 Ո՞վ իցէ

նման քեզ յաստուածս Տէր. եւ կամ ո՞վ նմանիցէ քեզ փառաւորեալդ ի սուրբս: Սքանչելի փառաւք՝ որ առնես զնշանս. 12 ձգեցեր զաջ քո՝ եւ եկով զնոսա երկիր: 13 Առաջնորդեցեր արդարութեամբ ժողովրդեան քում, այսմ գոր փրկեցեր: Միփթարեցեր զարութեամբ քով ի բանակետդ սրբութեան քոյ. 14 լուան ազգք եւ բարկացան, եւ երկունք կալան զբնակիչս Քանանացոց: 15 Յայնժամ տագնապեցան դատաւորք Եդովմայ, իշխանք Մովաբացոց: Կալաւ զնոսա դողումն, հալեցան ամենայն բնակիչք Քանանացոց: 16 Անկցի ի վերայ նոցա ահ եւ երկիւղ. մեծութեամբ բազկի քոյ քարասցին: Մինչեւ անցցէ ժողովուրդ քո Տէր. մինչեւ անցցէ ժողովուրդ քո այս գոր ստացար: 17 Տարեալ տնկեցես զնոսա ի լեռն ժառանգութեան քոյ, ի պատրաստութիւն բնակութեան քոյ: Զոր արարեր Տէր սրբութիւն. Տէր գոր պատրաստեցին ձեռք քո. 18 Տէր թագաւոր յաւիտեան. եւ յաւիտեանս եւ եւս: 19 Զի մտին երկվարք փարաւոնի կառաւք եւ հեծելովք նորա ի ծով. եւ ած ի վերայ նոցա Տէր զջուրս ծովուն. եւ որդիքն Իսրայելի գնացին ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն: 20 Եւ առ Մարիամ մարգարէ քոյրն Ահարոնի զթմբուկն ի ձեռին իւր. եւ ելին ամենայն կանայք զհետ նորա թմբկաւք եւ պարուք: 21 Եւ յառաջէր Մարիամ եւ ասէր. Օրհնեսցուք զՏէր, զի փառաւք փառաւորեալ է. Զերիվարս եւ զհեծեալս ընկեց ի ծով:

Լէ 22 Եւ խաղացոյց Մովսէս զորդիսն Իսրայելի ի Կարմիր ծովէ անտի. եւ ած զնոսա յանապատն ի սուր: Եւ գնացին երեքարեայ ճանապարհ յանապատի անդ. եւ ոչ գտանէին ջուր ըմպելոյ: 23 Եկին ի Մեռա, եւ ոչ կարէին ըմպել ջուր ի Մեռայն. քանզի դառն էր. վասն այնորիկ անուանեաց զանուն տեղոյն այնորիկ՝ Դառնութիւն: 24 Եւ տրտնջեաց ժողովուրդն զՄովսիսէ եւ ասեն. Զի՞նչ արբցուք: 25 Աղաղակեաց Մովսէս առ Տէր: Եւ եցոյց նմա Տէր փայտ: Եւ արկ զայն ի ջուրն, եւ քաղցրացաւ ջուրն: Եւ անդ եղ նմա իրաւունս եւ դատաստանս. եւ անդ փորձեաց զնա, 26 եւ ասէ. Եթէ լսելով լուիցես ձայնի Տեառն Աստուծոյ քում, եւ զհաճոյս առաջի նորա արասցես, եւ ունկնդիր լիցիս պատուիրանաց նորա. եւ պահեցես զամենայն իրաւունս նորա. զամենայն զախտն գոր ածի ի վերայ Եգիպտացոցն, ոչ ածից ի վերայ քո. զի ես եմ Տէր որ բժշկեմ զքեզ:

ԼԸ 27 Եւ եկին յԱղիմ. եւ էին անդ երկոտասան աղբեր ջուրց, եւ եւթանասուն ծառ արմաւենեաց. եւ անդ բանակեցան առ ջրովն:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Չուեցին յԵղիմայ, եւ եկին ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայելի յանապատն ի Սին, որ է ընդ Եղիմ եւ ընդ Սինա:

ԼԹ Եւ յաւուրն հինգետասաներորդի յերկրորդի ամսոյն ելանելոյ նոցա յերկրէն Եգիպտացոց: 2 Տրտնջեաց ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայելի զՄովսիսէ եւ զԱհարոնէ յանապատի անտ: 3 Եւ ասեն ցնոսա որդիքն Իսրայելի. Լաւ էր թէ մեռեալ էաք հարուածովքն ի Տեառնէ յերկրին Եգիպտացոց. մինչ նստեաք առ կաթսայ մսոյն, եւ ուտեաք հաց յազ. քան հանէք զմեզ յանապատ յայս, սպանանել զամենայն ժողովուրդս ի սովոյ: 4 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ահա ես տեղացից ձեզ հաց յերկնից. եւ ելցէ ժողովուրդ իմ եւ ժողովեցեն զաւրըստաւրեն, զի փորձեցից զնոսա՝ եթէ գնայցեն՞ յաւրենս իմ, թէ ոչ: 5 Եւ եղիցի յաւուրն վեցերորդի, պատրաստիցեն գոր ինչ բերիցենն. եւ եղիցի կրկին քան զայն, գոր աւրըստաւրեն ժողովիցեն: 6 Եւ ասեն Մովսէս եւ Ահարոն ցամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայելի. Ընդ երեկոյս զիտասջիք՝ եթէ Տէր եհան զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց: 7 Եւ առաւաւտուց տեսջիք զփառսն Տեառն: Ի լսել նորա զտրտունջ ձեր զԱստուծոյ: Այլ մեք ով եմք զի տրտնջեք զմէնջ: 8 Եւ ասէ Մովսէս՝ Ի տալ ձեզ Տեառն ընդ երեկոյս միս ուտելոյ. եւ ընդ առաւաւտս հաց յազ. վասն լսելոյ Տեառն զտրտունջ ձեր գոր դուք տրտնջիցեք զմէնջ. քանզի մեք ո՞վ եմք. զի ոչ զմէնջ է տրտունջոյ ձեր, այլ զԱստուծոյ: 9 Եւ ասէ Մովսէս ցԱհարոն. Ասա ցամենայն ժողովուրդ որդւոցդ Իսրայելի. Մատերուք առաջի Տեառն, քանզի լուաւ զտրտունջ ձեր: 10 Մինչդեռ խաւսէր Ահարոն ընդ ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայելի, դարձան յանապատն. եւ ահա փառք Տեառն երեւեցան ամպով: 11 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 12 Լուա զտրտունջ որդւոցն Իսրայելի: Արդ խաւսեաց ընդ դոսա՝ եւ ասացես. Ընդ երեկոյս միս կերիցիք, եւ ընդ առաւաւտս հացիւ յազեսցիք. եւ ծանիցիք թէ ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 13 Եւ եղեւ ընդ երեկոյսն եւ ել յորամարգին եւ ծածկեաց զբանակն: 14 Եւ եղեւ ընդ առաւաւտն՝ ընդ արկանել ցաւոյն ջուրջ զբանական. եւ ահա ի վերայ երեսաց անապատին՝ մանր իբրեւ

զգինձ, սպիտակ իբրեւ զեղեամն ի վերայ երկրին: 15 Իբրեւ տեսին զայն որդիքն Իսրայելի, ասեն այր ցընկեր, Զի՞նչ է այս. քանզի ոչ գիտէին զինչ իցէ: Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Այդ է հացն զոր ետ ձեզ Տէր ուտելոյ. 16 Եւ այս բան է՝ զոր պատուիրեաց ձեզ Տէր: Ժողովեցէք ի դմանէ իւրաքանչիւր ըստ բաւականի իւրում. չափով ըստ զլուխ. ըստ թուոյ անձանց ձերոց, ըստ իւրաքանչիւր ըստ վրանս ձեր ժողովեցէք: 17 Եւ արարին այնպէս որդիքն Իսրայելի. եւ ժողովեցին, որ շատ եւ որ սակաւ: 18 Եւ չափեցին չափովն: Որոյ շատն էր՝ ոչ յաւելաւ. եւ որոյ սակաւն էր՝ ոչ պակասեաց: Իւրաքանչիւր ըստ բաւականի իւրում ժողովեցին: 19 Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Մի՞նք թողուցու այտի յայգ: 20 Եւ ոչ լուան Մովսիսի. այլ թողին ոմանք ի նմանէ յայգ. եւ եռաց ի նմա որդն, եւ նեխեցաւ: Եւ դառնացաւ ի նոսա Մովսէս: 21 Եւ քաղէին այգուն այգուն իւրաքանչիւր ըստ բաւականի իւրում. եւ իբրեւ արեւն ջեռնոյր՝ հալէր: 22 Եւ եղեւ յաւուրն վեցերորդի ժողովեցին զպէտսն կրկին՝ երկուս չափս առ մի մի: Եւ մտին ամենայն իշխանք ժողովողեանն եւ պատմեցին Մովսիսի:

Իւ 23 Ասէ ցնոսա Մովսէս. Այս բան է զոր խաւսեցաւ Տէր: Շաբաթ՝ հանգիստ՝ սուրբ Տեառն վաղիւ: Որ ինչ եփելոց էք՝ եփեցէք, եւ որ ինչ հասուցանելոց էք՝ հասուցէք. եւ զամենայն զաւելորդն թողուցուք յամանս մինչեւ ցառաւաւտ: 24 Եւ թողին ի նմանէ յայգ. որպէս հրամայեաց նոցա Մովսէս. եւ ոչ նեխեցաւ, եւ ոչ եղեւ ի նմա որդն: 25 Եւ ասէ Մովսէս. Կերայք զայդ այսաւր. քանզի շաբաթ Տեառն է այսաւր. ոչ գտանէք այսաւր զայդ ի դաշտի: 26 Զվեց արբ ժողովեցէք զայդ. եւ յաւուրն եւթներորդի շաբաթ. ոչ լինիցի ի նմա: 27 Եւ եղեւ յաւուրն եւթներորդի՝ ելին ոմանք ի ժողովողենէ անտի քաղել՝ եւ ոչ գտին: 28 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Մինչեւ յե՞րբ ոչ կամիք լսել պատուիրանաց իմոց եւ արհնաց: 29 Տեսէք զի Տէր ետ ձեզ զարս զայս շաբաթ. վասն այնորիկ ինքն ետ ձեզ յաւուրն վեցերորդի հաց՝ երկուց աւուրց: Նստարուք իւրաքանչիւր ի տունս ձեր. եւ մի՞նք ելանիցէ ի տեղուցէ իւրմէ յաւուրն եւթներորդի: 30 Եւ շաբաթացաւ ժողովուրդն յաւուրն եւթներորդի: 31 Եւ անուանեցին որդիքն Իսրայելի զանուն նորա Ման: Եւ նա էր իբրեւ զսերմն գնձոյ՝ սպիտակ. եւ համ նորա իբրեւ զխորիսխ մեղու:

ԻւՍ 32 Եւ ասէ Մովսէս. Այս բան է՝ զոր հրաման ետ Տէր. Լցէք լի չափով զմանանայդ յաման մի. եւ պահեցէք յազգս ձեր. զի տեսանիցէք զհացդ զոր կերայք դուք յանապատի աստ. ի Ժամանակի իբրեւ եհան զձեզ Տէր յերկրէն Եգիպտացոց: 33 Եւ ասէ Մովսէս ցԱհարոն. Առ սափոր մի ոսկի, եւ արկցես ի նա լի չափովդ մանանայ, եւ դիցես զնա առաջի Աստուծոյ ի պահեստ յազգս ձեր: 34 Որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի: Եւ եղ զայն Ահարոն առաջի վկայութեանն ի պահեստ: 35 Եւ որդիքն Իսրայելի կերան զմանանայն զքառասուն ամ մինչեւ եկին ի շէն երկիրն, զմանանայն ուտելին. մինչեւ հասին ի կողմն Փիւնիկեցոց: 36 Եւ չափն էր տասներորդ երից գրուոց:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

ԻւԲ 1 Եւ չուեաց ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայելի ի Սինն անապատէ, ըստ բանակս իւրեանց բանիւ Տեառն: Եւ բանակեցան յԲափիդիմ: Եւ ոչ գոյր ջուր ըմպել ժողովրդեանն: 2 Եւ բամբասէր ժողովուրդն զՄովսէս՝ եւ ասէին. Տուր մեզ ջուր զի արբցուք: Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Զի՞ բամբասէք զիս. եւ զի՞ փորձէք զՏէր: 3 Եւ ծարաւեաց անդ ժողովուրդն ի ջրոյ: Եւ տրտնջեաց ժողովուրդն զՄովսիսէ եւ ասեն. Ընդ է՞ր հաներ զմեզ յԵգիպտոսէ, կոտորել զմեզ եւ զորդիս մեր, եւ զխաշինս մեր ի ծարաւոյ: 4 Եւ բողոքեաց Մովսէս առ Տէր եւ ասէ. Զի՞նչ արարից ժողովրդեանս այսմիկ. սակաւիկ մեւս եւս, եւ քարկոծ առնիցեն զիս: 5 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Երբ առաջի ժողովրդեանն, եւ առ ընդ քեզ ի ծերոց ժողովրդեանդ. եւ զգաւազանն քո որով հարեր զգետն՝ առ ի ձեռին քում, եւ երթիցես: 6 Եւ ես հասեալ կայցեմ անդ յառաջագոյն քան զքեզ ի վերայ վիմին ի Քորէ: Եւ հարցես զվեմն եւ լցէ ի նմանէ ջուր, եւ արբցէ ժողովուրդդ: Եւ արար այնպէս Մովսէս առաջի որդւոցն Իսրայելի: 7 Եւ անուանեաց զանուն տեղոյն այնորիկ՝ Փորձութիւն, եւ Բամբասանս. վասն բամբասանաց որդւոցն Իսրայելի, եւ վասն փորձելոյ նոցա զՏէր եւ ասելոյ, եթէ Իցէ՞ ի Տէր՝ եւ եթէ ոչ:

ԻւԳ 8 Եկն Ամադէկ, եւ տայր պատերազմն ընդ Իսրայելի յԲափիդիմ: 9 Եւ ասէ Մովսէս ցՅետու. Ընտրեալ դու քեզ արս զարաւորս, եւ ելեալ տացես պատերազմն ընդ Ամադէկայ առ վաղիւ: Եւ ահա ես եկեալ կայցեմ ի վերայ զլիտ ղլոյն, եւ զաւազանն Աստուծոյ ի ձեռին իմում: 10 Եւ արար Յետու որպէս ասաց նմա

Մովսէս. եւ ճակատեցաւ յանդիման Ամաղեկայ: Եւ Մովսէս՝ եւ Ահարոն՝ եւ Ուր՝ ելին ի գլուխ բլրոյն: 11 Եւ լինէր յորժամ ամբառնայր Մովսէս զձեռս իւր, զաւրանայր Իսրայէլ. եւ յորժամ խոնարհեցուցանէր զձեռս իւր, զաւրանայր Ամաղէկ: 12 Եւ ծանրէին ձեռքն Մովսիսի. եւ առեալ վէմ դնէին ընդ նովաւ, եւ նստէր ի վերայ նորա. եւ Ահարոն եւ Ուր հաստատէին զձեռս նորա, մի աստի եւ մի անտի. եւ լինէին ձեռքն Մովսիսի հաստատեալք մինչեւ ցմտանէլ արեգական: 13 Եւ եհար Յետու զԱմաղէկ՝ եւ զամենայն զաւրս նորա կոտորմամբ սրոյ: 14 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Գրեազայդ առ ի յիշատակ ի գիրս: Եւ տուր յականջս Յետուայ. զի ջնջելով ջնջեցից զյիշատակ Ամաղեկայ յերկրէ ի ներքոյ երկնից: 15 Եւ շինեաց Մովսէս սեղան Տեառն. եւ անուանեաց զանուն նորա Տէր ապաւէն իմ: 16 Եւ ասէ. Զի ծածուկ ձեռամբ Տեառն պատերազմի Տէր ընդ Ամաղեկայ ազգաց յազգս:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

ԽԴ 1 Եւ լուաւ Յոթոր քուրմ Մադիամու աներ Մովսիսի զամենայն զոր արար Տէր ընդ Մովսիսի, եւ յԻսրայէլի ժողովրդեան իւրում. զի եհան Տէր գԻսրայէլ յԵգիպտոս: 2 Եւ առ Յոթոր աներն Մովսիսի, զՍեպփովրա զկին Մովսիսի՝ յետ թողոյ գնաւ: 3 Եւ զերկուս որդիս նորա. յորոց միումն անուն էր՝ Գերսամ, ասէ՝ պանդուխտ էի յաւտար երկրի: 4 Եւ անուն երկրորդին՝ Եղիազար. ասէ՝ Աստուած հաւր իմոյ աւգնական իմ, եւ ապրեցոյց զիս ի ձեռաց փարաւոնի: 5 Եւ եկն Յոթոր՝ աներ Մովսիսի եւ որդիք նորա եւ կին նորա առ Մովսէս յանապատն, ուր բնակեալ էր ի լեռինն Աստուծոյ: 6 Ազդ եղեւ Մովսիսի եւ ասեն. թէ Ահա աներ քո Յոթոր՝ գայ առ քեզ, եւ կին քո եւ երկու որդիք քո ընդ նմա: 7 Եւ Մովսէս ընդառաջ աներոյն իւրոյ, եւ երկիր եպագ նմա եւ համբուրեաց զնա: Եւ ողջոյն ետուն միմեանց ի խաղաղութիւն. եւ տարաւ զնոսա ի խորանն: 8 Եւ պատմեաց Մովսէս աներոյն իւրոյ զամենայն զոր արար Տէր ընդ փարաւոն եւ ընդ Եգիպտացիսն վասն Իսրայէլի, եւ զամենայն աշխատութիւնս որ եղեւ նոցա ի ճանապարհի, եւ զի ապրեցոյց զնոսա Տէր: 9 Եւ զարմացաւ Յոթոր ի վերայ ամենայն բարեացն զոր արար նոցա Տէր. եւ զի ապրեցոյց զնոսա ի ձեռաց Եգիպտացւոցն եւ ի ձեռաց փարաւոնի: 10 Եւ ասէ Յոթոր. Օրհնեալ է Տէր՝ որ ապրեցոյց զդոսա ի ձեռաց Եգիպտացւոցն՝ եւ ի ձեռաց փարաւոնի. արինեալ է Տէր զի փրկեաց զժողովուրդդ ի ներքուստ ձեռինն Եգիպտացւոց: 11 Արդ՝ զիտեմ թէ մեծ է Տէր քան զամենայն աստուածս: Վասն այնորիկ զի բռնանային ի վերայ դոցա: 12 Եւ առ Յոթոր աներն Մովսիսի ողջակէզս եւ զոհս Աստուծոյ: Եւ գնացին Մովսէս եւ Ահարոն եւ ամենայն ծերքն Իսրայէլի՝ ուտել հաց ընդ աներոյն Մովսիսի առաջի Տեառն:

ԽԵ 13 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր, նստաւ Մովսէս դատել զժողովուրդն. եւ կայր ամենայն ժողովուրդն շուրջ զՄովսիսիւ, յազուէ մինչեւ ցերեկոյ: 14 Եւ տեսեալ Յոթորայ զամենայն ինչ զոր առնէր ժողովրդեանն. եւ ասէ. Զի՞նչ է բանդ այդ զոր առնես ժողովրդեանդ. ընդ է՞ր դու նստիս միայն, եւ ամենայն ժողովուրդդ կայ շուրջ զքեւ յառաւաւտէ մինչեւ յերեկոյ: 15 Եւ ասէ Մովսէս ցաներն իւր. Քանզի գայ ժողովուրդդ առ իս, խնդրել իրաւունս յԱստուծոյ: 16 Յորժամ լինիցի ինչ դոցա հակառակութիւն, զան առ իս. եւ ես ընտրեմ ի մէջ իւրաքանչիւր ուրուք. եւ իմացուցանեմ դոցա զիրամանն Աստուծոյ եւ զաւրէնս նորա: 17 Եւ ասէ ցնա աներն Մովսիսի. Ոչ է ուղիղ բանդ զոր առնես: 18 Անհնարին տանջանաւք տանջիս դու՝ եւ ամենայն ժողովուրդդ որ է ընդ քեզ: Ծանր է քեզ բանդ այդ. ոչ կարես միայն առնել: 19 Բայց արդ՝ լուր ինձ, եւ տաց քեզ խրատ. եւ եղիցի Աստուած ընդ քեզ: Լեր դու ժողովրդեանդ առ ի յԱստուծոյ, եւ տարցիս զբանս դոցա առ Աստուած: 20 Եւ դիցես դոցա վկայութիւն զիրամանացն Աստուծոյ եւ զաւրինաց նորա. եւ ցուցցես դոցա ճանապարհս յորս գնացեն, եւ զգործս զոր գործիցեն: 21 Եւ դու տես քեզ յամենայն ժողովրդենդ արս զաւրաւորս՝ աստուածապաշտս. արս արդարակորովս, որ ատիցեն զհպարտութիւն. եւ կացուցես զնոսա ի վերայ դոցա հազարապետս, եւ հարիւրապետս, եւ յիսնապետս, եւ տասնապետս: 22 Եւ դատեսցին զժողովուրդդ յամենայն ժամ. եւ զբան ինչ մեծ, առ քեզ հասուցանիցեն. եւ զփոքր ինչ դատաստան՝ ինքեանք դատեսցին. եւ թեթեւացուցես ի քէն, եւ եղիցին քեզ աւգնականք: 23 Եթէ զայս բան արասցես, զաւրացուցել զքեզ Աստուած. եւ կարասցես տոկալ. եւ ամենայն ժողովուրդդ երթիցէ ի տեղի իւր խաղաղութեամբ: 24 Եւ լուաւ Մովսէս ձայնի աներոյն իւրոյ. եւ արար զամենայն որ միանգամ ասաց նմա: 25 Եւ ընտրեաց Մովսէս յամենայն Իսրայէլէ արս զաւրաւորս. եւ արար զնոսա ի վերայ նոցա

հազարապետս, եւ հարիւրապետս, եւ յիսնապետս, եւ տասնապետս. 26 եւ դատէին զժողովորդն յամենայն ժամ: Բայց զբան ինչ մեծ հասուցանէին առ Մովսէս. եւ զամենայն բան թեթեւ՝ ինքեանք դատէին: 27 Եւ արձակեաց Մովսէս զաներն իւր, եւ գնաց յերկիր իւր:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

ԽԶ 1 Յամսեանն երրորդի ելանելոյ որդւոցն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց. յաւուրն յայնմիկ եկին յանապատն Սինայ: 2 Չուեցին յՌափիդիմայ, եւ եկին յանապատն Սինայի. եւ բանակեցան յանապատի անդ. եւ բանակեցաւ Իսրայէլ անդ հանդէպ լերինն: 3 Եւ Մովսէս ել ի լեառնն Աստուծոյ: Եւ կոչեաց զնա Աստուած ի լեռնէ անտի եւ ասէ. Այսպէս ասացես տանն Յակոբայ, եւ պատմեսցես որդւոցն Իսրայէլի: 4 Դուք ձեզէն տեսէք՝ որչափ ինչ արարի ընդ Եգիպտացիսն. եւ առի զձեզ իբրեւ ի վերայ թեւոց արծուոյ՝ եւ յարեցի զձեզ առ իս: 5 Եւ արդ՝ եթէ լսելով լուիցէք ձայնի իմում, եւ պահիցէք զովստն իմ, եղիջիք դուք ինձ ժողովորդ սեպհական յամենայն ազգաց. զի իմ է ամենայն երկիր. 6 եւ դուք եղիջիք ինձ ի թագաւորութիւն, եւ ի քահանայութիւն՝ եւ յազգ սուրբ: Ձայս բանս խաւսեցիս ընդ որդիսն Իսրայէլի: 7 Եկն Մովսէս եւ կոչեաց զձերս ժողովրդեանն. եւ եղ առաջի նոցա զամենայն բանս զայսոսիկ զոր պատուիրեաց նմա Աստուած: 8 Պատասխանի ետ ժողովորդն միահամուռ, եւ ասեն. Չամենայն ինչ զոր ասաց Աստուած՝ արացուք եւ լուիցուք: Եւ տարաւ Մովսէս զպատգամս ժողովրդեանն առ Աստուած: 9 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ահաւասիկ ես եկից առ քեզ սեամբ ամպոյ, զի լուիցէ ժողովորդն մինչ ես ընդ քեզ խաւսիցիմ. եւ հաւատացեն քեզ յաւիտեան: Եւ պատմեաց Մովսէս զբանս ժողովրդեանն առ Տէր: 10 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Էջ՝ դիր վկայութիւն ժողովրդեանն, եւ սրբեա զնոսա այսաւր եւ վաղիւ, եւ լուացեն զձորձս իւրեանց: 11 Եւ պատրաստեցին աւուրն երրորդի: Զի յաւուրն երրորդի իջցէ Տէր յանդիման ամենայն ժողովրդեանդ ի լեառնդ Սինա: 12 Եւ զատուցես զժողովորդն շուրջ՝ եւ ասացես. Զգոյշ կացէք անձանց յելանելոյ ի լեառնն եւ մերձանալոյ առ նա. զի ամենայն որ մերձեցի ի լեառնն՝ մահու սատակեցի: 13 Մի մերձեցի ի նա ձեռն. քանզի քարամբք քարկոծեցի եւ նետիւք խոցոտեցի: Եթէ անասուն իցէ եւ եթէ մարդ՝ մի կեցցէ: Այլ յորժամ ձայնքն եւ փողն եւ ամպն վերացի ի լեռնէ անտի՝ ելցեն նոքա ի լեառնն: 14 Եւ էջ Մովսէս ի լեռնէ անտի առ ժողովորդն եւ սրբեաց զնոսա. եւ լուացին զձորձս իւրեանց: 15 Եւ ասէ զժողովորդն. Պատրաստ լերուք. զերիս աւուրս ի կանայս մի մերձենայք: 16 Եւ եղեւ յաւուրն երրորդի ընդ առաւաւտսն. ձայնք եւ փայլատակունք եւ ամպ միգախառն ի վերայ լերինն Սինայի լինէին. եւ ձայն փողոյն հնչէր մեծաձայն: Եւ զարհուրեցաւ ամենայն ժողովորդն որ էր ի բանակի անդ: 17 Եւ եհան Մովսէս զժողովորդն ընդ առաջ Աստուծոյ ի բանակէ անտի. եւ կացոյց շուրջ զստորոտով լերինն Սինայի: 18 Եւ լեառն Սինա ծխէր առ հասարակ. քանզի իջեալ կայր Աստուած ի վերայ նորա հրով. եւ ելանէր ծուխ նորա իբրեւ զծուխ հնոցի: Եւ զարհուրեցաւ ամենայն ժողովորդն յոյժ. 19 քանզի հասանէին ձայնք փողոցն ի բաց, յառաջեալք եւ սաստկացեալք յոյժ: Մովսէս խաւսէր՝ եւ Աստուած տայր նմա ձայն: 20 Եւ էջ Տէր ի լեառնն Սինա, ի գլուխ լերինն: Եւ կոչեաց Տէր զՄովսէս ի գլուխ լերինն. եւ ել անդր Մովսէս: 21 Եւ խաւսեցաւ Աստուած ընդ Մովսիսի եւ ասէ. Էջ, դիր վկայութիւն ժողովրդեանդ զուցէ մերձենայցեն՝ հայել առ Աստուած, եւ անկանիցին բազումք ի նոցանէ: 22 Եւ քահանայքն, որ մերձենան առ Աստուած՝ սրբեցին. զուցէ սատակիցէ ի նոցանէ Տէր: 23 Եւ ասէ Մովսէս ցԱստուած. Ոչ կարէ ժողովորդն ելանել ի լեառնն Սինա. զի դու ինքնին ուխտեցեր մեզ՝ եւ ասացեր. Թէ Ձատուցես զլեառնդ եւ սրբեցես զդա: 24 Եւ ասէ ցնա Տէր. Երթ էջ, եւ ել այսրէն դու եւ Ահարոն ընդ քեզ. բայց քահանայքն եւ ժողովորդն մի ժտեցին ելանել առ Աստուած, զուցէ սատակիցէ ի նոցանէ Տէր: 25 Էջ Մովսէս առ ժողովորդն՝ եւ ասէ ցնոսա.

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Խաւսեցաւ Տէր զամենայն զպատգամս զայսոսիկ՝ եւ ասէ. 2 ա Ես եմ Տէր Աստուած քո որ հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց ի տանէ ծառայութեան: 3 Մի եղիցին քեզ այլ աստուածք բաց յինէն: 4 Բ Մի արացես դու քեզ կուռս ըստ ամենայն նմանութեան. որ ինչ յերկինս ի վեր, եւ որ ինչ յերկիր ի խոնարհ, եւ որ ինչ ի

ջուրս ի ներքոյ երկրի: 5 Մի երկիրպագանիցես նոցա, եւ մի պաշտեսցես զնոսա. զի ես եմ Տէր Աստուած քո՝ Աստուած նախանձոտ, որ հատուցանեմ զմեղս հարանց՝ որդւոց, յերիս եւ ի չորս ազգս ատելեաց իմոց: 6 Եւ առնեմ զողորմութիւն ի հազար ազգս սիրելեաց իմոց, եւ ոյք պահեն զհրամանս իմ: 7 զ Մի առնուցու զանուն Տեառն Աստուծոյ քոյ ի վերայ սնոտեաց. զի ոչ սրբեսցէ Տէր զայն, որ առնուցու զանուն նորա ի վերայ սնոտեաց: 8 Պ Յիշեսցիր զաւրն շաբաթոց սրբել զնա: 9 Զվեց ար զործեսցես, եւ արասցես զամենայն գործս քո: 10 Յաւուրն եւթներորդի շաբաթ Տեառն Աստուծոյ քում, մի զործեսցես ի նմա զամենայն գործ քո դու եւ ուստր քո եւ դուստր քո, ծառայ քո, եւ աղախին քո. եզն քո եւ էշ քո, եւ ամենայն անասուն քո. եւ եկն քո եւ պանդուխտն քո որ ի քեզ: 11 Զի զվեց ար արար Տէր Աստուած զերկինս եւ զերկիր, եւ զծով եւ զամենայն որ ի նոսա, եւ հանգեաւ յաւուրն եւթներորդի. վասն այնորիկ արինեաց Տէր զաւրն եւթներորդ, եւ սրբեաց զնա: 12 Ե Պատուեա զհայր քո եւ զմայր քո. զի քեզ բարի լիցի, եւ զի երկայնակեաց լինիցիս ի վերայ երկրին բարութեան՝ զոր Տէր Աստուած տացէ քեզ: 13 զ Մի սպանաներ: 14 Ե Մի շնար: 15 Ը Մի գողանար: 16 Թ Մի սուտ վկայութիւն վկայեր զընկերէ քումմէ: 17 Ժ Մի ցանկանար տան ընկերի քոյ, եւ մի անդոյ նորա: Մի ցանկանար կնոջ ընկերի քոյ, եւ մի ծառայի նորա, եւ մի աղախնոյ նորա, եւ մի եզին նորա, եւ մի իշոյ նորա, եւ մի ամենայն անասնոյ նորա. եւ մի ամենայնի զինչ ընկերին քոյ իցէ:

ԽԷ 18 Եւ ամենայն ժողովուրդն տեսանէր զձայնն եւ զճառագայթսն, եւ զբարբառ փողոյն՝ եւ զլեառնն ծխեալ: Զահի հարաւ ամենայն ժողովուրդն, եւ խորշեցաւ. եկաց ի հեռաստանէ: 19 Եւ ասէն ցՄովսէս. Դու խաւսեաց ընդ մեզ՝ եւ լուիցուք. եւ մի խաւսեցի ընդ մեզ Աստուած՝ զուցէ մեռանիցիմք: 20 Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Քաջալերեցարուք. զի վասն փորձելոյ զձեզ եկն առ ձեզ Աստուած. որպէս զի լինիցի երկիւղ նորա ի ձեզ, զի մի մեղանչիցէք: 21 Եւ կայր ժողովուրդն ի հեռաստանէ. եւ Մովսէս եմուտ ի մեզն ուր էր Աստուած: 22 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Այսպէս ասասցես դու տանդ Յակոբայ, եւ պատմեսցես որդւոցդ Իսրայէլի: Դուք ձեզն տեսէք, զի յերկնից խաւսեցայ ընդ ձեզ: 23 Մի առնիցէք ձեզ աստուածս ոսկեղէնս եւ աստուածս արծաթեղէնս: 24 Սեղան՝ հողեղէն արասցիք ինձ, եւ մատուցիք ի նմա զողջակէզս ձեր, եւ զփրկութիւնս ձեր, զոչխարս ձեր, եւ զարջառս ձեր. յամենայն տեղիս ուր անուանեցիք զանուն իմ անդ. եւ եկից առ քեզ եւ արինեցիք զքեզ: 25 Ապա թէ սեղան ի քարանց առնիցես ինձ, մի շինեսցես ինձ զնոսա կոփածոյս. քանզի զձեռնի քո մերձեցուցեր ի նա, եւ պղծեալ է: 26 Մի ելանիցես ընդ աշտիճանս ի սեղան իմ, զի մի մերկասցին առականք քո ի վերայ նորա:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

1 Եւ այս իրաւունք են զոր դիցես առաջի նոցա:

ԽԸ 2 Եթէ զնեսցես ծառայ Եբրայեցի, զվեց ամ ծառայեսցէ քեզ. եւ յամին եւթներորդի՝ զնասցէ ազատ ձրի: 3 Թէ ինքն միայն մտեալ իցէ՝ միայն զնասցէ. եւ եթէ կնաւ հանդերձ մտեալ իցէ՝ ելցէ եւ կինն ընդ նմա: 4 Ապա թէ տերն իւր տացէ նմա կին, եւ ծնանիցի նմա ուստերք եւ դստերք, կինն եւ որդիք՝ տեառն նորա եղիցին. եւ նա միայն ելցէ: 5 Ապա թէ պատասխանի տուեալ ասիցէ ծառայն. Միրեցի զտեր իմ, եւ զկին իմ, եւ զորդիս իմ. եւ ոչ զնամ յազատութիւն: 6 Տարցի զնա տերն իւր յատեան Աստուծոյ. եւ ապա մատուցէ զնա առ սեամս դրանն, եւ ծակեսցէ զունկն նորա հերեամբ, եւ ծառայեսցէ նմա յաւիտեան:

ԽԹ 7 Իսկ եթէ վաճառեսցէ ոք զդուստր իւր յաղախնութիւն, մի զնասցէ, որպէս ելանիցեն աղախնայք: 8 Եթէ ոչ լինիցի հաճոյ յաչս տեառն իւրոյ՝ որում հաստատեցաւն, փրկեսցէ զնա. բայց յազգ աստար՝ չէ իշխան վաճառել, զի անարգեաց զնա: 9 Ապա թէ որդւոյ իւրում հաստատեսցէ զնա, ըստ արինաց դստերաց արասցէ նմա: 10 Ապա թէ առ նովաւ այլ առնուցու զաւրէնն եւ զհանդերձ նորա եւ զմերձաւորութիւն մի հատցէ ի նմանէ: 11 Ապա թէ զերիս զայսոսիկ ոչ առնիցէ նմա, ձրի իսկ ելցէ առանց արծաթոյ:

Ծ 12 Եւ եթէ հարցէ ոք զոք՝ եւ մեռանիցի, մահու մեռցի եւ նա: 13 Իսկ որ ոչ կամաւ՝ այլ Աստուած մատնեաց ի ձեռս նորա, տացի նմա տեղի ուր փախիցէ սպանաւղն: 14 Իսկ եթէ մտաբերիցէ ոք յընկեր իւր սպանանել զնա նենգութեամբ՝ եւ փախիցէ, եւ ի սեղանոյ իմմէ առնուցու զնա եւ սպանանիցես:

ԾԱ 15 Որ հարկանէ զհայր իւր, կամ զմայր իւր, մահու մեռցի:

ԾԲ 16 Որ ոք գողասցի յորդուցն Իսրայելի՝ եւ վաճառեացէ զնա, եւ գտցի առ նմա, մահու մեռցի:

ԾԳ 17 Որ բամբասեացէ զհայր իւր՝ կամ զմայր իւր, մահու մեռցի:

ԾԴ 18 Եթէ կազիցին արք երկու, եւ հարկանիցէ ոք ի նոցանէ զընկեր իւր քարիւ կամ բոնցի. եւ ոչ մեռանիցէ, այլ դնիցի ի մահիճս: 19 Եթէ յառնիցէ այրն եւ շրջիցի արտաքոյ ի ցայոյ, անպարտ լիցի որ եհարն. բայց զխափանածոյ նորա՝ եւ զբժշկութեանն տուծեացի:

ԾԵ 20 Եթէ ոք հարցէ զծառայ իւր՝ կամ զաղախին իւր զաւագանաւ, եւ մեռցի ի ձեռաց նորա, դատաստանաւ վրէժխնդրութիւն լիցի: 21 Բայց թէ մի աւր՝ կամ երկուս կեցցէ, մի խնդրեացի վրէժն. զի գինք արծաթոյ իւրոյ են:

ԾԶ 22 Իսկ եթէ կռուիցին արք երկու, եւ հարկանիցեն զկին յոյ եւ ելանիցէ սաղմնն աննկար, կէս վնասու տուծեացի. որչափ ինչ արկանիցէ նմա այր կնոջն, եւ տացէ աղաչելով: 23 Ապա թէ կերպարանեալ իցէ. տացէ անձն ընդ անձին: 24 Ակն ընդ ական, ատամն ընդ ատաման, ձեռն ընդ ձեռին, ոտն ընդ ոտին, 25 խարան ընդ խարանի, վեր ընդ վիրի. հարուած ընդ հարուածոյ:

ԾԷ 26 Իսկ եթէ հարցէ ոք զակն ծառայի իւրոյ, կամ զակն աղախնոյ իւրոյ, եւ կուրացուցէ, արձակեացէ զնոսա ազատս փոխանակ ական նոցա: 27 Եւ եթէ զատամն ծառայի իւրոյ, կամ զատամն աղախնոյ թափեացէ, արձակեացէ ազատ փոխանակ ատաման նոցա:

ԾԸ 28 Իսկ եթէ հարցէ ցուլ զայր կամ զկին, եւ մեռանիցին, ցուլն՝ քարկոծ լիցի, եւ միս նորա մի կերիցի. եւ տէր ցլուն անպարտ լիցի: 29 Ապա թէ ցուլն հարկանաւ իցէ յերեկն եւ յեռանտն, եւ բողոքեալ իցէ տեառն նորա, եւ նորա չիցէ ի միջոյ բարձեալ. եւ սպանանիցէ զայր կամ զկին, ցուլն քարկոծ լիցի, եւ տէր ցլուն առ նմին մեռցի: 30 Իսկ եթէ փրկանք անկանիցին ի վերայ նորա, տացէ փրկանս ընդ անձին իւրում, ըստ ամենայնի որչափ ինչ արկանիցեն նմա գին: 31 Եւ եթէ զուստր կամ զդուստր հարկանիցէ, ըստ նմին աւրինակի արացեն նմա: 32 Իսկ եթէ զծառայ կամ զաղախին հարկանիցէ ցուլն, երեսուն կրկին սատեր արծաթոյ տացէ տեառն նոցա. եւ ցուլն քարկոծ լիցի:

ԾԹ 33 Իսկ եթէ բացցէ ոք հոր, կամ փորեացէ ջրհոր, եւ ոչ խփանիցէ զնա, եւ անկանիցի անդ արջառ՝ կամ էջ: 34 Տէր հորոյն տուծեացի արծաթ, եւ տացէ տեառն նորա. եւ շաղիղն նորա լիցի:

Կ 35 Իսկ եթէ հարցէ ցուլ ուրուք զցուլ ընկերի իւրոյ՝ եւ մեռցի. վաճառեացեն զցուլն կենդանի, եւ բաժանեացեն զգինս նորա, եւ զցուլն սպանեալ՝ բաժանեացեն: 36 Ապա թէ յերեկն եւ յեռանտն գիտէին զցուլն, եւ բողոքեալ իցէ տեառն նորա, եւ նորա չիցէ ի միջոյ բարձեալ զնա, տուծեացի ցուլ ընդ ցլուն, եւ սպանեալն նորա լիցի:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

ԿԱ 1 Իսկ եթէ գողասցի ոք արջառ կամ ոչխար, եւ սպանցէ կամ վաճառեացէ, հինգ արջառ ընդ արջառոյն տուծեացի. եւ չորս ոչխար ընդ ոչխարին:

ԿԲ 2 Իսկ եթէ յական գտանիցի գող. եւ խոցեալ մեռցի, չէ այն նմա ի սպանութիւն: 3 Ապա թէ արեւն ի վերայ նորա ծագիցէ, մահապարտ է, փոխարէն մեռցի: Ապա թէ ոչ ինչ գտանիցի նորա, վաճառեացի փոխանակ գողութեան իւրոյ: 4 Իսկ եթէ ըմբոնեացի, եւ գտցի ի ձեռին նորա գողանն՝ յարջառոյ եւ յիշոյ մինչեւ ցոյխար՝ կրկին տուծեացի:

ԿԳ 5 Եթէ արածիցէ ոք զանդ՝ կամ զայգի, եւ թոյլ տայցէ խաշին իւրում արածել զանդ այլոց, յիւրմէ անդոյ անտի տուծեացի ըստ արդեանն: Ապա թէ զամենայն իսկ զանդն արածիցէ, զընտիր կողմն անդոյ իւրոյ, եւ զընտիր այգոյ իւրոյ տուծեացի:

ԿԴ 6 Իսկ եթէ ելանիցէ հուր, եւ գտանիցէ փուշ, եւ ընդ նմին այրիցէ զկալ՝ կամ զաւրան կամ զանդ, տուծելով տուծեացի որոյ զիրդեհն հանեալ իցէ:

ԿԵ 7 Իսկ եթէ ոք տացէ ընկերի իւրում արծաթ, կամ այլ ինչ կարասի զիւր յաւանդ, եւ գողանայցի ի տանէ առնն. եթէ գտցի որ գողացաւն, կրկին տուծեացի: 8 Ապա թէ ոչ գտցի որ գողացաւն, մատիցէ տէր տանն առաջի Աստուծոյ, եւ երդուիցի, եթէ իւր չէ նենգեալ ամենեւին զաւանդ ընկերի իւրոյ. 9 ըստ ամենայն վնասակար բանի, յարջառոյ եւ յիշոյ՝ եւ յոչխարէ, եւ ի հանդերձէ, եւ յամենայն կորստենէ որում վնասակար առնիցեն: Որ զինչ իցէ՝ առաջի Աստուծոյ եկեացէ դատաստան երկոցուն. եւ որ ոք ի նոցանէ

ըմբռնեսցի ի ձեռն Աստուծոյ, կրկին տուժեսցի ընկերի իւրում: 10 Եւ եթէ տայցէ որ ընկերի իւրում էշ, կամ եզն, կամ ոչխար, կամ այլ ինչ անասուն ի պահեստ, եւ բեկցի՝ կամ մեռցի՝ կամ գերի վարեսցի, եւ ոչ որ գիտասցէ: 11 Երդումն Աստուծոյ լիցի ի մէջ երկոցուն, եթէ նենգանաւ ինչ չիցէ գնացեալ ամենեւին ընդ աւանդ ընկերին իւրոյ. ապա յանձն առցէ տէր նորա. եւ մի տուժեսցի: 12 Իսկ եթէ գողութեամբ գողանայցի ի նմանէ, տուժեսցի տեառն նորա: 13 Ապա թէ գազանաբեկ լինիցի, ածցէ վկայ ի գէշ անդր. եւ մի տուժեսցի:

ԿԶ 14 Իսկ եթէ որ խնդրեսցէ որ անաւթ յընկերէ իւրմէ, եւ բեկցի կամ մեռցի, կամ գերի գնասցէ, եւ տէր նորա չիցէ ընդ նմա, տուժելով տուժեսցի: 15 Ապա թէ տէր նորա ընդ նմա իցէ՝ ոչ տուժեսցի: Ապա թէ ի վարձու առեալ իցէ, ընդ վարձուց իւրոց եղիցի նմա:

ԿԷ 16 Իսկ եթէ որ խաբեսցէ զկոյս գոչ խաւսեալ՝ եւ ննջեսցէ ընդ նմա, վարձանաւք վարձեսցի զնա իւր կնութեան: 17 Եւ եթէ ոչ առնուցու յանձն հայր նորա տալ զնա նմա կնութեան, տուժեսցի արծաթ հաւր նորա որպէս իցեն վարձանք կուսից:

ԿԸ 18 Զկախարդս մի ապրեցուցանիցէք:

ԿԹ 19 Զամենայն որ խառնակիցի ընդ անասուն, մահու սպանանիցիք:

Հ 20 Որ դից զոհէ՝ սատակեսցի, բայց միայն Տեառն:

ՀԱ 21 Զպանդուխտն՝ մի չարչարիցէք՝ եւ մի նեղէք զնա, զի եւ դուք պանդուխտք էիք յերկրին Եգիպտացոց:

ՀԲ 22 Զամենայն զայրի՝ եւ զորբ՝ մի չարչարիցէք: 23 Ապա թէ չարչարելով չարչարիցէք զնոսա, եւ բողոք բարձեալ աղաղակիցեն առ իս, լսելով լուայց աղաղակի նոցա: 24 Եւ բարկացայց սրտմտութեամբ եւ կոտորեցից զձեզ սրով. եւ եղիցին կանայք ձեր այրիք, եւ մանկունք ձեր որբք:

ՀԳ 25 Եւ եթէ արծաթ փոխ տայցես եղբաւր քում, որ աղքատ իցէ՝ առ քեզ, մի ճեպեսցես զնա. եւ մի արկանիցես նմա տոկոսիս:

ՀԴ 26 Եւ եթէ գրաւեսցես զբաճկոն ընկերի քոյ, նախ քան զմտանել արեւու դարձուցես անդրէն: 27 Զի այն է վերարկու նորա, եւ այն է հանդերձ առականաց նորա որով ննջիցէ: Եւ եթէ բողոքիցէ առ իս՝ լուայց նմա. քանզի ողորմած եմ:

ՀԵ 28 ԶԱստուածս քո մի բամբասեսցես: Եւ զիշխան ժողովրդեան քոյ մի հայիոյեսցես:

ՀԶ 29 Զպտուղ կալոյ քոյ եւ զհնձանի մի հատանիցես:

ՀԷ Զանդրանիկս որդւոց քոց ինձ տացես: 30 Նոյնպէս արասցես զարջառ քո, եւ զոչխար քո, եւ զէշ քո: Զեւթն արձակելով ընդ մարբ իւրով, եւ յաւուրն ութերորդի՝ տացես զնա ինձ:

ՀԸ 31 Եւ մարդք սուրբք լինիցիք ինձ, զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր: Զմիս գազանաբեկին ի բացի՝ մի ուտիցէք, այլ շան ընկեսցիք:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

ՀԹ 1 Եւ համբաւ սուտ՝ մի ընդունիցիս:

Ձ Մի հաւանիցիս ընդ անիրաւի՝ լինել վկայ անիրաւ:

ՁԱ 2 Մի յաւժարեսցիս ընդ բազումս ի չարիս:

ՁԲ Մի յաւելուցուս ի բազմութիւն միտել ընդ բազումս առ ի խոտորելոյ զիրաւունս: 3 Եւ մի ողորմեսցիս տնանկին ի դատաստանի:

ՁԳ 4 Եւ եթէ պատահեսցես եզին թշնամոյ քոյ, կամ իշոյ նորա մոլորելոյ, դարձուցես եւ հասուցես զնա առ նա: 5 Եւ եթէ տեսանիցես զգրաստ ընկերի քոյ՝ անկեալ ընդ բեռամբ, մի զանց առնիցես առ զնովաւ, այլ յարուցես զնա ընդ նմա:

ՁԴ 6 Մի խոտորիցես զիրաւունս տնանկին ի դատաստանի իւրում: 7 Յամենայն ի գուր բանէ՝ ի բաց լինիցիս. եւ զարդարն եւ զանպարտն մի սպանանիցես. եւ զամպարիշտն մի ապրեցուցանիցես վասն կաշառաց. 8 եւ կաշառ՝ մի առնուցուս. զի կաշառ կուրացուցանէ զաչս համարձակահայեաց, եւ ապականէ զբանս արդարս:

ՁԵ 9 Եւ զպանդուխտն մի նեղեւ. քանզի ճանաչէր դուք զանձինս պանդխտաց. զի եւ դուք պանդուխտք էիք յերկրին Եգիպտացոց:

ՁԶ 10 Զվեց ամ սերմանեսցես զերկիր քո, եւ ժողովեսցես զարմտիս նորա: 11 Եւ յամին եւթներորդի թողութիւն արասցես, եւ հանգուցես զնա: Եւ կերիցեն տնանկք ազգի քոյ. եւ զմնացեալն ի նոցանէ կերիցեն զազանք վայրի. այսպէս արասցես զայգի քո եւ զձիթենի քո:

ՁԷ 12 Զվեց արք գործեսցես զգործ քո. եւ յաւուրն եւթներորդի հանգիցէ եզն քո եւ էշ քո, եւ հանգիցէ որդի աղախնոյ քոյ եւ պանդխտին:

ՁԸ 13 Զամենայն գոր ասացի ձեզ՝ պահեսցիք. եւ զանուն աստուածոց աւտարաց մի յիշիցէք. եւ մի լուիցի ի բերանոյ ձերմէ:

ՁԹ 14 Երիս ժամանակս ի տարուջ արասցիք ինձ տաւնս: 15 Զտաւն բաղարջակերացն պահեսցիք. զեւթն արք բաղարջ կերիցիք, որպէս պատուիրեցի ձեզ ըստ ժամանակի ամսոյն կանխոց. զի ի նմա ելէք դուք յերկրէն Եգիպտացոց: Ոչ երեւեսցիս առաջի իմ դատարկաձեռն: 16 Եւ զտաւն ամարայնոյ առաջնոյ արմտեաց քոց արասցես զգործոց քոց, որ ինչ վարեալ իցէ յանդի քում: Եւ զտաւն կատարածի ելից տարւոյն, ի ժողովել գործոց քոց յանդէ: 17 Երիս ժամանակս ի տարուջ յանդիման լիցի ամենայն արու քո առաջի Տեառն Աստուծոյ:

Ղ 18 Եւ մի զոհեսցես ի վերայ խմորոյ զարիւն զոհից քոց: Եւ մի ազգի ճարպ տաւնի իմոյ մինչեւ ցառաւաւս: 19 Զպտուղս առաջին արմտեաց քոց բերցես ի տուն Տեառն Աստուծոյ քոյ: Եւ մի եփեսցես զգառն ի կաթն մաւր իւրոյ:

ՂԱ 20 Եւ ահա եւ առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, զի պահեսցէ զքեզ ի ճանապարհի. որպէս զի տարցի զքեզ յերկիրն, զոր պատրաստեցի քեզ: 21 Զգոյշ լեր անձին քում եւ լուիցես, եւ մի անհաւան լինիցիս նմա. զի ոչ խորշեսցի ի քէն. քանզի անուն իմ ի վերայ նորա է: 22 Եւ եթէ լսելով լուիցես ձայնի իմում, եւ արասցես զամենայն գոր ինչ ասացի քեզ, եղեց թշնամի թշնամեաց քոց. եւ հակառակ կացից հակառակորդաց քոց: 23 Զի երթիցէ հրեշտակ իմ առաջնորդել քեզ. եւ տարցի զքեզ առ Ամովրիացին, եւ Քետացի, եւ Փերեզացի, եւ Քանանացի, եւ Գերզեսացի, եւ Խելացի, եւ Յեբուսացի. եւ սատակեցից զնոսա: 24 Մի պազանիցես երկիր աստուածոց նոցա, եւ մի պաշտեսցես զնոսա. եւ մի առնիցես ըստ գործոց նոցա, այլ քակելով քակեսցես զնոսա, եւ մանրելով մանրեսցես զարձանս նոցա: 25 Եւ պաշտեսցես զՏէր Աստուած քո. եւ արհնեցից զհաց քո եւ զջուր քո, եւ դարձուցից ի ձէնջ զախտ: 26 Եւ մի եղիցի անսերմ եւ ամուլ յերկրի քում. զթիւ աւուրց քոց լցուցից: 27 Եւ զահ իմ առաքեցից առաջնորդել քեզ. եւ զարհուրեցից զամենայն ազգս յորս մտանիցես ի նոսա: Եւ տաց զամենայն հակառակորդս քո փախստականս: 28 Եւ առաքեցից առաջի քո զպիծակ. եւ մերժեսցէ զԱմովրիացին, եւ զԽելացին, եւ զՔանանացին, եւ զՔետացին յերեսաց քոց: 29 Եւ ոչ մերժեցից զնոսա յերեսաց քոց ի միում աւուր ամի. զի մի երկիրն անապատ լինիցի, եւ բազմանայցեն ի վերայ քո զազանք երկրին: 30 Առ սակաւ սակաւ մերժեցից զնոսա ի քէն. մինչեւ աճեսցես եւ ժառանգեսցես զերկիր: 31 Եւ եղից զսահմանս քո ի Կարմիր ծովէ մինչեւ ի ծովն Փղշտացոց. եւ յանապատէն մինչեւ ցգետն մեծ Եփրատ: Եւ մատնեցից ի ձեռս ձեր զբնակիչս երկրին. եւ մերժեցից զնոսա ի քէն: 32 Եւ դու՝ մի դնիցես ընդ նոսա, եւ ընդ դիս նոցա ուխտ: 33 Եւ մի բնակեսցեն յերկրի քում, զի մի յանցուցանիցեն զքեզ առ իս: Զի եթէ ծառայեսցես դից նոցա, նոքա լիցին քեզ ի զայթազողութիւն:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

ՂԲ 1 Եւ ասէ ցՄովսէս. Ել առ Տէր, դու եւ Ահարոն, եւ Նաբադ եւ Աբիուդ՝ եւ եւթնասուն այր ի ծերոցն Իսրայէլի: Եւ երկիր պազցեն Տեառն ի հեռաստանէ: 2 Եւ մերձեսցի Մովսէս միայն առ Աստուած. եւ նոքա մի մերձեսցին: Բայց ժողովուրդն մի ելցէ ընդ նոսա:

ՂԳ 3 Եւ եւնուտ Մովսէս եւ պատմեաց ժողովրդեանն զամենայն պատգամս Աստուծոյ, եւ զամենայն իրաւունս: Պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն ի մի ձայն՝ եւ ասեն. Զամենայն պատգամս գոր խաւսեցաւ Տէր՝ արասցուք եւ լուիցուք:

ՂԴ 4 Եւ զրեաց Մովսէս զամենայն զպատգամսն Տեառն: Եւ կանխեալ Մովսիսի ընդ առաւաւտն, շինեաց սեղան ի ստորոտ լերինն. եւ երկոտասան վեմ կանգնեաց ըստ երկոտասան ազգացն Իսրայէլի:

ՂԵ 5 Եւ առաքեաց զերիտասարդս որդւոցն Իսրայելի, եւ հանին ողջակէզս, եւ զոհեցին զոհս փրկութեան Աստուծոյ որթս: 6 Եւ առեալ Մովսիսի զկէս արեանն արկ ի խառնելիսն. եւ զկէս արեանն եհեղ առաջի սեղանոյն: 7 Եւ առեալ զգիր ուխտին ընթերցաւ յականջս ժողովրդեանն: Եւ ասէն. Չամենայն զոր խաւսեցաւ Տէր՝ արասցուք եւ լուիցուք: 8 Եւ առեալ Մովսիսի զարիւնն, ցանեաց զժողովրդեամբն՝ եւ ասէ. Ահա այս արիւն է ուխտին զոր ուխտեաց Տէր ընդ ձեզ վասն ամենայն բանիցս այսոցիկ:

ՂԶ 9 Եւ ելին Մովսէս եւ Ահարոն, եւ Նաբադ եւ Աբիուդ՝ եւ եւթանասունք ի ծերոցն Իսրայելի: 10 Եւ տեսին զտեղին ուր կայր Աստուած Իսրայելի. եւ ընդ ոտիւք նորա իբրեւ զգործած աղիւսոյ շափիղայ. եւ իբրեւ զտեսիլ հաստատութեան երկնից սրբութեամբ: 11 Եւ յընտրելոցն Իսրայելի ոչ ծախեցաւ եւ ոչ մի. եւ երեւեցան ի տեղւոջն Աստուծոյ. եւ կերան եւ արբին:

ՂԷ 12 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ել առ իս ի լեառնն, եւ անդ լինիջիր: Եւ տաց քեզ տախտակս քարեղէնս եւ ւարէնս եւ պատուիրանս, զորս գրեցի, լինել նոցա ւարէնսդիր: 13 Յարեաւ Մովսէս եւ Յետու պաշտաւնեայ նորա, եւ ելին ի լեառնն Աստուծոյ: 14 Եւ ասէ ցծերսն. Դադարեցէք այդր մինչեւ դարձցուք առ ձեզ: Եւ ահա Ահարոն եւ Ովր ընդ ձեզ են: Եթէ ուրուք դատաստան ինչ լինիցի, երթիցեն առ նոսա: 15 Եւ ել Մովսէս ի լեառնն. եւ ծածկեաց ամպն զլեառնն: 16 Եւ իջին փառքն Աստուծոյ ի լեառնն Սինա. եւ ծածկեաց զնա ամպն զվեց ար: Եւ կոչեաց Տէր զՄովսէս յաւուրն եւթներորդի ի միջոյ ամպոյն: 17 Եւ տեսիլ փառացն Տեառն իբրեւ զհուր բորբոքեալ ի վերայ գլխոյ լերինն՝ յանդիման որդւոցն Իսրայելի: 18 Եւ եմուտ Մովսէս ի մէջ ամպոյն, եւ ել ի լեառնն. եւ էր Մովսէս ի լերին անդ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն զիշեր:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

ՂԸ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Ասասցես ցորդիսն Իսրայելի. եւ առէք ինձ պտուղ ի նոցանէ, որոց հաճոյ թուեսցի ի սիրտս իւրեանց եւ առնուցուք զպտուղս իմ: 3 Եւ այս է պտուղն զոր առնուցուք ի նոցանէ. ոսկի, եւ արծաթ, եւ պղինձ, 4 եւ կապուտակ, եւ ծիրանի. եւ կարմիր կրկին, եւ բեհեզ մանեալ. եւ մագ այծեաց. 5 եւ մորթս խոյոց կարմիր ներկեալ. եւ մորթս կապուտակեալս. եւ փայտս անփուտս: 6 Եւ եւղ լուսոյ եւ խունկս յեղ աւծման՝ եւ ի հանդերձանս խնկոց: 7 Եւ ականս սարդիոնս. եւ ականս գրոյ ի գործ վակասին. եւ զպզղնաւորն: 8 Եւ արասցես ինձ սրբութիւն, եւ երեւեցայց ձեզ: 9 Եւ արասցես ինձ ըստ ամենայնի զոր ցուցից քեզ ի լերինն. ւարինակ խորանի՝ եւ ւարինակ ամենայն սպասուց նորա: 10 Եւ այսպէս արասցես:

ՂԹ Արասցես տապանակ վկայութեան յանփուտ փայտից: Յերկուց կանգնոց եւ ի կիսոյ զերկայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զլայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ կիսոյ զբարձրութիւն նորա: 11 Եւ պատեցես զնա ոսկով սրբով ներքոյ, եւ արտաքոյ աւծցես զնա: Եւ արասցես նմա ծնաւտս ոսկիս շուրջ շրջանակաւ: 12 Եւ ձուլեցես նմա չորս աւղամանեակս ոսկիս. եւ դիցես ի չորեցունց կողմանց նորա երկուս աւղամանեակս ի միոջէ կողմանէ. եւ երկուս աւղամանեակս ի միւսմէ կողմանէ: 13 Եւ արասցես լծակս յանփուտ փայտից. եւ պատեցես զնոսա ոսկով: 14 Եւ ագուցես զլծակսն՝ յաւղամանեակսն ի կողմանս տապանակին, բառնալ նոքաւք զտապանակն: 15 Զի յաւղամանեակս տապանակի կտակարանացն կայցեն լծակքն, անշարժք անդստին ի նմանէ: 16 Եւ դիցես ի տապանակին զվկայութիւնսն զոր եւ տաց քեզ: 17 Եւ արասցես զքաւութիւնն խնկակալ յոսկւոյ սրբոյ: Յերկուց կանգնոց եւ ի կիսոյ զերկայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զլայնութիւն նորա: 18 Եւ արասցես երկուս քրորէս ոսկիս ճախարակեայս եւ դիցես զնոսա ի վերայ երկոցունց կողմանց քաւութեանն: 19 Եւ լինիցին քրորէքն՝ մի ի միոջէ կողմանէ, եւ մի ի միւսմէ կողմանէ քաւութեանն: 20 Եւ արասցես երկուս քրորէս ի վերայ երկոցունց կողմանց նորա: Եւ իցէ քրորէիցն տարածեալ զթեւս իւրեանց ի վերուստ. եւ հովանի ունիցին թեւաւք իւրեանց ի վերայ քաւութեանն. եւ երեսք նոցա յանդիման միմեանց, զի ի քաւութիւնն հայեցին երեսք քրորէիցն: Եւ դիցես զքաւութիւնն ի վերայ տապանակին ի վերուստ կողմանէ: 21 Եւ դիցես ի տապանակի անդ զվկայութիւնսն զոր եւ տաց քեզ: 22 Եւ յայտնեցայց քեզ անտի. եւ խաւսեցայց ընդ քեզ ի վերուստ ի քաւութենէ անտի. ի միջոյ երկուց քրորէիցն, որ իցեն ի վերայ տապանակին վկայութեան, ըստ ամենայնի զոր պատուիրեցի քեզ առ որդիսն Իսրայելի:

Ճ 23 Եւ արասցես սեղան յանփուտ փայտից. յերկուց կանգնոց զերկայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ զլայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զբարձրութիւն նորա: 24 Եւ պատեսցես զնա ոսկւով սրբով. եւ արասցես նմա ծնաւոտ ոսկիս շուրջանակաւ շուրջանակի: 25 Եւ արասցես նմա պսակ ուղկեան շուրջանակի: Եւ արասցես պսակին ծնաւոտ շուրջանակաւ շուրջանակի: 26 Եւ արասցես նմա չորս աւղամանեակս ոսկիս. եւ դիցես զաւղամանեակսն ի չորեսին կողմանսն, որ իցեն չորեցունց ոտից նորա, 27 ի ներքոյ պսակին. եւ եղիցին աւղամանեակքն լամբք լծակացն, բառնալ նոքաւք զսեղանն: 28 Եւ արասցես զլծակսն յանփուտ փայտից, եւ պատեսցես զնոսա ոսկւով սրբով. եւ բարձցի նոքաւք սեղանն: 29 Եւ արասցես զխնկաղացսն եւ զտուփս նորա, եւ զճաշակս, եւ զնուիրանոցս, որովք նուիրեսցես. յոսկւոյ սրբոյ արասցես զայն:

ՃԱ 30 Եւ դիցես ի վերայ սեղանոյ՝ հացին երեսաց յանդիման իմ հանապազորդ:

ՃԲ 31 Եւ արասցես աշտանակ յոսկւոյ սրբոյ. ճախարակեայ գործեսցես զաշտանակն. զի բունն, եւ ստեղունքն, եւ սկահքն, եւ գնդակքն, եւ շուշանքն՝ անդստին ի նմանէ իցէ: 32 Վեց ստեղունք արձակեալք ի կողմանց նորա. երեք ստեղունք աշտանակին ի միոջէ կողմանէ. եւ երեք ստեղունք աշտանակին ի միւսմէ կողմանէ: 33 Եւ երեք սկահաձէւք ընկուզազարդք յաւրինեալք ի միում ստեղանն. եւ գնդակ եւ շուշան. եւ երեք սկահաձէւք ընկուզազարդք յաւրինեալք ի միւսում ստեղանն. եւ գնդակ եւ շուշան. նոյնպէս վեցեցունց ստեղանցն արձակելոց յաշտանակէ անտի: 34 Եւ յաշտանակի անդ չորք սկահաձէւք ընկուզազարդք յարդարեալք. եւ գնդակք եւ շուշանք նորա: 35 Գնդակ ի ներքոյ երկուց ստեղանցն անդստին ի նմանէ, եւ գնդակ ի ներքոյ երկուց եւս ստեղանցն անդստին ի նմանէ. նոյնպէս արասցես վեցեցունց ստեղանցն արձակելոց յաշտանակէ անտի: 36 Զի գնդակք նոցա եւ ստեղունք անդստին ի նմանէ իցեն. համակ ճախարակեայ ի միոջէ ոսկւոյ սրբոյ: 37 Եւ արասցես նմա ճրագարանս եւթն. եւ դիցես զճրագարանսն ի վերայ աշտանակին. եւ տայցեն լոյս ի միոջէ կողմանէ երեսաց նորա: 38 Եւ զբազմակալս նորա, եւ զնեցուկսն արասցես յոսկւոյ սրբոյ: 39 Ի տաղանդէ միոյ յոսկւոյ սրբոյ արասցես զայն ամենայն սպաս: 40 Զգոյշ լեր որպէս ցուցաւ քեզ աւրինակ ի լերինն՝ արասցես:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

ՃԳ 1 Եւ արասցես խորան տասնփեղկեան: Ի բեհեզոյ մանելոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ կրկնելոյ: Քերոք՝ գործ անկուածոյ գործեսցես զնոսա: 2 Երկայնութիւն միոյ փեղկին ի քսանեւոյթ կանգնոյ, եւ լայնութիւն ի չորից կանգնոց փեղկի միոյ լինիցի: Չափ՝ նոյն եղիցի ամենայն փեղկիցն: 3 Հինգ փեղկ ընդ միմեանս կցեալ. եւ հինգ եւս այլ ընդ միմեանս խառնեալ: 4 Եւ արասցես ճարմանդս կապուտակեայս առ եզերք միոյ փեղկին ի միոջէ կողմանէ խառնուածսն: Նոյնպէս արասցես եւ առ եզերք արտաքնոյ փեղկին, երկրորդի խառնուածոյն: 5 Յիսուն ճարմանդ արասցես միում փեղկի. եւ յիսուն ճարմանդ արասցես ի կողմանէ փեղկին ըստ երկրորդի խառնուածոյն. դէմ ընդդէմ միմեանց խառնիցն իւրաքանչիւր ճարմանդքն: 6 Եւ արասցես յիսուն աւղս ոսկիս՝ եւ խառնեսցես զփեղկսն ընդ միմեանս աղիսիւքն. եւ եղիցի խորան մի: 7 Եւ արասցես վերնափեղկս մագեղէնս նուարտան խորանին, մետասան փեղկ գործեսցես զնոսա: 8 Երկայնութիւն միոյ փեղկի՝ լինիցի յերեսուն կանգնոյ. եւ լայնութիւն միոյ փեղկի՝ ի չորից կանգնոց: Չափ՝ նոյն եղիցի մետասանեցունց փեղկիցն: 9 Եւ խառնեսցես ընդ միմեանս զհինգ փեղկն ի միասին, եւ զվեց փեղկն ի միասին: Եւ կրկնեսցես զվեցերորդ փեղկն առաջոյ կողմանէ խորանին: 10 Եւ արասցես ճարմանդս յիսունս առ եզերք միոյ փեղկին ի մէջ խառնածոյն: Եւ յիսուն ճարմանդ արասցես առ եզերք փեղկին երկրորդի խառնուածոյն: 11 Եւ արասցես աւղս պղնձիս յիսուն, եւ խառնեսցես զաւղսն ընդ ճարմանդսն. եւ կցեսցես զփեղկսն՝ եւ եղիցին մի: 12 Եւ դիցես զաւելորդ փեղկին ի ներքոյ խորանին. կիսով փեղկին աւելորդաւ մնացելով ծածկեսցես զապարումս փեղկից խորանին յետոյ կողմանէ, 13 կանգնաւ՝ յայսմ կողմանէ, եւ կանգնաւ՝ յայնմ կողմանէ. յաւելորդէ երկայնութեան փեղկից խորանին. եւ եղիցի ծածկել զապարումս խորանին աստի անտի: 14 Եւ արասցես զլիծակս խորանին ի շեկակարմիր մորթոց խոյոց: Եւ ծածկելիս ի կապուտակ մորթոյ ի վերուստ: 15 Եւ արասցես զսինակս խորանին յանփուտ փայտից 16 կանգնաւորս. ի տասն կանգնոյ զերկայնութիւն միոյ սինակին առնիցես: Եւ ի միոջէ կանգնոյ եւ ի կիսոյ 17 զթանձրութիւն եւ զլայնութիւն միոյ սինակին: Եւ երկուս սփռիչս միում

սինակի, ագուցեալ ընդ միմեանս. այնպէս արասցես ամենայն սինակաց խորանին: 18 Եւ արասցես քսան սինակս խորանին ի հիւսւոյ կողմանէ: 19 Եւ քառասուն խարիսխս արծաթիս արասցես քսանեցունց սեանց: Երկու խարիսխք առ մի սին յերկոցունց կողմանց. եւ երկու խարիսխք առ մի սին յերկոցունց կողմանց խորանին: 20 Եւ յերկրորդէ կողմանէ խորանին ընդ հարաւ քսան սին: 21 Եւ քառասուն խարիսխք նոցա արծաթիք. երկու խարիսխք առ մի սին յերկոցունց կողմանց: 22 Եւ յետուստ խորանին ի ծովակողմն կուսէ արասցես վեց սին: 23 Եւ երկու սինս արասցես յանկինս խորանին ի թիկանց կողմանէ: 24 Եւ եղիցին հասարակ ի ներքուստ: Եւ ըստ նմին արինակի լինիցին զոյգք խոյակաց նորա ի մի խառնուած: Նոյնպէս արասցես երկոցունց անկեանցն կանգնաւորս: 25 Եւ եղիցի ութ սին. եւ խարիսխք նոցա արծաթիք՝ վեշտասան խարիսխք: Երկու խարիսխք առ մի սին յերկոցունց կողմանց նորա. եւ երկու խարիսխք առ մեւս եւս սին: 26 Եւ արասցես նիգս յանփուտ փայտից. հինգ նիգ առ մի սին ի միոջէ կողմանէ խորանին, 27 եւ հինգ նիգ առ մեւս եւս սին յերկրորդ կողմանէ խորանին. եւ հինգ նիգ առ մի սին ի թիկանց խորանին ընդ ծովակողմն: 28 Եւ նիգ մի ի մէջ սեանցն թափանցանց՝ ի միոջէ կողմանէ ի միւս կողմն: 29 Եւ զսինսն պատեցես ոսկով. եւ արասցես աւղս ոսկիս՝ յորս ագուցանիցես զնիգսն: Եւ պատեցես զնիգսն ոսկով: 30 Եւ կանգնեցես զխորանն վկայութեան՝ ըստ արինակին որ ցուցաւ քեզ ի լերինն:

ՃԴ 31 Եւ արասցես վարագոյր ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. գործ անկուածոյ գործեցես զնա քերաւք: 32 Եւ դիցես զնա ի վերայ չորեցունց անփուտ եւ ոսկիապատ սեանցն. եւ խոյակք նոցա ոսկիք. եւ խարիսխք նոցա արծաթիք: 33 Եւ ձգեցես զվարագոյրն սինէ ի սին: Եւ տարցիս ի ներքս քան զվարագոյրն զտապանակ վկայութեանն. եւ անջրպետիցէ ձեզ վարագոյրն ի մէջ սրբութեան, եւ ի մէջ սրբութեան սրբութեանցն: 34 Եւ ծածկեցես վարագուրան զտապանակ վկայութեանն ի սրբութիւն սրբութեանցն:

ՃԵ 35 Եւ դիցես զսեղանն արտաքոյ վարագուրին: Եւ զաշտանակն յանդիման սեղանոյն, ի կողմանէ խորանին ընդ հարաւ: Եւ զսեղանն դիցես ի կողմանէ խորանին ընդ հիւսւսի:

ՃԶ 36 Եւ արասցես սրահակ դրան խորանին. ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. գործ նկարակերպ: 37 Եւ արասցես վարագուրին հինգ սինակ յանփուտ փայտից. եւ աւծցես զնոսա ոսկով: Եւ խոյակք նորա ոսկիք. եւ ձուլեցես նոցա հինգ խարիսխս պղնձի:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

ՃԷ 1 Եւ արասցես սեղան յանփուտ փայտից. ի հինգ կանգնոյ զերկայնութիւն նորա, եւ ի հինգ կանգնոյ զլայնութիւն: Չորեքկուսի լինիցի սեղանն, եւ յերից կանգնոց զբարձրութիւն նորա: 2 Եւ արասցես զեղջերս նորա ի վերայ չորեցունց անկեանց իւրոց. զի անդստին ընտրեալ իցեն եղջերքն: Եւ պատեցես զնա պղնձով: 3 Եւ արասցես պսակ սեղանոյն: Եւ զնուարտան նորա: Եւ զտաշտան: Եւ զմսահանսն: Եւ զկրակարանսն: Եւ զամենայն սպասն արասցես պղնձի: 4 Եւ արասցես նմա գահաւորակ, վանդակակերպ պղնձի: Եւ արասցես գահաւորակին չորս աւղամանեակս պղնձիս ի չորեցունց կողմանէ: 5 Եւ դիցես զնոսա ընդ գահաւորակաւ սեղանոյն ի ներքոյ: Եւ եղիցի գահաւորակն մինչեւ ի մէջ սեղանոյն: 6 Եւ արասցես լծակս սեղանոյն, լծակս յանփուտ փայտից: Եւ պատեցես զնոսա պղնձով: 7 Եւ արկցես զլծակսն ընդ աւղսն: Եւ եղիցին լծակքն յերկոցունց կողմանց սեղանոյն՝ առ ի բառնալոյ զնա: 8 Խոր, տախտակամաձս արասցես զնա. ըստ արինակին որպէս ցուցաւ քեզ ի լերինն. այնպէս արասցես զնա:

ՃԸ 9 Եւ արասցես սրահ խորանին ի կողմ հարաւոյ. եւ զառագաստ սրահին ի բեհեզոյ մանելոյ. հարիւր կանգուն յերկայնութիւն միոյ կողմանն, 10 եւ սինք նոցա քսան, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք քսան, եւ աւղք նոցա եւ խոյակք նոցա արծաթիք: 11 Նոյնպէս եւ ի կողմանն որ ընդ հիւսւսի՝ առագաստքն հարիւր կանգուն յերկայնութիւն. եւ սինք նոցա պղնձիք քսան, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք քսան. եւ խոյաւղք նոցա. եւ խոյակք սեանցն պատեալ արծաթով: 12 Եւ ի լայնութիւն սրահին ընդ ծովակողմն առագաստք ի յիսուն կանգնոյ. սինք նոցա տասն, եւ խարիսխք նոցա տասն: 13 Եւ ի լայնութիւն առաջին սրահին՝ որ ընդ արեւելս առագաստք ի յիսուն կանգնոյ. սինք նոցա տասն, եւ խարիսխք նոցա տասն: 14 Եւ ի հնգետասան կանգնոյ բարձրութիւն առագաստիցն ի միոջէ կողմանէ. սինք նոցա երեք, եւ խարիսխք

նոցա երեք: 15 Եւ յերկրորդում կողմանն՝ հինգետասան կանգուն առագաստից ի բարձրութիւն. սինք նոցա երեք, եւ խարիսխք նոցա երեք: 16 Եւ դրան սրահին վարագոյր՝ քսան կանգուն ի բարձրութիւն, ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. նկարէն յառնագործաց: Եւ սինք նոցա չորք, եւ խարիսխք նոցա չորք: 17 Ամենայն սինք սրահին շուրջանակի արծաթապատք, եւ խոյակք նոցա արծաթիք, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք: 18 Եւ երկայնութիւն սրահին հարիւր առ հարիւր. եւ լայնութիւն յիսուն առ յիսուն. եւ բարձրութիւն հինգետասան կանգուն. ի բեհեզոյ մանելոյ. եւ խարիսխք նոցա պղնձիք: 19 Եւ ամենայն կահ խորանին, եւ ամենայն գործի նորա, եւ ամենայն ցիցք սրահին՝ պղնձիք:

ՃԺ 20 Եւ դու պատուիրեա որդւոցն Իսրայէլի. եւ առցեն քեզ ձեթ ի ձիթենեաց, պարզ, սուրբ, խակակոյթ, ի լոյս. զի եղիցի ճրագ հանապագորդ՝ 21 ի խորանին վկայութեան, արտաքոյ վարագործի ուխտին: Եւ լուցանիցէ զնա Ահարոն եւ որդիք իւր յերեկորեայ մինչեւ ցառաւաւտ առաջի Տեառն աւրէն յաւիտենական յազգս ձեր առ ի յորդւոցն Իսրայէլի:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

ՃԺ 1 Եւ դու մատուցես առ քեզ զԱհարոն զեղբայր քո. եւ գորդիս նորա ընդ նմա՝ յորդւոցն Իսրայէլի, քահանայանալ ինձ. զԱհարոն, եւ զՆաբադ, եւ զԱբիուդ, եւ զԵղիազար, եւ զԹամար գորդիս Ահարոնի: 2 Եւ արասցես պատմութեան սուրբ՝ Ահարոնի եղբայր քում, ի պատիւ եւ ի փառս: 3 Եւ դու խաւսեցիս ընդ ամենայն իմաստունս մտաւք, զորս լցուցից հոգւով իմաստութեան: Եւ արասցեն պատմութեան սուրբ՝ Ահարոնի ի սրբութիւն, որովք քահանայանայցէ ինձ: 4 Եւ այս աւրինակ պատմութեանս՝ զոր առնիցեն. զպճղնաւորն, եւ զվակաս՝ զուսովք եւ զլանջաւք. եւ զպատմութեանն բեհեզեայ. եւ խոյր. եւ կամար: Եւ արասցեն պատմութեան սուրբ Ահարոնի եղբայր քում, եւ որդւոց նորա ի քահանայանալ ինձ: 5 Եւ առցեն նոքա ոսկի, եւ կապուտակ, եւ ծիրանի, եւ կարմիր մանեալ, եւ բեհեզ:

ՃԺ 6 Եւ արասցեն զվակասն յոսկւոյ սրբոյ, եւ ի կապուտակէ եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. գործ ուստայնի նկարակերպ: 7 Երկու վակասք ընդ միմեանս խառնեալք, եղիցին ի վերայ երկոցունց կողմանց նորա հաստատեալք: 8 Եւ գործ վակասին՝ որ իցէ ի վերայ նորա. ըստ նմին աւրինակի գործ անդստին ի նմանէ լինիցի. յոսկւոյ սրբոյ եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ: 9 Եւ առցես երկուս ականս զմրուխտս, եւ դրեցես ի նոսա զանուանս որդւոցն Իսրայէլի. 10 զվեց անուն նոցա ի միում ական. եւ զայլն եւս վեց՝ յերկրորդում ականն. ըստ ազգի իւրեանց. 11 գործ ճարտարութեան ականագործաց, քանդակ կնքոյ քանդակեցես զերկոսին ականսն. ըստ անուանց որդւոցն Իսրայէլի: Տպաւորեալս եւ քանդակեալս ոսկւով արասցես զնոսա: 12 Եւ դիցես զերկուս ականսն ի վերայ ուսոց վակասին. զի լինիցին ականքն յիշատակ որդւոցն Իսրայէլի: Եւ բառնայցէ Ահարոն զանուանս որդւոցն Իսրայէլի առաջի Տեառն, ի վերայ երկուց ուսոց իւրոց՝ յիշատակ վասն նոցա:

ՃԺ 13 Եւ արասցես վահանակս յոսկւոյ սրբոյ: 14 Եւ արասցես երկուս վերջս յոսկւոյ սրբոյ. մանուածոյս ծաղկեալս՝ գործ հիւսկէն. եւ դիցես զվերջսն մանուածոյս ի վերայ երկոցուն վահանակացն 15 առ վտաւակաւքն նոցա առաջոյ կողմանէ:

ՃԺ Գ Եւ արասցես զտախտակն դատաստանաց գործ նկարակերպ. ըստ ձեւոյ վակասին արասցես զնա. յոսկւոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ: 16 Եւ արասցես զնա չորեքանկիւնի, թզաւ յերկայնութիւն, եւ թզաւ ի լայնութիւն: 17 Եւ ընդելուզցես ի նմա ընդելուզածս, ըստ չորեքկարգեան ականց: Կարգս ականց առաջին՝ զըմբուխտ, եւ սարդիոն, եւ տպազիոն. կարգ մի: 18 Եւ կարգն երկրորդ՝ կարկեհան, եւ շափիղա, եւ յասպիս: 19 Եւ կարգն երրորդ՝ գոճազմ, եւ ական, եւ սուտակ: 20 Եւ կարգն չորրորդ՝ յակինթ, եւ բիւրեղ, եւ եղունգն: Ընդելուզեալ, յոսկի կապեալ յիւրաքանչիւր կարգս կայցեն: 21 Եւ եղիցին ականքն յանուանց որդւոցն Իսրայէլի երկոտասան. ըստ անուանց նոցա գրեալք քանդակաւ իւրաքանչիւր ըստ անուան իւրում լինիցին. ըստ ազգացն երկոտասանից: 22 Եւ արասցես տախտակ մի հիւսկէն վերջիւք. գործ շղթայագործ յոսկւոյ սրբոյ: 23 Եւ արասցես ի վերայ տախտակին երկուս աւղս ոսկիս. եւ դիցես զերկուս աւղսն ի վերայ երկուց ծայրից տախտակին: 24 Եւ դիցես զերկու շղթայագործսն ոսկիս ի վերայ երկոցուն աւղոցն առ ծայրիւք տախտակին: 25 Եւ զերկուս ծայրս երկուց

շղթայագործիցն տացես ի վերայ երկոցունց մած եւ դիցես ի վերայ թիկանց վակասին ի ճակատ երեսաց նորա: 26 Եւ արասցես երկուս աւղս ոսկիս, եւ տացես գնոսս ի վերայ ծայրից տախտակին, առ եզերքն որ իցէ հանդէպ վակասին ի ներքոյ կողմանէ: 27 Եւ արասցես երկուս աւղս ոսկիս, եւ տացես գնոսս ի վերայ երկուց ուսոց վակասին ի ներքոյ կողմանէ՝ յանդիման միմեանց միաբան եւ զաղիսս նորա ի վերայ մեքենայից վակասին: 28 Եւ պինդ ունիցին զտախտակն յաւորոց նորա՝ մինչեւ ցաւոս վակասին, ի նիւթոյ կապուտակէ. զի իցէ ի վերայ մեքենայից վակասին. եւ մի գերծանիցի տախտակն ի վակասէ անտի: 29 Եւ առցէ Ահարոն զանուն որդւոցն Իսրայէլի ի վերայ տախտակի դատաստանին՝ ի լանջս իւր, ի մտանել իւրում ի սրբութիւնն ի յիշատակ հանապազորդ առաջի Աստուծոյ: 30 Եւ դիցես ի վերայ տախտակին դատաստանի զվերջսն շղթայագործս՝ յերկոցունց կողմանց տախտակին դիցես: Եւ գերկուս վահանակսն դիցես ի վերայ երկուց ուսոց վակասին յերեսաց կողմանէ ի ներքուստ: Եւ դիցես ի վերայ տախտակին դատաստանի զյանդիմանութիւն եւ զճշմարտութիւն եւ եղիցի ի վերայ լանջացն Ահարոնի յորժամ մտանիցէ ի սրբութիւնսն առաջի Տեառն: Եւ տարցի Ահարոն զդատաստանս որդւոցն Իսրայէլի ի վերայ լանջաց իւրոց առաջի Տեառն հանապազ:

ՃԺԴ 31 Եւ արասցես վտաւակս պճղնաւորս համակ կապուտակ 32 եւ զաւծիսն գրապանաւ արարեալ, բոլորակ ձեւեցես շուրջանակի՝ գործ անդուածոյ: Եւ զխառնուածսն անկեալ անդստին ի նմանէ. զի մի արատիցի: 33 Եւ արասցես առ ստորոտով՝ վտաւակացն ի ներքոյ կողմանէ՝ իբրեւ նոնաձեւս ծաղկեալս, ի կապուտակէ եւ ի ծիրանւոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ առ ստորոտով վտաւակացն շուրջանակի. եւ տեսիլ նորա նոնաձեւ, եւ զանգակս ոսկիս ի մէջ նոցա շուրջանակի: 34 Զանգակս ոսկի եւ նոնաձեւ՝ ծաղկեալ առ ստորով վտաւակացն շուրջանակի: 35 Եւ եղիցի ի վերայ Ահարոնի յորժամ պաշտիցէ՝ հնչիւն բարբառոյ ի մտանել իւրում ի սրբութիւնն առաջի Տեառն, եւ յեւանել նորա՝ զի մի մեռանիցի:

ՃԺԵ 36 Եւ արասցես թիթեղն յոսկւոյ սրբոյ. եւ քանդակեցես ի նմա քանդակ կնքոյ՝ սրբութիւն Տեառն: 37 Եւ դիցես զնա ի վերայ կապուտակին մանելոյ. եւ եղիցի ի խուրին յերեսաց կողմանէ 38 ի վերայ ճակատուն Ահարոնի: Եւ բարձցէ Ահարոն զմեղս նուիրացն, որչափ ինչ նուիրիցեն որդիքն Իսրայէլի, ըստ ամենայն տրոց սրբութեանցն իւրեանց. եւ եղիցի ի վերայ ճակատուն Ահարոնի հանապազ յընդունելութիւն նոցա առաջի Տեառն:

ՃԺԶ 39 Եւ զպճղնաւոր պատմուճանն ի բեհեզոյ:

ՃԺԷ Եւ արասցես ապարաւշս բեհեզեղէնս. եւ կամար՝ գործ նկարակերպ: 40 Եւ որդւոցն Ահարոնի արասցես պատմուճանս, եւ կամարս, եւ խոյրս. ի պատիւ եւ ի փառս: 41 Եւ զգեցուցես զայն Ահարոնի եղբար քում, եւ որդւոց նորա ընդ նմա: Եւ աւծցես գնոսս. եւ լցցես զձեռս նոցա. եւ սրբեցես գնոսս՝ զի քահանայացիսն ինձ: 42 Եւ արասցես նոցա անդրավարտիս կտաւեայս. ծածկել զառականս մարմնոց իւրոց, միջովք չափ եւ բարձիւք չափ: 43 Եւ ունիցի զայն Ահարոն եւ որդիք նորա, յորժամ մտանիցեն ի խորանն վկայութեան. կամ յորժամ մերձենայցեն ի սեղանն սրբութեան պաշտել: Եւ մի ածիցեն ի վերայ իւրեանց մեղս՝ զի մի մեռանիցին: Օրէն յաւիտենական նմա եւ զաւակի իւրում յետ նորա:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԻԹ

ՃԺԸ 1 Եւ այս ինչ է գոր առնիցես նոցա, եւ սրբեցես գնոսս քահանայանալ նոցա ինձ: Առցես զուարակ մի յանդոյ. եւ խոյս երկուս անարատս: 2 Եւ պանս բաղարջս, եւ շաւթս բաղարջս զանգեալ իւղով. եւ քաքարս բաղարջս աւծեալ իւղով, նաշիհ ցորենոյ զանգեալ իւրով արասցես զայն: 3 Եւ դիցես ի վերայ խանի միոյ. եւ մատուցես զայն խանիւն, եւ զգուարակն, եւ գերկուս խոյսն: 4 Եւ զԱհարոն եւ զորդիս նորա մատուցես ի դուռն խորանին վկայութեան. եւ լուսացես գնոսս ջրով: 5 Եւ առեալ զպատմուճանսն զգեցուցես Ահարոնի եղբար քում. եւ զպարեգաւտս պճղնաւորս ի վերայ ներքնակացն. եւ զվակասն. եւ զտախտակն. եւ պնդեցես զտախտակն ընդ վակասն: 6 Եւ դիցես զխոյրն ի վերայ զլիւթոյ նորա. եւ դիցես զթիթեղնն սուրբ ի վերայ խուրին: 7 Եւ առցես յիւղոյ անտի աւծման, եւ արկցես ի գլուխ նորա, եւ աւծցես զնա: 8 Եւ զորդիս նորա մատուցես, եւ զգեցուցես նոցա պատմուճանս. եւ ածցես նոցա կամարս. 9 Ահարոնի եւ որդւոց նորա. եւ ածցես նոցա ապարաւշս. եւ եղիցի նոցա ինձ այն ի քահանայութիւն յաւիտենական: Եւ

կատարեցես զձեռս Ահարոնի եւ զձեռս որդւոց նորա: 10 Եւ մատուցես զգուարակն առ դուռն խորանին վկայութեան. եւ դիցեն Ահարոն եւ որդիք նորա զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ գուարակին առաջի Տեառն, առ դրան խորանին վկայութեան: 11 Եւ սպանցես զգուարակն առաջի Տեառն, առ դրան խորանին վկայութեան: 12 Եւ առցես յարենէ զգուարակին, եւ դիցես ի վերայ եղջերաց սեղանոյն մատամբ քով. եւ զայն ամենայն արիւն ցանեցես առ յատակաւ սեղանոյն: 13 Եւ առցես զամենայն ճարպ թաղանթոյ քաղրդին, եւ զլերդաբոյթն, եւ զերկուս երիկամունսն ճարպովին, դիցես ի վերայ սեղանոյն: 14 Եւ զմիս գուարակին եւ զմորթ նորա, եւ զապաւառն այրեցեն արտաքոյ բանակին. զի այն իսկ է վասն մեղաց: 15 Եւ զխոյն զմի՝ առցես. եւ դիցեն քահանայքն որդիքն Ահարոնի զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ խոյին: 16 Եւ զենցես զխոյն: Եւ առեալ զարիւն նորա հեղցես շուրջ զսեղանովն: 17 Եւ զխոյն յաւշեցես անդամ անդամ, եւ լուսացես զփորոտին եւ զոտս նորա ջրով. եւ դիցես ի վերայ յաւշուածոյն, հանդերձ գլխով նորա: 18 Եւ հանցես բովանդակ զխոյն ի վերայ սեղանոյն յողջակէզ Տեառն ի հոտ անոշից. զոհ Տեառն է: 19 Եւ առցես զխոյն երկրորդ. եւ դիցեն Ահարոն եւ որդիք նորա զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ խոյին: 20 Եւ սպանցես զխոյն: Եւ առցես յարենէ նորա, եւ դիցես ի վերայ բլթակի աջոյ ունկանն Ահարոնի. եւ ի վերայ բլթակի աջոյ ունկան որդւոց նորա. եւ ի վերայ ծայրից ձեռին նորա աջոյ, եւ ի վերայ ծայրից աջոյ ոտին նորա. եւ ի վերայ աջուց բլթակաց ականջաց որդւոց նորա. եւ ի վերայ ծայրից աջոյ ձեռաց նորա. եւ ի վերայ ծայրից աջոյ ոտից նոցա: Եւ հեղցես զարիւնն շուրջ զսեղանովն: 21 Եւ առցես յարենէն որ ի վերայ սեղանոյն իցէ, եւ յիւղոյ աւծութեանն, եւ ցանեցես ի վերայ Ահարոնի եւ ի վերայ պատմուճանի նորա. եւ ի վերայ որդւոց նորա, եւ ի վերայ պատմուճանաց որդւոց նորա ընդ նմա. եւ սրբեցի ինքն եւ պատմուճան իւր. եւ որդիք նորա, եւ պատմուճանք որդւոց նորա ընդ նմա: Եւ զարիւն խոյին ցանեցես շուրջ զսեղանովն: 22 Եւ առցես ի խոյէ անտի զճարպն եւ զդմակն եւ զճարպ թաղանթոյ քաղրդին, եւ զլերթաբոյթն եւ զերկուս երիկամունսն ճարպովին. եւ զերին աջոյ. զի այն է կատարումն: 23 Եւ պան մի, եւ շաւթ մի իւղով զանգեալ. եւ քաքար մի ի խանէ անտի բաղարջացն եղելոցն առաջի Տեառն: 24 Եւ դիցես զայն ամենայն ի վերայ ձեռացն Ահարոնի, եւ ի վերայ ձեռաց որդւոց նորա. եւ նուիրեցես զայն նուէր առաջի Տեառն: 25 Եւ առցես ի ձեռաց նոցա, եւ հանցես ի սեղանն ողջակիզաց ի հոտ անուշից առաջի Տեառն. զի պտուղ Տեառն է: 26 Եւ առցես զերբուծն ի խոյէ անտի կատարման, որ է Ահարոնի. եւ նուիրեցես զայն նուէր առաջի Տեառն. եւ եղիցի քեզ ի մասն: 27 Եւ սրբեցես զերբուծն ի նւէր, եւ զերի նուիրին որ նուիրիցի: Եւ որ ինչ հանիցի ի խոյէն 28 կատարման յԱհարոնէ եւ յորդւոց նորա. եւ եղիցի Ահարոնի եւ որդւոց նորա արեն յաւիտենական առ ի յորդւոցն Իսրայելի. զի այն է նոցա հաս: Եւ եղիցի նուէր յորդւոցն Իսրայելի ի զենեաց փրկութեանց իւրեանց, նուէր նոցա Տեառն: 29 Եւ պատմուճանն սրբութեան որ է Ահարոնի, եղիցի որդւոց նորա յետ նորա, աւծանել զոտսս նոքաւք, եւ կատարել նոքաւք զձեռս նոցա: 30 Զեւթն արւ զզենուցու զայն քահանայն որ փոխանակ նորա կայցէ յորդւոց իւրոց. որ մտանիցէ ի խորանն վկայութեան պաշտել ի սրբութեանսն:

ՃԻ 31 Եւ զխոյն կատարման առցես. եւ եփեցես զմիս նորա ի սրբում տեղւոջ. 32 եւ կերիցեն՝ Ահարոն եւ որդիք նորա զմիս խոյին. եւ զպանսն որ ի խանի անդ, առ դրան խորանին վկայութեան կերիցեն զոտսս, 33 որովք սրբեցանն՝ ի կատարել զձեռս նոցա եւ սրբել զոտսս: Օտարագգի ոք՝ մի կերիցէ ի նմանէ՝ զի սրբութիւնք են: 34 Ապա թէ մնայցէ ի մտոյ զոհին կատարման, եւ ի հացէ անտի յայգ՝ այրեցեն զնշխարն հրով. եւ մի կերիցի, զի սրբութիւն Տեառն է: 35 Եւ արասցես Ահարոնի եւ որդւոց նորա այսպէս, ըստ ամենայնի, զոր միանգամ պատուիրեցի քեզ: Զեւթն արւ կատարեցես զձեռս նոցա: 36 Եւ զգուարակն զվասն մեղաց արասցես յաւուրն սրբութեան:

ՃԻԱ Եւ մաքրեցես զսեղանն, սրբել քեզ ի վերայ նորա. աւծցես զնա առ ի սրբել զնա 37 զեւթն արւ: Եւ մաքրեցես զսեղանն եւ սրբեցես զնա. եւ եղիցի սեղանն սուրբ սրբոյն. ամենայն որ մերձեցի ի սեղանն՝ սրբեցի:

ՃԻԲ 38 Եւ այս ինչ իցէ զոր առնիցես ի վերայ սեղանոյն: Երկուս գառնիս տարելորս անարատս՝ առ արւ ի վերայ սեղանոյն յաճախութեամբ. զի պտուղ յաճախութեան է: 39 Զմի գառնն առնիցես ընդ առաւաւտս, եւ զերկրորդ գառնն՝ առնիցես ընդ երեկոյս: 40 Եւ տասանորդ նաշիոյ՝ մզեալ իւղով թրմեալ. եւ զչորրորդ դորակի զինոյ՝ նուէր առ մի գառնն: 41 Եւ զգառնն երկրորդ, արասցես ընդ երեկոյս՝ ըստ առաւաւտի զոհին, եւ ըստ նորին նուիրին առնիցես նմա ի հոտ անուշից 42 պտուղ Տեառն: Զոհ յաճախութեան յագգս ձեր, առ դրան խորանին վկայութեան առաջի Տեառն: Որովք ծանուցայց քեզ անդ խաւսել ընդ քեզ: 43 Եւ

Ժամանակեցից անդ որդւոցն Իսրայելի, եւ սրբեցայց փառաւք իմովք. 44 եւ սրբեցից զխորանն վկայութեան եւ զսեղանն: Եւ զԱհարոն եւ զորդիս նորա սրբեցից ինձ ի քահանայութիւն: 45 Եւ անուանեցայ յորդիսն Իսրայելի. եւ եղեց նոցա Աստուած: 46 Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր Աստուած նոցա. որ հանի զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց, անուանել նոցա՝ եւ լինել նոցա Տէր Աստուած:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Լ

ՃԻԳ 1 Եւ արասցես սեղան ինկակալ ինկոց յանփուտ փայտից: 2 Եւ արասցես զնա կանգնաւ յերկայնութիւն, եւ կանգնաւ ի լայնութիւն, չորեքնուսի լինիցի. եւ յերկուց կանգնոց բարձրութիւն նորա. եւ եղջիւրք իւր անդստին ի նմանէ լինիցին: 3 Եւ պատեցես զնոսա ոսկւով սրբով. զվանդակն նորա եւ զկողմանս շուրջանակի, եւ զեղջերս նորա. եւ արասցես նմա պսակ ոսկի շուրջանակաւ շուրջանակի: 4 Եւ երկուս աւղս ոսկիս սուրբս արասցես ընդ շուրջանակաւ. պսակի նորա յերկոցունց կողմանց: 5 Եւ արասցես յերկոսին անկիւնս նորա. եւ եղիցին լծակք աւղալամբացն բառնալ զնա նոքաւք: 6 Եւ արասցես զլծակն յանփուտ փայտից, եւ պատեցես զնոսա ոսկւով: 7 Եւ դիցես զնա յանդիման վարագորին, որ իցէ առաջի տապանակին վկայութեան, ընդդէմ վկայութեանն՝ որ իցէ առ վկայութեամբքն, որովք երեւեցայց քեզ անդ: 8 Եւ արկցէ ի վերայ նորա Ահարոն խունկս հանդերձեալ՝ աղացեալ մանր իբրեւ զփռոյն. ընդ առաւառս առաւառս, յորժամ զճրագսն հանդերձիցէ. ծխեսցէ խունկ ի վերայ նորա: 9 Եւ յորժամ լուցանիցէ Ահարոն զճրագսն երեկորին, ծխեսցէ ի վերայ նորա խունկս յաճախութեան հանապագորդ առաջի Տեառն յազգս իւրեանց: 10 Եւ ոչ հանիցէք ի վերայ նորա խունկ աւտար, եւ պտուղս, եւ զոհս, եւ նուէրս մի նուիրիցէք ի վերայ նորա: 11 Եւ քաւեսցէ Ահարոն ի վերայ եղջերաց նորա միանգամ ի տարւոջ՝ յարենէ առ ի վասն մեղացն սրբութեան եւ քաւութեան. մի անգամ ի տարւոջ սրբեսցէ զնա յազգս նոցա, զի սրբութիւն սրբութեանց Տեառն է:

ՃԻԴ 12 Եւ խաւեսցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. Եթէ ունիցիս զհամար որդւոցն Իսրայելի ի հանդիսի իւրեանց: Եւ տացն իւրաքանչիւր փրկանս ընդ անձին իւրոյ Տեառն՝ ըստ հանդիսին իւրեանց. եւ մի լինիցի ի նոսա մահ ի հանդիսի անդ իւրեանց: 13 Եւ այս ինչ է զոր տացն որք անցանիցեն ի հանդիսի անդ. զկէս երկդրամենին, որ իցէ ըստ սրբութեան երկդրամենին. քսան դանգ է երկդրամեանն. եւ կէս երկդրամենին եղիցի հաս Տեառն: 14 Ամենայն որ անցանիցէ ի հանդիսի անդ՝ ի քսան ամենից եւ ի վեր՝ տացն հաս Տեառն: 15 Մեծատունն՝ մի յաւելցէ. եւ տնանկն՝ մի պակասեցուցէ: 16 Ի կիսոյ երկդրամենին ի տալ անդ զհաս Տեառն յորդւոցն Իսրայելի, առնել քաւութիւն՝ վասն անձանց ձերոց: Եւ առցեալ զարծաթ հասին յորդւոցն Իսրայելի, եւ տացես զնա ի զործ խորանին վկայութեան. եւ եղիցի որդւոցն Իսրայելի յիշատակ առաջի Տեառն, քաւել վասն անձանց նոցա:

ՃԻԵ 17 Խաւեսցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 18 Արա աւագան պղնձի, եւ զխարիսիս նորա պղնձի առ ի լուանալոյ ի նմա: Եւ դիցես զնա ընդ խորանն վկայութեան եւ ընդ սեղանն. եւ արկցես ի նա ջուր: 19 Եւ լուասցեն Ահարոն եւ որդիք նորա ի նմանէ զձեռս եւ զոտս իւրեանց, 20 յորժամ մտանիցեն ի խորանն վկայութեան՝ լուասցին ջրով՝ եւ մի մեռանիցին. կամ յորժամ մերձենայցեն ի սեղանն պաշտել, եւ հանել զողջակէզսն Տեառն, լուասցեն զձեռս եւ զոտս իւրեանց՝ 21 զի մի մեռանիցին: Եւ եղիցի նոցա արւելն յաւիտենական. նմա եւ որդւոց նորա յետ նորա:

ՃԻԶ 22 Խաւեսցաւ Տէր ընդ Մովսիսի, 23 եւ ասէ. Եւ դու առ քեզ խունկս անուշունս. ծաղիկս ընտիր զմըռնենեաց հինգ հարիւր սիկդ. եւ կիւսամումն զանոյշ, զկէս այնորիկ երկերիւր եւ յիսուն. եւ զխունկեղէզն զանոյշ երկերիւր եւ յիսուն: 24 Եւ հիւրիկ հինգ հարիւր սիկդ ըստ սրբութեանն. եւ եւղ ձիթենեաց հիմենեաւ միով: 25 Եւ արասցես զայն եւղ յաւծումն սրբութեան. եւղ եփեալ ըստ արուեստի իւղագործաց. եւղ յաւծումն սրբութեան լինիցի: 26 Եւ աւծցես ի նմանէ զխորանն վկայութեան, եւ զտապանակն վկայութեան. 27 եւ զսեղանն եւ զամենայն զկահ նորա: Եւ զաշտանակ եւ զամենայն զկահ նորա. եւ զսեղանն ինկոց: 28 Եւ զսեղանն ողջակիզաց, եւ զամենայն զկահ նորա. եւ զաւագանն, եւ զյատակս նորա: 29 Եւ սրբեսցես զնոսա. եւ եղիցի սրբութիւն սրբութեանց. ամենայն որ մերձենայցէ ի նոսա՝ սրբեսցի: 30 Եւ զԱհարոն եւ զորդիս նորա աւծցես եւ սրբեսցես զնոսա ինձ ի քահանայութիւն: 31 Եւ ընդ որդիսն Իսրայելի խաւեսցիս եւ ասասցես. Եւղ յաւծումն աւծութեան սրբոյ եղիցի ձեզ յազգս ձեր: 32 Ի մարմին մարդոյ՝ ոչ աւծանիցի. եւ

ըստ այդմ հանդերձանի ոչ առնիցէք ձեզ այդպիսի, զի սուրբ է, եւ ի սրբութիւն եղիցի ձեզ: 33 Որոք առնիցէ այդպիսի. եւ որոք տացէ ի դմանէ այլազգոյ, սատակեցի ի ժողովրդէն իւրմէ:

ՃԻԷ 34 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Առ դու քեզ խունկս անուշունս. ստաշխն, եւ եղունգն, եւ զքաղբանն զանոյշ, եւ զկնդրունկն զերեւելի. զի հասարակ առ հասարակ լինիցին: 35 Եւ արասցես զայն խունկս եփեալս. գործ իւղագործաց հանդերձանի. գործ մաքուր ի սրբութիւն: 36 Եւ աղայցես ի նոցանէ մանր. եւ դիցես ի նմանէ յանդիման վկայութեանցն ի խորանին վկայութեան. ուստի երեւեցայց քեզ անտի. զի ի սրբութիւն սրբութեանց եղիցի ձեզ խունկն այն գոր առնիցէք: 37 Ըստ այնմ հանդերձանի մի առնիցէք ձեզ խունկս. զի սրբութիւն Տեառն եղիցի ձեզ: 38 Այր ոք որ առնիցէ ըստ այսմ արինակի՝ առնուլ հոտ ի նմանէ, կորիցէ ի ժողովրդէն իւրմէ:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԼԱ

ՃԻԸ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Ահաւաղիկ յանուանէ կոչեցեալ է իմ զԲեսելիէլ զՈւրիան, գորդի Ովրայ յազգէ Յուդայ: 3 Եւ լցուցից զնա աստուածեղէն հոգւով իմաստութեան, եւ հանձարոյ եւ զհտութեան ամենայն գործոյ, 4 խելամուտ լինել, եւ ճարտարապետել: Գործել զոսկին եւ զարծաթ եւ զպղինձ: 5 Զկապուտակն, եւ զծիրանին, եւ զկարմիրն մանեալ. եւ զակնակապն ի լրութիւն գործոյն. եւ զհիւսնութիւն փայտից, գործել ըստ ամենայն գործոյ: 6 Եւ ես ահա ետու զնա, եւ զԵղիաբ զԱքիսամայ յազգէ Դանայ. եւ ի սիրտ ամենայն իմաստնոյ ետու զիմաստութիւն, եւ արասցեն զամենայն գոր միանգամ պատուիրեցի քեզ: 7 Զխորանն վկայութեան. եւ զտապանակ կտակարանաց. եւ զքաւութիւնն որ ի վերայ նորա. եւ զամենայն սպաս խորանին. եւ զգոհանոցսն. 8 եւ զսեղանն եւ զամենայն զկահ նորա. եւ զաշտանակն սուրբ եւ զամենայն զկահ նորա. եւ զսեղան խնկոցն. 9 եւ զսեղան ողջակիզացն եւ զամենայն զկահ նորա. զաւագանն եւ զխարիսխ նորա. 10 եւ զպատմուճանս պաշտամանն. եւ զհանդերձս սրբութեանն զԱհարոնի քահանայի. եւ զպատմուճանս որդւոց նորա քահանայանալ ինձ: 11 Եւ զեւղն՝ աւծութեան եւ զխունկս հանդերձանաց սրբութեանն: Եւ զամենայն գոր միանգամ պատուիրեցի քեզ՝ արասցես:

ՃԻԹ 12 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէիի եւ ասէ. 13 Եւ դու խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացես. Զգոյշ կացէք պահելոյ զշաբաթս իմ. զի նշանակ է ընդ իս եւ ընդ ձեզ յազգս ձեր. զի ծանիշիք թէ ես եմ Տէր որ սրբեմ զձեզ. 14 եւ պահեսցիք զշաբաթս, զի սրբութիւն է այն Տեառն, եւ ձեզ: Որ պղծեսցէ զնա՝ մահու մեռցի. ամենայն որ գործիցէ ի նմա գործ, սատակեցի անձնն այն ի միջոյ ժողովրդեան իւրոյ: 15 Զվեց արք գործեսցես գործ. եւ յաւուրն եւթներորդի շաբաթ՝ հանգստեան սրբութիւն Տեառն. ամենայն որ գործեսցէ գործ յաւուր շաբաթո՝ մահու մեռցի: 16 Եւ պահեսցեն որդիքն Իսրայէլի զշաբաթս, առնել զնոսա յազգս ձեր. ուխտ յաւիտենական 17 ընդ իս եւ ընդ որդիսն Իսրայէլի: Նշանակ իմ է յաւիտենական. զի զվեց արք արար Աստուած զերկինս եւ զերկիր, եւ յաւուրն եւթներորդի դադարեաց եւ հանգեաւ:

ՃԼ 18 Եւ ետ Մովսիսի՝ իբրեւ դադարեաց ինքն ի խաւսից իւրոց ի լերինն Սինա, զերկուս տախտակսն վկայութեան, տախտակս քարեղէնս գրեալս մատամբն Աստուծոյ:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԼԲ

ՃԼԱ 1 Եւ տեսեալ ժողովրդեանն՝ թէ յամեաց Մովսէս իջանել ի լեռնէ անտի. կուտեցաւ ժողովուրդն ի վերայ Ահարոնի՝ եւ ասէն ցնա. Արի եւ արա մեզ աստուածս՝ որ առաջնորդեցեն մեզ. զի այրն այն Մովսէս որ եհան զմեզ յԵգիպտոսէ, ոչ գիտեմք զի՝ եղեւ նմա: 2 Եւ ասէ ցնոսա Ահարոն. Կողոպտեցէք զգինդս ոսկիս յակընջաց կանանց ձերոց, եւ ուստերաց եւ դստերաց ձերաց, եւ բերէք առ իս: 3 Եւ կողոպտեաց ամենայն ժողովուրդն զգինդս ոսկիս յակընջաց կանանց իւրեանց, եւ բերին առ Ահարոն: 4 Եւ ընկալաւ ի ձեռաց նոցա: Եւ ձուլեաց զայն քանդակագործով եւ արար որթ ձուլածոյ: Եւ ասէն. Այս են աստուածք քո Իսրայէլ, որ հանին զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց: 5 Եւ իբրեւ ետես Ահարոն՝ շինեաց սեղան առաջի նորա: Եւ քարոզ կարդաց Ահարոն՝ եւ ասէ. Տաւն Տեառն առ վաղիւ: 6 Եւ կանխեալ ի վաղիւ անդր

եհան ողջակեզս, եւ մատոյց զոհս փրկութեան. եւ նստաւ ժողովուրդն յուտել եւ յըմպել, եւ յարեան ի խաղալ:

ՃԼԲ 7 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. Գնա էջ դու աստի վաղվաղակի, զի անարիւնեցաւ ժողովուրդն քո՝ զոր հաներ յերկրէն Եգիպտացոց. 8 անցին վաղվաղակի զճանապարհաւն՝ զոր պատուիրեցեր նոցա. արարին իւրեանց որթ ձուլածոյ, եւ երկիր պագին նմա, եւ զոհեցին նմա եւ ասեն. Այս են աստուածք քո Իսրայէլ, որ հանին զքեզ յԵգիպտոսէ:

ՃԼԳ 9 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Տեսի զժողովուրդն զայն, եւ ահա ժողովուրդ խստապարանոց է: 10 Եւ արդ՝ թոյլ տուր ինձ, եւ բարկացեալ սրտմտութեամբ իմով ի նոսա սատակեցից զնոսա. եւ արարից զքեզ յազգ մեծ: 11 Եւ աղաչեաց Մովսէս առաջի Տեառն Աստուծոյ իւրոյ՝ եւ ասէ. Ընդ է՞ր Տէր բարկանաս սրտմտութեամբ քով ժողովրդեան քում, զոր հաներ յերկրէն Եգիպտացոց զաւրութեամբ մեծաւ եւ բարձր բազկաւ: 12 Գուցէ խաւսիցին Եգիպտացիքն՝ ուստի հաներն զմեզ եւ ասիցեն. Առ չարութեան եհան զնոսա, կոտորել զնոսա ի լերինն, եւ ջնջել զնոսա յերկրէ: Դադարեա ի բարկութենէ սրտմտութեան քոյ, եւ ցածիր ի չարեաց ժողովրդեան քոյ: 13 Յիշեա դու զԱբրաամ եւ զԻսահակ եւ զՅակոբ զծառայս քո. որոց երդուար յանձն քո, խաւսեցար ընդ նոսա եւ ասես. Եւ առաւել բազմացոցից զգաւակ ձեր, իբրեւ զաստեղս երկնից բազմութեամբ: Եւ զամենայն երկիրն զոր ասացեր տալ զաւակի նոցա, կայցին զնա յաւիտեան: 14 Եւ ցածեաւ Տէր ի չարեացն, զոր ասաց առնել ժողովրդեանն իւրում:

ՃԼԴ 15 Եւ դարձաւ Մովսէս՝ էջ ի լեռնէ անտի, եւ երկու տախտակքն վկայութեան ի ձեռս նորա: Տախտակք քարեղէնք, գրեալք յերկուց կողմանց աստի եւ անտի գրեալք: 16 Եւ տախտակքն՝ զործ Աստուծոյ էին եւ գիրն՝ գիր Աստուծոյ դրոշմեալ ի տախտակսն: 17 Եւ լուեալ Յեսուայ զձայն ժողովրդեանն աղաղակելոյ, ասէ ցՄովսէս. Չայն պատերազմի է ի բանակին: 18 Եւ ասէ Մովսէս. Ոչ է ձայն նահատակաց զաւրութեան, եւ ոչ է բարբառ նահատակաց քաջութեան. այլ ձայն յանգալելոց ի զինուոյ լսեմ ես: 19 Եւ իբրեւ մերձեցաւ ի բանակ անդր, եւ ետես զորթն եւ զպարաւորսն, բարկացաւ սրտմտութեամբ Մովսէս. ընկէց ի ձեռաց իւրոց զտախտակսն երկուսին, եւ խորտակեաց զնոսա առ ստորոտով լերինն:

ՃԼԵ 20 Եւ առեալ զորթն զոր արարին՝ այրեաց հրով. եւ խարտեաց զնա մանր, եւ ցանեաց ի վերայ ջրոցն եւ արքոյց որդոցն Իսրայէլի:

ՃԼԶ 21 Եւ ասէ Մովսէս ցԱհարոն. Զի՞նչ արար քեզ ժողովուրդդ, զի ածեր ի վերայ դոցա զանհնարին զմեղսդ: 22 Եւ ասէ Ահարոն ցՄովսէս. Մի բարկանար սրտմտութեամբ Տէր իմ. զի դու ինքնին գիտես զյանդգնութիւն ժողովրդեանդ. 23 զի ասացին թէ Արա մեզ աստուածս որ առաջնորդեցցեն մեզ. զի այրն այն Մովսէս՝ որ եհան զմեզ յԵգիպտոսէ, ոչ գիտեմք զի՞ եղեւ նմա: 24 Եւ ասեմ ցնոսա եթէ իցէ ուրուք ոսկի, կողոպտեցէք եւ բերէք առ իս: Եւ ետուն ցիս, եւ ընկեցի զայն ի հուր, եւ ել որթդ այդ:

ՃԼԷ 25 Եւ ետես Մովսէս եթէ յանցեաւ ժողովուրդն. քանզի յանցոյց զնոսա Ահարոն յոտնահարութիւն թշնամեաց իւրեանց: 26 Եւ եկաց Մովսէս առ դրան բանակին՝ եւ ասէ. Որ ոք Տեառն իցէ՝ առ իս մատիցէ: Հասանէին առ նա ամենայն որդիքն Ղեւեայ: 27 Եւ ասէ ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Դիք իւրաքանչիւր զսուր իւր յազդեր իւրում. անցէք եւ այսրէն դարձարուք դրանէ ի դուռն բանակիդ. եւ կոտորեցէք իւրաքանչիւր զեղբայր՝ եւ իւրաքանչիւր զընկեր իւր, եւ իւրաքանչիւր զմերձաւոր իւր: 28 Եւ արարին որդիքն Ղեւեայ որպէս եւ ասաց Մովսէս: Եւ անկան ի ժողովրդենէ անտի յաւուր յայնմիկ. ոգիք իբրեւ երեք հազարք այր: 29 Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Լցէք զձեռս ձեր այսաւր Տեառն, եւ իւրաքանչիւր որդի իւր, եւ իւրաքանչիւր յեղբայր իւր, տալ ի վերայ ձեր այսաւր արեհնութիւն:

ՃԼԸ 30 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր, ասէ Մովսէս ցժողովուրդն. Դուք մեղայք զմեղսդ զայդ զմեծ, բայց ես արդ՝ ելից առ Աստուած, զի ցածուցից վասն մեղաց ձերոց: 31 Դարձաւ Մովսէս անդրէն առ Տէր եւ ասէ. Աղաչեմ զքեզ Տէր. մեղաւ ժողովուրդն այն մեղս անհնարինս. եւ արարին իւրեանց աստուածս ոսկեղէնս: Արդ՝ եթէ թողուս նոցա զմեղս իւրեանց՝ թող. 32 ապա թէ ոչ՝ ջնջեա եւ զիս ի դպրութենէ քումմէ յոր գրեցեր:

ՃԼԹ 33 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Եթէ ոք մեղաւ առաջի իմ, ջնջեցից զնա ի դպրութենէ իմմէ: 34 Բայց արդ՝ երթ էջ եւ առաջնորդեա ժողովրդեանն այնմիկ ի տեղին՝ յոր ասացի քեզ: Եւ ահա հրեշտակ իմ երթիցէ առաջի երեսաց քոց: Բայց յաւուր յորում այց արարից, ածից ի վերայ նոցա զմեղս իւրեանց: 35 Եւ եհար Տէր զժողովուրդն վասն առնելոյ նոցա զորթն՝ զոր արար Ահարոն:

ՃԽ 1 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Երթ ել աստի, դու եւ ժողովուրդն քո զոր հաներ յերկրէն Եգիպտացոց, յերկիրն զոր երդուայ Աբրաամու՝ եւ Սահակայ՝ եւ Յակոբայ. ասեմ, Զաւակի ձերում տաց զնա: 2 Եւ առաքեցից առաջի երեսաց քոց զիրեշտակ իմ. եւ մերժեսցէ զՔանանացին, եւ զԱմովրիացին, եւ զՔեցացին, եւ զՓերեզացին, եւ զԳերզեսացին, եւ զԽեւացին, եւ զՅեբուսացին: 3 Եւ տարցի զքեզ յերկիրն որ բոլիս զկաթն եւ զմեղր: Բայց ես ոչ ելից ընդ ձեզ, վասն խստապարանոց լինելոյ ժողովրդեանդ. զի մի սատակիցեմ զքեզ ի ճանապարհի: 4 Եւ լուեալ ժողովրդեանն զբանն զայն չար, սուգ առին սգաւորք. եւ ոչ առ այր զգարդ զանձամբ: 5 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ասա դու ցորդիսն Իսրայէլի. Դուք ժողովուրդ խստապարանոց էք. զգոյշ լերուք գուցէ եւ այլ եւս հարուած ածիցեմ ի վերայ ձեր, եւ սատակիցեմ զձեզ: Եւ արդ՝ մերկացարուք զգլատմուճանս փառաց ձերոց, եւ զգարդ քո ի քէն, եւ ցուցից զինչ առնիցեմ քեզ: 6 Եւ մերկացան որդիքն Իսրայէլի զգարդ իւրեանց, եւ զգլատմուճանս իւրեանց ի Քորէք լերին:

ՃԽԱ 7 Եւ առեալ Մովսիսի զխորան իւր՝ եհար արտաքոյ բանակին, մեկուսի ի բանակէ անտի. եւ կոչեցաւ այն՝ Խորան վկայութեան: Եւ լինէր ամենայն ոք որ խնդրէր ինչ ի Տեառնէ, ելանէր ի խորանն վկայութեան արտաքոյ բանակին: 8 Եւ յորժամ երթայր Մովսէս ի խորանն՝ կայր ամենայն ժողովուրդն դէտակն կալեալ իւրաքանչիւր ուրուք առ դուրս խորանի իւրոյ: Հայէին ընդ Մովսէս, մինչ երթայր մտանէր ի խորանն: 9 Եւ յորժամ մտանէր Մովսէս ի խորանն, իջանէր սին ամպոյն եւ կայր առ դուրս խորանին, եւ խաւսէր ընդ Մովսիսի: 10 Եւ տեսանէր ամենայն ժողովուրդն զսին ամպոյն որ կայր առ դուրս խորանին. եւ կային ամենայն ժողովուրդն յոտն, եւ երկիր պագանէին իւրաքանչիւր առ դուրս խորանի իւրոյ: 11 Եւ խաւսէր Տէր ընդ Մովսիսի դէմ յանդիման. որպէս ոք զի խաւսիցի ընդ բարեկամի իւրում. եւ դառնայր ի բանակ անդր: Բայց պաշտաւնէայ նորա Յեսու որդի Նաւեայ ոչ ելանէր ի խորանէ անտի:

ՃԽԲ 12 Եւ ասէ Մովսէս ցՏէր. Ահա ասես ցիս. Հան զժողովուրդդ զայդ. եւ դու ոչ ցուցեր ինձ զո՞ւ առաքիցես ընդ իս: Եւ դու՝ ցիս ասացեր՝ թէ ճանաչեմ զքեզ քան զամենեսին, եւ ունիս շնորհս յինէն: 13 Արդ՝ եթէ գտի շնորհս առաջի քո՝ ցոյց ինձ զանձն քո յայտնապէս, զի գիտացից՝ թէ ի՞նչ գտեալ է իմ շնորհս առաջի քո. եւ զի ծանեայց թէ ժողովուրդս քո այս՝ յազգ մեծ լինիցի: 14 Եւ ասէ. Ես ինքնին երթայց առաջի քո, եւ զետեղեցից զքեզ: 15 Եւ ասէ ցնա. Եթէ ոչ դու ինքնին երթայցես ընդ մեզ, մի հաներ զմեզ աստի: 16 Եւ զիս ըրդ յայտ լինիցի, եթէ արդարեւ գտի շնորհս առաջի քո, եւ ես եւ ժողովուրդս քո: Այլ յերթալն քո ընդ մեզ՝ փառաւորեսցուք, եւ ես եւ ժողովուրդ քո, քան զամենայն ազգս որ իցեն ի վերայ երկրի: 17 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Եւ զայդ եւս զքո բան զոր ասացեր՝ արարից. քանզի գտեր շնորհս առաջի իմ. եւ ճանաչեմ զքեզ քան զամենեսեան: 18 Եւ ասէ՝ Ցոյց ինձ զփառս քո: 19 Եւ ասէ. Ես անցից առաջի քո փառաւք իմովք. եւ կոչեցից յանուն Տեառն առաջի քո. եւ ողորմեցայց. որում ողորմեցայց, եւ գթացայց յոքս գթացայց: 20 Եւ ասէ. Ոչ կարես տեսանել զերեսս իմ. զի ոչ տեսանէ մարդ զերեսս իմ, եւ ապրի: 21 Եւ ասէ Տէր. Ահա տեղի մի առաջի իմ. եւ կացցես ի վերայ վիմին. 22 յորժամ անցանիցեն փառքն իմ. եւ եղից զքեզ ի ծերպ վիմին. եւ ծածկեցից զքեզ ձեռամբ իմով մինչեւ անցից ես: 23 Եւ բարձից զձեռն իմ ի քէն, եւ ապա տեսցես զյետոյսն իմ. բայց երեսք իմ քեզ մի երեւեսցին:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԼԴ

ՃԽԳ 1 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Կոփեա դու քեզ երկուս տախտակս քարեղէնս ըստ առաջին տախտակացն, եւ ել առ իս ի լեառնն. եւ զրեցից ի վերայ տախտակացն զպատգամսն՝ որ էին յառաջին տախտակսն զոր խորտակեցերն: 2 Լէր պատրաստ առ վաղիւ, եւ ելանիցես ընդ առաւառս ի լեառն Սինա. եւ մնացես ինձ անդ ի վերայ գլխոյ լերինն: 3 Եւ մի ոք ելանիցէ ընդ քեզ, եւ մի ոք երեւեսցի ամենեսին ի լերինն. եւ արջառ եւ ոչխար՝ մի արածեսցին մաւտ ի լեառնն: 4 Եւ կոփեաց երկուս տախտակս քարեղէնս, ըստ արիւնակի առաջին տախտակացն. եւ կանխեալ Մովսիսի ընդ առաւառսն՝ ել ի լեառնն Սինա, որպէս հրամայեաց նմա Տէր: Եւ առ Մովսէս ընդ իւր զերկուս տախտակսն քարեղէնս: 5 Եւ էջ Տէր ամպով, եւ կայր յանդիման նորա անդ: Եւ կոչեաց յանուն Տեառն: 6 Եւ անց Տէր առաջի նորա: Եւ կարդաց Տէր Աստուած՝ զթաճ եւ ողորմած, երկայնամիտ բազումողորմ եւ ճշմարիտ: 7 Որ պահէ զարդարութիւն, եւ առնէ զողորմութիւն ի

հազար ազգս: Բառնայ զանաւրէնութիւնս եւ զանիրաւութիւնս եւ զմեղս եւ ոչ անպարտ առնէ զպարտաւորն. ածէ զանիրաւութիւնս հարց՝ որդւոց եւ յորդիս որդւոց՝ մինչեւ յերիս եւ ի չորս ազգս: 8 Եւ երագեաց Մովսէս խոնարհ երկիր եպագ, 9 եւ ասէ. Եթէ գտի շնորհս առաջի քո, Տէր, երթիցէ ընդ մեզ Տէր. զի ժողովորդս խստապարանոց է. եւ բարձցես դու զանաւրէնութիւնս եւ զմեղս մեր. եւ եղիցուք մեք քո: ԸՆԴ 10 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ահա ես դնեմ ընդ քեզ ուխտ առաջի ամենայն ժողովորդեան քոյ. եւ արարից սքանչելիս՝ որ ոչ եղեն յամենայն երկիր, եւ յամենայն ազգս. եւ տեսցէ ամենայն ժողովորդդ՝ յորս ես դու ի մէջ դոցա զգործս Տեառն. զի զարմանալիք իցեն զոր եսս արարից ձեզ: 11 Զգոյշ լեր դու ամենայնի, զոր միանգամ պատուիրեցի քեզ այսաւր: Ահաւասիկ եւ մերժեմ յերեսաց ձերոց զԱմովրիացին, եւ զՔանանացին, եւ զՔեռացին, եւ զՓերեզացին, եւ զՖելագացին, եւ զՅերոքեացացին, եւ զՅեռուսացին: 12 Զգոյշ լեր անձին քում, գուցէ դնիցես ուխտ ընդ բնակիչս երկրին, յորում դու մտանելոց ես ի նոսա. գուցէ լինիցի ձեզ զայթազողութիւն: 13 Զբազինս նոցա կործանեսցիք, եւ զարձանս նոցա՝ փշրեսցիք, եւ զանտառս նոցա՝ կոտորեսցիք, եւ զդրաւշեալս դից նոցա՝ հրով այրեսցիք: 14 Եւ մի պագանիցէք երկիր աստուածոց աւտարաց. զի Տէր Աստուածդ անուն նախանձելի է. Աստուած նախանձոտ է: 15 Գուցէ դնիցեն ուխտ ընդ բնակիչս երկրին, եւ պոռնկիցին զկնի դից նոցա, եւ զոհիցեն աստուածոց նոցա. եւ կոչիցեն զքեզ եւ ուտիցես ի զոհից նոցա: 16 Եւ առնուցուս ի դստերաց նոցա ուստերաց քոց եւ ի դստերաց քոց՝ տացես ուստերաց նոցա. եւ պոռնկիցին դստերք քո զկնի նոցա, եւ պոռնկեցուցանիցեն զուստերս քո զկնի դիցն իւրեանց: 17 Եւ աստուածս ձուլածոյս՝ մի առնիցես քեզ: ԸՆԵ 18 Զտաւն բաղարջակերաց պահեսցես. զեւթն ար բաղարջ կերիցես որպէս պատուիրեցի քեզ, ի ժամանակի իւրում յամսեանն կանխոց. զի յամսեանն կանխոց ելեր յԵգիպտոսէ: ԸՆԶ 19 Ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝ ինձ լիցի, եւ ամենայն արուք անասնոյ քոյ, 20 անդրանիկն արջառոյ, եւ անդրանիկն ոչխարի: Եւ զանդրանիկն իշոյ՝ փրկեսցես գառամբ ապա թէ ոչ փրկեսցես զնա՝ զգինս նորա տայցես: Զամենայն անդրանիկս որդւոց քոց փրկեսցես: Եւ ձեռնունայն առաջի իմ՝ մի երեւեսցիս: ԸՆԷ 21 Զվեց ար գործեսցես. եւ յաւուրն եւթներորդի հանգիցես. եւ ի սերմանս եւ ի հունձս՝ հանգիցես: 22 Եւ տաւն եւթներորդաց արացես ինձ, ի սկզբանէ հնձոց ցորենոյ: Եւ զտաւն արմտեաց անփոփելոյ՝ յընդմիջել տարւոյն: 23 Երիս ժամանակս ի տարւոց երեւեսցի ամենայն արու մանուկ քո առաջի Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: 24 Քանզի մերժեցից զազգսն յերեսաց քոց. եւ ընդարձակեցից զսահմանս քո, եւ ոչ ոք իցէ որ ակն դնիցէ երկրին քում, յորժամ ելանիցես երեւել առաջի Տեառն Աստուծոյ քոյ յերիս ժամանակս ի տարւոջն: ԸՆԸ 25 Մի զենուցուս ի վերայ խմորելոյ զարիւն զոհից իմոց. եւ մի ելանիցէ յայգ զենումն տաւնի զատկի: ԸՆԹ 26 Զառաջին արմտիս երկրի քոյ՝ տարցիս ի տուն Տեառն Աստուծոյ քոյ: ԸՐ Մի եփեսցես զգառն ի կաթն մաւր իւրոյ: ԸՐԱ 27 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Գրեալ դու քեզ զպատգամսդ զայդոսիկ. զի այդու բանիւ դնիցեմ ուխտ ընդ քեզ՝ եւ ընդ իս Իսրայէլ: 28 Եւ էր Մովսէս առաջի Տեառն զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր. հաց ոչ եկեր, եւ ջուր ոչ արբ. եւ գրեաց ի վերայ տախտակացն զբանս ուխտի՝ զտասն պատգամացն: ԸՐԲ 29 Մինչդեռ իջանէր Մովսէս ի լեռնէն Սինայ, եւ երկորքին տախտակքն ուխտի ի ձեռս Մովսիսի էին: Եւ յիջանել իւրում ի լեռնէ անտի, ոչ գիտէր Մովսէս, եթէ փառաւորեալ իցէ տեսիլ գունոյ երեսաց նորա ի խաւսել նորա ընդ նմա: 30 Եւ ետես Ահարոն եւ ամենայն որդիքն Իսրայէլի զՄովսէս. եւ էր փառաւորեալ տեսիլ գունոյ երեսաց նորա. եւ երկեան մերձենալ ի նա: 31 Եւ կոչեաց զնոսա Մովսէս. եւ դարձան առ նա Ահարոն եւ ամենայն իշխանք ժողովորդեանն. եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ նոսա: 32 Եւ ապա մերձեցան առ նա ամենայն որդիքն Իսրայէլի: Եւ պատմեաց նոցա զամենայն զոր խաւսեցաւ ընդ նմա Տէր ի լերինն Սինայ: 33 Եւ իբրեւ դադարեաց ի խաւսելոյ անտի ընդ նոսա. արկ պատրուակ զերեսաւք իւրովք: 34 Իբրեւ մտանէր Մովսէս առաջի Տեառն խաւսել ընդ նմա, մերկանայր զպատրուակն մինչեւ այսրէն ելանելոյ: Եւ իբրեւ ելանէր՝ խաւսէր ընդ ամենայն որդիսն Իսրայէլի զոր միանգամ պատուիրեաց նմա Տէր: 35 Եւ տեսանէին որդիքն Իսրայէլի զերեսն Մովսիսի զի փառաւորեալ էր տեսիլ գունոյ երեսաց նորա. եւ արկանէր Մովսէս պատրուակ ի վերայ երեսաց իւրոց, մինչեւ անդրէն մտանելոյ եւ խաւսելոյ ընդ նմա:

ՃԾԳ 1 Եւ ժողովեաց Մովսէս զամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասէ ցնոսա. Այս բանք են զոր ասաց Տէր առնել զնոսա: 2 Զվեց ար զործեսցես զգործ. յաւուրն եւթներորդի հանգիցես. շաբաթ սուրբ է, հանգիստ Տեառն: Ամենայն որ զործեսցէ ի նմա, սատակեացի: 3 Մի լուցցի հուր յամենայն բնակութեան ձերում յաւուր շաբաթուց. զի ես եմ Տէր: 4 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Այս պատգամ է՝ զոր պատուիրեաց Տէր՝ եւ ասէ: 5 Առէք ի ձէնջ հաս Տեառն. ամենայն ոք զիարդ եւ յաւժարեսցի ի սրտի իւրում, բերցէ պտուղ Տեառն. ոսկի. արծաթ. պղինձ, եւ կապուտակ. 6 եւ ծիրանի. եւ կարմիր կրկին մանեալ. եւ բեհեզ նիւթեալ. եւ մագ այծեաց: 7 Եւ մորթս խոյոց կարմիր ներկեալ. եւ մորթս կապուտակեալս. եւ փայտս անփուտս: 8 Եւ եւղ լուսոյ. եւ խունկս իւղոյ աւծման. եւ խունկս հանդերձանաց: 9 Եւ ականս սարդիոնս եւ ականս զմրուխտս եւ ականս ի գիր վակասին. եւ զպճղնաւորն: 10 Եւ ամենայն որ իմաստուն իցէ սրտի ի ձեզ, եկեալ զործեսցէ զամենայն ինչ՝ զոր պատուիրեաց Տէր: 11 Զխորանն, եւ զնուարտանս իւր, եւ զվիժակս նորա, եւ զգահաւորակս նորա, եւ զտախտակս նորա. եւ զպարզունակս նորա, եւ զսինակս նորա, զխարիսխս նորա: 12 Եւ զտապանակն վկայութեան, եւ զլծակս նորա, եւ զքաւութիւնն, եւ զվարագոյրն, եւ զառագաստ սրահին, եւ զսինակս նորա, եւ զականսն զմրուխտս, եւ զխունկսն, զեւղն աւծման: 13 Եւ զսեղանն, եւ զամենայն զկահ նորա, եւ զհովանոցս սեղանոյն, եւ զլծակս նորա, եւ զամենայն զկահ նորա: Եւ զհացն երեսաց: 14 Եւ զաշտանակն լուսոյ, եւ զամենայն զկահ նորա, եւ զճրագարանս նորա, եւ զեւղն լուսոյ: 15 Եւ զսեղանն խնկոց, եւ զլծակս նորա, եւ զեւղն աւծութեան, եւ զխունկսն հանդերձանաց, եւ զվարագոյր դրան խորանին: 16 Եւ զսեղանն ողջակիզաց. եւ զվանդակս նորա զպղնձիս, զլծակս նորա, եւ զամենայն զկահ նորա: Եւ զաւազանն, եւ զխարիսխս նորա: 17 Եւ զառագաստ սրահին, եւ զսինակս նորա, եւ զխարիսխս նորա: 18 Եւ զսրահակ դրան սրահին, եւ զցիցս խորանին, եւ զցիցս սրահին, եւ զապարումս նոցա: 19 Եւ զպատմունձանսն որովք պաշտիցեն ի սրբութեանն. զպատմունձանսն սուրբս՝ Ահարոնի քահանայի. եւ զպատմունձանս քահանայութեան որդւոցն Ահարոնի:

ՃԾԴ 20 Եւ ել ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայէլի առ ի Մովսիսէ: 21 Եւ բերին իւրաքանչիւր որպէս եւ յաւժարէին սիրտք իւրեանց. եւ որոց զիարդ եւ կամ եղեւ անձանց իւրեանց. բերէին նուէրս Տեառն յամենայն գործս՝ խորանին վկայութեան. եւ յամենայն նիւթս նորա. եւ յամենայն պատմունձանս սրբութեանցն: 22 Եւ բերին արք ի կանանց, ամենայն ոք որպէս եւ միտք իւր վարէին. ականս, եւ գինդս, եւ մատանիս, եւ ծամակալս, եւ կշտապանակս, եւ զամենայն անաւթս ոսկեղէնս. եւ ամենայն արք որ եւ էին, բերին նուէրս ոսկոյ Տեառն: 23 Եւ ամենայն այր առ որում գտանէր կապուտակ, եւ ծիրանի, եւ կարմիր մանեալ, եւ բեհեզ. եւ մագ այծեաց. եւ մորթս խոյոց կարմիր ներկեալ. եւ մորթս կապուտակեալս: 24 Բերէին ամենայն, որ նուիրէր նուէրս Արծաթ եւ պղինձ բերէին զնուէրսն Տեառն. եւ ամենայն առ որում գտանէր փայտ անփուտ՝ յամենայն գործ կահին, բերէին: 25 Եւ ամենայն կին՝ իմաստուն մտաւք նիւթեր ձեռաւք իւրովք. եւ բերէր մանեալ՝ զկապուտակն, եւ զծիրանի, եւ կարմիրն ներկեալ, եւ զբեհեզն: 26 Եւ ամենայն կանայք որ յաւժարէին ի միտս իւրեանց, մանէին իմաստութեամբ զմագ այծեացն: 27 Եւ իշխանքն բերէին ականս զմրուխտս. եւ ականս ի նիւթ վակասին եւ տախտակին: 28 Եւ զհանդերձանս խնկոցն. եւ զեւղն լուսոյ, եւ զեւղն աւծութեան: 29 Եւ ամենայն այր եւ կին, որոց յաւժարէին միտք իւրեանց, մտանէին գործել զամենայն գործն՝ զոր պատուիրեաց Տէր գործել: Եւ ի ձեռն Մովսիսի բերէին որդիքն Իսրայէլի զնուէրսն Տեառն: 30 Եւ ասէ Մովսէս ցորդիսն Իսրայէլի. Տեսէք՝ զի կոչեաց Աստուած յանուանէ զԲեսելիէլ զՈւրիեան՝ զորդի Ուրայ յազգէ Յուդայ. 31 Եւ ելից զնա աստուածեղէն հոգւով իմաստութեան, եւ հանձարով եւ գիտութեամբ յամենայնի: 32 Ըստ ամենայն գործոյ ճարտարապետել ճարտարութեամբ. գործել զոսկին եւ զարծաթն՝ եւ զպղինձն: 33 Եւ քանդակել զականսն, եւ գործել զփայտն, եւ առնել զամենայն գործ իմաստութեան, եւ խելամտել. զի ետ ի սիրտ նորա զիմաստութիւն: 34 Եւ Եղիաֆայ որդւոյ Աքիսամայ յազգէ Դանայ: 35 Զորս ելից մտաւք իմաստութեան, խելամտել, գործել զամենայն գործ սրբութեանն. զոստայնանկութիւն, եւ զնկարու, կապուտակաւ, եւ ծիրանեաւ, եւ կարմրովն ներկելով, եւ բեհեզով. անկանել գործել զամենայն գործ ճարտարութեան նկարակերտաց:

1 Եւ արարին Բեւեկիւ, եւ Եղիաբ, եւ ամենայն այր իմաստուն մտաւք, որում տուաւ ի Տեառնէ իմաստութիւն եւ գիտութիւն, խելամուտ լինել, գործել զամենայն գործ տարագու սրբութեանն. ըստ ամենայնի որպէս եւ հրամայեաց Տէր: 2 Եւ կոչեաց Մովսէս զԲեւեկիւ եւ զԵղիաբ, եւ զամենեսին որ ունէին իմաստութիւն ի սրտի. որոց ետ Աստուած հանձար ի սիրտս նոցա: Եւ զամենեսին որ կամակար մտաւք կամէին մերձանալ ի գործն, եւ կատարել: 3 Եւ առին ի Մովսիսէ զամենայն նուէրս՝ զոր բերին որդիքն Իսրայէլի յամենայն գործ տարագու սրբութեանն առնել զայն: Եւ ինքեանք եւս ընդունէին զնուէրսն ի նուիրաբերացն ընդ առաւառս առաւառս: 4 Եւ գային ամենայն իմաստունք՝ որ գործէին զգործ սրբութեանն, իւրաքանչիւր ըստ տարագու իւրում, զոր ինքեանք գործէին: 5 Խաւսեցան ընդ Մովսիսի եւ ասէն. Կարի յաճախէ բերել ժողովորդդ քան զբաւական տարագու պիտոյից գործոյն, զոր հրամայեաց Աստուած առնել: 6 Եւ հրամայեաց Մովսէս քարոզ կարդալ ի բանակին, եւ ասել. Այր կամ կին՝ մի եւս գործեացն ի պտուղ սրբութեանն: Եւ ապա արգելաւ ժողովորդն ի բերելոյ. 7 եւ զգործեալն իւրեանց բերէին յամենայն կազմած գործոյն գործել զայն. եւ դադարեցին:

ՃԾԵ 8 Եւ գործէր ամենայն իմաստուն սրտիւ ընդ գործաւորսն զգործ խորանին տասն փեղկեան, ի բեհեզոյ մանելոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ կրկնելոյ: Քերոբ գործ անկուածոյ գործէին: 9 Երկայնութիւն միոյ փեղկին ի քսան եւ յութ կանգնոյ, եւ լայնութիւն ի չորից կանգնոց միոյ փեղկի չափ նոյն էր ամենեցունց փեղկիցն: 10 Եւ կցեալ զհինգ փեղկն ընդ միւս հինգ փեղկին, եւ զհինգն եւս փեղկ կցեալ ընդ այլում հնգի: 11 Եւ արար ճարամանդս կապուտակեալս առ եզերք միոյ փեղկին 12 ի կողմանէ առ ի խառնուածս. նոյնպէս արար եւ առ եզերք արտաքնոյ փեղկին, երկրորդի խառնուածոյն: 13 Յիսուն ճարամանդ արար միոյ փեղկի. եւ յիսուն ճարամանդ արար ի կողմանէ փեղկին ըստ երկրորդի խառնուածոյն, առ ի խառնելոյ իւրաքանչիւր ճարամանդացն ընդ միմեանս: Եւ արար աղս ոսկիս յիսուն. եւ խառնեաց զփեղկսն ընդ միմեանս աւղիսն. եւ եղեւ խորան մի: 14 Եւ արար փեղկս մագեղէնս ծածկիչս խորանին. մետասան փեղկ արար զնոսա: 15 Երկայնութիւն միոյ փեղկի յերեսուն կանգնոյ, եւ լայնութիւն միոյ փեղկի ի չորից կանգնոց: Չափ նոյն էր մետասանեցունց փեղկիցն. 16 եւ կցեաց զհինգ փեղկն ի միասին, եւ զվեց փեղկն ի միասին: 17 Եւ արար յիսուն ճարամանդ առ եզերք փեղկին՝ որ էր ի մեջ խառնուածոցն. եւ արար յիսուն ճարամանդ առ եզերք փեղկին երկրորդի խառնուածոյն. 18 եւ արար աղս պղնձիս յիսուն. եւ կցեաց զխորանն՝ զի լինիցի մի: 19 Եւ արար զվիժակս խորանին ի մորթոց խոյոց կարմիր ներկելոց. եւ զարտախորակսն ի կապուտակէ ի վերոյ կողմանէ: 20 Եւ արար զերկուս սիւնս խորանին յանփուտ փայտից կանգնաւորս: 21 Ի տասն կանգնոյ զերկայնութիւն միոյ սեան. եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զթանձրութիւն եւ զլայնութիւն միոյ սեան. 22 եւ երկուս սփռիչս առ մի մի սիւն խառնեալ ընդ միմեանս. նոյնպէս արար ամենայն սեանց խորանին: 23 Եւ արար զսիւնս խորանին. քսան սիւն՝ ի հարաւոյ կողմանէ, եւ քառասուն խարիսխ արծաթի՝ սեանցն քսանեցունց. 24 երկուս խարիսխս առ մի սիւն յերկոցունց կողմանց. եւ երկու խարիսխս առ մեւս եւս սիւն յերկոցունց կողմանց: 25 Եւ յերկրորդ կողման խորանին ընդ հիւսիսի արար քսան սիւն, 26 եւ քառասուն խարիսխ արծաթի. երկու խարիսխս առ մի սիւն, եւ երկու խարիսխս առ մեւս եւս սիւն: 27 Եւ ի թիկանց խորանին ընդ ծովակողմ արար վեց սիւն. 28 եւ երկու սիւնս արար յանկիւնս խորանին յետուստ կողմանէ: 29 Եւ էին հասարակ ի ներքուստ. եւ ըստ նմին արինակի հասարակ էին ի գլխոյ կողմանէ, ի մի խառնուած. նոյնպէս արար եւ երկոցունց սեանցն՝ որ յանկիւնսն: 30 Եւ էին ութ սիւն, եւ խարիսխ նոցա արծաթիք, վեշտասան խարիսխք, երկու խարիսխք առ մի սիւն, եւ երկու խարիսխք առ մի սիւն: 31 Եւ արար պարզունակս յանփուտ փայտից, հինգ առ մի սիւն ի միջեւ կողմանէ խորանին: 32 Եւ հինգ եւս պարզունակ առ միւս սիւն՝ յերկրորդ կողմանէ խորանին. եւ հինգ պարզունակ առ միւս սիւն ի թիկանց խորանին ընդ ծովակողմն: 33 Եւ արար զմիջին պարզունակն թափանցանց ի մեջ սեանցն ի կողմանէ ի կողմն: 34 Եւ զերկուս սիւնսն պատեաց ոսկով. եւ զերկուս աւղամանեակսն նոցա արար ոսկիս, յորս մտանիցեն պարզունակքն. եւ պատեաց զպարզունակսն ոսկով: 35 Եւ արար վարագոյր ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. գործ անկուածոյ գործեաց զնա քերոբ: 36 Եւ եղ զայն ի վերայ չորից սեանցն յանփուտ փայտից ոսկիապատաց. եւ խոյակք նոցա ոսկիք. եւ չորք խարիսխք նոցա արծաթիք: 37 Եւ արար զվարագոյր դրան խորանին վկայութեան ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ, գործ

անկուածոյ քերոք: 38 Եւ զսինս նոցա հինգ, եւ զաւղս նոցա, եւ պատեաց զխոյակս նոցա ոսկով, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք հինգ:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԼԷ

ՃԾԶ 1 Եւ արար Բեսելիէլ զտապանակն յանփուտ փայտից, յերկուց կանգնոց եւ ի կիսոյ գերկայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զլայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զբարձրութիւն նորա: Եւ պատեաց զնա ոսկով սրբով ներքոյ եւ արտաքոյ: 2 Եւ արար նմա ծնաւտս ոսկիս շուրջանակի: 3 Եւ ձուլեաց նմա չորս աւղամանեակս ոսկիս ի չորեցունց կողմանց նորա, երկուս աւղամանեակս ի միոջէ կողմանէ, եւ երկուս աւղամանեակս ի միւսմէ կողմանէ, եւ ագոյց լծակացն: 4 Եւ արար լծակս յանփուտ փայտից, եւ պատեաց զնոսա ոսկով: 5 Եւ ագուցին զլծակսն յաւղամանեակսն ի կողմանց տապանակին, բառնալ զնա նոքաւք: 6 Եւ արարին զքաւութիւն ի վերուստ տապանակին յոսկւոյ սրբոյ, յերկուց կանգնոց եւ ի կիսոյ գերկայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զլայնութիւն նորա: 7 Եւ արար երկուս քերովբէս ոսկիս, ճախարակեայս գործեաց զնոսա՝ յերկուց կողմանց քաւութեանն: 8 Քերոք մի ի վերայ միոյ գլխոյ քաւութեանն, եւ քերոք մի ի վերայ երկրորդի գլխոյ քաւութեանն, անդստին ի քաւութենէ անտի արար գերկոսին քերոքսն, յերկոցունց ծայրից նորա: 9 Եւ էր քերովբէիցն տարածեալ զթեւս իւրեանց ի վերուստ, եւ հովանի ունէին թեւաւք իւրեանց ի վերայ քաւութեանն, եւ երեսք քերոքէիցն հանդէպ միմեանց ի վերայ քաւութեանն:

ՃԾԷ 10 Եւ արար զսեղանն զառաջաւոր յոսկւոյ սրբոյ, եւ ձուլեաց նմա չորս աւղամանեակս ոսկիս, երկուս ի միոջէ կողմանէ, եւ երկուս յերկրորդ կողմանէ, եւ ագոյցս, բառնալ զնա ագուցիւքն: Եւ զագոյցս տապանակին եւ զսեղանոյն արար յանփուտ փայտից, եւ պատեաց զնոսա ոսկով, յերկուց կանգնոց գերկայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զլայնութիւն նորա, եւ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ զբարձրութիւն նորա: 11 Եւ պատեաց զնա ոսկով սրբով, եւ արար նմա ծնաւտս ոսկիս շուրջանակի: 12 Եւ արար նմա պսակ ուղկեան շուրջանակի, եւ արար ծնաւտս ոսկիս պսակին նորա շուրջանակի: 13 Եւ արար նմա չորս աւղամանեակս ոսկիս, եւ եղ զաւղամանեակս ի չորս կողմանս, որ էին չորեցունց ոտից նորա, 14 ի ներքոյ պսակին, եւ եղեն աւղամանեակքն ագոյցք լծակացն առ ի բառնալոյ զսեղանն: 15 Եւ արար երկուս լծակս յանփուտ փայտից, եւ պատեաց զնոսա ոսկով առ ի բառնալ զսեղանն: 16 Եւ արար զկահ սեղանոյն, զխնկաղացս նորա, եւ զարիւնակալս նորա, եւ զճաշակս նորա, եւ զնուիրանոցսն՝ որովք նուիրիցեն յոսկւոյ սրբոյ:

ՃԾԸ 17 Եւ արար զաշտանակն լուսոյ՝ ձոյլ ոսկի, զբունն, եւ զստեղունսն յերկոցունց կողմանց նորա, եւ ի ստեղանցն շառաւիղք ընտրեալք առ միմեանս երեք ի միոջէն, եւ երեք ի միւսմէն հաւասարք միմեանց: Եւ զլուսակալս նոցա՝ որ են ի ծայրսն ընկուզագարդս անստին ընտրեալս: Եւ զբազմակալսն ի նոսա զի եղիցին ճրագարանքն ի վերայ նոցա, եւ զբազմակալն զեւթներորդ՝ որ ի գլուխ լուսակալին, որ ի վերայ բուն իսկ գլխոյն ի վերուստ ձող՝ համակ ոսկի: Եւ զեւթն ճրագարանսն որ ի վերայ նորա ոսկիս եւ զունելիս նորա ոսեկիս, եւ զյարդարիչս նորա ոսկիս յոսկւոյ սրբոյ, ճախարակեայ գործեաց զաշտանակն, զբունն, եւ զստեղունսն նորա, եւ զսկահաձեւսն եւ զգնդակսն եւ զշուշանսն անդստին ի նմանէ: 18 Վեց ստեղունք արձակեալք ի կողմանց նորա, երեք ստեղունք արձակեալք ի միոջէ կողմանէ աշտանակին եւ երեք ստեղունք յերկրորդ կողմանէ աշտանակին: 19 Եւ երեք սկահաձեւք ընկուզագարդք յարիւնեալք ի միում ստեղան, եւ զնդակ եւ շուշան: Եւ երեք սկահաձեւք ընկուզագարդք յարիւնեալք ի միում եւս ստեղան, եւ զնդակ եւ շուշան: Այսպէս վեցոցունց ստեղանցն արձակելոց յաշտանակէ անտի: 20 Եւ ի բուն աշտանակին չորք սկահաձեւք ընկուզագարդք յարիւնեալք եւ զնդակք նորին եւ շուշանք: 21 Եւ զնդակ մի ընդ երկու ստեղամբքն, անդստին ի նմին, վեցեցունց ստեղանցն արձակելոց ի նմանէ: 22 Գնդակք նոցա եւ ստեղունք իւրեանց անդստին ի նմին, բովանդակ ճախարակեայ ի միոջէ յոսկւոյ սրբոյ: 23 Եւ արար զճրագարանս նորա եւթն, եւ զունելիս, եւ զյարդարիչս նորա յոսկւոյ սրբոյ: 24 Ի տաղանդէ միոյ ոսկւոյ սրբոյ արար զնա՝ եւ զամենայն զկահ նորա:

ՃԾԹ 25 Սա արար զսեղանն ոսկիապատ յանփուտ փայտից, ի հինգ կանգնոյ գերկայնութիւն նորա, եւ ի հինգ կանգնոյ զլայնութիւն նորա, չորեքկուսի, եւ յերից կանգնոց զբարձրութիւն նորա, եւ զեղջեւրս նորա

անդատին ի նմանէ: 26 Եւ պատեաց զնա ոսկով սրբով. եւ զյարկս նորա, եւ զկողմանս նորա շուրջանակի, եւ զեղջերս նորա: 27 Եւ արար նմա ծնաւոտ ոսկիս շուրջանակի. եւ երկուս աւղամանեակս ոսկիս ընդ ծնաւոտիք նորա առ ի կողմանէ ընդ երկոքումք կողմամբք նորա յագոյցս լծակացն առ ի բառնալոյ զնա նոքաւք: 28 Եւ արար զլծակսն յանփուտ փայտից, եւ պատեաց զնոսա ոսկով: ԶԿ 29 Սա արար զեղն աւծութեան գտուրք, եւ զհանդերձանս խնկոցն. գործ մաքուր իւղագործաց:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԼԸ

ԶԿԱ 1 Եւ արար զսեղանն պղնձապատ ի բուրուառացն պղնձեաց՝ որ էին ի ձեռս արանցն ապստամբաց հանդերձ ժողովրդեամբն Կորխայ, յանփուտ փայտից. ի հինգ կանգնոյ զերկայնութիւն նորա, եւ ի հինգ կանգնոյ զլայնութիւն նորա. չորեքկուսի. եւ յերից կանգնոց բարձրութիւն նորա: 2 Արար եւ զեղջերս նորա ի վերայ չորեցունց անկեանց նորա. անդատին ի նմանէ էին եղջերք նորա, եւ պատեաց զնա պղնձով: 3 Սա արար զամենայն կահ սեղանոյն, զխարիսխսն, եւ զբլշակն, եւ զտաշտսն, եւ զմահանսն, եւ զբուրուառսն: Եւ զամենայն կահս նորա արար պղնձի: 4 Սա արար զգահաւորակս սեղանոյն. գործ վանդակագործ պղնձի՝ ի բուրուառացն. ի ներքուստ մինչեւ ցմէջս. 5 եղ ի նմա չորս աւղամանեակս պղնձիս ի չորեցունց կողմանց գահաւորակի սեղանոյն՝ ագոյցս նգացն: 6 Եւ արար զլծակսն յանփուտ փայտից, եւ պատեաց զնոսա պղնձով: 7 Եւ ագուցին զլծակսն յաւղամանեակսն ի կաղմանս սեղանոյն, բառնալ զսեղանն նոքաւք: Բովանդակ տախտակամած գործեաց զնա:

ԶԿԲ 8 Եւ արար զաւագանն պղնձի, եւ զխարիսխս նորա պղնձի, ի հայելեաց կանանց ուխտաւորաց. որք պահեցին պահս առ դրան խորանին վկայութեան, յաւուր յորում էհար զխորանն:

ԶԿԳ 9 Եւ արար զսրահն որ հայեր ընդ հարաւ. եւ զառագաստ սրահին ի բեհեզոյ մանելոյ հարիւր առ հարիւր: 10 Եւ սիւնք նոցա քսան, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք քսան. եւ զարդք սեանցն եւ խոյակք նոցա արծաթիք: 11 Եւ ընդ կողմն հիւսւոյ հարերս առ հարերս. եւ սիւնք նոցա քսան, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք քսան. եւ զարդք սեանցն եւ դրուագք նոցա արծաթիք: 12 Եւ ընդ ծովակողմն սրահք ի յիսուն կանգնոյ. եւ սիւնք նոցա տասն, եւ խարիսխք նոցա տասն. եւ զարդք սեանցն եւ դրուագք նոցա արծաթիք: 13 Եւ ընդ կողմն արեւելից ի յիսուն կանգնոյ: Եւ առագաստքն 14 ի հնգետասան կանգնոյ ի թիկանց. եւ սիւնք նոցա երեք, եւ խարիսխք նոցա երեք: 15 Եւ յերկրորդ թիկունսն առ դրամբք սրահին, սրահք հնգետասան կանգնոյ. եւ սիւնք նոցա երեք, եւ խարիսխք նոցա երեք: 16 Ամենայն սրահք խորանին շուրջանակի ի բեհեզոյ մանելոյ. 17 եւ խարիսխք նոցա պղնձիք. եւ դրուագք սեանցն եւ խոյաւոք նոցա արծաթիք, եւ խոյակք նոցա արծաթապատք, եւ սիւնքն արծաթապատք: 18 Եւ ամենայն սիւնք սրահակին: Եւ սրահակք դրան սրահին, գործ նկարակերպ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ. եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. ի քսան կանգնոյ երկայնութիւն, եւ ի հնգետասան կանգնոյ բարձրութիւն, եւ լայնութիւն հասարակ ըստ առագաստից սրահին: 19 Եւ սիւնք նոցա չորք, եւ խարիսխք նոցա պղնձիք չորք՝ եւ խոյաւոք նոցա արծաթիք չորք. եւ խոյակք նոցա արծաթապատք: 20 Եւ ամենայն ցիցք սրահին եւ խորանին շուրջանակի պղնձիք: 21 Եւ այս էր պայման խորանին վկայութեան. որպէս հրաման էտ Մովսիսի կազմել զպաշտանն Ղեւտացոյն ի ձեռն Իթամարայ որդոյ Ահարոնի քահանայի: 22 Եւ Բեսելիէլ Ուրիեան որդի Ովրայ յազգէ Յուդայ արար որպէս հրաման էտ Տէր Մովսիսի: 23 Եւ ապա Եղիաֆ Աքիսամայ յազգէ Դանայ. որ ճարտարապետէր զոստայնանկութիւն, եւ զաստիճանագործութիւն, եւ զնկարակերպութիւն. ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ:

ԶԿԴ 24 Ամենայն ոսկւոյն՝ որ գործեցաւ ի գործն, ըստ ամենայն գործոյ սրբութեանն, եղեւ ի կշիռ ոսկւոյն նուիրացն քսան եւ ինն տաղանդ. եւ եւթն հարիւր եւ երեսուն սկիղ՝ ըստ սրբութեան սկեղն: 25 Եւ արծաթոյ նուէրք՝ յանցելոց արանց ժողովրդեանն ի հանդիսի՝ հարերս տաղանդ, եւ հազար եւ եւթն հարեր եւ եւթանասուն եւ հինգ սկիղ՝ ըստ սրբութեան սկեղն. դրամ մի առ գլուխ՝ կէս սկեղ ըստ սրբութեան սկեղն. ամենայն որ անցանէր ի հանդիսի անդ ի քսան ամենից եւ ի վեր, վեց հարեր հազար եւ երեք հազարք եւ հինգ հարեր եւ յիսուն: 26 Եւ եղեւ հարերս տաղանդ արծաթոյն՝ ի ձոյլ հարերս խոյակաց խորանին, եւ ի խոյակս վարագուրին. հարերս տաղանդ՝ 27 ի հարերս խոյակ. տաղանդ մի առ խոյակ: 28 Եւ զհազար եւ զեւթն հարերս եւ զեւթանասուն եւ հինգ սկիղն, գործեաց ի խոյաւոյս սեանցն, եւ պատեաց ոսկով զխոյակս

նոցա, եւ զարդարեաց զնոսա: 29 Եւ պղինձ նուիրացն՝ եւթանասուն տաղանդ, եւ երկու հազար եւ չորք հարեր սիկդ: 30 Եւ արարին անտի զխարիսխ դրան խորանին վկայութեան. եւ զսեղանն պղնձի, եւ զգահաւորակ սեղանոյն պղնձի, եւ զամենայն սպաս սեղանոյն, եւ զխարիսխ սրահին շուրջանակի: 31 Եւ զխարիսխս դրան սրահին. եւ զամենայն ցիցս խորանին, եւ զամենայն ցիցս սրահին շուրջանակի. եւ զապարումսն ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ ԼԹ

ՃԿԵ 1 Եւ արար պատմութեանս պաշտամանն, պաշտել նոքաւք ի սրբութեանն: Եւ արար պատմութեանս սրբութեանցն որ իցեն Ահարոնի քահանայի. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 2 Եւ արարին զվակասն յոսկւոյ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ: 3 Եւ հատանէին թիթղունս ոսկիս. թելս թելս անկանել ընդ կապուտակին՝ եւ ընդ ծիրանոյն, եւ ընդ կարմրոյ մանելոյ, եւ ընդ բեհեզոյ նիւթելոյ. գործ անկուածոյ վակասի գործեցին զնա, 4 խառնեալ յերկոցունց կողմանց ընդ միմեանս հիւսկէն. գործ անկուածոյ ի միմեանս: Ի նոյն 5 եւ ի նմանէ գործեցին ըստ իւրում գործածոյ, յոսկւոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 6 Եւ գործեաց զերկոսին ականսն զըմբուխտս ժապաւինեալս եւ ընդելուզեալս ոսկւով քանդակեալս եւ մաճեալս ի քանդակ կնքոյ. յանուանց որդւոցն Իսրայէլի: 7 Եւ հաստատեաց զնա ի վերայ ուսոց վակասին, ականս յիշատակի որդւոցն Իսրայէլի. որպէս եւ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 8 Եւ արար զտախտակն գործ անկուածոյ նկարակերպ ըստ գործոյ վակասին, յոսկւոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ: 9 Չորեքկուսի, եւ կրկին գործեաց զտախտակն. թզաւ յերկայնութիւն՝ եւ թզաւ ի լայնութիւն: 10 Եւ անկանէր ընդ նմին անկուած ականակապ չորեքկարգեան ականց: Կարգն առաջին՝ սարդիոն, եւ տպագիոն, եւ զըմբուխտ, կարգ մի: 11 Եւ կարգն երկրորդ, կարկեհան, եւ շափիղա, եւ յասպիս: 12 Եւ կարգն երրորդ, սուտակ, եւ գոճազմ, եւ ակատ: 13 Եւ կարգն չորրորդ, ոսկեակն, եւ եղունգն, եւ բիրեդ. պատեալ եւ ընդելուզեալ ոսկւով: 14 Եւ ականքն ըստ անուանց որդւոցն Իսրայէլի էին. երկոտասանք յանուանց նոցա գրեալք եւ քանդակեալք ըստ իւրաքանչիւր անուանց ազգացն երկոտասանից: 15 Եւ արարին ընդ տախտակաւն վերջս փողփողեալս ի վերայ երկուց աւղոցն. գործ հիւսկէն յոսկւոյ սրբոյ: 16 Եւ արարին երկու վահանակս ոսկիս, եւ երկուս աւղս ոսկիս. եւ եղին զերկու աւղսն ոսկիս յերկոսին առաջս տախտակին: 17 Եւ եղին զվերջսն փողփողեալս ի վերայ երկուց աւղոցն յերկոսին կողմանս տախտակին. եւ յերկոսին խառնուածսն զերկուս վերջս փողփողեալս. եւ եղին ի վերայ երկուց վահանակացն, եւ զնոսա եղին ի վերայ ուսոց վակասին 18 դէմ յանդիման յերեսաց կողմանէ: Եւ արարին երկուս աւղս ոսկիս, եւ եղին ի վերայ երկոցունց թելոցն ի ծայրս տախտակին, ի զլուխ թիկանց վակասին ի ներքոյ կողմանէ: Եւ արարին երկուս աւղս ոսկիս, եւ եղին ի վերայ երկոցունց ուսոց վակասին ի ներքոյ կողմանէ յերեսաց նորա՝ ըստ վերնոյ խառնուածոյն անկուածոյ վակասին: 19 Եւ պնդեցին զտախտակն յաւղից նորա մինչեւ ցաւղս վակասին, խառնեալ ընդ միմեանս, ի կապուտակէ. հիւսեալս ընդ միմեանս յանկուած վակասին, զի մի զերծանիցի տախտակն ի վակասէ անտի. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի:

ՃԿԶ 20 Եւ արարին զվտաւակն ի վերայ վակասին, գործ անկուածոյ համակ կապուտակ. 21 եւ աւծիք վտաւակացն անդէն ի նորին ի միջի անկուածոյ հիւսկէն՝ գրապանաւ աւծիքն շուրջանակի անքակ: 22 Եւ արարին առ ստորոտով վտաւակացն իբրեւ ծաղկեալս նոնաճեւս ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, եւ ի բեհեզոյ նիւթելոյ: 23 Եւ արարին զանգակս յոսկւոյ սրբոյ. եւ եղին զգանգակսն ի մէջ նոնաճեւացն առ ստորոտով վտաւակացն շուրջանակի: 24 Ի մէջ նոնաճեւացն զանգակս ոսկիս եւ նոնաճեւ. զանգակ եւ նոնաճեւ, առ ստորոտով վտաւակացն շուրջանակի ի սպաս պաշտամանն. որպէս եւ հրամայեաց Տէր Մովսիսի:

ՃԿԷ 25 Եւ արարին պատմութեանս բեհեզեղէնս գործ անկուածոյ, Ահարոնի եւ որդւոց նորա: 26 Եւ զապարաւշսն ի բեհեզոյ. եւ զխոյրն ի բեհեզոյ: 27 Եւ զանդրավարտիսն տաբատ՝ ի նիւթոյ բեհեզոյ: 28 Եւ զկամարս նոցա ի բեհեզոյ նիւթելոյ, եւ ի կապուտակէ, եւ ի ծիրանոյ, եւ ի կարմրոյ մանելոյ, գործ նկարուց. զոր աւրինակ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 29 Եւ արարին զթիթղէն ոսկի նուէր սրբութեանն

յոսկւոյ սրբոյ. եւ գրեցին ի նմա զիր դրոշմեալ քանդակաւ, սրբութիւն Տեառն: 30 Եւ եղին առ կապուտակեայ ժապաւինեաւն. զի կացցէ ի խորին ի վերոյ կողմանէ. զոր արինակ հրամայեաց Տէր Մովսիսի:

ՃԿԸ 31 Եւ կատարեցաւ ամենայն գործ խորանին՝ յարկի վկայութեանն: Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի ըստ ամենայնի որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի, նոյնպէս եւ արարին: Եւ զաւելորդ զոսկի նուիրացն՝ արարին կահ պաշտելոյ նոքաւք առաջի Տեառն: 32 Եւ բերին զպատմութեանն առ Մովսէս ի խորանն. եւ զյարկն՝ եւ զամենայն զկահ նորա. զառանցսն եւ զտախտակս նորա. եւ զպարզունակս նորա. եւ զսինակս նորա. եւ զխարիսխս նորա: 33 Եւ զմաշկսն. եւ զմորթս խոյոց ներկեալս կարմրով. եւ զվիժակսն կապուտակեայս: 34 Եւ զսրահակն որ ծածկէր զտապանակ կտակարանացն. եւ զլծակսն. 35 եւ զքաւութիւնն. եւ զսեղանն զառաջաւոր, եւ զամենայն զկահ նորա. եւ զհացն երեսաց: 36 Եւ զաշտանակն սուրբ. եւ զճրագարանս նորա, եւ զճրագունսն այրելոյ՝ եւ զամենայն զկահ նորա. եւ զեղն լուսոյ: 37 Եւ զսեղանն ոսկի. եւ զեղն աւծութեան. եւ զխունկսն հանդերձանաց: 38 Եւ զսրահակս դրանն, եւ զխորանն. 39 եւ զսեղանն պղնձի՝ եւ զլծակս նորա, եւ զամենայն կահ նորա. եւ զաւագանն, եւ զխարիսխս նորա՝ եւ զառագաստ սրահին, եւ զսինակս նորա, եւ զխարիսխս նորա: 40 Եւ զվարագոյր դրան խորանին, եւ զդրան սրահին. եւ զպաւանդակս նորա, եւ զցիցս նորա. եւ զամենայն զկահ խորանին յարկի վկայութեան: 41 Եւ զպատմութեանսն պաշտաման պաշտել ի սրբութիւնսն. եւ զպատմութեան սրբութեան որ իցեն Ահարոնի քահանայի. եւ զպատմութեանս որդւոցն նորա ի քահանայութիւն: 42 Ըստ ամենայնի զոր միանգամ պատուիրեաց Տէր՝ Մովսիսի. նոյնպէս եւ արարին որդիքն Իսրայէլի զամենայն զկազմածն: 43 Եւ ետես Մովսէս զամենայն գործն. եւ էր գործեալ ըստ արինակին՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի, նոյնպէս եւ արարին. եւ արինեաց զնոսա Մովսէս:

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Խ

ՃԿԹ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Յամսեանն առաջնում յամսամտի ամսոյն, կանգնեցես զխորանն զյարկ վկայութեանն: 3 Եւ դիցես անդ զտապանակն վկայութեան. եւ ծածկեցես զտապանակն վարագուրան: 4 Եւ տարցիս ի ներքս զսեղանն, եւ յարինեցես զհացն ի վերայ նորա. եւ տարցիս ի ներքս զաշտանակն, եւ դիցես ի վերայ նորա զճրագարանսն: 5 Եւ դիցես զսեղանն ոսկի՝ արկանել խունկս առաջի տապանակի վկայութեանն: Եւ ձգեցես զպատրուակ վարագուրին ի դրան խորանին վկայութեան: 6 Եւ դիցես զսեղանն ողջակիզացն՝ առ դրան խորանին յարկի վկայութեանն: Եւ աւծցես շուրջ զխորանն եւ զամենայն ինչ որ ի նմա իցեն՝ սրբեցես շուրջանակի: 7 Եւ դիցես զաւագանն ընդ խորանն վկայութեան՝ եւ ընդ սեղանն. եւ արկցես անդ ջուր: 8 Եւ աւծցես զսրահն շուրջանակի. եւ ձգեցես զսրահակ դրան սրահին: 9 Եւ առցես զեղն աւծութեան՝ եւ աւծցես զխորանն՝ եւ զամենայն որ ինչ ի նմա է եւ սրբեցես զնա, եւ զամենայն կահ նորա. եւ եղիցին սրբութիւնք: 10 Եւ աւծցես զսեղանն ողջակիզաց՝ եւ զամենայն կահ նորա: 11 Եւ սրբեցես զսեղանն, եւ եղիցի սեղանն՝ սուրբ սրբութեանց: Եւ աւծցես զաւագանն, եւ զխարիսխս նորա, եւ սրբեցես զնա: 12 Եւ մատուցես զԱհարոն եւ զորդիս նորա ի դուռն խորանին վկայութեան. եւ լուսացես զնոսա ջրով: 13 Եւ զգեցուցես Ահարոնի զպատմութեանսն սուրբ. եւ աւծցես զնա, եւ սրբեցես զնա, եւ քահանայացի ինձ: Եւ մատուցես զորդիս նորա, եւ զգեցուցես նոցա պատմութեան. եւ աւծցես զնոսա զորարինակ աւծեր զհայրն նոցա, եւ քահանայացիս ինձ. եւ եղիցի նոցա աւծումն քահանայութեան յաւիտեան յազգս նոցա:

ՃԶ 14 Եւ արար Մովսէս ըստ ամենայնի, զոր միանգամ պատուիրեաց նմա Տէր, նոյնպէս եւ արար: 15 Եւ եղեւ յամսեանն առաջնում յամին երկրորդի ելանելոյ նոցա յերկրէն Եգիպտացոց յամսամտին, կանգնեցաւ խորանն: 16 Եւ կանգնեաց Մովսէս զխորանն, եւ եղ զխարիսխս նորա, եւ կանգնեաց զսինս նորա. եւ եղ ի վերայ զխոյակս նորա: 17 Եւ պարգեաց զպարզունակս նորա. եւ տարածեաց զվերնափեղկսն ի վերայ խորանին: Եւ արկ զվիժակս խորանին ի վերայ նորա ի վերուստ: Եւ յարինեաց զարտախորակս նորա. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 18 Եւ առ զվկայութիւնսն՝ եւ եղ ի տապանակի անդ. եւ եղ զնիզսն ընդ տապանական. եւ եղ զքաւութիւնն ի վերայ տապանակին ի վերուստ: 19 Եւ տարաւ ի ներքս՝ զտապանակն ի խորանն. եւ ձգեաց զպատրուակ վարագուրին, եւ ծածկեաց զտապանակն վկայութեան՝

գորարինակ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 20 Եւ եղ զսեղանն ի խորանին վկայութեան ի հիւսւոյ կողմանէ խորանին, արտաքոյ վարագորին ի խորանին: 21 Եւ յարինեաց ի վերայ նորա զհացն երեսաց առաջի Տեառն, գորարինակ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 22 Եւ եղ զաշտանակն ի խորանին վկայութեան յանդիման սեղանոյն, ի հարաւոյ կողմանէ խորանին: 23 Եւ եղ զճրագարանսն ի վերայ նորա առաջի Տեառն, գորարինակ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 24 Եւ եղ զսեղանն ոսկի ի խորանին վկայութեան՝ յանդիման վարագորին: 25 Եւ արկ խունկ ի վերայ, նորա ի խնկոցն հանդերձանաց, որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 26 Եւ ձգեաց զսրահակ դրան խորանին: 27 Եւ եղ զսեղանն ողջակիզաց առ դրան խորանին յարկի վկայութեանն: Եւ եհան ի վերայ նորա ողջակէզս եւ զոհս, որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի: 28 Եւ եղ զաւագանն ընդ խորանն վկայութեան եւ ընդ սեղանն, եւ արկ ի նա ջուր: 29 զի լուսացեն ի նմանէ Մովսէս եւ Ահարոն, եւ որդիք նորա զձեռս եւ զոտս իւրեանց, 30 յորժամ մտանիցեն ի խորանն վկայութեան, կամ յորժամ մերձենայցեն ի սեղանն պաշտել: Եւ լուանային ի նմանէ, որպէս եւ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 31 Եւ կանգնեաց զսրահն շուրջ զխորանաւն եւ զսեղանաւն եւ ձգեաց զսրահակ դրան սրահին: Եւ կատարեաց Մովսէս զամենայն զգործն: 32 Եւ ծածկեաց ամպն զխորանն վկայութեան եւ լի եղէ փառաւք Տեառն խորանն: 33 Եւ ոչ կարէր Մովսէս մտանել ի խորանն վկայութեան, զի ծածկեաց զնա ամպն, եւ լի եղէ փառաւք Տեառն: 34 Յորժամ վերանայր ամպն ի խորանէ անտի, չուէին որդիքն Բսրայէլի հանդերձ ամենայն աղիսի իւրեանց: 35 Եւ եթէ ոչ վերանայր ամպն՝ ոչ չուէին մինչեւ ցարն վերանալոյ: 36 Զի ամպն Տեառն էր ի վերայ խորանին ի տուէ: Եւ հուր կայր ի վերայ նորա ի գիշերի: Եւ առաջի ամենայն որդւոցն Բսրայէլի, յամենայն ի չուս իւրեանց:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԵԼՔՍ:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ Ա

Ա 1 Եւ կոչեաց Տէր գՄովսէս, եւ խաւսեցաւ ընդ նմա ի խորանէ անտի վկայութեան՝ եւ ասէ Խաւսեաց դու ընդ որդիսդ Իսրայէլի, եւ ասացես ցոռսա. 2 Այր ոք ի ձէնջ եթէ մատուցանիցէ պատարագ Տեառն ի խաշանց, յարջառոց կամ յոչխարէ մատուցանիցէք զպատարագս ձեր: 3 Եթէ ողջակէզ իցէ պատարագն նորա յարջառոց, արու անարատ մատուցսէ, առ դուրս խորանին վկայութեան ածցէ զնա, ընդունելութիւն ի նմանէ՝ առ ի քաւելոյ առաջի Տեառն: 4 Եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ գլխոյ ընծային՝ յընդունելութիւն նմա, առ ի քաւելոյ վասն անձին իւրոյ: 5 Եւ սպանցեն զգուարակն առաջի Տեառն. եւ մատուցեն քահանայքն որդիքն Ահարոնի զարիւնն. եւ հեղցեն շուրջ զսեղանովն որ կայցէ առ դրան խորանին վկայութեան: 6 Եւ մորթեսցեն զողջակէզն. եւ անդամ անդամ յաւշեացեն զնա: 7 Եւ դիցեն որդիքն Ահարոնի քահանայքն հուր ի վերայ սեղանոյն. եւ կուտեսցեն փայտ ի վերայ հրոյն: Եւ դիցեն որդիքն Ահարոնի քահանայքն 8 զանդամաթիւն եւ զգլուխն, եւ զճարպն ի վերայ փայտին որ կայցէ ի վերայ հրոյն որ է ի սեղանն: 9 Եւ զփորոտին եւ զոտսն լուսացեն ջրով. եւ դիցեն քահանայքն զամենայն ի վերայ սեղանոյն. զի ողջակէզ զոհի է հոտ անուշից Տեառն: 10 Ապա թէ յոչխարաց իցէ պատարագն Տեառն, ի գառանց եւ յուլոց յողջակէզ, արու անարատ մատուցանիցէ զնա: 11 Եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ գլխոյ նորա. եւ սպանցեն զնա ի կողմանց սեղանոյն ընդ հիւսսի, առաջի Տեառն. եւ հեղցեն զարիւնն որդիքն Ահարոնի քահանայք շուրջ զսեղանովն: 12 Եւ յաւշեացեն զնա անդամ անդամ. եւ զգլուխ նորա եւ զճարպ դիցեն քահանայքն ի վերայ փայտին եւ հրոյ՝ որ ի վերայ սեղանոյն իցէ: 13 Եւ զփորոտին եւ զոտսն լուսացեն ջրով. եւ մատուցեն քահանայն զամենայն, եւ դիցէ ի վերայ սեղանոյն. զի ողջակէզ զոհի է ի հոտ անուշից Տեառն: 14 Իսկ եթէ ի թոչնոց մատուցանիցէ յողջակէզ պատարագս Տեառն, ի տատրակաց կամ յաղաւնեաց տարցի զպատարագն իւր: 15 Եւ մատուցէ զնա քահանայն առ սեղանն. եւ խառնեսցէ զգլուխ նորա. եւ դիցէ քահանայն ի վերայ սեղանոյն, եւ քամեսցէ զարիւնն առ յատակաւ սեղանոյն: 16 Եւ կորզեսցէ զարմկունսն թելաւքն հանդերձ. եւ հանցէ զնա առ սեղանովն ի տեղի մոխրակուտին: 17 Եւ ջախջախեսցէ զայն ի թելոցն. եւ ի բաց մի զատուցէ. եւ դիցէ զայն քահանայն ի սեղանն ի վերայ փայտին եւ հրոյն. զի ողջակէզ զոհի է հոտ անուշից Տեառն:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ անձն ոք՝ եթէ մատուցանիցէ պատարագ Տեառն, նաշիի լիցի պատարագն նորա. եւ արկցէ զնովաւ եւղ, եւ դիցէ ի վերայ նորա կնդրուկ. զի զոհ է: 2 Եւ տարցի զայն առ քահանայսն որդիս Ահարոնի. եւ լցեալ զձեռն իւր ի նաշիւոյ անտի իւղովն հանդերձ, եւ զամենայն զկնդրուկն նորա, եւ դիցէ քահանայն զյիշատակ նորա ի վերայ սեղանոյն զոհ ի հոտ անուշից Տեառն: 3 Եւ նշխարն ի զոհէ անտի՝ Ահարոնի եւ որդւոց իւրոց եղիցի. սրբութիւն սրբութեանց ի զոհից անտի Տեառն: 4 Ապա թէ մատուցանիցէ պատարագ զոհ եփեալ ի թոնրի. պատարագ Տեառն ի նաշիւոյ՝ պանս բաղարջս, ի նաշիւոյ զանգեալ իւղով, եւ քաքարս բաղարջս ամեալ իւղով: 5 Իսկ եթէ զոհ ի տապակէ իցէ պատարագն քո. նաշիի զանգեալ իւղով, բաղարջ լինիցի. 6 եւ բրդեսցես զայն պատառս պատառս. եւ արկցես ի վերայ նոցա եւղ. զի զոհ Տեառն է: 7 Ապա թէ զոհ ի կասկարայից իցէ պատարագն քո, նաշիի իւղով զործեսցի. 8 եւ մատուցես զոհն զոր առնիցես ի նոցանէ Տեառն. եւ տարցիս առ քահանայն: Եւ մատուցեալ քահանայն առ սեղանն, 9 հանցէ ի զոհէն զառ ի յիշատակէ նորա. եւ դիցէ քահանայն ի վերայ սեղանոյն ընծայ անուշութեան Տեառն: 10 Եւ որ մնայցէ ի զոհէ անտի, Ահարոնի եւ որդւոց նորա լինիցի. սրբութիւն սրբութեանց ի զոհիցն քոց:

Բ 11 Զամենայն զոհ զոր մատուցանիցէք Տեառն, ոչ առնիցէք խմորուն: Զամենայն խմորուն, եւ զամենայն մեղրեալ՝ մի մատուցանիցէք ի նոցանէ պտուղ ի զոհ Տեառն: 12 Պատարագ պտղոյ մատուցանիցէք զայն Տեառն. բայց ի սեղանն մի ելանիցէ ի հոտ անուշից Տեառն: 13 Եւ ամենայն պատարագ զոհից ձերոց աղիւ:

Տեառն յաղեսցի: Մի պակասեցուցանիցէք զաղ ուխտին Աստուծոյ ի զոհից ձերոց ընդ ամենայն պատարագս աղ մատուցանիցէք: 14 Իսկ եթէ յառաջին արմտեաց մատուցանիցես պատարագ Տեառն, մուրկ նոր փխրեալ եւ մաքրեալ՝ Տեառն, մատուցես զոհ զառաջնոց արմտեաց քոց: 15 Եւ արկցես զնովաւ եւոյ, եւ դիցես ի վերայ նորա կնդրուկ, զի զոհ է: 16 Եւ հանցէ քահանայն զառ յիշատակէ նորա ի մրկէ անտի հանդերձ իւղովն, եւ զամենայն կնդրուկ նորա զի պտուղ Տեառն է:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Գ

Գ 1 Ապա թէ զոհ փրկութեան իցէ պատարագ նորա Տեառն, եթէ յարջառոց մատուցանիցէ, եթէ արու իցէ, եւ եթէ էգ իցէ, զանարատն մատուցէ առաջի Տեառն: 2 Եւ դիցէ զձեռս իւր ի վերայ գլխոյ պատարագին. եւ սպանցէ զնա առ դրան խորանին վկայութեան: Եւ հեղցեն որդիքն Ահարոնի քահանայք զարիւնն ի վերայ սեղանոյ ողջակիզացն շուրջանակի: 3 Եւ մատուցէ ի զոհէն փրկութեան պտուղ Տեառն. զճարպ թաղանթ քաղրթին, եւ զամենայն ճարպ փորոտւոյն: 4 Եւ զերկուս երիկամունսն եւ զճարպն որ ի նոսա, որ առ մսանամբքն իցեն եւ զլերդաբոյթն երիկամամբքն հանդերձ կորզեսցեն: 5 Եւ հանցեն զայն որդիքն Ահարոնի քահանայք ի սեղանն յողջակէզ ի վերայ փայտին եւ հրոյն, պտուղ անուշից Տեառն: 6 Ապա թէ յաղեաց իցէ պատարագ նորա զոհ փրկութեան Տեառն. արու կամ էգ, անարատ մատուցէ զայն: 7 Իսկ եթէ զառն մատուցանիցէ զպատարագն իւր, մատուցէ զնա առաջի Տեառն: 8 Եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ գլխոյ պատարագին իւրոյ, եւ սպանցէ զնա առ դրան խորանին վկայութեան. եւ հեղցեն որդիքն Ահարոնի քահանայք զարիւնն շուրջ զսեղանովն: 9 Եւ մատուցեն ի զոհէն փրկութեան պտուղ Տեառն, զճարպն եւ զմսանն անարատ, 10 հանդերձ զըստուքն ի նմանէ. եւ զճարպ թաղանթ քաղրթին, եւ զամենայն ճարպ փորոտւոյն, եւ զերկուս երիկամունսն եւ զճարպն որ ի նոսա որ առ մսանամբքն, եւ զլերդաբոյթն հանդերձ երիկամբք 11 կորզեալ՝ հանցէ քահանայն ի սեղանն հոտ անուշից պտուղ Տեառն: 12 Իսկ եթէ յայծեաց իցէ պատարագն իւր, մատուցէ առաջի Տեառն: 13 Եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ գլխոյ նորա. եւ սպանցեն զնա առ դրան խորանին վկայութեան առաջի Տեառն. եւ հեղցեն որդիքն Ահարոնի քահանայք զարիւնն շուրջ զսեղանովն: 14 Եւ հանցեն ի նմանէ պտուղ Տեառն զճարպն զթաղանթ քաղրթին, եւ զամենայն ճարպ փորոտւոյն: 15 Եւ զերկուս երիկամունսն, եւ զճարպն ի նոսա՝ որ առ մսանամբքն. եւ զլերդաբոյթն երիկամամբքն հանդերձ կորզեսցէ: 16 Եւ հանցէ քահանայն ի սեղանն պտուղ ի հոտ անուշից Տեառն:

Դ Զամենայն ճարպն Տեառն՝ 17 արեւն յաւիտեանական յազգս ձեր, յամենայն բնակութեան ձերում. զամենայն ճարպ եւ զամենայն արիւն մի ուտիցէք:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Դ

Ե 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց դու ընդ որդիսդ Իսրայէլի, եւ ասացես. Անձն եթէ մեղիցէ առաջի Տեառն յակամայ, յամենայն հրամանաց Տեառն, յորոց ոչ է արժան ատնել՝ եւ ատնիցէ ինչ ի նոցանէ: 3 Եթէ քահանայապետն աւծեալ մեղանչիցէ առ ի գժողովորդն յանցուցանելոյ, մատուցէ վասն մեղաց իւրոց զոր մեղաւ՝ զուարակ յանդոյ անարատ Տեառն՝ վասն մեղացն: 4 Եւ ածցէ զզուարակն ի դուռն խորանին վկայութեան առաջի Տեառն. եւ դիցէ զձեռս իւր ի վերայ գլխոյ զուարակին առաջի Տեառն. եւ սպանցեն զզուարակն առաջի Տեառն: 5 Եւ առեալ քահանային աւծելոյ կատարել ի ձեռս իւր յարենէ զուարակին, եւ տարցի զայն ի խորանն վկայութեան: 6 Եւ թացցէ քահանայն զմատն իւր յարեանն. եւ ցանեսցէ յարենէ անտի եւթն անգամ մատամբն իւրով առաջի Տեառն, առ վարագուրաւն սրբութեան: 7 Եւ դիցէ քահանայն յարենէ զուարակին ի վերայ եղջերաց սեղանոյ խնկոցն հանդերձանաց առաջի Տեառն՝ որ իցէ ի խորանին վկայութեան: Եւ զամենայն արիւն զուարակին հեղցէ առ յատակաւ սեղանոյն ողջակիզաց որ կայցէ առ դրան խորանին վկայութեան: 8 Եւ զամենայն ճարպ զուարակին մեղաց կորզեսցէ ի նմանէ, եւ զճարպ թաղանթ քաղրթին, եւ զամենայն ճարպ փորոտւոյն: 9 Եւ զերիկամունսն զերկուսին. եւ զճարպն ի նոսա որ առ մսանամբքն, եւ զլերդաբոյթն երիկամամբքն հանդերձ կորզեսցէ: 10 Զոր արիւնակ առնուցու ի զուարակէ զոհի փրկութեան. եւ հանցէ քահանայն ի սեղանն ողջակիզաց: 11 Եւ զմորթ զուարակին եւ

զամենայն մարմին նորա, հանդերձ գլխովն եւ ոտիւքն. եւ քաղթաւն, եւ ապաւառաւն. 12 հանցեն ողջոյն զգուարակն արտաքոյ բանակին ի տեղի մի սուրբ, ուր զմոխիրն հեղուցուն. եւ այրեսցեն զնա ի վերայ փայտի հրով. ի վերայ մոխրակուտին այրեսցի:

Զ 13 Ապա թէ ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Բարայէլի տգիտանայցէ ականայ. եւ մոռանայցի բանն յաչաց ժողովրդեանն. եւ առնիցեն ինչ մի յամենայն պատուիրանաց Տեառն որ ոչ առնիցի, եւ յանցանիցեն. 14 եւ յայտնիցի նոցա մեղքն զոր մեղան նովաւ. մատուցէ ժողովուրդն զուարակ անարատ յանդուոց վասն մեղաց. եւ անցեն զնա ի դուռն խորանին վկայութեան: 15 Եւ դիցեն ծերք ժողովրդեանն զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ զուարակին առաջի Տեառն. եւ սպանցեն զգուարակն առաջի Տեառն: 16 Եւ տարցի քահանայն անձեալ յարենէ զուարակին ի խորանն վկայութեան. 17 եւ թացցէ քահանայն զմատն իւր յարեան զուարակին, եւ ցանեսցէ եւթն անգամ առաջի Տեառն, յանդիման վարագործին սրբութեան. 18 եւ դիցէ յարենէ անտի քահանայն ի վերայ եղջերաց սեղանոյն խնկոցն հանդերձանաց. որ կայցէ առաջի Տեառն ի խորանին վկայութեան: Եւ զամենայն զարիւնն հեղցէ առ յատակաւ սեղանոյն ողջակիզաց, որ է առ դրան խորանին վկայութեան: 19 Եւ զամենայն ճարպն կորզեսցէ ի նմանէ՝ եւ հանցէ ի սեղանն: 20 Եւ արասցէ զուարակին՝ զոր արիւնակ արար զուարակին մեղաց, նոյնպէս արասցէ եւ նմա. եւ քաւեսցէ վասն նոցա քահանայն, եւ թողցին նոցա մեղքն: 21 Եւ հանցեն զուարակն ողջոյն արտաքոյ բանակին, եւ այրեսցեն զուարակն, զոր արիւնակ այրեսցին զառաջին զուարակն, զի վասն մեղաց ժողովրդեանն է: 22 Եւ եթէ իշխանն մեղիցէ, եւ արասցէ մի ինչ ի պատուիրանաց Տեառն Աստուծոյ՝ որ ոչ առնիցի, եւ յանցանիցէ ականայ. 23 եւ յայտնեսցի նմա մեղք զոր մեղաւ. մատուցէ զպատարագն իւր նոխագ յայծեաց՝ արու անարատ. 24 եւ դիցէ զձեռս իւր ի վերայ գլխոյ նոխագին, եւ սպանցեն զնա ի տեղուոջ ուր սպանանիցեն զողջակէզսն առաջի Տեառն. քանզի մեղաց է: 25 Եւ առցէ քահանայն յարենէ անտի մեղացն՝ մատամբ իւրով եւ դիցէ ի վերայ եղջերաց սեղանոյն ողջակիզաց: Եւ զամենայն զարիւն նորա հեղցէ առ յատակաւ սեղանոյն ողջակիզացն. 26 Եւ զամենայն զճարպ նորա հանցէ ի սեղանն, իբրեւ զճարպ զոհի փրկութեանն. եւ քեւեսցէ վասն նորա քահանայն ի մեղացն իւրոց, եւ թողցի նմա: 27 Եւ եթէ մեղիցէ անձն ականայ ի ժողովրդենէ երկրին. յառնել նմա մի ինչ յամենայն պատուիրանաց Տեառն՝ որ ոչ առնիցի, եւ յանցանիցէ. 28 եւ յայտնեսցի նմա մեղքն զոր մեղաւ. մատուցէ զպատարագ իւր՝ ալոջ անարատ վասն մեղացն զոր մեղաւ. 29 Եւ դիցէ զձեռս իւր ի վերայ գլխոյ նորա. եւ սպանցեն զալոջն վասն մեղացն, ի տեղուոջ ուր սպանանիցեն զողջակէզսն: 30 Եւ առցէ քահանայն յարենէ մեղացն՝ մատամբ իւրով, եւ դիցէ ի վերայ եղջերաց սեղանոյն ողջակիզաց. եւ զամենայն արիւն նորա հեղցէ առ յատակաւ սեղանոյն ողջակիզացն: 31 Եւ զամենայն ճարպն կորզեսցէ՝ զոր արիւնակ կորզիցի ճարպ յողջակիզէ փրկութեանն. եւ հանցէ զայն քահանայն ի սեղանն՝ ի հոտ անուշից Տեառն. եւ քաւեսցէ վասն նորա քահանայն, եւ թողցի նմա: 32 Եւ եթէ ոչխար մատուցանիցէ զպատարագն իւր, եզ՝ անարատ մատուցէ զնա: 33 Եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ գլխոյ նորա որ վասն մեղացն իւր էր. եւ սպանցեն զնա ի տեղուոջն՝ ուր սպանանիցեն զողջակէզսն: 34 Եւ անձեալ քահանային յարենէ այնր՝ որ վասն մեղացն իցէ՝ մատամբն իւրով, եւ դիցէ ի վերայ եղջերաց սեղանոյն ողջակիզաց. եւ զամենայն արիւն նորա հեղցէ առ յատակաւ սեղանոյն ողջակիզաց. 35 Եւ զամենայն զճարպ նորա կորզեսցէ՝ զոր արիւնակ կորզիցի ճարպ ոչխարին փրկութեան: Եւ դիցէ զայն քահանայն ի վերայ սեղանոյն ողջակէզ Տեառն. եւ քաւեսցէ վասն նոցա քահանայն ի մեղացն զոր մեղաւ, եւ թողցի նմա:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

Է 1 Եւ եթէ մեղիցէ անձն, եւ լուիցէ զբարբառ երդման երդմնեցուցանելոյ, եւ նա իցէ վկայ, կամ թէ ետես, կամ թէ իրազէտ իցէ, եւ ոչ հանցէ ի վեր, մեղս ընկալցի:

Ը 2 Եւ անձն որ մերձեսցի յիւս պղծութեան, կամ ի մեռելոտի, կամ ի գազանաբեկ, կամ ի պիղծ ինչ. կամ ի մեռելոտիս անասնոց պղծոց, կամ ի մեռելոտիս սողնոց պղծոց. եւ անցանիցէ զնովաւ: Եւ ինքն պղծիցի եւ յանցանիցէ. 3 կամ մերձենայցէ ի պղծութիւնս մարդոյ կամ յամենայն պղծութիւնս նորա, յոր թէ մերձեցեալ պղծիցի. եւ մոռացաւնք լինիցին նմա. եւ յետ այնորիկ ի վերայ հասանիցէ եւ յանցեալ իցէ: 4 Եւ անձն որ ուխտիցէ չար ինչ առնել կամ բարի. ըստ ամենայնի զոր ինչ ուխտիցէ մարդ երբմամբ չափ. եւ մոռանայցի

այն յաջաց նորա. եւ ապա ի վերայ հասանիցէ, եւ մեղանչիցէ միով իւրիք ի նոցանէ: 5 Եւ խոստովան լինիցի զմեղսն՝ զոր մեղաւ: 6 Մատուցէ վասն յանցանացն իւրոց՝ զոր յանցեալ Տեառն. եւ վասն մեղացն զոր մեղաւ, եզ յաղեաց որոջ, կամ ալոջ մի յայծեաց վասն մեղացն. եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն ի մեղաց անտի. եւ թողցին նմա մեղքն: 7 Ապա թէ չիցէ ձեռնհաս՝ լինել բաւական ոչխարաւ, մատուցէ վասն մեղացն զոր մեղաւ, երկուս տատրակս կամ երկուս ձագս աղանեաց՝ մին վասն մեղացն, եւ մին՝ յողջակեզ: 8 Ածցէ առ քահանայն: Եւ տարցի ի ներքս քահանայն նախ՝ զվասն մեղացն, եւ խառեցէ քահանայն զգլուխն յուլանէն՝ եւ մի հատցէ: 9 Եւ ցանեցէ յարենէ անտի այնր որ վասն մեղացն իցէ՝ զորմով սեղանոյն. եւ զմնացեալ արիւնն քամեցէ առ յատակաւ սեղանոյն. քանզի վասն մեղաց է: 10 Եւ զերկրորդն արասցէ յողջակեզ որպէս եւ արեն իցէ. եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն ընդ մեղացն զոր մեղաւ, եւ թողցի նմա: 11 Եւ եթէ ոչ գտանիցին ընդ ձեռամբ նորա զոյգք տատրակաց՝ կամ երկու ձագք աղանեաց, բերցէ զպատարագն իւր վասն որոյ մեղաւն, գտասանորդ գրուի միոյ նաշիի վասն մեղացն. եւ եւլ մի արկցէ ի նա, եւ կնդրուկ՝ մի դիցէ ի վերայ նորա, զի վասն մեղաց է: 12 Եւ տարցի զայն առ քահանայն. եւ առեալ քահանային ի նմանէ լի ափով զառ ի յիշատակէն նորա, դիցէ ի վերայ սեղանոյ ողջակիզացն Տեառն. քանզի վասն մեղաց է: 13 Եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն զմեղսն զոր մեղաւ՝ որով իւրիք եւ իցէ ի նոցանէ. եւ թողցի նմա. եւ մնացեալն քահանային եղիցի իբրեւ զգոհ նաշիւոյ: Թ 14 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 15 Անձն՝ որ եթէ վրիպեցի եւ մեղիցէ ակամայ ի սրբութեանց անտի Տեառն. մատուցէ վասն յանցանացն իւրոց Տեառն խոյ անարատ յաղեաց՝ գնոց արծաթոյ ի յիսուն սկեղէ՝ ըստ սրբութեան սկեղն, 16 վասն որոյ յանցուցեալն իցէ: Եւ զոր մեղաւն ի սրբութիւնսն, հատուցէ. եւ հինգերորդ էւս մասնն յաւելցէ ի նոյն. եւ տացէ ցքահանայն. եւ քաւեցէ ի նմանէ քահանայն խոյիւն որ վասն յանցանացն իցէ, եւ թողցի նմա: 17 Եւ անձն՝ որ մեղիցէ, եւ արասցէ մի ինչ յամենայն պատուիրանաց Տեառն զոր չիցէ պարտ առնել, եւ ոչ իմանայցէ, եւ յանցանիցէ, եւ ընդունիցի մեղս: 18 Ածցէ խոյ անարատ ի խաշանց գնոց արծաթոյ վասն յանցութեանն՝ առ քահանայն. եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն վասն անգիտութեանն զոր անգիտացաւ՝ եւ ինքն ոչ գիտէր, եւ թողցի նմա: 19 Քանզի յանցեալ յանցութիւն յանցանաց առաջի Տեառն:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ ԳԼՈՒԽ Զ

Ժ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Անձն որ եթէ մեղիցէ, եւ արհամարհելով արհամարհեաց զպատուիրանս Տեառն. եւ ստեցէ ընկերի իւրում. եթէ յաւանդի, եթէ ի զովորութեան, եւ եթէ ի յափշտակութեան, եւ եթէ վնասեցէ ինչ ընկերի իւրում: 3 Եւ եթէ եզիտ կորուստ ինչ՝ եւ ժխտիցէ ի վերայ նորա. եւ երդնուցու սուտ վասն միոյ իրիք՝ յամենայնէ զոր եւ առնիցէ մարդ 4 առ ի մեղանչելոյ նորա նորաբ: Եւ եղիցի յորժամ մեղանչիցէ եւ յանցանիցէ, հատուցէ զյափշտակութիւնն՝ զոր յափշտակեաց 5 կամ զվնասն զոր վնասեաց, կամ զաւանդն զոր աւանդեցաւ նմա, կամ զկորուստն զոր եզիտ յամենայն իրաց, վասն որոյ երդուաւ սուտ: Տուժեցի զգլուխն, եւ զհինգերորդ մասն յաւելցէ ի նոյն. եւ ոյր իցէ՝ հատուցէ նմա յաւուր յորում յանդիմանեցի: 6 Եւ ընդ յանցանաց իւրոց մատուցէ Տեառն խոյ անարատ ի հաւտից՝ գնոց արծաթոյ, վասն որոյ յանցեաւն: 7 Եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն առաջի Տեառն. եւ թողցի նմա վասն միոյ իրիք յամենայնէ զոր արար եւ յանցեալ նա:

ԺԱ 8 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 9 Պատուէր տուր Ահարոնի եւ որդւոց նորա՝ եւ ասացես. Այս արեն է ողջակիզին, վասն այրելոյ նորա ի վերայ սեղանոյն զամենայն գիշերն մինչեւ ցառաւաւտ. եւ հուր սեղանոյն որ այրիցի ի վերայ նորա՝ մի շիջցի: 10 Եւ զգեցցի քահանայն պատմուճան կտաւի. եւ անդրավարտիս կտաւիս զգեցցի ի վերայ մարմնոյ իւրոյ, եւ հանցէ զընծայս ողջակիզին ի վերայ սեղանոյն՝ զոր հուրն ծախիցէ. եւ դիցէ առ ընթեր սեղանոյն: 11 Եւ մերկացցի զպատմուճանն իւր, եւ զգեցցի այլ պատմուճան. եւ հանցէ զողջակեզն արտաքոյ բանակին ի տեղի սուրբ: 12 Եւ հուրն որ այրիցի ի վերայ սեղանոյն մի շիջցի. եւ այրեցէ ի վերայ նորա քահանայն փայտ ընդ առաւաւտս. եւ դիցէ ի վերայ նորա զողջակեզն. եւ դիցէ ի նմա զճարպ փրկութեանն. 13 եւ հուր հանապազ այրեցի ի վերայ սեղանոյն՝ եւ մի շիջցի:

ԺԲ 14 Եւ այս արեւն է գոհին՝ զոր մատուցանիցեն որդիքն Ահարոնի քահանայքն առաջի Տեառն յանդիման սեղանոյն: 15 Առցէ ափով իւրով ի նաշիւոյ գոհին հանդերձ իւղով նորա եւ կնդրկան որ իցէ ի վերայ գոհին. եւ հանցէ ի սեղանն պտուղ ի հոտ անուշից ի յիշատակ նորա Տեառն: 16 Եւ մնացեալն ի նմանէ կերիցէ Ահարոն եւ որդիք նորա. բաղարջ կերիցի ի սուրբ տեղուջ. ի սրահի խորանին վկայութեան կերիցեն զնա: 17 Ոչ եփեցի խմորեալ: Մասն ետու զայն նոցա ի պտղոցն Տեառն. սրբութիւնք սրբութեանց են: Որպէս վասն մեղացն իցէ, նոյնպէս եւ վասն յանցանացն. 18 ամենայն արու քահանայիցն կերիցեն զայն. արեւն յաւիտենական յազգս ձեր ի պտղոցն Տեառն. ամենայն որ մերձեացի ի նոսա՝ սրբեցի:

ԺԳ 19 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 20 Այս է պատարագ Ահարոնի եւ որդւոցն նորա՝ զոր մատուցանիցեն Տեառն յաւուր յորում ամսանիցես զնոսա: Զտասանորդ գրուի միոյ նաշիւոյ գոհ հանապազորդ. զկէս նորա՝ այգուն, եւ զկէս նորա երեկունն. 21 ի տապակի իւղով զանգեալ գործեցի: Եւ մատուցէ զայն մաքրեալ գոհ ի պատառոյ. գոհ ի հոտ անուշից Տեառն: 22 Քահանայն ամենայն փոխանակ նորա յորդոց իւրոց առցէ զայն, արեւն յաւիտենական Տեառն ամենեւին կատարեցի: 23 Եւ ամենայն գոհք քահանային ողջակէզ լինիցի, եւ մի ուտիցի:

ԺԴ 24 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 25 Խաւսեաց ընդ Ահարոն եւ ընդ որդիս նորա՝ եւ ասացես. Այս արեւն իցէ վասն մեղացայոյն: Ի տեղուջ ուր սպանանիցեն զողջակէզսն, սպանանիցեն եւ զվասն մեղացն առաջի Տեառն: Սրբութիւն սրբութեանց է: 26 Քահանայն որ մատուցանիցէ զայն, կերիցէ. ի սուրբ տեղուջ կերիցէ, ի սրահի խորանին վկայութեան: 27 Ամենայն որ մերձանայցէ ի միս նորա՝ սրբեցի. եւ յոյր ձորձոց վերայ սրսկեցի ի նմանէ արիւն՝ լուացի ի սուրբ տեղուջ: 28 Եւ յանաւթ կաւեղէն յորում եփեցի, փշրեցի: Եւ եթէ ի պղնձի անաւթ եփեցի, քերեսցէ զնա՝ եւ ջրով ողողեցէ: 29 Ամենայն արու քահանայիցն կերիցէ զայն: Սրբութիւն սրբութեանց է Տեառն: 30 Եւ յամենայն վասն մեղաց յորոց մտանիցէ յարեւն նոցա ի խորանն վկայութեան քաւել ի սրբութիւնսն՝ մի կերիցէ այլ հրով այրեցի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Է

1 Եւ այս արեւն իցէ խոյին՝ որ վասն յանցանացն իցէ: Զի սրբութիւն սրբութեանց է: 2 Ի տեղուջ ուր սպանանիցեն զողջակէզսն, սպանցեն եւ զխոյն յանցանաց առաջի Տեառն. եւ զարիւնն հեղցէ առ յատակաւ սեղանոյն ողջակիզաց շուրջանակի: 3 Եւ զամենայն ճարպ նորա առցէ, եւ զմկանն. եւ զճարպ թաղանթ քաղրթին. եւ զամենայն ճարպ փորոտոյն. 4 եւ զերիկամունսն զերկոսին. եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա առ մսանամբքն. եւ զլերդաբոյթն երիկամամբն հանդերձ կորզեցէ: 5 Եւ հանցէ զայն քահանայն ի սեղանն պտուղ Տեառն՝ զի վասն յանցանաց է: 6 Ամենայն արու քահանային կերիցեն զայն. ի սուրբ տեղուջ կերիցեն զայն, քանզի սրբութիւն սրբութեանց է: 7 Որպէս զվասն մեղացն՝ նոյնպէս զվասն յանցանացն: Օրէն՝ մի եւ նոյն կացցէ նոցա. եւ քահանայն որ քաւիցէ նովաւ՝ նմա լիցի:

ԺԵ 8 Եւ քահանայն՝ որ մատուցանիցէ զողջակէզսն ինչ մարդոյ, մորթ ողջակիզին զոր մատուցանիցէ՝ նմա լիցի: 9 Եւ զամենայն գոհ որ գործիցի ի թոնրի. եւ ամենայն որ գործիցի ի կասկարայս՝ կամ ի տապակի, քահանայինն որ մատուցանիցէ զայն՝ եղիցի: 10 Եւ ամնայն գոհ զանգեալ իւղով՝ եւ որ ոչ չիցէ զանգեալ, ամենեցուն որդւոցն Ահարոնի իւրաքանչիւր ումեք եղիցի հասարակաց: 11 Այս արեւն է գոհիցն փրկութեան՝ զոր մատուցանիցեն Տեառն: 12 Բսկ եթէ վասն գոհութեան մատուցանիցէ զայն, մատուցէ վասն գոհի գոհութեանն պանս բաղարջս ի նաշիւոյ զանգեալ իւղով, եւ քաքարս բաղարջս ամենայն իւղով, եւ նաշիւի զանգեալ իւղով. շաւթիւք բաղարջ 13 հացիւ մատուցէ զպատարագն իւր, ի վերայ գոհին գոհութեան եւ փրկութեան. եւ մատուցէ մի ինչ յամենայն պատարագաց իւրոց նուէր Տեառն: 14 Եւ այն քահանային որ հեղուցու զարիւնն՝ փրկութեան եղիցի. եւ միս գոհին գոհութեան եւ փրկութեան՝ նորին լինիցի: 15 Յորում աւուր պատարագիցի՝ կերիցի. եւ մի թողուցուն ի նմանէ յայգ:

ԺԶ 16 Եւ եթէ կամաւ քո ուխտս մատուցանիցէ Տեառն զպատարագն իւր յաւուր յորում մատուցանիցի գոհն՝ կերիցէ, եւ ի վաղին: Եւ մնացեալն ի մսոյ գոհին 17 մինչեւ յարն երրորդ՝ հրով այրեցի: 18 Ապա թէ ուտելով ուտիցի ի մսոյ գոհին փրկութեան իւրոյ յաւուրն երրորդի. մի լինիցի ընդունելի մատուցանելեացն, եւ մի համարեցի նմա այն. քանզի ապախտ եւ պղծութիւն է. եւ անձն՝ որ կերիցէ ի

նմանէ, մեղս առնիցէ: 19 Եւ միս՝ որ մերձեցի յամենայն պղծութիւնս, մի կերիցի, այլ հրով այրեսցի. ամենայն սուրբ կերիցէ զմիսն:

ԺԷ 20 Եւ անձն՝ որ կերիցէ ի զոհէ փրկութեանն որ իցէ Տեառն: Եւ պծութիւն նորա ի նմա իցէ, կորիցէ անձն այն ի ժողովրդէն իւրմէ: 21 Եւ անձն՝ որ մերձեցի յամենայն իրս պղծութեան. ի պղծութիւնս մարդոյ՝ կամ յանասնոց պղծոց, կամ յամենայն գարշելի պղծոց, եւ կերիցէ ի մսոյ զոհին փրկութեան որ իցէ Տեառն, կորիցէ ի ժողովրդէն իւրմէ:

ԺԸ 22 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 23 Խաւսեաց ընդ որդիսդ Իսրայէլի եւ ասասցես. Զամենայն ճարպ զարջառոյ եւ զոչխարի եւ զայծեաց մի ուտիցէք: 24 Եւ ճարպ մեռելոտոյ եւ զազանաբեկաց՝ լինիցի յամենայն գործ. բայց ի կերակուր՝ մի ուտիցի: 25 Եւ ամենայն որ ուտիցէ ի ճարպոյ անասնոց. զոր մատուցանիցէք պտուղ Տեառն, կորիցէ անձն այն ի ժողովրդէն իւրմէ:

ԺԹ 26 Զամենայն արիւն մի ուտիցէք յամենայն բնակութիւնս ձեր, ի թոչնոց եւ յամենայն անասնոց: 27 Ամենայն անձն որ կերիցէ արիւն՝ կորիցէ ի ժողովրդէն իւրմէ:

Ի 28 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 29 Խաւսեաց ընդ որդիսդ Իսրայէլի՝ եւ ասասցես. Որ մատուցանիցէ զոհ փրկութեան Տեառն, ածցէ զպատարագն իւր Տեառն ի զոհէ փրկութեան իւրոյ: 30 Ձեռք նորա մատուցեն պտուղ Տեառն. զճարպ երբժոյն, եւ զլերդաբոյթն երիկամամբքն հանդերձ մատուցէ դնել առաջի Տեառն. 31 եւ հանցէ զայն քահանայն ի սեղանն: Եւ եղիցի երբունձ Ահարոնի եւ որդւոց նորա. 32 եւ զերին եւ զաջոյ՝ տացէք հաս քահանային ի զոհից փրկութեան ձերոյ: 33 Որ մատուցանիցէ զարիւնն փրկութեան եւ զճարպն առ ի յորդոցն Ահարովնի, նորա լիցի երին աջոյ ի մասն: 34 Զի զերբունձ վերադրաց եւ զերին նուիրաց՝ առի եւ յորդոցն Իսրայէլի ի զոհիցն փրկութեանն ձերոյ. եւ ետու զայն Ահարոնի քահանայի եւ որդւոց նորա. արբէն յաւիտենական յորդոցն Իսրայէլի:

ԻԱ 35 Այս աւծումն է Ահարոնի եւ որդւոց նորա ի պտուղն Տեառն. յաւուր յորում մատուցանէր զնոսա Տեառն. որպէս պատուիրեաց Տէր տալ նոցա, 36 յաւուր յորում աւծ զնոսա յորդոցն Իսրայէլի. արբէն յաւիտենական յազգս նոցա: 37 Այս արբէն է ողջակիզացն, եւ զոհից, եւ վասն մեղացն, եւ վասն յանցանաց, եւ վասն կատարմանն, եւ զոհին փրկութեանն: 38 Որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի ի լերինն Սինայ. յաւուր յորում պատուիրեաց Տէր որդւոցն Իսրայէլի, մատուցանել զպատարագս իւրեանց առաջի Տեառն յանապատին Սինայ:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

ԻԲ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Առ զԱհարոն եւ զորդիս նորա, եւ զպատմուճանս նոցա, եւ զեւղն աւծութեան. եւ զգուարակն զվասն մեղաց, եւ զխոյսն զերկոսին, եւ զխանն բաղարջաց: 3 Եւ զամենայն ժողովուրդն եկեղեցացուցես ի դուռն խորանին վկայութեան: 4 Եւ արար Մովսէս՝ որպէս հրամայեաց նմա Տէր. եւ եկեղեցացոյց զժողովուրդն ի խորանն վկայութեան:

ԻԳ 5 Եւ ասէ Մովսէս զժողովուրդն. Այս բան է զոր պատուիրեաց Տէր առնել: 6 Եւ մատոյց Մովսէս զԱհարոն եւ զորդիս նորա. եւ յուաց զնոսա ջրով. 7 եւ զգեցոյց Ահարոնի զպատմուճանն, եւ ած ընդ մէջ նորա զկամարն, եւ արկ զնովաւ զվտաւակսն, եւ եղ ի վերայ նորա զվականն: 8 Եւ խառնեաց ի նմա ըստ գործուածոյ վակասին. եւ պնդեաց զնա ի նմա. եւ եղ ի վերայ նորա զտախտակն, եւ եղ ի վերայ տախտակին զյանդիմանութիւնն եւ զճշմարտութիւն: 9 Եւ եղ ի վերայ գլխոյ նորա զխոյրն. եւ եղ ի վերայ խուրին յերեսաց կողմանէ զթիթեղն ոսկի զնուիրեալն եւ զսուրբ. որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի: 10 Եւ առեալ Մովսիսի յիւղոյն աւծութեան ցանեաց մատամբ ի վերայ սեղանոյն եւթն անգամ 11 եւ աւծ զսեղանն, եւ սրբեաց զնա, եւ զամենայն սպաս նորա: Եւ զաւագանն եւ զխարիսխս նորա. եւ սրբեաց զնոսա: Եւ աւծ զխորանն եւ զամենայն ինչ որ ի նմա, եւ սրբեաց զնա: 12 Եւ արկ Մովսէս յիւղոյն աւծութեան ի գլուխն Ահարոնի եւ աւծ զնա, եւ սրբեաց զնա: 13 Եւ մատոյց Մովսէս զորդիսն Ահարոնի եւ զգեցոյց նոցա զպատմուճանսն. եւ ած ընդ մէջ նոցա զկամարսն, եւ եղ նոցա զխոյրսն. որպէս եւ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 14 Եւ մատոյց Մովսէս զգուարակն զվասն մեղացն. եւ եղին Ահարոն եւ որդիք նորա զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ զուարակին մեղաց եւ սպան զնա. 15 եւ առ Մովսէս յարենէ անտի, եւ եղ ի վերայ եղջերաց սեղանոյն շուրջանակի մատամբ իւրով. եւ սրբեաց զսեղանն. եւ զարիւնն հեղ առ

յատակաւ սեղանոյն: 16 Եւ սրբեաց զնա առնել քաւութիւն ի վերայ նորա Եւ առ զամենայն զճարպ փորոտւոյն, եւ զլերդաբոյն եւ զերկոսին զերկամունսն, եւ զամենայն ճարպն որ ի վերայ նոցա, եւ եհան Մովսէս ի սեղանն: 17 Եւ զգուարակն՝ եւ զկաշի նորա, եւ զմիսն եւ զապաւառն այրեաց հրով արտաքոյ բանակին. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 18 Եւ մատոյց Մովսէս զխոյն որ յոջակէզ. եւ եդին Ահարոն եւ որդիք նորա զձեռս իւրեանց ի վերայ զխոյն խոյին. 19 Եւ սպան Մովսէս զխոյն. եւ եհեղ զարիւնն շուրջ զսեղանովն: 20 Եւ զխոյն յաւշեաց անդամ անդամ: Եւ առ Մովսէս զգլուխն եւ զանդամաթիւն, եւ զճարպն եւ զքաղիթրն եւ զոտսն, 21 Եւ լուաց ջրով: Եւ եհան Մովսէս զխոյն ողջոյն ի սեղանն՝ ողջակէզ ի հոտ անուշից Տեառն. քանզի պտուղ Տեառն է. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 22 Եւ մատոյց Մովսէս զխոյն երկրորդ զխոյն կատարման, եւ եդին Ահարոն եւ որդիք նորա զձեռս իւրեանց ի վերայ զխոյն խոյին. 23 Եւ սպանին զնա: Եւ առ Մովսէս յարենէ նորա, եւ եդ ի վերայ բլթակի աջոյ ունկանն Ահարոնի, եւ ի վերայ ծայրի աջոյ ձեռին նորա, եւ ի վերայ ծայրի աջոյ ոտին նորա: 24 Եւ մատոյց Մովսէս զորդիսն Ահարոնի. եւ եդ Մովսէս յարենէ անտի ի վերայ բլթակաց աջուց ականջաց նոցա, եւ ի վերայ ծայրից աջուց ձեռաց նոցա, եւ ի վերայ ծայրից աջուց ոտից նոցա: Եւ եհեղ Մովսէս զարիւնն շուրջ զսեղանովն: 25 Եւ առ զճարպն եւ զմկանն. եւ զճարպն որ ի վերայ քաղիթրին, եւ զլերդաբոյն, եւ զերկկամունսն զերկոսին. եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա, եւ զերին աջոյ: 26 Եւ ի խանէն կատարման որ կայր առաջի Տեառն, առ պան մի բաղարջ, եւ պան մի յիւղոյ անտի, եւ եդ ի վերայ ճարպոյն եւ ի վերայ երւոյն աջոյ. 27 Եւ եդ զամենայն ի վերայ ձեռացն Ահարոնի, եւ ի վերայ ձեռաց որդւոց նորա. եւ մատոյց զայն նուէր առաջի Տեառն: 28 Եւ առ զայն Մովսէս ի ձեռաց նոցա, եւ եհան ի սեղանն յողջակէզ կատարման, որ է հոտ անուշից պտուղ Տեառն. որպէս պատուիրեաց Տէր: 29 Եւ առեալ Մովսիսի զերբուծն՝ եհան նուէր առաջի Տեառն ի խոյէ անտի կատարման. եւ եդեւ Մովսիսի ի մասն, որպէս եւ պատուիրեաց Տէր Մովսիսի: 30 Եւ առեալ Մովսիսի յիւղոյն աւծութեան, եւ յարենէն որ ի վերայ սեղանոյն՝ ցանեաց զԱհարոնի եւ զպատմունճանաւք նորա, եւ զորդւովք նորա՝ եւ զպատմունճանաւք նոցա. 31 Եւ սրբեաց զԱհարոն եւ զպատմունճանս նորա. եւ զորդիս նորա եւ զպատմունճանս որդւոց նորա ընդ նմա: Եւ ասէ Մովսէս զԱհարոն եւ զորդիս նորա. Եփեցէք զմիտ ի սրահի խորանին վկայութեան ի սուրբ տեղոց, եւ անդ ուտիցէք զայն. եւ զպանսն որ ի խանի կատարմանն իցեն. զոր արինակ հրամայեաց ինձ Տէր՝ եւ ասէ. Ահարոն եւ որդիք նորա կերիցեն զայն: 32 Եւ զնշխար հացի եւ մսոյ՝ հրով այրեսցիք: 33 Եւ ի դրանէ խորանին վկայութեան մի ելանիցէք զեւթն ար. մինչեւ յարն լրման աւուրց կատարմանն ձերոյ. զի զեւթն ար լցցէ զձեռս ձեր. 34 Եւ որպէս եւ արարն յաւուրա յայնմիկ. որպէս պատուիրեաց Տէր առնել, առ ի քաւելոյ վասն ձեր: 35 Եւ առ դրան խորանին վկայութեան նստիցիք զեւթն ար, զցայգ եւ զցերեկ. եւ պահեսցիք զպահպանութիւնս Տեառն զի մի մեռանիցիք. զի այնպէս պատուիրեաց ինձ Տէր: 36 Եւ արար Ահարոն եւ որդիք նորա զամենայն զբանս՝ զոր պատուիրեաց Տէր Մովսիսի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ Թ

ԻԴ 1 Եւ եդեւ յաւուրն ութերորդի. կոչեաց Մովսէս զԱհարոն եւ զորդիս նորա եւ զծերակոյտն Իսրայէլի. եւ ասէ Մովսէս զԱհարոն. 2 Առ դու քեզ զուարակ մի յանդուղ վասն մեղաց. եւ խոյ յողջակէզ անարատ. եւ մատո զնոսա առաջի Տեառն: 3 Եւ ընդ ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի խաւսեսցիս եւ ասասցես. Առէք դուք ձեզ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. եւ խոյ, եւ զուարակ, եւ գառն տարեւոր, յողջակէզ անարատ: 4 Եւ զուարակ եւ խոյ, յողջակէզ փրկութեան առաջի Տեառն. եւ զոհ նաշիի զանգեալ իւղով, զի այսաւր երեւեսցի Տէր ի միջի մերում: 5 Եւ առին որպէս եւ հրամայեաց Մովսէս առաջի խորանին վկայութեան: Եւ մատեան ամենայն ժողովուրդքն, եւ կացին առաջի Տեառն: 6 Եւ ասէ Մովսէս. Այս բան է՝ զոր ասաց Տէր առնել, եւ երեւեսցին ի ձեզ փառք Տեառն: 7 Եւ ասէ Մովսէս զԱհարոն. Մատիր առ սեղանն, եւ արա զվասն մեղացն քո, եւ զողջակէզն քո. եւ քաւեա վասն քո եւ տան քո: Եւ արա զպատարագս ժողովրդեան քոյ, եւ քաւեա վասն նոցա. որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի: 8 Եւ մատեաւ Ահարոն առ սեղանն, եւ սպան զգուարակն զվասն մեղացն իւրոց: 9 Եւ մատուցին որդիքն Ահարոնի զարիւնն առ նա. եւ եթաց զմատն յարեանն. եւ եդ ի վերայ եղջերաց սեղանոյն. եւ զարիւնն եհեղ առ յատակաւ սեղանոյն: 10 Եւ զճարպն եւ զերկկամունսն, եւ զլերդաբոյն, զվասն մեղացայոյն եհան ի սեղանն, որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի: 11 Եւ զմիսն եւ զկաշին այրեցին հրով արտաքոյ բանակին: 12 Եւ սպան զողջակէզն. եւ մատուցին որդիքն Ահարոնի

զարինն առ նա. եւ եհեղ շուրջ զսեղանովն: 13 Եւ զողջակէզն մատուցին առ նա անդամ անդամ, եւ զգլուխն. եւ եղ ի վերայ սեղանոյն: 14 Եւ լուաց զքաղիթն եւ զոսսն ջրով, եւ եղ ի վերայ ողջակիզին ի սեղանն: 15 Եւ մատուցին զպատարագ ժողովրդեանն. եւ առ զնոխազն զվասն մեղաց ժողովրդեանն. եւ սպան զնա իբրեւ զառաջինն: 16 Եւ մատուց զողջակէզն, 17 եւ արար զնա որպէս եւ արէն էր. եւ մատուց զգոհն, եւ ելից զձեռս ի նմանէն, եւ եղ ի վերայ սեղանոյն՝ ուրոյն յառաւաւտին ողջակիզէն: 18 Եւ սպան զգուարակն եւ զխոյն զոհին փրկութեան ժողովրդեանն. եւ մատուցին որդիքն Ահարոնի զարինն առ նա. եւ եհեղ զայն շուրջ զսեղանովն: 19 Եւ զճարպն որ ի գուարակէն եւ ի խոյէն, եւ զմկանն. եւ զճարպ թաղանթ քաղրթին. եւ զերկոսին երկկամունսն ճարպովին, եւ զլերդաբոյթն եւ զերբուծն: 20 Եւ եղին զճարպն ի վերայ երբծոցն. եւ հանին զճարպն հանդերձ երբծովքն. եւ եղին զճարպն ի վերայ սեղանոյն: 21 Եւ զերբուծսն եւ զերին զաջոյ նուիրեաց նուէր առաջի Տեառն, որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի: 22 Եւ ամբարձեալ Ահարոնի զձեռս իւր ի վերայ ժողովրդեանն՝ արինեաց զնոսա: Եւ էջ արար զվասն մեղացն, եւ զողջակէզսն եւ զփրկութեանն: 23 Եւ մտին Մովսէս եւ Ահարոն ի խորանն վկայութեան, եւ ելեալ անտի արինեցին զամենայն ժողովուրդն: Եւ երեւեցաւ փառք Տեառն ամենայն ժողովրդեանն: 24 Եւ ել հուր ի Տեառնէ, եւ եկեր զամենայն որ ինչ կայր ի վերայ սեղանոյն. զողջակէզն, եւ զճարպն: Եւ ետես ամենայն ժողովուրդն, եւ զարհուրեցան անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ժ

ԻԵ 1 Եւ առեալ երկուց որդւոցն Ահարոնի, Նաբադայ եւ Աբիուդայ զհրաքանչիւր բուրուառ՝ եղին ի նոսա հուր, եւ արկին խունկս, եւ մատուցին առաջի Տեառն հուր աւտար. զոր ոչ հրամայեաց նոցա Տէր: 2 Եւ ել հուր ի Տեառնէ եւ եկեր զնոսա. եւ մեռան առաջի Տեառն: 3 Եւ ասէ Մովսէս ցԱհարոն. Այս է զոր ասաց Տէր. ասէ. Ի մերձաւորս իմ սրբեցայց, եւ առաջի ամենայն ժողովրդեան իմոյ փառաւորեցայց: Եւ ստրջացաւ Ահարոն: 4 Եւ կոչեաց Մովսէս զՄիսադայի եւ զԵդիսափան զորդիս Եզիելի, զորդիս հաւրեղբար Ահարոն, եւ ասէ ցնոսա. Մատիք եւ բարձէք զեղբարս ձեր, հանդերձ պատմուճանաւքն իւրեանց յերեսաց սրբութեանցդ՝ արտաքոյ քան զբանակն: 5 Մատեան եւ բարձին զնոսա՝ հանդերձ պատմուճանաւքն իւրեանց արտաքոյ բանակին. զորարինակ ասաց Մովսէս 6 ցԱհարոն, եւ ցԵղիազար, եւ ցԻթամար զորդիսն նորա մնացեալս: Զգլուխս ձեր մի ապախուրէք, եւ զհանդերձս ձեր մի պատառէք, զի մի մեռանիցիք. եւ ի վերայ ժողովրդեանդ լինիցի բարկութիւն: Բայց եղբարք ձեր եւ ամենայն տունդ Իսրայէլի՝ լացցեն զհրայրեացսն որ այրեցան ի Տեառնէ: 7 Եւ ի դրանէ խորանիդ վկայութեան մի ելանիցէք, զի մի մեռանիցիք. զի եւդն աւժութեան որ ի Տեառնէ՝ ի վերայ ձեր է: Եւ արարին ըստ բանին Մովսիսի:

ԻԶ 8 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Ահարոնի՝ եւ ասէ. 9 Գինի՝ եւ ցքի՝ մի ըմպիցէք դու եւ որդիք քո ընդ քեզ՝ յորժամ մտանիցէք ի խորանն վկայութեան, կամ յորժամ մերձենայցէք ի սեղանն. զի մի մեռանիցիք: Օրէն յաւիտենական յագգս ձեր. 10 զատել ի մէջ սրբոց եւ պղծոց, եւ ի մէջ պարկեշտից եւ անպարկեշտից: 11 Եւ իմացուցանել Իսրայէլի զամենայն զարեւնս՝ զոր խաւսեցաւ ընդ նոսա Տէր ի ձեռն Մովսիսի:

ԻԷ 12 Եւ ասէ Մովսէս ցԱհարոն, եւ ցԵղիազար եւ ցԻթամար ցորդիս նորա ցմնացեալս. Առէք զգոհն մնացեալ ի պտղոց անտի Տեառն, եւ կերայք բաղարջ առաջի սեղանոյն. զի սրբութիւն սրբութեանց է: 13 Եւ կերիջիք զայն ի սուրբ տեղւոջ. զի արէն քեզ լինիցի այն, եւ արէն որդւոց քոց ի պտղոցն Տեառն. զի այնպէս հրամայեալ է ինձ Տեառն: 14 Եւ զերբուծ նուիրին, եւ զերի հասին կերիջիք ի սուրբ տեղւոջ դու՝ եւ որդիք քո եւ տուն քո ընդ քեզ. զի արէն քեզ է այն, եւ արէն որդւոց քոց տուա՝ ի զոհիցն փրկութեան որդւոցն Իսրայէլի: 15 Զերին հասի՝ եւ զերբուծ նուիրի ի վերայ ընծայից ճարպոյն, մատուցեն նուէր նուիրեալ առաջի Տեառն: Եւ եղիցի քեզ եւ որդւոց քոց եւ դստերաց քոց ընդ քեզ՝ արէն յաւիտենական զոր արինակ հրամայեաց Տէր Մովսիսի: 16 Եւ զնոխազն զվասն մեղաց խնդրելով խնդրեաց Մովսէս. եւ այն էր այրեցեալ: Եւ բարկացաւ Մովսէս Եղիազարու եւ Իթամարայ որդւոցն Ահարոնի մնացելոց՝ 17 եւ ասէ. Ընդ է՞ր ոչ կերայք զայն ի սուրբ տեղւոջ. զի սրբութիւն սրբութեանց է. եւ զայն ետ ձեզ ուտել, զի բառնայցէք զմեղս ժողովրդեանն. եւ առնիցէք քաւութիւն վասն նոցա առաջի Տեառն. 18 քանզի ոչ եմուտ յարենէ նորա ի սրբութիւնն յանդիման երեսացն ի ներքս: Արդ՝ կերայք զնա ի սուրբ տեղւոջ՝ զոր արինակ հրամայեցաւ ինձ: 19 Խաւսեցաւ Ահարոն ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. Զի թէ այսաւր մատուցին զվասն մեղացն իւրեանց

պատարագ, եւ զողջակէզս իւրեանց առաջի Տեառն. եւ այսպիսի անցք անցին ընդ իս, եւ ուտիցե՞մ այսաւր զվասն մեղացն. գուցէ չլինիցի հաճոյ առաջի Տեառն: 20 Եւ լուաւ Մովսէս՝ եւ հաճոյ թուեցաւ նմա:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԱ

ԻԸ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեցարուք ընդ որդիսդ Իսրայէլի՝ եւ ասացէք. Այս անասունք են զոր ուտիցէք յամենայն անասնոց որ են ի վերայ երկրի. 3 Ջամենայն անասուն թաթահերձ եւ կճղակաւոր, որոյ յերկուս բաժանեալ իցեն թաթքն՝ եւ որոճիցէ, յանասնոց՝ զայն կերիջիք: 4 Բայց յայնցանէ մի ուտիցէք, որք որոճիցեն եւ կճղակահերձ ոչ իցեն: Ուղտ զի որոճայ՝ եւ թաթն ոչ բաժանի, պիղծ իցէ նա ձեզ: 5 Եւ նապաստակ զի որոճայ՝ եւ թաթն ոչ բաժանի՝ պիղծ իցէ նա ձեզ: 6 Եւ ճագար զի որոճայ՝ եւ թաթն ոչ բաժանի՝ պիղծ իցէ նա ձեզ: 7 Եւ խոզ՝ զի թաթահերձ է՝ եւ կճղակա ունի՝ եւ որոճայ ոչ պիղծ իցէ նա ձեզ: 8 Ի մտոյ նոցա մի ուտիցէք, եւ ի գէշս նոցա մի մերձանայցէք. քանզի պիղծ իցէ ձեզ այն:

ԻԹ 9 Եւ այս է զոր ուտիցէք՝ յամենայնէ որ ի ջուրս իցեն. ամենայնի որոյ իցեն թեւք եւ թեփ՝ ի ջուրս եւ ի ծովս եւ ի վտակս, զայն ուտիցէք: 10 Եւ ամենայնի որոյ ոչ իցեն թեւք եւ թեփ՝ ի ջուրս եւ ի ծովս եւ ի վտակս, մի ուտիցէք, յամենայնէ զոր ջուրքն բոխիցեն, եւ յամենայն շնչոյ կենդանոյ որ ի ջուրս: Քանզի պիղծ է այն, եւ պիղծ լինիցի ձեզ. 11 ի մտոց նոցա մի ուտիցէք, եւ ի մեռելոց նոցա զարշեսջիք: 12 Ձի ամենայնի որոց ոչ իցեն թեւք եւ թեփ՝ որ ի ջուրս իցեն, պիղծ իցէ ձեզ այն:

Լ 13 Եւ այս իցեն ի թռչնոց՝ յորոց զարշեսջիք եւ ոչ ուտիցի՝ այլ պիղծ իցէ ձեզ. արծուի, եւ պասկուճ, եւ գետարծուի, 14 եւ անգղ, եւ ցին, եւ որ ինչ նման իցէ նոցա. 15 եւ ագռաւ, եւ որ ինչ նման իցէ նմա. 16 եւ ջալեամն, եւ բու, եւ որոր, եւ որ ինչ նման իցէ նոցա. 17 եւ բազէ, եւ որ ինչ նման իցէ նմա. եւ հաւապատիր, եւ հողամաղ: 18 Եւ քաջահաւ, եւ սոխակ, եւ հաւալուսն, եւ կարապ, 19 եւ արագիլ, եւ քարարդ, եւ որ ինչ նման իցէ նոցա. եւ յապոպ, եւ չիղջ:

ԼԱ 20 Եւ ամենայն զեռուն թռչուն՝ որ գնայցէ ի չորս, պիղծ լիցի ձեզ: 21 Այլ զայն ուտիցէք ի զեռնոց թռչնոց որ գնայցեն ի չորս. որոյ իցեն կարթք ի վերայ քան զոտսն. ոստոստել նոքաւք յերկրէ: 22 Եւ այս իցեն զոր ուտիցէք ի նոցանէ. եւ զօրեակոյ, որ ինչ նման է նմա. եւ զխարազու, եւ որ ինչ նման է նմա. եւ զմարախ, եւ որ ինչ նման է նմա. եւ զաւճամարտ, եւ որ ինչ նման է նմա: 23 Ամենայն զեռուն ի թռչնոց, որ իցեն չորք ոտք, պիղծ իցէ ձեզ, մի նոքաւք պղծիջիք: 24 Ամենայն որ մերձանայցէ ի մեռեալ նոցա՝ պիղծ լինիցի մինչեւ ցերեկոյ: 25 Եւ ամենայն որ բառնայցէ զմեռեալ նոցա՝ լուսացէ զձորձս իւր, եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 26 Յամենայն անասնոց որ կճղակահերձ իցէ եւ մագիլս սփռիցէ, եւ որոճիցէ ոչ՝ պիղծ լիցի ձեզ այն ամենայն. եւ որ մերձեցի ի մեռեալ նոցա՝ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 27 Եւ ամենայն որ գնայցէ ի ձեռս իւր, ամենայն զազանաց որ գնայցէ ի չորս, պիղծ լիցի ձեզ այն. ամենայն որ մերձեցի ի մեռեալ նոցա՝ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 28 Եւ որ բառնայցէ ի մեռելոյ նոցա, լուսացէ զձորձս իւր, եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ. զի այն ամենայն պիղծ իցէ ձեզ: 29 Եւ այս իցէ ձեզ պիղծ յամենայն սողնոց՝ որ սողին ի վերայ երկրի. աքիս, եւ մուկն, եւ տիտեռն, յոստին, 30 եւ մկնաքիս, եւ գետնառեւծ, եւ կովաղիաց, եւ մողէզ, եւ խլուրդ: 31 Այս ամենայն պիղծ իցէ ձեզ յամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի. ամենայն որ մերձեցի ի մեռեալ նոցա՝ պիղծ լիցի ձեզ մինչեւ ցերեկոյ: 32 Եւ ամենայնի յորոյ վերայ անկանիցի ի մեռելոյ նոցա՝ պիղծ լիցի:

ԼԳ Յամենայն փայտեղէն անաւթոյ, կամ ի հանդերձէ, կամ ի մաշկէ, կամ ի քրձէ. ամենայն անաւթ յորում գործ ինչ գործիցի ի նմա, ի ջուր թացցի՝ եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ, եւ ապա սուրբ լիցի: 33 Եւ ամենայն անաւթ խեցեղէն, յոր անկանիցի ինչ ի նոցանէ. եւ որ ինչ ի ներքս կայցէ, պիղծ լիցի. եւ զայն բեկանիջիք:

ԼԴ 34 Եւ ամենայն կերակուր որ ուտիցի, եւ անկանիի վերայ նորա ի ջրոյ անտի՝ պիղծ լիցի. եւ ամենայն ըմպելի որ ըմպիցի յամենայն ամանի՝ պիղծ լիցի: 35 Եւ յամենայն յոր ինչ անկանիցի ի մեռելոյ նոցա՝ պիղծ լիցի: Եւ թոնիրք եւ կասկարայք՝ քակեսցին քանզի պղծեալ են, եւ պիղծք իցեն ձեզ:

ԼԵ 36 Բայց աղբերաց ջրոց, եւ ի ջրակուտաց. որ սուրբ լինիցին ձեզ: Եւ ամենայն որ մերձանայցէ ի պղծութիւնս շնչոյ մեռելոյ նոցա, պիղծ լիցի: 37 Իսկ եթէ անկանիցի ի մեռելոյ նոցա ի վերայ ամենայն սերման սերմանելոյ, որ սերմանիցի. սուրբ լիցի: 38 Ապա թէ հեղուցու ջուր ի վերայ ամենայն սերման, եւ անկանիցի ինչ անդր ի մեռելոց նոցա, անսուրբ լիցի ձեզ:

ԼԶ 39 Եւ եթէ մեռանիցի ինչ յանասնոց որ ձեզ ուտելի են, որ մերձենայցէ ի մեռեալ նոցա՝ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 40 Եւ որ բառնայցէ ի մեռելոյ նոցա՝ լուսացէ զձորձս իւր, եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 41 Եւ ամենայն սողուն որ սողի ի վերայ երկրի, պիղծ լիցի ձեզ, եւ մի կերիցի: Ամենայն որ սողի ի վերայ որովայնի իւրոյ: 42 Եւ ամենայն որ գնայցէ ի չորս, մինչեւ ցամենայն բազմոտանիս, յամենայն զեռնոց՝ որ զեռայցեն ի վերայ երկրի, մի ուտիցէք. զի պիղծ է այն ձեզ: 43 Եւ մի գարշեցուցանիցէք զանձինս ձեր ամենայն սողունք, որ սողիցին ի վերայ երկրի. եւ մի պղծիցիք նոքաւք, եւ մի լինիցիք անսուրբք նոքաւք: ԼԷ 44 Ես եմ Տէր Աստուած ձեր. եւ սրբիջիք՝ եւ սուրբք լինիջիք. զի սուրբ եմ ես Տէր Աստուած ձեր. եւ մի պղծիցէք զանձինս ձեր ամենայն զեռնովք՝ որ շարժիցին ի վերայ երկրի: 45 Զի ես եմ Տէր Աստուած, որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց լինել ձեզ Աստուած. եւ եղիջիք սուրբք՝ զի ես սուրբ եմ: 46 Այս արէն լինիցի վասն անասնոց՝ եւ թռչնոց եւ ամենայն շնչոյ որ շրջիցի ի ջուրս, եւ ամենայն շնչոյ որ շրջիցի ի վերայ երկրի: 47 Որոշել ի մէջ սրբոյն եւ ի մէջ անսրբոյն. եւ խելամուտ առնել զորդիսդ Իսրայելի ի մէջ ուտելեացն կենդանաճնաց. եւ ի մէջ չուտելեացն անասնոց:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԲ

ԼԸ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայելի՝ եւ ասացես ցնոսա. Կին որ՝ եթէ սերմ առցէ եւ ծնանիցի արու, պիղծ լիցի զեւրն ար, ըստ աւուրց գատանելոյ դաշտանին իւրոյ պիղծ լիցի: 3 Եւ յաւուրն ութերորդի թլփատեսցէ զմարմին անթլփատութեան նորա: 4 Եւ զերեսուն եւ զերիս աւուրս նստցի ի սրբութեան արեան իւրոյ: Յամենայն ինչ սուրբ՝ նա մի մերձանայցէ եւ ի սրբութիւնն մի մտցէ. մինչեւ լցցին աւուրք սրբութեան նորա: 5 Ապա թէ էգ ծնանիցի՝ պիղծ լիցի զեւրն ար ըստ դաշտանին. եւ զվաթսուն եւ զվեց ար նստցի ի սուրբ արեանն իւրում: 6 Եւ յորժամ լնուցուն աւուրք սրբութեան նորա ի վերայ ուտերն՝ կամ դստերն, ածցէ զառն տարետոր յողջակէզս. եւ զոյգս աղանւոյ կամ տատրակի վասն մեղաց ի դուռն խորանին վկայութեան առ քահանայն: 7 Եւ մատուցէ առաջի Տեառն. եւ քաւեսցէ վասն նորա քահանայն, եւ սրբեսցէ զնա յաղբերէ արեան նորա: Այս արէն իցէ այնորիկ՝ որ ծնանիցին արու կամ էգ: 8 Ապա թէ ոչ գտանիցէ ձեռն նորա բաւական լինել զառամբ՝ առցէ երկուս տատրակս կամ երկուս ձագս աղանւեաց, զմին յողջակէզ՝ եւ զմիւսն վասն մեղաց. եւ քաւեսցէ վասն նորա քահանայն, եւ սրբեսցի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԳ

ԼԹ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի՝ եւ ասէ. 2 Մարդոյ ուրուք եթէ լինիցի ի մորթ մարմնոյ իւրոյ նշան սպւոյ, կամ պալար, կամ պաղպաջ, եւ լինիցի ի մորթ մարմնոյ նորա արած բորոտութեան, եկեսցէ առ Ահարոն քահանայ. կամ առ մի յորդոց նորա քահանայից: 3 Եւ տեսցէ քահանայն զարածն, ի մորթ մարմնոյ նորա, եւ կամ թէ մազ արածին ի սպիտակ դարձեալ իցէ, եւ տեսիլ արածին զնստագոյն իցէ քան զմորթ մարմնոյն, արած բորոտութեան է. եւ տեսցէ քահանայն եւ պղծեսցէ զնա: 4 Ապա թէ պաղպաջն սպիտակ իցէ ի մորթ մարմնոյ նորա, եւ զնստագոյն չիցէ տեսիլ նորա քան զմորթն, եւ մազն ի սպիտակ չիցէ դարձեալ, եւ ինքն շլագոյն իցէ, գատուցէ քահանայն զարածն զեւրն ար: 5 Եւ տեսցէ քահանայն յաւուրն եւթներորդի, եթէ կայցէ նոյնպէս արածն առաջի նորա, եւ չիցէ փոխեալ արածն ի մորթն, գատուցէ զնա քահանայն այլ եւս աւուրս եւրն: 6 Եւ տեսցէ քահանայն յաւուրն եւթներորդի մեւս անգամ. եւ անա շլագոյն իցէ արածն, եւ յայլ գոյն չիցէ փոխեալ մորթն, սրբեսցէ զնա քահանայն. զի նշան ինչ է այն. եւ լուսացէ զձորձս իւր եւ եղիցի սուրբ: 7 Ապա թէ շրջելով շրջեսի նշանն ի մորթն, յետ տեսանելոյ զնա քահանային եւ սրբելոյ. եւ երեւեսցի մեւս անգամ քահանային, եւ տեսցէ քահանայն. եւ անա այլագունեալ իցէ նշանն ի մորթն 8 պղծեսցէ զնա քահանայն՝ զի բորոտութիւն է: 9 Եւ արած բորոտութեան եթէ լինիցի մարդոյ, եկեսցէ առ Ահարոն քահանայ, 10 եւ տեսցէ քահանայն, եւ անա պալար սպիտակ իցէ ի մորթն. եւ մազն նորա ի սպիտակ դարձեալ իցէ, եւ յառողջ եւ ի կենդանի մարմնոյն ի պալար՝ 11 բորոտութիւն հնացեալ իցէ ի մորթ մարմնոյ նորա. պղծեսցէ զնա քահանայն, եւ գատուցէ զնա՝ զի պիղծ է: 12 Ապա թէ

սփռելով սփռեացի բորոտութիւնն ընդ մորթն. եւ ծածկեաց բորոտութիւնն զամենայն մորթն իրանանցն, ի գլխոյ մինչեւ ցոտս, ըստ ամենայն տեսոյ քահանային: 13 Եւ տեսանիցէ քահանայն, եւ ահա ծածկեաց բորոտութիւնն զամենայն մորթն ի մարմնոյն, սրբեաց քահանայն զարածն. քանզի ամենայն ի սպիտակ դարձաւ, սուրբ է: 14 Եւ յորում աւուր երեւեսցի ի նմա մարմին կենդանի, պղծեսցի: 15 Եւ տեսցէ քահանայն զմարմինն կենդանի. եւ պղծեսցէ զողջ մարմինն. եւ պիղծ լիցի՝ քանզի բորոտութիւն է: 16 Ապա թէ անդրէն հաստատեսցի մարմինն ողջ, եւ դարձցի ի սպիտակ. 17 եկեսցէ առ քահանայն. եւ տեսցէ զնա քահանայն. եւ ահա դարձեալ իցէ արածն նորա ի սպիտակ, սրբեաց քահանայն զարածն՝ քանզի սուրբ է: 18 Եւ մարդոյ եթէ լինիցի ի մորթ մարմնոյ նորա կեղ, եւ ողջացի. 19 եւ լինիցի ի տեղի կեղոյն սպիտակ փայլուն, լսնացեալ կամ կարմրացեալ. եւ երեւեսցի քահանային: 20 Եւ տեսանիցէ քահանայն, եւ ահա խորագոյն իցէ տեղին քան զմորթն, եւ մազն սպիտակ դարձեալ իցէ, պղծեսցէ զնա քահանայ. զի բորոտութիւն է ընդ կեղոյն բորբոքեալ: 21 Իսկ եթէ տեսանիցէ քահանայն՝ եւ չիցէ ի նմա մազ սպիտակ եւ ոչ խորագոյն իցէ քան զմարմինն, եւ ինքն շլագոյն իցէ զատուցէ զնա քահանայն զելօն աւր: 22 Եթէ սփռեացի ընդ մորթն, պղծեսցէ զնա քահանայն. զի արած բորոտութեան ընդ կեղոյն բորբոքեցաւ: 23 Ապա թէ ի տեղուցն կայցցէ փայլիւնն՝ եւ ոչ տարածանիցի, սպի կեղոյն է. սրբեաց զնա քահանայն: 24 Եւ մարմնոյ եթէ լինիցի ի մորթ նորա այրեցած հրոյ, եւ լինիցի ողջացեալ մորթ նորա այրեցածէ անտի. եւ լինիցի տեղի այրեցածին փայլուն կամ պաղպաղ սպիտակ, կամ կարմրացեալ, կամ լսնացեալ: 25 Եւ տեսանիցէ զնա քահանայն, եւ ահա փոխեալ իցէ մազն սպիտակ ի փայլուն. եւ տեսիլ նորա զիջագոյն իցէ քան զմորթն, բորոտութիւն է ընդ այրեցածին բորբոքեալ. պղծեսցէ զնա քահանայն՝ զի արած բորոտութեան է: 26 Եւ եթէ տեսանիցէ քահանայն, եւ ահա՝ չիցէ ի նմա փայլիւն ինչ՝ կամ մազ սպիտակ եւ ոչ զնստագոյն քան զմորթն, բայց շլագոյն իցէ. զատուցէ զնա քահանայն զելօն աւր: 27 Եւ տեսցէ զնա քահանայն յաւուրն եւթներորդի, եթէ սփռելով սփռեալ իցէ արածն ընդ մորթն, պղծեսցէ զնա քահանայն. զի արած բորոտութեան է ընդ այրեցածին բորբոքեալ: 28 Եւ եթէ ի նմին տեղուց կացցէ փայլիւնն, եւ ոչ սփռեացի ընդ մորթն. եւ ինքն շլագոյն իցէ, սպի այրեցածոյն է. սրբեաց զնա քահանայն՝ զի դրոշմն այրեցածոյ է:

Իս 29 Եւ առն կամ կնոջ, եթէ լինիցի արած բորոտութեան ի գլուխ՝ կամ ի մաւրուս, եւ տեսանիցէ քահանայն զարածն, 30 եւ ահա տեսիլ նորա զնստագոյն իցէ քան զմորթն. եւ ի նմա մազ աղուամազ խարտեշացեալ, պղծեսցէ զնա քահանայն. քանզի հարած է, բորոտութիւն գլխոյ է, կամ բորոտութիւն մաւրուաց: 31 Եւ եթէ տեսանիցէ քահանայն զարած հարածոյն. եւ ահա չիցէ զնստագոյն քան զմորթն, եւ ոչ մազ խարտեշացեալ ի նմա. զատուցէ քահանայն զարած հարածին զելօն աւր: 32 Եւ տեսանիցէ քահանայն զարածն յաւուրն եւթներորդի. եւ ահա չիցէ տարածեալ հարածն ընդ մորթն. եւ մազ խարտեշացեալ չիցէ ի նմա, եւ ոչ տեսիլ հարածոյն զնստագոյն իցէ քան զմորթն՝ 33 գերծցէ զնա. բայց զհարածն մի գերծցէ. եւ զատուցէ քահանայն զարածն զելօն աւր կրկին անգամ: 34 Եւ տեսանիցէ քահանայն զարածն յաւուրն եւթներորդի. եւ ահա չիցէ սփռեալ արածն ընդ մորթն յետ գերծանելոյն զնա. եւ տեսիլ հարածոյն չիցէ զնստագոյն քան զմորթն, սրբեաց զնա քահանայն. եւ լուացեալ զձորձս իւր՝ եղիցի սուրբ: 35 Ապա թէ սփռելով սփռեացի հարածն ընդ մորթն յետ գերծելոյ զնա եւ տեսանիցէ քահանայն, եւ ահա սփռեալ իցէ հարածն ընդ մորթն. 36 մի դարմանեսցէ զնա քահանայն վասն խարտեշա մագոյն զի պիղծ է: 37 Իսկ եթէ կացցէ ի տեղուց հարածն ի մորթն, եւ մազ թուխ եկեսցէ ի նմա, ողջացաւ հարածն սուրբ է. եւ սրբեաց զնա քահանայն: 38 Եւ առն կամ կնոջ եթէ լինիցի ի մորթ մարմնոյ փայլուն ինչ՝ փայլածին լսնացեալ 39 եւ տեսանիցէ քահանայն. եւ ահա ի մորթ մարմնոյ նորա փայլիւն փայլածուն՝ լսնացեալ. թեփուկ է տարածեալ ի մորթ մարմնոյ նորա. սուրբ է: 40 Եւ եթէ մաշտեսցի գլուխ ուրուք՝ կունտ է, սուրբ է: 41 Եւ եթէ յերեսաց կողմանէ մաշտիցի գլուխ նորա, ճեղ է՝ սուրբ է: 42 Ապա թէ լինիցի ի կնտութեան նորա կամ ի ճեղութեան արած սպիտակ կամ կարմրացեալ, բորոտութիւն թաքուցեալ է ի կնտութեան նորա կամ ի ճեղութեան: 43 Եւ տեսանիցէ զայն քահանայն, եւ ահա տեսիլ արածին սպիտակ իցէ, կամ կարմրագոյն ի կնտութեան նորա, կամ ի ճեղութեան, իբրեւ զտեսիլ բորոտութեան ի մորթ մարմնոյ նորա. այր բորոտեալ է՝ պիղծ է, պղծելով պղծեսցէ զնա քահանայն. զի ի գլուխ իւրում է արածն իւր:

Իս 44 Եւ բորոտ յորում իցէ արած, 45 հանդերձ նորա քակեալ լիցի, եւ գլուխ նորա մերկ, եւ զբերան իւր պատեսցէ. եւ պիղծ կոչեսցի 46 զամենայն աւուրս որչափ իցէ ի նմա արածն, պիղծ եղիցի. եւ պիղծ է, մեկնեալ նստցի, եւ արտաքոյ բանակին եղիցի բնակութիւնն նորա:

ԽԲ 47 Եւ ձորձ յորում լինիցի արած բորոտութեան եթէ ի ձորձ ասուի, եթէ ի ձորձ կտաւի, 48 եթէ յառէջ, եթէ ի թեղան, եթէ ի կտաւիս, եւ եթէ յասուիս. եթէ ի մորթ, եւ եթէ յամենայն մաշկ գործոյ: 49 Եւ լինիցի արած կանաչացեալ կամ կարմրացեալ՝ ի մորթ կամ ի հանդերձ. կամ յառէջ կամ ի թեզան, կամ յամենայն մորթ գործոյ, կամ յանաւթ ինչ. արած բորոտութեան իցէ. եւ ցուցցէ քահանային: 50 Եւ տեսցէ քահանայն զարածն, եւ զատուցէ քահանայն զարածն զեւթն աւր: 51 Եւ տեսցէ քահանայն զարածն յաւուրն եւթներորդի. եթէ սփռեալ իցէ արածն ընդ ձորձն, կամ ընդ առէջ, կամ ընդ թեղան, կամ ընդ կտաւիս, կամ ընդ ասուիս, կամ ընդ մորթ. ըստ ամենայնի որպէս եւ գործիցի մորթ ի գործ, բնակ բորոտութեան է արածն: Պիղծ է. 52 Եւ այրեսցէ զձորձն եթէ առէջ իցէ՝ եթէ թեզան, յասուեաց կամ ի կտաւեաց, կամ յամենայն մաշկեղէն նիւթոյ, յորում իցէ արածն. քանզի բնակ բորոտութեան է՝ հրով այրեսցի: 53 Ապա թէ տեսանիցէ քահանայն՝ եւ ահա չիցէ սփռեալ հարածն ընդ հանդերձն, կամ ընդ առէջն, կամ ընդ թեզանն, կամ ընդ ասւրն, կամ ընդ կտաւն, կամ ընդ ամենայն անաւթ մաշկեղէն: 54 Հրաման տացէ քահանայն, եւ լուսացեն յորում իցէ արածն. եւ զատուցէ քահանայն զարածն զեւթն աւր երկիցս անգամ: 55 Եւ տեսցէ քահանայն յետ լուանալոյ զարածն. եթէ չիցէ ինչ փոխեալ տեսիլ արածին. եւ ոչ սփռեալ իցէ արածն, պիղծ է, հրով այրեսցի. զի հաստատեալ է ի հանդերձն, կամ յառէջն, կամ ի թեզան: 56 Եւ եթէ տեսանիցէ քահանայն՝ եւ շլագոյն իցէ հարածն յետ լուանալոյ զնա, պատառեսցէ զայն ի հանդերձէ անտի, կամ ի մորթոյ, կամ յառիջէ, կամ ի թեզանոյ: 57 Ապա թէ դարձեալ երեւեսցի ի հանդերձին, կամ յառէջ, կամ ի թեզան, կամ յամենայն անաւթ մաշկեղէն, բորոտութիւն բորբոքեալ է. հրով այրեսցի յորում իցէ արածն, եթէ հանդերձ իցէ, եւ եթէ առէջ, եթէ թեզան, 58 Եւ եթէ ամենայն անաւթ մաշկեղէն: Որ լուանայցի՝ եւ ելանիցէ ի նմանէ արածն, կրկին լուասցի՝ եւ սուրբ լիցի: 59 Այս արեւն իցէ արածի բորոտութեան ասուեալ հանդերձի, կամ կտաւոյ, կամ առիջոյ, կամ թեզանոյ, կամ ամենայն մաշկեղէն անաւթոյ, ի սրբել կամ ի պղծել զնա:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԴ

ԽԳ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Այս արեւն եղիցի բորոտի՝ յաւուր յորում սրբիցի. ածցի առ քահանայն. 3 Եւ ելցէ քահանայն արտաքոյ բանակին. եւ տեսանիցէ քահանայն՝ եւ ահա բժշկեալ իցէ արատ բորոտութեան ի բորոտէ անտի. 4 Հրաման տացէ քահանայն, եւ առցեն սրբելոյն երկուս հաւս կենդանիս սուրբս, եւ փայտ եղենայ, եւ կարմիր մանեալ, եւ զոպա: 5 Եւ հրաման տայցէ քահանայն՝ եւ սպանցեն զմի հաւն յանաւթ խեցեղէն ի վերայ ջրոյ կենդանոյ: 6 Եւ զհաւն կենդանի առցէ, եւ զփայտն եղենայ, եւ զկարմիրն մանեալ եւ զզոպայն. եւ թացցէ զնոսա եւ զհաւն կենդանի՝ յարեան հաւուն սպանելոյ ի վերայ ջրոյն կենդանոյն. 7 Եւ ցանեսցէ ի վերայ սրբելոյն ի բորոտութենէ եւթն անգամ եւ սրբեսցէ զնա. եւ արձակեսցէ զհաւն կենդանի ի դաշտ: 8 Եւ լուսացէ սրբեալն զձորձս իւր եւ զերծցէ զամենայն մազն, եւ լուսացէ ջրով, եւ սուրբ լիցի. եւ ապա մտցէ ի բանակն եւ լիցի արտաքոյ տան իւրոյ զեւթն աւր. 9 Եւ յաւուրն եթներորդի գերծցէ զամենայն զմազ իւր գերծցէ. եւ ողողեսցէ զհանդերձս իւր, եւ լուսացէ զմարմինս իւր ջրով, եւ սուրբ լիցի: 10 Եւ յաւուրն ութերորդի առցէ երկուս գառինս՝ տարելորս անարատս, եւ արոջ մի անարատ տարելոր եւ երիս տասանորդս նաշոյ ի գոհ եւղով զանգեալ, եւ ճաշակ մի եւղոյ. 11 Եւ կացցէ քահանայն, որ սրբեսցէ զայրն որ սրբիցի, եւ զայն՝ առաջի խորանին վկայութեան. 12 Եւ առցէ քահանայն զմի գառնն. եւ մատուցէ զնա վասն յանցանացն, եւ զճաշակ եւղոյն. եւ նուիրեսցէ զայն նուէր առաջի Տեառն: 13 Եւ սպանցեն զգառնն զմի ի տեղւոջ, ուր սպանանիցեն զողջակէզսն եւ զվասն մեղացն ի սուրբ տեղւոջ. զի որպէս վասն մեղացն է, նոյնպէս եւ վասն յանցանացն իցէ. եւ եղիցի քահանային. զի սրբութիւն սրբութեանց է: 14 Եւ առցէ քահանայն յարենէ այնր՝ որ վասն յանցանացն իցէ. եւ դիցէ քահանայն յարենէ անտի ի վերայ բլթակի աջոյ ունկան այնորիկ որ սրբիցին, եւ ի վերայ ծայրից ձեռին նորա աջոյ եւ ի վերայ ծայրի ոտին նորա աջոյ. 15 Եւ առեալ քահանային ի ճաշակէ անտի, արկցէ ի ձախոյ ձեռն քահանային: 16 Եւ թացցէ քահանայն զմատն իւր յիւղոյ անտի՝ որ ի ձեռին իւրում ձախոյ. եւ ցանեսցէ մատամբ իւրով եւթն անգամ առաջի Տեառն. 17 Եւ զմնացեալ եւղն ի ձեռին իւրում դիցէ քահանայն ի վերայ բլթակի աջոյ ունկանն այնորիկ որ սրբելոցն իցէ. եւ ի վերայ ծայրի աջոյ ձեռին նորա. եւ ի վերայ ծայրի աջոյ ոտին նորա՝ ի տեղւոջ արեանն յանցանաց: 18 Եւ զմնացեալ եւղն ի ձեռն քահանային, դիցէ քահանայն ի վերայ գլխոյ սրբեցելոյն. 19 Եւ քաւեսցէ վասն նորա քահանայն առաջի

Տեառն. եւ արասցէ քահանայն զվասն մեղացն. եւ քաւեսցէ քահանայն վասն այնորիկ՝ որ սրբելոցն իցէ ի մեղաց իւրոց: Եւ ապա սպանցէ քահանայն զողջակէզն. 20 եւ հանցէ քահանայն զողջակէզն եւ զգոհն առաջի Տեառն ի սեղանն. եւ քաւեսցէ վասն նորա քահանայն, եւ սրբեսցի: 21 Եւ եթէ աղքատ իցէ եւ չգտանիցէ ձեռն իւր, առցէ գառն մի վասն յանցանացն՝ զոր յանցեալ ի նուէր առ ի քաւելոյ վասն նորա. եւ զտասանորդ նաշոյ իւղով զանգեալ ի գոհ, եւ ճաշակ մի եւլոյ. 22 եւ երկուս տատրակս կամ երկուս ձագս աղանոյ. որչափ ինչ եզիտ ի ձեռն իւր. եւ եղիցի մինն՝ վասն մեղացն. եւ մին՝ յողջակէզ: 23 Եւ տարցի յաւուրն ուրբերորդի առ քահանայն՝ առ ի սրբելոյ զնա առ դրան խորանին վկայութեան առաջի Տեառն: 24 Եւ առեալ քահանային զգառնն վասն յանցանաց, եւ զճաշակն իւղոյ. եւ դիցէ նուէր առաջի Տեառն: 25 Եւ սպանցէ զգառն յանցանաց. եւ առցէ քահանայն յարէնէ անտի որ վասն յանցանաց իցէ եւ դիցէ ի վերայ բլթակի աջոյ ունկան սրբեցելոյն, եւ ի ծայրի աջոյ ձեռին նորա, եւ ի ծայրս աջոյ ոտին նորա: 26 Եւ յեւղոյ անտի արկցէ քահանայն ի ձախոյ ձեռն քահանային. 27 եւ ցանեսցէ քահանայն մատամբ աջոյ յիւղոյ անտի՝ որ իցէ ի ձախոյ ձեռին իւրում եւթն անգամ առաջի Տեառն. 28 եւ դիցէ քահանայն յիւղոյ անտի որ իցէ ի ձեռին իւրում՝ ի վերայ բլթակի աջոյ ունկան սրբեցելոյն եւ ի վերայ ծայրի աջոյ ձեռին նորա. եւ ի վերայ ծայրի աջոյ ոտին նորա. եւ ի տեղոջ արեանն որ վասն յանցանացն իցէ: 29 Եւ զմնացեալ եւղն որ իցէ ի ձեռին քահանային, արկցէ ի գլուխ սրբեցելոյն. եւ քաւեսցէ քահանայն վասն նորա առաջի Տեառն: 30 Եւ արասցէ զմի ի տատրակացն կամ ի ձագուցն աղանեաց՝ ըստ ինքեան զոր եզիտ ձեռն իւր 31 զմին՝ վասն մեղաց եւ զմին՝ յողջակէզ հանդերձ զոհին. եւ քաւեսցէ քահանայն վասն սրբեցելոյն առաջի Տեառն: 32 Այս արեւն իցէ յորում իցէ արած բորոտութեան, եւ ոյր ոչ գտանիցէ բաւական լինել ի սրբութիւն իւր: ԽԴ 33 Խաւեսցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի եւ ասէ. 34 Յորժամ մտանիցէք յերկիրն քանանացոց՝ զոր ես տաց ձեզ ի ստացուածս. եւ տայցեմ արած բորոտութեան ի տունս երկրին ստացուածոյ ձերոյ. 35 եւ գայցէ որոյ տունն իցէ, եւ պատմեսցէ քահանային եւ ասացէ. Արած իմն երեւցաւ ի տան իմում. 36 հրաման տայցէ քահանայն թափել զտունն՝ մինչ չեւ մտեալ իցէ քահանային տեսանել զտունն եւ մի պղծեսցէ զամենայն ինչ որ ի տանն կայցէ. եւ ապա մտցէ քահանայն որոնել զտունն: 37 Եւ տեսանիցէ քահանայն զարածն յորմս տանն՝ զնստագոյն, կանաչս կամ կարմրացեալս. եւ տեսիլ նոցա զնստագոյն իցէ քան զորմոցն. 38 եւ ելեալ քահանայն ի տանէ անտի ի դուռն տանն, զատուսցէ քահանայն զտունն զեթնս ասի: 39 Եւ եկեսցէ քահանայն դարձեալ յաւուրն եւթներորդի եւ տեսցէ զտունն՝ եթէ սփռեալ իցէ արածն ընդ որմս տանն. 40 հրաման տայցէ քահանայն, եւ քակեսցէ զքարինսն՝ յորս արածն իցէ. եւ հանցեն զնոսա արտաքոյ քաղաքին ի տեղի անսուրբ: 41 Եւ քերեսցեն զտունն ի ներքոյ շուրջանակի. եւ հեղցեն զքերածն արտաքոյ քաղաքին ի տեղի անսուրբ. 42 եւ առցեն այլ քարինս քերածոյս եւ դիցեն փոխանակ այնց քարանց. եւ այլ հող առցեն եւ ծփեսցեն զտունն: 43 Եւ եթէ անդէն երեւեսցի արածն ի տանն յետ զքարինսն քակելոյ եւ զտունն քերելոյ եւ միւս անգամ ծփելոյ 44 մտցէ քահանայն եւ տեսցէ եթէ սփռեալ իցէ արածն ի տունն, բնակ բորոտութիւն է ի տունն, պիղծ է. 45 քակեսցեն զտունն եւ զփայտ նորա եւ զքարինս նորա, եւ զամենայն հող տանն. եւ հանցեն արտաքոյ քաղաքին ի տեղի անսուրբ: 46 Եւ որ մտանիցէ ի տունն զամենայն աւուրս զատանելոյ նորա, պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ. 47 եւ որ ննջիցէ ի տանն՝ լուսացէ զձորձս իւր. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ. եւ որ կերիցէ ի տանն, լուսացէ զձորձս իւր. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 48 Եւ եթէ եկեալ մտանիցէ քահանայն եւ տեսանիցէ, եւ ահա չիցէ սփռեալ արածն ընդ տունն յետ ծփելոյ զտունն. զի բժշկեցաւ տունն յարածոյն: 49 Եւ առցէ առ ի սրբելոյ զտունն երկուս հաւս կենդանիս սուրբս եւ փայտս եղեւնեայ եւ կարմիր մանեալ եւ զոպայ. 50 եւ սպանցէ զմի հաւն յաման խեցեղէն ի վերայ ջրոյ կենդանոյ. 51 եւ առցէ զփայտն եղեւնեայ եւ զկարմիրն մանեալ եւ զոպայն եւ զհաւն կենդանի. եւ թացցէ զնոսա յարեան հաւուն սպանելոյ, ի վերայ ջրոյ կենդանոյ. եւ ցանեսցէ նոքաւք զտամբն եւթն անգամ: 52 Եւ սրբեսցէ զտունն արեամբ հաւուն եւ ջրովն կենդանեալ, եւ հաւուն կենդանեալ, եւ փայտինն եղեւնով, եւ զոպայինն եւ կարմրովն մանեկով. 53 եւ ապա արձակեսցէ զհաւն կենդանի արտաքոյ քաղաքին՝ ի դաշտ. եւ քաւեսցէ վասն տանն. եւ մաքրեսցի եւ սուրբ եղիցի: 54 Այս արեւն լիցի ըստ ամենայն արածոյ, բորոտութեան եւ հարածի. 55 եւ բորոտութեան հանդերձի եւ տան. 56 եւ սպոյ եւ պալարի. եւ պաղպաջոյ 57 եւ նշանակելոյ, թէ յորում աւուր պղծիցի եւ յորում աւուր սրբիցի: Այս արեւն լիցի բորոտութեան:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԵ

ԽԵ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ընդ Ահարոնի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի եւ ասասցեսցն ցնոսա. Առն ուրուք առն՝ որոյ լինիցի ի մարմնի իւրում, ծորումն իւր պիղծ է: 3 Եւ այս արէն լիցի սրբութեան նորա, որոյ ծորիցէ սերմն ի մարմնոյ իւրմէ. կամ թէ հալիցի մարմին նորա ի ծորելոյն. պղծութիւն իւր ի նմա է զամենայն աւուրս ծորելոյն մարմնոյ իւրոյ, կամ թէ հալիցի մարմին իւր ի ծորելոյ անտի. պղծութիւն մարմնոյ է այն: 4 Ամենայն անկողին յորում ննջիցէ սերմնակաթն՝ պիղծ եղիցի. եւ ամենայն յորոյ վերայ նստիցի՝ պիղծ լիցի: 5 Եւ մարդ որ մերձեցի յանկողին նորա՝ ողողեցէ զհանդերձս իւր. եւ լուսացէ ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 6 Եւ որ նստիցի ի վերայ անաւթոյ՝ յորում նստեալ իցէ սերմնակաթն, ողողեցէ զհանդերձս իւր եւ լուսացէ ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 7 Եւ որ մերձեցի ի մարմին սերմնակաթին, ողողեցէ զհանդերձս իւր. եւ լուսացէ ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 8 Եւ եթէ թուք սերմնակաթին հասանիցէ ի սուրբն, ողողեցէ զհանդերձս իւր եւ լուսացէ ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 9 Եւ ամենայն համէտ իշոյ՝ յորոյ վերայ նստիցի սերմնակաթն, պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 10 Եւ ամենայն՝ որ մերձեցի յամենայն ինչ որ ի ներքոյ նորա իցէ, պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 11 Եւ յոր ինչ մերձեցի սերմնակաթն՝ եւ զձեռս իւր ոչ լուսացէ ջրով՝ ողողեցէ զհանդերձս իւր եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 12 Եւ անաւթ խեցեղէն՝ յոր մերձեցի սերմնակաթն, փշրեցի. եւ ամենայն անաւթ փայտեղէն լուսացի ջրով. եւ եղիցի սուրբ: 13 Եւ եթէ սրբեցի սերմնակաթն ի բղխմանէն իւրմէ, համարեցի իւր եւթն ար ի սրբութիւն իւր. եւ ողողեցէ զհանդերձս իւր, եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով կենդանեալ. եւ եղիցի սուրբ: 14 Եւ յաւուրն ութերորդի առցէ իւր երկուս տատրակս կամ երկուս ձագս աղանեաց. եւ տարցի զայն առաջի Տեառն ի դուռն խորանին վկայութեան. եւ տացէ ցքահանայն: 15 Եւ արասցէ քահանայն զմին վասն մեղացն եւ զմին՝ յողջակէ՞զ. եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն առաջի Տեառն ի բղխմանէ անտի նորա:

ԽԶ 16 Եւ այր ոք՝ յորմէ ելանիցէ արութիւն սերման, լուսացէ զամենայն մարմին իւր ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 17 Եւ ամենայն հանդերձ եւ մաշկ, յորոյ վերայ հասանիցէ արութիւն սերման, լուսացի ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 18 Եւ կին՝ ընդ որում հարկանիցի այր արութեամբ սերման, լուսացին ջրով. եւ պիղծ լիցին մինչեւ ցերեկոյ:

ԽԷ 19 Եւ կին՝ որ բղխիցէ արիւն. եւ լինիցի բղխումն արեան նորա ի մարմնի իւրում, զեւթն ար եղիցի ի դաշտանի իւրում. 20 ամենայն որ հարկանիցի ընդ նմա, պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 21 Եւ ամենայն յորոյ վերայ ննջիցէ ի դաշտանի իւրում. եւ ամենայն յորոյ վերայ նստիցի՝ պիղծ լիցի. 22 եւ ամենայն որ մերձեանայցէ յանկողին նորա, ողողեցէ զհանդերձս իւր եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 23 Եւ ամենայն որ մերձանայցէ յամենայն անաւթ յորոյ վերայ նստիցի նա, ողողեցէ զհանդերձս իւր, եւ լուսացի ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 24 Եւ թէ տակաւին յանկողնի իւրում իցէ եւ կամ թէ ի վերայ անաւթոյ իրիք՝ յորոյ վերայ նստեալ իցէ, մերձանալոյ ուրուք առ նա՝ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: Եւ եթէ ննջելով ոք ննջեցէ ընդ նմա, եւ պղծութիւն նորա ի նմա իցէ, պիղծ լիցի զեւթն ար. ամենայն անկողին յորոյ ննջիցէ՝ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 25 Եւ կին՝ որ բղխիցէ բղխումն արեան զաւուրս բազումն՝ ոչ ի ժամանակի դաշտանի իւրում. եւ թէ բղխիցէ յետ դաշտանի իւրոյ, ամենայն աւուրք բղխման պղծութեան իւրոյ այնպէս իցեն՝ իբրեւ զաւուրս դաշտանի իւրոյ. եւ եղիցի պիղծ: 26 Եւ ամենայն անկողին՝ յորոյ վերայ ննջիցէ զամենայն աւուրս բղխման իւրոյ, ըստ անկողնի դաշտանի իւրոյ լինիցի անսուրբ: Եւ ամենայն անաւթ՝ յորոյ վերայ նստիցի, պիղծ լիցի ըստ պղծութեան աւուրց դաշտանի իւրոյ: 27 Ամենայն՝ որ մերձեցի ի նա, պիղծ լիցի. եւ որ ողողեցէ զձորձս իւր եւ լուսացի զմարմին իւր ջրով. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 28 Ապա թէ սրբիցի ի բղխմանէ անտի, համարեցի իւր աւուրս եւթն, եւ ապա սրբեցի: 29 Եւ յաւուրն ութերորդի առցէ իւր երկուս տատրակս կամ երկուս ձագս աղանեաց եւ տարցի զայն առ քահանայն՝ ի դուռն խորանին վկայութեան. 30 եւ արասցէ քահանայն զմին վասն մեղացն եւ զմին՝ յողջակէ՞զ. եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն առաջի Տեառն՝ ի բղխմանէ պղծութեան նորա: 31 Եւ զգուշագոյնս առնիցէք զորդիսն Իսրայէլի ի պղծութեանց իւրեանց. եւ ոչ մեռանիցին վասն անսրբութեան իւրեանց, առ ի պղծելոյ նոցա զխորանն իմ՝ որ է ի նոսա: 32 Այս արէն իցէ սերմնակաթին. եւ եթէ ելանիցէ յումեքէ արութիւն սերման՝ առ ի պղծելոյ նովալ. 33 եւ տեռատեսի՝ ի դաշտանի իւրում. եւ սերմնակաթին՝ ի բղխման իւրում. արուին եւ իզին. եւ առն՝ որ ննջիցի ի դաշտանին:

ԽԸ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. Յետ վախճանելոյ որդւոցն Ահարոնի՝ ի մատուցանել նոցա զհուրն աստար Տեառն եւ սատակել: 2 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Խաւսեաց ընդ Ահարոնի եղբար քում՝ եւ մի մտցեն յամենայն ժամ ի սրբութիւնն ի ներքս քան զվարագոյրն յանդիման քաւութեանն, որ է ի վերայ տապանակին վկայութեան. եւ ոչ մեռանիցիք. զի ամպով երեւեցայց ի վերայ քաւութեանն: 3 Եւ ապա մտանիցէ Ահարոն ի սրբութիւնն՝ զուարակաւ յանդուլ վասն մեղաց, եւ խոյի՝ յողջակէզ: 4 Եւ պատմուճան կտաւի սրբեալ զգեցցի, եւ անդրվարտէս կտաւի լինիցի յանդամս իւր. եւ գաւտի կտաւի ածեալ ընդ մէջ իւր, եւ խոյր կտաւի եղեալ ի գլուխ՝ զի հանդերձ սրբութեան է. եւ լուսացէ ջրով զամենայն մարմին իւր, եւ զգեցցի զնոսա:

ԽԹ 5 Եւ ի ժողովրդենէ որդւոցն Իսրայէլի առցէ երկուս նոխագս յայծեաց վասն մեղաց, եւ խոյն մի յողջակէզ: 6 Եւ մատուցէ Ահարոն զզուարակն՝ վասն մեղաց իւրոց եւ քաւեցէ վասն իւր եւ վասն տան իւրոյ: 7 Եւ առցէ երկուս նոխագս եւ կացուցէ զնոսա առաջի Տեառն՝ առ դրան խորանին վկայութեան: 8 Եւ արկցէ Ահարոն ի վերայ երկուց նոխագացն վիճակս՝ վիճակ մի Տեառն եւ վիճակ մի՝ արձակելոյ: 9 Եւ մատուցէ Ահարոն զնոխագն՝ յորոյ վերայ իցէ վիճակն արձակելոյ. 10 եւ կացուցէ զնոսա առաջին Տեառն. քաւել նովաւ՝ առ յարձակելոյ զնա յարձակումն եւ թողլոյ զնա յանապատ. եւ առցէ նոխագն յինքն զանաւրէնութիւնս նոցա՝ յանկոխն:

Ծ 11 Եւ մատուցէ Ահարոն զզուարակն՝ զվասն մեղաց իւր. եւ քաւեցէ վասն իւր եւ վասն տան իւրոյ. եւ սպանցէ զզուարակն՝ զվասն մեղաց զիւր. 12 եւ առցէ լի բուրուառաւ կայծակունս հրոյ ի սեղանոյ անտի, որ է առաջի Տեառն. եւ լցցէ զձեռս իւր խնկով հանդերձանանցն մանր աղացելով. եւ տարցի ի ներքս քան զվարագոյրն. 13 եւ դիցէ զխունկն ի վերայ հրոյն առաջի Տեառն. եւ ծածկեցէ ծուխ խնկոյն զքաւութիւնս որ իցէ ի վերայ վկայութեանցն. եւ ոչ մեռանիցիք: 14 Եւ առցէ յարենէ զուարակին եւ ցանեցէ մատամբ իւրով ի վերայ քաւութեանն՝ ընդ կողմն արեւելից ընդ դէմ քաւութեանն, ցանեցէ եւթն անգամ յարենէ անտի մատամբ իւրով: 15 Եւ սպանցէ զնոխագն զվասն մեղացն, որ վասն ժողովրդեանն իցէ առաջի Տեառն. եւ տարցի յարենէ անտի ի ներքս քան զվարագոյրն. եւ արասցէ զարիւն նորա զոր արիւնակ արար զարիւն զուարակին. եւ ցանեցէ զարիւն նորա ի վերայ սեղանոյն՝ յանդիման քաւութեանն: 16 Եւ քաւեցէ զսրբութիւնն ի պղծութեանց որդւոցն Իսրայէլի եւ յանիրաւութեանց նոցա, վասն ամենայն մեղաց նոցա: Եւ այսպէս արասցէ խորանին վկայութեան՝ ստացելոյ ի նոսա, ի մէջ պղծութեանց նոցա: 17 Եւ ամենեւին մարդ ոչ լինիցի ի խորանին վկայութեան՝ ի մտանել նորա եւ քաւել ի սրբութեանն, մինչեւ ելանիցէ: Եւ քաւեցէ վասն իւրոյ եւ վասն ամենայն ժողովրդեան՝ որդւոցն Իսրայէլի: 18 Եւ ելցէ ի սեղան նորա առաջի Տեառն եւ քաւեցէ ի վերայ նորա. եւ առցէ յարենէ զուարակին եւ յարենէ նոխագին եւ դիցէ ի վերայ եղջերաց սեղանոյն շուրջանակի. 19 եւ ցանեցէ յարենէ անտի ի վերայ նորա մատամբ իւրով եւթն անգամ, եւ մաքրեցէ զնա եւ սրբեցէ զնա ի պղծութեանց որդւոցն Իսրայէլի. 20 եւ վախճանեցէ առ ի քաւելոյ զսրբութիւնն եւ զխորանն վկայութեան եւ զսեղանն. եւ վասն քահանայիցն սրբեցէ: Եւ մատուցէ զնոխագն կենդանի. 21 եւ դիցէ զձեռս իւր Ահարոն ի վերայ գլխոյ նոխագին կենդանոյ եւ խոստովան լինիցի ի վերայ նորա զամենայն անաւրէնութիւնս որդւոցն Իսրայէլի. եւ զամենայն անիրաւութիւնս նոցա, եւ զամենայն զմեղս նոցա: Եւ դիցես զնոսա ի վերայ գլխոյ նոխագին կենդանոյ. եւ արձակեցէ ի ձեռն առն պատրաստելոյ յանապատ: 22 Եւ առցէ նոխագն յանձն իւր զանաւրէնութիւնս նոցա՝ յերկիր անկոխ եւ արձակեցէ զնոխագն յանապատ: 23 Եւ մտցէ Ահարոն ի խորանն վկայութեան եւ մերկասցի զպատմուճանն կտաւի, զոր զգենոյր ի մտանելն իւր ի սրբութիւնն. եւ դիցէ զայն անդ. 24 եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով ի տեղւոջն սրբութեան. եւ զգեցցի զպատմուճանն իւր. եւ ելեալ արասցէ զողջակէզն իւր եւ զողջակէզս ժողովրդեանն եւ քաւեցէ վասն իւր եւ վասն տան իւրոյ, եւ վասն ժողովրդեանն՝ որպէս վասն քահանայիցն. 25 եւ զճարպն որ վասն մեղացն իցէ՝ հանցեն ի սեղանն: 26 Եւ որ արձակիցէ զնոխագն ուխտեալ յարձակումն, ողորդեցէ զձորձս իւր եւ լուսացէ զմարմինն ջրով. եւ ապա մտցէ ի բանակն:

ԾԱ 27 Եւ զզուարակն զվասն մեղաց եւ զնոխագն զվասն մեղաց, որոց արիւնն մաճաւ քաւել ի սրբութեանն, հանցեն արտաքոյ բանակին եւ այրեցեն զնոսա հրով. եւ զմորթս նոցա եւ զմիս նոցա եւ զապաւառ նոցա:

28 Եւ որ այրեսցէ զնոսա, ողորեսցէ զհանդերձս իւր եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով. եւ ապա մտցէ ի բանակն. եւ եղիցի ձեզ այն արբէն յաւիտենական:

ԾԲ 29 Յամենանն եւթներորդի, ի տասն ամսոյն լլկեսցիք զանձինս ձեր. եւ զամենայն գործ մի գործիցէք. բնակն եւ պանդուխտն՝ որ յեցեալ իցէ ի ձեզ: 30 յաւուր յանմիկ լինիցի քաւութիւն վասն ձեր՝ առ ի սրբելոյ զձեզ յամենայն մեղաց ձերոց առաջի Տեառն. եւ սրբեսցիք. 31 զի շաբաթ շաբաթուոց է: Եւ եղիցի ձեզ այն ի հանգիստ. եւ լլկեսցիք զանձինս ձեր, զի արբէն յաւիտենական է: 32 Եւ քաւեսցէ քահանայն զոր աւժանիցեն եւ զորոյ կատարեսցեն զձեռս նորա քահանայանալ յետ հար իւրոյ. եւ զգեցցի զպատմութեանն կտաւի սուրբ պատմութեան. 33 եւ քաւեսցէ զսրբութիւն սրբութեան եւ զխորանն վկայութեան եւ զսեղանն եւ քաւեսցէ վասն քահանային եւ վասն ամենայն ժողովրդեանն քաւեսցէ: 34 Եւ եղիցի ձեզ այն արբէն յաւիտենական՝ քաւել վասն որդւոցն Իսրայելի յամենայն մեղաց նոցա մի անգամ ի տարւոյ առնիցի՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսիսի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

ԾԳ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Խաւսեաց դու ընդ Ահարոնի եւ ընդ որդիս նորա եւ ընդ ամենայն որդիսն Իսրայելի եւ ասացես ցնոսա. Այս բան է, զոր պատուիրեաց Տէր. եւ ասէ. 3 Այր որ այր՝ յորդուցն Իսրայելի, որ սպանանիցէ արջառ կամ ոչխար կամ այծ՝ ի բանակի. եւ որ որ սպանանիցէ արտաքոյ բանակին: 4 Եւ ի դուռն խորանին վկայութեան ոչ ածիցէ զայն՝ առնելոյ զնա ողջակէզ վասն փրկութեան Տեառն յանդիման խորանին վկայութեան Տեառն, յարին համարեսցի մարդոյն այնմիկ՝ որպէս թէ արին եհեղ. սատակեսցի անձն այն ի ժողովրդեն իւրմէ: 5 Որպէս զի ածիցեն որդիքն Իսրայելի զգոհս իւրեանց, զորս ինքեանք սպանանիցեն ի դաշտի եւ մատուցեն առաջի Տեառն ի դուռն խորանին վկայութեան առ քահանայն. եւ զենուցուն զնոսա զենումն փրկութեան Տեառն: 6 Եւ հեղցէ քահանայն զարին առ սեղանովն յանդիման Տեառն՝ առ դրան խորանին վկայութեան. եւ հանցեն զճարպն ի հոտ անուշից Տեառն: 7 Եւ ոչ եւս զոհեսցեն զգոհս իւրեանց սնոտեաց՝ զորոց զհետ ինքեանք պոռնկէին արբէն յաւիտենական եղիցի ձեզ յազգս ձեր: 8 Եւ ասացես ցնոսա. Մարդ որ մարդ՝ յորդուցոյ Իսրայելի եւ յորդուց եկաց յեցելոց ի ձեզ՝ որ առնիցէ ողջակէզ կամ զոհ. 9 եւ ի դուռն խորանին վկայութեան ոչ ածիցէ զնա առնել Տեառն, սատակեսցի մարդն այն ի ժողովրդեն իւրմէ:

ԾԴ 10 Եւ մարդ որ մարդ՝ յորդուցոյ Իսրայելի կամ յեկաց յեցելոց ի ձեզ՝ որ ուտիցէ զամենայն արին հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ անձինն որ ուտիցէ զարինն. եւ կորուսից զնա ի ժողովրդեն իւրմէ: 11 Զի շունչ ամենայն մարմնոյ արին իւր է. եւ ես ետու ձեզ զայն ի սեղանն՝ քաւել վասն անձանաց ձերոց, զի արին նորա փոխանակ անձին նորա քաւեսցի: 12 Վասն այտրիկ ասացի ցորդիսն Իսրայելի. Ամենայն անձն ի ձէնջ՝ արին մի կերիցէ. եւ եկն՝ որ յեցեալ իցէ ի ձեզ՝ արին մի կերիցէ: 13 Եւ մարդ որ մարդ՝ յորդուցոյ Իսրայելի, կամ յեկաց յեցելոց ի ձեզ. որ որսայցէ երէ ինչ կամ թռչուն՝ որ ուտիցի, հեղցէ զարին՝ նորա եւ ծածկեսցէ հողով. 14 զի շունչ ամենայն մարմնոյ արինն իւր է: Եւ ասացի ցորդիսն Իսրայելի՝ Զարին ամենայն մարմնոյ մի ուտիցէք, զի շունչ ամենայն մարմնոյ արին իւր է. ամենայն որ ուտիցէ զայն՝ սատակեսցի:

ԾԵ 15 Եւ ամենայն անձն որ ուտիցէ զմեռելոտի կամ զգազանաբէկ ի բնակաց կամ ի պանդխտոց ողորեսցէ զհանդերձս իւր եւ լուսացէ զմարմին իւր. եւ պիղծ լիցի մինչեւ ցերեկոյ. եւ ապա սուրբ լիցի. 16 Եւ թէ ոչ ողորեսցէ զհանդերձս իւր եւ ոչ լուսացէ զմարմին իւր ջրով, ընկալցի զանարեւոթիւնս յանձն իւր:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

ԾԶ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայելի եւ ասացես ցնոսա. Ես եմ Տէր Աստուած ձեր. 3 ըստ ամենայն գնացից յերկրին եզիպտացոց, յորում պանդխտեցարուք՝ մի առնիցէք. եւ ըստ գնացից երկրին Քահանացոց, յորս տարայց զձեզ՝ մի առնիցէք. եւ ըստ արինաց նոցա մի

գնայցէք: 4 Զիրաւունս իմ արասցիք եւ զհրամանս իմ պահեսցիք՝ գնալ ի նոսա: Ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 5 Եւ պահեսցիք զամենայն հրամանս իմ եւ զամենայն զիրաւունս իմ. եւ արասցիք զնոսա՝ զոր արարեալ մարդոյ կեցցէ նոքաւք. ես եմ Տէր Աստուած ձեր:

ԾԷ 6 Մարդ որ մարդ՝ առ ամենայն ընդանութիւն մարմնոյ իւրոյ մի մերձեցի՝ յայտնել զառականս. զի ես եմ Տէր: 7 Զառականս հաւր քո եւ զառականս մաւր քո մի յայտնեցես, զի մայր քո է. եւ մի յայտնեցես զառականս նորա: 8 Զառականս կնոջ հաւր քո մի յայտնեցես, զի առականք հաւր քո են:

ԾԸ 9 Զառականս քեռ քո՝ թէ առ ի հաւրէ իցէ, թէ առ ի մաւրէ՝ ի տան ծնեալ կամ արտաքոյ, մի յայտնեցես զառականս նորա: 10 Զառականս դստեր ուստեր քո, կամ դստեր քո՝ մի յայտնեցես զառականս նոցա. զի առականք քո են: 11 Զառականս դստեր կնոջ հաւր քո մի յայտնեցես, զի համհաւրեայ քոյր քո է. մի յայտնեցես զառականս նորա:

ԾԹ 12 Զառականս հաւրաքեռ քո մի յայտնեցես. զի ընդանի հաւր քո է: 13 Զառականս մաւրաքեռ քո մի յայտնեցես. զի ընդանի մաւր քո է: 14 Զառականս հաւրեղբար քում մի յայտնեցես եւ առ կին նորա մի մտանիցես. զի ազգական քո է: 15 Զառականս նուոյ քո մի յայտնեցես. զի կին որդւոյ քո է. մի յայտնեցես զառականս նորա: Եւ զդուստր ուստեր նորա կամ զդուստր դստեր նորա՝ մի առնուցու յայտնել զառականս նոցա, զի ընդանի են քո. ամպարշտութիւն է: 16 Զառականս կնոջ եղբար քո մի յայտնեցես. զի առականք եղբար քում են: 17 Զառականս կնոջ եւ դստեր իւրոյ մի յայտնեցես: Զուստր դստեր նորա եւ զդուստր դստեր նորա՝ մի առնուցու յայտնել զառականս նոցա. զի ընդանի քո են. ամպարշտութիւն է: 18 Կին առ քերք իւրով մի առնուցու նախանձ ընդդէմ՝ յայտնել զառականս նորա, առ նովա կենդանւոյն:

Կ 19 Եւ առ կին դաշտանի ի պղծութեան իւրոյ մի մտանիցես՝ յայտնել զառականս նորա: 20 Եւ ի կին ընկերի քո մի տայցես զարութիւն սերման քո՝ առ ի պղծելոյ ընդ նմա:

ԿԱ 21 Եւ ի սերմանէ քումմէ մի տայցես ծառայել իշխանին, եւ մի պղծեցես զանուն իմ սուրբ. զի ես եմ Տէր:

ԿԲ 22 Եւ ընդ նուի մի մտանիցես զմուտ կանանցի, զի պղծութիւն է այն: 23 Եւ յամենայն անասուն ոչ տացես զարութիւն սերման քո՝ առ ի պղծելոյ ընդ նմա: Եւ կին մի կայցէ առաջի ամենայն անասնոյ մտաբերել ի նա. զի զարշելի է այն: 24 Եւ մի պղծիցիք այնու ամենայնիւ. զի այնու ամենայնիւ պղծեցան ազգքն, զոր ես մերժեցիք յերեսաց ձերոց: 25 Եւ եղև զարշելի երկիրն, եւ հանդէս արարի անաւրէնութեան նորա ի նմանէ. եւ տաղտակացաւ երկիրն ի բնակչաց իւրոց: 26 Եւ պահեցէք զաւրէնս իմ եւ զամենայն հրամանս իմ. եւ մի առնիցէք յամենայն պղծութեանցն այնոցիկ՝ բնակն եւ եկն եւ պանդուխտն որ ի ձեզ իցէ: 27 Զի զայն ամենայն պղծութիւնս արարին մարդիկ երկրին, որ էին անդ յառաջ քան զձեզ. եւ պղծեցաւ երկիրն. 28 զի մի տաղտկանայցէ եւ ձեզ երկիրն՝ ի պղծել ձեր գնա. որպէս տաղտկացաւ առ ազգաւքն՝ որ էին յառաջ քան զձեզ. եւ պղծեցաւ երկիրն. 29 Զի ամենայն մարդ՝ որ արասցէ յամենայն պղծութեանցն այնոցիկ, սատակեցին անձինքն՝ որ առնիցեն զայն ի միջոյ ժողովրդեան իւրեանց: 30 Եւ պահեսցիք զպահպանութիւնս իմ, զի մի առնիցէք յամենայն պղծութեանցն արինացն՝ որ գործեցան յառաջ քան զձեզ. եւ մի պղծիցիք նոքաւք, զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼԸԻԽ ԺԹ

ԿԳ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի եւ ասացես զնոսա. Սուրբ եղերութ. զի սուրբ եմ ես՝ Տէր Աստուած ձեր:

ԿԴ 3 Իւրաքանչիւր ի հաւրէ եւ ի մաւրէ իւրմէ երկնչիցիք:

ԿԵ Եւ զշաբաթս իմ պահեսցիք. զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր:

ԿԶ 4 Մի երթայցէք զհետ կոռց. եւ աստուածս ձուլածոյս մի առնիցէք ձեզ, զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր:

ԿԷ 5 Եւ եթէ զոհիցէք զոհ փրկութեան Տեառն, զընդունելիս ձեր զոհեսցիք: 6 Յաւուր յորում մատուցանիցէք՝ կերիցի, եւ ի վաղիւ անդր. եւ եթէ մնացէ մինչեւ ցրն եւթներորդ՝ հրով այրեսցի: 7 Ապա թէ ուտելով ուտիցի յաւուրն երրորդի՝ անզոհ է, մի ընկալցի. 8 եւ որ ուտիցէ զայն՝ մեղս առցէ, զի զսրբութիւն Տեառն պղծեաց. սատակեցին անձինքն որ ուտիցեն՝ ի ժողովրդենէ իւրեանց:

ԿԸ 9 Եւ ի հնձել հնձաւոյաց ձերոց զհունձս երկրին ձերոյ, մի սպառիցէք զհունձս անդուց ձերոց՝ մաւտ հանձելով. եւ զանկեալն ի հնձոց քոց մի ժողովեցես: 10 Եւ զյայգիս քո ճռաքաղ մի առնիցես. եւ պտղաքաղ այգոյ քո մի առնիցես՝ տնանկին եւ պանդխտին թողցես զայն. եւ եմ Տէր Աստուած ձեր:

ԿԹ 11 Մի գողանայցէք եւ մի ստիցէք եւ զրպարտիցէք իւրաքանչիւր զընկեր իւր:

Հ 12 Եւ մի երդնուցուք սուտ յանուն իմ, եւ մի պղծիցէք զանուն Տեառն Աստուծոյ ձերոյ. եւ եմ Տէր:

ՀԱ 13 Մի զրկեցես զընկեր քո, եւ մի յափշտակեցես:

ՀԲ Մի ազգին վարձք վարձկանի առ քեզ մինչեւ ցառաւաւտ:

ՀԳ 14 Զհամրն մի զգուեցես եւ առաջի կուրին գայթազողութիւն մի դնիցես. եւ երկնչիցիս ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ:

ՀԴ Եւ եմ Տէր Աստուած քո: 15 Անիրաւութիւն ի դատաստանի մի առնիցես. եւ ակն աղքատի մի առնուցու. եւ մի երեսաց աչառիցես հարստի. արդարութեամբ դատեցես զընկեր քո:

ՀԵ 16 Եւ նեղութեամբ ընդ ազգի քում մի գնայցես. եւ յարին ընկերի քո մի յաւժարեցիս:

ՀԶ Եւ եմ Տէր Աստուած ձեր. 17 մի առեցես զեղբայր քո ի մտի քում: Յանդիմանութեամբ յանդիմանեցես զընկեր քո եւ մի ընդունիցիս վասն նորա զմեղս:

ՀԷ 18 Եւ մի խնդրեցէ վրէժ ձեռն քո. եւ ընդ որդեաց ժողովրդեան քո ռիսս մի ունիցիս:

ՀԸ Եւ սիրեցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո. զի եւ եմ Տէր. 19 զաւրէնս իմ պահեսցիք:

ՀԹ Զանաստն քո յաւտարախառնս մի խառնեցես:

Ձ Եւ զայգի քո մի վարեցես այլեւ այլ:

ՁԱ Եւ զձորձս երկդիմիս գարշելիս մի արկանիցես զքեւ:

ՁԲ 20 Եթէ ոք ննջիցէ ընդ կնոջ արութեամբ սերման, եւ նա՝ իցէ աղախին պահեալ առն, եւ փրկանաւք չիցէ փրկել եւ ազատութեամբ չիցէ ազատեալ. հարց եւ փորձ եղիցի նոցա. եւ մի մեռանիցին՝ զի չէր ազատեալ:

21 Եւ մատուցէ ընդ յանցանաց իւրոց Տեառն, առ դրան խորանին վկայութեան՝ խոյ յանցանաց. 22 եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն խոյին յանցանաց առաջի Տեառն՝ վասն մեղացն զոր մեղաւն. եւ թողցին նմա մեղքն՝ զոր մեղաւ:

ՁԳ 23 Եւ յորժամ մտանիցէք յերկիրն՝ զոր Տէր Աստուած տացէ ձեզ եւ տնկիցէք զամենայն փայտ ուտելի, սրբեսցիք զպղծութիւն նորա. եւ պտուղ նոցա զերեամ պիղծ լիցի ձեզ եւ մի կերիցի: 24 Եւ յամին չորրորդի եղիցի պտուղ նորա սուրբ, արինեալ Տեառն. 25 եւ յամին հինգերորդի կերիցիք զպտուղ նորա. յաւելուածս ձեզ լինիցին բերք նորա:

ՁԴ Եւ եմ Տէր Աստուած ձեր. 26 ի վերա լերանց մի ուտիցէք:

ՁԵ Եւ մի հմայիցէք. եւ մի հաւագէտ լինիցիք:

ՁԶ 27 Տցունս ի վարսից զլիսց ձերոց մի առնիցէք. եւ մի ապականիցէք զտեսիլ մաւրուաց ձերոց:

ՁԷ 28 Եւ վէտս ի վերայ ոգւոց մի առնիցէք ի մարմինս ձեր:

ՁԸ Եւ զիր կտեալ մի առնիցէք ի ձեզ:

ՁԹ Եւ եմ Տէր Աստուած ձեր: 29 Մի պղծեցես զդուստր քո պոռնկութեամբ գնա. զի մի պոռնկեացի երկիրն եւ լցցի երկիրն անարեւելութեամբ:

Ղ 30 Զշաքաթս իմ պահեսցիք եւ ի սրբութեանց իմոց երկնչիցիք, զի եւ եմ Տէր Աստուած ձեր:

ՂԱ 31 Զհետ վիկաց մի երթայցէք եւ ի գէտս մի յարիցիք՝ պղծել նոքաւք:

ՂԲ Եւ եմ Տէր Աստուած ձեր. 32 առաջի ալեաց յառնիցես եւ պատուեցես զերեսս ձերոյն:

ՂԳ Եւ երկնչիցիս յԱստուծոյ քումմէ եւ եմ Տէր Աստուած քո:

ՂԴ 33 Եթէ յարեցի առ ձեզ եկ՝ յերկրի ձերում, մի նեղիցէք զնա. 34 իբրեւ զբնական ձեր լինիցի ձեզ եւ եկն յարեալ ի ձեզ:

ՂԵ Եւ սիրեցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո, զի պանդուխտք եղերուք եւ դուք յերկրին Եգիպտացոց եւ եմ Տէր Աստուած ձեր:

ՂԶ 35 Մի առնիցէք անիրաւութիւն ի դատաստանի, ի չափս եւ ի կշիռս եւ ի զոյգս: 36 Զոյգք արդարք եւ կշիռք արդարք եւ չափք արդարք եւ կապիճ արդար լինիցի ձեզ: Եւ եմ Տէր Աստուած ձեր՝ որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց. 37 եւ պահեսցիք զամենայն արեւնս իմ եւ զամենայն հրամանս իմ. եւ արասցիք զնոսա՝ զի եւ եմ Տէր:

ՂԷ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսդ Իսրայէլի եւ ասասցես. Եթէ որ յորդուցդ Իսրայէլի կամ յեկեղոց պանդխտաց Իսրայէլի տացէ զսերմն իւր իշխանին՝ մահու մեռցի եւ ազգք երկրին քարկոծ արասցեն զնա քարամբք: 3 Եւ ես հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ մարդոյն այնորիկ. եւ կորուսից զնա ի ժողովրդենէ իւրմէ. զի ետ ի սերմանէ իւրմէ իշխանին՝ պղծել զսրբութիւն իմ եւ զարշեցուցանել զանուն սրբեցեղոց իմոց: 4 Ապա թէ ակն ածելով ակն ածեսցեն բնակք երկրին աշարք իւրեանց յառնէն յայնմանէ. ի տալ նորա զսերմն իւր իշխանին՝ չսպանանել զնա: 5 Հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ առնն այնորիկ եւ ի վերայ ազգի նորա. եւ կորուսից զնա եւ զամենայն միաբանեալսն ընդ նմա՝ առ ի պղծեցուցանելոյ զնոսա ընդ իշխանին, ի միջոյ ժողովրդեան իւրեանց:

ՂԸ 6 Եւ անձն որ երթիցէ զհետ վիկաց կամ զհտաց՝ պոռնկել զկնի նոցա, հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ անձինն այնորիկ եւ կորուսից զնա ի ժողովրդենէ իւրմէ: 7 Եւ սրբեսցիք. եւ եղիջիք սուրբք, զի սուրբ եմ եւ Տէր Աստուած ձեր. 8 եւ պահեսցիք զհրամանսս իմ եւ արասցիք զնոսա. եւ եմ Տէր Աստուած՝ որ սիրեմ զձեզ: 9 Մարդ որ մարդ՝ որ հայիոյեսցէ զհայր իւր կամ զմայր իւր՝ մահու մեռցի. զհայր իւր կամ զմայր իւր եթէ բամբասեսցէ՝ մահապարտ է:

Ճ 10 Եւ այր որ եթէ շնացի ընդ առնակնոջ կամ եթէ շնացի ընդ կնոջ ընկերի իւրում՝ մահու մեռցի եւ շնացողն եւ շնացեալն:

ՃԱ 11 Եւ այր որ՝ որ ննջիցէ ընդ կնոջ հաւր իւրոյ, զառականս հաւր իւրոյ յայտնեաց. մահու մեռցին երկոքին, զի ամպարշտեցան. եւ մահապարտ են:

ՃԲ 12 Եւ եթէ ննջեսցէ որ ընդ նուոյ իւրոյ, մահու մեռցին երկոքին, զի ամպարշտեցան. եւ մահապարտք են:

ՃԳ 13 Եւ այր որ որ ննջիցէ ընդ արուի՝ զգործ կանանցի. պղծութիւն գործեցին, մահու մեռցին երկոքեանն՝ զի մահապարտք են:

ՃԴ 14 Եւ այր որ որ առնուցու կին եւ զմայր նորա, անաւրէնութիւն է. հրով այրեսցեն եւ զնոսա. եւ մի լիցի ձեզ անաւրէնութիւն:

ՃԵ 15 Եւ այր որ որ տացէ զարութիւն իւր յանասուն՝ մահու մեռցի. եւ զանասունն սպանանիջիք: 16 Եւ կին որ մատչիցի յամենայն անասուն՝ պղծիլ ի նմանէ, սպանանիջիք զկինն եւ զանասունն. մահու մեռցին, զի մահապարտք են:

ՃԶ 17 Եւ այր որ որ առնուցու զքոյր իւր՝ զառ ի հաւրէ կամ զառ ի մայրէ եւ տեսանիցէ զառականս նորա, եւ նա տեսանիցէ զառականս նորա՝ նախատինք են. սատակեցին յերեսաց որդուց ազգի իւրեանց, զի զառականս քեռ իւրոյ յայտնեաց. ընգալցին զմեղս իւրեանց:

ՃԷ 18 Եւ այր՝ որ ննջիցէ ընդ կնոջ դաշտանի, եւ յայտնիցէ զառականս նորա՝ զի զաղբելոր նորա յայտնեաց, եւ սա՝ յայտնեաց զբղիւսումն արեան իւրոյ, սատակեցին երկոքին յազգէ իւրեանց:

ՃԸ 19 Եւ զառականս հաւրաքեռ քո եւ զմայրաքեռ քո մի յայտնեսցես զի զնդանութեան առականս յայտնեցին՝ զմեղս իւրեանց ընկալցին եւ անորդիք մեռցին:

ՃԹ 20 Եւ մարդ որ որ ննջեսցէ ընդ կնոջ քեռ իւրոյ, զառականս քեռ իւրոյ յայտնեաց. զմեղս իւրեանց ընգալցին եւ անորդիք մեռցին:

ՃԺ 21 Եւ մարդ որ որ առնուցու զկին եղբար իւրոյ՝ պղծութիւն է. զառականս եղբար իւրոյ յայտնեաց. անորդիք մեռցին:

ՃԺԱ 22 Եւ պահեսցիք զամենայն հրամանսս իմ եւ զամենայն իրաւունսս իմ, եւ արասցիք զնոսա. եւ ոչ տաղտկանայցէ երկիրն ձերք՝ յորս տարայց զձեզ բնակել ի նմա: 23 Եւ մի գնայցէք ըստ արինաց ազգացն զորս մերժիցիք եւ ի ձենջ. զի զամենայն զայն արարին, եւ զարշեցայ եւ ի նոցանէ: 24 Եւ ասացի զձեզ. Դուք ժառանգեցէք զերկիրն զայն, եւ ես տաց ձեզ զնա ի ստացուած. երկիր որ բղիւժ զկաթն եւ զմեղր: Եւ եմ Տէր Աստուած ձեր՝ որ մեկնեցի զձեզ յամենայն ազգաց. 25 եւ զատուցիք զանձինս ձեր ի մէջ անասնոց սրբոց եւ ի մէջ թռչնոց սրբոց եւ անսրբոց. եւ մի պղծիցէք զանձինս ձեր անասնովք եւ թռչնովք եւ ամենայն սողնովք երկրի, զորս ես զատուցի ձեզ ի պղծութիւն: 26 Եւ եղիջիք ինձ սուրբք, զի սուրբ եմ եւ Տէր Աստուած ձեր. որ զատուցի զձեզ յամենայն ազգաց լինել ինձ: 27 Եւ այր կամ կին՝ յորոց լիցի վիռուկ կամ գէտ, մահու մեռցի. քարամբք քարկոծեցէք զնոսա, զի մահապարտք են:

պղծել նմա նոքաւք, զի ես եմ Տէր: 9 Եւ պահեսցեն զպահպանութիւնս իմ, զի մի ընդունիցի նա վասն նոցա մեղս. եւ մեռանիցի վասն այնորիկ՝ եթէ պղծեսցեն զնոսա. զի ես եմ Տէր՝ որ սրբեմ զնոսա:

ՃԺԷ 10 Եւ ամենայն ատարագգի՝ մի կերիցէ զսրբութիւնսն. պանդուխտ քահանային եւ վարձկանն՝ մի կերիցէ զսրբութիւնսն: 11 Բայց եթէ քահանային ստասցի ոգիս ստացուածով արծաթի՝ նա կերիցէ ի հացից անտի նորա. եւ ընդոծինք նորա կերիցեն ի հացից անդի նորա:

ՃԺԸ 12 Եւ դուստր առն քահանայ, եթէ լինիցի առն այլազոյ, նա ի պտղոյ սրբութեանցն մի կերիցէ: 13 Եւ դուստր առն քահանայի, այրի կամ հանեալ եւ զաւակ ոչ իցէ նմա դառնայցէ անդրէն ի տուն իւր հայրենի, ըստ մանկութեան իւրում ի հացից անդի ի հար իւրոյ կերիցէ. եւ ամենայն այլազգի մի կերիցէ ի նոցանէ:

ՃԺԹ 14 Եւ մարդ՝ որ յանգէտս կերիցէ զսրբութիւնսն, յաւելցէ ի նոյն զհինգերորդ մասն. եւ տացէ զսրբութիւնն ցքահանայն. 15 եւ մի պղծեսցեն զսրբութիւնն սրբութեանցն Իսրայէլի, զորս զատուցին նոքա Տեառն: 16 Եւ ածիցեն ի վերայ իւրեանց անարեւնութիւն յանցանաց՝ ուտելով իւրեանց զսրբութիւն սրբութեանցն. զի ես եմ Տէր՝ որ սրբեմ զնոսա:

ՃԻ 17 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 18 Խաւսեաց ընդ Ահարոնի եւ ընդ որդիս նորա. եւ ընդ ամենայն ժողովրդեան որդուցն Իսրայէլի՝ եւ ասացես ցնոսա. Այր ոք՝ այր յորդուցդ Իսրայէլի. որ մատուցանիցէ զպատարագս իւր ըստ ամենայն խոստովանութեան իւրեանց կամ ըստ ամենայն կամաց իւրեանց՝ զոր ինչ մատուցանիցեն Տեառն յողջակէզ 19 ընդունելի առ ի ձենջ՝ արու, անարատ՝ յանդույ եւ յաղեաց եւ յայծեաց. 20 զամենայն արատաւորն մի մատուցանիցեն Տեառն, զի ոչ լինիցի ընդունելի առ ի ձենջ: 21 Եւ այր՝ որ մատուցանիցէ զպատարագս իւր ըստ ամենայն խոստովանութեան իւրեանց կամ ըստ ամենայն կամաց զոհ փրկութեան Տեառն, ուխտեալ ուխտ կամ ըստ կամաց, կամ ի տաւնս ձեր՝ յանդուց կամ յաղեաց, անարատ լինիցի յընդունելութիւն. ամենայն արատ մի լինիցի ի նմա: 22 Զկոյրն, կամ զբեկն կամ զլեզուատ, կամ զմարմառոտ, կամ զքոստո կամ զորքիւնոտ՝ մի մատուցանիցեն զայն Տեառն. եւ յողջակէզ՝ ոչ տայցէք ի նոցանէ ի սեղան Տեառն: 23 Զարջառ եւ զոչխար՝ զականջատ կամ զկրճատ՝ քեզ արասցես ի զենլիս. եւ յուխտս քո մի լինիցին ընդունելի: 24 Զթաղամսաւորն եւ զմալեալն եւ զքածաւարտոն եւ զհատեալն մի մատուցանիցես Տեառն. եւ յերկրի ձերում մի առնիցէք: 25 Եւ ի ձեռանէ այլազոյն մի մատուցանիցէք զպատարագն Աստուծոյ ձերոյ՝ յամենայնէ յայնպիսեաց անդի զի խեղութիւնք եւ արատք են ի նոսա. եւ ոչ լինիցի այն ընդունելի առ ի ձենջ:

ՃԻԱ 26 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 27 Արջառ կամ ոչխար կամ այծ յորժամ ծնանիցի, կացցէ ընդ մարբն զեւթն ար. եւ յաւրէն ութերորդէ եւ անդր ընդունելի լիցի պատարագ ընծայ Տեառն:

ՃԻԲ 28 Զարջառ եւ զոչխար եւ զծնունդս իւրեանց մի սպանանիցէք ի միում աւուր:

ՃԻԳ 29 Եւ եթէ զոհիցես զոհ զոհութեան Տեառն, զընդունելին առ ի ձենջ զոհեսցիք: 30 Ի նմին աւուր կերիցիք, եւ մի թողուցուք ի նմանէ յայգ, զի ես եմ Տէր. 31 եւ պահեսցիք զպատուիրանս իմ եւ արասցիք զնոսա, զի ես եմ Տէր. 32 եւ մի պղծիցէք զանուն իմ սուրբ, զի ես եմ Տէր. եւ սրբեցայց ի մէջ որդուցն Իսրայէլի: Ես եմ Տէր որ սրբեմ զձեզ. 33 որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց՝ լինել ձեզ Աստուած ես եմ Տէր:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

ՃԻԴ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի եւ ասացես ցնոսա. Տաւնս Տեառն զոր առնիցէք, կոչեցեալք եւ սուրբք՝ իցեն այնք իմ տաւնք:

ա. 3 Զվեց ար. զործեսցես զգործ, յաւուրն եւթներորդի շաբաթ է՝ հանգիստ անուանեալ սուրբ Տեառն. զամենայն գործ մի գործիցէք, զի շաբաթ Տեառն է յամենայն բնակութեան նոցա. 4 զի այնք են տաւնք Տեառն, եւ նոքա են անուանեալք սուրբք, զոր անուանիցէք ի տաւնս ձեր:

բ. 5 Յառաջնում ամսեանն ի տասն եւ ի չորս ամսոյն, ի մէջ երեկոքեայցն զատիկ Տեառն է. 6 եւ յաւուրն հնգետասներորդի նորին ամսոյ՝ տաւն բաղարջակերաց Տեառն. զեւթն ար. բաղարջակերիք: 7 Եւ արն առաջին անուանեալ սուրբ՝ եղիցի ձեզ սուրբ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի առնիցէք: 8 Եւ մատուցիք ողջակէզ Տեառն՝ զեւթն ար. եւ արն եւթներորդ կոչեցեալ սուրբ լիցի ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք: 9 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 10 Խաւսեաց ընդ որդիսն

Իսրայելի եւ ասասցես ցնոսա. Յորժամ մտանիցէք յերկիրն զոր ես տամ ձեզ. եւ հնձիցէք զհունձս նորա, բերիցէք զորա զպտուղ հնձոց ձերոց առ քահանայն. 11 եւ հանցէ զորայն առաջի Տեառն յընդունելութիւն առ ի ձէնջ: Եւ ի վաղիւ անդր աւուրն առաջնոյ հանցէ զայն քահանայն. 12 եւ արասցէ յաւուրն յորում իցէ զորայն, ոչխար անարատ տարետոր յողակէզ Տեառն. 13 եւ զոհն իւր երկուս տասանորդս ի նաշհոյ զանգեալ իւղով՝ զոհ Տեառն ի հոտ անուշից Տեառն. եւ նուէր նորա չորրորդ մասն դորակի զինւոյ. 14 եւ պան մի: Եւ ամենայն մուրկ փխրեալ մի ուտիցէք մինչեւ յաւրն յորում մատուցանիցէք պատարագս Աստուծոյ ձերոյ՝ արեւն յաւիտենական յազգս ձեր, յամենայն բնակութեան ձերում: 15 Եւ համարեսցիք ձեզ ի վաղուէ շաբաթուն յարեւ յորմէ մատուցանիցէք զորայ ուխտին, եւթն եւթներորդ բովանդակս թուեսցես 16 մինչեւ ցվաղիւն յետին եւթներորդին թուեսցէք:

գ. Յուն աւր, եւ մատուցանիցէք զոհ նոր Տեառն. 17 ի բնակութենէ ձերմէ մատուցանիցէք պանս նուիրի. երկուս պանս յերկուց տասներորդաց լինիցի պան մի. խմորեալք եփիցին յառաջնոց արդեանց Տեառն: 18 Եւ մատուցանիցէք ընդ հացիցն եւթն արուղջ անարատ տարետոր, եւ զուարակ մի յանդույ, եւ խոյս երկուս անարատս. եւ եղիցին ողջակէզ Տեառն. եւ զոհք նոցա եւ նուէրք նոցա՝ զոհ ի հոտ անուշից Տեառն: 19 Եւ առնիցէք նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. եւ երկուս գառինս տարետորս ի զոհ խաղաղականաց՝ 20 ընդ պանից առաջնոց արմտեաց: Եւ նուիրեսցէ զայն քահանայն նուէր ընդ պանից առաջնոց արմտեաց յանդիման Տեառն. հանդերձ երկու գառամբք սրբեսցին Տեառն. քահանային որ մատուցանիցէ զնոսա՝ եղիցին: 21 Եւ կոչեսցիք զաւրն զայն անուանեալ կոչեցեալ՝ սուրբ եղիցի ձեզ զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք ի նմա. արեւն յաւիտենական եղիցի յազգս ձեր յամենայն բնակութեան ձերում: 22 Եւ յորժամ հնձիցէք զհունձս երկրի ձերոյ, մի առ հասարակ զնշխարն հնձոցն անդույ քո ի հնձելն քում ամփոփիցես. եւ զանկեալն ի հնձոց քոց մի ժողովիցես. այլ աղքատին եւ պանդխտին թողուցուս զայն, զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 23 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 24 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայելի եւ ասասցես. Յամսեանն եւթներորդի՝ որ աւր մի իցէ ամսւոյն, եղիցի ձեզ հանգիստ. Յիշատակ փողոց՝ կոչեցեալ սուրբ Տեառն. 25 զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք եւ մատուցանիցէք ողջակէզ Տեառն: 26 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ.

դ. 27 Ի տասներորդում ամսւոյն եւթներորդի՝ որ աւրն քաւութեան է, կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ. եւ խոնարհեցուցիք զանձինս ձեր յիններորդ ամսեանն յերեկորեալ. եւ մատուցիք ողջակէզ Տեառն: 28 Զամենայն գործ մի գործիցէք յաւուր յանմիկ, զի աւր քաւութեան է ձեզ. քաւել վասն ձեր առաջի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ: 29 Ամենայն անձն որ ոչ խոնարհեսցի յաւուր յայնմիկ, սատակեսցի ի ժողովրդէն իւրմէ: 30 Եւ ամենայն անձն որ գործիցէ յաւուր յայնմիկ, կորիցէ անձնն այն ի ժողովրդէն իւրմէ. 31 զամենայն գործ մի գործիցէք. արեւն յաւիտենական եղիցի յազգս ձեր՝ յամենայն բնակութիւնս ձեր: 32 Շաբաթ շաբաթուց եղիցի ձեզ. եւ խոնարհեցուցիք զանձինս ձեր յիններորդ ամսւոյն յերեկորեալ եւ մինչեւ յերեկոյն. շաբաթացուցիք զշաբաթս ձեր: 33 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ.

ե. 34 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայելի եւ ասասցես. Ի հնգետասներորդի աւուր ամսեանն եւթներորդի տաւն տաղաւարահարաց եւթն աւր Տեառն. 35 եւ աւրն առաջին կոչեցեալ սուրբ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք: 36 Զեւթն աւր մատուցանիցէք ողջակէզ Տեառն. աւուրն եւթներորդ կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ. եւ մատուցանիցէք ողջակէզս Տեառն, քանզի ելք եմ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք: 37 Այս են տաւնք՝ զորս կոչիցէք կոչեցեալ սուրբս՝ առ ի մատուցանելոյ ընծայ Տեառն՝ զողջակէզս եւ զոհս իւրեանց եւ նուէրսաւր ըստ արեւ. 38 առանց շաբաթու Տեառն. եւ առանց ընծայիցն ձերոց, եւ առանց ամենայն ուխտիցն ձերոց, եւ առանց կամականացն ձերոց՝ զոր տայցէք Տեառն: 39 Եւ ի հնգետասներորդում աւուր ամսւոյն եւթներորդի՝ յորժամ բովանդակիցէք զարդինս երկրին, տաւնեսցիք Տեառն զեւթն աւր. յաւուրն առաջնում հանգիստ, եւ յաւուրն եւթներորդի հանգիստ: 40 Եւ առնուցուք ձեզ յաւուրն առաջնում պտուղ զգեղեցիկ ծառոց եւ կողերս յարմաւենեաց եւ ոստս ի տերեւախիտ ծառոց եւ յուռեաց, եւ զոստս ի հագնեաց ի ձերոց. ուրախ լինել առաջի Տեառն զեւթն աւր: 41 Եւ տաւնեսցիք զնա տաւն Տեառն զեւթն աւր տարւոյն արեւն յաւիտենական յազգս ձեր. յամսեանն եւթներորդի տաւնեսցիք զնա: 42 Ի տաղաւարս բնակեսցիք զեւթն աւր. ամենայն բնակքն Իսրայելի բնակեսցեն ի տաղաւարս. 43 զի զիտասցեն ազգք ձեր, թէ ի տաղաւարս բնակեցուցի զորդիսն Իսրայելի՝ ի հանել ինձ զնոսա յերկրին Եգիպտացոց. Ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 44 Եւ պատմեաց Մովսէս զտաւնսն Տեառն որդոցն Իսրայելի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ ԳԼՈՒԽ ԻԴ

ՃԻԵ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 2 Պատուիրեա որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ առցեն քեզ եւդ ձիթենեաց սուրբ խակակութի ի լոյս. զի այրեսցի ճրագ հանապազորդ 3 արտաքոյ վարագորին խորանին վկայութեան. եւ լուցցեն զայն Ահարոն եւ որդիք նորա, յերեկաւրեայ մինչեւ ցառաւաւտ առաջի Տեառն անպակաս. արէն յաւիտենական յազգս ձեր: 4 Ի վերայ աշտանակի սրբոյ այրեցէք ճրագունս առաջի Տեառն մինչեւ ցառաւաւտ: 5 Եւ առնուցուք նաշիհ, եւ առնիցէք զայն՝ երկոտասան պան. յերկուց տասանորդաց լինիցի պան մի: 6 Եւ դնիցէք զնոսա երկուս նուէրս. վեց պան զմի նուէրն ի վերայ սեղանոյն սրբոյ առաջի Տեառն. 7 եւ դիցեն ի վերայ նուիրին կենդրուկ սուրբ եւ աղ. եւ եղիցին ի հաց յիշատակի զառաջաւոր Տեառն: 8 Յաւուրն շաբաթուց դնիցէք առաջի Տեառն՝ հանահազորդ յորդոցն Իսրայէլի ուխտ յաւիտենական: 9 Եւ եղիցի Ահարոնի եւ որդոց նորա. եւ կերիցեն զայն ի սուրբ Տեղւոջ, զի սրբութիւն սրբութեանց է այն նմա ի զոհ աւուրց Տեառն՝ արէն յաւիտանական:

ՃԻԵ 10 Եւ ել որդի կնոջ Իսրայէլացոյ, եւ նա է որդի առն եգիպտացոյ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի. եւ կոռուցան ի բանակին՝ որ յԻսրայէլացոց անտի էր. եւ այր մի Իսրայէլացի. 11 եւ անուանեալ կնոջն Իսրայէլացոց զանունն՝ Անէծ. եւ ածին զնա առ Մովսէս. եւ անուն մաւրն նորա Սաղամիթ՝ դուստր Դաբբեայ, յազգէ Դանայ. 12 եւ արկին զնա ի պահ՝ դատել զնա հրամանաւ Տեառն: 13 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի եւ ասէ. 14 Հանէք զայն որ անէծ նա՝ արտաքոյ բանակին. եւ դիցեն որ լուանն՝ զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ նորա. եւ քարկոծեսցեն զնա ամենայն ժողովուրդն: 15 Եւ ընդ որդիսն Իսրայէլի խաւսեցիս եւ ասասցես ցնոսա. Այր ոք՝ որ անիծիցէ զԱստուած, մեղս ընգալցի. 16 զի անուանեաց զանուն Տեառն՝ մահու մեռցի. քարընկեցութեամբ քարկոծեսցեն զնա ամենայն ժողովուրդն. եթէ պանդուխտ իցէ եւ եթէ բնակք, յանուանել նորա զանուն Տեառն՝ սատակեսցի:

ՃԻԸ 17 Եւ մարդ որ հարկանիցէ զամենայն անձն մարդոյ՝ եւ մեռանիցի, մահու մեռցի եւ նա:

ՃԻԹ 18 Եւ որ հարկանիցէ զանասուն՝ անձն ընդ անձին տուժեսցի:

ՃԼ 19 Եւ թէ խեղեսցէ ոք զընկեր իւր, որպէս արարն՝ արացի նմա: 20 Բեկումն ընդ բեկմանն, ակն ընդ ական, ատամն ընդ ատաման. որպէս առնիցէ ոք զխեղութիւնն՝ նոյնպէս հատուցի նմա: 21 Եւ որ հարկանիցէ զնա՝ եւ մեռանիցէ, մահու մեռցի եւ նա. 22 իրաւունք մի եւ նոյն կացցեն եկին եւ բնակին, զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 23 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ որդիսն Իսրայէլի. եւ հանին զայն որ անէծն՝ արտաքոյ բանակին. եւ քարկոծ արարին զնա քարամբք ամենայն ժողովուրդն. եւ որդիքն Իսրայէլի արարին՝ որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսիսի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ ԳԼՈՒԽ ԻԵ

ՃԼԱ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի ի լերինն Սինայի եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի եւ ասասցես ցնոսա. Եթէ մտանիցէք յերկիրն, զոր ես տաց ձեզ. 3 զվեց ամ վարեսցես զանդ քո եւ զվեց ամ յառցես զայգի քո. եւ ժողովեսցես զպտուղ նորա. 4 Յամին եւթներորդի շաբաթ է հանգիստ եղիցի երկրին, զի շաբաթ Տեառն է. 5 եւ զինքնեակն անդոյ քո ոչ հնձեսցես որ գայցէ, եւ զխաղող սրբութեան քո ոչ կթեսցես, զի ամ հանգստեան է այն երկրին: 6 Եւ եղիցի շաբաթ երկրին ձերոյ՝ կերակուր քեզ եւ ծառայի քում, եւ աղախնոյ քում եւ վարձկանի քում, եւ պանդխտին յեցելոյ ի քեզ. 7 եւ անասնոյ քում, եւ զազանաց որ իցեն յերկրի քում, եղիցի ամենայն բեր նոցա կերակուր:

ՃԼԲ 8 Եւ թուեսցես դու քեզ եւթն հանգիստ ամաց եւթն եւթնակին. եւ եղիցի եւթն եւթներորդն ամացն՝ քառասուն եւ ինն ամ: 9 Եւ ազդ առնիցէք բարբառովք փողոց յամենայն երկրին ձերում՝ յամսեանն եր[ր]որդի, որ ար տասն իցէ ամսոյն. յաւուրն քաւութեան, ազդ արասցիք փողով ընդ ամենայն երկիրն ձեր: 10 Եւ սրբեսցիք զամենայն յիսներորդ տարւոյն, եւ քարոզեսցիք թողութիւն ի վերայ երկրին՝ ամենայն բնակչաց նորա. զի տարի թողութեան եղիցի ձեզ այն ազդեցութիւն: Եւ դարձցի իւրաքանչիւր ոք ի ստացուածս իւր, եւ իւրաքանչիւր ոք յազգ իւր երթիցէ. 11 զի թողութեան ազդեցութիւն է այն: Ամն

յիսներորդ եղիցի ձեզ տարեկան. մի սերմանիցէք, եւ մի հնձիցէք զինքնեակս նորա՝ որ ելանիցեն. եւ մի կրօնցէք զարբեցեալս նորա. 12 զի թողութեան ազդեցութիւն է՝ սուրբ լինիցի ձեզ. ի դաշտաց կերիջիք զարմտիս նորա: 13 Յամին ազդեցութեան թողութեան նորա դարձցի իւրաքանչիւր ոք ի ստացուածս իւր: 14 Ապա թէ վաճառեացէ ոք վաճառ ընկերի իւրում եւ ստացէ յընկերէն իւրմէ, մի նեղեացէ այր զընկեր իւր. 15 ըստ թուոյ ամացն յետ ազդեցութեանն՝ ստացի յընկերէն իւրմէ ըստ թուոյ ամացն արմտեացն վաճառեացի քեզ. 16 ըստ յաճախելոյ ամացն յաճախեացէ զստացուածս իւր. եւ ըստ պակասելոյ ամացն պակասեցուցէ զստացուածն իւր, զի ըստ թուոյ արդեանցն վաճառեացէ նա քեզ. 17 մի նեղեացէ այր զընկեր իւր: Եւ երկնչիցիս ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ եւ եւմ Տէր Աստուած ձեր: 18 Եւ արասջիք զամենայն իրաւունս իմ եւ զամենայն հրամանս իմ, եւ զամենայն դատաստանս իմ. եւ պահեսջիք եւ արասջիք զնոսա. եւ բնակեսջիք յերկրին յուսով. 19 եւ տացէ երկիրն զբերս իւր, եւ կերիջիք ցայգ. եւ բնակեսջիք ի նմա վստահութեամբ: 20 Ապա թէ ասիցէք. Ձի՛նչ կերիցուք յամին եւթներորդի յայնմիկ, եթէ ոչ սերմանիցեմք եւ ժողովիցեմք զարմտիս մեր: 21 Առաքեցից զաւրիւնութիւնս իմ ի ձեզ յամին վեցերորդի. եւ արասցէ զարդիւնս իւր երից ամաց. 22 եւ սերմանեսջիք յամին ութերորդի. եւ կերիջիք զհին արդեանցն մինչեւ յամին իններորդի. մինչեւ գայցեն արմտիք նորա՝ կերիջիք հին ի հնոյ: 23 Եւ երկիրն ոչ վաճառեացի ի հաստատութիւն, զի իմ է երկիրն. քանզի պանդուխտք եւ նշդեհ էք դուք առաջի իմ. 24 եւ ըստ ամենայն կալուածոց երկրին ձերոց՝ փրկանս տաջիք երկրին: 25 Եւ եթէ աղքատացի եղբայր քո որ ընդ քեզ իցէ, եւ վաճառեացէ ի կալուածոց իւրոց, եւ եկեացէ մերձաւորիչն՝ որ մերձաւոր իցէ նորա, եւ փրկեացէ զվաճառ եղբար իւրոյ: 26 Ապա թէ չիցէ ուրուք մերձաւորիչ, եւ ձեռնհաս իցէ. եւ գտանիցի նմա բաւական փրկանացն իւրոց. 27 եւ համարեացի զամս վաճառացն իւրոց, եւ հատուցէ կարողն առնն որում վաճառեաց նմա, եւ դարձցի ի կալուածս իւր: 28 Ապա թէ ոչ գտցի ի ձեռին նորա բաւական՝ առ ի հատուցանելոյ նմա, եղիցի վաճառ նորա այնմ՝ որ ստացաւ զնա մինչեւ յամն թողութեան. եւ ելցէ յամին թողութեան եւ դարձցի անդրէն ի կալուածս իւր:

ՀԼԳ 29 Եթէ վաճեռեացէ ոք տուն բնակութեան ի պարսպաւոր քաղաքի, եղիցին փրկանք նորա մինչեւ ի կատարել տարւոյն աւուրց վախճանի նորա. արաթուի լինիցին փրկանք նորա: 30 Ապա թէ ոչ փրկիցին մինչեւ լնուցու տարի ողջոյն, հաստատեացի տունն որ իցէ ի պարսպաւոր քաղաքի հաստատութեամբ ստացողին իւրոյ յազգս իւր. եւ ելցէ ի թողութեանն: 31 Իսկ տունք, որ յաւանս իցեն, որոց պարիսպ ոչ իցեն շուրջանակի, ընդ անդս համարեացին, եւ հանապազ ընդ փրկանաւք լինիցին. եւ ի թողութեանն ելցեն: 32 Եւ ի քաղաքս Ղեւտացոց տունք, որ ի քաղաքս կալուածոց նոցա իցեն, ընդ փրկանաւք լինիցին հանապազ ի մէջ Ղեւտացոցն: 33 Եւ որ ոք փրկեացէ ի Ղեւտացոց, ելցէ վաճառ տանց քաղաքաց կալուածոց նոցա ի թողութեանն. զի տունք քաղաքացն Ղեւտացոց կալուածոց նոցա են այն ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: 34 Եւ ազարագքն զատուցեալք ի քաղաքս նոցա՝ մի վաճառեացին. զի կալուած յաւիտենական է այն նոցա:

ՀԼԴ 35 Եւ եթէ աղքատանայցէ եղբայր քո եւ տկարանայցէ ձեռաւք՝ առ քեզ պատսպարեցես զնա՝ իբրեւ զեկն իբրեւ զպանդուխտն. եւ կեցցէ եղբայրն քո՝ որ ընդ քեզն իցէ: 36 Մի առնուցուս ի նմանէ վաշխ եւ տոկոսիս. եւ երկնչիցիս ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ զի եւ եւմ Տէր. եւ կեցցէ եղբայրն քո ընդ քեզ. 37 զարծաթ քո մի տայցես նմա ընդ տոկոսեալք եւ զկերակուր քո մի տայցես նմա ընդ շարիատիւ: 38 Եւ եւմ Տէր Աստուած ձեր, որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց՝ տալ ձեզ զերկիրն Քանանացոց առ լինել ձեր Աստուած:

ՀԼԵ 39 Եթէ տնանկացի եղբայր քո առ քեզ՝ եւ վաճառեացի քեզ, մի ծառայեացէ քեզ զծառայութիւն ստրկի՝ 40 իբրեւ զվարձկան. իբրեւ զպանդուխտն եղիցի քեզ. մինչեւ ցամն թողութեան գործեացէ առ քեզ: 41 Եւ ելցէ ի թողութեանն ինքն եւ որդիք իւր, եւ դարձցի յազգ իւր, եւ ի հայրենի կալուած իւր երթիցէ: 42 Ձի ծառայք իմ են նոքա՝ զորս հանի յերկրէն Եգիպտացոց, մի վաճառեացի ի վաճառ ստրկի. 43 եւ մի տառապեցուցես զնա: 44 Եւ ծառայ կամ աղախին որչափ եւ լինիցի քեզ յազգաց որ շուրջ գրէ իցեն ի նոցանէ ստասջիք. 45 եւ յորդւոց պանդխտացն՝ որ ի միջի ձերում իցեն, եւ ի նոցանէ ստանայցէք եւ յազգականաց նոցա. որչափ ինչ լինիցին յերկրին ձերում՝ եղիցին ձեզ ի կալուած. 46 եւ բաժանեսջիք զնոսա որդւոց ձերոց յետ ձեր, եւ եղիցին ձեզ ստրուկք յաւիտեան: Բայց յեղբարց ձերոց յորդւոցն Իսրայէլի իւրաքանչիւր ոք զեղբայր իւր մի տառապեցուցանիցէք աշխատութեամբք: 47 Եւ թէ բաւական իցէ ձեռն եկին եւ պանդխտին՝ որ առ քեզ իցէ, եւ չքաւորեալ եղբայր քո՝ վաճառեացի եկին կամ պանդխտին, որ առ քեզ իցէ՝ անդէն ծնելոյ պանդխտին: 48 Յետ վախճանելոյ նորա փրկանք լինիցին նմա. մի ոք՝ որ եւ իցէ

յեղբարց իւրոց՝ փրկեսցէ զնա. 49 եղբայր հաւրն կամ որդի հաւրեղբար փրկեսցէ զնա. կամ ոք ընդանեաց մարմնոյ իւրոյ՝ ի ցեղէ իւրմէ փրկեսցէ զնա: Ապա թէ իւր իսկ զձեռամբ իցէ՝ ինքն փրկեսցէ զանձնն 50 եւ համարեսցի ընդ ստացողին իւրոյ՝ յամէ անդի յորում վաճառեցաւ նմա մինչեւ ցամա թողութեան եւ եղիցի արծաթ գնոց նորա իբրեւ վարձկանի. ամ յամէ որչափ իցէ ընդ նմա: 51 Եւ եթէ աւելի եւս քան զայն ամս կայցէ, տացէ զփրկանս իւր յարծաթոյ ստացուածոյն իւրոյ: 52 Եւ եթէ սակաւ ինչ կայցէ յամաց անտի մինչեւ յամն թողութեան. համարեսցի իւր ըստ ամաց իւրոց, եւ տացէ զփրկանս իւր 53 իբրեւ զվարձկան ամ յամէ՝ որչափ իցէ ընդ նմա. եւ մի տառապեցուցանիցէ զնա աշխատութեամբ առաջի քո: 54 Ապա թէ ոչ փրկեսցէ ըստ այսմ արինակի, ելցէ յամին թողութեան՝ ինքն եւ որդիք իւր ընդ նմա. 55 զի իմ են որդիքն Իսրայէլի՝ ստրուկք ծառայք իմ, զորս հանի յերկրէն Եգիպտացոց:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

1 Եւ եւմ Տէր Աստուած ձեր:

ՃԼԶ Մի առնիցէք ձեզ ձեռագործս կամ դրաւշեալս մի կանկնիցէք ձեզ արձան. մի քարկոթող դնիցէք յերկրի ձերում՝ երկիր պագանիցէք նմա. եւ եւմ Տէր Աստուած ձեր:

ՃԼԷ 2 Չշաբաթս իմ պահեսջիք եւ ի սրբութեանց իմոց երկնչիցիք. զի եւ եւմ Տէր: 3 Եթէ ըստ հրամանաց իմոց գնայցէք եւ զպատուիրանս իմ պահիցէք եւ առնիցէք զնոսա՝ տաց ձեզ անձրեւ ի ժամանակի իւրում 4 եւ երկիրն տացէ զարմտիս իւր. եւ ծառք դաշտաց տացեն զպտուղս իւրեանց: 5 Եւ հասանիցեն ձեր կալք ի կուրս, եւ կուրք ի սերմանս հասանիցեն. եւ կերիջիք զհաց ձեր ցայգ, եւ բնակեսջիք անհոգութեամբ յերկրի ձերում: 6 Եւ տացի խաղաղութիւն յերկրի ձերում. եւ պատերազմ մի անցցէ յերկրի ձերում. եւ ննջեսջիք, եւ ոչ ոք իցէ՝ որ զարհուրեցուցանիցէ զձեզ. եւ կորուսից զգազանս չարս յերկրէ ձերմէ. 7 եւ հալածեսջիք զթշնամիս ձեր. եւ անկանիցին առաջի ձեր սպանմամբ: 8 Եւ հալածեսցեն ի ձէնջ հինգք զհարիւր. եւ հարիւրք ի ձէնջ հալածեսցեն զբերս, անկանիցին թշնամիք ձեր առաջի ձեր սրով: 9 Եւ հայեցայց ի ձեզ. եւ աճեցուցից զձեզ եւ բազմացուցից զձեզ. եւ հաստատեցից զուխտ իմ ընդ ձեզ. 10 եւ կերիջիք զհին եւ զհնոյ հին. եւ զհինն յերեսաց նորոյն հանիջիք ի բաց: 11 Եւ հաստատեցից զուխտ իմ ի ձեզ. եւ ոչ զարշեսցի անձն իմ ի ձէնջ. 12 եւ գնացից ի ձեզ եւ եղէց ձեր Աստուած. եւ դուք եղիջիք ինձ ժողովուրդ: 13 Եւ Տէր Աստուած ձեր որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց՝ մինչ էիք դուք ծառայք եւ խզեցից զկապանս լծոյ ձերոյ, եւ ածի զձեզ համարձակութեամբ: 14 Ապա թէ ոչ լսիցէք ինձ եւ ոչ առնիցէք զամենայն հրամանս իմ զայստսիկ. 15 այլ հետեցէք սոցա, եւ յիրաւանց իմոց տաղակայցեն անձինք ձեր, առ ի չառնելոյ ձեզ զամենայն պատուիրանս իմ, եւ ցրելոյ զուխտն իմ. 16 արարից եւ եւ ձեզ նոյնպէս. հաստատեցից եւ եւ ի վերայ ձեր տազնապաւ տարակուսանս՝ զքոս եւ զդաւուրն, որ սորեցուցանէ զաչս ձեր, եւ հաշեցուցանէ զանձինս ձեր. եւ սերմանեսջիք ի սնոտիս զսերմանիս ձեր. եւ զայն հակառակորդք ձեր կերիցեն: 17 Եւ հաստատեցից զերեսս իմ ի ձեզ. եւ անկանիցիք առաջի թշնամեաց ձերոց. եւ հալածեսցեն զձեզ ատելիք ձեր. եւ լինիցիք փախստեայք առանց ուրուք հալածելոյ զձեզ: 18 Եւ եթէ տակաւին ոչ լսիցէք ինձ՝ յաւելից խրատել զձեզ եւթնպատիկ ի վերայ մեղաց ձերոց. 19 եւ խորտակեցից զհպարտութիւն ամբարտաւանութեան ձերոյ. եւ արարից ձեզ զերկինս երկաթի եւ զերկիր պղնձի. 20 եւ եղիցի ընդունայն զարութիւն ձեր. եւ մի տացէ երկիր ձեր զսերմանիս իւր, եւ մի ծառ վայրի տացէ զպտուղ իւր: 21 Եւ եթէ տակաւին գնայցէք դուք խտտորնակս եւ ոչ կամիցիք լսել ինձ, յաւելիցի ձեզ հարուածս եւթնպատիկ ըստ անարեւնութեանց ձերոց. 22 եւ առաքեցից ի վերայ ձեր գազանս չարս երկրի՝ եւ կերիցեն զձեզ եւ սատակեսցեն զանասուն ձեր եւ նուազունս արարից զձեզ. եւ կուրասցին ճանապարհք ձեր: 23 Ապա թէ այնու եւս ոչ խրատիցիք, այլ տակաւին խտտորնակս գնայցէք ընդ իս. 24 խտտորնակս գնացից եւ եւ ընդ ձեզ բարկութեամբ խտտորնակս եւ հարից զձեզ եւթնպատիկ փոխանակ մեղացն ձերոց. 25 եւ սատակեցից զձեզ սրով՝ խնդրել զվրէժ ուխտին. եւ ամբանայցէք ի քաղաքս ձեր, եւ առաքեցից մահ ի ձեզ. եւ մատնեսջիք ի ձեռս թշնամեաց: 26 նեղել զձեզ ռոճկաւ հացի՝ եւ եփեսցեն տասն կին զհացն ձեր ի միում թոնրի. եւ տացեն զհացն ձեր կշռով. եւ կերիջիք եւ մի յազեսջիք: 27 Եւ թէ այնու եւս ոչ լուիցէք ինձ, այլ գնայցէք ընդ իս խտտորնակս. 28 եւ եւ գնացից ընդ ձեզ բարկութեամբ խտտորնակս, եւ խրատեցից զձեզ եւթնպատիկ ըստ մեղաց ձերոց. 29 եւ կերիջիք զմարմինս ուստերաց ձերոց եւ զմարմինս դստերաց ձերոց. 30 եւ կործանեցից զարձանս ձեր. եւ

աւերեցից զփայտեղէն ձեռագործս ձեր. եւ արկից գղիս ձեր ընդ դիակամբք կոռց ձերոց. եւ զարշեցի անձն իմ ի ձէնջ: 31 Եւ արարից զքաղաքս ձեր աւերակս. եւ թափուր արարից զսրբութիւնս ձեր. եւ ոչ հոտոտեցայց ի հոտ զոհից ձերոց. 32 Եւ աւերեցից զերկիրն ձեր. եւ զարմասցին ընդ նա թշնամիք ձեր, որ բնակեալ իցեն ի նմա: 33 Եւ ցրուեցից զձեզ ընդ ազգս. եւ սատակեացէ զձեզ սուրն եկեալ ի վերայ. եւ եղիցի երկիրն ձեր աւերակ, եւ քաղաքն եղիցին թափուրք: 34 Յայնժամ հաճեցի երկիրն ընդ շաբաթս իւր զամենայն աւուրս աւերածոյն իւրոյ. 35 Եւ դուք եղիջիք յերկիրն թշնամեացձերոց: Յայնժամ շաբաթասցի երկիրն եւ հաճեցի ընդ շաբաթս իւր զամենայն աւուրս աւերածոյն իւրոյ. եւ շաբաթասցի զշաբաթն զոր ոչ շաբաթացաւ ի շաբաթս ձեր ի ժամանակի՝ յորում բնակէիք ի նմա: 36 Եւ ի վերայ մնացելոցն ի ձէնջ ածից դողումն ի սիրտս նոցա յերկրի թշնամեացն իւրեանց. եւ հալածեացէ զնոսա ձայն տերեւոյն խարշափելոյ. եւ փախչիցին որպէս փախչիցին ի պատերազմէ. եւ անկցին առանց ուրուք հալածելոյ: 37 Եւ թողցէ եղբայր զեղբայր իւր իբրեւ ի պատերազմի՝ առանց ուրուք զհետ մտանելոյ. եւ ոչ կարիցէք ընդդէմ դառնալ թշնամեաց ձերոց. 38 Եւ կորնչիջիք ի մէջ ազգաց. եւ կերիցէ զձեզ երկիրն թշնամեաց ձերոց: 39 Եւ մնացեալքն ի ձէնջ սատակեցցին վասն մեղաց իւրեանց յերկրի թշնամեացն իւրեանց. եւ վասն մեղաց հարցն նոցա որ ընդ նոսա մաշիցին: 40 Եւ խոստովան լինիցին զմեղս իւրեանց եւ զմեղս հարց իւրեանց, զի յանցեան եւ արհամարհեցին զիս. եւ զի գնացին առաջի իմ խոտորնակս. 41 Եւ ես գնացի ընդ նոսա բարկութեամբ խոտորնակս, եւ կորուսից զնոսա յերկրի թշնամեաց իւրեանց, յայնժամ ամաչեացէ սիրտ նոցա անթլփատ. եւ հաճեցին ընդ մեղս իւրեանց: 42 Եւ յիշեցից զուխտն Յակովբայ, եւ զուխտն Բաահակայ եւ զուխտն Աբրահամու յիշեցից. եւ զերկիրն յիշեցից. 43 Եւ երկիրն լքցի ի նոցանէ. յայնժամ ընկալցի երկիրն զշաբաթս իւր՝ յաւերել նորա վասն նոցա. եւ նոքա ընկալցին զանաւրեւութիւնս իւրեանց՝ փոխանակ զի զիրաւունս իմ արհամարհեցին, եւ ի հրամանաց իմոց տաղտկացաւ անձն նոցա: 44 Եւ ես մինչդեռ էին յերկրի թշնամեաց իւրեանց ոչ անտես արարի զնոսա. եւ ոչ տաղտկացայ նոքաւք առ ի սատակելոյ զնոսա՝ եւ ցրել զուխտն իմ որ ընդ նոսա. զի ես եմ Տէր Աստուած նոցա: 45 Եւ յիշեցից զառաջին ուխտն նոցա, յորժամ հանի զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց՝ ի տանէ ծառայութեան առաջի ամենայն ազգաց՝ լինել նոցա Աստուած. զի ես եմ Տէր: Այս են իրաւունք եւ հրամանք եւ արեւնք, զոր ետ Տէր ի մէջ իւր եւ ի մէջ որդւոցն Բարայէղի ի լերինն Սինայի՝ ի ձեռն Մովսէսի:

ՂԵԻՏԱԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԷ

ՃԼԸ 1 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 2 Խաւսեա ընդ որդիսն Բարայէղի եւ ասացես զնոսա. Որ որ ուխտիցէ ուխտս՝ տալ զգինս անձին իւրոյ Տեառն. 3 Եղիցին զինք արուի՝ ի քսանամենից մինչեւ ցվաթսնամեանս, եղիցին զինք նորա յսուն երկդրամեան արծաթոյ ըստ սրբութեան սկեղն. 4 Եւ ի զին՝ լինիցին զինք երեսուն երկդրամեան: 5 Ապա թէ ի հինգամենից մինչեւ ցքսանամեանս լինիցին, զինք արուին՝ քսան երկդրամեան, եւ ի զին՝ տասն երկդրամեան: 6 Եւ յամսաւրէն մինչեւ ցհինգեմեանն՝ եղիցի արուին հինգ երկդրամեան արծաթոյ, եւ ի զին՝ երեք երկդրամեանք արծաթոյ: 7 Ապա թէ ի վաթսնամենից եւ ի վեր իցէ, եթէ արու իցէ՝ եղիցին զինք նորա հնգետասան երկդրամեան արծաթոյ. եւ ի զին՝ տասն երկդրամեան: 8 Ապա թէ աղքատ իցէ ի գնոց, կայցէ առաջի քահանային, հատցէ նմա քահանայն զին. եւ որչափ ինչ կար իցէ ի ձեռին ուխտաւորին, արկցէ նմա զին քահանայն: 9 Եւ թէ յանասնոց մատուցանելեաց Տեառն իցէ պատարագ որչափ ինչ տացէ ի նոցանէ Տեառն՝ սուրբ լինիցին. 10 Եւ մի փոխանակեացէ զլաւն ընդ յոռոյն, եւ մի զյոռին ընդ լաւին. ապա թէ փոխանակելով փոխանակեացէ զայն անասուն ընդ անասուն, եղիցի այն եւ փոխանակն սուրբ: 11 Ապա թէ յամենայն անասնոյ անսրբոց՝ յորոց ոչ մատչիցի պատարագ Տեառն, կացուցէ զանունն առաջի քահանային. 12 Եւ արկցէ նմա զինս քահանայն ի մէջ լաւին եւ յոռոյն. եւ որպէս զհարդ արկցէ նմա զինս քահանայն՝ կացցէ այն: 13 Իսկ եթէ փրկելով փրկեացէ զնա. զհինգերորդ մասն գնոցն յաւելցէ ի նոյն: 14 Եւ մարդ որ՝ որ սրբիցէ զտուն իւր սրբութիւն Տեառն, արկցէ նմա զինս քահանայն ի մէջ լաւին եւ յոռոյն. եւ որպէս զհարդ արկցէ նմա զինս քահանայն՝ նոյն կացցէ: 15 Ապա թէ որ սրբեաց զնա՝ փրկեացէ զտուն իւր, յաւելցէ զհինգերորդ արծաթոյ գնոց ի նոյն. եւ նմին իսկ եղիցի: 16 Եւ եթէ յանդոյ կալուածոց իւրոց սրբեացէ որ ինչ Տեառն, եղիցին զինք նորա ըստ սերման իւր. քոռի միոջ գետնոյ եղիցի յսուն երկդրամեան արծաթոյ: 17 Եւ թէ յամէ թողութեանն

սրբեացէ զանդն իւր. ըստ գնոցն որչափ ինչ իցեն, կացցեն: 18 Ապա թէ յետ թողութեանն սրբեացէ զանձն իւր, համարեցի նմա քահանայն զարծաթն յայլ եւս ամսն՝ մինչեւ ցտարին թողութեան եւ հատցէ փոքր ինչ ի գնոցն նորա:

ՃԼԹ 19 Ապա թէ փրկեացէ զանդն որ սրբեաց գնա, յաւելցէ զհինգերորդ մասնն արծաթոյն զինս իւր. եւ նորա իսկ լիցի: 20 Ապա թէ ոք փրկեացէ զանդն իւր եւ վաճառեացէ զանդն այլում մարդոյ. մի եւս փրկեացէ. 21 այլ եղիցի անդն ելեալ ի թողութեանն սուրբ Տեառն, իբրեւ զերկիր մի զատուցեալ՝ քահանային եղիցի կալուած: 22 Ապա թէ յանդույ զոր գրեալ իցէ, եւ ոչ իցէ յիւրոց կալուածոց՝ սրբեացէ Տեառն 23 հաշուեցի ընդ նմա քահանայն ի գնոցն մինչեւ ցտարին թողութեանն. եւ տացէ զզինս յաւուրն յայնմիկ սրբութիւն Տեառն: 24 Եւ յամին թողութեան դարձցի անդրէն առ այրն յորմէ ստացեալ իցէ որոյ իւր իսկ էր կալուած երկրին: 25 Եւ ամենայն զինք եղիցին ըստ սրբութեան կշռոցն քսան դանկ լիցի երկդրամեանն: 26 Եւ ամենայն անդրանիկ որ ծնանիցի խաշանց քոց՝ Տեառն լիցի. եւ որ ոք սրբեացէ զայն. եթէ արջառ իցէ եւ եթէ ոչխար՝ Տեառն լիցի: 27 Եւ թէ ի չորքոտանեաց անսրբոց՝ փրկիցի ըստ գնոց իւրոց զհինգերորդ մասնն ի նոյն յաւելցէ՝ եւ նորին լիցի. ապա թէ ոչ փրկիցի՝ վաճառեցի ըստ գնոց իւրոց: 28 Ամենայն նուէր՝ զոր նուիրեացէ ոք Տեառն, յամենայնէ որ ինչ իւր իցէ ի մարդոյ մինչեւ յանասուն, եւ յանասնոյ մինչեւ ցկալուածս իւր, մի դարձցի անդրէն եւ մի փրկեացի. ամենայն նուէր սուրբ սրբութեանց լինիցի Տեառն: 29 Ամենայն նուէր՝ որ նուիրեացի ի մարդկանէ, մի փրկեացի, այլ մահու մեռանիցի:

ՃԽ 30 Ամենայն տասանորդ յերկրէ՝ ի սերմանեաց երկրին եւ ի պտղոյ ծառոց՝ Տեառն է սրբութիւն Տեառն: 31 Եւ թէ փրկելով ոք փրկեացէ զտասանորդսն իւր, զհինգերորդ մասն յաւելցէ ի նոյն, եւ նորին լիցի: 32 Եւ ամենայն տասանորդ՝ արջառոյ եւ ոչխարի, եւ ամենայն տասանորդ՝ որ մտանիցէ ընդ թուով զաւազանի՝ սրբութիւն Տեառն լիցի: 33 Մի լիցի խտիր ընդ բարին եւ ընդ յոռին. եւ մի փոխանակեցես զբարին ընդ յոռոյն. ապա թէ փոխանակելով փոխանակեցես. եւ նա եւ փոխանակն իւր եղիցին սուրբ՝ եւ մի փրկեացին: 34 Այս են պատուիրանք, զոր պատուիրեաց Տէր Մովսէսի առ որդիսն Իսրայէլի, ի լերինն Սինայի:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՂԵԻՏԱԿԱՆՍ:

ԹԻԻՔ

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ա 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ յանապատին Սինայի, ի խորանն վկայութեան, ի միում ամսեանն երկրորդի. յամին երկրորդի ելանելոյ նոցա յերկրէն Եգիպտացոց ասէ. 2 Առէք զհամար ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի, ըստ ազգս: Ըստ տանց նահապետաց, ըստ թուոց յանուանէ՝ ըստ գլխոցն նոցա. 3 ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն որ ելանիցէ ի զաւրսդ Իսրայէլի, հանդէս առնել նոցա հանդերձ զաւրութեամբ իւրեանց: Դու եւ Ահարոն առնիցէք նոցա հանդէս 4 եւ ընդ ձեզ լինիցին իւրաքանչիւր ըստ ցեղի, իւրաքանչիւր իշխանի, ըստ տանց նահապետաց լինիցին: 5 Եւ այս են անուանք արանցն որ յանդիման լինիցին ընդ ձեզ. Ըռոբենի՝ Եղիսուր որդի Սեղիուրա, 6 Շմաւովնի՝ Սամադիէլ որդի Սուրիսադայի, 7 Յուդայի՝ Նասսովն որդի Ամինադաբայ, 8 Իսաքարայ՝ Նաթանայէլ որդի Սովգարայ, 9 Զաքարիովնի՝ Եղիաբ որդի Քեղդովնայ, 10 որդւոյն Յովսեփայ, Եփրեմի՝ Եղիսամ որդի Եմիուդայ, Մանասէի՝ Գամադիէլ որդի Փադասուրայ, 11 Բենիամենի՝ Աբիդան որդի Գեղեւովնի, 12 Դանայ՝ Աքիեզեր որդի Միսադա, 13 Ասերայ՝ Փագէել որդի Եքրանայ, 14 Գադա՝ Եղիսափան որդի Ռագուելի, 15 Նեփթալիմա՝ Աքիբե որդի Ենանա: 16 Սոքա են անուանիք ժողովրդեանն. իշխանք ցեղիցն ըստ նահապետաց հազարապետք Իսրայէլի: 17 Եւ առին Մովսէս եւ Ահարովն զարսն զայնոսիկ, որք յանուանէ կոչեցան: 18 Եւ զամենայն ժողովուրդն ժողովեցին եւ ի միում ամսեանն երկրորդի, յամին երկրորդի, եւ մտին ի հանդէս ըստ ազգաց իւրեանց, ըստ նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց նոցա, ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն արու ըստ գլխոց իւրեանց, 19 որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի, եւ մտին ի հանդէս յանապատին Սինայի: 20 Եւ եղեն որդիք Ռովբենի անդրանկանն Իսրայէլի ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն որ ելանէր ի զաւրս Իսրայէլի, հանդէս նոցա 21 յազգէն Ռովբենի քառասուն եւ վեց հազար եւ հինգ հարիւր: 22 Եւ որդւոցն Շմաւովնի՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն որ ելանէր ի զաւրս, հանդէս նոցա 23 ի ցեղէն Շմաւովնի, յսուն եւ ինն հազար եւ երեք հարիւր: 24 Եւ որդւոցն Յուդայ՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց նոցա, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն որ ելանէր ի զաւրս հանդէս նոցա 25 ի ցեղէն Յուդայ, եւթանասուն եւ չորք հազարք եւ վեց հարիւր: 26 Եւ որդւոցն Իսաքարայ՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն որ ելանէր ի զաւրս հանդէս նոցա 27 ի ցեղէն Իսաքարայ, յսուն եւ չորք հազարք եւ չորեք հարիւր: 28 Եւ որդւոցն Զաքարիովնի՝ ըստ գունդս իւրեանց, ըստ ազգս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանաց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 29 ի ցեղէն Զաքարիովնի, յսուն եւ եւթն հազար եւ չորեք հարիւր: 30 Եւ որդւոցն Յովսեփու՝ որդւոցն Եփրեմի՝ ըստ ազգս իւրեանց ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց նոցա, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 31 ի ցեղէն Եփրեմի քառասուն հազար եւ հինգ հարիւր: 32 Եւ որդւոցն Մանասէի՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 33 ի ցեղէն Մանասէի, երեսուն եւ երկու հազարք եւ երեք հարիւր: 34 Եւ որդւոցն Բենիամենի՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 35 ի ցեղէն Բենիամենի, երեսուն եւ հինգ հազար եւ չորեք հարիւր: 36 Եւ որդւոցն Գադայ՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր,

ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 37 ի ցեղէն Գաղայ, քառասուն եւ հինգ հազար եւ վեց հարիւր եւ յսուն: 38 Եւ որդւոցն Դանայ՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ անց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 39 ի ցեղէն Դանայ, վաթսուն եւ երկու հազարք եւ եւթն հարիւր: 40 Եւ որդւոցն Ասերայ՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ գլխոց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 41 ի ցեղէն Ասերայ, քառասուն եւ մի հազար եւ հինգ հարիւր: 42 Եւ որդւոցն Նեփթաղիմայ՝ ըստ ազգս իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ թուոյ անուանց նոցա, ըստ գլխոց իւրեանց, ամենայն արու ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայնի որ ելանէր ի զաւրու հանդէս նոցա 43 ի ցեղէն Նեփթաղիմայ, յսուն եւ երեք հազարք եւ չորեք հարիւր: 44 Այս է հանդէս, զոր արարին Մովսէս եւ Ահարովն եւ իշխանքն Իսրայէլի, երկոյտասանք իշխանք. այր մի ըստ միում ազգի, ըստ ցեղի տանց նահապետաց իւրեանց էին: 45 Եւ եղև ամենայն հանդէս որդւոցն Իսրայէլի հանդերձ զարու իւրեանց ի քսանամենից եւ ի վեր, ամենայն որ ելանէր տալ պատերազմ ի միջոյ Իսրայէլի: 46 Եւ եղեն ամենայն անցեալքն ի հանդիսի, վեց հարիւր հազար եւ երեք հազարք եւ վեց հարիւր եւ յսուն: 47 Բայց Ղեւտացիքն ի ցեղէ իւրեանց ազգին ոչ անցին ի հանդիսի ընդ որդիսն Իսրայէլի:

Բ 48 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 49 Տեսչիր զազգն Ղեւեայ մի խառնիցես ընդ նոսա ի հանդէս, եւ զհամար նոցա մի առնուցուս ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: 50 Եւ կացուցես զՂեւտացիսն ի վերայ խորանին վկայութեան, եւ ի վերայ ամենայն կահի նորա, եւ ի վերայ ամենայնի որ ինչ է ի նմա: Նոքա բարձցեն զխորանն, եւ զամենայն զկահ նորա, եւ նոքա պաշտեսցեն ի նմա. եւ շուրջ զխորանաւն բանակեսցին: 51 Եւ ի չուէլ խորանին՝ իջուցեն գնա Ղեւտացիքն, եւ ի բանակել խորանին՝ կանգնեսցեն գնա Ղեւտացիքն. եւ այլազգի որ մերձեսցի ի նմա՝ մեռցի: 52 Եւ բանակեսցին որդիքն Իսրայէլի այր ըստ իւրաքանչիւր կարգի, եւ այր ըստ իւրաքանչիւր նահապետութեան հանդերձ զաւրու իւրեանց: 53 Բայց Ղեւտացիքն բանակեսցին շուրջ զխորանաւն վկայութեան յանդիման Տեառն. եւ ոչ լինիցին մեղք ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: Եւ պահեսցեն Ղեւտացիքն զպահպանութիւնս խորանին վկայութեան: 54 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի ըստ ամենայնի, որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի եւ Ահարովնի նոյնպէս եւ արարին:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ Ահարովնի եւ ասէ. 2 Այր իւրաքանչիւր ըստ գնդի իւրոյ, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ բանակաց իւրեանց բանակեսցին որդիքն Իսրայէլի: 3 Եւ որ յառաջագոյն բանակեսցին յարեւելից կողմանէ՝ ցեղ բանակին Յուդայ իցէ՝ եւ հանդերձ զաւրուն իւրեանց, եւ իշխան որդւոցն Յուդայ Նայասովն՝ որդի Ամինադաբայ. 4 եւ զարք նոր անցեալ ի հանդիսի, եւթանասուն եւ չորք հազարք եւ վեց հարիւր: 5 Եւ որ բանակիցին զհետ նորա ցեղն Իսաքարայ իցէ, եւ իշխան որդւոցն Իսաքարայ, Նաթանայէլ որդի Սեգովրա. 6 եւ զարն նորա անցեալքն ի հանդիսի՝ յսուն եւ չորք հազարք եւ չորեք հարիւր: 7 Եւ բանակեսցին առ նոքաւք ցեղն Չաբաւղովնի, եւ իշխան որդւոցն Չաբաւղովնի Եղիաբ որդի քեղդովնի. 8 եւ զարք նորա անցեալքն ի հանդիսի՝ յսուն եւ եւթն հազարք եւ չորեք հարիւր: 9 Ամենեքին անցեալքն ի հանդիսի բանակին Յուդայ, հարիւր եւ ութսուն եւ վեց հազար եւ չորեք հարիւր, հանդերձ զաւրուն իւրեանց յառաջագոյն չուեսցեն: 10 Գունդ բանակին Ռովբենի ընդ հարաւակողմն եւ զարն նոցա, եւ իշխան որդւոցն Ռովբենի, Եղիսուր որդի Սեղիուրա. 11 եւ զարն նորա անցեալքն ի հանդիսի՝ քառասուն եւ վեց հազար եւ հինգ հարիւր: 12 Եւ բանակեսցին առ նոքաւք ցեղն Շմաւովնի. եւ իշխան որդւոցն Շմաւովնի, Սաղամիէլ որդի Սուրիսադայի. 13 եւ զարն նորա անցեալքն ի հանդիսի, յսուն եւ ինն հազար եւ չորեք հարիւր: 14 Եւ բանակեալքն առ նոքաւք ցեղն Գադայ. եւ իշխան որդւոցն Գադայ, Եղիաբ որդի Ռազուէլի. 15 եւ զարն նորա անցեալքն ի հանդիսի քառասուն եւ հինգ հազարք եւ վեց հարիւր եւ յսուն: 16 Ամենեքին անցեալքն ի հանդիսի ցեղն Ռովբենի, հարիւր եւ յսուն եւ մի հազար եւ չորեք հարիւր եւ յսուն, հանդերձ զաւրու իւրեանց երկրորդք չուեսցեն: 17 Եւ խաղաղասցէ խորանն վկայութեան եւ բանակն Ղեւտացոց ի մէջ բանակացն, որպէս բանակեսցին, նոյնպէս չուեսցեն, իւրաքանչիւր զհետ միմեանց ըստ

պետութեանց: 18 Եւ գունդ բանակին Եփրեմի ընդ ծովակողմն հանդերձ զարուն իւրեանց եւ իշխան որդւոցն Եփրեմի՝ Եղիսամ որդի Սեմիուդայ: 19 Եւ զար նորա անցեալք ի հանդիսի՝ քառասուն հազար եւ հինգ հարիւր: 20 Եւ որ բանակիցին զհետ նոցա՝ ցեղն Մանասէի իցէ եւ իշխան որդւոցն Մանասէի՝ Գամադիէլ որդի Փաղասուրայ: 21 Եւ զարն նորա անցեալք ի հանդիսի՝ երեսուն եւ երկու հազարք եւ երեք հարիւր: 22 Եւ որ բանակեացին զհետ նոցա՝ գունդն Բենիամենի իցէ եւ իշխան որդւոցն Բենիամենի, Աբիդան որդի Գեդեուվնի: 23 Եւ զարք նորա անցեալք ի հանդիսի, երեսուն եւ հինգ հազարք եւ չորեք հարիւր: 24 Ամենեքին անցեալք ի հանդիսի բանակին Եփրեմի, հարիւր եւ ութ հազար եւ երկերիւր, հանդերձ զարուն իւրեանց՝ երրորդք չուեցեն: 25 Եւ գունդ բանակին Դանայ ընդ հիւսիսի հանդերձ զարուն իւրեանց եւ իշխան որդւոցն Դանայ՝ Աքիեզեր որդի Միսադայի: 26 Եւ զարն նորա անցեալք ի հանդիսի, վաթսուն եւ երկու հազարք եւ եւթն հարիւր: 27 Եւ որ բանակիցեն զհետ նորա ազգն Ասերայ իցեն եւ իշխան որդւոցն Ասերայ, Փագիէլ որդի Եքրանայ: 28 Եւ զարք նորա անցեալք ի հանդիսի, քառասուն եւ մի հազար եւ հինգ հարիւր: 29 Եւ որ բանակիցեն զհետ նորա ցեղն Նեփթալիմի իցէ եւ իշխան որդւոցն Նեփթալեմի՝ Աքիեր որդի Ենանայ: 30 Եւ զարն նորա անցեալք ի հանդիսի՝ յսուն եւ երեք հազարք եւ չորեք հարիւր: 31 Ամենեքին անցեալք ի հանդիսի բանակին Դանայ, հարիւր եւ յսուն եւ եւթն հազար եւ վեց հարիւր. հանդերձ զարուն իւրեանց, յետոյ չուեցեն ըստ գունդս իւրեանց: 32 Այս է հանդէս որդւոցն Իսրայէլի. ըստ տանց նահապետաց իւրեանց. ամենայն հանդէս բանակացն հանդերձ զարաւք իւրեանց. վեց հարիւր հազար, եւ երեք հազարք եւ վեց հարիւր եւ յիսուն: 33 Բայց Ղեւտացիքն ոչ անցին ընդ նոսա ի հանդիսի. որպէս եւ պատուիրեաց Տէր Մովսէսի: 34 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի զամենայն՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի՝ այնպէս բանակէին ըստ գունդս իւրեանց եւ այնպէս չուէին իւրաքանչիւր զհետ ցեղից իւրեանց ըստ տանց նահապետաց իւրեանց:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Գ

Գ 1 Եւ այս ազգ են Մովսէսի եւ Ահարովնի, յաւուր յորում խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի ի լերինն Սինայի: 2 Եւ այս են անուանք որդւոցն Ահարովնի. անդրանիկ՝ Նադաբ եւ Աբիուր, եւ Եղեազար, եւ Իթամար: 3 Եւ այս են անուանք որդւոցն Ահարովնի քահանայիցն ածելոց, զորոց կատարեցին զձեռս իւրեանց քահանայանալ: 4 Եւ վախճանեցան Նադաբ եւ Աբիուր առաջի Տեառն յանապատին Սինայի, եւ որդիք ոչ էին նոցա. եւ քահանայացան Եղիազար եւ Իթամար ընդ Ահարովնի հարն իւրեանց: 5 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 6 Առ զազգն Ղեւեայ, եւ կացուցես զնոսա առաջի Ահարովնի քահանայի, եւ պաշտեսցեն զնա: 7 Եւ պահեսցեն զպահպանութիւնս նորա եւ զպահպանութիւնս որդւոցն Իսրայէլի առաջի խորանին վկայութեան գործել զգործ խորանին: 8 Վկայութեան եւ պահեսցեն զամենայն սպաս խորանին վկայութեան, եւ զպահպանութիւնս որդւոցն Իսրայէլի, եւ զամենայն գործ խորանին: 9 Եւ տացես զՂեւտացիսն Ահարովնի եղբար քում, եւ որդիոց նորա քահանայից. հատուցումն տուել լիցին նոքա յորդւոցն Իսրայէլի: 10 Եւ զԱհարովն եւ զորդիս նորա կացուցես ի վերայ խորանին վկայութեան եւ պահեսցեն զքահանաութիւնս իւրեանց. եւ զամենայն ինչ սեղանւոյն, եւ որ ինչ ի ներքոյ քան զվարագորն իցէ: Եւ այլազգի որ մերձանայցէ՝ մեռցի: 11 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 12 Եւ ես ահա առի զՂեւտացիսն ի միջոյ որդւոցն Իսրայէլի փոխանակ ամենայն անդրական որ բանայ զարգանդ ի միջոյ որդւոցն Իսրայէլի. փրկանք նոցա լինիցի. եւ եղիցին ինձ Ղեւտացիքն: 13 Զի իմ է ամենայն անդրանիկ. յաւուր յորում հանի զամենայն անդրանիկ երկրին Եգիպտացոց, սրբեցի ինձ զամենայն անդրանիկս Իսրայէլի ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. իմ լիցին՝ զի ես եմ Տէր: 14 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի յանապատին Սինայի եւ ասէ. 15 Հանդէս արա որդւոցն Ղեւեայ՝ ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ ազգս իւրեանց, ամենայն արու՝ յամսաւրէից եւ ի վեր անիցէք հանդէս: 16 Եւ արարին նոցա հանդէս Մովսէս եւ Ահարովն, ըստ բարբառոյ Տեառն՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի: 17 Եւ սոքա են որդիք Ղեւեայ ըստ անուանց իւրեանց. Գեթսովն, Կահաթ, Մերարի: 18 Եւ այս են անուանք որդւոցն Գեթսովնի՝ ըստ գունդս իւրեանց. Ղոբենի, եւ Սեմէի: 19 Եւ որդիք Կահաթու ըստ գունդս իւրեանց. Ամրամ, եւ Իսահառ, եւ Քեբրովն, եւ Ոզիէլ: 20 Եւ որդիք Մերարեայ ըստ գունդս իւրեանց, Մոռդի եւ Մուսի: 21 Սոքա եւ գունդք Ղեւտացոց ըստ տանց նահապետաց իւրեանց. Գեթսովնի, գունդն Ղոբենա, եւ

գունդն Սեմեայ. սոքա են գունդք Գեղսովնի, 22 եւ հանդէս նոցա ըստ թուոյ ամենայն արուի, յամսարեից եւ ի վեր, հանդէս նոցա եւթն հազար եւ հինգ հարիւր: 23 Եւ այս գունդք Գեղսովնի, յետոյ խորանին ընդ ծովակողմն բանակեցին: 24 Եւ իշխան տան նահապետաց գնդին Գեղսովնի՝ Եղիսափան որդի Դեեղա: 25 Եւ պահպանութիւն որդւոցն Գեղսովնի ի խորանին վկայութեան: 26 խորանն եւ արտախորակքն եւ նուարտանք խորանին վկայութեան եւ առագաստք սրահին, եւ վարագոյր դրան խորանին. եւ այլ եւս աւելորդ ամենայն գործոյ նորա: 27 Եւ Կահաթու՝ գունդ մի Ամրամայ, եւ գունդ մի Իսահառա, եւ գունդ մի Քեբրովնի, եւ գունդ մի Ոգիելի: Սոքա են գունդք Կահաթու՝ 28 ըստ թուոյ ամենայն արուի յամսարեից եւ ի վեր, ութ հազար եւ երեք հարիւր. որ պահիցեն զպահպանութիւն սրբութեանցն: 29 Եւ գունդք որդւոցն Կահաթու բանակեցին ի կողմանէ խորանին ընդ հարաւ: 30 Եւ իշխան տանց նահապետաց գնդին Կահաթու, Եղիսափան որդի Ոգիելի: 31 Եւ պահպանութիւն նոցա տապանակն, եւ սեղանն, եւ աշտանակն, եւ զոհանոցքն, եւ կահ սրբութեանն, որովք պաշտէին եւ սրսկապանն, եւ ամենայն գործի նոցա: 32 Եւ իշխան ի վերայ իշխանացն Ղեւտացոց Եղեզար որդի Ահարովնի քահանայի կացցէ, պահել զպահպանութիւն սրբութեանցն: 33 Եւ Մերարեայ գունդն Մոռդի, եւ գունդն Մուսեայ. սոքա են գունդք Մերարեայ, եւ հանդէս նոցա՝ 34 ըստ թուոյ ամենայն արուի յամսարեից ի վեր, վեց հազար եւ երկերիւր: 35 Եւ իշխան տան նահապետաց գնդին Մերարեայ, Սուրիէլ որդի Աբիքեայ, ի կողմանէ խորանին բանակեցի ընդ հարաւ, 36 եւ հանդէս նոցա: Եւ պահպանութիւն որդւոցն Մերարեայ, խոյակք խորանին եւ նիզք նորա, եւ ամենայն կահ նոցունց, եւ գործի նոցին, 37 եւ սինք սրահին շուրջանակի, եւ խարիսխք նոցա, եւ ցիցք նոցա, եւ ապաւանդակք նոցա: 38 Եւ որ բանակիցին յանդիման խորանին վկայութեան յարեւելից կողմանէ՝ Մովսէս եւ Ահարովն իցեն, եւ որդիք նորա, պահել զպահպանութիւն սրբութեանցն ի պահպանութիւն որդւոցն Իսրայէլի, եւ այլազգի որ մերձանայցէ՝ մեռցի: 39 Ամենայն հանդէս Ղեւտացոց որոց արարին հանդէս Մովսէս եւ Ահարովն բանիւ Տեառն. ըստ գունդս իւրեանց, ամենայն արու՝ յամսարեից եւ ի վեր, քսան եւ երկու հազարք:

Դ 40 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. Հանդէս արա ամենայն անդրանկան որդւոց Իսրայէլի արուի յամսարեից եւ ի վեր. եւ կալ զթիւ նոցա յանուանէ: 41 Եւ առցես զՂեւտացիսն ինձ, զի ես եմ Տէր. փոխանակ անդրանկաց որդւոցն Իսրայէլի: 42 Եւ արար Մովսէս հանդէս որպէս եւ պատուիրեաց Տէր, ամենայն անդրանկաց որդւոցն Իսրայէլի: 43 Եւ եղեն ամենայն անդրանիկք արուք որդւոցն Իսրայէլի, ըստ թուոյ յանուանէ յամսարեից եւ ի վեր, ի հանդիսէ նոցա, քսան եւ երկու հազարք եւ երկերիւր, եւ եւթանասուն եւ երեք: 44 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 45 Առ զՂեւտացիսն փոխանակ ամենայն անդրանկաց որդւոցն Իսրայէլի. եւ զանասուն Ղեւտացոց փոխանակ անասնոց նոցա. եւ եղիցին ինձ Ղեւտացիքն. զի ես եմ Տէր: 46 Եւ զփրկանս երկերիւրոց եւ զեւթանասուն եւ զերից աւելորդաց քան զՂեւտացիսն, յանդրանկաց որդւոցն Իսրայէլի 47 առցեն հինգ սկէղ ըստ գլուխ ըստ սրբութեան երկդրամենին. առցես քսան դանգ՝ աղսիկդ. 48 եւ տացես զարծաթն Ահարովնի եւ որդւոց նորա, փրկանս ընդ աւելորդացն՝ ի նոցանէ: 49 Եւ էառ Մովսէս զարծաթն զփրկանս աւելորդացն ի փրկանս Ղեւտացոցն, 50 յանդրակաց որդւոցն Իսրայէլի. եւ էառ զարծաթն հազար եւ երեք արիւր եւ վաթսուն եւ հինգ սկիղ ըստ սրբութեան սկէղն: 51 Եւ ետ Մովսէս զփրկանս աւելորդացն Ահարովնի եւ որդիոց նորա ըստ բանին Տեառն. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Դ

Ե 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. 2 Կալ զթիւ զլից որդւոցն Կահաթու ի միջոյ որդւոցն Ղեւեայ, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց՝ 3 ի քսանամենից եւ ի հինգ ամենից ի վեր մինչեւ ցոսնամեանս. ամենայն որ մտանիցէ ի սպաս գործել զգործ խորանին վկայութեան: 4 Եւ այս իցէ գործ որդւոցն Կահաթու ի միջոյ որդւոցն Ղեւեայ, ըստ գունդս իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց ի խորանին վկայութեան՝ սրբութիւնք սրբութեանց: 5 Եւ մոցէ Ահարովն եւ որդիք իւր յորժամ խաղասցէ բանակն. իջուցեն զվարագոյրն հովանոց, եւ ծածկեցեն նովաւ զտապանակն վկայութեան, 6 եւ դիցեն ի վերայ նորա զնուարտանն մաշկեղէն զկապուտակ, եւ արկցեն զնովաւ ձորձ համակ կապուտակ ի վերուստ կողմանէ, եւ ագուցեն զլծակսն: 7 Ի վերայ եւ զառաջաւորի

սեղանւոյն արկցեն հանդերձս համակ հանդերձ ծիրանի. եւ զափսէս, եւ զտուփս, եւ զճաշակս, եւ զնուիրանոցսն որովք նուիրիցին. եւ հացքն հանապազորդք ի վերայ նորա կայցեն: 8 եւ արկցեն զնովաւ հանդերձ կարմիր, եւ ծածկեացեն զնա մաշկեղէն նուարտանաւն կապուտակաւ, եւ ագուցեն նմա զլծակսն: 9 Եւ առցեն հանդերձ կապուտակ, եւ ծածկեացեն զաշտանակն լուսոյ՝ եւ զերկոսին ճրագարանս նորա, եւ զունելիս նորա, եւ զբազմակակալս նորա, եւ զամենայն ամանս իւղոցն որովք պաշտիցեն: 10 եւ արկցեն զնա եւ զամենայն զկահ նորա ի նուարտանն մաշկեղէն կապուտակ եւ դիցեն զնա ի վերայ լծակացն: 11 Եւ զսեղանն ոսկի ծածկեացեն հանդերձիւ կապուտակաւ, եւ արկցեն ի վերայ նորա նուարտան մաշկեղէն կապուտակ, եւ ագուցեն նմա զլծակս նորա: 12 Եւ առցեն զամենայն կահ պաշտամանն՝ որովք պաշտիցեն ի սրբութիւնսն եւ արկցեն՝ ի հանդերձս կապուտակաւ եւ ծածկեացեն զայն մաշկեղէն նուարտանաւն կապուտակաւ. եւ դիցեն ի վերայ լծակացն: 13 Եւ զնուարտանն դիցեն ի վերայ սեղանւոյն. եւ ծածկեացեն զնա հանդերձիւ համակ ծիրանով. 14 եւ դիցեն ի վերայ նորա զսպասն որովք պաշտիցեն ի վերայ նորա, եւ զբուրուառն, եւ զմսահանս, եւ զտաշտս, եւ զծածկիչս, եւ զամենայն սպաս սեղանւոյն. եւ արկցեն ի վերայ նորա նուարտան մաշկեղէն կապուտակ. եւ անցուցեն ընդ նա զլծակսն: 15 Եւ առցեն հանդերձ ծիրանի եւ ծածկեացեն զաւազանն, եւ զխարիսխս նորա. եւ արկցեն զնոսա ի մաշկ կապուտակ, եւ դիցեն ի վերայ լծակացն: Եւ կատարեացեն եւ Ահարովն եւ որդիք նորա ծածկել զսրբութիւնսն, եւ զամենայն կահ սրբութեանն ի չուել բանակին: Եւ ապա մտցեն որդիքն Կահաթու բառնալ, եւ մի մերձեցին ի սրբութիւնսն՝ զի մի մեռանիցին: Զայն բառնայցեն որդիքն Կահաթու ի խորանէ անտի վկայութեան: 16 Եւ ոստիկան Եղէազար որդի Ահարովնի քահանայի. զեղն լուսոյ, եւ զխունկսն հանդերձանացն, եւ զգոհն հանապազորդ. եւ զեղն աւծութեան, եւ զհանդերձ ամենայն խորանին եւ որ ինչ ի նմա. եւ ի սրբութեանն, եւ յամենայն սրբութիւնսն: 17 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. 18 Մի սատակիցէք զգունդն Կահաթու ի միջւոյ Ղեւտացոց զայս ինչ արասցիք նոցա, եւ կեցցեն եւ մի մեռանիցեն 19 ի մերձանալոյ նոցա ի սրբութիւն սրբութեանցն. Ահարովն եւ որդիք նորա մտցեն ի ներքս, եւ կարգեացեն զնոսա իւրաքանչիւր ըստ բեռին իւրում. 20 եւ մի մտանիցեն վայրապար տեսանել զսրբութիւնսն սրբութեանց, զի մի մեռանիցին: 21 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 22 Կալ դու զառաջ որդւոցն Գեղսովնի, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ըստ գնդից իւրեանց 23 ի քսան եւ ի հինգ ամենից եւ ի վեր մինչեւ ցսնամեանս, եւ արասցես նոցա հանդէս. ամենայն որ մտանիցէ ի սպաս, գործել զգործ խորանին վկայութեան: 24 Այս իցէ սպասաւորութիւն գնդին Գեղսովնի, մտանել ի հարկ եւ բառնալ: 25 եւ բարձցեն զվերափեղկս խորանին, եւ զխորանն վկայութեան, եւ զարտախորակս նորա, եւ զնուարտանն կապուտակեա որ ի նմա ի վերուստ կողմանէ. եւ զվայրագոյրն խորանին վկայութեան, 26 եւ զառագաստն սրահին, որ ի վերայ խորանին վկայութեան. եւ զապարուսն, եւ զամենայն կահ սպասուն որովք պաշտիցեն: 27 Արասցեն ըստ բերանոյ Ահարովնի եւ որդւոց նորա. եղիցի սպասաւորութիւն որդւոցն Գեղսովնի ըստ ամենայն սպասաւորութեան իւրեանց, եւ ըստ ամենայն գործոց իւրեանց. եւ արասցիք նոցա հանդէս յանուանէ. եւ ամենայնի որ ինչ բառնայցի ի նոցանէ: 28 Այս իցէ սպասաւորութիւն որդւոցն Գեղսովնի՝ խորանին վկայութեան, եւ պահպանութիւնն նոցա ի ձեռն Իթամարայ որդւոյ Ահարովնի քահանայի: 29 Եւ որդւոցն Մերարեայ ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, արասցիք հանդէս, 30 ի քսանամենից եւ ի վեր, մինչեւ ցսնամեանս՝ արասցիք նոցա հանդէս. ամենայն որ մտանիցէ ի սպաս գործոյ խորանին վկայութեան: 31 Եւ այս իցէ պահպանութիւնք բեռանցն որ բառնայցին ի նոցանէ, ըստ ամենայն գործոյ նոցա ի խորանին վկայութեան. զխոյակս խորանին, եւ զնիզս, եւ զսիւնս նորա, եւ զխարիսխս նորա. եւ զվարագոյրն, եւ զխարիսխս նոցա, եւ զսիւնս նոցա. 32 եւ զվարագոյր դրան խորանին. եւ զսիւնս սրահին շուրջանակի, եւ զխարիսխս նոցա. եւ զսիւնս վարագործի դրան սրահին, եւ զխարիսխս նոցա, եւ զցիցս նոցա, եւ զապաւանդակս նոցա, եւ զամենայն զկահ նոցա, եւ զամենայն սպաս նոցա: Եւ յանուանէ հանդէս առնիցէք նոցա. եւ ամենայն կահ ի պահպանութեանն որ բառնայցի ի նոցանէ: 33 Այս իցէ սպասաւորութիւն գնդի որդւոցն Մերարեայ, յամենայն գործս իւրեանց ի խորանին վկայութեան՝ ի ձեռն Իթամարայ որդւոյ Ահարովնի քահանայի: 34 Եւ արարին հանդէս Մովսէս եւ Ահարովն իշխանքն Իսրայէլի որդւոցն Կահաթու ըստ գնդից իւրեանց, եւ ըստ տան նահապետաց իւրեանց՝ 35 ի քսան եւ ի հինգ ամենից եւ ի վեր մինչեւ ցսնամեանս, ամենայն որ մտանէր ի սպաս, եւ գործէր զգործ խորանին վկայութեան: 36 եւ եղև նոցա հանդէս ըստ գնդից իւրեանց, երկու հազարք եւ եւթն հարիւր եւ յոռն: 37 Այս է հանդէս գնդին Կահաթու. ամենայն որ մտանէր ի սպաս

խորանին վկայութեան. որպէս արարին հանդէս Մովսէս, եւ Ահարովն բանիւ Տեառն ի ձեռն Մովսէսի: 38 Եւ անցին ի հանդիսի որդիքն Գեղսովնի ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց՝ 39 ի քսան եւ ի հինգ ամենից եւ ի վեր մինչեւ ցոնամեանս, ամենայնի որ մտանէր պաշտել եւ գործել ի գործ խորանին վկայութեան: 40 Եւ եղեւ նոցա հանդէս ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, երկու հազարք եւ վեց հարիւր եւ երեսուն: 41 Այս է հանդէս գնդի որդւոցն Գեղսովնի, ամենայն որ պաշտէր ի խորանին վկայութեան, որոց արարին հանդէս Մովսէս եւ Ահարովն, ըստ բանի Տեառն ի ձեռն Մովսէսի: 42 Անցին ի հանդիսի եւ գունդք որդւոցն Մերարեայ՝ ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց՝ 43 ի քսան եւ ի հինգ ամենից եւ ի վեր մինչեւ ցոնամեանս. ամենայն որ մտանէր պաշտել ի գործ խորանին վկայութեան. 44 եղեւ հանդէս նոցա ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, երեք հազարք եւ երկերիւր: 45 Այս է հանդէս գնդի որդւոցն Մերարեայ. որոց արարին Մովսէս եւ Ահարովն հանդէս ըստ բանին Տեառն ի ձեռն Մովսէսի: 46 Ամենեքին անցեալք ի հանդիսի, որոց արարին Մովսէս եւ Ահարովն հանդէս իշխանքն Իսրայէլի Ղեւտացւոցն, ըստ գնդից իւրեանց, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց՝ 47 ի քսան եւ ի հինգ ամենից եւ ի վեր մինչեւ ցոնամեանս. ամենայնի որ մտանէր ի գործ սրբութեանցն, եւ ի գործ կրեւեաց խորանին վկայութեան: 48 Եղեն անցեալք ի հանդիսի ութ հազար եւ հինգ հարիւր եւ ութսուն՝ ըստ բանի Տեառն: 49 Արար նոցա հանդէս Տէր ի ձեռն Մովսէսի. այր ըստ առնէ ի վերայ գործոյ իւրեանց ի վերայ բեռանցն զոր ինքեանք բառնային. եւ անցին ի հանդիսի՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Ե

Զ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 2 Հրաման տուր որդւոցն Իսրայէլի, եւ արձակեցեն ի բաց ի բանակէ անտի զամենայն բորոտ, եւ զամենայն սերմանակաթ, եւ զամենայն պղծեալ յոգի, 3 յարուէ մինչեւ ցեգ. արձակեցէք ի բաց ի բանակէ այտի. եւ մի պղծեցեն զբանակս իւրեանց՝ յոր ետդ իջանեմ: 4 Եւ արարին այնպէս որդիքն Իսրայէլի, եւ արձակեցին զնոսա ի բաց ի բանակէ անտի, որպէս խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի, այնպէս արարին որդիքն Իսրայէլի:

Ե 5 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 6 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացես. Այր կամ կին, որ ոք արասցէ յամենայն մարդկեղէն մեղաց, եւ արհամարհելով արհամարհիցէ՝ եւ յանցանիցէ անձնն այն, 7 խոստովան լինիցի զմեղս իւր զոր արար. եւ հատուցէ ընդ յանցանացն զզլուիս, եւ զհինգերորդ մասն նորա յաւելցէ ի նոյն, եւ տացէ նմա որում յանցեալն: 8 Ապա թէ չիցէ ոք առնն մերձեցուցիչ հատուցանել նոցա զյանցանաց նորա. եւ ընդ յանցանացն որ ինչ ընծախիցի Տեառն, այն քահանային եղիցի. բայց ի խոյն քաւութեան՝ որով քաւիցէ վասն իւր: 9 Եւ ամենայն պտուղ ըստ ամենայնի որ սրբիցի յորդւոցն Իսրայէլի՝ զոր ինչ մատուցանիցեն Տեառն, քահանային եղիցի: 10 Եւ յիւրաքանչիւր սրբելոց անտի, նորա լինիցի. եւ այր ոք որ տայցէ քահանային՝ նորա լինիցի:

Ը 11 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 12 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացես ցնոսա: Առն ուրուք առն՝ եթէ յանցանիցէ կին իւր՝ եւ արհամարհելով արհամարհիցէ զնա: 13 Եւ ննջեցէ ոք ընդ նմա արութեամբ սերման. եւ վրիպեցի յաջաց առն իւրոյ՝ եւ թագուցանիցէ եւ նա պղծեալ իցէ, եւ վկայ ոչ գուցէ զնմանէ, եւ յղի ոչ իցէ: 14 Եւ հասանիցէ ի վերայ առն նորա ոգի նախանձու. եւ նախանձ բերիցէ ընդ կնոջ իւրում, եւ նա՝ ոչ իցէ պղծեալ: կամ հասանիցէ ի վերայ նորա ոգի նախանձու, եւ նախանձ բերիցէ ընդ կնոջ իւրում. եւ նա՝ չիցէ պղծեալ: 15 Ածցէ այրն զկինն իւր առ քահանայն՝ եւ մատուցէ վասն նորա պատարագ, զտասանորդ գրուին աւեր գարեղէն, եւ ետդ՝ մի արկցէ ի նմա, եւ կնոյրուկ՝ մի դիցէ ի վերայ նորա. զի զոհ նախանձաւորութեան է: զոհ յիշատակի, զոհ յիշատակելոյ զմեղս, 16 մատուցէ քահանայն, եւ կացուցէ զկինն առաջի Տեառն: 17 Եւ առցէ քահանայն ջուր սուրբ կենդանի խեցեղէն ամանով. եւ ի հոդոյ անտի որ իցէ առ յատակաւ խորանին վկայութեան՝ եւ առեալ քահանային արկցէ ի ջուրն: 18 Եւ կացուցէ քահանայն զկինն առաջի Տեառն. եւ մերկացուցէ զզլուիս կնոջն, եւ տացէ ի ձեռն նորա զոհ յիշատակին, զզոհ նախանձաւորութեանն. եւ ի ձեռն քահանային կացցէ ջուրն յանդիմանութեան նզովին այնորիկ, 19 եւ երդմնեցուցէ զնա քահանայն՝ եւ ասացէ ցկինն. Եթէ չիցէ ննջել ընդ քեզ առն, եթէ չիցես յանցուցեալ պղծեալ առ արամբ քո, քաւեալ լիջիւր ի ջրոյդ յանդիմանութեան նզովիդ այդորիկ: 20 ապա թէ յանցուցեալ

իցես առ արամբ քով, կամ պղծեալ իցես. եւ տուեալ իցէ ուրուք զարութիւն իւր ի քեզ առանց առն քո: 21 Եւ երդմնեցուցէ քահանայն զկիինն՝ երդմամբք նգովիս այսորիկ եւ ասասցէ քահանայն ցկիինն. Տացէ քեզ Տէր ի նգովս եւ ի յերդումն ի մէջ ժողովրդեան քո, ի տալ Տեառն զբարձս քո ի քակումն, եւ յորովայն քո յոռուցեալումն: 22 Եւ մտցէ ջուրս նգովեալ յորովայն քո, ուռուցանել զմէջ քո, եւ քակել զբարձս ձեր: Եւ ասասցէ կիինն. Եղիցի եղիցի: 23 Եւ գրեցէ քահանայն զնգովս զայսոսիկ ի մատենի. եւ լուսացէ զջուրն յանդիմանութեան նգովից: 24 Եւ տացէ ըմպել կնոջն զջուրն յանդիմանութեան, եւ մտցէ ի նա ջուրն յանդիմանութեան նգովեալ: 25 Եւ առցէ քահանայն ի ձեռանէ կնոջն զգոհ նախանձաւորութեան, եւ դիցէ զգոհն առաջի Տեառն. եւ մատուցէ առ սեղանն: 26 Եւ առցէ բռամբ քահանայն ի գոհէ յիշատակի նորա, եւ հանցէ զայն ի սեղանն. եւ ապա արբուցէ կնոջն զջուրն: 27 Եւ եղիցի եթէ պղծեալ իցէ՝ եւ ծածկելով ծածկեալ իցէ յառնէ նորա. եւ մտանիցէ ի նա ջուրն յանդիմանութեան նգովեալ. ուռուցէ զորովայն նորա, եւ քակեցնի բարձք նորա. եւ եղիցի կիինն նգովս ի մէջ ժողովրդեան իւրոյ: 28 Ապա թէ չիցէ պղծեալ կիինն՝ եւ սուրբ իցէ, քաւեալ լիցի՝ եւ ընկալցի սերմն: 29 Այս արեւն իցէ նախանձաւորութեան, որոյ յանցեալ իցէ կիին՝ որոյ առնակին իցէ եւ պղծիցէ: 30 կամ այր յորոյ վերայ հասանիցէ ոգի նախանձու, եւ ի նախանձ մտանիցէ ընդ կնոջ իւրում: Կացուցէ զկիինն առաջի Տեառն, եւ արասցէ նմա քահանայն ըստ ամենայնի արիինիս այսորիկ. 31 Եւ քաւեալ լիցի այրն ի մեղաց անտի. եւ կիինն ընկալցի զմեղս իւր:

ԹԻԻԲ

ԳԼՈՒԽ Զ

Թ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսդ Բարայէղի՝ եւ ասասցես: Այր կամ կին, որ մեծ ինչ ուխտս ուխտիցէ սրբել զսրբութիւն Տեառն: 3 ի զինոյ եւ ի ցքոյ սրբեսցի. եւ զքացախ զինւոյ եւ զքացախ ցքոյ մի արբցէ, եւ զխաղող նորա եւ զչամիչ մի կերիցէ: 4 զամենայն աւուրս ուխտին իւրոյ յամենայնէ զինչ եւ լինիցի յորթոյ, զգինի, չամչոյ մինչեւ ցթինն մի կերիցէ: 5 զամենայն աւուրս սրբութեանն: Եւ սրբիչ՝ մի ածցէ զգլխովն իւրով. մինչեւ լցցին աւուրքն զոր ուխտեաց Տեառն՝ սուրբ կայցէ աճեցուցեալ զվարսս մագոյ գլխոյ իւրոյ, 6 զամենայն աւուրս ուխտին իւրոյ Տեառն: Յոգի վախճանեալ մի մտցէ 7 ի հաւր, եւ ի մաւր, յեղբար, եւ ի քեռ. մի պղծեսցի նոքարք ի մահու նոցա. զի ուխտ Տեառն ի վերայ գլխոյ նորա է. 8 զամենայն աւուրս ուխտին իւրոյ սուրբ կացցէ: 9 Եւ թէ յանկարծ մեռանիցի որ ի վերայ նորա, առժամայն պղծեսցի զլուխ ուխտի նորա: Եւ գերծցէ զգլուխ իւր յաւուր յորում սրբիցի եւ յաւուրն եւթներորդի գերծցի: 10 Եւ յաւուրն եւթներորդի ածցէ երկուս տատարակս, կամ երկուս ձագս աղաւնեաց առ քահանայն ի դուռն խորանին վկայութեան: 11 Եւ արասցէ քահանայն զմինն վասն մեղաց, եւ զմինն յողջակէ՞. եւ քաւեցէ վասն նորա քահանայն ընդ մեղացն զոր մեղաւ յոգի. եւ սրբեսցէ զգլուխ իւր յաւուր յայնմիկ. 12 զի յայնմ աւուր սրբեաց Տեառն զաւուրս ուխտին իւրոյ: Եւ ածցէ զառն մի տարեւոր վասն յանցանացն. եւ աւուրքն առաջինք անհամարք լինիցին. զի պղծեցաւ զլուխ ուխտի նորա: 13 Եւ այս արեւն ուխտաւորին, յաւուր յորում կատարիցէ զաւուրս ուխտին իւրոյ. եւ ածցէ ի դուռն խորանին վկայութեան. 14 Եւ մատուցէ զպատարագն իւր Տեառն, զառն մի տարեւոր անարատ յողջակէ՞. եւ արուոջ մի տարեւոր անարատ ի փրկութիւն. 15 Եւ խան մի բաղարջոց նաշոյ. եւ պանս զանգեալ եղով եւ քաքարս բաղարջս աւծեալ իւղով, եւ գոհ նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց: 16 Եւ մատուցէ քահանայն առաջի Տեառն, եւ արասցէ զվասն մեղացն նորա. եւ զողջակէ՞ն նորա, 17 Եւ զխոյն արասցէ զոհ փրկութեան Տեառն ի վերայ խանին բաղարջաց: Եւ արասցէ քահանայն զգոհ նորա, եւ զնուէրս նորա: 18 Եւ գերծցէ ուխտաւորն առ դրան խորանին վկայութեան զգլուխ ուխտին իւրոյ. եւ դիցէ զմագն ի հուրն որ իցէ ի վերայ գոհին փրկութեան: 19 Եւ առցէ քահանայն գերին եփեալ ի խոյէ անտի. եւ պան մի բաղարջ ի խանէ անդի, եւ քաքար մի բաղարջ, եւ դիցէ քահանայն ի վերայ ձեռաց ուխտաւորին, յետ գերծելոյ նորա զգլուխս իւր: 20 Եւ մատուցէ զայն քահանայն առաջի Տեառն ընձա, եւ եղիցի սուրբ: քահանային ի վերայ երբժոյ նուիրին, եւ ի վերայ երբժոյն հասի: Եւ ապա արբցէ ուխտաւորն զինի: 21 Այս արեւն իցէ ուխտաւորին որ ուխտիցէ որ Տեառն, զպատարագ իւր վասն ուխտից. թող զայն որ ինչ գտանիցէ ձեռն իւր. ըստ կարի ուխտին իւրոյ՝ զոր ուխտիցէ ըստ արիինի սրբութեանն Տեառն:

Ժ 22 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 23 Խաւսեաց ընդ Ահարովնի եւ ընդ որդիս նորա եւ ասասցես: Այսպէս արիւնեցիք զորդիսն Բարայէղի. եւ ասասցիք նոցա. 27 Եւ դիցեն զանուն իմ ի վերայ

որդուցն Իսրայէլի, եւ ես Տէր արհնեցից գնոսա: 24 Աւրինեցէ զքեզ Տէր՝ եւ պահեցէ զքեզ 25 երեսնուցէ զերեսս իւր ի քեզ Տէր, եւ ողորմեցի քեզ Տէր. 26 ամբարձցէ Տէր զերեսս իւր ի քեզ, եւ տացէ քեզ զխաղաղութիւն:

ԹԻԻՔ
ԳԼՈՒԽ Է

ԺԱ 1 Եւ եղեւ յաւուրն յորում կատարեաց Մովսէս առ ի կանգնելոյ զխորանն. եւ էաւ զնա եւ զամենայն սպաս նորա. եւ զգոհանոցն, եւ զամենայն սպաս նորա. եւ էաւ զնոսա եւ սրբեաց զնոսա: 2 Եւ մատուցին իշխանքն Իսրայէլի՝ երկոտասան իշխանք տանց նահապետաց նոցա: նոքա էին իշխանք ցեղիցն եւ նոքա կացին ի վերայ ոստիկանութեանն: 3 Եւ մատուցին զընծայս իւրեանց առաջի Տեառն: վեց սայլս զարդարեալս, եւ եզինս, եւ եզինս երկոտասանս. սայլ մի յերկուց իշխանաց, եւ զուարակ յիրաքանչիւր ումեքէ. եւ ածին առաջի խորանին: 4 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 5 Առ զայդ ի դոցանէ, եւ եղիցին ի գործ սպասաւորութեան խորանին վկայութեան. եւ տացես զայդ ցՂեւտացիսն, իւրաքանչիւր ըստ իւրում սպասաւորութեան: 6 Եւ առեալ Մովսէսի զսայլսն եւ զեզինս ետ ցՂեւտացիսն: 7 Սայլս երկուս եւ եզինս չորս՝ ցորդիսն Գեղսովնի ըստ սպասաւորութեան իւրեանց: 8 Եւ սայլս չորս եւ եզինս ուր՝ ետ ցորդիսն Մերարեայ ըստ սպասաւորութեան իւրեանց, ի ձեռն Իթամարայ որդւոյ Ահարովնի քահանայի: 9 Եւ ցորդիսն Կահաթու ոչինչ ետ. զի զսպասաւորութիւն սրբութեանցն ունէին, եւ յուսս իւրեանց բառնային: 10 Եւ մատուցին իշխանքն ի նաւակատիք սեղանոյն, յաւուր յորում էաւ զնա. եւ բերին իշխանքն զընծայս իւրեանց առաջի սեղանոյն: 11 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Մի իշխան, մի մի ար մատուցեն զընծայս իւրեանց ի նաւակատիս սեղանոյն:

ա 12 Եւ մատուցանէր զընծայս իւր յաւուրն առաջնում Նաասովն որդի Ամինադաբայ՝ իշխան ցեղին Յուլայ, 13 եւ մատուց զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի՝ ի հարիւր եւ յերեսուն կշորոդէ. տաշտ մի արծաթի՝ յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւղոյ ի զոհ: 14 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով: 15 զուարակ մի յանդոյ, խոյ մի եւ գառն տարետոր յողջակէզ, 16 նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց: 17 եւ ի զոհ փրկութեան երինջս երկուս, խոյս հինգ, արւուջս տարետորս հինգ: Այս ընծայ Նաասովնի որդւոյ Ամինադաբայ:

բ 18 Եւ յաւուրն երկրորդի մատուց Նաթանայէլ որդի Մովգորայ՝ 19 զընծայս իւր՝ իշխան ցեղին Իսաքարա. Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորոդէ. տաշտ մի արծաթի՝ յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւղոյ ի զոհ: 20 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով: 21 զուարակ մի յանդոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետոր յողջակէզ. 22 նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց: 23 եւ ի զոհ փրկութեան երինջս երկուս, խոյս հինգ, արւուջս տարետորս հինգ: Այս ընծա Նաթանիէլի որդւոյ Մովգորայ:

գ 24 Եւ յաւուրն երրորդի, իշխան որդուցն Զաբաւղովնի, Եղիաբ որդի Քեղդովնի, 25 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի հարիւր եւ յերեսուն կշորոդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւղոյ ի զոհ: 26 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով: 27 զուարակ մի յանդոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետոր յողջակէզ, 28 նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. 29 եւ զոհ փրկութեան երինջս երկուս, խոյս հինգ, արւուջս տարետորս հինգ: Այս ընծա Եղիաբու որդւոյ Քեղդովնի:

դ 30 Եւ յաւուրն չորրորդի իշխան որդուցն Ռովբենի՝ Եղիսուր որդի Սեղիուրայ, 31 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորոդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւղոյ ի զոհ: 32 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով: 33 զուարակ մի յանդոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետոր յողջակէզ, 34 նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. 35 եւ ի զոհ փրկութեան երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխազս հինգ, արւուջս տարետորս հինգ: Այս ընծա Եղիսուրայ որդւոյ Սեղիուրայ:

ե 36 Եւ յաւուրն հինգերորդի՝ իշխան որդուցն Շմաւովնի, Սաղամիէլ՝ որդի Սուրիսադայի, 37 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորոդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշով զանգեալ ընդ իւղոյ: 38 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով, 39 զուարակ մի յանդոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետոր յողջակէզ. 40 նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. 41 եւ ի զոհ

փրկութեան երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգս, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծա Սաղամիէլի որդւոյ Սուրիսադայի:

զ 42 Եւ յաւուրն վեցերորդի՝ իշխան որդւոցն Գադայ, Եղիսափան որդի Ռագուելի 43 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ: 44 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 45 զուարակ մի յանդուոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ. 46 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 47 եւ ի զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծա Եղիսափանայ որդւոյ Ռագուելի:

է 48 Եւ յաւուրն եւթներորդի իշխան որդւոցն Եփրեմի, Եղիսամա որդի Սեմիուդայ, 49 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ ի զոհ: 50 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 51 զուարակ մի յանդուոյ, խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ, 52 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 53 եւ ի զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծա՝ Եղիսամայ որդւոյ Սեմիուդայ:

ը 54 Եւ յաւուրն ութերորդի՝ իշխան որդւոցն Մանասէի, Գամադիէլ որդի Փառասուրա 55 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ ի զոհ: 56 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 57 զուարակ մի յանդուոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ, 58 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 59 եւ ի զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծա Գամադիէլի որդւոյ Փառասուրա:

թ 60 Եւ յաւուրն իններորդի իշխան որդւոցն Բենիամենի. Աբիդան որդի Գեդսովնի, 61 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ ի զոհ: 62 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 63 զուարակ մի յանդուոյ, խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ, 64 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 65 եւ ի զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծա Աբիդանայ որդւոյ Գեդսովնի:

ժ 66 Եւ յաւուրն տասներորդի իշխան որդւոցն Դանայ՝ Աքիզէր որդի Միսադաի, 67 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ ի զոհ: 68 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 69 զուարակ մի յանդուոյ, եւ խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ, 70 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 71 եւ ի զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծայ Աքիզէրայ՝ որդւոյ Ամիսադայի:

ժա 72 Եւ յաւուրն մետասաներորդի իշխան որդւոցն Ասերայ՝ Փագիէլ որդի Եքրանայ, 73 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ ի զոհ: 74 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 75 զուարակ մի յանդուոյ, խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ, 76 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 77 եւ զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծայ Փագիէլի որդւոյ Եքրանայ:

ժբ 78 Եւ յաւուրն երկուտասաներորդի՝ իշխան որդւոցն Նեփթաղեմի՝ Աքիրան որդի Ենտանա, 79 զընծայս իւր: Կոնք մի արծաթի ի հարիւր եւ յերեսուն կշորդէ. տաշտ մի արծաթի յեթանասուն սկեղէ ըստ սրբութեան սկեղն. երկոքին լի նաշիով զանգեալ ընդ իւրոյ ի զոհ: 80 Տուփ մի ի տասն դահեկանէ լի խնկով. 81 զուարակ մի յանդուոյ, խոյ մի, գառն մի տարետր յողջակէզ, 82 նոխագ մի յայծեաց վասն մեղաց. 83 եւ ի զոհ փրկութեանն երինջս երկուս, խոյս հինգ, նոխագս հինգ, արւոջս տարետրս հինգ: Այս ընծայ Աքիրանայ որդւոյ Ենտանա: 84 Այս արեւն նաւակատեաց սեղանւոյն յաւուր յորում աւծ գնա, յիշխանաց որդւոցն Իսրայէլի: Կոնքք արծաթիք երկուտասան. տաշտք արծաթիք երկուտասան. տուփք երկուտասան, 85 ի հարիւր եւ յերեսուն սկեղէ կոնք մի. յեթանասուն սկեղէ տաշտ մի: Ամենայն արծաթ սպասուցն՝ երկու հազարք եւ չորեքհարիւր սկեղ ըստ սրբութեան սկեղն: 86 Տուփք ոսկիք երկուտասան լի խնկովք: ամենայն ոսկի տփոցն՝ հարիւր եւ քսան դահեկան: 87 Եւ ամենայն արջառ յողջակէզ. զուարակք երկուտասան. գառիք անարատք տարետրք երկուտասան. եւ զոհք նոցա եւ նուէրք նոցին. եւ նոխագք

յայծեաց վասն մեղաց երկոտասան. 88 եւ ամենայն արջառք ողջակիզին ի զոհ. երինջք քսան եւ չորք, եւ խոյք վաթսուն, նոխազք վաթսուն, արւոջք տարեւոր անարատք վաթսուն: Այս են նաւակատիք սեղանւոյն յետ կատարելոյ զձեռս նորա, 89 ի մտանել Մովսէսի ի խորանն վկայութեան խաւսել ընդ նմա: եւ լուան զբարբառ Տեառն ի խաւսել ընդ նմա ի վերուստ ի քաւութենէ անտի՝ ի միջոյ երկուցն քրովբէից որ էին ի վերայ տապանակին վկայութեան, ի միջոյ երկուց քրովբէիցն, եւ խաւսեցաւ ընդ նմա:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Ը

ԺԲ 1 Եւ խաւսեցաւ տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ 2 Խաւսեաց ընդ Ահարովնի եւ ասացեսցնա: Յորժամ դնիցես զճրագունսն ի միոջէ կողմանէ երեսաց աշտանակին, լուցանիցին եւթանեքին ճրագարանքն: 3 Եւ արար այնպէս Ահարովն: ի միոջէ կողմանէ հանդէպ աշտանակին ելոյց զճրագարանս նորա. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի: 4 Եւ այս էր կազմած աշտանակին: ձոյլ ոսկի բուն նորա. եւ շուշանք նորա ձոյլ համակ ոսկի, ըստ արիւնակին որպէս եցոյց Տէր Մովսէսի՝ զաշտանակն այնպէս արար:

ԺԳ 5 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 6 Առ դու զՂեւտացիսն ի միջոյ որդւոցն Բարայէլի եւ սրբեսցես զնոսա. 7 եւ այսպէս արասցես նոցա զսրբութիւն իւրեանց: Յանեսցես զնոքաւք ջուր սրբութեան. եւ ածցի ածեալ ի վերայ ամենայն մարմնոյ նոցա, եւ լուսացեն զձորձս իւրեանց, եւ սուրբք եղիցին: 8 Եւ առցեն զուարակ մի յանդու, եւ ըստ նմին զոհ նաշիի զանգեալ իւղով: եւ առցես որթ տարեւոր յանդու վասն մեղաց. 9 եւ տարցիս զՂեւտացիսն առաջի խորանին վկայութեան, եւ ժողովեսցես զամենայն ժողովուրդ որդւոցն Բարայէլի. 10 եւ մատուցես զՂեւտացիսն առաջի Տեառն. եւ դիցեն որդիքն Բարայէլի զձեռս իւրեանց ի վերայ Ղեւտացւոցն: 11 Եւ զատցէ Ահարովն զՂեւտացիսն ի հատուցումն առաջի Տեառն յորդւոցն Բարայէլի. եւ եղիցին գործել զգործ խորանին Տեառն: 12 Եւ եղեւտացիքն դիցեն զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ զուարակացն. եւ արասցես զմին վասն մեղաց, եւ զմին յողջակեզ Տեառն քաւել վասն նոցա: 13 Եւ կացուցես զՂեւտացիսն առաջի Տեառն, եւ առաջի Ահարովնի, եւ առաջի որդւոց նորա. եւ տացես զնոսա հատուցումն առաջի Տեառն: 14 եւ զատուցես զՂեւտացիսն ի միջոյ որդւոցն Բարայէլի, եւ եղիցին ինձ: 15 Եւ ապա մտցեն Ղեւտացիքն գործել զգործ խորանին վկայութեան. եւ սրբեսցես զնոսա, եւ տացես զնոսա հատուցումն առաջի Տեառն. 16 զի ի հատուցումն հատուցեալ են նոքա ինձ ի միջոյ որդւոցն Բարայէլի. փոխանակ ամենայն անդրանկաց որ բանան զամենայն արգանդ յորդւոցն Բարայէլի. առի զնոսա ինձ: 17 Զի իմենայն անդրանիկ որդւոցն Բարայէլի, ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. յաւուր յորում հարի զամենայն անդրանիկ յերկրին Եգիպտացւոց, եւ սրբեցի զնոսա ինձ, 18 եւ առի զՂեւտացիսն փոխանակ ամենայն անդրանկաց որդւոցն Բարայէլի: 19 Եւ ետու զՂեւտացիսն հատուցումն տուեալս՝ Ահարովնի եւ որդւոց նորա ի միջոյ որդւոցն Բարայէլի, գործել զգործ որդւոցն Բարայէլի ի խորանին վկայութեան. եւ քաւել վասն որդւոցն Բարայէլի մերձանալով ի սրբութիւնսն: 20 Եւ արարին Մովսէս եւ Ահարովն, եւ ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Բարայէլի Ղեւտացւոցն՝ որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի վասն Ղեւտացւոցն, նոյնպէս արարին նոցա որդիքն Բարայէլի: 21 Եւ սրբեցան Ղեւտացիքն, եւ լուացին զհանդերձս, եւ ետուն զանձինս Ահարովնի ի հատուցումն առաջի Տեառն. եւ քաւեաց վասն նոցա Ահարովն սրբել զնոսա: 22 Եւ ապա մտին Ղեւտացիքն պաշտել զպաշտան խորանին վկայութեան, առաջի Ահարովնի եւ առաջի որդւոց նորա. որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի վասն Ղեւտացւոցն. նոյնպէս եւ արարին նոցա: 23 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 24 Այս ինչ է որ վասն Ղեւտացւոցն իցէ: ի քսան եւ ի հինգ ամենից եւ ի վեր, մտցեն գործել ի խորանին վկայութեան. 25 եւ ի յանամենից ի բաց կացցեն ի պաշտամանէն՝ եւ ոչ եւս գործիցեն 26 եւ պաշտեսցէ եղբայր նորա ի խորանին վկայութեան: պահել զպահպանութիւնսն, բայց գործ ինչ՝ մի գործեսցէ: այնպէս արասցես Ղեւտացւոցն ի պահպանութիւնս իւրեանց:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Թ

ԺԴ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի յանապատին Սինայի, յամին երկրորդի ելանելոյ նոցա յԵգիպտոսէ յամսեանն առաջնում՝ եւ ասէ. 2 Ասա եւ արասցեն որդիքն Իսրայէլի զգատիկն ի ժամանակի իւրում. 3 ի չորեքտասաներորդում աւուր ամսոյն առաջնոյ, ընդ երեկս արասցեն զայն. ըստ ժամանակս. ըստ արինի իւրում, ըստ պայմանի իւրում առնիցեն զնա: 4 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ որդիսն Իսրայէլի առնել զգատիկն, 5 ի սկսանել չորեքտասաներորդի աւուր ամսոյն յանապատին Սինայի, որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի՝ այնպէս արարին որդիքն Իսրայէլի: 6 Եւ եկին արք՝ որ ոչ էին սուրբ ոգւով մարդոյ. եւ ոչ կարէին առնել զատիկն յաւուրն յայնմիկ: 7 Եւ մատեան առաջի Մովսէսի եւ Ահարովնի յաւուր յայնմիկ, եւ ասեն ցնոսա արքն այնոքիկ. Մեք անսուրբք ենք յոգւոյ մարդոյ. արդ՝ մի յետնեցուք ի մատուցանելոյ զպատարագ Տեառն ի ժամանակի իւրում ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: 8 Ասէ ցնոսա Մովսէս. Կացեք այդր, եւ լուայց՝ թէ զի՞նչ հրաման տայցէ Տէր վասն ձեր: 9 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 10 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացես. Մարդ որ մարդ՝ որ լինիցի անսուրբ յոգի մարդոյ. եւ կամ թէ ի հեռի ճանապարհի իցէ ի ձէնջ յազգս ձեր. արասցէ զգատիկ Տեառն 11 յամսեանն երկրորդի. ի չորեքտասաներորդում աւուր ընդ երեկս արասցեն զնա բաղարջով եւ եղեգով կերիցեն զնա: 12 Եւ մի թողուցուն ինչ ի նմանէ յայգ. եւ ոսկր մի բեկանիցեն ի նմանէ. ըստ արինակի զատիկն արասցեն զնա: 13 Եւ մարդ որ՝ որ սուրբ իցէ, եւ ի հեռաւոր ճանապարհի ոչ իցէ, եւ հեղգացի առնել զգատիկն, սատակեացի անձն այն ի ժողովրդէն իւրմէ: զի զպատարագն Տեառն ոչ մատոյց ի ժամանակի իւրում. զմեղս իւր ընգալցի մարդն այն: 14 Եւ թէ յարիցէ եկ որ ի ձեզ յերկրին ձերում, եւ առնիցէ զգատիկն Տեառն, ըստ արինակի զատիկն՝ եւ ըստ պայմանի իւրում արասցէ զնա: Արեն՝ մի եւ նոյն կացցէ ձեզ եկին եւ բնակի երկրին:

ԺԵ 15 Եւ յաւուրն յորում կանկնեցաւ խորանն, ծածկեաց ամպն զխորանն եւ զտունն վկայութեան. եւ ընդ երեկս լինէր ի խորանին իբրեւ զտեսիլ հրոյ մինչեւ ցառաւաւտ: 16 Այնպէս լինէր հանապազ. ամպ ծածկէր զնա ի տուէ, եւ տեսիլ հրոյ ի զիշերի: 17 Եւ յորժամ վերանայր ամպն ի խորանէն, ապա չուէին որդիքն Իսրայէլի. ի տեղւոջ յորում զտեղի առնոյր ամպն՝ անդ բանակէին որդիքն Իսրայէլի: 18 Հրամանաւ Տեառն բանակէին որդիքն Իսրայէլի, եւ հրամանաւ Տեառն չուէին: 19 Յամենայն յաւուրս յորս հովանի ունիցի ամպն ի վերայ խորանին, բանակեցին որդիքն Իսրայէլի. եւ յորժամ ձգիցի ամպն ի վերայ խորանին աւուրս բազումս, պահեցեն որդիքն Իսրայէլի զպահպանութիւնս Տեառն՝ եւ մի չուեցեն: 20 Եւ եղիցի յորժամ հովանի ունիցի ամպն աւուրս թուով ի վերայ խորանին. ըստ բանի Տեառն բանակեցին, եւ ըստ բանի Տեառն չուեցեն: 21 Եւ եղիցի յորժամ լինիցի ամպն յերեկորեայ մինչեւ ցառաւաւտ, եւ թէ վերանայցէ ամպն ընդ առաւաւտսն. չուեցեն ցերեկ կամ զցայգ: Եւ եթէ ոչ վերասցի ամպն՝ չուեցեն: 22 Եւ թէ ամսաւրեայ ժամանակ յաճախեցէ ամպն, եւ հովանի լինիցի ի վերայ նորա, բանակեցեն որդիքն Իսրայէլի՝ եւ մի չուեցեն: 23 զի ըստ հրամանի Տեառն չուեցեն, եւ զպահպանութիւն Տեառն պահեցեն հրամանաւ Տեառն ի ձեռն Մովսէսի:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Ժ

ԺԶ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 2 Արա դու քեզ երկուս փողս կռածոյս, արծաթիս արասցես զնոսա. եւ եղիցին քեզ ազդ առնելոյ ժողովրդեանդ, եւ չուելոյ բանակացն: 3 Եւ հարկանիցեն փող նոքաւք, եւ ժողովեցին նոքաւք ամենայն ժողովուրդն ի դուռն խորանին վկայութեան: 4 Եթէ ի միումն հարկանիցեն փող՝ եկեացն առ քեզ զաւրավարքն իշխանքն Իսրայէլի: 5 Եւ հարջիք փող ազդեցութեան, եւ չուեցեն բանակքն բանակեալք ընդ արեւելս: 6 Եւ հարկանիցէք զերկրորդ փողն ազդեցութեան, չուեցեն բանակքն բանակեալք ընդ հարաւ: Եւ հարկանիցէք զերրորդ փողն ազդեցութեան, եւ չուեցեն բանակքն բանակեալք ընդ ծովակողմն: Եւ հարկանիցէք զչորրորդ փողն ազդեցութեան, եւ չուեցեն բանակքն բանակեալք ընդ հիւսիսի: ազդեցութեան փող հարկանիցեն ի չուել իւրեանց: 7 Եւ յորժամ ժողովիցէք զժողովուրդն հարկանիցէք փող՝ եւ ոչ ազդեցութեան: 8 Եւ որդիքն Ահարովնի քահանայք հարցեն փող, եւ եղիցի ձեզ արեն յաւիտենական յազգս ձեր: 9 Եւ եթէ ելանիցէք ի պատարագմ յերկրին ձերում, ընդդիմակացսն որ կայցեն ձեզ հակառակ, ազդեսոյք փողովք եւ յիշատակեսոյք առաջի Տեառն. եւ ապրիցիք ի թշնամեացն ձերոց: 10 Եւ յաւուրս ուրախութեան ձերոյ, եւ յամսազլուխս ձեր հարկանիցէք

փող. Ի վերայ ողջակիզացն, եւ ի վերայ զոհիցն փրկութեանցն ձերոց. եւ եղիցի ձեզ յիշատակ առաջի Աստուծոյ ձերոյ. եւ եմ Տէր Աստուած ձեր:

ԺԷ 11 Եւ եղեւ յամին յերկրորդի յամսեանն երկրորդում՝ որ ար քսան էր ամսոյն՝ վերացաւ ամպն ի խորանէն վկայութեան: 12 Եւ չուեցին որդիքն Իսրայէլի հանդերձ աղխին իւրեանց յանապատէն Սինաէ: Եւ եկաց ամպն յանապատին Փառանա: 13 Եւ չուեցին նախ ըստ բանի Տեառն ի ձեռն Մովսէսի: 14 Եւ չուեցին գունդք բանակի որդւոցն Յուդայ յառաջագոյն զարուոն իւրեանց. եւ ի վերայ զարուոց նոցա Նայասովն որդի Ամինադաբայ: 15 Եւ ի վերա որդւոցն Իսաքարայ՝ Նաթանաէլ որդի Սոգովրա: 16 Եւ ի վերայ զարուոց ցեղի որդւոցն Զաքարիովնի՝ Եղիաբ որդի Քեղդովնի: 17 Եւ իջուցանէին զխորանն, եւ չուէին: որդիքն Գեդսովնի եւ որդիքն Մերարեայ բառնային զխորանն: 18 Եւ չուեցին գունդք բանակի որդւոցն Ռովբենի հանդերձ զարուոն իւրեանց. եւ ի վերայ զարուոց նոցա Եղիսուր որդի Սեղիուրայ: 19 Եւ ի վերայ զարուոց ցեղիցն Շմաւովնի՝ Սաղամիէլ որդի Սուրիսադայի: 20 Եւ ի վերայ զարուոց ցեղի որդւոցն Գադայ Եղիսափան որդի Ռագուէլի: 21 Եւ չուեցեն որդիքն Կահաթու բարձեալ զսրբութիւնսն. եւ կանկնեցեն զխորանն մինչեւ այլքն հասանիցեն: 22 Եւ չուեցեն գունդք բանակին Եփրեմի հանդերձ զարուոն իւրեանց. եւ ի վերայ զարուոց նոցա Եղիսամա որդի Սեմիուդա: 23 Եւ ի վերայ զարուոց ցեղի որդւոցն Մանասէի Գամադիէլ որդի Փառասուրա: 24 Եւ ի վերայ զարուոց ցեղի որդւոցն Բենիամենի Աբիդան որդի Գետսովնի: 25 Եւ չուեցեն գունդք բանակի որդւոցն Դանայ յետոյ քան զամենայն բանակսն հանդերձ զարուոն իւրեանց. եւ ի վերայ զարուոն նոցա Աքիեզեր որդի Ամիսադայի: 26 Եւ ի վերա զարուոց ցեղի որդւոցն Սաւերայ Փագէէլ որդի Աքրանայ: 27 Եւ ի վերայ զարուոց ցեղի որդւոցն Նեփթաղեմի Աքիբան որդի Ենանայ: 28 Այս են զարք որդւոցն Իսրայէլի. եւ չուեցին հանդերձ զարուոն իւրեանց:

ԺԸ 29 Եւ ասէ Մովսէս ցնովբար որդի Ռագուէլի Մադիանացի ցաներն Մովսէսի. Ահա մեք չուեմք ի տեղին զոր ասաց Տէր տաց զնա ձեզ, եկ ընդ մեզ. եւ բարի արասցուք քեզ. զի Տէր խոստացաւ բարութիւնս Իսրայէլի: 30 Եւ նայ ասէ. Ոչ երթայց անդր, այլ յերկրին իմ եւ յազգ իմ գնացից: 31 Եւ ասէ ցնա. Մի թողուր զմեզ. քանզի էիր ընդ մեզ յանապատին. եւ եղիցիս ընդ մեզ ծեր: 32 Եւ եղիցի թէ երթայցես ընդ մեզ, եւ լինիցին բարութիւնքն զոր ինչ արացէ մեզ Տէր բարի, արասցուք քեզ:

ԺԹ 33 Եւ չուեցին ի լեռնէ անտի Տեառն երեքարեայ ճանապարհ. եւ տապանակ ուխտին Տեառն յառաջագոյն քան զնոսա երթայր երեքարեայ ճանապարհաւ, դիտել նոցա հանգիստ: 35 Եւ եղեւ ի չուել տապանակին՝ ասէ Մովսէս. Արի Տէր՝ եւ ցրուեցին թշնամիք քո, փախիցեն ամենայն ատելիք քո: 36 Եւ ի դադարելն ասէ. Դարձիր Տէր ի հազարաւորս եւ ի բերաւորս Իսրայէլի: 34 Եւ ամպ հովանի ունէր նոցա ի տուէ եւ ի չուել նոցա ի բանակէ անտի:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

Ի 1 Եւ ժողովուրդն տրտնջէր չարաչար առաջի Տեառն. եւ լուաւ Տէր եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ: Եւ բորբոքեցաւ ի նոսա հուր ի Տեառնէ. եւ եկեր զմասն ինչ բանակին: 2 Եւ աղաղակեաց ժողովուրդն առ Մովսէս, եւ յաղաթս եկաց Մովսէս առ Տէր. եւ դադարեաց հուրն: 3 Եւ կոչեցաւ անուն տեղւոյն այնորիկ Հրայրեացք: զի բորբոքեցաւ ի նոսա հուր Տեառն:

ԻԱ 4 Եւ խառնիճաղանճն որ էր ի նոսա ցանկացան ցանկութիւն. եւ նստեալ լային որդիքն Իսրայէլի՝ եւ ասէին. Ո՞ տացէ մեզ միս ուտելոյ. 5 զի յիշեցաք զձուկնն զոր ուտեաք յԵգիպտոս ձրի, եւ զսեղիսն, եւ զմեղրապոպն, եւ զպրասն, եւ զսոխն եւ զխստորն: 6 Եւ արդ՝ աւասիկ նքողեալ են անձինք մեր. եւ ոչ այլ ուրեք՝ բայց միայն ի մանանայդ են աչք մեր: 7 Եւ մանանայն էր իբրեւ զսեբն գնձոյ սպիտակ. եւ տեսիլ նորա իբրեւ զտեսիլ սառնի. 8 եւ շրջէր ժողովուրդն եւ քաղէին, եւ աղային յերկանի, եւ լեսուին յանգանի, եւ եփէին ի պուտան, եւ առնէին նկանս. եւ էր քաղցրութիւն նորա իբրեւ զխորիսխ իւղու եւ մեղու: 9 Եւ յորժամ իջանէր ցաւ ի բանակն զցայգ, իջանէր եւ մանանայն ի վերայ նորա: 10 Եւ լուաւ Մովսէս զձայն լալոյ նոցա ըստ գնդից իւրեանց, զհրաքանչիւր առ դրան խորանին իւրոյ: Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր յոյժ: Եւ առաջի Մովսէսի չար թուեցաւ: 11 Եւ ասէ Մովսէս ցՏէր. Ընդէ՞ր՝ չարչարեցեր զձառայս քո, եւ հի՞ մ ոչ գտի շնորհս առաջի քո, արկանել զինեւ զբարկութիւն ժողովրդեանս այսորիկ. 12 միթէ՞ ե՞ս յղեցաւ զամենայն ժողովուրդս զայս, կամ թէ՞ ե՞ս ծնայ զնոսա. զի ասես ցիս՝ թէ առ զդա ի գոգ քո, որպէս առնուցու

դայեակ զանդընդիաց, տանել յերկիրն զոր երդուար հարցն նոցա: 13 Եւ արդ՝ ուստի՞ իցէ ինձ միս՝ տալ ամենայն ժողովրդեանս այսորիկ. զի լան զինեւ եւ ասեն. Տուր մեզ միս զի կերիցուք: 14 Ոչ կարեմ եւ միայն կրել զժողովուրդս զայս. զի ծանրագոյն քան զիս է բանդ: 15 Եթէ այդպէս առնիցես՝ սպան իսկ զիս եթէ հաճոյ իցէ քեզ. եթէ գտի շնորհս եւ ողորմութիւն առ ի քէն, զի մի տեսից զչարչարանս իմ: 16 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ժողովեա ինձ եւթանասուն այր ի ծերոցն Իսրայէլի. զոր դու գիտես թէ նոքա իցեն ծերագոյնք ժողովրդեանն, եւ դպիրք նոցա. եւ հանցես զնոսա ի խորանն վկայութեան, եւ կացցեն անդ ընդ քեզ: 17 Եւ իջից անդր եւ խաւսեցայց ընդ քեզ, եւ առից ի հոգւոյդ որ ի քեզ է եւ արկից գնոքաւք. եւ բարձցեն ընդ քեզ զյանդգնութիւն ժողովրդեանդ այդորիկ. կրեսցես զդոսա դու միայն: 18 Եւ ցժողովուրդն ասասցես. Սրբեցարուք առ վաղիւն՝ եւ կերիջիք միս. զի լացէք առաջի Տեառն՝ եւ ասէիք. Ո՛ր ջամբեսցէ մեզ միս. զի լաւ էր մեզ յԵգիպտոս: Եւ տացէ ձեզ Տէր միս ուտելոյ, եւ կերիջիք միս: 19 ոչ մի արւ ուտիցէք, եւ ոչ զերկուս. եւ ոչ հինգ արւ, եւ ոչ զտասն, եւ ոչ զքսան արւ: 20 այլ զամսաւրեայ աւուրս ուտիցէք. մինչեւ ելանիցէ ընդ ըռննգունս ձեր. եւ եղիցի ձեզ ի դառնութիւն. զի հետեցէք Տեառն որ է ի միջի ձերում, եւ լացէք առաջի նորա, եւ ասէիք՝ Հնդէ՞ր էր մեզ ելանել յԵգիպտոս: 21 Եւ ասէ Մովսէս. Վեց հարիւր հազար հետեակաց է ժողովուրդն՝ յորոց միջի եմ եւ. եւ դու ասես մի՞ս տաց նոցա, եւ կերիցեն ամսաւրեայ ժամանակ: 22 միթէ արջառ եւ ոչխար սպանանիցի՝ եւ բաւական լինիցի նոցա: կամ թէ ամենայն ձուկն ժողովեցի՝ եւ բաւական լինիցի նոցա: 23 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Միթէ ձեռն Տեառն չիցէ՞ բաւական. այժմ զիտասցես թէ հասանիցէ ի վերայ քո բանս իմ՝ եթէ ոչ: 24 Եւ ելեալ Մովսէս խաւսեցաւ ընդ ժողովրդեանն զպատգամս Տեառն. եւ ժողովեաց եւթանասուն այր ի ծերոց ժողովրդեանն, եւ կացոյց զնոսա շուրջ զխորանան: 25 Եւ էջ Տէր ամպով. եւ խաւսեցաւ ընդ Մովսէսի. Եւ առ ի հոգւոյն որ ի նմա, եւ արկ զեւթանասուն ծերովքն: Եւ իբրեւ հանգեալ ի վերայ նոցա հոգին, եւ մարգարեացան ի բանակին, եւ այլ ոչ եւս յաւելին: 26 մնացին երկու արք ի բանակին. անուն միոյն Եղիշադ, եւ անուն երկրորդին Մովդադ, եւ հանգեալ ի վերայ նոցա հոգին. եւ նոքա էին ի գրելոց անդի՝ եւ ոչ եկին ի խորանն, 27 եւ մարգարեացան ի բանակին: Եւ ընթացեալ պատանի մի՝ պատմեաց Մովսէսի՝ եւ ասէ ցնա. Եղդադ եւ Մովդադ մարգարեանան ի բանակին: 28 Պատասխանի տուեալ Յեսուա որդւոյ Նաւեայ պաշտանէի Մովսէսի ընդրելոյ. Տէր Մովսէս, արգել զնոսա: 29 Եւ ասէ ցնա Մովսէս. Մի արկանէր դու ինձ նախանձուկս, ով տայր զամենայն ժողովուրդդ Տեառն մարգարէս. յորժամ տա Տէր զոգին իւր ի վերայ նոցա: 30 Եւ գնաց Մովսէս ի բանակն, ինքն եւ ծերքն Իսրայէլի: 31 Եւ ել հողմ ի Տեառնէ եւ խաղացոյց յայս կոյս զլորամարգին ի ծովէ անտի. եւ անկաւ զբանական, աւուր գնաց աստի, եւ անդի աւուր գնացս շուրջ զբանական, իբրեւ յերկուս կանգունս յերկրէ: 32 Եւ յարուցեալ ժողովուրդն գտին ողջոյն, եւ զգիշերն ողջոյն. եւ գտին ողջոյն ի վաղիւ անդր, ժողովեցին զլորամարգին. որ սակաւ ժողովեաց՝ տասն քոռ. եւ սպանին եւ ապխտեցին իւրեանց ապուխտս ապուխտս շուրջ զբանական: 33 Մինչդեռ միսն յատամունս իւրեանց էր՝ յառաջ քան զպակասելն, եւ Տէր բարկացաւ ժողովրդեանն, եւ էհար Տէր զժողովուրդն հարուած մեծ յոյժ: 34 Եւ կոչեցաւ անուն տեղւոյն այնորիկ Գերեզմանք Յանկութեան. զի անդ թաղեցին զժողովուրդն ցանկացոյ: Եւ ի Գերեզմանացն Յանկութեան չուեցին ժողովուրդն յԱսերովթ: Եւ եկն ժողովուրդն յԱսերովթ:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

ԻԲ 1 Եւ բամբասեցին Մարիամ եւ Ահարովն զՄովսէս վասն կնոջն Եթովպացւոյ՝ զոր առ Մովսէս. զի կին Եթովպացի առ: 2 Եւ ասեն՝ միթէ ընդ Մովսէսի խաւսեցաւ միա՞յն Տէր. ոչ ապաքէն եւ ընդ մե՞զ խաւսեցաւ Տէր: Եւ լուաւ Տէր: 3 Եւ այրն Մովսէս հեզ էր յոյժ քան զամենայն մարդիկ՝ որ էին ի վերայ երկրի: 4 Եւ ասէ Տէր նոյնժամեայն՝ ցՄովսէս եւ ցԱհարովն եւ ցՄարիամ. Ելէք դուք երեքին ի խորանն վկայութեան: Եւ ելին երեքեան ի խորանն վկայութեան: 5 Եւ էջ Տէր սեամբ ամպոյ, եւ եկաց առ դրան խորանին վկայութեան. եւ կոչեցան Ահարովն եւ Մարիամ: Եւ ելին երկոքին: 6 Եւ ասէ ցնոսա Տէր. Լուարուք բանից իմոց. եթէ լինիցի ի ձէնջ մարգարէ Տեառն, տեսլեամբ երեւեցայց նմա, եւ երագու խաւսեցայց ընդ նմա: 7 Ոչ այնպէս որպէս ծառայն իմ Մովսէս՝ որ յամենայն տան իմում: 8 Բերան ի բերան խաւսեցայց ընդ նմա, երեսաւք եւ ոչ առակաւք. եւ զվառսն Տեառն ետես: Եւ ընդէ՞ր ոչ երկերուք բամբասել զծառայն իմ Մովսէս: 9 Եւ եղեւ քարկութիւն սրտմտութեան Տեառն ի վերայ նոցա՝ եւ գնացին: 10 Եւ ամպն վերացաւ ի խորանէ անդի: Եւ

ահա Մարիամ բորոտեալ էր իբրեւ զձին. եւ հայեցաւ Ահարովն ընդ Մարիամ, եւ ահա՝ բորոտեալ էր: 11 Եւ ասէ Ահարովն ցՄովս. Խնդրեմ ի քէն Տէր, մի ածեր ի վերայ մեր մեղս. զի անգիտացաք. քանզի մեղաք՝ 12 մի լինիցի հանգոյն մահու, իբրեւ եւ վիժած որ ելանիցէ յարգանդէ մաւր՝ եւ ուտիցէ զկէս մարմնոյ նորա: 13 Եւ աղաղակեաց Մովսէս առ Տէր՝ եւ ասէ. Խնդրեմ ի քէն Աստուած, բժշկեա զնա: 14 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Եթէ թքանելով հաւր իւրոյ թքեալ էր ընդ երեսս նորա՝ չամաչէ՞ր զեւթն աւր: Մեկնեսցի զեւթն աւր արտաքոյ բանակին՝ եւ ապա մտցէ: 15 Եւ զատուցաւ Մարիամ արտաքոյ բանակին զեւթն աւր: եւ ժողովուրդն ոչ չուեաց մինչեւ սրբեցաւ Մարիամ:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

1 Եւ ապա չուեաց ժողովուրդն յԱսերովթայ, եւ բանակեցան յանապատին Փարանու:

ԻԳ 2 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. 3 Առաքեա արս՝ եւ լրտեսեսցեն զերկիրն Քանանացոց զոր ես տաց որդւոցն Իսրայէլի ի կալուած. այր մի՝ ըստ ցեղի, ըստ տանց նահապետաց իւրեանց առաքեսցես զնոսա՝ զամենայն զլիաւորս ի նոցանէ: 4 Եւ առաքեաց զնոսա Մովսէս յանապատն Փարանու՝ ըստ բանի Տեառն. ամենեքեան արգ զլիաւորք էին նոքա յորդւոցն Իսրայէլի: Եւ այս են անուանք նոցա: 5 Յեղին Ռովբենի, Սաղամիէլ որդի Աքուրայ: 6 Յեղին Շմաուվնի, Սափատ որդի Սուրեայ: 7 Յեղին Յուզայ, Քաղէբ որդի Յեփունեա: 8 Յեղին Իսաքարայ, Գադամ որդի Յովսեփու: 9 Յեղին Եփրեմի, Ասէս որդի Նաւեայ: 10 Յեղին Բենիամէնի, Փաղտի որդի Ռափուայ: 11 Յեղին Զաբաւովնի, Յուդիէլ որդի Նուդա: 12 Յեղին Յովսեփայ՝ որդւոցն Մանասէի, Գադդէ որդի Սուսիա: 13 Յեղին Դանա, Սաթուր որդի Միքիաէլի: 14 Յեղին Ասերա, Ամիէլ որդի Գամ: 15 Յեղին Նեփթաղեմի, Աբի որդի Մակքեայ: 16 Յեղին Գադայ, Գուրիէլ որդի Աբիա: 17 Այս անուանք են արանցն՝ զոր առաքեաց Տէր լրտեսել զերկիրն Քանանացոց եւ անուանեաց Մովսէս զանուն Ասէսայ որդւոյ Նաւեայ Յեառու: 18 Եւ առաքեաց զնոսա յանապատն Փարանու լրտեսել զերկիրն Քանանացոց: Եւ ասէ ցնոսա. Ելէք ընդ անապատն, եւ ամբարձայք ի լեառն, 19 եւ տեսցիք զերկիրն զի նչ իցէ. եւ զժողովուրդն որ նստի ի նմա, թէ զաւրագոյն իցէ՝ եթէ անաւագ եթէ սակաւ իցեն՝ թէ բազումք: 20 Եւ զի նչ իցէ երկիրն յորում նոքա բնակեալ են, եթէ բարի իցէ՝ եթէ չար. եւ զի նչ իցեն քաղաքքն յորս նոքա բնակեալ են. պարսպովք իցեն՝ թէ անպարիսպք: 21 Եւ զի նչ իցէ երկիրն, պարարտ իցէ՝ եթէ տկար. եթէ իցէ՝ ի նմա ծառատունկ՝ եթէ ոչ: Եւ ժրասցիք առջիք ի պտոց երկրին: Եւ աւուրքն զարնանայոյ էին աւուրքն խայծածուաց խաղողոյ: 22 Եւ ելեալ լրտեսեցին զերկիրն յանապատին Սինաէ մինչեւ ցՐոփ, ի մուտս Եփրաթ: 23 Ելին ընդ անապատն՝ եւ եկին մինչեւ ցՔեբրովն: Եւ անդ Աքիման, եւ Սեսի, եւ Թաղամին, ազգք Ենակայ: Եւ Քեբրովն եւթն ամաւ յառաջ շինեալ էր քան զտանիս Եգիպտացոց: 24 Եւ եկին մինչեւ ցՁորն ողկուզոյ, եւ լրտեսեցին զնա. եւ հատին անտի ուռ որթոյ, եւ ողկոյզ մի խաղողոյ ի նմա, եւ բարձին զնա լծակովք՝ եւ ի նոանէ եւ ի թոյ: 25 Եւ անուանեաց զանուն տեղոյն՝ Ձոր Ողկուզոյ. վասն ողկուզին զոր հատին անտի որդիքն Իսրայէլի: 26 Եւ դարձան անդր որդիքն Իսրայէլի լրտեսել զերկիրն յետ աւուրց քառասնից. 27 Եւ հասեալ եկին առ Մովսէս եւ Ահարովն, եւ առ ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայէլի յանապատն Փարան ի Կաթէն. եւ ետուն նոցա զրոյց եւ ամենայն ժողովրդեանն: Եւ ցուցին զպտուղ երկրին, 28 Եւ պատմեցին նոցա, եւ ասեն ցնոսա. Չոգաք յերկիրն զոր առաքեցեր զմեզ, երկիր՝ որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր. եւ այս է պտուղ նորա: 29 Բայց ազգն սաստիկ էր որ բնակեալ էր ի նմա. եւ քաղաքք ամուրք եւ պարսպաւորք եւ մեծամեծք յոյժ: Եւ զազգն Ենակայ տեսաք անդ: 30 Եւ Ամաղէկ բնակեալ էր յերկրին ընդ հարաւակողմն. եւ Քետացին եւ Խեւացին եւ Յեբուսացին բնակեալ էին առ լեռամբն, եւ Քանանացին՝ առ ծովեզերքն եւ առ Յորդանանաւ: 31 Եւ լռեցոյց Քաղէբ զժողովուրդն Մովսէսի, եւ ասէ ցնա. Ոչ այդպէս է. այլ ելանելով ելցուք, եւ ժառանգեսցուք զնա. զի կարող եմք յաղթել նոցա: 32 Եւ արքն որ ընդ նմա երթեալ էին՝ ասէին. Ոչ ելցուք, քանզի ոչ կարեմք երթեալ ի վերայ ազգին, զի զաւրագոյն քան զմեզ է յոյժ: 33 Եւ զարիւրեցուցին երկրաւն զոր լրտեսեցին՝ զորդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասեն Ընդ երկիր ընդ որ մեք անցաք լրտեսել զնա, երկիր՝ մարդածախ է ի բնակչաց իւրոց. եւ զամենայն ազգքն զոր տեսաք ի նմա՝ արք յաղթահասակք են: 34 տեսաք անդ՝ սկայս, եւ էաք յաչս նոցա իբրեւ զմարախ:

ԹԻԻՔ

1 Եւ ձայն բարձին ժողովուրդն ամենայն, եւ ելաց ազգն զգիշերն զայն ողջոյն։ 2 Եւ տրտնջեաց ժողովուրդն զՄովսէսէ եւ զԱհարովնէ ամենայն որդւոյն Բարայէլի։ Եւ ասէն ցնոսա ամենայն ժողովուրդն։ Լաւ էր թէ մեռեալ էաք յերկրին Եգիպտացոց կամ թէ աստէն յանապատի աստ իսկ մեռանէաք։ 3 Եւ ընդէ՛ր Տէր տանի զմեզ յերկիրն յայն կլանել զմեզ պատերազմաւ եւ կանայք մեր եւ որդիք մեր լինիցին ի յափշտակութիւն եւ արդ՝ լաւ իցէ մեզ դառնալ յԵգիպտոս անդրէն։ 4 Եւ ասէ այր ցընկեր իւր։ Արասցուք զաւրավար, եւ դարձցուք յԵգիպտոս։ 5 Եւ անկան Մովսէս եւ Ահարովն ի վերայ երեսաց իւրեանց առաջի ամենայն ժողովուրդեանն որդւոցն Բարայէլի։ 6 *Բայց Եսու որդի Նաւեայ, եւ Քաղէր Յեփոնեայ ի լրտեսաց երկրին՝ պատառեցին զհանդերձս իւրեանց, 7 եւ խաւսեցան ընդ ամենայն ժողովրդեանն որդւոցն Բարայէլի՝ եւ ասէն։ Երկիր զոր մեք լրտեսեցաք՝ բարի է յոյժ։ 8 Եթէ հաճեսցի միայն ընդ մեզ Տէր, եւ տարցի յերկիրն յայն, եւ տացէ զնա մեզ։ Երկիր՝ որ բոլիւ զկաթն եւ զմեղր։ 9 Բայց ի տեսունէ միայն ապստամբք մի լինիք, եւ ի ժողովրդէնէ երկրին ոչ երկնչիջիք։ Քանզի ի կերակուր մեր են։ Զի մեկնեցաւ ի նոցանէ Տէր եւ ընդ մեզ է Տէր։ մի զանգիտէք ի նոցանէ։ 10 Եւ ասաց ամենայն ժողովուրդն քարկոծել զնոսա քարամբք։ Եւ փառքն Տեառն երեւեցան ամպով ի վերայ խորանին վկայութեան յանդիման ամենայն որդւոցն Բարայէլի։ 11 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս։ Մինչեւ ցերբ բարկացուցանեն զիս ժողովուրդդ։ Եւ մինչեւ ցերբ ոչ հաւատան ինձ ամենայն նշանաւք զոր արարի ի մեջ դոցա։ 12 Թոյլ տուր ինձ՝ զի հարից զդոսա մահուամբ, եւ կորուսից զդոսա։ Եւ զքեզ եւ զտուն հաւր քո արարից յազգ մեծ եւ ի բազում քան զայդ։ 13 Եւ ասէ Մովսէս ցՏէր։ Իսկ արդ՝ ասիցեն Եգիպտացիքն՝ եթէ հաներ զաւրութեամբ քով զժողովուրդս զայս ի նոցանէ։ 14 այլ եւ ամենայն բնակիչք երկրիս այսորիկ լսիցեն՝ թէ դու Տէր ի ժողովրդեանս յայսմիկ ես՝ որ դէմ յանդիման երեւիս դու Տէր։ Եւ ամպ քո կայ ի վերայ դոցա։ Եւ սեամբ ամպով երթաս դու առաջի դոցա ի տուէ, եւ սեամբ հրոյ ի գիշերի։ 15 Եւ սատակիցես զժողովուրդ քո զայս՝ իբրեւ զայր մի։ Եւ խաւսիցին ազգքն որ լուան զանուանէ քումմէ, եւ ասիցեն։ 16 Վասն զի ոչ կարէր տանել զժողովուրդն զայն՝ յերկիրն զոր երդուաւ նոցա, եւ արկ զնոսա տապաստ յանապատին։ 17 Եւ արդ՝ բարձրացի ձեռն քո Տէր, որպէս խաւսեցար եւ ասացեր։ 18 Թէ Տէր երկայնամիտ է եւ բազում ողորմ եւ ճշմարիտ, բառնայ զանաւրէնութիւնս եւ զանիրաւութիւնս եւ զմեղս, եւ սրբելով ոչ սրբէ զպարտաւորն։ հատուցանէ զմեղս հարանց որդւոց մինչեւ ցերիս եւ ցշորս ազգս։ 19 Եւ արդ՝ Տէր թող զմեղս ժողովրդեան քո, ըստ մեծի ողորմութեան քում։ որպէս ներեցեր դոցա յԵգիպտոս մինչեւ ցայժմ։ 20 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս։ Ներեցից դոցա ըստ բանի քում։ 21 Բայց կենդանի եմ ես, եւ կենդանի է անուն իմ։ Եւ լցցեն փառք Տեառն զամենայն երկիր։ 22 Զի ամենայն արք որ տեսին զփառսն իմ, եւ զնշանս զոր արարի ես յԵգիպտոս եւ յանապատի յայսմիկ, եւ փորձեցին զիս՝ այս տասն անգամ, եւ ոչ լուան ձայնի իմում։ 23 Թէ տեսանիցեն զերկիրն զոր երդուայ հարցն նոցա։ այլ որդիք նոցա որ են աստ ընդ իս՝ որ ոչ զիտեն զչար կամ զբարի, ամենայն մանուկ տիւմար՝ նոցա տաց զերկիրն եւ ամենեքին որ բարկացուցին զիս՝ ոչ տեսցեն զնա։ 24 Բայց ծառայ իմ Քաղէր յորում եղեւ հոգի այլ, եւ եկն զհետ իմ։ տարայց զնա յերկիրն՝ յոր եմուտ։ Եւ զաւակ նորա ժառանգեցէ զնա։ 25 Եւ Ամադէկ եւ Քանանացին բնակեալ են ի ձորն։ Բայց դուք վաղիւ բարձարուք եւ չուեցէք յանապատն ընդ ճանապարհ Կարմի ծովու։ 26 Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ։ 27 Մինչեւ ցե՛րբ զժողովուրդդ զայդ չար կրիցեմ։ Եւ դոքա տրտնջեն առաջի իմ։ Զտրտունջ որդւոցն Բարայէլի լուա որ տրտնջեն զձենջ։ 28 արդ՝ ասացես ցնոսա։ Կեդանի եմ ես ասէ Տէր, թէ ոչ որպէս խաւսեցայք յականջս իմ, նոյնպէս արարից ձեզ։ 29 յանապատիս յայսմիկ անկանիցին ոսկերք ձեր, եւ ամենայն հանդէս ձեր, եւ մտեալքն ի ձենջ ի համար ի քսանամենից եւ ի վեր որ տրտնջեցին զինէն։ 30 Թէ մտանիցեն յերկիրն՝ յոր համբարձի զձեռն իմ բնակեցուցանել զձեզ ի նմա։ Բայց Քաղէր՝ որդի Յեփոնա, եւ Յեսու Նաւեան։ 31 Եւ զորդիսն զորմէ ասացէք թէ ի յափշտակութիւն լինիցին, տարայց զնոսա յերկիրն։ Եւ ժառանգեցեն զերկիրն, յորմէ դուքն յափրացարուք։ 32 Եւ ոսկերք ձեր անկցին աստէն յանապատի աստ։ 33 Եւ որդիքն ձեր ճարակեցին յանապատի աստ՝ ամս քառասուն, եւ բարձցեն զպոռնկութիւն ձեր, մինչեւ մաշեցին ոսկերք ձեր յանապատի աստ։ 34 ըստ թուոյ աւուրցն քառասնից, ար ընդ տարւոյ ընդունիցիք զմեղս ձեր զքառասուն ամ, եւ ծանիջիք զսրտմտութիւն բարկութեան իմոյ։ 35 Եւ Տէր խաւսեցաւ։ Եթէ ոչ արարից ժողովրդեանդ այդմիկ չարի յարուցելոյ ի վերայ իմ։ յանապատի աստ ծախեցցին, եւ աստէն մեռանիցին։ 36 Եւ արքն զորս առաքեաց Մովսէս լրտեսել զերկիրն, եկեալ բամբասեցին զմանէ առ ժողովուրդն, հանել համբաւ չար

զերկրէն. 37 մեռան արքն այնոքիկ՝ որ հանին համբաւ չար զերկրէն, հարուածովք առաջի Տեառն: 38 Եւ Յեսու որդի Նաւեայ՝ եւ Քաղէր որդի Յեփոնեայ միայն ապրեցան յարանցն յայնցանէ որ երթեալ էին լրտեսել զերկիրն:

Ի՞նչ 39 Եւ խաւսեցաւ Մովս զպատգամս զայս առաջի ամենայն որդւոցն Իսրայէլի, եւ սուգ առ ժողովուրդն յոյժ. 40 եւ կանխեալ ընդ առաւաւտն ելին ի գլուխ լերինն. եւ ասէն. Աւասիկ մեք կամք՝ ելցուք ի տեղին զոր ասաց Տէր՝ զի մեղաք: 41 Եւ ասէ Մովսէս. Ընդէ՞ր անցէք դուք զբանիւ Տեառն՝ եւ ոչ յաջողեսցի ձեզ. 42 եւ ելանէք՝ զի ոչ է Տէր ընդ ձեզ, եւ անկանիցիք առաջի թշնամեաց ձերոց. 43 զի Ամադէկ եւ Քանանացին են անդ առաջի ձեր, եւ անկանիցիք սրով. փոխանակ զի դարձայք յետս եւ հետեցէք Տեառն, եւ ոչ լինիցի Տէր ընդ ձեզ: 44 Եւ անաստեալ ելին ի գլուխ լերինն. բայց տապանակն կտակարանացն Տեառն՝ եւ Մովսէս ոչ շարժեցան ի բանակէ անդի: 45 Եւ Ամադէկ եւ Քանանացին՝ որ բնակեալ էին ի լերինն. եւ հարին գնոսա եւ կոտորեցին գնոսա մինչեւ ցշերմա: 46 եւ դարձան անդրէն ի բանակն:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

Ի՞նչ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացեսցնոսա: Յորժամ մտանիցէք յերկիրն բնակութեան ձերոյ զոր ես տաց ձեզ. 3 եւ առնիցէք ողջակէզ Տեառն՝ եւ ողջ ընծա ի գոհ, մեծացուցանել զուխտ կամ զկաման, կամ ի տաւնս ձեր առնել հոտ անոշից Տեառն, եթէ յարջառոց եւ եթէ ի հաւտից: 4 Եւ բերիցէ որ մատուցանէ զպատարագս իւր Տեառն, գոհ նաշոյ զտասանորդ գրուին՝ զանգեալ եւղով չորրորդի դորակին. 5 եւ զինի ի նուէրս չորրորդ դորակին առնիցէք, ըստ գոհին կամ ըստ ողջակիզին, առ գառն մի այնչափ առնիցես ընծա ի հոտ անոշից Տեառն: 6 Եւ խոյին՝ յորժամ առնիցես զնա յողջակէզս կամ ի գոհս, արասցես գոհ նաշոյն, երկուս տասանորդս զանգեալ եւղով երրորդի դորակին. 7 եւ զինի ի նուէրս զերրորդ դորակին մատուցանիցէք ի հոտ անոշից Տեառն: 8 Ապա թէ յարջառոյ առնիցէք յողջակէզս կամ ի գոհ, մեծացուցանել զուխտսն ի փրկութիւն Տեառն, 9 մատուցէ ըստ զուարակին գոհ նաշոյ՝ երիս տասանորդս զանգեալ եւղով կիսով դորակին. 10 եւ զինի ի նուէրս՝ կէս դորակին, ընծա հոտ անոշից Տեառն: 11 Այնպէս առնիցես 12 միում զուարակին, կամ միում խոյին, կամ միում գառինն, յաղեաց կամ յայծեաց ըստ թուոյ նոցա, որպէս զինչ առնիցէք՝ նոյնպէս արասցիք միում իստ իւրաքանչիւր թուոյ նոցա. 13 ամենայն բնակին նոյնպէս արասցէ. նոյնպիսի ընծայս մատուցանել ի հոտ անոշից Տեառն: Եւ եթէ եկ որ յարեցի ի ձեզ յերկրի ձերում, որ լինիցի առ ձեզ յազգս ձեր, արասցէ ընծա հոտ անոշից Տեառն: 14 Որպէս դուքն առնիցէք՝ նոյնպէս առնիցէ եկն, եւ ժողովուրդն Տեառն: 15 արբէն մի եւ նոյն կացցէ ձեր եւ յեկացն՝ որ յարեցին ի ձեզ. եւ արբէն յաւիտեանական յազգս ձեր. որպէս դուք իցէք, նոյնպէս եւ եկն լինիցի առաջի Տեառն. արբէն մի եւ նոյն կացցէ, եւ իրաւունք մի եւ նոյն լինիցին՝ ձեր եւ եկին որ յեցեալ իցէ ի ձեզ:

Ի՞նչ 16 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 17 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացեսցնոսա: 18 Ի մտանել ձեր յերկիրն զոր ես տարայց զձեզ, 19 եւ եղիցի յորժամ ուտիցէք դուք ի հացէ երկրին, առջիք հաս ի նուէր Տեառն զառաջին զանգուածոյն ձերոյ. 20 եւ տաջիք Տեառն հաց հասի, զատուցիք զայն որպէս հաս ի կալոյ. 21 նոյնպէս եւ զայն զատուցանիցէք զառաջին զանգուածոյն ձերոյ. եւ տաջիք Տեառն հաս յազգս ձեր:

Ի՞նչ 22 Իսկ յորժամ յանցանիցէք, եւ ոչ առնիցէք զպատուիրանս զայսոսիկ՝ զոր խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի. 23 որպէս հրաման ետ ձեզ Տէր ի ձեռն ի Մովսէսի, յարե՞ յորմէ հրաման ետ ձեզ եւ առ յապա ժամանակս յազգս ձեր: 24 Եւ եղիցի եթէ յաչաց ժողովրդեանն վրիպեցի ակամայ ինչ, արասցէ ժողովուրդն զուարակ մի յանդոյ անարատ յողջակէզ ի հոտ անոշից Տեառն. եւ գոհ նմին, եւ նուէր ըստ նորին պայմանի, եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց: 25 եւ քաւեցէ քահանայն վասն ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի. եւ թողցի նոցա՝ ակամայն: Եւ նոքա մատուցին զպատարագն իւրեանց ընծայ Տեառն. վասն մեղացն իւրեանց առաջի Տեառն յաղագս ակամայիցն իւրեանց: 26 եւ թողցի ամենայն ժողովրդեանն որդւոցն Իսրայէլի. եւ եկին յեցելոյ ի ձեզ. զի ամենայն ժողովրդեանն եւ ակամայն: 27 Եւ եթէ մի անձն մեղիցէ ակամայ, մատուցէ ալոջ մի տարեւոր վասն մեղաց. 28 եւ քաւեցէ քահանայն ի վերայ

անձինն ակամաացելոյ, եւ մեղուցելոյ առաջի Տեառն ակամայ, քաւել վասն նորա: 29 բնակին յորդոցն Բարայէղի, եւ եկին յեցելոյ ի նոսա, արէն մի եւ նոյն կացցէ նոցա որ ինչ առնիցէ որ ակամայ:

ԻԸ 30 Եւ անձն՝ որ առնիցէ ձեռամբ հպարտութեան ի բնակաց կամ յեկաց բարկացոյց զԱստուած. եւ սատակեցի անձն այն ի ժողովրդէնէ իւրմէ: 31 զի զբանն Տեառն խոտեաց, եւ զպատուիրանս նորա ցրուեաց. ջնջելով ջնջեցի անձնն այն՝ զի մեղք նորա ի նմա են:

ԻԹ 32 Եւ էին որդիքն Բարայէղի յանապատի անդ. եւ գտին այր մի որ քաղէր փայտ յաւուր շաբաթու: 33 Եւ մատուցին զնա որք գտինն զի քաղէր փայտ յաւուր շաբաթու՝ առ Մովսէս եւ Ահարովն, եւ առ ամենայն ժողովուրդ որդոցն Բարայէղի: 34 Եւ ետուն զնա ի պահ. զի ոչ ընդրեցին թէ զի՞նչ առնիցեն զնա: 35 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. Մահու մեղցի այրն, եւ քարամբք քարկոծեցի այրն 36 արտաքոյ բանակին. եւ քարկոծեցին զնա ամենայն ժողովուրդն արտաքոյ բանակին՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի:

Լ 37 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 38 Խաւսեց ընդ որդիսն Բարայէղի՝ եւ ասացես ցնոսա, եւ արասցեն տոպս ի տուննս հանդերձից իւրեանց յազգս իւրեանց. եւ դնիցէք ի վերայ ծոպոց տտնոցն ասդանի կապուտակ: 39 Եւ լինիցի այն ձեզ ի ծոպսն, եւ տեսանիցէք զայն, եւ յիշիցէք զպատուիրանս Տեառն առնել զնոսա. եւ ոչ խոտորիցիք զկնի մտաց ձերոց եւ աչաց ձերոց որովք դուքն պոռնկէիք զկնի նոցա: 40 Զի յիշիցէք եւ առնիցէք զամենայն պատուիրանս իմ. եւ եղիջիք սուրբք Աստուծոյ ձերո. 41 եւ եմ Տէր Աստուած ձեր՝ որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց լինել ձեր Աստուած. եւ եմ Տէր Աստուած ձեր:

ԹԻԻԲ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

ԼԱ 1 Եւ խաւսեցաւ Կորիս՝ որդի Սահառայ որդւոյ Կահաթու որդւոյ Ղեւեայ եւ Դադան եւ Աբիրովն որդիք Եղիաբայ որդւոյ Ռովբենի, եւ Աւնան որդի Փաղեթայ որդւոյ Ռովբենի, 2 եւ կացին հակառակ Մովսէսի. եւ երկերի իւր եւ յիսուն այր յորդոցն Բարայէղի գլխաւորք ժողովրդեանն՝ խորհրդականք խորհրդոց, եւ արք անուանիք: 3 Կուտեցան ի վերայ Մովսէսի եւ Ահարովնի՝ եւ ասեն. Շատ լիցի ձեզ. զի ամենայն ժողովուրդն եւ ամենեքեան սուրբք են. եւ Տէր ի միջի նոցա. եւ արդ՝ ընդէ՞ր ճոխացեալ էք ի վերայ ժողովրդեանդ Տեառն: 4 Եւ լուեալ Մովսէսի՝ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց. 5 եւ խաւսեցաւ ընդ Կորիսայ եւ ընդ ամենայն ժողովրդեան նորա, եւ ասէ. Յայց ել եւ ծանեաւ Աստուած զիւրն, եւ գտուրքս. եւ մերձեցոյց առ ինքն. եւ զորս ոչ ընդրեաց՝ իւր ոչ մերձեցոյց առ ինքն: 6 Արդ՝ զայս արարէք. առէք զբուրուառս ձեր. Կորիս եւ ամենայն ժողովուրդդ իւր. 7 եւ դիք ի նոսա հուր, եւ արկէք ի նոսա խունկ՝ առաջի Տեառն ի վաղիւ. եւ եղիցի այրն զոր ընդրեսցէ Տէր՝ նա է սուրբ. շատ լիցի ձեզ որդիքն Ղեւեայ: 8 Եւ ասէ Մովսէս ցԿորիս. Լուարուք որդիք Ղեւեայ. 9 միթէ փոքր ինչ իցէ ձեզ այդ. զի զատոյց զձեզ Աստուած Բարայէղի ի ժողովրդէնէն Բարայէղի, եւ մերձեցոյց զձեզ առ ինքն պաշտել զպաշտան խորանին Տեառն. եւ կալ առաջի Տեառն ժողովրդեանն պաշտել զնա. 10 եւ մերձեցոյց զձեզ առ իւր, եւ զամենայն եղբարս քո որդիս Ղեւեայ ընդ քեզ. եւ քահանայանալ եւս խնդրէք: 11 Եւ այսպէս դու եւ ժողովուրդդ քո գումարեալ էք զԱստուծոյ. եւ Ահարովն ո՞վ իցէ զի տրտնջէք զնմանէ: 12 Եւ առաքեաց Մովսէս կոչել զԴադան եւ զԱբիրովն զորդիսն Եղիաբու. եւ ասեն. Ոչ եկեսցուք. 13 միթէ փոքր իցէ այն՝ զի հաներ զմեզ յերկրէն որ բոխէր զկաթն զմեզ, սպանանելովմեզ յանապատի աստ եւ արդ՝ սաստես մեզ. եւ դո՞ւ եւս իշխան. 14 միթէ՝ յերկիւրն որ բոխէր զկաթն եւ զմեղր՝ արարէր զմեզ. եւ ետուր մեզ անդ ժառանգութիւն անդուց եւ այգեաց եւ թէ զաչս մեր բրեցես՝ ոչ եկեսցուք առ քեզ: 15 Եւ ծանրացասումն եղեւ յոյժ, եւ ասէ Տէր. Մի հայիր ի զոհ նոցա. զի զցանկալի ինչ ուրուք ի նոցանէ եւ ոչ առից, եւ ոչ զոք ի նոցանէ չարչարեցի: 16 Եւ ասէ Մովս ցԿորիս. Սրբեա զժողովուրդդ քո, եւ եղիջիք պատրաստք առաջի Տեառն՝ դու եւ Ահարովն, առ վաղիւ. 17 առէք իւրաքանչիւր զբուրուառ իւր, եւ դիջիք ի վերայ նոցա խունկս. եւ մատուցիք առաջի Տեառն իւրաքանչիւր զբուրուառ իւր. զերկիր իւր եւ զյսուն բուրուառնս. եւ դու եւ Ահարովն իւրաքանչիւր զբուրուառ իւր: 18 Եւ եղին ի նոսա հուր, եւ արկին ի նոսա խունկս, եւ կացին առ դրան խորանին վկայութեան Մովսէս եւ Ահարովն: 19 Եւ կուտեաց ի վերայ նոցա Կորիս զամենայն ժողովուրդն իւր ի դուռն խորանին վկայութեան: եւ երեւեցան փառքն Տեառն ամենայն ժողովրդեանն: 20 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. 21 Մեկնեցարուք ի միջոյ ժողովրդեանդ այդորիկ, եւ սատակեցից զդոսա միանգամայն: 22 Անկան

ի վերայ երեսաց իւրեանց՝ եւ ասեն. Աստուած Աստուած հոգւոց եւ ամենայն մարմնոց եթէ մի մարդ մեղաւ, ի վերայ ամենայն ժողովրդէ անն գայցէ բարկութիւն: 23 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ասէ. 24 Խաւսեաց ընդ ժողովրդեանն եւ ասացես. Ձատեցարուք շուրջ զժողովրդեամբդ Կորխայ եւ Դադանա, եւ Աբիրովնի: 25 Եւ յարեաւ Մովսէս եւ գնաց առ Դադան եւ Աբիրովն, եւ գնացին ընդ նմա ամենայն ծերակոյտն: 26 Եւ խաւսեցաւ ընդ ժողովրդեանն՝ եւ ասէ. Մեկնեցարուք ի վրանաց արանց խստասրտացդ այդոցիկ, եւ մի մերձանայցէք ինչ ի նոսա. զի մի կորնչիջիք ընդ ամենայն մեղս: 27 Եւ իբրեւ մեկնեցան ի ժողովրդենէն Կորխայ շուրջ զնոքաւք. եւ Դադան եւ Աբիրովն ելին եւ կային առ դրան վրանաց իւրեանց, եւ կանայք նոցա եւ մանկունք իւրեանց՝ եւ աղիս իւրեանց: 28 Եւ ասէ Մովսէս. Այսու գիտասցիք, եթէ Տէր առաքեաց զիս գործել զամենայն գործս զայսոսիկ. եւ եթէ յինէն ոչ է ինչ. 29 Եթէ ոչ ըստ մահու ամենայն մարդկան, լինիցի հանդէս նոցա. ապա զիս Տէր ոչ առաքեաց: 30 Այլ թէ նորանշան ինչ ցուցցէ Տէր, եւ բացեալ երկրի զբերանն կլանիցէ զնոսա, եւ զտունս դոցա, եւ զխորանս դոցա, եւ զամենայն ինչ որ դոցա իցէ. եւ իջանիցեն կենդանւոյն ի դժոխս, զիտասցիք՝ եթէ բարկացուցին արքդ այդոքիկ զՏէր: 31 Եւ իբրեւ դադարեաց ի խաւսելոյ զբանս զայսոսիկ. պատառեցաւ երկիրն ի ներքոյ նոցա, 32 եւ բացաւ երկիրն եւ եկուլ զնոսա՝ եւ զտունս նոցա. եւ զմարդիկն որ էին ընդ Կորխայ՝ եւ զանասուն նոցա: 33 Եւ իջին նոքա եւ որ ինչ էր նոցա կենդանւոյն ի դժոխս. եւ ծածկեաց զնոսա երկիրն. եւ կորեան ի միջոյ ժողովրդեանն: 34 Եւ ամենայն Իսրայէլ որ շուրջ էր զնոքաւք՝ փախեան ի ձայնէ նոցա. զի զի համարէին թէ գուցէ կլանիցէ զնոսա երկիրն: 35 Եւ հուր ել ի Տեառնէ՝ եւ եկեր զերկերիւր եւ զյսուն այրն՝ որ մատուցանէին զխունկսն:

ԼԲ 36 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս եւ ցԵղիազար որդին Ահարովնի ցքահանայ 37 բարձէք զբուրուառադ պղնձիս ի միջոյ այրեցելոցդ, եւ զհուրդ աւտար ցրուեցես ի բաց. զի սրբեցան 38 բուրուառքդ մեղաւորացդ այդոցիկ յոգիս իւրեանց: Եւ արասցես զայդ դրուակս կռածոյս նուարտանս սեղանւոյն. զի մատուցան առաջի Տեառն եւ սրբեցան. եւ եղիցի նշանակ որդւոցն Իսրայէլի: 39 Եւ առ Եղեազար որդի Ահարովնի քահանայի զբուրուառսն պղնձիս՝ զոր մատուցին այրեցեալքն, եւ արար դրուագս սեղանւոյն 40 ի յիշատակ որդւոցն Իսրայէլի. զի մի մերձանայցէ այլագգի ոք՝ որ չիցէ ի զաւակէ Ահարովնի դնել խունկս առաջի Տեառն եւ մի լինիցի իբրեւ զԿորխս եւ զխուժան նորա. որպէս խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն Մովսէսի:

ԼԳ 41 Եւ տրտնջեցին որդիքն Իսրայէլի ի վաղիւ անդր զՄովսէսէ եւ զԱհարովնէ, եւ ասեն. Դուք կոտորեցէք զժողովուրդն Տեառն: 42 Եւ եղեւ ի կուտել ժողովրդեանն ի վերայ Մովսէսի եւ Ահարովնի, դիմեցին ի խորանն վկայութեան, եւ գնա ծածկեաց ամպն. եւ երեւեցան փառքն Տեառն: 43 Եւ կացին Մովսէս եւ Ահարովն յանդիման խորանին վկայութեան: 44 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. 45 Մեկնեցարուք ի միջոյ ժողովրդեանդ այդորիկ՝ եւ սատակեցից զդոսս միանգամայն: Եւ անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց: 46 Եւ ասէ Մովսէս ցԱհարովն. Առ դու զբուրուառն, եւ դիցես ի նմա հուր ի սեղանւոյն անդի, եւ արկ ի նմա խունկ, եւ տար վաղվադակի ի բանակն, եւ քաւեցես վասն նոցա: քանզի ել բարկութիւն ի Տեառնէ, եւ սկսաւ սատակել զժողովուրդն: 47 Եւ առ Ահարովն որպէս խաւսեցաւ ընդ նմա Մովսէս. եւ ընթացաւ ի ժողովուրդ անդր, եւ ահա սկսեալ էր սատակումն ի ժողովրդեանն. Եւ էարկ զխունկն, եւ քաւեաց վասն ժողովրդեանն. 48 Եւ եկաց ի մէջ մեռելոցն եւ կենդանեացն. եւ դադարեաց սատակումն: 49 Եւ եղեն մեռեալք ի սատակմանն չորեքտասան հազար եւ եւթն հարիւր. թող զմեռեալսն վասն Կորխայ: 50 Եւ դարձաւ Ահարովն առ նուա ի դուռն խորանին վկայութեան, եւ դադարեաց սատակումն:

ԹԻԻԲ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

ԼԴ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 2 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի, եւ առցես ի նոցանէ զաւագան ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, յամենայն իշխանաց իւրեանց. երկուտասան զաւագան. եւ զհարաքանչիւր գրեցես ի վերայ զաւագանի իւրոյ: 3 Եւ զանուն Ահարովնի գրեցես ի վերայ իւրոյ զաւագանին: Եւ իցէ զաւագանն մի ըստ ցեղ ի ցեղի՝ զոր տանց նահապետաց իւրեանց տացեն: 4 Եւ դիցես զնոսա ի խորանին վկայութեան՝ որովք երեւեցայց անդ քեզ: 5 Եւ եղիցի մարդոյ զոր ընտրեցից՝ զաւագանն իւր ծաղկեցի: Եւ բարձից յինէն զտրտունջ որդւոցն Իսրայէլի զոր տրտնջեն նոքա զձենջ: 6 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ որդիսն Իսրայէլի, եւ ետուն ցնա ամենայն իշխանքն նոցա զզաւագան, միոյ իշխանի

զաւագան ըստ իշխանի ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ցերկոտասան զաւագան. եւ զաւագանն Ահարովնի ի մէջ զաւագանացն նոցա: 7 Եւ եղ Մովսէս զզաւագանսն առաջի Տեառն ի խորանին վկայութեան: 8 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր եւ մտին Մովսէս եւ Ահարովն ի խորանն վկայութեան: Եւ ահա դալարացաւ զաւագանն Ահարովնի ի տան Ղեւեայ, եւ արձակեաց շառաւելէլ, եւ ծաղկեաց ծաղիկ, եւ երեւեցոյց ընգոյզ: 9 Եւ եհան Մովսէս զզաւագանսն յերեսաց Տեառն առ ամենայն որդիսն Իսրայէլի, եւ տեսին. եւ էառ իւրաքանչիւր յոր զզաւագան իւր: 10 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Դիր զզաւագանդ Ահարովնի առաջի վկայութեանցն ի պահեստ, ի նշանակ որդւոցն անհնազանդից. եւ դադարեցէ տրտնջիւն նոցա յինէն՝ եւ մի մեռանիցին: 11 Եւ արարին Մովսէս եւ Ահարովն, որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի՝ նոյնպէս եւ արարին: 12 Եւ խաւսեցան որդիքն Իսրայէլի եւ ասեն ցՄովսէս. Ահաւասիկ սատակիմք, կորնչիմք, ծախիմք: 13 ամենայն որ մերձանա ի խորանն Տեառն, մեռանի. մինչեւ ի սպառ մեռանիցի մք:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

ԼԵ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. Դու եւ որդի քո, եւ տուն նահապետութեան քո ընդ քեզ առնուցուք զմեզս սրբութեանցն. եւ դու եւ որդիք քո առնուցուք զմեզս քահանայութեան ձերոյ: 2 Եւ զեղբարս քո զցեղն Ղեւեայ զգունդ հարս քո մատուցես առ քեզ, եւ յաւելցին ի քեզ. եւ պաշտեսցեն զքեզ: Եւ դու եւ որդիք քո ընդ քեզ, յանդիման խորանին վկայութեան. 3 եւ պահեսցեն զպահպանութիւնս քո, եւ զպահպանութիւնս խորանին վկայութեան. Բայց ի սպասն իմ ի սուրբ՝ եւ ի սեղանն մի մերձեսցին, զի մի մեռանիցին. նոքա, եւ դուք: 4 Եւ յաւելցին ի քեզ, եւ պահեսցեն զպահպանութիւնս խորանին վկայութեան, ըստ ամենայն պաշտաման խորանին. եւ աւտարագին մի մերձեսցի առ քեզ: 5 Եւ պահեսցիք զպահպանութիւնս սրբութեանցն, եւ զպահպանութիւնս սեղանւոյն. եւ ոչ եւս լինիցի բարկութիւն յորդիսն Իսրայէլի: 6 Եւ ես՝ առի զեղբարս ձեր զՂեւեացիսն ի միջոյ որդւոցն Իսրայէլի՝ փոխանակս տունալ Տեառն, պաշտել զպաշտաւն խորանին վկայութեան: 7 Եւ դու եւ որդիք քո ընդ քեզ պահեսցիք զպահպանութիւնս ձեր ըստ ամենայն պայմանի սեղանւոյն, եւ զներքին կողմն վարագորին. եւ պաշտիցէք զպաշտաւն քահանայութեան ձերոյ: եւ այլազգին որ մերձանայցէ մեռցի:

ԼԶ 8 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. Ես ահաւասիկ ետու ձեզ զպահեստ պտղոց իմոց. յամենայն նուիրելոցն ինչ յորդւոցն Իսրայէլի՝ քեզ ետու զայն ի պատիւ, եւ որդւոց քոց յետ քո արէն յաւիտենական: 9 Եւ այս եղիցի ձեզ ի նուիրելոց սրբութեանցն ընձաից, յամենայն պատարագաց նոցա, եւ յամենայն զոհից նոցա, եւ յամենայնէ առ ի յանցանաց նոցա, եւ յամենայնէ առ ի մեղաց նոցա. զոր տայցեն յամենայն է ինչ սրբութեանց՝ քեզ լինիցի եւ որդւոց քոց: 10 Ի սրբութեանց սրբութեանցն կերիջիք զայն: ամենայն արու ուտիցէ զայն. դու եւ որդիք քո՝ զի սրբութիւն եղիցի քեզ: 11 եւ այն եղիցի ձեզ ի պտղոց տրոց նոցա, յամենայն նուիրաց որդւոցն Իսրայէլի, քեզ ետու զայն. եւ ուստերաց քոց եւ դստերաց քոց ընդ քեզ, արէն յաւիտենական. ամենայն սուրբ ի տան քում կերիցէ զայն: 12 Եւ զամենայն պտուղ իւղոյ, եւ զամենայն պտուղ զինոյ եւ ցորենոյ՝ զոր տայցեն Տեառն զպտուղ իւրեանց, քեզ ետու զայն ամենայն: 13 առաջինք արմտեաց յերկրին իւրեանց զոր մատուցեն Տեառն՝ քեզ լիցի. եւ ամենայն սուրբ ի տան քում կերիցէ զայն: 14 եւ ամենայն նուիրեալն յորդւոցն Իսրայէլի քեզ լիցի: 15 Եւ ամենայն որ բանայ զարգանդ՝ յամենայն մարմնոյ, զոր մատուցանիցեն Տեառն ի մարդոյ մինչեւ յանասուն՝ քեզ լիցի: այլ փրկելով փրկեսցէ զանդրանիկս մարդկան. եւ զանդրանիկս անասնոց սրբոց փրկեսցես: 16 եւ փրկանք նորա յամսարեից, եւ զին նորա հինգ սիկղ ըստ սրբութեան սկեղն, որ է քսան դանկ: 17 Բայց զանդրանիկս արջառոյ, եւ զանդրանիկս աղեաց, եւ զանդրանիկս այծեաց, ոչ փրկեսցես՝ զի սուրբ են. եւ զարին նորա հեղցես առ սեղանովն. եւ զճարպն հանցես ընձա ի հոտ անոշից Տեառն. 18 եւ միսն եղիցի քո, որպէս երբուժ նեւերին՝ եւ երին աջոյ քեզ լիցի: 19 Զամենայն ինչ հաս ի սրբութեանցն զոր հանիցեն Տեառն որդիքն Իսրայէլի՝ քեզ ետու եւ որդւոց քոց եւ ուստերաց քոց եւ դստերաց քոց ընդ քեզ, արէն յաւիտենական է. քանզի ուխտ աղի է առաջի Տեառն. քեզ եւ զաւակի քում յետ քո: 20 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. Յերկրի նոցա՝ մի ժառանգեսցես. եւ բաժին քո ընդ նոսա՝ մի լիցի. զի ես եմ բաժին քո եւ ժառանգութիւն ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի:

ԼԷ 21 Եւ որդւոցն Ղեւեայ՝ ահա ետու զամենայն տասանորդս Իսրայէլի ի ժառանգութիւն փոխանակ պաշտամանց նոցա զոր նոքայն պաշտեցին ի խորանին վկայութեան 22 Եւ մի եւս մերձեցին որդիքն Իսրայէլի ի խորանն վկայութեան ընդունել զմեղս մահաբերս: 23 Եւ պաշտեցեն Ղեւտացիքն զպաշտան խորանին վկայութեան, եւ նոքա առցեն զմեղս նոցա. արէն յաւիտենական յագգս իւրեանց ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի. եւ մի ժառանգեցեն ժառանգութիւն: 24 Զի զտասանորդս որդոցն Իսրայէլի՝ զոր զատուցեն Տեառն հաս, ետու Ղեւտացւոցն ի ժառանգութիւն վասն այնորիկ ասացի թէ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի՝ մի ժառանգեցեն վիճակ:

ԼԸ 25 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ: 26 Եւ ընդ Ղեւտացիսն խաւսեաց՝ եւ ասացես ցնոսա. Եթէ առնուցուք յորդւոցն Իսրայէլի տասանորդս զոր ետու ձեզ, հանիցէք եւ դուք անդի հաս Տեառն. զտասանորդն ի տասանորդէ. 27 Եւ համարեսցի ձեզ հասն ձեր իբրեւ զցորեան ի կալոյ, եւ իբրեւ զպտուղ ի հնձանէ: 28 Այնպէս եւ դուք հանիցէք ի հասից անտի Տեառն, յամենայն տասանորդաց ձերոց՝ զոր առնուցուք յորդւոցն Իսրայէլի, եւ տայցէք ի նոցանէ հաս Տեառն. Ահարովնի քահանայի. 29 յամենայն տրոցն ձերոց հանիցէք հաս. եւ յամենայն պտղոցն զնուիրեալն ի նմանէ: 30 Եւ ասացես ցնոսա. Յորժամ հանիցէք զպտուղն ի նմանէ, համարեսցի Ղեւտացւոցն իւր եւ զարդիւնն ի կալոյ, իբրեւ զպտուղ ի հնձանէ: 31 Եւ կերիջիք զայն յամենայն տեղոջ, դուք եւ տունք ձեր. զի վարձ ձեր է այն, փոխանակ պաշտամանց ձերոց ի խորանին վկայութեան: 32 Եւ մի առնուցուք մեղս վասն այնոցիկ: յորժամ հանիցէք զպտուղն ի նմանէ զարբութիւնս որդւոցն Իսրայէլի. մի պղծիցէք՝ զի մի մեռանիցէք:

ԹԻԻԲ

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

ԼԹ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի՝ եւ ասէ. 2 Այս որոշումն է արինին՝ զոր պատուիրեաց Տէր՝ եւ ասէ. Խաւսեաց ընդ որդիսդ Իսրայէլի՝ եւ առցեն քեզ երինջ մի կարմիր անարատ, յորում ոչ գուցէ բիծ ինչ, եւ ոչ իցէ մտեալ ընդ լծով: 3 Եւ տացես գնա ցեղիագար քահանայ: Եւ հանցեն գնա արտաքոյ քաղաքին ի տեղի սուրբ: Եւ սպանցեն գնա առաջի նորա: 4 Եւ առցէ Եղիագար յարենէ նորա, եւ ցանեցէ յանդիման խորանին վկայութեան յարենէ նորա եւթն անգամ. 5 Եւ այրեսցեն գնա առաջի նորա. եւ մորթ նորա, եւ միս նորա, եւ արիւն նորա հանդերձ ապաւառան իւրով այրեսցի: 6 Եւ առցէ քահանայն փայտ եղեւնա, եւ զոպա, եւ կարմիր. եւ արկցեն ի մէջ այրեցածի երնջոյն: 7 Եւ ողողեսցէ զհանդերձս իւր քահանայն, եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով, եւ ապա մտցէ ի բանակն. եւ անսուրբ լիցի քահանայն մինչեւ ցերեկոյ: 8 Եւ որ այրիցեն գնա, ողողեսցէ զհանդերձս իւր, եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով, եւ անսուրբ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 9 Եւ ժողովեսցէ այր սուրբ զմոխիր երնջոյն, եւ կուտեսցէ արտաքոյ բանակին ի սուրբ տեղոջ. եւ եղիցի ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի ի պահեստ ջուր սրսկման՝ զի սրբութիւն է: 10 Եւ լուսացէ զմարմին իւր որ ժողովեսցէ զմոխիր երնջոյն, եւ ողողեսցէ զհանդերձս իւր. եւ անսուրբ լիցի մինչեւ ցերեկոյ. եւ եղիցի ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի եւ եկացն եւ յեցելոց ի նոսա, արէն յաւիտենական:

Խ 11 Եւ որ մերձանայցէ ի մեռեալ ամենայն անձին մարդոյ, անսուրբ լիցի զեւթն ար. 12 Եւ սրբեսցի նա յաւուրն երրորդի՝ եւ յաւուրն եւթներորդի, եւ ապա սուրբ լիցի: ապա թէ ոչ սրբեսցի յաւուրն երրորդի եւ յաւուրն եւթներորդի, մի լիցի սուրբ: 13 Ամենայն որ մերձանայցէ ի մեռեալ անձին մարդոյ որ մեռանիցի, եւ ոչ սրբեսցի՝ զխորանն Տեառն պղծեաց. սատակեսցի անձն այն յԻսրայէլէ. զի ջուրն սրսկման ոչ սրսկեցաւ ի վերայ նորա, անսուրբ է զի պղծութիւն նորա ի նմա էր: 14 Եւ այս արէն իցէ մարդոյ որ մեռանիցի ի տան. ամենայն որ մտանիցէ ի տունն եւ որ ինչ կայցէ ի տունն, անսուրբ լիցի զեւթն ար. 15 Եւ ամենայն աման՝ որ չիցէ խփեալ կամ սերեկեալ, պիղծ լիցի: 16 Եւ ամենայն որ մերձանայցէ ընդ երեսս դաշտի ի վիրաւոր կամ ի մեռեալ՝ կամ յոսկր մարդոյ կամ ի գերեզման, պիղծ լիցի զեւթն ար: 17 Եւ առցեն պղծելոյն ի մոխրոյ այրեցելոյն սրբութեան. եւ արկցեն ի վերայ նորա ջուր յամանի. 18 Եւ առցեն զոպա, եւ թացցէ ի ջուրն այր սուրբ, եւ ցանեցէ զտամբն, եւ զկահիւն, եւ զամանովք, եւ զանձամբքն որ իցեն անդ. եւ զմերձեցելովն յոսկր մարդոյ, կամ ի վիրաւոր, կամ ի մեռեալ, կամ ի գերեզման: 19 Եւ ցանեցէ սուրբն զպղծովն՝ յաւուրն երրորդի եւ յաւուրն եւթներորդի. եւ սրբեսցի յաւուրն եւթներորդի. եւ ողողեսցէ զհանդերձս իւր, եւ լուսացէ զմարմին իւր ջրով. եւ անսուրբ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 20 Եւ մարդ՝ որ պղծեսցի եւ ոչ սրբեսցի,

սատակեացի անձն այն ի ժողովրդենէ իւրմէ, զի զսրբութիւն Տեառն պղծեաց, եւ ջուր սրսկման ոչ սրսկեցաւ զնովաւ, անսուրբ է. 21 եւ եղիցի ձեզ այն արեւն յալիտենական: Եւ որ սրսկիցէ զջուրս սրսկմանն՝ լուսացէ զձորձս իւր. եւ որ մերձանայցէ ի ջուրն սրսկման, անսուրբ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: 22 Եւ յամենայն ինչ յոր մերձանայցէ պղծեալն, անսուրբ լիցի մինչեւ ցերեկոյ: Եւ անձն որ մերձանայցէ ի նա, անսուրբ լիցի մինչեւ ցերեկոյ:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ Ի

ԽԱ 1 Եւ եկին որդիքն Իսրայէլի ամենայն ժողովրդեամբն յանապատն Սինա, յառաջնումն ամսեանն. եւ բանակեցաւ ժողովուրդն ի Կադէս: Եւ վախճանեցաւ անդ Մարիամ, եւ անդ թաղեցաւ: 2 Եւ ոչ գոյր ջուր անդ ժողովրդեանն ըմպելոյ. եւ կուտեցան ի վերայ Մովսէսի եւ Ահարովնի. 3 եւ բամբասեաց ժողովուրդն զՄովսէս՝ եւ ասէն. Լաւ էր թէ մեռեալ էաք ի կորստեան եղբարց մերոց առաջի Տեառն: 4 Եւ ընդէ՞ր անէք զժողովուրդս Տեառն յայս անապատ կոտորել զմեզ՝ եւ զանասունս մեր. 5 եւ ընդէ՞ր հանէք զմեզ յերկրէն Եգիպտացոց, զալ ի տեղիս յայս չար. ի տեղի ուր ոչ սերմն սերմանի, եւ ոչ սեղիսենիք, եւ ոչ այգիք, եւ ոչ նոնենիք, եւ ոչ ջուր գոյ ըմպելոյ: 6 Եւ մտին Մովսէս եւ Ահարովն յերեսաց ժողովրդեանն ի դուռն խորանին վկայութեան, եւ անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց: Եւ երեւեցան փառքն Տեառն ի վերայ նոցա: 7 եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 8 Առ դու զգաւագանդ, եւ եկեղեցացոյ զժողովուրդն, դու եւ Ահարովն եղբայր քո. եւ բարբառեսցիք ի վերայ վիմին յանդիման նոցա, եւ տացէ զջուրս իւր. եւ հանցիք նոցա ջուր ի վիմէ անտի. եւ արբուսցիք ժողովրդեանդ եւ անասնոյ նոցա: 9 Եւ էառ Մովսէս զգաւագանն յանդիման Տեառն՝ որպէս հրամայեաց նոցա Տէր: 10 եւ ժողովեցին Մովսէս եւ Ահարովն զժողովուրդն հանդէպ վիմին: Եւ ասէ. Լուարուք ինձ անհաւատք. միթէ ի վիմէ՞ս յայսմանէ հանիցեմ ձեզ ջուր: 11 Եւ ամբարձեալ Մովսէսի զձեռն իւր, եհար երկիցս անգամ. եւ ել ջուր բազում. եւ էարբ ժողովուրդն եւ անասուն նոցա: 12 Եւ ասէ Տէր զՄովսէս եւ զԱհարովն. Փոխանակ զի ոչ հաւատացէք դուք ինձ, սուրբ առնել զիս առաջի որդւոցն Իսրայէլի. վասն այդորիկ ոչ տանիցիք դուք զժողովուրդն՝ զոր ետու նոցա: 13 Այն է ջուրն բամբասանաց, զի բամբասեցին որդիքն Իսրայէլի առաջի Տեառն. եւ սրբեցաւ ի նոսա:

ԽԲ 14 Եւ առաքեաց Մովսէս հրեշտակս ի Կադէս առ արքայն Եդովմա՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ եղբայր քո Իսրայէլ. դու ինքնին գիտես զամենայն աշխատութիւնս որ գտին զմեզ: 15 եւ որպէս իջին հարքն մեր յԵգիպտոս. եւ պանդխտեցաք յԵգիպտոս աւուրս բազումս, եւ չարչարեցին զմեզ Եգիպտացիքն, եւ զհարսն մեր, 16 եւ բողոքեցաք առ Տէր. եւ լուաւ ձայնի մերում, եւ առաքեալ հրեշտակ էհան զմեզ յԵգիպտոսէ: Եւ արդ՝ ենք մեք ի Կադէս քաղաքի, ի կողմն մի ի սահմանաց քոց: 17 Արդ՝ անցցուք ընդ երկիր քո: ոչ անցցուք ընդ անդս քո, եւ ոչ ընդ այգիս, եւ ոչ արբցուք ջուր ի ջրհորոց քոց: Ճանապարհ զարքունի գնասցուք. եւ ոչ խոտորեացուք յաջ կամ յահէկ, մինչեւ անցցուք ըստ սահմանս քո: 18 Եւ ասէ ցնա Եդովմ. Մի անցանիցես ընդ իս. ապա թէ ոչ՝ պատերազմաւ ելից ընդդէմ քո: 19 Եւ ասէն ցնա որդիքն Իսրայէլի. Առ լերամբդ անցցուք. եւ եթէ արբցուք ի ջրհորոյ քումմէ ես եւ խաշինք իմ, տաց քեզ զինս: արդ՝ ոչինչ են իրքդ, անցցուք առ լերամբդ: 20 եւ նա ասէ. Ոչ անցցես ընդ իս: Եւ ել Եդովմ ընդդէմ նորա ծանր ամբոխիւ եւ հզար ձեռամբ: 21 եւ ոչ կամեցաւ Եդովմ տալ անց Իսրայէլի ընդ սահմանս իւր. եւ խոյս ետ Իսրայէլ ի նմանէ: 22 Եւ չուեցին որդիքն Իսրայէլի ի Կադէսայ, եւ եկին ամենայն ժողովրդեամբն ի Հովր լեառն:

ԽԳ 23 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Ահարովնի ի Հովր լերինն, ի սահմանս երկրին Եդովմացոց՝ եւ ասէ. 24 Ահարովն յաւելցի առ ժողովուրդ իւր, զի մի մտանիցէք դուք յերկիրն զոր ետու որդւոցն Իսրայէլի. քանզի բարկացուցէք զիս ի վերայ ջուրցն բամբասանաց: 25 Առ դու զԱհարովն՝ եւ զԵղիազար որդի նորա. եւ հան զնոսա ի Հովր լեառն յանդիման ամենայն ժողովրդեանն. 26 եւ մերկացոյ յԱհարովնէ զպատմուճան նորա, եւ զգեցոյ Եղիազարու որդւոյ նորա: Եւ Ահարովն յաւելեալ մեռցի անդ: 27 Եւ արար Մովսէս որպէս հրամայեաց նմա Տէր, եւ էհան զնա ի Հովր լեառն առաջի ամենայն ժողովրդեանն: 28 եւ մերկացոյ յԱհարովնէ զհանդերձս նորա, եւ զգեցոյց Եղիազարու որդւոյ նորա: 29 Եւ մեռաւ Ահարովն ի գլուխ լերինն: Եւ իջին Մովսէս եւ Եղիազար ի լեռնէն: 30 եւ ետես ամենայն ժողովուրդն եթէ վախճանեցաւ Ահարովն. եւ լացին զԱհարովն զերեսուն ար ամենայն տունն Իսրայէլի:

1 Եւ լուաւ Քանանացին արքայն Արադայ՝ որ բնակեալ էր առ անապատան. եւ եթէ եկն Իսրայէլ զճանապարհն Աթարինայ. եւ ետ պատերազմ ընդ Իսրայէլի. եւ առ ի նոցանէ գերի: 2 Եւ ուխտեաց Իսրայէլ ուխտ Տեառն՝ եւ ասէ. Եթէ մատնեցն ու ընդ ձեռամբ իմով զազգն զայն, նզովեցից զնա եւ զքաղաքս նորա: 3 Եւ լուաւ Տէր ձայնի Իսրայէլի, եւ մատնեաց զՔանանացին ի ձեռս նորա. եւ նզովեաց զնա եւ զքաղաքս նորա. եւ կոչեաց զանուն տեղւոյն Նզովս:

ԽԴ 4 Եւ չուեալ ի Հովր լեռնէ ընդ ճանապարհ Կարմիր ծովուն, պատեցան զԵդովմաւ. եւ յոգնեցաւ ժողովուրդն ի ճանապարհի. 5 եւ բամբասեաց ժողովուրդն զԱստուած եւ զՄովսէս՝ եւ ասեն. Ընդէ՞ր հաներ զմեզ յԵգիպտոսէ կոտորել զմեզ յանապատիս յայսմիկ. զի ոչ գոյ հաց եւ ոչ ջուր. եւ անձինք մեր տաղտկացեալ են ի սնոտի հացէդ: 6 Եւ առաքեաց Տէր ի ժողովուրդն աւաւ կոտորիչս, եւ հարկանէին զժողովուրդն. եւ մեռաւ ժողովուրդ բազում յորդոցն Իսրայէլի: 7 Եկին առ Մովսէս եւ ասեն. Մեղաք՝ զի խաւսեցաք չար զՏէր եւ զքէն: արդ՝ կ'աց յաղաթս առ Տէր, եւ բարձցէ ի մէնջ զաւձսդ: եւ եկաց յաղաթս առ Տէր վասն ժողովրդեանս: 8 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Արա դու քեզ աւձ, եւ դիցես զնա ի վերայ նշանակի. եւ եղիցի յորժամ հարկանիցէ աւձ զմարդ, ամենայն աւձահարն որ տեսանիցէ զնա՝ կ'եցցէ: 9 Եւ արար Մովսէս աւձ պղնձի, եւ կացոյց զնա ի վերայ նշանակի: եւ լինէր յորժամ հարկանէր աւձ զմարդ, հայեր յաւձն պղնձի, եւ կ'եայր:

ԽԵ 10 Եւ չուեցին որդիքն Իսրայէլի եւ եկին բանակեցան յՈրովթ: 11 եւ չուեալ յՈրովթա բանակեցան յԱքեղցաի յայնկոյս յանապատին՝ որ է յանդիման Մովաբայ յարեւելից կողմանէ: 12 անդի չուեցին՝ եւ բանակեցան ի ձորն Գարեդ: 13 Եւ անտի չուեալ բանակեցան յայնկոյս Առնովնայ յանապատին, առ ելիւք սահմանացն Ամուրիացոց. քանզի Առնովն սահման է Մովաբացոցն: ընդ Մովաբացին եւ ընդ Ամուրիացին: 14 վասն այնորիկ ասի ի գրի: Պատերազմ Տեառն՝ Զովբ հրձիգ արար եւ զձորն Առնովնա, 15 եւ հաստատեաց զձորսն բնակեալս յէր, եւ առ ընթեր կայ սահմանացն Մովաբու: 16 Եւ անդի քան զջրհորն. այն է՝ ջրհոր զորմէ ասաց Տէր ցՄովսէս. Ժողովեա զժողովուրդն՝ եւ տաց նոցա ջուր ըմպելոյ: 17 Յայնժամ արհնեաց Իսրայէլի զարհնութիւնս ի վերայ ջրհորոցն: Նուագեցէք նմա 18 զջրհորն զոր իշխանք փորեցին, եւ տաշեցին զնա թագաւորք ազգաց ի թագաւորութեան իւրեանց՝ եւ ի տիրել իւրեանց: Եւ ի ջրհորոյն ի Մանթանին: 19 եւ ի Մանթանինայ ի Մանանաէն. եւ ի Մանանաէլէ ի Բամովթ: 20 Եւ ի Բամովթայ յԱնէն, որ ի դաշտին Մովաբու, ի կատարէ Կոփածովին՝ որ հայի ընդ անապատն:

ԽԶ 21 Եւ առաքեաց Մովսէս հրեշտակս առ արքայն Ամուրիացոց բանիւք խաղաղութեան՝ եւ ասէ: 22 Անցցուք ընդ երկիր քո. զճանապարհայն զնասցուք. ոչ խոտորեցցուք ոչ յանդս եւ ոչ յայգիս. եւ ոչ արբցուք ջուր ի ջրհորոց. ճանապարհի զարքունի զնասցուք մինչեւ անցցուք ընդ սահմանս քո: 23 Եւ ոչ ետ Սէհովն անցանել Իսրայէլի ընդ սահմանս իւր: եւ ժողովեաց Սէհովն զամենայն ժողովուրդ իւր. եւ ել տալ պատերազմ ընդ Իսրայէլի յանապատին. եւ եկն ի Սամար, եւ ետ պատերազմ ընդ Իսրայէլի: 24 Եւ եհար զնա Իսրայէլ կոտորմամբ սրոյ, եւ տիրեցին երկրի նորա յԱռնովնայ մինչեւ ցՅաբոկ. մինչեւ ցորդիսն Ամովնա. զի Յագերեր է սահման որդոցն Ամովնա: 25 Եւ էառ Իսրայէլ զամենայն քաղաքս զայնոսիկ, եւ բնակեցաւ Իսրայէլ յամենայն քաղաքս Ամուրիացոց: յԵսբովն եւ յամենայն արուարձանեայս նորա. 26 քանզի Եսբոն էր քաղաք Սէհովնի արքայի Ամուրիացոյ. եւ նա նախ ետ պատերազմ ընդ արքային Մովաբա, եւ առ զամենայն երկիրն նորա յԱրուերա մինչեւ ցԱռնովն: 27 Վասն այնորիկ ասեն արակարկուք. Եկայք յԵսբովն զի շինեցաւ, եւ հանդերձեցաւ քաղաքն Սէհովնի. 28 զի հուր ել յԵսբովնէա՝ եւ բոց ի քաղաքէն Սէհովնի, եւ եկեր մինչեւ ցՄովաբ. եւ լափեաց զարձանսն Առնովնէա: 29 Վայ քեզ Մովաբ: կորեար ժողովուրդ Քամովսայ. մատնեցան ուստերք նոցա ի փախուստ, եւ դստերք նոցա ի գերութիւն թագաւորին Ամուրիացոց. 30 եւ զաւակ նոցա սատակեցի Եսբովն մինչեւ ցԴեբովն. կանայք նոցա եւս բորբոքեցան հրով ի վերայ Մովաբու: 31 Եւ բնակեաց Իսրայէլ յամենայն քաղաքս Ամուրիացոց: 32 Եւ առաքեաց Մովսէս լրտեսել զԱգեր. եւ առին զնա եւ զաւանս նորա, եւ հանին զԱմուրիացին որ բնակեալ էր ի նմա: 33 եւ կրկնեցան ելին ընդ ճանապարհն ի Բասան: Եւ ել՝ Ովգ թագաւոր Բասանու ընդդէմ նոցա, եւ ամենայն ժողովուրդն նորա պատերազմաւ յԵդրային: 34 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Մի երկնչիր ի նմանէ, զի ի ձեռս քո մատնեցից զնա եւ զամենայն ժողովուրդն նորա, եւ

զամենայն երկիր նորա. եւ արասցես ընդ նա՝ որպէս արարեր ընդ Մեհովն արքայն Ամուրհացոց՝ որ բնակեալ էր յԵսեբովն: 35 Եւ էհար զնա եւ զորդիս նորա, եւ զամենայն ժողովուրդն նորա. մինչեւ ամենեւին ոչ մնաց ի նմանէ ապրեալ: եւ ժառանգեցին զերկիրն նոցա:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

ԽԷ 1 Եւ չունալ որդւոցն Իսրայէլի բանակեցան յարեւմտից Մովաբու առ Յորդանանու յանդիման Երեքովի: 2 Եւ տեսեալ Բաղակայ՝ որդւոյ Մեպփովրայ զամենայն զոր արար Իսրայէլ ընդ Ամուրհացին, 3 երկեալ Մովաբ յոժ ի ժողովրդենէ անդի, զի բազում էին: եւ զանգիտեաց Մովաբ յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: 4 Եւ ասէ Մովաբ ցծերակոյտն Մադիամու. Արդ՝ լիզանէ ժողովուրդս այս զամենեսեան որ շուրջ զմեաւք են, որպէս լիզանէ արջառ զդալար ի դաշտի: Եւ Բաղակ որդի Մեպփովրայ էր արքայ Մովաբու ի ժամանակին յայնմիկ: 5 Եւ առաքեաց հրեշտակս առ Բաղաամ որդի Բեովրայ՝ առ զէտ Փաթուրն. որ էր առ զետեզերբ յերկրի որդւոյ ազգին իւրոյ. կոչել զնա եւ ասել. Ահա՝ ազգ ել յԵգիպտոսէ, եւ ծածկեաց զերեսս երկրի. եւ նստի մաւտ առ իս: 6 Եւ արդ՝ եկ անէժ դու ինձ զժողովուրդս զայս. զի զաւրագոյն քան զիս է սա: թերեսս կարասցուք հարկանել նոցա, եւ հանից զնա յերկրէ իմմէ: քանզի զիտեմ թէ զոր արինեսս դու՝ արինեսս եմ, եւ զորս անիծանեսս՝ անիծեալ եմ: 7 Եւ զնացին ծերակոյտն Մովաբու եւ ծերակոյտն Մադիամու, եւ ըղձութիւնք ի ձեռս նոցա: Եւ եկին առ Բաղաամ, եւ ասացին ցնա զպատգամսն Բաղակայ: 8 Եւ ասէ ցնոսա Բաղաամ. Ագարուք աստ զայս զիշեր, եւ արարից ձեզ պատասխանի իրացդ, զոր ինչ Տէր խաւսեցի ընդ իս: եւ ազան իշխանքն Մովաբու առ Բաղաամու: 9 Եւ եկն Աստուած առ Բաղաամ եւ ասէ ցնա. Զի՞ են արքդ այդոքիկ առ քեզ: 10 Եւ ասէ Բաղաամ ցԱստուած. Բաղակ որդի Մեպփովրայ արքայ Մովաբու առաքեաց զդոսա առ իս եւ ասէ. 11 Ահա ազգ ել յԵգիպտոսէ եւ ծածկեաց զերեսս երկրի, եւ նստի մաւտ առ իս. արդ՝ եկ անէժ դու զնա ինձ, թերեսս կարացից հանել զնա՝ յերկրէ իմմէ: 12 Եւ ասէ Աստուած ցԲաղաամ. Մի երթար ընդ նոսա. եւ մի անիծանէր զժողովուրդն՝ քանզի արինեսս է: 13 Եւ յարուցեալ Բաղաամ ընդ առաւաւտն, ասէ ցիշխանսն Բաղակայ. Գնացէք անդրէն առ Տէրն ձեր. զի ոչ թողու զիս Աստուած զալ ընդ ձեզ: 14 Եւ յարուցեալ իշխանքն Մովաբու եկին առ Բաղակ՝ եւ ասեն. Ոչ կամեցաւ Բաղաամ զալ ընդ մեզ: 15 Եւ յաւել առաքել Բաղակ իշխանս բազումս եւ պատուականագոյնս քան զնոսա: 16 Եկին առ Բաղաամ, եւ ասեն ցնա. այսպէս ասէ Բաղակ Մեպփովրեան. Աղաչեմ զքեզ՝ մի դանդաղեցիս զալ առ իս. 17 զի պատուելով պատուեցից զքեզ, եւ զոր ինչ ասիցես արարից քեզ. եւ արդ՝ եկ անէժ ինձ զժողովուրդս զայս: 18 Պատասխանի ետ Բաղաամ եւ ասէ ցիշխանսն Մովաբու. Եթէ տացէ ինձ Բաղակ լի տամբ իւրով արծաթ եւ ոսկի, ոչ կարացից անցանել զբանի. Տեառն Աստուծոյ, առնել զնա փոքր կամ մեծ մտաւք իմովք: 19 Եւ արդ՝ ագարուք դուք աստ զգիշերս զայս. եւ զիտացից զինչ յաւելցէ Տէր խաւսել ընդ իս: 20 Եւ եկն Աստուած առ Բաղաամ ի գիշերին՝ եւ ասէ ցնա. Եթէ կոչել զքեզ եկեալ են արքդ այդոքիկ, արի երթ զկնի նոցա. բայց բան զոր ես խաւսեցա ընդ քեզ՝ զայն արասցես: 21 Եւ յարուցեալ Բաղաամ ընդ առաւաւտն հանդերձեաց զէշ իւր, եւ զնաց ընդ իշխանսն Մովաբու: 22 Եւ բարկացաւ Աստուած սրտմտութեամբ ընդ երթալն նորա. եւ եկաց հրեշտակ Աստուծոյ լինել բանսարկու: եւ նա հեծեալ էր ի վերայ իշոյ իւրոյ, եւ երկու պատանիք նորա ընդ նմա: 23 Եւ տեսեալ իշոյն զհրեշտակն Աստուծոյ զի կայր նմա ընկճեալ ի ճանապարհին, եւ սուր մերկ ի ձեռին իւրում, խուսեաց էշն ի ճանապարհէ անտի՝ եւ երթայր ընդ դաշտն: եւ էհար զաւագանաւն զէշն ուղղեալ ի ճանապարհն: 24 Եւ եկաց հրեշտակն Տեառն յառուամէջս այգեացն. եւ էր ցանկ աստի՝ եւ ցանկ անտի: 25 Եւ տեսել իշոյն զհրեշտակն Աստուծոյ՝ նեղեաց զինքն ընդ որմնն եւ ճմլեաց զոտն Բաղամու. եւ յաւել եւս հարկանել զնա: 26 Եւ յաւել հրեշտակն Աստուծոյ երթալ կեալ ի նեղ տեղուջ. ուստի ոչ գոյր խուսել յաջ կամ յահեակ: 27 Եւ տեսեալ իշոյն զհրեշտակն Աստուծոյ, նստաւ ընդ Բաղաամաւ. եւ բարկացաւ Բաղաամ, եւ էհար զէշն զաւագանաւն: 28 Եւ եբաց Աստուած զբերան իշոյն, եւ ասէ ցԲաղաամ. Զի՞նչ արարի քեզ զի հարեր զիս այս երիցս անգամ: 29 Եւ ասէ Բաղամ ցէշն. Փոխանակ զի խաղ արարեր զիս: եւ թէ էր սուր ի ձեռին իմում, արդ եւ խոցեալ էր իմ զքեզ: 30 Եւ ասէ էշն ցԲաղամ. Ոչ ես այն էշ եմ քո՝ յորում հեծանէիր ի մանկութենէ՝ քումմէ մինչեւ ցայսաւր ժամանակի. միթէ յուլանալով ինչ յուլացայ՝ երբեք առնել քեզ այդպէս: եւ նա ասէ՝ ոչ: 31 Եւ եբաց Աստուած զաչս Բաղամու, եւ ետես զհրեշտակն Տեառն ընկիճեալ նմա ի ճանապարհին, եւ սուսեր մերկ ի ձեռին

իւրում: եւ անկեալ ի վերայ երեսաց իւրոց երկիր եպագ նմա: 32 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն Աստուծոյ. Ընդէ՞ր հարեր դու զէշտո՞ այս երիցս անգամ. եւ ահա ելի ես ի բանսարկութիւն քեզ, զի ոչ է ճանապարհոյ քո ուղիղ առաջի իմ. 33 Եւ տեսեալ զիս իշոյդ՝ խուսափեաց այդ երիցս անգամ. եւ թէ չէր խուսափեալ յինէն, արդ՝ իմ զքեզ սպանեալ էր, եւ զդա ապրեցուցեալ: 34 Եւ ասէ Բաաղամ ցհրեշտակն Տեառն. Մեղայ. զի ոչ գիտի՞ թէ դու ինձ ընկիճեալ կայցես ի ճանապարհիս: եւ արդ՝ եթէ չիցէ քեզ հաճոյ՝ դարձայց անդրէն: 35 Եւ ասէ հրեշտակն Տեառն ցԲաաղամ. Երթ դու ընդ արսդ ընդ այդոսիկ. բայց բանի զոր ես ասացից քեզ, այնմ զգուշ լինիջիր խաւսելոյ: եւ գնաց Բաաղամ ընդ իշխանսն Բաղակայ: 36 Եւ լուեալ Բաղակայ թագաւորի թէ գայ Բաաղամ, ել նմա ընդ առաջ ի քաղաքն Մովաբո՝ որ էր ի սահմանս Առնովնա յեզր միում սահմանացն: 37 Եւ ասէ Բաղակ ցԲաղամ. Ո՞չ առաքեցի առ քեզ կոչել զքեզ. եւ ընդէ՞ր ոչ գայիր առ իս, որպէս թէ ո՞չ էի արդեւք կարող պատուել զքեզ: 38 Եւ ասէ Բաղամ ցԲաղակ. Ահաւասիկ եկի առ քեզ. արդ՝ կարո՞ղ իցեմ խաւսել բան ինչ, բայց եթէ զոր արկանիցէ Աստուած ի բերան իմ զայն խաւսեցայց: 39 Եւ գնաց Բաաղամ ընդ Բաղակայ, եւ եկն ի քաղաքս հանգրուանացն: 40 Եւ եզեն Բաղակ արջառ եւ ոչխար, եւ առաքեաց Բաաղամու եւ իշխանացն որ ընդ նմայն էին: 41 Եւ իբրեւ այդ եղեւ, առեալ ընդ իւր Բաղակ զԲաաղամ եւ եհան գնա յարձանն Բահաղու. եւ եցոյց նմա զմասն ինչ ժողովրդեանն:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

1 Եւ ասէ Բաաղամ ցԲաղակ. Շինեա ինձ աստ եւթն բազին, եւ պատրաստեա ինձ աստ՝ եւթն զուարակ եւ եւթն խոյ: 2 Եւ արար Բաղակ որպէս ասաց նմա Բաաղամ. եւ եհան զուարակ եւ խոյ ի բազինն: 3 Եւ ասէ Բաաղամ ցԲաղակ. Կաց ի վերայ զոհիդ քո, եւ ես երթայց՝ թերեւս յայտնեսցէ ինձ Աստուած ընդ առաջ ելեալ. եւ բանն զոր ցուցցէ ինձ՝ պատմեցից քեզ: եւ եկաց Բաղակ ի վերայ զոհին իւրոյ: Եւ գնաց Բաղամ հարցանել զԱստուած: 4 Եւ երթայր ուղորդ. եւ երեւեցաւ Աստուած Բաղամու: եւ ասէ ցնա Բաաղամ. Եւթն բազին պատրաստեցի, եւ հանի զուարակ եւ խոյ ի բազին մի: 5 Եւ էարկ Աստուած բան ի բերան Բաաղամու, եւ ասէ. Դարձիր առ Բաղակ, եւ այսպէս խաւսեսցիս: 6 Եւ դարձաւ առ նա. եւ նա կայր ի վերայ ողջակիզացն իւրոց, եւ ամենայն իշխանքն Մովաբացոց ընդ նմա: 7 Եւ եղեւ հոգի Աստուծոյ ի վերայ նորա, եւ ամբարձեալ զառակս իւր՝ ասէ. Ի միջագետաց կոչեաց զիս Բաղակ արքայ Մովաբացոց ի լեռանցն արեւելից, եւ ասէ. Եկ նգովեա ինձ զՅակովբ. եւ եկ անէ՞ծ ինձ զԻսրայել: 8 Զի՞նչ նգովեցից՝ զոր ոչ նգովէ Տէր. կամ զի՞նչ անիծեցից զոր ոչ անիծանէ Տէր. 9 զի ի լեռանց տեսի գնա, եւ ի բլրոց յառաջագոյն նաեցա ի նա: եւ ահա ժողովուրդ բնակեսցէ առանձինն, եւ ընդ ազգս մի համարեսցի: 10 Ո՞ճգրտեաց զգաւակն Յակովբա, եւ ո համարեսցի զգունդսն Իսրայելի. մեռցի անձն իմ ընդ անձին արդարոցն, եւ եղիցի զաւակ իմ իբրեւ զգաւակ նոցա: 11 Եւ ասէ Բաղակ ցԲաաղամ. Զի՞նչ գործեցեր ընդ իս. յանիծանել թշնամեաց կոչեցի զքեզ, եւ դու ահա արհնեցեր արհնութիւն: 12 Եւ ասէ Բաաղամ ցԲաղակ. Ոչ ապաքէն ասացի թէ զինչ արկանիցէ Աստուած ի բերան իմ՝ զայն զգուշացայց խաւսել: 13 Եւ ասէ ցնա Բաղակ. Եկ դարձել ընդ իս յայլ տեղի, ուստի ոչ տեսանիցես գնա. այլ զմասն ինչ ի նմանէ տեսցես. եւ զամենեսեան ոչ տեսանիցես, եւ անէ՞ծ ինձ գնա անդի: 14 Եւ առ գնաց գնա յազարակս դիտանոցին, ի կատար կոփածոյին, եւ շինեաց անդ եւթն բազին, եւ եհան զուարակ եւ խոյ ի բազինն: 15 Եւ ասէ Բաղամ ցԲաղակ. Կաց ի վերայ զոհիդ քո, եւ ես երթայց հարցանել զԱստուած: 16 Եւ ընդ առաջ եղեւ Աստուած Բաղամու, եւ էարկ բան ի բերան նորա. եւ ասէ. Դարձիր անդրէն առ Բաղակ, եւ այսպէս խաւսեսցիս: 17 Եւ դարձաւ առ նա. եւ նա կայր ի վերայ ողջակիզին իւրոյ, եւ ամենայն իշխանքն Մովաբացոց ընդ նմա: Եւ ասէ ցնա Բաղակ. Զի՞նչ խաւսեցաւ Տէր: 18 Եւ ամբարձեալ զառակս իւր՝ ասէ. Արի Բաղակ լուր. ունկն դիր վկայդ որդի Մեպփովբա. 19 ոչ իբրեւ զմարդ է Աստուած ի զարթնուլ, եւ ոչ իբրեւ զորդի մարդոյ ի սպառնալ, դու ասացեր թէ ոչ արասցէ, խաւսեսցի եւ ոչ կացուցէ: 20 ահա՝ յարհնեալ առեալ եմ. արհնեցից եւ ոչ դարձուցից: 21 Ոչ լիցի աշխատութիւն ի Յակովբ, եւ մի երեւեսցի վաստակ ի մէջ Իսրայելի: Տէր Աստուած նորա ընդ նմա. փառաւորութիւնք իշխանաց ի նմա. 22 Եւ Աստուած որ էհան զնոսա յԵգիպտոսէ՝ իբրեւ փառք մի եղջերու ի վերայ նորա: 23 Զի՞ ոչ զոյն հմայք ի Յակովբ՝ եւ ոչ ըղձութիւնք ի մէջ Իսրայելի. ըստ ժամանակի պատմեսցի Յակովբա՝ եւ Իսրայելի զինչ կատարելոց իցէ Աստուած: 24 Ահա ժողովուրդն իբրեւ զկորիւն առիւծու յարիցէ, եւ իբրեւ զառիւծ նազեսցի. ոչ ննջեսցէ մինչեւ կերիցէ որս, եւ զարիւն վիրաւորաց արբցէ:

25 Եւ ասէ Բաղակ զԲաղաամ. Մի անիծանելով անիծաներ ինձ գնա, եւ մի արհնելով արհնեցես գնա: 26 Պատասխանի ետ Բաղաամ եւ ասէ ցԲաղակ. Ո՛չ խաւսեցայ ընդ քեզ բանս՝ եւ ասացի, թէ զոր ինչ խաւսեցի ընդ իս Աստուած՝ զայն արարից: 27 Եւ ասէ Բաղակ ցԲաղաամ. Եկ տարայց զքեզ յայլ տեղի՝ թերեւս հաճոյ լիցի Աստուծոյ, եւ անիծանիցես ինձ գնոսա անդի: 28 Եւ տարաւ Բաղակ զԲաղաամ ի կատարն Փոգովրայ՝ որ ձգի յանապատն: 29 Եւ ասէ Բաղաամ ցԲաղակ. Շինեայ ինձ աստ եւթն բազին, եւ պատրաստեա ինձ աստ եւթն զուարակ եւ եւթն խոյ: 30 Եւ արար Բաղակ որպէս ասաց նմա Բաղաամ, եւ էհան զուարակ եւ խոյ ի բազինն:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Եւ տեսեալ Բաղաամա թէ բարիոք թուի առաջի Տեառն արհնել զԻսրայէլ, ոչ չոգաւ ըստ սովորութեանն ընդ առաջ հմայիցն, դարձոյց զերեսս իւր յանապատն: 2 Եւ համբարձեալ Բաղաամու զաչս իւր եւ ետես զԻսրայէլ բանակեալ ըստ ցեղից ցեղից: Եւ եղև հոգի Աստուծոյ ի վերայ նորա, 3 եւ ամբարձեալ զառակս իւր՝ ասէր. Ասէ Բաղաամ որդի Բեովրայ. 4 ասէ այրն ճշմարտատես. որ զտեսիլ Աստուծոյ ետես ի քուն աչաւք իւրովք բացովք: 5 Իբրեւ զի գեղեցիկ են տուն քո Յակովբ եւ խորանք քո Իսրայէլ. 6 իբրեւ զանտառս հովանաւորս, եւ իբրեւ զբուրաստանս առ զետովք, իբրեւ զխորանս զոր կանկնեաց Տէր, եւ իբրեւ զմայրս ի գնացս ջուրց: 7 Ելցէ այր ի զաւակէ նորա, եւ տիրեսցէ ազգաց բազմաց. եւ բարձրացի քան զԴովգա թագաւորութիւն նորա. եւ աճեսցէ թագաւորութիւն նորա: 8 Աստուած առաջնորդեաց նմա յԵգիպտոսէ. իբրեւ փառք մի եղջերու ի վերայ նորա: Կերիցէ զազգս թշնամեաց իւրոց, եւ զպարարտութիւն նոցա ուղղածուծ արասցէ. եւ նետիւք իւրովք նետաձիգք լինիցի ի թշնամիս իւր: 9 Եւ բազմեալ հանգեաւ իբրեւ զառիւծ, եւ իբրեւ զկորիւն առիւծու, եւ ո յարուցանիցէ գնա. արհնիչք նորա՝ արհնին, եւ անիծիչք նորա՝ անիծեսցին: 10 Եւ բարկացաւ Բաղակ ի վերա Բաղաամու, եւ ծափ զծափի հարկանէր. եւ ասէր Բաղակ ցԲաղաամ. Անիծանել զթշնամիս կոչեցի զքեզ եւ ահա արհնելով արհնեցեր գնա՝ այս երիցս անգամ: 11 Արդ՝ փախիր դու ի տեղի քո: ասացի պատուել զքեզ, եւ վրիպեցոյց զքեզ Տէր ի փառաց: 12 Եւ ասէ Բաղաամ ցԲաղակ. Ո՛չ ընդ իրեշտակսն քո զոր առաքեցեր առ իս՝ խաւսեցայ եւ ասացի, 13 եթէ տացէ ինձ Բաղակ լի տամբ իւրով արծաթ եւ ոսկի, ոչ կարացից անցանել զբանի Տեառն՝ առնել զայդ չար կամ բարի յանձնէ իմմէ. այլ զոր ինչ ասիցէ Աստուած՝ զայն խաւսեցայց: 14 Եւ ահա գնամ ի տեղի իմ. եկ տաց խրատ քեզ, թէ զինչ առնելոց է ժողովուրդն այն ընդ ժողովուրդդ քո ի վախճանի աւուրց. 15 եւ ամբարձեալ զառակս իւր ասէ. Ասէ Բաղաամ որդի Բեովրայ. ասէ այր ճշմարտատես. 16 Որ լուսա զպատգամս Աստուծոյ, եւ հմուտ է զհտութեան բարձրելոյն. եւ զտեսիլ Աստուծոյ ետես ի քուն աչաւք իւրովք բացաւք: 17 Յուցի նմա՝ եւ ոչ այժմ. երանեցից, եւ ոչ ի մատոյ: Ծագեսցէ աստղի Յակովբու, եւ յարիցէ այր յԻսրայէլէ, եւ հարցէ զիշխանս Մովաբու. եւ առցէ աւար զամենայն որդիս Մեթայ: 18 Եւ եղիցի նմա Եդովմ ժառանգութիւն Եսաւայ թշնամույ իւրոյ. եւ Իսրայէլ արար զարութեամբ: 19 Եւ յարիցէ ի Յակովբա, եւ կորուսցէ զապրեալսն ի քաղաքէ անտի: 20 Եւ տեսեալ զԱմադէկ, ամբարձեալ զառակս իւր՝ ասէ. Գլուխ ազգաց Ամադէկ, եւ զաւակ նոցա կորիցէ: 21 Եւ տեսեալ զԿինացին, ամբարձեալ զառակս իւր՝ ասէ. Հզաւր է բնակութիւն քո. եւ եթէ դիցես ի քարանձաւս զբոյն քո, 22 եւ եթէ լինիցի ի Բեովր բոյն խարդախութեան քո, Աստրեստանեայք զերեսցեն: 23 Եւ ամբարձեալ զառակս իւր ասէ. Ո ոք կեցցէ յորժամ դնիցէ զայն Աստուած, 24 եւ ելցէ ի ձեռաց Կիտացոց, եւ չարչարեսցեն զԱսուր. եւ չարչարեսցեն զԵբրայեցիս: Եւ ինքեանք միանգամայն կորիցեն: Եւ յարուցեալ Բաղաամ դարձաւ գնաց ի տեղի իւր: Եւ Բաղակ գնաց ընդ իւր կողմն:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

1 Եւ բանակեցաւ Իսրայէլ ի Սատիմ. եւ պղծեցաւ ժողովուրդն ընդ դստերսն Մովաբու: 2 Եւ կոչեցին գնոսա ի զոհս կոռց իւրեանց, եւ եկեր ժողովուրդն ի զոհից նոցա: 3 Եւ նուիրեցաւ Իսրայէլ Բեղփեզովրա. եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր ի վերայ Իսրայէլի: 4 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Առ զամենայն իշխանս ժողովրդեանդ, եւ առակեա զդոսա առաջի արեգական. եւ դարձցի բարկութիւն սրտմտութեան Տեառն

յիւրայելէ: 5 Եւ ասէ Մովսէս ցեղսն Իւրայէլի. Կոտորեցէք իւրաքանչիւր զընդանի իւր զնուիրեալ Բեղփեգովրա:

ԽԸ 6 Եւ ահա այր Իւրայէլացի, գայր ածէր զեղբայր իւր առ կին Մաղիանացի յանդիման Մովսէսի, եւ յանդիման ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իւրայէլի. եւ նոքա լային առ դրան խորանին վկայութեան: 7 Եւ տեսեալ Փենէէսի որդւոյ Եղիազարու որդւոյ Ահարովնի քահանայի, յարեաւ ի միջոյ ժողովրդեանն, առեալ զեղեարդ ի ձեռս իւր, 8 եւ եմուտ զհետ առնն Իւրայէլացւոյ ի հնոցն, եւ խոցեաց զայրն Իւրայէլի՝ եւ զկինն ընդ արգանդ իւր. եւ դադարեաց հարուածն յորդւոցն Իւրայէլի: 9 Եւ եղեն մեռեալք ի հարուածոցն յայնմանէ քսան եւ չորք հազարք: 10 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ 11 Փենէէս՝ որդի Եղիազարու, որդւոյ Ահարովնի քահանայի՝ ցածոյց զսրտմտութիւն իմ յորդւոցն Իւրայէլի, նախանձեցուցանել զնախանձ իմ ի նոսա. եւ ոչ սատակեցի զորդիսն Իւրայէլի նախանձու իմով: 12 Եւ արդ՝ այսպէս ասասցես. Ահա ես տաց նմա ուխտ խաղաղութեան. 13 եւ եղիցի նմա եւ զաւակի նորա յետ նորա ուխտ քահանայութեան յաւիտենական. փոխանակ զի քինախնդիր եղէ Աստուծոյ իւրում. եւ քաւեաց վասն որդւոցն Իւրայէլի: 14 Եւ անուն առնն Իւրայէլացւոյ հարելոյ որ հարաւ ընդ կնոջն Մաղիանացւոյ՝ Ջամբրի՝ որդի Մաղովմայ, իշխան տան ազգի որդւոցն Շմաւովնի: 15 եւ անուն կնոջն Մաղիանացւոյ հարելոյ՝ Քասբի, դուստր Սուրայ իշխանին ազգի Ամովթայ՝ տան նահապետութեան Մաղիամու: 16 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 17 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իւրայէլի՝ եւ ասասցես. թշնամեցայք ընդ Մաղիանացիսն, եւ հարկանիցէք զնոսա. 18 զի թշնամին նոքա ընդ ձեզ նենգութեամբ. որ նենգեցին զձեզ Փոգորաւ, եւ Քասբեաւ դստերք իշխանին Մաղիամու քերբն իւրեանց հարելով յաւուրն հարուածոց վասն Փոգովրայ:

ԹԻԻՔ

ԳԼԸԻԽ ԻԶ

1 Եւ եղէ յետ հարուածոցն:

ԽԹ Խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի եւ ընդ Եղիազարու քահանայի՝ եւ ասէ. 2 Կալ զհամար ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իւրայէլի, ի քսանամենից եւ ի վեր. ըստ տանց նահապետաց իւրեանց, ամենայն որ ելանիցէ յԻւրայէլէ տալ պատերազմ: 3 Եւ խաւսեցան Մովսէս եւ Եղիազար քահանայ, յՌաբովթ Մովաբ առ Յորդանանու յանդիման Երեքովի՝ եւ ասեն: 4 Ի քսանամենից եւ ի վեր, որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի. դու եւ որդիքդ Իւրայէլի ելեալք յԵգիպտոսէ 5 կազմեցարուք: Ռովբէն անդրանիկ Իւրայէլի. եւ որդիք Ռովբէնի, Ենովք, եւ գունդն Ենովքա. Փաղուս, եւ գունդն Փաղուսայ. Քարմի, եւ գունդն Քարմեայ: 6 Ասրովմ, եւ գունդն Ասրովմա: 7 Սոքա են գունդք Ռովբէնի. եւ եղէ հանդէս նոցա. քառասուն եւ երեք հազարք եւ եւթն հարիւր եւ երեսուն: 8 Եւ որդիք Փաղուսա Եղիաբ. 9 եւ որդիք Եղիաբու՝ Յամուէլ, եւ Դադան եւ Աբիրովմ. սոքա էին անուանիք ժողովրդեանն. եւ սոքա են՝ որ յարեան ի վերայ Մովսէսի եւ Ահարովնի ի ժողովրդեանն Կորիսայ յարուցելոց հակառակ Տեառն, 10 եւ բացեալ երկրի զբերան իւր եկուլ զնոսա, զԿորիս՝ մահուամբ ժողովրդեանն իւր. յորժամ եկեր հուր զերկերիւր եւ զյսունսն. եւ եղէ նշաւակ: 11 եւ որդիքն Կորիսայ ոչ մեռան: 12 Եւ որդիք Շմաւովնի. եւ գունդ որդւոցն Շմաւովնի, Յամուէլ, եւ գունդ մի Յամուէլի. Յամին, եւ գունդ մի Յամինայ. Յաքին, եւ գունդ մի Յաքինայ. 13 Ջարա, եւ գունդ մի Ջարայի. Սաւուղ եւ գունդ մի Սաւուղա: 14 Այս են գունդք Շմաւովնի ի հանդիսէ իւրեանց. քսանեւերկու հազարք եւ երկերիւր: 19 Եւ որդիք Յուդաի՝ էր, եւ Աւնան, եւ Սեղովմ, եւ Փարէս, եւ Ջարա: Եւ մեռան՝ էր եւ Աւնան յերկրին Քանանացւոց: 20 Եւ եղեն որդիք Յուդա ըստ գնդից իւրեանց. Սեղովմ, եւ գունդ մի Սեղովմա. Փարէս, եւ գունդ մի Փարէսի. Ջարա, եւ գունդ մի Ջարայի: 21 Եւ եղեն որդիք Փարէսի. Ասրովմ, եւ գունդ մի Ասրովմի. Յամուէլ, եւ գունդ մի Յամուէլի: 22 Սոքա են գունդք Յուդաի ըստ հանդիսի իւրեանց. եւթանասուն եւ վեց հազար եւ հինգ հարիւր: 23 Եւ որդիք Իսաքարու՝ ըստ գնդից իւրեանց. Թովղա, եւ գունդ մի Թովղա. Փուա, եւ գունդ մի Փուայի. 24 Յասուր, եւ գունդ մի Յասուրա. Ամրան, եւ գունդ մի Ամրանայ: 25 Սոքա են գունդք Իսաքարու ի հանդիսէ իւրեանց. վաթսուն եւ չորք հազարք եւ երկերիւր: 26 Եւ որդիք Ջաբոդովնի՝ ըստ գնդից իւրեանց. Սարեղ, եւ գունդ մի Սարեղայ. Աղղովմ, եւ գունդ մի Աղղովմի. Աղղէլ եւ գունդ մի Աղղէլա: 27 Սոքա են գունդք Ջաբոդովնի ի հանդիսի իւրեանց. վաթսուն հազար եւ հինգ հարիւր: 15 Եւ որդիք Գադայ՝ ըստ գնդից իւրեանց. Սափովմ եւ գունդ մի Սափովմա. Անգի, եւ գունդ

մի Անգեայ. Սունի, եւ գունդ մի Սունեայ. 16 Ագենի, եւ գունդն Ագենա. Աղդի, եւ գունդն Աղդայ. եւ 17 Արուաղի եւ գունդն Արուեղա. Արիել, եւ գունդ մի Արիելի: 18 Սոքա եւ գունդ որդւոցն Գաղայ ի հանդիսէ իւրեանց. քառասուն եւ չորք հազարք եւ հինգ հարիւր: 44 Եւ որդիք Ասերայ՝ ըստ գնդից իւրեանց. Յամին, եւ գունդ մի Յամինեա. Յեսու, եւ գունդ մի Յեսուայ. Բարիա, եւ գունդն Բարիեա. 45 Քոբէր, եւ գունդն Քովբերա. Մեղքիէլ, եւ գունդ մի Մեղքիէլի: 46 Եւ անուն դստերն Ասերայ՝ Սարա: 47 Սոքա եւ գունդք Ասերայ ի հանդիսէ իւրեանց. քառասուն եւ երեք հազարք եւ վեց հարիւր: 28 Եւ որդիք Յովսեփայ ըստ գնդից իւրեանց՝ Մանասէ, եւ Եփրեմ: 29 Եւ որդիք Մանասէի. Մաքիր, եւ գունդ մի Մաքիրայ: եւ Մաքիր ծնաւ զԳաղաադ. Գաղաադ, եւ գունդ մի Գաղաադու: 30 Եւ որդիք Գաղաադու. Աքիեզեր, եւ գունդ մի Աքիեզերայ. Քեղեզ, եւ գունդ մի Քեղեզա, 31 Եսրիել, եւ գունդ մի Եսրիելի. Սիքեմ, եւ գունդ մի Սիքեմա. 32 Սիմայի, եւ գունդ մի Սիմայայ. Ովփեր, եւ գունդ մի Ովփերա: 33 Եւ Մաղպաաղայ որդւոյ Ովփերա ոչ եղեն ուստերք, այլ դստերք: եւ անուանք դստերացն Մաղպաաղայ. Մաաղա, եւ Նուա, եւ Էզղա, եւ Մեղքա, եւ Թերսա: 34 Այս գունդք Մանասէի ի հանդիսէ իւրեանց. յսուն եւ երկու հազարք եւ եւթն հարիւր: 35 Եւ այս եւ որդիք Եփրեմի. Սուտաղա, եւ գունդ մի Սուտաղայի. Տանաք, եւ գունդ մի Տանաքայ: 36 Սոքա եւ որդիք Սուտաղայի. Եղեն, եւ գունդ մի Եղենայ: 37 Այս գունդք Եփրեմի ի հանդիսէ իւրեանց. երեսուն եւ երկու հազարք եւ հինգ հարիւր: սոքա եւ գունդք Յովսեփու ըստ գնդից իւրեանց: 38 Եւ որդիք Բենիամինի ըստ գնդից իւրեանց. Բաղէ, եւ գունդ մի Բաղեա. Ասիբեր, եւ գունդ մի Ասիբերա. Յաքիրան, եւ գունդ մի Յաքիրանայ. 39 Սափան, եւ գունդ մի Սափանայ: 40 Եւ եղեն որդիք Բաղեայ. Ադար, եւ Նոյեման, եւ գունդ մի Սեմանա: 41 Այս եւ որդիք Բենիամինի, ըստ գնդից իւրեանց ի հանդիսէ իւրեանց. երեսուն եւ հինգ հազար եւ հինգ հարիւր: 42 Եւ որդիք Դանայ՝ ըստ գնդից իւրեանց. Սամի, եւ գունդ մի Սամեայ: այս գունդք Դանեա ըստ գնդից իւրեանց: 43 ամենայն գունդք Սամեայ ըստ հանդիսի իւրեանց, վաթսուն եւ չորք հազարք եւ վեց հարիւր: 48 Եւ որդիք Նեփթալիմայ՝ ըստ գնդից իւրեանց. Ասեղ, եւ գունդ մի Ասեղա. Գաւնի, եւ գունդ մի Գաւնեայ. 49 Յեսսեր, եւ գունդ մի Յեսսերա. Մեղղեմ, եւ գունդ մի Մեղղեմեա: 50 Այս գունդք Նեփթալիմայ ի հանդիսէ իւրեանց, քառասուն հազար եւ երեք հարիւր: 51 Այս է հանդէս որդւոցն Իսրայէլի. վեց հարիւր հազար, եւ հազար մի. եւ եւթն հարիւր եւ երեսուն: 52 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 53 Դոցա բաժանեցի երկիրն ժառանգել ըստ թոյոյ անուանց. 54 ըստ բազմաց՝ բազմացուցես զժառանգութիւնն. եւ ըստ սակաւուց՝ սակաւացուցես զժառանգութիւնն իւրեանց: իւրաքանչիւր որպէս անցին ի հանդիսի՝ տացի ժառանգութիւն իւրեանց: 55 Վիճակաւք ժառանգեցի երկիրն, ըստ անուանց, ըստ ցեղից նահապետաց իւրեանց ժառանգեցեն: 56 Վիճակաւք բաժանեցեն զժառանգութիւն նոցա ի մէջ բազմաց եւ սակաւուց: 57 Եւ որդիք Ղեւեայ ըստ գնդից իւրեանց. Գեղսովնի, Կահաթ, եւ գունդ մի Կահաթու. Մերարի, եւ գունդ մի Մերարեայ: 58 Սոքա եւ գունդք որդւոցն Ղեւեայ. գունդ մի Ղոբենի, եւ գունդ մի Քեբբովն. եւ գունդ մի Կորիս. եւ գունդ մի Մուսի: Եւ Կահաթ ծնաւ զԱմրամ. 59 եւ անուն կնոջն նորա Յոքաբէթ՝ դուստր Ղեւեայ. որ ծնաւ զնոսա Ղեւեայ յԵգիպտոս: եւ ծնաւ Ամրամ զԱհարովն, եւ զՄովսէս, եւ զՄարիամ քոյր նոցա: 60 Եւ ծնան Ահարովնի Նադաբ եւ Աբիուդ, եւ Եղիազար եւ Իթամար: 61 եւ մեռան Նադաբ եւ Աբիուդ, ի մատուցանելն իւրեանց զհուրն աւտար առաջի Տեառն յանապատին Սինա: 62 Եւ եղեն ի հանդիսէ իւրեանց քսան եւ երեք հազարք. ամենայն արու յամսաւրէից եւ ի վեր: քանզի ոչ անցին ի հանդիսի որդւոցն Իսրայէլի. զի ոչ էր նոցա տուեալ վիճակ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: 63 Այս է հանդէս Մովսէսի եւ Եղիազարու քահանայի. որ արարին հանդէս որդւոցն Իսրայէլի յՌաբովթ Մովաբա առ Յորդանանու՝ յանդիման Երեքովի: 64 Եւ ընդ նոսա մի այր ոչ գոյր յանցելոցն ի հանդիսի ի Մովսէս եւ յԱհարովնէ՝ որ արարին հանդէս որդւոցն Իսրայէլի յանապատին Սինա: 65 Քանզի ասաց զնոցանէ Տէր՝ Էթէ մահու մեռանիցին յանապատին, եւ ոչ մնաց ի նոցանէ եւ ոչ մի. բայց Քաղէբ որդի Յեփովնեա, եւ Յեսու որդի Նաւեայ:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

Ծ 1 Եւ մատեան դստերքն Մաղպաադու որդւոյ Ովփերայ, որդւոյ Գաղաադու, որդւոյ Մաքիրայ, ի գնդէ Մանասէի որդւոցն Յովսեփու. եւ այս եւ անուանք նոցա. Մաաղա, եւ Նուա, եւ Էզղա, եւ Մեղքա, եւ Թերսա: 2 Կացին առաջի Մովսէսի եւ Եղիազարու քահանայի եւ առաջի իշխանացն, եւ առաջի ամենայն

ժողովրդեանն ի դրան խորանին վկայութեան՝ եւ ասեն. 3 Հայր մեր մեռաւ յանապատի անդ. եւ նա ոչ էր ի մէջ ժողովրդեանն գումարելոց առաջի Տեառն ի ժողովրդեանն Կորխեա, որ վասն մեղաց իւրոց մեռաւ. եւ որդիք՝ ոչ եղեն նորա. 4 Եւ արդ՝ մի ջնջեցի անուն հաւր մերում ի միջոյ ցեղին իւրոյ՝ վասն զի ոչ գոյր նորա որդի. տուք մեզ ժառանգութիւն ի մէջ եղբարց հաւր մերոյ: 5 Եւ մատոյց Մովսէս զդատաստան նոցա առաջի Տեառն: 6 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 7 Ուղիղ դատեցան դատերքն Սաղպաադու. տալով տացես նոցա կալուած ժառանգութեան ի մէջ եղբարց հաւր իւրեանց, եւ դիցես զվիճակ հաւրն իւրեանց գնոքաւք: 8 Եւ ընդ որդիսն Իսրայէլի խաւսեցիս եւ ասացես. Այր որ՝ եթէ մեռանիցի, եւ ուստր ոչ գուցէ նորա, տացէ զժառանգութիւն իւր դստեր իւրում. 9 եւ եթէ ոչ գուցէ նորա դուստր, տաջիք զժառանգութիւն նորա եղբար իւրում: 10 Եւ թէ ոչ գուցէ նորա եղբայր, տաջիք զժառանգութիւն նորա հաւրեղբար իւրում. 11 եւ եթէ ոչ գուցեն նորա եղբարք հաւրն, տաջիք զժառանգութիւն նորա ընդանոյ մերձաւորի նորա. ի ցեղէ նորա ժառանգեցեն գնորայն. եւ եղիցի այդ որդւոցն Իսրայէլի իրաւունք դատաստանի, որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի:

ՕՍ 12 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ել դու ի լեառնն որ յայնկոյս է՝ ի լեառնն ի Նաբաւ՝ եւ տեսցես զերկիրն Քանանացոց զոր եւ տաց որդւոցն Իսրայէլի ի կալուած. 13 տեսցես գնա՝ եւ յաւելցիս առ ժողովուրդ քո եւ դու, որպէս յաւելաւ Ահարովն եղբայր քո ի Հովր լերին: 14 Վասն զի անցէք զբանի իմով յանապատին Սինա. ի հակառակել ժողովրդեանն առ ի սուրբ առնելոյ զիս. եւ ոչ արարէք զիս սուրբ ի վերայ ջուրցն յանդիման նոցա. այն է ջուր հակառակութեան յանապատին ի Սինա: 15 Եւ ասէ Մովսէս ցՏէր. 16 Տեսցէ Տէր Աստուած հոգւոց եւ ամենայն մարմնոց՝ այր ի վերայ ժողովրդեանս այսորիկ, 17 որ ելանիցէ առաջի սոցա, եւ որ հանիցէ եւ մուծանիցէ զսոսա. եւ մի լինիցի ժողովուրդս Տեառն իբրեւ զոչխար՝ որ ոչ գուցէ հովիւս: 18 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. Առ դու քեզ զՅետու որդի Նաւեայ՝ զայր յորում գոյ հոգի, եւ դիցես զձեռն քո ի վերայ նորա. 19 եւ կացուցես գնա յանդիման Եղիազարու քահանայի. եւ պատուիրեսցես նմա յանդիման ամենայն ժողովրդեանն, եւ պատուիրեսցես վասն նորա յանդիման նոցա. 20 եւ տացես ի փառաց քոց ի վերայ նորա, զի լուիցեն նմա որդիքն Իսրայէլի: 21 Եւ կացցէ առաջի Եղիազարու քահանայի, եւ հարցցեն ի նմանէ զիրաւունս յայտնութեանց առաջի Տեառն, ըստ բանի բերանոյ նորա ելանիցեն, եւ ըստ բանի բերանոյ նորա մտանիցեն. ինքն եւ ժողովուրդքն Իսրայէլի միաբան, ամենայն ժողովուրդքն Իսրայէլի: 22 Եւ արար Մովսէս որպէս պատուիրեաց նմա Տէր. եւ առեալ զՅետու կացոյց առաջի Եղիազարու քահանայի, եւ առաջի ամենայն ժողովրդեանն. 23 եւ եղ զձեռս իւր ի վերայ նորա, եւ արար գնա յանձն՝ որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի:

ԹԻԻԲ

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

ՕԲ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 2 Պատուիրեա որդւոցն Իսրայէլի եւ ասացես ցնոսա. Զպատարագս իմ զդահամունս իմ, զնծայս իմ ի հոտ անոշից՝ զգուշացիք մատուցանել ի տաւնս իմ: 3 Եւ ասացես ցնոսա. Այս են ընծայք զոր մատուցանիցէք Տեառն. գառինս երկուս անարատս հանապազ յողջակէզ անպակաս: 4 զմի գառնն արասցես ընդ առաւաւտս, եւ զերկրորդ գառնն արասցես ընդ երեկոյս: 5 Եւ արասցես տասանորդ գրուի նաշիի զանգեալ իւղով մզելով՝ չորրորդաւ դորակի, 6 ողջակէզ անպակասութեան. որպէս լինէր ի լերինն Սինա ի հոտ անոշից Տեառն: 7 Եւ նուէր նորուն չորրորդ դորակին առ մի գառնն ի սրբութեանն. եւ նուիրեսցես զնուէրն ըմպելի Տեառն: 8 եւ զգառնն երկրորդ արասցես ընդ երեկոյս. ըստ զոհին իւրում եւ ըստ նուիրին իւրում արասցիք ի հոտ անոշից Տեառն: 9 Եւ յաւուրն շաբաթուոց մատուցիք երկուս գառինս տարեւորս անարատս, եւ երկուստասանորդս նաշիոյ զանգեալ իւղով ի զոհ. 10 եւ զնուէր ողջակիզին շաբաթուոց ի շաբաթս, ի վերայ հանապազորդ ողջակիզին, եւ զնորուն նուէր: 11 Եւ յամսամուտս մատուցիք ողջակէզս Տեառն, զուարակս երկուս յանդւոյ, եւ խոյ մի. գառինս տարեւորս անարատս եւթն. 12 եւ երիս տասանորդս նաշիոյ զանգեալ իւղով առ զուարակ մի. եւ երկուս տասանորդս զանգեալ իւղով առ խոյ մի: 13 եւ տասանորդ նաշոհ զանգելոյ իւղոյ առ գառն մի, ի զոհ անոշից Տեառն ընծա: 14 Եւ նուէր նոցա կէս դորակին լիցի առ զուարակ մի, եւ երկրորդ դորակին լիցի առ խոյ մի, եւ չորրորդ դորակին զինու լինիցի առ գառն մի: այս ողջակէզք իցեն ամիս յամսոյ՝ յամիսս տարւոյն: 15 եւ նոխազ մի յայծեաց Տեառն, վասն մեղաց իւրեանց ի վերայ հանապազորդ ողջակիզին

առնիցի, եւ նուէր նորա: 16 Եւ յամսեանն առաջնում, ի չորեքտասաներորդում աւուր ամսեանն՝ զատիկ տեառն. 17 եւ ի հինգէտասաներորդում աւուր նորին ամսոյ՝ տաւն. զեւթն արբաղարջ կերիջիք. 18 եւ արն առաջին կոչեցեալ սուրբ լիցի ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք ի նմա: 19 Եւ մատուցիք ողջակէզս եւ ընծայս Տեառն. զուարակս երկուս յանդոյ, եւ խոյ մի. գառինս տարելորս անարատս եւթն: 20 Եւ զոհ նոցա, նաշիի զանգեալ իւղով՝ երիս տասանորդս առ զուարակ մի. եւ երկուս տասանորդս առ խոյ մի: 21 եւ տասանորդ տասանորդ արասցես առ գառն մի եւթանեցունց գառանցն. 22 եւ նոխազ մի յայծեաց, քաւել վասն նոցա. 23 թող զհանապազորդ առաւաւտին ողջակէզն, որ է ողջակէզ յաճախութեանն: 24 Զայս ըստ այսմ արինակի արասցիք աւուր աւուր՝ զեւթն արբ, պատարագ ողջակէզ ի հոտ անոշից. ի վերայ հանապազորդ ողջակիզին առնիցէք զնուէր նորին: 25 եւ արն եւթներորդ կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք ի նմա: 26 Եւ յաւուրն նորեաց յորժամ մատուցանիցէք զոհս զեւթներորդացն, կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք: 27 Եւ մատուցիք ողջակէզս ի հոտ անոշից Տեառն. զուարակս երկուս յանդոյ եւ խոյ մի, գառինս տարելորս անարատս եւթն: 28 Եւ զոհ նոցա նաշիի զանգեալ իւղով երեք տասանորդք առ զուարակ մի, եւ երկուտասանորդք առ խոյ մի, 29 եւ տասանորդ տասանորդ առ գառն մի, եւթանեցունց գառանցն. 30 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց, քաւել վասն նոցա. թող զհանապազորդ ողջակէզն, 31 եւ զզոհ նոցա զոր առնիցէք, եւ զնուէրս նոցա. եւ անարատք լինիցին ձեզ:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԻԹ

1 Եւ յամսեանն եւթներորդի որ արբ մի ամսոյն, կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք. արբ նշանակելոց եղիցի ձեզ: 2 Եւ արասցիք ողջակէզս ի հոտ անոշից Տեառն. զուարակ մի յանդոյ, խոյ մի, գառինս տարելորս անարատս եւթն. 3 եւ զոհ նոցա նաշիի զանգեալ եղով, երիս տասանորդս առ զուարակ մի, եւ երկուս տասանորդս առ խոյ մի. 4 եւ տասանորդ տասանորդ առ գառն մի եւթանեցունց գառանցն. 5 եւ նոխազ մի յայծեաց՝ քաւել վասն ձեր: 6 Թող զողջակէզս ամսամտիցն, եւ զոհք նոցա, եւ նուէրք նոց ըստ պայմանի իւրեանց ի հոտ անոշից Տեառն: 7 Եւ ի տասներորդի նորին ամսոյ, կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ, եւ լլկեսցիք զանձինս ձեր. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք: 8 եւ մատուցիք ողջակէզս ի հոտ անոշից ընծայս Տեառն. զուարակ մի յանդոյ, խոյ մի, գառինս տարելորս եւթն անարատք լինիցին ձեզ. 9 եւ զոհ նոցա նաշի զանգեալ իւղով, երիս տասանորդս առ զուարակ մի, եւ երկուս տասանորդս առ խոյ մի. 10 եւ տասանորդ տասանորդ առ գառն մի եւթանեցունց գառանցն: 11 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց՝ քաւել վասն ձեր. թող զվասն մեղացն եւ քաւութեան, եւ զողջակէզսն հանապազորդս՝ եւ զզոհ նորին. եւ զնուէր նորին ըստ պայմանի իւրում ի հոտ անոշից ընծա Տեառն: 12 Եւ յաւուրն հնգէտասաներորդի նորին եւթներորդի ամսոյ, կոչեցեալ սուրբ եղիցի ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք, եւ տաւնեսցիք զնա տաւն Տեառն զեւթն արբ: 13 եւ մատուցիք ողջակէզս ընծայս ի հոտ անոշից Տեառն: Յաւուրն առաջնում զուարակս յանդոյ երեքտասան. խոյս երկուս. գառինս տարելորս չորեքտասան, անարատք լինիցին: 14 եւ զոհք նոցա նաշիի զանգեալ իւղով, երիս տասանորդս առ զուարակ մի, երեքտասանեցունց զուարակացն. եւ երկուս տասանորդս առ խոյ մի, երկոյցունց խոյոցն. 15 եւ տասանորդ տասանորդ առ մի գառնն չորեքտասանեցունց գառանցն: 16 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց: թող զհանապազորդ ողջակէզս եւ զզոհս եւ զնուէրս նոցա: 17 Եւ յաւուրն երկրորդի զուարակս երկոյտասան, խոյս երկուս, գառինս տարելորս անարատս չորեքտասան: 18 եւ զոհք նոցա՝ եւ նուէրք զուարակացն, եւ խոյիցն, եւ գառանցն՝ ըստ թուոյ նոցա եւ ըստ պայմանի իւրեանց: 19 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. թող զհանապազորդ ողջակէզսն, եւ զզոհս նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց: 20 Եւ յաւուրն երրորդի զուարակ մետասան, խոյս երկուս. գառինս տարելորս անարատս չորեքտասան. 21 եւ զոհ նոցա եւ նուէր զուարակացն, եւ խոյիցն, եւ գառանցն, ըստ թուոյ նոցա. 22 եւ ըստ պայմանի իւրեանց, եւ քաւ մի յայծեաց վասն մեղաց. թող զհանապազորդ ողջակէզս, եւ զզոհս նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց: 23 Եւ յաւուրն չորրորդի զուարակս տասն, խոյս երկուս. գառինս տարելորս անարատս չորեքտասան. 24 եւ զոհք նոցա եւ նուէր զուարակացն, եւ խոյիցն, եւ գառանցն, ըստ թուոյ նոցա եւ ըստ պայմանի իւրեանց. 25 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց.

թող զհանապագորդ ողջակէզս, եւ զգոհս նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց: 26 Եւ յաւուրն վեցերորդի զուարակս ուր, խոյս երկուս, գառինս տարեւորս անարատս չորեքտասան. 27 եւ խոյք նոցա եւ նուէրք զուարակացն եւ խոյոցն, եւ գառանցն, ըստ թուոյ նոցա, եւ ըստ պայմանի իւրեանց. 28 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. թող զհանապագորդ ողջակէզսն, եւ զգոհս նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց: 29 Եւ յաւուրն եւթներորդի զուարակս ուր, խոյս երկուս, գառինս տարեւորս անարատս չորեքտասան. 30 եւ զոհք նոցա եւ նուէրք զուարակացն, եւ խոյիցն, եւ գառանցն, ըստ թուոյ նոցա, եւ ըստ պայմանի իւրեանց. 31 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. թող զհանապագորդ ողջակէզսն, եւ զգոհս նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց: 32 Եւ յաւուրն ութերորդի ելք լինիցին ձեզ. զամենայն գործ սպասաւորութեան մի գործիցէք ի նմա: 33 Եւ մատուցիք ողջակէզս ի հոտ անոշից ընծայս Տեառն, զուարակ մի, խոյ մի, գառինս տարեւորս անարատս եւթն: 34 Եւ զոհք նոցա եւ նուէրք զուարակին, եւ խոյին, եւ գառանցն ըստ թուոյ նոցա՝ ըստ պայմանի իւրեանց. 35 եւ նոխազ մի յայծեաց վասն մեղաց. թող զհանապագորդ ողջակէզսն, եւ զգոհս նոցա, եւ զնուէրս իւրեանց. 36 Զայս առնիցէք Տեառն ի տանս ձեր. թող զուխտս ձեր, եւ զողջակէզս ձեր, եւ նուէրս ձեր, եւ զփրկութիւնսն ձեր:

ԹԻԻՔ
ԳԼՈՒԽ Լ

ԾԳ 1 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի: 2 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ իշխանս որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Այս է բանն՝ զոր հրաման ետ Տէր: 3 Այր որք այր՝ ուխտեցէ ուխտ Տեառն, կամ երդնուցու երդումն սահմանաւ, կամ սահմանիցէ ինչ վասն անձին իւրոյ, մի արասցէ ապախտ զբանն իւր. այլ զամենայն ինչ որ ելանէր ի բերանոյ իւրոյ՝ արասցէ: 4 Եւ եթէ կին որ ուխտիցէ ուխտ Տեառն, կամ սահմանիցէ սահման ինչ ի տան հաւր իւրոյ ի մանկութեան իւրում. 5 եւ լսիցէ հայր նորա զուխտ նորա, եւ զսահման նորա զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ, եւ լռեցէ նմա հայրն, կացցեն ամենայն ուխտք նորա. եւ ամենայն սահմանքն զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ՝ հաստատեցին նմա: 6 Եւ եթէ ոչ առնուցու յանձն հայր նորա՝ յաւուրն յորում լսիցէ զամենայն ուխտս նորա եւ զսահմանսն զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ, մի կացցեն: Եւ Տէր անպարտ արասցէ զնա, զի ոչ առ յանձն հայրն նորա: 7 Ապա թէ լինելով լինիցի առն, եւ ուխտք նորա ի նմա իցեն ըստ ուխտելոյ շրթանց իւրոց, զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ. 8 եւ լսիցէ այր նորա, եւ լռիցէ նմա յորում աւուր լսիցէ, այնպէս կացցեն ամենայն ուխտք նորա, եւ սահմանք նորա՝ զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ, հաստատեցին: 9 Ապա թէ ոչ առնուցու յանձն այրն նորա՝ յորում աւուր լսիցէ, ամենայն ուխտքն նորա եւ ամենայն սահմանքն զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ, մի հաստատեցին: զի այրն ոչ առ նմա յանձն. եւ Տէր անպարտ արասցէ զնա: 10 Եւ ուխտք այրուոց կամ հանելոց որ ուխտիցէ զանձնէ իւրմէ՝ հաստատեցի նմա: 11 Ապա թէ ի տան առն նորա իցեն ուխտք նորա, կամ սահմանն զոր սահմանեաց զանձն իւր երդմամբ. 12 եւ լսիցէ այր նորա եւ լռեցէ նմա, եւ առնուցու նմա յանձն, կացցեն ամենայն ուխտք նորա. եւ ամենայն սահմանք նորա՝ զոր սահմանեաց զանձնէ իւրմէ՝ հաստատեցին նմա: 13 Եւ եթէ խափանելով խափանեցէ այր նորա՝ յորում աւուր լսիցէ զամենայն ինչ որ ելանիցէ ի շրթանց նորա ըստ ուխտից նորա եւ ըստ սահմանաց նորա զանձնէ իւրմէ, մի հաստատեցի. զի այր նորա զանցոյց. եւ Տէր անպարտ արասցէ զնա: 14 Զամենայն ուխտ, եւ զամենայն երդումն կապոյ առ ի լլկելոյ զանձն, այր նորա հաստատեցէ նմա, եւ այր նորա զանցուցէ: 15 Եւ եթէ լռելով լռիցէ նմա. արքստարէ հաստատեցէ նմա զամենայն ուխտս իւր, եւ զամենայն սահմանս իւր կացուցէ նմա. վասն զի լռեաց նմա յաւուր յորում լուաւ: 16 Եւ թէ զանցուցանելով զանցուցէ այր նորա յետ աւուրն յորում լուաւ, ընգալցի զմեղս իւր: 17 Այս են իրաւունք զոր պատուիրեաց Տէր Մովսէսի, ընդ այր եւ ընդ կին իւր. եւ ընդ հայր եւ ընդ դուստր իւր՝ ի մանկութեան ի տան հաւր իւրոյ:

ԹԻԻՔ
ԳԼՈՒԽ ԼԱ

ԾԴ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ: 2 Առ զվրէժ որդւոցն Իսրայէլի ի Մադիանացւոց անտի. եւ ապա յաւելցիս ի ժողովուրդ քո: 3 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս ընդ ժողովրդեանն՝ եւ ասէ. Վառեցէք ի ձէնջ արս՝

ճակատեալ առաջի Տեառն ի վերայ Մաղիամու. հատուցանել զվրժ ի Տեառնէ Մաղիամու. 4 հազար այր ի ցեղէ, յամենայն ցեղիցն Իսրայէլի, առաքեցէք տալ պատերազմ: 5 Եւ համարեցին ի հազարաւորացն Իսրայէլի հազար այր ի ցեղէ. երկուտասան հազար վառեալ ի պատերազմ: 6 Եւ արձակեաց զնոսա Մովսէս, հազար այր ի ցեղէ հանդերձ զարու իւրեանց. եւ զՓենէէս որդի Եղէազարու որդւոյ Ահարովնի քահանայի, եւ զսպասն սրբութեան, եւ փողքն ազդեցութեան ի ձեռս նոցա: 7 Եւ ճակատեցան ընդդէմ Մաղիանացոցն. որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի: Եւ կոտորեցին զամենայն արու, 8 եւ զթագաւորն Մաղիանացոյ կոտորեցին հանդերձ վիրաւորաւք նոցա. եւ զԵփն, եւ զՍուր, եւ զԴոկոմ, եւ զՈւր, եւ զՌոբուք, զհինգ թագաւորս Մաղիամու: Եւ զԲաաղաամ որդի Բէուրա սպանին սրով, հանդերձ վիրաւորաւք նոցա: 9 Եւ զանասուն նոցա եւ զախ նոցա, եւ զամենայն ստացուածս նոցա, եւ զգաւրս նոցա առին յաւարի: 10 Եւ զամենայն քաղաքս նոցա տամբք իւրեանց, եւ զաւանս նոցա հրձիգ արարին. 11 եւ առին զամենայն զաւար նոցա. եւ զամենայն կապուտ նոցա ի մարդոյ մինչեւ յանասուն: 12 Եւ ածին առ Մովսէս եւ առ Եղէազար քահանայ, եւ առ ամենայն որդիսն Իսրայէլի, զգերին եւ զկապուտ եւ զաւար բանակին Յոաբովթ Մովաբ, որ է յանդիման Երիքովի առ եզերք Յորդանանու: 13 Եւ ելին Մովսէս եւ Եղիազար քահանայ, եւ ամենայն իշխանք ժողովրդեանն ընդ առաջ նոցա արտաքոյ բանակին: 14 Եւ բարկացաւ Մովսէս ի վերայ ոստիկանաց զարուին՝ հազարապետաց եւ հարիւրապետաց, եկելոց ի ճակատէ պատերազմին: 15 Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Ընդէ՛ր ապրեցուցէք զամենայն էգ. 16 զի նոքա էին որդւոցն Իսրայէլի ըստ բանիցն Բաղաամու, առ ի վրիպեցուցանելոյ, եւ արհամարհելոյ զբանն Տեառն վասն Փոգովրայ. եւ եղեւ հարուած ժողովրդեանն Տեառն: 17 Եւ արդ՝ կոտորեցէք զամենայն արու յամենայն աղիսիդ. եւ զամենայն կին որ գիտացեալ իցէ զարութիւն արուի՝ կոտորեցէք: 18 Եւ զամենայն աղիս կանանց, որոց չիցէ գիտացեալ զարութիւն արուի՝ ապրեցուցէք: 19 Եւ դուք բնակեցարուք արտաքոյ բանակին զեթն աւր: ամենայնի որոյ սպանեալ իցէ եւ մերձեալ ի վիրաւոր, սրբեցի յաւորն եւթներորդի. դուք եւ զերիդ ձեզ: 20 Եւ ամենայն հանդերձ, եւ ամենայն անաթ մաշկեղէն, եւ ամենայն կահովագործ, եւ զամենայն փայտակերտ սրբեցիք: 21 Եւ ասէ Եղիազար քահանայ ցարս զարուն եկելոց ի ճակատէ պատերազմին. Այս իրաւունք արինի են զոր հրամայեաց Տէր Մովսէսի: 22 Բայց յոսկոյ եւ յարծաթոյ, եւ ի պղնձոյ, եւ յերկաթոյ, եւ ի կապարոյ, եւ յանագէ. 23 ամենայն որ անցանէ ի հուր՝ եւ սրբեցի. այլ եւ ջրովն սրսկմամբ սրբեցի. եւ ամենայն որ ոչ անցանիցէ ընդ հուր, եւ լուանայցէ ջրով. 24 լուսաջիք եւ զհանդերձս յաւորն եւթներորդի, եւ սուրբք լինիջիք. եւ ապա մտանիցէք ի բանակն: 25 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ. 26 Առ զհամար աւարի գերութեանդ ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. դու եւ Եղիազար քահանայ, եւ իշխանք նահապետաց ժողովրդեանդ: 27 Եւ բաժանեցէք զաւարդ ի մէջ պատերազմողացդ եկելոց ի պատերազմ. եւ ի մէջ ամենայն ժողովրդեանդ: 28 Եւ առջիք հաս Տեառն յամենայն արանց պատերազմողաց երթելոց ի պատերազմ. ոգի մի՛ ի հինգ հարիւրոց՝ ի մարդոյ եւ յանասնոյ, եւ յարջառոյ եւ յոչխարէ եւ յայծեաց: 29 Եւ զկէսն նոցա առնուցուս, եւ տայցես Եղիազարու քահանայի զպտուղսն Տեառն: 30 Եւ ի կիսոյ որդւոցն Իսրայէլի առցես մի ի յիսնէ, ի մարդոյ եւ յարջառոյ եւ յոչխարէ եւ յիշոյ, եւ յամենայն անասնոյ. եւ տացես զայն Ղեւտացոցն որ պահիցեն զպահպանութիւնս խորանին վկայութեան Տեառն: 31 Եւ արարին Մովսէս եւ Եղիազար քահանայ՝ որպէս հրամայեաց Տէր Մովսէսի: 32 Եւ եղեւ աւելորդ աւարին զոր ածին յաւարի արքն պատերազմողք: յոչխարաց վեց հարիւր հազար, եւ եւթանասուն եւ հինգ հազար. 33 եւ արջառ՝ եւթանասուն հազար եւ երկու հազարք. 34 եւ էջք՝ վաթսուն եւ մի հազար: 35 Եւ ոգիք մարդկան՝ ի կանանց որ ոչ գիտէին զարութիւն առն, ամենայն ոգիք՝ երեսուն եւ երկու հազարք: 36 Եւ եղեւ կէս աւարին երթելոցն ի պատերազմ ի թուոյ ոչխարացն՝ երեք հարիւր եւ երեսուն հազար, եւ եւթն հարիւր եւ հինգ հազար: 37 Եւ եղեւ հաս Տեառն յոչխարէ, վեց հարիւր եւ եւթանասուն եւ հինգ. 38 եւ արջառ երեսուն եւ վեց հազար, եւ հաս Տեառն եւթանասուն եւ երկու. 39 եւ էջք՝ երեսուն հազար եւ հինգ հարիւր, եւ հաս Տեառն եւթանասուն եւ մի. 40 եւ ոգիք մարդկան՝ վեշտասան հազար, եւ հաս ի նոցանէ Տեառն երեսուն եւ երկու հոգի: 41 Եւ ետ Մովսէս զհասն Տեառն զնուէրն Աստուծոյ Եղիազարու քահանայի. որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի. 42 զհասարակած որդւոցն Իսրայէլի, զորս բաժանեաց Մովսէս յարանցն պատերազմողաց: 43 Եւ եղեւ հասարակած ի ժողովրդենէ անտի. յոչխարէ երեք արեւր եւ եւթն հազար եւ հինգ հարիւր. 44 եւ արջառ՝ երեսուն եւ վեց հազար. 45 եւ էջք՝ երեսուն հազար եւ հինգ հարիւր. 46 եւ ոգիք մարդկան՝ վեշտասան հազար: 47 Եւ առ Մովսէս ի հասարակածէ որդւոցն Իսրայէլի. մի ի յիսնէ, ի մարդոյ եւ յանասնոյ. եւ ետ զայն Ղեւտացոցն որ պահէին զպահպանութիւնս խորանին Տեառն. որպէս հրաման ետ

Տէր Մովսէսի: 48 Եւ մատեան առ Մովսէս ամենայն վերակացոյք հազարապետութեան զարուն, հազարապետք եւ հարիւրապետք, 49 եւ ասէն ցՄովսէս. Ծառայք քո կալան զհազար արանց պատերազմողաց առ ի մէնջ, եւ ոչ ծախեցաւ ի նոցանէ եւ ոչ մի. 50 եւ բերաք մատուցանել ընծա Տեառն: այր՝ որոյ գտանիցի ոսկի մեհեւանդ, կամ ապարանջան, եւ մատանի, եւ կշտապանակ, եւ փողոռշուկ մանուածոյ ընդելուզեալ. քաւել վասն մեր առաջի Տեառն: 51 Եւ առին Մովսէս եւ Եղիազար քահանայ գոսկին ի նոցանէ, զամենայն անաւթ գործեալ, 52 եւ եղել ամենայն ոսկի հասին զոր հանին Տեառն. վեշտասան հազար եւ եւթն հարիւր եւ յոուն սկեղ՝ հազարապետաց անտի. 53 եւ արք պատերազմողք որ ածին աւար, իւրաքանչիւր ումէք: 54 Եւ առին Մովսէս եւ Եղիազար քահանայ գոսկին, ի հազարապետաց անդի, եւ ի հարիւրապետաց, եւ տարան ի խորանն վկայութեան. յիշատակ առ ի յորդոցն Իսրայէլի առաջի Տեառն:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԲ

ԾԵ 1 Եւ անասուն բազում էր որդւոցն Իսրայէլի, Ռովբենի, եւ որդւոցն Գադայ զեղեալ յոյժ: եւ տեսին զերկիրն Յազերայ, եւ զերկիրն Գադաադու. եւ էր տեղին՝ տեղի խաշանց: 2 Եւ մատուցեալ որդիքն Ռովբենի եւ որդիքն Գադայ՝ ասէն ցՄովսէս եւ ցԵղիազար քահանայ, եւ ցիշխանս ժողովրդեան: 3 Ատարովթ, եւ Դիբովն, եւ Յազեր, եւ Նեմբրա, եւ Սեբովն, եւ Եղիդաբովն, եւ Սեբամա, եւ Նաբաւ, եւ Բեան. 4 երկիրն զոր մատնեաց Տէր որդւոցն Իսրայէլի, երկիր՝ անասնոյ է. եւ ծառայից քոց խաշինք են: 5 եւ ասէն. Գտաք շնորհս առաջի քո, տացի երկիրն այն ծառայից քոց ի կալուած: 6 Եւ ասէ Մովսէս ցորդիսն Գադայ եւ ցորդիսն Ռովբենի. Եղբարք ձեր երթայցեն ի պատերազմ, եւ դուք նստիցիք աստ: 7 եւ ընդէ՞ր խտտորեցուցէք զմիտս որդւոցն Իսրայէլի չանցանել յերկիրն՝ զոր Տէր Աստուած տալոց է նոցա: 8 Ո՛չ այդպէս արարին հարքն ձեր՝ յորժամ առաքեցի զնոսա ի Կադաբառնեայ դիտել զերկիրն. 9 եւ զանգիտեցուցին զսիրտս որդւոցն Իսրայէլի, զի մի մտանիցեն յերկիրն զոր ետ նոցա Տէր: 10 յաւուր յայնմիկ, երդուաւ՝ եւ ասէ: 11 Մի տեսցեն արք որ ելին յԵգիպտոսէ՝ ի քսանամենից եւ վեր, որ զիտիցեն զչար եւ զբարի. զերկիրն զոր երդու տալ Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակովբա. զի ոչ եկին զհետ իմ: 12 Բայց Քաղէր՝ որդի Յովենա զատուցեալն, եւ Յեսու Նաւեա, զի եկին զկնի Տեառն: 13 եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր ի վերայ Իսրայէլի, եւ ցածեցոյց զնոսա յանապատի ամս քառասուն. մինչեւ սատակեցաւ ամենայն ազգքն որ արարին զչարիս առաջի Տեառն: 14 Եւ արդ՝ դուք յարուցեալ էք փոխանակ հարցն ձերոց, ժողովուրդք մարդկան մեղաւորաց, յաւելուլ միւսանգամ ի բարկութիւն սրտմտութեան Տեառն ի վերայ Իսրայէլի: 15 զի դարձեալ էք ի նմանէ, յաւելուլ միւսանգամ լքանել նմա զձեզ յանապատի աստ. եւ անաւրինիք յամենայն ժողովուրդս յայս: 16 Եւ մատեան առաջի նորա՝ եւ ասէն: Դադարս ոչխարաց շինեսցուք՝ եւ անասնոց մերոց, եւ քաղաքս աղիսից մերոց: 17 եւ մէք վառեալք, առաջապահք երթիցուք ի պատերազմ ընդ որդւոցն Իսրայէլի, մինչեւ հանցուք զնոսա յիւրաքանչիւր տեղի: եւ բնակեցե՞ղ աղիս մեր ի քաղաքս պարսպաւորս վասն բնակչաց երկրիս: 18 Եւ ոչ դարձցուք ի տունս մեր՝ մինչեւ բաժանեցեն որդիքն Իսրայէլի զիւրաքանչիւր ժառանգութիւն: 19 եւ ոչ եւս ժառանգեսցուք ի մէջ նոցա յանցիցն Յորդանանու եւ անդր. զի ունիմք զվիճակ մեր յայս կոյս Յորդանանու յարեւելից: 20 Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Եթէ արասցէք ըստ բանիդ ըստ այդմիկ. եթէ վառիցիք առաջի Տեառն ի պատերազմ. 21 եւ անցցէ ձեր ամենայն վառեալ ընդ Յորդանան առաջի Տեառն, մինչեւ սատակեցի թշնամի նորա յերեսաց նորա, 22 եւ նուաճեցի երկիրն առաջի Տեառն, եւ ապա դառնայցէք, քաւեալ լիջիք առաջի Տեառն եւ յԻսրայէլէ. եղիցի ձեզ երկիրս այս ի կալուած առաջի Տեառն: 23 Ապա թէ ոչ առնիցէք այնպէս, յանցաւոր գտանիջիք առաջի Տեառն. եւ ծանիջիք զմեզս ձեր՝ յորժամ հասանիցեն ձեզ չարիք: 24 Եւ շինեսցիք դուք ձեզ քաղաքս աղիսի ձերում, եւ դադարս խաշանց ձերոց. եւ որ ինչ էլ ի բերանոյ ձերոյ առնիցէք: 25 Եւ խաւսեցան որդիքն Ռովբենի եւ որդիքն Գադայ ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէն: Արասցեն ծառայք քո՝ որպէս հրամայեաց մեզ տերդ մեր. 26 աղիս մեր եւ կանայք մեր եւ ամենայն անասուն մեր՝ կացցեն ի քաղաքս Գադաադու. 27 եւ ծառայք քո անցցեն վառեալք եւ կազմեալք առաջի Տեառն ի պատերազմ, որպէս եւ տերդ ասէ: 28 Եւ յանդիման արար նոցա Մովսէս զԵղիազար քահանայ, եւ զՅեսու Նաւեա, եւ զիշխանս նահապետաց ցեղիցն Իսրայէլի: 29 Եւ ասէ ցնոսա Մովսէս. Եթէ անցցեն որդիքդ Ռովբենի եւ որդիքդ

Գաղայ ընդ ձեզ ըստ Յորդանան, ամենայն վառեալ ի պատերազմ առաջի Տեառն, եւ տիրեցէք երկրին, առաջի ձեր տաջիք դոցա զերկիրն Գաղաաղու ի կալուած: 30 Ապա թէ ոչ անցցեն ընդ ձեզ վառեալք ի պատերազմ առաջի Տեառն, անցուցցիք գաղիս դոցա եւ զկանայս դոցա, եւ զանասունս դոցա յառաջագոյն յերկիրն Քանանացոց. եւ ժառանգեսցեն ընդ ձեզ յերկիրն Քանանացոց: 31 Պատասխանի ետուն որդիքն Ռովբենի եւ որդիքն Գաղայ՝ եւ ասեն. Չոր ինչ ասէ Տէրդ ցճառայս իւր՝ արասցուք: 32 մեք անցցուք վառեալք առաջի Տեառն յերկիրն Քանանացոց, եւ տաջիք մեզ կալուածս յայն կոյս Յորդանանու: 33 Եւ ետ Մովսէս որդւոցն Գաղայ եւ որդւոցն Ռովբենի՝ եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի որդւոցն Յովսեփայ, զթագաւորութիւն Սեհովնի արքային Ամուրիացոց, եւ զթագաւորութիւնն Ովգայ արքայի Բասանու. զերկիրն եւ զքաղաքս սահմանաւք իւրովք, եւ զքաղաքս երկրին շուրջանակի: 34 Եւ շինեցին որդիքն Գաղայ զԴեբովն, եւ զԱստարովք, 35 եւ զԱրուէր, եւ զՍոփար, եւ զՅազեր: 36 եւ բարձրացուցին զնոսա. եւ զԱմրան, եւ զԲալթառան, քաղաքս ամուրս, եւ դադարս հաւտից: 37 Եւ որդիքն Ռովբենի շինեցին զԵսեբովն, եւ զԵղեաղէն, եւ զԿարիէթամ. 38 եւ զԲէեղմէովն, շուրջ ամրացուցեալս, եւ զՄեքամայ. եւ անուանեցին ըստ անուանց իւրեանց զանուանս քաղաքացն՝ զորս շինեցին: 39 Եւ զնաց որդի Մաքիրայ որդւոյ Մանասէի ի Գաղաաղ՝ եւ առ զնա, եւ կորոյս զԱմուրիացին որ բնակեալ էր ի նմա: 40 եւ ետ Մովսէս զԳաղաաղ Մաքիրայ որդւոյ Մանասէի. եւ բնակեցաւ անդ: 41 Եւ Յայիր Մանասէեան չոգաւ՝ առ զքաղաքս նոցա, եւ անուանեաց զնոսա աւանս Յայիրայ: 42 Եւ Նաբաւ զնաց՝ եւ առ զԿանաթ եւ զաւանս նորա, եւ անուանեաց զնոսա Նաբովթըս ըստ անուան իւրոյ:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԳ

ԾԶ 1 Եւ այս են բանակատեղք որդւոցն Իսրայէլի՝ յորմէ հետէ ելին յերկրէն Եգիպտացոց հանդերձ զարուն իւրեանց ի ձեռն Մովսէսի եւ Ահարովնի: 2 Եւ գրեաց Մովսէս զչուս նոցա, եւ զբանակատեղս իւրեանց բանիւ Տեառն: Եւ այս են բանակատեղք զնացից նոցա: 3 Չուեցին յՌամեսսա յամսեանն առաջնոյ, ի հինգետասաներորդում աւուր՝ ամսոյն առաջնոյ. զայգուց զատկին ելին որդիքն Իսրայէլի բարձրացեալ ձեռամբ առաջի ամենայն Եգիպտացոցն: 4 եւ Եգիպտացիքն թաղէին զամենայն մեռեալս ի նոցանէ, զորս կոտորեաց Տէր զամենայն անդրանիկս յերկրին Եգիպտացոց եւ ի դից նոցա արար վրէժխնդրութիւն Տէր. 5 եւ չուեալ որդւոցն Իսրայէլի յՌամեսսա բանակեցան ի Սոկրովք: 6 Եւ չուեալ ի Սոկրովթայ՝ բանակեցան ի Բովթան, որ է մասն ինչ անապատին: 7 Եւ չուեցին ի Բովթանայ, եւ բանակեցան առ բերանով Եպերովթա, որ է յանդիման Փեղսեփովնեա, եւ բանակեցան հանդէպ Մագրովդայ: 8 Եւ չուեցին հանդէպ Եպերովթա, եւ անցին ընդ մէջ ծովուն յանապատն, եւ զնացին նոքա երեքարեայ ճանապարհ ընդ անապատն, եւ բանակեցան զԴառն աղբերքքն: 9 Եւ չուեցին ի Դառն աղբերքն՝ ելին Յեղիմ եւ էին յԵղիմ երկոտասան ակն ջուրց, եւ ելթանասուն ծառ արմաւենեաց. եւ բանակեցան անդ առ ջրովն: 10 Եւ չուեցին յԵղիմայ, եւ բանակեցան զափամբ Կարմիր ծովուն: 11 Եւ չուեցին ի Կարմիր ծովէն եւ բանակեցան յանապատին Սինա: 12 Չուեցին ի Սինա անապատէն, եւ բանակեցան ի Հոափա: 13 Եւ չուեցին ի Հոափայ, եւ բանակեցան յԵղիմ: 14 Չուեցին յԵղիմա, եւ բանակեցան յՌափիդին. եւ ոչ գոյր ջուր ըմպելոյ ժողովրդեանն: 15 Չուեցին յՌափիդինա, եւ բանակեցան յանապատին Սինա: 16 Եւ չուեցին յանապատէն Սինաէ, եւ բանակեցան ի Գերեզմանս Յանկութեան: 17 Չուեցին ի Գերեզմանացն Յանկութեան, եւ բանակեցան յԱսերովք: 18 Չուեցին յԱսերովթայ, եւ բանակեցան յՌաթամա: 19 Չուեցին յՌաթամայ, եւ բանակեցան յՌեմովնփարէս: 20 Չուեցին յՌեմովնփարէսէ, եւ բանակեցան ի Լոբէնա: 21 Չուեցին ի Լոբէնա, եւ բանակեցան ի Դէսսա: 22 Չուեցին ի Դէսսա, եւ բանակեցան ի Մակեղդաթ: 23 Չուեցին ի Մակեղդաթա, եւ բանակեցան ի Սափար: 24 Չուեցին ի Սափարա, եւ բանակեցան ի Քարադաթ: 25 Չուեցին ի Քարադաթայ, եւ բանակեցան ի Մակեղդովք: 26 Չուեցին ի Մակեղդովթա, եւ բանակեցան ի Կատտաաթ: 27 Չուեցին ի Կատտաաթայ, եւ բանակեցան ի Տարաթ: 28 Չուեցին ի Տարաաթա, եւ բանակեցան ի Մատէկ: 29 Չուեցին ի Մատէկայ, եւ բանակեցան ի Մաղմովնա: 30 Չուեցին ի Մաղմովնա, եւ բանակեցան ի Մասուրուք: 31 Չուեցին ի Մասուրուքայ, եւ բանակեցան ի Բանէա: 32 Չուեցին ի Բանէայ, եւ բանակեցան ի Գաղգադ: 33 Չուեցին ի լեռնէն Գաղգադայ, եւ բանակեցան յԵտրաթա: 34 Չուեցին յԵտրաթա, եւ բանակեցան յԵփրովնեայ: 35 Չուեցին յԵփրովնա, եւ բանակեցան ի Գեսիովնգաբեր:

36 Չուեցին ի Գեսիովնզեբերա, եւ բանակեցան յանապատին Սինա: 37 Չուեցին ի Սինա անապատին. եւ բանակեցան յանապատին Փառանա, այն է Կադէս: Չուեցին ի Կադէսայ, եւ բանակեցան ի Հովր լերինն, մերձ առ երկրաւն Եդովմա: 38 Եւ ել Ահարովն քահանայ ի լեառնն հրամանաւ Տեառն՝ եւ մեռաւ անդ. ի քառասներորդի ամի ելանելոյ որդւոցն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց յամսեանն հինգերորդի՝ որ ար մի էր ամսոյն: 39 Եւ Ահարոն էր հարիւր եւ քսան եւ երից ամաց յորժամ մեռաւ ի Հովր լերինն: 40 Եւ լուաւ Քանանիս արքայ Արադայ, եւ ինքն բնակեալ էր յերկրին Քանանացոց, յորժամ մտանէին որդիքն Իսրայէլի: 41 Եւ չուեցին ի Հովր լեռնէ, եւ բանակեցան ի Սեղմովնա: 42 Չուեցին ի Սեղմովնա, եւ բանակեցան ի Փենով: 43 Չուեցին ի Փենովայ, եւ բանակեցան յՈվբովթ: 44 Չուեցին յՈվբովթայ եւ բանակեցան ի Գայի՝ յայն կոյս սահմանացն Մովաբու: 45 Չուեցին ի Գայիա, եւ բանակեցան ի Դէմովնգադ: 46 Չուեցին ի Դէմովնգադա, եւ բանակեցան ի Գեղմովնդէրաթէմ: 47 Չուեցին ի ի Գեղմովնգադա եւ բանակեցան ի լերինն Սաբարիմա յանդիման Նաբաւայ: 48 Չուեցին ի լերանցն Սաբարիմա, եւ բանակեցան յարեւմտից Մովաբու առ Յորդանանու յանդիման Երեքովի: 49 Եւ բանակեցան զՅորդանանաւ ի մէջ Եսիմովթայ. մինչեւ ցՄեղսառվտ յարեւելից Մովաբու:

Օ՛հ 50 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի յարեւմտս Մովաբու առ Յորդանանու յանդիման Երեքովի՝ եւ ասէ: 51 Խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացես ցնոսա. Դուք աւաղիկ անցանէք ընդ Յորդանան յերկրին Քանանացոց. 52 եւ կորուսջիք զամենայն բնակիչս երկրին յերեսաց ձերոց եւ կործանեսջիք զդիս նոցա. եւ զամենայն կուռս ձուլածոյս նոցա կորուսջիք. եւ զամենայն արձանս նոցա՝ բառնայցէք ի միջոյ: 53 Եւ կորուսջիք զբնակիչս երկրին, եւ բնակեսջիք ի նմա. զի ձեզ ետու զերկիրն նոցա ի վիճակ. 54 ըստ ցեղից ձերոց, ըստ բազմաց՝ բազմացուցանիջիք զկալուածս իւրեանց եւ ըստ սակաւուց՝ սակաւացուցանիջիք զկալուածս իւրեանց: Որպէս ելանիցէ յանուն ուրուք՝ անդ լինիցի. ըստ ցեղից նահապետութեան ձերոյ ժառանգեսջիք: 55 Եւ եթէ ոչ կորուսանիջիք զբնակիչս երկրին յերեսաց ձերոց եղիցին զորս թողուցուքն ի նոցանէ՝ խոչ յական ձերում, եւ նետք ի կողս ձեր. եւ եղիցին ձեզ թշնամիք յերկրին յորում դուք բնակիջիք 56 եւ եղիցի որպէս խորհէի առնել նոցա՝ նոյնպէս ձեզ արարից:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԴ

ՕԸ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ: 2 Պատուիրեա որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասացես ցնոսա. Դուք մտանէք յերկիրն Քանանացոց, եւ այն լիցի ձեզ ի ժառանգութիւն. երկիրն Քանանու հանդերձ սահմանաւքն իւրովք: 3 Եւ եղիցի ձեզ կողմն ընդ հարաւ ի Սինա անապատէ մինչեւ մաւտ յԵդովմ: եւ եղիցին ձեզ սահմանքն որ ընդ հարաւ իցեն, ի մասնէ աղի ծովուն յարեւելից կողմանէ: 4 Եւ պատիցին սահմանք ձեր ի հարաւու ընդ սարն Ակրաբինայ, եւ անցցեն յԵնակ, եւ եղիցին սահմանք նորա ընդ հարաւակողմն Կադէսբառնեայ. եւ ելցեն ի յաւանն Արադայ, եւ անցցեն յԱսեմովն: 5 Եւ պատեցեն սահմանք յԱսեմովնա ձորոյն Եգիպտացոց եւ եղիցին ելք նորա ծովն. 6 եւ սահմանք ծովուն ձեզ լիցին: ծովն մեծ սահման իցէ. եւ այն լինիցի ձեզ սահմանք ծովուն: 7 Եւ այս սահմանք լինիցին ձեզ ընդ կողմն հիւսւոյ. ի մեծէ ծովէն չափեսջիք ձեզ լեառն լեռնայն. 8 եւ ի լեռնէն չափեսջիք գնոյն մինչեւ ի մուտս Եմաթայ. եւ եղիցին ելք նորա սահմանքն Աւրադագա: 9 եւ ելանիցէ առ սահմանաւքն Եփրովնեա. եւ եղիցին ելք նորա Ասիռնաին. այն լինիցի ձեզ սահմանք ի հիւսւոյ: 10 Եւ չափեսջիք ձեզ սահմանս ի յարեւելից, յԱսիռնաին ցՄեպփամար. 11 եւ իջանիցեն սահմանքն ի Մեպփամարայ ցԲեղայ, յարեւելից կողմանէ աղբերացն. եւ իջցեն սահմանքն Բեղա մինչեւ ցծովն Քենարայ յարեւելից կողմանէ 12 եւ իջանիցեն սահմանք ցՅորդանան. եւ ելք նորա լինիցի ծովն աղի. այն ամենայն երկիր լինիցի ձեզ, եւ սահմանք նորա շուրջանակի: 13 Եւ պատուիրեաց Մովսէս որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. այս է երկիրն զոր ժառանգիցէք զսա վիճակաւք. որպէս հրաման ետ Տէր տալ զնա ինն ցեղիցն, եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի: 15 զվիճակ իւրեանց յայն կոյս Յորդանանու յանդիման Երեքովի ի հարաւոյ ընդ կողմն արեւելից:

ՕԹ 16 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ: 17 Այս անուանք են արանցն՝ որ ժառանգեցուցանեն ձեզ զերկիրն. Եղիազար քահանայ, եւ Յեսու Նաւեան. 18 եւ մի մի իշխան ի ցեղէ առնուցուք ժառանգեցուցանել ձեզ զերկիրն: 19 Եւ այս են անուանք արանցն: Յեղին Յուդայ՝ Քադէբ որդի Յեփովնեա: 20 Յեղին Շաւուոնի, Սաղամիէլ որդի Ամիուդա: 21 Յեղին Բենիամինի, Եղդադ որդի Քաղովդայ: 22 Յեղին Դանայ, իշխան

Բակքիր որդի Եզդեա: 23 Յեղի որդւոցն Մանասէի իշխան, Անիէլ որդի Սուփիա: 24 Յեղի որդւոցն Եփրեմա իշխան, Կամուէլ որդի Սարաթա: 25 Յեղին Զաքողովնի իշխան, Եղիսափան որդի Փառնաքայ: 26 Յեղին Իսաքարու իշխան, Փաղտիէլ որդի Ոգիայ: 27 Յեղի որդւոցն Ասերայ իշխան, Աքեովր որդի Սեղեմա: 28 Յեղին Նեփթաղիմայ իշխան, Փառաէլ որդի Սիուդա: 29 Սոքա են որոց հրաման ետ Տէր բաժանել որդւոցն Իսրայէլի գերկիրն Քանանացոց:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԵ

Կ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի յարեւմուտս՝ առ եզերք Յորդանանու յանդիման Երեքովի՝ եւ ասէ: 2 Հրաման տուր որդւոցն Իսրայէլի. եւ տացեն Ղեւտացոցն ի վիճակաց կալուածոց իւրեանց քաղաքս բնակութեանս, եւ բուրաստանս շուրջ զքաղաքաւք իւրեանց տացեն Ղեւտացոցն: 3 Եւ եղիցին նոցա քաղաք բնակութեան. եւ գատուցեալքն նոցա եղիցին խաշանց նոցա, եւ ամենայն չորքոտանեաց նոցա: 4 Եւ արուարձանք քաղաքացն զորս տացէք Ղեւտացոցն ի պարսպէ քաղաքին եւ արտաքոյ պարսպին երկուս հազարս կանկունս շուրջանակի: 5 Եւ չափեսջիք արտաքոյ քաղաքին, յարեւելից կողմանէ երկուս հազարս կանկունս. եւ ընդ ծովակողմն երկուս հազարս կանկունս. եւ ընդ կողմն հիսուսու՝ երկուս հազարս կանգունս. եւ ընդ կողմն հարաւու՝ երկուս հազարս կանգունս: Եւ քաղաք ի մէջ այնորիկ լինիցի ձեզ: Եւ զարուարձանս քաղաքացն: 6 Եւ զքաղաքսն զոր տայցէք Ղեւտացոցն զվեց քաղաքս ապաստանից զոր տայցէք՝ փախչել անդր սպանողին: Եւ այն քառասուն եւ երկուս քաղաքս: 7 ընդ ամենայն քաղաքս՝ քառասուն եւ ութ քաղաք տայցէք Ղեւտացոցն: Եւ գնոսա՝ եւ զբուրաստանս իւրեանց: 8 Եւ զքաղաքս՝ զոր տայցէք ի կալուած որդւոցն Իսրայէլի. ի բազմաց՝ բազումս, եւ ի սակաւոց՝ սակաւս. ըստ իւրաքանչիւր ժառանգութեան զոր ժառանգիցեն, տացեն ի քաղաքաց անտի Ղեւտացոցն: 9 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ: 10 խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասացես ցնոսա: Դուք աւադիկ անցանէք ընդ Յորդանան յերկիրն Քանանացոց, 11 եւ գատուսջիք ձեզ քաղաքս, որ լինիցի ձեզ ապաստանաց՝ փախչել անդր սպանողի: Ամենայն որ հարկանիցէ զանձն ուրուք ակամայ, 12 եղիցին ձեզ քաղաք ապաստանի ի մերձաւորէ արեանն. եւ մի մեռանիցի սպանողն՝ մինչ կացցէ առաջի ժողովրդեանն ի դատաստանի: 13 Եւ քաղաքքն զոր տայցէք՝ վեց քաղաքք ապաստանի լինիցին ձեզ: 14 Երիս քաղաքս տաջիք յայնկոյս Յորդանանու, եւ երիս քաղաքս տաջիք յերկրին Քանանացոց: 15 Եւ եղիցի այն ապաւինութիւն որդւոցն Իսրայէլի, եկին եւ պանդխտին ի միջի ձերում. եղիցին քաղաքքն այնորիկ ապաստանք, փախչել անդր ամենայնի որ հարկանիցէ զանձն ուրուք ակամայ: 16 Եւ եթէ երկաթեղէն անաւթով որ հարկանիցի՝ եւ սպանանիցէ զնա, սպանող է. մահու մեռցի սպանողն: 17 Եւ եթէ բռնաքարաւ որով մեռցի որ հարկանիցէ զնա եւ մեռանիցի, սպանող է. մահու մեռցի սպանողն: 18 Եւ եթէ փայտեղէն անաւթով ի ձեռանէ որով մեռանիցի որ՝ հարկանիցէ զնա եւ մեռանիցի, սպանող է. մահու մեռցի սպանողն: 19 Մերձաւոր արեանն սպանցէ զսպանողն. յորժամ պատահեսցէ նմա սպանցէ զնա: 20 Եւ եթէ առ թշնամութեան մղեսցէ զնա եւ ձգեսցէ նմա զամենայն անաւթ խարդախութեամբ՝ եւ մեռանիցի: 21 կամ առ քինալ հարկանիցէ զնա ձեռամբ իւրով եւ մեռանիցի, մահու մեռցի որ էհարն. սպանող է, մահու մեռցի որ սպանանիցէ. մերձաւոր արեանն սպանցէ զնա ի պատահել նորա նմա: 22 Ապա թէ վրիպակաւ՝ եւ ոչ առ թշնամութեան մղեսցէ զնա, եւ ձգիցէ նմա զամենայն անաւթ եւ ոչ խարդախութեամբ: 23 կամ զամենայն քար որով մեռանիցի, եւ ոչ գիտութեամբ հարկանիցէ զնա՝ եւ մեռանիցի: Եւ նա չէր նմա թշնամի, եւ ոչ խնդրէր չար առնել նմա: 24 դատեսցի ժողովուրդն ի մէջ հարկանեւեացն, եւ ի մէջ մերձաւորի արեանն ըստ դատաստանացս այսոցիկ: 25 Եւ ապրեցուցէ ժողովուրդն զսպանողն ի մերձաւորէ արեանն: Եւ յուղարկեսցէ զնա ժողովուրդն անդրէն ի քաղաքն ապաստանի յոր ապաւինեալ էր. եւ բնակեսցէ անդ մինչեւ մեռանիցի քահանա մեծ զոր աւծին եւղովն սրբութեան: 26 Եւ եթէ ելանելով ելանիցէ սպանողն ըստ սահմանս քաղաքին յոր ապաւինեցաւ. 27 եւ գտցէ զնա մերձաւոր արեանն արտաքոյ սահմանաց քաղաքին ապաստանի իւրոյ, սպանցէ մերձաւոր արեանն զսպանողն. եւ մի լիցի մահապարտ: 28 Վասն այնորիկ ի քաղաքի ապաւինի իւրոյ բնակեսցէ՝ մինչեւ մեռանիցի քահանայն մեծ. եւ յետ մեռանելոյ քահանային մեծի, դարձցի անդրէն սպանողն յերկիր կալուածոյ իւրոյ: 29 Եւ եղիցի այս ձեզ յիրաւունս դատաստանի յազգս ձեր, յամենայն բնակութեան ձերում: 30 Ամենայն որ հարկանիցէ զանձն. վկայիւք սպանցեն զսպանողն. եւ մի միայն

վկայն՝ մի վկայեցե՛լ սպանել զանձն: 31 Եւ փրկանս ընդ անձին ի սպանողէն՝ որ մահապարտ իցէ, մի առնուցուք. այլ մահու մեռանիցի: 32 Եւ մի առնուցուք փրկանս վասն փախչելոյն ի քաղաքն ապաստանի, առ միւսանգամ բնակելոյն յերկրին, մինչեւ մեռանիցի քահանայն մեծ: 33 Եւ մի շաղախիցէք զերկիրն. եւ ոչ քաւիցի երկիրն յարենէն հեղոյ ի վերայ նորա, եթէ ոչ արեամբն հեղելով: 34 Եւ մի պղծիցէք զերկիրն յորում բնակիցէք ի նմա. յորում ես բնակեցայց ի միջի ձերում. զի ես եմ Տէր Աստուած, որ բնակեալ եմ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի:

ԹԻԻՔ

ԳԼՈՒԽ ԼԶ

ԿԱ 1 Եւ մատեան իշխանք ցեղի որդւոցն Գաղաադու որդւոյ Մաքիբայ՝ որդւոյ Մանասէի ի ցեղէ որդւոցն Յովսէփա. եւ խաւսեցան առաջի Մովսէսի, եւ առաջի Եղիազարու քահանահաի, եւ առաջի իշխանաց տանց նահապետաց որդւոցն Իսրայէլի, 2 եւ ասէն. Տեառն մերում հրաման ետ Տէր, տալ զերկիրն ժառանգութիւն վիճակ որդւոցն Իսրայէլի, եւ Տեառնդ հրաման ետ Տէր՝ տալ ժոռանգութիւն դստերացն Սաղպաադու եղբար մերոյ: 3 Եւ արդ՝ թէ լինիցին միում ի ցեղիցն Իսրայէլի կանայք. եւ բառնայցէ՛ վիճակ նոցա ի կալուածոց հարցն մերոց. եւ յաւելուցու ի ժառանգութիւն այրն ցեղի որոց լինիցին կանայք. եւ ի վիճակէ ժառանգութեանն մերոյ բառնայցէ: 4 Եւ թէ լինիցի թողութիւն որդւոցն Իսրայէլի, յաւելուցու ժառանգութիւն նոցա ի ժառանգութիւն ցեղին, որոց լինիցին կանայք. եւ ի ժառանգութենէ ցեղի ազգիս՝ մերոյ բառնայցէ զժառանգութիւն նոցա: 5 Եւ պատուիրեաց Մովսէս որդւոցն Իսրայէլի հրամանաւ Տեառն՝ եւ ասէ. Առ այն զորս ասաց ցեղ որդւոցն Յովսէփու: 6 Այս բան է զոր հրաման ետ Տէր դստերացն Սաղպաադու, եւ ասէ. Որոց հաճոյ թուեսցի յաչս նոցա՝ եղիցին նոքա կանայք բայց ի ցեղէ հաւրն իւրեանց եղիցին կանայք: 7 Եւ մի փոխեսցի ժառանգութիւն որդւոցն Իսրայէլի ցեղէ ի ցեղ. զի յիրաքանչիւր ժառանգութիւն հայրենի ցեղին իւրոյ յարեսցին որդիքն Իսրայէլի: 8 Եւ ամենայն արորդ մերձաւոր ժառանգութեան ցեղի որդւոցն Իսրայէլի միում ումէք յազգականաց հաւր իւրոյ լինիցի կին զի մերձաւորեցուցեն որդիք Իսրայէլի զիրաքանչիւր հայրենի ժառանգութիւն իւր: 9 Եւ մի փոփոխեսցեն որդիքն Իսրայէլի զվիճակ ի ցեղէ ի ցեղ. այլ իւրաքանչիւր յիւր ժառանգութիւն յարեսցին որդիքն Իսրայէլի: 10 Եւ որպէս հրաման ետ Տէր Մովսէսի, նոյնպէս արարին դստերքն Սաղպաադու: 11 Եւ եղեն Թերսա, եւ Եզղաւ, եւ Մեղքա, եւ Նուաւ, եւ Մաաղաւ, դստերք Սաղպաադու՝ հաւր եղբարձ որդւոց իւրեանց կանայք: 12 ի ցեղէն Մանասէի որդւոցն Յովսէփու եղեն կանայք: եւ եղեն ժառանգութիւնք նոցա յազգատոհմի հաւրն իւրեանց: 13 Այս են պատուիրանք եւ իրաւունք եւ դատաստանք զոր պատուիրեաց Տէր ի ձեռն Մովսէսի, յարեւմուտս Մովաբու, առ եզերք Յորդանանու յանդիման Երեքովի:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ԹԻԻՔՍ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ Ա

Ա 1 Այս են պատգամք՝ զոր խաւսեցաւ Մովսէս ընդ ամենայն որդիսն Իսրայէլի յայնկոյս Յորդանանու յանապատին յարեւմտս՝ մերձ ի ծովն Կարմիր, ի մէջ Փառանտոփոզա, եւ Ղոբոնա, եւ հանգրուանացն եւ ոսկեկայ, 2 մետասանաւրեայ ճանապարհ ի Քորեբայ ցլեառն Սէիր եւ մինչեւ ցԿադէսբառնեայ: 3 Եւ եղև ի քառասներորդում ամի, ցամսեանն մետասաներորդում, որ ար մի էր ամսոյն: Խաւսեցաւ Մովսէս ընդ ամենայն որդիսն Իսրայէլի. ըստ ամենայնի զոր պատուիրեաց Տէր առ նոսա. 4 յետ հարկանելոյն զՍեհոն արքայն Ամուրիացոց զբանակեալն յԵսեբովն: Եւ զՈվզք՝ արքայ Բասանու զբնակեալն յԱստարովք եւ յԵդրացին. 5 յայնկոյս Յորդանանու յերկրին Մովաբու. սկսաւ Մովսէս մեկնել զաւրէնս զայսոսիկ՝ եւ ասէ: 6 Տէր Աստուած մեր խաւսեցաւ ընդ մեզ ի Քորեբ՝ եւ ասէ. Շատ լիցի ձեզ բնակել ի լերինս յայսմիկ. 7 դարձարուք եւ չուեցէք դուք աստի, եւ մտանիցէք ի լեառնն Ամուրիացոց եւ առ ամենեսին որ շուրջ բնակեալ իցեն զԱրաբացւոյն ի լերինս եւ ի դաշտս, եւ ընդ հարաւ եւ ընդ ծովեզեր Քանանացոց, յաներն Լիբանանու՝ մինչեւ ցգետն մեծ ցգետն Եփրատ: 8 Տեսէք զի ահա մատնեցի առաջի ձեր զերկիրն, մտէք ժառանգեցէք զերկիրն՝ զոր երդուայ ես տալ հարցն ձերոց, Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակովբա. տալ նոցա եւ զաւակի նոցա յետ նոցա զերկիրն՝ որ բոլիւ զկաթն եւ զմեղր: Բ 9 Եւ խաւսեցայ ընդ ձեզ ի ժամանակին յայնմիկ՝ եւ ասեմ. 10 Ոչ կարեմ միայն հանդարտել ձեզ. տէր Աստուած մեր բազմացոյց զձեզ. եւ ահաւաղիկ էք դուք այսաւր իբրեւ զաստեղս երկնից բազմութեամբ: 11 տէր Աստուած հարցն մերոց յաւելցէ ի ձեզ եւս քան որչափ էքդ հազարապատիկ եւ աւրինեսցէ զձեզ՝ որպէս խաւսեցաւ ընդ ձեզ: 12 Եւ զի արդ կարիցեմ միայն կրել զաշխատութիւնդ ձեր, եւ զաղիսս ձեր, եւ զհակառակութիւնս ձեր: 13 արդ՝ տուք ի ձէնջ ձեզ արս իմաստունս, խորհրդականս, եւ հանճարեղս ի վերայ ցեղից ձերոց. եւ կացուցից ի վերայ ձեր զիշխանս ձեր: 14 Եւ պատասխանի ետուք ինձ եւ ասացէք. Բարիոք է բանդ զոր խաւսեցար առնել: 15 Եւ առի ի ձէնջ զցեղապետս ձեր, արս իմաստունս եւ հանճարեղս, եւ խորհրդականս. եւ կացուցի զնոսա ի վերայ ձեր, առաջնորդս, հազարապետս, եւ հարիւրապետս, եւ յսնապետս, եւ տասնապետս, եւ ատենադպիրս դատաւորացն ձերոց: 16 Եւ պատուիրեցի դատաւորացն ձերոց ի ժամանակին յայնմիկ՝ եւ ասեմ. Լուարուք ատեան ի մէջ եղբարցն ձերոց. եւ դատեցարուք արդարութեամբ ի մէջ առն եւ եղբար իւրոյ. եւ ի մէջ եկին իւրոյ. 17 եւ մի առնուցուս ակն ի դատաստանի, ըստ փոքուն եւ ըստ մեծին դատեսցիս. եւ մի խորշիցիս յերեսաց մարդոյ. զի դատաստան Աստուծոյ է. եւ բան ինչ որ ծանրագոյն է քան զձեզ, հասուցիք առ իս՝ եւ լուայց: 18 Եւ պատուիրեցի ձեզ ի ժամանակին յայնմիկ զամենայն բանս՝ զոր առնիցէք: Գ 19 Եւ չուեալ ի Քորեբայ շրջեցաք ընդ ամենայն անապատն ընդ մեծ եւ ընդ ահագին, զոր դուք իսկ տեսէք, զճանապարհ լերինն Ամուրիացոց. որպէս պատուիրեաց տէր Աստուած մեր մեզ, եւ եկաք մինչեւ ցԿադէսբառնեայ: 20 Եւ ասացից զձեզ. Եկայք մինչեւ ցլեառնն Ամուրիացոց՝ զոր տէր Աստուած մեր տացէ ձեզ. 21 տեսէք՝ զի մատնեաց տէր Աստուած մեր առաջի երեսաց ձերոց զերկիրն. ելէք ժառանգեցէք՝ որպէս ասաց տէր Աստուած հարցն մերոց ձեզ. մի երկնչիցիք՝ եւ մի զանգիտիցէք: 22 Եւ մատեաք առ իս ամենեքեան՝ եւ ասացէք. Առաքեսցուք յառաջագոյն քան զմեզ արս, եւ դիտեսցեն մեզ զերկիրն. եւ պատմեսցեն մեզ զհանգամայնս ճանապարհին ընդ որ ելանիցեմք անդր, զքաղաքացն յորս մտանիցեմք: 23 Եւ հաճոյ թուեցաւ առաջի իմ բանն. եւ առի ի ձէնջ երկուտասան այրս, այր մի ըստ ցեղի: 24 Եւ գնացին ելին ի լեառնն, եւ հասին մինչեւ ի ձորն Ողկուզի, եւ յտեսեցին զնա. 25 եւ առին ի ձեռս իւրեանց ի պտղոյ երկրին, եւ իջին առ մեզ՝ եւ բերին մեզ զրոյց. ասեն. Բարի է երկիրն՝ զոր տէր Աստուած տալոց է մեզ: 26 Եւ ոչ կամեցայք ելանել, եւ հետեցէք բանին տեառն Աստուծոյ մերոյ. 27 եւ տրտնջեցէք ի վրանս ձեր եւ ասացէք. Առ ատելութեան Տեառն Էհան զմեզ յերկրէն Եգիպտացոց մատնել զմեզ ի ձեռս Ամուրիացոց, սատակել զմեզ. 28 արդ՝ յո՞ւ ելանիցեմք: Եւ եղբարք ձեր զանգիտեցուցին զսիրտս ձեր՝ եւ ասեն. Ազգ մեծ եւ բազում, եւ զաւրագոյն քան զմեզ, եւ քաղաքք մեծամեծ եւ պարսպաւորք մինչեւ ցյերկինս այլ եւ որդիս սկայից տեսաք մեք անդ: 29 Եւ ասացի զձեզ. Մի զանգիտիցէք եւ մի զարհուրիք ի նոցանէ. 30 տէր

Աստուած մեր որ երթայ առաջի երեսաց ձերոց, նա տայ պատերազմ ընդ նոսա փոխանակ ձեր. ըստ ամենայնի զոր արար ձեզ յերկրին Եգիպտացոց առաջի աչաց մերոց. 31 եւ յանապատիս յայսմիկ զոր տեսէք: զի սնոյց զքեզ տէր Աստուած քո, որպէս սնուցանիցէ որ զորդի իւր, ըստ ամենայն ճանապարհին զոր եւ գնայցէ՝ մինչեւ եկիք ի տեղիս յայս: 32 Եւ բանի յայսմիկ ոչ հաւատացէք տեառն Աստուծոյ ձերում, 33 որ երթայ առաջի ձեր ի ճանապարհիդ, ընդդէմ ձեզ գտեղին. առաջնորդել ձեզ հրով ի գիշերի, ցուցանել ձեզ զճանապարհն ընդ որ գնայցէք. եւ ամպով ի տուէ: 34 Եւ լուաւ Տէր ձայնի բանիցն ձերոց. եւ բարկացեալ երդուաւ՝ եւ ասէ. 35 Էթէ Տեսանիցէ որ յարանցոյ յայդցանէ զերկիրն բարի՝ զոր երդուայ տալ հարցն նոցա, 36 բայց Քաղեր որդի Յեփովնեա, նա տեսցէ զնա. եւ նմա տաց զերկիրն յոր էհաս եւ որդւոց նորա, վասն յարելոյ նորա ի Տէր: 37 Եւ ինձ բարկացաւ Տէր վասն ձեր՝ եւ ասէ. Եւ դու մի մտցես անդր. 38 այլ Յետու որդի Նաւեայ սպասաւոր քո, նա մտցէ անդր. զնա զարացոյ, զի նա ժառանգեցուցէ զնա Իսրայէլի: 39 Եւ ծնունդք ձեր եւ որդիք ձեր զորոց ասացէք թէ ի յափշտակութիւն լինիցին եւ ամենայն մանուկ մատաղ որ ոչ գիտիցէ այսաւր զբարի եւ զչար, նոքա մտցեն անդր. եւ նոցա տաց զնա, եւ նոքա ժառանգեցեն զնա: 40 Եւ դուք դարձարուք եւ չուեցէք յանապատն ընդ ճանապարհ Կարմիր ծովուն:

Դ 41 Եւ պատասխանի ետուք եւ ասացէք. Մեղաք առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ. ելցուք՝ տացուք պատերազմ որպէս պատուիրեաց մեզ տէր Աստուած մեր. եւ առեալ իւրաքանչիւր զգործի պատերազմի իւրոյ՝ գումարեցայք ելէք ի լեառնն: 42 Եւ ասէ ցիս Տէր. Ասա ցնոսա, մի ելանէք եւ մի մարտնչիք՝ զի չեմ ընդ ձեզ, գուցէ խորտակիցիք առաջի թշնամեաց ձերոց: 43 Եւ խաւսեցայ ընդ ձեզ՝ եւ ոչ լուարուք ինձ, եւ անցէք զբանիս Տեառն. եւ անաստեցէք եւ ելէք ի լեառնն: 44 Եւ ելեալ Ամուրիացին՝ որ բնակեալ էր ի լերինն յայնմիկ ընդ դէմ ձեր՝ հալածեաց զձեզ, որպէս պատիցի մեղու, եւ խոցոտեցին զձեզ ի Սէիրայ մինչեւ ցշերմա: 45 Եւ նստեալ լայիք առաջի Տեառն. եւ ոչ լուաւ Տէր ձայնի ձերում, եւ ոչ անսայց ձեզ: 46 Եւ նստայք ի Կաղէս աւուրս բազումս. որչափ աւուրս երբեմն նստայք անդ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ դարձաք չուեցաք ընդ անապատ ընդ ճանապարհ Կարմիր ծովուն. զոր արինակ խաւսեցաւ Տէր ընդ իս. եւ պատեցաք զՍէիր լերամբ աւուրս բազումս:

Ե 2 Եւ ասէ ցիս Տէր. 3 Շատ լիցի ձեզ պատել զլերամբդ. արդ՝ դարձարուք ընդ կողմ հիւսւոյ: 4 Եւ ժողովրդեանն պատուէր տուր՝ եւ ասացես. Դուք աւաղիկ անցանէք առ սահմանաւ եղբարցն ձերոց՝ որդոցն Եսաւայ, որ բնակեալ են ի Սէիր. եւ երկնչիցին ի ձէնջ: 5 Եւ զգուշանայցէք յոյժ. մի գրգռիցէք ընդ նոսա պատերազմաւ, զի ոչ տաց ձեզ յերկրէ նոցա՝ եւ ոչ քայլ մի ոտին. քանզի վիճակաւ ետու Եսաւեա զլեառն Սէիր: 6 Կերակուրս գնեսցիք ի նոցանէ եւ կերիցիք. եւ ջուր չափով արծաթոյ առջիք ի նոցանէ՝ եւ արբջիք: 7 Զի տէր Աստուած արհնեսցէ զքեզ յամենայն գործս ձեռաց քոց: Ծանիր զիարդ անցեր ընդ անապատն մեծ եւ ահագին. ահա քառասուն ամ տէր Աստուած քո ընդ քեզ է. եւ ոչ իւր կարաւտացար: 8 Եւ անցաք առ եղբարք մերովք որդւովքն Եսաւայ բնակելովք ի Սէիր, առ ճանապարհաւն Արաբացոց յԵղովմա, եւ ի Գասիովն Գաբերայ: Եւ դարձեալ անցաք ընդ ճանապարհ անապատին Մովաբու. 9 եւ ասէ ցիս Տէր. Մի թշնամիցիք ընդ Մովաբացիսն, եւ մի գրգռիցիք ընդ նոսա ի պատերազմ. զի ոչ տաց ձեզ յերկրէ նորա վիճակ. քանզի որդւոցն Ղովտայ ետու զՍէիր ի ժառանգութիւն: 10 Եւ Ումինք նախ բնակեալ էին ի նմա՝ ազգ մեծ եւ բազում եւ հզաւոր, որպէս Ենակիմքն. 11 ընդ Ռափաինս համարիցին, նոյնպէս եւ նոքա իբրեւ զԵնակիմսն. եւ Մովաբացիքն անուանեն զնոսա Ումինս: 12 Եւ ի Սէիր նախ բնակեալ էր Քոռեցին. եւ որդիքն Էսաւա կորուսին զնոսա, եւ սատակեցին զնոսա յերեսացն իւրեանց, եւ բնակեցան փոխանակ նոցա. զոր արինակ արար Իսրայէլ զերկիր ժառանգութեան իւրոյ՝ զոր ետ նոցա Տէր: 13 Եւ արդ՝ արիք չուեցէք ընդ ձորն Զարեդ: 14 Եւ աւուրք որչափ անկան մեզ ի գնալն մեզ ի Կաղէսբառնեայ, մինչեւ անցաք ընդ ձորն Զարեդ, երեսուն եւ ութ ամ. մինչեւ անկաւ ամենայն ազգք արանց պատերազմողաց ի բանակէ անտի, որպէս երդուաւ նոցա Աստուած. 15 եւ ձեռն Աստուծոյ էր ի վերայ նոցա սատակել զնոսա ի բանակէն մինչեւ անկան: 16 Եւ եղեւ իբրեւ անկան ամենայն արք պատերազմողք մեռեալք ի միջոյ ժողովրդեանն, 17 խաւսեցաւ ընդ իս Տէր՝ եւ ասէ. 18 Դու անցանես այսաւր առ սահմանաւ Մովաբու ի Սէիր. 19 եւ մաւտ հասանիցէք յորդիսն Ամովնա, մի թշնամիցիք ընդ նոսա, եւ մի գրգռիցէք ընդ նոսա ի

պատերազմ. զի ոչ տաց ձեզ զերկիր որդւոցն Ամովնա ի վիճակ. քանզի որդւոցն Ղովտայ ետու զնա վիճակաւ: 20 Երկիր որ Ռափայան համարեացի. քանզի նախ՝ Ռափայինք բնակէին ի նմա. եւ Ամովնացիք անուանեն զնոսա զՈւմինս, 21 ազգ մեծ եւ բազում եւ զաւրաւոր իբրեւ զԵնակիման. եւ կորոյս զնոսա Տէր յերեսաց նոցա. եւ ժառանգեցին եւ բնակեցին փոխանակ նոցա: 22 Որպէս արար որդւոցն Էսաւա բնակելոցն ի Սէիր, զոր արինակ սատակեաց Տէր զՔոռեցին յերեսաց նոցա, եւ ժառանգեցին եւ բնակեցին փոխանակ նոցա մինչեւ ցայսար: 23 Եւ խելացիքն որ բնակեալ էին յԱսերովթ մինչեւ ցԳազայ: եւ զամիրքն որ ելեալ էին ի Գամրաց՝ սատակեցին զնոսա, եւ բնակեցին փոխանակ նոցա:

24 Արդ՝ արիք չուեցէք եւ անցիք ընդ ձորն Առնովնայ, ահա մատնեցի ի ձեռս քո զՍեհովն արքայ Եսերովնա զԱմուրիացի. եւ զերկիրն նորա սկսիր ժառանգել. եւ գրգռել ընդ նոսա պատերազմ: 25 Յարէ յայսմանէ սկսիր տալ զահ եւ զերկիւղ քո առաջի ամենայն ազգաց որ են ի ներքոյ երկնից զի որք լուիցենն զանուանէ քումմէ՝ խռովեցին, եւ երկունք կալցին զնոսա յերեսաց քոց: 26 Եւ առաքեցի հրեշտակս յանապատէն Կեղմովթայ առ Սեհովն արքայ Եսերովնա բանիւք խաղաղութեամբ, եւ ասեմ. 27 Անցից ընդ երկիր քո, զճանապարհն զնացից. ոչ խոտորեցայց յաջ եւ ոչ յահեակ: 28 Կերակուր՝ արծաթոյ վաճառեացես ինձ եւ կերայց. եւ ջուր՝ արծաթոյ վաճառեացես ինձ եւ արբից. բայց զի ոտիւք եւ եթ անցից. 29 որպէս արարին ինձ որդիքն Եսաւայ բնակեալք ի Սէիր, եւ Մովաբացիքն բնակեալն յարուէր. մինչեւ անցից ընդ Յորդանան յերկիրն զոր տէր Աստուած տալոց է մեզ: 30 Եւ ոչ կամեցաւ Սեհոն արքայ Եսերովնի անցանել մեզ առ նովաւ. զի խստացոյց տէր Աստուած մեր զոգի նորա, եւ կարծրացոյց զսիրտս նորա՝ զի մատնեցի ի ձեռս քո յաւուրս յայսմիկ: 31 Եւ ասէ ցիս Տէր. Ահա սկսեալ եմ մատնել առաջի երեսաց քոց զՍեհովն արքայ Եսերովնի զԱմուրիացի՝ եւ զերկիր նորա. սկսիր վիճակաւ ժառանգել: 32 Եւ ել Սեհովն ընդ դէմ մեր, ինքն եւ ժողովուրդ իւր պատերազմաւ ի Սիասար. 33 եւ մատնեաց զնա տէր Աստուած մեր ի ձեռս մեր. եւ հարաք զնա եւ զորդիս նորա, եւ զամենայն ժողովուրդ նորա. 34 եւ յաղթեցաք ամենայն քաղաքացն ի ժամանակին յայնմիկ. եւ զկանայս նոցա, եւ զմանկունս իւրեանց. եւ ոչ թողաք ի նոցանէ ապրեալ: 35 Բայց զխաշինս ածաք յաւարի, եւ զկապուտ քաղաքացն զոր առաք յարուէրա. 36 որ է առ եզերք ձորոյն Առնովնայ: եւ զքաղաքն որ է ի ձորն, եւ մինչեւ ցսահմանն Գաղաադու. եւ ոչ էր քաղաք որ ապրեցաւ ի մեռջ. այլ զամենայն մատնեաց Աստուած մեր ի ձեռս մեր: 37 Բայց յերկիր որդւոցն Ամովնա յոր ոչ մերձեցաք՝ զամենայն արուարձանս ձորոյն Յաբովբա, եւ զամենայն քաղաքս լեռնականս՝ որպէս պատուիրեաց տէր Աստուած մեր մեզ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Եւ դարձաք ելաք ընդ ճանապարհն Բասանու. եւ ել Ուլգ արքայ Բասանու ընդ դէմ մեր. ինքն եւ ամենայն ժողով նորա պատերազմաւ ի Սեդրային: 2 Եւ ասէ ցիս Տէր. Մի երկնչիք ի նմանէ. զի ի ձեռս քո մատնեցից զնա, եւ զամենայն զժողովուրդ նորա, եւ զամենայն զերկիրն նորա. եւ արասցես նմա որպէս արարեր Սեհովնի արքայի Ամուրիացոց՝ որ բնակեալ էր յԵսերովն: 3 Եւ մատնեաց զնա տէր Աստուած մեր ի ձեռս մեր. Զովգ արքայ Բասանու, եւ զամենայն ժողովուրդ նորա. եւ հարաք զնա մինչ ոչ թողուլ նմա զաւակ: 4 Եւ յաղթեցաք ամենայն քաղաքացն նորա ի ժամանակին յայնմիկ. եւ ոչ էր քաղաք՝ զոր ոչ առաք ի նոցանէն. վաթսուն քաղաք զամենայն շուրջ զգաւառան Արգովբա թագաւորին Ուլբա ի Բասան. 5 ամենայն քաղաքք ամուրք պարսպաւորք բարձր, դրամբք եւ դոնափակաւք. թող ցքաղաքսն Փերեզացոց բազումս յոյժ: 6 Եւ սատակեցաք զնոսա՝ որպէս սատակեցաք զամենայն քաղաքսն մի ըստ միոջէ, եւ զկանայս եւ զմանկունս. եւ ոչ թողաք մագապուր: 7 Եւ զամենայն զանասուն եւ զկապուտակ քաղաքացն ածաք մեզ յաւարի: 8 Եւ առաք ի ժամանակին յայնմիկ զերկիրն ի ձեռաց երկուց թագաւորացն Ամուրիացոց. որ էին յայնկոյս Յորդանանու, յԱռնովնայ մինչեւ ցՀերմովն: 9 Եւ փինիկեցիք անուանեցին զՀերմովն Սանիովր: եւ ամուրիացիին անուանեաց զնա Սանիր: 10 Ամենայն քաղաք Միսովրայ, եւ ամենայն Գաղաադ, եւ ամենայն Բասան, մինչեւ ցԵդքա, եւ ցԵդրային. քաղաք թագաւորութեան էին Ուլգայ ի Բասան: 11 Զի Ուլգ միայն արքայ Բասանու մնաց յՌափայնոց անտի. եւ զահոյք նորա զահոյք երկաթիք. եւ ահա է այն յամրոցի որդւոցն Ամովնա՝ ինն կանկուն երկայնութիւն նորա եւ չորք կանկուն լայնութիւն նորա, սկայից կանկնով: 12 Եւ զերկիրն զայն ժառանգեցէք ի ժամանակին յայնմիկ յարուէրա որ

է առ եզերք ձորոյն Առնովնայ: Եւ զկէս ձորոյն Գաղաադու եւ զքաղաքս նորա ետու Ռովբենի եւ Գաղայ. 13 եւ զաւելորդն Գաղաադու եւ զամենայն զԲասան՝ զթագաւորութիւնն Ուլգայ՝ ետու կիսոյ ցեղին Մանասէի. եւ զամենայն գաւառն Արբակա, եւ զամենայն զԲասանն, որ երկիր Ռափայնոցն համարիցի: 14 Եւ յայիր՝ որդի Մանասէի առ զամենայն գաւառն Արգովբա մինչեւ ի սահմանս Գարգասեայ եւ Ոմքատեայ. եւ անուանեաց զնա յիւր անուն, զԲասան՝ Աւովթիէր, մինչեւ ցայսար ժամանակի: 15 Եւ Մաքիբայ ետու զԳաղաադ. 16 եւ Ռովբենի եւ Գաղայ ետու ի Գաղաադէ, մինչեւ ցձորն Առնովնի ընդ մեջ ձորոյն սահման մինչեւ ցՅաբոկ, ձորն սահման որդւոցն Ամովնա. 17 եւ Արաբա, եւ Յորդանան սահման Մաիք Անարաթա մինչեւ ցծովն Արաբա ծով աղի: յԱսեղովթայ յարեւելի Փասգայ:

Է 18 Եւ պատուիրեցի ձեզ ի ժամանակին յայնմիկ՝ եւ ասեմ. Տէր Աստուած մեր ետ մեզ զերկիրս զայս ի վիճակ. վառեցարուք անցէք առաջի եղբարց ձերոց՝ որդւոցն Իսրայէլի ամենայն զաւրաւոր: 19 Բայց կանայք ձեր եւ մանկունք ձեր, եւ անասունք ձեր, զիտեմ զի անասուն բազում է ձեր, բնակեցեն ի քաղաքս ձեր՝ զոր ետու ձեզ, 20 մինչեւ զետեղեսցէ տէր Աստուած մեր զեղբարս ձեր, որպէս եւ զձեզդ. զի ժառանգեսցեն եւ նոքա զերկիրն՝ զոր տէր Աստուած մեր տացէ նոցա յայնկոյս Յորդանանու. եւ դարձջիք այսրէն յիւրաքանչիւր ժառանգութիւն իւր՝ զոր ետու ձեզ: 21 Եւ Յետուայ պատուիրեցի ի ժամանակին յայնմիկ՝ եւ ասեմ. Աչք ձեր իսկ տեսին զամենայն զոր արար տէր Աստուած քո ընդ երկուս թագաւորսն ընդ այնոսիկ. նոյնպէս արասցէ տէր Աստուած ընդ ամենայն թագաւորութիւնս՝ յորոց վերայ դիմեսցես դու. 22 մի զանգիտիցէք. զի տէր Աստուած ձեր ինքնին պատերազմեսցի փոխանակ ձեր:

Ը 23 Եւ աղաչեցի զտէր Աստուած ի ժամանակի յայնմիկ՝ եւ ասեմ. 24 Տէր՝ Տէր, դու սկսար ցուցանել ծառայի քում զսաստկութիւն քո եւ զգաւրութիւն քո, զձեռն հզաւր եւ զբազուկ բարձր. քանզի ո՞վ է Աստուած յերկինս կամ յերկրի՝ որ առնիցէ որպէս դու արարեր ըստ զաւրութեան քում: 25 Արդ՝ անցեալ տեսից զերկիրն բարի՝ որ է յայնկոյս Յորդանանու, զլեառն բարի եւ զերկրորդն Լիբանան: 26 Եւ անտես արար զիս վասն ձեր, եւ ոչ լուաւ ինձ. եւ ասէ ցիս Տէր. Շատ լիցի քեզ՝ մի եւս յաւելուցուս խաւսել այլ զբանդ զայդ: 27 Եւ ի կատար կոփածոյին, եւ հայեցեալ աչաւք քով ընդ ծովակողմն, եւ ընդ Հիւսիսի, եւ ընդ Հարաւ, եւ ընդ Արեւելս, տես աչաւք քովք. քանզի ոչ անցանիցես ընդ այդ Յորդանան: 28 Եւ պատուիրեա Յետուայ եւ զաւրացուցես զնա, եւ միսիթարեսցես զնա. զի նա անցցէ առաջի ժողովրդեանդ իմոյ այդորիկ. եւ ժառանգեսցուցէ դոցա զերկիրն զոր տեսեր: 29 Եւ նստեաք ի հովիտսն մերձ ի տունն Փոգովրայ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Դ

Թ 1 Եւ այժմ Իսրայէլ՝ լուր արինաց եւ դատաստանաց, զոր ես ուսուցանեմ քեզ այսար առնել. զի կեցջիք, եւ մտանիցէք ժառանգիցէք զերկիրն՝ զոր տէր Աստուած մեր տացէ ձեզ: 2 Եւ մի յաւելուցուք ինչ ի բանն՝ զոր ես պատուիրեմ ձեզ, եւ մի հատանիցէք ի նմանէ: պահեսցիք զպատուիրանս տեառն Աստուծոյ մերոյ զոր ես պատուիրեմ ձեզ: 3 Աչք ձեր տեսին՝ զոր ինչ արար տէր Աստուած ընդ Փեղբեգովր. զի ամենայն մարդ որ չոգաւ զհետ Փեղբեգովրայ՝ սատակեաց տէր Աստուած մեր ի ձենջ: 4 Բայց դուք՝ որ յարեցայք ի տէր Աստուած ձեր, կենդանի էք դուք ամենեքին յաւուրս յայսմիկ: 5 Տեսէք զի ուսուցի ձեզ զդատաստանս եւ զիրաւունս՝ որպէս պատուիրեաց ինձ Տէր առնել զայն յերկրին յոր դուք մտանիցէք ժառանգել զնա: 6 Եւ պահեսցիք եւ արասցիք. զի այն է իմաստութիւն ձեր եւ հանճար առաջի ամենայն ազգացն, որ լսիցեն զամենայն իրաւունս զայսոսիկ եւ ասիցեն. Ահա ժողովուրդ իմաստուն եւ հանճարեղ ազգս այս մեծ: 7 Քանզի ո՞վ իցէ ազգ մեծ՝ որով իցէ նմա Աստուած մաւտ ի նոսա. որպէս տէր Աստուած մեր յամենայնի՝ որովք կարդասցուք առ նա: 8 Եւ ո՞ր ազգ մեծ՝ որոյ իցեն իրաւունք եւ դատաստանք արդարք, ըստ ամենայնի արինացս այսոցիկ՝ զոր ես տամ առաջի ձեր այսար:

Ժ 9 Հայեաց ի քեզ եւ զգուշ լեր անձին քում յոյժ. մի մոռանայցես զամենայն բանս՝ զոր տեսին աչք քո. եւ մի մերժեսցին ի սրտէ քումմէ զամենայն աւուրս կենաց քոց եւ խելամուտ արասցես որդւոց քոց, եւ որդւոց որդւոց քոց, 10 զաւրն յորում ասացէք դուք առաջի տեառն Աստուծոյ ձերոյ ի Քորեբ յաւուրն եկեղեցույ յորժամ ասաց ցիս Տէր. թէ Եկեղեցացոյ առ իս զժողովուրդդ, եւ լուիցեն զպատգամս իմ զոր ուսցին երկնչել յինէն զամենայն աւուրս՝ որչափ կենդանի իցեն դոքա ի վերայ երկրի, եւ ուսուցեն զորդիս իւրեանց: 11 Եւ մատուցեալ կայիք դուք առ ստորոտով լերինն. եւ լեառն բորբոքեալ էր հրով մինչեւ ցերկինս, եւ խաւար եւ

մէզ եւ մառախուղ էր: 12 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ ձեզ ի միջոյ հրոյն. զձայն պատգամացն լուարուք դուք, եւ նմանութիւն ինչ ոչ տեսէք. բայց միայն զբարբառն: 13 Եւ պատմեաց ձեզ զուխտ իւր զոր պատուիրեաց ձեզ առնել, զտասն պատգամսն: եւ գրեաց զնոսա ի վերայ երկուց քարեղէն տախտակացն: 14 Եւ պատուիրեաց ինձ ի ժամանակին յայնմիկ՝ ուսուցանել իրաւունս ձեզ եւ զդատաստանս. առնել ձեզ զնոսա յերկրին յոր դուք մտանելոց էք ժառանգել զնա: 15 Եւ զգուշացարուք յոյժ անձանց ձերոց. զի նմանութիւն ինչ ոչ տեսէք յաւուր յայնմիկ՝ յորում խաւսեցաւ Տէր ընդ ձեզ ի Քորէբ լերինն ի միջոյ հրոյն: 16 Մի անաւրիսիցիք, եւ մի առնիցէք ձեզ դրաւշեալ նմանութիւն ամենայն պատկերի. նմանութիւն արուական կամ իգական: 17 նմանութիւն ամենայն անասնոց՝ որ իցեն յերկրի. նմանութիւն ամենայն հաւուց թռչնոց, որ թռչիցին ի ներքոյ երկնից: 18 նմանութիւն ամենայն սողնոց՝ որ սողին ի վերայ երկրի. նմանութիւն ամենայն ձկանց՝ որ իցեն ի ջուրս եւ ի ներքոյ երկրի: 19 Եւ մի հայեցեալ ընդ երկինս տեսանիցես զարեգակն եւ զլուսին եւ զաստեղս, եւ զամենայն զարդ երկնից, եւ մոլորեալ երկիր պագանիցես նոցա, եւ պաշտեսցես զնոսա. զոր բաժանեաց տէր Աստուած ամենայն ազգաց որ ի ներքոյ երկնից. 20 եւ զձեզ առ ի ձեռն Աստուած, եւ էհան զձեզ յերկաթեղէն հնոցէն յԵգիպտոսէ, լինել նմա ժողովուրդ վիճակաւ, որպէս եւ յաւուրս յայսմիկ:

ԺԱ 21 Եւ Տէր բարկացաւ ինձ վասն բանից ասացելոց ի ձէնց, եւ երդուաւ զի մի անցից ընդ այդ Յորդանան. եւ զի մի մտանիցեմ յերկիրն՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ ի ժառանգութիւն: 22 Եւ արդ՝ աւասիկ մեռանիմ յերկրի յայսմիկ, եւ ոչ անցանեմ ընդ Յորդանան. բայց դուք անցանէք եւ ժառանգէք զերկիրն բարի: 23 զգուշ լերուք գուցէ մոռանայցէք զուխտ տեառն Աստուծոյ ձերոյ՝ զոր ուխտեաց ընդ ձեզ եւ առնիցէք ձեզ դրաւշեալ նմանութիւն յամենայնէ՝ որոյ պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո: 24 Զի տէր Աստուած քո հուր ծախիչ է. Աստուած նախանձոտ: 25 Եւ եթէ ծնանիցիս որդիս, եւ զորդիս որդւոց քոց, եւ յամիցէք յերկրին. եւ անաւրիսիցիք, եւ առնիցէք դրաւշեալ նմանութիւն ամենայնի. եւ առնիցէք չար առաջի տեառն Աստուծոյ ձերոյ բարկացուցանել զնա: 26 Ունիցիմ ձեզ այսաւր վկա զերկինս եւ զերկիր, զի կորստեամբ կորնչիջիք յերկրէն, յոր դուք անցանէք ի Յորդանան ժառանգել զնա: եւ ոչ բազմացուցանիցէք զժամանակս ի վերայ նոցա. այլ սատակելով սատակեսջիք: 27 Եւ ցրուեսցէ զձեզ Տէր ընդ ամենայն ազգս. եւ մնայցէք սակաւ թուովք ի մէջ ազգացն՝ յորս տարցի զձեզ Տէր անդր: 28 Եւ պաշտիցէք անդ զաստուածս աւտարս զձեռագործս մարդկան. զփայտեղէնս եւ զքարեղէնս. որք ոչ տեսանիցեն եւ ոչ լսիցեն, եւ ոչ ուտիցեն, եւ ոչ հոտոտիցեն: 29 Եւ խնդրիցէք անդ զտէր Աստուած քո. եւ գտանիցէք յորժամ խնդրիցէք զնա յամենայն սրտէ քումմէ, եւ յամենայն անձնէ ձերմէ, եւ յամենայն զարութենէ ձերմէ, եւ յամենայն մտաց ձերոց ի նեղութեանն ձերում. 30 եւ գտանիցեն զքեզ ամենայն բանքս այսոքիկ ի վախճանի աւուրց: Եւ դարձցիս դու առ տէր Աստուած քո, եւ լուիցես ձայնի նորա. 31 զի Աստուած ողորմած է, ոչ թողցէ զքեզ եւ ոչ սատակեսցէ զքեզ. եւ ոչ մոռացի զուխտ հարցն:

ԺԲ 32 Հարցէք զաւուրսն զառաջինս զեղեալս յառաջագոյն քան զքեզ. յաւրէ յորմէ հաստատեաց մարդ յերկրի. ի ծագաց երկնից մինչեւ ի ծագս երկնից, էթէ եղեալ իցէ ըստ բանիս մեծի այսոքիկ: էթէ ազդեալ իցէ լուր այսպիսի: 33 էթէ լուեալ իցէ ազգ ի ձայնի Աստուծոյ կենդանւոյ բարբառեալ ի միջոյ հրոյ: որպէս դու լուար՝ եւ կեցեր: 34 եւ էթէ յաւժարեալ իցէ Աստուծոյ մտանել առնել իւր ազգ ի միջոյ ազգի, փորձութեամբ եւ նշանաւք եւ արուեստիւք եւ պատերազմաւ, հզար ձեռամբ եւ բարձր բազկաւ, եւ մեծամեծ տեսլեամբք. ըստ ամենայնի զոր արար տէր Աստուած մեր յԵգիպտոս՝ յանդիման քով իսկ տեսանելով: 35 Զի գիտացես թէ տէր նա է Աստուած, եւ չիք այլ ոք բայց ի նմանէ: 36 Յերկնից լսելի եղեւ բարբառ նորա խրատել զքեզ. եւ յերկրի եցոյց քեզ զհուր իւր զմեծ, եւ զպատգամս նորա լուար ի միջոյ հրոյն, 37 վասն սիրելոյ նորա զհարսն քո: Եւ ընդդեաց զգաւակն նոցա յետ նոցա զձեզ քան զամենայն ազգս. եւ էհան զքեզ ինքնին զարութեամբ իւրով մեծաւ յԵգիպտոսէ. 38 սատակել քեզ զազգս մեծամեծս եւ զաւրագոյնս քան զքեզ յերեսաց քոց. տանել զքեզ եւ տալ քեզ զերկիրն նոցա ի ժառանկութիւն որպէս եւ ունիս իսկ այսաւր: 39 Եւ ծանիցես այսաւր եւ դարձցիս մտաւք. զի տէր Աստուած քո՝ նա է Աստուած յերկինս ի վեր եւ յերկիր ի խոնարհ. եւ չիք այլ ոք բայց ի նմանէ: 40 Եւ պահեսցես զիրաւունս նորա, եւ զպատուիրանս նորա զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, զի բարի լինիցի քեզ եւ որդւոց քոց յետ քո. եւ երկայնակեց լինիցիս յերկրին՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ զամենայն աւուրս:

ԺԳ 41 Յայնժամ զատոյց Մովսէս երիս քաղաքս յայնկոյս Յորդանանու յարեւելից կողմանէ, 42 փախչել անդր սպանողի, որ ոք սպանանիցէ զընկեր իւր եւ ոչ զհոտութեամբ. եւ ինքն ոչ ատեայր զնա յերկն եւ

յեռանդն, անկցի ի մի ի քաղաքացն այնոցիկ՝ եւ կեցցէ: 43 Զբոսովր յանապատին, ի դաշտին երկրին Ռովբենի. եւ զՌամովթ ի Գաղաաղ զԳաղայ. եւ զԳաւոռն ի Բասան զՄանասէի:

ԺԴ 44 Եւ այս արէն է՝ զոր եղ Մովսէս առաջի որդւոցն Իսրայէլի: 45 Եւ այս են վկայութիւնք եւ իրաւունք եւ դատաստանք, զոր խաւսեցաւ Մովսէս ընդ որդիսն Իսրայէլի յելանել նոցա յերկրէն Եգիպտացոց՝ 46 յայնկոյս Յորդանանու. ի ձորն որ մերձ ի տունն Փոգովրա. յերկրին Սեհովնի արքայի Ամուրիացոց՝ որ բնակեալ էր յԵսերովն. զորս էհան Մովսէս եւ որդիքն Իսրայէլի յելանել իւրեանց յերկրէն Եգիպտացոց: 47 Եւ ժառանգեցին զերկիրն նորա. եւ զերկիրն Ովգայ թագաւորին Բասանու. զերկուց թագաւորացն Ամուրիացոց՝ որ են յայնկոյս Յորդանանու յարեւելս: 48 յարոյերա՝ որ է առ եզերք ձորոյն Առնովնայ, մինչեւ ցլեառնն Սեհովնի՝ որ է Ահերովն: 49 Զամենայն զԱրաբա՝ որ է յայնկոյս Յորդանանու ընդ արեւելս, մինչեւ ցծովն Արաբացոց ի ներքոյ Ասեղովթայ կափուածոյն:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Եւ կոչեաց Մովսէս զամենայն Իսրայէլ՝ եւ ասէ ցնոսա. Լուր Իսրայէլ զիրաւունս եւ զդատաստանս՝ զոր ես խաւսիմ յականջս ձեր յաւուր յայսմիկ. եւ ուսջիք զնոսա, եւ զգոյշ լինիջիք առնել զնոսա: 2 Տէր Աստուած մեր ուխտեաց ձեզ ուխտ ի Քորէբ: 3 ոչ էթէ հարցն ձերոց ուխտեաց Տէր զուխտն զայն, այլ ձեզ. եւ դուք ամենեքեան կենդանի էք այսար: 4 Դեմ յանդիման խաւսեցաւ Տէր ընդ ձեզ ի լերինն ի միջոյ հրոյն. 5 եւ ես կացի ի մէջ Տեառն եւ ձեր ի ժամանակին յայսմիկ, պատմել ձեզ զպատգամս Տեառն. զի զարհուրեցայք յերեսաց հրոյն՝ եւ ոչ ելէք ի լեառնն: Ասէ ա. 6 Ես եմ տէր Աստուած քո որ հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց ի տանէ ծառայութեան: Բ. 7 Մի լինիցին քեզ աստուածք աւտարք առաջի աչաց իմոց. 8 եւ մի առնիցես դու քեզ դրաւշեալ, եւ մի զմանութիւն ամենայնի՝ որ ինչ յերկինս ի վեր, եւ որ ինչ յերկիր ի խոնարհ, եւ որ ինչ ի ջուրս որ ի ներքոյ երկրի. 9 մի երկիր պագանիցես նոցա, եւ մի պաշտեսցես զնոսա. զի ես եմ տէր Աստուած քո, Աստուած նախանձոտ. հատուցանեմ զմեղս հարց որդւոց իւրեանց, յերիս եւ ի չորս ազգս ատելեաց իմոց: 10 եւ առնեմ զողորմութիւն ի հազար ազգս սիրելեաց իմոց, եւ որոց պահեն զիրամանս իմ: Գ. 11 Մի առնուցու զանուն տեառն Աստուծոյ քո ի վերայ սնտտեաց. զի ոչ սրբեսցէ տէր Աստուած քո զայն, որ առնուցու զանուն նորա ի վերայ սնտտեաց: Դ. 12 Զգուշացիւր ատուրն շաբաթուոց սրբել զնա. որպէս պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո: 13 զվեց ար զործեսցես՝ եւ արասցես զամենայն զործ քո: 14 Յաւուրն եւթներորդի շաբաթ տեառն Աստուծոյ քո. մի զործեսցես ի նմա զամենայն զգործ քո, դու եւ ուստր քո եւ դուստր քո, ծառայ քո եւ աղախին քո. եւ եզն քո եւ էշ քո, եւ ամենայն անասուն քո. եւ եկն որ ի ներքոյ դրանց քոց: զի հանգիցէ ծառայ քո եւ աղախին քո որպէս եւ դու: 15 եւ յիշեսցես դու զի ծառայ էիր յերկրին Եգիպտացոց. եւ էհան զքեզ տէր Աստուած քո անդի հզար ձեռամբ եւ բարձր բազկաւ եւ մեծամեծ տեսլամբք. վասն այնորիկ պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո պահել զաւրն շաբաթուոց եւ սրբել զնա: Ե. 16 Պատուեա զհայր քո եւ զմայր քո, որպէս պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո. զի բարի լինիցի քեզ. եւ զի երկայնակեաց լինիցիս ի վերայ երկրին՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ: Զ. 17 Մի շնայցես: Է. 18 Եւ մի սպանանիցես: Ը. 19 Եւ մի զողանայցես: Թ. 20 Եւ մի վկայիցես զընկերէ քումմէ վկայութիւն սուտ: Ժ. 21 Մի ցանկանայցես կնոջ ընկերի քո. եւ մի ցանկանայցես տան ընկերի քո, մի անդւոյ նորա, եւ մի ծառայի նորա, եւ մի աղախնոյ նորա. եւ մի եզին նորա, եւ մի իշոյ նորա, եւ մի ամենայն անասնոյ նորա. եւ մի ամենայնի զինչ եւ ընկերին քո իցէ: 22 Զայս պատգամս խաւսեցաւ Տէր ընդ ժողովրդեանն ձերում ի լերինն Քորէբ ի միջոյ հրոյն. ուր խաւարն եւ մէզ եւ մատախուղ էր, մեծաւ բարբառով, եւ ոչ եւս յաւել: Եւ գրեաց զնոսա ի վերայ երկուց քարեղէն տախտակաց՝ եւ ետ ցիս: 23 Եւ եղեւ իբրեւ լուայք զբարբառն ի միջոյ հրոյն, եւ լեառնն բորբոքեալ էր հրով: Եւ մատուցեալ առ իս իշխանաց ցեղից ձերոց եւ ձերակոյտին ձերոյ, ասէին. 24 ահա եցոյց մեզ տէր Աստուած զփառս իւր եւ զմեծութիւն իւր, եւ զբարբառ նորա լուայք ի միջոյ հրոյ: Յաւուր յայսմիկ տեսաք՝ թէ խաւսեցի Աստուած ընդ մարդոյ՝ եւ կեցցէ: 25 Եւ մի մեռցուք. զի մի սատակեսցէ զմեզ հուրս այս մեծ: Եթէ յաւելուցումք մեք լսել զձայն տեառն Աստուծոյ մերոյ միւսանգամ եւ մեռանիցիմք: 26 Զի ո՞վ ոք մսելի իցէ որ լուա զձայն Աստուծոյ կենդանւոյ բարբառելոյ ի միջոյ հրոյ որպէս եւ մեքս՝ եւ կեցցէ: 27 Մատիր դու, եւ լուր զինչ ասիցէ տէր Աստուած մեր, եւ դու խաւսեցիս ընդ մեզ զամենայն ինչ զոր խաւսեցի տէր Աստուած մեր ընդ քեզ. եւ լուիցուք եւ արասցուք: 28 Եւ լուաւ Տէր

զբարբառ ձայնիցն ձերոց խաւսելոյ ձեր ընդ իս, եւ ասէ ցիս Տէր. Լուայ զբարբառ ձայնից ժողովրդեանն զոր խաւսեցան ընդ քեզ: Ուղիղ խաւսեցան զամենայն, 29 ո՞ տացէ լինել այնպէս սրտից նոցա ի նոսա, եւ երկնչել յինէն, եւ պահել զամենայն պատուիրանս իմ զամենայն աւուրս. զի բարի լինիցի նոցա եւ որդւոց նոցա յաւիտեան: 30 Արդ՝ երթ ասա ցնոսա. Դարձարուք դուք ի տունս ձեր: 31 եւ դու աստ կաց առ իս, եւ խաւսեցայց ընդ քեզ զպատուիրանս եւ զիրաւունս, եւ զդատաստանս զոր ուսուցանիցես նոցա. եւ արասցեն յերկրին՝ զոր ես տաց նոցա ի ժառանգութիւն: 32 Զգոյ՛ լերուք առնելոյ որպէս պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո. մի խոտորեցիս մի յաջ եւ մի յահեակ, 33 ըստ ամենայն ճանապարհին՝ զոր պատուիրեաց մեզ տէր Աստուած մեր գնալ. զի հանգուցէ զքեզ՝ եւ բարի արասցէ քեզ. եւ երկայնաւրեայք լինիցիք յերկրին զոր ժառանգիցէք:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Եւ այս են պատուիրանք եւ իրաւունք եւ դատաստանք՝ զոր պատուիրեաց ձեզ տէր Աստուած մեր, ուսուցանել զձեզ՝ առնել այսպէս յերկրին յոր դուք մտանիցէք ժառանգել: 2 Զի երկնչիցիք ի տեառնէ Աստուծոյ մերոյ, պահել զամենայն իրաւունս նորա, եւ զպատուիրանս նորա զոր ես պատուիրեմ ձեզ այսաւր: դու եւ որդիք քո, եւ որդիք որդւոց քոց, զամենայն աւուրս կենաց քոց. զի երկայնաւրեայք լինիցիք: 3 Եւ լուր Իսրայէլ եւ զգոյ՛ լեր առնելոյ. զի բարի լինիցի ձեզ, եւ բազմանայցէք յոյժ, որպէս խաւսեցաւ Աստուած հարցն քոց տալ քեզ զերկիրն որ բոլսէ զկաթն եւ զմեղր: Այս իրաւունք եւ դատաստանք են՝ զոր պատուիրեաց Մովսէս որդւոցն Իսրայէլի յանապատին, յելանել նոցա յերկրէն Եգիպտացոց: 4 Լուր Իսրայէլ, տէր Աստուած մեր՝ Տէր մի է: 5 սիրեցես զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, եւ յամենայն անձնէ քումմէ, եւ յամենայն զարուրթենէ քումմէ եւ յամենայն մտաց քոց: 6 Եւ եղիցին պատգամքս այսոքիկ զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր ի սրտի քում եւ յանձին քում: 7 եւ իմացուցես զայս որդւոց քոց. եւ խաւսեցիս սոքաւք, ի նստել ի տան, եւ զնալ ի ճանապարհի, եւ ի ննջել եւ ի յառնել: 8 Եւ արկցես զսոսա նշան ի ձեռին քում. եւ եղիցի անշարժ առաջի աչաց քոց: 9 եւ գրեցես զսոսա ի վերայ Սեմոց տանց քոց, եւ ի դրունս քո: 10 Եւ եղիցի յորժամ տանիցի զքեզ տէր Աստուած քո յերկիրն զոր երդուաւ հարցն քոց Աբրահամու, եւ Սահակայ, եւ Յակովբա տալ քեզ զբաղաքս մեծամեծս եւ զեղեցիկս զորս ոչ շինեցեր: 11 Եւ տունս լի ամենայն բարութեամբ զորս ոչ լցեր, եւ ջրհորս փորեալս զորս ոչ փորեցեր. եւ այգիս եւ թզենիս զորս ոչ տնկեցեր: 12 եւ ուտիցես եւ յագեցիս: 13 Զգոյ՛ լինիցիք անձին. գուցէ մոռանայցես զտէր Աստուած քո, որ էհան զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց ի տանէ ծառայութեան: Ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ երկիցես եւ զնա պաշտեցես, եւ ի նա յարեցիս, եւ յանուն նորա երդնուցու: 14 Մի երթայցէք զհետ աստուածոց աւտարաց, եւ զհետ աստուածոց ազգացն որ շուրջ զձիւք իցեն: 15 Զի Աստուած նախանձոտ, տէր Աստուած քո ի միջի քում. գուցէ բարկացեալ սրտմտիցի տէր Աստուած քո սատակել զքեզ յերեսաց երկրէ: ԺԵ 16 Մի փորձեցես զտէր Աստուած քո՝ որպէս փորձեցէք ի փորձութեանն: 17 Պահելով պահեցես զպատուիրանս տեառն Աստուծոյ քո, զվկայութիւնս եւ զիրաւունս եւ զդատաստանս զոր պատուիրեաց քեզ. 18 եւ արացես զհաճոյն եւ զբարին առաջի տեառն Աստուծոյ քո. զի քեզ բարի լիցի, եւ մոցես եւ ժառանգեցես զերկիրն բարի՝ զոր երդուաւ Տէր հարցն մերոց. 19 հալածել զամենայն թշնամիս յերեսաց քոց, որպէս եւ խաւսեցաւ: 20 Եւ եղիցի յորժամ հարցանիցէ ցքեզ վաղիւ որդին քո եւ ասիցէ. Զի՞նչ են վկայութիւնքն եւ իրաւունքն եւ դատաստանքն՝ զոր պատուիրեաց տէր Աստուած մեր մեզ: 21 Եւ ասացես ցորդին քո. Ծառայք էաք փարաւովնի յԵգիպտոսէ, եւ էհան զմեզ Տէր անդի հզաւր ձեռամբ եւ բարձր բազկաւ եւ մեծամեծ տեսլեամբք. 22 եւ ետ Տէր նշանս եւ արուեստս մեծամեծս եւ չարաչարս յերկրին Եգիպտացոց, ի փարաւոն եւ ի տուն նորա առաջի մեր. 23 եւ էհան զմեզ անտի, զի ածցէ այսր՝ տալ մեզ զերկիրս զայս զոր երդուաւ տալ հարցն մերոց: 24 Եւ պատուիրեաց մեզ Տէր առնել զամենայն զիրաւունս զայսոսիկ. երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ մերմէ, զի բարի լիցի մեզ զամենայն աւուրս. զի կեցցուք որպէս եւ այսաւրս: 25 Եւ ողորմութիւն եղիցի մեզ, եթէ զգուշացուք առնել զամենայն պատուիրանս զայսոսիկ առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, որպէս եւ պատուիրեաց մեզ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԺԶ 1 Եւ էթէ տարցի զքեզ տէր Աստուած քո յերկիրն՝ յոր դու մտանելոց եւ ծառանգել եւ բարձցէ զազգս մեծամեծս եւ զբազումս յերեսաց քոց: զՔեռացին, եւ զԳերգեսացին, եւ զԱմուրիացին, եւ զՔանանացին, եւ զՓերեզացին, եւ զԽեւացին, եւ զՅեբուսացին. եւթն ազգս մեծամեծս եւ զաւրագոյնս քան զձեզ: 2 Եւ մատնեցէ զնոսա տէր Աստուած քո ի ձեռս քո. հարցես զնոսա, եւ եղծանելով եղծցես զնոսա. մի դնիցես ընդ նոսա ուխտ, եւ մի ողորմեսցիս նոցա: 3 Եւ մի առնիցէք խնամութիւն ընդ նոսա. զդուստր քո մի տայցես ուստեր նորա, եւ զդուստր նորա մի առնուցու ուստեր քում: 4 զի մի ապստամբեցուցանիցէ զորդին քո յինէն, եւ պաշտիցէ զաստուածս աստարս. եւ բարկացի սրտմտութեամբ Տէր ի ձեզ, եւ սատակեցէ զձեզ վաղվադակի: 5 Այլ այսպէս արասցիք նոցա: զբազինս նոցա կործանեսցիք, եւ զարձանս նոցա փշրեսցիք, եւ զանտառ նոցա կոտորեսցիք, եւ զորաւշեալս նոցա այրեսցիք հրով: 6 Զի ժողովուրդ սուրբ եւ դու տեառն Աստուծոյ քում. եւ զքեզ ընդրեաց տէր Աստուած քո, լինել նմա ժողովուրդ սեպհական քան զազգս ամենայն որ ի վերայ երեսաց երկրի: 7 Ոչ զի բազում էք դուք քան զամենայն ազգս, հաճեցաւ Տէր ընդ ձեզ՝ եւ ընդրեաց զձեզ. զի դուք սակաւաւոր էք քան զամենայն ազգս: 8 այլ վասն սիրելոյ զձեզ Տեառն, եւ պահելոյ զերդումն զոր երդուաւ հարցն ձերոց, եւ էհան զձեզ Տէր հզար ձեռամբ եւ բարձր բազկաւ. եւ փրկեաց զձեզ ի տանէ ծառայութեան, ի ձեռաց փառաւովնի արքային Եգիպտացոց: 9 Եւ ծանիցես զի տէր Աստուած քո նա է Աստուած, Աստուած հաւատարիմ: Որ պահէ զուխտ եւ զողորմութիւն սիրելեաց իւրոց, եւ որոց պահեն զպատուիրանս նորա ի հազար ազգս. 10 եւ հատուցանէ ատելեաց յանդիման սատակել զնոսա. եւ ոչ յամեցուցէ յատելեաց, այլ յանդիման հատուցէ նոցա:

ԺԷ 11 Եւ պահեսցես զպատուիրանս եւ զիրաւունս եւ զդատաստանս՝ զոր եւ պատուիրեմ քեզ առնել: 12 Եւ եղիցի յորժամ լսիցէք զամենայն իրաւունս զայտսիկ, եւ պահիցէք եւ առնիցէք զնոսա, պահեսցէ քեզ տէր Աստուած քո զուխտ եւ զողորմութիւն՝ որպէս երդուաւ հարցն մերոց: 13 Եւ սիրեսցէ զքեզ եւ արհնեսցէ զքեզ, եւ բազմացուցէ զքեզ. եւ արհնեսցէ զծնունդս որովայնի քո՝ եւ զպտուղ երկրի քո. զցորեան քո, եւ զգինի քո, եւ զեղ քո. զանդէայս արջառոց քոց, եւ զհաւտս ոչխարաց քոց, յերկրին զոր երդուաւ Տէր հարցն ձերոց տալ զնա քեզ: 14 Արհնեալ լիցիս դու քան զազգս ամենայն. մի լիցի ի ձեզ անծնունդ. եւ մի ամուլ, եւ մի յանասուն քո: 15 եւ բարձցէ ի քէն Տէր զամենայն ախտ, եւ զամենայն ցաւս չարաչարս Եգիպտացոցն զորս տեսերն եւ զիտացեր. մի ածցէ զնոսա ի վերայ քո, այլ ածցէ զնոսա ի վերայ թշնամեաց քոց, եւ ի վերայ ամենայն ատելեաց քոց: 16 Եւ կերիցես զամենայն կապուտ ազգացն՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ. եւ մի խնայեսցէ ակն քո ի նոսա, եւ ոչ պաշտեսցես զդիս նոցա. զի խոչ է այն քեզ:

ԺԸ 17 Ապա թէ ասիցես ի սրտի քում. զի բազում է ազգն այն քան զիս, զիս՝ ի՞նչ կարացից սատակել զնոսա: 18 Մի երկնչիցիս ի նոցանէ. յիշելով յիշեսցես զոր ինչ արար տէր Աստուած քո ընդ փարաւովն եւ ընդ ամենայն Եգիպտացիսն. 19 զփորձանս մեծամեծս զոր տեսին աչք քո. զնշանս եւ զարուեստսն մեծամեծս, զձեռն հզար՝ եւ զբազուկ բարձր. որպէս էհան զքեզ տէր Աստուած քո անդի, նոյնպէս արասցէ տէր Աստուած մեր ընդ ազգն ամենայն յորոց դու երկնչիցիս յերեսաց նոցա: 20 Եւ զձիաստացն առաքեսցէ տէր Աստուած քո ի նոսա, մինչեւ սատակեսցին մնացորդքն եւ թագուցեալքն ի քէն: 21 Մի զանգիտիցես յերեսաց նոցա. զի տէր Աստուած քո ի միջի քում է, մեծ եւ հզարն. 22 եւ ծախեսցէ տէր Աստուած քո զազգսն զայնոսիկ յերեսաց քոց առ սակաւ սակաւ: Ոչ կարասցես սատակել զնոսա զի մի լիցի երկիրն ասերակ, եւ բազմանայցեն ի վերայ քո զազանք անապատի: 23 Եւ մատնեսցէ զնոսա տէր Աստուած քո ի ձեռս քո, եւ կորուսցէ զնոսա կորստեամբ մեծաւ. մինչեւ սատակեսցէ զնոսա: 24 Եւ մատնեսցէ զթագաւորս նոցա ի ձեռս ձեր. եւ կորուսցիք զանուն նոցա ի տեղուղէն յայնմանէ. եւ մի ոք կայցէ ընդ դէմ քո, մինչեւ սատակեսցես զնոսա: 25 Զորաւշեալս դից նոցա այրեսցես հրով, եւ մի ցանկանայցես ոսկւոյ եւ արծաթոյ ի նոցանէ, եւ մի առնուցու քեզ. եւ մի յանցանիցես նովաւ. զի գարշելի է այն տեառն Աստուծոյ քում: 26 Եւ մի տանիցիս զգարշելին ի տուն քո, եւ լինիցիս նզով իբրեւ զնոյն. այլ գարշելով գարշեսցես, եւ պղծելով պղծեսցես զի նզովեալ է:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱՒՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

ԺԹ 1 Ամենայն պատուիրանաց զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, զգուշ լինիջիք առնելոյ. զի կեցցէք եւ բազմապատիկք լինիցիք, եւ մտանիցէք եւ ժառանգիցէք զերկիրն զոր երդուաւ Տէր հարցն մերոց: 2 Եւ յիշեցես զամենայն ճանապարհն զոր ած զքեզ Տէր ընդ անապատն. զի լլկիցէ զքեզ եւ փորձիցէ զքեզ եւ ճանաչիցէ թէ զինչ կայցէ ի սրտի քում, էթէ պահեսցես զպատուիրանս նորա եւ էթէ ոչ: 3 Եւ չարչարեաց զքեզ, եւ սովաբեկ արար զքեզ, եւ կերակրեաց զքեզ մանանախի զոր ոչ գիտէիր, եւ ոչ գիտէին հարք քո. զի յայտ արասցէ թէ ոչ հացիւ միայն կեա մարդ, այլ ամենայն բանիւ, որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ՝ կեցցէ մարդ: 4 Հանդերձք քո՝ ոչ մաշեցան ի քէն, եւ ոտք քո ոչ փապարեցան զայն ամս քառասուն: 5 Եւ ծանիցես ի սրտի քում. թէ որպէս այր ոք՝ որ խրատէ զորդի իւր, այնպէս տէր Աստուած քո խրատեցէ զքեզ: 6 Եւ պահեսցես զպատուիրանս տեառն Աստուծոյ քո. գնալ ի ճանապարհս նորա, եւ երկնչել ի նմանէ: 7 Զի տէր Աստուած քո տարցի զքեզ յերկիրն բարի եւ ի յաղթ. ուր վտակք ջուրց, եւ աղբերք անդնոց բոխեն ընդ դաշտս եւ ընդ լեռինս. 8 երկիր ցորենոյ, եւ զինւոյ, այգեաց եւ նոնենեաց, երկիր ձիթենեաց, եղու եւ մեղու: 9 երկիր՝ յորում ոչ աղքատութեամբ ուտես զհաց քո, եւ ոչ կարատանայցես իմիք ի նմա: Երկիր՝ որոյ քարինք իւր երկայթ, եւ ի լեռանց նորա հատանիցես պղինձ: 10 Եւ կերիցես եւ յագեցիս. եւ արհնեցես զտէր Աստուած քո ի վերայ երկրին բարութեան զոր ետ քեզ:

Ի 11 Հայեաց յանձն քո. գուցէ մոռանայցես զտէր Աստուած քո, չպահել զպատուիրանս նորա եւ զիրաւունս նորա եւ զդատաստանս նորա՝ զոր ես քեզ պատուիրեմ: 12 Գուցէ յորժամ ուտիցես եւ յագեցիս, եւ տունս գեղեցիկս շինեսցես, եւ բնակեսցես ի նոսա. 13 Եւ բազմանայցէ արջառ եւ ոչխար քո. եւ յաճախիցէ քեզ արծաթ եւ ոսկի, եւ ամենայն որ ինչ իցէ քո՝ բազմանայցէ: 14 հպարտանայցես ի սրտի քում, եւ մոռացիս զտէր Աստուած քո՝ որ էհան զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց ի տանէ ծառայութեան 15 Եւ էած զքեզ ընդ անապատ մեծ եւ ընդ ահագին. ուր աւձն խածանէր, եւ կարիճն. եւ ծարաւ, եւ ոչ գոյր ջուր. եւ էհան քեզ յապարած վիմէն աղբեր ջուրց: 16 Որ կերակրեաց զքեզ մանանախի յանապատին, զոր ոչ գիտէին հարք քո. զի չարչարեցէ զքեզ, եւ փորձեցէ զքեզ. եւ բարի արասցէ քեզ ի վախճանի քում: 17 Մի ասիցես ի սրտի քում, էթէ զաւրութիւն իմ, եւ ուժգնութիւն ձեռին իմոյ արար ինձ զզաւրութիւնն զայն զմեծ. 18 այլ յիշեցես զտէր Աստուած քո. զի նա տայ քեզ ուժ առնել զաւրութիւն. եւ հաստատեցէ զուխտն իւր որպէս երդուաւ հարցն քոց, որպէս եւ այսաւր: 19 Եւ եղիցի էթէ մոռանալով մոռացիս զտէր Աստուած քո. եւ երթիցես զհետ աստուածոց աստարաց, եւ պաշտեսցես զնոսա, եւ երկիր պագանիցես նոցա. Ունիմ ձեզ վկա այսաւր զերկինս եւ զերկիր, զի կորստեամբ կորընչիջիք: 20 որպէս եւ ազգն զորս Տէր կորուցէ յերեսաց ձերոց, այնպէս կորնչիջիք. փոխանակ զի ոչ լուարուք ձայնի տեառն Աստուծոյ ձերոյ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Լուր Իսրայէլ. դու անցանես այսաւր ընդ Յորդանան մտանել եւ ժառանգել զազգսն մեծամեծս եւ զաւրագոյնս քան զձեզ. եւ քաղաքս պարսպաւորս եւ մեծամեծս. 2 զժողովուրդն մեծ եւ զբազում եւ զյաղթանդամ, զորդիսն Ենակայ զոր դու իսկ գիտես. եւ լուար էթէ ով կայցէ ընդ դէմ որդւոցն Ենակայ: 3 Եւ ծանիցես այսաւր՝ զի տէր Աստուած քո նա է: նա ինքնին երթիցէ առաջի քո, որ Հուրն ծախիչ է. 3 նա սատակեցէ զնոսա. եւ նա կործանեցէ զնոսա առաջի երեսաց քոց. եւ սատակեցէ զնոսա եւ կորուցէ զնոսա վաղվաղակի. որպէս եւ ասաց քեզ Տէր: 4 Մի ասիցես ի սրտի քում ի ծախել զնոսա տեառն Աստուծոյ քո՝ յառաջոյ քումմէ թէ վասն արդարութեան իմոյ ած զիս Տէր ժառանգել զերկիրս զայս բարի՝ այլ վասն ամպարշտութեան ազգացն այնոցիկ սատակեցէ զնոսա Տէր՝ յառաջոյ քումմէ: 5 Քանզի ոչ վասն արդարութեան քո, եւ ոչ վասն ամբօրութեան սրտի քո մտանես ժառանգել զերկիրն նոցա, այլ վասն անարեւնութեան ազգացն այնոցիկ տէր Աստուած քո սատակեաց զնոսա յերեսաց քոց եւ զի հաստատեցէ զուխտն զոր երդուաւ Տէր հարցն մերոց Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակովբա: 6 Եւ ծանիցես այսաւր զի ոչ վասն արդարութեան քո տէր Աստուած քո տացէ քեզ զերկիրն բարի ժառանգել. զի ժողովուրդ խստապարանոց ես: 7 Յիշեայ մի մոռանայցես ո՛րչափ բարկացուցէր զտէր Աստուած քո յանապատին. յարե յորմէ ելէք յերկրէն Եգիպտացոց, մինչեւ եկիք ի տեղիս յայս, խեռութեամբ վարէիք ի Տեառն կողմն կոյս: 8 Եւ ի Քորէր՝ բարկացուցէք զՏէր, եւ բարկացաւ Տէր սատակել զձեզ. 9 յելանել իմում ի լեառնն առնուլ զտախտակսն քարեղէնս, զտախտակս ուխտին զոր ուխտեաց Տէր ընդ ձեզ: Եւ եղէ ի լեռինն

զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր. հաց ոչ կերայ եւ ջուր ոչ արբի. 10 եւ ետ ինձ Աստուած զերկոսին տախտակս քարեղէնս, գրեալ մատամբն Աստուծոյ. եւ ի նոսա գրեալ էին ամենայն պատգամքն՝ զոր խաւսեցաւ Տէր ընդ ձեզ ի լերինն յաւուրն եկեղեցոյ: 11 Եւ եղև յետ քառասուն տունջեան եւ քառասուն գիշերոյ, ետ ինձ Տէր զերկուս տախտակսն քարեղէնս, տախտակս ուխտի. 12 եւ ասէ ցիս Տէր. Արի էջ վաղվադակի աստի, զի անաւրիներս ժողովուրդն քո զոր հաներ յերկրէն Եգիպտացոց. անցին արդէն զճանապարհաւն զոր պատուիրեցեր նոցա, եւ արարին իւրեանց ձուլածոյ: 13 Եւ ասէ ցիս Տէր. Խաւսեցայ ընդ քեզ միանգամ եւ երկիցս՝ եւ ասեմ. տեսի զժողովուրդդ զայդ, եւ ահա ժողովուրդ խստապարանոց է. 14 Թոյլ տուր ինձ սատակել զդոսա, եւ ջնջեցից զանուն դոցա ի ներքոյ երկնից. եւ արարից զքեզ յազգ մեծ եւ ի բազուկ հզաւր՝ եւ ի բազում, առաւել քան զայդ: 15 Եւ դարձեալ իջի ի լեռնէ անտի, եւ լեռն բորբոքէր հրով, եւ երկու տախտակքն յերկոսին ձեռս իմում: 16 Եւ տեսալ էթէ մեղայք առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ արարէք ձուլածոյս, եւ անցէք զճանապարհաւն զոր պատուիրեաց Տէր: 17 առեալ զերկոսին տախտակսն ի ձեռաց իմոց, խորտակեցի յանդիման ձեր: 18 Եւ աղաչեցի առաջի Տեառն կրկին անգամ իբրեւ զառաջինն, զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր. հաց ոչ կերայ՝ եւ ջուր ոչ արբի. վասն ամենայն մեղացն զոր մեղայք, առաջի տեառն Աստուծոյ ձերոյ. բարկացուցանել զնա: 19 եւ զահի հարեալ եմ վասն բարկութեանն եւ սրտմտութեանն. զի բարկացաւ Տէր ի վեր ձերայ սատակել զձեզ: եւ լուաւ ինձ Տէր ի ժամանակի յայնմիկ: 20 Եւ Ահարովնի բարկացաւ Տէր յոյժ սատակել զնա. եւ արարի աղաւթս վասն Ահարովնի ի ժամանակին յայնմիկ: 21 եւ զմեղս ձեր զոր արարէք զորթն, առի եւ այրեցի զնա հրով. եւ կոտորեցի եւ խորտակեցի զնա յոյժ, մինչեւ եղև մանր իբրեւ զփոշի, եւ ընկեցի զփոշին ի վտակն որ իջանէր ի լեռնէ անտի: 22 Եւ ի հրայրեացսն, եւ ի փորձութեանն, եւ ի գերեզմանսն ցանկութեանն բարկացուցէք զտէր Աստուած ձեր: 23 Եւ յորժամ առաքեաց զձեզ Տէր ի Կադէսբառնեայ, ասէ. Ելէք ժառանգեցէք զերկիրն զոր տալոց եմ ձեզ հետսեցէք բանի տեառն Աստուծոյ ձերում, եւ ոչ հաւատացէք նմա, եւ ոչ լուարուք ձայնի Տեառն: 24 զի հետտեալ կայիք ի տեառնակողմն կոյս, յարե յորմէ ծանուցաւ ձեզ:

ԻԱ 25 Եւ աղաչեցի առաջի Տեառն զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր, զորս աղաչեցի. քանզի ասաց Տէր սատակել զձեզ. 26 եւ կացի յաղաւթս առ Տէր՝ եւ ասեմ. Տէր Տէր, թագաւոր աստուածոց. մի սատակէր զժողովուրդդ քո եւ զբաժին քո՝ զոր փրկեցեր զաւրութեամբ քո մեծաւ զորս հաներ յԵգիպտոսէ զաւրութեամբ քով մեծաւ, եւ կարող ձեռամբ, եւ բարձր բազկաւ: 27 Յիշեալ դու զԱբրահամ եւ զԻսահակ եւ զՅակովբ՝ զծառայս քո, որոց երդուար քեւ: մի հայիր ի խստութիւն ժողովրդեանդ այդորիկ, եւ յամպարշտութիւն եւ ի մեղս դոցա: 28 Գուցէ խաւսիցին բնակիչք երկրին ուստի հաներ զմեզ, եւ ասիցեն. Առ չկարելոյ Տեառն տանել զնոսա յերկիրն զոր խոստացաւ նոցա, եւ առ ատեալ էհան զնոսա կոտորել զնոսա յանապատին: 29 Եւ սոքա ժողովուրդ քո եւ ժառանգութիւն քո՝ զոր հաներ յերկրէն Եգիպտացոց զաւրութեամբ քով մեծաւ՝ եւ բարձր բազկաւ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Ի ժամանակի յայնմիկ ասէ ցիս Տէր. Կոփեալ դու քեզ երկուս տախտակս քարեղէնս իբրեւ զառաջինսն, եւ ել ի լեռնն. եւ արասցես դու քեզ տապանակ փայտեղէն. 2 եւ գրեցից ի տախտակսն զնոյն պատգամսն՝ որ էին յառաջին տախտակին զորս դու խորտակեցեր. եւ դիցես զնոսա ի ներքս ի տապանակին: 3 Եւ արարի տապանակ յանփուտ փայտից. եւ կոփեցի երկուս տախտակս քարեղէնս իբրեւ զառաջինսն եւ ելի ի լեռնն, եւ երկու տախտակքն յերկոսին ձեռս իմում: 4 Եւ գրեաց յերկոսին տախտակսն ըստ առաջին գրոյն զտասն պատգամսն զոր խաւսեցաւ ընդ ձեզ Տէր ի լերինն ի միջոյ հրոյն. եւ ետ զնոսա ցիս Տէր: 5 Եւ դարձալ իջի ի լեռնէն, եւ եղի զտախտակսն ի ներքս ի տապանակին. եւ էին անդ որպէս պատուիրեաց ինձ Տէր: 6 Եւ որդիքն Իսրայէլի չուեցին ի Բերովթայ որդւոցն Յակիմայ ի Սադաի. եւ անդ մեռաւ Ահարովն եւ անդէն թաղեցաւ: եւ քահանայացաւ Եղիազար որդի նորա ընդ նմա: 7 Անտի չուեցին ի Գադգադ, եւ ի Գադգադ Յետեկա երկիր վտակաց ջուրց: 8 Յայնմ ժամանակի զատոյց Տէր զցեղն Ղեւեայ բառնալ զտապանակ ուխտին Տեառն, կալ առաջի Տեառն՝ պաշտել եւ աղաւթս մատուցանել յանուն նորա մինչեւ ցայսար: 9 Վասն այսորիկ ոչ գոյ Ղեւտացոցն բաժին եւ ժառանգութիւն ի մէջ եղբարց իւրեանց զի Տէր ինքնին ժառանգութիւն նոցա՝ որպէս եւ ասաց նոցա: 10 Եւ ես կայի ի լերինն զքառասուն տիւ եւ

զքառասուն զիշեր. եւ լուա ինձ Տէր ի ժամանակին յայնմիկ. եւ ոչ կամեցաւ սատակել զձեզ: 11 Եւ ասէ ցիս Տէր. Գնա չուեա առաջի ժողովրդեանդ այդորիկ զոր երդուայ հարցն դոցա տալ դոցա:

ԻԲ 12 Եւ արդ՝ Իսրայէլ, զի նչ խնդրէ ի քէն տէր Աստուած քո. այլ երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ. եւ գնալ յամենայն ճանապարհս նորա, եւ սիրել զնա. եւ պաշտել զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ. եւ յամենայն անձնէ քումմէ: 13 Եւ պահել զպատուիրանս տեառն Աստուծոյ քո, եւ զիրաւունս նորա՝ զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, զի բարի լինիցի քեզ: 14 Ահաւասիկ տեառն Աստուծոյ քո երկինք՝ եւ երկնից երկինք, երկիր եւ ամենայն որ է ի նոսա: 15 Բայց ընդ հարսն ձեր յառաջագոյն հաճեցաւ Տէր սիրել զնոսա, եւ ընդրեաց զգաւակ նոցա յետ նոցա զձեզ քան զազգս ամենայն ըստ աւուրս ըստ այսմիկ: 16 Եւ թլփատեցէք զխստաստութիւն ձեր, եւ զպարանոցս ձեր մի եւս խստացուցանէք: 17 զի տէր Աստուած մեր, նա է Աստուած աստուծոց՝ եւ Տէր տէրանց. Աստուած մեծ հզաւր ահաւոր. որ ոչ աչառի երեսաց, եւ ոչ առնու կաշառ: 18 Եւ առնէ իրաւունս եկին եւ որբոյ եւ այրոյն. եւ սիրէ զնժդեհն, տալ նմա հաց եւ հանդերձ: 19 Եւ սիրեցէք զպանդուխտն, զի եւ դուք պանդուխտք էիք յերկրին Եգիպտացոց: 20 Ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ երկնչիցիս, եւ զնա միայն պաշտեսցես, եւ ի նա յարեցիս, եւ յանուն նորա երդնուցու: 21 զի նա է պարծանք քո, եւ նոյն Աստուած քո, որ արար ի քեզ զմեծամեծս եւ զփառաւորս՝ զոր տեսին աչք քո: 22 Եւթանասուն ոգովք իջին հարքն քո յԵգիպտոս, եւ արդ՝ ահա արար զքեզ տէր Աստուած քո իբրեւ զաստեղս երկնից բազմութեամբ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Եւ սիրեսցես զտէր Աստուած քո. եւ պահեսցես զպահպանութիւնս նորա, եւ զիրաւունս նորա, եւ զպատուիրանս նորա, եւ զդատաստանս նորա զամենայն աւուրս կենաց քոց: 2 Եւ ծանիջիք այսաւր, էթէ ոչ վասն որդոց քոց՝ որք ոչ գիտեն եւ ոչ տեսին զխրատ տեառն Աստուծոյ քո եւ զմեծամեծս նորա. 3 Եւ զնշանս նորա եւ զգործս նորա՝ զոր արար ի մէջ Եգիպտոսի, ի փարաւովն արքայ Եգիպտացոց, եւ յամենայն երկիր նորա: 4 Եւ զոր ինչ արար ընդ զաւրսն Եգիպտացոց. զկառս նոցա եւ զերիւարս իւրեանց. որպէ՛ս ծփեաց զջուրս Կարմիր ծովուն ի վերայ երեսաց նոցա, յարձակել նոցա զկնի մեր. կորոյս զնոսա Տէր մինչեւ ցայսաւր ժամանակի: 5 Եւ զոր ինչ արար ձեզ յանապատին, մինչեւ եկիք ի տեղիս յայս: 6 Եւ որ ինչ արար ընդ Դադան եւ ընդ Աֆիքովն՝ ընդ որդիս Եղկաբու որդւոյ Ռովբենի. որոց բացեալ երկրի զբերան իւր եկուլ զնոսա, եւ զտունս նոցա, եւ զվրանս նոցա. եւ զամենայն ինչս նոցա ընդ նոսա ի միջոյ ամենայն Իսրայէլի: 7 զի ձեր իսկ աչք տեսին զամենայն գործս Տեառն զմեծամեծս զոր արար ընդ ձեզ մինչեւ ցայսաւր: 8 Եւ պահեցէք զամենայն պատուիրանս նորա զոր ես պատուիրեմ ձեզ այսաւր. զի կեցցէք եւ բազմապատիկք լինիցիք. եւ մտանիցէք ժառանգիցէք զերկիրն, յոր դուք անցանէք ընդ Յորդանան ժառանգել զնա: 9 Զի երկայնաւրեայք լինիցիք ի վերայ երկրին զոր երդուաւ Տէր հարցն ձերոց տալ նոցա, եւ զաւակի նոցա յետ նոցա, երկիր՝ որ բոլիւ զկայթն եւ զմեղր: 10 Քանզի երկիրն յոր մտանելոց էք ժառանգել զնա, ոչ իբրեւ զերկիրն Եգիպտացոց է՝ ուստի ելէք դուք անդի. յորժամ սերմանեն սերմանս, եւ ոռոգանեն ոտիւք իբրեւ զպարտեզ բանջարոյ: 11 Այլ երկիրն յոր մտանելոց էք ժառանգել զնա, երկիր լեռնային եւ դաշտական է, յանձրելոյ երկնից ըմպէ ջուր. 12 երկիր՝ զոր տէր Աստուած քո դարմանէ զնա, հանապազ աչք տեառն Աստուծոյ քո ի վերայ նորա, ի սկզբանէ տարոյն մինչեւ ցկատարումն տարւոյն:

ԻԳ 13 Եւ էթէ լսելով լուիցես ամենայն պատուիրանաց նորա զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, սիրել զտէր Աստուած քո եւ պաշտել զնա յամենայն սրտէ քումմէ. եւ յամենայն անձնէ քումմէ եւ յամենայն զարութենէ քումմէ: 14 Եւ տացէ անձրեւ երկրին քում ի ժամանակին իւրում զկանուխ եւ զանագան. եւ ժողովեսցես զցորեան քո եւ զգինի քո եւ զեղ քո: 15 Եւ տացէ խոտ յանդս քո անասնոյ քում. եւ կերիցես եւ յագեսցիս: 16 Հայեցարուք յանձինս ձեր, գուցէ յուլանայցեն սիրտք ձեր եւ յանցանիցէք եւ պաշտիցէք զաստուածս աւտարս. եւ երկիր պագանիցէք նոցա: 17 Եւ սրտմտեալ բարկանայցէ Տէր ի վերայ ձեր, եւ արգելուցու՝ զերկինս՝ եւ չլինիցի անձրեւ, եւ երկիր ոչ տացէ զպտուղ իւր. եւ կորնչիք արագ արագ յերկրէն բարութեան՝ զոր Տէր ետ ձեզ: 18 Եւ դիջիք զբանս զայստսիկ ի սիրտս ձեր, եւ յանձինս ձեր, եւ արկջիք զսոսա նշան ի ձեռս ձեր. եւ եղիցին անշարժ առաջի աչաց ձերոց: 19 Եւ ուսուցիք որդւոց ձերոց խաւսել զսոսա ի նստել ի տան, եւ զնալ ի ճանապարհի, ի ննջել եւ ի յառնել: 20 Եւ գրեսցիք զսոսա ի վերայ Սեմոն տանց ձերոց եւ ի

դրունս ձեր: 21 զի բազմաւրեայք լինիցիք, եւ աւուրք որդւոց ձերոց ի վերայ երկրի՝ զոր երդուաւ Տէր հարցն ձերոց տալ ձեզ, ըստ աւուրց երկնից ի վերայ երկրի: 22 Եւ եղիցի եթէ լսելով լուիցէք ամենայն պատուիրանացս այսոցիկ՝ զոր ես պատուիրեմ ձեզ այսաւր առնել, սիրել զտէր Աստուած. գնալ ի ճանապարհս նորա՝ եւ յարել ի նա: 23 Մերժեսցէ Տէր զազգսն զայնոսիկ յերեսաց քոց, եւ ժառանգեսցիք զազգսն մեծամեծս եւ զաւրագոյնս քան զձեզ: 24 Զամենայն տեղի որ կոխիցեն գնացք ոտից ձերոց՝ ձեզ լիցի, յանապատէ անտի մինչեւ ցաներն Լիբանանու եւ ի գետոյն մեծ գետոյն Եփրատայ մինչեւ ցծովն արեւմտից եղիցին սահմանք ձեր: 25 Եւ ոչ որ դառնայցէ ընդ դէմ ձեր, զահ եւ զերկիղ ձեր արկցէ տէր Աստուած ի վերայ երեսաց ամենայն երկրին զոր կոխիցէք, որպէս խաւսեցաւ ընդ ձեզ Տէր:

ԻԴ 26 Եւ ես ահաւասիկ տամ այսաւր առաջի ձեր արհնութիւնս եւ անէծս 27 արհնութիւնս՝ եթէ լսիցէք պատուիրանաց տեառն Աստուծոյ ձերոյ՝ զոր ես պատուիրեմ ձեզ այսաւր: 28 Եւ անէծս՝ եթէ ոչ լսիցէք պատուիրանաց տեառն Աստուծոյ ձերոյ, զոր ես պատուիրեմ ձեզ այսաւր. եւ մոլորիցիք ի ճանապարհէն զոր պատուիրեցի ձեզ, երթալ պաշտել զաստուածս աւտարս՝ զոր ոչ ճանաչիցէք: 29 Եւ եղիցի յորժամ տարցի զքեզ տէր Աստուած քո յերկիրն յոր անցանես ընդ Յորդանան ժառանգել զնա. եւ տացես դու զարհնութիւնս ի լերինն Գարիզին, եւ զանէծս ի լերինն Գեբադ: 30 Ոչ ապաքէն այն յայնկոյս Յորդանանու է՝ յետոյ ճանապարհին արեւմտից յերկիրն Քանանացոց, որոյ նիստն ընդ արեւմուտս է մերձ ի Գողգոդ, առ կաղնեան բարձու: 31 Եւ դուք անցանէք ընդ Յորդանան ժառանգել զերկիրն՝ զոր տէր Աստուած տալոց է ձեզ ի ժառանգութիւն զամենայն աւուրս. եւ ժառանգեսցիք զնա՝ եւ բնակեսցիք ի նմա:

ԻԵ 32 Եւ զգուշացիք առնել զամենայն հրամանս նորա, եւ զդատաստանս զայսոսիկ զոր ես տամ առաջի ձեր այսաւր:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Եւ այս են հրամանք եւ դատաստանք՝ զոր զգուշանայցէք առնել յերկիրն զոր տէր Աստուած հարցն ձերոց տալոց է ձեզ ի ժառանգութիւն. զամենայն աւուրս՝ զոր կեցէք դուք ի վերայ երկրի: 2 Կորուսանելով կորուսցիք զամենայն տեղիսն՝ յորս պաշտիցեն ի նոսա ամենայն ազգքն զդիս իւրեանց, զորս դուք ժառանգիցէք զնոսա ի վերայ լեռանց բարձանց, եւ ի վերայ բլրոց, եւ ի ներքոյ վարսաւոր ծառոց: 3 Եւ կործանեսցիք զբազինս նոցա. եւ փշրեսցիք զարձանս նոցա. եւ կոտորեսցիք զանդառս նոցա. եւ զդրաւշեալս դից նոցա այրեսցիք հրով: Կորուսցիք զանուանս նոցա ի տեղւոջն յայնմանէ: 4 Եւ մի առնիցէք նոյնպէս տեառն Աստուծոյ ձերում:

ԻԶ 5 Այլ ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած ձեր ի միում ի ցեղից ձերոց անուանել զանուն իւր եւ կոչել ի նմա, խնդրեսցիք եւ մտցիք անդր: 6 Եւ մատուցիք զողջակէզս ձեր, եւ զգոհս ձեր, եւ զտասանորդս ձեր, եւ զպտուղս ձեր, եւ զուխտս ձեր, եւ զկամայականս ձեր, եւ զխոստովանութիւնս ձեր, եւ զանդրանիկս արջառոյ եւ ոչխարի ձերոյ: 7 Եւ կերիցիք առաջի տեառն Աստուծոյ ձերոյ. եւ ուրախ լինիցիք ի վերայ ամենայնի յոր միսիցէք զձեռս ձեր. դուք եւ տունք ձեր. որպէս եւ արհնեաց զքեզ տէր Աստուած քո: 8 Մի առնիցէք զամենայն ինչ զոր մեք այսաւր աստ ոչ առնեմք, իւրաքանչիւր զհաճոյն առաջի իւր: 9 Քանզի ոչ հասէք մինչեւ ցայժմ ի հանգիստն եւ ի ժառանգութիւնն, զոր տէր Աստուած մեր տալոց է մեզ: 10 Եւ անցցիք ի Յորդանան եւ բնակեսցիք յերկիրն՝ զոր տէր Աստուած մեր ժառանգեցուցէ ձեզ եւ հանգուցէ զձեզ յամենայն թշնամեաց ձերոց որ շուրջ զձեւ իցեն, եւ բնակեսցիք զգուշութեամբ: 11 Եւ եղիցի տեղին զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած մեր կոչել զանուն իւր ի վերայ նորա, անդ մատուցիք զամենայն զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, զողջակէզս ձեր, եւ զգոհս ձեր, եւ զտասանորդս ձեր, եւ զպտուղս ձերաց ձերոց. եւ զդահամունս. եւ զամենայն ընդիրս պատարագաց ձերոց զոր ուխտեցէք աստուծոյ ձերում: 12 Եւ ուրախ լիցիք առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, դուք եւ ուստերք ձեր, եւ դասերք ձեր, եւ ծառայք ձեր, եւ աղախնայք ձեր. եւ դեւտացին որ ի դրունս ձեր. զի ոչ գոյ նոցա բաժին եւ ոչ ժառանգութիւն ընդ ձեզ: 13 Զգոյշ լեր անձին քում. գուցէ մատուցանիցես զողջակէզս քո յամենայն տեղւոջ զոր մատուցանիցես 14 այլ ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո իւր, ի միում քաղաքաց քոց. անդ մատուցանիցես զողջակէզս քո, եւ անդ արասցես զամենայն՝ զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր: 15 Այլ եւ ըստ ամենայն ցանկութեան քո զենցես եւ կերիցես միս ըստ արհնութեան տեառն Աստուծոյ քո, զոր ետ քեզ յամենայն քաղաքս.

անսուրբն որ ի քեզ եւ սուրբն ի միասին կերիցեն զայն. իբրեւ զայծեամն եւ զեղջերու: 16 Բայց արինն մի ուտիցէք, այլ յերկիր հեղուցուք զնա իբրեւ զջուր: 17 Մի ժտիցես ուտել ի քաղաքս քո զտասանորդ ցորենոյ քո եւ զգինւոյ քո եւ զեղոյ քո, զանդրանիկս արջառոյ քո եւ զոչխարի. եւ զամենայն ուխտս զոր ուխտիցէք, եւ զխոստովանութիւնս ձեր, եւ զպտուղս ձեռաց ձերոց: 18 Այլ առաջի տեառն Աստուծոյ քո կերիցես զայն ի տեղւոջն զոր ընտրեցէ տէր Աստուած՝ իւր. դու եւ ուստր քո եւ դուստր քո, ծառայ քո եւ աղախին քո, եւ եկն որ ի քաղաքս քո. եւ ուրախ լիցիս առաջի տեառն Աստուծոյ քո ի վերայ ամենայնի՝ յոր միսիցես զձեռն քո: 19 Զգուշ լեր անձին քում, գուցէ թողուցուս զդետացին զամենայն ժամանակս՝ որչափ եւ կեցցես ի վերայ յերկրին:

Ի՛նչ 20 Եւ էթէ ընդարձակեցէ տէր Աստուած քո զսահմանս քո որպէս եւ խոստացաւ քեզ եւ ասիցես. էթէ Կերայց միս. էթէ ցանկանայցէ անձն քո ուտելոյ միս, ըստ ամենայն ցանկութեան անձին քո կերիցես միս: 21 Ապա թէ հեռագոյն իցէ ի քէն տեղին զոր ընտրեցէ տէր Աստուած քո անուանել զանուն իւր ի վերայ նորա. եւ զենուցուս յարջառոյ քումմէ եւ յոչխարէ քումմէ՝ յորոց տայցէ ձեզ Աստուած զոր արինակ պատուիրեցի քեզ, կերիցես ի քաղաքս քո ըստ ցանկութեան անձին քո. 22 որպէս ուտիցի այծեամն եւ եղջերու, այնպէս կերիցես եւ զայն. անսուրբն ի քեզ եւ սուրբն նոյնպէս կերիցեն: 23 Զգուշ լեր ի չուտելոյ զարին, զի արինն նորա է շունչ իւր. մի ուտիցի շունչ ընդ մտոյ. 24 յերկիր հեղուցուս զնա իբրեւ զջուր. 25 եւ մի ուտիցես զնա. զի բարի լիցի քեզ, եւ որդւոց քոց յետ քո. էթէ առնիցես զբարին եւ զհաճոյն առաջի տեառն Աստուծոյ քո: 26 Բայց զսրբութիւնսն քո որ լինիցին քեզ, եւ զուխտս քո. առեալ եկեցես ի տեղին զոր ընտրեցէ տէր Աստուած քո իւր. կոչել զանուն իւր ի վերայ նորա: 27 Եւ արասցես զողջակէզսն քո, զմիսն ի վերայ սեղանոյն տեառն Աստուծոյ քո. եւ զարինն զոհիցն հեղցես առ յատակաւ սեղանոյն տեառն Աստուծոյ քո. եւ զմիսն կերիցես: 28 Զգուշ լեր եւ լուր. եւ արասցես զամենայն բանս զոր ես պատուիրեմ քեզ. զի բարի լիցի քեզ, եւ որդւոց քոց յաւիտեան: Եւ արասցես զբարին եւ զհաճոյն առաջի տեառն Աստուծոյ քո: 29 Եւ էթէ սատակեցէ տէր Աստուած քո զազգսն յերեսաց քոց յորս դու մտանելոց ես ժառանգել զերկիրն նոցա. եւ ժառանգեցես զնոսա, եւ բնակեցես յերկրի նոցա: 30 Զգուշ լինիջիր անձին քում, գուցէ խնդրիցես երթալ զհետ նոցա յետ սատակելոյ զնոսա յերեսաց քոց: մի քննեցես զդիս նոցա՝ եւ ասիցես. Զիս ի՞նչ առնիցեն ազգս այսոքիկ դիցն իւրեանց՝ զի եւ ես արարից: 31 Մի առնիցես նոյնպէս տեառն Աստուծոյ քում. զի զգարշելիսն զոր ատեաց Տէր՝ արարին դիցն իւրեանց. զի զուստերս իւրեանց եւ զդստերս իւրեանց՝ այրեն հրով դիցն իւրեանց: 32 Ամենայն բանի զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր՝ զգուշանայցես առնելոյ. մի յաւելուցուս ի նա, եւ մի հատանիցես ի նմանէ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԳ

Ի՛նչ 1 Եւ էթէ յառնիցէ ի միջի քում մարգարէ կամ երազահան երագոց, եւ տացէ քեզ նշան կամ արուեստ. 2 եւ լինիցի նշան կամ արուեստ զոր խաւսեցաւ քեզ եւ ասիցէ. Երթիցուք եւ պաշտեցուք զաստուածս աւտարս՝ զորս ոչ ճանաչիցէք: 3 Մի լսիցէք բանից մարգարէին այնմիկ, կամ երազահանին երագոյ. զի փորձէ զձեզ տէր Աստուած ճանաչել, էթէ սիրիցէ՞ք զտէր Աստուած մեր յամենայն սրտէ ձերմէ՝ եւ յամենայն անձնէ ձերմէ: 4 Զկնի տեառն Աստուծոյ ձերոյ երթիջիք, եւ ի նմանէ երկնիջիք, եւ զպատուիրանս նորա պահեսցիք, եւ ձայնի նորա լուիջիք, եւ ի նա յաւելիք: 5 Եւ մարգարէն այն կամ երազահան այն երագոց՝ մեռցի. զի խաւսեցաւ ապստամբեցուցանել զքեզ ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ՝ որ էհան զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց, որ փրկեաց զքեզ յերկրէն ծառայութեան. մերժել զքեզ ի ճանապարհէն՝ զոր պատուիրեաց տէր Աստուած զնալ ընդ նմա. եւ բարձցես զչարն ի միջոյ քումմէ: 6 Եւ էթէ աղաչեցէ զքեզ եղբայր քո առ ի հաւրէ կամ առ ի մաւրէ քումմէ, կամ ուստր քո, կամ դուստր քո, կամ կին ծոցոյ քո, կամ բարեկամ անձին քո, զաղտ՝ եւ ասիցէ. Երթիցուք պաշտեցուք զաստուածս աւտարս, որ ոչ ճանաչիցես դու եւ հարք քո. 7 յաստուծոց ազգաց որ շուրջ են զձեռք ի մերձաւորացն քոց կամ ի հեռաւորաց, ի ծագաց երկրի մինչեւ ի ծագս երկրին: 8 Մի հաւանեցիս նմա, եւ մի լուիցես նմա, եւ մի խնայեցէ ակն քո ի նմա, եւ մի գթասցես ի նա, եւ մի ծածկեցես զնա: 9 Պատմելով պատմեցես զնմանէ. եւ ձեռն քո նախ լիցի ի նա սպանանել զնա, եւ ապա ձեռն ամենայն ժողովրդեանն. 10 եւ քարկոծեցեն զնա քարամբք եւ մեռցի: զի խնդրեաց զքեզ ապստամբեցուցանել ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ որ էհան զքեզ

յերկրէն Եգիպտացոց ի տանէ ծառայութեան: 11 Եւ լուեալ ամենայն Իսրայէլի զարհուրեցի. եւ ոչ եւս յաւելուցուն առնել ըստ բանին այնորիկ չար ի միջի ձերում: 12 Եւ եթէ լսիցես ի միում ի քաղաքացն՝ զոր տէր Աստուած քո տալոց է քեզ բնակել անդ ասել. 13 եթէ Ելին արք անաւրէնք ի մէնջ. եւ ապստամբեցուցին զամենայն բնակիչս քաղաքին իւրեանց ասեն. Էթէ Երթիցուք եւ պաշտեսցուք զաստուածս աստարս՝ զոր ոչ գիտիցէք. 14 եւ քննեսցես եւ հարցցես եւ յուզեսցես յոյժ. եւ ահա ստոյգ հաւաստեալ իցէ բանն, եւ եղեալ իցէ զարշուրիսն ի ձեզ. 15 կոտորելով կոտորեսցիք զամենայն բնակիչս երկրին այնորիկ կոտորմամբ սրոյ. եւ նգովելով նգովեսցիք զնա, եւ զամենայն ինչ որ ի նմա, եւ զանասուն նոցա ի բերան սրոյ: 16 Եւ զամենայն կապուտ նորա ժողովեսցես յելս նորա. եւ այրեսցես հրով զքաղաքսն, եւ զամենայն ասար նորա համաւրէն առաջի տեառն Աստուծոյ քո. եւ եղիցի արեւակ յաւիտեան, եւ ոչ շինեսցի: 17 Եւ մի կռուեսցի ձեռն քում ի նգովից նորա. զի դարձցի Տէր ի բարկութենէ սրտմտութեան իւրոյ: եւ տացէ քեզ ողորմութիւն, եւ ողորմեսցի քեզ եւ բազմացուցէ զքեզ. զոր արիւնակ երդուաւ Տէր հարցն քոց: 18 Էթէ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քո, պահել զամենայն պատուիրանս նորա, զոր ես քեզ պատուիրեմ քեզ այսաւր. առնել զբարին եւ զհաճոյն առաջի տեառն Աստուծոյ քո:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Զի որդիք էք դուք տեառն Աստուծոյ ձերոյ:

ԻԹ Մի գտիցէք, եւ մի հարկանիցէք ճակատ ի վերայ մեռելոյ. 2 զի ժողովուրդս ես դու սուրբ տեառն Աստուծոյ քո. եւ զքեզ ընդդեաց տէր Աստուած քո լինել քեզ նմա ժողովուրդ սեպհական յամենայն ազգաց որ ի վերայ երեսաց երկրի:

Լ 3 Մի ուտիցէք զամենայն գարշելիս: 4 Այս անասունք են զոր ուտիցէք. արջառ, եւ ոչխար հաւտից, եւ նոխազ յայծեաց, 5 զեղջերու եւ զայծեամն, եւ զգոմէշ եւ զխարաբուզ, եւ զայծքաղ, եւ զյամոյր, եւ զանաւուր: 6 եւ զամենայն անասուն զթաթահերձ, եւ զկճղակաբաշխ, եւ զորոճող յանասնոց ուտիցէք: 7 Եւ զայն մի ուտիցէք որ որոճեն, եւ թաթահերձ՝ եւ կճղակն ոչ բաժանիցի: Ուղտ, եւ նապաստակ, եւ ճագար, զի որոճեն, եւ կճղակահերձ ոչ են, անսուրբ իցեն նոքա ձեզ: 8 եւ խոզ, զի թաթահերձ եւ կճղակաբաշխ է, եւ որոճէ ոչ, անսուրբ իցէ նա ձեզ: ի մտոյ նորա մի ուտիցէք, եւ ի մեռեալ նորա մի մերձանայցէք: 9 Եւ այս են որ ուտիցէք յամենայն՝ որ ի ջուրս են. ամենայնի որ իցեն թեւք եւ թեփ, ուտիցէք: 10 եւ ամենայնի որ ոչ իցեն թեւք եւ թեփ մի ուտիցէք. անսուրբ իցեն նոքա ձեզ: 11 Զամենայն հաւ սուրբ ուտիցէք: 12 եւ այս է զոր ոչ ուտիցէք ի նոցանէ. զարծուի, զկորճ, եւ զանգո, 13 եւ զգետարծուի, եւ զգին, եւ որ ինչ նման են նոցա: 14 եւ զորի, եւ որ ինչ նման են նմա: 15 եւ զջալամն, եւ զբու, եւ զհաւալուսն, եւ զճայ: 16 եւ զարագիլ, եւ զփոյր, եւ զհողամաղ, 17 եւ զբաջահաւ, եւ զտխակ, եւ զագռաւ, 18 եւ զքարադր, եւ որ ինչ նման է նոցա, եւ զյոպոպ, եւ զջղիջիկան: 19 Եւ ամենայն սողուն ի թռչնոց անսուրբ լիցի ձեզ. մի ուտիցէք ի նոցանէ: 20 Եւ զամենայն թռչուն սուրբ՝ կերիցիք:

ԼԱ 21 Եւ զամենայն մեռելոտի մի ուտիցէք այլ պանդխտին որ է ի քաղաքս քո տացես զնա՝ եւ կերիցէ զնա, կամ վաճառեսցես զնա աստարտուոյն. զի ժողովուրդ սուրբ ես տեառն Աստուծոյ քում:

ԼԲ Մի եփեսցես զգառն ի կաթին մաւր իւրոյ:

ԼԳ 22 Տասանորդս տասանորդեսցես յամենայն արմտեաց սերմանց քոց, զարմտիս անդոց քոց ամ ըստ ամէ: 23 Եւ կերիցես զայն առաջի տեառն Աստուծոյ քո ի տեղուջն զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած անուանել զանուն իւր ի վերայ նորա, անդ մատուցես զտասանորդս ցորենոյ քո, եւ զգինոյ քո, եւ զեւոյ քո, եւ զանդրանիկս արջառոյ քո, եւ ոչխարի քո. զի ուսցիս երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ զամենայն աւուրս: 24 Ապա թէ հեռի իցէ ի քէն ճանապարհն, եւ ոչ կարիցես տանել զայն. վասն զի հեռի իցէ ի քէն տեղին զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո անուանել զանուն իւր անդ: Զի արհնեաց զքեզ տէր Աստուած քո. 25 վաճառեսցես զայն արծաթոյ, եւ առցես զարծաթն ի ձեռին քում, եւ երթիցես ի տեղին զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո. 26 եւ տացես զարծաթն ընդ ամենայնի որում ցանկանայցէ անձն քո, արջառոյ, եւ ոչխարի, կամ զինոյ, կամ ցբոյ, կամ ամենայնի որում ցանկանայցէ անձն քո. եւ կերիցես անդ առաջի տեառն Աստուծոյ քո. եւ ուրախ լիցիս դու եւ ուստր քո, եւ դուստր քո, 27 եւ դուտացին որ ի քաղաքս քո, մի թողուցուս զնա, զի ոչ գոյ նոցա բաժին եւ ոչ ժառանգութիւն ընդ քեզ: 28 Յետ երից ամաց հանցես

զամենայն տասանորդս արմտեաց քոց, յամի յայնմիկ դիցես զայն ի քաղաքս քո. 29 Եւ կերիցէ դետացին: քանզի ոչ գոյ նորա բաժին եւ ոչ ժառանգութիւն ընդ քեզ եւ եկն, եւ որքն, եւ այրին ի քաղաքս քո, կերիցեն եւ յազեցին. զի արհնեացէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն գործս քո գոր առնիցես:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԵ

ԼԴ 1 Յեթներորդ եթներորդ ամի արասցես թողութիւն: 2 Եւ այս իցէ հրաման թողութեանն: թողցես զամենայն պարտս քո գոր պարտիցի քեզ ընկեր քո. եւ մի պահանջիցես յընկեր եւ յեղբարէ քումմէ. զի թողութիւն կոչեցեալ է տեառն Աստուծոյ քո: 3 Յաւտարտոյն պահանջեցես որ ինչ իցէ քո առ նմա. բայց եղբարն քում թողութիւն արասցես զպարտուցն քոց: 4 Եւ մի լինիցի ի միջի քում կարատեալ. զի արհնելով արհնեացէ զքեզ տէր Աստուած քո յերկրին՝ գոր տէր Աստուած տալոց է քեզ ի ժառանգութիւն ժառանգել զնա: 5 Եւ եթէ լսելով լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քո, պահել եւ առնել զամենայն պատուիրանս նորա գոր եւ պատուիրեմ քեզ այսաւր. 6 զի տէր Աստուած քո արհնեացէ զքեզ, որպէս եւ խոստացաւ քեզ. եւ տացես փոխ ազգաց բազմաց, եւ դու ոչ առնիցես փոխ. եւ տիրեցես ազգաց բազմաց, եւ քեզ մի տիրեցեն: 7 Եւ եթէ լինիցի ի միջի քում կարատեալ յեղբարց քոց, ի միում քաղաքաց քոց յերկրին գոր տացէ քեզ տէր Աստուած քո. մի դարձուցանիցես զսիրտ քո, եւ մի կծկիցես զձեռն քո յեղբարէ քումմէ կարատելոյ: 8 այլ ընդարձակելով ընդարձակեցի զձեռն քո նմա, եւ տալով տացես նմա փոխ որչափ եւ խնդրեցէ ի կարատութեանն իւրում: 9 Զգոյշ լեր անձին քում, գուցէ լինիցի բան ծածուկ անարելնութեան ի սրտի քում. եւ ասիցես. Մերձ է ամն եթներորդ՝ ամն թողութեան. եւ չարակնիցէ ակն քո ի վերայ եղբար քո կարատելոյ, եւ ոչ տացես նմա. եւ բողոքիցէ զքէն առ Տէր. եւ լինիցին քեզ այն մեղք մեծամեծք: 10 Այլ պարգեւելով պարգեւեցես նմա, եւ տալով տացես նմա փոխ՝ որչափ եւ պիտոյ իցէ: եւ մի տրտմեցիս զկնի տրոցն քոց ի սրտի քում. զի վասն բանին այնորիկ արհնեացէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն գործս քո. եւ յամենայն յոր ինչ մխեցես զձեռն քո. 11 զի ոչ պակասէ կարատեալ յերկրէ: Վասն այսորիկ եւ պատուիրեմ քեզ զբանս զայսոսիկ եւ ասեմ. Ընդարձակելով ընդարձակեցես զձեռն քո յեղբայր քո յաղքատն եւ ի կարատեալն որ իցէ յերկրի քում:

ԼԵ 12 Եւ եթէ վաճառեցի քեզ եղբայր քո եբրայցի, կամ կին եբրայցի, ծառայեցէ քեզ զվեց ամ. եւ յամին եթներորդի արձակեցես զնա ազատ ի քէն: 13 Եւ յորժամ արձակեցես զնա ազատ ի քէն, ոչ արձակեցես զնա ունայն. 14 այլ հանդերձելով հանդերձեցես զնա յոչխարէ քումմէ. եւ ի ցորենոյ քումմէ, եւ ի հնձանէ քումմէ. որպէս արհնեաց զքեզ տէր Աստուած քո՝ տացես նմա: 15 Եւ յիշեցես, զի եւ դու ծառայ էիր յերկրին Եգիպտացոց. եւ փրկեաց զքեզ տէր Աստուած անդի: եւ վասն այսորիկ եւ պատուիրեմ քեզ առնել զբանս զայս: 16 Ապա թէ ասիցէ ցքեզ. Ոչ ելանեմ ի քէն. զի սիրեաց զքեզ եւ զտուն քո. զի բարի իցէ նմա առ քեզ: 17 առցես հերին, եւ ծակեցես զունկն նորա ի վերայ Մեմոց դրանն, եւ եղիցի քեզ ստրուկ յաւիտեան, եւ զաղախին քո նոյնպէս արասցես: 18 Եւ մի խիստ թուեցի առաջի քո յորժամ արձակեցես զնոսա ազատս ի քէն. զի ամի ամի վարձուք վարձկանի ծառայեաց քեզ զվեց ամ. եւ արհնեացէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն զինչ եւ գործեցես:

ԼԶ 19 Զամենայն անդրանիկս որ ծնանիցին յանդեայս քո եւ ի հաւտս քո, զարուսն ի նոցանէ սրբեցես տեառն Աստուծոյ քում: Ոչ գործեցես անդրանկաւ եզին քո, եւ մի կտրեցես զանդրանիկս հաւտից քոց: 20 ամ յամ կերիցես զայն առաջի Տեառն դու եւ տուն քո: 21 Եւ եթէ արատաւոր իցէ, կադ, կամ կոյր, եւ կամ ամենայն արատ չար զինչ եւ գուցէ ի նմա, մի զենցես զնա տեառն Աստուծոյ քում. 22 այլ ի քաղաքս քո կերիցես զնա. անսուրբն ի քեզ՝ եւ սուրբն նոյնպէս կերիցեն, իբրեւ զայծեամն եւ զեղջերու: 23 Բայց զարիւնն մի ուտիցես, յերկիր հեղուցուս զնա որպէս զջուր:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԶ

ԼԷ 1 Զգուշացիք ամսւոյն կանխոց, եւ արասցես զատիկ տեառն Աստուծոյ քո. զի յամսեանն կանխոց ելէք յԵգիպտոսէ զիշերի: 2 Եւ զենցես զատիկ տեառն Աստուծոյ քում ոչխար եւ արջառս, ի տեղուցն գոր

ընդրեսցէ տէր Աստուած քո անուանել զանուն իւր անդ: 3 Մի ուտիցէ՝ ընդ նմա խմորուն, զեւթն ար բաղարջ կերիցես ընդ նմա, հաց չարչարանաց. զի տագնապաւ ելէք յԵգիպտոսէ. զի յիշեցի զաւրն ելի ձերոյ յերկրէն Եգիպտացոց՝ զամենայն աւուրս կենաց քոց: 4 Եւ մի երեսեացի ի քեզ խմոր յամենայն սահմանս քո զեւթն ար. եւ մի ազգի ի մտոյն զոր զենուցուս յերկրորեայ յաւուրն առաջնոյ: 5 Եւ մի ժտեսցիս զենուլ զգատիկն ի միում ի քաղաքացն քոց՝ զորս տէր Աստուած քո տացէ քեզ 6 այլ ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո անուանել զանուն իւր ի նմա, անդ զենցես զգատիկն առ երեկս ընդ արեւմուտս, ի ժամանակին յորում ելեր յԵգիպտոսէ: 7 Եփեսցես եւ խորովեսցես, եւ կերիցես ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո. եւ դարձցիս ի վաղիւն եւ երթիցես ի տուն քո: 8 զվեց ար կերիցես բաղարջ, եւ յաւուրն եւթներորդի ելք տան տեառն Աստուծոյ քո. մի գործեսցես ի նմա զամենայն գործ, բայց որ ինչ գործիցէ անձինն: 9 Եւթն եւթներորդս համարեսցիս քեզ, ի սկսանել մանկաղի քո յոճ, սկսանիցիս համարել եւթն եւթներորդս. 10 եւ արացես տան եւթն եւթներորդաց տեառն Աստուծոյ քում որչափ կարող իցէ ձեռն քո ըստ ինքնին զոր տայցէ քեզ՝ որպէս զհարդ արիւնեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո: 11 Եւ ուրախ լիցիս առաջի տեառն Աստուծոյ քո, դու եւ ուստր քո եւ դուստր քո, ծառայ քո, եւ աղախին քո. եւ ղեւտացին որ ի քաղաքս քո, եւ եկն եւ որբն եւ այրին որ ի ձեզ. ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ Տէր անուանել զանուն իւր անդ: 12 Եւ յիշեսցես զի ծառայ էիր յերկրին Եգիպտացոց. եւ զգուշացիս եւ արացես զպատուիրանս զայստսիկ: 13 Տան տաղաւարահարաց արացես զեւթն ար. ի ժողովել քեզ ի կալոյ քումմէ եւ ի հնձանէ քումմէ: 14 Եւ ուրախ լիցիս ի տան քում. դու եւ ուստր քո եւ դուստր քո, ծառայ քո եւ աղախին քո. եւ ղեւտացին, եւ եկն եւ որբն եւ այրին որ իցեն ի քաղաքս քո: 15 զեւթն ար տանեսցես տեառն Աստուծոյ քում ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո ի նմա: Եւ էթէ արիւնեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն արմտիս քո եւ յամենայն գործս ձեռաց քոց, եւ լինիցիս ուրախ: 16 Զերիս ժամանակս յանդիման լիցի ամենայն արու քո՝ առաջի տեառն Աստուծոյ քո ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ Տէր: Ի տանի բաղարջակերացն. եւ ի տանի եւթներորդացն. եւ ի տանի տաղաւարահարացն: Եւ ոչ երեսեցիս առաջի տեառն Աստուծոյ քո ունայնաձեռն. 17 իւրաքանչիւր ըստ կարի ձեռաց ձերոց՝ ըստ արիւնութեան տեառն Աստուծոյ քո զոր ետ քեզ:

ԼԸ 18 Դատաւորս եւ ատենադպիրս կացուցես յամենայն քաղաքս քո՝ զոր տէր Աստուած տացէ քեզ՝ ըստ ցեղիցն. եւ դատեսցեն զժողովորդն դատաստան արդար. 19 եւ մի աչառիցեն երեսաց. եւ մի առնուցուն կաշառս: Քանզի կաշառ՝ կուրացուցանէ զաչս իմաստնոց եւ ապականէ զբանս արդարոց: 20 Արդարութեամբ վարեսցես զիրաւունս, զի կեցցէք, եւ մտանիցէք ժառանգիցէք զերկիրն զոր տէր Աստուած տացէ քեզ:

ԼԹ 21 Մի տնկեսցես քեզ անդառ ամենայն փայտի առ սեղանաւ տեառն Աստուծոյ քո: 22 Եւ մի արացես ինչ քեզ ձաւնի: Եւ մի կանկնեսցես քեզ արձան զոր ատեաց տէր Աստուած քո:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

Խ 1 Եւ մի զոհեսցես տեառն Աստուծոյ քում արջառ կամ ոչխար՝ յորում իցէ արատ ինչ ըստ ամենայնի արատաւոր բանի. զի պիղծ է այն տեառն Աստուծոյ քո:

ԽԱ 2 Եւ էթէ գտանիցի ի միջի քում, ի միում քաղաքացն զորս տէր Աստուած քո տացէ քեզ այր կամ կին՝ որ առնիցէ զչար առաջի տեառն Աստուծոյ քո, անցանել զուխտիւ նորա. 3 եւ երթեալ պաշտիցեն զաստուածս աւտարս, եւ երկիր պագանիցեն նոքա. արեգական, կամ լուսնի, կամ ամենայնի որ իցէ ի զարդու երկնից. զորս ոչ հրամաեաց Տէր 4 եւ պատմեցի քեզ: Եւ քննեսցես յոյժ, եւ ահա ճշմարտիւ լեալ իցէ բանն, եւ եղեալ իցէ պղծութիւնն այն ի մէջ Իսրայէլի: 5 Հանցես զայրն զայն, կամ զկինն՝ որ արարին զբանն չար ի դրունս ձեր. եւ քարկոծիցէք զնա քարամբք եւ սատակեսցին: 6 Երկուք եւ երիւք վկայիւք մեռցի որ մեռանիցին, եւ մի մեռցի միով վկայի: 7 Եւ ձեռն վկայիցն եղիցի նախ ի նմա սպանանել զնա, եւ ապա ձեռն ամենայն ժողովրդեանն: Եւ բարձրիք զչարն ի միջոյ ձերմէ:

ԽԲ 8 Եւ էթէ վրիպեսցէ ի քէն բան ի դատաստանի, ի մէջ արեան եւ արեան. եւ ի մէջ դատաստանի եւ դատաստանի, եւ ի մէջ զրգռութեան եւ զրգռութեան, եւ ի մէջ հակառակութեան եւ հակառակութեան բան դատաստանի ի քաղաքս քո. եւ յարուցեալ ելցես ի տեղին զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո անուանել

զանուն իւր անդ: 9 Եւ երթիցես առ քահանայսն ղեւտացիսն, եւ առ դատաւորն որ լինիցի յաւուրսն յայնմիկ. եւ քննել պատմեսցեն քեզ զդատաստանն: 10 Եւ արասցեն ըստ հրամանին զորս պատմեսցեն քեզ որք ի տեղոյն իցեն՝ զոր ընդրեսցէ տէր Աստուած քո. եւ զգոյշացի որ յոյժ առնել ըստ ամենայնի որպէս արինադրեսցի քեզ: 11 ըստ արինացն եւ ըստ դատաստանին զոր ասացեն քեզ՝ արասցես. եւ մի խոտորիցես ի բանէն զոր պատմեսցեն քեզ, մի յաջ եւ մի յահեակ: 12 Եւ մարդ որ՝ որ առնիցէ հպարտութեամբ առ ի չլսելոյ քահանային՝ որ կայցէ պաշտել յանուն տեառն Աստուծոյ քո կամ դատաւոր իցէ որ յաւուրսն յայնոսիկ՝ մեռցի մարդն այն. եւ բարձցես զչարսն յԲարայելէ: 13 Եւ ամենայն ժողովրդեանն լուեալ երկիցէ, եւ մի եւս ամպարշտիցէ:

ԽԳ 14 Եւ եթէ մտանիցես յերկիրն զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ, եւ ժառանգեսցես գնա, եւ բնակեսցես ի նմա. եւ ասիցես, կացուցից ի վերայ իմ իշխան որպէս եւ այլ ազգք որ շուրջ զինեւ են: 15 Կացուցանելով կացուցես ի վերայ քո իշխան՝ զոր ընտրեսցէ տէր Աստուած քո: յեղբարց քոց կացուցես քեզ իշխան եւ մի իշխեսցես կացուցանել քեզ այր աւտար որ ոչ իցէ եղբայր քո. 16 զի մի յաճախեսցէ իւր երկվարս, եւ մի դարձուցէ զժողովուրդն յեզիպտոս: զի Տէր ասաց, թէ մի եւս յաւելուցուք դառնալ ընդ նոյն ճանապարհ: 17 Եւ մի յաճախեսցէ իւր կանայս, զի մի խոտորեսցի սիրտ նորա. եւ արծաթ եւ ոսկի մի յաճախեսցէ իւր: 18 Եւ եղիցի յորժամ նստիցի յիշխանութեան իւրում, գրեսցէ ի նմա զերկրորդում արինացս այսոցիկ ի մատենի: 19 առ ի քահանայիցն Ղեւտացոցն լինիցի առ նմա. եւ ընթերցցի զսա զամենայն աւուրս կենաց իւրոց, զի ուսցի երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ, պահել զամենայն զպատուիրանս զայսոսիկ, եւ առնել զիրաւունս զայսոսիկ: 20 Զի մի հպարտանայցէ սիրտ նորա ի վերայ եղբարց իւրոց, զի մի յանցանիցէք պատուիրանաւքս յաջ կամ յահեակ. զի երկայնակեաց լիցի յիշխանութեան իւրում, ինքն եւ որդիք իւր ի մեջ որդւոցն Բարայելի:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

ԽԴ 1 Եւ մի լինիցի քահանայիցն Ղեւտացոց որդւոցն Ղեւէա բաժին եւ ժառանգութիւն ընդ Բարայելի: Երախայրիքն Տեառն վիճակ նոցա. զայն կերիցեն: 2 Եւ վիճակ մի լինիցի նոցա ի մեջ եղբարց իւրոց. զի Տէր է վիճակ նոցա. որպէս ասաց նոցա: 3 Եւ այս են իրաւունք քահանայից ի ժողովրդենէն, որք զենուցուն զենլիս. եթէ արջառ իցէ, եւ եթէ ոչխար, տացէ քահանային զերին եւ զծնաւտսն եւ զխախացոցն: 4 Եւ զպտուղս ցորենոյ, եւ զգինոյ քո, եւ զեղոյ քո. եւ զպտուղս կտրոց ի խաշանց քոց տացես նմա 5 զի գնա ընդրեսցէ Տէր յամենայն ցեղիցն քոց կալ առաջի տեառն Աստուծոյ քո, պաշտել եւ արինել յանուն նորա. նա եւ որդիք իւր զամենայն աւուրս: 6 Ապա թէ եկեսցէ ղեւտացին ի մի քաղաքացն քոց յամենայն որդւոցն Բարայելի, ուր իցէ ինքն բնակեալ. եւ եկեսցէ ըստ ցանկութեան անձին իւրոյ, ի տեղին զոր ընդրեսցէ Տէր. 7 պաշտել զանուն տեառն Աստուծոյ իւրոյ. իբրեւ զամենայն եղբարսն իւր ղեւտացիս որ կայցեն առաջի Տեառն, 8 կերիցէ զմասն հասեալ, բայց իւրաքանչիւր յազգական վաճառեն:

ԽԵ 9 Եւ եթէ մտանիցես յերկիրն զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ մի ուսանիցիս առնել ըստ զարշելեաց ազգացն այնոցիկ: 10 Մի գոցի ի քեզ՝ որ ածիցէ զուստր իւր կամ զդուստր իւր զբոցով. եւ դիւրիցէ զդիւրութիւնն, եւ հմայիցէ, եւ հաւահարց լինիցի. 11 եւ կախարդիցէ կախարդանաւք, եւ վիժուկ, եւ նշանագետ լինիցի առ զմեռեալս յարուցանելոյ: 12 Քանզի պիղծ է Տեառն ամենայն որ առնէ զայն. զի վասն այնպիսի զարշելեաց սատակեսցէ զնոսա Տէր ի քէն: 13 Կատարեալ լինիցիս առաջի տեառն Աստուծոյ քո. 14 զի ազգքն այնոքիկ զորս դու ժառանգելոց ես, նոքա հմայից եւ դիւրութեանց անսան. բայց քեզ ոչ այնպէս ետ տէր Աստուած քո: 15 Մարգարէ յարուցէ քեզ տէր Աստուած յեղբարց քոց իբրեւ զիս, նմա լուիջիք 16 ըստ ամենայնի՝ զոր խնդրեցեր ի տեառնէ Աստուծոյ. ի Քորէր յաւուրն եկեղեցւոյ, ասէիք. Ոչ յաւելցուք լսել զձայն տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ զհուրդ զայդ զմեծ ոչ եւս տեսցուք, զի մի մեռանիցիմք: 17 Եւ ասէ ցիս Տէր. Ուղիղ է ամենայն ինչ զոր խաւսեցան: 18 Մարգարէ յարուցից նոցա յեղբարց իւրեանց իբրեւ զքեզ, եւ տաց զպատգամս իմ ի բերան նորա, եւ խաւսեսցի ընդ նոսա որպէս եւ պատուիրեցից նմա: 19 Եւ մարդ՝ որ ոչ լսիցէ զոր ինչ խաւսեսցի մարգարէն յանուն իմ, եւ խնդրեցից վրէժ ի նմանէ: 20 Բայց մարգարէն, եթէ ամպարշտեսցի խաւսել յանուն իմ բան ինչ զոր ես ոչ հրամայեցի խաւսել. կամ թէ խաւսեսցի յանուն աստուածոց աւտարաց, մեռցի մարգարէն այն: 21 Ապա թէ ասիցէ որ ի սրտի. զիս րդ

գիտասցուք զբանն զոր ոչ խաւսեցաւ Տէր: 22 Զոր ինչ խաւսեցաւ մարգարէն յանուն Տեառն՝ եւ ոչ լինիցի բանն եւ ոչ դիպիցի, այն բան է զոր ոչ խաւսեցաւ Տէր: ամպարշտութեամբ խաւսեցաւ մարգարէն այն, մի թողուցուք նմա:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԹ

ԽԶ 1 Եւ էթէ սատակեցէ տէր Աստուած քո զազգան՝ զորոց տէր Աստուած տացէ քեզ զերկիրն նոցա եւ ժառանգեցես զնոսա, եւ բնակեցես ի քաղաքս եւ ի տունս նոցա: 2 Երիս քաղաքս զատուցես քեզ ի միջոյ երկրին զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ: 3 Նկատեցես քեզ զճանապարհն, եւ ընդ երիս բաժանեցես զսահմանս երկրին քո. զոր բաժանեցէ քեզ տէր Աստուած քո. եւ եղիցի անդ ապաստան ամենայն սպանողի: 4 Որ փախչիցի անդր՝ ապրեսցի: Որ ոք հարկանիցէ զընկեր իւր ակամայ. եւ նա ոչ ատեայր զնա եւ յերէկ եւ յեռանդ: 5 Եւ որ ոք մտանիցէ ընդ ընկերի իւրում ի մայրի հարկանել փայտ. եւ ամբարձեալ զձեռն իւր փայտատան հարկանել փայտ, եւ անկանիցի երկաթն ի մաղխէ անտի, եւ դիպիցի ընկերին եւ մեռանիցի, փախիցէ անկցի ի մի քաղաքացն այնոցիկ եւ կեցցէ: 6 Զի մի պնդեցի մերձաւորն զկնի սպանողին, մինչդեռ այրիցի սիրտ նորա. եւ հասանիցէ նմա՝ էթէ հեռագոյն իցէ ի նմանէ ճանապարհն, եւ հարկանիցէ զանձն նորա. եւ նմա չէ դատաստան մահու. զի ոչ ատեայր զնա յերէկն եւ յեռանդն: 7 Վասն այնորիկ եւ պատուիրեմ քեզ զբանս զայս՝ եւ ասեմ. Երիս քաղաքս զատուցես քեզ: 8 Եւ էթէ ընդարձակեցէ քեզ տէր Աստուած քո զսահմանս քո որպէս երդու Տէր հարցն քոց եւ տացէ քեզ Տէր զամենայն երկիրն՝ զոր խոստացաւ տալ հարցն քոց: 9 Եւ էթէ լուիցես առնել զամենայն զպատուիրանս զայսոսիկ զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, սիրել զտէր Աստուած քո, զնալ յամենայն ճանապարհս նորա զամենայն աւուրս: Եւ յաւելցես քեզ այլ եւս երիս քաղաքս յայնս յերեսին: 10 Եւ մի հեղցի արիւն անպարտ յերկրին քում, զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ ի ժառանգութիւն. եւ մի ոք լիցի ի միջի քո պարտական արեան:

ԽԷ 11 Եւ էթէ լինիցի այր որ ատիցէ զընկեր իւր, եւ դարան գործիցէ նմա, եւ յարիցէ ի վերայ նորա, եւ հարկանիցէ զանձն նորա եւ մեռանիցի. եւ փախչիցի ի մի ի քաղաքացն յայնոցիկ: 12 առաքեցեն ծերակոյտ քաղաքի նորա եւ առցեն զնա անտի, եւ մատնեցեն զնա ի ձեռս մերձաւոր արեանն եւ մեռցի: 13 Եւ մի խնայեցէ ակն քո ի նա. եւ սրբեցես զարիւնն անպարտ յԲսրայէլէ, եւ բարի լիցի քեզ:

ԽԸ 14 Մի փոխեցես զսահմանս ընկերի քո՝ զոր հաստատեցին հարք քո ի ժառանգութեան քում, զոր ժառանգեցես յերկրին զոր տէր Աստուած տացէ քեզ ի ժառանգութիւն:

ԽԹ 15 Ոչ հաստատեցի մի վկայել զմարդոյ ըստ ամենայն ապիրատութեան, եւ ըստ ամենայն յանցանաց, եւ ըստ ամենայն մեղաց զոր մեղանչիցէ: Ի բերանոյ երկուց եւ երից վկայից հաստատեցի ամենայն բան: 16 Եւ էթէ կայցէ յառաջ սուտ վկայ զմարդոյ, եւ չարախաւսեցէ զնմանէ ամպարշտութիւն ինչ: 17 կայցեն երկոքին արքն որոց իցէ հակառակութիւնն, առաջի Տեառն, եւ առաջի քահանայիցն եւ առաջի դատաւորացն որ իցեն յաւուրսն յայնոսիկ: 18 Եւ քննեցեն դատաւորքն ճշմարտութեամբ եւ ահա վկայ անիրաւ վկայեաց զանիրատութիւն. եկաց հակառակ եղբար իւրում: 19 արասջիք նմա որպէս խաւսեցաւ չար առնել եղբար իւրում. եւ բարձեք զչարն ի միջոյ ձերմէ: 20 Եւ այլոցն լուեալ զահի հարկանիցին, եւ մի եւս յաւելուցուն առնել ըստ բանին ըստ այնմիկ չարի ի միջի ձերում: 21 մի խնայեցէ ակն քո ի նմա: Անձն ընդ անձին. ակն ընդ ական. ատամն ընդ ատաման. ձեռն ընդ ձեռին. ոտն ընդ ոտին:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ Ի

Օ 1 Եւ էթէ ելանիցես ի պատերազմ ընդ դէմ թշնամեաց քոց եւ տեսանիցես երիւարս եւ հեծեալս, եւ ազգք բազում քան զքեզ. մի երկնչիցիս ի նոցանէ, զի տէր Աստուած քո ընդ քեզ է՝ որ էհան զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց: 2 Եւ եղիցի յորժամ մերձանայցես ի պատերազմ. մատուցեալ քահանայն խաւսեցի ընդ ազգիդ: 3 Եւ ասացէ ցնոսա. Լուր Բսրայէլ, դուք դիմեալ երթայք աւաղիկ այսաւր ի պատերազմ ի վերայ թշնամեաց քոց. մի լքանիցին սիրտք ձեր, եւ մի երկնչիցիք. եւ մի զարհուրիցիք, եւ մի խուսիցեք յերեսաց

նոցա. 4 զի տէր Աստուած մեր երթայ առաջի ձեր ընդ ձեզ, տալ պատերազմ վասն ձեր ընդ թշնամիս ձեր, ապրեցուցանել զձեզ: 5 Եւ խաւսեցին դպիրքն ընդ ժողովրդեանն, եւ ասացեն. Այր ոք՝ որոյ շինեալ իցէ տուն նորաշէն, եւ ոչ իցէ արարեալ նմա նաւակատիս, գնասցէ եւ դարձցի ի տուն իւր. գուցէ մեռանիցի ի պատերազմի, եւ այլ այր ուրախ լիցի ի նմա: 6 Եւ այր ոք՝ որոյ տնկեալ իցէ այգի, եւ չիցէ ուրախ լեալ ի նմա, գնասցէ եւ դարձցի անդրէն ի տուն իւր. գուցէ մեռանիցէ ի պատերազմի, եւ այլ այր ուրախ լիցի ի նմանէ: 7 Եւ այր ոք՝ որոյ խաւսեալ իցէ կին, եւ չիցէ առեալ զնա, գնասցէ ի տուն իւր. գուցէ մեռանիցի ի պատերազմի, եւ այլ այր առնուցու զնա: 8 Եւ յաւելցեն դպիրքն խաւսել ընդ ժողովրդեանն՝ եւ ասացեն. Այր ոք՝ որ երկնչիցի, եւ վատասիրտ սրտիւ իցէ, գնասցէ եւ դարձցի ի տուն իւր. եւ մի զանգիտեցուցէ զսիրտ եղբար իւրոյ իբրեւ զիւրն: 9 Եւ եղիցի յորժամ դադարեացեն դպիրքն ի խաւսելոյ ընդ ժողովրդեանն, կացուցեն իշխանս զարուս առաջնորդս ժողովրդեանն:

ԾԱ 10 Եւ եթէ մերձանայցես ի քաղաք տալ պատերազմ ընդ նմա, կոչեսցես զնա ի խաղաղութիւն: 11 Եւ եղիցի էթէ տայցեն խաղաղութեան պատասխանի, եւ բայցցեն քեզ, եղիցի ամենայն ժողովուրդն որ գտանիցի ի նմա հարկատուք եւ հնազանդեալք քեզ: 12 Ապա թէ ոչ հնազանդեցին քեզ, եւ արասցեն ընդ քեզ պատերազմ, պաշարեսցես զնա: 13 Եւ մատնեսցէ զնա տէր Աստուած քո ի ձեռս քո. եւ հարցես զամենայն արու նոցա կոտորմամբ սրոյ: 14 Բայց ի կանանց եւ ի կահուէ եւ յամենայն անասնոց, եւ զամենայն ինչ զինչ գտանիցի ի քաղաքին, եւ զամենայն աղիս՝ առցես քեզ յաւարի. եւ կերիցես զամենայն աւար թշնամեաց քոց՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ: 15 Նոյնպէս արասցես ընդ քաղաքսն յոյժ հեռաւորս, որք ոչ ի քաղաքաց ազգացն այնոցիկ իցեն:

ԾԲ 16 Բայց ի քաղաքաց ազգացն այնոցիկ՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ զերկիրն նոցա ի ժառանգութիւն, մի ապրեցուցանիցէք ի նոցանէ զամենայն շնչաւոր, 17 այլ նգովելով նգովեսցիք զնոսա. զՔետացին, եւ զԱմուրիացին, եւ զՔանանացին, եւ զՓերեզացին, եւ զԽեւացին, եւ զՅեբուսացին, եւ զԳերզեսացին. զոր արինակ պատուիրեաց տէր Աստուած քո: 18 զի մի ուսուցանիցեն զձեզ առնել զամենայն զարշութիւնս իւրեանց, եւ մեղանչիցէք առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ: 19 Եւ էթէ նստեալ պաշարիցես զքաղաք՝ աւուրս բազումս մարտնչել ընդ նմա առնուլ զնա, մի հարկանիցես զժառաատունկ նորա արկանելով ի նա յերկաթ. այլ կերիցես ի նմանէ, եւ զնա մի հարկանիցես: միթէ մա՞րթ իցէ ծառատունկն որ յանդի անդ իցէ՝ մտանել յերեսաց քոց ի պատնէշ: 20 Այլ զփայտ զոր զիտիցես թէ չիցէ պտղաբեր, զայն հարկանիցես եւ կոտորեսցես. եւ շինեսցես եւ շինեսցես պատնէշ շուրջ զքաղաքաւսն որ տայցէ ընդ քեզ պատերազմ մինչեւ մատնեսցի:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԻԱ

ԾԳ 1 Եւ էթէ գտանիցի վիրաւոր յերկրի քում զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ ժառանգեալ անկեալ ի դաշտի. եւ ոչ զիտիցեն զայն որ խոցեաց զնա. 2 Ելցէ ծերակոյտն քո, եւ դատաւորքն քո, եւ չափեսցեն շուրջ զվիրաւորաւն զվայրս քաղաքացն: Եւ եղիցի քաղաք որ հուպ իցէ ի վիրաւորն. 3 առցէ ծերակոյտ քաղաքին այնորիկ երինջ մի յարջառոց՝ որ ընդ գործ չիցէ մտեալ, եւ լուծ չիցէ ձգեալ: 4 Եւ իջուցեն ծերակոյտ ժողովրդեանն զերինջն ի ձոր մի ապառաժ որ չիցէ գործեալ, եւ ոչ սերմանեալ. եւ կարթակոտոր արասցեն զերինջն ի ձոր անդր: 5 Եւ մատիցեն քահանայքն Ղեւտացիք՝ զի զնոսա ընդրեաց տէր Աստուած քո կալ առաջի իւր եւ արինել յանուն նորա. եւ ըստ բերանոյ նոցա վիճակեսցի ամենայն հակառակութիւն եւ ամենայն գրգռութիւն: 6 Եւ ամենայն ծերակոյտ քաղաքին այնորիկ որ հուպ իցեն ի վիրաւորն, լուսացեն զձեռս իւրեանց ի վերայ երբնջոյն կարթահարելոյ ի ձորն. 7 Եւ պատասխանի տուեալ ասացեն. Ձեռք մեր ոչ հեղին զարինս զայս, եւ աչք մեր ոչ տեսին. 8 քաւեա զժողովուրդս քո զԻսրայէլ, զոր փրկեցեր Տէր. զի մի եկեսցէ արինս անպարտ ի վերայ ժողովրդեան քո Իսրայէլի: Եւ քաւեսցի ի նոցանէ արինն. 9 Եւ բարձցես դու զարինն անպարտ ի ձենջ:

ԾԴ Էթէ արասցես զբարին եւ զհաճոյն առաջի տեառն Աստուծոյ քո: 10 Եւ էթէ ելանիցես ի պատերազմ ի վերայ թշնամեաց քոց, եւ մատնեսցէ զնոսա տէր Աստուած քո ի ձեռս քո, եւ առցես զաւար նոցա, 11 Եւ տեսանիցես յաւարին՝ զեղեցիկ տեսլեամբ, եւ ցանկացցիս նմա. եւ առցես զնա քեզ կնութեան. 12 Եւ տարցիս զնա ի տուն քո, զերծցես զգլուխ նորա. 13 Եւ սրբեսցես զանգունս նորա, եւ հանցես զհանդերձ

գերութեան նորա. եւ նստցի ի տան քում, եւ լացցէ զհայր իւր եւ զմայր իւր զաւուրս ամսոյ իւրոյ. եւ ապա մտցես առ նա, եւ բնակեսցես ընդ նմա. եւ եղիցի քո կին: 14 Եւ եղիցի եթէ ոչ հաճեսցիս ընդ նմա, արձակեսցես զնա ազատ. եւ վաճառելով մի վաճառեսցի արծաթոյ. եւ մի անարգեսցես զնա քանզի լլկեսցեր զնա:

ԾԵ 15 Եւ եթէ լինիցին առն երկու կանայք մին ի նոցանէ սիրելի եւ մին ատելի. եւ ծնանիցին նմա որդիս՝ սիրելին եւ ատելին, եւ լինիցի որդի անդրանիկ ատելոյն: 16 Եւ եղիցի յաւուր յորում ժառանգեցուցանիցէ որդւոց իւրոց զինչս իւր, մի իշխեսցէ անդրանկացուցանել զորդի սիրելոյն, անտես արարեալ զորդի ատելոյն զանդրանիկ: 17 այլ զանդրանիկ ատելոյն ծանիցէ տալ նմա կրկին յամենայնէ որ ինչ գտանիցի նորա. զի նա է սկիզբն որդւոց նորա, եւ նմա անկ է անդրանկութիւնն:

ԾԶ 18 Եւ եթէ իցէ ուրուք որդի խեռ եւ անզգամ, եւ ոչ լսիցէ ձայնի հաւր եւ մայր իւրում. եւ խրատիցեն զնա՝ եւ ոչ անսայցէ. 19 կայցին զնա հայր եւ մայր իւր, եւ տարցեն առ ծերակոյտ քաղաքին իւրեանց, եւ ի դուռն տեղոյն. 20 եւ ասասցեն ցար քաղաքին իւրեանց. որդիս այս մեր՝ խեռ եւ անզգամ է, եւ ոչ լսէ ձայնի մերում. հանկանակող է եւ արբշիռ: 21 Եւ քարկոծեսցեն զնա արք քաղաքի նորա քարամբք՝ եւ մեռցի: Եւ բարձջիք զչարսն ի միջոյ ձերմէ: Եւ լուեալ այլոցն՝ զահի հարկանիցեն: 22 Եւ եթէ հասանիցեն ումեք մեղք մահապարտութեան՝ եւ մեռանիցի, կախեսցիք զնա զփայտէ. 23 եւ մի ազանիցի մարմին նորա ի փայտին. այլ թաղելով թաղեսցիք զնա ի նմին աւուր: Զի անիծեալ յԱստուծոյ է ամենայն՝ որ կախիցէ զփայտէ: Եւ մի պղծիցէք զերկիրն՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ ի ժառանգութիւն:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

ԾԷ 1 Գուցէ տեսեալ զարջառ կամ զոչխար եղբար քո մոլորեալ ի ճանապարհի, անտես առնիցես զնա, այլ դարձուցանելով դարձուցես զնոսա եւ ածցես առ եղբայրն քո: 2 Ապա թէ չիցէ մաւտ եղբայրն քո առ քեզ, եւ ոչ ճանաչիցես զնա. ժողովեսցես զնոսա ի տուն քո. եւ եղիցին առ քեզ, մինչեւ խնդրեսցէ զնոսա եղբայրն քո, եւ տացես ցնա: 3 Նոյնպէս արասցես զէշ նորա, նոյնպէս արասցես եւ զհանդերձ նորա, նոյնպէս արասցես զամենայն կորուստ եղբար քո. որ ինչ կորնչիցի ի նմանէ եւ գտանիցես՝ մի իշխեսցես անտես առնել զայն: 4 Գուցէ տեսանիցես զէշ եղբար քո, կամ զզեզն նորա անկեալ ի ճանապարհի, եւ զանց առնիցես զնոքաւք. այլ յարուցանելով յարուցես ընդ նմա:

ԾԸ 5 Մի եղիցի հանդերձ առնացի զկանամբք. եւ մի զգեսցի այր զգեստ կանացի. զի պիղծ է տեսառն Աստուծոյ քում ամենայն որ առնէ զայն:

ԾԹ 6 Եւ եթէ դիպեսցիս բունոյ հաւուց առաջի քո ի ճանապարհի, եթէ ի ծառ եւ եթէ զետնի, ձագուց կամ ձուոց, եւ մայրն ջեռեալ նստիցի ի վերայ ձագուց կամ ձուոց. մի առնուցու զմայրն հանդերձ որդւովքն: 7 արձակելով արձակեսցես զմայրն, եւ զորդիսն առցես քեզ. զի բարի լինիցի քեզ, եւ բազմաւրեայ լինիցիս ի վերայ երկրի:

Կ 8 Եւ եթէ շինեսցես տուն նորաշէն արասցես պսակ շուրջ գտանեալքն: Եւ մի սպանումն գործեսցես ի տան քում, զի մի անկանիցի որ անկանելոցն իցէ ի նմանէ:

ԿԱ 9 Մի վարեսցես զայգի քո այլ եւ այլ. զի մի սրբեսցին արմտիքն եւ սերմն զոր սերմանիցես ընդ բերից այգւոյ քո:

ԿԲ 10 Մի վարեսցես զէշ եւ զզեզն ի միասին:

ԿԳ 11 Մի զգենուցուս այլայլախառն, զասր եւ զկտաւ ի միասին:

ԿԴ 12 Ծոպս մանուածոյս արասցես ի վերայ չորեցունց տտնոց հանդերձից քոց զոր եւ զգենուցուս:

ԿԵ 13 Եւ եթէ առնուցու ոք կին՝ եւ ամուսնացի ընդ նմա, եւ ատեսցէ զնա, 14 եւ դիցէ ի վերայ նորա պատճառս բամբասական բանից. եւ անուն չար հանիցէ զնմանէ՝ եւ ասիցէ. Զկինս զայս առի, եւ մերձեցեալ ի սա ոչ գտի զկուսութիւն սորա: 15 Եւ առեալ հայր եւ մայր աղջկանն, հանցեն զկուսութիւնս աղջկանն առ ծերակոյտն ի դուռն: 16 եւ ասասցէ հայր աղջկանն ցծերակոյտն. Զդուստրս իմ ետու առնդ այդմիկ կնութեան. 17 եւ ատեցեալ զդա՝ դնէ ի վերայ պատճառս բամբասանաց բանից՝ ասէ. Ոչ գտի զկուսութիւն դստեր քո, եւ ահաւասիկ կուսութիւն դստեր իմոյ. եւ բացցեն զհանդերձն առաջի ծերոց քաղաքին: 18 Եւ առցեն ծերակոյտ քաղաքին զայրն զայն, եւ խրատեսցեն զնա. 19 եւ տուծեսցեն ի նմանէ

հարիւր սիկդ. եւ տացեն հաւր՝ աղջկանն, փոխանակ զի էհան անուն չար զկուսէն Իսրայէլացոյ. եւ նորին լիցի կինն. եւ մի իշխեսցէ արձակել զնա զամենայն ժամանակս: 20 Ապա թէ ճշմարտեսցի բանն, եւ ոչ գտցին կուսութիւնք աղջկանն 21 քարկոծ արասցեն զնա արք քաղաքին իւրեանց՝ եւ մեռցի զի արար անգգաւմութիւն ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի, պոռնկել ի տան հաւր իւրոյ. եւ բարձջիք զչարն ի ձենջ:

ԿԶ 22 Եւ էթէ գտցի այր շնացեալ ընդ առնակնոց սպանջիք զերկոսինն, զայրն շնացեալ ընդ կնոջն՝ եւ զկինն. եւ բարձջիք զչարն յԻսրայէլ:

ԿԷ 23 Եւ էթէ լիցի աղջիկ կոյս խաւսեալ առն. եւ գտանիցէ զնա այր ոք ի քաղաքի եւ ննջիցէ ընդ նմա: 24 հանջիք զերկոսին ի դուռն քաղաքին իւրեանց, եւ քարկոծեսցեն քարամբք եւ մեռցին զաղջիկն՝ զի ոչ բողոքեաց ի քաղաքին, եւ զայրն՝ որ լլկեաց զկինն ընկերի իւրոյ. եւ բարձջիք զչարն ի միջոյ ձերմէ: 25 Ապա թէ ի դաշտի գտցէ այր զաղջիկ՝ խաւսեալ առնն, եւ բռնաբար ննջեսցէ ընդ նմա. սպանջիք զայրն որ ննջեաց ընդ նմա. 26 եւ աղջկանն մի ինչ առնիցէք. զի ոչ է աղջկանն վնաս մահու. զի որպէս յարիցէ մարդ ի վերայ ընկերի իւրոյ՝ եւ սպանանիցէ զնա, այնպէս է իրն. 27 զի ի բացէ էգիտ զնա. եւ բողոքեաց աղջիկն խաւսեալ, եւ ոչ ոք էր որ աւզներ նմա: 28 Եւ էթէ գտանիցէ ոք աղջիկ կոյս՝ որ չիցէ խաւսեալ առն, եւ բռնաբար ննջիցէ ընդ նմա. 29 տացէ այրն որ ննջեաց ընդ նմա՝ հաւր աղջկանն յիսուն երկդրամեան արծաթոյ, եւ նորա լիցի կինն. եւ մի իշխեսցէ արձակել զնա զամենայն ժամանակս իւր:

ԿԸ 30 Մի առցէ այր զկին հաւր իւրոյ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

ԿԹ 1 Մի մտցէ մալեալն եւ կրճատեալն յեկեղեցի Աստուծոյ: 2 Մի մտցէ պոռնկորդի յեկեղեցի Տեառն:

Հ 3 Մի մտցէ Մովաբացի եւ Ամովնացի յեկեղեցի Տեառն, մինչեւ ցտասն ազգ մի մտցէ յեկեղեցի Տեառն, մինչեւ ցլախտեան: 4 Վասն զի ոչ էլ ընդ առաջ ձեր հացիւ եւ ջրով ի ճանապարհին ելանելոյ ձերոյ յԵգիպտոսէ: Եւ զի ի վարձու կալան վասն քո զԲաղաամ Բեովրեա ի Միջագետաց անիծանել զքեզ 5 եւ ոչ կամեցաւ տէր Աստուած քո լսել Բաղաամու, եւ դարձոյց տէր Աստուած քո զանէծան յարինութիւնս զի սրբեաց զքեզ տէր Աստուած քո: 6 Մի խաւսեսցիս ընդ նոսա խաղաղութեամբ զամենայն աւուրս քո մինչեւ յալիտեան:

ՀԱ 7 Մի գարշեցուցանիցես զեղովմայեցին, զի եղբայր քո է: Մի գարշեցուցանիցես զԵգիպտացին, զի պանդուխտ եղեր յերկրի նորա: 8 Եթէ լինիցին նմա որդիք՝ յերրորդ ազգի՝ մտցեն յեկեղեցի Տեառն:

ՀԲ 9 Եւ ելանիցես բանակեալ ի վերայ թշնամեաց քոց, զոյշ լեր յամենայն բանէ չարէ: 10 Եթէ իցէ քեզ արու՝ որ չիցէ սուրբ ի ցայգութեան բոխմանէ, ելցէ արտաքոյ բանակին, եւ մի մտցէ ի բանակն. 11 եւ ընդ երեկս լուացէ զմարմին իւր ջրով, եւ ընդ մտանել արեւուն մտցէ ի բանակն: 12 Եւ տեղի յայտ լիցի քեզ արտաքոյ բանակին, եւ ելցես դու արտաքս. 13 եւ ցից լինիցի քո զգաւտոյ քումմէ, եւ եղիցի յորժամ նստիցի արտաքս, փորեսցես նովաւ, եւ ածեալ ծածկեսցես զաղտեղութիւնն քո: 14 Զի տէր Աստուած քո շրջի ընդ բանակն քո փրկել զքեզ, եւ մատնել զթշնամիս քո առաջի աչաց քոց: Եւ եղիցի բանակն քո սուրբ, եւ ոչ երեսեցի ի միջի քում աղտեղութիւն իրացն. եւ դառնայցէ ի քէն:

ՀԳ 15 Մի մատնեսցես զծառայ տեառն իւրում, որ յաւելուցու քեզ ի տեառնէ իւրմէ: 16 ընդ քեզ բնակեսցէ եւ ընդ ձեզ զտեղեցի յամենայն տեղուջ ուր եւ հաճոյ իցէ նմա:

ՀԴ 17 Մի լինիցի բոզ ի դստերաց Իսրայէլի. եւ մի պոռնիկ յուստերաց Իսրայէլի: Մի լինիցի ձաւնի ի դստերաց Իսրայէլի, եւ մի նուիրեալ ոք յուստերաց Իսրայէլի:

ՀԵ 18 Մի տարցիս զկապէնս պոռնկի. եւ մի զշան եւ սխուրս ի տուն Աստուծոյ քո յամենայն ուխտս զի պիղծ են առաջի տեառն Աստուծոյ քո երկոքեան:

ՀԶ 19 Մի տացես եղբայր քում արծաթ վաշխիւ. եւ մի զկերակուր շարիատիւ, եւ մի տոկոսեալք: 20 զամենայն ինչ զոր փոխ տացես աւտարին՝ եւ եղբայր քում զի աւրինեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն գործս քո ի վերայ երկրին՝ յոր մտանելոց ես ժառանգել զնա:

ՀԷ 21 Եւ էթէ ուխտիցես ուխտ տեառն Աստուծոյ քում մի յամեսցես հատուցանել զայն. զի պահանջելով պահանջեսցէ տէր Աստուած քո ի քէն. եւ լինիցի քեզ ի մեղս: 22 Ապա թէ ոչ կամիցիս ուխտել՝ չլինիցին քեզ

մեղք: 23 Որ ինչ ելան է շրթունս քո, զգոյշ լինիջիր եւ արասցես որպէս ուխտեցեր Աստուծոյ քում, գտուրսն զոր խոստացար բերանով քով:

ՀԸ 24 Եւ էթէ մտանիցես ի հունձս ընկերի քո, քաղեսցես ձեռաւք քոովք զհասկն. եւ մանկաղ մի արկանիցես յոճ ընկերի քո: 25 Եւ էթէ մտանիցես յայգի ընկերի քո, կերիցես խաղող մինչեւ ցյազել անձին քո. բայց յաման մի ամանայցես:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

ՀԹ 1 Եւ էթէ առնուցու որ կին, եւ մտանիցէ առ նա. եւ եղիցի էթէ ոչ գտանիցէ շնորհս առաջի նորա, զի եգիտ ի նմա իրս անարգութեան, գրեսցէ նմա զիր ապահարձանի եւ տացէ ի ձեռս նորա, եւ արձակեսցէ զնա ի տանէ իւրմէ: 2 Եւ գնացեալ լինիցի առն այլում. 3 եւ թէ ատիցէ զնա վերջին այրն, գրեսցէ նմա զիր մեկնելոյ, եւ տացէ ի ձեռս նորա. եւ արձակեսցէ զնա ի տանէ իւրմէ: Ապա թէ մեռանիցի վերջին այրն՝ որ առ զնա կնութեան. 4 մի կարասցէ այրն առաջին որ արձակեաց զնա՝ դառնալ առնուլ զնա իւր կնութեան, յետ պղծելոյ նորա. զի պիղծ է այն առաջի տեառն Աստուծոյ քո. եւ մի պղծիցէք զերկիրն՝ զոր տէր Աստուած տացէ ձեզ ի ժառանգութիւն:

Ձ 5 Եւ էթէ առնուցու որ կին նորոգ, մի մտցէ ի պատերազմ, եւ անկցին ի վերայ նորա՝ եւ մի ինչ իրք. այլ անպարտ լիցի ի տան իւրում. ուրախ արասցէ զկին իւր զոր առ:

ՁԱ 6 Մի գրաւեսցես զվերին եւ զներքին երկան. զի զոգիս գրաւէ այնպիսին:

ՁԲ 7 Եւ էթէ ըմբռնեսցի որ այր մարդագող յեղբարց իւրոց յորդուցն Իսրայէլի, եւ բռնաբարեալ վաճառիցէ զնա. մեռցի գողն, եւ բարձջիք զչարն ի միջոյ ձերմէ:

ՁԳ 8 Զգոյշ լեր անձին քում յարածէ բորոտութեան. զգոյշ լիցիս՝ առնել ըստ ամենայն արինին զոր պատմիցեն ձեզ քահանայքն Ղեւտացիք. զոր արինակ պատուիրեցի ձեզ զգուշանալ առնելոյ: 9 Յիշեցէք՝ զոր ինչ արար տէր Աստուած քո ընդ Մարիամ ի ճանապարհի ելանոյ ձերոյ յԵգիպտոսէ:

ՁԴ 10 Եթէ պարտելով պարտիցի քեզ ընկեր քո զինչ եւ իցէ, մի մտանիցես ի տուն նորա գրաւել ինչ գրաւ. 11 այլ արտաքոյ կացցես. եւ այրն առ որում պարտքն քո իցեն՝ հանցէ զգրաւն քո արտաքս: 12 Եւ էթէ աղքատ իցէ այն, մի ազգի ընդ գրաւանան իւրով. 13 այլ դարձուցանելով դարձուցես զգրաւն նորա ընդ մտանել արեւուն. եւ ննջեսցէ հանդերձին իւրով, եւ արհնեսցէ զքեզ. եւ եղիցի քեզ յողորմածութիւն առաջի տեառն Աստուծոյ քո:

ՁԵ 14 Մի զլացիս զվարձս տնանկին՝ եւ զկարաւտելոյն յեղբարց քոց կամ յեկաց քաղաքաց քոց. 15 նոյն արինակ հատուցես զվարձս նորա. եւ մի մտանիցէ արեգակն ի վերայ այնորիկ, զի տնանկ է, եւ այն յոյս նորա. եւ մի բողոք հարկանիցէ զքէն առ Տէր. եւ մի լինիցի քեզ այն ի մեղս:

ՁԶ 16 Մի մեռցին հարք վասն որդւոց. եւ մի որդիք մեռանիցին ընդ հարանց. իւրաքանչիւր որ ի մեղս իւրում մեռանիցի:

ՁԷ 17 Մի խոտորիցես զիրաւունս եկին, եւ որբւոյն, եւ այրւոյն: մի գրաւեսցես զձորձս այրւոյն. 18 քանզի ծառայ էիր դու յԵգիպտոս, եւ փրկեաց զքեզ տէր Աստուած քո անդի. վասն այնորիկ եւ պատուիրեմ քեզ առնել զբանս զայս:

ՁԸ 19 Եւ էթէ հրնձիցես հունձս յանդի քում, եւ մոռացի սորա յանդի քում, մի դառնայցես անդրէն առնուլ զնա, աղքատին, եւ եկին, եւ որբւոյն, եւ այրւոյն եղիցի այն. զի արհնեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն գործս ձեռաց քո: 20 Եւ էթէ կթեսցես զայգի քո, մի ճռաքաղ առնիցես զկնի քո. եկին, եւ որբւոյն, եւ այրւոյն եղիցի այն: եւ յիշեսցես զի եւ դու ծառայ էիր յերկրին Եգիպտացւոց. վասն այնորիկ եւ պատուիրեմ քեզ առնել զբանս զայս:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

ՁԹ 1 Եւ էթէ լինիցի հակառակութիւն ի մէջ մարդկան, մատիցեն յատեան եւ դատեսցին. եւ արդարացուցեն զարդարն, եւ պարտաւորեսցեն զամպարիշտն: 2 Եւ եղիցի էթէ արժանի իցէ գանի

ամպարիշտն, նստուցեն զնա առաջի դատաւորացն, եւ հարցեն զնա առաջի նոցա ըստ ամպարշտութեան նորա՝ 3 թուով քառասուն. եւ այլ մի յաւելուցուն. հարկանել զնա աւելի քան զայն, անարգութիւն լիցի եղբար քում առաջի քո:

Ղ 4 Մի կապեցես զցոռկ եզին կալոտոյ:

ՂԱ 5 Եւ էթէ բնակեցեն եղբարք ի միասին, եւ մեռանիցի մի ոք ի նոցանէ, եւ զաւակ ոչ իցէ նորա. մի լինիցի կինն մեռելոյն արտաքս յառն ումէք՝ որ չիցէ մերձաւոր նորա. այլ եղբայր առն իւրոյ մտցէ առ նա, եւ առցէ զնա իւր կնութեան. եւ բնակեցէ ընդ նմա: 6 Եւ եղիցի մանուկն որ ծնանիցի՝ հաստատեալ յանուն վախճանելոյն. եւ մի ջնջեցի անուն նորա յԲարայէլէ: 7 Ապա թէ ոչ կամիցի այրն առնուլ զկին եղբար իւրոյ, ելցէ կինն ի դուռն անդր առ ծերակոյտն՝ եւ ասացէ. Ոչ կամի եղբայր առն իմոյ կանկնել զանուն եղբար իւրոյ ի մէջ Բարայէլի: 8 Եւ կոչեցեն զնա ծերակոյտ քաղաքին իւրոյ, եւ խաւսեցին ընդ նմա. եւ նա կայցէ եւ ասիցէ. Ոչ կամիմ առնուլ զդա: 9 Եւ մատուցեալ կին եղբար նորա առաջի ծերոցն, հանցէ զկաւշիկ մի յոտանէ նորա. եւ թքցէ ընդ երեսս նորա, եւ պատասխանի տուեալ ասացէ. Այսպէս արասցեն ասն, որ ոչ շինեցէ գտուն եղբար իւրոյ: 10 Եւ կոչեցի անուն նորա ի մէջ Բարայէլի տուն բոկացելոյ:

ՂԲ 11 Եւ էթէ կռուեսցին արք ընդ միմեանս, այր ընդ եղբար իւրում. եւ մատուցեալ կին միոյ ի նոցանէ թափեալ զայր իւր ի ձեռաց այնորիկ հարկանիցէ զերկուորեաց նորա. 12 հատանիցես զձեռնն, եւ մի խնակեաց է ի նա ակն քո:

ՂԳ 13 Մի լիցի յամանի քում կշիռ եւ կշիռ մեծ կամ փոքր: 15 Կշիռ ստոյգ եւ արդար եղիցի քեզ. եւ չափ ստոյգ եւ արդար եղիցի քեզ. զի բազմաւրեալ լինիցիս ի վերայ երկրին զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ ի ժառանգութիւն: 16 զի պիղծ է տեառն Աստուծոյ քո ամենայն որ առնէ զայն, եւ ամենայն որ առնէ զանիրաւութիւն:

ՂԴ 17 Յուշ լիցի քեզ զոր արար քեզ Ամադէկ ի ճանապարհի ելանելոյն քո յԵգիպտոսէ. 18 զիարդ ընդ դէմ եկաց քեզ ի ճանապարհին՝ եւ կրճատեաց զվերջն քո, եւ զաշխատեալսն զկնի քո, եւ դու քաղցեալ եւ աշխատեալ էիր. եւ ոչ երկեալ յԱստուծոյ: 19 Եւ եղիցի յորժամ հանգուցանիցէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն թշնամեաց քոց որ շուրջ զքեւ իցեն յերկրին զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ վիճակաւ ի ժառանգութիւն, ջնջեցես զանուն Ամադէկայ ի ներքոյ երկնից, եւ մի մոռացիս:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

ՂԵ 1 Եւ եղիցի էթէ մտանիցես յերկրին զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ ի ժառանգութիւն եւ ժառանգեցես զնա, եւ բնակեցես ի նմա: 2 Առցես զառաջին պտղոց զերկրին քո զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ եւ արկցես ի կողոփ. եւ գնացես ի տեղին՝ զոր ընդդէսցէ տէր Աստուած քո անուանել զանուն իւր անդ: 3 Եւ երթիցէ առ քահանայն, որ կայցէ յաւուրսն յայնոսիկ, եւ ասացէ ցնա. Գոհանամ այսաւր զտեառնէ Աստուծոյ իմմէ, զի մտի յերկրին զոր երդու Տէր հարցն մերոց տալ մեզ: 4 Եւ առցէ քահանայն զկողոփն ի ձեռաց քոց. եւ դիցէ գնոսա առաջի սեղանոյն տեառն Աստուծոյ քո: 5 Եւ պատասխանի տուեալ, ասացես առաջի տեառն Աստուծոյ քո. զԱսորիս երող հայր իմ եւ էջ յԵգիպտոս, եւ պանդխտեցաւ անդ սակաւ ինչ թուով. 6 Եւ չարչարեցին զմեզ Եգիպտացիքն, եւ լլկեցին զմեզ եւ եղին ի վերայ մեր գործ խստութեան: 7 Եւ աղաղակեցաք առ տէր Աստուած հարցն մերոց. եւ լուեալ Տէր ձայնի մերում, եւ ետես զտառապանս մեր եւ զաշխատութիւնս մեր, եւ զնեղութիւնս մեր. 8 Եւ էհան զմեզ Տէր յԵգիպտոսէ ինքնին զարութեամբ մեծաւ, եւ հզար ձեռամբ, եւ բարձր բազկաւ, եւ մեծամեծ տեսլեամբ, եւ նշանաւք եւ արուեստիւք. 9 Եւ էած զմեզ ի տեղիս յայս. եւ ետ մեզ զերկիրս զայս. երկիր՝ որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր: 10 Եւ արդ՝ աւասիկ բերի զպտուղ արդեանց երկրին զոր ետ ինձ Տէր, երկիր՝ որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր: Եւ երկիր պազցես անդ առաջի տեառն Աստուծոյ քո: 11 Եւ ուրախ լիցիս յամենայն բարութիւնսն՝ զոր ետ քեզ տէր Աստուած քո, ի տան քում. դու եւ դէստացին եւ պանդուխտն որ ի քեզ:

ՂԶ 12 Եւ էթէ տասանորդել կատարեցես զամենայն տասանորդս երկրի քո. եւ յամին երկրորդի կրկին տասանորդեցես դէստացուն, եւ եկին, եւ որբւոյն, եւ այրւոյն. եւ կերիցեն ի քաղաքս քո եւ յագեցին: 13 Եւ ասացես առաջի տեառն Աստուծոյ քո. Սրբեցի ի բաց զսրբութիւնսն ի տանն իմմէ. եւ ետու զայն դէստացւոյն, եւ եկին, եւ որբւոյն, եւ այրւոյն, ըստ ամենայն պատուիրանաց տեառն Աստուծոյ իմոյ՝ զոր

պատուիրեալ էր ինձ. ոչ անցի զպատուիրանսս քով եւ ոչ մոռացայ: 14 եւ ոչ կերայ ի վիշտս ի նոցանէ. եւ ոչ ընծայեցի ի նոցանէ պղծւոյն. եւ ոչ ետու ի նոցանէ մեռելւոյն: Լուայ ձայնի տեառն Աստուծոյ իմոյ եւ արարի որպէս պատուիրեաց ինձ: 15 Արդ՝ հայեաց ի սրբոյ բնակութենէ քումմէ յերկնից եւ արինեա զժողովուրդ քո զԻսրայէլ, եւ զերկիրն զոր ետուր նոցա. որպէս երդուար հարցն մերոց, տալ մեզ զերկիրն որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր: 16 Յաւուր յայնմիկ պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո առնել զամենայն իրաւունս զայսոսիկ, եւ զդատաստանս. եւ պահեսցիք եւ արասցիք զնոսա յամենայն սրտէ ձերմէ, եւ յամենայն անձնէ ձերմէ: 17 Զտէր Աստուած քո ընդդէալ այսաւր լինել քեզ Աստուած, եւ զնասցիք ի ճանապարհս նորա, եւ պահեսցիք զիրաւունս եւ զդատաստանս նորա՝ լսել ձայնի տեառն Աստուծայ ձերոյ: 18 Եւ Տէր ընդդէաց զքեզ այսաւր լինել նմա ժողովուրդ սեպհական՝ որպէս եւ խոստացաւ քեզ պահել զամենայն պատուիրանս նորա. 19 եւ լինել քեզ ի վեր քան զամենայն ազգս. որպէս արար զքեզ անուանի եւ բարգաւաճ եւ փառաւոր՝ լինել քեզ ժողովուրդ սուրբ տեառն Աստուծոյ քում. որպէս եւ խաւսեցաւ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԻԷ

ՂԷ 1 Եւ պատուիրեաց Մովսէս եւ ծերակոյտն Իսրայէլի՝ եւ ասէն Պահեցէք զամենայն պատուիրանս զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր: 2 Եւ եղիցի յաւուր յորում անցանիցէք ընդ Յորդանան, յերկիրն զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ. կանկնեսցես անդ քարինս մեծամեծս, եւ բռնեսցես զնոսա բռով: 3 Եւ գրեսցես ի վերայ նոցա զամենայն պատգամս արինացս այսոցիկ յորժամ անցանիցէք ի Յորդանան, ի ժամանակի իբրեւ մտանիցէք յերկիրն՝ զոր տէր Աստուած հարցն ձերոց տացէ ձեզ երկիր որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր. որպէս խոստացաւ տէր Աստուած հարցն քոց տալ քեզ: 4 Եւ եղիցի յորժամ անցանիցէք ընդ Յորդանան, կանկնեսցիք զքարինսն զայնոսիկ զոր ես պատուիրեմ ձեզ այսաւր՝ ի լերինն Գեբադ, եւ բռնեսցիք զնոսա բռով: 5 Եւ շինեսցես անդ սեղան տեառն Աստուծոյ քում. սեղան ի քարանց. եւ մի հպեսցես ի նա երկաթ: 6 Բոլորակ վիմաւք շինեսցես զսեղանն տեառն Աստուծոյ քո. եւ հանցես ի վերայ նորա ողջակէզս տեառն Աստուծոյ քում: 7 Եւ զենցես անդ զենումն փրկութեան տեառն Աստուծոյ քում. եւ կերիցես եւ յագեսցիս անդ. եւ ուրախ լիցիս առաջի տեառն Աստուծոյ քում: 8 Եւ գրեսցես ի վերայ քարանցն զամենայն արեւնս զայսոսիկ յայտնապէս յոյժ:

ՂԸ 9 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս, եւ քահանայքն՝ ղեւտացիք՝ ընդ ամենայն Իսրայէլի եւ ասէն Լուռ լեր եւ լուր Իսրայէլ: Յաւուր յայսմիկ եղեր ժողովուրդ տեառն Աստուծոյ քո. 10 եւ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քո. եւ արասցես զամենայն պատուիրանս նորա եւ զիրաւունս նորա՝ զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր: 11 Եւ պատուիրեաց Մովսէս ժողովրդեանն յաւուր յայնմիկ՝ եւ ասէ. 12 Սոքա կացցեն արինել զժողովուրդն ի լերինն Գարիզին, յորժամ անցանիցէք ընդ Յորդանան: Շմաւովն. Ղեւի. Յուդայ. Իսաքար. Յովսէփ. եւ Բենիամին: 13 Եւ սոքա կացցեն ի վերայ անիծիցն ի լերինն Գեբադ: Ռովբէն. Գադ. եւ Ասեր. Զաբաւովն. Դան. եւ Նեփթալին: 14 Եւ պատասխանի տուեալ ղեւտացոցն՝ ասիցեն մեծաձայն ամենայն Իսրայէլացոցն: 15 Անիծեալ լիցի մարդն, որ արասցէ դրաւշեալ եւ ձուլածոյ. զի պիղծ է առաջի Տեառն ձեռագործ ճարտարի, եւ ղնիցէ զնա ի թագստեան: Եւ պատասխանի տուեալ ժողովրդեանն, ասացեն. Եղիցի: 16 Անիծեալ որ անարգեսցէ զհայր իւր կամ զմայր իւր: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 17 Անիծեալ որ խոտորեսցէ զիրաւունս՝ եկին եւ որբւոյն եւ այրւոյն: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 18 Անիծեալ՝ որ փոխեսցէ զսահմանս ընկերի իւրոյ: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 20 Անիծեալ՝ որ ննջեսցէ ընդ կնոջ հաւր իւրոյ: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 21 Անիծեալ՝ որ ննջեսցէ ընդ ամենայն անասնոյ: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 22 Անիծեալ՝ որ ննջեսցէ ընդ քեռ իւրոյ, որ առ ի հաւրէ իցէ, կամ առ ի մաւրէ: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 24 Անիծեալ՝ որ հարցէ զընգեր իւր նենգութեամբ: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 26 Անիծեալ ամենայն որ ոչ կայցէ յամենայն գրեալս ի գիրս արինացս այսոցիկ՝ առնել զնոսա: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի եղիցի:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

1 Եւ եղիցի էթէ լսելով լսիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ մերոյ, զգուշանալ առնել զամենայն պատուիրանս նորա, զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, եւ տացէ զքեզ տէր Աստուած քո ի վեր քան զամենայն ազգս երկրի. 2 եւ եկեացեն ի վերայ քո ամենայն արհնութիւնքս այսոքիկ. եւ գտցեն զքեզ, էթէ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քում: 3 Աւրհնեալ լիցիս դու ի քաղաքի, եւ արհնեալ յանդի: 4 Աւրհնեալ լիցին ծնունդք որովայնի քո, եւ արարք երկրի քո, անդեայք արջառոց քոց, եւ հաւտք ոչխարաց ձերոց: 5 Աւրհնեալ լիցին շտեմարանք քո, եւ համբարք քո: 6 Աւրհնեալ լիցիս դու յելանել եւ ի մտանել քում: 7 Մատնեցէ տէր Աստուած քո զթշնամիս քո եւ զհակառակորդս քո խորտակեցէ առաջի երեսաց քոց: Ընդ մի ճանապարհ ելցեն առ քեզ, եւ ընդ եւթն ճանապարհ փախիցեն յերեսաց քոց: 8 Առաքեցէ Տէր ի վերայ քո արհնութիւն, ի շտեմարանս քո, եւ յամենայն ինչ ուր մխեսցես զձեռն քո եւ ի վերայ երկրին՝ զոր տէր Աստուած քո տացէ քեզ: 9 Կանկնեցէ զքեզ տէր Աստուած քո իւր ժողովուրդ սուրբ. որպէս երդուաւ հարցն քոց. եւ էթէ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ գնացես ի ճանապարհս նորա: 10 եւ տեսցեն ամենայն ազգ երկրի զի անուն Տեառն կոչեցեալ է ի վերայ քո. եւ երկիցեն ի քէն: 11 Եւ բազմացուցէ զքեզ տէր Աստուած քո ի բարութիւնս, ծննդեամբք որովայնի քո, եւ արդեամբք երկրի քո, եւ ծննդեամբք խաշանց քոց ի վերայ երկրին զոր երդուաւ Տէր հարցն քոց տալ քեզ ըստ աւուրց երկնից ի վերայ երկրի: 12 Բացցէ քեզ Տէր զգանձս բարութեան իւրոյ զերկինս, տալ անձրեւ երկրի քում ի ժամանակի իւրում, արհնել զամենայն գործս ձեռաց քոց. եւ տացես փոխ ազգաց բազմաց, եւ դու ոչ առնուցուս փոխ. 13 եւ իշխեսցես ազգաց բազմաց, եւ քեզ՝ մի իշխեսցեն: Հաստատեցէ զքեզ տէր Աստուած քո ի գլուխ եւ ոչ ի վերջ եւ եղիցես ի վեր, եւ ոչ ի խոնարհ. էթէ լուիցես պատուիրանաց տեառն Աստուծոյ քո, զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր յաջ եւ յահեակ ոչ. երթալ զհետ աստուածոց աւտարաց պաշտել զնոսա: 15 Եւ եղիցի էթէ ոչ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քո, պահել եւ առնել զամենայն պատուիրանս նորա զոր ես պատուիրեմ քեզ այսաւր, եկեացեն ի վերայ քո անձքս այս՝ եւ հասցեն քեզ: 16 Անիծեալ լիջիր դու ի քաղաքի, եւ անիծեալ յանդի: 17 Անիծեալ ի շտեմարանք քո եւ համբարք քո: 18 Անիծեալ ծնունդք որովայնի քո եւ արդեայք երկրի քո, անդեայք արջառոց քոց, եւ հաւտք ոչխարաց քոց: 19 Անիծեալ լիջիր դու ի մտանել՝ եւ անիծեալ յելանել: 20 Առաքեցէ քեզ Տէր զնուագութիւն եւ զկարատութիւն եւ ծախս ի վերայ ամենայնի յոր մխեսցես զձեռն քո, եւ զոր ինչ առնիցես. մինչեւ սատակեցէ զքեզ, մինչեւ կորուսցէ զքեզ վաղվադակի վասն չարութեան գնացից քոց՝ զի թողեր դու զիս: 21 Խանձեցուցէ ի քեզ Տէր մահ, մինչեւ սատակեցէ զքեզ Տէր յերկրէն յոր դու մտանելոց եւ ժառանգել զնա: 22 Հարցէ զքեզ Տէր տարակուսանաւք, եւ ջերմամբ, եւ սարսռով, եւ խթիւք, եւ երկիղիւ, եւ խորշակաւ, եւ գունով. եւ հալածեսցեն զքեզ մինչեւ կորուսցեն զքեզ: 23 Եւ եղիցին ի վերայ զլիսոյ քո երկինք պղնձի, եւ երկիր ի ներքոյ քո երկաթի: 24 Եւ տացէ Տէր զանձրեւ երկրի քո փոշի. եւ հող յերկնից իջցէ ի վերայ քո. մինչեւ սատակեցէ զքեզ մինչեւ կորուսցէ զքեզ: 25 Տարցէ զքեզ Տէր ի պարտութիւն առաջի թշնամեաց քոց. ընդ մի ճանապարհ ելցես ի վերայ նոցա, եւ ընդ եւթն ճանապարհ փախիցես յերեսաց նոցա. եւ եղիցիս ցրուեալ ընդ ամենայն թագաւորութիւնս երկրի: 26 եւ եղիցին մեռեալք ձեր կերակուր թոչնոց երկնից եւ զազանաց երկրի եւ ոչ որ իցէ որ ընդոստուցանիցէ: 27 Հարցէ զքեզ Տէր կեղով Եգիպտացոցն, եւ թանչիւք, եւ զայրացեալ քոսով՝ եւ մունով. զի մի կարացես բժշկել: 28 Հարցէ զքեզ Տէր յիմարութեամբ, եւ շլայցութեամբ, եւ ապշութեամբ մտաց. 29 եւ խարխափեսցես ի մեջաւրէի որպէս խարխափիցէ կոյր ի խաւարի: Եւ ոչ ուղղեսցես զճանապարհս քո, եւ եղիցես զրկեալ եւ յափշտակեալ զամենայն աւուրս. եւ ոչ որ իցէ որ աւգնիցէ քեզ: 30 Առնուցուս կին՝ եւ այլ այր հանիցէ զնա ի քէն: շինեսցես տունս՝ եւ մի բնակեսցես ի նոսա: տնգեսցես այգիս՝ եւ մի կթեսցես զնա: 31 Արջառ քո՝ սպանեալ առաջի քո, եւ մի կերիցես ի նմանէ: Էջ քո՝ յափշտակեալ ի քէն եւ մի դարձցի առ քեզ: ոչխար քո՝ մատնեալ թշնամեաց քոց, եւ ոչ որ իցէ որ աւգնիցէ քեզ: 32 Ուստերք քո եւ դստերք քո՝ մատնեալ ազգի աւտարի, եւ աչք քո կկոցեալ հայիցին ի նոսա, եւ ոչ հասանիցէ ձեռն քո: 33 Զբերս երկրի քո, եւ զամենայն վաստակս քո կերիցէ ազգ, զոր դու ոչ գիտիցես: Եւ եղիցիս զրկեալ եւ խորտակեալ զամենայն աւուրս: 34 եւ եղիցիս յիմարեալ վասն տեսլեանց աչաց քոց՝ զոր տեսանիցես: 35 Հարցէ զքեզ Տէր չարաչար կեղով ի ծունկս եւ սրունս. եւ ոչ կարացես բժշկել ի թաթից ոտից քոց մինչեւ ցգլուխ քո: 36 Տարցի զքեզ Տէր եւ զիշխանս քո զոր կացուցես ի վերայ քո՝ յազգ զոր ոչ գիտիցես դու՝ եւ ոչ հարք քո. եւ պաշտեսցես զաստուածս աւտարս անդ, զփայտեղէնս եւ զքարեղէնս. 37 եւ եղիցես յառակ եւ ի ցոյց եւ ի գրոյցս ի մէջ

ամենայն ազգաց՝ յոր տանիցի զքեզ անդր: 38 Մերմն բազում հանցես յանդի, եւ սակաւ ժողովեսցես. զի կերիցէ զայն մարախ: 39 Այգիս տնգեսցես եւ գործեսցես, եւ զինի ոչ արբցես, եւ մի ուրախ լինիցիս ի նմանէ. զի կերիցէ զայն՝ որդն: 40 Եւ եղիցին ձիթենիք ի սահմանս քո, եւ եւդով ոչ աւծցիս, զի թափեսցին ձիթենիքն քո: 41 Ուստեր, եւ դստերս ծնցիս, եւ ոչ լինիցին քո. քանզի երթիցեն ի գերութիւն: 42 Զամենայն ծառատունկ քո եւ զարդիւնս երկրի քո հարցէ թրթուր: 43 Եկն որ ի քեզ իցէ, ելցէ քան զքեզ ի վեր ի վեր, եւ դու իջցես ի վայր ի վայր: 44 Նա տացէ քեզ փոխ, եւ դու ոչ տացես նմա փոխ: Նա եղիցի գլուխ, եւ դու եղիցես վերջ: 45 Եւ եկեսցեն ի վերայ քո անէծքս այսոքիկ, եւ հալածեսցեն զքեզ. եւ հասցեն քեզ մինչեւ սատակեսցէ զքեզ, եւ մինչեւ կորուսցէ զքեզ: զի ոչ լուար ձայնի տեառն Աստուծոյ քո, պահել զպատուիրանս նորա եւ զիրաւունս նորա զոր պատուիրեաց քեզ: 46 Եւ եղիցին ի քեզ նշանք եւ արուեստք, եւ զաւակի քո մինչեւ ցլախտեան. 47 փոխանակ զի ոչ պաշտեցեր զտէր Աստուած ուրախութեամբ եւ ճշմարիտ սրտիւ: Վասն բազմութեանդ ամենեցունց 48 պաշտեսցես զթշնամիս քո՝ զորս առաքեսցէ ի վերայ քո Տէր, ի սով եւ ի ծարաւ եւ ի մերկութեան՝ եւ ի նուագութեան ամենայնի: եւ դիցէ անուր երկաթի ի պարանոցի քում մինչեւ սատակեսցէ զքեզ: 49 Ածցէ ի վերայ քո ազգ ի Հեռաստանէ ի ծագաց երկրի իբրեւ զխոյանալ արծուոյ. ազգ՝ որոյ ոչ լսիցես զձայն նորա. 50 ազգ՝ ժպիրի երեսաւք. որ ոչ աչառիցի երեսաց ծերոց, եւ ոչ ողորմեսցի տղայոյ. 51 եւ կերիցէ զծնունդս խաշանց քոց, եւ զարդիւնս երկրի քո. եւ ոչ թողուցու քեզ ցորեան, եւ զինի, եւ եւդ, զանդեսայ արջառոց քոց, եւ զհաւստս ոչխարաց քոց, մինչեւ կորուսցէ զքեզ: 52 Եւ նեղեսցէ զքեզ յամենայն քաղաքս քո, մինչեւ կործանեսցին պարիսպք քո բարձրացեալք եւ ամուրք՝ յորս դու յուսացեալ իցես յամենայն երկրին քում: եւ նեղեսցէ զքեզ յամենայն քաղաքս քո՝ զոր ետ քեզ տէր Աստուած քո: 53 Եւ կերիցես զծնունդս որովայնի քո. զմիս ուստերաց քոց եւ զդստերաց քոց՝ զորս ետ քեզ Տէր, յանձկութեան քում եւ ի նեղութեան քում, որով նեղեսցէ զքեզ թշնամին քո: 54 Գիրգն որ ի քեզ եւ փափուկ յոյժ, չարակնեսցէ յեղբայր իւր եւ ի կին ծոցոյ իւրոյ, եւ ի մնացեալ որդիսն՝ որ մնայցեն նմա, 55 տալ միում ի նոցանէ ի մարմնոց որդւոց իւրոց յորոց ուտիցէք. վասն չմնալոյ նմա մինչեւ յանձկութեանն քում եւ ի նեղութեան, որով նեղիցեն զքեզ թշնամիքն քո յամենայն քաղաքս քո: 56 Եւ գիրգն որ ի քեզ եւ փափուկն յոյժ, որոյ ոչ իցէ ոտին իւրոյ առեալ զփորձ գնալոյ ի վերայ երկրի վասն փափկութեան եւ զրգրութեան, չարակնեսցէ յայր ծոցոյ իւրոյ: եւ զուստր իւր, եւ զդուստր իւր. 57 եւ զաղտն ելեալ ի միջոյ իւրմէ, եւ զծնունդն զոր ծնանիցի՝ խորովեսցէ ի նմանէ՝ եւ կերիցէ վասն նուագութեանն յամենայն թագուսցէ յանձկութեան եւ ի նեղութեան. որով նեղեսցէ զքեզ թշնամին յամենայն քաղաքս քո: 58 Եթէ ոչ լուիցէք առնել զամենայն բանս արինացս այսոցիկ, զգրեալս ի գիրս յայսմիկ, երկնչել ի պատուական եւ ի սքանչելի անուանէ տեառն Աստուծոյ քո. 59 եւ նորանշան արասցէ Տէր զհարուածս զաւակի քո, զհարուածս մեծամեծս զարմանալիս, եւ զցաւս չարաչարս եւ զկարեւորս: 60 Եւ ածցէ ի վերայ քո զամենայն ախտս չարաչարս զԵգիպտացոցն՝ յորմէ սոսկալիք յերեսաց նոցա, եւ մերձեսցին ի քեզ: 61 Եւ զամենայն հիւանդութիւնս. եւ զամենայն հարուածս գրեալս ի գիրս արինացս այսոցիկ, ածցէ Տէր ի վերայ քո՝ մինչեւ սատակեսցէ զքեզ: 62 եւ մնացիք թուով սակաւք. փոխանակ զի էիք դուք իբրեւ զաստեղս երկնից բազմութեամբ. եւ ոչ լուարուք ձայնի տեառն Աստուծոյ ձերոյ: 63 Եւ եղիցի որպէս ուրախ եղեւ ի ձեզ Տէր բարի առնել ձեզ, եւ բազմացուցանել զձեզ, նոյնպէս ուրախ լինիցի Տէր ի ձեզ՝ սատակել զձեզ. եւ բարձջիք յերկրէն յոր մտանելոց էք ժառանգել զնա: 64 Եւ ցրուեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո ընդ ամենայն ազգս, ի ծագաց երկրի մինչեւ ի ծագս երկրի. եւ ծառայեսցես անդ աստուածոց արտարաց, փայտից եւ քարից՝ զորս ոչ գիտիիր դու եւ հարք քո: 65 Այլ եւ յազգսն յայնոսիկ ոչ հանգուսցէ զքեզ, եւ ոչ լինիցի կայ թաթից ոտից քոց. եւ տացէ քեզ անդ սիրտ տրտմեալ, եւ աչս սորեալս, եւ անձն հարեալ: 66 Եւ եղիցին Կեանք քո կախեալ առաջի աչաց քոց, եւ զարհուրեսցիս զցայգ եւ զցերեկ. եւ ոչ հաւատասցես կենացն քոց: 67 Եւ ընդ երեկոյս ասիցես. Ե՛րբ լիցի առաւուտ, եւ ընդ առաւուտս ասիցես. թէ ե՛րբ լիցի երեկոյ, ի զարհուրանաց սրտի քո զոր երկնչիցիս, եւ ի տեսլանց աչաց քոց զորս տեսանիցես: 68 Եւ դարձուսցէ զքեզ Տէր յԵգիպտոս նաւաւք. եւ ընդ ճանապարհ ընդ նոյն՝ ոչ յաւելուցուք տեսանել զնա. եւ վաճառեսցիք անդ թշնամեաց ձերոց ի ծառայս եւ յաղախնեայս. եւ ոչ որ իցէ որ գնիցէ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԻԹ

1 Այս բանք են ուխտին զոր պատուիրեաց Տէր Մովսէսի. հաստատել որդւոցն Իսրայէլի յերկրին Մովաբու. թող զայն ուխտ՝ զոր ուխտեաց նոցա ի Քորեբ:

ՂԹ 2 Եւ կոչեաց Մովսէս զամենայն որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասէ ցնոսա. Դուք ձեզէն տեսէք զամենայն ինչ զոր արար Տէր յԵգիպտոս առաջի ձեր, ընդ փարաւովն եւ ընդ ծառայս նորա, եւ ընդ ամենայն երկիր նորա: 3 Զփորձանս մեծամեծս՝ զորս տեսին աչք ձեր. զնշանս եւ զարուեստս մեծամեծս զայնոսիկ, զձեռն հզաւր, եւ զբազուկ բարձր: 4 Եւ ոչ ետ ձեզ տէր Աստուած սիրտ գիտելոյ, եւ աչ տեսանելոյ. եւ ականջ լսելոյ մինչեւ ցայսաւր: 5 Եւ ած զձեզ քառասուն ամ ընդ անապատն: Ոչ հնացան ձորձք ձեր, եւ ոչ մաշեցան կաւշիկք յոտս ձեր: 6 Հաց ոչ կերայք, եւ զինի եւ ցքի ոչ արբէք. զի ծանիջիք թէ ես եմ տէր Աստուած ձեր: 7 Եւ եկիք մինչեւ ցտեղիս այս: Եւ ել Սեհովն թագաւոր Եսքովնեա, եւ Ուվ թագաւոր Բասանու ընդ դէմ ձեր պատերազմաւ. եւ հարաք զնոսա, 8 եւ առաք զերկիրն նոցա. եւ ետու զնա ի ժառանգութիւն Ռովբենի եւ Գադայ եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի: 9 Եւ զգոյշասցիք առնել զամենայն բանս ուխտիս այսորիկ. զի իմանայցէք զամենայն զոր առնիցէք: 10 Դուք կայք աւաղիկ այսաւր ամենեքեան առաջի տեառն Աստուծոյ ձերոյ. ցեղապետք ձեր, եւ ծերակոյտք ձեր, եւ դատաւորք ձեր, եւ ատենադպիրք ձեր, եւ ամենայն այր Իսրայէլի, 11 եւ կանայք ձեր, եւ որդիք ձեր, եւ եկն որ ի միջի բանակիդ ձերում. ի փայտակոտորէ ձերմէ մինչեւ ցջրբեր ձեր: 12 Յանցանել քեզ զուխտի տեառն Աստուծոյ քո եւ զնգովիւք նորա զոր տէր Աստուած քո ուխտէ քեզ այսաւր: 13 զի կացուցէ զքեզ իւր ժողովուրդ, եւ նա եղիցի քեզ Աստուած՝ որպէս եւ ասաց քեզ. եւ զոր արինակ երդուաւ հարցն քոց՝ Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակովբա: 14 Եւ ոչ ձեզ միայն ուխտեմ ես զուխտս զայսոսիկ, եւ զնգովս զայս, 15 այլ եւ որոց աստ ընդ մեզ իցեն այսաւր առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ որոց չիցենն ընդ մեզ այսաւր: 16 Զի դուք ինքնին գիտէք՝ որպէս բնակեցաք յերկրին Եգիպտացոց, եւ որպէս անցաք ընդ մէջ ազգացն. ընդ որս անցէք դուք: 17 Եւ տեսէք զսքանչելիս նոցա եւ զկոռս իւրեանց, զփայտն եւ զքար, զարծաթ եւ զոսկի. որ է առ նոսա: 18 Մի որ իցէ ի ձէնջ այր կամ կին, կամ ազգ, կամ ցեղ՝ որոյ միտք իւր խոտորեալ իցեն ի տեառն Աստուծոյ մերմէ, երթալ պաշտել զդիս ազգացն այնոցիկ:

Ճ Մի որ իցէ ի ձէնջ արմատ ի վեր բուսեալ դառնութեան եւ դաժանութեան. 19 եւ եղիցի էթէ լուիցէ զպատգամս նգովիցս այսոցիկ, եւ խոկասցի ի սրտի իւրում՝ եւ ասիցէ. Քաւութիւնք եղիցին ինձ. զի էթէ ես ըստ մոլորութեան սրտի իմոյ գնայցեմ. զի մի կորուսանիցէ մեղաւորն զանմեղն: 20 Եւ ոչ հաճեսցի Աստուած ներել նմա. այլ յայնժամ բորբոքեսցի բարկութիւն նորա, եւ նախանձ նորա ի մարդն յայն. եւ հասցեն նմա ամենայն նգովք ուխտիս այսորիկ, գրեալք ի զիրս արինացս այսոցիկ. եւ ջնջեսցէ Տէր զանուն նորա ի ներքոյ երկնից. 21 եւ զատուցէ զնա Տէր ի չարիս յամենայն որդւոցն Իսրայէլէ. ըստ ամենայն նգովից ուխտիս գրելոց ի զրի արինացս այսոցիկ: 22 Եւ ասացեն ազգքն միւս՝ եւ որդիք ձեր որ յառնիցեն յետ ձեր, եւ աւտարոտի որ զայցէ յերկրէ Հեռաստանէ՝ տեսանիցեն զհարուածս երկրին այնորիկ. եւ զախտս նոցա զոր առաքեաց Տէր ի վերայ նոցա. 23 եւ զծծումբն եւ զաղն այրեցեալ, յամենայն հող նորա մի սերմանեսցի եւ մի բուսցի, եւ մի ելցէ ի վերայ նորա ամենայն դեղ դալար: Որպէս կործանեցան Սոդոմ եւ Գոմոր, Ադամա եւ Սեբոյիմ, զորս կործանեաց Տէր սրտմտութեամբ եւ բարկութեամբ: 24 Եւ ասացեն ամենայն ազգքն. Ընդէ՛ր արար Տէր այնպէս երկրին այնմիկ, զի՞նչ իցէ սրտմտութիւն մեծ բարկութեանն այնորիկ: 25 Պատասխանի տացեն եւ ասացեն. Զի թողին զուխտ տեառն Աստուծոյ հաւրն իւրեանց, զոր ուխտեաց հարցն նոցա, յորժամ էհան զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց. 26 եւ զնացեալ պաշտեցին զաստուածս ատարս, եւ երկիր պագին նոցա զորս ոչն ճանաչէին, եւ ոչ բաժանեաց նոցա: 27 Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր ի վերայ երկրին այնորիկ, ածել ի վերայ նորա ըստ ամենայն նգովից ուխտիս գրեալս ի մատենի արինացս այսոցիկ: 28 Եւ եքարձ զնոսա Տէր յերկրէ իւրեանց, բարկութեամբ եւ սրտմտութեամբ եւ զայրմամբ մեծաւ յոյժ. եւ մերժեաց զնոսա յերկիր ատար մինչեւ ցայժմ: 29 Ծածուկքն տեառն Աստուծոյ մերում, եւ յայտնիքն մեզ եւ որդւոց մերոց յաւիտեան՝ առնել զամենայն պատգամս արինացս այսոցիկ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ Լ

1 Եւ եղիցի եթէ հասանիցեն ի վերայ քո պատգամքս այսոքիկ ամենայն. կամ արհնութիւնք եւ կամ անեծք զորս ետու առաջի երեսաց քոց, եւ ընկալցի սիրտ քո ընդ ամենայն ազգսն ուր ցրուեսցէ զքեզ Տէր անդ: 2 Եւ դարձցիս առ տէր Աստուած քո. եւ լուիցես ձայնի նորա ըստ ամենայնի զորս եւ պատուիրեմ քեզ այսաւր, յամենայն սրտէ քումմէ: 3 Եւ բժշկեսցէ Տէր զմեզս քո, եւ ողորմեսցի քեզ: Եւ դարձեալ ժողովեսցէ զքեզ Տէր յամենայն ազգաց՝ ուր ցրուեսցէ զքեզ Տէր անդ: 4 Եթէ իցէ ցրումն քո ի ծագաց երկնից մինչեւ ի ծագս երկնից, եւ անդի ժողովեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո. 5 յերկիրն զոր ժառանգեցին հարք քո. եւ ժառանգեսցես զնա՝ եւ բարի եղիցի քեզ, եւ բազմապատիկ արասցէ զքեզ քան զհարս քո: 6 Եւ պարուրեսցէ Տէր զսիրտ քո եւ զսիրտ զաւակի քո. սիրել զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ եւ յամենայն անձն քումմէ. զի կեցցես դու եւ զաւակ քո: 7 Եւ տացէ տէր Աստուած քո զնզովս զայս ի թշնամիս քո, եւ յատելիս քո որ հալածեցին զքեզ: 8 Եւ դու դարձցիս եւ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քո. եւ արասցես զպատուիրանս նորա զոր եւ պատուիրեմ քեզ այսաւր: 9 Եւ յաճախեսցուցէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն գործս ձեռաց քոց, ծննդովք որովայնի քո, եւ արդեամբք երկրի քո, եւ ծննդովք անասնոց քոց: 10 Եւ եթէ դարձցի ի քեզ տէր Աստուած քո ուրախ լինել քեւ ի բարութիւնս որպէս ուրախ եղեւ հարքքն քով: 11 Եւ եթէ լուիցես ձայնի տեառն Աստուծոյ քում, պահել եւ առնել զամենայն պատուիրանս նորա, գրեալս ի գիրս արհնացս այսոցիկ. եւ դարձցիս առ տէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ եւ յամենայն անձնէ քումմէ: 12 Ոչ է յերկինս՝ թէ ասիցես. թէ Ով ելանիցէ մեզ յերկինս եւ առնուցու զնա՝ եւ լուիցուք եւ արասցուք: 13 Եւ ոչ յայնկոյս ծովու է, թէ ասիցես. Ով անցանիցէ յայնկոյս ծովու՝ եւ առնուցու մեզ զնա, եւ լսելի առնիցէ մեզ՝ եւ արասցուք: 14 Մերձ է բանն առ քեզ յոյժ, ի բերան քո եւ ի սրտի քում, եւ ի ձեռս քո առնել զնա: 15 ահաւասիկ ետու այսաւր առաջի երեսաց քոց զկեանս եւ զմահ, զբարի եւ զչար: 16 Եթէ լուիցես պատուիրանաց տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ զոր եւ պատուիրեմ քեզ այսաւր, սիրել զտէր Աստուած քո. զնալ յամենայն ճանապարհս նորա, պահել զիրաւունս նորա եւ զպատուիրանս նորա, եւ զդատաստանս նորա, կեայցեք եւ բազումք լինիջիք. եւ արհնեսցէ զքեզ տէր Աստուած քո յամենայն երկրին յոր մտանելոց էք ժառանգել զնա: 17 Եւ եթէ փոխեսցի սիրտ քո, եւ ոչ լուիցես, եւ մոլորեալ երկիր պագանիցես աստուածոց աւտարաց, եւ պաշտեսցես զնոսա. 18 պատմեմ քեզ այսաւր, զի կորստեամբ կորնչիջիք. եւ ոչ լինիցիք բազմաւրեայք ի վերայ երկրին՝ յոր դուք անցանիցէք ընդ Յորդանան ժառանգել զնա: 19 Ունիմ քեզ վկայ այսաւր զերկինս եւ զերկիր. զկեանս եւ զմահ ետու առաջի երեսաց ձերոց, զարհնութիւնս եւ զանեծս. եւ ընդրեալ զկեանս, զի կեցցես դու եւ զաւակ քո. 20 սիրել զտէր Աստուած քո, եւ լսել ձայնի նորա, եւ առնել զնմանէ. զի այն են կեանք քո, եւ երկայնութիւն աւուրց քո. բնակել յերկրին զոր երդուաւ Տէր հարցն քոց. Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակովբայ տալ նոցա:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԼԱ

ՃԱ 1 Եւ կատարեաց Մովսէս խաւսել զամենայն բանս զայսոսիկ առ ամենայն որդիսն Իսրայէլի: 2 Եւ ասէ ցնոսա. Հարիւր եւ քսան ամաց եմ եւ այսաւր, ոչ եւս կարեմ մտանել եւ ելանել քանզի ասաց ցիս Տէր. թէ Ոչ անցանես ընդ Յորդանան: 3 Տէր Աստուած քո երթայ առաջի երեսաց քոց. նա սատակեսցէ զազգսն զայնոսիկ յերեսաց քոց, եւ ժառանգեսցես զնոսա. եւ Յեսու երթայ առաջի երեսաց քոց՝ որպէս խաւսեցաւ Տէր: 4 Եւ արասցէ Տէր ընդ նոսա որպէս արար ընդ երկուս թագաւորսն Ամուրիացոց որ էին յայնկոյս Յորդանանու, Սեհովն եւ Ովգ, եւ ընդ երկիրն նոցա. 5 որպէս սատակեցաք զնոսա: Եւ մատնեաց զնոսա Տէր առաջի ձեր. եւ արասցիք ընդ նոսա որպէս պատուիրեցի ձեզ: 6 Քաջ լեր եւ զաւրացիր, մի երկնչիր եւ մի զանգիտեր, եւ մի զարհուրեսցիս յերեսաց նոցա. զի տէր Աստուած քո ինքնին է որ երթա յառաջագոյն ընդ ձեզ ի միջի ձերում. ոչ թողցէ զքեզ՝ եւ ոչ ընդ վայր հարկանիցէ: 7 Եւ կոչեաց Մովսէս զՅեսու՝ եւ ասէ ցնա առաջի ամենայն Իսրայէլի. Քաջ լեր եւ զաւրացիր. քանզի դու մտանելոց եւ առաջի երեսաց ժողովրդեանդ այդորիկ, յերկիրն զոր երդուաւ Տէր հարցն քո ձերոց տալ նոցա. եւ դու ժառանգեսցես զնոսա: 8 Եւ Տէր որ երթալոց է ընդ քեզ, ոչ թողցէ զքեզ:

ՃԲ 9 Եւ գրեաց Մովսէս զամենայն բանս արհնացս այսոցիկ ի մատենի. եւ ետ զայն ցքահանայսն ցորդիսն Ղեւեայ, որ բառնային զտապանակ ուխտին Տեառն, եւ ցծերսն որդւոցն Իսրայէլի: 10 Եւ պատուիրեաց

նոցա Մովսէս յաւոր յայնմիկ եւ ասէ. Յետ եւթն ամի ի ժամանակի տարւոյն թողութեան ի տանի տաղաւարահարացն: 11 ի գումարել ամենայն Իսրայէլի յանդիման լինել առաջի տեառն Աստուծոյ քո, ի տեղւոջն զոր ընդրեսցէ ընթեռնուցուք զարեւնս զայսոսիկ առաջի Իսրայէլի յականջս նոցա, 12 եկեղեցուցեալ զժողովուրդն, զարս եւ զկանայս եւ զմանկունս, եւ զեկն որ ի քաղաքս ձեր. զի լուիցեն, եւ ուսցին երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ մերմէ եւ ուսցին առնել զամենայն պատուիրանս արինացս այսոցիկ: 13 Եւ որդիք նոցա որ ոչ գիտիցին, լուիցեն եւ ուսցին երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ մերմէ զամենայն աւուրս՝ որչափ եւ կեցցեն նոքա ի վերայ երկրին՝ յոր դուք անցանելոց էք ընդ Յորդանան ժառանգել զնա:

ՃԳ 14 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ահա մերձեցան աւուրք մահուան քո. կոչեա զՅետու՝ եւ կացէք առ դրան խորանին վկայութեան, եւ հրաման տաց նմա: Եւ գնացին Մովսէս եւ Յետու ի խորանն վկայութեան, եւ կացին առ դրան խորանին վկայութեան: 15 Եւ էջ Տէր սեամբ ամպոյ, եւ եկաց առ դրան խորանին վկայութեան. եւ եկաց սիւն ամպոյն առ դրան խորանին: 16 Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ահաւասիկ դու ննջեսցես ընդ հարս քո. եւ յարուցեալ ժողովուրդդ այդ պոռնկեսցի զհետ աստուածոց աւտարաց երկրին յոր մտանիցէ դա ի նոսա, եւ թողուցուն զիս. եւ ցրիցեն զուխտն իմ զոր ուխտեցի ընդ նոսա: 17 Եւ բարկացայց դոցա սրտմտութեամբ յաւոր յայնմիկ, եւ լքից գոռսա, եւ դարձուցից զերեսս իմ ի դոցանէ, եւ եղիցին կերակուր թշնամեաց, եւ գտցեն զգոռսա չարիք բազումք եւ նեղութիւնք. եւ ասեսցեն յաւոր յայնմիկ. քանզի չէ տէր Աստուած ընդ մեզ, գտին զիս չարիքս այսոքիկ: 18 Եւ ես դարձուցանելով դարձուցից զերեսս իմ ի նոցանէ յաւոր յայնմիկ. վասն ամենայն չարեացն զոր արարին. զի դարձան յաստուածս աւտարոտիս: 19 Եւ արդ՝ գրեցէք զբանս արինութեանս այսոքիկ, եւ ուսուցիք զգոռսա որդւոցն Իսրայէլի, եւ արկջիք զգոռսա ի բերան նոցա: զի եղիցի ինձ արինութիւնդ այդ ի վկայութիւն ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի. 20 քանզի տարայց զգոռսա յերկիրն բարի զոր երդուայ հարցն դոցա, երկիր որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր, եւ կերիցեն եւ լցեալ յագեսցին. եւ դառնայցեն յաստուածս աւտարս, եւ պաշտիցեն զնոսա, եւ զայրացուցանիցեն զիս. եւ ցրիցեն զուխտն իմ զոր ուխտեցի նոցա. 21 եւ ընդ դէմ կացցէ նոցա արինութիւնդ այդ՝ յանդիման լինել վկայ: եւ մի մոռացի ի բերանւոյ նոցա. քանզի զիտեմ զչարութիւն նոցա զոր արարին աստ այսաւր, յառաջ քան զտանելն իմ զնոսա եւ երկիրն բարութեան զոր երդուայ հարցն նոցա: 22 Եւ գրեաց Մովսէս զարինութիւնս զայս յաւոր յայնմիկ, եւ ուսոյց զսա որդւոցն Իսրայէլի: ԸԴ 23 Եւ պատուիրեաց Մովսէս Յետուայ որդւոյ Նաւեայ՝ եւ ասէ Քաջ լեր՝ եւ զաւրացիր. զի դու տանելոց ես զորդիսն Իսրայէլի յերկիրն զոր խոստացաւ նոցա Տէր, եւ նա եղիցի ընդ քեզ: 24 Եւ իբրեւ կատարեաց Մովսէս գրել զբանս արինացս այսոցիկ ի մատենի մինչեւ ի սպառ: 25 Եւ պատուիրեաց դէտացուցն որ կրիցեն զտապանակ ուխտին Տեառն. ասէ. 26 Առեալ զմատեան արինացդ այդոցիկ՝ դնիցէք ի կողմանի տապանակի ուխտին տեառն Աստուծոյ մերոյ. եւ եղիցի անդ ընդ քեզ ի վկայութիւն: 27 Զի ես զիտեմ զհետութիւն քո եւ զլիստ պարանոց քո. զի մինչդեռ ես կենդանի եմ ընդ ձեզ այսաւր, դառնացուցիչ էք տեռնակողմանն, ո՞րպէս ոչ ապաքէն յետ մահուանն իմոյ: 28 Արդ՝ ժողովեցէք առ իս զցեղապետս եւ զծերս ձեր. զի խաւսեցայց յականջս ձեր եւ նոցա զամենայն բանս զայսոսիկ. եւ կալայց ձեզ վկայ զերկինս եւ զերկիր: 29 Քանզի զիտեմ թէ յետ վախճանի իմոյ անարինելով անարինիցիք, եւ խոտորիցիք ի ճանապարհէն զոր պատուիրեցի ձեզ. եւ պատահեսցեն ձեզ չարիքն ի վախճանի աւուրց: քանզի առնիցէք չար առաջի Տեառն, բարկացուցանել զնա զործովք ձեռաց ձերոց: 30 Եւ խաւսեցաւ Մովսէս յականջս ամենայն եկեղեցւոյն Իսրայէլի զբանս արինութեանս այսոքիկ մինչեւ ի սպառ:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԼԲ

1 Նայեցարուք երկինք եւ խաւսեցայց, եւ լուիցէ երկիր զպատգամս բերանւոյ իմոյ: 2 ակնկալեսցի իբրեւ զանձրեւ բարբառ իմ. իջցեն որպէս զցաւոյ պատգամք իմ: որպէս զանձրեւ ի վերայ սիզւոյ, եւ իբրեւ զտեղատարափ ի վերայ խոտոյ: 3 զի զանուն Տեառն կարդացուք. եւ տուք մեծութիւն տեառն Աստուծոյ մերոյ: 4 Աստուած որդի ճշմարիտ են զործք նորա. եւ ամենայն ճանապարհք նորա իրաւունք: Աստուած հաւատարիմ է, եւ ոչ գոյ ի նմա անիրաւութիւն. արդար եւ անարատ է Տէր: 5 մեղան՝ եւ ոչ նմա որդիքն արատոյ, ազգ թիւր եւ խոտորեալ: 6 Զա՞յդ Տեառն հատուցանէք այդպէս, ժողովուրդ յիմար՝ եւ ոչ

իմաստուն: ո՞չ նա է հայր քո որ ստացաւ զքեզ, արար զքեզ՝ եւ հաստատեաց զքեզ: 7 Յուշ լիցին քեզ աւուրքն յաւիտենից, իմացարուք զամսն ազգաց յազգս: հարց ցհարս քո՝ եւ պատմեցեն քեզ եւ ցծերս քո՝ եւ ասացեն քեզ: 8 Յորժամ բաժանեաց բարձրեալն զազգս ամենայն. որպէս սփռեաց զորդիսն Ադամայ: Կացոյց սահմանս հեթանոսաց ըստ թոյլ որդւոցն Աստուծոյ: 9 Եղև բաժին Տեառն ժողովորդ իւր Յակովբ, եւ վիճակ ժառանգութեան իւրոյ Իսրայէլ: 10 Բաւական եղև նմա յանապատի, ի ծարաւ տաւթոյ յանջրդի պաշտեաց զնա: խրատեաց զնա եւ պահեաց զնա իբրեւ զբիբ ական. 11 իբրեւ զարծուի ի ծածկել զբոյն իւր, եւ ի ձագս իւր զթացաւ: տարածեալ զթեսս իւր ընկալաւ զնոսա. եւ բարձեալ զնոսա ի վերայ միջնողաց իւրոց: 12 Տէր միայն ածեր զնոսա, եւ ոչ գոյր ընդ նոսա աստուածս աւտարս: 13 Էհան զնոսա ի զարութիւնս երկրի. կերակրեաց զնոսա արդեամբք անդաստանաց: դիեցոյց մեղր ի վիմէ, եւ եւղ յապառած վիմէ: 14 Կոզի կոփուց եւ կաթն մաքեաց, հանդերձ ճարպով գառանց խոյլոց որդւոց եւ ցլուց եւ նոխազանց: ընդ ճարպոյլ երիկամանց ցորենոյ, եւ զարիւն խաղողոյ ըմպէին գինի: 15 Եկեր Յակովբ՝ եւ յազեցաւ, յուրացաւ եւ անգոշեաց սիրելին: գիրացաւ եւ ստուարացաւ լայնացաւ, էթող զԱստուած զարարիչ իւր. եւ ապստամբեաց յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ: 16 Բարկացուցին զիս աւտարոտիւք, եւ զարշէլեալք իւրեանց դառնացուցին զիս: 17 զոհեցին դիւսաց եւ ոչ Աստուծոյ, դիցն՝ զորս ոչ գիտէին, որք եւ առժամայնք եկեալ, զորս ոչ գիտէին հարք նոցա: 18 Թողեր զԱստուած՝ որ ծնաւ զքեզ, մոռացար զԱստուած որ կերակրեաց զքեզ: 19 Ետես Տէր՝ եւ նախանձեցաւ, եւ սրտմտեցաւ վասն բարկութեան ուստերաց եւ դստերաց նոցա. 20 եւ ասաց. Դարձուցից զերեսս իմ ի նոցանէ, եւ ցուցից նոցա զինչ լինելոց իցէ ի վախճանի աւուրց: զի ազգ թիւր են, որդիք՝ յորս ոչ գոյն հաւատք: 21 Նախանձեցուցին զիս չաստուածովք, եւ բարկացուցին զիս կռաւք իւրեանց: եւ ես նախանձեցուցից զնոսա չազգաւ, եւ ազգամբ անմտաւ զկծեցուցից զնոսա:

22 Ձի հուր բորբոքեալ է ի բարկութենէ իմմէ. այրեցէ մինչ ի դժոխս ներքինս: կերիցէ զերկիր եւ զարմտիս նորա. բորբոքեցէ զհիմունս լերանց: 23 Կուտեցից ի նոսա զչարիս եւ զնետս իմ սպառեցից ի նոսա: 24 մաշեալք սովով եւ կերակրովք թռչնոց լարս առանց բժշկութեան, եւ ժանիս զազանաց առաքեցից ի նոսա, սրտմտութեամբ քարշէլ զնոսա ընդ երկիր: 25 Արտաքուստ անգաւակեցէ զնոսա սուր, եւ ի շտեմարանաց երկիրդ: զերիտասարդս հանդերձ կուսին. եւ ստնդիաց հանդերձ հաստատելով ծերովն: 26 Ասացի բա ցրեցից զնոսա. եւ դադարեցից ի մարդկանէ զյիշատակս նոցա: 27 Թէ ոչ վասն բարկութեան թշնամեաց, զի մի երկայնակեացք լինիցին. զի մի բարձրացին հակառակորդքն, եւ ասիցեն. Թէ Ձեռն ի մեր բարձր՝ եւ ոչ Տէր արար զայս ամենայն: 28 Ձի ազգ խորհրդակորոյս է. եւ ոչ գոյ ի նոսա իմաստութիւն. 29 եւ ոչ խորհեցան ի միտ առնուլ զայս: ընկալցին յապա ժամանակս: 30 Ձիա թղ հալածիցէ մի զհազարս, եւ երկու շարժիցեն զբիրս. եթէ ոչ Աստուած վաճառեաց զնոսա եւ Տէր մատնեաց զնոսա: 31 Ձի ոչ էին իբրեւ զԱստուած մեր աստուածք նոցա. եւ թշնամիք մեր վատախորհուրդք: 32 զի յորթոյ Սողոմացոց է որթ նոցա, եւ ուռ նոցա ի Գոմրոյ: Խաղող նոցա խաղող դեղի, եւ ողկոյզ նոցա դառնութիւն: 33 սրտմտութիւն վիշապաց գինի նոցա. եւ սրտմտութիւն իժից առանց բժշկութեան: 34 Ո՞չ ապաքէն այս ամենայն ժողովեալ էր առ իս, եւ կնքեալ կայ ի գանձի իմում: 35 յաւուր վրիժուց հատուցից, ի ժամանակի յորժամ սխալեցէ ոտն նոցա. զի մերձ է աւր կորստեան նոցա, եւ հասեալ պատրաստ կայ ձեզ: 36 Ձի դատեցի Տէր զժողովորդ իւր. եւ ի ծառայս իւր միսիթարի: զի ետես զնոսա լքեալս լուծեալս մատնեալս ի գերութիւնս: 37 Եւ ասէ Տէր. Ո՞ր են աստուածք նոցա, յորս յուսացեալ էին ի նոսա. 38 զորոց ճարպ զոհից նոցա ուտէիք, եւ ըմպէիք զգինի նուիրաց նոցա. յարիցեն աւզնեցեն, եւ եղիցի ձեր թիկունք: 39 Տեսէք տեսէք զի ես եմ Աստուած, եւ չիք այլ որ բայց յինէն: ես սպանանեմ եւ ես կեցուցանեմ, հարկանեմ եւ ես բժշկեմ. եւ ոչ որ իցէ որ հանիցէ ի ձեռաց իմոց: 40 Ձի ամբարձից յերկինս զձեռս իմ, երդուա յաջ իմ, եւ ասացի. Կենդանի եմ ես յաւիտեան: 41 սրեցից իբրեւ զփայլակն գութսեր իմ, եւ կալցի զդատաստանաց ձեռն իմ, եւ հատուցից զվրէժս թշնամեաց իմոց. եւ ատելեաց իմոց հատուցից: 42 արբեցուցից զնետս իմ յարենէ, եւ սուր իմ կերիցէ միս յարենէ վիրատրաց եւ գերութեան ի գլխոյ իշխանաց թշնամեաց: ուրախ լերուք երկինք հանդերձ նովաւ, եւ երկիր պագցեն նմա ամենայն որդիք Աստուծոյ: 43 Ուրախ լերուք ազգ ընդ ժողովրդեան նորա, եւ զաւրացուցեն զնա ամենայն հրեշտակք Աստուծոյ: զի խնորի վրէժ արեան որդոց նոցա. եւ խնորեցէ վրէժ՝ եւ հատուցէ դատաստան թշնամեաց եւ սրբեցէ Տէր զերկիր ժողովրդեան իւրոյ: Եւ գրեաց Մովսէս զարիւնութիւնս զայս յաւուր յայնմիկ, եւ ուսոյց զսա որդւոցն Իսրայէլի: 44 Եւ եմուտ Մովսէս ի ժողովորդն, եւ խաւսեցաւ զամենայն բանս արինացս այսոցիկ յականջս ժողովրդեան,

ինքն եւ Յեսու որդի Նաւեայ: 45 Եւ կատարեաց Մովսէս խաւսել ընդ ամենայն Իսրայէլի: 46 եւ ասէ ցնոսա. Զգուշ լերուք սրտիւք ամենայն բանիցս այսոցիկ, որոց ես դնեմ վկայութիւն ընդ ձեզ այսաւր. զոր պատուիրիցէք որդւոց ձերոց, պահել եւ առնել զամենայն բանս արինացս այսոցիկ: 47 զի ոչ էթէ բան ինչ ընդունայն իցէ ձեզ. զի սա է կեանք ձեր. եւ վասն այսր բանի երկայնաւրեայք լինիցիք ի վերայ երկրին՝ յոր դուք անցանալոց էք ընդ Յորդանան ժառանգել գնա:

ՃԵ 48 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի ի նմին աւուր՝ եւ ասէ. 49 Եւ դու ի լեառն Նաբարին ի լեառն Նաբաւ, որ է յերկրին Մովաբու յանդիման Երեքովի. եւ տես զերկիրն զոր ես տաց որդւոցն Իսրայէլի ի կալուած: 50 Եւ վախճանեաց անդէն ի լերինն յոր ելանիցես, եւ յաւելիր ի ժողովուրդ քո, զոր արինակ մեռաւ Ահարովն եղբայր քո ի Հովր լերին, եւ յաւելաւ առ ժողովուրդ իւր. 51 փոխանակ զի հետեցէք բանին իմում ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի ի վերայ ջուրցն հակառակութեան ի Կադէս՝ յանապատին Սինա. զի ոչ սրբեցէք զիս ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: 52 Յանդիման տեսցես զերկիրն՝ եւ անդր մի մտանիցես:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԼԳ

1 Այս է արինութիւն զոր արինեաց Մովսէս այրն Աստուծոյ զորդիսն Իսրայէլի յառաջ քան զվախճանելն իւր. 2 Եւ ասէ. Տէր ի Սինայէ եկեսցէ, եւ երեւեցաւ մեզ ի Սէիրայ, եւ փութացաւ ի լեռնէն Փառանու. բիրաւորքն ի Կադէսա, յաջմէ նորա հրեշտակք իւր ընդ իւր. 3 եւ խնայեաց ի ժողովուրդ իւր: Եւ ամենայն սրբեալք ի ձեռին քո ներքոյ, եւ նոքա ընդ քեւ են: 4 Եւ ընկալաւ ի պատգամաց նորա արեւնս, զոր պատուիրեաց մեզ Մովսէս, զժառանգութիւն ժողովոյն Յակովբա. 5 եւ եղիցի իշխան ի մէջ սիրեցելոյն, զումարելոց իշխանաց ժողովրդեան, հանդերձ ցեղիւքն Իսրայէլի: 6 Կեցցէ Ռովբէն եւ մի մեռցի, եւ եղիցի բազմաւոր թուով: 7 Եւ զայս ասէ զՅուդայէ. Լուր Տէր ձայնի Յուդայի. ի ժողովուրդ նորա եկեսցեն. եւ ձեռք նորա ընդդէմսն նմա. եւ աւգնական ի թշնամեաց եղիցես նմա: 8 Եւ զՂեւեայ ասէ. Տուք Ղեւեայ զյայտնութիւնս նորա, եւ զճշմարտութիւն նորա առնն անարատի. զորս փորձեցին փորձանաւք, եւ բամբասեցին գնա ի վերայ ջուրցն հակառակութեան: 9 որ ասէր ցհայր իւր եւ ցմայր իւր՝ թէ ոչ տեսից զքեզ. եւ զեղբարս իւր ոչ ծանեաւ, եւ զորդիս իւր ոչ զիտաց. եւ զգուշացաւ բանից քոց, եւ զուխտ քո պահեաց: 10 պատմեսցէ զիրաւունս քո Յակովբա, եւ զարեւնս քո Իսրայէլի. դիցեն խունկս ի բարկութեան քում հանապազ ի վերայ սեղանոյ քո: 11 արինեա Տէր զգարութիւն նորա, եւ ընգալ զգործս ձեռաց նորա: խորտակեա զմէջս ի վերայ յարուցելոց թշնամեաց նորա. եւ ատելիք նորա մի կանկնեսցին: 12 Եւ զԲենիամենէ ասէ. Սիրեցեալնի ի Տեառնէ բնակեսցէ յուսով, եւ Աստուած հովանի լիցի նմա զամենայն աւուրս. եւ ի մէջ ուսոց նորա հանգեաւ: 13 Եւ զՅովսէփայ ասէ. Յարինութեան Տեառն երկիր նորա, ի ժամանակաց երկնից եւ ի ցաւոյ, եւ յանդնոց աղբերաց ի ներքուստ. 14 ըստ ժամանակի արդեանց արեգական փոփոխմանց, եւ ի գումարելոյ առ միմեանս ամսոյն: 15 ի գազաթանց լերանց սկիզբն, եւ ի գլխոյ բլրոց մշտնջենաւորաց: 16 Եւ ըստ ժամանակս երկրի լիութեան, եւ ընդունելութիւնք երեւելոյ ի մորենոջն եկեսցեն ի վերայ գլխոյն Յովսէփայ՝ եւ ի վերայ գազաթանն փառաւորելոյ ի մէջ եղբարց: 17 անդրանիկ ցլոյ զեղ նորա, եւ եղջերք միեղջերւոյ եղջերք նորա. խեթկեսցէ նոքաւք միանգամայն զազգս մինչեւ ի ծագս երկրի: այս են բիրաւորք Եփրեմի. եւ տքա հազարաւորք Մանասէի: 18 Եւ զՋաբոդովնէ ասէ. Ուրախ լեր Ջաբոդովն յելս քո: Եւ զԻսաքարայ ասէ. Ի բնակութիւնս նոցա ազգ նահատակեսցին, 19 եւ անդր կոչեսցիք եւ զոհեսցիք զոհ արդարութեան. զի զմեծութիւն ծովու դիեցուցէ քեզ. եւ զշահս վաճառաց առ ծովեզերք բնակելոյ: 20 Եւ զԳադայ ասէ. Արինեալ որ ընդարձակեաց զԳադա, հանգեաւ իբրեւ զառիւծ. եւ խորտակեաց զբազուկս, եւ զիշխանս, 21 եւ ետես զիշխանութիւն իւր. զի անդ բաժանեցաւ երկիր իշխանաց ժողովելովք իշխանաց հանդերձ ազգապետաւք ազգաց ցեղիւքն Իսրայէլի, զարդարութիւն Տեառն արար, եւ զդատաստան իւր ընդ Իսրայէլի: 22 Եւ զԴանայ ասէ. Դան՝ կորին առիւծու, եւ յարձակեսցի Բասանայ: 23 Եւ զՆեփթաղիմայ ասէ. Նեփթաղիմ յագուրդ եւ ընդունելութեանց, եւ լցցի արինութեամբ ի Տեառնէ, եւ զծով եւ զհարաւ ժառանգեսցէ: 24 Եւ զԱսերայ ասէ. Արինեալ յորդոց Ասեր, եւ եղիցի ընդունելութիւն եղբարց, եւ մխեսցէ յեղ զոտն իւր. 25 երկաթ եւ պղինձ եղիցին կըշիռք նորա. ըստ աւուրց քոց եւ զարութիւն քո: 26 Ոչ գոյ իբրեւ զԱստուած սիրեցելոյն, որ ելանէ յերկինս աւգնական քո, եւ մեծամեծարն հաստատութեան. 27 եւ ծածկոյթ Աստուծոյ իշխանութեանն եւ ի զարութենէ բազկաց

մշտնջենաւորաց. եւ մերժեցէ յերեսաց քոց զթշնամի, եւ ասասցէ թէ կորիւր: 28 եւ բնակեցէ յուսով յերկրին Յակովբա, ի մէջ ցորենոյ եւ գինւոյ. եւ երկինք՝ նմա համբարակ ցաւոյ: 29 Երանեալ ես դու Իսրայէլ ո նմանեցէ քեզ ժողովուրդ փրկեալ ի Տեառնէ. պաշտպանեցէ քեզ ազնականն քո, եւ սուր պարծանք քո. եւ եկեացեն թշնամիք քո, եւ դու ելցես ի վերայ պարանոցի նոցա:

ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԼԴ

ՃԶ 1 Եւ ել Մովսէս յԱրաբովթ Մովաբայ, ի լեառնն Նաբաւ, ի կատարն Փասդայ որ է յանդիման Երեքովի. եւ եցոյց նմա Տէր զամենայն երկիր Գաղաադու մինչեւ ցԴան. 2 եւ զամենայն երկիրն Նեփթաղիմայ, եւ Մանասէ, եւ զամենայն երկիրն Յուդայ մինչեւ ցծովն վերջին. 3 եւ զանապատն, եւ շուրջ զԵրեքովի, զքաղաքսն Արմաւենեաց մինչեւ ցՍեգովր: 4 Եւ ասէ ցՄովսէս. Այս է երկիրն զոր երդուայ Աբրահամու Մահակա եւ Յակովբա՝ եւ ասեմ. Զաւակի ձերում տաց զդա. ի ցոյց աչաց քոց, եւ անդր մի մտանիցես: 5 Եւ վախճանեցաւ Մովսէս ծառայ Տեառն յերկրին Մովաբու ըստ բանին Տեառն: 6 եւ թաղեցին զնա ի գայի մերձ ի տունն յերկրին Մովաբու Փոգովրա. եւ ոչ ոք զիտաց զգերեզման նորա մինչեւ ցայսար ժամանակի: 7 Եւ Մովսէս էր ամաց հարիւր եւ քսանից ի վախճանելն իւրում. եւ ոչ վատեցին աչք նորա, եւ ոչ խոշորեցան ծնաւտք նորա: 8 Լացին որդիքն Իսրայէլի զՄովսէս Յոաբովթ Մովաբ առ Յորդանանու յանդիման Երեքովի աւուրս երեսուն: եւ կատարեցան աւուրք սգոյ լալեացն Մովսէսի:

ՃԷ 9 Եւ Յեսու որդի Նաւեայ՝ լցաւ հոգով իմաստութեան. զի եղ Մովսէս զձեռն իւր ի վերայ նորա. եւ հնազանդեցան նմա որդիքն Իսրայէլի, եւ արարին որպէս եւ պատուիրեաց Տէր Մովսէսի: 10 Եւ ոչ եւս եկաց մարգարէ Իսրայէլի իբրեւ զՄովսէս, զոր ծանեաւ Տէր դէմ յանդիման: 11 ամենայն նշանաւք եւ արուեստիւք զոր առաքեաց Տէր առնել յերկրին Եգիպտացոց, ի փարաւովն եւ ի ծառայս նորա, եւ յամենայն երկիր նորա սքանչելիս մեծամեծս. 12 եւ զձեռն հզաւր եւ զբազուկ բարձր՝ զոր արար Մովսէս առաջի ամենայն Իսրայէլի:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԵՐԿՐՈՐԴՈՒՄՆ ԱԻՐԻՆԱՅՍ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ՆԱԻԵԱՅ

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ
ԳԼՈՒԽ Ա

Ա 1 Եւ եղև յետ վախճանելոյն Մովսիսի ծառայի Տեառն, խաւսեցաւ Տէր ընդ Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ պաշտաւնէի Մովսիսի, եւ ասէ: 2 Մովսէս ծառայ իմ վախճանեցաւ. արդ յարուցեալ անցցես ընդ այդ Յորդանան՝ դու եւ ամենայն ժողովուրդ քո յերկրին զոր եւ տաց որդւոցն Իսրայիլի: 3 Յամենայն տեղիս յոր հասանիցեն գնացք ոտից ձերոց ձեզ տաց զնա, որպէս եւ խաւսեցայ ընդ Մովսիսի: 4 զանապատն, եւ զլիբանաներն, մինչեւ ցգետն մեծ ցգետն Եփրատ. զամենայն երկիրն Քետացոց, մինչեւ ցծովն վերջին, ի մտիցն արեւու՝ ձեզ լիցին սահմանքն: 5 Եւ ոչ ոք կացցէ ընդդէմ ձեր զամենայն աւուրս կենաց քոց: Եւ որպէս էի ընդ Մովսիսի, նոյնպէս եղէց եւ ընդ քեզ. եւ ոչ թողից զքեզ՝ եւ ոչ անտես արարից զքեզ: 6 զաւրացիր եւ քաջ լեր: զի դու բաժանեցես ժողովրդեանդ այդմիկ զերկիրն զոր երդուայ հարցն քոց տալ դոցա: 7 Արդ զաւրացիր եւ քաջ լեր յոյժ, պահել եւ առնել ըստ ամենայն պատուիրանացն որպէս պատուիրեաց քեզ Մովսէս ծառայ իմ. եւ մի խոտորիցիս ի նոցանէ յաջ կամ յահեակ, զի խելամուտ լիցիս ամենայնի զինչ եւ գործեսցես: 8 Եւ մի մերժիցես ըզգիր արինացս այսոցիկ ի բերանդ քումմէ, եւ խոկացես ի դոսս ի տուէ եւ ի գիշերի. զի իմացիս առնել զամենայն գրեալսդ ի դմա. եւ ապա աջողեսցիս եւ ուղղեսցես զճանապարհս քո, եւ ապա խելամուտ լինիցիս: 9 Ահա պատուիրեմ քեզ. զաւրացիր եւ քաջ լեր. մի զանգիտիցես. եւ մի երկնչիցիս. զի ընդ քեզ է Տէր Աստուած քո յամենայն տեղիս ուր եւ երթայցես: Բ 10 Եւ պատուիրեաց Յեսու դպրաց ժողովրդեանն՝ եւ ասէ. մտէք ի մէջ բանակի ժողովրդեանդ, եւ հրաման տուեալ ժողովրդեանդ ասացէք: 11 Պատրաստեցէք ձեզ պաշար. զի այլ եւս երեք աւուրք, եւ անցանէք դուք ընդ այն Յորդանան, մտանել ունել զերկիրն զոր Տէր Աստուած հարցն ձերոց տացէ ձեզ ի ժառանգութիւն:

Դ 12 Եւ ընդ Ռուբինի եւ ընդ Գադայ եւ ընդ կիսոյ ցեղին Մանասէի խաւսեցաւ Յեսու եւ ասէ: 13 Յիշեցէք զբանն Տեառն զոր պատուիրեաց ձեզ Մովսէս ծառայ նորա եւ ասէ. Տէր Աստուած ձեր զետեղեցոյց զձեզ, եւ ետ ձեզ զերկիրս զայս. 14 կանայք ձեր եւ մանկունք ձեր եւ անասունք ձեր՝ բնակեսցեն յերկրիս զոր ետ ձեզ Մովսէս յայսկոյս Յորդանանու: Բայց դուք զինեալք անցանիցէք յառաջագոյն քան զեղբարս ձեր, եւ ամենայն զաւրաւոր զաւրութեամբ, եւ լինիցիք նոցա մարտակիցք: 15 մինչեւ զետեղեցուցէ Տէր Աստուած ձեր զեղբարս ձեր որպէս եւ զձեզդ. եւ ժառանգեսցեն եւ նոքա զերկիրն՝ զոր Տէր Աստուած մեր տացէ նոցա եւ դառնայցէք յիրաքանչիւր ժառանգութիւն եւ ժառանգեցէք զնա՝ զոր ետ ձեզ Մովսէս ծառայ Տեառն յայսկոյս Յորդանանու յարեւելից: 16 Եւ պատասխանի տուեալ ասեն ցՅեսու. զամենայն զոր միանգամ պատուիրես մեզ արացուք. 17 եւ յամենայն տեղիս ուր առաքիցես զմեզ՝ երթիցուք. եւ ըստ ամենայնի որպէս լսեաք Մովսիսի՝ նոյնպէս լուիցուք եւ քեզ: Բայց միայն Տէր Աստուած մեր եղիցի ընդ քեզ՝ որպէս էր ընդ Մովսիսի: 18 Եւ այր որ անհնազանդ իցէ քեզ՝ եւ ոչ լսիցէ բանից քոց, որպէս ինչ եւ հրաման տացես նմա՝ մեռցի. Բայց միայն զաւրացիր եւ քաջ լեր:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ
ԳԼՈՒԽ Բ

Դ 1 Եւ առաքեաց Յեսու որդի Նաւեայ ի Սատիմայ երկուս երիտասարդս լրտեսել զերկիրն Գադտ. եւ ասէ, ելէք լրտեսեցէք զերկիրն եւ տեսէք զԵրիքով: Եւ գնացեալ երկու երիտասարդքն եկին յԵրիքով եւ մտին ի տուն կնոջ պոռնկի՝ որում անուն էր Ռաաբ. եւ անդ կալան արեւմանս: 2 Ազդ եղև թագաւորին Երեքովի, եւ ասեն. ահա արք մտեալ են այսր զցայգ յորդւոցն Իսրայէլի լրտեսել զերկիրն: 3 Եւ առաքեաց թագաւորն Երեքովայ՝ եւ ասէ ցՌաաբ. Հան այսր զարստ մտեալս առ քեզ՝ որ եկին ի տուն քո զցայգ, զի լրտեսեալ զերկիրս ամենայն եկին: 4 Եւ առեալ կնոջն զերկուսին արսն թագոյց զնոսա. եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ. մտին առ իս արքն, եւ ես ոչ զիտէի ուստի իցեն: 5 Եւ ընդ առնուլ դրանն ընդ աղջամուղջսն ելին արքն արտաքս՝ եւ ես ոչ զիտեմ յո գնացին արքն. պնդեցարուք ստեպ զհետ նոցա՝ թերեւս հասանիցէք նոցա: 6 Եւ

նա էհան զնոսա ի տանիս, եւ թագոյց զնոսա ընդ հրձամբք՝ զոր դիզեալ էր իւր ի տանիս կտաւոյ: 7 Եւ պնդեցան արքն զկնի նոցա զճանապարհս Յորդանանու ի հունն, եւ դուռն փակեցաւ: Եւ եղև իբրեւ ելին խնդրակքն զհետ նոցա: 8 Եւ մինչեւ ի քուն մտեալ էր նոցա, ելաւ նոսա ինքն ի տանիսն, եւ ասէ ցնոսա: 9 Գիտեմ զի ետ Տէր ձեզ զերկիրս. քանզի անկաւ ահ ձեր ի վերայ մեր, եւ զի հաշեցան ամենեքեան որ բնակեալ էին յերկրիս յայսմիկ յերեսաց ձերոց: 10 քանզի լուաք եթէ ցամաքեցոյց Տէր զծովն Կարմիր յերեսաց ձերոց, յեւանելն ձեր յԵգիպտոսէ, եւ զոր ինչ արարէք ընդ երկուս թագաւորսն Ամուրիացոց որ էին յայնկոյս Յորդանանու ընդ Սէհովն եւ ընդ Ովզ՝ զորս սատակեցէքն: 11 Եւ իբրեւ լուաք մեք՝ զարհուրեցաք սրտիւք մերովք, եւ ոչ եւս գոյ շունչ յումեք ի մէնջ յերեսաց ձերոց զի Տէր Աստուած ձեր՝ նա է Աստուած յերկինս ի վեր եւ յերկիր ի խոնարհ: 12 Արդ՝ երդուարուք ինձ ի Տէր Աստուած. զի առնիցեմ ձեզ ողորմութիւն. եւ արասջիք եւ դուք ողորմութիւն տան հաւր իմոյ. եւ տուք ինձ նշան ճշմարիտ: 13 Եւ ապրեցուցէք զտուն հաւր իմոյ, եւ զմայր իմ եւ զեղբար իմ եւ զքորս իմ, եւ զամենայն տունն նոցա. եւ փրկեսջիք զանձինս իմ ի մահուանէ: 14 Եւ ասեն ցնա արքն. անձինք մեր փոխանակ ձեր ի մահ, եթէ ոչ պատմիցէք զբանս զայս ի մէնջ: Եւ նա ասէ. Եղիցի յորժամ մատնեցէ ձեզ Տէր զքաղաքս, արասջիք ընդ իս ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն: 15 Եւ կախեաց զնոսա չուանաւ ընդ պատուհանն. քանզի տուն նոցա ի պարսպին էր՝ եւ ինքն բնակեալ էր ի պարսպին: 16 Եւ ասէ ցնոսա. զլեռն լեռն անդ զնասջիք, զի պատահեցեն ձեզ խնդրակքն. եւ թագեսջիք անդ զերիս աւուրս, մինչեւ՝ դարձցին խնդրակքն յետոյ ձերմէ, եւ ապա երթիջիք զճանապարհն ձեր: 17 Եւ ասեն ցնա արքն, քաւեալ եմք մեք յերդմանէդ՝ զոր երդմնեցուցէր զմեզ: 18 ահա մեք մտանեմք ի մասն ինչ քաղաքիդ, եւ դիցես նշանակ զլարդ կարմիր, եւ կապեցես զպատուհանէդ ընդ որ զմեզդ իջուցէր, եւ զհայր քո եւ զմայր քո եւ զեղբարս քո, եւ զամենայն տուն հաւր քո ժողովեցես առ քեզ ի տունս յայս: 19 Եւ եղիցի ամենայն որ ելանիցէ ի տանէ քումմէ արտաքս՝ ինքն անձին իւրում եղիցի պարտաւոր. եւ մեք քաւեալ լիցուք յերդմանէդ քումմէ յայդմանէ: Եւ որ միանգամ լինիցին ընդ քեզ ի տան քում, մեք լիցուք պարտականք՝ եթէ ձեռն ուրուք մերձեցի ի նա: 20 Ապա թէ մեղանչեցէ ոք մեզ, եւ յայտնեցես զբանս մեր զայսոսիկ, քաւեալ լիցուք յերդմանէդ քումմէ յայդմանէ: 21 Եւ ասէ ցնոսա՝ եղիցի ըստ բանիդ ձերում, նոյնպէս եւ եղիցի: Եւ արձակեաց զնոսա եւ զնացին: Եւ կապեաց նշան ի պատուհանին կարմիր: 22 Եւ զնացին եւ եկին ի լեռնակողմն, եւ կացին անդ զերիս աւուրս, մինչեւ դարձան խնդրակքն: Եւ յուզեցին խնդրակքն զամենայն ճանապարհս՝ եւ ոչ գտին: 23 Եւ դարձան ի լեռնէն երկոքին երիտասարդքն եւ իջին ի լեռնէ անտի, եւ անցին յայն կոյս. եւ եկին առ Յեսու որդի Նաւեայ, եւ պատմեցին նմա զամենայն անցն որ անցին ընդ նոսա: 24 Եւ ասեն ցեստու՝ թէ մատնեաց Տէր Աստուած մեր ի ձեռս մեր զամենայն երկիրն, եւ զարհուրեցան ամենայն բնակիչք երկրին ի մէնջ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ Գ

Ե 1 Եւ կանխեաց Յեսու ընդ առաւաւտն, եւ չուեցին ի Սատարիմայ եւ եկին մինչեւ ցՅորդանան, ինքն եւ ամենայն որդիքն Իսրայէլի. եւ բանակեցան անդ յառաջ քան զանցանելն: 2 Եւ եղև յետ երկից աւուրց, անցին դպիրքն ընդ բանակն, 3 եւ պատուիրեցին ժողովրդեանն եւ ասեն. յորժամ տեսանիցէք զտապանակ ուխտին Տեառն Աստուծոյ ձերոյ, եւ զքահանայս մեր, եւ զԴեւտացիսն որ բարձեալ ունիցին զնա՝ եւ դուք խաղասջիք ի տեղեաց ձերոց եւ զնասջիք զհետ նոցա: 4 Բայց հեռագոյն լինիցի ընդ ձեզ եւ ընդ նա՝ որչափ կանկունք երկու հազարաց, զտեղի առնուցուք եւ ոչ մերձանայցէք ի նա. զի զհտիցէք զճանապարհն ընդ որ երթայցէք. զի ոչ էք երթալոց ընդ ճանապարհ երէկին եւ եռանդին: 5 Եւ ասէ Յեսու ցժողովուրդն. սրբեցարուք առ վաղիւ. զի վաղիւ արասցէ Տէր ի ձեզ զսքանչելիս: 6 Եւ խաւսեցաւ Յեսու ընդ ժողովրդեանն՝ եւ ասէ. առէք զտապանակ ուխտին Տեառն, եւ զնացէք յառաջագոյն առաջի ժողովրդեանն: Եւ բարձին քահանայքն զտապանակ ուխտին Տեառն՝ եւ երթային առաջի ժողովրդեանն:

2 7 Եւ ասէ Տէր ցՅեսու. յաւուրս յայսմիկ սկիզբն արարից բարձրացուցանել զքեզ առաջի ամենայն որդուցն Իսրայէլի. զի ծանիցես թէ որպէս էի ընդ Մովսէսի, նոյնպէս եւ եղեց եւ ընդ քեզ: 8 Եւ արդ՝ պատուիրեա քահանայիցն որ բառնան զտապանակ ուխտին՝ եւ ասացես. յորժամ մտանիցէք յեզր ջրոյն Յորդանանու, եւ կացջիք ի ներքս ի Յորդանան: 9 Եւ ասէ Յեսու ցորդիսն Իսրայէլի. մատերուք այսր եւ լուարուք զպատգամս Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 10 Եւ ասէ Յեսու. այնու զիտասջիք եթէ Տէր կենդանի է ի ձեզ. եւ

սատակելով սատակեաց յերեսաց մերոց՝ զՔանանացին, եւ զՔետատացին, եւ զՓերեզացին, եւ զԽեւացին, եւ զԱմուրիացին, եւ զԳերգեսացին, եւ զՅերուսացին: 11 Ահաւասիկ տապանակ ուխտի Տեառն ամենայն երկրի անցանէ առաջի ձեր ընդ Յորդանան: 12 Եւ արդ՝ յառաջ կալարուք ի ձէնջ արս երկուտասան յորդոցդ Իսրայէլի, այր մի յիւրաքանչիւր ցեղէ: 13 Եւ եղիցի յորժամ միսեցին ոտք քահանայիցն կրելեաց զտապանակ ուխտին Տեառն ամենայն երկրի ի ջուրն Յորդանանու, պակասիցէ ջուրն որ իջանէ ի վերուստ, կայցէ իբրեւ զկարկառակոյտ մի: 14 Եւ եղեւ իբրեւ չուեաց ժողովուրդն ի խորանաց իւրեանց անցանել ընդ Յորդանան. եւ քահանայքն բարձին զտապանակ ուխտին Տեառն առաջի ամենայն ժողովրդեան: 15 Եւ իբրեւ մտանէին քահանայքն որ կրէին զտապանակ ուխտին ի Յորդանան, եւ ոտք քահանայիցն կրելեաց տապանակին միսեցան յեզր ջրոյն Յորդանանու, եւ Յորդանան լցեալ գայր դարիւ եւ դարիւ իբրեւ յաւուրս հնձոց ցորենոյ: 16 Եւ կաին ջուրքն որ իջանէին ի վերուստ՝ միաձոյլ անջրպետեալք, հեռացեալք յոյժ յոյժ. յաղամիտէս քաղաքէ՝ որ է մասն ինչ ի Կարիաթարիմայ. եւ որ իջանէին՝ իջին ի ծովն արաբացոց ի ծովն աղի, մինչեւ ի սպառ նուազելոյ: Եւ ժողովուրդն կայր յանդիման Երեքովի: 17 Եւ կացին քահանայքն որ կրէին զտապանակ ուխտին Տեառն ի վերայ ցամաքի ի մէջ Յորդանանու պատրաստութեամբ: Եւ ամենայն որդիքն Իսրայէլի անցին ընդ ցամաք, մինչեւ վախճանեաց ամենայն ժողովուրդն անցանել ընդ Յորդանան:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Եւ իբրեւ վախճանեաց ամենայն ժողովուրդն անցանել ընդ Յորդանան. Խաւսեցաւ Տէր ընդ Յետուայ եւ ասէ. 2 առեալ քեզ ի ժողովրդէնէդ արս երկուտասան, այր մի յիւրաքանչիւր ի ցեղէ, 3 հրաման տուր նոցա եւ ասասցես. առէք դուք այտի ի միջոյ Յորդանանու յոտնատեղեաց քահանայիցն պատրաստականս քարինս երկուտասանս, եւ տարջիք ընդ ձեզ. եւ դիջիք ի մէջ բանակին ձերոյ՝ ուր բանակիցէք զայս զիշեր: 4 Եւ կոչեաց Յետու արս երկուտասանս ի փառաւորաց որդւոցն Իսրայէլի՝ մի յիւրաքանչիւր ցեղէ, 5 եւ ասէ ցնոսա Յետու: Մատերուք առաջի իմ յանդիման Տեառն ի մէջ Յորդանանու, եւ առեալ բարձցեն անտի յիւրաքանչիւր որ քար մի ի վերայ ուսոց իւրոց ըստ թուոյ ցեղիցն Իսրայէլի. 6 զի լինիցին նոքա ձեզ կալ ի նշանակ հանապազորդ: զի յորժամ հարցանիցէ քեզ առ վաղիւ որդին քո եւ ասասցէ. զի՞նչ են քարինքս այս ձեզ, 7 պատմեցես դու որդւոյն քո եւ ասասցես, թէ՛ զի պակասեաց գետն Յորդանան յերեսաց տապանակի ուխտին Տեառն ամենայն երկրի՝ մինչ անցանէր ընդ Յորդանան, նուազեաց ջուրն Յորդանանու: Եւ եղիցին քեզ քարինքն այնոքիկ յիշատակ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի, մինչեւ ցլախտեան: 8 Եւ արարին այնպէս որդիքն Իսրայէլի որպէս պատուիրեաց Տէր Յետուայ. եւ առեալ երկուտասան քար ի միջոյ Յորդանանու՝ որպէս հրաման ետ Տէր Յետուայ ի վախճանի անցանելոյ որդւոցն Իսրայէլի: Եւ տարան ընդ իւրեանց ի բանակն եւ եղին զնոսա անդ: 9 Եւ կանկնեաց Յետու եւ այլ եւս երկուտասան քարինս անդէն ի Յորդանան, ի տեղուջ ուր կացին ոտք քահանայիցն որ կրէին զտապանակ ուխտին Տեառն. եւ են անդ մինչեւ ցայսար ժամանակի: 10 Եւ կային անդ քահանայքն որ բարձեալ ունէին զտապանակ ուխտին ի մէջ Յորդանանու՝ մինչեւ վախճանեաց Յետու զամենայն զոր պատուիրեաց Տէր Յետուայ պատմել ժողովրդեան՝ ըստ ամենայնի զոր պատուիրեաց Տէր Յետուայ: Եւ փութացաւ ժողովուրդն՝ եւ անց: 11 Եւ եղեւ իբրեւ վախճանեաց ամենայն ժողովուրդն անցանել, անց եւ տապանակ ուխտին Տեառն, եւ երկուտասան քարինքն առաջի նոցա: 12 Անցին եւ որդիքն Ռովբենի եւ որդիքն Գադայ՝ եւ կէս ցեղին Մանասէի կազմեալք առաջի որդւոցն Իսրայէլի, որպէս պատուիրեաց նոցա Մովսէս: 13 Չորք բերք վառեալք ի կռիւ, անցին առաջի Տեառն ի պատերազմ ընդ Երեքով քաղաքի: 14 Յաւուր յայնմիկ աճեցոյց Տէր զՅետու առաջի ամենայն ազգացն Իսրայէլի. եւ երկնչէին ի նմանէ որպէս եւ երկնչէին ի Մովսէսէ՝ որչափ ժամանակս եւ եկաց: 15 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Յետուայ՝ եւ ասէ. 16 հրաման տուր քահանայիցդ՝ որ բարձեալ ունին զտապանակ ուխտին վկայութեանն՝ ելանել ի Յորդանան: 17 Եւ հրաման ետ Յետու քահանայիցն եւ ասէ. ելէք ի Յորդանան: 18 Եւ եղեւ իբրեւ ելին քահանայքն որ բարձեալ ունէին զտապանակ ուխտին Տեառն ի միջոյ Յորդանանու, եւ եղին զոտս քահանայքն ի ցամաքի, եւ դիմեաց ջուրն Յորդանանու ի տեղի իւր, եւ գնայր որպէս յերէկն եւ յեռանդն ընդ ամենայն յատակս նորա: 19 Եւ ել ժողովուրդն ի Յորդանան՝ ի տասներորդում աւուրն յամսեանն առաջնոյ: Եւ բանակեցան որդիքն

Իսրայելի ի Գաղգադա յարեւելից կողմանէ Երեքովի: 20 Եւ զերկոտասան քարինսն զոր առին ի Յորդանանէ, կանկնեաց Յեսու ի Գաղգադա: 21 Եւ ասէ ցորդիսն Իսրայելի. յորժամ հարցանիցեն որդիքն ձեր առ վաղիւ եւ ասասցեն, զի՞նչ են քարինքս այսոքիկ: 22 պատմեսցիք որդւոց ձերոց թէ՛ ցամաք անց Իսրայել ընդ Յորդանան, 23 ի ցամաքեցուցանել Տեառն Աստուծոյ մերոյ զշուրն Յորդանանու յերեսաց նոցա մինչեւ անցին: 24 Որպէս եւ արար Տէր Աստուած մեր ընդ ծովն Կարմիր, զոր ցամաքեցոյց Տէր Աստուած մեր առաջի մեր մինչեւ անցաք: 25 զի ծանիցեն ամենայն ազգ երկրի թէ զաւրութիւն Տեառն զաւրաւոր է: եւ զի դուք պաշտիցեք զՏէր Աստուած ձեր զամենայն ժամանակս:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ ԳԼՈՒԽ Ե

Է 1 Եւ եղև իբրեւ լուան թագաւորք ամենայն Ամուրիացւոց որ էին յայնկոյս Յորդանանու առ ծովեզերքն եւ թագաւորք Փիւնիկեցւոց որ առ ծովեզերքն. թէ ցամաքեցոյց Տէր Աստուած զՅորդանան գետ առաջի որդւոցն Իսրայելի յանցանել նոցա, խաշեցան միտք նոցա եւ զարհուրեցան, եւ ոչ գոյր ի նոսա իմաստութիւն եւ ոչ մի՝ յերեսաց որդւոցն Իսրայելի:

Ը 2 Ընդ այնու ժամանակաւ ասէ Տէր ցՅեսու. արա դու սուրս ի գայլահազ վիմէ՝ եւ նստեալ թլփատեսցես զորդիսն Իսրայելի կրկնակի: 3 Եւ արար իւր Յեսու զսուրս քարեղէնս գայլահազեայս, եւ թլփատեաց զորդիսն Իսրայելի ի տեղւոջ՝ ուր կոչէր բլուր Անթլփատից: 4 Եւ զորաւրինակ յապաղեաց Յեսու զորդիսն Իսրայելի որ էին ի ճանապարհի անդ, որք բնաւ իսկ ոչ էին թլփատեալք յեւանելոցն յԵգիպտոսէ զամենեսին թլփատեաց Յեսու: Եւ այս ժողովուրդք էր զոր թլփատեաց Յեսու ամենայն ժողովրդեանն ելելոց յԵգիպտոսէ զարու մանուկ: քանզի ամենայն արք պատերազմողք մեռան յանապատին անդէնի ի ճանապարհի, յեւանելն իւրեանց յերկրէն Եգիպտացւոց: 5 զի անթլփատեալք էին ամենայն ժողովուրդն որ ծնան յանապատին ի ճանապարհի եւանելոյ նոցա յերկրէն Եգիպտացւոց թլփատեցան: 6 Քան զքառասուն եւ զերկու ամս շրջեցաւ Իսրայելի յանապատին Ապդարեա. վասն որոյ անթլփատք էին բազումք ի պատերազմողացն ելելոց յերկրէն Եգիպտացւոց՝ որք անհնազանդեցան պատուիրանացն Աստուծոյ: Որոց սահմանեաց Տէր չտեսանել նոցա զերկիրն զոր երդու Տէր հարցն նոցա տալ մեզ զերկիր՝ որ բոլիւզ գկաթն եւ զմեղր: 7 Եւ փոխանակ նոցա կացոյց զորդիս նոցա՝ զորս թլփատեաց Յեսու. քանզի անթլփատք էին. վասն լինելոյ նոցա անթլփատս ի ճանապարհին: 8 Եւ իբրեւ թլփատեցաւ ամենայն ազգն, հանդարտութիւն կալեալ նստան անդէն ի բանակին մինչեւ ողջացան: 9 Եւ ասէ Տէր ցՅեսու. յաւուր յայնմիկ բարձ գնախատինս Եգիպտացւոց ի ձենց: եւ կոչեաց զանուն տեղւոյն այնորիկ Գաղգադա մինչեւ ցայսար: 10 Եւ անդ բանակեցան որդիքն Իսրայելի:

Թ Եւ արարին որդիքն Իսրայելի զատիկն ի չորեքտասաներորդում աւուր ամսոյն յերեկորեայ, յարեւմտից Երեքովի ի դաշտի անդ, 11 եւ կերան ի ցորենւոյ երկրին զայգոյ զատկին բաղարջ եւ նորի: 12 Յաւուր յայնմիկ պակասեաց մանանայն, յետ ուտելոյն նոցա ի ցորենւոյ երկրին. եւ ոչ եւս գտանէր որդւոցն Իսրայելի մանանայ: եւ ժողովեցին զպտուղ երկրին Փիւնիկեցւոց ի տարւոջ յայնմիկ:

Ժ 13 Եւ եղև մինչ էր Յեսու յԵրիքով, ամբարձեալ զաչս իւր ետես, զի կայր առաջի նորա այր, եւ սուսեր մերկ ի ձեռին իւրում: եւ մատուցեալ Յեսու՝ ասէ ցնա. մե՞ք ես՝ թէ ի թշնամեաց մերոց: 14 Եւ նա ասէ ցնա. ես զաւրավար եմ զաւրու Տեառն, եւ այժմ եկի: 15 Եւ անկաւ Յեսու ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր երկիր եպագ, եւ ասէ ցնա՝ Տէր զի՞նչ հրաման տացես ծառայի քում: 16 Եւ ասէ զաւրավարն Տէր ցՅեսու. լոյծ զկաշիկս յաւտից քոց զի տեղիդ յորում կաս՝ սուրբ է: եւ արար այնպէս Յեսու:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ ԳԼՈՒԽ Զ

ԺԱ 1 Եւ Երիքով փակեալ եւ ամրացեալ էր յերեսաց որդւոցն Իսրայելի, եւ ոչ ոք ելանէր ի նմանէ, եւ ոչ մտանէր: 2 Եւ ասէ Տէր ցՅեսու. ահա ես տամ ի ձեռս քո զԵրիքով՝ եւ զթագաւորն նորա որ ի նմա, եւ զաւրաւորս զաւրութեամբ: 3 Բայց դու՝ ա՞ծ պատեա գնովաւ զամենայն մարտիկս շուրջանակի յովբելան, ի լսել ձեզ զձայն եղջեր փողոյ: եւ եղիցի իբրեւ հարկանիցեք զփողն՝ պատեսցիք զբաղաքն ամենայն արք

պատերազմի շուրջ զքաղաքան մի անգամ: այսպէս առնիցէք զվեց ար: 4 եւ եւթն քահանայ առցեն զեւթ փողոսն եղջերեաց յոբելեան առաջի տապանակին: Եւ յաւուրն եւթներորդի պատեսցիք զքաղաքն եւթն անգամ. եւ քահանայքն հարցեն զփողոսն եղջերեայս. 5 եւ աղաղակեսցեն առհասարակ ամենայն ժողովուրդն. եւ յաղաղակելն նոցա կործանեսցի ինքնին պարիսպ քաղաքին ի ներքոյ նոցա. եւ մտցէ ամենայն ժողովուրդն դիմեալ իւրաքանչիւր հանդէպ երեսաց իւրոց ի քաղաքն: 6 Եւ եմուտ որդի Նաւեա Յեսու առ քահանայսն՝ եւ ասէ ցնոսա. առէք զտապանակ ուխտին, եւթն քահանայ՝ առցեն եւթն փող եղջերեաց յոբելեան առաջի տապանակին Տեառն: 7 եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ. պատուէր տուք ժողովրդեանդ անցանել պատել զքաղաքն. եւ մարտիկք երթիցեն վառեալք առաջի տապանակին Տեառն: 8 Եւ եղեւ իբրեւ պատուիրեաց ժողովրդեանն. եւ եւթանքին քահանայքն որ ունիցին եւթն փողս նուիրականս, անցանեն նոյնպէս առաջի Տեառն՝ եւ ազդեսցեն ուժգին. եւ տապանակ ուխտին Տեառն երթիցէ զհետ նոցա. 9 եւ մարտիկք երթիցեն առաջի, եւ քահանայքն՝ եւ որ հանիցեն զփողոսն եղջերեայս, վերջապահք զկնի տապանակի ուխտին Տեառն, հարկանելով զփողոսն եղջերայս երթիցեն: 10 Եւ ժողովրդեանն պատուէր ետ Յեսու եւ ասէ. մի աղաղակիցէք, եւ մի ոք լուիցէ զբարբառն ձեր, եւ մի ելցէ բան ի բերանդ ձերմէ, մինչեւ յարն յորում ինքն ազդ արասցէ աղաղակելոյ, եւ ապա աղաղակեսցիք: 11 Եւ շուրջ եկեալ տապանակի ուխտին Տեառն զքաղաքան, գնաց անդրէն ի բանակն՝ եւ անդ ագաւ: 12 Եւ յաւուրն երկրորդի յարեաւ Յեսու ընդ առաւաւտն. եւ բարձին քահանայքն զտապանակն Տեառն: 13 Եւ եւթն քահանայքն առին զեւթն փողս նուիրականս, եւ երթային առաջի Տեառն. եւ քահանայքն հարին զփողոսն. եւ այլ եւս ամբոխն ամենայն: եւ գնացին դարձեալ ի բանակն: եւ ապա մտանէին մարտիքն, եւ այլ եւս ամբոխն զկնի տապանակի ուխտին Տեառն: Երթային եւ հարկանէին զփողոսն եղջերեայս: 14 եւ պատեցին զքաղաքն յաւուրն երկրորդի միանգամ ի մաւտոյ: եւ գնացին դարձեալ անդրէն ի բանակն: Այնպէս արարին զվեց ար: 15 Եւ եղեւ յաւուրն եւթներորդի, յարեան ընդ ելս առաւաւտուն եւ պատեցին զքաղաքն ըստ նմին արինակի եւթն անգամ: 16 եւ եղեւ յեւթներորդ նուագի պատելոյն, հարին քահանայքն զփողոսն. եւ ասէ Յեսու ցորդիսն Իսրայէլի. արդ աղաղակեցէք, քանզի մատնեաց մեզ Տէր զքաղաքն: 17 Եւ եղիցի քաղաքն նզովեալ, ինքն եւ ամենայն ինչ որ ի նմա իցէ Տէր զաւրութեանց: բայց զԲաաբ պոռնիկ ապրեցուցիք, զնա եւ զամենայն ինչ որ իցէ ի տան նմա, զի թագոյց զիրեշտակսն զոր արձակեցաք: 18 Այլ դուք զգուշ լինիցիք ի նզովիցն. գուցէ ցանկացեալք առնուցուք ինչ դուք ի նզովից անդի. եւ առնիցէ զբանակ որդուցն Իսրայէլի ի նզովս, եւ ջնջիցէք զմեզ: 19 Ամենայն արծաթ եւ ոսկի եւ պղինձ եւ երկաթ եղիցի սուրբ Տեառն, ի գանձ Տեառն մտցէ: 20 Եւ աղաղակեաց ժողովուրդն, եւ հարին քահանայքն զփողոսն. իբրեւ լուաւ ժողովուրդն զձայն փողոսն՝ աղաղակեաց ամենայն ժողովուրդն առ հասարակ մեծ եւ յուժգին աղաղակաւ: եւ անկաւ պարիսպն շուրջանակի. եւ ել իւրաքանչիւր հանդէպ իւր. եւ առին զքաղաքն. 21 եւ նզովեցին զնա, եւ որ ինչ էր ի քաղաքին յառնէ մինչեւ ցկին, եւ յերիտասարդէ մինչեւ ցծեր, եւ յարջառոյ մինչեւ ցոյխար, եւ յէշ արկին ի բերան սրոյ:

ԺԲ 22 Եւ ցերկուս երիտասարդսն որ լրտեսեցին զերկիրն՝ ասէ Յեսու. մտէք ի տուն կնոջն պոռնիկի, եւ հանէք զնա անտի, եւ զամենայն ինչ որ նորա իցէ՝ որպէս եւ երդուայք նմա: 23 Եւ մտին երկոքն երիտասարդքն որոց լրտեսեալ էր զքաղաքն՝ ի տուն կնոջն, եւ հանին զԲաաբ պոռնիկ, եւ զհայր նորա եւ զմայր նորա. եւ զեղբարս նորա, եւ զամենայն ինչ որ նորա էր, եւ զամենայն ազգատոհմ նորա. եւ կացուցին զնա արտաքոյ բանակին Իսրայէլի: 24 Եւ քաղաքն այրեցաւ հրով ամենայնիւ որ ինչ ի նմա էր. բայց ոսկւոյ եւ արծաթոյ եւ պղնձոյ եւ յերկաթոյ, զոր ետուն ի գանձ Տեառն մուծանել: 25 Եւ զԲաաբ պոռնիկ, եւ զտուն նորա զհայրենի, եւ զամենայն ինչ որ նորա էր ապրեցոյց Յեսու. եւ բնակեցաւ ի մէջ Իսրայէլի մինչեւ ցայսար ժամանակի. վասն զի թագոյց զլրտեսն զոր առաքեաց Յեսու լրտեսել զԵրիքով:

ԺԳ 26 Եւ նզուեաց Յեսու յայնմիկ առաջի Տեառն՝ եւ ասէ. անիծեալ լիցի մարդն, որ կանկնեսցէ եւ շինեսցէ զքաղաքն զԵրեքով. անդրանկաւ իւրով դնել զհիմն նորա, եւ կրտսերով իւրով կանկնեսցէ զդրունս նորա: Եւ այնպէս արար զան Բեթէլացի, Աբիւրովնաւ անդրանկաւ իւրով եղ զհիմունս նորա, եւ զերծելով կրտսերովն կանկնեաց զդրունս նորա: 27 Եւ էր Տէր ընդ Յեսուայ, եւ էր անուն նորա ընդ ամենայն երկիր:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Է

ԺԴ 1 Եւ յանցեան որդիքն Իսրայէլի յանցանս, եւ գողացան ի նզովից անտի: Եւ առ Աքար որդի Քարմէայ՝ որդւոյ Չարայի՝ ի ցեղէ Յուդայ՝ ի նզովից անտի: Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր որդւոցն Իսրայէլի:

Թ 2 Եւ առաքեաց Յեսու արս յերէքովէ ի Գայի՝ որ է յանդիման Բեթէլայ, եւ ասէ ցնոսա. լրտեսեցէք գԳայի: Եւ ելին արքն եւ լրտեսեցին գԳայի: 3 Եւ դարձան առ Յեսու եւ ասեն ցնա. մի ելցէ ամենայն ժողովուրդդ, այլ իբրեւ երկու հազարք կ'ամ երեք հազարք արանց ելցեն՝ եւ պաշարեսցեն զքաղաքս. մի տանիր անդր զամենայն ժողովուրդդ՝ զի սակաւք են: 4 Եւ ելին անդր ի ժողովրդէնէն իբրեւ երեքհազարք եւ փախեան յերեսաց արանց Գայեայ. 5 եւ կոտորեցին ի նոցանէ արք Գայեայ արս՝ երեսուն եւ վեց եւ հալածեցին զնոսա ի դրանէն մինչեւ խորտակեցին զնոսա. եւ վիրաւորեցին ի զառիվայրին. եւ պակեաւ սիրտ ժողովրդեանն եւ եղեն իբրեւ զջուր: 6 Եւ պատառեաց Յեսու զհանդերձս իւր, եւ անկաւ Յեսու ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր առաջի տապանակին Տեառն մինչեւ ցերեկոյ, ինքն եւ ծերքն Իսրայէլի. եւ արկին հող զգլխովք իւրեանց: 7 Եւ ասէ Յեսու. աղաչեմ զքեզ Տէր Տէր. ընդէ՞ր բնաւ անցանելով իսկ անցոյց ծառայ քո զժողովուրդս զայս ընդ Յորդանան՝ մատնել զսա Ամուրիացոյն՝ եւ կորուսանել զմեզ: Լաւ էր թէ անդէն զետեղեալ եւ բնակեալ էաք առ եզերք Յորդանանու: 8 Յիս Տէր. եւ արդ զի՞նչ ասացից՝ որովհետեւ կորացոյց Իսրայէլ զպարանոց առաջի թշնամեաց իւրոց: 9 Եւ լուեալ Քանանացոցն եւ ամենայն բնակչաց երկրին պատիցեն զմեզ եւ սատակիցեն զմեզ յերկրէ: Եւ զի՞նչ արացեն զանուն քո մեծ: 10 Եւ ասէ Տէր ցՅեսու. յոտն կաց, ընդէր անկեալ կաս ի վերայ երեսաց քոց. 11 մեղաւ ժողովուրդն, եւ անց զուխտին իմով զոր ուխտեցի առ նոսա. գողացան եւ առին ի նզովիցն, ստեցին, եւ արկին յամանս իւրեանց: 12 Եւ ոչ եւս կարիցեն որդիքն Իսրայէլի կալ առաջի թշնամեաց իւրեանց այլ դարձուցեն զպարանոցս առաջի թշնամեաց իւրեանց՝ զի եղեն ի նզովս. ոչ եւս յաւելից լինել ընդ ձեզ, եթէ ոչ բառնայցէք զնզովսդ զայդ ի միջոյ ձերմէ: 13 Արի սրբեա զժողովուրդն, եւ ասացես սրբել առ վաղիւ. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. նզովք են ի ձեզ Իսրայէլ. ոչ կարացէք կալ առաջի թշնամեաց ձերոց մինչեւ բառնայցէք զնզովսն ի ձէնջ: 14 Եւ ժողովեսցիք ամենեքեան ընդ առաւաւտն ըստ ցեղից ձերոց եւ եղիցի ցեղ՝ զոր ցուցցէ Տէր, մատուցիք ըստ տոհմից. տոհմ՝ զոր յանդիմանեացէ Տէր, մատուցիք ըստ տանց. եւ զտունն՝ զոր յանդիմանեացէ Տէր, մատուցիք ըստ արանց: 15 Եւ որ յանդիմանեացի ի նզովսն, այրեսցի հրով ինքն՝ եւ ամենայն ինչ որ նորա իցէ. զի անց զուխտի Տեառն, եւ արար անաւրէնութիւն ի մէջ Իսրայէլի: 16 Եւ կանխեաց Յեսու ընդ առաւաւտն, եւ մատուց զժողովուրդն ըստ ցեղից իւրոց, եւ յանդիմանեցաւ ցեղն Յուդայի. 17 եւ մատուցաւ ըստ տոհմիցն Յուդայի, եւ յանդիմանեցաւ տունն Չարայի. եւ մատուցաւ տոհմ Չարայի ըստ արանց, եւ յանդիմանեցաւ Չարմբի. 18 եւ մատուցաւ տունն զարայի ըստ արանց, եւ յանդիմանեցաւ Աքար որդի Քարմէայ, որդւոյ Չարմբեայ, որդւոյ Չարայի, ի ցեղէն Յուդայ: 19 Եւ ասէ Յեսու ցԱքար. որդեակ իմ, տուր փառս այսաւր Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, եւ տուր խոստովանութիւն, եւ պատմեա ինձ զինչ գործեցեր. եւ մի թագուցաներ: 20 Պատասխանի ետ Աքար եւ ասէ ցՅեսու. արդարեւ ես մեղայ առաջի Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի. զայս ինչ եւ զայս ինչ գործեցի: 21 Տեսի յաւարին ամղան մի նկարէն զեղեցիկ, եւ երկերիւր երկդրամեան արծաթոյ, եւ լեզու մի ոսկի՝ որոյ ի յիսուն երկդրամեան էր ձոյլ նորա. եւ ցանկացեալ նոցա առի. եւ ահաւանիկ թագուցեալ կայ ընդ հողով ի վրանի իմում. եւ արծաթն թագուցեալ կայ ի ներքոյ նոցա: 22 Եւ առաքեաց Յեսու արս հրեշտակս եւ ընթացան ի վրանն ի բանակն. եւ այն թագուցեալ կայր ի վրանի նորա. եւ արծաթն ի ներքոյ նոցա: 23 հանին զայն ի վրանէ անտի եւ բերին առ Յեսու եւ առ ծերսն Իսրայէլի՝ եւ եղին զայն առաջի Տեառն: 24 Եւ առ Յեսու Չաքար զորդի Չարայի, եւ էհան զնա ի ձորն Աքովրայ, եւ զուստերս նորա եւ զդստերս նորա, եւ զարջառ նորա, եւ զէշ նորա, եւ զամենայն ոչխարս նորա, եւ զվրան նորա, եւ զամենայն ինչս նորա. եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա. եւ ած զնոսա յԵմեկն Աքովրայ: 25 Եւ ասէ Յեսու ցԱքովր ընդէ՞ր սատակեցեր զմեզ. սատակեցէ զքեզ Տէր ըստ աւուրս ըստ այսմիկ: Եւ քարկոծեցին զնա ամենայն Իսրայէլ քարամբք, եւ այրեցին զնոսա հրով. եւ քարկոծեցին զնոսա քարամբք. 26 եւ կուտեցին ի վերայ նոցա կարկառ մեծ քարանց մինչեւ ցայսաւր եւ դադարեաց Տէր ի բարկութենէ սրտմտութեան. վասն այնորիկ անուանեաց զնա Եմեկ Աքովրայ մինչեւ ցայսաւր:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

ԺԵ 1 ԺԱ Եւ ասէ Տէր ցՅեսու. Մի երկնչիր եւ մի զանգիտասցես. ընդ Գայի եւ ընդ թագաւոր նորա, զոր արինակ արարեր ընդ Երիքով եւ ընդ թագաւորն նորա. եւ զաւար նորա եւ զանասուն նորա ածցես քեզ յաւարի: Եւ կացուցես քեզ դարանամուտս քաղաքին զկնի նորա: 3 Եւ յարուցեալ Յեսու՝ եւ ամենայն ժողովորդն պատերազմող, ելանել ի Գայի. եւ ընդրեաց Յեսու երեսուն հազար արանց զաւարաւորս զաւրութեամբ, եւ առաքեաց զնոսա զցայգ: 4 Եւ պատուիրեաց նոցա եւ ասէ. տեսէք, զի դուք դարանամուտք լինիցիք յետուստ քաղաքին, մի կարի հեռի լինիք ի քաղաքէն. եւ կացջիք պատրաստք ամենեքեան: 5 Եւ ես եւ ամենայն ժողովորդս որ ընդ իս է՝ մատեսցուք ի քաղաքն. եւ եղիցի յորժամ ելանիցեն բնակիչք քաղաքին Գայեայ ընդդէմ մեր իբրեւ զառաջինն, փախիցուք մեք յերեսաց նոցա. 6 Եւ իբրեւ ելցեն զկնի մեր, մեկնեսցուք զնոսա ի քաղաքէ անտի. եւ ասիցեն եթէ փախեան յերեսաց մերոց իբրեւ զառաջինն: 7 Եւ իբրեւ փախիցուք յերեսաց նոցա, դուք յարիջիք ի դարանէ անտի, եւ մտջիք ի քաղաքն, եւ հարջիք զքաղաքն. եւ տացէ զնա Տէր Աստուած ձեր ի ձեռս ձեր: 8 Եւ եղիցի յորժամ առնուցուք զքաղաքն, այրեսջիք զնա հրով. ըստ այսմ բանի առնիջիք՝ ահա պատուիրեցի ձեզ: 9 Եւ առաքեաց զնոսա Յեսու, եւ գնացին ի դարանն, եւ մտին դաւղեցին ի մէջ Բեղեղա եւ ի մէջ Դանայ ի ծովակողմէն Գայեայ: Եւ ազաւ Յեսու զայն զիշեր ի մէջ ժողովրդեանն: 10 Եւ կանխեալ Յեսուա ընդ առաւաւտն ինքն եւ ծերքն Բարայէղի առաջի ժողովրդեանն ի վերայ Գայեայ: 11 Եւ ամենայն զաւր պատերազմող ելին ընդ նոսա, գնացին եւ եկին հանդէպ քաղաքին յարեւելից կողմանէ, եւ դարանամուտ քաղաքին ի ծովակոյս կողմանէ, եւ բանակեցան ի հիւսւսոյ Գայեայ. եւ ձորն ընդ մէջ նոցա եւ Գայեայ: 12 Եւ առ հինգ հազար արանց, եւ եմոյծ զնոսա ի դարան՝ ընդ Բեթելաւն եւ ընդ ծովն Գայեայ: 13 Եւ արկ ժողովորդն զամենայն բանակն ի հիւսւսոյ քաղաքէն, եւ վերջ նորա ծովակողմն քաղաքին. եւ անց Յեսու զիշերն զայն ընդ մէջ ձորոյն: 14 Եւ եղեւ իբրեւ ետես թագաւորն Գայեայ, փութացաւ կանխեաց եւ ել ընդդէմ նոցա. եւ արք քաղաքին երթային հանդէպ նոցա ի պատերազմ. ինքն եւ ամենայն ժողովորդ իւր ի ժամանակին յանդիման Արագեաց. եւ ինքն ոչ զիտեր թէ դարան գործեալ իցէ նմա յետուստ քաղաքին: 15 Իբրեւ ետես Յեսու՝ դարձաւ յերեսաց նոցա անդրէն ընդ կրուկ, եւ ամենայն Բարայէլ եւ փախեան ընդ ճանապարհ անապատին: 16 Եւ ստիպեաց ամենայն ժողովորդ երկրին երթալ զհետ նորա. եւ պնդեցան զկնի որդւոցն Բարայէղի. եւ նոքա մեկնեցան ի քաղաքէ անտի: 17 Եւ ոչ ոք մնաց ի Գայի եւ ի Բեթէլ՝ որ ոչ պնդեցան զհետ Բարայէղի. եւ թողին զքաղաքն ի բաց, եւ յարձակեցան զհետ Բարայէղի: 18 Եւ ասէ Տէր զցՅեսու. Ձգես զձեռն քո զայիսունաւոյ որ ի ձեռին քում ի վերայ քաղաքին, զի ի ձեռս քո մատնեցի զնա. եւ դարանակալքն ելցեն վաղվաղակի ի տեղուջէ իւրեանց: Եւ ձգեաց Յեսու զձեռն իւր եւ զգայիսովն ի վերայ քաղաքին: 19 Եւ դարանակալքն յարեան վաղվաղակի ի տեղուջէ իւրեանց՝ եւ ելին իբրեւ ձգեաց զձեռնն, եւ մտին ի քաղաքն՝ եւ առին զնա. եւ փութացեալ այրեցին զքաղաքն հրով: 20 Եւ հայեցեալ բնակչաց Գայեայ ի թիկունս իւրեանց տեսին զի ելանէր ծովս քաղաքին մինչեւ ել յերկինս. եւ ոչ եւս գոյր նոցա փախուստ՝ այսր կամ անդր. եւ ժողովորդ որ փախուցեալ յանապատն՝ յարեան ի վերայ հետամտացն: 21 Եւ Յեսու եւ ամենայն ժողովորդն իբրեւ տեսին թէ առին դարանակալքն զքաղաքն, եւ զի ելանէր ծովս քաղաքին մինչեւ յերկինս. դարձան անդրէն ընդ կրուկ, եւ հարին զարս քաղաքին զայեայ. 22 Եւ նոքա ելին ի քաղաքէ անդի ընդ յառաջ նոցա, եւ եղեն ի մէջ բանակին. նոքա անդի, եւ սոքա աստի՝ եւ հարին զնոսա մինչեւ չմնալոյ ի նոցանէ ապրեալ եւ փախստական: 23 Եւ զթագաւորն Գայեայ ձերբակալ արարին կենդանւոյն, եւ ածին զնա առ Յեսու: 24 Եւ իբրեւ դադարեցին որդիքն Բարայէղի ի կոտորելոյ զամենայն Գայիացիսն, զորս ի դաշտս, զորս ի լեռին զառիվայրին յոր հալածեցին զնոսա. եւ անկան ամենեքին ի սուր սուսերի մինչեւ ի սպառ: Եւ դարձաւ Յեսու ի Գայի, եւ էհար զնա սրով սուսերի: 25 Եւ եղեն անգեալքն յաւուր յայնմիկ յառնէ մինչ ցկին՝ երկոտասան հազար, ամենայն բնակիչքն Գայեայ: 26 Եւ Յեսու ոչ դարձոյց զձեռն իւր զոր ձգեաց զայիսունաւն՝ մինչեւ նգովեաց զամենայն բնակիչսն զայիացոց 27 բաց յանասնոյ եւ յաւարէ քաղաքին զոր աւերեցին որդիքն Բարայէղի ըստ հրամանի Տեառն՝ որպէս հրամայեաց Տէր Յեսուայ: 28 Եւ այրեաց Յեսու զքաղաքն հրով եւ արար զնա բլուր հողոյ՝ անշէն յաւիտեան մինչեւ ցայսար: 29 Եւ զթագաւորն կախեաց զերկձեղք փայտէ. եւ էր ի վերայ փայտին կախեալ մինչեւ յերեկոյ. եւ ընդ մտանել արեգականն հրամայեաց Յեսու եւ իջուցին զնա ի փայտէ անդի, եւ ընգեցին զնա ի գուր առ դրան քաղաքին. եւ կուտեցին ի վերայ նորա կարկատ քարանց մինչեւ ցայսար:

ԺԶ 30 Յայնժամ շինեալ Յեսու սեղան Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի ի լերինն Գեբաղ 31 որպէս պատուիրեաց Մովսէս ծառայ Տեառն որդւոցն Իսրայէլի. զոր արինակ գրեալ է յարէնսն Մովսէսի. Սեղան յողջոց քարանց՝ յորս ոչ մերձեցեալ իցէ երկաթ. եւ անդ էհան ողջակէզս Տեառն եւ զոհ փրկութեան: 32 Եւ գրեաց Յեսու ի վերայ քարանցն զերկրորդումն արինացն զարէնսն Մովսէսի, զոր գրեաց առաջի որդւոցն Իսրայէլի: 33 Եւ ամենայն Իսրայէլ, եւ ծերքն նոցա եւ դատաւորք նոցա՝ եւ դպիրք նոցա, երթային աստի եւ անդի հանդէպ տապանակին. եւ քահանայքն Ղեւտացիք բարձին զտապանակ ուխտին Տեառն, եւ եկն եւ բնակ: Եւ էին կէսք ի նոցանէ մերձ ի լեառն Գարիզին, եւ կէսք ի նոցանէ մերձ ի լեառնն Գեբաղ. որպէս պատուիրեաց Մովսէս ծառայ Տեառն, արինել նախ զժողովուրդն: 34 Եւ ապա ընթերցաւ զամենայն բանս արինացս այսոցիկ, զարինութիւնս եւ զանէծս՝ ըստ ամենայն գրելոց յարէնսն Մովսէսի: 35 Եւ ոչ էր բան յամենայնի զոր պատուիրեաց Մովսէս Յեսուայ՝ զոր ոչ ընթերցաւ Յեսու յականջս ամենայն եկեղեցւոյն Իսրայէլի, արանց եւ կանանց եւ մանկանց, եւ եկացն յեցելոց յԻսրայէլ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ Թ

ԺԷ 1 Իբրեւ լուան ամենայն թագաւորքն Ամուրիացոց որ յայնկոյս Յորդանանու՝ որ լեռնայինք եւ որ դաշտայինք, եւ որ յամենայն ծովեզեր ծովուն մեծի. եւ որ առ Լիբանաներբն, եւ Քետացիք՝ եւ Քանանացիք՝ եւ Փերեգացիք՝ եւ Խելացիք՝ եւ Ամուրիացիք եւ Գերգեսացիք. 2 եկին ի միասին տալ պատերազմ ընդ Յեսու եւ ընդ Իսրայէլի՝ ամենեքին առ հասարակ: 3 Եւ բնակիչք Գաբաւովնի լուան՝ ապա զոր ինչ արար Յեսու ընդ Երիքով եւ ընդ Գայի: 4 արարին եւ նոքա խորամանկութեամբ՝ եկեալք պաշարով եւ պատրաստութեամբ: առին քուրձս հնացեալս ի վերայ ուսոց իւրեանց, եւ տիկս զինոյ հնացեալս եւ պատառատունս եւ կարկատեալս. 5 եւ անկարորոք կաւշկաց նոցա՝ հողաթափք նոցա հնացեալք եւ կարկատեալք յոտս իւրեանց, եւ հանդերձք նոցա հնացեալք զանձամբք իւրեանց, եւ հաց պաշարի իւրեանց չորացեալ եւ ճրճեկեր. 6 եւ եկին առ Յեսու ի բանակն Իսրայէլի ի Գաղգաղա: Եւ ասէն ցՅեսու եւ ցամենայն Իսրայէլ. Յերկրէ հեռաստանէ եկեալ ենք, եւ արդ՝ դիք մեզ ուխտ: Եւ ասէն որդիքն Իսրայէլի ցՔոռացին. 7 Տես՝ զուցէ առ իս բնակեալ իցեա. եւ զիա՞րդ դնիցեմ ընդ քեզ ուխտ: 8 Եւ ասէն ցՅեսու. Ծառայք քո ենք: եւ ասէ ցնոսա Յեսու. Ուստի՞ էք դուք, եւ ուստի՞ եկեալ էք: 9 եւ ասէն ցնա. Յերկրէ հեռաստանէ յոյժ եկին ծառայք քո յանուն Տեառն Աստուծոյ քոյ զի լուաք զանուն նորա, եւ զոր ինչ արար ընդ Եգիպտոս, 10 եւ զոր ինչ արար ընդ երկուս թագաւորս Ամուրիացոց որ էին յայնկոյս Յորդանանու, ընդ սեհովն թագաւորն եսեբովնի, եւ ընդ Ովգ թագաւոր Բասանու՝ որ բնակեալ էր յաստարովթ եւ յերթային: 11 Եւ խաւսեցան ընդ մեզ ծերք մեր, եւ ամենայն բնակիչք երկրին մերոյ եւ ասէն. առեք ձեզ պաշար ճանապարհի՝ եւ երթայք ընդ առաջ նոցա, եւ ասասջիք նոսա, ծառայք ձեր ենք, եւ արդ՝ դիք ընդ մեզ ուխտ: 12 զի զհացս զայս մեր, ջերմ առաք պաշար ի տանց մերոց յաւուր յորում էլաք առ ձեզ. եւ չորացաւ եւ եղեւ ճրճեկեր: 13 եւ տիկքս զոր լցաք զինով՝ նորք էին՝ եւ պատառեցին, եւ ձորձք մեր եւ կաւշիկք մաշեցան, ի բազում երկայն ճանապարհէն: 14 Եւ առին իշխանքն զպաշարս նոցա՝ եւ զՏէր ոչ հարցին: 15 եւ արար Յեսու ընդ նոսա խաղաղութիւն. եւ ուխտեաց ընդ նոսա ուխտ ապրեցուցանել զնոսա. երդուան նոցա եւ իշխանք ժողովրդեանն: 16 Եւ եղեւ յետ երից աւուրց զհետ ուխտելոյ ընդ նոսա զուխտն, լուան եթէ մատաւորք են, եւ անդէն առ նոսա բնակեն: 17 Չուեցին որդիքն Իսրայէլի՝ եւ էլին ընդ քաղաքս նոցա յաւուրն երրորդի. եւ քաղաքն նոցա էին Գաբաւովն եւ Կեփիրայ եւ Բուք, եւ քաղաք Յարիմայ: 18 Եւ ոչ մարտեան ընդ նոսա որդիքն Իսրայէլի. քանզի երդուան նոցա ամենայն իշխանք ժողովրդեանն ի Տէր Աստուած Իսրայէլի: եւ տրտնջեցին ամենայն ժողովուրդն զիշխանացն: 19 Եւ ասէն իշխանքն ցամենայն ժողովուրդն. Մեք երդուաք նոցա ի Տէր Աստուած Իսրայէլի, եւ արդ ոչ կարենք ստել նոցա: 20 արդ՝ զայս արասցուք նոցա ապրեցուցանել զնոսա, եւ ստասցուք զնոսա. եւ մի եկեսցէ ի վերայ մեր բարկութիւն վասն երդմանն զոր երդուաք նոցա: 21 Եւ ասէն ցնոսա իշխանքն. կեցցեն, եւ լիցին փայտաբերք եւ ջրկիրք ամենայն ժողովրդեանդ: եւ եղեն փայտակոտորք եւ ջրկիրք՝ որպէս ասացին նոցա իշխանքն: 22 Եւ կոչեաց զնոսա միահամուռ Յեսու, խաւսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ. Ընդէ՞ր խաբեցէք զիս եւ ասացէք՝ հեռի ենք ի ձեզ յոյժ, եւ դուք գաւառականք էք բնակչացս որ ի միջի մերում: 23 եւ արդ՝ անիծեալ էք. եւ մի պակասեցի ի ձեզ ծառայ փայտակոտոր եւ ջրկիր ինձ՝ եւ Աստուծոյ իմոյ: 24 Պատասխանի ետուն եւ ասէն ցՅեսու.

Ազդեցութեամբ ազդ եղեւ մեզ, որ ինչ հրամայեաց Տէր Աստուած քո Մովսէսի ծառայի իւրում, տալ ձեզ զերկիրս զայս, եւ սատակել զմեզ եւ զամենայն բնակիչս տրա յերեսաց ձերոց եւ երկեաք յոյժ վասն անձանց մերոց յերեսաց ձերոց, եւ արարաք զիրն զայն: 25 Եւ արդ, ահաւասիկ եմք ընդ ձեռամբ ձերով. որպէս հաճոյ իցէ ձեզ եւ որպէս կամիցիք առնել՝ արարէք: 26 Եւ արարին նոցա այնպէս. եւ ապրեցոյց զնոսա Յետու յաւուր յայնմիկ ի ձեռաց որդւոցն Իսրայէլի, եւ ոչ կոտորեցին զնոսա: 27 Եւ կացոյց զնոսա Յետու յաւուր յայնմիկ փայտակոտորս եւ ջրկիրս ամենայն ժողովրդեանն՝ եւ սեղանոյն Աստուծոյ մինչեւ ցայսար ժամանակի. եւ ի տեղւոջն զոր ընտրեցէ Տէր:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ
ԳԼՈՒԽ Ժ

ԺԸ 1 Եւ իբրեւ լուաւ Ադովնիբեզէկ թագաւոր Երուսաղէմի, եթէ առ Յետու զգայ, եւ սատակեաց զնա. զոր արինակ արար ընդ Երեքով եւ ընդ թագաւորն նորա, նոյնպէս արար ընդ զայի եւ ընդ թագաւոր նորա. եւ զի անձնատուր եղեն բնակիչքն Գաբաւովնի առ Յետու եւ առ Իսրայէլ՝ եւ եղեն ի միջի նոցա: 2 Եւ զարհուրեցան յանձինս իւրեանց յոյժ. քանզի զիտէին թէ քաղաք մեծ է Գաբաւովն որպէս զմի ի մայր քաղաքաց թագաւորացն. քանզի նա մեծ էր քան զգայի, եւ ամենայն արք նորա զաւրաւորք: 3 Եւ առաքեաց Ադովնիբեզէկ արքայ Երուսաղէմի առ Եղամ արքայ Քեբրովնի, եւ առ Փերաամ արքայ Երիմութայ, եւ առ Յափիէ արքայ Լաքիսայ, եւ առ Դաբիր արքայ Ողողմայ, եւ ասէ: 4 Եկայք ելէք առ իս եւ աւգնեցէ ինձ եւ տացուք պատերազմ Գաբաւովնի. զի անձնատուրք եղեն առ Յետու եւ առ որդիսն Իսրայէլի: 5 Եւ գումարեցան եւ ելին հինգ թագաւորքն յԵրուսացոց, թագաւորն Երուսաղէմի, եւ թագաւորն Քեբրովնի, եւ թագաւորն Երիմութայ, եւ թագաւորն Լաքիսայ, եւ թագաւորն Ողողիմայ. ինքեանք եւ ամենայն ժողովուրդ նոցա, եւ նստան զԳաբաւովնի եւ պաշարեցին զնա: 6 Եւ առաքեցին բնակիչք Գաբաւովնի առ Յետու ի բանակն Իսրայէլի ի Գաղգաղա՝ եւ ասեն. Մի թողացուցես զձեռն քո ի ծառայից քոց, ել վաղվաղակի առ մեզ եւ ապրեցո զմեզ, եւ աւգնեա մեզ. զի ժողովեալ են ի վերայ մեր ամենայն թագաւորք ամուրիացոց որ բնակեալ են ի լեռնակողմ: 7 Եւ ել Յետու ի Գաղգաղա, ինքն եւ ամենայն զար պատերազմող էր ընդ նմա. եւ ամենայն որ կարող էր զաւրութեամբ: 8 Եւ ասէ Տէր ցՅետու. Մի երկնչիցիս ի նոցանէ, զի ի ձեռս քո մատնեցից զնոսա. եւ ոչ ժուժկալեցէ ի նոցանէ եւ ոչ մի ոք առաջի ձեր: 9 Եւ էհաս Յետու ի վերայ նոցա յանկարծակի զցայցն ամենայն՝ եկեալ ի Գաղգաղա: 10 Եւ զարհուրեցոյց զնոսա Տէր յերեսաց Իսրայէլի. եւ երէկ զնոսա Տէր բեկումն մեծ ի Գաբաւովն. եւ հալածէին զնոսա ընդ ճանապարհ զառիւերին Բեթորովայ, եւ կոտորեցին զնոսա մինչեւ յԱզեկայ եւ ցՄակետայ: 11 Եւ փախչել նոցա յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի ընդ զառիւայրն Բեթորովայ, Եւ Տէր արկ ի վերայ նոցա քարինս կարկտի յերկնից մինչ ցՅազեկայ. եւ եղեն բազումք այնոքիկ որ մեռան ի քարանց կարկտի, քան զայնոսիկ որ կոտորեցին որդիքն Իսրայէլի սրով ի պատերազմի:

ԺԹ 12 Յայնժամ խաւսեցաւ Յետու ընդ Տեառն՝ յաւուր յորում մատնեաց Տէր Աստուած զԱմուրիացին ընդ ձեռամբ որդւոցն Իսրայէլի. ի ժամանակի յորում խորտակեաց զնոսա ի Գաբաւովն, եւ խորտակեցան յերեսաց Իսրայէլի: Եւ ասէ Յետու. Կացցէ արեգակն ընդդէմ զաբաւովնի եւ լուսին հանդէպ ձորոյն աղովնայ: 13 Եւ կացին արեգակն եւ լուսին ի կայի իւրեանց մինչեւ առ Աստուած վրեժ ի թշնամեաց նոցա: Ո՛չ ապաքէն այս գրեալ է ի գիրս ուղղութեան. եւ եկաց արեգակն ի մէջ ուղղութեան երկնից, եւ ոչ խաղաց ընդ արեւմուտս, մինչեւ ցկատարումն աւուր միոյ: 14 Եւ ոչ եղեւ այնպիսի ար, ոչ յառաջ եւ ոչ յետոյ լսել Աստուծոյ ձայնի մարդոյ. զի Տէր պատերազմեցաւ խառն Իսրայէլի: 15 Եւ դարձաւ Յետու եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա ի բանակն ի Գաղգաղա:

Ի 16 Եւ փախեան հնգեքին թագաւորքն այնոքիկ՝ եւ թագեան յայրին ի Մակեղայ: 17 Եւ ազդ եղեւ Յետուայ՝ եւ ասեն. Գտան հինգ թագաւորքն թագուցեալք յայր անդ ի Մակեղայ: 18 Եւ ասէ Յետու. Թաւալեցուցէք վէմս մեծամեծս ի բերան այրին, եւ կացուցէք ի վերայ նորա արս պահել զնոսա. 19 Բայց դուք մի դադարէք ի պնդելոյ զհետ թշնամեացն ձերոց. եւ հասէք ի վերջ նոցա, եւ մի տայք նոցա թոյլ մտանել ի քաղաքս իւրեանց. քանզի մատնեաց զնոսա Տէր Աստուած մեր ի ձեռս մեր: 20 Եւ եղեւ իբրեւ դադարեաց Յետու եւ որդիքն Իսրայէլի կոտորելոյ զնոսա ի կոտորումն մեծ յոյժ մինչեւ ի սպառ եւ ապրեալքն որ ապրեցան ի նոցանէ՝ մտին ի քաղաքս ամուրս: 21 Եւ դարձաւ ամենայն ժողովուրդն ի բանակն առ Յետու ի Մակեղայ

ողջանդամք, եւ ոչ ոք կոնչեաց յորդոցն Իսրայէլի լեզուաւ իւրով: 22 Եւ ասէ Յեսու. բացէք ինձ զայրն եւ հանէք առ իս զհնգեսին թագաւորսն յայրէ անդի: 23 Եւ արարին այնպէս. եւ հանին առ նա զհնգեսին թագաւորսն յայրէ անտի, զթագաւորն Երուսաղէմի, եւ զթագաւորն Փեքրովնի, եւ զթագաւորն Յերիմութայ, եւ զթագաւորն Լաքիսայ, եւ զթագաւորն Ողորոմայ: 24 Եւ հանին զնոսա առ Յեսու. եւ կոչեաց Յեսու զամենայն Իսրայէլ եւ զառաջամարտիկսն երթալս ընդ նմա: Եւ ասէ ցնոսա Մատիք յառաջ՝ եւ դիք զոտս ձեր ի վերայ պարանոցաց նոցա. եւ մատուցեալ եղին զոտս իւրեանց ի վերայ պարանոցաց նոցա: 25 Եւ ասէ Յեսու ցնոսա. Մի երկնչիք ի նոցանէ՝ եւ մի՛ զանգիտիցէք քաջալերեցարուք եւ զաւրացարուք, զի այդպէս արասցէ Տէր ընդ ամենայն թշնամիս ձեր՝ ընդ որս դուք մարտնչիջիք: 26 Եւ կոտորեաց զնոսա Յեսու, եւ կախեաց զնոսա զհնգեսին զփայտից. եւ կա կախեալ զփայտիցն մինչեւ ցերեկոյ: 27 Եւ եղև ընդ արեւմուտսն, եւ իջոցին զնոսա ի փայտիցն. եւ ընկեցին յայրն յոր փախուցեալ անկեալ էին. եւ թաւալեցին քարինս մեծամեծս ի վերայ նորա մինչեւ ցայսաւր ժամանակի: 28 Եւ զՄակեդա առին յաւուր յայնմիկ, եւ կոտորեցին զնոցա սրով սուսերի. եւ զթագաւոր նորա, եւ սատակեցին զնոսա՝ եւ զամենայն որ էր ի նմա շնչաւոր. եւ ոչ ոք մնաց ի նոցանէ ապրել եւ փախուցեալ: Եւ արարին ընդ թագաւորն Մակեդայ, զորարինակ արարին ընդ թագաւորն երէքովի:

ԺԵ 29 Եւ զնաց Յեսու եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա ի Մակեդայէ ի Ղեբնա: Եւ պաշարեաց զՂեբնա, 30 Եւ մատնեաց զնա Տէր ի ձեռս Իսրայէլի. եւ առ զնա, եւ զթագաւոր նորա, եւ կոտորեաց զնա սրով սուսերի, եւ զամենայն շնչաւոր ի նմա. եւ ոչ մնաց ի նմա եւ ոչ մի ապրեալ եւ փախստական. եւ արար ընդ թագաւորն նորա զոր արար ընդ թագաւորն երէքովի:

ԺԶ 31 Եւ զնաց Յեսու եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա ի Ղեբնա ի Լաքիս, եւ նստաւ ընդ նովաւ եւ պաշարեաց զնա. 32 Եւ մատնեաց Տէր զԼաքիս ի ձեռս Իսրայէլի, եւ առ զնա յաւուրն երորդի, եւ կոտորեաց զնա բերանով սրով, եւ սատակեաց զնա զորարինակ արար ընդ Ղեբնա: 33 Յայնժամ ել Եղամ արքայ Գազերայ աւգնել Լաքիսայ. եւ էհար զնա Յեսու սրով սուսերի եւ զաւար նորա մինչեւ չմնալոյ ի նոցանէ ապրեալ եւ փախստական: 34 Եւ չուեաց Յեսու եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա ի Լաքիսայ յորդոգամ, եւ նստաւ զնովաւ եւ պաշարեաց զնա. եւ մատնեաց զնա Տէր ի ձեռս Իսրայէլի, 35 Եւ առ զնա յաւուր յայնմիկ, եւ կոտորեաց զնա սրով սուսերի, եւ զամենայն շնչաւոր ի նմա յաւուր յայնմիկ կոտորեցին, զորարինակ արարին ընդ Լաքիսա:

ԺԸ 36 Եւ չուեաց Յեսու եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա Եդդովնա ի Քեքրովն, եւ նստան զնովաւ, 37 Եւ առին զնա, եւ հարին զնա բերանով սուսերի. եւ զթագաւոր նորա, եւ զամենայն շնչաւոր որ ի նմա, եւ ոչ ոք էր ապրեալ. եւ արարին ընդ նա որպէս արարին ընդ Ողորոգամ. եւ սատակեցին զնա եւ զամենայն շնչաւոր, եւ զամենայն ինչ որ ի նմա: 38 Եւ դարձաւ Յեսու եւ ամենայն Իսրայէլ ի Գաբիր, եւ նստան զնովաւ, 39 Եւ առին զնա եւ զթագաւոր նորա, եւ զամենայն աւարս նորա. եւ հարին զնա բերանով սրով, եւ սատակեցին զնա եւ զամենայն շնչաւոր ի նմա. եւ ոչ թողին ի նմա եւ ոչ մի ապրեալ. զոր արինակ արարին ընդ Քեքրովն նոյնպէս արարին ընդ Գաբիր եւ ընդ թագաւոր նորա. եւ որպէս արարին ընդ Ղեբնա եւ ընդ թագաւորն նորա: 40 Եւ էհար Յեսու զամենայն երկիրն լեռնական եւ զՆադեբ, եւ զդաշտականսն, եւ զԱսեդովթ եւ զամենայն թագաւորս նորա. եւ ոչ եթող ի նմանէ ապրեալ, եւ զամենայն շնչաւոր սատակեցին ի նմանէ. զոր արինակ պատուիրեաց Տէր Աստուած Իսրայէլի: 41 Եւ կոտորեաց զնոսա Յեսու, ի Կադեբաբոնեայ մինչեւ ցԳազա. զամենայն երկիրն Գոտմայ մինչեւ ցԳաբաւովն. 42 Եւ զամենայն թագաւորս նոցա. եւ զերկիրս նոցա առ Յեսու միանգամայն. զի Տէր Աստուած Իսրայէլի համագունդ կոռւէր ընդ Իսրայէլի: 43 Դարձաւ Յեսու եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա ի Բանակն ի Գադգաղայ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Իբրեւ լուաւ Յաբին արքայ Ասովրայ, առաքեաց առ Յովբաբ արքայ Մառովնայ, եւ առ արքայն Սոմերովնի, եւ առ արքայն Աքիփայ. 2 Եւ առ թագաւորս մեծի Սիդովնայ ի լեռնայինս, եւ յԲաբաթ հանդէպ Քեներեթայ: Եւ ի դաշտայինն, եւ ի Նափեթովք, եւ ի ծովեզերեայսն 3 Քանանացոց յարեւելից կողմանէ. եւ ի ծովեզերեայսն Ամուրիացիս, եւ ի Քետացիս, եւ ի Փերեզացիս, եւ Յեբուսացիսն որ ի լերինն, եւ ընդ Խեւացիսն որ ընդ Ահերմովնիւ ի Մասսեփայ: 4 Եւ ելին ինքեանք եւ թագաւորք իւրեանց ընդ նոսա. եւ

զար բազում իբրեւ զաւագ առ ափն ծովու բազմութեամբ, եւ երիւարք եւ կառք բազում յոյժ. 5 գումարեցան ամենայն թագաւորքն այնոքիկ եւ եկին ի միասին. եւ բանակեցան միանգամայն առ ջրովն Ռովնա տալ պատերազմ ընդ Բարայէղի: 6 Եւ ասէ Տէր ցՅեսու. Մի երկիցես յերեսաց նոցա, զի վաղիւ ի սոյն ժամ մատնեցից եւ զամենեսեան գնոսա վանեալս առաջի որդւոցն Բարայէղի. եւ զերիւարս նոցա կարթակոտորս արասցես, եւ զկառս նոցա այրեսցես հրով: 7 Եւ եկն Յեսու եւ ամենայն զարն պատերազմող ընդ նմա, ի վերայ նոցա ի ջուրն Մոռովնայ յանկարծաւրէն. եւ անկան ի վերայ նոցա ի լեռնակողմանն: 8 Եւ մատնեաց գնա Տէր ձեռամբ Բարայէղի. եւ կոտորեալ գնոսա արարին հալածական մինչեւ ցմեծն Սիդովն, եւ մինչեւ ցՄասրեփովթայիմ, եւ մինչեւ ցդաշտսն Մասեփայ ընդ արեւելս. եւ կոտորեցին գնոսա մինչեւ չմնալոյ ի նոցանէ ապրեալ: 9 Եւ արար ընդ նոսա Յեսու որպէս պատուիրեաց նմա Տէր. զերիւարս նոցա կարթակոտորս արար, եւ զկառս նոցա այրեաց հրով: 10 Եւ դարձաւ Յեսու ի ժամանակին յայնմիկ, եւ առ զԱսովր եւ զթագաւոր նորա, եւ սպան գնա սրով: զի Ասովր էր նախիշխան ամենայն թագաւորութեանցն այնոցիկ: 11 Եւ կոտորեցին զամենայն շնչաւոր որ ի նմա սրով սուսերի, եւ սատակեցին զամենեսին. եւ ոչ մնաց ի նմա շնչաւոր: Եւ զԱսովր այրեցին հրով: 12 Եւ զամենայն քաղաքս թագաւորութեանցն այնոցիկ, եւ զթագաւորս նոցա առ Յեսու, եւ կոտորեաց գնոսա սրով սուսերի, եւ սատակեաց գնոսա. զոր արինակ հրամայեաց նոցա Մովսէս ծառայ Տեառն: 13 Այլ ամենայն քաղաքս հողացեալս ի նոցանէ ոչ այրեաց Բարայէլ, բայց միայն զԱսովր զոր այրեացն Յեսու. 14 Եւ զամենայն կապուտ նորա եւ զանասուն առին իւրեանց յաւարի որդիքն Բարայէլի. բայց զամենեսին սատակեցին գնոսա սրով սուսերի մինչեւ կորուսին գնոսա, եւ ոչ թողին ի նոցանէ եւ ոչ մի շնչաւոր. 15 զոր արինակ հրամայեաց Տէր Մովսէսի ծառայի իւրում. եւ որպէս պատուիրեաց Մովսէս Յեսուայ՝ նոյնպէս արար Յեսու. եւ ոչ անց եւ ոչ զիւրք յամենայնէ զոր պատուիրեաց նմա Մովսէս: 16 Եւ առ Յեսու զամենայն երկիրն զայն, զլեռնակողմն, եւ զամենայն երկիրն Նագեր, եւ զամենայն երկիրն Գոսում, եւ զդաշտայինս եւ զարեւմտեայսն, եւ զլեռն Բարայէղի, եւ զհովիտս նորա լերամբն. 17 ի լեռնէն Աքեղայ եւ ցելսն Սէիրայ, մինչեւ ցԲաաղգադ: Եւ զդաշտայինն Լիբանանու առ ոտամբն Ահերմովնի: Եւ զթագաւորս նոցա զամենեսին առ եւ կոտորեաց: 18 Եւ աւորս բազումս արար Յեսու ընդ ամենայն թագաւորս ընդ այնոսիկ պատերազմ: 19 Եւ ոչ էր քաղաք զոր ոչ մատնեաց որդւոցն Բարայէղի, բայց ի Խեւացւոցն որ բնակեալ էր ի Գաբաւովն. զամենեսին առ պատերազմաւ: 20 Զի ի Տեառնէ կարծրանային սիրտք նոցա պատահել պատերազմաւ Բարայէղի՝ զի սատակիցին: Եւ մի տացի նոցա ողորմութիւն, այլ զի սատակիցին որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի: ԻԳ 21 Եւ եկն Յեսու ի ժամանակի յայնմիկ՝ եւ սատակեաց զԵնակիման ի լեռնակողմանն Քեբրովրի, եւ Դաբիրայ, եւ Յանովբայ՝ եւ յամենայն լեռնէն Բարայէղի, եւ յամենայն լեռնէն Յուդայ, հանդերձ քաղաքաւք նոցա. եւ սատակեաց գնոսա Յեսու, 22 Եւ ոչ մնաց յԵնակիմացն յորդւոցն Բարայէղի, բայց միայն ի Գազա, եւ ի Գէթ, եւ յԱսէթովթ մնացին: 23 Եւ առ Յեսու զամենայն երկիրն որպէս եւ պատուիրեաց Տէր Մովսէսի. եւ ետ Յեսու ի ժառանգութիւն Բարայէղի վիճակաւ ընդ ցեղից նոցա: Եւ դադարեաց երկիրն պատերազմեալ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Եւ այս են թագաւորք երկրին՝ զորս կոտորեաց Մովսէս՝ եւ որդիքն Բարայէղի, եւ ժառանգեցին զերկիր նոցա յայնկոյս Յորդանանու յարեւմտից կողմանէ, ձորոյն Առնովնիմայ մինչեւ ցլեռն Ահերմովն, եւ զամենազարաբա յարեւելից կողմանէ: 2 Զսեհովն թագաւոր Ամուրիացւոց որ բնակեալ էր յԵսեբովն, եւ տիրէր առնովնայ յարուերայ մինչեւ ցձորն Առնովնի՝ զեզերք ձորոյն, եւ զկէսն Գաղաադու մինչեւ ցհեղեղատն Յակովբայ. սահմանք որդւոցն Ամովնայ: 3 Եւ Արաբա մինչեւ ցծովն Քէներեթայ, ընդ արեւելս եւ մինչեւ ցծովն Արաբայ ծով աղի, յարեւելից ընդ ճանապարհ Սաիմութայ. ի թեմանայ որ ընդ Սսեդովդաւ Փասգայնէ: 4 Եւ սահմանք Ովգայ արքայի Բասանու՝ որ մնացեալ էր ի սկայից անտի. որ բնակեալ էր յԱստարովթ եւ յԵդրային: 5 Իշխան ի լեռնէն Ահերմովնի եւ Սեդքայ. եւ զամենայն Բասան մինչեւ ի սահմանսն Գէսուրայ, եւ զՄաքատի, եւ զկէս Գաղաադու սահմանացն Սեհովնի արքայի Եսեբունայ: 6 Մովսէս ծառայ Տեառն եւ որդիքն Բարայէղի հարին գնոսա. եւ ետ զայն Մովսէս ծառայ Տեառն ի ժառանգութիւն Ռովբենի եւ Գադայ: 7 Եւ այս են թագաւորք Ամուրիացւոց զորս կոտորեաց Յեսու եւ

որդիքն Իսրայէլի յայնկոյս Յորդանանու՝ առ ծովեզերքն Բաղդադա ի դաշտին Լիբանանու մինչեւ ցլեռն Աղովկայ յելսն Սէիրայ: Եւ ետ զնա Յեսու ցեղիցն Իսրայէլի ի ժառանգութիւն ըստ վիճակաց նոցա 8 ի լերինն եւ ի դաշտի, եւ յԱրաբա, եւ յԱսեղովթ, եւ յանապատին եւ ի Նագեր: զՔեստացին, եւ զԱմուրիացին, եւ զՔանանացին, եւ զՓերեզացին, եւ զՆեւացին, եւ զՅերուսացին: 9 Զթագաւորն երեքովայ զմի: եւ զթագաւորն զայեաց որ է մերձ ի Բեղէլ զմի: 10 Զթագաւորն Երուսաղէմի զմի: զթագաւորն Քերթովնի զմի: 11 Զթագաւորն Յերիմութայ զմի: զթագաւորն Ղաքիսայ զմի: 12 Զթագաւորն Եղդովնի զմի: զթագաւորն Գազերայ զմի: 13 Զթագաւորն Գաբիրայ զմի: զթագաւորն Գադերայ զմի: 14 Զթագաւորն Հերմա զմի: զթագաւորն Աբերայ զմի: 15 Զթագաւորն Ջերնա զմի: զթագաւորն Ողողումայ զմի: 16 Զթագաւորն Մակեդայ զմի: 17 Զթագաւորն Թափուաց զմի: զթագաւորն Ոփերաց զմի: 18 Զթագաւորն Ափեկաց զմի: զթագաւորն Ասովրաց զմի: 20 Զթագաւորն Սամրովնայ զմի: զթագաւորն Մարովնայ զմի: զթագաւորն Ասքափայ զմի: 21 Զթագաւորն Թանաքայ զմի: զթագաւորն Մագեղդորայ զմի: 22 Զթագաւորն Կեդեսայ զմի: զթագաւորն զԵկոնիմա զմի: Զթագաւորն զՔերմեդայ զմի: 23 Զթագաւորն զԴովրայ զՆափեթդորա զմի: զթագաւորն զԴովիմա զԳեղզեղացի զմի: 24 Զթագաւորն Թերսայ զմի: Ամենեքին սոքա թագաւորք քսանեւինն:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ ԳԼՈՒԽ ԺԳ

1 Եւ Յեսու ծերացեալ եւ անցեալ զաւուրքք: Եւ ասէ Տէր ցՅեսու Դու ծերացեալ եւ անցեալ ես զաւուրքք եւ երկիր բազում մնացեալ է ի ժառանգութենէ: 2 Եւ այս է երկիրն մնացեալ ամենայն սահմանք Փիղշտացոց. Գետուրի. 3 եւ Քանանացին, յանշինէ անտի ընդդէմ Եգիպտոսի, մինչեւ ի սահմանս Ակարովնի, ընդ աջմէ Քանանացոյն համարի հնգից նախարարացն Փղշտացոցն. Գազացոյն, եւ Ազովտացոյն, եւ Ասկալովնացոյն, եւ Գեթացոյն, եւ Ակկարովնացոյն. եւ Խեւացոյն ի Թեմանայ: 4 Եւ ամենայն երկրին Քանանացոց ի Գազայ, եւ Սիդովնացիք մինչեւ ցԱփեկկա մինչեւ ցսահմանս Ամուրիացոց: 5 եւ զամենայն երկրին Գաբաի փղշտացոց՝ եւ զամենայն Լիբանան յելից արեւու, ի Գաղգադա՝ առ ոտամբն լերինն Ահերմովնի մինչեւ ցմուտս Եմաթայ. 6 ամենայն որ բնակեալ իցէ զլեռնակողմն, ի Լիբանանէ մինչեւ ի Մասերեփ Ովթմայիմ: Զամենայն Սիդովնացիս: ես սատակեցի զնոսա յերեսաց Իսրայէլի. բայց դու բաշխեա զնոսա ի ժառանգութիւն Իսրայէլի որպէս եւ պատուիրեցի քեզ: 7 Եւ արդ՝ բաժանեա զերկիրս զայս ի ժառանգութիւն ինն ցեղիցն, եւ կիսոյ ցեղին Մանասէ: ի Յորդանանէ մինչեւ ցծովն մեծ ընդ կողմն արեւմտից՝ տացես զնա եւ ծովն մեծ սահմանեսցէ: 8 Եւ երկուց ցեղից՝ եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի՝ որ են ընդ Ռովբենի ընդ Գադայ որ առին զժառանգութիւնս իւրեանց զոր ետ Մովսէս յայնկոյս Յորդանանու յարեւելից. բաժանեաց նոցա Մովսէս ծառայ Տեառն, 9 յարուերայ՝ որ է առ եզերք հեղեղատին Առնովնայ, եւ զքաղաքն որ ի մէջ ձորոյն, եւ զամենայն զՄիսովր, ի Մեդաբայ մինչեւ ցԳեղովն: 10 զամենայն քաղաքսն Սեհոնի Ամուրիացոյն որ թագաւորեաց յԵսեբովն, մինչեւ ցսահմանս որդւոցն Ամովնայ: 11 եւ զԳաղաադայինն, եւ զսահմանս Գետուրայ, եւ զՄաքաթեաց, զամենայն լեռն Ահերմովն. եւ զամենայն Բասանաստանն մինչեւ ցՄեղքա: 12 Զամենայն թագաւորութիւնն Ովգայ արքայի ի Բասա, որ թագաւորեաց յԵդրային եւ յԱստարովթ. նա մնայ ի մնացորդաց ի սկայիցն. եւ էհար զնա Մովսէս՝ եւ սատակեաց: 13 Եւ ոչ սատակեցին որդիքն Իսրայէլի զԳետուրի, եւ զՄաքաթի, եւ զՔանանացին. եւ բնակէր թագաւորն Գետուրայ Մաքաթի ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի մինչեւ ցայսաւր: 14 Բայց ցեղին Ղեւեայ ոչ տուաւ ժառանգութիւն. զի Տէր Աստուած Իսրայէլի է նոցա ժառանգութիւն՝ որպէս եւ ասաց նոցա Տէր: Եւ այս են բաժինք զոր բաժանեաց Մովսէս որդւոցն Իսրայէլի, յԱռաքովթ Մովաբ յայնկոյս Յորդանանու յանդիման երեքովի: 15 Եւ ետ Մովսէս ցեղին Ռովբենի ըստ տոհմից նոցա: 16 Եւ եղէ սահմանք նոցա յարուերայ՝ որ կայ յանդիման ձորոյն Առնովնայ, եւ ամենայն Միսովր. եւ Մեդաբայ 17 մինչեւ ցՄեղովն. եւ զամենայն քաղաքս նոցա որ էին ի Մեսովր, եւ զԳեբովն, եւ զԲաթմովթբաադ. եւ զտունս Բէեղմմութայ. 18 եւ զՅասսայ, եւ զԿեղեմովի, եւ զՄեփայաթ. 19 եւ զԿարիաթեմ եւ զՄեբամա, եւ զՄարթ, եւ զՄիովր ի լերինն Ենակայ: 20 եւ զՓեփագովր. եւ զԱսեղովթփասգայ, եւ զԲեթսիմութ, եւ զամենայն քաղաքս Միսովրայ, 21 Եւ զամենայն թագաւորութիւնս Սեհովնի արքայի Ամուրիացոց որ թագաւորեաց յԵսեբովն. զոր էհար Մովսէս, զնա եւ զիշխանսն Մադիամու, եւ Զեւի, եւ Զրոկոմ, եւ զսուր, եւ զուր, եւ զորբոք. զիշխանս Պարասիովնացն զբնակեալս յերկրին: 22 Եւ զԲաղաամ զԲեովրեան զհարցուկ,

կոտորեցին որդիքն Իսրայելի սրով ի միում վայրկենի: 23 Եւ եղեն սահմանք Ռուբենի Յորդանան սահման: Այս է ժառանգութիւն որդւոցն Ռուբենի ըստ տոհմից իւրեանց քաղաքք եւ աւանք նոցա: 24 Եւ ետ Մովսէս որդւոցն Գադայ ըստ տոհմից իւրեանց. 25 Եւ եղեն նոցա սահմանք յԱզերայ, ամենայն քաղաքք Գադաադու. եւ կէս երկրի որդւոցն Ամովնայ մինչեւ յարուէր որ է յանդիման Ռաբբայ. 26 Եւ յԵսերովնայ մինչեւ ցԱմովթ՝ առ Մասփայիւ եւ Բոտանիմ, եւ Մասնեմ մինչեւ ցսահմանսն Դաբիրայ: 27 Եւ յԵմեկն Բեթերամ, եւ Բեթնամրա, եւ սովքով, եւ սափովն. եւ զայլ եւս թագաւորութիւնս Սեհովնի արքայի Եսերովնայ. Յորդանան սահման է. մինչեւ յեզր ծովուն Քեներովթայ, յայնկոյս Յորդանանու յարեւելից: 28 Այս ժառանգութիւն է որդւոցն Գադայ ըստ տոհմից իւրեանց. ըստ քաղաքաց նոցա՝ եւ ազարազք նոցին: 29 Եւ ետ Մովսէս կիսոյ ցեղին Մանասէի. եւ եղեւ կիսոյ ցեղից որդւոցն Մանասէի, ըստ տոհմից իւրեանց: 30 Եւ եղեն սահմանք նոցա ի Մաենեմա, եւ ամենայն Բասան. եւ ամենայն թագաւորութիւն Ովգայ արքայի Բասանու, եւ ամենայն աւանք Յայիրայ, որ են ի Բասանաստանի. վաթսուն քաղաք: 31 Եւ կէս երկրին Գադաադու, եւ յԱստարովթ, եւ յԵդրային, քաղաքք թագաւորութեան Ովգայ ի Բասանաստանի: Եւ տուան որդւոցն Մաքիրայ որդւոյն Մանասէի, եւ կիսոց որդւոցն Մաքիրայ որդւոցն Մանասէի ըստ տոհմից իւրեանց: 32 Սոքա են զորս ժառանգեցոյց Մովսէս յայնկոյս Յորդանանու յԴաբովթ Մովլաբ յայնմ կողմանէ Յորդանանու հանդէպ երէքոյի յարեւելից: 33 Եւ ցեղին Ղեւեայ ոչ ետ Մովսէս ժառանգութիւն. զի Տէր Աստուած Իսրայելի ինքն է ժառանգութիւն նոցա՝ որպէս եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Եւ նոքա են որ ժառանգեցուցին նոցա յերկրին Քանանացոց, որոց ժառանգեցուցին: Եղիազար քահանայ, եւ Յետու Նաւեան, եւ իշխանք նահապետութեանց ցեղից որդւոցն Իսրայելի: 2 Վիճակաւք ժառանգեցուցին. զոր արինակ պատուիրեաց Տէր ի ձեռն Յետուայ, իննեցունց ցեղիցն, եւ կիսոյ ցեղին: 3 Քանզի ետ Մովսէս ժառանգութիւն երկուց ցեղիցն եւ կիսոյ ցեղին յայնկոյս Յորդանանու: Եւ Ղեւտացոցն ոչ ետ ժառանգութիւն ի մէջ նոցա: 4 Զի էին որդիք Յովսեփու երկու ցեղք, Մանասէ եւ Եփրեմ. եւ ոչ տուաւ բաժին յերկրին Ղեւտացոցն, այլ քաղաքք բնակելոյ, եւ զատուցեալ ըստ նոցին, խաշանց նոցա. 5 զոր արինակ պատուիրեաց Տէր Մովսէսի, նոյնպէս արարին որդիքն Իսրայելի՝ եւ բաժանեցին զերկիրն: ԻԱ 6 Եւ մատեան որդիքն Յուդայ առ Յետու ի Գադգադա. եւ ասեն ցնա Քաղէբ Յեփոնեայ Կենեզեան. դու ինքնին գիտես զբանն՝ զոր խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի առն Աստուծոյ՝ վասն իմ եւ վասն քո Կաղէբաբանեա: 7 զի քառասնամեայ էի ես, յորժամ առաքեաց զիս Մովսէս ծառայ Տեառն ի Կաղէբաբանեայ լրտեսել զերկիրն. եւ բերաք նմա զրոյց ըստ մտաց նորա: 8 Բայց եղբարք իմ որ ելին ընդիս՝ թիրեցին զմիտս ժողովրդեանն. բայց ես յաւելայ երթալ զհետ Տեառն Աստուծոյ իմոյ: 9 Եւ երդուաւ Մովսէս յաւուր յայնմիկ եւ ասէ. երկիրն յոր հասեր՝ քեզ լիցի ի ժառանգութիւն եւ որդւոց քոց յաւիտեան. զի յաւելայ երթալ զհետ Տեառն Աստուծոյ իմոյ: 10 Եւ արդ կերակրեաց զիս Տէր որպէս ասաց՝ այս ամ քառասներորդ է՝ յորմէ հետէ խաւսեցաւ Տէր զբանս զայս ընդ Մովսէսի. եւ շրջեցաւ Իսրայել յանապատին: Եւ արդ ահաւասիկ եմ ես այսաւր ամաց ութսուն եւ հնգից. 11 Եւ կարող եմ այսաւր՝ որպէս յորժամ առաքեաց զիս Մովսէս, նոյնպէս արդ կարող եմ մտանել եւ ելանել ի պատերազմ: 12 Եւ այժմ խնդրեմ ի քէն զլեառնն զայն՝ որպէս եւ ասաց Տէր յաւուր յայնմիկ. զի դու ինքնին լուար զբանս զայս յաւուր յայնմիկ: Եւ արդ աւասիկ Ենակիմք են անդ, եւ քաղաքք ամուրք եւ մեծամեծք. արդ եթէ Տէր ընդ իս է՝ սատակիցէ զնոսա որպէս ասաց ինձ Տէր: 13 Եւ արիւնեաց զնա Յետու. եւ ետ զՔեբրովն Քաղէբայ որդւոյ Յեփոնեայ Կենեզացոյ ի ժառանգութիւն: 14 Վասն այնորիկ եղեւ Քեբրովն Քաղէբայ որդւոյ Յեփոնեայ Կենեզացոյ ի ժառանգութիւն մինչեւ ցայսաւր. վասն երթալոյ նորա զհետ հրամանի Տեառն Աստուծոյ Իսրայելի: 15 Եւ անուն Քեբրովնի յառաջ էր քաղաք՝ Արբոկ: նա էր մայր քաղաքացն Ենակիմացն: Եւ երկիրն դադարեաց ի պատերազմէ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Եւ եղեն սահմանք ցեղից որդւոցն Յուդայ, ըստ տոհմից իւրեանց ի սահմանացն Իդումացոցն, ի Սին անապատէ մինչեւ ցԿադէս, 2 ընդ հարաւակողմն. եւ եղեն նոցա սահմանք ի հարաւոյ մինչեւ յեզր ծովուն աղոյ ի սարոյն որ իջուցանէ ի հարաւակողմ. 3 եւ անցանէն հանդէպ գառիվայրին Ակրաբիմայ, եւ պատի զՍինաքաւ, եւ վերանան ի հարաւոյ Բառնէ, եւ ելանէն ի Հոռվն, եւ ձգին առ Ադարաւ, եւ պատին առ արեւմտիւքն Կադէսայ: 4 եւ երթան ցԱսեմովնայ, եւ հանեն մինչեւ ցձորն Եգիպտացոց եւ եղիցին նորա ելք սահմանաց ընդ ծովնակողմ: Այս են նոցա սահմանք ի հարաւոյ: 5 Եւ սահմանք յարեւելից ամենայն ծովն աղի, մինչեւ ցեզրն Յորդանանու: Եւ սահմանք նոցա ըստ հիւսւսոյ ի Մարոյ ծովուն եւ յեզերէ Յորդանանու. 6 հասանէն սահմանքն ի Բեթագդա, եւ շրջին առ հիւսւսով ցԲեթարաբայ, եւ վերանան սահմանքն առ Բեռվն վիմաւ որդւոյն Ռոբէնի: 7 եւ ելանէն սահմանքն առ չորրորդ մասամբ ձորոյն Աքորայ. եւ ընդ հարաւակողմն, եւ իջանէն ի Գադգաղայ, որ է հանդէպ մատուցին Ադոմիմա, ընդ հարաւակողմն ձորոյն. եւ հատանէ սահմանն ի ջուրն Արեգ աղբեր. եւ եղիցին նորա ելք, աղբերք Ռովգեղայ: 8 եւ ելանէն սահմանքն ի ձոր որդւոցն Ենովմայ ի թիկանց Յեբուսայ ի հարաւակողմանէ Եբուսաղէմի: եւ հանեն սահմանքն ի գլուխ լերինն՝ որ է հանդէպ ձորոյն Ենովմայ ի ծովակոյս կողմանէ՝ որ է յեզեր երկրին Ռափայնոց ընդ հիւսւսի: 9 Եւ հատանէն սահմանքն ի գլխոյ լերինն առ աղբերքն ջրոյն Նափթովայ, եւ հատանէ լեռն Եփրովնի ի Գայի. եւ հանէ սահմանն ի Բաաղ. այն է քաղաք Յարիմայ: 10 Եւ պատի սահմանն ի Բաաղայ ընդ ծովակողմն ի լեռն Մէիր, եւ պատի զթիկամբք քաղաքին Յարիմայ ի հիւսւսոյ. այն է Քասաղովն. եւ իջանէ յԱրեգ քաղաք, եւ անցանէ ի հարաւ: 11 եւ հատանէ ընդ հիւսւսոյ: եւ հանեն սահմանքն Մաքարովնայ, եւ անցանէն առ լեռամբ երկրին Բաաղայ, եւ հատանէն Յաբնէլ: եւ եղիցին ելք սահմանաց նոցա ընդ ծովակողմն. 12 եւ զսահմանս նոցա ի ծովէ՝ ի ծովն մեծ զատանէ: Այս են սահմանք որդւոցն Յուդայ շուրջանակի, ըստ տոհմից իւրեանց: 13 Եւ Քաղեբայ որդւոյն Յեփովնեայ ետ բաժին ի մէջ որդւոցն Յուդայ հրամանաւ Աստուծոյ. եւ ետ նմա զքաղաքն Արբոկ, զմայր քաղաքացն Ենակայ, այն է Քեբրովն: 14 եւ սատակեաց զնոսա անտի Քաղէր որդի Յեփովնեայ, զերիս որդիսն Ենակայ, զՍուսի, զԹողմայի, եւ զԱքիման, զձնունդս Ենակայ: 15 Եւ ել անտի Քաղէր ի վերայ բնակչացն Գաբիրայ. եւ անուն Գաբիրայ՝ էր յառաջագոյն քաղաք Նամակաց: 16 Եւ ասէ Քաղէր. Որ որ առցէ զքաղաք Նամակաց, եւ տիրեսցէ նմա, տաց նմա Զասքա դուստր իմ կնութեան: 17 Եւ առ զնա Գողոնիէլ որդի Կենեզի, եղբայր Քաղեբայ կրտսեր. եւ ետ նմա Զասքա դուստր իւր կնութեան: 18 Եւ եղեւ յերթալն նորա խորհեցաւ ընդ նմա՝ եւ ասէ. Խնդրեցից ի հարե իմմէ ազարակ: եւ աղաղակեաց յիշոյ անտի: եւ ասէ ցնա Քաղէր՝ Զի՞ է քեզ: 19 եւ ասէ ցնա. Տուր ինձ արհնութիւն. զի յերկիրն Նագեր ետուր զիս, տուր ինձ զԴովղաթմայիմ. եւ ետ նմա Քաղէր զԴովղաթն վերին՝ եւ զԴովղաթն ներքին: 20 Այս է ժառանգութիւն որդւոցն Յուդայ, ըստ տոհմից իւրեանց: 21 Եւ եղեւ նոցա քաղաքք: քաղաք առաջին ցեղի որդւոցն Յուդայ ի սահմանս Երովմա յանապատին: Կապսէել, եւ Եդրացի եւ Յագուր. 22 եւ Կինա, եւ Դեմովնայ, եւ Ադաղա. 23 եւ Կեդէս, եւ Իթնանգիփ. 24 եւ Տեղէմ, եւ Բաղովթ. 25 եւ քաղաքն Ասերովն, այն է Ասովր: 26 Ամամ, եւ Մամաայ, եւ Սովդաղա. 27 եւ Ասերգաղդա, եւ Բեթփաղէթ. 28 եւ Ասարսուղա, եւ Բերսաբէլ. եւ աւանք նոցա, եւ ազարակք նոցա: 29 Բաաղա, եւ Աւիմ, եւ Ասեմ: 30 եւ Եղթովդաղ, եւ Քսիդ, եւ Երմա, 31 եւ Սիկեղէդ, եւ Մեղեբենա, եւ Սանսաննա. 32 եւ Ղաբովթ, եւ Մեղիմ, եւ Ռեմովն. քաղաքք քսանեւինն՝ եւ աւանք նոցա: 33 Ի դաշտավայրս, Եսթաւող, եւ Ասբաա, եւ Ասնա: 34 Եւ Ռամեն, եւ Զանով, եւ Ադիաթեմ, եւ Ենայիմ, 35 եւ Յերիմուք, եւ Ողողղամ, եւ Նայերմայ, եւ Մոքով, եւ Ագեկա: 36 Եւ Մարգարիմ, եւ Գեղերայ. եւ ազարակք նորա. քաղաքք չորեքտասանք եւ աւանք նոցա: 37 Մեննան, եւ Ադասա, եւ Մագդաղգաղ, 38 եւ Գաղաան, եւ Մասփա, եւ Յեկթրայէլ: 39 եւ Ղաքիս, եւ Բազկայթ, եւ Ագղովն, 40 եւ Գաբբայ, եւ Զամաս, եւ Քաթղովա, 41 եւ Գաղերովթ, եւ Բեթղագոն, եւ Նովմա, եւ Մակեղա. քաղաք վեշտասան եւ աւանք նոցա: 42 Ղեբնեա, եւ Աթեր, 43 եւ Յեփթա, եւ Ասենայ, եւ Նեսիթ, 44 եւ Կէիդա, եւ Աքիգեր, եւ Մարեսա, եւ Եղղովմ. քաղաքք ինն, եւ աւանք նոցա: 45 Ակկարովն, եւ աւան նորա, եւ ազարակք նորա: 46 եւ յԱկարովն յԵմնէ, եւ ամենայն արուարձանք Ասգովդա. եւ աւանք նոցա եւ ազարագք նոցա: Մինչեւ ցհեղեղատն Եգիպտոսի. եւ ծովն մեծ զատուցանէ: 48 Եւ ի լեռնավայրսն՝ Մափիր, եւ Յեթեր, եւ Սովբով: 49 Եւ Դեմնա. քաղաք Նամակաց. այն է Գաբիր: 50 եւ Անովթ, եւ Եսթեմովն, եւ Անիմ. 51 եւ Դոսոմ, եւ Քեղուովն, եւ Գեղուովն. քաղաքք մետասանք, եւ աւանք նոցա: 52 Երեբ, եւ Ասան. եւ Բումա. 53 եւ Յանուր, եւ Բեթթապ Փուէ, եւ Ափակա. 54 եւ Քամմատեա. եւ քաղաքն Արբոկ. այն է Քեբրովն, եւ Սիովր. քաղաք ինն, եւ աւանք նոցա: 55 Մայովն եւ Քերմէղ, եւ Զիփ, եւ Յետտա. 56 եւ Յեզրայէլ, եւ Յեկդաամ, եւ Զանովանէկիմ, 57 եւ Գաբաա, եւ Թամնա.

քաղաքք ինն, եւ աւանք նոցա: 58 Աղուղ, եւ Բեթսուր, եւ Գեղլով, 59 եւ Մարովթ, եւ Բեթանովթ, եւ Եղթեկեն. քաղաքք վեց, եւ աւանք նոցա: Թեկով, եւ Եփրաթա. այն է Բեղդէմ, եւ Փագովր, եւ Ետամ, եւ Կուղովն, եւ Տատամի, եւ Սովրէս, եւ Կարեմ, եւ Բաղդիմ, եւ Բեթեր, եւ Մանողքով: Քաղաքք մետասանք, եւ աւանք նոցա: 60 Կարիաթբաաղ. նա է քաղաք Յարիմայ, եւ Արեբբա. քաղաքք երկու, եւ աւանք նոցա, եւ ազարակք իւրեանց: 61 Բեղդաղիս, եւ Բեթարաբա, եւ Մաղովն, եւ Սոքոքայ: 62 եւ Նեբսան. եւ քաղաքք աղտից, եւ Ենգաղի. քաղաքք եւթն, եւ աւանք նոցա: 63 Եւ Յերուսացին բնակէր յերուսաղէմ, եւ ոչ կարացին որդիքն Յուդայ մարտնչել ընդ նոսա. եւ բնակեցան Յերուսացիքն ընդ որդիսն նոցա յերուսաղէմ մինչեւ ցայսար:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Եւ եղեւ սահմանք որդւոցն Յովսեփայ Յորդանանէ հանդէպ երէքովի, յարեւելից ընդ անապատն. եւ ամբառնան յերէքովէ ի լեռնակողմն անապատին ի Բեթէլլուզա: եւ անցանն առ սահմանաւր Արքիատարովթայ: 3 Եւ ելանն ընդ ծովակողմ ի սահմանսն Յեփաղթեայ, մինչեւ ցահմանն Բեթրովնա՝ ներքնոյ, եւ մինչեւ ցԳազեր. եւ եղիցին ելք նոցա ընդ ծովակողմ: 4 եւ ժառանգեցին որդիքն Յովսեփայ՝ Եփրեմ եւ Մանասէ: 5 Եւ եղեւ սահմանք որդւոցն Եփրեմի ըստ տոհմից իւրեանց: եւ եղեն սահմանք ժառանգութեան նոցա, յարեւելից՝ Աստարովթ, եւ Ադար, մինչ ցԲեղորովն վերին, եւ ցԳազարա: 6 եւ անցցեն սահմանքն ընդ ծովակողմն ի Մաքովթ ի հիւսւոյ. եւ պատեսցի սահման ընդ արեւելս ի Թենաթսեղով. եւ անցցէ յարեւելից առ յԱնովա: 7 եւ իջցէ յԱնովէ յԱտարովթ, եւ ի Նարաթա. եւ աւանք նոցա: Եւ անցցեն առ երէքովի, եւ հանցեն ի Յորդանան. 8 եւ ի Թապփուեա անցցեն սահմանքն ի ծովակողմն ի հեղեղատն Կանայ. եւ եղիցին ելք նորա ի ծովակողմն: Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Եփրեմայ ըստ տոհմից իւրեանց: 9 Եւ քաղաքքն զատուցեալք որդւոցն Եփրեմայ, ի մէջ աւանդութեան որդւոցն Մանասէի: ամենայն քաղաքք եւ աւանք նոցա: 10 Եւ ոչ կորոյս Եփրեմ զՔանանացին բնակեալ ի Գազեր. եւ բնակէր Քանանացին ի մէջ Եփրեմայ մինչեւ ցայսար: Մինչեւ ել փարաւովն արքայ Եզիպտացւոց եւ առ զքաղաքն՝ եւ այրեաց զնա հրով. եւ զՔանանացին եւ զՓերեզացին բնակեալս ի Գազեր խոցոտեաց. եւ ետ զնա փարաւովն պաշտատական դստեր իւրում. եւ եղեն ծառայք հարկատուրք:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

ԻԹ 1 Եւ եղեն սահմանք ցեղի որդւոցն Մանասէի. զի նա էր անդրանիկ Յովսեփայ, Մաքիբայ անդրանկանն Մանասէի հար Գաղաադու, քանզի այր պատերազմող էր, Գաղաադային եւ ի Բասանաստանի: 2 Եւ եղեւ այլոց որդւոցն Մանասէի, ըստ տոհմից իւրեանց, որդւոցն Աքիեզերայ, եւ որդւոցն Քեղեկա, եւ որդւոցն Երիեղայ, եւ որդւոցն Եքեմայ, եւ որդւոցն Սեմիրայեայ, եւ որդւոցն Նոփերա: Սոքա են որդիք Մանասէի որդւոյ Յովսեփա: 3 Եւ Մաղպաաղայ որդւոյ ոփերայ, որդւոյ Գաղաադու, որդւոյ Մաքիբայ, որդւոյ Մանասէի, ոչ գոյին նորա ուստերք, այլ դստերք: Եւ այս են անուանք դստերացն Մաղպաաղայ. Մաաղա, եւ Նուա, եւ Եղդա, եւ Մեղքա, եւ Թենա: 4 Եւ կացին առաջի Եղիազարու քահանայի, եւ առաջի Յետուայ որդւոյ Նաւեայ, եւ առաջի իշխանացն՝ եւ ասեն: Աստուած պատուիրեաց ի ձեռն Մովսէսի տալ մեզ ժառանգութիւն ի մէջ եղբարց մերոց. եւ տուաւ նոցա ժառանգութիւն ի մէջ եղբարց հար իւրեանց հրամանաւ Տեառն: 5 Եւ ել վիճակ Մանասէի Ղաբեկայ, ի Գաղաաղէ, եւ Բասանա, որ է յայնկոյս Յորդանանու: 6 Զի դստերք որդւոց Մանասէի ժառանգեցին վիճակ ի մէջ եղբարց իւրեանց վիճակ. եւ երկիրն Գաղաադու եղեւ որդւոյն Մանասէի մնացելոցն: 7 Եւ եղեն սահմանք որդւոցն Մանասէի, Յասերմաթովթայ, որ է հանդէպ Սիւքեմա, եւ երթան սահմանքն ցՅամին, եւ ցՅասեր՝ յաղբերն Թափթովթայ. Մանասէի եղիցի երկիր Թափթովթայ: 8 եւ Թափթովթայ ի սահմանսն Մանասէի որդւոցն Եփրեմայ: 9 եւ իջցեն սահմանքն ի ձորն Կանացի ըստ հարաւակողմ հանդէպ ձորոյն Յաւրա. եւ Բեւեկնին Եփրեմայ ի մէջ քաղաքին Մանասէի: Եւ սահմանքն Մանասէ ընդ հիւսւոյ հեղեղատն: եւ եղիցին նորա ելք ծովն, 10 ի հարաւակողմն կուսէ Եփրեմայ, եւ ի հիւսւոյ Մանասէի. եւ եղիցի ծովն սահմանք նոցա: եւ

Յասեր յարեացին ի հիւսւոյ կողմանէ. եւ յԻսաքար՝ յարեւելից կողմանէ: 11 եւ եղիցի Մանասէ ընդ Իսաքար եւ ընդ Ասեր: Բեթսան, եւ աւանք նոցա. եւ Ամբղան եւ դստերք նորա: եւ բնակիչք Ենդովրայ, եւ աւանք նորա. եւ բնակիչք Մագեդդովրայ, եւ աւանք նորա. եւ բնակիչք Տանաքայ, եւ աւանք նորա. եւ երրորդ Նափեթայ, եւ աւանք նորա: 12 Եւ ոչ կարացին որդիքն Մանասէի սատակել զքաղաքսն զայնոսիկ: եւ սկսաւ Քանանացին բնակել յերկրին յայնմիկ: 13 Եւ եղեւ իբրեւ յաղթահարեցին որդիքն Իսրայէլի, արարին զՔանանացիսն հնազանդս. բայց սատակելով ոչ սատակեցին զնոսա: 14 Ընդդէմ դարձան որդիքն Յովսեփայ Յետուայ՝ եւ ասեն. Ընդդէմ ժառանգեցուցեր մեզ մի ժառանգութիւն եւ մի վիճակ եւ ես ժողովուրդ բազում եմ. եւ Աստուած արհնեաց զիս: 15 Եւ ասէ ցնոսա Յետու. Եթէ ժողովուրդ բազում ես դու, ել յանտառն՝ եւ սրբեալ քեզ անդ զերկիր, զՓերեզացիսն եւ զՌափայիսն: եթէ նէ դ իցէ քեզ լեառնդ Եփրեմի: 16 Եւ ասեն որդիքն Յովսեփայ. Չէ բաւական մեզ լեառն Եփրեմայ: եւ անդ ընդիր ընդիրք երաւաց, եւ զէն ամենայն Քանանացւոյն բնակելոյ յերկրի իմում ընդ իս. եւ ի Բեթսան եւ յաւանս նորա, ի ձորն յԵզրաէլի: 17 Եւ խաւսեցաւ Յետու ընդ որդիսն Յովսեփու, ընդ Եփրեմի եւ ընդ Մանասէի՝ եւ ասէ. Թէ ժողովուրդ բազում ես դու, եւ զարութիւն բազում ունիս. մի լիցի քեզ մի վիճակ. 18 անդառն եղիցի քեզ, զի անտառ է եւ սրբեցես զնա. եւ եղիցին քեզ ելք նորա յորժամ սատակեցես զՔանանացին: զի թէպէտ եւ երկվարք ընդիրք իցեն նորա, եւ զարագոյն քան զքեզ իցէ, դու յաղթահարեսցես զնա:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

ԻԲ 1 Եւ եկեղեցացաւ ամենայն ժողովուրդ որդւոցն Իսրայէլի ի սելով, եւ կանկնեցին անդ զհորանն վկայութեան. եւ երկիրն նուաճեցաւ ի նոցանէ: 2 Եւ մնացին որդիքն Իսրայէլի՝ եւ ոչ ժառանգեցին եւթն ցեղն: 3 Եւ ասէ ցնոսա Յետու. մինչեւ յե՛րբ մեղկիցիք չմտանել ժառանգել զերկիրն զոր Տէր Աստուած հարցն մերոց ետ: 4 տուք ի ձէնջ երիս արս ի ցեղէ, եւ առաքեցից զնոսա, եւ յարուցեալ անցցեն ընդ երկիր, եւ գրեցեն զնոսա առաջի իմ՝ թէ ո՛րպէս պարտ իցէ բաժանել զնոսա: Եւ եկին առ նա: 5 եւ բաժանեաց նոցա եւթն մասն: Յուդայ կացցէ նոցա սահման ի հարաւոյ. եւ որդիքն Յովսեփայ կացցեն ի սահմանս իւրեանց ի հիւսւոյ: 6 եւ դուք բաժանեցէք զերկիրն եւթն բաժին՝ եւ բերէք առ իս այսր. եւ հանից ձեզ վիճակ աստ առաջի Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 7 Զի ոչ գոյ ի ձեզ բաժին Ղեւեայ որդւոցն. զի քահանայութիւն Տեառն է բաժին նոցա: եւ Գադ, եւ Ռովբեն, եւ կէս ցեղի որդւոցն Մանասէի առին զժառանգութիւն իւրեանց յայնկոյս Յորդանանու յարեւելս՝ զոր ետ նոցա Մովսէս ծառայ Տեառն: 8 եւ յարուցեալ արքն զնացին: Եւ պատուիրեաց Յետու արանցն երթալոց աշխարհադիտել զերկիրն. եւ ասէ. անցէք զնացէք եւ աշխարհադիտեցէք զերկիրն, եւ եկեալիք առ իս այսր. եւ ես հանից ձեզ վիճակ առաջի Տեառն ի սելով: 9 Եւ զնացին արքն եւ շրջեցան ընդ երկիրն, եւ աշխարհադիտեցին զերկիրն, եւ տեսին զնա. եւ գրեցին ըստ քաղաքաց իւրոց եւթն բաժին ի մատենի. եւ բերին առ Յետու ի բանակն ի սելով: 10 Եւ արկ նոցա Յետու վիճակ ի սելով առաջի Տեառն, եւ բաժանեաց անդ զերկիրն որդւոցն Իսրայէլի՝ ըստ բաժանման իւրեանց: 11 Եւ ել նախ վիճակ ցեղին Բենիամենի ըստ տոհմից իւրեանց եւ ելին սահմանք վիճակի նոցա ի մէջ Յուդայ՝ եւ ի մէջ որդւոցն Յովսեփայ: 12 Եւ եղեն նոցա սահմանք ի հիւսւոյ Յորդանանու. եւ ամբարձցին սահմանքն ի հարաւու Երեքովի ընդ հիւսւսի, եւ ամբարձին ի լեառնն ընդ ծովակողմն. եւ եղիցին նորա ելք Մաքդարայիսն Բեթաւան. 13 եւ անցցեն անդի սահմանքն Ղուզայ, ի թիկանց Ղուզայ ի հարաւոյ կողմանէ, այլ է Բեթէլ: եւ իջցեն սահմանքն ցԱստարովթադարայ ի լեռնակողմն, որ է ի հարաւոյ Բեթորովնայ ներքնոյ: 14 Եւ անցցեն սահմանքն եւ պատեցին առ եզերքն որ հայի ընդ ծով ի հարաւոյ, ի լեռնէն որ հանդէպ Բեթորովնի է ի հարաւոյ: եւ եղիցին նորա ելք ի Կարիաթբաադ. այն է Կարիաթարիմ քաղաք որդւոցն Յուդայ. եւ այն է եզր ընդ ծովակողմն, 15 եւ եզր ընդ հարաւ յեզերէ Կարիաթբաադայ. եւ անցցեն սահմանքն ի Գային, եւ ելցեն աղբեր ջրոցն Նափթովայ: 16 Եւ իջցեն սահմանքն յեզր լերինն՝ յանդիման հովտաց որդւոյն Ենովմայ, որ է ի Մասնէ Եմակա՝ Ռափայնոցն ի հիւսւոյ. եւ իջցեն ի Գայի Ենովմայ ի թիկանց Յեբուսայ ի հարաւոյ. եւ իջցեն յաղբերն Ռովդեդա: 17 Եւ հատցեն ընդ հիւսւսի, եւ անցցեն յաղբերն ի Բեթսամիս, 18 եւ պատեցին առ Գալիլովթաւ. որ է հանդէպ գառիվերին Եղովմիսա. եւ իջցեն ի վիմէն Բաան, որդւոյն Հռովբենի, եւ անցցեն ի թիկանց Բեթարաբա հիւսւոյ. եւ իջցեն յԱրաքա: 19 եւ իջցեն սահմանքն ի թիկանց Բեթագալա ի հիւսւոյ. եւ եղիցին ելք սահմանացն ի Սար ծովուն աղոյ ի հիւսւոյ, եւ

յեզր Յորդանանու ի հարաւոյ: 20 Այս են սահմանք նոցա ի հարաւոյ, եւ Յորդանան գատուցանէ ի կողմանէ արեւելից: Այս է ժառանգութիւն որդւոցն Բենիամենի սահմանք նոցա շուրջանակի ըստ տոհմից իւրեանց: 21 Եւ եղեն քաղաքք ցեղի որդւոցն Բենիամինի ըստ տոհմից իւրեանց: Յերիքով, եւ Բեթագղա, եւ Ամեկկասիս, 22 եւ Բեթարաբայ, եւ Սեմարիմ, եւ Բեդել. 23 եւ Ալիմ, եւ Սափար, եւ Ափրայ, 24 եւ Եկարէն, եւ Քափերամին, եւ Գաբաա: 25 քաղաքք երկոյտասանք եւ աւանք նոցա: 26 Գաբաւովն, եւ Ռամա, եւ Բերովթ, 27 եւ Մասփա, եւ Քեփիրա, եւ Ամովսա, 28 եւ Ռէկիմ, եւ Յերփայել, եւ Թարաղա: 29 Եւ Սեղաղէփ, եւ Յեբուս՝ այն է Երուսաղէմ. եւ Գաբաադ. եւ քաղաքն Արեմ. քաղաք երկոյտասանք, եւ աւանք նոցա: Այս է ժառանգութիւն որդւոցն Բենիամենի ըստ տոհմից իւրեանց:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԹ

1 Եւ ել յերկրորդ վիճակէն Շմաւոնի ցեղի որդւոցն Շմաւովնի ըստ տոհմից իւրեանց: Եւ եղեւ ժառանգութիւն նոցա ի մէջ որդւոցն Յուդա: 2 Եւ եղեւ վիճակ նոցա, Բերսաբէէ, եւ Սաբէէ, եւ Սովղադա, 3 եւ Ասերսուադ, եւ Բաթուդ, եւ Բովղա, եւ Աւոււ, 4 եւ Էթուզաադ, եւ Երմա. 5 եւ Սիկէեղայ, եւ Բաթամ, եւ Մարքաբովթ, եւ Ասերսուսիմ. 6 եւ Բեթղաբաթ. եւ աւարակք նոցա. քաղաքք երեքտասանք, եւ աւանք նոցա: 7 Ային, եւ Ռեմմովն, եւ Եթեր, եւ Ասան. քաղաքք չորք, եւ աւանք նոցա: 8 եւ ամենայն ազարակք շուրջ զքաղաքան այնոքիւք, մինչեւ զԲաաղէթ Բերամովթ, ի մուտս Յամթա ընդ հարաւ: Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Շմաւոնի ըստ տոհմից իւրեանց. 9 ի վիճակէն Յուդայ ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Շմաւովնի. քանզի եղեւ բաժին որդւոցն Յուդայ մեծ քան զնոցայն. եւ ժառանգեցին որդիքն Շմաւովնի ի մէջ վիճակին նոցա: 10 Եւ ել երրորդ վիճակն Զաբաւղովնի, ըստ տոհմից իւրեանց. Եւ եղիցի սահմանք ժառանգութեան նոցա մինչեւ ցՍարգիթ. 11 սահմանք նոցա ծովն, եւ Մարադա. եւ հասցէ ցԴաբսաթն. եւ հանդիպիցին ձորոյն՝ որ է հանդէպ յԵկնամայ: 12 եւ դարձցին ի Սարիդա դէմ յանդիման յարեւելից Բեթսամեայ, ի սահմանս Քասաղոթ Բաթովրա, եւ անցցեն ի Դաբարաթ. եւ ամբարձցին առ Յափագայիւ: 13 Եւ անտի պատեսցին հանդէպ ընդ արեւելս ձգեալ ի քաղաքն Կատասիմ. եւ անցցեն Յոնեմովն, Յամաթարիման Նուայ. 14 եւ պատեսցին զսահմանաւքն հիւսսի Յեննաթովն. եւ եղիցին ելք նոցա ի Գայի՝ Յեփթաէլի, 15 եւ ընդ Կատտամաթ, եւ ընդ Նաաղովդ, եւ Սեմրովն, եւ ընդ Յաղէլա, եւ ընդ Բեթղէէմ, քաղաքք երկոյտասանք եւ աւանք նոցա: 16 Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Զաբաւղովնի ըստ տոհմից իւրեանց քաղաքք նոցա եւ աւանք իւրեանց: 17 Եւ Իսաքարայ ել չորրորդ վիճակն. որդւոցն Իսաքարու ըստ ազգականութեանն իւրեանց: 18 Եւ են սահմանք նոցա, Յեզրաէլ, եւ Աքասեղոթ, եւ Սունամ, 19 եւ Ափարեմ, եւ Սիան, 20 եւ Ռեթան, եւ Անարեթ, 21 եւ Ռաբբովդ, եւ Կէսիովն, եւ Այեմէս, եւ Ռամաթ, եւ Ենգաննիմ, եւ Ենաղդա, եւ Բեթփասէս: 22 եւ կցեցին սահմանքն ի Թաբովթ, եւ ի Սասիմ ընդ ծովակողմն, ի Բեթսամաս. եւ եղիցի ել սահմանաց նոցա Յորդանան. քաղաքք վեշտասանք եւ աւանք նոցա: 23 Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Իսաքարու ըստ տոհմից իւրեանց. քաղաքք եւ ազարակք իւրեանց: 24 Եւ ել վիճակն հինգերորդ ցեղի որդւոցն Ասերայ ըստ տոհմից իւրեանց: 25 Եւ եղեն սահմանք նոցա, Քեղկաթ, եւ Ողիոզիի, եւ Բատնէ, եւ Աքսափ, 26 եւ Ամադ, եւ Սասադ. եւ կցեցի ի Կարմեղ ընդ ծովակողմն. եւ ի Սիովր, եւ ի Լիբանանէ: 27 եւ դարձցին յարեւելից կողմանէ Բեթաագովնա, եւ կցեցին ի Զաբուղովն եւ ի Գայի, Յեփթաէլի. ընդ հիւսսի. եւ մտցեն սահմանքն ի Սափթայ Բեթամէկ. եւ զնասցեն ընդ սահմանակիցսն Անիէլի, եւ անցցեն ի Քաբոդ, յահեկէ կողմանէ, 28 եւ Յաքրան, եւ Յոռովթ, եւ Յամմովն, եւ ի Կանայի մինչեւ ի Սիդովն մեծ: 29 Եւ դարձցին սահմանքն Յոամա մինչեւ ցքաղաք ամրոցին Տիրացւոց. եւ դարձցին սահմանքն ի Սողաս. եւ եղիցին ելք նորա ծովն. եւ ի վիճակէն Աքիզիփա: 30 Եւ Ամմա, եւ Մափեկա, եւ Ռաւովրա. քաղաքք քսան եւ երկու, եւ աւանք նոցա: 31 Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Ասերայ ըստ տոհմից իւրեանց. քաղաքք նոցա եւ աւանք իւրեանց:

Խ 32 Եւ Նեփթաղիմայ ել վիճակն վեցերորդ. որդւոցն Նեփթաղիմայ ըստ տոհմից իւրեանց: 33 Եւ եղեն սահմանք նոցա. Մեղեդի, եւ Մայեղովմ, եւ Բեսանայիմ, եւ Արսէ, եւ Նակէթ, եւ Յաբնէլ, մինչեւ Յղակու. եւ եղեն ելք նոցա Յորդանան: 34 եւ դարձցին սահմանք նոցա ի ծովն Ազանոթ Թաբովր, եւ անցցեն անտի ի Կոդկ. եւ կցեցին ի հարաւոյ Զաբուղովնի եւ Ասերայ. կցեցին ի ծովակողմն եւ ի Յուդայ, եւ Յուդանն յարեւելից կողմանէ: 35 Եւ քաղաքք պարսպաւորք Տիրացւոց. Տիրոս, Էամաթ, եւ Դեկկադ, եւ Քենէրէթ. 36

եւ Աղիմի, եւ Ռամմա, եւ Ասովբ: 37 եւ Կեղէս, եւ Եղրաի, եւ Ակնաստվր, 38 եւ Յարովն, եւ Մակդադիէլ. Ովրամ, եւ Բեթանաթ, եւ Թասմուս. քաղաքք ինն ու տասն, եւ աւանք նոցա: 39 Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Նեփթաղէմի. ըստ տոհմից նոցա, քաղաքք եւ ագարակք իւրեանց:

ԽԱ 40 Եւ ցեղի որդւոցն Դանայ ըստ տոհմից իւրեանց, եւ վիճակն եւթներորդ: 41 Եւ եղեն սահմանք նոցա ժառանգութեան. Սարաա եւ Եսթառ: 42 եւ քաղաքն Ասմէա, եւ Վաղաբին, եւ Յատղովն, եւ Յեթղայ, եւ Եղոն, եւ Թամնա, 43 եւ ակկարովն. եւ Եղթեկովն, եւ Դաբատթովն, եւ Բաաղովթ. 44 եւ Յութ, եւ Բանեբարակ. 46 եւ Գեթրիմմովն. եւ ի ծովէն Բաղէից, եւ Բակովնա. սահման մերձ ի Յոպպէ: 47 եւ ել սահման որդւոցն Դանայ ի նոցանէն: Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Դանայ՝ ըստ տոհմից իւրեանց քաղաք եւ աւանք իւրեանց: Եւ ոչ ջնջեցին որդիքն Դանայ զԱմուրիացին նեղիչն իւրեանց ի լերինն. եւ ոչ թողին զնոսա Ամուրիացիքն իջանել ի հովիտսն. եւ նեղէին ի նոցանէ զսահման բաժինն իւրեանց: Եւ գնացին որդիքն Դանայ եւ ետուն պատերազմ ընդ Ղեսեմայ, եւ առին զնա, եւ հարին զնա սրով սուսերի. եւ ժառանգեցին զնա. եւ բնակեցին ի նմա. եւ անուանեցին զՂեսեմ, Գան, ըստ անուան հարն իւրեանց: 48 Այս է ժառանգութիւն ցեղի որդւոցն Դանայ ըստ ազգականութեան իւրեանց քաղաքք այսոցիկ եւ ագարակք իւրեանց: 49 Եւ վախճանեցին զերկիրն զժառանգել ըստ սահմանաց իւրեանց.

ԽԳ Եւ Ամուրիացին տեւեաց բնակել Յերովմ, եւ ի Սաղազիմ. եւ ծանրացաւ ձեռն Եփրեմի ի վերայ նոցա. եւ եղեն նոցա հարկատուք: Եւ գնացին նկատել զերկիրն ըստ սահմանաց նոցա: Եւ ետուն որդիքն Իսրայէլի ժառանգութիւն Յետովեա որդւոյ Նաւեայ ի մէջ իւրեանց 50 հրամանաւ Տեառն. եւ ետուն նմա զքաղաքն՝ զոր խնդրեաց զԹամնաթսարա՝ որ է ի լերինն Եփրեմի. եւ շինեաց զքաղաքն՝ եւ բնակեցաւ ի նմա: 51 Այս են բաժինք՝ զոր ժառանգեցոյց Եղէազար քահանայ, եւ Յեսու Նաւեան, եւ իշխանք նահապետութեանց ցեղիցն Իսրայէլի, վիճակաւք ի սելով առաջի Տեառն առ դրան խորանին վկայութեան. եւ գնացին նկատել զերկիրն:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ Ի

ԻԳ 1 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Յեսուայ՝ եւ ասէ. Խաւսեաց ընդ որդիսդ Իսրայէլի, եւ ասացես: 2 Տուք զքաղաքսն ապաստանաց զորոց խաւսեցայ ընդ ձեզ ի ձեռն Մովսէսի: 3 ապաստան սպանողի՝ որ սպանանիցէ զանձն ակամայ յանգէտս, եւ եղիցին ձեզ քաղաքք ապաստանի. եւ մի մեռցի սպանող ի մերձաւորէ արեանն, մինչ չեւ կացցէ առաջի ժողովրդեանն յատենի: 4 եւ փախիցէ ի մի քաղաքացն այնոցիկ. եւ կացցէ ի մուտս դրան քաղաքին, եւ խաւսեցի յականջս ծերոց քաղաքին այնորիկ զբանս իւր: Եւ ժողովեցեն զնա ժողովուրդն առ ինքեանս, եւ տացեն նմա տեղի, եւ բնակեցցէ ընդ նոսա: 5 եւ եթէ երթիցէ մերձաւոր արեանն զկնի նորա, մի մատնեցեն զսպաննողն ի ձեռս նորա. քանզի յանգէտս էհար զընկեր իւր, եւ ոչ ատեայր զնա յերէկն եւ յեռանդն: 6 Եւ բնակեցցէ ի քաղաքին յայնմիկ մինչեւ կացցէ առաջի ժողովրդեանն յատենի, մինչեւ մեռանիցի քահանայն մեծ՝ որ իցէ յաւուրսն յայնոսիկ. եւ ապա դարձցի սպանողն ի տեղի իւր եւ եկեցցէ ի տուն իւր, եւ ի քաղաքն ուստի փախեաւ: 7 Եւ զատուցին զԿաղէս ի Գալիլիեա՝ ի լերինն Նեփթաղիմայ: եւ զՍիւբեմ ի լերինն Եփրեմայ: Եւ քաղաքն Արբոկ՝ այն է Քեբրովն ի լերանց Յուդայ: 8 Եւ յայնկոյս Յորդանանու յարեւելից երէքովի. Ետուն զԲոսոր յանապատին ի դաշտին, ցեղէն Ռովբէնի: եւ Զոամովբ ի Գաղաադ, ի ցեղէն Գադայ: եւ զԳովդան ի Բասանաստանի ի ցեղէն Մանասէի: 9 Այն են քաղաքք հոյակապք ամենայն որդւոցն Իսրայէլի, եւ եկին՝ յեցելոյ ի նոսա. փախչել անդր ամենայնի որ հարկանիցէ զանձն ակամայ, զի մի մեռանիցի ի ձեռաց մերձաւորի արեանն, մինչեւ կացցէ առաջի ժողովրդեանն յատենի:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

ԽԶ Եւ մատեան նահապետք որդւոցն Ղեւեայ առ Եղիազար քահանայ, եւ առ Յեսու Նաւեան, եւ առ նահապետս տոհմից ի ցեղի որդւոցն Իսրայէլի. 2 եւ խաւսեցան ընդ նոսա յերկրին Քանանացոց ի սելով՝ եւ ասեն. Հրաման ետ Տէր ի ձեռն Մովսէսի՝ տալ մեզ զքաղաքս բնակելոյ, եւ զանդաստանս նոցա անասնոց

մերոց: 3 Եւ ետուն որդիքն Իսրայէլի Ղեւտացոցն ի ժառանգութիւն նոցա հրամանաւ Տեառն զքաղաքս զայսոսիկ եւ զանդաստանս նոցա: 4 Եւ ել վիճակն տոհմին Կաաթու: եւ եղեն որդոցն Ահարովնի քահանայիցն Ղեւտացոց, ի ցեղէն Յուդայ եւ ի ցեղէն Շմաւովնի, եւ ի ցեղէն Բենիամենի, վիճակաւ քաղաքս երեքտասան: 5 Եւ այլոց որդոցն Կահաթու մնացելոցն՝ յազգականութենէ եւ ցեղիցն Եփրեմա, եւ ի ցեղէն Դանայ, եւ ի կիսոյ ցեղէն Մանասէի, վիճակաւ քաղաք տասն: 6 Եւ որդոցն Գերսովնի յազգականութենէ ցեղին Իսաքարայ՝ ի ցեղէն Ասերայ, եւ ի ցեղէն Նեփթալիմայ, եւ ի կիսոյ ցեղէն Մանասէի ի Բասան, վիճակաւ քաղաքք երեքտասան: 7 Եւ որդոցն Մերարեայ ըստ տոհմից իւրեանց, ի ցեղէն Ռովբենի, եւ ի ցեղէն Գադայ, եւ ի ցեղէն Զաբուլովնի, վիճակաւ քաղաքք երկոտասան: 8 Եւ ետուն որդիքն Իսրայէլի Ղեւտացոցն զքաղաքսն զայնոսիկ եւ զանդաստանս նոցա զոր արինակ պատուիրեաց Տէր Մովսէսի, վիճակաւ: 9 Եւ ետ ցեղի որդոցն Յուդայ, եւ ցեղի որդոցն Շմաւոնի, եւ ցեղի որդոցն Բենիամենի զքաղաքս զայնոսիկ, եւ կոչեցան յանուն 10 եւ յազգ որդոցն Ահարովնի, ի տոհմէն Կահաթու որդոցն Ղեւեայ, զի նոցա ել վիճակն նախ: 11 Եւ ետուն նոցա զԿարիաթարբոկ զմայր քաղաքացն Ենակայ, այն է՝ Քերթովն ի լերինն Յուդայ, եւ զանդաստանս շուրջ զնովաւ, 12 եւ զազարակս նորա, եւ զաւանս նորա. ետ Յեսու Քաղեբայ որդւոյն Յեփոնեայ ի կալուած: 13 Եւ որդոցն Ահարովնի քահանայից, ետուն քաղաք ապաստան սպանողի, զՔերթովն, եւ զատուցեալսն ի նա: եւ զՂեբնա, եւ զգատուցեալսն ի նա: 14 եւ զՅեթեր, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԵսթեմովն, եւ զգատուցեալսն ի նա: 15 եւ զՍողովն, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԳաբիր, եւ զգատուցեալսն ի նա: 16 եւ զԱյին, եւ զատուցեալսն ի նա: եւ զՅետտա, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԲեթաամիս, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս ինն, եւ յերկուց ցեղիցն այնոցիկ: 17 Եւ ի ցեղէն Բենիամենի. զԿաբաւովն, եւ զգատուցեալսն ի նա: 18 եւ զԳաբէկ, եւ զգատուցեալսն ի նայ, եւ զանաթովթ, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԱղմովն, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս չորս: 19 Ամենայն քաղաք որդոցն Ահարովնի քահանայից, քաղաքք երեքտասանք, եւ անդաստանք նոցա: 20 Եւ տոհմից որդոցն Կաաթու Ղեւտացոցն՝ մնացելոցն յորդոցն Կահաթու: եղեն քաղաք սահմանաց նոցա 21 ի ցեղէն Եփրեմայ: Եւ ետուն նոցա քաղաք ապաստանի սպանողի, զՍիւքեմ, եւ զգատուցեալսն ի նա ի լերինն Եփրեմայ. եւ զԳազեր, եւ զգատուցեալսն ի նայ: 22 Եւ զԿապսեմ, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զվերին Բոթորովն, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս չորս: 23 Եւ ի ցեղէն Դանայ. զԵթեկով, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԳեթեթովն, եւ զգատուցեալսն ի նա: 24 եւ զԳեթեթմովն, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս չորս: 25 Եւ ի կիսոյ ցեղէն Մանասէի. զԹանաք, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս երկուս: 26 Ընդ ամենայն՝ քաղաքս տասն, եւ զգատուցեալսն ի նոսա. տոհմից որդոցն Կահաթու, մնացելոցն: 27 Եւ որդոցն Գերսովնա, ազգականացն Ղեւտացոց, ի կիսոյ ցեղին Մանասէի քաղաքս զատուցեալս սպանողաց. զԳովդան ի Բասանաստանի, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԲէեսթարա, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս երկուս: 28 Եւ ի ցեղէն Իսաքարայ. զԿեսիոն, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԴաբբաթ, եւ զգատուցեալսն ի նա: 29 եւ զԵրիմուր, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զադբեր Նամակաց, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս չորս: 30 Եւ ի ցեղէն Ասերայ. զՄասաադ, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԱբդովն, եւ զգատուցեալսն ի նա: 31 եւ զՔեղկաթ, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զՌովթ, եւ զգատուցեալսն ի նա. քաղաքս չորս: 32 Եւ ի ցեղէն Նեփթալիմայ, քաղաքս զատուցեալս սպանողի. զԿադէս ի Գալիլա, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զԵմաթգովր, եւ զգատուցեալսն ի նա: եւ զՆոյեմոն, եւ զատուցեալսն ի նա. քաղաքս երիս: 33 Ընդ ամենայն քաղաքք Գերսովնա ըստ տոհմից իւրեանց քաղաքք երեքտասան, եւ զատուցեալք նոցին: 34 Եւ տոհմի որդոցն Մերարեայ այլոցն Ղեւտացոց. Ի ցեղէ որդոցն Զաբուլովնի. զՅեկնաիմ, եւ զանդաստանս նորա. զԿադէս, եւ զանդաստանս նորա. եւ զԿարթա, եւ զանդաստանս նորա: 35 ԶԴեմա, եւ զանդաստանս նորա: զՆաադովի, եւ զանդաստանս նորա. քաղաքս չորս: 36 Եւ յայնկոյս Յորդանանու ի հանդիպէ անդի Երիքով. Ի ցեղէն Ռովբենի քաղաք ապաստանի սպանողի. զԲոսոր յանապատին Միսորա, եւ զանդաստանս նորա: եւ զՅազեր, եւ զանդաստանս նորա: 37 զԿեղմովն, եւ զանդաստանս նորա: զՄասփա, եւ զանդաստանս նորա. քաղաքս չորս: 38 Եւ ի ցեղէն Գադայ՝ քաղաք ապաստանի սպանողի. զՌամովթ ի Գադաադ, եւ զանդաստանս նորա: եւ զՄաանամ, եւ զանդաստանս նորա: 39 եւ զԵսեթովն, եւ զանդաստանս նորա: եւ զԱզեր, եւ զանդաստանս նորա: 40 Ընդ ամենայն քաղաքս չորս: Ամենայն քաղաքք որդոցն Մերարեայ, ըստ տոհմից իւրեանց մնացելոց ի ցեղէն Ղեւեայ. եւ եղեն սահմանք նոցա քաղաքք երկոտասանք: 41 Ընդ ամենայն քաղաքք Ղեւտացոց ի մէջ կալուածոց որդոցն Իսրայէլի քառասուն եւ ութ քաղաք, եւ անդաստանք նոցա շուրջ զքաղաքաւքն այսոքիւք 42 քաղաք եւ քաղաքք եւ անդաստանք շուրջ

զքաղաքան. նոյնպէս ամենեցունց քաղաքացն այնոցիկ: Եւ վախճանեաց Յեսու բաժանել զերկիրն սահմանովք իւրովք:

Ի՛Դ Եւ ետուն որդիքն Իսրայէլի բաժին Յեսուայ ըստ հրամանի Տեառն՝ ետուն նմա զքաղաքն զոր խնդրեաց՝ զԹամնասաքար ի լերինն Եփրեմայ. եւ շինեաց Յեսու զքաղաքն եւ բնակեցաւ ի նմա: Եւ առ Յեսու գտուն քարեղէնս որովք թլփատեաց զորդիսն Իսրայէլի, զեղեալսն ի ճանապարհի անապատին. քանզի թլփատեցան յանապատի անդ. եւ եղ զնոսա ի Թամնասաքար: 43 Եւ ետ Տէր Իսրայէլի զամենայն երկիրն զոր երդու տալ հարցն նոցա, եւ ժառանգեցին զնա, եւ բնակիցին ի նմա: 44 Եւ հանգոյց զնոսա Տէր շուրջանակի՝ որպէս երդուաւ Տէր հարցն նոցա. եւ ոչ ոք յարեաւ ընդդէմ նոցա ի թշնամեաց իւրեանց. զի զամենայն թշնամիս նոցա մատնեաց Տէր ի ձեռն նոցա. 45 եւ ոչ աղիսալեցաւ բան մի յամենայն բանից բարեաց, զոր խաւսեցաւ Տէր որդւոցն Իսրայէլի. այլ ամենայն ինչ եղեւ:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

ԻԵ 1 Յայնժամ կոչեաց Յեսու զորդիսն Ռովբենի, եւ զորդիսն Գադայ, եւ զկէս ցեղին Մանասէին, 2 եւ ասէ զնոսա. Դուք ձեզէն լուայք զամենայն զոր պատուիրեաց ձեզ Մովսէս ծառայ Տեառն. եւ ունկնդիր լերովք բարբառոյ իմոյ ըստ ամենայնի զոր պատուիրեցի ձեզ, 3 եւ ոչ թողէք զեղբարս ձեր զայնչափ աւուրս. եւ եւս աւելի մինչեւ ցայսաւր ժամանակի, պահեցէք զպատուիրանս Աստուծոյ ձերոյ: 4 Եւ արդ՝ հանգոյց Տէր Աստուած ձեր զեղբարս ձեր՝ որպէս եւ ասաց նոցա. բայց արդ՝ դարձեալ երթայք ի տունս ձեր՝ եւ յերկիրն կալուածոց ձերոց, զոր ետ ձեզ Մովսէս ծառայ Տեառն յայնկոյս Յորդանանու: 5 Այլ զգոյշ լինիջիք յոյժ, առնելոյ զպատուիրանս եւ զաւրէնս զոր պատուիրեաց մեզ Մովսէս ծառայ Տեառն. սիրել զՏէր Աստուած ձեր՝ եւ զնալ յամենայն ճանապարհս նորա, պահել զպատուիրանս նորա, եւ յարել ի նա, եւ պաշտել զնա յամենայն սրտէ ձերմէ՝ եւ յամենայն անձնէ ձերմէ: 6 Եւ արհնեաց զնոսա Յեսու եւ արձակեաց զնոսա՝ եւ զնացին ի տունս իւրեանց: 7 Եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի ետ Մովսէս ի Բասանաստանի, եւ կիսոյն ետ Յեսու ընդ եղբարս նոցա առ ծովեզերքն: Եւ յորժամ արձակեաց զնոսա Յեսու ի տունս իւրեանց, եւ արհնեաց զնոսա, 8 խաւսեցաւ ընդ նոսա՝ եւ ասէ. Ընչիւք բազմաւք երթիցեն ի տունս իւրեանց: Եւ անասուն բազում յոյժ, եւ արծաթ եւ ոսկի, եւ պղինձ եւ երկաթ, բազում յոյժ եւ հանդերձ. բաժանեցան աւար ի թշնամեաց ընդ եղբարս իւրեանց:

ԻԶ 9 Եւ դարձան, եւ զնացին որդիքն Ռովբենի, եւ որդիքն Գադայ, եւ կէս ցեղին Մանասէի յորդուցն Իսրայէլի, ի սելովայ յերկրէն Քանանացոց, երթան յերկիրն Գադաադու. յերկիրն կալուածոց իւրեանց զոր ժառանգեցին հրամանաւ Տեառն ի ձեռն Մովսէսի: 10 Եւ եկին ի Գալիլովթ Յորդանանու, որ է յերկիրն Քանանու, եւ շինեցին որդիքն Ռովբենի, եւ որդիքն Գադայ, եւ կէս ցեղին Մանասէի, սեղան առ եզերք Յորդանանու. սեղան՝ մեծ տեսանելով: 11 Եւ լուան որդիքն Իսրայէլի՝ եւ ասէն. Եթէ ահա շինեցին որդիքն Ռովբենի, եւ որդիքն Գադայ, եւ կէս ցեղին Մանասէի՝ սեղան ի սահմանս երկրին Քանանացոց ի Գալիլովթ Յորդանանու, յայնկոյս յորդուցն Իսրայէլի: 12 Եւ լուան որդիքն Իսրայէլի: Եւ ժողովեցան որդիքն Իսրայէլի ի սելով, ելանել տալ ընդ նոսա պատերազմ: 13 Եւ առաքեցին որդիքն Իսրայէլի առ որդիքն Ռովբենի, եւ առ որդիսն Գադայ, եւ առ կէս ցեղին Մանասէի ի Գադաադ, զՓենէէս որդի Եղիազարու որդւոյ Ահարովնի քահանայի: 14 Եւ տասն այր յիշխանացն ընդ նմա, մի իշխան ի նահապետացն, յամենայն ցեղիցն Իսրայէլի, իշխան տանցն նահապետաց էին հազարապետք Իսրայէլի: 15 Եւ եկին առ որդիսն Ռովբենի, եւ առ որդիսն Գադայ, եւ առ կէս ցեղին Մանասէի ի Գադաադ, խաւսեցան ընդ նոսա՝ եւ ասէն: 16 Այսպէս ասէ ամենայն ժողովուրդն Տեառն. զի՞նչ են յանցանքդ այդոքիկ՝ զոր յանցեայք առաջի Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, դառնալ այսաւր յետս ի Տեառնէ, շինել ձեզ սեղան. եւ լինել ապստամբս ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ: 17 Միթէ փոքր իցեն մեզ մեղքն Փոգովրայ՝ զի ոչ եմք սրբելք ի նմանէ մինչեւ ցայս վայր, եւ եղեն հերձուածք ի վերայ ժողովրդեանն Տեառն: 18 Եւ դուք դարձայք այսաւր ի Տեառնէ. եւ լինիցի վաղիւ բարկութիւն ի վերայ ամենայն Իսրայէլի: 19 Եւ արդ՝ եթէ փոքր իցէ երկիր կալուածոց ձերոց, անցէք յերկիր կալուածոց Տեառն, ուր հարեալ է խորանն Տեառն. եւ ժառանգեցէք ի միջի իւրում. եւ մի լինիք ապստամբք ի Տեառնէ. եւ մի ի մենջ ապստամբէք. վասն շինելոյ ձեզ սեղան արտաքոյ քան զսեղան Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 20 Ո՛չ ապաքէն Աքար՝ զարաւեանց յանցեաւ յանցանս ինչ ի նզովից

անտի, եւ ի վերայ ամենայն ժողովրդեանն Իսրայէլի եղեւ բարկութիւն. եւ նա մի միայն էր, միթէ ինքն միայն մեռաւ յիւր մեղսն: 21 Պատասխանի ետուն որդիքն Ռովբենի եւ որդիքն Գադայ եւ կէս ցեղին Մանասէի, խաւսեցան ընդ հազարապետսն Իսրայէլի՝ եւ ասէն: 22 Աստուած, Աստուած է Տէր. եւ Աստուած Աստուած Տէր ինքնին գիտէ: եւ Իսրայէլ ինքնին գիտացէ եթէ վասն ապստամբութեան ինչ յանցեալք առաջի Տեառն, մի ապրեցուցէ զմեզ յաւուր յայսմիկ. 23 եւ եթէ շինեցաք մեզ սեղան ապստամբելոյ ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ, հանել ի վերայ նորա զոհ ողջակիզաց. կամ թէ առնել ի վերայ նորա զոհ փրկութեան, Տէր ինքնին խնդրեցէ: 24 Այլ վասն երկիւղի արարաք զայս. ասեմք՝ գուցէ խաւսիցին որդիքն ձեր ընդ որդիս մեր եւ ասացեն, թէ զի՝ կայ ձեր եւ Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: 25 եւ սահման եղ Տէր՝ ընդ ձեզ եւ ընդ մեզ որդիք Ռովբենի եւ որդիք Գադայ՝ զՅորդանան. եւ արդ չիք ձեր բաժին ի Տեառնէ. եւ աւտարացուցանեն որդիք ձեր զորդիս մեր՝ զի մի պաշտեսցեն զՏէր: 26 Եւ ասացաք առնել այդպէս: շինել զսեղանս զայս, ոչ վասն ողջակիզաց, եւ ոչ վասն զոհից: 27 այլ զի իցէ սա վկայութիւն ընդ մեզ եւ ընդ ձեզ. եւ ընդ որդիս մեր յետ մեր. պաշտել զպաշտաւն Տեառն առաջի նորա, ընծայիւք մերովք, եւ պատարագաւք մերովք՝ եւ զոհիւք փրկութեանց մերոց: եւ ոչ ասիցեն որդիք ձեր յորդիս մեր վաղիւ, թէ ոչ գոյ ձեր բաժին ի Տեառնէ: 28 Եւ ասացաք թէ շինիցի երբէք՝ եւ խաւսիցին ընդ մեզ՝ կամ ընդ ազգս մեր վաղիւ. եւ ասացեն, թէ տեսէք զնմանութիւն սեղանոյ Տեառն՝ զոր արարին հարքն մեր. ոչ վասն ողջակիզաց եւ ոչ վասն զոհից, այլ վկայութիւն է ընդ մեզ եւ ընդ ձեզ, եւ ի մէջ որդւոց մերոց: 29 Արդ քաւ լիցի մեզ ապստամբ լինել ի Տեառնէ այսաւր, առ ի շինելոյ մեզ սեղանն զոհից կամ ողջակիզաց, կամ զոհից փրկութեանց, արտաքոյ քան զսեղան Տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ որ է առաջի խորանի նորա: 30 Եւ իբրեւ լուսն Փենեհէզ քահանայ, եւ ամենայն իշխանք ժողովրդեանն, եւ հազարապետքն Իսրայէլի որ էին ընդ նմա զբանս, զոր խաւսեցան ընդ նոսա որդիքն Ռովբենի եւ որդիքն Գադայ եւ կէս ցեղին Մանասէի, հաճոյ թուեցաւ նոցա: 31 Եւ ասէ Փենեհէզ քահանայ որդի Եղիազարու ցորդիսն Ռովբենի եւ ցորդիսն Գադայ եւ ցկէս ցեղին Մանասէի. այսաւր գիտացէք եթէ ընդ մեզ է Տէր. զի ոչ յանցեայք առաջի Տեառն զյանցումնոյ զայդ. եւ զի ապրեցուցէք զորդիսն Իսրայէլի ի ձեռաց Տեառն: 32 Եւ դարձան Փենեհէզ քահանայ որդի Եղիազարու, եւ իշխանք տոհմիցն՝ որդւոցն Ռովբենի եւ որդւոցն Գադայ եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի, յերկրէն Գադաաբու՝ յերկիրն Քանանու առ որդիսն Իսրայէլի, եւ ետուն նմա զպատգամսն: 33 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն որդւոցն Իսրայէլի, եւ եւ արիւնեցին զԱստուած որդւոցն Իսրայէլի. եւ խաւսեցան ընդ որդիսն Իսրայէլի եւ ասէն. մի եւս ելանել ընդ նոսա ի պատերազմ սատակել զերկիր որդւոցն Ռովբենի եւ որդւոցն Գադայ եւ կիսոյ ցեղին Մանասէի. եւ բնակեցան ի նմա: 34 Եւ անուանեաց Յեսու զսեղանն Ռովբենի եւ զԳադայ եւ զկիսոյ ցեղին Մանասէի՝ եւ ասէ, զի վկայութիւն է ի մէջ նոցա, թէ Տէր՝ Աստուած է նոցա:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

ԻԷ 1 Եւ եղեւ յետ աւուրց բազմաց, յետ հանգուցանելոյ Տեառն զԻսրայէլ յամենայն թշնամեաց նոցա շուրջանակի. եւ Յեսու ծերացեալ եւ անցեալ զաւուրբք: 2 Կոչեաց Յեսու միանգամայն զամենայն որդիսն Իսրայէլի, եւ զծերակոյտն նոցա, եւ զիշխանս նոցա, եւ զդատաւորս նոցա, եւ զդպիրս նոցա, եւ ասէ ցնոսա. եւ ծերացայ եւ անցի զաւուրբք: 3 եւ դուք ձեզէն տեսէք զամենայն զոր արար Տէր Աստուած մեր ընդ ամենայն ազգսն՝ այնոսիկ յերեսաց ձերոց. զի Տէր Աստուած ձեր ինքնին տայր պատերազմ ընդ ձեր: 4 Եւ արդ տեսէք՝ զի թողի ի ձեզ զաանդս մնացեալսն զայնոսիկ ի ժառանգութիւն ըստ ցեղից ձերոց ի Յորդանանէ զամենայն ազգսն՝ զոր սատակեցի ի ծովէն մեծէ՝ որ զատուցանէ ի մտիցն արեւու: 5 Արդ՝ Տէր Աստուած մեր նա սատակեցէ զնոսա յերեսաց ձերոց մինչեւ կորիցեն եւ արձակեցէ ի վերայ նոցա զազանս վայրենիս՝ մինչեւ սատակեցէ զնոսա, եւ զթագաւորս նոցա յերեսաց ձերոց. եւ ժառանգեցիք զերկիր նոցա՝ որպէս խաւսեցաւ Տէր Աստուած մեր ընդ մեզ: 6 Արդ, զարացարուք յոյժ զգուշանալ եւ առնել զամենայն գրեալս ի գիրս արիւնացն Մովսէսի. զի մի խոտորիցէք ի նմանէ յաջ կամ յահեակ: 7 գուցէ մտանիցէք յազգսն մնացեալս յայնկոյս. եւ անուանք դից նոցա մի անուանեցի ի միջի ձերում. եւ մի երդնուցուք ի նոսա, եւ մի պաշտիցէք զնոսա, եւ մի երկիր պազանիցէք նոցա: 8 այլ զիտ Տեառն Աստուծոյ մերոյ երթիջիք՝ որպէս արարէք մինչեւ ցայսաւր. 9 եւ սատակեաց զնոսա Տէր յերեսաց ձերոց, զազգս

մեծամեծս եւ հզարս. եւ ոչ որ եկաց ընդդէմ ձեր մինչեւ ցայսար: 10 Մի այր ի ձէնջ հալածէր հազարս. զի Տէր Աստուած ձեր ինքնին տայր պատերազմ ընդ ձեր, որպէս եւ խաւսեցաւ ընդ ձեզ: 11 Եւ զգոյշ լինիջիք յոյժ անձանց ձերոց, սիրել զՏէր Աստուած ձեր: 12 Ապա թէ դառնալով դառնայցէք, եւ յաւելուցուք յազգսն մնացեալս ի ձէնջ, եւ խնամութիւնս առնիցէք ընդ նոսա, եւ խառնակիցէք դուք ընդ նոսա, եւ նոքա ընդ ձեզ: 13 Գիտելով զհտասջիք, զի ոչ եւս յաւելուցու Տէր սատակել զազգսն զայնոսիկ յերեսաց ձերոց եւ լինիցին ձեզ յորոգայթս եւ ի զայթագողութիւնս. խոչ ի զարշապարս ձեր, եւ նետք յաչս ձեր, մինչեւ կորնչիջիք յերկրէս քարութեան զոր ետ ձեզ Տէր Աստուած ձեր: 14 Եւ ես՝ ահա երթամ այսար զճանապարհ որպէս ամենեքին որ են յերկրի: եւ ծանիջիք յամենայն սրտէ ձերմէ եւ յամենայն անձնէ ձերմէ, զի ոչ վրիպեաց բան մի յամենայն բանից զոր խաւսեցաւ ձեզ Տէր Աստուած ձեր. այլ ամենայն եկն էհաս ձեզ, եւ ոչ սխալեցաւ ի նոցանէ բան մի: 15 Եւ եղիցի՝ զոր արինակ եկին ի վերայ ձեր ամենայն բանք քարիք զոր խաւսեցաւ Տէր վասն ձեր. նոյնպէս ածցէ Տէր ի վերայ ձեր զամենայն բանս չարս, մինչեւ սատակեցէ զձեզ յերկրէս քարութեան՝ զոր ետ ձեզ Տէր Աստուած ձեր, 16 ի յանցանել ձեզ զուխտի Տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ զոր պատուիրեաց մեզ, եւ յերթալ պաշտել զաստուածս աւտարս՝ եւ երկիր պագանել նոցա: եւ բարկանայցէ ձեզ Տէր, եւ կորնչիջիք վաղվաղակի յերկրէս քարութեան՝ զոր ետ ձեզ Տէր:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՍՅ

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Եւ ժողովեաց Յեսու զամենայն ցեղսն Իսրայէլի ի սելով. եւ կոչեաց զամենայն ծերակոյտսն Իսրայէլի, եւ զիշխանս նոցա, եւ զպիիւրս նոցա, եւ զղատաւորս նոցա, եւ կացին առաջի Տեառն: 2 Եւ խաւսեցաւ Յեսու ընդ ամենայն ժողովուրդն՝ եւ ասէ: Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Յայնկոյս գետոյն պանդխտեցան հարք ձեր յառաջագոյն. Թարա՝ հայր Աբրահամու եւ հայր Նաքովրայ, եւ պաշտեցին զաստուածս աւտարս: 3 Եւ առի ես զհայր ձեր զԱբրահամ յայնմ կողմանէ գետոյն, եւ առաջնորդեցի նմա յամենայն երկիրդ Քանանացոց, եւ բազմացուցի զաւակ նորա. 4 եւ ետու նմա զԻսահակ. եւ ետու Սահակայ զՅակովբ, եւ զԵսաւ: եւ ետու Եսաւայ զԷտոնն Մէիր ի ժառանգութիւն: Եւ Յակովբ եւ որդիք նորա իջին յԵգիպտոս. եւ եղեն անդ յազգ մեծ ի բազում եւ ի հզար, եւ չարչարեցին զնա Եգիպտացիք: 5 եւ էհար Տէր զԵգիպտոս նշանաւքն՝ զոր արար ի նոսա. 6 եւ ապա էհան զձեզ յԵգիպտոսէ: եւ մտէք ի ծովն, եւ պնդեցան Եգիպտացիքն զհետ հարցն ձերոց կառաւք եւ երիւարաւք ի ծովն Կարմիր: 7 Եւ աղաղակեցաք առ Տէր. եւ ետ զամբն եւ զմէզ ի մէջ ձեր եւ ի մէջ Եգիպտացոց եւ ած ի վերայ նոցա զծովն՝ եւ ծածկեաց զնոսա: եւ տեսին աչք մեր զոր արար Տէր ընդ երկիրն Եգիպտացոց: եւ էիք յանապատի անդ աւուրս բազումս: 8 Եւ ած զձեզ յերկիրն Ամուրիացոց բնակելոյ յայնկոյս Յորդանանու, եւ ետուն ընդ ձեզ պատերազմ. եւ մատնեաց զնոսա Տէր ի ձեռս ձեր, եւ ժառանգեցէք զերկիր նոցա: եւ սատակեցէք զնոսա յերեսաց ձերոց: 9 Եւ յարեաւ Բաղակ Մեպիովրայ արքայ Մովաբու եւ ետ պատերազմ ընդ Իսրայէլի: եւ առաքեաց զԲաղամ որդի Բեորայ նգովել զձեզ: 10 եւ ոչ կամեցաւ Տէր Աստուած քո կորուսանել, եւ արհնելով արհնեաց զձեզ, եւ ապրեցոյց զձեզ ի ձեռաց նոցա. եւ մատնեաց զնոսա: 11 Եւ անցէք ընդ Յորդանան, եւ եկիք յԵրիքով. եւ պատերազմեցան ընդ ձեզ բնակիչք երեքովի. Ամուրիացի եւ Քանանացի, եւ Փերեզացի, եւ Խեւացի, եւ Քեւացի, եւ Յեբուսացի, եւ Գերգեսացի: եւ մատնեաց զնոսա ի ձեռս մեր: 12 Եւ առաքեաց յառաջագոյն քան զմեզ զձիաստանցն, եւ մերժեաց զնոսա յերեսաց ձերոց, զերկոտասան թագաւորսն Ամուրիացոց, ոչ սրով քով եւ ոչ աղեղամբ քով: 13 եւ ետ ձեզ Տէր զերկիրս՝ յորում ոչ վաստակիցէք: եւ քաղաքս զոր ոչ շինեցէք եւ բնակէք ի նոսա, եւ յայգիս ձիթենիս՝ զոր ոչ տնկեցէք դուք՝ եւ ուտէք: 14 Եւ արդ՝ երկերոյք ի Տեառնէ: եւ պաշտեցէք զնա ուղղութեամբ եւ արդարութեամբ եւ ի բաց արարէք զաստուածս աւտարոսիս՝ զոր պաշտեցին հարք ձեր յայնկոյս գետոյն, եւ յԵգիպտոս. եւ պաշտեցէք զՏէր: 15 Ապա էթէ ոչ է հաճոյ ձեզ պաշտել զՏէր, ընդդէմք ձեզ այսար թէ զո՞ պաշտիցէք. զաստուածս հարցն ձերոց որ յայնկոյս գետոյն էին, էթէ՞ զաստուածս Ամուրիացոցն, յորոց բնակեալ էք յերկրի նոցա: Այլեւ՝ եւ տուն իմ պաշտեմք զՏէր՝ զի սուրբ է: 16 Պատասխանի ետ ժողովուրդն՝ եւ ասէ. քաւ լիցի մեզ թողով զՏէր Աստուած մեր՝ եւ պաշտել զաստուածս աւտարս. 17 զի Տէր Աստուած մեր, նա էհան զմեզ եւ զհարս մեր յերկրէն Եգիպտացոց ի տանէ ծառայութեան, եւ արար մեզ զնշանսն մեծամեծս զայնոսիկ: եւ պահեաց զմեզ յամենայն ճանապարհին յորում գնացաք, եւ յամենայն ազգս՝ ընդ որ անցաք: 18 եւ մերժեաց Տէր

զԱմուրիացիներն էլ զամենայն ազգս բնակեալս յերկրին՝ յերեսաց մերոց: Այլ եւ մեք պաշտեսցուք զՏէր զի նա է Տէր Աստուած մեր: 19 Եւ ասէ Յեսու ցժողովուրդն. Ոչ կարէք պաշտել զՏէր՝ զի Աստուած սուրբ է եւ նախանձեալ ոչ ներիցէ մեղաց եւ անարեւնութեանց ձերոց. 20 յորժամ թողուցուք զՏէր, եւ պաշտիցէք զաստուածս աստարս. եւ հասեալ ի վերայ չարչարիցէ զձեզ, եւ ծախիցէ զձեզ փոխանակ բարեացն՝ զոր արար քեզ: 21 Եւ ասէ ժողովուրդն ցՅեսու. Ոչ այդպէս. այլ զՏէր պաշտեսցուք: 22 Եւ ասէ Յեսու ցժողովուրդն. Ահա դուք ձեզէն իսկ եղերուք վկայք անձանց ձերոց զի դուք ընդրեցէք զՏէր պաշտել զնա: Եւ ասեն՝ վկայ եմք: 23 Եւ արդ՝ ի բաց արարէք ի ձենջ զաստուածսն աստարոտիս, եւ ուղղեցէք զսիրտս ձեր առ Տէր Աստուած Իսրայէլի: 24 Եւ ասէ ժողովուրդն ցՅեսու. զՏէր Աստուած մեր պաշտեսցուք, եւ ձայնի նորա լուիցուք: 25 Եւ ուխտեաց Յեսու ուխտ ընդ ժողովուրդն յաւուր յայնմիկ. եւ ետ նմա արէնս եւ դատաստանս ի սելով առաջի խորանին Աստուծոյ Իսրայէլի: 26 Եւ գրեաց Յեսու զբանս զայսոսիկ ի զիրս արինաց Աստուծոյ. եւ առ վէմ մեծ, եւ կանկնեաց զնա ի ներքոյ բեւեկնոյն առաջի Տեառն: 27 Եւ խաւսեցաւ Յեսու ցամենայն ժողովուրդն. Ահա վէմս այս եղիցի ձեզ ի վկայութիւն. զի սա լուաւ զամենայն խաւսեցեալսն ի Տեառնէ զոր խաւսեցաւ ընդ ձեզ այսաւր: Եւ եղիցի սա ձեզ ի վկայութիւն ատուրց յետնոց յորժամ ստիցէք Տեառն Աստուծոյ ձերում: 28 Եւ արձակեաց Յեսու զժողովուրդն, եւ գնացին իւրաքանչիւր որ ի տեղի իւր: 29 Եւ պաշտեցին զՏէր զամենայն ատուրս Յեսուայ, եւ զամենայն ատուրս ծերոցն որք ձգեցին զժամանակս ընդ Յեսուայ. եւ որք տեսին զամենայն գործս Տեառն՝ զոր արար Իսրայէլ: ԻԸ 30 Եւ եղեւ յետ այսորիկ եղեւ մեռանել Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ ծառայի Տեառն, հարիւր տասն ամաց: 31 Եւ թաղեցին զնա առ սահմանաւք ժառանգութեան իւրոյ ի Թամնասաքար ի լերինն Եփրեմայ ի հիւսւտոյ ի լերինն Գայասու: Եւ անդ եղին ընդ նմա ուր թաղեցին զնա առ ի յիշատակէ զտուրսն քարեղէնս, որով թլփատեաց զորդիսն Իսրայէլի ի Գաղգադա, յորժամ էհան զնոսա յԵգիպտոսէ՝ որպէս հրամայեաց Տէր. եւ են անդ մինչեւ ցայսաւր ժամանակի: ԻԹ 32 Եւ զոսկերսն Յովսէփայ հանին որդիքն Իսրայէլի յԵգիպտոսէ. եւ թաղեցին զնա ի Սիկիմ, ի բաժնի ազարակին զոր ստացաւ Յակովբ յԱմուրիացւոցն բնակելոց ի Սիկիմ, արոջաց հարիւրոց: Եւ ետ զայն Յովսէփու ի բաժին: 33 Եւ եղեւ յետ այնորիկ վախճանել Եղիազարու քահանայի որդւոյ Ահարովնի. եւ թաղեցաւ ի Գաբաադ Փենէէսի որդւոյ իւրոյ, զոր ետ նմա ի լերինն Եփրեմայ: Յաւուր յայնմիկ առեալ որդւոցն Իսրայէլի զտապանակ ուխտին Աստուծոյ շրջեցուցանէին ընդ իւրեանս: Եւ քահանայացաւ Փենէէս փոխանակ Եղիազարու հաւր իւրոյ, մինչեւ մեռաւ. եւ թաղեցաւ յիւրումն Գաբաաթ: Լ Եւ որդիքն Իսրայէլի գնացին յիւրաքանչիւր տեղիս իւրեանց, եւ յիւրաքանչիւր քաղաքս իւրեանց. եւ պաշտեցին որդիքն Իսրայէլի զԱստարատն եւ զԱստարովթ, եւ զաստուածս ազգացն որ շուրջ գնոքաւք: Եւ մատնեաց զնոսա Տէր ի ձեռս Եզդումայ արքայի Մովաբու. եւ տիրեաց նոցա ամս ութ եւ տասն:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ՅԵՍՈՒ ՈՐԴԻ ՆԱԻԵԱՅ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԴԱՏԱԻՈՐՔ
ԳԼՈՒԽ Ա

Ա 1 Եւ եղեւ յետ վախճանելոյն Յետուայ, հարցանէին որդիքն Իսրայելի զՏէր՝ եւ ասէին. Ո ելցէ մեզ առ Քանանացին առաջնորդ՝ պատերազմել ընդ նմա: 2 Եւ ասէ Տէր՝ Յուդայ ելցէ. զի ետու զերկիրն ի ձեռս նորա: 3 Եւ ասէ Յուդայ ցՇմաւոն եղբայր իւր. Ել ընդ իս ի վիճակիս իմում, եւ տացուք պատերազմ ընդ Քանանացիսն. եւ եկից ես ընդ քեզ ի քում վիճակին: Եւ գնաց ընդ նմա Շմաւոն: 4 Եւ ել Յուդայ. եւ ետ Տէր զՔանանացին եւ զՓերեզացին ի ձեռս նորա. եւ եհար գնուսա ի Բեզեկ տասն հազար արանց: 5 Եւ գտին զԱդոնիբեզեկ ի Բեզեկ, եւ ետուն պատերազմ ընդ նմա. եւ հարին զՔանանացին եւ զՓերեզացին: 6 Եւ փախեաւ Ադոնիբեզեկ, եւ պնդեցան զհետ նորա, եւ հասին նմա. եւ կտրեցին զծայրս ձեռաց նորա, եւ զծայրս ոտից նորա: 7 Եւ ասէ Ադոնիբեզեկ. Եւթանասուն թագաւորք ծայրակտուրք ձեռաւք եւ ոտիւք էին որ քաղին զփշրանս ի ներքոյ սեղանոյ իմոյ. արդ՝ որպէս արարի, նոյնպէս հատոյց ինձ Աստուած: Եւ ածին զնա յԵրուսաղէմ, եւ անդ մեռաւ: 8 Եւ պատերազմէին որդիքն Յուդայ ընդ Երուսաղէմի, եւ առին զնա, եւ հարին զնա սրով սուսերի. եւ զքաղաքն այրեցին հրով: 9 Եւ յետ այնորիկ իջին որդիքն Յուդայ պատերազմել ընդ Քանանացւոյն, բնակելոյ ի լեռնակողման, եւ ի հարաւ, եւ ի դաշտավայրս: 10 Եւ գնաց Յուդայ ի վերայ Քանանացւոյն բնակելոյ ի Քերթոն, եւ ել Քերթոն ընդդէմ. եւ էր անուն Քերթոնի յառաջ Կարիաթարբոկ Սէփեր. եւ հարին զՍէփի, եւ զԱքիման, եւ զԹողմի, զծնունդսն Ենակայ: 11 Եւ ելին անտի ի վերայ բնակչացն Դաբիրայ, եւ անուն Դաբիրայ էր յառաջագոյն քաղաք Նամակաց: 12 Եւ ասէ Քաղէր. Որ ոք հարցէ զքաղաք Նամակաց՝ եւ առցէ զնա, տաց նմա զԱսքա զդուստր իմ կնութեան: 13 Եւ առ զնա Գողոնիէղ որդի Կենեզի եղբայր Քաղէրայ՝ կրտսեր քան զնա: Եւ ետ նմա Քաղէր զԱսքա զդուստր իւր կնութեան: 14 Եւ եղեւ ի գնալ նորա, յորդորեաց զնա Գողոնիէղ խնդրել ի հարկ իւրմէ ազարակ: Եւ տրտնջեաց՝ եւ աղաղակեաց յիշոյ անտի՝ եւ ասէ Յերկիր հարաւոյ ետուր զիս: Եւ ասէ ցնա Քաղէր. Չի՞ է քեզ: 15 Եւ ասէ ցնա Ասքա. Տուր ինձ արեւմուտիսն, զի յերկիր հարաւոյ ետուր զիս. եւ տացես ինձ զբաւսանս ջրոց: Եւ ետ նմա Քաղէր ըստ սրտի նորա զբաւսանս բարձանց, եւ զբաւսանս հովտաց: 16 Եւ որդիքն Յոբաբայ Կինեցւոյ աներոյն Մովսիսի, ելին ի քաղաքէն Արմաւենեաց՝ առ որդիսն Յուդայ ի հարաւոյ Յուդայ, առ զառիվայրին Արադայ. եւ գնացին բնակեցան ընդ ժողովրդեանն: 17 Եւ գնաց Յուդայ ընդ Շմաւովնի եղբար իւրոյ, եւ հարին զՔանանացին բնակեալ Յեփաթ. եւ նգովեցին զնա. եւ կոչեցին զանուն քաղաքին Սատակումն: 18 Եւ ոչ ժառանգեաց Յուդա զԳադա եւ զսահմանս նորա, եւ զԱկարովն եւ զսահմանս, եւ զՍակալոն եւ զսահմանս նորա. եւ զԱզովտոս եւ զանդաստանս նորա: 19 Եւ էր Տէր ընդ Յուդայի, եւ ժառանգեաց զլեռնն. զի ոչ կարացին ժառանգել զբնակիչս հովտացն. զի Ռեքաբ՝ զատոյց գնուսա. եւ կառք երկաթիք էին նոցա: 20 Եւ ետուն Քաղէրայ զՔերթովն որպէս եւ խաւսեցաւ Մովսէս. Եւ ժառանգեաց անդի զերիս քաղաքս որդւոցն Ենակայ. եւ եբարձ անտի զերիս որդիսն Ենակայ: 21 Եւ զՅերուսացին զբնակեալն յԵրուսաղէմ ոչ ժառանգեցին որդիքն Բենիամենի: Եւ բնակեաց Յերուսացին ընդ որդիսն Բենիամենի յԵրուսաղէմ մինչեւ ցայսար: 22 Եւ ելին որդիքն Յովսեփա, եւ ինքեանք ի Բեթէլ. եւ Տէր ընդ նոսա: 23 Եւ բանակեցան տունն Իսրայելի ի Բեթէլ. եւ անուն քաղաքին էր յառաջ Լուգայ: 24 Եւ տեսին պահապանքն զայր մի ելեալ ի քաղաքէ անտի, եւ կալան զնա՝ եւ ասեն. Յոյց մեզ զմուտ քաղաքիդ եւ արասցուք ընդ քեզ ողորմութիւն: 25 Եւ եցոյց նոցա զմուտ քաղաքին, եւ հարին զքաղաքն սրով սուսերի. եւ զայրն եւ զազգատոռնիսն իւր արձակեցին: 26 Եւ գնաց այրն յերկիրն Քերթիմ, եւ շինեաց անդ քաղաք, եւ կոչեաց զանուն նորա Լուգա. եւ այն է անուն նորա մինչեւ ցայսար: 27 Եւ ոչ ժառանգեաց Մանասէ զԲեթան՝ որ է ի Սկիթոպալիս. եւ ոչ զդաստերս նորա, եւ ոչ զանդաստանս նորա. եւ ոչ զԹանաք եւ զդաստերս նորա: Եւ ոչ զբնակիչսն Դովրայ. եւ ոչ շուրջ զբնակեալսն զնովաւ, եւ ոչ զդաստերս նորա: Եւ ոչ զբնակիչսն Բադակայ, եւ ոչ շուրջ զբնակեալսն զնովաւ. եւ զդաստերս նորա: Եւ ոչ զբնակիչսն յՄակեդովա, եւ ոչ զբնակեալսն զնովաւ, եւ զդաստերս նորա, եւ ոչ զբնակիչսն յԵբդամա, եւ ոչ շուրջ զբնակեալսն զնովաւ, եւ ոչ զդաստերս նորա: Եւ սկսաւ Քանանացին բնակել յերկրին յայնմիկ:

Բ 28 Եւ եղեւ իբրեւ զարացաւ Իսրայէլի, եղ զՔանանացին ընդ հարկաւ, եւ բառնալով ոչ երարձ գնա: 29 Եւ Եփրեմ՝ ոչ երարձ զՔանանացին զբնակեալն ի Գազեր. եւ բնակեաց Քանանացին ի մէջ նորա ի Գազեր, եւ եղեւ նմա հարկատու: 30 Եւ Զաբուլոն՝ ոչ երարձ զբնակիչսն Կեդրովնի, եւ զբնակիչսն Ամանայ. եւ բնակեաց Քանանացին ի մէջ նորա. եւ եղեւ նմա հարկատու: 31 Եւ ասեր՝ ոչ երարձ զբնակիչսն Ակքովայ, եւ եղեւ նմա հարկատու. եւ զբնակիչսն Դովրայ, եւ զբնակիչսն Սիդովնի, եւ զբնակիչսն Գադափա, եւ զԱքազիբ, եւ զԵդբա, եւ զԱփեկ, եւ զՌովբ: 32 Եւ բնակեաց ասեր ի մէջ Քանանացւոյն բնակելոյն յերկրին. քանզի ոչ կարացին բառնալ գնա: 33 Եւ Նեփթալիմ՝ ոչ երարձ զբնակիչսն Բեթանաթայ. եւ բնակեաց Նեփթալիմ ի մէջ Քանանացւոյն բնակելոյ յերկրին. եւ բնակիչքն Բեթամիսա եւ Բենանաթա եղեն նմա հարկատուք: 34 Եւ նեղեաց Ամուրիացին զորդիսն Դանայ ի լերինն. զի ոչ տայր նոցա թոյլ իջանել ի հովիտսն: 35 Եւ սկսաւ Ամուրիացին բնակել ի լերինն Մուրտաստանսն ուր արջքն եւ աղուէսքն եւ ի սաղաբին: Եւ ծանրացաւ ձեռն Յովսեփու ի վերայ Ամուրիացւոյն. եւ եղեն նոցա հարկատու. 36 զի սահման Ամուրիացւոյն Եդոմայեցին էր. ի վերայ զառիվերին Ակրաբինա ի վիմէն եւ ի վեր:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ Բ

1 Զ Եւ ել հրեշտակ Տեառն ի Գադգաղա ի Լալետոն, եւ ի Բեթէլ, եւ ի տունն Իսրայէլի, եւ ասէ ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր: Տէր էհան զձեզ յԵգիպտոսէ, եւ ած զձեզ յերկիրդ՝ զոր երդուաւ հարցն ձերոց տալ ձեզ, եւ ասէ ցձեզ. Ոչ ցրուեցից գուխտն իմ որ ընդ ձեզ յաւիտեան: 2 Եւ մի դնիցէք ուխտ ընդ բնակիչսդ երկրիդ այդորիկ, եւ մի ընդ դիս նոցա, եւ մի երկիր պագանիցէք նոցա. այլ զդրաւշեալս նոցա խորտակեսցիք, եւ զսեղանս նոցա կործանեսցիք. եւ ոչ լուարուք ձայնի իմում. քանզի արարէք զայն: 3 Եւ ասացի էթէ ոչ յաւելից փոխեալ զժողովուրդն զոր ասացի սատակել, եւ ոչ բարձից գնոսա յերեսաց ձերոց. եւ եղիցին ձեզ ի վտանգս. եւ դիք նոցա եղիցին ձեզ ի գայթաղութիւն: 4 Եւ եղեւ իբրեւ խաւսեցաւ հրեշտակն Տեառն զբանս զայտոսիկ առ ամենայն որդիսն Իսրայէլի. ամբարձին ժողովուրդն զձայնս իւրեանց՝ եւ լացին: 5 Եւ վասն այնորիկ կոչեցաւ տեղոյն այնորիկ անուն Լալանք. եւ զոհեցին անդ Տեառն: 6 Եւ արձակեաց Յեսու՝ զժողովուրդն. եւ գնացին որդիքն Իսրայէլի ի իւրաքանչիւր տունս իւր, եւ ի իւրաքանչիւր ժառանգութիւն իւր՝ ժառանգել զերկիրն:

Գ 7 Եւ ծառայեաց ժողովուրդն Տեառն զամենայն աւուրս Յեսովեա, եւ զամենայն աւուրս ծերոցն, որ միանգամ երկայնակեցք եղեն ընդ Յեսուայ. որ գիտակ լեալ էին ամենայն մեծամեծ գործոց Տեառն՝ զոր արար Իսրայէլ: 8 Եւ վախճանեցաւ Յեսու որդի Նաւեայ ծառայ Տեառն. որդի հարիւր եւ տասն ամաց: 9 Եւ թաղեցին գնա ի լերինն ժառանգութեան նորա, ի Թամաթարեւս ի լերինս Եփրեմայ ի հիւսւտոյ ի լերինն Գայատու: 10 Եւ ամենայն ազգն այն յաւելան առ հարս իւրեանց: Եւ յարեաւ այլ ազգ յետ նոցա որք ոչ ճանաչէին զՏէր, եւ ոչ զգործս Տեառն զոր արար ի մէջ Իսրայէլի: 11 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի չար առաջի Տեառն. եւ պաշտեցին զԲաաղիմ. 12 Եւ թողին զՏէր Աստուած հարց իւրեանց, որ էհան գնոսա յերկրէն Եգիպտացոց եւ գնացին զհետ աստուածոց աւտարաց, աստուածոց ազգացն որ շուրջ գնոքաւք երկիր պագին նոցա. եւ բարկացուցին զՏէր: 13 Եւ թողին գնա եւ պաշտեցին զԲաաղ, եւ զԱստարատսն: 14 Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր Իսրայէլի, եւ մատնեաց գնոսա ի ձեռս աւարառուացն, եւ աւարեցին գնոսա, եւ ետ գնոսա ի ձեռս թշնամեաց իւրեանց շուրջանակի. եւ ոչ կարացին կալ ընդդէմ թշնամեաց իւրեանց ամենեցունց՝ ընդ որս պոռնկեցան: 15 Եւ ձեռն Տեառն էր նոցա ի չարութիւն՝ որպէս խաւսեցաւ Տէր, եւ որպէս երդուաւ Տէր, եւ նեղեաց գնոսա յոյժ: 16 Եւ յարոյց նոցա դատաւորս, եւ փրկեաց գնոսա Տէր ի ձեռաց աւարառուաց նոցա. սակայն եւ նոցա ոչ լուան: 17 զի պոռնկեցան զհետ աստուածոց աւտարաց, եւ երկիր պագին նոցա. եւ բարկացուցին զՏէր. եւ խոտորեցան վաղվադակի ի ճանապարհէն ընդ որ գնացին հարք նոցա լսել պատուիրանաց Տեառն. եւ ոչ արարին այնպէս: 18 Եւ յորժամ յարոյց նոցա դատաւորս Տէր. եւ էր Տէր ընդ դատաւորին. եւ փրկեաց գնոսա ի ձեռաց թշնամեաց նոցա զամենայն աւուրս դատաւորին. զի մխիթարեցաւ Տէր ի հեծութենէ նոցա յերեսաց պաշարողացն նոցա ոչ չարչարէին գնոսա: 19 Եւ լինէր իբրեւ մեռանէր դատաւորն, դառնային միւսանգամ եղծանել առաւել քան զհարսն իւրեանց, երթալ զհետ աստուածոց աւտարաց, պաշտել գնոսա եւ երկիր պագանել նոցա. եւ ոչ ընգեցին ի բաց զարուեստսն իւրեանց, եւ ոչ հատան ի խիստ ճանապարհէն իւրեանց: 20 Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր Իսրայէլի

եւ ասէ. Փոխանակ զի եթող ազգդ այդ զուխտ իմ զոր պատուիրեցի հարց դոցա, եւ ոչ լուան ձայնի իմում: 21 եւ ես ոչ յաւելից բառնալ զայր յերեսաց նոցա, յազգացն զոր եթող Յեսու որդի Նաւեայ: 22 եւ եթող փորձել նովաւ զԻսրայէլ, եթէ զգուշանայցեն ճանապարհին Տեառն գնալ ընդ նա, զոր արինակ զգուշացան հարք նոցա, եթէ ոչ: 23 եւ եթող Տէր զազգսն զայնոսիկ, չբառնալ զնոսա վաղվադակի. եւ ոչ մատնեաց զնոսա ի ձեռս յԵսովայ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ Գ

1 եւ այս ազգ են զորս եթող Յեսու փորձել նոքաւք զԻսրայէլ զամենեսին զոր ոչ գիտէին զամենայն պատերազմունս Քանանացոց. 2 բայց վասն ազգացն որդւոցն Իսրայէլի ուսուցանել նոցա պատերազմ. սակայն եւ որ յառաջագոյն քան զնոսա էին՝ ոչ գիտէին: 3 Զհինգ նախարարութիւնս այլազգեացն. եւ զամենայն Քանանացին. եւ զՍիդովնացին. եւ զԽելացին զբնակեալ ի Լիբանան ի լեռնէն Բազիերմովնայ՝ մինչեւ ցՂաբովնեմաթ: 4 եւ եղև ի փորձելն նոքաւք զԻսրայէլ. գիտեն եթէ լսիցեն պատուիրանացն Տեառն՝ զորս պատուիրեաց հարց նոցա ի ձեռն Մովսէսի: 5 եւ որդիքն Իսրայէլի բնակեցին ի մէջ Քանանացոյն, եւ Քետացոյն, եւ Ամուրիացոյն, եւ Փերեզացոյն, եւ Խելացոյն, եւ Յեբուսացոյն: 6 եւ առին զղստերս նոցա իւրեանց ի կանայս, եւ զղստերս իւրեանց ետուն ուստերաց նոցա. եւ պաշտեցին զդիս նոցա: 7 եւ արարին որդիքն Իսրայէլի չար առաջի Տեառն. եւ մոռացան զՏէր Աստուած իւրեանց, եւ պաշտեցին զԲահալ՝ եւ զանդառս: 8 եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր Իսրայէլի, եւ մատնեաց զնոսա ի ձեռս Քուսարսաթեմայ արքայի Ասորոյ ի միջագետաց. եւ ծառայեցին նմա ամս ութ: 9 եւ աղաղակեցին որդիքն Իսրայէլի առ Տէր: Եւ յարոյց Տէր փրկիչ Իսրայէլի, եւ ետ նոցա զԳոթոնիէլ որդի Կենեզա, զեղբայր Քաղեբայ՝ կրտսեր քան զնա: 10 եւ լուաւ նոցա: Եւ եղև ի նմա հոգի Տեառն, եւ դատեաց զԻսրայէլ: Եւ ել ի պատերազմ ընդ Քուսարսաթեմայ. եւ մատնեաց Տէր ի ձեռս նորա զՔուսարսաթեմ արքայ Ասորոց. եւ սաստկացաւ ձեռն նորա ի վերայ Քուսարսաթեմայ: 11 եւ դադարեաց երկիրն ամս քառասուն: Եւ մեռաւ Գոթոնիէլ որդի Կենեզի:

Դ 12 եւ յաւելին որդիքն Իսրայէլի առնել չար առաջի Տեառն. եւ զաւրացոյց Տէր զԵղղոմ արքայ Մովաբու ի վերայ Իսրայէլի. վասն առնելոյ նոցա չար առաջի Տեառն: 13 եւ ժողովեաց ի վերայ նոցա զամենայն որդիսն Ամովնեա, եւ զԱմադէկ. եւ չոգաւ Էհար զԻսրայէլ. եւ ժառանգեաց զքաղաքն Արմաւենեաց: 14 եւ ծառայեցին որդիքն Իսրայէլի Եզդոմայ արքայի Մովաբու ամս ութ եւ տասն: 15 եւ աղաղակեցին որդիքն Իսրայէլի առ Տէր: Եւ յարոյց նոցա Տէր փրկիչ զԱովթ որդի Գերեայ՝ զորդի առն Յամենացոյ, զերկոցունց ձեռաց զաջողակն: Եւ առաքեցին որդիքն Իսրայէլի ի ձեռս նորա պատարագս Եղղոմա արքայի Մովաբու: 16 եւ արար իւր Աովթ սուր երկսայրի թգաւ յերկայնութիւն, եւ եղ յաջոյ ազդեր իւրում ընդ տառիոտականան, եւ զնաց: 17 եւ մատոյց զպատարագսն Եզդովմա արքայի Մովաբու: Եւ Եզդոմ էր այր յոյլ յոյժ: 18 եւ եղև իբրեւ վախճանեաց Աովթ մատուցանել զպատարագսն, եւ արձակեաց զպատարագաբարձսն: 19 եւ Եզդովմ դարձաւ ի դրաւշելոցն հանդերձ դադգադաւն: Եւ ասէ Աովթ. Բանք ինչ են իմ ընդ քեզ լռելայն արքայ: Եւ ասէ Եզդովմ. Լուռ լեր: Եւ ասէ ցամենեսին. Ի բաց գնացէք: Եւ ելին արտաքս որ զնովան կային: 20 եւ նա նստեր յամարանոցի ի վերնատան իւրում միայն առանձինն: Եւ ասէ Աովթ. Պատգամ Աստուծոյ է իմ առ քեզ արքայ: Եւ յարեաւ Եզդովմ յաթոռոյն մերձ առ նա: 21 եւ եղև ընդ յառնելն նորա, ձգեաց Աովթ զձեռն իւր զձախ, եւ առ զսուրն յաջոյ ազդերէ իւրմէ, եւ Էհար ի կշտի Եզդովմա, 22 եւ արկ զերեխակալն եւ զհետ վերին. եւ արգել ճարպն զվիրաբերանն, զի ոչ ձգեաց զսուրն ի բաց ի կշտէ նորա: 23 եւ ել ի պատշգամբն, եւ անց ընդ վանդակապատսն, եւ փակեաց զդուրսն վերնատանն ընդդէմ նորա եւ ախեաց. եւ ել զնաց ինքն: 24 եւ ծառայք նորա մտին՝ եւ տեսին. եւ ահա դուրք վերնատանն փակեալ էին: Եւ ասեն՝ Գուցէ յաթոռոսն նըստցի ի պէտս սենեկին: 25 եւ կացին մնացին ամաչեցեալք: Եւ ահա ոչ ոք էր որ բան այր զդուրս վերնատանն: Եւ առին զբանալին եւ բացին. եւ ահա տէրն իւրեանց անկեալ կայր մեռեալ ի գետին: 26 եւ Աովթ զերծաւ ի Սիրովթա՝ մինչ նոքա զաղմկաւն էին. եւ ոչ ոք էր որ փոյթ առնէր զնմանէ: Եւ նա անց առ դրաւշելովքն, եւ զերծաւ անգաւ ի Սիրովթա: 27 եւ եղև իբրեւ եկն Աովթ յերկիրն Իսրայէլի, Էհար փող ի լերինն Եփրեմայ. եւ իջին որդիքն Իսրայէլի ընդ նմա ի լեռնէ անդի. եւ ինքն առաջի նոցա: 28 եւ ասէ ցնոսա. իջանէք զկնի իմ, զի մատնեաց Տէր Աստուած

զթշնամիս մեր զՄովաբացիս ի ձեռս մեր: Եւ իշին զկնի նորա. եւ կալան նախ զանցն Յորդանանու ի Մովաբայ, եւ ոչ թողին մարդոյ անցանել: 29 Եւ հարին ի Մովաբայ յաւուր յայնմիկ իբրեւ տասն հազար արանց զամենայն պատերազմողս ի նոցանէ, եւ զամենայն այր զաւրութեան. եւ ոչ ապրեցաւ եւ ոչ մի այր: 30 Եւ վանեցաւ Մովաբ յաւուր յայնմիկ ընդ ձեռամբ Իսրայէլի: եւ դադարեաց երկիրն ամս ութսուն: եւ դատեաց զնոսա Առվ մինչեւ մեռաւ:

Ե 31 Եւ յետ նորա յարեաւ Սամեղար որդի Անաթայ. եւ էհար յայլագգեացն վեց հարիւր այր, թող զորթս արջառոց: եւ փրկեաց նա զԻսրայէլ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Եւ յաւելին որդիքն Իսրայէլի առնել չար առաջի Տեառն. եւ Առվթ մեռաւ: 2 Եւ մատնեաց զնոսա Տէր ի ձեռս Յաբինայ արքայի Քանանացոյ, որ թագաւորեաց Յասուր: եւ իշխան զաւրուն նոցա Միսարա. եւ ինքն բնակէր Յարիմովթ ազգաց: 3 Եւ աղաղակեցին որդիքն Իսրայէլի առ Տէր. զի ինն հարիւր կառք երկաթիք էին նորա. եւ նա նեղէր զԻսրայէլ սաստիկ՝ ամս քսան: 4 Եւ Դեբովրա կին մարգարէ՝ կին Ղաբիդովդա. նա դատէր զԻսրայէլ ժամանակի յայնմիկ: 5 Եւ ինքն բնակեալ էր ընդ Արմաւենեան ի մէջ Ռամայ եւ ի մէջ Բեթեղաց՝ ի լեռինն Եփրեմայ. եւ ելանէին որդիքն Իսրայէլի առ նա ի դատաստան: 6 Եւ առաքեաց Դեբովրա եւ կոչեաց զԲարակ որդի Աբենէմա ի Կադեսայ Նեփթաղեմի, եւ ասէն ցնա. Ո՛չ ապաքէն հրաման ետ քեզ Տէր Աստուած Իսրայէլի, եւ երթիցես ի լեռն Թաբովր, եւ աոցես ընդ քեզ տասն հազար արանց յորդոցն Նեփթաղիմայ, եւ յորդոցն Զաբողովնի, 7 եւ տարայց ընդ քեզ ի հեղեղատն Կիսովնի, ի վերայ Միսարայ իշխանի զաւրուն Յաբինայ՝ եւ կառաց նորա, եւ բազմութեան նորա, եւ մատնեցին զնա ի ձեռս քո: 8 Եւ ասէ ցնա Բարակ. էթէ երթայցես ընդ իս՝ երթայց. եւ էթէ ոչ երթայցես ընդ իս՝ ոչ երթայց: քանզի ոչ գիտեմ զաւրն յորում աջողեսցէ Տէր զհրեշտակ իւր ընդ իս: 9 Եւ ասէ ցնա Դեբովրա. Երթալ երթայց ընդ քեզ. բայց գիտասցիք, զի ոչ քո լինիցի քաջութիւն ի ճանապարհին զոր երթայցես. քանզի ի ձեռն կնոջ մատնէ Տէր զՄիսարա: Եւ յարեաւ Դեբովրա, եւ գնաց ընդ Բարակայ ի Կադեսա: 10 Եւ պատուէր ետ Բարակ Զաբողովնի եւ Նեփթաղեմի ի Կադես. եւ ելին զհետ նորա տասն հազար արանց. եւ ընդ նմա եւ Դեբովրա: 11 Եւ մերձաւորք Կինեցոյն մեկնեցան ի Կինայ յորդոցն Յովբաբայ աներոյն Մովսէսի: եւ էհար զխորան իւր առ կաղնեան հանգուցելոցն՝ որ է մերձ ի Կադես: 12 Եւ ազդ եղեւ Միսարայ էթէ եւ Բարակ որդի Աբինէմայ ի լեռն Թաբովր: 13 Եւ զումարեաց Միսարա զամենայն զկառս իւր, ինն հարիւր կառս երկաթեղէնս. եւ զամենայն զաւրն որ ընդ իւր Յարիմովթա ազգաց՝ ի հեղեղատն Կիսովնի: 14 Եւ ասէ Դեբովրա ցԲարակ. Արի զի այս արեւ է՝ յորում մատնեաց Տէր զՄիսարա ի ձեռս քո. քանզի Տէր է առաջի քո: Եւ էջ Բարակ ի լեռնէն Թաբովրայ, եւ տասն հազար արանց զհետ նորա: 15 Եւ զարհուրեցոյց Տէր զՄիսարա, եւ զամենայն կառս նորա, եւ զամենայն բանակս նորա՝ սրով սուսերի առաջի Բարակայ: Եւ էջ Միսար ի կառաց իւրոց, եւ փախեաւ ի հետիոտս: 16 Եւ Բարակ զկնի մտեալ երթայր զհետ կառացն, եւ զհետ բանակին մինչեւ յանդառն ազգաց: եւ անկաւ ամենայն բանակն Միսարայ սրով սուսերի. եւ ոչ մնաց մինչեւ ցմի: 17 Եւ Միսարա մեկնեաց գնաց ի հետիոտս ի խորանն յայելի կնոջ Քաբերայ Կինեցոյ. քանզի խաղաղութիւն էր ի մէջ Յաբինայ արքայի Ասովրայ, եւ ի մէջ տանն Քաբերայ Կինացոյ: 18 Եւ ել յայել ընդ առաջ Միսարայ՝ եւ ասէ ցնա. Խոտորեաց տէր իմ խոտորեաց առ իս, եւ մի երկնչիր: եւ խոտորեցաւ առ նա ի խորանն. եւ ծածկեաց գնա ընդ փեղկիւքն նորա: 19 Եւ ասէ ցնա Միսարա. Արբո ինձ սակաւ մի ջուր՝ զի ծարաւի եմ: եւ եբաց զտիկ կաթինն՝ եւ արբոյց նմա. եւ ծածկեաց զերեսս նորա: 20 Եւ ասէ ցնա Միսարա. Կաց դու առ դրան խորանիդ, եւ եղիցի էթէ եկեսցէ ոք առ քեզ, եւ հարցցէ եւ ասասցէ ցքեզ. էթէ է՝ ոք այդր այր, ասասցես՝ էթէ ոչ է: 21 Եւ ծածկեաց գնա ընդ փեղկիւք նորա: Եւ առ յաւել կին Քաբերայ զցից խորանին, եւ կալաւ զուռնն ի ձեռին իւրում. եւ եմուտ մեղմս առ նա. եւ բախեաց զցիցն ընդ ծամելիս նորա՝ եւ վարսեաց ընդ գետինն. եւ նա տապալեցաւ ի մէջ ոտից նորա, եւ էհան զհոգին: 22 Եւ ահա Բարակ պնդեալ զայր զհետ Միսարայի: Եւ ել յաւել ընդ առաջ նորա եւ ասէ ցնա. Եկ այսր եւ ցուցից քեզ զայրն զոր դու խնդրես. եւ եմուտ առ նա: եւ ահա Միսարա կայր անկեալ մեռեալ՝ եւ ցիցն ի ծամելոջ նորա: 23 Եւ կորացոյց Տէր Աստուած յաւուր յայնմիկ զՅաբին արքայ

Քանանացւոց առաջի որդւոցն Իսրայէլի: 24 Եւ ձեռն որդւոցն Իսրայէլի երթալով երթայր խստացեալ ի վերայ արքայի Յաբինայ Քանանցւոյ՝ մինչեւ սատակեցին գնայ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ Ե

1 Եւ արինեաց Դեբբովրա, եւ Բարակ որդի Աբիենէմայ յաւուր յայնմիկ՝ եւ ասեն: 2 Ի սկսանել զաւրավարացն Իսրայէլի, մտադիրութեամբ ժողովրդեանն արինեցէք զՏէր: 3 Լուարուք թագաւորք՝ եւ ունկնդիր լերուք նախարարք. եւ Տեառն երգեցից, եւ սաղմոս ասացից Աստուծոյ Իսրայէլի: 4 Տէր յելանել քոյ ի Սէիրայ, եւ ի չուել քում յանդաստանացն Եդովմայ, երկիր շարժեցան եւ երկինք խռովեցաւ, եւ ամբք ցաղեցին ջուր: 5 Երկինք շարժեցան յերեսաց Տեառն Եդոյայ Սինայի, յերեսաց Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: 6 Յաւուրս Սամեգերայ որդւոյ Անաթայ՝ աւուրս յայելի, պակասեցին թագաւորք գնացին ընդ շաւեղս, գնացին ընդ ճանապարհս կամակորս: 7 Պակասեցին փարագուք բնակեալ ի մէջ Իսրայէլի՝ պակասեցին մինչեւ յարեւ Դեբովրա, մինչեւ յարեաւ մայր Իսրայէլի: 8 Յանկացան իբրեւ զարեղէն նկանակի աստուածոց սնտոեաց: յայնժամ պատերազմեցան քաղաքք իշխանաց: ծածկութեամբ նորոց զեղերդանց քառասուն հազար այր ի մէջ Իսրայէլի: 9 Սիրտ իմ ի վերայ կարգելոցն Իսրայէլի: զաւրաւորք ժողովրդեանդ արինեցէք զՏէր: 10 Հեծեալք յերկվարս մէջաւրէի, եւ սպիտակաց. երթեալք յատենաս ատենակալաց: Տուք ձայն բարբառոյ, 11 նուագածուաց, ի մէջ ցնծացելոց: անդ կացեն արդարութիւն Տեառն: զարդարութիւնս զաւրացոյ ի մէջ Իսրայէլի: յայնժամ էջ ի քաղաքս ժողովուրդն Տեառն: 12 Ջարթիր զարթիր Դեբբովրա. զարթո զբիրաւորս հանդերձ ժողովրդեամբ: զարթիր զարթիր խաւսեաց երգովք: Ջաւրացեալս յարիցես Բարակ. երգեսցես զգերութիւն քո՝ որդի Ենէեմայ: 13 Ա Յայնժամ մեծաւ զաւրութիւն նորա: Տէր ընկրկեաց ինձ զգաւրագոյնս քան զիս: 14 Ժողովուրդ Եփրեմայ պատժեաց զնոսա հովիտս: եղբայր քո Բենիամին՝ քոյին ժողովրդովք: Յինէն ի Մաքիր իջին խուզարկուք: եւ ի Ջաբոդովնէ զաւրացուցիչք, զաւագանաւ պատմութեան դպրի: 15 Եւ զաւրավարք Իսաքարու ընդ Դեբբովրա եւ ընդ Բարակայ: եւ ապա Բարակ ի հովիտսն տարածեաց զոտս իւր. ի բաժինս Ռովբենի մեծամեծ ճգնութիւն սրտի: 16 Ընդէ՞ր նստիցին ի մէջ Մոսիաթեմա. լսել զշնչիւնս տագնապողաց, անցանել ի կողմն Ռովբենի: Մեծամեծք յարուցեալ կան հետազաւտութիւնք սրտի: 17 Գաղաաղ՝ յայնկոյս Յորդանանու բնակեաց: եւ Դան՝ ընդէ՞ր բնաւ պանդխտեցաւ ի նաւ: Ասէր՝ բնակեց առ եզր ծովուց եւ ի կիրճս նորա բնակեց: 18 Ջաբոդովն՝ ժողովուրդ անձնանախատ ի մահ: եւ Նեփթալիմ ի բարձունս ագարակի: 19 Հասին թագաւորք նոցա՝ եւ ճակատեցան. յայնժամ պատերազմեցան թագաւորք Քանանացւոց ի Թանաք ի վերայ ջրոց Մակեդովա: Ջագահութիւն արծաթոյ եւ ոչ առի: 20 Յերկնից ճակատեցան աստեղք՝ յիրաքանչիւր յարինածոց, ետուն պատերազմ ընդ Սիսարայ: 21 Հեղեղատն Կիսովնի մերժեաց զնոսա. հեղեղատն Կադեսիմայ, հեղեղատն Կիսովնի: Կոլիսեցէ զնոսա անձն իմ: 22 ոտն իմ զաւրացի զաւրութեամբ: Յայնժամ կարթակոտոր եղեն զարշապարք երիւարացն Մարդդարովթա: եւ հերքեցեն զարշապարք իմ զհպարտութիւնս զարհուրանաց նոցա: 23 Նզովեցէք զՄարովլ՝ ասէ հրեշտակն Տեառն, անիծանելով անիծէք զբնակիչս նորա. զի ոչ եկին յաւգնութիւն Տեառն: աւգնական Տէր ի մէջ նահատակաց հզարն: 24 Աւրինեցի ի կանայս յայել կին Քաբերայ Կինեցւոյ. արինեցի ի կանանց ի խորանի իւրում: 25 թուր խնդրեաց, եւ ետ կաթն դաշխորանաւ զաւրաւորաց մատոյց կոզի: 26 Զձեռն իւր ձախ ձգեաց ի ցիցն, եւ զաջ իւր ի սպառսպուռ ջախջահանս անպիտանացուցանել, եւ վախճանեցոյց զՍիսարա: Վարսեաց ընդ ծամելիս նորա, անցոյց ցից ընդ գլուխ նորա, եւ սատակեաց: 27 Ի մէջ ոտից նորա անկաւ ծանրացեալ, եւ նիրհեցոյց ի մէջ ծնգաց իւրոց. յորում կորացաւ մինչեւ զգետնեցաւ՝ անդ անկաւ չուառականն: 28 Մայրն Սիսարայ հայեցեալ դէտ ակն ունէր ի վանդակապատ պատուհանէն. քանզի տեսանէր զդարձեալսն ի Սիսարաւ. վասն զի յայտնեցան կառք նորա ի Գալոյ, ընդէ՞ր յամեցին հետք կառաց նորա: 29 Կանայք իմաստունք իշխանաց նորա, ետուն անդրէն պատասխանի նմա՝ եւ ասեն : եւ ինքն անձամբ անձին առնէր իւր պատասխանի: 30 Ոչ գտանիցեն զնա աւարաբաշխ, առնել զսէր բարեկամաց ի գլուխ արանց. եւ եղեալ զաղիս նորա: Կապուտ երանգւոցն Սիսարայ ի կապուտ երանգւոցն գոյնագոյն նկարուց նարաւտ պէսպէս նկարացուց. անէր պարանոցին նորա կապուտ: 31 Այսպէս կորիցեն ամենայն թշնամիք քո Տէր: եւ որք սիրիցեն զնա՝ իբրեւ զելս արեգական ի զաւրութեան նորա: 32 Եւ դադարեաց երկիրն ամս քառասուն:

Է 1 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի չար առաջի Տեառն. եւ եղ զնոսա Տէր ի ձեռս Մաղիամու ամս եւթն. 2 եւ զաւրացաւ ձեռն Մաղիամու ի վերայ Իսրայէլի: Եւ արարին իւրեանց որդիքն Իսրայէլի յերեսաց Մաղիամու գոմս ի լերինս, եւ յայրս եւ յամուրս: 3 Եւ լինէր իբրեւ վարէր այր Իսրայէլի. ելանէր Մաղիամ եւ Ամաղէկ եւ որդիքն արեւելեայց հասանէին ի վերայ նոցա, 4 եւ բնակին առ նոքաւք, եւ ապականէին զբերս երկրին մինչեւ ի մուտս Գաղայ. եւ ոչ թողին դադար կենաց յԻսրայէլի. ոչխար, եւ արջառ, եւ էշ: 5 Զի ինքեանք եւ խաշինք իւրեանց ելանէին, եւ զվրանս իւրեանց բերէին. եւ հասանէին իբրեւ զմարախ բազմութեամբ. եւ ոչ գոյր թիւ նոցա, եւ ուղտուց իւրեանց, եւ հասանէին յերկիրն Իսրայէլի ապականել զնա: 6 եւ աղքատացաւ յոյժ Իսրայէլ յերեսաց Մաղիամու: Եւ որդիքն Իսրայէլի աղաղակեցին առ Տէր: 7 եւ եղեւ իբրեւ աղաղակեցին որդիքն Իսրայէլի առ Տէր վասն Մաղիամու, 8 առաքեաց Տէր այր մարգարէ առ որդիսն Իսրայէլի՝ եւ ասէ ցնոսա: Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Ես եմ որ հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց, եւ կորզեցի զձեզ ի տանէ ծառայութեան. 9 եւ փրկեցի զձեզ ի ձեռաց Եգիպտացոց, եւ ի ձեռաց ամենայն նեղչաց ձերոց, եւ մերժեցի զնոսա յերեսաց ձերոց, եւ ետու ձեզ զերկիր նոցա: 10 Եւ ասացի ձեզ. Ես եմ Տէր Աստուած ձեր, եւ մի երկնչիք յաստուածոց Ամուրիացոցն, յորոց ի միջի դուք բնակեալ էք յերկրի նոցա. եւ ոչ լուարուք ձայնի իմում: 11 Եւ եկն հրեշտակ Տեառն, եւ նստաւ ընդ կաղնեան՝ որ էր յԵփրեայ Յովասու հաւր Եսրայ, եւ Գեղեովն որդի նորա ծեծէր ցորեան ի կալ, փախչել յերեսաց Մաղիամու: 12 Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակն Տեառն՝ եւ ասէ ցնա Տէր ընդ քեզ հզար զաւրութեամբ. 13 Եւ ասէ ցնա Գեղեովն. Յիս Տէր իմ. էթէ էր Տէր ընդ մեզ՝ ընդէ՞ր գտին զմեզ ամենայն չարիքս այսոքիկ. եւ ո՞ր եմ ամենայն սքանչելիք նորա զոր պատմեցին մեզ հարքն մեր՝ եւ ասեն, Ոչ ապաքեն յԵգիպտոսէ էհան զմեզ Տէր. եւ արդ՝ ընդէ՞ր մերժեաց զմեզ, եւ մատնեաց զմեզ ի ձեռս Մաղիամու: 14 Եւ հայեցաւ ի նա հրեշտակն Տեառն, եւ ասէ ցնա. Երթ զաւրութեամբ քոով այդուիկ, եւ փրկեցես զԻսրայէլ ի ձեռաց Մաղիամու. ո՞չ աւասիկ ես առաքեցի զքեզ: 15 Եւ ասէ ցնա Գեղեովն. Յիս Տէր, եւ փրկեցից զԻսրայէլ. ահա հազարաւորն իմ խոնարհագոյն է ի մէջ Մանասէի. եւ ես կրսեր եմ ի տան հաւր իմոյ: 16 Եւ ասէ ցնա. Տէր ընդ քեզ. եւ հարցես զՄաղիամ իբրեւ զայր մի: 17 Եւ ասէ Գեղեովն. Էթէ գտի շնորհս առաջի աչաց քոց, արասցես ինձ նշանս՝ էթէ դու խաւսեցիս ընդ իս: 18 մի գնայցես աստի՝ մինչեւ եկից առ քեզ, եւ բերից զգոհս իմ, եւ եղից առաջի քո: եւ ասէ՝ Ես եմ, եւ նստայց աստ մինչեւ դարձցիս առ իս: 19 Եւ եմուտ Գեղեովն՝ եւ հասոյց ուլ մի յայծեաց, եւ արդու մի ալեր բաղարջ. եւ զմիսն եղ ի վերայ խանի, եւ զարգանակն արկ ի պոյտն. եւ էհան առ նա ընդ կաղնեան եւ երկիր էպագ: 20 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն Տեառն. Առ դու զմիսդ՝ եւ զհացդ բաղարջ, եւ դիր ի վերայ վիմին այնորիկ. եւ հեղ զարդանակդ: եւ արար այնպէս: 21 Եւ ձգեաց հրեշտակն Տեառն զծայր զաւազանին որ ի ձեռին իւրում, եւ հասոյց ի միսն եւ ի բաղարջն. եւ բորբոքեցաւ հուր ի վիմէ անտի, եւ եկեր զմիսն եւ զբաղարջսն. եւ հրեշտակն Տեառն գնաց յաչաց նորա: 22 Եւ ետես Գեղեովն էթէ հրեշտակ Տեառն է: եւ ասէ Գեղեովն՝ Ա Ա. Տէր Տէր. զի տեսի զհրեշտակ Տեառն դէմ յանդիման: 23 Եւ ասէ ցնա Տէր՝ Խաղաղութիւն ընդ քեզ. մի երկնչիք, ոչ մեռանիս: 24 եւ շինեաց Գեղեովն անդ սեղան Տեառն. եւ կոչեաց զնա Խաղաղութիւն Տեառն մինչեւ ցայսաւր: Եւ մինչ դեռ ինքն անդէն էր, յԵփրա հաւր իւրոյ Եսրեայ: 25 եղեւ ի գիշերին յայնմիկ՝ եւ ասէ ցնա Տէր. առ քեզ զեզն զպարարակ հաւր քոյ, եւ զեզն զեթնամեան զերկրորդն. եւ քակեցես զսեղան Բահաղու որ է հաւր քոյ, եւ կոտորեցես զանդառն որ զնովաւ. 26 եւ շինեցես սեղան Տեառն Աստուծոյ քում, որ երեւեցաւ քեզ ի գլուխ լերինն Մանովայ, ի տեղուոջ պատերազմին. եւ առցես զեզն զերկրորդ, եւ հանցես յողջակեզ փայտիք անդառին զոր կոտորեցես: 27 Եւ առ Գեղեովն երեքտասան այր ի ծառայից իւրոց, եւ արար որպէս խաւսեցաւ ընդ նմա Տէր: եւ եղեւ իբրեւ երկեալ ի տանէ հաւր իւրոյ՝ եւ յարանց քաղաքին առնել ի տուէ արար ի գիշերի: 28 Եւ կանխեցին արք քաղաքին ընդ առաւաւտն, եւ ահա՝ կործանեալ էր սեղան Բահաղու. եւ անդառն որ զնովաւ՝ կոտորեալ, եւ եզն պարարակ հանեալ ողջակեզս ի սեղանն շինեալ: 29 Եւ ասէ այր ցընկեր իւր. Ո՞ւր արար զիրս զայս. եւ յուզէին՝ եւ քննէին, եւ ասէին՝ էթէ Գեղեովն որդի Յովասու արար զիրդ զայդ: 30 Եւ ասեն արք քաղաքին ցՅովաս, Հան արտաքս զորդին քո՝ եւ մեռցի. զի կործանեաց զսեղանն Բահաղու, եւ կոտորեաց զանդառն որ զնովաւ: 31 Եւ ասէ Յովաս ցարսն յարուցեալսն ի վերայ

նորա. Դո՞ւք այժմ դատիցիք վասն Բաադու, կամ թէ ապրեցուցանիցէք զնա. որ վնասեաց նմա մեռցի մինչեւ ցառաւաւտ. էթէ Աստուած իցէ՝ ինքն խնդրեսցէ զվրժ անձին իւրոյ՝ զի կործանեցին զսեղան նորա: 32 Եւ կոչեաց զնա յաւուր յայնմիկ Յերոբոաղ, եւ ասէ, դատաստան Բահադու. զի կործանեաց զսեղան նորա: 33 Եւ ամենայն Մադիամ եւ Ամադէկ, եւ որդիքն արեւելեաց ժողովեցան ի միասին, եւ եկին բանակեցան ի հովիտսն յԵզրայելի: 34 Եւ հոգին Տեառն զարացոյց զԳեղէովն: Եւ էհար փող եղջերեաւն. եւ խրախոյզ բարձ Աբիեզեր զկնի նորա: 35 Եւ արձակեաց հրեշտակս ընդ ամենայն Մանասէ եւ գոչեաց եւ նա զկնի նորա: Եւ արձակեաց հրեշտակս՝ յԱսեր, եւ ի Զաբոդովն, եւ ի Նեփթաղիմ. եւ ելին ընդ առաջ նորա: 36 Եւ ասէ Գեղէովն ցԱստուած. Մի բարկացի ցասումն քո ինձ, եւ խաւսեցայց դարձեալ միւս անգամ. եւ փորձեցից միւս անգամ եւ զգաթուն. եւ եղիցի միւս անգամ ցամաքութիւն ի վերայ զգաթուն միայնոյ, եւ ի վերայ ամենայն երկրի լիցի ցաւոյ: 40 Եւ արար Աստուած այնպէս ի գիշերին յայնմիկ. եւ եղեւ ցամաքութիւն ի վերայ զգաթին միայնոյ. եւ ի վերայ ամենայն երկրի եղեւ անձրեւ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ Է

1 Եւ կանխէ Յերոբոաղ նա ինքն է Գեղէովն, եւ ամենայն զաւրն որ ընդ նմա. եւ բանակեցան առ աղբերն Արեդայ. եւ բանակն Մադիամու եւ Ամադէկայ՝ էր նոցա ընդ հիւսսոյ, ի Գաբաաթամ որ ի հովտի անտ: 2 Եւ ասէ Տէր ցԳեղէոն. Բազում է զաւրդ որ ընդ քեզ է, առ ի չմատնելոյ ինձ զՄադիամ ի ձեռս նորա. գուցէ պարծեսցի ի վերայ իմ Իսրայէլ՝ եւ ասիցէ, թէ ձեռն փրկեա ցիս: 3 Եւ ասէ ցնա Տէր. Խաւսեաց յանկանջս ժողովրդեանդ, եւ ասացես. ո ոք վատասիրտ իցէ՝ դարձցի: Եւ դիմեցին ի լեռնէն Գադաադու, եւ դարձան քսան եւ երկու հազարք. եւ մնացին տասն հազար: 4 Եւ ասէ Տէր ցԳեղէովն. Տակաւին բազում է զաւրդ. իջո զդոսա ի ջուրն, եւ փորձեցից քեզ զդոսա անդ: Եւ եղիցի զորմէ ասացից քեզ ես՝ թէ դա երթիցէ ընդ քեզ՝ նա երթիցէ ընդ քեզ. եւ զամենայնէ զոր ասացից քեզ՝ թէ դա մի երթիցէ՝ նա մի երթիցէ ընդ քեզ: 5 Եւ իջոյց զաւրն ի ջուրն: Եւ ասէ Տէր ցԳեղէովն. Ամենայն որ լափիցէ լեզուաւ իւրով ի ջրոյ անտի իբրեւ զշուն, կացուցես զնոսա ուրոյն. եւ ամենայն որ անգանիցի ի վերայ ծնգաց իւրոց ըմպել, կացուցես զնոսա առանձինն: 6 Եւ եղեւ թիւ ամենայն որ լափեցին ձեռամբ եւ լեզուաւ իւրեանց, երեք հարիւր այր. եւ մնացորդ ժողովրդեանն անգան ի վերայ ծնգաց իւրեանց ըմպել ջուր: 7 Եւ ասէ Տէր ցԳեղէովն. Երեք հարիւր արամբք որ լափեցին ջուր՝ փրկեցից զքեզ. եւ տաց զՄադիամ ի ձեռս քո: Եւ ամենայն ժողովուրդդ երթիցէ այր յիւրաքանչիւր ի տեղի իւր: 8 Եւ առին զպաշար ժողովրդեանն ի ձեռս իւրեանց, եւ զփողս նոցա զեղջերայս. եւ զամենայն այր Իսրայէլ արձակեաց զայր ի բնակութիւն իւրում: Եւ զերեքհարիւր այրն եւեթ կալաւ: Եւ բանակն Մադիամու՝ էին ի ներքոյ նորա ի հովիտսն: 9 Եւ եղեւ ի գիշերին յայնմիկ, եւ ասէ ցնա Տէր. Արի էջ աստի վաղվադակի ի բանակն, զի մատնեցի զնա ի ձեռս քո: 10 ապա թէ երկնչիցիս դու իջանել, էջ դու նախ եւ պատանեակդ քո ի փարախ բանակն. 11 Եւ լուիցես թէ զի՞նչ խաւսիցին, եւ ապա զարասցին ձեռք քո, եւ իջցեն ի բանակն: Եւ էջ ինքն եւ պատանեակն իւր ընդ նմա ի մասն ինչ յիսներորդաց բանակին: 12 Եւ Մադիամ եւ Ամադէկ, եւ ամենայն որդիքն արեւելից բանակեալ էին ի ծործորսն, իբրեւ զմարախ բազմութեամբ. եւ ուղտուց նոցա ոչ գոյր թիւ, այլ էին իբրեւ զաւազ առ եզեր ծովու բազմութեամբ: 13 Եւ էմուտ Գեղէովն, եւ ահա այր պատմէր ընգերի իւրում երագ: տեսի ասէ երագ, եւ ահա նկանակ գարեղէն հոլովեալ ի բանակս մեր, եւ եկն մինչեւ ի խորանն Մադիամու, եւ էհար զնա եւ կործանեաց. եւ անկաւ խորանն վերուստ ի վայր: 14 Պատասխանի ետ ընկեր նորա եւ ասէ. Ոչ է այն՝ եթէ ոչ սուրն Գեղէովնի որդւոյ Յովասու առն Իսրաէլացւոյ. մատնեաց Տէր ի ձեռս նորա զՄադիամ՝ եւ զամենայն բանակս: 15 Եւ եղեւ իբր լուա Գեղէովն զպատմութիւն երագոյն՝ եւ զմեկնութիւն նորա երկիր եպագ Տեառն, եւ դարձաւ ի բանակն Իսրայէլի, եւ ասէ. Արիք զի մատնեաց Տէր զբանակն Մադիամու ի ձեռս մեր: 16 Եւ բաժանեաց զերեք հարիւր այրն՝ յերիս առաջս. եւ ետ փողս եղջերեայս ի ձեռս ամենեցունց, եւ ջահս ի մէջ սափորոցն: 17 Եւ ասէ ցնոսա. յիս հայեսցիք, եւ այնպէս արասցիք: ահա ես մտանեմ ի մէջ բանակին, եւ եղիցի որպէս ես առնիցեմ, նոյնպէս եւ դուք առնիցիք: 18 Եւ հարից ես զփողսն եղջերեայս, եւ ամենեքեան որ ընդ իս էք, հարջիք եւ դուք զփողսն եղջերեայս, շուրջ զբանակաւն զամենայն. եւ ասասցիք, Սուր Տեառն եւ Գեղէովնի: 19 Եւ էմուտ Գեղէովն եւ հարիւր այր ընդ նմա ի կողմն բանակին, իսկ զբան միջնոյ պահուն. միայն զարթուցանելով զարթուցան զպահապանսն, եւ հարին փողս եղջերեայս, եւ

թաթափեցին զսափորսն որ ի ձեռս իւրեանց. 20 Եւ հարին զփողսն եղջերեայս երեքին առաջքն, եւ խորտակեցին զսափորսն: Եւ առին ձախոյ ձեռամբ իւրեանց զջահսն, եւ աջոյ ձեռաւք իւրեանց զփողսն հարին, եւ աղաղակեցին եւ ասեն. Սուր Տեառն եւ Գեղէովնի: 21 Եւ կացին իւրաքանչիւր առանձինն շուրջ զբանակաւն. եւ ընթացաւ ամենայն բանակն՝ փող հարին եւ փախեան: 22 Եւ գոչեցին երեքհարիւրեքին փողն եղջերեայք: եւ եղ Տէր գտուրն առն յընկեր իւր՝ եւ յամենայն բանակն. 23 Եւ փախեաւ բանակն մինչեւ ցԲեթասետտայ, եւ միագունդ մինչեւ ցդարն Արեղմէուղա, եւ ցՏաբէթ: Եւ գոչեցին այր Իսրայէլացի ի Նեփթաղիմայ, եւ Յասիբայ, եւ յամենայն Մանասէ, եւ զհետ մտին Մադիամու: 24 Եւ հրեշտակս արձակեաց Գեղէովն յամենայն սահմանս Եփրեմայ, եւ ասէ. Իջէք յառաջս Մադիամու, եւ կալարուք դուք զկիրճս ջրոցն մինչեւ ցԲեթբերեա եւ ցՅորդանան: 25 Եւ կալան զերկոսին իշխանսն Մադիամու Ջորեք, եւ Ջզեք. եւ սպանին Ջորեք ի Կովրովրեա, եւ Ջզեք՝ սպանին ի յԱկերգեա. եւ հալածեցին զՄադիամ, եւ զգլուխն Ովրեբայ եւ Ջզեքա բերին առ Գեղէովն յայնմ կողմանէ Յորդանանու:

ԴԱՏԱԻՈՐԲ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ ասեն ցԳեղէովն այր Եփրեմի. Զի՞նչ է բանդ այդ զոր արարեր ընդ մեզ. զի ոչ կոչեցեր զմեզ յորժամ երթայիր պատերազմել ընդ Մադիամու: Եւ վիճէին ընդ նմա սաստկագոյն: 2 Եւ ասէ ցնոսա. Արդ՝ զի՞նչ ինչ արարի իբրեւ զձեզ. ո՞չ ապաքէն լաւագոյն է ձռաքաղութիւնդ Եփրեմի, քան զկուրծս Արիեգերայ: 3 Ի ձեռն ձեր մատնեաց Տէր զիշխանսն Մադիամու՝ Ջորեք եւ Ջզեք. եւ զի՞նչ կարացի առնել իբրեւ զձեզ: Եւ ապա դադարեաց ոգի նոցա ի նմանէ ի խաւսել նորա զբանս զայս: 4 Եւ եկն Գեղէովն ի Յորդանան, եւ անց ինքն եւ երեք հարերս այրն որ ընդ նմա պատրաստեալք քաղցեալք: 5 Եւ ասէ ցարսն Սոքովթայ. Տուք աւաղիկ հաց ի կերակուր զաւրուս այսմիկ որ ընդ իս է, զի քաղցեալ են. եւ ես պնդեցայց զհետ Ջեբէի եւ Մադմանայ թագաւորացն Մադիամու: 6 Եւ ասեն իշխանքն Սոքովթայ. Մի թէ ձեռն Ջեբէի եւ Մադմանայ իցէ ի ձեռին քում, զի տացուք հաց զաւրականիդ քում: 7 Եւ ասէ Գեղէովն. Ոչ այդպէս է, այլ ի տան Տեառն զՋեբէ եւ զՄադմանայ ի ձեռս իմ. եւ ես քարշեցից զմարմինս ձեր փշովք անապատի եւ բորկոնիմաւ: 8 Եւ ել անտի ի Փանուէլ, եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա նոյնպէս. եւ պատասխանի արարին նմա արք Փանուէլայ, զոր աւրինակ արարին նմա պատասխանի արք Սոքովթայ: 9 Եւ խաւսեցաւ Գեղէովն ընդ արս Փանուէլի՝ եւ ասէ. Ի դառնալն իմում այսքն խաղաղութեամբ, կործանեցից զաշտարակդ զայդ: 10 Եւ Ջեբէ եւ Մադմանա էին կարկար, եւ բանակն նոցա ընդ նոսա, իբրեւ հնգետասան հազար՝ ընդ ամենայն որ մնացեալ էին յամենայն բանակէն որդւոցն արեւելից: Եւ անկեալքն էին հարիւր եւ քսան հազար արանց սուսերամերկաց: 11 Եւ ել Գեղէովն ընդ ճանապարհ վրանաբնակչացն յարեւելից Նաբաէի, եւ հանդէպ Նաբեա. եւ եհար զբանակն, զի էր բանակս յանհոգս: 12 Եւ փախեան Ջեբէ եւ Մադմովնայ, եւ պնդեցան զհետ նոցա. եւ ձերբակալ արար զերկոսին թագաւորսն Մադիամու Ջեբէ եւ զՄադմանէա, եւ զամենայն բանակն նոցայ դրդեցոյց: 13 Եւ դարձաւ Գեղէովն որդի Յովասու ի պատերազմէն ի զառիվերէ անտի Երասեայ: 14 Եւ կալաւ պատանեակ մի յարանց Սոքովթայ, եւ եհարց զնա. եւ գրեալ առ ինքն զիշխանսն Սոքովթայ, եւ զձերս նորա եւթանասուն եւ եւթն այր: 15 Եւ եկն Գեղէովն առ իշխանսն Սոքովթայ, եւ ասէ ցնոսա. Ահաւասիկ Ջեբէ եւ Մադմանէ, վասն որոյ նախատեցէքն զիս՝ եւ ասացէք. Միթէ ձեռն Ջեբէի եւ Մադմանայ այժմ ի ձեռին քում իցեն, զի տացուք արանց քոց անց քթելոց: 16 Եւ առ զիշխանսն եւ զձերս քաղաքին, եւ փուշս յանապատէ, եւ զբորկոնիիմն. եւ քարշեաց նոքաւք զարսն Սոքովթայ: 17 Եւ զաշտարակն Փանուէլի կործանեաց, եւ կոտորեաց զարս քաղաքին: 18 Եւ ասէ ցՋեբէ եւ զՄադմանա, Ո՞ր են արքն զորս կոտորեցէք ի Թաբովր: Եւ ասեն՝ Որպէս դու, նոյնպէս եւ նոքա նման քեզ, եւ դու նման նոցա, իբրեւ զտեսիլ որդւոյ թագաւորի: 19 Եւ ասէ Գեղէովն, Եղբարք իմ եւ որդիք մաւր իմոյ էին. եւ երդուաւ նոցա եւ ասէ. Կենդանի է Տէր, էթէ կենդանի պահեալ էր ձեր գնոսա, ոչ սպանանէի զձեզ: 20 Եւ ասէ ցԵթեր ցանդրանիկ իւր. Արի սպան զդոսա. եւ ոչ էհան պատանեակն գտուր իւր, զի երկեալ՝ քանզի մանուկ էր: 21 Եւ ասեն Ջեբէ եւ Մադմանա. Արի դու եւ քեզն պատահեա մեզ, զի ըստ առն՝ եւ զաւրութիւն իւր: Եւ յարեաւ Գեղէովն եւ սպան Ջեբէ եւ զՄադմանա. եւ առ զմանեակսն ի պարանոցաց ուղտուց նոցա: 22 Եւ ասեն այր Իսրայէլ ցԳեղէովն. Իշխեա դու մեզ եւ որդի քո, եւ որդւոյ քո. զի փրկեցեր զմեզ ի ձեռաց Մադիամու: 23 Եւ ասէ ցնոսա Գեղէովն. Ոչ իշխեցից ես ձեզ, եւ ոչ իշխեսցէ որդի իմ. այլ Տէր իշխեսցէ ձեզ:

24 Եւ ասէ ցնոսա Գեղէովն. Խնդրեցից ի ձեռն հայցուած ինչ, եւ տուք ինձ՝ առ այր զինդ մի յաւարէ անտի. զի զինդք ոսկիք էին նոցա, քանզի Իսմայէլացիք էին: 25 Եւ ասէն՝ Տալով տացուք: եւ տարածեցին զհանդերձս նորա. եւ ընկեցին անդր իւրաքանչիւր այր զզինդս ոսկիս զաւարի իւրոյ: 26 Եւ եղև կշիռ զնդացն ոսկեաց զոր խնդրեաց՝ հազար եւ եւթն հարիւր սկեղ ոսկւոյ, թող զոնչանունսն եւ զմեհեւանդս, եւ զպսակակալս, եւ զծիրանիս, եւ որ ինչ ի թագաւորսն Մադիամու. եւ թող զմանեակս ոսկիս պարանոցաց ուղտուց նոցա: 27 Եւ արար զայն Գեղէովն յԵփուդ, եւ հաստատեաց զայն ի քաղաքին իւր յԵփրաւ: եւ պոռնկեցաւ ամենայն Իսրայէլ զկնի նորա անդր. եւ եղև Գեղէովնի եւ տան նորա ի գայթազդութիւն: 28 Եւ վանեցաւ Մադիամ առաջի որդւոցն Իսրայէլի, եւ ոչ եւս յաւելին ամբառնալ զգլուխս իւրեանց եւ դադարեաց երկիրն ամս քառասուն յաւուրս Գեղէովն: 29 Եւ գնաց Յերոբոաղ որդի Յովասու, եւ բնակեցան ի տան իւրում: 30 Եւ Գեղէովնի էին որդիք եւթանասուն ելեալք յերանաց նորա. զի կանայք բազում էին նորա: 31 Եւ հարձ նորա որ ի Սիկիմս, ծնաւ նմա եւ նա որդի. եւ եղ անուն նմա Աբիմէլէք: 32 Եւ մեռաւ Գեղէուն որդի Յովասու ի բարիոք ծերութեան, եւ թաղեցաւ ի գերեզմանի հաւր իւրոյ յԵփրա հաւրն Եսրայ:

Ը 33 Եւ եղև իբրեւ մեռաւ Գեղէովն, դարձան որդիքն Իսրայէլի՝ եւ պոռնկեաց զհետ Բաղասամացն. եւ եղին զուխտ իւրեանց ընդ Բաաղուն Բերիթայ, լինել նոցա նմա յաստուած: 34 Եւ ոչ յիշեցին որդիքն Իսրայէլի զՏէր Աստուած իւրեանց որ փրկեաց զնոսա յամենայն ձեռաց թշնամեաց իւրեանց շուրջանակի: 35 Եւ ոչ արարին ողորմութիւն ընդ տանն Յերովբաաղա՝ որ նա ինքն է Գեղէովն, ըստ ամենայն բարութեանն զոր արար ընդ Իսրայէլի:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Եւ գնաց Աբիմէլէք որդի Յորոբոաղա ի Սիկիմ առ եղբարս մաւր իւրոյ, եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա, եւ ընդ ամենայն ազգատոհմս ի տան հաւր մաւր իւրոյ՝ եւ ասէ: 2 Խաւսեցարուք յականջս ամենայն արանց Սիկիմացոց. ո՞ր լաւ իցէ, իշխել ձեզ եւթանասուն արանց ամենեցունց որդւոցն Յերոբոաղայ, էթէ տիրել ձեզ առն միոջ. եւ յիշեցէք, զի ոսկր ձեր եւ մարմին ձեր եմ ես: 3 Եւ խաւսեցան զմանէ եղբարք մաւր նորա՝ յականջս ամենայն արանցն Սիկիմացոց զամենայն զբանս զայսոսիկ: եւ միտեցաւ սիրտ նոցա զկնի Աբեմէլէքա, զի ասացին թէ եղբայր մեր է: 4 Եւ ետուն նմա եւթանասուն արծաթ ի տանէ Բահաղու Բերիթայ ուխտին: Եւ վարձեցաւ նոքարք Աբեմէլէք արս սկայս եւ զարհուրեցուցիչս եւ գնացին զհետ նորա: 5 Եւ եմուտ ի տուն հաւր իւրոյ յԵփրա, եւ կոտորեաց զեղբայրս իւր, զորդիսն Զերոբոաղա, արս եւթանասուն ի վերայ միոյ վիմի: Եւ մնաց Յովաթամ որդի Յորոբոաղայ, քանզի թագեաւ որ էր կրսերն: 6 Եւ ժողովեցաւ ամենայն արք Սիկիմացոց, եւ ամենայն տուն Մաաղովնա, եւ չոգան թագաւորեցուցին զԱբեմէլէք ի թագաւոր, առ կաղնով կռուոյն որ ի Սկիմս: 7 Եւ ազդ եղև Յովաթամայ. եւ գնաց ի վերայ գլխոյ լերինն ի Գարիզին. ամբարձ զձայն իւր, եւ ասէ ցնոսա. Լուարուք ինձ արք Սիկիմացոց, եւ լուիցէ ձեզ Աստուած: 8 Գնալով գնացին ծառք աւծանել իւրեանց թագաւոր, եւ ասէն ցձիթենին. Թագաւորեա ի վերայ մեր: 9 Եւ ասէ ցնոսա ձիթենին. Թողեալ զպարարտութիւն իմ զոր փառաւորեաց յիս Աստուած եւ մարդիկ, եւ երթիցեմ իշխել ծառո՞ց: 10 Եւ ասէն ծառք ցրձենի. Եկ թագաւորեա ի վերայ մեր: 11 Եւ ասէ ցնոսա թձենի. Թողեալ զբաղցրութիւն իմ, եւ զբերս բարութեան իմոյ, եւ երթիցեմ իշխա՞ն լինել փայտի՞ց: 12 Եւ ասէն ծառք ցորթ. Եկ թագաւորեա ի վերայ մեր: 13 Եւ ասէ ցնոսա որթ. Թողեալ զզինի իմ եւ զուրախութիւն Աստուծոյ եւ մարդկան, եւ երթիցեմ իշխա՞ն լինել փայտի՞ց: 14 Եւ ասէն ծառք ցոձնիկ. Եկ թագաւորեա ի վերայ մեր: 15 Եւ ասէ դժնիկ ցձառս, էթէ արդարեւ աւծանէք զիս դուք թագաւորել ի վերայ ձեր. եկեալք ծածկեցարուք ընդ հովանեաւ իմով. էթէ ո՞չ ելանիցէ հուր ի դժնիկ աստի, եւ կերիցէ զեղեւնափայտ Լիբանանու: 16 Եւ արդ՝ էթէ ճշմարտութեամբ եւ բովանդակութեամբ արարէք, եւ թագաւորեցուցէք զԱբեմէլէք. եւ էթէ ո՞րպէս արարէք Յերովբոաղ եւ ընդ տուն նորա. եւ էթէ ըստ հատուցման ձեռին նորա հատուցէք նմա: 17 Եւ որպէս ետ պատերազմ հայր իմ փոխանակ ձեր, եւ ընգեց զանձն իւր յառաջ, եւ ապրեցոյց զձեզ ի ձեռաց Մադիամու: 18 Եւ դուք յարեալք ի վերայ տան հաւր իմոյ այսաւր, եւ կոտորեցէք զորդիս նորա՝ արս եւթանասուն ի վերայ միոյ վիմի. եւ թագաւորեցուցէք զԱբեմէլէք զորդի աղախնոյ նորա ի վերայ արանց Սիկիմացոց, զի եղբայր ձեր է: 19 Էթէ ճշմարտութեամբ

եւ բովանդակութեամբ արարէք ընդ յերոբոաղայ եւ ընդ տան նորա յաւուրս յայսմիկ՝ արինեսցիք դուք, եւ ուրախ լիջիք յԱբեմելէք. եւ ուրախ լեցի եւ նա ի ձեզ: 20 Ապա թէ ոչ՝ ելցի հուր յԱբեմելէքա՝ եւ կերիցէ զարս Սիկիմացոց, եւ զտուն Մաադովնայ: ապա թէ ոչ՝ ելցէ հուր յարանց Սիկիմացոց եւ ի տանէ Մաադովնի՝ եւ կերիցէ զԱբիմելէք: 21 Եւ փախեալ Յովաթամ եւ զերծաւ, եւ գնաց ընդ ճանապարհն ի Բերայ. եւ բնակեց անդ յերեսաց Աբեմելէքա եղբար իւրոյ: 22 Եւ իշխեաց Աբիմելէք ի վերայ Իսրայէլի ամս չորս: 23 Եւ առաքեաց Տէր Աստուած ոգի չար ի մէջ Աբիմելէքա, եւ ի մէջ արանց Սիկիմացոց: զտունն Աբիմելէքա 24 ածել ի վերայ զանհրաւութիւն իւթանասնից որդւոցն Յորոբոյաղա. եւ հատուցանել զարիւն նոցա ի վերայ Աբեմելէքա եղբարն իւրեանց՝ որ կոտորեաց զնոսա. եւ ի վերայ արանց Սիկիմացոց՝ զի զաւրացուցին զձեռս նորա կոտորել զեղբայրս իւր: 25 Եւ գործեցին նմա դարան արք Սիկիմացոց ի վերայ գլխոյ լերանց, եւ յափշտակէին զամենեսին որ անցանէին առ նոքարք ընդ ճանապարհն: եւ եղեւ ազդ Աբիմելէքա: 26 Եւ եկն Գաաղ որդի Աբեղայ եւ եղբարք նորա. եւ անցին ի Սիկիմ, եւ վստահ եղեն ի նա արք Սիկիմացոց. 27 եւ ելին յանդաստանսն եւ կրթցին զայգիս իւրեանց, եւ հարին հնձանս եւ արարին պարանցիկս, եւ մտին ի տուն աստուածոյն իւրեանց, եւ կերան եւ արբին՝ եւ անիծին զԱբեմելէք: 28 Եւ ասէ Գաաղ որդի Աբեղա՝ զի ծառայեմք նմա. ո՞չ նա է որդի Յորոբոաղայ, եւ զերուղ ծառայ իւր ուստիկան նորա, հանդերձ արամբք Եմովրայ հար Սիքեմայ. եւ զի՞ է՝ զի ծառայիցեմք նմա: 29 Եւ ո՞ տայր զժողովուրդս զայս ի ձեռս իմ, եւ փոխի զԱբեմելէք. եւ ասէ ցԱբիմելէք, Բազմացո զգաւրս քո՝ եւ ել ինձ: 30 Եւ լուսւ Ջեբուղ իշխան քաղաքին՝ զբանս Գաաղայ որդւոյ յԱբեղայ, եւ սրտմտեցաւ բարկութեամբ: 31 Եւ առաքեաց առ Աբեմելէք հրեշտակս պատարագաւք՝ եւ ասէ. Ահաւանիկ Գաաղ որդի Աբեղայ եւ եղբարք նորա եկին ի Սիկիմ, եւ պաշարեն զքաղաքս ի վերայ քո: 32 Եւ արդ՝ արի զցայգ դու եւ զաւրդ քո որ ընդ քեզ է, եւ դարանամուտ լեր յանդաստանին. 33 եւ եղիցի ընդ առաւաւտն ի ծագել արեգական, կանխեսցես եւ հասցես զքաղաքաւս. եւ ահա սա՝ եւ զաւրս որ է ընդ սմա ելանէ առ քեզ. եւ արասցես ընդ սա որպէս ինչ գտցէ ձեռն քո: 34 Եւ յարեաւ Աբիմելէք եւ ամենայն զաւրն որ ընդ նմա զցայգ. եւ մտին ի դարան զՍիկիմաւ չորք առաջք: 35 Եւ եղեւ ընդ առաւաւտն, ել Գաաղ որդի Աբեղայ՝ եւ եկաց ի մուտս դրան քաղաքին: Եւ յարեաւ Աբիմելէք եւ ամենայն զգաւրն որ ընդ նմա ի դարանացն: 36 Եւ ետես Գաաղ որդի Աբեղայ զգաւրն, եւ ասէ ցՋեբուղ. Ահաւանիկ զաւր իջանէ ի գլխոյ լերանցն. եւ ասէ ցնա Ջեբուղ. զստուեր լերանցն տեսանես դու իբրեւ զմարդիկ: 37 Եւ յաւել եւս Գաաղ եւ ասէ. Ահաւանիկ զաւր իջանէ ընդ ծովակողմն առ պորտով երկրին. եւ առաջ գա ընդ ճանապարհ կաղնոյն դիտանոցաց: 38 Եւ ասէ ցնա Ջեբուղ. Արդ՝ ո՞ւր է բերան քո որ ասէիր, թէ Ո՞վ է Աբեմելէք, զի ծառայեսցուք նմա. ո՞չ աւանիկ այն է զաւրն՝ զոր դուն աղարտէիրն. արդ՝ ել տուր ընդ նմա պատերազմ: 39 Եւ ել Գաաղ առաջի ամենայն Սիկիմացոց, եւ մարտեաւ ընդ Աբեմելէքա: 40 Եւ հալածեաց զնա Աբիմելէք. եւ փախեալ յերեսաց նորա, եւ անգան վիրաւորք բազում մինչ ցորունս քաղաքին: 41 Եւ նստաւ Աբիմելէք յարիմ, եւ էհան Ջեբուղ զԳաաղ եւ զեղբարս նորա՝ զի մի բնակեսցեն ի Սիկիմ: 42 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր՝ եւ ել ժողովուրդն ի դաշտն, եւ եղեւ ազդ Աբիմելէքա. 43 եւ առ զգաւրն՝ եւ բաժանեաց յերիս առաջս, եւ եմուտ նոքարք ի դարան: Եւ ետես՝ եւ ահա զաւր ելանէր ի քաղաքէ անտի. եւ յարեաւ ի վերայ նոցա՝ եւ էհան զնոսա: 44 Եւ Աբեմելէք եւ գունդքն որ ընդ նմա՝ ճակատեցան եւ կացին առ դրան քաղաքին. եւ երկու գունդքն սփռեցան ի վերայ ամենայնի որ յանդաստանսն էին, եւ հարին զնոսա: 45 Եւ Աբիմելէք պատերազմէր ընդ քաղաքին զաւրն զայն ողջոյն, եւ առին զքաղաքն, եւ զժողովուրդն որ ի նմա կոտորեցին, եւ զքաղաքն կործանեցին՝ եւ աղարտ վարեցին: 46 Եւ լուսն ամենայն արք աշտարակին Սիկիմացոց, եւ եկին յամրոց տանն Բեթէլ Բարիթեայ: 47 Եւ ազդ եղեւ Աբիմելէքա՝ էթէ ժողովեցան ամենայն արք աշտարակին Սիկիմացոց: 48 Եւ ել Աբիմելէք ի լեռն Սեղմովն, ինքն եւ ամենայն զաւրն որ ընդ նմա. եւ առ Աբիմելէք տապար ի ձեռն իւր, եւ կոտորեաց բեռն մի փայտ՝ եւ առ զայն եւ եղ զայն ի վերայ ուսոց իւրոց: Եւ ասէ ցգաւրն իւր որ ընդ նմա, Ջինչ տեսանէք զիս զոր առնիցեմ, արասցիք եւ վաղվաղակի եւ դուք իբրեւ զիս: 49 Կոտորեցին եւ նոքա ամենեքին իւրաքանչիւր ոք բեռն մի փայտ, եւ բարձին եւ գնացին զհետ Աբեմելէքա. եւ եղին ի վերայ ամրոցին, եւ այրեցին ի վերայ նոցա զամրոցն հրով: Եւ մեռան ամենայն արք աշտարակին Սիկիմացոց՝ իբրեւ հազար մի ընդ այր եւ ընդ կին: 50 Եւ չոգաւ Աբիմելէք ի Թեբէս, եւ նստաւ շուրջ զնովաւ. եւ առ զնա: 51 Եւ աշտարակ մի էր հզաւր ի մէջ քաղաքին եւ բարձր. եւ փախեան անդր ամենայն արք եւ կանայք, եւ ամենայն գլխաւորք քաղաքին, եւ փակեցին ընդ դէմ իւրեանց, եւ ելին ի տանիս աշտարակին: 52 Եւ եկն Աբիմելէք մինչեւ ցաշտարակն, եւ մարտեան ընդ նմա, եւ մերձեցաւ Աբիմելէք ի դռունս աշտարակին: 53 Եւ ընկեց կին մի բեկոր երկան մի ի վերայ գլխոյն

Աբեմելէքա, եւ մանրեաց զգագաթն նորա: 54 Եւ աղաղակեաց վաղվաղակի առ պատանին կապարճակիր իւր՝ եւ ասէ ցնա. Մերկեա զտուր քո եւ սպան զիս. գուցէ ասիցեն թէ կին սպան զնա: եւ խոցեաց զնա պատանին իւր, եւ մեռաւ Աբիմելէք: 55 Եւ ետես այր Իսրայէլացի՝ էթէ մեռաւ Աբիմելէք զնացին այր իւրաքանչիւր տեղի իւր: 56 Եւ դարձոյց Աստուած զչարիս Աբիմելէքա զաւր արար հաւր իւրում կոտորելով զելթանասուն եղբայրս իւր: 57 Եւ զամենայն չարիսն արանցն Սիւքեմա դարձոյց Աստուած ի գլուխս նոցա: եւ եկին ի վերայ նոցա անէծքն Յովաթամայ որդւոյն Յերոբոաղայ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ Ժ

Թ 1 Եւ յարեաւ յետ Աբիմելէքա փրկել զԻսրայէլ Թովդա որդի Փուայ. որդի հաւր եղբար նորա, այր յԻսաքարայ. եւ նա բնակէր ի Սամարիա, ի լերինն Եփրեմայ: 2 Եւ դատեաց զԻսրայէլ ամս քսան եւ երիս, եւ մեռաւ՝ եւ թաղեցաւ ի Սամարիա:

Ժ 3 Եւ յարեաւ յետ նորա Յայիր Գաղաադացի, եւ դատեաց զԻսրայէլ ամս քսան եւ երկուս: 4 Եւ եղեն նորա որդիք՝ երեսուն եւ երկու, որ հեծանէին յերեսուն եւ երկու յաւանակս. եւ երեսուն եւ երկու քաղաք նոցա: եւ կոչեաց զնոսա աւանս Յայիրայ մինչեւ ցայսաւր, որ են ի Գաաղադ: 5 Եւ մեռաւ Յայիր՝ եւ թաղեցաւ ի Կամովն:

ԺԱ 6 Եւ յաւելին որդիքն Իսրայէլի առնել չար առաջի Տեառն, եւ պաշտել զԲահաղիման, եւ զԱստարովթ, եւ աստուածս Ասորոց, եւ զաստուածս Սիդովնայ, եւ զաստուածս Մովաբայ, եւ զաստուածս որդւոցն Ամովնայ, եւ զաստուածս որդւոցն այլազգեաց: եւ թողին զՏէր, եւ ոչ ծառայեցին նմա: 7 Եւ սրտմտեցաւ բարկութեամբ Տէր Իսրայէլի, եւ մատնեաց զնոսա ի ձեռս այլազգացն, եւ ի ձեռս որդւոցն Ամովնա: 8 Եւ խախտեցին եւ խորտակեցին զորդիսն Իսրայէլի ի ժամանակին յայնմիկ ամս ութ եւ տասն զամենայն Իսրայէլացիս յայնկոյս Յորդանանու, յերկրի Ամուրիացւոցն ի Գաղաադ: 9 Եւ անցին որդիք Իսրայէլի Ամովնա ընդ Յորդանան տալ պատերազմ ընդ Յուդայ եւ ընդ Բենիամին, եւ ընդ տանն Եփրեմայ. եւ նեղեցան յոյժ որդիքն Իսրայէլի: 10 Եւ աղաղակեցին որդիքն Իսրայէլի առ Տէր՝ եւ ասեն. Մեղաք քեզ, զի թողաք զԱստուած մեր՝ եւ պաշտեցաք զԲահաղիմ: 11 Եւ ասէ Տէր ցորդիսն Իսրայէլի. Ո՛չ ապաքեն Եգիպտացիք եւ Ամուրիացիք, եւ որդիքն Ամովնա, եւ Մովաբա, եւ այլազգիք, 12 եւ Սիդովնացիք, եւ Ամաղէկ եւ քանան՝ նեղեցին զձեզ, եւ աղաղակեցէք առ իս՝ եւ փրկեցի զձեզ ի ձեռաց նոցա: 13 Եւ դուք թողէք զիս՝ եւ ծառայեցէք աստուածոց աւտարաց վասն այնորիկ ոչ յաւելից փրկել զձեզ: 14 Երթայք աղաղակեցէք առ աստուածսն զոր ընտրեցէք ձեզ. եւ նոքա փրկեցեն զձեզ ի ժամանակի նեղութեան ձերոյ: 15 Եւ ասեն որդիքն Իսրայէլի ցՏէր. արա դու ընդ մեզ զամենայն, որ ինչ հաճոյ թուի առաջի քո. բայց Տէր՝ միայն ապրեցո զմեզ յաւուր յայնմիկ: 16 Եւ մերժեցին զաստուածսն աւտարոտիս ի միջոյ իւրեանց. եւ պաշտեցին զՏէր միայն: եւ ոչ հաճեցաւ ընդ ժողովրդեանն: եւ յոգիս ապաստան եղև յաշխատութենէ Իսրայէլի: 17 Եւ ելին որդիքն Ամովնա, եւ բանակեցան ի Գաղաադ: եւ ելին որդիքն Իսրայէլի, եւ բանակեցան ի դիտանոցին: 18 Եւ իշխանք ժողովրդեանն Գաղաադու՝ այր ցնկեր իւր ասեն. Այր որ սկիզբն առնիցէ պատերազմել ընդ որդիսն Ամովնա, եղիցի գլուխ ամենայն բնակչացս Գաղաադու:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Եւ Յեփթայեա Գաղատացի, էր հզար զաւրութեամբ, եւ նա որդի կնոջ պոռնկի. եւ ծնաւ Գաղաադու զՅեփթայէ: 2 Եւ ծնաւ կինն Գաղաադու նմա որդիս. եւ հաստատեցան որդիք կնոջն, եւ մերժեցին զՅեփթայէ, եւ ասեն ցնա. Ո՛չ ժառանգեցես ի տան հաւր մերոյ, զի որդի կնոջ պոռնկի ես դու: 3 Եւ փախեաւ Յեփթաեա յերեսաց եղբարց իւրոց, եւ բնակեցաւ յերկրին ի Տովբ: եւ ժողովէին առ Յեփթայեա արք սրիկայք. ելանէին ընդ նմա: 4 Եւ եղև յետ աւուրց, եւ պատերազմեցան որդիքն Ամովնա ընդ Իսրայէլի՝ չոգան ծերքն Գաղաադու առնուլ զՅեփթայէ յերկրէն Տովբայ: 6 Եւ ասեն զՅեփթայէ. Եկ եւ եղիցիս մեզ ի զաւրավարս. եւ տացուք պատերազմ ընդ որդիսն Ամովնա: 7 Եւ ասէ Յեփթայէ զծերս Գաղաադու. Ո՛չ ապաքեն դուք ատեցէք, եւ հանէք զիս ի տանէ հաւր իմոյ, եւ արձակեցէք զիս ի ձենջ. եւ

արդ՝ զի՞ եկեք առ իս յորժամ նեղեցայքդ: 8 Եւ ասեն ծերքն Գաղաադու ցՅեփթայէ. Ոչ այդպէս է. այլ եկաք առ քեզ, եւ երթիցես ընդ մեզ, եւ տացուք պատերազմ ընդ որդիսն Ամմովնայ: Եւ եղիցիս մեզ ի գլուխ ամենայն բնակչաց Գաղաադու: 9 Եւ ասէ Յեփթայէ ցծերսն Գաղաադու. Էթէ դարձուցանիցէք զիս պատերազմել առ որդիսն Ամմովնայ, եւ մատնեցէ գնոսս Տէր առաջի իմ, եւ եղէ՞ ց քեզ իշխան: 10 Եւ ասեն ծերքն Գաղաադու ցՅեփթայեայ. Տէր կացցէ լսաւ ի միջի մերում, Էթէ ոչ ըստ բանի քում արասցուք: 11 Եւ գնաց Յեփթայէ ընդ ծերսն Գաղաադու. եւ կացուցին գնա ժողովուրդն իւրեանց գլուխ եւ առաջնորդ: Եւ խաւսեցաւ Յեփթայէ զամենայն զբանս իւր առաջի Տեառն եւ Մասեփա: 12 Եւ առաքեաց Յեփթայէ հրեշտակս առ թագաւոր որդւոցն Ամմովնայ՝ եւ ասէ. Զի՞ կայ իմ եւ քո, զի եկեալ ես պատերազմել յերկրի իմում: 13 Եւ ասէ արքայ որդւոցն Ամմովնայ ցհրեշտակսն Յեփթայեայ. Ընդէ՞ր առ Իսրայէլ զերկիր իմ յեւանելն իւրում յԵգիպտոսէ՝ յԱռնովնայ մինչ ցԱրբոկ եւ մինչեւ ցՅորդանան. եւ արդ՝ դարձո գնա առ իս խաղաղութեամբ՝ եւ գնացից: Եւ դարձան հրեշտակքն առ Յեփթայէ: 14 Եւ յաւել եւս Յեփթայէ առաքել հրեշտակս առ արքայ որդւոցն Ամմովնայ, 15 եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Յեփթայէ. Ոչ առ Իսրայէլ զերկիրն Մովաբայ եւ զերկիր որդւոցն Ամմովնայ 16 յեւանելն իւրեանց յԵգիպտոսէ. այլ գնաց Իսրայէլ ընդ անապատն մինչեւ ցծովն Կարմիր, եւ եկն մինչեւ ցԿադէս. 17 եւ առաքեաց Իսրայէլ հրեշտակս առ արքայ Եդովմա՝ եւ ասէ. Թող՝ անցից ընդ երկիր քո: Եւ ոչ անսաց արքայն Եդովմայ: Եւ առաքեաց առ արքայն Մովաբու, եւ ոչ կամեցաւ: Եւ նստաւ Իսրայէլ ի Կադէս. 18 եւ շրջեցաւ ընդ անապատն, եւ պատեցաւ զերկրան Եդովմայ, եւ զերկրան Մովաբու: Եւ եկն առ երեւելիւք յերկիրն Մովաբու. եւ բանակեցան յայնկոյս Առնովնայ, եւ ոչ մտին ի սահմանս Մովաբու. քանզի Առնովն էր սահման Մովաբու: 19 Եւ առաքեաց Իսրայէլ հրեշտակս առ Սեհովն արքայ Ամուրիացւոցն՝ թագաւոր Եսեբոնեա եւ Ամուրիացւոց եւ ասէ ցնա Իսրայէլ. Թող՝ անցից ընդ երկիր քո մինչեւ ցտեղ իմ: 20 Եւ ոչ կամեցաւ Սեհովն գԻսրայէլ անցանել ընդ սահմանս իւր: Եւ ժողովեաց Սեհովն զամենայն ժողովուրդ իւր, եւ բնակեցաւ Յասսա. եւ ետ պատերազմ ընդ Իսրայէլի: 21 Եւ մատնեաց Տէր Աստուած Իսրայէլի զՍեհովն՝ եւ զամենայն ազգ նորա ի ձեռսն Իսրայէլի. եւ եհար գնոսս, եւ ժառանգեաց Իսրայէլ զերկիրն Ամուրիացւոց բնակելոյ յերկրին յայնմիկ: 22 Եւ ժառանգեաց Իսրայէլ զամենայն սահմանս Ամուրիացւոցն յԱռնովնայ մինչեւ ցՅաբոկ եւ յանապատն մինչեւ ցՅորդանան: 23 Եւ արդ՝ Տէր Աստուած Իսրայէլի եբարձ զԱմուրիացին յերեսաց ժողովրդեան իւրոյ Իսրայէլի. եւ դո՞ւ ժառանգիցես գնա: 24 Ոչ ապաքէն զոր ժառանգեցոյց քեզ Քամովն՝ աստուածն քո՝ զայն ժառանգեցես. եւ զամենայն զոր ժառանգեցոյց Տէր Աստուած մեր յերեսաց ձերոց՝ զայն ժառանգեցուք: 25 Իսկ արդ՝ միթէ լա՞ւ ինչ ես դու քան զԲաղակ որդի Սեպփովրեայ զարքա Մովաբայ. միթէ մարտի՞ւ մարտեաւ ընդ Իսրայէլի, կամ պատերազմաւ պատերազմեցաւ՝ ընդ նոսա: 26 Ի բնակելն Իսրայէլի Յեսեբովն եւ ի դստերս նորա, եւ յամենայն քաղաքս որ առ եզերք Յորդանանու ամս երեք հարիւր. զի՞ է զի ոչ թափեցին գնոսս ի ժամանակին յայնմիկ: 27 Եւ ես ոչ ինչ մեղայ քեզ՝ եւ դու առնես ընդ իս չարութիւն, տալ ընդ իս պատերազմ: Դատեցէ Տէր որ դատելոցն է այսաւր՝ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի եւ ի մէջ որդւոցն Ամմովնայ: 28 Եւ ոչ անսաց արքայ որդւոցն Ամմովնայ բանիցն Յեփթայեայ՝ զորս առաքեացն առ նա: 29 Եւ եղեւ ի վերայ Յեփթայեայ հոգի Տեառն, եւ անց ընդ Գաղաադ եւ ընդ Մանասէ, եւ անց ընդ դիտանոցսն Գաղաադու, եւ ի դիտանոցէն Գաղաադու յայնկոյս որդւոցն Ամմովնայ: 30 Եւ ուխտեաց Յեփթայէ ուխտ Տեառն՝ եւ ասէ. Էթէ մատնելով մատնեցես զորդիսն Ամմովնայ ի ձեռս իմ. 31 եւ եղիցի որ եւանելով եւանիցէ ի դրանց տան իմոյ ընդ առաջ իմ, ի դառնալն իմում խաղաղութեամբ յորդւոցն Ամմովնայ, եղիցի՝ զի մատուցից գնա Տեառն յողջակեզ: 32 Եւ անց Յեփթայեա առ որդիսն Ամմովնայ պատերազմել ընդ նոսա. եւ մատնեաց գնոսս Տէր ի ձեռս նորա. 33 եւ եհար գնոսս Յարուերայ մինչեւ ի մուտս Սեմէնիթայ, ի քաղաք, եւ մինչեւ ցյԱբէղ այգեստանեացն՝ հարուածս մեծամեծս յոյժ: Եւ վանեցան որդիքն Ամմովնայ յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: 34 Եւ եկն Յեփթայէ ի Մասեփա ի տուն իւր: Եւ ահա դուսր իւր եւանել ընդ առաջ նորա թմբկաւք եւ պարուք. եւ նա էր միամաւր սիրելի նորա, եւ ոչ գոյր բաց ի նմանէ նմա ուստր կամ դուստր: 35 Եւ եղեւ իբրեւ ետես գնա՝ պատառեաց զհանդերձս իւր եւ ասէ. Վայ է ինձ դուստր իմ, ընգճեցեր զիս, խոչիյակն ելեր ինձ. զի ես բացի զբերան իմ վասն քո առ Տէր, եւ ոչ կարացից դարձուցանել: 36 Եւ ասէ ցնա. Էթէ վասն իմ բացեր զբերան քո առ Տէր, արա զիս որպէս ել ի բերանոյ քումմէ. փոխանակ զի արար քեզ Տէր վրէժխնդրութիւն ի թշնամեաց քոց յորդւոցն Ամմովնայ: 37 Եւ ասէ ցհայր իւր. Արա ինձ զբանս զայս, թողացո ինձ երկու ամիսս, եւ երթայց շրջեցայց ի լերինս, եւ լացից զկուսութիւնս իմ. եւ եւ ընկերք իմ: 38 Եւ ասէ՝ Երթ, եւ արձակեաց գնա զերկուս ամիսս: Եւ չոգաւ

ինքն եւ ընկերք իւր, եւ ելաց զկուսութիւն իւր ի վերայ լեւանց: 39 Եւ եղև յետ կատարելոյ երկուց ամսոցն, դարձաւ առ հայր իւր: եւ արար նովաւ զուխտն զոր ուխտեաց: եւ նա ոչ գիտէր զայր: Եւ եղև ի կրանս ի մէջ Իսրայէլի 40 ամուրց յաւուրս: Ժողովէին դատերք Իսրայէլի ողբալ զդուստրն Յեփթայեայ Գաղաադացոյ չորս ամուրս ի տարւոջն:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Եւ ժողովեցան որդիքն Եփրեմի, եւ եկին ի Սեփենա. եւ ասեն ցՅեփթայէ. Զի՞նք զի չոգար պատերազմել ընդ որդիսն Ամովնա, եւ զմեզ ոչ կոչեցեր երթալ ընդ քեզ: արդ՝ այրեսցուք հրով զտունս քո ի վերայ քո: 2 Եւ ասէ ցնոսա Յեփթայեայ. Այր զրկեալ էի ես, եւ ժողովուրդ իմ. եւ որդիք Ամովնա տառապեցուցանէին զիս յոյժ. եւ բողոք արկի առ ձեզ, եւ ոչ փրկեցէք զիս ի ձեռաց նոցա: 3 Եւ տեսի զի ոչ որ փրկէր, եւ եղի զանձն իմ ի ձեռին իմում, եւ անցի առ որդիսն Ամովնա. եւ մատնեաց զնոսա Տէր ի ձեռս իմ: եւ արդ՝ ընդէ՞ր ելէք առ իս յաւուր յայսմիկ մարտնչել ընդ իս: 4 Եւ ժողովեաց Յեփթայէ զամենայն արս Գաղաադու. եւ տայր պատերազմ ընդ Եփրեմի: եւ հարին արք Գաղաադու զԵփրեմ. զի ասացին ապրեալքն Եփրեմի, եթէ դուք Գաղաադացիք ի մէջ Եփրեմի եւ ի մէջ Մանասէի էք: 5 Եւ կալաւ Գաղաադ զկիրճս Յորդանանու զԵփրեմի. եւ եղև իբրեւ ասացին ապրեալքն Եփրեմայ, թէ Թող անցցուք. ասեն ցնոսա արք Գաղաադու. Միթէ եւ դուք յԵփրեմէ իցէք: եւ ասեն Չեմք ի նոցանէ: 6 Եւ ասեն ցնոսա. Տուք մեզ նշան ինչ, եւ ասացէք, թէ հասկ հասկ: եւ ոչ յաջողեցան իսաւել այնպէս: եւ կալան եւ կոտորեցին զնոսա յանցս Յորդանանու: եւ անկան ի ժամանակին յայնմիկ յԵփրեմէ քառասուն եւ երկու հազարք: 7 Եւ դատեաց Յեփթաէ զԻսրայէլ ամս վեց: եւ մեռաւ Յեփթայեայ Գաղաադացի՝ եւ թաղեցաւ ի քաղաքի իւրում ի Գաղաադ:

ԺԲ 8 Եւ դատեաց յետ նորա զԻսրայէլ Եսեբոն ի բեթղէէմ: 9 Եւ եղեն նորա ուստերք երեսուն, եւ դստերք երեսուն տուեալք արտաքս: եւ երեսուն կին ած ուստերաց իւրոց արտաքուստ: Եւ դատեաց զԻսրայէլ ամս եւթն. 10 Եւ մեռաւ Եսեբովն՝ եւ թաղեցաւ ի բեթղէէմ:

ԺԳ 11 Եւ դատեաց յետ նորա զԻսրայէլ՝ Եղովն Զաբուղովնացի ամս տասն: 12 Եւ մեռաւ Եղովն Զաբուղովնացի, եւ թաղեցաւ Յէղիմ յերկրին Զաբաւղովնի:

ԺԴ 13 Եւ դատեաց յետ նորա զԻսրայէլ, Աբդովն որդի Եղդեբայ Փարաթովնացի: 14 Եւ եղեն նորա որդիք քառասուն. եւ երեսուն որդիք որդւոց նորա, որ հեծանէին յիւթանասուն յաւանակս. եւ դատեաց զԻսրայէլ ամս ութ: 15 Եւ մեռաւ Ադովն որդի Եղդեբայ Փարաթովնացի. եւ թաղեցաւ յԵփրաթովն յերկրի Եփրեմայ ի լերինն Ամաղեկայ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ ԺԳ

1 Եւ յաւելին եւս որդիքն Իսրայէլի առնել չար առաջի Տեառն. եւ մատնեաց զնոսա Տէր ի ձեռս այլազգեաց ամս քառասուն:

ԺԵ 2 Եւ եղև այր մի Իսրայէլացի ի ցեղէ Դանայ, եւ անունն Արմանովէ. եւ կին նորա ամուլ էր՝ եւ ոչ ծնանանէր: 3 Եւ երեւեցաւ հրեշտակն Տեառն կնոջն, եւ ասէ ցնա. Ահա վաղիկ դու ամուլ ես՝ եւ ոչ է քո ծնեալ, եւ յղացիս եւ ծնցիս որդիս: 4 Եւ արդ՝ զգոյշ լեր՝ գուցէ ըմպիցես գինի եւ աղի. եւ մի ուտիցես զամենայն ինչ անսուրբ: 5 զի ահաւասիկ յղացիս եւ ծնցիս որդի, եւ երկաթ մի ելցէ ի գլուխ նորա. զի ուխտաւոր եղիցի մանուկն անդ ըստին յորովայնէ. եւ նա սկսցի փրկել զԻսրայէլ ի ձեռաց Փղշտացւոցն այլազգեաց: 6 Եւ եմուտ կինն եւ ասէ ցայր իւր. Էթէ այր Աստուծոյ եկն առ իս, եւ տեսիլ նորա իբրեւ զտեսիլ հրեշտակի Աստուծոյ երեւելի յոյժ. եւ հարցի ցնա՝ Ուստի ես, եւ զանուն իւր ոչ պատմեաց ինձ: 7 Եւ ասէ ցիս. Ահա յղացիս դու, եւ ծնցիս որդի: եւ արդ՝ մի ըմբեսցես գինի եւ աղի, եւ մի ուտիցես զամենայն անսուրբ. զի ուխտաւոր Աստուծոյ եղիցի մանուկն անդստին յորովայնէ մինչեւ ցաւր մահուան իւրոյ: 8 Եւ աղաչեաց Մանովէ զՏէր՝ եւ ասէ. Յիս Տէր. այրն Աստուծոյ զոր առաքեցեր առ մեզ, եկեացէ դարձեալ առ մեզ եւ լուսաւորեցէ զմեզ, էթէ զի՞նչ արասցուք մանկանն որ ծնանիցի: 9 Եւ լուաւ Աստուած ձայնի Մանովէի: Եւ եկն հրեշտակ Աստուծոյ միւսանգամ առ կին նորա մինչ դեռ նստեր յանդի. եւ Մանովէ այր նորա չէր առ

նմա: 10 եւ փութացաւ կինն՝ եւ ընթացաւ պատմեաց առն իւրում եւ ասէ ցնա. Ահա երեւեցաւ ինձ այրն որ եկն առ իս յաւուր յայնմիկ: 11 Եւ յարեաւ գնաց Մանովէ զհետ կնոջ իւրոյ, եւ եկն առ այրն, եւ ասէ ցնա. Էթէ դո՞ւ իցես այրն որ խաւսեցար ընդ կնոջն: եւ ասէ հրեշտակն՝ Ես եմ: 12 Եւ ասէ Մանովէ. Արդ գալով չափ բանին քոյոյ, զի՞նչ լինիցին իրաւունք մանկանն՝ եւ գործք նորա: 13 Եւ ասէ հրեշտակն ցՄանովէ. Ձոր ասացի ցկինդ՝ զգոյշ լինիցի: 14 յամենայնէ որ ելանէ յորթոյ՝ մի կերիցէ, եւ զինի եւ աւղի մի արբցէ, եւ զամենայն անսուրբ մի կերիցէ. յամենայնէ զոր պատուիրեցի նմա զգոյշ լինիցի: 15 Եւ ասէ Մանովէ՝ ցհրեշտակն Տեառն. Թող բռնադատեսցուք զքեզ, եւ արասցուք առաջի քո ուլ մի յայծեաց: 16 Եւ ասէ հրեշտակն Տեառն ցՄանովէ. Էթէ բռնադատեսցես զիս՝ ոչ կերայց ի հացից քոց եւ էթէ ասացես ողջակէզս՝ Տեառն մատուցեն զնա: զի ոչ զիտաց Մանովէ էթէ հրեշտակ Տեառն իցէ: 17 Եւ ասէ Մանովէ՝ ցհրեշտակն. Ձի՞նչ անուն է քեզ, զի յորժամ եկեսցէ բանն քո՝ փառաւորեսցուք զքեզ: 18 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն Տեառն. Ձի՞ հարցանես զանուանէ իմմէ, եւ նա է սքանչելի: 19 Եւ առ Մանովէ՝ զուլն այծեաց զգոհն, եւ մատոյց ի վերայ վիմին՝ Տեառն սքանչել արարի: եւ Մանովէ եւ կին նորա հայեին: 20 Եւ եղև ընդ ամբառնալ բոցոյն ի վերուստ սեղանոյն յերկինս, ամբարձաւ եւ հրեշտակն Տեառն բոցով սեղանոյն. եւ Մանովէ եւ կին նորա հայեին: եւ անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր: յայնժամ զիտաց Մանովէ էթէ հրեշտակ Տեառն է: 22 Եւ ասէ Մանովէ ցկինն իւր. Մահու մեռանիմք զի զԱստուած տեսաք: 23 Եւ ասէ ցնա կինն իւր, Էթէ կամեցեալ էր Տեառն սպանանել զմեզ, ոչ ընդունէր ի ձեռաց մերոց զողջակէզն եւ զգոհն. եւ ոչ լուսաւոր մեզ զայն ամենայն ընդ ժամանակս ժամանակս, եւ ոչ լսելի առնէր մեզ զայն ամենայն: 24 Եւ ծնաւ կինն որդի, եւ կոչեաց զանուն նորա Սամիսովն: եւ աճեաց մանուկն, եւ արիւնեաց զնա Տէր: 25 Եւ սկսաւ հոգի Տեառն շրջել ընդ նմա ի բանակին Դանայ, ի մէջ Սարաա, եւ ի մէջ Եսթաղաայ:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ
ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Եւ էջ Սամիսովն ի Թամնաթա՝ եւ եգիտ կին մի ի Թամնաթա՝ ի դստերացն այլազգեաց եւ հաճոյ թուեցաւ առաջի նորա: 2 եւ ել պատմեաց հաւր եւ մաւր իւրոյ եւ ասէ. Կին մի տեսի ի Թամնաթա ի դստերացն այլազգեաց. եւ արդ՝ առէք զնա ինձ կնութեան: 3 Եւ ասեն ցնա հայր եւ մայր իւր. Միթէ ո՞չ գուցէ ի դստերաց եղբարց քոց՝ եւ յամենայն ժողովրդեանն իմում կին, զի երթիցես դու առնուլ կին յայլազգեալ ցն անթլփատից: Եւ ասէ Սամիսովն ցհայր իւր. Ձնա աճ ինձ, զի նա է հաճոյ աչաց իմոց: 4 Եւ հայր նորա եւ մայր ոչ զիտացին էթէ ի Տեառնէ է, զի հատուցումն խնդրիցէ նա յայլազգեացն: եւ ի ժամանակի յայնմիկ այլազգիք տիրէին որդւոցն Բսրայէլի: 5 Եւ էջ Սամիսովն եւ հայր նորա եւ մայր իւր ի Թամնաթա: եւ խտտորեցաւ յայգեստանն, եւ ահա կորին մի առիծուց գոչեաց ընդդէմ նորա: 6 Եւ յաջողեցաւ ի վերայ նորա հոգի Տեառն, եւ ձեղքեաց զնա իբրեւ զուլ մի յայծեաց, եւ ոչ ինչ գոյր ի ձեռին նորա: եւ ոչ պատմեաց հաւր եւ մաւր իւրում զոր արար: 7 Եւ իջին եւ խաւսեցան ընդ կնոջն: եւ հաճոյ թուեցաւ առաջի Սամիսովնի. 8 եւ դարձաւ յետ աւուրց առնուլ զնա. եւ խտտորեցաւ տեսանել զգէշ առիծուն, եւ ահա գունդ մի մեղու կայր ի բերան առիծուն՝ եւ մեղր: 9 եւ առ զայն ի բերան իւր, եւ երթալով երթայր եւ ուտէր: չոգաւ առ հայր իւր եւ առ մայր իւր, եւ ետ նոցա եւ կերան. եւ ոչ պատմեաց նոցա՝ էթէ ի փոքոյ առիծուն էհան զմեղրն: 10 Եւ էջ հայր նորա առ կինն. եւ արար անդ Սամիսովն խրախութիւն զեւթն ար. զի այնպէս առնէին երիտասարդքն զհարսանիսն: 11 Եւ եղև ի զարիւրել նոցա ի նմանէ, կացուցին առ նմա ընկերս երեսուն, եւ էին ընդ նմա: 12 Եւ ասէ ցնոսա Սամիսովն. Արկից ձեզ առասպել, եւ էթէ առեղծանելով առեղծանիցէք զնա ինձ զեւթն ար խրախութեանս՝ եւ գտանիցէք տաց ձեզ երեսուն պաստառակալ եւ երեսուն պատմուճան հանդերձից: 13 ապա թէ ոչ կարացէք առեղծանել ինձ. տաջիք դուք ինձ երեսուն պաստառակալ եւ երեսուն պատմուճան հանդերձից: Եւ ասեն ցնա. Արկ մեզ զառասպելն քո, եւ լուիցուք մէք: 14 Եւ ասէ ցնոսա: Ի կերչէ՝ ել կերակուր, եւ ի հզարէ ել քաղցր: եւ ոչ կարացին առեղծանել զառասպելն զերիս աւուրս: 15 Եւ եղև յաւուրն չորրորդի, ասեն ցկինն Սամիսովնի. Պատրեա գայր քո՝ եւ պատմեսցէ քեզ զառասպելն, գուցէ այրիցենք զքեզ եւ զտուն հաւր քոյ. Էթէ աղքատացուցանէ՞լ կոչեցէք զմեզ այսր: 16 Եւ ելաց կինն Սամիսովնի առ նմա՝ եւ ասէ ցնա. Ատեցեր զիս եւ ոչ սիրեցեր. զի զառասպելն զոր արկեր որդւոց ժողովրդեան իմոյ՝ ինչ ոչ պատմեցեր: Եւ ասէ ցնա Սամիսովն. Ահա հաւր իմում եւ մաւր իմոյ ոչ պատմեցի զնա. արդ՝ քեզ պատմիցեմ: 17 Եւ ելաց առ նմա զեւթն արն՝ յորս էր

խրախորթինն: Եւ եղեւ յաւուրն եւթներորդի պատմեաց նմա՝ քանզի թախանձեաց զնա: Եւ նա պատմեաց որդւոց ազգին իւրոյ: 18 Եւ ասէն ցնա արք քաղաքին յաւուր եւթներորդի՝ յառաջ քան զմտանել արեգականն: Զի՞նչ քաղցրագոյն է քան զմեղր. եւ կամ զի՞նչ զաւրագոյն քան զառիւծ: Եւ ասէ ցնոսա Սամիսովն. Էթէ ոչ ճնշել էր զերինջն իմ, ոչ գտանէիք զառասպելն իմ: 19 Եւ աջողեցաւ ի վերայ նորա հոգի Տեառն՝ եւ էջ Յասկալովնայ, եւ էհար անդ արս երեսուն: Եւ առ ետ զպատմութեանն առեղծանելեաց առասպելին: Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Սամիսովն, եւ ել ի տուն հաւր իւրոյ: 20 Եւ ամուսնացաւ կինն Սամիսովնի ընդ հացերիցուն նորա՝ որ էր նորա ընկեր:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Եւ եղեւ յետ աւուրց, յաւուրս հնձոց ցորենոյ, այց արար Սամիսովն կնոջ իւրում, առել ուլ մի յայծեաց. եւ ասէ. Ստից առ կին իմ ի սենեակ: Եւ ոչ եթող զնա հայր նորա մտանել առ նա: 2 Եւ ասէ հայր նորա. Ասելով ասացի՝ թէ ատեցեր զնա, եւ ետու զնա ընկերի քում. ո՞չ աւասիկ քոյր նորա կրսեր լաւագոյն է քան զնա. եւ եղիցի սա քեզ փոխանակ նորա: 3 Եւ ասէ ցնա Սամիսովն. Անպարտ եմ ես միանգամայն յայլագեացոյ. Էթէ արարից ինչ ես չարութիւն ընդ դոսա: 4 Եւ զնաց Սամիսովն, եւ կալաւ երեք հարիւր աղուէսս. եւ առ ջահս, եւ կապեաց զնոսա ձետ ընդ ձետ, եւ եղ զջահսն ի մէջ երկուց ձետոց, եւ կապեաց ի միջոցին զջահսն: 5 Եւ ելոյց հուր ի ջահսն, եւ արձակեաց յոճ այլագեացն. եւ այրեաց զաւրանն, եւ զյառաջագոյն հնձեալսն՝ ի բարդից մինչեւ ցկանկնաւորս, եւ ցայգիս եւ ցձիթենիս: 6 Եւ ասէն այլագգիքն. Ո՞ր արար զայս: Եւ ասէն. Սամիսովն փեսայ Թեմնացոյն. զի էհան զկին նորա՝ եւ ետ ընկերի նորա: Եւ ելին այլագգիքն եւ այրեցին զտուն հաւր նորա, եւ զկինն եւ զհայր նորա հրով: 7 Եւ ասէ ցնոսա Սամիսովն. Եթէ դոյն չափ եւս առնիցէք, սակայն ոչ հաճեցայց. այլ վրէժ իւրաքանչիւր յումքէ խնդրեցից: 8 Եւ էհար զնոսա ի սրնոց մինչեւ ցերանս հարուածս մեծամեծս: Եւ էջ եւ բնակեցաւ առ հեղեղատաւն յայրին Ետամայ: 9 Եւ ելին այլագգիքն, եւ բանակեցան առ Յուդայիւ, եւ անկան զՂեքաւ: 10 Եւ ասէ ցնոսա այր Յուդայ. Ընդէ՞ր ելէք ի վերայ մեր: Եւ ասէն այլագգիքն. Կապել զՍամիսովն ելաք, եւ առնել ընդ նա զոր արինակ արար ընդ մեզ: 11 Եւ իջին չորս հազարք արանց ի Յուդայէ ի ծակ վիմին Էտեմայ. եւ ասէն ցՍամիսովն. Ո՞չ զիտես զի իշխեն մեզ այլագգիքն, եւ ընդէ՞ր արարեր զայս ընդ մեզ: Եւ ասէ ցնոսա Սամիսովն. Որպէս արարին ընդ իս, նոյնպէս արարի ընդ նոսա: 12 Եւ ասէն ցնա. Կապել զքեզ եկաք, եւ մատնել զքեզ ի ձեռս այլագգեաց: Եւ ասէ ցնոսա Սամիսովն. Երդուարուք դուք ինձ՝ չսպանանել զիս եւ տուք զիս ցնոսայ. եւ դուք մի երբէք պատահիցէք ինձ: 13 Եւ երդուան նմա՝ եւ ասէն, Ոչ. այլ կապելով կապեցուք զքեզ, եւ տացուք ի ձեռս նոցա. բայց մահու ոչ սպանցուք զքեզ: Եւ կապեցին զնա երիւք կապովք նորովք եւ հանին զնա ի վիմէն. 14 Եւ եկն մինչեւ ցծնաւտն. եւ այլագգիքն աղաղակեցին եւ ընթացան ընդդէմ նորա: Եւ յաջողեցաւ ի վերայ նորա հոգին Տեառն. եւ եղեն կարքն ի բազուկս նորա իբրեւ զխճոճ՝ յորժամ ի հուր հոտոտիցի, եւ հալածեցան կապանքն ի բազկաց նորա: 15 Եւ եգիտ ծնաւտ մի իշոյ ընդեցեալ ձգեաց զձեռն իւր եւ առ զնա. եւ էհար նովաւ հազար այր: 16 Եւ ասէ Սամիսովն. Օնաւտի իշոյ ջնջելով ջնջեցից զնոսա, զի ծնաւտի իշոյ կոտորեցի հազար այր: 17 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց զիսուսէլն, ընդեց զծնաւտն ի ձեռանէ իւրմէ. եւ կոչեաց զտեղին զայն կոտորած ծնաւտի: 18 Եւ ծարաւեցաւ յոյժ, եւ աղաղակեաց առ Տէր՝ եւ ասէ. Դու յաջողեցեր ձեռամբ ծառայի քոյ զփրկութիւնս զայս մեծ. եւ արդ մեռանիցիմք ի ծարաւոյ, եւ անկանիցի՞մ ի ձեռս անթլփատիցն: 19 Եւ եբաց Տէր զծակ ծնաւտին, եւ ել ի նմանէ ջուր, եւ արբ. եւ դարձաւ ոգի նորա ի յինքն եւ զովացաւ: Վասն այնորիկ կոչեաց զանուն նորա աղբեր անուանել ծնաւտի մինչեւ ցայսաւր: 20 Եւ դատեաց զԻսրայէլ ամս քսան յաւուրս այլագգեացն:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Եւ չոգաւ Սամիսովն անդի ի Գազա, եւ ետես անդ կին պոռնիկ, եւ եմուտ առ նա: 2 Եւ ազդ եղեւ Գազացոցն եւ ասէն. Եկեալ է այսր Սամիսովն. եւ պատեցին եւ դարանակալ եղեն նմա զգիշերն ողջոյն առ դրան քաղաքին, եւ անշշունչ կային զողջոյն գիշերն, եւ ասէն. Աստ կացցուք մինչեւ ցառաւաւտն, եւ

սպանցուք զնա: 3 Եւ ննջեաց Սամիսովն մինչեւ ցմէջ զհշերտոյն, եւ յարեաւ զմէջ զհշերեաւն, եւ թափեաց զդրունս քաղաքին հանդերձ սեմաւքն, եւ երարձ զնոսա հանդերձ նգաւգքն, եւ եղ ի վերայ ուսոց իւրոց, եւ եհան զնոսա ի գլուխ լերինն՝ որ է հանդէպ Քերթովնի. եւ եղ զնոսա անդ: 4 Եւ եղեւ յետ այնորիկ սիրեաց կին մի՝ առ եզեր հեղեղատին Ովրեկայ. եւ անուն նորա Գալիլա: 5 Եւ ելին առ նա նախարարքն այլազգեացն՝ եւ ասեն ցնա. Պատրեա զնա եւ տես՝ ի՞նչ իցէ զաւրութիւն նորա մեծ, եւ կամ ի՞նչ կարասցուք նմա հնարս գտանել եւ կապել զնա առ ի տկարացուցանելոյ զնա. եւ մեք տացուք քեզ այր իւրաքանչիւր հազար եւ հարիւր արծաթոյ: 6 Եւ ասէ Գալիլա ցՍամիսովն. Պատմեա ինձ, ի՞նչ իցէ զաւրութիւն քո մեծ, եւ ի՞նչ կապիցիս առ ի տկարացուցանելոյ զքեզ: 7 Եւ ասէ ցնա Սամիսովն. Էթէ կապեցեն զիս եւթն ջլար դալարովք չվտտելովք, տկարացայց եւ եղէց իբրեւ զմի ի մարդկանէ: 8 Եւ բերին առ նա նախարարք այլազգեացն եւթն ջիւս դալարս անվտիտս. կապեաց զնա նոքար: 9 Եւ դարան նստեր նմա ըշտեմարանի. եւ ասէ ցնա. Այլազգիք հասեալ են ի վերայ քո Սամիսովն: Եւ խզեաց զջիւսն՝ զոր արքինակ խզիցի քուղ ի թաթափելոյ յորժամ ի հուր հոտոտիցի: Եւ ոչ ծանուցաւ զաւրութիւն նորա: 10 Եւ ասէ Գալիլա ցՍամիսովն. Ահա խաբեցեր զիս եւ խաւսեցար ընդ իս սուտ. գոնեա արդ պատմեա ինձ, թէ ի՞նչ կապիցիս: 11 Եւ ասէ ցնա. Էթէ կապելով կապեցեն զիս եւթն կարիւր նորովք որովք չիցէ գործեալ գործ. տկարացայց եւ եղէ իբրեւ զմի ի մարդկանէ: 12 Եւ առ Գալիլա երկու կարս նորս, եւ կապեաց զնա նոքար. եւ ասէ ցնա. Այլազգիք հասեալ են ի վերայ քո Սամիսովն: Եւ դարան նստեր նմա ի շտեմարանի: Եւ խզեաց զայն ի բազկաց իւրոց իբրեւ զատանի: 13 Եւ ասէ Գալիլա ցՍամիսովն. Մինչեւ յե ըբ խաբիցես, եւ խաւսիցիս ընդ իս սուտ, արդ պատմեա ինձ ի՞նչ կապիցիս: Եւ ասէ ցնա. Էթէ անկցես զեթանեսին գիսակս գլխոյ իմոյ ընդ ազբին, եւ վարեացես ցցովք ընդ որմն՝ եղէց տկարացեալ իբրեւ զմի ի մարդկանէ: 14 Եւ ննջեցոյց զնա Գալիլա, եւ առ զեթանեսին գիսակս գլխոյ նորա հանդերձ ազբաբն, եւ վարեաց ցցովք ընդ որմն. եւ ասէ ցնա. Այլազգիք հասեալ են ի վերայ քո Սամիսովն: Եւ զարթեաւ ի քնոյ իւրմէ, եւ կորզեաց զցիցսն հանդերձ ոստայնին եւ ազբամբն յորմոյ անտի. եւ ոչ ծանուցաւ զաւրութիւն նորա: 15 Եւ ասէ ցնա Գալիլա. Ջի ա՞րդ ասես՝ թէ սիրեցի զքեզ, եւ սիրտ քո ոչ է ընդ իս, այս երիցս անգամ խաբեցեր զիս, եւ ոչ պատմեցեր ինձ թէ ի՞նչ իցէ զաւրութիւն քո մեծ: 16 Եւ եղեւ իբրեւ վտանգեաց զնա բանիւք զգիշերն ողջոյն՝ եւ թախանձեցոյց զնա, եւ պատրասեցոյց զնա մինչեւ ի մահ. 17 պատմեաց նմա զամենայն ինչ ի սրտէ իւրմէ, եւ ասէ ցնա. Ածելի ոչ ելցէ ի գլուխ իմ. զի ուխտաւոր եմ ես Աստուծոյ յորովայնէ մաւր իմոյ. ապա թէ գերծուցում, մեկնեցի յինէն զաւրութիւն իմ, եւ տկարացայց եւ եղէց իբրեւ զամենայն մարդ: 18 Իբրեւ ետես Գալիլա Էթէ պատմեաց նմա զամենայն ինչ ի սրտէ իւրմէ, առաքեաց եւ կոչեաց զնախարարսն այլազգեացն՝ եւ ասէ. Ելէք միանգամայն. զի պատմեաց ինձ զամենայն սիրտ իւր: Եւ ելին առ նա ամենայն նախարարք այլազգեացն, եւ բերին զարծաթն ի ձեռս իւրեանց: 19 Եւ ննջեցոյց զնա ի մէջ ծնգաց իւրոց, եւ կոչեաց վարսավիրայ, եւ եզերձ զեթանեսին գիսակս գլխոյ նորա. եւ սկսաւ թաւշնել, եւ մեկնեցաւ ի նմանէ զաւրութիւն նորա: 20 Եւ ասէ Գալիլա. Այլազգիք հասեալ են ի վերայ քո Սամիսովն: Եւ զարթեաւ ի քնոյ իւրմէ, եւ ասէ. Ելից եւ արարից որպէս միշտ, եւ թաթափեցից: Եւ նա ոչ գիտէր թէ Տէր մեկնեցաւ ի նմանէ: 21 Եւ կալան զնա այլազգիքն, եւ բրեցին զաչս նորա, եւ իջուցին զնա ի Գազա. եւ կապեցին զնա երկաթի կապանաւք. եւ աղայր ի տան բանդի: 22 Եւ սկսաւ մագ գլխոյ նորա գալ յետ գերծելոյն: 23 Եւ իշխանք այլազգեացն ժողովեցան զոհել զոհ մեծ Դագոնայ Աստուծոյն իւրեանց, եւ ուրախ լինել, եւ ասէին. Մատնեաց Աստուած մեր ի ձեռս զՍամիսովն զթշնամի մեր: 24 Իբրեւ տեսին զնա ժողովուրդն արքիներին զԱստուածն իւրեանց, զի ասացին Էթէ մատնեաց Աստուածս մեր ի ձեռս մեր զթշնամի մեր. եւ զապականիչ երկրի մերում, որ յաճախեաց վիրաւորս մեզ: 25 Եւ եղեւ իբրեւ զուարթացան սիրտք իւրեանց, ասեն. Կոչեցէք զՍամիսովն ի տանէ բանդին, եւ խաղացել առաջի մեր: Եւ կոչեցին զՍամիսովն ի տանէ բանդին, եւ խաղացին նովաւ. եւ կացուցին զնա ի մէջ երկուց սեանցն: 26 Եւ ասէ Սամիսովն ցպատանին իւր որ ունէր զձեռանէ նորա. Թոյլ տուր ինձ եւ զննեցից զսինսս՝ յորոց վերայ տունս հաստատեալ կայ եւ յեցայց ի նոսա: 27 Եւ տունն լի էր արամբք եւ կանամբք. եւ անդ ամենայն նախարարք այլազգեացն. եւ ի տանիսն իբրեւ երեք հազարք, արք եւ կանայք որ տեսանէին զխաղն Սամիսովնի: 28 Եւ աղաղակեաց Սամիսովն առ Տէր՝ եւ ասէ. Տէր Տէր զաւրութեանց յիշեա զիս, եւ զաւրացո զիս եւ զայս եւս մի նուազ Աստուած՝ եւ խնդրեցից վրէժխնդրութիւն իմ փոխանակ երկոյցունցս աչաց իմոց յայլազգեացս աստի: 29 Եւ բուռն եհար Սամիսովն զերկոցունց սեանցն ի միջնոցս, յորոց վերայ տունն հաստատեալ կայր, եւ յեցաւ ի նոսա ի մինն աջով իւրով, եւ մինն ձախով իւրով: 30 Եւ ասէ Սամիսովն. Մեռցի անձն իմ ընդ այլազգիսս.

եւ շարժեաց զաւրութեամբ: Եւ անկաւ տունն ի վերայ նախարարացն, եւ ի վերայ ամենայն ժողովոյն որ ի նմա: Եւ էին մեռեալքն զորս մեռոյց Սամիսովն ի մահուն իւրում, առաւել քան զոր սպան ի կենդանութեան իւրում: 31 Եւ իջին եղբարք նորա եւ ամենայն տուն հար նորա. եւ բարձին, եւ հանին թաղեցին զնա ի մէջ Սարաայ եւ ի մէջ Ոսթայոդա՝ ի գերեզմանի Սանովեա հար իւրոյ: Եւ դատեաց զԻսրայէլ ամս քսան:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

ԺԶ 1 Եւ եղև այր ի լեռնէ Եփրեմայ, եւ անուն նորա Ամիքայ: 2 Եւ ասէ ցմայր իւր. Զհագար եւ զհարիւր արծաթոյն զոր առեր առ քեզ, եւ երդուար՝ եւ ասես յականջս իմ թէ ահա արծաթն առ իս է, եւ առի զայն: Եւ ասէ մայրն նորա. Աւրհնեալ լիցի որդեակ իմ ի Տէր: 3 Եւ դարձոյց անդրէն զհագար եւ զհարիւր արծաթոյն առ մայր իւր: Եւ ասէ մայր նորա. Սրբելով սրբեցի արծաթն Տեառն ի ձեռանէ իմմէ, առանձինն. առնել դրաւշեալ եւ ձուլածոյ. եւ արդ՝ դարձուցից զնա առ քեզ: 4 Եւ դարձոյց զարծաթն առ մայր իւր: Եւ առ մայր նորամ արծաթոյ, եւ ետ զայն ցձուլածիչն. եւ արար զայն դրաւշեալ եւ ձուլածոյ. եւ եղև ի տան Միքայի: 5 Եւ տուն Միքայի՝ տուն Աստուածոյ նմայ: Եւ արար Եփուս, եւ Թերափ. եւ ելից զձեռն միոյ յորդոց իւրոց, եւ եղև նմա ի քահանայ: 6 Յաւուրսն յայտոսիկ ոչ գոյր թագաւոր Իսրայէլի. եւ այր իւրաքսանչիւր զհաճոյ աչաց իւրոց առնէր: 7 Եւ եղև պատանեակ մի ի Բեթղէմէ Յուդայ, եւ ինքն Ղեւտացի. եւ բնակէր նա անդ: 8 Եւ զնաց այր ի քաղաքէ Բեթղէմի Յուդայ պանդխտանալ ուր եւ գտանիցէ. եւ եկն մինչեւ ցլեառնն Եփրեմայ, եւ մինչեւ ցտունն Միքայ, առնել զճանապարհ իւր: 9 Եւ ասէ ցնա Միքա. Ուստի՞ զաս: Եւ ասէ ցնա. Ղեւտացի եմ եւ ի Բեթղէմէ Յուդայ, եւ երթամ պանդխտանալ՝ ուր եւ գտանիցեմ: 10 Եւ ասէ ցնա Միքա. Նիստ առ իս, եւ լեր ինձ ի հայր եւ ի քահանայ. եւ ես տաց քեզ տասն արծաթոյ՝ աւուրց յաւուրս, եւ զոյգս ձորձոց, եւ ռոճիկ որով կայցես: Եւ չոգաւ Ղեւտացին. 11 եւ սկսաւ պանդխտանալ առ առնն. եւ եղև նմա պատանեակն իբրեւ զմի յորդոց նորա: 12 Եւ ելից Միքա զձեռս Ղեւտացոյն, եղև նմա պատանեակն ի քահանայ, եւ ի տան Միքայ: 13 Եւ ասէ Միքա. Այժմ գիտացի՝ էթէ բարի արար ինձ Տէր. զի եղև ինձ Ղեւտացի քահանայ: 14 Յաւուրս յայտոսիկ ոչ գոյր թագաւոր Իսրայէլի:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

ԺԷ 1 Եւ յաւուրս յայնոսիկ ցեղն Դանայ խնդրէր իւր ժառանգութիւն բնակելոյ. զի ոչ էհաս նմա մինչեւ յաւուրսն յայնոսիկ ի մէջ ցեղիցն Իսրայէլի ժառանգութիւն: 2 Եւ առաքեցին որդիքն Դանայ ի տոհմից իւրեանց արս հինգ, այր ըստ ցեղից իւրեանց որդիս զաւրութեան ի Սարա եւ յԵսթաոդայ, լրտես զերկիրն, եւ հետազատել զնա: Եւ ասեն ցնոսա. Երթայք եւ որոնեցէք զերկիրն: Եւ չոգան ի լեառնն Եփրեմայ մինչեւ ցտունն Միքայ, եւ հանգեան անդ: 3 Եւ մինչ դեռ էին նոքա ի տանն Միքայ, ծանեան զձայն պատանեկին Ղեւտացոյ, եւ խտորեցան անդր. եւ ասեն ցնա. ո՞վ զքեզ այսր, եւ զի՞նչ գործես դու աստր, եւ կամ զի՞նչ կայ քո աստ: 4 Եւ ասէ ցնոսա. Այսպէս եւ այսպէս արար ինձ Միքա, եւ կալաւ զիս ի վարձու, եւ եղէ նմա ի քահանայ: 5 Եւ ասեն ցնա. Աղէ՛ հարց զԱստուած՝ եւ գիտացուք էթէ աջողեցի մեզ ճանապարհք մեր զոր երթիցուք: 6 Եւ ասէ ցնոսա քահանայն. Երթայք ի խաղաղութիւն. առաջի Տեառն է ճանապարհդ ձեր զոր երթայք: 7 Եւ զնացին հնգեքին արքն, եւ չոգան ի Ղաիսա. եւ տեսին զժողովուրդն, որ բնակեալ ի նմա նստէր յուսով, ըստ նմանութեան Սիդովնացոց հանդարտելոցն յուսով. եւ ոչ բաւական է լինելոյ խաւսելոյ ումէք բան մի յերկրի զանձուցն ժառանգաւորի. քանզի հեռի էին ի Սիդովնէ. եւ բանք ինչ ոչ գոյի նոցա ընդ Աստրիս: 8 Եւ եկին հնգեքին արքն առ եղբարս իւրեանց ի Սարաա եւ յԵսթաոդ. եւ ասեն ցնոսա եղբարք իւրեանց. Զի՞ նստիք դուք: 9 Եւ ասեն. Արիք եւ ելցուք ի վերայ նոցա, զի մտաք եւ շրջեցաք ընդ երկիրն մինչեւ ցՂաիսա, եւ տեսաք ժողովուրդ բնակել ի նմա յուսովն, հանգւոյն Սիդովնացոց, եւ հեռի են ի Սիդովնէ, եւ բանք ինչ ոչ գոն նոցա ընդ Աստրիս: արիք եւ ելցուք ի վերայ նոցա. զի ահա տեսաք զերկիրն, եւ բարի է յոյժ. եւ դուք դադարեալ կայք: արդ՝ մի վատանայք երթալ մտանել ժառանգել զերկիրն: 10 Եւ եղիցի յորժամ երթիցէք ունիք զազգն յուլացեալ, եւ զերկիրն ընդարձակ. զի մատնեաց զնոսա Աստուած ի ձեռս ձեր: տեղի յորում ոչ գոյ պակասութիւն ամենայն բանի որ ինչ իցէ յերկրի: 11 Եւ խաղացին անտի

յազգականութենէ տոհմիցն Դանայ՝ ի Սարայա եւ յԵսթայողա, արք վեց հարիւրք վառեալք զինու պատերազմ. 12 եւ ելին եւ բանակեցան ի Կարիաթարիմ Յուդայ. վասն այսորիկ կոչեցաւ տեղին Բանակետդ Դանայ՝ մինչեւ ցայսաւր. որ է ի թիկանց Կարիաթարիմայ: 13 Եւ անցին անդի, եւ եկին մինչեւ ցլետոն Եփրեմայ. եւ հասին մինչեւ ի տունն Միքայի: 14 Պատասխանի ետուն արքն հինգեքին որ երթեալ էին լրտեսել զերկիրն Գաիսայ, եւ ասեն ցեղբարս իւրեանց. Էթէ զհտիցէ՞ք՝ զի է զի է ի տունս յայսոսիկ Եփուդ, եւ Թերափ, եւ դրաւշեալ, եւ ձուլածու. արդ՝ զհտասջիք զինչ առնիցէք: 15 Եւ խոտորեցան անդ, եւ մտին ի տուն պատանեկին Ղեւտացոյ, որ էր ի տան Միքայի, եւ հարցին զողջունէ նորա: 16 եւ վեց հարիւր արք վառեալք պատերազմական զինու իւրեանց արձանացեալք կային առ մուտս դրանն, որ էին յորդոցն Դանայ: 17 Եւ ելին հինգեքին արքն որ երթեալ էին լրտեսել զերկիրն. յարձակեցան եւ առին զդրաւշեալն, եւ զԵփուդն, եւ զձուլածոյ. եւ քահանայն արձակեալ կայր ի մուտս դրացն. եւ վեց հարիւր այրք վառեալք պատերազմական զինու, 18 եւ նոքա մտին ի տունն Միքայ. եւ առին զդրաւշեալն, եւ զԵփուդ, եւ զԹերափ, եւ զձուլածոյ: Եւ ասէ ցնոսա քահանայն. Զի՞նչ գործիցէք դուք: 19 եւ ասեն ցնա. Կարկեաց, ամփիբերան լեր, եւ եկ ընդ մեզ, եւ լեր մեր ի հայր եւ ի քահանայ, միթէ լա՞ւ իցէ քեզ լինել քահանայ տան միոյ առն, քան լինել քահանայ ցեղի միոյ՝ եւ ազգի յԻսրայէլ: 20 Եւ զուարթացաւ սիրտ քահանային. եւ առ զԵփուդն, եւ զԹերափն, եւ զդրաւշեալն, եւ զձուլածոյ, եւ եմուտ ի մէջ զաւրուն: 21 եւ դարձան եւ գնացին. եւ հարին համարէն զտունն, եւ զստացուածս վայելչութեան նորա առաջի նոցա: 22 Եւ ի հեռանալ նոցա ի տանէն Միքայ. եւ ահա Միքա եւ արքն որ ի տանէ նորա էին ընդ Միքայ, բողոք քարձին եւ հասին որդոցն Դանայ: 23 Եւ դարձուցին զերեսս իւրեանց որդիքն Դանայ, եւ ասեն ցՄիքա. Զի՞ է քեզ, զի՞ աղաղակես: 24 Եւ ասէ Միքա. Զի զԱստուածսն իմ զոր արարի ինձ՝ առէք եւ զքահանայն՝ եւ գնացէք եւ զի՞նչ կայ այսուհետեւ ինձ. եւ զի՞նչ է այդ զոր ասացէք ցիս՝ թէ զի՞ աղաղակես: 25 Եւ ասեն ցնա որդիքն Դանայ. Մի լուիցի ձայն քո զկնի մեր, զուցէ պատահեսցեն քեզ արք դառնացեալք հոգուովք, եւ դնիցեն զանձն քո եւ զանձն տան քոյ: 26 եւ գնացին որդիքն Դանայ զճանապարհ իւրեանց: Եւ իբրեւ ետես Միքա, էթէ բռնագոյն քան զնա են, դարձաւ ի տուն իւր: 27 Եւ նոքա առին զոր ինչ արար Միքա, եւ քահանայն նորա, եւ չոգան ի Լաիսայ, ի ժողովուրդն հանդարտացեալ եւ վստահացեալ յուսով: Եւ հարին զնոսա սրով տուսերի, եւ զքաղաքն այրեցին: 28 եւ ոչ ոք էր որ փրկէր. զի հեռի էին ի Սիդովնէ, եւ բանք ինչ ոչ էին նոցա ընդ ումեք ի մարդկանէ: Եւ նա կայ ի հովտի տանն Ռոովբայ: Եւ շինեցին զքաղաքն՝ եւ բնակեցին ի նմա 29 եւ կոչեցին զանուն նորա Դան, ըստ անուան հարն իւրեանց որ եղև Իսրայէլ. եւ էր անուն քաղաքին Լայիսա յառաջագոյն: 30 Եւ կանկնեցին որդիքն Դանայ իւրեանց զդրաւշեալն Միքայ: Եւ Յովնաթան որդի Գերսովնի որդոյ Մանասէի, ինքն եւ որդիք իւր էին քուրմք ցեղին Դանայ, մինչեւ ցաւր ցերութեան երկրին: 31 Եւ կանկնեցին իւրեանց զդրաւշեալն զոր արար Միքայ, զամենայն աւուրս զորս էր տուն Աստուծոյ ի սելով:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ
ԳԼՈՒԽ ԺԹ

ԺԸ 1 Եւ եղև ի յաւուրսն յայնոսիկ, եւ թագաւոր ոչ գոյր Իսրայէլի: Եւ էր այր Ղեւտացի պանդխտեալ ի լերինն Եփրեմայ ի կողմանս: Եւ առ իւր այրն կին հարձ ի Բեթղէմէ Յուդայ: 2 Եւ սարտեաւ ի նմանէ հարձն իւր. եւ գնաց ի նմանէ ի տուն հար իւրոյ ի Բեթղէմէ Յուդայ. եւ եղև անդ երէք ամիս: 3 Եւ յարուցեալ այրն չոգաւ զհետ նորա, խաւսել ի սիրտ նորա հաշտեցուցանել զնա ընդ իւր, եւ ածեալ զնա միսսանգամ առ ինքն. եւ պատանի իւր ընդ իւր, եւ զոյգ իշոց: Եւ չուաւ մինչեւ ցտուն հար նորա: Եւ իբրեւ ետես զնա հայր աղջկանն, ել ընդ առաջ նորա. 4 եւ տարաւ զնա ի ներքս աներն իւր հայր աղջկանն, եւ նստաւ առ նմա աւուրս երէք. եւ կերան, արբին եւ ննջեցին: 5 Եւ եղև յաւուրն չորրորդի, կանխեցին ընդ առաւաւտն, եւ յարեաւ ի գնալ: Եւ ասէ հայր աղջկանն ցփեսայն իւր. Հաստատեա զսիրտ քո պատառ միով հացիւ, եւ ապա գնասջիք: 6 եւ նստան՝ կերան եւ արբին երկոքին ի միասին: Եւ ասէ հայր աղջկանն ցայրն. Արդ՝ սկսեալ աստէն իսկ ազիր. եւ զուարճացի սիրտ քո: 7 եւ յարեաւ այրն ի գնալ. եւ բռնադատեաց զնա աներն իւր, եւ նստաւ, եւ անդէն ագաւ: 8 Եւ կանխեաց ընդ առաւաւտն յաւուրն հինգերորդի գնալ. եւ ասէ հայր աղջկանն. Հաստատեա զսիրտ քո հացիւ, եւ զբաւսիր, մինչեւ շրջեսցի արս. եւ կերան եւ արբին երկոքեան: 9 Եւ յարեաւ այրն գնալ, ինքն եւ հարձն՝ եւ պատանին իւր: Եւ ասէ ցնա աներն իւր. Ահա

դարձաւ արս յերեկս, աստէն ազիր՝ եւ զուարթացի՝ սիրտ քո, եւ կանխեսցիր վաղիւ ի ճանապարհս ձեր, եւ երթիցես ի յարկս քո: 10 Եւ ոչ կամեցաւ ազանել այրն անդ, եւ յարեաւ եւ գնաց. եւ եկն էհասս մինչեւ ցհանդէպ Յերուսայ, այն է Երուսաղէմ. եւ ընդ նմա զոյգ իշոյ համետելոյ. եւ հարձն իւր ընդ նմա: 11 նոքա հանդէպ Յերուսայ. եւ արն խոնարհեալ յոյժ: Եւ ասէ պատանին ցտէրն. Եկ խոտորեսցուք ի քաղաք Յերուսացոցն, եւ ազցուք ի նմա: 12 Եւ ասէ ցնա տէրն իւր. Ոչ խոտորեսցուք ի քաղաք աստարոտոց, յորում ոչ գուցէ յորդոցն Իսրայէլի, այլ անցցուք մինչ Գաբաա: 13 Եւ ասէ ցպատանին իւր. Եկ մերձեսցուք ի մի ուրեք ի տեղեաց եւ ազցուք ի Գաբա կամ ի Ռամայ: եւ անցին գնացին: 14 Եւ եմուտ նոցա արեգակն մերձ ի Գաբաա, որ է Բենիամենի: 15 Եւ խոտորեց անդ ի մտանել ազանել ի Գաբաա. եւ եմուտ եւ նստաւ ի հրապարակի քաղին. եւ ոչ էր այր որ ժողովէր զնոսա ի տուն իւր ազանել: 16 Եւ ահա այր մի ծեր, եմուտ ի գործոյ իւրմէ յանդոյ անագանի. եւ այրն ի լեռնէ Եփրեմայ, եւ ինքն պանդխտեալ էր ի Գաբաա: եւ արք տեղոյն՝ որդիք Բենիամենի: 17 Եւ ամբարձեալ զաչս իւր ետես զայրն ուղեւոր ի մէջ քաղաքին հրապարակի: Եւ ասէ այրն ծեր. Յո՛ւ երթաս՝ կամ ուստի գաս: 18 Եւ ասէ ցնա. Անցանեմք մեք ի Բեթղէեմէ Յուդայ, մինչ ցկողմանս լերինն Եփրեմայ. քանզի անտի եմ ես. եւ չոզայ մինչեւ ԳԲեթղաէմ Յուդայ, եւ ի տուն հար իմոյ երթամ. եւ չիք այր որ ժողովիցէ զմեզ ի տունս. 19 Եւ յարդ՝ եւ խոտ կայ իշոց մերոց, եւ հաց եւ զինի ինձ եւ աղջկանդ եւ պատանոյդ. եւ չէ ինչ պակասութիւն ամենայն իրաց ծառայից քոց: 20 Եւ ասէ այրն ծեր. Խաղաղութիւն ընդ քեզ. ամենայն պակասութիւն քո զինեւ՝ բայց դու ի հրապարակիդ մի ազանիցիս: 21 Եւ տարաւ զնա ի տուն իւր, եւ արկ գարի իշոցն. եւ լուացին զոտս նոցա, եւ կերան եւ արբին: 22 Եւ ի զուարթանալ սրտից նոցա. Ահա արք քաղաքին, արք՝ որդիք անարինաց պատեցին զտունս եւ բախեցին զդուրսն, եւ խաւսեցան ընդ առն ծերոյն ընդ տեառն տանն՝ եւ ասեն. Հան զայրդ մտեալ ի տուն քո, զի զիտասցուք զդա: 23 Եւ ել առ նոսա այրն տէր տանն, եւ ասէ ցնոսա. Քաւ լիցի ձեզ եղբարք, մի ինչ անզգամ էք յետ մտանելոյ առնդ այդորիկ ի տուն իմ. մի առնէք զանզգամութիւնդ զայդ: 24 ահաւասիկ դուստր իմ կոյս, եւ հարձ նորա, հանից զնոսա արտաքս, եւ լլկեցէք զնոսա, եւ արարէք ընդ նոսա՝ զինչ հաճոյ է յաչս ձեր. եւ առնս այսմիկ մի առնէք ըստ բանիդ անզգամութեան այդորիկ: 25 Եւ ոչ կամեցան արքն անսալ: Եւ առ այրն զհարձն իւր, եւ էհան առ նոսա արտաքս. եւ զիտացին զնա, եւ լլկեցին զգիշերն ողոյն մինչեւ ցառաւաւտն. եւ արձակեցին զնա ընդ ելանել առաւաւտուն: 26 Եւ եկն կինն ընդ առաւաւտն, եւ անգաւ առ դրանդոց դրան առնն, ուր էր տէր նորա. եւ մինչեւ էհան զոգին: 27 Եւ յարեաւ Տէր նորա ընդ առաւաւտն, եւ եբաց զդուրս տանն, եւ ել զնաց զճանապարհ իւր, եւ ահա կինն հարձ նորա անկեալ կայր առ դրանն. եւ ձեռն իւր ի վերայ դրանդոցն: 28 Եւ ասէ ցնա. Արի եւ զնասցուք. եւ ոչ ետ նմա պատասխանի՝ քանզի մեռեալ էր. եւ առ էհան զնա յէշն, եւ յարեաւ այրն եւ չոզաւ ի տեղի իւր: 29 Իբրեւ եմուտ ի տուն իւր, առ սուր, եւ բուռն էհար զհարձէն իւրմէ, եւ յաւշեաց զնա ըստ ոսկերաց իւրոց յերկոտասան մասն. եւ առաքեաց զայն ընդ ամենայն ցեղսն Իսրայէլի: 30 Եւ եղեւ ամենայն որ տեսանէր՝ ասէր, թէ ոչ եղեւ, եւ ոչ երեւեցաւ այսպէս յաւուրց ելանելոյ որդոցն Իսրայէլի յերկրէն եգիպտացոց մինչեւ ցայսար. արդ՝ առէք ձեզ վասն այսորիկ խորհուրդ, եւ խաւսեցարուք:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ
ԳԼՈՒԽ Ի

1 Եւ ելին ամենայն որդիքն Իսրայէլի, եւ եկեղեցացաւ ժողովուրդն իբրեւ զմի այր ի Դանայ մինչեւ ԳԲեքսաբէ, եւ երկիրն Գաղաադու՝ առ Տէր ի Մասեփա: 2 Եւ եկաց կողմն ամենայն ժողովրդեանն, եկեղեցոց Աստուծոյ. չորեք հարիւր հազար արանց սուսերամերկաց: 3 Եւ լուան որդիքն Բենիամենի, եթէ ելին որդիքն Իսրայէլի ի Մասեփա: Եւ ասեն որդիքն Իսրայէլի. Խաւսեցարուք՝ եթէ ո՛ւր եղեւ այնպիսի չարութիւն: 4 Պատասխանի ետ այրն Ղեւտացի՝ այր կնոջն սպանանելոյ, եւ ասէ. Ի Գաբաա Բենիամենի ի եկի ես եւ հարձ իմ ազանել: 5 Եւ յարեան ի վերայ իմ արք Գաբաացիք. եւ պատեցին շուրջ զինեւ եւ զտունն զցայգ, եւ զիս կամեցան սպանանել. եւ զհարձն իմ լլկեցին եւ հեղձուցին, եւ մեռաւ: 6 Եւ առի զհարձն իմ եւ յաւշեցի զնա, եւ առաքեցի ընդ յամենայն սահմանս ժողովրդեանն Իսրայէլի. զի արարին վնաս եւ անզգամութիւն ի մէջ Իսրայէլի: 7 Եւ արդ՝ ահաւասիկ ամենեքին մեք որդիք Իսրայէլի, տուք ձեզ բան եւ խորհուրդ: 8 Եւ յարեաւ ամենայն ժողովուրդն իբրեւ զայր մի, եւ ասեն. Ոչ մտցուք այր իւրաքանչիւր ընդ յարկաւ իւրով, եւ ոչ խոտորեսցուք այր իւրաքանչիւր ի տուն իւր: 9 Եւ արդ՝ այս բան է զոր արասցուք ընդ

Գաբաա. Ելցուք ի վերայ նորա վիճակաւ: 10 Բայց առցուք տասն այր ի հարիւրոց, յամենայն ցեղիցդ Իսրայէլի, եւ հարիւր ի հազարոց, եւ հազար ի բիւրոց. առնուլ պաշար զաւրուն բովանդակ երթողաց ի Գաբաա Բենիամենի, ըստ ամենայն անգամութեան զոր արարին ի մէջ Իսրայէլի: 11 Եւ ժողովեցաւ ամենայն այր Իսրայէլ իբրեւ զայր մի ի քաղաքն եկեալք ի քաղաքաց: 12 Եւ առաքեցին ցեղք Իսրայէլի արս յամենայն ցեղն Բենիամենի՝ եւ ասէն. Ձի՛նչ է չարութիւնդ այդ եկեալ ի միջի ձերում: 13 Եւ արդ տեսէք զարսն զամբարիշտսն զորդիսն Բելիարայ, եւ սպանցուք զնոսա, եւ բարձցուք զչարիսն յԻսրայէլէ: Եւ ոչ կամեցան որդիքն Բենիամենի լսել ձայնի եղբարցն իւրեանց որդւոցն Իսրայէլի: 14 Եւ ժողովեցան որդիքն Բենիամենի յաւուր յայնմիկ ի քաղաքսն իւրեանց ի Գաբաա, ելանել ի պատերազմ ընդ որդիսն Իսրայէլի: 15 Եւ հանդէս արարին որդիքն Բենիամենի յաւուր յայնմիկ յիւրաքանչիւր քաղաքաց, քսան եւ հինգ հազար արանց սուսերամերկաց. թող զբնակիչսն Գաբաացոց, 16 որ անցին ի հանդիսի եւթն հարիւր այր երիտասարդք ընդիրք յամենայն ժողովրդէնէն եւթն հարիւր արք ընդիրք յերկոցունց ձեռաց աջողակք. ամենեքին նոքա պարսաւորք, որ ձգէին քարինս՝ եւ ի մագոյ ոչ վրիպէին: 17 Եւ ամենայն այր Իսրայէլի անցին ի հանդիսի, առանց որդւոցն Բենիամենի. չորեք հարիւր հազար արանց սուսերամերկաց, ամենեքին նոքա արք պատերազմողք: 18 Եւ յարեան ելին ի Բեղէլ: Եւ հարցին զԱստուած եւ ասէն որդիքն Իսրայէլի. Ո՞ր էլցէ մեզ առաջնորդ պատերազմել ընդ որդիսն Բենիամենի: Եւ ասէ Տէր՝ Յուդայ էլցէ առաջնորդ: 19 Եւ յարեան որդիքն Իսրայէլի ընդ առաւաւտն՝ եւ բանակեցան զԳաբաւաւ: 20 Եւ ել այր Իսրայէլի պատերազմ ընդ Բենիամենի. եւ ճակատեցան ընդ նոսա այր Իսրայէլի ի պատերազմ առ Գաբայաւ: 21 Եւ ելին որդիքն Բենիամենի ամենայն ի քաղաքէն, եւ սատակեցին յԻսրայէլէ քսան եւ երկու հազար արանց, եւ արկին տապաստ յերկրին յաւուր յայնմիկ: 22 Եւ զաւրացան դարձեալ այր Իսրայէլի՝ եւ յաւելին ճակատել ի պատերազմի ի տեղուջ ուր ճակատեցան յաւուրն առաջնում: 23 Եւ ելին որդիքն Իսրայէլի եւ լացին առաջի Տեառն մինչեւ ցերեկոյ. եւ հարցին զՏէր՝ եւ ասէն. Էթէ յաւելի՞ց մարտնչել ի պատերազմ ընդ Բենիամենի յաւուրն երկրորդի: Եւ ասէ Տէր. Ելէք ի վերայ նորա: 24 Եւ ելին որդիքն Իսրայէլի ի պատերազմ ընդ որդիսն Բենիամենի յաւուրն երկրորդի: 25 Եւ ել Բենիամին ընդդէմ նոցա ի Գաբայա յաւուրն երկրորդի: Եւ սատակեաց միւսանգամ ի ժողովրդէնէն անդի ութ հազար արանց յերկիր՝ ամենեքին նոքա արք սուսերաձիգք: 26 Եւ ելին ամենայն որդիքն Իսրայէլի եւ ամենայն ժողովուրդն՝ եւ եկին ի Բեղէլ. եւ նստան եւ լացին առաջի Տեառն, եւ պահեցին յաւուր յայնմիկ, եւ մատուցին ողջակեզս փրկութեան առաջի Տեառն. 27 քանզի անդ էր տապանակ ուխտին Տեառն Աստուծոյ յաւուրսն յայնոսիկ: 28 Եւ Փենեէզ որդի Եղիազարու որդւոյ Ահարովի, կայր առաջի նորա յաւուրսն յայնոսիկ: Եւ հարցին որդիքն Իսրայէլի զՏէր, եւ ասէն. Էթէ յաւելի՞ց միւսանգամ ելանել ի պատերազմ ընդ որդիսն Բենիամենի եղբար իւրոյ՝ էթէ դադարեցուք: Եւ ասէ Տէր. Ելէք, եւ վաղիւ տաց զնա ի ձեռս ձեր: 29 Եւ եղին որդիքն Իսրայէլի դարանակալս շուրջ զԳաբաւաւ: 30 Եւ ելին որդիքն Իսրայէլի ի վերայ Բենիամենի յաւուրն երրորդի. եւ ճակատեցան զԳաբաւաւ որպէս միանգամ եւ միւսանգամ: 31 Եւ ելին որդիքն Բենիամենի ընդդէմ ժողովրդեանն, եւ ձգեցան ի քաղաքէ անդի, եւ սկսան հարկանել ի ժողովրդէնէն անտի, որպէս միանգամ եւ միւսանգամն, առ ճանապարհաւքն՝ որ մին որ ելանէր ի Բեղէլ, եւ միւս ելանէ ի Գաբաա, յանդի անդ իբրեւ արս երեսուն յԻսրայէլէ: 32 Եւ ասէն որդիքն Բենիամենի. Կոտորելոց են նոքա առաջի մեր իբրեւ զառաջինն: Եւ որդիքն Իսրայէլի ասէն. Փախիցուք եւ մերժեցուք զնոսա ի քաղաքէն ի ճանապարհսն: 33 Եւ ամենայն այր Իսրայէլի յարեան յիւրաքանչիւր տեղուջէ իւրմէ, եւ ճակատեցան ի Բաաթթամար. եւ դարանակալքն Իսրայէլի կոուէին ի տեղուջէ իւրեանց յարեւմտից Գաբաա: 34 Եւ եկին հանդէպ Գաբաա տասն հազար արանց ընդրելոց յամենայն Իսրայէլէ. եւ ծանրացաւ պատերազմ, եւ նոքա ոչ գիտէին էթէ հասեալ իցէ ի վերայ նոցա չարիք: 35 Եւ վանեաց Տէր զԲենիամին առաջի որդւոցն Իսրայէլի, եւ սատակեցին որդիքն Իսրայէլի ի Բենիամենէ յաւուր յայնմիկ քսան եւ հինգ հազար եւ հարիւր այր. ամենեքին նոքա սուսերաձիգք: 36 Իբրեւ տեսին որդիքն Բենիամենի՝ թէ ի պարտութիւն մատնեալ են, տեղի ետուն այր իսրայէլեան Բենիամենի. զի յուսացեալ էին ի դարանամուտսն որ եղին զԳաբաւաւ. եւ մտին հարին զամենայն քաղաքն սրով սուսերի: 38 Եւ ժամադրութիւն էր առն Իսրայէլի առ դարանակալսն՝ սրով հանել նոցա զբոց ծխոյ քաղաքին: 39 Եւ դարձաւ այր Իսրայէլ ի պատերազմէն: Եւ Բենիամին սկսաւ հարկանել վիրաւորս ի դարանակալացն Իսրայէլի իբրեւ արս երեսուն. զի ասացին թէ Վանելով վանին առաջի մեր այսաւր իբրեւ զպատերազմ առաջին: 40 Եւ նշանակն ամբարձաւ յորդեալ ի վերայ քաղաքին իբրեւ զսին ծխոյ: Եւ հայեցաւ Բենիամին ի թիկունս իւր, եւ ահա ելանէր վախճան

քաղաքին յերկինս: 41 Եւ այր Իսրայէլի դարձաւ անդրէն, եւ տագնապեցաւ այր Բենիամենի. զի տեսին հասեալ ի վերայ նոցա զչարիսն: 42 Եւ խոյս ետուն յերեսաց առն Իսրայէլի ընդ ճանապարհի անապատին: Եւ պատերազմն ժամանեաց նոցա. եւ որ ի քաղաքացն ելանէին սատակէին զնոսա ի մէջ իւրեանց: 43 Եւ հարին զԲենիամին. եւ մտին զհետ նորա ի նուայ մինչեւ հանդէպ Գաբաայ, ընդ արեւելից կողմանէ: 44 Եւ անկան ի Բենիամենէ ութուտասն հազարաց. ամենեքեան նոքա զաւրաւորք: 45 Եւ տեսեալ մնացորդացն փախեան յանապատն ապաստան ի վէմն Ռեմմովնայ. եւ ճռաքաղ արարին ի նմանէ ի ճանապարհսն՝ հազարս հինգ արանց: Եւ պնդեցան զհետ նոցա մինչեւ Գաղաադ, եւ հարին ի նմանէ երկու հազարս արանց: 46 Եւ եղեն ամենայն անկեալքն ի Բենիամենէ՝ քսան եւ եւթն հազար արանց սուսերամերկաց յաւուր յայնմիկ, ամենեքին նոքա արք զաւրութեան: 47 Եւ խուսեալ մնացորդացն՝ փախեան յանապատն ապաստան ի վէմն Ռեմմովնայ՝ արք վեց հարիւր. եւ նստան ի վիմին Ռեմմովնա զչորս ամիսս: 48 Եւ այր Իսրայէլի դարձան ընդ կրուկ յորդիսն Բենիամենի. եւ հարին զնոսա սրով սուսերի ի քաղաքէ կարգաւ մինչեւ ցանասուն, մինչեւ ցամենայն գտեալ յամենայն քաղաքս եւ զքաղաքսն ապրեալսն առաքեցին եւ այրեցին հրով:

ԴԱՏԱԻՈՐՔ ԳԼՈՒԽ ԻԱ

1 Եւ այր Իսրայէլի երդուան ի Մասեփա, եւ ասեն. Այր որ ի մենջ մի տացէ զդուստր իւր Բենիամենի կնութեան: 2 Եւ եկին ամենայն ժողովուրդն ի Մասեփայ ի Բեղէլ. եւ նստան անդ մինչեւ ցերեկոյ առաջի Աստուծոյ. եւ ամբարձին զձայնս իւրեանց եւ լացին լալիւն մեծ: 3 Եւ ասեն. Ընդէ՞ր Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ եղեւ այս յԻսրայէլի, բնաջինջ լինել այսաւր յԻսրայէլէ ցեղի միոյ: 4 Եւ ել վաղիւ անդր կանխեաց ժողովուրդն եւ շինեաց անդ սեղան, եւ մատուցին ողջակէզս փրկութեան: 5 Եւ ասեն որդիքն Իսրայէլի. Ո՞ր է որ ոչ ել յայլ եկեղեցի յամենայն ցեղիցն Իսրայէլի առ Տէր: զի երդումն մեծ էր այնմ, որ ոչ ելանէր առ Տէր ի Մասեփա. եւ ասէին թէ մահու մեռցի: 6 Եւ մխիթարեցան որդիքն Իսրայէլի ի վերայ Բենիամենի եղբար իւրեանց, եւ ասեն. Բարձաւ այսաւր ցեղ մի յԻսրայէլէ. 7 եւ զի՞նչ արասցուք մնացելոցն առանց կանանց եւ մեք երդուաք ի Տէր՝ չտալ նոցա ի դստերաց մերոց կանայս: 8 Եւ ասեն. Ո՞րք մի ի ցեղից Իսրայէլի որ ոչ ել առ Տէր ի Մասեփա: Եւ ահա չէր որ եկեալ Յաբիսայ Գաղաադու ի բանակ եկեղեցոյն: 9 Եւ անց ի հանդիսի ժողովուրդն. եւ ոչ գոյր անդ այր ի տանէ Յաբիսայ Գաղաադու: 10 Եւ առաքեցին անդր ժողովուրդն երկուտասան հազար արանց զաւրութեան: Եւ պատուիրեցին նոցա՝ եւ ասեն. Երթա՛յք եւ հարէ՛ք զբնակիչս Յաբիսայ Գաղաադու սրով սուսերի: 11 Եւ այս բան է զոր առնիցէք. զամենայն արու, եւ զամենայն կին՝ որ գիտիցէ զանկողին արուի, նզովեսցիք: 12 Եւ գտին ի տանէ Յաբիսայ Գաղաադու չորեք հարիւր աղջիկ կոյս՝ որ ոչ գիտին զայր յանկողինս արուի: Եւ ածին զնոսա ի բանակն ի սելով, որ է յերկիրն քանանացոց: 13 Եւ առաքեաց յամենայն ժողովուրդն եւ խաւսեցան ընդ որդիսն Բենիամենի՝ որ ի վիմին Ռեմմովնա, եւ կոչեցին զնոսա ի խաղաղութիւն: 14 Եւ դարձաւ Բենիամին առ որդիսն Իսրայէլի ի ժամանակին յայնմիկ: Եւ ետուն նոցա կանայս զայնոսիկ՝ որ էին ի կանանցն Յաբիսայ Գաղաադու. եւ հաճոյ թուեցան նոցա այնպէս: 15 Եւ ժողովուրդն մխիթարեցաւ ի վերայ Բենիամենի. զի արար Տէր խրամատութիւն ի մէջ ցեղիցն Իսրայէլի: 16 Եւ ասեն ծերք ժողովրդեանն. Զի՞նչ արասցուք եւ վասն այլոցն անկանացն. զի սակաւեցաւ կին ի Բենիամենէ: 17 Եւ ասեն. Ժառանգութիւն զերծեալ է Բենիամենի, եւ ջնջեցի ցեղն յԻսրայէլէ: 18 Եւ մեք ոչ կարենք տալ նոցա կին ի դստերաց մերոց, զի երդուաք որդիք Իսրայէլի՝ եւ ասենք, թէ Անիծեալ լիցի որ տացէ կին Բենիամենի: 19 Եւ ասեն. Ահա տաւն է ի սելով աւուրց յաւուրս. որ է ի հիւսւտոյ Բեղէլայ, ընդ արեւելս ճանապարհին որ հանէ ի Բեթղա ի Սիկիմ, եւ ի հարաւոյ Լիբանանու Ղեբովնայ: 20 Եւ պատուիրեցին որդւոցն Բենիամենի՝ եւ ասեն. Երթա՛յք եւ դարանամուտ լերուք յայգեստանի. 21 եւ յորժամ տեսանիցէք թէ ելանիցեն դստերք բնակչացն սելովայ պար առեալ պարուք, ելջիք յայգեստանէն, եւ յափշտակիջիք այր իւրաքանչիւր կին ի դստերացն սելովայ. եւ երթիջիք յերկիր Բենիամենի: 22 Եւ եղիցի յորժամ գայցեն հարք նոցա կամ եղբարք նոցա դատել ընդ ձեզ, ասասցուք նոցա՝ թէ Ողորմեցաք նոցա. զի ոչ առ այր զկին իւր ի պատերազմին, զի եւ ոչ դուք ետուք նոցա թէ յանցանք ինչ իցեն: 23 Եւ արարին այնպէս որդիքն Բենիամենի, եւ առին կանայս ըստ թոյլ իւրեանց, ի պարաւորացն զորս յափշտակեցին. եւ գնացին՝ եւ դարձան յիւրաքանչիւր ժառանգութիւն իւրեանց եւ շինեցին իւրեանց քաղաքս եւ բնակեցին

ի նմա: 24 Եւ գնացին անտի որդիքն Իսրայէլի ի ժամանակի յայնմիկ այր յիւրաքանչիւր ցեղի իւր, եւ յազգատոհմ իւր. եւ ելին անտի այր յիւրաքանչիւր ժառանգութիւն իւր: Յաւուրս յայնոսիկ ոչ գոյր թագաւոր Իսրայէլի. եւ այր իւրաքանչիւր զհաճոյ աչաց իւրոց առնէր:

Առաջի դատաւոր Գողոմնիկ որդի Կինեզի յետ ութ ամի ծառայելոյ Քուսարաթիմա դատել զԻսրայէլ ամս քառասուն: Արդ ի ցեղէն Բենիամենի յետ ութուտասն ամի ծառայելոյ Եզդոմ թագաւորին Մովաբու դատեաց զԻսրայէլ ամս ութսուն: Դեբորա եւ Բարաք ի ցեղէն Նեփթաղիմայ յետ քսան ամի ծառայելոյ Եաբին թագաւորին Քանանու դատեց զԻսրայէլ քառասուն ամ: Գեղէոն ի ցեղէն Մանասէի յետ եւթն ամի ծառայելոյ Մադիամու դատեաց զԻսրայէլ քառասուն ամ: Աբիմելեք եղբայր ասպանն երեք ամ: Թողա ի ցեղէն Իսաքարու դատեց զԻսրայէլ քսան եւ երեք ամ: Յաիր Գաղադացի դատեց զԻսրայէլ քսան եւ երկու ամ: Յեփթաէ Գաղադացի յետ ծառայելոյ որդւոցն Ամմովնա ութուտասն ամ դատեց զԻսրայէլ վեց ամ: Եսէոն Բեթղէէմացի եւթն ամ: Ելոմ Զաւբոդնի տասն ամ: Ադովն որդի Ելլիքէ՝ ութ ամ: Սամիսոն ի Դանա յետ քառասուն ամի ծառայելոյ այլազգեցն դատեց զԻսրայէլ քսան ամ կարծել յետ այս որ աննշան զժամսն որպէս յառաջն ի Յեսու մինչեւ Գողոմնիկ: Իսկ նշանել ժամք դատաւորացն ամք չորս հարիւր տասն:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԴԱՏԱԻՈՐՔՍ:

ՀՈՌԻԹ

ՀՈՌԻԹ
ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ եղեւ յետ այսորիկ յաւուրս դատելոյ դատաւորացն, եկն սով յերկիրն: Եւ գնաց այր ի Բեթղեհեմէ Յուդայ՝ պանդխտանալ յագարակին Մովաբայ. ինքն եւ կին իւր եւ երկու որդիք իւր: 2 Եւ անուն անն Եղիմեղէք, եւ անուն կնոջ նորա Նոոմին, եւ անուն երկուց որդւոց նորա՝ Մաաղոն եւ Քեղղոն, Եփրաթացիք ի ցեղէ Յուդայ: 3 Զոգան յագարակն Մովաբու եւ անդ էին: 4 Եւ մեռաւ Եղիմեղէք այրն Նոոմինա եւ մնաց կինն եւ երկու որդիք նորա: 5 Եւ առին իւրեանց կանայս Մովաբացիս. անուն միումն Որփայ, եւ անուն երկրորդին Հոուք, եւ բնակեցին անդ իբրեւ ամս տասն: 6 Եւ մեռան անդ երկոքին, Մաաղոն եւ Քեղղոն, եւ մնաց կինն միայն յառնէ իւրմէ եւ յորդոց իւրոց: 7 Եւ յարեաւ ինքն եւ երկոքին նուանք նորա, եւ դարձան յագարակէն Մովաբայ, զի լուան թէ այց արար Աստուած ժողովորդեան իւրում տալ նոցա հաց: 8 Եւ ել ի տեղւոջն ուր էր, եւ երկոքին նուանք նորա ընդ նմա, եւ գնացին ճանապարհ դառնալ յերկիրն Յուդայ: 9 Եւ ասէ Նոոմին ցերկոսին նուանս իւր. Երթայք դարձարուք յիւրաքանչիւր տուն հաւր իւրոյ, եւ արասցէ ընդ ձեզ Տէր ողորմութիւն, որպէս արարէք ընդ մեռեալսն եւ ընդ իս: 10 Եւ ասէ Նոոմին ցերկոսին նուանս իւր. Երթայք դարձարուք յիւրաքանչիւր ի տան հաւր իւրոյ: Եւ համբուրեաց զնոսա: Ամբարձին զձայնս իւրեանց եւ լացին, 11 Եւ ասէ Նոոմին. Դարձարուք դատերք իմ, ընդէ՞ր գայցէք ընդ իս. մի թէ դարձեալ որդիք իցեն յորովայնի իմում, եւ լինիցին ձեզ յա՞րս. 12 Դարձարուք դատերք իմ եւ երթայք, զի ես ծերացեալ եմ եւ չեմ լինելոյ առն. եթէ ասիցեմ թէ կայցէ ինձ ինչ աղերս եւ լինիցիմ առն աշխարհականացեալ եւ ծնանիցիմ որդիս, 13 Եւ նոցա սպասիցէք մինչեւ զարգանայցեն, եւ ի նոսա գրաւիցիք չլինել առն. մի դատերք իմ, զի առաւել քան զձեզ դառնացեալ եմ, զի ել ընդ իս ձեռն Տեառն: 14 Եւ ամբարձին զձայնս իւրեանց միւսանգամ եւ լացին. եւ համբուրեաց Որփա զսկեսոր իւր եւ դարձաւ ի ժողովորդ իւր, բայց Հոուք գնաց զկնի նորա: 15 Եւ ասէ Նոոմին ցՀոուք. Ահա նէր քո դարձաւ ի ժողովորդ իւր եւ առ Աստուածս իւր, դարձիր եւ դու զհետ նիքին քո: 16 Եւ ասէ Հոուք. Մի պատահեցէ ինձ թողով զքեզ եւ դառնալ ի քէն, զի ուր դու երթայցես՝ երթայց, եւ ուր հանգչիցիս՝ հանգեայց, ժողովորդ քո՝ ժողովորդ իմ, եւ Աստուած քո՝ Աստուած իմ. 17 Եւ ուր մեռանիցիս՝ մեռայց, եւ անդ թաղեցայց: Օնեւան արասցէ ինձ Տէր եւ անեւանս յաւելցէ բայց եթէ մահ մեկնեցէ ընդ իս եւ ընդ քեզ: 18 Եւ իբրեւ ետես Նոոմին թէ պնդեալ է երթալ նա ընդ նմա, դադարեաց այնուհետեւ ի խաւսելոյ ընդ նմա: 19 Եւ գնացին երկոքին մինչեւ զալ նոցա ի Բեթղեհեմ: Եւ եղեւ ի գալն նոցա ի Բեթղեհեմ հնչեաց ամենայն քաղաքն զնովաւ եւ ասեն թէ՝ Մա՞ իցէ Նոոմին: 20 Եւ ասէ ցնոսա. Մի կոչէք զիս Նոոմին, այլ կոչեցէք զիս դառնացեալ, զի դառնացոյց զիս բաւականն յոյժ: 21 Լի չոգայ, եւ ունայն դարձոյց զիս Տէր, եւ արդ՝ Ընդ է՞ր կոչէք զիս Նոոմին. եւ Տէր նկուն արար զիս, եւ բաւականն չարչարեաց զիս: 22 Եւ դարձան Նոոմին եւ Հոուք Մովաբացի նու իւր ընդ նմա՝ գնացեալ յագարակէն Մովաբա. եւ եկին ի Բեթղեհեմ ի սկիզբն հնձոց գարւոյ:

ՀՈՌԻԹ
ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ անդ էր այր ծանալթ առնն Նոոմինայ, եւ այրն հզաւր զարութեամբ, յազգէն Էղիմեղիքայ, եւ անուն նորա Բոոս. եւ ետ Նոոմինայ տուն այրութեան բնակելոյ ի նմա: 2 Եւ ասէ Հոուք Մովաբացի ցՆոոմին. Երթայց յանդ եւ քաղեցից հասկս զհետ ուրուք, որոյ գտից շնորհս առաջի աչաց նորա: Եւ ասէ ցնա. Երթ դուստր: 3 Եւ գնաց: Եւ երթեալ քաղէր հասկ յանդի զհետ հնձողացն եւ դիպելով դիպեցաւ վիճակի անդին Բոոսայ՝ ազգականի Ելեմեղիքայ: 4 Եւ ահա Բոոս եկն ի Բեթղահեմ եւ ասէ ցհնձաւոս իւր. Տէր ընդ ձեզ: Եւ ասեն ցնա. Օրհնեցէ զքեզ Տէր: 5 Եւ ասէ Բոոս ցպատանին իւր, որ կայր ի վերայ հնձողացն. Ո՞յր է աղջիկդ այդ: 6 Պատասխանի ետ պատանին որ կայր ի վերայ հնձողացն եւ ասէ. Մովաբացի աղջիկն է, որ դարձաւ ընդ Նոոմինայ յագարակէն Մովաբայ: 7 Եւ ասէ. Թող քաղեցից եւ ժողովեցից հասկ ի մէջ որայոց զհետ

հնձողացոյ. եւ եկն եկաց յառաւաւտէ մինչեւ ցայժմ եւ ոչ դադարեաց՝ եւ ոչ սակաւիկ ինչ յանդիս: 8 Եւ ասէ Բոռս ցՀռութ. Լուս ը դուստր. մի ուրեք երթիցես քաղել հասկ յայլոց անդի, եւ մի բնաւ ուրեք գնացես աստի. այլ աստէն իսկ յարեաց յաղջկունս իմ. 9 եւ աչք քո յանդիս ուր եւ հնձիցեն, եւ երթիցես զհետ նոցա: Ոչ ապաքէն պատուէր ետու մանկտոյ իմում չմերձանալ ի քեզ եւ եթէ ծարաւիցիս, երթիցես յամանսն եւ արբցես՝ ուստի հանիցեն ջուր մանկտիդ: 10 Եւ անկեալ ի վերայ երեսաց իւրոց երկիր եպագ յերկիր ի խոնարհ, եւ ասէ. Զի՞ է զի գտի շնորհս առաջի աչաց քոց ճանաչել զիս. եւ ես եմ կին մի աստար: 11 Պատասխանի ետ Բոռս եւ ասէ ցնա. Պատմելով պատմեցաւ ինձ ամենայն ինչ զոր արարեր սկեսրի քում յետ մահուան առնն քում. եւ զիարդ թողեր զհայր քո եւ զմայր, եւ զերկիր ծննդեան քոյ. եւ եկիր ի ժողովուրդ զոր ոչ գիտէիր յերեկ եւ յեռանս: 12 Հատուցէ քեզ Տէր ըստ վաստակոց քոց, եւ եղիցի լի վարձք քո ի Տեառնէ Աստուծոյ Իսրայէլի, յոր դիմեցերն ապաստան լինել ընդ թելաւք նորայ: 13 Եւ նա ասէ. Գտի շնորհս առաջի աչաց քոց Տէր, զի մխիթարեցեր զիս, եւ զի խաւսեցար ի սիրտ աղախնոյ քոյ. եւ ես եղեց իբրեւ զմի յաղախնանց քոց: 14 Եւ ասէ ցնա Բոռս. Ահա ժամ ճաշոյ է. մատիր այսր եւ կեր ի հացդ, եւ թացցես զպատառ քո ի քացախիդ: Եւ նստաւ Հռութ ի կողմանէ հնձողացն եւ խառնեաց նմա Բոռս փոխինդ. եւ եկեր, եւ յագեցաւ. եւ եթող նշխար. 15 եւ յարեաւ քաղել հասկ: Եւ պատուիրեաց Բոռս մանկտոյ իւրում, եւ ասէ. Այլեւ ի մէջ որայոցն քաղիցէ. եւ մի պատկառեցուցանէք զնա: 16 Այլ եւ բառնալով բարձուցիք, եւ արկանելով արկջիք առաջի նորա ի փոխնդոցն խառնելոց, եւ թոյլ տաջիք նմա եւ կերիցէ եւ քաղիցէ հասկ. եւ մի ինչ զգուցիցէք զնա: 17 Եւ քաղեաց յանդին մինչեւ ցերեկոյ. եւ ծեծեաց զոր քաղեացն, եւ եղեւ արդու մի գարւոյ. 18 եւ առ՝ եւ եմուտ ի քաղաքն: Իբրեւ ետես սկեսուրն նորա զոր քաղեացն, եւ եհան Հռութ ետ նմա ի նշխարէն՝ յորոց յագեցան: 19 Ասէ ցնա սկեսուրն իւր. Ո՞ր ժողովեցեր այսաւր, եւ կամ ո՞ր եղեր. եղիցի որ ծանեաւն զքեզ՝ արհնեալ: Եւ պատմեաց Հռութ սկեսրին իւրոյ թէ ո՞ր եղեւ. եւ ասաց զանուն առնն առ որում եղեւ այն ար՝ թէ Բոռս է: 20 Ասէ Նոոմին ցնու իւր. Օրհնեալ է նա ի Տեառնէ, զի ոչ պակասեցոյց զգութ իւր ի կենդանեաց եւ ի մեռելոց: Եւ ասէ ցնա Նոոմին Մերձ է այրն ի մեզ, ի մերձաւորաց մերոց է: 21 Եւ ասէ Հռութ ցսկեսուրն իւր. Իրաւ է. ասաց ցիս թէ յաղջկունսդ իմ յարեաց, մինչեւ վախճանեցեն հունձող՝ որչափ իցեն իմ: 22 Եւ ասէ Նոոմին ցՀռութ նու իւր. Բարի է դուստր, զի եղեր ընդ աղջկունս նորա, եւ մի պատահիցէ որ քեզ յայլում անդի: 23 Եւ յարեցաւ Հռութ յաղջկունսն Բոռսայ քաղել հասկ մինչեւ վախճանել հնձոցն զարեաց, եւ հնձոց ցորենոյ: Եւ նստաւ առ սկեսրի իւրում:

ՀՈՌԻԹ ԳԼՈՒԽ Գ

1 Եւ ասէ ցնա Նոոմին սկեսուր իւր. Դուստր, խնդրեցից քեզ հանգիստ, զի բարի լինիցի քեզ: 2 Եւ արդ՝ ոչ ապաքէն Բոռս ծանաւթ մեր է, որոյ էիր ընդ աղջկունս նորա. ահաւասիկ նա արկանէ կալ ի գարւոյ ի գիշերիս յայսմիկ. 3 եւ դու լուսացիս եւ աւծցիս, եւ արկցես զհանդերձ քո զքեւ՝ եւ ելցես ի կալն, եւ մի տացես առնն ծանաւթս մինչեւ վախճանեցէ զուտել եւ զըմպել իւր: 4 Եւ եղիցի մտանելն նորա ի քուն, նշմարեցես զտեղին ուր ննջիցէ. եւ երթիցես եւ բացցես յոտից կողմանէ՝ եւ ննջեցես եւ նա պատմեցէ քեզ զինչ առնելոց իցես: 5 Եւ ասէ ցնա Հռութ. Զամենայն զոր ինչ ասացես ցիս՝ արարից: 6 Էջ ի կալն, եւ արար ըստ ամենայնի որպէս պատուիրեաց նմա սկեսուրն իւր: 7 Եկեր Բոռս եւ արբ՝ եւ զուարթացաւ սիրտ նորայ, եւ չոգաւ ննջեաց առ եզերք գաղշին: Եւ նա եկն գաղտ եւ մերկացոյց յոտից կողմանէ՝ եւ ննջեաց: 8 Եւ եղեւ զհասարակածաւ գիշերւոյն, զարհուրեցաւ այրն եւ խռովեցաւ. եւ ահա կինն ննջէր առ ոտիւք նորա: 9 Եւ ասէ. Ո՞վ ես դու: Եւ ասէ՝ Ես եմ Հռութ աղախին քո, եւ արկցես դու զգրաւշակ քո զաղախնով քով, զի մերձաւորիչ ես դու: 10 Եւ ասէ Բոռս. Օրհնեալ ես դու ի Տեառնէ Աստուծոյ դուստր, զի ազնուացուցեր դու զգութ քո զվերջինս քան զառաջինն. զի ոչ չոգար զհետ երիտասարդաց, զաղքատաց՝ կամ զմեծամեծաց: 11 Եւ արդ դուստր՝ մի երկնչիր. զամենայն, զոր ինչ ասացես ցիս, արարից քեզ, քանզի գիտէ ամենայն ցեղ ժողովրդեան իմոյ՝ թէ կին զարութեան ես դու: 12 Եւ արդարեւ՝ ես եմ մերձաւորիչ քո. բայց զոյ եւ այլ եւս մաւտ մերձաւորիչ՝ մաւտագոյն քան զիս: 13 Ագիր աստ զգիշերս զայս, եւ եղիցի այգուն, եթէ մերձաւորեցուցէ զքեզ մերձաւորիչն՝ բարի է. ապա թէ ոչ կամիցի մերձաւորեցուցանել զքեզ, եւ մերձաւորեցուցից զքեզ՝ կենդանի է Տէր. ննջեաւ այդր մինչեւ ցառաւաւտ: 14 Եւ ննջեաց առ ոտս նորա մինչեւ ցառաւաւտն: Եւ յարեաւ կինն՝ մինչեւ ճանաչէր այր զընկեր իւր: Եւ ասէ Բոռս. Մի որ գիտացէ՝ թէ

կին որ առ իս ի կալս. 15 բեր զմեկնոցդ որ ի վերայ քո է՝ եւ կալ աստ. եւ նա կալաւ: Եւ չափեաց վեց չափովն գարի, եւ եղ ի վերայ նորա, եւ եմուտ ի քաղաքն. 16 եւ չոգաւ Հռութ առ սկեսուրն իւր: Եւ նա ասէ՝ Զի՞նք դուստր: Եւ պատմեաց նմա զամենայն ինչ զոր արար նմա այրն. 17 եւ ասէ ցնա. Զայս վեց չափ գարւոյ ետ ինձ՝ եւ ասէ, զի Մի մտցես ունայնաձեռն առ սկեսուրն քո: 18 Եւ նա ասէ. Նիստ դու, մինչեւ յայտ լիցի մեզ. որպէս զի ոչ վրիպէ բանն. զի ոչ դադարէ այրն՝ թէ ոչ կատարէ սոյն արին զբանն:

ՀՌՈՒԹ ԳԼՈՒԽ Դ

1 Եւ Բոոս ել ի դուռնն եւ նստաւ անդ. եւ ահա անցանէր առ նովաւ մերձաւորիչն՝ զորմէ խաւսեցաւ Բոոս: Եւ ասէ ցնա Բոոս՝ Անց, նիստ աստ վայր մի եւ մնա. եւ նա անց նստաւ: 2 Եւ առ Բոոս տասն այր ի ծերոց քաղաքէն՝ եւ ասէ Նստարուք աստ, եւ նստան: 3 Եւ ասէ Բոոս ցմերձաւորիչն. Զբաժին անդոյ որ էր եղբար մերոյ Եղիմեղիքա՝ վաճառէ Նոոմին, որ դարձեալն է յագարակէն Մովաբայ, 4 եւ ես ասացի՝ Թէ յայտնեցից յունկն քո: Արդ՝ ստացիր առաջի սոցա որ նստինս, եւ առաջի ծողովորդեան իմոյ: Արդ՝ եթէ մերձաւորեցուցանես՝ մերձաւորեցո՞ւ, ապա թէ ոչ մերձաւորեցուցանես, պատմեա ինձ եւ գիտացից. զի ոչ զոյ բաց ի քէն մերձաւոր արար. եւ յետ քո՝ ես եմ մերձաւորեցուցիչ: 5 Եւ ասէ Բոոս. Յաւուր ստանալոյ քոյ զագարակն ի ձեռաց Նոոմինայ, եւ ի Հռութայ մովաբացոյ կնոջ մեռելոյն. եւ զնա պարտիս ստանալ եւ յարուցանել զանուն մեռելոյն ի ժառանգութեան իւրում: 6 Եւ ասէ մերձաւորիչն ցԲոոս. Ոչ կարեմ մերձաւորեցուցանել ես ինձ, զուցէ եղծանիցեմ զժառանգութիւն իմ. մերձաւորեա դու քեզ զմերձաւորութիւն իմ. զի ես ոչ կարեմ մերձաւորեցուցանել: 7 Եւ այս արէն էր յառաջագոյն ի մէջ Իսրայէլի վասն մերձաւորութեան, եւ վասն դնելոյ առ ի հաստատելոյ զամենայն բան: Բոկանայր այր զկաւշիկ իւր, եւ տայր ցընկեր իւր՝ որ մերձաւորելոց էր զմերձաւորութիւն նորա: Եւ այն լինէր ի վկայութիւն ի մէջ Իսրայէլի: 8 Եւ ասէ մերձաւորիչն ցԲոոս. Ստացիր դու քեզ զմերձաւորութիւն իմ. եւ բոկացաւ զկաւշիկ իւր եւ ետ ցնա: 9 Եւ ասէ Բոոս ցծերսն, եւ ցամենայն ժողովուրդն. Վկայք իմ էք դուք այսաւր. զի ստացայ զամենայն ինչ Եղիմեղեքայ, եւ զամենայն ինչ որ է Քեղդոնայ եւ Մաաղոնայ ի ձեռաց Նոոմինայ: 10 Նա եւ զՀռութ մովաբացի զկին Մաաղոնայ ստացայ ինձ կնութեան, կանգնել զանուն մեռելոյն ի ժառանգութեան իւրում. եւ մի ջնջեսցի անուն մեռելոյն յեղբարց իւրոց՝ եւ ի ցեղէ տեղոյ իւրոյ, եւ վկայք դոք էք այսաւր: 11 Պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն ի դրանն՝ եւ ասեն. Մեք եմք վկայք: Եւ ծերքն ասեն. Տացէ Տէր զկինն որ մտանէ ի տուն քո՝ իբրեւ զՀռաքել եւ իբրեւ զԼիա, որ շինեցին երկոքին զտունն Իսրայէլի. առնել զարութիւն յԵփրաթա, եւ կոչել անուն ի Բեթղէմ: 12 Եւ եղիցի տուն քո իբրեւ զտունն Փարիսի, զոր ծնաւ Թամար Յուդայի այնմ զաւակէ, եւ տացէ քեզ Տէր որդի յաղջկանէդ յայդմանէ: 13 Եւ առ Բոոս զՀռութ, եւ եղէ նմա ի կնութեան. եւ եմուտ առ նա, եւ ետ նմա Տէր յորութիւն. եւ ծնաւ որդի: 14 Եւ ասեն կանայքն ցՆոոմին. Օրհնեալ Տէր, որ ոչ քակեաց ի քէն այսաւր զմերձաւորիչն, անուանել զանուն քո ի մէջ Իսրայէլի: 15 Եւ եղիցի քեզ ի դարձուցանել զոգի, եւ կերակրել զծերութիւն քո. զի՝ նու քո որ սիրեաց զքեզ ծնաւ որդի՝ որ լաւ է քեզ քան զեւթն որդի: 16 Եւ առ Նոոմին զմանուկն՝ եւ եղ ի ծոց իւրում եւ եղէ նմա դայեակ: 17 Եւ կոչեցին անուն նմա դրացիքն՝ եւ ասեն. Ծնաւ որդի Նոոմինայ. եւ կոչեցին զանուն նորա Ուլբէդ: Նա է հայր Յեսսեայ հար Դաւթի: 18 Եւ այս են ծնունդք Փարիսի: Փարէս ծնաւ զԵսրովմ: 19 Եւ Եսրովմ ծնաւ զԱրամ: Արամ ծնաւ զԱմինադար: 20 Ամինադար ծնաւ զՆաասովն. Նաասովն ծնաւ զՍաղմոն: 21 Սաղմոն ծնաւ զԲոոս: Բոոս ծնաւ զՈւլբէթ: 22 Եւ Ուլբէթ ծնաւ զՅեսսէ: Յեսսէ ծնաւ զԴաւիթ:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՀՌՈՒԹ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ այր մի էր յԱրիմաթեմայ, ի Սիփայ՝ ի լեռնէ Եփրեմի. եւ անուն նորա Եղկանա: Որդի Յերեմիելի, որդւոյ Հեղեայ որդւոյ Թովկեայ, ի Նասիբ Եփրեմի: 2 * Եւ էին նորա երկու կանայք. անուն միումն Աննա, եւ անուն երկրորդին Փեննանա. եւ էին Փեննայի որդիք, եւ Աննայի ոչ գոյր որդի: 3 * Եւ ելանէր այրն աւուրց յաւուրս ի քաղաքէ իւրմէ յԱրիմաթեմայ՝ երկիր պագանել, եւ զոհել տեառն Աստուծոյ զաւրութեանց ի Սելով: եւ անդ Հեղի՝ եւ երկու որդիք նորա Ոփնի եւ Փենէս՝ քահանայք Տեառն: 4 * Եւ եղեւ աւր մի եւ զոհեաց Եղկանա. եւ ետ Փեննայի կնոջ իւրում, եւ ուստերաց նորա եւ դստերաց նորա մասունս. 5 * եւ Աննայի ետ մասն մի. զի ոչ գոյր նորա որդի: Բայց զԱննա սիրէր Եղկանա՝ առաւել քան զՓեննանա. եւ Տէր փակեաց զարգանդ նորա: 6 * զի ոչ ետ նմա որդի, ըստ նեղութեան իւրում, եւ ըստ տրտմութեան անձին իւրոյ. եւ տրտմեալ էր վասն այնորիկ՝ զի փակեաց Տէր զարգանդ նորա առ ի չտալոյ նմա որդի: 7 * Եւ այնպէս առնէր ամի ամի յեւանելն նորա ի տուն Տեառն. եւ տրտմէր եւ լայր՝ եւ ոչ ուտէր: 8 * Եւ ասէ ցնա Եղկանա այր իւր. Աննա: եւ ասէ ցնա. Աւասիկ եմ տէր: եւ ասէ ցնա. Զի՞ է քեզ զի լաս, եւ ընդէ՞ր ոչ ուտես, եւ ընդէ՞ր հարկանէ զքեզ սիրտ քո. ո՞չ լաւ եմ եւ քեզ քան զտասն որդի:

Բ 9 * Եւ յարեաւ Աննա յետ ուտելոյ նորա ի Սելով. եւ եկաց առաջի Տեառն: եւ Հեղի քահանայ նստէր աթոռով առ սեամս տաճարին Տեառն: 10 * Եւ նա ցաւագին անձամբ եկաց յաղաթս առ Տէր: եւ ելաց լալով եւ ասէ. 11 * Աղոնայ Տէր, Ելովէ Սաբաւովք. եթէ հայելով հայեցիս ի տառապանս աղախնոյ քոյ, եւ յիշեցես զիս. եւ տացես աղախնոյ քում զաւակ առն, տաց զնա նուէր առաջի քո մինչեւ ցաւր մահուան իւրոյ. եւ զինի եւ արբեցութիւն մի արբցէ, եւ երկաթ մի ելցէ ի գլուխ նորա: 12 * Եւ եղեւ իբրեւ յաճախեաց կալ յաղաթս առաջի Տեառն. եւ Հեղի քահանայ միտ դնէր բերանոյ նորա. 13 * եւ նա խաւսէր ի սրտի իւրում, եւ շրթունք իւր ոչ շարժէին, եւ բարբառ իւր ոչ լինէր լսելի: եւ լուաւ նմա Տէր: Եւ համարեցաւ զնա Հեղի արբեալ. 14 * եւ ասէ ցնա պատանեակն Հեղեայ. Մինչեւ յե՞րբ կայցես յարբեցութեան, թափեա ի քէն զգինիդ քո, եւ զնա յերեսաց Տեառն: 15 * Եւ պատասխանի ետ Աննա՝ եւ ասէ. Ոչ այդպէս Տէր, այլ կին վշտագնեալ եմ եւ ոգւով, եւ զինի եւ արբեցութիւն ոչ է իմ արբեալ. եւ հեղում զանձն իմ առաջի Տեառն: 16 * մի համարիր զաղախին քո դուստր ժանտ, զի ի բազում տրտմութենէ եւ ի տխրութենէ իմմէ վարանեալ կամ մինչեւ ցայժմ: 17 * Ետ նմա պատասխանի Հեղի՝ եւ ասէ. Երթ ի խաղաղութիւն, եւ Աստուած Իսրայէլի տացէ քեզ զամենայն խնդրուածս քո զոր խնդրեցեր ի նմանէ: 18 * եւ ասէ Աննա. Եզիտ աղախին քո շնորհս առաջի քո: Եւ զնաց կինն զճանապարհս իւր, եւ եմուտ ի վանս իւր՝ եւ կերաւ ընդ առն իւրում, եւ խաւսեցաւ, եւ երեսք իւր այլ ոչ եւս տխրեցան: 19 * եւ կանխեցին ընդ առաւաւտն երկիր պագին Տեառն, եւ զնացին զճանապարհս իւրեանց: եւ եմուտ Եղկանա ի տուն իւր յԱրիմաթեմ. եւ մերձեցաւ առ Աննա կին իւր: Եւ յիշեաց զնա Տէր, եւ յղացաւ: 20 * եւ եղեւ ի ժամանակի աւուրցն, եւ ծնաւ որդի, եւ կոչեաց զանուն նորա Մամուէլ՝ ասէ. Զի ի տեառնէ Աստուծոյ զաւրութեանց խնդրեցի զսա:

Գ 21 * Եւ ել այրն Եղկանա եւ ամենայն տուն նորա զոհել ի Սելով զզոհ աւուրցն. եւ զուխտս իւր, եւ զամենայն տասանորդս իւր տարաւ: 22 * Եւ Աննա՝ ոչ էլ ընդ նմա. զի ասաց ցայր իւր. Թէ Մինչեւ ելցէ անդր մանուկս յորժամ հատուցից զսա ի ստենէ. եւ յանդիման լիցի առաջի Տեառն, եւ նստցի անդ մինչեւ ցլալիտեան: 23 * Եւ ասէ ցնա Եղկանա այր իւր. Արա որ ինչ բարի թուի առաջի աչաց քոց. նիստ աստէն մինչեւ հատուցես զդա ի ստենէ. եւ Տէր հաստատեցէ որ ինչ էլ ի բերանոյ քումմէ: Եւ նստաւ կինն եւ սնոյց զորդին իւր՝ մինչեւ հատոյց զնա ի ստենէ: 24 * Եւ ել ընդ նմա ի Սելով երեմենեաւ զուարակաւ, եւ պանիւք եւ արդուաւ նաշիւոյ, եւ սափորով զինոյ. եւ մտին ի տուն Տեառն ի Սելով. եւ մանուկն ընդ նոսա. 25 * եւ մատուցին առաջի Տեառն: եւ սպան հայրն նորա զզոհն՝ զոր առնէր աւուրց յաւուրս Տեառն:

Դ Եւ մատոյց զմանուկն. եւ սպան զզուարակն վասն փրկութեան մանկան: 26 * Եւ մատոյց Աննա մայր մանկանն զմանուկն առ Հեղի, եւ ասէ. Յիս Տէր իմ. կենդանի է անձն քո. եւ այն կինն եմ, որ կացի առաջի քո ընդ քեզ՝ 27 * կալ յաղաթս առ Տէր վասն մանկանս այսորիկ. եւ ետ Տէր զխնդրուածս իմ, զոր խնդրեցի ի

նմանէ: 28 * Եւ տամ զդա փոխ Տեառն՝ զամենայն աւուրս որչափ եւ կեցցէ եւ եղիցի դա՝ փոխ Տեառն: Եւ պագին երկիր անդ Տեառն: Եւ յաղաթս եկաց Աննա՝ եւ ասէ:

ԹՄԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ Բ.

1 Հաստատեցաւ սիրտ իմ ի Տէր, եւ բարձրացաւ եղջեր իմ յԱստուած իմ: Ընդարձակեցաւ բերան իմ ի վերայ թշնամեաց իմոց, ուրախ եղէց ի փրկութեան քում: 2 * Ձի ոչ գոյ սուրբ իբրեւ զՏէր. եւ ոչ գոյ արդար իբրեւ զԱստուած մեր. եւ ոչ գոյ սուրբ բաց ի քէն: 3 * Մի պարծիք՝ եւ մի խաւսիք զամբարտաւանս. եւ մի ելցէ մեծաբանութիւն ի բերանոյ ձերմէ: զի Աստուած գիտութեանց Տէր, եւ Աստուած պատրաստէ զարուեստս իւր: 4 * Աղեղունք հզարաց տկարացան, եւ տկարք զգեցան զաւրութիւն: 5 * Լցեալք հացի՝ նուաղեցին. եւ քաղցեալք բնակեցան յերկրի: զի ամուլն ծնաւ եւթն, եւ բազմածինն նուաղեաց յորդոց: 6 * Տէր մեռուցանէ եւ կեցուցանէ իջուցանէ ի դժոխս եւ հանէ: 7 * Տէր աղքատացուցանէ եւ մեծացուցանէ. խոնարհեցուցանէ եւ բարձրացուցանէ, 8 * Կանգնէ յերկրէ գտնանկն, եւ յարուցանէ զաղքատն յաղբեւաց: նստուցանէ զնոսա ընդ զաւրաւորս ժողովրդեան. եւ աթոռ փառաց ժառանգեցուցանէ նոցա: 9 * Տայ զուխտս ուխտաւորի. եւ արինեաց զամս արդարոց: զի ոչ իւրով զաւրութեամբ զաւրանայ այր հզար. Տէր տկար առնէ զհակառակորդս իւր՝ Տէր սուրբ է: Մի պարծեսցի իմաստունն յիմաստութիւն իւր. եւ մի պարծեսցի հզարն ի զաւրութիւն իւր. եւ մի պարծեսցի մեծատունն ի մեծութիւն իւր: այլ այնու պարծեսցի՝ որ պարծիցին, իմանալ եւ ճանաչել զՏէր, եւ առնել զիրաւունս եւ զարդարութիւն ի մէջ երկրի: 10 * Տէր եւ յերկինս՝ եւ որոտաց, եւ ինքն դատի զծագս երկրի՝ որ արդարն է: տայ զաւրութիւն թագաւորաց մերոց, եւ բարձրացուցէ զեղջեր աւծելոյ իւրոյ: 11 * Եւ թողին զնա անդ առաջի Տեառն, եւ գնացին յԱրիմաթեմ ի տուն իւրեանց:

Ե Եւ մանուկն Սամուէլ՝ կայր ի սպասու երեսաց Տեառն՝ առաջի Հեղեայ քահանայի: 12 * Եւ որդիքն Հեղեայ քահանայի՝ որդիք ժանտք, եւ ոչ ճանաչէին զՏէր: 13 * Եւ իրաւունք քահանային էին առ ի ժողովրդենէն՝ յամենայնէ որ զոհէր: զայր մանուկ քահանային մինչդեռ եփէր միսն, եւ երեքժանի մսահան ի ձեռին իւրում. 14 * եւ արկանէր զայն յաւազան, կամ ի սան մեծ պղնձի՝ կամ ի պոյտն, եւ զամենայն որ ինչ զայր ի մսահանն՝ առնոյր իւր քահանայն: Ըստ այսմ արինակի առնէին ամենայն Բարայէլի որ զային զոհէլ ի տուն Տեառն ի Սելով: 15 * եւ մինչ չէ ճարպն ճենձերեալ էր՝ զայր մանուկ քահանային, եւ ասէր ցայրն որ զոհէրն. Տուր միս խորովելոյ քահանային, եւ ոչ առնում ի քէն միս եփեալ ի սանէ: 16 * Եւ ասէր այրն որ զոհէր. Ճենձերեցի նախ ճարպն որպէս արէն է, եւ ապա առցես քեզ յամենայնէ որոց եւ ցանկացի անձն քո: եւ նա ասէր. Ոչ, բայց եթէ արդ տայցես. եւ եթէ ոչ տաւ՝ ուժգին առից: 17 * Եւ էին այն մեղք մեծամեծք յոյժ մանկանցն առաջի Տեառն: 18 * Եւ Սամուէլ մանուկն պաշտէր առաջի Տեառն, արկեալ զիւրեւ եփուդ: 19 * եւ կրկնոց փոքրիկ առնէր նմա մայրն իւր, եւ տանէր նմա աւուրց յաւուրս յելանել ընդ առն իւրում զոհել զգոհ աւուրցն: 20 * Եւ արինեաց Հեղի զԵղկանա եւ զկին նորա, եւ ասէ. Հաստուցէ քեզ Տէր զաւակ ի կնոջդ յայդմանէ փոխանակ փոխոյն զոր ետուր Տեառն: եւ գնաց այրն ի տեղի իւր: 21 * Եւ այց արար Տէր Աննայի, եւ յղացաւ եւ ծնաւ եւս երիս ուստերս եւ երիս դստերս:

Զ Եւ մեծացաւ մանուկն Սամուէլ առաջի Տեառն: 22 * Եւ Հեղի ծերացեալ էր յոյժ, եւ լսէր զամենայն ինչ զոր առնէին որդիք նորա ընդ որդիսն Բարայէլի. եւ ո՞րպէս ննջեցուցանէին զկանայս ուխտաւորս առ դրան խորանին վկայութեան: 23 * Եւ ասէ ցնոսա. Ընդէ՞ր առնէք ըստ բանին ըստ այնմիկ, զոր ես լսեմ բանս ի բերանոյ ամենայն ժողովրդեանն Տեառն: 24 * Մի որդեակք, զի ոչ է բարւոք լուրն զոր ես լսեմ, առ ի չճառայելոյ ժողովրդեանն Աստուծոյ: 25 * Ձի եթէ մեղանչելով մեղանչիցէ այր՝ առն, կացցեն յաղաթս վասն նորա առ Տէր. եւ եթէ Տեառն մեղանչիցէ, ո՞վ կացցէ յաղաթս վասն նորա: Եւ ոչ լսէին ձայնի հաւրն իւրեանց: զի կամելով կամէր Տէր եղծանել զնոսա:

Է 26 * Եւ մանուկն Սամուէլ երթայր եւ մեծանայր. եւ հաճոյ էր Աստուծոյ եւ մարդկան: 27 * Եւ եկն հրեշտակ Աստուծոյ առ Հեղի եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. յայտնելով յայտնեցայ ամենայն տան հաւր քոյ մինչդեռ էին նոքա յերկրին Եգիպտացոց ծառայք տան փարաւոնի: 28 * եւ ընտրեցի զտուն հաւր քոյ յամենայն զաւազանացն Բարայէլի քահանայանալ ինձ, եւ ելանել առ սեղանն իմ, արկանել խունկս, եւ կրել զեփուդն առաջի իմ: եւ ետու տան հաւր քոյ զամենայն զառ ի հրոյն որդոցն Բարայէլի ի կերակուր: 29 * Եւ

ընդէ՞ր հայեցար ի խունկս իմ եւ ի գոհս իմ ժպիրի ակամբ. եւ փառաւորեցեր զորդիսն քո քան զիս, արհնելով զպտուղ ամենայն գոհիցն Իսրայէլի՝ որ է առաջի իմ: 30 * Վասն այդորիկ այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի. Ասացի թէ տուն քո եւ տուն հաւր քոյ շրջեացին առաջի իմ մինչեւ ցլաւիտեան: եւ արդ՝ ասէ Տէր. քաւ լիցի ինձ. այլ զփառաւորիչս իմ փառաւորեցից, եւ որ արհամարհէն զիս՝ անարգեցի: 31 * Ահա աւուրք եկեացեն, եւ սատակեցից զգաւակ քո, եւ զգաւակ տան հաւր քոյ. եւ մի եղիցի ծեր ի տան քում: 32 * եւ հայեցիս ստեպ կողկողագին յամենայն բարութիւնս՝ զոր արասցէ տէր Աստուած Իսրայէլի. եւ մի եղիցի ծեր ի տան քում զամենայն աւուրս: 33 * Եւ այր ոչ սատակեցից ի սեղանոյ իմմէ, առ ի սորելոյ աչաց իւրոց, եւ մաշելոյ զանձն նորա: եւ ամենայն մնացորդք տան քոյ անկցին սրով արանց: 34 * եւ այն նշանակ լիցի քեզ՝ որ եկեացէ ի վերայ երկոցուն որդւոցն քոց Ոփնեայ եւ Փենեհեսի ի միում աւուր մեռցին երկոքեան: 35 * Եւ յարուցից ինձ քահանայ հաւատարիմ. որ զամենայն ինչ ի սրտի իւրում եւ յանձին իւրում արասցէ. եւ շինեցից նմա տուն հաւատարիմ. եւ շրջեցի առաջի ամենայն իմոյ զամենայն աւուրս: 36 * Եւ եղիցի՝ ամենայն որ մնայցէ ի տան քում, եկեացէ երկիր պագանել նմա դանգի միոջ արծաթոյ, եւ նկանակի միոյ հացի. եւ ասիցէ. Ընկեա զիս ի տեղի մի քահանայութեան քոյ, զի կերայց հաց:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ Գ.

Ը 1 Եւ մանուկն Սամուէլ կայր ի սպասու Տեառն առաջի Հեղեայ քահանայի: Եւ բան Տեառն պատուական էր յաւուրսն յայնոսիկ. եւ ոչ գոյր տեսիլ որ գուշակէր: 2 * Եւ եղև յաւուր յայնմիկ ննջէր Հեղի ի տեղուոջ իւրում, եւ աչք նորա սկսան ծանրանալ, եւ ոչ կարէր տեսանել: 3 * Եւ ճրագն Աստուծոյ չէւ եւս էր անցեալ: եւ Սամուէլ ննջէր ի տաճարին Տեառն՝ ուր էր տապանակն Աստուծոյ: 4 * Եւ կոչեաց Տէր եւ ասէ. Սամուէլ Սամուէլ: եւ ասէ. Աւասիկ եմ: 5 * Եւ ընթացաւ առ Հեղի եւ ասէ. Աւասիկ եմ ես, զի՞ կոչեցեր զիս: եւ ասէ. Ոչ կոչեցի զքեզ, դարձիր անդրէն եւ ննջեա: եւ դարձաւ անդրէն եւ ննջեաց: 6 * Եւ յաւել Տէր միւս անգամ կոչել, եւ ասէ. Սամուէլ Սամուէլ: եւ յարեաւ Սամուէլ չոգաւ առ Հեղի երկրորդ անգամ եւ ասէ. Աւասիկ եմ, զի՞ կոչեցեր զիս: եւ ասէ. Ոչ կոչեցի զքեզ որդեակ իմ, դարձիր անդրէն՝ եւ ննջեա: 7 * Եւ Սամուէլ նախածանաթ էր Աստուծոյ. եւ չէւ եւս յայտնեալ էր նմա բան Տեառն: 8 * Եւ յաւել Տէր միւս անգամ կոչել զՍամուէլ յերրորդում նուագին: եւ յարեաւ չոգաւ առ Հեղի՝ եւ ասէ. Աւասիկ եմ ես՝ զի՞ կոչեցեր զիս: եւ իմացաւ Հեղի թէ Տէր կոչէ զմանուկն: 9 * Եւ ասէ Հեղի զՍամուէլ. Դարձիր անդրէն եւ ննջեա որդեակ. եւ եղիցի եթէ կոչեացէ զքեզ, ասացես խաւսեաց Տէր, զի լուիցէ ծառայ քո: եւ գնաց Սամուէլ՝ եւ ննջեաց ի տեղուոջ իւրում: 10 * Եւ եկն Տէր եկաց ի վերայ՝ եւ կոչեաց զնա, որպէս միանգամն եւ միւսանգամ. Սամուէլ Սամուէլ: եւ ասէ Սամուէլ. Խաւսեաց Տէր, զի լուիցէ ծառայ քո:

Թ 11 * Եւ ասէ Տէր զՍամուէլ. Ահա ես առնեմ զբանս իմ ի մէջ Իսրայէլի. որպէս զի ամենայնի որ լսիցէ զնոսա՝ հնչեացեն երկոքեան ականջք իւր: 12 * Յաւուր յայնմիկ յարուցից ի վերայ Հեղեայ զամենայն ինչ զոր խաւսեցայ ի վերայ տան նորա. սկսայց եւ կատարեցից: 13 * որպէս պատմեցի նմա, եթէ խնդրեցից վրէժ ի տանն նորա մինչեւ յաւիտեան. վասն անարեւելութեան որդւոց նորա, զի հայիոյէին զԱստուած որդիք նորա, եւ նա ոչ խրատէր զնոսա: 14 * Եւ ոչ այնպէս. այլ երդուայ տանն Հեղեայ, թէ ոչ քաւեցի անարեւելութիւն տանն Հեղեայ խնկովք եւ գոհիւք մինչեւ յաւիտեան: 15 * Եւ ննջեաց Սամուէլ մինչեւ ցառաւաւսն. եւ կանխեաց ընդ առաւաւսն, եւ եբաց զդուրս տանն Տեառն: եւ Սամուէլ երկեաւ պատմել զտեսիլն Հեղեայ: 16 * Եւ ասէ Հեղի զՍամուէլ. Սամուէլ որդեակ: եւ ասէ. Աւասիկ ես: 17 * Եւ ասէ. Զի՞նչ է բանն խաւսեցեալ ընդ քեզ. մի թաքուցաներ յինէն: աւն եւ աւն արասցէ ընդ քեզ Աստուած, եւ աւն եւ աւն յաւելցէ՝ թէ թաքուցես յինէն բան մի յամենայն բանից խաւսեցելոց յականջս քո: 18 * Եւ պատմեաց նմա Սամուէլ զամենայն բանսն, եւ ոչ թաքոյց ի նմանէ: եւ ասէ Հեղի. Տէր որ ինչ բարի է առաջի իւր ինքն արասցէ: 19 * Եւ մեծացաւ Սամուէլ. եւ էր Տէր ընդ նմա, եւ ոչ անկաւ յամենայն բանից նորա ի գետին: 20 * Եւ գիտաց ամենայն Իսրայէլ ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէ՝ թէ հաւատարիմ է Սամուէլ ի մարգարէս Տեառն: 21 * Եւ յաւել Տէր գուշակել ի Սելով թէ յայտնեցաւ Տէր Սամուէլի ի Սելով ըստ բանին Տեառն. եւ հաւատարիմ եղև Սամուէլ՝ լինել ի մարգարէ Տեառն, յամենայն Իսրայէլ ի ծագաց երկրին մինչեւ ի ծագս: Եւ Հեղի ծերացեալ էր յոյժ, եւ որդիք նորա երթային երթալով՝ եւ չար էր ճանապարհ նոցա:

Ժ 1 Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ, ժողովէին այլազգիքն ի վերայ Իսրայէլի: Եւ ել Իսրայէլ ընդ դէմ նոցա՝ ի պատերազմ, եւ բանակեցան յԱրփնեզեր. եւ այլազգիքն բանակեցան յԱփեկ: 2 * Եւ ճակատէին այլազգիքն ընդ դէմ Իսրայէլի, եւ խմբեցաւ պատերազմն՝ եւ պարտեցաւ այր Իսրայէլի յերեսաց այլազգեացն, եւ հարան ի ճակատուն չորք հազարք արանց: 3 * Եւ եկն զաւրն ի բանակն: Եւ ասէն ծերքն Իսրայէլի. Ընդէ՞ր արդեւք պարտեաց զմեզ Տէր այսաւր առաջի այլազգեացն. առցուք առ մեզ ի Սելովայ զտապանակ ուխտին Աստուծոյ մերոյ. եւ ելցէ ի միջի մերում, եւ փրկեսցէ զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մերոց: 4 * Եւ առաքեաց ժողովուրդն ի Սելով, եւ առին անտի զտապանակ ուխտին Տեառն զաւրութեանց որ նստի ի քերովբէս: Եւ երկոքեան որդիքն Հեղեայ ընդ տապանակի ուխտին Աստուծոյ Ոփնի եւ Փենեհէս գնացին: 5 * Եւ եղեւ իբրեւ եկն տապանակ ուխտին Տեառն ի բանակն, աղաղակեաց ամենայն Իսրայէլ մածաձայն, եւ հնչեաց երկիրն: 6 * Եւ լուան այլազգիքն զբարբառ աղաղակին. եւ ասէն այլազգիքն. Զի՞նչ է բարբառ մեծի աղաղակին այնորիկ ի բանակի եբրայեցոցն: Եւ գիտացին թէ տապանակն Տեառն եկն ի բանակն: 7 * Եւ երկեան այլազգիքն՝ եւ ասէն. Այն աստուածք նոցա եկին ի բանակն: ապրեցո զմեզ Տէր այսաւր: Վայ մեզ՝ զի ոչ եղեւ մեզ այսպիսի յերէկ եւ յեռանտ: 8 * Վայ մեզ. եւ ո՞ւր ապրեցուցէ զմեզ ի ձեռաց աստուծոցն հզաւրացն այնոցիկ: այն աստուածք են՝ որ հարին զԵգիպտոս ամենայն հարուածովք, եւ յամենայն անապատին: 9 * քաջացարուք եւ լերուք արք՝ ու այլազգիք, գուցէ ծառայիցէք եբրայեցոցն՝ զոր արինակ ծառայեցին ձեզ: լերուք արք եւ պատերազմեցայք ընդ նոսա: 10 * Եւ պատերազմեցան ընդ նոսա. եւ փախեաւ այր Իսրայէլի իւրաքանչիւր ի յարկս իւրեանց: Եւ եղեն հարուածք մեծամեծք յոյժ եւ անկան յԻսրայէլէ երեսուն հազար դասուց: 11 * Եւ տապանակն Աստուծոյ առաւ. եւ երկոքին որդիքն Հեղեայ մեռան, Ոփնի եւ Փենեհէս:

ԺԱ 12 * Եւ ընթացաւ այր յԱմինացի ի բանակէ անտի, եւ եկն ի Սելով յաւուր յայնմիկ: Եւ ձորձք իւր պատառեալք՝ եւ հող զգլխով իւրով, 13 * Եւ եկն: Եւ ահա Հեղի նստեր աթոռով իւրով առ դրանն, եւ դիտեր զճանապարհն. զի էր սիրտ նորա տազնապեալ վասն տապանակին Աստուծոյ: Եւ եմուտ այրն գոյժ արկանել ի քաղաքին: Եւ աղաղակեաց քաղաքն. 14 * Եւ լուաւ Հեղի զձայն աղաղակին՝ եւ ասէ. Զի՞նչ է ձայն աղաղակին այնորիկ: Եւ այրն փութացաւ մտանել՝ եւ տալ գոյժ Հեղեայ: 15 * Եւ Հեղի էր ամաց իննըսուն եւ ութից, եւ աչք իւր վատեալ էին եւ ոչ տեսանէր: Եւ ասէ Հեղի ցարսն որ շուրջ կային զնովաւ. Զի՞նչ է բարբառ աղաղակին այնորիկ: 16 * Եւ այրն փութացեալ եմուտ առ Հեղի՝ եւ ասէ ցնա. Ես եմ որ եկի ի բանակէ անտի. եւ ես եմ որ փախեայ այսաւր ի պատերազմէն: Եւ ասէ. Զի՞նչ գործ գործեցաւ որդեակ՝ պատմեալ ինձ: 17 * պատասխանի ետ պատանին՝ եւ ասէ. Փախեաւ այր Իսրայէլի յերեսաց այլազգեացն, եւ հարուածք մեծամեծք էին ի ժողովրդեանն. եւ երկոքին որդիքն քո մեռան Ոփնի եւ Փենեհէս. եւ տապանակն Աստուծոյ առաւ: 18 * Եւ եղեւ իբրեւ յիշեաց զտապանակն Աստուծոյ, անկաւ Հեղի յաթոռոյն յետս առ դրանն, եւ բեկաւ ողն նորա՝ եւ մեռաւ. զի այր ծեր էր եւ ծանրացեալ. եւ նա դատեաց զԻսրայէլ ամս քսան: 19 * Եւ նու նորա՝ կին Փենեհէսի յղի էր մերձ ի ծնունդս. իբրեւ լուաւ զգոյժն՝ եթէ առաւ տապանակն Աստուծոյ, եւ թէ մեռաւ սկեսրայրն նորա՝ եւ այր իւր, ելաց՝ եւ ծնաւ՝ զի պատեցան զնովաւ երկունք իւր. 20 * Եւ ի Ժամանակի իւրում մեռանէր: Եւ ասէն ցնա կանայքն՝ որ շուրջ զնովաւն կային Մի երկնչիւր զի ուստր ծնար: Եւ ոչ ետ պատասխանի, եւ ոչ իմացաւ սիրտ նորա: 21 * Եւ կոչեցին զմանունն Վայ Քաբովթ, ի վերայ տապանակին Աստուծոյ, եւ ի վերայ սկեսրայրին նորա, եւ ի վերայ առն իւրոյ. 22 * Եւ ասէն. Բարձեալ են փառք Իսրայէլի՝ յառնուլ տապանակին Տեառն. եւ վասն մեռանելոյ սկեսրէին նորա, եւ առն իւրոյ:

ԺԲ 1 Եւ այլազգիքն առին զտապանակն Աստուծոյ, եւ տարան զնա յԱրփնեզերայ յԱզովտոս: 2 * Եւ առին այլազգիքն զտապանակն Տեառն՝ եւ տարան ի տուն Դագոնայ, եւ կանգնեցին զնա առ Դագոնաւ: 3 * Եւ կանխեցին ազովտացիքն ի վաղիւ անդր, եւ մտին ի տուն Դագոնայ. եւ տեսին զԴագոն կործանեալ ի

վերայ երեսաց իւրոց ի գետին առաջի տապանակին Տեառն: Եւ կանգնեցին զԴագոն, եւ կացուցին զնա ի տեղոջ իւրում: Եւ ծանրացաւ ձեռն Տեառն ի վերայ ազովտացոցն՝ եւ չարչարեաց զնոսա, եւ եհար զնոսա յերաստանս իւրեանց, զԱզովտոս եւ զսահմանս նորա: 4 * Եւ եղև իբրև կանխեցին ընդ առաւաւտն ի վաղիւ անդր՝ եւ ահա Դագոն կործանեալ կայր ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր առաջի տապանակի ուխտին Տեառն: Եւ գլուխն Դագոնայ, եւ երկոքին թաթք ոտից նորա խորտակեալք եւ ցրուեալք ընդ մեջ գետինն եւ երկոքին դաստակք ձեռաց նորա անկեալք զսեմովքն: 5 * Բայց միայն ողնայարն Դագոնայ մնացեալ էր. վասն այնորիկ ոչ կոխէն քուրմք Դագոնայ զսեմս տանն Դագոնայ. եւ ամենայն որ մտանէ ի տուն Դագոնայ՝ զսեմս տանն Դագոնայ յԱզովտոս մինչեւ ցայսաւր այլ քայլելով քայլեն եւ անցանեն: 6 * Եւ ծանրացաւ ձեռն Տեառն ի վերայ Ազովտայ. եւ ած ի վերայ նոցա հարուածս յերաստանս, եւ եռացոյց մկունս յանդս նոցա. եւ եղև շոշուկ մահու ի քաղաքին:

ԺԳ 7 * Եւ տեսին արք Ազովտայ՝ թէ այնպէս է ասեն. Ոչ նստցի տապանակն Աստուծոյ առ մեզ զի ծանրացաւ ձեռն նորա ի վերայ մեր, եւ ի վերայ Դագոնայ Աստուծոյն մերոյ: 8 * Եւ առաքեցին ժողովեցին զամենայն նախարարս այլազգեացն առ ինքեանս, եւ ասեն. Զի՞նչ արասցուք տապանակին Աստուծոյ Իսրայէլի: Եւ ասեն գեթացիքն. Փոխեցի տապանակն Աստուծոյ Իսրայէլի առ մեզ: Եւ փոխեցաւ տապանակն Աստուծոյ ի Գէթ: 9 * Եւ եղև յետ փոխելոյ նորա անդր, լինէր ձեռն Տեառն ի վերայ քաղաքին, եւ խռովութիւն մեծ յոյժ. եւ չարչարեաց զարս քաղաքին ի փոքրուէ մինչեւ ցմեծամեծս, եւ եհար զնոսա յերաստանս իւրեանց: Եւ արարին գեթացիքն իւրեանց երաստանս: 10 * Եւ առաքեցին զտապանակն Աստուծոյ յԱսկաղոն. եւ եղև ի մտանել տապանակին Աստուծոյ յԱսկաղոն. զբողոք բարձին ասկաղոնացիքն եւ ասեն. Ընդէ՞ր դարձուցէք զտապանակն Աստուծոյ Իսրայէլի առ մեզ, սպանանել զմեզ եւ զժողովուրդս մեր: 11 * Եւ առաքեցին եւ ժողովեցին զամենայն նախարարս այլազգեացն, եւ ասեն. Առաքեցէք զտապանակն Աստուծոյ Իսրայէլի՝ եւ նստցի ի տեղոջ իւրում, եւ մի սպառեացէ զմեզ եւ զժողովուրդս մեր. զի եհաս շոշուկ մահու յամենայն քաղաքիս ծանրացեալ յոյժ. յորմէ հետէ եմուտ տապանակն Աստուծոյ Իսրայէլի անդր: 12 * Եւ կենդանիքն որ ոչ էին մեռեալ՝ հարան յերաստանս իւրեանց. եւ ել աղաղակ քաղաքին յերկինս:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Զ

1 Եւ եր տապանակն Աստուծոյ յանդաստանին այլազգեաց զեւթն ամիս. եւ եռացոյց յերկիր նոցա մուկն: 2 * Եւ կոչեցին այլազգիքն զքուրմսն, եւ զիդձսն, եւ զգէտս իւրեանց՝ եւ ասեն. Զի՞նչ արասցուք տապանակին Տեառն, ցուցէք մեզ ի առաքեսցուք զնա ի տեղի իւր:

ԺԴ Եւ ասեն. 3 * Եթէ առաքեցէք զտապանակն Աստուծոյ Իսրայէլի ուխտին Տեառն, մի առաքէք զնա ունայն, այլ տալով տաջիք նմա զհարուածոցն, եւ ապա բժշկեսցիք՝ եւ հաշտեցի ընդ ձեզ. գուցէ ոչ վերանայցէ ձեռն նորա ի ձէնջ: 4 * Եւ ասեն. Զի՞նչ տայցեմք ընդ գանին նորա: Եւ ասեն. Ըստ թուոյ նախարարացն այլազգեաց. հինգ երաստանս ոսկիս արարէք, եւ հինգ մուկն ոսկի. զի հարուածք են ի ձեզ, եւ յիշխանս ձեր, եւ ի ժողովրդեանդ: 5 * Եւ արդ՝ արարէք զպատկերս երաստանաց ձերոց. եւ զնմանութիւն մկանց ձերոց, ապականչաց երկրին. եւ տուք Տեառն փառս, զի թեթեւացուցէ զձեռն իւր ի ձէնջ. եւ ի դից ձերոց եւ յերկրէ ձերմէ: 6 * Եւ ընդէ՞ր ծանրացուցանէք զսիրտ ձեր, որպէս ծանրացոյց Եգիպտոս եւ փարաւոն զսիրտս իւրեանց. ոչ ապաքէն յորժամ խաղաց նոքաւք, ապա արձակեցին զնոսա՝ եւ զնացին: 7 * Եւ արդ՝ արէք եւ արարէք սայլ մի նոր, եւ երկուս երինջս անդրանկածինս առանց որդւոց, եւ լծեցէք զերինջսն ի սայլին. եւ քեցեցէք զորդիսն ի հետոց նոցա ի տուն: 8 * Եւ առէք զտապանակն Տեառն, եւ դիք զնա ի վերայ սայլին. եւ զանաւթսն զոսկիս զոր տայցէք նմա ընդ գանին. եւ դիջէք ի քուրձ արգոբ ի կողմանէ նորա, եւ առաքեսցիք զնա՝ եւ վարեսցիք զնա՝ եւ երթիցէ: 9 * Եւ տեսցիք եթէ ի մուտս սահմանաց իւրոց երթիցէ ընդ Բեթսամիւս՝ նա արար մեզ զչարիսս մեծամեծս զայսոսիկ. ապա թէ ոչ՝ գիտասցուք եթէ ոչ ձեռն նորա եկն ի վերայ մեր. այլ վրիպակ իմն գործեցաւ ի մեզ: 10 * Եւ արարին այլազգիքն այնպէս. եւ առին երկուս երինջս անդրանկածինս՝ եւ լծեցին զնոսա ի սայլին, եւ զորդիս նոցա արգելին ի տան: 11 * Եւ եղին զտապանակն Տեառն ի վերայ սայլին, եւ զքուրձն արգոբ, եւ զմկունսն ոսկիս. եւ զպատկերս երաստանաց իւրեանց: 12 * Եւ ուղղեցան երինջքն ընդ ճանապարհ մտիցն Բեթսամիւսայ, ընդ մի շաւիղ

երթային՝ եւ վաստակէին, եւ ոչ խոտորէին ոչ յաջ՝ եւ ոչ յահեակ: եւ նախարարք այլազգեացն երթային զհետ նորա մինչեւ ի սահմանս Բեթսամիւսայ:

ԺԵ 13 * Եւ որ ի Բեթսամիւսն էին՝ հնձէին հունձս ցորենոյ ի հովիտսն. եւ ամբարձին զաչս իւրեանց՝ եւ տեսին զտապանակն Տեառն, եւ ուրախ եղեն ընդ առաջ նորա: 14 * Եւ սայլն եւմուտ յանդաստանն Ովսեայ Բեթսամիւսացոյ: եւ կանգնեցին անդ առ նովաւ վէմ մի մեծ եւ պատառեցին զփայտ սայլին, եւ զերինջսն հանին յողակէզս Տեառն: 15 * Եւ դէտացիքն հանին զտապանակն Տեառն, եւ զքուրձն արգոբ ընդ նմին, եւ զանաւթսն ոսկիս որ ի նմա. եւ եղին ի վերայ վիմին մեծի: Եւ արք Բեթսամիւսայ մատուցին ողջակէզս, եւ զոհեցին զոհս յաւուր յայնմիկ Տեառն: 16 * Եւ հինգ նախարարքն այլազգեաց տեսանէին, եւ դարձան յԱկկարոն: 17 * Եւ երաստանքն ոսկիք՝ զոր ետուն այլազիքն Տեառն՝ ընդ Գանին, մին Ագովտայ էր, եւ մին Գազայ, եւ մին Ասկադոնի, եւ մին Գեթայ, եւ մին Ակկարոնի: 18 * Եւ մկունքն ոսկիք՝ ըստ թոյոյ ամենայն քաղաքացն այլազգեաց, հինգեցուն նախարարացն, յամուր քաղաքաց՝ մինչեւ ցաւանս Փերեզացոյն, մինչեւ ցվէմն յորոյ վերայ եղին զտապանակ ուխտին Տեառն. մինչեւ ցայսաւր յանդին Ովսեայ Բեթսամիւսացոյ: Եւ ոչ հաճեցան որդիքն Յեքոնեայ ընդ արս Բեթսամիւսացոցն զի տեսին զտապանակն Տեառն: 19 * Եւ եհար ի նոցանէ յիսուն հազար եւ ելթանասուն այր. եւ սուգ առ ժողովուրդն՝ զի եհար Տէր ի ժողովրդեանն հարուածս մեծամեծս յոյժ: 20 * Եւ ասէն արք Բեթսամիւսացիք. Ո կարացել շրջել առաջի տեառն Աստուծոյ սրբոյս այտորիկ. եւ արդ՝ առ ո՞ւր ելանիցէ տապանակ Տեառն ի մէջ: 21 * Եւ առաքեցին հրեշտակս առ բնակիչս Կարիաթարիմայ՝ եւ ասէն. Դարձուցին այլազգիքն զտապանակն Տեառն, իջէք եւ հանէք զնա՝ առ ձեզ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Է.

ԺԶ 1 Եւ եկին արք Կարիաթարիմայ, եւ հանին անտի զտապանակ ուխտին Տեառն. եւ տարան զնա ի տուն Ամինադարայ որ ի բլրին. եւ զԵդիագար որդի նորա սրբեցին պահել զտապանակ ուխտին Տեառն: 2 * Եւ եղև յաւրէ յորմէ հետէ էր տապանակն ի Կարիաթարիմ, բազմացան աւուրքն եւ եղեն ամբ քսան: եւ հայեցաւ ամենայն տունն Իսրայէլի զկնի Տեառն: 3 * Եւ խաւսեցաւ Սամուէլ ընդ ամենայն տանն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. թէ Յամենայն սրտէ ձերմէ դարձեալ էք առ Տէր, ի բաց արարէք զաստուածսն աւտարոտիս ի միջոյ ձերմէ, եւ զանտառն. եւ պատրաստեցէք զսիրտս ձեր առ Տէր, եւ ծառայեցէք նմա միայն, եւ փրկեսցէ զձեզ ի ձեռաց այլազգեացն: 4 * Եւ ի բաց արարին որդիքն Իսրայէլի զԲահադիմսն, եւ զանտառն Աստարովթայ, եւ ծառայեցին նմա միայնոյ: 5 * Եւ ասէ Սամուէլ. Ժողովեցէք զամենայն Իսրայէլ ի Մասեփաթ, եւ կացից յաղաւթս վասն ձեր առ Տէր: 6 * Եւ ժողովեցան ի Մասեփաթ: եւ հանին ջուր, եւ եհեղ յերկիր առաջի Տեառն: եւ պահեցին յաւուր յայնմիկ, եւ ասէն. Մեղաք առաջի Տեառն:

ԺԷ Եւ դատեցաւ Սամուէլ զորդիսն Իսրայէլի ի Մասեփաթ: 7 * Եւ լուան այլազգիքն եթէ ժողովեցան որդիքն Իսրայէլի ի Մասեփաթ: եւ ելին նախարարք այլազգեացն ի վերայ Իսրայէլի. եւ լուան որդիքն Իսրայէլի եւ երկեան յերեսաց այլազգեացն: 8 * Եւ ասէն որդիքն Իսրայէլի ցՍամուէլ. Մի դադարէր ի գոչելոյ վասն մեր առ տէր Աստուած քո, եւ փրկեսցէ զմեզ ի ձեռաց այլազգեացն: 9 * Եւ առ Սամուէլ գառն մի դիեցիկ, եւ եհան զնա ողջակէզ Տեառն հանդերձ ամենայն ժողովրդեամբն: եւ գոչեաց Սամուէլ առ Տէր վասն Իսրայէլի. եւ լուաւ նմա Տէր: 10 * Եւ մինչդեռ մատուցանէր Սամուէլ զողջակէզն, մերձեցան այլազգիքն ի պատերազմ ի վերայ Իսրայէլի. եւ որոտաց Տէր մեծաւ բարբառով յաւուր յայնմիկ ի վերայ այլազգեացն, եւ շփոթեցան եւ անկան առաջի Իսրայէլի եւ ելին արքն Իսրայէլի ի Մասեփաթ: 11 * Եւ հալածեցին զայլազգիսն: եւ հարին զնոսա մինչեւ ի ներքոյ Բեթքովրայ: 12 * Եւ առ Սամուէլ վէմ մի, եւ կանգնեաց ի մէջ Մասեփայ եւ ի մէջ Պաղեսայ. եւ կոչեաց զանուն նորա Աբենեզեր, վէմ աւգնականի: եւ ասէ. Մինչեւ ցայս վայր աւգնեաց մեզ Տէր: 13 * Եւ կորացոյց Տէր զայլազգիսն. եւ ոչ եւս յաւելին ելանել ի վերայ սահմանացն Իսրայէլի: Եւ եղև ձեռն Տեառն ի վերայ այլազգեացն զամենայն աւուրս Սամուէլի: 14 * Եւ դարձուցին զքաղաքսն զոր առին այլազգիքն յորդոցն Իսրայէլի, եւ ետուն զնոսա անդրէն Իսրայէլի, յԱսկադոնէ մինչեւ ցԳէթ. եւ զսահմանս Իսրայէլի հանին ի ձեռաց այլազգեացն: եւ էր խաղաղութիւն ի մէջ Իսրայէլի եւ ի մէջ ամուրիացոցն: 15 * Եւ դատեաց Սամուէլ զԻսրայէլ զամենայն աւուրս կենաց իւրոց: 16 * Երթայր ամ յամէ, եւ պատէր զԲեթէլ,

եւ զԳաղաաղ, եւ զՄասեփաթ. եւ դատեր զԻսրայէլ յամենայն սրբեալսն յայնոսիկ: 17 * եւ դարձ իւր էր յԱրեմաթեմ. զի անդ էր տուն նորա. եւ անդ դատեր զԻսրայէլ. եւ շինեաց անդ սեղան Տեառն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ Ը.

ԺԸ 1 Եւ եղեւ իբրեւ ծերացաւ Սամուէլ, կացոյց գորդիս իւր դատաւորս Իսրայէլի: 2 * Եւ այս են անուանք որդւոց նորա. անդրանկանն Յովէլ, եւ անուն երկրորդին Աբիա. դատաւորք ի Բերսաբէ: 3 * Եւ ոչ գնացին որդիք նորա զճանապարհս նորա, եւ թիրեցան զհետ զաւշաքաղութան. եւ առնուին կաշառ եւ թիրէին զիրաւունս: 4 * Եւ ժողովեցան ամենայն արք Իսրայէլի՝ եւ եկին առ Սամուէլ յԱրիմաթեմ, 5 * եւ ասեն ցնա. Դու աւաղիկ ծերացար. եւ որդիք քո ոչ գնան զճանապարհ քո: եւ արդ՝ կացո ի վերայ մեր թագաւոր դատել զմեզ որպէս եւ այլ ազգք: 6 * Եւ չար թուեցաւ բանն յաչս Սամուէլի. զի ասացին թէ տուր մեզ թագաւոր դատել զմեզ: եւ յաղաւթս եկաց Սամուէլ առ Տէր: 7 * Եւ ասէ Տէր ցՍամուէլ. Լուր ձայնի ժողովրդեանդ, որպէս եւ խաւսեցան ընդ քեզ: զի ոչ էթէ զքեզ անարգեցին, այլ զիս մերժեցին չթագաւորել ի վերայ նոցա: 8 * Ըստ ամենայն գործոց զոր արարին ընդ իս՝ յարէ յորմէ հանի զնոսա յԵգիպտոսէ մինչեւ ցայսար. եւ թողին զիս եւ ծառայեցին աստուածոց աւտարաց, նոյնպէս առնեն նոքա եւ ընդ քեզ: 9 * Եւ արդ՝ լուր ձայնի նոցա. բայց դնելով դնիցես վկայութիւն նոցա, եւ պատմեսցես նոցա զիրաւունս թագաւորի՝ որ թագաւորեսցէ նոցա:

ԺԹ 10 * Եւ խաւսեցաւ Սամուէլ զամենայն պատգամս Տեառն առ ժողովրդեանն՝ որ խնդրեցին ի նմանէ թագաւոր, 11 * եւ ասէ. Այս ինչ լիցին իրաւունք թագաւորին որ թագաւորեսցէ ի վերայ ձեր. զուստերս ձեր առցէ, եւ արասցէ կառավարս եւ հեծեալս, եւ սուրհանդակս առաջի կառաց իւրոց: 12 * եւ կացուցէ զնոսա իւր հազարապետս, եւ հարիւրապետս. եւ հնձել զհունձս նորա, եւ կթել զկուրս նորա, եւ առնել նմա զէնս՝ եւ անաւթս կառաց: 13 * եւ զդստերս ձեր առցէ յիւղագործս, եւ ի խորտկարարս, եւ ի հացեփեացս: 14 * Եւ զանդս ձեր, եւ զայգիս ձեր, եւ զձիթենիս ձեր զագնիւս առցէ. եւ տացէ ստրկաց իւրոց: 15 * եւ զսերմանս ձեր, եւ զայգիս ձեր տասանորդեսցէ, եւ տացէ ներքինեաց իւրոց, եւ ստրկաց իւրոց: 16 * Եւ զծառայս ձեր, եւ զաղախնայս ձեր, եւ զանդեայս ձեր զագնիւս, եւ զէշս ձեր՝ առցէ եւ տասանորդեսցէ ի գործ իւր: 17 * եւ զհաւտս ձեր տասանորդեսցէ. եւ դուք եղիջիք նմա ծառայք: 18 * Եւ աղաղակեսցիք յաւուր յայնմիկ յերեսաց թագաւորին ձերոյ՝ զոր ընտրեցէք ձեզ, եւ ոչ լուիցէ ձեզ Տէր յաւուրսն յայնոսիկ. զի դուք ձեզէն ընտրեցէք ձեզ թագաւոր: 19 * Եւ ոչ կամեցաւ ժողովուրդն լսել Սամուէլի. եւ ասեն ցնա. Ոչ այդպէս է, այլ թագաւորեսցէ ի վերայ մեր. 20 * եւ եղիցուք եւ մեք իբրեւ զայլ ազգս, եւ դատեսցէ զմեզ թագաւորն մեր, եւ ելցէ առաջի մեր եւ պատերազմեսցի զպատերազմ մեր: 21 * Եւ լուաւ Սամուէլ զամենայն բանս ժողովրդեանն. եւ խաւսեցաւ զնոսա յականջս Տեառն: 22 * Եւ ասէ Տէր ցՍամուէլ. Լուր ձայնի նոցա՝ եւ թագաւորեսցո նոցա թագաւոր: եւ ասէ Սամուէլ ցարս Իսրայէլի. Երթիցէ իւրաքանչիւր ոք ի քաղաք իւր:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ Թ.

Ի 1 Եւ էր այր մի յորդոցն Բենիամինի՝ եւ անուն նորա Կիս, որդի Աքիելի, որդւոյ Աբեգայ, որդւոյ Բեքովաթայ, որդւոյ Ափիայ. որդւոյ առն Յիմենացւոյ: Այր զաւրաւոր. 2 * եւ էր նորա որդի, եւ անուն նորա Սաւուդ, այր բարի եւ անձնեայ. եւ ոչ գոյր յորդիսն Իսրայէլի այր լաւ քան ցնա. ուսովք չափ ի վեր բարձր էր քան զամենայն երկիրն: 3 * եւ կորեան էջք հաւրն Սաւուդայ: Ասէ Կիս ցՍաւուդ ցորդի իւր. Առ ընդ քեզ մի ի մանկանցդ, եւ արիք երթայք խնդրեցէք զէշսն: եւ գնացին եւ անցին ընդ լեառնն Եփրեմի: 4 * եւ անցին ընդ լեառնն Սարիսայ, եւ ոչ գտին. եւ անցին ընդ երկիրն Սաղիմայ՝ եւ ոչ ուրեք էին, եւ անցին ընդ երկիրն Յեմինացւոյն՝ եւ ոչ գտին: 5 * Եւ իբրեւ եկին ի Սիփ. ասէ Սաւուդ ցպատանեակն իւր որ ընդ նմա. Եկ դարձցուք անդրէն, զուցէ թողեալ հաւր մերոյ զէշսն, եւ զմէնջ հոգասցէ: 6 * եւ ասէ ցնա պատանին. Ահա այր Աստուծոյ է ի քաղաքիս յայսմիկ, այր փառաւոր, եւ զամենայն գոր ինչ խաւսիցի՝ լինելով լինի. եւ արդ՝ երթիցուք անդր, զի պատմեսցէ մեզ զճանապարհս մեր՝ եւ գնասցուք: 7 * Եւ ասէ Սաւուդ ցպատանին որ ընդ նմա. Ահա երթայցեմք, եւ զի՞նչ տանիցիմք առնն Աստուծոյ, զի հաց եւս պակասեաց յամանոց մերոց,

եւ չիք ինչ որ կայցէ ընդ մեզ աւելի տանել առնն Աստուծոյ: 8 * Եւ յաւել պատանին տալ պատասխանի Սաւուղայ՝ եւ ասէ. Ահա գտանի ի ձեռին իմում չորրորդ սկեղ արծաթոյ, եւ տացես առնն Աստուծոյ: Եւ պատմեցէ մեզ զճանապարհս մեր: 9 * Եւ յառաջ ի մէջ Բարայէլի այսպէս ասէր իւրաքանչիւր ոք՝ յորժամ երթայր հարցանել զԱստուած. Եկայք երթիցուք առ տեսանաւոյն. զի մարգարէ՝ յառաջ տեսանաւոյ կոչէր ժողովորդն: 10 * Եւ ասէ Սաւուղ ցպատանին իւր. Բարութք է բանդ, եկ երթիցուք:

ԻԱ Եւ չոգան ի քաղաքն՝ ուր էր այրն Աստուծոյ. 11 * Եւ մինչդեռ ելանէին ընդ գառ ի վեր քաղաքին, գտին նոքա աղջկունս որ ելանէին հանել ջուր. եւ ասեն ցնոսա. Եթէ գուցէ՝ աստ տեսանաւոյ: 12 * Պատասխանի ետուն նոցա աղջկունքն՝ եւ ասեն Գոյ, ահաւասիկ առաջի ձեր այդր. արդ՝ արագեցէք զի վասն աւուրս եկեալ է ի քաղաքս. զի զոհ է այսաւր ժողովրդեանն ի Բամա. 13 * յորժամ մտանիցէք ի քաղաքդ, ապա գտանիցէք զնա ի քաղաքիդ, մինչ չեւ երթեալ իցէ նորա ի Բամա ուտել: քանզի ոչ ուտէ ժողովորդն մինչեւ ի մտանել նորա. զի նա արհնէ զգոհն, եւ ապա ուտեն կոչնականքն. եւ արդ՝ ելէք զի վասն աւուրս գտանէք զնա այդր: 14 * Եւ ելին ի քաղաքն. եւ իբրեւ մտին նոքա ի քաղաքամէջն, եւ ահա Սամուէլ ել ընդ առաջ նոցա երթալ ի Բամա: 15 * Եւ էր Տեառն յայտնեալ յունկն Սամուէլի աւուրք միով յառաջ քան զգալն Սաւուղայ առ նա. 16 * Եթէ վաղիւ ի սոյն ժամ առաքեցից առ քեզ այր յերկրէն Բենիամինի, եւ ամօցես զնա իշխան ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Բարայէլի. եւ փրկեսցէ ժողովորդ իմ ի ձեռաց այլազգեացն. զի հայեցայ ի տառապանս ժողովրդեան իմոյ, քանզի եհաս գոչիւն նոցա առ իս: 17 * Եւ Սամուէլ ետես զՍաւուղ. եւ Տէր ասէ ցնա. Ահաւաղիկ է այրն զորմէ ասացի քեզ եթէ նա իշխեսցէ ժողովրդեան իմում: 18 * Եւ մատեաւ Սաւուղ առ Սամուէլ ի մէջ քաղաքին եւ ասէ. Պատմեա ինձ՝ ո՞ր տուն իցէ տեսանողին: 19 * Պատասխանի ետ Սամուէլ եւ ասէ զՍաւուղ. Ես ինքնին իսկ եմ. ել առաջի իմ ի Բամա, եւ կերիցես ընդ իս այսաւր. եւ արձակեցից զքեզ վաղիւ. եւ զամենայն ինչ որ ի սրտի քում է՝ պատմեցից քեզ: 20 * Եւ վասն իշոցն երեքաւրէից կորուսելոց մի ինչ ածեր զմտաւ՝ քանզի գտեալ են. եւ ո՞յր իցեն վայելչութիւնք Բարայէլի՝ եթէ ոչ քո եւ ամենայն տան հաւր քոյ: 21 * Պատասխանի ետ Սաւուղ՝ եւ ասէ. Ո՞չ ապաքէն առն միոյ Յիմենեցւոյ եմ եւ՝ փոքու զաւագանի ցեղին Բարայէլի, եւ կրտսերոյ ցեղի յամենայն իշխանութենէ Բենիամինի. եւ ընդէ՞ր իսաւեսցար ընդ իս ըստ բանիդ ըստ այդմիկ:

ԻԲ 22 * Եւ առ Սամուէլ զՍաւուղ եւ զպատանին նորա, եւ տարաւ զնոսա ի վանս իւր. եւ ետ նոցա տեղի ի վերոյ կոչնականացն իբրեւ զերեսուն արամբ: 23 * Եւ ասէ Սամուէլ ցխոհակերն. Տուր ինձ զմասնն զոր ետու ցքեզ, զորմէ ասացի դնել զնա առ քեզ: 24 * Եւ եփեաց խոհակերն զագդրն՝ եւ զթամբն որ զնովաւ. եւ եղ զայն առաջի Սաւուղայ: Եւ ասէ Սամուէլ զՍաւուղ. Ահաւասիկ նշխար, դիր զայդ առաջի քո՝ եւ կեր. զի վկայութիւն լիցի քեզ առ ի ժողովրդոց, եւ կրծեսցես: Եւ եկեր Սաւուղ ընդ Սամուէլի յաւուր յայնմիկ: 25 * Եւ էջ ի Բամայ ի քաղաքն: Եւ արկին անկողինս Սաւուղայ ի տանիսն՝ եւ ննջեաց: 26 * Եւ եղեւ ընդ ելանել առաւաւտուն՝ կոչեաց Սամուէլ զՍաւուղ ի տանեացն՝ եւ ասէ Արի եկ՝ եւ արձակեցից զքեզ եւ յարեաւ Սաւուղ եւ ել ինքն եւ Սամուէլ արտաքս: 27 * Եւ մինչդեռ իջանէին նոքա յեզր քաղաքին, ասէ Սամուէլ զՍաւուղ. Ասա ցպատանիդ՝ եւ անցցէ յառաջ քան զմեզ. եւ անց: Եւ դու կացցես այսաւր աստ՝ եւ լուիցես զպատգամս Տեառն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ժ.

ԻԳ 1 Եւ առ Սամուէլ զսրուակն իւղոյ՝ եւ եհեղ ի գլուխ նորա. եւ համբուրեաց զնա, եւ ասէ ցնա. Ո՞չ ապաքէն ամօ զքեզ Տէր ի վերայ ժառանգութեան իւրոյ իշխան, եւ ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ Բարայէլի. եւ դու իշխեսցես ժողովրդեան Տեառն, եւ փրկեսցես զնա ի ձեռաց թշնամեաց իւրոց շուրջանակի: Եւ այն եղիցի քեզ նշանակ՝ եթէ Տէր ամօ զքեզ 2 * իբրեւ երթայցես այսաւր յինէն՝ գտցես երկուս արս առ գերեզմանաւն Հռաքելի՝ ի լերինն Բենիամինի, զի մեծամեծս վազիցեն, եւ ասիցեն ցքեզ. Գտան էշքն՝ յորոց դուն ի խնդիր երթեալ էիր. եւ թողեալ հաւր քոյ զիրս իշոցն հոգայ վասն ձեր. եւ ասէ. Զի՞նչ արարից վասն որդւոյ իմոյ: 3 * Եւ երթիցես անտի եւս անդր, եւ հասցես մինչեւ ի կաղնին Դեբովրայ. եւ գտցես անդ երիս արս որ ելանիցեն առ Աստուած ի Բեթէլ. միոյն բարձեալ ուլս երիս, եւ միւսոյն բարձեալ երիս ամանս հացի, եւ միոյն բարձեալ տիկ մի զինւոյ. 4 * Եւ հարցցեն զքէն ի խաղաղութիւն. եւ տացեն քեզ երկուս պտուղս հացի, եւ առցես ի ձեռաց նոցա: 5 * Եւ ապա մտցես ի բլուրն Աստուծոյ, ուր է գունդ այլազգեացն:

Եւ եղիցի յորժամ մտանիցես ի քաղաքն, դիպեսցիս պարու մարգարէից իջելոց ի Բամայ. եւ առաջի նոցա սրինգ, եւ թմբուկ, եւ փող, եւ քնար. եւ ինքեանք մարգարեացեալք: 6 * Եւ խաղասցէ ի վերայ քո հոգի Տեառն, եւ մարգարեացիս եւ դու ընդ նոսա. եւ դարձցիս յայր յայլ: 7 * Եւ եղիցի յորժամ գայցեն նշանքս այսոքիկ ի վերայ քո, արասցես զամենայն ինչ զոր գտանիցէ ձեռն քո՝ զի Աստուած ընդ քեզ է: 8 * Եւ իջես յառաջ քան զիս ի Գաղգաղա. եւ ահա ես իջից առ քեզ մատուցանել ողջակէզս եւ զոհս եւ խաղաղականս. զեւթն ար դադարեացես մինչեւ եկից առ քեզ, եւ իմացուցից քեզ զոր ինչ առնիցես: 9 * Եւ եղեւ ի դարձուցանել զթիկունս իւր գնալոյ ի Սամուելէ, շրջեաց նմա Աստուած սիրտ այլ. եւ եկին հասին նմա ամենայն նշանքն յաւուր յայնմիկ: 10 * Եւ եկն անտի ի բլուրն, եւ ահա պար մարգարէից ընդ առաջ նորա. եւ խաղաց ի վերայ նորա հոգի Աստուծոյ, եւ մարգարեացաւ ի մէջ նոցա: 11 * Եւ եղեւ իբրեւ ծանեան զնա ամենեքին՝ որոց յերկն եւ յեռանտ տեսեալ էր զնա. եթէ ահա եւ նա ի մէջ մարգարէիցն մարգարեանայր, ասէ ժողովորդն իւրաքանչիւր ցնկեր իւր. Զի՞նչ է այդ որ եղեւ որդւոյ Կիսեայ, կամ թէ եւ Սաւուղ ընդ մարգարէս իցէ: 12 * Եւ պատասխանի ետ ոմն ի նոցանէ եւ ասէ. Եւ ո՞վ է հայր նորա, եթէ ոչ Կիս. վասն այնորիկ եղեւ յառակս, թէ եւ Սաւուղ ի մարգարէս: 13 * Եւ վախճանեաց զմարգարեանալն, եւ եկն ի բլուրն: 14 * Եւ ասէ ընտանի նորա ցնա եւ ցծառայն նորա. Յո՞ւ չոգայք: Եւ ասեն. Խնդրել զէշսն, եւ իբրեւ տեսաք թէ չեն ուրեք՝ մտաք առ Սամուել: 15 * Եւ ասէ ընտանին ցՍաւուղ. Պատմեա ինձ զի՞նչ ասաց քեզ Սամուել: 16 * Եւ ասէ Սաւուղ ցընտանին իւր. Պատմելով պատմեաց ինձ եթէ գտան էշքն: Բայց զբան թագաւորութեանն ոչ եհան նմա ի վեր, զոր ասաց նմա Սամուել:

ԻԴ 17 * Եւ ժողովեաց Սամուել զամենայն ժողովորդն առ Տէր ի Մասեփաթ. 18 * Եւ ասէ ցորդիսն Բարայէլի. Այսպէս խաւսեցաւ տէր Աստուած Բարայէլի, եւ ասէ. Ես եմ որ հանի զորդիսն Բարայէլի յԵգիպտոսէ. եւ փրկեցի զձեզ ի ձեռաց փարաւոնի արքային Եգիպտացոց, եւ յամենայն թագաւորութեանց նեղչաց ձերոց: 19 * Եւ դուք այսաւր անարգեցէք զԱստուած, որ է փրկիչ ձեր յամենեցունց որ շուրջ զձեւք են՝ եւ նեղեն զձեզ. եւ ասացէք՝ ոչ այդպէս, այլ զի կացուցես ի վերայ մեր թագաւոր: Եւ արդ՝ կացէք առաջի Տեառն՝ ըստ իշխանութեանց ձերոց, եւ ըստ զաւագանաց ձերոց, եւ ըստ հազարաւորաց ձերոց: 20 * Եւ մատոյց Սամուել զամենայն զաւագանսն Բարայէլի, եւ ել վիճակն զաւագանին Բենիամինի: 21 * Եւ մատոյց զզաւագանն Բենիամինի ըստ ցեղից, եւ ելանէր վիճակն ցեղին Ամատտարեայ: Եւ մատուցին զցեղն Ամատտարեայ ըստ արանց. եւ ելանէր վիճակն Սաւուղայ որդւոյ Կիսեայ: Եւ խնդրէր զնա՝ եւ ոչ գտանէր: 22 * Եւ եհարց միւսանգամ Սամուել զՏէր. Եւ եթէ գայցէ՝ այսր այրն: Եւ ասէ Տէր. Աւաղիկ թաքուցեալ է ընդ կարասեաւ: 23 * Եւ ընթացաւ եւ առ զնա անտի, եւ կացոյց զնա ի մէջ ժողովրդեանն. եւ բարձրացաւ քան զամենայն ժողովորդն թիկամբք չափ ի վեր: 24 * Եւ ասէ Սամուել ցամենայն ժողովորդն. Եթէ տեսանիցէ՞ք զոր ընտրեացդ իւր Տէր, զի ոչ գոյ նման դորա յամենեսին ի ձեզ: Եւ ծանեան ամենայն ժողովորդն եւ ասեն. Կեցցէ արքայ: 25 * Եւ ասաց Սամուել ժողովրդեանն զիրաւունս թագաւորին. եւ գրեաց ի մատենի, եւ եղ առաջի Տեառն: Եւ արձակեաց Սամուել զամենայն ժողովորդն. եւ զնաց իւրաքանչիւր որ ի տեղի իւր: 26 * Եւ Սաւուղ զնաց ի տուն իւր ի Գաբաա: Եւ զնացին որդիք զաւրութեան՝ զորոց գրգռեաց Տէր՝ զսիրտս նոցա ընդ Սաւուղայ: 27 * Եւ որդիք ժանտք ասէին, թէ Ո՞վ է սա՝ որ փրկիցէ զմեզ. եւ անարգեցին զնա՝ եւ ոչ բերին նմա պատարագս:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԺԱ.

ԻԵ 1 Եւ եղեւ յետ ամսոյ միոյ աւուրց. ել Նաաս Ամովնացի, եւ բանակեցաւ զՅաբիսաւ Գաղաադու: Եւ ասեն ամենայն արք Յաբիսայ՝ ցՆաաս Ամովնացի. Ուխտեա ընդ մեզ ուխտ, եւ ծառայեսցուք քեզ: 2 * Եւ ասէ ցնոսա Նաաս Ամովնացի. Այնու ուխտեցից ընդ ձեզ ուխտ, եթէ հանիցէք զամենայն ակն ձեր զաջոյ. եւ եղից նախատինս ի վերայ ամենայն Բարայէլի: 3 * Եւ ասեն արք Յաբիսայ ցՆաաս. Թոյլ տուր մեզ աւուրս եւթն. եւ առաքեսցուք հրեշտակս յամենայն սահմանս Բարայէլի, եթէ չիցէ որ որ փրկիցէ զմեզ՝ ելցուք առ քեզ: 4 * Եւ եկին հրեշտակքն ի Գաբատ առ Սաւուղ, եւ խաւսեցան զբանսն յականջս ժողովրդեանն. եւ ամբարձին ժողովորդն զձայնս իւրեանց եւ լացին: 5 * Եւ ահա Սաւուղ գայր ընդ առաւաւտն յանդոյ, եւ ասէ Սաւուղ. Զի՞նչ իցէ զի լայ ժողովորդն: Եւ պատմեցին նմա զպատգամս որդւոցն Յաբիսայ: 6 * Եւ խաղաց հոգի Տեառն ի վերայ Սաւուղայ իբրեւ լուաւ զբանսն զայնոսիկ. եւ սրտմտեցաւ բարկութիւն նորա յոյժ: 7 * Եւ առ

երկուս եզինս եւ յաւշեաց զնոսա, եւ առաքեաց յամենայն սահմանս Իսրայէլի ի ձեռն հրեշտակաց՝ եւ ասէ Որ որ ոչ էլանիցէ զհետ Սաւուդայ եւ զհետ Սամուէլի, ըստ այդմ արինակի արասցեն զեզինս նորա: Եւ անկաւ ահ Տեառն ի վերայ ամենայն ժողովրդեանն Իսրայէլի. եւ խրախուսեցին իբրեւ զմի այր: 8 * Եւ հանդէս արար նոցա ի Բեզէկ. ամենայն այր իսրայէլացի ելին վեց հարիւր հազար, եւ այր Յուդայ եւթանասուն հազար: 9 * Եւ ասէ ցհրեշտակսն եկեալս. Այսպէս ասասցիք ցարս Յաբիսայ Գաղաադու. վաղիւ եղիցի ձեզ փրկութիւն ընդ ջեռուցանել արեգականն: Եւ եկին հրեշտակքն ի քաղաքն եւ պատմեցին արանցն Յաբիսայ. եւ ուրախ եղեն: 10 * Եւ ասեն արք Յաբիսայ ցՆաաս Ամոնացի. Վաղիւ ելցուք մեք առ ձեզ, եւ արասցիք ընդ մեզ որ ինչ հաճոյ իցէ առաջի ձեր: 11 * Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր, եւ բաժանեաց Սաւուդ զժողովուրդն յերիս առաջս. եւ մտին ի մէջ բանակին յառաւաւտին պահուն, եւ հարկանէին զորդիսն Ամոնայ մինչեւ ի ջեռնուլ արեւուն: Եւ եղեն մնացեալքն ցրուեալք եւ ոչ մնացին ի նոցանէ երկու ի միասին: 12 * Եւ ասէ ժողովուրդն ցՍամուէլ. Ո՞վ է որ ասացն՝ թէ մի թագաւորեսցէ մեզ Սաւուդ. տուր ի ձեռս զարսն՝ եւ սպանցուք զնոսա: 13 * Եւ ասէ Սամուէլ. Մի որ մեռցի յաւուր յայսմիկ. զի այսաւր արար Տէր զփրկութիւն Իսրայէլի:

ԻԶ 14 * Եւ խաւսեցաւ Սամուէլ ընդ ժողովրդեանն եւ ասէ. Երթիցուք ի Գաղգադա, եւ արասցուք նաւակատիս թագաւորութեան: 15 * Եւ չոգաւ ամենայն ժողովուրդն ի Գաղգադա, եւ աւծ անդ Սամուէլ զՍաւուդ ի թագաւոր առաջի Տեառն ի Գաղգադա. եւ զոհեցին անդ զոհս խաղաղականս առաջի Տեառն: Եւ ուրախ եղեւ անդ Սամուէլ եւ ամենայն ժողովուրդն յոյժ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԺԲ.

ԻԷ 1 Եւ ասէ Սամուէլ ցամենայն արս իսրայէլացիս. Ահաւասիկ լուայ ձայնի ձերում յամենայնի զոր ասացէք ինձ, եւ թագաւորեցուցի ձեզ թագաւոր. 2 * Եւ արդ՝ աւաղիկ թագաւոր ելանէ առաջի ձեր: Եւ ծերացեալ եմ, երթայց նստայց. եւ որդիքդ իմ աւաղիկ են ի միջի ձերում: Եւ ես շրջեցայ առաջի ձեր ի մանկութենէ իմմէ մինչեւ ցայսաւր, ահաւասիկ կամ ես, 3 * տուք զինէն պատասխանի առաջի Տեառն եւ առաջի աւծելոյ նորա: Եթէ զեզն ուրուք առի, կամ զէշ ուրուք վարեցի, կամ յաղթահարեցի զորք ի ձեռն. կամ թէ զրկեցի ինչ զորք: յո՞յր ձեռաց առի հաս, կամ կաւշիկս. տուք զինէն պատասխանի, եւ հատուցից ձեզ: 4 * Եւ ասեն ցՍամուէլ. Ոչ մեղար մեզ եւ ոչ զրկեցեր զմեզ, եւ ոչ նեղեցեր զմեզ, եւ ոչ առեր ի ձեռաց ուրուք եւ ոչ ինչ:

ԻԸ 5 * Եւ ասէ Սամուէլ ցժողովուրդն. Վկայ լիցի Տէր ի միջի մերում, եւ վկայ աւծեալս նորա այսաւր յաւուր յայսմիկ. զի ոչ գտէք ի ձեռին իմում եւ ոչ ինչ: Եւ ասեն. Լիցի վկայ: 6 * Եւ խաւսեցաւ Սամուէլ ընդ ժողովրդեանն եւ ասէ. Վկայ լիցի Տէր՝ որ արար զՄովսէս եւ զԱհարոն, որ եհան զհարսն մեր յԵգիպտոս: 7 * Եւ արդ՝ կացէք յառաջ՝ եւ դատեցայց զձեզ առաջի Տեառն. եւ պատմեցից ձեզ զամենայն արդարութիւնս զոր արար Տէր ի միջի ձերում, եւ ի հարսն ձեր. 8 * յորժամ եմուտ Յակոբ եւ որդիք նորա յԵգիպտոս, եւ լլկեաց զնոսա Եգիպտոս. եւ աղաղակեցին հարքն մեր առ Տէր, եւ առաքեաց Տէր զՄովսէս եւ զԱհարոն, եւ եհան զհարսն մեր յԵգիպտոս, եւ բնակեցոյց ի տեղուջս յայսմիկ: 9 * Եւ մոռացան զտէր Աստուած իւրեանց. եւ մատնեաց զնոսա ի ձեռս Սիսարայ զաւրավարին Յաբինայ արքային Ասովրայ, եւ ի ձեռն այլազգեաց. եւ ի ձեռս թագաւորին Մովաբայ, եւ պատերազմեցան ընդ նոսա: 10 * Եւ աղաղակեցին առ Տէր եւ ասեն. Մեղաք՝ զի թողաք զՏէր՝ եւ ծառայեցաք բահաղիմայցն եւ անտառացն եւ արդ՝ ապրեցո զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մերոց՝ եւ ծառայեցուք քեզ: 11 * Եւ առաքեաց Տէր զՅերոբոավաղ, եւ զԲարակ, եւ զՅեփթայէ, եւ զՍամփսոն. եւ ապրեցոյց զձեզ ի ձեռաց թշնամեաց ձերոց շուրջանակի, եւ բնակեցէք վստահութեամբ: 12 * Եւ տեսէք զի Նաաս Ամոնացի եկն ի վերայ ձեր, եւ ասացէք. Ոչ այդպէս, այլ զի թագաւոր թագաւորեսցէ ի վերայ մեր. եւ տէր Աստուած մեր՝ թագաւոր մեր: 13 * Եւ արդ՝ աւաղիկ թագաւորդ զոր ընտրեցէք, եւ զոր խնդրեցէք. եւ ահա ետ ձեզ Տէր թագաւոր: 14 * Եթէ երկնչիցիք ի Տեառնէ, եւ ծառայիցէք նմա, եւ լսիցէք ձայնի նորա՝ եւ ոչ հետսիցէք ի բերանոյ Տեառն. եւ լինիցիք դուք եւ թագաւորն՝ որ թագաւորեսցէ ձեզ երթեալ զկնի Տեառն, ոչ եղիցի ձեռն Տեառն ի վերայ ձեր եւ ի վերայ թագաւորին ձերոյ: 15 * Ապա թէ ոչ լսիցէք ձայնի Տեառն, եւ հետսիցէք բերանոյ Տեառն, եղիցի ձեռն Տեառն ի վերայ ձեր, եւ ի վերայ թագաւորին ձերոյ: 16 * Եւ արդ՝ կացէք եւ տեսէք զբանս զայս մե՞ծ զոր արասցէ Տէր

առաջի աչաց ձերոց: 17 * Ոչ ապաքեն հունձք ցորենոյ են այսար. կարդացից առ Տէր՝ եւ տացէ ձայնս եւ անձրեւս, եւ գիտասցիք եւ տեսցիք՝ թէ մեծ է չարութիւն ձեր՝ զոր արարէք առաջի Տեառն խնդրել ձեզ թագաւոր: 18 * Եւ կարդաց Սամուէլ առ Տէր, եւ ետ Տէր ձայնս եւ անձրեւս յատուր յայնմիկ: 19 * Եւ երկեաւ ամենայն ժողովուրդն յոյժ ի Տեառնէ՝ եւ ի Սամուէլէ: Եւ ասէ ամենայն ժողովուրդն ցՍամուէլ. Կաց յաղաթս առ տէր Աստուած քո վասն ծառայից քոց՝ եւ մի մեռցուք զի յաւելաք յամենայն մեղս մեր եւ ի չարիս, եւ խնդրեցաք մեզ թագաւոր: 20 * Եւ ասէ Սամուէլ ժողովուրդն. Մի երկնչիք. դուք արարէք զայդ ամենայն չարիս. բայց մի խոտորիցիք ի Տեառնէ, եւ ծառայեցէք Տեառն յամենայն սրտէ ձերմէ. 21 * Եւ մի երթայցէք զհետ ոչնչիցն, որ ոչ ինչ վճարեն, եւ ոչ փրկեն. քանզի չեն աստուածք: 22 * զի ոչ մերժեսցէ Տէր զժողովուրդ իւր վասն անուան իւրոյ մեծի. զի հեզութեամբ առ զձեզ Տէր իւր ժողովուրդ: 23 * Եւ ինձ քաւ լիցի մեղանչել Տեառն, հեղգալ առ ի չառնելոյ աղաթս վասն ձեր. եւ ծառայեցէք Տեառն, եւ ցուցից ձեզ զճանապարհ զբարի եւ զուղիղ: 24 * Բայց երկերուք ի Տեառնէ, եւ ծառայեցէք նմա ճշմարտութեամբ յամենայն սրտէ ձերմէ. քանզի տեսէք զմեծամեծսն զոր արար ընդ մեզ: 25 * Եւ եթէ խարդախութեամբ խարդախիցէք, եւ դուք եւ թագաւոր ձեր սատակիցիք:

ԹՄԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ ԺԳ.

1 Որդի տարեւոր Սաւուղ ի թագաւորել իւրում, եւ երկուս ամս թագաւորեաց ի վերայ Իսրայէլի: Ի Թ 2 * Եւ ընտրեաց իւր Սաւուղ երիս հազարս՝ արս յարանցն Իսրայէլի. եւ էին ընդ նմա երկուս հազարք ի Մաքմաս, եւ ի լերինն Բեթէլայ էին ընդ Յովնաթանու հազար ի Գաբաա Բենիամինի. եւ զմնացորդս ժողովրդեանն արձակեաց յիւրաքանչիւր բնակութիւնս: 3 * Եւ եհար Յովնաթան զՆասիբ այլազգի, որ էր ի բլրին. եւ լուան այլազգիքն: Եւ Սաւուղ փող եհար ընդ ամենայն երկիրն՝ եւ ասէ. Եթէ անգոսնեցին ծառայքն: 4 * Եւ լուան ամենայն Իսրայէլ, ասեն. Եթէ եհար Սաւուղ զՆասիբ այլազգի. եւ յամալթ արար Իսրայէլ զայլազգիսն. եւ գոչեաց ժողովուրդն զհետ Սաւուղայ ի Գաղգաղա: 5 * Եւ այլազգիքն ժողովեալ էին ի պատերազմ ընդ Իսրայէլի. եւ էլին ի վերայ Իսրայէլի երեսուն հազար կառաց, եւ վեց հազար հեծելոց, եւ ժողովուրդն իբրեւ զաւագ առ եզերք ծովու բազմութեամբ. էլին եւ բանակեցան ի Մաքմաս, յանդիման Բեթրովնայ ընդ հարաւ: 6 * Եւ ետես այր Իսրայէլի եթէ անձուկ է նմա մերձենալ առ նա, եւ թաքեաւ ժողովուրդն յայրս, եւ ի գոմս, եւ ի վեմս, եւ ի խորխորատս, եւ ի ջրհորս: 7 * Եւ որ անցանելոցն էին ընդ Յորդանան՝ անցին յերկիրն Գադայ եւ Գադաադու:

Ը Եւ Սաւուղ դեռ անդէն եւս էր ի Գաղգաղա, եւ ամենայն ժողովուրդն թաթափեցան ի նմանէ: 8 * Եւ դադարեաց զեւթն ար Վկայութեանն՝ որպէս եւ ասաց Սամուէլ. եւ ոչ եկն Սամուէլ ի Գաղգաղա, եւ ցրուեցաւ ժողովուրդն իւր ի նմանէ: 9 * Եւ ասէ Սաւուղ. Մատուցէք զի արարից ողջակէզս եւ խաղաղականս. եւ եհան զողջակէզսն: 10 * Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց մատուցանել զողջակէզսն, եկն Սամուէլ: Եւ ել Սաւուղ ընդ առաջ նորա արինել զնա: 11 * Եւ ասէ Սամուէլ. Զի՞նչ գործեցէք: Եւ ասէ Սաւուղ. Զի տեսի թէ ցրուեցաւ ժողովուրդ իմ յինէն, եւ դու ոչ եկիր որպէս ուխտեցեր ի վկայութեան աւուրցն. եւ այլազգիքն ժողովեցան ի Մաքմաս: 12 * Եւ ասացի. թէ Արդ՝ իջանիցեն այլազգիքն ի վերայ իմ ի Գաղգաղա. եւ զերեսս Տեառն չէր աղաչեալ. ժողովեցա՞մ եւ մատուցի զողջակէզսն: 13 * Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուղ. Ի՞ գուր է քեզ, զի ոչ պահեցեր զպատուիրանն իմ զոր պատուիրեաց Տէր. զի այժմ հաստատեր Տէր զթագաւորութիւն քո ի վերայ Իսրայէլի մինչեւ յաւիտեան: 14 * Բայց արդ՝ մի կացցէ թագաւորութիւն քո, եւ խնդրեսցէ իւր Տէր այր ըստ սրտի իւրում. եւ տացէ զնա պատուիրանաւ իշխան ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ. զի ոչ պահեցեր՝ զոր ինչ պատուիրեաց քեզ Տէր: 15 * Եւ յարեաւ Սամուէլ՝ եւ գնաց ի Գաղգաղայ զճանապարհ իւր: Եւ մնացորդք ժողովրդեանն էլին զհետ Սաւուղայ ընդ առաջ պատերազմական ժողովրդեանն: Եւ ի հասանել նոցա ի Գաղգաղա ի Գաբաա Բենիամինի:

Ը Ա շանդէս արար Սաւուղ ժողովրդեանն գտելոյ ընդ նմա, իբրեւ վեց հարիւրոց արանց: 16 * Եւ Սաւուղ՝ եւ Յովնաթան որդի նորա, եւ ժողովուրդն գտեալ ընդ նոսա՝ նստան ի Գաբաա Բենիամինի. եւ այլազգիքն բանակեալ էին ի Մաքմաս: 17 * Եւ ելանէր ապականիչն յանդէ այլազգեացն յերիս առաջս: առաջ մի՝ որ հայէր ընդ ճանապարհն Ոփերայ յաղբերն Սոգովղայ. 18 * Եւ առաջ մի ընդ ճանապարհն՝ որ հայէր ի Բոթորոն. եւ առաջ մի՝ ընդ ճանապարհն որ հայէր ի Գաբայէ յառեալ ի Գայի Սաբային անապատին: 19 *

Եւ դարբին երկաթոյ ոչ գտանէր յամենայն երկիրն Իսրայէլի. քանզի ասէին այլազգիքն. Եթէ գուցէ առնիցեն երբայեցիքն սուսեր եւ գեղարդն: 20 * Եւ իջանէին ամենայն իսրայէլացիքն յերկիրն այլազգեաց, թեքել իւրաքանչիւր զգերանդի իւր եւ զգործի իւր, եւ իւրաքանչիւր զփայտատ իւր, եւ զմանգաղ իւր: 21 * Եւ էին կուրք պատրաստ հնձելոյ: Եւ կահին՝ երեք սկեղք էին խոփոյ եւ կացնոյ եւ մանգաղի յարգ հանգոյն նմին: 22 * Եւ եղև յաւուրս պատերազմին որ ի Մաքմաս. եւ ոչ գտանէր սուսեր եւ գեղարդն ի ձեռին ամենայն ժողովրդեանն՝ որ էին ընդ Սաւուղայ եւ ընդ Յովնաթանու որդւոյ նորա. եւ գտաւ Սաւուղայ եւ Յովնաթանու որդւոյ նորա: 23 * Եւ ել ի ճամբար այլազգեացն յայնկոյս Մաքմասայ. եւ հաւր իւրում ոչ եհան ի վեր:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ ԺԴ.

1 Եւ եղև աւր. եւ ասէ Յովնաթան որդի Սաւուղայ ցպատանին ցկապարճակիրն իւր. Եկ անցցուք ի կիրճս այլազգեացն յայնկոյս. եւ հաւր իւրում ոչ պատմեաց: 2 * Եւ Սաւուղ նստեր ի գլուխ բլրին ընդ նոնենեան ի Մագդովդ. եւ էին ընդ նմա իբրեւ վեց հարիւր այր ի ժողովրդենէն: 3 * Եւ Աքիա՝ որդի Աքիտովբայ եղբար Քաբիէլի. որդւոյ Փենեհեսի որդւոյ Ղեւեայ քահանայի Աստուծոյ ի Սելով՝ որ կրէր Ձեփուդն: Եւ ժողովուրդն ոչ զիտէր եթէ երթեալ իցէ Յովնաթան 4 * ի մէջ կրճին, ընդ որ խնդրէր անցանել Յովնաթան ի ճամբար այլազգեացն ի կիրճս. եւ քարածայոք յայսմ կողմանէ, եւ քարածայոք յայնմ կողմանէ. անուն միումն Բազէս, եւ անուն միւսումն Սէնարա: 5 * Եւ ժայռ մի ի հիւսւսոյ որ երթայր ընդ Մաքմաս, եւ միւս եւս ժայռ՝ որ երթայր ի հարաւոյ ի Գաբայէ:

ԼԲ 6 * Եւ ասէ Յովնաթան ցպատանին ցկապարճակիրն իւր. Եկ անցցուք ի կիրճս անթլփատիցն այնոցիկ. թերեւս արասցէ ինչ մեզ Տէր. զի ոչ ինչ է խոփի Տեառն ապրեցուցանել բազմաւք կամ սակաւաւք: 7 * Եւ ասէ ցնա կապարճակիրն իւր. Արա զամենայն ինչ յոր եւ յաւժարեցէ սիրտ քո. ահաւասիկ ես ընդ քեզ եմ. որպէս սիրտ քո՝ սիրտ իմ: 8 * Եւ ասէ Յովնաթան. Ահաւասիկ մեք անցանեմք առ արսն. եւ Յափսիթերս երթիցուք առ նոսա, 9 * եթէ ասիցեն ցմեզ. Ի բաց կացէք այտի մինչեւ պատմեսցուք ինչ ձեզ գտեղի կալցուք՝ եւ մի ելցուք առ նոսա: 10 * Ապա թէ ասիցեն. Ելէք առ մեզ. ելցուք, զի մատնեաց գնոսա Տէր ի ձեռս մեր: այս լիցի մեզ նշանակ: 11 * Եւ մտին երկոքեան ի կիրճս այլազգեացն: Եւ ասեն այլազգիքն. Ահա երբայեցիքն ելանեն ի ծակուց իւրեանց՝ ուր թաքուցեալ էին: 12 * Եւ պատասխանի ետուն արք կրճացն՝ եւ ասեն ցՅովնաթան եւ ցկապարճակիրն. Ելէք առ մեզ՝ եւ ծանուցուք ձեզ բանս: Եւ ասէ Յովնաթան ցկապարճակիրն իւր. Եկ զկնի իմ զի մատնեաց գնոսա Տէր ի ձեռս Իսրայէլի: 13 * Եւ ել Յովնաթան Յափսիթերս, եւ կապարճակիրն նորա ընդ նմա. եւ հայեցան ընդ դէմ Յովնաթանու, եւ եհար գնոսա. եւ կապարճակիրն տայր ստեպ զհետ նորա: 14 * Եւ եղև առաջին հարուածքն զոր եհար գնոսա Յովնաթան՝ եւ կապարճակիրն իւր՝ իբրեւ քսան արանց, նետիւք եւ բռնաքարամբք դաշտին: 15 * Եւ եղև խռովութիւն յանդին եւ ի բանակին. եւ ամենայն ժողովուրդն որ ի կիրճսն էին՝ եւ ապականիչքն զարհուրեցան, եւ ոչ կամէին աշխատել. եւ դորդեցաւ երկիրն, եւ եղև ահ ի Տեառնէ:

ԼԳ 16 * Եւ տեսին դէտքն Սաւուղայ ի Գաբայ Բենիամինի, եւ ահա խռովեալ էր բանակն յայսկոյս յայնկոյս: 17 * Եւ ասէ Սաւուղ ցժողովուրդն որ ընդ նմա. Հանդէս արարէք եւ տեսէք՝ ո՞վ երթեալ իցէ ի մէջ: Եւ հանդէս արարին, եւ ոչ գտանէր Յովնաթան՝ եւ կապարճակիր նորա: 18 * Եւ ասէ Սաւուղ ցԱքիա. Մատո Ձեփուդդ. քանզի նա կրէր Ձեփուդն. զի էր տապանակն Աստուծոյ յաւուր յայնմիկ առաջի Իսրայէլի: 19 * Եւ եղև մինչդեռ խաւսէր Սաւուղ ընդ քահանային, եւ աղաղակ ի բանակին այլազգեաց երթալով երթայր եւ յաճախէր: Եւ ասէ Սաւուղ ցքահանայն. Ամփոփեա զձեռն քո: 20 * Եւ ել Սաւուղ եւ ամենայն ժողովուրդն որ ընդ նմա, եւ եկին մինչեւ ցպատերազմն: Եւ ահա եղև սուր առն ի վերայ ընկերի իւրոյ, եւ աղմուկ մեծ յոյժ: 21 * Եւ ծառայքն՝ որ էին ընդ այլազգիսն յերէկն եւ յեռանուն՝ որ ելեալ էին ընդ բանակին դարձան անդրէն լինել ընդ Իսրայէլի, եւ ընդ Սաւուղայ եւ Յովնաթանու: 22 * Եւ ամենայն Իսրայէլ որ թաքուցեալ էին ի լեռնին Եփրեմի, իբրեւ լուսն թէ փախեան այլազգիքն, խմբեցան եւ նոքա եւս զհետ նոցա ի պատերազմ:

ԼԴ 23 * Եւ փրկեաց Տէր յաւուր յայնմիկ զԻսրայէլ. եւ պատերազմն պատեցաւ զԲեթաւանաւ: 24 * Եւ ամենայն ժողովուրդն էր ընդ Սաւուղայ իբրեւ տասն հազար արանց. եւ էր պատերազմ ցրուեալ ընդ

ամենայն քաղաքսն ի լերինն Եփրեմի: Եւ Սաւուղ անգիտացաւ անգիտութիւն յաւուր յայնմիկ եւ նզովեաց զժողովուրդն՝ եւ ասէ. Անիծեալ լիցի մարդն՝ որ կերիցէ հաց մինչեւ ցերեկոյ, մինչեւ խնորեցից վրժի ի թշնամեաց իմոց: Եւ ոչ ճաշակեաց ամենայն ժողովուրդն հաց 25 * Եւ ամենայն երկիրն ճաշէր: Եւ անդ էր անտառ մեղուաց հանդէպ անդին, 26 * Եւ եմուտ զարն ի մեղուանոցն, եւ անցանէին քրթմնջելով. եւ չէր որ որ դարձուցանէր զձեռն իւր ի բերան իւր. քանզի երկեաւ ժողովուրդն յերդմանէն Տեառն: 27 * Եւ Յովնաթանու չէր լուեալ՝ թէ երդմնեցոյց հայր նորա զժողովուրդն, եւ կարկառ զծագ զաւագանի իւրոյ որ ի ձեռին իւրում, եւ եհար ի խորիսիս մեղու. եւ դարձոյց զձեռն իւր ի բերան իւր, եւ բացան աչք նորա: 28 * Եւ պատասխանի ետ ոմն ի զարուէ անտի եւ ասէ. Երդմնեցուցանելով երդմնեցոյց հայր քո զժողովուրդն՝ եւ ասէ. Անիծեալ լիցի այր որ կերիցէ հաց մինչեւ ցերեկոյ: Եւ լքաւ ժողովուրդն: 29 * Եւ իբրեւ գիտաց Յովնաթան, ասէ. Կորոյս հայր իմ զերկիրս. զի թէ տեսին աչք իմ, վասն զի ճաշակեցի սակաւ մի ի մեղուէս յայսմանէ. 30 * Եթէ ուտելով կերեալ էր այսաւր ժողովրդեանն յաւարէ թշնամեաց իւրեանց զոր գտին՝ մեծամեծ հարուածս առնէին յայլազգիսն: 31 * Եւ եհար յաւուր յայնմիկ յայլազգեացն ի Մաքմաս, եւ աշխատեցաւ ժողովուրդն յոյժ: 32 * Եւ յարձակեցաւ ժողովուրդն յաւարն:

ԼԵ Եւ առ ժողովուրդն զհաւտս եւ զանդեայս եւ զծնունդս արջառոց, եւ սպանանէր ի վերայ երկրի, եւ ուտէր ժողովուրդն հանդերձ արեամբն: 33 * Ազդ եղեւ Սաւուղայ եւ ասեն. թէ Մեղաւ ժողովուրդն Տեառն. զի կերան արեամբ հանդերձ: Եւ ասէ Սաւուղ ի Գեթթամա անաւրինեցայք. թաւալեցուցէք ինձ այսր վէմ մի մեծ: 34 * Եւ ասէ Սաւուղ. Սփռեցայք ընդ ժողովուրդդ՝ եւ ասացէք ցոռսա. Մատուցանել այսր զիրաքանչիւր արջառ իւր, եւ զիրաքանչիւր ոչխար իւր, եւ սպանէք ի վերայ դորա, եւ կերայք ցոռսա. եւ մի մեղանչէք Տեառն ուտելով հանդերձ արեամբ: Եւ մատոյց ժողովուրդն իւրաքանչիւր որ ի ձեռին իւրում զցայգն. եւ սպանանէին անդ: 35 * Եւ շինեաց անդ Սաւուղ սեղան Տեառն: զայն նախ սկսաւ Սաւուղ շինել սեղան Տեառն:

ԼԶ 36 * Եւ ասէ Սաւուղ. Իջցուք զհետ այլազգեացն զցայգ, եւ յափշտակեցուք ի նոցանէն մինչեւ լուսասցի ար, եւ մի թողուցուք ի նոցանէ այր: Եւ ասեն ցնա. Զամենայն զոր ինչ հաճոյ թուի առաջի աչաց քոց՝ արա: Ասէ քահանայն. Մատիցուք աստ առ Աստուած: 37 * Եւ եհարց Սաւուղ զԱստուած. Իջցուք զհետ այլազգեացն, եթէ մատնեցն՝ս գնոսա ի ձեռս Իսրայէլի: Եւ ոչ արար նմա պատասխանի Տէր յաւուր յայնմիկ: 38 * Եւ ասէ Սաւուղ. Մատուցէք այսր զամենայն ազգս Իսրայէլի, եւ զհիտասցիք եւ տեսցիք՝ թէ վասն ո՞յր եղեն այսաւր մեղքս այսոքիկ. 39 * զի կենդանի է Տէր որ փրկեաց զԻսրայէլ. զի թէ զՅովնաթանայ որդւոյ իմոյ տացէ պատասխանի՝ մահու մեռցի: Եւ ոչ որ էր որ տայր պատասխանի յամենայն ժողովրդենէն: 40 * Եւ ասէ ցամենայն այր Իսրայէլի. Դուք լիջիք ի ծառայութիւն, եւ ես եւ Յովնաթան որդի իմ եղիցուք ի ծառայութիւն: Եւ ասէ ժողովուրդն ցՍաւուղ. Որ ինչ հաճոյ իցէ առաջի աչաց քոց՝ արա: 41 * Եւ ասէ Սաւուղ. Տէր Աստուած Իսրայէլի. զի՝ Ե զի ոչ ետուր պատասխանի ծառայի քում յաւուր յայնմիկ. եթէ յիս իցեն այսաւր, եւ եթէ ի Յովնաթան յորդի իմ անաւրեւնութիւնք՝ տուր յայտնութիւն: Եւ եթէ ի ժողովրդեան քում Իսրայէլի իցէ անիրաւութիւն՝ տուր քաւութիւն: Եւ արկին վիճակս՝ Յովնաթանու՝ եւ Սաւուղայ՝ եւ ժողովրդեանն. եւ ել ժողովուրդն արտաքս: 42 * Եւ ասէ Սաւուղ. Արկէք վիճակ ընդ իս եւ ընդ Յովնաթան որդի իմ. եւ որում հանցէ Տէր զվիճակն՝ մեռցի: Եւ ասէ ժողովուրդն ցՍաւուղ. Մի լիցի բանդ այդ: Եւ ստիպեաց Սաւուղ զժողովուրդն. եւ արկին ընդ նա եւ ընդ Յովնաթան որդի նորա. եւ ել վիճակն Յովնաթանու: 43 * Եւ ասէ Սաւուղ ցՅովնաթան. Պատմեա ինձ զի՞նչ արարեր: Եւ պատմեաց նմա Յովնաթան եւ ասէ. Ճաշակելով ճաշակեցի ծայրիս զաւագանին որ ի ձեռին իմում սակաւ մի մեղր, եւ ահա մեռանիցի՞մ ես: 44 * Եւ ասէ ցնա Սաւուղ. Ան եւ ան արասցէ ինձ Աստուած՝ եւ ան եւ ան յաւելցէ եթէ ոչ մահու մեռանիցիս այսաւր: 45 * Եւ ասէ ժողովուրդն ցՍաւուղ. Քաւ լիցի եթէ մեռանիցի այսաւր, որ արար զփրկութիւնս զայս մեծ Իսրայէլի: Կենդանի է Տէր՝ եթէ անկցի ի հերոյ զլիսոյ նորա յերկիր զի ժողովուրդս Աստուծոյ արար զմեղսս զայսոսիկ: Եւ եկաց ժողովուրդն յաղաթս առ Տէր վասն Յովնաթանու յաւուր յայնմիկ. եւ ոչ մեռաւ: 46 * Եւ դարձաւ Սաւուղ յայլազգեացն. եւ այլազգիքն գնացին ի տեղիս իւրեանց:

ԼԷ 47 * Եւ եհաս Սաւուղայ թագաւորել, եւ վիճակեցաւ ի վերայ Իսրայէլի. եւ տայր պատերազմ շուրջ ընդ ամենայն թշնամիս իւր. եւ ընդ Մովաբայ, եւ ընդ որդիսն Ամոնայ. եւ ընդ որդիսն Եդոմայ, եւ ընդ Բեթովրայ, եւ ընդ թագաւորին Սուբայ, եւ ընդ այլազգիսն. եւ ուր շրջէր՝ փրկէր եւ առնէր զարքութիւնս սաստիկս: 48 * Եւ եհար զԱմադէկ, եւ ապրեցոյց զԻսրայէլ ի ձեռաց կոխողաց նոցա: 49 * Եւ էին որդիք Սաւուղայ. Յովնաթան, եւ Յեսսուր, եւ Մեղքիսաւէ: Եւ անուանք երկուց դստերաց նորա, անուն

անդրանկանն Ներք, եւ անուն երկրորդին Մեղքոյ: 50 * եւ անուն կնոջ նորա Աքինոսամ դուստր Աքիմասայ. եւ անուն զաւրավարին նորա Աբեններ, որդի Ներեայ որդւոյ ընտանւոյ Սաւուդայ: 51 * Եւ Կիս՝ հայր Սաւուդայ. եւ Ներ՝ հայր Աբեներայ. եւ որդիք Յամինայ որդւոյ Աբիելի երեսուն եւ ութ: 52 * Եւ էր պատերազմ սաստիկ ընդ այլազգիսն զամենայն աւուրս Սաւուդայ: Եւ տեսեալ Սաւուդայ զամենայն զաւրաւորս եւ զամենայն որդի զաւրութեան, ժողովեաց գնոսս առ ինքն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԺԵ.

1 Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուդ. Զիս առաքեաց Տէր աւծանել զքեզ ի թագաւոր ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ Իսրայէլի. եւ արդ՝ լուր ձայնի պատգամաց Տեառն: 2 * Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Արդ՝ խնդրեցից զվրէժ, զոր արար Ամադէկ ընդ Իսրայէլի. զիա՞րդ պատահեաց նմա ի ճանապարհի ելանելոյ նորա յԵգիպտոսէ: 3 * Եւ արդ՝ երթ եւ հարցես զԱմադէկ, եւ զՅարիմ. եւ զամենայն որ ինչ նորա իցէ. եւ մի ապրեցուցանիցես ի նոցանէ, եւ սատակեացես զնա. եւ կորուսցես յառնէ մինչեւ ցկին, եւ ի տղայոյ մինչեւ ցստնդիացն, եւ յարջառոյ մինչեւ ցոյխար, եւ յուղտուէ մինչեւ ցէշ:

ԼԸ 4 * Եւ հրաման ետ Սաւուդ ժողովրդեանն, եւ հանդէս արար նոցա Յադիմ, չորեք հարերս հազար դասականաց, եւ երեսուն հազարաց դասականաց Յուդայ: 5 * Եւ եկն Սաւուդ մինչեւ ցքաղաքս Ամադէկայ. եւ դարանամուտ եղեն ի հեղեղատին: 6 * Եւ ասէ Սաւուդ ցկինեցին. Երթ խոյս տուր ի միջոյ ամադէկացոցն, զի մի սատակեցից զքեզ ընդ նմա. եւ դու արարեր ողորմութիւն ընդ ամենայն որդիսն Իսրայէլի յելանելն նոցա յԵգիպտոսէ: Եւ խոյս ետ կինեցին ի միջոյ Ամադէկայ: 7 * Եւ եհար Սաւուդ զԱմադէկ Յելիլա մինչեւ ի Սուր, որ է հանդէպ Եգիպտոսի: 8 * Եւ կալաւ զթագաւորն Ամադէկայ զԱզագ կենդանւոյն: Եւ զամենայն ազգն Յարիմայ կոտորեցին սրով սուսերի: 9 * Եւ ապրեցոյց Սաւուդ եւ ամենայն ժողովուրդն զԱզագ կենդանի: Եւ զընտիրս խաշանց, եւ զանդւոց, եւ զկերակրոց, եւ զայգեաց, եւ զամենայն բարութեանց, եւ ոչ կամեցաւ սատակել զնոսս. եւ զամենայն գործ զանարգ եւ զարհամարհեալ սատակեցին:

ԼԹ 10 * Եւ եղև բան Տեառն առ Սամուէլ՝ եւ ասէ. 11 * Զոջացեալ եմ, զի թագաւորեցուցի զՍաւուդ ի թագաւոր. զի դարձաւ յինն յետս, եւ զբանս իմ ոչ պահեաց: Եւ տրտմեցաւ Սամուէլ: Եւ գոչեաց Սամուէլ առ Տէր զգիշերն ամենայն: 12 * Եւ կանխեաց Սամուէլ՝ եւ գնաց ընդ առաջ Իսրայէլի, ընդ առաւաւտն: Եւ ազդ եղև Սամուէլի՝ եւ ասեն. Եկն Սաւուդ ի Կարմէլոս եւ կանգնեաց իւր ձեռն, եւ դարձոյց զկառսն եւ էջ ի Գաղգաղա: Եւ եկն Սամուէլ առ Սաւուդ. եւ ահա նա մատուցանէր ողջակէզս Տեառն զառաջինս աւարոյն զոր ած յԱմադէկայ: 13 * Եւ եկն Սամուէլ առ Սաւուդ, եւ ասէ ցնա Սաւուդ. Արինեալ դու ի Տեառնէ. կացուցի զոր ինչ խաւսեցաւ Տէր: 14 * Եւ ասէ Սամուէլ. Եւ զի՞նչ է բարբառ հաւտիցդ այդոցիկ յականջս իմ, եւ բարբառ արջառոցդ զոր ես լսեմ: 15 * Եւ ասէ Սաւուդ. ՅԱմադէկայ ածի զայդ՝ զոր ապրեցոյց ժողովուրդդ, զընտիրս խաշանց եւ զարջառոց. զի զոհեցեն տեսնն Աստուծոյ քում. եւ զայլսն սատակեցի: Խ 16 * Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուդ. Անսա եւ պատմեցից քեզ զոր խաւսեցաւ Տէր ընդ իս յայսմ գիշերի: Եւ ասէ ցնա. Խաւսեաց: 17 * Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուդ. Ո՛չ ապաքէն փոքր ես դու առաջի նորա զաւրավար զաւագանի ցեղին Իսրայէլի. եւ աւծ զքեզ Տէր՝ թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի: 18 * Եւ առաքեաց զքեզ Տէր ի ճանապարհ, եւ ասէ ցքեզ. Երթ եւ սատակեա զմեղանչականն յիս զԱմադէկ. եւ տացես ընդ նոսս պատերազմ մինչեւ վախճանեցես զնոսս: 19 * Եւ ընդէ՛ր ոչ լուար ձայնի Տեառն, այլ յարձակեցար դիմել ի վերայ աւարիդ. եւ արարեր չար առաջի Տեառն:

ԽԱ 20 * Եւ ասէ Սաւուդ ցՍամուէլ. Վասն լսելոյ իմոյ ձայնի ժողովրդեանն. եւ չոգայ ի ճանապարհն զոր առաքեաց զիս Տէր. եւ ածի զԱզագ արքայ Ամադէկայ, եւ զԱմադէկ սատակեցի: 21 * Եւ առ ժողովուրդս յաւարէ անտի հաւտս եւ անդեայս զընտիրս սատակմանն առաջի Աստուծոյ զոհել ի Գաղգաղա: 22 * Եւ ասէ Սամուէլ. Եթէ հաճո՞յ իցէ Տեառն ողջակէզ եւ զոհ իբրեւ զլսել ձայնի Տեառն. ահա լաւ է ունկնդրութիւն քան զգոհ ընտիր, եւ հնազանդութիւն քան զճարպ խոյոց: 23 * Զի հմայք մեղք են, եւ ցաւս եւ աշխատութիւնս ածէ թերափոյ ի վերայ: զի արհամարհեցեր զբան Տեառն, արհամարհեցէ զքեզ Տէր՝ չլինել թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի: 24 * Եւ ասէ Սաւուդ ցՍամուէլ. Մեղայ զի անցի զբանիւ Տեառն, եւ զբանիւ քով. զի երկեայ ի ժողովրդենն եւ լուայ ձայնի նոցա: 25 * Եւ արդ՝ բարձ զմեղս իմ, եւ դարձիր ընդ իս, եւ պագից

երկիր տեառն Աստուծոյ քում: 26 * Եւ ասէ Սամուէլ գՄաւուղ. Ոչ դարձայց ընդ քեզ, զի արհամարհեցեր զբանն Տեառն. եւ արհամարհեցէ զքեզ Տէր չլինել թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի: 27 * Եւ դարձոյց Սամուէլ զերեսս իւր ի գնալ. եւ բուռն եհար Սաւուղ զտտնոյ կրկնոցի նորա եւ պատառեաց զնա: 28 * Եւ ասէ ցնա Սամուէլ. Պատառեաց Տէր զթագաւորութիւնդ ի ձեռաց քոց յԻսրայէլէ այսաւր, եւ տացէ զդա ընկերի քում լաւագունի քան զքեզ: 29 * Եւ բաժանեցի Իսրայէլ ընդ երկու. եւ ոչ դարձցի, եւ ոչ զղջացի Տէր. զի ոչ էթէ իբրեւ զմարդ է ի զղջանալ. ինքնին սպառնասցի: 30 * Եւ ասէ Սաւուղ. Մեղայ. այլ մեծարեա զիս առաջի ծերոց ժողովրդեան իմոյ, եւ առաջի Իսրայէլի. եւ դարձիր ընդ իս, եւ երկիր պագից տեառն Աստուծոյ քում: 31 * Եւ դարձաւ Սամուէլ զկնի Սաւուղայ, եւ երկիր եպագ Տեառն: 32 * Եւ ասէ Սամուէլ. Մատուցէք առ իս Զազագ թագաւորն Ամաղեկայ. եւ մատեաւ առ նա Ազագ դողալով. եւ ասէ Ազագ. Եթէ այսպէս դառն իցէ մահ: 33 * Եւ ասէ Սամուէլ գԱզագ. Զոր արինակ որդեկոտոր արար սուր քո զկանայս, նոյնպէս որդեկոտոր լիցի ի կանանց մայր քո: եւ սպան Սամուէլ գԱզագ առաջի Տեառն ի Գաղգադա: 34 * Եւ գնաց Սամուէլ յԱրիմաթեմ, եւ Սաւուղ ել ի տուն իւր ի Գաբաա: 35 * Եւ ոչ եւս յաւել Սամուէլ տեսանել զՍաւուղ մինչեւ յար մահուան իւրոյ. զի սուգ ունէր Սամուէլ ի վերայ Սաւուղայ: ԽԲ Եւ զղջացաւ Տէր զի թագաւորեցոյց զՍաւուղ ի վերայ Իսրայէլի:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԺԶ.

1 Եւ ասէ Տէր գՍամուէլ. Մինչեւ յե՞րբ սուգ առնուս ի վերայ Սաւուղայ. եւ ես անարգեցի զնա՝ չթագաւորել ի վերայ Իսրայէլի: լից զեղջեր քո իւղով, եւ եկ առաքեմ զքեզ առ Յեսսէ մինչեւ ցԲեթղեհէմ. զի տեսի ես յորդոցն նորա թագաւորել ինձ ի թագաւոր: 2 * Եւ ասէ Սամուէլ. Զիա՞րդ երթայց. եւ լսիցէ Սաւուղ եւ սպանանիցէ զիս: եւ ասէ Տէր. Առ դու ինձ երինջ մի յարջառոց. եւ ասացես՝ զոհել Տեառն եկի: 3 * Եւ կոչեացես զՅեսսէ ի զոհն: եւ ցուցից քեզ զինչ առնիցես եւ ածցես զոր ես ասացից քեզ: 4 * Եւ արար Սամուէլ զամենայն զոր խաւսեցաւ ընդ նմա Տէր, եւ եկն ի Բեթղահէմ. եւ զարհուրեցան ծերք քաղաքին ի պատահել նմա. եւ ասեն. Խաղաղութիւն իցէ մուտդ քո տեսանաւորդ: 5 * Եւ ասէ. Խաղաղութիւն է: զոհել Տեառն եկի. սրբեցարուք եւ ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր: եւ սրբեաց զՅեսսէ եւ զորդիս նորա, եւ կոչեաց զնոսա ի զոհն: 6 * Եւ եղեւ ի մտանելն նոցա. ետես Զեղիաբ եւ ասէ. Այլ եւ առաջի իսկ Տեառն աւծեալ իւր: 7 * Եւ ասէ Տէր գՍամուէլ. Մի հայիր ընդ տեսիլ դորա, եւ մի ի մեծութիւն հասակի դորա. զի անարգեցի զդա: զի ոչ էթէ որպէս տեսանիցէ մարդ՝ տեսանէ Աստուած. զի մարդ հայի յերեսս, եւ Աստուած հայի ի սիրտս: 8 * Եւ կոչեաց Յեսսէ զԱմինադաբ, եւ անց առաջի Սամուէլի. եւ ասէ. Եւ ոչ զդա ընտրեաց Տէր: 9 * Եւ անցոյց Յեսսէ զՍամաա. եւ ասէ. Եւ ոչ զդա ընտրեաց Տէր: 10 * Եւ անցոյց Յեսսէ զԵթանեսին զորդիսն իւր առաջի Սամուէլի: եւ ասէ Սամուէլ զՅեսսէ. Ոչ ընտրեաց ի դոցանէ Տէր: 11 * Եւ ասէ Սամուէլ զՅեսսէ. Ա՛յլչափ են մանկտիդ: եւ ասէ. Կայ մեւս՝ եւս փոքրիկ եւ արածէ խաշն: եւ ասէ Սամուէլ զՅեսսէ. Առաքեա եւ ած զնա. զի ոչ բազմեցոյք մինչեւ ի գալ նորա այսր: 12 * Եւ առաքեաց եւ ած զնա: եւ նա էր կարմիր, եւ աշաւք գեղեցիկ, եւ բարւոք տեսանելով Տեառն: Եւ ասէ Տէր գՍամուէլ. Արի աւծ զԴաւիթ, զի դա է բարի: 13 * Եւ առ Սամուէլ զեղջերն իւղոյ, եւ աւծ զնա ի մեջ եղբարց իւրոց: Եւ խաղաց հոգին Տեառն ի վերայ Դաւիթ յարեւ յայնմանէ եւ առ յապա: եւ յարեաւ Սամուէլ եւ գնաց յԱրիմաթեմ: 14 * Եւ հոգի Տեառն վերացաւ ի Սաւուղայ: Եւ խեղդէր զնա այս չար ի Տեառնէ: 15 * Եւ ասեն ցնա ծառայքն իւր. Ահա այս չար ի Տեառնէ խեղդէ զքեզ: 16 * Խաւսեցին ծառայք քո առաջի քո, եւ խնդրեցեն Տեառն մերում այր մի որ գիտիցէ երգել քնարաւ. եւ եղիցի ի հասանել ի վերայ քո այսոյն չարի որ յԱստուծոյ, երգեցէ քնարաւն եւ դեր լիցի քեզ, եւ հանգուցէ զքեզ: 17 * Եւ ասէ Սաւուղ ցծառայսն իւր. Տեսէք ինձ այր մի որ բարւոք երգիցէ, եւ ածէք զնա առ իս: 18 * Պատասխանի ետ մի ոմն ի մանկտոյ նորա եւ ասէ. Ահա տեսի զորդի Յեսսէայ զԲեթղահէմացի. եւ գիտէ սաղմոս, եւ այր իմաստուն, եւ այր պատերազմաւոր. եւ այր հանճարեղ, եւ ճարտարաբան. եւ այր գեղեցիկ տեսլեամբ, եւ Տէր ընդ նմա:

ԽԳ 19 * Եւ առաքեաց Սաւուղ հրեշտակս առ Յեսսէ, եւ ասէ. Առաքեա առ իս զԴաւիթ որդի քո որ ի հաւտի քում է: 20 * Եւ առ Յեսսէ արդու մի հացի, եւ տիկ մի զինուոյ, եւ ուլ մի յայծեաց, եւ առաքեաց ի ձեռն Դաւիթ որդւոյ իւրոյ Սաւուղայ: 21 * Եւ եմուտ Դաւիթ առ Սաւուղ, եւ կայր ի սպասու առաջի նորա: եւ սիրեաց զնա յոյժ, եւ եղեւ նորա կապարճակիր: 22 * Եւ առաքեաց Սաւուղ առ Յեսսէ եւ ասէ. Կացցէ Դաւիթ առաջի իմ,

զի եզիտ շնորհս առաջի աչաց իմոց: 23 * Եւ լինէր յորժամ հասանէր այսն չար ի վերայ Սաւուղայ, առնոյր Դաւիթ զքնարն եւ նուագէր ձեռամբ իւրով, եւ հանգուցանէր զՍաւուղ. եւ դիւրանայր նմա, եւ մեկնէր ի նմանէ այսն չար:

ԹՄԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ ԺԷ.

ԽԴ 1 Եւ ժողովեցին այլազգիքն զբանակս իւրեանց ի պատերազմ, եւ գումարեցան ի Սոկքով Հրէաստանի. եւ բանակեցան ընդ Սոկքով եւ ընդ Ազեկայ Յափեսդոմին: 2 * Եւ Սաւուղ եւ արք Իսրայէլի՝ ժողովեցան եւ նորա ի հովիտսն, եւ ճակատեցան ի պատերազմ ընդ դէմ այլազգեացն: 3 * Եւ այլազգիքն կային ի վերայ լերինն յայնմ կողմանէ, եւ Իսրայէլ կայր ի վերայ լերինն յայսմ կողմանէ, եւ հովիտն ի մէջ նոցա:

ԽԵ 4 * Եւ ել այր զարաւոր ի ճակատէ այլազգեացն՝ Գողիադ անուն նորա ի Գեթայ: Բարձրութիւն նորա վեց կանգուն եւ թզաւ: 5 * Եւ սաղաւարտ ի գլուխ նորա: Եւ զրահս վերտս զգեցեալ. եւ կշիռ զրահից նորա հինգ հազար սիկո, պղնձոյ եւ երկաթոյ: 6 * Եւ տոնապանք պղնձիք ի վերայ բարձից նորա, եւ վահան պղնձի ի վերայ թիկանց նորա. 7 * Եւ բուն գեղարդան նորա իբրեւ զստորի ոստայնանկաց. եւ տեգ նորա ի վեց հարեր սկեղէ երկաթոյ. եւ զինակիր նորա առաջի նորա երթայր: 8 * Եկն եկաց. ձայն ետ ի ճակատն Իսրայէլի՝ եւ ասէ ցնոսա. Ընդէ՛ր ելանէք ճակատել ի պատերազմ ընդ դէմ մեր, ո՛չ ապաքէն ես այլազգի եմ, եւ դուք եբրայեցիք ծառայք Սաւուղայ. ընտրեցէք դուք ձեզ այր մի եւ իջցէ առ իս, 9 * Եթէ կարասցէ կռուել ընդ իս եւ հարկանել զիս՝ եղիցուք մէք ձեզ ի ծառայս. ապա թէ ես յաղթեցից եւ հարից զնա, եղիջիք դուք մեզ ի ծառայս եւ ծառայեսցիք մեզ: 10 * Եւ ասէ այլազգին. Ահաւասիկ ես նախատեցի զճակատդ Իսրայէլի յաւուր յայսմիկ. տուք այր մի, եւ ես եւ նա մենամարտեսցուք երկոքեան: 11 * Իբրեւ լուաւ Սաւուղ եւ ամենայն Իսրայէլ զբանս այլազգւոյն, զահի հարան եւ երկեան յոյժ: 12 * Եւ էր այր մի որդի առն եփրաթացոյ, եւ նա ի Բեթղահեմէ Յուդայ, եւ անուն նորա Յեսսէ. եւ էին նորա որդիք ուր: Եւ այրն յաւուրս Սաւուղայ ծերացեալ հասեալ յարս: 13 * Եւ գնացին երեք որդիքն Յեսսեայ մեծագոյնք, երթեալ զհետ Սաւուղայ ի պատերազմ: Եւ անուանք որդւոց նորա երթալոց ի պատերազմ. Եղիաբ անդրանիկն նորա, եւ երկրորդն նորա Ամինադաբ, եւ երրորդն նորա Սամաա: 14 * Եւ Դաւիթ էր կրտսեր. եւ երեքին մեծագոյնքն երթեալ էին զհետ Սաւուղայ: 15 * Եւ Դաւիթ գնացեալ դարձաւ ի Սաւուղայ՝ արածել զոչխարս հաւր իւրոյ, ի Բեթղահեմ: 16 * Եւ մատուցեալ այլազգւոյն՝ կանխեալ եւ անագանեալ արձանանայր աւուրս քառասուն: 17 * Եւ ասէ Յեսսէ ցԴաւիթ ցորդի իւր. Առ դու եղբարց քոց զարդու փոխնդոյս այսորիկ, եւ զտասն նկանակս զայսորիկ, եւ պնդեա ի բանակն եւ տուր եղբարց քոց: 18 * Եւ զտասն մաճառակս զկաթին՝ տացեա հազարապետին. եւ տեսցես զողջոյն եղբարց քոց. եւ եթէ պէտք ինչ իցեն նոցա, իմասցիս: 19 * Եւ Սաւուղ՝ եւ ամենայն այր իսրայէլացի՝ էին ի հովիտս Կաղնւոյն, պատերազմեալ ընդ այլազգիսն: 20 * Եւ կանխեաց Դաւիթ ընդ առաւաւտն. եւ եթող զոչխարսն ի տուարածականսն: առ եւ գնաց որպէս եւ հրամայեաց նմա Յեսսէ. եւ եկն ի տափարակն եւ ի զարն որ ելանէր ի ճակատն: Եւ աղաղակեցին ի պատերազմին. 21 * Եւ ճակատեցան իսրայէլացիքն եւ այլազգիքն հանդէպ միմեանց՝ ճակատ առ ճակատ: 22 * Եւ եթող Դաւիթ զկարասին յինքենէ ի ձեռն վանապանին, եւ ընթացաւ ի ճակատն, եւ եկն եհարց զողջունէ եղբարցն իւրոց: 23 * Եւ մինչդեռ նա խաւսէր՝ ահա այրն յամինացի ելանէր, Գողիադ անուն նորա, փոշտացի ի Գեթայ՝ ի ճակատուց այլազգեացն եւ խաւսեցաւ ըստ նմին բանից: Եւ լուաւ Դաւիթ: 24 * Եւ ամենայն Իսրայէլ ի տեսանել իւրեանց զայրն՝ փախեան յերեսաց նորա, եւ զարհուրեցան յոյժ: 25 * Եւ ասէ այր Իսրայէլի. Եթէ տեսանէք զայրն զայն որ ելանէ, զի նախատել ելանէ զԻսրայէլ: Եւ եղիցի այր որ սպանանիցէ զնա, մեծացուցէ զնա արքայ՝ յոյժ մեծութեամբ եւ զդուստր իւր տացէ նմա կնութեան. եւ զտուն հաւր նորա արասցէ ազատ ի մէջ Իսրայէլի:

ԽԶ 26 * Եւ խաւսեցաւ Դաւիթ ընդ արսն որ շուրջ կային զնովա՝ եւ ասէ Զի՞նչ առնիցէ առն որ հարկանիցէ զայլազգին զայն, եւ բառնայցէ զնախատինս յԻսրայէլէ. զի զի՞նչ է այլազգին այն անթլփատ, զի նախատեաց զճակատս Աստուծոյ կենդանւոյ: 27 * Եւ խաւսեցաւ ընդ նմա ժողովորդն ըստ նմին բանից՝ եւ ասէ. Այնպէս արասցէ առն՝ որ սպանանիցէ զնա: 28 * Իբրեւ լուաւ Եղիաբ եղբայր նորա երեք զխաւսել նորա ընդ արսն, բարկացաւ սրտմտութեամբ Եղիաբ Դաւիթի՝ եւ ասէ. Ընդէ՛ր բնաւ իջեր այսր, եւ յոյժ ձեռն թողեր զսակաւ ոչխարսն յանապատի անդ. եւ գիտեմ զհալարտութիւն քո՝ եւ զչարութիւն սրտի քոյ, զի

վասն տեսանելոյ զպատերազմս իջեր: 29 * Եւ ասէ Դաւիթ. Եւ արդ՝ զի՞նչ արարի. ո՞չ ապաքէն բանք իցեն: 30 * Եւ դարձաւ ի նմանէ ի մեսս կողմն՝ եւ խաւսեցաւ ըստ նմին բանից եւ ետ նմա պատասխանի ժողովորդն ըստ առաջնոյ բանիցն: 31 * Եւ լու եղեն բանքն զոր խաւսեցաւ Դաւիթ, եւ պատմեցին առաջի Սաւուդայ. եւ առ զնա առ ինքն: 32 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՍաւուդ. Մի անկցի սիրտ Տեառն իմոյ ի վերայ իւր. ծառայ քո երթիցէ եւ մարտիցէ ընդ այլազգւոյն ընդ այնմիկ: 33 * Եւ ասէ Սաւուդ ցԴաւիթ. Գուցէ ոչ կարիցես երթալ կռուել ընդ այլազգւոյն. զի դու մանուկ ես, եւ նա այր պատերազմաւոր ի մանկութենէ իւրմէ: 34 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՍաւուդ. Արածէր ծառայ քո զիսաշինս հաւր իւրոյ, եւ յորժամ գայր առեւծ կամ արջ, եւ առնոյր ոչխար ի հաւտէ անտի, 35 * Եւ անէի զհետ նորա՝ եւ հարկանէի զնա, եւ կորզէի ի բերանոյ նորա. եւ եթէ յառնէր ի վերայ իմ, ունէի զփողից նորա՝ եւ հարկանէի եւ սպանանէի զնա: 36 * Զառեւծ եւ զարջ սատակէր ծառայ քո, եւ եղիցի այլազգին անթլփատ իբրեւ զմի ի նոցանէն. եւ արդ՝ ո՞չ երթայց սատակեցից զնա, եւ բարձից այսաւր զնախատինս յԲարայէլ. զի ո՞ք է այն անթլփատ՝ որ նախատեաց զբանակս Աստուծոյ կենդանւոյ: 37 * Եւ ասէ Դաւիթ. Տէր Աստուած՝ որ ապրեցոյց զիս ի ձեռաց առիւծուն, եւ ի ձեռաց արջոյն, նոյն ապրեցուցէ զիս ի ձեռաց այլազգւոյն անթլփատին այնորիկ: Եւ ասէ Սաւուդ. Երթ՝ եւ Տէր եղիցի ընդ քեզ: 38 * Եւ զգեցոյց Սաւուդ Դաւթի զվարապանակս իւր, եւ սաղաւարտ պղնձի ի գլուխ նորա, եւ ագոյց նմա զբահս: 39 * Եւ ած Դաւիթ զսուսեր իւր ընդ մէջ ի վերայ վարապանակացն. եւ զթեաց ի գնալն մի անգամ եւ երկիցս. եւ ասէ Դաւիթ ցՍաւուդ. Ոչ կարեմ երթալ տքաւք՝ զի չեմ հմուտ. եւ հանին զայն ի նմանէ: 40 * Եւ առ զցուպն իւր ի ձեռին իւրում. եւ ընտրեաց իւր հինգ քարինս ողորկս ի հեղեղատէն, եւ եղ զնոսա ի հովուական մախաղին յոր սովոր էր զքարն ժողովել, եւ զպարսն ի ձեռին իւրում. եւ մերձեցաւ առ այրն այլազգի: 41 * Եւ զնայր գայր այլազգին՝ եւ մերձենայր առ Դաւիթ. եւ այր վահանակիր առաջի նորա: 42 * Իբրեւ հայեցաւ այլազգին եւ ետես զԴաւիթ՝ արհամարհեաց զնա. զի էր պատանեակ խարտեաշ, եւ աչաւք գեղեցիկ: 43 * Եւ ասէ այլազգին ցԴաւիթ. Զիս լոյ, շուն եմ ես, զի ցպով եւ քարամբք գաս ի վերայ իմ: Եւ ասէ Դաւիթ. Նա՛, եւ վատթար եւս ես քան զշուն: Եւ նգովեաց այլազգին զԴաւիթ դիւարն իւրովք: 44 * Եւ ասէ այլազգին ցԴաւիթ. Եկ առ իս եւ տաց զմարմին քո թոչնոց երկնից՝ եւ զազանաց երկրի: 45 * Եւ ասէ Դաւիթ ցայլազգին. Դու գաս ի վերայ իմ սրով եւ գեղարդեամբ եւ ասպարաւ, եւ ես՝ զամ ի վերայ քո անուամբ Տեառն զաւրութեանց ճակատուս Բարայէլի զոր նախատեցեր այսաւր: 46 * Եւ փակեցէ զքեզ Տէր այսաւր ի ձեռս իմ, եւ սպանից զքեզ. եւ առից զգլուխ քո ի քէն. եւ տաց զգէշ քո՝ եւ զդիակունս բանակի այլազգեացոյ յաւուր յայսմիկ թոչնոց երկնից եւ զազանաց երկրի. եւ ծանիցէ ամենայն երկիր թէ գոյ Աստուած ի մէջ Բարայէլի: 47 * Եւ ծանիցէ ամենայն եկեղեցիս այս թէ ոչ սրով եւ գեղարդեամբ փրկէ Տէր: զի Տեառն է պատերազմ, եւ մատնեցէ զձեզ Տէր ի ձեռս մեր: Խե՛ 48 * Եւ յարեաւ այլազգին՝ եւ եկն եւ մերձեցաւ ընդ դէմ Դաւթի: Եւ աճապարեաց Դաւիթ՝ եւ ընթացաւ ի ճակատն ընդ դէմ այլազգւոյն: 49 * Եւ ձգեաց Դաւիթ զձեռն իւր ի մախաղն, եւ առ անտի քար մի, եւ պարսաքարեաց եւ եհար զճակատ այլազգւոյն. եւ եմուտ քարն ընդ սաղաւարտն ի ճակատն, եւ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր: 50 * Եւ զաւրացաւ Դաւիթ քան զայլազգին պարսիւքն եւ քարին, եւ եհար զայլազգին եւ սպան զնա. եւ սուր չէր ի ձեռին նորա: 51 * Եւ ընթացաւ Դաւիթ եւ հարաւ ի վերայ նորա, եւ առ զնորին սուսեր, եւ մերկաց զնա ի պատենից իւրոց, եւ սպան զնա եւ եհատ զգլուխ նորա: Իբրեւ տեսին այլազգիքն թէ մեռաւ զաւրաւորն նոցա՝ փախեան: 52 * Եւ յարեան արք Բարայէլի եւ Յուդայ, աղաղակեցին եւ յարձակեցան զհետ նոցա մինչեւ ի մուտս Գեթայ, եւ մինչեւ ի դրունս Ասկաղոնի: Եւ անկան վիրաւորք այլազգեացն զճանապարհայնն մինչեւ ցորունս Գեթայ եւ Ակկարոնի: 53 * Եւ դարձան այք Բարայէլի ասպատակեալքն զհետ այլազգեացն, եւ կոխեցին զբանակս նոցա: 54 * Եւ առ Դաւիթ զգլուխ այլազգւոյն, եւ երբէր զնա յԵրուսաղէմ. եւ զգէն նորա եղ ի վանս իւրում: 55 * Եւ իբրեւ ետես Սաւուդ զԴաւիթ ելեալ ընդ դէմ այլազգւոյն, ասէ ցԱբեններ իշխան զաւրուն. Ո՞յր որդի է պատանեակդ այդ Աբեններ: Եւ ասէ Աբեններ. Կենդանի է անձն քո արքայ՝ թէ գիտիցեմ: 56 * Եւ ասէ արքայ. Հարց թէ ո՞յր որդի իցէ պատանեակդ: 57 * Եւ իբրեւ դարձաւ Դաւիթ ի հարկանելոյ զայլազգին, առ զնա Աբեններ՝ եւ ած զնա առաջի Սաւուդայ. եւ գլուխ այլազգւոյն ի ձեռին նորա: 58 * Եւ ասէ ցնա Սաւուդ. Ո՞յր որդի ես՝ մանուկ դու: Եւ ասէ Դաւիթ. Որդի ծառայի քոյ Յեսսեայ Բեթղահէմացոյ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԺԸ.

1 Եւ եղեւ իբրեւ վախճանեաց զխաւսելն ընդ Սաւուղայ, եւ ոգի Յովնաթանու կապեցաւ ընդ ոգւոյն Դաւթի. եւ սիրեաց զնա Յովնաթան ըստ անձին իւրում: 2 * Եւ առ զնա Սաւուղ առ իւր յաւուր յայնմիկ. եւ ոչ ետ նմա դառնալ ի տուն հար իւրոյ: 3 * Եւ ուխտեաց ընդ նմա Յովնաթան ուխտ՝ առ ի սիրել զնա ըստ անձին իւրում: 4 * Եւ մերկացաւ Յովնաթան զլաւիկն որ զիւրել՝ եւ ետ զայն Դաւթի. եւ զվարապանակս իւր՝ մինչեւ ցտուսեր իւր, եւ ցաղեղն իւր, եւ ցկամար իւր եւ ցկապարճս իւր: 5 * Եւ երթայր Դաւիթ ամենայն ուրեք ուր եւ առաքէր զնա Սաւուղ, եւ իմաստնանայր: Եւ կացոյց զնա Սաւուղ ի վերայ արանց պատերազմի. եւ հաճոյ եղեւ առաջի աչաց ամենայն ժողովրդեանն. նա՝ եւ առաջի աչաց ծառայիցն Սաւուղայ: 6 * Եւ եղեւ ի մտանելն նոցա՝ իբրեւ դարձաւ Դաւիթ ի սպանանելոյ զայլազգին, ելին պարաւորք ընդ առաջ Դաւթի յամենայն քաղաքացն Իսրայէլի երգել՝ պար առնուլ ընդ առաջ Սաւուղայ արքայի, թմբկաւք եւ ուրախութեամբ եւ ծնծղայիւք: 7 * Եւ նուագէին կանայք խաղալիկք՝ եւ ասէին. Եհար Սաւուղ զհազարս՝ եւ Դաւիթ զքերս: 8 * Եւ զչարեցաւ Սաւուղ վասն բանից այնոցիկ՝ եւ ասէ. Դաւթի ետուն զքերս, եւ ինձ ետուն զհազարս. եւ արդ՝ զի՞նչ իցէ պակաս նմա, բայց եթէ թագաւորութիւնս: 9 * Եւ ընդ ակամբ հայէր Սաւուղ յաւրէ յայնմանէ՝ եւ առ յապա: 10 * Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր՝ եւ հարաւ այս չար յԱստուծոյ ի վերայ Սաւուղայ, եւ մարգարէանայր ի մէջ տան իւրոյ, եւ Դաւիթ երգէր ձեռամբ իւրով՝ որպէս եւ հանապազն: Եւ գեղարդն ի ձեռին Սաւուղայ: 11 * Եւ ասէ. Հարից կարեցից զԴաւիթ գեղարդամբս ընդ որմնն, եւ ձգեաց Սաւուղ. եւ խոյս ետ յերեսաց նորա Դաւիթ երկիցս: 12 * Եւ երկեաւ Սաւուղ յերեսաց Դաւթի. զի Տէր էր ընդ նմա, եւ ի Սաւուղայ վերացեալ էր: 13 * Եւ ի բաց արար զնա Սաւուղ յիւրմէ, եւ կացոյց զնա իւր հազարապետ. եւ ելանէր եւ մտանէր առաջի ժողովրդեանն: ԽԸ 14 * Եւ էր Դաւիթ խելամուտ յամենայն ճանապարհս իւր, եւ Տէր ընդ նմա: 15 * Եւ ետես Սաւուղ՝ թէ այնչափ իմաստուն է յոյժ, ակնածէր յերեսաց նորա: 16 * Եւ ամենայն Իսրայէլ եւ Յուդայ սիրէր զԴաւիթ. զի նա ելանէր եւ մտանէր առաջի երեսաց ժողովրդեանն: 17 * Եւ ասէ Սաւուղ ցԴաւիթ. Ահաւասիկ դուստր իմ երեց Մերովբէ՝ տաց զնա քեզ կնութեան. բայց լեր դու ինձ յորդի զաւրութեան, եւ պատերազմեալ զպատերազմունս Տեառն: Քանզի ասաց Սաւուղ, մի եղիցի ձեռն իմ ի նա, այլ եղիցի ի նա ձեռն այլազգեացն: 18 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՍաւուղ. Ո՛վ եմ ես՝ եւ կամ կեանք ազգատոհմի հար իմոյ ի մէջ Իսրայէլի, զի լինիցիմ փեսայ արքայի: 19 * Եւ եղեւ ի ժամանակի տալոյ զՄերովբէ դուստր Սաւուղայ՝ Դաւթի, տուաւ նա Եղրիելի Մովլաթացոյ կնութեան: 20 * Եւ սիրեաց Մեղքող՝ դուստր Սաւուղայ զԴաւիթ. եւ ազդ եղեւ Սաւուղայ, եւ հաճոյ թուեցաւ բանն յաչս նորա. 21 * Եւ ասէ Սաւուղ. Տաց զնա նմա կնութեան, եւ եղիցի նմա ի գայթազդութիւն: Եւ էր ի վերայ Սաւուղայ ձեռն այլազգեացն: Եւ ասէ Սաւուղ ցԴաւիթ. Երկոքումբք փեսայացիս դու ինձ այսար: 22 * Եւ պատուիրեաց Սաւուղ ծառայից իւրոց եւ ասէ. Խաւսեցարոք դուք լռելեայն ընդ Դաւթի եւ ասացէք՝ ահա արքայ հաճեալ է ընդ քեզ, եւ ամենայն արք նորա սիրեն զքեզ, եւ արդ՝ փեսայացիր դու արքայի: 23 * Եւ խաւսեցան ծառայքն Սաւուղայ յականջս Դաւթի ըստ ամենայն բանիցս այսոցիկ: Եւ ասէ Դաւիթ. Թեթե՛ւ իցէ յաչս ձեր փեսայանալ արքայի. եւ ես այր մի տառապեալ եմ, եւ ոչ փառաւոր: 24 * Եւ պատմեցին Սաւուղի ծառայքն իւր ըստ բանիցս այսոցիկ զոր խաւսեցաւ Դաւիթ: 25 * Եւ ասէ Սաւուղ. Այսպէս ասաւքիք ցԴաւթի, եթէ ոչ կամի արքայ վարձանս, այլ հարերս անթլփատութիւն այլազգեաց առնուլ վրէժ ի թշնամեաց արքայի: Եւ Սաւուղ խորհէր արկանել զնա ի ձեռս այլազգեացն: 26 * Եւ պատմեցին Դաւթի ծառայքն Սաւուղայ զբանս զայստսիկ. եւ հաճոյ թուեցաւ բանն յաչս Դաւթի՝ փեսայանալ արքայի: Եւ չէին լցեալ աւուրք: 27 * Եւ յարեաւ Դաւիթ եւ զնաց ինքն եւ արք իւր, եւ Եհար յայլազգեացն արս հարեր. եւ եբեր զանթլփատութիւնս նոցա, եւ ելից զնոսա առաջի արքայի. եւ փեսայացաւ արքայի: Եւ ետ Սաւուղ զՄեղքող՝ դուստր իւր նմա կնութեան: 28 * Եւ ետես Սաւուղ եւ ծանեաւ եթէ Տէր է ընդ նմա, եւ ամենայն Իսրայէլ սիրէր զնա. 29 * Եւ յաւել եւս ակնածել ի Դաւթ: Եւ եղեւ Սաւուղ թշնամութեամբ ընդ Դաւթի զամենայն աւուրս նորա: 30 * Եւ ելին իշխանք այլազգեացն, եւ եղեն ի բազում ժամանակաց ելք նոցա: Եւ խելամուտ էր Դաւիթ քան զամենայն ծառայսն Սաւուղայ. եւ պատուեցաւ անուն նորա յոյժ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԺԹ.

ԽԹ 1 Եւ խաւսեցաւ Սաւուդ ընդ Յովնաթանայ որդւոյ իւրում, եւ ընդ ամենայն ծառայս իւր սպանանել զԴաւիթ: 2 * Եւ Յովնաթան որդի Սաւուդայ հաճեալ էր ընդ Դաւիթ յոյժ. եւ պատմեաց Յովնաթան Դաւիթի եւ ասէ. Հայր իմ խնդրէ սպանանել զքեզ. զգոյշ լեր վաղիւ ընդ առաւաւտն. եւ թաքիջիր, եւ նստիջիր ի թաքստեան: 3 * Եւ ես ելից եւ կացից մաւտ առ հաւր իմում յանդիման, ուր եւ իցես դու անդ, եւ ես խաւսեցայց վասն քո ընդ հաւր իմում. եւ տեսից եթէ զինչ իցէ եւ պատմեցից քեզ: 4 * Եւ խաւսեցաւ Յովնաթան վասն Դաւիթի բանս բարիս ընդ Սաւուդայ հաւր իւրում, եւ ասէ ցնա. Մի մեղիցէ արքայ՝ ի ծառայ իւր Դաւիթ, զի ոչ ինչ մեղաւ նա քեզ. եւ գործք նորա բարութեամբ են առ քեզ յոյժ: 5 * Եւ եղ զանձն իւր ի ձեռին իւրում, եւ եհար զայլազգին. եւ արար փրկութիւն մեծ. եւ ամենայն Բսրայէլ տեսին եւ ուրախ եղեն. եւ ընդէ՞ր մեղանչիցես յարիւն արդար՝ սպանանել զԴաւիթ տարապարտուց: 6 * Եւ լուաւ Սաւուդ ձայնի Յովնաթանու, եւ երդուաւ Սաւուդ եւ ասէ. Կենդանի է Տէր եթէ մեռանիցի: 7 * Եւ կոչեաց Յովնաթան զԴաւիթ, եւ պատմեաց նմա Յովնաթան զամենայն բանս զայստսիկ. եւ տարաւ Յովնաթան զԴաւիթ առ Սաւուդ, եւ էր առաջի նորա իբրեւ յերեկն եւ յեռանտ:

Ծ 8 * Եւ յաւել եւս լինել պատերազմ, եւ զարացաւ Դաւիթ տալ պատերազմ ընդ այլազգիսն. եւ եհար ի նոցանէ հարուածս մեծամեծս յոյժ. եւ փախեան յերեսաց նորա: 9 * Եւ եղեւ այս չար ի Տեառնէ ի վերայ Սաւուդայ. եւ ինքն նստէր ի տան, եւ գեղարդն ի ձեռին նորա. եւ Դաւիթ երգէր ձեռաւք իւրովք: 10 * Եւ խնդրէր Սաւուդ հարկանել զգեղարդնն ընդ Դաւիթ եւ ընդ որմն. եւ խուսեաց յերեսաց Սաւուդայ, եւ եհար զգեղարդն յորմնն. եւ Դաւիթ ել գնաց եւ զերծաւ: 11 * Եւ եղեւ ի գիշերին յայնմիկ առաքեաց Սաւուդ հրեշտակս ի տուն Դաւիթի պահել գնա. զի սպանցէ գնա ընդ առաւաւտն: Եւ պատմեաց Դաւիթի Մեղքող կին իւր՝ եւ ասէ. Եթէ ոչ ապրեցուցես զանձն քո ի գիշերիս յայսմիկ՝ վաղիւ մեռանելոց ես: 12 * Եւ իջոյց Մեղքող զԴաւիթ ընդ պատուհանն, եւ փախեաւ գնաց եւ ապրեաց: 13 * Եւ առ Մեղքող պաճուճապատանս, եւ եղ ի վերայ մահճացն. եւ լեարդ այծեաց եւ կծիկ մագոյ եղ ի սնարէ, եւ ծածկեաց գնա հանդերձիւ: 14 * Եւ առաքեաց հրեշտակս Սաւուդ՝ ունել զԴաւիթ. եւ ասեն. Թէ Խաւթ է: 15 * Եւ առաքեաց ի վերայ Դաւիթի դարձեալ եւ ասէ. Հանէք գնա մահճաւքն առ իս՝ եւ սպանից գնա: 16 * Եւ եկին հրեշտակքն, եւ ահա պաճուճապատանքն ի վերայ մահճացն, եւ լեարդ այծեաց եւ կծիկ մագոյ ի սնարսն: 17 * Եւ ասէ Սաւուդ ցՄեղքող. Ընդէ՞ր այսպէս խաբեցեր զիս, եւ արձակեցեր զթշնամին իմ եւ ապրեցաւ: Եւ ասէ Մեղքող ցՍաւուդ. Ինքն ասաց թէ արձակեա զիս, ապա թէ ոչ սպանանեմ զքեզ:

ԾԱ 18 * Եւ Դաւիթ փախեաւ եւ ապրեցաւ, եւ եկն առ Սամուէլ յԱրիմաթեմ. եւ պատմեաց նմա զամենայն ինչ զոր արար նմա Սաւուդ: Եւ գնացին Սամուէլ եւ Դաւիթ՝ եւ նստան ի Նաւաթհոռամա: 19 * Ազդ եղեւ Սաւուդայ եւ ասեն. Ահա Դաւիթ ի Նաւաթհոռամայ է: 20 * Եւ առաքեաց Սաւուդ հրեշտակս ունել զԴաւիթ. եւ տեսին զեկեղեցին մարգարէից մարգարեացելոց. եւ Սամուէլ կայր ի վերայ նոցա: Եւ եղեւ ի վերայ հրեշտակացն Սաւուդայ հոգի Աստուծոյ, եւ մարգարեացան եւ նոքա: 21 * Եւ պատմեցաւ Սաւուդայ. եւ յաւել Սաւուդ առաքել այլ հրեշտակս. եւ մարգարեացան եւ նոքա: Եւ յաւել Սաւուդ առաքել այլ հրեշտակս, եւ մարգարեացան եւ նոքա: 22 * Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Սաւուդ, եւ գնաց ինքն յԱրիմաթեմ, եւ եկն մինչեւ ի ջրհորն մեծ՝ որ ի Սոկքով, եւ եհարց եւ ասէ. Ո՞ւր է Սամուէլ եւ Դաւիթ. եւ ասեն. Ի Նաւաթհոռամայ է: 23 * Եւ գնաց անտի ի Նաւաթհոռամայ: Եւ եղեւ ի վերայ նորա հոգի Աստուծոյ, եւ երթայր երթալով եւ մարգարեանայր, մինչեւ հասանել նմա ի Նաւաթհոռամա: 24 * Եւ մերկացաւ զհանդերձ իւր ինքնին, եւ մարգարեացաւ առաջի նոցա. եւ անկաւ մերկ գտիւն ողջոյն, եւ զգիշերն ամենայն. վասն այնորիկ ասէին՝ թէ եւ Սաւուդ ի մարգարէս:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ի.

ԾԲ 1 Եւ փախեաւ Դաւիթ ի Նաւաթայիռամայ, եւ եկն խաւսեցաւ առաջի Յովնաթանայ եւ ասէ. Զի՞նչ արարի, եւ զի՞նչ վնաս է իմ, եւ զի՞նչ մեղայ առաջի հաւր քո՝ զի խնդրէ զանձն իմ: 2 * Եւ ասէ ցնա Յովնաթան. Քաւ քեզ, ոչ մեռանիցիս. զի ահա ոչ առնէ հայր իմ բան մի մեծ կամ փոքր՝ զոր ոչ յայտնէ յունկն իմ. եւ զիա՞րդ իցէ զի թաքուցանիցէ հայր իմ յինէն զբանդ զայդ. չէ այդպէս: 3 * Պատասխանի ետ Դաւիթ եւ ասէ ցՅովնաթան. Գիտելով զիտէ հայր քո զի գտի շնորհս առաջի աչաց քոց, եւ ասէ թէ մի՞ զիտասցէ Յովնաթան՝ գուցէ ոչ կամիցի. այլ կենդանի է Տէր եւ կենդանի է անձն քո, զի որպէս ասացի՝

վճարեալ է ընդ իս եւ ընդ հայր քո մինչեւ ցմահ: 4 * Եւ ասէ Յովնաթան ցԴաւիթ. Զի՞նչ ցանկայ անձն քո՝ եւ արարից քեզ: 5 * Ասէ Դաւիթ ցՅովնաթան. Ահա վաղիւ ամսամուտ է. եւ ես նստելով ոչ նստայց ուտել հաց ընդ արքայի. եւ առաքեցես զիս՝ եւ թաքեայց ի դաշտի աստ մինչեւ ցերեկս աւուրն երրորդի: 6 * Եթէ առնելով առնիցէ այց զինէն հայր քո, ասասցես եթէ հրաժարելով հրաժարեաց յինէն Դաւիթ երթալ մինչեւ ցԲեթղահէմ քաղաք իւր. զի զոհ աւուրց է անդ ամենայն ցեղին: 7 * Եթէ ասասցէ՝ Բարութք է, խաղաղութիւն է ծառայի քում. ապա թէ խստիւ տայցէ պատասխանի՝ զհտասցիք զի վճարեալ է չարութիւն առ ի նմանէ: 8 * Եւ արասցես ողորմութիւն ընդ ծառայի քում. զի յուխտ Տեառն մուծեր զծառայ քո ընդ քեզ. եւ թէ վնաս ինչ է ծառայի քում, դու իսկ սպան զիս. եւ ընդէ՞ր հասուցանիցես զիս առ հայր քո: 9 * Եւ ասէ Յովնաթան. Քաւ լիցի քեզ, զի եթէ զհտելով զհտացից եթէ վճարեալ է չարութիւն առ ի հաւրէ իմմէ գալ ի վերայ քո՝ եթէ ոչ ի քաղաքն իսկ քո պատմեցից քեզ: 10 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՅովնաթան. Ո պատմեցէ ինձ եթէ խստիւ պատասխանի տացէ քեզ հայր քո: 11 * Եւ ասէ Յովնաթան ցԴաւիթ. Երթ եւ մնա յանդին: Եւ գնացին երկոքեան յանդն: 12 * Եւ ասէ Յովնաթան ցԴաւիթ. Տէր Աստուած Իսրայէլի զիտէ՝ եթէ ոչ քննեցից զհայր իմ զերեք ժաման, եւ եթէ բարի ինչ իցէ զԴաւթ եւ եթէ չար՝ առաքեցից առ քեզ յանդս: 13 * Եւ ասէ ասէ արասցէ Տէր Յովնաթանու, եւ ասն եւ ասն յաւելցէ, եթէ ոչ քննեցից զչարութիւնն վասն քո, եւ յայտնեցից յունկն քո. եւ արձակեցից զքեզ՝ եւ երթիցես ի խաղաղութիւն. եւ եղիցի Տէր ընդ քեզ՝ որպէս էր ընդ հաւր իմում: 14 * Եւ իցէ թէ մինչդեռ ես կենդանի իցեմ, արասցես ընդ իս իսկ ողորմութիւն, եւ եթէ մահու մեռանիցիմ, 15 * մի բարձցես զողորմութիւն քո ի տանէ իմմէ մինչեւ ցյաւիտեան: Եւ եթէ ոչ՝ ի ջնջել Տեառն զթշնամիս Դաւթի զիւրաքանչիւր ոք յերեսաց երկրէ, 16 * զոցի անուն Յովնաթանու ի տան Դաւթի. խնդրեսցէ Տէր ի ձեռաց թշնամեաց Դաւթի:

ԾԳ 17 * Եւ յաւել Յովնաթան երդմնեցուցանել զԴաւիթ առ սէր նորա. զի սիրեաց զանձն սիրելոյն իւրոյ: 18 * Եւ ասէ ցնա Յովնաթան. Վաղիւ ամսամուտ է, եւ խնդրեսցիս. 19 * քանզի խնդրեսցի աթոռ քո, եւ երեքարեացիս եւ երեկեցես ի տեղի քո՝ ուր թաքեարն յաւուրն գործոյ. եւ նստցիս առ երգաբաւոյ այդուիկ: 20 * Եւ ես երեքնեցից փքնաւք յորս ածել եւ ձգել յամատտարայն 21 * եւ արձակեցից զպատանեակն, եւ ասացից. Երթ զիտ զփքինն: Եւ եթէ ասելով ասացից ցպատանեակն Ի քէն եւ այսր է փքինն, եւ այսր առ գնա, եկեսցիր. զի խաղաղութիւն է քեզ, եւ չեն ինչ բանք՝ կենդանի է Տէր: 22 * Ապա թէ ասացից ցպատանին. Ի քէն եւ անդր է փքինն, գնասցիր՝ զի արձակեաց զքեզ Տէր: 23 * Եւ բանիցս զոր խաւսեցաք՝ ես եւ դու, ահա Տէր լիցի վկայ ընդ իս եւ ընդ քեզ մինչեւ ցյաւիտեան: 24 * Եւ թաքեաւ Դաւիթ յանդին: Եւ եհաս ամսամուտն եւ եմուտ արքայ ի սենեակն ուտել հաց: 25 * Եւ նստաւ արքայ յաթոռ իւրում որպէս միանգամն եւ միւսանգամ աթոռով յորմայեցն. եւ ժամանեաց Յովնաթան. եւ նստաւ Աբեններ ի կողմանէ Սաւուղայ. եւ խնդրեցաւ տեղին Դաւթի: 26 * Եւ ոչ խաւսեցաւ Սաւուղ եւ ոչ ինչ յաւուր յայնմիկ. քանզի ասաց. թէ Դէպք ինչ իցեն չլինելոյ սուրբ, եւ չիցէ սրբեալ:

ԾԴ 27 * Եւ եղեւ ի վաղիւ ամսամտին յաւուրն երկրորդի, խնդրեցաւ տեղին Դաւթի, եւ ասէ Սաւուղ ցՅովնաթան որդի իւր. Զի՞նչ է՝ զի ոչ եկն որդին Յեսսեայ երէկ եւ այսար ի սեղանս: 28 * Պատասխանի ետ Յովնաթան եւ ասէ ցՍաւուղ. Հրաժարեաց յինէն երթալ ի Բեթղահէմ քաղաք իւր. 29 * ասէ. Արձակեա զիս՝ զի զոհ է ցեղին մերոյ ի քաղաքին. եւ պատուիրեցին զիս եղբարք իմ. եւ արդ՝ եթէ գտի շնորհս առաջի աչաց քոց՝ երթայց տեսից զեղբարս իմ: Վասն այնորիկ ոչ եկն ի սեղան արքայի: 30 * Եւ բարկացաւ Սաւուղ ի վերայ Յովնաթանու՝ եւ ասէ ցնա. Աղճկորդի անձնամատն. եւ ո՞չ զիտեմ, զի դաշնաւոր ես դու որդւոյն Յեսսեայ՝ յամաւթ քո, եւ յամաւթ առականաց մաւր քոյ: 31 * զի զամենայն աւուրս որչափ որդին Յեսսեայ կենդանի է՝ ոչ հաստատիցի թագաւորութիւն քո. արդ՝ արաքեա կալ զպատանին՝ զի որդի մահու է նա: 32 * Պատասխանի ետ Յովնաթան Սաւուղայ հաւր իւրում, եւ ասէ ցնա. Ընդէ՞ր մեռանիցի. զի՞նչ գործեաց: 33 * Եւ վերացոյց Սաւուղ զգեղարդն ի վերայ Յովնաթանու սպանանել գնա. եւ զհտաց Յովնաթան թէ վճարեալ է չարութիւն ի հաւրէ նորա՝ սպանանել զԴաւիթ: 34 * Եւ դիմեաց Յովնաթան ի սեղանոյ անտի արտաքս բարկութեամբ եւ սրտմտութեամբ. եւ ոչ եկեր յաւուրն երկրորդի ամսոյն հաց, զի բեկաւ վասն Դաւթի. զի վճարեաց վասն նորա հայրն իւր:

ԾԵ 35 * Եւ եղեւ ընդ առաւաւտն՝ եւ Յովնաթան յանդն, որպէս ժամադիր եղեւ Դաւթի ի վկայութիւն. եւ մանուկ փոքրիկ ընդ նմա: 36 * Եւ ասէ ցպատանեակն. Ընթա զիտ զփքինն զոր ձգեցից. եւ ընթացաւ պատանեակն. եւ նա ձգեաց զփքինն, եւ եբեր գնա: 37 * Եւ չոգաւ պատանեակն մինչեւ ցտեղի փքնին զոր ձգեաց Յովնաթան. եւ աղաղակեաց Յովնաթան զկնի պատանեկին եւ ասէ. Ի քէն եւ անդ է փքինն: 38 * Եւ

աղաղակեաց Յովնաթան զկնի պատանեկին եւ ասէ. Փութացեալ արադեա եւ մի կացցես. եւ քաղեաց մանուկն Յովնաթանու զփքինսն եւ եբեր առ Տէր իւր: 39 * Եւ պատանեակն ոչ ինչ գիտէր բաց ի Յովնաթանայ եւ ի Դաւիթ՝ զի գիտէին զբանն: 40 * Եւ ետ Յովնաթան զգործին իւր ցպատանեակն, եւ ասէ ցպատանեակն իւր. Երթ մուտ ի քաղաքն: 41 * Եւ եմուտ պատանեակն: Եւ յարեաւ Դաւիթ յարգաբայն, եւ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, եւ երկիր եպագ նմա երիցս անգամ, եւ համբուրեաց իւրաքանչիւր զընկեր իւր, եւ ելաց իւրաքանչիւր ի վերայ ընկերի իւրոյ մինչեւ ցմեծ վախճան: 42 * Եւ ասէ Յովնաթան ցԴաւիթ. Երթ ի խաղաղութիւն. եւ որպէս երդուաք մեք երկոքին յանուն Տեառն եւ խաւսեցաք, Տէր լիցի վկայ ընդ իս եւ ընդ քեզ, եւ ի մէջ զաւակի իմոյ եւ ի մէջ զաւակի քոյ մինչեւ ցյաւիտեան: 43 * Եւ յարեաւ Դաւիթ եւ գնաց, եւ Յովնաթան եմուտ ի քաղաքն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԻԱ.

ԾԶ 1 Եւ եկն Դաւիթ ի Նոմբա՝ առ Աքիմէլէք քահանայ եւ զարհուրեցաւ Աքիմէլէք ի պատահել նորա. եւ ասէ ցնա. Զի՞ է զի դու միայն ես՝ եւ ոչ ոք է ընդ քեզ: 2 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱքիմէլէք քահանայ. Բան ինչ հրամայեալ է ինձ արքայի այսաւր. եւ ասէ ցիս՝ մի ոք զիտացէ զբանն վասն որոյ առաքեցի զքեզ, եւ վասն որոյ պատուիրեցի քեզ. եւ հրաման ետու մանկտոյն ի տեղւոջն որ կոչի Աստուծոյ հաւատարմութիւն փելմոնի ելմոնի: 3 * Եւ արդ՝ եթէ իցէ ի ձեռին քում հինգ նկանակ հացի՝ տուր ի պէտս իմ, թէ ո՞րչափ եւ գտանիցի: 4 * Պատասխանի ետ քահանայն Աստուծոյ եւ ասէ ցԴաւիթ. Ոչ կայ հաց պիղծ ընդ ձեռամբ իմով, այլ հաց սրբութեան. եւ եթէ իցեն զգուշացեալ մանկտին ի կանանց՝ կերիցեն: 5 * Պատասխանի ետ Դաւիթ քահանային՝ եւ ասէ. Ի կանանց մեկուսի եմք յերեկէ եւ յեռանտէ, յելանել ինձ ի ճանապարհս սրբեցան եւ մանկտին. զի եւ ճանապարհս իսկ պիղծ է. եւ վասն այնորիկ այսաւր սրբեցի գործովս իմով: 6 * Եւ ետ նմա Աքիմէլէք քահանայ՝ ի զառաջաւոր հացէն. զի չգոյր անդ հաց, բաց ի հացէն երեսաց, առեալ յերեսաց Տեառն, դնել առաջի հաց ջերմն յաւուրն յորում առ զայն: 7 * Եւ անդ էր մի ի ծառայիցն Սաւուղայ յաւուր յայնմիկ նեղեալ նեսարաւ առաջի Տեառն. եւ անուն նորա Դովէկ՝ ասորի, արածէր զջորիս Սաւուղայ: 8 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱքիմէլէք. Եթէ իցէ՞ աստ ընդ ձեռամբ քով զեղարդն կամ սուսեր. զի գտուսեր իմ եւ զկազմած իմ ոչ առի ի ձեռին իմում. քանզի բանն արքայի ստիպեաց զիս: 9 * Եւ ասէ քահանայն. Ահա սուսերն Գողիադու այլազգոյ Փղշտացոյ՝ զոր սպաներ ի հովիտսն Ելայ. եւ այն պատեալ կայ ձորձով յետոյ վակասին. եթէ զայն առնուս ընդ քեզ՝ առ, զի ոչ գոյ աստ՝ բաց յայնմանէ: Եւ ասէ Դաւիթ. Զիք իբրեւ զնա, տուր ցիս զայն: Եւ ետ նմա զայն:

ԾԷ 10 * Եւ յարեաւ Դաւիթ եւ փախեաւ յաւուր յայնմիկ յերեսաց Սաւուղայ, եւ եկն Դաւիթ առ Անքուս արքայ Գերայ: 11 * Եւ ասեն ծառայքն Անքուսայ ցնա. Ո՞չ սա է Դաւիթ՝ թագաւոր երկրին. ո՞չ սմա նուագէին պարաւորքն եւ ասէին, եհար Սաւուղ զհազարս, եւ Դաւիթ զբերս: 12 * Եւ եղ Դաւիթ զբանսն ի սրտի իւրում, եւ երկեաւ յոյժ յերեսաց Անքուսայ արքայի Գերայ: 13 * Եւ այլակերպեաց առաջի նորա զերեսս իւր, եւ պատճառեցաւ յաւուր յայնմիկ. եւ կաքաւէր առ դուրս քաղաքին, եւ ծորեցուցանէր զլորձունս իւր ի վերայ մաւրուաց իւրոց, եւ յափսիթերս խաղայր: 14 * Եւ ասէ Անքուս ցծառայս իւր. Ահա տեսէք զայրն՝ այսահար՝ եւ ընդէ՞ր մուծէք զնա առ իս. 15 * միթէ կարա՞ւտ ինչ իցեմ ես այսահարաւք, զի ածէք զդա այսահարեւ առաջի իմ. մի մտցէ դա ի տուն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԻԲ.

1 Գնաց անտի Դաւիթ՝ եւ եկն զերծաւ յայրն Ոդոդոմայ. եւ լուան եղբարք նորա եւ ամենայն տուն հաւր նորա, եւ իջին առ նա անդր: 2 * Եւ ժողովէին առ նա ամենայն վշտատեսք, եւ ամենայն պարտապանք, եւ ամենայն ցաւագնեալք ոգովք. եւ էր նոցա զաւրագլուխ. եւ էին ընդ նմա իբրեւ արք չորեքարեր: 3 * Եւ գնաց անտի Դաւիթ ի Մասեփաթ Մովաբայ. եւ ասէ ցարքայն Մովաբայ. Եղիցի հայր իմ եւ մայր իմ առ քեզ, մինչեւ զիտացից թէ զինչ արասցէ ինձ Աստուած: 4 * Եւ աղաչեաց զերեսս արքային Մովաբայ. եւ բնակեցին առ նմա զամենայն աւուրս մինչեւ էր Դաւիթ յանձաւին:

ԾԸ 5 * Եւ ասէ Գաղ մարգարէ ցԴաւիթ. Մի նստիր յանձաւորդ, այլ արի եւ երթիցես յերկիրն Յուդայ: գնաց Դաւիթ եւ եկն նստաւ ի քաղաքին Սարիթ: 6 * Եւ լուաւ Սաւուղ եթէ յայտնեցաւ Դաւիթ եւ արքն որ ընդ նմա: Եւ Սաւուղ նստեր ի բլրին ի ներքոյ հերկին որ ի Բամա. եւ գեղարդնն ի ձեռին իւրում. եւ ամենայն ծառայք նորա կային շուրջ զնովաւ: 7 * Եւ խաւսեցաւ Սաւուղ ընդ ծառայսն իւր որ կային շուրջ զնովաւ, եւ ասէ ցնոսա. Լուարուք որդիք Բենիամինի. թէ արդարեւ ամենեցուն ձեզ տացէ որդին Յեսսեայ անդս եւ այգեստանս, եւ զամենայն զձեզ առնիցէ հազարապետս եւ հարիւրապետս. 8 * զի միաբանեալ կայք ի վերայ իմ դուք ամենեքեան. եւ ոչ ոք էր որ յայտնէր յունկն իմ ի դնել որդւոյն իմոյ ուխտ ընդ որդւոյն Յեսսեայ. եւ չիք ոք ի ձենջ որում ցաւէր վասն իմ, եւ յայտնէր յունկն իմ. զի յարոյց որդի իմ զծառայ իմ ի վերայ իմ թշնամի, որպէս յաւուր յայսմիկ: 9 * Պատասխանի ետ Դովեկ Ասորի, որ կայր ի վերայ ջորւոցն Սաւուղայ, եւ ասէ. Տեսի գորդին Յեսսեայ եկեալ ի Նոմբա առ Աքիմելէք որդի Աքիտովբայ առ քահանայ. 10 * Եւ հարցանէր նա նմա ի Տեառնէ. եւ ետ նմա պաշար՝ եւ զսուսերն Գողիադու այլազգոյ ետ նմա: 11 * Եւ առաքեաց արքայ կոչեաց զԱքիմելէք որդի Աքիտովբայ զքահանայ, եւ զամենայն որդիս հաւր նորա զքահանայս որ էին ի Նոմբա. եւ եկին ամենեքին առ արքայ: 12 * Եւ ասէ Սաւուղ. Լուր որդի Աքիտովբայ: Եւ ասէ. Աւասիկ կամ, խաւսեաց Տէր: 13 * Եւ ասէ ցնա Սաւուղ. Զի՞ է զի միաբանեցէք դու եւ որդին Յեսսեայ հակառակ ինձ, տալ նմա հաց եւ սուսեր, եւ հարցանել նմա յԱստուծոյ, եւ դնել զնա ինձ թշնամի, որպէս եւ յաւուր յայսմիկ: 14 * Պատասխանի ետ Աքիմելէք արքայի եւ ասէ. Եւ ո՞վ է յամենայն ծառայս քո հաւատարիմ իբրեւ զԴաւիթ, եւ փեսայ արքայի. եւ իշխան ամենայն հրամանի քոյ, եւ փառաւոր ի տան քում: 15 * Եթէ այսր աւուր ինչ սկսեալ իցեմ հարցանել նմա յԱստուծոյ, քաւ մի երբէք դիցէ արքայ ի վերայ ծառայի իւրոյ այդպիսի բան, եւ ի վերայ տան հաւր իմոյ. զի ոչ զիտէ ծառայ քո յամենայնի յայդմիկ բան մի մեծ կամ փոքր: 16 * Եւ ասէ Սաւուղ. Մահու մեռցիս Աքիմելէք՝ դու եւ ամենայն տուն հաւր քոյ: 17 * Եւ ասէ արքայ ցտորհանդակսն որ կային շուրջ զնովաւ. Մատիք եւ սպանէք զքահանայսն Տեառն, զի ձեռն նոցա ընդ Դաւթի է. զի գիտացին եթէ փախչի նա՝ եւ ոչ յայտնեցին յունկն իմ: Եւ ոչ կամեցան ծառայքն արքայի արկանել զձեռս իւրեանց, եւ մեղանչել ի քահանայսն Տեառն: 18 * Եւ ասէ արքայ ցԴովեկ. Դարձիր դու՝ եւ պատահեա քահանայիցն Տեառն: Եւ դարձաւ Դովեկ Ասորի, եւ կոտորեաց զքահանայսն Տեառն. եւ սպան յաւուր յայսմիկ երեք հարիւր եւ հինգ այր, զամենեսին որ կրէին զեփուդն կտաւի: 19 * Եւ զՆոմբա քաղաք քահանայիցն եհար սրով սուսերի՝ յառնէ մինչեւ ցկին, ի տղայոյ մինչեւ ցստնդիաց. յարջառոյ եւ յիշոյ մինչեւ ցոչխար՝ բերանով սրոյ: 20 * Եւ ապրեցաւ որդի մի Աքիմելիքայ, որդւոյ Աքիտովբայ. եւ անուն նորա Աքիաթար, եւ փախեաւ զհետ Դաւթի: 21 * Եւ պատմեաց Աքիաթար Դաւթի եթէ կոտորեաց Սաւուղ զամենայն քահանայսն Տեառն: 22 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱքիաթար. Գիտէի յաւուր յայսմիկ եթէ Դովեկ Ասորի պատմելով պատմէ Սաւուղայ: Եւ եմ պարտական ոգւոց տան հաւր քոյ. 23 * նիստ առ իս՝ եւ մի երկնչիր, զի ուր խնդրեցից զանձին իմոյ տեղի՝ խնդրեցից եւ քում անձին, զի պահեսցիս դու առ իս:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ ԻԳ.

ԾԹ 1 Եւ ազդ եղեւ Դաւթի եւ ասեն. Ահա այլազգիք պատերազմին ընդ Կեիլա, եւ յափշտակեցին զկալորայն: 2 * Եւ եհարց Դաւիթ ի Տեառնէ եւ ասէ. Եթէ երթա՞յց եւ հարկանիցէ մ զայլազգիսն զայնոսիկ եւ ասէ Տէր ցԴաւիթ. Երթ եւ հարկանիցես զայլազգիսն, եւ փրկեսցես զԿեիլա: 3 * Եւ ասեն արք Դաւթի ցնա. Ահա մեք աստէն ի Հրէաստանի յերկիւղի եմք, եւ զիա ըդ լինիցի եթէ երթիցեմք ի Կեիլա յաւար այլազգեացն:

Կ 4 * Եւ յաւել միւսանգամ Դաւիթ հարցանել ի Տեառնէ. եւ պատասխանի ետ նմա Տէր՝ եւ ասէ ցնա. Արի էջ ի Կեիլա՝ զի ես մատնեցից զայլազգիսն ի ձեռս քո: 5 * Եւ գնաց Դաւիթ եւ արքն որ ընդ նմա ի Կեիլա, եւ մարտեաւ ընդ այլազգիսն. եւ փախեան յերեսաց նորա, եւ առ զանասուն նոցա, եւ եհար ի նոցանէ հարուածս մեծամեծս. եւ փրկեաց Դաւիթ զբնակիչսն Կեիլայ: 6 * Եւ եղեւ ի փախչելն Աքիաթարայ որդւոյ Աքիմելիքայ առ Դաւիթ, եւ ինքն ընդ Դաւթի էջ ի Կեիլա. եւ ունէր զեփուդն ի ձեռին իւրում: 7 * Եւ ազդ եղեւ Սաւուղայ եթէ եկն Դաւիթ ի Կեիլա. եւ ասէ Սաւուղ. Վաճառեաց զնա Աստուած ի ձեռս իմ. զի փակեցաւ մտեալ ի քաղաք դրանց եւ դռնափակաց: 8 * Եւ հրաման ետ Սաւուղ ամենայն ժողովրդեանն իջանել ի պատերազմ ի Կեիլա. ունել զԴաւիթ եւ զարս նորա: 9 * Եւ գիտաց Դաւիթ զՍաւուղայ եթէ ոչ դադարէ ի

չարութենէ. եւ ասէ Դաւիթ ցԱբիաթար քահանայ. Մատո զեփուդ Տեառն: 10 * եւ ասէ Դաւիթ. Տէր Աստուած Իսրայէլի, լսելով լուաւ ծառայ քո՝ թէ խնդրէ Սաւուղ զալ ի վերայ Կեիլայ, ապականել զքաղաքս վասն իմ. 11 * եթէ պաշարիցի՝. եւ եթէ իջանիցէ՝ այժմ այսր Սաւուղ՝ որպէս լուաւ ծառայ քո Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ պատմեաւ ծառայի քում: եւ ասէ Տէր. Պաշարեսցի: 12 * եւ ասէ Դաւիթ. Եթէ մատնեսցէ՞ն զիս կեիլացիքս եւ զարս իմ ի ձեռն Սաւուղայ: եւ ասէ Տէր. Մատնեսցեն:

ԿԱ 13 * Եւ յարեաւ Դաւիթ, եւ արքն որ ընդ նմա իբրեւ չորեքարեր, ելին ի Կեիլայ եւ գնացին յո եւ գնացին: եւ ազդ եղեւ Սաւուղայ եթէ զերծաւ Դաւիթ ի Կեիլայ, եւ դադարեաց յելանելոյ:

ԿԲ 14 * Եւ նստաւ Դաւիթ յանապատին ի Մասերթ յանձուկսն, եւ նստէր ի լերին անապատին Զիփայ ի մոայլ լերինն ի մթին երկրին: եւ խնդրէր զնա Սաւուղ զամենայն աւուրս, եւ ոչ մատնեաց զնա Տէր ի ձեռս նորա: 15 * Եւ ետես Դաւիթ եթէ ելանէ Սաւուղ խնդրել զԴաւիթ. եւ Դաւիթ նստէր յանապատին ի մոայլ լերինն Զիփայի նորում: 16 * Եւ յարեաւ Յովնաթան որդի Սաւուղայ, եւ չոգաւ առ Դաւիթ ի նորն. եւ հաստատեաց զձեռս իւր ի Տէր, 17 * եւ ասէ ցնա. Մի երկնչիր, զի ոչ գտցէ զքեզ ձեռն Սաւուղայ հար իմոյ. եւ դու թագաւորեսցես ի վերայ Իսրայէլի. եւ ես եղէց քո երկրորդ, եւ Սաւուղ հայր իմ զիտէ թէ այդպէս է: 18 * եւ ուխտեցին ուխտ երկոքեան առաջի Տեառն: Եւ նստէր Դաւիթ ի նորումն եւ Յովնաթան գնաց ի տուն իւր: 19 * Եւ ելին զիփացիքն ի մոայլ երկրէն առ Սաւուղ ի բլուրն, եւ ասեն. Ո՞չ աւանիկ Դաւիթ թաքուցեալ է առ մեզ ի Մասերա յանձուկս նորոյն ի բլուրն Եքելատու, ընդ աջմէ Յեսեմոնայ: 20 * եւ արդ՝ ըստ ամենայն ցանկութեան անձին արքայի իջցէ իջանելով առ մեզ. քանզի փակեցուք զնա ի ձեռս արքայի: 21 * Եւ ասէ ցնոսա Սաւուղ. Արհնեալ էք դուք ի Տեառնէ, զի ցաւեաց ձեզ վասն իմ. 22 * արդ՝ երթայք եւ այլ եւս կազմեցարուք, եւ դիտեցէք եւ տեսէք զտեղին ուր իցէ ոտն նորա. հասէք վաղվաղակի անդր ուր ասացէքն թէ է, գուցէ խորամանկիցէ: 23 * եւ քննեսցիք եւ տեսցիք յամենայն տեղեաց ուր թաքուցեալ իցէ, եւ դարձցիք առ իս պատրաստութեամբ, եւ երթիցուք ընդ ձեզ: եւ եղիցի եթէ իցէ յերկրին՝ խուզեցից զնա ամենայն հազարաւորաւք Յուդայ:

ԿԳ 24 * Եւ յարեան եւ գնացին զիփացիքն յերեսաց Սաւուղայ. եւ Դաւիթ եւ արք նորա էին յանապատին Մառնայ առ երեկս ընդ աջմէ Յեսեմոնայ: 25 * Եւ գնաց Սաւուղ եւ արք իւր խնդրել զԴաւիթ: եւ ազդ արարին Դաւթի, եւ էջ ի վէմն որ յանապատին Մառնայ: եւ լուաւ Սաւուղ՝ եւ պնդեցաւ զհետ Դաւթի յանապատն Մառնայ: 26 * Երթայր Սաւուղ եւ արք իւր՝ զայս կողմն լերինն, եւ Դաւիթ եւ արք իւր առ ի կողմն զայն կողմն լերինն: եւ եղեւ Դաւթի թաքստեամբ երթալ յերեսաց Սաւուղայ: եւ Սաւուղ եւ արք նորա պատեցան զԴաւթի եւ զարամբք նորա ունել զնոսա: 27 * Եւ եկն հրեշտակ առ Սաւուղ եւ ասէ Փութա եկ այսր, զի արշաւեցին այլազգիք յերկիրս: 28 * եւ դարձաւ Սաւուղ չպնդել զհետ Դաւթի, եւ չոգաւ ընդ դէմ այլազգեացն: վասն այնորիկ կոչեցաւ տեղին այն Վէմ Բաժանեալ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԲԴ.

1 Եւ յարեաւ Դաւիթ անտի եւ նստաւ յանձուկս Գադդայ:

ԿԴ 2 * Եւ եղեւ իբրեւ դարձաւ Սաւուղ յայլազգեացն, ազդ եղեւ նմա եւ ասեն. Ահաւանիկ Դաւիթ յանապատին Գադդայ է: 3 * եւ առ ընդ իւր երիս հազարս արանց ընտրելոց յամենայն Իսրայէլէ, եւ գնաց խնդրել զԴաւիթ եւ զարս նորա, հանդէպ Ելիմայ որսոյն եղջերուաց. 4 * եւ եկն ի պառակս հաւտիցն որ առ ճանապարհաւն. եւ անդ էր այր մի՝ եւ եմուտ Սաւուղ հանգչել. եւ Դաւիթ եւ արք նորա նստին ի ներքնում այրին: 5 * Եւ ասեն արքն Դաւթի ցնա. Ահա այս ար է, զորմէ ասաց Տէր ցքեզ, մատնել զթշնամիս քո ի ձեռս քո. եւ արասցես ընդ նա՝ որպէս եւ հաճոյ թուի յաչս քո: Եւ յարեաւ Դաւիթ եւ եհատ զտտուն լաւղկին Սաւուղայ գաղտ: 6 * եւ եղեւ յետ այնորիկ՝ զղջացոյց զԴաւիթ սիրտն իւր, զի եհատ զտտուն լաւղկի նորա: 7 * Եւ ասէ Դաւիթ ցարս իւր. Քաւ լիցի ինձ ի Տեառնէ, թէ արարից զբանդ զայդ Տեառն իմում աւծելոյ Տեառն, մխել ի նա զձեռս իմ. զի աւծեալ Տեառն է նա: 8 * եւ հաճեաց Դաւիթ զարսն իւր բանիւք, եւ ոչ ետ նոցա յառնել եւ սպանանել զՍաւուղ: Եւ Սաւուղ յարեաւ յայրէ անտի եւ էջ ի ճանապարհն: 9 * եւ յարեաւ Դաւիթ զկնի նորա ել յայրէ անտի. եւ աղաղակեաց Դաւիթ զհետ նորա եւ ասէ. Տէր իմ արքայ: եւ հայեցաւ Սաւուղ ի թիկունս իւր. եւ անկաւ Դաւիթ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, եւ եպագ նմա երկիր: 10 * Եւ ասէ Դաւիթ զՍաւուղ. Ընդէ՞ր լսես բանից ժողովրդեանն որ ասեն թէ Դաւիթ խնդրէ զանձն քո. 11 * ահա յաւուր յայսմիկ

տեսին աչք քո, ո՞րպէս մատնեաց զքեզ Տէր այսաւր ի ձեռս իմ յայրի անդ, եւ ոչ կամեցայ սպանանել զքեզ. եւ խնայեցի ի քեզ, եւ ասացի թէ ոչ ձգեցից զձեռն իմ ի Տէր իմ. զի աւծեալ Տեառն է նա: 12 * Եւ տես հայր իմ. ահա տտուն լաւդկի քո ի ձեռն իմում. եւ հատի գտտուն հանդերձի քոյ, եւ ոչ սպանի զքեզ: Եւ ծանիր եւ տես այսաւր, զի ոչ գոյ ի ձեռն իմում չարութիւն, եւ ոչ արհամարհութիւն, եւ ոչ ամպարշտութիւն, եւ ոչ մեղայ ինչ քեզ. եւ դու պաշարես զանձն իմ առնուլ զնա: 13 * Դատ արասցէ Տէր ընդ իս եւ ընդ քեզ. եւ առցէ Տէր զվրեժ իմ ի քէն, եւ ձեռն իմ մի եղիցի ի քեզ: 14 * Որպէս ասէ հին առասպելն. յանաւրէն ձեռաց ելցէ վնաս, եւ ձեռն իմ մի եղիցի ի քեզ: 15 * Եւ արդ՝ զո՞յր հետ ելեալ եւ արքայոյ Բարայէլի, եւ զո՞հալածես. զհետ շան միոյ մեռելոյ՝ եւ զհետ լոյոյ միոյ: 16 * Եղիցի Տէր դատաւոր եւ իրաւարար ընդ իս եւ ընդ քեզ. տեսցէ Տէր՝ եւ դատեսցի զդատաստանս իմ, եւ արասցէ ինձ իրաւունս ի ձեռաց քոց: 17 * Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Դաւիթ խաւսել զբանս զայտսիկ ընդ Սաւուղայ, եւ ասէ Սաւուղ. այդ քո՞ ձայն իցէ որդեակ իմ Դաւիթ: Եւ ամբարձ Սաւուղ զձայն իւր եւ ելաց: 18 * Եւ ասէ Սաւուղ ցԴաւիթ. Դու արդար ես քան զիս. զի դու հատուցեր ինձ բարիս, եւ ես հատուցի քեզ չարիս: 19 * Եւ դու պատմեցեր ինձ այսաւր զոր արարեր ինձ բարիս. եւ թէ ո՞րպէս փակեաց զիս Տէր այսաւր ի ձեռս քո՝ եւ ոչ սպաներ զիս: 20 * զի որպէս գտանէ որ զշնամիս իւր ի նեղութեան, եւ արձակիցէ զնա բարեւալ ընդ ճանապարհ, եւ Տէր հատուցէ նմա բարիս. որպէս դու արարեր այսաւր: 21 * Եւ արդ՝ զիտեմ զի թագաւորելով թագաւորեսցես, եւ հաստատեսցի ի ձեռս քո թագաւորութիւնն Բարայէլի. 22 * եւ արդ՝ երդուիր ինձ ի Տէր, զի մի սատակեսցես զգաւակ իմ զկնի իմ, եւ մի եղծես զանուն իմ ի տանէ հաւր իմոյ: 23 * Եւ երդուաւ Դաւիթ Սաւուղայ. եւ զնաց Սաւուղ ի տեղի իւր. եւ Դաւիթ եւ արք իւր եկին ի Մասարա յանձուկն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԻԵ.

1 Եւ մեռաւ Սամուէլ. եւ ժողովեցան ամենայն Բարայէլ եւ կոծեցան զնա: Եւ թաղեցին զնա ի տան իւրում յԱրիմաթեմ:

ԿԵ Եւ յարեաւ Դաւիթ եւ էջ յանապատն Մառնայ: 2 * Եւ էր այր մի ի Մառն, եւ հաւտք իւր ի Կարմելոս. եւ այրն մեծատուն էր յոյժ. եւ նորա էին ոչխարք երեք հազարք, եւ այծք հազար. եւ եղեն կտուրք հաւտիցն ի Կարմելոս: 3 * Եւ անուն նորա Նաբալ եւ անուն կնոջ նորա Աբիգեա. եւ կին նորա առատ իմաստութեամբ եւ գեղեցիկ տեսլեամբ յոյժ. եւ այրն խիստ եւ չար խորհրդովք՝ եւ այր շնաբարոյ: 4 * Եւ լուաւ Դաւիթ յաւուր յայնմիկ եթէ կտրէ Նաբալ Կարմելացի զհաւտս իւր, 5 * առաքեաց Դաւիթ մանկունս տասն, եւ ասէ Դաւիթ ցմանկունսն. Ելէք ի Կարմելոս՝ եւ երթայք առ Նաբալ, եւ հարցէք յանուն իմ զողջունէ նորա: 6 * Եւ ասասցիք՝ այսպէս ի սոյն աւուրս ո՞ղջ իցես դու եւ տուն քո, եւ ամենայն որ ինչ քո ողջ լիցի: 7 * Եւ արդ՝ աւասիկ լուայ եթէ կտուրք են հաւտից քոց որ ընդ մեզ էին յանապատի աստ, եւ ոչ արգելաք զդոսս, եւ ոչ խուցաք զդոսս եւ ոչ իւրիք զամենայն աւուրս որչափ եւ էին ընդ մեզ ի Կարմելոս: 8 * Կարց ցմանկտիդ քո եւ պատմեսցեն քեզ: Եւ գտցեն մանկունքդ շնորհս առաջի աչաց քոց, զի ի բարի աւուր եկին, արդ՝ տացես որչափ ինչ եւ զտցէ ձեռն քո ծառայից քոց եւ որդւոյ քում Դաւթի:

ԿԶ 9 * Եւ եկին մանկունքն Դաւթի, եւ խաւսեցան զբանսն ընդ Նաբալայ, ըստ ամենայն բանիցն այնոցիկ յանուն Դաւթի: 10 * Ըմբոստացաւ, եւ ետ պատասխանի ծառայիցն Դաւթի եւ ասէ. Ո՞ Դաւիթ, կամ ո՞ որդին՝ Յեսսեայ. բազմացեալ են այսաւր ծառայք զնացականք իւրաքանչիւր յերեսաց տեառն իւրոյ: 11 * Արդ՝ առնուցում զհաց իմ եւ զգինի իմ եւ զգենլիս իմ զոր զենի կտրողաց իմոց պատրուճակս, եւ տայցեմ արանց զորս ո՞չ զիտիցեմ ուստի իցեն: 12 * Եւ դարձան մանկունքն Դաւթի ի ճանապարհ իւրեանց. եւ եկին պատմեցին Դաւթի ըստ բանիցն այնոցիկ:

ԿԷ 13 * Եւ ասէ Դաւիթ ցարսն իւր. Ածէք ընդ մեզ իւրաքանչիւր գտուր իւր. եւ ածին ընդ մեզ այր իւրաքանչիւր գտուեր իւր: ած ընդ մեզ եւ Դաւիթ գտուր իւր. եւ ելին զհետ Դաւթի իբրեւ արք չորեքարեւր. եւ երկերիւրն եւս անդէն նստան առ կարասին: 14 * Եւ Աբիգեայ՝ կնոջ Նաբալայ պատմեաց միումն ի մանկտոյ անտի եւ ասէ. Ահա առաքեաց Դաւիթ հրեշտակս յանապատէն արինել զՏէր մեր, եւ նա՝ խուսեաց ի նոցանէն. 15 * եւ արքն երախտաւոր էին մեզ յոյժ, եւ ոչ արգելին զմեզ, եւ ոչ իւրիք խուցին զմեզ որչափ եղեաք ընդ նոսա ի բացի. 16 * եւ իբրեւ զպարիսպ էին մեզ զցայգ եւ զցերեկ՝ զամենայն աւուրսն որչափ էաք ընդ նոսա, եւ արածեաք զխաշինսն: 17 * Եւ արդ՝ զիտացես եւ տեսցես զինչ գործեսցես. զի

վճարեալ է չարութիւն ի վերայ Տեառն մերոյ, եւ ի վերայ ամենայն տան նորա. եւ նա՝ այր ժանտ է, եւ ոչ գոյ խաւսել ընդ նմա: 18 * Եւ աճապարեաց Աբիգեա, եւ առ երկերիւր նկանակ, եւ երկուս ամանս գինւոյ, եւ հինգ ոչխար հասուցեալ, եւ հինգ արդու փոխնոյ, եւ կայթ մի չամիչ, եւ պաղատիտս երկերիւր. եւ եղ ի վերայ իշոյ: 19 * Եւ ասէ ցմանկտին իւր. Երթայք յառաջագոյն քան զիս, եւ ես գամ զկնի ձեր. եւ առն իւրում Նաբաղայ ոչ եհան ի վեր: 20 * Եւ եղեւ ընդ ելանել նորա յէշն, եւ ընդ իջանել ընդ զանխով լերինն, եւ ահա Դաւիթ եւ արք նորա իջանէին ընդ առաջ նորա. եւ դիպեցաւ նոցա: 21 * Եւ ասէ Դաւիթ. Չուր ուրեմն պահեցի զամենայն ինչ Նաբաղու յանապատի անդ. եւ ոչ խուցեաք առնուլ յամենայնէ որ ինչ էր նորա եւ ոչ ինչ. եւ հատոյց ինձ չար երախտեաց իմոց: 22 * ան եւ ան արասցէ Աստուած Դաւթի, եւ ան եւ ան յաւելցէ, եթէ թողից յամենայնէ Նաբաղու մինչեւ ցառաւատն՝ որ գործով միզիցէ: 23 * Իբրեւ ետես Աբիգեա զԴաւիթ՝ փութացաւ եւ վազեաց յիշոյն, եւ անկաւ առաջի Դաւթի ի վերայ երեսաց իւրոց, եւ երկիր եպագ նմա յերկիր: 24 * Եւ անկաւ առ ոտս նորա եւ ասէ. Յիս տէր վնաս իմ. բայց խաւսեցի աղախին քո յականջս քո, եւ լուիցես բանից աղախնոյ քոյ: 25 * մի դիցէ Տէր իմ զսիրտ իւր ի վերայ առն ժանտի Նաբաղայ. զի ըստ անուան նորա՝ եւ ինքն է: Նաբաղ անուն նորա՝ եւ անգգամութիւն ընդ նմա: Եւ ես աղախին քո ոչ տեսի զմանկունս քո գոր առաքեցեր: 26 * Եւ արդ՝ կենդանի է Տէր եւ կենդանի է անձն քո. որպէս արգել զքեզ Տէր չգալ յարին անպարտ, այլ պահել զձեռն քո առ քեզ: Եւ արդ՝ եղիցին իբրեւ զՆաբաղ թշնամիք քո՝ եւ որ խնդրիցեն Տեառն իմոյ չարիս: 27 * Եւ արդ՝ առ զաւրիհնութիւնս զայս գոր եբեր աղախին քո Տեառն իմում. եւ տացես մանկտոյդ որ կան առաջի Տեառն իմում: 28 * Եւ բարձ զվնաս աղախնոյ քոյ: Չի առնելով արասցէ Տէր տեառն իմում տուն հաւատարիմ. զի զպատերազմ տեառն իմոյ Տէր պատերազմի, եւ չարութիւն մի երբէք գտցի ի քեզ: 29 * Եւ ոչ յարիցէ մարդ հալածել զքեզ, եւ խնդրել զանձն քո. եւ եղիցի անձն տեառն իմոյ ծրարեալ ի ծրարի կենաց տեառն Աստուծոյ. եւ զանձն թշնամեաց քոց պարսաքարեցես ի մէջ պարսատկաց: 30 * Եւ եղիցի յորժամ արասցէ Տէր տեառն իմում զամենայն բարիս գոր խաւսեցաւ ածել ի վերայ քո, եւ տացէ զքեզ պատուիրանաւ առաջնորդ ի վերայ Իսրայէլի: 31 * մի լիցի պղծութիւն եւ գայթազութիւն ի սրտի տեառն իմոյ հեղով զարին արդար տարապարտոց, եւ պահեցի ձեռն տեառն իմոյ առ իւր. եւ բարի արասցէ Տէր տեառն իմում. եւ յիշեցես զաղախին քո բարի առնել նմա: 32 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱբիգեա. Աւրինեալ տէր Աստուած Իսրայէլի որ առաքեացն զքեզ այսաւր այսր ընդ առաջ իմ: 33 * Եւ արինեալ բարք քո, եւ արինեալ լիցիս դու որ արգելեր զիս այսաւր աստ չերթալ յարին, եւ պահել զձեռն իմ առ իս: 34 * Բայց կենդանի է տէր Աստուած Իսրայէլի, որ արգել զիս այսաւր յառնելոյ քեզ չարիս. զի թէ չէիր փութացեալ եւ եկեալ ընդ առաջ իմ. քանզի ասացի. թէ Ոչ մնացէ Նաբաղայ մինչեւ ցլոյս առաւատու որ գործով միզիցէ: 35 * Եւ առ Դաւիթ ի ձեռաց նորա զամենայն ինչ գոր եբեր նմա. եւ ասէ ցնա. Ել ի տուն քո խաղաղութեամբ. տես զի լուայ ձայնի քում, եւ ակն առի երեսաց քոց: ԿԸ 36 * Եւ գնաց Աբիգեա առ Նաբաղ. եւ էր խրախութիւն ի տան նորա իբրեւ զխրախութիւն թագաւորի. եւ սիրտ Նաբաղու զուարճացեալ էր յինքեան, եւ ինքն արբեալ էր յոյժ. եւ ոչ պատմեաց նմա բան մի մեծ կամ փոքր մինչեւ ցլոյս առաւատին: 37 * Եւ եղեւ ընդ առաւատն, իբրեւ սթափեցաւ Նաբաղ ի գինւոյ անտի, պատմեաց նմա կինն իւր զբանս զայտոսիկ. եւ մեռաւ սիրտ նորա ի նմա, եւ եղեւ իբրեւ զքար: 38 * Եւ եղեն իբրեւ ատուք տասն, եւ եհար Տէր զՆաբաղ, եւ մեռաւ: 39 * Եւ լուաւ Դաւիթ եթէ մեռաւ Նաբաղ, եւ ասէ. Աւրինեալ տէր Աստուած որ դատեաց զդատաստանս նախատանաց իմոց ի ձեռաց Նաբաղայ, եւ զծառայ իւր ապրեցոյց ի ձեռաց չարեաց, եւ զչարութիւն Նաբաղայ դարձոյց Տէր ի գլուխ նորա: ԿԹ Եւ առաքեաց Դաւիթ եւ խաւսեցաւ ընդ Աբիգեա առնուլ զնա իւր կնութեան: 40 * Եւ եկին ծառայքն Դաւթի առ Աբիգեա ի Կարմէլոս, խաւսեցան ընդ նմա եւ ասեն. Դաւիթ առաքեաց զմեզ առ քեզ առնուլ զքեզ իւր կնութեան: 41 * Եւ յարեաւ երկիր եպագ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր եւ ասէ. Ահաւասիկ կայ աղախին քո ի ստրկութիւն լուանալոյ զոտս ծառայից Տեառն իմոյ: 42 * Եւ փութացեալ յարեաւ Աբիգեա, ել յէշ. եւ հինգ աղջիկ գնացին զհետ նորա, եւ չոգաւ զհետ ծառայիցն Դաւթի, եւ եղեւ նորա՝ կին: 43 * Եւ զԱքիմովամ առ Դաւիթ յեզրայէլէ. եւ էին նորա երկոքեան կանայք: Ը 44 * Եւ Սաւուղ ետ զՄեղքող դուստր իւր զկին Դաւթի, Փաղտիելի որդւոյ Յեմեսսեայ Ռովմացոյ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԻԶ

1 Եւ եկին զհիփացիքն ի Մառայլեն առ Սաւուղ ի բլուրն՝ եւ ասէն. Ահա Դաւիթ թաքուցեալ է առ մեզ ի բլրին Եքեղատու՝ հանդէպ Յեսեմոնեայ: 2 * Եւ յարեաւ Սաւուղ էջ յանապատն Ջիփայ, եւ ընդ նմա երեք հազարք արանց ընտրելոց յԲարայէլէ՝ խնդրել զԴաւիթ յանապատին Ջիփայ: 3 * Եւ բնակեցաւ Սաւուղ ի բլրին Եքեղատու հանդէպ Յեսեմոնայ ի վերայ ճանապարհին: Եւ Դաւիթ նստէր յանապատին: Իբրեւ ետես Դաւիթ թէ եկն Սաւուղ զկնի նորա յանապատն, 4 * առաքեաց Դաւիթ լրտեսս. եւ զհտաց եթէ եկեալ է Սաւուղ պատրաստութեամբ ի Կեիլա: 5 * Եւ յարեաւ Դաւիթ գաղտ եւ եկն ի տեղին ուր նստէր Սաւուղ. եւ ետես Դաւիթ զտեղին ուր ննջեաց Սաւուղ. եւ անդ Աբեններ որդի Ներեայ զաւրավար նորա: Եւ Սաւուղ ննջէր ի պաղպաջունսն. եւ զաւրն բանակեալ էր շուրջ զնովաւ: 6 * Պատասխանի ետ Դաւիթ եւ ասէ ցԱբիմէլէք Քետացի, եւ ցԱբեսսա որդի Շարուհեայ եղբայր Յովաբայ, եւ ասէ. Ո՞ մտցէ ընդ իս առ Սաւուղ ի բանակն: Եւ ասէ Աբեսսա. Ես մտից ընդ քեզ: 7 * Եւ մտին Դաւիթ եւ Աբեսսա ի զաւրն զցայգ. եւ ահա Սաւուղ ննջէր ի պաղպաջունսն, եւ գեղարդն ցցեալ յերկիր ի սնարից նորա. եւ Աբեններ եւ զաւրն ննջէին շուրջ զնովաւ: 8 * Եւ ասէ Աբեսսա ցԴաւիթ. Փակեաց Տէր այսաւր զթշնամիս քո ի ձեռս քո. արդ՝ հարից զսա գեղարդամբս յերկիր մի անգամ եւ ոչ կրկնեցից: 9 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱբեսսա. Մի հարկաներ զդա. զի ո՞վ իցէ որ ձգիցէ զձեռն իւր յաւծեալ Տեառն եւ սրբիցի: 10 * Եւ ասէ Դաւիթ. Կենդանի է Տէր. բայց եթէ Տէր խրատեսցէ զդա: Եւ կամ թէ արք իւր եկեսցէ եւ մեռցի: Կամ թէ ի պատերազմ մտցէ եւ յուելցի: 11 * Քաւ լիցի ինձ ի Տեառնէ ձգել զձեռն իմ յաւծեալ Տեառն: Բայց արդ՝ առ զգեղարդնդ ի սնարից դորա, եւ զկուժ ջրոյդ, եւ զնացուք ի մեզ: 12 * Եւ առ Դաւիթ զգեղարդն եւ զկուժ ջրոյն ի սնարից նորա, եւ զնացին յինքեանս: Եւ ոչ ոք էր որ տեսանէր, եւ ոչ որ զհտէր, եւ ոչ ոք էր որ յառնէր. զի ամենեքեան ի քուն էին, քանզի թմբորութիւն ի Տեառնէ անկաւ ի վերայ նոցա: 13 * Եւ անց Դաւիթ յայն կողմն, եւ եկաց ի վերայ գլխոյ լերինն ի բացեայ, եւ բազում ճանապարհ էր ի մէջ նոցա: 14 * Բարբառեցաւ Դաւիթ ի զաւրն, եւ խաւսեցաւ ընդ Աբեններեայ եւ ասէ. Ո՞չ տաս պատասխանի Աբեններ: Եւ ասէ. Ով ես դու որ կոչես զիս առ արքայ: 15 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱբեններ. Ոչ ապաքէն այր քաջ ես դու, եւ ո՞վ է իբրեւ զքեզ ի մէջ Բարայէլի. եւ ընդէ՞ր ոչ պահես զՏէր քո զարքայ. զի եմուտ ոմն ի զաւրուէդ սպանանել զտէր քո զարքայ: 16 * չէ բարի բանդ զոր արարեր. կենդանի է Տէր զի որդիք մահու էք դուք՝ որ պահէք զտէր ձեր զարքայ զաւծեալ Տեառն: Եւ արդ՝ աւասիկ զգեղարդնն արքայի եւ կուժ ջրոյն ո՞ւր է որ առ սնարս նորա կային: 17 * Եւ ծանեաւ Սաւուղ զձայնն Դաւթի եւ ասէ. Այդ ձա՞յն քո է որդեակ իմ Դաւիթ: Եւ ասէ Դաւիթ. Ծառայ քո եմ տէր իմ արքայ: 18 * Եւ ասէ. Ընդէ՞ր է այդ տէր իմ, զի մտեալ ես զկնի ծառայի քոյ: զի՞ մեղայ, եւ զի՞ գտաւ յիս վնաս: 19 * Եւ արդ՝ լուիցէ տէր իմ արքայ զբանս ծառայի իւրոյ: Եթէ Աստուծոյ շարժեալ է զքեզ ի վերայ իմ, ձենճերեսցի զոհ քո. եւ եթէ որդւոց մարդկան՝ անիծեալ լիցին դոքա առաջի Տեառն. զի մերժեցին զիս այսաւր չհաստատել ինձ ի ժառանգութեան Տեառն. ասէն. Երթ ծառայեալ աստուծոց աւտարաց: 20 * Եւ արդ՝ մի անկցի արիւն իմ յերկիր առաջի երեսաց Տեառն, զի ելեալ է թագաւոր Բարայէլի խնդրել զանձն իմ, որպէս ընթանայցէ ագռաւ ընդ լերինս: 21 * Եւ ասէ Սաւուղ. Մեղայ, դարձիր որդեակ իմ Դաւիթ, զի ոչ արարից քեզ չար. փոխանակ զի պատուական է անձն իմ առաջի աչաց քոց. եւ ես յայսմ աւուր ժամանակի զրախնդիր եւ յանցաւոր եմ յոյժ: 22 * Պատասխանի ետ Դաւիթ եւ ասէ. Ահաւասիկ զգեղարդնն արքայի, անցցէ մի ոք ի մանկտուղ եւ առցէ զսա: 23 * Եւ Տէր հատուցէ իւրաքանչիւր ումեք ըստ արդարութեանց իւրոց եւ ըստ հաւատարմութեան. թէ որպէ՞ս մատնեաց զքեզ Տէր այսաւր ի ձեռս իմ. եւ ոչ կամեցայ ձգել զձեռն իմ յաւծեալ Տեառն: 24 * Եւ որպէս մեծացաւ անձն քո աստ այսաւր առաջի աչաց իմոց, այնպէս մեծացի անձն իմ առաջի Տեառն. եւ ամրացուցէ զիս, եւ ապրեցուցէ զիս յամենայն նեղութենէ: 25 * Եւ ասէ Սաւուղ ցԴաւիթ. Աւրինեալ ես դու որդեակ իմ Դաւիթ, եւ առնելով արասցես, եւ զաւրանալով զաւրացիս: Եւ զնաց Դաւիթ զճանապարհ իւր. եւ Սաւուղ դարձաւ ի տեղի իւր:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ ԻԷ.

ՀԲ 1 Եւ խաւսեցաւ Դաւիթ ի սրտի իւրում եւ ասէ. Արդ՝ անկանիցիմ յաւուր միում ի ձեռն Սաւուղայ. եւ չէ ինձ բարի, եթէ ոչ դարձայց յերկիրն Փղշտացւոց. եւ եթէ իցէ՝ խնդրեսցէ զիս Սաւուղ յամենայն սահմանս Բարայէլի՝ ապրեցայց ի ձեռաց նորա: 2 * Եւ յարեաւ Դաւիթ, եւ անց ինքն՝ եւ վեց հարիւր արքն որ ընդ նմա, եւ զնաց առ Անքուս որդի Մովաբայ՝ արքայ Գեթայ: 3 * Եւ նստաւ Դաւիթ ընդ Անքուսայ ի Գեթ. ինքն եւ արք

իւր՝ իւրաքանչիւր տամբ իւրով: Եւ Դաւիթ եւ երկոքին կանայք իւր Աքինովամ Յեզրայէլացի, եւ Աքիգեա կին Նաբադայ Կարմէլացոյ: 4 * Եւ ազդ եղեւ Սաւուդայ եթէ փախեաւ Դաւիթ ի Գէթ, եւ ոչ եւս յաւել խնդրել զնա: 5 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱնքուս. Եթէ եզիտ ծառայ քո շնորհս առաջի աչաց քոց տացես ինձ տեղի ի միում քաղաքաց յանդս, եւ նստայց անդ: Եւ ընդէ՞ր նստիցի ծառայ քո ի թագաւորեալ քաղաքի ընդ քեզ: 6 * Եւ ետ նմա Անքուս յաւուր յայնմիկ զՍիկելակ. վասն այնորիկ եղեւ Սիկելակ արքայի Հրէաստանի մինչեւ ցայսաւր: 7 * Եւ եղեւ թիւ աւուրցն զորս նստաւ Դաւիթ յանդի այլազգեացն՝ աւուրք չորից ամաց: 2Գ 8 * Եւ ելանէր Դաւիթ եւ արքն որ ընդ նմա էին, եւ ասպատակէին ի վերայ ամենայն գետերացոյն, եւ գիգերացոյն, եւ ամաղեկացոյն. եւ ահա բնակէր երկիրն ի Գեղամսուրայ յապահովելոց պարսպաւորաց մինչեւ ցԵգիպտոս: 9 * Եւ հարկանէր Դաւիթ զերկիրն եւ ոչ ապրեցուցանէր զայր եւ զկին եւ առնոյր հաւտս եւ անդեայս, եւ էշս, եւ ուղտս, եւ հանդերձս. եւ դառնայր եւ զայր առ Անքուս: 10 * Եւ ասէր Անքուս ցԴաւիթ. Որո՞ւմ կողման արշաւեցեր այսաւր: Եւ ասէ Դաւիթ. Ի կողմանս հարաւոյ Հրէաստանի, եւ ի կողմանս Յերամեղի, եւ ի կողմանս Կենեգայ: 11 * զայր եւ զկին ոչ ապրեցուցի ածել ի Գէթ. ասեմ գուցէ ազդ լինիցի զմէնջ ի Գէթ, եւ ասիցեն թէ զայս ինչ գործէ Դաւիթ: Եւ այս իրաւունք էին նորա զամենայն աւուրս որչափ եւ նստաւ Դաւիթ յանդի այլազգեացն: 12 * Եւ հաւատաց Անքուս Դաւթի յոյժ, եւ ասէ. Ամաչելով ամաչէ ի ժողովրդենէ իւրմէ յԻսրայէլէ: Եւ եղիցի ինձ ծառայ յաւիտեան:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԻԸ.

1 Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ՝ ժողովեցան այլազգիքն բանակաւք իւրեանց ելանել պատերազմել ընդ Իսրայէլի: Եւ ասէ Անքուս ցԴաւիթ. Գիտալով զիտացես՝ զի ընդ իս ելանելոց ես ի պատերազմ, դու եւ արք քո: 2 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱնքուս. Այդպէս լիցի: արդ՝ զիտացես զինչ գործեսցէ ծառայ քո, եւ ասէ Անքուս ցԴաւիթ. Այդպէս լիցի. անձնապահապետ արարից զքեզ զամենայն աւուրս:

2Դ 3 * Եւ Սամուէլ մեռաւ, եւ կոծեցան զնա ամենայն Իսրայէլ, եւ թաղեցին զնա ի քաղաքին իւրում յԱրիմաթեմ: Եւ Սաւուդ եքարձ զվիուկս եւ զգէտս յերկրէ: 4 * Եւ գումարեցան այլազգիքն, եւ եկին բանակեցան ի Սովման. եւ ժողովեաց Սաւուդ զամենայն այր Իսրայէլի, եւ բանակեցան ի Գեղբուէ: 5 * Իբրեւ ետես Սաւուդ զբանակ այլազգեացն՝ երկեաւ եւ զարիւրեցաւ սիրտ նորա յոյժ: 6 * Եւ եհարց Սաւուդ ի Տեառնէ. եւ ոչ արար նմա պատասխանի Տէր երազովք եւ գուշակութեամբք եւ մարգարէիւք: 7 * Եւ ասէ Սաւուդ ցԾառայս իւր. Խնդրեցէք ինձ կին մի վիուկ, եւ երթայց առ նա եւ խնդրեցից նովաւ: Եւ ասեն ծառայքն նորա ցնա. Ահա է կին մի Յայենդովր: 8 * Եւ ծպտեցաւ Սաւուդ, եւ զգեցաւ այլ հանդերձս. եւ զնաց ինքն եւ երկու արք ընդ նմա, եւ եկին առ կինն զիշերի: Եւ ասէ ցնա. Դիւթեա դու ինձ վիկաւոյ, եւ հան ինձ զոր ես ասացից քեզ: 9 * Եւ ասէ կինն. Ահա դու ինքնին իսկ գիտես զոր ինչ արար Սաւուդ, ո՞րպէս սատակեաց զվիուկս եւ զգէտս յերկրէ եւ արդ՝ ընդէ՞ր որսաս զանձն իմ սպանանել զնա: 10 * Եւ երդուաւ նմա Սաւուդ ի Տէր եւ ասէ. Կենդանի է Տէր, եթէ պատահեցի քեզ վնաս ի բանիս յայսմիկ: 11 * Եւ ասէ կինն. Զո՞ հանից քեզ: Եւ ասէ. ԶՍամուէլ հան ինձ: 12 * Եւ ետես կինն զՍամուէլ, եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ. Եւ ասէ կինն ցՍաւուդ. Ընդէ՞ր խաբեցեր զիս եւ դու Սաւուդ ես: 13 * Եւ ասէ ցնա արքայ. Մի երկնչիր, ասա զո՞ տեսեր: Եւ ասէ զնա կինն. Աստուածս տեսանեմ ելեալս յերկրէ: 14 * Եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ գիտացեր: Եւ ասէ ցնա. Այր ուղղորդ ելեալ յերկրէ, եւ արկեալ զիւրեւ կրկնոց: Եւ ծանեաւ Սաւուդ եթէ Սամուէլ է նա եւ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր՝ եւ եպագ նմա երկիր: 15 * Եւ ասէ Սամուէլ ցՍաւուդ. Զի՞ լլկեցեր զիս ելանել ինձ: Եւ ասէ Սաւուդ. Նեղեալ եմ յոյժ, եւ այլազգիք պատերազմին ընդ իս. եւ Աստուած հեռացաւ յինէն, եւ ոչ լուաւ ինձ՝ ոչ մարգարէիւք եւ ոչ երազովք. եւ արդ՝ կոչեցի զքեզ ցուցանել ինձ զի՞նչ գործեցից: 16 * Եւ ասէ Սամուէլ. Զի՞ հարցանես զիս. եւ Տէր հեռացաւ ի քէն, եւ եղեւ ընդ ընկերի քում: 17 * Եւ արար ընդ քեզ Տէր որպէս խաւսեցաւ յիմ ձեռն. եւ պատառեսցէ Տէր զթագաւորութիւնդ ի ձեռաց քոց եւ տացէ զդա ընկերի քում Դաւթի. 18 * զի ոչ լուար ձայնի Տեառն, եւ ոչ արարեր զարտնորութիւն բարկութեան նորա յԱմաղեկ. վասն այնր բանի արար քեզ Տէր զայդ յաւուր յայսմիկ: 19 * Եւ մատնեսցէ Տէր զԻսրայէլ քէն հանդերձ ի ձեռս այլազգեացն. եւ վաղիւ՝ դու եւ որդիք քո ընդ քեզ անկցին. եւ զբանակն Իսրայէլի տացէ Տէր ի ձեռս այլազգեացն: 20 * Եւ փութացաւ Սաւուդ եւ անկաւ յոտնկելեաց ի գետին եւ զարիւրեցաւ յոյժ ի բանիցն Սամուէլի, եւ զարութիւն ոչ եւս գոյր ի նմա. զի ոչ եկեր հաց զտիւն ողջոյն եւ զգիշերն ամենայն:

ՀԵ 21 * Եւ եմուտ կինն առ Սաւուղ՝ եւ ետես զի տագնապեալ էր յոյժ, եւ ասէ ցնա. Ահա լուաւ աղախին քո ձայնի քում, եւ եղի զոգի իմ ի ձեռին իմում, եւ ունկնդիր եղէ բանիցն զոր խաւսեցար ընդ իս. 22 * եւ արդ՝ լուր եւ դու ձայնի աղախնոյ քոյ, եւ եղից առաջի քո պատառ մի հաց եւ կերիցես, եւ եղիցի քեզ զաւրութիւն. զի երթիցես զճանապարհ քո: 23 * Եւ ոչ կամեցաւ ուտել. եւ բռնադատեցին զնա ծառայքն իւր եւ կինն, եւ լուաւ ձայնի նոցա, եւ յարեաւ ի գետնոյն, եւ նստաւ յաթոռ: 24 * Եւ կնոջն սնուցեալ էր որթ մի ի տան, եւ փութացաւ եզեն զնա. եւ առ ալէր՝ թրեաց, եւ եփեաց բաղարջս. 25 * եւ մատոյց առաջի Սաւուղայ, եւ առաջի ծառայից նորա, եւ կերան. եւ յարեան գնացին զգիշերն զայն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ ԻԹ.

ՀԶ 1 Եւ ժողովեցին այլազգիքն ամենայն զբանակս իւրեանց Յափեկ. եւ բանակեցաւ Իսրայել Յայենդովր Յեզրայելի: 2 * Եւ նախարարք այլազգեացն հարիւրաւորաւք եւ հազարաւորաւք: եւ Դաւիթ եւ արք իւր երթային յետոյ ընդ Անքուսայ: 3 * Եւ ասեն նախարարք այլազգեացն. Ո՞ր են դոքա որ անցանենդ: եւ ասէ Անքուս ցնախարարս այլազգեացն. Ո՞չ դա է Դաւիթ ծառայ Սաւուղայ արքայի Իսրայելի. եւ այս՝ երկու ամբ են զի առ մեզ է, եւ ոչ ինչ գտի ի դմա յարե յորմէ հետէ անկաւ ի մեզ մինչեւ ցայսաւր: 4 * Եւ խոժոռեցան նմա նախարարք այլազգեացն, եւ ասեն ցնա. Դարձո զայրն, եւ երթիցէ ի տեղի իւր ուր կացուցեր զնա անդ. եւ մի եկեսցէ ընդ մեզ ի պատերազմ, եւ մի լիցի դաւաճան բանակիս: եւ ի ի հաճիցի դա ընդ Տեառն իւրում, եթէ ոչ զլիտվք արանցոյ այդոցիկ: 5 * Ո՞չ այդ Դաւիթ է, որում նուագէին ի պարբս. եւ ասէին. Եթէ եհար Սաւուղ զհազարս եւ Դաւիթ զբերս: 6 * Եւ կոչեաց Անքուս զԴաւիթ, եւ ասէ ցնա. Կենդանի է Տէր, զի ուղիղ եւ բարի ես դու յաչս իմ, եւ մուտ քո եւ ել ի բանակի աստ ընդ իս. եւ ոչ գտի ի քեզ չարութիւն յարե յորմէ հետէ եկիր առ իս մինչեւ ցայսաւր ժամանակի: Եւ յաչս նախարարացն ոչ թուիս դու բարութ. 7 * եւ արդ՝ դարձիր եւ երթ ի խաղաղութիւն, եւ ոչ արասցես չարութիւն յաչս նախարարաց այլազգեացն: 8 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱնքուս. Զի՞նչ արարի քեզ. եւ զի՞նչ գտեր ի ծառայի քում յարե յորմէ հետէ էի առաջի քո մինչեւ ցայսաւր. զի՞ ոչ զայցեմ պատերազմել ընդ թշնամիս Տեառն իմոյ արքայի: 9 * Պատասխանի ետ Անքուս եւ ասէ ցԴաւիթ. Գիտեմ զի բարութ թուիս դու յաչս իմ իբրեւ զհրեշտակ Աստուծոյ. այլ նախարարք այլազգեացն ասեն. Մի եկեսցէ ընդ մեզ ի պատերազմ: 10 * եւ արդ՝ կանխեալ դու ընդ առաւաւտն, դու եւ ծառայք տեառն քոյ որ եկեալ են ընդ քեզ, եւ երթայք ի տեղին յորում կացուցի զձեզ. եւ բան ինչ յոռութեան մի դիցես ի սրտի քում, զի հաճոյ ես դու առաջի իմ. եւ վաղայարոյց լինիցիք ի ճանապարհ եւ լուսասցի ձեզ եւ գնասցիք:

ՀԷ 11 * Եւ կանխեաց Դաւիթ եւ արք իւր զնալ ընդ առաւաւտն, եւ պահել զերկիր այլազգեացն: եւ այլազգիքն ելին պատերազմել ընդ Իսրայելի:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ
Գլուխ Լ.

1 Եւ եղեւ ընդ մտանել Դաւթի եւ արանց նորա ի Սիկիլակ յաւուրն երկրորդի: եւ Ամադէկ ասպատակեաց ի հարաւակողմն, եւ ի Սիկիլակ. եւ եհար զՍիկիլակ եւ այրեաց զնա հրով. 2 * եւ գերեաց զկանայս եւ զամենայն ինչ որ ի նմա ի փոքուէ մինչեւ ցմեձ. եւ ոչ սպանին զայր եւ զկին, այլ գերեցին եւ գնացին զճանապարհս իւրեանց: 3 * Եւ եկն Դաւիթ եւ արք իւր ի քաղաքն. եւ ահա այրեցեալ էր քաղաքն, եւ կանայք նոցա եւ ուստերք եւ դստերք իւրեանց գերեալք: 4 * եւ ամբարձին Դաւիթ եւ արք նորա զձայնս իւրեանց եւ լացին, մինչեւ ոչ եւս գոյր ի նոսա զաւրութիւն լալոյ: 5 * եւ երկոքին կանայքն Դաւթի գերեցան, Աքինովամ Յեզրայելացի, եւ Աքիգեա կին Նաբադու Կարմելացոյ: 6 * Եւ նեղեցաւ Դաւիթ յոյժ. զի ասաց ժողովուրդն քարկոծել զնա. եւ զայրացեալ էր ոգի ամենայն ժողովրդեանն իւրաքանչիւր ի վերայ ուստերաց եւ՝ դստերաց իւրեանց: Եւ զաւրացաւ Դաւիթ ի տէր Աստուած իւր. 7 * եւ ասէ Դաւիթ ցԱքիաթար քահանայ՝ որդի Աքիմելեքայ. Մատո զեփուդդ. եւ մատոյց Աքիաթար զեփուդն առ Դաւիթ: 8 * եւ եհարց Դաւիթ ի Տեառնէ, եւ ասէ. Պնդեցայ՞ զկնի Գեղդուրայն այնորիկ, եթէ հասանիցե՞մ նոցա: եւ ասէ ցնա Տէր. Պնդեաց եւ հասանելով հասանես, եւ թափելով թափեցես: 9 * Եւ զնաց Դաւիթ եւ չորեքարեւր արքն որ ընդ նմա, եւ

եկին մինչեւ ցհեղեղատն Բոսորայ. եւ աւելորդքն զտեղի առին: 10 * եւ պնդեցաւ Դաւիթ չորեքարերս արամբբ. եւ երկերիւր այր մնացին որք նստան յայնկոյս հեղեղատին Բոսորայ: 11 * Եւ գտին այր մի եգիպտացի յանդին եւ կալան զնա, եւ ածին առ Դաւիթ յանդն. եւ ետուն նմա հաց եւ կերաւ, եւ արբուցին նմա ջուր: 12 * եւ ետուն նմա կոտոր մի պաղատաց, եւ երկուս չամչեայս՝ եւ կերաւ. եւ հաստատեցաւ այնու ոգի նորա. քանզի չէր կերեալ հաց, եւ ոչ արբեալ ջուր զերիս տիւս եւ զերիս գիշերս: 13 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Ո՛յր ես դու, եւ ուստի՞ ես: եւ ասէ պատանեակն. Եգիպտացի եմ ես ծառայ առն Ամադեկացոյ, եւ եթող զիս տէր իմ. զի նքողեցայ ես այս երրորդ ար: 14 * եւ մեք ասպատակեցաք ի կողմանս հարաւոյ Քերեթայ, եւ ի կողմանս Հրէաստանի, եւ ի հարաւակողմ Քաղեբայ, եւ զՍիկիլակ այրեցաք հրով: 15 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Եթէ իջուցանիցե՞ս զիս ի Գեղդուրն յայն. եւ ասէ ցնա Եգիպտացին. Երդուիր ինձ եթէ ոչ սպանցես զիս, եւ ոչ մատնեցես զիս ի ձեռս Տեառն իմոյ, եւ իջուցից զքեզ ի Գեղդուրն: եւ երդուաւ նմա. 16 * եւ իջոյց զնա անդր: Եւ ահա նոքա ցրուեալ էին ընդ երեսս ամենայն երկրի, ուտէին եւ ըմպէին. եւ տանէին ամենայն աւարաւքն մեծամեծաւք, զոր առին յերկրէն այլազգեաց, եւ յերկրէն Յուդայ: 17 * Եւ եհաս ի վերայ նոցա Դաւիթ. եւ եհար զնոսա Դաւիթ յելանելոյ արուսեկին մինչեւ ցերեկոյ՝ եւ ի վաղիւ անդր, եւ ոչ ապրեցաւ ի նոցանէ այր. բայց միայն պատանեակք չորեքարերս հեծան յուղտս եւ փախեան:

ՀԸ 18 * Եւ թափեաց Դաւիթ զամենայն ինչ զոր առին ամադեկացիքն. եւ զերկոսին կանայս իւր թափեաց Դաւիթ: 19 * եւ ոչ սխալեցաւ ի նոցանէ ի փոքրուէ մինչեւ ցմեձ. եւ յուստերաց եւ ի դստերաց, եւ յաւարէն մինչեւ ցամենայն ինչ զոր առին ի նոցանէ՝ զամենայն ինչ դարձոյց Դաւիթ: 20 * Եւ առ Դաւիթ զամենայն հաւտս եւ զանդեայս, եւ տանէր առաջի աւարին. եւ աւարին անուն կոչէր՝ թէ այս աւար Դաւթի է: 21 * Եւ եկն Դաւիթ առ երկերիւրսն լքեալս յերթալոյ զկնի Դաւթի, եւ նստոյց զնոսա ի հեղեղատին Բոսորայ. եւ ելին ընդ առաջ Դաւթի եւ ընդ առաջ զաւրուն որ ընդ նմա: եւ մատեաւ Դաւիթ առ զաւրն, եւ եհարց զողջունէ նորա ի խաղաղութիւն: 22 * Եւ պատասխանի ետուն նմա ամենայն արք ժանտք եւ անզգամք յարանց պատերազմողաց որք երթեալ էին ընդ Դաւթի, եւ ասէն. Եթէ զի ոչ եղեն հետամուտ ընդ մեզ, ոչ տացուք ողոցա յաւարէ աստի զոր թափեցաք. բայց եթէ զիրաքանչիւր զկին եւ զորդիս առցեն եւ զնացեն ի բաց: 23 * Եւ ասէ Դաւիթ. Մի արասցի այդպէս եղբարք իմ, յետ մատնելոյ զնոսա մեզ Տեառն, եւ պահելոյ զմեզ. եւ մատնեաց Տէր ի ձեռս մեր զգեղդուրն եկեալ ի վերայ մեր: 24 * եւ ո՞ւր անսասցէ՝ բանիցդ ձերոց այդոցիկ, զի ոչ ինչ են ընդ հատ ի ձենք. քանզի ըստ մասին երթալոյն ի պատերազմ, նոյնպէս եղիցի մասն վանապանին. ըստ նմին աւրինակի բաժանեցին: 25 * Եւ եղեւ յաւրէ յայնմանէ եւ անդր՝ իբրեւ աւրենք եւ իրաւունք՝ ի մէջ Իսրայէլի մինչեւ ցայսար:

ՀԹ 26 * Եւ եկն Դաւիթ ի Սիկիլակ. եւ առաքեաց յաւարէ անտի ծերոցն Յուդայ, եւ ընկերաց իւրոց, եւ ասէ. Այդ ձեզ արհնութիւն յաւարէ թշնամեաց Տեառն, 27 * որ ի Բեթելոյ էք, եւ յՌամաթ հարաւոյ, եւ որք յԵթեր, 28 * եւ յԱրոներ, եւ որք յԵփթամովթ, եւ որք յԵսթամա. 29 * եւ որք յԵրաքէլ, եւ որք ի քաղաքս Յերեմեկացոյն, եւ որք ի քաղաքս Կիսեցոյն. 30 * որք ի Հռամա, եւ որք ի Բովրանս, եւ որք յԱնաթաք. 31 * եւ որք ի Քերթոն. եւ որք յամենայն տեղիս՝ ընդ որ շրջեցաւ Դաւիթ ինքն եւ արք իւր:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ ԼԱ.

Ձ 1 Եւ այլազգիքն պատերազմէին ընդ Իսրայէլի. եւ փախեան արք Իսրայէլի յերեսաց այլազգեացն. եւ անկանէին վիրաւորք ի լերինն Գեղբուա: 2 * Եւ հասին այլազգիքն ի Սաւուղ եւ յորդիսն նորա, եւ հարին այլազգիքն զՅովնաթան եւ զԱմինադաբ եւ զՄեքիսաւէ զորդիս Սաւուղայ: 3 * եւ ծանրացաւ պատերազմն ի վերայ Սաւուղայ: եւ գտին զնա արք կորովիք աղեղնաւորք՝ եւ վիրաւորեցաւ ընդ կարաւանդսն ի ներքս: 4 * Եւ ասէ Սաւուղ ցկապարճակիրն իւր. Մերկեա գտուր քո եւ խոցեա զիս նովաւ. գուցէ զայցեն անթլիատքն եւ խոցոտիցեն զիս, եւ խաղայցեն զինեւ: եւ ոչ կամեցաւ կապարճակիրն՝ քանզի երկեաւ յոյժ՝ եւ առ Սաւուղ գտուներն իւր եւ անկաւ ի վերայ նորա: 5 * Իբրեւ ետես կապարճակիրն եթէ մեռաւ Սաւուղ՝ անկաւ եւ նա ի վերայ տուներին իւրոյ եւ մեռաւ ընդ նմա: 6 * Եւ մեռաւ Սաւուղ՝ եւ երեքեան որդիք նորա, եւ կապարճակիրն իւր. եւ ամենայն արք նորա յաւուր յայնմիկ ի միասին: 7 * Եւ իբրեւ տեսին արք Իսրայէլի որ յայնկոյս հովտացն, եւ որ յայնկոյս Յորդանանու. եթէ փախեան արք Իսրայէլի, եւ թէ մեռաւ Սաւուղ՝ եւ որդիք նորա, թողին զքաղաքս իւրեանց եւ փախեան. եւ ելին այլազգիքն եւ բնակեցան ի նոսա: 8 * Եւ եղեւ ի

վաղիւ անդր եկին այլազգիքն մերկացուցանել զդիակունսն. եւ գտին զՍաւուղ եւ զերիս որդիս նորա անկեալս ի լերին Գեղրուայ. 9 * Դարձուցին զնա, եւ մերկացուցին զհանդերձ նորա, եւ հատին զգլուխ նորա. եւ առաքեցին յերկիրն այլազգեաց շուրջանակի աւետաւորս ի կուռս իւրեանց՝ եւ ի ժողովուրդն: 10 * եւ եդին զկարասին նորա յԱստարտիոնն, եւ զմարմինս նոցա կախեցին զպարսպէն Բեթսանայ: 11 * Եւ լուան զնոցանէն բնակիչք յԱբիսայ Գաղաադացոց զոր ինչ արարին այլազգիքն ընդ Սաւուղ: 12 * եւ յարեան ամենայն այր զաւրութեան, եւ զնացին զգիշերն ամենայն. եւ առին զմարմինն Սաւուղայ եւ զմարմինն Յովնաթանու որդւոյ նորա ի պարսպէն Բեթսանայ, եւ բերին զնոսա Յաբիս. եւ այրեցին զնոսա անդ: 13 * Եւ առին զոսկերս նոցա եւ թաղեցին զնոսա ընդ անդին Յաբիսայ. եւ պահեցին զեւթն ար:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԱՋԻՆ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ եղեւ յետ մահուանն Սաւուղայ, եւ Դաւիթ դարձաւ ի հարկանելոյ զԱմաղեկ. եւ նստաւ Դաւիթ ի Սիկելակ ատուրս երկուս: 2 * Եւ եղեւ յետ ատուրն երկրորդի, եւ ահա այր եհաւ ի բանակէ զաւրուն Սաւուղայ, եւ հանդերձ իւր պատառեալք, եւ հող զգլխով իւրով: Եւ եղեւ ի մտանել նորա առ Դաւիթ. անկաւ յերկիր եւ երկիր եպագ նմա: 3 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Ուստի՞ զաս դու: Եւ ասէ ցնա. Ի բանակէն Իսրայէլի զերծեալ եմ ես: 4 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Զի՞նչ զրոյց է պատմեա ինձ: Եւ ասէ. Փախեաւ ժողովուրդն ի պատերազմէն, եւ անկան բազումք ի ժողովուրդէնէն եւ մեռան. եւ Սաւուղ եւ Յովնաթան մեռան: 5 * Եւ ասէ Դաւիթ ցպատանին որ պատմեաց նմա. Զիա՞րդ գիտես եթէ մեռաւ Սաւուղ եւ Յովնաթան որդի նորա: 6 * Եւ ասէ պատանին որ պատմեաց նմա. Դիպելով դիպեցայ ի լերինն Գեղբուա, եւ ահա Սաւուղ յեցեալ կայր ի նիզակն իւր. եւ ահա կառք եւ ախոյանք հեծելոց զումարեցան ի նա: 7 * Եւ հայեցաւ ի թիկունս իւր եւ ետես զիս, եւ կոչեաց զիս. եւ ասեմ. Աւասիկ եմ ես: 8 * Եւ ասէ ցիս. Ո՞վ ես դու. եւ ասեմ. Ամաղեկացի եմ ես: 9 * Եւ ասէ ցիս. Արի ի վերայ իմ եւ սպան զիս. զի կալաւ զիս մութ անհնարին. մինչ դեռ ամենայն շունչ իմ յիս է: 10 * Եւ յարեալ ի վերայ նորա եւ սպանի զնա. զի գիտէի թէ ոչ է ապրանաց, յետ անկանելոյն նորա. եւ առի զթագն ի գլխոյ նորա, եւ զապարանջանս ի բազկէ նորա, եւ բերի զնոսա տեառն իմում այսր: 11 * Եւ բուռն եհար Դաւիթ զհանդերձից իւրոց եւ պատառեաց զնոսա. եւ ամենայն արք որ ընդ նմա պատառեցին զհանդերձս իւրեանց: 12 * Եւ կոծեցան եւ պահեցին եւ լացին մինչեւ ցընդերեկս ի վերայ Սաւուղայ եւ Յովնաթանու որդւոյ նորա, եւ ի վերայ ժողովրդեանն Յուդայ. եւ ի վերայ տանն Իսրայէլի զի հարան սրով: 13 * Եւ ասէ Դաւիթ ցպատանին որ պատմեաց նմա. Ուստի՞ ես դու: Եւ ասէ. Որդի առն պանդխտի ամաղեկացոյ եմ ես: 14 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Եւ զիա՞րդ ոչ երկեար ձգել զձեռն քո ապականել զաւծեալն Տեառն: 15 * Եւ կոչեաց Դաւիթ զմի ի մանկտւոյն եւ ասէ Սատիր պատահեա դմա. եւ եհար զնա եւ մեռաւ: 16 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Արիւն քո ի գլուխ քո. զի բերան քո խաւսեցաւ զքէն եւ ասէ, թէ ես սպանի զաւծեալն Տեառն:

Բ 17 * Եւ ողբաց Դաւիթ զողբս զայս ի վերայ Սաւուղայ եւ ի վերայ Յովնաթանու որդւոյ նորա: 18 * Եւ ասաց Դաւիթ ուսուցանել որդւոցն Յուդայ աղեղնաւորութիւն: Եւ ահա գրեալ է ի գիրս ուղղութեան: 19 * Արձանացիր Իսրայէլ ի վերայ բլրոցն ի բարձունս քո վիրաւորաց: զիարդ անկան զաւրաւորքն: 20 * Մի պատմէք ի Գէթ, եւ մի տայք զայդ աւետիս յելս Ասկաղոնի. զի մի երբէք ուրախ լիցին դստերք այլազգեացն, եւ մի ցնծացեն դստերք անթլփատիցն: 21 * Լերինք Գեղբուայ. մի իջցէ ի ձեզ ցաւդ. եւ մի եկեցէ ի վերայ ձեր անձրեւ անդաստանք պտղոց: զի անդ ապականեցաւ ասպար զաւրաւորաց: Վահանն Սաւուղայ ոչ աւծաւ իւրով: 22 * Յարենէ վիրաւորաց, եւ ի ճարպոյ զաւրաւորաց: աղեղն Յովնաթանու ոչ դարձաւ ունայն յետս. եւ սուրն Սաւուղայ ոչ ամփոփեցաւ դատարկացեալ: 23 * Սաւուղ եւ Յովնաթան սիրելիք, եւ զեղեցիկք եւ վայելուչք. չմեկնեալք ի կենդանութեան իւրեանց եւ ոչ մեկնեցան ի մահուան իւրեանց: Թերեւագոյնք քան զարծուիս. զաւրացան առաւել քան զառիժունս: 24 * Դստերք Իսրայէլի լացէք ի վերայ Սաւուղայ. լացէք ի վերայ նորա որ զգեցուցանէր զձեզ կարմիրս՝ հանդերձ զարդուց ձերոց. որ արկանէր զարդս ոսկւոյ ի վերայ հանդերձից ձերոց: 25 * Զիա՞րդ անկան զաւրաւորքն ի մէջ պատերազմի: Յովնաթան ի վերայ բարձանց քոց վիրաւոր: 26 * Յաւէ ինձ ի վերայ քո եղբայր իմ Յովնաթան: զեղեցկացար ինձ յոյժ. զարմանալի եղեւ սէր քո ինձ քան զսէր կանանց: 27 * Զիա՞րդ անկան զաւրաւորքն, եւ կորեան անաւորքն պատերազմականք:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Բ.

Գ 1 Եւ եղեւ յետ այնորիկ եւ եհարց Դաւիթ ի Տեառնէ եւ ասէ. Եթէ ելանիցե՞մ ի մի ի քաղաքացն Յուդայ: Եւ ասէ ցնա Տէր. Ել: Եւ ասէ Դաւիթ. Յո՞ւ ելից. եւ ասէ. Ի Քեբբոն: 2 * Եւ ել Դաւիթ ի Քեբբոն. եւ երկոքին կանայք

նորա Աքինովամ Յեզրայելացի, եւ Աբիգեա կին Նաբադու Կարմելացոյ: 3 * եւ արքն զորս եհան Դաւիթ իւրաքանչիւր տամբ իւրով. եւ բանակէին ի քաղաքն Քեբրոնի: 4 * Եւ եկին արք Նրէաստանի՝ եւ աւծին անդ զԴաւիթ թագաւոր ի վերայ տանն Յուդայ: եւ պատմեցին Դաւթայ եւ ասեն. Եթէ արք Յաբիսայ Գաղաադացոյ թաղեցին զՍաւուդ: 5 * եւ առաքեաց Դաւիթ հրեշտակս առ առաջնորդս Յաբիս գաղաադացոց, եւ ասէ ցնոսս Դաւիթ. Աւրինեալ էք դուք ի Տեառնէ, զի արարէք դուք զգութն զայն ի վերայ տեառն ձերոյ Սաւուդայ աւծելոյ Տեառն, եւ թաղեցէք զնա եւ զՅովնաթան զորդի նորա: 6 * Եւ արդ՝ արասցէ Տէր ընդ ձեզ ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն. եւ ես հատուցից ձեզ ընդ բարութեանն այնորիկ զոր արարէք զբանն զայն: 7 * Եւ արդ՝ զարասցին ձեռք ձեր, եւ լերուք յորդիս զաւրութեան. զի մեռաւ տէրն ձեր Սաւուդ. եւ զիս աւծ տունս Յուդայ ի թագաւոր իւրեանց:

Դ 8 * Եւ Աբեններ որդի Ներեայ զաւրավար Սաւուդայ առ զՅեբուսթէ զորդի Սաւուդայ, եւ տարաւ զնա ի բանակն. 9 * եւ թագաւորեցոյց զնա ի վերայ Գաղաադաստանի, եւ ի վերայ Թասիրայ, եւ ի վերայ Յեզրայելի, եւ ի վերայ Եփրեմի, եւ ի վերայ Բենիամինի, եւ ի վերայ ամենայն Իսրայելի: 10 * Եւ էր ամաց քառասնից Յեբուսթէ որդի Սաւուդայ յորժամ թագաւորեաց ի վերայ Իսրայելի, եւ երկուս ամս թագաւորեաց. բաց ի տանէն Յուդայ՝ որ էին զհետ Դաւթի: 11 * Եւ եղեն աւուրք զորս թագաւորեաց Դաւիթ ի Քեբրոն ի վերայ տանն Յուդայ՝ ամբ եւթն եւ ամիսք վեց:

Ե 12 * Եւ ել Աբեններ որդի Ներեայ եւ ծառայք Յեբուսթեայ որդոյ Սաւուդայ ի բանակացն ի Գաբաւոն: 13 * Եւ Յովաբ որդի Շարուիեայ եւ ծառայք Դաւթի ելին ի Քեբրոնէ, եւ դիպեցան միմեանց ի վերայ աղբերն Գաբաւոնի. եւ նստան նոքա անտի աղբերն Գաբաւոնի, եւ սոքա աստի: 14 * Եւ ասէ Աբեններ ցՅովաբ. Յարիցեն մանկտիդ եւ խաղասցեն առաջի մեր: եւ ասէ Յովաբ. Յարիցեն: 15 * Եւ յարեան, եւ անցին թուով ի մանկանցն Բենիամինի երկոտասանք, եւ Յեբուսթեայ որդոյ Սաւուդայ. եւ ի մանկանցն Դաւթի երկոտասանք: 16 * եւ կալան այր իւրաքանչիւր ձեռամբ զզլխոյ ընկերի իւրոյ, եւ սուր ի կողս ընկերի իւրոյ. եւ անդէն անկանէին եւ մեռանէին: եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ Վիճակ Դաւաճանաց որ է ի Գաբաւոն: 17 * Եւ եղեւ պատերազմ խիստ յոյժ յաւուր յայնմիկ. եւ պարտեցաւ Աբեններ՝ եւ արք Իսրայելի առաջի ծառայիցն Դաւթի: 18 * Եւ անդ էին երեք որդիքն Շարուիեայ. Յովաբ, եւ Աբեսսա, եւ Ասայել. եւ Ասայել թեթեւ էր ոտիւք իբրեւ զմի յայծեմանց ի դաշտի: 19 * Եւ պնդեցաւ Ասայել զհետ Աբեններեայ. եւ ոչ խտորեցաւ երթալ յաջ եւ ոչ յահեակ ի հետոց Աբեններեայ: 20 * եւ հայեցաւ Աբեններ ի թիկունս իւր՝ եւ ասէ. Եթէ դու՝ իցես Ասայել: եւ ասէ. Ես եմ: 21 * եւ ասէ ցնա Աբեններ. Խոտորեա դու յաջ կամ յահեակ, եւ կալ քեզ մի ի մանկտուոյդ, եւ առ դու քեզ զսպառազինութիւն նորա: եւ ոչ կամեցաւ Ասայել խտորել ի հետոց նորա: 22 * Եւ յաւել եւս Աբեններ ասել ցԱսայել. Ի՞ բաց կաց յինէն, զի մի հարից զքեզ ընդ գետին. եւ զիս՝ որդ ամբարձից զերեսս իմ առ Յովաբ. եւ ո՞ւր լինիցի այն. դարձիր առ Յովաբ եղբայր քո: 23 * եւ ոչ կամեցաւ թափել: Եւ եհար զնա Աբեններ նիզակաւն ընդ սնակուշտն, եւ ել նիզակն ընդ զիստ նորա, եւ անկաւ անդէն եւ մեռաւ ի ներքոյ նորա: Եւ լինէր որ միանգամ գայր ցտեղին ցայն ուր անկաւ Ասայել եւ մեռաւ՝ զտեղի առնոյր: 24 * Եւ պնդեցան Յովաբ եւ Աբեսսա զկնի Աբեններեայ. եւ արեւն եմուտ. եւ նոքա մտին մինչ ցբլուրն Ամմանայ որ է յանդիման Գայեայ, ընդ ճանապարհ անապատին Գաբաւոնի: 25 * Եւ ժողովեցան որդիքն Բենիամինի զկնի Աբեններեայ. եւ կացին ի վերայ բլրոյ միոյ: 26 * Եւ կոչեաց Աբեններ զՅովաբ եւ ասէ. Միթէ ի սպա՞ռ ուտիցէ սուր, կամ թէ ոչ զիտիցես զի դառնութիւն լինի վախճանն մինչեւ ցէ՞րբ ոչ ասիցես ժողովորդեանն դառնալ ի հետոց եղբարց իւրեանց: 27 * Եւ ասէ Յովաբ. Կենդանի է Տէր. զի եթէ քո չէր խաւսեցեալ, յայգուէ իսկ ելանէր ամբոխս իւրաքանչիւր զհետ եղբար իւրոյ: 28 * Եւ փող եհար Յովաբ, եւ մեկնեցան ժողովուրդն ամենայն, եւ ոչ եւս պնտեցան զհետ Իսրայելի, եւ ոչ եւս յաւելին պատերազմել: 29 * Եւ Աբեններ եւ արք նորա գնացին ընդ արեւելս զգիշերն զայն ողջոյն. եւ անցին ընդ Յորդանան՝ եւ չոգան ընդ ամենայն ձգեալն. եւ եկին ի բանակսն: 30 * եւ Յովաբ դարձաւ յԱբեններեայ, եւ ժողովեաց զամենայն ժողովուրդն: Եւ հանդէս եղեւ ծառայիցն Դաւթի որ կոտորեցան՝ ինն եւ տասն առն՝ եւ Ասայել: 31 * եւ ծառայքն Դաւթի հարին յորդոցն Բենիամինի, եւ յարանց Աբեններեայ երեք հարիւր եւ վաթսուն այր: 32 * Եւ բարձին զԱսայել, եւ թաղեցին զնա ի գերեզմանի հաւր իւրոյ ի Բեթղահեմ: եւ գնացին Յովաբ եւ արք նորա, եւ լուսացաւ նոցա ի Քեբրոն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՈՐԴ

Գլուխ Գ.

21 * Եւ եր պատերազմ սաստիկ ի մէջ տանն Սաւուղայ՝ եւ ի մէջ տանն Դաւթի եւ տունն Դաւթի երթայր եւ զարանայր, եւ տունն Սաւուղայ երթայր եւ տկարանայր: 2 * Եւ ծնան Դաւթի որդիք ի Քեբրոն. անդրանիկ նորա՝ Ամոն յԱքիւնոմայ Յեզրայելացոյ: 3 * Եւ երկրորդ նորա՝ Դաւիա յԱքիզեայ Կարմելացոյ: Եւ երրորդն՝ Աբեսաղոմ, ի Մաաքեայ դստերէ Թողմեայ արքայի Գետուրայ: 4 * Եւ չորրորդն Ադոնիա, որդի Ազգիթայ: Եւ հինգերորդն՝ Սափատիա, որդի Ամիտաղայ: 5 * Եւ վեցերորդն՝ Յեթրամ, յԵզրայթայ կնոջէ Դաւթի: Սոքա ծնունդք Դաւթի ի Քեբրոն:

Ե 6 * Եւ եղեւ ի լինել պատերազմին ի մէջ տանն Սաւուղայ եւ ի մէջ տանն Դաւթի, եւ Աբեններ ուներ զտունն Սաւուղայ: 7 * Եւ Սաւուղայ եր հարձ մի, որում անուն եր Ռիսփա, դուստր Յուղայ: Եւ ասէ Յեթուսթէ որդի Սաւուղայ ցԱբեններ. 8 * Ընդէ՞ր մտանես դու առ հարձ հար իմոյ: Եւ բարկացաւ Աբեններ յոյժ վասն բանին Յեթուսթեայ, եւ ասէ ցնա Աբեններ. Միթէ շա՞ն գլուխ իցեմ ես՝ որ արարի ողորմութիւն այսաւր ի վերայ տանն Սաւուղայ հար քոյ, եւ ի վերայ եղբարց եւ ի վերայ բարեկամաց, եւ ոչ եղէ անձնատուր ի տունն Դաւթի. եւ խնդրես յինէն այսաւր վրէժ կնոջ միոյ. 9 * Եւ ասն եւ ան արասցէ Աստուած Աբեններայ եւ ան եւ ան յաւելցէ նմա, եթէ ոչ որպէս երդուաւ Տէր Դաւթի, այնպէս արարից նմա: 10 * Բառնալով զթագաւորութիւնն Սաւուղայ, եւ կանգնել զթագաւորութիւնն Դաւթի ի վերայ Իսրայէլի եւ ի վերայ Յուղայ՝ ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէ: 11 * Եւ ոչ եւս կարաց Յեթուսթէ տալ պատասխանի Աբեններայ բան մի յերկիւղէն:

Ը 12 * Եւ առաքեաց Աբեններ հրեշտակս առ Դաւիթ ի Թեսաղմու երկիր՝ առ Ժամայն, եւ ասէ. Ուխտեա ընդ իս զուխտ քո, եւ ահա ձեռն իմ ընդ քեզ, դարձուցանել առ քեզ զամենայն տունն Իսրայէլի: 13 * Եւ ասէ Դաւիթ. Բարոք է. եւ ուխտեցից ընդ քեզ ուխտ, բայց բան մի ես խնդրեմ ի քէն՝ մի տեսցես զերեսս իմ, եթէ ոչ ածցես զՄեղքոդ դուստր Սաւուղայ ի գալն քում տեսանել զերեսս իմ: 14 * Եւ առաքեաց Դաւիթ առ Յեթուսթէ որդի Սաւուղայ հրեշտակս եւ ասէ. Տուր ցիս զկին իմ զՄեղքոդ, զոր առի ես ընդ հարիւր անթլիատութեանց այլազգեացն: 15 * Եւ առաքեաց Յեթուսթէ՝ եւ առ գնա յառնէ իւրմէ ի Փաղտիէլ որդւոյ Սելլայ: 16 * Եւ երթայր այր նորա զհետ նորա եւ լայր, մինչեւ ցԲարակիմ: Եւ ասէ ցնա Աբեններ. Երթ դարձիր. եւ դարձաւ:

Թ 17 * Եւ խաւսեցաւ Աբեններ ընդ ծերս Իսրայէլի եւ ասէ. Երէկ եւ եռանտ խնդրէիք զԴաւիթ թագաւորել ի վերայ ձեր. 18 * Եւ արդ՝ արարէք, զի Տէր խաւսեցաւ վասն Դաւթի եւ ասէ. Ձեռամբ ծառայի իմոյ Դաւթի փրկեցից զԻսրայէլ ի ձեռաց այլազգեացն եւ ի ձեռաց ամենայն թշնամեաց իւրեանց: 19 * Եւ խաւսեցաւ Աբեններ յակնանջս Բենիամինի: Եւ գնաց Աբեններ խաւսել յակնանջս Դաւթի ի Քեբրոն, զամենայն ինչ որ հաճոյ թուեցաւ յաչս Իսրայէլի, եւ յաչս ամենայն տանն Բենիամինի: 20 * Եւ եկն Աբեններ առ Դաւիթ ի Քեբրոն, եւ ընդ նմա քսան այր. եւ արար Դաւիթ Աբեններայ եւ արանցն որ ընդ նմա խրախութիւն: 21 * Եւ ասէ Աբեններ ցԴաւիթ. Յարեայց եւ գնացից եւ ժողովեցից առ տէր իմ արքայ զամենայն Իսրայէլ, եւ ուխտեցից ընդ քեզ ուխտ. եւ թագաւորեսցես ի վերայ ամենեցուն որոց ցանկայ անձն քո:

Ժ Եւ առաքեաց Դաւիթ զԱբեններ, եւ գնաց խաղաղութեամբ: 22 * Եւ ահա ծառայք Դաւթի եւ Յովաբ եկին յասպատակէ, եւ աւար բազում ածին ընդ իւրեանս: Եւ Յովաբ չէր ընդ Դաւթի ի Քեբրոն յորժամ արձակեաց գնա եւ գնաց խաղաղութեամբ: 23 * Եւ Յովաբ եւ ամենայն զաւրն նորա եկին. եւ ազդ եղեւ Յովաբայ եւ ասեն. Եկն Աբեններ որդի Ներեայ առ Դաւիթ, եւ արձակեաց գնա՝ եւ գնաց խաղաղութեամբ: 24 * Եւ եմուտ Յովաբ առ Դաւիթ արքայ եւ ասէ. Զի՞նչ գործեցեր զայդ, զի եկն Աբեններ առ քեզ. եւ ընդէ՞ր արձակեցեր գնա խաղաղութեամբ: 25 * Եթէ ո՞չ զիտիցես զչարութիւն Աբեններեայ որդւոյ Ներեայ. զի խաբել զքեզ եկն, եւ իմանալ զմուտ եւ զել քո. եւ տեղեկանալ ամենայնի զինչ եւ գործիցես: 26 * Եւ ել Յովաբ ի Դաւթէ, եւ արձակեաց հրեշտակս զկնի Աբեններեայ, եւ դարձուցին գնա ի ջրհորոյ անտի Սէիրմայ. եւ Դաւիթ ոչ զիտէր: 27 * Եւ դարձոյց զԱբեններ ի Քեբրոն. եւ խտտորեցոյց գնա Յովաբ ի կողմանց դրանն խաւսել ընդ նմա դաւաճանութեամբ. եւ եհար ընդ սնակուշտն՝ եւ մեռաւ. վասն արեանն Ասայէլի եղբար Յովաբայ: 28 * Եւ լուաւ Դաւիթ յետ այնորիկ եւ ասէ. Անպարտ եմ ես եւ թագաւորութիւն իմ ի Տեառնէ մինչեւ ցյաւիտեան՝ յարենէն Աբեններեայ որդւոյ Ներեայ: 29 * Հասցեն ի գլուխ Յովաբայ եւ ի վերայ ամենայն տան հար նորա. եւ մի պակասեցէ ի տանէն Յովաբայ սերմնակաթ, եւ բորոտ, եւ մուրաւոյ՝ որ շրջիցի ի ցրպոյ, եւ սրամահ, եւ սովամահ: 30 * Եւ Յովաբ եւ Աբեսսա եղբայր նորա սպասէին Աբեններայ. փոխանակ զի սպան զեղբայր նոցա ի Գաբաւոն ի պատերազմին: 31 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՅովաբ, եւ ցամենայն ժողովուրդն

որ ընդ նմա. պատառեցէք զհանդերձս ձեր, եւ զգեցարուք քուրձ. եւ կոծեցարուք առաջի Աբեններեայ: եւ արքայ Դաւիթ երթայր զհետ դագաղացն. 32 * եւ թաղեցին զԱբեններ ի Քեբրոն: եւ ամբարձ արքայ զձայն իւր եւ ելաց ի վերայ գերեզմանի նորա. եւ ելաց ամենայն ժողովուրդն ի վերայ Աբեններայ: 33 * Եւ առ ողբս արքայ ի վերայ Աբեններայ, եւ ասէ. Մի թէ որպէս մեռանիցի՞ անզգամ, մեռաւ Աբեններ. եթէ ըստ մահուանն Նաբաղայ մեռաւ Աբեններ. 34 * ձեռք քո ոչ կապեցան, եւ ոտք քո ոչ աղխեցան ի շղթայս. եւ ոչ մատեար իբրեւ զՆաբաղ առաջի որդուց անիրաւութեան եւ անկար. այլ որպէս անկանիցին առաջի անիրաւաց անկար: եւ ժողովեցան ամենայն ժողովուրդն լալ զնա: 35 * եւ եկն ամենայն ժողովուրդն տալ ընթրիս Դաւիթ՝ մինչդեռ աւուր կայր: Եւ երդուաւ Դաւիթ եւ ասէ. Ան եւ ան արասցէ ինձ Աստուած՝ եւ ան եւ ան յաւելցէ, եթէ ոչ մտանիցէ արեգակն եւ ապա ճաշակեցից հաց եւ կամ զայլ ինչ ամենայն: 36 * Եւ զհտաց ամենայն ժողովուրդն, եւ հաճոյ թուեցաւ առաջի նոցա ամենայն ինչ զոր արար արքայ առաջի ժողովրդեանն զբարութիւն: 37 * Եւ զհտաց ամենայն ժողովուրդն եւ ամենայն Իսրայէլ յաւուր յայնմիկ՝ եթէ ոչ յարքայէ եղեւ սպանանել զԱբեններ որդի Ներեայ: 38 * Եւ ասէ արքայ ցծառայսն իւր. Ո՛չ զիտէք եթէ առաջնորդ մեծ անկաւ յաւուր յայսմիկ յԻսրայէլէ: 39 * եւ զի սա՛ ազգական է այսար, եւ յարքայէ կացուցեալ է: եւ արքոյ այդոքիկ որդիք Շարուհեայ խստագոյնք քան զիս են. հատուցէ Տէր չարին ըստ չարութեան իւրում:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Դ.

ԺԱ 1 Եւ լուաւ Յեբուսթ որդի Սաւուղայ եթէ մեռաւ Աբեններ ի Քեբրոն, լուծան ձեռք իւր. եւ ամենայն արք Իսրայէլի լքան: 2 * Եւ արք երկու զխաւորք գնդիցն Յեբուսթեայ որդու Սաւուղայ, անուն միումն Բաանա, եւ անուն երկրորդին Ռիքաբ. որդիք Ռեմոնայ Բերովթացույ, յորդուցն Բենիամինի. զի եւ Բերովթ որդուցն Բենիամինի ի համարի էր: 3 * եւ փախեան Բերովթացիքն ի Գեթթայի. եւ էին անդ պանդխտացեալք մինչեւ ցայսար: 4 * Եւ Յովնաթանու որդու Սաւուղայ էր որդի մի հաշմ ոտիւք, որդի ամաց հնգից. եւ զնա ի հասանել գուծին Սաւուղայ եւ Յովնաթանու որդու նորա, Յեզրայէլ առ դայեակ իւր եւ փախեաւ. եւ եղեւ ընդ փութանալն իւրում ի գաղթել, անկաւ եւ կաղացաւ. եւ անուն նորա Մեմփիբոսթէ: 5 * Եւ զնացին որդիքն Ռեմոնայ Բերովթացույ Ռեքաբ եւ Բաանա, եւ մտին ի տաւթաժամու աւուրն ի տուն Յեբուսթեայ. եւ նա՛ ննջէր յանկողնի ի հասարակ աւուրն. 6 * եւ բարապան տանն սրբէր ցորեան, եւ նիքիեաց եւ ի քուն եմուտ. եւ Ռեքաբ եւ Բաանա եղբարք դաւղեցին 7 * եւ մտին ի տունն. եւ Յեբուսթէ ննջէր ի գահոյս իւրում ի սենեկի. եւ հարին զնա եւ սպանին. եւ հատին զգլուխ նորա, եւ առին զգլուխն, եւ զնացին զճանապարհն Արեւելից զամենայն զիշերն: 8 * եւ բերին զգլուխն Յեբուսթեայ առ Դաւիթ ի Քեբրոն. եւ ասեն ցարքայ. Ահա գլուխ Յեբուսթեայ որդու Սաւուղայ թշնամույ քո, որ խնդրէր զանձն քո. եւ Տէր ետ տեառն մերում արքայի վրեժխնդրութիւն ի թշնամեաց իւրոց, որպէս յաւուր յայսմիկ ի Սաւուղայ թշնամույ քումմէ՝ եւ ի զաւակէ նորա: 9 * Եւ պատասխանի ետ Դաւիթ Ռեքաբայ եւ Բաանայ եղբար նորա՝ որդուց Ռեմոնայ Բերովթացույ՝ եւ ասէ ցնոսա. Կենդանի է Տէր որ փրկեաց զանձն իմ յամենայն նեղութենէ. 10 * զի որ պատմեաց ինձ թէ մեռաւ Սաւուղ, եւ նմա թուէր թէ աւետիս տայցէ առաջի իմ, կալայ եւ սպանի զնա ի Սիկիլակ. որում արեւն էր ինձ տալ աւետչեայ: 11 * Եւ արդ՝ արք չարք՝ սպանէք զայր արդար ի տան իւրում յանկողնի. եւ արդ՝ խնդրեցից զարինն նորա ի ձեռաց ձերոց, եւ սատակեցից զձեզ յերկրէ: 12 * Եւ հրաման ետ Դաւիթ մանկտույ իւրում, եւ սպանին զցնոսա, եւ կտրեցին զձեռս եւ զոտս նոցա, եւ կախեցին ի վերայ ջրբղխին ի Քեբրոն. եւ զգլուխն Յեբուսթեայ թաղեցին ի գերեզմանի Աբեններեայ որդու Ներեայ ի Քեբրոն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ե.

ԺԲ 1 Եւ եկին ամենայն ցեղքն Իսրայէլի առ Դաւիթ ի Քեբրոն. խաւսեցան եւ ասեն. Ահաւասիկ ոսկերք քո եւ մարմինք քո եմք: 2 * եւ յերէկն եւ յեռանտ մինչ էր Սաւուղ թագաւոր ի վերայ մեր, դու էիր որ մուծանէիր եւ հանէիր զԻսրայէլ. եւ ասաց քեզ Տէր. Դու հովուեսցես ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ դու լիցիս յառաջնորդ ի վերայ Իսրայէլի: 3 * եւ եկին ամենայն ծերքն Իսրայէլի առ արքայ ի Քեբրոն. եւ ուխտեաց ընդ

նոսա ուխտ արքայ Դաւիթ ի Քերթն առաջի Տեառն: Եւ աւծին զԴաւիթ թագաւոր ի վերայ ամենայն Իսրայէլի: 4 * Որդի ամաց երեսնից Դաւիթ ի թագաւորել իւրում. եւ քառասուն ամ թագաւորեաց: 5 * Եւթն ամ եւ վեց ամիս թագաւորեաց ի Քերթն ի վերայ Յուդայ. եւ երեսուն եւ երիս ամս թագաւորեաց ի վերայ ամենայն Իսրայէլի եւ Յուդայ յԵրուսաղէմ:

ԺԳ 6 * Եւ չոգաւ Դաւիթ եւ արք նորա յԵրուսաղէմ առ Յեքուսացին բնակեալ յերկրին. եւ ասացաւ Դաւիթ. թէ Ոչ մտցես դու այսր. քանզի ընդ դէմ դարձան կոյրք եւ կաղք՝ եւ ասէն. Մի մտցէ այսր Դաւիթ: 7 * Եւ առ Դաւիթ զՍիփոն եւ զամբոց նորա. այն է քաղաք Դաւիթ: 8 * Եւ ասէ Դաւիթ յաւուր յայնմիկ. Ամենայն որ հարկանիցէ սրով զՅեքուսացին. եւ մատիցէ սրով եւ ի կաղս եւ ի կոյրս եւ յատելիս անձին Դաւիթ: Վասն այնորիկ ասէն. Կոյրք եւ կաղք մի մտցեն ի տուն Տեառն: 9 * Եւ նստաւ Դաւիթ յամբոցին. եւ կոչեցաւ այն քաղաք Դաւիթ. եւ շինեաց զնա քաղաք Դաւիթ, շուրջանակի ծագէ ի ծագ. եւ գտունն իւր: 10 * Եւ երթալով երթայր Դաւիթ եւ մեծանայր. եւ Տէր ամենակալ էր ընդ նմա: 11 * Եւ առաքեաց Քիրամ արքայ Տիրոսի հրէշտակս առ Դաւիթ, եւ փայտս եղեւնեայ, եւ հիւստնս փայտից, եւ ճարտարապետս քարանց. եւ շինեցին տուն Դաւիթ: 12 * Եւ զհտաց Դաւիթ եթէ հաստատեաց զնա Տէր թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի եւ թէ բարձրացաւ թագաւորութիւն նորա վասն ժողովրդեան նորա Իսրայէլի: 13 * Եւ առ եւս Դաւիթ կանայս եւ հարճս յԵրուսաղէմ՝ յետ գնալոյ նորա ի Քերթնէ. եւ եղեն Դաւիթ եւ այլեւս ուստերք եւ դստերք: 14 * Եւ այս են անուանք ծնելոց որդւոց նորա յԵրուսաղէմ: Սամաթա, Յեսիբաթ, Նաթան, Գաղամաան, 15 * Յեբաար, Թեմետուս, Էլփալատ, Նագեդ, Նափէկ, 16 * Յեննաթա, Էղիսամիս, Բաղիզադ, Էղիփալէտ:

ԺԴ 17 * Եւ լուան այլազգիքն եթէ աւծեալ է Դաւիթ թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի, եւ ելին ամենայն այլազգիքն խնդրել զԴաւիթ: Եւ լուաւ Դաւիթ՝ եւ էջ յամբոցն: 18 * Եւ այլազգիքն եկին հասին, եւ խառնեցան ի հովիտս Տիտանացն: 19 * Եւ եհարց Դաւիթ ի Տեառնէ եւ ասէ. Եթէ ելի՞ց ի վերայ այլազգեացն, եւ մատնեցե՞ս զնոսա ի ձեռս իմ: Եւ ասէ Տէր ցԴաւիթ. Ել. զի մատնելով մատնեցից զայլազգիսն ի ձեռս քո: 20 * Եւ եկն Դաւիթ ի վերուստ խրամատիցն, եւ կոտորեաց անդ զայլազգիսն: Եւ ասէ Դաւիթ. Տէր խրամատեաց զթշնամիս իմ առաջի իմ, որպէս խրամատիցին ջուրք. վասն այնորիկ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ ի վերայ խրամատից: 21 * Եւ թողին անդ զաստուածս իւրեանց, եւ առ զնոսա Դաւիթ եւ արքն որ ընդ նմա, եւ այրեցին զնոսա հրով:

ԺԵ 22 * Եւ յաւելին այլազգիքն միւս անգամ ելանել եւ գումարեցան ի հովիտս Տիտանացոց: 23 * Եւ եհարց Դաւիթ ի Տեառնէ եւ ասէ. Եթէ ելի՞ց ի վերայ այլազգեացն, եւ մատնեցե՞ս զնոսա ի ձեռս իմ: Եւ ասէ Տէր. Մի ելաներ ընդ դէմ նոցա, դարձիր ի նոցանէն, եւ եկեացես ի թելէ նոցա մաւտ ի Լալանն: 24 * Եւ եղիցի յորժամ լսիցես զձայն շարժման անտառին Լալանից՝ յայնժամ իջցես առ նոսա քանզի յայնժամ ելցէ Տէր առաջի քո կոտորել ի պատերազմի այլազգեացն: 25 * Եւ արար Դաւիթ որպէս հրաման ետ նմա Տէր. եւ եհար զայլազգիսն ի Գաբաւունէ մինչեւ ցԳազերա:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Զ.

ԺԶ 1 Եւ ժողովեաց միւսանգամ Դաւիթ զամենայն երիտասարդս յԻսրայէլէ իբրեւ իւթանասուն հազար: 2 * Եւ յարեաւ զնաց Դաւիթ՝ եւ ամենայն ժողովուրդ նորա ընդ նմա յիշխանացն Յուդայ ի գառիվերն ընդ որ ել տապանակն Աստուծոյ, յորոյ վերայ կոչեցաւ անուն տեառն Աստուծոյ զարութեանց, որ նստի ի քերովբէս ի վերայ նորա: 3 * Եւ եհան եղ զտապանակն Տեառն ի վերայ սայլի նորոյ. 4 * Եւ առ զնա ի տանէ Ամինադաբայ Բլրացոյ. եւ Ոգա եւ եղբարք նորա որդիք Ամինադաբայ՝ վարէին զսայլն հանդերձ տապանակաւն, եւ եղբարք նորա երթային առաջի տապանակին: 5 * Եւ Դաւիթ եւ որդիքն Իսրայէլի խաղային առաջի տապանակին Տեառն՝ տաւալաւք եւ նուագարանաւք զարութեամբ, եւ երգովք, եւ քնարաւք, եւ սրբնգաւք, եւ թմբկաւք. եւ ծնծղայիւք, եւ փողովք, 6 * Եւ եկին մինչեւ ցկալն Ամինադաբայ: Եւ ձգեաց Ոգա զձեռն իւր ի տապանակն Աստուծոյ ունել զնա, եւ կալաւ զնա. զի թիրեաց զնա զուարակն յունելոյ անտի զնա: 7 * Եւ բարկացաւ Տէր Ոգայ, եւ եհար զնա անդ Աստուած վասն յանդգնութեանն. եւ մեռաւ անդէն առ տապանակին Տեառն առաջի Աստուծոյ: 8 * Եւ տրտմեցաւ Դաւիթ՝ զի խրամատեաց Տէր խրամատութիւն յՈգա. եւ կոչեցաւ տեղին այն Խրամատութիւն Ոգայ՝ մինչեւ ցայսար: 9 * Եւ երկեաւ Դաւիթ ի Տեառնէ յաւուր յայնմիկ եւ ասէ. Զիա՞րդ մտանիցէ առ իս տապանակդ Աստուծոյ: 10 * Եւ ոչ

կամեցաւ Դաւիթ տանել առ ինքն զտապանակ ուխտին Տեառն ի քաղաքն Դաւթի եւ խոտորեցոյց զնա Դաւիթ ի տունն Աբեղդարայ Գեթացոյ: 11 * եւ նստաւ տապանակն Տեառն ի տան Աբեղդարայ Գեթացոյ ամիսս երիս: Եւ արինեաց Տէր զԱբեղդար եւ զամենայն տուն նորա: 12 * եւ պատմեցին Դաւթի եւ ասէն. Արինեաց Տէր զտունն Աբեղդարայ՝ եւ զամենայն ինչ որ նորա վասն տապանակին Աստուծոյ: ԺԷ Եւ չոգաւ Դաւիթ եւ եհան զտապանակն Տեառն ի տան Աբեղդարայ ի քաղաք Դաւթի ուրախութեամբ: 13 * եւ էին ընդ նմա որ բառնային զտապանակն՝ եւթն դաս պարուց, եւ սպանդ զուարակի եւ զառանց: 14 * Եւ Դաւիթ հարկանէր զտաւիդս նուագարանացն առաջի Տեառն. եւ էր Դաւիթ զգեցեալ պատմութեան հանդերձեալ: 15 * եւ Դաւիթ եւ ամենայն տունն Իսրայէլի հանին զտապանակն Տեառն հռչակաւ եւ ձայնիւ փողոյ: 16 * Եւ եղև ի հպել տապանակին ի քաղաքն Դաւթի, եւ Մեղքող դուստր Սաուղայ հայեր ընդ պատուհանն. եւ ետես զԴաւիթ արքայ զի կաքաւէր՝ եւ նուագէր զնուագարանսն առաջի Տեառն, անգոսնեաց զնա ի սրտի իւրում: 17 * Եւ բերին զտապանակն Տեառն, եւ եղին զնա ի տեղուք իւրում ի մէջ խորանին զոր եհար նմա Դաւիթ: Եւ մատոյց Դաւիթ ողջակէզս առաջի Տեառն՝ եւ խաղաղականս: 18 * եւ իբրեւ կատարեաց Դաւիթ մատուցանել զողջակէզսն եւ զխաղաղականս, արինեաց զժողովուրդն յանուն Տեառն զարութեանց: 19 * եւ բաշխեաց ամենայն ժողովրդեանն, յամենայն զարութեան Իսրայէլի ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէ, յառնէ մինչեւ ցկին, իւրաքանչիւր ումէք բլիթ մի հաց, եւ պատառ մի ի կասկարայից, եւ քաքար մի ի տապակէ: Եւ զնաց ամենայն ժողովուրդն իւրաքանչիւրք ի տուն իւր: 20 * Եւ դարձաւ Դաւիթ արինեալ զտուն իւր: Եւ ել Մեղքող՝ դուստր Սաուղայ ընդ առաջ Դաւթի, եւ արինեաց զնա եւ ասէ. Քանի՞ փառաւորեալ էր այսաւր արքայ Իսրայէլի, որ հոլանեցաւ այսաւր առաջի աղախնանց եւ ծառայից իւրոց, զոր արինակ հոլանիցի հոլանելով մի ոք ի կաքաւչաց: 21 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՄեղքող. Առաջի Տեառն կաքաւեցից, արինեալ է տէր Աստուած, որ ընտրեաց զիս քան զհայր քո, եւ քան զամենայն տուն նորա. եւ կացոյց զիս քան զհայր քո եւ քան զամենայն տուն նորա. եւ կացոյց զիս առաջնորդ ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ Իսրայէլի: 22 * Եւ խաղացից եւ կաքաւեցից առաջի Տեառն, եւ հոլանեցայց սոյնպէս եւս քան զեւս. եւ եղէց անալիտան յաչս քո. եւ ընդ աղախնայս ընդ որս ասացեր փառաւորել՝ փառաւորեցայց: 23 * Եւ Մեղքողայ դստեր Սաուղայ ոչ եղև որդի մինչեւ ցար մահուան իւրոյ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Է.

ԺԸ 1 Եւ եղև յորժամ նստաւ Դաւիթ ի տան իւրում. եւ Տէր հանգոյց նմա յամենայն թշնամեաց իւրոց շուրջանակի: 2 * Եւ ասէ արքայ ցՆաթան մարգարէ. Ահաւասիկ ես բնակեալ եմ ի տան եղեւնափայտից, եւ տապանակն Աստուծոյ շրջիցի ի մէջ խորանի: 3 * Եւ ասէ Նաթան ցարքայ. Չամենայն որ ինչ իցէ ի սրտի քում, երթ եւ արա. զի Տէր ընդ քեզ է:

ԺԹ 4 * Եւ եղև ի զիշերին յայնմիկ. եղև բան Տեառն առ Նաթան եւ ասէ. 5 * Երթ եւ ասա ցծառայ իմ Դաւիթ. այսպէս ասէ Տէր. ոչ շինեսցես դու ինձ տուն բնակելոյ: 6 * զի ոչ բնակեցայ ի տան՝ յաւրէ յորմէ հետէ հանի զորդիսն Իսրայէլի յԵգիպտոսէ մինչեւ ցայսաւր. եւ շրջէի յիջաւանի խորանաւ, 7 * ամենայն ուրեք ուր շրջէի ի մէջ ամենայն Իսրայէլի, եթէ խաւսելով խաւսեցա՞յ երբեք ընդ միում ցեղի Իսրայէլի՝ ում եւ հրաման ետու հովուել զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ, ասել թէ ընդէ՞ր ոչ շինեցէք ինձ տուն եղեւնափայտեայ: 8 * Եւ արդ՝ այսպէս ասացես ցծառայ իմ Դաւիթ. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. առի եւ զքեզ ի վանաց հատից, լինել քեզ յառաջնորդ ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի. 9 * եւ էի ընդ քեզ ամենայն ուրեք ուր եւ երթայիր: Եւ սատակեցի զամենայն թշնամիս քո յերեսաց քոց. եւ արարի զքեզ անուանի ըստ անուանց մեծամեծաց որ ի վերայ երկրի: 10 * Եւ եղից տեղի ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ տնկեցից զնա. եւ բնակեցէ առանձինն. եւ մի եւս հոգասցի, եւ ոչ եւս յաւելցէ որդի անարեւելութեան լլկել զնա իբրեւ զառաջինն: 11 * յաւուրցն յորոց կարգեցի դատաւորս ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի. եւ հանգուցից զքեզ յամենայն թշնամեաց քոց եւ պատմեսցէ քեզ Տէր զի շինեսցես նմա տուն: 12 * Եւ եղիցի եթէ լցցին աւուրք քո, եւ ննջեսցես ընդ հարս քո, յարուցից զգաւակ քո յետ քո, որ եղիցի յորովայնէ քումմէ. եւ պատրաստեցից զարքայութիւն քո նմա: 13 * եւ նա շինեսցէ տուն անուան իմոյ. եւ կանգնեցից զաթոռ նորա մինչեւ ցյաւիտեան: 14 * Եւ եղէց նմա ի հայր, եւ նա եղիցի ինձ յորդի. եւ եթէ եկեսցէ անիրաւութիւն նորա՝ յանդիմանեցից զնա, եւ խրատեցից զնա զաւագանաւ արանց, եւ տանջանաւք որդւոց մարդկան: 15 * Բայց զոգորմութիւն ոչ մերժեցից ի նմանէ:

որպէս մերժեցի յորոց մերժեցին առաջի երեսաց իմոց: 16 * Հաւատարիմ լիցի անուն նորա, եւ արքայութիւն նորա առաջի իմ մինչեւ ցլաւիտեան. եւ աթոռ նորա կացցէ կանգուն առաջի իմ մինչեւ ցլաւիտեան: 17 * Ըստ ամենայն բանիցս այսոցիկ, եւ ըստ ամենայն տեսեանս այսորիկ, սոյնպէս խաւսեցաւ Նաթան ընդ Դաւթայ:

Ի 18 * Եւ եմուտ արքայ Դաւիթ եւ նստաւ առաջի Տեառն, եւ ասէ. Ո՞վ եմ ես Տէր իմ Տէր. եւ ո՞տուն իմ, զի սիրեցեր զիս մինչեւ ցայդ վայր. 19 * եւ ոչ փոքրկացայ սակաւիկ ինչ առաջի քո Տէր իմ Տէր: եւ խաւսեցար վասն տան ծառայի քո յերկար. եւ այս է արեւն մարդոյ Տէր իմ Տէր: 20 * Եւ զի՞ եւս յաւելուցու Դաւիթ խաւսել առ քեզ: եւ դու ինքնին գիտես զծառայ քո Տէր իմ Տէր: 21 * վասն ծառայի քո արարեր, եւ ըստ ամենայն սրտի քո արարեր զամենայն զմեծութիւնս զայս ծանուցանել ծառայի քում, 22 * վասն մեծացուցանելոյ զիս Տէր իմ Տէր: Զի չիք ոք իբրեւ զքեզ, եւ չիք Աստուած բաց ի քէն ի վերայ ամենայնի զոր լուաք ակնջաւք մերովք: 23 * եւ ո՞վ է ազգ ի վերայ երկրի իբրեւ զժողովուրդ քո զԻսրայէլ. որում առաջնորդեաց Աստուած, փրկել իւր ժողովուրդ. դնել քեզ անուն, եւ առնել քեզ մեծութիւն եւ յայտնութիւն մերժել քեզ յերեսաց ժողովրդեան քոյ զոր փրկեցեր դու քեզ յԵգիպտոսէ, զազգս եւ զբնակութիւնս. 24 * եւ պատրաստեցեր դու քեզ զժողովուրդ քո զԻսրայէլ ի ժողովուրդ մինչեւ ցլաւիտեան. եւ դու Տէր՝ եղեր նոցա յԱստուած: 25 * Եւ արդ՝ Տէր իմ, զբանն զոր խաւսեցար վասն ծառայի քոյ եւ տան նորա, հաւատարմացո մինչեւ յաւիտեան. եւ արա որպէս եւ խաւսեցար. 26 * եւ մեծացի անուն քո մինչեւ ցլաւիտեան: Եւ արդ՝ Տէր ամենակալ Աստուած ի վերայ ամենայն Իսրայէլի. տուն ծառայի քոյ Դաւթի եղիցի կանգուն առաջի քո: 27 * զի դու ես Տէր ամենակալ Աստուած Իսրայէլի:

ԻԱ Եւ արդ՝ որպէս խաւսեցար մեծացի անուն քո մինչեւ ցլաւիտեան՝ ասէ Տէր ամենակալ Աստուած Իսրայէլի. յայտնեցեր յունկն ծառայի քոյ եւ ասացեր. Շինեցից քեզ տուն. վասն այնորիկ եգիտ ծառայ քո զսիրտ իւր՝ կալ առ քեզ յաղաթս զաղաթս զայսոսիկ: 28 * Եւ արդ՝ Տէր իմ Տէր, դու ես Աստուած. եւ բանք քո եղիցին ճշմարիտ, եւ զոր խաւսեցար վասն ծառայի քոյ զամենայն բարութիւնս զայս. 29 * եւ արդ՝ սկսիր արհնել գտուն ծառայի քո լինել առաջի քո յաւիտեան, զի դու Տէր իմ Տէր խաւսեցար. եւ յարհնութենէ քումմէ արհնեսցի տուն ծառայի քոյ յաւիտեան:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ը.

ԻԲ 1 Եւ եղեւ յետ այսորիկ եհար Դաւիթ զայլազգիսն եւ վանեաց գնոսա, եւ առ Դաւիթ զգատուցեալսն ի ձեռաց այլազգեացն: 2 * Եւ եհար Դաւիթ զՄովաբ. եւ չափեաց գնոսա պարանաւք, եւ գառացոյց գնոսա յերկիր. եւ եղեն երկու պարանքն սպանանելոյ, եւ երկու պարանքն ապրեցուցանելոյ: եւ եղեւ Մովաբ Դաւթի ի ծառայս պատարագաբերս: 3 * Եւ եհար Դաւիթ զԱդրաազար զորդի Ռովամայ՝ զարքայ Սուբայ, յերթալ նորա արկանել զձեռն իւր ի վերայ գետոյն Եփրատայ. 4 * եւ առ գնորա Դաւիթ հազար կառս, եւ եւթն հազար հեծելոց, եւ քսան հազար հետեւակաց. եւ քակեաց Դաւիթ զամենայն կառսն, եւ եթող իւր ի նոցանէ հարիւր կառս: 5 * Եւ գայր ասորին ի Դամասկոսէ աւզնել Ադրաազարայ արքայի Սուբայ: եւ եհար Դաւիթ յասորւոցն քսանեւերկու հազարս արանց. 6 * եւ եղ Դաւիթ պահակս յասորիս հանդէպ Դամասկոսի: եւ եղեն ասորիք Դաւթի ի ծառայս պատարագաբերս: եւ փրկեաց Տէր զԴաւիթ ամենայն ուրեք ուր եւ երթայր: 7 * Եւ առ Դաւիթ զապարանջանսն ոսկիս որ էին ի ծառայսն Ադրաազարու արքայի Սուբայ՝ եւ եբեր յԵրուսաղէմ: Եւ առ զայն Սաւակիմ արքայ եգիպտացոց յեւանել իւրում յԵրուսաղէմ յաւուրս Ռոբովամայ որդւոյ Սողոմոնի: 8 * Եւ ի Սաբակայ առ արքայ Դաւիթ յընտիր ընտիր քաղաքաց Ադրաազարայ պղինձ, որով արար Սողոմոն զծովն պղնձի, եւ զսիւնսն, եւ զաւազանսն, եւ զամենայն կահն:

ԻԳ 9 * Եւ լուաւ Թովու արքայ Էմաթայ, եթէ եհար Դաւիթ զամենայն զարն Ադրաազարայ. 10 * եւ առաքեաց Թովու զԵդուրա զորդի իւր առ արքայ Դաւիթ՝ հարցանել զխաղաղութենէ նորա. եւ արհնեաց զնա՝ փոխանակ զի սատակեաց զԱդրաազար. զի այր՝ գոռ պատերազմաւ էր նա ընդ Թովայ, եւ հակառակ կայր նմա Ադրաազար. եւ ի ձեռս նորա էին անաւորք ոսկեղէնք եւ արծաթեղէնք, եւ անաւորք պղնձիք. 11 * Եւ սրբեաց զայն արքայ Դաւիթ Տեառն ընդ արծաթոյն եւ ընդ ոսկւոյն, զոր սրբեաց յամենայն պատերազմաց որոց յաղթեաց. 12 * յԵդովմայ, եւ ի Սովաբայ, եւ յորդոցն Ամոնայ, եւ յայլազգեացն, եւ յԱմաղեկայ, եւ

յաւարէ Աղրաազարայ որդւոյ Ռովբայ արքայի Սուբայ: 13 * եւ արար Դաւիթ անուն: Եւ ի դառնալ իւրում եհար Դաւիթ զասորիս ի Գաբէղէմ յուրօրտասն հազար: 14 * եւ եղ յԵդոմ պահակապանս յամենայն եղովմայեցիս, եւ եղեն ամենայն եղովմայեցիք ծառայք արքայի:

Ի՛Դ Եւ փրկեաց Տէր զԴաւիթ ամենայն ուրեք ուր եւ երթայր: 15 * եւ թագաւորեցոյց զԴաւիթ ի վերայ ամենայն Իսրայէլի. եւ առնէր Դաւիթ իրաւունս եւ արդարութիւն ի վերայ ամենայն ժողովրդեան իւրոյ: 16 * Եւ Յովաբ՝ որդի Շարուիէայ էր ի վերայ զաւրուն: եւ Յովսափատ որդի Աքիայ ի վերայ յիշատակաց: 17 * եւ Սաղովկ՝ որդի Աքիտովբայ, եւ Աքիմէլէք որդի Աքիաթարայ քահանայք: եւ Ասա՝ դպրապետ: 18 * եւ Բանեա որդի Յովիդայեայ խորհրդակից: եւ Քերթիին, եւ Ոփէլէթիին: եւ որդիք Դաւթի խոռապետք էին:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Թ.

1 Եւ ասէ Դաւիթ. Եթէ իցէ՞ որ մնացեալ ի տանէն Սաւուղայ, եւ արարից ընդ նմա ողորմութիւն վասն Յովնաթանու: 2 * Եւ ի տանէն Սաւուղայ էր մանուկ մի. եւ անուն նորա Սիբա. եւ կոչեցին զնա առ Դաւիթ, եւ ասէ ցնա արքայ. Եթէ դո՞ւ իցես Սիբայն: եւ ասէ. Ես եմ ծառայ քո: 3 * եւ ասէ արքայ. Եթէ իցէ՞ որ մնացեալ ի տանէն Սաւուղայ՝ եւ արարից ընդ նմա ողորմութիւն Աստուծոյ: Եւ ասէ Սիբա ցարքայ. Է որդի մի Յովնաթանու հաշմ ոտիւք: 4 * եւ ասէ արքայ. Ո՞ւր է նա: եւ ասէ Սիբա ցարքայ. Ահա է ի տան Մաքիրայ որդւոյ Ամիէլի Լադաբարացոյ: 5 * Եւ առաքեաց արքայ Դաւիթ եւ առ զնա ի տանէն Մաքիրայ որդւոյ Ամիէլի Լադաբարացոյ: 6 * Եւ եկն Մեմփիբոսթէ որդի Յովնաթանու որդւոյ Սաւուղայ առ արքայ Դաւիթ, եւ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց՝ եւ երկիր եպագ նմա: Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Մեմփիբոսթէ՞. եւ ասէ. Աւասիկ եմ ծառայ քո: 7 * եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Մի երկնչիր, զի առնելով արարից ընդ քեզ զողորմութիւն վասն Յովնաթանու հաւր քոյ. եւ դարձուցից քեզ զամենայն անդս Սաւուղայ զհաւր՝ հաւր քոյ. եւ դու՝ ուտիցես հաց հանապազ ի սեղան իմում: 8 * Եւ երկիր եպագ Մեմփիբոսթէ եւ ասէ. Ո՞վ է ծառայ քո՝ զի հայեցար ի շուն մի մեռեալ նմանաւ ինձ: 9 * Եւ կոչեաց արքայ զՍիբա զծառայ Սաւուղայ՝ եւ ասէ ցնա. Չամենայն ինչ որ է Սաւուղայ, եւ զամենայն որ տան նորա, ետու որդւոյ Տեառն քոյ. 10 * եւ գործեսցես դմա զերկիրն, դու եւ որդիք քո, եւ ծառայք քո. եւ մուծցես ի տուն Տեառն քո հաց, եւ կերիցեն զայն. եւ Մեմփիբոսթէ՝ որդի Տեառն քոյ՝ կերիցէ հաց հանապազ ի սեղան իմում: Եւ Սիբայի էին որդիք հնգետասան, եւ ծառայք քսան: 11 * Եւ ասէ Սիբա ցարքայ. Ըստ ամենայնի զոր հրաման ետ տէր իմ արքայ ծառայի իւրում, այնպէս արասցէ ծառայ քո: Եւ Մեմփիբոսթէ ուտէր հաց ի սեղանոյ Դաւթի՝ իբրեւ զմի յորդոցն արքայի: 12 * Եւ Մեմփիբոսթէայ էր որդի մի փոքրիկ, եւ անուն նորա Սիքա. եւ ամենայն բնակութիւն տանն Սիբայի՝ ծառայք Մեմփիբոսթէայ: 13 * եւ Մեմփիբոսթէ բնակէր յԵրուսաղէմ. զի հանապազ ի սեղանոյ արքայի ուտէր. եւ ինքն էր կաղ յերկուց ոտից իւրոց:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ժ.

ԻԵ 1 Եւ եղեւ յետ այնորիկ՝ եւ մեռաւ արքայ որդւոցն Ամոնայ, եւ թագաւորեաց Անոն որդի նորա ընդ նորա: 2 * Եւ ասէ Դաւիթ. Արասցուք ողորմութիւն ընդ Անոնայ որդւոյ Նաասայ՝ զոր աւրինակ արար հայր նորա ընդ իս ողորմութիւն: եւ առաքեաց Դաւիթ մխիթարել զնա ի ձեռն ծառայից իւրոց վասն հաւր իւրոյ. եւ չոգան ծառայքն Դաւթի յերկիր որդւոցն Ամոնայ: 3 * Եւ ասեն իշխանք որդւոցն Ամոնայ ցԱնոն տէրն իւրեանց. Միթէ փառաւորէ՞ ինչ զհայր քո առաջի քո առաքեաց առ քեզ Դաւիթ մխիթարիչս ոչ, այլ զի որոնեսցեն զքաղաքս, եւ դիտեսցեն զսա. եւ լրտեսել զսա առաքեաց Դաւիթ զծառայս իւր առ քեզ: 4 * Եւ կալաւ զծառայսն Դաւթի, եւ եզերծ զմարտուս նոցա, եւ կտրեաց զգրաստս նոցա ի միջոյ մինչեւ ցեզր, եւ արձակեաց զնոսա: 5 * Եւ պատմեցին Դաւթի վասն արանցն. եւ առաքեաց Դաւիթ ընդ առաջ նոցա զի էին արքն անարգեալք յոյժ: եւ ասէ արքայ. Նստարուք յերիքով մինչեւ աճեսցեն մարտուք ձեր, եւ ապա դարձջիք: 6 * Եւ տեսին որդիքն Ամոնայ եթէ ամաւթ արարին ժողովրդեանն Դաւթի, առաքեցին որդիքն Ամոնայ՝ եւ ի վարձու կալան զասորիս Ռովբայ, եւ զասորիս Սուբայ՝ քսան հազար հետեւակաց, եւ զարքայն Ամաղեկայ հազար արամբք, եւ ի Ստովբայ երկոտասան հազար արանց:

ԻԶ 7 * Լուաւ արքայ Դաւիթ, եւ առաքեաց զՅովաբ եւ զամենայն զարն զարաւոր: 8 * Եւ ելին որդիքն Ամոնայ եւ ճակատեցան ի պատերազմ առ դրան քաղաքին ասորոց Սուբայ, եւ Ռովբ եւ Ստովբ՝ եւ Ամաղէկ էին միայն յանդին: 9 * Եւ ետես Յովաբ՝ եթէ եկին հասին ի վերայ նորա առաջոյ եւ զկնի, ընտրեաց յամենայն երիտասարդաց Իսրայէլի, եւ ճակատեցոյց ընդդէմ ասորոց: 10 * Եւ զմնացորդս զարուն ետ ի ձեռս Աբեսսայ եղբար իւրոյ, եւ ճակատեցան ընդդէմ որդւոցն Ամոնայ: 11 * Եւ ասէ. Եթէ յաղթահարեսցեն զիս ասորիքն, եղիջիք ինձ ի փրկութիւն. եւ եթէ որդիքն Ամոնայ յաղթահարեսցեն զքեզ՝ եղիցուք ապրեցուցանել զքեզ: 12 * քաջ լեր՝ եւ ժրասցուք ի վերայ ժողովրդեան մերոյ՝ եւ ի վերայ քաղաքաց Աստուծոյ մերոյ. եւ Տէր արասցէ զհաճոյն առաջի աչաց իւրոց: 13 * Եւ մատեաւ Յովաբ եւ զարն որ ընդ նմա ի պատերազմ ընդ ասորին. եւ փախեան ասորիքն յերեսաց նորա: 14 * Եւ որդիքն Ամոնայ իբրեւ տեսին եթէ փախեան ասորիքն, փախեան եւ նոքա յերեսաց Աբեսսայ, եւ մտին ի քաղաքն: եւ դարձաւ Յովաբ յորդոցն Ամոնայ՝ եւ եկն յԵրուսաղէմ:

ԻԷ 15 * Իբրեւ ետես ասորին եթէ պարտեցաւ առաջի Իսրայէլի, գումարեցան ի միասին: 16 * Եւ առաքեաց Ադրաազար եւ ժողովեաց զասորիսն յայնմ կողմանէ գետոյն ի Քաղամակ: եւ եկին հասին՝ Ելամ եւ Սովբակ իշխանք զարացն Ադրաազարայ յառաջ քան զնա: 17 * Եւ ազդ եղեւ Դաւիթ. եւ ժողովեաց զամենայն Իսրայէլ եւ անց ընդ Յորդանան, եւ եհաս ի Քաղամակ: եւ ճակատեցան ասորիքն ընդդէմ Դաւիթ տալ ընդ նմա պատերազմ, 18 * Եւ փախեան ասորիքն յերեսաց Իսրայէլի: Եւ կոտորեաց Դաւիթ յասորոցն եւթն հարիւր կառս, եւ քառասուն հազար հեծելոց, եւ զՍովբակ իշխան զարուն նորա եհար, եւ մեռաւ անդէն: 19 * Իբրեւ տեսին ամենայն թագաւորք ծառայք Ադրաազարու՝ թէ պարտեցան առաջի Իսրայէլի, անձնատուրք եղեն. եւ ուխտեցին ուխտ ընդ Իսրայէլի, եւ ծառայեցին նոցա: եւ երկեան ասորիքն այնուհետեւ ապրեցուցանել զորդիսն Ամոնայ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԱ.

1 Եւ եղեւ ի դառնալ տարւոյն՝ ի նոյն ժամանակ ելից թագաւորացն եւ առաքեաց Դաւիթ զՅովաբ եւ զԾառայս իւր ընդ նմա, եւ զամենայն Իսրայէլ. եւ սատակեցին զորդիսն Ամոնայ, եւ նստան զԲաբաթաւ. եւ Դաւիթ նստէր յԵրուսաղէմ:

ԻԸ 2 * Եւ եղեւ ընդ երեկս եւ յարեաւ Դաւիթ յանկողնէ իւրմէ, եւ զգնայր ի վերայ տանեաց տան թագաւորին. եւ ետես ի տանեացն կին մի լուսեայ, եւ կինն գեղեցիկ տեպլեամբ յոյժ: 3 * Եւ առաքեաց Դաւիթ եւ խնդրեաց զկինն, եւ ասէ. Ո՛չ դա է Բերսաբէ՛ն՝ դուստր Եղիաբայ՝ կին Ուրիայ Քետացոյ: 4 * Եւ առաքեաց Դաւիթ հրեշտակս եւ առ զնա, եւ եմուտ առ նա, եւ ննջեաց ընդ նմա. եւ նա էր սրբեալ ի դաշտանէ իւրմէ: 5 * Եւ դարձաւ ի տուն իւր եւ յղացաւ կինն, եւ առաքեաց պատմեաց Դաւիթ՝ եւ ասէ. Յղի եմ ես: 6 * Եւ առաքեաց Դաւիթ առ Յովաբ՝ եւ ասէ. Առաքեա առ իս զՈւրիայ Քետացի: եւ առաքեաց Յովաբ զՈւրիայ առ Դաւիթ: 7 * Եւ եկեալ Ուրիայ եմուտ առ Դաւիթ. եւ եհարց Դաւիթ զողջունէ Յովաբայ, եւ զողջունէ զարուն, եւ զողջունէ պատերազմին: եւ ասէ Ուրիայ. Ողջոյն է: 8 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՈւրիայ. Արի էջ ի տուն քո եւ լուս գոտս: եւ ել Ուրիայ ի տանէ արքայի. եւ ել զկնի նորա պարգեւ ի ձեռանէ արքայի: 9 * Եւ ննջեաց Ուրիայ առ դրանն արքայի ընդ ծառայսն նորա, եւ ոչ էջ ի տուն իւր: 10 * Եւ պատմեցին Դաւիթի եւ ասեն. Եթէ ոչ էջ Ուրիայ ի տուն իւր: եւ ասէ Դաւիթ ցՈւրիայ. Ո՛չ ի ճանապարհէ եկեալ ես դու՝ ընդդէմ ոչ իջեր ի տուն քո: 11 * Եւ ասէ Ուրիայ ցԴաւիթ. Տապանակն Աստուծոյ եւ Իսրայէլ եւ Յուդա բնակեալ են ի վրանս. եւ տէր իմ Յովաբ եւ ծառայք տեառն իմոյ՝ բնակեալ են ի բացի՝. եւ ես մտանիցեմ ի տո՛ւն իմ, ուտել եւ ըմպել եւ ննջել ընդ կնոջ իմում. եւ զիս՝ լոյ լինիցի այն. կենդանի է անձն քո թէ արարից զբանդ զայոյ: 12 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՈւրիայ. Նիստ այսաւր աստ, եւ վաղիւ արձակեցից զքեզ. եւ նստաւ Ուրիայ յԵրուսաղէմ յաւուր յայնմիկ: 13 * Եւ ի վաղիւ անդր կոչեաց զնա Դաւիթ. եկեր առաջի նորա՝ եւ արբ, եւ արբեցաւ. եւ ել անագանին՝ ննջեաց յանկողնի իւրում ընդ ծառայս տեառն իւրոյ, եւ ի տուն իւր ոչ էջ:

ԻԹ 14 * Եւ եղեւ ընդ առաւաւտն, եւ գրեաց Դաւիթ հրովարտակ առ Յովաբ, եւ առաքեաց Դաւիթ ի ձեռն Ուրիայ. 15 * Եւ գրեաց ի հրովարտակին՝ եւ ասէ. Մատո զՈւրիայ ընդդէմ սաստկացեալ պատերազմին, եւ դարձջիք ընդ կրուկ ի նմանէ, եւ հարցի եւ մեռցի: 16 * Եւ եղեւ ի պահել Յովաբայ զքաղաքն. եւ ետ զՈւրիայ ի տեղին՝ ուր գիտէր թէ արք զարութեան էին անդ: 17 * Եւ ելին արք քաղաքին ի պատերազմ ընդ Յովաբայ,

եւ անկան ի զարուէ ծառայիցն Դաւիթ՝ եւ մեռան, եւ Ուրիա Քետացի մեռաւ: 18 * Եւ առաքեաց Յովաբ եւ պատմեաց արքայի զամենայն զրոյց պատերազմին: 19 * Եւ պատուէր ետ հրեշտակին եւ ասէ. Ի վախճանել քում զամենայն զրոյցս պատերազմիս խաւսել ընդ արքայի, 20 * Եւ եղիցի եթէ ելցէ ցասումն արքայի, եւ ասասցէ ցքեզ. Եթէ ընդէ՞ր մերձենայիք ի քաղաքն մարտնչել. եւ ո՞չ զհտէիք եթէ ի վերուստ ի պարսպացն նետաձիգ լինին: 21 * Ո՞ր էհար զԱբիմէլէք զորդի Յերոբովադայ՝ որդւոյ Ներեայ. ո՞չ ապաքէն կին մի բեկոր երկանի ընկեց ի վերայ նորա ի վերուստ ի պարսպէն, եւ մեռաւ ի Թամասի. ընդէ՞ր մատեցայք ի պարիսպն: Եւ ասասցես թէ եւ ծառայ քո Ուրիա Քետացի մեռաւ: 22 * Եւ չոգաւ հրեշտակն Յովաբայ առ արքայ յԵրուսաղէմ, եւ եհաս եւ պատմեաց Դաւիթ զամենայն ինչ զոր պատուիրեաց նմա Յովաբ զամենայն իրս պատերազմին: Եւ բարկացաւ Դաւիթ ի վերայ Յովաբայ, եւ ասէ ցհրեշտակն. Ընդէ՞ր մերձեցայք ի քաղաքն մարտնչել. ո՞չ զհտէիք եթէ հարկանելոց էք ի պարսպէն. ո՞ր էհար զԱբիմէլէք որդի Յերոբովադայ, ո՞չ ապաքէն կին մի բեկոր երկանի ընկեց ի վերայ նորա ի պարսպէն, եւ մեռաւ ի Թամասի. ընդէ՞ր մերձենայիք ի պարիսպն: 23 * Եւ ասէ հրեշտակն ցԴաւիթ. Զի ասպատակեցան ի վերայ մեր արք, եւ ելին առ մեզ արտաքս՝ եւ հասաք ի վերայ նոցա մինչեւ ցդռուն քաղաքին: 24 * Եւ նետաձիգ եղեն աղեղնաւորքն ի ծառայս քո ի վերուստ ի պարսպէ անտի, եւ մեռան ի ծառայից արքայի. եւ ծառայ քո Ուրիա Քետացի մեռաւ: 25 * Եւ ասէ Դաւիթ ցհրեշտակն. Այսպէս ասասցես ցՅովաբ. մի թուեսցի չար բանդ յաչս քո. զի երբեմն այսպէս ուտէ սուր, եւ երբեմն այնպէս: սաստկացո զպատերազմ ընդ քաղաքիդ եւ կործանեսցես զդա, եւ զաւրացո զանձն քո: Լ 26 * Եւ իբրեւ լուսաւ կինն Ուրիայ եթէ մեռաւ Ուրիա այր իւր, կոծեցաւ ի վերայ առն իւրոյ: 27 * Իբրեւ անց սուգն, առաքեաց Դաւիթ եւ ամփոփեաց զնա ի տուն իւր. եւ եղեւ նմա կին, եւ ծնաւ նմա որդի: Եւ չար թուեցաւ բանն՝ զոր արար Դաւիթ յաչս Տեառն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ առաքեաց Տէր ԳՆաթան մարգարէ առ Դաւիթ. եւ եմուտ առ նա, եւ ասէ ցնա. Արք երկու էին ի քաղաքի միում. մին մեծատուն, եւ միւսն աղքատ: 2 * Եւ մեծատանն էին հաւտք եւ անդեայք բազում յոյժ: 3 * Եւ աղքատին եւ ոչ ինչ. բայց որոջ մի փոքր զոր ստացեալ եւ ապրեցուցեալ եւ սնուցեալ էր զնա, եւ հաստատեալ էր ընդ նմա, եւ ընդ որդիս նորա ի միասին. ի հացէ նորա ուտէր եւ ի բաժակէ նորա ըմպէր, եւ ի ծոց նորա ննջէր. եւ էր նորա իբրեւ զդուստր: 4 * Եւ եկն անցաւոր առ այրն մեծատուն: Եւ խնայեաց առնուլ ի հաւտից իւրոց եւ յանդէոց իւրոց առնել հիւրոյն անցաւորի եկելոյ առ նա. եւ էառ զորոջ աղքատին եւ արար առնն եկելոյ կերակուր առ նա:

ԼԱ 5 * Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Դաւիթ յոյժ առնն: Եւ ասէ Դաւիթ ցՆաթան Կենդանի է Տէր զի որդի մահու է այրն որ արար զայն. 6 * Եւ զորոջն տուժեացի եւթնպատիկ, փոխանակ առնելոյ զբանն զայն, վասն զի ոչ խնայեաց: 7 * Եւ ասէ Նաթան ցԴաւիթ. Դու ես այրն որ արարեր զայն: այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի, եւ եմ որ աւծի զքեզ թագաւոր ի վերայ ամենայն Իսրայէլի, եւ ես փրկեցի զքեզ ի ձեռաց Սաուլայ: 8 * Եւ ետու քեզ զտուն տեառն քո, եւ զկանայս տեառն քո ի ծոց քո. եւ ետու քեզ զԻսրայէլ եւ զՅուդայ. եւ թէ սակաւ իցէ յաւելից քեզ դոյն չափ. 9 * Եւ ընդէ՞ր անարգեցեր զբանն Տեառն առնել չար առաջի աչաց նորա: ԶՈւրիա Քետացի հարեր դու սրով, եւ զկին նորա առեր դու քեզ կնութեան. եւ զնա՝ սպաներ սրով որդւոցն Ամոնայ: 10 * Եւ արդ՝ մի հեռացի սուր ի տանէ քումմէ մինչեւ ցաւիտեան՝ փոխանակ զի անարգեցեր զիս, եւ առեր զկինն Ուրիայ Քետացւոյ լինել քեզ կնութեան: 11 * Այսպէս ասէ Տէր. Ահա ես յարուցից ի վերայ քո չարիս ի տանէ քումմէ. եւ առից զկանայս քո առաջի աչաց քոց, եւ տաց ընկերի քում. եւ ննջեսցէ ընդ կանայս քո յանդիման արեգականս այսորիկ: 12 * զի դու արարեր զայդ ի ծածուկ, եւ ես արարից զբանդ զայդ յանդիման ամենայն Իսրայէլի, եւ առաջի արեգականս այսորիկ: 13 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՆաթան. Մեղայ Տեառն: Եւ ասէ Նաթան ցԴաւիթ. Եւ Տէր անցոյց զքեւ զմեղս քո՝ եւ մի մեղցիս: 14 * Բայց քանզի զայրացուցանելով զայրացուցեր զթշնամիս Տեառն բանին այնուիկ որդին քո զոր ծնանելոց է քեզ՝ մահու մեղցի:

ԼԲ 15 * Եւ զնաց Նաթան ի տուն իւր. եւ էհար Տէր զմանուկն, զոր ծնաւ կինն Ուրիայ Դաւիթի, եւ հիւանդացաւ: 16 Եւ խնդրեաց Դաւիթ յԱստուծոյ վասն մանկանն, եւ պահեաց Դաւիթ պահս, եւ եմուտ

անկաւ ի վերայ գետնոյ: 17 * եւ յարեան ի վերայ նորա ծառայք տանն յարուցանել զնա. եւ ոչ կամէր յառնել ի գետնոյն, եւ ոչ եկեր ընդ նոսա հաց: 18 * Եւ եղև յաւուրն եւթներորդի մեռանել մանկանն. եւ երկեան ծառայքն Դաւիթ պատմել նմա եթէ մեռաւ մանուկն զի ասացին եթէ մինչդեռ կենդանի էր մանուկն՝ խաւսեցաք ընդ նմա՝ եւ ոչ լուաւ ձայնի մերում, եւ զիա՞րդ ասասցուք նմա թէ մեռաւ մանուկն, եւ գործիցէ չարիս: 19 * Եւ ետես Դաւիթ եթէ շնջեն ծառայք նորա. եւ իմացաւ Դաւիթ եթէ մեռաւ մանուկն, եւ ասէ Դաւիթ ցճառայսն իւր. եթէ Մեռեալ իցէ մանուկն. եւ ասեն. Մեռաւ: 20 * Եւ յարեաւ Դաւիթ ի գետնոյն, եւ լուացաւ, եւ աւծաւ, եւ փոխեաց զհանդերձս իւր, եւ եմուտ ի տունն Աստուծոյ, եւ երկիր եպագ նմա: եւ եմուտ ի տուն իւր, եւ խնդրեաց հաց ուտել. եւ եղին առաջի նորա հաց՝ եւ եկեր: 21 * Եւ ասեն ցնա ծառայքն իւր. Զի՞նչ է բանդ այդ զոր արարեր վասն մանկանն. մինչդեռ կենդանին էր, պահէիր, եւ լայիր, եւ տքնէիր. եւ իբրեւ մեռաւ մանուկն՝ յարեար կերար եւ արբեր: 22 * Եւ ասէ Դաւիթ. Մինչդեռ կենդանի էր մանուկն՝ պահէի եւ լայի. քանզի ասէի, ո զիտէ ողորմեսցի Տէր, եւ կեցցէ մանուկն: 23 * արդ՝ որովհետեւ մեռաւ մանուկն, ես ընդէ՞ր պահիցեմ. միթէ կարաւ լո իցեմ դարձուցանել զնա այսրէն: ես՝ առ նա երթալոց եմ, եւ նա առ իս ոչ դարձցի: 24 * Եւ մխիթարեաց Դաւիթ զԲերսաբէէ զկին իւր. եւ եմուտ առ նա եւ ննջեաց ընդ նմա: եւ յղացաւ եւ ծնաւ որդի. եւ կոչեաց զանուն նորա Սողոմոն: եւ Տէր սիրեաց զնա. 25 * եւ առաքեաց ի ձեռն Նաթանայ մարգարէի, եւ կոչեաց զանուն նորա Յեղէդի վասն Տեառն:

ԼԳ 26 * Եւ պատերազմեցաւ Յովաբ յըմֆաթ որդւոցն Ամոնայ, եւ եհաս յառնուլ զքաղաքն թագաւորութեան: 27 * եւ առաքեաց Յովաբ հրեշտակս առ Դաւիթ եւ ասէ. Պատերազմեցայ ընդ Ռաբաթայ, եւ հասի յառնուլ զքաղաքս ջրոց: 28 * եւ արդ՝ ժողովեալ զմնացորդս ժողովրդեանդ, եւ բանակեցիս զքաղաքաւս, եւ առցես զսա. զի մի ես առից զքաղաքս՝ եւ կոչեսցի անուն իմ ի վերայ սորա: 29 * Եւ ժողովեաց Դաւիթ զամենայն ժողովուրդն եւ չոգաւ յմֆաթ, եւ պատերազմեցաւ ընդ նմա եւ առ զնա: 30 * Եւ առ զպսակն Մեղքոմայ թագաւորին նոցա ի զլիտյ նորա. եւ կշիռ նորա տաղանդ մի ոսկւոյ, եւ ականց պատուականաց. եւ էր ի զլուխ Դաւիթի. եւ զառ քաղաքին՝ բազում յոյժ: 31 * եւ զժողովուրդն որ էր ի նմա՝ եհան արտաքս եւ արկ ընդ տղոցաւ՝ եւ ընդ քերանաւք երկաթեաւք, եւ շրջեցուցանէր զնոսա աղիւսով. եւ այնպէս առնէր ընդ ամենայն քաղաքս որդւոցն Ամոնայ: եւ դարձաւ Դաւիթ եւ ամենայն զաւրն յԵրուսաղէմ:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԳ.

ԼԴ 1 Եւ եղև յետ այնորիկ, եւ Աբիստողոմայ որդւոյ Դաւիթի էր քոյր մի յոյժ գեղեցիկ տեսլեամբ, եւ անուն նորա Թամար. եւ սիրեաց զնա՝ Ամոն որդի Դաւիթի. 2 * եւ նեղէր Ամոն՝ մինչեւ հիւանդանալ նմա վասն Թամարայ քեռ իւրոյ. զի կոյս էր նա. եւ ծանր էր յաչս Ամոնի առնել ինչ նմա: 3 * Եւ էր ընկեր Ամոնայ, եւ անուն նորա Յովնադաբ, որդի Սամաայ եղբար Դաւիթի: եւ Յովնադաբ՝ այր իմաստուն յոյժ: 4 * եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ է՝ զի այդպէս ծիրիս որդի արքայի այգուն այգուն՝ եւ ոչ պատմես ինձ: եւ ասէ ցնա Ամոն. ԶԹամար զքոյր Աբեստողոմայ եղբար իմոյ սիրեմ ես: 5 * Եւ ասէ ցնա Յովնադաբ. Ննջեա ի մահի՞ճս քո եւ հիւանդացիր, եւ մտցէ հայր քո տեսանել զքեզ. եւ ասացես ցնա. Մտցէ Թամար քոյր իմ եւ արասցէ ինձ խիւս. եւ արասցէ առաջի աչաց իմոց կերակուր, զի տեսից եւ կերայց ի ձեռաց նորա:

ԼԵ 6 * Եւ անկաւ Ամոն եւ հիւանդացաւ. եւ եմուտ արքայ տեսանել զնա. եւ ասէ Ամոն ցարքայ. Եկեսցէ Թամար քոյր իմ առ իս, եւ արասցէ առաջի իմ կերակուր բլիթս, եւ կերայց ի ձեռաց նորա: 7 * Եւ առաքեաց Դաւիթ առ Թամար ի տուն եւ ասէ. Երթ ի տուն Ամոնի եղբար քոյ, եւ արա նմա կերակուր: 8 * եւ գնաց Թամար ի տուն Ամոնի եղբար իւրոյ, եւ նա անկեալ դնէր. եւ առ հայս եւ թրեաց, եւ արար առաջի նորա բլիթս. եւ եփեաց զբլիթսն: 9 * եւ առ զտապակն՝ եւ թափեաց առաջի նորա. եւ ոչ կամեցաւ ուտել: Եւ ասէ Ամոն. Հանէք զամենայն այր յինէն արտաքս: եւ հանին արտաքս զամենայն այր ի նմանէ: 10 * եւ ասէ Ամոն ցԹամար. Տար զխորտիկսդ ի սենեակն, եւ կերայց ի ձեռաց քոց: եւ առ Թամար զբլիթսն զոր արար, եւ տարաւ Ամոնի եղբար իւրում ի սենեակն: 11 * եւ մատոյց նմա ուտել. եւ նա բուռն եհար զնմանէ եւ ասէ ցնա. Եկ ննջեա ընդ իս քոյր իմ: 12 * Եւ ասէ ցնա. Մի եղբայր իմ, մի տառապեցուցանէր զիս. զի ոչ գործի այդպիսի ինչ ի մէջ Բարայէլի, եւ մի առնէր զայդ անզգամութիւն: 13 * եւ ես յո՞ տանիցեմ զնախատինս իմ. եւ դու լինիցիս իբրեւ զմի յանզգամաց ի մէջ Բարայէլի: եւ արդ՝ խաւսեաց ընդ արքայի, եւ ոչ արգելու զիս ի

քէն: 14 * Եւ ոչ կամեցաւ Ամոն լսել ձայնի նորա. եւ բռնահարեաց եւ բռնադատեաց զնա, եւ տառապեցոյց զնա, եւ ննջեաց ընդ նմա:

ԼԶ 15 * Եւ ատեաց զնա Ամոն ատելութիւն մեծ յոյժ. զի մեծ էր ատելութիւնն որ ատեաց զնա. եւ անհնարին վերջին աղէտք քան զառաջին սէրն, զոր սիրեաց զնա: Եւ ասէ ցնա Ամոն. Արի եւ զնա: 16 * Եւ ասէ ցնա Թամար. Մեծ են չարիքս այս քան զայն զոր արարեր ընդ իս, արձակելոյ քո զիս: Եւ ոչ կամեցաւ Ամոն լսել ձայնի նորա: 17 * Եւ կոչեաց զպատանին իւր զվերակացու տանն իւրոյ, եւ ասէ ցնա. Հան զդա յինէն արտաքս, եւ փակեա գորսոյ զկնի դորա: 18 * Եւ էր զնովաւ պարեգաւտք ասոնագործք եւ կոճկենք. զի այնպէս զգենուին դստերք թագաւորաց կոյսք զձորձս իւրեանց: Եւ եհան զնա սպասաւորն արտաքս. եւ փակեաց գորսն զկնի նորա: 19 * Եւ առ Թամար մոխիր, եւ արկ զգլխով իւրով, եւ զպարեգաւտսն կոճկէնս զոր զգեցեալ էր՝ պատառեաց. եւ եղ զձեռս իւր ի վերայ գլխոյ իւրոյ, եւ երթայր լալով եւ լայր: 20 * Եւ ասէ ցնա Արետողոմ եղբայր նորա. Միթէ Ամոն եղբայր քո եղէւ ընդ քեզ. եւ արդ՝ քոյր իմ լուր կաց, զի եղբայր քո է. մի ածեր զմտաւ քով խաւսել զբանդ զայդ: Եւ նստաւ Թամար այրութեամբ ի տան Արետողոմայ եղբար իւրոյ: 21 * Եւ լուաւ արքայ զբանս զայտոսիկ՝ եւ բարկացաւ յոյժ, եւ ոչ տրտմեցոյց զոգի Ամոնայ որդւոյ իւրոյ՝ զի սիրէր զնա. զի անդրանիկ նորա էր:

ԼԷ 22 * Եւ ոչ խաւսեցաւ Արետողոմ ընդ Ամոնայ ի չարէ մինչեւ ցբարի. զի ատեայր Արետողոմ զԱմոն վասն բանին զոր տառապեցոյց զԹամար զքոյր նորա: 23 * Եւ եղէւ յետ Երեմոյ աւուրց, եւ էին կտուրք Արետողոմայ ի Բեթմարոն մերձ յԵփրեմ. եւ կոչեաց Արետողոմ զամենայն որդիս արքայի: 24 * Եւ եկն Արետողոմ առ արքայ՝ եւ ասէ ցնա. Ահաւանիկ կտուրք են ծառայի քում, երթիցէ արքայ եւ ծառայք իւր ընդ ծառայի քում: 25 * Եւ ասէ արքայ ցԱրետողոմ. Մի որդեակ իմ, մի երթիցուք ամենեքեան մեք, եւ մի ծանրասցուք քեզ. եւ ստիպեաց զնա, եւ ոչ կամեցաւ երթալ, եւ աւրինեաց զնա: 26 * Եւ ասէ Արետողոմ. Ապա թէ ոչ՝ գոնէ եկեսցէ ընդ իս Ամոն եղբայր իմ: Եւ ասէ արքայ. Ընդէ՞ր երթիցէ ընդ քեզ Ամոն. 27 * Եւ ստիպեաց զնա Արետողոմ: Եւ արձակեաց ընդ նմա զԱմոն, եւ զամենայն զորդիս արքայի: Եւ արար Արետողոմ խրախութիւն ըստ խրախութեան թագաւորի: 28 * Եւ պատուէր ետ Արետողոմ մանկտոյ իւրում եւ ասէ. Տեսէք, յորժամ զուարթասցի սիրտն Ամոնի ի գինւոյ, եւ ասացից ձեզ հարէք զԱմոն՝ եւ սպանէք զնա. մի երկնչիք. զի ոչ ապաքէն էս իցեմ՝ որ հրամայիցեմ ձեզ. քաջալերեցարուք եւ լերուք յորդիս զաւրութեան: 29 * Եւ արարին մանկտին Արետողոմայ Ամոնի՝ որպէս հրամայեաց նոցա Արետողոմ: Եւ յարեան ամենայն որդիք արքայի, եւ հեծան յիւրաքանչիւր ի ջորւոջ իւրում, եւ փախեան: 30 * Եւ եղէւ մինչդեռ նոքա էին ի ճանապարհին, գոյժ եկն առ Դաւիթ՝ եւ ասեն. Կոտորեաց Արետողոմ զամենայն որդիս արքայի, եւ ոչ եթող ի նոցանէ եւ ոչ մի: 31 * Յարեաւ արքայ՝ պատառեաց զհանդերձս իւր, եւ անկաւ ի վերայ գետնոյ. եւ ամենայն ծառայք նորա կային շուրջ զնովաւ պատառեալ զհանդերձս իւրեանց: 32 * Պատասխանի ետ Յովնադաբ որդի Սամաայ եղբար Դաւիթի՝ եւ ասէ. Մի ասացէ տէր իմ արքայ թէ ամենայն որդիք արքայի մեռան. զի Ամոն միայն մեռաւ: Քանզի ի բերան Արետողոմայ կայր, յաւրէ յորմէ տառապեցոյց զԹամար զքոյր նորա. 33 * Եւ արդ՝ մի դիցէ արքայ ի սրտի իւրում զբանդ եւ ասացէ, թէ ամենայն որդիքն արքայի մեռան. այլ զի Ամոն միայն մեռաւ: 34 * Եւ փախեաւ Արետողոմ: Եւ եբարձ պատանին դէտն զաչս իւր եւ ետես, եւ ահա ժողովուրդ բազում գայր՝ ընդ ճանապարհն ի նմանէ առ կողմամբ լերինն ընդ զառ ի վայրն: Եւ եկն դէտն պատմեաց արքայի՝ եւ ասէ. Տեսի արս ի ճանապարհին Որովնիմայ առ կողմամբ լերինն: 35 * Եւ ասէ Յովնադաբ ցարքայ. Ահա որդիք արքայի եկին, ըստ բանի ծառայի քո նոյնպէս եղէ: 36 * Եւ իբրեւ վախճանեաց զխաւսելն, եւ ահա որդիքն արքայի եկին. եւ ամբարձին զձայնս իւրեանց եւ լացին: Այլ եւ արքայ եւ ամենայն ծառայք իւր լացին լալիւն մեծ յոյժ:

ԼԸ 37 * Եւ Արետողոմ փախեաւ, եւ չոգաւ առ Թողմելեմ՝ որդի Եմիուդայ արքայի Գեսուրայ՝ յերկիր Մաքուդայ: Եւ սուգ առ Դաւիթ արքայ ի վերայ որդւոյն իւրոյ զամենայն աւուրս: 38 * Եւ Արետողոմ փախեաւ, եւ զնաց ի Գեթսուր, եւ էր անդ ամս երիս: 39 * Եւ դադարեաց արքայ Դաւիթ յելանելոյ ի վերայ Արետողոմայ, քանզի մխիթարեցաւ ի վերայ Ամոնայ որ մեռան:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԺԴ.

ԼԹ 1 Եւ իմացաւ Յովաբ՝ որդի Շարուհեայ, եթէ է սիրտ արքայի ի վերայ Աբեսողոմայ. 2 * առաքեաց Յովաբ ի Թեկուէ, եւ առ անտի կին մի իմաստուն. եւ ասէ ցնա. Սուգ առ եւ զգեցիր հանդերձ սգոյ. մի ամանիցիս իւղով, եւ եղիցես իբրեւ զկին մի սգացեալ ի վերայ բազմաւրեայ մեռելոյ. 3 * եւ եկեցես առ արքայ, եւ խաւսեցիս ընդ նմա ըստ բանիս ըստ այսմիկ. եւ եղ Յովաբ՝ բանս ի բերան նորա: 4 * Եւ եւմուտ կինն թեկուացի առ արքայ, եւ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց ի գետին՝ եւ ասէ. Ապրեցո զիս արքայ ապրեցո: 5 * Եւ ասէ ցնա արքայ. Զի՞ է քեզ: եւ նա ասէ. Կարի իսկ տագնապ է ինձ. կին մի այրի եմ ես. մեռաւ այր իմ. 6 * եւ աղախնոյ քոյ երկու որդիք էին, մարտեան ընդ միմեանս երկոքեան յանդի. եւ ոչ ոք էր որ համոզէր ի մէջ նոցա, եւ եհար մին զմիւս եղբայրն եւ սպան զնա: 7 * Եւ ահա յարուցեալ է ամենայն ազգն ի վերայ աղախնոյ քոյ. ասեն. Տուր զսպանաւորն եղբաւր իւրոյ, եւ սպանցուք զնա փոխանակ անձին եղբաւր իւրոյ, եւ բարձցուք զժառանգակալն քո. եւ շիջուցանեն զկայծակն իմ զմնացեալ առ ի չորողոյ առն իմում մնացորդ եւ անուն ի վերայ երեսաց երկրի: 8 * Եւ ասէ արքայ. Երթ ողջամբ ի տուն քո. եւ ես պատուիրեցից վասն քո: 9 * Եւ ասէ կինն թեկուացի. Յիմ վերայ արքայ անաւրէնութիւնն, եւ ի վերայ տան հաւր իմոյ. եւ արքայ եւ աթոռ իւր քաւեալ: 10 * Եւ ասէ արքայ. Ո՞վ է որ խաւսեցի ընդ քեզ. եւ անցես զնա առ իս՝ եւ ոչ եւս մերձեցի առ քեզ: 11 * Եւ ասէ. Յիշեցէ արքայ զտէր Աստուած իւր, ի յաճախել մերձաւորի արեանն ապականել. մի ջնջեցեն զորդեակն իմ: եւ ասէ Դաւիթ. Կենդանի է Տէր եթէ անկցի ի հերոյ որդւոյ քոյ մագ մի ի գետին:

Խ 12 * Եւ ասէ կինն. Խաւսեցի աղախին քո առաջի տեառն իմոյ արքայի բան մի: եւ ասէ. Խաւսեաց: 13 * Եւ ասէ կինն. Ընդէր՝ խորհեցար այդպիսի ինչ ի վերայ ժողովրդեանն Աստուծոյ. կամ թէ ի բերանոյ արքայի՞ իցէ բանն այն վնասու չդարձուցանել արքայի զմերժեալն յիւրմէ: 14 * զի մահու մեռանիցի. եւ իբրեւ զօրս հեղեալ յերկիր ոչ ամփոփիցի. եւ ոչ առնուցու Աստուած զոգին. եւ խորհիցի որ մերժել յինքեն զմերժեալն: 15 * Եւ արդ՝ եկի խաւսել առ արքայի տեառն իմոյ զբանս զայս. զի տեսանիցէ զիս ժողովուրդն եւ ասիցէ. թէ Աղախին քո խաւսեցաւ ընդ արքայի, թերեւս արասցէ արքայ զբան աղախնոյ իւրոյ: 16 * զի լուիցէ արքայ եւ փրկեցէ զիս ի ձեռաց առնն, որ խնդրէ ջնջել եւ զիս՝ եւ զորդի իմ ի ժառանգութենէ Աստուծոյ: 17 * Եւ ասէ կինն. Եղիցի բան տեառն իմոյ արքայի ի գոհս: զի իբրեւ զհրէշտակ Աստուծոյ այնպէս է տէր իմ արքայ ի լսել զբարի եւ զչար. եւ տէր Աստուած քո եղիցի ընդ քեզ: 18 * Եւ պատասխանի ետ արքայ՝ եւ ասէ ցկինն. Մի թաքուցաներ յինէն զբան զոր ես հարցից քեզ: եւ ասէ կինն. Խաւսեցի տէր իմ արքայ: 19 * Եւ ասէ արքայ. Միթէ ձեռն Յովաբայ իցէ յամենայնի յայդմիկ ընդ քեզ: եւ ասէ կինն ցարքայ. Կենդանի է անձն քո՝ տէր իմ արքայ, եթէ իցէ յաջ կամ յահեակ յամենայնէ զոր խաւսեցաւ տէր իմ արքայ. զի ծառայ քո Յովաբ՝ նա պատուիրեաց ինձ, եւ նա եղ ի բերան աղախնոյ քոյ զամենայն բանս զայսոսիկ. 20 * վասն բոլորելոյ յերեսաց բանիս այսորիկ՝ զոր արար ծառայ քո Յովաբ զբանս զայսոսիկ. եւ տէր իմ իմաստուն է ըստ իմաստութեան հրէշտակի Աստուծոյ զիտել զամենայն ինչ որ յերկրի:

ԽԱ 21 * Եւ ասէ արքայ ցՅովաբ. Ահաւասիկ արարի քեզ ըստ բանի քում ըստ այսմիկ. երթ դարձո, ան զպատանեակն զԱբեսողոմ: 22 * Եւ անկաւ Յովաբ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, եւ երկիր եպագ նմա, եւ արհնեաց զարքայ: եւ ասէ Յովաբ. Այսաւր զիտաց ծառայ քո եթէ գտի շնորհս յաչս քո՝ տէր իմ արքայ զի արար տէր իմ արքայ զբան ծառայի իւրոյ: 23 * Եւ յարեաւ Յովաբ եւ գնաց ի Գեթսուր, եւ ան զԱբեսողոմ յԵրուսաղէմ: 24 * Եւ ասէ արքայ. Դարձցի ի տուն իւր, եւ զերեսս իմ մի տեսցէ: եւ դարձաւ Աբեսողոմ ի տուն իւր, եւ զերեսս արքայի ոչ ետես: 25 * Եւ իբրեւ զԱբեսողոմ ոչ գոյր յամենայն Բարայէլի, այր զեղեցիկ՝ գովելի յոյժ. ի թաթից ոտից իւրոց մինչեւ ի գլուխ իւր ոչ գոյր ի նմա արատ: 26 * եւ ի փոքրել զհերս իւր՝ լինէր ի սկսանելոյ աւուրց յաւուրս փոքրել, զի կարի ծանրանայր ի վերայ նորա: եւ յորժամ փոքրէր, կշռէր զհեր զլիսոյ իւրոյ երկերիւր սիկղ ըստ արքունական սկեղ: 27 * Եւ ծնան Աբեսողոմայ երեք ուստերք՝ եւ դուստր մի եւ անուն նորա Թամար. եւ նա էր կին զեղեցիկ յոյժ տեսլեամբ: եւ եղեւ կին Ռոբովամայ որդւոյ Սողոմոնի, եւ ծնաւ նմա զԱբիա:

ԽԲ 28 * Եւ նստաւ Աբեսողոմ յԵրուսաղէմ աւուրս ամսոց երկուց. եւ զերեսս արքայի ոչ ետես: 29 * Եւ առաքեաց Աբեսողոմ առ Յովաբ յղել զնա առ արքայ, եւ ոչ կամեցաւ երթալ առ նա. եւ առաքեաց երկրորդ անգամ առ նա, եւ ոչ կամեցաւ երթալ: 30 * Եւ ասէ Աբեսողոմ ցծառայս իւր. Գիտէք զի վիճակ գետնոյ Յովաբայ լի զարւով մաւտ է առ իս, երթայք այրեցէք զնա հրով. եւ այրեցին ծառայքն Աբեսաղոմայ զվիճակն Յովաբայ հրով: Եւ եկին ծառայքն Յովաբայ առ նա պատառեալ զհանդերձս իւրեանց՝ եւ ասեն. Այրեցին ծառայքն Աբեսաղոմայ զվիճակն հրով: 31 * Եւ յարեաւ Յովաբ եւ եկն առ Աբեսաղոմ ի տուն՝ եւ

ասէ ցնա. Ընդէ՞ր այրեցին ծառայք քո զվիճակն իմ հրով: 32 * Եւ ասէ Արեսաղոմ ցՅովաբ. Յղեցի առ քեզ եւ ասեմ. եկ այսր յղեցից զքեզ առ արքայ ասել՝ թէ ընդէ՞ր եկի ի Գեթսուրայ լաւ էր ինձ տակաւին անդ լինել, քան ոչ տեսանել զերեսս արքայի. եւ թէ վնասս ինչ կայցէ յիս՝ սպան զիս: 33 * Եւ եմուտ Յովաբ առ արքայ՝ եւ պատմեաց նմա: Եւ կոչեաց զԱրեսաղոմ. եւ եմուտ առ արքայ, եւ երկիր եպագ նմա, եւ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց առաջի արքայի: Եւ համբուրեաց արքայ զԱրեսաղոմ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԵ.

ԽԳ 1 Եւ եղև յետ այնորիկ, եւ արար Արեսաղոմ կառս եւ երկվարս, եւ յիսուն այր սուրհանդակ առաջի իւր: 2 * Եւ կանխէր Արեսաղոմ եւ կայր առ ճանապարհի դրանն: Եւ լինէր՝ ամենայն այր որոյ էր դատ՝ զալ առ արքայ ի դատաստան. բարբառէր առ նա Արեսաղոմ եւ ասէր ցնա. Յորմէ՞ քաղաքէ ես դու, եւ ասէր այրն. Ի միոյ ի ցեղիցն Իսրայէլի է ծառայ քո: 3 * Եւ ասէ ցնա Արեսաղոմ. Ահա բանք քո բարի են եւ դիրիւնք, եւ որ ունկնդիր լինիցի քեզ՝ չիք առ ի յարքայէ: 4 * Եւ ասէր Արեսաղոմ. Ո կացուցանէր զիս դատաւոր ի վերայ երկրիս. եւ առ իս գայր ամենայն այր, որոյ էր հակառակութիւն եւ դատաստան, եւ առնէի նմա իրաւունս: 5 * Եւ լինէր յորժամ մերձենայր առ նա այր երկիր պագանել նմա, ձգէր զձեռն իւր եւ առ ինքն մատուցանէր, եւ համբուրէր զնա: 6 * Եւ առնէր Արեսաղոմ ըստ բանիս ըստ այսմիկ ամենայն Իսրայէլի եկելոյ ի դատաստան առ արքայ. եւ յանկուցանէր յինքն Արեսաղոմ զսիրտ ամենայն արանց Իսրայէլի:

ԽԴ 7 * Եւ եղև ի կատարել չորից ամաց, ասէ Արեսաղոմ ցհայր իւր. Երթայց եւ հատուցից զուխտս իմ զոր ուխտեցի Տեառն ի Քեբրոն: 8 * զի ուխտիւք ուխտեաց ծառայ քո մինչ էի ի Գեթսուր յատրիս ասեմ, եթէ դարձուցանելով դարձուցէ զիս Տէր յԵրուսաղէմ, պաշտեցից զՏէր: 9 * Եւ ասէ ցնա արքայ. Երթ խաղաղութեամբ: Եւ յարեաւ զնաց ի Քեբրոն: 10 * Եւ առաքեաց Արեսաղոմ պատուիրակս յամենայն ցեղս Իսրայէլի, եւ ասէ. Ի լսել ձեր զձայն եղջեր փողոյ, ասասջիք եթէ թագաւորեաց թագաւոր Արեսաղոմ ի Քեբրոն: 11 * Եւ ընդ Արեսաղոմայ գնացին արք երկերիւր հրաւիրեալք, եւ երթային միամտութեամբ, եւ ոչ գիտէին ամենեւին զգրոյցսն: 12 * Եւ առաքեաց Արեսաղոմ եւ կոչեաց զԱքիտոփէլ Թեկուացի խորհրդակից Դաւթի ի քաղաք իւր ի Գովղա ի զոհել իւրում զգոհսն: Եւ եղև ժողով սաստիկ. եւ ժողովուրդ բազում երթեալ ընդ Արեսաղոմայ: 13 * Եւ եհաս զուժկան առ Դաւիթ եւ ասէ. Եղև սիրտ արանց Իսրայէլի զհետ Արեսաղոմայ:

ԽԵ 14 * Եւ ասէ Դաւիթ ցամենայն ծառայս իւր որ ընդ նմա յԵրուսաղէմ. Արիք եւ փախիցուք. զի ոչ գոյ մեզ փրկութիւն յերեսաց Արեսաղոմայ. փութացարուք զնալ, զի մի արագիցէ եւ հարկանիցէ զմեզ, եւ արկանիցէ ի վերայ մեր չարիս. եւ հարկանիցէ զքաղաքս սրով սուսերի: 15 * Եւ ասեն ծառայքն արքայի՝ ցարքայ. Ըստ ամենայնի զոր եւ կամիցի տէր մեր արքայ՝ ահաւասիկ կամք ծառայք քո: 16 * Եւ ել արքայ եւ ամենայն տուն նորա ի հետիոտս: Եւ եթող արքայ տասն կին ի հարճից անտի իւրոց պահել զտունն: 17 * Եւ ել արքայ եւ ամենայն ծառայք նորա հետեւակք, եւ կացին առ ձիթենոյն որ յանապատի անդ: 18 * Եւ ամենայն ծառայք նորա միըստմիջէ անցանէին առ նովաւ: Եւ ամենայն Քերեթին եւ Ոփելէթին: Եւ ամենայն գեթացիք վեց հարիւր այր եկեալ հետեւակք ի Գեթայ՝ եւ անցանէին առաջի Դաւթի: 19 * Եւ ասէ արքայ ցԵթթի Գեթացի. Ընդէ՞ր գայցես եւ դու ընդ մեզ. դարձիր անդրէն եւ բնակեա ընդ արքայի, զի այր աւտար ես դու. եւ խախտեցար ի տեղուջէ քումմէ ի Գեթայ՝ եւ եկիր. 20 * Եւ այսաւր խախտիցեմ զքեզ զնալ ընդ մեզ. եւ ես երթայց յո եւ երթալոց իցեմ: Բայց դու դարձիր, եւ դարձո զեղբարս քո ընդ քեզ: Եւ արասցէ ընդ քեզ Տէր ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն: 21 * Պատասխանի ետ Եթթի արքայի՝ եւ ասէ Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է տէր իմ արքայ. զի ի տեղուջ ուր տէր իմ արքայ իցէ, եւ ի մահու եւ ի կեանս՝ անդ եղիցի եւ ծառայ քո: 22 * Եւ ասէ արքայ ցԵթթի. Եկ անց ընդ իս: Եւ անց Եթթի Գեթացի. եւ ամենայն ծառայք նորա, եւ ամենայն ամբոյս նորա ընդ նմա: 23 * Եւ ամենայն երկիրն լայր մեծաձայն, եւ ամենայն զաւրն անցանէր ընդ հեղեղատն Կեղորոնի: անց եւ արքայ ընդ հեղեղատն Կեղորոնի. եւ ամենայն զաւրն եւ արքայ երթային ընդ երեսս ճանապարհին անապատի: 24 * Եւ ահա Սաղովկ եւ ամենայն ղեւտացիք ընդ նմա, բարձին զտապանակն ուխտին Տեառն ի Բեթարա, եւ կացուցին զտապանակն Աստուծոյ. եւ ել ի Բեթարա մինչեւ կատարեաց ամենայն ժողովուրդն անցանել ի քաղաքէ անտի: 25 * Եւ ասէ արքայ ցՍաղովկ. Դարձո՞ զտապանակդ Աստուծոյ ի քաղաք, եւ նստցի ի տեղուջ իւրում. եթէ գտից շնորհս առաջի Տեառն՝

դարձուցէ զիս, եւ ցուցցէ ինձ զդա՝ եւ զվայելչութիւն դորա. 26 * ապա թէ այսպէս ասասցէ ցիս թէ չեմ հաճեալ ընդ քեզ, ահաւասիկ կամ, արասցէ ինձ որպէս հաճոյ իցէ առաջի աչաց նորա: 27 * Եւ ասէ արքայ ցՍաղովկ քահանայ. Տեսէք. զի դու դառնաս խաղաղութեամբ ի քաղաք, եւ Աքիմասս որդի քո, եւ Յովնաթան որդի Աբիաթարայ՝ երկոքին. որդիք ձեր ընդ ձեզ. 28 * եւ ահա ես բանակիցիմ յՌաբովթ անապատին, մինչեւ եկեսցէ զրոյց ի ձեռք՝ պատմել ինձ: 29 * Եւ դարձուցին Սաղովկ եւ Աբիաթար զտապանակն յԵրուսաղէմ, եւ նստաւ անդ: 30 * Եւ Դաւիթ ելանէր ընդ զառ ի վերն ձիթենեաց, ելանէր եւ լայր. եւ զզլուիս իւր ծածկեալ. եւ ինքն երթայր բոկ, եւ ամենայն ժողովուրդն ընդ նմա ձորձ զզլիտվ. այր իւրաքանչիւր ելանէին եւ լային: 31 * Ազդ եղեւ Դաւթի՝ եւ ասեն. Եւ Աքիտովիլ ընդ ժողովեալսն առ Աբեսողոմայ է: եւ ասէ Դաւիթ. Տրուեա զխորհուրդն Աքիտովիլայ տէր Աստուած իմ: 32 * Եւ եհաս Դաւիթ ի Հռովս՝ ուր եպագն երկիր Աստուծոյ:

ԽԶ Եւ ահա ընդ առաջ նորա Քուսի Արաքացի բարեկամ Դաւթի պատառեալ զպատմուճան իւր՝ եւ հող ի զլուիս նորա: 33 * Եւ ասէ ցնա Դաւիթ. Եթէ անցանիցես ընդ իս՝ բեռն լինիս ինձ. 34 * ապա թէ դարձցիս ի քաղաք՝ ասասցես ցԱբեսողոմ, եթէ անցին եղբարք քո. եւ արքայ կաթողին էր զկնի իմ, եւ անց հայր քո. եւ արդ՝ ծառայ քո եմ արքայ, եւ թող կացից առաջի քո. ծառայ հաւր քոյ էի յայնժամ, եւ արդ՝ քո ծառայ եմ ես արքայ: եւ ցրեսցես յինէն զխորհուրդն Աքիտովիլայ: 35 * Եւ ահա ընդ քեզ Սաղովկ եւ Աբիաթար քահանայք. եւ եղիցի բան զոր լսիցես ի տանէ արքայի՝ պատմեսցիր Սաղովկայ եւ Աբիաթարու քահանայից: 36 * եւ ահա են ընդ նոսա երկոքեան որդիք իւրեանց, Աքիմասս որդի Սաղովկայ, եւ Յովնաթան որդի Աբիաթարայ, եւ առաքեսցիք ի ձեռն նոցա առ իս զամենայն բան զոր եւ լսիցէք: 37 * Եւ եմուտ Քուսի բարեկամ Դաւթի ի քաղաքն. եւ Աբեսողոմ մտանէր ի քաղաքն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուիս ԺԶ.

1 Եւ Դաւիթ անցեալ էր սակաւիկ ինչ ըստ Հռովս: Եւ ահա Սիբա պատանի Մեմփիբոսթեայ ընդ առաջ նորա. եւ զոյգք իշոց բեռնաւորաց, եւ ի նոսա երկերիւր նկանակ, եւ հարեր չամչեայ, եւ հարիւր արմաւ, եւ մար մի զինւոյ: 2 * Եւ ասէ արքայ ցՍիբա. Զի՞նչ է այդ: եւ ասէ Սիբա. Էշքոյ նստելոյ արքայի, եւ հացդ եւ արմաւդ՝ ի կերակուր մանկանցդ, եւ զինիդ՝ ըմպելի լքելոցդ յանապատի աստ: 3 * Եւ ասէ արքայ. Ո՛ր է որդի տեառն քոյ: եւ ասէ Սիբա ցարքայ. Ահա նստի յԵրուսաղէմ. զի ասէ՝ այսաւր դարձուցեն ինձ տունն Իսրայէլի զթագաւորութիւն հաւր իմոյ: 4 * Եւ ասէ արքայ ցՍիբա. Ահա քեզ լիցի ամենայն ինչ որ է Մեմփիբոսթեայ: երկիր եպագ Սիբա եւ ասէ. Գտի շնորհս առաջի քո տէր իմ արքայ:

ԽԷ 5 * Եւ եկն արքայ Դաւիթ մինչեւ ցԲաւուրիմ, եւ ահա ելանէր անտի այր յազգականութենէ տանն Սաուղայ, եւ անուն նորա Սեմէի որդի Գերեայ, ելանելով ելանէր եւ անիծանէր. 6 * եւ ձգէր քարինս Դաւթի, եւ ամենեցուն որոց ընդ արքայի Դաւթի: եւ ամենայն ժողովուրդն, եւ ամենայն զաւրաւորք՝ էին ընդ աջմէ եւ ընդ ահեկէ արքայի: 7 * Եւ այսպէս ասէր Սեմէի յանիծանելն զնա. Ել էլ այր արեանց՝ եւ այր անաւրէն. 8 * դարձոյց ի քեզ Տէր զամենայն արիւնս տանն Սաուղայ. զի թագաւորեցեր փոխանակ նորա. եւ ետ Տէր զթագաւորութիւն քոյ ի ձեռս Աբեսողոմայ որդւոյ քոյ. եցոյց քեզ զչարիս քո. զի այր՝ արեանց ես դու: 9 * Եւ ասէ Աբեսսա որդի Շարուիեայ ցԴաւիթ. Ընդէ՛ր անիծանէ այնպէս շուն մի մեռեալ զտէր իմ զարքայ. անցից եւ առից զզլուիս նորա: 10 * Եւ ասէ արքայ. Զի՞ կայ՝ իմ եւ ձեր որդիք Շարուիեայ. թոյլ տուք նմա, թող անիծանէ այնպէս. զի Տէր ասաց նմա անիծանել զԴաւիթ. եւ ո՛վ ասասցէ թէ ընդէ՛ր արարեր այդպէս: 11 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱբեսսա եւ ցամենայն ծառայս իւր. Ահաւանիկ որդի իմ որ ելեալ է յորովայնէ իմմէ խնդրէ զանձն իմ, ո՛րչափ եւս որդին յԵմինայ. թոյլ տուք նմա եւ անիծցէ, զի Տէր ասաց նմա. 12 * Թերեւս տեսցէ Տէր զտառապանս իմ, եւ հատուցէ ինձ բարիս փոխանակ անիծից նորա յաւուր յայսմիկ: 13 * Եւ երթայր Դաւիթ եւ արքն որ ընդ նմա զճանապարհն. եւ Սեմէի երթայր մաւտ առ նա ընդ կողաց լերինն, երթայր եւ անիծանէր, եւ քարինս ի կողմանէ նորա ընկենայ, եւ հող ցանէր ի վերայ: 14 * Եւ եկն արքայ եւ ամենայն զաւրն որ ընդ նմա աշխատեալք, եւ հանգեան անդ:

ԽԸ 15 * Եւ Աբեսողոմ եւ ամենայն Իսրայէլ մտին յԵրուսաղէմ, եւ Աքիտովիլ ընդ նմա: 16 * եւ եղեւ իբրեւ եկն Քուսի Արաքացի բարեկամ Դաւթի առ Աբեսողոմ, եւ երկիր եպագ նմա. եւ ասէ Քուսի ցԱբեսողոմ. Կեցցէ արքայ:

ԽԹ 17 * Եւ ասէ Արեւտողոմ ցՔուսի. Ա՞յդ գուր էր քո ընդ բարեկամին քում. եւ ընդէ՞ր ոչ չոգար ընդ բարեկամին քում: 18 * Եւ ասէ Քուսի ցԱրեւտողոմ. Ոչ այդպէս է, այլ զհետ այնորիկ՝ զոր ընտրեաց Տէր, եւ ժողովուրդս այս՝ եւ ամենայն այր Իսրայէլի երթայց եւ նորա եղէց, եւ ընդ նմա նստայց: 19 * Եւ երկրորդ անգամ ո՛ւմ ծառայիցեն ես, ո՛չ ապաքէն առաջի որդւոյ նորա. որպէս ծառայեցի առաջի հաւր քում, նոյնպէս եղէց առաջի քո:

Ծ 20 * Եւ ասէ Արեւտողոմ ցԱքիտովել. Առեք խորհուրդ ի մէջ թէ զի՞նչ գործեսցուք: 21 * Եւ ասէ Աքիտովել ցԱքիտողոմ. Մուտ առ հարճս հաւր քո զորս եթող պահել զտունն իւր, եւ լուիցէ ամենայն Իսրայէլ թէ յամալթ արարեր զհայր քո. եւ զարասցին ձեռք ամենեցուն որք են ընդ քեզ: 22 * Եւ հարին վրան Արեւտողոմայ ի տանիս, եւ եմուտ Արեւտողոմ առ հարճս հաւր իւրոյ յանդիման ամենայն Իսրայէլի: 23 * Եւ խորհուրդ Աքիտովելայ զոր խորհէր յաւուրսն առաջինս, որպէս թէ ոք հարցանիցէ ոք բան յԱստուծոյ, այնպէս էր ամենայն խորհուրդն Աքիտովելայ, եւ առ Դաւթի եւ առ Արեւտողոմայ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԷ.

1 Եւ ասէ Աքիտովել ցԱրեւտողոմ. Ընտրեցից ինձ երկոտասան հազար արանց, եւ յարեայց եւ պնդեցայց զհետ Դաւթի զցայգս, 2 * Եւ հասից ի վերայ նորա զցայգ. եւ նա աշխատեալ է եւ լքեալ ձեռաւք, եւ զարհուրեցուցից զնա, եւ փախիցէ զաւրն որ ընդ նմա. եւ սպանից զարքայ միայն: 3 * Եւ դարձուցից զամենայն զաւրն առ քեզ, զոր արինակ դառնայցէ հարսն առ այր իւր. բայց միայն զանձն միոյ առն խնդրիցես, եւ ամենայն զաւրն եղիցի ի խաղաղութեան: 4 * Եւ ուղիղ թուեցաւ բանն առաջի Արեւտողոմայ եւ առաջի ամենայն ծերոցն Իսրայէլի:

ԾԱ 5 * Եւ ասէ Արեւտողոմ. Կոչեցէք զՔուսի Արաքացի, եւ լուիցուք թէ զի՞նչ կացցէ ի բերան նորա: 6 * Եւ եմուտ Քուսի առ Արեւտողոմ, եւ խաւսեցաւ Արեւտողոմ ընդ նմա ըստ բանին այնորիկ՝ զոր խաւսեցաւ Աքիտովել. եւ ասէ. թէ Արասցո՞ւք ըստ բանի նորա, ապա թէ ոչ՝ եւ դու խաւսեաց ինչ: 7 * Եւ ասէ Քուսի ցԱրեւտողոմ. Ոչ է բարւոք խորհուրդն զոր խորհեցաւ Աքիտովել այս անգամ: 8 * Եւ ասէ Քուսի. Դու ինքնին զհտես զհայր քո եւ զարս նորա. զի կարի զաւրաւորք են յոյժ, եւ դառնացեալք ոգւով իբրեւ զարջ մի որդէկոտոր ի վայրի, եւ զայրացեալ ի դաշտի. եւ հայր քո այր պատերազմաւ, եւ ոչ տայ դու զաւրուն: 9 * Եւ ահա ինքն դաւղեալ իցէ ի միում ի բլրոց, կամ ի միում ուրեք ի տեղեաց, եւ եղիցի յանկանել ի վերայ նոցա զառաջինն հարկանիցէ, եւ լսիցէ որ լսիցէ, եւ ասիցէ. թէ Եղեւ խորտակումն ժողովրդեանն որ զկնի Աքիտողոմայ: 10 * Քանզի եւ նա՝ այր զաւրութեան է, որոյ սիրտն իբրեւ զսիրտ առիծու հաշելով հաշիցի. զի զհտէ ամենայն Իսրայէլ թէ զաւրաւոր է հայր քո, եւ որդիք զաւրութեան որ ընդ նմայն են: 11 * Եւ այսպէս տամ քեզ խրատ. ժողովելով ժողովեցի ամենայն այր Իսրայէլի ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէէ իբրեւ զաւազ առ եզր ծովու բազմութեամբ. եւ քո երեսք երթիցեն առաջի նոցա. 12 * Եւ հասցուք ի վերայ նորա ի միում ի տեղեաց ուր եւ գտանիցենք զնա անդ. եւ պատեսցուք զնովաւ. որպէս իջանիցէ ցաւ ի վերայ երկրի. եւ ոչ ապրեցուցուք զնորա եւ ոչ զոր: 13 * Ապա թէ ի քաղաք մտանիցէ՝ առցէ ամենայն Իսրայէլ քաղաքին այնմիկ պարանս, եւ քարշեսցուք զնոսա մինչեւ ցհեղեղատու. զի մի մնացէ անդ եւ մի մի քար: 14 * Եւ ասէ Արեւտողոմ եւ ամենայն այր Իսրայէլի. Քաջ է խորհուրդդ Քուսեայ Արաքացւոյ՝ քան զխորհուրդ Աքիտովելայ: Եւ Տէր ետ հրաման ցրել զքաջ խորհուրդն Աքիտովելայ, զի ածցէ Տէր ի վերայ Արեւտողոմայ զամենայն չարիսն:

ԾԲ 15 * Եւ ասէ Քուսի Արաքացի ցՍադովկ եւ ցԱքիաթար քահանայս. Չայս ինչ եւ զայս խրատ ետ Աքիտովել Արեւտողոմայ՝ եւ ծերոց Իսրայէլի, եւ զայս ինչ եւ զայս՝ եւ խորհեցայ: 16 * Եւ արդ՝ առաքեցէք վաղվաղակի՝ եւ պատմեցէք Դաւթի եւ ասացէք. Մի ազանիցիս զայս զիշեր յԴաբովթ անապատին, այլ փութասցիք անցանել, գուցէ կլանիցէ զարքայ եւ զամենայն ժողովուրդն որ ընդ նմա: 17 * Եւ Յովնաթան եւ Աքիմասս կային առ աղբերն Ռովգելայ, եւ չոգաւ աղախին մի եւ պատմեաց նոցա. եւ նոքա գնացին եւ պատմեցին զայս արքայի Դաւթի. զի ոչ կարէին մտանել երեւել ի քաղաքին: 18 * Եւ ետես զնոսա պատանեակ մի, եւ պատմեաց Արեւտողոմայ. եւ չոգան երկոքին, եւ մտին ի տուն առն միոյ ի բաւուրիմ. եւ նորա էր գուր մի ի տան, եւ մտին անդր: 19 * Եւ առ կինն՝ եւ կափոյց զխուփն ի վերայ գրին, եւ ցամաքեցուցանէր ի վերայ նորա Արաբովթ. եւ ոչ էլ բանն ի վեր: 20 * Եւ եկին ծառայքն Արեւտողոմայ առ

կինն ի տուն անդր, եւ ասեն. Ո՞ր են Աքիմասա եւ Յովնաթան: եւ ասէ ցնոսա կինն. Անցին յայնկոյս ջրոյդ. եւ նոքա խնդրեցին զնոսա՝ եւ ոչ գտին, եւ դարձան յԵրուսաղէմ: 21 * Եւ եղև յետ գնալոյն նոցա, ելին ի գբոյն եւ չոգան՝ պատմեցին արքայի Դաւթի, եւ ասեն ցԴաւիթ. Արիք եւ անցէք ըստ ջրոյդ. զի զայս ինչ եւ զայս խորհեցաւ վասն ձեր Աքիտովել: 22 * Եւ յարեաւ Դաւիթ՝ եւ ամենայն ժողովուրդն որ ընդ նմա, եւ անցին ընդ Յորդանան մինչեւ ի լուսանալ առաւուտուն, մինչեւ ոչ մնալոյ եւ ոչ միոյ ուրուք՝ որ ոչ անց ընդ Յորդանան: 23 * Եւ Աքիտովել իբրեւ ետես թէ ոչ եղև խորհուրդն նորա, հանդերձեաց զէջ իւր, եւ յարեաւ զնաց ի տուն իւր ի քաղաք, եւ հրաման ետ տան իւրում, եւ խեղդ արկ՝ եւ մեռաւ, եւ թաղեցաւ ի գերեզմանի հար իւրոյ:

ԾԳ 24 * Եւ Դաւիթ եհաս ի բանակս. եւ Աբեսողոմ անց ընդ Յորդանան՝ ինքն եւ ամենայն Իսրայել ընդ նմա: 25 * Եւ զԱմեսայի կացոյց Աբեսողոմ փոխանակ Յովաբայ ի վերայ զաւրուն: եւ Ամեսայի՝ որդի էր առն որում անուն էր Յոթոր Յեզրայելացի. նա եմուտ առ Աբիգեայ դուստր Յեսսեայ՝ քոյր Շարուիհեայ մար Յովաբայ: 26 * Եւ բանակեցաւ Աբեսողոմ եւ ամենայն Իսրայել յերկրին Գադաադու: 27 * Եւ եղև իբրեւ եհաս Դաւիթ ի բանակսն, Վեսբի որդի Նաասայ Յոաբաթայ որդւոցն Ամոնայ եւ Մաքիբ որդի Ամիելի ի Ղադաբարայ, եւ Բերզելի Գադաադացի Յոռզելիմայ, 28 * Բերին անկողինս տասն, եւ աւթոցս եւ սանս տասն, եւ անաթս բրտի, եւ ցորեան, եւ գարի, եւ ալեւր, եւ փոխինդ, եւ ոլոռն, եւ ոսպն, 29 * Եւ մեղր, եւ կոզի, եւ պատրուճակս, եւ որթս դիեցիկս. եւ մատուցին Դաւթի եւ զաւրուն որ ընդ նմա՝ ուտել զի էր զաւրն քաղցեալ եւ ծարաւի, եւ լքեալ յանապատի անդ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԸ.

ԾԴ 1 Եւ հանդէս արար Դաւիթ զաւրուն որ ընդ նմա, եւ կացոյց ի վերայ նոցա հազարապետս եւ հարիւրապետս: 2 * Եւ առաքեաց Դաւիթ զերիւր մասն զաւրուն ի ձեռն Յովաբայ, եւ զերիւր մասն ի ձեռն Աբեսսայ որդւոյ Շարուիհեայ՝ եղբար Յովաբայ, եւ զերիւր մասն ի ձեռն Եթթեայ Գեթացոյ: Եւ ասէ Դաւիթ ցզարն. Ելանելով ելից եւ ես ընդ ձեզ: 3 * Եւ ասեն. Ոչ ելցես. զի եթէ փախչիցիմք, ոչ դիցեն ի վերայ մեր զսիրտս. եւ եթէ կիսոյ կէս ի մէնջ մեռանիցիմք՝ ոչ դիցեն ի վերայ մեր զսիրտ եւ դու իբրեւ զտասն հազար ի մէնջ ես. եւ արդ՝ լաւ է թէ դու ի քաղաքի իցես՝ զի լինիցիս մեզ յաւգնականութիւն: 4 * Եւ ասէ ցնոսա արքայ. Որ ինչ հաճոյ իցէ առաջի ձեր արարից: Եւ եկաց արքայ յեց առ դրանն. եւ ամենայն զարն ելանէր ըստ հարիւրաւորաց եւ ըստ հազարաւորաց: 5 * Եւ պատուէր ետ արքայ Յովաբայ եւ Աբեսսայ եւ յԵթթեայ՝ եւ ասէ. Խնայեցիք ի պատանեակ իմ Աբեսողոմ: Եւ ամենայն զարն լուաւ ի պատուիրելն արքայի ամենայն իշխանացն վասն Աբեսողոմայ: 6 * Եւ ել ամենայն զարն յանտառն ընդդէմ Իսրայելի, եւ եղև կռիւ յանտառին Եփրեմայ. 7 * Եւ պարտեցաւ անդ զարն Իսրայելի առաջի ծառայիցն Դաւթի. եւ եղև խորտակումն մեծ յաւուր յայնմիկ. եւ անկաւ քսան հազար արանց: 8 * Եւ եղև անդ պատերազմն՝ ցրուեալ ընդ ամենայն երեսս երկրին: Եւ յաճախեաց անտառն ուտել ի զաւրուէն քան զորս եկեր սուրն յաւուրն յայնմիկ:

ԾԵ 9 * Եւ դիպեցաւ Աբեսողոմ առաջի ծառայիցն Դաւթի. եւ Աբեսողոմ էր հեծեալ ի ջորւոջ իւրում, եւ եմուտ ջորին ընդ թաւ կաղնեաւ մեծաւ, եւ պատեցաւ զլուխ նորա ընդ կաղնեան, եւ կախեցաւ ընդ երկինս եւ ընդ երկիր, եւ ջորին անց ի ներքոյ նորա: 10 * Եւ ետես այր մի, եւ պատմեաց Յովաբայ եւ ասէ. Ահա տեսի զԱբեսողոմ կախեալ զկաղնւոյն: 11 * Եւ ասէ Յովաբ ցայրն որ պատմեաց նմա. Եւ ահա տեսեր՝ եւ ընդէ՞ր ոչ հարեր զնա ընդ գետին. եւ ես տայի քեզ այսաւր յիսուն սկեղ արծաթոյ՝ եւ սուսեր մի: 12 * Եւ ասէ այրն ցՅովաբ. Եթէ կշռելով իսկ առնուի ի ձեռաց քոց հազար սիկղ արծաթոյ՝ ոչ ձգէի զձեռն իմ յորդի արքայի. զի յականջս մեր պատուիրեաց արքայ՝ քեզ եւ Աբեսսայ եւ Եթթեայ, եւ ասէ. Զգոյշ լինի՞ջիք պատանեկին Աբեսողոմայ, 13 * մի ինչ վնաս առնել անձին նորա. եւ ամենայն բան ոչ թաքչիցի յարքայէ, եւ դու կայցես ի բացեայ: 14 * Եւ ասէ Յովաբ. Վասն այդորիկ իսկ անցից առաջի քո: Եւ առ Յովաբ երիս նետս ի ձեռին իւրում, եւ եհար զնոսա ի սրտի Աբեսողոմայ մինչդեռ կենդանի կայր ի կաղնոջն: 15 * Եւ պատեցան տասն մանկունք ի զինակրացն Յովաբայ, եւ հարին զԱբեսողոմ եւ սպանին զնա:

ԾԶ 16 * Եւ եհար Յովաբ զփողն եղջերեայ, եւ դարձաւ զաւրն որ ընդ նմա, զի մի երթիցեն զհետ Իսրայելի. զի խնայեաց Յովաբ ի զարն: 17 * Եւ առ Յովաբ զԱբեսողոմ, եւ ընկեց զնա ի վիհ մեծ յանտառին ի խորին

յոյժ. եւ ամենայն Իսրայել փախեալ այր իւրաքանչիւր ի բնակութիւն իւր: 18 * Բայց Արեստողոմ մինչդեռ կենդանի էր՝ կանգնեաց իւր արձան. եւ կանգնեաց ի Յաբին զարձանն ի հովիտս Թագաւորաց. քանզի ասաց թէ Չիք իւր որդի որ յիշիցէ զանուն նորա: եւ կոչեաց զարձանն յիւր անուն. եւ կոչեաց զնա ձեռն Արեստողոմայ մինչեւ ցայսար:

ԾԷ 19 * Եւ Աքիմասս՝ որդի Սաղովկայ ասէ. Ընթացայց տարայց աւետիս արքայի. զի արար նմա Տէր իրաւունս ի ձեռաց թշնամեաց իւրոց: 20 * Եւ ասէ ցնա Յովաբ. Ոչ ես դու այր աւետեաց յաւուր յայսմիկ, եւ տացես աւետիս յայլում աւուր. բայց յաւուր յայսմիկ մի տացես աւետիս, քանզի որդի արքայի մեռաւ: 21 * Եւ ասէ ցՔուսի. Երթ պատմեալ արքայի զոր ինչ տեսեր. եւ երկիր եպագ Քուսի Յովաբայ եւ ել: 22 * Եւ յաւել եւս Աքիմասս որդի Սաղովկայ՝ եւ ասէ ցՅովաբ. Եւ զի՞նչ լինիցի եթէ ընթանայցեմ եւ ես զկնի Քուսեայ: եւ ասէ Յովաբ. Եւ ընդէ՞ր իցէ քեզ այն՝ եթէ ընթանայցես որդեակ իմ. այսր եկ, ոչ ինչ են քեզ աւետիքս յաւուրս երթալոյ: 23 * Եւ ասէ Աքիմասս. Զի՞ է՝ թէ ընթանայցեմ: եւ ասէ ցնա Յովաբ. Ընթա: եւ ընթացաւ Աքիմասս ընդ ճանապարհն Կեքարայ՝ եւ անց զՔուսեաւ: 24 * Եւ Դաւիթ նստեր ի մէջ երկոցունց դրանցն: եւ զնաց դէտն ի տանիս դրանն ի պարիսպն. ամբարձ զաչս իւր եւ ետես, եւ ահա այր ընթանայր միայն հանդէպ իւր. 25 * Եւ աղաղակեաց դէտն եւ ազգ արար արքայի: Եւ ասէ արքայ. Եթէ միայն է՝ աւետիք են ի բերան նորա: եւ զալով զայր՝ եւ մերձենայր: 26 * Եւ ետես դէտն մեւս եւս այր ընթացեալ. եւ աղաղակեաց դէտն ի դուռն՝ եւ ասէ. Ահա մեւս եւս այր ընթանայ միայն: եւ ասէ արքայ. Եւ նա աւետաւոր է: 27 * Եւ ասէ դէտն. Տեսանեմ զընթացս առաջնոյն իբրեւ զընթացս Աքիմասայ որդւոյ Սաղովկայ: եւ ասէ արքայ. Այր բարի է նա, եւ բարի աւետեալք զայ: 28 * Եւ աղաղակեաց Աքիմասս եւ ասէ ցարքայ. Ողջոյն է. եւ երկիր եպագ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, եւ ասէ. Աւրինեալ է տէր Աստուած քո, որ փակեաց զարս ատելիս քո որ ամբարձին զձեռս իւրեանց ի վերայ տեառն մերոյ արքայի: 29 * Եւ ասէ արքայ. Եթէ ողջոյն իցէ մանկանն իմոյ Արեստողոմայ. եւ ասէ Աքիմասս. Տեսի խումբ մեծ ուստի առաքեացն Յովաբ ծառայ քո՝ արքայ զիս զծառայ քո, եւ ոչ զհտացի թէ զինչ իցէ անդ: 30 * Եւ ասէ արքայ. Դարձիր եւ արձանացիր: եւ դարձաւ եւ եկաց: 31 * Եւ եհաս Քուսի, եւ ասէ ցարքայ. Աւետիք տեառն իմոյ արքայի. զի արար քեզ Տէր իրաւունս այսար ի ձեռաց ամենայն յարուցելոց ի վերայ քո: 32 * Եւ ասէ արքայ ցՔուսի. Եթէ ողջոյն իցէ մանկանն իմոյ Արեստողոմայ. եւ ասէ Քուսի. Եղիցին իբրեւ զմանուկն թշնամիք տեառն իմոյ արքայի եւ ամենայն յարուցեալք ի վերայ քո ի չարութիւն:

ԾԸ 33 * Եւ խռովեցաւ արքայ, եւ ել ի վերնատուն դրանն եւ ելաց: եւ այսպէս ասէր ի լալ իւրում. Որդեակ իմ Արեստողոմ, Արեստողոմ որդեակ իմ, ու տայր զմահ իմ փոխանակ քո. եւ փոխանակ քո Արեստողոմ որդեակ իմ, որդեակ իմ Արեստողոմ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԹ.

1 Եւ պատմեցաւ Յովաբայ՝ եւ ասեն. Ահաւանիկ արքայ լայ եւ սգայ ի վերայ Արեստողոմայ: 2 * Եւ եղև փրկութիւնն յաւուր յայնմիկ ի սուգ ամենայն զարուն զի լուալ զարն յաւուր յայնմիկ, ասեն. թէ Տրտմեցաւ արքայ վասն որդւոյն իւրոյ: 3 * Եւ խորշեր զարն յաւուր յայնմիկ մտանել ի քաղաքն որպէս խորշիցի զար ամաչեցեալ յորժամ փախչիցի ի պատերազմէ: 4 * Եւ արքայ ծածկեաց զերեսս իւր, եւ կական բարձ ի ձայն մեծ՝ եւ ասէ. Որդեակ իմ Արեստողոմ, Արեստողոմ որդեակ իմ: 5 * Եւ եմուտ Յովաբ առ արքայ ի տուն՝ եւ ասէ. Յամալթ արարեր այսար զերեսս ամենայն ծառայից քոց, որ ապրեցուցին զքեզ այսար՝ եւ զանձինս ուստերաց եւ դստերաց քոց, եւ զանձինս կանանց եւ հարձից քոց. 6 * սիրել զատելիս քո՝ եւ ատել զսիրելիս քո: եւ ուսուցեր այսար՝ եթէ ոչ ինչ համարիս զիշխանս քո, եւ ոչ զծառայս քո. եւ ստուգեալ զիտեմ այսար, զի եթէ Արիստողոմ կենդանի էր՝ մեք ամենեքեան մեռեալ էաք. եւ այն էր քեզ հաճոյ: 7 * Եւ արդ՝ յարուցեալ ել եւ խաւսեաց ի սիրտս ծառայից քոց: զի ի Տէր երդուեալ, եթէ ոչ ելանիցես այսար, եթէ ազանիցի առ քեզ այր մի զգիշերս զայս. եւ զիտասցիր յանձն քո, թէ չար լինիցի քեզ այն՝ քան զամենայն չարիս որ եկին ի վերայ քո ի մանկութենէ քումմէ մինչեւ ցայժմ: 8 * Եւ յարեալ արքայ եւ նստաւ ի դրանն. եւ ամենայն զարուն պատմեցին եւ ասեն. Ահա արքայ նստի առ դրանն. եւ եմուտ ամենայն զարն առաջի արքայի: եւ Իսրայել փախեալ այր իւրաքանչիւր ի բնակութիւն իւր:

ԾԹ 9 * Եւ ամենայն ժողովուրդն խղճէր յամենայն ցեղսն Իսրայէլի, եւ ասէին. Արքայ Դաւիթ փրկեաց զմեզ յամենայն թշնամեաց մերոց, եւ նա ապրեցոյց զմեզ ի ձեռաց այլազգեաց. եւ արդ՝ փախստական է յերկրէս եւ ի թագաւորութենէ իւրմէ, յԱբեստղոմայ: 10 * Եւ Աբեստղոմ զոր ւաճաք մեզ՝ մեռաւ ի պատերազմի. եւ արդ՝ դուք զի՞ լռեալ կայք ի դարձուցանելոյ զարքայ: Եւ պատգամ ամենայն Իսրայէլի եկն առ արքայ: 11 * Եւ արքայ Դաւիթ առաքեաց առ Սադովկ եւ առ Աբիաթար քահանայս՝ եւ ասէ. Խաւսեցարուք ընդ ծերս Յուդայ եւ ասացէք. ընդէ՞ր լինիք յետինք դարձուցանել զարքայ ի տուն իւր. եւ պատգամ ամենայն Իսրայէլի եկն առ արքայ: 12 * Եւ ասէ Դաւիթ ցցեղսն Յուդայ. Ոսկերք իմ եւ մարմինք իմ դուք՝ ընդէ՞ր լինիք յետինք դարձուցանել զարքայ ի տուն իւր: 13 * Եւ ցԱմեսայի ասասցիք. Ո՛չ ոսկր իմ եւ մարմին իմ ես դու, եւ արդ՝ աւն եւ աւն արասցէ ինձ Աստուած եւ աւն եւ աւն յաւելցէ, եթէ ոչ իշխան զաւրուն լինիցիս առաջի իմ զամենայն աւուրս փոխանակ Յովաբայ: 14 * Եւ դարձոյց զսիրտ ամենայն Յուդայ իբրեւ զառն միոջ, եւ առաքեցին առ արքայ եւ ասեն. Դարձիր դու՝ եւ ամենայն ծառայք քո: 15 * Եւ դարձաւ արքայ, եւ եկն մինչեւ ցՅորդանան: Եւ արք Յուդայ եկին ի Գաղգադայ՝ երթալ ընդ առաջ արքայի, եւ անցուցանել զարքայ ընդ Յորդանան: 16 * Եւ աճապարեաց Սեմէի որդի Գերայ որդւոյ Յիմենայ ի Բաւորիմայ, եւ էջ ընդ առն Յուդայ ընդ առաջ արքայի Դաւթի. 17 * Եւ հազար այր ընդ նմա ի Բենիամինէ, եւ Սիբա՝ պատանի տանն Սաուդայ, եւ հնգետասանեքին որդիք նորա ընդ նմա, եւ քսանեքին ծառայք նորա ընդ նմա. եւ կազմեցին զՅորդանան առաջի արքայի: 18 * Եւ հարին սպասաւորութիւն անցուցանելոյ զարքայ: Եւ անցին անցաւորք զարթուցանել զտունն արքայի, եւ առնել զողորմութիւն առաջի աչաց նորա:

Կ Եւ Սեմէի որդի Գերայ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց առաջի արքայի՝ մինչ անցանէր ընդ Յորդանան, 19 * Եւ ասէ ցարքայ. Մի համարեցի տէր իմ արքայ՝ անաւրենութիւն. եւ մի յիշեսցէ զոր ինչ յանցեալ ծառայ քո՝ յաւուր յորում ելանէր տէր իմ յԵրուսաղէմ, դնել արքայի ի սրտի իւրում. 20 * զի զիտաց ծառայ քո թէ մեղայ. եւ ահաւասիկ ես եկի այսաւր յառաջագոյն քան զամենայն տունն Յովսեփայ, իջանել ընդ առաջ տեառն իմոյ արքայի: 21 * Եւ պատասխանի ետ Աբեսսա որդի Շարուհեայ՝ եւ ասէ. Միթէ փոխանակ այնորիկ ոչ՝ մեռանիցի Սեմէի, զի անէծ զաւճեալ Տեառն: 22 * Եւ ասէ Դաւիթ. Զի՞ կայ՝ իմ եւ ձեր որդիք Շարուհեայ, զի լինիք դուք ինձ այսաւր ի դաւաճանութիւն. մի ոք մեռցի այսաւր այր յԻսրայէլէ. միթէ ո՛չ զհիտիցեմ ես, զի այսաւր թագաւոր եմ ի վերայ Իսրայէլի: 23 * Եւ ասէ արքայ ցՍեմէի. Ոչ մեռցիս. եւ երդուաւ նմա արքայ:

ԿԱ 24 * Եւ Մեմփիբոսթէ որդի Յովնաթանու՝ որդւոյ Սաուդայ էջ ընդ առաջ արքայի. եւ ոչ էր դարմանեալ զոտս իւր, եւ ոչ էր հատեալ զեղընգունս իւր, եւ ոչ էր փոքրեալ զմաւրուս իւր, եւ ոչ էր արարեալ զընչաւք իւրովք, եւ ոչ էր լուացեալ զհանդերձս իւր, յաւրէ յորմէ հետէ գնաց արքայ՝ մինչեւ ցաւրն յորում եկն նա խաղաղութեամբ: 25 * Եւ եղեւ իբրեւ եմուտ յԵրուսաղէմ, եւ ընդ առաջ արքայի: Եւ ասէ ցնա արքայ. Զի՞ է՝ զի ոչ գնացեր ընդ իս Մեմփիբոսթէ: 26 * Եւ ասէ ցնա Մեմփիբոսթէ. Տէր իմ արքայ. ծառայ իմ արհամարհեաց զիս, զի ասաց ծառայ քո ցնա՝ թէ կազմեա ինձ էջ. եւ հեծայց ի նա եւ գնացից ընդ արքայի. զի կաղ է ծառայ քո. 27 * Եւ զայրացոյց ընդ իս ծառայ քո զքեզ տէր իմ արքայ. եւ տէր իմ արքայ արար զբարին իւր առաջի իւր իբրեւ զիրեշտակ Աստուծոյ. եւ արդ՝ արա որ ինչ բարի է յաչս քո. 28 * զի ոչ էր ամենայն տուն հաւր իմոյ՝ եթէ ոչ արք մահու տեառն իմոյ արքայի, եւ կարգեցեր զծառայ քո ընդ այնոսիկ որ ուտեն զսեղան արքայի. եւ արդ՝ զի՞նչ իրաւունք կան իմ այսուհետեւ բողոք ունել միսսանգամ առ արքայ: 29 * Եւ ասէ ցնա արքայ. Զի՞ եւս խաւսիս զբանս քո. ասացի թէ դու եւ Սիբա բաժանեցէք զագարակն: 30 * Եւ ասէ Մեմփիբոսթէ ցարքայ. Զամենայն իսկ առցէ, որովհետեւ եկն արքայ խաղաղութեամբ ի տուն իւր:

ԿԲ 31 * Եւ Բերզելի Գաղաադացի էջ յՌոզելիմայ, եւ անցոյց զարքայ ընդ Յորդանան, յուղարկել զնա ի Յորդանան: 32 * Եւ Բերզելի՝ այր ծեր էր յոյժ, որդի ամաց ութսնից. եւ նա կերակրեաց զարքայ մինչ բնակէր ի բանակս. զի այր մեծ էր յոյժ: 33 * Եւ ասէ արքայ ցԲերզելի. Դու անցցես ընդ իս՝ եւ կերակրեցից զծերութիւն քո ընդ իս յԵրուսաղէմ: 34 * Եւ ասէ Բերզելի ցարքայ. Քանի՞ ինչ իցեն աւուրք կենաց իմոց, զի ելանիցեմ ընդ արքայի յԵրուսաղէմ. 35 * որդի ամաց ութսնից եմ ես այսաւր, միթէ զհիտիցեմ ինչ ի մէջ բարւոյ եւ չարի. կամ թէ իմանայցէ՞ ծառայ քո զոր ուտեմ, կամ զոր ըմպեմ. կամ թէ լսիցեմ տակաւին զձայն գուսանաց եւ վարձակաց. եւ ընդէ՞ր լինիցի ծառայ քո բեռն տեառն իմոյ արքայի: 36 * Սակաւ ինչ անց ծառայ քո ըստ Յորդանան ընդ արքայի. եւ ընդէ՞ր հատուցանիցես ինձ արքայ զհատուցումնոյ զայդ: 37 * նստցի ծառայ քո՝ եւ մեռցի ի քաղաքի իւրում, եւ ի գերեզմանի հաւր եւ մաւր իւրոյ. եւ ահա ծառայ քո Քամաամ անցցէ ընդ տեառն իմում արքայի. եւ արա նմա որ ինչ բարի թուի առաջի աչաց քոց: 38 * Եւ ասէ

արքայ. Անցե՛ք ընդ իս Քամաամ, եւ ես արարից նմա որ ինչ բարի իցէ առաջի աչաց իմոց. եւ զամենայն որ ինչ ակն ունիցիս յինէն՝ արարից քեզ:

ԿԳ 39 * Եւ անց ամենայն ժողովուրդն ընդ Յորդանան, անց եւ արքայ. եւ համբուրեաց արքայ զԲերզելի, եւ արհնեաց զնա. եւ դարձաւ ի տեղի իւր: 40 * Եւ անց արքայ ի Գաղգաղայ, անց եւ Քամաամ ընդ նմա. եւ ամենայն ժողովուրդն Յուդայ անցին ընդ արքայի, եւ կէս ժողովրդեանն Իսրայէլի: 41 * Եւ ահա ամենայն այր Իսրայէլի եկին առ արքայ՝ եւ ասէն ցնա. Զի՞նք՝ զի գողացան զքեզ եղբարք մեր այր Յուդայ, եւ անցուցին զարքայ եւ զտուն իւր ընդ Յորդանան: 42 * Եւ պատասխանի ետ այր Յուդայ՝ առն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Քանզի մերձաւոր իսկ է իմ արքայ. եւ ընդէ՛ր դժկամակ եղեր վասն բանիս այսորիկ. միթէ ուտելով կերա՞ք ինչ յարքայէ, կամ թէ պարգե՞ւ ետ մեզ, կամ թէ զբեռն ինչ եքա՞րձ զմեր: 43 * Պատասխանի ետ այր իսրայէլացի առն Յուդայ՝ եւ ասէ. Տասն ձեռք իմ են յարքայի, եւ անդրանիկ ես եմ քան զձեզ: Նա՛ եւ ի Դաւթի՝ եւ ի վեր եմ քան զքեզ. եւ ընդէ՛ր այդպէս թշնամանեցէր զիս: Եւ ոչ եղեւ ի համարի բան իմ, նախ՝ ինձ դարձուցանել զարքայ առ իս: Եւ խստացաւ բան առն Յուդայ՝ քան զբան առն Իսրայէլի:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ի.

ԿԴ 1 Եւ անդ խրախուսեաց այր անաւրէն, եւ անուն նորա Սաբէէ որդի Բոքորայ՝ այր յեմինացի, փող եհար եղջերաւ՝ եւ ասէ. Չիք մեր մասն ի Դաւթի, եւ ոչ ժառանգութիւն յորդին յԵսսեայ. չուեա այր իւրաքանչիւր ի բնակութիւն քո Իսրայէլ: 2 * Եւ ել ամենայն Իսրայէլ ի Դաւթ զկնի Սաբէէայ որդւոյ Բոքորայ, եւ այր Յուդայ չոգան զհետ թագաւորին իւրեանց ի Յորդանանէ մինչեւ ցԵրուսաղէմ:

ԿԵ 3 * Եւ եմուտ Դաւիթ ի տուն իւր յԵրուսաղէմ, եւ առ արքայ զտասն կանայս զհարճս իւր զոր եթող պահել զտունն, եւ ետ զնոսա ի տուն պահեստի, եւ կերակրեաց զնոսա. եւ առ նոսա ոչ եմուտ: Եւ էին նեղեալք, զի մինչեւ ցար մահուան իւրեանց կեցին այրիք: 4 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱմեսայի. Չայնեա առ իս զամենայն այր Յուդայ զերիս աւուրս, եւ դու այսր եկեսցես: 5 * Եւ գնաց Ամեսա ի ձայնել զՅուդայ, եւ յամեաց ի ժամանակէն զոր եղ նմա:

ԿԶ 6 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԱբեսսա. Արդ՝ առնէ մեզ չար Սաբէէ որդի Բոքորայ վասն Աբեսողոմայ. արդ՝ առ դու ընդ քեզ զծառայս տեառն քոյ, եւ պնդեաց զհետ նորա. գուցէ գտանիցէ իւր քաղաքս ամուրս, եւ ածիցէ ստուերածս ի վերայ աչաց մերոց: 7 * Եւ ելին զհետ նորա Աբեսսա եւ արք Յովաբայ, եւ Քերեթին եւ Ոփելեթին, եւ ամենայն զաւրաւորք, եւ ելին յԵրուսաղէմ պնտել զհետ Սաբէէ որդւոյ Բոքորայ: 8 * Եւ մինչդեռ էին նոքա առ վիմին մեծի որ ի Գաբաւոն, եւ Ամեսայի եմուտ առաջի նոցա. եւ Յովաբ զգեցեալ էր վարապանակս զրահից. եւ ի վերայ նորա սուսեր ընդ մէջ, ծայնեալ առ միջովն պատենիւք հանդերձ. եւ այն էր թերաքամեալ: 9 * Եւ ասէ Յովաբ ցԱմեսայի. Եթէ ո՞ղջ իցես եղբայր. եւ կալաւ Յովաբ աջով ձեռամբն զմաւրուացն Ամեսայայ համբուրել զնա: 10 * Եւ Ամեսայի ոչ զգուշացաւ ի սրոյն որ էր ի ձեռին Յովաբայ. եւ եհար զնա նովաւ Յովաբ ընդ սնակուշտն, եւ վայրեցաւ որովայն նորա յերկիր, եւ ոչ կրկնեաց նմա. եւ մեռաւ Ամեսայի: Եւ Յովաբ եւ Աբեսսա եղբայր իւր պնդեցան զհետ Սաբէէայ որդւոյ Բոքորայ: 11 * Եւ այր ոմն եկն եկաց ի վերայ Ամեսայայ յերիտասարդացն Յովաբայ՝ եւ ասէ. Որ ոք սիրիցէ զՅովաբ կամ զԴաւիթ, երթիցէ զհետ Յովաբայ եւ Աբեսսայ: 12 * Եւ Ամեսայի կայր թաթաւեալ յարեանն ի մէջ ճանապարհին. եւ տեսեալ առնն եթէ զտեղի առեալ կայ ամենայն զաւրն, տապալեաց զԱմեսայի ի ճանապարհէն յանդն, եւ ընկէց ի վերայ նորա հանդերձ. քանզի տեսանէր զամենայն ոք եկեալ կացեալ ի վերայ նորա: 13 * Եւ իբրեւ փոխեցաւ ի ճանապարհէն, անցանէր ամենայն այր Իսրայէլի զհետ Յովաբայ պնդել զհետ Սաբէէայ որդւոյ Բոքորայ:

ԿԷ 14 * Եւ անց ընդ ամենայն ցեղսն Իսրայէլի Յաբել եւ ի Բեթմաքա՝ եւ ամենայն ընտիր ընտիրքն ժողովեցան եւ եկին զհետ նորա: 15 * Եւ հասին եւ պատեցին ի վերայ նորա զԱբել եւ զԲեթմաքայ. եւ կուտեցին բլուր հողոյ հանդէպ քաղաքին, եւ կանգնեցաւ իբրեւ զպատուար. եւ ամենայն զաւրն որ ընդ Յովաբայ եղծանէր կործանէր զպարիսպն: 16 * Եւ աղաղակեաց կին մի իմաստուն ի պարսպէն եւ ասէ. Լուարուք լուարուք, ասացէք ցՅովաբ՝ մատիւր այսր եւ խաւսեցայց ընդ քեզ: 17 * Եւ մատեաւ առ նա: Եւ ասէ կինն. Եթէ դո՞ւ իցես Յովաբ. եւ ասէ. Ես եմ: Եւ ասէ ցնա. Լուր բանից աղախնոյ քոյ: Եւ ասէ Յովաբ. Ի լսել եկեալ եմ ես: 18 * Եւ խաւսեցաւ՝ եւ ասէ. Բան ճառէր յառաջինս. եւ ասէին՝ հարցանելով հարցաւ յԱբել եւ ի

Դան. Եթէ պակասեցուցե՞ն, եթէ ասպատակիցե՞ն, հաւատարիմք Իսրայէլի, հարցանելով հարցցեն յԱբել, եւ ապա թէ պակասեցուցանիցեն: 19 * Եւ եմ խաղաղարար հաստատութեան Իսրայէլի, եւ դու խնդրես կոտորե՞լ զքաղաքս Իսրայէլի. ընդէ՞ր ընկղմես զԺառանգութիւն Տեառն: 20 * Պատասխանի ետ Յովաբ՝ եւ ասէ. Քաւ լիցի ինձ, քաւ լիցի թէ ընկղմեցից եւ ապականեցից 21 * ոչ այդպէս է բանդ. զի այր մի ի լեռնէ Եփրեմի Սաբէէ անուն նորա որդի Բոքորեայ, համբարձ զձեռն իւր ի վերայ արքայի Դաւթի. տուք ինձ գնա միայն, եւ գնացից ի քաղաքէ աստի: Եւ ասէ կինն ցՅովաբ. Ահա գլուխ նորա ընկեցի առ քեզ ընդ պարիսպս: 22 * Եւ եմուտ կինն առ ամենայն ժողովուրդն, եւ խաւսեցաւ ընդ ամենայն քաղաքին իմաստութեամբ իւրով հատանել զգլուխն Սաբէեայ որդւոյ Բոքորեայ: Եւ հատին ընկեցին գնա առ Յովաբ: Եւ փող եհար եղջերեալն, եւ սփռեցան ի քաղաքէն յայնմանէ այր իւրաքանչիւր ի բնակութիւնս իւրեանց: Եւ Յովաբ դարձաւ յԵրուսաղէմ առ արքայ: 23 * Եւ Յովաբ էր ի վերայ ամենայն զարուս Իսրայէլի. եւ Բանեա որդի Յովիդեայ ի վերայ Քերթայն եւ Ոփելեթայն. 24 * Եւ Ադունիրամ ի վերայ հարկաց. եւ Յովսափատ որդի Աքիլովթայ յիշատակաց. 25 * Եւ Սուդաէ դպրապետ. եւ Սադովկ եւ Աբիաթար քահանայք. 26 * Եւ Իրաս որ յարիմն էր քահանայ Դաւթի:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԱ.

ԿԸ 1 Եւ եղեւ սով յաւուրս Դաւթի զերիս ամս. ամ զամի զկնի. եւ խնդրեաց Դաւիթ յերեսաց Տեառն: Եւ ասէ Տէր. Վասն Սաւուղայ եւ վասն արեանց տան նորա է վնասդ այդ, զի կոտորեաց զգաբաւոնացիսն : 2 * Եւ կոչեաց արքայ Դաւիթ զգաբաւոնացիսն, եւ ասէ ցնոսա. Եւ գաբաւոնացիքն չեն որդիք Իսրայէլի, այլ յարենէ ամուրիացուցն, եւ որդիքն Իսրայէլի երդուան նոցա. եւ խնդրեաց Սաւուղ հարկանել զնոսա, նախանձ առեալ վասն որդւոցն Իսրայէլի եւ Յուդայ. 3 * Եւ ասէ Դաւիթ ցգաբաւոնացիսն. Զի՞նչ արարից ձեզ. եւ ի՞նչ քաւեցից, եւ արհնիցէք զԺառանգութիւն Տեառն: 4 * Եւ ասեն ցնա գաբաւոնացիքն. Ոչ գոյ մեր արծաթ եւ ոսկի առ Սաւուղայ եւ ի տան նորա. եւ ոչ պիտի մեզ այր սպանանել յԻսրայէլէ: Եւ նա ասէ. Եւ արդ՝ զի՞նչ ասէք զի արարից ձեզ: 5 * Եւ ասեն ցարքայ. Այր որ սպառեաց զմեզ եւ հալածեաց զմեզ, որ համարեցաւ սատակել զմեզ, գնա ապականեցուք. զի մի կացցէ յամենայն սահմանս Իսրայէլի: 6 * Եւ տացին մեզ եւթն արք յորդուց նորա, եւ յարագեցուք զնոսա Տեառն ի Գաբաա Սաւուղայ ընտիրս Տեառն: Եւ ասէ արքայ. Ես տաց ձեզ: 7 * Եւ ինայեաց արքայ ի Մեմփիբոսէ որդի Յովնաթանու որդւոյ Սաւուղայ՝ վասն երդմանն Տեառն՝ որ ի մէջ Յովնաթանու որդւոյ Սաւուղայ եւ ի մէջ Դաւթի: 8 * Եւ առ արքայ զերկուս որդիսն Ռեսփայ դստեր Այիայ զորս ծնաւ Սաւուղայ, զԵրմոնթի եւ զՅեբուսթէ. եւ զհնգեալին որդիսն Մերովթայ դստեր Սաւուղայ, զորս ծնաւ Եսդրիէլի որդւոյ Բերզելեայ Մովլաթացւոյ. 9 * Եւ ետ զնոսա ի ձեռս գաբաւոնացուցն. եւ յարագեցին զնոսա ի լերինն առաջի Տեառն. եւ անդ անկան եւթանէքին նոքա ի միասին. եւ մեռան նոքա յաւուրս հնձոց, յառաջաւոր ի սկզբան հնձոց գարեաց: 10 * Եւ առ Ռեսփայ դուստր Այիայ քուրձ եւ արկ ի վերայ նոցա ի վիմին ի սկզբան հնձոց գարեաց, մինչեւ կաթեաց ի վերայ նոցա ջուր յերկնից, եւ ոչ տայր թոյլ թոչնոց երկնից հանգչել ի վերայ նոցա ի տուէ, եւ ոչ զազանաց անապատի ի զիշերի: 11 * Եւ պատմեցաւ Դաւթի զոր ինչ արար Ռեսփայ դուստր Այիայ՝ հարձ Սաւուղայ: Եւ լքան: Եւ եհաս ի վերայ նոցա Դան որդի Յովասայ՝ ի ծննդոց սկայից: 12 * Եւ չոգաւ Դաւիթ եւ առ զոսկերսն Սաւուղայ, եւ զոսկերսն Յովնաթանու որդւոյ նորա յարանց յԱբիսայ Գաղաադու, որ գողացան զնոսա ի հրապարակացն Բեթսանայ. զի արձանացուցին զնոսա անդ այլազգիքն յաւուր յորում հարին զնոսա այլազգիքն ի Գեղբուէ: 13 * Եւ եհան անտի զոսկերսն Սաւուղայ՝ եւ զոսկերսն Յովնաթանու որդւոյ նորա: Ժողովեաց եւ զյարագելոցն 14 * յերկրին Բենիամինի, ի զերեզմանն որ է մերձ առ Կիս հայր նորա. եւ անդ թաղեցան: Եւ արարին զամենայն ինչ զոր հրամայեաց արքայ: Եւ լուաւ Աստուած երկրին յետ այնորիկ: 15 * Եւ եղեւ միւս անգամ պատերազմ այլազգեացն ընդ Իսրայէլի. եւ էջ Դաւիթ եւ ծառայք նորա ընդ նմա, եւ պատերազմեցան ընդ այլազգիսն. եւ լքաւ Դաւիթ: 16 * Եւ Աբեսա ի Յեսթէ, որ էր ի ծննդոցն Ռափայ. եւ կշիռ նիզակի նորա յերեքարեւր սկեղէ կուռ պղնձոյ, եւ ինքն ունէր ընդ մէջ իւր թուր, եւ խորիւր հարկանել զԴաւիթ. 17 * Եւ աւգնեաց Դաւթի Աբեսա որդի Շարուիեայ, եւ եհար զայլազգիսն եւ սպան գնա: յայնժամ երդուան արք Դաւթի՝ եւ ասեն. Թէ Ոչ եւս ելցես ընդ մեզ ի պատերազմ, եւ ոչ շիջուցես զճրագդ Իսրայէլի: 18 * Եւ եղեւ յետ այնորիկ, եղեւ միւսանգամ պատերազմ ի Գէթ ընդ այլազգիսն: յայնժամ եհար Սովթաք

Ովսացի զՍեփտոն ի ծննդոցն Ռափայ: 19 * Եւ եղեւ միւսանգամ պատերազմ յԹովք ընդ այլազգիսն. եւ եհար Էլեանան որդի Արիովզիմայ Բեթղահեմացոյ զԳողիադ Գեթացի. եւ փայտ նիզակի նորա իբրեւ զստորի ոստայնանկաց: 20 * Եւ եղեւ միւսանգամ պատերազմ ի Գէթ. եւ էր անդ այր մի անուն Մագուն, եւ մատունք ձեռաց նորա եւ ոտից վեց վեց քսան եւ չորք թուով եւ նա ծնաւ Ռափայ. 21 * եւ նախատեր զԻսրայէլ. եւ եհար գնա Յովնադաբ որդի Սամաայ՝ եղբար Դաւթի: 22 * Չորեքին սոքա ծնան Ռափայ ի տան ի Գէթ. եւ անկան ի ձեռս Դաւթի՝ եւ ի ձեռս ծառայից նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԲ.

ԿԹ 1 Եւ խաւսեցաւ Դաւիթ Տեառն զբանս արհնութեանս այսորիկ՝ յաւուր յորում փրկեաց գնա Տէր ի ձեռաց ամենայն թշնամեաց իւրոց, եւ ի ձեռաց Սաուղայ. 2 * եւ ասէ. Տէր վէմ իմ եւ ամրութիւն իմ, եւ փրկիչ իմ ինձ. 3 * Աստուած պահապան եղիցի ինձ. յուսացեալ եղեց ի նա. վերակացու իմ, եւ եղջեր փրկութեան իմոյ. պաշտպան իմ, եւ ապաւէն փրկութեան իմոյ. յանիրաւէ փրկեցէ զիս Տէր: 4 * Զարինեալն զՏէր կարդացից, եւ ի թշնամեաց իմոց ապրեցայց: 5 * Զի պաշարեցին զիս ջախջախանք մահու. ուղիք անարեւնութեան տազնապեցուցին զիս: 6 * Երկունք մահու պատեցան զինեւ. ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու: 7 * Ի նեղութեան իմում կարդացից առ Տէր, եւ առ Աստուած իմ աղաղակեցից. եւ լուիցէ ինձ ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ ձայնի իմում. եւ աղաղակ իմ յականջս նորա: 8 * Հայեցաւ եւ խոռվեցաւ եւ շարժեցաւ երկիր, եւ հիմունք երկնից խոռվեցան եւ տապալեցան. զի բարկացաւ նոցա Տէր: 9 * Ել ծուխ ի բարկութեն նորա, եւ հուր ի բերանոյ նորա կերիցէ. կայծակունք բորբոքեցան ի նմանէ: 10 * եւ խոնարհեցոյց գերկինս եւ էջ, եւ մեզ ի ներքոյ ոտից նորա: 11 * Ել նստաւ ի վերայ քրորէից, եւ թռեաւ, եւ երեւեցաւ ի վերայ թեւոց հողմոց: 12 * Եղ զխաւարն ծածկութիւն իւր, շուրջ գնովաւ խորան իւր. եւ խաւար ջրոց թանձրացոյց զամպս աւդոց: 13 * Ի լուսոյն առաջի նորա բորբոքեցան կայծակունք հրոյ: 14 * եւ որոտաց յերկնից Տէր, եւ բարձրեալն ետ զձայն իւր: 15 * Եւ առաքեաց զնետս իւր, եւ ցրուեաց զնոսա. փայլատակեցոյց զփայլատակունս՝ եւ զարհուրեցոյց զնոսա: 16 * եւ երեւեցան յորդութիւնք ծովու. եւ յայտնեցան հիմունք տիեզերաց ի սաստէ Տեառն, եւ ի շնչելոյ հողմոց բարկութեան նորա: 17 * Առաքեաց ի բարձանց եւ առ զիս. ձգեաց զիս ի ջրոց բազմաց. 18 * կորզեաց զիս ի բռնութենէ թշնամեաց իմոց, եւ յատելեաց իմոց, զի սաստկացան քան զիս: 19 * Ժամանեցին ինձ աւուրք նեղութեան իմոյ. եղեւ ինձ Տէր հաստատութիւն. 20 * եւ եհան զիս յանդորր. եւ ապրեցոյց զիս՝ զի հաճեցաւ ընդ իս. 21 * եւ հատոյց ինձ Տէր ըստ արդարութեան իմում. եւ ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց հատուցէ ինձ Տէր: 22 * Զի պահեցի զճանապարհս Տեառն, եւ ոչ ամպարշտեցայց յԱստուծոյ իմմէ: 23 * Զի ամենայն իրաւունք նորա առաջի իմ են. եւ յարդարութեանց նորա ոչ հեռացայց: 24 * եւ եղեց նմա անբիծ, եւ յառաջագոյն զգուշացայց յանարեւնութենէ իմմէ: 25 * Եւ հատուցէ ինձ Տէր ըստ արդարութեան իմում. եւ ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց առաջի աչաց նորա:

Հ 26 * Ընդ սրբոյն սուրբ եղիցես. եւ ընդ առն կատարելոյ կատարեցիս. 27 * եւ ընդ ընտրելոյն ընտրեալ եղիցես, եւ ընդ թիրեւոյն թիրեցիս: 28 * Զի դու զժողովուրդ տնանկ՝ փրկեցես, եւ զաչս ամբարտաւանից խոնարհեցուցես: 29 * զի դու ես ճրագ իմ Տէր. եւ դու Տէր լուսաւորեցես ինձ զխաւար իմ: 30 * Զի քեւ ընթացայց մինազինեալ. եւ Աստուծով իմով անցից ընդ պարիսպ: 31 * Աստուած իմ հզար. որոյ անարատ է ճանապարհ իւր. բան Տեառն հզար քննեալ, վերակացու է ամենայն ապաւինելոց իւրոց: 32 * Ով է հզար բաց ի քէն Տէր. եւ ով է հաստիչ բաց յԱստուծոյ մերմէ: 33 * հզար, զարացուցանէ զիս զարութեամբ. ձգեաց անարատ զճանապարհս իմ: 34 * ղնէլ զոտս իմ իբրեւ գեղջերուաց. եւ ի վերայ բարձանց կացուցանէ զիս: 35 * Ուսուցանէ զձեռս իմ ի պատերազմ. եւ հաստատեաց աղեղն պղնձի զբազուկս իմ: 36 * եւ ետուր ինձ պաշտպանութիւն փրկութեան իմոյ: եւ հնազանդութիւն իմ յաճախեաց ինձ: 37 * ընդարձակութիւն ի ներքոյ գնացից իմոց. եւ ոչ սասանեցան բարձք իմ: 38 * Հալածեցից զթշնամիս իմ եւ ապականեցից զնոսա, եւ ոչ դարձայց մինչեւ սպառեցից զնոսա: 39 * խորտակեցից զնոսա՝ եւ մի կանգնեցին անկցին ի ներքոյ ոտից իմոց: 40 * Եւ զարացուցես զիս զարութեամբ ի պատերազմ. եւ կորացուցես ի ներքոյ իմ զյարուցեալսն ի վերայ իմ: 41 * եւ զթշնամիս իմ դարձուցես յետս յինէն, եւ զատելիս իմ կոտորեցեր: 42 * Աղաղակեցեն՝ եւ ոչ ոք իցէ որ աւգնեցէ առ Տէր՝ եւ ոչ լուաւ նոցա: 43 * եւ լեսի զնոսա իբրեւ զհող երկրի.

եւ իբրեւ զկաւ գոռեաց մանրեցից զնոսա: 44 * եւ փրկեսցես զիս ի կոռոյ ժողովրդոց, եւ պահեսցես զիս ի զլուխ ազգաց: Ժողովուրդ զոր ոչ զիտէի՝ ծառայեաց ինձ. 45 * եւ ի լուր ունկան լուան ինձ: Որդիք ատարոտիք ստեցին ինձ. 46 * որդիք ատարոտիք ընկեսցին ի բաց. եւ սխալեսցին ի պաշարման իւրեանց: 47 * Կենդանի է Տէր՝ եւ արհնեալ է պահապանն իմ. եւ բարձրացի Աստուած իմ պահապան փրկութեան իմոյ: 48 * Հզար Տէր որ առնէ զվրէժխնդրութիւն, խրատէ զժողովուրդս ի ներքոյ իմ: 49 * եւ հանէ զիս ի թշնամեաց իմոց. եւ յարուցելոց ի վերայ իմ բարձրացուցէ զիս. յառնէ անիրաւութեանց փրկեսցես զիս: 50 * Վասն այսորիկ գոհացայց զքէն ի մէջ ազգաց Տէր, եւ անուան քում սաղմոս ասացից: 51 * Մեծացուցանէ զփրկութիւն թագաւորի, եւ առնէ ողորմութիւն ամեւելոյ իւրում Դաւթի՝ եւ զաւակի նորա մինչեւ ցաւիտեան:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԳ.

ՀԱ 1 Եւ այս են բանք Դաւթի վերջինք: Հաւատարիմ Դաւիթ որդի Յեսսեայ, եւ հաւատարիմ այր. զոր կացոյց Տէր յաւժեալ Աստուծոյ ի վերայ Յակոբայ: Եւ վայելուչ են երգք Իսրայէլի: 2 * Հոգի Տեառն խաւսեցաւ յիս, եւ բան նորա ի լեզուի իմում. 3 * ասէ Աստուած Իսրայէլի. Ընդ իս իսկ խաւսեցաւ պահապանն Իսրայէլի: առակումն ասացի ի մարդ, ով է որ կալցի զերկիւղէ տեառն եւ զԱստուծոյ, 4 * ի լոյս առաւաւտոյ: Ծագեալ զարեգակն ընդ առաւաւտս՝ եւ ոչ նուաղեաց ի լուսոյ. եւ իբրեւ անձրեւոյ դալարոյ յերկրէ. 5 * զի ոչ էթէ այս տուն իմ է ընդ հզարին Աստուծոյ: Ուխտ յաւիտենական եդ ինձ պատրաստական յամենայն ժամանակի պահել. զի ամենայն փրկութիւն իմ, եւ ամենայն կամք իմ Տէր: Զի մի բողբոջեսցի 6 * անարէնն: իբրեւ զփուշ մերժեալ են ամենեքին նոքա՝ որ ոչ ձեռամբ առնուցուն. 7 * եւ աշխատեսցի ի նոսա այր. եւ զամենայն երկաթ եւ զփայտ նիզակի հրով այրեսցէ. եւ բորբոքեսցին ամաւթով իւրեանց:

ՀԲ 8 * Այս անուանք են զաւրավարացն Դաւթի: Յերուսթէ Քանանացի՝ իշխան երիր մասինն: Աքինոն Ամոնացի, ի վերայ ուր հարիւրոց ի միում նուագի: 9 * Եւ յետ նորա Եղէանան որդի հարեղբար նորա՝ որդի Մովսացոյն, ի մէջ երից զաւրավարացն Դաւթի. Յոեմա ի նախատել նորա զայլազգիս, ուր գումարեցան ի պատերազմ. 10 * եւ խրախուսեաց այր Իսրայէլի. եւ նա յարեաւ եւ եհար յայլազգեացն՝ մինչեւ մատգեցաւ ձեռն նորա սրովն. եւ արար Տէր փրկութիւն մեծ յաւուր յայնմիկ. եւ զարն նստել յետոյ նորա. բայց միայն ի կապուտն: 11 * եւ յետ նորա Սամաա որդի Սիսայ Արուկացի: Եւ ժողովեցան այլազգիքն ի ծնաւուն, եւ անդ էր վիճակ անդի լի ոսպամբ. եւ զարն փախեաւ յերեսաց այլազգեացն: 12 * եւ արձանացաւ ի մէջ վիճակին, եւ ապրեցոյց զնա, եւ եհար զայլազգիսն. եւ արար Տէր փրկութիւն մեծ: 13 * Եւ իջին երեք յերեսնից, եւ իջին ի Կասովա առ Դաւիթ՝ յայրն Ողորմայ: գունդք այլազգեացն բանակեալ էին ի հովիտս Ռափայնոցն. 14 * եւ Դաւիթ էր յայնժամ յամրոցին:

ՀԳ Եւ ճամբար այլազգեացն էր յայնժամ ի Բեթղահեմ: 15 * եւ ցանկացաւ Դաւիթ՝ եւ ասէ Ո արբուցանէր ինձ ջուր ի ջրհորոյն Բեթղահեմի որ առ դրանն է: 16 * եւ գունդք այլազգեացն էին ի Բեթղահեմ. եւ հատին երեք զաւրավարք զբանակն այլազգեաց՝ եւ հանին ջուր ի ջրհորոյն Բեթղահեմի որ առ դրանն. եւ առին եւ եկին առ Դաւիթ. եւ ոչ կամեցաւ ըմպել զայն, այլ նուիրեաց զայն Տեառն, 17 * եւ ասէ. Քաւ լիցի ինձ Տէր առնել զայդ, եթէ զարին արանց երթելոց ոգուով չափ՝ ըմպիցեմ. եւ ոչ կամեցաւ ըմպել զայն: զայս արարին երեք զաւրավարքն: 18 * Եւ Աբեսաա՝ եղբայր Յովաբայ որդի Շարուհեայ, ինքն իշխան ի մէջ երիցն. եւ նա կանգնեաց զնիզակն իւր ի վերայ երեքարիւրոց վիրաւորաց. եւ նորա անուն 19 * ի մէջ երիցն յայնցանէ փառաւորեալ, եւ եղեւ նոցա իշխան. եւ մինչեւ յերիսն ոչ եհաս: 20 * Եւ Բանեա որդի Յովիդեայ որդի առն զաւրաւորի, որոյ բազում գործ գործեալ էր ի Կաբէլլա. եւ նա եհար զերկուս որդիսն Ադրիէլի Մովաբացոյ. եւ նա էջ եւ սպան զառեւծն ի մէջ գրին յաւուր ձեան. 21 * եւ նա սպան զայրն երեւելի՝ զայրն եգիպտացի. եւ ի ձեռին եգիպտացոյն էր նիզակ իբրեւ զփայտ կամրջի. եւ էջ առ նա նիզակաւն, եւ յափշտակեաց զնիզակն ի ձեռաց եգիպտացոյն, եւ սպան զնա նորին նիզակաւ: 22 * զայս արար Բանեա որդի Յովիդեայ: 23 * եւ նորա անուն ի մէջ երիցն զաւրաւորաց. յերիցն փառաւորեալ, եւ առ երիսն ոչ հասանէր: եւ կարգեաց զնա Դաւիթ ի վերայ համբարաց իւրոց:

ՀԴ Եւ այս անուանք են զաւրաւորացն Դաւթի արքայի: 24 * Ասայէլ եղբայր Յովաբայ, նա էր ի մէջ երեսնիցն: Ելէանան որդի Ելիուդայ հարեղբար նորա ի Բեթղահեմ: 25 * Սամաա Ռուդացի: Մելլում

Կելովթացի: 26 * Ալլաս Փելլատացի: Իրաս՝ որդի Եսկաթայ Թեկուացի: 27 * Աբիեզեր Անաթովթացի՝ յորդուցն Ասովթացույն: 28 * Էլլոն Աղիոյացի: Նոերէ Նետովաթացի: 29 * Ալափ, որդի Փամփանայ: Անատվէ Նեփլաթացի: Եթթի, որդի Ռիբայ ի Գաբաթայ որդուցն Բենիամինի Եփրաթացույ: 30 * Ադդայի ի ձորոյն Գովասայ: 31 * Աբիելլոն ի դաշտավայրացն Ադդայի ի Նաքալայ: Գասբիէ Լադաբարացի: Ասմոն Բարսամացի: 32 * Եղիաս Սալաբոնացի: որդի Ասանայ, Յովնաթան: 33 * Սամնան Արովդացի: Եղիան, որդի Արեղայ Արաթիրացի: 34 * Աղիփաղեթ, որդի Ասիբացուց՝ որդի Ամաքայ: Եղիաբ, որդի Աքիտովելայ Գաղամոնացույ: 35 * Ասարէ Կարմելացի: Տուուր Երքացի: 36 * Գաղա, որդի Նաթանայ ի զաւրութենէ որդի Գաղաադայ: 37 * Էլիէ Ամմանացի: Գելովրէ Բեքրովթացի, կապարճակիր Յովաբայ որդույ Շարուհեայ: 38 * Իրաս Յեթերացի: Գարէի՝ Բեթանացի: 39 * Ուրիա Քետացի: ընդ ամենայն երեսուն եւ եւթն: Այլք ի հեղեղատէն Գագտբիւլի որդույ Արաբովթացույն:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԲԴ.

ՀԵ 1 Եւ յաւել սրտմտութիւն Տեառն բորբոքել ի վերայ Իսրայէլի. եւ գրգռեաց զԴաւիթ ի նոսա՝ եւ ասէ. Երթ թուեա զԻսրայէլ՝ եւ զՅուդա: 2 * Եւ ասէ արքայ Յովաբ իշխան զաւրուն որ ընդ նմա. Շրջեա ընդ ամենայն ցեղսն Իսրայէլի՝ ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէէ. եւ հանդէս արա ժողովրդեանդ. եւ զհտացից զթիւ դոցա: 3 * Եւ ասէ Յովաբ ցարքայ. Յաւելցէ Տէր ի ժողովուրդն որչափ ենն՝ հարիւր պատիկ. եւ տեսցեն աչք տեառն իմոյ արքայի. եւ տէր իմ արքայ ընդէ՞ր կամիցի զբանդ զայդ: 4 * Եւ սաստկացաւ բանն արքայի առ Յովաբ՝ եւ առ իշխանս զաւրուն: Եւ ել Յովաբ եւ ամենայն իշխանք զաւրութեան յերեսաց արքայի առնել հանդէս ժողովրդեանն Իսրայէլի: 5 * Եւ անցին ընդ Յորդանան, եւ պատեցան ընդ արուեր յաջմէ քաղաքին, որ ի մէջ ձորոյն Գաղայ եւ Եղեզաբարու. 6 * Եւ անցին ընդ Գաղաադ, եւ ի Թաբատն, եւ Յեսթան, եւ Յադաւէ. եւ հասին ի Դան, եւ պատեցան զՍիդոնաւ. 7 * Եւ եկին ի Մափսար Տիրուսի. եւ յամենայն քաղաքս խեւացույն, եւ քանանացուցն: Եւ եկին ի հարաւոյ կողմանէ ի Յուդայ եւ ի Բերսաբէէ: 8 * Եւ շրջեցան ընդ ամենայն երկիրն. եւ եկին հասին ի կատարել ինն ամսոց եւ աւուրց քսանից՝ յԵրուսաղէմ: 9 * Եւ ետ Յովաբ զհամար հանդիսի ժողովրդեանն արքայի: Եւ եղեւ Իսրայէլի ութ հարերս հազար արանց զաւրու սուսերամերկաց: Եւ այր Յուդայ հինգ հարիւր հազար արանց մարտկաց:

ՀԶ 10 * Եւ եհար զԴաւիթ սիրտն իւր յետ թուելոյ զժողովուրդն. եւ ասէ Դաւիթ ցՏէր. Մեղայ յոյժ զոր արարին. եւ արդ՝ անցո զանարեւտութիւն ի ծառայէ քումմէ. զի ընդունայնացայ յոյժ: 11 * Եւ յարեաւ Դաւիթ ընդ առաւաւտն: Եւ բան Տեառն եղեւ ի վերայ Գաղայ մարգարէի տեսանողի առ Դաւիթ՝ եւ ասէ. 12 * Երթ խաւսեաց ընդ Դաւթի, եւ ասասցես. այսպէս ասէ Տէր. երիս ինչս ասեմ ի վերայ քո, ընտրեցես քեզ մի ի նոցանէ՝ եւ արարից քեզ զայն: 13 * Եւ եմուտ Գաղ առ Դաւիթ, եւ պատմեաց նմա. եւ ասէ ցնա. Ընտրեա քեզ լինել, եթէ եկեսցէ սով զերիս ամս յերկիր քո. կամ զերիս ամիսս փախչել յերեսաց թշնամեաց քոց. եւ լինիցին հալածել զքեզ. կամ լինել զերիս աւուրս մահ յերկրի քում: Եւ արդ՝ ծանիր եւ տես, զի՞նչ պատասխանի տաց առաքչին իմոյ: 14 * Եւ ասէ Դաւիթ ցԳաղ. Վտանգ է ինձ յամենայն կողմանց յոյժ: Բայց արդ՝ անկայց ի ձեռս Տեառն. զի բազում են գթութիւնք նորա յոյժ, եւ մի անկայց ի ձեռս մարդոյ: Եւ ընտրեաց իւր Դաւիթ զմահն. եւ էին աւուրք հինձոց ցորենոյ: 15 * Եւ ետ Տէր մահ յԻսրայէլ յառաւաւտէ մինչեւ ցճաշածամ: Եւ սկսաւ սատակումն ի ժողովրդեանն եւ մեռաւ ի ժողովրդենն անտի ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէէ, եւթնաստուն հազար արանց: 16 * Եւ ձգեաց հրեշտակն Աստուծոյ զձեռն իւր յԵրուսաղէմ ապականել զնա: Եւ մխիթարեցաւ Տէր ի վերայ չարեացն. եւ ասէ ցհրեշտակն որ ապականէր զժողովուրդն. Շատ է, արդ՝ ամփոփեա զձեռն քո: Եւ հրեշտակ Տեառն կայր առ կալոյն Ուռնեայ Յեբրուսացույ: 17 * Եւ ասէ Դաւիթ ցՏէր, իբրեւ ետես զհրեշտակն որ հարկանէր զժողովուրդն, ասէ. Աւասիկ կամ. ես մեղայ, ես հովիւս յանցեայ. եւ դոքա ոչխարքդ զի՞ արարին. եղիցի ձեռն քո յիս՝ եւ ի տուն հաւր իմոյ: 18 * Եւ եկն Գաղ առ Դաւիթ յաւուր յայնմիկ՝ եւ ասէ ցնա. Ել եւ կանգնեա Տեառն սեղան ի կալն Ուռնեայ Յեբրուսացույ: 19 * Եւ ել Դաւիթ ըստ բանին Գաղայ, որպէս եւ պատուիրեաց նմա Տէր: 20 * Եւ խոնարհեցաւ Ուռնա իբրեւ ետես զարքայ, եւ զծառայս նորա երթեալս առ նա: Եւ ել առ նա եւ երկիր եպագ Տեառն ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր: 21 * Եւ ասէ Ուռնա. Չի՞ է զի եկն տէր իմ արքայ առ ծառայ իւր: Եւ ասէ Դաւիթ. Գնել ի քէն զկալս, շինել սեղան Տեառն. զի դադարեցէ ապականութիւն ի ժողովրդենն: 22 * Եւ ասէ Ուռնա ցԴաւիթ. Առցէ եւ

մատուցէ տէր իմ արքայ Տեառն, որպէս եւ հաճոյ իցէ առաջի աչաց նորա. ահաւասիկ եզինքս յողջակէզ. եւ անիւքդ եւ կահ եզանցդ ի փայտ: 23 * զամենայն ետ Ուռնա արքայի: եւ ասէ Ուռնա ցարքայ. Տէր Աստուած քո արհնեսցէ զքեզ: 24 * Եւ ասէ արքայ ցՈւռնա. Ոչ այդպէս՝ այլ գնելով գնեցից ի քէն՝ գնոց եւ ոչ մատուցից տեառն Աստուծոյ իմոյ ողջակէզս ձրի: Եւ գնեաց Դաւիթ զկալն եւ զեզինսն արծաթոյ յիսուն սկեդ: 25 * եւ շինեաց անդ Դաւիթ սեղան տեառն Աստուծոյ, եւ եհան ողջակէզս եւ խաղաղականս ի վերայ նորա: Եւ յաւել Սողոմոն ի սեղանն յետոյ՝ զի փոքր էր զառաջինն: Եւ լուա Տէր երկրին՝ եւ արգելաւ սատակումն յԻսրայէլէ:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ԵՐԿՐՈՐԴ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ արքայ Դաւիթ ծերացեալ եւ անցեալ զաւուրբք. եւ ծածկէին զնա հանդերձիք, եւ ոչ ջեռնոյր: 2 Եւ ասէն ծառայք նորա. Խնդրեցեն տեառն մերոյ արքայի աղջիկ մի կոյս. եւ կացցէ առաջի արքայի, եւ եղիցի դարմանել. եւ ննջեցէ ընդ նմա, եւ ջեռցի տէր մեր արքայ: 3 Եւ խնդրեցին աղջիկ մի գեղեցիկ յամենայն սահմանացն Իսրայէլի, եւ գտին զԱբիսակ Սոմնացի. եւ ածին զնա առ արքայ: 4 Եւ էր աղջիկն գեղեցիկ յոյժ, եւ ջեռուցանէր զարքայ՝ եւ պաշտէր զնա. եւ արքայ ոչ զհտաց զնա:

Բ 5 Եւ Ադոնիա՝ որդի Ագիթայ ամբառնայր. ասէ. Ես թագաւորեցից: եւ արար իւր կառս եւ հեծեալս, եւ յիսուն այր սուրհանդակս ընթանալ առաջի նորա: 6 Եւ հայրն ոչ արգելոյր զնա. եւ ոչ երբէք ասէր. Թէ Ընդէ՞ր արարեր զայդ: եւ ինքն էր գեղեցիկ տեսանելով. եւ զնա ծնաւ յետ Աբեսողոմայ. 7 Եւ եղեն բանք նորա ընդ Յովաբայ որդւոյ Շարուհեայ, եւ ընդ Աբիաթարայ քահանայի. եւ աւգնէին Ադոնիայ: 8 Եւ Սաղովկ քահանայ, եւ Բանեա որդի Յովիդայեայ, եւ Նաթան մարգարէ, եւ Սեմէի, եւ Ռէի. եւ որդիք զաւրաւորք Դաւիթի՝ չէին զհետ Ադոնիայ: 9 Եւ եզեն Ադոնիա ոչխարս եւ եզինս եւ գառինս՝ առ վիմին Ջոռղեթայ. որ է մաւտ յերկիրն Ռովգելայ. եւ կոչեաց զամենայն եղբարս իւր զորդիս արքայի, եւ զամենայն զարս Յուդայ զծառայս արքայի: 10 Եւ զՆաթան մարգարէ՝ եւ զԲանեա, եւ զզաւրաւորսն, եւ զՍողոմոն զեղբայր իւր ոչ կոչեաց:

Գ 11 Եւ խաւսեցաւ Նաթան մարգարէ ընդ Բերսաբեայ մաւր Սողոմոնի՝ եւ ասէ. Ո՞չ լուար զի թագաւորեաց Ադոնիա որդի Ագիթայ. եւ տէր մեր արքայ Դաւիթ ոչ զհտաց: 12 Եւ արդ՝ եկ տաց քեզ խրատ, եւ ապրեցուցես զանձն քո, եւ զանձն որդւոյ քոյ Սողոմոնի: 13 Երբ մուտ առ արքայ Դաւիթ, եւ խաւսեցիս ընդ նմա՝ եւ ասացես. Ո՞չ դու տէր իմ արքայ երդուար աղախնոյ քում եւ ասացեր, թէ Սողոմոն որդի քո թագաւորեաց յետ իմ, եւ նա նստցի յաթոռ իմ. եւ այն զի՞նչ է զի թագաւորեաց Ադոնիա: 14 Եւ ահա մինչդեռ դու խաւսիցիս անդ ընդ արքայի, ես մտից եւ լցից զբանս քո: 15 Եւ եմուտ Բերսաբէէ առ արքայ ի սենեակն, եւ արքայ ծերացեալ էր յոյժ. եւ Աբիսակ Սոմնացի կայր ի սպասու արքայի: 16 Խոնարհեցաւ Բերսաբէէ՝ եւ երկիր եպագ արքայի: Եւ ասէ արքայ. Չի՞ է քեզ: 17 Եւ նա ասէ. Տէր իմ արքայ, դու երդուար ի տէր Աստուած քո՝ աղախնոյ քում եւ ասացեր. թէ Սողոմոն որդի քո թագաւորեաց յետ իմ, եւ նա նստցի յաթոռ իմ. 18 Եւ ահա Ադոնիա թագաւորեաց. եւ դու տէր իմ արքայ ոչ զհտացեր: 19 Եւ եզեն արջառս եւ ոչխարս եւ գառինս բազումս, եւ կոչեաց զամենայն որդիս արքայի, եւ զԱբիաթար քահանայ, եւ զՅովաբ իշխան զաւրուն: Եւ զՍողոմոն զծառայ քո ոչ կոչեաց: 20 Եւ տէր իմ արքայ՝ աչք ամենայն Իսրայէլի ի քեզ են, պատմել նոցա թէ ո՞նչ նստցի յաթոռ տեառն իմոյ արքայի յետ նորա: 21 Եւ եղիցի եթէ ննջեցէ տէր իմ արքայ ընդ հարս իւր, եւ լինիցիմ ես եւ որդի իմ Սողոմոն վնասապարտք: 22 Եւ մինչդեռ նա խաւսէր ընդ արքայի, եկն Նաթան մարգարէ. 23 Եւ պատմեցաւ արքայի եւ ասէն. Աւասիկ Նաթան մարգարէ: Եւ եմուտ առաջի արքայի, եւ երկիր եպագ արքայի ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր: 24 Եւ ասէ Նաթան. Տէր իմ արքայ՝ դու ասացեր եթէ Ադոնիա թագաւորեացէ զկնի իմ, եւ նա նստցի յաթոռ իմում: 25 զի էջ այսաւր, եւ եզեն արջառս եւ ոչխարս եւ գառինս բազումս. եւ կոչեաց զամենայն որդիսն արքայի, եւ զիշխանս զաւրուն, եւ զԱբիաթար քահանայ. եւ ահա ուտեն եւ ըմպեն առաջի նորա, եւ ասեն. Կեցցէ արքայ Ադոնիա: 26 Եւ զիս զծառայ քո, եւ զՍաղովկ քահանայ՝ եւ զԲանեա որդի Յովիդայեայ, եւ զՍողոմոն զծառայ քո ոչ կոչեաց: 27 Եթէ ի ձեռն տեա՞նք իմոյ արքայի եղեւ բանն այն. եւ ոչ ցուցեր ծառայի քում թէ ո՞նչ նստցի յաթոռ տեառն իմոյ արքայի յետ նորա:

Դ 28 Պատասխանի ետ Դաւիթ արքայ՝ եւ ասէ. Կոչեցէք առ իս զԲերսաբէէ: Եւ եմուտ առաջի նորա, եւ եկաց յանդիման նորա: 29 Եւ երդուաւ արքայ եւ ասէ. Կենդանի է Տէր, որ փրկեաց զանձն իմ յամենայն նեղութենէ. 30 զի որպէս երդուայ ի տէր Աստուած Իսրայէլի՝ եւ ասեմ, եթէ Սողոմոն որդի քո թագաւորեաց յետ իմ, եւ նա նստցի յաթոռ իմ փոխանակ իմ, եթէ ոչ այսպէս արարից յաւուր յայսմիկ: 31 Եւ խոնարհեցաւ Բերսաբէէ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, եւ երկիր եպագ արքայի՝ եւ ասէ. Կեցցէ տէր իմ արքայ Դաւիթ յաւիտեան: 32 Եւ ասէ արքայ Դաւիթ. Կոչեցէք առ իս զՍաղովկ քահանայ՝ եւ զՆաթան մարգարէ, եւ զԲանեա որդի Յովիդայեայ: Եւ մտին առաջի արքայի: 33 Եւ ասէ ցնոսա արքայ. Առէք ընդ ձեզ

զծառայս տեառն ձերոյ. եւ հեծուցեք զՍողոմոն գորդի իմ ի ջորուջն իմում, եւ իջուցեք զնա ի Գեհոն: 34 Եւ ամօցեն զնա անդ Սաղովկ քահանայ՝ եւ Նաթան մարգարէ ի թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի. եւ փող հարեք եղջերեան, եւ ասասցիք. Կեցցէ արքայ Սողոմոն: 35 Եւ ելջիք զկնի նորա, եւ մտցէ եւ նստցի յաթոռ իմում, եւ նա թագաւորեսցէ ընդ իմ. եւ ես ետու հրաման լինել նմա առաջնորդ ի վերայ Իսրայէլի եւ Յուդայ: 36 Եւ պատասխանի ետ Բանեա որդի Յովիդայեայ արքայի՝ եւ ասէ. Եղիցի այդպէս. հաւատարմացուցէ տէր Աստուած տեառն իմոյ արքայի. 37 Եւ որպէս էր Տէր ընդ տեառն իմում արքայի, եղիցի եւ ընդ Սողոմոնի. եւ մեծացուցէ զաթոռ նորա քան զաթոռ տեառն իմոյ արքայի Դաւիթ: 38 Եւ էջ Սաղովկ քահանայ, եւ Նաթան մարգարէ, եւ Բանեա որդի Յովիդայեայ, եւ Քերեթին եւ Ոփելեթին. եւ հեծուցին զՍողոմոն ի ջորուջն արքայի Դաւիթ, եւ տարան զնա ի Գեհոն: 39 Եւ առ Սաղովկ քահանայ զեղջերն իւրոյ ի խորանէն եւ ամօ զՍողոմոն. եւ եհար զփողն եղջերեայ, եւ ասէ ամենայն ժողովուրդն. Կեցցէ արքայ Սողոմոն: 40 Եւ ել ամենայն ժողովուրդն զհետ նորա, եւ պար առեալ պարուք ուրախ լինէին մեծաւ ուրախութեամբ. եւ հնչեաց երկիրն ի բարբառոյ նոցա: 41 Եւ լուաւ Ադոնիա եւ ամենայն բազմականք նորա, եւ կատարեցին նոքա զուտելլ: Եւ լուաւ Յովաբ զձայն եղջերոյն՝ եւ ասէ. Զի՞նչ է բարբառոն որ հնչէ ի քաղաքին: 42 Եւ մինչդեռ նա խաւսէր՝ ահա Յովնաթան որդի Աբիաթարու քահանայի եհաս: Եւ ասէ Ադոնիա. Մուտ՝ զի այր զաւրութեան ես դու, եւ բարութիւնս անտարանես: 43 Պատասխանի ետ Յովնաթան եւ ասէ. ԳԱդոնիա. Եւ կարի իսկ քաջ. տէր մեր արքայ Դաւիթ թագաւորեցոյց զՍողոմոն: 44 Եւ առաքեաց ընդ նմա արքայ զՍաղովկ քահանայ, եւ զՆաթան մարգարէ, եւ զԲանեա որդի Յովիդայեայ, եւ զՔերեթին եւ զՈփելեթին. եւ հեծուցին զնա ի ջորուջն արքայի, 45 Եւ ամօն զնա Սաղովկ քահանայ եւ Նաթան մարգարէ ի թագաւոր ի Գեհոն. եւ ելին անտի ուրախութեամբ, եւ հնչեաց քաղաքն. եւ այն է բարբառոն՝ զոր լուարուք: 46 Եւ նստաւ Սողոմոն յաթոռն արքայութեան: 47 Եւ մտին ծառայքն արքայի արհնել զտէր մեր զարքայ Դաւիթ՝ եւ ասէն. Մեծացուցէ Աստուած զանուն Սողոմոնի որդւոյ քո՝ քան զանուն քո, եւ մեծացուցէ զաթոռ նորա քան զաթոռ քո: Եւ երկիր եպագ արքայ յանկողնէ իւրմէ: 48 Եւ այսպէս ասաց արքայ. Արհնեալ է տէր Աստուած Իսրայէլի՝ որ ետ ինձ այսաւոր ի զաւակէ իմմէ նստել յաթոռ իմ եւ աչք իմ տեսանէն: 49 Եւ զարհուրեցան, եւ յարեան ամենայն կոչնականքն Ադոնիայ. եւ գնացին այր իւրաքանչիւր զճանապարհ իւր:

Ե 50 Եւ Ադոնիա երկեալ յերեսաց Սողոմոնի, եւ յարեաւ չոգաւ բունն եհար զեղջերաց սեղանոյն: 51 Եւ ազդ եղէն Սողոմոնի՝ եւ ասէն. Ահա Ադոնիա երկեալ յարքայէ Սողոմոնէ՝ եւ ունի զեղջերաց սեղանոյն՝ եւ ասէ. Երդուիցի ինձ այսաւոր արքայ Սողոմոն, եթէ ոչ սպանցէ զծառայ իւր սրով: 52 Եւ ասէ Սողոմոն. Եթէ լինիցի յորդի զաւրութեան, ոչ անկցի ի հերոյ նորա մագ մի ի գետին. ապա թէ չարութիւն գտցի ի նմա՝ մահու մեռցի: 53 Եւ առաքեաց արքայ Սողոմոն, եւ իջոյց զնա ի վերուստ ի սեղանոյ անտի. եւ եմուտ երկիր եպագ արքայի Սողոմոնի. եւ ասէ. Գնա Սողոմոն. Երթ ի տուն քո:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

Գլուխ Բ.

Զ 1 Եւ մերձեցան ատուք Դաւիթ մեռանելոյ. եւ պատասխանի ետ Սողոմոնի որդւոյ իւրում, եւ ասէ. 2 Ես երթամ զճանապարհ ամենայն երկրի. եւ դու զաւրացիս եւ եղիցես յայր: 3 Եւ պահեսցես զպահպանութիւնս տեառն Աստուծոյ քո, զնալ ի ճանապարհս նորա. եւ պահել զպատուիրանս նորա եւ զիրաւունս, եւ զդատաստանս եւ զվկայութիւնս նորա. զգրեալս յաւրէնս Մովսիսի. զի ի միտ առնուցուս զոր առնիցես, ըստ ամենայնի զոր պատուիրեմ քեզ: 4 Զի հաստատեսցէ Տէր զբան իւր զոր խաւսեցաւ վասն իմ եւ ասէ. Եթէ պահեսցեն որդիք քո զճանապարհս իւրեանց զնալ առաջի իմ ճշմարտութեամբ յամենայն սրտէ իւրեանց՝ եւ յամենայն անձնէ իւրեանց, ասէ՝ մի սատակեսցի այր յաթոռոյ Իսրայէլի: 5 Եւ դու ինքնին գիտես, զոր ինչ արար ինձ Յովաբ որդի Շարուհեայ, եւ զոր ինչ արար ընդ երկուս իշխանս զաւրաց Իսրայէլի՝ ընդ Աբեններ որդի Ներեայ, եւ ընդ Ամեսայի որդի Յեթերայ, եւ սպան զնոսա. եւ խնդրեաց զարին պատերազմի ի խաղաղութեան. եւ ետ զարին անպարտ ի կեանս իւրում, ի մէջ իւր, եւ ի կաշիկս ոտից իւրոց: 6 Եւ արասցես ըստ իմաստութեան քում. եւ ոչ իջուցես զալիս նորա խաղաղութեամբ ի դժոխս: 7 Եւ որդուցն Բերզելեայ Գադաադացոյ արասցես ողորմութիւն. եւ եղիցին ընդ այնտիկ որ ուտիցեն ի սեղանոյ քումմէ. զի այնպէս մերձեցան յիս ի փախչելն իմում յերեսաց Աբեսողոմայ եղբար քո:

8 Եւ ահա ընդ քեզ է Մեմէի որդի Գերեայ որդւոյ Յեմինայ Բաւորիմացւոյ. եւ նա անէծ զիս անէծս ցաւագինս, յաւուր յորում գնացեալ երթայի ի բանակս. եւ նա էջ ընդ առաջ իմ ի Յորդանան, եւ երդուայ նմա ի Տէր՝ եւ ասեմ. Եթէ ոչ սպանից զքեզ սրով: 9 Եւ մի անպարտ առնիցես զնա, զի այր իմաստուն ես դու, զիտասջիր որպէս առնիցես նմա. եւ իջուսցես զալիս նորա արեամբ ի դժոխս: 10 Եւ ննջեաց Դաւիթ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ի քաղաքի Դաւթի: 11 Եւ աւուրք զորս թագաւորեաց Դաւիթ ի վերայ Իսրայէլի՝ ամբ քառասուն: ի Քերթոն թագաւորեաց ամս եւթն. եւ յԵրուսաղէմ թագաւորեաց ամս երեսուն եւ երիս: 12 Եւ Սողոմոն նստաւ յաթոռ Դաւթի հաւր իւրոյ՝ ամաց երկոստասանից, եւ պատրաստեցաւ թագաւորութիւն նորա յոյժ:

Է 13 Եւ եմուտ Ադոնիա որդի Ագիթայ առ Բերսաբէէ մայր Սողոմոնի, եւ երկիր եպագ նմա: եւ ասէ. Խաղաղութիւն է մուտդ քո: եւ ասէ. Խաղաղութիւն է: 14 Եւ ասէ. Բանք ինչ են իմ ընդ քեզ: եւ ասէ. Խաւսեաց: 15 Եւ ասէ ցնա. Դու ինքնին զիտես զի իմ էր թագաւորութիւնն. եւ յիմ վերայ եղ ամենայն Իսրայէլ զերեսս իւր ի թագաւոր. եւ դարձաւ թագաւորութիւնն, եւ եղեւ եղբար իմում. զի ի Տեառնէ եղեւ նմա: 16 Եւ արդ՝ խնդիր մի խնդրեմ ի քէն, մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն: եւ ասէ Բերսաբէէ. Խաւսեաց: 17 Եւ ասէ ցնա. Ասասցես ցՍողոմոն արքայ, զի ոչ դարձուցէ զերեսս իւր ի քէն. եւ տացէ ինձ զԱբիսակ Սոմնացի կնութեան: 18 Եւ ասէ Բերսաբէէ. Բարոք է, ես խաւսեցայց վասն քո ընդ արքայի: 19 Եւ եմուտ Բերսաբէէ առ արքայ Սողոմոն խաւսել ընդ նմա վասն Ադոնիայ. եւ յոտն եկաց արքայ ընդ առաջ նորա, եւ համբուրեաց զնա. եւ նստաւ յաթոռ իւրում, եւ եղաւ աթոռ մաւրն արքայի, եւ նստաւ ընդ աջմէ նորա: 20 Եւ ասէ ցնա. Խնդիր մի փոքր խնդրեմ ես ի քէն, մի դարձուցանիցես զերեսս քո յինէն: Եւ ասէ արքայ. Խնդրեա մայր իմ. զի ոչ դարձուցից զերեսս իմ ի քէն: 21 Եւ ասէ. Տացի Աբիսակ Սոմնացի Ադոնիայ եղբար քում կնութեան: 22 Պատասխանի ետ արքայ Սողոմոն՝ եւ ասէ զմայր իւր. Եւ ընդէ՛ր խնդրիցես զԱբիսակ Սոմնացի Ադոնիայ, այլ խնդրեա նմա զթագաւորութիւնս. զի նա երեց եղբայր է քան զիս, եւ նորա Աբիաթար քահանայ, եւ Յովաբ որդի Շարուիեայ սպարապետ եւ բարեկամ: 23 Եւ երդուաւ արքայ Սողոմոն ի Տէր՝ եւ ասէ. Ան եւ ան արասցէ ինձ Աստուած՝ եւ ան եւ ան յաւելցէ՝ եթէ ոչ հակառակ անձին իւրոյ խաւսեցաւ Ադոնիա զբանդ զայոյ: 24 Եւ արդ՝ կենդանի է Տէր, որ արար զիս եւ եղ յաթոռ Դաւթի հաւր իմոյ, եւ նա արար ինձ տուն որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր, եթէ ոչ այսաւր իսկ մեռցի Ադոնիա: 25 Եւ առաքեաց արքայ Սողոմոն ի ձեռն Բանեայ որդւոյ Յովիդեայ, եւ սպան զնա: եւ մեռաւ Ադոնիա յաւուր յայնմիկ: 26 Եւ ցԱբիաթար քահանայ ասէ արքայ. Երթ յԱնաթովթ յագարակ քո, զի այր մահու ես դու յաւուր յայնմիկ. եւ ոչ սպանից զքեզ, զի կրեցեր զտապանակ ուխտին Տեառն առաջի հաւր իմոյ. եւ զի չարչարեցար ամենայն ուրեք՝ ուր չարչարեցաւ հայր իմ: 27 Եւ եհան Սողոմոն զԱբիաթար՝ չլինել քահանայ Տեառն. առ ի կատարելոյ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ի վերայ տանն Հեղեայ ի Մելով: 28 Եւ լուր եհաւ մինչեւ առ Յովաբ. զի Յովաբ միտեալ էր զհետ Ադոնիայ, եւ ոչ միտեցաւ զհետ Սողոմոնի. եւ փախեաւ Յովաբ ի խորանն Տեառն, եւ բուռն եհար զեղջերաց սեղանոյն: 29 Եւ ազդ եղեւ Սողոմոնի՝ եւ ասեն. Թէ Փախեաւ Յովաբ ի խորանն Տեառն. եւ ահա ունի զեղջերաց սեղանոյն: եւ առաքեաց Սողոմոն առ Յովաբ՝ եւ ասէ. Զի՞ եղեւ քեզ զի փախեար ի սեղանդ. եւ ասէ Յովաբ. Զի երկեայ յերեսաց քոց, եւ փախեայ առ Տէր: եւ առաքեաց Սողոմոն արքայ զԲանեա որդի Յովիդեայ եւ ասէ. Երթ սպան զնա, եւ թաղեա զնա: 30 Եւ չոգաւ Բանեա որդի Յովիդեայ առ Յովաբ ի խորանն Տեառն, եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ արքայ՝ ել այտի: եւ ասէ Յովաբ. Չեղանեմ քանզի աստէն մեռանիմ: եւ դարձաւ Բանեա որդի Յովիդեայ, եւ խաւսեցաւ ընդ արքայի՝ եւ ասէ. Զայս ինչ խաւսեցաւ Յովաբ, եւ զայս ինչ ետ պատասխանի: 31 Եւ ասէ ցնա արքայ. Երթ՝ եւ արա նմա որպէս եւ ասացն, եւ սպան զնա, եւ թաղեա զնա. եւ բարձցես այսաւր զարիւնն զուր զոր եհեղ Յովաբ՝ յինէն եւ ի տանէ հաւր իմոյ: 32 դարձոյց Տէր զարիւն անիրաւութեան նորա ի նորին գլուխ, որպէս պատահեաց երկուց արանց արդարոց եւ քաջաց քան զնա, եւ սպան զնոսա սրով. եւ հայր իմ ոչ զիտաց զարիւն նոցա. զԱբեններ որդի Ներեայ՝ զսպարապետն Իսրայէլի, եւ զԱմեսայի որդի Յեթերայ զսպարապետն Յուդայ: 33 Եւ դարձան արիւնք նոցա ի գլուխ դորա, եւ ի գլուխ զաւակի դորա յաւիտեան. եւ Դաւթի եւ զաւակի իւրոյ եւ տան իւրոյ եւ աթոռոյ իւրոյ՝ եղիցի խաղաղութիւն ի Տեառնէ յաւիտեան: 34 Եւ ել Բանեա որդի Յովիդեայ, եւ պատահեաց Յովաբայ եւ սպան զնա, եւ թաղեաց զնա ի տան իւրում յանապատին: 35 Եւ ետ արքայ զԲանեայ որդի Յովիդեայ փոխանակ նորա ի զաւրավարութիւն: եւ թագաւորութիւնն ուղղէր յԵրուսաղէմ: եւ զՍաղովկ քահանայ ետ արքայ փոխանակ Աբիաթարու՝ ի քահանայ առաջի Տեառն:

Ը Եւ ետ Տէր Սողոմոնի հանճար եւ իմաստութիւն բազում յոյժ, եւ լայնութիւն սրտի իբրեւ զաւագ առ եզր ծովու. եւ բազմացաւ հանճար Սողոմոնի քան զամենայն որդւոց նախնեաց, եւ քան զիմաստնոց եգիպտացոց: Եւ առ զդուստրն փարաւոնի, եւ ած զնա ի քաղաքն Դաւթի, մինչեւ կատարել նորա գտունն իւր. եւ նախ գտունն Տեառն, եւ զպարիսպն Երուսաղէմի շուրջանակի, զեւթն ամ արար եւ կատարեաց: Եւ էին Սողոմոնի եւթանասուն հազար բեռնակրաց, եւ ութսուն հազար քարահատաց ի լերինն: Եւ արար Սողոմոն զծովն, եւ զմոյթսն, եւ զաւագանսն մեծամեծսն. եւ զսիւնսն. եւ զջրաբովսսն սրահին. եւ զծովն պղնձի: Եւ շինեաց զբարձաւանդակն մահարձանաւք, եւ անջրպետեաց զքաղաքն Դաւթի: Եւ ապա դուստրն փարաւոնի ել ի քաղաքէն Դաւթի ի տուն իւր գոր շինեաց նմա. եւ ապա շինեաց զբարձաւանդակն: Եւ Սողոմոն մատուցանէր երիցս ի տարւոց ողջակէզս եւ խաղաղականս ի վերայ սեղանոյն գոր շինեաց Տեառն, եւ արկանէր խունկս առաջի Տեառն. եւ կատարեաց գտունն:

Թ Եւ այս են իշխանք որ կային ի վերայ գործոյն Սողոմոնի. երեք հազար եւ վեց հարիւր գործավարք ժողովրդեանն, որ գործէին զգործն: Եւ շինեաց զԱսուր, եւ զՄակդով, եւ զԱզեր, եւ զԲեթորոն վերին, եւ զԲալաաթ: Բայց յետ շինելոյն նորա գտունն Տեառն, եւ զպարիսպն Երուսաղէմի շուրջանակի, ապա շինեաց եւ զքաղաքսն զայնոսիկ:

Ժ Եւ մինչդեռ կենդանի էր Դաւիթ՝ պատուիրեաց Սողոմոնի, եւ ասէ. Ահա ընդ քեզ է Սեմէի որդի Գերեայ՝ որդի զաւակի Յեմինայ ի Քեբրոնէ. նա անէծ զիս անէծս ցաւագինս յաւուր յորում գնացեալ երթայի ի բանակս: Եւ նա էջ ընդառաջ իմ յափն Յորդանանու. եւ երդուայ նմա ի Տէր, թէ ոչ մեռցիս սրով: Եւ արդ՝ մի առնիցես զնա անպարտ. զի այր իմաստուն ես դու, եւ զիտասցես զինչ առնիցես նմա, եւ իջուսցես զալիս նորա արեամբ ի դժոխս: 36 Եւ առաքեաց արքայ եւ կոչեաց զՍեմէի, եւ ասէ ցնա. Շինեա դու քեզ տուն յԵրուսաղէմ, եւ նիստ անդ. եւ մի ուրեք ելանիցես անտի: 37 Եւ եղիցի յաւուր ելանելոյ քոյ՝ թէ անցանիցես ընդ հեղեղատն Կեղրոնի, զիտելով զիտասցիր զի մահու մեռանիցիս, եւ արիւն քո ի գլուխ քո եղիցի: Եւ երդուաւ նմա արքայ յաւուր յայնմիկ: 38 Եւ ասէ Սեմէի ցարքայ. Բարի է բանդ գոր խաւսեցար տէր իմ արքայ, այնպէս արասցէ ծառայ քո: Եւ նստաւ Սեմէի յԵրուսաղէմ ամս երիս: 39 Եւ եղեւ յետ երից ամաց՝ փախեան ծառայք երկու՝ Սեմեայ առ Անքուս՝ որդի Մաաքայ արքայ Գերեայ. եւ ազդ եղեւ Սեմեայ եւ ասեն. Ահա երկու ծառայք քո ի Գէթ են: 40 Յարեաւ Սեմէի եւ հանդերձեաց զէջ իւր, եւ գնաց առ Անքուս խնդրել զծառայս իւր. եւ չոգաւ Սեմէի եւ ած զծառայսն իւր ի Գերեայ: 41 Եւ պատմեցաւ Սողոմոնի՝ ասեն. թէ Չոգաւ Սեմէի յԵրուսաղէմ ի Գէթ՝ եւ դարձոյց զծառայս իւր: 42 Եւ առաքեաց արքայ եւ կոչեաց զՍեմէի՝ եւ ասէ ցնա. Ո՛չ երդմնեցուցի զքեզ ի Տէր, եւ եղի քեզ վկայութիւն՝ եւ ասեմ. յաւուր յորում ելանիցես յԵրուսաղէմ՝ եւ երթայցես յաջ կամ յահեակ՝ զիտելով զիտասցիր զի մահու մեռանիցիս: Եւ ասացեր ցիս՝ բարի է բանդ գոր լուայ: 43 Եւ արդ՝ զիս՝ րդ է զի ոչ պահեցեր զերդումն Տեառն, եւ զպատուէրն գոր պատուիրեցի քեզ: 44 Եւ ասէ արքայ զՍեմէի. Դու ինքնին զիտես զչարութիւն քո, գոր զիտէ սիրտ քո գոր արարեր ընդ Դաւթի հար իմում. եւ հատոյց Տէր զչարիսն քո ի գլուխ քո: 45 Եւ արքայ Սողոմոն արհնեալ է, եւ աթոռ Դաւթի պատրաստ առաջի Տեառն յաւիտեան: 46 Հրաման ետ արքայ Սողոմոն Բանեայ որդւոյ Յովիդայեայ. եւ ել սպան զնա, եւ մեռաւ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Գ.

ԺԱ 1 Եւ ի հաստատել թագաւորութեանն Սողոմոնի, խնամութիւն արար Սողոմոն ընդ փարաւոնի արքային եգիպտացոց, եւ առ զդուստր նորա՝ եւ ած ի քաղաք Դաւթի, մինչեւ կատարեաց շինել գտունն իւր՝ եւ գտուն Տեառն, եւ զպարիսպն Երուսաղէմի շուրջանակի: 2 Սակայն ժողովուրդն արկանէին խունկս ի վերայ բարձանց. զի ոչ շինեցաւ տուն անուան Տեառն մինչեւ ցաւուրսն ցայնոսիկ: 3 Եւ սիրեաց Սողոմոն զՏէր՝ զնալ ըստ հրամանաց Դաւթի հար իւրոյ, բայց ի բարձունս եւ նա զոհէր՝ եւ արկանէր խունկս: 4 Եւ յարեաւ գնաց արքայ ի Գաբաւոն զոհել անդ, զի նա առաւել բարձրագոյն եւ մեծ էր. հազար ողջակէզ եհան Սողոմոն ի վերայ սեղանոյն այնորիկ ի Գաբաւոն:

ԺԲ 5 Եւ երեւեցաւ Տէր Սողոմոնի ի քուն զիշերոյ. եւ ասէ Տէր զՍողոմոն. Խնդրեա դու քեզ խնդիր ինչ: 6 Եւ ասէ Սողոմոն. Դու արարեր ողորմութիւն մեծ ընդ Դաւթի հար իմոյ, որպէս եւ շրջեցաւ առաջի քո ճշմարտութեամբ եւ արդարութեամբ եւ ուղղութեամբ սրտի ընդ քեզ. եւ պահեցեր նմա զողորմութիւնս

զայս մեծ՝ տալ որդւոյ նորա նստել յաթոռ նորա՝ որպէս եւ յաւուր յայսմիկ: 7 Եւ արդ՝ տէր Աստուած իմ, դու ետուր զծառայ քո փոխանակ Դաւթի հարի իմոյ, եւ ես եմ մանուկ փոքր, եւ ոչ գիտեմ զել եւ զմուտ իմ: 8 Եւ ծառայ քո ի մէջ ժողովրդեան քո է՝ զոր ընտրեցեր ժողովուրդ քո՝ բազում, անթիւ եւ անհամար ի բազմութենէ: 9 Եւ տացես ծառայի քում սիրտ լսելոյ եւ դատելոյ զժողովուրդ քո արդարութեամբ, խելամուտ լինել ի մէջ բարոյ եւ չարի. քանզի ո՞ր կարիցէ դատել զայս ժողովուրդ քո զծանր: 10 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի Տեառն, զի խնդրեաց Սողոմոն զայն բան: 11 Եւ ասէ ցնա Տէր. Փոխանակ զի խնդրեցեր յինէն զբանդ զայդ, եւ ոչ խնդրեցեր քեզ աւուրս բազումս, եւ ոչ խնդրեցեր քեզ մեծութիւն, եւ ոչ խնդրեցեր զանձինս թշնամեաց քոց այլ խնդրեցեր դու քեզ խելամուտ լինել լսելոյ զիրաւունս: 12 Եւ ասա արարի ըստ բանիդ քում. ասա ետու քեզ սիրտ իմաստուն եւ հանճարեղ. իբրեւ զքեզ ոչ ոք եղել յառաջ քան զքեզ եւ յետ քո ոչ ոք յարիցէ նմանաւ քեզ: 13 Եւ զոր ոչ եւս խնդրեցեր՝ ետու քեզ, զմեծութիւն եւ զփառս, որպէս ոչ ոք եղել նման քեզ ի թագաւորս զամենայն աւուրս քո: 14 Եւ եթէ գնացես ի ճանապարհս իմ պահել զիրամանս իմ եւ զպատուիրանս իմ որպէս եւ գնաց Դաւիթ հայր քո, եւ բազմացուցից զաւուրս քո: 15 Եւ զարթեաւ Սողոմոն՝ եւ ասա երազ էր: Եւ յարեաւ. եկն յԵրուսաղէմ, եւ եկաց առաջի սեղանոյն յանդիման տապանակի ուխտին Տեառն ի Սիոն. եւ մատոյց ողջակէզս, եւ արար խաղաղականս, եւ արար խրախուրթիւն մեծ իւր եւ ամենայն ծառայից իւրոց:

ԺԳ 16 Յայնժամ երեւեցան երկու կանայք պոռնիկք՝ արքայի, եւ կացին առաջի նորա: 17 Եւ ասէ մի կինն. Յիս տէր իմ. ես եւ կինս այս էաք ի միում տան, եւ ծնայ ի տանն: 18 Եւ եղել յաւուրն երրորդի ծնաւ եւ կինս այս. եւ մէք առանձինն էաք, եւ ոչ ոք գոյր ընդ մեզ ի տանն՝ բաց ի մենջ յերկոցունց ի տանն: 19 Եւ մեռաւ որդի նորա ի զիշերի, քանզի ննջեաց ի վերայ նորա: 20 Եւ յարեաւ ի հասարակ զիշերի, եւ առ զմանուկն իմ ի գրկաց իմոց. եւ աղախին քո ի քուն էր, եւ ննջեցոյց գնա ի ծոց իւրում. եւ զորդին իւր զմեռեալ ննջեցոյց ի ծոց իմում: 21 Եւ յարեայ ընդ առաւուտն դիեցուցանել զորդին իմ. եւ նա՝ էր մեռեալ. եւ հայեցայ ընդ նա այգունն, եւ ասա չէր որդին իմ զոր ծնայ: 22 Եւ ասէ մեւս կինն. Ոչ, այլ որդի քո է մեռեալն, եւ որդի իմ կենդանին: Եւ մեւսն եւս ասէր. Այլ որդի իմ կենդանին, եւ որդի քո մեռեալն: 23 Եւ խաւսեցան առաջի արքայի: Եւ ասէ ցնոսա արքա. Դու ասես՝ թէ այս որդի իմ է՝ որ կենդանիս է, եւ որդի դորա մեռեալն: Եւ դու ասես՝ ոչ այլ որդին քո մեռեալն, եւ որդին իմ կենդանին: 24 Եւ ասէ արքայ. Առէք առ իս գտուրն. եւ բերին գտուրն առաջի արքայի: 25 Եւ ասէ արքայ. Կտրեցէք զմանուկն զստնդիաց զկենդանի յերկուս, եւ տուք զկէսն նորա դմա, եւ զկէսն նորա նմա: 26 Եւ պատասխանի ետ կինն՝ որոյ որդին կենդանի էր, եւ ասէ ցարքայ. Քանզի խռովեցան աղիք նորա ի վերայ որդւոյն իւրոյ, եւ ասէ. Յիս տէր. տուք նմա զմանուկն կենդանի՝ եւ մահու մի սպանանէք զնա: Եւ մեւսն ասէր. Մի իմ լիցի՝ եւ մի դորա, կտրեցէք ընդ մէջ: 27 Պատասխանի ետ արքայ եւ ասէ. Տուք դմա զմանուկն կենդանի, որ ասաց թէ տուք զդա նմա՝ եւ մահու մի սպանանէք զդա. նա է մայր դորա: 28 Եւ լուաւ ամենայն Իսրայէլ զդատաստանն զոր դատեցաւ արքայ, եւ զահի հարան յերեսաց արքայի. զի տեսին թէ իմաստութիւն Աստուծոյ է ի նմա առնել իրաւունս:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

Գլուխ Դ.

ԺԴ 1 Եւ էր արքայ Սողոմոն թագաւորեալ ի վերայ Իսրայէլի: 2 Եւ այս էին իշխանք նորա: Ազարիա որդի Սաղովկայ՝ քահանայ: 3 Էլիաբեմ, եւ Աքիա որդիք Սիսայ՝ դպիրք. եւ Յովսափատ՝ որդի Աքիլիդայ ի վերայ յիշատակաց: 4 Եւ Բանեա որդի Յովիդայեայ ի վերայ զաւրաց: Եւ Սաղովկ՝ եւ Աքիաթար քահանայք: 5 Եւ Ազարիա որդի Նաթանայ ի վերայ գործավարաց: Եւ զԱբուր՝ որդի Նաթանայ քահանայ բարեկամ արքայի: 6 Եւ Աքիսար՝ էր հրամատար: Եւ Էլիակո՝ հազարապետ: Եւ Էլիափ որդի Սափայ շահապ. եւ Ադոնիրամ որդի Աբդովայ ի վերայ հարկաց: 7 Եւ էին Սողոմոնի երկոտասան գործակալք ի վերայ ամենայն Իսրայէլի, տալ ռոճիկ արքայի եւ տան նորա մէն մի ամիս ի տարւոջ: 8 Եւ այս են անուանք նոցա. Բէին որդի Ովրայ ի լերինն Եփրեմի: 9 Մի՝ որդի Դակարայ ի Մաքմաս, եւ ի Սալաբիմ, եւ ի Բեթսամիւս, եւ Յայիլոմ մինչեւ ցԲեթանան: 10 Որդի Եսգայ՝ յԱրաբաւթն. նորա Սոքով եւ ամենայն երկիրն Ոփերայ: 11 Որդի Ամինադաբայ եւ ամենայն Նեփաղովր, որոյ Տափաթ դուստր Սողոմոնի՝ էր նորա կնութեան: 12 Բաանա՝ որդի Այիլովթայ, զԹանաք եւ զՄաքդով, եւ զամենայն տունն Սանայ. որ առ Ելսարթսանաւ, ի ներքոյ Եզրայէլի, եւ ի Բեթսափնա մինչեւ ցԱբելմաուլա, եւ մինչեւ ցՄամբրալա: 13 Եկմաւ որդի Գաբերայ

Յոսմովթ Գաղաադ. նորա Աւիովթ Յայիրայ որդւոյ Մանասէի ի Գաղաադ. նորա վիճակն Երզաբա որ ի Բասան. վաթսուն քաղաքք մեծամեծք պարսպաւորք պղնձանիգք: 14 Այինադաբ որդի Ադդովայ ի Մայենեմ: 15 Աքիմաս ի Նեփթադիմ. սա առ զՄասեմաթ դուստր Սողոմոնի կնութեան: 16 Բասանա որդի Քուսեայ՝ յԱսեր եւ ի Բաալովթ: 17 Յովսափատ որդի Փուարայ՝ յԲաքար: 18 Սեմէի որդի Ելայ ի Բենիամին: 19 Գաբեր որդի Ադայի, յերկրին Գաղաադու. յերկրին Սեհոնի արքայի ամովրհացոց, եւ Ովգայ արքայի Բասանու: Նաբիփ յերկրին 20 Յուդայ: Եւ Իսրայել բազում էր իբրեւ զաւագ առ եզր ծովու բազմութեամբ. ուտէին եւ ըմպէին եւ ուրախ լինէին: 21 Եւ Սողոմոն իշխան էր թագաւորութեանց ի գետոյ երկրին այլազգեաց մինչեւ ի սահմանս Եգիպտոսի: Բերէին պատարագս՝ եւ ծառայէին Սողոմոնի զամենայն աւուրս կենաց նորա: 22 Եւ այս ռոճիկք էին Սողոմոնի ի միում աւուր. երեսուն քոռ նաշիւոյ եւ քառասուն քոռ ալեր գերմակոյ: 23 Եւ տասն եգն ընտիր, եւ քսան կով արաւտական, եւ հարիւր ոչխար: Թող զեղջերու եւ զայծեամն, եւ զընտիր ընտիր հաւուց պարարելոց: 24 Զի էր իշխան ամենայնի յայնկոյս գետոյն՝ ի Թափսայ մինչեւ ցԳագայ, ամենայն թագաւորութեանց յայնմ կողմանէ գետոյն: Եւ էր նմա խաղաղութիւն յամենայն կողմանց շուրջանակի: 25 Եւ բնակեալ էր Յուդա եւ Իսրայել վստահութեամբ իւրաքանչիւր ոք ընդ որթով եւ ընդ թզենեաւ իւրով. ուտէին եւ ըմպէին ի Դանայ մինչեւ ցԲերսաբէն զամենայն աւուրս Սողոմոնի: 26 Եւ էին Սողոմոնի քառասուն հազար մատակ ձիոց ի կառս, եւ երկոտասան հազար երիվարաց: 27 Եւ տային այնպէս ռոճիկ գործակալքն արքայի Սողոմոնի: Եւ զամենայն հրամանս սեղանոյն արքայի՝ զիւրաքանչիւր ամիս: Եւ ոչ սխալէին բան մի: 28 Նոյնպէս եւ զգարին եւ զյարդն երիվարացն՝ եւ կառամտացն, բերէին ի տեղին ուր էր արքայ իւրաքանչիւր ոք ըստ սակի իւրում:

ԺԵ 29 Եւ ետ Տէր իմաստութիւն Սողոմոնի՝ եւ հանճար բազում յոյժ, եւ զեղումն սրտի իբրեւ զաւագ առ եզեր ծովու: 30 Եւ բազմացաւ իմաստութիւնն Սողոմոնի յոյժ, քան զհանճար ամենայն նախնեաց մարդկան, եւ քան զամենայն իմաստնոց Եգիպտոսի: 31 Եւ իմաստնացաւ քան զամենայն մարդիկ: Եւ իմաստնացաւ քան զԳեթան զԱրաացի, եւ զԵման, եւ զՔաղքադ եւ զԴարդան՝ որդիս Մաուլայ: Եւ էր անուանի յամենայն ազգս շուրջանակի: 32 Եւ խաւսեցաւ Սողոմոն երիս հազար առակս. եւ էին արհնութիւնք նորա հինգ հազար: 33 Եւ խաւսեցաւ զփայտից զեղենափայտն որ ի Լիբանան, մինչեւ ցՁոպայն որ յորմն ելանէ: Եւ խաւսեցաւ զանասնոց, եւ զըռչնոց, եւ զձկանց: 34 Եւ զային ամենայն ազգք լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի եւ յամենայն թագաւորաց երկրի որ լսէին զիմաստութիւն նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Ե.

ԺԶ 1 Եւ առաքեաց Քիրամ արքայ Տիրոսի զծառայս իւր առ Սողոմոն. քանզի լուաւ թէ զնա աւծին ի թագաւոր փոխանակ Դաւթի հաւր իւրոյ. զի սիրէր Քիրամ զԴաւիթ զամենայն աւուրս: 2 Եւ առաքեաց Սողոմոն առ Քիրամ, եւ ասէ. 3 Դու ինքնին զիտես զԴաւիթ զհայր իմ զի ոչ կարաց շինել տուն անուան տեառն Աստուծոյ իմոյ, յերեսաց պատերազմացն որ շուրջ էին զնովաւ, մինչեւ տալ Տեառն զնոսա ընդ ոտիւք նորա: 4 Եւ արդ՝ ցածոյց տէր Աստուած իմ շուրջ զինեւ, եւ ոչ գոյ վնասակար՝ եւ ոչ պատահար չար: 5 Եւ ահա ես ասեմ շինել տուն անուան տեառն Աստուծոյ իմոյ. որպէս խաւսեցաւ տէր Աստուած ընդ Դաւթի հաւր իմում, եւ ասէ. Որդի քո գոր տաց փոխանակ քո յաթոռ քո՝ նա շինեսցէ տուն անուան իմոյ: 6 Եւ արդ՝ հրաման տուր, եւ հարցեն ինձ փայտ ի Լիբանանէ. եւ ահա ծառայք իմ եղիցին ընդ ծառայս քո. եւ զվարձս ծառայութեան քո տաց քեզ՝ ըստ ամենայնի գոր եւ ասասցես: զի դու ինքնին զիտես, զի ոչ գոյ մեր այր որ զիտէ հարկանել փայտ իբրեւ զսիդոնացիս: 7 Եւ եղև իբրեւ լուաւ Քիրամ զբանս Սողոմոնի, ուրախ եղև յոյժ՝ եւ ասէ. Արհնեալ տէր Աստուած այսաւր, որ ետ որդի իմաստուն Դաւթի ի վերայ բազում ժողովրդեանն այնորիկ: 8 Եւ առաքեաց Քիրամ առ Սողոմոն՝ եւ ասէ. Լուայ վստահ ամենայնի գոր առաքեցեր առ իս. եւ արարից զամենայն զկամս քո: Եղենափայտ եւ մայր 9 իջուցեն ծառայք իմ ի Լիբանանէ ի ծով, եւ ես արարից զնոսա լաստ ի ծովու՝ մինչեւ ցտեղի յոր առաքեսցես առ իս, եւ հանից յեզր, եւ դու առցես: Եւ արասցես զկամս իմ տալ հաց տան իմոյ: 10 Եւ տայր Քիրամ Սողոմոնի եղենափայտս, եւ մայրս, եւ զամենայն զկամս նորա: 11 Եւ Սողոմոն տայր Քիրամայ քսան հազար քոռ ցորենոյ, եւ քսան հազար սափոր իւրոյ մզելոյ, գոր տայր Սողոմոն Քիրամայ ի տարւոց: 12 Եւ ետ Տէր

իմաստութիւն Սողոմոնի, որպէս եւ խաւսեցաւ ընդ նմա: եւ էր խաղաղութիւն ի մէջ Քիրամայ եւ ի մէջ Սողոմոնի, եւ ուխտեցին ուխտ ի մէջ իւրեանց: 13 Եւ արկ արքայ Սողոմոն մարդահարկ յամենայն Բարայէլ, եւ էր հարկն երեսուն հազար արանց: 14 եւ առաքէր զնոսա ի Լիբանան տասն հազար յամենան՝ փոխանակաւ կային ամիս մի ի Լիբանան, եւ զերկուս ամիսս ի տունս իւրեանց. եւ Ադոնիրամ ի վերայ հարկին: 15 Եւ էին Սողոմոնի եւթանասուն հազար բեռնակրաց եւ ութսուն հազար քարահատաց ի լերինն. 16 թող զիշխանս կացուցեալս Սողոմոնի ի վերայ գործոյն, երեք հազար եւ հինգ հարիւր ի վերայ ժողովրդեանն որ գործէին զգործն: 17 Եւ հրաման ետ արքայ եւ բերին վէմս մեծամեծս եւ քարինս պատուականս ի հիմն տանն, եւ քարինս անտաշս, 18 եւ տաշեցին որդիքն Սողոմոնի, եւ որդիքն Քիրամայ, եւ բիբլացիքն. եւ պատրաստեցին զփայտն եւ զքար, զերիս ամս շինել զտունն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Զ.

1 Եւ եղև յամին չորեքարիւրորդի եւ քառասներորդի ելանելոյ որդւոցն Բարայէլի յԵգիպտոս: յամին չորրորդի յամենանն երկրորդի թագաւորելոյ արքայի Սողոմոնի ի վերայ Բարայէլի. շինէր զտունն Տեառն: 2 Եւ տունն զոր շինեաց արքայ Սողոմոն Տեառն՝ վաթսուն կանգուն երկայնութիւն նորա, եւ քսան կանգուն լայնութիւն նորա, եւ քսան կանգուն բարձրութիւն նորա: 3 Եւ կամարակապ առաջի տանն՝ ի քսան կանգնոյ երկայնութիւն նորա, հանդէպ բարձրութեան տանն, եւ ի տասն կանգնոյ լայնութիւն նորա, առաջի երեսաց տանն: եւ շինեաց զտունն եւ կատարեաց զնա: 4 Եւ արար տանն պատուհանս հայեցիկս ծածուկս: 5 Եւ ած զորմովք տանն պատուարս շուրջանակի՝ առ որմովք տանն շուրջանակի տաճարին եւ դաբիրայն: Եւ արար կողմանոցս շուրջանակի: 6 կողմանոցին ներքնոյ՝ ի հինգ կանգնոյ լայնութիւն նորա, եւ միջնոյն վեց կանգնոյ լայնութիւն, եւ երրորդին յերթն կանգնոյ լայնութիւն նորա. քանզի անջրպետութիւն ետ տանն շուրջանակի արտաքուստ կողմանէ տանն զի մի հարկանիցին ընդ որմս տանն: 7 Եւ ի շինել տանն՝ ապառաժ եւ անգործ քարամբք շինեցաւ եւ մուրճ եւ ամենայն ինչ երկաթի ոչ հնչեաց ի շինել նորա: 8 Եւ դուռն կողմանցն ի ներքոյ աջոյ ուսոյ տանն, եւ ելանելի շուրջանակաւ ի միջինն, եւ ի միջնոյն յերրորդ յարկն: 9 Եւ շինեաց զտունն եւ կատարեաց զնա. եւ դրուագեաց զտունն տախտակամածաւք պահանգաւք եւ յարինուածովք եղենափայտից: 10 Եւ շինեաց զկոզակս ամենայն տանն, ի հինգ կանգնոյ բարձրութիւն նորա, եւ պատեաց զկոզակսն եղենափայտիւ:

ԺԷ 11 Եւ եղև բան Տեառն առ Սողոմոն՝ եւ ասէ. Զտունդ զոր շինես դու՝ եթէ ըստ հրամանաց իմոց զնասցես եւ զիրաւունս իմ արասցես՝ եւ պահեսցես զամենայն պատուիրանս իմ զալ զնոքաւք, հաստատեցից զբան իմ ընդ քեզ, զոր խաւսեցայ ընդ Դաւթի հաւր քոյ. 13 եւ բնակեցայ ի մէջ որդւոցն Բարայէլի, եւ ոչ թողից զժողովուրդ իմ զԲարայէլ: 14 Եւ շինեաց Սողոմոն զտունն, եւ կատարեաց զնա: 15 Եւ շինեաց զորմս տանն ի ներքուստ յեղենափայտից ի յատակէ տանն մինչեւ ցորմսն եւ մինչեւ ցգերանսն, եւ պատեաց շուրջանակի փայտիւ ի ներքուստ. եւ դրուագեաց ի ներքոյ տանն կողմանոցաւք մայրիւք: 16 Եւ շինեաց քսան կանգուն ի ծագէ որմոյն զմի կողմանոցն ի յատակէ տանն մինչեւ ցհեծանսն: Եւ արար ի ներքոյ կողմանէ նորա զդաբիրն ի սրբութեան սրբութեանցն: 17 ի քառասուն կանգնոյ էր տունն, տաճարն ներքին: 18 Եւ դրուագեաց զտունն ի ներքոյ եղենափայտիւք զկամարսն եւ զկոզակս, եւ զդրաւշուածս զամենայն յեղենափայտից. եւ ոչ երեւէր քարն 19 հանդէպ դաբիրայն ի մէջ տանն ի ներքուստ կողմանէ: եւ պատրաստեաց դնել անդ զտապանակ ուխտին Տեառն: 20 Եւ հանդէպ դաբիրայն քսան կանգուն յերկայնութիւն, եւ քսան կանգուն լայնութիւն, եւ քսան կանգուն բարձրութիւն նորա. եւ դրուագեաց զնոսա ոսկւով ձուլով: Եւ արար սեղան եղենափայտեայ: 21 Եւ դրուագեաց Սողոմոն զտունն ի ներքուստ ոսկւով զըտով. եւ հաստատեաց ոսկի բեւեռաւք հանդէպ դաբիրայն՝ եւ պատեաց զնա ոսկւով: 22 Եւ զամենայն տունն աւծ ոսկւով մինչեւ ի սպառ ամենայն տանն: եւ ամենայն ներքին կողման դաբիրայն՝ արար թիթղունս ոսկիս: 23 Եւ արար ի ներքս ի դաբիրն երկուս քերովբէս ի փայտից նոճից. ի տասն կանգնոյ մեծութիւն միոյն՝ կշռով 24 եւ ի հինգ կանգնոյ թեւ մի նորա, եւ ի հինգ կանգնոյ թեւն երկրորդ. տասն կանգուն թեւէ ի թեւ թեւոց նորա: 25 Նոյնպէս եւ երկրորդի քերովբէն միով չափով, մի բովանդակութիւն քրովբէիցն: 26 Եւ բարձրութիւն միոյ քրովբէի ի տասն կանգնոյ. նոյնպէս եւ երկրորդի քրովբէին: 27 Եւ եղ զերկուսին քրովբէսն ի մէջ տանն ներքնոյ, եւ տարածեաց զթեւս նոցա. եւ հասանէր թեւ միոյն յորմն, եւ

հասաներ թեւ քրոբէին երկրորդի՝ յորմն երկրորդ: Եւ թեւք նոցա ի մէջ տանն հասանէին թեւէ ի թեւ: 28 Եւ պատեաց զքրովբէսն ոսկւով: 29 Եւ զամենայն որմս տանն շուրջանակի քանդակեալ գրեաց գրչաւ քերոբս Եւ արմաւենիս, Եւ դրաւշուածս հայելիս ի ներքսագոյնն Եւ յարտաքինն: 30 Եւ զատակ տանն դրուագեաց ոսկւով զներքնոյն Եւ զարտաքնոյն: 31 Եւ դրաց դաբիրայն արար դուրս ի փայտից գիոյ. Եւ սեամս հնգեկինս: 32 Եւ երկուս դուրս ի փայտից մայրից, Եւ քանդակս ի նոցանէ մածուցեալս քերոբս Եւ արմաւենիս, Եւ թիթղունս թռուցեալս, Եւ պատեաց ոսկւով. Եւ իջանէր ի վերայ քրոբէիցն Եւ արմաւենեացն ոսկին: 33 Այնպէս արար դրաց տաճարին սեամս ի փայտից գիոց չորեկինս: 34 Եւ երկոցունց դրանցն՝ փայտս մայրս երկբացիկս, մի մի դուռն. Եւ ծխնիք նոցա երկբացիկք: 35 Եւ դուռն երկրորդ շրջանակաւ՝ դրաւշեալ ի նմա քերոբս Եւ արմաւենիս, Եւ թռուցեալ թիթղունս, Եւ պատեալ ոսկւով իջանելով ի վերայ յարինուածոյն: 36 Եւ շինեաց զսրահն ներքին երեքկարգեանս յանտաշից, Եւ պարիսպ գործեալ յեղենափայտից: 37 Յամին չորրորդի արկ հիմն տանն Տեառն, յամսեանն Զիւռ. 38 յերկրորդում ամսեանն. Եւ յամին մետասաներորդի յամսեանն ի Բուլ. այն է ամիսն եւթներորդ. կատարեցաւ տունն ըստ ամենայն բանի նորա, Եւ ըստ ամենայն յարինուածոյն իւրոյ: Եւ շինեաց զնա զեւթն ամ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԲՈՐԴ
Գլուխ Է.

1 Եւ զիւր տունն շինեաց Սողոմոն զերեքտասան ամ, Եւ կատարեաց զամենայն գտունն իւր: 2 Եւ շինեաց գտուն անտառին Լիբանանու՝ հարիւր կանգուն երկայնութիւն, Եւ յիսուն կանգուն լայնութիւն նորա, Եւ երեսուն կանգուն բարձրութիւն նորա. Եւ երից կարգաց սեանցն եղենափայտից, Եւ ուսք եղենեայք ի վերայ սեանցն: 3 Եւ էյարկ գտունն ի վերայ կողմանոցաց սեանցն. Եւ թիւ սեանցն քառասուն Եւ հինգ, Եւ հնգետասան կարգ: 4 Եւ պատուարք երեք, Եւ անջրպետք առ անջրպետաւք երեքկին: 5 Եւ ամենայն դրունք, Եւ ամենայն անջրպետք չորեքկուսի պատուարաւորք. Եւ ի դրանէ ի դուռն երեքկին: 6 Եւ զկամար սեանցն արար յիսուն կանգուն յերկայնութիւն, Եւ երեսուն ի լայնութիւն. զաւղեալ կամարքն հանդէպ միմեանց. Եւ սիւնքն Եւ խարիսխք ի դիմաց կողմանէ կամարացն: 7 Եւ զկամար աթոռոցն ուր դատէր ի կամարի ատենին, արար Եւ յարկ եղենափայտիւք ի յատակէ մինչեւ ցլատակ: 8 Եւ տան նորա յորում նստցի՝ սրահ մի կամարակապ ըստ նմին գործոյ: Եւ տունն դստերն փարաւոնի գոր առ Սողոմոն՝ ըստ նմին արինակի, կամարակապ. 9 ամենայն ի քարանց պատուականաց. չափով յանկոփից կցեալ ընդ միմեանս յերկարաւոր ի ներքոյ Եւ արտաքոյ, ի հիմանէ մինչեւ ցառաստաղն: 10 Եւ արտաքուստ ի սրահին մեծի հաստատեալ քարամբք մեծամեծաւք տասն կանգնէիւք Եւ ութ կանգնէիւք: 11 Եւ ի վերուստ կողմանէ քարամբք պատուականաւք ըստ նմին չափոյ անտաշիւք: Եւ եղենափայտիւք 12 զսրահն մեծ շուրջանակի երեքկանգնեանս յանտաշից. Եւ կարգ մի մածուցեալ եղենափայտիւ: Եւ շինեաց զսրահ տանն Տեառն, զներքին կամարաց տան Տեառն հանդէպ տաճարին:

ԺԸ 13 Եւ առաքեաց արքայ Սողոմոն, առ զՔիրամ ի Տիրոսէ, 14 որդի կնոջ այրւոյ, Եւ նա էր ի ցեղէն Նեփթաղիմայ. Եւ հայր նորա այր տիրացի, ճարտարապետ պղնձոյ, Եւ լի արուեստիւ Եւ իմաստութեամբ Եւ զհիտութեամբ, գործել զամենայն գործ պղնձոյ: Եւ եմուտ առ արքայ Սողոմոն. Եւ արար զամենայն զգործն: 15 Եւ ձուլեաց զերկոսին սիւնսն կամարի տանն. ութ Եւ տասն կանգուն բարձրութիւն սեանն. Եւ շուրջ զնովաւ չափ չորեքտասան կանգուն շուրջանակի թանձրութիւն սեանն Եւ ի չորից մատանց մատնէքն: նոյնպէս Եւ երկրորդ սիւնն: 16 Եւ երկուս խոյակս արար տալ ի վերայ զլիսոց սեանցն ձոյլ պղնձիս. հինգ կանգուն բարձրութիւն միոյ խոյակին, Եւ հինգ կանգուն բարձրութիւն երկրորդ խոյակին: 17 Եւ արար երկուս վանդակս ծածկել զխոյակն, Եւ արար երկուս Եւս վանդակս ծածկել զերկրորդ խոյակն. գործ կախադանաւ: 18 Եւ երկոցունց սեանցն նոնաձեւս պղնձիս ի վանդակապատսն, գործ կախադանաւ, կարգ առ կարգ: Եւ այնպէս արար երկրորդի խոյակին 19 ի վերայ զլիսոյ սեանցն, գործ շուշանագործ առ կամարաւ ի չորից կանգնոց: 20 Եւ պատուար ի վերայ երկոցունց սեանցն: Եւ ի վերուստ ի կողմանոցաց խոյակին պատուար: Եւ նոնաձեւացն երկերիւր կարգ շուրջ զերկրորդի խոյակաւն: 21 Եւ կանգնեաց զսիւնս կամարի տաճարին Եւ կանգնեաց զմի սիւնն, Եւ կոչեաց զանուն նորա Յաքում. Եւ կանգնեաց զսիւնն երկրորդ, Եւ կոչեաց զանուն նորա Բոոզ: 22 Եւ ի վերայ զլիսոյ սեանցն գործ շուշանագործ: Եւ կատարեցաւ գործ սեանցն: 23 Եւ արար զծովն ձուլածոյ, տասն կանգուն շրթանէ ի շուրթն, գործ բոլորշի

նոնաձեւ, հինգ կանգուն բարձրութիւն նորա, եւ գոգեալք՝ երեսուն եւ երեք կանգնովք պատէին զնա շուրջանակի: 24 եւ նեցուկ ի ներքոյ նորա՝ շուրջանակի պատէին զնա ի տասն կանգնոյ շուրջանակի երկու կարգ մութից ձուլեալք ի ձուլին նորա հաստեալք: 25 Եւ երկոտասան եզն ի ներքոյ ծովուն. երեքն հայէին ընդ Հիւսւսի, եւ երեքն հայէին ընդ ծով, եւ երեքն հայէին ընդ Հարաւ, եւ երեքն հայէին ընդ Արեւելս. եւ ծովն ի վերայ նոցա ի վերուստ կողմանէ. եւ ամենեցուն թիկունք ի տունն: 26 Եւ թանձրութիւն նորա թգաւ եւ շուրթն նորա իբրեւ զգործ շրթան բաժակի. եւ բոյս շուշանի ի վերայ նորա. եւ տանէր իբրեւ երկուս հազարս մարս: 27 Եւ արար զմենքենովթս տասն պղնձիս. հինգ կանգուն երկայնութիւն միոյ մենքենովթայ, եւ չորք կանգունք լայնութիւն նորա, եւ վեց կանգունք բարձրութիւն նորա: 28 Եւ այս գործ էր մենքենովթացն, խորշք խորշք ի վերայ, եւ խորշք ի մէջ առանցիցն: 29 եւ ի վերայ խորշից նոցա ի մէջ առանցիցն, առեւծք, եւ եզինք, եւ քերոքք. եւ ի վերայ առանցիցն նոյնպէս: եւ ի վերոյ եւ ի ներքոյ առիծունցն եւ եզանց՝ տեղիք գործ առ ի թափ: 30 եւ չորք անիւք պղնձիք միում մենքենովթայն, եւ առանցք պղնձիք. եւ ի չորեցունց կողմանց նոցա ուսք նոցա ի ներքոյ աւազանացն, եւ ուսք ձուլեալք հանգոյնք մարդոյ առ ընթերակացք: 31 եւ բերան նորա ի ներքուստ ի խոյակէն եւ ի վեր կանգնաւ. եւ բերան նորա գործ բոլորշի. նոյնպէս ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ թանձրութիւն նորա: Եւ առ բերանով նորա ճախարակեայ հաստատուն չորեքկուսի եւ ոչ բոլորշի. 32 եւ չորք անիւք ի ներքոյ հաստատելոցն, եւ ձեռք յանիւսն, եւ ի մենքենովթսն. եւ բարձրութիւն միոյ անտոյ՝ ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ: 33 եւ գործ անուոցն՝ իբրեւ զգործած անուոց կառաց, եւ ձեռք նոցա՝ եւ պարանոցք իւրեանց, եւ թիկունք իւրեանց, եւ ամենայն արար նոցա ձուլածոյ: 34 Եւ չորք ուսք ի վերայ չորեցունց անկեանց միոյ մենքենովթայն. անդստին ի մենքենովթայն ուսք իւր: 35 եւ ի գլուխ մենքենովթայն կէս կանգնոյ մեծ բոլորակ շուրջ զնովաւ ի վերայ գլխոյ մենքենովթայն: եւ սկիզբն ձեռաց նորա՝ եւ խորշք նորա անդստին ի նմանէ: 36 Եւ բանային ի սկիզբն ձեռաց նորա, եւ խորշք նորա քերոքք, եւ առիծունք, եւ արմաւենիք կանգնեալք առ նովաւ. իւրաքանչիւր հանդէպ երեսաց իւրոց ի ներքս եւ շուրջանակի: 37 Ըստ նմին աւրինակի արար զամենայն զտասնեսին մենքենովթսն. մի պայման՝ եւ մի չափ՝ եւ մի աւրինակ ամենեցուն: 38 Եւ արար տասն պուտնարդս պղնձիս. եւ ունէր պուտնարդ մի քառասուն սափոր ի չորից կանգնոց պուտնարդ մի չափով: եւ պուտնարդ մի ի վերայ միոյ մենքենովթայ տասնեցունց մենքենովթացն: 39 Եւ եղ զմենքենովթսն հինգ՝ յուսոյ տանն յաջմէ, եւ զհինգն յուսոյ տանն ի ձախմէ. եւ ծովն յուսոյ տանն ընդ աջմէ՝ ընդ արեւելս ի հարաւոյ կողմանէ: 40 Եւ արար Քիրամ զսանսն, եւ զջեռուցիչսն, եւ տաշտսն: եւ կատարեաց Քիրամ առնել զամենայն գործն զոր արար արքայ Սողոմոն ի տան Տեառն: 41 Սիւնս երկուս, եւ շրջանակս քանդակագործից սեանցն ի վերայ գլխոյ սեանցն երկուս երկուս վանդակապատս, ծածկել զերկոսին շրջանակսն քանդակագործացն որ էին ի վերայ սեանցն: 42 զնոնաձեւսն զչորեքարիւր երկոցունց վանդակացն, երկու կարգ նոնաձեւաց միոյ վանդակի, ծածկել շուրջ զերկոսին շրջանակս մենքենովթացն ի վերայ երկոցունց սեանցն: 43 Եւ զմենքենովթսն՝ եւ զպուտնարդսն տասնեսին ի վերայ մենքենովթացն: 44 եւ զծովն զմի. եւ զերկոտասանեսին եզինսն ի ներքոյ ծովուն: 45 Եւ զսանսն, եւ զջեռուցիչսն զերեսին. եւ զտաշտսն. եւ զամենայն կահն զոր արար Քիրամ՝ արքայի Սողոմոնի ի տունն Տեառն: Եւ սիւնք քառասուն եւ ութ տանն արքայի, եւ տանն Տեառն. զամենայն գործ զարքայի պատրաստեաց Քիրամ պղնձի համարէն: եւ ոչ գոյր կշիռ պղնձոյն որով արար զամենայն գործսն զայնոսիկ ի բազմութենէ անտի յոյժ. եւ ոչ գոյր չափ կշռոյ պղնձոյն փայլնոյ: 46 Առ ափն Յորդանանու ձուլեաց զայն արքայի, ի թանձրութեան երկրին ի մէջ Սոկքովթայ, եւ ի մէջ Սիրարթամայ: 47 Եւ ետ արքայ Սողոմոն յամենայն կահն, քանզի կարի յոյժ էր բազմութեամբ. եւ ոչ գոյր թիւ պղնձոյն: 48 Եւ արար Սողոմոն զամենայն կահն որ ի տան Տեառն: զգոհանոցսն ոսկի: եւ զսեղանն յորոյ վերայ հացն պատարագի՝ ոսկի: 49 Եւ զաշտանակսն հինգ ընդ աջմէ, եւ հինգ ընդ ձախմէ հանդէպ դաբիրայն ի զուտ ոսկոյ: Եւ զբազմակալսն, եւ զճրագունսն, եւ զյարդարիչսն ոսկիս: 50 եւ զդրանդսն, եւ զբեւեռսն, եւ զտաշտսն, եւ զսկաւառակսն, եւ զտուփսն ոսկիս զուտ: եւ զդրունս տանն ներքոյ զսրբութեան սրբութեանցն: եւ զդրունս տան տաճարին ոսկիս: 51 Եւ բովանդակեցաւ ամենայն գործն զոր արար արքայ Սողոմոն զտանն Տեառն:

ԺԹ Եւ տարաւ արքայ Սողոմոն զսրբութիւնսն Դաւթի հաւր իւրոյ, եւ զամենայն սրբութիւնս Սողոմոնի՝ զարծաթ եւ զոսկի եւ զկահ՝ ետ ի գանձս տանն Տեառն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

1 Յայնժամ եկեղեցացոյց արքայ Սողոմոն զամենայն ծերս Բարայելի, հանդերձ ամենայն զլիաւր զաւագանացն համբարձելոց հարց որդւոց Բարայելի առ արքայ Սողոմոն ի Սիոն. հանել զտապանակ ուխտին Տեառն ի քաղաքէ Դաւթի՝ այս է Սիոն: 2 Եւ եկեղեցացան առ արքայ Սողոմոն ամենայն այր Բարայելի, յամսեանն Անթանի՝ ամի տաւնին, այն է ամիսն եւթներորդ: 3 Եւ ելին ամենայն ծերք Բարայելի, եւ բարձին քահանայքն զտապանակն. 4 Եւ հանին զտապանակն Տեառն, եւ զխորանն վկայութեան, եւ զամենայն սպասն սրբութեան որ ի խորանին վկայութեան: Եւ հանին զայն քահանայքն եւ դէտացիք: 5 Եւ արքայ Սողոմոն եւ ամենայն ժողովուրդն Բարայելի զումարեալք առ նա, հանդերձ նովաւ առաջի տապանակին. զենուին արջառս եւ ոչխարս անհամարս եւ անթիւս ի բազմութենէ: 6 Եւ տարան ի ներքս քահանայքն զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւր, ի Դաբիր տանն սրբութեան սրբութեանցն՝ ընդ թելովք քրորէիցն: 7 զի քրորէքն թողցեալ թելովք ի վերայ տեղոյ տապանակին, եւ ծածկեցին քրորէքն զտապանակն, եւ զսրբութիւնս նորա ի վերուստ: 8 Եւ կային ի վերայ սրբեցելոցն, եւ հայէին զլուխք սրբեցելոցն ի սրբութեանց անտի հանդէպ դաբիրայն, եւ արտաքս ոչ երեւէին. եւ եղեն անդ մինչեւ ցայսար: 9 Եւ ոչ ինչ գոյր ի տապանակին, բայց երկու տախտակքն քարեղէնք, տախտակք ուխտի, զորս եղ անդ Մովսէս ի Քորէք. զորս ուխտեաց Տէր ընդ որդիսն Բարայելի յեւանել նոցա յերկրէն Եգիպտացոց:

Ի 10 Եւ եղեւ իբրեւ ելին քահանայքն ի սրբութենէն, եւ աման ելից զտունն Տեառն. 11 Եւ ոչ կարէր քահանայն կալ ի սպասու յերեսաց ամպոյն. զի փառք Տեառն լցին զտունն: 12 Յայնժամ ասէ Սողոմոն. Տէր ասաց հովանի լինել միգով: 13 շինելով շինեցի քեզ տուն բնակութեան հաստատութիւն արթոյ քում յաւիտեան:

ԻԱ 14 Եւ դարձոյց արքայ զերեսս իւր, եւ արհնեաց զամենայն Բարայել: Եւ ամենայն եկեղեցին Բարայելի կայր: 15 Եւ ասէ. Արհնեալ տէր Աստուած Բարայելի այսար. որ խաւսեցաւ բերանով իւրով վասն Դաւթի հաւր իմոյ. եւ ձեռաւք իւրովք ելից՝ եւ ասէ: 16 Յարեւ յորմէ հանի զժողովուրդ իմ զԲարայել յԵգիպտոսէ, ոչ ընտրեցի ի քաղաքի միում ուրեք ի զաւագանաց Բարայելի շինել տուն՝ զի լինիցի անուան իմոյ եւ ընտրեցի զԴաւիթ լինել ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Բարայելի: 17 Եւ եղեւ ի սրտի Դաւթի հաւր իմոյ շինել տուն անուան տեառն Աստուծոյ Բարայելի: 18 Եւ ասէ Տէր ցԴաւիթ հայր իմ. փոխանակ զի եկն ի սիրտ քո շինել տուն անուան իմոյ՝ բարւոք արարեր, զի եղեւ ի սրտի քում. 19 բայց դու ոչ շինեսցես զտունն, այլ որդի քո որ ելանէ յերանաց քոց՝ նա շինեսցէ տուն անուան իմոյ: 20 Եւ կանգնեաց Տէր զբան իւր զոր խաւսեցաւ: Եւ կացի եւ փոխանակ Դաւթի հաւր իմոյ, եւ նստայ յարթոն Բարայելի որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր. եւ շինեցի տուն անուան տեառն Աստուծոյ Բարայելի. 21 Եւ եղի անդ տեղի տապանակին, որ է ուխտն Տեառն զոր ուխտեաց Տէր ընդ հարսն մեր, ի հանել նորա զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց:

ԻԲ 22 Եւ յարեաւ Սողոմոն յերեսաց սեղանոյն Տեառն՝ առաջի ամենայն եկեղեցւոյն Բարայելի, եւ տարածեաց զձեռս իւր յերկինս, 23 Եւ ասէ. Տէր Աստուած Բարայելի. չիք իբրեւ զքեզ Աստուած յերկինս ի վեր եւ յերկիր ի խոնարհ՝ որ պահեցեր զուխտ եւ զողորմութիւն ծառայի քում գնացելոյ առաջի քոյ ամենայն սրտիւ իւրով. 24 պահել ծառայի քում Դաւթի հաւր իմոյ, զոր խոստացար նմա, եւ խաւսեցար բերանով քով, եւ ձեռաւք քովք կատարեցեր որպէս եւ յաւուր յայսմիկ: 25 Եւ արդ տէր՝ Աստուած Բարայելի, պահեա ծառայի քում Դաւթի հաւր իմոյ, զոր խաւսեցար նմա եւ ասացեր. Ոչ բարձցի քո այր յերեսաց իմոց որ նստիցի յարթոն Բարայելի, միայն թէ զգուշացին որդիք քո ճանապարհաց իւրեանց գնալ առաջի իմ, որպէս եւ գնացեր դու առաջի իմ:

ԻԳ 26 Եւ արդ տէր՝ Աստուած Բարայելի, հաւատարիմ լիցի բանն քո զոր խաւսեցար ծառայի քում Դաւթի հաւր իմոյ, 27 թէ բնակիցէ՞ Աստուած ընդ մարդկան որ ի վերայ երկրի: Եթէ երկինք՝ եւ երկնից երկինք չեն քեզ բաւական, արդ՝ զիարդ տունս զոր շինեցի: 28 Եւ արդ՝ հայեաց յաղաւթս ծառայի քում, եւ ի խնդրուածս իմ, տէր Աստուած Բարայելի, լսել պաղատանաց աղաւթից ծառայի քոյ որ կայ առաջի քո առ քեզ. 29 լինել բաց աչաց քոց զցայգ եւ զցերեկ ի տեղուջս զորմէ ասացեր թէ եղիցի անուն իմ անդ, ի լսել աղաւթից զոր աղաչիցէ ծառայ քոյ ի տեղուջս յայսմիկ ի տուէ եւ ի զիշերի, եւ լուիցես ձայնի ծառայի քոյ, եւ ժողովրդեան քո Բարայելի, զոր կայցեն յաղաւթս ի տեղուջս յայսմիկ: 30 Եւ դու լուիցես ի տեղուջ բնակութեան քոյ յերկինս, եւ արասցես եւ քաւեսցես, 31 զոր ինչ ոք մեղիցէ ընկերի իւրում: Եւ եթէ առցէ ի վերայ նորա անէծս անիծանել զնա, եւ խոստովան լիցի առաջի սեղանոյ քոյ ի տանս յայսմիկ, 32 Եւ դու

լուիցես յերկնից, եւ արասցես եւ դատեսցիս զժողովուրդ քո Բարայել: Յանաւրինել անաւրինին, տալ ըստ ճանապարհաց նորա ի գլուխ նորա: եւ արդարացուցանել զարդարն. տալ նմա ըստ արդարութեան նորա: 33 Եւ ի պարտել ժողովրդեան քո Բարայելի առաջի թշնամեաց, յորժամ մեղանչիցեն քեզ եւ դառնայցեն առ քեզ՝ եւ խոստովան լիցին անուան քում. եւ յաղաթս կայցեն, եւ աղաչիցեն առ քեզ ի տանս յայսմիկ. 34 եւ դու լուիցես յերկնից, եւ քաւեսցես զմեղս ժողովրդեան քոյ Բարայելի: եւ դարձուցես զնոսա յերկիրս զոր ետուր հարց նոցա: 35 Եւ յարգելուլ երկնից՝ եւ ի չլինել անձրեւի, զի մեղուցեալ իցեն քեզ. եւ յաղաթս կացցեն ի տեղուջս յայսմիկ, եւ խոստովան լինիցին անուան քում, եւ ի մեղաց իւրեանց դառնայցեն, յորժամ նկուն առնիցես զնոսա. 36 լուիցես յերկնից, եւ քաւեսցես զմեղս ծառայից քոց եւ ժողովրդեան քոյ Բարայելի. զի ցուցցես նոցա ճանապարհ բարի գնալ ի նա. եւ տացես անձրեւ յերկիր քո զոր ետուր ժողովրդեան քում ի ժառանգութիւն: 37 Եւ սով եթէ լինիցի յերկրի, կամ թէ մահ լինիցի, կամ թէ հրայրեացք, կամ դալուկն, կամ ջորեակ, կամ ժանգ եթէ լինիցի. եւ նեղիցէ զնա թշնամի իւր ի միում քաղաքացն իւրոց. ամենայն պատահար եւ ամենայն ցաւ: 38 Ամենայն աղաւթք՝ եւ ամենայն խնդրուածք որ լինիցին ամենայն մարդոյ, ամենայն ժողովրդեան քոյ Բարայելի, որպէս զհարդ գիտիցեն իւրաքանչիւր զախտս սրտի իւրոյ, եւ տարածեսցէ զձեռս իւր ի տանս յայսմիկ. 39 եւ դու՝ լուիցես յերկնից ի պատրաստ բնակութենէ քումմէ, եւ քաւեսցես եւ արասցես. եւ տացես առն ըստ ամենայն ճանապարհաց իւրոց, որպէս եւ գիտիցես զսիրտ նորա. զի դու միայն գիտես զսիրտ ամենայն որդւոց մարդկան. 40 զի երկիցեն ի քէն զամենայն աւուրս իւրեանց՝ որչափ եւ կեցցեն ի վերայ երեսաց երկրի, զոր ետուր հարց մերոց: 41 Եւ աւտարոտին որ ոչ իցէ ի ժողովրդենէ քումմէ Բարայելի, եւ նա եկեալ իցէ յերկրէ հեռաստանէ. 42 ուր եւ լսիցէ զանուանէ քումմէ մեծէ, եւ զձեռանէ քումմէ հզաւրէ, եւ զբազկէ քումմէ ձգելոյ. եւ եկեսցէ եւ յաղաթս կացցէ ի տեղուջս յայսմիկ. 43 եւ դու լուիցես յերկնից ի պատրաստ բնակութենէ քումմէ, եւ արասցես ըստ ամենայնի զոր եւ կարդացէ առ քեզ աւտարոտին: զի ծանիցեն ամենայն ազգք երկրի զանուն քո, եւ երկիցեն ի քէն որպէս եւ ժողովուրդ քո Բարայել. եւ ծանիցեն զի անուն քո կոչեցեալ է ի վերայ տանս զոր շինեցի: 44 Եւ եթէ ելանիցէ ժողովուրդ քո ի պատերազմ ընդ թշնամիս իւր՝ ի ճանապարհի յորմէ դարձուցես զնոսա. եւ կացցեն յաղաթս յանուն Տեառն ի ճանապարհի քաղաքիս զոր ընտրեցեր, եւ ի տանս զոր շինեցի անուան քում. 45 եւ դու լուիցես յերկնից աղաւթից նոցա եւ խնդրուածոց նոցա, եւ արասցես նոցա իրաւունս. 46 քանզի մեղանչեցին քեզ, զի չիք մարդ որ ոչ մեղանչէ: Եւ եթէ ածցես ի վերայ նոցա, եւ մատնեսցես զնոսա առաջի թշնամեաց, եւ գերեսցեն զնոսա գերիչք իւրեանց յերկիր թշնամւոյ՝ ի հեռաւոր կամ ի մատաւոր. 47 եւ դարձուցեն զսիրտս իւրեանց յերկիրն յոր գերեցան. եւ դառնայցեն եւ աղաչեսցեն զքեզ յերկրին գերութեան իւրեանց. եւ ասիցեն՝ մեղաք անաւրինեցաք անիրաւեցաք. 48 եւ դարձցին առ քեզ յամենայն սրտէ իւրեանց, եւ յամենայն անձնէ իւրեանց՝ յերկրին թշնամեաց իւրեանց յոր փոխեցեր զնոսա. եւ յաղաթս կացցեն առ քեզ վասն ճանապարհի երկրին իւրեանց զոր ետուր հարցն նոցա, եւ քաղաքիս զոր ընտրեցեր, եւ տանս զոր շինեցի անուան քում: 49 եւ լուիցես յերկնից ի պատրաստ բնակութենէ քումմէ աղաւթից նոցա եւ խնդրուածոց նոցա, եւ արասցես նոցա իրաւունս: 50 եւ քաւեսցես զանիրաւութիւնս նոցա զոր մեղան քեզ. եւ ըստ ամենայն արհամարհանաց նոցա զոր արհամարհեցին զքեզ. եւ տացես զնոսա ի գթութիւն առաջի գերչաց իւրեանց. եւ գթասցիս ի նոսա. 51 զի ժողովուրդ քո եւ ժառանգութիւն քո են՝ զորս հաներ յերկրէն եգիպտացոց ի միջոյ երկաթոյն հալոցաց: 52 Եւ եղիցին աչք քո եւ ականջք քո բաց ի խնդրուածս ծառայի քոյ. եւ ի խնդրուածս ժողովրդեան քո Բարայելի՝ լսել նոցա յամենայնի որովք եւ կարդայցեն առ քեզ: 53 զի դու զատուցեր զնոսա քեզ ի ժառանգութիւն յամենայն ժողովրդոց երկրի. որպէս խաւսեցար ի ձեռն Մովսիսի ծառայի քոյ ի հանել զհարսն մեր յեգիպտոսէ Տէր Տէր:

Ի՞նչ Յայնժամ խաւսեցաւ Սողոմոն վասն տանն իբրեւ կատարեաց շինել զնա. Զարեգակն ծանեալ յերկինս. Տէր ասաց բնակել ի միգի: Շինեալ գտուն իմ տուն վայելուչ բնակել ի նմա նորոգութեամբ: ոչ աւանիկ գրեալ է այս ի գիրս երգոց: 54 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Սողոմոն կալ յաղաթս առ Տէր, զամենայն աղաւթս զայս եւ զխնդրուածս. յարեալ յերեսաց սեղանոյն Տեառն ուր կայր ի գուճս ի վերայ ծնգաց իւրոց, եւ ձեռք իւր ընդ երկինս տարածեալ: 55 եւ եկաց եւ արհնեաց զամենայն եկեղեցին Բարայելի մեծաձայն, եւ ասէ: 56 Աւրինեալ է Տէր այսաւոր, որ ետ հանգիստ ժողովրդեան իւրում Բարայելի ըստ ամենայնի զոր խաւսեցաւ՝ ոչ վրիպեաց բան մի յամենայն բանից նորա բարեաց որովք խաւսեցաւ ի ձեռն Մովսիսի ծառայի իւրոյ: 57 եւ եղիցի տէր Աստուած մեր ընդ մեզ՝ որպէս էր ընդ հարսն մեր, եւ մի թողցէ զմեզ: 58 այլ դարձուցէ զմեզ առ

ի չխոտորելոյ սրտից մերոց ի նմանէ. գնալ յամենայն ճանապարհս նորա, եւ պահել զամենայն պատուիրանս նորա, եւ զհրամանս նորա, եւ զիրաւունս նորա զորս պատուիրեաց հարցն մերոց: 59 Եղիցին բանքս իմ այսոքիկ որովք պաղատեցայ առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ մերձենալ առ տէր Աստուած մեր ի տուէ եւ ի գիշերի, առնել իրաւունս ծառայի քում, եւ իրաւունս ժողովրդեան քում Իսրայէլի, զբան արքստարէ. 60 զի ծանիցեն ամենայն ժողովուրդք երկրի, զի Տէր՝ նա է Աստուած, եւ չիք այլ ոք: 61 Եւ եղիցին սիրտք մեր կատարեալք առ տէր Աստուած մեր անարատութեամբ գնալ ըստ հրամանաց նորա, եւ պահել զպատուիրանս նորա որպէս եւ յաւուր յայսմիկ:

ԻՅ 62 Եւ արքայ եւ ամենայն որդիքն Իսրայէլի ընդ նմա՝ զոհեցին զոհս առաջի Տեառն: 63 Եւ զոհեաց արքայ Սողոմոն զոհս խաղաղականաց զորս զոհեաց Տեառն յարջառոց քսան եւ երկուս հազարս, եւ յոչխարաց հարիւր եւ քսան հազար: Եւ արար նաւակատիս տանն Տեառն արքայ՝ եւ ամենայն որդիքն Իսրայէլի: 64 Յաւուր յայնմիկ սրբեաց արքայ զմիջոց սրահին որ հանդէպ տանն Տեառն. զի անդ արար զողջակէզսն եւ զպատարագսն, եւ զզոհսն, եւ զզարպսն խաղաղականաց. զի սեղանն պղնձի որ առաջի Տեառն կայր՝ փոքր էր, եւ ոչ կարէր ընդունել զողջակէզսն եւ զպատարագսն, եւ զզոհս խաղաղականաց: 65 Եւ արար Սողոմոն յաւուր յայնմիկ տան, եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա եկեղեցի մեծ, ի մտիցն Եմաթայ մինչեւ գգետն եգիպտացոց՝ առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, ի տանն զոր շինեաց ուտելով եւ ըմպելով եւ ուրախ լինելով առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ զելթն ար. եւ զելթն ար. արուրս չորեքտասան: 66 Եւ յաւուրն ութերորդի արձակեաց զժողովուրդն. եւ արհնեցին զարքայ եւ զնացին իւրաքանչիւր ի բնակութիւնս իւրեանց, խնդութեամբ եւ սրտիւ զուարթութեամբ՝ ի վերայ ամենայն բարեացն զոր արար տէր Աստուած ծառայի իւրում Դաւթի՝ եւ Իսրայէլի ժողովրդեան իւրում:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Թ.

1 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Սողոմոն շինել զտունն Տեառն, եւ զտունն արքայի. եւ զամենայն հանդերձանս Սողոմոնի զոր կամեցաւ առնել:

ԻՉ 2 Եւ երեւեցաւ Տէր Սողոմոնի երկրորդ անգամ, որպէս երեւեցաւ նմա ի Գաբաւուն: 3 Եւ ասէ ցնա Տէր. Լուայ ձայնի աղաւթից քոց եւ պաղատանաց զոր պաղատեցար առաջի իմ, արարի քեզ ըստ ամենայն աղաւթից քոց. սրբեցի զտունն զոր շինեցեր դնել զանուն իմ անդ յաւիտեան. եւ եղիցին աչք իմ եւ սիրտ իմ անդ զամենայն արուրս: 4 Եւ դու եթէ գնացես առաջի իմ, որպէս գնաց Դաւիթ հայր քո սրբութեամբ սրտիւ եւ ուղղութեամբ՝ առնել ըստ ամենայնի զոր պատուիրեցի նմա, եւ զհրամանս իմ եւ զպատուիրանս իմ պահեցես՝ 5 կանգնեցից զաթոռ թագաւորութեան քոյ ի վերայ Իսրայէլի յաւիտեան. որպէս խաւսեցայ Դաւթի հարս քում եւ ասացի. Մի պակասեցէ քո այր առաջնորդ յԻսրայէլէ: 6 Ապա թէ դառնալով դառնայցէք դուք եւ որդիք ձեր յինէն. եւ ոչ պահիցէք դուք զպատուիրանս իմ եւ զհրամանս իմ զոր ետ Սովսէս առաջի ձեր. եւ երթայցէք եւ ծառայիցէք աստուածոց աստարաց՝ եւ երկիր պագանիցէք նոցա, 7 բարձից զԻսրայէլ յերկրէն զոր ետու նոցա: Եւ զտունդ զայդ զոր սրբեցի անուան իմոյ՝ ընկեցից յերեսաց իմոց. եւ եղիցի Իսրայէլ յապականութիւն եւ ի խաւսս ընդ ամենայն ժողովուրդս. 8 եւ տունդ բարձրացեալ ի զրոյցս. ամենայն որ անցանիցէ առ դովաւ՝ զարմասցի, եւ շրջեցէ եւ ասացէ. Ընդէ՞ր արար Տէր այսպէս երկրիս այսմիկ եւ տանս այսմիկ: 9 Եւ ասացեն. Փոխանակ զի թողին զտէր Աստուած իւրեանց որ եհան զհարս նոցա յԵգիպտոսէ ի տանէ ծառայութեան, եւ բուռն հարին զաստուածոց աստարաց, եւ երկիր պագին նոցա եւ ծառայեցին նոցա. վասն այնորիկ ամ Տէր ի վերայ դոցա զամենայն չարիսդ զայդոսիկ: Յայնժամ եհան Սողոմոն զղուստրն փարաւոնի ի քաղաքէ Դաւթի ի տունն իւր՝ զոր շինեաց իւր: 10 Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ յամս քսան զոր շինեաց Սողոմոն զերկոսին տունսն՝ զտունն Տեառն եւ զտունն արքայի: 11 Եւ Քիրամ արքայ Տիրոսի ձեռնտու էր Սողոմոնի, եղենափայտիւք եւ փայտիւք մայրից, եւ ոսկւով, եւ ամենայն կամաւք իւրովք: Յայնժամ ետ արքայ Սողոմոն Քիրամայ քսան քաղաք ի Գալիլեա: 12 Եւ ել Քիրամ ի Տիրոսէ եւ չոգաւ ի Գալիլեա տեսանել զքաղաքսն զոր ետ նմա Սողոմոն, եւ ոչ եղեւ նմա հաճոյ. 13 Եւ ասէ. Զի՞նչ են քաղաքքս այսոքիկ զոր ետուր ինձ եղբայր. եւ կոչեաց զնոսս սահմանս իւր մինչեւ ցայսար: 14 Եւ եբեր Քիրամ Սողոմոնի հարիւր եւ քսան տաղանդ ոսկւոյ: 15 Եւ այս են հանդերձանք արարին, զոր եհան արքայ Սողոմոն շինել զտունն Տեառն, եւ զտունն արքայի. եւ զՄէլոն, եւ

զբարձաւանդակսն, Խնուլ զիւրամս քաղաքի Դաւթի, եւ զԱսուր, եւ զՄայիդան, եւ զպարիսպն Երուսաղէմի, եւ զԵսեր, եւ զՄակեդոնով, եւ զԳազեր, 16 փարաւոնի արքայի եգիպտացոց. քանզի ել եւ առ զԳազեր, եւ այրեաց զնա հրով. եւ զքանանացին որ նստէր ի քաղաքին՝ սպան, եւ ետ զնա պաշտատական դասեր իւրում կնոջ Սողոմոնի: 17 Եւ շինեաց Սողոմոն զԳազեր, եւ զԲեթորոն զներքին: 18 եւ զԲաղաթ, եւ զԹերմոթ յանապատի եւ յերկրի անդ. 19 զամենայն քաղաքս բնակութեանց որ էին Սողոմոնի, եւ զքաղաքս կառաց, եւ զամենայն քաղաքս երիվարաց, եւ զհանդերձանս Սողոմոնի, զոր հանդերձեաց շինել յԵրուսաղէմ, եւ ի Լիբանան, եւ յամենայն երկրին. 20 վասն չիշխելոյ նորա ամենայն ազգին մնացելոյ յամուրիացոցն, եւ ի քետացոց, եւ ի փերեզացոց, եւ ի խեւացոց, եւ ի քանանացոց, եւ ի յեբուսացոց, եւ ի գերգեսացոց, որ ոչ յորդոցն Իսրայէլի էին. 21 որոյք նոցա մնացեալք յետ նոցա յերկրին, զոր ոչ կարացին որոյքն Իսրայէլի սատակել. եւ արկ զնոսա Սողոմոն ընդ հարկաւք ծառայութեան մինչեւ ցայսաւր: 22 Եւ յորդոցն Իսրայէլի ոչ ետ Սողոմոն ի հանդերձաւորութիւն. զի նոքա արք պատերազմաւորք էին. եւ ծառայք նորա, եւ իշխանք նորա եւ սպառազէնք նորա, եւ հեծեալք նորա: 23 Եւ այս են իշխանք որ կային ի վերայ գործոյն Սողոմոնի, հինգ հարիւր եւ յիսուն, որ ունէին զժողովուրդն որ գործէին զգործն: 24 Բայց դուստրն փարաւոնի ել ի քաղաքէն Դաւթի ի տունն իւր, զոր շինեաց նմա. յայնժամ շինեաց զՄելոն: 25 Եւ հանէր Սողոմոն երիցս անգամ ի տարուջ ողջակէզս եւ խաղաղականս ի վերայ սեղանոյն զոր շինեաց Տեառն, եւ արկանէր խունկս առաջի Տեառն. եւ բովանդակեաց զտունն: 26 Եւ արար նաւ արքայ Սողոմոն ի Գասիոնգաբեր, որ է մերձ յԵղաթ՝ յեզեր վերջնոյ ծովուն յերկրին Եդոմայ: 27 եւ առաքեաց Քիրամ ընդ նաւսն ի ծառայից իւրոց նաւորդս հմուտս նաւարկութեան ծովու ընդ ծառայս Սողոմոնի. 28 եւ չոգան ի Սովփերա. եւ առին անտի ոսկի չորեք հարիւր եւ քսան տաղանտ, եւ բերին արքայի Սողոմոնի:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Ժ.

ԻԷ 1 Եւ տիկինն Սաբայ լուաւ զանուն Սողոմոնի՝ եւ զանուն Տեառն, եւ զիմաստութիւն Սողոմոնի. եւ եկն փորձել զնա առակաւք: 2 եւ եկն յԵրուսաղէմ զաւրու ծանու յոյժ. եւ ուղտուք որ բարձեալ բերէին խունկս, եւ ոսկի բազում յոյժ, եւ ականս պատուականս. եւ եմուտ առ Սողոմոն, եւ խաւսեցաւ ընդ նմա զամենայն ինչ որ էր ի սրտի իւրում: 3 եւ մեկնեաց նմա Սողոմոն զամենայն բանս նորա, եւ ոչ էր բան սխալեալ յարքայէ զոր ոչ մեկնեաց նմա: 4 Եւ ետես կինն զամենայն իմաստութիւնն Սողոմոնի, եւ զտունն զոր շինեաց. 5 եւ զխորտիկսն Սողոմոնի. եւ զայթոռ ծառայից նորա, եւ զկարգ պաշտանէից նորա, եւ զհանդերձանս նորա, եւ զմատուռակս նորա. եւ զողջակէզս նորա զոր մատուցանէր Տեառն, եւ յիմարեցաւ: 6 Եւ ասէ ցարքայ Սողոմոն. Ճշմարիտ էր բանն զոր լուայ յերկրին իմում վասն բանից քոց՝ եւ վասն իմաստութեան քոյ: 7 եւ ոչ հաւատայի խաւսելեացն առ իս, մինչեւ ինձէն եկի՝ եւ տեսին աչք իմ եւ ահա ի կէս չէ զոր պատմեցին ինձ իմաստութեանդ զոր յաւելեր եւ բարութեան, եւ ամենայն համբաւոյն զոր լսէին յերկրին իմում: 8 Երանելի են կանայք քո՝ եւ երանելի ծառայք քո որ կան առաջի քո՝ եւ հանապազ լսեն զիմաստութիւն քո: 9 եւ եղիցի տէր Աստուած քո արինեալ որ հաճեցաւ ընդ քեզ տալ զքեզ զայթոռդ Իսրայէլի. վասն սիրելոյ Տեառն զԻսրայէլ հաստատել յաւիտեան: եւ կացոյց զքեզ արքայ ի վերայ նոցա, առնել իրաւունս եւ արդարութիւն յատեանս նոցա: 10 Եւ ետ Սողոմոնի հարիւր եւ քսան տաղանտ ոսկւոյ, եւ խունկս բազումս յոյժ, եւ ականս պատուականս. եւ ոչ էին եկեալ այնպիսի խունկք բազումք եւ անուշունք, զորս ետ տիկինն Սաբայ արքայի Սողոմոնի: 11 Եւ նաւն Քիրամայ որ բերէր ոսկի ի Սովփերայ, երբէր ի Սովփերայ փայտ անտաշ բազում յոյժ, եւ ականս պատուականս: 12 եւ արար արքայ զփայտսն անտաշս մոյթս տանն Տեառն, եւ տանն արքայի, եւ քնարս եւ տաւիղս երգեցողաց. եւ չէր եկեալ այնպիսի փայտ անտաշ յերկիրն, եւ ոչ երեւեցաւ ուրեք մինչեւ ցայսաւր: 13 Եւ արքայ Սողոմոն ետ տիկնոջն Սաբայ զամենայն ինչ զոր կամեցաւ եւ զոր խնդրեաց, բաց յայնմանէ զորս տուեալ էր նորա ի ձեռս արքայի Սողոմոնի: եւ դարձաւ եւ զնաց յերկիր իւր՝ ինքն եւ ամենայն ծառայք իւր: 14 Եւ էր կշիռ ոսկւոյն եկելոյ Սողոմոնի ի միում տարուջ վեց հարիւր եւ վաթսուն եւ վեց տաղանտ ոսկւոյ. 15 թող զհարկացն կարգելոց, եւ զվաճառաց վաճառականաց, եւ զամենայն թագաւորաց այնր կողման, եւ նախարարաց երկրին:

ԻԸ 16 Եւ արար արքայ Սողոմոն երեքարեւր նիզակ ոսկի կռածոյ, եւ երեքարեւր դահեկան ի վերայ միոյ նիզակի, 17 եւ երեքարեւր զէն ոսկի կռու, եւ երեք մանք ոսկի ի մի զէն. եւ ետ զայն արքայ ի տուն

անտառին Լիբանանու: 18 Եւ արար արքայ աթոռ փղոսկրեայ մեծ, եւ պատեաց զնա ոսկով փորձով. 19 վեց աստիճան աթոռոյն, եւ դէմք եզանց ի թիկանց կողմանէ աթոռոյն, եւ ձեռք աստի եւ անտի ի վերայ աթոռոյն նստելոյ, եւ երկու առիւծունք կային առնթեր ձեռացն: 20 Եւ երկոտասան առեւծք կային ի վերայ վեցեցունց աստիճանացն աստի եւ անտի: Եւ ոչ եղև այնպիսի յամենայն թագաւորութեան: 21 Եւ ամենայն կահ սպասու արքայի Սողոմոնի ոսկի գործեալ. եւ աւագանք ոսկիք. եւ ամենայն կահ տան անտառին Լիբանանու ոսկով պատեալ. եւ ոչ գոյր արծաթ, քանզի ոչ էր համարեալ արծաթ յաւուրս Սողոմոնի՝ թէ իցէ ինչ: 22 զի նաւ թարսսացի էր Սողոմոնի արքայի ի ծովու ընդ նաւս Քիրամայ, եւ յերեամ գայր արքայի նաւ ի Թարսսէ, ոսկւոյ եւ արծաթոյ, եւ ժանեաց փղաց. եւ կապկաց, եւ սիրամարգաց: 23 Եւ մեծացաւ Սողոմոն քան զամենայն թագաւորս երկրի, մեծութեամբ եւ իմաստութեամբ: 24 Եւ ամենայն թագաւորք երկրի խնդրէին տեսանել զերեսս Սողոմոնի, եւ լսել զիմաստութիւն նորա, զոր էտ Տէր ի սիրտ նորա. 25 Եւ նոքա բերէին իւրաքանչիւր զպատարագս իւրեանց, անաւթս արծաթեղէնս եւ անաւթս ոսկեղէնս, եւ հանդերձս. ստաշխն, եւ խունկս, եւ ձիս, եւ ջորիս, ամի ամի: 26 Եւ ժողովեաց Սողոմոն կառս եւ հեծեալս. եւ էին Սողոմոնի քառասուն հազար ձիք մատակք կառաց, եւ երկոտասան հազար երիվարաց. եւ եղ զնոսա ի քաղաքս կառաց, եւ որ ընդ արքայի յերուսաղէմ: Եւ էր իշխան ամենայն թագաւորաց ի գետոյն մինչեւ ցալլազգիս, եւ մինչեւ ցսահմանս եգիպտացոց: 27 Եւ էտ արքայ զարծաթ եւ զոսկի յերուսաղէմ իբրեւ զքարինս, եւ զեղէնսփայտ՝ իբրեւ զմոլաթզենիս ի դաշտի բազմութեամբ: 28 Եւ ելք երիվարաց Սողոմոնի յԵգիպտոսէ, եւ ի Թէկուայ վաճառք արքայի. եւ առնուին ի Թէկուայ գնովք. 29 Եւ ելանէին ելք կառաց յԵգիպտոսէ, փոխանակ արծաթոյ, եւ ձի ընդ հարիւր եւ յիսուն արծաթոյ. եւ նոյնպէս թագաւորաց ամենեցունց, Քետտիմայ, եւ թագաւորացն ասորոց որ ընդ ծովակողմն ելանէին:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԱ.

ԻԹ 1 Եւ արքայ Սողոմոն՝ էր իգասէր. եւ առ իւր կանայս աւտարոտիս բազումս, եւ զգուստրն փարաւոնի, եւ մովաբացիս, եւ ամոնացիս, եւ եղովմայեցիս, եւ ասորիս, եւ քետացիս, եւ ամովրիացիս. 2 Եւ յազգացն յորոց վճարեաց Տէր որդւոցն Իսրայէլի չմտանել առ նոսա, եւ նոքա մի մտցեն առ ձեզ. թէ զուցէ խտտորեցուցանիցեն զսիրտս ձեր զկնի կոռցն իւրեանց ի նոսա յարեցաւ Սողոմոն սիրել: 3 Եւ էին նորա կանայք տիկնայք՝ եւթն հարիւր, եւ հարճք՝ երեք հարիւր. եւ խտտորեցուցին կանայք նորա զսիրտ նորա:

Լ 4 Եւ եղև ի ժամանակի ծերութեանն Սողոմոնի, եւ կանայք նորա խտտորեցուցին զսիրտ նորա զհետ աստուածոց աւտարաց. եւ ոչ էր սիրտ նորա կատարեալ ընդ տեառն Աստուծոյ իւրոյ իբրեւ զսիրտն Դաւթի հաւր իւրոյ: 5 Եւ զնաց Սողոմոն զհետ Աստարտայ զարշելոյ սիդոնացոց եւ զհետ Մեղքոմայ զարշելոյ որդւոցն Ամոնայ: 6 Եւ արար Սողոմոն չար առաջի Տեառն, եւ ոչ չոգաւ զհետ Տեառն իբրեւ զԴաւիթ զհայր իւր: 7 Յայնժամ շինեաց Սողոմոն զբարձաւանդակն Քամովսայ կոռցն Մովաբու ի լերինն հանդէպ Երուսաղէմի, եւ Սողոմոնայ կոռց որդւոցն Ամովնայ, եւ Աստարտայ զարշելոյ սիդոնացոց: 8 Եւ այնպէս արար ամենայն կանանց իւրոց աւտարոտոց: արկանէին խունկս, եւ զոհէին կոռց իւրեանց: 9 Եւ բարկացաւ Տէր Սողոմոնի, զի խտտորեցոյ զսիրտ իւր ի տեառնէ Աստուծոյ Իսրայէլի որ երեւեցաւ նմա երկիցս. 10 Եւ պատուիրեաց նմա վասն բանին այնորիկ, ամենեւին չերթալ զհետ աստուածոց աւտարաց, եւ պահել եւ առնել զոր պատուիրեաց նմա տէր Աստուած: 11 Եւ ասէ Տէր ցՍողոմոն. Փոխանակ զի եղև այդ ընդ քեզ, եւ ոչ պահեցեր զհրամանս իմ, եւ զպատուիրանս զոր պատուիրեցի քեզ՝ պատառելով պատառեցից զթագաւորութիւնդ ի ձեռանէ քումմէ: Եւ տաց զդա ծառայի քում: 12 Բայց ի քո աւուրս ոչ արարից զայն վասն Դաւթի հաւր քոյ, այլ ի ձեռանէ որդւոյ քոյ առից զդա: 13 Սակայն զամենայն թագաւորութիւնդ ոչ առից. զաւագան մի տաց որդւոյ քում վասն Դաւթի ծառայի իմոյ, եւ վասն Երուսաղէմի քաղաքի զոր ընտրեցի:

ԼԱ 14 Եւ յարոյց Տէր սատան Սողոմոնի զԱդեր զԵդոմայեցի ի զաւակէ թագաւորութեանն եղովմայեցոց: 15 Եւ եղև ի սատակել Դաւթի զԵդոմ, յերթալ Յովաբայ իշխանի զաւրուն թաղել զվիրաւորսն. զի կոտորեցին զամենայն արու յԵդոմ: 16 զի զվեց ամիս նստաւ անդ Յովաբ, եւ ամենայն Իսրայէլ յԵդովմ, մինչեւ սատակեաց զամենայն արու եղովմայեցոց: 17 Եւ փախեաւ Ադեր՝ ինքն եւ ամենայն արք եղովմայեցիք ի ծառայից հաւր նորա՝ եւ մտին յԵգիպտոս: Եւ Ադեր՝ մանուկ փոքր էր. 18 Եւ յարեան արքն ի

քաղաքէ անտի Մաղիամու եւ եկին ի Փարան, եւ առին ընդ իւրեանս արս ի Փարանէ եւ եկին յԵգիպտոս առ փարաւոն արքայ եգիպտացոց, եւ եմուտ Ադեր առ փարաւոն, եւ ետ նմա տուն, եւ կարգեաց նմա հաց, եւ ետ նմա գետին: 19 եւ եգիտ Ադեր շնորհս առաջի փարաւոնի յոյժ, եւ ետ նմա կին զքոյր կնոջ իւրոյ՝ զքոյր Թեկեմինայ գերեց: 20 եւ ծնաւ քոյրն Թեկեմինայ Ադերայ զԳանեբաթ զորդի նորա, եւ սնոյց զնա Թեկեմինա ի մէջ որդւոցն փարաւոնի. եւ էր Գանեբաթ ի տան փարաւոնի ի մէջ որդւոցն փարաւոնի: 21 Եւ լուաւ Ադեր յԵգիպտոս եթէ ննջեաց Դաւիթ ընդ հարս իւր, եւ թէ մեռաւ Յովաբ իշխան զաւրուն. եւ ասէ Ադեր՝ ցփարաւոն. Արծակեա զիս եւ դարձայց յերկիր իմ: 22 եւ ասէ փարաւոն ցԱդեր. Ձի՛նչ պակաս է քեզ առ իս՝ զի խնդրես երթալ յերկիր քո: եւ ասէ ցնա Ադեր. Ձի արծակելով արծակեցես զիս. եւ դարձաւ Ադեր յերկիր իւր: 23 Եւ յարոյց Տէր սաստան Սողոմոնի զՌազոն զորդի Եղիադայ. որ փախեաւ յԱդրիազարայ արքայէ Սուրայ ի տեառնէ իւրմէ: 24 եւ ժողովեցան առ նա արք, եւ էր իշխան գնդին, ի կոտորել զնոսա Դաւթի. եւ զնաց ի Դամասկոս՝ եւ նստան ի նմա. եւ թագաւորեաց ի Դամասկոս. 25 եւ եղեւ հակառակ Իսրայէլի զամենայն աւուրս Սողոմոնի: այս է չարութիւն Ադերայ. եւ ծանրացատումն եղեւ Իսրայէլի, եւ թագաւորեաց յերկիրն Եդոմայ:

ԼԲ 26 Եւ Յերոբովամ որդի Նաբատայ Եփրաթացի ի Սարիրայ, եւ անուն մաւր նորա Սարուա կին այրի, եւ նա էր որդի կնոջ այրւոյ՝ ծառայ Սողոմոնի. եւ ամբարձ զձեռն իւր յարքայ: 27 եւ այն իրք էին զի վերացոյց զձեռն իւր յարքայ Սողոմոն: Եւ արքայ Սողոմոն շինեաց զբարձաւանդակն, եւ եխից զԽրամ քաղաքին Դաւթի հաւր իւրոյ: 28 եւ այրն Յերոբովամ հզար զաւրութեամբ. իբրեւ ետես Սողոմոն զպատանեակն եթէ այր գործոյ է, կացոյց զնա ի վերայ հարկաց բեռնակրաց տանն Յովսեփայ: 29 Եւ եղեւ ի ժամանակին յայնմիկ ել Յերոբովամ յԵրուսաղէմ, եւ եգիտ զնա Աքիա Սիլոնացի մարգարէ ի ճանապարհի, եւ մեկուսացոյց զնա ի ճանապարհէն. եւ Աքիա զգեցեալ էր հանդերձ նոր. եւ երկոքեան ի դաշտին: 30 Եւ բռնն էհար Աքիա զհանդերձէն իւրմէ զնորոյ որ ի վերայ իւր, եւ պատառեաց զնա յերկոտասան կապերսս. 31 եւ ասէ ցՅերոբովամ. Առ դու քեզ զտասն կապերսսոյ: Ձի այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի, ահա ես պատառեցից զթագաւորութիւնն ի ձեռաց Սողոմոնի, եւ տաց քեզ զտասն գաւազանսն. 32 եւ երկու գաւազանքն եղիցին նորա՝ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ, եւ վասն Երուսաղէմի քաղաքի զոր ընտրեցի յամենայն ցեղիցն Իսրայէլի. 33 փոխանակ զի եթող զիս, եւ երկիր եպագ Աստարտայ զարշէլոյ սիդոնացոց, եւ Քամովսայ կոռց Սովաբայ, եւ Սողքովմայ զազրոտոյ որդւոցն Ամոնայ. եւ ոչ զնաց ի ճանապարհս իմ առնել ուղղութիւն առաջի իմ, զճշմարտութիւնս եւ զդատաստանս իմ իբրեւ զԴաւիթ զհայր իւր: 34 Եւ ոչ առի զամենայն թագաւորութիւնն ի ձեռանէ նորա. զի հակառակութեամբ կացից հակառակ նմա զամենայն աւուրս կենաց նորա. վասն Դաւթի ծառայի իմոյ զոր ընտրեցի, որ պահեաց զպատուիրանս իմ եւ զճշմարտութիւնս: 35 Եւ առից զթագաւորութիւնն ի ձեռանէ նորա, եւ տաց քեզ զտասն գաւազանսն. 36 եւ որդւոյ նորա տաց զերկուս գաւազանսն, վասն մնալոյ ճրագի ծառայի իմում Դաւթի զամենայն աւուրս առաջի իմ յԵրուսաղէմ քաղաքի զոր ընտրեցի դնել զանուն իմ անդ: 37 Եւ զքեզ առից, եւ թագաւորեցես որոց եւ ցանկացի անձն քո. եւ դու եղիցես թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի: 38 եւ եղիցի եթէ պահեցես զամենայն ինչ զոր ես պատուիրեմ քեզ, եւ զնացես ի ճանապարհս իմ, եւ արասցես ուղղութիւն առաջի իմ, զգուշանալ պատուիրանաց իմոց եւ հրամանաց իմոց՝ որպէս արար Դաւիթ ծառայ իմ. եւ եղեց ընդ քեզ, եւ շինեցից քեզ տուն հաւատարիմ որպէս շինեցի Դաւթի. եւ տաց քեզ զԻսրայէլ: 39 եւ չարչարեցից զգաւակն Դաւթի վասն այնորիկ. բայց ոչ զամենայն աւուրս: 40 Եւ խնդրեաց Սողոմոն սպանանել զՅերոբովամ. եւ յարեաւ Յերոբովամ եւ փախեաւ յԵգիպտոս առ Սաւակիմ արքայ եգիպտացոց. եւ էր յԵգիպտոս մինչեւ մեռաւ Սողոմոն: 41 Եւ մնացորդք բանիցն Սողոմոնի, եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ ամենայն իմաստութիւն նորա, ո՛չ աւանիկ գրեալ է ի գիրս բանից Սողոմոնի: 42 Եւ աւուրք զորս թագաւորեաց Սողոմոն յԵրուսաղէմ՝ ի վերայ ամենայն Իսրայէլի ամք քառասուն:

ԼԳ 43 Եւ ննջեաց Սողոմոն ընդ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի քաղաքի Դաւթի հաւր իւրոյ: Եւ թագաւորեաց Ռոբովամ որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ
Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ չոգաւ արքայ Ռոբովամ ի Սիկիմ. զի ի Սիկիմ գայր ամենայն Իսրայէլ թագաւորեցուցանել զնա: 2 Եւ եղէ իբրեւ լուաւ Յերոբովամ որդի Նաբատայ, եւ ինքն էր տակաւին յԵզիպտոս յորմէ հետէ փախեալ յերեսաց արքայի Սողոմոնի, եւ դարձաւ Յերոբովամ յԵզիպտոսէ: 3 Եւ առաքեցին եւ կոչեցին զնա: Եւ եկն Յերոբովամ եւ ամենայն եկեղեցին Իսրայէլի. եւ խաւսեցաւ ամենայն ժողովուրդն ընդ արքայի Ռոբովամայ՝ եւ ասեն. 4 Հայր քո ծանրացոյց զանուր մեր, եւ դու թեթեւացո ի խիստ ծանրութենէ հաւր քո, եւ ի ծանր անրոյ նորա զոր ետ ի վերայ մեր. եւ ծառայեցուք քեզ: 5 Եւ ասէ ցնոսա. Երթայք մինչեւ ցերիս աւուրս, եւ դարձջիք առ իս: եւ զնացին: 6 Եւ խորհեցաւ արքայ Ռոբովամ ընդ ծերսն որ կային առաջի Սողոմոնի հաւր նորա մինչդեռ կենդանի էր, եւ ասէ. Զի՞նչ խորհիք՝ եւ տացուք պատասխանի ընդ ժողովրդեանն: 7 Եւ խաւսեցան ընդ նմա՝ եւ ասեն. Եթէ յաւուր յայսմիկ լինիցիս ծառայ ժողովրդեանն այսմիկ՝ եւ ծառայեցես նոցա, եւ անսասցես նոցա, եւ խաւսեցիս ընդ նոսա բանս բարիս, եղիցին քեզ ծառայք զամենայն աւուրս: 8 Եւ եթող զխորհուրդ ծերոցն զոր խորհեցաւ ընդ նոսա, եւ խորհեցաւ ընդ մանկտին սնընդակիցս իւր՝ որ կային առաջի նորա. 9 Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞նչ տայք խրատ, եւ տաց պատասխանի ժողովրդեանն՝ որ խաւսեցան ընդ իս եւ ասեն. թեթեւացո յանրոյն՝ զոր ետ հայր քո ի վերայ մեր: 10 Եւ խաւսեցան ընդ նմա մանկտին սնընդակիցք իւր որ կային առաջի նորա՝ եւ ասեն Այսպէս խաւսեցիս յականջս ժողովրդեանն՝ որ խաւսեցան ընդ քեզ եւ ասեն, հայր քո ծանրացոյց զանուր մեր՝ եւ դու թեթեւացո ի մէնջ. այսպէս խաւսեցիս ընդ նոսա. Օկոյր իմ ստուար է քան զմէջ հաւր իմոյ. 11 Եւ արդ՝ հայր իմ եղ ի վերայ ձեր անուր ծանր, եւ ես յաւելից յանուրն ձեր. հայր իմ խրատեաց զձեզ զանիւք՝ եւ ես խրատեցից ձեզ քըքովք:

ԼԴ 12 Եւ եկն ամենայն Իսրայէլ առ արքայ Ռոբովամ յաւուրն երրորդի՝ որպէս խաւսեցաւ ընդ նոսա արքայ եւ ասէ. Դարձջիք առ իս յաւուրն երրորդի: 13 Եւ պատասխանի ետ արքայ ժողովրդեանն խստութեամբ. եւ եթող Ռոբովամ զխորհուրդս ծերոցն զոր խորհեցան ընդ նմա, 14 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա ըստ խորհրդեան մանկտոյն՝ եւ ասէ. Հայր իմ ծանրացոյց զանուր ձեր, եւ ես յաւելից յանուր ձեր. հայր իմ խրատէր զձեզ զանիւք, եւ ես խրատեցից զձեզ քըքովք: 15 Եւ ոչ լուաւ արքայ ժողովրդեանն, զի էր խոտորումն ի Տեառնէ. զի հաստատեցէ Տէր զբան իւր զոր խաւսեցաւ ի ձեռն Աքիայ Սիլովնացոյ, վասն Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ:

ԼԵ 16 Իբրեւ տեսին ամենայն Իսրայէլ՝ եթէ ոչ լուաւ նոցա արքայ, պատասխանի ետ ժողովուրդն արքայի եւ ասէ. Զի՞նչ բաժին կայ մեր ընդ Դաւթի. եւ ոչ գոյ մեր ժառանգութիւն ընդ որդւոյ Յեսսեայ. պնդեաց ի բնակութիւնս քո Իսրայէլ: Եւ արդ՝ դու արածեա զտունն Դաւթի: Եւ զնաց Իսրայէլ ի բնակութիւնս իւր: 17 Եւ որդւոցն Իսրայէլի որ նստէին ի քաղաքս Յուդայ՝ թագաւորեաց Ռոբովամ:

ԼԶ 18 Եւ առաքեաց արքայ Ռոբովամ զԱդոնիքամ հարկապետ՝ եւ քարկոծեցին զնա ամենայն Իսրայէլ քարամբք՝ եւ մեռաւ. եւ արքայ Ռոբովամ աճապարեաց ելանել ի կառս իւր եւ փախչել յԵրուսաղէմ: 19 Եւ արհամարհեաց Իսրայէլ զտունն Դաւթի մինչեւ ցայսար:

ԼԷ 20 Եւ եղէ իբրեւ լուաւ ամենայն Իսրայէլ եթէ դարձաւ Յերոբովամ, առաքեցին եւ կոչեցին զնա ամենայն ժողովուրդն, եւ թագաւորեցուցին զնա ի վերայ Իսրայէլի. եւ ոչ ոք էր զկնի տանն Դաւթի, բայց միայն ի գաւազանէ տանն Յուդայ եւ Բենիամինի: 21 Եւ Ռոբովամ եմուտ յԵրուսաղէմ, եւ եկեղեցացոյց զժողովուրդն Յուդայ եւ զգաւազանն Բենիամինի՝ հարիւր եւ ութսուն հազար երիտասարդաց պատերազմողաց՝ պատերազմել ընդ տանն Իսրայէլի, դարձուցանել զթագաւորութիւնն Ռոբովամայ որդւոյ Սողոմոնի:

ԼԸ 22 Եւ եղէ բան Տեառն առ Սամեա այր Աստուծոյ՝ եւ ասէ. 23 Խաւսեաց ընդ Ռոբովամայ որդւոյ Սողոմոնի արքայի Յուդայ, եւ ընդ ամենայն տանն Յուդայ եւ Բենիամինի, եւ ընդ մնացորդս ժողովրդեանն՝ եւ ասացես: 24 Այսպէս ասէ Տէր. մի ելանէք եւ մի տայցէք պատերազմ ընդ եղբարս ձեր ընդ որդիսն Իսրայէլի, դարձցի իւրաքանչիւր ոք ի տուն իւր, զի յինէն եղէ բանն այն: Եւ լուան բանի Տեառն, եւ դադարեցին յերթալոյ ըստ բանին Տեառն: 25 Եւ շինեաց Յերոբովամ զՍիկիմ ի լերինն Եփրեմայ՝ եւ բնակէր ի նմա: Եւ ել անտի եւ շինեաց զՓանուէլ: 26 Եւ ասէ Յերոբովամ ի սրտի իւրում. Ահա արդ՝ դառնայցէ թագաւորութիւնս իմ ի տունն Դաւթի, 27 Եթէ ելանիցէ ժողովուրդս զոհել զոհս ի տան Տեառն յԵրուսաղէմ. եւ դառնայցէ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ առ Տէր, եւ առ Տէր իւրեանց Ռոբովամ արքայ Յուդայ. եւ սպանանիցեն զիս, եւ դառնայցեն առ Ռոբովամ արքայ Յուդայ: 28 Եւ խորհեցաւ արքայ, եւ չոգաւ արար երկուս երինջս ոսկիս. եւ ասէ ցժողովուրդն. Շատ լիցի ձեզ ելանել յԵրուսաղէմ. ահա

աստուածք քո Իսրայէլ՝ որ հանին զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց: 29 Եւ եղ զմին ի Դան՝ եւ զմեւսն ի Բեթէլ: 30 Եւ եղեւ քանն այն ի մեղս. եւ երթայր ժողովուրդն առաջի երեսաց միոյն մինչեւ ցԴան: 31 Եւ արար տաւնս ի վերայ բարձանց. եւ արար քուրմս զմասն ինչ ժողովողեանն որ ոչ էին ի տանց Ղեւեայ: 32 Եւ արար Յերոբովամ տաւն յամսեանն ութերորդի՝ յաւուր հնգետասաներորդի նորին ամսոյ՝ ըստ տաւնին որ յերկրին Յուդայ, եւ ել ի սեղանն զոր արար ի Բեթէլ՝ զոհել երնջոցն զոր արար: Եւ կացոյց ի Բեթէլ քուրմս բարձանցն զոր արար: 33 Եւ ել ի սեղանն զոր արար ի Բեթէլ, որ աւր հնգետասան էր ամսոյն ութերորդի տաւնին: ստեղծ ի սրտէ իւրմէ. եւ արար տաւնս որդոցն Իսրայէլի: եւ ի սեղանն զոհել:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ
Գլուխ ԺԳ.

ԼԹ 1 Եւ ահա այր Աստուծոյ եհաս ի Յուդայ բանիւ Տեառն ի Բեթէլ, եւ Յերոբովամ կայր ի վերայ սեղանոյն իւրոյ զոհել ի վերայ: 2 Եւ կոչեաց զսեղանն բանիւ Տեառն՝ եւ ասէ Սեղան, սեղան. այսպէս ասէ Տէր. ահա որդի ծնցի տան Դաւթի՝ Յովսիա անուն նորա: եւ զոհեցէ ի վերայ քո զքուրմս բարձանցոյ՝ որ զոհեն ի վերայ քո, եւ ոսկերս մարդկան այրեցէ ի վերայ քո: 3 Եւ ետ յաւուր յայնմիկ նշան՝ եւ ասէ Այս նշան է զոր խաւսեցաւ Տէր՝ եւ ասէ, ահա սեղանդ պատառեցի, եւ հեղցի պարարտութիւնդ որ ի վերայ դորա: 4 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ արքայ Յերոբովամ զբանս առնն Աստուծոյ բարբառելոյ ի վերայ սեղանոյն որ ի Բեթէլ՝ ձգեաց արքայ ձձեռն իւր ի սեղանոյ անտի եւ ասէ. Կալարուք զդա. եւ զաւսացաւ ձեռն նորա՝ զի ձգեաց ի նա, եւ ոչ կարաց դարձուցանել զնա առ ինքն. 5 Եւ սեղանն պատառեցաւ՝ եւ հեղաւ պարարտութիւնն ի սեղանոյ անտի, ըստ նշանին զոր ետ այրն Աստուծոյ բանիւ Տեառն: 6 Եւ ասէ արքայ Յերոբովամ ցայրն Աստուծոյ. Աղաչեա զերեսս տեառն Աստուծոյ քոյ, եւ արա աղաթս վասն իմ եւ դարձցի ձեռն իմ առ իս: եւ աղաչեաց այրն Աստուծոյ առաջի Տեառն, եւ դարձաւ ձեռնն արքայի առ նա, եւ եղեւ իբրեւ զառաջինն: 7 Եւ խաւսեցաւ արքայ ընդ առնն Աստուծոյ՝ եւ ասէ Մուտ ընդ իս ի տուն՝ եւ ճաշեա, եւ տաց քեզ պարգեւս: 8 Եւ ասէ այրն Աստուծոյ ցարքայ. Եթէ տացես ինձ զկէս տան քոյ, ոչ մտից ընդ քեզ. եւ ոչ կերայց հաց, եւ ոչ արբից ջուր ի տեղոջս յայսմիկ. 9 զի այսպէս պատուիրեաց ինձ Տէր բանիւ եւ ասէ. Մի ուտիցես հաց, եւ մի ըմպիցես ջուր. եւ մի գնացես ընդ նոյն ճանապարհ, ընդ որ երթանայցես: 10 Եւ գնաց զճանապարհ իւր. այլ ոչ ընդ նոյն ճանապարհ ընդ որ եկն՝ զնաց ի Բեթէլայ:

Խ 11 Եւ մարգարէ մի ծեր բնակեալ էր ի Բեթէլ, եւ եկին որդիք նորա եւ պատմեցին նմա զամենայն գործսն զոր արար այրն Աստուծոյ յաւուր յայնմիկ ի Բեթէլ, եւ զբանսն զոր խաւսեցաւ ընդ արքայի. եւ դարձուցին զերեսս հաւրն իւրեանց, 12 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա հայրն նոցա եւ ասէ. Ընդ որ ճանապարհ գնաց: եւ ցուցին նմա որդիք նորա ընդ ճանապարհն ընդ որ գնաց այրն Աստուծոյ որ եկեալ էր ի Յուդայ: 13 Եւ ասէ ցորդիս իւր. Կազմեցէք զէշն. եւ կազմեցին նմա էշ. եւ ել ի նա. 14 Եւ գնաց զհետ առնն Աստուծոյ, եւ եգիտ զնա նստեալ ընդ կաղնուովն. եւ ասէ ցնա. Եթէ դու ի իցես այրն Աստուծոյ եկեալ ի Յուդայ. եւ ասէ. Ես եմ: 15 Եւ ասէ ցնա. Եկ ընդ իս ի տուն, եւ կեր հաց: 16 Եւ ասէ. Ոչ կարեմ դառնալ ընդ քեզ, եւ ոչ զալ ընդ քեզ. եւ ոչ կերայց հաց եւ ոչ արբից ջուր ի տեղոջս յայսմիկ. 17 զի այնպէս հրաման տուեալ է ինձ բանիւ Տեառն եւ ասացեալ. Եթէ Մի ուտիցես անդ հաց, եւ մի ըմպիցես ջուր. եւ մի դառնայցես ընդ նոյն ճանապարհ ընդ որ երթայցես: 18 Եւ ասէ ցնա. Եւ ես մարգարէ եմ իբրեւ զքեզ. եւ հրեշտակ Տեառն խաւսեցաւ ընդ իս եւ ասէ. Դարձո զնա առ քեզ ի տուն քո, եւ կերիցէ հաց եւ արբցէ ջուր. եւ ստեաց նմա: 19 Եւ դարձոյց զնա ընդ իւր, եւ եկեր հաց ի տան նորա, եւ արբ ջուր: 20 Եւ լինէր մինչդեռ նստէին նոքա ի սեղանն, եղեւ քան Տեառն առ մարգարէն որ դարձոյց զնա. 21 Եւ խաւսեցաւ ընդ առնն Աստուծոյ եկելոյ ի Յուդայ՝ եւ ասէ Այսպէս ասէ Տէր. փոխանակ զի դառնացուցեր զբանն Տեառն, եւ ոչ պահեցեր զպատուէրն զոր պատուիրեաց քեզ տէր Աստուած քո. 22 Եւ դարձար՝ եւ կերար հաց, եւ արբեր ջուր ի տեղոջոյ յայդմիկ՝ զորմէ խաւսեցաւ ընդ քեզ եւ ասէ. մի ուտիցես հաց՝ եւ մի ըմպիցես ջուր. արդ՝ մի մտցէ մարմին քո ի գերեզման հարց քոց: 23 Եւ եղեւ յետ ուտելոյն նորա հաց եւ ըմպելոյ ջուր, հանդերձեաց էշ մարգարէին. եւ դարձաւ եւ գնաց: 24 Եւ եգիտ զնա առեւծ ի ճանապարհին, եւ սպան զնա: եւ էր մարմին նորա ընկեցեալ ի ճանապարհին, եւ էշն կայր առ նմա, եւ առեւծն կայր առ մարմինն: 25 Եւ ահա արք անցաւորք տեսին մեռեալ ընկեցեալ ի ճանապարհին, եւ առեւծն կայր առ ընթեր մեռելոյն. եւ մտին եւ խաւսեցան ի քաղաքին՝ ուր մարգարէն ծեր բնակեալ էր: 26 իբրեւ լուաւ, որ դարձոյցն զնա ի ճանապարհէն, ասէ. Այն այրն Աստուծոյ է որ դառնացոյց

զբանն Տեառն, եւ ետ գնա Տէր առիւծու եւ եբեկ գնա, եւ սպան գնա ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ընդ նմա: 27 Եւ խաւսեցաւ ընդ որդիսն իւր եւ ասէ. Հանդերձեցէք զէշն, եւ հանդերձեցին. 28 եւ գնաց եւ եգիտ զմարմին նորա ընկեցեալ ի ճանապարհին. եւ էշն եւ առեւծն կային առ մարմնին. եւ ոչ եկեր առեւծն զմարմին առնն Աստուծոյ, եւ ոչ եբեկ զէշն: 29 Եւ առ մարգարէն զմարմին առնն Աստուծոյ, եւ եղ գնա ի վերայ իշոյն, եւ դարձոյց գնա եւ եկն ի քաղաք մարգարէին ծերոյ կոծել եւ թաղել գնա: 30 եւ ցածոյց զդին նորա մարգարէն ի թաղել գնա ի գերեզմանի իւրում. եւ կոծեցան գնա եւ ասեն. Վայ եղբայր: 31 Եւ եղեւ յետ կոծելոյն գնա, խաւսեցաւ ընդ որդիսն իւր եւ ասէ. Եթէ մեռանիցիմ ես, թաղեսցիք զիս յայսմ գերեզմանի ուր թաղեցաւ այրս Աստուծոյ, առ ոսկերս դորա դիջիք զիս զի ապրեցիսն ոսկերք իմ ընդ ոսկերս դորա. 32 զի լինելով լինիցի բանն զոր խաւսեցաւ բանիւ Տեառն ի վերայ սեղանոյն ի Բեթէլ, եւ ի վերայ տանց Բարձանց որ ի Սամարիա: 33 Եւ յետ բանիցս այսոցիկ ոչ դարձաւ Յերոբովամ ի չարեաց իւրոց. եւ դարձաւ եւ արար ի մասնէ ժողովրդեանն քուրմս Բարձանց. որ կամէր լնոյր զձեռն իւր. եւ լինէր քուրմ Բարձանց: 34 Եւ եղեւ բանն այն ի մեղս տանն Յերոբովամայ, եւ ի սատակումն եւ յապականութիւն յերեսաց երկրին:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

Գլուխ ԺԴ.

1 Ի Ժամանակին յայնմիկ հիւանդացաւ Աքիա որդի Յերոբովամայ, 2 եւ ասէ Յերոբովամ ցկին իւր. Արի եւ այլակերպեաց, եւ մի գիտացեն թէ դու կին Յերոբովամայ իցես, եւ երթիցես ի Սելով. ահա անդ է Աքիա մարգարէ. նա խաւսեցաւ վասն իմ թագաւորել ի վերայ ժողովրդեանս այսորիկ: 3 եւ առ ի ձեռին քո առնն Աստուծոյ հաց, եւ բլիթս որդւոց նորա, եւ չամիչ՝ եւ ստոման մի մեղու, եւ երթիցես առ նա. եւ պատմեսցէ քեզ զի՞նչ լինելոց իցէ մանկանն: 4 Եւ արար այնպէս կինն Յերոբովամու, եւ յարեաւ եւ գնաց ի Սելով, եւ եմուտ ի տուն Աքիայ. եւ այրն ծերացեալ ի տեսանելոյ, եւ վատեալ աչք իւր ի ծերութենէ իւրմէ: 5 եւ ասէ Տէր ցԱքիա. Ահա կինն Յերոբովամայ գայ հարցանել բան ի քէն վասն որդւոյ իւրոյ, զի հիւանդ է. գայս ինչ եւ գայս ասացես նմա: 6 Եւ եղեւ ի մտանելն նորա, եւ ինքն յանձանաւթս լինէր. եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Աքիա զձայն ոտից նորա, ի մտանելն նորա եւ ի բանալ, ասէ. Սուտ կին Յերոբովամու. ընդէ՞ր իցէ այդ զի յանձանաւթս լինիս. եւ ես եմ առաքեալ առ քեզ խստութեամբ: 7 երթ եւ ասա ցՅերոբովամ. Այսպէս ասէ տէր Աստուած Բարայէլի. փոխանակ զի բարձրացուցի զքեզ ի միջոյ ժողովրդեանդ, եւ ետու զքեզ յառաջնորդ ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Բարայէլի: 8 եւ պատառեցի զթագաւորութիւնն ի տանէն Դաւթի, եւ ետու գնա քեզ. եւ ոչ եղեր իբրեւ զծառայ իմ Դաւթ որ պահեաց զպատուիրանս իմ, եւ եկն զկնի իմ ամենայն սրտիւ իւրով, առնել ուղղութիւն առաջի իմ. 9 եւ չարացար առնել քան զամենեսին որ եղեն յառաջ քան զքեզ. եւ գնացեր եւ արարեր քեզ աստուածս աստարտիս, եւ ձուլածոյս՝ բարկացուցանել զիս. եւ զիս ընկեցեր յետս ի մարմնոյ քումմէ: 10 Վասն այսորիկ ես ածից չարիս ի վերայ տանն Յերոբովամայ, եւ սատակեցից զՅերոբովամայ որ միզիցէ զորմով, կծկեալ եւ լքեալ ի մէջ Բարայէլի. եւ հաւաքեցից զհետ տանն Յերոբովամայ, որպէս հաւաքիցի աղբ մինչեւ սպառել գնա: 11 զղիականս Յերոբովամու ի քաղաքի՝ կերիցեն շունք, եւ զմեռեալս յանդի՝ կերիցեն թռչունք երկնից զի Տէր խաւսեցաւ: 12 Եւ դու արի գնա ի տուն քո, եւ ի մտանել ոտից քոց ի քաղաքն՝ մեռցի մանուկն: 13 եւ կոծեսցին ամենայն Բարայէլ, եւ թաղեսցեն գնա. զի նա միայն Յերոբովամայ մտցէ ի գերեզման. զի գտաւ ի նմա բան բարի վասն տեառն Աստուծոյ Բարայէլի ի տան Յերոբովամայ: 14 եւ յարուսցէ Տէր իւր թագաւոր ի վերայ Բարայէլի, որ հարցէ զտուն Յերոբովամայ յաւուր յայնմիկ: 15 Եւ արդ՝ զի՞նչ եւս. հարցէ Տէր զԲարայէլ որպէս շարժի եղէգն ի ջուր, եւ խլեսցէ Տէր զԲարայէլ յերկրէս բարութեան յայսմանէ զոր ետ հարց նոցա, եւ հոսեսցէ գնոսա յայնկոյս գետոյն. փոխանակ զի արարին իւրեանց անտառս բարկացուցանել զՏէր: 16 եւ մատնեսցէ Տէր զԲարայէլ վասն մեղացն Յերոբովամու, որ մեղաւ՝ եւ մեղոյց զԲարայէլ: 17 Եւ յարեաւ կինն Յերոբովամու, գնաց ի Սարիբա. եւ եղեւ իբրեւ եմուտ առաջի դրան տանն, մեռաւ մանուկն: 18 եւ կոծեցան գնա, եւ թաղեցին ամենայն Բարայէլ ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ի ձեռն ծառայի իւրոյ Աքիայ մարգարէի: 19 Եւ մնացորդք բանից Յերոբովամայ, թէ ո՞րչափ պատերազմեցաւ, եւ ո՞րչափ թագաւորեաց. ահա գրեալ են ի գիրս բանից ատուրց թագաւորացն Բարայէլի: 20 եւ ատուրք զորս թագաւորեաց Յերովովամ, ամբ քսան եւ երկու. եւ ննջեաց ընդ հարս իւր: Եւ թագաւորեաց Նաբատ որդի նորա ընդ նորա:

ԽԱ 21 Եւ Ռոբովամ որդի Սողոմոնի թագաւորեաց ի վերայ Յուդայ: որդի քառասուն եւ մի ամաց Ռոբովամ ի թագաւորել իւրում, եւ եւթնութասն ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ քաղաքի զոր ընտրեաց Տէր դնել զանուն իւր անդ, յամենայն ցեղիցն Իսրայէլի: Եւ անուն մաւր նորա Նաամա Ամանացի: 22 Եւ արար Ռոբովամ չար առաջի Տեառն. եւ նախանձեցաւ ընդ ամենայն զոր արարին հարք նորա, եւ ըստ մեղաց նոցա զոր մեղան. 23 Եւ շինեցին նոքա իւրեանց բարձունս եւ անտառս ի վերայ ամենայն բլրոյ բարձու, եւ ի ներքոյ ամենայն վարսաւոր ծառոց: 24 Եւ նուէրք եղեն յերկրին, եւ արարին յամենայն զարշուրթեանց ազգացն զոր երարձ Տէր յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: 25 Եւ եղեւ ի տարւոջն յորում թագաւորեաց Ռոբովամ, եւ Սաւակիմ արքայ Եգիպտոսի ի վերայ Երուսաղէմի: 26 Եւ առ զամենայն զանձս տան Տեառն, եւ զզանձս տանն արքայի, եւ զնիզակս ոսկիս, զոր առ Դաւիթ ի ձեռաց Աղրազարայ արքայի Սուբայ, եւ տարաւ յԵրուսաղէմ զամենայն զոր առ: Եւ առ զզէնսն ոսկիս զոր արար Սողոմոն: 27 Եւ արար արքայ Ռոբովամ փոխանակ նոցա զէնս պղնձիս: Եւ դիմեցին ի վերայ նոցա զաւրագլուխք սուրհանդակացն որ պահէին զղորունս տանն արքայի: 28 Եւ լինէր յորժամ մտանէր արքայ ի տունն Տեառն, բառնային զայն սուրհանդակքն, եւ յեցուցանէին զնոսա ի տեղի թելէ սուրհանդակացն: 29 Եւ մնացորդք բանիցն Ռոբովամայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար. ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից ատուրց թագաւորացն Յուդայ: ԽԲ 30 Եւ պատերազմ էր ի մէջ Ռոբովամայ եւ ի մէջ Յերոբովամայ զամենայն ատուրս: 31 Եւ ննջեաց Ռոբովամ ընդ հարս իւր եւ թաղեցաւ ընդ հարս իւր ի քաղաքի Դաւթի. եւ անուն մաւր նորա Նաամա Ամանացի: Եւ թագաւորեաց Աբիու որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԵ.

1 Եւ յամին ութնութասներորդի թագաւորութեանն Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ, թագաւորէ Աբիու որդի Ռոբովամայ ի վերայ Յուդայ: 2 Եւ երեք ամ թագաւորեաց ի վերայ Երուսաղէմի. եւ անուն մաւր նորա Մաաքա դուստր Աբեսողոմայ: 3 Եւ գնաց ի մեղս հաւր իւրոյ զոր արար առաջի տեառն Աստուծոյ իւրոյ, եւ ոչ էր սիրտ նորա կատարեալ ընդ տեառն Աստուծոյ իւրոյ՝ իբրեւ զսիրտն Դաւթի հաւր իւրոյ: 4 զի ի ձեռն Դաւթի ետ նմա տէր Աստուած մնացորդ յԵրուսաղէմ. զի կացուցէ զորդիս նորա յետ նորա, եւ հաստատեցէ զԵրուսաղէմ. 5 որպէս արար Դաւիթ ուղղութիւն առաջի Տեառն, եւ ոչ խտտորեցաւ յամենայնէ զոր պատուիրեաց նմա զամենայն ատուրս կենաց իւրոց. բաց ի բանին Ուրիայ Քեռացոյ: 6 Եւ պատերազմ էր ի մէջ Աբիայ եւ ի մէջ Յերոբովամայ զամենայն ատուրս կենաց նորա: 7 Եւ մնացորդք բանից Աբիայ՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից ատուրց թագաւորացն Յուդայ: Եւ պատերազմ էր ի մէջ Աբիայ եւ ի մէջ Յերոբովամայ:

ԽԳ 8 Եւ ննջեաց Աբիու ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ի քաղաքի Դաւթի. եւ թագաւորէ Ասա որդի նորա ընդ նորա: 9 Եւ յամի քսաներորդի Յերոբովամայ արքայի Իսրայէլի թագաւորէ Ասա ի վերայ Յուդայ. 10 Եւ քառասուն եւ մի ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Մաաքա դուստր Աբեսողոմայ: 11 Եւ արար Ասա ուղղութիւն առաջի Տեառն իբրեւ զԴաւիթ հայր իւր. 12 Եւ երարձ գնուէրս յերկրէն, եւ ջնջեաց զամենայն խարդախութիւնսն զոր արարին հարք նորա: 13 Եւ զՄաաքա զմայր իւր ի բաց արար ի տիկնութենէ. քանզի արար ժողովս յանտառին իւրում. եւ կոտորեաց Ասա զամրոցս նորա, եւ այրեաց հրով ի հեղեղատին Կեղրոնի. 14 սակայն զբարձունսն ոչ երարձ. այլ սիրտ նորա կատարեալ էր ընդ Տեառն զամենայն ատուրս իւր: 15 Եւ եբեր զսիւնսն հաւր իւրոյ, եւ զսիւնսն զիւր՝ եմոյծ ի տուն Տեառն. արծաթ եւ ոսկի եւ անաւթս: 16 Եւ պատերազմ էր ի մէջ Ասայի եւ ի մէջ Բաասայ արքայի Իսրայէլի զամենայն ատուրս նոցա: 17 Եւ ել Բաաս արքայ Իսրայէլի ի վերայ Յուդայ, եւ շինեաց զՌամա, զի մի լիցի մտանել եւ ելանել Ասայի արքայի Յուդայ: 18 Եւ առ Ասա զամենայն արծաթն եւ զոսկի գտեալ ի զանձս տանն Տեառն, եւ ի զանձս տան թագաւորին, եւ ետ զայն ի ձեռս ծառայից իւրոց. եւ առաքեաց զնոսա Ասա արքայ առ որդին Ադերայ՝ որդւոյ Աբեներայիմայ որդւոյ Ազայէլի արքայի ասորւոց բնակելոյ ի Դամասկոս՝ եւ ասէ. 19 Ուխտեա ուխտ՝ ընդ իս եւ ընդ քեզ, եւ ի մէջ հաւր իմոյ եւ ի մէջ հաւր քոյ. ահաւասիկ առաքեցի քեզ պատարագ արծաթ եւ ոսկի, եւ լոյծ զուխտ քո որ ընդ Բաասայ արքայի Իսրայէլի, եւ զնացէ յինէն: 20 Եւ լուաւ որդի Ադերայ արքայի Ասայի, եւ առաքեաց զիշխանսն իւր ի քաղաքսն Իսրայէլի. եւ եհար Ջային, եւ զԴան, եւ զԱբէլ, տանն Մաաքայ, եւ զամենայն զթեներէր մինչեւ յամենայն երկիրն Նեփթաղիմայ: 21 Եւ

եղեւ իբրեւ լուսւ Բաասա, դադարեաց ի շինելոյ զՌամա, եւ դարձաւ ի Թերսայ: 22 Եւ արքայ Ասա պատուիրեաց ամենայն Յուդայ որ էին յԵնակիմ, զի առցեն զքարինսն Ռամայ եւ զփայտ նորա, զոր շինեաց Բաասա. եւ շինեաց նոքաւք արքայ Ասա զամենայն բլուրն Բենիամինի եւ զղիտանոցսն: 23 Եւ մնացորդք բանիցն Ասայի եւ ամենայն զաւրութիւն նորա, եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ քաղաքն զոր շինեաց, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: Բայց ի ժամանակի ծերութեան իւրոյ ցաւեցին ոտք իւր:

ԽԴ 24 Եւ ննջեաց Ասա ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ընդ հարս իւր ի քաղաքին Դաւթի. եւ թագաւորէ Յովսափատ որդի նորա ընդ նորա: 25 Եւ Նաբատ որդի Յերոբովամայ թագաւորէ յԻսրայէլի, յամին երկրորդի Ասայի արքայի Յուդայ. եւ թագաւորեաց ի վերայ Իսրայէլի ամս երկուս. 26 Եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ գնաց զճանապարհ հաւր իւրոյ. եւ ի մեղս իւր որովք յանցոյց զԻսրայէլ: 27 Եւ նստաւ զնովաւ Բաասա որդի Աքիայ ի վերայ տանն Իսաքարու, եւ եհար գնա Բաասա ի Գաբաթոն այլազգեաց. եւ Նաբատ եւ ամենայն Իսրայէլ նստէին զԳաբաթոնաւ: 28 Եւ սպան գնա Բաասա, յամին երկրորդի Ասայի արքայի Յուդայ՝ եւ թագաւորեաց ընդ նորա: 29 Եւ եղեւ իբրեւ թագաւորեաց, եհար զամենայն տունն Յերոբովամու. եւ ոչ թողոյր զամենայն շնչաւոր տանն Յերոբովամայ. մինչեւ սատակել գնա ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ի ձեռն ծառայի իւրոյ Աքիայ Սիլոնացոյ, 30 վասն ամենայն մեղացն Յերոբովամայ՝ որ մեղաւ եւ յանցոյց զԻսրայէլ ի զայրացուցանել իւրում, որովք զայրացոյց զտէր Աստուած Իսրայէլի: 31 Եւ մնացորդք բանից Նաբատայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 32 Եւ էր պատերազմ ի մէջ Ասայի եւ ի մէջ Նաբատայ արքայի Իսրայէլի զամենայն աւուրս նոցա: 33 Եւ յամին երրորդի Ասայի արքայի Յուդայ թագաւորէ Բաասա որդի Աքիայ ի վերայ ամենայն Իսրայէլի ի Թերսա ամս քսան եւ չորք: 34 Եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ գնաց զճանապարհ Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ, եւ ի մեղս նորա որպէս յանցոյց զԻսրայէլ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

Գլուխ ԺԶ.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն ի ձեռն Յէուայ որդւոյ Անանիայի առ Բաասա՝ եւ ասէ. 2 Փոխանակ զի բարձրացուցի զքեզ յերկրէ, եւ ետու զքեզ առաջնորդ ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ գնացեր զճանապարհն Յերոբովամայ, եւ յանցուցեր զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ, բարկացուցանել զիս սնոտիւք իւրեանց. 3 ահա ես յարուցից զհետ Բաասայ եւ զհետ տան նորա. եւ տաց զտուն քո իբրեւ զտունն Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ: 4 Որ մեռանիցի Բաասայ ի քաղաքի՝ շունք կերիցեն, եւ որ մեռանիցի նորա ի դաշտի՝ կերիցեն գնա թռչունք երկնից: 5 Եւ մնացորդք բանից Բաասայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ զաւրութիւնք նորա, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 6 Եւ ննջեաց Բաասայ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ի Թերսա. եւ թագաւորէ Էլա որդի նորա ընդ նորա. յամի քսաներորդի Ասայի արքայի: 7 Եւ ի ձեռն Յէուայ որդւոյ Անանիայ մարգարէի խաւսեցաւ Տէր ի վերայ Բաասայ՝ եւ ի վերայ տան նորա, զամենայն չարիսն զոր արար առաջի Տեառն ի բարկացուցանել գնա զործովք ձեռաց իւրոց. առ ի ինելոյ իբրեւ զտունն Յերոբովամայ, եւ վասն հարկանելոյ գնա. 8 յամին քսաներորդի եւ վեցերորդի արքայի Յուդայ: Եւ թագաւորեաց Էլա որդի Բաասայ ի վերայ Իսրայէլի ի Թերսա ամս երկուս: 9 Եւ ժողովեաց ի վերայ նորա զԱմրի ծառայ իւր իշխան կիսոյ սպառազինաց. եւ նա ըմպէր եւ արբեալ էր ի տանն Արսայ հանդերձապետի ի Թերսա: 10 Եւ եմուտ զԱմրի, եւ եհար գնա եւ սպան, յամի քսաներորդի եւթներորդի Ասայի արքայի Յուդայ: Եւ թագաւորեաց ընդ նորա: 11 Եւ եղեւ ի թագաւորել նորա՝ եւ նստել յաթոռն իւրում, եհար զամենայն տունն Բաասայ՝ եւ ոչ թող նմա որ միզիցէ զորմով, եւ զմերձաւորս նորա եւ զբարեկամս նորա: 12 Եւ ջնջեաց զԱմրի զամենայն տունն Բաասայ՝ ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ի վերայ տանն Բաասայ ի ձեռն Յէուայ մարգարէի. 13 վասն ամենայն մեղացն Բաասայ՝ եւ Էլայ որդւոյ նորա որ մեղաւ, եւ որպէս յանցոյցն զԻսրայէլ, բարկացուցանել զտէր Աստուած Իսրայէլի սնոտովք իւրեանց: 14 Եւ մնացորդք բանիցն Էլայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

ԽԵ 15 Յամի քսաներորդի եւթներորդի Ասայի արքայի Յուդայ, թագաւորեաց զԱմբրի աւուրս եւթն ի Թերսայ: Եւ բանակն Իսրայէլի ի Գաբաթոնի այլազգեաց. 16 Եւ լուսւ ժողովուրդն ի բանակի անդ՝ ասէն.

Գումարեցաւ զԱմբրի եւ եհար զարքայն. եւ թագաւորեցուցին Իսրայելի զԱմրի զաւրավար զաւրուն ի վերայ Իսրայելի յաւուր յայնմիկ ի բանակին: 17 Եւ ել Ամրի, եւ ամենայն Իսրայել ընդ նմա ի Գաբաթոնէ, եւ նստաւ զԹերսաւ: 18 Եւ եղև իբրեւ ետես զԱմբրի թէ յառնուլ եղև քաղաքն՝ եմուտ ի սենեակ մի տանն արքայի. եւ այրեաց ի վերայ նորա զտունն արքայի հրով. եւ մեռաւ 19 վասն մեղաց իւրոց զոր արար՝ առնել չար առաջի Տեառն. եւ գնաց զամենայն ճանապարհս Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ, եւ ի մեղս նորա զոր արար որովք յանցոյց զԻսրայել: 20 Եւ մնացորդք բանից զԱմբրեայ՝ եւ խումբք նորա զոր խմբեցաւ, ո՛չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայելի: 21 Յայնժամ բաժանեցաւ ժողովուրդն Իսրայելի, կէս ժողովրդեանն լինէր զհետ Թամնեայ՝ որդւոյ Գովնաթայ թագաւորեցուցանել զնա, եւ կէս ժողովրդեանն լինէր զկնի Ամրեայ: 22 Եւ յաղթահարեաց ժողովուրդն որ զկնի Ամրեայ, եւ պարտեցաւ ժողովուրդն որ զհետ Թամնեայ որդւոյ Գովնաթայ. եւ մեռաւ Թամնի, եւ Յովրամ եղբայր նորա ի ժամանակի յայնմիկ. եւ թագաւորեաց Ամրի յետ Թամնեայ: 23 Յամին երեսներորդի եւ առաջներորդի Ասայի արքայի Յուդայ, թագաւորէ Ամրի ի վերայ Իսրայելի ամս երկոտասան: ի Թերսայ թագաւորեաց ամս վեց: 24 Եւ ստացաւ Ամրի զլեառնն Սոմորոն ի Սամերայ Տեռնէ լերինն երկուց տաղանտաց արծաթոյ. եւ շինեաց զլեառնն, եւ կոչեաց զանուն լերինն զոր շինեաց՝ յանուն Սամերեայ Տեառն լերինն Սամիրոն: 25 Եւ արար Ամրի չար առաջի Տեառն. եւ չարացաւ քան զամենայն եղեալս յառաջ քան զնա. 26 Եւ գնաց զամենայն ճանապարհս Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ, եւ ի մեղս նորա որովք յանցոյց զԻսրայել ի բարկացուցանել զտէր Աստուած Իսրայելի սնոտուովք իւրեանց: 27 Եւ մնացորդք բանից Ամրեայ՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ զաւրութիւն նորա զոր արար, ո՛չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայելի:

ԽԶ 28 Եւ ննջեաց Ամրի ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ի Սամարիա. եւ թագաւորեաց Աքաաբ որդի նորա ընդ նորա: 29 Եւ Աքաաբ որդի Ամրեայ թագաւորեաց ի վերայ Իսրայելի, յամին երեսներորդի եւ ութերորդի Ասայի արքայի Յուդայ, թագաւորեաց Աքաաբ որդի Ամրեայ ի վերայ Իսրայելի ի Սամարիա ամս քսան եւ երկուս: 30 Եւ արար Աքաաբ որդի Ամրեայ չար առաջի Տեառն քան զամենեսեան որ յառաջ քան զնա էին: 31 Եւ ոչ ինչ էր նմա ընդհատ՝ զնալ ըստ մեղաց Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ. եւ առ կին զՅեզաբել դուստր Յովբադայ արքայի սիդոնացոց. եւ գնաց եւ ծառայեաց Բահաղու՝ եւ երկիր եպագ նմա: 32 Եւ կանգնեաց սեղան Բահաղու ի տան զարշեւեաց նորա զոր շինեաց ի Սամարիա: 33 Եւ արար Աքաաբ անտառ. եւ յաւել Աքաաբ առնել առ ի բարկացուցանել զտէր Աստուած Իսրայելի, քան զամենայն թագաւորս Իսրայելի եղեալս յառաջ քան զնա: 34 Յաւուրս նորա շինեաց Աքիւլ Բեթէլացի զԵրեքով. Աբերոնաւ անդրանկաւ իւրով արկ նմա հիմունս, եւ Սեգուբաւ կրսերաւ իւրով կանգնեաց զդրունս նորա. ըստ բանին Տեառն, զոր խաւսեցաւ ի ձեռն Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

Գլուխ ԺԷ.

ԽԷ 1 Եւ ասէ Եղիա մարգարէ ի Թեզբեայ Գաղաադու ցԱքաաբ. Կենդանի է տէր Աստուած զաւրութեանց Աստուած Իսրայելի որոյ կացի առաջի նորա, եթէ եղիցի յամսս յայտոսիկ ցաւոյ կամ անձրեւ, բայց եթէ բանիւ բերանոյ իմոյ: 2 Եւ եղև բան Տեառն առ Եղիա՝ եւ ասէ. 3 Գնա աստի ընդ արեւելս՝ եւ թաքիցես ի հեղեղատին Քոռաթու, որ է յանդիման Յորդանանու. 4 Եւ եղիցի ըմպել քեզ ջուր ի հեղեղատէն. եւ հրաման տաց ագռաւուց կերակրել զքեզ անդ: 5 Եւ գնաց, եւ արար Եղիա ըստ բանին Տեառն. եւ չոգաւ եւ նստաւ ի հեղեղատին Քոռաթայ յանդիման Յորդանանու: 6 Եւ ագռաւք բերէին նմա հաց եւ միս ընդ առաւաւտս, եւ հաց եւ միս ընդ երեկս. եւ ի հեղեղատէն ըմպել ջուր: 7 Եւ եղև յետ աւուրց, եւ ցամաքեցաւ հեղեղատն զի ոչ եղև անձրեւ ի վերայ երկրի: 8 Եւ եղև բան Տեառն առ Եղիա՝ եւ ասէ. Արի եւ գնա ի Սարեփթա սիդոնացոց, եւ նստցես անդ. եւ ահա պատուիրեալ է իմ անդ կնոջ միոյ այրւոյ կերակրել զքեզ: 10 Եւ յարեաւ գնաց ի Սարեփթա ի դուռն քաղաքին. եւ ահա անդ կին մի քաղէր փայտ. եւ աղաղակեաց զկնի նորա Եղիա՝ եւ ասէ ցնա. Առ դու ինձ սակաւ մի ջուր ամանով՝ եւ արբից. 11 Եւ գնաց բերել: Եւ աղաղակեաց զհետ նորա Եղիա եւ ասէ. Առցես ինձ պատառ մի հաց ի ձեռին քում: 12 Եւ ասէ կինն. Կենդանի է տէր Աստուած քո, եթէ գուցէ իմ նկանակ. բայց եթէ որչափ բռամբ մի ալելր ի սափորի, եւ սակաւ մի եւլ ի կամփասակի. եւ ահա քաղեմ կրկուտս երկուս, եւ մտից արարից զայն ինձ եւ մանկանց

իմոց. եւ կերիցուք զայն՝ եւ մեռցուք: 13 Եւ ասէ ցնա Եղիա. Քաջալերեաց մուտ եւ արա ըստ բանի քում. այլ արասցես նախ ինձ անտի նկանակ մի փոքրիկ եւ բերցես ինձ. եւ ապա արասցես քեզ եւ մանկանց քոց: 14 Զի այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի. սափոր ալեւրն մի պակասեսցէ, եւ կամփսակ իւղոյն մի նուազեսցէ, մինչեւ յաւր տալոյ Տեառն անձրեւ ի վերայ երեսաց երկրի: 15 Եւ գնաց կինն, եւ արար ըստ բանին Եղիայի. եւ կերաւ սա եւ նա՝ եւ որդիք նորա: 16 Եւ յաւրէ յայնմանէ սափոր ալեւրն ոչ պակասեաց, եւ կամփսակ իւղոյն ոչ նուազեաց ըստ բանին Տեառն, զոր խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն Եղիայի: 17 Եւ եղեւ յետ բանիցս այսոցիկ հիւանդացաւ որդի տիկնոջ տանն, եւ էր ախտ նորա սաստիկ յոյժ, մինչ ոչ մնաց ի նմա շունչ: 18 Եւ ասէ ցԵղիա. Զի՞ կայ՝ իմ եւ քո այրդ Աստուծոյ, մտեր առ իս յիշատակել զանաւրէնութիւնս իմ, եւ սպանանել զորդի իմ: 19 Եւ ասէ Եղիա ցկինն. Տուր ցիս զորդիդ քո: Եւ առ գնա ի գրկաց նորա, եւ եհան գնա ի վերնատունն յորում ինքն նստէր, եւ արար գնա ի կողմն ի վերայ մահճաց իւրոց: 20 Եւ աղաղակեաց Եղիա՝ եւ ասէ. Ոհ ինձ Տէր, որ վկայդ ես այրոյն առ որում ես բնակեալ եմ. դու չարչարեցեր զորդի նորա մեռուցանել: 21 Եւ փչեաց երիցս ի մանուկն, եւ կարդաց զՏէր՝ եւ ասէ. Տէր Աստուած իմ, դարձցի շունչ մանկանս ի սա: Եւ եղեւ այնպէս. 22 Եւ աղաղակեաց, եւ լուաւ Տէր ձայնի Եղիայի, եւ դարձաւ շունչ մանկանն ի փոր նորա՝ եւ կենդանացաւ: 23 Եւ առ Եղիա զմանուկն՝ եւ իջոյց գնա ի վերնատանէ անտի ի տունն եւ ետ ցմայր իւր. եւ ասէ Եղիա. Տես զի կենդանի է որդիդ քո: 24 Եւ ասէ կինն ցԵղիա. Ահա արդ զիտացի եթէ այր Աստուծոյ ես դու. եւ բան Տեառն ճշմարիտ՝ է ի բերան քո:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԲՈՐԴ

Գլուխ ԺԸ.

ԽԸ 1 Եւ եղեւ յետ ատուրց բազմաց՝ եւ բան Տեառն եղեւ առ Եղիա յամին երրորդի, եւ ասէ. Երթ եւ երեւեաց Աքաաբու. եւ տաց անձրեւ ի վերայ երեսաց երկրի: 2 Եւ չոգաւ Եղիա երեւել Աքաաբու: Եւ սով սաստիկ էր ի Սամարիա: 3 Եւ կոչեաց Աքաաբ զԱբդիու զհազարապետ իւր. եւ Աբդիու երկիւղած էր ի Տեառնէ յոյժ: 4 Եւ եղեւ ի կոտորել Յեզաբելայ զմարգարէսն Տեառն, եւ առ Աբդիու հարիւր այր մարգարէ, եւ թաքոյց գնոսա յիսուն յիսուն յայրի՝ եւ կերակրեաց գնոսա հացի եւ ջրով: 5 Եւ ասէ արքայ ցԱբդիու. Եկ շրջեսցուք ընդ երկիրդ առ ամենայն աղբերքք ջրոց եւ առ հեղեղատաւք, թերեւս գտցուք խոտ եւ ապրեցուցուք զձիս եւ զջորիս, եւ ոչ սատակեսցին յանասնոց: 6 Եւ բաժանեաց իւրեանց զճանապարհն շրջել. Աքաաբ գնաց ընդ մի ճանապարհ միայն, եւ Աբդիու գնաց ընդ այլ ճանապարհ միայն: 7 Եւ էր Աբդիու ի ճանապարհին. եւ եկն ել Եղիա ընդ առաջ նորա միայն, եւ աճապարեաց Աբդիու, անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց՝ եւ ասէ. Եթէ դո՞ւ իցես տէր իմ Եղիա: 8 Եւ ասէ Եղիա. Ես եմ: Երթ ասա ցտէր քո՝ թէ ահաւասիկ Եղիա: 9 Եւ ասէ Աբդիու. Զի՞նչ մեղայ, զի մատնես զճառայս քո ի ձեռս Աքաաբու սպանանել զիս. 10 կենդանի է տէր Աստուած քո, եթէ իցէ ազգ կամ թագաւորութիւն ուր ոչ առաքեաց Տէր իմ խնդրել զքեզ եւ ասեն թէ չէ ուրեք. եւ այրեաց զթագաւորութիւնն եւ զաշխարհ նորա զի ոչ եգիտ զքեզ: 11 Եւ արդ՝ դու ասես, թէ երթ եւ պատմեա տեառն քում թէ ահաւասիկ Եղիա: 12 Եւ եղիցի թէ ես երթայցեմ ի քէն, եւ հոգի Տեառն առնուցու զքեզ յերկիր զոր ոչ գիտիցեմ, եւ մտանիցեմ պատմել Աքաաբու, եւ ոչ գտանիցէ զքեզ, եւ սպանանիցէ զիս. եւ ծառայ քո երկիւղած է ի մանկութենէ իւրմէ: 13 Եւ ո՞չ պատմեցաւ Տեառն իմում զոր ինչ արարի ես ի կոտորել Յեզաբելայ զմարգարէսն Տեառն. թաքուցի ի մարգարէիցն Տեառն հարիւր այր՝ յիսուն այր յայրի՝ եւ կերակրեցի գնոսա հացի եւ ջրով: 14 Եւ արդ՝ դու ասես ցիս, երթ եւ ասա Տեառն քում թէ ահաւասիկ Եղիա, եւ սպանանիցէ զիս: 15 Եւ ասէ Եղիա. Կենդանի է Տէր զաւրութեանց, որոյ կացի առաջի նորա. զի այսաւր երեւեցայց նմա: 16 Եւ գնաց Աբդիու ընդ առաջ Աքաաբու՝ եւ պատմեաց նմա. եւ ընթացաւ Աքաաբ եւ գնաց ընդ առաջ Եղիայի: 17 Եւ եղեւ իբրեւ ետես Աքաաբ զԵղիա, ասէ Աքաաբ ցԵղիա. Եթէ դո՞ւ իցես խանգարիչն Իսրայէլի: 18 Եւ ասէ Եղիա. Ես ոչ խանգարեմ զԻսրայէլ, այլ դու եւ տուն հաւր քո, ի թողով ձեր զտէր Աստուած ձեր՝ եւ երթալ զհետ Բահաղիմայցն: 19 Եւ արդ՝ առաքեա ժողովեա առ իս զամենայն Իսրայէլ ի լեառն Կարմելոս, եւ զմարգարէսն Բահաղու զչորեքհարիւր եւ զյիսուն, եւ զմարգարէսն Ամալթոյ զչորեքհարիւր եւ զյիսուն, եւ զմարգարէսն անտառաց զչորեքհարիւր. որ ուտեն զսեղանն Յեզաբելայ:

ԽԹ 20 Եւ առաքեաց Աքաաբ ընդ ամենայն Իսրայէլ, եւ ժողովեաց զմարգարէսն ի լեառնն Կարմելոս: 21 Եւ մերձեցոյց Եղիա զամենայն ժողովուրդն. եւ ասէ ցնոսա Եղիա. Մինչեւ ցե՞րք կաղայք յերկուս հետս. եթէ

տէր է Աստուած՝ երթայք զհետ նորա, եւ եթէ Բահադն իցէ՝ երթայք զհետ նորա: եւ ոչ ետ ժողովուրդն նմա պատասխանի: 22 Եւ ասէ Եղիա ցժողովուրդն. Ես մնացեալ եմ մարգարէ Տեառն միայն, եւ մարգարէքն Բահադու չորք հարիւր եւ յիսուն, եւ մարգարէք անտառին՝ չորեքարեւր: 23 Տացին մեզ երկուս եզինս, եւ ընտրեսցեն իւրեանց զմին, եւ յաւշեսցեն եւ դիցեն ի վերայ փայտից, եւ հուր մի դիցեն. եւ ես արարից զմեւս եզնս, եւ եղից ի վերայ փայտից, եւ հուր ոչ մատուցից: 24 Եւ կարդասցիք զանուն աստուածոցն ձերոց, եւ ես կոչեցից զանուն տեառն Աստուծոյ իմոյ, եւ եղիցի Աստուած՝ որ լուիցէ հրով՝ նա է Աստուած: Պատասխանի ետուն ամենայն ժողովուրդն՝ եւ ասեն. Բարի է բանդ զոր խաւսեցար: 26 Եւ ասէ Եղիա ցմարգարէսն Ամաթոյ. Ընտրեցէք դուք ձեզ զուարակ մի, եւ արարէք յառաջագոյն, քանզի դուք բազումք էք. եւ կարդացէք զանուն աստուածոցն ձերոց եւ հուր՝ մի դնէք ի վերայ: 26 Եւ առին զզուարակն զոր ետ նոցա, եւ արարին. եւ կարդացին զանուն Բահադու՝ յայգուէ մինչեւ ցհասարակ ար. եւ ասէին. Լուր մեզ Բահադ՝ լուր մեզ: եւ ոչ գոյր բարբառ՝ եւ ոչ ունկնդրութիւն: եւ ընթանային շուրջ զսեղանովն զոր արարին: 27 Եւ եղեւ ի մեջարեւելին՝ եւ այպանեաց զնոսա Եղիա Թեզբացի եւ ասէ. Մեծաձայն կարդացէք զի Աստուած է՝ թերեւս զբաւսանք ինչ իցեն նմա, եւ միանգամայն թերեւս առնիցէ հրաման, կամ թէ ի քուն իցէ՝ եւ յառնիցէ: 28 Եւ կարդային մեծաձայն, եւ ցտէին ըստ արիւնի իւրեանց սրով եւ գեղարդամբք մինչեւ ցհեղուլ արեան ի վերայ նոցա: 29 Եւ եղեւ իբրեւ մերձեցան յընդերեկսն, եւ մարգարէանային մինչեւ ցժամանակ մատուցանելոյ զոհին. եւ ոչ գոյր ձայն: Եւ խաւսեցաւ Եղիա Թեզբացի ընդ մարգարէս զարշնչեացն՝ եւ ասէ. Ի բաց կացէք, արդ՝ ես արարից զողջակեզն իմ: եւ ի բաց կացին՝ եւ գնացին:

Ծ 30 Եւ ասէ Եղիա ցժողովուրդն. Մատերուք առ իս, եւ մատեան ամենայն ժողովուրդն առ նա. եւ ողջացոյց զսեղանն Տեառն զկործանեալ: 31 Եւ առ Եղիա երկոտասան քար՝ ըստ թուոյ ցեղիցն Իսրայէլի, որպէս խաւսեցաւ Տէր ընդ նմա եւ ասէ. Իսրայէլ եղիցի անուն քո. 32 Եւ շինեաց զքարինսն յանուն Տեառն, եւ արար ծով՝ որ տանէր երկուց զքուաց սերմն շուրջ զսեղանով: 33 Եւ եղեզ զշերտսն ի վերայ սեղանոյն զոր արար, եւ յաւշեաց զողջակեզն, եւ եղեզ ի վերայ շերտիցն, եւ եղեզ ի վերայ սեղանոյն: 34 Եւ ասէ. Առէք ինձ չորս սափորս ջրոյ, եւ հեղէք ի վերայ ողջակիզիդ եւ ի վերայ շերտիցդ: եւ ասէ. Կրկնեցէք. եւ կրկնեցին: եւ ասէ. Երեքկնեցէք. եւ երեքկնեցին: 35 Եւ գնայր շուրն շուրջ զսեղանովն, եւ զծովն լցին ջրով: 36 Եւ եղեւ ի ժամու մատուցանելոյ պատարագին աղաղակեաց Եղիա յերկինս, եւ ասէ տէր Աստուած Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Իսրայէլի. Այսաւր ծանիցեն եթէ դու ես տէր Աստուած Իսրայէլի, եւ ես ծառայ քո. եւ ես արարի զգործս զայստսիկ: 37 Լուր ինձ Տէր, լուր ինձ հրով. եւ ծանիցէ ժողովուրդս՝ թէ դու ես տէր Աստուած, եւ դու դարձուցեր զսիրտ ժողովրդեանս այսորիկ յետս: 38 Եւ անկաւ հուր ի Տեառնէ յերկնից, եւ եկեր զողջակեզն եւ զշերտսն, եւ զհողն եւ զջուրն որ ի ծովուն լափեաց հուրն: 39 Իբրեւ ետես ամենայն ժողովուրդն՝ անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց եւ ասեն. Արդարեւ Տէր՝ նա է Աստուած, Տէր նա է Աստուած: 40 Եւ ասէ Եղիա ցժողովուրդն. Կալարուք զմարգարէսն Բահադու, եւ մի ոք ապրեսցի ի նոցանէ, եւ կալան զնոսա. եւ իջոյց զնոսա Եղիա ի հեղեղատն Կիսունի եւ կոտորեաց զնոսա անդ:

ԾԱ 41 Եւ ասէ Եղիա ցԱքաաբ. Ել կէր եւ արբ, զի ոտնաձայն անձրեւի է: 42 Եւ ել Աքաաբ ուտել եւ ըմպել: եւ Եղիա ել ի գլուխ լերինն Կարմէլայ. եւ խոնարհեցաւ յերկիր, եւ եղ զերեսս իւր ի մէջ ծնգաց իւրոց. 43 Եւ ասէ ցպատանեակն իւր. Ել եւ հայեաց ընդ ճանապարհ ծովու: Ել եւ հայեցաւ պատանեակն, եւ ասէ. Ոչ ինչ է: եւ ասէ Եղիա. Աղէ դու դարձիր եւթն անգամ. եւ դարձաւ պատանեակն եւթն անգամ: 44 Եւ եղեւ յետ եւթներորդում նուագին, եւ ահա ամպ մի փոքրիկ իբրեւ զթաթ առն՝ հանէր ջուր: եւ ասէ. Ել եւ ասա՝ ցԱքաաբ. Լծեա զկառս քո եւ էջ, զուցէ հասանիցէ քեզ անձրեւ: 45 Եւ եղեւ մինչ նա այսր եւ անդր դառնայր՝ երկինք մթացան ամպովք եւ հողմով, եւ եղեւ անձրեւ մեծ: եւ լայր եւ երթայր Աքաաբ Յեզրայէլ: 46 Եւ ձեռն Տեառն եղեւ ի վերայ Եղիայի, եւ պնդեաց զմէջ իւր եւ ընթացաւ առաջի Աքաաբու, մինչեւ մտանել Յեզրայէլ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԸՈՐԴ

Գլուխ ԺԹ.

1 Եւ պատմեաց Աքաաբ Յեզբաբէլայ կնոջ իւրում զամենայն զոր արար Եղիա. եւ ո՞րպէս կոտորեաց զամենայն մարգարէսն սրով: 2 Եւ առաքեաց Յեզբաբէլ հրեշտակս առ Եղիա՝ եւ ասէ. Եթէ դու Եղիա իցես՝ եւ ես Յեզբաբէլ, ան եւ ան արասցեն ինձ աստուածքն՝ եւ ան եւ ան յաւելցեն եթէ ոչ վաղիւ ի սոյն ժամու եղից զանձն քո իբրեւ զանձն միոյ ի նոցանէ:

ԾԲ 3 Եւ երկեալ Եղիա՝ եւ յարեալ գնաց առանձինն, եւ եկն ի Բերսաբէէ յերկիրն Յուդայ. եւ եթող անդ զպատանեակն իւր: 4 Եւ ինքն գնաց յանապատ աւուր միոյ ճանապարհ, եւ չոգաւ եւ նստաւ ընդ Բեւեկնեալ. եւ խնդրեաց մահ անձին իւրոյ, եւ ասէ. Շատ է արդ Տէր՝ առ զոգի իմ յինէն Տէր. զի ոչ եմ ես լաւ քան զհարս իմ: 5 Եւ ի քուն եմուտ եւ ննջեաց ընդ տնկովն, եւ ահա ոմն մերձեցաւ ի նա՝ եւ ասէ. Արի եւ կեր: 6 Եւ հայեցաւ Եղիա, եւ ահա ի սնարից նորա նկանակ հաճարոյ եւ կուժ ջրոյ, եւ յարեալ եկեր եւ արբ. եւ դարձեալ ննջեաց: 7 Եւ դարձեալ հրեշտակն Տեառն երկրորդ անգամ մերձեցաւ առ նա՝ եւ ասէ ցնա. Արի կեր, զի բազում է ի քէն եւ անդր ճանապարհոյ: 8 Եւ յարեալ՝ եկեր՝ եւ արբ, եւ գնաց զաւրութեամբ կերակրոյն այնորիկ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն զիշեր, մինչեւ ցլեառնն Աստուծոյ ի Քորէբ. 9 Եւ եմուտ անդ յայրն՝ եւ դադարեաց: Եւ ահա բան Տեառն եղեւ առ նա՝ եւ ասէ. Զի՞ ես դու աստ Եղիա: 10 Եւ ասէ Եղիա. Նախանձեցայ զնախանձ Տեառն ամենակալի. զի թողին զքեզ որդիքն Իսրայէլի, զսեղանս քո կործանեցին, եւ զմարգարէս քո կոտորեցին սրով. եւ միայն մնացեալ եմ, եւ խնդրեն զանձն իմ առնուլ զսա: 11 Եւ ասէ. Ելցես դու վաղիւ՝ եւ կացցես ի լերին անդ առաջի Տեառն. եւ ահա Տէր անցցէ, եւ հողմ մեծ ուժգին՝ որ զլերինս քակիցէ եւ զվէմս խորտակիցէ առաջի Տեառն, եւ ոչ ի հողմն Տէր. եւ յետ հողմոյն շարժումն, եւ ոչ ի շարժմանն Տէր: 12 Եւ յետ շարժմանն հուր, եւ ոչ ի հուրն Տէր. եւ յետ հրոյն ձայն մեղմոյ աւուր, եւ անդ Տէր: 13 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Եղիա՝ ծածկեաց զերեսս իւր մաշկեկաւն եւ ել եւ եկաց ի ներքոյ այրին: Եւ ահա բարբառ առ նա եւ ասէ. Զի՞ ես դու աստ Եղիա: 14 Եւ ասէ Եղիա. Նախանձեցայ զնախանձ Տեառն ամենակալի, զի թողին զուխտ քո որդիքն Իսրայէլի, զսեղանս քո քակտեցին, եւ զմարգարէս քո կոտորեցին սրով. եւ միայն մնացեալ եմ, եւ խնդրեն զանձն իմ առնուլ զնա: 15 Եւ ասէ ցնա Տէր. Գնա եւ դարձիր զճանապարհ քո, եւ երթիցես զճանապարհ անապատին Դամասկեայ, եւ երթիցես եւ ւաճցես զԱզայէլ ի թագաւոր ասորոց: 16 Եւ զՅէու որդին Ամեսսեայ ի թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի. եւ զԵղիսէէ որդի Սափատայ Յաբելմաուլայ՝ ւաճցես ի մարգարէ փոխանակ քո: 17 Եւ եղիցի՝ զապրեալն ի սրոյ Ազայէլի՝ սպանցէ Յէու. եւ զապրեալն ի սրոյ Յէուայ՝ սպանցէ Եղիսէէ. 18 Եւ թողցես դու յԻսրայէլէ եւթն հազար արանց զամենայն որոյ ոչ իցէ կրկնեալ ծունր Բահաղու, եւ զամենայն բերան որոյ ոչ իցէ պագեալ զնա: 19 Եւ գնաց անտի, եւ եգիտ զԵղիսէէ որդի Սափատայ, եւ նա վարէր երկոտասան եզամբք, եւ զոյգք զոյգք եզանց առաջի նորա, եւ ինքն ի վերայ երկոտասանիցն. եւ հաս Եղիա առ նա, եւ ընկէ զմաշկեակն իւր ի վերայ նորա: 20 Եւ եթող Եղիսէէ զեզինսն, եւ ընթացաւ զհետ Եղիայի, եւ ասէ. Համբուրեցիք զհայր իմ եւ զմայր իմ, եւ եկից զկնի քո: Եւ ասէ ցնա. Երթ՝ դարձիր անդրէն. զի՞նչ առնելոց էր՝ արարի քեզ: 21 Եւ դարձաւ ի նմանէ. եւ առ զոյգս զոյգս եզանցն, եւ եզէն. եւ զործեալք եզանցն հասոյց զնոսա, եւ ետ ժողովրդեանն եւ կերան, եւ յարեալ գնաց զհետ Եղիայի, եւ պաշտէր զնա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ

Գլուխ Ի.

ԾԳ 1 Եւ որդի Ադերայ՝ արքայ ասորոց ժողովեաց զամենայն զաւրս իւր, եւ ել եւ նստաւ զՍամարեալ, եւ երեսուն եւ երկու թագաւորք ընդ նմա, եւ ամենայն երիվարք եւ կառք ելին եւ նստան զՍամարեալ, եւ տային պատերազմ ընդ նմա: 2 Եւ առաքեաց հրեշտակս առ Աքաաբ արքայ Իսրայէլի ի քաղաքն, 3 Եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ որդի Ադերայ, արծաթ քո եւ ոսկի քո իմ է. եւ կանայք քո եւ որդիք քո զեղեցկք՝ իմ են: 4 Պատասխանի ետ արքայն Իսրայէլի եւ ասէ. Որպէս խաւսեցար տէր իմ արքայ, քո եմ ես եւ ամենայն ինչք իմ: 5 Եւ դարձան հրեշտակքն՝ եւ ասեն. Այսպէս ասէ որդի Ադերայ. եւ յղեցի զի զարծաթ քո եւ զոսկի քո՝ եւ զկանայս քո եւ զորդիս քո ցիս տացես: 6 զի վաղիւ ի սոյն ժամու առաքեցիք զծառայս իմ, եւ յուզեցեն զտուն քո եւ զտուն ծառայից քոց, եւ եղիցին ցանկալիք աչաց նոցա, յոր արկանիցեն զձեռս իւրեանց՝ առցեն: 7 Եւ կոչեաց արքայ Իսրայէլի զամենայն ծերակոյտս երկրին եւ ասէ. Գիտասցիք եւ տեսցիք՝ զի չարիս իմն խնդրէ նա, զի առաքեաց առ իս զուստերաց իմոց եւ զդստերաց իմոց, զարծաթ իմ եւ զոսկի իմ ոչ արգելի ի նմանէ: 8 Եւ ասեն ցնա ծերքն՝ եւ ամենայն ժողովուրդն. Մի լսեր եւ մի յանձն առնուր: 9 Եւ ասէ ցհրեշտակս որդւոյն Ադերայ. Ասացէք ցտէրն ձեր ցարքայ. զամենայն ինչ զոր առաքեցեր առ ծառայ քո յառաջնում նուագին՝ արարից, բայց զայդ բան ոչ կարեմ առնել: Եւ գնացին արքն՝ եւ դարձուցին նմա պատասխանի: 10 Եւ առաքեաց առ նա որդին Ադերայ՝ եւ ասէ. Ան եւ ան արասցեն ինձ դիքն եւ ան եւ ան յաւելցեն, եթէ բաւեսցէ հող Սամարեայ աղիւսովք հանդերձ, ամենայն զաւրականի հետեւակաց իմոց:

11 Եւ պատասխանի ետ արքայն Իսրայէլի եւ ասէ. Շատ է արդ՝ մի պարծեսցի կորն իբրեւ զուղիղն: 12 Եւ եղեւ իբրեւ պատասխանի ետ նմա զբանս զայս. եւ ինքն ի զինուոջ էր, եւ ամենայն թագաւորք որ ընդ նմա ի խորանս. եւ ասէ ցծառայս իւր. Շինեցէք պատնէշ. եւ եղին պատնէշ շուրջ զքաղաքան: 13 Եւ ահա մարգարէ ոմն մատեաւ առ Աքաաք արքայ Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր, եթէ տեսանիցէ՞ս զայն ամբոյս մեծ, ահա ես մատնեցից զնոսա այսաւր ի ձեռս քո. եւ գիտասցես՝ թէ ես եմ Տէր: 14 Եւ ասէ Աքաաք. Ի՞նչ: եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. մանկտուով իշխանաց զաւառաց: եւ ասէ Աքաաք Ո՞նայի գրգռեսցէ զպատերազմն. եւ ասէ. Դու: 15 Եւ հանդէս արար ծառայից իշխանաց զաւառաց, եւ եղեն երկերիւր եւ երեսուն. եւ ապա հանդէս արար ամենայն ժողովրդեանն. եւ ամենայն որդւոց զարուրթեան եւթն հազար արանց: 16 Եւ ելանէր զմիջաւրէիւ. եւ որդին Ադերայ ընդ զինի մտեալ էր եւ արբեալ ի Սոկքով, ինքն եւ երեսուն եւ երկու թագաւորքն աւգնականք նորա: 17 Եւ ելին նախ մանկունք իշխանաց զաւառացն եւ առաքեցին առ որդին Ադերայ, եւ պատմեցին նմա եւ ասեն. Արք ելին ի Սամարեայ: 18 Եւ ասէ ցնոսա. Եթէ ի խաղաղութիւն ելանիցեն՝ կալջիք զնոսա կենդանիս, եւ եթէ ի պատերազմ ելանիցեն՝ կալջիք զնոսա կենդանիս: 19 Եւ ելին ի քաղաքէն մանկտի իշխանաց զաւառացն, եւ զարն զկնի նոցա: 20 Եւ եհար իւրաքանչիւր ոք որում դիպեցաւ. եւ փախեան ասորիքն, եւ հալածեաց զնոսա Իսրայէլ: Եւ ապրեցաւ որդին Ադերայ՝ արքայ ասորւոց հեծեալ ձիով՝ հանդերձ երիւք ոմամբք հեծելովք: 21 Եւ ել արքայն Իսրայէլի, եւ առ զերիվարս եւ զկառս, եւ եհար յասորւոց հարուածս մեծամեծս: 22 Եւ մատեաւ մարգարէն առ արքայ Իսրայէլի, եւ ասէ ցնա. Ջարացիք եւ զհտա, եւ տես զինչ գործեսցես. զի ի դարձի տարւոյս այսորիկ որդի Ադերայ արքայ ասորւոց ելանելոց է ի վերայ քո: 23 Եւ ծառայք արքային ասորւոց ասեն ցնա. Աստուած լերանց է Աստուածն Իսրայէլի, եւ ոչ Աստուած դաշտաց. վասն այնորիկ յաղթահարեցին զմեզ. եթէ տայցենք ընդ նոսա պատերազմ ի դիւրի՝ յաղթենք նոցա: 24 Եւ զայս բան արասցես. ի բաց արա զթագաւորսն յիւրաքանչիւր տեղւոջէ, եւ դիր ընդ նոսա նախարարս: 25 Եւ փոխանակեսցուք քեզ զարս ընդ զարացն որ անկան ի քէն, եւ երիվարս ընդ երիվարացն, եւ կառս ընդ կառացն. եւ տացուք ընդ նոսա պատերազմ ի դիւրոջ՝ եւ յաղթեսցուք նոցա: Եւ անսաց բարբառոյ նոցա, եւ արար այնպէս:

ԾԴ 26 Եւ եղեւ ի դառնալ տարւոյն, հանդէս արար որդին Ադերայ՝ ասորւոց. եւ ել Յափեկայ ի պատերազմ ընդ Իսրայէլի: 27 Եւ որդիքն Իսրայէլի արարին հանդէս՝ եւ երկզնդեցան եւ հասին յառաջս նոցա: Եւ ճակատեցան որդիքն Իսրայէլի ընդդէմ ասորւոցն իբրեւ երկու երամակք այծից. եւ ասորիքն լցին զերկիրն: 28 Եւ մատեաւ այրն Աստուծոյ՝ եւ ասէ ցարքայն Իսրայէլի. Այսպէս ասէ Տէր, փոխանակ զի ասացին ասորիքն թէ Աստուած լերանց է տէր Աստուած Իսրայէլի՝ եւ ոչ Աստուած դաշտաց նա տացէ զզարն զայն զմեծ ի ձեռս քո, եւ գիտասցեն թէ ես եմ Տէր: 29 Եւ բանակեցան նոքա ընդդէմ սոցա զեւթն ար: Եւ եղեւ յաւուրն ութերորդի ընդխառնեցաւ պատերազմն. եւ եհար Իսրայէլ յասորւոցն հարիւր հազար հետեւակաց ի միում աւուր. 30 Եւ մնացեալքն փախեան յԱփեկայ ի քաղաքն իւրեանց. եւ անկաւ պարիսպն ի վերայ քսան եւ եւթն հազար արանց մնացելոց: Եւ որդին Ադերայ փախեաւ եւ եմուտ ի տուն իւր սենեակ ի սենեկէ: 31 Եւ ասեն ցնա ծառայք իւր. Ահաւասիկ զհտեմք զի թագաւորք տանն Իսրայէլի թագաւորք ողորմութեան են, արկցուք քուրձս զմիջովք մերովք. եւ չուանս ի գլուխս մեր, եւ ելցուք առ արքայն Իսրայէլի. թերեւս ապրեցուցէ զանձինս մեր: 32 Եւ զգեցան քուրձս ի մէջս իւրեանց, եւ եղին չուանս ի գլուխս իւրեանց. եւ ասեն ցարքայն Իսրայէլի. Ծառայ քո որդի Ադերայ ասէ, կեցցէ՞ անձն իմ: Եւ ասէ. Եթէ տակաւին կենդանի իցէ՝ եղբայր իմ է: 33 Եւ արքն հմայեցին՝ եւ նուիրեցին՝ եւ քաղեցին զբանսն ի բերանոյ նորա. եւ ասեն. Եղբայր քո որդի Ադերայ աստ է: Եւ ասէ. Մտե՛ք՝ եւ ածէ՛ք զնա: Եւ ել առ նա որդին Ադերայ. եւ հանին զնա առ նա ի կառսն: 34 Եւ ասէ ցնա. Զքաղաքսն զոր առ հայր իմ ի հաւրէ քումմէ՝ դարձուցից առ քեզ, եւ հանցես քեզ հարկս ի Դամասկոս, որպէս եղ հայր իմ ի Սամարիայ: Եւ ասէ. Եւ ես արձակեցից զքեզ ուխտիւ: Եւ եղ ընդ նմա ուխտ, եւ արձակեաց զնա:

ԾԵ 35 Եւ այր մի յորդոց մարգարէիցն ասէ ցրնկեր իւր բանիւ Տեառն. Հար զիս. եւ ոչ կամեցաւ այրն հարկանել զնա: 36 Եւ ասէ ցնա. Փոխանակ զի ոչ լուար ձայնի Տեառն, ահա իբրեւ զնացես յինէն՝ սպանցէ զքեզ առեւծ: Եւ իբրեւ զնաց ի նմանէ եգիտ զնա առեւծ՝ եւ սպան զնա: 37 Եւ եգիտ այլ այր եւ ասէ. Հար զիս: Եւ եհար զնա այրն՝ եհար եւ ջաղջախեաց: 38 Եւ չոգաւ մարգարէն՝ եւ եկաց առաջի արքայի ի վերայ ճանապարհին, եւ կապեաց պատանաւ զաչս իւր: 39 Եւ եղեւ իբրեւ անցանէր ընդ այն արքայ, եւ նա աղաղակեաց առ արքայ եւ ասէ. Ծառայ քո ել ընդ զարու ի պատերազմի, եւ ահա այր մի ած առ իս այր, եւ ասէ՝ պահեաւ զայրդ զայրդ, ապա թէ զերծանելով զերծցի, եղիցի անձն քո ընդ անձին դորա, կամ տաղանտ

մի արծաթոյ կշռեսցես. 40 եւ եղեւ մինչ ծառայ քո այսր եւ անդր հայեր, եւ նա չէր ուրեք: Եւ ասէ արքայն Իսրայելի ցնա. Ահա եւ այդ յինէն կողմանէ դաւ է, սպանե՞ր ուրեմն: 41 եւ փութացաւ ի բաց առ զպատանն յաչաց իւրոց. եւ ծանեաւ զնա արքայն Իսրայելի՝ թէ ի մարգարէից անտի է: 42 Եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Տէր՝ փոխանակ զի հաներ դու զայրն վնասակար ի ձեռաց իմոց, եղիցի անձն քո փոխանակ անձին նորա, եւ ժողովուրդ քո փոխանակ ժողովրդեան նորա: 43 եւ զնաց արքայն Իսրայելի ի տուն իւր տխրեալ եւ լքեալ, եւ եկն ի Սամարիա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԲՈՐԴ

Գլուխ ԻԱ.

ԾԶ 1 Եւ եղեւ յետ բանիցս այսոցիկ, այգի մի էր Նաբաւթայ Յեզրայելացոյ, մերձ առ կալ Աքաաբու արքայի Սամարեայ: 2 Եւ խաւսեցաւ արքայ ընդ Նաբաւթայ՝ եւ ասէ. Տուր ինձ զայգին քո, եւ եղիցի ինձ ի պարտեզ բանջարոյ, զի մերձ է ի տուն իմ. եւ տաց քեզ այլ այգի լաւ քան զնա: եւ եթէ հաճոյ իցէ առաջի քո, տաց քեզ արծաթ զինս այգոյ քոյ. եւ եղիցի ինձ ի պարտեզ բանջարոյ: 3 Եւ ասէ Նաբաւթ ցարքայ. Քաւ լիցի ինձ յԱստուծոյ իմմէ տալ քեզ զժառանգութիւն հարց իմոց: 4 Եւ եկն Աքաաբ ի տուն իւր տխրեալ՝ եւ լքեալ վասն բանին զոր խաւսեցաւ ընդ նմա Նաբուլթ Յեզրայելացի, եւ ասէ. Ոչ տաց քեզ զժառանգութիւն հարց իմոց: եւ ննջեաց ի մահիճս իւր. եւ ծածկեաց զերեսս իւր, եւ ոչ եկեր հաց: 5 Եւ եմուտ առ նա Յեզաբել կին իւր՝ եւ խաւսեցաւ ընդ նմա եւ ասէ. Զի՞ խռովեալ է ոգի քո՝ եւ ոչ ուտես հաց: 6 եւ ասէ ցնա. Զի խաւսեցայ ընդ Նաբաւթայ Յեզրայելացոյ՝ եւ ասեմ. տուր ինձ զայգին քո ընդ արծաթոյ, եւ եթէ կամիս՝ տաց քեզ այլ այգի փոխանակ նորա. եւ ասէ. Ոչ տաց քեզ զժառանգութիւն հարց իմոց: 7 Եւ ասէ ցնա Յեզաբել կին իւր. Արդ՝ ա՞յդպէս առնիցես զթագաւորութիւնդ ի վերայ Իսրայելի. արի կեր հաց՝ եւ սթափեաց. եւ ես տաց քեզ զայգին Նաբաւթայ Յեզրայելացոյ: 8 Եւ գրեաց հրովարտակ յանուն Աքաաբու, եւ կնքեաց մատանեաւ նորա. եւ առաքեաց զհրովարտակն առ ծերս եւ առ ազատս քաղաքին նորա, որ բնակեալ էին ընդ Նաբուլթայ: 9 Եւ գրեալ էր ի հրովարտակին այսպէս. Պահեցէք պահս, եւ նստուցէք զՆաբուլթ ի գլուխ ժողովրդեանն. 10 եւ նստուցէք երկուս արս որդիս անաւրինաց հանդէպ նորա, եւ վկայեցեն զնմանէ՝ եւ ասասցեն, թէ աւրինեցեր զԱստուած՝ եւ զարքայ. եւ հանցեն զնա եւ քարկոծեսցեն, եւ մեռցի: 11 Եւ արարին արք քաղաքին նորա ծերք եւ ազատք որ նստին ի քաղաքին նորա՝ որպէս առաքեաց առ նոսա Յեզաբել, զոր աւրինակ գրեալ էր ի հրովարտակն: 12 Կարգեցին պահս, եւ նստուցին զՆաբաւթ ի գլուխ ժողովրդեանն. 13 եւ եկին երկու արք՝ որդիք անաւրինաց, եւ նստան հանդէպ նորա. եւ վկայեցին արքն ապստամբութեան զՆաբուլթայ առաջի ամենայն ժողովրդեանն՝ եւ ասեն. թէ Աւրինեաց Նաբուլթ զԱստուած՝ եւ զարքայ. եւ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, եւ քարկոծեցին զնա քարամբք՝ եւ մեռաւ: 14 Եւ առաքեցին առ Յեզաբել՝ եւ ասեն. Քարկոծեցաւ Նաբուլթ՝ եւ մեռաւ: 15 Եւ իբրեւ լուաւ Յեզաբել՝ թէ քարկոծեցաւ Նաբուլթ՝ եւ մեռաւ. ասէ Յեզաբել ցԱքաաբ. Արի ժառանգեալ զայգին Նաբուլթայ Յեզրայելացոյ՝ զոր ոչ ես քեզ ընդ արծաթոյ. զի ոչ է Նաբուլթ կենդանի՝ քանզի մեռաւ: 16 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Աքաաբ՝ թէ մեռաւ Նաբուլթ Յեզրայելացի, պատառեաց զհանդերձս իւր՝ եւ քուրձ զգեցաւ: Եւ եղեւ յետ այնորիկ, յարեաւ Աքաաբ՝ եւ էջ յայգին Նաբաւթայ Յեզրայելացոյ ժառանգել:

ԾԷ 17 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Եդիայի Թեզբացոյ՝ եւ ասէ. 18 Արի էջ ընդ առաջ Աքաաբու արքայի Իսրայելի որ ի Սամարիա. զի նա էջ յայգին Նաբուլթայ ժառանգել զնա. 19 եւ խաւսեցիս ընդ նմա՝ եւ ասացես. այսպէս ասէ Տէր. որպէս սպաներ եւ ժառանգեցեր, վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. ի տեղուջ ուր լափեցին շունք եւ խոզք զարին Նաբուլթայ, անդ լափեցեն զարին քո, եւ բոզք լուսացին յարեան քում: 20 Եւ ասէ Աքաաբ ցԵդիա. Եթէ գտեր զիս թշնամի իմ՝ եւ ասէ. Գտի. զի ի զուր հպարտացար գործել չար առաջի Տեառն, առ ի բարկացուցանելոյ զնա: 21 Ահա ես ածից ի վերայ քո չարիս. եւ բորբոքեցից զկնի քո, եւ սատակեցից զԱքաաբու՝ որ միզիցէ զորմով. եւ զնեղեալն եւ զլքեալն յԻսրայելէ: 22 Եւ տաց զտուն քո իբրեւ զտունն Յերոբովամու որդւոյ Նաբատայ: եւ իբրեւ զտունն Բայասայ որդւոյ Աքիայ, վասն բարկութեանցն որովք բարկացուցեր զիս՝ եւ յանցուցեր զԻսրայել: 23 Եւ առ Յեզաբել խաւսեցաւ Տէր՝ եւ ասէ. Շունք կերիցեն զնա առ պարսպին Յեզրայելի: 24 զմեռեալ Աքաաբու ի քաղաքի՝ կերիցեն շունք եւ զմեռեալ նորա ի դաշտի՝ կերիցեն թռչունք երկնից: 25 Սակայն ի զուր մեծամտեաց Աքաաբ առնել չար առաջի Տեառն. որպէս յիմարեցոյց զնա Յեզաբել կին իւր: 26 Եւ գարշացաւ յոյժ երթալ զհետ գարշելեացն՝ ըստ ամենայնի

գոր արար ամուրիացին, գոր սատակեաց Տէր յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: 27 Եւ վասն բանին գոր ստրջացաւ արքայ յերեսաց Տեառն, եւ երթայր լալով, եւ պատառեաց զպատմութեան իւր, եւ զգեցաւ քուրձ ի վերայ մարմնոյ իւրոյ. եւ պահեաց եւ զգեցաւ քուրձ յաւուրն յորում սպան զՆաբովթ Յեզրայէլացի, եւ գնայր կորակոր: 28 Եւ եղև բան Տեառն ի ձեռն ծառայի իւրոյ Եղիայի վասն Աքաաբու, եւ ասէ Տէր. 29 Տեսէ՞ր զի ստրջացաւ Աքաաբ յերեսաց իմոց. փոխանակ զի ակնկորեաց յերեսաց իմոց, ոչ ածից չարիս յաւուրս նորա. այլ յաւուրս որդւոյ նորա ածից չարիս ի վերայ տան նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐԲՈՐԴ

Գլուխ ԻԲ.

1 Եւ նստան զերեամ, եւ ոչ էր պատերազմ ի մէջ ասորւոց եւ ի մէջ Իսրայէլի:

ԾԸ 2 Եւ եղև յամին երրորդի էջ Յովսափատ արքայ Յուդայ առ արքայ Իսրայէլի: 3 Եւ ասէ արքայն Իսրայէլի ցծառայս իւր. Ո՞չ գիտէք եթէ մեր է Ռամաթ Գաղաադու. եւ մէք լռեալ կամք առնուլ զնա ի ձեռաց արքային ասորւոց: 4 Եւ ասէ արքայ Իսրայէլի ցՅովսափատ. Ելցե՞ս ընդ մեզ յՌամաթ Գաղաադու ի պատերազմ: Եւ ասէ Յովսափատ ցարքայն Իսրայէլի. Որպէս ես, նոյնպէս եւ դու. եւ որպէս զաւրք իմ, զաւրք քո. եւ որպէս երիվարք իմ, երիվարք քո: 5 Եւ ասէ Յովսափատ արքայ Յուդայ ցարքայն Իսրայէլի. Աղէ հարցցուք այսաւր ցՏէր: 6 Եւ ժողովեաց արքայն Իսրայէլի զամենայն մարգարէս իւր իբրեւ արս չորեքարեւր. եւ ասէ ցնոսա արքայ. Երթա՛յց յՌամաթ Գաղաադու ի պատերազմ, թէ գտեղի կալայց. եւ ասեն. Ել, եւ տալով տացէ Տէր ի ձեռս արքայի: 7 Եւ ասէ Յովսափատ ցարքայն Իսրայէլի. Իցե՛՛ր որ արդէս աստ մարգարէ Տեառն՝ թէ չիցէ. եւ հարցցուք զՏէր նովաւ: 8 Եւ ասէ արքայ Իսրայէլի ցՅովսափատ. Է աստ այր մի: հարցանել նովաւ զՏէր, եւ ես ատեցի զնա, զի ոչ խաւսի զինէն բարի, այլ չար. Միքիա որդի Յեմլեայ: Եւ ասէ Յովսափատ արքայ Յուդայ. Մի ասասցէ այդպէս արքայ: 9 Եւ կոչեաց արքայ Իսրայէլի ներքինի մի եւ ասէ. Վաղվաղակի ած այսր զՄիքիէ որդի Յեմլեայ: 10 Եւ արքայ Իսրայէլի եւ Յովսափատ արքայ Յուդայ, նստին այր իւրաքանչիւր յաթոռ իւրում վառեալ ի դրունս Սամարեայ. եւ ամենայն մարգարէքն մարգարէանային առաջի նորա: 11 Եւ արար իւր Սեղեկիա որդի Քանանու եղջերս երկաթիս՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. սոքաւք խեթկեսցես զասորիս մինչեւ սպառեսցին: 12 Եւ ամենայն մարգարէքն մարգարէանային նոյնպէս, եւ ասէին. Ել յՌամաթ Գաղաադու, եւ յաջողեսցիս. եւ տացէ Տէր ի ձեռս քո զարքայն ասորւաց:

ԾԹ 13 Եւ հրեշտակն որ չոգաւ կոչել զՄիքա, պատմեաց նմա՝ եւ ասէ. Ահաւանիկ ամենայն մարգարէքն խաւսին իբրեւ ընդ մի բերան բարի զարքայէ, արդ՝ եղիցի բան քո իբրեւ զմիոյ ի նոցանէն, եւ խաւսեաց բարի: 14 Եւ ասէ Միքա. Կենդանի է Տէր, եթէ ոչ գոր ինչ ասասցէ ցիս Տէր, զայն խաւսեցայց: 15 Եւ եկն առ արքայ: Եւ ասէ ցնա արքայ. Միքիա, ելի՞ց յՌամաթ Գաղաադու ի պատերազմ, թէ գտեղի կալայց. եւ ասէ. Ել՝ եւ յաջողեսցիս, եւ տացէ Տէր ի ձեռս արքայի: 16 Եւ ասէ ցնա արքայ. Դարձեալ կրկին երդմնեցուցեալ զքեզ, զի խաւսեսցիս ընդ իս ճշմարտութեամբ յանուն Տեառն: 17 Եւ ասէ. Ոչ այդպէս է. տեսի զամենայն Իսրայէլ ցրուեալ ընդ լերինս իբրեւ զհաւս՝ որոյ ոչ գուցէ հովիւ. եւ ասէ Տէր. Ոչ գոն դոցա տեարք, դարձցին իւրաքանչիւր ի տուն իւր խաղաղութեամբ: 18 Եւ ասէ արքայն Իսրայէլի ցՅովսափատ արքայ Յուդայ. Ո՞չ ասացի քեզ թէ ոչ մարգարէանայ նա ինձ բարի, բայց թէ չար: 19 Եւ ասէ Միքեա. Ոչ այդպէս. ոչ ես ինչ, այլ լուր զպատգամ Տեառն. ոչ ապաքեն տեսի գտէր Աստուած Իսրայէլի նստեալ ի վերայ աթոռոյ իւրոյ, եւ ամենայն զաւրք երկնից կային շուրջ զնովաւ յաջմէ եւ յահեկէ: 20 Եւ ասէ Տէր. Ո՞ պատրեսցէ զԱքաաբ արքայ Իսրայէլի, եւ ելցէ անկցի յՌամաթ Գաղաադու. եւ ասէ ցՏէր ոմն այսպէս, եւ ոմն այնպէս: 21 Եւ ել ոգի, եւ եկաց առաջի Տեառն՝ եւ ասէ. Ես պատրեցից զնա. եւ ասէ Տէր. Ի՞նչ: 22 Եւ ասէ. Ելից եւ եղէց ոգի սուտ ի բերան ամենայն մարգարէից նորա: Եւ ասէ. Պատրեսցես եւ կարասցես, ել եւ արա այդպէս: 23 Եւ արդ՝ ահա ետ Տէր ոգի սուտ ի բերան ամենայն մարգարէից քոց այդոցիկ. եւ Տէր խաւսեցաւ ի վերայ քո չարիս: 24 Եւ մատեաւ Սեղեկիա որդի Քանանու, եւ եհար Միքայի զծնաւոսս նորա, եւ ասէ. Ո՞ր հոգի Տեառն է այն, որ անց ինէն եւ խաւսեցաւ ի քեզ: 25 Եւ ասէ Միքա. Ահա դու իսկ տեսցես յաւուր յայնմիկ յորում մտանիցես սենեակ ի սենեկէ թաքչել: 26 Եւ ասէ արքայ Իսրայէլի. Կալայք զՄիքիա եւ տուք ցԱմոն քաղաքապետ, եւ ցՅովսա որդի արքայի, 27 եւ ասասցիք. այսպէս ասէ արքայ. դիք զդա ի բանտի, եւ կերիցէ հաց նեղութեան եւ ջուր նեղութեան արբցէ, մինչեւ դարձայց խաղաղութեամբ: 28 Եւ ասէ Միքա. Եթէ դու

դառնալով դարձցիս խաղաղութեամբ, ապա ոչ խաւսեցաւ յիս Տէր. եւ ասէ. լուարուք զարքդ ամենեքեան: 29 Եւ ել արքայ Իսրայէլի՝ եւ Յովսափատ արքայ Յուդայ ընդ նմա յՌամաթ Գաղաադու: 30 Եւ ասէ արքայ Իսրայէլի ցՅովսափատ արքայ Յուդայ. Այլակերպեցայց եւ մտից ի պատերազմ, եւ դու զգեցիր զիմ հանդերձս: եւ այլակերպեցաւ արքայն Իսրայէլի, եւ եմուտ ի ճակատն: 31 Եւ արքայն ասորոց պատուէր ետ կառապետաց իւրոց եւ ասէ. Մի մարտնչիցիք ընդ մեծի կամ ընդ փոքու, այլ միայն ընդ արքային Իսրայէլի: 32 Եւ եղեւ իբրեւ տեսին կառապետքն զՅովսափատ արքայ Յուդայ. եւ ասեն ցմիմեանս. Թուի թէ սա իցէ արքայն Իսրայէլի. եւ պատեցին զնա պատերազմել: եւ աղաղակեաց Յովսափատ: 33 Եւ եղեւ իբրեւ տեսին կառապետքն եթէ չէ նա արքայն Իսրայէլի՝ դարձան ի նմանէ: 34 Եւ ձգեաց մի ոմն կորովութեամբ զաղեղն իւր, եւ եհար զարքայն Իսրայէլի ընդ զրահսն եւ ընդ թոքառաջսն: Եւ ասէ ցկառապետն իւր. Դարձո զձեռն քո եւ հան զիս ի պատերազմես զի խոցեալ եմ: 35 Եւ սաստկացաւ պատերազմն յաւուր յայնմիկ: եւ արքայ կայր ի վերայ կառացն ընդդէմ ասորոցն յայգուէ մինչեւ ցերեկոյ եւ հոսէր արիւնն ի վիրէ անտի, եւ լնոյր զծոց կառացն. եւ իբրեւ ընդ երեկս եղեւ՝ ել ոգին: 36 Եւ եկաց քարոզ զաւրուն ի բանակին՝ ընդ մտանել արեւուն՝ եւ ասէ. Իւրաքանչիւր ի քաղաք իւր՝ եւ յերկիր իւր, 37 զի մեռաւ արքայ: Եւ եկն ի Սամարիա, եւ թաղեցին զարքայ ի Սամարիա: 38 Եւ լուացին զկառան յաւազանս Սամարեայ. եւ լիզէին խոզք եւ շունք զարիւն նորա. եւ բոզք լուացան յարեանն, ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ: 39 Եւ մնացորդք բանիցն Աքաաբու, եւ ամենայն ինչ զոր արար. եւ տունն փղոսկրեայ զոր շինեաց, եւ ամենայն քաղաքքն զորս արար. ահաւանիկ գրեալ է ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 40 Եւ ննջեաց Աքաաբ ընդ հարս իւր, եւ թագաւորեաց Ոքոզիա որդի նորա ընդ նորա: 41 Եւ Յովսափատ որդի Ասայի թագաւորեաց ի վերայ Յուդայ: Յամին չորրորդի Աքաաբու արքայի Իսրայէլի. Կ 42 թագաւորեաց Յովսափատ: որդի երեսուն եւ հինգ ամաց էր ի թագաւորել իւրում. եւ քսան եւ հինգ ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ եւ անուն մաւր նորա Ասուբա դուստր Սաղաղայ: 43 Եւ զնաց յամենայն ճանապարհս Ասայի հաւր իւրոյ, եւ ոչ խտտորեցաւ ի նմանէ առնել ուղղութիւն առաջի Տեառն. 44 Բաց ի բարձանցն զի ոչ երարձ՝ քանզի տակաւին զոհէր ժողովուրդն, եւ արկանէր խունկս ի վերայ բարձանց: 45 Եւ խաղաղութեամբ էր Յովսափատ ընդ արքային Իսրայէլի: 46 Եւ մնացորդք բանիցն Յովսափատու, եւ զաւրութիւնք զոր արար, եւ որչափ պատերազմեցաւ. ո՛չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 47 Եւ զաւելորդս նուիրելոցն որ մնացին յաւուրս հաւր նորա՝ քաղեաց յերկրէն: 48 Եւ թագաւոր ոչ գոյր յԵդոմ՝ հաստատեալ: 49 Եւ արքայ Յովսափատ արար նաւսս Թարսսացիս, երթալ յՈվփիր զոսկոյ, եւ ոչ զնացին՝ քանզի խորտակեցան նաւքն ի Գասիոնգաբեր: 50 Յայնժամ ասէ Ոքոզիա որդի Աքաաբու ցՅովսափատ. Երթիցեն ծառայք քո ընդ ծառայս իմ, եւ նաւք քո ընդ նաւս իմ. եւ ոչ կամեցաւ Յովսափատ: 51 Եւ ննջեաց Յովսափատ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ առ հարս իւր ի քաղաք Դաւթի հաւր իւրոյ. եւ թագաւորեաց Յովրամ որդի նորա ընդ նորա:

ԿԱ 52 Եւ Ոքոզիա որդի Աքաաբու թագաւորեաց ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա. յամին եւթնուտասներորդի Յովսափատայ արքայի Յուդայ. եւ թագաւորեաց Իսրայէլի ամս երկուս: 53 Եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ զնաց զճանապարհս Աքաաբու հաւր իւրոյ, եւ զճանապարհս Յեզաբելայ մաւր իւրոյ, եւ ի մեղս տանն Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ: 54 Եւ ծառայեաց Բահաղիմացն, եւ երկիր եպագ նոցա. եւ բարկացոյց զտէր Աստուած Իսրայէլի ըստ ամենայնի եղելոցն յառաջ քան զնա:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ԵՐՐՈՐԴ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ նշկահեաց Մովսէս զԻսրայէլ յետ մեռանելոյն Աքաաբու: 2 Եւ անկաւ Ոքոզիա ի վանդակապատէ վերնատանն իւրոյ ի Սամարիա եւ խաւթացաւ: Եւ առաքեաց հրեշտակս, եւ ասէ ցնոսա. Երթայք հարցէք ի Բահաղ զՃանճիկ աստուածն Ակկարոնի, թէ ապրիցե՞մ ես յախտէ աստի յայսմանէ. եւ գնացին հարցանել ի նմանէ: 3 Եւ հրեշտակ Տեառն կոչեաց զԵղիա Թեզգացի եւ ասէ Արի երթ ընդ առաջ հրեշտակացն Ոքոզեայ արքայի Սամարեայ, եւ ասացես ցնոսա. Առ ի չգոյէ՞ Աստուծոյ ի մէջ Իսրայէլի երթայք դուք հարցանել ի Բահաղ զՃանճիկ աստուածն Ակկարոնի: 4 Ոչ այդպէս: այլ այսպէս ասէ Տէր. Ի մահիճսդ յոր ելեր՝ ոչ իջցես այտի, այլ ի դմին՝ մահու մեռցիս: Եւ չոգաւ Եղիա, եւ ասէ ցնոսա: 5 Եւ դարձան հրեշտակքն առ նա: Եւ ասէ ցնոսա. Զի՞ է զի դարձարուք: 6 Եւ ասեն ցնա. Այր մի ել ընդ առաջ մեր, եւ ասէ ցմեզ. երթայք դարձարուք առ արքայն՝ որ առաքեացն զձեզ, եւ ասաջիք ցնա. այսպէս ասէ Տէր, առ ի չգոյէ՞ Աստուծոյ ի մէջ Իսրայէլի՝ երթաս հարցանել ի Բահաղ զՃանճիկ աստուածն Ակկարոնի: ոչ այդպէս. այլ ի մահիճսդ յոր ելեր՝ ոչ իջցես այտի, այլ մահու մեռցիս: 7 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա՝ եւ ասէ. Զի՞ նչ նշանք են առնն որ ել ընդ առաջ ձեր, եւ խաւսեցաւ ընդ ձեզ զբանսդ զայդոսիկ: 8 Եւ ասեն ցնա. Այր թաւարծի, եւ գաւտի մաշկեղէն ածեալ ընդ մէջ իւր: Եւ ասէ. Եղիա Թեզգացի է այն:

Բ 9 Եւ առաքեաց առ նա իշխան յիսնապետ, եւ զյիսունս նորա: Եւ ել եւ եկն առ նա: Եւ Եղիա նստեր ի վերայ գլխոյ լերինն. եւ խաւսեցաւ յիսնապետն՝ եւ ասէ ցնա. Այրդ Աստուծոյ, արքայ կոչեաց զքեզ՝ էջ այտի: 10 Պատասխանի ետ Եղիա եւ ասէ ցյիսնապետն. Եթէ այր Աստուծոյ իցեմ ես իջցէ հուր յերկնից՝ եւ կերիցէ զքեզ եւ զյիսունսդ քո: Եւ էջ հուր յերկնից, եւ եկեր զնա եւ զյիսունս նորա:

Գ 11 Եւ յաւել արքայ առաքել առ նա այլ յիսնապետ եւ զյիսունս նորա: Եւ ել եւ խաւսեցաւ յիսնապետն՝ եւ ասէ ցնա. Այրդ Աստուծոյ, այսպէս ասէ արքայ՝ էջ այտի վաղվադակի: 12 Պատասխանի ետ Եղիա՝ եւ ասէ ցնա. Եթէ այր Աստուծոյ իցեմ, իջցէ հուր յերկնից եւ կերիցէ զքեզ եւ զյիսունս քո: Եւ էջ հուր Աստուծոյ յերկնից՝ եւ եկեր զնա եւ զյիսունս նորա: 13 Եւ յաւել եւս արքայ առաքել յիսնապետ երրորդ եւ զյիսունս նորա: Եւ ել եկն առ նա յիսնապետն երրորդ, եւ անկաւ ի վերայ ծնգաց իւրոց առաջի Եղիայի՝ եւ աղաչեաց զնա, եւ խաւսեցաւ ընդ նմա եւ ասէ. Այրդ Աստուծոյ, պատուեսցի անձն իմ, եւ անձինք ծառայից քոց այսոցիկ յիսնիցս առաջի աչաց քոց. 14 զի ահա անկաւ հուր յերկնից, եւ եկեր զերկուս յիսնապետսն զառաջինսն, եւ զյիսունս նոցա: Եւ արդ՝ պատուեսցին անձինք ծառայից քոց յաչս քո: 15 Եւ խաւսեցաւ հրեշտակ Տեառն ընդ Եղիայ եւ ասէ. Էջ ընդ դմա, եւ մի երկնչիցիս յերեսաց նոցա: Յարեաւ Եղիա, եւ էջ ընդ նմա առ արքայ. 16 Եւ խաւսեցաւ ընդ նմա՝ եւ ասէ. Փոխանակ զի առաքեցեր հրեշտակս հարցանել ի Բահաղ զՃանճիկ աստուածն Ակկարոնի : որպէս առ ի չգոյէ Աստուծոյ ի մէջ Իսրայէլի ի հարցանել ի նմանէ: ոչ այդպէս, այլ ի մահիճսդ յոր ելեր՝ մի իջցես այտի, այլ մահու մեռցիս: 17 Եւ մեռաւ ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ Եղիա:

Դ Եւ Յովթամ որդի Աքաաբու թագաւորէ ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս երկուտասան, յամի ութուտասներորդի Յովսափատայ արքայի Յուդայ. եւ արար չար առաջի Տեառն, բայց ոչ իբրեւ զեղբարս իւր, եւ ոչ իբրեւ զմայր իւր: Եւ երարձ զարձանսն Բահաղու զոր արար հայր նորա՝ եւ խորտակեաց զնոսա. սակայն ի մեղս տանն Յերոբոամայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ՝ յարեցաւ, եւ ոչ մեկնեցաւ ի նոցանէն: Եւ սրտմտեցաւ բարկութեամբ Տէր ի վերայ տան Աքաաբու: Եւ թագաւորեաց Յովթամ եղբայր նորա ընդ նորա, յամի երկրորդի Յովթամայ արքայի Յուդայ՝ որդւոյ Յովսափատու, զի ոչ գոյր նորա որդի: 18 Եւ մնացորդք բանիցն Ոքոզեայ եւ ամենայն ինչ զոր արար, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից ատուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ Բ.

Ե 1 Եւ եղեւ ի վերացուցանել Տեառն զԵղիայ շարժամբն յերկինս. եւ գնացին Եղիա եւ Եղիսէէ ի Գաղգաղա: 2 Եւ ասէ Եղիա ցԵղիսէէ. Նիստ դու աստ՝ զի Տէր առաքեաց զիս ի Բեթէլ: Եւ ասէ Եղիսէէ. Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է անձն քո՝ թէ թողից զքեզ: Եւ եկին ի Բեթէլ: 3 Եւ ելին որդիք մարգարէիցն որ ի Բեթէլ՝ առ Եղիսէէ, եւ ասեն ցնա. թէ Գիտիցե՞ս զի այսաւր առնու Տէր զտէրդ ի գլխոյ քումմէ: Եւ ասէ. Գիտեմ եւ ես, լուռ լերուք: 4 Եւ ասէ Եղիա ցԵղիսէէ. Նիստ դու աստ՝ զի Տէր առաքեաց զիս յԵրեքով: Եւ ասէ. Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է անձն քո՝ թէ թողից զքեզ: Եւ եկին յԵրեքով: 5 Եւ մատեան որդիք մարգարէիցն որ յԵրեքով՝ առ Եղիսէէ, եւ ասեն ցնա. Եթէ գիտիցե՞ս զի այսաւր առնու Տէր զտէրդ ի գլխոյ քումմէ: Եւ ասէ. Գիտեմ եւ ես՝ լուռ լերուք: 6 Եւ ասէ ցնա Եղիա. Նիստ դու աստ, զի Տէր առաքեաց զիս ի Յորդանան: Եւ ասէ Եղիսէէ. Կենդանի է Տէր, եւ կենդանի է անձն քո՝ թէ թողից զքեզ: Եւ գնացին երկոքեան 7 եւ յիսուն այր յորդուց մարգարէիցն, եւ կացին ի հանդիպոջ ի բացեայ. եւ երկոքեան կացին յեզերն Յորդանանու: 8 Եւ առ Եղիա զմաշկեակն իւր, ծալեաց եւ եհար զջուրն. եւ բաժանեցաւ ջուրն յայսկոյս եւ յայնկոյս, եւ անցին երկոքեան ընդ ցամաք: 9 Եւ եղեւ ընդ անցանելն նոցա, ասէ Եղիա ցԵղիսէէ. Խնդրեա զինչ արարից քեզ, մինչչեւ վերացեալ իցեմ ի քէն: Եւ ասէ Եղիսէէ. Եղիցի կրկին ոգիդ քո ի վերայ իմ: 10 Եւ ասէ Եղիա. Դժուարինս խնդրեցեր, բայց եթէ տեսանիցես զիս յամբառնալն իմում ի քէն՝ եղիցի այնպէս, ապա թէ ոչ՝ մի եղիցի: 11 Եւ եղեւ մինչդեռ գնային նոքա, եւ խաւսէին երթային: Եւ ահա կառք հրեղէնք եւ երիվարք հրեղէնք, եւ անջրպետեցին ի մէջ երկոցունց, եւ վերացաւ Եղիա շարժամբ յերկինս: 12 Եւ Եղիսէէ հայեր եւ աղաղակեր. Հայր, հայր, կառքդ Իսրայէլի եւ հեծեալքդ նորա. եւ այլ ոչ եւս ետես զնա: Եւ բուռն եհար զհանդերձից իւրոց, եւ պատառեաց յերկուս ծուէնս: 13 Եւ առ Եղիսէէ զմաշկեակն Եղիայի զոր ընկէց ի վերայ նորա: Եւ դարձաւ Եղիսէէ, եւ եկաց առ եզերն Յորդանանու: 14 Եւ առ զմաշկեակն Եղիայի զոր ընկէց ի վերայ նորա, եւ եհար զջուրսն՝ եւ ասէ. Ո՞ր ես տէր Աստուած Եղիայի արփով. եւ եհար զջուրսն, եւ բաժանեցան յայսկոյս եւ յայնկոյս, եւ անց Եղիսէէ: 15 Իբրեւ տեսին որդիք մարգարէիցն որ յԵրեքով ի հանդիպոյն, եւ ասեն. Հանգեաւ ոգին Եղիայի ի վերայ Եղիսէի. եւ եկին ընդ առաջ նորա, եւ երկիր պագին նմա ի վերայ երկրի: 16 Եւ ասեն. Ահաւասիկ են ընդ ծառայս քո որդիք զարութեան արք յիսուն. երթիցեն եւ խնդրեցեն զտէրն քո, զուցէ առ զնա հոգի Տեառն, եւ ընկէց զնա առ Յորդանանու, կամ ի վերայ միոյ ուրուք ի լերանց, կամ ի վերայ միոյ ուրուք ի բլրոց: Եւ ասէ Եղիսէէ. Մի առաքէք: 17 Եւ բռնադատեցին զնա մինչեւ ամաչէր: Եւ ասէ. Առաքեցէք: Եւ առաքեցին յիսուն այր. եւ խնդրեցին զերիս աւուրս՝ եւ ոչ գտին զնա: 18 Եւ դարձան առ նա, եւ նա նստեր յԵրեքով: Եւ ասէ ցնոսա Եղիսէէ. Ո՞չ ասացի ձեզ թէ մի երթայք:

Զ 19 Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէէ. Ահաւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է, որպէս եւ տէրդ իսկ տեսանէ. եւ ջուրքս չար, եւ երկիրս անգաւակ: 20 Եւ ասէ Եղիսէէ. Առէք առ իս կուժ մի նոր, եւ դիք այդր: Եւ բերին առ նա: 21 Եւ ել Եղիսէէ յականս ջուրցն, եւ արկ անդր աղ եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. բժշկեմ զջուրսդ զայդոսիկ, եւ մի եւս լիցի այտի մահ եւ յանգաւակութիւն: 22 Եւ բժշկեցան ջուրքն մինչեւ ցայսաւր ըստ բանին Եղիսէի զոր խաւսեցաւ: 23 Եւ ել անտի ի Բեթէլ. եւ մինչդեռ ելանէր ընդ ճանապարհն, մանկտի մանրիկ ելին ի քաղաքէն, աղաղակէին ի նա եւ ասէին. Ել կնդակ, ել կնդակ: 24 Դարձաւ ի թիկունս իւր եւ ետես զնոսա. եւ անէ՞ծ զնոսա յանուն Տեառն՝ եւ ասէ. Որդիք յանցանաց եւ դատարկութեան: Եւ ելին երկու արջք յանտառէն եւ պատառեցին ի նոցանէ քառասուն եւ երկուս մանկունս: 25 Եւ զնաց անտի ի լեառն ի Կարմեղոս, եւ անտի դարձաւ ի Սամարիա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ Գ.

Է 1 Եւ Յովրամ որդի Աքաաբու թագաւորեաց ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա, յամի եւթնութասներորդի Յովսափատայ արքայի Յուդայ. եւ թագաւորեաց ամս երկուտասան: 2 Եւ արար չար առաջի Տեառն, բայց ոչ իբրեւ զհայր իւր, եւ ոչ իբրեւ զմայր իւր. եւ կործանեաց զարձանսն իւր զոր արար հայր նորա: 3 Սակայն ի մեղս Յերոբոամայ որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ յարեցաւ, եւ ոչ մեկնեցաւ ի նոցանէ: 4 Եւ Մովսա արքայ Մովաբայ էր Նեկաթ. եւ տայր արքային Իսրայէլի հարկս, հարիւր հազար մաքեաց, եւ հարիւր հազար խոյոց գեղմնաւորաց:

Ը 5 Եւ եղեւ յետ մեռանելոյ Աքաաբու, նշկահեաց արքայն Մովաբու զարքայն Իսրայելի: 6 Եւ ել արքայ Յովթամ յաւուր յայնմիկ ի Սամարեայ, եւ հանդէս արար Իսրայելի եւ գնաց: 7 Եւ առաքեաց առ Յովսափատ արքայ Յուդայ՝ եւ ասէ. Արքայ Մովաբու նշկահեաց զիս, եթէ երթայցե՞ս ընդ իս ի պատերազմ ի վերայ Մովաբու: Եւ ասէ. Ելից. զի որպէս դու եւ ես, եւ որպէս զարք քո՝ զարք իմ, եւ որպէս երիվարք քո՝ երիվարք իմ: 8 Եւ ասէ. Ընդ ո՞ր ճանապարհ ելից: Եւ ասէ. Ընդ ճանապարհ անապատին Եդոմայ: 9 Եւ գնաց արքայ Իսրայելի եւ արքայ Յուդայ, եւ արքայ Եդոմայ, եւ պատեցան զելթն ար ի ճանապարհին, եւ ոչ գոյր ջուր ի բանակին, եւ ոչ անասնոյն որ ընդ նոսա: 10 Եւ ասէ արքայ Իսրայելի. Ոհ, պաշարեաց Տէր զերիս թագաւորսս եկեալս, տալ զսոսա ի ձեռս Մովաբայ: 11 Եւ ասէ Յովսափատ. Ո՞չ գուցէ աստ մարգարէ Տեառն, եւ հարցցուք զՏէր նովաւ: Եւ պատասխանի ետ մի ոմն ի մանկտւոյն արքայի Իսրայելի՝ եւ ասէ. Է աստ Եդիսէ երգի Սափատայ որ արկանէր ջուր ձեռաց Եդիայի: 12 Եւ ասէ Յովսափատ. Գոյ բան Տեառն ընդ նմա: Եւ իջին առ նա արքայն Իսրայելի՝ եւ Յովսափատ արքայ Յուդայ, եւ արքայ Եդոմայ: 13 Եւ ասէ Եդիսէ ցարքայն Իսրայելի. Չի՞ կայ իմ եւ քո. երթ առ մարգարէսն հար քոյ, եւ առ մարգարէս մար քոյ: Եւ ասէ ցնա արքայն Իսրայելի. Միթէ արդէք կոչեաց Տէր զերիս թագաւորսս եկեալս՝ տալ զսոսա ի ձեռս Մովաբու: 14 Եւ ասէ Եդիսէ. Կենդանի է Տէր զարութեանց, որոյ կացի առաջի նորա, եթէ չէր առեալ ակն Յովսափատայ արքայի Յուդայ, թէ բնաւ հայելի իսկ ի քեզ, եւ տեսանէի զքեզ. 15 Բայց արդ՝ ա՞ծ առ իս սաղմոսասաց: Եւ եղեւ իբրեւ նուագեաց սաղմոսասացն, եկն ի վերայ նորա ձեռն Տեառն, 16 Եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր, արարէք զհեղեղատող զայդ գուբս գուբս: 17 Չի այսպէս ասէ Տէր. Ոչ տեսանիցէք հողմ, եւ ոչ տեսանիցէք անձրեւ, եւ հեղեղատող լցցի ջրով, եւ արբջիք դուք՝ եւ անասուն ձեր, եւ գրաստ ձեր. 18 Եւ թերեւ է այդ յաչս Տեառն: Եւ մատնեցից զՄովաբ ի ձեռս ձեր, 19 Եւ հարջիք զամենայն քաղաքս ամրացեալ, եւ զամենայն քաղաքս ընտիրս, եւ զամենայն ծառ ազնիւ կոտորեսցիք, եւ զամենայն աղբերս ջրոց խցցիք, եւ զամենայն վիճակս բարիս՝ անպիտանացուցիք քարամբք: 20 Եւ եղեւ ընդ առաւուսն յորժամ զոհն ելանէր, եւ ահա ջուրք գային յելիցն Եդոմայ, եւ լցաւ երկիրն ջրով: 21 Եւ ամենայն Մովաբ լուաւ թէ ելին թագաւորքն պատերազմել ընդ նոսա, եւ ելին յամենայն գաւտի ածուաց եւ ի վեր, եւ կանխեցին ընդ առաւուսն, եւ կացին առ սահմանաւն: 22 Եւ ծագեաց արեւ ի վերայ ջուրցն, եւ ետես Մովաբ ի հանդիպոյն զջուրսն կարմիր իբրեւ զարիւն. 23 Եւ ասեն. Արիւնն այն սրոյ է. կռուեցան ընդ միմեանս թագաւորքն, եւ հարին այր զընկեր իւր. եւ արդ՝ հապա յաւար Մովաբ, 24 Եւ մտին ի բանակն Իսրայելի: Եւ յարեան իսրայէլացիքն՝ եւ հարին զՄովաբ. եւ փախեան յերեսաց նոցա: Եւ մտանելով մտանէին եւ հարկանէին զՄովաբ, 25 Եւ զքաղաքսն կործանեցին: Եւ յամենայն վիճակ բարի ընկեցին այր իւրաքանչիւր զքար իւր, եւ լցին գնա: Եւ զամենայն աղբերս ջրոց խցին. եւ զամենայն փայտ զազնիւ հարին, մինչեւ թողուլ զքարինս որմոցն քակտեալս, եւ պատեցան պարսաւորք՝ եւ հարին գնա: 26 Եւ ետես արքայն Մովաբայ թէ սաստկացաւ քան զնա պատերազմն, առ ընդ իւր եւթն հարիւր այր՝ սուսերաձիգս, հատանել երթալ առ արքայն Եդոմայ, եւ ոչ կարաց: 27 Եւ առ գորդին իւր զանդրանիկ արքայն. զոր թագաւորեցոյց փոխանակ իւր, եւ եհան գնա ողջակեզ ի վերայ պարսպին. եւ եղեւ զիղջ մեծ ի վերայ Իսրայելի, եւ չուեցին ի նմանէ, եւ դարձան յերկիր իւրեանց:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ Դ.

Թ 1 Եւ կին մի ի կանանց որդւոց մարգարէիցն, աղաղակէր առ Եդիսէ եւ ասէր. Ծառայ քո այր իմ մեռաւ. եւ դու ինքնին զիտես զի ծառայ էր երկիրոյձ ի Տեառնէ. եւ փոխատուն եկն առնուլ զերկոսին գորդիս իմ իւր ի ծառայութիւն: 2 Եւ ասէ ցնա Եդիսէ. Չի՞նչ արարից քեզ. պատմեա ինձ զի՞նչ կայ ի տան քում. եւ նա ասէ. Ոչ գոյ ի տան աղախնոյ քոյ՝ եւ ոչ ինչ. բայց իւր որով աւժանիցիմք: 3 Եւ ասէ ցնա. Երթ խնդրեա քեզ ամանս յամենայն դրացեաց քոց՝ ամանս ունայնս, եւ մի սակաւացուցանիցես: 4 Եւ մտցես եւ փակեցես զդրունսն ընդդէմ քո, եւ ընդդէմ որդւոց քոց. եւ արկցես յամենայն ամանսն մինչեւ լցցին, եւ առցես: 5 Եւ գնաց ի նմանէ՝ եւ փակեաց զդրունն ընդդէմ իւր, եւ ընդդէմ որդւոց իւրոց. նոքա մատուցանէին առ նա, եւ նա արկանէր մինչեւ լցան ամանքն: 6 Եւ ասէ ցորդիսն իւր. Մատուցէք առ իս եւ այլ աման, եւ ասեն ցնա. Ոչ է այլ աման: Եւ եկաց եւղն: 7 Եւ չոգաւ՝ պատմեաց առնն Աստուծոյ: Եւ ասէ Եդիսէ. Երթ վաճառեա զեւղն, եւ հատուցես զտոկոսիսն քո. եւ դու եւ որդիք քո կեցցիք մնացեալ իւրովն:

Ժ 8 Եւ եղեւ ար, եւ անց Եղիսէէ ի Սովմնա. եւ անդ էր կին մի մեծ, եւ կալաւ զնա ուտել հաց. եւ լինէր ի շատ ժամանակէ ի մտանել իւրում անդր, իջանէր ուտել եւ ըմպել: 9 Եւ ասէ կինն ցայր իւր. Գիտեմ, զի այրն Աստուծոյ սուրբ է, եւ ճանապարհք նորա առ մեւք է. 10 արասցուք նմա վերնատուն մի փոքրիկ, եւ դիցուք ի նմա մահիճս եւ սեղան եւ աթոռ եւ աշտանակ. եւ եղիցի ի գալ նորա առ մեզ մտցէ անդր: 11 Եւ եղեւ ար մի, եւ եկն անդր, եւ եմուտ ի վերնատունն, եւ ննջեաց անդր. 12 եւ ասէ ցԳեեզի ցպատանեակն իւր. Կոչեա առ իս գտմնացին զայն: եւ կոչեաց զնա, եւ եկաց առաջի նորա: 13 եւ ասէ ցպատանին. Ասացնա. ահա կազմեցեր մեզ զայս ամենայն կազմած, զի՞նչ պարտ իցէ առնել քեզ. եթէ իցէ՞ն բանք ինչ քո առ արքայ, կամ առ իշխան զարուսն: եւ նա ասէ. Ի մէջ ժողովրդեան իմոյ բնակեալ եմ ես: 14 Եւ ասէ. Զի՞նչ պարտ իցէ առնել նմա. եւ ասէ Գեեզի պատանեակն նորա, եւ կարի իսկ քաջ, քանզի որդի ոչ գոյ նմա, եւ այրն իւր չէ ինչ ծեր: 15 եւ ասէ. Կոչեա զնա: եւ կոչեաց զնա, եւ եկաց առ դուրսն: 16 Եւ ասէ ցնա Եղիսէէ. Ի ժամանակի յայսմիկ ի սոյն աւուրս ունիցիս ի գիրկս մանուկ: եւ նա ասէ Մի Տէր, այրդ Աստուծոյ, մի ստեր աղախնոյ քում: 17 Եւ յղացաւ կինն, եւ ծնաւ որդի ի ժամանակի յայնմիկ, մինչդեռ կենդանի էր, որպէս խաւսեցաւ ընդ նմա Եղիսէէ. 18 եւ հաստատեցաւ մանուկն:

ԺԱ Եւ եղեւ իբրեւ ել նա առ հայր իւր ի հնձաւոսն. 19 ասէ ցհայրն իւր. Գլուխ իմ գլուխ իմ: եւ ասէ ցպատանին. Տար զդա առ մայր իւր: 20 եւ տարաւ զնա առ մայր իւր, եւ ննջեաց ի մէջ ծնգաց նորա մինչեւ ցմիջաւրեայ, եւ մեռաւ: 21 Եւ եհան զնա, եւ կողմնեցոյց ի մահիճս առնն Աստուծոյ. եւ փակեաց ընդդէմ նորա. եւ ել, 22 եւ կոչեաց զայր իւր՝ եւ ասէ. Առաքեա առ իս զմի ոք ի մանկտույդ, եւ էշ մի յիշոցոյ, եւ պնդեցայց մինչեւ առ այրն Աստուծոյ եւ դարձայց: 23 Եւ ասէ. Զի՞նչ զի երթաս դու առ նա այսաւր, զի ոչ ամսամուտ է՝ եւ ոչ շաբաթ. եւ նա ասէ. Ողջոյն է: 24 եւ հանդերձեաց զէշն, եւ ասէ ցպատանին իւր. Վարեա եւ զնա. եւ մի ունիր ինձ ելանել ի դա. բայց եթէ ասացից ցքեզ՝ թէ եկ այսր, եւ եկեցես. 25 եւ երթիցես առ այրն Աստուծոյ ի լեառնն ի Կարմելոս: Եւ եղեւ իբրեւ ետես Եղիսէէ զգնալն նորա առ նա, եւ ասէ ցԳեեզի ցպատանեակն իւր. Ահա այն սոմնացին է. 26 ընթա ընդ առաջ նորա եւ ասացես. Ողջոյն է քեզ, եւ ողջոյն է առն քում, եւ ողջոյն է մանկանն: եւ նա ասէ. Ողջոյն է: 27 Եւ եկն առ Եղիսէէ ի լեառնն, եւ բուռն եհար զոտից նորա. եւ մատեաւ Գեեզի մերժել զնա: եւ ասէ Եղիսէէ. Թող տուր դմա, զի անձն դորա ցաւագին է. եւ Տէր թաքոյց յինէն, եւ ոչ պատմեաց ինձ: 28 Եւ նա ասէ. Միթէ խնդրեցի՞ որդի ի Տեառնէ իմմէ, ո՞չ ասացի թէ մի խաբէր զիս: 29 Եւ ասէ Եղիսէէ ցԳեեզի. Աժ զաւտի ընդ մէջ քո, եւ առ զցուպդ իմ ի ձեռնին քո եւ երթ. եւ եթէ գտանիցես զայր ոք մի աւրինեսցես զնա. եւ եթէ աւրինեսցէ զքեզ այր ոք՝ մի տացես նմա պատասխանի. եւ դիցես զցուպդ իմ ի վերայ երեսաց մանկանն: 30 Եւ ասէ մայր մանկանն. Կենդանի է Տէր եւ կենդանի է անձն քո, թէ թողից զքեզ: եւ յարեաւ Եղիսէէ եւ զնաց զկնի նորա: 31 Եւ Գեեզի անց առաջի նոցա. եւ եղ զցուպն ի վերայ երեսաց մանկանն, եւ ոչ գոյր բարբառ՝ եւ ոչ լսել: եւ դարձաւ ընդ առաջ նորա, պատմեաց նմա եւ ասէ. Ոչ յարեաւ մանուկն: 32 Եւ եմուտ Եղիսէէ ի տունն, եւ ահա մանուկն մեռեալ, եւ կողմանեցուցեալ ի մահիճս նորա: 33 եւ եմուտ Եղիսէէ ի տունն, եւ փակեաց զդուրսն ընդդէմ երկոցունց եւ եկաց յաղաւթս առ Տէր: 34 եւ ել եւ անկաւ ի վերայ մանկանն. եւ եղ զբերան իւր ի վերայ բերանոյ նորա, եւ զաչս իւր ի վերայ աչաց նորա. եւ զձեռն իւր ի վերայ ձեռաց նորա. եւ կծկեցաւ ի վերայ նորա, եւ ջեռաւ մարմին մանկանն: 35 Եւ դարձաւ եւ զգնացաւ ի տանն յայսկոյս եւ յայնկոյս, եւ ել եւ ծածկեաց զմանուկն. եւ ծածկեաց զմանուկն մինչեւ ցերթն անգամ եւ եբաց մանուկն զաչս իւր: 36 Եւ բարբառեցաւ Եղիսէէ առ Գեեզի՝ եւ ասէ. Կոչեա այսր գտմնացին. եւ կոչեաց զնա. եւ եմուտ առ նա: եւ ասէ Եղիսէէ. Առ զորդիդ քո: 37 Եւ եմուտ կինն եւ անկաւ առ ոտս նորա, եւ երկիր եպագ նմա յերկիր. եւ առ զորդին իւր՝ եւ ել: 38 եւ Եղիսէէ դարձաւ ի Գաղգաղա:

ԺԲ Եւ սով էր յերկրին. եւ որդիք մարգարէիցն նստէին առաջի նորա: եւ ասէ Եղիսէէ ցպատանեակն իւր. Կառո դու զսանն մեծ, եւ եփեա եփոյ որդուդ մարգարէից: 39 Եւ ել յանդն քաղել Արիովթ. եւ եզիտ որթ յանդին, եւ քաղեաց ի նմանէ ազոխ լի շալակաւ իւրով, եւ եկն եւ արկ ի սան եփոյին՝ քանզի ոչ ճանաչէր. 40 եւ արկ առաջի արանցն ուտել: Եւ եղեւ յուտելն նոցա յեփոյէ անտի, աղաղակեցին եւ ասեն. Մահ է ի սանի աստ՝ այրդ Աստուծոյ: եւ ոչ կարացին ուտել: 41 Եւ ասէ. Առէք ալեւր եւ արկէք ի սան այդր: եւ ասէ Եղիսէէ ցԳեեզի ցպատանեակն իւր. Արկ առաջի ժողովրդեանդ եւ կերիցեն. եւ ոչ եղեւ վնաս ինչ ի սանէ անտի: ԺԳ 42 Եւ եկն այր ի Բեթսարիսայ, եւ եբեր առնն Աստուծոյ նկանակս յառաջնոց արմտեաց նկանակս զարեղէնս, եւ պաղատիտս բակեղաթաւ. եւ ասէ. Տուք ժողովրդեանդ եւ կերիցեն: 43 Եւ ասէ սպասաւորն

նորա. Զի՞նչ տաց զայս առաջի հարիւրոց արանցոյ: Եւ ասէ. Տուր ժողովրդեանդ եւ կերիցեն. զի այսպէս ասէ Տէր. կերիցեն եւ նշխարեսցեն: 44 Եւ եղ առաջի նոցա եւ կերան, եւ թողին նշխար ըստ բանին Տեառն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ Ե.

ԺԴ 1 Եւ Նեեման իշխան զարուսն ասորւոց, էր այր մեծ առաջի տեառն իւրոյ, եւ սքանչելի երեսաւք. զի նովաւ ետ Տէր փրկութիւն ասորւոց: Եւ այրն հզար զարութեամբ էր, եւ բորոտեալ: 2 Եւ ասորիքն մեկնակազէնք՝ ելին եւ գերեցին յերկրէն Իսրայէլի աղջիկ մի փոքրիկ եւ էր առ կնոջն Նեեմանայ. 3 Եւ ասէ ցտիկին իւր. Յանկարծ երթայր տէրդ իմ առաջի մարգարէին Աստուծոյ որ ի Սամարիա. եւ անդէն աւաքէր զդա ի բորոտութենէ իւրմէ: 4 Եւ եմուտ՝ եւ պատմեաց տեառն իւրում եւ ասէ. Այսպէս եւ այսպէս խաւսեցաւ աղջիկն որ յերկրէն Իսրայէլի: 5 Եւ ասէ արքայն ասորւոց ցՆեեման. Երթ եւ ես առաքեցից հրովարտակս առ արքայն Իսրայէլի: Եւ գնաց. եւ առ ի ձեռին իւրում տասն տաղանտ արծաթոյ, եւ վեց հազար դահեկան, եւ տասն պատմուճան հանդերձեալ: 6 Եւ տարաւ հրովարտակս առ արքայն Իսրայէլի: Եւ էր գրեալ այսպէս, արդ՝ իբրեւ հասցէ առ քեզ հրովարտակդ այդ. ահա առաքեցի առ քեզ ցՆեեման ծառայ իմ, եւ աւաքեսցես զդա ի բորոտութենէ իւրմէ: 7 Եւ եղեւ իբրեւ ընթերցաւ արքայն Իսրայէլի զհրովարտակն, պատառեաց զհանդերձս իւր՝ եւ ասէ. Միթէ Աստուած իցեմ ես՝ սպանանել կամ կեցուցանել զի առաքեաց առ իս աւաքել զայդոյ ի բորոտութենէ իւրմէ. բայց զհտաւջիք եւ տեսչիք զի պատճառի իմն նա առ իս: 8 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Եղիսէէ այրն Աստուծոյ՝ եթէ պատառեաց արքայն Իսրայէլի զհանդերձս իւր, առաքեաց առ արքայն Իսրայէլի եւ ասէ. Ընդէ՛ր պատառեցեր զհանդերձս քո, եկեսցէ առ իս Նեեման, եւ զհտասցէ թէ զոյ մարգարէ յԻսրայէլի:

ԺԵ 9 Եւ եկն Նեեման երկվարաւք եւ կառաւք եւ եկաց առ դուրս տանն Եղիսէի: 10 Եւ առաքեաց Եղիսէէ առ նա հրեշտակ՝ եւ ասէ. Երթ լուա եւթն անգամ ի Յորդանան, եւ դարձցի մարմին քո եւ սրբեսցիս: 11 Եւ բարկացաւ Նեեման, գնաց եւ ասէ. Ես ասէի թերեւս ելցէ առ իս, եւ կացցէ յաղաթս եւ կարդասցէ զանուն տեառն Աստուծոյ իւրոյ, եւ դիցէ զձեռն իւր ի վերայ տեղոյս, եւ աւաքեսցէ զբորոտութիւնս: 12 Ո՛չ լաւ իցեն Նաբանա եւ Փարփարա գետք Դամասկոսի քան զամենայն ջուրս Իսրայէլի. եւ ընդէ՛ր ոչ երթայց եւ լուացայց ի նոսա, եւ սրբեցայց: Եւ դարձաւ եւ գնաց սրտմտութեամբ: 13 Եւ մատեան ծառայք նորա եւ խաւսեցան ընդ նմա, եւ ասեն ցնա. Հայր, եթէ մեծ ինչ բան խաւսեցեալ էր ընդ քեզ մարգարէին, ո՞չ ապաքէն պարտ էր առնել. թող թէ զի ասաց լուացիր եւ սրբեսցիս: 14 Եւ էջ Նեեման՝ եւ մկրտեցաւ ի Յորդանան եւթն անգամ ըստ բանին Եղիսէի. եւ դարձաւ մարմին նորա իբրեւ զմարմին մանկան մատաղոյ՝ եւ սրբեցաւ: 15 Եւ դարձաւ առ Եղիսէէ, ինքն եւ ամենայն բանակն իւր, եւ եկն եկաց առաջի նորա՝ եւ ասէ. Ահա զհտացի թէ ոչ զոյ Աստուած յամենայն երկրի՝ բայց միայն ի մէջ Իսրայէլի եւ արդ՝ առ աւրհնութիւն ի ծառայէ քումմէ: 16 Եւ ասէ Եղիսէէ. Կենդանի է Տէր որոյ կացի առաջի նորա, եթէ առից ինչ: Եւ ստիպեաց զնա առնուլ. եւ ոչ հաւանեցաւ: 17 Եւ ասէ Նեեման. Իսկ որովհետեւ ոչ տացին ծառայի քում բերինք զուզից ջորւոց ի հողոյ երկրիս. զի ոչ եւս արասցէ ծառայ քո ողջակէզս եւ զոհս աստուածոց աւտարաց, բայց միայն Տեառն 18 վասն բանիս այսորիկ. եւ քաւեսցէ Տէր զծառայ քո՝ ի մտանել տեառն իմոյ ի տուն Ռեմանայ երկիր պագանել նմա. յորժամ յենուցու ի ձեռս իմ, եւ երկիր պագանիցեմ ի տան Ռեմանայ՝ ի պագանելն նորա երկիր ի տան Ռեմանայ: Եւ քաւեսցէ Տէր զծառայ քո վասն բանին այնորիկ: 19 Եւ ասէ Եղիսէէ ցՆեեման. Երթ խաղաղութեամբ: Եւ գնաց ի նմանէ յերկրէն Իսրայէլի:

ԺԶ 20 Եւ ասէ Գեեզի պատանեակն Եղիսէի. Ահա խնայեաց Տէր իմ ի Նեեման ասորի, չառնուլ ի ձեռանէ նորա յորոց մատոյցն. կենդանի է Տէր՝ եթէ ոչ ընթացայց զհետ նորա, եւ առից ինչ անտի: 21 Եւ պնդեցաւ Գեեզի զհետ Նեեմանայ: Եւ ետես զնա Նեեման՝ ընթացեալ զհետ նորա եւ դարձաւ ի կառացն ընդառաջ նորա եւ ասէ. Ողջո՞յն է: 22 Եւ ասէ Գեեզի. Ողջոյն է. տէր իմ առաքեաց զիս առ քեզ եւ ասէ, ահա եկին առ իս երկու պատանեակք ի լեռնէն Եփրեմի յորդոցն մարգարէից, տուր նոցա տաղանտ մի արծաթոյ, եւ երկուս պատմուճանս հանդերձեալս: 23 Եւ ասէ Նեեման. Թէ Այդպէս իցէ, առ երիս տաղանտս արծաթոյ. եւ բռնադատեաց զնա, եւ ծրարեաց երիս տաղանտս արծաթոյ յերկուս պարկս, եւ երկուս պատմուճանս հանդերձեալս. եւ ետ ցերկուս ծառայս իւր՝ եւ բարձին առաջի նորա. 24 Եւ եկին ի մթինն, եւ առ ի ձեռաց նոցա, եւ եղ ի տան. եւ արձակեաց զարսն՝ եւ գնացին: 25 Եւ ինքն եմուտ եւ կայր առաջի տեառն իւրոյ: Եւ

ասէ ցնա Եղիսէ. Ուստի՞ գաս Գեեզի: Եւ ասէ Գեեզի. Չիք երթալ ծառայի քոյ՝ ոչ յայսկոյս եւ ոչ յայնկոյս: 26 Եւ ասէ ցնա Եղիսէ. Ո՞չ սիրտ իմ գնաց յորժամ դարձաւ այրն ի կառաց անտի ընդ առաջ քո. եւ արդ՝ առեր զարծաթն եւ զհանդերձսն ի ձիթենիս եւ յայգիս, եւ յարջառս եւ յոշխարս, եւ ի ծառայս եւ յաղախնայս: 27 Եւ բորոտութիւնն Նեմանայ յարեսցի ի քեզ՝ եւ ի զաւակ քո յաւիտեան: Եւ ել յերեսաց նորա բորոտեալ իբրեւ զձին:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ Զ.

ԺԷ 1 Եւ ասեն որդիք մարգարէիցն ցԵղիսէ. Ահաւասիկ տեղիս յորում մեք բնակեմք՝ նեղ է մեզ 2 երթիցոյք մինչեւ ցՅորդանան, եւ առցոյք անտի այր իւրաքանչիւր գերան մի, եւ արացոյք մեզ անդ բնակութիւն: Եւ ասէ. Երթայք: 3 Եւ ասէ մի ոմն. Եկ եւ դու մեզմով երթիցես ընդ ծառայս քո: Եւ նա ասէ. Ես եկից: 4 Եւ գնաց ընդ նոսա: Եւ չոգան ի Յորդանան, եւ հարկանէին փայտ: 5 Եւ ահա մին՝ մինչդեռ ընկենոյր զհեծանն, անկաւ երկաթն ի ջուրն. եւ վայեաց, եւ ասէ. Ոհ Տէր. եւ զայն յանաւթ առեալ էր: 6 Եւ ասէ այրն Աստուծոյ. Յո՛ր վայր անկաւ. եւ եցոյց նմա գտեղին: Եւ ճեղքեաց փայտ, եւ ընկէց անդր. եւ ի վեր եկաց երկաթն: 7 Եւ ասէ. Վերացո քեզէն. եւ ձգեաց զձեռն իւր եւ առ գնա:

ԺԸ 8 Եւ արքայն աստուծոց տայր պատերազմ ընդ Իսրայէլի. խորհեցաւ ընդ ծառայս իւր եւ ասէ. Ի տեղոջ մի Յելմոնի բանակեցայց ի դարանի: 9 Եւ առաքեաց Եղիսէ առ արքայն Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Զգոյ՛շ լեր գուցէ անցանիցես ընդ այն տեղի, զի անդ թաքուցեալ նստին ասորիք: 10 Եւ առաքեաց արքայն Իսրայէլի ի տեղին զոր ասաց նմա Եղիսէ, եւ դարանայոյց արար գնա, եւ զգուշացաւ անտի ոչ մի անգամ եւ ոչ երկիցս: 11 Եւ զայրացաւ անձն արքային աստուծոց վասն բանին այնորիկ, եւ կոչեաց զծառայս իւր եւ ասէ ցնոսա. Ո՞չ պատմէք ինձ, եթէ ո՞ւմ մատնէ զիս արքային Իսրայէլի: 12 Եւ ասէ մի ոմն ի ծառայից նորա. Ոչ տէր իմ արքայ. այլ Եղիսէ մարգարէ յԻսրայէլի պատմէ արքայի Իսրայէլի զամենայն բանս քո՝ զոր խաւսիցիս ի սենեկի քնոյ քոյ: 13 Եւ ասէ. Երթայք տեսէք՝ ո՞ւր իցէ նա. եւ առաքեցից ըմբռնեցից գնա: Եւ պատմեցին նմա եւ ասեն. Ահաւանիկ ի Դովթայիմ է: 14 Եւ առաքեաց անդր կառս եւ երիվարս՝ եւ զաւր ծանր. եւ եկին զիշերի եւ պատեցին զքաղաքն: 15 Եւ կանխեաց յառնել ի պաշտաւն Եղիսէ, եւ ել գնաց: Եւ ահա զաւր պատեալ էր զքաղաքան, եւ երիվարք եւ կառք: Եւ ասէ ցնա պատանեակն. Տէր՝ զի՞ գործեսցոյք: 16 Եւ ասէ Եղիսէ. Մի երկնչիր, զի ընդ մեզ բազում են քան ընդ նոսա: 17 Եւ եկաց յաղաւթս Եղիսէ՝ եւ ասէ. Տէր բաց զաչս պատանեկիս՝ եւ տեսցէ: Եւ եբաց Տէր զաչս նորա, եւ ետես եւ ահա լեռնն լի էր ձիովք, եւ հրեղէն կառաւք շուրջ զԵղիսէի: 18 Եւ իջին առ նա: Եւ եկաց յաղաւթս Եղիսէ առ Տէր՝ եւ ասէ. Հար զազգդ զայդ շլացութեամբ: Եւ եհար զնոսա շլացութեամբ ըստ բանին Եղիսէի: 19 Եւ ասէ ցնոսա Եղիսէ. Ոչ այս ճանապարհ է՝ եւ ոչ այս քաղաք. եկայք զկնի իմ եւ տարայց զձեզ առ այրն զոր խնդրէք: Եւ տարաւ զնոսա ի Սամարիա: 20 Եւ եղեւ իբրեւ եմուտ ի Սամարիա, ասէ Եղիսէ. Բաց Տէր զաչս նոցա՝ եւ տեսցեն: Եւ եբաց Տէր զաչս նոցա եւ տեսին. եւ ահա էին ի մէջ Սամարիայ: 21 Իբրեւ ետես զնոսա արքայն Իսրայէլի, ասէ ցԵղիսէ. Եթէ հարկանելով հարի՞ց գոռոսա հայր: 22 Եւ ասէ. Մի հարկաներ, բայց եթէ զայնոսիկ զոր գերեսցես սրով քով. եւ աղեղամբ քով հարկանիցես. դիր հաց եւ ջուր առաջի դոցա, եւ կերիցեն եւ արբցեն, եւ երթիցեն առ տէր իւրեանց: 23 Եւ արկ առաջի նոցա խոտս, տակաւ մեծաւ եւ կերան եւ արբին. եւ արձակեաց զնոսա. եւ գնացին առ տէր իւրեանց: Եւ ոչ եւս յաւելին մեկնակազէնքն աստուծոց զալ յերկիրն Իսրայէլի:

ԺԹ 24 Եւ եղեւ յետ այնորիկ, ժողովեաց որդի Ադերայ՝ արքայ աստուծոց զամենայն զբանակն իւր, եւ ել նստաւ շուրջ զՍամարեաւ: 25 Եւ եղեւ սով մեծ ի Սամարիա, եւ նստէին գնովաւ, մինչեւ եղեւ խալամ իշոյ յիսուն սկեղ արծաթոյ, եւ չորրորդ կապճի աղբոյ աղանեաց յիսուն եւ հինգ արծաթոյ: 26 Եւ արքայ Իսրայէլի շրջէր ի վերայ պարսպին: Եւ կին մի աղաղակեաց առ նա եւ ասէ. Ապրեցո զիս տէր արքայ: 27 Եւ ասէ. Մի ապրեցուցէ զքեզ Տէր. ուստի՞ ապրեցուցից զքեզ ի կալո՞յ թէ ի հնձանէ: 28 Եւ ասէ ցնա արքայ. Զի՞ է քեզ: Եւ ասէ. Կինս այս ասաց ցիս, տուր զորդիդ քո՝ եւ կերիցոյք զդա այսաւր, եւ զորդիս զիմ կերիցոյք առ վաղի: 29 Եւ եփեցաք զորդին իմ եւ կերաք զնա, եւ ասեմ ցաա յաւուրն երկրորդի. Տուր զորդիդ քո եւ կերիցոյք զդա. եւ թաքոյց զորդին իւր: 30 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ արքայ զբանս կնոջն, պատառեաց զհանդերձս իւր. եւ ինքն շրջէր ի վերայ պարսպին. եւ ետես ժողովուրդն զքուրձն ի վերայ մարմնոյ նորա ի

ներքոյ: 31 եւ ասէ. Աւն եւ ան արասցէ ինձ Աստուած, եւ ան եւ ան յաւելցէ եթէ կացցէ գլուխն Եղիսէի որդւոյ Սափատայ ի վերայ նորա այսար: 32 Եւ Եղիսէն նստեր ի տան իւրում, եւ ծերքն նստէին ընդ նմա. եւ առաքեաց այր առաջի երեսաց իւրոց: Եւ մինչչեւ եկեալ էր հրեշտակին առ նա, ասէ ցծերսն. Եթէ գիտիցէք զի առաքեաց որդի սպանողին առնուլ զգլուխ իմ. իբրեւ մտանիցէ հրեշտակն՝ կայջիք զնա ընդ դրաւքն. ոչ ապաքէն ձայն ոտից տեառն նորա զկնի նորա իցէ: 33 Եւ մինչդեռ խաւսէր ընդ նոսա, ահա հրեշտակն էջ առ նոսա՝ եւ ասէ. Ահա չարութիւն ի Տեառնէ է. զի՞ եւս համբերից Տեառն:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ Է.

1 Եւ ասէ Եղիսէն. Լուր զբան Տեառն. այսպէս ասէ Տէր, քանզի վաղիւ այս ժամ իցէ զրիւ մի նաշիւոյ սկեղ միոյ, եւ երկու գրիւք գարւոյ՝ սկեղ միոյ ի դրունս Սամարիայ: 2 Եւ պատասխանի ետ սպառազէնն յորոյ արքայ յենոյր ի ձեռն նորա՝ Եղիսէի եւ ասէ. Եթէ սահանս յերկինս արասցէ Տէր, միթէ լինիցի՞ քանդ այդ: Եւ ասէ Եղիսէն. Ահա տեսցես աչաւք քովք, եւ անտի մի կերիցես:

Ի 3 Եւ էին արք չորք բորոտք առ դրան քաղաքին, եւ ասեն այր ցրնկեր իւր. Զի՞ նստիմք աստ՝ եւ մեռանիմք: 4 Եթէ ասենք՝ եթէ մտցուք ի քաղաք՝ սով է ի քաղաքին, եւ մեռանիմք անդ, եւ եթէ աստեն նստիցիմք՝ սակայն մեռանիմք. եւ արդ՝ եկայք դիմեսցուք ի բանակն ասորւոց, եթէ ապրեցուցեն զմեզ՝ կեցցուք. եւ եթէ սպանցեն զմեզ՝ մեռցուք: 5 Եւ յարեան ընդ արշալուրշսն մտանել ի բանակն ասորւոց, եւ եկին ի մասն ինչ բանակին ասորւոց. եւ ահա ոչ գոյր անդ մարդ: 6 զի Տէր հնչեցոյց ի բանակն ասորւոց շաչիւն կառաց, եւ բարբառ զաւրու մեծի. եւ ասեն այր ցեղբայր իւր. Արդ՝ ի վարձու կալաւ ի վերայ մեր արքայն Իսրայէլի զթագաւորս քետացւոց, եւ զթագաւորս եգիպտացւոց: 7 Եւ յարեան եւ փախեան ընդ մութն, եւ թողին զվրանս իւրեանց, եւ զձիս իւրեանց՝ եւ զէշս իւրեանց ի բանակին որպէս եւ կային, եւ փախեան մարդապուր: 8 Եւ մտին բորոտքն մինչեւ ի մասն մի բանակին, մտին ի վրան մի եւ կերան եւ արբին. եւ առին անտի արծաթ եւ ոսկի եւ հանդերձս, եւ զնացին՝ եւ չոգան թաքուցին: Եւ դարձան եւ մտին յայլ վրան, եւ առին անտի՝ եւ չոգան եւ թաքուցին: 9 Եւ ասեն այր ցրնկեր իւր. Ո՛չ այսպէս է զոր մեքս առնեմք. արսս այս՝ արւ աւետեաց է, եւ մեք լոյցե մք. եւ մնայցեմք լուսոյ առաւատու, եւ գտանիցիմք յանաւրէնութիւն. բայց արդ՝ եկայք մտցուք եւ պատմեսցուք զայս ի տան թագաւորին: 10 Եւ մտին եւ աղաղակեցին առ դրան քաղաքին, եւ պատմեցին նոցա եւ ասեն. Մտաք ի բանակն ասորւոց, եւ ոչ գոյր անդ այր՝ եւ ոչ ձայն մարդոյ, բայց միայն ձիք կապեալք, եւ էշք կապեալք, եւ վրանք նոցա նոյնպէս կան: 11 Եւ աղաղակեցին պարապանքն, եւ ազդ արարին ի տուն թագաւորին ի ներքս: 12 Եւ յարեաւ արքայ զիշերայն, եւ ասէ ցծառայս իւր. պատմեցիք ձեզ զոր ինչ արարին մեզ ասորիքն. զիտացին՝ թէ մեք սովիմք, ելին ի բանակէն եւ թաքեան ի բացի, ասեն. Թերեւս ելցեն ի քաղաքէն, եւ ըմբռնեսցուք զնոսա կենդանւոյն. եւ մտցուք ի քաղաքն եւ ելցուք: 13 Եւ պատասխանի ետ մի ոմն ի ծառայից նորա եւ ասէ. Առցեն հինգ ի ձիոց մնացելոց որ մնացեալ են յամենայն բազմութենէ Իսրայէլի նուագութիւն, եւ առաքեսցուք անդր եւ տեսցուք: 14 Եւ առին երկուս հեծեալս ձիոց. եւ առաքեաց արքայ զհետ արքային ասորւոց եւ ասէ. Երթայք եւ տեսէք: 15 Եւ զնացին զհետ նոցա մինչեւ ցծորդանան. եւ ահա ամենայն ճանապարհն լի էր հանդերձիւ եւ կահիւ՝ զոր ընկեցին ասորիքն ի խուճապելն իւրեանց: Եւ դարձան հրեշտակքն եւ պատմեցին արքայի: 16 Եւ ել ժողովուրդն, եւ յափշտակեաց զբանակն ասորւոց: Եւ եղեւ զրիւ նաշիւոյ՝ սկեղ միոյ արծաթոյ եւ երկու գրիւք գարւոյ՝ սկեղ ըստ բանին Տեառն: 17 Եւ արքայ կացոյց զսպառազէնն՝ յորոյ յենոյր արքայ ի ձեռս նորա, եւ կոխեաց զնա ի խռանն ժողովուրդն առ դրանն, եւ մեռաւ որպէս եւ խաւսեցաւ այրն Աստուծոյ, որ խաւսեցաւ յիջանել հրեշտակին առ նա: 18 Եւ եղեւ որպէս եւ խաւսեցաւ Եղիսէն ընդ արքայի՝ եւ ասէ թէ Երկու գրիւք գարւոյ սկեղ միոյ լինիցին, եւ զրիւ նաշիւոյ սկեղ. եւ եղիցի վաղիւ ի սոյն ժամ ի դրունս Սամարիայ: 19 Եւ պատասխանի ետ սպառազէնն Եղիսէի եւ ասէ. Եթէ սահանս յերկինս արասցէ Տէր. միթէ լինիցի՞ քանդ այդ. 20 Եւ ասէ Եղիսէն. Ահա տեսցես աչաւք քովք, եւ անտի մի կերիցես: 21 Եւ եղեւ նմա այնպէս. եւ կոխեաց զնա ժողովուրդն ի խռանն առ դրանն, եւ մեռաւ:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ Ը.

ԻԱ 1 Եւ խաւսեցաւ Եղիսէէ ընդ կնոջն զորոյ կեցոյց զորդին՝ եւ ասէ. Արի գնա դու ի տուն քո՝ եւ լեր պանդուխտ ուր եւ պանդխտիցիս, զի կոչեաց Տէր սով ի վերայ երկրիս. քանզի եկն իսկ սով զեւթն ամ ի վերայ երկրին: 2 Եւ յարեաւ կինն եւ արար ըստ բանին Եղիսէի. եւ գնաց ինքն եւ տուն իւր, եւ պանդխտեցաւ յերկրին այլազգեաց եւթն ամ:

ԻԲ 3 Եւ եղեւ յետ կատարելոյ ամացն եւթանց, դարձաւ կինն յայլազգեաց, եւ եկն բողոք հարկանել առ արքայ վասն տան իւրոյ եւ վասն անդուց իւրոց: 4 Եւ արքայ խաւսեցաւ ընդ Գեեզեայ պատանեկին Եղիսէի առնն Աստուծոյ եւ ասէ. Պատմեա դու ինձ զամենայն մեծամեծսն զոր արար Եղիսէէ: 5 Եւ եղեւ ի պատմելն նորա արքայի՝ թէ ո՞րպէս կենդանացոյց զորդին զմեռեալ, եւ ահաւանիկ առաջի անկաւ կինն զորոյ կենդանացոյց զորդին նորա Եղիսէէ. աղաղակէր առ արքայ վասն տան իւրոյ եւ վասն անդուց իւրոց: Եւ ասէ Գեեզի. Տէր արքայ, այս կին է, եւ այս որդի դորա, զոր կենդանացոյց Եղիսէէ: 6 Եւ եհարց արքայ ցկինն՝ եւ պատմեաց նմա. եւ ետ նմա արքայ ներքինի մի եւ ասէ. Դարձո դմա զամենայն զարդիւնսն, եւ զամենայն զարմտիսն անդոյն, յարեւ յորմէ եթող զերկիրս մինչեւ ցայժմ:

ԻԳ 7 Եւ եկն Եղիսէէ ի Դամասկոս. եւ որդի Ադերայ արքայ ասորւոց հիւանդանայր: Եւ պատմեցին նմա եւ ասեն. Եկն այրն Աստուծոյ այսր: 8 Եւ ասէ արքայ ցԱգայել. Առ ի ձեռին քում մաննայ, եւ ել ընդ առաջ առնն Աստուծոյ, եւ հարց զՏէր նովաւ, եւ ասացես. եթէ կեցցե՞մ ի հիւանդութենէ աստի իմմէ յայսմանէ: 9 Եւ գնաց Ագայել ընդ առաջ նորա, եւ առ մաննայ ի ձեռին իւրում, եւ զամենայն բարութիւնս Դամասկոսի բերինս ուղտուց քառասնից. չոգաւ եկաց առաջի նորա եւ ասէ. Հայր Եղիսէէ. որդի քո որդի Ադերայ արքայ ասորւոց առաքեաց զիս առ քեզ՝ եւ ասէ. Եթէ կեցցե՞մ ի հիւանդութենէ աստի իմմէ յայսմանէ: 10 Եւ ասէ ցնա Եղիսէէ. Երթ եւ ասա ցնա. կելով կեցցես: Եւ եցոյց ինձ Տէր զի մահու մեռանիցի: 11 Եւ եկաց առաջի երեսաց նորա պատկառեալ. եւ ելաց այրն Աստուծոյ: 12 Եւ ասէ Ագայել. Ընդէր լաս տէր իմ: Եւ ասէ. Գիտեմ զինչ գործելոց ես ընդ որդիսն Իսրայէլի, զամուրս նոցա հրձիգ արասցես, եւ զընտիրս նոցա սրով կոտորեսցես, եւ զտղայս նոցա սատակեսցես, եւ զյղիս նոցա հերձցես: 13 Եւ ասէ Ագայել. Ո՞վ է ծառայ քո շուն մի, թէ առնիցէ զբանդ զայդ: Եւ ասէ Եղիսէէ. Եցոյց ինձ տէր թագաւորել քեզ ի վերայ ասորւոց: 14 Եւ գնաց յԵղիսէէ եւ եմուտ առ տէր իւր: Եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ ասաց Եղիսէէ: Եւ ասէ. Ասաց ցիս թէ կելով կեցցէ: 15 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր՝ եւ առ մաքման եւ եթաց ի ջուր եւ արկ զերեսաւք իւրովք՝ եւ մեռաւ:

ԻԴ Եւ թագաւորեաց Ագայել ընդ նորա: 16 Յամի հինգերորդի Յովրամայ որդւոյ Աքաաբու արքայի Իսրայէլի, թագաւորեաց Յովրամ որդի Յովսափատայ արքայի Յուդայ: 17 Որդի երեսուն եւ երկու ամաց էր ի թագաւորել իւրում. եւ ութ ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ: 18 Եւ գնաց զճանապարհս թագաւորաց Իսրայէլի, որպէս արար տունն Աքաաբու. զի դուստր Աքաաբու էր նորա կնութեան. եւ արար չար առաջի Տեառն: 19 Եւ ոչ կամեցաւ Տէր ապականել զՅուդայ վասն Դաւթի ծառայի իւրոյ՝ որպէս եւ ասաց տալ նմա ճրագ, եւ որդւոց նորա զամենայն աւուրս: 20 Եւ յաւուրս նորա նշկահեաց Եդոմ ի ներքուստ ձեռին Յուդայ, եւ թագաւորեցոյց ի վերայ իւր թագաւոր: 21 Եւ ել Յովրամ ի Միովր, եւ ամենայն կառք ընդ նմա. եւ եղեւ ընդ վաղայարոյցս լինելոյ զիշերոյն, եւ եհար զԵդոմն զպատեալն զիւրեաւ եւ զիշխանս կառացն եւ փախեաւ զարն յիւրաքանչիւր խորանս իւրեանց: 22 Եւ նշկահեաց Եդոմ ի ներքուստ ձեռին Յուդայ մինչեւ ցայսաւր: Յայնմ ժամանակի նշկահեաց եւ Դոբնա: 23 Եւ մնացորդք բանից Յովրամայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար. ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ:

ԻԵ 24 Եւ ննջեաց Յովրամ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ընդ հարս իւր ի քաղաքի Դաւթի հաւր իւրոյ. եւ թագաւորեաց Ոքոզիա որդի նորա ընդ նորա: 25 Յամի երկոսասաներորդի Յովրամայ որդւոյ Աքաաբու արքայի Իսրայէլի թագաւորեաց Ոքոզիա որդի Յովրամայ արքայի Յուդայ: 26 Քսան եւ երկուց ամաց էր Ոքոզիա ի թագաւորել իւրում, եւ տարի մի թագաւորեաց յԵրուսաղէմ: Եւ անուն մաւր նորա Գողողիա դուստր Ամրեայ արքայի Իսրայէլի: 27 Եւ գնաց զճանապարհ տանն Աքաաբու. եւ արար չար առաջի Տեառն որպէս եւ տունն Աքաաբու. քանզի փեսայ էր տանն Աքաաբու: 28 Եւ գնաց ընդ Յովրամայ որդւոյ Աքաաբու՝ ի պատերազմ ի վերայ Ագայելի արքայի ասորւոց Յոամաթ Գաղաադ, եւ հարին ասորիքն զՅովրամ: 29 Եւ դարձաւ արքայ Յովրամ բժշկել ի Յեզրայել ի վիրացն զոր խոցեցին գնա ասորիքն Յոամաթ՝ ի պատերազմել նորա ընդ Ագայելի արքայի ասորւոց: Եւ Ոքոզիա որդի Յովրամայ արքայի Յուդայ՝ էջ տեսանել զՅովրամ որդի Աքաաբու Յեզրայել, զի հիւանդանայր նա:

ԻԶ 1 Եւ Եղիսեէ մարգարէ կոչեաց զմի յորդոց մարգարէիցն՝ եւ ասէ ցնա. Պնդեա զմէջ քո, եւ առ զսրուակ իւղոյս ի ձեռին քում. եւ երթ Յռամաթ Գաղաադ: 2 Եւ մտցես անդր, եւ տեսցես դու անդ զՅէու զորդի Յովսափատայ զորդի Ամեսսեայ. եւ մտցես եւ յարուցես զնա ի միջոյ եղբարց իւրոց. եւ տարցիս զնա սենեակ ի սենեկէ: 3 Եւ առցես զսրուակդ իւղոյ, եւ արկցես ի գլուխ նորա, եւ ասասցես. Այսպէս ասէ Տէր. աւծի զքեզ թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի: Եւ բացցես զդուռն եւ փախիցես, եւ մի մնասցես: 4 Եւ զնաց պատանեակն մարգարէ Յռամաթ Գաղաադ, 5 եւ եմուտ անդր. եւ ահա իշխանք զաւրուն նստէին. եւ ասէ. Բան ինչ է ինձ ընդ քեզ իշխանդ: Եւ ասէ Յէու. Առ ո՞ յամենեցունց ի մէնջ: Եւ ասէ. Առ քեզ իշխանդ: 6 Եւ յարեաւ եմուտ ի սենեակն, եւ արկ զեւղն ի գլուխ նորա. եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի. աւծի զքեզ ի թագաւոր ժողովրդեան Տեառն ի վերայ Իսրայէլի. 7 զի սատակեցցես զտունն Աքաաբու տեառն քո յերեսաց քոց. եւ առցես զվրէժ արեան ծառայից իմոց մարգարէից, եւ զարեանց ամենայն ծառայից Տեառն ի ձեռաց Յեզաբելայ, եւ ի ձեռաց ամենայն տան նորա: 8 Եւ սատակեցցես զտանն Աքաաբու՝ որ միզիցէ զորմով. եւ զնեղեալն եւ զմնացեալն յԻսրայէլէ. 9 տալ զտունն Աքաաբու իբրեւ զտունն Յերոբոամու որդոյ Նաբատայ. եւ իբրեւ զտունն Բասայ որդոյ Աքիայ: 10 Եւ զՅեզաբել կերիցեն շունք ի վիճակին Յեզրայէլի. եւ ոչ որ իցէ որ թաղիցէ: Եւ եբաց զդուրսն եւ փախեաւ: 11 Եւ Յէու ել առ ծառայս տեառն իւրոյ. եւ ասեն ցնա. Ողջո՞յն է, զի՞ եկն առ քեզ մովին այն: Եւ ասէ ցնոսա. Դուք ինքնին գիտէք զայրն՝ եւ զբաշաղանս նորա: 12 Եւ ասեն. Անիրաւութիւն է այդ՝ պատմեա մեզ: Եւ ասէ ցնոսա Յէու. Այսպէս եւ այսպէս խաւսեցաւ ընդ իս, եւ ասէ. այսպէս ասէ Տէր. աւծի զքեզ թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի: 13 Իբրեւ լուան՝ փութացան եւ առին իւրաքանչիւր զբաճկոն իւր, եւ եղին ի ներքոյ նորա ի վերայ միոյ աստիճանացն ուր նստէին. եւ փող հարին եղջերեան՝ եւ ասեն. Թագաւորեաց Յէու:

ԻԷ 14 Եւ զաւրածողով եղեւ Յէու որդի Յովսափատայ որդոյն Ամեսսեայ ի վերայ Յովրամայ, եւ Յովրամ զգուշացեալ էր Յռամաթ Գաղաադ. ինքն եւ ամենայն Իսրայէլ յերեսաց Ազայելի արքայի աստուրոց. 15 Եւ դարձաւ Յովրամ արքայ բժշկել ի Յեզրայէլ՝ ի վիրաց անտի զոր խոցեցին զնա ասորիքն ի պատերազմել նոցա ընդ Ազայելի արքայի աստուրոց: Եւ ասէ Յէու. Եթէ իցէ ոգի ձեր ընդ իս՝ մի ելցէ փախստական ի քաղաքէն երթալ պատմել ի Յեզրայէլ: 16 Եւ հեծաւ Յէու եւ զնաց, եւ էջ Յեզրայէլ. զի Յովրամ արքայ Իսրայէլի բժշկէր ի Յեզրայէլ ի նետիցն զոր խոցեցին զնա Յռամաթ ի պատերազմել ընդ Ազայելի արքայի աստուրոց: զի նա զաւրաւոր էր՝ եւ այր զաւրութեան. եւ ննջեաց անդ: Եւ Ոքոզիա արքայ Յուդայ էջ տեսանել զՅովրամ: 17 Եւ դէտն ել յաշտարակն Յեզրայէլի, եւ ետես փռոյն ի գալն Յէուայ եւ ասէ. Փռոյն տեսանեմ ես: Եւ ասէ Յովրամ. Առ հեծեալ մի եւ առաքեա ընդ առաջ նոցա, եւ ասասցէ՝ ողջո՞յն է: 18 Եւ չոգաւ հեծեալն ձիոյ ընդ առաջ նորա՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ արքայ՝ թէ ողջո՞յն իցէ. եւ ասէ Յէու. Զի՞ կայ քո եւ ողջունի, դարձիր զկնի իմ: Եւ պատմեաց դէտն եւ ասէ. Եհաս ի նոսա հրեշտակն՝ եւ ոչ դարձաւ: 19 Եւ արձակեաց երկրորդ հեծեալ մի ձիոյ՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ արքայ՝ թէ ողջոյն իցէ: Եւ ասէ Յէու. Զի՞ կայ քո եւ ողջունի, դարձիր զկնի իմ: 20 Եւ պատմեաց դէտն եւ ասէ. Եհաս ի նոսա, եւ ոչ դարձաւ: Եւ որ ածէրն՝ ած զՅէու զորդին Ամեսսեայ. քանզի տագնապաւ եհաս: 21 Եւ ասէ Յովրամ. Լծեա: Եւ լծեցին կառս: Եւ ամբարձաւ Յովրամ արքայ Իսրայէլի, եւ Ոքոզիա արքայ Յուդայ՝ այր յիւրաքանչիւր կառս իւր, եւ ելին ընդ առաջ Յէուայ. եւ գտին զնա ի վիճակին Նաբաթայ Յեզրայէլացոյ: 22 Եւ եղեւ իբրեւ ետես Յովրամ զՅէու, եւ ասէ. Ողջո՞յն է Յէու: Եւ ասէ Յէու. Զի՞նչ ողջոյն է, տակաւին պոռնկութիւն Յեզաբելայ մաւր քոյ՝ եւ կախարդութիւն նորա յաճախիցէ՞ն: 23 Եւ դարձոյց Յովրամ զկառս իւր եւ փախեաւ, եւ ասէ ցՈքոզիա. Դաւ է Ոքոզիա: 24 Եւ ընդ գիրկս եմուտ, եւ եհար զՅովրամ ընդ մէջ թիկանց նորա, եւ ել նետն ընդ սիրտ նորա, եւ կծկեցաւ ի վերայ ծնգաց իւրոց: 25 Եւ ասէ ցԲաղէկար սպառազէնն իւր. Ընկեա զդա ի վիճակի ազարակին Նաբովթայ Յեզրայէլացոյ, զի յիշեմ մինչդեռ ես եւ դու հեծեալ էաք ի զոյգս՝ զկնի Աքաաբու հար դորա. եւ Տէր առ ի վերայ դորա զառաժս զայս: 26 Եթէ ոչ զարիւնն Նաբովթայ՝ եւ զարիւն որդոց նորա զոր տեսին երէկ՝ ասէ Տէր, հատուցից նմա ի վիճակիս յայսմիկ՝ ասէ Տէր: Եւ արդ՝ առ ընկեա զդա ի վիճակ այդր ըստ բանին Տեառն: 27 Եւ Ոքոզիա արքայ Յուդայ ետես՝ եւ փախեաւ ընդ ճանապարհն Բեթանզանայ: Եւ պնդեցաւ զհետ նորա Յէու՝ եւ ասէ. Հապա, եւ զդա եւս: Եւ եհար զնա ի կառսն մինչդեռ

ելաներ ընդ գառի վերն Բերայի, որ է Յերդաամ: Եւ փախեալ ի Մակեդոնով, եւ անդ մեռաւ: 28 Եւ հանին զնա ծառայք իւր յԵրուսաղէմ. եւ թաղեցին զնա ի գերեզմանի իւրում ընդ հարս իւր ի քաղաքին Դաւթի:

ԻԸ 29 Եւ յամին մետասաներորդի Յովրամայ արքային Իսրայէլի, թագաւորեաց Ոքոզիա ի վերայ Յուդայ: 30 Եւ եկն Յէու Յեզրայէլ:

ԻԹ Եւ Յեզրայէլ լուաւ, եւ ծարրեաց զաչս իւր՝ եւ զարդարեաց զգլուխ իւր՝ եւ հայեր ընդ պատուհանն: 31 Եւ Յէու մտանէր ի քաղաքն. եւ ասէ. Ողջոյն իցէ զամրի տիրասպան: 32 Եւ ամբարձ գերեսս իւր ի պատուհանն՝ եւ ասէ. Ո՛վ ես դու, էջ առ իս: Եւ հայեցան առ նա ի խոնարհ երկու ներքինիք: 33 Եւ ասէ. Ընկեցէք զդա ի խոնարհ: Եւ ընկեցին զնա: Եւ ցայտեցաւ յարենէ նորա գորմովքն եւ զձիովքն. եւ կոխեցին զնա առաթուր: 34 Եւ ինքն եմուտ՝ եկեր եւ արք. եւ ասէ. Տեսէք զանիծեալն զայն՝ եւ թաղեցէք զնա զի դուստր թագաւորի է: 35 Եւ չոգան թաղել զնա, եւ ոչ ինչ գտին ի նմանէ, բայց զգազաթնն եւ զոտսն եւ զթաթս ձեռացն. 36 Եւ դարձան պատմեցին նմա: Եւ ասէ. Բան Տեառն է զոր խաւսեցաւ ի ձեռն Եղիայի Թեզբացոյ՝ եւ ասէ. Ի վիճակին Յեզրայէլի կերիցեն շունք զմարմինս Յեզրայէլայ. 37 Եւ եղիցի դին Յեզրայէլայ իբրեւ զաղբ ի վերայ երեսաց անոյդ վիճակին. զի մի լինիցի ասել նոցա թէ այս է Յեզրայէլ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ Ժ.

Լ 1 Եւ Աքաաբու էին որդիք Ելթանասուն ի Սամարիա: Եւ գրեաց Յէու հրովարտակ՝ եւ առաքեաց ի Սամարիա առ իշխանսն Սամարիայ եւ առ ծերս եւ առ դայեակսն Աքաաբու՝ եւ ասէ. 2 Իբրեւ հասանիցէ առ ձեզ հրովարտակդ այդ, ընդ ձեզ են որդիք տեառն ձերոյ, եւ ընդ ձեզ կառք եւ երիվարք՝ եւ ընդ ձեզ քաղաքք ամուրք՝ եւ զենք. 3 Եւ տեսանիցէք զլաւ եւ զուղիղ յորդոց տեառն ձերոյ, եւ հաստատեցէք զնա ի վերայ արօռոյ հար իւրոյ. եւ տայցէք պատերազմ ի վերայ տան Տեառն ձերոյ: 4 Եւ երկեան յոյժ, եւ ասեն. Ահա երկու թագաւորքն ոչ կալան զդէմ նորա, եւ մէք զիա՞րդ ունիցիմք զդէմ: 5 Եւ առաքեցին ի տանէն եւ ի քաղաքէն, եւ ծերքն եւ դայեակք առ Յէու՝ եւ ասեն. Օտաւայք քո եմք մէք, եւ զոր ինչ ասասցես մեզ՝ արասցուք. եւ ոչ թագաւորեցուցուք զոք, այլ զոր ինչ բարի է առաջի քո՝ արասցուք: 6 Եւ գրեաց առ նոսա հրովարտակ երկրորդ՝ եւ ասէ. Եթէ իմ էք դուք՝ եւ ձայնի իմում լսէք առէք զգլուխս արանց որդոց տեառն ձերոյ՝ եւ բերէք առ իս վաղիւ ի տոյն ժամու Յեզրայէլ: Եւ որդիք արքայի՝ էին արք Ելթանասուն եւ ճոխք քաղաքին սնուցանէին զնոսա: 7 Եւ եղեւ իբրեւ Եհաս հրովարտակն առ նոսա, կալան զորդիսն արքայի՝ եւ սպանին արս Ելթանասուն, եւ եղին զգլուխս նոցա ի կողովս, եւ առաքեցին առ նա ի Յեզրայէլ: 8 Եւ եկն հրեշտակն եւ պատմեաց եւ ասէ. Բերին զգլուխս որդոցն արքայի: Եւ ասէ. Դիք զնոսա երկուս զրահանս արտաքոյ քաղաքին մինչեւ յառաւաւտ: 9 Եւ եղեւ ընդ առաւաւտն ել եւ եկաց, եւ ասէ ցամենայն ժողովուրդն. Արդար էք դուք. ահաւասիկ ես յարեայ ի վերայ տեառն իմոյ եւ սպանի զնա. տեսէք զնոսա ափիով՝ ո՞ր կոտորեաց. 10 զի մի անկանիցի ի բանէն Տեառն յերկիր, զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ տանն Աքաաբու, եւ Տէր արար զոր ինչ խաւսեցաւ ի ձեռն ծառայի իւրոյ Եղիայ: 11 Եւ Եհար Յէու զամենայն մնացեալս ի տանէ Աքաաբու ի Յեզրայէլ, եւ զամենայն մեծամեծս նորա, եւ զծանաւթս նորա, եւ զքորմս՝ նորա, առ ի չթողոյ նմա մնացորդ: 12 Եւ յարեաւ զնաց, եւ չոգաւ ի Սամարիա: Եւ մինչդեռ ի Բեթակաղ՝ հովուաց ի ճանապարհին էր. 13 Եւ եզիտ Յէու զեղբարս Ոքոզիայ արքայի Յուդայ, եւ ասէ. Ո՛յր էք դուք: Եւ ասեն. Եղբարք Ոքոզիայ եմք մէք, եւ իջաք յողջոյն որդոց արքայի, եւ որդոց զաւրացելոյս: 14 Եւ ասէ. Կալարուք զդոսա կենդանիս. եւ կալան զնոսա կենդանիս, եւ կոտորեցին զնոսա ի Բեթակաղ՝ արս քառասուն եւ երկուս. եւ ոչ մնաց ի նոցանէ այր:

ԼԱ 15 Եւ զնաց անտի, եւ եզիտ զՅովնադաբ որդի Ռեքաբայ ընդ առաջ իւր, եւ աւրինեաց զնա: Եւ ասէ ցնա Յէու. Եթէ իցէ՞ սիրտ քո ուղիղ իբրեւ զսիրտ իմ, ըստ սրտի քում: Եւ ասէ Յովնադաբ. Է: Եւ ասէ Յէու. Եթէ իցէ, տուր ցիս զձեռն քո, եւ ետ զձեռն իւր. եւ Եհան զնա առ իւր ի կառսն: 16 Եւ ասէ ցնա. Եկ ընդ իս՝ եւ տես զնախանձ իմ վասն Տեառն: Եւ նստոյց զնա ի կառս իւր: 17 Եւ եմուտ ի Սամարիա, եւ Եհար զամենայն մնացորդս Աքաաբու ի Սամարիա. մինչեւ ապականել նմա զնոսա ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ընդ Եղիայի:

ԼԲ 18 Եւ ժողովեաց Յէու զամենայն ժողովուրդն՝ եւ ասէ ցնոսա. Աքաաբ ծառայեաց Բահադու սակաւ ինչ. Յէու՝ ծառայեցէ նմա բազում: 19 Եւ արդ՝ ամենայն մարգարէք Բահադու, զամենայն ծառայս նորա եւ

զքուրմս նորա կոչեցէք առ իս: եւ այր որ մի վրիպեցէ, զի զոհ մեծ է Բահադու: եւ որ վրիպեցէ, մի ապրեցի: եւ Յէու արար խաբանաւք, զի կոտորեցէ զծառայս Բահադու: 20 Եւ ասէ Յէու. Սրբեցէք նուէրս Բահադու: եւ քարոզ կարդացին: 21 եւ առաքեաց Յէու ընդ ամենայն Իսրայէլ, եւ եկին ամենայն ծառայք Բահադու. եւ ոչ մնաց որ ոչ եկն. եւ մտին ի տունն Բահադու, եւ լցաւ տունն Բահադու ծայր ի ծայր: 22 Եւ ասէ Յէու ցմիսթաղսն. Հանէք զպատմութեանս ամենայն ծառայից Բահադու: եւ հանին նոցա զպատմութեանս: 23 Եւ եմուտ Յէու՝ եւ Յովնադաբ որդի Ռեքեբայ ի տունն Բահադու: եւ ասէ ցծառայսն Բահադու. Որոնեցէք եւ տեսէք՝ թէ իցէ՞ որ աստ ընդ ձեզ ի ծառայից Տեառն. բայց դուք միայն ծառայք Բահադու: 24 եւ եմուտ առնել խունկս եւ ողջակէզս Յէու: Եւ Յէու կացոյց իւր արտաքոյ երեքարեւր եւ ութսուն այր, եւ ասէ. Այր որ ապրեցէ յարանցն զոր ես հանեմ ի ձեռս ձեր, անձն նորա փոխանակ անձին նորա: 25 Եւ եղև իբրեւ կատարեաց առնել զողջակէզսն, եւ ասէ Յէու ցտօրհանդակսն եւ ցսպառազէնս. Մտէք հանէք զնոսա, եւ այր մի ելցէ ի նոցանէն. եւ հարին զնոսա սրով սուսերի. եւ ընկեցին ստօրհանդակքն եւ սպառազէնք. եւ գնացին մինչեւ ցքաղաք տանն Բահադու: 26 եւ հանին զարձանն Բահադու, եւ այրեցին զնա: 27 եւ կործանեցին զարձանն Բահադու, եւ քակեցին զտունն Բահադու, եւ կարգեցին զնա ի լուալիս մինչեւ ցայսաւր: 28 եւ ապականեաց Յէու զԲահադ յԻսրայէլէ: 29 Բայց ի մեղացն Յերոբոամու որդու Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ ոչ մեկնեցաւ Յէու, յերնջոցն ոսկեաց, որ ի Բեթէլ եւ ի Դան: 30 Եւ ասէ Տէր ցՅէու. Փոխանակ զի քաջացար առնել ուղղութիւն առաջի իմ, ըստ ամենայնի՝ որ ինչ ի սրտի իմում արարեր տանն Աքաաբու. որդիք չորրորդք նստցին քեզ յաթոռ Իսրայէլի: 31 Եւ Յէու ոչ զգուշացաւ զնալ յարէնս տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի յամենայն սրտէ իւրմէ. եւ ոչ մեկնեցաւ ի մեղացն Յերոբոամայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ: 32 Յաւուրսն յայնոսիկ սկսաւ Տէր կոտորել յամենայն սահմանս Իսրայէլի. եւ եհար զնոսա Ազայէլ յամենայն սահմանս Իսրայէլի, 33 ի Յորդանանէ եւ ընդ արեւելս, զամենայն երկիրն զԳադաադ եւ զԳադայ՝ եւ զՌոբէնի՝ եւ զՄանասէի. յԱրոյերայ, որ է յեզեր հեղեղատին Առնովնայ, եւ զԳադաադ եւ զԲասան: 34 Եւ մնացորդք բանիցն Յէուայ եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ ամենայն զաւրութիւն նորա, եւ ամենայն խումբքն զոր խմբեաց, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

ԼԳ 35 Եւ ննջեաց Յէու ընդ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի Սամարիա. եւ թագաւորեաց Յովաքազ որդի նորա ընդ նորա: 36 Եւ աւուրք զորս թագաւորեաց Յէու՝ ի վերայ Իսրայէլի ամբ քսան եւ ութ ի Սամարիա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԱ.

ԼԴ 1 Եւ Գողողիա մայր Ոքոզիայ, ետես եթէ մեռան որդիք նորա, կորոյս զամենայն զաւակ թագաւորութեանն: 2 Եւ առ Յովսափէէ դուստր արքայի Յովրամայ եղբայր Ոքոզիայ, զՅովսա գորդի Ոքոզիայ, եւ զողջաւ զնա ի միջոյ որդւոցն արքայի սպանելոցն, զնա եւ զղայեակ նորա ի սենեկի ընկողնոց, եւ թաքոյց զնա յերեսաց Գողողիայ՝ եւ ոչ մեռաւ: 3 Եւ էր ընդ նմա ի տան Տեառն թաքուցեալ ամս վեց: եւ Գողողիա թագաւորեալ էր ի վերայ երկրին: 4 Եւ յամին եւթներորդի առաքեաց Յովիդայէ, եւ առ զհարիւրապետսն, եւ զՔոռին եւ զՌասիմ, եւ ած զնոսա ի տուն Տեառն, եւ ուխտեաց նոցա զուխտ Տեառն. եւ եցոյց նոցա Յովիդայէ զորդին արքայի: 5 Եւ պատուէր ետ նոցա՝ եւ ասէ. Այս բան է զոր առնիցէք. երրորդ մասն ի ձենջ մտցէ շաբաթամուտ. եւ պահեսցիք զպահպանութիւն տանն արքունի ի դրանն. 6 եւ երրորդ մասն ի դրան ճանապարհացն. եւ երրորդ մասն ի դրան զկնի աւժընդակացն՝ պահեսցիք զպահպանութիւն տանն: 7 Եւ երկու ձեռք ի ձեզ ամենայն որ ելանիցէ ընդ շաբաթամուտսն զգուշանալ տանն Տեառն. զգուշացի պահպանութեամբ տանն Տեառն արքայի. 8 եւ պատեսցիք զարքայիւ այր, եւ զործի իւր ի ձեռն իւրում: եւ որ մտանիցէ ի Մաղերովթն՝ մեռցի: եւ ինքն էր ընդ արքայի ի մտանելն նորա եւ յելանելն նորա: 9 Եւ արարին հարիւրապետքն՝ զամենայն զոր պատուիրեաց Յովիդայէ իմաստուն: եւ առնոյր այր զարս իւր, եւ զմտաւոյսն ի շաբաթամուտսն հանդերձ ելողաւքն ի շաբաթամուտն եւ մտանէր առ Յովիդայէ քահանայ: 10 Եւ ետ քահանայն հարիւրապետացն զեղարդունսն, եւ զբովանդակ զէնն արքայի Դաւթի որ կայր ի տանն Տեառն: 11 Եւ յարեան աւժընդակքն՝ այր եւ զործի իւր ի ձեռն իւրում. յաջոյ ուսոյ տանն, մինչեւ ցձախոյ ուս տանն եւ սեղանոյն, եւ տանն արքունի շուրջանակի: 12 Եւ առաքեաց

զարքայորդին, եւ եղի վերայ նորա զյեզերն եւ զվկայութիւնն. եւ թագաւորեցոյց զնա՝ եւ աւծ զնա եւ ծափս եհար եւ ասէ. Կեցցէ արքայ:

ԼԵ 13 Եւ լուաւ Գողոթիա զձայն ընթանալոյ ժողովրդեանն, եւ եմուտ առ ժողովուրդն ի տունն Տեառն: 14 եւ ետես, եւ ահա կայր ի վերայ սեանն՝ ըստ արիւնի իւրում, եւ երգիչք եւ փողարք շուրջ զարքայիւ. եւ ամենայն ժողովուրդք երկրին խնդային, եւ փողս հարկանէին փողովք: եւ պատառեաց Գողոթիա զհանդերձս իւր, աղաղակեաց եւ ասէ. Դաւ է, դաւ է: 15 Եւ պատուէր ետ Յովիդայէ քահանայ հարիւրապետացն ոստիկանաց զաւրուն՝ եւ ասէ ցնոսա. Հանէք զդա ի ներքուստ Սաղերովթայդ, եւ որ մտանիցէ զկնի դորա՝ մեռցի սրով. քանզի ասաց քահանայն թէ մի մեռցի ի տանն Տեառն: 16 Եւ արկին ձեռն ի նա, եւ մտին ընդ ճանապարհ մտից երիվարաց տանն արքունի, եւ մեռաւ անդ: 17 Եւ ուխտեաց Յովիդայէ ուխտ ի մէջ Տեառն՝ եւ ի մէջ արքայի, եւ ի մէջ ժողովրդեան, լինել ժողովուրդ Տեառն եւ ի մէջ արքայի եւ ի մէջ ժողովրդեանն: 18 Եւ եմուտ ամենայն ժողովուրդ երկրին ի տուն Բահաղու, եւ կործանեցին զնա՝ եւ զսեղանս նորա, եւ զպատկերս նորա խորտակեցին մանր: եւ զՄաթան զքուրման Բահաղու սպանին յանդիման սեղանոյն: Եւ եղ քահանայն ոստիկանս ի տան Տեառն: 19 եւ առ զհարիւրապետսն՝ եւ զՔոռին՝ եւ զՌասիմ, եւ զամենայն ժողովուրդ երկրին, եւ իջուցին զարքայ ի տանէ Տեառն: եւ եմուտ ընդ ճանապարհն սուրհանդակաց դրան տանն արքունի, եւ նստոյց զնա յաթոռն թագաւորաց: 20 Եւ ուրախ եղեւ ամենայն ժողովուրդ երկրին. եւ քաղաքն դադարեաց: եւ Գողոթիայ սպանին սրով ի տան արքայի: 21 Որդի եւթն ամաց Յովաս ի թագաւորել իւրում:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԲ.

1 Յամին եւթներորդի Յէուայ թագաւորեաց Յովաս. եւ քառասուն ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ: եւ անուն մար նորա Սաբիա ի Բերսաբէէ: 2 եւ արար Յովաս ուղղութիւն առաջի Տեառն զամենայն աւուրս զորս լուսաւորեաց զնա Յովիդայէ քահանայ: 3 Բայց ի բարձանցն ոչ մեկնեցան. եւ անդ տակաւին զոհէր ժողովուրդն, եւ արկանէր խունկս ի բարձունսն: 4 Եւ ասէ Յովաս ցքահանայսն. Ջամենայն արծաթ սրբութեանցն մտեալ ի տուն Տեառն՝ արծաթ՝ իւրաքանչիւր առն անցելոյ ի համարի ոգւոց, զամենայն արծաթ որ անկանիցի ի սիրտ մարդոյ բերել ի տուն Տեառն. 5 առցեն յիւրեանս քահանայքն, այր իւրաքանչիւր ի վաճառէ իւրեանց. եւ նոքա կազմեցեն զԲեդէկ տանն Տեառն. յամենայն իմիք ուր գտանիցի անդ Բեդէկ: 6 Եւ եղեւ ի քսաներորդի եւ յերկրորդի ամի Յովասու արքայի՝ ոչ կազմեցին քահանայքն զԲեդէկ տանն Տեառն: 7 Եւ կոչեաց արքայ Յովաս զՅովիդայէ քահանայ, եւ զքահանայսն՝ եւ ասէ ցնոսա. Ընդէ՛ր ոչ կազմեցէք զԲեդէկ տանն Տեառն: եւ արդ՝ մի եւս առնուցուք արծաթ յամենայն վաճառացն ձերոց, այլ ի Բեդէկ տանն Տեառն տաջիք զայն: 8 Եւ ուխտեցին քահանայքն չառնուլ արծաթ ի ժողովրդենէն, եւ ոչ կազմել զԲեդէկ տանն: 9 Եւ առ Յովիդայէ քահանայ տապանակ մի՝ եւ ծակեաց ծակ ի բերան նորա, եւ եղ զնա ի կողմանէ սեղանոյն Տեառն. եւ ետուն քահանայքն՝ որ պահէին զդուռն՝ զամենայն արծաթ գտեալ ի տանն Տեառն: 10 Եւ եղեւ իբրեւ ետես թէ բազում է ի տապանակի անդ, եւ դպրապետն արքունի՝ եւ քահանայն մեծ. եւ պնդեցին զարծաթն գտեալ ի տան Տեառն: 11 եւ ետուն զարծաթն եւ զպատրաստեալն ի ձեռս գործելեաց զգործս կահու տանն Տեառն: եւ ետուն ցհիւսունս փայտից՝ եւ ցշինաղս գործել ի տան Տեառն. 12 եւ ցնկարիչս՝ եւ ցճարտարս՝ եւ ցքարակոփս քարանց դնել փայտ եւ քարս տաշեալս, կազմել զԲեդէկ տան Տեառն. յամենայն ինչ յոր ելանիցէ ի տունն կազմել: 13 Բայց զի մի լինիցին տանն Տեառն դրունք արծաթիք եւ բելեռք, եւ տաշտք, եւ փողք. ամենայն անաւթ ոսկի եւ անաւթ արծաթի՝ յարծաթոյ մտելոյ ի տուն Տեառն. 14 այլ զի գործաւնաց գործոյն տացեն զայն, եւ կազմեցեն զտունն Տեառն: 15 Եւ ոչ առնէին համար արանցն յորոց ձեռս տային զարծաթն, տալ գործաւորաց գործոյն, զի յաւատ գործէին: 16 եւ արծաթ վասն մեղաց եւ վասն յանցանաց՝ ոչ մտանէր ի տուն Տեառն, այլ քահանայիցն լինէր: 17 Յայնժամ ել Ագայէլ արքայ ասորւոց, եւ ետ պատերազմ ընդ Գեթայ՝ եւ առ զնա: եւ եղ Ագայէլ զերեսս իւր ելանել ի վերայ Երուսաղէմի: 18 Եւ առ Յովաս արքայ Յուդայ զամենայն զսրբութիւնսն զոր սրբեաց Յովսափատ, եւ Յովրամ, եւ Ոքոզիա հարք նորա, եւ թագաւորք Յուդայ, եւ զիւր սրբութիւնսն, եւ զամենայն արծաթ գտեալ ի գանձս տան Տեառն՝ եւ ի տան թագաւորին եւ առաքեաց Ագայէլի արքայի ասորւոց, եւ զնաց յԵրուսաղէմէ:

ԼԶ 19 Եւ մնացորդք բանիցն Յովասու, եւ ամենայն ինչ զոր արար. ո՛չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 20 Եւ յարեան ծառայք նորա, եւ եղին նմա դաւաճանութիւն, եւ հարին զՅովաս ի տան Մաալոնայ բնակեալ ի Գաղաատ: 21 Եւ Յովաքազար որդի Յեմաւութայ՝ եւ Յեզեբուբ որդի նորա, պանտանդք ծառայք նորա՝ հարին զնա եւ սպանին. եւ թաղեցին զնա ընդ հարս իւր ի քաղաքի Դաւթի: Եւ թագաւորեաց Ամեսսիա որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԳ.

ԼԷ 1 Ի քսաներորդի եւ երկրորդի ամի Յովասու որդւոյ Ոքոզիայ արքայի Յուդայ, թագաւորեաց Յովաքազ որդի Յեւուայ ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս երեսնուսան: 2 Եւ արար չար առաջի Տեառն, եւ զնաց զհետ մեղացն Յերոբոամայ որդւոյ Նաբատայ՝ որ յանցոյցն զԻսրայէլ, եւ ոչ մեկնեցաւ ի նոցանէն: 3 Եւ բարկացաւ սրտամտութեամբ Տէր Իսրայէլի, եւ ետ զնոսա ի ձեռս Ազայէլի արքայի ասորւոց, եւ ի ձեռն որդւոյ Ադերայ որդւոյ Ազայէլի զամենայն աւուրս: 4 Եւ աղաչեաց Յովաքազ զերեսս Տեառն. եւ լուաւ նմա Տէր. զի ետես զնեղութիւն Իսրայէլի՝ զոր նեղեաց զնա արքայն ասորւոց: 5 Եւ ետ Տէր փրկիչ Իսրայէլի. եւ ել ի ձեռանէ ասորւոց: Եւ նստան որդիքն Իսրայէլի ի բնակութիւնս իւրեանց որպէս յերէկն եւ յետանդ: 6 Սակայն ոչ մեկնեցան ի մեղացն Յերոբոամայ որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ, այլ ի նոսա զնացին: նա՝ եւ անտառն կայր ի Սամարիա: 7 Եւ ոչ մնաց Յովաքազայ զաւր, այլ հեծեալք յիսուն՝ եւ կառք տասն, եւ տասն հազար հետեակաց. զի կորոյս զնոսա արքայն ասորւոց, եւ եղ զնոսա իբրեւ զհող ի կոխումն: 8 Եւ մնացորդք բանից Յովաքազու՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար՝ եւ զաւրութիւնք նորա, ո՛չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 9 Եւ ննջեաց Յովաքազ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ընդ հարս նորա ի Սամարիա:

ԼԸ Եւ թագաւորեաց Յովաս որդի նորա ընդ նորա: 10 Յամի երեսներորդի եւ երեսերորդի Յովասու արքայի Յուդայ՝ թագաւորեաց Յովաս որդի Յովաքազու ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս երկուսասան: 11 Եւ արար չար առաջի Տեառն, եւ ոչ մեկնեցաւ յամենայն մեղաց Յերոբոամու որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ, այլ ի նոսա զնաց: 12 Եւ մնացորդք բանից Յովասու՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ զաւրութիւնք նորա զոր արար ընդ արքային Յուդայ, ո՛չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 13 Եւ ննջեաց Յովաս ընդ հարս իւր. եւ Յերոբոամ նստաւ յաթոռ նորա. եւ թաղեցաւ Յովաս ի Սամարիա ընդ թագաւորս Իսրայէլի:

ԼԹ 14 Եւ Եղիսէն հիւանդացաւ հիւանդութիւն, որ եւ մեռաւ իսկ: Եւ էջ առ նա Յովաս արքայ Իսրայէլի, եւ ելաց ի վերայ երեսաց նորա՝ եւ ասէ. Հայր՝ հայր, կառքդ Իսրայէլի եւ հեծեալք նորա: 15 Եւ ասէ ցնա Եղիսէն. Առ դու զաղեղն քո՝ եւ զնետս քո: Եւ առ զաղեղն եւ զնետս: 16 Եւ ասէ ցարքայն Իսրայէլի. Մուտ ընդ աղեղնդ ձեռաւք քովք: Եւ եմուտ ընդ աղեղնն ձեռաւք իւրովք: Եւ եղ Եղիսէն զձեռն իւր ի վերայ ձեռաց արքային. 17 Եւ ասէ. Բաց զպատուհանդ որ է ընդ արեւելս. եւ եբաց: Եւ ասէ Եղիսէն. Չգեա. եւ ձգեաց: Եւ ասէ. Նետ փրկութեան Տեառն, եւ նետ փրկութեան ընդդէմ ասորւոց. եւ հարցես զասորիս յԱփեկ մինչեւ ի սպառ: 18 Եւ ասէ Եղիսէն. Առ դու քեզ նետս եւ առ: Եւ ասէ ցարքայն Իսրայէլի. Չգեա եւ հար զգետինդ: Եւ եհար արքայն երիցս՝ եւ եկաց: 19 Եւ տրտմեցաւ ի վերայ նորա այրն Աստուծոյ, եւ ասէ. Եթէ հարեալ էիր հնգիցս՝ կամ վեցիցս, յայնժամ հարկանէիր զասորիս մինչեւ ի սպառ. եւ արդ՝ երիցս հարցես զասորիս: 20 Եւ մեռաւ Եղիսէն, եւ թաղեցին զնա: Եւ մեկնակազէնքն Մովաբու ելին յերկիրն ի գալ տարւոյն: 21 Եւ եղեւ ի թաղել նոցա զայր մի. եւ ահա տեսին զմեկնակազէնսն՝ եւ ընկեցին զայրն ի գերեզմանն Եղիսէի. եւ զնաց եւ մերձեցաւ յոսկերսն Եղիսէի՝ եւ կենդանացաւ. եւ կանգնեցաւ ի վերայ ոտից իւրոց:

Խ 22 Եւ Ազայէլ արքայ ասորւոց նեղեաց զԻսրայէլ զամենայն աւուրս Յովաքազու: 23 Եւ ողորմեցաւ նոցա Տէր, եւ զթացաւ ի նոսա, եւ հայեցաւ ի նոսա, վասն ուխտին իւրոյ՝ որ ընդ Աբրաամու եւ ընդ Սահակայ եւ ընդ Յակոբու. եւ ոչ կամեցաւ Տէր ապականել զնոսա. եւ ոչ ընկեց զնոսա յերեսաց իւրոց:

ԽԱ 24 Եւ մեռաւ Ազայէլ արքայ ասորւոց, եւ թագաւորեաց որդի Ադերայ՝ որդի նորա ընդ նորա: 25 Եւ դարձաւ Յովաս որդի Յովաքազու, եւ առ զքաղաքսն ի ձեռաց որդւոյ Ադերայ որդւոյ Ազայէլի. զորս առ ի ձեռաց Յովաքազու հաւր նորա ի պատերազմին: Երիցս եհար զնա Յովաս, եւ դարձոյց զքաղաքսն Իսրայէլի:

ԽԲ 1 Յամին երրորդի Յովասու որդւոյ Յովաքազու արքայի Իսրայէլի, թագաւորեաց Ամասիա որդի Յովասու թագաւոր Յուդայ: 2 Որդի քսան եւ հինգ ամաց էր ի թագաւորել իւրում. եւ քսան եւ ինն ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ: Եւ անուն մաւր նորա Յովադին յԵրուսաղէմ: 3 Եւ արար ուղղութիւն առաջի Տեառն, բայց ոչ իբրեւ զԴաւիթ զհայր իւր: Ըստ ամենայնի զոր ինչ արար Յովաս՝ հայր իւր արար: 4 Այլ զբարձունսն ոչ եբարձ. եւ տակաւին ժողովուրդն զոհէր. եւ արկանէր խունկս ի բարձունսն: 5 Եւ եղեւ իբրեւ հաստատեցաւ թագաւորութիւնն ի ձեռս նորա, եւ եհար զծառայս իւր որ հարին զարքայ զհայր նորա. 6 եւ զորդիս սպանողացն ոչ սպան. որպէս գրեալ է ի գիրս արիւնացն Մովսիսի. զոր արիւնակ պատուիրեաց Տէր՝ եւ ասէ. Մի մեռցին հարք վասն որդւոց, եւ մի որդիք մեռցին վասն հարց. այլ իւրաքանչիւր որ ի մեղս իւրում մեռցի: 7 Նա եհար զԵդոմ ի Մայիլա տասն հազար, եւ առ զվէմն պատերազմաւ. եւ կոչեաց զանուն նորա Յեկթովէլ մինչեւ ցայսար:

ԽԳ 8 Յայնմ ժամանակի առաքեաց Ամասիա հրեշտակս առ Յովաս որդի Յովաքազու որդւոյ Յեուայ արքայի Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Եկ յանդիման լիցուք միմեանց երեսաւք: 9 Եւ առաքեաց Յովաս արքայ Իսրայէլի՝ առ Ամասիա արքայ Յուդայ՝ եւ ասէ. Ակքան ի Լիբանանէ յղեաց առ եղենափայտն որ ի Լիբանան՝ եւ ասէ. Տուր զդուստր քո որդւոյ իմում կնութեան, եւ անցին զազանք անապատի որ ի Լիբանան՝ եւ կոխեցին զԱկքանն: 10 Հարկանելով հարեր զԵդոմ, եւ հպարտացոյց զքեզ սիրտ քո. մեծարեաց եւ նիստ ի տան քում. եւ ընդէ՞ր գրգռէ զքեզ չարութիւն քո, եւ անկանիցիս դու եւ Յուդայ ընդ քեզ: 11 Եւ ոչ անսաց Ամասիա: Եւ ել Յովաս արքայ Իսրայէլի, եւ երեւեցան երեսաւք ինքն եւ Ամասիա արքայ Յուդայ ի Բեթսամէս Հրեաստանի: 12 Եւ պարտեցաւ Յուդա յերեսաց Իսրայէլի, եւ փախեաւ այր իւրաքանչիւր ի բնակութիւն իւր: 13 Եւ զԱմասիա զարքայ Յուդայ՝ զորդի Յովասու որդւոյ Յովաքազեայ կալաւ Յովաս որդի Յովաքազու արքայ Իսրայէլի ի Բեթսամէս. եւ եկն յԵրուսաղէմ, եւ եհատ զպարիսպն Երուսաղէմի ի դրանէ Եփրեմի մինչեւ ի դուռն անկեանցն, չորեքարեր կանգուն: 14 Եւ առ զոսկի եւ զարծաթ եւ զամենայն անաւթս գտեալ ի տանն Տեառն, եւ ի զանձս տան թագաւորին, եւ զորդիս խառնակութեանցն. եւ դարձաւ ի Սամարիա: 15 Եւ մնացորդք բանից Յովասու՝ եւ որ ինչ արար զաւրութեամբ իւրով, եւ պատերազմն զոր պատերազմեցաւ ընդ Ամեսեայ արքայի Յուդայ, ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 16 Եւ ննջեաց Յովաս ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ի Սամարիա ընդ թագաւորս Իսրայէլի. եւ թագաւորեաց Յերոբոամ որդի նորա ընդ նորա: 17 Եւ եկաց Ամասիա որդի Յովասու՝ արքայ Յուդայ՝ յետ մահուանն Յովասու որդւոյ Յովաքազայ թագաւորի Իսրայէլի՝ ամս հնգետասան: 18 Եւ մնացորդք բանից Ամասեայ՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար, ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 19 Եւ զումարեցան ի վերայ նորա զունդք յԵրուսաղէմ, եւ փախեաւ ի Լաքիս. եւ առաքեցին զկնի նորա ի Լաքիս՝ եւ սպանին զնա անդ: 20 Եւ բարձին զնա ձիովք, եւ թաղեցաւ յԵրուսաղէմ ընդ հարս իւր ի քաղաքի Դաւիթ:

ԽԴ 21 Եւ առ ամենայն ժողովուրդն Յուդայ զԱզարիա, եւ նա՝ էր ամաց վեշտասանից, եւ թագաւորեցուցին զնա փոխանակ հաւր իւրոյ Ամասեայ: 22 Նա շինեաց զԵլաթ. եւ դարձոյց զնա անդրէն ի Յուդայ, յետ ննջելոյ արքայի ընդ հարս իւր:

ԽԵ 23 Յամի հնգետասաներորդի Ամասիայ որդւոյ Յովասու՝ արքայի Յուդայ, թագաւորեաց Յերոբոամ որդի Յովասու արքայի Իսրայէլի ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա՝ ամս քառասուն եւ մի: 24 Եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ ոչ մեկնեցաւ յամենայն մեղաց Յերոբոամայ որդւոյ Նաբատայ՝ որ յանցոյցն զԻսրայէլ: 25 Նա մերժեաց զսահմանս Իսրայէլի ի մտիցն Եմաթայ մինչեւ ցծովն Արաբայ ըստ բանին տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի՝ զոր խաւսեցաւ ի ձեռն ծառայի իւրոյ Յովնանու որդւոյ Ամաթեայ մարգարէի ի Գեթթոբերայ. 26 զի ետես զտառապանս Իսրայէլի զյոյժ դառնութեան, եւ սակաւաւորս եւ նեղեալս, եւ անաւսրացեալս եւ լքեալս, եւ ոչ ոք էր որ աւգներ Իսրայէլի: 27 Եւ ոչ խաւսեցաւ Տէր ջնջել զգաւակ Իսրայէլի ի ներքոյ երկնից. եւ փրկեաց զնոսա Տէր ի ձեռաց Յերոբոամու որդւոյ Յովասու: 28 Եւ մնացորդք բանից Յերոբոամայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար, եւ զաւրութիւնք նորա զոր պատերազմեցաւ. եւ ո՞րպէս

դարձոյց գԴամասկոս՝ եւ զԵմաթ անդրէն առ Յուդայ յԻսրայէլէ: ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

ԽԶ 29 Եւ ննջեաց Յերոբովամ ընդ հարս իւր՝ ընդ թագաւորս Իսրայէլի, եւ թագաւորեաց Զաքարիա որդի նորա փոխանակ հարս իւրոյ:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԵ.

ԽԵ 1 Յամի քսաներորդի եւթներորդի Յերոբովամայ արքայի Իսրայէլի, թագաւորեաց Ազարիա որդի Ամեսայ արքայի Յուդայ: 2 Որդի վեշտասան ամաց էր ի թագաւորել իւրում. եւ յիսուն եւ երկուս ամս թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Յեքելի յԵրուսաղէմէ: 3 Եւ արար բարի առաջի Տեառն ըստ ամենայնի զոր արար Ամասիա հայր նորա: 4 Բաց ի բարձանցն զոր ոչ եբարձ: եւ տակաւին ժողովուրդն զոհէր եւ արկանէր խունկս ի բարձունսն: 5 Եւ արկ Տէր ձեռն ի թագաւորն, եւ էր բորոտեալ մինչեւ ցար մահուան իւրոյ. եւ նստէր ի տան Ափիուսովթ: եւ Յովաթամ որդի արքայի էր ի վերայ տանն դատել զժողովուրդ երկրին: 6 Եւ մնացորդք բանից Ազարիայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար. ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 7 Եւ ննջեաց Ազարիա ընդ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա առ հարս իւր ի քաղաքի Դաւթի: եւ թագաւորեաց Յովաթամ որդի նորա ընդ նորա:

ԽԸ 8 Յամի երեսներորդի եւթներորդի Ազարիայ արքայի Յուդայ՝ թագաւորեաց Զաքարիա որդի Յերոբովամայ ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամիսս վեց: 9 Եւ արար չար առաջի Տեառն որպէս արարին հարք նորա, եւ ոչ մեկնեցաւ ի մեղացն Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ: 10 Եւ գումարեցան ի վերայ նորա Սեղղում որդի յԱբիսայ, եւ Կեղասամ, եւ հարին զնա յանդիման ժողովրդեանն եւ սպանին զնա: եւ թագաւորեաց Սեղղում ընդ նորա: 11 Եւ մնացորդք բանից Զաքարիայ, ահա գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 12 Այս է բան Տեառն՝ զոր խաւսեցաւ առ Յէու եւ ասէ. Որդիք չորրորդք նստցին քեզ յաթոռն Իսրայէլի. եւ եղեւ այնպէս:

ԽԹ 13 Եւ Սեղղում որդի յԱբիսայ թագաւորեաց յամին երեսներորդի ութերորդի Ազարիայ արքայի Յուդայ: եւ թագաւորեաց Սեղղում ամսաւրեայ մի աւուրց ի Սամարիա: 14 Եւ ել Մանայեմ որդի Գաղդայ ի Թերսիլայ, եւ եմուտ ի Սամարիա, եւ եհար զՍեղղում զորդի յԱբիսայ ի Սամարիա, եւ սպան զնա, եւ թագաւորեաց ընդ նորա: 15 Եւ մնացորդք բանից Սեղղումայ, եւ գումարութիւնք նորա զոր գումարեցաւ՝ ահաւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

Ծ 16 Յայնմ ժամանակի եհար Մանայեմ զԹերսա՝ եւ զամենայն ինչ որ ի նմա, եւ զսահմանս նորա ի Թերսայէ. քանզի ոչ բացին նմա, եւ եհար զնա՝ եւ զյղիս նորա պատառեաց: 17 Յամի երեսներորդի իններորդի Ազարիայ արքայի Յուդայ, թագաւորեաց Մանայեմ որդի Գաղդեայ ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս տասն: 18 Եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ ոչ մեկնեցաւ յամենայն մեղացն Յերոբովամու որդւոյ Նաբատայ՝ որ յանցոյցն զԻսրայէլ մեղաւք իւրովք: 19 Եւ ել Փուա արքայ Ասորեստանեայց ի վերայ երկրին: եւ Մանայեմ ետ Փուայ հազար տաղանտ արծաթոյ՝ լինել ձեռին նորա ընդ նմա, հաստատել զթագաւորութիւնն ի ձեռն սորա: 20 Եւ արկ Մանայեմ զարծաթն ի վերայ Իսրայէլի, ի վերայ ամենայն զաւրաւորի զաւրութեամբ՝ տալ արքային Ասորեստանեայց յիսուն սիկդ արծաթոյ առ այր մի: եւ դարձաւ արքայն Ասորեստանեաց՝ եւ ոչ եկաց յերկրին: 21 Եւ մնացորդք բանիցն Մանայեմայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար. ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի: 22 Եւ ննջեաց Մանայեմ ընդ հարս իւր:

ԾԱ Եւ թագաւորեաց Փակիա որդի նորա ընդ նորա: 23 Յամի յիսներորդի Ազարիայ արքայի Յուդայ, թագաւորեաց Փակէիա ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս տասն: 24 Եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ ոչ մեկնեցաւ ի մեղացն Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ: 25 Եւ գումարեցաւ ի վերայ նորա Փակէէ որդի Ռոմելայ սպառազէն իւր, եւ եհար զնա ի Սամարիա առաջի տանն արքայի: եւ ընդ նմա Արգոբ, եւ ընդ նմա Արիէ, եւ ընդ նմա յիսուն այր ի չորեքարիւրոցն. եւ սպան զնա, եւ թագաւորեաց ընդ նորա: 26 Եւ մնացորդք բանիցն Փակէի եւ ամենայն ինչ զոր արար՝ ահա գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

ԾԲ 27 Յամի յիսներորդի եւ երկրորդի Ագարիայ արքայի Յուդայ թագաւորեաց Փակէէ որդի Ռոմելայ ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս քսան: 28 եւ արար չար առաջի Տեառն. եւ ոչ մեկնեցաւ յամենայն մեղաց Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ որ յանցոյցն զԻսրայէլ: 29 Յաւուրս Փակէի արքայի Իսրայէլի, եկն Թագղաթփաղսար արքայ Ասորեստանեաց, եւ առ զԱյին, եւ զԿաբէէ, եւ զԲեթմաքա, եւ զՅանովթ, եւ զԿենէզ, եւ զԱսովր, եւ զԳաղաադ, եւ զԳալիլէայ, եւ զամենայն երկիրն Նեփթալիմայ, եւ խաղացոյց զնոսա յԱսորեստանեայս: 30 Եւ զումարեաց զունդ Ովսէէ որդի Էլայ ի վերայ Փակէի որդւոյ Ռոմելայ, եւ Էհար զնա եւ սպան զնա, եւ թագաւորեաց ընդ նորա. յամի քսաներորդի Յովաթամայ որդւոյ Ոզիայ: 31 Եւ մնացորդք բանից Փակէի եւ ամենայն ինչ զոր արար, ահաւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Իսրայէլի:

ԾԳ 32 Յամի երկրորդի Փակէի որդւոյ Ռոմելայ թագաւորի Իսրայէլի, թագաւորեաց Յովաթամ որդի Ոզիայ արքայի Յուդայ: 33 Որդի քսան եւ հինգ ամաց էր ի թագաւորել իւրում, եւ վեշտասան ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Յերուսայ դուստր Սադովկայ: 34 Եւ արար ուղղութիւն առաջի Տեառն ըստ ամենայնի զոր արար Ոզիա հայր նորա: 35 Բաց ի բարձանցն զոր ոչ եբարձ. եւ տակաւին ժողովուրդն զոհէր եւ արկանէր խունկս ի բարձունսն: Նա շինեաց զդուռն տանն Տեառն զվերին: 36 Եւ մնացորդք բանից Յովաթամայ եւ ամենայն ինչ զոր արար, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 37 Յաւուրսն յայնոսիկ սկսաւ Տէր առաքել ի Յուդայ զՌասոն արքայ ասորւոց, եւ զՓակէէ որդի Ռոմելայ:

ԾԴ 38 Եւ ննջեաց Յովաթամ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ առ հարս իւր ի քաղաքի Դաւթի հարս իւրոյ. եւ թագաւորեաց Աքազ որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԶ.

1 Յամի եւթնուտասներորդի Փակէի որդւոյ Ռոմելայ թագաւորեաց Աքազ որդի Յովաթամայ: 2 որդի ամաց քսանից էր Աքազ ի թագաւորել իւրում, եւ վեշտասան ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ ոչ արար ուղղութիւն առաջի տեառն Աստուծոյ հաւատարմութեամբ իբրեւ զԴաւիթ զհայր իւր. 3 եւ զնաց զճանապարհ Յերոբովամայ որդւոյ Նաբատայ արքայի Իսրայէլի: Նա զորդիս իւր անցոյց ընդ հուր ըստ գարշուրեան ազգացն զորս եբարձ Տէր յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: 4 եւ զոհէր եւ արկանէր խունկս ի բարձունս եւ ի վերայ բլրոց, եւ ի ներքոյ անտառախիտ ծառոց: 5 Յայնժամ ել Ռասոն արքայ ասորւոց եւ Փակէէ որդի Ռոմելայ արքայ Իսրայէլի յԵրուսաղէմ ի պատերազմ, եւ պաշարէին զնա ի վերայ Աքագու. եւ ոչ կարէին պատերազմել 6 ի ժամանակին յայնմիկ: Եւ դարձոյց Ռասոն արքայ ասորւոց զԱյիլաթ յասորիս. եւ Էհան զհրեայսն յԱյիլաթայ. եւ եկին Էդոմայեցիք յԱյիլաթ, եւ բնակեցին անդ մինչեւ ցայսար: 7 Եւ առաքեաց Աքազ հրեշտակս առ Թագղաթփաղսար արքայ Ասորեստանեաց եւ ասէ. Ծառայ քո եւ որդի քո եմ ես՝ ել եւ փրկեա զիս ի ձեռաց արքային ասորւոց, եւ ի ձեռաց արքային Իսրայէլի յարուցելոց ի վերայ իմ: 8 Եւ առ Աքազ զարծաթ եւ զոսկի զգտեալս ի զանձ տան Տեառն՝ եւ ի տան թագաւորին, եւ առաքեաց արքային Ասորեստանեաց պատարագս: 9 Եւ լուաւ նմա արքայն Ասորեստանեաց. եւ ել արքայն Ասորեստանեաց ի Դամասկոս եւ առ զնա, եւ վարեաց զնա ի գերութիւն ի Կիրէն. եւ զՌասոն սպան: 10 Եւ չոգաւ արքայ Աքազ ընդ առաջ Թագղաթփաղսարայ արքային Ասորեստանեաց ի Դամասկոս. եւ տեսեալ զսեղանն որ ի Դամասկոս, եւ առաքեաց արքայ Աքազ առ Ուրիա քահանայ զմանութիւն սեղանոյն, եւ զձեւ նորա. ըստ ամենայն գործուածոյն նորա: 11 Եւ շինեաց Ուրիա քահանայ զսեղանն ըստ ամենայնի որպէս եւ առաքեաց արքայ Աքազ ի Դամասկոսէ, նոյնպէս արար Ուրիա քահանայ մինչեւ ի գալ արքայի Աքագու ի Դամասկոսէ: 12 Էտես զսեղանն, եւ մատեաւ արքայ ի սեղանն, ել ի վեր եւ ձենձերեաց զողջակէզս իւր՝ եւ զզոհս: 13 Եւ նուիրեաց զնուէրս իւր, եւ Էհեղ զարիւն խաղաղականաց իւրոց: 14 Եւ զսեղանն պղնձի որ կայր առաջի Տեառն փոխեաց յերեսաց տանն Տեառն ի տեղողջէ իւրմէ, եւ եղ զնա ի կողմանէ սեղանոյն ընդ հիւսիսի: 15 Եւ պատուէր ետ արքայ Աքազ Ուրիա քահանայի եւ ասէ. Ի վերայ մեծի սեղանոյդ մատուցանիցես զողջակէզս առաւուտինս, եւ զզոհս երեկոյինս, եւ զողջակէզս արքայի եւ զզոհս նորա. եւ զողջակէզս ժողովրդեան երկրիս, եւ զոհս նոցա եւ զնուէրս նոցա, եւ զամենայն արիւն ողջակիզաց, եւ զամենայն արիւն զոհից՝ ի վերայ նորա Էհեղուցու. բայց սեղանն պղնձի եղիցի ինձ

յառաւաւտինս: 16 Եւ արար Ուրիա քահանայ ըստ ամենայնի որպէս պատուիրեաց նմա Աքազ արքայ: 17 Եւ կոտորեաց արքայ Աքազ զաղիսն մեքենովթացն, եւ փոխեաց ի նոցանէ զաւագանսն, եւ զծովն իջոյց ի ցլուցն պղնձեաց երկոտասանեցունց որ ի ներքոյ նորա, եւ եղ զնա ի վերայ քարեղէն խարսխի: 18 Եւ զհիմն աթոռոյն շինեաց ի տան Տեառն, եւ զմուտ թագաւորին զարտաքին դարձոյց ի տուն Տեառն, յերեսաց արքային Ասորեստանեաց:

ԾԵ 19 Եւ մնացորդք բանից Աքազու զոր արար. ո՞չ աւանիկ գրեալ են ի զիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 20 Եւ ննջեաց Աքազ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ առ հարս իւր ի քաղաքին Դաւթի. եւ թագաւորեաց Եզեկիա որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԷ.

ԾԶ 1 Յամի երկոտասաներորդի Աքազու արքայի Յուդայ, թագաւորեաց Ովսէէ որդի Ելայ ի վերայ Իսրայէլի ի Սամարիա ամս ինն: 2 Եւ արար չար առաջի Տեառն, բայց ոչ իբրեւ զթագաւորսն Իսրայէլի որ էին յառաջ քան զնա: 3 Ի վերայ նորա ել Սաղմանասար արքայ Ասորեստանեաց. եւ եղև նորա Ովսէէ ծառայ, եւ տայր տանել նմա Մաննայ: 4 Եւ եզիտ արքայ Ասորեստանեաց Յովսէէ վնաս. զի առաքեաց հրեշտակս առ Սովա արքայ եգիպտացոց, եւ ոչ ետ Մաննա արքային Ասորեստանեաց ի տարւոջն յայնմիկ: Եւ պաշարեաց զնա արքայն Ասորեստանեաց, եւ կապեաց զնա ի տան բանտի: 5 Եւ ել արքայն Ասորեստանեաց յամենայն երկիրն. ել եւ ի Սամարիա, եւ պաշարեաց զնա ամս երիս: 6 Յամին իններորդի Ովսէայ՝ առ արքայ Ասորեստանեաց զՍամարիա. եւ խաղացոյց զԻսրայէլ յԱսորեստանեայս, եւ բնակեցոյց զնոսա յԱլաթ, եւ յԱբովր, եւ զգետովն Գովդանայ, եւ զլերամբքն մարաց: 7 Եւ եղև իբրեւ մեղան որդիքն Իսրայէլի տեառն Աստուծոյ իւրեանց որ եհան զնոսա յերկրէն եգիպտացոց՝ ի ձեռաց փարաւոնի արքայի եգիպտացոց, եւ երկեան յաստուածոց աւտարաց: 8 Եւ զնացին ըստ կրանից ազգացն զորս եբարձ Տէր յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: Եւ թագաւորքն Իսրայէլի որչափ ինչ արարին 9 Եւ որչափ ինչ պաճուճեցին որդիքն Իսրայէլի. բայց ոչ այնպէս ինչ գտեառնէ աստուծոյ իւրեանց: Եւ շինեցին իւրեանց բարձունս յամենայն քաղաքս իւրեանց, յաշտարակէ պահապանացն մինչեւ ի քաղաքն ամուր: 10 Եւ կանգնեցին իւրեանց արձանս եւ անտառս յամենայն բլուրս բարձունս, եւ ի ներքոյ ամենայն անտառախիտ ծառոց: 11 Եւ արկին խունկս յամենայն բարձունս, իբրեւ զամենայն ազգսն զորս մերժեաց Տէր յերեսաց նոցա: Արարին զովաւղս, եւ ընկերշակեցին առ ի բարկացուցանելոյ զՏէր: 12 Եւ պաշտեցին զկուռս, որովք ասաց նոցա Տէր, թէ մի առնիցէք զբանդ զայդ Տեառն: 13 Եւ եղ վկայութիւն Տէր ընդ Իսրայէլի եւ ընդ Յուդայ ի ձեռն ամենայն մարգարէիցն իւրոց, եւ ամենայն տեսանողացն իւրոց, եւ ասէ. Դարձարուք ի ճանապարհաց ձերոց չարաց, եւ պահեցէք զպատուիրանս իմ եւ զիրաւունս իմ, եւ զամենայն արեւնս զոր պատուիրեցի հարց ձերոց, զորս առաքեցի առ ձեզ ի ձեռն ծառայից իմոց մարգարէից: 14 Եւ ոչ լուան նոցա, եւ խստացուցին զողն իւրեանց քան զողն հարց իւրեանց, եւ ոչ հաւատացին ի տէր Աստուած իւրեանց: 15 Եւ ընկեցին ի բաց զհաստատութիւնս իւրեանց, եւ զդաշինսն զոր կռեաց ընդ հարս նոցա, եւ զվկայութիւնս նորա զոր ուխտեաց նոցա ոչ պահեցին. եւ զնացին զհետ սնոտեաց, եւ սնոտեցան զհետ ազգացն որ շուրջ զնոքաւք. յորոց պատուիրեաց նոցա Տէր չառնել ըստ նմին արինակի: 16 Թողին զամենայն պատուիրանսն տեառն Աստուծոյ իւրեանց, եւ արարին իւրեանց ձուլածոյս երկուս երինջս, եւ երկիր պագին զաւրութեան երկնից, եւ պաշտեցին զԲահաղ. 17 Եւ անցուցին զուստերս եւ զդստերս իւրեանց ընդ հուր, եւ դիւթեցին դիւթութիւնս, եւ հմայեցին հմայս. եւ համարձակեցան առնել չար առաջի Տեառն առ ի բարկացուցանելոյ զնա: 18 Եւ բարկացաւ Տէր յոյժ Իսրայէլի, եւ մերժեաց զնոսա յերեսաց իւրոց. եւ ոչ մնաց՝ բայց միայն ցեղն Յուդայ: 19 սակայն եւ Յուդայ՝ ոչ պահեցին զպատուիրանս տեառն Աստուծոյ իւրեանց, եւ զնացին ըստ կրանիցն Իսրայէլի զոր արարին. 20 Եւ մերժեցին զՏէր յամենայն զաւակէն Իսրայէլի: Եւ շարժեաց զնոսա՝ եւ ետ զնոսա ի ձեռս աւարառուաց իւրեանց, մինչեւ ընկէց զնոսա յերեսաց իւրոց:

ԾԷ 21 Սակայն Իսրայէլ առ տամբն իսկ Դաւթի թագաւորեցուցին զՅերոբովամ որդի Նաբատայ. եւ մերժեաց Յերոբովամ զԻսրայէլ ի զնացից Տեառն, եւ մեղոյց զնոսա մեղանս մեծամեծս: 22 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի ըստ ամենայն մեղաց Յերոբովամու զոր արար. եւ ոչ մերժեցան ի նոցանէն, 23 մինչեւ

փոխեաց Տէր զԻսրայէլ յերեսաց իւրոց, որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն ամենայն ծառայից իւրոց մարգարէից. եւ վարեցաւ Իսրայէլ յերկրէ իւրմէ յԱսորեստանեայս մինչեւ ցայսար: 24 Եւ ած արքայն Ասորեստանեաց ի Բաբելոնէ, եւ ի Քուբայ, եւ յԱյայ, եւ յԵմաթայ, եւ ի Սեփարուիմայ, եւ բնակեցան ի քաղաքս Սամարեայ փոխանակ որդւոցն Իսրայէլի, եւ ժառանգեցին զՍամարիա, եւ բնակեցին ի քաղաքս նորա: 25 Եւ եղէ ի սկզբան բնակութեան նոցա անդ, ոչ երկեան ի Տեառնէ. եւ առաքեաց Տէր առեւծս, եւ կոտորէին զնոսա: 26 Եւ խաւսեցան ընդ արքային Ասորեստանեաց եւ ասէն. Ազգքն զոր փոխեցեր՝ եւ նստան փոխանակաւ ի քաղաքս Սամարեայ, ոչ գիտեն զկրանս Աստուծոյ երկրին, եւ առաքեաց Տէր ի նոսա առեւծս, եւ ահա կոտորեն զնոսա. քանզի ոչ գիտեն զկրանս Աստուծոյ երկրին: 27 Եւ հրաման ետ արքայն Ասորեստանեաց՝ եւ ասէ. Տարայք անդր զմիոք ի քահանայիցն գերելոց անտի՝ զի երթեալ բնակեցէ անդ, եւ ցուցցէ զկրանս Տեառն, եւ լուսաւորեցցէ զնոսա իրաւամբք Աստուծոյ երկրին: 28 Եւ տարան զմի ի քահանայիցն զոր գերեցին ի Սամարեայ. եւ նստաւ ի Բեթէլ, եւ լուսաւորէր զնոսա, զի երկնչիցին ի Տեառնէ: 29 Եւ արարին ազգք ազգք աստուածս իւրեանց, եւ եղին ի տունս բարձանցն զոր արարին սամարացիքն. իւրաքանչիւր ազգքն ի քաղաքս իւրեանց յորս ինքեանք բնակէին: 30 Եւ արք Բաբելոնի արարին զՍոքքովթ եւ զԲանովթ, եւ արք Քուբայ՝ արարին զԱնգեղ, եւ արք Եմաթայ՝ արարին զԱսիմաթ. 31 եւ այիացիք արարին՝ զԱբդագեր, եւ զՆեբաս, եւ զԹարթակ, եւ զՍեփարուիմ, ուր այրէին զորդիս իւրեանց ի հուր՝ Ադրամելեքայ, եւ Ամելեքայ՝ աստուածոց Սեփարուիմայ: 32 եւ երկնչին ի Տեառնէ. եւ բնակեցուցին զգարշելիսն իւրեանց ի տունս բարձանցն զոր արարին ի Սամարիա իւրաքանչիւր ազգաց յորում բնակէին: Եւ երկնչէին ի Տեառնէ եւ արարին իւրեանց քուրմս բարձանց: 33 եւ երկնչէին ի Տեառնէ, եւ պաշտէին զաստուածս իւրեանց, ըստ կրանից ազգացն՝ զորս Աստուած մերժեաց անտի: 34 Եւ մինչեւ ցայսար առնեն նոքա ըստ կրանից նոցա, եւ երկնչին ի Տեառնէ. եւ առնեն ըստ կրանից նոցա, եւ ըստ իրաւանց նոցա՝ եւ ըստ արինաց: Եւ ըստ պատուիրանին զոր պատուիրեաց Տէր որդւոցն Յակոբայ, որում եղ անուն Իսրայէլ. 35 Եւ ուխտեաց Տէր ուխտ՝ եւ պատուիրեաց նոցա եւ ասէ Մի երկնչիցիք յաստուածոց ատարաց, եւ մի երկիր պագանիցէք նոցա, եւ մի պաշտիցէք զնոսա, եւ մի զոհիցէք նոցա. 36 այլ տեառն Աստուծոյ որ եհան զձեզ յերկրէն եգիպտացոց մեծաւ զաւրութեամբ, եւ բարձր բազկաւ. ի նմանէ երկնչիցիք, եւ նմա երկիր պագանիցէք, եւ նմա զոհիցէք: 37 Եւ իրաւանց եւ դատաստանաց եւ արինաց, եւ պատուիրանացն զորս գրեաց ձեզ՝ զգուշանայցէք առնել: Եւ մի երկնչիցիք յաստուածոց ատարաց: 38 եւ զուխտն զոր ուխտեաց ընդ ձեզ՝ մի ցրիցէք. եւ մի երկնչիցիք յաստուածոց ատարաց, 39 այլ ի տեառնէ Աստուծոյ ձերմէ երկնչիցիք, եւ նա փրկեցէ զձեզ յամենայն թշնամեաց ձերոց: 40 եւ մի ունկնդիր լինիք կրանից նոցա զոր նոքա առնիցեն: 41 Եւ երկնչէին ազգքն այնոքիկ ի Տեառնէ, եւ դրաւշելոց իւրեանց ծառայէին, եւ որդիք նոցա, եւ որդիք որդւոց նոցա, որպէս եւ արարին հարք իւրեանց՝ առնեն մինչեւ ցայսար:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ ԺԸ.

ԾԸ 1 Եւ եղէ յամին երրորդի Ովսէի որդւոյ Ելայ արքայի Իսրայէլի. թագաւորեաց Եզեկիա որդի Աքազու արքայի Յուդայ: 2 Որդի քսան եւ հինգ ամաց էր ի թագաւորել իւրում, եւ քսան եւ ինն ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Աբուբ՝ դուստր Զաքարայ: 3 Եւ արար ուղղութիւն առաջի Տեառն, ըստ ամենայնի զոր արար Դաւիթ հայր նորա: 4 Նա եբարձ գբարձունսն, եւ խորտակեաց զամենայն արձանսն, եւ կոտորեաց զանտառսն, եւ զաւձն պղնձի զոր արար Մովսէս, զի մինչեւ ցայն ատուրս զոհէին նմա որդիքն Իսրայէլի, եւ կոչեցին զնա Նեեթան: 5 Ի տէր Աստուած Իսրայէլի յուսացաւ. եւ յետ նորա նման նմա ոչ եղէ յամենայն թագաւորս Յուդայ, եւ յեղեալսն յառաջագոյն քան զնա: 6 Յարեցաւ ի Տէր, եւ ոչ մեկնեցաւ ի գնացից նորա. եւ պահեաց զպատուիրանս նորա զոր պատուիրեաց Մովսէս: 7 Եւ էր Տէր ընդ նմա. յամենայնի զոր ինչ առնէր՝ իսելամուտ լինէր: Եւ նշկահեաց զարքայն Ասորեստանի եւ ոչ ծառայեաց նմա: 8 Եւ նա եհար զայլազգիսն մինչեւ Գագայ եւ մինչեւ ցահամանս նորա, յաշտարակէ պահապանացն մինչեւ ցքաղաքն ամուր: 9 Եւ եղէ յամի չորրորդի Եզեկիա արքայի. այն է ամ եւթներորդ Ովսեայ՝ որդւոյ Ելայ արքայի Իսրայէլի, եւ Սաղմանասար արքայ Ասորեստանեաց ի վերայ Սամարեայ, եւ պաշարէր զնա. 10 եւ առ զնա ի կատարել ամաց երից, յամի վեցերորդի Եզեկիայ արքայի. այն ամ իններորդ էր Ովսեայ արքայի

Իսրայելի: Առ զՍամարիա. 11 եւ խաղացոյց արքայն Ասորեստանեաց զՍամարիա յԱսորեստանեայս, եւ նստոյց զնոսայ յԱլաթ, եւ յԱբովր՝ առ գետովն Գովզանայ՝ եւ լերամբն մարաց: 12 զի ոչ լուան ձայնի տեառն Աստուծոյ իւրեանց, եւ անցին զովստիւ նորա՝ ըստ ամենայնի զոր պատուիրեաց նոցա Սովսէս ծառայ Տեառն, ոչ լուան եւ ոչ արարին:

ԾԹ 13 Եւ յամի չորեքտասաներորդի արքայի Եզեկիայ, ել Սենեքերիմ արքայ Ասորեստանեաց ի վերայ ամուր ամուր քաղաքացն Յուդայ, եւ առ զնոսա: 14 Եւ առաքեաց Եզեկիա արքայ Յուդայ հրեշտակս առ արքայ Ասորեստանեաց ի Լաքիս՝ եւ ասէ. Մեղայ, դարձիր յինէն. եւ զոր ինչ դիցես ի վերայ իմ բարձից: Եւ եղ արքայն Ասորեստանեաց ի վերայ Եզեկիայ արքայի Յուդայ երեքարեւր տաղանտ արծաթոյ՝ եւ երեսուն տաղանտ ոսկւոյ: 15 Եւ ետ Եզեկիա զամենայն արծաթ գտեալ ի տան Տեառն, եւ ի գանձս տան թագաւորին: 16 Ի ժամանակի յայնմիկ կոտորեաց Եզեկիա զդրունս տաճարին Տեառն՝ եւ զսեւեռն զոր պատեաց ոսկւով Եզեկիա արքայ Յուդայ, եւ ետ զայն արքային Ասորեստանեաց: 17 Եւ առաքեաց արքայ Ասորեստանեաց զԹարաթա՝ եւ զՌաբսարիս՝ եւ զՌափսակ ի Լաքիսայ առ արքայ Եզեկիայ զաւրու ծանու ի վերայ Երուսաղէմի. եւ ելին եւ եկին յԵրուսաղէմ, եւ կացին ի վերայ ջրմղին վերնոյ աւագանին, որ է ի ճանապարհի ագարակին թափչի: 18 Եւ աղաղակեցին առ Եզեկիա: Եւ եկին առ նա Եղիակիմ որդի Քեղկեայ հազարապետ, եւ Սովմնաս դպրապետ, եւ Յովաք որդի Ասափայ՝ որ ի վերայ յիշատակաց: 19 Եւ ասէ ցնոսա Ռափսակ. Ասացէք ցԵզեկիայ, այսպէս ասէ արքայ մեծ՝ արքայն Ասորեստանեաց. զի նչ իցէ յոյսն յոր դու յուսացեալ իցես: 20 Բայց եթէ ասիցես՝ եթէ բանք շրթանց եւ խորհուրդ՝ պատերա՞զմ վճարիցէ եւ զաւրութիւն պիտոյ իցեն ի պատերազմ: Եւ արդ՝ յո՞ յուսացեալ նշկահեցեր զիս: 21 Եւ ահա յուսացեալ իցես ի ցո՛ւպն եղեգնեայ ջաղջախեալ յԵգիպտոս. յոր թէ յենուցու այր՝ մտանիցէ ընդ ձեռս նորա, եւ խոցիցէ զնա. այնպէս փարաւոն արքայ եգիպտացւոց ամենայն յուսացելոց իւրոց: 22 Եւ զի ասացեր ցիս՝ թէ ի տէր Աստուած յուսացեալ ենք. ո՞չ դա այն է, զորոյ մերժեաց Եզեկիա զբարձունս նորա, եւ զսեղանս նորա. եւ ասէ ցՅուդայ եւ ցԵրուսաղէմ, առաջի սեղանոյս այսորիկ երկիր պագէք յԵրուսաղէմ: 23 Եւ արդ՝ աղէ խառնեցարուք ի տէր իմ արքայ Ասորեստանեաց. եւ տաց քեզ երկուս հազարս երիվարաց, եթէ կարացէս տալ դու քեզ հեծեալս ի վերայ նոցա: 24 Եւ զի՞ արդ կարիցես զդէմ ունել միոյ ուրուք կուսակալի ի ծառայից տեառն իմոյ ի յետնոց. զի յուսացեալ ես յԵգիպտոս ի կառս եւ յերիվարս: 25 Իսկ արդ՝ առանց Տեառն ինչ ելանիցենք ի տեղիս յայս ապականել զսա. Տէր ասաց ցիս. Ել յերկիրն յայն եւ ապականեա զնա: 26 Եւ ասէ Եղիակիմ որդի Քեղկեայ, եւ Սովմնաս, եւ Յովաք Ասափայ՝ ցՌափսակ. Խաւսեաց ընդ ծառայս քո ասորերէն, քանզի լսենք մեք. եւ մի խաւսիր հրեարէն յականջս ժողովրդեանդ որ կան ի պարսպիդ: 27 Եւ ասէ ցնոսա Ռափսակ. Միթէ առ տէ՛րն քո՝ կամ առ քե՞զ առաքեաց զիս տէր իմ խաւսել զբանս զայսոսիկ. ոչ ապաքէն առ արսդ որ նստին ի վերայ պարսպիդ, ուտել զաղբ իւրեանց, եւ ըմպել զմեզ իւրեանց ձեւք հանդերձ: 28 Եւ յարեաւ Ռափսակ, եւ աղաղակեաց մեծաձայն հրեարէն՝ եւ խաւսեցաւ եւ ասէ. Լուարուք զպատգամս արքայի մեծի, արքային Ասորեստանեայց. 29 այսպէս ասէ արքայ. Մի հպարտացուցէ զձեզ Եզեկիա, զի ոչ կարէ ապրեցուցանել զձեզ ի ձեռաց իմոց: 30 Եւ մի յուսացուցէ զձեզ Եզեկիա ի Տէր, եւ ասացէ թէ փրկելով փրկէ զմեզ Տէր, եւ ոչ մատնեցի քաղաքս ի ձեռս արքային Ասորեստանեաց. 31 մի լսէք Եզեկիայ: Զի այսպէս ասէ արքայն Ասորեստանեաց. Արարէք ընդ իս աւրինութիւն, եւ ելէք առ իս. եւ կերիցէ այր իւրաքանչիւր զայգի իւր, եւ զթզենի իւր, եւ արբցէ ջուր ի ջրհորոյ իւրմէ. 32 մինչեւ եկից եւ առից եւ տարայց զձեզ յերկիրն որ իբրեւ զերկիրս ձեր է երկիր ցորենոյ եւ զհնոյ, այգեաց եւ հացի, երկիր ձիթենեաց իւրոյ եւ մեղու: Եւ կեցէք եւ ոչ մեռանիցիք եւ մի լսէք Եզեկիայ, զի խաբէ զձեզ եւ ասէ. թէ Տէր փրկեցէ զմեզ: 33 Միթէ փրկելով փրկեցի՞ն աստուածք ազգացն զիւրաքանչիւր աշխարհի ի ձեռաց արքային Ասորեստանեայց: 34 ո՞ր է աստուածն Եմաթայ եւ Արփաթայ. եւ ո՞ր է աստուած Սեփարուիմայ քաղաքին, Անայ եւ Գաւայ. միթէ փրկելով փրկեցի՞ն զՍամարիա ի ձեռաց իմոց: 35 ո՞վ ոք յամենայն աստուածոց աշխարհաց, որ փրկեցին զերկիր իւրեանց ի ձեռաց իմոց. զի փրկեցէ Տէր զԵրուսաղէմ ի ձեռաց իմոց: 36 Եւ լռեցին եւ ոչ ետուն նմա պատասխանի, զի պատուէր տուեալ էր արքայի թէ մի տայցէք նմա պատասխանի: 37 Եւ եմուտ Եղիակիմ որդի Քեղկեայ հազարապետ, եւ Սովմնաս դպրապետ, եւ Յովաք որդի Ասափայ որ ի վերայ յիշատակաց առ Եզեկիա, պատառեալ զհանդերձս. եւ պատմեցին նմա զպատգամս Ռափսակայ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Կ 1 Եւ եղև իբրեւ լուաւ արքայ Եգեկիա, պատառեաց զհանդերձս իւր, եւ զգեցաւ քուրձ. եւ եմուտ ի տուն Տեառն: 2 Եւ առաքեաց զԵդիակիմ հազարապետ՝ եւ զՍովմնաս դպրապետ, եւ զԺերս ի քահանայիցն քրձագգաձս առ Եսայի մարգարէ որդի Ամովսայ: 3 Եւ ասէն ցնա. Այսպէս ասէ Եգեկիա, արք նեղութեան եւ կշտամբանաց, եւ զայրացուցանելոյ արսւ այս. զի հասեալ են մանկունք յերկունս, եւ չիք զարութիւն ի ծնանելիս: 4 Թերեւս լուիցէ Աստուած քո զպատգամս Ռափսակայ, զոր առաքեաց զնա արքայն Ասորեստանեայց տէր իւր՝ նախատել զԱստուած կենդանի՝ եւ հայիոյել բանիւք զորս լուաւ տէր Աստուած քո. եւ արասցես աղաւթս ի վերայ մնացորդացս որ մնացին: 5 Եւ եկին ծառայք արքայի Եգեկիայ առ Եսայի: 6 Եւ ասէ ցնոսա Եսայի. Այսպէս ասաւցիք տեառն ձերում. այսպէս ասէ Տէր. մի երկնչիր յերեսաց պատգամացն զորս լուար՝ որովք հայիոյեցին զիս ծառայք արքային Ասորեստանեայց: 7 ահա ես տաց ի նա այս. եւ լուիցէ գոյժ, եւ դարձցի յերկիր իւր, եւ կործանեցից զնա սրով յերկրի իւրում: 8 Եւ դարձաւ Ռափսակ եւ եգիտ զարքայն Ասորեստանեայց պատերազմեալ ընդ Ղոբնայի. եւ զի լուաւ թէ չուեաց ի Լաքիսայ: 9 Եւ նա լուաւ զԹարաքայ արքայէ եթովպացոց, ասեն. Ահա ել պատերազմել ընդ քեզ. եւ դարձաւ անորէն: Եւ առաքեաց հրեշտակս առ Եգեկիա եւ ասէ. 10 Այսպէս խաւսեցիք ընդ Եգեկիայ արքայի Յուդայ՝ ասել, մի հպարտացուցէ զքեզ Աստուած քո, յոր դուն յուսացեալ ես. ասել՝ թէ ոչ մատնեցի Երուսաղէմ ի ձեռս արքային Ասորեստանեայց: 11 Ահա դու քեզէն իսկ լուար զամենայն ինչ զոր արարին թագաւորք Ասորեստանեայց ընդ ամենայն աշխարհս նգովել զնոսա, եւ դու փրկիցի՞ս: 12 միթէ փրկեցի՞ն զնոսա աստուածք ազգացն զորս սատակեցին հարք իմ, զԳովգան, եւ զՔառան, եւ զՌափաթ, եւ զորդիս Եդոմայ առ ծովեզերքն. 13 ո՞ւր է արքայն Եմաթայ՝ եւ արքայն Արփաթայ, եւ արքայ քաղաքին Սեփարուիմայ, Անայ, եւ Այիայ: 14 Եւ առ Եգեկիա զհրովարտական ի ձեռաց հրեշտակացն, եւ ընթերցաւ զնոսա. եւ ել ի տունն Տեառն. եւ տարածեաց զնոսա Եգեկիա առաջի Տեառն: 15 Եւ եկաց յաղաւթս Եգեկիա առաջի Տեառն՝ եւ ասէ. Տէր Աստուած Իսրայէլի որ նստիս ի Քրոբէս. դու ես միայն Աստուած յամենայն թագաւորութիւնս երկրի. դու արարեր զերկինս եւ զերկիր: 16 Խոնարհեցո Տէր զունկն քո եւ լուր. բաց Տէր զաչս քո եւ տես. եւ լուր զբանս Սենեքերիմայ՝ զոր առաքեաց նախատել զԱստուած կենդանի. 17 զի արդարեւ Տէր՝ աւերեցին թագաւորք Ասորեստանեայց զազգս եւ զերկիր նոցա. 18 եւ ետուն զաստուածս նոցա հրոյ, զի չէին աստուածք, այլ ձեռագործք մարդկան, փայտ՝ եւ քար, եւ կորուսին զնոսա: 19 Եւ արդ՝ տէր Աստուած մեր՝ փրկեա զմեզ ի ձեռաց նորա. եւ ծանիցեն ամենայն թագաւորութիւնք երկրի, զի դու ես տէր Աստուած միայն:

ԿԱ 20 Եւ առաքեաց Եսայի որդի Ամովսայ առ Եգեկիայ՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց Աստուած Իսրայէլի. զոր կացեր յաղաւթս առ իս վասն Սենեքերիմայ արքայի Ասորեստանեայց լուայ: 21 այս բան է զոր խաւսեցաւ Տէր վասն նորա. Արհամարհեա՞ց, անգոսնեա՞ց զքեզ կոյս դուստր Սիօնի. զլո՞ւի շարժեաց ի վերայ քո դուստր Երուսաղէմի: 22 զո՞ նախատեցեր եւ հայիոյեցեր, եւ յոյր վերայ բարձրացուցեր զբարբառ քո նախատել. եւ ո՞չ ամբարձեր ի բարձունս զաչս քո ի սուրբն Իսրայէլի: 23 ի ձեռն հրեշտակաց քոց նախատեցեր զՏէր եւ ասացեր. Բազմութեամբ կառաց իմոց ելի ի բարձրութիւն լեռանց ի կողմն Լիբանանու, եւ կոտորեցի զմեծութիւն եղեւնափայտիցն նորա, եւ զընտիր ընտիր նոճից նորա, եւ հասի յեզր սպառուածոյ անտառին Կարմելայ: 24 ես պահեցի՞ եւ արբի զջուրս աւտարոտիս. եւ աւերեցի թաթիւ ոտին իմոյ զամենայն գետս սաստիկս: 25 Միթէ չիցէ՞ լուեալ ի Հեռաստանէ զայդ զոր արարի յաւուրց յառաջնոց. ստեղծի՞ զդա՞ եւ ածի հասուցի. եւ եղեն ի հպարտութիւն զերեվարաց պատերազմողաց. քաղաքք ամուրք 26 բնակեալք ի նոսա տկարացան ձեռամբ եւ զարհուրեցան, եւ ամաչեցին, եւ եղեն իբրեւ զխոտ վայրի, եւ իբրեւ զդալարի բանջարոյ եւ զդալարի տանեաց. եւ կոխան առաջի հոսելոց: 27 Արդ՝ զնիստ քո, եւ զել եւ զմուտ քո զիտեմ, եւ զսրտմտութիւն քո. 28 ի բարկանալ քո ինձ, եւ խայտալոյ քո ել յականջս իմ: եւ արկից կարթ ի քիթս քո, եւ դանդանաւանդ ի կզակս քո, եւ դարձուցից զքեզ ընդ նոյն ճանապարհ ընդ որ եկիր: 29 Եւ քեզ այս նշանակ լիցի. կերիցես այս ամ զինքնեակս, եւ յամին երկրորդի զինքնեակս ինքնեակս. եւ յամին երրորդի՝ սերմանք եւ հունձք եւ տունկք այգեաց եւ կերիջիք զպտուղ նոցա, 30 եւ յաւելցի ապրեալ տանդ Յուդայ. մնացեալն արձակեցէ արմատս ի խոնարհ եւ պտուղս ի վեր: 31 զի յԵրուսաղէմէ ելցէ մնացորդ, եւ ի Սիօն լեռնէ ապրեալ: նախանձ Տեառն զարութեանց արասցէ զայս: 32 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. արքայն Ասորեստանեայց մի մոցէ ի քաղաքդ յայդ, եւ մի ձգեսցէ ի դա

նետս, եւ մի պատեսցէ զդա վահանաւք, եւ մի կուտեսցէ զդովաւ հող: 33 ընդ ճանապարհ ընդ որ եկն՝ ընդ նոյն դարձցի. եւ ի քաղաքդ յայդ մի մտցէ ասէ Տէր, 34 եւ վերակացու եղէք քաղաքիդ այդմիկ փրկել զդա վասն իմ եւ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ: 35 Եւ ի հասանել գիշերոյն ել հրեշտակ Տեառն, եւ եհար ի բանակէն Ասորեստանեայց հարիւր եւ ութսուն եւ հինգ հազար. եւ կանխեցին ընդ առաւաւտն, եւ ահա ամենայն մարմինք մեռեալ: 36 Եւ չուեաց գնաց, եւ դարձաւ Մենեքերիմ արքայ Ասորեստանեայց՝ եւ բնակեաց ի Նինուէ: 37 Եւ եղև մինչդեռ երկիր պագանէր ի տան Նեսրաքայ աստուածոյ իւրում, Ադրամելէք եւ Սարասար որդիք նորա հարին գնա սրով, եւ ինքեանք զերծան յերկիրն Արարադայ: եւ թագաւորեաց Ասորդան որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ Ի.

ԿԲ 1 Յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդացաւ Եզեկիա ի մահ:

ԿԳ Եւ եմուտ առ նա Եսայի որդի Ամովսայ մարգարէ, եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Տէր՝ հրաման տուր վասն տան քոյ, զի մեռանիս դու եւ ոչ ապրեսցիս: 2 Եւ դարձոյց Եզեկիա զերեսս իւր յորմն, եւ եկաց յաղաւթս առ Տէր եւ ասէ. 3 Ով Տէր, յիշեա որպէս գնացի առաջի քո ճշմարտութեամբ եւ կատարեալ սրտի, եւ զբարին առաջի քո արարի: եւ ելաց Եզեկիա լալին մեծ: 4 Եւ էր Եսայի ի սրահին միջնում. եւ բան Տեառն եղև առ նա եւ ասէ. 5 Դարձիր անդրէն, եւ ասացես ցԵզեկիա ցառաջնորդ ժողովրդեան իմոյ. այսպէս ասէ տէր Աստուած Դաւթի հար քոյ. լուայ աղաւթից քոց եւ տեսի զարտասուս քո. ահա եւ բժշկեցից զքեզ: եւ յաւուրն երրորդի ելցես ի տուն Տեառն: 6 եւ յաւելից յաւուրս քո ամս հնգետասան. եւ ի ձեռաց արքային Ասորեստանեայց փրկեցից զքեզ, եւ զքաղաքդ զայդ. եւ վերակացու եղէք քաղաքիդ այդմիկ, վասն իմ եւ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ: 7 Եւ ասէ Եսայիա. Առցեն պաղատիտս թգոյ. եւ առաւ. եւ դիցեն ի վերայ վիրիդ՝ եւ ողջացիս: 8 Եւ ասէ Եզեկիա ցԵսայի. Զի՞նչ նշան է թէ բժշկեսցէ զիս Տէր, եւ ելանիցեմ ի տուն Տեառն յաւուրն երրորդի: 9 եւ ասէ Եսայի. Այս նշան է ի Տեառնէ. զի արասցէ Տէր զբանն, զոր խաւսեցաւ. երթիցէ ստուերն զտասն աստիճանաւք: 10 Եւ ասէ Եզեկիա. Դիւրին է ստուերին դառնալ զտասն աստիճանաւք. եւ ասէ. Ոչ այդպէս է. այլ դարձցի ստուերն զտասն աստիճանաւք անդրէն յետս: 11 Եւ աղաղակեաց Եսայի մարգարէ առ Տէր. եւ դարձաւ ստուերն զտասնէքումք աստիճանաւք անդրէն յետս զտասնէքումք աստիճանաւքն Աքազու:

ԿԴ 12 Ի ժամանակին յայնմիկ առաքեաց Մարովդաք Բաղդան որդի Բաղդանայ արքայ Բաբելոնի հրովարտակս եւ պատարագս առ Եզեկիա, զի լուաւ թէ հիւանդացաւ Եզեկիա: 13 Եւ ուրախ եղև ի նոսա Եզեկիա. եւ եցոյց նոցա զամենայն տունս Նաքովթայ, զարծաթ, եւ զոսկի, եւ զխունկս, եւ զիւղս անուշունս. եւ զտունս անաւթոց, եւ որ ինչ գտանէր ի գանձս նորա. եւ ոչ էր տեղի զոր ոչ եցոյց Եզեկիա ի տան իւրում, եւ յամենայն իշխանութեան իւրում: 14 Եւ եմուտ Եսայի մարգարէ առ Եզեկիա արքայ եւ ասէ ցնա. Զի՞նչ խաւսեցան արքդ այդոքիկ, եւ ուստի՞ եկին առ քեզ. եւ ասէ Եզեկիա. Յերկրէ հեռաստանէ եկին առ իս ի Բաբելոնէ: 15 Եւ ասէ. Զի՞նչ տեսին ի տան քում: եւ ասէ Եզեկիա. Զամենայն ինչ որ ի տան իմում էր՝ տեսին, եւ ոչ ինչ էր ի տան իմում զոր ոչ ցուցի նոցա, այլ եւ ոչ ի գանձս իմ: 16 Եւ ասէ Եսայի ցԵզեկիայ. Լուր զբան Տեառն. 17 ահա աւուրք գան, եւ առցի ամենայն որ ինչ ի տան քում է, եւ զոր ինչ գանձեցին հարք քո մինչեւ ցայսար, եւ երթիցէ ի Բաբելոն, եւ մի ինչ մնացէ. զի բան է զոր խաւսեցաւ Տէր: 18 եւ որդիք քո, որ ելանիցեն ի քէն՝ առցին, եւ եղիցին ներքինիք ի տան թագաւորին Բաբելացոց: 19 Եւ ասէ Եզեկիա ցԵսայի. Բարի է բանն Տեառն զոր խաւսեցաւ: եւ ասէ՝ եղիցի խաղաղութիւն եւ ճշմարտութիւն յաւուրս իմ: 20 Եւ մնացորդք բանից Եզեկիայ՝ եւ ամենայն զարուրթիւնք նորա, եւ որպէս արար զջրաբուղխսն, եւ զջրմուղն, եւ ած ջուր ի քաղաքն, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ:

ԿԵ 21 Եւ ննջեաց Եզեկիա ընդ հարս իւր. եւ թագաւորեաց Մանասէ որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԱ.

1 Որդի ամաց երկոտասանից Մանասէ՝ ի թագաւորել իւրում. եւ յիսուն եւ ինն ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Եփսիբաւ: 2 Եւ արար չար առաջի Տեառն ըստ գարշութեան ազգացն, զորս եբարձ Տէր յերեսաց որդւոցն Բարայէլի: 3 Եւ դարձաւ շինեաց զբարձունսն զոր կործանեաց Եզեկիա հայր նորա. եւ կանգնեաց զսեղանն Բահաղու: եւ արար անտառս, որպէս արար Աքաաբ արքայ Բարայէլի. եւ երկիր եպագ ամենայն զաւրութեան երկնից, եւ ծառայեաց նոցա: 4 Եւ շինեաց սեղան ի տան Տեառն. որպէս ասաց Տէր՝ յԵրուսաղէմ եղից զաթոռ իմ: 5 Եւ շինեաց սեղան ամենայն զաւրութեան երկնից յամենայն սրահս տանն Տեառն: 6 Եւ անցոյց զորդիս իւր ընդ հուր. եւ հմայէր, եւ հաւահարց լինէր. եւ արար վիռուկս, եւ գէտս. եւ յաճախեաց առնել չար առաջի Տեառն առ ի բարկացուցանելոյ զնա: 7 Եւ եղ զդրաւշեալս անտառաց ի տան Տեառն. զորմէ ասաց Տէր ցԴաւիթ եւ ցՍողոմոն որդի նորա, թէ ի տանս յայսմիկ եւ յԵրուսաղէմ զոր ընտրեցի յամենայն ցեղից Բարայէլի, եղից զանուն իմ յաւիտեան: 8 Եւ ոչ յաւելից շարժել զոտն Բարայէլի յերկրէդ զոր ետու հարց նոցա: ոյք զգուշանայցեն առնել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի նոցա, եւ ըստ ամենայն պատուիրանի բանին զոր պատուիրեաց նոցա ծառայ իմ Մովսէս, եւ ոչ լուան: 9 Եւ մոլորեցոյց զնոսա Մանասէ առնել չար առաջի Տեառն՝ առաւել քան զազգսն՝ զորս ապականեաց Տէր յերեսաց որդւոցն Բարայէլի: 10 Եւ խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէից եւ ասէ. 11 Փոխանակ զի արար Մանասէ արքայ Յուդայ զգարշելիսդ զայդոսիկ զչարս առաւել քան զամենայն զոր արար ամովրիացին առաջի իմ, եւ յանցեաւ Յուդայ կոովք իւրեանց. 12 վասն այնորիկ այսպէս ասէ տէր Աստուած Բարայէլի. Ահա ես ածեմ չարիս ի վերայ Երուսաղէմի եւ ի վերայ Յուդայ, զի ամենայնի որ լսիցէ, հնչեցեն երկոքին ականջք իւր: 13 Եւ ձգեցից ի վերայ Երուսաղէմի զչափն Սամարեայ, եւ զկշիռ տանն Աքաաբու: Եւ ջնջեցից զԵրուսաղէմ որպէս շիշ մի ջնջեալ որ կործանիցի ի վերայ երեսաց իւրոց: 14 Եւ մերժեցից զմնացորդս ժառանգութեան իմոյ. եւ մատնեցից զնոսա ի ձեռս թշնամեաց իւրեանց, եւ եղիցին յափշտակութիւն եւ յաւար ամենայն թշնամեաց իւրեանց 15 փոխանակ զի արարին չար առաջի իմ, եւ բարկացուցանէին զիս յաւրէ յորմէ հետէ հանի զնոսա յԵզիպտոսէ մինչեւ ցայսաւր: 16 Նա եւ արին անպարտ եհեղ Մանասէ բագում յոյժ, մինչեւ ելից զԵրուսաղէմ ծայր ի ծայր. թող զմեղս իւր որովք մեղոյցն զՅուդայ՝ առնել չար առաջի Տեառն: 17 Եւ մնացորդք բանից Մանասէի՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար. եւ մեղք նորա զոր մեղաւ, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ:

ԿԶ 18 Եւ ննջեաց Մանասէ ընդ հարս իւր, եւ թաղեցաւ ի պարտիզի տան իւրոյ, ի պարտիզին Ոգայ. եւ թագաւորեաց Ամոն որդի նորա ընդ նորա: 19 Որդի քսան եւ երկուց ամաց Ամոն ի թագաւորել իւրում, եւ երկոտասան ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Մեսողոմիթ՝ դուստր Արուսայ Յետեբէլայ: 20 Եւ արար չար առաջի Տեառն, որպէս արար Մանասէ հայր նորա: 21 Եւ գնաց յամենայն ճանապարհս յոր գնաց հայր նորա, եւ պաշտեաց զկուռս զոր պաշտեաց հայր նորա, եւ երկիր եպագ նոցա: 22 Եւ եթող զտէր Աստուած հարց իւրոց, եւ ոչ գնաց ի ճանապարհս Տեառն. 23 Եւ զումարեցան ծառայք Ամոնայ ի վերայ նորա, եւ սպանին զարքայ ի տան իւրում: 24 Եւ եհար ամենայն ժողովուրդն զամենայն գումարեալսն ի վերայ արքայի Ամոնայ. եւ թագաւորեցոյց ժողովուրդ երկրին զՅովսիայ որդի նորա ընդ նորա: 25 Եւ մնացորդք բանիցն Ամոնայ զոր արար, ոչ աւանիկ գրեալ են ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 26 Եւ ննջեաց Ամոն ընդ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի գերեզմանի իւրում ի պարտիզին Ոգայ:

ԿԷ Եւ թագաւորեաց Յովսիա որդի նորա ընդ նորա:

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԲ.

1 Որդի ամաց ութից Յովսիա ի թագաւորել իւրում, եւ երեսուն եւ մի ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Յեղիդա. դուստր Յեղիդայ ի Բասուրովթայ: 2 Եւ արար ուղղութիւն առաջի Տեառն, եւ գնաց յամենայն ճանապարհս Դաւթի հաւր իւրոյ. եւ ոչ խոտորեցաւ յաջ կամ յահեակ: 3 Եւ եղև յամի ութուտասներորդի Յովսիայ արքայի Յուդայ, յամսեանն եւթներորդի առաքեաց արքայ զՍափան զորդի Եսէլիայ զորդի Մեսողոմայ զղպրապետ տանն, եւ ասէ. 4 Երթ առ Քեղկիա քահանայ մեծ, զի ձուլեցեն զարծաթն մտեալ ի տուն Տեառն, զոր ժողովեցին պահպանեալքն կշռով ի ժողովրդէնէն. 5 Եւ տայցեն զայն ի ձեռս գործաւորաց գործոյն ցվերակացուս տանն Տեառն: եւ ետուն ցգործաւորս գործոցն ի տանն Տեառն,

զարացուցանել զԲեդէկ տանն Տեառն, 6 ցհիւսունս եւ ցշինաւոս եւ ցճարտարս, գնել փայտ եւ քարինս կոփածոյս՝ առ ի կազմելոյ զԲեդէկ տանն Տեառն: 7 Բայց ոչ առնէին համար արծաթոյն տուելոյ նոցա. քանզի յաւատ գործէին: 8 Եւ ասէ Քեղկիա քահանայ մեծ՝ ցՍափան դպրապետ. Մատեան արինաց գտի ի տան Տեառն: Եւ ետ Քեղկիա ցՍափան. եւ ընթերցաւ զայն, 9 եւ տարաւ առ արքայ զպատգամն: Եւ ասէ. Ձուլեցին ծառայք քո զարծաթն գտեալ ի տան Տեառն. եւ ետուն զայն ի ձեռս գործաւորաց գործոյն վերակացուաց ի տան Տեառն: 10 Եւ խաւսեցաւ Սափան դպրապետ ընդ արքայի՝ եւ ասէ. Մատեան մի ետ ցիս Քեղկիա քահանայ. եւ ընթերցաւ զայն Սափան առաջի արքայի: 11 Եւ եղև իբրեւ լուաւ արքայ զբանս մատենի արինացն, պատառեաց զհանդերձս իւր: 12 Եւ պատուէր ետ արքայ Քեղկիայ քահանայի, եւ Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ, եւ Աքոբերայ որդւոյ Միքէի, եւ Սափանայ դպրապետի, եւ Յասայեայ ծառայի արքայի՝ եւ ասէ. 13 Երթայք խնդրեցէք ի Տեառնէ վասն իմ եւ վասն ամենայն ժողովրդեանդ՝ եւ վասն ամենայն Յուդայ, վասն բանից մատենիդ գտելոյ այդորիկ. զի մեծ բարկութիւն Տեառն բորբոքեալ է ի մեզ. փոխանակ զի ոչ լուան հարք մեր բանից մատենիդ այդորիկ առնել ըստ ամենայն գրելոցդ զմէնջ: 14 Եւ գնաց Քեղկիա քահանայ, եւ Աքիկամ, եւ Աքոբովր, եւ Սափան, եւ Յասայիա, առ Ողդա մարգարէ՝ կին Սելլովմայ որդւոյ Թեկուեայ, որդւոյ Արասայ պատմութեալի: Եւ նա բնակէր յԵրուսաղէմ ի Մասենա. եւ խաւսեցան ընդ նմա: 15 Եւ ասէ ցնոսա. Այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի. ասացէք ցայրն որ առաքեաց զձեզ առ իս. 16 այսպէս ասէ Տէր. ահա ես ածեմ չարիս ի վերայ տեղւոյդ այդորիկ, եւ ի վերայ բնակչաց դորա ըստ ամենայն բանից մատենին գոր ընթերցաւ արքայ Յուդայ: 17 փոխանակ զի թողին զիս, եւ արկանէին խունկս աստուածոց աստարաց զի բարկացուցեն զիս գործովք ձեռաց իւրեանց. եւ բորբոքեսցի սրտմտութիւն իմ ի տեղւոց յայդմիկ. եւ մի շիջցի: 18 Եւ ցարքայ Յուդայ որ առաքեաց զձեզ խնդրել զՏէր, զայս ասասցիք. այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի: Բանքն գոր լուար՝ այս են: 19 փոխանակ զի կակղացաւ սիրտ քո, եւ պատկառեցեր յերեսաց Տեառն իբրեւ լուար գոր ինչ խաւսեցաւ ի վերայ տեղւոյդ այդորիկ, եւ ի վերայ բնակչաց դորա լինել յապականութիւն եւ յանձն, եւ պատառեցեր զհանդերձս քո, եւ լացեր առաջի իմ. եւ ես լուայ՝ ասէ Տէր: 20 Վասն այդորիկ ես յաւելում զքեզ առ հարս քո, եւ ժողովեցիս ի տեղւոց քում յԵրուսաղէմ. եւ ոչ տեսցեն աչք քո զչարիսն գոր ես ածից ի վերայ տեղւոյդ այդորիկ:

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԳ.

1 Եւ դարձուցին արքայի զպատգամն գոր յղեաց արքայ: Եւ ժողովեաց առ ինքն զամենայն ծերս Յուդայ՝ եւ զԵրուսաղէմի: 2 Եւ ել արքայ ի տուն Տեառն. եւ ամենայն այր Յուդայ՝ եւ ամենայն բնակիչք Երուսաղէմի ընդ նմա, եւ քահանայք եւ մարգարէք՝ եւ ամենայն ժողովուրդն ընդ նմա ի փոքրով մինչեւ ցմեծ: Եւ ընթերցաւ յականջս նոցա զամենայն բանս մատենի ուխտին գտելոյ ի տան Տեառն: 3 Եւ եկաց արքայ ի վերայ սեանն, եւ ուխտեաց ուխտ առաջի Տեառն՝ երթալոյ զհետ Տեառն, եւ պահելոյ զպատուիրանս նորա, եւ զվկայութիւնս նորա, եւ զիրաւունս նորա յամենայն սրտէ՝ եւ յամենայն անձնէ կանգնել զբանս ուխտին գրելոյ ի մատենին յայնմիկ: Եւ եկաց ամենայն ժողովուրդն յուխտի:

ԿԸ 4 Եւ պատուէր ետ արքայ Քեղկիայ քահանայի մեծի, եւ քահանայիցն երկրորդաց, եւ պահապանաց կշռոյն՝ հանել ի տաճարէն Տեառն զամենայն անաթ գործեալ Բահաղու, եւ անտառացն, եւ զարութեան երկնից, եւ այրեաց գնոսա արտաքոյ Երուսաղէմի ի Սադեմովթ Կեդրոնի, եւ արկ զմոխիր նոցա ի Բեթէլ: 5 Եւ այրեաց զքովմարիմսն գոր տուեալ էր արքային Յուդայ, եւ արկանէին խունկս ի բարձունսն, եւ յամենայն քաղաքս Յուդայ, եւ շուրջ զԵրուսաղէմաւ. եւ զխնկարկունս զարեգական եւ զլուսնի՝ եւ զաստեղաց՝ եւ զամենայն զարութեան երկնից. 6 եւ զանտառն ի տանէ Տեառն արտաքոյ Երուսաղէմի ի հեղեղատն Կեդրոնի. եւ այրեաց զայն ի հեղեղատին Կեդրոնի, եւ մանրեաց իբրեւ զփոշի. ցանեաց զմոխիրն նորա ի գերեզմանս որդւոց ժողովրդեանն: 7 Եւ քակեաց գտուն կաղէսիմացն որ ի տան Տեառն. եւ յորում կանայքն արկանէին զպատմութեանս անտառացն: 8 Եւ եհան զամենայն քուրմսն ի քաղաքէն Յուդայ: Եւ պղծեաց զբարձունսն. որ արկանէին խունկս քուրմքն, ի Գաբաայ մինչեւ ցԲերսաբէ. եւ քակեաց գտուն դրանցն որ առ դրանդոջ դրանն Յեսովայ իշխանի դրանն ի ձախմէ առ դրան քաղաքին: 9 Բայց ոչ ելանէին քուրմք բարձանցն ի սեղան Տեառն որ յԵրուսաղէմ, եթէ ոչ ուտէին բաղարջ ի մէջ եղբարց

իւրեանց: 10 Եւ պղծեաց զԹովոթ, որ ի ձոր որդոցն Ենումայ, առ ի չափելոյ առն զուստր իւր կամ զդուստր զբոցով Մեղքոմայ: 11 Եւ այրեցին զձիսն զորս ետ արքայ Յուդայ արեգական՝ ի մուտս տան Տեառն ի գանձանակի Նաթանայ ներքինոյ արքայի, որ ի Փարուիմ. եւ զկառսն արեգական այրեաց իրով: 12 Եւ զսեղանս որ ի վերայ տանեաց վերնատանն, զոր արարին թագաւորք Յուդայ. եւ զսեղանն՝ զոր արար Մանասէ յերկուս սրահս տանն Տեառն. եւ քակեաց զայն արքայ, եւ կործանեաց անտի, եւ ընկէց զհողն նոցա ի հեղեղատն Կեղրոնի: 13 Նա եւ զտունն որ ի դիմաց Երուսաղէմի ընդ աջմէ լեւինն Մոսաթայ, զոր շինեաց Սողոմոն արքայ Իսրայէլի Աստարտայ զարշելոյ սիդոնացոյ, եւ Քամովսայ զազրոսոյ Մովաբայ, եւ Մելքոմայ զարշելոյ որդոցն Ամոնայ՝ պղծեաց արքայ: 14 Եւ խորտակեաց զարձանսն, եւ կոտորեաց զանտառսն. եւ ելից զտեղիս նոցա ոսկերաւք մարդկան: 15 Եւ զսեղանն որ ի Բեթէլ զբարձր, զոր արար Յերոբոամ որդի Նաբատայ որ մեղոյցն զԻսրայէլ. եւ զայն եւս սեղան զբարձր կործանեաց եւ խորտակեաց զքարինս նորա, եւ մանրեաց իբրեւ զփոշի, եւ այրեաց զանտառն: 16 Եւ հալեցաւ Յովսիա, եւ ետես զգերեզմանս որ ի քաղաքին. եւ առաքեաց եւ առ զոսկերս ի գերեզմանացն՝ եւ այրեաց ի վերայ սեղանոյն, եւ պղծեաց զնա ըստ բանին Տեառն, զոր խաւսեցաւ այրն Աստուծոյ, մինչեւ կայր Յերոբոամ ի տաւնին ի վերայ սեղանոյն: Եւ դարձոյց զաչս իւր ի գերեզման առնն Աստուծոյ որ խաւսեցաւ զբանս զայտոսիկ: 17 Եւ ասէ. Ձի՛նչ է կոթողն այն զոր ես տեսանեմ: Եւ ասեն ցնա արք քաղաքին. Այրն Աստուծոյ է՝ որ եկն ի Յուդայ, եւ բարբառեցաւ զբանս զայտոսիկ ի վերայ սեղանոյն Բեթէլայ: 18 Եւ ասէ. Թոյլ տուք զայն՝ մի ոք շարժեցէ զոսկերս նորա. եւ գտան ոսկերք նորա ընդ ոսկերս մարգարէին եկելոյ ի Մամարիայ: 19 Նա եւ զամենայն տունս բարձանց զոր ի քաղաքս Մամարիայ արարին թագաւորք Իսրայէլի առ ի բարկացուցանելոյ զՏէր, մերժեաց Յովսիա արքայ Իսրայէլի. եւ արար ըստ ամենայն գործոցն զոր արար ի Բեթէլ: 20 Եւ ճենճերեաց զամենայն քուրմս բարձանց որ էին անդ ի վերայ սեղանոյն. եւ այրեաց զոսկերս մարդկան ի վերայ նոցա. եւ դարձաւ յԵրուսաղէմ: 21 Եւ պատուէր ետ արքայ ամենայն ժողովրդեանն՝ եւ ասէ. Արարէք զգատիկ տեառն Աստուծոյ մերոյ, որպէս եւ գրեալ է ի մատենի ուխտիս այսորիկ: 22 Ձի ոչ եղէ զատիկն այն յաւուրս դատաւորացն որ դատէին զԻսրայէլ, եւ յաւուրս թագաւորացն Իսրայէլի, եւ թագաւորացն Յուդայ: 23 Բայց զի յուրօրտասներորդի ամի Յովսիայ արքայի եղէ զատիկն այն Տեառն յԵրուսաղէմ: 24 Եւ զվիուկս, եւ զգէտս, եւ զթերափիմս, եւ զկուռս, եւ զամենայն զարշելիսն եղեալս ի Յուդայ եւ յԵրուսաղէմ, երարձ Յովսիա. զի հաստատեցէ զբանս արինացն գրելոյ ի մատենին, զոր եգիտ Քեղկիա քահանայ ի տան Տեառն: 25 Նման նմա՝ ոչ եղէ յառաջ քան զնա թագաւոր, որ դարձաւ առ Տէր յամենայն սրտէ իւրմէ, եւ յամենայն անձնէ իւրմէ, եւ յամենայն զաւրութենէ իւրմէ, ըստ ամենայն արինացն Մովսիսի. եւ յետ նորա ոչ եկաց նման նմա: 26 Սակայն ոչ դարձաւ Տէր ի սրտմտութենէ բարկութեան իւրոյ մեծէ՝ զոր սրտմտեցաւ բարկութեամբ իւրով ի վերայ Յուդայ վասն զայրացութեանցն որովք զայրացոյց զնա Մանասէ: 27 Եւ ասէ Տէր. Նա եւ զՅուդայ մերժեցից յերեսաց իմոց, որպէս մերժեցի զԻսրայէլ: Եւ մերժեցից զքաղաքդ զայդ զոր ընտրեցի զԵրուսաղէմ, եւ զտունդ զորմէ ասացի թէ եղիցի անուն իմ անդ:

ԿԹ 28 Եւ մնացորդք բանիցն Յովսիայ՝ եւ ամենայն ինչ զոր արար ոչ աւանիկ գրեալ է ի գիրս բանից աւուրց թագաւորացն Յուդայ: 29 Յաւուրսն յայնոսիկ ել փարաւոն Նեքաւով արքայ եգիպտացոյց ի վերայ թագաւորին Ասորեստանեաց առ Եփրատ գետով: Եւ զնաց Յովսիա արքայ ընդ առաջ նորա. եւ սպան զնա ի Մակեդով ի տեսանելն նորա զնա: 30 Եւ բարձին զնա ծառայք նորա ի Մակեդովայ, եւ բերին զնա յԵրուսաղէմ. եւ թաղեցին զնա ի գերեզմանի հար իւրում:

Հ Եւ առ ժողովուրդ երկրին զՅովաքազ որդի Յովսիայ, եւ աւծին զնա՝ եւ թագաւորեցուցին զնա փոխանակ հար իւրոյ: 31 Որդի քսան եւ երից ամաց էր Յովաքազ ի թագաւորել իւրում, եւ երիս ամիսս թագաւորեաց յԵրուսաղէմ: Եւ անուն մաւր նորա Ամիտալ դուստր Երեմիայի ի Ղոբնայ: 32 Եւ արար չար առաջի Տեառն ըստ ամենայնի զոր արարին հարք նորա: 33 Եւ փոխեաց զնա փարաւոն Նեքաւով ի Դեբդաթա յերկիրն Եմաթայ չթագաւորել նմա յԵրուսաղէմ. եւ արկ հարկ երկրին հարիւր տաղանտ արծաթոյ եւ տասն տաղանտ ոսկւոյ:

ՀԱ 34 Եւ թագաւորեցոյց փարաւոն Նեքաւով ի վերայ նոցա զեղիակիմ որդի Յովսիայ արքայի Յուդայ փոխանակ Յովսեայ հար իւրոյ. եւ փոխեաց զանուն նորա Յովակիմ. եւ զՅովաքազ առ տարաւ յԵգիպտոս, եւ մեռաւ անդ: 35 Եւ զարծաթն եւ զոսկին ետ Յովակիմ փարաւոնի. սակայն ճշդով գրեցին զերկիրն տալ զարծաթն բանիւ փարաւոնի՝ այր ըստ կարի իւրում ետուն զարծաթ եւ զոսկի հանդերձ ժողովրդեամբ

երկրին տալ փարաւոնի Նեքաւովայ: 36 Որդի քսան եւ հինգ ամաց էր Յովակիմ ի թագաւորել իւրում. եւ մետասան ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Ելդափ՝ դուստր Յեղդէլայ յՌովմայ. 37 եւ արար չար առաջի Տեառն ըստ ամենայնի զոր արարին հարք նորա:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԴ.

1 Յաւուրս նորա ել Նաբուքոդոնոսոր արքայ Բաբելոնի, եւ եղեւ նորա ծառայ Յովակիմ ամս երիս. եւ դարձաւ վտարանջեաց ի նմանէ: 2 Եւ առաքեաց նմա Տէր զմեկնակազէնսն քաղդէացոց, եւ զմեկնակազէնսն ասորոց, եւ զմեկնակազէնսն Սովաբայ, եւ զմեկնակազէնսն որդւոցն Ամովնայ. եւ առաքեաց զնոսա յերկիրն Հրէաստանի սատակել զնոսա ըստ բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէից: 3 Քանզի բարկութիւն Տեառն էր ի վերայ Յուդայ մերժել զնա յերեսաց իւրոց՝ վասն մեղաց Մանասէի, ըստ ամենայնի զոր արար: 4 Եւ վասն անպարտ արեանցն զոր եհեղ, եւ ելից զԵրուսաղէմ անպարտ արեամբ. եւ ոչ կամեցաւ Տէր ցածնուլ: 5 Եւ մնացորդք բանիցն Յովակիմայ, եւ ամենայն ինչ զոր արար. ոչ աւանիկ գրեալ են ի զիրա բանից ատուրց թագաւորացն Յուդայ:

ՀԲ Եւ ննջեաց Յովակիմ ընդ հարս իւր: 6 Եւ թագաւորեաց Յովաքիմ որդի նորա ընդ նորա: 7 Եւ ոչ եւս յաւել արքայն եգիպտացոց ելանել յերկրէն իւրմէ. քանզի առ արքայն Բաբելոնի ի հեղեղատէն եգիպտացոց մինչեւ ցգետն Եփրատ, զամենայն ինչ որ էր արքային եգիպտացոց: 8 Որդի ամաց ութուտասնից էր Յովաքիմ ի թագաւորել իւրում, եւ երիս ամիսս թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Նեսթա, դուստր Ելեմաթայ յԵրուսաղէմ: 9 Եւ արար չար առաջի Տեառն, ըստ ամենայնի զոր արար հայր նորա:

ՀԳ 10 Ի ժամանակին յայնմիկ ել Նաբուքոդոնոսոր արքայ Բաբելոնի յԵրուսաղէմ. եւ եկն քաղաքն ի պաշարումն: 11 Եւ եմուտ արքայն բաբելացոց ի քաղաքն. եւ ծառայք նորա պաշարեալ պահէին զնա: 12 Եւ ել Յովաքիմ արքայ Յուդայ առ արքայն բաբելացոց ինքն եւ ծառայք իւր, եւ մայր իւր եւ իշխանք իւր, եւ ներքինիք իւր: Եւ առ զնոսա արքայն բաբելացոց. յամի ութերորդի թագաւորութեան իւրոյ: 13 Եւ եհան զամենայն զանձս տանն Տեառն, եւ զզանձս տան թագաւորին. եւ կոտորեաց զամենայն անաթս ոսկեղէնս զոր արար Սողոմոն արքայ Իսրայէլի ի տաճարին Տեառն ըստ բանին Տեառն: 14 Եւ խաղացոյց զամենայն Երուսաղէմ, եւ զամենայն իշխանս, եւ զամենայն զաւրաւորս զաւրութեամբ ի գերութեան, տասն հազար գերեաց. եւ զամենայն հիւսունս եւ զղահիճս, եւ ոչ ոք մնաց բաց յաղքատաց երկրին: 15 Եւ խաղացոյց զՅովաքիմ ի Բաբելոն, եւ զմայր թագաւորին, եւ զկանայս նորա, եւ զներքինիս նորա. եւ զզաւրաւորս երկրին վարեաց ի գերութիւն յԵրուսաղէմ ի Բաբելոն: 16 Եւ զամենայն արս զաւրութեան արս եւթն հազար: Եւ զհիւսունս եւ զղահիճս հազար այր, ամենեքեան զաւրաւորք պատերազմաւորք: Եւ վարեաց զնոսա արքայն բաբելացոց ի գերութեան ի Բաբելոն: 17 Եւ թագաւորեցոյց արքայն բաբելացոց զՄեթթանիա որդի նորա ընդ նորա. եւ եղ անուն նմա Մեղեկիա: 18 Որդի քսան եւ մի ամաց էր Մեղեկիա ի թագաւորել իւրում. եւ մետասան ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Ամատել դուստր Երեմիայի ի Դոբնայ: 19 Եւ արար չար առաջի Տեառն ըստ ամենայնի զոր արար Յովաքիմ: 20 զի սրտմտութիւն Տեառն էր ի վերայ Երուսաղէմի եւ Յուդայ, մինչեւ ընկեաց զնոսա յերեսաց իւրոց: Եւ նշկահեաց Մեղեկիա զարքայն բաբելացոց:

ԹԱԳԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆՅ ՉՈՐՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԵ.

1 Եւ եղեւ յամին իններորդի թագաւորութեան նորա, յամսեանն տասներորդի որ աւր տասն էր ամսոյն. եկն Նաբուքոդոնոսոր արքայն Բաբելոնի, եւ ամենայն զաւրք իւր ի վերայ Երուսաղէմի, եւ բանակեցաւ զնովաւ, եւ շինեաց շուրջ զնովաւ պարիսպ: 2 Եւ պաշարեցաւ քաղաքն մինչեւ ցամս մետասաներորդ Մեղեկիայ արքայի, 3 եւ ցամիսն իններորդ. եւ սաստկացաւ սով ի քաղաքին, եւ ոչ գոյր հաց ժողովրդեան երկրին: 4 Եւ խրամատեցաւ քաղաքն. եւ ամենայն արք պատերազմի ելին արտաքս զիշերի ի ճանապարհ դրանն ի մէջ պարսպացն, որ էր առ պարտիզան արքունի: Եւ քաղդէացիքն պատեալ էին շուրջ զքաղաքան. եւ զնաց ընդ ճանապարհն Արաբայ: 5 Եւ պնտեցաւ զաւրն քաղդէացոց զհետ թագաւորին, եւ

հասին նմա յԱրաքովք Երիքովայ. եւ ամենայն զարք նորա ցրուեցան ի նմանէ: 6 եւ կալան զթագաւորն, եւ ածին առ արքայն Բաբելոնի ի Դերդաթայ: եւ խաւսեցաւ ընդ նմա դատաստանաւք: 7 Եւ զորդիսն Սեդեկիայ սպանին առաջի նորա, եւ զաշն Սեդեկիայ կուրացոյց. եւ կապեաց զնա կապանաւք եւ տարաւ ի Բաբելոն:

ՀԴ 8 Եւ յամսեանն հինգերորդի, որ աւր եւթն էր ամսոյն. այն ամ իննետասներորդ էր Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց. եկն Նաբուգարդան դահճապետ՝ յանդիմանակաց արքային Բաբելոնի յԵրուսաղէմ: 9 եւ այրեաց զտունն Տեառն, եւ զտուն թագաւորին. եւ զամենայն տունս Երուսաղէմի, եւ զամենայն տունս այրեաց հրով: 10 եւ զպարիսպն Երուսաղէմի շուրջանակի քակեցին ամենայն զարքն քաղդեացոց որ ընդ դահճապետին: 11 Եւ զաւելորդս ժողովրդեանն զմնացեալս ի քաղաքին, եւ զանկեալսն յարքայն բաբելացոց. եւ զայլ եւս խուժան ժողովրդեանն, խաղացոյց Նաբուգարդան դահճապետ: 12 եւ յաղքատաց երկրին եթող դահճապետն յայգեգործս եւ յարդիւնարարս: 13 Եւ զսիւնսն պղնձիս զերկոսին որ ի տան Տեառն, եւ զմենքենովթսն, եւ զծովն պղնձի որ ի տան Տեառն, խորտակեցին քաղդեացիքն, եւ բարձին զպղինձ նոցա ի Բաբելոն: 14 Եւ զսանսն, եւ զկատսայսն, եւ զտաշտսն, եւ զտուփս, եւ զամենայն անաթս պղնձիս որովք պաշտէին՝ առին: 15 եւ զբուրուառսն, եւ զափսէսն արծաթիս եւ զոսկիս առ դահճապետն: 16 Եւ զսիւնսն զերկոսին, եւ զծովն զմի. եւ զմենքենովթսն զոր արար Սողոմոն ի տան Տեառն. եւ ոչ գոյր կշիռ պղնձոյ ամենայն անաթոցն. 17 յուրուտասն կանգնոյ բարձրութիւն միոյ սեանն. եւ քովթար պղնձի ի վերայ նորա. եւ բարձրութիւն միոյ քովթարայ՝ յերից կանգնոց: եւ սաբակ, եւ նոնաձէւք ի վերայ քովթարայն շուրջանակի ամենայն պղնձի: ըստ նմին արիւնակի եւ սեանն երկրորդի ի վերայ սաբաքին: 18 Եւ առ դահճապետն զՍարայիա քահանայն զառաջինն, եւ զՍոփոնիա զերկրորդ քահանայ, եւ զերիս պահապանս կշռոյն: 19 եւ ի քաղաքէ անտի առ ներքինի մի, որ էր ոստիկան արանց պատերազմողաց. եւ հինգ այր ի յանդիմանակացաց արքայի գտելոց ի քաղաքին. եւ զդպրապետ իշխան զաւրուն զկարգիչ ժողովրդեան երկրին, եւ եւթն այլ այր ի ժողովրդէն երկրին զգտեալս ի քաղաքին. 20 առ զնոսա Նաբուգարդան դահճապետ, եւ տարաւ զնոսա առ արքայն Բաբելոնի ի Դերդաթայ: 21 Եւ եհար զնոսա արքայն Բաբելոնի, եւ սպան զնոսա ի Դերդաթայ յերկրին Եմաթայ: եւ զերեցաւ Յուդայ յերկրէ իւրմէ:

ՀԵ 22 Եւ ժողովուրդն որ մնաց ի Յուդայ, եթող Նաբուքոդոնոսոր արքայ Բաբելոնի. եւ կացոյց ի վերայ նոցա զԳողդիա որդի Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ:

ՀԶ 23 Եւ լուան ամենայն իշխանք զաւրուն նորա՝ եւ արք նոցա՝ եթէ կացոց արքայ Բաբելոնի ի վերայ նոցա զԳողդիա. եւ եկին առ Գողդիա ի Մասեփա. Իսմայէլ որդի Նաթանայ, եւ Յովնան որդի Կարէի, եւ Սարայիա որդի Թանայեմայ Սովփաթացի, եւ Յեզոնիա որդի Մաքաթու, ինքեանք եւ արք իւրեանց. 24 եւ երդուան Գողդիայ՝ ինքեանք եւ արք իւրեանց: եւ ասէ ցնոսա. Մի երկնչիք յասպատակէ քաղդեացոցն. նստայք յերկրիս, եւ ծառայեցէք արքային Բաբելոնի, եւ բարի եղիցի ձեզ: 25 Եւ եղև յամսեանն եւթներորդի, եկն Իսմայէլ որդի Նաթանայ որդւոյ Ելիսամայ ի զաւակէ թագաւորաց. եւ տասն այր ընդ նմա, եւ հարին զԳողդիա եւ մեռաւ, եւ զհրէայսն եւ զքաղդեացիսն որ էին ընդ նմա ի Մասեփա: 26 Եւ յարեաւ ամենայն ժողովուրդն ի փոքուէ մինչեւ ցմեձ, եւ իշխանք զաւրուն՝ մտին յԵգիպտոս զի երկեան յերեսաց քաղդեացոցն:

ՀԷ 27 Եւ եղև յերեսներորդի եւ յեթներորդի ամի զերութեանն Յովակիմայ արքայի Յուդայ, յամսեանն երկուտասներորդի, ի քսան եւ յեւթն ամսոյն, բարձրացոյց Իլմարուդաք արքայ Բաբելոնի յամին յորում թագաւորեաց՝ զգլովս Յովակիմայ արքայի Յուդայ. եւ եհան զնա ի տանն բանտին իւրոյ, 28 եւ խաւսեցաւ ընդ նմա քաղցրութեամբ. եւ արկ զաթոռ նորա ի վերոյ քան զաթոռս թագաւորացն որ ընդ նմա ի Բաբելոնի: 29 Եւ փոխեաց զհանդերձ բանտին նորա. եւ ուտէր հանապազ հաց առաջի նորա զամենայն աւուրս կենաց իւրոց: 30 եւ ռոճիկ նորա ռոճիկ հանապազորդ տուաւ նմա ի տանն թագաւորին, համարով աւրըստաւրէ զամենայն աւուրս կենաց իւրոց:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ՉՈՐԴՈՐԴ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ա.

Ա. 1 Աղամ, Սէթ, Ենովս. 2 Կայինան, Մաղաղէլ, Յարեղ, 3 Ենովք Մաթուսաղայ, Ղամբէ, Նոյ՝
Բ. 4 Շեն, Քամ, Յաբէթ: 5 Որդիք Յափեթայ Գումեր, եւ Մագովգ, եւ Մաղայ, եւ Յաւան, եւ Թովբէլ, եւ Թիրայ: 6
Եւ որդիք Գումերա Իշխանաս եւ Հոփիաթ եւ Թորգում: 7 Որդիք Յաւանու Եղիշան Թարշիշ եւ Քեթիին եւ
Դոգանայիմ: 8 Որդիք Քամա՝ Քուս եւ Մեղրեմ, Փուփ եւ Քանայան: 9 Եւ որդիք Քուսայ՝ Սաբայ եւ Եղիղաթ
եւ Շէբաթայ, եւ Հոէկմայ եւ Սեբեկաթայ: Եւ որդիք Հոէկմայ՝ Սաբայ եւ Դադան: 10 Եւ Քուս ծնաւ զՆեբրովն.
Սա էր որ առաջին սկայ էր ի վերա երեսաց երկրի: 11 Եւ Մետրեմ ծնաւ զԼուիլացիսն եւ զԷնմայացիսն եւ
զՆեփթովմինացիսն 12 *. եւ զՓաթերովմինացիսն եւ Քէերովմինացիսն, ուստի եղեն անտի Փոինտացիքն
եւ զԿափթովմինացիսն: 13 Եւ Քանան ծնաւ զԾուր զանդրանիկ իւր. եւ զԵթն. 14 եւ զԵբուսացին եւ
Գերգեսացին. 15 եւ զՆեւացին եւ զԱրակն եւ զԱսանին. 16 եւ զԱրուադայն եւ զՇամարայն եւ զԱմաթին: 17
Եւ որդիք Շենայ՝ Եղամ եւ Ասուր եւ Աղփաքսարն, եւ Ղուղ եւ Արամ. եւ Ուզ, եւ Ուդ, եւ Գեթեր եւ Մոսոք: 18
Եւ Արփաքսաթ ծնաւ զԿայիանան. եւ Կայիանան ծնաւ զՇայղայ. եւ Շայղայ ծնաւ զԵբեր: 19 Եւ Եբերայ
եղեն որդիք երկու, անուն միումն Փաղէկ, զի յաւուրս նորա բաժանեցաւ երկիր, եւ անուն նորա Յեքտան:
20 Եւ Յեքտան ծնաւ զԵղմովղաղ եւ զՇաղեփ, եւ զԱսերմովղ, եւ զՅարեթ. 21 եւ զԱդովրամ, եւ զՈւզաաղ եւ
զԴեղան. 22 եւ զՆերան, եւ զԱբիմէլ, եւ զՍաբայ 23 եւ զՈփիր եւ զԵիղաթ եւ զՅովրաբ: Ամենեքին սոքա
որդիք էին Յեքտանայ:

Գ 24 Որդիք Շենա՝ Որփաքսան, Կայիանան, Շաղա. 25 Եբեր, Փաղեգ, Հոագաւ. 26 Սերովգ, Նաքովր,
Թարաւ. 27 Աբրամ. այսինքն է՝ Աբրահամն:

Դ 28 Որդիք Աբրահամու՝ Իսաք եւ Իսմաէլ: 29 Այս ծնունդք նոցա անդրանիկ Իսմաէլի. Նաբէովք եւ Կեդա
եւ Աբիէլ եւ Մաբսաան. 30 եւ Մաշեմայ եւ Յուդմայ, եւ Մասաա, եւ Ադաղ, եւ Թեման. 31 եւ Յետկուր եւ
Նափիս եւ Կեդմա. այս են որդիքն Իսմաէլի:

Ե 32 Եւ որդիք Կենտովրայ հարճին Աբրահամու, զոր ծնաւ նա նմայ զԵբրասն, եւ զՅեքսանն, եւ
զՄաղիամն, եւ զԱմաղիմն, եւ զՅեպրոկն, եւ զՇուշն: Եւ որդիք Յեքսանայ, Սաբայն, Դարդանն: 33 Եւ որդիք
Մաղիամու՝ Գեփայ եւ Գովփեր, եւ Ենովք, եւ Աբաղ եւ Եղդաղ. եւ այս ամենայնք որդիք Կենտուրա: 34 Եւ
ծնաւ Աբրամ զԻսահակ. եւ որդիք Սահակա Իսաւ եւ Իսրայէլ:

Չ 35 Եւ որդիք Իսաւայ՝ Եղիսափ եւ Հոագուէլ. եւ Յեշով, եւ Յակղոն, եւ Կորի: 36 Որդիք Եղիթաթայ Թեման.
եւ Յովմար, Սեփիուն եւ Գոթոմ եւ Կենեգ. եւ Թամնայ եւ Ամաղէկ 37 որդիք Հոագուէլի՝ Նաքթ եւ Սամայ
եւ Ջարեհ եւ Մագէ: 38 Եւ որդիք Սիրերայ Ղովթան եւ Շովբաղ եւ Սեբեգովն, Անան եւ Դեսովն եւ Դասար եւ
Դիսայ: 39 Եւ որդիք Ջեթովդանայ՝ Քովրի եւ Եման. եւ քոյր նոցա Գեղովտան եւ Թեմնան: 40 Եւ որդիք
Նովբաղայ՝ Հաղովան եւ Մանայառ, եւ Նաբայառ, եւ Ուբաղ եւ Շափի եւ Յովաան: Եւ որդիք Կեբեգովնայ Լի
եւ Կայիանան, եւ որդի Քանանայ Դեսայիկ: 41 Եւ Դեսովնայ՝ Ամագամ, եւ Եսեբամ, Եքյէթրան. եւ Խառան:
42 Եւ որդիք Դիսա՝ Բաղամ եւ Ջաւան, եւ Իղագան. եւ որդիք Դեսովնայ՝ Ուշ եւ Առան:

Է 43 Այս են որ թագաւորեցին յերկրին Եղովմաեցոց մինչքէն էր կացեալ թագաւոր ի վերայ որդւոցն
Իսրայէլի, Բաղակ որդի Սեփովրա. եւ անուն քաղաքի նորա Դենաբայ. 44 Եւ մեռաւ Բաղաք, եւ
թագաւորեաց փոխանակ նորա Յովբաբ որդի Ջարեհի ի Բոսորա. 45 Եւ մեռաւ Յովբաբ, եւ թագաւորեաց
փոխանակ նորա Ասովմ՝ յերկրէն Թեմաշաւէ: 46 Եւ մեռաւ Ովմ, եւ թագաւորեաց փոխանակ նորա Ադաղ՝
որդի Բաղաղայ որ վանեացն զՄաղիամ յերկրին Մովաբացոց. եւ անուն քաղաքի նորա Եւիթ: 47 Եւ մեռաւ
Ադաղ, եւ թագաւորեաց փոխանակ նորա Սամայայ ի Մասերակայ: 48 Եւ մեռաւ Սամայայ եւ թագաւորեաց
փոխանակ նորա Շաւուղ ի Ռոբովթ գետոյ: 49 Եւ մեռաւ Մաւուղ, եւ թագաւորեաց փոխանակ նորա
Բայեղէնովն՝ որդի Աքովբովրայ: 50 մեռաւ Բաեղէնոն, եւ թագաւորեաց փոխանակ նորա Ադաղ. եւ անուն
քաղաքի նորա Փոուսան. եւ անուն կնոջ նորա Մետաբէլ՝ դուստր Մատերաթայ, դստեր Մագեբայ: 51 Եւ
մեռաւ Ադաղ:

Ը Եւ եղեն այնուհետեւ առաջնորդք Թեմնա, առաջնորդ Աղուա, առաջնորդ Յեթէ. 52 առաջնորդ Յեղիբամայ, առաջնորդ Յեղա, առաջնորդ Փենովն. 53 առաջնորդ Կենեզ, առաջնորդ Թեման. առաջնորդ Բամայել, 54 առաջնորդ Մեզէլ, առաջնորդ Երամ: Այս ամենայն առաջնորդ Եղովայեցոց:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Բ.

Թ 1 Եւ այս որդիք Իսրայէլի. Ռուբէն, Շմաւոն, Դեւի, Յուդայ, Իսաքար, Ջաբուղովն. 2 Դան եւ Յովսէփ, Բենամին, Նեփթալիմ, Գադ, Ասեր:

Ժ 3 Որդիք Յուդայ՝ Էր եւ Անան, եւ Սեգրովն. երեք սոքա ծնան նմա ի դստերէն անտի ի Շուէկա Քանանացոյ. եւ եղեւ որ անդրանիկն Էր, Յուդա չարագործ առաջի Տեառն. եւ սատակեաց զնա անդէն: 4 Եւ Թամար նուն նորա ծնանէր նմա զՓարէս եւ զՉարայ. ամենեքին սոքայորդիք Յուդայ: 5 Եւ որդիք Փարէսաց Եզրով, եւ Ամուէլ. 6 Եւ որդիք Չարայ՝ Չամբրի եւ Եթամ եւ Եման եւ Կաղքաղ եւ Դարաղ. ընդ ամենեւին սորա հինգ: 7 Եւ որդիք Արմեաց՝ Աքար, որ խռովեացն զԻսրայէլ եւ անց ըստ ուխտ նուիրացն: 8 Եւ որդի Բէթթամ Ագարիայ: 9 Եւ Եզրովն, որ եղեն նմա. Յերամայել եւ Արամ եւ Քաղբունի: 10 Եւ Աքրամ ծնաւ զԱմինադաբմն. եւ Ամինադամբ ծնաւ զՆաասովն՝ զիշխան տանն Յուդայ: 11 Եւ Նաասոն ծնաւ զՍաղմովն եւ Սաղմոն ծնաւ զԲոոս: 12 Եւ Բոոս ծնաւ զՈվբեդն, եւ Ովբեդ ծնաւ զՅեսսեա: 13 Եւ Յեսսէ ծնաւ զանդրանիկն իւր Եղիաբ, եւ զԱմինադամ զերկրորդն, եւ զՍամաայ զերրորդն. 14 եւ զՆաթանայէլ զչորրորդն եւ զՈւդա զհինգերորդն 15 եւ զԱսասայ զվեցերորդն, եւ զԴաւիթ զեւթներորդն: 16 Եւ քորք սոցա՝ Շարուիի եւ Աբիգէ. եւ որդիք Շարուիեայ՝ Աբեսա եւ Յովաբ եւ Ասաեւ 17 Եւ Աբիգէա ծնաւ զԱմեսայ. եւ հայր Յեսեայ Յեթեր Իսրայէլացի:

ԺԱ 18 Եւ Քաղբ որդի Յեզրոնայ ծնաւ զԱպուզա եւ զԵսիովթ: Եւ այս որդիք նորա՝ Յեսար եւ Շուբաբ եւ Աղովմ: 19 Մեռաւ Բուզա, եւ առ իւր կին Քաղբ Յափրաթէ. եւ ծնաւ նա նմա զՈվր: 20 Եւ Ովր ծնաւ նմա զՈւրի, եւ Ուրի ծնաւ նմա զԲեսաղայէլ: 21 Եւ յետ այսորիկ եմուտ Եսրովն առ դուստր Մաքերայ հաւր Գաղաադու, եւ ինքն Գաղաադ առ իւր զԱքեմն. եւ ինքն էր ամաց իբրեւ վաթսուն. եւ ծնաւ նա նմա զԵգուբն. 22 եւ Յեգուբն ծնաւ զՅայիրն. եւ եղեն նորա քսան եւ երեք քաղաք յերկրին Գաղայադու: 23 Եւ առ նա զԳեսուրն եւ զԱռանն, եւ զԱսիովթն Յայիրն ի նոցանէ. յԵթամայ մինչեւ ի Կանաթ եւ զդստերս նորա քաղաքս իբրեւ.Կ.: Ամենեքին սոքա որդիք Մաքիբայ՝ հաւրն Գաղայադու: 24 Եւ յետ մահուն Եսրովմա, եկն եմուտ Քաղբ առ Եփրաթայ. եւ էր կին Եսրովմա Աբիայ, եւ ծնաւ նա նմա զՈստովր զհայրն Թելուայ: 25 * Եւ եղեն նորա որդիք Յերամաեւ անդրանիկանն Եսովնայ՝ անդրիկ Ռաամ եւ Ամինայ եւ Արամ եւ Ասովսա եւ Քիամ: 26 Եւ եղեւ միւս եւս այլ կին Երեմիէլի, եւ անուն նմա Ատարաղ մայր Անոնու: 27 Եւ եղեն որդիք Հռոմաայ անդրանիկն Հռոմայէլ՝ Մաաս, եւ Յամին եւ Իկար. 28 եւ եղեն նորա որդիք Անանայ Սեմէի եւ Յադաղ. եւ որդիք Սեմայ Ադաղ, եւ Աբիայ, եւ Աբիասար. 29 եւ անուն կնոջն Աբիագուրա Աբիէլ. եւ ծնաւ նա նմա զԱդաբ եւ զՄուդին. 30 եւ որդիքն Ադաբայ՝ Սաղեթ եւ Ովփին. եւ մեռաւ Սաղեթն անորդի: 31 Եւ որդիք Նովփիմիմայ Յեսովի. եւ որդիք Յեսովա Սեսան. եւ որդիք Սեսանայ էին Վայադի. 32 եւ որդիք Վայադայ եղբար Սեմեա՝ Յեթերն եւ Յովնաթան. եւ մեռաւ Յեթերն անորդի. 33 եւ որդիք Յունաթանու՝ Փաղաղ եւ Ջէիզա: Այս եղեն որդիք Յերամայէլի: 34 Եւ ոչ գոյին ուստերք Սեսանայ այլ դստերք միայն: Իսկ Սիսանայ էր ծառայ մի յեզիպտացոց, եւ անուն նորա Յերեկ. 35 եւ ետ ծառայի իւրում զդուստր իւր կնութեան, եւ ծնաւ նա նմա զԵթի: 36 եւ ծնաւ Յեթի զՆաթան. եւ Նաթան՝ 37 զՆաբաղ. եւ Նաբաղ ծնաւ զԵղիփայէ. եւ Յեղթայէ ծնաւ զՈւբեդ. 38 եւ Ովբեդ ծնաւ զՅու. եւ Յեու ծնաւ զԱգարիայ. 39 եւ Ագարիայ ծնաւ զԱդան. եւ Ադան ծնաւ զԵղիասար. 40 Եղիասար ծնաւ զՄասամի. եւ Մասամի ծնաւ զՅեղյեղմի. 41 եւ Յեղյեղմի ծնաւ զՍեկեմայ. եւ Սեկեմայ ծնաւ զԵղիշամայ: 42 Եւ որդիք Քաղբեա եղբար Յերամայէլի՝ Մուշ անդրանիկ նորա. սա ինքն է հայր զիփեցոց. եւ որդիք Մարեմայ հաւր Քեբրովնա. 43 եւ դստերք Քեբրոնայ Կարէէ եւ Թեփուր եւ Հռուկէլ եւ Սամաայ: 44 Եւ Սամաայ ծնաւ զՀռաամն զհայրն Յերովկամայ. եւ Յերովկամն ծնաւ զՍամայի: 45 Եւ որդի Սամայի Մաւովն. եւ Մաւովն հայր Բեթսովրայ: 46 Եւ Հեփա հարճ Քաղբայ ծնաւ զՈվրովն եւ զՄուշա եւ զՄագի. եւ Որովն ծնաւ զԳաղազ: 47 Որդիք Յադի՝ Հոեզմա եւ Յոթամ եւ Գսովն եւ Քաղեփ եւ Փեփա եւ Շաափ: 48 Եւ հարճն Քաղբայ Մաքայ ծնաւ զՄաբարն եւ զԹարաանն: 49 Եւ զՍափն հայր նոցա եւ զԱմենայ եւ զՍուն հայր Մաքանայ եւ հայր Գաբայադայ, եւ զդուստրն Քաղեփայ եւ զՈքսայ:

50 Այս էին որդիք Քաղեփայ: Եւ որդիք Ովրայ անդրանկան Եփսաթայ, Սովբայ հայր Կարիաթիարիմ: 51 Սամա հայր Բեթղահեմի: Արեմ հայր Բեթտեթովր: 52 Եւ եղեն որդիք Ոերա հայրն Կարիաթիարիմա: 53 Ութրի եւ Ափուրի եւ Ոսամաթի եւ Ոմասի, եւ Ոմասէրեթի: Ի նոցանէ ելին Ոսարաթի եւ Ոսթառդի: 54 Եւ որդիքն Սամաայ Բեթղահեմ եւ Նեգումիաթ եւ Ատարով, եւ Բեթովաբ եւ Մանաթի, եւ Ոսարեթի: 55 Եւ գունդք գունդք Սովերիմ որ բնակեալ են յԱբիս: Թարաթեմ Սուքանեմ: Այս այն Կինեցիք են որ եկին յԱմաթայ հայր տանն Հռեքաբայ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Գ.

ԺԲ 1 Եւ այս են որդիք Դաւթի որ ծնան նմա ի Քեբրովն. առաջին որդի նորա Ամովն յԱքինամայ Իսրայէլացոյն, եւ երկրորդն Գադուհիա յԱբիգեա Կարմեղացոյ: 2 Եւ երրորդն Աբիսողոմ, որ ի Մաաքայ դստեր Թողոմեա արքային Գեսուրա. չորրորդն Ոռնիա՝ որդի Ագիթայ: 3 Ինկերորդն Ափատի յԱբիտանեանց. վեցերորդն Յեթրաամայ որ յԵզղա կնոջ Դաւթի: 4 Վեցերորդ եղև նորա ի Քեբրովն եւ թագաւորեաց Դաւիթ ի Քեբրովն եւթն ամ եւ վեց ամիս. եւ երեսուն եւ երիս ամս թագաւորեաց նա յԵրուսաղէմ: 5 Եւ այս որդիք ծնան նմա յԵրուսաղէմ՝ Սամաայ եւ Սովբաբ, եւ Նաթան եւ Սաղամովն, այս չորեքին Բեքսաբեա դստերն Եղայ: 6 Եւ Յեքար եւ Եղիշամ 7 եւ Եղիփատ եւ Նեեմ եւ Նեեգ եւ Աքիկամ, 8 եւ Եղիշամայ եւ Եղիադ եւ Եղիփադ. այսք եւթնեքին 9 որդիք Դաւթի, թող զորդիս հարճիցն եւ Թամար քոյր նոցա եւ 10 որդիք Սաղամանի՝ Հռոբովամ որդի նորա: 11 Եւ Յուրամ որդի նորա, եւ Ոքոզիա որդի նորա, եւ Յովաս որդի նորա, 12 Ամէսի որդի նորա, եւ Ոզիա որդի նորա, Յովաթամ որդի նորա, 13 եւ Աքագ որդի նորա, եւ Եզեկիայ որդի նորա, եւ Մանասէ որդի նորա, 14 Ամովն որդի նորայ. եւ Յուսիա որդի նորա: 15 Եւ որդի Յուսիայ անդրանիկ նոցա Յովաքագ, եւ երկրորդն Յովակիմ, եւ երրորդն Սեդեկիայ, եւ չորրորդն Եղամ: 16 Եւ որդիք Յովակիմա եղեն Յեքովնիայ որդի նորա. եւ Սեդեկիայ որդի նորա: 17 Եւ որդիքն Յեքովնիայ՝ Ասիր եւ Սաղաթիէլ որդի նորա: 18 Եւ Սեդեկիայ եւ Փադեա, եւ Սանասար եւ Յեկիմի եւ Ոսամա եւ Նադաբ: 19 Եւ որդիքն Փադեա Ոգորամ, Բաբել եւ Սէմէի. եւ որդիք Ոգորամ, Բաբելայ, Մոսողոամ, եւ Անանիայ եւ Սաղումիթ քոյր նոցա: 20 Եւ Ղասաբաթ եւ Աւուդ եւ Բարաքիա եւ Ասաբիա եւ Յուսաբեայ այս ինկ: 21 Եւ որդիքն Անանիա Փաղատի եւ Յեսէ որդի նորա. եւ Սեքենիա որդի նորա: 22 Եւ որդիք Սեքենեա Սեմեայ. եւ որդիք Սեմեա, Ատուշ, եւ Յեկայադա, եւ Բերի, եւ Նէարի, եւ Սովեքո, եւ Սափաթ վեց որդի: 23 Եւ որդիք Նեարայ Ելիունէ եւ Եզեկիա եւ Ասրիկամ երեք: 24 Եւ որդիք Եղիունայ Ուդիայ եւ Եղասթին եւ Փզիկայ եւ Ակուբ եւ Յունան, եւ Գադեն եւ Անանիայ եւթն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Դ.

1 Եւ որդիք Յուդայ՝ Փարէս, Եզրովմ, Քարմի, Ովբ, Սոբադ 2 եւ Բէադ որդի Սոբադայ եւ Սոբադ ծնաւ զՅաւովթ եւ Յաւովթ ծնաւ զԱքինաման եւ զԴադայ: Այս գունդք Սաղաթիէլի: 3 Եւ այս հարք է տան Եզրեաս, Ամարադա, Ամաայ, Յետբակ. եւ անուն քեռ նոցա Ասեղափովնի: 4 Եւ Փանուէլ հայր Կեղովրայ եւ Եզեր հայր Ուշայ: Սոքա որդիք Ովրայ անդրանկանն Եփրաթա հայրն Բեթղահեմայ: 5 Եւ Ասովորայ հայրն Թեկուայ էին կանայք երկու՝ Եղդայ եւ Նոերամ այս որդիք են Իսրայէլի որ յազգէն Յուդայ: 6 Եւ ծնաւ նմա Նոեամ զՈզայն, եւ զՈփերն, եւ զԹեմանին, եւ զԱսթովրի. ամենեքեան սոքա որդիք Նովերայ: 7 Եւ որդիք Եղիասաբեթայ եւ Եթնանայ: 8 Եւ Կովս ծնաւ զԱնովբն եւ զՄաբեա:

ԺԳ Այս տոհմք Նոերայ Էրայէլայ եղբարն Ռաքբեայ: 9 Եւ եղև Աբիէս փառաւորագառոյն քան զեղբարս իւր եւ կոչեաց զանուն նորա մայր իւր Յաբել, իբրեւ ասիցէ, թէ ծնա եւ ի հրաշածինս: 10 Եւ կարդաց Յաբել առ Աստուած Իսրայէլի եւ ասէ. Եթէ արիւններով արիւնեսցես զիս եւ բազմացուցանելով բազմացուցես զսահմանս իմ, եւ ձեռն քո լիցի ընդ իս, եւ արասցես դու գիտութիւն, զի մի նկուն երեսեցայցես: Եւ ած եւ կատարեաց Աստուած ի նա զամենայն ինչ, որպէս եւ խնդրեաց նա: 11 Եւ Քաղեք եղբայրն Սովայ ծնաւ զՄայիրն, սա է հայրն Եսեթաովնայ: 12 Եւ Եսեթաովն ծնաւ զԲեթրափան, եւ զՓասէէն, եւ զԹեէնանն զհայրն Իրնասայ, եղբարն Աթոնն Կենեզացոց, այս արք Դեքար: 13 Եւ որդիք Կենեգ. Գոթոնիէլ եւ

Շարեհ եւ որդիք Գործնիւի Աթեթ Մաւովնաթի: 14 Եւ Մաւովնաթի ծնաւ զԵփրաթ եւ Շարեհ ծնաւ զՈվբար հայրափարաց, զի իբրեւ ի տեսեան էին: 15 Եւ որդիքն Քաղերայ, որդւոյ Յեփոնեայ, Եղայ եւ Նոովմ եւ որդիք Եղեա Կենեգ: 16 Եւ որդիք նորա Աղեղեղ, եւ որդի Աղքեղեա Զիփի եւ Զրիփա, Եթրիայ եւ Ասերէ եւ Յովակիմ: 17 Եւ որդիք Յեզրայայ, Եթեր, Ուբարայ, եւ Եփեր եւ Յադովն, եւ Յեթեր ծնաւ զՄեով, եւ զԱմին, եւ զՆառնէ, զայրն Եսեմովնայ, եւ ծնաւ նա զՄարովն, եւ Սամին, եւ զՅասսափն, եւ զհայրն Յեզթամայ եւ կին նորա Էովդիայ: 18 Եւ ծնաւ նմա զՅարեթն, զհայր Գեղովրայ, եւ զԱբեր հայրն Սոքով, եւ զՅափիէլն զհայրն զԱնով եւ սոքա որդիք Փաթուէայ դստեր փարաւոնի, զոր առն Մարով: 19 Եւ որդիք կնոջն Ովդէ, եղբարն Նաեէ, հարն Յաղէ, Ովգարմի եւ Եսթամի եւ Ովմաքաթի: 20 Եւ որդիքն Սամէի Ամնոն եւ Հոնայ որդի Անանու որդիք թողէի, որդիք Յեզթի, Զաովթ որդիք Զաւովթայ: 21 Որդիք Սեղովնայ որդւոյ Յովդայէի հայր Ղաեքայ, եւ Ղաամեդայ, եւ հայր մարեսայ: Եւ գունդք գունդք տանն Յովբեդաբում, տանն Ասերայ, եւ Յովակիմ 22 եւ արք Հուզեքայ եւ Յովաս եւ Սարափ, որ իշխան ժողովրդեանն Մովաբու, եւ դարձուցին յիւրեանս զԶեւմ, բայց բանք հիննէն, եւ Դաբիր, եւ Նաթովկիմ: 23 Այս այն բրուտք են որ բնակեալ են ի Նեսայիմ, եւ Գաղերայ ընդ արքային ի գործ նորա զաւրացան եւ ի նմին բնակեցան:

ԺԴ 24 Որդիք Շմաւովնի Նամուէղ եւ յԱրիմ, եւ Զարայ Շահուղ. 25 Շաղեմ որդի նորա, եւ Ասեման որդի նորա եւ Բասեման որդի նորա, Մաշմա որդի նորա եւ որքիք Մաշմէի. 26 Ամուէլ որդի նորա Զաքուր որդի նորա Շեմէի որդի նորա: 27 Եւ Շեմեա որդիք մետասան, եւ դստերք վեց: Եւ եղբարք նորա չէին որդիք բազում, եւ գունդք նոցա, ոչինչ առաւելեալ քան զորդիսն Յուդայ: 28 Եւ բնակեցան ի Բերսաբէէ ի Մովշադա, եւ ի Սամա, եւ ի Սարսամովթ, 29 *եւ ի Բաղաադ, եւ Յասովն, եւ ի Թմոյլաթ, 30 եւ ի Բաթուէր, եւ յԱռամայ եւ ի Սեկադայ, 31 եւ ի Բեթմարքափ, եւ ի Մարյաբովթ, եւ Յասովրեմ, Սասիթ եւ յԱսովրեսնասի, ի Բեթբարիմ, եւ ի Սայարիմ այս քաղաք նոցա մինչեւ յարքայ Դաւիթ: 32 Եւ անդաստանք նոցա, Ետամ եւ ի Հոնեմովն, եւ ի Թէկէմ, եւ յԵսա. 33 Այս քաղաք հինգ ամենայն անդաստանաւք հանդերձ, շուրջ զքաղաքաւքս զայտքիւք, մինչեւ ի Բաղաադ, այս բնակութիւն նոցա, եւ համար ազգատոհմի նոցա նոցին: 34 Եւ անդրէն ի դարձ թագաւոր էր Յովսիա որդի Ամասեա: 35 Եւ Յովէլ եւ Հոնու, որդւոյ Յովսաբայ, որդւոյ Շահրէի, որդւոյ Ասաէի 36 եւ Եղիոնեա, եւ Եկեբեա, եւ Յեսթէ, եւ Յեսուէ եւ Ասէ. Եւ Աղանէ, եւ Աղաեղեայ, եւ Բանի 37 եւ Զիփայ որդի Սովփէ, որդի Սեղովնայ, որդի Յեղեա, որդի Սամարէ, որդի Սաղէ: 38 Սոքա եկին հասին յանուն իշխանաց գնդաւք իւրեանց հանդերձ եւ ազգաւք տոհմաց հարց իւրեանց եւ բազմացան ի բազմութիւն յոյժ, եւ տարածեցան սփռեցան: 39 Եւ գնացին գաշի գերարայ մինչեւ ի ձորն արեւելից խնդրել արաւտս հաւտից իւրեանց: 40 Եկին գտին արաւտս ընդ արզակս եւ պարարտս եւ երկիրն ընդարգակ էր առաջի նոցա, եւ կայր խաղաղացել լռութեամբ ի պարարտութեան, զի յորդուցն Քամայ որ բնակեալն էին անդ յառաջ յանուն նոցա: 41 Եկին այսք որ գրեցանս աստ: Եւ յաւուրս Եզեկիայ արքայի Հրէաստանի, եւ անդ ուղղեցին զբանակս իւրեանց, եւ զԿենացիսն որ գտան ի նմա նզովիւք մերժեցցին զնոքա անդի մինչեւ յար յայս, նաեւ աղբերս եւս գտին անդ, եւ ի նմին բնակեցան փոխանակ նոցա զի արաւտք քաջ էին անդ հաւտից նոցա: 42 Եւ ի նոցունց իսկ յորդուցն Շմաւոնի եկին գնացին ի լեառն ի Սէիր, արք իբրեւ հինգ հարիւր եւ Փաղտի, եւ Նաարիա, եւ Հոափղայ, եւ Ոգիա որդիքն Եշովա իշխանք նոցա: 43 Եւ հարին զմնացորդս Ամաղեկայ, որ ապրեալն էին, եւ ինքեանք անդէն բնակեցան մինչեւ ցայսաւր ժամանակի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ Ե.

ԺԵ 1 Եւ որդիքն Հռուբէլի անդրանկանն Իսրայէլի, զի նա էր անդրանիկ, բայց քանզի պղծեաց նա զանկողին հաւր նորա բարձաւ անդրանկութիւն ի նմանէ, եւ տուաւ որդւոյն Յովսէփու, որդւոյ Իսրայէլի, եւ ոչ թուեցաւ այնուհետեւ ի թիւ ազգագիր համարոց անդրանկութեան Հռուբէլ: 2 Զի Յուդայ հաստատեալ զաւրանայր ի մէջ եղբարք իւրոց առաջնորդել ի նմանէ եւ անդրանկութիւնքն ի նոցանէ առ Յովսէփ: 3 Որդիք Հռուբէլի անդրանկանն Իսրայէլի Ենովք, եւ Փաղուս, Ասիովմ, եւ Քարմի. 4 Յովէլ որդի նորա, Սամէի որդի նորա, Դանէ որդի նորա, Գովգ 5 որդի նորա, Սամէի որդի նորա, Միքիայ որդի նորա, Յունա որդի նորա, 6 Բաղայայ որդի նորա, զոր գերեաց փոփոխեաց Թեկղաթփաղսար արքայ ասորեստանեաց: Զի նա ել զլուս իշխան գնդաց նոցա 7 եղբարք իւրով հանդերձ ի համար ազգագրի իւրեանց առաջնորդ

Յովել, եւ Զաքարիայ 8 եւ Քաղասա որդի Յուզաբա, որդի Սեմեայ, որդի Յովելեայ, սա ինքն է որ բնակեալն էր Յարոեթ, եւ մինչ ի Նաբաւ, եւ մինչ ի Բէեղմէում, 9 զարեւելա բնակեալ մինչեւ ի մուտս անապատին, գետոյն Եւփրատայ զի խաշինք բազում էին յոյժ յերկրին Գաղաադու: 10 Եւ յաւուրս Շաւուղի եղեւ մարտ պատերազմի ընդ Ազաացիսն եւ անկան նոքա ի ձեռս նոցա, եւ բնակեցին անդ բանակաւք իւրեանց, ընդ ամենայն երեսս երկրին, ընդ արեւելս ի Գաղաադ: 11 Եւ որդիքն Գաղա բնակեցան ընդ դէմ նոցա յերկրին ի Բասան մինչեւ յելքո. 12 եւ Յովել իշխան եւ Սափա երկրորդ, եւ յԱնի, եւ Սափան անդէն ի Բիշովն, 13 եւ եղբարք նոցա ըստ ազգատոհմին իւրեանց, Միքայել եւ Մեսողդամ, եւ Սաբէէ, եւ Ուրիմ եւ յԱքայ, եւ Ազիայ եւ Էիր: 14 Սոքա եւթներորդ ի Յաբեղա որդւոյ Ուրեայ որդւոյ Գաղաադու, որդւոյ Միքայելայ, որդւոյ Շուելայ, որդւոյ Եդոմ, որդւոյ Բուզեայ, 15 որդւոյ Բայեղայ, որդւոյ Տունի իշխան առաջնորդ 16 բնակեալ տոհմի իւրեանց: Եւ բնակեալ էին նոքա յերկրին ի Գաղաադ եւ ի Բիշովն, եւ յամենայն ի դստերս նորա եւ յամենայն զատեալ սահմանս Սարովմայ, յելս ի մուտս իւրեանց, 17 ամենեքին յազգակիրս համարեցան, յաւուրս Յովասայ արքայի հրէաստանի յաւուրս Յերոբոամու արքայի Իսրայէղացւոյ, 18 որդիք Հռուբելայ, Գաղայ եւ կէս ազգին Մանասեան գնդին յորդոց զաւրաւոր, զաւրաւոր արանց առհասարակ որ սուսերի եւ ասպարի յաղթէր: Արդ հասարակ աղեղնաւոր կորովի, ուսուցեալք եւ կարգեալք ի գործ պատերազմի, քառասուն եւ չորք հազարք եւ եւթն հարիւր եւ վաթսուն այր, որ միաբան հասարակ յառաջ խաղային: 19 Եւ ետուն պատերազմ ընդ Ազաացիսն, եւ ընդ Յեթուրացիսն, եւ ընդ նափիսեցիսն, եւ նեբազացիսն եւ ընդ աբիմացիսն, 20 եւ իւրասոյց զաղաղակ բարձին ի վերայ նոցա եւ մատնեցան ի ձեռս նոցա ազարակացիքն եւ ամենեքին որ ընդ նոսայն էին, զի առ ած կարդացին ի պատերազմի անտ, եւ նա լուաւ նոցա, զի յուսացեալ էին ի նա, 21 եւ հարին գերեցին զգաւրս նոցա ի գերութեան: Վարեցին զամենայն ինչս, եւ զստացուածս նոցա եւ առին ի նոցանէ երամակս ուղտուց իբրեւ յիսուն հազար եւ հաւտս խաշանց իբրեւ երկերիւրիւ, եւ յիսուն հազար, եւ երամակս իշոց, իբրեւ երկուս հազարս: Եւ առին ի նոցանէ զմարդագերին իբրեւ հարիւր հազար մարդ, 22 եւ բազում խոց վիրաւորեալք անկան յաւուր յայնմիկ, զի Աստուծոյ էր պատերազմ, եւ բնակեցան նոքա ի նոցուն բնակութեանն, մինչեւ յաւր փոփոխմանն իւրեանց, 23 եւ կէս ազգին Մանասէի բնակեցան ի Բիշունէ մինչեւ ի Բաղասազ Հերմովն, եւ Սանիր, եւ Ահերմոն ի կողմանսն Լիբանանու, եւ անդէն բազմացան: 24 Եւ այս իշխանք տանն ազգատոհմին Ափերեա, եւ Եսեայ, եւ Եղիեղայ, եւ Երեմիայ եւ Յեկղուէ, եւ Յեղիէլ, արք հզաւորք զաւրութեամբ իւրեանց, արք երեւելիք անուանիք ի կարգս ազգատոհմին իւրեանց, 25 եւ կոտորեցան յանաւրենութեան իւրեանց յետակող յԱստուծոյ հարցն իւրեանց, եւ պոռնկեցան զհետ դիցն աւտարոտոց յերկրին պանդխտութեան զոր ջնջեացն Աստուած ի միջոյ նոցա առաջի երեսաց նոցա, 26 եւ յարոյց Աստուած զՓուա արքա ասորեստանեաց, եւ զԹեկլաթփաղսար արքայ ասորոց, եւ եկին բարձին զՀռուբէն, եւ զԳաւգն, եւ զկէս ազգին Մանասեան գնդին: Եւ առին տարան զնոսա յԱղասան, եւ Յաբովր, եւ Յառան, եւ բնակեցուցին առ գետեզերն Գովգայ մինչեւ ցայսաւր ժամանակի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ Զ.

ԺԶ 1 Եւ որդիք Ղեւեա Գեղսոն Կաաթ եւ Մերարի: 2 Եւ որդիք Գաաղա Ամրամ, եւ Իսահար Քեբրով, եւ Գզիէլ: 3 Եւ որդիք Ամրեա Ահարովն, եւ Մովսէս, եւ Մարիամ եւ որդիք Ահարովնի, Նաբատ, եւ Աբիուդ, եւ Եղիազար, եւ Իթամար: 4 Եւ Եղիազար ծնաւ զՓէնէհեզ, եւ Փէնէհեզ ծնաւ զԱբիովտ, 5 եւ Աբիուտ ծնաւ զԲորքի, եւ Բորքի ծնաւ զՈզիա, 6 եւ Ոզիա ծնաւ զԱրես, եւ Ազարիայ ծնաւ զՄարիովթ, 7 եւ Մարիովթ ծնաւ զԱմարիայ, եւ Ամարիա ծնաւ զԱքիտովփ, 8 եւ Աքիտովփ ծնաւ զՍաղովկ եւ Սաղովկ ծնաւ զԱքիմասա, 9 եւ Աքիմասա ծնաւ զԱզարիայ, եւ Ազարիայ ծնաւ զՅովնան 10 եւ Յովնան ծնաւ զԱզարիայ, այս այն Ազարիայ է որ եկաց քահանայապետ ի տանն Աստուծոյ, ի ժամանակի զի շինէր Սողոմոն յԵրուսաղէմ զտաճարն, 11 եւ Ազարիայ ծնաւ զԱմարիայ, եւ Ամարիայ ծնաւ զԱքիտովփ, 12 եւ Աքիտովփ ծնաւ զՍագովք, եւ Սագովք ծնաւ զՍեղում, 13 եւ Սեղում ծնաւ զԵդքիայ, եւ Եդքիայ ծնաւ զԱզարիայ, 14 եւ Ազարիայ ծնաւ զԶարէի, եւ Զարէի ծնաւ զՅուսեդէք, 15 եւ Յուսեդէկ գնաց ի ժամանակին գերութեանն Յուդա եւ Երուսաղէմի ի ձեռն Նաբոքորոնոսոր արքային բաբելոնացոց: 16 Եւ որդիք Ղեւեա Գեղսովն, Կաաթ եւ Մերարի, 17 եւ այս անուանք են որդւոց Գեղսովնայ, Ղոբէնի եւ Շեմէի, 18 եւ որդիք Կաաթայ,

Ամրամ, եւ Իսահառ, Քեբրովն եւ Ոգիէլ, 19 եւ որդիք Մերարեայ: Մոռդի եւ Ոմուշի, այս եւն ազգք տանն Ղեւեա, ըստ ազգատոհմին իւրեանց, 20 եւ Գեղսովնայ, Ղովբենի, որդի նորա Յաաթ, որդի նորա Ջեմա, որդի նորա 21 Յովղա, որդի նորա Աադով, որդի նորա զԱրա, որդի նորա Յաթրան, 22 որդիք Կաաթայ, որդի նորա Ամինադաբ, որդի նորա Կորէ, որդի նորա Սիր, որդի նորա 23 Եղկանայ, որդի նորա Աբիսասափ, որդի նորա Ասեր, որդի նորա 24 Ուրիէլ, որդի նորա Բաշաուդ, որդի նորա Յու: 25 Որդիք Եղկանայ, Մասաս որդի նորա Ամիով, 26 որդի նորա Եղկանա, Եղկանայ որդի Մուփ, որդի նորա Նաաթ, որդի նորա 27 28 Մամուէլ, եւ որդիք Մամուէլի անդրանիկ նորա Յովէլ, եւ երկրորդն Աբիամ, 29 եւ որդի Մերարի, եւ որդի Մովէղի, որդի Նադար Ղովբենի, որդի նորա Սէմէի, որդի նորա Անան, որդի 30 Սամենայ, Սուքիկէն 31՝ զոր կացոյց Դաւիթ ի վերայ երգոցն արհնութեան տանն Տեառն, յորմէ հետէ հանգիստ առ տապանակն կտակարանանացն 32 եւ կային պաշտէին առաջի նորա ընդ յարկաւ վրան ժամուն, երգովք արհնութեան մինչ ի ժամանակն շինելոյ Սողովնովնի, զտաճարն Տեառն յԵրուսաղէմ, եւ կային կարգաւ ըստ ընտրութեան պաշտամանն իւրեանց: 33 Այսք որ կային, եւ որդիք իւրեանց ընտ նոսին յորդոցն Կահաթայ, զլուին երգոցն Սաղմոսաց Եման որդի Յովէլայ, որդոյ Սամուէլի, 34 որդոյ Եղկանայ, որդոյ Յերամայէլի, որդոյ Եղիաբայ, որդոյ Կահաթու, 35 որդոյ Սուբեղա, որդոյ Եղկանայ, որդոյ Ամիովթ, որդոյ Ամիովս, որդոյ Մանաշայ, 36 որդոյ Եղկանայ, որդոյ Յովէլայ, որդոյ Ազարիայ, որդոյ Օփոնիա, 37 որդոյ Թաաթ, որդոյ Ասար, որդոյ Աբիսափ, որդոյ Եղկանայ, որդոյ Ասիր, որդոյ Կորի, 38՝ որդոյ Ամինադաբ, որդոյ Իսրայէլ, որդոյ Կաաթ, որդոյ Ղեւի, որդոյ Իսրայէլ: 39 Եւ եղբայր նորա Ասափ որ կայր ընդ աջմէ նորա, Ասափ որդի Բարաքեայ որդոյ Սամաայ, 40 որդոյ Բարաքիէլի, որդոյ Մանասեա, որդոյ Մեղքիայ, 41 որդոյ Եթանիայ, որդոյ Ջարեհեա, որդոյ Ադայիայ, 42 որդոյ Եթամ, որդոյ Ջեմայ, որդոյ Սէմէի, 43 որդոյ Յաաթ, որդոյ Գեթսովն, որդոյ Ղեւի: 44 Եւ որդիքն Մերարեա եղբարք նոցուն ի ձախակողմ կուսէ Եթամ որդի Քուշեա, որդոյ Աբդիայ, որդոյ Մաադովք, 45 որդոյ Ասաբիայ, որդոյ Քեղկեա, 46 որդոյ Ամասի, որդոյ Բանի, որդոյ Սեմեր, 47 որդոյ Մոռդի, որդոյ Մուշի, որդոյ Մերարի, որդոյ Ղեւի, 48 եւ եղբարք նոցուն, ըստ ազգատոհմին հարցն իւրեանց տուեալ էին ի ծառայութիւն: Ծառայել ամենայն ծառայութեամբ, վրան ժամուն տանն Աստուծոյ 49 եւ Ահարովն եւ որդիք իւր խնգոց պատարագաց եւ ողջակիզաց սեղանոյն, եւ յամենայն գործս սրբոց սրբոյն ի քաւել զԻսրայէլէն, ըստ ամենայնի որ ինչ պատուիրեաց Մովսէս ծառային Տեառն: 50 Եւ այս էին որդիքն Ահարովնի Եղիազար որդի նորա, Բենեհեզ որդի նորա, Աբիսուր որդի նորա, 51 Բոքքի որդի նորա, Ոգի որդի նորա, Ջարեհ որդի նորա, 52 Մարիովթ որդի նորա, Ամարիա որդի նորա, Աքիտովփ որդի նորա, 53 Սադովք որդի նորա, Աքիմասա որդի նորա:

ԺԸ 54 Եւ այս բնակութիւնք նոցա յանդաստանս իւրեանց եւ ի սահմանս իւրեանց որդոցն Ահարոնի, ազգատոհմին Կաաթու, զի նոցա էլին նախավիճակք եւ 55 ետ նոցա զՔեբրովն յեկրին Յուդայ, յեկրին Հրէաստանի շուրջ զքաղաքաւքն իւրեանց անդէն զիւրեամբք 56 բայց զազարակս քո քաղաքին անդաստանաւք իւրեանց հանդերձ, ետուն զայն Քաղեբայ որդոյ Յեփոնեայ 57 որդոցն Ահարովնի ետուն զքաղաքսն ապալինի զՔեբրովն, եւ Ջոբնայ եւ շուրջ զքաղաքաւքն իւրեանց Ջադովն, եւ շուրջ զքաղաքաւքն իւրովք զՔեղովն, 58՝ եւ շուրջ զքաղաքաւքն իւրովք Ջաբիրն եւ որ զիւրեւն էին, 59 զԱսանն եւ շուրջ զքաղաքան իւրով զԲագին եւ որ շուրջ զքաղաքան իւրով: 60 Եւ ի Բենիամին գնդէ անդի ետուն զԳաբեն եւ որ շուրջ զքաղաքան իւրով զԱդամովթ եւ որ շուրջ զիւրեւն էին զԱնաթովթն եւ որ շուրջ զքաղաքս նոցան էին: Ընդ ամենայն քաղաքս նոցա երեք տասան քաղաք ընդ ամենայն ազգատոհմս նոցա մնացորդացն 61 որդոցն Կահաթու ազգատոհմին կէս ազգին Մանասեան գնդին վիճակաւ ելանէր տասն քաղաք 62 եւ որդոց Գեթսոնայ ըստ ազգատոհմս իւրեանց յիսաքար գնդէ անդի եւ յազգէն Ասերայ յազգէն Նեփթաղեմի որ ի Բիշովն քաղաքք էին երեք տասան: 63 Եւ որդոցն Մերարեա ըստ ազգատոհմս իւրեանց, ի Հուրբէն գնդէ անտի, եւ ի Գադ, եւ ի Ջաբուղովն գնդէ վիճակաւ ելանէին քաղաքք երկոյտասան: 64 Եւ ետուն որդիքն Իսրայէլի զքաղաքսս զայս Ղեւտացոցն անդաստանաւք իւրեանց հանդերձ, 65 յազգատոհմէ անտի որդոցն Յուդայ, եւ յազգէ Ծմաւովնի եւ ի Բենիամին գնդէ անտի զքաղաքս զայս ամենայն զի դիցեն ի վերայ նոցա անուանս իւրեանց, 66 եւ որ յազգատոհմէ անտի որդոցն Կայաթու էին, եղեն քաղաք ի սահմանաց նոցա յԵփրեմ գնդէ անտի 67 ետուն նոցա զքաղաքսն ապաստանին զՍիւքէմ, եւ որ շուրջ գնովան էին յԵփրեմ լերինն զԳազերն շուրջ զքաղաքան իւրով հանդերձ 68 Ջեկմասն եւ որ շուրջ զիւրեւն էին 69 զԵղովն եւ որ շուրջ զիւրեւն էին զԳեթրեմովն, եւ որ շուրջ զիւրեւն էին, 70 եւ ի

կես ազգեան Մանասէի անտի ետուն զԱնար եւ որ շուրջ զիւրեւն էին զՅեղահամն, եւ որ շուրջ զիւրեւան էին, ազգատոհմին որդոցն Կաաթու մնացելոցն, 71 եւ որդոցն Գեթսոնա յազգատոհմէ անտի, ի կես ազգէ անտի Մանասէի, զԳաւղովն, եւ ի Բիշովն, եւ որ շուրջ զիւրեւն հանդերձ, զԱստարովթ եւ որ շուրջ զիւրեւն էին: 72 Եւ յազգատոհմէ անտի Իսաքարու զԿեղէն, 73 եւ որ շուրջ զիւրեւն էին 74 75 զՀռաքովթն, եւ որ շուրջ զիւրեւն էին, զԱկովն եւ որ շուրջ զիւրեւն էին: 76 Եւ ի Նիփթաղիմ գնդէ անտի, զԿաղէն ի Գալիլէա, եւ որ շուրջ զքաղաքաւն էին, զՔամովթն եւ որ շուրջ զիւրեւն էին. զԿայիաթեմն եւ որ շուրջ զիւրեւն էին, 77 եւ որդոցն Մերարի մնացորդացն ի Զաբուղովն գնդէ անտի զՌամնովն, եւ որ շուրջ զիւրեւն էին, զԲաթովն եւ զգատեալ կողմանսն զԿեհեկէա 78 յայնկոյս Յորդանան գետոյ Յերիքով կոյս ընդ արեւելս ի Յորդանան կոյս յազգէն Հոռիքի, զԲոծրովն յանապատի անտ, եւ որ շուրջ զնովան էին 79 զԿաղէն եւ որ շուրջ զնովան էին: 80 Եւ ի Գաղաաղ գնդէ անտի զՀռամաաղ Գաղաաղն եւ որ շուրջ զնովան էին, 81 զՅազերն, եւ որ շուրջ զնովան էին:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ Է.

ԺԹ 1 Եւ որդոցն Իսաքարու Թողայն եւ զՓուաղն զՅասուրն, Սովբանն, զայս չորս քաղաքս: 2 Եւ որդիքն Թուղայ Ոզի եւ Հռափի, եւ Յարուել, եւ Յամին, Յաբիշայ, եւ Մամուել իշխանք ըստ ազգատոհմի ազգացն Թուղայ. հզարք զաւրութեամբ եւ թիւ նոցա յաւուրս Դաւթի քսան եւ երկու հազարք եւ վեց հարիւր: 3 Եւ որդիքն Ազարիայ, Միքայել եւ Աբդիայ, եւ Յովել, եւ Յուսիայ իշխանք 4 ըստ ազգատոհմին իւրեանց եւ ի վերայ ազգաց նոցա, ազգատոհմին իւրեանց վառեալք հզարք ի գործ պատերազմի երեսուն եւ վեց հազար: Եւ բազմացուցին եւս իւրեանց զկանայս եւ զորդիս իւրեանց, 5 եւ եղբարք իւրեանց, Իսաքար հզարք զաւրութեամբ. 2. եւ. Է. հազար համար գնդի նոցա: 6 Որդիք Բենիամէնի, Բաղեէ, եւ Քոբովր, եւ Յեղինա այս երեք, 7 եւ որդիքն Բաղեայ Էսկէրովն, եւ Ոզի, եւ Ոզիել, եւ Յերիմովթ, եւ Ուրիայ, այս հինգ իշխան ըստ ազգատոհմին իւրեանց արք հզարք զաւրութեամբ իւրեանց եւ թիւ գնդին քսան հազար եւ երեք հարիւր եւ չորս: 8 Եւ որդիքն Քոբարայ, Շամարիայ, եւ Յովաս, Եղիեզեր, եւ Եղիովնայ եւ Ամարիայ եւ Էրմովթ, եւ Աբիայ եւ Անաթովթ, ամենեքին սոքա որդիք Քոբորայ, 9 եւ թիւ համար ազգատոհմին ըստ ազգին իւրեանց հզարք հզարութեամբ քսան հազար եւ երկու հարիւր այր, 10 եւ որդիքն Յեղիել Բաղահամ: Եւ որդիքն Բաղահամա Յեշով, եւ Բենիամին եւ Աւովթ, եւ Քանաան, եւ Զեթան եւ Թարշիշ եւ Ասաէր 11 ամենեքին սոքա որդիք Եղիելի իշխանք ազգատոհմին հզարք զաւրութեամբ, եւթ եւ տաս հազար եւ երկուհարիւր այր որ ելանէին ի մարտ պատերազմի: 12 Եւ Սափան եւ Եփան որդիքն Երիմութայ եւ Յեսէ որդի նորա Յեմել, 13 Նեփթաղիմ որդի նորա Յեմել, եւ Գուսի, եւ Յեսեր, եւ Սեղեմ որդի նորա, Բաղայամ որդի նորայ 14 եւ որդիքն Մանասէի, Եւզրիելն զոր ծնաւ նմայ հարճն Ասարի: 15 Զմաքիրն հայր Գաղաաղու, եւ Մաքիր առ կնութեան Ուվիիրա, եւ Մափիր զքոյր նորա, Մաաքայ, եւ անուն երկրորդին Մաղբաաթ, եւ եղեն դստերքն Մաղբայաղու: 16 Եւ ծնաւ Մաաքաա կին Մաքիրա որդի, եւ կոչեաց զանուն նորա Փարես եւ անուն եղբար նորա Փորոն, եւ որդիք նորա Երամ եւ Ռակղամ, 17 եւ որդիք Եղամայ, Բաղամ սոքա որդիք Գաղաաղու, որդիք Մաքիրա, որդիք Մանասէի, 18 եւ քոյր նորա Մեղքաղն, ծնաւ նոցա զՅիսուղն, եւ զԱբիեզերն, եւ զՄաղագն, 19 եւ եղեն որդիքն Ամիդամիմ, որդիք Սամեղամ, Էիմ, Սուքեմ, եւ Ողոկեիմ, եւ Ենիամ, 20 եւ որդիքն Եփրեմի, Շուքաղաամ, եւ Ռաամ որդի նորա, Եթաաթ որդի նորայ, եւ Եղեան որդի նորա, եւ Շուղադ որդի նորա, 21 եւ Թաթ եւ Ղեզեր եւ Աղաազ: Եւ սպանին զնոսա արք գեթացիք որ ծնեալ էին յերկրին իւրեանց, զի իջին յափշտակել զինչս եւ զստացուածս նոցա, 22 եւ սուգ առ նստաւ Եփրեմ հայր նոցա աւուրս բազումս, եւ եկին եղբարք նորա միսիթարել զնա: 23 Եմուտ նա առ կինն իւր, եւ ծնաւ նմա որդի եւ կոչեաց զանուն նորա Բարիէ զի ի չարիս չծնաւ զնա ի տան իւրում: 24 Եւ դուստր նորա Սառա առ նմին, եւ շինեաց նա զԲեթովրովն զվերին եւ զԲեթորովն զներքին եւ զԵրսա եւ զԵրսաղդան 25 եւ որդի նորա Հռափա, որդի նորա եւ Հռասիփ Թաղաա որդի նորա եւ Թաան որդի նորա, 26 եւ զԱաղդան որդի նորա, եւ Ամիրութ որդի նորայ եւ Եղիսամա որդի նորա, 27 եւ Նուն որդի նորա, Յովսէլ որդի նորա: 28 Եւ կալուծք նոցա եւ բնակութիւնք նոցա Բեղել եւ զեաւոք ընդ արեւելս Նոարամ, եւ ընդ արեւմուտս, Գազեր, Յազեր եւ դստերք նորա Սիւքեմ, եւ դստերք նորա, եւ Աղիդ եւ դստերք նորա, 29 առ պատրաստ կային որդոցն Մանասէի. Բեբեան եւ դստերք նորա, Թանաան եւ դստերք նորա, Մակեղովր եւ դստերք նորա,

Դովրայ եւ դստերք նորա: Յայսմ քաղաքս բնակեալ էին որդիքն Յովսէփու որդւոյ Իսրայէլի: 30 Որդիք Ասերայ Յամնայ եւ Յաշուր եւ Յաշովայ եւ Էշուղ եւ Արաբիայ, եւ Սառա քոյր նոցա, 31 եւ որդիք Բարեայ, Յովքեբեր, եւ Մեղքեէ էր ինքն հայր Բազրեայ, 32 եւ Յովքեբեր ծնաւ զՅափղաթ եւ զՍումեր, եւ զՅուդամն եւ զՇուազ քոյր նոցա, 33 եւ որդիք Յափղեթայ եւ Փասեք եւ Քաամայթ եւ Ասուաթ, սոքա որդիք Յափղեթայ 34 եւ որդիք Սոսերայ եւ Ինգ, եւ Հոագոէս, եւ Յաբայ, եւ Առամ, 35 եւ որդիք Ասեբա եղբար նորա, Սուփայ եւ Յամնայ, եւ Շեղէ, եւ Աղամ, 36 եւ որդիք Սուփայ, Շուէ, եւ Ադիափառ, եւ Շուան, եւ Բերին, եւ Յեմբրաւ, 37 եւ Յեմբրաւ Բաղսար, եւ Յեւուայ, եւ Սեմայ, 38 եւ Յեթրայ, եւ Յեփոնի, եւ Փասփայ, եւ Արամ: 39 Եւ որդիքն Յեթանայ Անիել եւ Հոասիայ 40 եւ ամենեքին սոքա որդիք Իսրայէլի իշխանք տանն ազգայտոհմին ընտիրք հզարք զարութեամբ, առաջնորդք իշխանացն որ տոհմնընտիր եղեն հաստատեալ զտեղի առեալ ի գործ պատերազմի եւ թիւ նոցա իբրեւ քսան եւ վեց հազար:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Արդ Բենիամին ծնաւ զԲաղէ զանդրանիկ իւր, եւ Ազբէլ երկրորդ իւր, եւ Գերա երրորդ, 2 եւ Նուազ չորրորդ, եւ Հոափա հինգերորդ, 3 եւ եղեն որդիք Բաղկեղայ Ազար եւ Գերա եւ Աբիուր 4 եւ Աբիշով եւ Կենամի եւ Աւովթ եւ սոքա որդիք Աւովղայ 5 Կենրայ եւ Սենփան եւ Արուամ, 6 նոքա են իշխանք որ բնակեալ են ի Գաբաղ: Ապա փոփոխեցին զնոսա ի Մանուաթ 7 եւ ի Նաամ եւ յԱքիայ եւ Գերայ ինքնին փոխեաց իսկ զնոսա, եւ ծնաւ Գերայ զՆազար եւ զՆուայ, եւ զՍեուրին, 8 եւ Սեուրին ծնաւ յազարակին ի Սովաբ յետ արձակելոյն զնոսա նորա, եւ Ուսիմ եւ Բաղամ կանայք նորա 9 եւ ծնաւ ի Բաղաա ի կնոջէն իւրմէ Յովբաբ, զՍաբայ, եւ Իսայ, եւ զՄեղքում, 10 եւ զՅովաս, եւ զՍեքիայ, եւ զՄարմիայ: Սոքա որդիք նորա եւ իշխանք ազգատոհմին: 11 Եւ Մեովսիբ ծնաւ զԱբիտովփ եւ զԵղիփաաղ, 12 որդիք Եղիփաաղու Էբել եւ Մեաովամ, եւ Սամաէլ, սա ինքն շինեաց զՅովնովն եւ զԱւովն եւ զդստերս նորա եւ զԵւովն եւ զդստերս նորա 13 եւ զԲարաա եւ զՍամաայ: Նոքա իշխանք ազգատոհմին որ բնակեալ էին ի կողմանս աղտիցն, նոքա էին որ հալածեցին զբնակիչսն Գերայ 14 եւ եղբարք նոցա Տեսաք եւ Յերեմոյթ: 15 Զաբագիա եւ Արատ եւ Ազար 16 եւ Միքայէլ եւ Յեղփայ եւ Յեզիայ եւ որդիք Բարեա 17 զԱբաղիայ եւ Մեսումայ եւ Եզեկիա, Աբեր 18 եւ Յասեմարի եւ Յեզեղիայ, եւ Յովբաբ, որդիք Եղիփաաղ, 19 եւ Յակիմ, եւ Զեքրի, եւ Զեբնի, 20 եւ Հեղիովնէ, եւ Սեղաթի, եւ Եղիէլ, 21 եւ Ադեա, եւ Բարեա, եւ Սամարի: Որդիք Սեմարեա 22 եւ Յափան եւ Յաբեր եւ Եղիէլ 23 եւ Աբդոն եւ Զեքրի եւ Անան 24 եւ Անանիա եւ Եղամ եւ Անաթովթիայ 25 եւ Յափագիայ եւ Փանուէլ: Որդիք Սեսակայ, 26 Սամսեա եւ Առեա եւ Աթովնայ 27 եւ Յերսեա եւ Եղեա եւ Զեքիայ: Որդիքն Յերեամ 28 սոքա իշխանք ազգատոհմին ըստ ծնուոյս իւրեանց: Իշխանք նոցա այս են որ բնակեցան յԵրուսաղէմ: 29 Եւ Գաբաւովն բնակեցաւ Յէիէր, հայր Գաբաւովնայ եւ անուն կնոջ նորա Մաաքայ, 30 եւ որդի նորա անդրանիկ Աբդովն եւ Սուր եւ Կիս, եւ Բահեղ եւ Նաբաղ եւ Նէր 31 եւ Գեղովր եւ Այուն եւ եղբարք նորա եւ Զեքրի 32 եւ Մակեղովթ որ ծնաւ զՍամաայ Եւ ընքեանք բնակեցան յանդիման եղբարցն իւրեանց յԵրուսաղէմ ընդ եղբարս իւրեանց 33 եւ Նէր ծնաւ զԿիս, եւ Կիս ծնաւ զՇաւուղ, եւ Շաւուղ ծնաւ զՅովնաթան եւ զՄեղքիսուէր եւ զԱմինաղաբ եւ զԻզբաաղ: 34 Եւ որդի Յովնաթանու Մեմփիբաազ, եւ Մեմփիբաաղ ծնաւ զՄիքայ 35 եւ որդիք Միքայ Փիթովթ եւ Մեղքիէլ եւ Թաղայ եւ զԱզազ, 36 եւ Ազազ ծնաւ զԱղէփ եւ զԱղմովթ եւ զԱմբրի եւ զԱմբրիի ծնաւ զՄուշա 37 եւ Մուշա ծնաւ զԲարաքայ որդի նորա, Եղէասա որդի նորա Ասաէլ որդի նորա 38 եւ Ասեղէլ վեց որդի, եւ այս անուանք նոցա Եսրիկամ անդրանիկ նորա եւ Իսրայէլ եւ Զարիա եւ Աբդիայ եւ Ասարիայ, եւ Անան եւ այս որդիք Ասայէլի, 39 եւ որդիքս այս յեղբարէ նորա Ուղամ անդրանիկ նորա, եւ Յեշով երկրորդ նորա, եւ Եղիփա երրորդ նորա: 40 Եւ եղեն որդիք Ասուղամայ արք հզարք զարութեամբ, արք նետաձիգ աղեղնաւորք, բազմաճնունդք, բազմորդիք հարիւր եւ հիսուն որդիք Բենիամինի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ Թ.

1 Եւ որդիքն Իսրայէլի ծննդագրեցան եւ կան ի մատեանս թագաւորութեանն Իսրայէլացոյ եւ Յուդայ, եւ վերացան նոքա ի Բաբելոն վասն անարեւելեան իւրեանց, զոր անարեւելեացն, 2 եւ որ բնակեալն էին յառաջագոյն ի կալուածս իւրեանց, ի քաղաքս իւրեանց, եւ յԵրուսաղէմն եւ քահանայք եւ ղեւտացիք, եւ տաճարացիքն, 3 եւ Երուսաղէմ բնակեցին անդ: Եւ բնակեցին յորդոց անդի Յուդայ, եւ յորդոց անտի Բենիամինի, եւ յորդոցն Եփրեմայ, եւ յորդոցն Սաւասէի: 4 Ուրի որդի, Ամիովթ որդի, Աբրի որդի, որդոյ Ամբիայ, որդոյ Բենիամենի, յորդոցն Փարեսս, որդոց Յուդա: 5 Եւ ի Սելովնացոյ անդի Ասրա անդրանիկ նորա, եւ որդիք նորա, 6 եւ յորդոց անտի Զարայ, Յէլ եւ եղբարք իւր Արիէլ, եւ եղբարք իւր վեց հարիւր եւ իննսուն, 7 եւ յորդոցն անդի Բենիամենի Սաղովմ որդի Բոոսողամ որդի, որդոյ Ուղիայ, որդիոյ Առնա 8 եւ Յեբեզնայ: Որդի Յերովամ եւ Եղաւ, եւ այս որդիք Ոգիայ որդոյ Սաքիրա, որդոյ Մոսողոմայ, որդի Սափատա որդոյ Հռագուէլի, որդոյ Յեթնեա, 9 եւ եղբարք նոցուն ըստ ծնունդս ազգաց իւրեանց իննը հարիւր հիսուն եւ վեց: Ամենեքին սոքա նահապետք ազգաց իւրաքանչիւր տոհմանցն իւրեանց: 10 Եւ ի քահանայից անտի Յովադայ, եւ Յովարիմ, եւ Յովաքիմ, 11 եւ Ագարիայ որդի Եղիկու, որդոյ Մովսաղամայ, որդոյ Սաղովք, որդոյ Մուլերարիովք, որդոյ Ակիստովի, որ առաջնորդ եւ իշխան էր տանն Աստուծոյ: 12 Եւ Աղեամ որդի Յերովամա, որդոյ Փասէուր որդոյ Մեղքեա, եւ Մաասի որդի Ադիէլ, որդոյ Յեզրեա, որդոյ Մովսղամ, որդոյ Մասաղեմովք, որդոյ Եմեր, 13 եւ եղբարք նոցա առաջնորդք ազգատոհմի նոցա հազար եւ եփսարիւր եւ վաթսուն հզարք զարութեամբ ի գործ ծառայութեան տաճարին Աստուծոյ: 14 Եւ ի ղեւտացոց անտի Սամէաս որդի Ասուբ որդիոյ Ագրիկամ, որդիոյ Ասաբիայ, յորդոց անտի Մերարի, 15 եւ Բակբակաքար, եւ Արես, եւ Կատեղ, Մատաթիայ, որդի Միքայ, որդոյ Զեքրիայ, որդոց Ասափ եւ 16 Ադիայ, որդի Սամեայ, որդոյ Գաղաադ, որդոյ Յասիփովն, եւ Բարաքիա որդի Ասայ որդոյ Եղկանայ, որ բնակեալն էին յանդաստանս, ի Մետովփատեա 17 եւ դարապանքն Սաղում, եւ Ակուայ, եւ Դեղմովն, եւ Եման եւ եղբարք նոցա Մեղում եւ իշխան էր 18 մինչեւ ի Յուէլ եւ Եղամին ի դուռն արքունի ընդ արեւելս կոյս: Սոքա են դարապանք բանակացն որդոցն Դեւայ, 19 եւ Սեղովմ որդի Կորեա որդոյ Աբիսաբ, որդոյ Կորեա եւ եղբարք իւր, ըստ տանցն ազգատոհմին իւրեանց, որ կորացիքն են ի վերայ գործոց ծառայութեան որ պահեն զդահլիճ մաշկին, եւ հարք իւրեանց ի բանակս Տեառն, որ պահեն զմուտ մաշկին, 20 եւ Փենահեզ որդի Եղիազարու իշխան էր ի վերայ նոցա առաջի Տեառն եւ յետ այսորիկ 21 որդի Մոոսողամի դարապանդ դրան վրան ժամուն, 22 ամենեքեան սոքա ընդիր ընդիր դարապանաց դրանցն, երկերոյր եւ երկոյտասան ինքեանք ի վերայ սրահիցն եւ այս ազգահամար նոցա եւ սոյն վիճակք նոցին: Այս այն են զոր թուեացն Դաւիթ եւ կայցոյց եւ հաստատեաց Սամուէլ մարգարէն ի հաւատս իւրեանց, 23 նոքա եւ որդիք իւրեանց ի վերայ դրանց տանն Տեառն: Եւ ի վերայ տան վրան ժամուն պահել զպահ ցերեկապահ 24 չորեցունց կողմանցն եւ էին դարապանք յարեւելից կուսէ եւ ի ծովէ եւ ի հարաւոյ եւ ի հիւսւոյ: 25 Եւ եղբարքն նոցուն ի սրահս իւրեանց, զալ մտանել եւթնաւրեա ժամանակ տարոջէ ի տարի ընդ նոսա, 26 զի հաւատարիմ էին չորք իշխանք ղեւտացոցն, որ էին ի վերայ ամենայն սպասուցն եւ գանձից տանն Աստուծոյ, 27 եւ անդէն բնակեալ կեցցեն, զի այն պահ յանձնէ նոցա, եւ ի վերա փակոցն ըստ առաւաւտու առաւաւտու բանալ զգորսն տաճարին, 28 եւ ի նոցանէ ի վերայ գոյ գանձին սպասու պաշտամանն զի թուով տանիցին ի ներքս, եւ թուով հանիցեն արտաքս: 29 Եւ ի նոցունց կայցեն ի վերայ սպասուն կարասոյ, եւ ամենայն նուիրեալ նուագացն եւ ի վերայ նաշիին եւ զինոյն եւ ի ձիթոյն, կնդրկին եւ այլոց խնգոցն: 30 Եւ յորդոց անտի քահանայիցն որ էին իւղեփեացս իւղոյն սրբութեան խնգաւքն 31 հանդերձ եւ Մատաթեայ որդոցն ղեւտացոցն այս որ անդրանիկս էր Շաղումա կորեցոյ հաւատարիմ ի վերայ գործոյ ողջակիզացն տապակացն որ տապակեն զմեծին քահանային: 32 Եւ Բանեա Կաղթեցի յեղբարց անտի իւրոց ի վերայ հացին պատարագաց, որ շաբաթէ ի շաբաթն 33 ղնէին պատրաստական ի վերա սեղանոյն. իշխանք ազգաց ղեւտացոցն ընդ սրսկապանաւն շաբաթաւորին ցայգապահն եւ ցերեկապահն: 34 Եւ այս իշխանք ազգատոհմին ղեւտացոցն ըստ կարգս իւրեանց սոքա բնակեցան յԵրուսաղէմ 35 եւ ի Գաբաւովն

ԻԱ բնակեաց հայր Գաբաւովնի Եղա, եւ անուն կնոջն նորա Մաղքայ, 36 եւ որդի նորա անդրանիկ Աբաովմ, եւ Սուրի, եւ Կիս, եւ Բաէթ, եւ Նէր, 37 եւ Գեղդովր, եւ եղբարք նորա Այիուն, եւ Զեքրի, եւ Մակեղովք, 38 որ ծնաւ Սամաայ եւ սոքա ի մէջ եղբարց իւրեանց բնակեալ էին յԵրուսաղէմ ընդ եղբարս իւրեանց: 39 Եւ Նէր ծնաւ զԿիս, եւ Կիս ծնաւ զՇաւուղ, եւ Սաւուղ ծնաւ զՅովնաթան եւ զՄեղքիսուէ, եւ զԱմինադարն, եւ զՅիսաբաղն, 40 եւ որդի Յովնաթանա Մեմփիբաաղ, եւ Մեմփիբաաղ ծնաւ զՄիքա, 41 եւ

որդիք Միքա Փիթովը եւ Մեղքիէլ, եւ Թարաա, 42 եւ Ազազ, եւ Ազազ ծնաւ զՅուդայէ, եւ Յուդայէ ծնաւ զԱդէփ եւ զԱզմովը եւ Զամբրի եւ Զամբրի ծնաւ զՄուշայ 43 եւ Մուշա ծնաւ զԲաանա, եւ Բարաքա որդի նորա, Եղիսա որդի նորա, Ասայէլ որդի նորա, 44 եւ Ասայէլի էին որդիք վեց, եւ այս անուանք նոցա Եզրիկամ անդրանիկ նորա, եւ Իսմայէլ, եւ Ազարիայ, եւ Աբդիա, եւ Արսարիայ, եւ Անաան այս որդիք Ասայէլի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ժ.

1 Եւ այլազգիք հասեալ պատերազմ տային ընդ Իսրայէլ եւ ի փախուստ դառնայր գունդն Իսրայէլեան յերեսաց այլազգեաց 2 եւ զհետ մտեալ էին այլազգիքն Շաւուղի եւ որդոց նորա եւ հարին այլազգիքն զՅովնաթան, եւ զԱմինադաբն, եւ զՄիսուէն զորդիսն Շաւուղի 3 եւ ծանրացաւ պատերազմ ի վերայ Շաւուղի, եւ եկին հասին նմա աղեղնաւորք եւ արգելին զնա: 4 Խաւսել սկսաւ Շաւուղ ընդ զինպետին իւրում եւ ասէ առ ի վեր զսուսեր քո եւ սպան զիս, զի մի եկեսցեն հասցեն անթլփատքն եւ խաղ առնիցեն զիս, եւ ոչ կամեր առնել նա զհրամանն Շաւուղի, զի երկնչեր յոյժ, ապա եհան Սաւուղ զսուսեր իւր եւ զհարովի չոգաւ: 5 Իբրեւ ետես զինպետն եթէ մեռաւ Շաւուղ, եւ եւ ինքն ընդ սուր իւր եւ անդէն մեռաւ. մեռաւ սաւուղ եւ երեքին որդիք նորա յաւուր յայնմիկ եւ ամենայն տուն նորա միանգամայն սատակեցան: 6 Իբրեւ տեսին ամենայն այր Իսրայէլեան որ ի հովիտս անդ էին, եթէ փախեաւ գունդն Իսրայէլացոց, եւ մեռաւ Սաւուղ եւ որդիք իւր, թողին զհարաքանչիւր քաղաքս եւ փախեան, եւ եկին այլազգիքն եւ մտին բնակեցան անդէն ի նոսա: 8 Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր եկին իջին ի տեղի պատերազմին դիակապուտ լիել այլազգիքն, եւ եկին զտին զՇաւուղ եւ զորդիսն անկեալ ի մէջ դիականցն ի լերինն Գեղբու: 9 Մերկացին զնոսա եւ առին զզէնս նոցա յիւրեանս եւ հատին զգլուխ նորայ եւ առաքեցին ընդ ամենայն կողմանս այլազգեաց: Եւ յղեցին աւետարանս ընդ ամենայն կուռս պաշտամանց նոցա, 10 եւ տարան եղին զզէնն եւ զգլուխն ի մեհեանս իւրեանց ի տանն Դեգոնայ: 11 Եւ լուան շուրջ բնակիչքն յԱբիս Գաղաադ զամենայն գործս գործեցին այլազգիքն ընդ Շաւուղ եւ ընդ որդիսն, եւ ընդ Իսրայէլ, 12 յարեան վաղվաղակի իջին Գաղգաղայ եւ առին զդիակունս Շաւուղի եւ զորդուցն եւ բերին թաղեցին զոսկերս նոցա ընդ կաղնեան յաղիս եւ անդ նստան լացին աւուրս եւթ: 13 Արդ մեռաւ Սաւուղ յանաւրէնութեան իւրում գոր արար առաջի Տեառն, զի ոչ պահեաց նա զհրամանն Տեառն, եւ երթել հարցանէր նա զվռնուկսն եւ խնդրէր ի նմանէն, եւ Սամուէլ մարգարէն խաւսէր ընդ նմա, 14 եւ նա ոչ խնդրէր ի Տեառնէ, արդ սպան զնա Տէր, եւ դարձոյց զարքայութիւն ի Դաւիթ յորդի Յեսսեա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

ԻԲ 1 Եւ ժողովեցան ամենայն ազգ Իսրայէլի առ Դաւիթ ի Քեբբովն եւ ասեն. Մարմինք ի մարմնոց քոց եւ ոսկր յոսկերաց քոց, 2 քանզի երէկ եւ յեռանդ մինչդեռ Շաւուղ կենդանի էր, դու էիր որ առաջնորդէիր տանդ Իսրայէլի: Եւ ցբեզ ասաց Տէր Աստուած քո դու հովուեսցես ասէ, եւ առաջնորդեսցես ժողովրդեան քում Իսրայէլի: 3 Եւ եկին ամենայն ծերակոյտ տանն Իսրայէլի առ թագաւորն ի Քեբբովն, եւ անդ եղին ուխտ ընդ նմա առաջի Տեառն: Եւ աւծին զԴաւիթ ի թագաւորութիւն տանն Իսրայէլի ըստ բանի Տեառն ի ձեռն Սամուէլի: 4 Եւ զնայր արքայ Դաւթի եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա յԵրուսաղէմ այսինքն Յեբոշ եւ անդ Յեբոշացիքն բնակիչք երկրին: 5 Սկսան խաւսեալ ընդ Դաւթի եւ ասեն. զպարուարն Սիհովն: Այսինքն. Է քաղաք Դաւթի: 6 Ապա խաւսել կալաւ Դաւիթ ի մէջ զաւրացն եւ ասէ. Ամենայն այր որ յարձակեալ ձեռներեց լիցի սատակել զայր Յեբուսացի, իշխան զաւրավար կացուցից զնա ի վերայ ամենայն զաւրացն: Անդէն վաղվաղակի յարձակել նախաձեռն ձեռներեց լինէր Յովաբ որդի Շարուհեա վանել զՅեբուշացին ձեռներեց ի ներքս անկանէր, եւ նա լինէր իշխան զաւրավար զաւրացն, 7 եւ պահ արկեալ նստէր Դաւիթ շուրջ զպատուարան, վասն այտորիկ անուանեցաւ քաղաքն այն քաղաք Դաւթի: 8 Եւ շինեաց Դաւիթ զքաղաքն շուրջանակի ի գլխաւոր տեղոջէ անտի մինչեւ ի շուրջ պատելով եւ Յովաբ

շրջեր ջանայր ապրեցուցանել զմնացորդս քաղաքին 9 եւ Դաւիթ երթալով երթայր յառաջադէմ յաջողեալ քարձրացեալ եւ Տէր ամենակալ էր ընդ նմա,

10 եւ այս իշխանք են զաւրավարացն, որ էին ընդ Դաւիթի, որ աւգնական ձեռնտու էին նմա ի թագաւորութեան իւրում, ամենայն Իսրայէլացովքն հանդերձ, զի թագաւորեցուցեն զնա ընտ բանին Տեառն ի վերայ որդւոցն Իսրայէլի: 11 Եւ այս թիւք են զաւրավարացն Դաւիթի: Յեսէբան որդի Քատանայ, առաջի քան զերիսն: Սա սուսեր ի վեր առեալ ընդ խառներ ի մէջ ինն հարոյր յարձակելոյն միանգամայն, 12 եւ յետ նորա Եղէազար որդի Ռողեա հաւրեղբար նորուն, եւ սա էր յերից անտի ի հզար 13 որ ընդ Դաւիթին իսկ էր ի սեղան: Եւ այլազգիքն ժողովեալ էին ի գործ պատերազմի եւ անդ էր երկիր մի յագարակի վարեալ լի ոսպամբ, եւ գունդն Դաւթեան ի փախուստ դառնայր յերեսացն այլազգեաց, 14 եւ նա առեալ ուներ զտեղին ի մէջ երկրին վիճակաց եւ զերկիրն ապրեցուցանէր, եւ զայլազգիսն վանէր եւ առնէր փրկութիւն մեծ ի ձեռն Տեառն ժողովրդեանն ամենայնի, 15 եւ իջին երեք ոմանք յերից գնդից անտի, զի էր Դաւիթ յայրի անդ, առ վիմին Ողողամ, եւ գունդք այլազգեաց պատրաստեալ ի պատերազմ ի հովտին Տիտանայ: 16 Եւ Դաւիթ յայնժամ արգելեալ էր ի ներքս, եւ գունդքն այլազգեաց պատեալ էին շուրջ զհովտան Բեթղեմ: 17 Եւ ցանկալով տենչացաւ Դաւիթ եւ ասէ, Լինէր ոք որ գայր բերէր ինձ ջուր ի Բեթղահեմ, ի ջրհորէ անտի որ մերձ առ դրանն է, 18 եւ անդէն վաղվաղակի երեքն յարձակեցան ի վերայ գնդին այլազգեաց եւ զգունդն պատառեցին, եւ ջուր առեալ բերին ի ջրհորէ անտի ի Բեթղահեմ, որ էր մերձ առ դրանն, եւ առ Դաւիթ ոչ կամեցաւ ըմբել ի ջրոյ անտի, այլ զոհեր զնա առաջի Տեառն 19 իբր ի նուէրս պատարագաց, եւ ասէր. Քաւ լիցի ինձ, եթէ արարից զբանդ զայդ, եթէ յարին արանցդ այդոցիկ ի փոխանակել զոգիս իւրեանց ընդ ջրոյդ, եթէ արբիցես այտի, զայս այն երեքն արարին: 20 Եւ Աբեսայ եղբայր Յովաբու, սա զլուխ էր երիցն, այս այն է որ հանեալ զսուսեր իւր եւ վանէր զերեք հարիւրսն յարձակեալս ի միում վայրի, եւ սա էր անուանեալ 21 ի մէջ երիցն ինքն երորդ փառաւորագոյն քան զերկունս: Եւ եղև զլուխ նոցա, եւ երիցն ոք ոչ ժամանէր 22 եւ Բանէաս որդի Յովադ, որդի առն հզարի եւ բազում գործք գործեալ էին ի նմանէ ի Կասայէ: Այս այն է որ եհար վանեաց զերկոսին որդիսն Արիէլ Բանէ, եւ սա էր որ էջ էսպան ի ներքս ի գբի անդ զառեւծան յաւուրն ձիւնաբերի: 23 Սա այն է որ սատակեաց զայրն եգիպտացի, զայրն յաղթանդամ հինգ կանգնեան, որ ուներ զկնիզակն ի ձեռին իբրեւ զվերստորի ոստայնանկաց, եւ իջանէր ի վերայ նորա Բանէ բրաւ, եւ թափէր ի նմանէ զնիզակն, եւ նոսին անդէն նորին նիզական սպանանէր զնա, 24 զայս արար Բանէաս որդի Յովադայ եւ այս անուն էր նորա, ի մէջ երիցն հզարաց, 25 փառաւորագոյն քան զերկունսն եւ երիցս ոչ ոք կարէր նմանել եւ կացոյց զնա Դաւիթ ի վերայ իշխանութեանն, 26 եւ զաւրաւորքն զաւրութեան իւրոյ, Ասաէլ եղբայր Յովաբու Եղէանան որդի Գողդեա հաւրեղբար նորին ի Բեղդեմ քաղաքէ: 27 Սարովթ Արովրացի, Սեղով Փելովնացի, 28 Իրաս որդի Եկայ Թէկուացոյ, Աբիեզեր Անաթովթացի, 29 Սուբիովքայ որդի Սովթաթայ, Եղա Աքաթիմարի 30*ովնէթ, Յովփաթեայ, 31 Հէթի որդի Հռուեա, ի Տարաթեա, ի Բենիամին, ի բլրոյ անտի, Բանի Փարաթովնայ, 32 Ուրիայ ի Նաքաղեայ, Գադսաբիէլ, Յերաբաթա 33 Ամսովթ, Բարամացի, Եղիբա Սաղաբովնէայ, 34 Իրասէ Այգունունցի: Որդիք Սասովնէայ Զենեանց, Յունաթան որդի Սամեա Արովրացի, 35 Աքիամ որդի Իսաքասեանց, Եղիփայէլ որդի Սուրիեայ Ուփար, 36 Մեքովրաթայ, Ոքար Փեղովնացի, 37 Եզրիքեր Մեղացի, Նայարի, որդի Ագբեայ, 38 Յովէլ եղբայր Նաթանու, Նաաբար, որդի Ագարեայ, 39 Սեղէկ Ամանացի, Նուարա Բերովթացի, զինկիրք Յովաբու որդւոյ Շարուիեա 40 Իրայ Եթրացի, Գարէ Բեթրացի, 41 Ուրիաս Քեթթացի, Զաբաթ որդի Սամաղեա, 42 չորք սոքա, Գինան որդի Սիզայ, եւ Հոռբէն ի վերայ երեսնիցն 43 Անան որդի Մաաքայ եւ Յուսափաթ, Մաթանայ, 44 Ոզիայ, Եսթարովնա, Սամայ եւ Յէիէլ որդիք Քովթան Արարիանց, 45 Յիւղէլ որդի Շամայայ, եւ Եղեայ եղբայր նորա, Թովսի 46 Յիւղեայ Յովթովնաամ, եւ Յեթմա Մովաբացի, եւ Եղիէլ, Յովսէլ եւ Յեսիէլ Մասեբաացի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

1 Սոքա են որ եկին առ Դաւիթ ի Սիկեղակ մինչդեռ ի նեղութեանն էր յերեսաց Շաւուղի, որդւոյ Կիսեա: Սոքա եկին ի բուն ճգնութեանն աւգնականք նմա ի պատերազմի 2 կորովի աղեղնաւորք աջող, ջաղող պարսիւք, տիզաւք, նետիւք, յեղբարցն Շաւուղի, ի Բենիամին գնդէ 3 իշխան Աքիեզեր, եւ Յովաս, որդիք

Ամասայ Գաբաւովնացոց, եւ Եզիէլ, եւ Փաղէթ, որդի Ասմովթայ, եւ Բարաքիէլ, եւ Յեւուղ, Անաթովթացիք 4 եւ Սամեա, Գաբաւովնացի հզարք ընդրեալք ընդ երեսունսն: Յերեմիայ, եւ Յեզիէլ, եւ Յովնան, եւ Յովսափատ, Գաղարովթեա, 5 Եղիեզեր, եւ Յերիմովթ Բաղեամ, եւ Շամբեա, եւ Սափատիա Քարաբացի, 6 Եղկանայ, եւ Յեշովէ, Եքիէլ, եւ Յեզրաառ, եւ Յեզբաամ, եւ Կորացիքն, 7 Յովղեղա, եւ Զաբդեա, որդիք Յերիոամայ որդւոյ Գեղովրայ, 8 եւ ի Գաղաադէ մեկնեցան գնացին առ Դաւիթ յանապատէ անտի, արք հզարք պատրաստեալք ի պատերազմ նիզակաւորք սպարաւորք: Դէմք առեւծուց դէմք նոցա, թեթեւութիւն ոտից իբրեւ թեթեւութիւն այծեմանց արագութեամբ ի վերա լերանց: 9 Եղիեզեր զաւրաց գլուխ, Աբդիայ երկրորդ, Եղիաբ երրորդ, 10 Մասամանէ չորրորդ, Երեմիայ հինգերորդ, 11* Եթի վեցերորդ, Էլիէլ եւթներորդ, 12 Յովնաթան ութերորդ, Եզաբաղ իններորդ, 13 Յերամայ Մաքաբենի մետասաներորդ: 14 Այս իշխանք յորդոցն Գաղայ զաւրավար զաւրացն, մի մի ի հարիւրոյ աստի մեծ եւ փոքր առ հազարս կշռեալս: 15 Սոքա այն են որ անցին ընդ գետն Յորդանան յամսեանն առաջնում եւ նայ գայր լի ափամբ եւ ափամբ առհասարակ ծայրի իւրով, եւ հալածեցին նոքա անտի զբնակիչս հովտացն յարեւելս եւ յրեւմուտս, 16 եւ եկին նոքա յորդոցն Բենիամին գնդէն յաւգնականութիւն Դաւթի 17 ապա ել Դաւիթ, ընդ առաջ նոցա խաւսել կալաւ եւ ասէ ցնոսա. Եթէ խաղաղութեամբ եկիք յաւգնականութիւն ինձ, եղիցի սիրտ իմ ի ձեզ ի հաւասարութիւն միաբանութեամբ: Եւ եթէ մատնել եկիք զիս ի ձեռս թշնամեաց իմոց, ոչ ի ձեռս արդար ճշմարտութեան տեսցէ Աստուած հարցն մերոց եւ յանդիմանեսցէ զձեզ 18 եւ ոզի զգեցաւ Ամասիայ այր իշխան երեսնիցն եւ ասէ. Երթ, երթ Դաւիթ որդի Յեսսեա, դու եւ ժողովուրդ քո, խաղաղութիւն ընդ քեզ եւ խաղաղութիւն յաւգնականս քո, զի աւգնեաց քեզ Աստուած քո, եւ ընկալաւ գնոսա Դաւիթ, եւ կացոյց գնոսա զաւրավարս ի վերայ ամենայն զաւրաց իւրոց, 19 եւ ի Մանասէլ եւս եկին կացին առաջի Դաւթի, զի ելեալ գայր նա ընդ այլազգիսն որ եկին ի վերա Շաւուղի ի գործ պատերազմի, եւ ոչ տայր նոցա աւգնականութիւն Դաւթի, զի ի խորհրդի եղեն ընդ նախարարսն այլազգեաց եւ ասեն. Եթէ ի գլուխս մեր դարձցին անդրէն առ Տէր իւր Շաւուղ եւ հանին գնա անտի, 20 եւ իբրեւ գնաց Դաւիթ ի Սիկեղակ, եկին կացին առաջի նորա, ի Մանասեան գնդէ անտի Յեղնայ եւ Յուզաբաղ, եւ Յադիէլ, եւ Միքաէլ, եւ Յուզաբատ, եւ Եղիուս, եւ Շիղաթայ: Իշխանք զաւրավարք հզարք զաւրութեանց 21 եւ նոքա եկին յաւգնականութիւն Դաւթի ի Գեղուր, զի էր նա անդ հալածական, զի հզարք զաւրութեամբ էին ամենեքեան եւ եղեն իշխանք զաւրավարք զաւրաց նորա 22 զի ժամանակէ ի ժամանակ զաւրհանապազ գային առ Դաւիթ յաւգնականութիւն իբր ի բանակ մեծ իբր ի բանակ Աստուծոյ:

ԻԴ 23 Եւ այս անուանք իշխանաց զաւրավարաց, որ եկին առ Դաւիթ ի Քեբրոն դարձուցանել զարքայութիւն իշխանութեան Շաւուղի առ Դաւիթ ըստ բանին Տեառն: Եւ այս թիւք 24 Որդիք Յուդայ սպառազէնք նիզակաւորք եւ սպարաւորք վեց հազար եւ եւթհարիւր կուռ վառել: 25 Որդոցն Շմաւոնի նոյնպէս հզարք զաւրութեանց կարգեալք եւ կազմեալք պատրաստեալք ի գործ պատերազմի եւթ հազար եւ հարիւր, 26 որդոցն Դեւեայ չորս հազար եւ հինգ հարիւր 27 եւ Յունադա զաւրագլուխ: Եւ որդոցն Ահարովնի ընդ նմա երեք հազար եւ եւթ հարիւր, 28 եւ Սադովք մանուկ հզար զաւրութեամբ ի վերայ, եւ ի տանէ հաւր իւրոյ քսան երկու զաւրագլուխք: 29 Եւ յորդոցն Բենիամենի յեղբարցն Շմաւոնի երեք հազարք, եւ բազումք ի նոցանէ մինչեւ ցայս ժամ պահապան կային ի վերա տանն Շաւուղի: 30 Եւ ի տանէն Եփրեմա քսանհինգ հազար եւ ութ հարիւր այր, արք հզարք պատերազմողք ըստ ազգի ազգի գնդացն նահապետաց, 31 եւ ի կէս ազգին Մանասեան գնդին, ութ ու տաս հազար, որ անուանեցան անուամբ զալ թագաւորեցուցանել զԴաւիթ: 32 Եւ յորդոցն Իսաքարայ արք իմաստունք զիտութեամբ, ժամանակագետք, յառաջադէմ իմանալ գիտել զինչ գործիցէ Իսրայէլի ի սկզբան իւրում երկերիւր արք հաւասար ամենեքին, եւ եղբարք իւրեանց ընդ ինքեանս: 33 Եւ ի Զաբուղովն գնդէ անտի գային ի գործ պատերազմի ամենայն պատրաստութեամբ իւրեանց հիսուն հազար, ոչ ձեռնունայն եւ ի սիրտս սիրտս բաժանեալս: 34 Եւ ի Նեփթաղիմ գնդէ իշխանք հազար եւ ընդ նոսա գային սպարաւորք եւ նիզակաւորք երեսուն եւ եւթ հազար: 35 Եւ ի Դան գնդէ անտի կազմեալք ի գործ պատերազմի քսան եւ ութ հազար եւ հինգ հարիւր: 36 Եւ Յասէր գնդէ անտի գային յաւգնականութիւն գործոյ պատերազմին քառասուն հազար 37 եւ յայնկոյս Յորդանան գետոյ: Ի Զորբէն եւ ի Գաթ, եւ ի կէս ազգին Մանասեան գնդէ անտի գային ամենայն կազմութեամբ պատրաստութեամբ գործոյ պատերազմին հարիւր քսան հազար, 38 ամենայն պատրաստութեամբ ի գործ պատերազմի միաբան ի Քեբրովն, թագաւորեցուցանել զԴաւիթ ի վերայ ամենայն որդոցն Իսրայէլի, եւ ամենեքին հաւասարութեամբ միաբան հասին առ Դաւիթ 39 եւ լինէին անդ առ նմա զերիս աւուրս ուտելով

եւ ըմբելով, զի պատրաստեալ էր նոցա համաբարս յերբարցն իւրեանց, 40 ի սահմանակցացն իւրեանց Իսաքարայ ի Զաբողոնէ, ի Նեփթաղեմայ, եւ կրէին իշովք, ուղտովք, եւ ջորովք, եւ մղաւք զկերակուրս ալեր եւ գինոյ եւ չամչոյ, եւ պաղատիտս ձեթ, եւ զարջառ, եւ զոչխար յոյժ, զի ուրախութիւն մեծ էր ընդ ամենայն Իսրայէլ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

ԻԵ 1 Ապա խորհուրդ կալաւ Դաւիթ ընդ ծերակոյտս ժողովրդեանն, ընդ հազարաւորս ընդ բիրաւորս 2 եւ ասէ. Եթէ հաճոյ իցէ ամենայն ժողովրդեանդ Իսրայէլի զմտաւ ածէք, զի ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ յաջողեցաւ մեզ այս ամենայն, եկայք առաքեսցիւք առ մնացորդս տանն Իսրայէլի ընդ ամենայն երկիր առ ամենայն եղբարս մեր զի իցեն նոքա քահանայք եւ Ղեւտացիք ի քաղաքս քաղաքս իւրաքանչիւր ի բնակութեան, զի եկեսցեն ժողովեսցին առ մեզ, 3 եւ դարձուցուք մեք զտապանակն կտակարանաց Տեառն Աստուծոյ մերոյ առ մեզ, զի ոչինչ եղեւ նմա խնդիր երբեք յամս յաւուրս Շաւուղի: 4 Ետուն պատասխանի ամենայն զաւրքն եւ ասեն. Այո ուղիղ բարի է բանդ յաչս ամեայն ժողովրդեանս եղիցի այդպէս: 5 Եւ հրաման ետ Դաւիթ ժողովել ամենայն Իսրայէլացոցն յիւրաքանչիւր ի սահմանաց անտի եզիպտացոց մինչ ի մուտս Եմաթու զի եկեսցեն բարձցեն զտապանակն կտակարանացն ի քաղաքէ անտի Յարիմ, 6 եւ եկին հասին Դաւիթ եւ ամենայն զաւրքն ի Կարիաթարիմ. ածել անտի զտապանակն կտակարանաց Տեառն Աստուծոյ որ նստի ի քերովբէս զի կոչեցաւ անուն նորա անդ 7 ի վերայ նորոյ սայլի, ի տանէ անտի Ամենադաբ եւ Ոգիայ եւ եղբարք նոցուն ածին զնոսա 8 եւ Դաւիթ եւ այմենայն Իսրայէլ գային առաջի, ամենայն զաւրաւք իւրեանց խաղալով, խնդալով փողովք, եւ երգովք, եւ թմբկաւք, 9 եւ եկին հասին մինչեւ ի կալն ի Քեղովն: Եւ ձգեաց զձեռն իւր Ոգիայ բռնն հարկանել զտապանակէն, զի թիրեաց իմն անդ զուարակն, 10 բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր ի վերայ Ոգիայ եւ անդէն սատակեաց զնա, զի իշխեաց ձգել զձեռն իւր, բռնն հարկանել զտապանակէն եւ անդէն մեռաւ Ոգիայ առաջի Աստուծոյ: 11 Եւ տրտմեցաւ Դաւիթ յոյժ, զի եղեն հարուածքն այն ի Տեառնէ ի վերայ Ոգիայ, եւ կոչեաց զանուն տեղոյն այնորիկ հարուածք Ոգիայ: 12 Եւ երկեաւ Դաւիթ ի Տեառնէ յաւուր յայնմիկ եւ ասէ, զիարդ մարթացից դադարեցուցանել զտապանակն Տեառն առ իս, 13 եւ ոչ իջոյց Դաւիթ զտապանակն կտակարանաց Տեառն Աստուծոյ ի քաղաքն Դաւթի, այլ դարձոյց զնա ի տուն Աբեղադանայ Գեթացոյ, 14 անդ հանգեաւ տապանակն կտակարանաց ի տան Աբեղադանայ ամիսս երիս, եւ արինեաց Տէր զտունն Աբեղադանայ եւ զամենայն ինչս եւ զստացածս նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

ԻԶ 1 Եւ առաքեաց Քիրամ արքայ Մուրայ հրեշտակս առ Դաւիթ, եւ ետ բերել նմա փայտ մայրս եւ ճարտարապետս որմաշինաց եւ շինաւղաց, եւ ճարտարապետս փայտագործաց, եւ շինեսցեն նմա տաճար, 2 եւ գիտաց Դաւիթ եթէ յաջողեաց Տէր զթագաւորութիւն նորա ի վերա Իսրայէլի զի աճելով աճեր եւ բազմանալով բազմանայր տէրութիւն նորայ վասն ժողովրդեան իւրոց Իսրայէլի: 3 Ապա էառ Դաւիթ կանայս իւր յԵրուսաղէմ: Եւ եղեն նմա ուստերք եւ դստերք 4 այս անուանք էին որդւոցն որ եղեն յԵրուսաղէմ: Սամա եւ Սոբեփ, Նաթան եւ Սողովմոն, 5 եւ Յեքարար, եւ Եղիշուէ, եւ Եղիփաղէթ, 6 եւ Նազէն, եւ Նափէզ եւ Յաբի, 7 եւ Եղիշամա, եւ Բաադիաբաղ, եւ Եղիփաղաղ:

ԻԷ 8 Եւ լու եղեւ այլազգեացն եթէ թագաւորեաց Դաւիթ ի վերայ ամենայն Իսրայէլի, եւ եկին հասին այլազգիքն ի խնդիր Դաւթի: Եւ լու եղեւ Դաւթի եւ զնաց ի դիմի հարկանել նոցա, 9 եւ եկին լցան այլազգիքն ի հովիտս սկայիցն: 10 Ապա սկսաւ հարցանել Դաւիթ ի Տեառնէ եւ ասէ. Եթէ տացես ինձ հրաման ելանել ի վերայ այլազգեաց եւ մատնեսցես զնոսա ի ձեռս իմ: Եւ ասէ ցնա Տէր. Ել համարձակ, զի մատնեցից զնոսա ի ձեռս քո: 11 Եւ ել Դաւիթ ի Բայեղփարսիմ, եւ սատակեաց զնոսա անդէն: Եւ ասէ. Դաւիթ Սատակեաց այսաւր Տէր ի ձեռին իմում զթշնամիս իմ, եւ ջնջեաց զնոսա զոր արինակ զի պակասէ ջուր, իբրեւ հատանեն զնա վնաս այսորիկ կոցեաց զանուն տեղոյն այնորիկ սատակումն Բաեղփարսիս 12

եւ թողին լքին անդէն այլազգիքն զի դիսն իւրեանց, հրաման ետ Դաւիթ եւ հրծիք արարին զամենայն: 13 Դարձան յաւելին այլազգիքն ելանել ի հովիտս սկայիցն: 14 Եւ հարցանէր Դաւիթ ի Տեառնէ Աստուծոյ եւ ասէ ցնա Աստուած, մի ելանել դու զհետ նոցա դարձիր ի նոցանէ, եւ եկեսցես դու մինչեւ ի տանձիսն 15 եւ իբրեւ լուիցես դու ձայն բարբառոյ շարժման, ի ծայրից անդի տանձեացն ապա յարձակեսցիս դու ի վերայ այլազգեացն, զի գիտասցես դու եթէ ել Տէր Աստուած քո սատակել զբանական այլազգեաց: 16 Եւ արար Դաւիթ որպէս եւ հրաման ետ նմա Տէր Աստուած, եւ սատակեաց զբանական այլազգեաց ի Գաբաւովնէ մինչեւ Յագերայ: 17 Եւ ել անուն Դաւթի ընդ ամենայն երկիր, եւ Տէր ետ զահ իւր ի վերայ ամենայն հեթանոսաց:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

1 Եւ շինեաց իւր Դաւիթ տուն ի քաղաքին եւ պատրաստեաց տեղի տապանակին կտակարանաց Տեառն Աստուծոյ եւ անդ կանգնեաց խորան: ԻՇ 2 Յայնմ ժամանակի խաւսել սկսաւ Դաւիթ եւ ասէ, ոչ ումեք այլ ումեք պարտ եւ պատշաճ է բառնալ զտապանակն կտակարանացն Տեառն, եթէ ոչ ղեւտացուցն, զի ինքն Տէր ընդրեաց զղեւտացիսն բառնալ զտապանակ կտակարանացն Տեառն եւ պաշտել նոցա զնա, մինչեւ յաւիտեան ժամանակաց: 3 Եւ հրաման ետ Դաւիթ ժողովել զամենայն ազգս Իսրայէլացուցն յԵրուսաղէմ զի հանցեն անդր զտապանակ կտակարանացն Տեառն ի տեղին զոր պատրաստեաց նմա Տէր, 4 եւ ժողովեցին զամենայն որդիսն Ահարովն զղեւտացիսն 5 եւ զորդիսն Կաթթու, Ուրիել իշխան եւ եղբարք նորուն հարիւր քսան: 6 Յորդուցն Մերարի, Ասաիա իշխան, եւ եղբարք նորուն երկուերիւր քսան: 7 Յորդուցն Գեթսունա Յովել իշխան եւ եղբարք 8 նորուն երկերիւր: 9 Որդիքն Քեբրովնա Եղիել զլուխ եւ եղբարք նորուն ութանասուն: 10 Յորդուցն Ոզիելի Ամինադաբ զլուխ եւ եղբարք նորուն 8. եւ ԲԺ.ան 11 եւ հրաման ետ Դաւիթ կոչել զՍադովկ, եւ զԵիաթար քահանայապետն, եւ զԴեւտացիսն, եւ ածին զՍուրիել, եւ զԱսաիա, եւ զՅովել, եւ զՍամէաս, եւ զԵղիել, եւ զԱմինադաբ, 12 եւ ասէ ցնոսա Դաւիթ. Դուք էք նահապետք ազգատոհմացդ ղեւտացուց արդ սրբեցեք դուք զանձինս ձեր եւ զեղբարս ձեր, զի բառնալ մարթացուք զտապանակն կտակարանաց Տեառն Աստուծոյ ի տեղոյ ուր պատրաստեցին նմա, 13 զի առանց պատրաստութեան ձերոյ արար սատակումն Տէր Աստուած մեր ի մեզ, զի ոչ խնդրեցաք մեք զնա իրաւամբ 14 եւ սրբեցան քահանայքն եւ ղեւտացիքն, զի բարձցեն զտապանակն կտակարանաց Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, 15 եւ բարձին որդիքն ղեւտացուց զտապանակ կտակարանաց Տեառն, որպէս եւ հրաման տուեալ էր Սովսէսի բանիւ Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, ըստ գրոյն լծացի բարձեալ ուսովքն իւրեանց, 16 եւ հրաման ետ Դաւիթ իշխանացն ղեւտացուց, եւ ասէ. Ածեք կացուցեք զեղբարս ձեր ի սպաս պաշտաման աւրինութեան, ի սրինգս, ի փողս, եւ ի թմբուկս, զի լսելի լիցին բարձրացեալ ձայնք ուրախութեան: 17 Եւ ածին կացուցին ղեւտացիքն զԵման որդի Յովեդայ, եւ յեղբարց անտի զԱսափ զորդի Բարաբայ, եւ յորդուցն Մերարի եղբար նորա զԵթամ, զորդի Քուշիայ, 18 եւ ընդ նմին եղբարք նորուն ղեւտացիք երկրորդեալք եւ Չաքարիա որդի Սէիել, Սէմիրամովթ, Յէիել, եւ Անանեայ, եւ Եղսափ, եւ Բանէ, եւ Մաասի, եւ Մատաթիայ, եւ Եղիփաաթ, եւ Մաղսիա, եւ Մականիա, եւ Եբդադոմ, եւ Յէիել, եւ Ոզիայ, դոնապանք 19 եւ երգիչք, Եման, Եթամ, եւ Ասափ, 20 Չաքարիայ եւ Ոզիել եւ Շամիրամովթ, եւ Յէիել, եւ Անանիայ, եւ Եղիաբ, Մաասի եւ Բանէ, որ վասն զաղտնեացն 21 Մատաթիայ եւ Եղիփաա, եւ Մականիայ, եւ Աբեդոմ, Յէիել, եւ Ոզիա վասն ութերորդացն ի բարձրաձայն բարբառոյ, 22 եւ Յեքոնիա իշխան զլուխ ղեւտացուցն ի համբառնալ զերգսն, զի իմաստուն էր 23 Բարաբիայ եւ Եղկանա, դարապետք կտակարանացն 24 եւ Սաբանիայ եւ Յուսափայթ, եւ Նաթանիել, եւ Ամասիա, եւ Չաքարիայ, եւ Բանէ, եւ Եղիազար քահանայք որ փողս հարկանէին փողովն առաջին տապանակին կտակարանացն Տեառն եւ Աբդիադովր, եւ Յէիել դոնապանք կտակարանաց Տեառն: 25 Եւ էր Դաւիթ ի ծերակոյտ ժողովրդեանն զաւրագլուխ հազարաւոր գնդաց որ երթային բառնալ զտապանակ կտակարանացն Տեառն ի տանէն Աբեդադաանու, խնդութեամբ եւ ուրախութեամբ: 26 Եւ եղև իբրեւ խոնեալ կային ղեւտացիքն առաջի Տեառն ի բառնալ զտապանակ կտակարանաց եւ զենին զուարակս եւթն 27 եւ Դաւիթ զգեցեալ էր բեհեզ եւ ամենայն ղեւտացիքն որ բառնալոց էին զտապանակն կտակարանաց Տեառն: Եւ Յեքոնիա զլուխ երգչացն եւ Դաւիթ միայն զեփուտն ունէր, 28 եւ ամենայն

Իսրայելի որ առեալ բերէին զտապանակ կտակարանաց Տեառն, ի ձայն ազդոյ, ի ձայն շիփորայ, եւ ի ձայն փողոյն կրկնէին: 29 Եւ լինէր մինչ գայր տապանակն կտակարանաց Տեառն ի քաղաքն Դաւթի, եւ Մեղքոդ դուստր Սաուդի, կարկառեալ կայր ընդ պատուհանսն, եւ ետես նա զարքա Դաւիթ, զի գայր նա կաքաւելով: Այլանեաց գնա ի միտս իւր:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԶ.

1 Եւ բերին մուծին եղին զապանակն կտակարանաց, եւ զենին զուարակս եւթն եւ Դաւիթ զգեցեալ էր Բեհեզ, եւ հաստատեցին զտապանակն ի մէջ խորանին, զոր կանգնեաց նմա Դաւիթ, եւ մատուցին նմա ողջակէզս պատարագաց, զվասն խաղաղութեանն եւ փրկութեանն առաջի Տեառն, 2 եւ կատարէր Դաւիթ զողջակէզսն պատարագաց զվասն խաղաղութեանն եւ փրկութեան: 3 Եւ սկսաւ արինել անուամբ Տեառն եւ դնէր Դաւիթ մատունս մատունս ամենայն Իսրայէլացի մարդոյ, յարանց մինչեւ ցկանայս, առ այր քաքար մի, եւ մանգսու մի,

ԻԹ 4 եւ կտապ մի, եւ կարգեաց Դաւիթ առաջի տապանակին կտակարանաց երգիչս, եւ արինիչս, որ կան խոստովան լինել զՏէր Աստուած Իսրայէլի եւ 5 Ասափ զաւրագլուխ, եւ երկրորդ նորին Զաքարիաս, եւ Յէիէլ եւ Շէմիրամովթ եւ Յմայել եւ Մատաթի, եւ Եղիաբ, եւ Բանէ, եւ Աբդագոմ, եւ Ոսիայ, եւ սրինգս 6 եւ փողս առաջի տապանակին կտակարանացն Աստուծոյ: 7 Յաւուր յայնմիկ կարգեաց Դաւիթ ի սկզբանն արինել ի ձեռն Յասափա, եւ եղբարց նորա: 8 Խոստովան եղերուք ասէ Տեառն, եւ կարդացէք զանուն նորա, պատմեցէք զգործս նորա մեծամեծս, 9 արինեցէք գնա, եւ պատմեցէք ամենայն հեթանոսք զսքանչելիս նորա զոր արար, 10 ուրախ լիցին սիրտք որ խնդրեն զհաճոյս նորա, 11 զաւրացարուք եւ խնդրեցէք զերեսս նորա յամենայն ժամ, 12 յիշեցէք զսքանչելիս նորա զոր արար, զնշանս եւ զարուեստս, եւ զիրաւունս բերանոյ նորա, 13 զաւակք Աբրահամու, որդիք Յակովբայ ընտրեալք նորա, 14 նայ ինքն է Տէր Աստուած մեր յամենայն երկրի են իրաւունք նորա, 15 յիշատակ արար յաւիտենից ուխտին իւրում, բան զոր պատրաստեաց ի հազար ամ 16 ուխտ զոր եղ ընդ Աբրահամու, եւ զերդումն իւր ընդ Սահակայ, 17 հաստատեաց զիրամանս իւր առ Յակովբ եւ առ Իսրայէլ զուխտ իւր յաւիտենից, 18 ձեզ տաց ասէ զերկիրն քանանացոց, վիճակ ժառանգութեան ձերոյ, 19 զի էին նոքա սակաւ թուովն, նշդեիք եւ պանդուխտք ի նմին, 20 զնացին ազգէ յազգի թագաւորութենէ ի ժողովուրդ յայլ, 21 ոչ ետ թոյլ մարդոյ մեղանչել նոցա, կշտամբեաց զթագաւորս վասն նոցա: 22 Մի մերձենայք ասէ յաւծեալս իմ, եւ ի մարգարէս իմ ասէ, մի մեղանչէք: 23 Աւրինեցէք զՏէր ամենայն երկիր, պատմեցէք ար ըստ արեւ զփրկութիւն նորա: 24 Պատմեցէք ի հեթանոսս զփառս նորա յամենայն ժողովուրդս սքանչելիս նորա: 25 Մեծ է Տէր եւ արինեալ է յոյժ, ահարկու է նա ի վերայ ամենայն կռոց, 26 զի ամենայն կռոց հեթանոսաց դէք են, այլ Տէր զերկիրնս արար, 27 արինութիւն եւ մեծ վայելչութիւն առաջի նորա, զարութիւն եւ խոստովանութիւն ի սրբութեան նորա: 28 Տուք Տեառն տոհմք ազանց, 29 տուք Տեառն փառս անուան նորա, առէք պատարագս եւ մտէք առաջի նորա, երկիրպագէք Տեառն, որ բնակեալ է ի սրբութեան իւրում, 30 երկիցեն յերեսաց նորա ամենայն երկիր զի հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեացի: 31 Ուրախ լիցին երկինք եւ ցնծացէ երկիր, պատմեցեն հեթանոսք թէ Տէր թագաւորեաց: 32 Խոռվեցի ծով լրիւ իւրով ցնծացէ անապատս եւ փայտն ազարակի, եւ ամենայն ինչ որ իցէ ի նմա: 33 Յայնժամ ցնծացեն ամենայն ծառք անտառի յերեսաց Տեառն զի գայ, զի հասեալ է Տէր դատել զերկիր: 34 Խոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 35 Ասացէք եթէ փրկեաց զմեզ Աստուած, եւ ժողովեաց զմեզ ի հեթանոսաց զի արինեցուք զանուն քո սուրբ, եւ պարծեցուք յամենայն յարինութիւնս քո: 36 Աւրինեալ է Տէր Աստուած Իսրայէլի յաւիտենից եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն. Ամեն: Եւ արինէին յարինութիւնս յայս զՏէր Աստուած 37 եւ թողին անդ առաջի տապանակին կտակարանաց Տեառն, եւ զԱսափ եւ զեղբարս նորա, զի պաշտիցեն առաջի տապանակին յամենայն ժամ միաբան արքստարեւ, 38 զար հանապազ եւ զԱբեդովն եւ զեղբարս նորա. ԿԷ., եւ Աբեդաթ եւ Բդիթում եւ որդի Ուս ի դարապանս,

Լ 39 եւ Սաղովքն քահանայ եւ զեղբարսն առաջի վրան ժամուն Տեառն, ի Բամաս որ ի Գաբաւովննէ, 40 զի մատուցանիցեն պատարագ ողջակիզաց Տեառն ի վերայ ողջակիզաց սեղանոյն զայգունն, եւ զերեկուն ըստ ամենայնի որպէս գրեալ է ըստ արինաց Տեառն, որպէս եւ ետ պատուէր որդւոցն Իսրայէլի ի ձեռն

Մովսէսի ծառայի Տեառն: Եւ ընդ նոսա Եման, եւ Իդիթովն, եւ այլքն որ ընդրեալ էին յանուանէ. արինել զՏէր զի յաւիտեան է ողորմ նորա, 41 եւ ընդ նոսա Եման, եւ Իդիթովն, եւ Աբեղովն, եւ եղբարք իւր. 42 եւ փոռ, եւ սրինգ, եւ յերգս քնարի երգել Տեառն Աստուծոյ, եւ Իգիթովն դարապետ ի վերայ խորանին, տապանակին կտակարանաց 43 եւ խաղաց գնաց ժողովորդն ամենայն յիւրաքանչիւր տեղիս գնաց եկն եւ Դաւիթ ի տուն իւր արինել գնա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ ԺԷ.

ԼԱ 1 Եւ եղև իբրեւ բնակեալ էր Դաւիթ ի տան իւրում, խաւսել կալաւ Դաւիթ առ Նաթան մարգարէ եւ ասէ, արդ այս իրաւունք են, եւ բնակեալ եմ ի տաճարս Մայրակոփեայս, եւ տապանակ կտակարանաց Տեառն վրանաւք արտաքոյ: 2 Ետ պատասխանի Նաթան Դաւթի եւ ասէ զամենայն ինչ զոր ասէ սիրտ քո արար, զի Աստուած քո ընդ քեզ է: 3 Եւ եղև ի գիշերին յայնմի պատգամ Տեառն առ Նաթան մարգարէ եւ ասէ, 4 գնա դու ասա ց'Դաւիթ ծառայ իմ այսպէս ասէ Տէր. Ոչ եթէ դու շինեսցես ինձ տաճար, զի բնակեցայց ես ի նմա, 5 զի ոչ եմ ես բնակեալ ի տան յաւրէ յանմանէ յորմէ հետէ հանի եւ գորդիսն Իսրայէլի յերկրէն եգիպտացոց մինչեւ ցայսար ժամանակի եւ էի ես անդ բնակեալ ի վրանայարկ արեւմանի 6 ընդ ամենայն տեղիս ընդ որ անցանիցես ի ժամանակս Իսրայէլացոց, ոչ է երբեք ասացեալ իմ ցմի որ յազգաց անտի իսրայէլացոց, եւ որոց պատուէր ետու հովուել ժողովրդեան իմում այսմիկ եթէ ընդեր ոչ շինէք դուք ինձ տաճարս մայրակոփս 7 եւ արդ այսպէս ասացես դու ցճառայ իմ Դաւիթ, եթէ այսպէս ասէ Տէր զարութեանց եւ առի զքեզ ի գոմաց ի մակադատեղէ խաշանց զի կացուցից զքեզ առաջնորդ ժողովրդեան Տեառն Իսրայէլի, 8 եւ եղեսց ես ընդ քեզ յամենայնի ուր եւ գնացես դու, եւ սատակեցի եւ զամենայն թշնամիս քո առաջի երեսաց քոց: Եւ արարի եւ քեզ անուն մի ըստ մեծամեծաց որ ի վերայ երկրի էին յառաջ քան զքեզ 9 եւ հաստատեցից եւ տեղի ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ տնկեցից գնա, եւ բնակեսցէ խաղախութեամբ առանձինն եւ մի խռովեսցի, եւ մի յաւելցէ որդի անաւրէնութեան մեղանչել նմա որպէս յառաջ, 10 եւ յաւուրց անտի յայնցանէ յորմէ հետէ կարգեցի եւ դատաւորս ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ նկուն արարի զամենայն թշնամիս նորա առաջի նորա, արդ աճեցուցից զքեզ եւ շինեսցես տաճարս ասէ Տէր: 11 Եւ եղիցի իբրեւ լցցին աւուրք քո եւ ննջեսցես դու առ հարս քո, եւ կանգնեցից եւ զգաւակ քո զկնի քո եւ եղիցի որ իցէ յորովայնէ քումմէ, եւ պատրաստեցից եւ զարքայութիւն նորա, 12 նա շինեսցէ ինձ տուն, եւ հաստատեցից եւ կանգնեցից եւ զաթոռ նորա մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց 13 եւ եւ եղէց նոցա հայր, եւ նա եղիցի իմ որդի, եւ զողորմութիւն իմ ոչ դարձուցից ի նմանէ, որպէս դարձուցի յայնցանէ, որ յառաջն էին քան զնա 14 եւ հաստատեցից գնա, եւ կացուցից գնա ի թագաւորութեան իմում, եւ աթոռ նորա եղիցի հաստատեալ մինչեւ յաւիտեան, 15 ըստ ամենայն բանիցս այսոցիկ: Այսպէս եկն խաւսեցաւ Նաթան առ Դաւիթ, 16 եւ եկն արքա Դաւիթ նստաւ առաջի Տեառն եւ ասէ. Ո եմ ես Տէր, կամ զինչ է տուն իմ, զի սիրեցեր դու զիս մինչեւ յաւիտեան, 17 եւ թեթացաւ այս ամենայն առաջի քո Տէր Աստուած, եւ խաւսեցար զայս այսպէս ի վերայ տան ծառայի քո յերկար եւ հայեցար դու յիս իբրեւ ի տեսիլ մարդոյ եւ բարձրացուցեր դու զիս Տէր Աստուած 18 զինչ եւս յաւելցէ Դաւիթ ի քեզ զի փառաւորեցեր դու զիս ծառայ քո, եւ դու զիտես զճառայ քո 19 ըստ սրտի քում արարեր զամենայն մեծութիւնս զայս, զի ծանիցեն զամենայն զարութիւնս քո Տէր, 20 ոչ որ է իբրեւ զքեզ, եւ ոչ այլ Աստուած զոյ բայց ի քեն, ըստ ամենայնի որպէս լուաք մեք ականջաւք մերովք, 21 եւ ոչ զոյ իբրեւ զժողովորդ քո Իսրայէլ, եւ ոչ ազգ յազգս իբրեւ զազգս, եւ ոչ յուսացեալ ենք յոք իբրեւ յԱստուած մեր, եթէ երթիցէ առաջի մեր եւ փրկեսցէ զժողովորդ իւր, եւ հաստատեսցէ զանուն իւր մեծ զերեւելի, մերժել յերեսաց ժողովրդեան քո զհեթանոսս, 22 եւ ետուր դու ժողովրդեան քում Իսրայէլի հաստատութիւն մինչեւ յաւիտեան, եւ դու Տէր եղեր նոցա Աստուած 23 եւ արդ Տէր իմ, Տէր իմ բան քո զոր խաւսեցար ընդ ծառայի քում ի վերա տան քո հաստատեսցի յաւիտեան: 24 Եւ արացես դու որպէս խաւսեցար, եւ հաստատեսցես, բարձրացուցես զանուն քո մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց, զի ասիցեն եթէ Տէր ամենակալ Աստուած Իսրայէլի, եւ տուն Դաւիթի ծառայի քո հաստատեալ պատրաստեալ առաջի քո, 25 զի դու ես Տէր Աստուած իմ, յայտնեցեր դու ունկան ծառայի քո շինել քեզ տաճար: Վասն այսորիկ եգիտ շնորհս ծառայ քո կալ յաղաւթս առաջի քո 26

եւ արդ Տէր դու նոյն Աստուած ես եւ խաւսեցար զայս Բարիս ամենայն ի վերայ ծառայի քո 27 զի եղիցի յաւիտեան առաջի քո զի դու Տէր արհնեցեր, եւ արհնեալ կայցէ յաւիտեան:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

ԼԲ 1 Եւ եղեւ յետ այսորիկ հարկանէր վանէր Դաւիթ զայլազգիսն, եւ հանէր ի ձեռաց նոցա զԳեթն եւ զդստերս նորա ի ձեռաց այլազգեաց, 2 հարկանէր վանէր զՄովսէս, եւ լինէր Մովսէս ծառայ Դաւիթի պաշտել պատարագաւք: 3 Ապա հարկանէր վանէր Դաւիթ զԱղրազագեր արքա Սուբայ յԵմաթ ի Ժամանակի իբրեւ յարուցեալ զայր դնել զձեռն իւր ի վերայ գետոյն Եւփրատու, 4 եւ առնոյր Դաւիթ զնոսայ հազար կառս ոսկիապատ, եւ եւթն հազար հեծեալ, եւ քսան հազար հետեւայկ, եւ քակէր քակտէր զայն, եւ թողոյր իւր անտի հարիւր կառս ի սպաս: 5 Ապա դարձեալ զայր հասանէր արքայ յԱսորեստանի կողմանցն Դամասկոսի ի թիկունս Աղրազարու արքայի Սուբայ, դարձեալ հարկանէր վանէ Դաւիթ զասորիսն ի քսան եւ երկու հազարս այր պատերազմող, եւ զաշխարհն ի հարկի կացուցանէր, 6 եւ շինէր պարիսպ ի Դամասկոս ասորեստանեաց, եւ կային նմա ի ծառայութեան, բերել նմա պատարագս հանապազորդս: 7 Եւ առնոյր Դաւիթ զմանեակսն ոսկիս ի ծառայիցն Աղրազարու եւ բերէր զնոսա յԵրուսաղէմ, եւ ի Տաբաթայ եւ յայլոց ընտիր ընդիր քաղաքացն Աղրազարու, առնոյր Դաւիթ արծաթ եւ արոյր, եւ պղինձ բազում յոյժ, ուստի եւ առնէր իսկ Մողովմոն զծովն պղնձի, եւ զսիւնս պղընձիս, եւ զայլս ամենայն սպասն պղնձի:

ԼԳ 9 Ապա իբրեւ լուաւ Թովայ արքայ Եմաթայ, եթե վանեաց սատակեաց Դաւիթ զամենայն զաւրութիւն Աղրազարու արքայի Սուբայ, 10 եւ առաքեաց նա զԱգորամ որդի իւր առ Դաւիթ, աղաչել զնա ի խաղաղութիւն, եւ արհնել զնա, զի հարկանէր վանէր զԱղրազադէր, զի այր էր նա խռովիչ մարտիկ պատերազմող, եւ վանէր զԱղրազադէր Դաւիթ, եւ առնոյր զամենայն սպաս զոսկոյ եւ զարծաթոյ, եւ զպղընձոյ 11 եւ բերէր Դաւիթ զամենայն սպասն զոսկոյ եւ զարծաթոյ յամենայն ազգաց հեթանոսաց յԻդումեացացն Ամովնայ, եւ այլոց ազգացն Ամադեկացոցն: 12 Եւ Աբեսայ որդի Շարուհեայ հարկանէր վանէր զկողմանս Եդոմայեցոց ի հովիտս աղտիցն ութ եւ տասն հազար, 13 եւ անդ շինէր պարիսպ եւ պարիսպապանս կարգէր, եւ կային Եդոմայեցիքն ի ծառայութեան Դաւիթի յամենայնի յոր եւ հրամայէր նոցա, 14 եւ թագաւորեաց Դաւիթ ամենայնիւ ի վերայ Իսրայէլի, եւ առնէր զիրաւունս եւ զարդարութիւն յամենայն ժողովրդեանն, 15 եւ Յովաբ որդի Շարուհեայ սպարապետ նորա, եւ Յովսափատ որդի Աքիզովթ յիշատակաց դպիր, 16 եւ Աքիտովփ եւ Աքիմեղէք որդիք Սադովկայ քահանայք նորա, եւ Շուշա դպրապետ նորա, 17 եւ Բանէ որդի Յուլայէ, ի վերայ ելի մտի, եւ որդիքն Դաւիթի առաջինքն, ի ձեռն թագաւորի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

ԼԴ 1 Եւ եղեւ յետ այսորիկ իբրեւ մեռաւ Նաաս արքայ որդւոցն Ամովնայ, եւ թագաւորեաց Անան որդի նորա ընդ նորա: 2 Խաւսել սկսաւ Դաւիթ եւ ասէ. Եկայք արասցուք եւ մեք ազատութիւն ընդ Անանու որդւոյ Նաասու, որպէս արար հայր նորա առ մեզ ազատութիւն: Եւ առաքեաց հրեշտակս առ Անան մխիթարել զնա վասն հաւր իւրոյ: Եւ եկին ծառայք Դաւիթի յերկիրն որդւոցն Ամովնայ առ Անան Մխիթարել զնա: 3 Եւ մատեան իշխանք որդւոցն Ամովնայ առ Անան եւ ասեն ցնա: Մի թէ փառաւորել ինչ յղեաց Դաւիթ զհայր քո առաջի աչաց քոց, ոչ զի քննեցեն եւ դիտեցեն, եւ լրտեսեցեն զքաղաքս քո ծառայք իւր: 4 Եւ յղեաց Անան զծառայ իւր, եւ կալան զծառայսն Դաւիթի, զերծին զհերս եւ հաստին զդրաւշակս, եւ արձակեցին զնոսա անդրէն, 5 եւ լու եղեւ Դաւիթի արքայի վասն ծառայից իւրոց, զի էին այնպէս անարգեալ յոյժ յղեաց ընդ առաջ նոցա եւ ասէ ցնոսա, նստարուք դուք այդրէն յերիքով մինչեւ բուսցին հերք ձեր, եւ ի չափ հասցեն եւ ապա եկեսցիք եւ նստան անդ որպէս եւ հրամայեաց նոցա: 6 Ապա իբրեւ տեսին որդիքն Ամովնայ, եւ Անան արքայ իւրեանց առեալ հազար քանքար արծաթոյ եւ խնդրեցին վարձու զասորիսն միջագետաց, զասորիսն Մաաքայ եւ զասորիսն ի Սոբաա, եւ Կառս հեծեալս 7 երիւարաւք. ԶԲ. հազարս: Եւ զԲաամաք արքայ զաւրաւք իւրովք եւ եկին պատրաստեցան կացին ի գործ պատերազմի ի Միտաբա, եւ

որդիքն Ամովնայ ժողովեցան յիւրաքանչիւր քաղաքացն ի պատերազմ: 8 Եւ իբրեւ լուաւ Դաւիթ առաքեաց նա զՅովաբ սպարապետն, եւ զամենայն զաւրս իւր, 9 ապա ելին որդիքն Ամովնա, կարգեցան պատրաստեցան ի գործ պատերազմի առ դրան քաղաքին, եւ թագաւորքն որ եկեալ էին ճակատեցան ի դաշտին անդ առանձինն, եւ իբրեւ հայեցաւ 10 ետես Յովաբ եթէ պատրաստեցան, կազմեցան, ճակատեցան, համարձակեցան ընդդէմ ունել նորա, զկնի եւ առաջի առհասարակ, ընդդէմ իւր ընդիր ընդիր երիտասարդացն Իսրայէլացոց: Եւ կազմեցաւ պատրաստեցաւ, ճակատեցաւ ընդդէմ ասորեստանեաց, 11 եւ զայլ ամենայն զաւրսն ետ ի ձեռն Աբեսայ եղբար իւրոյ, եւ կարգեաց ճակատեցոյց ընդդէմ որդւոցն Ամովնայ: 12 Եւ ասէ Յովաբ զեղբարս իւր, եթէ իցէ զաւրասցի ինչ քան զիս, եւ յաղթահարեցէ զիս Ասորեստանայն, ձեռն տուեալ ինձ վաղվաղակի ի թիկունս հասանիջիք, ապա թէ իցէ զաւրասցի ինչ ի վերայ քո Ամոնացին եւ յաղթահարեցէ զքեզ ձեռն առեալ քեզ անդէն վաղվաղակի ի թիկունս հասից 13 հապա քաջալերեաց, ժիր լիցուք ի վերա զաւրաց քաղաքաց յատակաց երկրին Աստուծոյ մերոյ, եւ Տէր որ ինչ բարի իցէ առաջի աչաց իւրոց զայն կատարեցէ: 14 Եւ ճակատեցաւ Յովաբ գնդան իւրով ընդդէմ ասորեստանեացն, եւ իբրեւ պատրաստեցաւ յարձակել, ի փախուստ եղեւ Ասորեստանայն, 15 եւ չոգան ամրացան ի քաղաք եւ Յովաբ զկնի նոցա, 16 եւ իբրեւ ետես ասորին, եթէ յաղթահարեցաւ յԻսրայէլացոյ անտի: Դեսպանս արձակէր վաղվաղակի, հանէր զասորեստանայն որ յայնկոյս գետոյն էր եւ Սովաբ սպարապետն Ադրազադարու առաջնորդ նոցա 17 եւ ժողովեաց Դաւիթ զամենայն Իսրայէլ եւ անց ընդ գետն Յորդանան գալ ի վերայ նոցա, Էհաս, կազմեցաւ, պատրաստեցաւ, ճակատեցաւ ի գործ պատերազմի, դէմ յանդիման ասորեստանեացն: 18 Անդէն վաղվաղակի փախուստ լինէր ասորեստանեացն յերեսացն Իսրայէլացոցն, եւ հասանէր հարկանէր վանէր Դաւիթ ի զաւրաց անտի ասորեստանեացն եւթն հազարս: Եւ քառասուն հազար այր եւ զՍովաբ սպարապետն զաւրաց Ադրազադարու, անդէն սպանանէր, 19 եւ տեսին ծառայքն Ադրազադարու թէ բեկան առաջի երեսացն Իսրայէլացոց, ուխտ եղին, դաշինս կոեցին, եթէ այլ ոչ եկեսցուք ի թիկունս որդւոցն Ամովնայ եւ ինքեանք ի ծառայութիւն մտին Դաւիթ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ Ի.

1 Եւ եղեւ յամին ի միւսում ի ժամանակս չուոց թագաւորացն առ Յովաբ սպարապետն զաւրացն Դաւիթ զամենայն զաւրսն Իսրայէլացոցն, եւ անգանէր տարածեր ընդ երկիրն ամովնացոց, հարկանէր եւ յապականութիւն դարձուցանէր, ապա եկն Սովաբ եւ նստաւ զՀռաբաւ պաշարել զնա: 2 Եւ Դաւիթ նստէր ի ներքս յերուսաղէմ եւ հարկանէր վանէր Յովաբ սպարապետն Դաւիթ զՀռաբայն եւ առնոյր զնա: Եւ առեալ Դաւիթ զպսակ թագաւորին նոցա ի գլխոյ նորա գնէր ինքն եւ կշիռ պսակին քանքար մի ոսկի եւ ի նմա ականք պատուականք, եւ էր պսակն ի գլուխ Դաւիթ զամենայն աւուրս կենաց իւրոց եւ զառ զապուռ զքաղաքին, բերէին կուտէին յոյժ, 3 եւ զզաւրսն հանեալ կոտորէին սուսերաւք, եւ սակրաւք եւ ի տատակս երկաթիս: Եւ այսպէս առնէր Դաւիթ ընդ ամենայն որդիսն Ամովնայ, եւ ապա դառնայր Դաւիթ եւ ամենայն զաւրքն յերուսաղէմ:

ԼԵ 4 Եւ եղեւ յետ այսորիկ լինէր գործ պատերազմի ընդ այլազգիսն ի Գազեր: Յայնմ ժամանակի վանէր Սուբարի, Եսաթեանց զՍափիի, որ յորդոյն ի սկայից էր եւ անդէն նկուն յերկիր կործանէր, եւ նոքա ի պարտութիւն մատնէին: 5 Եւ եղեւ դարձեալ պատերազմ ընդ այլազգիսն: Եւ հարկանէր վանէր Եղիանան որդի Յայիր զԱթոմի եւ զեղբայր Գողիադու եւ բուն նիզակի նորա, եւ իբրեւ զվերստորի ոստայնակաց: 6 Եւ եղեւ դարձեալ գործ պատերազմաց ի Գեթ եւ անդ էր այր մի յաղթանդամ եւ մատունք ոտից եւ ձեռաց նորա վեց վեց, եւ էր այրն ի սկայից տոհմահէ անտի, եւ ըստ գունդն արտաքս ելեալ, 7 դներ նախատինս զաւրացն Իսրայէլացոց: Ապա անդէն հարկանէր վանէր զնա Յովնաթան որդի Սամաայ եղբար Դաւիթ, այս այն սկայք չորք էին, որ մնացեալ էին ի Յոափային ի Գեթ, եւ անկան սատակեցան ի ձեռն Դաւիթ եւ ի ձեռն ծառայից նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԱ.

ԼԶ 1 Ապա յարեաւ աստան ի վերա Իսրայէլացոց, եւ գրգռեաց զԴաւիթ, զի արասցէ թիւ գիր համար որդւոցն Իսրայէլի: 2 Ապա խաւսել սկսաւ Դաւիթ առ Յովաբ եւ առ ամենայն իշխանս զարացն Իսրայէլացոց. Երթայք շրջեցարուք ընդ ամենայն Իսրայէլ, գիր թիւ համար կալարուք ի Դանա մինչեւ ցԲերսաբէէ, եւ բերէք առաջի իմ զի գիտացից զհամար նոցա: 3 Ապա ետ պատասխանի Յովաբ սպարապետն եւ ասէ. Յաւելցէ ասէ Տէր ի ժողովուրդ իւր որպէս իցեն հարիւրապատիկ, եւ հազարապատիկ, եւ աչք Տեառն իմոյ արքայի տեսցեն զբարիս ամենեքին ծառայք Տեառն իմոյ արքայի են, քաւ լիցի Տէր իմ արքայ, մի լիցին մեղքդ այդ ի մէջ տանդ Իսրայէլի, եւ ընդէր խորհեցաւ Տէր իմ արքայ զխորհուրդդ զայդ, 4 եւ յամառեաց արքայ, եւ հաստատեաց զբան իւր քան զՅովադու: Ապա ել ի նմանէն Յովաբ, եւ եկն ընդ ամենայն Իսրայէլ 5 եւ եկն եբեր Յովաբ զթիւ համարի զարաց Դաւիթի: Եւ լինէր ամենայն համարն Իսրայէլացոց հազարաց հազար, եւ հարիւր հազար այր միայն որ սուսեր ի վեր կարէր առնուլ եւ ի կողմանցն Յուդայ չորեքարիւր եւ ութսուն հազար այր, որ սուսեր ի վեր կարէր առնուլ, 6 եւ զԴեւին եւ զԲենիամին բնաւ թուեաց իսկ ոք ոչ, զի աճապարեաց էհաս բանն թագաւորին առ Յովաբ, 7 զի չար թուեցաւ գործն առաջի Աստուծոյ, եւ սկսաւ հարցանել զԻսրայէլ ի հարուածս չարաչարս: 8 Ապա եկն անկաւ Դաւիթ առաջի Աստուծոյ եւ ասէ. Մեղա յոյժ Տէր զի գործեցի զգործդ զայդ եւ արդ քաւեա Տէր զանաւրէնութիւնս ծառայի քո, զի անմտութեամբ անզգամեցա յոյժ: 9 Ապա խաւսել սկսաւ Տէր ընդ Գադայ որ տեսանէրն Դաւիթի եւ ասէ. 10 Երթ խաւսեա դու ընդ Դաւիթ արքայի եւ ասասցես, այսպէս ասէ Տէր Աստուած, երեք ինչք են որ ածեմ ի վերայ քո, ընդրեա դու մի ինչ ի նոցանէ, եւ արարից քեզ: 11 Եւ եկն Գադ առ Դաւիթ եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ Տէր, ընդրեա դու մի ինչ յայցանէ որ ասեմ քեզ, 12 կամ երիս ամս զմիմեանց կնի սով կամ երիս ամիսս զմիմեանց կնի փախչել ի թշնամոյ, եւ սուր զկնի, կամ երիս աւուրս մարդամահ յերկիր: Եւ հրեշտակ Տեառն սատակել զամենայն ժառանգութիւնդ Իսրայէլի: Արդ տես զինչ տաս պատասխանի որ առաքեաց զիս: 13 Խաւսել սկսաւ Դաւիթ ընդ մարգարէին եւ ասէ. Երեք չարք եւ երեք անհնարինք, բայց սակայն լաւ է ինձ անկանել ի ձեռս Տեառն, զի բազում են ողորմութիւնք նորա, քան անկանել ի ձեռս մարդկան: 14 Եւ արկ մահ Տէր տերանց ի վերայ Իսրայէլի եւ անկան ի նոցանէն եւթանասուն հազար այր միայն: 15 Եւ առաքեաց Տէր Աստուած զհրեշտակն յԵրուսաղէմ սատակել զնա եւ իբրեւ սկսաւ սատակումն զղջացաւ Տէր ի վերայ չարեացն որ հասին ի վերայ նոցա, խաւսել սկսաւ Տէր ընդ հրեշտակին որ իջեալ սատակէր զԻսրայէլացիսն եւ ասէ. Շատ է քեզ, կարճեայ զձեռն քո եւ հրեշտակն իջեալ կայր ի կալն Ուռնեա Յեբուսացոյ, 16 եւ ամբարձ Դաւիթ զաչս իւր եւ ետես զհրեշտակն, զի կայր ընդ երկինս, եւ ընդ երկիր ի միջի, եւ սուսեր մերկ ի ձեռնին նորա, եւ սուսերն ձգեաց ի վերայ Երուսաղէմի, եւ անկաւ Դաւիթ եւ ամենայն ծերակոյտն Իսրայէլացոց ի վերայ երեսաց իւրեանց գրձասգած: 17 Ապա խաւսել սկսաւ Դաւիթ առ Աստուած եւ ասէ. Ապաքն ես ետու հրաման թուելով թուել զժողովուրդդ: Ես եմ որ մեղայ, ես եմ որ զչարիսդ արարի, ես եմ որ բարկացուցի, արդ այս ոչխարքս զի մեղան Տէր Աստուած, եղիցի ձեռն քո ի վերայ տան հաւր իմոյ, եւ մի ի վերայ ժողովրդեանդ քո ի կորուստ:

ԼԷ 18 Եւ հրեշտակ Տեառն խաւսել սկսաւ ընդ Գադայ, զի ասասցէ ցԴաւիթ, զի ելցէ կանգնեցէ սեղան Տեառն Աստուծոյ ի կալն Ուռնայ Յեբուսեայ: 19 Եւ ել Դաւիթ ըստ բանի Գադայ, զոր խաւսեցաւ անուամբ Տեառն 20 եւ դարձաւ Ուռնեայ ետես զթագաւորն եւ զչորեսին որդիս նորա, զի թագուցեալ կային ընդ գաղշին, եւ նա կատար ցորեան, 21 եւ եկն Դաւիթ առ Ուռնեայ եւ հայեցաւ Ուռնիայ եւ ետես զԴաւիթ, եկն ի կալոյ անտի եւ երկիր եպագ Դաւիթի ի վերայ երեսաց իւրոց: 22 Խաւսել սկսաւ Դաւիթ եւ ասէ ցնա. Տուր ինձ, ասէ, զտեղի կալոյդ արծաթոյ որչափ արժան իցէ, եւ շինեցից ի դմա սեղան Տեառն Աստուծոյ զի դադարեցեն հարուածք բարկութեանդ յերկրէ ժողովրդեանս: 23 Ետ պատասխանի Ուռնիայ եւ ասէ. Առ Տէր իմ արքայ, եւ արասցէ որ ինչ բարի թուեսցի առաջի աչաց իւրոց: Ահաւասիկ տուեալ լիցի եւ զեզինսդ յողջակէզս եւ զսայլստ ի փայտ ողջակիզաց, եւ զցորեանդ ի պատարագս զամենայն տուեալ: 24 Ապա խաւսել կալաւ թագաւորն ընդ Ուռնիայ եւ ասէ. Ոչ այդպէս է, այլ գնելով գնեցից արծաթոյ որպէս արժան իցէ, ոչ առն ումիքէն ձրի եւ մատուցանեմ պատարագ Տեառն Աստուծոյ: 25 Ապա ետ Դաւիթ Ուռնիա վասն տեղոյն այնորիկ կշիռ ոսկոյ վեց հարիւր: 26 Եւ շինեաց անդ սեղան Տեառն Աստուծոյ Դաւիթ եւ մատոյց անդ ողջակէզս պատարագաց փրկութեան, եւ աղաղակեաց Դաւիթ առաջի Տեառն եւ լուաւ նմա, եւ Տէր հրով իջանէր յերկնից ի վերայ սեղանոյն ողջակիզաց, 27 եւ ետ հրաման Տէր հրեշտակին, եւ դարձոյց անդրէն գտուրն ի պատեանս իւր: 28 Ի ժամանակի յայնմիկ, իբրեւ տեսանէր Դաւիթ թէ լուաւ նմա Տէր ի

կալն Ուռնեայ Յերուսացոյ, 29 եւ անդ մատուցանէր զպատարագս ողջակիզացն եւ վրան ժամուն Տեառն էր յանապատի եւ սեղանն ողջակիզաց ի Բամայ ի Գաբաւուն 30 եւ ոչ կարաց Դաւիթ գնալ առաջի նորա, զի խնդրեսցէ յԱստուծոյ զի սարսեալ էր յերեսաց սրոյն հրեշտակին Տեառն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԲ.

1 Եւ ասէ Դաւիթ. Այս է տուն Տեառն Աստուծոյ, եւ այս է սեղան ողջակիզաց տանդ Բարայէղի:
ԼԸ 2 Ապա ետ հրաման Դաւիթ ածել ժողովել զեկս աշխարհին երկրին Բարայէղացոց, եւ կացոյց զգնոսս քարագործս, կոփել քարինս քերածոյս, շինել զտաճար տանն Աստուծոյ, 3 եւ երկաթ յոյժ ի բեւեռս դրանցն, ի գամս յաղիցն, եւ ի կրկունս ծխնեացն: Եւ պատրաստեաց Դաւիթ երկաթ եւ պղինձ, զի ոչ գոյր կշիռ 4 եւ փայտ, զի ոչ գոյր թիւ, զի կրելով կրէին Ծայդանացիքն, եւ Ծուրացիք մայտամայր, զի ոչ գոյր թիւ: 5 Ապա խաւսել սկսաւ Դաւիթ եւ ասէ. Սողոմովն որդեակ իմ մանուկ մատաղէ, եւ տունդ շինելոյ Տեառն մեծի անուանէ, յանուն մեծի փառաց ընդ ամենայն երկիր: Ես պատրաստեցից նմա նիւթ շինածոյ, եւ պատրաստեաց Դաւիթ զնիւթ շինածոյ յառաջ քան զմահ իւր: 6 Ապա կոչեաց Դաւիթ զՍողոմովն զորդի իւր, եւ հրաման տայր շինել զտաճարն Տեառն Աստուծոյ Բարայէղի: 7 Խաւսել սկսաւ Դաւիթ ընդ Սողոմովնի եւ ասէ. Ես ինձէն եղի ի մտի իմում շինել տուն անուան Տեառն Աստուծոյ իմում: 8 Ապա եղեն պատգամքն Տեառն ի վերայ իմ եւ ասէ. Բագում են այն արիւնք որ հեղան ի ձեռաց, եւ անհնարին են պատերազմունք զոր պատերազմեցար դու, ոչ շինեսցես դու տուն անուան իմոյ: 9 Զի արիւնք բագում հեղան յերկիր ի ձեռաց քոց առաջի իմ, 9 այլ որդի ծնանելոց է ի քէն, սա եղիցի այր հանգստեան, եւ հանգուցից զնա յամենայն թշնամեաց իւրոց շուրջ զնովաւ, Սողոմովն անուն նորա, եւ խաղաղութիւն եւ հեզութիւն տաց ի վերա Բարայէղի յաւուրս նորա: 10 Սա շինեսցէ տուն անուան իմոյ: Սա եղիցի ինձ յորդիս եւ ես եղեց նորա հայր եւ պատրաստեցից զաթոռ թագաւորութեան նորա ի վերայ Բարայէղացոց մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց, 11 եւ արդ որդեակ իմ, եղիցի Տէր Աստուած քո ընդ քեզ եւ աջողեսցէ քեզ, եւ շինեսցես դու տուն Տեառն Աստուծոյ քո որպէս խաւսեցաւ նա վասն քո: 12 Բայց տացէ քեզ Տէր Աստուած հանճար իմաստութեան եւ զաւրացուցէ զքեզ ի վերայ Բարայէղի առնել եւ պահել զամենայն զաւրէնս Տեառն Աստուծոյ, 13 զի յայնժամ աջողիցի քեզ, յորժամ դու առնիցես պահիցես զաւրէնս հրամանաց Տեառն, զոր պատուիրեաց Տէր Մովսէսի ի վերայ որդւոցն Բարայէղի, քաջալերեաց, զաւրացիք, մի երկնչիր եւ մի զանգիտէր: 14 Արդ ահաւասիկ ես ըստ իմում աղքատութեան պատրաստեցի նիւթ տան Տեառն, ոսկի քանքարս հարիւր հազար, եւ արծաթոյ հազարաց հազար քանքար, եւ պղծինձ եւ երկաթ բնաւ չափ չիք կշռոյ նորա, եւ փայտ, եւ քար պատրաստեցի, 15 եւ դու յաւելջիր ի նոսա, եւ ընդ քեզ բազմակոյտ զործան ճարտարապետաց եւ քարակուռ եւ հիւսունս փայտի իմաստնացեալս, ճարտարացեալս ի գործ 16 յոսկւոյ, յարծաթոյ, ի պղնձոյ, յանագոյ, զի ոչ իցէ թիւ եւ համար հապա արի եւ գործեա եւ Տէր եղիցի ընդ քեզ: 17 Ապա դարձեալ պատուէր տայր Դաւիթ իշխանացն Բարայէղացոց հնազանդութեամբ ձեռնատու աւգնական լինել Սողոմովնի որդւոյ իւրոյ: 18 Արդ խաւսել կալաւ եւ ասէ, ոչ Տէր Աստուած ընդ ձեզ էր եւ հանգոյց զձեզ յամենայն եւ մատնեաց ի ձեռս իմ զամենայն բնակիչս երկրի որ շուրջ զձեւք իցեն եւ հնազանդ եղեւ առաջի ձեր եւ առաջի Տեառն ամենայն երկրի, 19 արդ տուք ի սիրտս ձեր, եւ զոգիս ձեր խնդրել ի Տեառնէ Աստուծոյ ձերմէ, զարթիք, արիք, շինեցէք սրբութիւն Տեառն Աստուծոյ ձերում, զի բերջիք դիջիք ի նմա զտապանակ կտակարանաց Տեառն եւ զապասն սրբութեան Աստուծոյ ի տանն զոր շինեսցիք անուան Տեառն Աստուծոյ ձերոյ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

1 Եւ Դաւիթ հինաւորց ծերացեալ լի ակուրքք: Թագաւորեցոյց զՍողոմովն որդի իւր փոխանակ իւր ի վերայ Բարայէղի, 2 եւ հրամայեաց ժողովել զամենայն իշխանիս Բարայէղիացոցն եւ զքահանայս եւ զղեւտացիս

ԼԹ 3 եւ կալան գթիւ համար ղեւտացիքն, յերեսնեմենից եւ ի վեր, եւ էր թիւ նոցա ըստ մարդոյ, արդ իբրեւ երեսուն եւ ութ հազար, 4 ի սոցանէ ստիպաւոր եւ վարիչք ի գործ Տեառն քսան եւ չորս հազարք եւ դպիրք եւ դատաւորք վեց հազարք 5 եւ երգիչք գոր արարեալ եւ կազմեալ էր Տեառն Աստուծոյ չորս հազարք: 6 Եւ բաժանեաց զնոսա Դաւիթ շաբաթաւորս շաբաթաւորս որդւոցն Ղեւեայ Գեթսունին, եւ Կաաթայն եւ Մերարեայն 7 ի գունդն Գեթսունի Ղովբենի եւ Սեմէի զաւրագլուխ Ղադան: 8 Եւ որդիք Ղաադանու էիել 9 եւ Սեմէի որդիք Սադովմիթ, եւ Ոզիել, եւ Արամ, երեք սոքա իշխանք ազգատոհմին Ղաադանայ 10 եւ որդիք Սեմէի Յիել եւ Զիգայ, եւ Յովաս, եւ Բերիայ, այս որդիք Սեմեայ չորք 11 եւ էր Յիել առաջին եւ Զիգա երկրորդ, եւ Յովաս, եւ Բերիայ որոց ոչ խառնեցաւ զաւակ, եւ եղեն սոքա ընդ մի բաժին ի ժառանգութեան համարի 12 որդիքն Կաաթա Աբրամ, Յեսաար, Քեբրովն, եւ Ոզիել չորք 13 որդիք Ամրեմայ Ահարովն, եւ Մովսէս, ապա ընտրեցաւ Ահարոն ի նուէր սրբութեան նուիրել սուրբ սրբոցն մինչեւ յաւիտեան, արկանել խունկս առաջի Տեառն եւ պաշտել առաջի նորա եւ աղաթս առնել առ նա մինչեւ յաւիտեանս 14 եւ Մովսէսայ Աստուծոյ եւ որդիք նորա ոչ անուանեցան յազգս ղեւտացւոց: 15 Որդիք Մովսէսի Գերսամ եւ Եղիեզեր, 16 որդիք Գերսամա Սուբիել առաջինն, 17 եւ էին որդիք Աբիա առաջինն եւ այլ ոչ գոյին, Եղիազարու որդիք բայց որ աճեցին ի բարձրն: 18 Որդիք Բասար Սադովմիթ առաջին: 19 Որդի Քեբրովնայ Եզդիայ առաջին, Ամարիա երկրորդն, Յազիել երրորդ, Յակամիայ չորրորդ: 20 Որդիք Եզիելի Միքաս առաջին, եւ Յովսաբամ երկրորդ, 21 եւ որդիք Մերարի, Յովիել եւ Մուշի: Որդիք Մովեղա Եղիազար, եւ Կիս, 22 եւ մեռաւ Եղիազար եւ որդի ոչ գոյր նորա, բայց դստերք եւեթ էին եւ առին զնոսա որդիքն, Կիս եղբայր նոցա, 23 որդւոյ Մուշի, Մովեղի եւ Եղեր եւ Երիմովթ երեք սոքա: 24 Որդիք Ղեւայ ըստ ազգատոհմին տանց իւրեանց համարոյ թուոյ անուանց նոցա, ըստ մարդոյ գործավարացն որ պաշտէին ի սպասու տան Տեառն ի վեցամենից եւ ի վեր եւ ասաց Դաւիթ հանգիս արար Տէր Աստուած Իսրայէլի ժողովրդեան իւրում, եւ բնակեցոյց զձեզ յԵրուսաղէմ մինչեւ յաւիտեան: Արդ ղեւտացւոցն ոչ գոյ թիւ որ բառնալ կարիցեն զգանձ եւ զկահկարասի սպասու պաշտամանն զի ի բանս Դաւթի վերջինս թիւ որդւոցն Ղեւեայ ի քսանամենից եւ ի վեր, 25 26 27 28 զի հաստատեաց զնոսա ի ձեռն որդւոցն Ահարովնի պաշտել ի տան Տեառն ի վերա դրանցն եւ որսկապանացն ի վերայ սրբութեան ամենայն սրբոց եւ ի վերայ գործոց պաշտաման տանն Աստուծոյ, 29 եւ ի վերայ հացին, որ առաջի դնեն, եւ ի վերայ նաշիին պատարագացն, եւ ի վերայ յանխում նմա գառան, եւ ի վերայ խմեալ տապակելոյն 30 եւ ի վերայ յանդիմանութեան այգուն պաշտամանն. եւ ի վերայ խոստովանութեան արիւնիութեան Տեառն ընդ երեկոյս, 31 ի վերայ ամենայն մատուցելոցն ողջակիզաց Տեառն յաւուր շաթուցն եւ յաւուրս ամսագլուխ տանից տարեկանացն ըստ թուոյն ընտրութեան նոցա յամենայն ժամ առաջի Տեառն: 32 Եւ պահեսցեն զպահս վրան ժամուն, եւ զպահս սուրբ սրբոյն եւ զպահս որդւոցն Ահարովնի եղբարցն իւրեանց առ ի պաշտելն ի տան Տեառն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԴ.

1 Եւ այս որդւոցն Ահարովնի բաժինք:

Որդիք Ահարովնի Նաբաթ եւ Աբիուր, Եղիազար, եւ Իթամար, Թ 2 եւ մեռան Նաբաթ եւ Աբիուր, առաջի հաւրն իւրեանց եւ որդի ոչ գոյր նոցա: Եւ քահանայացաւ Եղիազար եւ Իթամար, որդիք Ահարովնի, 3 եւ արար նոցա բաժինս Դաւիթ եւ Սադովկ յորդւոցն Եղիազարու եւ Աբիմեղէք յորդւոցն Իթամարայ, ըստ հանդիսին իւրեանց ի պաշտամանն իւրեանց: 4 Եւ գտան որդիքն Եղիազարու առաւելագոյն իշխանք զաւրաւորացն քան զորդիսն Իթամարայ, եւ բաժանեաց զնոսա Դաւիթ յիշխանս յիշխանս տան ազգատոհմին մետասան: Եւ որդւոցն Իթամարու ըստ ազգատոհմին ութ, 5 եւ արար զբաժինն, վիճակաւք նոցա ընդ նոսա, եւ սոցա ընդ նոսա, զի էին զաւրաւորք ի սուրբն սրբոց, եւ իշխանք ի պաշտաւն Աստուծոյ ի մէջ որդւոցն Եղիազարու եւ ի մէջ որդւոցն Իթամարայ, 6 եւ գրեաց զնոսա Ամեաս որդի Նաթանայելի դպրապետն Ղեւեայ առաջի արքայի եւ իշխանացն: Եւ Սադովկ քահանայապետի եւ Աբիմեղէք որդի Յաբիթարու եւ իշխանաց նահապետացն ղեւտացւոց տուն յազգատոհմէ անտի Իթամարայ: 7 Եւ ել վիճակն առաջին առ Յարիմ: Եւ երկրորդն առ Յուդայա: 8 Եւ երրորդն առ Բարամ: Եւ չորրորդն, առ Գեուրիմ: 9 Եւ հինգերորդն առ Մելքիել, եւ վեցերորդն առ Մէիման, 10 եւ եւթներորդն առ Ակովս: Եւ ութերորդն առ Աբիայ: 11 Եւ իններորդն առ Յիշով: Եւ տասներորդն առ Յեքոնիայ: 12 Եւ

մետասաներորդն առ Եղեւատփ եւ երկոյտասաներորդն առ Յակիմ: 13 Եւ երեքտասաներորդն առ Յափիայ: Չորեքտասաներորդն առ Յեզբաղ: 14 Եւ հնգետասաներորդն առ Բեղկայ: Վեշտասաներորդն առ Եմեր: 15 Եւ եւթն ու տասաներորդն առ Քեզիր, ութ ու տասաներորդն առ Ափեսէ, 16 ինն ու տասաներորդն առ Փարիայ: Եւ քսաներորդ առ Յեզկկայ: 17 Եւ առաջնորդ քսաներորդ առ Աքին, եւ երկրորդ քսաներորդն առ Կամէլ, 18 եւ երրորդ քսաներորդ առ Գաղաայ: Եւ չորդ քսաներորդ առ Մովոզիայ: 19 Այս գիր համարո է ըստ պաշտաման նոցա, առ մտանել ի տուն Տեառն ըստ ընտրութեանն իւրեանց ի ձեռն Ահարովնի հաւրն իւրեանց որպէս պատուէր ետ Տէր Աստուած որդւոցն Իսրայէլի 20 եւ որդւոցն Ղեւեա մնացորդաց: Արդ որդւոցն Աբրամ, Մովբիէլ, Ադաիայ: 21 Որդոցն Աբիա Յուսիայ գլուխ: 22 Որդւոցն Իսահառ Մաղովմիթ գլուխ: Որդւոցն Մաղովմիթ Իթիաթարէայթ գլուխ: 23 Որդւոցն Քեբրովն Այառիա գլուխ, Ամարիա երկրորդ, Յազիէլ երրորդ, Իկանիաս չորրորդ, 24 որդւոցն Ազիէլայ Միքեա գլուխ, եւ Յուսիայ երկրորդ, որդւոցն Միքեայ Մեմէ: 25 Որդւոցն Յուսիա, Զաքարիայ 26 որդւոցն Մերարի, Մոռդի, եւ Մուշի, Ոզիայ որդի նորա, Բունիա 27 որդի նորա, Յեսամ որդի նորա, Կեզաք, քուր եւ Բարիայ, 28 Մովոզեա, Եղիազար եւ Իթամար: Եւ ոչ գոյին Եղիազարու որդիք: 29 Որդիք Միկէայ, Յերամաէլ, Մուշի: 30 Որդիք Մուշեա Մոռդի եւ Եդեր եւ Յերիմովթ: Այս որդիք Ղեւտացւոց ըստ ազգատոհմին տան նոցա 31 եւ առին նոքա վիճակս որպէս եղբարք իւրեանց եւ առաջի արքայի եւ Սագովք եւ Աբիմէլէք, եւ իշխանք ազգատոհմին քահանայիցն եւ Ղեւտացւոցն, որ կային ի վերայ նոցա, ազգ առաջնոյն ընդդէմ եղբարս իւրոյ կրսերոյ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԵ.

1 Եւ հաստատեաց Դաւիթ արքայ, եւ իշխանք զաւրացն ի վերայ գործոյն զորդիսն Ասափայ, զԵմանն, եւ զԵղիթովմ, որ մարգարէանային ի փող եւ ի թմբուկ եւ ի քնար: Եւ եղեւ թիւ նորա ըստ մարդաթուի արանց, 2 Որդիք Ասափայ Զաքուր եւ Յուսէփ, եւ Նաթանիաս, եւ Ակիրեղայ: Որդիք Ասափայ Զանիա, Սափա մարգարէութեամբ զհետ արքայի 3 առ Իզիթոմ: Որդիք Իզիթոմ Գողիդայ, եւ Սուրի, եւ Ասիայ, եւ Սաաբիայ, եւ Հեզրի, եւ Մատաթի զկնի հաւրն իւրեանց, Իզիթովմ ի քնար մարգարէութեան խոստովանութեան աւրինութեան Տեառն զկնի Եման: 4 Որդիք Եմանայ Բոքիայ, եւ Մատթանիայ, եւ Ոզիէլ, եւ Սոբայէլ, Երիմովթ եւ Անայիաս եւ Անանիէլ եւ Եղիաթայ եւ Գողոդայթ, եւ Արամաթի Եզեր եւ Յեզբոգ եւ Մաղեթի, Եսթիր եւ Մազիովթ: 5 ամենեքին սոքա յԵմանայ տեսանողին արքայի ի բանս Աստուծոյ զի բարձրացի եղջիր: Եւ ետ Աստուած որդիս Եմանա չորեքտասան, եւ դստերս երիս, 6 ամենեքին սոքա երգիչք աւրինութեան ի տան Տեառն ի փող եւ ի քնար, ի ծառայութեան տան Աստուծոյ զկնի արքայի Ասափայ, եւ Իզիթովմ եւ Եման, 7 եւ եղեւ թիւ նոցա եղբարք իւրեանց հանդերձ որ ուսուցեալ էին երգել զաւրինութիւնս Տեառն ամենայն որ իմաստնացեալ էին.ՄՁԸ., 8 ապա արկանէին վիճակս շաբաթաւորաց միմեանց ընդդէմ, մեծի եւ փոքու ըստ իմաստնանալոյն եւ որ դեռ յուսմանն էր, 9 եւ ել վիճակն առաջին Ասափայ, եւ որդւոց իւրոց եւ եղբարցն իւրոց եւ Յուսիփա առաջին, Գողոդիա երկրորդ, ինքն եւ եղբարք իւր, եւ որդիք իւր երկոյտասան, 10 երրորդ Զաքուր ինքն եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 11 չորրորդ Ասիբէլ, որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան, 12 հինգերորդ Նաթանիայ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան, 13 վեցերորդ Բոքիա որդիք իւր եղբարք իւր երկոտասան: 14 Եւթներորդ Եզրի որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան: 15 Ութերորդ Իսաիայ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան: 16 Իններորդ Մաթանիայ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան, 17 տասներորդ Սուբի որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան: 18 Մետասաներորդ Ոզիէլ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան, 19 երկոտասաներորդ Ասափ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասան: 20 Երեք տասաներորդն Սուբիէլ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 21 չորեքտասաներորդ Մատաթի որդիք իւր եղբարք իւր երկոտասան: 22 Հնգետասաներորդ Յերիմովթ որդիք իւր եղբարք իւր երկոտասանք: 23 Վեշտասաներորդ Անանիայ որդիք իւր եղբարք իւր երկոտասանք: 24 Եւթնու տասներորդ Յեսոբ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 25 ութ ու տասներորդ Անանիէլ որդիք իւր եղբարք իւր երկոտասանք, 26 ինն ու տասներորդ Մաղակթի որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 27 քսաներորդ Եղիաթայ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 28 քսաներորդ առաջներորդ Ութիր որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 29 30 քսաներորդ երրորդ

Երազիովթ որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք, 31 քսաներորդ չորրորդ Ամաթիեզեր որդիք իւր եւ եղբարք իւր երկոտասանք:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԶ.

1 Ի բաժինս վիճակաց դրանց որդւոցն Կորեա Սեղեմիայ, որդի Կորեա յորդւոցն Ասափ 2 եւ Սեսեղիայ: Որդիք Զաքարեա, անդրանիկն Յաղիել, երկրորդն Զաքաղիա, երրորդն Սաղաթիել, չորրորդն 3 Եղամ, հինգերորդն Յունաթան, վեցերորդն Եղիովնայ, եւթներորդն 4 Աբիադովմ: Որդւոցն Ասմայ անդրանիկն Յուզբատ, երկրորդն Յուադ, երրորդն Սաքար, չորրորդն Նաթանայել, հինգերորդն 5 Յունաթան, վեցերորդն Իսաքար, եւթներորդն Փեղաթի, զի արինեաց գնա Աստուած, 6 եւ Սամեա որդւոյ նորայ ծնան որդիք հաստատեալ ի տան հաւր իւրեանց, զի զաւրացեալ էին զաւրութեամբ 7 որդիքն Սամեա, Ոթնի եւ Հոաթայել եւ Ովբէր, եւ Եղզաբէր, եւ եղբարք նորա որդի զաւրութեան Եղիու, Եսամաքիա, 8 ամենեքին սոքա որդիք Աբդովմ ընդեանք եւ որդիք իւրեանց, եւ եղբարք իւրեանց զաւրացեալք զաւրութեամբ գործէին զաւրութեամբ զգործ վաթսուն եւ երկու Աբդեղումա 9 եւ Սեղեմիա որդիք եւ եղբարք ի հարսունք ուր եւ տասն: 10 Եւ Յեսամայ որդւոցն Մերարեայ որդի մի Շամարի որում պահէին զգլխաւորութիւն զի ոչ գոյր անդրանիկն ի միջի եւ առ եղ գնա հայր իւր: Սկզբան Եզիւ, 11 Քեղկի երկրորդ, Նաբեղ երրորդ եւ Զաքերիա չորրորդ, ամենեքին սոքա Ուսայեայ որդիք եւ եղբարք նորա չորեքտասան 12 սոցա էլին բաժինք վիճակաւ դրանցն զլխաւորութեանց զաւրութեանցն կալ շաքաթաւոր, առաջի եղբարցն իւրեանց եւ պաշտել ի տան Տեառն, 13 եւ արկին վիճակս ըստ փոքուն, եւ ըստ մեծին ըստ տանց ազգատոհմին իւրեանց, ի դրունս դրունս 14 եւ ել վիճակ դրանն արեւելից, Սեմեա եւ Զաքարիա որդւոյ նորա Յովադ խորհրդական ի միտս իւր արկանէին վիճակս, եւ ել նմա վիճակն ընդ կողմն հիւսիսոյ 15 եւ Աբեղովմա ընդ հարաւակողմն կոյս դէմ տանն Ասափայ 16 յերրորդեան սեմոյն Ովասայ ընդ արեւմուտս կոյս դրամբք հանդերձ սրսկապանին եշից ճանապարհին պահ առ պահ ընդ արեւելս: 17 Իսկ Ղեւտացիքն վեց վեց յաւուր ընդ կողմանս հիւսւոյ, չորս չորս յաւուր ընդ կողմանս հարաւու եւ չորս յաւուր յԱսափինն, եւ երկուս երկուս ի փոխանակել 18 եւ ընդ արեւմուտս չորս եւ ի ճանապարհի երկուս երկուս փոխանակաւ: 19 Այս վիճակք բաժնից դարապանաց որդւոցն Կորայ եւ որդոցն Մերարեա 20 եւ Ղեւտացիքն եղբարքք իւրեանց հանդերձ ի վերայ գանձին տան Տեառն, եւ ի վերայ գանձիցն սրբոյն սրբոց: 21 Որդիքն Ղաադանայ, որդոյ Գեսամ եւ Ադագանայ իշխանք ազգատոհմին Ղադանու եւ Գերսամայ, Յէիել 22 եւ Զեթամ եւ Յովել եղբարք նորա ի վերա գանձին տան տեառն 23 եւ Ամրիիմ եւ Իսահար եւ Քեքրովն, եւ Ոզիել 24 եւ Սեբիել եւ Գերսամանցն Մուշեանց զաւրագլուխ ի վերայ գանձիցն 25 եւ եղբարն իւրոյ Եղիազար, Աբիա որդի նորա եւ Յուսէէ որդի նորա եւ Յովրամ որդի նորա եւ Զեքրի որդի նորա, 26 եւ ինքն Սաղամիթ եւ եղբարք ի վերայ ամենայն գանձին սրբոյն սրբոց գոր նուիրեաց Դաւիթ եւ իշխանք տոհմացն հայրապետք եւ հարիւրապետք եւ իշխանք զաւրութեանցն 27 գոր առեալ էր ի քաղաքաց անտի աւար: Եւ նուիրեալ էր ի նոցանէն զի մի նուաղեսցի գործ շինուածոյ տանն Աստուծոյ: Եւ ի վերայ ամենայն նուիրելոցն Աստուծոյ 28 գոր նուիրեցին: Սամուէլ տեսանողն եւ Շաւուղ Կիսեանց եւ Աբենէր Ներեանց եւ Յովաք որդի Շարուհեայ եւ ամենայն նուէրք որ էին ի ձեռն Սաղովմայ եւ եղբարց իւրոց 29 Յեսսարի եւ Քոնոնիայ եւ որդիք իւր եւ գործն գործոյն արտաքնոյ ի վերայ Իսրայէլի զի գրիցեն եւ վճարիցեն 30 ի Քեքրոնիայ, Սաղիաս եւ եղբարք իւր որդիք զաւրութեանց հազար եւ եւթն հարիւր եւ ի վերայ ոստիկանութեան Իսրայէլի յայնկոյս Յորդանան գետոյ, ընդ արեւմուտս ամենայն գործ պաշտամանն Տեառն, եւ ի գործ արքունի 31 Քեքրովնեա, Ուրիաս իշխան Քեքրովնեայ ազգատոհմաւքն իւրեանց հանդերձ: Յամին քառասներորդի թագաւորութեան Դաւթի, այս յաշխարհագրի անդ գտաւ, այր զաւրութեանց ի նոգա Յազերն Գաղաղիտացոց, 32 եւ եղբարք իւր որդիք զաւրաւորք երկու հազարք եւ եւթն հարիւր զլխաւորք տոհմին

ԽԱ եւ կացոյց գնոսա Դաւիթ արքայ ի վերայ գնդին Հոուրելայ եւ Գադայ եւ կես ազգին Մանասեան գնդին վասն ամենայն բանից Աստուծոյ բանից արքայի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

1 Եւ որդիք Իսրայէլի իւրաքանչիւր թուոց նահապետք ազգատոհմին հազարոք եւ հարիւրաւորք եւ համարակար դպիրք որ պաշտէին ի ժողովրդեան յամենայն համարս արքունի ըստ իւրաքանչիւր գործոյն համարոյ ելին եւ մտի ամսոյ ամսոյ յամենայն ամիսս տարոյն ընտրութիւն 2 առաջին համարոյ քսան եւ չորս հազարք, եւ ընտրութիւն համարոյ առաջնոյ ամսեանն Յեզբաաղ եւ Բազեէլն եւ ընտրութիւն ելից նորա քսան եւ չորք հազարք 3 յորդոցն Փարեսայ, որ զլուխ էր ամենայն իշխխանացն զաւրաց, եւ ամսեանն առնոյ 4 եւ ընդդութեան ամսոյն երկրորդի Դուդայի Դաքթի եւ Մադաղաւովդ առաջնորդք եւ ընտրութիւն նորա քսան եւ չորս հազարք 5 իշխան զաւրութեան երրորդի Բանեաս Յովադ քահանայ իշխան, եւ յընտրութեանն նորա քսան եւ չորս հազարք, 6 ինքն Բանեաս հզարագոյն էր քան զերեսունսն եւ ի վերայ երեսնիցն բաժին է ընտրութեան իւրոյ, 7 յամսեանն չորրորդի Ասայէլ եղբայր Յովաբայ եւ Զաբգիայ որդի նորա, եւ եղբարք իւր զկնի նորա, եւ ընտրութիւնն բաժնի նորա քսան եւ չորս հազարք, 8 հինգերորդ ամսեանն հինգերորդի իշխան Սաաւովք Յեզաբիայ եւ մասն բաժնի նորա քսանչորս հազարք: 9 Վեցերորդ յամսեանն վեցերորդի Եկես որդի Եկզեա Թեկուացոյ եւ մասն բաժնի իւրոյ քսան չորս հազարք: 10 Եւթներորդ յամսեանն եւթներորդի Քեզ Փողովեանց յորդոցն Եփրեմայ եւ մասն ի բաժնի իւրոյ քսանչորս հազարք: 11 Ութերորդ յամսեանն ութերորդի Ուսաբէկի Եսթայեանց Զարայեայ, եւ մասն ի բաժնի իւրում քսանչորս հազարք: 12 Իններորդ յամսեանն իններորդի Աբիեզեր որ յԱնաթովբայն որ ի Բենիամին երկրի եւ մասն ի բաժնի իւրում քսան եւ չորս հազարք: 13 Տասներորդ յամսեանն տասներորդի Մաարին Ետոպաթեանց Զարայ եւ մասն բաժնի իւրոյ քսանչորս հազարք: 14 Տասներորդ յամսեանն մետասաներորդի Բանէասի Փարաթովայ որդւոյն Եփրեմի եւ մասն բաժնի իւրոյ քսանչորս հազարք: 15 Երկուտասաներորդ յամսեանն երկուտասաներորդի Ողդիա Տոփատեանց Գողոնիէլեանց եւ մասն բաժնի իւր քսանչորս հազարք: 16 Եւ ի վերայ ազգացն Իսրայէլի ազգի Հռուփէլ նահապետ Եղիազար որդի Զաքարեայ, Շմաւոնի Սափատիա Մաքատեանց 17 Ղեւայ Սաբիայ Կամուեանց Ահարովնի Սադովկ 18 Յուդայ Եղիաք յեղբարցն Դաւթի Իսաքարայ Ամբրի Միքայէլեանց, 19 Զաբուդովն Իսամիա Արդեանց, Նեփթաղեայ Յերիմովք Ոգիէլեանց, 20 Եփրեմա Ուսի Էրզեանց, 21 կէս ազգեան Մանասէի, Յովէլ որդի Փատեա կէս ազգին Մանասէի, որ յերկրին Գաղաադու Յազայ Զաքարեանց որդւոյն Բենիամենի Յասիէլ Արենեանց 22 Գանա Ոգիէի Յերովամեանց: 23 Այս իշխանք նահապետք ազգացն որդւոցն Իսրայէլի եւ ետ համար առնել Դաւիթ արքայ ի քսանամենից եւ ի խոնարհ: Զի ասաց Տէր, եթէ բազմացուցանելով բազմացուցիցես զգաւակ որդւոցն Իսրայէլի իբրեւ զաստեղս երկնից: 24 Եւ Յովաբ որդի Շարուհեա սկսաւ աշխարհահամար առնել ժողովրդեանն եւ ոչ կարաց կատարել: Սակայն եւ յայնմիկ եղեւ բարկութիւն ի վերայ Իսրայէլի եւ ոչ յարգեցաւ համարն այն ի դիւան դպրութեան համարոց աւուրց արքային Դաւթի 25 եւ որ ի վերայ գանձիցն թագաւորին էին Ազմովթորէ Եղեանց, եւ ի վերայ գանձուցն արտաքոյ որ ի գեաւղս եւ ի քաղաքս էին, եւ ի գաւառս եւ ի պահակս Յունաթան Ժիւեանց 26 եւ որ ի վերայ արդեանց էին հողագործաց Եզրայիմ որ Քաղբէանց է, 27 եւ ի վերայ այգեստանեանց Սէմէի Արիմաթեանց եւ որ ի վերայ գանձից գիւղից գինոյն էին, Զաբդի Սափամեանց 28 եւ որ ի վերայ ձիթոյն եւ ի թըթոյն որ ի դաշտի անդ Եղեան Անգեղովրացի, եւ որ ի վերայ գանձի ձիթոյն էր Յովաս որ ի վերայ Անդուցն էր, որ Յասարովնն են, Սատրայր Սատովնացի 29 որ ի վերայ արջառոյն որ ի հովիտս էր Սափատ որդի Սադաեայ 30 որ ի վերայ ուղտուց երամակեաց էր Ուբիա Իսմաէլատացի որ ի վերայ իշոց երամակաց էր Ադիա Մերաթովնացի 31 որ ի վերայ հատիցն էր Յովազ Գադարացի: Ամենայն այս իշխանք ինչից ստացուածոց Դաւթի արքայի 32 եւ Յովնաթան հաւրեղբայր Դաւթի այրն խորհրդական իմաստուն եւ ինքնին դպրապետ եւ Յայէլ Սաամնեանց եւ ընդ որդիսն թագաւորին 33 եւ Աքիտովփէլ խորհրդակից արքայի եւ Քուսի բանից ընկեր արքայի 34 եւ զհետ նորա Աքիտովփէլ առ նմին եւ Յովաթ Բանեանց եւ Աբիաթար եւ զաւրավար զաւրացն Դաւթի Յովաբ որդի Շարուհեայ:

ԽԲ 1 Եւ ի ժողով հրամայեաց կոչել Դաւիթ զամենայն իշխանս Բարայէդացոց զգաւրագլուխս գնդաց գնդաց եւ զգաւրագլուխս վիճակաց վիճակաց, զամսապահս, շաբաթապահս, զաւրասպասիկս, սպասաւորս արքունի, զիշխանս իշխանս, հազարար հարիւրաւոր գնդաց, զանձապետս զանձից եւ որ ի վերայ ամենայն ընչից ստացուածոց նորա էին, զգաւառապետս զաւառապետս, եւ զամենայն պետս արքունի, զորդիսն անգամ զարքայի ներքինեալքն հանդերձ զամենայն զաւրագլուխս զաւրաւորացն, մեծամեծաւք, պետաւք, մարտիկ նահատակաւք հանդերձ եւ եկին ժողովեցան յԵրուսաղէմ, 2 ապա եկն եկաց Դաւիթ արքայ ի մէջ ժողովրդոց խաւսել կալաւ առաջի եւ ասէ Արք եղբարք իմ, ժողովուրդ իմ, լուարուք ինձ: Հաճոյ եղէ ղնել ինձ ի սրտի, ի մտի իմում շինել տաճար հանգստեան տապանակին կտակարանաց Տեառն եւ հաստատութիւն հանգստեան, անոտնէի ոտիցն Աստուծոյ մերոյ, եւ պատրաստեցի եւ զամենայն նիւթ շինածոյ որ զինչ պիտ էր զոսկի եւ զարծաթ, զպղինձ եւ զարոյր եւ զերկաթ եւ փայտ բազում յոյժ: 3 Ապա խաւսել սկսաւ ընդ իս Տէր Աստուած իմ եւ ասէ ոչ եթէ դու շինեսցես ինձ տուն անուան զանուն իմ ի վերայ նորայ, զի դու այր պատերազմող էիր եւ արիւնք բազումք հեղան ի ձեռս քո: 4 Արդ այս յայտ է զի ընտրեաց Տէր Աստուած յամենայն ազգաց զտունդ Բարայէդի եւ զՅուդայ կանգնել զթագաւորութիւնս յաւիտեանս, եւ ընդ Յուդայ եւ ընդ Բարայէդ, ընտրեաց Տէր զՅուդայ եւ ի տանէ Յուդայ ընտրեաց Տէր զտուն հաւր իմոյ, եւ ի տանէ հաւր իմոյ ի մէջ եղբարք իմոց ընդիս հաճեցաւ, զի թագաւորեցուցէ զիս ի վերայ ամենայն որդոցդ Բարայէդի, 5 եւ ի մէջ ամենայն որդոցն իմոց զի բազում որդիս ետ ինձ Աստուած: Ընդրեաց զՍողոմովն որդի իմ նստուցանել յաթոռ թագաւորութեան Տեառն ի վերայ ամենայն Բարայէդի: 6 Եւ ասէ ցիս Աստուած. Սողոմովն որդի քո շինեսցէ զտաճարն իմ եւ զսրահսն իմ, զի ընտրեցի եւ զնա լինել ինձ զնա որդի, եւ եւ եղէց նորա հայր 7 եւ պատրաստեցից եւ զարքայութիւն նորա մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց, եթէ կարացէ յաղթել առնել եւ պահել զպատուիրանս իմ, եւ զիրաւունս իմ, իբրեւ յար յայս 8 արդ ղիցէ առաջի աչաց իւրոց ամենայն Բարայէդ եւ ունկնդիր լիցին Տեառն Աստուծոյ մերում խնդրել եւ պահել զամենայն պատուիրանս Տեառն Աստուծոյ մերոյ, զի ժառանգել կարասցիք զերկիրն բարեաց եւ ժառանգեցուցիք զորդիս ձեր մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց 9 եւ արդ Սողոմովն որդեակ իմ ծանիր դու զՏէր Աստուած հարցն քոց, եւ ծառայեաց դու նմա կատարեալ սրտիւ, մտադիր մտաւք զի զամենայն սիրտս քննէ Տէր, եւ զխորհուրդս մաց ճանաչէ, եւ եթէ խնդրեսցես դու զնա, զսցի քեզ, եւ եթէ թողցես զնա, լքցէ քեզ մինչեւ ի սպառ, 10 արդ տես զի ընտրեաց զքեզ ի շինել նմա տուն ի սրբութեան: Քաջալերեաց զաւրացիր եւ ի գործ կաց 11 ապա ետ Դաւիթ Սողոմովնի որդոյ իւրում արիւնակս արիւնակս տաճարին եւ սենեկացն, զանձանակացն եւ վերնատանցն շտեմարանացն ներքնոցն եւ արտաքնոցն, վերնատան եւ տաճարին քաւութեանց 12 եւ զարիւնակ զամենայնի որպէս եղ ի նմա ոգին, սրահիցն եւ զգաւրացն զամենայն սենեկացն որ շուրջ զշտեմարանաւքն Տեառն Աստուծոյ էին: 13 Զտան զանձին նուիրաց զմասանցն զվիճակացն զշաբաթաւորացն, զքահանայիցն եւ զղեւտացոցն, եւ որ յամենայն ի գործ ինչ պաշտաման տանն Տեառն զտուն զանձին. կահին կարասոյն որ առ ձեռին ապաս էր պաշտամանն Տեառն, 14 ի կշիռ յոսկոյն եւ ի մէտ կշռոցն ըստ իւրաքանչիւր անաւթոց որպէս եւ պաշտէր ի կշիռ արծաթոյն, 15 եւ ի մէտ ըստ ամենայն կահի կարասոյն որպէս եւ պաշտէր ըստ բաւականի, ըստ կշիռ ոսկի աշտանակացն, եւ ճրագարանաւքն, եւ բազմակալաւքն, հանդերձ իւրեանց ոսկի կշռով ի ճրագարան մի եւ ի բազմակալալս, 16 եւ յաշտանակսն, ոսկի եւ արծաթի, աշտանակացն, եւ ճրագարանացն, եւ բազմակալակալացն կշիռ ետ ցնա ճշմարտեալ նոյնպէս զկշիռ սեղանոյն ոսկոյ սեղանոյն նոյնպէս եւ շամփրոցն, 17 եւ մսահանացն, տաշտիցն ոսկեացն, եւ ճաշակացն, եւ մաղզմայիցն ոսկոցն, զկշիռ Քէփուրացն եւ զՔէփուրն, եւ զկշիռ ոսկոյն, եւ զարծաթոյ իւրաքանչիւր կշռով 18 եւ զնիւթ ոսկէ սեղանոյ խնկոցն կշռով յոսկոյ քաջէ: Եւ եցոյց նմա զարիւնակ կառանց քերովքիցն տարածելով թելովքն որ վերացեալ թռուցեալ տարածեալ խոնարհեալ, հովանի ունէր ի վերա տապանակի կտակարանացն Տեառն, 19 զամենայն գրով ի ձեռանէ Տեառն: Ետ Դաւիթ ի ձեռս Սողոմովնի ըստ բաւականի իմաստութեան մտաց իւրոց, զի ի մտի ղիցէ զամենայն գործած զարիւնակացն: 20 Եւ ասէ Դաւիթ ցՍողոմովն որդի իւր քաջալերեաց զաւրացիր, գործեա եւ մի զանգիտեր, զի Տէր Աստուած քո ընդ քեզ է: Ոչ թողցէ զքեզ եւ ոչ ընդ վայր հարցէ մինչեւ գործեսցես, կազմեսցես գործ պաշտաման տանն Տեառն զարիւնակ տաճարին եւ տան նորա, եւ քակքով նորա, եւ վերնատանց նորա եւ ներքին զանձանակին եւ տանն քաւութեան եւ զարիւնակ տանն Տեառն: 21 Ահաւասիկ դասք դասք բաժանիցն շաբաթաւոր քահանայիցն ար սպասիկ ղեւտացոցն յամենայն գործ կարգի տան Տեառն եւ ընդ քեզ աւաղիկ յամենայն

ի գործս քո ամենայն յաւժարամիտ յամենայն կարս կամակարութեան իմաստութեան ըստ ամենայն ճարտարութեան եւ իշխանք եւ ամենայն ժողովք զաւրացն ամենեքին ըստ բանի քում:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ
ԳԼՈՒԽ ԻԹ.

1 Դարձեալ խաւսել սկսաւ Դաւիթ ընդ զաւրսն եւ ասէ. Որդեակ իմ Սողոմոն զոր ընտրեաց Տէր մանուկ մատաղ եւ գործ մեծ, զի ոչ եթէ մարդկան է բնակութիւն գործոյն այլ Տեառն Աստուծոյ 2 բայց եւ ամենայն զաւրութենէ իմմէ պատրաստեցին նիւթ տան Աստուծոյ իմոյ, զոսկի յոսկոյ տեղ եւ զարծաթ յարծաթոյ տեղ եւ զպղինձ ի պղընձոյ զերկաթ յերկաթոյ տեղ, եւ զփայտ ի փայտի տեղ եւ քարինս լրի, եւ ականս պատուականս ազգի ազգիս եւ զամենայն ակն պատուական, եւ վէմս դահանակեայս: 3 Եւ դարձեալ զի հաճեալ էի եւ մտադէր, շինել զտուն Տեառն Աստուծոյ իմոյ, զոյ եւ այլ որ եւ ստացայ ինձ ոսկի եւ արծաթ եւ ետու եւ ի տաճարն Տեառն Աստուծոյ իմոյ, ի բարձրութիւն թող զայն որ պատրաստեցի եւ նիւթ տաճարին, ետու եւ ի տուն սրբոյն սրբոց: 4 Երիս հազարս քանքարս ոսկի ի Սոփերայ եւ եւթն հազար քանքար արծաթոյ սրբոյ զի ամօցես նովաւ զորմս տաճարին 5 ի վերայ ոսկուն ոսկով, եւ ի վերայ արծաթոյն արծաթով, եւ ամենայն գործ ձեռին ճարտարապետաց: Արդ եթէ իցէ որ յաւժար խոտաւուտ բերել այսաւր լցցէ զձեռս իւր Տեառն Աստուծոյ:

ԽԳ 6 Եւ անդէն վաղվաղակի սկսան նահապետք ազգատոհմացն եւ իշխանք որդւոցն Իսրայէլի, եւ զաւրագլուխ հազարաւոր գնդաց եւ որ պետք պետք էին ի վերայ ամենայն գործոյն տան թագաւորին, 7 եւ շինաւորք անգամ եկին բերին գործ տանն Տեառն, ոսկոյ քանքարս հինգ հազարս, եւ բիր սատերս, եւ արծաթոյ քանքարս տասն հազարս, եւ պղնձոյ քանքարս բիր եւ ութ հազար, եւ երկաթոյ հարիւր հազար քանքար, 8 եւ որոց գտան ականք պատուականք ի գանձս իւրեանց, եկին բերին ի ձեռն յԻսրայէլայ Գերսոնեանց, 9 եւ ուրախ եղեն ժողովուրդն ի վերա ինքնակամ մտադիր նպաստիցն, զի ամենեքին մտադիր կամաւք կամակարութեամբ բերին զնպաստն ի շինած տան Տեառն: Եւ Դաւիթ արքայ ուրախ եղեւ յուրախութիւն մեծ, եւ արինեաց Դաւիթ զՏէր առաջի ամենայն ժողովրդոցն եւ ասէ.

ԽԴ Արինեալ եւս դու Տէր Աստուած Իսրայէլի հարցն մերոց յաւիտենից մինչեւ յաւիտեան: 11 Քեզ Տէր մեծութիւն եւ զաւրութիւն եւ մեծ վայելչութիւն յաղթութիւն եւ խոստովանութիւն, զի դու ամենայն ամենայնի յերկինս եւ յերկրի ամենեցուն տիեւ: Յերեսաց քոց խոովին ամենայն թագաւորինք ազգաց 12 քո է Տէր արքայութիւն եւ ամբառնալ իշխանութեանց զի ի քնէ ամենայն մեծութիւն եւ փառք դու ամենայնի տիրես, եւ ի ձեռն քո են ամենայն իշխանութիւնք եւ զաւրութիւնք ի ձեռս քո են Տէր ամենակալ ամենայն ողորմութիւնք, մեծացուցանել եւ զաւրացուցանել զամենայն 13 եւ արդ Տէր գոհանամք զքէն, եւ արինեմք զանուն փառաց քոց զի ով ուստեք էի եւս, 14 եւ կամ զինչ ժողովուրդ իմ, զի զաւրացաք մեք նպաստս կամաւք կամակարութեամբ մատուցանել քեզ զի քո էր այս ամենայն եւ զքո առեալ քեզ մատուցանեմք, 15 եւ մեք նշդեհք եւ պանդուխտք առաջի քո, որպէս ամենայն հարք մեր եւ իբրեւ ստուեր են աւուրք մեր ի վերայ երկրի, եւ ոչ եթէ առ այս ամենայն է յոյս մեր 16 Տէր Աստուած մեր, որ պատրաստեցաք նիւթ շինածոյ տան անուան սրբոյ քո այլ ի ձեռաց քոց առաք Տէր, եւ քեզ այդրէն մատուցանեմք: 17 Եւ զփառացաք թէ դու եւս որ քննես զսիրտ, եւ սիրես զարդարութիւն, եւ եւս պարգմութեամբ սրտի իմում զնպաստ մատուցի զայս, եւ ժողովուրդքս քո այս որ գտաւ աստ տեսի զի մտադիրութեամբ զնպաստս մատուցանեն քեզ: 18 Տէր Աստուած Աբրահամու, Սահակա, Յակոբու հարցն մերոց պահեա զնոսա զստեղծուած խորհրդոց սրտից ժողովրդեան քո, եւ ուղղեա զսիրտս սոցա առ քեզ 19 եւ Սողոմոնի որդւոյ իմում տուր սիրտ սրբութեան կատարել զամենայն պատուիրանս քո, եւ զվկայութիւնս քո եւ զիրամանս քո, եւ կատարել զամենայն գործս շինուածոյս, որ առաջի արկեալ է զնիւթ շինածոյս զոր պատրաստեցի, 20 եւ ասէ Դաւիթ ցամենայն ժողովուրդն արինեցէք եւ դուք զՏէր Աստուած մեր եւ արինեցին ամենայն ժողովուրդքն զՏէր Աստուած հարցն իւրեանց եւ ծունր եղին եւ երկիրպագին Տեառն եւ արքայի: 21 Ապա մատուցանէր Դաւիթ պատարագս եւ ողջակէզս ի վաղիւ անդր աւուրն առաջնումն, զուարակս հազարս եւ խոյս հազար, եւ զառիւնս հազար, ըստ զոհից նոցա ողջակէզս բազմութեանն ամենայն Իսրայէլացւոց: 22 Եւ կերան եւ արբին յաւուր յայնմիկ խնդութեամբ եւ ուրախութեամբ բազմաւ: 23 Եւ դարձեալ թագաւորեցուցին զՍողոմոն գորդի Դաւթի եւ ամին զնա ի

ձեռն Տեառն ի թագաւորութիւն եւ զՍաղովքն աւծին ի քահանայութիւն եւ նստաւ Սողոմոն յաթոռ Տեառն ի թագաւորութիւն փոխանակ Դաւթի հաւր իւր, եւ յաջողեցաւ նմա եւ լսէին նմա ամենայն Իսրայէլ, 24 եւ իշխանք եւ հզաւրք եւ ամենայն որդիքն արքայի հաւր իւրոյ Դաւթի հնազանդեցան նմա: 25 Եւ մեծացոյց Տէր զՍողոմոն ատաջի ամենայն Իսրայէլացոցն եւ եդ ի վերայ նորա փառս արքայութեան որոյ ոչ ուրէք երբէք եղեն ի վերայ թագաւորութեանցն, որ յառաջ քան զնա ի վերայ տանն Իսրայէլի: 26 Եւ Դաւիթ որդի Յեսսեայ թագաւորեաց ի վերայ Իսրայէլի, եւ աւուրք թագաւորութեան նորա քառասուն ամ 27 ի Քեբրովն եւթն, ի յԵրուսաղէմ երեսուն եւ երիս: 28 Եւ մեռաւ Դաւիթ ի ծերութեան բարութեամբ, լի աւուրքք մեծութեամբ եւ փառաւք, 29 եւ այլ բանք Դաւթի արքայի ատաջին եւ վերջին: Եւ աւանիկ գրեալ է ի բանս Սամուէլի որ տեսանէր, եւ ի բանս Նաթանայ եւ ի բանս Գադայ որ տեսանէր, 30 վասն ամենայն թագաւորութեանց զարութեանց նորա, եւ վասն ամենայն ժամանակացն որ անցին ի վերայ նորա եւ որ անցին ի վերայ Իսրայէլի եւ ընդ ամենայն թագաւորութիւնս երկրի:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԱՌԱՋԻՆ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ զաւրացաւ Սողոմովն որդի Դաւթի ի թագաւորութեանն իւրում. եւ տէր Աստուած իւր ընդ նմա էր. եւ մեծացուցանէր զնա յոյժ: 2 Ապա խաւսել սկսաւ Սաւղոմովն ընդ ամենայն Բարայէլ՝ ընդ իշխանս հազարաւոր զնդաց եւ ընդ զաւրագլուխս հարիւրապետացն՝ եւ ընդ դատաւորսն եւ ընդ ամենայն իշխանս նահապետաց ազգատոհմացն առաջի ամենայն Բարայէլացոց: 3 Եւ զնաց Սողոմովն եւ ամենայն զաւրքն ի բարձունս զի անդ էր վրան ժամուն վկայութեանց տեառն Աստուծոյ զոր արար Մովսէս ծառայ Տեառն յանապատի անդ: 4 քանզի զտապանակն կտակարանաց Տեառն եկն երբ Դաւիթ ի Կարիաթիառիմ քաղաքէ եւ կանկնեաց նմա խորան Դաւիթ յԵրուսաղէմ, 5 եւ սեղանն արուրի զոր արար Բեսէլիէլ որդի Շարուիէայ, ընդէն վրան ժամուն վկայութեանց Տեառն: Եւ խնդիր արար Սողոմովն եւ ժողովուրդն: 6 եւ եկն մատուցանել անդ Սողոմովն ի վերայ սեղանոյն որ կայր առաջի Տեառն ի խորան ժամուն եւ անդ մատուցանէր ողջակէզս հազարաւորաց 7 ի գիշերին յայնմիկ երեւեցաւ Տէր Սողոմովնի եւ ասէ. Խնդրեա դու քեզ զինչ խնդրես եւ տաց քեզ: 8 Եւ ասէ Սողոմովն ցԱստուած. Դու արարեր ընդ Դաւթի հաւր իմոյ ողորմութիւն մեծ, եւ թագաւորեցուցեր զիս փոխանակ նորա, 9 եւ արդ՝ տէր Աստուած հաստատեցի բանն քո որ ընդ Դաւթի հաւր իմում էր, զի դու թագաւորեցուցեր զիս ի վերայ ժողովրդեանս Բարայէլի մեծիս այսորիկ որ բազմացեալ են իբրեւ զհող երկրի:

10 Արդ՝ տուր ինձ իմաստութիւն եւ հանճար զի ելանել մտանել մարթացից առաջի ժողովրդեանս այսորիկ: 11 Ապա ետ պատասխանի Տէր, եւ ասէ ցՍողոմովն. Փոխանակ զի եղեւ բանս այս ի սրտի քում եւ ոչ խնդրեցեր դու մեծութիւն ընչից ստացուածոց եւ ոչ փառս բարձրութեան եւ զոգիս ատելեաց քոց եւ ոչ աւուրք կենաց բազում խնդրեցեր դու այլ խնդրեցեր դու իմաստութիւն եւ հանճար զի դատել մարթացեալ զժողովուրդ իմ զոր թագաւորեցուցի եւ զքեզ ի վերայ դոսա, 12 զիմաստութիւն եւ զհանճար տալով տաց քեզ, եւ զմեծութիւն եւ զինչս եւ զստացուածս եւ զփառստաց քեզ որպէս զի ոչ ուրեք երբեք եղեւ նման քեզ ի թագաւորս որ յառաջք էին քան զքեզ, եւ ոչ լիցի ոք իբրեւ զքեզ յետ քո 13 եւ եկն Սողոմովն ի Հռամայ ի Գաբաւովնէ յԵրուսաղէմ ի վրան ժամուն վկայութեանց եւ թագաւորեաց ի վերայ Բարայէլի: 14 Եւ արար իւր Սողոմովն կառս եւ երիւվարս եւ եղեն կառք նորա հազար եւ երեք հարիւր եւ հեծեալք իբրեւ երկոտասան հազար եւ եթող անդ զկառսն ի քառսն ի քաղաքս կառապանացն եւ զաւրքն էին ընդ արքայի յԵրուսաղէմ: 15 եւ կուտեաց արքայ զգանձս ոսկւոյ եւ արծաթոյ յԵրուսաղէմ իբրեւ զքարինս եւ զմայր փայտն ետ ի կողմանսն Հրէաստանի իբրեւ զթթենի դաշտաց բազում յոյժ, 16 եւ ելք երիւարացն Սողոմովնի յԵգիպտոսէ եւ զինք վաճառականացն թագաւորին, 17 եւ ելանէր յերկրէն Եգիպտացոց, կառք մի ընդ վեց հարիւր արծաթոյ եւ ձի մի ընդ հարիւր յիսուն եւ այսպէս առնէր ամենայն թագաւորացն Քետացոց եւ թագաւորացն Ասորեստանեաց ի ձեռն իւրեանց բերէին:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Բ.

Բ 1 Սողոմովնի շինել նմա զտունն յանուն Տեառն եւ զտունն թագաւորութեան իւրում, 2 եւ ժողովեաց Սողոմովն եւթանասուն հազար այր բեռնակիր, եւ ութսուն հազար այր քարակոփ ի լերինն, եւ վարդապետք ի վերայ նոցա երեք հազարք եւ վեց հարիւր, 3 եւ առաքեաց Սողոմոն առ Խիրամ արքայ Օուրացոց եւ ասէ. Զոր արիւնակ արարեր դու ընդ Դաւթի հաւր իմոյ եւ առաքեցեր դու նմա մայր փայտ զի շինէր նա իւր ապարանս բնակել նմա ի նմա, 4 արդ՝ աւասիկ ես որդի նորա շինեմ տաճար անուան տեառն Աստուծոյ իմոյ նուիրել զնա նմա զի արկանիցեն խունկս անուշից առաջի նորա եւ մատուցանել պատարագս հանապազորդս եւ հանել ողջակէզս յամենայն ժամ զայգուն եւ զերեկուն, եւ ի շաբաթս շաբաթս, եւ ի գլուխս ամսոց եւ տարեկանաց տեառն Աստուծոյ մերոյ յաւիտեանս ժամանակաց ի մէջ տան Բարայէլի, 5 եւ տաճարն զոր ես շինեմ մեծ է եւ տէր Աստուած մեծ է քան զամենայն կուռս հեթանոսաց 6

եւ ո կարէ շինել նմա տուն քանզի երկինք եւ երկիր ոչ հանդարտ են նմա, եւ ես ո եմ որ շինեմ նմա տուն, բայց չափ է զի դնիցեմք խունկս առաջի նորա: 7 Եւ արդ՝ առաքեսցես դու ինձ արս իմաստունս որ տեղեակ իցեն ոսկւոյ եւ արծաթոյ, պղնձոյ, երկաթոյ ծովագործ ծիրանոյն կարմրոյ կապուտակի, եւ բեհեզ նիւթոյ առաքեսցես ինձ արս տեղեկացեալս կոփել քանդակել ընդ ճարտարապետսն մեր որ ի Հրէաստանի, եւ յԵրուսաղէմ քաղաքի եւ գոր պատրաստեաց Դաւիթ հայր իմ ի գործ ճարտարութեան 8 եւ տացես բերել ինձ փայտս սարոյն, մայր եւ կաղամախ ի Լիբանան լեռնէ, զի մէք գիտեմք եթէ տեղեկացեալ են ծառայքք ընտրել հարկանել իջուցանել փայտս ի Լիբանան լեռնէ, եւ արդ՝ ահա գնասցեն ծառայք իմ ընդ ծառայս քո 9 ընդդէլ հարկանել պատրաստել փայտ բազում յոյժ, զի տունն գոր ես շինեմ մեծ է եւ փառաւոր: 10 եւ ահաւասիկ գործաւորացս փայտահարիտ ծառայից քոց հրաման տուաք տալ վնեստակ ցորենոյ քոռս քսան հազար եւ գարոյ քոռս քսան հազար, եւ ձիթոյ մարս, եւ գինոյ մարս քսան հազար: 11 Եւ ետ պատասխանի խիրամ արքայ Մուրացոց ի ձեռն հրեշտակացն հրովարտակաւ առ Սողոմոն, եւ ասէ ցՍողոմոն. Առ ի սիրել տեառն Աստուծոյ զժողովուրդ իւր ետ տէր Աստուած զքեզ ի վերայ դոցայ թագաւոր:

12 Աւրինեալ տէր Աստուած Իսրայէլի որ արար զերկինս եւ զերկիր որ ետ Դաւիթ արքայի որդի իմաստուն զի հանձարով զգաստութեամբ որ շինեսցէ տուն Տեառն տաճար արքայութեան նորա, 13 արդ՝ առաքեցի ես քեզ զայր իմաստուն լի հանձարով զխիրամ ծառայ իմ 14 գորդի կնոջն ի դստերացն Դանայ եւ հայր նորա այր Սիգովնի այր իմաստուն հանձարեղ ի գործ ոսկւոյ եւ արծաթոյ ի պղնձոյ յերկաթոյ ի գործ փայտի եւ քարի ի գործ ականց պատուականաց ի գործ նիւթել անկանել ծիրանի կապուտակ բեհեզ եւ կարմիր ի գործ կոճէ կոփել ի քանդակել իմանալ խորիւր ըստ ամենայն իմաստութեան որ զինչ դիցես դու առաջի նորա ընդ իմաստունս տեառն իմոյ Դաւիթի հաւր քո, 15 բայց արդ՝ զգորեանն եւ զգարին եւ զգինին, եւ զձէթն գոր հրամայեաց առաքեսցէ տէր իմ արքայ ծառայից իւրոց 16 եւ մէք հարցուք զփայտ ի Լիբանան լեռնէ, ըստ ամենայն պիտոյից քոց, եւ բերցուք զնաւտովայս ընդ ծով ի կողմանս Յովպացոց եւ դու հանցես զնա յԵրուսաղէմ:

Գ 17 Եւ հրաման ետ Սողոմոն ժողովել զամենայն եկս ճարտարաց յետ համարոյն գոր համարեցաւ զնոսա Դաւիթ հայր նորա գտան ի մէջ հարիւր յիսուն եւ երեք հազարք եւ վեց հարիւր այր: 18 եւ արար ի նոցանէ Սողոմոն եւթանասուն հազարս տանձնակիր, եւ ութսուն հազար քարակոփ ի լերինն եւ երիս հազարս եւ վեց հարիւր գործավարս ի վերա նոցա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Գ.

1 Եւ սկսաւ շինել Սողոմոն զտունն յԵրուսաղէմ ի լերինն Յամորիա ուր երեւեցաւ Տէր Դաւիթի հաւրն նորա ի տեղւոջն ուր պատրաստեաց Դաւիթ տեղի զկալն ուռնեայ Յեբուսացոյ, 2 եւ սկսաւ շինել Սողոմոն յամին չորրորդի յամսեանն երկրորդի թագաւորութեան իւրոյ: 3 Եւ այսպէս սկսաւ շինել Սողոմոն զտաճարն Աստուծոյ, երկայնութիւն տաճարին առաջին չափովն վաթսուն կանգուն 4 եւ զեղամն ընդ դէմ տաճարին ի լայնութիւնս կանգունս քսան եւ ի բարձրութիւնս կանգունս հարիւր եւ քսան եւ պատեաց զնա ոսկւով եւ ոսկւով քաջաւ: 5 եւ զտունն մեծ դրուագէր մայր փայտիւ, եւ պատէր զնա ոսկւով քաջաւ եւ քանդակէր ի նմա արմաւենիս եւ խառնէր զարդ շղթաաձեւ խառնած, 6 եւ կապէր ականս պատուականս լուսաւորս ոսկւով քաջաւ որ ի փարոյիմ վայրացէ, 7 եւ պատեաց զտունն ոսկիով եւ զորման եւ զդրանդսն եւ զդրունսն եւ անդ քանդակէր քրովբէս ի վերայ որմոյն 8 եւ շինէր զտունն սրբոյն սրբոց, զերկայնութիւն նորա ի լայնութիւն տանն առաջնոյ քսան կանգունս, եւ պատէր զնա ոսկւով սրբով ոսկւովն յեփարիմ վեց հարիւր քանքար 9 կշիռ ոսկոյ եւ ի բեւեռ բեւեռ յիսուն կշիռ ոսկոյ, եւ զձեղունն ոսկով պատէր 10 եւ առնէր տան սրբոյն սրբոց երկու քրովբէս գործ քանդակեալ փայտեա պատեալ ոսկով. 11 եւ թելք քրովբէիցն երկայնութիւն քսան կանգուն եւ թել միոյ քրովբէիցն միոյ կողման հինգ կանգուն որ յորմ անդր կցեր 12 եւ միւս եւս թել հինգ կանգուն, որ ի թել անդր կցեր միւսոյ քրովբէիցն եւ հինգ կանգուն որ ի յորմ անդր կցեր տանն եւ հինգ կանգուն որ ի 13 թել քրովբէին միւսոյ կցեր եւ տարածեալ թռուցեալ կային թելքն քսան կանգուն եւ ինքեանք յոտս իւրեանց կային: 14 եւ առնէր վարագոյր կարմիր ի ծիրանոյ ի կապուտակէ եւ ի բեհեզ նիւթոյ եւ ի նմին անկանէր զքերովբն: 15 եւ առնէր կանգնէր ընդ դէմ տաճարին սինս երկու,

երեսուն եւ հինգ կանգնող բարձրութիւն եւ լայնութիւն խոյակացն հինգ կանգուն: 16 եւ դնէր ի վերա գործ վանդակապատ եւ շուրջ մանեակ ի վերայ խոյակացն սեանցն եւ անդ առնէր դնէր խառնեալ ընդ վանդակսն հարիւր զանկակ նոնաձեւ եւ սիւնս կանգնէր ընդ դէմ տաճարին մի յաջմէ եւ մի ձախմէ եւ կոչէր զանունս սեանցն որ յաջմէն էր Յաքիմ, եւ որ ի ձախմէն էր Բողոք:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Դ.

1 Եւ արար նա զսեղանն պղնձի կանգունս քսան երկայնութիւն եւ կանգունս քսան ի լայնութիւն: 2 եւ արար նա զծովն տասն կանկուն չափով շրթանէ ի շուրթն եւ շուրջ գնովաւ լարաչափ երեսուն կանգուն 3 եւ նմանութիւն զուարակացն ի ներքոյ ծովուն շուրջ զիւր 4 եւ պատեալ առ երկուս երկուս կանգուն երկու երկու կարգք ցլուց գործ ձուլածոյ քանդակեալ գործ հաստատեալ կայր ծովն ի վերայ երկոտասան ցլուցն երեքն հայէին ընդ Հիւսիսի եւ երեքն ընդ Արեւմուտս, եւ երեքն ընդ Հարաւ եւ երեքն ընդ Արեւելս, եւ ծովն ի վերայ նոցա եւ ինքեանք կային միմեանց յետս ընդ դէմ, թիկունս ի թիկունս 5 եւ թանձրութիւն ծովուն ուղուկ մի, եւ շուրթն ծովուն իբրեւ շուրթն բաժակի քանդակեալ տախտակի նմանութիւն Շուշան ծաղկի եւ տանէին ընդ ամենեսին իբրեւ երիս հազարս մար. 6 եւ կատարեաց զնա: Անդ առնէր դնէր աւազանս տասն եւ դնէր զհինգն ընդ աջմէ եւ զհինգն ընդ ահեկէ, զի ի նոսա լուսնայցեն զգործ ողջակիզացն ողողանել ի նոսա, եւ ծովն լցեալ կայր պատրաստական ի լուսնաւ սրբել քահանայիցն ի նմա, 7 անդ առնէր դնէր զտաշտանակսն ոսկիս ըստ արիւնակին իւրեանց, եւ դնէր հինգ ընդ աջմէ եւ հինգ ընդ ահեկէ: 8 Անդ առնէր սեղանս ոսկիս հինգ ընդ աջմէ եւ հինգ ընդ ահեկէ: Անդ առնէր դնէր տաշտս ոսկիս հարիւր: 9 Անդ առնէր սրահս քահանայապետից եւ սրահս քահանայիցն եւ զսրահն մեծ: Անդ առնէր զդրունս պղնձապատս: 10 եւ առնոյր դնէր զծովն յաջակողմն կուսէ տաճարին յանգեան անդ ընդ Արեւելս ի հարակողմ կուսէ: 11 եւ առնէր Խիրամ կատսայս եւ սանս եւ կասկարայս եւ մսահանս եւ շամփուրս եւ զամենայն զկահ եւ զկարասի եւ կատարէր Խիրամ զամենայն գործ զոր արար Սողոմոն արքայ ի տան Աստուծոյ: 12 զսիւնսն զերկոսին խարսխաւք խոյակաւք հանդերձ եւ զքոթարովթն ի վերայ խոյակաց սեանցն երկուս, եւ վարմս երկուս վանդակաձեւս ծածկեալ զերկոսին խոյակսն քոթարոթայն որ էին ի վերա խոյակաց սեանցն 13 երկուցուն եւ նոնաձեւս ոսկիս, եւ ի միջի երկուցուն վանդակապ վարմաց նորա երեք հարիւր երկուս կարգս ի միում վանդակապատ վարմի, եւ երկուս կարգս ի միում ծածկէր զերկոսին աստիճանսն քոթարովթայն որ էին ի վերայ սեանցն: 14 եւ զմենքենովթն առնէր տասն եւ զաւազանսն առնէր ի վերա մենքենովթացն: 15 եւ զծովն առնէր մի եւ զցուլսն առնէր երկոտասան ի ներքոյ ծովուն: 16 եւ զհրաւանդսն եւ զհանելիսն եւ զկաթսայսն եւ զմսահանսն եւ զամենայն զկահ եւ զկարասի եւ զգործի զոր առնէր Խիրամ բերէր դնէր առաջի Սողոմոնի ի տան Տեառն, ի պարգեալ սրբեալ զտեալ պղնձոյ 17 եւ պղինձն գործեալ հալեալ ձուլեալ ի թանձրութեան երկրին ի կողմանս Յորդանան գետոյ ի մէջ Սովկովթայ եւ ի մէջ Սարեդաթայ: 18 Եւ արար Սողոմոն զկահ եւ զկարասս ի բազում յոյժ եւ ոչ կարացին ստուգել ճշմարտիւ զկշիռ համար պղնձոյ: 19 եւ արար Սողոմոն զամենայն կահ եւ զկարասի տան Տեառն: Եւ զսեղանսն ոսկիս եւ ի վերայ նոցա զցանգորդ հաց պատարագացն 20 զաշտանակսն ոսկիս եւ զճրագարանսն լուսոյն ըստ արիւնակի կարգին դէմ յանդիման գաբիրայն յոսկոյ քաջէ 21 եւ ճրագարանք իւրեանց եւ բազմակակալք իւրեանց 22 եւ զտաշտքն եւ պատժանակքն եւ բաժակքն եւ ճաշակքն եւ խնկաղացքն եւ կրակարանքն ամենայն յոսկոյ քաջէ դրունքն ներքին որ սրբոյս սրբոց եւ դրունք տաճարին յոսկոյ քաջէ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ե.

1 Եւ կատարեաց զամենայն գործսն Սողոմոն արքայ: Եւ առեալ բերէր Սողոմոն զայն ամենայն նուէրս Դաւթի հաւր իւրոյ զոսկիս եւ զարծաթս, զկահ եւ զկարասի դնել ի տան զանձի տանն Տեառն:

Դ 2 Յայնմ ժամանակի ժողով հրամայէր առնել Սողոմոն ամենայն ծերակոյտ ժողովրդեան Բարայէղացոց եւ անդ ժողովէին ամենայն իշխանք եւ պետք զաւրավարք եւ նահապետք եւ զաւրագլուխք

ազգաց ազգաց որդւոցն Իսրայէլի յԵրուսաղէմ, զի ելցեն բերցեն զտապանակն կտակարանաց Տեառն ի քաղաքէն Դաւթի, այսինքն՝ Միտն: 3 Եւ ժողովեցան ամենայն ժողովքն առ արքա Սողոմոն ամենայն ազգ Իսրայէլեան ի տաւն տարիկալնին, այսինքն՝ Է ամիս եւթներորդ: 4 Եւ առեալ մատուցին ամենայն Ղեւտացիքն զտապանակն կտակարանաց 5 Եւ զվրան ժամուն եւ զամենայն կահ եւ կարասի նուիրեալ ի վրան ժամու անդր բերէին յԵրուսաղէմ: 6 Եւ արքայ Սողոմոն եւ ամենայն ժողովք զաւրացն Իսրայէլացւոց երկիւղածք որ ժողովեալ էին ի նա, զոհէին զոհս զուարակս եւ խոյս եւ նոխազս, որոց ոչ գոյր թիւ բազմութեան համարոյն նոցա: 7 Եւ բերէին քահանայքն զտապանակն կտակարանաց Տեառն ի տեղի իւր ի Դաբիր ի տան սրբոյն սրբոց ի ներքոյ Քրովբէիցն 8 Եւ անդ էին Քրովբէքն թռուցեալ տարածեալ զթեւս իւրեանց ի վերայ տեղոյն տապանակին: Եւ ծածկէին Քրովբէքն զտապանակն մերձեցեալ պատեալ Քրովբէքն զտապանակաւն, 9 Եւ ի վերայ ունելեացն լամպաւորացն եւ էին լամբաւորքն ի վեր քան զտապանակն 10 Եւ ոչ երեւէին զլուխք լամպաւորացն ի սրբոյն սրբոց եւ ի տապանակէ անտի ընդ դէմ Դաբիրայ եւ արտաքս ինչ ոչ երեւէին եւ անգէին զտապանակաւն զամենայն աւուրս կենաց իւրեանց եւ անդ ի ներքս ի տապանակի անդ այլ ինչ ոչ կայր բայց միայն տախտակք երկու գոր եղ Մովսէս ի նմա ի լերինն ի Քորէբ, որ մի անգամ պատուիրեալ էր նմա տեառն Աստուծոյ որդւովքն հանդերձ Իսրայէլի իբրեւ ելանէին նոքա յերկրէն Եգիպտացւոց: 11 Եւ եղեւ իբրեւ ելին քահանայքն ի սրբոյն սրբոց զի էին ամենեքեան նուիրեալք եւ ոչ էին ընտրել կարգ ըստ կարգի շաբաթաւորութեան 12 Եւ Ղեւտացիքն որդւովքն հանդերձ Ասափայ երգիչն Եման, եւ Իդիթովմ որդւովք եւ եղբարքք իւրեանց հանդերձ ի հանդերձ բեհեզեղէն ի փողս եւ ի քնարս եւ ի թմբուկ առաջի սեղանոյն, եւ ընդ նոսին քահանայք հարիւր եւ քսան փողովք իւրեանց հանդերձ: 13 Եւ լինէր ձայն փողոյն ի հարկանել զփողս իւրեանց ելանէր ձայն մի բարբառոյ միաբանութեամբ ի խոստովանելն առաջի տեառն Աստուծոյ, եւ իբրեւ ամբառնային զձայնս իւրեանց ի ձայն փողոյն եւ քնարին եւ թմբկին եւ ի ձայն արեւնութեան ասէին առ հասարակ: Խոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմ նորա, եւ տունն առ հասարակ լի լինէր ամպաւքն եւ փառաւքն Տեառն, 14 Եւ ոչ հանդարտ էին քահանայքն կալ առաջի երեսաց ամպոյն զի եղեւ տունն փառաւքն Աստուծոյ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Զ

1 Յայնմ ժամանակի խաւսել կալաւ Սողոմոն եւ ասէ. Տէր ասաց ասէ բնակել յամպ եւ ի մէզ: 2 Եւ ես շինեցի տուն անուան սրբոյ քո եւ պատրաստական աթոռոյ քում բնակել քեզ ի նմա յաւիտեանս ժամանակաց: 3 Եւ դարձաւ անդրէն ի ժողովուրդն անդր թագաւորն եւ արինեաց զամենայն ժողովքն Իսրայէլացւոց որ կային առաջի սեղանոյն: Եւ ասէ Սողոմոն. 4 Արինեալ տէր Աստուած Իսրայէլի որ խաւսեցաւ բերան ի բերան Դաւթի հաւր իմում եւ ի ձեռն նորա կատարեաց: 5 Եւ ասէ. Յաւուրցն յայնցանէ յորմէ հետէ հանի ես զժողովուրդ իմ յերկրէն Եգիպտացւոց, ոչ ընդրեցի ես ինձ ասէ քաղաք յամենայն ազգաց Իսրայէլացւոց շինել ինձ տաճար անուան իմոյ, եւ ոչ ընտրեցի ես ինձ անդ այր առաջնորդել ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, 6 եթէ ոչ զԵրուսաղէմ ընտրեցի զանուն իմ անուանել ի նմա, եւ ընտրեցի ես ինձ գԴաւիթ ծառայ իմ, զի առաջնորդեսցէ նա ժողովրդեան իմում Իսրայէլի: 7 Եւ խաւսել սկսաւ Տէր իմ ընդ Դաւթի հաւր իմում. 8 Եւ ասէ. Փոխանակ զի եղիր դու ի սրտի քում շինել տուն անուան իմոյ, բարւոք արարեր, 9 բայց սակայն ոչ թէ դու շինեսցես ինձ գտուն իմ, այլ որդի քո որ գայցէ ի միջոյ որովայնէ քումմէ, նա շինեսցէ ինձ տուն անուան իմոյ: 10 Արդ՝ կանգնեաց Տէր զբան իւր գոր խաւսեցաւ, արդ՝ կացի եւ փոխանակ Դաւթի հաւր իմոյ եւ նստաւ եւ յաթոռ թագաւորութեան տանդ Իսրայէլի որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր, եւ շինեցի եւ տուն անուան տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, 11 Եւ եղի եւ ի նմա զտապանակն կտակարանաց Տեառն պատուիրանացն Իսրայէլացւոց: 12 Եւ անդ եկաց Սողոմոմովն առաջի սեղանոյն յանդիման ամենայն ժողովրդեանն Իսրայէլացւոց: 13 Եւ համբարձ զձեռս իւր ի վեր զի էր արարեալ Սողոմովնի աստիճանս պղնձիս ի մէջ սրահին առաջնոյ տաճարին հինգ կանգուն երկայնութիւն, եւ հինգ կանգուն ի լայնութիւն եւ երեք կանգուն ի բարձրութիւն իւր, եւ ել ինքն եկաց ի վերայ նորա առաջի ամենայն ժողովրդոցն Իսրայէլի, էջ ի գուձ, եւ համբարձ զձեռս իւր յերկինս, 14 Եւ ասէ. Տէր Աստուած Իսրայէլի ոչ գոյ որ նման քեզ Աստուած յերկինս եւ յերկրի պահես զուխտ եւ առնես զողորմութիւն ի վերայ ծառայից քոց որ գնան առաջի քո

ամենայն սրտի իւրեանց, 15 արդ՝ պահեցեր կատարեցեր դու Դաւթի հաւր իմոյմ զամենայն որ զինչ խաւսեցար ընդ նմա բերանով քով, եւ արդ՝ ածեր կատարեցեր աւասիկ ձեռաւք քովք յաւուր յայսմիկ: 16 Եւ տէր Աստուած Իսրայէլի պահեա դու ծառայի քում Դաւթի հաւր իմում զոր խաւսեցար ընդ նմա եւ ասացեր. Ոչ պակասեցէ, ասես, այր յերանաց քոց որ նստի յաթոռ քո բայց միայն թէ պահեցեն որդիք քո զճանապարհս իմ, գնալ ըստ արէնս իմ որպէս եւ գնացեր դու առաջի իմ: 17 Եւ արդ՝ տէր Աստուած Իսրայէլի հաստատեա զբան քո զոր խաւսեցար դու ընդ ծառայի քում ընդ Դաւթի, 18 զի եթէ արդար եւ բնակեցէ Աստուած ընդ մարդկան ի վերայ երեսաց երկրի, զի եթէ երկինք եւ երկնից երկինք չեն բաւական քեզ իսկ արդ՝ ով է որ շինեցէ տուն բնակութեան քեզ, 19 արդ՝ եթէ հայելով հայեցիս դու յաղաւթս ծառայի քում եւ լուիցես ձայնի աղաւթից իմոց տէր Աստուած եւ ընկալցիս զաղաւթս ծառայի քո այսաւր, 20 զի լիցին աչք քո բացեալ հայեաց ի վերայ տանս այսորիկ ի տուէ եւ ի գիշերի որպէս եւ խոստացար կոչել զանուն քո ի վերայ սորա լսել ձայնի աղաւթից զոր աղաչէ ծառայ քո ի տեղոջ յայսմիկ: 21 Եւ լուիցես դու ծառայի քում եւ ժողովրդեան քում Իսրայէլի, որ ինչ ուխտադիր եղեալ, աղաչիցեն առ քեզ ի տեղոջ յայսմիկ, եւ դու լուիցես ի վերուստ յերկնից եւ հաճեալ քաւեցես: 22 Եւ եթէ մեղիցէ այր ընկերի իւրում, եւ նա առցէ ի վերայ նորա նգովս, եւ եկեցէ ի տեղի յայս առաջի սեղանոյս քո նգովեցէ զնա, 23 եւ դու լուիցես յերկնից ի բնակութենէ քում, հաստուցանել անարիւնին ըստ անարիւնութեանն նորա եւ դարձուցանել ըստ ճանապարհաց նորա ի գլուխ նորա, եւ արդարացուցանել զարդարն ըստ արդարութեան նորա 24 եւ ի պարտութիւն եթէ մատնեցի ժողովուրդ քո Իսրայէլ առաջի թշնամեաց իւրեանց յորժամ մեղուցեալ իցեն քեզ, եւ դարձցին յապաշխարութիւն եւ խոստովանեցին անուան քում, եւ անկեալ առաջի քո խնդրուածովք աղաչիցեն ի տանս յայսմիկ: 25 Եւ դու լուիցես յերկնից ի բնակութենէ քում մէքաւեցես զմեղս ժողովրդեան քում Իսրայէլի, դարձուցես զնոսա անդրէն յերկիրն զոր ետուր նոցա եւ հարց նոցա: 26 Ապա թէ իցէ եւ պաշարեցին երկինք եւ ոչ տացեն զանձրեւս վասն մեղաց սոցա զի մեղան առ քեզ, եւ հասեալ խնդրուածովք աղաչիցեն առ քեզ ի տեղոջս յայսմիկ խոստովան լիցին անուան քում, եւ ի մեղաց անդի դարձցին առ քեզ զի դու նկուն արարեր զնոսա: 27 ապա լուիցես դու յերկնից ի բնակութենէ քում մէքաւեցես դու զմեղս ծառայից քոց, եւ ժողովրդեան քո Իսրայէլի, եւ յայտնեցես դու նոցա զճանապարհս բարեաց զի գնացեն ի նոսա, եւ տացես դու նոցա զանձրեւ եւ զկանուխ եւ զանագան յերկիր քո զոր ետուր ի ժառանգութիւն ժողովրդեան քում: 28 Սով թէ եկեցէ յերկիր կամ մարդամահ թէ լիցի թէ խորշակ շնչեցէ գոյն կամ դաւուկն թէ անկցի եւ մարախ թէ ծնցի կամ թշնամի թէ հասեալ նեղիցէ յերկրի դէմ յանդիման քաղաքացն իւրոց ըստ ամենայն հարուածոց ըստ մերձենալ իրիք 29 ըստ ամենայն աղաւթից, ըստ ամենայն խնդրուածաց ամենայն մարդկան եւ ամենայն ժողովրդեան քո Իսրայէլի, ոյք թէ գիտասցեն այր զընգերի հարուածսն, եւ ձեռս կարկառեալ ձգեցէ ի տաճարս յայս, 30 եւ լուիցես դու յերկնից ի պատրաստ բնակութենէ քում մէքաւեցես, եւ տացես դու առն իւրաքանչիւր ըստ ճանապարհս իւր որպէս եւ ծանիցես զսիրտ նորա, զի միայն ճանաչես զսիրտս որդւոց մարդկան, 31 զի երկնչիցին ի քէն, գնալ յամենայն ճանապարհս քո զամենայն աւուրս զոր նոքա կեան ի վերայ երեսաց երկրի զոր ետուր դու հարցն նոցա, 32 եւ ամենայն աւտարածին, որ ոչ իցէ ի ժողովրդենէ քում մէքաւեցէ Իսրայէլի, եւ եկեցէ յերկրէ հեռաստանէ վասն անուան քո մեծի ի ձեռն քո հզար, եւ ի բազուկ քո բարձր եւ եկեցեն ուխտադիր եղեալ խնդրուածովք յաղաւթս կայցեն ի տեղոջս յայսմիկ: 33 Եւ դու լուիցես յերկնից ի պատրաստ բնակութենէ քում մէքաւեցես: Եւ արասցես դու ըստ ամենայնի որպէս եւ որ ինչ կարդասցէ այն աւտարածինն զանուն քո ծանիցեն ամենայն ժողովուրդք երկրի զանուն քո եւ երկնչիցին ի քէն որպէս եւ այս ժողովուրդ քո Իսրայէլի: Եւ զայս գիտասցեն եւ ծանիցեն թէ անուն քո կարդացեալ է ի վերայ տանս այսորիկ զոր շինեցի քեզ: 34 ապա թէ ելցէ ժողովուրդ քո ի գործ պատերազմի ի վերայ թշնամեաց իւրոց ի ճանապարհ յոր եւ առաքեցես զնոսա, եւ ուխտադիր եղեալ յաղաւթս կայցեն առ քեզ ըստ ճանապարհս քաղաքիս այսորիկ զոր ընտրեցեր շինել ի սմա տուն անուան քում, 35 եւ լուիցես դու յերկնից աղաւթից նոցա, եւ խնդրուածոց նոցա, եւ արասցես դու զիրաւունս դատաստանի ի վերայ նոցա, 36 զի մեղան քեզ, զի ով է մարդ որ ոչ մեղանչել առաջի քո, եւ եթէ բարկացեալ ի վերայ նոցա մատնեցես զնոսա, յերկիր մերձաւոր կամ ի հեռաստան 37 եւ դարձցին առ քեզ սրտիւք իւրեանց յերկրին յայսմիկ ուր գերեցան նոքա անդ եւ դարձցին եւ խնդրեցեն եւ ասասցեն. Անարիւնեցաք մեղաք: 38 Եւ դարձցին առ քեզ յամենայն սրտէ իւրեանց, ուր գերեցին զնոսա թշնամիք իւրեանց անդր, եւ խնդրեցեն նոքա ճանապարհ այսրէն յերկիր զոր ետուր նոցա դու եւ հարցն իւրեանց, ճանապարհ քաղաքի բնակութեան զոր

ընտրեցերն դու եւ շինեցեր դու ի նմա տաճար անուան քում: 39 Եւ լուիցես դու յերկնից ի պատրաստ բնակութենէ քումմէ, աղաթից նոցա եւ խնդրուածաց նոցա, եւ արասցես դու իրաւունս նոցա, հասեացես նոցա եւ քաւեսցես ի նոցանէն զմեղս նոցա զի մեղան քեզ: 40 Եւ արդ՝ տէր Աստուած եղիցին աչք քո բացեալ, եւ ականջք քո լսել աղաթից տեղոյս այսորիկ: 41 եւ արդ՝ տէր Աստուած ի հանգիստ քո արի դու եւ տապանակ կտակարանաց զարութեան քո երիցունք քո տէր Աստուած զգեցցին զփրկութիւն եւ սուրբք քո ցնծալով ցնծալսցեն, ի բարիս: 42 տէր Աստուած մի դարձուցաներ զերեսս քո յաւծելոյ քումմէ, այլ յիշեսցես դու զողորմութիւնս քո Դաւթի ծառայի քո:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ Է.

1 Եւ իբրեւ կատարեաց Սողոմոն զաղաթս իւր, էջ հուրն յերկնից եւ լափեաց զամենայն ողջակէզս եւ զպատարագս առհասարակ, եւ փառք Տեառն լցին զտունն: 2 Եւ ոչ կարէին քահանայքն մտանել ի տունն Տեառն, ել ի փառքն Տեառն լցին զտաճարն: 3 Եւ ամենայն որդիքն Իսրայէլի տեսանէին զի իջանէր հուրն եւ լափէր զպատարագսն, եւ փառք Տեառն ի վերայ տաճարին, եւ անկանէին ամենայն ժողովուրդքն յերկիր ի վերայ երեսաց իւրեանց ի վերայ կճեա ատարած սալայարկ յատակացն, երկիր պագանէին եւ արինէին զԱստուած զի բարի է ասէն զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 4 Եւ թագաւորն եւ ամենայն ժողովուրդն մատուցանէին զողջակէզսն տեառն Աստուծոյ: 5 Չուարակս քսան եւ երկու հազարս եւ նոխագս քսան եւ երկու հազարս եւ արար զնաւակատիս տաճարին, թագաւորն եւ ամենայն զարք իւր, որ հասեալ կային յիւրաքանչիւր տեղոջ, 6 եւ քահանայքն փողովք եւ թմբկաւք առաջի Տեառն զոր արար Դաւիթ արքայ. խոստովան լինել զի բարի է ասել զի յաւիտեան է ողորմ նորա, եւ արինութիւն ի Դաւիթ ի ձեռն նոցա, եւ քահանայքն արինէին ի ձայն փողոյ, եւ ժողովուրդն կայր հաստատեալ յիւրաքանչիւր տեղոջ: 7 Ապա սրբեաց Սողոմովն զմիջոց սրահի տանն Տեառն զի անդ մատուցին զողջակէզսն եւ զճարպս քաւութեանցն զսեղանն պղնձի զոր արար Սողոմովն մատուցանել զողջակէզսն եւ զճարպս հաշտութեան: 8 Եւ արար Սողոմովն զտան նաւակատեացն ի ժամանակի յայնմիկ զելօն ար, եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա ի ժողովս մեծ ի մտից սահմանաց Եմաթայ մինչեւ ի հեղեղատն կողմանցն Եգիպտացոց: 9 Եւ արար յաւուրն ուրերրորդի զտն ջեռեայսն զի զելօն ար արար զնաւակատիս սեղանոյն, եւ զելօն ար արար զտան տարեկանացն, 10 եւ յաւուր քսաներրորդի իններրորդի, ելթներորդ ամսեանն, արձակեաց Սողոմովն, զժողովուրդն յիւր տեղիս լի ամենայն ուրախութեամբ զուարթացեալ սրտիւք ի վերայ ամենայն զոր արար տէր Աստուած Դաւթի եւ Սողոմովնոյ որդոյ նորա եւ Իսրայէլի ժողովրդեան իւրոյ: 11 Եւ կատարեաց Սողոմովն զտունն Տեառն եւ զտուն արքայութեան իւրոյ, եւ զամենայն կամս զոր կամեցաւ Սողոմովն առնել ի տան Տեառն, եւ ի տան անձին իւրոյ յաջողեցաւ նմա:

Ե 12 Ապա երեւեցաւ Տէր տերանց Սողոմովնի ի տեալեալ եւ ասէ ցնա. Ահա լուա աղաթից քոց եւ ընտրեցի ես ինձ ի տեղոջ յայնմիկ տուն պատարագաց, 13 արդ՝ եթէ ածից կարգեցից փակեցից զերկինս եւ տաց հրաման մարախոյ ուտել սպառել զերկիր 14 եւ եթէ առաքեցից զմարդամահ յերկիր ժողովրդեան իմոյ, եւ դոքա սարսեցեն յինէն եւ դարձցին խնդրեսցեն զերեսս իմ եւ դարձին այր իւրաքանչիւր ի չարեաց իւրեանց եւ ես լուայց նոցա յերկնից եւ հաշտեցայց նոցա եւ քաւեցից զմեղս նոցա, եւ բժշկեցից զերկիր նոցա: 15 Եւ արդ՝ աչք իմ եղիցի բաց եւ ականջք իմ ի լսել աղաթից տեղոյս այսորիկ, 16 զի ընտրեցի սրբեցի զտունս զայս, զի եղիցի անուն իմ կոչեցեալ ի վերայ դորա եւ աչք իմ եւ սիրտ իմ այդր զամենայն աւուրս կենաց դոցա:

17 Եւ դու թէ գնասցես առաջի իմ զոր արինակ գնայր Դաւիթ հայր քո եւ արասցես դու զամենայն որ ինչ պատուիրեցի քեզ, զի պահեսցես դու զիրաւունս իմ, եւ զարդարութիւնս իմ: 18 հաստատեցից զաթոռ թագաւորութեան քո որպէս ուխտ եղի Դաւթի հաւր քո, եւ ասեմ եթէ մի պակեցէ ի քէն այր իշխան յԻսրայէլէ: 19 Ապա եթէ դարձջիք դուք եւ թողջիք զհրամանս իմ եւ զպատուիրանս իմ զոր եղի ես առաջի ձեր, եւ զնասջիք դուք պաշտել զդիս աստարոտիս, եւ երկիր պագանիցէք սնոտեաց, 20 սատակեցից ջնջեցից յերկրէ զոր ետու ձեզ, եւ զտունդ զոր սրբեցի յանուն իմ ի բաց թաւթափեցից յերեսաց իմոց, եւ արարից զնա առակ արինակ խայտառակութեան ընդ ամենայն ազգս, 21 եւ տունս այս որ ի բարձր շինեցաւ կործանեցի եւ ամենայն անցաւորք որ առ դովաւ անցանիցեն զարմանայցեն: 22 եւ ասիցեն. Եթէ

ընդէ՞ր արար Աստուած ընդ երկիրս ընդ այս եւ ընդ տունս ընդ այս եւ ասիցեն ոմանք ցնոսա. Փոխանակ զի թողին զԱստուած հարցն իւրեանց որ եհան զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց եւ չոգան նոքա զհետ դիցն աստարաւտոց երկիր պազին նոցա եւ ծառայեցին նոցա, վասն այսորիկ ան զայս ամենայն չարիս ի վերայ դոցա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ը.

2 1 Եւ եղեւ յամին քսաներորդի յորում շինեաց Սողոմովն գտուն Տեառն եւ գտուն արքայութեան իւրոյ, 2 եւ զքաղաքսն զոր ետ Խիրամ Սողոմովնի շինեաց զնոսա եւ բնակեցոյց ի նոսա զորդիսն Բարայէղի: 3 Եւ եկն Սողոմովն յԵմաթ Սուրա եւ զաւրացաւ ի վերայ նորայ, 4 եւ շինեաց նա զԹումրինն յանապատի եւ զամենայն քաղաքսն հզաւրս հարկի շինեաց նա Նմաթ: 5 եւ շինեաց զԲէթորոն վերին եւ զԲէթորոն ներքին քաղաքս հզաւրս պարսպաւորս եւ ամրացոյց զնոսա դրամբք, եւ դռնափակաւք: 6 եւ զԲաղաաթն եւ զամենայն քաղաքս հզաւրս որ էին հարկի առ արքայի Սողոմոնի եւ զամենայն քաղաքս կառացն եւ զերիւարացն եւ զքաղաքսն զառն եւ զձիոյ, որ ինչ մի անգամ ցանգացաւ Սողոմովն ի սրտի իւրում շինել յԵրուսաղէմ եւ ի Լիբանան եւ յամենայն տեղիս երկրի թագաւորութեանն իւրոյ եւ յամենայն իշխանութեան իւրում, եւ աջողեցաւ նմա: 7 եւ զամենայն մնացորդս ժողովրդոցն զՔեռացիս եւ զԱմուրիացիս եւ զՓերեզացոց զԽեւացոց եւ զՅեբուսացոց որ ոչն էին յԲարայէղացոց անտի որ թողին զնոսա, 8 եւ ոչ սատակեցին զնոսա որդիքն Բարայէղի ան եհան զնոսա Սողոմովն, եւ խառնեաց ի հարկ մինչեւ ցայսար ժամանակաց: 9 Բայց յորդիոցն Բարայէղացոց անդի ոչ զոք ետ ի հարկ ծառայութեան յամենայն ի զործ տերութեան իւրոյ, բայց միայն կային նոքա ի գունդս առն եւ ձիոյ ի հարկ զաւրականի կառաց եւ երիւարաց եւ այլոց վառելոց, իշխանս զաւրագլուխս, ի կառս յերիւարս եւ ի գունդս հեծելոց: 10 եւ այս իշխանք Սողոմովնի արքայի իրատել ուսուցանել, երկերիւր յիսուն այր ի վերա տան Բարայէղի, 11 զդուստրն փարաւովնի, ան եհան ի քաղաքէ Դաւթի ի տունն, զոր շինեաց նմա զի ոչ արժանի համարեցաւ բնակել կնոջ իւրում ի տան Դաւթի արքային Բարայէղացոց զի սուրբ էր նա ուր եկն տապանակն կտակարանաց տեառն Աստուծոյ Բարայէղի:

Եւ 12 Յայնմ ժամանակի բերէր Սողոմովն զկահ եւ զկարասի զգանձս ողջակիզացն առ սեղանն զոր շինեաց առաջի տաճարին: 13 եւ ըստ բանիցն Մովսէսի, ըստ շաբաթուցն, ըստ ամս ըստ տաւնից տարեկանացն բաղարջակերացն, եւ տաւնից եւթներորդացն: 14 Եւ հաստատեաց կացոյց զամենայն իրաւունս եւ դատաստանս ըստ իրաւունս Դաւթի հաւր իւրոյ: Եւ դասս դասս քահանայից ըստ պաշտաման նոցա եւ զՂեւտացիսն դասս ի պահս իւրեանց, առաջի քահանայիցն ըստ բանի աւուրն յորում եւ զդարապանսն ի դասս խառնէր դռնապանացն զի այսպէս էր պատուիրան Դաւթի առն Աստուծոյ: 15 ոչ անցին ըստ պատուիրան Դաւթի արքայի վասն քահանայից եւ Ղեւտացոցն եւ յամենայն բանս հրամանի գանձիցն զործոյ: 16 պատրաստեաց Սողոմովն յաւրէ ժամանակէ յորմէ հետէ եղաւ հիմն տանն Տեառն: 17 Յայնմ ժամանակի գնաց ի Գեսղովմ Գաբեր յերկիրն Սյիդ առ ծովեզերի յերկիր յԵդոմայ 18 եւ առաքեաց Խիրամ Սողոմովնի ի ձեռն ծառայից իւրոց նաւս եւ նաւավարս տեղեկացեալս ծովու: Եւ գնացին ծառայքն Սողոմովնի ընդ ծառայսն Խիրամայ, գնացին նոքա յՈվփիր, եւ առին անտի չորեք արիւր քանքար ոսկի, եւ բերին առ Սողոմովն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Թ.

Ը 1 Եւ տիկինն հարաւու լուաւ զիմաստութիւնն Սողոմովնի եւ եկն փորձել զնա առակն աւրինակաց յԵրուսաղէմ եւ եկն առ Սողոմովն եւ խաւսեցաւ զամենայն զոր ինչ կայր ի սրտի նորա: 2 եւ պատմեաց Սողոմովն զամենայն բանս նորա անդրէն եւ ոչ վրիպեցաւ բան զոր ոչ մեկնեաց Սողոմովն անդրէն: 3 Եւ ետես տիկինն հարաւու զամենայն իմաստութիւն Սողոմովնի եւ գտունն զոր շինեաց 4 եւ զծախս սեղանոցն, եւ զաթոռս մանկանց իւրոց եւ զկագս պաշաման նորա, զհանդերձ պատմութեանն նորա, եւ զբերանապարիշտսն եւ զհանդերձ իւրեանց եւ զողջակէզսն զոր մատուցանէր, զարմացեալ էր եւ ոչ կային

ոգիքն իւր առ իւր: 5 Ապա խաւսել կալաւ թագաւորին եւ ասէ. Ճշմարիտ էր բանն զոր լսէի եւ յերկրի իմում վասն քո եւ բանից քոց, 6 մինչեւ եկի եւ տեսի աչաւք իմովք եւ ահաւասիկ տեսանեմ, զի կիսոյ կէս ոչ էր զոր պատմէինն վասն իմաստութեան քո, զի անելի է զոր տեսանեմս քան զայն զոր լուայն: 7 Երանի է կանանց քոց եւ երանի է մանգանց քոց, եւ երանի արանցս որ կան առաջի լսել զամենայն բանս իմաստութեան քո, 8 եւ եղիցի տէր Աստուած քո արինեալ որ հաճեցաւ ընդ քեզ տալ քեզ զաթոռ թագաւորութեան իւրոյ ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ առ ի սիրել տեառն Աստուծոյ քո զԻսրայէլ, հաստատել զնա յաւիտեանս եւ ետ զքեզ ի վերայ նոցա թագաւոր առնել զիրաւունս եւ զարդարութիւն: 9 Եւ ետ տիկինն արքայի հարիւր քսան քանքար ոսկւոյ, եւ խունկս բազում յոյժ եւ ականս պատուականս, ոչ գոյր իբրեւ զխունկսն զայնս զոր ետ տիկինն հարաւու Սողոմոնի արքայի: 10 Եւ ծառայքն Խիրամայ եւ ծառայքն Սողոմոնի բերէին ոսկի ի Սովփերայ Սողոմոնի: 11 Եւ փայտս ածէին անկոփս եւ ականս պատուականս յոյժ, եւ արար ելանելիս տանն Տեառն եւ տանն արքունի, եւ փողս երգչաց եւ ոչ գտաւ երբեք յառաջ յերկրին Յուդայ զործք այնպիսիք: 12 Եւ արքայ Սողոմոն ետ տիկնոջն հարաւու զամենայն որ զինչ խնդրեաց նա, բայց յայնմանէ որ նորա իսկ բերեալ էր նմա եւ գնաց նա անդրէն յաշխարհ իւր, 13 եւ էր կշիռ ոսկոյն որ բերին Սողոմոնի ամէլ յամ վեց հարիւր վաթսունվեց քանքար ոսկի 14 թող զծախս արանց վաճառականաց եւ զպատարագսն զոր բերին: Եւ որ ամենայն թագաւորքն Արաբացոց եւ ամենայն զաւրավարք երկրին բերէին ոսկի եւ արծաթ Սողոմոնի արքայի: 15 Եւ արար արքայ Սողոմոն վահան երեք հարիւր ոսկի կուռ, զի ի վեց հարիւր կշռոյ ոսկոյ սրբոյ ի մի վահան: 16 Եւ նիզակս երեք հարիւր. յերեք հարիւր երեք արիւր կշռոյ ոսկւոյ եւ ետ զնոսա արքայի տուն մայրեացն Լիբանանու: 17 Եւ արար արքայ զաթոռն փղոսկրեայ եւ պատեաց զնա ոսկւով քաջաւ. 18 եւ վեց աստիճան աթոռոյն ոսկւով պատեալ եւ անոտնիա մի ոսկի աթոռոյն եւ բազուկք աթոռոյն աստի անտի ոսկիք. 19 եւ երկու առիծք աստի անտի բազկացն, եւ երկուտասան առիծ վեց աստիճանացն աստի անդի: 20 Եւ արար զամենայն սպաս կահ եւ կարասի տան թագաւորին ոսկի, եւ ոչ էր արծաթ համարեալ ամենեւին յամս Սողոմոնի արքայի: 21 զի նաւ արքունի երթայր ի Թարշիշ ընդ ծառայն Խիրամայ եւ յերեամ միանգամ դառնայր անդրէն լի ոսկւով եւ արծաթով, եւ ժանեաւ փղի եւ կապկաւք եւ սիրամարգաւք: 22 Եւ մեծացաւ Սողոմոն քան զամենայն թագաւորս երկրի, մեծութեամբ եւ իմաստութեամբ, 23 եւ ամենայն թագաւորք երկրի խնդրէին տեսանել զերեսս Սողոմոնի, լսել զձայն իմաստութեան նորա զոր ետ նմա Աստուած ի սիրտ նորա, 24 եւ բերէին նմա պատարագս ոսկի, եւ արծաթ եւ զէն եւ հանդերձ պատուական ստաշխն եւ զխունկս եւ զերիւարս եւ զզորիս: 25 Եւ էին Սողոմոնի քառասուն հազար մատակ ձի կուտի, եւ երիւարք կառաց երկուտասան հազար եւ կացոյց զնոսա ի քաղաքսն կառապանաց եւ ինքն յԵրուսաղէմ: 26 Եւ գլուխ թագաւորացն ի գետոյն Եւփրատայ մինչեւ յերկիրն այլազգեաց, եւ մինչեւ ի սահմանս Եգիպտացոց: 27 Եւ ետ արքայ Սողոմոն զոսկի եւ զարծաթ յԵրուսաղէմ իբրեւ զքարինս առ ապարի, իբրեւ զփայտ մայր եւ իբրեւ զթուփ դաշտի բազմութեամբ, 28 եւ էր ելքն երիւարացն Սողոմոնի յերկրէն Եգիպտացոց, 29 եւ յայլմէ յամենայն երկրէ եւ այլ բանք Սողոմոնի առաջինք եւ վերջինք որ գրեցան ի պատգամս Նաթանայ մարգարէի եւ ի բանս Աքիայ Սիդոմացոց, եւ ի տեսիլս Յովելա տեսանողի, ըստ Յերոբովամա որդւոյ Նաբատայ: 30 Եւ թագաւորեաց Սողոմոն արքայ ի վերայ Իսրայէլի ամս քառասուն: 31 Եւ ննջեաց Սողոմոն առ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի քաղաքին Դաւթի հաւր իւրոյ:

Թ Եւ թագաւորեաց Հռոբովամ որդի նորա փոխանակ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ժ.

2 Եղև իբրեւ լուա Յերոբովամ որդի Նաբատայ եւ ինքն էր յերկրին Եգիպտացոց փախուցեալ յերեսաց Սողոմոնի արքայի եւ բնակեալ էր յերկրին Եգիպտացոց: Եւ դարձաւ Յերոբովամ յԵգիպտոսէ, 3 զի յղեցին կոչեցին զնա եւ եկն Յերոբովամ եւ ամենայն ժողովքն Իսրայէլացոց: Ապա խաւսել սկսան ընդ Հռոբովամու եւ ասեն. 4 Հայր քո խստացաւ եւ ծանրացոյց լուծ ի վերա մեր եւ արդ դու թեթեւացոյ ի ծանրութենէ անտի խստութեան հաւր քո, եւ ծառայեսցուք քեզ: 5 Ետ պատասխանի նոցա Հռոբովամ եւ ասէ. Առ այժմ երթայք, եւ յետ երից աւուրց եկեսցիք եւ արարից զրոյց: 6 ապա ժողովեալ հրամայեաց զամենայն ծերայկոյտն որ առաջի կացեալ էին Սողոմոնի առ հաւր նորա, առ կենդանեաւ նորա: Խորհել

սկսաւ ընդ նոսա եւ ասէ. Զի արդ՝ տաց պատասխանի ժողովրդեանն որ խաւսեցան ընդ իս: 7 Խաւսել սկսան ծերակոյտ ժողովրդեանն եւ ասեն. Եթէ այսաւր եղիցիս դու դոցա բարի, եւ խաւսեցիս դու խաղաղութեամբ ընդ ժողովրդեանդ այդմիկ հաճոյ լիցես դու դոցա, եւ խաւսեցիս խաղաղութեամբ ընդ դոսա, եւ եղիցին դոքա քեզ ծառայք զամենայն աւուրս կենաց քոց: 8 Եւ եթող նա զխորհուրդ ծերոցն որ խրատ ետուն նմա, եւ սկսաւ խորհել ընդ մանկտին որ սնընդակից էին նորա. 9 եւ ասէ. Դուք զի արդ ասէք զինչ բան տաց պատասխանի ժողովրդեանդ այդմիկ որ խաւսեցան ընդ իս եւ ասեն. Թոյլ արա մեզ ի լծին ծանրութեան որ եղ ի վերայ մեր հայր քո: 10 Եւ ասեն սնընդակից պատանեակքն. Այսպէս ասասցես ցժողովուրդսդ որ ասեն. թէ Ծանրացոյց ի վերայ մեր հայր քո զլուծ իւր եւ դու թեթեւացոյ, արդ՝ ասասցես դու ցնոսա. Եթէ ծկոյթ իմ ստուար է քան զմէջ հաւր իմոյ, 11 եթէ հայր իմ եղ ի վերայ ձեր լուծ ծանրութեան, արդ՝ ես յաւելից ի նոսա, եթէ հայր իմ տանջէր զձեզ զաւագանաւք, արդ՝ ես տանջեցից զձեզ առձեւք: 12 Եւ եկն Յերոբամ եւ ամենայն զաւրքն Իսրայէլացոց առ Հոռոբովամ յաւուրն երրորդի, որպէս եւ ժամ կալան ի նմանէ: 13 Եւ ետ պատասխանի նոցա խստագոյնս, եւ եթող նա զխորհուրդ ծերոցն, 14 եւ սկսաւ խաւսել զխորհուրդ մանկտոյն որ սնընդակիցք եղեալ էին նորա եւ ասէ. Եթէ հայր իմ ծանրացոյց լուծ ի վերայ ձեր, եւ ես յաւելից ի նա, եթէ հայր իմ տանջէր զձեզ զաւագանաւ, եւ տանջեցից զձեզ աւձիւք, 15 եւ ոչ լուաւ թագաւորն ժողովրդեանն զի թիւրեալ էր նմա յԱստուծոյ, զի կանգնեցէ Տէր զբանն զայն զոր խաւսեցաւ ի ձեռն Աքիայ Սիղովմացոյ վասն Յերոբովամու որդոյ Նաբատայ եւ ամենայն որդւոցն Իսրայէլի վասն այնորիկ. 16 ոչ լուաւ թագաւորն նոցա: Ապա ի ձայն բարձր աղաղակել սկսան ժողովուրդքն եւ ասեն. Բնաւ եւ զինչ գործ է մեզ ընդ Դաւթի, կամ մասն եւ բաժին կայ ընդ որդւոյ յԵսսեայ հապա այր իւրաքանչիւր իւրաքանչիւր դադարս, արդ՝ Դաւիթ դու գտուն քո տես: 17 Եւ գնացին այր Իսրայէլեան իւրաքանչիւր դադարս, եւ արք Իսրայէլացիք որ բնակեալ էին քաղաքսն Յուդայ, եւ Յուդա թագաւորեցոյց ի վերայ իւր զՀոռոբովամ զորդին Սողոմոնի, 18 եւ առաքեաց Հոռոբովամ արքայ զԱդոնիրամ որ ի վերայ հարկաց աշխարհին էր, եւ կալան զԱդոնիրամ որդիքն Իսրայէլի, եւ քարկոծ արարին եւ սպանին եւ ապա ինքն արքայ Հոռոբովամ աճապարեաց ել ի կառս փախչել յԵրուսաղէմ, 19 եւ անարգեցին որդիքն Իսրայէլի գտունն Դաւթի մինչեւ յաւրն ժամ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԱ.

1 Եւ եկն Հոռոբովամ յԵրուսաղէմ զաւրաժողով առնէր զՅուդայ եւ զԲենիամին հարիւր ութսուն հազար այր երիտասարդ տեղեկացեալ պատերազմի եւ գնաց զալ տալ պատերազմ ընդ որդիսն Իսրայէլի եւ դարձուցանել անդրէն գտերութիւն: 2 Եւ եղեն պատգամք Տեառն առ Սամեա այր Աստուծոյ եւ ասեն. 3 Երթ ասայ դու ցՀոռոբովամ որդի Սողոմոնի արքայի Յուդայ եւ ցամենայն որդիսն Իսրայէլի որ ընդ Յուդայն են ընդ Բենիամին եւ ասասցես: 4 Այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի. Մի ելանէք դուք տալ պատերազմ ընդ եղբարս ձեր, այլ դարձցի այր իւրաքանչիւր ի տուն իւր, զի յինէն եղեւ բանդ այդ: Եւ լուան բանի Տեառն եւ ոչ չոգան ի վերայ Յորոբովամու, 5 եւ եկն բնակեցաւ Հոռոբովամ յԵրուսաղէմ եւ սկսաւ շինել քաղաքս պարսպաւորս ի Հրէաստանի: 6 եւ շինեաց նա զԲեղէլն եւ զԵտամն եւ զԹեկուլ 7 Բէթսուրն եւ Սովկովթն եւ զԱդողամն, 8 զԳեթն եւ զՄարէսայ եւ զԻփ, 9 զԱդուրամն եւ զՂաքիս եւ զԱգեկայ, 10 զՄարաան եւ զԱաղովն եւ զՔեբրովն. այն որ ի Հրէաստանի եւ ի Բենիամին էին քաղաքս ամրացեալս պարսպաւր: 11 Եւ կացոյց ի վերայ նոցա զաւրագլուխս, եւ համբարս գինի եւ ձէթ 12 քաղաքաց քաղաքաց, զէն եւ վահանս եւ նիզակս յոյժ յոյժ:

Ժ Եւ էին նմա այնուհետեւ Յուդայ եւ Բենիամին: 13 եւ քահանայքն եւ Ղեւտացիքն որ էին ընդ ամենայն կողմանս Իսրայէլացոց, ժողովեցան առ նա յամենայն սահմանաց զի թողին լքին Ղեւտացիքն գտունս իւրեանց ի բաժինս իրեանց եւ գնացին առ Յուդայ յԵրուսաղէմ: 14 եւ եհան գնոսա Յերոբովամ եւ որդիքն Իսրայէլի զի մի պաշտեսցեն զպաշտաւն Տեառն: 15 Եւ անդ կացուցանէր քուրմս բարձանցն եւ կոռն սնոտեաց եւ երնջոցն զոր առնէր Յերոբովամ. 16 եւ եհան վարեաց զՂեւտացիսն յազգաց ազգաց որդւոցն Իսրայէլի, զկնի նոցա յամենայն ազգացն Իսրայէլացոց որ ետուն զսիրտս իւրեանց առ ի խնդրել գտեր Աստուած Իսրայէլի, եկին յԵրուսաղէմ մատուցանել պատարագս տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց իւրում, 17 եւ զաւրացոյց Տէր զթագաւորութիւնն Յուդայ, եւ զաւրացոյց զՀոռովովամ զորդի Սաղոմոնի, եւ

գնաց նա ըստ ճանապարհացն Դաւթի եւ Սողոմոնի հարն իւրոյ ամս երիս, 18 եւ առ անձին Հռոբովամ կին զՄայեղէթ դուստր Յերիմութայ որդւոյ Դաւթի զհար իւրոյ ի տանէ Եղաբայ որդւոյ Յեսսեայ, 19 եւ ծնաւ նմա որդիս զՅէուս եւ զՍամարիայ եւ զՍամ 20 եւ յետ այսորիկ առ զՄաաքայ զդուստր Աբէսողովմա եւ ծնաւ նմա զԱբիայ եւ զՀեթի եւ զԶիայ եւ զՄաղովմիթ: 21 Եւ Հռոբովամ սիրեաց զՄաաքայ դուստր Աբէսողովմա քան զամենայն կանայս իւր, եւ քան զամենայն հարճս իւր, զի էին նորա ութելտասն կին եւ հարճք վաթսուն եւ եղեն նորա որդիք տասնետուր եւ դստերք վաթսուն: 22 Եւ կացոյց Հռոբովամ զԱբիայ որ ի Մաաքայ էր իշխան եւ առաջնորդ եղբարց իւրոց զի այնպէս եղեալ էր ի մտի իւրում թէ թագաւորեցուցէ զնա: 23 Եւ աճեաց Աբիայ եւ էր առաջադէմ քան զամենայն եղբարս իւր եւ յամենայն սահմանս Յուդայ եւ ի Բենիամին եւ ի քաղաքս ամուրս կուտէին համբարս յոյժ: Եւ խնդրեաց նա իւր կանայս բազումս յոյժ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ եղեւ նա իբրեւ կազմեցաւ ի թագաւորութիւն, եթող նա զպատուիրանս Տեառն եւ ամենայն Իսրայէլ ընդ նմա, 2 եւ եղեւ յամին հինգերորդի թագաւորութեանն Հռոբովամու եկն ել Սուսակիմ արքայ Եգիպտացոց ի վերա Երուսաղէմի զի մեղան նոքա առաջի Տեառն. 3 հազար եւ երկերիւր կառաւք եւ վաթսուն հազարաւ հեծեալ վառելով եւ ոչ գոյր բնակութիւն բազմութեանն որ եկին յերկրէն Եգիպտացոց Լիբէացիք, Աուրիիմ եւ Քուսիիմ. 4 եւ եկին յաղթահարեցին կալան զքաղաքսն ամուրսն որ էին ի Յուդայ եւ եկին հասին յԵրուսաղէմ, 5 եւ Սամեա մարգարէ եկն առ Հռոբովամ, եւ առ իշխանս Յուդայ որ էին ժողովեալ յԵրուսաղէմ յերեսաց Սուսակիմ արքային Եգիպտացոց եւ ասէ ցնոսա. այսպէս ասէ տէր Աստուած. Դուք թողէք զիս եւ ես թողից զձեզ ի ձեռս Սուսակիմ արքային Եգիպտացոց 6 եւ խոնարհեցան եւ զամաւթի հարան իշխանքն Իսրայէլացոց եւ թագաւորն եւ ասեն Արդար է տէր Աստուած: 7 Եւ իբրեւ ետես տէր Աստուած եթէ խոնարհեցան եւ զամաւթի հարան, խաւսել սկսաւ ընդ Սամեա եւ ասէ. Փոխանակ զի խոնարհեցան եւ զամաւթ հարան, ոչ սատակեցից զնոսա այլ մագապուր ապրեցուցից զնոսա, այլ ոչ եթէ համաւրէն կաթեսցէ բարկութիւն իմ ի վերա Երուսաղէմի 8 մատնել զնոսա ի ձեռս Սուսակիմ արքայի եւ մտանել նոցա, ընդ ծառայութեամբ նորա, եւ զհամառնուլ նոցա ծառայութեամբ զերկրիս այսորիկ: 9 Եւ ել Սուսակիմ արքա յԵրուսաղէմ եւ առ նա զգանձս տանն Տեառն եւ զգանձս տան թագաւորացն: 10 եւ առ նա զվահանսն ոսկիս զոր արար արքայ Սողոմոն, եւ արար Հռոբովամ վահանս պղնձիս, եւ ետ ի ձեռս իշխանացն զի տացեն ի ձեռս այնոցիկ որ պահէին պահս ի դրունս թագաւորին: 11 Եւ եղեւ յետ բազում ժամանակաց իբրեւ մտանէր արքայ ի տուն Տեառն, եւ մտանէին եւ պահապանքն ընդ նմա եւ որ շուրջ գնովաւ ընթանային եւ որ ի նայն դառնային եւ առնուին զվահանս, եւ շուրջ գնովաւ ընթանային եւ բերէին անդրէն տային ի կարգ պահապանացն, 12 եւ իբրեւ զամաւթի հարկանէր թագաւորն դառնայր ի նմանէն բարկութիւն Տեառն եւ ոչ մինչ ի սպառ ապականէր սակայն ի մէջ Յուդայ էին բանք բարութեան: 13 Եւ զաւրանայր արքայ Հռոբովամ յԵրուսաղէմ եւ թագաւորէր յԵրուսաղէմ, եւ լինէր այր ամաց իբրեւ քառասնամեան, եւ եւթնետասն ամ թագաւորէր յԵրուսաղէմ քաղաքի զոր ընտրեաց Տէր անուանել զանուն իւր ի վերայ նորա յամենայն ազգաց որդւոցն Իսրայէլի, եւ էր անուն մաւր նորա Մեա Ամինացի: 14 եւ արար Հռոբովամ չարիս զի ոչ ուղղեաց զսիրտ իւր խնդրել զտէր Աստուած: 15 եւ ամենայն բանք Հռոբովամու առաջինք եւ վերջինք ոչ եթէ չիցեն գրեալ ի պատգամս Սամեա մարգարէի, եւ յատոքա տեսանողի ազգագրաւ, եւ գործովք իւրովք հանդերձ եւ մարտնչէր Հռոբովամ ընդ Յերոբովամու զամենայն ատուրս կենաց իւրոց: 16 եւ ննջեաց Հռոբովամ առ հարս իւր եւ թաղեցաւ ի քաղաքին Դաւթի:

ԺԱ Եւ թագաւորեաց Աբիայ որդի նորա փոխանակ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԳ.

1 Յամին ութուտասներորդի թագաւորութեանն Յերոբովամու թագաւորեաց Աբիայ ի վերայ Յուդայ 2 եւ երիս ամս թագաւորեաց յԵրուսաղէմ եւ անուն մաւր նորա Մաաքայ դուստր Աբէսողովմայ եւ էր

պատերազմի մէջ Արփայ եւ ի մէջ Յորոքովամու: 3 Եւ եկն ճաշակեցաւ Արփայ ի գործ պատերազմի պատերազմող գնդան, բոռն զարու չորեք հարիւր հազար ընտիր ընտիր պատերազմողաւք եւ Յերոքովամ եկն ճակատեցաւ ընդ դէմ նորա ի գործ պատերազմի ութ հարիւր հազար պատերազմող զարաւք ընտիր ընտիր զարականաւք: 4 Եւ յարեաւ Արփայ ի լեռնէ անտի Մոսորովն որ է ի ներքս ի լերինն Եփրեմի, եւ խաւսել սկսաւ եւ ասէ. Լուարուք ինձ Յերոքովամ եւ ամենայն Իսրայէլ, 5 ոչ դուք ձեզէն զիտէք թէ տէր Աստուած, Աստուած Իսրայէլի ետ արքայութիւն Դաւթի ի վերայ ամենայն Իսրայէլի եւ դուք ուխտ եղիք ընդ որդիս նորա մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց: 6 Արդ՝ համարաձաւ Յերոքովամ որդի Նաբատայ ծառայ Սողոմովնի որդւոյ Դաւթի եւ յետս եկաց յԱստուծոյ ի Տեառնէ իւրմէ: 7 Եւ ժողովեցան առ նա արք անարեւնք որդիք անարիւնաց, եւ զարացաւ նայ ի վերայ Հոքովամու որդւոյ Սողոմովնի, եւ Հոքովամ ինքն մանուկ եւ սրտիւ վատ եւ ոչ կարաց զարանալ կալ ընդ դէմ: 8 Եւ արդ՝ դուք ասէք պնդել ընդ դէմ կալ արքայութեան Տեառն ի ձեռն որդոյն Դաւթի, եւ դուք բազմութիւն յոյժ, եւ ընդ երինջ ոսկիք գոր արար ձեզ Յերոքովամ Աստուածս, 9 ոչ դուք այն էք որ մերժեցէք զքահանայսն Տեառն գորդիսն Ահարովնի եւ զՂեւոցիսն եւ կացուցէք դուք ձեզ քուրմս ի ժողովրդէն երկրի, որպէս եւ այլ ժողովուրդք որ գնային լնուլ ի ցուլն յորդի կովու, եւ ի խոյս եւթն եւ լինէր նա քահանա յայնմիկ որ չէրն իսկ Աստուած, 10 եւ այն մեք եմք որ ոչ թողաք զտէր Աստուած մեր, եւ այսար որդիքն Ահարոնի քահանայք են եւ պաշտեն ի տան Տեառն եւ Ղեւտացիքն ի կարգս շաբաթուոյ իւրեանց խունկս արկանեն ի տանն Տեառն 11 ողջակիզաւք հանդերձ զայգուն այգոյն եւ զերեկուն երեկուն, ի խունկս խանածոյս, եւ ի հացս ցանկորդս, ի վերայ սրբոյ սեղանոյն, եւ աշտանակ ոսկի ճրագարանաւքն հանդերձ լուցանեն ընդ երեկոյս, զի պահեսցեն զպահն տեառն Աստուծոյ հարցն մերոց եւ դուք թողէք զնոսա, 12 եւ արդ՝ աւասիկ Տէր մեր, զլուխ կա մեր, եւ քահանայք նորա, եւ փողք նշանացն նորա որ նշանակեն ի վերայ ձեր, արդ՝ որդիք Իսրայէլի մի տայք պատերազմ ընդ տեառն Աստուծոյ ձերում, զի ոչ աջողի ձեզ, 13 եւ Յերոքովամ դարանամուտ լինէր շուրջ պատեր զգնդան Յուդայ կիսովքն զկնի ի դարան մտանէր, եւ կիսովքն առաջի ի դիւմի հարկանէր, 14 իբրեւ հայեցաւ ետես Յուդայ զի զկնի եւ առաջի շուրջ պատեալ էին, զաղաղակ բարձին, առ Տէր աղաղակեցին, եւ քահանայքն փող հարին, եւ ի փողս նշանակացն աղաղակեցին այր Յուդայ հասարակ ամենեքին, 15 եւ եղեւ իբրեւ աղաղակեցին արք Յուդայ, եւ Տէր երեկ զառաջին թեւ գնդին Իսրայէլացոց, եւ Յերոքովամ գնդան ցրուեցաւ առաջի Արփայ եւ գնդին Յուդայ: 16 Եւ փախուստ եղեւ որդւոցն Իսրայէլի յերեսաց Յուդայ եւ մատնեաց զնոսա տէր Աստուած ի ձեռս նոցա: 17 Եւ եհար վանեաց սատակեաց ի նոցանէ գնդան իւրով հարուածս մեծամեծս: Եւ անկան յաւուր յայնմիկ վիրաւորք Իսրայէլացոցն հինգ հարիւր հազար յարանց զարաւոր պատերազմողաց, 18 եւ նկուն եղեն որդիքն Իսրայէլի յաւուր յայնմիկ: Եւ զարացան որդիքն Յուդայ յաւուր յայնմիկ, զի յուսացան ի տէր Աստուած հարցն իւրեանց, 19 եւ երթայր Արփայ զիտ Յերոքովամու, եւ հասանէր պատեր զԲեղէլ եւ զդստերս նորա, եւ զՅեսէնայ եւ զԲենայ, եւ զդստերս իւր զԱփրովն եւ զդստերս իւր: 20 Եւ ոչ կարաց պատգարհել Յերոքովամ զի զամենայն աւուրս կենաց իւրոց Արփայ զկնի էր եւ հալածէր զնա, ապա սատակեաց զնա Տէր եւ մեռաւ, 21 եւ հզարացաւ Արփայ եւ առ իւր կանայս չորեքտասան, եւ եղեն նորա ուստերք քսան եւ երկու, եւ դստերք վեշտասան: 22 Եւ որ այլ ինչ բանք են Արփայ եւ գործք նորա եւ ճառք նորա, ահաւասիկ գրեալ են ի գիրս քննութեան Յաղոմ մարգարէին:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԴ.

1 Եւ ննջեաց Արփայ առ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի քաղաքին Դաւթի:

ԺԲ Եւ թագաւորեաց Ասայ որդի նորա փոխանակ նորա: Յաւուրս Ասայի հանտարտեցաւ երկիր Յուդայ ամս տասն: 2 Եւ արար Ասայ բարի եւ ուղղութիւն առաջի տեառն Աստուծոյ իւրոյ. 3 եւ ի բաց կործանեաց զբազինս մեհենացն աւտարոտոց զբարձունսն սատակեաց եւ զարձանսն խորտակեաց եւ զանտառն կոտորեաց, 4 եւ պատուէր ետ ընդ ամենայն երկիրն Յուդայ, զի խնդրեցեն զտէր Աստուած հարցն իւրեանց, հաստատուն կայցեն յաւրէնսն եւ պահեսցեն զպատուիրանսն: 5 Եւ ի բաց կործանեաց յամենայն քաղաքացն Յուդայ զբազինսն եւ զկոռս նոցա: 6 Եւ հանդարտեաց խաղաղացաւ թագաւորութիւն նորա առաջի նորա, 7 եւ շինեաց նա քաղաքս պարսպաւորս յերկրին Յուդայ, եւ ոչ գոյր ամենեւին գործ

պատերազմի յամսն յայնս, զի դադարեցոյց տէր Աստուած զամենայն թշնամիս նոցա: 8 Խաւսել կալաւ Ասայ ընդ Յուդայ եւ ասէ. Եկայք շինեսցուք մեզ զքաղաքս զայս եւ արասցուք զնոքաւք պարիսպս ամրացեալս, եւ աշտարակս բարձրացեալս, դրունս հաստատեալս եւ դռնափակս զարացեալս զի որպէս խնդրեսցաք մեք զԱստուած հարցն մերոց ել ի խնդիր նա մեր, եւ ետ մեզ հանգիստ ի թշնամեաց մերոց շուրջ զմեւք եւ շինեցին զայն ամենայն եւ յաջողեցաւ նոցա, եւ եղեն արքայ ի զարք բազում սպառազէն վառեալք, նիզակաւորք եւ վահանաւորք որ յերկրէն Յուդայ երեք հարիւր հազար եւ որ ի Բենիամին ասպարաւորք եւ աղեղնաւորք երկու հարիւր վաթսուն հազար ամենեքին սոքա արք ընդիրք զարաւորք որոյիք զարութեան: 9 Եւ եկն ել յանկարծակի ի վերայ նոցա Զարայ արքայ Հնդկաց մեծաց զարութեամբ հազար հազարաւք, եւ երեսուն հազար կառաւք եւ եկն եհաս մինչ ի Մարեսայ, 10 եւ ել Ասայ ընդ առաջ նորա: Եւ կազմեցաւ ճակատեցաւ ի պատերազմի ձորն ի կողմանցն հիւսւտոյ ի Մարեսայ: 11 Ապա բողոք երարձ Ասայ առ տէր Աստուած իւր, եւ ասէ. Տէր Աստուած ոչ ինչ էր խտիր առաջի քո բազմաց եւ սակաւուց որոց ոչ գոյ զարութիւն նոցա, արդ՝ արի Տէր դու աւգնեա մեզ զի ի քեզ յուսացաք: Եւ յանուն քո հասաք ի տեղիս յայս: ի վերայ բազմութեանս այսորիկ, տէր Աստուած մեր դու ես Աստուած, մի յաղթահարեսցէ զքեզ մարդիկ: 12 Եւ եհաս սատակեաց տէր Աստուած զՀնդիկսն առաջի Յուդայ: 13 եւ հալածեաց զնոսա Ասա զարաւքն իւրովք մինչ ի Գերաբայ եւ անկան կործանեցան Հնդիկքն իբրեւ չեղեալք, զի բեկան կործանեցան առաջի Տեառն եւ առաջի զարութեան նորա, եւ կողոպտեցին առին զաւարն յոյժ, 14 եւ հարին կործանեցին զքաղաքս նոցա շուրջ զԳերաւ զի եղեւ ան սաստիկ Տեառն ի վերայ նոցա, եւ յափշտակեցին զքաղաքս նոցա, զի բազում աւար կայր ի նոսա, որ եկն ի ձեռն նոցա, 15 եւ բանակս առին խաշնտեսաց, եւ անդ հարին կոտորեցին զամազոնսն, եւ առին զհաւստն բազումս եւ զուղտ երամակսն եւ դարձան անդրէն յԵրուսաղէմ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԵ.

ԺԳ 1 Եւ Ազարիա որդի Սովգեա, եղեւ ոգի Աստուծոյ ի վերայ նորա, 2 եւ ել նա ընդ առաջ Ասայի եւ ասէ ցնա. Լուր ինձ Ասա, դու եւ ամենայն զարքդ Յուդայ, եւ Բենիամին տէր Աստուած ձեր ընդ ձեզ է զի եղերուք դուք ընդ նմա: Եւ թէ խնդրեսցիք դուք զնա գտցի նա զձեզ, եւ թէ թողցէք դուք զնա, լքցէ զձեզ: 3 եւ աւուրք Իսրայէլի եւ ոչ յԱստուած ճշմարիտ եւ ոչ որ ի քահանայս, որ ցուցանեն զնա նոցա, եւ ոչ ընդ արիւնաւք տեսեր նստան տառապանաւք եւ թշուառութեամբ 4 եթէ դարձցին նոքա ի տէր Աստուած Իսրայէլի, եւ խնդրեսցեն զնա, գտցի նոցա, 5 ի ժամանակս յայնս ոչ գոյր խաղաղութիւն որ ելանէր կամ մտանէր, զի բարկութիւն Տեառն յոյժ է ի վերայ ամենայն բնակչաց երկրին: 6 եւ պատերազմացն ազգ ընդ ազգի, եւ քաղաք ընդ քաղաքի զի Աստուած յիմարեցոյց զնոսա ի նեղութեան իւրեանց, 7 այլ դուք զարացարուք եւ մի լքցին ձեռք ձեր զի կան մնան վարձք վաստակոց ձերոց 8 եւ իբրեւ ասաց զբանս պատգամիս այսորիկ մարգարէութեան ուխտ եղ Աստուծոյ մարգարէին զարացաւ քաջալերեցաւ, ընդ խառնեցաւ իւրեւ հանել զամենայն պաշտամունս պղծութեան յերկրէն Յուդայ, եւ ի Բենիամենի յամենայն քաղաքացն զոր թափեաց նա Յերոբոամայ արքայէ յԵփրիմ լերին: Ապա նորոգէր Ասայ առնէր նաւակատիս սեղանոյն Տեառն առաջի տաճարին Տեառն: 9 Արդ ժողով առնէր Ասա, զՅուդայ եւ զԲենիամին եկաւքն եւ պանդխտաւք հանդերձ որ յԵփրիմն եւ ի Մանասէ, եւ ի Շմաւովն գնդէ անդի եկեալ էին զի եկին յաւելան առ նա ի ժողովոյն Իսրայէլացոց բազումք իբրեւ տեսին եթէ տէր Աստուած նորա ընդ նմա է: 10 եւ ժողովեցան յԵրուսաղէմ յամսեանն երորդի յամին հինգէտասաներորդի թագաւորութեանն Ասայի: 11 եւ մատուցին ողջակէզս պատարագաց տեառն Աստուծոյ յաւուր յայնմիկ յաւարէ անտի զոր բերեալ էր զուարակս եւթն հարիւր եւ նոխազ եւթն հազար: 12 եւ եկին մտին յուխտի դաշինս տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց յամենայն սրտից եւ ի մտաց իւրեանց 13 եւ ամենայն որ ոչ խնդրեսցէ զտէր Աստուած հարցն իւրեանց մահու մեռցի ի մանգանց տղայոց յերիտասարդաց ի ծերոց յարանց մինչեւ ի կանայս, 14 եւ զուարթացան, 15 ուրախ եղեն վասն երդմանն զի ամենայն սրտիւ իւրեանց եւ կամաւք իւրեանց արարին զի խնդրեցին զՏէր եւ գտին զնա եւ դադարեցոյց, շուրջ զնոքաւք զթշնամիս նոցա, 16 եւ զՄայաքայ զմայր արքայի Ասայի, փոխեաց զի մի իշխեսցէ այլ պաշտան մատուցանել Աստուկան: Եւ առեալ զկուռս նովին կոտորոտէր, եւ այրեր ի հեղեղատին ի կեղորն: 18 Բայց սակայն

գրաբձունսն ոչ բարձին ի միջոյ զի էին ի մէջ Իսրայէլացոց, եւ սիրտ Ասայի չէր կատարեալ զամենայն աւուրս կենաց իւրոց: 19 եւ տայր նա զնուէրս հաւր իւրոյ, եւ նուէրսն իւր ի տուն Տեառն, զարծաթ զոսկի եւ զայլ կահ կարասի ինչ, եւ գործ պատերազմի ոչ գոյր ընդ Ասայի, մինչեւ հինգ եւ ի քսաներորդ ամ թագաւորութեանն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԶ.

ԺԴ 1 Ապա յամին քսաներորդի վեցերորդի թագաւորութեանն Ասայի, եկն ել Բաասայ արքայ յԻսրայէլացոց ի վերայ Յուդայ, 2 եւ առ Ասա ոսկի, եւ արծաթ ի տանէ Տեառն եւ ի տանէ թագաւորացն, եւ առաքեաց առ որդի Ադերայ արքայ Ասորոց որ բնակեալ էր ի Դամասկոս, եւ ասէ. 3 Դիր ընդ իս ուխտ, զի լիցի ի մէջ իմ եւ ի մէջ քո ի մէջ հաւր իմ եւ ի մէջ հաւր քո, արդ՝ աւաղիկ առաքեցի քեզ ոսկի եւ արծաթ զի ցրեցես դու զուխտն զայն որ ընդ Բաասայ արքայի Իսրայէլացոցն էր զի թափեցի նա յինէն: 4 եւ լուաւ որդի Ադերայ արքայ Ասորոց Ասայի, եւ արձակեաց նա զիշխանս զաւրաց իւրոց, ի վերայ քաղաքացն Իսրայէլացոց, հարկանէր վանէր նա զԵղոմն եւ զԴան եւ զԵբաղմայի եւ որ շուրջ զգաւառաւք էին զՆեփթաղիմաւ: 5 եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Բաասայ եւ եթող էլիք զգործն զոր գործէր, 6 եւ Ասա արքայ զամենայն գունդն Յուդայ, եւ եկն հոսեաց նա զամենայն քարինսն եւ զփայտս շինածոյ զոր շինէր նոքաւք զԳաբաան եւ զՄասփա:

ԺԵ 7 Ի Ժամանակի յայնմիկ եկն Անանիայ առ Ասա արքայ Յուդայ եւ ասէ ցնա. Փոխանակ զի յուսացար դու յարքայն Ասորոց, եւ ոչ յուսացար դու ի տէր Աստուած քո վասն այսորիկ ապրեցան զաւրքն արքային Իսրայէլացոց ի ձեռաց քոց: 8 եւ ոչ Հնդիկքն եւ Լիբեացիքն եկին ի վերայ քո քաջալերեալ կառաւք եւ երիւարաւք ամենայն բազմութեամբ: Եւ յորժամ յուսացար դու ի տէր Աստուած մատնեաց զնոսա ի ձեռս քո, 9 զի աչք Տեառն հային ի վերայ ամենայն երկրիս, զաւրացուցանել զամենայն սիրտս կատարեալս զայս, զի արդ՝ ոչ գիտացէր յայսմ հետէ լիցի միշտ պատերազմ նորա ընդ քեզ: 10 Եւ բարկացաւ Ասայ ի վերայ մարգարէին եւ ետ զնա ի տուն բանդին զի բարկացաւ նա ի վերայ բանիցն եւ սկսաւ զլանալ, եւ զրկել զծոդովորդն ի Ժամանակի յայնմանէ: 11 եւ ահաւասիկ բանք Ասայի վերջինք եւ միջինք եւ առաջինք գրեալ են ի գիրս ճառիցն թագաւորացն Յուդայ եւ Իսրայէլի: 12 եւ անկաւ Ասայ յախտ հիւանդութեան: Յամին երեսներորդի, իններորդի արքայութեան իւրոյ, անկաւ յախտոտից իւրոց, եւ ի հիւանդութեան անդ իւրում ոչ խնդրեաց նա զտէր Աստուած այլ այց առնէր նա բժշկաց: 13 Եւ ննջեաց Ասայ առ հարս իւր, եւ մեռաւ Ասա յամին քառասներորդի առաջնում ամի արքայութեան իւրում, 14 եւ թաղեցին զնա ի գերեզմանի անդ, զոր բրեաց իւր ի քաղաքին Դաւթի, եւ ննջեցուցին զնա ի գահոյս իւր, եւ լցին զնա խնգաւք եւ ազգի ազգի իւղովք իւղեփեցաց եւ արարին նմա ուղերկութիւն մեծ եւ լացին զնա լալեաւք մեծաւ յոյժ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԷ.

ԺԶ 1 Եւ թագաւորեաց Յովսափաթ որդի նորա եւ զաւրացաւ Յովսափաթ ի վերայ Իսրայէլի, 2 եւ կացոյց նա զաւրս բազումս ի քաղաքսն ամրացեալս, եւ կացոյց զաւրագլուխս ի վերայ քաղաքացն Յուդայ, եւ ի վերայ քաղաքացն Եփրեմի զոր հասեալ կալեալ էր Ասայի հաւր նորա, 3 եւ եղեւ տէր Աստուած ընդ Յովսափաթայ, զի զնայր նա ըստ ճանապարհացն Դաւթի հաւր իւրոյ զառաջնեացն եւ ոչ էր ի խնդիր կոռցն. 4 այլ ի խնդիր էր տեառն Աստուծոյ հաւրն իւրեանց, եւ զնայր նա ըստ պատուիրանաց նորա, եւ ոչ ըստ գործոց որդւոցն Իսրայէլի: 5 Եւ յաջողեաց տէր Աստուած զթագաւորութիւնն ի ձեռին նորա, եւ եկին բերին Յուսափատու ամենայն տունն Յուդայ պատարագս, եւ եղեւ նմա մեծութիւն յոյժ եւ փառք մեծ 6 եւ բարձրացաւ սիրտ նորա ի ճանապարհս Տեառն, եւ սկսաւ կործանել զկուռս որ կային, եւ կոտորեաց անտառս յերկրէն Հրէաստանի: 7 Ապա յամին երրորդի թագաւորութեանն Յուսափատու առաքեաց նա զիշխանս զաւրաց իւրոց զորդիս զաւրաւորաց, եւ զորդի Նահիայ եւ զԱբդիայ եւ Չաքարիայ եւ զՆաթանայէլ եւ զՄիքայ, զի ուսուցեն քաղաքս քաղաքս Յուդայ, 8 եւ ընդ նոսա զԴեւտացիս Մասիայ եւ Նաթանիայ եւ զԱբդիայ եւ Սսիէլ եւ Սեմէրիմամովք եւ Յունաթան եւ Տովբիայ եւ Աղովնիայ եւ Տովբիաս եւ

Տովբադովնիայ: Արդ՝ Ղեւտացիք եւ ընդ նոսա Եղիշամա եւ Յորամ քահանայք եւ նստէին քաղաքաց քաղաքաց: 9 եւ ուսուցանէին զիրս պատգամաց Տեառն, եւ շրջէին ընդ քաղաքս քաղաքս Յուդայ, եւ ուսուցանէին ժողովուրդս: 10 եւ եղեն զարմանալիք մեծ Տեառն ի վերայ ամենայն թագաւորութեան երկրին, եւ ոչ գոյր պատերազմ նոցա ընդ Յովսափատու: 11 նաեւ յայլ ազգեաց անտի բերէին Յովսափատու պատարագս, ոսկի եւ արծաթ, եւ այլ զահամունս նաեւ Արաբացիքն եւս բերին նմա խոյս խաշանց եւթն հազար եւ եւթն հարիւր, 12 եւ երթալով երթայր Յուսափատ մեծանայր եւ բարձրանայր յոյժ, եւ շինեաց նա ի մէջ Յուդայ եւ այլ քաղաքս, 13 եւ գործ բազում գործեցաւ ի նմա յերկրին Հրէաստանի, եւ արք պատերազմողք հզաւրք յԵրուսաղէմ, 14 եւ այս թիւք անուանց ըստ ազգս ազգաց, նահապետաց ազգատոհմին իւրեանց առ Յուդայ հազարաւորք, Եղեաս զաւրագլուխ եւ ընդ նմա որդիք զաւրավարաց, արք հզաւրք երեք հարիւր հազար, եւ զկնի նոցա Յովանան զաւրագլուխ, եւ ընդ նմա երկերիւր, եւ ութսուն հազար: 15 եւ յետ նոցա Մասիա Զամբրեանց կամակարեալ Տեառն, 16 եւ ընդ նմա երկերիւր եւ ութսուն հազար եւ յետ նոցա զաւրք զաւրացեալ, 17 եւ Բենիամէն գնդէ զաւրաւք զաւրութեամբ Եղիադայ եւ ընդ նմա աղեղնաւորք վառեալք երկերիւր հազար, 18 եւ զհետ նոցա Յովսափատ, եւ ընդ նմա հարիւր եւ ութսուն հազար զաւրք զաւրացեալք: 19 այս ամենայն ի սպաս կային թագաւորին թող զայն զամենայն որ գումարեալ կային ի քաղաքս քաղաքս եւ յամուրս ամուրս ամենայն Հրէաստանի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԸ.

1 Եւ եղեւ մեծութիւն յոյժ Յուսափատու եւ փառք մեծ եւ փեսաացաւ Յուսափատ ի տանն Ասիսաբու 2 եւ եկն էջ նա ի կատարած, առ Աիսաբ ի Շամրին. ապա զենոյր նմա Աիսաբ խաշինս, եւ ժողովրդեան նորա յոյժ եւ Աիսաբ արքայ հրապուրեաց զնա զի ելցէ ընդ նմա ի Հռամազ Գաղաադ: 3 Խաւսել սկսաւ Աիսաբ ընդ Յուսափատու արքային Յուդայ եւ ասէ. Ելցես դու ընդ իս ի Հռամադ Գաղաադ, ետ պատասխանի նմա Յուսափատ եւ ասէ. Որպէս դու եւ ես, որպէս զաւրք քո, եւ զաւրք իմ ընդէր ոչ ելից ես ի գործ պատերազմի: 4 Եւ ասէ Յուսափատ յարքայն Իսրայէլի. Նախ խնդրեսցուք մեք բան ի Տեառնէ: 5 Եւ հրամանեաց ժողովել արքայն Իսրայէլի զամենայն մարգարէսն արս իբրեւ չորեք հարիւր եւ ասէ ցնոսա. Եթէ իցէ մարթ երթեալ մեզ ի Հռամադ Գաղաադ ի գործ պատերազմի թէ դադարեսցուք ետուն պատասխանի եւ ասեն. Երթ երթ եւ մատնեսցէ զնոսա Տէր ի ձեռս քո: 6 Ապա խաւսել սկսաւ Յուսափատ եւ ասէ. Գուցէ աստ մարգարէ Տեառն եւ հարցուք նովաւ: 7 Խաւսել սկսաւ թագաւորն Իսրայէլի եւ ասէ ցնա. Գոյ աստ այր մի հարցանել նովաւ ի Տեառնէ, բայց ես ատեմ զնա, զի ոչ երբեք նորա մարգարէացեալ է ինձ ի բարիս այլ ի չարիս, Միքայ որդին Ամդեա. ետ պատասխանի Յուսափատ արքային Իսրայէլացոց եւ ասէ. Մի այդպէս խաւսիր արքայ: 8 Ապա կոչեաց արքայն Իսրայէլացոց ներքինի մի եւ ասէ. Հապա վաղվաղակի հասոյ առ իս զՄիքէա զորդին Ամդեա: 9 Եւ արքայն Իսրայէլի եւ արքայն Յուդայ նստէին զարդարեալ յիրաքանչիւր աթոռս յընդարձակ, վայրի առաջի դրանն Շամրին եւ քուրմքն ամենայն մոլորէին առաջի նորա: 10 Ապա գործեաց իւր եղջերս երկաթիս Սեղեկիայ որդի Քամեա, եւ ասէ. Այսպէս խեղկեսցես դու յայս եղջերս զԱսորիսն զամենայն եւ սպառես զնոսա 11 եւ ամենայն քուրմքն մոլորէին եւ ասէին այսպէս. Ել դու ի Հռամովթ Գաղաադ եւ աջողեսցի քեզ եւ մատնեսցէ զնոսա Տէր ի ձեռս արքայի: 12 եւ հրեշտակն որ երթեալ էր կոչել զՄիքէ. խաւսեր ընդ նմա եւ ասէր. Ահաւասիկ մարգարէքն իբրեւ ընդ մի բան մարգարէանան ի բարիս վասն արքայի եւ արդ՝ եղիցի քեզ բանք ի բերան իբրեւ ի միոյ միոյ ի նոցանէն խաւսել ի բարութիւն: 13 Եւ ասէ Միքէ. Կենդանի է Տէր իմ, եթէ ինչ զինչ դիցէ Տէր իմ ի բերան իմ զնոյն խաւսեցայց, 14 եւ եկն առաջի արքային եւ ասէ ցնա արքայ. Միքէ իցէ թէ ելցուք մեք ի Հռամովթ Գաղաադ, ի գործ պատերազմի, թէ դադարեսցուք եւ ասէ Միքէ. Ե՛լ է՛լ եւ աջողեսցի ի ձեռին քում: 15 Խաւսել սկսաւ թագաւորն ընդ նմա եւ ասէ. Քանիցս անգամ երդմնեցուցի ես զքեզ զի մի զայլ ինչ խաւսեսցիս, բայց որ ճշմարտութիւն յանուան Տեառն: 16 Խաւսել սկսաւ Միքէ եւ ասէ. Տեսանէի ես զամենայն Իսրայէլ ցրուեալս ընդ լերինս իբրեւ զխաշինս զի ոչ գուցէ նոցա հովիւ, եւ ասէ Տէր. Ոչ գոյ նոցա առաջնորդ ուստի դարձցին իւրաքանչիւր ի տունս իւրեանց խաղաղութեամբ: 17 Եւ ասէ արքայն Իսրայէլի ցՅովսափատ. Ոչ ասացի ոչ մարգարէանայ այրն այն ինձ ի բարիս, բայց միայն ի չարիս: 18 եւ ասէ Միքա. Ոչ այլ չափ միայն այլ լուարուք դուք զպատգամս Տեառն: Տեսանէի ես զՏէր զի նստեր յաթոռ փառաց իւրոց, եւ ամենայն զաւրք երկնից յաջմէ եւ

յահեկէ կային: 19 Խաւսել սկսաւ Տէր եւ ասէ. Ով երթիցէ ինձ առ արքայն Իսրայէլի հաւանեցուցէ ինձ զարքայն Իսրայէլի ելանել նմա ի Հռամովթ Գաղաադ: Սկսան յանձին ունել եւ ասել ոմն այսպէս ոմն այնպէս 20 եւ ասէ. Ոչ եւ այսն եկն ել պիղծ եկաց առաջի Տեառն եւ ասէ. Ես երթամ պատրել գնա: 21 եւ ասէ Տէր. Իւ: Ելից մտից ի բերանոյ ի բերան մարգարէիցն յոգի ստութեան եւ պատրեցից գնոսա եւ ասէ. Այո, զքո գիտեմ դու առնես: 22 Արդ՝ ահաւասիկ ետ Տէր զոգին ստութեան ի բերան սուտ մարգարէիցս այսոցիկ այլ Տէր չարիս խաւսեցաւ ի վերայ քո: 23 եւ մերձեցաւ Սեղեկիայ որդի Քամայ, եւ ած նմա ապտակ մի եւ ասէ ցնա. Ձինչ է այդ յորում ժամանակի անց զին եւ ոգին Տեառն, եւ ընդ քեզ խաւսեցաւ: 24 Ետ պատասխանի Միքայ եւ ասէ. Դու գիտես, դու տեսչիր յաւուր յայնմիկ յորում մտանիցէք եւ ելանիցէք տուն ի տանէ թաքչել ի նմա: 25 Եւ ասէ արք Իսրայէլացոց. Դարձուցէք զՄիքիայ, եւ տարայք առ Իմեր իշխան քաղաքին եւ առ Յովաս որդի արքայի. 26 եւ ասացէք այսպէս. Եթէ դիր դու զդա ի տան բանդի, եւ կերիցէ հաց նեղութեան, եւ ջուր տառապանաց մինչեւ դարձայցես անդրէն խաղաղութեամբ: 27 եւ ասէ Միքայ. Եթէ դու այսրէն դառնաս ապա ընդ իս Տեառն չիք խաւսեցեալ, ահա լուարուք զաւրք ամենայն: 28 եւ ելին գնացին Ախաբ արքայն Իսրայէլացոց, եւ Յուսափատ արքայն Յուդայ ի Հռամովթ Գաղաադ: 29 Սկսաւ խաւսել արքայն Իսրայէլի առ Յովսափատ եւ ասէ. Վառեցայց կազմեցայց պատրաստեցայց եւ մտից ի պատերազմ, եւ դու զգեցիր զհանդերձ թագաւորութեան իմոյ, եւ կացի պատուի, եւ յայլակերպս եղեւ արքայն Իսրայէլացոց, եւ եմուտ ի պատերազմ: 30 Եւ արքայն Ասորոց պատուէր ետ զաւրացն զաւրազլիսաց եւ ասէ. Ամենեւին ձեռն մի ձգիցէք մի ի մեծ մի ի փոքր, բայց միայն յարքայն Իսրայէլի, 31 եւ եղեւ իբրեւ տեսին նահատակքն որ գային առաջի գնդին, կառաւք եւ երիւարաւք զՅովսափատ այր առն ձայն առնել սկսան եւ ասեն. Ահա արք Իսրայէլի եւ պատեցին գնա: Ապա նա ձայն եբարձ աղաղակեաց եւ ասէ. Չեմ ես արքայն Իսրայէլի. եւ Տէր ապրեցոյց գնա ի նոցանէ: 32 Եւ եղեւ իբրեւ տեսին գնա նահատակքն թէ չէ նա արքայն Իսրայէլի, թողին գնա եւ դարձան ի նմանէն, եւ ընդ դառնալն իւրեանց. 33 այր հաստաբազուկ, կորով ի ձեռաւք իբրեւ զփորձ կամեցաւ առնել զանձին, նետ մի ձգեաց ի խոռն գնդին եւ եհար զարքայն Իսրայէլացոց ընդ մէջ սրտառաջացն եւ ողնափողին եւ թափ եհան: 34 Խաւսել սկսաւ կառավարին թագաւորն եւ ասէ. Դարձոյ զձեռն քո եւ հան զկառս ի պատերազմ աստի զի վիրաւորեալ եմ եւ անդէն մրրկեցաւ գունդն, եւ ճակատն խանգարեցաւ, եւ թագաւորն Իսրայէլացոց կայր դէմ Ասորոցն մինչեւ ընդ երեկս աւր, եւ ընդ արեւուն մտանելն թափէր զոգիսն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԺԹ.

1 Եւ դարձաւ Յովսափատ արքայ խաղաղութեամբ ի տուն իւր յԵրուսաղէմ: 2 եւ ել ընդ առաջ նորա Իյու Անանիանց մարգարէ եւ ասէ ցնա. Արքայ Յուսափատ եթէ մեղաւորի յաւանականութիւն ելեր դու, եւ կամ ընդ ատեցելոյ ի Տեառնէ բարեկամացար դու վասն այսորիկ եղեւ բարկութիւն Տեառն ի վերայ քո, 3 բայց սակայն քանզի բանք բարիք գտանի քեզ, զի սատակեցէր դու՝ զամենայն անտառս զերկրիդ Յուդայ եւ ուղղեցէր դու զսիրտ քո խնդրել զտէր Աստուած քո: 4 Արդ՝ բնակեցես դու յԵրուսաղէմ դարձեալ Յովսափատ շրջել զաշխարհաւ զԲերսաբէէ մինչեւ ի լեառն յԱփրիմ: 5 Եւ կացոյց իշխանս ընդ ամենայն քաղաքսն Յուդայ ընդ ամրացեալս: 6 եւ ասէ նա ցիշխանսն. Տեսէք զինչ գործ գործէք զգուշութեամբ՝ գործիջիք զի ոչ եթէ զմարդկութեան այլ զտեառն Աստուծոյ զի ընդ ձեզ են բանք դատաստանի, 7 եւ արդ՝ եղիցի ահ եւ երկիւղ Տեառն ի վերայ ձեր, եւ պահեսջիք զգոյշ լինիջիք դուք, զի ոչ գոյ ի տան մերում Աստուծոյ անիրաւութիւն եւ ոչ ակնառութիւն առաջի նորա եւ ոչ առնուլ կաշառոց: 8 Դարձաւ Յուսափատ կացոյց յԵրուսաղէմ ի Ղեւտացոց անտի, եւ ի քահանայից անտի ի դատաւորս Տեառն, առնել իրաւունս Տեառն ի դատել զդատաստանս ի վերայ բնակչացն Երուսաղէմի: 9 Եւ ետ պատուէր նոցա եւ ասէ. Այսպէս արասջիք դուք երկեղիւ Տեառն սրտիւ կատարեալ ճշմարտութեամբ 10 ամենայն մարդ ինչ դատաստան եղբար իւրոյ որ հասցէ ի քաղաքաց անտի դատեսցի ի մէջ արեան եւ արեան, եւ ի մէջ հրամանին եւ պատուիրանացն արդարութեամբք եւ իրաւամբք վճարեսջիք նոցա, զի մի մեղիցեն նոքա ի Տէր, եւ մի լիցի բարկութիւն ի վերայ ձեր եւ ի վերայ եղբարք ձերոց զայս այսպէս արասջիք եւ մի մեղանչիցէք, 11 եւ ահաւասիկ Ամարիայ քահանայապետ առաջնորդ ձեզ յամենայն պատգամս Տեառն եւ Զաբատիայ որդի

Մերայելի առաջնորդ տանն Յուդայ յամենայն պատգամս արքունի, եւ դպիրք եւ Ղեւտացիք առաջի ձեր, զաւրացարուք եւ գործեցէք եւ եղիցի Տէր ընդ բարոյն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՑ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ Ի.

ԺԷ 1 Եւ յետ այսորիկ եկին հասին որդիք Մովսէսայ եւ որդիքն Ամովնայ, եւ ընդ նոսա որդիքն Ամանիիմ յորդոցն Մէիր ի վերա Յովսափատու ի գործ պատերազմի: 2 Ապա եկին պատմեցին Յուսափատու եւ ասէն. Եկն էհաս աւասիկ բազմութիւն բազում ի վերայ քոյ յայնկոյս ծովու յԱսորոց եւ ահաւասիկ եկն յԱսասանթամար, այսինքն է Ենգաբիր, 3 եւ երկեալ Յուսափատ յոյժ, եւ արար դէմ ի Տէր խնդրել ի նմանէ, եւ հրամայեաց քարոզել պահս ընդ ամենայն Յուդայ: 4 Եւ եկին ժողովեցան ամենեքեան յամենայն քաղաքացն խնդրել ի Տեառնէ: 5 ապա եկն եկաց Յուսափատ ի մէջ ժողովրդոցն յԵրուսաղէմ ի տան Տեառն ի մէջ սրահին նորոյ. 6 եւ ասէ. Տէր Աստուած հարցն մերոց, դու այն ես որ յերկինս եւ ի վերայ երկրի ստորէ եւ իշխես դու ի վերայ ամենայն թագաւորութեանց հեթանոսաց եւ ի ձեռն քո է ամենայն բարութիւն եւ հաստատութիւն եւ չիք այն ոք որ համեմատէ քեզ: 7 Դու այն ես տէր Աստուած որ սատակեցեր զամենայն բնակիչս երկրիս այսորիկ յերեսաց ժողովրդեան քո Իսրայէլի, եւ ետուր դու զայս Աբրահամեան զաւակին բարեկամի քո յաւիտեանս ժամանակաց, 8 եւ բնակեցին ի նմա նոփրեալք անուան քո, որ ասէին. 9 Թէ Եկեցէ ի վերայ մեր չարիք սով կամ սուր կամ մարախ կամ մարդամահ, եկեցուք կացցուք ի տանս յայսմիկ առաջի քո զի անուն քո կոչեցեալ է ի վերայ սորայ, եւ գոչեցուք մեք առ քեզ ի նեղութեան մերում լուիցես մեզ, 10 արդ՝ աւասիկ որդիքն Ամովնայ եւ Մովսէս, եւ լեառն Մէիր, որ ոչ ետուր դու մտանել Իսրայէլի անցանել ընդ նա ի ժամանակին զի ելեալ զային նոքա յերկրէն Եգիպտացոց այլ խուսեցին ի նոցանէն եւ ոչ սատակեցին զնոսա, 11 արդ՝ աւասիկ դիմեալ զան, հանել զմեզ յերկրէս ժառանգութեանս մերոյ զոր ետուր մեզ: 12 Տէր Աստուած մեր այց արա մեզ, զի ոչ ուստեք է մեզ կալ ունել զդէմ բազմութեանն այնորիկ որ եկեալ են ի վերայ մեր, զի ոչ գիտեմք զինչ արացցուք մեք զի ի քեզ են աչք մեր, 13 եւ ամենայն Յուդայ կային յանդիման Տեառն. ամբոյս բազում արք եւ կանայք եւ որդիք իւրեանց: 14 Եւ Յէզիէլ Զաքարիանց որդւոյ Բանեայ որդւոյ Յէիէլ որդւոյ Մաթենեայ Ղեւտացի յորդոցն Ասափ եւ եղեւ ի վերայ նորա ոգի Տեառն ի մէջ ժողովրդեանն: 15 Եւ ասէ. Լուարուք ամենայն Յուդայ եւ ամենայն բնակիչք Երուսաղէմի եւ արքայդ Յովսափատ: Այսպէս ասէ Տէր ձեր. Մի երկնչիջիք դուք յերեսաց ամբոյսիդ այդորիկ, զի ոչ եթէ ընդ ձեզ է գործ պատերազմիդ այդորիկ, այլ ընտ տեառն Աստուծոյ, 16 վաղիւ իջիք դուք ի վերայ նոցա, եւ ապա ելանիցեն նոքա զառ ի վեր ակն սարակին Աթշիշ: Եւ գտջիք զնոսա յայն կոյս հեղեղատին, ընդ դէմ անապատին Յէրիէլ, 17 զի ոչ եթէ ընդ ձեզ տացեն պատերազմ, բայց դուք կացջիք միայն եւ տեսջիք զփրկութիւն Տեառն որ ընդ ձեզ եւ ընդ Յուդայ յԵրուսաղէմ: Մի երկնչիջիք եւ մի զարհուրիջիք ելանել վաղիւ ընդ առաջ նորա, եւ Տէր ընդ ձեզ է: 18 Եւ խոնարհէր Յուսափատ ի խոնարհ երկիր պագանէր ի վերայ երեսաց իւրոց, եւ ամենայն Յուդայ եւ բնակիչք Երուսաղէմի, անկեալ խոնարհ երկիր պագանէին տեառն Աստուծոյ: 19 Ապա յոտն կացին Ղեւտացիքն յորդոցն Կաաթու, եւ յորդոցն Կորեա: Արինել գտէր Աստուած ի ձայն մեծ բարբառով, 20 եւ կանխեցին ընդ առաւուսն եւ ելին յանապատն Թեկուլ, եւ իբրեւ ելին նոքա, եկաց ի մէջ Յովսափատ ի ձայն բարձր աղաղակեաց եւ ասէ. Լուարուք ինձ Յուդայ եւ բնակիչք Երուսաղէմի հառաւատացէք դուք ի տէր Աստուած մեր, եւ հաւատարիմ լինիջիք դուք նմա, հաւատասջիք դուք ի մարգարէս եւ յաջողեցի: 21 Եւ իբրեւ խորհեցաւ նա ընդ ժողովրդեանն կացոյց արս որ փողս հարկանէին խոստովանութեամբ առաջի զաւրացն եւ ասէին. Խոստովան եղերուք Տեառն զի յաւիտեան է ողորմ նորա, 22 եւ իբրեւ սկսան նոքա զարհնութիւնսն զոր ետ Տէր, եւ դարանամուտք ոմն էին ի պատերազմի անդ որդոցն Ամովնայ, Մովսէս լեառն Մէիր որ ելեալ եկեալ էին ի վերայ Յուդայ. ի փախուստ դարձան, 23 եւ յարեան որդիքն Ամովնայ, եւ Մովսէս ի վերա բնակչացն Մէիր, սատակել զնոսա եւ վանել: Եւ իբրեւ վախճանեցին զբնակիչն Մէիր յարեան ի վերայ միմեանց եւ բռնոն հարկանէր այր զընկերէ իւրմէ սատակել զնա 24 եւ եկն ել Յուդայ ի դիտանոց անդր որ է յանապատի անդ, եւ հայեցաւ ետես զբազմութիւն զնոց, եւ ետես զի ամենեքին մեռեալք եւ սպառեալք դնէին յերկրի եւ ոչ գոյր ի նոսա կենդանի: 25 Եւ եկն Յուսափատ եւ զաւրք իւր կողոպտել զդիակունս նոցա եւ գտին անդ խաշինս բազումս կահս եւ կարասի, եւ զանձ ցանկալի յոյժ, եւ մերկացին զնոսա, եւ եղեն

աւուրքք երեք ընդ մերկանալ գդիակունսն զի բազում էր: 26 եւ յաւուրն չորրորդի ժողովեցան ի հովիտսն արինութեան զի անդ արինեցին զՏէր վասն այնորիկ կոչեցաւ անուն տեղւոյն այնորիկ հովիտ Արինութեան մինչեւ ցայսաւր ժամանակի, 27 եւ դարձան ամենայն այր Յուդայ յԵրուսաղէմ, եւ Յովսափատ առաջնորդնորդ նոցա դարձաւ յԵրուսաղէմ ուրախութեամբ բազմաւ, զի ուրախ արար գնոսա Տէր ի թշնամեաց նոցա, 28 եւ մտանէին զաւրքն յԵրուսաղէմ ի փող եւ ի քնար, եւ ի սրինգ եւ ի թմբուկ ի տուն Տեառն, 29 եւ եղեն զարմանալիք Տեառն ի վերայ ամենայն թագաւորութեանց երկրի ի լսել նոցա եթէ Տէր տա պատերազմ ընդ ամենայն թշնամիս որդւոցն Իսրայէլի: 30 Եւ դադարեցաւ թագաւորութիւնն Յովսափատու: Եւ արար տէր Աստուած խաղաղութիւն շուրջ գնովաւ, 31 եւ թագաւորեաց Յովսափատ ի վերայ Յուդայ, զի էր նա երեսուն ամի, եւ եղեն ամբ թագաւորութեան նորա յԵրուսաղէմ քսան եւ հինգ ամ, եւ անուն մար նորա Ոգաբայ դուստր Սեղեայ, 32 եւ գնաց նա ընդ ամենայն ճանապարհաց Ասայի հաւր իւրոյ եւ ոչ թիրեցաւ ի նոցանէ, եթէ գործեաց այլ լաւագոյն ինչ գործ առաջի Տեառն, 33 եւ սակայն զբարձունսն ոչ ջնջեաց ի տեղւոջէ, զի տակաւին ժողովուրդն ոչ ուղղէին առաջի տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց, 34 եւ այլ բանք Յովսափատա առաջինք եւ վերջինք ահաւանիկ գրեալ են ի ճառս Յովհանայ Անանիանց որ գրեաց ի մատենաս թագաւորացն Իսրայէլացւոց: 35 եւ յետ այսորիկ հաղորդեցաւ Յովսափատ արքայ Յուդայ ընդ Ոխոզեա արքայի Իսրայէլացւոց եւ նա ինքն անարինեցաւ գործել չարիս առաջի Տեառն, 36 եւ գնաց նա առ նա եւ հաղորդեցաւ նմա, առնել նաւս զի երթիցեն ի Թարշիշ, եւ արար նա նաւ մի Գեսովնգաբեր: 37 Մարգարեացաւ Եզիէզեր Դովդեանց ի Մարեսայ ի վերայ Յովսափատու եւ ասէ. Փոխանակ զի բարեկամացար դու ընդ Ոխոզիայ, եւ հաւանեցար ընդ նմա խզեաց Տէր զգործս քո, եւ փշրեցան նաւքն եւ ոչ կարացին գնալ ի Թարշիշ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԱ.

1 Եւ ննջեաց Յովսափատ առ հարս իւր ի քաղաքի Դաւթի:

ԺԸ Եւ թագաւորեաց Յովրամ որդի նորա ընդ նմա, 2 եւ Յովրամ եղբարք վեց որդիք Յովսափատու, Ազարիայ եւ Միքայէլ, եւ Սափատիայ ամենեքին տքա որդիք Յովսափատու արքային Յուդայ: 3 եւ ետ նոցա Յովսափատ հայրն իւրեանց պարգեւս մեծամեծս, եւ բազումս ոսկի եւ արծաթ եւ զէն պարսպաւոր քաղաքաւրն հանդերձ եւ Յովրամա ետ զթագաւորութիւն իւր, զի նա էր անդրանիկ իւր: 4 եւ եկաց Յովրամ ի թագաւորութեան հաւր իւրոյ, եւ հաստատեցաւ ապա սպան Յովրամ զամենայն եղբարս իւր, եւ բազումս յիշխանաց անդ ի Յուդայ, 5 եւ այր էր Յովրամ երեսուներկու ամաց, եւ թագաւորեաց նա ի վերայ Երուսաղէմի ամս տասն, 6 եւ գնաց նա զճանապարհ թագաւորացն Իսրայէլացւոց որպէս եւ գնայր տունն Աքաաբու, զի դուստրն Աքաաբու կին է նորա, եւ արար նա չարութիւն առաջի Տեառն: 7 եւ ոչ կամէր տէր Աստուած սատակել գտունն Դաւթի, վասն ուխտին զոր եղ Դաւթի զոր արինակ ասաց նմա տալ ճրագ եւ որդւոց նորա զամենայն աւուրս կենաց իւրեանց: 8 Յաւուրսն յայնոսիկ թիրեցաւ Եդովմ ի հնազանդութենէ անդ ի Յուդայ, եւ թագաւորեցոյց յանձն իւր արքայ մի: 9 ապա յարեաւ խաղաց գնաց ի վերայ նորա Յովրամ զաւրաւք իւրովք, ամենայն կառաւք եւ երիւարաւք եւ հեծելագաւր գնդան եւ լինէր զի յառնէր Յովրամ կանխեալ գիշերախառն պատել պաշարել վանէր զԵդովմ որ եկեալ էր: Եւ պատեր գնովաւ ամենայն կառաւք եւ երվարաւք հանդերձ, եւ փախչէին մնացորդք զաւրացն յիւրաքանչիւր տեղիս, 10 եւ խստանայր այնուհետեւ Եդովմ ընդ ձեռամբ Յուդայ մինչեւ յայսաւր ժամանակի: ապա յետս եկաց եւ Ղոբովնոս ի ժամանակի յայնմիկ ի ձեռացն Յովրամայ, զի եթող նա զտէր Աստուած հարցն իւրոց, 11 քանզի նա իսկ արար բարձունս ի քաղաքն Յուդայ եւ պոռնկեցոյց զբնակիչս Երուսաղէմի եւ մոլորեցոյց զՅուդայ, 12 ապա եկն առ նա պատգամ հրովարտակաւ Եղիայ մարգարէի եւ ասէ. Այսպէս ասէ տէր Աստուած Դաւթի հաւր քո. Փոխանակ զի ոչ գնացէր դու ի ճանապարհսն Յովսափատու հաւր քո եւ ի ճանապարհս Ասայի արքայի Հրէաստանի, 13 այլ գնացէր դու ի ճանապարհս թագաւորացն Իսրայէլացւոց եւ պոռնկեցուցէր դու զՅուդայ, եւ զբնակիչս Երուսաղէմի զոր արինակ պոռնկեցոյց Ախաաբ գտուն իւր: Զեղբարս քո զորդիս հաւր քո որ լաւ էին քան զքեզ կոտորեցէր դու, 14 վասն այսորիկ հարցէր զքեզ Տէր ի հարուածս մեծամեծս զչարչարանսն որդւովն հանդերձ, եւ կանամբքդ հանդերձ, եւ ամենայն կահիւ եւ կարասիւ հանդերձ, 15 եւ դու ինքն յախտ չարչարանաց անկցիս յախտ որովայնի քո, եւ

անկցին թափեցին աղիք քո աւուրց յաւուրս: 16 Եւ յարոյց Տէր ի վերայ Յովրամու զայլ ազգիսն: զԱրաբացիսն սահմանակիցս Հնդկաց, 17 եւ եկին հասին ի վերայ Յուդայ եւ գիտացին զամենայն ինչս եւ զստացուածս նոցա, որ ինչ գիտին ի տունս թագաւորաց նոցա, զորդիս նորա եւ զդստերս նորա, եւ ոչ մնաց նմա որդի բայց միայն Ոքոզիայ որ կրսեր որդի նորա էր: 18 Եւ յետ այսր ամենայնի հարկանէր զնա Տէր ի հարուածս որովայնի որ ոչ գոյր նորա բժշկութիւն եղեւ աւուրց աւուրս, 19 եւ իբրեւ եկն ժամանակ նորա յաւուրցն երկուցեալ թափեցաւ աղիքն որովայնիսն հանդերձ եւ մեռաւ նայ յախտ չարչարանաց իւրոց: Եւ ոչ արարին նմա այնուհետեւ ժողովուրդն լալիս եւ կամախին, եւ ոչ հուր այրեցին նմա հարցն իւրեանց: 20 Եւ այր էր երեսուներկու ամաց Յովրամ զի եհաս ի թագաւորութիւն եւ ամս տասն կալաւ զթագաւորութիւն ի վերա Երուսաղէմի, եւ մեռաւ նա ոչ գովութեամբ: Եւ թաղեցաւ նա ի քաղաքի Դաւթի ոչ ի գերեզմանս թագաւորացն:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԲ.

ԺԹ 1 Եւ թագաւորեցուցին բնակիչք Յուդայ զՈքոզիայ որդի նորա կրսեր փոխանակ նորա զի զամենայն խուժադուժ ազգաց նորա կոտորեաց եւ զբանակն միաստնեաց եւ թագաւորեաց Ոքոզիայ որդի Յովրամա արքայի Յուդայ: 2 այր իբրեւ քսաներկու ամաց, եւ անուն մաւր նորա Գողողիայ դուստր Ախաբու, 3 եւ ինքն զնաց ըստ ճանապարհն Ախաաբու, զի մայր նորա խորհրդակից էր նորա ի մեղանչել նորա: 4 եւ արար Ոխոզիայ չար առաջի Տեառն որպէս եւ տունն Ախաաբու, զի նոքա էին խորհրդակիցք նորա յետ մահուան հաւր նորա, զի սատակեցեն եւ զնա 5 ի խորհուրդս իւրեանց, եւ զնաց Ոքոզիայ ընդ Յովրամա արքայի Իսրայէլացոցն ի գործ պատերազմի ի վերայ Ագայէլի արքային Ասորոց ի Հռամով եւ ի Գադբադ. անդ հարկանէին զՅովրամ նետիւք աղեղնաւորք: 6 եւ դառնայր նա վիրաւորեալ բժշկել յԵզրայէլ եւ Ոքոզիայ որդին Յովրամայ արքայի Յուդայ, եկն էջ տեսանել զՅովրամ որդի Ախաաբու, զի էր հիւանդացել: 7 եւ եղեւ յԱստուծոյ կործանումն Ոքոզիայ ընդ գալ նորա առ Յովրամ, 8 եւ իբրեւ եկն Ոքոզիայ, ել Յովրամ ընդ նմա առ Յու որդի Նեմեսայ աւծեալն Տեառն, զի աւծ զնա Տէր սատակել զամենայն տունն Ախաբու, եւ եղեւ իբրեւ խնդրել զվրէժն Յուդայ ի տանէ Ախաբու, եզիտ նա զիշխանսն Յուդայ եւ զեղբարսն Ոքոզիայ, եւ անդէն սատակեաց զնոսա: 9 եւ հրաման ետ խնդիր առնել Ոքոզիայ, եւ եկին հասին գտին զնա ի Շամրին զի անդ բժշկէին զնա: Եկին ածին առ Յու, եւ սպան զնա անդէն, բայց թաղեցին զնա զի ասացին բան որդի է Յովսափատու որ խնդրեաց զՏէր յամենայն սրտէ իւրմէ: Եւ ոչ գոյր այնուհետեւ ի տանն Ոխոզիայ որ զաւրանայր հաստատել ի նմին թագաւորութեան:

Ի 10 Քանզի մայրն Ոխոզիայ իբրեւ ետես թէ մեռաւ որդին իւր, յոտն եկաց վաղվաղակի եւ սատակեաց զամենայն զաւակ թագաւորութեան տանն Յուդայ: 11 Ապա եկն յառ Յուսապէէ դուստր թագաւորին զՅովազ որդի Ոքոզիայ գողացաւ զնա ի միջոյ որդեացն թագաւորին սպանելոցն եւ ետ զնա դայեկաւն հանդերձ ի տուն զանձի գահոյից եւ թաքոյց զնա դուստր թագաւորին Յովրամայ զՅովաս Յուսապէէ քոյրն Ոխոզեայ կինն Յովդայ քահանայապետի, եւ թագոյց զնա յերեսաց Գողողիայ, եւ ոչ եզիտ սպանանել զնա, 12 եւ էր Յովաս թաքոյցեալ Յուդայեաւ հանդերձ ի տան Աստուծոյ ամս վեց եւ թագաւորեաց Գողողիայ ի վերայ երկրին:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԳ.

1 Եւ իբրեւ լինէր ամս եւթներորդ զաւրանայր Յուդայէ, եւ առնոյր նա զհարիւրապետսն Զարեհ զորդին Յովրամայ, եւ զԻսմայէլ զորդի Յովնանու, եւ զԱզարիայ զորդի Յովբեթայ եւ զՄաասի զորդի Ագայիու, եւ զԵդիշափան որդի Զեքրեա, եւ առ նա զնոսա ընդ իւր ի տուն Տեառն, 2 եւ ուխտ դնէին դաշինս կռիւն, եւ ժողովէին զԴեւտացիսն յամենայն քաղաքաց անտի Յուդայ, եւ զիշխանսն, նահապետս ազգատոհմացն Իսրայէլի եւ եկին յԵրուսաղէմ, 3 եղին ուխտ ամենայն ժողովն եւ դաշինս կռեցին ի տան Տեառն ընդ արքայի եւ ասէ ցնոսա Յուդայէ. Եւ աւասիկ որդի արքայի թագաւորեացէ սա որպէս խաւսեցաւ Տէր ի վերայ տան Դաւթի, 4 եւ արդ՝ այս բան է զոր ասացէք դուք երրորդ մասն ի ձէնջ մտցէ շաբաթուց ցքահանայիցն եւ

Ղեւտացւոցն եւ դոնապանացն ընդ դրունս մտիցն, 5 եւ երորդ մասն ի դրան յարքունի եւ երորդ մասն ի դրանն ի միջնում, եւ ամենայն ժողովուրդն ի սրահս տանն Տեառն. 6 եւ մի ոք մի մտցէ ի տուն Տեառն բայց միայն քահանայքն եւ Ղեւտացիքն պաշտաւնայք Ղեւտացիոցն նոքա մտցեն միայն զի ի սրբութեան կան եւ ամենայն ժողովուրդն պահեսցեն պահ Տեառն: 7 եւ պատեսցին Ղեւտացիքն զարքայի շուրջ եւ այր իւրաքանչիւր գործի իւր ի ձեռին իւրում, եւ որ մտանիցէ ի տուն մեոցի, եւ եղիցի այն միայն որ ընդ արքայի մտանեն, եւ ելանեն: 8 եւ արարին Ղեւտացիքն այնպէս եւ պատուէր ետ Յուդայէ քահանայապետ այր իւրաքանչիւր ընդ մտանելն շաբաթուն, 9 եւ յեկանելն նորա զի ոչ պակասեցոյց Յուդայէ քահանայապետ շաբաթաւորս զհարիւրապետսն կարգեալս եւ կազմեալս նիզակաւքն եւ ասպարաւքն, եւ զամենայն զգէն արքայի Դաւթի որ էր ի տան Տեառն ետ ցնոսա, 10 եւ կացոյց զամենայն ժողովուրդն այր իւրաքանչիւր զինու հանդերձ յանկենէ անտի տանն աջակողմն կուզին մինչեւ յանկին տանն ձախակողմ կուսի սեղանոյն, եւ ի տաճարի անդ շուրջ զարքայի, 11 եւ ած եհան Յուդայէ զորդին արքայի եւ ետ ի նա զթագաւորութիւնն եւ զվկայութիւնն եւ թագաւորեցուցին զնա, եւ աւծ զնա Յուդայէ եւ որդիքն իւր, եւ ասեն. Յաւիտեան կացցէ արքայ, 12 եւ իբրեւ լուա զայն բարբառ Գոթողիայ, եւ ժողովրդեանն զամբոխն զի վեր ի վայր սուր հային եւ արհնէին եւ ընդ նոսա թագաւորն եկն եմուտ առ արքայ ի տուն Տեառն, 13 եւ ետես անդ զարքայ զի հաստատեալ կայր առ սեանն եւ ի մտի դրանն իշխանք եւ փողքն արհնութեան եւ իշխանքն շուրջ զարքայի եւ յամենայն ժողովուրդն ցնծացեալք փողովք եւ երգովք սրնգաց եւ երգիչքն եւ արհնիչք պատառեալ զպատմուճան իւր եւ ի ձայն բարձր ձիչ կալաւ եւ ասէ. Դաւ է դաւ է: 14 եւ ել ի դուս յարքայէ քահանայ Տեառն եւ հրաման ետ հարիւրապետացն եւ զարագլխացն զարուցն եւ ասէ ցնոսա. Հանէք զնա ի բաց ի տաճարէ աստի, եւ երթայք զհետ դորա ի դուրս եւ անդ արտաքոյ մեոցի դա սրով զի այսպէս հրամայեալ էր քահանայապետիցն. Մի ոք եթէ մեոցի ի ներքս ի տաճարին Տեառն, 15 եւ թոյլ ետ նմա եւ ձեռն արկին ի նա եւ ածին հանին ի դուռն հեծելոց տանն արքունի եւ անդէն սպանին զնա: 16 եւ անդէն ի նմին տեղոջ ուխտ եղին դաշինս կռեցին ի մէջ ժողովրդեանն եւ ի մէջ արքայի զի եղիցին նոքա այնուհետեւ ժողովուրդ տեառն Աստուծոյ, 17 եւ եկն եմուտ ամենայն ժողովուրդն երկրին ի տունն Բահաղու եւ կործանեցին զնա եւ զբազինս նորայ, եւ զպատկերս նորա մանրեցին, եւ զՄատկթանն զքուրմն Բահաղու սպանին առաջի բազնաց նոցա, 18 եւ ետ Յուդայէ զայցելութիւն տանն Տեառն ի ձեռն քահանայիցն եւ Ղեւտացւոց եւ կանգնեաց նա զշաբաթապահսն քահանայիցն եւ զՂեւտացւոց որպէս եւ հրաման ետ Տէր Դաւթի ի վերայ տանն Տեառն մատուցանել ընդ ողջակէզս պատարագ որպէս եւ գրեալ է յաւրէնս Մովսէսի ուրախութեամբ ցնծութեամբ ի ձայն երգոց ի ձեռն Դաւթի: 19 եւ եկին կացին դարապանքն դրունս տան Տեառն եւ ոչ էր հնար մտանել ամենայն որ արատաւոր էր ընդ ամենայն ժողովուրդն 20 եւ առին զհարիւրապետսն եւ զիշխանս եւ զզարագլուխս, զարացն զամենայն ժողովս երկրին, եւ ածին հանին զթագաւորն ի տաճարն Տեառն Աստուծոյ, եւ եկն եմուտ ընդ ներքին դուռն թագաւորութեանն եւ նստուցին զարքայ յաթոռ թագաւորութեան: 21 եւ ուրախ եղեն ուրախութիւն մեծ ամենայն ժողով երկրին եւ դադարեաց քաղաքն իբրեւ զԳոթողիայ սպանին սուսերաւ:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԴ.

1 Եւ Յովաս էր այր ամաց իբրեւ եւթն զի եղեւ թագաւոր եւ ամս քառասուն կալաւ զթագաւորութիւնն Երուսաղէմի, եւ անուն մաւր նորա Սաբիայ ի Բերսաբէէայ, 2 եւ զնայր ուղղութեամբ Յովաս զամենայն աւուրս կենաց Յուդայէ քահանայապետի: 3 եւ առ Յովաս երկու կանայս եւ եղեն նորա ուստերք եւ դստերք: 4 Եւ եղեւ յետ այսորիկ եղ ի սրտի իւրում հանդէս առնել տանն Տեառն: 5 եւ ժողովեցին զքահանայապետսն, եւ զՂեւտացիս եւ ասէ ցնոսա. Ելէք դուք ընդ ամենայն քաղաքս Յուդայ եւ ժողովեցէք յամենայն Բարայէղ արծաթ զի հաստատեսցի տունն տեառն Աստուծոյ Բարայէղի կանխաւ ամ յամէ, եւ դուք երագեցէք խաւսել ընդ ժողովրդեանդ եւ ոչ երագեցին Ղեւտացիքն: 6 ապա կոչեաց արքայ զՅուդայէ, եւ զիշխանսն եւ ասէ ցնա. Ընդէր չար արեր խնդիր վասն Ղեւտացւոցն բերել ի տուն Տեառն յԵրուսաղէմէ Յուդայ զսակ մտին որ հրամայեալ էր Մովսէսի առն Աստուծոյ: Ի ժամանակին իբրեւ ժողովեաց զԲարայէղ ի վրան ժամուն յանապատի ան: 7 Զի Գոթողիայ անարեւն եւ որդիք նորա, զի կողոպտեցին զերծին զտուն Աստուծոյ, եւ զնուէրսն ամենայն տանն Տեառն տարան եղին կռոցն Բահաղու:

8 եւ արդ՝ արասցէ տապանակ մի եւ դիցէ առ դրան տանն Տեառն արտաքոյ 9 եւ քարոզ կարդասցի ընդ ամենայն Յուդայ եւ Երուսաղէմ գալ բերել տեառն Աստուծոյ որպէս եւ ասաց Մովսէս ծառայ Տեառն յանապատի անտ, 10 եւ իբրեւ լուան ուրախ եղն ամենայն իշխանքն եւ ամենայն ժողովուրդն եւ բերէին արկանէին ի տապանակ անդր մինչեւ լցաւ, 11 եւ լինէր իբրեւ բերէին գտապանակն առ իշխանսն թագաւորին ի ձեռն Ղեւտացոցն: Եւ իբրեւ տեսանէին եթէ լցաւ արծաթն գայր դպրապետն արքունի եւ իշխանն մեծ ի քահանայապետին թափէին գտապանակն եւ բառնային եւ անդէն դնէին եւ այնպէս առնէին արստարեւ եւ ժողովեցին արծաթ բազում: 12 եւ եղ զարծաթն արքայ եւ Յուդայ եւ քահանայապետն ի գործ տարագու տաճարին Տեառն, ուր գործէին եւ ունէին ի վարձու քարկուռս, եւ հիւսունս եւ առ նոսին դարբինս եւ ճարտարապետս պղնձոյ եւ երկաթոյ, զի հանդերձեցեն գտունն Տեառն, եւ գործէին որ գործէին զգործ Տեառն: 13 Եւ բարձրանայր գործն ի ձեռս նոցա, եւ կազմէր հանդերձէր տունն Տեառն ի վերայ կացութեանն նորայ, եւ լինէր զգուշութիւն յոյժ, 14 եւ իբրեւ կատարէին զգործ տանն Տեառն գային բերէին զմնացորդս արծաթոյն առ արքայ եւ առ Յուդայէ եւ առնէին զայն ի սպաս տան Տեառն անաւթս պաշտաման ողջակիզաց եւ պատարագաց, եւ խնկադացս եւ ի բաժակս եւ ի ճաշակս եւ այսպէս առնէին ամենայն աւուրց կենաց Յուդայէի, 15 եւ ծերացաւ Յուդայէ եւ էր լի աւուրքք եւ մեռաւ Յուդայէ եւ էին ամբ նորա հարիւր երեսուն զի մեռաւ. 16 եւ թաղեցին զնա ի քաղաքին Դաւթի ընդ թագաւորսն զի արար նա բարիս յԵրուսաղէմ եւ ընդ Իսրայէլի եւ ի մէջ Աստուծոյ եւ ի մէջ տան նորա: 17 Եւ եղև յետ մահուանն Յուդայեայ ժողովեցան իշխանքն Յուդայ եւ եկին մտին երկիր պագին արքայի եւ շրջեցին զմիտս Յովասու արքայի ապա ունկնդիր եղև արքայ նոցա: 18 եւ թողին նոքա գտուն տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց եւ պաշտեցին նոքա զաստղն կռոցն սնոտեաց եւ եղև բարկութիւն Տեառն ի վերայ Յուդայ եւ ի վերա Երուսաղէմի յաւուրսն յայնոսին: 19 եւ առաքեաց տէր Աստուած մարգարէս զի դարձուցեն զնոսա առ տէր Աստուած, եւ դիցեն նոցա ուխտս վկայութեան եւ ոչ լուան, 20 եւ ոգի Տեառն վառեաց զԶաքարիայ Յուդայեանց քահանայապետին եկն եհաս ի վերայ ժողովրդեանն եւ ասէ ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր. Ընդ՝ ո՞ր դուք անցանէք զանցանէք զպատուիրանաւք Տեառն եւ ոչ աջողի ձեզ զի թողէք դուք գտէր Աստուած եւ նա լքցէ զձեզ, 21 եւ նոքա յարեան ի վերա նորա, եւ քարկոծ առնէին զնա քարամբ պատուիրանաւ Յովասու արքայի ի սրահին Տեառն: 22 եւ ոչ յիշեաց Յովաս արքայ զողորմ զոր արար Տէր ընդ նա, եւ Յուդայէ հայր նորա եւ սպանին զնայ յետ նորա, եւ իբրեւ մեռանէրն ասէ. Տեսցէ Տէր եւ դատեսցի: 23 եւ եղև ընդ կատարել տարւոյն, եկին հասին զաւրք Աստուծոյ ի վերայ Յովասու, եւ առին զՅուդայ եւ զԵրուսաղէմ եւ սատակեցին զամենայն իշխանս նոցա, եւ զամենայն զառ զապուր զաւարին առին եւ ետուն տանել ի Դամասկոս թագաւորին իւրեանց. 24 զի սակաւ ինչ զաւրաւք եկեալ էին նոքա ի վերայ նոցա բազմաց եւ Տէր մատնեաց զնոսա ի ձեռս նոցա: 25 եւ զդատաստանն զայն զոր ասաց մարգարէն, եւ մինչդեռ էին յայսմ չափու լքին զնա ի բաց կացին, եւ նա էր անկեալ ի հիւանդութիւնս մեծամեծս, եւ եկին հասան ի վերայ Յովասու ծառայքն իւր վասն արեանցն որդւոցն Յուդայէ քահանայապետին եւ անդէն սպանին եւ մեռաւ եւ թաղեցին զնա ի քաղաքին Դաւթի եւ ոչ թաղեցին զնա ի գերեզմանս թագաւորացն: 26 եւ որ հարանն ի վերայ նորա Զաքարիայ որդի Սամաադու ի Սոմանիտացոց անտի, 27 եւ որդիք նորա հինգ հասին ի վերա նորա հնգեքին եւ բազում ինչ մթերս ի վերա նորա դնէին: Այլ սկիզբն տանն Աստուծոյ եւ այլ ճառք բանից աւասիկ գրեալ են ի գիրս ճառից թագաւորացն:

ԻԱ Եւ թագաւորեաց Ամեսիա որդի նորա փոխանակ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԵ.

1 Այր իբրեւ ամ քսանհնգից Ամեսիայ ի թագաւորել իւրում, եւ քսանհինգ ամ թագաւորեաց ի վերայ Երուսաղէմի, եւ անուն մար նորա Յովաբիմ յԵրուսաղէմ, 2 եւ արար նա ուղղութիւն եւ զաւրդարութիւն առաջի Տեառն, այլ ոչ յամենայն սրտէ իւրմէ: 3 Եւ եղև իբրեւ հաստատեցաւ թագաւորութիւն ի ձեռնն նորա սպան նա զծառայսն որ սպանին զհայր նորա, 4 եւ զորդիս նոցա ոչ սպանին ըստ պատուիրանին արինաց Տեառն, որպէս եւ գրեալ է յաւրէնս Մովսէսի պատուիրանաց Տեառն, եթէ ոչ մեռցին հարք վասն որդւոց եւ ոչ որդիք վասն հարց այլ այր իւրաքանչիւր ի մեղս իւր մեռցի: 5 Ապա ժողովեաց Ամեսիայ գտունն Յուդայ եւ կացոյց զնոսա ըստ ազգս ազգս տոհմաց նահապետութեան իւրեանց ի հազարապետս

եւ հարիւրապետս ընդ ամենայն տունն Յուդայ եւ Բենիամէն եւ արար համար ի քսանամէնից եւ ի վեր եւ եգիտ զնոսա երեք հարիւր հազար այր զաւրութեան պատրաստեալ ի գործ պատերազմի որ ունէր նիզակ եւ ասպար, 6 եւ առնոյր նա ի վարձու ի տանէն Իսրայէլի հազար այր զաւրութեան արծաթոյ հարիւր քանքարի: 7 եկն առ նա այր Աստուծոյ եւ ասէ. Արքայ, մի գնասցեն ընդ քեզ զաւրք Իսրայէլի, զի ոչ է տէր Աստուած ընդ Իսրայէլի, ամենայն որդուլքն հանդերձ Եփրեմէայ: 8 զի եթէ կարծիցես դու յաղթել ի պատերազմի անդ բազմութեամբս այսուիկ վաթթարեցեզ զքեզ Տէր առաջի թշնամեաց քոց զի կարող է Տէր աւզնել եւ վաթթարեցուցանել: 9 Ետ պատասխանի Ամեսիայ առն Աստուծոյ եւ ասէ. Եւ զինչ արարից զայն հարիւր քանքար գոր ետու զաւրացն Իսրայէլացոց: Ասէ ցնա այրն Աստուծոյ. Կարող է Տէր ի բազմագոյն եւս քան զայն տալ քեզ: 10 Ապա մեկնեաց զատոյց Ամեսիայ զգաւրս զայնս որ եկեալ էին յԵփրեմէ, երթալ գնալ նոցա յիւրաքանչիւր տունս իւրեանց: Եւ բարկացան յոյժ նոքա ի վերայ Յուդայ եւ գնացին նոքա յիւրաքանչիւր տունս իւրեանց սրտմտութեամբ բարկութեամբ, 11 եւ Ամեսիա զաւրացաւ եւ առ նա զգաւրս իւր եւ գնաց ի հովիտս աղտիցն եւ անդ կոտորէր նա զորդիսն Սէիր իբրեւ տասն հազար: 12 եւ տասն եւս այլ հազար ձերբակալ առնէին որդիքն Յուդայ, եւ առեալ անէին զնոսա ի կատար քարապսակին, եւ անդ քարավէժ առնէին զնոսա եւ սատակէին: 13 եւ որդիքն զաւրութեանց գոր դարձոյցն Ամեսիայ զի մի գնասցեն ընդ նմա ի գործ պատերազմի անկան զքաղաքաւքն Յուդայ եւ կոտորեցին զնոսա ի Շամրիւն մինչ ի Բեթորովն եւ սատակեցին ի նոցանէ աւար բազում: 14 Եւ եղև իբրեւ դարձաւ Ամեսիայ ի կոտորածէ անդի Եդոմեացոյցն, եւ առեալ բերէր ընդ իւր եւ զկուռսն որդւոցն Սէիրայ, եւ կացուցանէր զնոսա իւր յԱստուածս, եւ առաջի նոցա երկիր պագանէր, եւ ողջակէզս մատուցանէր: 15 եւ եղև բարկութիւն սրտմտութեան Տեառն ի վերայ Ամեսիայ: Եւ առաքեաց նա ի վերայ նորա մարգարէ եւ ասէ. Զի ցանկացար դու խնդրել քեզ դիս սնոտիս ժողովրդեան, որք ոչ կարացին փրկել զժողովուրդս իւրեանց ի ձեռաց քոց: 16 եւ եղև մինչ դեռ խաւսէր նա ընդ նմա ետ պատասխանի նա եւ ասէ. Միթէ խորհրդակից ինչ արքայի տուեալ է ուրուք զքեզ, զգոյշ լեր անձին քում գուցէ երբէք սատակիցեն զքեզ եւ լռեաց մարգարէն, եւ ասէ. Այն զի խորհեցաւ Տէր սատակել զքեզ փոխանակ զի ոչ լուար դու խրատու իմում: 17 եւ խորհեցաւ Ամեսիայ արքայ Յուդայ, եւ առաքեաց առ Յովաս որդի Յովաբասու արքայի Իսրայէլի եւ ասէ. Եկ եւ տեսցուք մեք յանդիման զմիմեանս: 18 եւ առաքեաց անդրէն Յովաս արքայ Իսրայէլի առ Ամեսիայ արքայ Յուդայ եւ ասէ. Դժնիկ որ ի Լիբանան լերին է, առաքեաց առ մայրսն Լիբանանու եւ ասէ. Տուր ինձ, ասէ, զդուստր քո որդւոյ իմում կնութեան, եւ եկեացեն մտցեն ամենայն գազանք անտառիդ որ ի Լիբանան դիցեն, եւ եկին գազանքն կոխան արարին եւ սատակեցին զդժնիկն, 19 արդ՝ ասես ի մտի քում. թէ Սատակելով սատակեցի ես զԵդովմայեցիսն, արդ՝ հպարտացաւ սիրտ քո եւ մեծամտեցեր, երթ նիստ ի տան քո խաղաղիկ, եւ զի պիտոյ է քեզ բախել ընկերի քում, եւ սատակիցիս դու եւ Յուդայ ընդ քեզ: 20 եւ ոչ անսաց Ամեսիայ բանիցն զի Տեառն է մատնել զնա ի ձեռս Յովասու արքայի զի ընդդեաց նա զդիսն Եդովմեացոց: 21 եւ ել Յովաս արքայ Իսրայէլի եւ եղեն յանդիման միմեանց նա եւ Ամեսիայ արքայ Յուդայ ի Բեթսամիւս Հրէաստանի, 22 եւ վաթթարեցաւ Յուդայ յերեսաց Իսրայէլացոցն, եւ լինէր փախստեայ այր յիւրաքանչիւր դադարս իւր, 23 եւ զԱմեսիայ արքայ գորդի Յովասու որդի Ռթոզիայ ձերբակալ առնէր արքայն Իսրայէլի ի Բեթսամիւս, եւ անէր զնա յԵրուսաղէմ եւ քակեաց նա ի պարսպաց անտի Երուսաղէմի ի դրանէ անտի Եփրեմի մինչ ի դուռն անկեանն երեք հարիւր կանգուն: 24 եւ զամենայն զոսկին եւ զարծաթն զկահ եւ զկարասի որ գտաւ ի տան Տեառն եւ որ Յաբեդոմանց եւ զգանձս տանն արքունի եւ զորդիսն խառնակութեանց առ նա եւ դարձաւ ի Շամրին: 25 եւ եկաց Ամեսիայ որդի Յովասու արքայի Յուդայ յետ մահուանն Ամեսիայ արքային Իսրայէլի զինգէտասան ամ: 26 եւ ամենայն բանք Ամեսիայ առաջինք եւ վերջինք, աւասիկ գրեալ են ի ճառս թագաւորացն Յուդայ եւ Իսրայէլի: 27 Եւ ի ժամանակին իւրում յետս եկաց Ասեսիա ի Տեառնէ, եւ ժողովեցան ի վերա նորա գունդ յԵրուսաղէմ եւ փախեաւ անկաւ նա ի Ղաքիս եւ առաքեցին զկնի նորա ի Ղաքիս եւ սպանին զնա անդէն 28 ի վերայ ձիաստանի անդ եւ թաղեցին զնա առ հարս իւր ի քաղաքին Դաւթի:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
 Գլուխ ԻԶ

ԻԲ 1 Եւ թագաւորեցուցին ամենայն ժողովք երկրին զՈգիա որդի նորա փոխանակ նորա եւ նա էր ամաց իբրեւ վեշտասան եւ թագաւորեցուցին զնա, փոխանակ հար իւրոյ Ամեսիայ: 2 սա ինքն եկն եւ շինեաց զԱյիղաթ: Սա ինքն եկն եւ դարձոյց զնա անդրէն առ Յուդայ յետ մահուան արքային, 3 եւ ինքն էր ամաց վեշտասանից զի թագաւորեցուցին զնա եւ ամս յիսուն եւ երկու թագաւորեաց նա յԵրուսաղէմ եւ անուն մաւր նորա Յեքեղիայ յԵրուսաղէմ: 4 եւ արար Ոգիայ ուղղութիւն առաջի Տեառն ըստ ամենայնի որպէս եւ արար Ամեսիա հայր նորա: 5 եւ խնդրէր նա զՏէր յերկիւղ Տեառն յաւուրս Չաքարիայ որ ընդ նմայն շրջէր տեսլեամբ Աստուծոյ, եւ յաւուրս ամաց կենաց իւրոց որ խնդրէր զնա Տէր յաջողեալ էր նմա տեառն Աստուծոյ: 6 Եկն եւ Ոգիայ տալ պատերազմ ընդ այլազգիսն. եւ քակեաց նա զպարիսպն Գեթայ եւ զպարիսպն Յաբնեայ եւ զպարիսպն Ագովտայ եւ շինեաց նա քաղաքս յԱգովտոս եւ ի մէջ այլազգեացն, 7 եւ զաւրացոյց զնա Տէր ի վերայ այլազգեացն եւ ի վերայ Արադացւոցն որ բնակեալն էին ի վիմին եւ ի վերայ Մինեցւոցն: 8 Եկին բերին պատարագս Մինեցիքն Ոգիայ, եւ էր անուն նորա մինչեւ յանցս ճանապարհացն Եգիպտացոց, զի զաւրացաւ մինչեւ ի վեր: 9 Եւ շինեաց Ոգիայ զաշտարակն յԵրուսաղէմ եւ զդուռն անկեան եւ ի վերայ դրան անկեանն եւ ի վերայ անկեանցն ձորոյն, եւ զաւրացոյց զնոսա: 10 Եւ շինեաց նա գուբս գուբս բազումս, զի գրաստ բազում էր նորա ի Սեփեղայ եւ ի Միսովր, արդիւնարարք եւ այգէգործք ի լերինս ի Կարմեղոս, զի այր արդիւնարարասէր նա: 11 Եւ եղեն զաւրք Ոգիա պատերազմողք, եւ թիւ հանդիսի նոցա ի ձեռն Յայեղայ, որ աշխարհամար դպիր էր, եւ ի ձեռն Ամասիայ դատաւորի եւ ի ձեռն Անանիայ երկրորդին արքայի: 12 Եւ ամենայն զաւրագլխաց տոհմացն զաւրացն, որ ելանէին ի գործ պատերազմի, երկու հազարք եւ վեց հարիւրք: 13 Եւ ընդ նոսա զաւրք պատերազմողք երեք հարիւր հազար, եւ եւթն հազար եւ հինգ հարիւր այր, որ ի գործ պատերազմի էր, ի թիկունս թագաւորին ի վերայ թշնամեաց: 14 Եւ պատրաստէր Ոգիա արքայ ամենայն զաւրացն վահանս եւ նիզակս եւ պատեանս եւ աղեղնակապարճս եւ պարսատիկս եւ քարինս: 15 Եւ արար Ոգիա յԵրուսաղէմ մեքենայս խորհրդովք իմաստութեան, զի լիցին ի վերայ աշտարակացն եւ ի վերայ անկեանցն բաղիստս եւ վէմս մեծամեծս: Եւ լու եղեւ պատրաստութիւնն այն մինչեւ ի հեռաստան: 16 Եւ բարձրացաւ սիրտ նորա եւ մեծամտեաց, դարձաւ յապականութիւն անաւրինել առաջի Տեառն: 17 Եւ եկն եմուտ նա ի տաճարն Տեառն մատուցանել խունկս ի վերայ սեղանոյն խնգոց եւ մտին զկնի նորա Չաքարիա քահանայապետ եւթանասուն քահանայիւքն հանդերձ որդովքն մեծամեծաւք, 18 հասին կացին ի վերայ նորա եւ ասեն. Ոչ եթէ քեզ Ոգիայ տուեալ է արկանել խունկս տեառն Աստուծոյ, այլ քահանայիցն, որդւոցն Ահարոնի նուիրելոցն. եկ եւ ի սրբութենէ այտի, զի անցեր զիրամանաւ Տեառն, եւ ոչ է քեզ այդի փառաւորութիւն ի տեառնէ Աստուծոյ քումմէ: 19 Եւ բարկացաւ Ոգիայ մինչդեռ ի ձեռն ունէր զբորուառն խնգոց, եւ ընդ բարկանալ նորա քահանայիցն, բուսաւ բորոտութիւն ի ճակատ նորա ի տան Տեառն առաջի քահանայիցն, ի վերայ սեղանոյն խնգոց: 20 Եւ յարձակեցաւ ի վերայ նորա քահանայապետն քահանայիւքն հանդերձ, եւ տեսին, զի նա էր բորոտ պիսակացեալ, եւ փութացուցին զնա ելանել անտի. եւ ինքն իսկ փութացաւ ելանել անտի, զի կշտամբեաց զնա Տէր: 21 Եւ էր Ոգիա արքայ բորոտ սպիտակացեալ զամենայն աւուրս կենաց իւրոց, եւ նստաւ նա ի տանն Ափուսովր, զի մերժեցաւ նա յերեսաց Տեառն, եւ Յեթամ որդի նորա, ի վերայ թագաւորութեան, եւ դատէր զժողովուրդ երկրի նորա: 22 Եւ այլ բանք Ոգիայ, առաջինք եւ վերջինք, աւասիկ գրեալ են ի ճառս Եսայեա որդւոյ Ամովսայ մարգարէի: 23 Եւ մեռաւ Ոգիայ, եւ թաղեցին զնա առ հարս իւրում յագարակին գերեզմացն թագաւորաց, զի ասացին, թէ բորոտ է: ԻԳ Եւ թագաւորեաց Յովաթամ որդի նորա փոխանակ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԷ.

1 Այր ամաց իբրեւ քսան եւ հնգից, եւ վեշտասան ամ թագաւորեաց նա յԵրուսաղէմ. եւ անուն մաւր նորա Գերուսայ, դուստր Սադովկայ: 2 Եւ զնայր Յովաթամ ուղղութեամբ առաջի Տեառն ըստ ամենայն գործոցն Ոգիայ հար նորա, բայց միայն ի տաճար անդր Տեառն ոչ եմուտ. եւ տակաւին ժողովուրդքն զմծեալ էին: 3 Եւ ինքն շինեաց դուռն տան Տեառն բարձր, եւ ի պարսպի անդ Ուփիղաաղ շինեաց յոյժ. 4 եւ զքաղաքն շինեաց յԵրուսաղէմ աշտարակս բարձունս: 5 Եւ ինքն Յովաթամ տայր պատերազմ ընդ թագաւորսն որդւոցն Ամովսայ եւ յաղթէր նոցա, եւ տային որդիքն Ամովսա ամի ամի ի տարւոջ իւրում հարիւր

քանքար արծաթոյ եւ տասն հազար քոռ ցորենոյ եւ տասն հազար քոռ զարոյ. այս մուտք էր, որ բերեր արքայն որդւոցն Ամովնայ ամի ամի, եւ յամին երկրորդի եւ երրորդի: 6 Եւ հզաւրանայր Յովաթամ, զի հաստատեաց կազմեաց զճանապարհս իւր առաջի տեառն Աստուծոյ իւրոյ: 7 Եւ այլ բանք Յովաթամայ եւ պատերազմունք եւ գործ նորա աւասիկ գրեալ են ի գիրս ճառից թագաւորացն Իսրայէլի եւ Յուդայ: 8 Եւ էր Յովաթամ այր իբրեւ ամաց քսան եւ հնգից, եւ թագաւորեաց ի վերայ Իսրայէլի ամս տասնվեց: 9 Եւ ննջեաց Յովաթամ առ հարս իւր, եւ թաղեցաւ նա ի քաղաքին Դաւթի:

Ի՛նչ Եւ թագաւորեաց Աքազ որդի նորա փոխանակ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԻԸ.

1 Եւ էր Աքազ իբրեւ ամաց քսան, եւ թագաւորեաց նա ի վերայ Երուսաղէմի ամս իբրեւ վեշտասան: Ոչ արար նա ուղղութիւն առաջի Տեառն իբրեւ Դաւիթ հայր նորա, 2 այլ գնաց Աքազ ըստ ճանապարհաց թագաւորացն Իսրայէլի. 3 քանզի եւ կուռս ձուլածոյս կանգնեաց նա ի Բահղիմ, եւ զոհս մատուցանէր նա ի ձորն Բեենովման, եւ շրջեցուցանէր նա զորդիս իւր եւ զորդիսն որդւոցն Իսրայէլի ընդ ամենայն բարձունս, 4 եւ անդ խունկս արկանէր եւ ի վերայ տանեաց եւ ի ներքոյ ամենայն անտառաց եւ ի ներքոյ ամենայն ծառոց վարսաւորաց: 5 Եւ մատնեաց զնա տէր Աստուած ի ձեռս թագաւորին Ասորոց, եւ սատակեաց նովաւ յաշխարհի սատակումն մեծ, եւ գերեաց գերութիւն յոյժ եւ վարեաց ած զգերին յամենայն քաղաքն ի Դամասկոս: Եւ ի ձեռս թագաւորին Իսրայէլացոց մատնեաց զնա Տէր եւ սատակեաց զնա ի սատակումն մեծ հարուածոց. 6 եւ սպան Փակէէ, որդին Հռոմէլայ, արքայ Իսրայէլի ի տանէն Յուդայ, յաւուր միում հարիւր քսան հազար արս հզաւրս պատերազմողս, փոխանակ զի թողին նոքա զտէր Աստուած հարցն իւրեանց: 7 Եւ անդ սպանանէր Զեքքիա հզաւրն Եփրեմայ զՄանասէ, զորդին արքայի, եւ զԵզրիա զաւրագլուխ նորա, եւ զԵղկանայ գերկորոյ թագաւորին: 8 Եւ ի գերութեան վարէին որդիքն Իսրայէլի յեղբարց նոցա երկերիւր հազար կին եւ զուստերս եւ զղստերս, եւ ասար բազում յոյժ առին ի նոցանէ եւ բերին զաւարն ամենայն ի Շամրին: 9 Եւ անդ էր մարգարէ մի Տեառն Ուղիթ անուն, եւ էլ նա ընդ առաջ զաւրացն մինչ գային դէռ ի Շամրին, եւ ասէ ցնոսա. Ահաւասիկ բարկութիւն տեառն Աստուծոյ հարցն մերոց ի վերայ Յուդայ, եւ մատնեաց զնոսա ի ձեռս ձեր, եւ կոտորեցէք դուք զնոսա մեծաւ բարկութեամբ, եւ էլ աղաղակն այն մինչէ յերկինս: 10 Եւ արդ՝ որդիք Յուդայ եւ Երուսաղէմ, դուք ասէք, թէ ստացաք մեր ի ծառայութիւն եւ յաղախութիւն, այլ ես աւասիկ իբր ոչ թէ ոչ եկից ես ընդ ձեզ ուխտէ ընդ ձեզ տէր Աստուած ձեր, զի մեղք ընդ ձեզ են առ տէր Աստուած ձեր: 11 Արդ՝ լուարուք դուք ինձ եւ դարձուցէք զգերութիւնդ, զոր գերեցէք դուք յեղբարցն ձերոց, զի սրտմտութիւն բարկութեան Տեառն է ի վերայ ձեր: 12 Յոռն կացին իշխանքն յորդւոցն Եփրեմայ Ազարիա Ովնանեանց եւ Բաքիմայ Ասաղիմովեանց եւ Եզեկիայ Սեղեմեանց եւ Ամասիա Փաղիղեանց, եւ հասին ի վերայ այնոցիկ, որ գային ի պատերազմէ անտի. 13 եւ ասէն ցնոսա. Մի ածէք ի ներքս զգերութիւնդ առ մեզ, զառ յանցանէլն առ Տէր դուք եւս մեղս ի մեղաց վերայ յաւելուք եւ ի վերայ տգիտութեանդ մերոյ, զի բազում են մեղք մեր եւ մեծ է բարկութիւն սրտմտութեան Տեառն ի վերայ Իսրայէլի: 14 Եւ ի բաց կացին վաղվաղակի արք պատերազմին, որ ածէին զգերին, եւ թողին զաւարն առաջի իշխանացն իւրեանց եւ առաջի ամենայն ժողովրդեանն: 15 Եւ մատեան արքն այն, որ անուանեցան յառաջ, հասին ի վերայ գերութեանն, եւ առ ի կապուտ կողոպտածոյ անտի աւարին, եւ զգեցուցանէին զմերկութիւն գերեացն, եւ ազուցանէին զբոկութիւն նոցա. եւ անդէն ի նմին վայր ի վաղվաղակի տային ուտել եւ ըմբել նոցա, եւ աւժանէին եւ հանգուցանէին զնոսա, եւ բառնային զտկարս նոցա գրաստու, եւ հասուցանէին զնոսա ի քաղաքն Փիւնիկեցոց առ եղբարս իւրեանց, եւ դարձուցանէին զնոսա անդէն ի Շամրին: 16 Ի ժամանակին յայնմիկ առաքեաց Աքազ առ արքայն Ասորոց, զի աւգնական լիցի նմա: 17 Եւ յայնմ ժամանակի Եդովմայեցիք յարուցեալ հասանէին հարկանել զՅուդայ, հարկանէին վանէին գերէին գերութիւն մեծ: 18 Եւ այլազգիքն հասեալ էին ի վերայ քաղաքացն դաշնեայն ի կողմանցն արեւմտից ի վերայ Յուդայ, եւ առին նոքա զԲեթսամիւսն եւ զԵդովնն եւ զԳադերովթն եւ Սոկովթն եւ զգիւղաքաղաքս նոցա, եւ զԹամնայնն եւ զԹամնանն եւ զգիւղաքաղաքս իւր, զԳամզայն եւ զգիւղաքաղաքս իւր, եւ բնակեցան նոքա անդէն ի նոսին: 19 Զի նկուն արար Տէր զՅուդայ վասն Աքազու արքային Հրէաստանեաց, փոխանակ զի յայտնեցան Յուդա

եւ ապստամբեցան ապստամբութիւն ի Տեառնէ: 20 Եւ եկն ի վերայ Աքազու Թեկդաթ Փաղսար, արքայ Ասորոց, եւ անդէն սատակեաց զնա: 21 Թէպէտ եւ առ Աքազ զգանձն ի տանէ Տեառն եւ զգանձս իշխանացն դատաւորաց, եւ ետ նա զայն թագաւորին Ասորոց, սակայն յոչինչ աւգուտ լինէր նմա, 22 Բայց եթէ յաւելոյր ի նեղութիւն նորա, եւ յաւել եւս Աքազ յետս կալ ի Տեառնէ խաւսել սկսաւ: 23 Եւ ասէ. Խնդրեցից ես զդիսն Դամասկացոց որ եկեալ հարկանեն զիս, եւ ասէ. եթէ Դիքն արքայի Ասորոց զաւրացեալ են ի վերա նորա, արդ՝ եկայք մատուցուք նոցա ողջակէզս եւ աւգնեսցեն մեզ զի նոքա եղեն նմա խոչ ընդ ակն եւ խոչ ընդ յոտն ամենայն Իսրայէլի: 24 Եւ դարձոյց յետս Աքազ զամենայն Իսրայէլ եւ զսպաս տան Տեառն կոտորէր բաշխէր զամենայն եւ խնոյր զդրունս տանն Տեառն, եւ առնէր անդ բազինս բազինս անկեան անկեան Երուսաղէմի: 25 Եւ յամենայն քաղաքս Յուդայ առնէր բարձունս խունկ արկանել դիցն աստարոտոցն, բարկացուցանել զտէր Աստուած հարցն իւրոց: 26 Եւ այլ բանք Աքազու եւ գործք նորա առաջինք եւ վերջինք աւասիկ գրեալ են ի ճառս թագաւորացն Յուդայ եւ Իսրայէլի: Եւ ննջեաց Աքազ ընդ հարս իւր եւ թաղեցաւ նա ի քաղաքին Դաւթի եւ ոչ մուծին զնա ի ներքս զի գերեզմանք էին թագաւորացն: ԻՅ Եւ թագաւորեաց Եզեկիա որդի նորա ընդ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԻԹ.

1 Այր ամաց քսան եւ հնգից. եւ քսան եւ ինն ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ, եւ անուն մաւր նորայ Աբիայ դուստր Զաքարիայ: 2 Եւ արար ուղղութիւն Եզեկիայ առաջի Տեառն ըստ ամենայնի որ ինչ արար Դաւիթ հայր նորա: 3 Եւ եղեւ իբրեւ հաստատեցաւ Եզեկիայ յարքայութեան իւրում, յամսեանն առաջնում բանայր նա զդրունս տանն Տեառն, եւ զարդարէր զնոսա, 4 Եւ ածէր ի ներքս զքահանայսն եւ զՂեւտացիս եւ կացուցանէր զնոսա ի կողման արեւելիցն: 5 Եւ ասէ ցնոսա. Լուարուք Ղեւտացիք, արդ՝ սրբեցարուք եւ սրբեցէք զտուն տեառն Աստուծոյ հարցն մերոց, եւ ի բաց հանէք զամենայն պղծութիւնս ի սրբութենէ այտի, 6 զի յետս կացին հարքն մեր եւ արարին չարիս առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ թողին զնայ եւ դարձուցին զերեսս իւրեանց ի վրանէն վկայութեանց Տեառն, 7 Եւ փակեցին զդրունս տաճարին, եւ շիջուցին զճրագունսն եւ խունկս ոչ խնգեցին նոքա, եւ ողջակէզս ոչ մատուցին Աստուծոյ սրբոյն Իսրայէլի: 8 Եւ եղեւ սրտմտութիւն բարկութեան Տեառն ի վերայ Յուդայ եւ ի վերայ Երուսաղէմի, եւ մատնեաց զնոսա յիմարութիւնն եւ յապականութիւն եւ ի զարմանալիս եւ շշին որպէս եւ դուք իսկ տեսանէք աշաւք ձերովք, 9 Եւ ահաւասիկ անկան հարքն ձեր ի սուր եւ որդիքն ձեր եւ դստերք ձեր ի գերութիւն մատնեցան յերկիր որ ոչ իւրեանց էր: 10 Վասն այսր ամենայնի եղ ի մտի իմում դնել զուխտս զայս ընդ տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի զի դարձուցէ ի մենջ զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ, 11 Եւ արդ՝ մի պակասիցէք առնել առաջի Տեառն, կանխել կալ դուք առաջի նորա պաշտել խունկս արկանել: 12 յոտն կացին վաղվադակի Ղեւտացիքն: Մաաթ Ամասենց եւ Յովելն Ազարիանց յորդուցն Մերարեա, եւ Կիսն Աբայեանց եւ Ազարիայն, Յաղացեղեանցն եւ յորդուցն Գերսովնեա Յուդայ Աղեմայեանց եւ Յովադան Յովաքեանց: 13 Եւ յորդուցն Եդիսափան Ամարի եւ Յէիէլ, եւ յորդուցն Ասափայ Զաքարիայ եւ Մաքթանիայ: 14 Եւ յորդուցն Եմանա Յէիէլ եւ Սէմէի, եւ յորդուցն Իդիթովմ, Սամաիայ եւ Ոզիէլ: 15 Եւ ժողովեցին զեղբարսն իւրեանց եւ սրբեցան եւ սրբեցին ըստ պատուիրանին Եզեկիա արքայի ի հրաման Տեառն զի սրբեսցեն զտուն տեառն Աստուծոյ: 16 Եւ եկին մտին քահանայքն ի տուն տեառն Աստուծոյ սրբել զնա եւ հանին անտի զամենայն պղծութիւնսն զոր գտին ի ներքս ի սրահի անդ, եւ պեղեցին հանին անտի արտաքս ի հեղեղատն ի Կեդրովն: 17 Եւ յաւուրն առաջնում ամսոյն առաջնոյ, սրբեցին եւ յաւուրն ուրբերորդի եկին մտին ի ներքս ի տաճար անդր Տեառն եւ սրբեցին զտունն Տեառն աւուրս ուր: Եւ յաւուրն վեշտասաներորդի յամսեանն առաջնում կատարեկին, 18 Եւ եկին մտին ի ներքս, առ Եզեկիայ արքայ, եւ ասեն ցնայ. Սրբեցաք մեք զամենայն ինչ որ ի տանն Տեառն էր, եւ սեղանն ողջակիզացն, եւ զամենայն սպաս նորա, եւ զսեղան հանապազորդացն եւ զամենայն սպաս նորա: 19 Եւ զամենայն կահն եւ զկարասին զոր առաքեաց յարքայութեան իւրում ի յետս կալն իւրում, կազմեցաք սրբեցաք մեք անդրէն, եւ ահաւասիկ եղեալ դնի առաջի սեղանոյ Տեառն: 20 Եւ կանխեաց ընդ առաւաւտն Եզեկիայ արքայ, եւ ժողովեաց նա զիշխանս քաղաքին, եւ եկն ել ի տաճարն Տեառն: 21 Եւ անտ մատուցանէր զողջակէզս պատարագացն զուարակս եւթն, եւ խոյս եւթն եւ գառինս եւթն, եւ նոխազս եւթն եւ զվասն մեղաց արքային, եւ զվասն

սրբութեանն Իսրայէլի: Խաւսել սկսաւ Եզեկիայ ընդ որդիսն Ահաբոնի եւ ընդ քահանայսն, զի մատուցեն զպատարագս ի սեղան Տեառն, 22 եւ մատեան զենուլ քահանայքն զգուարակսն, եւ ընկալան զարիւնն, եւ հեղուին առ սեղանովն, եւ զենուին զխոյսն եւ հեղուին զարիւնն ի վերայ սեղանոյն: 23 եւ զենուին զգառինսն որ վասն մեղացն էր, առաջի թագաւորին եւ ժողովրդեանն, եւ դնէին զձեռս իւրեանց ի վերայ նոցա, 24 եւ ցանէին զարիւն նոցա առ սեղանովն, եւ ի վերայ ժողովրդեանն, առ ի քաւութենէ ամենայն Իսրայէլացոցն, զի վասն ամենայն Իսրայէլացոցն պատուիրեաց թագաւորն մատուցանել զողջակէզսն եւս վասն մեղացն: 25 Եւ կացոյց զՂեւտացիսն ի տաճարին Տեառն ի փողս եւ ի քնարս, եւ թմբուկս ըստ պատուիրանին Դաւթի արքայի եւ զԳադ տեսանողն արքայի, եւ զՆաթան մարգարէ պատուիրանաւն Տեառն հրաման էր ի ձեռն մարգարէիցն նորա, 26 եւ Ղեւտացիքն ի սրինգս իւրեանց եւ քահանայքն ի փողս իւրեանց, 27 եւ հրաման ետ Եզեկիայ ելուանել դնել զողջակէզսն ի վերայ սեղանոյն: 28 Իբրեւ սկսան մատուցանել զողջակէզսն պատարագացն, սկսան արիւնել ի ձայն փողոյն, եւ ի ձայն սրնգին արքային Իսրայէլացոց, 29 եւ ամենայն ժողովուրդն անկեալ երկիր պագանէին եւ արիւնիչքն արիւնէին, եւ փողքն գոչէին մինչ ի կատարել պատարագացն իբր ելուզին ի վեր զպատարագսն, խոնարհեցաւ թագաւորն երկիր պագանէր, եւ ամենայն ժողովուրդն նմայ: 30 Եւ ասէ Եզեկիայ արքայ եւ իշխանքն ցՂեւտացիսն. Ձի արիւնեսցեն բանի ըստ արիւնութեանն Դաւթի, եւ Ասափա մարգարէի, եւ արիւնէին ցնծութեամբ, եւ ուրախութեամբ եւ անկանէին ամենեքեան խոնարհ երկիր պագանէին: 31 Ապա խաւսել սկսաւ Եզեկիայ եւ ասէ. Այժմիկ կատարեցէք զձեռս ձեր, արդ քերէք եւ դուք մատուցէք պատարագս արիւնութեան ի տուն Տեառն եւ ամենեքին յաւժարութեամբ սրտիւ բերին մատուցանել զպատարագս, 32 եւ եղև թիւ ողջակիզացն զոր ժողովուրդքն մատուցանէին զուարակք եւթանասուն խոյք իբրեւ հարիւր, գառինք երկերիւր յողջակէզս պատարագաց Տեառն, 33 եւ որ նուիրեալ զուարակքն էին վեց հարիւր եւ ոչխարք երեք հազարարք (զո արք): 34 սակայն եւ քահանայքն սակաւք էին եւ ոչ էին բաւական առ այնչափ ողջակէզս պատարագաց, ապա յաւճանականութիւն եկին նոցա եղբարք իւրեանց, Ղեւտացիքն մինչեւ առին մատուցին զպատարագսն: Եւ կատարեցաւ զործ ողջակիզացն մինչեւ սրբեցան նոփրեցան եւ քահանայքն զի Ղեւտացիքն յառաջագոյն եւս սրբեցան քան զքահանայսն, 35 եւ ողջակէզք պատարագացն բազում էին յոյժ ճարպովքն կատարելովք եւ զոհիւքն ողջակիզացն եւ կազմեցաւ պատրաստեցաւ զործն ի տան Տեառն: 36 եւ ուրախ եղև Եզեկիայ եւ ամենայն ժողովուրդն վասն պատրաստութեան սպասուն Տեառն, զի յանկարծակի իմն կատարեցան բանն հրամանին:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Լ.

1 Ապա առաքեաց Եզեկիայ արքայ ընդ ամենայն Իսրայէլի եւ ընդ Յուդայ հրովարտակս արձակեցին Եփրեմ եւ Մանասէ, զալ հասանել ի տուն Տեառն յԵրուսաղէմ, զի արասցեն անդ զպասէքն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, 2 եւ հայեցաւ թագաւորն եւ իշխանքն եւ ամենայն ժողովուրդքն առնել զպասէքն յԵրուսաղէմ: Յամսեանն երկրորդի. 3 զի ոչ կարէին առնել զնա յամսեանն առաջնում ի ժամանակին յայնմիկ զի քահանայքն չեւ էին սրբեալ, եւ ոչ էին բաւական եւ ժողովուրդն չեւ էին ժողովեալ յԵրուսաղէմ: 4 եւ հաճոյ թուեցաւ բանն թագաւորին առաջի ամենայն ժողովրդոցն. 5 եւ հաստատեցին զբանն, զի զնասցեն պատուիրանքն ընդ ամենայն Իսրայէլ ի Դանա մինչեւ ցԲերսաբէ, զի եկեսցեն հասցեն յԵրուսաղէմ ամենայն ժողովք, 6 եւ արարին այնպէս ըստ զորոյ սուրհանդակքն որ տանէին զհրովարտակս արքունի եւ իշխանացն առ ամենայն Իսրայէլ եւ Յուդայ ըստ հրամանի արքունի, եւ ասեն. Դարձարուք ի տէր Աստուած Աբրահամու, Իսահակայ եւ Յակովբայ, եւ դարձցի Տէր նորոգել զմնացեալսդ ի հարուածոց անտի ձեռացն արքային Ասորեստանեաց, 7 եւ մի լինիք դուք որպէս հարքն ձեր, եւ եղբարքն ձեր յետս կացին եւ ապստամբ եղեն ի տեառնէ Աստուծոյ հարցն իւրեանց, եւ մատնեաց զնոսա յաւեր եւ յապականութիւն որպէս դուք իսկ տեսանէք, 8 եւ մի խստացուանէք զպարանոցս ձեր որպէս հարքն ձեր, տուք զփառս տեառն Աստուծոյ եկայք մտէք ի սրբութիւն անդր զոր սրբեացն յաւիտեանս ծառայել տեառն Աստուծոյ ձերոյ, զի եւ դուք եղիջիք ծառայել տեառն Աստուծոյ ձերում, եւ դարձուցէ ի ձէնջ զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ, 9 զի ի դառնալ անդ ձեր առ Տէր, եւ եղբարքն ձեր եւ որդիքն ձեր գտցեն զողորմութիւն առաջի ամենայն գերչաց նոցա, եւ դարձուցէ զնոսա յերկիր յայս եւ ողորմած եւ գթած է

տէր Աստուած մեր, եւ ոչ դարձուցանէ զերեսս իւր ի մէնջ, եթէ մեր դարձցուք առ նա: 10 եւ ընթանային սուրհանդակքն քաղաքէ ի քաղաք, եւ ընդ լեառն Եփրեմ եւ Մանասէ մինչեւ Զաբուղոն, եւ լինէր իբրեւ զի ծիծաղէին զնոքաւք եւ ունչս առնէին, եւ արհամարհէին զնոսա, 11 բայց միայն արք յԱսերայ եւ ի Մանասէա եւ ի Զաբուղովնէ ի հրամանէ անտի եւ եկին յԵրուսաղէմ: 12 Եւ ի վերայ Յուդայ եղեւ ձեռն Տեառն տալ նոցա սիրտ մի գալ ելանել յԵրուսաղէմ ըստ հրամանին արքունի, եւ իշխանացն բանիւ Տեառն, 13 եւ ժողովեցան յԵրուսաղէմ ժողովուրդք բազումք առնել կատարել գտանն տարեկանաց բաղարջակերացն յամսեանն երկրորդում ժողովրդեամբ բազմաւ: 14 ապա յարեան քակեցին զբազինսն որ յԵրուսաղէմն շինեալ էր, եւ մատուցանել զխունկս իւրեանց սնոտեացն եւ կործանեցին կրեցին ի հեղեղատն ի Կեդրովն, 15 եւ զենին զպասեքն յաւուրն չորեքտասաներորդի ամսեանն երկրորդի, եւ քահանայք եւ Ղեւտացիք զոջացան եւ սրբեցան եւ մատուցին պատարագս ի տան Տեառն: 16 եւ անցին կացին ի կարգս իւրեանց ըստ պատուիրանին Մովսէսի առն Աստուծոյ, եւ քահանայքն ընդունէին զարինն ի ձեռացն Ղեւտացոց, 17 զի բազմութիւն էր ժողովրդոցն, եւ չէին սրբեալք, եւ Ղեւտացիքն էին ի զենուլ զպասեքն ամենայնի որ ոչն կարէին սրբել ի նուէրս Տեառն, 18 զի մեծ մասն ժողովրդեանն յԵփրեմէ եւ ի Մանասէ եւ Իսաքարայ, եւ ի Զաբուղոնէ ոչ սրբեցան, այլ կերան զպասեքն զայն արտաքոյ գրոյն: Ապա սկսաւ կալ յաղաթս Եզեկիայ վասն նոցա եւ ասէ Տէր Աստուած սուրբ քաղցր եւ բարերար լեր դու փրկիչ եւ քաւիչ ի վերայ 19 ամենայն սրտից որ ուղղեալ են խնդրել զտէր Աստուած հարցն իւրեանց եւ ոչ որպէս ըստ սրբութեան սրբոցն: 20 եւ լուաւ Տէր Եզեկիայ եւ քաւեաց զժողովուրդն: 21 եւ արարին որդիքն Իսրայէլի որ գտան յԵրուսաղէմ գտանն տարեկանաց բաղարջակերացն աւուրս եւթն ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ բազմաւ, եւ արհնէին զՏէր արստարեւ, եւ Ղեւտացիքն եւ քահանայք ի սրինգ մեծաբարբառ տեառն Աստուծոյ: 22 Եւ խաւսել սկսաւ Եզեկիայ ի սիրտս Ղեւտացոցն եւ յամենայն որ իմանային բարեաւ իմաստութեամբ զՏեառնէ եւ կատարեցին գտանն տարեկանացն բաղարջակերաց յեւթն ար զենուին զոջակէզս պատարագացն փրկութեանն եւ զխոստովանութեան տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց: 23 ապա խորհեցան խորհուրդ ամենայն ժողովքն առնել եւթն եւս այլ ար, եւ արարին աւուրս եւթն եւս այլ ուրախութիւն մեծ, 24 զի Եզեկիայ արքայ Հրէաստանի սկսաւ ժողովրդեանն գործել հաց յեւթն հազար զուարակէ եւ յեւթն հազար ոչխարէ, եւ իշխանքն ի նոյն նպաստս մատուցանէին վասն ժողովրդոցն ի հազար զուարակէ, եւ ի տասն հազար ոչխարէ եւ սրբեցան ի քահանայից անտի բազումք: 25 եւ ուրախ եղեն քահանայքն եւ Ղեւտացիք եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկեալ էին յԻսրայէլէ եւ որ եկքն եւ պանտովսոք էին եկեալ յերկրէն Իսրայէլէ եւ բնակիչքն Յուդայ 26 եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ յԵրուսաղէմ, որ ոչ եղեւ երբեք յաւուրն Սողոմոնի արքայի որդոյ Դաւթի արքային Իսրայէլի այսպիսի տաւն ուրախութեան յԵրուսաղէմ: 27 Ապա յոտն կացին քահանայքն եւ Ղեւտացիքն արհնէին զժողովուրդն եւ լսելի եղեւ ձայն բարբառոյ նոցա, եւ ելին մտին աղաւթք նոցա առաջի սրբութեան բնակութեանն Աստուծոյ յերկինս:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ
Գլուխ ԼԱ.

1 Եւ իբրեւ կատարեցին զայն ամենայն, ելին ամենայն Իսրայէլացիքն որ գտան ի քաղաքսն Յուդայ, սկսան խորտակել զարձանսն եւ կոտորել զանտառս, եւ կործանել զբարձունս, եւ տապալել զբազինս յամենայն երկրէն Հրէաստանի եւ Բենիամէն, եւ յԵփրեմ եւ Մանասէ մինչեւ ի վախճան, եւ գնացին այր Իսրայէլեան յիւրաքանչիւր ժառանգութիւն եւ ի քաղաքս իւրեանց: 2 Ապա կարգեաց Եզեկիայ զկարգս շաբաթաւորաց քահանայիցն եւ Ղեւտացոց եւ զիւրաքանչիւր կարգս սպասուց պաշտամանց իւրեանց յոջակէզս եւ ի պատարագս, յարինել եւ ի պաշտել եւ ի խոստովան լինել դրանց սրահիցն տան Տեառն, 3 եւ մասն արքային որ հասանէր բերել յընչից իւրոց իբրեւ յոջակէզս պատարագաց ի ժամանակս առաւուտինս եւ երեկուն եւ յոջակէզս շաբաթուցն ի գլուխս ամսոցն եւ ի տաւնս տարեկանացն ըստ գրոյն արինակի որպէս եւ գրեալ է յաւրէնս Տեառն: 4 Ահա հրամանս ետ Եզեկիայ ժողովրդեանն որ բնակեալ էին յԵրուսաղէմ երեւեցուցանել զատանել տալ զմասն քահանայիցն եւ Ղեւտացոց զի հզաւրացցին եւ կարացցեն բաւական լինել սպասու պաշտամանն Տեառն: 5 Եւ իբրեւ ել հրաման բանին Եզեկիայ յաճախեցին որդիքն Իսրայէլի բերել կուտել զերախայրիսն պտղոյ ցորենոյ զինոյ ձիթոյ մեղու ամենայն

ընդոց արմտեաց ծնընդեան երկրին, բերին կուտեցին բազմութիւն յոյժ, 6 եւ որ բնակեալ էին ի քաղաքսն Յուդայ, եւ նոքա եկին բերին զտասանորդս զարջառի եւ զոչխարի յայծեաց զաւղեաց առ հասարակ ի նուէրս սրբութեան տեառն Աստուծոյ իւրեանց, եւ եկին բերին եղին կուտեցին շեղջս շեղջս ի սրահս: 7 Եւ եղև զի սկսան հիմն արկանել շեղջիցն շեղջից յամենանն երորդի, եւ կատարեցին զշեղջսն յամենանն եւթներորդի, 8 եւ եկն Եզեկիայ եւ ժողովուրդքն ամենայն, եւ տեսին զշեղջսն կուտեալս, եւ արհնեցին զԱստուած Իսրայէլի, 9 սկսաւ հարցանել Եզեկիայ ցքահանայապետսն եւ ցՂեւտացիսն վասն շեղջոցն: 10 եւ ետ պատասխանի Ազարիա քահանայապետ տանն Սաղովկայ եւ ասէ. Յորմէ հետէ սկսան մտանել երախայրիք ի տուն Տեառն, կերաք մեք եւ արբաք բազում ուրախութեամբ, եւ մնացորդք այդ որ մնացին, այդչափ յոյժ կուտեցան զի արհնեաց Տէր զժողովուրդ իւր: Եւ կուտեցան մնացորդքդ այդ աւաղիկ շեղջեալք եւ կուտեալք: 11 ապա ետ հրաման Եզեկիայ առնել կազմել պատրաստել շտեմարանս ի տան Տեառն, 12 եւ արարին կազմեցին պատրաստեցին տարան ի ներքս զերախայրիսն զգուշութեամբ, եւ ի վերայ նոցա վարդապետ, Քոնոնիայ Ղեւտացի եւ Սէմէի եղբայր նորա ի ձեռանէ, 13 եւ Յէիէլ եւ Ոգիայ եւ Նաաթ եւ Ասաէլ եւ Յերիմովթ, եւ Յովզաբատ եւ Սամաքիայ եւ Սեքենիա, եւ Թետովն, եւ Ղասկ եւ Բանեաս, եւ որդիք նորա պատրաստականք ի ձեռանէ Քոնէնիայ, եւ Սեմեա եղբար նորա որպէս եւ հրաման ետ Եզեկիայ արքայ եւ Ազարիա հրամանատար տան Տեառն, 14 եւ Կորեշ Յեմնայեանց Ղեւտացի դարապետ կողմանցն արեւելից եւ ի վերայ ընտանեաց տալ զերախայրիսն Տեառն, 15 եւ գնուէրս սրբոցն ի ձեռանէ Յադար, եւ Բենիամին, եւ Յէշով եւ Շեմեա, եւ Ամարիայ, եւ Սեքենիայ ի քաղաքսն ի ձեռն քահանայիցն հաւատարմութեամբ եղբարցն իւրոց ըստ կարգս շաբաթամտացն ըստ չափոյ մեծին եւ փոքու: 16 Բայց ի տղայածին մանկոյն, այլ արու մանկան յերէմէնից եւ ի վեր, ամենայնի որ մտանէին ի տուն Տեառն ի բան համարոյ արստարէ իւրեանց ի պաշտաւն արամտի հրամանի կարգաց իւրեանց: 17 Եւ այս հաշիւ քահանայիցն ըստ ազգատոհմի իւրեանց, եւ Ղեւտացիքն ըստ արմտի իւրեանց, ի քսանամենից եւ ի վեր ըստ հաշիւս իւրեանց, 18 ըստ ամենայնի դիպի իւրեանց որդւոցն իւրեանց, եւ դստերացն իւրեանց, ըստ բազմութեան իւրեանց զի հաւատարմութեամբ նուիրեցին նուէրք իւրեանց եւ որդւոցն Ահարովնի որ կայցեն յազարակս, եւ ի քաղաքս իւրեանց, ըստ ամենայն քաղաքի քաղաքի արք որ յանուանէ անուանեալ իցեն տալ նոցա մասն, ամենայն արու ի մանկան, 19 որ քահանայիցն սակի իցեն, եւ ամենայնի որ թուիցին ի թիւս Ղեւտացւոց: 20 Եւ արար Եզեկիայ այսպէս յանդիման ամենայն Հրէաստանի, եւ արար Եզեկիայ զբարին եւ զիրաւունս եւ զուղղութիւն, եւ ճշմարտութիւն առաջի տեառն Աստուծոյ, 21 եւ զամենայն զգործս զոր սկսաւ գործել ի տան Տեառն յարեւս ի հրամանս, եւ ի պատուիրանս եւ ի խնդրել զտէր Աստուած իւր յամենայն սրտէ իւրմէ եւ արար կատարեաց եւ աջողեցաւ նմա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԼԲ.

1 Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ եւ յետ ճշմարտութեանս այսորիկ եկն ել Սենեքերիմ արքայ Ասորեստանեաց եկն եհաս ի վերայ Յուդայ եւ սփռեցաւ տարածեցաւ ընդ ամենայն քաղաքս պարսպաւորս եւ եղ ի մտի իւրում պատել պաշարել եւ առնուլ զնոսա: 2 եւ տես Եզեկիայ եթէ խորհուրդ ի միտ առեալ զալ տալ պատրազմ ի վերայ Երուսաղէմի. 3 խորհուրդ կալաւ ընդ ծերակոյտ ժողովրդեանն իւրում, եւ ընդ ամենայն մեծամեծս զի ելցեն խցցեն զականս աղբերացն արտաքոյ քաղաքին: 4 ապա հաճոյ թուեցաւ յանձն առին ամենեքին եւ ելին բազմութիւն յոյժ, եւ խցին զականս աղբերցն եւ թաքուցին զգնացս ջուրցն եւ կորուսին զգետն որ ընդ մէջ քաղաքին էր, թէ գուցէ զայցէ արքայն Աստանեաց գտանիցէ ջուր եւ գտէի առեալ զաւրացի ի վերայ քաղաքիս, 5 եւ դարձել աճապարէր շինէր զպարիսպն կործանեալս եւ կանգնէր զաշտարակն եւ արտաքոյ պարսպին այլ պատուար ածին եւ շուրջ զքաղաքան Դաւթի պարիսպ ամրացուցանէր: 6 Պատրաստէր զէն, եւ մեքենայս բազում եւ պահապանս բազում կացուցանէր եւ իշխանս զաւրագլուխս ի վերայ զաւրացն, եւ ի գործ պատերազմի կացուցանէր եւ ժողովեցան առ նա ի մէջ քաղաքին ամենեքին: Եւ խաւսել սկսաւ Եզեկիա ի սիրտս մարդկանն եւ ասէ 7 Քաջալերեցարուք պինդ կացէք զաւրացարուք մի երկնչիք մի զանգիտէք մի զարհուրիք յերեսաց թագաւորին Ասորեստանեաց եւ մի յազգաց զաւրաց ժողովրդեան նորա, զի ընդ մեզ բազումք են քան ընդ նոսա. 8 ընդ նմա բազում մարմնաւոր եւ ընդ մեզ տէր Աստուած զաւրութեանց տալ պատերազմ ընդ մեր, եւ փրկել զմեզ, եւ այսպէս

քաջալերել Եզեկիայ արքայ զՅուդայ: 9 Ապա յետ այսորիկ առաքեաց Մենեքերիմ արքայ զծառայս իւր ի վերա Երուսաղէմի: Եւ ինքն էր ի Ղաքիս եւ ամենայն զաւրք իւր ընդ նմա, եւ առաքեաց նա առ Եզեկիայ արքայ Յուդայ եւ առ ամենայն զաւրսն Յուդայ որ էին յԵրուսաղէմ եւ ասէ. 10 Այսպէս ասէ Մենեքերիմ արքայ Ասորեստանեաց. Յո կամ յինչ յուսացեալ էք դուք զի ելեալ նստիք դուք այդմ արգեալնի յԵրուսաղէմ. 11 ոչ աւաղիկ Եզեկիայ պատրէ զձեզ պահել պաշարել զձեզ մատնել զձեզ ի սով եւ ի ծարաւ, եւ ի մահ, եւ քաջալերէ զձեզ եւ ասէ. Տէր Աստուած ապրեցուցանէ զձեզ ի ձեռաց թագաւորաց Ասորեստանեայց. 12 ոչ այդ այն Եզեկիայ է որ քակեաց զբարձունսն եւ կործանեաց զբազինսն եւ ասէ ցՅուդայ եւ ցբնակիչս Երուսաղէմ, եւ աւասիկ կամ ասէ առաջի սեղանոյս այսորիկ, երկիր պագէք դուք, եւ ի սմին խունկս արկեալ պաշտաւն պաշտիջիք, 13 արդ՝ ոչ զիտէք դուք զինչ գործ գործեցի ես, կամ արք իմ ընդ ամենայն ազգս ազգաց երկրի. 14 միթէ կարացին ինչ ընդ դէմ կալ դիքն հեթանոսաց ամենայն երկրի, եւ կամ փրկեցին զիրաքանչիւր ժողովս ի ձեռաց իմոց: 15 եւ արդ՝ մի խաբեսցէ զձեզ Եզեկիայ արքայ մի տացէ ձեզ զուր տարապարտուց յուսալ ի նայ, արդ՝ ով է այն Աստուած որ կարէ փրկել զձեզ ի ձեռաց իմոց: Մի պատրեսցէ զձեզ եւ մի հաւատայք դուք նմա զի ոչ կարեն աստուածք ամենայն հեթանոսաց ապրեցուցանել զիրաքանչիւր ժողովուրդ ի ձեռաց իմոց եւ ի հարց մերոց: Իսկ արդ՝ այլ Աստուած զիարդ կարացէ փրկել զձեզ ի ձեռաց իմոց: 16 եւ խաւսեցան արքն բանս ամբարտաւանս յԱստուած եւ յԵզեկիայ եւ ի ժողովուրդն Յուդայ: 17 Նայել հրովարտակս եւս ետ բերել Մենեքերիմ արքայն նախատանաց Տեառն Իսրայէլի, եւ զայս եւս գրեալ էր եթէ որպէս ոչ կարացին դիքն հեթանոսաց փրկել զիրաքանչիւր զժողովուրդս իւրեանց ի ձեռաց իմոց: Սոյնպէս եւ Աստուածդ Իսրայէլի ոչ կարէ փրկել զԵզեկիայ եւ զժողովուրդդ ի ձեռաց իմոց, 18 եւ գոչեցին ի վերայ ի բարբառ մեծ. զարհուրեցուցանել զզաւրսն որ ի վերայ պարսպին էին զի զանգիտեցուցեն զնոսա առնուլ զքաղաքն: 19 եւ խաւսել սկսան յԱստուած իբրեւ ի դիսն հեթանոսաց: 20 Ապա եկաց յաղաւթս Եզեկիայ արքայ եւ Եսայի մարգարէ որդի Ամովսայ, աղաղակեցին առ Աստուած յեկինս ի վերայ բանիցն այնոցիկ: 21 եւ առաքեաց տէր Աստուած զհրեշտակ յերկնից եւ սատակեաց զամենայն զաւրն պատերազմողս զիշխանս զաւրավարս բանակին Ասորեստանեաց: Եւ դադարեցոյց զնոսա ամաւթալից կոր ակնեալ յերկիրն իւրեանց եւ եկն եմուտ ի տուն Աստուծոյ իւրոյ եւ մտին որդիքն որ յորովայնէ իւրմէ էին եւ անդէն մաշեցին զնա ի սուր սուսերի իւրեանց, 22 եւ փրկեաց տէր Աստուած զԵկեզկիա եւ զամենայն բնակիչսն Երուսաղէմի ի ձեռաց Մենեքերիմ արքային Ասորեստանեաց, եւ ի ձեռաց ամենայն զաւրաց նորա, եւ հաստատեաց տէր Աստուած շուրջ զնոքաւք խաղաղութիւն, 23 եւ բազում այնուհետեւ սկսան շուրջանակի բերել զպատգամսն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ եւ բազում ընծայս եւ զահամունս բերէին Եզեկիայ արքայի, եւ բարձրացաւ այնուհետեւ Եզեկիայ յաչս ազգաց ամենայնի որ բնակեալ էին շուրջ զնովաւ: 24 Եւ ընդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ հիւանդացաւ Եզեկիայ արքայ յախտ մահու հիւանդութեան, եւ եկաց յաղաւթս Եզեկիայ առ տէր Աստուած իւր եւ ետ նմա նշան. 25 սակայն ոչ ըստ պարգեւացն Աստուծոյ հատոյց նմա Եզեկիա, այլ մեծամտեաց եւ հպարտացաւ եւ բարձրացաւ սիրտ իւր: Եւ եղև բարկութիւն մեծ ի վերայ եւ ի վերայ Երուսաղէմի եւ ի վերայ նորա, 26 եւ խոնարհեցաւ Եզեկիայ ի բարձրութենէ մեծամտութեան սրտին իւրոյ ինքն եւ բնակիչն Երուսաղէմի, եւ ոչ ած այնուհետեւ Տէր զբարկութիւն իւր ի վերայ Եզեկիայ յաւուրս իւր: 27 Եւ եղև Եզեկիա մեծութիւն յոյժ եւ փառք բազում եւ զանձք յոյժ արծաթոյ եւ ոսկոյ, եւ ականց պատուականաց եւ խնգոց, 28 եւ արար տունս տունս զինուց եւ զանձից եւ խնգոց եւ շտեմարանս շտեմարանս իւրաքանչիւր արդեանց ցորենոյ, եւ զինոյ 29 եւ ձիոյ եւ ասպաստանս ասպաստանս, եւ կայեանս կայեանս խաշանց բազում յոյժ, զի ետ նմա Աստուած ստացուածս բազումս, 30 եւ արգել նա զելս ջրուն որ էր ի վեր, եւ որ էր ի խոնարհ ընդ արեւմուտս քաղաքին եւ աջողեցաւ նմա: 31 եւ այնպէս արար ընդ հրեշտակս իշխանացն որ եկին ի Բաբելացոց անտի հարցանել վասն նորա, եւ թոյլ ետ նմա Տէր փորձել զնա, զի զիտացէ զինչ կա ի սրտի նորա: 32 եւ վասն այլոց բանից որ ինչ գրեալ է վասն նորա ի ճառս Եսայեա մարգարէի որդւոյ Ամովսայ ցուցանէ, եւ ի ճառս այլոց թագաւորացն Յուդայ եւ Իսրայէլի: 33 Եւ ննջեաց Եզեկիա առ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի գլուխս գերեզմանացն որդւոցն Դաւթի: Եւ փառաւորեցուցին զնա ի մահու անդ իւրում ամենայն տուն Յուդայ:

ԻՁ Եւ թագաւորեաց Մանասէ որդի նասա փոխանակ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԼԳ.

1 Այր ամաց տասն, եւ յիսունէն ամ թագաւորեաց: 2 Եւ արար նա չարիս առաջի Տեառն, ըստ ամենայն պղծութեանց հեթանոսաց, եւ ջնջեաց Տէր յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի, 3 դարձաւ Մանասէ եւ շինեաց բարձունս զոր կործանեաց Եզեկիայ հայր նորա, եւ կանգնեաց զարձանս Բահաղիմ, եւ երկիր պագանէր ամենայն զաւրութեանցն երկնից, եւ ծառայէր նոցա, 4 եւ շինեաց Մանասէ բազինս ի տան Տեառն, 5 եւ սեղանս սեղանս կանգնեաց ամենայն զաւրութեանցն երկնից ի սրահս տանն Տեառն, 6 եւ ինքնին անցուցանէր զորդիսն իւր զբոցով ի Նզեբենովմ եւ առնէր հաւիմայս, եւ հրամայէր եւ դիւթեր, եւ ածէր վոհուկս բազմացուցանէր թովիչս եւ յաճախեաց Մանասէ առնել զչարիս առաջի Տեառն, զի բարկացուցէ զնա, 7 եւ դնէր նա զկուռնս ձուլածոյս եւ զկռածոյսն, եւ զքանդակեալս ի տան Տեառն, յորում ասաց Տէրն ցԴաւիթ եւ ցՍողոմովն որդի նորա, ասէ ի տանս յայսմիկ եւ յԵրուսաղէմ ընտրեցից ամենայն ազգացն Իսրայէլի դնել զանուն իմ ի վերայ տրայ մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց, 8 եւ ոչ եւս յաճախեցից շարժել զոտն Իսրայէլի յերկրէ զոր խոստացաւ տալ հարց նոցա, բայց միայն թէ զգուշացին նոքա պահել զամենայն պատուիրանս իմ, զոր պատուիրեցի եւս նոցա, ըստ ամենայն հրամանաց արիւնացն եւ իրաւանցն զոր ետու ի ձեռն Մովսէսի: 9 եւ մոլորեցոյց Մանասէ զՅուդայ եւ զքնակիչսն Երուսաղէմի առնել զչարիս չարիս քան զամենայն հեթանոսս զոր ջնջեաց Տէր յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի: 10 Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մանասէի եւ ընդ ամենայն ժողովրդեանն իւրում եւ ոչ լուան նմա, 11 ապա ած Տէր ի վերայ նոցա զիշխանս զաւրացն թագաւորացն Ասորեստանեաց, եւ եկին հասին ի վերայ Մանասէի կապեցին զնա ի կապանս ոտից եւ ձեռաց եւ առին զնացին զնա ի Բաբելոն, 12 եւ իբրեւ տառապեցաւ տագնապեցաւ Մանասէ խոնարհեցաւ յոյժ առաջի երեսաց տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց: 13 եւ եկաց յաղաւթս առ նա: Ապա լուաւ նմա եւ լուաւ ձայնի բարբառոյ նորա, եւ դարձոյց զնա անդրէն յԵրուսաղէմ եւ ի նոյն թագ արքայութեան կացոյց, 14 եւ յետ այսորիկ շինեաց Մանասէ պարիսպս արտաքոյ քաղաքին Դաւթի յարեւմտից եւ հարաւակողմ կոյս ի վերայ հեղեղատին յելս դրանն Ձիոյ շուրջ զՈփաղաւն եւ բարձրացոյց յոյժ, եւ կացոյց իշխանս զաւրութեանց ընդ ամենայն քաղաքս պարսպաւորս Յուդա: 15 Եւ քակեաց ջնջեաց ի միջոյ զամենայն կուռս եւ քանդակեալս, եւ ձուլածոյս ի տանն Տեառն, եւ զամենայն բազինսն զոր շինեալ էր ի ներքս ի տան Տեառն եւ յԵրուսաղէմ ի բաց ջնջեաց, 16 եւ ուղղեաց նա զսեղանն Տեառն, եւ անդ մատոյց խունկս եւ ողջակէզս զքաւութեանն ի վերայ նորա, եւ ետ հրամանս պատուիրանի Մանասէ Յուդայ, եւ ամենայն տանն Երուսաղէմի ծառայել տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, 17 բայց սակայն ժողովուրդն տակաւին ի բարձունս պաշտէին, 18 եւ այլ բանք որ ինչ էին Մանասէի եւ աղաւթք որ առ Աստուած էին, եւ մարգարէիցն բանքն որ ինչ խաւսէին ընդ նմա յանուն Աստուծոյ Իսրայէլի այս ամենայն գրեալ են ի ճառս 19 աղաւթից նորայ, եւ որպէս լուան նմա վասն ամենայն մեղաց նորա, եւ ապստամբութեան նորա, եւ վասն տեղեաց տեղեաց որ շինեաց նա ի բարձունս եւ որպէս կացոյց անդ անտառս, եւ կուռս քանդակեալս մինչ չեւ էր դարձեալ այլ ամենայն գրեալ է ի ճառս տեսանողացն, 20 եւ ննջեաց Մանասէ առ հարս իւր, եւ թաղեցին զնա ի դրախտի անդ տան իւրոյ:

Ի՛նչ Եւ թագաւորեաց Ամովն որդի նորա փոխանակ նորա, 21 եւ այր իբրեւ քսաներկու ամաց եւ կալաւ զթագաւորութիւնն ի վերայ Երուսաղէմի երկու ամ: 22 եւ արար նա չարիս չարիս առաջի Տեառն որպէս եւ արար Մանասէ հայր նորա, եւ պագանէր երկիր ամենայն կոռց զոր կանգնեաց հայր նորա, եւ ծառայէր նոցա: 23 Եւ ոչ խոնարհեցոյց զանձն իւր առաջի Տեառն որպէս եւ խոնարհեցոյց զանձն իւր Մանասէ հայր նորա, այլ յաճախեաց դնել մեղս ի մեղաց վերայ, 24 եւ յարեան ի վերայ նորա ծառայք իւր եւ սատակեցին զնա ի ներքս ի տան իւրում, 25 եւ եկին հասին զաւրքն ի վերայ այնոցիկ որք սպանին զթագաւորն եւ սատակեցին զնոսա:

Ի՛նչ Եւ առին ամենայն ժողովք երկրին, զՅովսիայ որդի նորա, թագաւորեցուցին փոխանակ նորա:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԼԴ.

1 Եւ թագաւորեաց Յովսիայ այր իբրեւ ութ ամի եւ երեսուներկու ամ կալաւ զթագաւորութիւնն ի վերայ Երուսաղէմի: 2 Եւ արար Յովսիայ զուղղութիւնն եւ զիրաւունս առաջի Տեառն: Եւ գնայր նա ընդ ամենայն

ճանապարհացն հար իւրոյ Դաւթի, եւ ոչ թիրեցաւ նա ոչ յաջ եւ ոչ յահեակ: 3 Եւ յամին ութերորդի թագաւորութեան իւրում, ինքն մանուկ էր եւ սկսաւ խնդրել զտէր Աստուած Դաւթի հար իւրոյ: Եւ յամին երկոտասներորդի թագաւորութեան իւրոյ սկսաւ սրբել նա զՅուդայ, եւ զԵրուսաղէմ յամենայն բարձանց եւ յամենայն բազնաց, եւ յամենայն կոող քանդակեալ ձուլածոյիցն, 4 եւ քանդէր զամենայն բազինս որ առաջի Բաղդին կանգնեալ էր եւ զամենայն բարձունս որ ի վերայ նորա էին, եւ կոտորէր զամենայն անտառս եւ զկուռսն ձուլածոյս փշրէր եւ մանրէր եւ ընկենայր առաջի զերեզմանացն զոչչաց նոցա: 5 Եւ զոսկերս քրմացն այրէր ի վերայ կործանեալ բազնաց նոցա, եւ սրբեաց Յովսիպ զՅուդայ եւ զԵրուսաղէմ: 6 եւ զամենայն քաղաքս Եփրեմի եւ Մանասէի, եւ Նեփթաղիմայ, եւ ամենայն որ շուրջ զնոքաւք էին, 7 եւ կոտորէր զամենայն անտառսն, եւ կործանէր զամենայն կուռսն եւ խորտակէր, եւ զբարձունսն կործանէր յամենայն երկրէն Իսրայէլի եւ ինքն դառնայր յԵրուսաղէմ: 8 Եւ յամին ութերեսներորդի թագաւորութեան իւրոյ հրաման ետ թագաւորն սրբել զտաճարն եւ զերկիրն: Եւ առաքեաց Յովսիպ զՍափան զորդի Եսայեա, եւ զՍաափ քաղաքապետն եւ զՅովսա որդի Յովաքազայ զիշատակաց դպիրն հաստատել զհրաման տան տեառն Աստուծոյ իւրոյ, 9 եւ եկն էհաս նա առ Քեղկիա քահանայապետն մեծ, եւ ետուն նոքա զարծաթն որ մտեալ էր ի տուն Տեառն զոր ժողովեալ էր Ղեւտացոցն որ պահէին զդրունն ի ձեռանէ Մանասէի եւ Եփրեմի, եւ իշխանացն յամենայն գնդացն Իսրայէլի յամենայն Յուդայ, Բենիամին եւ որ բնակեալ էին յԵրուսաղէմ, 10 եւ ետուն զնա ի ձեռն այնոցիկ որ զործէին զգործ տան Տեառն, 11 եւ առցեն նորոգեցցեն զամենայն գործ հիւսանց, գործ շինաւղաց, եւ դնեցցեն վեմն արդեալս չորեք կուսիս, եւ փայտս հեծանոցուս զոր ջնջեցին բարձին թագաւորքն Յուդայ, 12 եւ արքն որ էին հաւատարիմք ի վերա գործոցն Յայթե եւ Աբդիա Ղեւտացիք յորդոցն Մերարեա, եւ Ջաքարիա եւ Մեսաղամ յորդոցն Կաաթու ճեպաւորք եւ ամենայն որդիք Ղեւտացոցն ի սրինգս երգոց: 13 ի վերա բեռնակիր ստանձնեաւորաց, վարդապետք որ գործեցին զգործ ճեպելով, եւ ի Ղեւտացոց անդի դպիրք եւ դատաւորք եւ դարապանք: 14 եւ մինչ բերէին ի ներքս զարծաթն զմուտս տանն Տեառն անդ գտանէր Քեղկիա քահանայապետ զմատեանն արիինաց Տեառն որ ի ձեռն Մովսէսի տուեալ էր: 15 Եւ խաւսել սկսաւ Քեղկիա եւ ասէ զՍափան դպրապետ. Գիր գտի ասէ զարիինաց ի տան Տեառն: 16 եւ բերին զգիրն զայն ետուն ի ձեռս արքային եւ եղ բանս ընդ արքայի եւ ասէ. Զամենայն արծաթ որ տուեալ է ի ձեռս ծառայից քոց ոյք առնէին զգործն: 17 զամենայն արծաթն ձուլեցին որ գտեալ էր ի տան Տեառն, եւ ետուն զնա ի ձեռս ոստիկանացն, 18 եւ պատմեաց զայն Սափան դպրապետ արքայի եւ ասէ. Գիր մի ետ ցիս ասէ Քեղկիա քահանայապետ, եւ մատեաւ վաղվադակի ընթերցաւ զայն յունկն արքայի, 19 եւ եղև իբրեւ լուաւ արքայ զբանս արիինացն, ձեռ զաւճաւք արկանէր զպատմութեանն պատառէր: 20 տայր պատուէր թագաւորն Քեղկեա, եւ Աքիկամա որդիոյն Սափանայ, եւ Յաբդովնայ որդւոյն Միքեայ, եւ Սափանա դպրապետի, եւ յԵսեայ որդւոյն արքայի. 21 Երթայք գնացէք խնդրեցէք դուք ի Տեառնէ ի վերայ իմ եւ ի վերայ մնացորդացն Իսրայէլի եւ Յուդայ վասն բանից գրոյդ որ գտաւ զի մեծ է սրտմտութիւն բարկութեան Տեառն որ վառել է ի վերայ մեր: Փոխանակ զի ոչ լուան հարքն մեր բանի Տեառն առնել զամենայն որ ինչ գրեալ է ի գիրդ յայդմ: 22 եւ գնացին Քեղկիա քահանայապետ եւ որում հրաման ետ թագաւորն ընդ նմա, առ Ոռդդա մարգարէ զի էր նա կին Սեղեմեա որդւոյ Թեկուայ որդւոյ Ասերայ պատմութեանն Տեառն, եւ նա ինքն էր բնակեալ յԵրուսաղէմ, ի Մասենայ եւ խաւսեցան ընդ նմա ըստ բանիցն որ ասաց թագաւորն: 23 Ապա ետ պատասխանի նոցա եւ ասէ. Այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի. Ասասցիք դուք ցայրն ցայն որ առաքեաց զձեզ առ իս գոգջիք. 24 այսպէս ասէ տէր Աստուած. Ահաւասիկ ես ածեմ չարիս ի վերայ տեղւոյդ այդորիկ ըստ ամենայն բանիցդ որ գրեալ են ի գրիդ յայդմիկ որ ընթերցայք դուք առաջի թագաւորին Յուդայ. 25 փոխանակ զի թողին զիս եւ արկանէին խունկս դիցն դիցն աւտարոտոց զի բարկացուցցեն զիս յամենայն գործս ձեռաց իւրեանց որովք բորբոքեցին զսրտմտութիւն բարկութեան իմում ի տեղւոջդ յայդմիկ եւ այլ ոչ եւս շիջցի: 26 Բայց թագաւորն որ առաքեաց զձեզ առ իս խնդրելով ի Տեառնէ: Այսպէս ասասցիք դուք ցնա, այսպէս ասէ տէր Աստուած Իսրայէլի զբանս զոր լուար դու. 27 եւ զանգիտեաց սիրտ քո եւ խոնարհեցար դու ի սրտի քում առաջի իմ, զի լուար դու զբանս իմ ի վերայ տեղւոյդ այդորիկ, եւ ի վերայ բնակչաց դորա, եւ խոնարհեցար դու ի սիրտ քո առաջի իմ, եւ պատառեցեր դու զպատմութեան քո, եւ լացեր դու առաջի իմ եւ ես լուա ձայնի բարբառոյ քո ասէ Տէր, 28 արդ՝ աւասիկ մատուցից զքեզ առ հարս քո խաղաղութեամբ ի հանգիստ զերեզմանաց քոց, եւ ոչ տեսցեն աչք քո զամենայն չարիս զոր ածելոցն իցեմ ի վերայ տեղւոյս այսորիկ, եւ ի վերայ բնակչաց սորա, եւ բերին

անդրէն պատասխանի: 29 Եւ առաքեաց Յովսիայ արքայ եւ ժողովեաց զծերս ժողովրդեանն Յուդայ եւ Երուսաղէմի: 30 Եւ եկն արքայ եմուտ ի տուն Տեառն, եւ ամենայն բնակիչքն Յուդայ եւ ծերինն Երուսաղէմի եւ քահանայքն եւ Ղեւտացիքն, եւ ամենայն ժողովուրդքն ի մեծէ մինչ ի փոքր եւ ընթերցաւ նա յականջս ժողովրդեանն զամենայն բան գրոյն գոր գրեալ էին ի գրի անդ արինաց կտակարանի որ գտեալ էին ի տան Տեառն. 31 զի եկն եկաց արքայ Յովսիայ ի վերայ սեանն, եղ ուխտ պատուիրանի գնալ առաջի Տեառն պահել զպատուիրանս նորա եւ զվկայութիւնս նորա եւ զհրամանս նորա յամենայն սրտէ եւ յամենայն մտաց առնել կատարել զամենայն պատգամս պատուիրանին որ գրեալ են ի գրին յայնմիկ, 32 եւ հաստատեաց զամենեւին որ յԵրուսաղէմ եւ Յուդայ, եւ ի Բէնիամին էին, եկին եւ մտին նոքա յուխտ պատուիրանին, ըստ ուխտին տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց: 33 Եւ կործանեցին ջնջեցին զամենայն պաշտամունս պղծութեան յերկրէն իւրեանց, եւ հաստատեցին ծառայել տեառն Աստուծոյ հարցն իւրեանց զամենայն աւուրս կենաց իւրեանց, զի մի եւս խոտորեցին ի ճանապարհաց տեառն Աստուծոյ իւրեանց:

ՄՆԱՅՈՐԴԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ ԼԵ.

1 Եւ արար Յովսիա զպատեքն տեառն Աստուծոյ իւրում եւ մատուցին զպատարագս զպատեքայն եւ զենին զպատեքայն յաւուր տասներորդի չորրորդի ամսեանն առաջնում, 2 եւ կացոյց նա զքահանայս պահապանս իւր, եւ զաւրացոյց զնա եւ հաստատեաց ի գործ Տեառն: 3 Ետ պատուէր Ղեւտացոցն գլխաւորաց զի պատուէր տացեն ամենայն Բարայէղի սրբել զանձինս իւրեանց ի նուէրս Տեառն զի առցեն զտապանակն կտակարանաց ի տուն Տեառն: Եւ առին եղին զտապանակն կտակարանաց ի տան Տեառն, գոր շինեաց Սողոմովն որդի Դաւթի արքայն Բարայէղի: Ապա խաւսել սկսաւ արքայն եւ ասէ Մի ինչ լիցի ամենեւին այլ գործ բեռնաբարձութեան ձերոյ, բայց միայն պաշտաման սպասու սրբութեան ձեզ ի մեջ ժողովրդեանն Բարայէղացոց, 4 արդ՝ կազմեցարուք ըստ ազգս ազգաց տոհմի ձերոյ: Եւ ըստ կարգս կարգս աւրամտի հրամանի գրոյն Սողոմովնի որդւոյ նորա, 5 եւ կացէք դուք ի տան Տեառն ըստ վիճակաց դասուց տանց հարցն ձերոց, եւ եղբարցն ձերոց եւ որդւոց ժողովրդեանդ, եւ մասն տան ազգատոհմին Ղեւտացոց, 6 եւ զենջիք դուք զպատեքայն եւ պատրաստեջիք դուք եղբարցն ձերոց եւ որդւոց ժողովրդեանդ, առնել ըստ հրամանին բանի Տեառն որ ի ձեռն Մովսէսի, 7 եւ կանխեաց սկսաւ Յովսիայ յառաջագոյն որդւոց ժողովրդեանն, զառինս եւ խաշինս, եւ ալոջս եւ ուլս այծիցն զամենայն ի պատեքն ամենայն ինչ որ գտաւ ըստ թռոյն երեսուն հազար, եւ արջառ երիս հազարս այս ի տանէ արքունի, 8 եւ իշխանքն որ եկին բերին զերախայրիս ժողովրդեանն եւ քահանայիցն եւ Ղեւտացոցն եւ Քեղկեա եւ Զաքարիա, եւ Յէիէլ իշխանաց տանն Աստուծոյ, եւ ետուն զայն ցքահանայսն ի պատեք անդր որձս եւ որոջս եւ ալոջս երկուս հազարս եւ վեց հարիւր, եւ զուարակս երեք հարիւր: 9 Եւ Քոնենիա, եւ Սամէլ եւ Նաթանայէլ եղբարք իւր, եւ Ասաբիա, եւ Յէիէլ, եւ Յովսափատ իշխանք Ղեւտացոց բերին ի պատեք անդր որձս հինգ հազար, եւ զուարակս հինգ հարիւր: 10 Եւ ուղղեցաւ աջողեցաւ սպաս պաշտամանն, եւ կացին քահանայքն ի վերայ հաստատութեան իւրեանց եւ Ղեւտացիքն ըստ մասանց մասանց իւրեանց ըստ հրամանի թագաւորին, 11 եւ զենին զպատեքն եւ առին զարիւնն հեղին ի ձեռաց իւրեանց: Եւ Ղեւտացիքն մորթեցին, 12 պատրաստեցին զողջակէզս պատարագացն, զի եղիցի այն ըստ մասանց տանց ազգատոհմին իւրեանց որդւոցն Բարայէղի, զի մատուցեն ըստ արինի Տեառն որպէս եւ գրեալ է ի գիրս Մովսէսի: 13 Եւ ապա ի վաղիւ անդր խորովել զպատեքն հրով ըստ դատաստանին եւ զնուէրսն եփել կատսայիւքն, եւ սանուք եւ աջողեցաւ եւ առին մատուցին յընթաց առ ամենայն որդիս ժողովրդեանն, 14 եւ ապա յետ այտորիկ պատրաստեցեն անձանց իւրեանց քահանայքն: Զի քահանայքն որդիքն Ահարովնի մատուցին զողջակէզսն պատրաստս մինչեւ ցգիշեր գիշեր, եւ Ղեւտացիքն պատրաստէին նոցա եւ եղբարցն իւրեանց որդւոցն Ահարովնի, 15 եւ սաղմոսասացքն որդիքն Ասափայ իւրեանց հաստատութեան ըստ պատուիրանին Դաւթի Ասափն եւ Եմանն եւ Իդիթովմ մարգարէքն արքայի եւ դարապետք դրանն զի ոչ գոյր նոցա հանգիստ առ փոքր մի, ի սպասուէ անդի իւրեանց, եւ եղբարք նոցա Ղեւտացիքն պատրաստեցին նոցա, 16 եւ կազմեցաւ պաշտաւն Տեառն յաւուր յայնմիկ զի կատարեցեն զպատեքն եւ բերցեն զողջակէզսն պատարագացն ի վերայ սեղանոյն Տեառն ըստ պատուիրանի հրամանի արքային Յովսիայ: 17 Եւ արարին որդիքն Բարայէղի որ գտան անդ զպատեքն ի ժամանակի յայնմիկ եւ զտաւնն

տարեկանաց բաղարջակերացն զեւթն ար, 18 չեղեւ այնպիսի պասեք երբեք կամ նմա ի մէջ Իսրայէլի յաւուրցն Սամուէլի մարգարէի եւ ամենայն թագաւորացն Իսրայէլի եւ ոչ եղեւ այնպիսի պասեք որպէս արար Յովսիա արքայ եւ քահանայքն եւ Ղեւտացիք բնակիչքն Յուդայ եւ Իսրայէլի որ էին բնակեալ յԵրուսաղէմ ի տան Տեառն, 19 յամին ութուտասներորդի թագաւորութեանն Յովսիայ եղեւ պասեքս այս որ յետ այսր ամենայնի կազմեաց Յովսիայ զտաճարն, եւ զվիռուկսն եւ զգէտսն, եւ զթերափիսն, եւ զկուռսն եւ զկարասին որ էր յերկրին Յուդայ եւ յԵրուսաղէմ զայն ամենայն այրէր հրով: Եւ արքայն Յովսիա զի հաստատեսցէ զբանս ամենայն որ գրեալ է ի գրին յայնմիկ որ եգիտ Քեղկիա քահանայապետ ի տան Տեառն նման նմա ոչ եղեւ երբեք ոք, եւ ոչ այնպէս դարձուցանել առ Տէր ամեայն սրտի իւրով, եւ ամենայն մտաւք իւրովք եւ ամենայն զաւրութեամբ իւրով ըստ ամենայնի արինացն Մովսէսի, եւ ոչ յետ նորա յարեաւ նման ոք նմա բայց սակայն ոչ դարձաւ սրտմտութիւն Տեառն մեծն որ բարկացաւ նա սրտմտութեամբ բարկութեամբ իւրով ի վերայ Յուդայ ըստ ամենայն բարկութեան որ բակացոյցն Մանասէ եւ ասէ Տէր. Սակայն զՅուդայ դարձուցից յերեսաց իմոց որպէս դարձուցի զԻսրայէլն, եւ մերժեցից յերեսաց իմոց զքաղաքն զընտրեալ զԵրուսաղէմ, եւ զտունն զոր անուանեցից յանուն իմ, 20 եւ ել փարաւովն Նեքաւով արքայն Եգիպտացոց ի վերայ թագաւորաց Ասորեստանեաց առ ափն գետոյն Եփրատա տալ պատերազմ ընդ նմա ի Քարքմիս եւ գնաց ընդ առաջ նորա արքայ Յովսիայ. 21 ապա յղեաց ընդ առաջ նորա փարաւովն հրեշտակս եւ ասէ. Ջի կայ իմ եւ քո արքայդ Հրէաստանի, ոչ եթէ ի քո վերայ ինչ եկեալ եմ այսաւր տալ պատերազմ ընդ քեզ այլ ի տեղիս յայս պատերազմիս հասեալ եմ զի Աստուած ստիպեաց զիս, զգոյշ լեր դու յԱստուծոյ եւ յինէն զի մի ապականեսցիս դու, 22 եւ ոչ դարձոյց Յովսիայ զերեսս իւր ի նմանէն տալ ընդ նմա պատերազմ, եւ ոչ լուաւ Յովսիայ բանիցն փարաւոնի Նեքովայ ի բերանոյ Աստուծոյ, եւ եկն ընդ դէմ տալ պատերազմ ընդ նմա ի դաշտին Մակեդոն: 23 Ապա ընդ առաջ մատեան աղեղնաւորք, եւ ձիգ եղեալ նետալից արարին զՅովսիայ: Խաւսել սկսաւ Յովսիայ ընդ ծառայիս իւր եւ ասէ. Հանէք զիս ի տեղւոյդ պատերազմէ զի ապիկարեցայ յոյժ, 24 եւ առին իջուցին զնա ի կառաց անտի յերկրորդ կառս եւ ածին յԵրուսաղէմ եւ մեռաւ Յովսիա, եւ թաղեցին զնա առ հարս իւր եւ սուգ առին ամենայն Յուդայ եւ Երուսաղէմ ի վերա Յովսիա: 25 Եւ առ զողբս Երեմիա ի վերայ Յովսիայ եւ ամենայն երգիչքն արք եւ կանայք ողբան զողբս զայս մինչեւ ցայսաւր ժամանակի, եւ ետուն զնա ի հրամանս Իսրայէլի եւ ահաւասիկ այս ամենայն գրեալ է յողբս մարգարէից:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄՆԱՅՈՐՈՒՄՅ ԵՐԿՐՈՐԷ

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ արար Յովսիա թագաւոր՝ զգատիկն Տեառն յԵրուսաղէմ. եւ եզեն զգատիկն Տեառն չորեքտասան ամսոյն առաջնոյ: 2 Եւ կարգեաց կացոյց զքահանայսն ի տաճարին Տեառն, ըստ ամենայն արարթոյին, զգեցեալ զպատմութեան քահանայութեան: 3 Եւ ասաց ցղեւտացիսն սպասաւորս. Սրբեցէք զանձինս ձեր, եւ պատրաստեցէք ըստ սրբութեան տապանակին կտակարանացն Տեառն, ի տաճարին զոր շինեաց Սողոմոն թագաւոր որդի Դաւթի: 4 Եւ մի գտցի ի ձեզ աղտեղութիւն եւ պղծութիւն եւ արդ՝ պաշտեցէք զպաշտաւն տեառն Աստուծոյ ձերոյ, եւ ժողովեցէք եւ պատրաստեցէք զամենայն ազգն Իսրայէլի, եւ կարգեցէք զմաս ըստ կարգի հայրապետացն՝ եւ ցեղիցն իւրեանց. 5 որպէս կարգեաց եւ գրեաց Դաւիթ թագաւոր Իսրայէլի, եւ որդի նորա մեծ Սողոմոն. եւ կացցեն ի տաճարին ղեւտացիքն ըստ կարգի իւրաքանչիւր հարց իւրեանց, առաջի եղբարց իւրեանց որդոցն Իսրայէլի: 6 Եւ ըստ առաջին կարգացն զենէք զգատիկն, եւ պատրաստեցէք զգոհսն, եւ արարէք զգատիկն ըստ հրամանի Տեառն որպէս եւ հրամայեաց ի ձեռն Մովսիսի: 7 Եւ շնորհեալ պարգեւեաց Յովսիայ ժողովրդեանն, գտինս եւ ուլս՝ երեսուն հազար. որթս՝ երեք հազար: 8 զայս ամենայն տուեալ ըստ հրամանի թագաւորին ժողովրդեանն, եւ քահանայիցն եւ ղեւտացոց: Եւ դարձեալ ետ Քեղկիայ եւ Զաքարիայ՝ քահանայապետիցն, եւ առաջնորդաց ժողովրդեանն, եւ քահանայիցն ոչխարս երկու հազար եւ վեց հարիւր: 9 Եւ Յեքոնիաս, եւ Սամէաս, եւ Նաթանայէլ եղբայր, եւ Ռաբիաս, եւ Ոզիէլ, եւ Յովրամ հազարապետք, ետուն ղեւտացոցն վասն գատիկն ոչխարս՝ հինգ հազար, եւ որթս հինգ հարիւր: 10 Եւ առեալ զայս ամենայն քահանայիցն, մեծապէս եւ ամենայն վայելչութեամբ զարմանազան պատրաստեցին զգատիկն բաղարջակերաց. 11 ըստ տոհմս իւրեանց, եւ ըստ կարգաց դասուց հարցն իւրեանց, յարինեալ կացին քահանայքն առաջի ժողովրդեանն մատուցանել Տեառն զգատիկն ըստ գրեցելոյն յարէնսն Մովսիսի: 12 Եւ այսպէս ընդ առաւարտսն խորովեալ հրով պատրաստեցին զգատիկն Տեառն. եւ զայլ հումս հանդերձ անուշութեամբ եփեցին ի կաթսայս ի սանս, 13 եւ մատուցին յերեսաց ժողովրդեանն: Եւ զհետ այսորիկ քահանայապետքն պատրաստեցին զինքեանս. եւ զեղբարսն իւրեանց զորդիսն Ահարոնի. 14 քանզի քահանայքն մատուցանէին զճարպ հրոյն կիզման: Եւ ղեւտացիքն պատրաստեցին զինքեանս եւ զեղբարս իւրեանց զքահանայս զորդիս Ահարոնի: 15 Եւ որդիքն Ասափայ՝ երգիչք սաղմոսաց՝ պատրաստեցին զինքեանս, որպէս եւ էր կարգեալ Դաւթայ թագաւորի. զԱսափ, եւ զԶաքարիա, եւ զԵղդիմոն: 16 Եւ դոնապանքն իւրաքանչիւր դրանցն էին զգուշացեալք ըստ իւրաքանչիւր կարգի աւուրն քանզի էին եւ նոքա որդիք Ղեւեայ, եւ պատրաստեցին զինքեանս: 17 Եւ ամենեքեան միաբան կատարեցին զգոհն Տեառն յաւուր յայնմիկ. 18 եւ մատուցին զգատիկն Տեառն ի վերայ սեղանոյն ըստ հրամանի թագաւորին Յովսիայ: 19 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի, որք գտան ի ժամանակի յայնմիկ զգատիկն Տեառն, եւ գտան բաղարջակերացն աւուրս եւթն: 20 Եւ ոչ եղեւ երբեք՝ այնպիսի գատիկ ի մէջ Իսրայէլի քանզի ոչ ոք արար գատիկ ի ժամանակացն Սամուէլի մարգարէի: 21 Եւ ոչ ամենայն թագաւորքն Իսրայէլի արարին զգատիկս այսպէս, որպէս արար Յովսիա թագաւոր. եւ քահանայքն, եւ ղեւտացիքն, եւ հրէայքն, եւ ամենայն Իսրայէլ որ բնակեալ էին ի ժամանակին յայնմիկ յԵրուսաղէմ. 22 յութասաներորդի ամի թագաւորութեանն Յովսիայ արար զգատիկն զայն: 23 Եւ էին ուղիղ գործք Յովսիայ առաջի տեառն Աստուծոյ իւրոյ. եւ ծառայէր Տեառն ամենայն սրտիւ եւ մտաւք իւրովք: 24 Եւ այլ թագաւորք որ եղեն յառաջ քան զնա, վասն որոյ գրեալ իսկ է. որք մեղան եւ անարիմեցան յամենայն ազգս. եւ տրտմեցուցին զՏէր, եւ կացին ընդդէմ բանի նորա ի մէջ Իսրայէլի: 25 Եւ յետ այս ամենայնի առաքիւնութեանց Յովսիայ՝ եկն փարաւոն թագաւոր եգիպտացոց պատերազմել ի Կարքամուս, ի կողմանս Եփրատայ. եւ ել պատերազմել ընդդէմ նորա Յովսիա: 26 Եւ յղեաց առ նա թագաւորն եգիպտացոց՝ եւ ասէ. Զի՞ կայ իմ եւ քո թագաւորդ Հրէաստանի. 27 ոչ եթէ առ քեզ ինչ առաքեաց զիս տէր Աստուած. քանզի ի կողմանս Եփրատայ երթամ պատերազմել, եւ այժմ Տէր ընդ իս է, եւ մի խափաներ զիս. զի ստիպէ զիս Տէր երթալ պատերազմել ի կողմանս Եփրատայ, ի բաց կաց յինէն, եւ մի ընդդիմանար Տեառն: 28 Եւ ոչ դարձոյց Յովսիա զկառս իւր, այլ ի պատերազմել ընդ

նմա ձեռնարկեաց: եւ ոչ լուաւ բանիցն Երեմիայի մարգարէի, զոր խաւսէր ընդ նմա ի բերանոյ Տեառն. 29
 այլ խմբեաց տալ պատերազմ ընդ փարաւոնի ի դաշտին Եդդաւուս. եւ իջին իշխանքն առ թագաւորն
 Յովսիայ: 30 եւ ասէ Յովսիա թագաւորն ցճառայս իւր. Հանէք զիս ի բաց ի պատերազմէս, քանզի
 տկարացայ յոյժ. եւ վաղվադակի հանին զնա ի բաց ծառայքն նորա ի պատերազմէն: 31 Եւ ել յերկրորդ ի
 կառս իւր. եւ հասեալ յԵրուսաղէմ վախճանեցաւ, եւ թաղեցաւ ընդ հարսն իւր: 32 եւ ամենայն ժողովորդն
 ողբացին, եւ սուգ առին ի վերայ Յովսիայ: Եւ եհան Երեմիա մարգարէ ողբս ի վերայ Յովսիայ. եւ նստեալ
 ընդ կանայս ողբան զողբսն Երեմիայի մինչեւ ցայսար. եւ ետուն հրաման հանապազ յազգս իւրեանց
 ողբալ ի մէջ Բարայէլի: 33 Այս ամենայն գրեալ է ի գիրս պատմութեանց թագաւորութեանց Բարայէլի.
 զգործն զոր գործեաց Յովսիա, եւ զառաքինութիւնսն զոր առաքինացաւ. եւ վասն մեծ արդարութեան նորա
 եւ փառաց, եւ զիմաստութիւն զգուշութեան իւրոյ զոր ունէր առ արեւնսն Տեառն: եւ զայս ամենայն մինչեւ
 ցայժմ պատմեն Գիրք թագաւորութեանն Բարայէլի եւ Յուդայ: 34 Եւ առեալ թագաւորեցուցին յազգէ նորա
 զՅեքոնիա որդի Յովսիայ. եւ թագաւորեաց Յեքոնիա փոխանակ հաւրիւրոյ Յովսիայ. լեալ ամաց քսան եւ
 երից: 35 եւ թագաւորեաց Հրէաստանի եւ Երուսաղէմի ամիսս երիս: եւ արգել թագաւորն եգիպտացոց՝ զի
 մի ոք թագաւորեսցէ յԵրուսաղէմ: 36 եւ արար ծախ նոցա հարիւր տաղանտ արծաթոյ, եւ տաղանտ մի
 ոսկւոյ: 37 Եւ կացոյց նոցա թագաւորն եգիպտացոց՝ թագաւոր զՅովակիմ զեղբայր Յեքոնիայ: եւ
 թագաւորեաց Յովակիմ Հրէաստանի եւ Երուսաղէմի: 38 եւ կապեաց Յովակիմ զմեծամեծս եւ զիշխանս
 տանն Բարայէլի. եւ Ջարա զեղբայր իւր եհան եւ ած առ իւր յերկրէն եգիպտացոց: 39 Եւ էր ամաց քսան եւ
 հնգից Յովակիմ, յորժամ թագաւորեաց ի վերայ Հրէաստանի եւ Երուսաղէմի. եւ արար չար առաջի Տեառն:
 40 Յաւուրս նորա ել Նաբոքոդոնոսոր արքայ բաբելոնացոց, եւ կապեաց զնա պղնձի կապանաւք եւ տարաւ
 զնա ի Բաբելոն: 41 եւ ի սպասուէ տանն Տեառն առ Նաբոքոդոնոսոր, եւ տարաւ եւ եղ ի պահեստի ի տան
 կոռց իւրոց ի Բաբելոն: 42 Ջայս ամենայն վասն նորա՝ եւ վասն պղծութեանց նորա եւ անաւրինութեանց՝
 գրեալ է ի գիրս Ժամանակաց թագաւորացն: 43 Եւ թագաւորեաց փոխանակ նորա Յովակիմ որդի նորա,
 որ էր ամաց ութնետասնից: 44 եւ թագաւորեաց ամիսս երիս, եւ աւուրս տասն յԵրուսաղէմ. եւ արար չար
 առաջի Տեառն: 45 Եւ զհետ ամի միոյ՝ առաքեաց Նաբոքոդոնոսոր, եւ տարաւ զնա ի Բաբելոն հանդերձ
 գանձիւ տանն Տեառն: 46 Եւ կացոյց զՍեդեկիա թագաւոր ի վերայ Հրէաստանի եւ Երուսաղէմի. եւ էր
 Սեդեկիա ամաց քսան եւ միոյ, եւ թագաւորեաց ամս մետասան: 47 եւ արար չար առաջի Տեառն, եւ ոչ
 դարձաւ ի չարեաց իւրոց՝ եւ ոչ լուաւ բանից Երեմիայի մարգարէի զոր խաւսեցաւ ընդ նմա ի բերանոյ
 Տեառն: 48 եւ զերդումն զոր երդուաւ Նաբոքոդոնոսոր արքայի անուամբ Տեառն, ոչ եկաց յերդմանն. այլ
 ստեաց եւ հեռացաւ ի Նաբոքոդոնոսորայ. եւ խստացոյց զպարանոց եւ զսիրտ իւր յարիւնաց տեառն
 Աստուծոյ Բարայէլի: 49 Եւ իշխանք ժողովրդեանն եւ քահանայք բազում ամպարշտութիւնս արարին, եւ
 անաւրինեցան, եւ բազմացուցին զպղծութիւնս իւրեանց քան զամենայն հեթանոսս. եւ պղծեցին զտաճարն
 սրբութեան Տեառն յԵրուսաղէմ: 50 Եւ առաքեաց Աստուած հարցն նոցա զհրեշտակս եւ զմարգարէս իւր
 առ նոսա զի դարձցին. վասն զի խնայէր ի նոսա, եւ ի տաճարն սրբութեան իւրոյ. 51 եւ արհամարհեցին
 զհրեշտակս նորա. եւ յաւուր յորում խաւսէր ընդ նոսա Տէր, կատակէին եւ ծաղր առնէին զմարգարէս
 նորա: 52 Եւ ցասեալ Տէր ի վերայ ազգի նոցա. եւ վասն ամպարշտութեան նոցա ած ի վերայ նոցա
 զթագաւորսն քաղղեացոց: 53 եւ նոքա սպանին զերիտասարդս նոցա սրով, եւ հեղին զարիւնս նոցա շուրջ
 զսրբութեան տաճարան, եւ ոչ խնայեցին ի մանկունս եւ ի կուսանս, ի ծերս եւ յերիտասարդս նոցա: 54 Այլ
 զայս ամենայն ետ ի ձեռս նոցա. եւ զամենայն սպաս տանն Տեառն զմեծ եւ զփոքր, եւ զկահ եւ զսպաս
 տապանակին Տեառն, եւ զգանձս թագաւորին Բարայէլի. զամենայն առեալ տարան ի Բաբելոն: 55 Եւ հրկէզ
 արարին զտաճարն Տեառն, եւ քակեալ քանդեցին զպարիսպն Երուսաղէմի. եւ զաշտարակս նորա
 հրկիզեցին հրով: 56 եւ եղև վախճան ամենայն փառաց նորա. եւ զմնացեալսն վարեալ առաջի սրով՝
 զերեցին ի Բաբելոն: 57 Եւ եղև ի ծառայութիւն նոցա եւ որդւոց նոցա մինչեւ ի թագաւորս պարսից, ի
 կատարել բանին Տեառն զոր խաւսեցաւ ի բերան Երեմիայի մարգարէի: 58 մինչեւ հաճեցի Տէր ընդ
 երկիրն դատարկացեալ: շաբաթացոյց զնա, եւ զամենայն ժամանակս զոր եղև անապատ համարեցաւ
 նմա ի շաբաթումն. մինչեւ կատարեաց ամս եւթանասուն:
 Բ Յառաջնում ամի թագաւորութեանն Կիւրոսի՝ եւթանասուն ամ զերութեանն կատարել Յուդայ եւ
 Բենիամինի. եւ ընդ ամենայն թագաւորեաց Կիւրոս ամս երեսուն:

1 Եւ ի թագաւորութեանն Կիրոսի Պարսից՝ յամին առաջնում կատարեցաւ քանն Տեառն, զոր խաւսեցաւ ի բերան Երեմիայի մարգարէի: 2 Եւ յարոյց Տէր զոգի Կիրոսի թագաւորին Պարսից. եւ հրամայեաց Կիրոս յամենայն թագաւորութեան իւրում քարոզ կարդալ՝ եւ ասել. 3 Այսպէս ասէ թագաւորն Պարսից Կիրոս. ինձ յայտնեաց թագաւորն ամենայն տիեզերաց տէր Աստուած Իսրայէլի, Տէր բարձրեալ. 4 եւ նշանակեալ յայտնեաց ինձ, շինել նմա տաճար յԵրուսաղէմ Հրէաստանի: 5 Արդ՝ ո ոք եւ իցէ եւ կայցէ առ նմա յազգացն հրէից. եւ տէր Աստուած եղիցի ընդ նմա. եւ ելեալ յԵրուսաղէմ ընդ հրէայսն շինեսցէ զտաճարն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: այս է Տէր, որ բնակէն յԵրուսաղէմ: 6 եւ ամենայն ոք որ յիւրաքանչիւր տեղիս բնակեալ են, աւգնեսցեն նոցա ոսկով եւ արծաթով. 7 ձիովք եւ ամենայն խաշամքք, եւ ամենայն կազմածովք իւրեանց նուիրեսցեն ի տաճարն տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ: 8 Եւ կացցեն իշխանք ըստ ազգացն եւ հայրապետաց ազգին Յուդայ, եւ ցեղին Բենիամինի, եւ քահանայիցն եւ ղեւտացոց. եւ ամենեցուն զորոց զարթոյց Տէր զոգիս նոցա, ելանել եւ շինել զտունն Տեառն յԵրուսաղէմ եւ շուրջ զնոքաւք. 9 աւգնեսցեն ամենեքեան արծաթով եւ ոսկով, ձիովք եւ խաշամքք, ուխտեսցեն Տեառն որչափ եւ ի միտս իւրեանց անկցի: 10 Եւ թագաւորն Կիրոս՝ ետ բերել զսուրբ սպասն Տեառն, զոր բերեալ էր Նաբուքոդոնոսորայ յԵրուսաղէմէ, եւ եղեալ էր ի պահ ի տան կոռցն իւրոց. 11 ետ բերել Կիրոս թագաւոր Պարսից, եւ հրամայեաց տալ զսպասն Միթրիդատայ զանձաւորի իւրոյ: 12 եւ համարեալ Միթրիդատայ՝ ետ ցՍամանասար հանդերձապետ Յուդայ: 13 Եւ այս էր թիւ սպասու կահուն Տեառն. սպաս ոսկեղէն հազար, եւ սպաս արծաթի էր հազար. խմբարդեայք արծաթիք քսանեւինն, եւ ափսէք ոսկիք երեսուն, եւ արծաթիք երկու հազար չորեք հարիւր քսան. եւ այլ կահ հազար: 14 իսկ ամենայն կահն զոր բերին ոսկի եւ արծաթի, հինգ հազար չորեք հարիւր վաթսուն եւ ինն: 15 Եւ տուեալ զայս ամենայն ի ձեռս Սամանասարայ՝ առեալ հանդերձ ամենայն գերութեամբ հանէին ի Բաբելոնէ յԵրուսաղէմ:

Գ 16 Ի ժամանակս թագաւորութեանն Արտաշէսի Պարսից արքայի, գրեցին առ նա որք բնակեալ էին շուրջ զՀրէաստանիւ եւ զԵրուսաղէմաւ. Բաաղսամոս, եւ Միթրիդատ, եւ Բեդրիոս, եւ Հոաթիմոս, եւ Բեդտէթմոս, եւ Սամեդիոս գրիչ, եւ այլ եւս բազումք ընդ նոսա, որք բնակեալք էին առ ծովեզերքն՝ քանանացիք եւ տիւրացիք, ամոնացիք եւ մովաբացիք, եւ շամրուացիք, եւ այլք բազումք ետեղակալք: գրեցին թուղթ՝ զայս արիւնակ: 17 Թագաւոր Արտաշէս տէր մեր, ծառայք քո, Հոաթիմոս՝ որ երկրպագէ քեզ, եւ Սամեդիոս գրիչ, եւ ամենայն խորհրդակիցք մեր, եւ դատաւորք կողմանց ասորւոց եւ քանանացւոց: 18 Այժմ գիտուն լիցի քեզ տէր մեր եւ թագաւոր, վասն հրէիցն որ ելին ի ձեռք առ մեզ, երթեալ յԵրուսաղէմ ի քաղաքն ապստամբող եւ դառնացող. եւ շինեն զնա եւ զհրապարակս նորա, եւ զպարիսպս նորա կամին ամրացուցանել. եւ զտաճարն նորա կամին բարձրաբերձ շինել: 19 արդ՝ եթէ զքաղաքս զայս շինեսցեն, եւ զպարիսպս նորա կատարեսցեն. հարկս՝ ումեք ոչ հարկանեն, այլ եւ թագաւորաց եւս ընդդէմ կան: 20 քանզի պանծացեալ յուսան ի տաճարն իւրեանց: Արդ՝ բարւոք թուեցաւ մեզ, եթէ փոյթ արասցես այսմ իրաց 21 տէր մեր թագաւոր, եւ փորձեալ տեսցես զոր գրեցին հարք քո եւ նախնիք. 22 եւ զոցես զիր յիշատակարանաց. եւ զհտասցես թէ քաղաքս այս՝ ապստամբողաց է եւ թագաւորք սորա՝ 23 եւ հրէայք ապստամբաւորք, եւ ստերդմունք բնակիչք սորա յաւիտեան. վասն որոյ եւ քաղաքս այս՝ աւերեալ անապատ եղեւ: 24 Արդ՝ ցուցանեմք տեառն մերոյ եւ թագաւորի, եթէ քաղաքս այս շինեսցի, եւ պարիսպս նորա կանգնեսցին՝ քո իշխանութիւն եւ ճանապարհ ի կողմանս ասորւոց եւ քանանացւոց ոչ եւս լիցի: 25 Յայնժամ գրեաց Արտաշէս թագաւոր, Հոաթիմոս եւ Բեդտէթմոս, եւ Սամեդի գրիչի, եւ այլոց ամենեցուն որ բնակեալ են ի կողմանս Սամարիայ, եւ ասորւոց եւ քանանացւոց որք գրեցին առ նա: 26 Կարդացի ասէ զթուղթն ձեր զոր գրեցէք առ իս, եւ հրամայեցի տեսանել ի մատեանս յիշատակարանաց. եւ գտաւ քաղաքդ այդ յիսկզբանցն եւ ի յաւիտեանց՝ ընդդէմ ամենայն թագաւորաց: 27 եւ երկնային պատերազմաւորք ընդ ամենայն կողմանս որ բնակեալ էին ի դմա. եւ թագաւորք զարաւորք եւ խիստք, որք բնակեալ էին յԵրուսաղէմ, տիրացեալք հարկս հանէին ի կողմանցն ասորւոց եւ քանանացւոց: 28 Արդ՝ այժմ հրամայեցի արգելուլ զարսդ զայդ ի շինելոյ զքաղաքդ. եւ դուք փոյթ յանձին կալայք 29 զի մի եւս առաւելեսցի չարութիւն դոցա՝ եւ ընդդիմացին, եւ աշխատեսցեն զթագաւորութիւնս մեր: 30 Եւ յայնժամ կարդացեալ զգիր թագաւորին Արտաշէսի, Հոաթիմոս, եւ Սամեդ գրիչ, եւ այլք բազումք ընդ նոսա, ելին փութով

յերուսաղէմ երկվարարք եւ զաւրարք հանդերձ, 31 եւ արգելին զհրէայսն ի շինելոյ: Եւ խափանեցաւ շինուած տաճարին Տեառն յերուսաղէմ մինչեւ յերկրորդ ամ թագաւորութեան Դարեհի Պարսից արքայի:

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Գ.

1 Եւ թագաւորն Դարեհ արար խրախուրթին մեծ. եւ ժողովեաց զամենայն իշխանս իւր, եւ զընտոծինս իւր, եւ զամենայն մեծամեծս մարաց, պարսից, քաղդեացոց: 2 Եւ զամենայն նախարարս եւ զզաւրագլուխս, եւ զետեղակալս ընդ նոսա ի կողմանցն հնդկաց, մինչեւ ի կողմանս եթովպացոց, եւ էին նախարարք հարիւր քսանեւեւթն: 3 Եւ կերան եւ արբին, եւ յագեցան, եւ ուրախ եղեն: Եւ յորժամ վախճան եղել՝ Դարեհ թագաւոր եմուտ ի սենեակ իւր. եւ ելեալ ի գահոյս իւր ի քուն եղել: 4 Յայնժամ երեք պատանիք որ էին սենեկապանք նորա. եւ մինչդեռ ի քուն կայր թագաւորն, նոքա ի ներքս ի սենեկի սպաս կալեալ եւ պահ ունէին նմա: Խաւսել սկսան ընդ միմեանս եւ ասեն. 5 Եկայք՝ իւրաքանչիւր ասացուք բան մի, եւ որ ասացել իմաստուն եւ առաւել զաւրաւոր քան զընկերս իւր՝ տացէ նմա Դարեհ թագաւոր պարգեւս մեծամեծս. եւ մեծ եւ անուանի երեւեսցի քան զամենեսեան. 6 Եւ ծիրանիս զգեցուցէ նմա, եւ ոսկի սպասուք արբցէ եւ կերիցէ, եւ ի վերայ ոսկեղինաց նստցի, եւ ննջեցէ. եւ վարեցէ երկվարս ոսկեսանձս. եւ խոյր բեհեզեայ թագ կապեցէ նմա, եւ մանեակ ոսկի ի պարանոցի նորա: 7 Եւ երկրորդ յաթոն Դարեհի նստցի վասն իմաստութեան իւրոյ, եւ ազգական Դարեհի անուանեսցի: 8 Եւ յայնժամ իւրաքանչիւր գրեալ զիւր բան, կնքեցին եւ եղին ընդ սնարս Դարեհի արքայի: 9 Եւ ասեն. Յորժամ յարիցէ՝ տացուք ցնա զգիրդ. եւ ընտրեցէ թագաւորն, եւ երեք մեծամեծք իշխանք պարսից, եւ որոյ գտցի բան իմաստնագոյն՝ նմա տացէ զյաղթողական պարգեւն: 10 Եւ գրեաց առաջինն, ասէ. Յաղթաւ եւ զաւրաւոր է քան զամենայն զինի: 11 Եւ գրեաց երկրորդն, եւ ասէ. Յաղթաւ եւ զաւրաւոր քան զամենայն թագաւոր: 12 Եւ երրորդն գրեաց, եւ ասէ. Յաղթաւ եւ զաւրաւոր են քան զամենայն կանայք, եւ քան զամենայն յաղթէ ճշմարտութիւն: 13 Եւ յորժամ զարթեալ թագաւորն, առեալ զգիրն զոր ետուն ցնա, կարդաց: 14 Եւ առաքեալ կոչեաց զամենայն մեծամեծս պարսից եւ մարաց, եւ զնախարարս, եւ զսպարապետս, եւ զտեղակալս, եւ զիշխանս: 15 Եւ նստեալ ի տեղոյ յայգորիլի. եւ կարդացին զգիրն առաջի ամենեցուն: 16 Եւ ասէ թագաւորն. Կոչեցէք այսր զպատանիսն, եւ նոքա մեկնեսցեն զբանս իւրեանց: Եւ կոչեալ մտին առաջի. 17 Եւ ասեն ցնոսա ամենեքեան. Պատմեցէք մեզ զգրեալսդ: Եւ սկսաւ ասել առաջինն, որ ասաց վասն զաւրութեան զինոյ: 18 Եւ ասէ այսպէս. Ո արք. զիա՞րդ ոչ է զաւրաւոր զինի. զի ամենայն մարդիկ որ ըմպեն զնա՝ յիմարեցուցանէ զմիտսն: 19 Եւ զթագաւորաց եւ զտառապելոց՝ մի միտս առնէ նոյնպէս զտեառն եւ զծառայի, զմեծատանց եւ զաղքատաց: 20 Եւ զամենեցուն միտս դարձուցանէ, եւ շրջէ յուրախութիւն. եւ ոչ երբէք յիշեն զտրտմութիւն եւ զախտս ինչ: 21 Քանզի զամենեցուն սիրտ՝ լնու զուարթութեամբ եւ մեծութեամբ: 22 Եւ ոչ յիշէ զթագաւորս կամ զիշխանս եւ տայ խաւսել զմեծամեծս: Եւ յորժամ ըմպէ, ոչ յիշէ զսիրելիս եւ զեղբարս, եւ զթշնամիս. եւ բազում անգամ հանեալ սուր: 23 Եւ յորժամ թափի զինին՝ ոչ յիշէ զինչ գործեաց: 24 Ով արք՝ զիա՞րդ ոչ է զաւրաւոր զինի, որ զայս ամենայն բռնադատէ գործել: Եւ ասացեալ զայս ամենայն լռեաց:

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Դ.

1 Եւ սկսաւ խաւսել երկրորդն, որ ասաց վասն զաւրութեան թագաւորի: 2 Ո արք՝ ո՞չ ապաքէն զաւրացեալ են մարդիկ որ ունին զծով եւ զցամաք, եւ զամենայն որ ինչ ի նոսա: 3 Իսկ թագաւոր զաւրացեալ տիրէ ամենայն երկրի եւ մարդկան. եւ զոր ինչ ասէ եւ հրամայէ՝ վաղվաղակի առնեն, եթէ հրամայէ պատերազմել ընկեր ընդ ընկերի իւրում, ոչ իշխեն անցանել զբանիւ: 4 Եւ եթէ առաքէ զնոսա ի պատերազմ ընդ թշնամիս՝ երթեալ վաղվաղակի գործեն մենքենայս, եւ լերինս, եւ պարիսպս, եւ աշտարակս. 5 սպանանեն, եւ մեռանին. եւ զհրամանաւ թագաւորին ոչ կարեն անցանել: Եւ եթէ յաղթեսցեն՝ զամենայն բարութիւնս բերեն թագաւորին: 6 Եւ ոչ միայն զաւրական պատերազմողք, այլեւ մշակք որ գործեն զերկիր. յորժամ սերմանեն եւ հնձեն, զարդինս իւրեանց բերեն թագաւորին: Եւ

հարկահանք դարձեալ բռնադատեալ զաշխարհ, հանեն հարկս թագաւորի: 7 Եւ թագաւոր՝ միայն զաւրացեալ իշխան է ի վերայ ամենայնի. եւ եթէ հրամայէ սպանանել՝ սպանանեն. եւ եթէ կեցուցանել՝ կեցուցանեն. 8 եւ եթէ շինել՝ շինեն. 9 եւ եթէ քակել՝ քակեն. եւ եթէ տնկել՝ տնկեն: 10 եւ ամենայն աշխարհ թագաւորի զաւրութեան եւ հրամանի լսեն. եւ ինքն արքայ՝ զինչ եւ կամի՝ գործէ: եւ ինքն ի հանգստեան կայ. բազմի, ուտէ, ըմպէ, եւ ի քուն մտանէ. 11 եւ այլք ամենեքեան շուրջ պահեն զնա, եւ հրամանի նորա անսան. եւ ոչ իշխեն ըստ կամս իւրեանց երթալ ուրեք, եւ կամ գործել. եւ ոչ իշխեն անցանել զհրամանաւ թագաւորի: 12 Արդ՝ ու արք, զիա՞րդ ոչ զաւրաւոր է թագաւոր, որոյ բան հրամանի իւրոյ այսչափ զաւրացեալ իշխէ ի վերայ ամենեցունց: Եւ զայս ասացեալ՝ լռեաց: 13 Եւ երրորդն՝ որ ասաց վասն զաւրութեան կանանց. եւ վասն ճշմարտութեան. այս է Զորաբաբել. սկսաւ խաւսել՝ եւ ասէ. 14 Ու արք՝ եթէ մեծ է թագաւոր՝ եւ կամ այլ բազում մարդիկ, եւ կամ զաւրաւոր է զինի. ո՞ր է որ յաղթեալ ունի եւ տիրէ ի վերայ ամենեցուն: 15 Ո՞չ ապաքէն կանայք. քանզի կանայք են որ ծնանին զթագաւորս. եւ ամենայն մարդիկ որ տիրեն ծովու եւ ցամաքի՝ 16 ի նոցանէ ծնան. եւ կանայք ծնան եւ սնուցին զմշակս որ տնկեն զայգիս ուստի լինի զինի: 17 եւ նոքա են որ առնեն զհանդերձս արանց, եւ նոքաւք զարդարին եւ փառաւորին մարդիկ. եւ ոչ է հնար առանց նոցա լինել մարդկան: 18 Եւ եթէ ժողովեցեն զոսկի եւ զարծաթ՝ եւ զամենայն բարութիւնս, եւ տեսեալ կին մի գեղեցիկ՝ 19 դարձեալ ի նա՝ եւ բերանաբաց եղեալ հային ընդ նա. եւ ամենայն կամաւք իւրեանց սիրեն զնա առաւել քան զոսկի եւ քան զարծաթ՝ եւ քան զամենայն բարութիւնս: 20 եւ թողեալ զհայր՝ եւ զմայր իւր, որ ծնան եւ սնուցին զնա, եւ զաշխարհ իւր. երթայ զհետ կնոջ իւրոյ: 21 եւ այնպէս միացեալ ոգեխառնի ընդ նմա, մինչեւ ոչ յիշէ զհայր իւր եւ ոչ զմայր եւ ոչ զաշխարհ: 22 Եւ յայսմանէ արժան է ձեզ գիտել՝ թէ տիրեն ի վերայ ձեր կանայք ձեր. զի զամենայն ինչ՝ զոր գործէք եւ աշխատիք, բերէք եւ տայք ցկանայս ձեր: 23 Եւ առեալ առն զսուր իւր, զնայ ի ճանապարհ հեռի. եւ եթէ շահի ինչ, կամ աւագակէ եւ զողանայ, կամ ընդ ծով եւ ընդ գետս նաւէ. 24 եւ զազանաց պատահէ, եւ ընդ խաւարուտ զնայ. եւ յորժամ զողանայ եւ յափշտակէ, եւ ընդ ամենայն վիշտս անցանէ, զայ բերէ զամենայն վաստակսն առ կին իւր. 25 քանզի առաւել սիրէ մարդ զկին իւր՝ քան զհայր իւր եւ զմայր իւր: 26 Եւ բազումք յիմարեցան ի մտաց իւրեանց. եւ վասն կանանց իւրեանց անկան ի ծառայութիւն: 27 եւ բազումք ի կորուստ մատնեցան, եւ մեռան, եւ սպանին. եւ սխալեալ անկան ի մեծամեծ մեղս վասն կանանց: 28 Եւ այժմ ոչ հաւատայք ինձ. ո՞չ մեծ թագաւորդ անձնիշխան է ինքն. եւ ամենայն ոք ի մարդկանէ ոչ իշխէ մերձեանալ ի դա: 29 Տեսանէի ես զդուստր հարճի թագաւորի, զի նստիւր ընդ աջմէ թագաւորիդ. 30 եւ առեալ զթագն ի գլխոյ դորա՝ դնէր ի գլուխ իւրում. եւ ածեալ ապտակ թագաւորիդ: 31 եւ առ այս թագաւորդ ոչ ցասնոյր. այլ բացեալ զբերան իւր հայէր ընդդէմ նորա, եւ եթէ ծիծաղէր՝ ծիծաղէր ընդդէմ նորա. եւ եթէ տրտմէր՝ թագաւորդ ողորքէր, մինչեւ սթափեցուցէ զնա: 32 Արդ՝ ու արք. զիա՞րդ ոչ են զաւրաւոր կանայք՝ որ զայս ամենայն առնեն: 33 Եւ յայնժամ թագաւորն եւ մեծամեծք նորա սկսան հայել այր ընդ ընկեր իւր: Եւ սկսաւ խաւսել Զորաբաբել վասն ճշմարտութեան՝ եւ ասէ 33 Ու արք՝ ո՞չ ապաքէն զաւրաւոր են կանայք, մեծ է երկիր, բարձր են երկինք, եւ երազընթաց է արեգակն. վասն զի ունի արշաւանս ընդ կամարաձէ խորանն երկնից. եւ դարձեալ վաղվադակի սլացեալ հասանէ ի տեղի իւր ի միում աւուր: 35 Ո՞չ ապաքէն մեծ է այն՝ որ զայս ամենայն արար: Արդարեւ՝ ճշմարտութիւն մեծ եւ զաւրաւոր է քան զամենեսեան: 36 ամենայն երկիր ապաւինի ի ճշմարտութիւն, եւ երկինք արհնէնզճշմարտութիւն. եւ ամենայն գործք շարժին եւ դողան առաջի նորա. եւ ոչ է ի ճշմարտութեան անիրաւութիւն եւ ոչ մի: 37 Անիրաւ է զինի. անիրաւ է թագաւոր. անիրաւ են եւ կանայք. անիրաւ են եւ ամենայն որդիք մարդկան. անիրաւ են եւ ամենայն գործք նոցա. եւ ոչ գոյ ի նոսա ճշմարտութիւն, եւ յանիրաւութեան իւրեանց կորնչին: 38 Իսկ ճշմարտութիւն կայ եւ մնայ եւ զաւրաւոր է յաւիտեան. եւ կենդանի է, եւ ունի իշխանութիւն նորա յաւիտեանս յաւիտենից: 39 եւ ոչ գոյ ի նմա ակնառութիւն, եւ ոչ երբէք փոփոխի, այլ իրաւունս առնէ. եւ մերժեալ է ի նմանէ անիրաւութիւն եւ չարութիւն. եւ ամենայն գործք ճշմարտութեան հաճոյ են ամենեցուն: 40 եւ ոչ գոյ ի դատաստանի նորա անիրաւութիւն. քանզի ճշմարտութիւն է զաւրութիւն թագաւորաց եւ իշխանութիւն եւ մեծութիւն: եւ է արհնէալ տէր Աստուած ճշմարտութեան: 41 Եւ ասացեալ զայս՝ լռեաց ի խաւսելոյն: Եւ ամենայն ժողովն յայնժամ մեծաձայն աղաղակեցին՝ եւ ասեն. Մեծ է ճշմարտութիւն՝ եւ յաղթաւ եւ զորաւոր: 42 Յայնժամ թագաւորն ասէ ցնա. Խնդրեա զինչ եւ կամիս. եւ տաց եւս առաւել քան զգրեալսդ. վասն զի գտար իմաստուն քան զամենեսեան: եւ երկրորդ յաթոռ իմ նստջիր. եւ ազգական իմ անուանեսջիր: 43 Յայնժամ ասէ Զորաբաբել յթագաւորն.

Յիշեալ զուխտն զոր ուխտեցեր վասն շինուածոյն Երուսաղէմի. յաւուր յորում առեր դու զթագաւորութիւնդ քո. եւ ասացեր՝ 44 զամենայն կահ եւ սպաս Երուսաղէմի դարձուցանել անդրէն, զոր որոշեալ մեկնեաց Կիւրոս, յորժամ եհար զԲաբելոն, եւ ուխտեաց նա դարձուցանել զսպասն Տեառն: 45 Նոյնպէս եւ դու թագաւոր՝ ուխտեցեր շինել զտաճարն Տեառն, զոր այրեցին եդոմայեցիք յորժամ արարին անապատ զՀրէաստան քաղդեացիքն: 46 Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ տէր իմ եւ թագաւոր, եւ խնդրեմ ի քէն. եւ զայս մեծ պարգեւ շնորհեալ դու ինձ. եւ վասն այսորիկ աղաչեմ զքեզ, կատարեալ զուխտն զոր ուխտեցեր թագաւորին երկնաւորի. արա ըստ այնմ՝ որ ել ի բերանդ քումմէ: 47 Յայնժամ յարուցեալ Դարեհ թագաւոր եւ համբարեաց զՁորաբաբել. եւ գրեաց նմա թուղթս առամենայն գաւառապետս, եւ տեղակալս, եւ զաւրագլուխս, եւ առ նախարարս, զի յուղարկեցեն զնա, եւ որք ընդ նմայն էին՝ ելանել եւ շինել զԵրուսաղէմ: 48 Եւ առ ամենայն տեղակալս կողմանցն ասորոց եւ փինիկեցոց եւ որ են ի կողմանս Լիբանանու. գրեաց թուղթ՝ զի իջուցեն մայր փայտ ի Լիբանանէ յԵրուսաղէմ, եւ շինեցեն հանդերձ Ձորաբաբելի զքաղաքն: 49 Եւ գրեցաւ առ ամենայն հրէայս որ ելեալ էին ի թագաւորութեանն իւրում, եւ ազատեաց զնոսա ի հարկաց. եւ ասէ ցամենայն զաւրաւորս եւ նախարարս, եւ տեղակալս, եւ գաւառապետս. Մի որ վասն հարկաց մերձեցի ի դռնս նոցա: 50 Եւ զամենայն տեղիս զոր եւ ունին՝ անհարկ եւ ազատ լիցի. եւ ամենայն եղովմայեցիք տացեն ի բաց զգեալս եւ զտեղիս զոր ունին զհրէից: 51 Եւ ի շինուած տաճարին տացեն յարքունուստ՝ յամի քսան տաղանտ, մինչեւ շինեցի տաճարն: 52 Եւ ի սեղան ողջակիզացն տացեն զամենայն աւուրս, որպէս եւ գրեալ է յաւրենսն, զեւթներորդս. եւ զտասներորդս անխափան մատուցանել: եւ այլեւս տաղանտս տասն՝ յամի: 53 Եւ ամենեքեան որ ելանեն յԵրուսաղէմ շինեցեն զքաղաքն, եւ լիցին ազատք եւ առանց հարկաց. ինքեանք եւ ազգք իւրեանց, եւ ամենայն քահանայքն: 54 Եւ հրամայեաց գրել եւ տալ զամենայն դարման. եւ զպատմուածն քահանայիցն որով կատարէին զպաշտանն Տեառն: 55 Եւ ղեւտացոցն գրեաց տալ ռոճիկս զաւուրս, մինչեւ կատարեցի տաճարն Տեառն, եւ Երուսաղէմ շինեցի: 56 Եւ ամենեցուն ոյք պահէին զքաղաքն՝ գրեաց տալ նոցա ժառանգութիւն երկրի՝ եւ ռոճիկս: 57 Եւ առաքեաց զամենայն կահ եւ զսպաս տաճարին, զոր որոշեաց Կիւրոս ի Բաբելոնէ. եւ զամենայն զոր ինչ ասաց Կիւրոս՝ Դարեհ զնոյն արար եւ կատարեաց. եւ ետ տանել զամենայն սպասն Տեառն: 58 Եւ յորժամ ել արտաքս ի թագաւորէն Ձորաբաբել, համբարձ զձեռս իւր յերկինս ընդ կողմն Երուսաղէմի. եւ արեհնեաց զտէր թագաւոր երկնից, 59 Եւ ասէ. Ի քէն է յաղթութիւն, եւ ի քէն է իմաստութիւն. եւ քեզ վայել են փառք. եւ ես ծառայ քո եմ. 60 Եւ արեհնեմ զքեզ որ ետուր ինձ իմաստութիւն, եւ գոհանամ զքէն Աստուած հարցն մերոց: 61 Եւ առ զթուղթսն եւ զնաց. եւ եկն եմուտ ի Բաբելոն, եւ պատմեաց զամենայն եղբարց իւրոց: 62 Եւ արեհնեցին զԱստուած հարցն իւրեանց. վասն զի շնորհեաց նոցա ընդարձակութիւն, եւ արար թողութիւն 63 Ելանել եւ շինել զԵրուսաղէմ, եւ զտաճարն Տեառն՝ յորում անուանեցաւ անուն նորա ի նմա. եւ արարին ուրախութիւն մեծ, հանդերձ ամենայն նուագարանաւք զաւուրս եւթն:

ԳԻՐԲ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ե.

1 Եւ զհետ այսր ամենայնի ընտրեցին զնահապետս եւ զառաջնորդս տանց, եւ ազգաց, եւ ցեղից, ելանել յԵրուսաղէմ հանդերձ կանամբք իւրեանց, եւ որդուլք եւ դստերաւք եւ ծառայիւք, եւ ամենայն կահիւ եւ կազմածով իւրեանց: 2 Եւ Դարեհ առաքեաց ընդ նոսա ձիս հազար, մինչեւ երթեալ հասանիցեն յԵրուսաղէմ խաղաղութեամբ, եւ հանդերձ նուագարանաւք՝ թմբկաւ եւ փողով, 3 Եւ պարու. եւ ամենայն ուրախութեամբ արձակեաց զնոսա յԵրուսաղէմ:

Ե 4 Եւ այս են անուանք արանց որ ելին յԵրուսաղէմ, ըստ անուանց հարցն իւրեանց, ըստ ցեղս տոհմիցն իւրեանց: 5 Ի քահանայիցն էին. որդիք Փենեէսի որդւոյ Ահարոնի, Յեսու Յովսեդեկեանց, եւ Յովակիմ՝ որ եւ Ձորաբաբել Սաղաթիելեանց, յազգէն Դաւթայ ի տոհմէն փարեսեանց, ի ցեղէն Յուդայ. 6 որ եւ խաւսեցաւ առաջի Դարեհի արքայի զբանս իմաստութեան՝ յերկրորդ ամի թագաւորութեան նորա, յամսեանն Նիսան յամսեանն առաջնում: 7 Էին սոքա ամենեքեան հրէայք՝ որք արձակեալք ի գերութենէն ելին յԵրուսաղէմ, որք էին զերեալք ի Նաբուքոդոնոսորայ արքայէ Բաբելոնի: Եւ ելեալք յԵրուսաղէմ 8 բնակեցին ի Հրէաստանի յիւրաքանչիւր քաղաքս: Եւ էին առաջնորդք նոցա՝ Ձորաբաբել, եւ Յեսու:

Յովսեփէկեանց: Եւ էին յազգէ քահանայիցն՝ Նեմի, Ջարեհ, Հոեւէ, Անանիա, Մուրդքէ, Բեղսար, Ասփարաս, Բորոէ, Հռուիք, Բաանա: 9 Եւ այս են թիւք նահապետաց ազգացն, եւ իշխանք նոցա. Որդիք Փորոսայ՝ երկու հազար հարիւր եւթանասուն եւ երկու: Որդիք Մափատայ՝ չորեք հարիւր եւթանասուն եւ երկու: 10 Որդիք Արեսայ՝ եւթն հարիւր եւթանասուն եւ վեց: 11 Որդիք Նեփթաղեմի Մովաբացոյ, եւ որդւոց Յեսուայ եւ Հռովաբայ՝ երկու հազար ութ հարիւր եւ երկոտասան: 12 որդիք Յեղամայ՝ երկու հազար երկերիւր յիսուն եւ չորս: որդիք Զատոնայ՝ ինն հարիւր քառասուն եւ եւթն: որդիք Բորքեայ՝ եւթն հարիւր յիսուն: որդիք Բանեայ՝ վեց հարիւր քառասուն եւ ութ: 13 որդիք Բերեայ՝ վեց հարիւր քսան եւ երեք. որդիք Արգեայ՝ երեք հազար երեք հարիւր քսան եւ երկու: 14 որդիք Ադոնիկամայ, վեց հարիւր եւթանասուն եւ եւթն: որդիք Բոսորեայ՝ երկու հազար վեց հարիւր եւ վեց: որդիք Ադինեայ՝ չորեք հարիւր յիսուն եւ չորս: 15 որդիք Ազերեզեկիայ՝ իննսուն եւ երկու: որդիք Իլանայ եւ Զետայ՝ վաթսուն եւ եւթն որդիք Ազարայ, չորեք հարիւր երեսուն եւ երկու: 16 որդիք Գերդադայ՝ վեց հարիւր երեսուն եւ երկու: որդիք Անանիայ՝ հարիւր քսան: որդիք Արոմայ՝ երեք հարիւր քսան եւ երեք: 17 որդիք Արսիփուրայ՝ հարիւր երկոտասան: որդիք Բետերայ՝ երեք հազար իննսուն եւ հինգ: որդիք Բեթղոմայ՝ հարիւր քսան եւ երեք: 18 Ի Նատոբայ՝ յիսուն եւ եւթն: Ի Նատթայ՝ հարիւր յիսուն եւ ութ: Ի Բեթասմովթայ՝ քառասուն եւ երկու: 19 Ի Կարիաթարիմայ՝ քսան եւ հինգ: Ի Քափիրայ եւ Թերոնայ՝ եւթն հարիւր քառասուն եւ ութ: Ի Քադիասեայ եւ Ամիդիայ՝ չորեք հարիւր քսան եւ երկու: 20 Ի Կիմարայ եւ Կաբեսայ՝ վեց հարիւր քսան եւ մի: Ի Մակադովնայ՝ հարիւր քսան եւ երկու: 21 Ի Բետողիամայ յիսուն եւ երկու: որդիք Նեփիսայ՝ հարիւր յիսուն եւ վեց: 22 որդիք Կազամոդայ եւ Ոնիայ՝ եւթն հարիւր քսան եւ հինգ: 23 որդիք Յերեքոյ՝ երեք հարիւր քառասուն եւ հինգ: որդիք Սանասսայ՝ երեք հազար երեք հարիւր երեսուն եւ մի: Եւ որդիք քահանայիցն: 24 որդիք Յեդդուտայ՝ որդւոյ Յիսուայ ինն հարիւր երեսուն եւ երկու: որդիք Եմմերայ՝ հազար յիսուն եւ երկու: 25 որդիք Փատրայ՝ հազար երկերիւր քառասուն եւ հինգ: որդիք Քարմեայ՝ հազար եւթն եւ տասն: 26 Իսկ ղեւտացւոցն. որդի Յիսուայ՝ մի. եւ Կողոդիայ եւ Բանեայ եւ Սուդիայ՝ եւթանասուն եւ չորս: 27 Եւ որք էին յազգէ քահանայիցն սաղմոսասացք, որդիք Ասափայ՝ հարիւր քառասուն եւ ութ: 28 Եւ դոնապանք, որդիք Սաղոմեայ. որդիք Ատերայ. որդիք Տողմանեայ. որդիք Գակուբեայ. որդիք Ատերայ. որդիք Սաբեայ. ամենեքեան հարիւր երեսուն եւ ինն: 29 Եւ ծառայք քահանայիցն, որդիք Ասափայ. որդիք Տաբադայ. որդիք Կերայ. որդիք Սուայ. որդիք Փաղեայ. որդիք Ղաբանեայ. որդիք Ադաբեայ. 30 որդիք Ակուդեայ. որդիք Ուտայ. որդիք Կեդաբայ. որդիք Ադաբայ. որդիք Սուբայիմայ. որդիք Աստանայ. որդիք Կաթուայ. որդիք Գելլուրայ: 31 որդիք Յաբուայ. որդիք Գեսանայ. որդիք Նորայ. որդիք Ասեբայ. որդիք Գազերայ. որդիք Ոքոզիայ. որդիք Փանեայ. որդիք Ասասրայ. որդիք Բասեայ. որդիք Ասանայ. որդիք Մաանայ. որդիք Նափիսայ. որդիք Ակումայ. որդիք Աքիփայ. որդիք Ասուրայ. որդիք Փարակայ. որդիք Փասաղովթայ: 32 որդիք Գեղանայ. որդիք Կուրթայ. որդիք Քարեսայ. որդիք Բարքուսայ. որդիք Սէսարայ. որդիք Թումայի. որդիք Նասայ. որդիք Ատեփայ: 33 Որդիք ծառայիցն Սողոմոնի. որդիք Մափիփովթայ. որդիք Փարիդայ. որդիք Յէեղայ. որդիք Ղոզոնայ. որդիք Սաեւայ. որդիք Մափիայ: 34 որդիք Ազիայ. որդիք Փաքարեայ. որդիք Սաբիայ. որդիք Սարովթայ. որդիք Մասսեայ. որդիք Դասայայ. որդիք Ադուսայ. որդիք Սուբասայ. որդիք Ափիփերայ. որդիք Բարովդեայ. որդիք Մափատայ. որդիք Ալլոնեայ: 35 Ամենայն ծառայք քահանայիցն, եւ ծառայք Սողոմոնի՝ երեք հարիւր եւթանասուն եւ երկու: 36 Սոքա էին որ ելեալ էին ի Բաբելոնէ. եւ Թերմադէթ, եւ Թեղեսիաս իշխանք նոցա. եւ Քարաթադան, եւ Աղդաար: 37 Եւ զայլս եւս ոչ կարաց թուել. ոչ զհարս. եւ ոչ զազգսն. որ էին յԻսրայէլէ. որդիք Դադանայ. որդիք Տուբանայ. որդիք Նեկոդանայ. վեց հարիւր յիսուն եւ երկու: 38 Եւ ի քահանայիցն որք պաշտէին զքահանայութիւնն՝ ոչ գտան որդիք Նորդիայ. որդիք Ակբոսեայ. որդիք Յոգուսայ, որք առին իւրեանց կանայս ի դստերացն Բերզեղեայ. 39 եւ կոչեցան ըստ անուան նոցա. եւ խնդրեալ զսոսա ոչ գտին ի զիրս ազգահամարին ի տեղի վիճակի նոցա: եւ իբրեւ ոչ գտին յազգահամարին, ի բաց որոշեցին զնոսա, եւ ոչ մատեցին ի քահանայութիւն: 40 Եւ ասացին ցնոսա Նեմիա, եւ Ատթարիա, մի մերձենալ ի սրբութիւնսն՝ մինչեւ յարիցէ քահանայապետ որոյ զգեցեալ իցէ զյայտնութիւնն եւ զճշմարտութիւնն: 41 Եւ էին ամենայն Իսրայէլ յերկոտասանամենից եւ ի վեր, թող զծառայս եւ զաղախնայս. բերք չորք, եւ երեք հազար եւ երեք հարիւր վաթսուն: 42 ծառայք եւ աղախնայք նոցա՝ եւթն հազար երեք հարիւր երեսուն եւ հինգ: Մաղմոսասացք եւ պաշտանեայք՝ երկերիւր քառասուն եւ հինգ: 43 Ուղտք՝ չորեք հարիւր երեսուն եւ հինգ. ձիք՝ եւթն հազար քառասուն եւ վեց. եւ ջորիք՝ երկերիւր քառասուն եւ հինգ. էջք՝ հինգ հազար

հինգ հարիւր քսան եւ հինգ: 44 Եւ իշխանք ըստ հայրապետացն իւրեանց եկեալ մտին ի տեղի տաճարին Աստուծոյ որ էր յԵրուսաղէմ. եւ եղեալ ուխտս զի կանգնեցի տաճարն ի տեղուոջ իւրում: Եւ ըստ կարգի իւրեանց 45 արկանէին ի գանձանակ տաճարին ի նպաստաւորութիւն գործոյն՝ ոսկի՝ հազար մնաս, եւ արծաթ՝ մնաս հինգ հազար, եւ պատմուճանս քահանայականս՝ հարիւր: 46 Եւ բնակեցին քահանայքն եւ ղեւտացիքն՝ եւ ժողովուրդքն յԵրուսաղէմ, եւ ի տեղիս նորա. եւ սաղմոսասաց պաշտաւնեայքն, եւ դոնապանքն. եւ ամենայն Իսրայէլ ի գեաւոյս եւ յազարակս իւրեանց:

2 47 Եւ յարուցեալ յԵթներորդ ամսեանն ամենայն որդիքն Իսրայէլի, յիւրաքանչիւր տեղեաց ժողովեցան միաբան յընդարձակ տեղին՝ ի դուռնն առաջին՝ ի կողմնն արեւելից: 48 Եւ կարգեալ Յեսու Յովսեփեկեանց եւ եղբարք նորա, եւ ամենայն բազմութիւնք քահանայիցն, եւ Ջորաբաբէլ Սաղաթիելեանց եւ եղբարք նորա՝ պատրաստեցին սեղան տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, 49 մատուցանել ի վերայ նորա ողջակէզս՝ որպէս եւ գրեալ է ի գիրս Մովսիսի առնն Աստուծոյ: 50 Եւ ժողովեցան նոքա՝ եւ որոշեցան յայլոց ի հեթանոսաց երկրին. եւ ուղղեցին սեղան զոհարանաց ի տեղուոջն իւրում: եւ թէպէտ էին նոցա թշնամիք հեթանոսք՝ սակայն լինէին նոցա աւգնականք ամենայն ազգք երկրի, եւ բերէին նոքա ընծայս եւ պատարագս՝ ըստ ժամանակս ժամանակս, եւ ողջակէզս Տեառն ընդ առաւաւտս եւ ընդ երեկոյս: 51 Եւ արարին գտաւն տաղաւարահարացն, որպէս եւ գրեալ է յարէնսն Մովսիսի, եւ մատուցանէին զոհս զաւրիանապագ՝ որպէս եւ հրամայեալ էր: 52 Եւ յետ այսորիկ մատուցանէին ողջակէզս ըստ ժամանակս ժամանակս, եւ զողջակէզս շաբաթուցն եւ զամսամտիցն. եւ զամենայն սուրբ տաւնս կարգէին եւ կատարէին, 53 եւ որ ինչ միանգամ ուխտս ուխտէին Աստուծոյ. յամսամտէն Եթներորդ ամսոյն սկսան մատուցանել զողջակէզս տեառն Աստուծոյ: եւ տաճարն տեառն Աստուծոյ ոչ եւս էր շինեալ: 54 Եւ ետուն գինս գաղատոսաց եւ հիւսանց, եւ կերակուրս նոցա: 55 նոյնպէս եւ սիդոնացոց եւ տիրացոց զի բերցեն նոքա ի Լիբանանէ մայր փայտ: եւ բերեալ նաւաւք ի նաւահանգիստն Յոպպէ, որպէս եւ հրամայեաց եւ կարգեաց նոցա յառաջագոյն Կիւրոս թագաւոր պարսից:

Ե 56 Եւ յամի երկրորդի ելիցն իւրեանց յԵրուսաղէմ, յամսեանն երկրորդում, սկսան շինել զտաճարն. Ջորաբաբէլ Սաղաթիելեանց, եւ Յեսու Յովսեփեկեանց՝ եւ եղբարք նոցա, եւ քահանայապետքն եւ ղեւտացիք. եւ ամենայն որ ելեալ էին ի գերութենէն յԵրուսաղէմ: 57 Եւ արկին հիմն տանն տեառն Աստուծոյ յամսամտի երկրորդ ամսեանն, յերկրորդի ամի ելիցն իւրեանց ի Հրէաստան եւ յԵրուսաղէմ: 58 Եւ կարգեցին զղեւտացիսն ի քսանամենից եւ ի վեր ի գործ սպասու Տեառն: Եւ կարգեցան Յեսու եւ որդիք եւ եղբարք նորա. եւ Կադմէլ եղբայր նորա. եւ որդիք Յեբուհեմա բաբուն, եւ որդիք Յովիդայ Եղիադեանց, հանդերձ եղբարքք իւրեանց. ամենայն ղեւտացիքն միաբանեալ գործէին զգործ տանն Տեառն: եւ գաղատոսք շինաւոր շինեցին զտունն Տեառն: 59 Եւ կարգեցան քահանայապետքն զգեցեալ զպճղնաւորն՝ հանդերձ նուագարանաւք եւ փողովք: եւ ղեւտացիքն որդիք Ասափայ ունէին զծնողայսն 60 հանդերձ երգովք սաղմոսէին եւ արիներին զԱստուած. որպէս եւ կարգեաց զերգս նուագարանաց Դաւիթ թագաւոր Իսրայէլի: 61 Եւ մեծաձայն արիներին եւ զոհանային զտեառնէ Աստուծոյ. վասն զի բարերարութիւն Աստուծոյ եւ փառք յաւիտեան են յամենայն Իսրայէլի: 62 Եւ մեծաձայն ամենայն ժողովուրդքն հարկանէին զփողս իւրեանց, եւ զոչէին ձայնիւ մեծաւ. եւ արիներին զՏէր, որ կանգնեաց զտաճար իւր սուրբ. 63 Եւ եկին մտին քահանայապետք ղեւտացիք՝ որք էին զահերիցունք եւ առաջնորդք ըստ նահապետութեան հարցն իւրեանց, որոց տեսեալ էր զտաճարն յառաջ քան զայս շինուած: 64 Եւ մեծաւ ձայնիւ, եւ լալով, եւ բազում փողովք եւ ուրախութեամբ մեծաւ՝ 65 մինչեւ չլսէին բազմութիւնն զձայն փողոցն ի ձայնէ լալոյ ժողովրդեանն. զի թէպէտ էին բազումք որ հարկանէին զփողսն, որ երթայր ձայնն եւ ի հեռաւոր տեղիսն: 66 Եւ լուան զձայնն թշնամիք ազգին Յուդայ՝ եւ Բենիամինի, եւ եկին ի տեսանել եւ գիտել թէ զինչ իցէ ձայն փողոցն: 67 Եւ զիտացին՝ թէ ելեալքն ի Բաբելոնէ ի գերութենէն են որ շինեն զտաճարն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: 68 Եւ մատուցեալ առ Ջորաբաբէլ, եւ Յեսու Յովսեփեկեանց, եւ առ այլ իշխանս հայրապետացն, եւ ասեն ցնոսա. Շինեսցուք եւ մեք ընդ ձեզ զտաճարն Տեառն: 69 Եւ որպէս դուք՝ նոյնպէս եւ մեք լուիցուք տեառն Աստուծոյ ձերում. քանզի եւ մեք էաք ցանկացեալք ելից ձերոց յարեւ յայնմանէ յորմէ գերեաց Սաղմանասար թագաւորն Ասորեստանեայց, եւ ած բնակեցոյց զմեզ աստ: 70 Եւ ասեն ցնոսա Ջորաբաբէլ, եւ Յեսու Յովսեփեկեանց, եւ այլ իշխանք հայրապետացն Իսրայէլի. Ոչ է մեզ եւ ձեզ արժան շինել զտուն տեառն Աստուծոյ մերոյ. 71 մեք միայն շինեսցուք զտաճարն տեառն Աստուծոյ, որպէս եւ հրամայեաց մեզ Կիւրոս թագաւոր Պարսից: 72 Քանզի այս ազգք էին որ հաղորդ էին ընդ թշնամիս Յուդայ, որք արգելուին ի

շինելոյ 73 ի ժամանակս Կիրոսի թագաւորի. զի հրամայեաց նա շինել զտաճարն ի կենդանութեան իւրում. եւ յետ մահուան նորա արգելին ամս երկոտասան՝ մինչեւ յերկրորդ ամս Դարեհի:

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ 2.

Ը 1 Եւ յերկրորդ ամի Դարեհի արքայի մարգարեանային Անգէ եւ Զաքարիա, եւ մարգարեանային ի Հրէաստանի եւ յԵրուսաղէմ յանուն տեառն Աստուծոյ Իսրայելի: 2 Յայնժամ Զորաբաբէլ Սաղաթիէլեանց, եւ Յեսու Յովսեփէլեանց. սկսան շինել զտաճարն Տեառն յԵրուսաղէմ, հանդերձ մարգարէիքն Տեառն որ աւգնէին նոցա: 3 Ի նմին ժամանակի եկին առ նոսա Սիսին, իշխանք կողմանցն ասորւոց եւ փինիկեցւոց, եւ Սաթրաբուզան, եւ այլ ընկերք նոցա. 4 եւ ասէն ցնոսա. Ո՞յր հրամանաւ շինէք զտաճարդ զայդ՝ եւ զսրահս դորա. եւ կամ ո՞ւր այնոքիկ իցեն որք կամիցին զդա շինել՝ եւ կատարել: 5 Եւ եղև շնորհ այցելութեան ի Տեառնէ ի վերայ քահանայիցն եւ Հրէաստանեայցն. 6 եւ ոչ արգելին զնոսա ի շինելոյ, մինչեւ գրեցեն առ Դարեհ թագաւոր, եւ առցեն հրաման ի նմանէ:

Թուղթն զոր գրեցին՝ եւ առաքեցին առ Դարեհ արքայ: 7 Սիսին՝ իշխան ասորւոց եւ փինիկեցւոց եւ Սաթրաբուզան, եւ որք ընդ նոսա՝ ասորւոց եւ փինիկեցւոց գործակալք եւ զլխաւորք թագաւորի Դարեհի ողջոյն: 8 Գիտուն լիցի քեզ տէր մեր թագաւոր. քանզի երթեալ հասաք մեք յերկիրն Հրէաստանի, եւ մտաք ի քաղաքն Երուսաղէմ, եւ գտաք անդ զելեալսն ի գերութենէ, եւ զքահանայապետս նոցա ի քաղաքին Երուսաղէմ. եւ տեսաք զի շինէին զտաճարն Տեառն մեծ, 9 եւ նորասբանչ՝ քարամբք կոփածոյիւք եւ մեծամեծաւք, եւ փայտեայ պահանգս կապէին ի մեջ որմոյն: 10 եւ էր գործն մեծաւ փութով եւ յաջողութեամբ ի ձեռս նոցա. եւ մեծապէս փառաւք կամին վաղվաղակի կատարել զնա: 11 Եւ յայնժամ մեր հարցեալ զծերսն ասեմք. Ո՞յր հրամանաւ շինէք զտունդ զայդ, եւ կամ ո՞յր բանիւ արկէք հիմունս դորա: 12 եւ հարցեալ ցնոսա՝ զի տացուք զիտել քեզ, եւ ցուցցուք քեզ զարսն զառաջնորդս նոցա, եւ գրեցուք զանունս նոցա՝ որք իցեն իշխանք գործոյ նոցա: 13 Եւ նոցա պատասխանի տուեալ ասեն ցմեզ. Մեք՝ եմք ծառայք տեառն Աստուծոյ որ արար զերկիսս եւ զերկիր: 14 եւ էր շինեալ զտաճարս զայս յառաջ քան զբազում ամս ի ձեռն մեծ եւ զաւրաւոր թագաւորին Իսրայելի: 15 եւ յորժամ հարքն մեր դառնացուցին՝ եւ մեղան առ տէր Աստուած Իսրայելի որ արար զերկիսս եւ զերկիր, մատնեաց զնոսա ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացւոց, որ էր թագաւոր քաղդեացւոց: 17 Յառաջնում ամի թագաւորութեանն Կիրոսի ի Բաբելոն, գրեաց արքայ Կիրոս, եւ հրամայեաց շինել զտաճարս զայս. 18 եւ զամենայն կահ եւ սպաս տաճարին զոսկեղէն եւ զարծաթեղէն՝ զոր առ Նաբուքոդոնոսոր արքայ ի տաճարէն Տեառն յԵրուսաղէմ, եւ ետ ի պահեստ ի տան կոռց իւրոց. դարձեալ Կիրոս առ ի տանէ կոռցն բաբելացւոց, եւ ետ ցձորաբաբէլ եւ ցՍամանասար. 19 եւ հրամայեաց նոցա բերել եւ դնել զկահս եւ զսպասս ի տաճարին Տեառն յԵրուսաղէմ. եւ զտաճարս զայս Տեառն հրամայեաց շինել ի տեղոջ իւրում: 20 յայնժամ Սամանասար ելեալ յԵրուսաղէմ, արկ հիմունս տաճարիս այսորիկ. եւ յայնժամ ժամանակաց հետէ մինչեւ ցայժմ շինեմք. եւ դեռես ոչ է կատարեալ: 21 Արդ՝ այժմ տէր մեր եւ թագաւոր Դարեհ. խնդիր արա եւ տես ի տուն մատենագրաց, ուր կան զիրք յիշատակարանաց ի պահեստ թագաւորի Կիրոսի: 22 եւ եթէ գտցի հրամանաւ թագաւորի Կիրոսի, եւ բանի՞ւ նորա շինիցեն զտուն Տեառն յԵրուսաղէմ. եւ հասեալ ի վերայ հրամանացն Կիրոսի թագաւորի՝ առ մեզ տեղեկութիւն տացես վասն իրացս այսր ամենայնի: 23 Յայնժամ ժամանակի թագաւորն Դարեհ հրամայեաց խնդիր առնել ի տունս մատենագրաց թագաւորացն, որ կային ի Բաբելոնի. եւ գտաւ ի Բատանբարիտենի, ի Սարաց աշխարհին, ի տեղոջ ուր կային զիրք յիշատակարանաց: ուր էր գրեալ այսպէս: 24 Յամին առաջնում թագաւորութեանն Կիրոսի՝ արքայ Կիրոս հրամայեաց շինել զտունն Տեառն յԵրուսաղէմ, ուր մատուցանեն զոհս յայտնութեամբ ի ձեռն հորդ: 25 Եւ հրամայեաց զայս չափ արիւնակ շինել. զբարձրութիւնն կանգունս վաթսուն, եւ լայնութիւն կանգունս վաթսուն. եւ դնել կարգս երիս քարակոփս, եւ կարգ մի ի փայտէ նորոյ. եւ զծախսն հրամայեալ էր յարքունուստ տալ: 26 Եւ զկահ սպասու տանն Տեառն՝ զոսկեղէնս եւ զարծաթեղէնս զոր բերեալ էր Նաբուքոդոնոսորայ ի Բաբելոն ի տաճարէն Տեառն որ էր յԵրուսաղէմ, հրամայեաց տանել Կիրոս թագաւոր ի տուն Տեառն որ էր յԵրուսաղէմ, զի դիցեն անդ՝ որպէս եւ էր յառաջագոյն: 27 Եւ յաւել եւս յայս հրաման՝ Դարեհ արքայ, եւ ասէ. Սիսին՝ իշխան ամենայն ասորւոց եւ փինիկեցւոց եւ

Սաթրաբուզան՝ եւ այլ ընկերք ձեր որ կարգեալ են ի գործակալութիւն ասորւոց եւ փինիկեցւոց ի բաց կացեք ի տեղւոյդ յայդմանէ. եւ մի մերձենայք ի ծառայդ տեառն Զորաբաբէլ, որ է իշխան հրէից. եւ մի ի քահանայապետս հրէից, որք միանգամ շինեն գտունն Տեառն ի տեղւոջ իւրում: 28 Եւ ես հրամայեցի, զի ամենեւին բովանդակ շինեսցի. եւ եղեց ազնական հրէիցդ որք ելին յԵրուսաղէմ, մինչեւ կատարեսցեն՝ գտաճարդ տեառն Աստուծոյ իւրեանց: 29 Եւ ի հարկաց կողմանցդ ասորւոց եւ փինիկեցւոց՝ պատուիրանաւ հրամայեցի, զի տացեն արանց այդոցիկ ի նպաստութիւն գոհից Տեառն. եւ առցէ Զորաբաբէլ իշխան՝ գուարակս եւ խոյս եւ գառինս. 30 ըստ նմին արինակի եւ ցորեան, եւ աղ, եւ գինի, եւ ձէթ. եւ եղիցի այդ ամենայն կարգեալ ամ ըստ ամէ, որչափ եւ ժամանակս քահանայքն յԵրուսաղէմ հրամայեսցեն ի ծախս Տեառն. արքստարէ անխափան տացեն: 31 զի մատուցեն՝ պատարագս տեառն Աստուծոյ բարձրելոյ՝ վասն թագաւորին եւ զաւրաց նորա, եւ արացեն աղաթս վասն կենաց թագաւորին: 32 Եւ հրամայեցի, եթէ ոք հեղգասցի եւ կամ անցցէ զհրամանաւ իմով զոր գրեցի՝ պատժեսցի. եւ տուժեսցի զամենայն յիւրմէ. եւ կախեսցի, եւ խոշտանգեսցի. եւ զամենայն ստացուածս նորա յարքունիս առցեն: 33 վասն զի ուր անուանեցաւ անուն Տեառն, անդ հրամայեալ է զամենայն դարմանս թագաւորութեանն եւ ազգաց. եւ նա իշխեսցաւ ձեռնարկել եւ արգելել եւ խորհեցաւ չար վասն տաճարին Տեառն որ յԵրուսաղէմ: 34 Ես թագաւոր Դարեհ, մեծաւ զգուշութեամբ հրամայեցի լինել՝ եւ կատարել այս ամենայնի:

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Է.

1 Յայնժամ Միսին մեծ իշխան, որ էր կողմանցն ասորւոց եւ փինիկեցւոց եւ Սաթրաբուզան, եւ այլ ընկերք նոցա, որ արգելուին զգործ տաճարին. յորժամ առին զհրամանն ի Դարեհէ թագաւորէ, 2 սկսան վերակացու լինել՝ եւ հոգ տանել գործոյն. եւ եղեն գործակիցք ծերոցն հրէից, եւ քահանայապետից: 3 եւ յաջողէր գործ տաճարին. քանզի մարգարեանային Անգէ եւ Զաքարիա: 4 Եւ կատարեցաւ տաճարն ըստ հրամանի տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, եւ ըստ հրամանի կամաց Կիրոսի եւ Դարեհի: Յամին վեցերորդի Դարեհի թագաւորի, 5 կատարեցաւ տաճարն սուրբ ի քսաներորդ ամսոյն Ադար: ի վեցերորդ ամի թագաւորութեանն Դարեհի: 6 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի՝ եւ քահանայք՝ եւ դէտացիք եւ ամենայն ելեալքն ի գերութենէ, որպէս կարգեալ եւ հրամայեալ էր ի գիրս արինացն Մովսիսի: 7 Եւ մատուցին զնաւակատիս տանն Տեառն. զուարակս հարիւր, խոյս երկերիւր, գառինս չորեք հարիւր, 8 եւ ամիկս վասն մեղաց ամենայն Իսրայէլի երկոտասան. ըստ թուոյ ցեղից իշխանացն Իսրայէլի: 9 Եւ կարգեցան քահանայքն եւ դէտացիքն ըստ ազգացն, զզեցեալք զպճոնաւորն առաջի տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, ըստ հրամանացն ի գիրսն Մովսիսի: եւ դռնապանքն ըստ իւրաքանչիւր դրանցն: 10 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի որք ելեալ էին ի գերութենէ՝ զգատիկն Տեառն ի չորեքտասաներորդի աւուր ամսեանն առաջնոյ քանզի սրբեցան քահանայքն եւ դէտացիք միանգամայն. 11 եւ ամենայն որ ելեալքն էին ի գերութենէ: եւ եղեալք սուրբք դէտացիքն, 12 զենին զգատիկն Տեառն ամենայն որդւոցն Իսրայէլի որք ելեալ էին ի գերութենէ՝ եւ եղբարց իւրեանց, եւ ինքեանց՝ եւ քահանայիցն: 13 Եւ կերան որդիքն Իսրայէլի որք ելեալ էին ի գերութենէն, ամենեքին որք որոշեցան ի պղծութեանցն հեթանոսաց, եւ որ խնդրեցին զտէր Աստուած: 14 Եւ արարին զգատիկն բաղարջակերաց զեւթն ար. եւ լինէին ուրախ առաջի Տեառն. 15 վասն զի դարձոյց Տէր զխորհուրդ թագաւորին ասորւոց ի նոսա. եւ զաւրացոյց զձեռն նոցա ի գործ տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի:

ԳԻՐՔ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Ը.

1 Եւ յորժամ եղև եւ կատարեցաւ այս ամենայն:

Ժ Թագաւորեաց Արտաշէս արքայ ի վերայ պարսից. Առ որ երթեալ Եզրի, որդւոյ Ագարիայ, որդւոյ Եզերիայ, որ ի Քեղկեայ, որ ի Սաղեմայ, 2 որ ի Յադուկայ, որ ի յԱքիտովբայ, որ ի յԱմարէթայ, որ ի յԱղեկայ, որ ի Մարեքովբայ, որ ի Զարեայ, որ ի Սեուիայ, որ ի Բովկեայ, որ ի յԱբասեայ, որ ի Փենեթեւ, որ յԵղիազարայ, որ յԱհարոնէ առաջին քահանայէ: 3 Այս Եզր որ էլ ի Բաբելոնէ. որ է գրիչ յաջողակ

արինացն Մովսիսի տուելոց յԱստուծոյ Իսրայէլի: 4 Եւ ետ նմա թագաւորն մեծ փառս. եւ գտեալ շնորհս առաջի նորա փառաւորեաց զնա մեծաւ պատուով: 5 Եւ ելին ընդ նմա յորդոցն Իսրայէլի, եւ ի քահանայիցն, եւ ի ղեւտացոց, եւ ի պաշտաւնէիցն փալտաց, եւ ի դռնապանաց, եւ ի ծառայից քահանայիցն յԵրուսաղէմ: 6 Յամի եւթներորդի թագաւորութեանն Արտաշէսի արքայի, յամսեանն հինգերորդի, որ էր ամ եւթներորդ թագաւորին. ելեալ ի Բաբելոնէ յամսամտին առաջնոյ ամսեանն, եւ յամսամտի հինգերորդ ամսեանն 7 եմուտ յԵրուսաղէմ. որպէս եւ յաջողեաց նմա Տէր զճանապարհն: 8 Քանզի լցեալ էր Եզր ամենայն իմաստութեամբ, եւ ոչ ինչ պակաս էր ի նմանէ յամենայն ի պատուիրանացն Տեառն. եւ ըստ արինացն Տեառն ուսուցանէր Իսրայէլի զամենայն դատաստանս եւ զիրաւունս: 9 Եհաս զիր հրամանի Արտաշէսի թագաւորի առ Եզր քահանայ եւ պատմիչ արինացն Տեառն. եւ էր գրեալ զայս արինակ: 10 Թագաւոր Արտաշէս՝ Եզրի քահանայի՝ եւ պատմիչ արինացն Տեառն ողջոյն: 11 Ամենայն մարդասէր կամաւք կշռելով իմ հրամայեցի ամենայն ազգաց Հրէաստանի, որ կամիցին ելանել յԵրուսաղէմ. եւ քահանայապետիցն եւ ղեւտացոց, համարձակութիւն լիցի ընդ քեզ երթալ յԵրուսաղէմ: 12 Եւ որպէս փափաքեն ցանկութեամբ հասանել ի Հրէաստան՝ եւ յԵրուսաղէմ. հրամայեցաք ես՝ եւ եւթն խորհրդակիցք իմ. 13 զի երթեալ՝ ըստ արինացն կատարեսցեն զամենայն, 14 եւ մատուցեն զպատարագս տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի. որպէս ուխտեցաք ես եւ սիրելիք իմ յԵրուսաղէմ. եւ զամենայն ոսկի եւ արծաթ՝ որչափ եւ գտցի յերկրիս բաբելացոց, տեառն Աստուծոյ մատուցեն պատարագս յԵրուսաղէմ: 15 Եւ առեալ նպաստաւորութիւն յերկրէս բաբելացոց քահանայից տեառն Աստուծոյ տարցին յԵրուսաղէմ, ոսկի եւ արծաթ, եւ զուարակս, խոյս եւ գառինս, եւ զայլ ամենայն զոհս նուիրացն 16 մատուցեն ի սեղան տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ: 17 Եւ զամենայն ինչ՝ որպէս եւ կամիցիս հանդերձ եղբարքքդ քովք՝ արասցես, վասն ոսկւոյ եւ արծաթոյ հարկացն ըստ կամաց՝ տեառն Աստուծոյ քոյ կատարեսցիր: 18 Եւ զքահանայական զկահ, եւ զսպասն Տեառն տարեալ յԵրուսաղէմ 19 արասցիր ըստ պիտոյից տաճարին տեառն Աստուծոյ. եւ եղեալ զամենայն առաջի տեառն Աստուծոյ քոյ յԵրուսաղէմ. 20 եւ զայլ եւս աւելորդս եւ մնացուածս որ ինչ եւ իցեն ի պէտս տաճարին, դիցեն զայն ի տունս զանձից թագաւորաց: 21 Եւ ես Արտաշէս թագաւոր հրամայեցի զանձաւորաց որ են յԱսորեստանի, եւ ի կողմանս քանանացոց, որչափ եւ կամեսցի առնուլ Եզր քահանայ եւ պատմիչ արինաց տեառն Աստուծոյ բարձրելոյ, անխափան տաջիք նմա արծաթ՝ տաղանտս հարիւր. ըստ նմին արինակի 22 եւ ցորեան քոռս հարիւր, եւ զինի եւ ձէթ՝ նոյնչափ. 23 Եւ զամենայն ըստ արինացն առեալ կատարեսցեն տեառն Աստուծոյ բարձրելոյ. զի մի լիցի ցատումն յԱստուծոյ ի վերայ թագաւորութեան իմոյ՝ եւ որդւոյ իմոյ: 24 Եւ հրամայեալ վասն ձեր քահանայիցդ եւ ղեւտացոց, եւ սաղմոսասաց պաշտաւնէիցդ, եւ դռնապանաց, եւ ծառայից քահանայից, եւ սպասաւորաց տան Տեառն. 25 մի զհարկս ինչ՝ եւ մի զայլ ինչ՝ որ ամենեւին իշխեսցէ ի դոցանէ պահանջել: 26 Եւ դու՝ Եզր, ըստ իմաստութեան քում որ տուեալ է քեզ յԱստուծոյ կացո վերակացուս եւ դատաւորս, որք դատեսցին զկողմանս ասորւոց եւ փինիկեցոց ամենեքեան որոց ուսեալ իցէ զաւրէնս տեառն Աստուծոյ քո: 27 Եւ որ ոչն զփոխցեն՝ ուսուցիր. եւ ամենեքեան որ անցանիցեն զաւրինաւքն տեառն Աստուծոյ քո, եւ զաւրինաւք մեր թագաւորաց. տուեալ քեզ իշխանութիւն պատուհասել եւ խոշտանգել. եւ եթէ մահապարտ իցեն՝ սպանանել, կամ թէ պատուհասի արժանի՝ պատուհասել եւ տուգանս պահանջել: 28 Եւ ասէ Եզր զրիչ արինացն տեառն. Արինեալ է տէր Աստուած հարցն մերոց, որ ետ զայս ամենայն ի սիրտս թագաւորի փառաւորել զտաճարն Տեառն որ յԵրուսաղէմ: 29 Եւ զիս մեծապէս պատուեաց առաջի թագաւորին, եւ առաջի ամենայն խորհրդականաց նորա, եւ սիրելեաց՝ եւ ամենայն մեծամեծաց նորա. 30 Եւ եղէ ես զուարճացեալ յոյժ աւգնութեամբք տեառն Աստուծոյ իմոյ: Եւ ժողովեաց զամենայն արս Իսրայէլի որք ելեալ էին ընդ նմա յԵրուսաղէմ: ԺԱ 31 Եւ այս են իշխանք ըստ նահապետութեան հարցն իւրեանց եւ ըստ բաժնից ցեղիցն իւրեանց որք ելին ընդ Եզրի ի Բաբելոնէ, ի թագաւորութեանն Արտաշէսի արքայի: 32 Յորդոցն Փենեէսի՝ Գերսոն. յորդոցն ի Թամարայ՝ Գամայէլ. յորդոցն Դաւթայ՝ Փարէս: 33 յորդոցն Փորոսեայ՝ Զաքարիաս, եւ որք ընդ նմա էին գերեալ արք հարիւր յիսուն: 34 Յորդոցն Փաթթ՝ Մովաբ, Եղիա, Ովնիաս, Զարեա, եւ ընդ նմա արք երկերիւր: 35 Յորդոցն Զաթսեսայ՝ Յեզոնիաս, Յեթեղեայ, եւ ընդ նմա արք երեք հարիւր: 36 Յորդոցն Ադինոբայ՝ Յովնաթանու, եւ ընդ նմա արք երեք հարիւր յիսուն. Յորդոցն Եղամեսեայ՝ Գողողիա, եւ ընդ նմա արք եւթանասուն: 37 յորդոցն Սափատիայ՝ Զաքարիաս Միքայելեանց, եւ ընդ նմա արք եւթանասուն: 38 Յորդոցն Յովաբայ՝ Աբադիսէր Եզելեանց, եւ ընդ նմա արք երկերիւր եւ երկոտասան: 39

յորդոցն Բանեայ՝ Ասադիմով Յովսափեանց, եւ ընդ նմա արք հարիւր վաթսուն: 40 Յորդոցն Բէերայ՝
 Զաքարիայ Բերեայ, եւ ընդ նմա արք քսան եւ ուր: 41 յորդոցն Աստաթայ՝ Յովհանէս Կատանայ, եւ ընդ
 նմա արք հարիւր տասն: 42 Յորդոցն Ադոնիկամայ՝ Էսփատայ: եւ այս անուանք նոցա Եղիփաղատ.
 Գեւուէլ, Սամեաս, եւ ընդ նոսա արք եւթանասուն: յորդոցն Բանեայ Ութիաստաւկ Ուրեանց եւ ընդ նմա
 արք եւթանասուն: 43 Եւ ժողովեալ զնոսա յեզր գետոյն, որ անուանի Թերա՝ եւ արարեալ արթեւանս անդ
 աւուրս երիս. եւ արարեալ համար ամենեցուն. 44 յորդոցն քահանայից, եւ յորդոցն ղեւտացոց՝ ոչ որ
 գտաւ առ նոսա: 45 Եւ առաքեցի առ Եղիազար. եւ եկին առ իս Սամեաս, եւ Որիբոն, եւ Նաթան,
 Եննատան, Զաքարիա, եւ Մոսողաբոն: այս իշխանքն եւ վարդապետք արինացն: 46 Եւ ասացի ցնոսա
 երթալ առ Ղողէոն իշխան գանձաւորացն. 47 եւ պատուիրեցի նոցա ասել ցՂողէոն, եւ ցեղբարս նորա, եւ
 որ միանգամ են ի տեղոջ գանձաւորացն, առաքել առ մեզ ի քահանայիցն տանն Տեառն: 48 Եւ ածին առ
 մեզ արք որ էին զաւրաւորք ըստ բանի Տեառն. եւ գիտունք յարէնս Տեառն: որդոցն Մոողեայ, որ ի
 Ղեւեայն, եւ յԻսրայէլէ, ասերեւան, եւ զորդիս նորա եւ զեղբարս ութետասն: 49 եւ Ասեբիան, եւ Անունոն, եւ
 Ոսեւտան եղբայր: յորդոցն Քանունեայ՝ եւ որդիք նորա արք քսան: 50 եւ ի ծառայից քահանայիցն զորս ետ
 Դաւիթ իշխան ի գործ սպասաւորութեան ղեւտացոց, որոց գրեցան անուանք նշանաւորացն քսան: 51 Եւ
 քարոզեցաք անդ պահս, եւ մատուցաք աղաթս առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, խնդրել ղիւրութիւն եւ
 յաջողութիւն մեզ եւ որդոց մերոց. եւ ամենայն ինչ որ ընդ մեզ էր. 52 վասն զի ծանրութիւն համարեցաք
 խնդրել ի թագաւորէն հետեւակս եւ հեծեալս յուղարկաւորս ընդ մեզ վասն զգուշութեան այնոցիկ որք
 ընդդիմանային մեզ. 53 քանզի ասացաք ցթագաւորն այսպէս. թէ Զաւրութիւն տեառն Աստուծոյ մերոյ է
 ընդ մեզ, եւ ընդ ամենեսեան ոյք խնդրեն զնա: 54 Եւ վասն այսր ամենայնի քարոզեալ պահս եւ
 խնդրուածս, զի Տէր պահեցէ զմեզ, եւ յաջողեցէ մեզ ի ճանապարհս խաղաղութեան: 55 Եւ որոշեցաք
 զգլխաւորս ցեղից քահանայիցն՝ արս երկոտասան, եւ զԵսեբիան, եւ զԱսամիան, եւ ընդ նոսա յեղբարց
 նոցա արս տասն: 56 Եւ կշռեցաք եւ տուաք ցնոսա զարծաթ եւ զոսկի եւ զսպաս քահանայութեան կահու
 տանն Տեառն՝ զոր պարգեւեաց մեզ թագաւորն եւ խորհրդակիցք նորա, եւ իշխանք՝ եւ ամենայն Իսրայէլ:
 57 եւ կշռեալ ետու ցնոսա արծաթ՝ տաղանտս վեց հարիւր յիսուն եւ սպաս արծաթոյ հարիւր տաղանտ. եւ
 ոսկւոյ տաղանտս հարիւր. 58 եւ այլ կահ ոսկւոյ քսան. եւ կահ պղնձոյ սուրբ եւ մաքուր ոսկեզոյն՝
 երկոտասան: 59 Եւ ասացի ցնոսա. Եւ դուք սրբեալք Տեառն էք, եւ ամենայն սպասող սուրբ՝ Տեառն է, եւ
 ոսկեղէնք եւ արծաթեղէնք. աղաթս արարէք առ Տէր. եւ տէր Աստուած հարցն մերոց պահեցէ եւ
 հասուցէ խաղաղութեամբ ի տեղի սրբութեան իւրոյ: 60 Արթուն կացէք եւ պահեցէք, մինչեւ հասուցեալ
 տարջիք զոոսա ցգլխաւորս քահանայիցն եւ ղեւտացոց՝ եւ ցիշխանս հայրապետաց Իսրայէլի որ են
 յԵրուսաղէմ: 61 զոր առեալ պահապանաց տաճարին Տեառն, եւ քահանայապետիցն եւ ղեւտացոց
 զարծաթ եւ զոսկի, եւ զկահ սպասող՝ տարցին ի տաճարն Տեառն որ է յԵրուսաղէմ: 62 Եւ յարուցեալ
 չուեցաք ի գետոյն Թերայ, որ ար երկոտասան էր ամսոյն առաջնոյ, եւ եկաք հասաք յԵրուսաղէմ.
 պահպանեալք բարձրացեալ եւ զաւրացեալ ձեռամբ Տեառն: եւ փրկեաց զմեզ տէր Աստուած մեր յամենայն
 թշնամեաց մերոց. եւ հասաք ողջամբ եւ խաղաղութեամբ յԵրուսաղէմ: 63 Եւ յորժամ հանգեաք աւուրս
 երիս յԵրուսաղէմ, յաւուրն չորրորդի կշռեալ տուաք զարծաթն եւ զոսկի ի տուն տեառն Աստուծոյ մերոյ
 ցքահանայն Մարմոթի Ուրեանց, եւ որ ընդ նմա էին, 64 Եղիազար Փենեէսեանց, եւ Յովսաբդոս
 Յետովեան, եւ Մեթոր Մաբանեան. եւ այլ ղեւտացիք՝ ցորս տուաք կշռով եւ համարով: 65 եւ գրեցաւ կշիռ
 համարոյն յաւուր յայնմիկ: 66 Եւ որք ելեալն էին ընդ իս ի գերութենէն բաբելացոց՝ մատուցին
 պատարագս տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի. զուարակս երկոտասան վասն ամենայն Իսրայէլի, խոյս
 իննսուն, 67 զառիւնս եւթանասուն եւ երկու, նոխագս վասն փրկութեան երկոտասան: զայս ամենայն զոհս
 մատուցին առաջի տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: 68 Եւ ետուն զգիր հրամանի թագաւորին ցգործակալս
 թագաւորին, եւ ցիշխանս եւ ցգաւառապետս ասորոց եւ փիւնիկեցոց եւ մեծաւ պատուով փառաւորեցաւ
 ազգն մեր՝ եւ տաճարն Տեառն:

ԺԲ 69 Եւ ի կատարել այսր ամենայնի, եկին առաջի իմ նահապետք եւ իշխանք որդոցն Իսրայէլի՝ եւ
 ասեն. Անիստիր եղեւ ամենայն ազգ որդոցն Իսրայէլի՝ եւ իշխանք նոցա եւ քահանայքն եւ ղեւտացիք: 70
 Խառնակեցան ընդ հեթանոսս՝ եւ ընդ այլազգիս, եւ ընդ պղծութիւնս ամենայն անհաւատիցն. ընդ
 քանանացիսն, եւ ընդ քետացիսն, եւ ընդ փերեզացիսն, եւ ընդ յեբրուսացիսն, եւ ընդ մովաբացիսն, եւ ընդ
 ամովնացիսն, եւ ընդ գերգեսացիսն, եւ ընդ եդոմայեցիսն. 71 վասն զի ամուսնացան ընդ դստերս նոցա.

ինքեանք եւ որդիք իւրեանց եւ խառնեցաւ սերմն սրբութեան իւրեանց ընդ այլազգիս հեթանոսաց երկրին. եւ ընկալան իշխանք եւ մեծամեծք իւրաքանչիւր զանաւրեւութիւնս զայս յանձինս իւրեանց քանզի նոքա եղեն առաջնորդք չար խառնակութեանս այսոցիկ: 72 Եւ եղեւ յորժամ լուայ եւ զբանս զայսոսիկ, պատառեցի զհանդերձս իմ. եւ ողբս առեալ փետէի զվարսս զլիտ իմոյ, եւ զմարտուաց իմոց, եւ նստայ ի սուգ մեծ տրտմեալ: 73 Եւ ժողովեցան առ իս ամենեքեան իբրեւ լուան զողբսն իմ, որ էր վասն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: Եւ տեսեալ զիս զոր ինչ արարի ի վերայ անաւրեւութեան նոցա. քանզի նստայ այնպէս տրտմեալ մինչեւ յերեկս, ի հասանել ժամու զոհից երեկորին, 74 եւ յարուցեալ ի սգոյն այնպէս պատառեալ էին հանդերձք իմ, եւ հանդերձ ողբովք կորացեալ էի: Եւ համբարձեալ զձեռս իմ առ տէր Աստուած աղաղակեցի, 75 եւ ասեմ. Տէր՝ ամաչեմք եւ դողամք առաջի երեսաց քոց, 76 քանզի մեղք մեր բազմացան առաւել քան զզլուխս մեր, եւ անաւրեւութիւնք մեր բարձրացան առաւել ի վերոյ քան զերկինս, 77 յամաց եւ ի ժամանակաց հարցն մերոց, եւ եմք մեք ի մեղս մեծամեծս մինչեւ ցայսար: 78 Եւ վասն մեղաց մերոց եւ յանցանաց հարցն մերոց մատնեցաք մեք ի գերութիւն հանդերձ եղբարքք մերովք եւ թագաւորաւքն մերովք, եւ քահանայապետաւքն մերովք. եւ ամենայն թագաւորք երկրի արկեալ զմեզ ի սուր սուսերի՝ զերեցին զմեզ, եւ աւերեցին զտեղիս մեր, եւ եղեալք մեք ամաւթ՝ մինչեւ ցայսար ժամանակի: 79 Եւ այժմ որչափ եղեւ ի վերայ մեր ողորմութիւն քո Տէր, ի թողուլ արմատ եւ զաւակ, եւ անուն ի տեղուոցս յայսմ ի սրբութեան քում: 80 Եւ յայտնեցեր զլոյս ի տաճարի տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ ետուր մեզ կերակուր ի ժամանակս ծառայութեան մերոյ: 81 Եւ ի գերութեանն ոչ թողեր զմեզ ի ձեռաց՝ այլ եղեր մեզ Տէր աւգնական. եւ ետուր մեզ գտանել շնորհս առաջի թագաւորին Պարսից, եւ պատուեաց զմեզ, եւ դարմանեաց ամենայն կազմածով: 82 Եւ փառաւորեաց զտաճարն տեառն Աստուծոյ մերոյ, եւ կանգնեաց եւ շինեաց զանապատն Սիոն. եւ հաստատեաց զմեզ ի Հրէաստանի եւ յԵրուսաղէմ: 83 Եւ այժմ զի՞նչ տացուք պատասխանի առաջի քո Տէր վասն այսր ամենայնի. քանզի անցաք զաւրինաւք եւ զհրամանաւք քովք Տէր, զոր ետուր ի ձեռն ծառայիցն քոց մարգարէից, 84 ասելով այսպէս. Եթէ երկիրն զոր մտցես դու ժառանգել զնա, է երկիր պղծեալ ի պղծութեանցն ազգաց երկրին այնորիկ, եւ աղտեղութիւնքն իւրեանց լցին զնա: 85 Եւ արդ՝ մի առնուցուս դու ի դստերաց նոցա որդւոց քոց կանայս, եւ զդստերսն ձեր մի տայցեք որդւոց նոցա: 86 Եւ մի խնդրեսցես առնել խաղաղութիւն ընդ նոսա զամենայն ժամանակս. եւ եղիջիր դու զաւրաւոր ուտել զբարութիւնս երկրին. եւ ժառանգեսցեն որդիք քո զերկիրն զայն յաւիտեանս ժամանակաց: 87 Եւ որ ինչ գամ մի անցք անցին ընդ մեզ վասն գործոց մերոց, եւ վասն չարութեան մեղաց մերոց: 88 Եւ այլ դու Տէր բազմագութ թողեր զմեղս մեր, եւ ետուր մեզ այսպիսի զաւակ եւ արմատ. մեք դարձեալ խոտորեցաք անցանել զաւրինաւք քովք, եւ խառնակեցաք ընդ աղտեղութիւնս հեթանոսաց երկրիս: 89 Եւ ոչ բարկացար մեզ ի կորուսանել զմեզ, մինչեւ ցայն վայր եթէ ոչ մնասցէ արմատ, եւ զաւակ, եւ անուն մեր: 90 Տէր Աստուած Իսրայէլի, դու արդար եւ ճշմարիտ ես. ոչ սպառեցեր զզաւակ մեր, այլ մնացաք զաւակ եւ արմատ մինչեւ ցայսար: 91 Եւ արդ՝ աւասիկ եմք այսար առաջի քո յանաւրեւութիւնս մեր, եւ ոչ եւս կարեմք կալ առաջի երեսաց քոց զի բազմացան անաւրեւութիւնք եւ չարիք մեր՝ առաւել քան զզլուխս մեր: 92 Եւ յորժամ եկաց յաղաւթս Եզր՝ հանդերձ խոստովանութեամբքս այսոքիւք եւ ողբովք մեծամեծաւք. անկեալ էր ի վերայ երեսաց երկրի առաջի տաճարին Տեառն: Ժողովեցան առ նա ամենայն որ էին յԵրուսաղէմ, ժողովուրդք բազումք՝ արք եւ կանայք, երիտասարդք եւ կուսանք. քանզի ողբք մեծամեծք էին ի բազմութեանն: 93 Եւ կարդաց Յեքոնիա Իեղու յորդոցն Իսրայէլի, եւ ասէ ցԵզր. Մեք մեղաք առ տէր Աստուած, եւ առաք կանայս յայլազգեաց երկրիս այսորիկ. 94 Եւ այժմ են այսար անաւրեւութիւնք ի միջի մերում. եկայք ամենեքեան՝ դիցուք երդմունս առաջի Տեառն, եւ հանցուք ի բաց զկանայս մեր զոր առաք յայլազգեաց, հանդերձ որդւովք իւրեանց. 95 որպէս եւ հրամայէ յաւրէնս տեառն Աստուծոյ մերոյ: Արի վաղվադակի՝ եւ կատարեալ. 96 զի առ քեզ են ամենայն իրք մեր, եւ մեք ընդ քեզ. զինչ եւ հրամայեսցես՝ արասցուք: 97 Եւ յարուցեալ Եզր՝ երդմնեցոյց զիշխանս ցեղից քահանայիցն եւ ղեւտացւոց, եւ զամենայն Իսրայէլի առնել ըստ այսմ աւրինակի. եւ երդուան:

ԳԻՐԲ ԵԶՐԻ ԱՌԱՋԻՆ

Գլուխ Թ.

1 Եւ յարուցեալ Եզր ի սրահէ տաճարին Տեառն, չոգաւ ի տունն Յովհաննայ Եղիսաբեանց. 2 եւ անդ ագաւ. հաց ոչ ճաշակեաց, եւ ջուր ոչ արբ, եւ ողբացեալ ի վերայ անարեւնութեանցն, եւ մեծամեծ մեղաց բազմութեանն: 3 Եւ քարոզ կարդաց յամենայն Հրէաստան՝ եւ յԵրուսաղէմ, թէ ամենեքեան. որ ելեալ էին ի գերութենէն, եկեցեն եւ ժողովեցին յԵրուսաղէմ: 4 եւ զհետ երկուց եւ երից աւուրց որք ոչ ժամանեցեն անդր՝ դատեալք յառաջնորդացն եւ ի ծերոցն, յափշտակեցեն զստացուածս նոցա, եւ նոքա աւտարացեալ արտաքս ելցեն քան զբազմութիւն ժողովրդոց գերութեանն: 5 Եւ ժողովեցան ամենեքեան որ էին յազգէն Յուդայ եւ Բենիամինի մինչեւ ցերիս աւուրս յԵրուսաղէմ, յամսեանն իններորդի՝ ի քսաներորդ աւուր ամսոյն: 6 եւ նստան ընդ նմա ամենայն բազմութիւնն՝ յընդարձակութեան սրահի տանն Տեառն եւ սարսռացեալք դողային վասն ցրտութեան ձմեռանոյն: 7 Եւ յարուցեալ Եզր՝ ասէ ցնոսա. Դուք էք որ մեղայք՝ եւ արարէք կանայս ի դատեաց այլազգեաց, եւ յաւելէք զանարեւնութիւն ի վերայ Իսրայելի: 8 եւ արդ՝ տուք զխոստովանութիւն եւ զփառս տեառն Աստուծոյ հարցն մերոց 9 եւ արարէք զկամս նորա, եւ զատեալ որոշեցայք յամենայն հեթանոսաց երկրի, եւ ի կանանց այլազգեաց զորս արարէք: 10 Եւ միաբանեալ ամենայն բազմութիւնն՝ աղաղակեցին մեծաձայն՝ եւ ասեն. Այդպէս արասցուք որպէս ասացերդ: 11 այլ վասն զի ժամանակս ձմեռն է, եւ մեք բազմութիւն յոյժ, եւ ոչ կարենք այսպէս ժուժեալ վշտաց նեղութեանս. եւ գործս ոչ թէ զմի արբ է՝ կամ գերկուս, վասն զի յոյժ սաստիկ մեղաք յիսուս յայս: 12 Արդ՝ կացցեն իշխանք եւ առաջնորդք ի վերայ բազմութեանս, եւ ամենայն ուրուք որոյ իցէ ի տուն իւր կին այլազգի, 13 երթեալ պահանջեցեն ի նմանէ ժամանակս. եւ իւրաքանչիւր տեղեացն կացցեն ծերք եւ դատաւորք, եւ լուծեալ քաւեցեն ի մենջ զբարկութիւն Տեառն զմեծամեծ չարեացս այսոցիկ զոր գործեցաք: 14 Յովնաթան Ագայելեանց, եւ Եզեկիա Թովկեանց՝ ընկալան յանձին առնել զայս եւ Մոսողամոս՝ եւ Ղեւի՝ եւ Սաբատէոս, որք միաբանեցին ընդ նոսա. 15 եւ արարին ըստ ամենայնի որպէս հրամայեցին որք ելեալ էին ի գերութենէն: 16 Եւ ընտրեաց Եզր արս քահանայս իշխանս եւ հայրապետս ըստ անուանց իւրեանց, եւ նստան յամսամտին՝ յամսեանն տասներորդի, զի վճարեցին իրքն: 17 եւ ժողովեալ ածին զարսն եւ զկանայս, որք ունէին զայլազգիսն՝ մինչեւ յամիսն առաջներորդ: 18 Եւ գտան ի քահանայիցն որ ժողովեալ էին, որք ունէին զկանայս այլազգեացն, եւ էին խառնակեալ ընդ ամպարշտութիւնսն: 19 Յորդոցն Յեսովայ Յովսեդեկեանց եւ եղբարն նորա՝ Մաթեղա, եւ Եղիազարոս, եւ Յորիբոս, եւ Յովադան. 20 եւ սկսան հանել զկանայս իւրեանց զայլազգիս. եւ մատուցին իւրաքանչիւր խոյս՝ վասն թողութեան մեղացն անգիտութեան: 21 Եւ յորդոցն Էմովրայ՝ Անանիա, եւ Բաղդէոս, եւ Մանաս, եւ Սամաէաս, եւ Յերիէլ, եւ Ազարիա: 22 Եւ յորդոցն Փասուր՝ Եղիանաս, եւ Մասսիաս, Իսմայել, եւ Նաթանայել, եւ Սկէթղէդոս, եւ Սաղթոս: 23 Եւ յորդոցն ղետացոց Յոզապտոս, եւ Սեմիս, եւ Կոնոս, այս ինքն է Սաղիտաս, եւ Փաթէաս, որ եւ Յուդաս, եւ Յովնաս: 24 Ի սաղմոսասաց պաշտանէիցն, Եղիասիբոս, Բաքուրոս: 25 Ի դռնապանացն, Սաղոթիմոս, եւ Տողբանէս: 26 Եւ յԻսրայելէ. յորդոցն Փորոսայ՝ Յերամաս, եւ Յեղդիաս, եւ Մեղքիաս, եւ Միադէս, եւ Եղիազարոս, եւ Ասաբիաս, եւ Բանեաս: 27 Եւ յորդոցն Եղիակիմ՝ Մատթանիաս, Զաքարիաս, Յեզորիէլ, Յովադիոս, Յերիմովթ, եւ Այէղիաս: 28 Եւ յորդոցն Զաթոմ, Եղիադաս, Եղիասիմոս, Ոթոնիաս, Արիմովթ, եւ Սաբաթոս, եւ Զարդէաս: 29 Եւ յորդոցն Բեբեա՝ Յովաննէս, եւ Անանիաս, եւ Յովզաբդոս, եւ Եմաթոս: 30 Եւ յորդոցն Մանի՝ եւ Ղամոս, Մամումոս, Յեղէոս, Յասուբոս, Յասաւելոս, եւ Յերեմովթ: 31 Եւ յորդոցն Ադդի՝ Նաթոս, եւ Մոոսիաս, Ղակունոս, Նաիդաս, Մատաթիաս, եւ Եսթել, եւ Բաղունոս, եւ Մանասէ: 32 Եւ յորդոցն Աննաս՝ Եղիովնաս, եւ Ասսէաս, եւ Մեղքիաս, եւ Մաթէոս, եւ Սիմոն, եւ Քոսամէոս: 33 Եւ յորդոցն Աստմատ՝ Աննէոս, եւ Մատաթիաս, եւ Բանէոս, եւ Եղիփաղատ, եւ Մանասէ, եւ Սեմէի: 34 Եւ յորդոցն Բաանի՝ Երեմիաս, եւ Մոմդիոս, Իսմաբոս, եւ Յուէլ, Մամբղէ, եւ Պէղիաս, եւ Անոս, Բաբասիոն, եւ Անասիբոս, եւ Մամսիտանէմոս, Եղիասիս, Բանուս, Եղիադի, Մոմէիա, Մեղեմիաս, Նաթանիաս: Եւ յորդոցն Եզովրայ՝ Այէմ, Եզրիէլ, Ագայել, Սամատոս, Զամբրի, Յովսէփ: 35 Եւ յորդոցն Նաումայ՝ Զազիկեաս, Զաբադիաս, Եղեսիուէլ, Բենեսիաս: 36 Այսք ամենեքեան էին որոց առեալ էր զկանայս այլազգեացն. եւ արձակեցին ի բաց զկանայս իւրեանց եւ զորդիս իւրեանց: 37 Եւ բնակեցին քահանայքն եւ ղետացիք, եւ յԻսրայելէ՝ յԵրուսաղէմ, եւ ի զաւառին. յամսամտին յամսեանն հինգերորդի: Եւ որդիքն Իսրայելի բնակեցին ի բնակութիւնս իւրեանց: 38 Եւ ժողովեցան ամենայն բազմութիւնն միաբան, յընդարձակ տեղի կողմանն արեւելից, առաջի դրան տաճարին: 39 եւ ասացին ցԵզր քահանայապետ եւ պատմիչ արիւնացն, զի բերցէ զարեւնսն Մովսիսի, զտուեալսն ի տեառնէ Աստուծոյ Իսրայելի: 40 եւ եբեր ի մէջ Եզր զարեւնսն առաջի ամենայն արանց եւ կանանց, եւ առաջի ամենայն

քահանայիցն: Եւ լուան զաւրէնսն Տեառն յամսամտին եւթներորդ ամսեանն: 41 Եւ կարդայրյառաջնում դրան տաճարին յընդարձակին, յառաւատէ մինչեւ ցար հասարակ առաջի ամենայն արանց եւ կանանց, եւ լսէին եւ ի միտ առնուին ամենայն բազմութիւնն զաւրէնսն տեառն Աստուծոյ: 42 Եւ կայր Եզր քահանայ եւ պատմիչ արինացն Տեառն ի վերայ փայտեղէն բեմի, զոր կազմեալ էր: 43 Եւ կային մաւտ առ նմա յաջմէ կողմանէ՝ Մատաթի, Սամուս, Անանիաս, Ագարիաս, Ուրիաս, Եզէկիաս, Բաաղսամոս: 44 Եւ յահեկէ կողմանէ՝ Փաղթէոս, Միսայէլ, Մեղքիաս, Ղովթաս, Ուբոս, Նաբարիաս, Չաքարիաս: 45 Եւ առեալ ի ձեռն Եզրի զգիրս արինացն. քանզի նստէր մեծաւ փառաւք առաջի ամենեցուն. եւ ամենայն բազմութիւնն նստէին առաջի նորա: 46 Եւ յորժամ եբաց զգիրս արինացն՝ յոտն կացին ամենայն բազմութիւնն եւ արինեաց Եզր զտէր Աստուած բարձրեալ՝ զԱստուած զՍաբաւովթ եւ զամենակալ: 47 Եւ միաբան ամենայն բազմութիւնն ասէր. Ամէն: Եւ ամբարձեալ զձեռս իւրեանց ի վեր՝ անկանէին յերկիր ի վերայ երեսաց իւրեանց, եւ երկիր պագանէին տեառն Աստուծոյ: 48 Եւ Յեսուս, եւ Աննուս, եւ Ասրաբիաս, եւ Յաղինոս, եւ Յակուբաս, Մաբատէոս, Աւգեաս, Մաննէաս, եւ Կաղիտաս, Ագարիաս, եւ Յոզաբորոս, եւ Անանիաս Փիղաթոս: 49 Այս էին ղեւտացիքն, որ ուսուցանէին ժողովրդեանն զաւրէնս Տեառն, եւ տային նոցա ի միտ առնուլ. եւ լնուին արինաւքն տեառն Աստուծոյ: 50 Եւ ասէ Ատտարատէս՝ ցեզր քահանայ եւ պատմիչ արինացն Տեառն եւ ցղեւտացիսն, որք ուսուցանէին զբազմութիւնն: 51 Եւ ասէ ցնոսա առաջի ամենեցուն. Աւրս այս է ար սրբութեան Տեառն. եւ ամենեքեան են լուծեալք ի լսել արինացն Տեառն: 52 զնացէք եւ երթայք կերայք զպարարտութիւն, եւ արբէք զքաղցրութիւն. եւ առաքեցէք զգիր այնոցիկ որք ոչն ունիցին ինչ: 53 Վասն զի սուրբ է արս այս Տեառն, եւ մի տրտմեցուցանէք զսա. քանզի տէր Աստուած է որ փառաւորեաց զմեզ: 54 Եւ ղեւտացիքն ամենայն հրամայեցին բազմութեանն՝ եւ ասեն. Աւրս այս սուրբ է՝ եւ մի տրտմեցուցանէք զսա: 55 Եւ ասեն ցբազմութիւնն. Որոյ կայցէ՝ կերիցէ եւ արբցէ՝ եւ ուրախ լիցի եւ տացէ այնմիկ որոյ ոչն կայցէ, եւ եղիցին ամենեքեան ուրախ այսաւր յոյժ. վասն զի լցայք եւ ի միտ առէք զբանս արինաց Տեառն, յորս դուք ժողովեցայք, եւ մեք ուսուցաք ձեզ:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԵԶՐ ԱՌԱՋԻՆ:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ա.

Ա/բ 1 Յառաջնում ամին Կիրոսի արքայի Պարսից, ի կատարել բանին Տեառն ի բերանոյ Երեմիայի մարգարէի. զարթոյց Տէր զոգին Կիրոսի թագաւորին Պարսից, եւ ետ հրաման պատուիրանի յամենայն թագաւորութեան իւրում. եւ գրեաց առ ամենեսեան արինակ զայս: 2 Այսպէս ասէ Կիրոս թագաւոր Պարսից. Չամենայն թագաւորութիւնս երկրի ետ ինձ տէր Աստուած երկնից. եւ նա հրամայեաց ինձ առնել եւ շինել նմա տաճար յԵրուսաղէմ Հրէաստանի: 3 Ո ոք եւ իցէ ի ձեզ յամենայն ժողովրդեան Տեառն, ընդ որում է Աստուած նորա ընդ նմա՝ ելցէ յԵրուսաղէմ Հրէաստանի, եւ շինեսցէ զտուն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի. եւ ինքն Աստուած որ բնակեալ է յԵրուսաղէմ, եղիցի ընդ նմա: 4 Եւ զամենայն պատրաստութիւն իւր՝ առցէ ընդ իւր, եւ տարցի ի տեղին յայն ուր ինքն բնակեսցէ. եւ առցէ այր ընդ իւր զամենայն կազմած իւր՝ որ ինչ եւ իցէ, արծաթեղէն եւ ոսկեղէն, եւ զայլ կահ եւ զանասուն՝ հանդերձ ընկերաւք իւրեանց առցեն ընդ իւրեանս ի պատրաստութիւն տաճարին տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ: 5 Եւ յարեան իշխանք հայրապետաց որդւոցն Յուդայ եւ Բենիամինի, եւ քահանայքն եւ ղեւտացիք ամենեքեան՝ զորոց զարթոյց տէր Աստուած զոգիս նոցա ելանել եւ շինել զտաճարն տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ: 6 Եւ ամենեքեան որ շուրջ էին զնոքաւք՝ ւազնէին եւ զարացուցանէին զձեռս նոցա՝ տալով արծաթ եւ ոսկի եւ զկահ եւ զանասուն, եւ ընծայիւք եւ պատարագաւք լցուցանէին զնոսա: 7 Եւ թագաւորն Կիրոս ետ բերել զամենայն սպասս եւ զկահ տաճարին Տեառն զոր առ Նաբուքոդոնոսոր յԵրուսաղէմ. եւ ետ ի պահ ի տուն աստուածոց իւրոց. 8 եւ տ բերել զայն ամենայն Կիրոս թագաւոր Պարսից ի ձեռն Միթրադատայ զանձաւորի, եւ համարեալ՝ ետ ցՍամանասար իշխան Յուդայ: 9 Եւ այս է թիւ համարուցն, զոհարանք ոսկեղէնք երեսուն, եւ զոհարանք սպասուն արծաթեղէնք՝ հազար քսան եւ ինն. 10 սկաւառակք ոսկիք՝ երեսուն, եւ արծաթեղէնք՝ կրկին հազար. 11 ամենայն կահք ոսկեղէնք եւ արծաթեղէնք՝ հինգ հազար եւ չորեք հարիւր:

Բ/ե Եւ ընդ ամենայն որ էին ընդ Սամանասարայ եւ ընդ ելելոյ գերութեանն ի Բաբելոնէ յԵրուսաղէմ:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Բ.

1 Այս են որդիքն Իսրայէլի, ըստ իւրաքանչիւր տեղեացն, որ ելանէին ի գերութենէն զոր գերեաց Նաբուքոդոնոսոր թագաւոր բաբելացւոց ի Բաբելոն, զորս եւ դարձոյց Կիրոս ի Բաբելոնէ յԵրուսաղէմ եւ ի Հրէաստան՝ այր իւրաքանչիւր քաղաք: 2 Եւ որք էին ելեալ ընդ Ջորաբաբելի, Յետուս, Նեեմի, Սարեաս Նոէի, Ղեաս, Մարդոքեոս, Բաղասան, Մասիար, Բագուար, Հոնու, Բաանայ: Այս է թիւ ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի: 3 Որդիք Փորոսայ՝ երկու հազար հարիւր եւթանասուն եւ երկու: 4 որդիք սափատայ՝ չորեքհարիւր եւթանասուն եւ երկու: 5 որդիք Արեսայ՝ եւթն հարիւր եւթանասուն եւ վեց: 6 որդիք Նեփթաղիմի Մովաբացւոյ, եւ որդւոց Յետուայ, եւ Հոովաբայ՝ երկու հազար ութ հարիւր եւ երկուտասան: 7 Որդիք Յեղամայ՝ երկու հազար երկերիւր յիսուն եւ չորս: 8 որդիք զԱտոնայ՝ ինն հարիւր քառասուն եւ հինգ: 9 որդիք Քորբայ՝ եւթն հարիւր յիսուն: 10 որդիք Բանեայ՝ հազար քառասուն եւ ութ: 11 որդիք Բիբեայ՝ ութ հարիւր քսան եւ երեք: 12 Որդիք Արզեայ՝ երեք հազար երեք հարիւր քսան եւ երկու: 13 որդիք Ադոնիկամայ՝ ութ հարիւր եւթանասուն եւ եւթն: 14 որդիք Բոսեռայ՝ երկու հազար ութ հարիւր եւ վեց: 15 որդիք Ադդիներայ՝ չորեք հարիւր յիսուն եւ չորս: 16 Որդիք Ագերեզեկիայ՝ իննսուն եւ վեց: 17 որդիք Բեսսեայ՝ երեք հարիւր քսան եւ երեք: 18 որդիք Գաբերի՝ իննսուն եւ հինգ: 19 որդիք Բեթղեհէմ՝ հարիւր քսան եւ երեք: 20 որդիք Նետափայ՝ յիսուն եւ վեց: 21 որդիք Ունաթովթ՝ հարիւր քսան եւ ութ: 22 որդիք Ասմովթ՝ քառասուն եւ երկու: 23 Որդիք Կարիաթարիմ Քափիթայ եւ Բերովթ՝ եւթն հարիւր քառասուն եւ երեք: 24 որդիք Հոասամայ եւ Գայեբայ՝ հազար քսան եւ մի: 25 որդիք Մաքմաս հարիւր քսան եւ երկու: 28 որդիք Բեթեղեայ եւ Յեզեայ՝ չորեք հարիւր քսան եւ երեք: 29 որդիք Նաբովթ՝ յիսուն եւ երկու: 30 որդիք

Մակեբիս՝ հարիւր յիսուն եւ վեց: 31 որդիք Եղամարայ՝ հազար երկերիւր յիսուն եւ չորս: 32 որդիք Երամ՝ երեք հարիւր քսան: 33 որդիք Ղիդդոն Ղովդադ ի Դետնայ՝ եւթն հարիւր քսան եւ հինգ: 34 որդիք Յերիքոյ՝ երեք հարիւր քառասուն եւ հինգ: 35 որդիք Սեննայ՝ երեք հազար վեց հարիւր երեսուն: 36 Եւ որդիք քահանայիցն, որդիք Յեդուայ տանն Յեսուայ Յովսեփէկեանց՝ ինն հարիւր եւթանասուն եւ երեք: 37 որդիք Եմեր՝ հազար յիսուն եւ երկու: 38 որդիք Փասուր՝ հազար երկերիւր քառասուն եւ հինգ: 39 որդիք Երեմ՝ հազար եւթն հարիւր: 40 Եւ ղեւտացիքն, որդիք Յեսու եւ Կադմիէլ որդւոցն Սեդուիա՝ եւթանասուն եւ չորս: 41 Եւ որ էին սաղմոսասացք եւ երգեցիկք, որդիքն Ասափայ՝ հարիւր քսան եւ ութ: 42 Որդիք դոնապանացն, որդիք Եղում, որդիք Ատտեր, որդիք Տեղմոն, որդիք Ակուբբ, որդիք Ատիտայ, որդիք Սուբայի, ամենեքեան հարիւր երեսուն եւ ինն: 43 Եւ Նաթանայ՝ որդիք Առադայ, որդիք Ասուփայ, որդիք Տաբովթ: 44 որդիք Կերաւս, որդիք Սիայ, որդիք Փագովն: 45 որդիք Ղաբանայ, որդիք Ադաբայ, որդիք Ակուբ: 46 որդիք Ադաբ, որդիք Սադամէի, որդիք Անան: 47 որդիք Գեդդէլ, որդիք Գաար, որդիք Հռադիայ: 48 Որդիք Հռասովն, որդիք Նեկովդան, որդիք Գազամ: 49 որդիք Գազայ, որդիք Փասէ, որդիք Բասի: 50 որդիք Ասենայ, որդիք Մովանիմ, որդիք Նեփուսիմ: 51 որդիք Բակուբ, որդիք Ակուփայ, որդիք Արուր: 52 որդիք Բաւաղովթ, որդիք Միդայ, որդիք Արսայ: 53 որդիք Բարկոս, որդիք Միսարայ, որդիք Թամայ: 54 որդիք Նեսուայ, որդիք Ասուփայ: 55 Որդիք ծառայից Սողոմոնի, որդիք Սոտէ, որդիք Աստիերայթ, որդիք Փակդուրայ: 56 որդիք Յեդայ, որդիք Կերդովն, որդիք Կերդիէլ: 57 որդիք Սափատիայ, որդիք Աստիդ, որդիք Փաքերովթայ Ասաբում, որդիք Եմէի: 58 Ամենայն որդիք Նաթանայ, եւ որդիք ծառայից Սողոմոնի, երեք հարիւր իննսուն եւ երկու: 59 Եւ այս են ելեալքն ի Թեղմեղէք Թեղարեսա, Քերուբ՝ Եղար՝ Եմեր: Եւ ոչ կարացին պատմել գտուն հարցն իւրեանց, եթէ իցէ զաւակ նոցա յԲարայէլի: 60 Որդիք Գաւաղայ, որդիք Տուրիու, որդիք Նեկովդայ, վեց հարիւր յիսուն եւ երկու: 61 Եւ յորդոց քահանայիցն՝ որդիք Աբաիայ, որդի Ակուս, որդիք Բերգեղայի, իբրեւ առին ի դստերացն Բերգեղայի Գադաղացոյ իւրեանց կանայս, եւ եղեւ մոռացումն անուանց նոցա: 62 Եւ խնդրեցաւ ազգահամար գրոց նոցա՝ եւ ոչ գտաւ, եւ որոշեցին զնոսա ի քահանայիցն: 63 Եւ ասէ Անամեսիթա ցնոսա. Չէ արժան ձեզ ուտել ի սրբութեան սրբութեանցն՝ մինչեւ յարիցէ քահանայապետ՝ եւ յայտնեալ ցուցցէ, եւ նովաւ լուսաւորեցի ամենայն մինչեւ ի սպառ: 64 Եւ էր ամենայն եկեղեցին միանգամայն, չորք բերք եւ երկու հազար եւ երեք հարիւր վաթսուն: 65 առանց ծառայից եւ աղախնաց իւրեանց, եւ կրտսերք նոցա եւթն հազար երեք հարիւր երեսուն եւ հինգ: Եւ երգիչք՝ սաղմոսասաց նոցա արք եւ կանայք՝ երկերիւր: 66 Ձիք նոցա՝ եւթն հարիւր երեսուն եւ վեց: ջորիք նոցա՝ երկերիւր քառասուն եւ եւթն: 67 ուղտք նոցա՝ չորեք հարիւր երեսուն եւ հինգ: Էշք նոցա՝ վեց հազար եւթն հարիւր քսան: 68 Եւ իշխանք հայրապետացն որք եկին ի տունն Տեառն յԵրուսաղէմ, նպաստաւորեցան ի տունն Աստուծոյ ի պատրաստութիւն շինութեան նորա: 69 որչափ եւ էր ի զաւրութիւն նոցա, ետուն ի կազմած զանձու գործաւորութեանն, ոսկի՝ ղիդրաքմայս վեց բեր եւ հազար, եւ հարիւր պատմուճանս քահանայիցն:

Գ/զ 70 Եւ նստան քահանայքն եւ ղեւտացիքն, եւ ի ժողովրդոցն, եւ երգեցիկքն, եւ դոնապանքն, եւ նաթանացիքն ի քաղաքս իւրեանց, եւ ամենայն Բարայէլ յիւրաքանչիւր քաղաքս:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Գ.

1 Եւ ժամանեաց եհաս ամիսն եւթներորդ, եւ էին որդիքն Բարայէլի յիւրաքանչիւր քաղաքս, եւ ժողովեցան ամենայն ժողովուրդն իբրեւ զմի այր յԵրուսաղէմ: 2 Եւ յարեաւ Յեսու Յովսեփէկեանց՝ եւ եղբարք նորա քահանայք, եւ Զորաբաբէլ որդի Սադաթիէլի, եւ եղբարք նորա վեց, եւ շինեցին սեղան գոհից տեառն Աստուծոյ Բարայէլի մատուցանել ի վերայ նորա ողջակէզս, ըստ գրելոցն յարեւնսն Մովսիսի առնն Աստուծոյ: 3 Եւ պատրաստեցին զգոհարանն ըստ կազմութեան իւրում, վասն զի կասկածէին յազգաց երկրին, եւ մատուցին ի վերայ նորա ողջակէզս վաղվադակի տեառն Աստուծոյ իւրեանց, մի՝ ընդ առաւուստս, եւ մի՝ ընդ երեկոյս: 4 Եւ արարին գտան տաղաւարահարացն ըստ գրելոցն, եւ ողջակէզս աւրստարէ ի մի թուեալ որպէս եւ պատուիրեալ էր նոցա: 5 Եւ մատուցանէին այլեւս ողջակէզս յամսագլուխս, եւ ի շաբաթս, եւ յամենայն տաւնս տարեկանաց Տեառն սրբութեանց, եւ զամենայն ակամայիցն զոր մեղանչէին Տեառն: 6 Եւ յառաջնում ամսեանն եւթներորդի սկսան մատուցանել ողջակէզս

տեառն Աստուծոյ: եւ տանն ոչ եւս էր հիմն արկեալ: 7 Եւ ետուն արծաթ քարահատացն եւ հիւսանցն, եւ կերակուրս եւ ըմպելիս եւ ձեթ՝ սիդոնացոց՝ եւ տիրացոց եւ բերէին փայտս մայրս ի Լիբանանէ ընդ ծով ի Յոպպէ՝ որպէս եւ հրամայեաց նոցա Կիրոս թագաւոր Պարսից:

Դ/է 8 Եւ յերկրորդ ամի ելանելոյն նոցա յորժամ եկին ի տաճարն Տեառն յԵրուսաղէմ յամսեանն երկրորդի՝ սկսաւ Ջորաբաբէլ Սաղաթիելեանց՝ եւ Յեսու Յովսեփեկեանց, եւ եղբարք նոցա, եւ քահանայքն եւ ղեւտացիքն եւ ամենայն եկեալքն ի գերութենէն յԵրուսաղէմ եւ կացուցին զղեւտացիսն ի քսանամենից եւ ի վեր՝ վերակացուս ի վերայ գործոց տանն Տեառն: 9 Եւ Յեսու, եւ որդիք նորա եւ եղբարք նորա. Կադմիէլ եւ որդիք նորա. եւ որդիք Յուդայ վերակացուք ի վերայ գործոյ տանն Տեառն. որդիք Ենադադ եւ եղբարք նորա ղեւտացիք: 10 Եւ արկին հիմն, եւ սկսան շինել գտունն Տեառն. եւ կային քահանայքն զգեցեալ զպատմութեանսն, եւ հարկանէին զփողս իւրեանց. եւ ղեւտացիքն որդիք Ասափայ ծնողայիւք արհնէին զտէր Աստուած՝ որպէս եւ կարգեաց Դաւիթ թագաւոր Իսրայէլի: 11 Եւ ասէն այր ցնկեր իւր. Խոստովան եղերուք՝ եւ գոհացարուք զՏեառնէ, զի քաղցր է զի յախտեան է ողորմութիւն նորա ի վերայ Իսրայէլի: Եւ ամենայն ժողովուրդն մեծաձայն արհնէին զտէր Աստուած Իսրայէլի. վասն զի անկան հիմունք տանն Տեառն. 12 Եւ բազումք ի քահանայիցն՝ եւ յղեւտացոցն, եւ յիշխանաց՝ եւ ի հազարապետացն՝ եւ ի ծերոցն՝ որոց տեսեալ էր գտաճարն Տեառն. եւ յայնժամ տեսին աչաւք իւրեանց զհիմնն նորա, լային մեծաձայն. եւ ժողովուրդքն ամենայն նշանակէին զուրախութիւն, եւ բարձրացուցանէին զձայնս իւրեանց: 13 Եւ ոչ որ էր ի ժողովրդեանն որ կարէր զիտել՝ եւ լսել զձայն ուրախութեանն. վասն զի ժողովուրդն աղաղակէր մեծաձայն, եւ լսելի լինէր ձայնն մինչեւ ի հեռուստ տեղիս:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Դ.

1 Եւ լուան որք նեղէին զՅուդայ եւ զԲենիամին, եթէ որդիքն Իսրայէլի եկեալքն ի գերութենէն շինեն գտունն Աստուծոյ Իսրայէլի. 2 Եւ մերձեցան առ Ջորաբաբէլ եւ առ իշխանս հայրապետացն, եւ ասէն ցնոսաւ. շինեսցուք եւ մեք ընդ ձեզ, եւ որպէս եւ դուք խնդրեսցուք ի տեառնէ Աստուծոյ ձերմէ քանզի եւ մեք նոյնպէս զոհեմք զոհս, յարէ յորմէ Ասորդան թագաւոր Ասորոց ած զմեզ այսր: 3 Եւ ասէն ցնոսաւ Ջորաբաբէլ՝ եւ Յեսու Յովսեփեկեանց՝ եւ մնացորդք իշխանաց հայրապետացն Իսրայէլի. Ոչ է արժան մեզ եւ ձեզ հասարակ շինել գտուն տեառն Աստուծոյ մերոյ, մեք մեզէն իսկ շինեսցուք գտուն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, որպէս հրամայեաց մեզ Կիրոս թագաւոր Պարսից:

Ե/զ 4 Եւ ժողովուրդք երկրին այնորիկ լքուցանէին զձեռս ժողովրդեանն Հրէաստանի, եւ խափանէին զնոսա ի շինելոյ. 5 Եւ կալեալ վարձաւորս՝ խորհէին զնոսա խափանել զամենայն աւուրս Կիրոսի թագաւորութեանն Պարսից, մինչեւ յաւուրս Դարեհի Պարսից արքայի: 6 Ի թագաւորութեանն Ասարսոյերու Պարսից՝ ի սկզբան թագաւորութեան նորա գրեցին թուղթ որք բնակեալ էին ի Հրէաստանի եւ յԵրուսաղէմ: 7 Եւ գրեցին յաւուրս Արսաստի՝ Միթրիդատէս, Տաբեղ, հանդերձ եւ այլ ծառայիւք նորա հարկահանաւքն, եւ գրեցին զիր ասորերէն. եւ էր զնա թարգմանեալ Հռոմ Բաադտիմ: 8 Եւ այս են բանք թղթոյն զոր առաքեցին նորա առ Արսաստա թագաւոր: Ծառայք քո որ եմք բնակեալ յայսմ կողմն գետոյն 9 Հռոմ Բաադտիմ, եւ Սամսայի գրիչ, եւ այլեւս ծառայակիցք մեր, Դենէնէս, Սփսաթ, Աքայիէ, Տարփաղէ, Ափերսէ, Ոքուէ, Բաբելոնէ, Սուսանա, Քէնդաւնէ: 10 Եւ այլ մնացեալ ազգք, զորս բնակեցոյց Ասենափար մեծ եւ պատուական ի քաղաքս Սոմարոմ, այսինքն Սամարիա յայս կողմն գետոյն: 13 առ Արսաստա թագաւոր խաղաղութիւն: Այժմ գիտութիւն լիցի քեզ թագաւոր՝ որ եթէ քաղաքն այն շինեսցի եւ պարիսպք նորա կանգնեսցին, հարկս քեզ ոչ որ տայ. 14 այլ եւ ընդ դիմադարձ եւս լիցին թագաւորաց. եւ զայնպիսի յանդգնութիւն մեք ընդդէմ թագաւորաց՝ ոչ կամիմք տեսանել: Եւ վասն այսր ամենայնի գրեցաք առ ձեզ թագաւոր. 15 զի տեսցես եւ արասցես, եւ գտցես ի զիրս յիշատակարանաց հարցն քոց եւ գիտացեալ եթէ քաղաքս այս ապստամբողաց է. եւ յամենայն ժամ ընդդէմ կացին թագաւորաց եւ ապաստան են ամենայն փախստէից յամենայն ժամանակս յախտենից եւ վասն այսորիկ քաղաքս այս իսկ աւերեցաւ: 16 Արդ տուաք մեք քեզ զիտել թագաւոր, եթէ քաղաքս այս շինեսցի՝ եւ պարիսպք սորա կանգնեսցին՝ չէ քեզ խաղաղութիւն: 17 Եւ առաքեաց թագաւորն առ Հռոմ Բաադտիմա՝ եւ Կամսայի գրչի, եւ այլ ծառայակցաց նոցա որք բնակեալ էին ի Սամարիա, եւ մնացորդացն յայնկողմն գետոյն, եւ ասէ:

Խաղաղությունն ընդ ձեռք 18 զհարկահանս զորս առաքեցէք առ իս, մտեալ առաջի իմ եւ տեղեկացուցեալ ինձ զամենայն. 19 հասի ի վերայ, եւ գտի զի քաղաքդ այդ յաւիտեանս ժամանակաց ապստամբ է, եւ ընդդէմ թագաւորաց լեալ է. 20 եւ թագաւորք հզաւորք եւ բռնաւորք կացեալ են յԵրուսաղէմ, բռնացեալ կալեալ զայն կողմն արեւմտից՝ յայն կողմն Եփրատ գետոյ: Արդ՝ դիք ի վերայ դոցա հարկս եւ հասս զի մի եւ այլ կամակարեալ բռնասցին. 21 արդ այժմ տուեալ ձեզ տեղեկութիւն, երթայք արգելէք եւ խափանեցէք զգործս նոցա, զի մի շինեսցի քաղաքն: 22 եւ մի ներէք նոցա եւ թողացուցանէք, այլ փոյթ յանձին կալեալ պահանջել զամենայն հարկս եւ զհասս. զի մի երբէք բազմասցին եւ զաւրասցին, եւ լիցին ընդդէմ թագաւորաց: 23 Յայնժամ հարկահան Արսասա թագաւորի՝ այսինքն է Արտաշիսի՝ բերեալ կարդաց զգիրն առաջի Հռեսիմայ՝ եւ Սամայի գրչի, եւ ծառայակցաց նորա: եւ ելեալ փութապէս յԵրուսաղէմ եւ ի Հրէաստան մեծաւ զարութեամբ՝ եւ այրուծիով՝ արգելին եւ խափանեցին զհրէայսն ի շինելոյ: 24 Յայնժամ խափանեալ դատարկացաւ զործ տաճարին տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ եւ էր դատարկացեալ մինչեւ յերկրորդ ամն Դարեհի արքայի Պարսից:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ե.

Զ/ը 1 Եւ մարգարէանային Անգեաս եւ Զաքարիաս Աղոյվայ, մարգարէանային ի վերայ Հրէաստանի եւ Երուսաղէմի յանուն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի: 2 Յայնժամ յարեան Զորաբաբել Սաղաթիէլեանց, եւ Յեսու Յովսեփեկեանց՝ եւ սկսան շինել զտուն տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի եւ միաբանեալ ընդ նոսա մարգարէքն Աստուծոյ աւգնէին նոցա: 3 Յայնժամ ժամանակի եկն առ նոսա Թաթանա իշխան կողմանց գետոյն Եփրատու, եւ Սաթրաբուզան, եւ ծառայակիցք նոցա, եւ ասեն ցնոսա. Ո՞ հրամայեաց ձեզ շինել զտունս զայս, եւ կամ ո՞ր բանիւ կանգնեցէք զաշտարակս դորա 4 եւ կամ զի՞նչ անուանք են արանցն այնոցիկ որք են առաջնորդք շինելոյ զքաղաքս զայս: 5 Եւ էին աչք տեառն Աստուծոյ ի վերայ հրէիցն դարձելոցն ի գերութենէն. եւ ոչ խափանեցին ցնոսա մինչեւ տացեն զիտել Դարեհի արքայի: եւ յայնժամ առաքեցին զհարկահանս վասն իրացս այսոցիկ՝ զի տեղեկասցին գրով: 6 Եւ այս է գրեալն: Թաթանա իշխան կողմանց գետոյն, եւ Սաթրաբուզան՝ եւ ծառայակիցք նորա, Փարսաքէ եւ Ռեսիմ. 7 Դարեհի թագաւորի խաղաղութիւն բազում. 8 զիտութիւն լիցի թագաւորիդ, զի երթեալ մեր յերկիրն Հրէաստանի ի քաղաքն Երուսաղէմ, տեսաք զտաճարն տեառն Աստուծոյ մեծի, զի շինէին ընտիր քարամբք, եւ փայտս պահանկս դնէին յորման. եւ զործն էր յաջողակ, եւ յառաջէր ի ձեռն նոցա: 9 Յայնժամ հարցաք ցծերս նոցա եւ ասեմք. Ո՞ հրամայեաց ձեզ շինել զտունս զայս, եւ կամ ո՞ր բանիւ հաստատէք զդա: 10 եւ խնդրեալ զանուանս առաջնորդացն, զի տացուք տեղեկութիւն ձեզ. եւ զի գրեսցուք զանուանս արանց իշխանաց նոցա: 11 Եւ զայս պատասխանի արարեալ հրէիցն ասեն ցմեզ. Մեք եմք ծառայք տեառն Աստուծոյ երկնի եւ երկրի, եւ շինեմք զտունս զայս որպէս եւ էր շինեալ յառաջ քան զբազում ամս, զոր շինեաց թագաւորն Իսրայէլի մեծն Սողոմոն. ըստ այնմ արիւնակի եւ մեք հաստատեմք զսա: 12 վասն զի հարքն մեր բարկացուցին զԱստուած երկնի եւ երկրի. եւ ետ ցնոսա ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց եւ քաղդէացոց. եւ զտունս զայս քակեաց, եւ զծողովորդն պանդխտեցոյց ի Բաբելոն: 13 Եւ յառաջնում ամի Կիրոսի թագաւորի բաբելացոց, Կիրոս թագաւոր հրամայեաց շինել զտունս զայս տեառն Աստուծոյ: 14 եւ զկահ տանս այսորիկ զարծաթեղէնս եւ զոսկեղէնս՝ զորս Նաբուքոդոնոսոր առ յԵրուսաղէմէ, եւ եկն եբեր ի տուն աստուածոց իւրոց. առեալ զայն Կիրոսի թագաւորի ի տանէ թագաւորին, եւ ետ ցՍամանասար զանձաւոր. 15 եւ ասէ ցնա. Զամենայն սպասդ եւ զկահ առ եւ երթ յԵրուսաղէմ ի տուն Տեառն որ է անդ: եւ տար դիր զկահդ ի տեղոց իւրում: 16 յայնժամ Սամանասար եկն՝ եւ արկ զհիմն տաճարիս տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ. եւ յայնմ հետէ շինեմք, եւ ոչ եւս է կատարեալ: 17 Արդ եթէ բարւոք թուի քեզ թագաւոր, այց արա եւ տես ի տունս պահպանութեան գրոց յիշատակարանաց թագաւորաց բաբելացոց. զի գիտասցես թէ արդարեւ Կիրոս թագաւորն հրամայեաց շինել զտունս Տեառն ի Հրէաստանի յԵրուսաղէմ. եւ տեղեկացեալ քո թագաւոր վասն իրացս այսոցիկ՝ առաքեսցիր առ մեզ:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Զ.

1 Յայնժամ Դարեհ թագաւոր այց արար խնդրեաց եւ եգիտ ի տունս թագաւորաց գրոց յիշատակարանացն ի Բաբելոնի: 2 եւ գտեալ յԱմաթստի քաղաքի բատանացոց զլուխ մի գրոյ տաւմարի եւ զայս ինչ գրեալ էր ի գիրս յիշատակարանին: 3 Յամին առաջնում Կիւրոսի. Կիւրոս թագաւոր հրաման ետ վասն տանն Տեառն որ յԵրուսաղէմ. աւէ. Շինեցի տաճարն Տեառն, եւ տեղին ուր զոհեն զգոհսն Տեառն: եւ ետ զչափ բարձրութեանն կանգունս վաթսուն, եւ լայնութեանն կանգունս վաթսուն. 4 եւ կարգք երեք ի զաւրաւոր քարանց. եւ կարգ մի փայտեղէն. եւ այսպէս շինեցի եւ յարկցի ամենայն տաճարն: 5 Եւ զկահ տանն Տեառն՝ զարծաթեղէնս եւ զոսկեղէնս զոր եբեր Նաբոքոդոնոսոր ի տանէ Տեառն յԵրուսաղէմէ՝ եւ եղ ի Բաբելոն. արդ՝ տացին ի բաց՝ եւ տարցին ի տաճարն Տեառն յԵրուսաղէմ. եւ երթեալ տարցին ի տեղի իւր ի տունն Աստուծոյ ուր լեալ էր: 6 Յայնժամ Դարեհ ետ զգիր հրամանիս իշխանաց կողմանց գետոյն. Սաթրաբուզանայ եւ ծառայակցացն նորա ի կողմանս գետոյն, եւ եւս ի հեռագոյն տեղիս: 7 Եւ արդ յայսմ հետէ թոյլ տուք շինել գտունն Աստուծոյ իշխանացն հրէից եւ ծերոցն Իսրայէլի, եւ շինեցեն գտունն Աստուծոյ ի տեղուջ իւրում: 8 եւ իմ հրամայեալ՝ մի ոք արգելցէ զծերսն Իսրայէլի ի շինել գտուն տեառն Աստուծոյ իւրեանց: եւ իշխանութենէ թագաւորութեան իմոյ որ են հարկահանք կողմանց գետոյն ամենայն զգուշութեամբ տացեն զծախս արանցն այնոցիկ՝ եւ մի խափանեցեն: 9 եւ զորդիս ցլուց՝ եւ խոյս, եւ ամիկս յողջակէզս տեառն Աստուծոյ երկնից ցորեան, եւ աղ, եւ զինի, եւ ձէթ, որպէս եւ հրամայեցեն քահանայապետքն յԵրուսաղէմ. եւ լիցի անխափան տուեալ ար ըստ արեւ որպէս եւ խնդրեցեն: 10 եւ մատուցեն պատարագ ի հոտ անուշից տեառն Աստուծոյ երկնից, եւ արասցեն աղաւթս վասն կենաց թագաւորի՝ եւ որդւոց նորա: 11 Եւ յինէն ել հրամանս այս. եւ ամենայն մարդ որ կացցէ ընդդէմ հրամանի իմոյ՝ քակեցի տուն նորա, եւ առեալ փայտ ի տանէ նորա ուղղեցեն՝ եւ բեւեռեցեն զայրն ի նմա որ եկաց ընդդէմ հրամանի իմոյ. եւ եղիցի նմա ի նախատինս յաւիտենից: 12 Եւ Աստուած՝ որոյ բնակեալ է անուն նորա անդ՝ ելցէ եւ աւերեցէ զթագաւորութիւնն եւ զծողովորդն, որ յանդգնեցաւ ձգել զձեռն իւր եւ արգելուլ ապականել գտունն Աստուծոյ որ յԵրուսաղէմ: եւ Դարեհ թագաւոր՝ եղի զհրամանս զայս, եւ մի ոք իշխեցէ անցանել: 13 Յայնժամ ժամանակի իշխան կողմանց գետոյն՝ եւ Սաթրաբուզան եւ ծառայակիցք նորա, առ որս առաքեաց Դարեհ թագաւոր, վաղվաղակի կատարելին զհրամանս նորա: 14 եւ ծերքն հրէից՝ եւ ղեւտացիքն շինէին. ի ժամանակս մարգարէութեանն Անգեայ՝ եւ Ջաքարիայ որդւոյ Ադդովայ: Ե/թ Եւ շինեցին եւ հաստատեցին ըստ հրամանին տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի եւ որպէս հրամայեցին Կիւրոս թագաւոր՝ եւ Դարեհ. եւ ի ժամանակս Արտասասայ թագաւորին Պարսից: 15 Եւ որ ար երեք էր ամսոյն Ադարայ՝ յամին վեցերորդի Դարեհի արքայի կատարեցաւ տաճարն: 16 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի քահանայքն՝ եւ ղեւտացիքն, եւ որք ելեալ էին ի գերութենէ նաւակատիս տանն Տեառն մեծաւ ուրախութեամբ: 17 Եւ մատուցանէին ի նաւակատիս տանն Տեառն զուարակս հարիւր, խոյս երկերիւր, գառինս չորեք հարիւր. եւ ամիկս յայծեաց վասն մեղաց ամենայն Իսրայէլի, երկոտասան՝ ըստ թուոյ ցեղիցն Իսրայէլի: 18 Եւ կացուցին զքահանայսն ըստ տեղեաց իւրեանց եւ զղեւտացիսն ըստ վիճակի բաժանմանն իւրեանց ի սպասաւորութիւն տեառն Աստուծոյ յԵրուսաղէմ. երկու հազար երկերիւր որպէս եւ գրեալ է ի գիրս Մովսիսի: 19 Եւ արարին որդիքն Իսրայէլի ելեալք ի գերութենէն զգատիկն Տեառն ի չորեքտասաներորդ ամսոյն առաջնոյ: 20 եւ սրբեցան քահանայքն եւ ղեւտացիք. եւ եղեն ամենեքեան սուրբք. եւ զենին զգատիկն Տեառն, ամենայն որք ելեալ էին ի գերութենէն, եւ եղբարք իւրեանց եւ քահանայք: 21 եւ կերան որդիքն Իսրայէլի զգատիկն ամենեքեան որք որոշեալ էին ի պղծութեանց ազգաց երկրին. եւ որք եկեալ էին առ նոսա խնդրել զտէր Աստուած Իսրայէլի: 22 Եւ արարին գտան բաղարջակերացն զեւթն ար, եւ ուրախ եղեն յԵրուսաղէմ. վասն զի ուրախ արար զնոսա տէր Աստուած Իսրայէլի: եւ Տէր դարձոյց զսիրտ թագաւորին ասորւոց առ նոսա զի աւգնեցէ եւ զաւրացուցէ զձեռս նոցա ի գործ տաճարին տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Է.

Ը/Ժ 1 Եւ յետ բանիցս այսոցիկ ի թագաւորութեանն Արտաշէսի արքայի Պարսից ել Եզրա որդի Սարուայ, որդւոյ Ազարիայ, որդւոյ Քեղկեայ. 2 որդւոյ Սեղումայ, որդւոյ Սադովկայ, որդւոյ Աքիտովբայ. 3 որդւոյ

Սամարիայ, որդւոյ Եզրայ, որդւոյ Մարովթսայ. 4 որդւոյ Զարեայ, որդւոյ Ոզիայ, որդւոյ Բովկայ. 5 որդւոյ Աբիսուայ, որդւոյ Փենեէսի, որդւոյ Եղիազարու, որդւոյ Ահարոնի առաջին քահանայի: 6 Այս Եզրայ՝ որ էլ ի Բաբելոնէ: Եւ սա էր գրիչ արագագիր արինացն Մովսիսի զոր ետ տեր Աստուած Բարայէլի. եւ ետ նմա թագաւորն զամենայն որ ինչ խնդրեաց ի նմանէ. զի ձեռն տեառն Աստուծոյ էր ընդ նմա: 7 Եւ ելին ընդ նմա յորդոցն Բարայէլի՝ եւ ի քահանայից՝ եւ յեւտացոց, եւ յերգեցիկ պաշտանէից, եւ ի դոնապանաց՝ եւ ի նաթանայացոցն յԵրուսաղէմ: Յամին եւթներորդի Արտաշէսի թագաւորի. 8 ելին յԵրուսաղէմ յամսեանն հինգերորդի, որ էր ամ եւթներորդ թագաւորին: 9 Եւ յամսամտին հինգերորդ ամսեանն եկն Եզրա յԵրուսաղէմ. վասն զի ձեռն տեառն Աստուծոյ բարութեամբ էր ընդ նոսա: 10 Եւ եղ Եզրա ի սրտի իւրում խնդրել զարեւնսն Տեառն, եւ գրել զնա, եւ ուսուցանել Բարայէլի զհրամանս եւ զդատաստանս: 11 Եւ այս են իրք հրամանի զոր ետ Արտաշէս թագաւոր Եզրի քահանայի եւ գրչի գրոց բանի արինացն Տեառն, եւ հրամանաց նորա ի վերայ Բարայէլի: 12 Արտաշէս թագաւորաց թագաւոր, Եզրի գրչի արինացն տեառն Աստուծոյ երկնից. 13 ամենայն հաստատութեամբ ետու եւ հրաման ի վերայ ամենեցուն որ են ընդ թագաւորութեամբ իմով, եւ ժողովրդոցն Բարայէլի, եւ քահանայից եւ ղեւտացոցն, զի ելցեն ամենեքեան յԵրուսաղէմ ընդ քեզ: 14 Յերեսաց թագաւորի, եւ եւթն խորհրդակցացն առաքեցաւ զիրս այս, այց առնել հրէիցն՝ եւ երուսաղէմացոցն առաջնորդութեամբ Եզրի, որոյ են արեւնք Աստուծոյ ի ձեռին իւրում: 15 Եւ հրամայեաց թագաւորն տալ ի տուն Տեառն արծաթ եւ ոսկի, հանդերձ խորհրդակցաւք իւրովք յԵրուսաղէմ, եւ ղնել ի տաճարին առաջի տեառն Աստուծոյ Բարայէլի: 16 Եւ ամենայն որոյ գտցի արծաթ եւ ոսկի՝ հրեայք որք իցեն պանդուխտք ի Բաբելոն՝ ժողովուրդք եւ քահանայք, առցեն ընդ իւրեանս եւ տարցին ի տուն Տեառն յԵրուսաղէմ: 17 Եւ ամենեքեան որք ելցեն՝ պատրաստեցեն զայս արինակ, որպէս եւ գրեցաք. Զուարակս, խոյս, գառինս, եւ զգոհս եւ զնուէրս իւրեանց. եւ մատուցեն ի վերայ սեղանոյ տեառն Աստուծոյ իւրեանց յԵրուսաղէմ: 18 Եւս առաւել վասն քո՝ ասէ, եւ վասն եղբարց քոց արարի բարութիւն, եւ թողի զարծաթ եւ զոսկի, որպէս վայել է Աստուծոյ ձերոյ՝ արարէք: 19 Եւ զկահ տուեալ քեզ ի սպասաւորութիւն տանն Տեառն, առ ընդ քեզ՝ եւ տար յԵրուսաղէմ: 20 Եւ զաւելորդսն տաջիր ի պահեստ գանձու տան թագաւորաց: 21 Եւ Արտաշէս թագաւոր ետու հրաման ամենայն գանձաւորաց որ իցեն յայն կողմն Եփրատ գետոյն, զամենայն ինչ զոր եւ խնդրեցէ ի ձենջ Եզրա քահանայ եւ գրիչ արինացն տեառն Աստուծոյ երկնից, տաջիք ի տուն տեառն Աստուծոյ նորա: 22 Պատրաստ արարէք արծաթ՝ տաղանտս հարիւր. եւ ցորեան՝ քոռս հարիւր, եւ զինի՝ նոյնչափ, եւ ձէթ՝ նոյնչափ. 23 Եւ մի ոք կացցէ ընդդէմ հրամանաց թագաւորի: Զամենայն ինչ զոր հրամայեցի ի տուն տեառն Աստուծոյ երկնից եւ երկրի՝ այս եղիցի: Եւ մի ոք ձեռնարկեցէ խափանել ի տանէ տեառն Աստուծոյ Բարայէլի զի մի եղիցի բարկութիւն ի տեառնէ Աստուծոյ ի վերայ թագաւորութեան իմոյ՝ եւ որդւոյ իմոյ: 24 Եւ ետու ձեզ զիտել թէ ամենայն որ իցեն ի քահանայից եւ ղեւտացոց՝ եւ ի սաղմոսերգողաց՝ դոնապանացն եւ նաթանացոցն եւ որք իցեն սպասաւորք տանն Աստուծոյ՝ մի տացեն հարկս, եւ մի ոք իշխեցէ ծառայեցուցանել զնոսա: 25 Եւ դու Եզրա՝ որոյ է իմաստութիւն Աստուծոյ ի ձեռին քում, կացո գրիչս եւ դատաւորս՝ զի դատեցեն զամենայն ժողովուրդս որ են յայն կողմն գետոյն, եւ ուսուցեն ամենեցուն որք ոչ զիտիցեն զարեւնս՝ աստուծոյ քոյ: Եւ ամենեքեան որք ոչ զիտիցեն. 26 Եւ ամենեքեան որք ոչ առնիցեն ըստ արինացն Տեառն՝ եւ ըստ արինաց թագաւորին, մատնեալք լիցին ի դատաստան ըստ գործոց իւրեանց, եթէ ի մահ, եթէ ի տանջանս, եթէ ի տուգանս, եւ եթէ ի կապանս: 27 Արեւնեալ է տէր Աստուած հարցն մերոց՝ որ արկ զայս ի սիրտ թագաւորին, եւ փառաւորեաց զանուն տեառն Աստուծոյ մերոյ որ է յԵրուսաղէմ: 28 Եւ արար առ իս զողորմութիւն՝ եւ պատուեաց զիս առաջի թագաւորին եւ խորհրդակցաց նորա, եւ առաջի ամենայն իշխանաց թագաւորին: Եւ ես զարագայ. վասն զի ձեռն Տեառն ամենայն բարութեամբ էր ընդ իս. ժողովեցի զամենայն իշխանս Բարայէլի ելանել ընդ իս:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐ
Գլուխ Ը.

Թ/ժա 1 Եւ այս են իշխանք հայրապետացն որ ելանին ընդ իս ի թագաւորութեանն Արտաշէսի թագաւորի բաբելացոց: 2 Յորդոցն Փենեէսի՝ Գեթսուն. յորդոցն Իթամարայ՝ Դանիէլ. յորդոցն Դաւթայ՝ յԱտուս: 3 յորդոցն Նաաթա՝ Նիա: յորդոցն Փոսորայ՝ Զաքարիա, եւ ընդ նմա արք հարիւր յիսուն: 4 յորդոցն

Փաթմովար՝ Եղիանա որդի Զարա, եւ ընդ նմա երկերիւր արանց: 5 յորդոցն Զատուէլ՝ Սեքենիա որդի Ազիելի, եւ ընդ նմա երեք հարիւր արանց: 6 յորդոցն Ադինայ՝ Աբէն որդի Յովնաթանայ, եւ ընդ նմա յիսուն արանց: 7 յորդոցն Եղամի՝ Իսաիաս որդի Աթաղիայ, եւ ընդ նմա եւթանասուն արանց: 8 յորդոցն Սափատիայ՝ Զամբդիա որդի Միքայելի, եւ ընդ նմա եւթանասուն արանց: 9 յորդոցն Յովաբայ՝ Բաղիա որդի Յելելի, եւ ընդ նմա երկերիւր եւ ութասուն արանց: 10 յորդոցն Բաանայ Սեղիմութ որդի Յովսեփու, եւ ընդ նմա հարիւր վաթսուն արանց: 11 յորդոցն Բաբէի՝ Զաքարիաս որդի Բաբի, եւ ընդ նմա քսան եւ ութ արանց: 12 յորդոցն Ադոնիկամայ եւ Ազդադայ եւ Յովնան որդի Սակատանայ, եւ ընդ նմա հարիւր եւ տասն արանց: 13 Յորդոցն Ադոնիկամ՝ Էսքարի, եւ այս են անուանք նոցա, Եղիփաղաթ, յէիեղ, եւ Սամա, եւ ընդ նմա վաթսուն արանց: 14 յորդոցն Բադուի՝ Ութայի, եւ Զաբուր, եւ ընդ նմա եւթանասուն արանց: 15 Եւ ժողովեցի զնոսա առ եզր գետոյն որ գայ յԵփ, եւ առեալ անդ աւթեւանս աւուրս երիւս. եւ ի բազմութիւն ժողովողեանն յորդոց քահանայիցն, եւ յորդոցն Ղեւեայ ոչ գտի զոր: 16 Եւ առաքեցի առ Եղիազար, եւ առ Արիէլ, եւ առ Սեմեայ. եւ զԱննամ եւ զԱրիբ, եւ զԵղնաթան, եւ զՆաթան, եւ զԶաքարիա, եւ զՄէսողամ, եւ զՅովարիբ, եւ զՅեղամաթամ. 17 եւ իմացուցեալ ածին զնոսա առաջի իշխանացն որ էին ի տեղոջ գանձաւորացն, եւ եղի բանս ի բերանս նոցա խաւսել ընդ եղբարս իւրեանց. Նաթանիմ, որ էր ի տեղի գանձաւորացն զորս ածին առ մեզ. որք երգէին ի տան Աստուծոյ մերոյ: 18 եւ եկին առ մեզ. քանզի էր ձեռն Տեառն ի բարութիւն ընդ մեզ. Յորդոցն Ղեւեայ որդոյ Իսրայէլի. եւ զառաջինն եկին առ մեզ որդիք նորա եւ եղբարք նորա ութետասն: 19 Եւ Ասեքիա եւ Յեսեա որդի Մերարեայ, եւ եղբարք նորա եւ որդիք նորա՝ արք քսան: 20 Եւ ի Նաթանայ զոր ետ Դաւիթ եւ իշխանքն ի ծառայութիւն ղեւտացոցն, եւ ի Նաթանայիմ երկերիւր եւ քսան. ամենեքեան ժողովեցան ըստ անուան իւրեանց: 21 Եւ քարոզեցաք անդ պահս առ եզր գետոյն Առիս, եւ մատուցաք անդ աղաթս առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ, խնդրել ի նմանէ ճանապարհ ուղղութեան՝ մեզ եւ որդոց մերոց՝ եւ ամենայնի որ ընդ մեզ: 22 վասն զի ամաչեցաք խնդրել ի թագաւորէն հեծեալս ապրեցուցանել զմեզ ի թշնամեացն մերոց ի ճանապարհին. վասն զի ասացաք ցթագաւորն այսպէս, եթէ ձեռն Տեառն մերոյ աւգնէ ամենեցուն որ խնդրեն զնա ի բարութիւն. եւ զաւրութիւն նորա եւ բարկութիւն նորա ի վերայ ամենեցուն ոյք թողուն զնա: 23 եւ պահեցաք, եւ խնդրեցաք յԱստուծոյ մերոյ վասն այսր ամենայնի՝ եւ լուա Տէր: 24 Եւ առաքեցաք յիշխանացն քահանայից երկոտասան, զՍաբաբիա, եւ զԱսաբիա, եւ ընդ նոսա յեղբարց նոցա տասն: 25 եւ կշռեցաք եւ տուաք ցնոսա զարծաթ եւ զոսկի, եւ զսպաս առաջաւորութեան տանն Աստուծոյ մերոյ. զոր բարձրացոյց զմեզ թագաւորն եւ խորհրդակիցք նորա եւ իշխանք նորա, եւ ամենայն Իսրայէլ որ միանգամ էին անդ: 26 եւ կշռեալ ետու ցնոսա արծաթ տաղանտս՝ վեց հարիւր յիսուն, եւ կահ արծաթոյ՝ հարիւր, եւ ոսկւոյ՝ տաղանտս հարիւր: 27 եւ այլ կահ ոսկւոյ՝ քսան եւ երեք, եւ կահ պղնձոյ սուրբ եւ մաքուր ոսկեզաւծ: 28 Եւ ասացի ցնոսա, եւ դուք սրբեալք տեառն Աստուծոյ էք, եւ ամենայն կահ սուրբ է Տեառն, եւ ոսկեղէնք եւ արծաթեղէնք ընտրեալք տեառն Աստուծոյ հարցն մերոց: 29 արթուն կացէք եւ պահեցէք՝ մինչեւ կշռեսցիք զոսա առաջի իշխանաց քահանայիցն եւ ղեւտացոցն, եւ իշխանաց հայրապետացն Իսրայէլի՝ որ են յԵրուսաղէմ ի խորանս տան Տեառն: 30 Եւ առեալ քահանայիցն եւ ղեւտացոցն զհամար ոսկւոյ եւ արծաթոյ՝ եւ զկահս ի տանել յԵրուսաղէմ ի տուն Աստուծոյ մերոյ: 31 Եւ յարուցեալ չուեցաք ի գետոյն Էփս՝ որ աւր երկոտասան էր ամսոյն առաջնոյ, եւ եկեալ հասաք յԵրուսաղէմ. եւ ձեռն տեառն Աստուծոյ մերոյ էր ընդ մեզ, եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մերոց եւ ի պատերազմողաց զճանապարհայն: 32 եւ եկաք յԵրուսաղէմ, եւ հանգեաք անդ աւուրս երիւս: 33 եւ յաւուրն չորրորդի կշռեալ տուաք զարծաթ եւ զոսկի եւ զկահ ի տուն տեառն Աստուծոյ մերոյ, ի ձեռն Մարեմովթ որդի Ոնիայ քահանայի, եւ որ էր ընդ նմա Եղիազար որդի Փենեէսի, եւ Յովաբաթ որդի Յեսուայ, եւ Նովադիա որդի Բանեայ, եւ այլ ղեւտացիք: 34 Եւ էր թուով եւ համարով ամենայն, եւ գրեցաւ ամենայն կշիռ համարոյն բովանդակ: 35 Եւ ի ժամանակին յայնմիկ որք եկեալ էին ի գերութենէն որդիք պանդխտութեան, մատուցին ողջակէզս տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, զուարակս՝ երկոտասան վասն ամենայն Իսրայէլի. խոյս՝ իննսուն եւ վեց. զառիւնս՝ եւթանասուն եւ եւթն. ամիկս վասն մեղաց՝ երկոտասան: Զայս ամենայն ողջակէզս մատուցին տեառն Աստուծոյ: 36 եւ ետուն զգիր կարասւոյն, զոր հրամայեալ էր թագաւորին ցիշխանս կողմանց գետոյն Եփրատու. եւ փառաւորեցին զժողովուրդն եւ զտաճարն Աստուծոյ:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Թ.

Ժ/Ժբ 1 Եւ ի կատարել այսր ամենայնի՝ մերձեցան առ իս իշխանքն եւ ասեն Ոչ որոշեցան ժողովորդն Իսրայելի եւ քահանայքն եւ դէտացիքն ի ժողովրդոց՝ եւ յերկրէ՝ որ են հեռագոյն ի նոցանէ քանանացին, եւ քետացին, եւ փերեզացին, եւ յեբուսացին, եւ ամմոնացին, եւ մովաբացին, եւ եգիպտացին, եւ ամովրիացին: 2 Քանզի արարին կանայս ի դստերաց նոցա, ինքեանք եւ որդիք իւրեանց, եւ խառնակեալ պղծեցաւ սերմն սրբութեան նոցա ընդ ժողովուրդ երկրին այնորիկ. եւ եղեւ սկիզբն անաւրէնութեանս այսորիկ յիշխանացն: 3 Եւ եղեւ յորժամ լուայ եւ զբանս զայսոսիկ՝ պատառեցի զհանդերձս իմ, եւ փետեցի զհերս եւ զմարուսս իմ, եւ այնպէս նստէի ի սուգ: 4 Եւ ժողովեցան առ իս ամենեքեան որք էին երկիւղածք յԱստուծոյ Իսրայելի. որք էին ժողովեալք յելիցն պանդխտութեան. եւ ես այնպէս նստէի ի սուգ մինչեւ ի ժամ զոհի երեկոյին: 5 Եւ ի զոհի երեկոյին՝ յարեայ ի տառապանաց իմոց, եւ պատառեալ հանդերձիւք իմովք, խոնարհեալ կորանայի ի վերայ ծնգաց իմոց. եւ տարածեալ ամբարձեալ զձեռս իմ առ տէր Աստուած. 6 եւ ասեմ. Աստուած իմ եւ տէր՝ ամաչեմք եւ զարհուրիմք ի քէն բարձրացո տէր Աստուած իմ զերեսս իմ առ քեզ. վասն զի անաւրէնութիւնք մեր բազմացան ի վերայ զլիսոց մերոց, եւ մեղք մեր մեծացան եւ բարձրացան մինչեւ յերկինս. 7 յամաց եւ ի ժամանակաց հարցն մերոց, եւ եմք մեք ի մեղս մեծամեծս մինչեւ ցայսար. եւ վասն մեղաց մերոց մատնեցեր զմեզ եւ զթագաւորս մեր, եւ զորդիս մեր՝ ի ձեռն թագաւորացն հեթանոսաց, եւ ի սուր եւ ի զերութիւն եւ ի յափշտակութիւն եւ յամալթ երեսաց մերոց եղեաք մինչեւ յաւրս յայս: 8 Եւ այժմ զթութիւնք քո եղեն ի վերայ մեր տէր Աստուած մեր, եւ շնորհեցեր մեզ փրկութիւն, եւ հաստատեցեր զմեզ ի տեղի սրբութեան քոյ, եւ լուսաւորեցեր զաչս մեր այսար տէր Աստուած մեր. եւ ետուր մեզ կենդանութիւն փոքր ի շատէ ի ծառայութեանն մերում: 9 վասն զի ծառայ եղաք. եւ ի ծառայութեանն մերում ոչ թողեր զմեզ տէր Աստուած մեր, եւ խոնարհեցան առ մեզ ողորմութիւնք քո առաջի թագաւորին Պարսից տալ զմեզ ի կենդանութիւն, եւ բարձրացուցանել զտուն Աստուծոյ մերոյ, կանգնել եւ շինել զանապատս զայս. եւ արկանել ցանգ եւ պարիսպ ամրութեան Յուդայ եւ Երուսաղէմի: 10 Եւ արդ՝ զի՞նչ տացուք պատասխանի առաջի քո Տէր՝ վասն այսր ամենայնի. քանզի անցաք զարինաւք քովք Տէր՝ եւ զհրամանաւք. 11 զոր ետուր ի ձեռն ծառայից քոց մարգարէից, ասելով այսպէս. Եթէ երկիրն յոր մտանելոց եւ ժառանգել զնա, է երկիր պղծեալ ի պղծութեանց ազգաց երկրին այնորիկ, եւ աղտեղութեամբք իւրեանց լցին զնա: 12 Եւ արդ՝ մի առնուցուս ի դստերաց նոցա կանայս որդւոց քոց, եւ զդստերս քո մի տաս կանայս որդւոց նոցա, եւ մի խնդրեսցես առնել խաղաղութիւն ընդ նոսա զամենայն ժամանակս. եւ եղիջիր դու զաւրաւոր ուստել զբարութիւն երկրին, եւ ժառանգեսցեն որդիք քո զերկիրն զայն յաւիտեանս ժամանակաց: 13 Եւ որ ինչ միանգամ անցք անցին ընդ մեզ վասն գործոց մերոց, եւ չարութեան մեղաց մերոց. այլ դու Տէր բազում անգամ թողեր զմեղս մեր, եւ ետուր մեզ այսպիսի զաւակ եւ արմատ: 14 եւ մեք դարձեալ խտորեցաք անցեալ զարինաւք քովք, եւ խառնակեցաք ընդ աղտեղութիւնս հեթանոսաց երկրին. եւ ոչ բարկացար մեզ ի կորուսանել զմեզ մինչեւ ցայս վայր, եթէ ոչ մնացէ արմատ եւ զաւակ անուան մեր: 15 Տէր Աստուած Իսրայելի՝ դու արդար եւ ճշմարիտ ես, որ ոչ սպառեցեր զզաւակ մեր. այլ մնաց մեր արմատ եւ զաւակ մինչեւ ցայսար: եւ արդ՝ ահաւասիկ եմք այսար առաջի քո յանաւրէնութիւնս մեր, եւ ոչ եւս կարեմք ամբառնալ զգլուխ մեր՝ եւ կալ առաջի երեսաց քոց զի բազմացան անաւրէնութիւնք մեր եւ չարիք՝ առաւել քան զգլուխս մեր:

ԵԶՐԱՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գլուխ Ժ.

1 Եւ յորժամ եկաց Եզրաս յաղաթս հանդերձ խոստովանութեամբս այսոքիւք, եւ ողբովք մեծամեծաւք անկեալ էր ի վերայ երեսաց երկրի առաջի Տեառն. ժողովեցան առ նա ամենայն որ էին յԵրուսաղէմ ժողովուրդ բազում, արք եւ կանայք՝ երիտասարդք եւ կուսանք եւ ողբայր ժողովուրդն, եւ համբարձին զձայնս լալոյ իւրեանց: 2 Եւ պատասխանի ետ Յեքոնիա որդի Եղեայ որդւոյն Եղամայ, եւ ասէ ցԵզրա. Մեք մեղաք առ տէր Աստուած մեր, եւ արարաք զկանայս յայլազգեաց երկրիս այսորիկ. եւ այժմ են անաւրէնութիւնք այսար ի մէջ Իսրայելի: 3 Եւ արդ՝ ուխտեսցուք ուխտս առաջի տեառն Աստուծոյ մերոյ հանել զամենայն կանայս այլազգիս, եւ զզաւակս որ ի նոցանէ: եւ արդ՝ որպէս կամիս արի եւ կեցո զսոսա

արինաւքն տեառն Աստուծոյ, եւ որպէս պատուիրանք հրամայեն, 4 արի եւ լուիցուք ի բերանոյ քումմէ, եւ մեք ընդ քեզ, զաւրացիր եւ արա որպէս եւ հրամայեալ է ի տեառնէ Աստուծոյ: 5 Եւ յարուցեալ Եզրայ երդմնեցոյց զիշխանս ցեղից քահանայից եւ ղեւտացոց եւ զամենայն Իսրայէլ առնէր ըստ այսմ արինակի երդման: 6 Եւ յարուցեալ Եզրայ յերեսաց տանն Աստուծոյ, երթեալ ի տուն զանձին առ Յոհան որդի Եղիսուբայ՝ հաց ոչ եկեր, եւ ջուր ոչ արբ, եւ ողբացեալ ի վերայ անարեւնութեանն՝ եւ մեծամեծաց մեղաց բազմութեանն: 7 Եւ քարոզ կարդային ի Հրէաստանի եւ յԵրուսաղէմ, 8 ամենայն ոք՝ որ ոչ եկեսցէ յԵրուսաղէմ մինչեւ յերիս աւուրս, յիշխանաց եւ ի ծերոցն՝ եղիցի նգովեալ, եւ ամենայն ստացուածք նորա, եւ ինքն ի բաց եղիցի յեկեղեցոյ ժողովրդոցն Իսրայէլի: 9 Եւ ժողովեցան ամենայն արք Յուդայ եւ Բենիամին յԵրուսաղէմ յերիս աւուրս, յիններորդ ամսեանն որ ար քսան էր ամսոյն. եւ նստան ամենայն ժողովուրդն ի հրապարակի տան Տեառն. եւ էին զարհուրեալք ի բանից նորա, եւ ի ցրտութենէ ձմերայնոյն: 10 Եւ յարուցեալ Եզրայ ասէ ցնոսա. Դուք էք որ մեղայք, եւ արարէք կանայս զդստերս այլազգեաց. եւ յաւելիք զմեզս եւ զանարեւնութիւնս ի վերայ Իսրայէլի: 11 Եւ արդ՝ տուք զարհնութիւն տեառն Աստուծոյ հարցն մերոց, եւ արարէք զհաճոյսն առաջի նորա. եւ զատեալ որոշեցայք յամենայն հեթանոսաց երկրի, եւ ի կանանց այլազգեաց զորս արարէք: 12 Եւ պատասխանի ետուն ամենայն եկեղեցին՝ եւ ասեն Մեծ է բանս այս զոր ասես դու ի վերայ մեր: 13 Վասն զի ժողովուրդ բազումք ենք, եւ ժամանակս ձմեռն է. եւ ոչ կարենք կալ արտաքոյ, եւ զործոյ ոչ է զմի ար կամ զերկու, վասն զի սաստիկ մեղաք յիրս յայս: 14 Կացցեն իշխանք յամենայն տեղիս եւ ի քաղաքս, եւ որոց իցէ արարեալ կանայս յայլազգեաց՝ եկեսցեն ի ժամանակն, զոր ծերքն եւ հայրապետքն կարգեսցեն ի քաղաքս քաղաքս՝ եւ դատեալ քաւեսցեն զմեզս զայս ի մենջ, եւ դարձուցեն զբարկութիւն Աստուծոյ ի մենջ որ վասն բանիս այսորիկ: 16 Եւ արարին այսպէս որ ելեալ էին ի գերութենէն. եւ ընտրեաց Եզրաս արս իշխանս ի հայրապետաց տանն իւրոյ՝ զարս անուանիս. եւ շրջեցան յամսամտի տասներորդ ամսոյն՝ եւ վճարեցին: 17 Եւ որոշեցին զամենայն արս որք ունէին կանայս յայլազգեացն մինչեւ ի մուտ ամսոյն առաջնոյ: 18 Եւ գտան յորդոցն քահանայիցն որք ունէին զկանայս՝ յայլազգեացն. յորդոցն Յեսովայ Յովսեփեկեանց, եւ եղբար նորա Մանասէի եւ Եղիազարու, Յարիր՝ եւ Գադաղիա: 19 Եւ սկսան հանել զկանայս յայլազգեացն յինքեանց: Եւ մատուցին իւրաքանչիւր՝ խոյս վասն թողութեան մեղացն անգիտութեան: 20 Եւ յորդոցն Երամ՝ Մասիս, Եղիա, Սամարիա, եւ Եդոգիաս: 22 Եւ յորդոցն Փասուր՝ Եղիանաս, Մասիէլ, Միսայէլ, Նաթանայէլ, Յովգաբաթ, եւ Եղասա: 23 Եւ յորդոցն ղեւտացոց Յելգաբաթ, Սամուր, Կովդիա՝ այս է Կովդիտոս, եւ Ափեթիաս, եւ Յուդաս. եւ Եղեազար: 24 Եւ ի սաղմոսերգացն՝ Եղիսափ. եւ ի դռնապանացն՝ Կողէմ, Էտեղէս, եւ Ուրի: 25 Եւ յԻսրայէլէ, յորդոցն Փորոսայ՝ Հռամայիա, Յավիա, Մեղքիա, Էակիմ, Եղեազար, Ասաբիա, Նիբանիա: 26 Եւ յորդոցն Եղամ՝ Մատտաթանիա, Ջաքարիա, Յաւեղ, Աբդիա, Երիմովթ, Եղիա: 27 Եւ յորդոցն Ջաթուայ՝ Եղիոնէ, Եղիսաբ, Մատթանա, Յարմովթ, Ջաբադ, Ջագիա: 28 Եւ յորդոցն Բաբէի՝ Յոհան, Անանի, եւ Ջաբուութաղի: 29 Եւ յորդոցն Բանի՝ Մոսողամ, Մաղաք, Աղիաս, Իասուր, Մաադ, Հոնմովթ: 30 Եւ յորդոցն Փաաթ Մովաբ՝ Ադնէքաղէլ, Բանայիա, Մասեա, Մատթա, Բեսեէլ, Մանասէ: 31 Եւ յորդոցն Երամ՝ Եղիեզի, Եսիա, Մեղքիա, Սամերաս, Սիմէոն, 32 Բենիամին, Մաղուք, Սամարիա: 33 Եւ յորդոցն Ասէմ՝ Մատթանիա, Մատաթիա, Ջարաթ, Եղիփաղէթ, Յերեմի, Մասսէ, Սամէի: 34 Եւ յորդոցն Բանի՝ Մովաղիա, Ամրամ, Ուլէ, 35 Բանեա, Բադաիա, Քեղիա, 36 Ուանիա, Մարիովթ, Եղիասիբ, 37 Մաթանիա, Մաթանա: 38 Եւ արարին որդիքն Բանի, եւ որդիքն Սեմէի, 39 Սեղեմիաս, Նաթան, Ադաղիաս, 40 Մաքնա, Դայադու, Մէսէարու, 41 Եզրիէլ, Մաղամիաս, Սամարիաս, 42 Սեղում, Ատարիաս, Յովսէփ: 43 Յորդոցն Աբուրէ՝ Իէուլէ, Մատաթիաս, Ջաբաթ, Ջեբիննաս, Յադայի, Յադէ, Յովեզ, Բանայիա: 44 Այսք էին ամենեքեան որ ունէին զկանայս յայլազգեացն, եւ ծնան ի նոցանէ ուստերք եւ դստերք:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԵԶՐԱՍ:

ԱՂՕԹՔ ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱԻՈՐԻ

- 1 Տէ՛հ ամենակալ Աստուած Աբրահամու Սահակայ Յակովբայ զաւակի նոցա արդարոց:
- 2 Որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ և զամենայն զարդ նոցա:
- 3 Կապեցեր զծով բանիւ հրամանաւ քով, փակեցեր զխորս, կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քով:
- 4 Որ ամենայն ինչ սարսեալ և դողա՛յ յերեսաց ահի զօրութեան քո:
- 5 Անբա՛ւ է մեծվայելչութիւն փառաց սրբութեան քոյ. սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց ի վերայ մեղաւորաց, անչափ և անքննին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց:
- 6 Դու Տէր բարձրեալ երկայնամիտ բազումողորմ, և զղջանաս ի վերայ չարեաց մարդկան:
- 7 Դու Աստուած ո՛չ եղիր ապաշխարութիւն վասն արդարոցն, Աբրահամու Սահակայ Յակովբայ, որք ոչն մեղան քեզ:
- 8 Այլ եղիր ապաշխարութիւն վասն ի՛մ մեղաւորիս, զի մեղայ աւելի քան զաւագ առ եզր ծովու, և բազմացա՛ն անօրէնութիւնք իմ:
- 9 Չե՛մ արժանի հայել և տեսանել զբարձրութիւնս երկնից՝ ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ:
- 10 Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ կապանաց երկաթեաց. և ո՛չ գոյ ինձ հանգիստ:
- 11 Բարկացուցի սրտմտութեամբ, և չար առաջի քոյ արարի, կանգնեցի պատկեր և բազմացուցի զցասումն:
- 12 Եւ արդ՝ խոնարհեցուցանեմ զծունր սրտի իմոյ, և խնդրեմ ի քաղցրութենէ քումմէ:
- 13 Մեղայ Տէր մեղայ, և զանօրէնութիւնս իմ ես ինձե՛ն զիտեմ:
- 14 Աղաչեմ և խնդրեմ ի քէն թո՛ղ ինձ Տէր թո՛ղ ինձ, և մի՛ կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան իմոյ:
- 15 Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ, և մի՛ յիշեր զչարիս իմ, և մի՛ պարտաւորեր զիս ընդ այնոսիկ, որ իջանեն ի ներքոյ երկրի չարեօք:
- 16 Զի դու Աստուած Աստուած ապաշխարողա՛ց ես, և յիս ցո՛յց զբարերարութիւնդ քո՝ որ անարժանս եմ:
- 17 Կեցուցես զիս ըստ բազում ողորմութեան քում, և օրհնեցի՛ց զքեզ զամենայն աւուրս կենաց իմոց:
- 18 Զքեզ Տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք երկնից. և քո են փառք յաւիտեանս. Ամէն:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Եւ եղեւ յամսեանն Քաղսեւ յամի քսաներորդի Արտաշէսի արքայի, եւ էի ի Շաւշ ի մայր քաղաքացն Արիարայ: 2 Եւ եկն առ իս յեղբարցն իմոց. նա՛ եւ արք Յուդայ, եւ հարցի ցնոսա վասն փրկելոցն որք ապրեցան եւ ելին ի գերութենէն՝ եւ վասն Երուսաղէմի: 3 Եւ ասեն ցիս, գերծեալքն ի գերութենէն՝ են անդէն յաշխարհին իւրեանց ի մեծ նեղութիւն եւ ի նախատինս: Եւ պարիսապքն Երուսաղէմի կան նոյնպէս քակեալ եւ աւերեալ, եւ դրունք նորա հրկիզեալ հրով: 4 Եւ եղեւ յորժամ լուայ եւ զբանս զայս՝ նստայ եւ լայի եւ սուգ առի զաւուրս, եւ պահեցի պահս, եւ կացի յաղաթս առաջի տեառն Աստուծոյ երկնից: 5 Եւ ասեմ. Տէր Աստուած երկնի եւ երկրի՝ որ զաւրաւորդ ես եւ մեծ եւ ահարկու, պահես զուխտս եւ զողորմութիւնս ոյք սիրեն զքեզ, եւ ոյք առնեն զաւրէնս քո: 6 Եւ եղիցի ականջք քո ի լսել, եւ աչք քո ի տեսանել: Եւ արդ՝ լուր եւ տես զաղաթս ծառայի քոյ զոր ես այսաւր մատուցանեմ առաջի քո, վասն որդւոցն Իսրայէլի ծառայից քոց, որք մատնեցաք ի նեղութիւն վասն մեղաց մերոց զոր մեղաքն՝ եւ եւ տուն հաւր իմոյ մեղաք: 7 Վասն զի յանցանելով յանցեաք՝ եւ ոչ պահեցաք զաւրէնս եւ զհրամանս, եւ զդատաստանս քո զոր պատուիրեցեր մեզ ի ձեռն ծառային քոյ Մովսիսի: 8 Յիշեա Տէր զբանս քո զոր պատուիրեցեր ծառային քոյ Մովսիսի եւ ասացեր. Եթէ դուք ոչ պահեսցիք զաւրէնս իմ, եւ ես ցրուցից զձեզ ընդ հեթանոսս: 9 Եւ եթէ դարձցիք՝ եւ պահիցէք զաւրէնս իմ եւ արասցիք զնոսա. եւ եթէ իցէք ցրուեալք մինչեւ ի ծագս երկրի, եւ անտի ժողովեցից եւ ածից զձեզ ի տեղին զոր ընտրեցից, եւ յորում բնակէ անուն իմ ի նմա: 10 Եւ արդ՝ սոքա ծառայք քո եւ ժողովուրդք զորս փրկեցեր զաւրութեամբ քո մեծաւ՝ եւ բարձր բազկաւ: 11 մի թողուր ի ձեռաց քոց, այլ եղիցին ականջք քո հայել յաղաթս ծառայից քոց, եւ անսալ խնդրուածոց որոց երկնչին յանուանէ քումմէ, եւ յաջողեա զխնդրուածս ծառայի քոյ այսաւր. եւ տուր ինձ գտանել գթութիւնս առաջի առնս այսորիկ: Եւ ես էի տակառապետ թագաւորին:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Եւ եղեւ յամսեանն Նիսան ի քսաներորդ ամի Արտաշէսի արքայի. եւ խնդրեաց յինէն զինի. եւ առեալ զգինին ետու թագաւորին, եւ էր թագաւորն միայն: Եւ յորժամ արբ զգինին, 2 ասէ ցիս. Ընդէ՛ր տրտում եւ տխուր են երեսք քո. եւ ոչ ինչ են այսմ պատճառք, եթէ ոչ չարութիւն սրտի քոյ: Եւ ես երկեայ յոյժ 3 եւ ասեմ ցթագաւորն. Արքայ՝ դու յաւիտեան կեաց, ընդէ՛ր ոչ տրտում եւ տխուր լինիցին երեսք իմ. զի քաղաքն եւ տուն հաւր իմոյ անապատ է, եւ դրունքն ապականեալ ի հրոյ: 4 Եւ ասէ ցիս թագաւորն. Վասն որոյ ի իրաց խնդրես դու զայս: Եւ կացեալ իմ յաղաթս եւ ամբարձեալ զմիտս իմ առ տէր Աստուած երկնից, 5 ասեմ ցթագաւորն. Եղիցի ի վերայ թագաւորութեանդ քում բարութիւն. եւ եթէ եզիտ ծառայ քո շնորհս առաջի երեսաց քոց, եւ կամիս՝ յղեա զիս ի Հրէաստան ի քաղաք յիշատակարանաց հարցն մերոց, եւ ես բանիւ հրամանի քոյ շինեցից զնա: 6 Եւ ասէ ցիս թագաւորն եւ հարձ նորա որ նստէր առ նմա. Յո՛րժամ ժամանեսցես դու, եւ կամ ե՛րբ դարձցիս: Եւ արար առ իս բարութիւն թագաւորն՝ եւ արձակեաց զիս. եւ ես կալայ առ նմա ժամանակ, 7 եւ ասացի ցթագաւորն. Եթէ գտի շնորհս առաջի քո՝ տուր ինձ թուղթս առ իշխանս կողմանց գետոյն, եւ տարցին զիս մինչեւ երթայց ի Հրէաստան. 8 եւ թուղթ մի առ Ասափ, որ է պահապան դրախտին արքունի. զի տացէ ինձ փայտս ի կազմած դրանցն եւ պարսպաց քաղաքին, եւ տանն յոր ես մտից անդը: Եւ ետ ինձ թագաւորն. վասն զի ձեռն Աստուծոյ իմոյ էր ընդ իս ի բարութիւն: 9 Եւ եկի առ իշխանս գետոյն, եւ ետու առ նոսա զթուղթս թագաւորին: Եւ առաքեաց ընդ իս թագաւորն առաջնորդս զաւրաւորս՝ եւ ձիս: 10 Եւ լուան Սանաբաղատ իշխան. եւ Տուբիա ծառայ Ամոնի, եւ չար թուեցաւ առաջի նոցա. վասն զի խնդրեցի արս ի բարութիւնս եւ ի պէտս Իսրայէլի: 11 Եւ եկի յԵրուսաղէմ, եւ եղէ անդ աւուրս երիս. 12 եւ յարեայ ի զիշերի եւ եւ սակաւ արք ընդ իս. եւ ոչ պատմեցի արանցն, եթէ զի՞նչ Աստուած արկ ի սիրտ իմ առնել վասն Իսրայէլի. եւ գրաստ ոչ էր ընդ իս, բայց միայն գրաստն յորոյ վերայ նստէի ես: 13 Եւ ելի ես ընդ դուռն հեղեղատին, եւ առ բերանով երկրի թզենոյն՝ եւ մինչեւ ի դուռն

աղբերցն. եւ ճնշէի ի նեղութենէ անցիցն առ պարսպան Երուսաղէմի, զոր էին նոցա սրբեալ. եւ դրունք նորա ապականեալ էին ի հրոյ: 14 եւ անցի ընդ դուռն աղբերն առ ջրբոխաւք թագաւորին. եւ ոչ էր անդ տեղի գրաստու իմոյ՝ անցանել ընդ նա հեծեալ: 15 Եւ ելանէի ի վեր ի պարիսպն առ հեղեղատան գիշերի, եւ ի նեղութենէն էի ճնշեալ ի պարսպէն, եւ էի առ դրան ձորոյն. եւ դարձայ 16 եւ ոչ գիտացին պահապանքն եթէ զի՞նչ էի երթեալ՝ եւ կամ զի՞նչ առնէի: եւ հրէիցն եւ քահանայիցն եւ պատուականացն եւ զաւրագլխաց, եւ այլոցն որք վճարէին զիրս գործոյն՝ մինչեւ ցայն վայր ոչ պատմեալ էր նոցա: 17 Եւ ասացի ցնոսա. Դուք տեսէք զչարիսս յորում եմք այժմ. եւ զիարդ Երուսաղէմ անապատ է եւ դրունք սորա հրկէզ. եկայք եւ շինեսցուք զպարիսպս Երուսաղէմի, եւ ոչ եւս եղիցուք ի նախատինս: 18 Եւ պատմեցի նոցա զձեռն Տեառն որ էր ընդ իս բարութեամբ. եւ զբանս թագաւորին զոր ասաց ցիս. եւ ասեմ ցնոսա. Արդ եկայք՝ յարեսցուք եւ շինեսցուք եւ զաւրացան ձեռք նոցա ի բարութիւն: 19 Եւ լուան Սանաբաղատ եւ Տուրիա ծառայ Ամոնի, եւ Գեսամ Արաբացի, եւ ծաղր առնէին զմեզ. եւ եկին առ մեզ եւ ասեն ցմեզ. Ձի՞նչ են իրբդ այդ զոր դուքդ առնէք, եւ կամիք դուք ի թագաւորէն ապստամբել: 20 Եւ ետու պատասխանի նոցա՝ եւ ասեմ. Աստուած երկնից եւ երկրի յաջողեաց մեզ, եւ մեք ծառայք նորա եմք սուրբք, եւ շինեմք զքաղաքս. եւ ձեզ ոչ գոյ բաժին՝ եւ յիշատակ՝ եւ արդարութիւն յԵրուսաղէմ:

ԲԱՆՔ ՆԵՆԵՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Եւ յարեալ Եղիասիբ քահանայ մեծ եւ եղբարք նորա քահանայք, եւ շինեցին զդուռն աւագանաց ջրմղին. եւ սրբեցին զնա, եւ կանգնեցին զդրունս նորա. եւ կանգնեցին զնա մինչեւ յաշտարակն Անանայելի 2 ի ձեռն որդւոց արանց Երիքովի, եւ ի ձեռն որդւոց Զաքուր, որդւոցն Ամարի: 3 Եւ զդուռն Նեքտիրբան շինեցին որդիքն Ասանայ, եւ նոքա յարդարեալ կազմեցին զնա, եւ զփականս եւ զնիզս նորա: 4 Եւ ի ձեռանէ նոցա ունէին Մոսողամ որդի Բարաքի որդի Մասիգեբէդ: եւ ի ձեռանէ նոցա ունէին Սադովկ որդի Բասանայ: 5 եւ ի ձեռանէ նոցա ունէին Թեկումադրեմ. եւ ոչ արկին զպարանոցս ի ծառայութիւն նոցա: 6 Եւ զդուռնն հին ունէին Յուդայ որդիք, Փասեկ, եւ Մեսողամ, որդի Բասողիայ. եւ սոքա կազմեցին զնա, եւ կանգնեցին զդրունս նորա, եւ զդռնափակս եւ զնիզս: 8 * Եւ զհետ նոցա ի կարգին կալաւ Անանիա որդի Հոսսեկէիմ եւ եթող երուսաղէմացւոցն մինչեւ ի պարիսպն հրապարակաց: 9 Եւ զհետ նոցա կալաւ Հոսսիա իշխան կողմանց տեղեացն Երուսաղէմի: 10 եւ ի ձեռանէ նորա կալաւ Յերադիա որդի Յերոմաք, եւ ի կողմանէ տանն իւրոյ. եւ ի ձեռանէ նորա կալաւ Աստուս որդի Սաբանիայ: 11 Եւ երկրորդ կալաւ Եղքիաս որդի Երամ. եւ Ասուր որդի Փաադմովաք, մինչեւ յաշտարակն Թանուրիմ: 12 եւ ի ձեռանէ նորա կալաւ Սադում որդի Ադոհեմ իշխան կիսոյ կողմանն Երուսաղէմի. ինքն եւ դստերք իւր: 13 Եւ զդրունս ձորոյն կալաւ Անու, եւ որք բնակեալ էին զԱնու. նոքա շինեցին զնա, եւ կանգնեցին զդրունս նորա, եւ զդռնափակս եւ զնիզս, եւ հազար կանգուն շինեցին ի պարսպէն մինչ ի դուռն Մոխրոցին: 14 Եւ զդուռն Մոխրոցին կալաւ Մեղքիա որդի Հոեքաք՝ իշխան տեղեացն Բեթաքարմայ, ինքն եւ տեղիք իւր. եւ յարկին զնա, եւ կանգնեցին զդրունս եւ զփակս եւ զնիզս նորա: 15 Եւ զպարիսպ ջրբոխաւք աղբերն կալաւ Ադիոն՝ իշխան թագաւորին, մինչեւ յաստիճանսն որ իջանէ ի քաղաքէն Դաւթի: 16 եւ զհետ նորա կալաւ Նեեմաս որդի Ազբուք՝ իշխան կողմանն Բեթսուր մինչեւ ի պարտեզ տեղեացն Դաւթի, մինչեւ ի ջրբոխասն կազմելոյ, եւ մինչեւ ցԲեթագաբարին: 17 Եւ զհետ նորա կալան ղեւտացիքն, Հոսայում որդի Բանեայ: եւ ի ձեռանէ նոցա կալաւ Ասաբիա՝ իշխան կողմանցն Կէիդայ: 18 * եւ զհետ նորա կալան եղբարք նորա, Բենայի որդի Ադադ՝ իշխան կողմանց Կէիդայ: 19 Եւ զհետ նորա կալաւ Ազուր որդի Յեսու, իշխան Մասիեայ, չափ երկրորդ պարսպին, որ ելանէր եւ խառնէր յանկիւնս աշտարակին: 20 եւ զհետ նորա կալաւ Բարուք որդի Զաբու, չափ երկրորդ յանկիւնէն մինչեւ ի դուռն Բեթեղիասուր, ուր կայր քահանայն մեծ: 21 Եւ զհետ նորա կալաւ Մերամովթ որդի Ուրիայ, որդի Ակովմ. չափ երկրորդ ի դրանցն Բեթեղիասուր մինչեւ ի սպառուած նորա: 22 Եւ զհետ նորա կալան քահանայքն Արքաքերայ: 23 եւ զհետ նորա կալան Բենիամին եւ Ասուր առաջի տանց իւրեանց. եւ զհետ նորա կալաւ Ազարիա որդի Մասու, որդի Անանիայ՝ մաւտ առ տամբն իւրով: 24 եւ զհետ նորա կալաւ Բանի որդի Ենգադայ չափ երկրորդ ի Բեթագաբայ մինչեւ յանկիւնն: 25 Եւ զըջան դարձի տեղոյն կալաւ Փաղաք որդի Ուզայի՝ ընդդէմ անկեանն. եւ զաշտարակն որ էր արտաքոյ ապարանից թագաւորին վերագոյն քան զգաւիթ բանտին. եւ

զհետ նորա Փաթաւա որդի Փորոնեայ: 26 Եւ նաթանայիմքն որ բնակեալ էին Ոփաղէոս պարտիզի դրան ջրոյն կողմանն արեւելից. եւ աշտարակն որ արտաքոյ կողմանն: 27 Եւ զհետ նորա կալան թեկուացիքն չափ երկրորդ ընդդէմ աշտարակին մեծի, որ էր արտաքոյ մինչեւ ի պարիսպն Սոփեղայ: 28 Եւ վերագոյն դրան ձիոցն կալան քահանայքն՝ այր իւրաքանչիւր հանդէպ տանց իւրեանց: 29 Եւ զհետ նորա կալա Սաղովկ որդի Եմեր, հանդէպ տան իւրոյ: Եւ զհետ նորա կալա Սամեիա, որդի Սեքենիայ, որ էր պահապան արեւելից: Եւ զհետ նորա կալա Անանիա որդի Սեղեմիայ, եւ Անոն որդի Սեղեմիայ չափ երկրորդ: Եւ զհետ նորա կալա Մեսեղամ որդի Բարաքայ՝ ընդդէմ գանձու տանն իւրոյ: 30 Եւ զհետ նորա կալա Մեղքիա որդի Սարեփի, մինչեւ ի Բեթանաթան: Եւ այլ մեծատունք քաղաքին հանդէպ դրանն Սափկաթ մինչեւ յելս շրջանակին: 31 Եւ ի մէջ դրանն ջրբղխին կալան Քեղկիա, եւ մեծատունք քաղաքին:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՍԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Դ.

Բ 1 Եւ եղև իբրեւ լուա Սանաբաղատ, եթէ շինեմք զպարիսպն, եւ կանգնեմք զաշտարակս նորա, չար թուեցաւ առաջի նորա՝ եւ զայրացեալ ուժգին ծաղր առնէր զՀրէաստան: 2 Եւ ասէր առաջի եղբարց իւրոց. Ա՛յս է զաւրութիւն ձեր՝ ով սամարացիք, եւ զիա՞րդ հրեայք շինեն եւ ամրացուցանեն զքաղաքս իւրեանց: 3 Եւ Տուբիա Աման ի տէս եկեալ առ նոսա ասէր. Մի կարիցեն շինել. եւ զոհել զոհս, եւ կամ ուտել զնուէրսն ի տեղոջ իւրեանց. եւ ո՛չ ելանեն այժմ աղուեսք, եւ քակեն զբարինս պարսպաց նորա: Եւ ասեմք մէք. 4 Լուր մեզ տէր Աստուած մեր, զի եղաք մէք յարհամարհանս եւ ի թշնամանս, եւ դարձո զնախատինս նոցա ի գլուխս իւրեանց. եւ տուր զնոսա ի թշնամանս առաջի գերչաց նոցա: 5 Եւ մի ծածկեցին անարեւնութիւնք նոցա: 7 Եւ եղև իբրեւ լուան Սանաբաղատ եւ Տուբիա, արաբացիք եւ ամոնացիք՝ թէ աջողեցաւ շինուած պարսպին Երուսաղէմի. եւ սկսաք իւրաքանչիւր տեղեացն զգործն երեւեցուցանել թուեցաւ չար առաջի նոցա. 8 Եւ ժողովեցան ամենեքեան ի միասին, գալ եւ պատերազմել ընդ Երուսաղէմի: 9 Եւ կացաք յաղաթս առ տէր Աստուած մեր, եւ կացուցաք պահանորդս ի վերայ մեր ի տուէ եւ ի գիշերի առ ի յերեսաց թշնամեացն: 10 Եւ ասեն արք Հրէաստանի. Ոչ բաւեմք այսպիսի՝ պատերազմել եւ շինել միանգամայն. այլ ոմանք կազմ կացցեն զինու, եւ ոմանք շինեսցեն: 11 Եւ ասեն որք զմեզ նեղէին. Ոչ տամք նոցա զիտել՝ եւ ոչ տեսանել. մինչեւ յիւրաքանչիւր տեղեաց յարուցեալ եկեսցուք ի մէջ նոցա եւ սպանցուք զնոսա եւ խափանեսցուք զգործս նոցա: 12 Եւ եղև իբրեւ եկին հրեայքն որ բնակեալ էին ի տեղիս տեղիս, եւ ասացին ցմեզ. Եթէ ելանեն յանկարծակի յամենայն տեղեաց ի վերայ մեր. 13 Եւ կացուցի ի խոնարհագոյն տեղիսն յետոյ պարսպին ընդ յարկաւքն արս հանդերձ զինու եւ գեղարդեամբ եւ աղեղամբ իւրեանց: 14 Եւ իմ յարուցեալ ասեմ ցարսն որ կազմ պատրաստեալ կային, եւ ցզարագլուխս նոցա՝ եւ ցայնս որ տեղեաց տեղեաց պահապանքն էին մի երկնչիք յերեսաց նոցա, յիշեցէք զԱստուած մեր զմեծ եւ զահարկու, եւ պատերազմեցարուք վասն եղբարց ձերոց, եւ վասն կանանց եւ որդւոց եւ դստերաց եւ տանց ձերոց: 15 Եւ եղև յորժամ լուան թշնամիքն մեր եթէ իմացաք եւ կազմեալ պատրաստեցաք ցրուեաց Աստուած զխորհուրդս նոցա, եւ մէք ամենեքեան դարձաք ի շինել զպարիսպն՝ այր յիւրաքանչիւր գործ իւր: 16 Եւ եղև յարեւ յայնմանէ. կէսքն կարգեալ լինէին ի գործն, եւ կէսքն զինեալ ընդդէմ թշնամեացն եւ գեղարդն եւ ասպար եւ աղեղն ի ձեռին իւրեանց, եւ կայր պատրաստ այր իւրաքանչիւր յետոյ եղբար իւրում 17 որ շինէր զպարիսպն: Եւ էր ժամ զի աւգներ եղբար իւրում կրելով զզէնն ի ձեռին իւրում, եւ միսով ձեռամբն տայր ցեղբայր իւր զխիճն՝ կամ զտաղախ: 18 Եւ որք շինէինն՝ ունէր այր զուսեր իւր ընդ մէջ իւր, եւ զմիասայրի ի վերայ բարձի իւրոյ. եւ այնպէս շինէին զպարիսպն Երուսաղէմի: Եւ որ հարկանէր զփողն եղջերեայ՝ կայր մաւտ առ նոսա: 19 Եւ ասեմ ցայնս որք կային զինեալ եւ պատրաստեալ եւ ցիշխանս նոցա. Գործս մեծ եւ ընդարձակ է, եւ մէք ցրուեալ էմք ի շինուած պարսպիս, եւ հեռի էմք ի միմեանց այր յեղբարէ իւրմէ: 20 արդ կացուցուք ի տեղիս տեղիս զարսն որ հարկանեն զփողսն. եւ յորժամ լսէ որ զձայն եղջեր փողոյն, անդր ժողովեցին ամենեքեան, եւ Աստուած մեր պատերազմեացի ընդ թշնամիս մեր վասն մեր: 21 Եւ կէսքն գործէին, եւ կէսքս ունէին զզէնսն պատրաստ, ի ծագելոյ առաւառտուն մինչեւ յեկանել աստեղն: 22 Եւ ասեմ ես ցարս ժողովրդեանն. Եկեսցուք եւ բնակեսցուք ի մէջ քաղաքիս Երուսաղէմի, եւ զցայգ պահ արկցուք զմեւք շուրջ եւ զցերեկ գործեսցուք: 23 Եւ կացի ես՝ եւ արքն շուրջ զինեւ որ պահէին զիս. եւ ոչ որ ի մէջ մերկանայր եւ կամ հանէր զզէն իւր յինքնն:

Գ 1 Եւ եղեւ աղաղակ մեծ ի ժողովրդեանն, եւ կանանց իւրեանց՝ այր առ եղբայր իւր: 2 Եւ ասեն՝ վասն որդւոց մերոց եւ դստերաց մերոց, որոց պակասեցին կերակուրք. Երթիցուք գնեսցուք՝ եւ կեցցուք: 3 Եւ ոմանք ասէին. Զանդաստանս մեր եւ զայգիս դիցուք ի գրաւի, եւ առցուք ցորեան եւ կերիցուք: 4 Եւ էին ոմանք որ ասէին. Տուաք զստացուածս մեր, եւ առաք ոսկի եւ արծաթ, եւ տուաք ի հարկս թագաւորի: 5 Եւ արդ՝ որպէս մարմինք եղբարց մերոց են մարմինք մեր, եւ որպէս որդիք նոցա՝ որդիք մեր, եւ արդ՝ ընդէ՞ր տուաք մեք զորդիս մեր ի ծառայութիւն, եւ դստերք մեր վարեալ են ի բռնութիւն, եւ ոչ գոյ ի ձեռս մեր կար՝ որով փրկեսցուք զնոսա: 6 Եւ տրտմեցայ եւ յոյժ յորժամ լուայ զաղաղակն՝ եւ զբանս նոցա. 7 Եւ արարի խորհուրդ ընդ միտս իմ: Եւ կազեցայ ընդ պատուականս եւ ընդ իշխանս նոցա, եւ ասեմ ցնոսա. Դո՞ւք էք որ խնդրէք զհարկս յեղբարց ձերոց: Եւ հրամայեցի նոցա լինել ժողով մեծ. 8 Եւ ասեմ ցնոսա. Մեք փրկեսցուք զեղբարս մեր զհրէայս որ վաճառեցան հեթանոսաց, զոր մեք ոչ գիտացաք. եւ դուք վաճառեցէ՞ք զնոսա: Եւ լռեցին, եւ ոչ ինչ կարացին տալ պատասխանի: 9 Եւ ասացի ցնոսա. Ոչ բարուք է գործդ զոր դուքդ առնէք, վասն զի ոչ երկնչիք յԱստուծոյ. եւ վասն այսորիկ ոչ եւս զերծաք մեք ի նախատանաց հեթանոսաց՝ եւ ի թշնամեաց մերոց: 10 Եւ ասեմ եւ ցեղբարսն իմ եւ ցծանաւթս. Եւ եւս եւ դուք տացուք արծաթ եւ արդիւնս ի փրկանս զոր խնդրեն հարկահանքդ. 11 Եւ դարձուցուք այսաւր զանդաստանս զայգիս եւ զձիթենիս եւ զտունկս դոցա. եւ ընդ արծաթոյ մերոյ գնեսցեն զցորեան՝ զգինի՝ եւ զձէթ, եւ բերցեն դոցա: 12 Եւ ասեն իշխանքն եւ այլ մեծամեծքն Դարձուցուք անդրէն՝ եւ ի դոցանէ ոչ ինչ խնդրեսցուք, եւ այդպէս արասցուք որպէս հրամայեցերդ: Եւ կոչեցի զքահանայսն՝ եւ երդմնեցուցի զնոսա վասն բանիս այսորիկ. 13 Եւ զարկանելին իմ թաւթափեցի ուժգին, եւ ասեմ. Այսպէս թաւթափեսցէ Աստուած զայմենայն այր որ ոչ կատարեսցէ զբանս զայս՝ ի կենաց իւրոց, եւ ի տեղեաց իւրոց, եղիցի որպէս ունայնացեալ եւ թաւթափեալ ի կենաց իւրոց: Եւ ասացին ամենայն ժողովուրդ եկեղեցւոյն այնորիկ. Ամէն: Եւ արքանցին զՏէր. եւ արարին եւ կատարեցին ամենայն ժողովուրդքն զբանս զայս: 14 Եւ յարէն յայնմանէ յորմէ հետէ պատուիրեցի՝ զի մի լիցին նոցա իշխանք Յուդայ: Ի քսաներորդ ամէն՝ մինչեւ յամն երեսներորդ երկրորդ Ատաշէսի արքայի զերկոտասան ամ, եւս եւ եղբարք իմ եղաք իշխանք. Բռնի զուրուք մեք ոչ կերաք եւ արբաք: 15 Եւ որք էին բռնացեալ զառաջինն՝ ծանրացուցի նոցա, եւ առի ի նոցանէ զհաց եւ զգինի, եւ զայլ ամենայն. արծաթ դիդրաքմայս քառասուն, եւ դարձուցի ի տեարս իւրեանց, եւ ի բաց արարի զնոսա իշխանութենէ ժողովրդեանն, եւ եւս ոչ եղէ իբրեւ զնոսա վասն երկիւղին Աստուծոյ: 16 Եւ յաջողէր զործ պարսպին. եւ ոչ զուրուք բռնացայ ունել զանդաստանս եւ կամ զայգիս. եւ ամենեքեան էին անխափան ի զործ պարսպին: 17 Եւ արս հարիւր ի հրէիցն, եւ այլք որ զային ի հեթանոսաց առ մեզ որ շուրջ էին զմեք՝ եւ ծախէի՝ եւ խառնէի ի ճաշն իմ: 18 Եւ լինէր յաւուր միում զուարակ մի, եւ ոչխարք վեց ընտիրք, եւ ամիկ մի. եւ այս էր յաւուր ծախքն իմ: Եւ ընդ մէջ տասն աւուր անխնայ տայի զգինին ըմպել ամենեցուն. եւ ոչ յումեքէ առի զհաց բռնի, քանզի գիտէի եթէ ծանր է զործ ժողովրդեանն: 19 Յիշեսցէ զիս Աստուած ի բարութիւն: որպէս արարի ամենայն ժողովրդեանն:

Դ 1 Եւ եղեւ յորժամ լուան Սանաբաղատ եւ Տուբիա՝ եւ երկիրն արաբացւոց՝ եւ այլք բազումք ի թշնամեաց մերոց, եթէ շինեցի զպարիսպն. եւ ոչ մնաց ի նոսա զարութիւն. եւ ցայն ժամ եւս զդրունսն ոչ էր կազմեալ: 2 Եւ առաքեաց Սանաբաղատ եւ Գեսամ առ իս, եւ ասեն. Եկ՝ եւ ժողովեսցուք ի միասին ի գեղ մի ի դաշտին Ուվնոյ: Եւ նոքա կամէին խորհել չար ի վերայ իմ: 3 Եւ առաքեցի առ նոսա հրեշտակս, եւ ասեմ. Գործս զոր գործեմ ես՝ զործ մեծ է, եւ ոչ ժամանեմ իջանել առ ձեզ, զի մի խափանեսցի զործս. յորժամ կատարեմ զսա՝ ապա իջից առ ձեզ: 4 Եւ առաքեցին առ իս բազում անգամ, եւ եւս զնոյն պատասխանի արարի նոցա: 5 Եւ առաքեաց առ իս Սանաբաղատ զպատանի իւր, եւ ունէր ի ձեռին իւրում թուղթ արծակ. 6 յորում գրեալ էր այսպէս. Յամենայն հեթանոսս լուր եղեւ, եթէ դու՝ եւ ամենայն հրէայք կամիք ապստամբել ի թագաւորէն. եւ վասն այնորիկ շինես դու զպարիսպդ՝ եւ ամրացուցանես զաշտարակս

դորա, վասն զի կամիս դու թագաւորել: 7 վասն այսորիկ կացուցեր քեզ մարգարէս, զի կամիս նստել յԵրուսաղէմ, եւ թագաւորել ի վերայ Հրէաստանի, արդ՝ գուցէ պատմեցեն զբանս զայս թագաւորին. եկ՝ եւ վասն այսր խորհեցուք երկոքեան: 8 Եւ առաքեցի առ նա՝ եւ ասեմ. Ոչ ուստեք են բանքդ այդ զոր դու խաւսիս, այլ զքէն ի սրտէ քումմէ դու ասես զայդ: 9 զի ամենեքեան զարհուրեցուցանեն զմեզ՝ եւ ասեն. Լքցին ձեռք իւրեանց, եւ մի կատարեցեն զգործս իւրեանց: Եւ արդ՝ զաւրացուցի զձեռս իմ մինչեւ կատարեցի գործս ի զլուիս: 10 Եւ ես մտի ի տուն Միմայ որդւոյ Գաղայիայ, որդւոյ Մետաբեղայ. եւ նա լռեալ էր ի տան իւրում: Եւ ասէ ցիս. Ժողովեցուք ի տուն Տեառն, եւ ամրացուք ի միջի դորա, եւ փակեցուք զդրունս դորա. զի մի գուցէ եկեալ թշնամիքն զիշերի սպանանիցեն զմեզ: 11 Եւ ասեմ ես. Ո՞վ է այն այր յորմէ ես փախեայց. եւ կամ՝ ո՞րք իբրեւ զիս՝ այր որ մտցէ ի տուն Տեառն, եւ կարասցէ ապրել: 12 Եւ զհետացի՝ եթէ ոչ էր Աստուծոյ առաքեալ. եւ ոչ էր բան մարգարէի վասն իմ: 13 Եւ Տուրիաս եւ Սանաբադատ կալան վարձկանս, եւ ժողովս բազումս վասն իմ, զի երկեայց եւ մտից ի տուն Տեառն՝ եւ մեղայց, եւ դիցեն ի վերայ իմ անուն չար: 14 Յիշեցէ Աստուած ըստ նենգութեանն Տուրիայ եւ Սանաբադատայ ոյք խորհեցան ի վերայ իմ չար, եւ ստիպէին սուտ մարգարէանալ, զի զարհուրեցուցեն եւ երկեցուցեն զիս: 15 Եւ կատարեցաւ պարիսպն ի քսաներորդ հինգերորդ ամսոյն Իլուլ ի յերկոտասան ամս: 16 Եւ եղև յորժամ լուան ամենայն թշնամիքն մեր, զարհուրեցան ամենայն հեթանոսքն որ շուրջ զմեք, եւ անկաւ ի վերայ նոցա ահ եւ երկիւղ յոյժ. եւ զհետացին թէ յԱստուծոյ էր կատարումն գործոյն մերոյ: 17 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ մեծաւ պատուով առաքէր թուղթ ի հրէիցն առ Տուրիա, եւ Տուրիա զայր առ նոսա. 18 քանզի էր ընտանութիւն մեծ առ միմեանս. զի էր փեսայ Մեքենիայ որդւոյ Երայ, եւ Յովնաթան որդի նորա արար կին զդուստր Մետողոմայ որդւոյ Բարաքիայ: 19 Եւ զբանս նորա էին որ բերէին առ իս, եւ զբանս իմ պատմէին նմա. եւ թուղթս բազումս տայր առ ի յերկեցուցանել զիս:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Է.

1 Եւ եղև յորժամ կատարեցաւ պարիսպն, եւ կանգնեցի զդրունս նորա. եւ կացին դռնապանք եւ երգեցիկք, սաղմոսասացք եւ դէստացիք: 2 Եւ պատուիրեցի եղբարցն իմոց՝ եւ Անանիայ որ էր իշխան ի վերայ Երուսաղէմի. վասն զի նա էր ճշմարիտ այր՝ եւ երկիւղած յԱստուծոյ քան զբազումս: 3 Եւ ասեմ ցնոսա. Մի բանայցէք վաղվաղակի զդրունսն մինչեւ ի ծագել արեւուն, եւ մինչդեռ ամենեքեան արթունք իցեն՝ կայցեն զդրունսն, եւ փակ արկեալ պնդեցեն զնոսա. եւ կացցեն պահապանք դրանց եւ բնակչաց Երուսաղէմի, այր ի պահու իւրում, եւ այր իւրաքանչիւր ի տան իւրում. 4 վասն զի քաղաքս մեծ եւ ընդարձակ է՝ եւ ժողովուրդս սակաւ ի սմա. եւ ոչ էւս են դեռ ամենայն ապարանք շինեալ:

Ե 5 Եւ արկ Աստուած ի սիրտ իմ, եւ ժողովեցի զպատուականսն եւ զիշխանսն՝ եւ ժողովուրդն ի ժողով մի: Եւ գտի զգիրսն ազգահամարին որ էին ելեալ յառաջնում ի գերութենէն. եւ էր գրեալ ի նմա այսպէս: 6 Այս են անուանք որդւոցն Իսրայէլի որք ելին ի գերութենէն՝ զորս պանդխտեցոյց Նաբուքոդոնոսոր թագաւոր բաբելացոց. եւ դարձան յԵրուսաղէմ ի Հրէաստան, այր իւրաքանչիւր ի քաղաք իւր: 7 որք եկին ընդ Չորաբաբելի եւ ընդ Յետուայ եւ ընդ Նեմեայ Ագարիանց: Դայեղիմայ, Նայեմանի, Մարտեքու, Բեղման, Մատատփարաթ, Եզրա, Բադուիէ, Նաւում, Բարանա, Մոփրա: Արք ժողովրդեանն Իսրայէլի: 8 որդիք Փորոսայ՝ երկու հազար հարիւր եւթանասուն եւ երկու: 9 որդիք Սափատիայ, երեք հարիւր եւթանասուն եւ երկու: 10 որդիք Արեսայ, վեց հարիւր յիսուն եւ վեց: 11 որդիք Փաթթմովաբ յորդւոցն Յետուայ եւ Յովաբայ, երկու հազար երկերիւր ութեւտասն: 12 Որդիք Եղամ, հազար երկու հարիւր յիսուն եւ չորս: 13 որդիք Չաթուայ, ութ հարիւր քառասուն եւ հինգ: 14 որդիք Չաքու, եւթն հարիւր վաթսուն: 15 որդիք Բանուայ, վեց հարիւր քառասուն եւ ութ: 16 որդիք Բիբէի՝ վեց հարիւր քառասուն եւ ութ: 17 որդիք Ազիայ, երկու հազար երեք հարիւր քսան եւ երկու: 18 որդիք Ադոնիկամայ, վեց հարիւր յիսուն եւ եւթն: 19 * որդիք Բազուէի, երկու հազար վաթսուն եւ եւթն: 20 որդիք Ադիմայ, վեց հարիւր յիսուն եւ չորս: 21 որդիք Ատտերեզիայ, իննսուն եւ ութ: 23 որդիք Բէասի, երեք հարիւր քսան եւ չորս: 24 որդիք Քարիբ, հարիւր տասն եւ երկու: 26 որդիք Բեթղահէմ, հարիւր քսան եւ երեք: որդիք Նետոփայ, յիսուն եւ վեց: 27 որդիք Անաթովթ, հարիւր քսան եւ ութ: 28 որդիք Բեթազմայ, քառասուն եւ երկու: 29 որդիք Կարիաթարիմ Քաբիրայ եւ Բերովթ, ութ հարիւր քառասուն եւ երեք: 30 որդիք Արամայ եւ Գաբայ, վեց հարիւր քսան եւ

մի: 31 որդիք Մաքիմար, հարիւր քսան եւ երկու: 32 որդիք Բեթէղէւարայ, հարիւր քսան եւ երեք: 33 որդիք Նաբիայ, հարիւր յիսուն եւ երկու: որդիք Մակեբոս, հարիւր յիսուն եւ վեց: 34 որդիք Եղամայ, հազար յիսուն եւ չորս: 35 որդիք Երամ, երեք հարիւր քսան: 36 որդիք Երեքով, երեք հարիւր քառասուն եւ հինգ: 37 որդիք Ղողադիդ եւ Անովն, եւթն հարիւր քսան եւ երեք: 38 որդիք Անանայ, երեք հազար հարիւր երեսուն: 39 Եւ քահանայք որդիք Յովիդէայ՝ տասն, Յետուայ՝ ինն հարիւր եւթանասուն եւ երեք: 40 որդիք Եմեր, հազար յիսուն եւ երկու: 41 որդիք Փասէուր, հազար երկերիւր քառասուն: 42 որդիք Երամ, հազար տասն եւ եւթն: Եւ ղեւտացիք, 43 որդիք Յետուայ՝ Կադմիէլ, յորդոցն 44 Յուդայիդ՝ եւթանասուն եւ երեք: Եւ երգեցիկք սաղմոսասացք, 45 որդիք Ասափայ՝ հարիւր քառասուն եւ ութ: 46 Եւ դոնապանք՝ որդիք Եղումայ, որդիք Ատտեր, որդիք Տեմիովն, որդիք Ակուր, որդիք Ատիտայ, որդիք Սաբէի, հարիւր երեսուն եւ ութ: 47 Եւ Նաթանիմացիք, որդիք Սիլայ, որդիք Ասիփայ, որդիք Տաբովթ, 48 որդիք Սարիաս, որդիք Սիայ, որդիք Փատովն, որդիք Ղաբանու, որդիք Ադաբայ, որդիք Ակուդ, որդիք Ուտայ, որդիք Կետար, որդիք Ագար, որդիք Սեղեմի, 49 որդիք Անան, որդիք Գաղեղ, որդիք Գայար: 50 Որդիք Հռեայ, որդիք Հռասուն, որդիք Նեկոդայ: 51 որդիք Գեղամ, որդիք Ոզի, որդիք Փեսէ: 52 որդիք Բեսէի, որդիք Մէինոս, որդիք Նեփովայիս, 53 որդիք Բաբովկ, որդիք Աքիբայ, որդիք Արուր: 54 որդիք Ասաղովթ, որդիք Մեիդայ, որդիք Ադասան, 55 որդիք Բարկուէ, որդիք Սիսարայ, որդիք Թեմայ, 56 որդիք Նեսիայ, որդիք Սարիփայ: 57 Որդիք ծառայիցն Սողոմոնի, որդիք Սուտի, որդիք Սափարաթ, որդիք Փարեդայ, 58 որդիք Յէաղէ, որդիք Դորկովն, որդիք Գաղէ: 59 որդիք Սափատիայ, որդիք Ետէմ, որդիք Փաքարաթ, որդիք Սաբայիմ, որդիք Հեմիս: 60 Ամենայն Նաթանայիմք, եւ որդիք ծառայիցն Սողոմոնի՝ երեք հարիւր իննսուն եւ երկու: 61 Եւ այսք էին որք ելին ի Թեմեղիքայ, Թեղայոր Սաքերուր, Երոն, Եմեր, եւ ոչ կարացին պատմել զտուն հարց իւրեանց, եւ ոչ զազգն իւրեանց որ յԲարայէլ իցեն: 62 Որդիք Դաղայ, որդիք Բուայ, որդիք Տուբիայ, որդիք Նեկովդայ՝ վեց հարիւր քառասուն եւ երկու: 63 Եւ ի քահանայիցն, որդիք Եբերա, որդիք Ակովմ, որդիք Եղիսայ, վասն զի առ կին ի դստերաց Բերգելէայ Գաղաադացու, եւ կոչեցաւ ըստ անունն ի նորա: 64 Սոքա խնդրեցին գրել զազգահամար իւրեանց, եւ ոչ գտաւ, եւ մերժեցան ի քահանայիցն: 65 Եւ ասաց Արթարսասթա ցնոսա, Մի կերիցեն ի սրբութեանցն սրբութեանց, մինչեւ յարիցէ քահանայ՝ եւ լուսաւորեալ յայտնեսցէ զնոսա: 66 Եւ եղև ամենայն ժողով եկեղեցւոյն չորս բեր եւ երկերիւր վաթսուն, 67 թող զծառայս եւ զաղայնայս իւրեանց՝ որք էին եւթն հազար երեք հարիւր երեսուն եւ եւթն: Եւ որք էին երգեցիկք սաղմոսասացք արք եւ կանայք՝ երկերիւր քառասուն եւ հինգ: 68 Զիք՝ եւթն հարիւր երեսուն եւ վեց, ջորիք՝ երկերիւր քառասուն եւ հինգ, 69 ուլոթ՝ չորեք հարիւր երեսուն եւ հինգ, էշք՝ վեց հազար քսան եւ եւթն: 70 Եւ իշխանք ըստ հայրապետացն իւրեանց ետուն ի գործն: Եւ Աթրասարթա ետ ի գանձն ոսկի սկաւառակս յիսուն, եւ պատմուճանս քահանայիցն երեսուն: 71 Եւ իշխանք հայրապետացն ետուն ի գանձս գործոյն՝ ոսկի երկու բերս, եւ արծաթ բեր մնասս, եւ երկու հազար երկերիւր: 72 Եւ այլ ժողովուրդն ետ դահեկանս երկուս բերս, եւ կահ արծաթի երկու հազար, եւ պատմուճանս քահանայիցն վաթսուն եւ եւթն: 73 Եւ նստան քահանայքն՝ եւ ղեւտացիքն՝ եւ դոնապանքն՝ եւ երգեցիկք սաղմոսասացքն՝ եւ ի ժողովրդեանն՝ եւ նաթանիմացիքն, եւ ամենայն Բարայէլ ի քաղաքս իւրեանց:

2 Եւ ժամանեաց եհաս ամիսն եւթներորդ, եւ էին որդիքն Բարայէլի ի քաղաքս իւրեանց:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՏՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլովի Ը.

1 Եւ ժողովեցան ամենայն ժողովուրդքն իբրեւ զայր մի ի հրապարակն առաջի դրան ջուրցն, եւ ասացին ցԵզրա գրիչ արքինացն Տեառն, զի բերցէ զարեւնսն Մովսիսի գոր հրամայեալ է տեառն Աստուծոյ Բարայէլի: 2 Եւ եբեր Եզրա քահանայ զարեւնսն առաջի եկեղեցւոյն, ուր ժողովեալ էին արք եւ կանայք, եւ ամենեքեան որք կամէին լսել յամսամտին եւթներորդ ամսոյն: 3 Եւ սկսաւ կարդալ զնա յառաւատէ յորժամ ծագէր արեգակն մինչեւ ցաւր հասարակ առաջի արանց եւ կանանց, եւ իմանային ամենեքեան՝ եւ դնէին ունկն ամենայն ժողովուրդն ի լսել ամենայն գրելոց արքինացն: 4 Եւ կայր Եզրա քահանայ եւ գրիչ ի վերայ բեմի փայտեղինի, եւ կային առ նմա Մատաթիաս, եւ Սամեաս, եւ Անանիաս, եւ Ուրիաս, եւ Քեղկիա, եւ Մասիա՝ ընդ աջմէ նորա: Եւ ընդ ահեկէ նորա՝ Փաղիաս, եւ Միսայէլ, եւ Մեղքիաս, եւ Ասամ, եւ Սարդանա, եւ Զաքարիա, եւ Մոսողամ: 5 Եւ յորժամ եբաց Եզրա զգիրսն առաջի ամենայն ժողովրդեանն,

վասն զի նա էր վերակացու ամենայն ժողովրդեանն. եւ եղեւ ի բանալ նորա զգիրսն, կայր ժողովուրդն առաջի նորա: 6 եւ արհնեաց Եզրա գտեր Աստուած մեծ. եւ ասեն ամենայն ժողովուրդն. Ամեն: եւ համբարձին զձեռս իւրեանց, եւ խոնարհեալ երկրպագեցին տեառն Աստուծոյ ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր: 7 Եւ Յեսուս, եւ Բանեաս, եւ Սարաբիաս էին որ իմացուցանէին զարեւսն ժողովրդեանն: եւ ժողովուրդքն կային ըստ կարգի իւրեանց: 9 Եւ ասէ Նեեմի՝ որ է Աթերսասթա՝ եւ Եզրա քահանայ եւ գրիչ եւ ղեւտացիքն որ իմացուցանէին ժողովրդեանն. 10 եւ ասեն ամենայն ժողովրդեանն. Արս այս՝ ար սուրբ է տեառն Աստուծոյ մերոյ, մի սգայք եւ մի լայք: քանզի լային ժողովուրդքն յորժամ լուան զբանս արինացն: եւ ասեն ցնոսա. Երթայք կերայք եւ արբէք զպարարտս եւ զքաղցունս, եւ առաքեցէք մասն որոց ոչ գուցէ, վասն զի ար սուրբ է տեառն Աստուծոյ մերոյ. արդ՝ զարացարուք եւ մի տրտմեցուցանէք զսա: 11 Եւ ղեւտացիքն լռեցուցանէին զժողովուրդն՝ եւ ասէին Լուռ լերուք եւ մի տրտմիք, վասն զի ար սուրբ է սա: 12 Եւ գնաց ժողովուրդն յուտել եւ յըմպել եւ առաքեցին մասն որոց ոչ գոյր. եւ առնէին ուրախութիւն մեծ, վասն զի իմացան զբանս արինացն զոր կարդաց նոցա: 13 Եւ յաւուրն երկրորդի ժողովեցան իշխանքն հայրապետաց ամենայն ժողովրդեանն՝ եւ քահանայք եւ ղեւտացիք առ Եզրաս գրիչ արինացն. զի տեղեկացին եւ ուսցին ի նմանէ զամենայն բանս արինացն: 14 Եւ գտին գրեալ յարեւսն՝ զի էր հրամայեալ տեառն Աստուծոյ Մովսիսի. որպէս արժան է որդւոցն Իսրայէլի բնակել ի տաղաւարս ի տանի եւթներորդ ամսոյն. 15 եւ որպէս նշանակել փողով յամենայն քաղաքս իւրեանց եւ յԵրուսաղէմ: Եւ ասէ Եզրա. Ելէք ի լեառն եւ բերէք տերեւս ձիթենեաց, եւ տերեւս ի ծառոց սաւսեաց, եւ տերեւս մրտոց՝ խնկենեաց, եւ տերեւս արմաւենեաց, եւ տերեւս ի թաւ ոստոց ծառոց. եւ արարէք ձեզ տաղաւարս ըստ գրեցելոցն: 16 Եւ ելին ժողովուրդքն եւ բերին, եւ արարին իւրեանց տաղաւարս, այր ի տանիս իւրում, եւ այր ի սրահի իւրում, եւ ի սրահի տանն Աստուծոյ, եւ ի հրապարակս քաղաքին մինչեւ ի դրունս Եփրեմայ: 17 Եւ արարին տաղաւարս ամենայն ժողովք եկեղեցւոյն որք դարձեալ էին ի գերութենէն, եւ նստան ի տաղաւարս. քանզի ոչ երբէք արարին որդիքն Իսրայէլի յաւուրցն Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ այնպէս մինչեւ յարն յայն. եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ յոյժ: 18 Եւ կարդայր զգիրս արինացն ար ըստ արեւ՝ յարեն յառաջնմէ մինչեւ յարն եւթներորդ. եւ արարին զտաւնն զեւթն ար, եւ յաւուրն ութերորդի եղեւ կատարումն ըստ արինացն:

ԲԱՆՔ ՆԵՆԵՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Թ.

1 Եւ ի քսան եւ չորս ամսոյն ժողովեցան որդիքն Իսրայէլի եւ սկսան պահել պահս, եւ զգեցան քուրձ, եւ արկին մոխիր ի վերայ գլխոց իւրեանց: 2 եւ որոշեցան որդիքն Իսրայէլի յամենայն որդւոցն այլազգեաց. եւ քաւեցին զմեղս իւրեանց՝ եւ զմեղս հարցն իւրեանց: 3 եւ կային ի կարգի իւրեանց: Եւ կարդայր Եզրա զգիրս արինացն տեառն Աստուծոյ. եւ երկիր պագին ժողովուրդքն տեառն Աստուծոյ իւրեանց: 4 եւ կային ի բարձրաւանդակ տեղուջ Եզրա եւ ղեւտացիք եւ Յեսու Յովսեդեկեանց, եւ որդիքն Կադմելի. Սաքանիա որդի Սարեբիայ՝ որդիք Անանիայ: եւ գոչեցին մեծաձայն առ տէր Աստուած իւրեանց: 5 եւ ասեն ղեւտացիքն Յեսու եւ Կադմիւլ. Եղբարք՝ արհնեցէք գտեր Աստուած մեր յաւիտեանս յաւիտենից եւ եղիցի արհնեալ փառք Տեառն, եւ բարձրացի արհնութիւն նորա եւ գոհութիւն: Եւ սկսաւ արհնել Եզրա գտեր Աստուած՝ եւ ասէ. 6 Դու ես նոյն ինքն տէր Աստուած միայն. դու արարեր զերկինս՝ եւ զերկինս երկնից, եւ զամենայն կարգս նորա, եւ զերկիր եւ զամենայն կարգս նորա, եւ զամենայն ինչ որ է ի նմա, զծով եւ զամենայն որ է ի նմա. եւ դու կենդանացուցեր զամենեսեան. եւ քեզ երկրպագեն զարք երկնից, եւ զքեզ փառաւորեն երկինք երկնից. 7 վասն զի դու միայն ես տէր Աստուած մեր: Դու ընտրեցեր զԱբրամ, եւ հաներ զնա յերկրէն քաղդեացւոց, եւ եղիր նմա անուն Աբրամ. 8 եւ գտեր զսիրտ նորա հաւատացեալ առաջի քո. եւ եղիր դու նմա ուխտ, տալ նմա զերկիրն քանանացւոց, եւ քետացւոց, եւ ամովրհացւոց, եւ փերեզացւոց, եւ յեբուսացւոց, եւ գերգեսացւոց, եւ զաւակի նորա մինչեւ յաւիտեան. եւ հաստատեցեր զբանս քո, վասն զի արդար ես: 9 Եւ տեսեր զնեղութիւնս հարցն մերոց որ յԵգիպտոս, եւ լուար աղաղակի նոցա ի վերայ Կարմիր ծովուն. 10 եւ արարեր նոցա նշան յԵգիպտոս՝ եւ ի փարաւոն եւ յամենայն ծառայս նորա, եւ յամենայն ժողովուրդ երկրի նորա. քանզի զիտացեր եթէ հպարտացաւ ի վերայ ժողովրդեան քոյ, եւ արարեր քեզ անուն մեծ մինչեւ յայս ար. 11 եւ զծովն Կարմիր հերձեր առաջի նոցա, եւ անցին ընդ մէջ

ծովուն իբրեւ ընդ ցամաք. եւ զհալածիչս նոցա ընկղմեցեր իբրեւ զվէմս ի ջուրս բազումս: 12 եւ սեամբ ամպոյ առաջնորդեցեր նոցա ի տուէ, եւ սեամբ հրոյ ի զիշերի. վասն զի լուսաւորէր զճանապարհս նոցա ընդ որ գնային: 13 Եւ ի լեառնն Սինա՝ իջեր եւ խաւսեցար ընդ նոսա յերկնից. եւ ետուր նոցա զդատաստանս ուղիղս, եւ արէնս ճշմարիտս, հրամանս եւ զպատուիրանս բարիս. 14 եւ զշաբաթս քո սուրբս ծանուցեր նոցա, եւ զպատուիրանս եւ զհրամանս եւ զարէնս ետուր նոցա ի ձեռն Մովսիսի ծառայի քոյ: 15 Եւ զհաց երկնից ետուր նոցա ի կերակուր, եւ զջուր բղխեցուցեր ի վիմէ եւ արբուցեր նոցա. եւ բացեր նոցա մտանել ժառանգել զերկիրն յոր համբարձեր զձեռն քո տալ նոցա: 16 Եւ ինքնեանք իսկ հարքն մեր հպարտացան եւ անարիւնեցան, եւ խստացուցին զպարանոցս իւրեանց, եւ ոչ լուան պատուիրանաց քոց. 17 եւ ակնկոյրեցին յարիւնաց քոց, եւ ոչ յիշեցին զսքանչելիս քո զոր արարեր դու ընդ նոսա. այլ խստացուցին զպարանոցս իւրեանց, եւ դարձուցին զթիկունս իւրեանց. եւ կամեցան դառնալ ի ծառայութիւն անդրէն յԵգիպտոս: Այլ դու տէր Աստուած մեր գթած ես եւ ողորմած, երկայնամիտ եւ բազումողորմ, եւ ոչ ի սպառ մերժեցեր զնոսա: 18 Եւ դարձեալ արարին իւրեանց որք ձուլածոյ՝ եւ ասացին. Այս են աստուածք որ հանին զմեզ յերկրէն Եգիպտացոց. եւ արարին մեծամեծ բարկութիւնս: 19 եւ դու ըստ բազում գթութեան եւ ողորմութեան քում ոչ թողեր եւ ցրուցեր զնոսա յանապատին. եւ զսին ամպոյն՝ ոչ հեռացուցեր ի նոցանէ որ առաջնորդէր նոցա ի տուէ, եւ զսին հրոյն որ լուսաւորէր զնոսա ի զիշերի՝ զճանապարհս զոր երթային: 20 Եւ զհոգի քո սուրբ զբարերար՝ ետուր նոցա իմանալ զարէնսն: եւ զմանանայն ոչ հեռացուցեր ի բերանոց նոցա. եւ ետուր նոցա ջուր ի ծարաւոյ վիմէ. 21 եւ զքառասուն ամ շրջեցուցեր զնոսա յանապատին. հանդերձ նոցա ոչ մաշեցան, եւ կաշիկք նոցա ոչ հնացան: 22 եւ հարեր առաջի նոցա զթագաւորս եւ զժողովուրդս. եւ բաժանեցին եւ կալան զերկիր նոցա ի ժառանգութիւն, զերկիրն Մեհոնի թագաւորին Եսեբոնայ, եւ զերկիրն Ովգայ թագաւորին Բասանու: 23 Եւ զորդիս նոցա բազմացուցեր իբրեւ զաստեղս երկնից. եւ ածեր զնոսա յերկիր զոր խոստացար հարցն նոցա, եւ ժառանգեցին զնա. 24 վասն զի սատակեցեր առաջի նոցա զբնակիչս երկրին քանանացոց. եւ ետուր զերկիրն նոցա ի ձեռս նոցա. եւ զթագաւորս նոցա եւ զժողովուրդ երկրին սպառեցեր՝ որպէս եւ կամեցար ըստ կամաց իւրեանց: 25 եւ առին զքաղաքս Բարձրաբերձս՝ եւ զպարիսպս, եւ ժառանգեցին զտունս լի ամենայն բարութեամբ. ջրհորս փորեալս եւ կազմեալս. այգիս եւ ձիթենիս եւ զամենայն ծառս պտղաբերս ի կերակուրս լիութեան նոցա: Կերան եւ յագեցան՝ զիրացան եւ փափկացան ի բարութիւնս մեծամեծս զոր ետուր նոցա. 26 եւ հեռացան եւ մերժեցան ի քէն, եւ յետս դարձան յարիւնաց քոց. եւ զմարգարէնս քո կոտորեցին, որք քարոզեցին նոցա դառնալ առ քեզ. եւ արարին զբարկութիւն մեծ առաջի քո: 27 Եւ ետուր զնոսա ի ձեռս նեղչաց նոցա, եւ նեղեցին զնոսա. եւ աղաղակեցին առ քեզ ի ժամանակս նեղութեան իւրեանց. եւ դու յերկնից լուար նոցա. եւ բազում գթութեամբ եւ ողորմութեամբ փրկեցեր զնոսա. եւ հաներ զնոսա ի ձեռաց նեղչաց նոցա: 28 Եւ յորժամ հանգեան՝ դարձան եւ արարին չարիս առաջի քո. եւ թողեր զնոսա ի ձեռս թշնամեաց նոցա, եւ չարչարեցին զնոսա. եւ դարձեալ աղաղակեցին առ քեզ, եւ դու յերկնից լուար նոցա, եւ փրկեցեր զնոսա բազում ողորմութեամբ քով. 29 եւ դարձեալ եղիր վկայութիւն առ նոսա՝ դառնալ յարէնս քո: Իսկ նոքա անմտացեալք յիմարութեամբ ոչ լուան արիւնաց քոց. եւ ի հրամանս քո եւ ի պատուիրանս քո մեղան. զոր դու ասացեր՝ եւ հրամայեցեր, զի ո ոք արասցէ ի մարդկանէ զբան՝ պատուիրանաց քոց՝ կեցցէ նոքիմբք իսկ նոքա դարձուցին զթիկունս իւրեանց, եւ եղեն խստապարանոցք՝ եւ ոչ լուան բանի քում: 30 եւ դու երկայնամտեցեր առ նոսա, եւ առաքեցեր ի վկայութիւն զմարգարէնս Հոգով քո Սրբով, սակայն եւ այնպէս ոչ լուան. եւ մատնեցեր զնոսա ի ձեռս ժողովրդոց աւտարաց երկրին, որք տառապեցուցին զնոսա յոյժ. 31 եւ դու ըստ բազում գթութեան եւ ողորմութեան քում ոչ թողեր զնոսա մինչեւ ի սպառ, եւ ոչ մերժեալ հեռացուցեր զնոսա ի քէն. զի դու հզաւր ես գթած եւ ողորմած՝ երկայնամիտ եւ բազումողորմ: 32 Եւ այժմ տէր Աստուած մեր՝ զաւրաւոր եւ մեծ ամենակալ եւ ահարկու՝ արդար եւ ճշմարիտ, պահեա զուխտ եւ զողորմութիւն՝ եւ հայեաց ի տառապանս մեր եւ ի նեղութիւնս, եւ ի թագաւորացն մերոց եւ իշխանացն մերոց, եւ քահանայից եւ մարգարէիցն մերոց: եւ ամենայն հարցն մերոց. եւ ժողովրդեան քոյ զոր տառապեցուցին, եւ բռնացան ի վերայ մեր թագաւորք Ասորեստանեայց մինչեւ ցայսար: 33 Եւ դու արդար ես յամենայնի զոր ածեր ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց. վասն զի ճշմարտութեամբ արարեր: 34 քանզի մեղաք մեք՝ եւ թագաւորք մեր եւ իշխանք եւ քահանայք եւ հարքն մեր՝ եւ ոչ արարաք զպատուիրանս քո, եւ ոչ հայեցաք յարէնս քո եւ ի վկայութիւնս զոր եղիր առ մեզ: 35 եւ զգթութիւնս քո՝ եւ զբազում բարութիւնս զոր ետուր մեզ եւ յերկրիս յայսմիկ՝ ի լայնս եւ յընդարձակ եւ ի

պարարտ զոր ետուր մեզ, ոչ զհտացաք ծառայել քեզ, այլ դարձուցաք զսիրտս մեր յաւրինաց քոց, եւ մատնեցաք մեք ի գերութիւն վասն մեղաց մերոց: 36 եւ ահաւասիկ եմք այսաւր ի ծառայութիւն, եւ երկիրս զոր ետուր հարցն մերոց ուտել զպտուղ եւ զքարութիւն սորա ազատութեամբ: 37 Արդ՝ այսաւր թագաւորք ատարք տիրեն ի վերայ մեր եւ ուտեն զսա՝ վասն մեղաց մերոց, եւ անկեալք ի ծառայութիւն տամք հարկս. եւ վարեն զմեզ եւ զանասունս մեր որպէս եւ կամին, եւ եմք ի նեղութեան եւ ի վիշտս մեծ այսաւր վասն մեղաց մերոց: 38 Եւ արդ՝ ի վերայ այսր ամենայնի՝ մեք դնեմք ուխտս եւ հաւատարմութիւնս եւ հաւատամք յաւրէնս քո, եւ առնեմք զնոսա, եւ որ ինչ գրեալ է ի նոսա: եւ զբանս զայս գրով հաստատեմք եւ կնքեմք, ամենայն իշխանք մեր, եւ ղեւտացիք մեր, եւ քահանայք մեր:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ Ժ.

1 Եւ այս են որ կնքեն զգիրս զայս հաւատարմութեան առ քեզ Նենմիա որդի Աքաղիայ, եւ Սեղեկիա որդի 2 Սարերա. եւ Ազարիա. եւ Երեմիա. 3 եւ Փասուր. Ամարիա. Միքիա. 4 Աստու. Ասաբանիա. Մաղուք. 5 Եմաթ. Մերամովթ. Արդիա. 6 Դանիէլ. Կանաթոն. Բարուք. 7 Մեսուղամ. Աբիա. Միամին. 8 Մաղիա. Բեդդէ. Սեմէի: Այս ամենեքեան են քահանայք՝ 9 եւ ղեւտացիք. Յեսուս որդի Ազանիա. Բանիա որդւոյ Ենադադայ. Գադմիէլ. 10 եւ եղբարք նորա. Սեբանիա. Ոդուիա. Կադիտան. Փեղիաման. 11 Միքա. Հռովբա. Սեբի. 12 Զաքուր. Սարաբիա. Սատանիա: 13 Որդիք Բանունեայ. 14 իշխանք ժողովրդեանն. Փորիս. Փարադմովաբ. Եղամ. Զատթուրա: 15 Որդիք Բանեայ՝ Ագուրաթ. Բերայի. 16 Ադոնիա. Բադու. Եգինատեր. 18 Եգեկիա. Ագուիայիդա. 19 Ասամ. Բեսէի. 20 Արիփ. Անաթովթ. Նովրա. 21 Սողափէս. Մեսուղամ. Եգր. 22 Մենոգաբէլ. Զադուկ. Եղովք. 23 Փաղիտա. Անան. Անիա. 24 Ասէլ. Անանիաս. 25 Հռայում. Էսաբանան, Մայադուա. 26 Այիա. Էնան. Անան. 27 Մաղուս. Հռեում: 28 Եւ այլեւս մնացորդք ժողովրդեանն՝ քահանայք եւ ղեւտացիք, դռնապանք՝ երգեցիկք՝ նաթանացիք եւ ամենեքեան ժողովուրդքս որք լսեմք զաւրէնս տեառն Աստուծոյ մերոյ, դնեմք վկայութիւն այսաւր առաջի քո՝ արք եւ կանայք որդիք եւ դստերք իւրեանց: 29 Եւ որ միանգամ անցցէ զաւրինաւք քովք, երդմամբ հաստատեմք այսաւր առաջի քո. եղիցի նա ի նզովս եւ յանէծս, որ ոչ պահեսցէ զաւրէնս քո որ տուաւ ի ձեռն Մովսիսի ծառայի քոյ. այլ ամենայն կամաւք մերովք պահեսցուք, եւ արացցուք զամենայն պատուիրանս տեառն Աստուծոյ, եւ զդատաստանս նորա եւ զհրամանս: 30 Եւ մի տացուք զդստերս մեր ուստերաց ժողովրդոց ատարաց, եւ զդստերս հեթանոսաց ոչ առցուք որդւոց մերոց: 31 Եւ ժողովուրդ երկրիս այսորիկ ոչ բերիցեն առ մեզ վաճառս յաւուր շաբաթու. եւ ոչ գնեսցուք ի նոցանէ շաբաթուն. զի ար սուրբ է, եւ սուրբ պահեսցուք զաւրն եւրթներորդ: 32 Եւ տացուք զողորմութիւնս երրորդ Դիդրաքմայի ամ ըստ ամէ ի հարկ տանն Աստուծոյ: 33 եւ զհաց զառաջէից, եւ զգոհս ըստ ժամանակս ժամանակս եւ զողջակէզս յամենայն տաւնս եւ ի տարեկանս, եւ ի շաբաթս, եւ յամսամուտս, եւ ի նաւակատիս՝ եւ ի սրբութիւնս, եւ վասն մեղաց՝ որ են ի քաւութիւնս Իսրայէլի՝ եւ ի գործս տաճարին տեառն Աստուծոյ մերոյ: 34 Եւ վիճակս արկցուք վասն ժառանգութեան փայտիցն, որ երթայ քահանայիցն եւ ղեւտացւոցն, եւ ժողովուրդն բերցէ ի տուն Աստուծոյ մերոյ՝ ի տունս հարցն մերոց ըստ ժամանակս ժամանակս ամ ըստ ամէ՝ զորս արժան է այրել ի վերայ սեղանոյ զոհից տեառն Աստուծոյ մերոյ, որպէս եւ գրեալ է յաւրէնսն Մովսիսի: 35 Եւ տացուք զպտուղս զառաջաւորութեան երկրի մերում, եւ զպտուղս ծառոց մերոց ամ ըստ ամէ ի տուն տեառն Աստուծոյ մերոյ: 36 եւ զԴիդրաքմայս անդրանկաց որդւոց մերոց, եւ զանդրանիկս անասնոց մերոց՝ որպէս եւ գրեալ է յաւրէնսն Մովսիսի. եւ զանդրանիկս արջառոց մերոց եւ հաւտից բերցուք ի տուն Աստուծոյ մերոյ՝ քահանայից մերոց ղեւտացւոց՝ որք կան ի սպասու տան Տեառն: 37 եւ զառաջաւորս ցորենոյ, եւ զպտուղս ծառոց՝ զինոյ եւ ձիթոյ բերցուք առ քահանայսն ի տուն զանձանակին Աստուծոյ: Եւ զտասանորդս երկրիս մերոյ ղեւտացիքն շրջեսցին՝ եւ առցեն զամենայն բովանդակ: 38 եւ եղիցի քահանայ որդի Ահարոնի, որ տասանորդեսցէ զղեւտացիսն. եւ ղեւտացիքն ի տասանորդաց մերոց տասանորդեսցեն քահանային մեծի ի տուն Աստուծոյ մերոյ, ի տուն զանձանակին որ կան ի տաճարին Տեառն: 39 վասն զի կացցէ ի զանձէլ ի համբարս որդւոց ղեւտացւոցն, եւ սպասաւորաց ի տեղիսն ուր կահ սրբութեանցն. եւ եղիցի քահանայիցն եւ ղեւտացւոց եւ դռնապանաց, եւ երգեցկաց սաղմոսասաց. եւ մի պակասեսցէ նոցա ռոճիկ երբեք ի տանէ Աստուծոյ մերոյ. եւ մի նոքա զսպաս Տեառն խափանեսցեն:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ ԺԱ.

Է 1 Եւ նստան իշխանք ժողովրդոցն յԵրուսաղէմ. եւ արկին վիճակս զի մի ի տասանց՝ որում եւ ելցէ վիճակն՝ նստցի յԵրուսաղէմ քաղաք սրբութեան. եւ իններորդքն գնասցեն յիւրաքանչիւր քաղաքս: 2 Եւ արհնեաց ժողովուրդն զարսն զայնս որ որոշեցան, եւ նստան յԵրուսաղէմ: 3 Եւ այս են իշխանք երկրին՝ որ նստան յԵրուսաղէմ, եւ քահանայք եւ ղեւտացիք եւ նաթանացիք, եւ որդիք ծառայիցն Սողոմոնի: 4 Եւ որք նստան յԵրուսաղէմ, էին յազգէն Յուդայ եւ Բենիամինի: Եւ այս են յորդոցն Յուդայ. Աթեէ որդի Ոզիայ. որդի Ջաքարիայ. որդի Սամարիայ. որդի Սափատիայ. որդի Մաղեղայ: Եւ յորդոցն Փաբեսայ 5 եւ Մաղասիա. որդի Բարուք. որդի Աղազայ. որդի Ոզիայ. որդի Ադիայ. որդի Յովարիք. որդի Ջաքարիայ. որդի Եղովնի: 6 Ամենեքեան որդիք Փարէսի որ նստան յԵրուսաղէմ. չորեք հարիւր վաթսուն եւ ութ՝ արք զաւրաւորք: 7 Եւ այս են որդիք Բենիամինի. Մեղոն որդի Մեսեղովմ. որդի Յովադ. որդի Փաղայի. որդի Կովդիայ. որդի Մաասայ. որդի Աթիէլ. որդի Յեսուայ: 8 Եւ զհետ նորա Դեբէի, Մեղէի, ինն հարիւր քառասուն եւ ութ: 9 Եւ Յովսէս որդի Ջեքրի՝ այցելու եւ վերակացու ի վերայ նոցա. եւ Յուդա որդի Աստնայ որ էր երկրորդ ի քաղաքին: 10 Եւ ի քահանայիցն՝ Ազդիդ որդի Յովարիք, Իաքին, Մարիա. 11 որդի Եղքիայ. որդի Մեսուդամ. որդի Մադովկ. որդի Մարաւովթ. որդի Ետովք: Եւ էին տունք իւրեանց մաւտ ի տաճարն Տեառն. 12 եւ եղբարք նորա որ գործէին զգործ սպասաւորութեան տանն Տեառն ութ հարիւր քսան եւ երկու. եւ Ադայի որդի Երովմ. որդույ Փաղայիայ. որդույ Ամասեայ. որդի Ջաքարիայ. որդի Փասեուր. որդի Մեղքիայ: 13 Եւ եղբարք նորա իշխանք հայրապետացն, երկերիւր քառասուն եւ երկու: Եւ Ամասիա որդի Եզրիէլ. 14 եւ եղբարք նորա զաւրաւորք յամենայնի քսան եւ ութ. եւ այցելուք՝ եւ վերակացուք նոցա Ջեքրիէլ որ էր ի մեծաց իշխանաց: 15 Եւ ղեւտացոցն Սամէիա որդի Ասուր. որդի Եզրովմ: 17 Եւ նաթանացիք որդի Միքայ, եւ Յորէր. որդիք Սամուի՝ երկերիւր եւթանասուն եւ չորս: 19 Եւ դռնապանք, Ակուր Դտեղամին. եւ եղբարք նորա՝ հարիւր եւթանասուն եւ երկու: 22 Եւ այցելուք եւ վերակացուք ղեւտացոցն յԵրուսաղէմ, Ագա որդի Բանի. որդի Ասաբիայ. որդի Մատթանի. որդի Միքայ. յորդոցն Ասափայ որ էին երգեցիկք մաւտ առ տուն Տեառն. 23 վասն զի հրաման թագաւորին էր առ նոսա լինել անդ, եւ անխափան ունել զպաշտաւն: 24 Եւ Փաթաւա որդի Մեսիգաբիւլայ: Ջարեհ որդի Յուդայ՝ որ ի ձեռանէ թագաւորին ունէր զամենայն կազմած, 25 եւ բնակէր յազարակի իւրում: Եւ յորդոցն Յուդայ որք նստան ի Կարիաթարբա. եւ Յեսու եւ Բերսաբէէ. եւ բնակութիւն նոցա 30 Ղաքիս: Եւ ազարակք իւրեանց որք եւ ունէին զԲերսաբէէ: 31 Եւ որդիք Բենիամինի ի Գաբա՝ Մաքմաս: 36 եւ ղեւտացոցն բաժին Յուդայ եւ Բենիամին:

ԲԱՆՔ ՆԵՆՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ այս են քահանայք եւ ղեւտացիք որ ելին ընդ Ջորաբաբիլի Սաղաթիէլեանց, եւ Յեսուայ Յովսեղեկեանց. Մարայիա, Երեմիա, Եզրա 2 եւ Ամարիա, Մադուք, Արտուս, Մեղէկիա: 3 Այս են իշխանք քահանայիցն եւ եղբարք նոցա յաւուրս Յեսուայ: 8 Եւ ղեւտացիք Յեսու, Բանուի, Կադմիէլ, Մարաբիա, Յուդա, Մատթանիա, եւ եղբարք նոցա որ են կարգեալ ար ըստ արեւ: Եւ Յովակիմա, Եղիասիք. եւ Եղիասիքայ, 9 Յովադէ. եւ Յովադայեայ, Յովնաթան. եւ Յովնաթանայ Յաադուս: Եւ յաւուրս Յովակիմայ եղբարք նորա էին իշխանք եւ քահանայք հայրապետացն. Մարիա, Եմարիա, Երեմիա, Անանիա, Ազարիա, Եզրա, Մեսուդամ, Ամարիա, Յովնան, Մադուք: 22 Եւ ղեւտացիք յաւուրս Եղիասիք. Յովդա, եւ Յովա, եւ Յովնան, եւ Իդուս գրեալք իշխանք հայրապետացն: Եւ այս ամենայն քահանայք էին ի թագաւորութեանն Դարեհի. 23 որդիք Ղեւեայ իշխանք հայրապետացն գրեալք ի գիրս բանից աւուրց համարոյն, մինչեւ ցՈվնան՝ որդի Եղիասիք: 24 Եւ իշխանք ղեւտացոց Ասաբիա, եւ Արաբիա, եւ Յեսու. եւ որդիք Կադմէլ. եւ եղբարք նորա մաւտ առ նմա, արհնէլ եւ սաղմոս ասել, որպէս եւ հրամայեաց Դաւիթ այրն Աստուծոյ, 25 ար ըստ արեւ զար քահանայազ ի ժողովս իւրեանց հանդերձ դռնապանաւք: 26 Սոքա էին յաւուրս Յովակիմայ յորդույ Յեսուայ, որդույ Յովսեղեկայ, եւ յաւուրս Նեմայ, եւ Եզրայ քահանայի եւ գրչի

արինաց Տեառն: 27 Եւ ի նաւակատիս պարիսպին Երուսաղէմի, խնդրեցին զղեւտացիսն ի տեղիս իւրեանց՝ ածել զնոսա յԵրուսաղէմ, եւ առնել զնաւակատիս ուրախութեամբ հանդերձ՝ եւ գոհութեամբ եւ երգովք նուագարանաւք՝ ծնծղայիւք եւ թմբկաւք եւ սաղմոսարանաւք ի ձայն եղջեր փողոյ: 28 Եւ ժողովեցան ամենեքեան որք երգէին եւ սաղմոսէին շուրջանակի յամենայն կողմանց Երուսաղէմի, 29 ի քաղաքաց եւ ի գիւղից եւ ի բնակութեանց իւրեանց, գալ ի սպաս պաշտամանն յԵրուսաղէմ: 30 Եւ սրբեցան ամենայն քահանայքն եւ ղեւտացիքն, եւ սրբեցին զժողովուրդն՝ եւ զդոնապանս մեծի դրանց պարսպին: 31 Եւ հանին ի վեր զիշխանս Յուդայ ի պարիսպն. եւ երթային զհետ նոցա երգովք նուագարանաւք երկու երկու, 32 Յովսիա եւ Ոզիա՝ եւ կէս իշխանացն Յուդայ: 33 Ագարիաս, Եգրա, եւ Մոսողամ: 34 Յուդա եւ Բենիամին. եւ Սամէաս՝ եւ Երեմիաս: 35 Եւ յորդոց քահանայիցն էին որք հարկանէին զփողոսն՝ Ջաքարիաս որդի Յովնանայ. որդի Սամայի. որդի Մաթանիա. որդի Միքայ. որդի Ջաքուր. որդի Ասափ: 36 Եւ եղբարք նոցա Սամէիա եւ Եգրիէլ արինէին զերգս եւ զսաղմոսս Դաւթի առն Աստուծոյ զորս նուագեաց: Եւ Եգրաս գրիչ երթայր առաջի նոցա ի վերայ դրանցն: 37 Եւ որք երգէին երթային ընդդէմ նորա: Եւ ելին յաստիճանս քաղաքին Դաւթի յէլս պարսպին՝ ի վերոյ քան զապարանսն Դաւթի, մինչեւ ի դուռն թրոյն Եփրեմի, եւ ընդ կողմն արեւելից. 39 Եւ ի դուռն Եքթերան. եւ յաշտարակն Անամայէլի մինչեւ ի դուռն թրքիսացն. եւ լսելի եղեւ ձայն երգոցն մինչեւ յամենայն տեղիս. քանզի հրամայեաց Եգր կալ ի վերայ ամենայն դրանցն՝ եւ երգել: 43 Եւ զոհեցին յաւուր յայնմիկ զոհս մեծամեծս, եւ ուրախ եղեն յոյժ. վասն զի Աստուած արար ուրախ զնոսա յուրախութիւն մեծ. եւ կանայք նոցա եւ որդիք նոցա ուրախ եղեն. եւ լսելի եղեւ ուրախութիւն նոցա յԵրուսաղէմ մինչեւ ի հեռաւոր տեղիս:

Ը 44 Եւ կացուցին յաւուր յայնմիկ ի վերայ գանձանակի գանձուցն, եւ զառաջաւորացն, եւ տասանորդացն, եւ որ միանգամ ժողովեալ էր անդր իշխանաց քաղաքին. որպէս հրամայեալ էր յաւրէնս Մովսիսի քահանայիցն եւ ղեւտացոց, քանզի ուրախութիւն մեծ էր ի Յուդայ՝ եւ ի քահանայս եւ յղեւտացիս: Եւ զգուշացան սրբութեանցն Աստուծոյ. եւ պահեցին զսրբութիւնն որ էին երգեցիկք սաղմոսասացքն: Եւ դոնապանքն որպէս կարգեալ էր Դաւթի եւ որդւոյ նորա Մողոմոնի: 45 Քանզի յաւուրս Դաւթի՝ Ասափ էր իշխան եւ առաջնորդ երգոց սաղմոսացն, որք նուագէին երգէին եւ փառաւոր առնէին զԱստուած: 46 Եւ ամենայն Իսրայէլ յաւուրս Ջորաբաբելի եւ յաւուրս Նեեմիայ՝ տային մասն եւ բաժին երգեցկացն եւ դոնապանացն՝ որպէս եւ կարգեալ էր արւ ըստ արեւ. եւ առնէին սուրբ զղեւտացիսն, եւ ղեւտացիքն զորդիսն Ահարոնի:

ԲԱՆՔ ՆԵՆԵՄԱՅ ՈՐԴԻՈՅ ԱՔԱՂԻԱՅ

Գլուխ ԺԳ.

1 Յաւուր յայնմիկ կարդային զգիրս Մովսիսի ի լսելիս ժողովրդեանն. եւ գտաւ ի նմա գրեալ այսպէս. թէ մի մտցէ ամմանացի եւ մովաբացի յեկեղեցի Աստուծոյ յաւիտեանս ժամանակաց: 2 Վասն զի ոչ ելին ընդ առաջ որդւոցն Իսրայէլի հացիւ եւ ջրով. այլ կալան ի վարձու զԲաղասամ գէտ՝ անիծանել զնոսա. եւ դարձոյց Աստուած մեր զանէծսն յարինութիւն: 3 Եւ եղեւ յորժամ լուան յարինացն՝ որոշեցին ի բաց զամենայն խառնեալսն Իսրայէլ:

Թ 4 Եւ յառաջ քան զայս Եղիասիբ քահանայ էր ի գանձանակի տանն Աստուծոյ մերոյ, եւ ետ տեղի Տուբիայ. 5 եւ շինեաց իւր անդ տուն գանձի մեծ: Եւ անդ էր յառաջնում ուր տային զմաննայն եւ զլիբանոն, եւ զկահն սրբութեան, եւ զտասանորդս ցորենոյն եւ զհնւոյ եւ ձիթոյ եւ իւղոյ, եւ զոռճիկսն ղեւտացոցն, եւ երգեցկաց, եւ դոնապանաց, եւ զառաջաւորս քահանայիցն: 6 Եւ մինչ զայս ամենայն արարեալ էր, եւ ոչ էի յԵրուսաղէմ. քանզի յամի երեսներորդի երկրորդի Արտաշիսի թագաւորի Բաբելացոց՝ մտի առ թագաւորն. եւ յետ բազում ատուրց խնդրեցի ի թագաւորէն, 7 եւ ելի յԵրուսաղէմ: Եւ իմացայ զամենայն չարութիւնս զոր արար Եղիասիբ վասն Տուբիայ. զի ետ նմա շինել տուն գանձու ի գաւթի տանն Տեառն. 8 եւ չար թուեցաւ առաջի իմ յոյժ: Եւ ընկեցի արտաքս զամենայն կահ Տուբիա ի տանէն գանձու. 9 եւ հրամայեցի սրբել զտուն գանձուն Տեառն. եւ դարձուցի անդրէն զկահ եւ զսպաս տանն Տեառն, եւ զմաննայն եւ զլիբանոն: 10 Եւ գիտացի եւ հասի ի վերայ՝ եթէ զբաժին ղեւտացոցն ոչ էր տուեալ եւ նոքա էին զնացեալ յազարակս իւրեանց: Եւ ղեւտացիքն եւ երգեցիկքն զործէին զգործ մշակութեան: 11 Եւ կազեցայ ընդ իշխանսն եւ ասեմ. Ընդէ՛ր պակասեցին ռոճիկք ի տանէ Տեառն: Եւ ժողովեցի զամենայն

սպասաւորսն, եւ կարգեցի զնոսա ի տեղիս իւրեանց: 12 եւ ամենայն հրեայք բերէին զտասանորդս ցորենոյ եւ զհնուոյ եւ ձիթոյ ի գանձանակ տան Տեառն: 13 Եւ հրամայեցի տալ ի ձեռս Եղիմայ քահանայի եւ Սաղովկայ գրչի, եւ Փաղայիայ որ էր յղեւտացոցն, եւ ի ձեռանէ նոցա Անանի որդի Զաքարի, որդի Մաթանայի. վասն զի հաւատարիմ էին նոքա որք բաժանէին՝ եւ տային եղբարց իւրեանց: 14 Յիշեցե՛ղ զիս Աստուած յայնմ ամենայնի. եւ մի ի բացէ արասցէ զողորմութիւն իւր յինէն. վասն զի արարի զայս ամենայն ի տան տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի:

Ժ 15 Յաւուրսն յայնոսիկ տեսանէի ի Հրեաստանի՝ զի հարկանէին հնձանս յաւուր շաբաթու, եւ բերէին զորայնս ընդ դրունս Երուսաղէմի. եւ կախէին բեռն գրաստուց զգինի եւ զխաղող եւ զթուզ. բարձեալ բեռինս բերէին յԵրուսաղէմ յաւուր շաբաթու: եւ կալեալ վկայս զի վաճառէին յաւուր շաբաթու 16 եւ նստէին ի տեղի վաճառուցն որք բերէին զձուկնն եւ զամենայն վաճառսն, եւ գնէին յաւուր շաբաթու հրեայքն ի ներքս յԵրուսաղէմ: 17 Եւ կազեցայ ես ընդ որդիս հրեիցն որք էին յԵրուսաղէմ, եւ ընդ իշխանսն Յուդայ, եւ ասեմ ցնոսա. Զի՞նչ է անարեւելութիւնս այս զոր դուք գործէք՝ եւ պղծէք զաւուրս սուրբ զշաբաթու. 18 ո՞չ այսպէս արարին հարքն ձեր՝ եւ աժ ի վերայ նոցա Աստուած զչարիսս զայս ամենայն, եւ ի վերայ քաղաքիս այսորիկ. եւ արդ՝ դուք ընդէ՛ր յաւելուք զբարկութիւն ի վերայ Իսրայէլի, եւ պղծէք զաւրն սուրբ զշաբաթուց: 19 Եւ եղեւ յորժամ կանգնեցի զդրունս Երուսաղէմի՝ յառաջ քան զշաբաթն հրամայէի փակել զդրունսն, եւ ոչ տայի բանալ զնոսա մինչեւ անցանէր շաբաթն: եւ դարձեալ կացուցի մանկունս պահապանս, զի մի իշխեցե՛ղ մտանել ոք բեռամբ յաւուր շաբաթու ընդ դրունսն Երուսաղէմի: 20 Եւ ազանէին ամենեքեան որք վաճառէին՝ արտաքոյ Երուսաղէմի մի անգամ եւ երկիցս: 21 Եւ ասեմ ցնոսա. Ընդէ՛ր ազանիք դուք արտաքոյ պարսպիդ. եթէ այլ տեսանեմ զանարեւելութիւնդ զայդ՝ տամ հրամանս այսպէս զի ոչ մտանիցէք դուք ի շաբաթս մեր՝ եւ ի քաղաքս: 22 Եւ ասեմ ցղեւտացիսն որք էին սրբեալ, եւ զային պահէին զդրունսն, եւ սրբէին յաւուր շաբաթու. եւ յայնմ հետէ ոչ պղծեցին զշաբաթսն: Եւ յայսմ ամենայնի յիշեցե՛ղ զիս Աստուած՝ եւ խնայեցե՛ղ յիս ըստ բազում ողորմութեան իւրում: 23 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ տեսի զհրեայսն, զի նստէին կանայք ազովտացիք՝ եւ ամովնացիք՝ եւ մովաբացիք 24 եւ որդիք նոցա. եւ ոմանք ի կանանցն խաւսէին ազովտացի, եւ ոչ գիտէին խաւսել հրեերէն: 25 Եւ կազեցայ ընդ նոսա, եւ նզովեցի զնոսա, եւ հարի ի նոցանէ արս բազումս. եւ երդմնեցուցի զնոսա յանուն Աստուծոյ, զի մի տացեն զդստերս իւրեանց որդւոց նոցա, եւ մի զդստերս նոցա աժցեն որդւոց իւրեանց: Եւ ասեմ ցնոսա. 26 Ոչ յայդմ ամենայն մեղաւ Սողոմոն թագաւոր Իսրայէլի, եւ ո՞վ էր իբրեւ զնա իմաստուն յամենայն թագաւորս մեր. եւ սիրելի էր նա Աստուծոյ, եւ կացոյց զնա Աստուած թագաւոր ի վերայ ամենայն Իսրայէլի. եւ զայսպիսի սիրելի Աստուծոյ եւ զիմաստուն եւ զմեծ թագաւոր, խոտորեցուցին եւ յանցուցին ի մեղս կանայք այլազգեաց: 27 Եւ արդ՝ մի լուայց եթէ ոք արասցէ զայնպիսի մեծ չարութիւնս, եւ մեղիցէ առ Աստուած, եւ արասցէ կին այլազգի: 28 Եւ յորդւոցն Յովիդեայ եւ Յեղիասիբայ մեծ քահանային, լուայ՝ թէ էր կին նորա դուստր Սանաբաղատայ, եւ մերժեալ հալածեցի զնա յինէն: 29 յիշեցե՛ղ զնոսա Աստուած ի ժառանգութեան եւ յուխտի քահանայութեան: 30 Եւ զղեւտացիսն սրբեցի յամենայն այլազգեաց՝ եւ կարգեալ կազմեցի զնոսա ար ըստ արեւ զքահանայսն եւ զղեւտացիսն, այր իւրաքանչիւր ի գործ իւր: 31 եւ ետու կազմ բերել զամենայն փայտ ողջակիզացն յիւրաքանչիւր ժամանակս, եւ զառաջաւորսն պտղոյ իւրեանց: Յիշեցե՛ղ զիս Աստուած մեր յամենայն բարութիւնս արդարութեան. այն որ արինեալն է յաւիտեան. ամէն:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ՆԵՆՄԻ:

Ե Ս Թ Ե Ր

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԱ.

2 Յամին երկրորդի ի թագաւորութեանն Արտաշէսի արքայի մեծի. յառաջնում աւուր ամսոյն Ադարայ, որ է հայերէն Արեգ. տեսիլ ետես Մուրդքեւս որդի Յայիրայ, որդւոյ Սամեայ, որդւոյ Կիսեայ. յազգէ Բենիամինի: 3 այր հրէայ, եւ էր բնակեալ ի Սիսիս քաղաքի. այր մեծ եւ հաւատարիմ ամենայն իրաց տան թագաւորին: 4 Եւ էր նա ի գերութենէ անտի զոր գերեաց Նաբոքորոնտոս արքայ Բաբելացոց յԵրուսաղէմէ, յԵքոնիաւ հանդերձ արքայիւն Հրէաստանի: 5 Եւ այս է երազ տեսւեան նորա զոր տեսանէր. 2այն խռովութեանց՝ եւ որոտմանց եւ շարժմանց. եւ էր խռովութիւն մեծ ի վերայ երկրի: 6 Եւ ահաւասիկ երկու վիշապք մեծք յոյժ, պատրաստեալ ելանէին ի կռիւ ընդ միմեանս: 7 Եւ եղև ի նոցանէն ձայն մեծ. եւ ի ձայնէ բարբառոյ նոցա պատրաստեցան ամենայն ազգք ի պատերազմ. զի տացեն պատերազմ ընդ ազգին արդարոյ: 8 Եւ էր արն խաւարին եւ մթին, տառապանաց եւ նեղութեանց, եւ էր խռովութիւն մեծ ի վերայ երկրի: 9 Եւ խռովեցաւ ամենայն արդար ազգն վասն իւրեանց չարեացն, եւ պատրաստեցան ի կորուստ. եւ կարդացին նոքա առ Աստուած: 10 Եւ ի ձայնէ անտի նոցա եղև իբրեւ ի փոքրիկ աղբիւրէ գետ մեծ յստակ: 11 Եւ արեգակն ծագեաց, եւ խոնարհքն բարձրացան եւ կերան զփառաւորսն: 12 Եւ զարթեաւ Մուրդքէ ի տեսլենէ աստի յայսմանէ. զոր Աստուածն խորհեցաւ առնել. եւ ունէր զտեսիլ երագոյն ի սրտի իւրում. եւ յամենայն զաւրութենէ իւրմէ կամէր զհտել, եթէ զի՞նչ իցէ տեսիլն, զոր ետես անդէն ի նմին զիշերի:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ դադարեաց Մուրդքէ յապարանսն՝ Գաբիթեաւ հանդերձ եւ Թառայի՝ երկոքումքք ներքինեաւք թագաւորին, որ էին պահապանք ապարանից թագաւորին: 2 Եւ իբրեւ զիտակ եղև Մուրդքէ խորհրդոց ներքինեացն, եւ զկամս սրտից նոցա քննեաց՝ եթէ պատրաստեալ են նոքա ձեռն արկանել ի թագաւորն Արտաշէս, եցոյց արքային զխորհուրդս նոցա: 3 Եւ եհարց թագաւորն զերկոսին ներքինիսն, եւ նոքա խոստովան եղեն նմա. եւ հրամայեաց զնոսա կապել: 4 Եւ գրեաց թագաւորն զբանս զայսոսիկ ի յիշատակս. եւ Մուրդքէ գրեաց վասն բանիցս այսոցիկ: 5 Եւ ետ հրաման թագաւորն Մուրդքէի, մեծաւ զգուշութեամբ առաւել եւս դարման տանել տան թագաւորին. եւ ետ նմա պարգեւս: Եւ էր համան Ամադոլթեայ Բովկեցոյ փառաւոր առաջի արքային, եւ կամեցաւ չարչարել զՄուրդքէ եւ զժողովուրդ նոցա վասն երկուց ներքինեացն: 6 Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ յաւուրս Արտաշէսի, որ եւ այս.

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ Ա.

1 Արտաշէս կալաւ ի Հնդկաց աշխարհէն մինչեւ յԵթովպիա հարիւր քսան եւ եւթն գաւառ 2 ի նմին աւուրս յորս նստաւ ի Սիսիս քաղաքի: 3 Յամին երրորդի թագաւորութեանն իւրում. արար թագաւորն կոչունս սիրելեաց իւրոց եւ մեծամեծաց, եւ այլոց եւս ազգաց՝ պարսից եւ մարաց՝ եւ ամենայն իշխանաց նախարարացն: 4 Եւ իբրեւ եցոյց նոցա զմեծութիւն թագաւորութեանն իւրոյ եւ զփառաւորս ուրախութեան վայելչութեանն զաւուրս հարիւր եւ ութսուն: 5 Եւ յորժամ յանգ ելանէին աւուրք հարսանեացն. դարձեալ միւսանգամ հրաման ետ կոչել ի հարսանիսն զռամիկ քաղաքակիցս իւր ի գալիթ տանն արքունի զաւուրս վեց. 6 Եւ էր զարդարեալ բեհեզովք եւ կերպասովք՝ զորս էր կարգեալ եւ կազմեալս զլաբեաւքն ծիրանեաւք եւ բեհեզովք. եւ զորս էր կարգեալ ի խոյակսն ոսկիս, եւ ի ծիրանիս ուր կային ի վերայ սեանցն պատուականաց. եւ ի խարսխացն ոսկեղինաց որ կային գահոյք բազումք ոսկեղէնք եւ արծաթեղէնք ընդէլուզեալք մարգարտովք եւ ակամբք պատուականաւք՝ լցեալս պատտառաւք եւ զոյնագոյն նկարաւք, եւ պատուական հանդերձիւք ի վերայ վարդայատակ զաւթին: 7 ուր կային թակոյկք եւ ըմպելիք

թագաւորին ոսկեղէնք եւ արծաթեղէնք, որք էին յերկոց բիրուց քանքարաց. 8 եւ զինի յոյժ արքայի ըմպելի: Այլ կոչունքս՝ ոչ որպէս արեւն էր եղեւ, վասն զի այսպէս կամեցաւ թագաւորն առնել պաշտանեայ ծառայիցն: 9 Եւ Ասթինէ կին թագաւորին արար կոչունս կանանց յապարանս թագաւորին Արտաշէսի: 10 Եւ յաւուրն եւթներորդի յանձն իւր զուարճացեալ լինէր թագաւորն. եւ ասէ ցԱման, եւ ցԲագան, եւ ցԹառա, եւ ցԲուրազէ, եւ ցԹառաբբա, ցԵւթանէորն ներքինեաց ցպաշտանեայս իւր. 11 Կոչել զկինն յարքունիս թագաւորեցուցանել զնա, եւ ցուցանել ամենայն իշխանաց եւ ազգաց զգեղեցկութիւն նորա զի էր գեղեցիկ յոյժ: 12 եւ ոչ լուաւ նմա Ասթանէ գալ առ նա ընդ ներքինիսն: Եւ տրտմեցաւ թագաւորն՝ եւ բարկացաւ յոյժ: 13 եւ ասէ ցսիրելիսն իւր զիրսն զոր արար Ասթինէն. Արդ՝ արարէք ասէ թագաւորն այսուհետեւ արեւնս եւ իրաւունս: 14 Եւ մատենան առաջի նորա Արքինսէնու եւ Առնաթեւ եւ Մադիսեար, իշխանք Պարսից եւ Մարաց որ էին մերձաւորք եւ աթոռակիցք արքային. 15 եւ պատմեցին եթէ ո՞րպէս արեւն է առնել Ասթանեայ կնոջ թագաւորին, զի ոչ արար զհրամանս արքային, զոր հրամայեաց նմա ի ձեռն ներքինեացն: 16 Եւ ասէ Ոմիքեւս ցարքայ եւ ցիշխանսն Ոչ եթէ արքայի միայն ընդդէմ դարձաւ Ասթինէ տիկնանց տիկին, այլ ամենայն իշխանաց եւ կուսակալաց արքայի: 17 Սոյնպէս եւ ամենայն կանայք լինին անհնազանդ իշխանաց Պարսից եւ Մարաց. 18 յորժամ լսեն զարհամարհանս կնոջ թագաւորիս, համարձակին իշխել անարգել զարս իւրեանց: 19 Արդ՝ եթէ կամք իցեն եւ հաճոյ թուեսցի արքայի, մի մտցէ նա առ արքայ. եւ զտիկնութիւն նորա տացէ կնոջ որ լաւ եւս իցէ քան զնա: 20 Եւ լուիցեն զարեւնսս զոր՝ հրամայես ի թագաւորութեանդ քում. եւ պատուեսցեն կանայք զարս իւրեանց պատուով մեծաւ՝ յաղբատաց մինչեւ ի մեծամեծս: 21 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն արքայի, եւ ամենայն իշխանաց նորա. եւ արար թագաւորն որպէս խաւսեցաւ Մուրթբէւ: 22 Եւ առաքեաց ընդ ամենայն թագաւորութիւնն իւր ի գաւառսն ամենայն, ըստ հրամանին որ եղաւ ի վերայ ամենայն կանանց:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Բ.

1 Եւ յետ բանիցս այսոցիկ դադարեաց թագաւորն ի բարկութենէ անտի. եւ ոչ յաւել յիշել եւս զԱսթինէ զի ի մտի ունէր զոր խաւսեցան նա: Եւ այսպէս մերժեալ ընկեցաւ կինն: 2 Եւ ասեն սպասաւորք թագաւորին. Խնդրեսցեն արքայի աղջկունս կոյսս՝ գեղեցիկս տեսանելով: 3 եւ հրամայեսցէ արքայ գաւառապետս կացուցանել ընդ ամենայն երկիր թագաւորութեանդ քոյ. եւ ընտրեսցեն աղջկունս կոյսս, եւ տացին ածել ի Մուսէն քաղաք՝ ի կուսանոց մի. եւ տացեն զնոսս ցներքինիսն արքունի. որ պահապանն է կանանց, եւ հրամայեսցէ արքայ տալ նոցա եղ եւ աւճառ, եւ զամենայն դարմանս: 4 եւ կին՝ որ հաճոյ լիցի արքայի, թագաւորեսցէ նա փոխանակ Ասթինեայ: Եւ հաճոյ թուեցաւ արքայի իրքն արար այնպէս: 5 Եւ էր այր մի հրէայ ի Սիսիս քաղաքի, եւ անուն նորա Մուրթբէւ, որդի Յայիրայ, որդւոյ Սեմեայ, որդւոյ Կիսեայ, յազգէ Բենիամինի. 6 որ էր գերի եկեալ յԵրուսաղէմէ զոր գերեաց Նաբուքոդոնոսոր արքայն Բաբելացոց: 7 Եւ էր նորա մանուկ սնուցեալ զդուստր Ամինադաբայ, եղբար հաւրն իւրոյ. եւ անուն էր նորա Եսթեր. եւ յառնուլ զնա ի մարեւն եւ ի հաւրեն իւրմէ, կամէր առնուլ իւր կնութեան: Եւ էր աղջիկն բարի յոյժ տեսանելով: 8 Եւ յորժամ լու եղեւ հրաման թագաւորին, ժողովեցան աղջկունք բազումք ի Սիսան քաղաք, որ էր ընդ ձեռամբ Ովգեայ: Տարան զԵսթեր առ Ովգա, որ էր ներքինի ի վերայ կանանց. 9 եւ հաճոյ եղեւ նմա աղջիկն. եւ եզիտ նա շնորհս առաջի նորա, եւ փութացաւ նմա տալ զաճառն եւ զմասն դարմանոյ նորա. եւ զեւթն աղջիկն զորս տուեալ էր նորա նաժիշտ յարքունուստ. եւ դարմանէր զԵսթեր առաւելագոյն քան զայլ ընկերս նորա, եւ զնաժիշտս նորա նոյնպէս: 10 Եւ ոչ եցոյց Եսթեր զազգն եւ ոչ զգաւառն վասն զի պատուիրեաց նմա Մուրթբէ՝ մի պատմել: 11 Եւ յաճախէր Մուրթբէ զամենայն ար օրքէլ առ տամբ կանանցն, եւ տեսանել թէ որպիսի՞ անցք անցցեն ընդ Եսթեր. 12 զի մերձ էր ժամանակ աղջկանն մտանել առ թագաւորն, յորժամ լնուին ամիսք երկոտասան. զի այսպէս կատարէին աւուրք դարմանոյ նոցա, ամիսք երեք աւճանէին իւղովք անուշիւք, եւ ամիսս վեց ի խունկս անուշունս, եւ յաճառս, եւ ի լուանալ կանանցն: 13 եւ ապա մտանէր առ արքայն. եւ որում կամէր տալ զնա ի ձեռս նորա, մտանէր ընդ նմա ի սենեակն առաջի թագաւորին: 14 ընդ երեկս մտանէր առ թագաւորն. եւ ցերեակ երթայր անդրէն առ ընկերս իւր, եւ առ Ովգա ներքինի պահապան կանանցն. եւ կայր անդէն, մինչեւ կոչէին զնա յականէ ի սենեակ թագաւորին: 15 Եւ իբրեւ լնոյր ժամանակն Եսթերայ՝ դատերն Ամինադաբայ եղբար հաւրն Մուրթբէի մտանել առ

արքայն: եւ ոչ ինչ ապախտ արար զոր միանգամ պատուիրեաց նմա ներքինին, որ էր պահապան կանանցն. զի էր Եսթերայ գտեալ շնորհս յամենեցունց որ միանգամ տեսանէին զնա: 16 Եւ եմուտ Եսթեր առ արքայն յերկոտասաներորդ ամսեանն Ադար, որ է հայերէն Արեգ. յերթներորդ ամի թագաւորութեան նորա: 17 Եւ հաճոյ թուեցաւ Եսթեր արքայի յոյժ, եւ եզիտ նա շնորհս քան զամենայն կանայսն, եւ եղ ի վերայ գլխոյ նորա զթագ կանանցն: 18 Եւ արար թագաւորն կոչմունս ամենայն սիրելեաց իւրոց, եւ զաւրացն իւրոց զաւուրս եւթն, եւ բարձրացոյց նա զհարսանիսն Եսթերայ. եւ հրաման ետ թողութիւն առնել ամենեցուն որ ընդ թագաւորութեամբ նորա էին: եւ Մուրթքէ դարմանէր եւ կազմէր զտունն թագաւորին: 20 Այլ Եսթեր՝ ոչ եցոյց զերկիր հայրենի գաւառին իւրոյ, զի այսպէս պատուիրեալ էր նմա Մուրթքէի. երկնչել յԱստուծոյ՝ եւ առնել զհրամանս նորա, որպէս էր նա առ նմա յառաջ. եւ Եսթեր ոչ փոխեաց զիւր կարգն: 21 Եւ տրտմեցան երկու ներքինիք արքային՝ որ պահապանապետքն էին մարդկանն. վասն զի նախանձէին ընդ Մուրթքէի՝ առաւել քան զնոսա պատուելոյ ի թագաւորէն, եւ կամէին սպանանել զԱրտաշէս արքայ: 22 Եւ ազդ եղեւ Մուրթքէի բանս այս, եւ յայտնեաց Եսթերայ: եւ Եսթեր եցոյց արքայի զխորհուրդս մահուն: 23 Եւ արքայն կշտամբեաց զերկոսին ներքինիսն, եւ կախեաց զնոսա զփայտէ: եւ հրամայեաց թագաւորն զիրսն զայն գրել զգուշութեամբ եթէ որպէ՛ս հաւատարիմ եղեւ առ նա Մուրթքէս:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ Գ.

1 Եւ եղեւ յետ այսորիկ, եւ փառաւորեաց արքայ Արտաշէս զՀաման՝ Դաթուբաւ հանդերձ ընկերաւք նորա, եւ բարձրացոյց զնա յառաջին աթոռ քան զամենայն սիրելիս իւր: 2 Եւ ամենեքին որ միանգամ էին ի տան թագաւորին՝ երկիր պագանէին նմա. զի այսպէս հրամայեաց թագաւորն առնել: Այլ Մուրթքէ ոչ պագանէր նմա երկիր: 3 Եւ խաւսեցան մեծամեծք թագաւորին ընդ Մուրթքէի՝ եւ ասէն Մուրթքէ՝ ընդէ՛ր ոչ պագանես դու երկիր Համանայ ըստ հրամանի թագաւորին: 4 զի յամենայն աւր խաւսէին ընդ նմա. եւ նա ոչ լսէր նոցա: եւ ամբաստան եղեն զՄուրթքէէ առաջի Համանայ. եւ Մուրթքէ ոչ հնազանդեցաւ հրամանացն արքայի՝ քանզի հրեայ էր: 5 Եւ յորժամ զհտաց Աման՝ եթէ ոչ պագանէ նմա երկիր, բարկացաւ յոյժ. 6 եւ խորհուրդ արար զի կորուսցէ զհրէայսն որ ընդ թագաւորութեամբն Արտաշէսի արքայի իցեն. եւ արարին հանդէս համարոյ, 7 յամին երկոտասաներորդի թագաւորութեանն Արտաշէսի: եւ արկանէր վիճակ ար յաւրէ՝ եւ ամիս յամսոյ. զի ո՛րպէս կորուսցէ ի միում աւուր զազգն Մուրթքէի, եւ անկաւ վիճակն ի չորեքտասան ամսոյն Ադար: 8 Եւ խաւսեցաւ ընդ արքային՝ եւ ասէ. Գոյ ազգ ցրեալ ընդ հեթանոսս, եւ ընդ ամենայն թագաւորութեան քում, որք են ապիրատք եւ խորամանկք քան զամենայն ազգս, եւ աւրինաց արքունի ոչ հնազանդին. եւ ոչ աւգուտ են արքայի եթէ թողուս դու զնոսա: 9 արդ՝ եթէ կամք իցեն արքայի, հրաման տացես կորուսանել զնոսա. եւ ես կարգեցից ի գանձս արքունի՝ բեր թանքար արծաթոյ: 10 Եւ եհան արքայ զմատանին իւր եւ ետ զնա ի ձեռս Ամանայ գրել զհրէիցն՝ եւ կնքել առ ի կորուսանել զնոսա: 11 Եւ ասէ թագաւորն ցԱման. Զարծաթոյ կալ ընդ քեզ, եւ զազգոյ զայդ՝ արա որպէս եւ կամիս: 12 Եւ կոչեցին զդպիրսն արքունի յամսեանն առաջնում, յաւուրն երեքտասաներորդի. եւ գրեցին որպէս եւ հրամայեաց նոցա Համան: Զաւրավարաց իշխանաց ընդ ամենայն գաւառս՝ ի Հնդկաց մինչեւ յԵթովպացիս, հարիւր քսան եւ եւթն գաւառս. եւ իշխանացն ազգաց՝ զիր իւրաքանչիւր լեզուաւ Արտաշէսի հրամանաւ: 13 Եւ առաքեցան հրովարտակքն ի ձեռն հրեշտակաց ընդ ամենայն իշխանութիւնն Արտաշէսի՝ կորուսանել զազգն հրէից յաւուր միում, յամսեանն երկոտասաներորդի որ է Ադար, եւ յափշտակել զամենայն ինչս եւ զստացուածս նոցա: 14 Եւ հրաման հրովարտակին՝ էր այսպէս:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԳ.

1 Արքայ մեծ Արտաշէս՝ ձեզ որ էք ի կողմանս Հնդկաց եւ Եթովպացոց, իշխանաց եւ պետաց, ձեզ՝ հնազանդելոց, 2 եւ ամենայն երկրիս զայս գրեմ: Կամեցեալ՝ ոչ ցասմամբ իշխանութեանս հպարտացեալ այլ քաղցրութեամբ եւ խոնարհութեամբ կարգեալ. զի զայնոսիկ որ ի հնազանդութեանն իցեն՝ անշուշտ

յամենայն ժամ հաստատել զկեանս նոցա, զթագաւորութիւնն կացեալ խաղաղութեամբ մինչեւ ի ծագս երկրիս, տալ նորոգել զխաղաղութիւնն՝ որում ցանկացան ամենայն մարդիկ 3 հաւատացեալ իմ որ խորհրդակիցս են իմ, զի որպէս ի գլուխ տարցի զիրսս, որ զիմաստութիւն եւ զինամ առանց փոփոխելոյ հաստատուն հաւատովք յայտնեալ. որով արժանի լեալ երկրորդ աթոռակցութեան իմոյ Համան. 4 եւ եցոյց մեզ որ ընդ ամենայն տիեզերս ազգ խառնեալ են դժընդակ ժողովուրդ ոմն, խափան արինաց, որք ընդդէմ կան թագաւորաց, եւ ի բաց մերժեն յիրեանց զհրամանս առ ի չլսել նոցա, որ ի մենջ ուղղեալ եւ հաստատեալ անշուշտ մերոյ իշխանութեանս: 5 Արդ կալեալ զազգս միայն բովանդակ ազգաւ իւրեանց առաջի ամենայն մարդոյ որք միանգամ իցեն, եւ զկարգս զարինաց զաւտարաց ի բաց փոխել. եւ որ դժընդակքն են, եւ ընդդէմ մերոյ իրաց. յորոց ձեռաց կատարին ամենայն չարիք, որք են թշնամիք մերոյ թագաւորութեանս: 6 Կարգեցաք այժմիկ՝ վասն որոյ ձեզ ազդ արարաք գրովս մերով այսուիկ, եւ ի Համանայ որ հաստատեալ կացեալս է ի վերայ իրացս այսոցիկ, եւ երկրորդի հաւր մերոյ. զամենեսեան կանամբք եւ որդուովք հանդերձ կորուսանել խլել սրով թշնամեաց՝ առանց գթալոյ եւ խնայել յամսեանն երկոտասաներորդում, ի չորրորդ աւուրն՝ որ է Ադար, 7 ի տարուջս յայսմիկ մահու չարաւ ի դժոխս իջցեն յաւուր միում: եւ յետ այսր ժամանակի եղիցի խաղաղութիւն մեզ՝ ի կատարել իրացդ այդոցիկ: 8 Եւ պատճենք հրովարտակացն սփռեալ գրէին ընդ ամենայն գաւառսն: եւ իբրեւ ել հրամանն այն, ամենեքին պատրաստք լինէին աւուրն այնմիկ: փութանակի հասանէին իբքն այն եւ ի Շուշան քաղաք: եւ թագաւորն եւ Համան՝ զարդարէին զվարսս իւրեանց: եւ խռովէին ամենայն քաղաքն:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Դ.

1 Եւ Մուրթբէ իբրեւ զհոաց զիրսն՝ պատառեաց զպատմութեան իւր, եւ զգեցաւ քուրձ, եւ ցանեաց մոխիր զգլխով իւրով. եւ ընթացաւ ընդ հրապարակս քաղաքին, ի ձայն բարձր աղաղակէր եւ ասէր. Արդ՝ ընդէ՞ր բառնայք զուր աւտար տարապարտուց զազգս իմ, որ ոչ ինչ գործեաց չարիս: 2 Եւ եկն մինչեւ ի դրունս տանն արքունի եւ եկաց. զի ոչ իսկ էր արժան նմա մտանել ի գաւիթն արքունի, զի զգեցեալ էր զքուրձ եւ զմոխիր: 3 Եւ ընդ ամենայն գաւառս ուր եւ կարդային զգիրն՝ աղաղակ եւ կոծումն՝ եւ սուգ մեծ լինէր հրէիցն. եւ արկանէին քուրձ եւ մոխիր զիւրեամբք: 4 Եւ մտին ներքինիքն եւ նաժիշտքն տիկնանց տիկնոջն եւ պատմեցին Եսթերայ. եւ խռովեցաւ յոյժ իբրեւ լուաւ վասն հրամանին զոր ետ թագաւորն. եւ առաքեաց զգեցուցանել զհանդերձն Մուրթբէի, եւ հանել ի նմանէ զքուրձն. եւ նա ոչ հաւանեցաւ նմա: 5 Եւ Եսթեր կոչեաց զԱռնաթէ ներքինի իւր որ կայր հանապազ առաջի նորա, եւ առաքեաց ճշմարտել ի Մուրթբէ՝ թէ արդարեւ՝ ա՞յնպէս իցէ: 7 * Եւ Մուրթբէ եցոյց նմա զգիրսն որպէս եւ լեալ էին, եւ զխոստումն զոր խոստացաւ Համան արքայի, տալ զանձս բերք քանքար, զի կորուսցէ զհրէայսն: 8 Եւ զպատճենն որ ի Մուսիս քաղաքի կարդացեալ էր առ ի կորուսանել զնոսա, ետ զայն ցներքինին զի ցուցցէ Եսթերայ:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ ԺԵ.

1 Եւ ասէ ցնա պատուիրելով, զի մտցես եւ խնդրեսցես յարքայէ. եւ աղաչեսցես վասն ժողովրդեանն: 2 զի յիշեսցես զաւուրսն տառապանաց քոց որպէս եւ սնարն ի ձեռս իմ. վասն զի Համան՝ երկրորդ արքայի խաւսեցաւ զմենջ ի մահ: 3 արդ՝ աղաչեսցես զտէր Աստուած խնդրուածովք, եւ խաւսեսցիս՝ ասէ՝ թագաւորիդ վասն մեր, եւ փրկեսցես զմեզ ի մահուանէս: 4 Եւ եմուտ Առնաթէ, եւ խաւսեցաւ ընդ նմա զամենայն զբանս զայս: 5 Եւ ասէ Եսթեր ցԱռնաթէ. Գնա դու առ Մուրթբէ՝ եւ ասա. 6 եթէ ազգ ամենայն թագաւորութեանս զիտէ. եթէ ամենայն այր կամ կին՝ որ մտանիցէ առ արքայ ի ներքին սենեակն առանց կոչելոյ նորա, չիք փրկութիւն. բայց միայն առ որ ձգէ արքայ զոսկի զաւազանն, նա միայն ապրի: եւ ես ոչ եմ կոչեցեալ մտանել առ արքայ, զի ես այս աւուրք երեսուն:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Դ.

12 Եւ պատմեաց Առնաթել Մուրթթէի զամենայն զբանսն Եսթերայ: 13 Եւ ասէ Մուրթթէ ցԱռնաթել Երթ եւ ասա դու նմա, թէ Եսթէ ը՛ մի ասեր դու յանձն քո, եթէ ես միայն ապրիցիմ ի թագաւորութեանս յամենայն հրէից: 14 Եւ ոչ լուիցես ի ժամանակիս յայսմիկ. այլուստ լինի աւգնականութիւն եւ փրկութիւն հրէից այլ դու եւ տուն հաւր քոյ կորնչիք. եւ ո իսկ գիտէ եթէ ի ժամանակի յայսմիկ թագաւորեցեր: 15 Եւ առաքեաց միւսանգամ Եսթեր առ Մուրթթէ՝ եւ ասէ, 16 Գնա դու ժողովեալ զհրէայսն որ են ի Սիսիս քաղաքի, եւ պահեցէք ինձ պահս, եւ մի կերիջիք եւ մի ըմպիջիք զաւուրս երիս, մի գտիւ եւ մի զգիշեր, եւ ես եւ նաժիշտք իմ զգուշանամք պահել: Եւ ապա մտից եւ առ արքայ քանզի առնել զայս՝ արտաքոյ է արինաց թագաւորին. արարից զայդ, եւ եթէ իցէ ինձ մեռանել, եւ ոչ յապաղեցից: 17 Եւ գնաց Մուրթթէ՝ եւ արար որպէս պատուիրեաց նմա Եսթեր:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԳ.

8 Եւ աղաչեաց խնդրուածովք զՏէր. ի միտ առեալ եւ յիշեալ զգործս մեծամեծս Տեառն. եւ ասէ, 9 Տէր՝ Աստուած՝ թագաւոր ամենակալ, զի քում հրամանիդ սպասէ ամենայն ոք. ոչ ոք է որ ընդդէմ կայ քեզ՝ յորժամ կամիս կեցուցանել դու զժողովուրդ քո զԲսրայէլ. 10 զի դու Տէր արարեր զերկինս եւ զերկիր եւ զամենայն սքանչելիս. 11 եւ դու տիրես ի վերայ ամենայնի, եւ ոչ ոք է որ հակառակ կայ քում տէրութեանդ. 12 որ զամենայն գիտես. զի ոչ հպարտութեամբ ինչ, եւ ոչ ամբարտաւանութեամբ, եւ ոչ թշնամանաւք արարի զայս չպագանելս իմ երկիր ամբարտաւանին Համանայ: 13 Այլ հաճէի եւ կամէի պագանել զգարշապարս ոտից նորա առ ի փրկութիւն տանս Բսրայէլի: 14 Այլ արարից զայս, զի մի տաց փառս մարդոյ, այլ քեզ միայն ճշմարտիդ Աստուծոյ: Եւ ոչ երկիր պագից ումէք՝ բայց քեզ Տեառն իմում եւ ոչ արարի զայս ամբարտաւանութեամբ: 15 Արդ տէր Աստուած Աբրահամո՛ւ՝ խնայեալ դու ի ժողովուրդ քո, զի յարուցեալ են ի վերայ մեր ապականիչք՝ զի ցանկացեալ են կորուսանել զժառանգութիւն քո որ էր ի սկզբանէ. 16 մի անտես առներ զբաժին քո զոր դու քեզէն փրկեցեր յերկրէն Եգիպտացոց: 17 Լուր Տէր ձայնի աղաւթից իմոց. եւ քաւիչ լեր ժառանգութեան քում, եւ դարձո զսուգս մեր յուրախութիւն. զի կենդանիքս արինեցուք զանունդ քո մեծ Տէր. եւ մի ապականեր զբերան զայն որ արինէն զքեզ: 18 Եւ ամենայն Բսրայէլ կարդացին առ Տէր յամենայն զաւրութենէ իւրեանց զի մահն առաջի նոցա էր:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԴ.

1 Եւ Եսթեր տիկինն ապաստանեալ առ Տէր, եւ հաստատեալ էր ի ճիգն մեծ: 2 Եւ եհան յիւրմէ զհանդերձ փառաց թագաւորութեան իւրոյ, եւ զգեցաւ նա՝ քուրձ նեղութեան եւ սգոյ. եւ փոխանակ պէսպէս պատուական իւղոցն եւ խնկոցն՝ մոխրով եւ աղբով ելից զգլուխն իւր եւ զմարմինս իւր ի բազում աշխատութիւնս խոնարհեցոյց. եւ զամենայն տեղի զարդու զցնծութեան իւրոյ՝ ելից ի գիսոյ հերաց իւրոց: 3 Եւ մատուցեալ բազում աղաւթիւք խնդրուածոց հայցեր ի տեառնէ Աստուծոյ Բսրայէլի՝ եւ ասէր Տէր իմ եւ թագաւոր մեր, դու միայն աւգնեալ ինձ միայնումս. որ ոչ ունիմ ինձ աւգնական բաց ի քէն: 4 զի վտանգ մեծ է առաջի իմ: 5 Ես լսէի ի ծննդէն իմմէ՝ ի հայրենի ազգէն իմմէ, եթէ դու Տէր առեր զԲսրայէլ յամենայն ազգաց, եւ զհարսն մեր յազգատոհմէն իւրեանց ի ժառանգութիւն քեզ յաւիտեան. եւ արարեր նոցա զամենայն զոր խաւսեցար: Եւ դարձեալ եւս յաճախեալ յաղաթսն իւր այսպէս ասէր. Աստուած Աբրահամո՛ւ, Աստուած Սահակայ, Աստուած Յակոբայ՝ դու ես արինեալ յաւիտեանս: Ես լսէի ի հայրենի գրոց. զի դու Տէր փոխեցեր յերկրէ յերկինս զԵնոք: յապաշխարութենէ ի կեանսն յաւիտենից: Ես լուայ ի հայրենի գրոց Տէր՝ եթէ դու զՆոյ ի ջուրցն հեղեղէ ապրեցուցեր: Ես լուայ ի հայրենի գրոց Տէր՝ եթէ դու Աբրահամո՛ւ՝ առաջի արանցն իւրոց ի մէջ թագաւորացն Ետուր փառս: Ես լուայ ի հայրենի գրոց Տէր՝ եթէ դու զՅովնան ի կէտ ձկանն ապրեցուցեր: Ես լուայ ի հայրենի իմոց գրոց Տէր՝ եթէ դու զերիս մանկունսն ի հնոցէ հորն փրկեցեր: Եւ զԴանիէլ՝ ի գբոյ առիւծոցն ապրեցուցեր: Ես լուայ ի հայրենի իմոց գրոց Տէր՝ եթէ դու զԵզրէկիա արքայն Հրէաստանի՝ մահուն դատապարտեալ՝ փրկեցեր, եւ ի կալ նորա յաղաթս առ քեզ

վասն կենաց իւրոց ողորմեցար, եւ շնորհեցեր եւ յաւելեր ի կեանս նորա ամս հնգետասան: եւ լուայ ի հայրենի իմոց գրոց Տէր՝ եթէ դու ի խնդրելն ի քէն Տէր Աննայի, աղաթիւք եւ խնդրուածովք՝ զաւակ շնորհեցեր նմա զմեծն Մամուէլ: 6 Եւ արդ՝ այժմ մեք Տէր մեղաք առաջի քո, եւ մատնեցեր զմեզ ի ձեռս թշնամեաց մերոց: 7 փոխանակ այնր զի փառաւորեցաք մեք զաստուածս նոցա. արդար ես դու Տէր: 8 եւ այսու ոչ շատացան ի ծառայելս մերում նոցա. այլ եղին զձեռս իւրեանց ի վերայ կոռց իւրեանց, 9 բառնալ զայն զոր սահմանեաց բերանդ քո, եւ եղծանել զժառանգութիւնս քո. եւ խնուն զբերանս որ արինեն զքեզ, եւ շիջուցանեն զփառս տան քոյ եւ զսեղանոյ սրբոյ քոյ: եւ բանալ զբերանս ազգաց ի փառաւորել զոչինչ Աստուածս իւրեանց, եւ փառաւորել զթագաւորս մարմնաւորս յաւիտենիս այսորիկ: 11 Եւ արդ տէր Աստուած՝ մի մատներ զվիճակ ժառանգութեան քոյ ի ձեռս այնոցիկ որ ոչն իսկ են բնաւ, զի մի ուրախութեամբ ցնծացեն ի վերայ կործանմանս մերոյ. այլ դարձո զխորհուրդս նոցա անդրէն ի նոսին, եւ զայն որ յարուցեալ է ի վերայ մեր՝ խայտառակեա: 12 Յիշեա Տէր, եւ մի անտես առներ ի ժամանակի նեղութեանս մերում: Եւ զիս համարձակեցո որ թագաւորդ ես ամենայն թագաւորաց՝ եւ Տէր տերանց: 13 եւ տուր ինձ բան դիւրին ի բերան, որով գտանիցեմ զշնորհս առաջի թագաւորին. եւ դարձո զսիրտ նորա յատելութիւն թշնամոյն մերոյ, առ ի կոտորումն նմին եւ կամակցաց նորա: 14 այլ զմեզ փրկեա բարձր բազկաւ քով, եւ աւգնեա ինձ միայնումս՝ որում ոչ ոք է աւգնական բաց ի քէն Տէր: 15 Տէր՝ դու զամենեցուն զսիրտս զիտես եւ ճանաչես, եւ ես ատեցի զփառս անարիւնացս, եւ զարշեցեալ եմ յանկողնէ անթլփատիցս. եւ յամենայն աւտար ստացուածոցս: 16 Դու գիտես Տէր զկարիս իմ, զի զարշելի է ինձ թագս որ է ի վերայ զլխոյ իմոյ. զարշիմ ի սմանէ որպէս ի կապերտէ որ լինի ըստ արիւնաց կանանց, եւ ոչ զգեւում զնա յորժամ ի ներքս դադարեմ: 17 Եւ ոչ կերաւ աղախին քո ի սեղանոյ անտի Ամանայ, եւ ոչ փառաւորեցի զգինարբուս թագաւորին, եւ ոչ արբի զգինի սպանդից նոցա: 18 եւ ոչ ուրախ եղեւ աղախին քո յարէն յայնմանէ յորմէ հետէ մտեալ եմ առ թագաւորն մինչեւ ցայժմ բայց ի քեզ Տէր՝ տէր Աստուած Աբրահամու: 19 Աստուած հզար ի վերայ ամենեցունց, լուր ձայնից անյուսացս, եւ փրկեա զմեզ ի ձեռաց որ չարչարենս զմեզ, եւ փրկեա զիս յերկիւղէ անտի զոր երկնչիմս. եւ ապրեցո զժողովուրդ քո զԻսրայէլ:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԵ.

4 Եւ եղեւ յաւուրն երրորդի՝ իբրեւ դադարեաց յաղաթիցն իւրոց, մերկացաւ յիւրմէ զհանդերձ սգոյն, եւ զգեցաւ զծիրանիսն իւր, եւ եղեւ երեւելի յոյժ: 5 Եւ կարդաց նա առ տեսուչն իւր Աստուած եւ փրկիչն ամենայնի: եւ առ նա զերկուս նաժիշտսն իւր զսիրելիս. 6 մին ունէր զստորոտ զգեստու նորա ի վեր. 7 եւ զմիւսովն արկեալ զձեռն իւր: 8 Եւ նա՝ զամաթի հարեալ երկնչէր վասն գեղոյ մանկութեանն իւրոյ. եւ երեսք նորա զուարթք առ ի սիրել, այլ սիրտ նորա նեղեալ էր ի յահէ անտի: 9 Եւ եմուտ նա ընդ ամենայն դրունս ապարանիցն, եւ եկաց նա առաջի թագաւորին: եւ նա նստէր յաթոռ թագաւորութեանն իւրոյ. եւ զգեցեալ էր զպատմուճան փառացն իւրոց, որ էր ընդելուզեալ ոսկւով եւ մարգարտով եւ ակամբք պատուականաւք. եւ էր սհաւոր յոյժ: 10 Եւ ի վեր համբարձ զերեսս իւր, զի էին կարմրացեալ փառաւք՝ եւ նայեցաւ. եւ զլորեցաւ տիկինն, եւ փոխեաց նա զգոյն իւր, եւ եղեւ նա իբրեւ զթալացեալ, եւ խոնարհեցաւ ի զլուխ նաժշտին որ երթայր առաջի նորա: 11 Եւ դարձոյց Աստուած զոգի թագաւորին ի հեզութիւն, եւ փութացեալ վաղվաղակի էջ մեծաւ երկիւղի յաթոռոյ անտի իւրմէ թագաւորն, եւ առ զտիկինն ի վերայ գրկաց իւրոց եւ կանգնեաց զնա, եւ աղաչէր եւ մխիթարէր զնա բանիւք խաղաղութեան. եւ ասէր ցնա. 12 Զի՞ է քեզ Եսթեր տիկին, ես՝ եղբայր քո եմ, համարձակեաց. 13 ոչ մեռանիս. զի ի միասին է իմ եւ քո հրամանս: Մատիր դու. 14 եւ առ զգաւազանն զոսկի՝ եւ դիր ի վերայ պարանոցի տիկնոջոյ. եւ համբուրեաց զնա, 15 եւ ասէ. Խաւսեաց ընդ իս: 16 Եւ ասէ ցնա Եսթեր. Տեսի զքեզ Տէր՝ իբրեւ զհրեշտակ Աստուծոյ, եւ խռովեցաւ սիրտ իմ յահէ փառաց քոց. 17 զի սքանչելի ես Տէր իմ. եւ երեսք քո լի են շնորհաւք: 18 Եւ մինչդեռ խաւսէր ընդ նմա՝ զլորեցաւ միւսանգամ յահէ թագաւորին: 19 եւ թագաւորն խռովեալ էր յոյժ, եւ ամենայն ծառայք նորա. եւ սպասաւորք թագաւորին աղաչէին զտիկինն: Եւ ասէ թագաւորն. Զի՞նչ կամիս Եսթեր, եւ զի՞նչ են աղաչանքդ քո. արդարեւ ասեմ քեզ, եթէ խնդրեսցես մինչեւ ի կէս թագաւորութեանս իմոյ, տաց քեզ:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Ե.

4 Եւ ասէ Եսթեր. Աւրս իմ այս նշանաւոր է. եթէ կամք իցեն արքայի, եկեցես դու եւ Համան ի կոչունսն իմ զոր առնելոց եմ այսաւր: 5 Եւ ասէ թագաւորն. Կոչեցէք վաղվաղակի զՀաման, եւ կատարեսցուք զբանն Եսթերայ: Եկին երկոքեան նոքա ի կոչունսն զոր ասաց Եսթեր: 6 Եւ մինչդեռ ըմպէին գինի, ասէ արքայն ցԵսթեր. Զի՞նչ կամիս տիկին Եսթեր, տաց քեզ զոր ինչ եւ խնդրեսցես: 7 Եւ ասէ Եսթեր. Աղաչանք իմ եւ խնդրուածք իմ այս են. 8 Եթէ գտի ես շնորհս առաջի արքայի, եկեցէ արքայ եւ Համան ի կոչունսն զոր առնեմ ձեզ վաղիւ միւսանգամ: 9 Եւ ել Աման յերեսաց արքայի ուրախութեամբ մեծաւ եւ զուարթութեամբ: Եւ իբրեւ ետես Համան զՄուրդքէ զայրն հրեայ ի տան թագաւորին՝ բարկացաւ յոյժ: 10 Եւ եմուտ նա ի տուն իւր, եւ կոչեաց զսիրելիս իւր, եւ զՈվսարրա զկին իւր. 11 Եւ եցոյց նոցա զմեծութիւն եւ զփառսն իւր զոր ետ նմա թագաւորն. եւ ո՞րպէս արար զնա առաջին ի թագաւորութեանն իւրում: 12 Եւ ասէ Համան. Ոչ կոչեաց տիկինն Եսթեր ի կոչունս իւր ընդ արքայի զոք՝ բաց յինէն եւ դարձեալ առ վաղիւ եւս հրաւիրեաց զիս: 13 Եւ արդ՝ այս ոչ թուի ինձ հաճոյ, յորժամ տեսանեմ զՄուրդքէ՝ զայր հրեայ ի տան թագաւորին: 14 Եւ ասէ ցնա զՈվսարրա կինն իւր եւ սիրելիքն իւր. Հրաման տուր հատանել քեզ փայտ մի յիսուն կանգուն, եւ ընդ առաւաւտն ասացես արքայի, եւ կախեսցի Մուրդքէ զփայտէն. եւ դու մտանիցես ի կոչունսն հանդերձ արքայիւ, եւ ուրախ լինիցիս ընդ նմա: Եւ հաճոյ թուեցաւ Համանայ՝ բանն, եւ պատրաստեցին զփայտն:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Զ.

1 Եւ տէր Աստուած մերժեաց զքուն յարքայէ զգիշերն զայն եւ ասէ ցոյրապետն իւր՝ բերել առաջի իւր զգիր հրովարտակին եւ կարդալ: 2 Եւ եգիտ նա զհրովարտակն զոր գրեալ էր վասն Մուրդքէի, եթէ ո՞րպէս պատմեաց վասն երկոցունց ներքինեացն նորա, յորժամ պահէին զապարանս թագաւորին, եւ կամէին սպանանել զարքայ Արտաշէս: 3 Եւ ասէ թագաւորն. Եւ զի՞նչ շնորհս եւ կամ փառս տուաք Մուրդքէի: Եւ ասեն սպասաւորքն արքայի. Չարարեր եւ ոչ ինչ նմա՝ յորժամ հասեր ի վերայ խնամոյ հաւատարմութեան նորա առ քեզ: Եւ ընդ առաւաւտն եկին ի գաւիթ թագաւորին: 4 Եւ ասէ արքայ. Ո՞վ է ի գաւիթս: Եւ Աման եկն եմուտ հրաման առնուլ ի թագաւորէն, զի կախեսցէ զՄուրդքէ զփայտէն զոր պատրաստեաց: 5 Եւ ասեն սպասաւորքն արքայի. Ահաւասիկ Համան՝ արտաքոյ է: Եւ ասէ արքայ. Կոչեսցի ի ներքս: 6 Եւ ասէ թագաւորն ցԱման. Զի՞նչ արարից ես առնն զոր ես կամիմ փառաւորել: Եւ խորհեցաւ Աման, եւ ասէ ի միտս իւր. Զո՞վ կամի արքայ փառաւորել եթէ ոչ զիս: 7 Եւ ասէ ցարքայ. Զայրն զոր արքայ կամի փառաւորել. 8 բերցեն զպատմութեանն զարքունի, եւ զերիվարն յորում արքայ հեծանէր, եւ տացեն առն այնորիկ սիրելոյն արքայի ի փառաւորաց անտի: 9 Եւ զգեցուցեն զպատմութեանն առնն այնմիկ զոր արքայն սիրէ, եւ հեծուցեն զնա յերիվարն արքունի. եւ քարոզ կարդասցի ընդ հրապարակս քաղաքիս, եւ ասացէ. Այսպէս եղիցի ամենայն առնն զոր արքայ փառաւորէ: 10 Եւ ասէ արքայ ցԱման. Բարուք խաւսեցար՝ զայդ արասցես Մուրդքէի առն հրէի խնամակալի տան իմում, եւ մի վրիպեսցի բան մի ի բանից քոց զոր խաւսեցարդ: 11 Եւ առ Աման զպատմութեանն՝ եւ զերիվարն արքունի. եւ զգեցոյց զՄուրդքէ, եւ հեծոյց զնա յերիվարն, եւ անց նա ընդ փողոցս քաղաքին. եւ քարոզն աղաղակէր եւ ասէր. Այսպէս լիցի ամենայն մարդոյ զոր արքայ կամի փառաւորել: 12 Եւ դարձաւ Մուրդքէ յապարանս արքունի. եւ Համան՝ զնաց ի տուն իւր զլիսարկեալ՝ լի տրտմութեամբ: 13 Եւ պատմեաց Համան՝ որ զինչ անց ընդ նա՝ զՈվսարրայի կնոջ իւրում, եւ սիրելեաց իւրոց: Եւ ասեն ցնա սիրելիքն եւ կինն իւր. Եթէ յազգէ հրէից եր Մուրդքէ եւ եղեւ իշխան, հնազանդեա նմա. զի ոչ կարես դու նմա չար հատուցանել. քանզի տէր Աստուած ընդ նմա է, եւ նա մեծացոյց զնա: 14 Եւ մինչդեռ նոքա խաւսէին՝ եկին երկու ներքինիքն կոչել զՀաման ի ճաշ տիկնոջն:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Է.

1 Եւ եմուտ թագաւորն եւ Համան ի զինեբբուս տիկնոջն: 2 Եւ ասէ արքայ ցեաթեր յաւուրն երրորդի մինչդեռ ըմպէին զինի. Զի՞ է քեզ Եսթեր տիկին. եւ զի՞նչ է խնդրուածդ քո՝ եւ կամ աղաչանքդ. եղիցի քեզ մինչեւ ի կէս թագաւորութեանս իմոյ: 3 Եւ պատասխանի ետ Եսթեր՝ եւ ասէ. Եթէ գտի ես շնորհս առաջի քո արքայ՝ տացի անձն մի խնդրոյս իմում, եւ բան աղաչանացս իմոց ընդունելի քեզ լիցի: 4 Վասն զի վաճառեցաք ես եւ ժողովուրդ իմ ի կորուստ՝ եւ ի ծառայութիւն եւ ի յափշտակութիւն՝ մեք եւ որդիք մեր եւ ես ոչ հաւատացի: արդ՝ ոչ է առն բանսարկուի արժան ի տան թագաւորի լինել: 5 Եւ ասէ արքայն. Ո՛ր է որ իշխեաց առնել զիրսս գայս: 6 Եւ ասէ Եսթեր. Այրս թշնամի Համան, որ չարս է՝ սա արար: Եւ Համան զահի հարեալ խռովեցաւ յոյժ յարքայէ եւ ի տիկնոջն: 7 Եւ յարեաւ թագաւորն ի ճաշոյ անտի, եւ եմուտ ի ծաղկոցն արքունի: Եւ Համան կամէր հրաժարել ի տիկնոջն, քանզի էր յերկիւղի մեծի: 8 Եւ դարձաւ թագաւորն ի ծաղկոցէ անտի, եւ ետես զՀաման զի կայր անկեալ առաջի գահոյից տիկնոջն՝ եւ աղաչէր գնա վասն փրկութեան իւրոյ: Եւ ասէ թագաւորն. Արդ՝ յայդ չափ հասեր, զի կամիս զկին իմ բռնադատել ի տան իմում: Եւ Համան իբրեւ լուաւ, զահի զամաւթի հարեալ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց: 9 Եւ ասէ Բուգաթան մի ի ներքինեաց անտի ցարքայ. Ահա Համան եւ փայտ մի կազմեաց Մուրդքի սիրելւոյ արքայի, եւ կանգնեաց գնա ի տան իւրում յիսուն կանգնեան: Եւ ասէ թագաւորն Խաչեցի ի վերայ նորա: 10 Եւ կախեցին զՀաման զփայտէն, զոր պատրաստեաց Մուրդքէի: Եւ ապա թագաւորն դադարեաց ի բարկութենէ իւրմէ:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ Ը.

1 Եւ յայնմ աւուր պարգեւեաց թագաւորն Եսթերայ զգանձն Համանայ քսուի: Եւ զՄուրդքէ կոչեցեալ թագաւորին՝ քանզի պատմեաց նմա Եսթեր եթէ ազգական իմ է: 2 Եւ առ թագաւորն զմատանին զոր եհան ի Համանայ, եւ ետ գնա Մուրդքէի, եւ կացոյց Եսթեր զՄուրդքէ ի վերայ ամենայն ընչից Ամանայ: 3 Եւ յաւել եւս խաւսել ընդ արքայի, եւ անկաւ առաջի ոտից նորա, եւ աղաչէր՝ զի մի մինչեւ ի վախճան լիցի պատուհասն ի վերայ հրէիցն զոր հասոյց Համան: 4 Եւ ձգեաց արքայ առ Եսթեր զգաւազանն ոսկի. եւ յարեաւ Եսթեր՝ երթեալ ի սենեակն արքայի: 5 Եւ ասէ Եսթեր. Եթէ կամք իցեն քեզ, եւ գտեալ է իմ շնորհս առաջի քո, առաքեցէ արքայ հրեշտակս եւ դարձուցէ զհրովարտական որ գրեցանն ի Համանայ կորուսանել զհրէայսն որք են ի քում թագաւորութեանդ. 6 Եւ զիա՞րդ կարիցեմ ես տեսանել զչարիս ժողովրդեան իմոյ, եւ կամ զիա՞րդ կարացից յապրել ես ի բնակչաց հայրենի գաւառին իմոյ: 7 Եւ ասէ թագաւորն ցեաթեր. Իսկ եթէ զամենայն ինչս՝ եւ զստացուածս Համանայ ետու շնորհեցի քեզ եւ գնա կախեցի զփայտէ, զի ձեռն եարկ նա ի հրէայսն. զինչ այլ եւս ինչ խնդրես՝ 8 գրեցէք արդ դուք հրամանաւ բանի իմոյ որպէս կամք իցեն ձեզ, եւ կնքեցի մատանեաւս իմով, զի որչափ եւ գրէք՝ իմ արքայի հրաման տուեալ զի մի ոք գտցի դիմակաց այնց հրամանաց: 9 Եւ կոչեցին զդպիրսն յառաջնում աւուրն յամսեանն Նիսան՝ որ է Արեգ, ի քսաներորդի յերրորդի ամի. եւ գրեցաւ՝ որպէս եւ ետ հրաման աշխարհամար դպրացն. որք միանգամ իշխանքն եւ կուսակալքն էին ի գաւառս գաւառս, նախարարացն, եւ իշխանաց նախարարացն. ի Հնդկաց մինչեւ յԵթովպացիս՝ հարիւր քսան եւ եւթն կուսակալացն ըստ գաւառաց գաւառաց յիւրաքանչիւր լեզուս նոցա, 10 հրամանաւ թագաւորին. եւ կնքեցաւ մատանեաւս նորա: Եւ առաքեցին զհրովարտական ի ձեռն հրեշտակաց որպէս զի կացցեն հրէայք ողջ եւ անարատք՝ 11 իւրեանց արինաւք յամենայն քաղաքի: Եւ թիկունք լինել առ ի հատուցանել նոցա զփոխարէն թշնամեաց իւրեանց. որպէս եւ կամիցին յաւուրս իմում ընդ ամենայն տեղիս թագաւորութեան իմում, 12 յաւուրն երեքտասաներորդի ամսոյն Ադարայ: Եւ այս էր պատճեն հրովարտակին զոր կնքեալ էր մատանեաւ թագաւորին:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ ԺԶ.

1 Թագաւոր մեծ Արտաշէս. Ձեզ՝ որ էք ի Հնդկաց կողմանսդ եւ յԵթովպացոց հարիւր քսան եւ եւթն գաւառաց, նախարարացդ եւ իշխանացդ, որ ի մերում մտի եւ ի խորհրդեան մերում էք, ողջոյն: 2 Բազումս

բազում անգամ ի բարերար քաղցրութեանց աստի, ստեպ ստեպ պատուեալք՝ աւելի իմն եւ մեծամեծ խորհուրդս խորհեցան: 3 Եւ ոչ միայն զմեր հնազանդեալսն խնդրեն չարչարել. այլ եւ ոչ իւրեանց յանդգնութեամբն՝ եւ մեծութեանց կարեն համբերել, եւ յիւրեանց բարերարսն ձեռնարկել մենքենայեն: 4 Եւ զգովութիւնս ոչ միայն ի մարդկանէ աստի բառնան առնուլ, այլ եւ ի չմարթնոց գովութիւնս բարձրացեալ յոփացեալ խնդրեն: ոչ զհտեն որոց ամենայնի տեսուչ յաւիտ Աստուած է: եւ աստելութիւն իմն չարութեան համարին փախչել ի դատաստանէն: 5 Բազում անգամ զբազումս որք յիշխանութեան կարգեալ են՝ որոց հաւատարմութեամբ զգործ ի ձեռն առեալ է, հանգիստ եւ մխիթարութիւն անձանց համարին առ ի հեղուլ զարին անբիծ: 6 Վասն որոյ կրեաց իսկ զարժան պատուհասն չարակամութեամբ ստութեամբ առանց խորհելոյ, ամբաստանութիւն մատուցանել մեզ. վասն այսորիկ որք ի մենջն պատուեցան: Այլ արդ զգուշանալ արժան է: 7 ոչ այնչափ միայն, որչափ եւ յառաջնում նուագին ուսուցաք ձեզ առնել որչափ եւ գրեցան ձեզ առանց սրբութեան, որ եղեալ այնոցիկ որք արժանաւորութեամբքն զաւրացեալ էին՝ ժանտութեամբք իւրեանց: 8 Արդ հայեցեալ ձեր ի թագաւորութիւնս. առանց խռովութեան ամենայն մարդկան շնորհեցաք կեալ խաղաղութեամբ: Արդ արարեք զդարձ փոխարինին ի նոյն: եւ որ առաջին հրամանն էր՝ այն ի բաց մերժեցի. եւ հեզութեամբ եւ խաղաղութեամբ ընդառաջ ելանել: 10 Եւ մի որպէս Համանն Ամաղովթեանց Մակեդովնացի ճշմարտութեանց ատար լեալ ի զաւակէն պարսից եւ յոյժ ատեցեալ եւ մերժեալ ի մերմէ քաղցրութենէ աստի: 11 Եւ ատարացեալ զոր ունիմք առ ամենայն ազգս մարդասիրութիւնս. այնչափ եւս՝ զի եւ կոչեցաւ մեր աթոռակից որում երկիր պագանեն ամենեքեան որք են ընդ մերով իշխանութեամբս. զոր յերկրորդ աթոռս իմում նստուցեալ պատուեցաք: 12 Եւ ոչ հանդարտեաց նախրում ամբարտաւանութեանն՝ մենքենայել ջանացաւ՝ յիշխանութենէ աստի զմեզ ի բաց մերժել. եւ յոգւոց աստի մերոց. 13 Եւ զմեր փրկիչն եւ զերախտաւոր՝ զՄուրդքէ եւ չքնաղ եւ զանարատ, զհաւասար թագաւորութեանս իմոյ զԵսթեր տիկնանց տիկին, ամենայն ազգան իւրեանց հանդարձ՝ բազում զուր ի նանիր վնաս ի վերայ եղեալ առանց պատճառի, խնդրեաց գոսսա ի կորուստ: 14 զի նա այսու աւրինակաւ խորհեցաւ առնուլ զիշխանութիւնս Պարսից յանապատ աւերակ, եւ ի մակեդոնացիս անդրէն դարձուցանել: 15 Այլ մեք ի բազմահնար սատակչէ յայնմանէ որք մատնեցան ի կորուստ հրեայքս, տեսանեմք զի ոչ ինչ գործք չարութեան ի սոսա գտանին. եւ արդար աւրինաց վարիչք: 16 Եւ են իսկ սոքա որոյիք բարձրելոյն մեծի կենդանւոյն Աստուծոյ. որ ուղղէ զմեր եւ զազգիս մերոյ թագաւորութիւնս յիւրմէ բարեսէր առատութեանն: 17 Եւ արդ բարւոք արարեք զի ոչ ինչ ձեռնամուծի եղեք ըստ հրամանի գրոյ հրովարտակացն Համանայ՝ որ առաքեցաւ առ ձեզ. 18 վասն զի եւ նա ինքն զայս յինքենէ գործեաց, մերձ ի դրունս Սիւսացոց քաղաքիս ամենայն ընտանեալք իւրովք հանդերձ, ի փայտ ելեալ է. զարժանն վրիժուց հատուցումն անդրէն յանձն իւր ընկալեալ յամենակալէն Աստուծոյ, որ հատոյց նմա վաղվաղակի զդատաստանն: 19 Եւ զպատճէն հրովարտակիս այսորիկ յառաջ հանեալ՝ եղեալ եւ տարածեալ ամենայն զգուշութեամբ, եթէ հրէից վարել զիւրեանց արեւնսն: 20 Արդ՝ քաջալերեցին նոքա. զի որպէս ի ժամանակի նեղութեանն ստիպէին զնոսա չարչարել. հատուցեն զհատուցումն ի թշնամիս իւրեանց, յերկոտասաներորդ եւ յերեքտասաներորդ ամսեանն Ադար՝ 21 ի նմին աւուր: զի զայս իսկ ամենազաւրն Աստուած փոխանակ սատակելոյ ընտրեալ ազգին՝ արար նոցա ուրախութիւն: 22 Եւ դուք այժմ ի կարգս ձեր եւ ի տաւնս տարեկանաց ձերոց, եւ յաւուր նշանաւորի ուրախութիւնս արասցիք. 23 զի որպէս ցայժմ, եւ արդ զկնի այսորիկ փրկութիւն եղիցի մեզ՝ եւ վաստակաւորաց պարսկաց: Եւ որք ի մեր վերայ զխորհուրդ մահու խորհին՝ նոցա յիշատակ կորստեան: 24 Ամենայն քաղաքք եւ ամենայն գաւառք որ ոչ առնիցեն ըստ բանից մերոց այսորիկ՝ սրով եւ հրով եւ բարկութեամբ մաշեցին. ոչ միայն ի մարդկանէ անապատ լիցի, այլ եւ զազանք երկրի եւ թռչունք երկնից՝ մինչեւ յաւիտեան ի բաց մերժեալք ընկեցին:

Ե Ս Թ Ե Ր

Գլուխ Ը.

13 Եւ պատճէնք հրովարտակացն ցուցեալ կարդացեալ լիցի առաջի ամենայն աչաց՝ յիմում թագաւորութեանս. եւ որ պատրաստել հանդերձեալ էին կորուսանել զհրեայսդ՝ յաւուր յայսմիկ կորուսանել զթշնամիս դոցա: Ողջ լերուք: 14 Եւ հրեշտակքն ելին փութով կատարել որ ի թագաւորէն կարգեալ էր: եւ գրեցաւ հրամանն եւ եղաւ ի Սիսիս քաղաքի: Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յորժամ եղեւ այս. 15 եւ

Մուրդքէ ել, եւ զգեցեալ էր զպատմութեանն զարքունի, եւ պսակ ունէր ոսկի, եւ թագ ի բեռեզոյ եւ ի ծիրանոյ. եւ տեսին որ ի Սիսիս քաղաքին էին, եւ ուրախ եղէն յոյժ: 16 Եւ հրէիցն լոյս մեծ ծագեաց, եւ ուրախութիւն յոյժ 17 յամենայն քաղաքի եւ ի գաւառս, ուր եւ ընթերցումն զհրամանս արքունի՝ խնդութիւն եւ ուրախութիւն լինէր նոցա. եւ բազումք ի հեթանոսացն դառնային ի հրէութիւն անդր, եւ թլփատէին վասն ահին հրէից:

Ե Ս Թ Ե Ը

Գլուխ Թ.

1 Զի յերկոտասաներորդ ամսոյն՝ եւ յերեքտասաներորդ աւուրն որ է Ադար. եկն եհաս հրովարտակն՝ որ գրեալ էր յարքունուստ: Ի նմին աւուր կորնչէին որ միանգամ ընդդիմադարձք լինէին հրէիցն: 2 Եւ ոչ ոք էր որ ընդդէմ դառնայր նոցա ամենեւին. քանզի զահի հարան ի նոցանէն: 3 Զի իշխանքն որ ի վերայ նախարարացն նոցա կացեալ էին, եւ կուսակալք՝ եւ արքունի դպրապետք՝ պատուէին զհրէայսն, զի ահն Մուրդքէի կայր ի վերայ նոցա՝ 4 քանզի հրաման տուեալ էր հրովարտակաւ թագաւորին՝ անուանել զնա ընդ ամենայն թագաւորութիւնն իւր: 6 Եւ ի Սիսիս քաղաքի կոտորեցին հրէայքն արս իբրեւ հինգ հարիւր: 7 զՓարակն, եւ զՆեստէն, եւ զԴովփոն, եւ զՓազգա, 8 եւ զՓարդաթա, եւ զԲարեա, եւ զՄարաբաքա, եւ զՄարմասիս, 9 եւ զԱրուփէսն, եւ զԱրսէսն, եւ զԱրբուրթեթան, 10 զորդիսն Համանայ որդւոյն Ամադովթայ, որդւոյ Բերգեայ թշնամւոյն հրէից: 11 Եւ յափշտակեցին ի նմին աւուր՝ եւ մատուցին զթին արքայի զկորուսելոցն ի Սիսիս քաղաքի: 12 Եւ ասէ արքայ ցԵսթեր. Կորուսին հրէայքն ի Սիսիս քաղաքի արս հինգ հարիւր. եւ շուրջ զքաղաքան ո՞րչափ եւս առաւել յոյժ կարծես. արդ զի՞նչ եւս կամիս՝ զի արարից քեզ: 13 Եւ ասէ ցարքայ Եսթեր. Տացէ հրաման արքայ հրէիցն տոյնպէս առ վաղիւ, զի զորդիսն Համանայ կախեցեն: 14 Եւ ետ հրաման առնել այսպէս, եւ հան արտաքս առ հրէայսն որ ի քաղաքին էին՝ զմարմինս որդւոցն Համանայ հանել ի փայտ: 15 Եւ ժողովեցան հրէայքն ի Սիսիս, յաւուրն չորեքտասաներորդի Ադարայ, եւ կուտեցին արս երեք հարիւր. եւ ոչ ինչ յափշտակեցին: 16 Եւ որ այլքն էին ի հրէից անտի որ ընդ թագաւորութեամբ նորա էին ժողովեցան, եւ անձանց իւրեանց աւգնէին: Եւ հանգեան նոքա, եւ դադարեցին յայնցանէ որք պատերազմէին ընդ նոսա. զի կորուսին ի նոցանէ իբրեւ հինգ հազար ոգի: 17 յերեքտասաներորդի ամսոյն Ադարայ. եւ ոչ ինչ յափշտակեցին: Եւ հանգեան նոքա յերեքտասաներորդ աւուրն նորին ամսոյն. եւ կարգեցին զաւրն զայն ար հանգստեան՝ խնդութեամբ եւ ուրախութեամբ: 18 Եւ հրէայքն որ էին ի Սիսիս քաղաքի, ժողովեցան ի չորեքտասաներորդ աւուր ամսոյն, եւ ոչ հանգեան. եւ կարգեցին զհնգետասաներորդ արն ցնծութեան եւ ուրախութեան: 19 Վասն այսորիկ հրէայքն ընդ ամենայն երկիր, եւ ընդ գաւառս առնէին տաւնս ուրախութեան. զաւրն չորեքտասաներորդ Ադար ամսոյ, ար բարի ուրախութեան: Եւ առաքեն նուէրս այր ընկերի իւրոյ, եւ բնակիչքն որ բնակեալ էին ի մայրաքաղաքսն. եւ զհնգետասաներորդ զաւրն զԱդարայ առնէին նոյնպէս բարեաց եւ ուրախութեան: 20 Եւ գրեաց Մուրդքէ զբանս զայս ի գիրս մատենից, եւ առաքեաց հրէիցն որ էին ընդ իշխանութեամբ Արտաշէսի արքայի, մերձաւորաց եւ հեռաւորաց, 21 հաստատել կարգել զաւուրս զայստիկ առնել տաւնս ուրախութեան՝ զչորեքտասաներորդ եւ զհնգետասաներորդ աւուրն Ադարայ: 22 Վասն զի յայսմ երեսուն աւուրս հանգեան հրէայքն ի թշնամեաց իւրեանց, եւ յամսեանն որ դարձաւ սուգ նոցա յուրախութիւն, այս ինքն է Ադար. եւ ի ցաւոցն որ դարձաւ յուրախութիւն, կատարել զաւուրսն զայն՝ աւուրս հարսանեաց: 23 որպէս եւ գրեաց նոցա Մուրդքէ, 23 եթէ ո՞րպէս Համան Ամադովթեանց Մակեդոնացի պատերազմ տայր ընդ նոսա, եւ ո՞րպէս եհան նոցա թիւ համարոյ եւ վիճակ կորուսանել զնոսա. 25 * Եւ կամ ո՞րպէս եմուտ առ արքայն՝ եւ խնդրել կախել զՄուրդքէ զփայտէն. եւ ո՞րչափ ձեռն ի գործ արկեալ ածել ի վերայ հրէիցն զչարիսն: Եւ եկին մթերեցան լցան չարիք նորա. եւ կախեցաւ նա՝ եւ որդիք նորա զփայտէ: 26 Վասն այնորիկ կարգեցան աւուրքս այս պահոց. վասն զի եւ ժամանակն իւրեանց բարբառովն ասի պահք, վասն բանից հրովարտակիս այսորիկ. եւ որ ինչ միանգամ անց ընդ նոսա, եւ որ ինչ եղէ նոցա, 27 հաստատեաց կացոյց: Եւ ընդունին զայս հրէայքն յանձինս իւրեանց ուսուցանէին եւ որդւոց իւրեանց. եւ այլ որ ինչ յաւելոյր ի նոսա. եւ ոչ զամիսն այլափոխէն. 28 եւ աւուրքս այս յիշատակ լինին յազգս ազգս, ի քաղաքս եւ ի գաւառս, եւ աւուրքն այն պահոց պատուեսցին. եւ յիշատակ նոցա մի պակասեցէ ազգէ մինչեւ յազգս: 29 Եւ գրեաց Եսթեր դուստր Ամինադաբայ, եւ Մուրդքէ այր հրէայ. եւ հաստատեցին զպահպանութիւն

հրովարտակիս այսորիկ: 31 Եւ Մուրդքէ եւ Եսթեր՝ կացուցին իւրեանց առանձինն եւ ուխտեցին իւրեանց ուխտ, եւ խորհուրդ կատարեցին: 32 Եւ Եսթեր երդմամբ հաստատեաց մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց եւ գրեցաւ ի յիշատակս:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ Ժ.

1 Եւ գրեաց թագաւորն յիշխանութեան իւրում ընդ ծով եւ ընդ ցամաք: 2 զգաւրութիւնն իւր, եւ զքաջալերութիւն իւր, եւ զմեծութիւն՝ եւ զփառս թագաւորութեան նորա Ահաւասիկ գրեալ է ի գիրս յիշատակաց Պարսից եւ Մարաց: 3 Եւ իբրեւ առնոյր Մուրդքէ զթագաւորութիւնն յԱրտաշիսէ, եւ էր մեծ ի թագաւորութեանն իւրում. եւ փառաւորեալ՝ եւ սիրեցեալ էր ի հրէից անտի. եւ պատմէր զհրսն եղեալսն ամենայն ազգատոհմին իւրում: 4 Եւ ասէ Մուրդքէ. յԱստուծոյ եղեւ այս. 5 վասն զի յիշեաց զտեսիլ երագոյն՝ զոր ետես վասն բանիցս այսոցիկ. զի ոչ զանց եղեւ ի նոցանէ բան մի: 6 Փոքրիկ աղբերն որ եղեւ գետ մեծ. եւ էր լոյս եւ արեւ՝ եւ ջուր յոյժ. Եսթեր է գետն, զոր ամուսնացաւ թագաւորն, եւ արար զնա տիկին: 7 Եւ երկու վիշապքն՝ ես եմ եւ Համան: 8 Եւ ազգք որք ժողովեալ էին կորուսանել զանուն հրէիցն՝ 9 որ է Իսրայէլ: Եւ կարդացին առ Աստուած եւ կեցին. եւ ապրեցոյց Տէր զժողովուրդ իւր, եւ փրկեաց զմեզ Տէր յամենայն չարեաց մերոց. եւ արար Աստուած զնշանս եւ զարուեստս իւր մեծամեծս, որ ոչ եղեն երբէք ի հեթանոսս: 10 Վասն այսորիկ արար վիճակս երկուս, զմին ժողովրդեան Աստուծոյ, եւ զմին ամենայն հեթանոսաց: 11 Եւ եկին այս երկու վիճակքս ի ժամս եւ ի ժամանակս. եւ յաւուրն դատաստանի առաջի Աստուծոյ յամենայն հեթանոսս: 12 Եւ յիշեաց Աստուած զժողովուրդ իւր, եւ արդարացոյց զժառանգութիւն իւր: 13 Եւ եղիցին նոցա աւուրքս այս յամենանն Ադարայ ի չորեքտասան աւուր, եւ ի հնգետասաներորդի նմին ամսոյ, ժողովուրդքն հանդերձ ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ առաջի Աստուծոյ, ըստ ազգս յաւիտենից ի ժողովրդեանն Իսրայէլի:

Ե Ս Թ Ե Ր
Գլուխ ԺԱ.

1 Յամին չորրորդի թագաւորութեանն Փոռողմեայ եւ Կղեռպատրայ, եմոյծ Դովսիթեոս քահանայ եւ ղեւտացի, եւ Պտղոմեոս որդի նորա, զազնուական գրեալ հրովարտակն, զՓրուրեանն. որ անուանի Լիւսիմաքոս Պտղոմեայ, այն որ յԵրուսաղէմ:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԵՍԹԵՐ:

ՅՈՒԴԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

ՅՈՒԴԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Ա.

1 Յամին երկոտասաներորդի թագաւորութեանն Նաբոքոդոնոտորայ որ թագաւորեաց Ասորեստանեայց՝ ի Նինուէի մեծի քաղաքի: յաւուրս Արփաքսադայ որ թագաւորեացն մարաց՝ յԵկբատանացոց երկրին 2 շինեաց նա անդ քաղաք, եւ ած շուրջ զԵկբատանացովքն պարիսպս կոփածոյ քարանց ի լայնութիւն կանգնոց երից, եւ յերկայնութիւն ի վեց կանգնոյ, եւ արար բարձրութիւն պարսպին եւթանասուն կանգուն. 3 եւ զաշտարակս նորա հաստատեաց հիմամբք յայսկոյս եւ յայնկոյս դրանցն, կանգունս հարիւր յերկայնութիւն, եւ զլայնութիւն նորա ի հիմանէն հաստատեաց վաթսուն կանգուն: 4 Եւ արար զդռունս նորա անդրէն. եւ բարձրութիւն նորա կանգունք եւթանասուն, եւ լայնութիւն նորա ի քառասուն կանգնոյ. յելս զաւրութեանց զաւրավարաց զաւրաց նորա, եւ ի կարգս հրամանի հետեւակաց նորա: 5 Եւ արար պատերազմ յաւուրսն յայնոսիկ Նաբոքոդոնոտոր արքայ ընդ արքային Արփաքսադայ ի դաշտին մեծի, որ է ի սահմանս Հռագուայ: 6 Եւ ժողովեցան գումարեցան առ նա բնակիչք լեռնակողմանն, եւ ամենայն որ բնակեալ էին զգետովն Եփրատայ, եւ զԴիկոյաթաւ, եւ զՀիւդասայ գետով, եւ զդաշտն Արիովքայ արքային Եղիմացոց, եւ ժողովեցան ազգք բազումք յոյժ պատերազմ տալ ընդ որդիսն Քիողովթայ: 7 Եւ առաքեաց Նաբոքոդոնոտոր արքայ ասորոց առ բնակիչս պարսից, եւ առ բնակիչսն արեւմտեայց, զբնակիչսն Կիւիկեցոց եւ զԴամասկոսի եւ զԼիբանանու, եւ զամենայն բնակիչսն որ բնակեալ էին դէմ յանդիման ծովեզերեայցն. 8 եւ որք յազգէն կարմեղացոց են, եւ զԳադաադ, եւ զվերին Գալիլեա, եւ զմեծ դաշտն Յեզրայէլ. 9 եւ զամենայն Շամրին, եւ որ ի քաղաքս նորա էին. եւ յայնկոյս Յորդանան գետոյ մինչեւ յԵրուսաղէմ. եւ ի Բետանն, եւ ի Քեղուս, եւ ի Կադէս. եւ ի գետոյն եգիպտացոց, եւ ի Տափնաս, եւ զՌամեսսէն. 10 եւ զամենայն երկիրն Գերսէմ, մինչեւ ի գալ ի Մեմփա. եւ ի Տանեա, եւ զամենայն բնակիչս եգիպտացոց, մինչեւ ի սահմանս Եթովպացոց: 11 Եւ ստահակեալ ապախտ արարին զբանսն Նաբոքոդոնոտորայ արքային Ասորեստանեայց, ամենայն բնակիչք երկրին. եւ ոչ հաւանեցան ընդ նմա երթալ ի պատերազմ. քանզի ոչ երկեան ի նմանէ. եւ էին առաջի նոցա հրեշտակք վատթարեալք եւ անարգեալք յոյժ: 12 Եւ բարկացաւ Նաբոքոդոնոտոր ի վերայ երկրին յոյժ. եւ երդուաւ յիւր թագաւորութիւնն եւ յաթոռն իւր եթէ խնդրեցից ես ասէ վրէժ ի լերանց անտի, կիւիկեցոց, եւ դամասկացոց, եւ ասորոց, սպառել զամենեսին սրով իմով, զբնակիչսն Մովաբու, եւ զորդիսն Ամոնայ. եւ զամենայն զՀրէաստան, եւ զամենայն Եգիպտացիս, մինչեւ ի սահմանս երկուց ծովուցն: 13 Եւ պատրաստեցաւ եւ ճակատեցաւ ամենայն զաւրութեամբ իւրով ի վերայ Արփաքսադայ արքայի, յամի եւթն եւ տասներեորդի. եւ զաւրացաւ ի պատերազմին իւրում, եւ դարձոյց առ իւր զամենայն զաւրութիւնս Արփաքսադայ, եւ զամենայն երիվարս նոցա, եւ զամենայն զէնս եւ զկառս նոցա. 14 եւ տիրեաց ի վերայ քաղաքաց նորա: եւ չոգաւ մինչեւ յԵկբատանս, եւ կալաւ զաշտարակս նորա. եւ քանդէր եւ աւար հարկանէր զհրապարակս նորա. եւ զգարդ նորա դներ ի նախատինս նորուն: 15 Եւ առ նա զԱրփաքսադ ի սահմանս Հռագուայ. եւ սպան սատակեաց զնա սրով իւրով: 16 եւ դարձոյց անդրէն զգաւրս իւր որ եկեալ էին ընդ նմա յայլազգեաց անտի բազմութիւն յոյժ: Եւ էր անդ յանհոգութեան եւ յուրախութեան ինքն եւ ամենայն զաւրք իւր զաւուրս հարիւր քսան:

ՅՈՒԴԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Բ.

1 Յամին ութ եւ տասներորդի, յաւուրն երկոտասաներորդի՝ ամսոյն առաջնոյ՝ հանդէս առնէր զաւրաց իւրոց, եւ խորհէր ընդ նոսա զի խնդրեցէ զվրէժ յամենայն երկրէ. 2 եւ կոչեաց նա զամենայն մեծամեծս իւր, եւ զկուսակալս իւր. 3 եւ ասէ ցնոսա զխորհուրդս կամաց իւրոց. եւ կատարեաց զամենայն չարիս երկրին ի բերանոյ իւրմէ յականջս զաւրացն: 4 Եւ նոցա պատասխանի տուեալ ասէն. Սատակեցի ամենայն մարդ դիմակացք թագաւորի, եւ որ ոչ հնազանդեցի բանի հրամանաց նորա: 5 Եւ եղև իբրեւ

կատարեաց զխորհուրդս զայս, կոչեաց Նաբուքոդոնոսոր արքայ Ասորեստանեայց զՀողեփեռնէս զսպարապետ ամենայն զաւրաց իւրոց՝ եւ ասէ ցնա. Այսպէս ասէ արքայ մեծ՝ տէր ի վերայ ամենայն երկրիս. ահաւասիկ դու ելանիցես առաջի երեսաց իմոց, եւ ընտրեսցես առցես դու ընդ քեզ որք յուսացեալն են ի զաւրութիւնս իւրեանց, հետեալս հազարս հարիւր քսան. եւ բազմութիւն յոյժ հեծելոց բերս երկոտասան: եւ ելցես դու ընդ կողմն արեւմտից. քանզի ապախտ արարին զբանիւք հրամանաց իմոց: Եւ պատուիրեսցես նոցա, զի պատրաստեսցեն զերկիրն եւ զջուրսն. զի ելանեմ ես բարկութեամբ իմով ի վերայ նոցա, եւ ծածկեմ զերեսս ամենայն երկրի, եւ առնեմ կոխան ոտից զաւրութեամբ իմով, եւ մատնեցից զնոսա ի յափշտակութիւն ամենայն զաւրաց իմոց եւ վիրաւորք նոցա լցցեն զձորս եւ զծործորս իւրեանց, եւ զետք խաղասցեն յարենէ նոցա. եւ ածից ես զգերութիւն ի վերայ նոցա ի ծագաց երկրէ: Եւ դու ելանիցես պատիցես պաշարիցես ինձ զսահմանս նոցա. եւ ապա մատնիցեն քեզ զանձինս իւրեանց. եւ պահիցես ինձ զնոսա յաւուր նեղութեան եւ կշտամբանաց նոցա: 6 եւ ոչ անխայեսցէ ակն իմ ի վերայ այնոցիկ որ ապախտ արարին զիս՝ տալ զնոսա ի մահ եւ յափշտակութիւն յամենայն երկրի քում զի կենդանի եմ եւ զաւրութեամբ թագաւորութեամբ իմով. խաւսեցայ՝ եւ առնեմ զամենայն զկամս իմ. եւ դու մի զանց առնիցես, եւ մի զվիով բանիւ զոր ետու քեզ հրաման. այլ կատարելով կատարեսցես զամենայն որպէս եւ ասացի քեզ. եւ ոչ յերկարեսցես առնել զայդ: 7 Եւ ել Հողեփեռն յերեսաց տեառն իւրոյ. եւ կոչեաց առ ինքն զամենայն իշխանս եւ զզարագլուխս ասորոց, եւ ընտրէր ի նոցանէ եւ թուէր արս ի պատերազմ. որպէս եւ հրաման ետ նմա տէրն իւր՝ բերս երկոտասան. եւ զհեծելազարս աղեղնաւորս՝ բերս երկոտասան: 8 եւ կարգէր կազմէր զնոսա ճակատեալս ի պատերազմ: Եւ առ նա ուղտս եւ զբաստս բազումս յոյժ, բառնալ զկահ եւ զկարասի, եւ խաշն՝ եւ արջառս, եւ երամակս այծից ի դարմանս իւրեանց, որոց ոչ գոյր թիւ: 9 եւ տայր ամենայնի նոցա թռչակ ի ճանապարհ, 10 ոսկի եւ արծաթ ի տանէ թագաւորին՝ բազում յոյժ: 11 Ել ինքն եւ ամենայն զաւրքն ընդ նմա ի պատերազմ, զի պատրաստեսցէ թագաւորին՝ ելանել ծածկել զերեսս ամենայն երկրին արեւմտեայց՝ զինու կառաւք եւ երիվարաւք, եւ ընտիր ընտիր հետեալաւք, եւ որ այլ եւս խառնեալ էին ի նոսա իբրեւ զբազմութիւն մարախոյ, եւ իբրեւ զաւագ երկրի. զի ոչ գոյր թիւ բազմութեան նոցա: 12 Եւ գնացին նոքա ի Նինուէ քաղաքէ՝ գնաց երից աւուրց ի դաշտն Բեկեղիթայ, եւ բանակեցան նոքա մերձ առ լերինն ի ձախակողմն վերին Կիլիկիայ. եւ առ զամենայն զաւրս իւր՝ զհեծեալս եւ զհետեալս, եւ զզէնս եւ զկառս, եւ գնաց նա անտի ի լեռնակողմն. 13 եւ եհար նա զՓուղ, եւ զՂուղ. քանդէր եւ աւար հարկանէր զամենայն որդիսն Հռամասեայ եւ զԻսմայելի, որ բնակեալ էին ընդ երեսս անապատին, ընդ հարաւակողմն Քեղովնեայ: 14 Եւ անց ընդ Եփրատ գետ, եւ շրջեցաւ նա ընդ Միջագետս, եւ եհար վանեաց զամենայն քաղաքս բարձունս որ ի վերայ ձորոյն Նաբովրայ էին, մինչեւ ի սահմանս ծովուն. 15 եւ հասանէր ունէր զսահմանս Կիլիկեցոց, եւ հարկանէր սատակէր զամենայն դիմադարձս իւր: Եւ եկն մինչեւ ի սահմանս Յափեթայ ի հարաւակողմն, որ է դէմ յանդիման Արաբիայ. 16 եւ արգելեալ փակեաց զամենայն որդիսն Մադիամու, եւ հրձիգ արար զամենայն յարկս եւ զխորանս նորա, եւ աւերէր քանդէր զամենայն գոմս խաշանց նոցա: 17 Եւ էջ նա ի դաշտն Դամասկոսի յաւուրս հնձոց ցորենոյ, եւ հրձիգ արար զամենայն զանդս եւ զազարակս նոցա, եւ զհաւտս եւ զանդէայս նոցա արար յապականութիւն. եւ զքաղաքս նոցա աւար հարկանէր, եւ զմանկունս նոցա ջարդէր. եւ հարկանէր սատակէր զերիտասարդս նոցա ի բերան սրոյ: 18 Եւ անկաւ ահ եւ երկելոյ ի վերայ բնակչաց ծովեզերեայց՝ Տիրոսի եւ Սիդոնի, եւ ի վերայ բնակչացն Սիրիայ, եւ Իւկինեայ. զամենայն բնակիչսն յԵմաննու: Եւ որք բնակեալ էին յԱզովտոս, եւ յԱսկաղոն՝ երկեան յոյժ ի նմանէ.

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Գ.

1 Եւ առաքեցին առ նա՝ խաւսել ընդ նմա բանիւք խաղաղութեան, եւ ասեն. 2 Ահաւասիկ մեք ծառայք Նաբուքոդոնոսորայ եմք, եւ կացեալ եմք առաջի քո, արա ընդ մեզ՝ որպէս եւ հաճոյ թուի քեզ: 3 զի ահա տունք մեր, եւ ամենայն դաշտք ցորենոյ, եւ հաւտք եւ անդէայք՝ եւ ամենայն գոմք խաշանց մերոց՝ առաջի աչաց քոց, արա որպէս եւ բարի թուի քեզ. զի ահա եւ քաղաքք մեր՝ եւ բնակիչք նոցա ծառայք քո եմք, եկ մուտ ի սոսա, որպէս եւ բարի թուի քեզ: 6 Եւ եկին արք հրեշտակք առ Հողեփեռնէս, եւ պատմեցին նմա ըստ բանիցս ըստ այսոցիկ: 7 եւ էջ ի ծովեզրն ինքն եւ զաւրք իւր, եւ պահապանս կացուցանէր ի քաղաքս

բարձունս: Եւ առ նա ի քաղաքաց անտի արս ընտիրս պատերազմակիցս իւր: 9 եւ էլին ընդ առաջ նորա քաղաքքն այնոքիկ 10 երգովք եւ պսակաւք՝ եւ ծնծղայիւք եւ թմբկաւք: 11 եւ փորեաց նա զսահմանս նոցա. եւ ի բաց ընկեց զամենայն զանտառ նոցա: 12 Եւ էր հրաման տուեալ նմա սատակել զաստուածս երկրին. 13 զի միայն Նաբոքոդոնոսորայ պաշտաւն տարցին ամենայն ազգք եւ ազինք. կարդասցեն զնա Աստուած: 14 Եւ եկն նա դէմ յանդիման Եդրայելումեայ, որ մերձ էր առ բնակիչսն, որ է դէմ յանդիման սարոյն մեծի Հրէաստանի: 15 եւ բանակեցաւ նա ի մէջ Գայեայ եւ Բիշանու. եւ եղեւ անդ՝ ամիս մի ժողովել ռոճիկս եւ դարմանս զաւրաց իւրոց:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Դ.

1 Իբրեւ զայն լուան որդիքն Իսրայելի եւ բնակիչքն Հրէաստանի, զոր արար Հոդոփեռնէս ընդ ազգս եւ ընդ հեթանոսս, եւ զաւրագլուխք արքային Ասորեստանեայց. եւ ո՞րպէս քանդեաց զամենայն մեհեանս նոցա, եւ արար զնոսա յապականութիւն. 2 եւ երկեան նոքա յոյժ յերեսաց նորա. եւ վասն Երուսաղէմի՝ եւ տանն Աստուծոյ իւրեանց խռովեցան. զի ընդ այն ժամանակս էին դարձեալ ի գերութենէ անտի իւրեանց. եւ իբրեւ նորք էին ժողովեալք ի Հրէաստան. եւ զսեղանն տեառն աստուծոյ իւրեանց՝ եւ զսպասսն եւ զտունն ի պղծութենէ անտի դեռեւս էին սրբեալ: 3 Եւ առաքեցին նոքա յամենայն սահմանս Շամրնի, եւ ի Կոնքեթորովն, եւ ի Բեղմային, եւ յԵրեքով, եւ ի Քովքա, եւ ի Սովմայն, եւ ի հովիտսն Շաղիմայ: 4 եւ հասին կալան զամենայն գլուխս լերանց բարձանց, եւ պարսպեցին զգեաւոյս որ էին ի նոսա. եւ կազմեցին եւ եղին անդ զդարմանս ի գործ պատերազմի. զի ընդ այն ժամանակս էին հնձեալ զանդս նոցա: 5 Եւ գրեաց Յովակիմ քահանայ մեծ՝ որ էր յաւուրսն յայնոսիկ յԵրուսաղէմ, բնակչաց Բատիղուայ, եւ Բետոմեսթեայ, որ է ընդդէմ Եզրոմելայ, ընդդէմ դշտին՝ որ է մերձ առ Դովթայիմ. 6 եւ ասէ. Ելէք կալէք զանցս լեռնային կողմանն: զի ընդ այն էին մուտք ի Հրէաստան. եւ էր դիւրին նոցա արգելով զնոսա, քանզի նեղ էին անցք կրճից՝ զոր կարէին պահել արք երկու: 7 Եւ արարին որդիքն Իսրայելի՝ որպէս եւ հրամայեաց նոցա Յովակիմ քահանայ մեծ, եւ ծերակոյտք ժողովրդեանն Իսրայելի որ նստէին յԵրուսաղէմ: 8 Եւ կարդացին առ Տէր ամենայն այր Իսրայելի՝ յամենայն սրտէ իւրեանց. եւ խոնարհեցուցին զանձինս իւրեանց՝ ինքեանք եւ կանայք իւրեանց. 9 եւ ամենայն պանդուխտք եւ վարձկանք՝ հանդերձ անասնաւք իւրեանց պաշարեցան, եւ արծաթագին ծառայք նոցա արկին քուրձ զմիջովք իւրեանց: 10 եւ ամենայն այր Իսրայելի կանամբք եւ մանկամբք իւրեանց որ բնակեալ էին յԵրուսաղէմ ի գուճս իջեալ առաջի տաճարին Տեառն աղաչէին, եւ արկին մոխիր զգլխովք իւրեանց, եւ թաթափէին զքուրձն առաջի Տեառն, եւ զսրբութեան սեղանաւքն քուրձ արկանէին. եւ կարդացին նոքա առ Աստուած Իսրայելի ի միասին յամենայն սրտէ, զի մի մատնեցէ ի յափշտակութիւն զտղայս նոցա յաւար, եւ զկանայս նոցա յաւար, եւ զքաղաքս ժառանգութեան նոցա յապականութիւն, եւ զսրբութիւնն ի պղծութիւն. եւ ի նախատինս՝ եւ յայսն հեթանոսաց: Եւ լուաւ Տէր ձայնի նոցա, եւ ետես զնեղութիւնս նոցա: Եւ էր ժողովուրդն ի պահս բազումս ընդ ամենայն Հրէաստան եւ յԵրուսաղէմ առաջի սրբութեանցն Տեառն ամենակալի: 16 Եւ Յովակիմ քահանայ մեծ՝ եւ ամենեքեան որ կային առաջի Տեառն՝ քահանայք եւ պաշտաւնեայքն Տեառն քուրձ զգեցեալ էին, եւ մատուցանէին զողջակէզս հանապազորդս եւ զաղաթս, եւ զկամաւ յաւարութեանն, եւ զպատարագս ժողովրդեանն: 17 եւ էր մոխիրն ի վերայ վարշամակաց նոցա որ կայր ի վերայ գլխոց նոցա. եւ գոչէին առ Տէր յամենայն սրտէ իւրեանց, յայցելութիւն եւ ի բարիս առնել տանն Իսրայելի:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Ե.

1 Եւ պատմեցին Հոդոփեռնեայ զաւրագլխի զաւրացն Ասուր, եթէ որդիքն Իսրայելի պատրաստեցան ի պատերազմ, եւ զանցս լեռնային կողմանցն փակեցին, եւ պարսպեցին զամենայն գլուխս լերանց բարձանց, եւ թաքուցին ի դաշտս որոգայթս: 2 Եւ բարկացաւ յոյժ Հոդոփեռնէս բարկութեամբ մեծաւ. եւ կոչեաց նա զամենայն իշխանսն Մովաբայ, եւ զզաւրագլուխսն Ամովնայ, եւ զամենայն նախարարս

ծովեզերեայս. 3 եւ ասէ ցնոսա. Պատմեցէք դուք ինձ որդիք Քանանու, ո՞վ են ժողովուրդս այս որ նստին ի լեռնակողմանս. եւ զի՞նչ քաղաքք են յորում բնակեալ են սոքա՝ եւ կամ բազմութիւն զաւրա՞ց նոցա եւ ի՞նչ է ոյժ նոցա եւ կամ զաւրութիւն. եւ կամ ով է թագաւոր նոցա եւ առաջնորդ զաւրաց նոցա: 4 եւ ընդէ՞ր թիւրեցին զմիտս իւրեանց, զի մի եկեացեն ընդ առաջ իմ. այլ հպարտացան քան զամենայն բնակիչս արեւմտեայցս: 5 Եւ ասէ ցնա Աքիովր առաջնորդ ամենայն որդւոցն Ամոնայ. Լուիցէ տէր քանից ծառայի քոյ, եւ պատմեցից քեզ զճշմարիտն՝ վասն ժողովրդեանդ որ բնակեալ են ի լեռնակողմանդ յայդ որ մերձ առ քեզս է. եւ ոչ ինչ ելանէ ստութիւն ի բերանդ ծառայի քոյ: 6 Ժողովուրդս այս են յազգէ քաղեացւոց. 7 եւ պանդխտեցան զառաջինն ի Միջագետս. զի ոչ կամեցան պաշտել զդիս հարց իւրեանց յերկրին Քաղդեացւոց. 8 եւ էլին նոքա ի հայրենի երկրէն իւրեանց. եւ երկիր պագին Աստուծոյ երկնաւորի զոր ճշմարտեալ ծանեան: եւ եկեալ գնացին նոքա ի Միջագետս՝ եւ պանդխտեցան անդ աւուրս բազումս. եւ ասէ ցնոսա Աստուածն նոցա՝ ելանէլ նոցա ի պանդխտութենէն եւ զալ յերկիրս Քանանու. եւ բնակեցին անդ, եւ մեծացան ոսկով եւ արծաթով՝ եւ անասնով բազմով: 9 Եւ իջին նոքա յԵգիպտոս, քանզի եղեւ սով յերկրին Քանանացւոց, եւ պանդխտեցան անդ մինչեւ սնան, եւ եղեն անդ բազում յոյժ. եւ ոչ էր թիւ ազգի նոցա: 10 եւ յարեաւ ի վերայ նոցա արքայն եգիպտացւոց չարչարել զնոսա ցաւովք, եւ աղիւսովք, եւ արկին զնոսա ի ծառայութիւն: 11 Եւ կարդացին նոքա առ աստուած իւրեանց, եւ եհար նա զերկիրն Եգիպտացւոց հարուածովք անբժշկութեան: եւ հալածեցին հանին զնոսա եգիպտացիքն յերեսաց իւրեանց: 12 եւ ցամաքեցոյց Աստուած զծովն Կարմիր առաջի նոցա, 13 եւ ած զնոսա ի ճանապարհն Սինայ, եւ ի Կադէսբառնեայ. եւ հանին զամենայն բնակիչս անապատին: 14 եւ բնակեցուցին յերկրին Ամովրիացւոց. եւ զամենայն զեսերովնացիս սատակեցին զաւրութեամբ իւրեանց: Եւ անցին նոքա ընդ Յորդանան, եւ ժառանգեցին զամենայն երկիրն. 20 եւ մերժեցին հանին յերեսաց իւրեանց զքանանացին, եւ զփերեզացին, եւ զյեբուսացին, եւ զսիւքեմ, եւ զամենայն զերգեսացիս, եւ բնակեցին յերկրին աւուրս բազումս: 21 Եւ մինչ ոչ մեղանչէին առաջի Աստուծոյն իւրեանց՝ եր ընդ նոսա ամենայն բարութիւն. զի Աստուած որ ատեայ զանիրաւութիւն՝ եր ընդ նոսա: 22 եւ յորժամ ի բաց մերժեցին յիւրեանց զճանապարհս ուխտին Աստուծոյ, սատակեցան ի պատերազմունս բազումս յոյժ. եւ գերեցան յերկիր աւտար որ ոչ իւրեանց էր. եւ տաճարն Աստուծոյ իւրեանց եղեւ ի կործանումն. եւ քաղաքք նոցա մատնեցան ի ձեռս թշնամեաց նոցա: 23 Եւ այժմ դարձան առ տէր Աստուած իւրեանց՝ եւ ժողովեցան ի գերութենէ իւրեանց ուր էին ցրուեալք եւ կալան զքաղաքն զԵրուսաղէմ ուր էր սրբութիւնն. եւ բնակեցին ի լեռնակողմանն, զի էր աւերակ: 24 Եւ արդ այժմ տէր, եթէ անգիտութիւն ինչ լինի ի ժողովրդեան նոցա, եւ մեղանչիցեն Աստուծոյ իւրեանց, ակնկալեալ սպասեցուք այսմիկ, զի այս է նոցա գայթակորութիւն. եւ ապա գումարեցուք ի վերայ նոցա, եւ տացուք ի վերայ նոցա պատերազմ: 25 Ապա թէ չիցէ ինչ նոցա անիրաւութիւն առ աստուածն իւրեանց՝ զանց արասցուք առ նոքաւք տէր. գուցէ պաշտպանիցէ նոցա տէր աստուածն իւրեանց, եւ լինիցիմք մեք յամաւթ նախատանաց ամենայն երկրի: 26 Եւ եղեւ իբրեւ դադարեաց Աքիովր ի խաւսելոյ զբանս զայս, տրտնջեաց ամենայն բանակն որ շուրջ զխորանան: 27 եւ ասեն իշխանքն ցշողովեռն, եւ որ բնակիչքն էին ծովեզերեայց եւ Մովաբացւոց, զի պատուհասեցէ զԱքիովր. զի ոչինչ երկնչիմք մեք յորդոցն Իսրայէլի. ժողովուրդ որ ոչ ունի կար ինչ զաւրութեան պատերազմի: 28 Արդ՝ ելցուք մեք, եւ լիցին նոքա կերակուր ամենայն զաւրաց քոց տէր Հողովեռն:

ՅՈՒՐԴԱՆ Ե ԳԻՐՔՍ

Վրովս Զ.

1 Եւ յորժամ դադարեցին ի խաւսելոյ իւրեանց, որ շուրջ էին զխորանան իւրեանց, եւ ասէ Հողովեռնէս զաւրագլուխ զաւրացն Ասուր՝ ցԱքիովր, առաջի ամենայն զաւրացն այլացգեաց. Ո՞վ էս դու Աքիովր, որ դիմակաց ես ժողովրդեանն այլազգեաց ամենեցուն՝ եւ առ որդիս Մովաբայ, եւ որ վարձկանքս են յԵփրեմայ. 2 զի մարգարեացար մեզ որպէս եւ արս այս, եւ ասես եթէ մի տացուք պատերազմ ընդ որդիսն Իսրայէլի. զի աստուածն նոցա պաշտպանէ նոցա. եւ ո՞վ է աստուած բաց ի Նաբուքոդոնոսորայ: նա առաքէ զզաւրութիւն իւր, եւ սատակէ զնոսա յերկրէ. եւ ոչ փրկէ զնոսա աստուածն նոցա: 3 Այլ մեք ծառայք նորա վանեմք զնոսա իբրեւ զայր մի. եւ ոչ կարասցեն կալ ընդդէմ հեծելազաւր երիվարաց մերոց, եւ ջնջեցուք զնոսա նոքաւք. եւ զլերինս նոցա արբուցանեմք յարենէն նոցա. եւ դաշտք նոցա լցցին դիակամբք

նոցա. եւ ոչ եւս կարասցեն կալ առաջի մեր, այլ կորնչելով կորնչիցին. 4 ասէ արքայ Նաբուքոդոնոսոր տէր ամենայն երկրի. քանզի ասաց՝ եւ ոչ ընդունայնացան բանք բերանոյ նորա: 5 Այլ դու Աքիովր վարձկան Ամոնայ՝ եւ խաւսեցար զբանս զայս յանիրաւութեան քում. եւ ոչ եւս յաւելցես տեսանել զերեսս իմ յաւրէս յայսմանէ մինչեւ խնդրեցից վրէժ յազգէն որ յԵգիպտոսէն ելին. եւ ապա անցցէ սուր զաւրաց իմոց ընդ կողս քո. 6 եւ կործանեսցիս ընդ վիրաւորս բազումս յորժամ դարձայց: այլ այժմ դարձուցեն զքեզ ծառայք իմ ի լեռնակողմն՝ եւ պահեսցեն զքեզ յանցս քաղաքի միոյ որ յանցս ճանապարհացն է. եւ մի կորնչիցիս մինչեւ սատակեցիս նոքաւք հանդերձ. եւ եթէ յուսաս սրտիւ քով եթէ ոչ մտանին՝ յայդ ինչ մի վստահ լինիցիս. զի խաւսեցայ՝ եւ ոչ անցանէ բան մի ի բանից իմոց: 7 Եւ ետ հրաման շողովեռնէս ծառայից իւրոց որ կային առաջի նորա, կապել զԱքիովր, եւ տանել զնա ի Բետիոլա, եւ մատնել զնա ի ձեռս որդւոցն Իսրայէլի: 8 եւ կալան զնա ծառայք նորա, եւ ածին զնա արտաքոյ բանակին ի դաշտ անդր, եւ գնացին նոքա ի դաշտէ անտի, եւ եկին ի լեռնակողմն աղբերցն ի ներքոյ Բետիոլայ, որ է Շամրին: Եւ իբրեւ տեսին զնոսա արք քաղաքին ի վերայ գլխոյ լերինն, առին նոքա զգէսս իւրեանց եւ յարձակեցան ի վերայ նոցա ի գլուխ լերինն. եւ ամենայն այր պարսաւոր կալան զելս նոցա եւ քարաձիգ արարին ի վերայ նոցա: 9 եւ մտին նոքա ընդ լեռնոտամբն, եւ կապեցին զԱքիովր, եւ ընկեցին զնա առ լեռնոտինն. եւ նոքա գնացին դարձան առ տէրն իւրեանց: 10 Եւ իջին որդիքն Իսրայէլի ի քաղաքէ անտի եւ հասին ի վերայ նորա՝ եւ լուծին զնա, եւ տարան ի Բետուլա. եւ կացուցին զնա ընդ իշխանս քաղաքին իւրեանց 11 որք էին յաւուրսն յայնտսիկ՝ Ոգիա որդի Միքեայ յազգէ Շմաւոնի, եւ Քարմի որդի Եղքիէլի: 12 Եւ ժողովեցին զամենայն զծերս քաղաքին՝ եւ զամենայն երիտասարդս, եւ զամենայն կանայս յեկեղեցին. եւ կոչեցին զԱքիովր ի մէջ ամենայն ժողովրդեանն. եւ հարցանէր զնա Ոգիա. Եթէ վասն է՞ր եղեւ ընդ քեզ այդ անցք. եւ նա տայր պատասխանի, եւ պատմէր զբանս խորհրդոյն շողովեռնեայ. եւ զամենայն բանսն զոր խաւսեցաւ ինքն ի մէջ իշխանացն որդւոցն Ասուր. 13 զոր ինչ միանգամ մեծաբանեալ խաւսեցաւ շողովեռնէս վասն տանն Իսրայէլի: 14 Եւ ի գուճս իջեալ ամենայն ժողովուրդն երկրին երկիր պագանէին Աստուծոյ, աղաղակէին եւ ասէին. 15 Տէր Աստուած երկնից՝ տես զամբարտաւանութիւնս նոցա, եւ ողորմեաց խոնարհութեան ազգիս մերում, եւ նայեաց ի սրբութիւն քո Տէր յաւուրս յայսմիկ. 16 եւ աղաչեցին: Եւ մխիթարեցին զԱքիովր, եւ գովեցին յոյժ զնա: 19 եւ առ զնա Ոգիա յեկեղեցւոյ անտի եւ տարաւ ի տուն իւր. 20 եւ արար նմա կոչունս ծերոցն եւ քահանայիցն: եւ կարդացին զգիշերն զայն ամենայն առ տէր Աստուած Իսրայէլի:

ՅՈՒՐԻՑ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Է.

1 Եւ ի վաղիւ անդր պատուիրեաց շողովեռն զաւրաց իւրոց, եւ ժողովեցան որ եկեալն էին նմա յազնականութիւն, չուել զնալ ի Բետիոլա, եւ ի վերայ ելից լեռնակողմանն, եւ հասանել տալ պատերազմ ընդ որդիսն Իսրայէլի: 2 Եւ կազմեցան պատրաստեցան՝ գնացին յաւուրն յայնմիկ, ամենայն այր պատերազմի, եւ ամենայն հետեւակազար պատերազմողացն հարիւր եւթանասուն հազար, եւ հեծելազարքն վառեալք երկոտասան հազար. թող զայլ ռամիկն ամենայն, եւ զկահ եւ զկարասի բազում սաստիկ յոյժ: 3 Եւ բանակեցան նոքա ի հովիտն որ մերձ էր ի Բետիոլա ի վերայ աղբերն. եւ հանին զառաջս բանակացն ընդ հարաւակողմն ի լայնութիւն մինչեւ ի Դովթայիմ, մինչեւ ի Բեղբեմ. եւ յերկայնութիւն ի Բետիոլայ մինչեւ ի Կիւս, որ է ընդդէմ յԵգրայելովմայ, այս ինքն է Յեգրայէլ: 4 Եւ որդիքն Իսրայէլի իբրեւ տեսին զայնչափ բազմութիւնսն խռովեցան յոյժ, եւ ասեն այր ցընկեր իւր. Այժմ լիզուն նոքա զամենայն երեսս երկրի, եւ ոչ լերինք բարձունք, եւ ոչ ձորք եւ բլուրք կարասցեն կալ առաջի զաւրութեան դոցա: 5 Եւ առին որդիքն Իսրայէլի այր իւրաքանչիւր զգէն իւր, եւ լուցանէին ջահս ի վերայ աշտարակացն քաղաքին, եւ կային պահէին զամենայն գիշերն զայն: 6 Եւ յաւուրն երկրորդի եհան շողովեռնէս զամենայն զհեծելազարն դէմ յանդիման որդւոցն Իսրայէլի որ էին ի Բետիոլա, եւ հաս նա ի վերայ ելից քաղաքին նոցա, եւ զաղբերս ջրոցն քննեաց, եւ աճապարէր պաշարել զնոսա. եւ հարկանէր ի վերայ նոցա բանակս բանակս յարանց պատերազմողաց. եւ ինքն չուէր զնայր անդրէն ի բանակն իւր: 8 Եւ մատեան առ նա ամենայն որդիքն Ամովնայ, եւ ամենայն ժողովք եւ առաջնորդք որդւոցն Մովաբու, եւ զաւրագլուխք ծովեզերեայն՝ եւ ասեն. 9 Լուիցէ բանից ծառայից իւրոց Տէր մեր, զի մի լիցին հարուածք զաւրաց քոց. զի ժողովուրդ որդւոցս Իսրայէլի ոչ են յուսացեալ ի նիզակս իւրեանց, եւ ոչ ի զէնս, այլ ի

վերայ լերանց բարձանց իւրեանց յորում բնակեալ են ի նոսա. ոչ իսկ հնար է հասանել ի նոսա: Եւ արդ Տէր՝ մի տար դու ընդ նոսա մարտ պատերազմի՝ որպէս եւ լինի պատերազմ. եւ ոչ անկցի մի այր ի զաւրաց քոց. այլ հանդարտեա եւ մնա դու ի բանակիս քում, եւ ապրեցուցես դու զգաւրս քո. այլ կալցին ծառայք քո զաղբերս ջուրցն որ ելանէ ի լեռնոտանէ անտի. քանզի անտի ըմպեն ամենայն բնակիչք քաղաքիդ. եւ սատակին նոքա ի ծարաւոյ, եւ ապա ինքեանք իսկ մատնեցեն զքաղաքն ի ձեռս քո. եւ ամենայն զաւրավարաւք մերովք ելանեմք ի վերայ լերանց բարձանց որ մերձաւորքս իցեն, եւ բանակեցուք ի վերայ նոցա իբրեւ զայր մի. քանզի սպառեցին նոքա ի սովոյ եւ ի ծարաւոյ, ինքեանք եւ կանայք իւրեանց եւ որդիք իւրեանց մինչչեւ եկեալ իցէ ի վերայ նոցա սուր. տապաստ անկցին ի հրապարակս քաղաքին իւրեանց, եւ հատուցես նոցա զհատուցումն չարութեան նոցա. փոխանակ զի ի կռիւ կացին եւ ոչ հնազանդեցան քեզ խաղաղութեամբ: 10 Եւ հաճոյ թուեցաւ խորհուրդն՝ Հոդովեռնեայ եւ ամենայն ծառայից նորա, եւ հրաման ետ առնել որպէս եւ խաւսեցանն: Եւ գնաց բանակ որդւոցն Ամոնայ, եւ ընդ նոսա հազարք հինգ յորդուցն Ասուր, եւ բանակեցան նոքա ի ձոր հովտին, եւ հասին կալան նոքա զաղբերս ջուրցն զորդուցն Իսրայէլի: Եւ ելին որդիքն Եսաւայ, եւ որդիքն Ամոնայ, եւ բանակեցան ընդ կողմն լերինն ընդդէմ Դովթայիմայ. եւ առաքեցին ի նոցանէն ի հարաւակողմն կոյս՝ եւ ընդ հիւսւսի ընդդէմ Եզրեբիղայ՝ որ է մերձ ընդ Քուշ, որ է ի վերայ ձորոյն Քումուրայ: Եւ այլ զաւրք Ասորեստանեայցն բանակեցան ի դաշտին՝ եւ ծածկեցին զամենայն երեսս երկրին: Եւ այլ ռամիկքն՝ կահիւ եւ կարասով եւ խորանաւք հանդերձ բանակեցան անդէն բազում մեծութեամբ: Եւ որդիքն Իսրայէլի գոչեցին առ տէր Աստուած իւրեանց, զի զահի հարեալ սպառեալ էին ոգիք նոցա. քանզի պատեալ պաշարեալ էր գնոսա թշնամեաց նոցա. եւ ոչ ինչ էր հնար նոցա ելանել ի միջոյ նոցա. եւ կացին պաշարեցին գնոսա զաւրքն Ասուրայ զինու կառաւք եւ երիվարաւք իւրեանց զաւուրս երեսուն եւ չորս: 11 Եւ լքան պարտասեցան ամենայն բնակիչք Բետիղուայ. եւ ամենայն ամանք նոցա սպառեալ էին ի ջրոյ, եւ զուրք սպառեալ թափեալ էին. եւ ոչ գոյր ըմպելի միում աւուր, եւ զոր ըմպէին չափով եւ կշռով ըմպէին: 12 Եւ ի վարանի եւ ի տարակուսի կային կանայք եւ մանկունք նոցա. եւ երիտասարդք նոցա լքեալ էին ի ծարաւոյ, եւ զլորեալք կային ընդ հրապարակս քաղաքին, եւ ընդ անցս դրանցն. եւ ոչ ուստեք էր նոցա մխիթարութիւն: Եւ ժողովեցան ամենայն ժողովուրդն ի վերայ Ոգիայ՝ եւ ի վերայ իշխանաց քաղաքին, երիտասարդք եւ կանայք եւ մանկտին, եւ լացին նոքա ձայնիւ մեծաւ, եւ ասեն առաջի ամենայն ծերոց ժողովրդեանն. 13 Դատ արասցէ Աստուած ի մէջ մեր եւ ի մէջ ձեր, զի արարէք առ մեզ իրս անիրաւութեան, առ ի չխաւսելոյ ձեր ի խաղաղութիւն ընդ որդիսն Ասուր: 14 Եւ արդ՝ ոչ ոք է որ աւգնէ մեզ, այլ մատնեաց զմեզ Աստուած ի ձեռս նոցա, զի տապաստ անկցուք մեք առաջի նոցա, եւ ի կորուստ մեծի ծարաւոյ: 15 Արդ այժմ աղաչեցէք դուք գնոսա, եւ տուք յաւար նոցա զքաղաքս ամենայն: 16 զի լաւ է մեզ լինել ի յափշտակութիւն նոցա եւ ի ծառայութիւն՝ եւ կեցցեն անձինք մեր. քանզի ոչ կարեմք տեսանել զմահ տղայոց եւ զկանանց աչաւք մերովք, զի պակասեալ սպառեալ են ոգիք նոցա: 17 արդ վկայեմք ձեզ առաջի երկնից եւ երկրի, եւ Աստուծոյ հարցն մերոց որ խնդրէ զվրէժ անձանց մերոց, եւ ըստ մեղաց հարցն մերոց. զի մի արասցէ ըստ բանիցս այսոցիկ յաւուրս յայտոսիկ: 18 Եւ եղև լալումն եւ ողբումն մեծ ի վերայ եկեղեցւոյն ամենեցուն ի միասին, եւ գոչեցին նոքա առ տէր Աստուած ձայնիւ մեծաւ: 23 Եւ ասէ ցնոսա Ոգիա. Քաջալերեցարուք եղբարք, եւ համբերեցէք աւուրս եւս հինգ, յորում աւուր առաքէ Տէր զողորմութիւն իւր ի վերայ մեր. 24 զի ոչ թողու նա զմեզ ի սպառ. 25 եւ յորժամ անցանիցեն այս աւուրք, եւ ոչ եկեսցէ ի վերայ մեր աւգնութիւն՝ արարից ձեզ ըստ բանիցս այսոցիկ: Եւ արձակեաց զժողովուրդս ի տունս իւրեանց. եւ յաշտարակս եւ ի պարիսպս քաղաքին զգուշանալ ի թշնամեացն: Եւ էին ի վարանս եւ ի մեծ տարակուսանս:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Ը.

1 Եւ լուաւ յաւուր յայնմիկ Յուդիթ դուստր Մերարեայ. որդւոյ Ոքոզեայ. որդւոյ Յովսէփու. որդւոյ Ոգիելեայ. որդւոյ Եղկիեայ. որդւոյ Եղիեսու. որդւոյ Քեղկեայ. որդւոյ Եղիաբու. որդւոյ Նաթանայելի. որդւոյ Սամամիեղեայ. որդւոյ Սարա Սաղդէ. որդւոյ Իսրայէլի: 2 Եւ այր նորա Մանասէ՝ յազգէ Նորուն, եւ ի հայրենեաց նորա: Եւ մեռաւ այր նորա յաւուրս հնձոց գարեաց. 3 զի կայր նա ի վերայ հնձողաց իւրոց ի դաշտին. զի յընթանալ խորշակին եւ գալ հասանել ի վերայ գլխոյ նորա. յորմէ եւ մեռաւ իսկ ի Բետիղուա ի

քաղաքի իւրում. եւ թաղեցաւ նա առ հարս իւր յագարակին որ մերձ էր առ Դովթայիմն, եւ ի Բաղսովն: 4 Եւ նստեր Յուդիթ այրի ի տան իւրում ամս երիս եւ ամիսս չորս: 5 Եւ արար նա տաղաւար ի տանիս տանն իւրոյ. եւ ած քուրձ ի վերայ միջոյ իւրում. եւ էր արկեալ զհրեւ հանդերձ այրութեան. 6 Եւ պահէր նա՝ զամենայն աւուրս այրութեանն իւրոյ. բայց միայն զար շաբաթուն եւ զամսամտից եւ զտարեկանացն, եւ զուրախութեան տանն Իսրայէլի: 7 Եւ էր նա գեղեցիկ յոյժ տեսանելով. եւ եթող նմա Մանասէ այր նորա ոսկի եւ արծաթ, ծառայս եւ աղախնայս, եւ անդս եւ ագարակս, եւ անասուն. եւ ինքն Յուդիթ դարմանէր զայն: 8 Եւ ոչ ոք ինչ ասէր վասն նորա բան չարութեան. զի երկիւղած էր նա յոյժ ի Տեառնէ: 9 Եւ իբրեւ լուաւ նա զբանն ժողովրդեանն զոր խաւսեցան ապիրատութեամբ ընդ իշխանին. զի պակասեալ էին նոքա ի ծարաւոյ: Եւ լուաւ Յուդիթ զբանսն Ոգիայ զոր խաւսեցաւ ընդ ժողովուրդսն, եւ որպէս վկայեաց նոցա՝ մատնել զքաղաքն յետ հինգ աւուրն ի ձեռս ասորեստանեացն: Եւ առաքեաց զնաժիշտն իւր՝ որ էր ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց, եւ կոչեաց զՈգիայ, եւ զՔաբրին, եւ զՔարմին, եւ զծերս ամենայն քաղաքին իւրոյ. 10 Եւ եկին առ նա: Եւ ասէ ցնոսա. Լուարուք ինձ բնակիչք Բետիդուայ, զի ոչ ուղիղ են բանք ձեր զոր խաւսեցարուք առաջի ժողովրդեանդ յաւուրս յայսմիկ. եւ երդմամբ հաստատեցէք զոր խաւսեցարուքն առաջի Աստուծոյ ի միջի ձերում, եւ ասացէք մատնել զքաղաքս ի ձեռս թշնամեաց մերոց եւ եթէ ոչ Տէր առաքէ զաւգնականութիւն մեզ: 11 Եւ արդ դուք որ փորձէք զԱստուած յաւուրս յայսմիկ արդ հաստատեալ կայ այդ ի մէջ որդւոց մարդկան: 12 Եւ ահա այժմ զՏէր զամենակալ ոչ հարցէք, եւ ոչ ինչ գիտացէք. 13 զի խորութիւն սրտի մարդոյ ոչ գտանի, եւ բանից սրտից նոցա ոչ հասանէք. զիս րդ զԱստուած որ արար զայս ամենայն քննել մարթիցէք, եւ զկամն նորա գիտիցէք, եւ կամ ի խորհուրդս նորա հայիցիք. քաւ լիցի ձեզ եղբարք. մի բարկացուցանիցէք զտէր Աստուած մեր: 14 Եթէ ոչ կամիցի յաւուրս հինգ աւգնել մեզ. նա ունի զիշխանութիւնն. յորս կամի պաշտպան լինի մեզ յորում եւ իցէ, եւ կամ սատակել զմեզ առաջի թշնամեաց մերոց: 15 Այլ դուք մի գրաւէք ի ձեզ զխորհուրդս տեառն Աստուծոյ ձերոյ. զի ոչ որպէս մարդոյ է Աստուծոյ սպառնալիք, եւ ոչ որպէս որդւոյ մարդոյ զի տանջէ. 16 այլ այժմ կացեալ ակնկալցուք զտանել ի նմանէ զողորմութիւն աղաչեսցուք եւ կարդասցուք առ նա յաւգնականութիւն մեզ. եւ լուիցէ ձայնի աղաւթից մերոց՝ եթէ իցէ նմա հաճոյ: 17 զի ոչ երբէք յարուցեալ է այդպիսի ի վերայ ազգիս մերոյ, եւ ոչ լեալ է այդպիսի մինչեւ ցայսար, ոչ յազգիս մերում, եւ ոչ ի տոհմի մերում, եւ ոչ ի ժողովրդեան մերում, եւ ոչ ի քաղաքս մեր: Ոչ պագանեն երկիր ձեռագործաց 18 որպէս եղէ յաւուրսն առաջինս. վասն որոյ մատնեցան ի սուր եւ ի յափշտակութիւն հարքն մեր, եւ կործանեցան կործանումն մեծ առաջի թշնամեաց իւրեանց: 19 Այլ մեք զայլ աստուած ոչ գիտացաք բաց ի նմանէ յոր յուսամքն զի ոչ անտես առնէ զմեզ. 20 Եւ ոչ զազգս մեր մատնել յայսպէս՝ որպէս եւ ուխտեցէք դուք եւ կամ աւար հարկանել զսրբութիւնս մեր. եւ կամ թէ չխնդրիցէ զվրէժ անարգանաց թշնամեաց սրբութեանս, եւ զմահ զեղբարցս մերոց, եւ զզերութիւն երկրիս, եւ զաւերումն ժառանգութեանս մերոյ դարձուցանէ ի գլուխս մեր, յամենայն հեթանոսս՝ ուր եւ ծառայիցեմք նոցա. եւ եղիցուք յամաւթ եւ ի նախատինս առաջի այնոցիկ որոց ստացեալն իցէ զմեզ: զի ոչ ուղղեսցի ծառայութիւնս մեր նոցա յուրախութիւն այլ յանարգութիւն եւ ի կործանումն նոցա արասցէ զմեզ տէր Աստուած մեր: 21 Եւ արդ եղբարք՝ ցուցցուք մեք եղբարց մեր, զի ի մեզ կան կախեալ ոգիք նոցա, եւ սրբութիւնքն եւ սեղանն՝ եւ տաճարն հաստատեալ կայ ի մեզ: Եւ արդ ի վերայ ամենայնի այսորիկ գոհացարուք զԱստուծոյ մերմէ, որ փորձէն զմեզ, որպէս եւ զհարսն մեր: 22 Յիշեցէք՝ ո՞րչափ արար ընդ Աբրահամուն, եւ ո՞րպէս արար ընդ Սահակայ, եւ կամ ընդ Յակոբայ ի Միջագետս Ասորոց, ի հովուել նորա խաշանցն Դաբանու եղբար մաւր իւրոյ: 23 զի ոչ եթէ որպէս զնոսայն փորձեաց առ ի ճանաչել զխորհուրդս սրտից նոցա, եւ զմեր մեղս ոչ խնդրեսցէ. այլ ի խրատել եւ ուսուցանել տանջէ Տէր զմերձաւորս իւր: 28 Եւ ասէ ցնա Ոգիա. Ջամենայն զոր ինչ ասացերդ ի լրութենէ սրտի եւ ի բարւոք մտէ խաւսեցար, եւ ոչ ոք է որ ընդդէմ դառնայ բանից քոց. զի ոչ միայն այսաւր յայտնեցաւ իմաստութիւնդ քո, այլ յաւուրցն առաջնոց գիտաց ամենայն ժողովուրդդ զհանճարդ քո. վասն զի բարւոք են ստեղծուածք սրտի քոյ: այլ ժողովուրդս ծարաւեաց յոյժ, եւ հարկ եղէ մեզ առնել՝ որպէս եւ խաւսեցաք ընդ դոսա. եւ ածել ի վերայ մեր զերդումն զորով ոչ կարեմք անցանել: 29 արդ աղաչեա դու խնդրուածովք զԱստուած, զի կին արդար ես դու, եւ առաքեսցէ Տէր զանձրել՝ եւ լցցին գութքս, եւ ոչ եւս պակասեսցուք: 30 Եւ ասէ ցնոսա Յուդիթ. Լուարուք դուք ինձ. եւ արարից ես իրս մի, որ պատմեսցի ազգաց մինչեւ յազգս, եւ որդւոց մինչեւ յորդիս: 32 Դուք կացջիք առ դրան քաղաքիս զգիշերս զայս, եւ ելից եւ նաժշտաւս իմով. եւ յաւուրս յայս յոր ուխտեցէք մատնել զքաղաքս զայս ի ձեռս թշնամեաց մերոց

այցելու լիցի տէր Աստուած ի ձեռն իմ: 33 եւ դուք մի քննէք զգործսն իմ գոր գործելոց եմ. քանզի ոչ իսկ ասացից ձեզ, մինչեւ կատարեսցի այն գոր եսն առնեմ: 34 Եւ ասէ Ոգիա՝ իշխանաւքն հանդերձ ցնա. Գնա դու ի խաղաղութիւն. եւ տէր Աստուած Իսրայէլի եղիցի ընդ քեզ խնդրել զվրէժ ի թշնամեաց մերոց: Եւ նոքա դարձան ի տաղաւարէ անտի Յուդիայ յիւրաքանչիւր տեղիս պահպանութեան պարսպացն:

ՅՈՒԴԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Թ.

1 Եւ անկաւ Յուդիթ ի վերայ երեսաց իւրոց. եւ ի բաց առ զքուրձն որ զգեցեալ էր ինքեան, եւ ցանեաց մոխիր ի վերայ գլխոյ իւրոյ: Եւ էին ի նմին ժամու խունկք մատուցեալք երեկոյինք յԵրուսաղէմ ի տաճարին Տեառն: Եւ կարդաց նա ձայնիւ մեծաւ առ տէր Աստուած. եւ ասէ Յուդիթ. 2 Տէր Աստուած հաւրն իմոյ Շմաւոնի, որում ետուր գտուրն ի ձեռն խնդրել զվրէժն յայլազգեաց, 3 որք լուծին զարգանդ կուսին ի պղծութիւն, եւ մերկացուցին զանդամս ի նախատինս, եւ խայտառակեցին զկուսութիւնսն ի թշնամանս. որ ոչ եղեն հաճոյ առաջի քո. վասն որոյ ետուր իսկ զիշխանս նոցա հանդերձ անկողնովքն որով դատապարտեցան յարիւն. եւ սատակեցեր զծառայսն հանդերձ տերամբք իւրեանց, եւ զհարսն ի վերայ աթոռոց իւրեանց. եւ ետուր զկանայս նոցա յաւար, եւ զդստերս նոցա ի գերութիւն. եւ զամենայն զաւարն ի բաժինս որդւոց սիրելեաց քոց որ նախանձեցան զնախանձ քո. եւ զարշանս համարեցան զպղծութիւն քեռն իւրեանց, եւ կարդացին զքեզ յաւգնականութիւն: Եւ արդ տէր Աստուած իմ լուր ձայնի աղախնոյ քոյ, եւ նայեաց ի խնդրուածս այրւոյս. 4 զի դու արարեր զայն յառաջ ընդ նոսա, եւ յետ այնորիկ, եւ այժմ, եւ որ զալոցն է զայն դու խորհեցար. եւ որ եղեւ որպէս եւ կամեցար, եւ յանդիման եղեն քեզ որպէս եւ խորհեցար: 5 Եւ ասացին. Ահաւասիկ մեք. զի ամենայն ճանապարհք քո պատրաստ են, եւ դատաստանք քո կանխագէտք են: 6 Զի ահաւասիկ Աստուածանայն ելից զաւրաւք իւրովք զերկիրս. եւ բարձրացան հեծելովք երկվարացն, եւ հպարտացեալ մեծամտեաց ի բազուկ հետեւակացն բազմութեան, եւ յուսացան ի նիզակս եւ ի սպառազինութիւնս, եւ ի կորովս աղեղնաւորացն եւ պարսաւորացն. եւ ոչ զիտացին թէ դու Տէր եւ որ խորտակես զպատերազմունս, եւ Տէր է անուն քո: Փրկեա զմեզ ի նեղութենէս: 11 Եւ ցրուեա զզարութիւնս նոցա Տէր ամենակալ. եւ խորտակեա ընկեա զզարութիւնս նոցա բարկութեամբ քով. զի կամեցան պղծել զսրբութիւնս քո եւ զյարկս անուան բնակութեան փառաց քոց եւ կործանել երկաթով զեղջերս սեղանոյ սրբոյ քոյ: 12 Նայեաց եւ տես զամբարտաւանութիւնս նոցա, եւ առաքեա զբարկութիւնս քո ի վերայ գլխոց նոցա. եւ տուր ձեռն աղախնոյ քոյ, եւ այրւոյս զարկութիւն՝ զոր խորհեցայս առնել. 15 Եւ հար կործանեա զծառայն խաբանաւք շրթանց իմոց, եւ զիշխանն ծառայիւքն իւրովք. եւ խորտակեա զսասկութիւնս նոցա ի ձեռն կնոջս: 16 զի ոչ եթէ ի բազմութենէ է քո զարկութիւնդ. եւ ոչ կարդ քո յայնս է որ հզարքն են. այլ խոնարհաց եւ տէր Աստուած, եւ կարաւտելոց եւ աւգնական, տկարաց եւ ընդունելութիւն, կարաւտելոց եւ խնդրակ, անյուսից եւ փրկիչ: 17 Այո Աստուած հաւրն իմոյ, եւ Աստուած ժառանգութեանն Իսրայէլի. Տէր երկնից եւ երկրի, արարիչ ջուրց. թագաւոր ամենայն ստացուածոց քոց դու ես: 17 Լուր աղաւթից աղախնոյ քոյ. տուր ինձ բանս զի խաւսեցայց զնոսա ի կործանումն նոցին՝ որ եկեալ են ի վերայ կտակարանաց քոց, եւ ի վերայ տան քոյ՝ եւ բարձունս Սիոնի, եւ ի վերայ բնակութեան որդւոց քոց, զի խորհեցան զխորհուրդս խիստս. 19 Եւ ծանո զբարձր բազուկ քո ժառանգութեան քոյ, եթէ դու եւ Աստուած՝ որ տիրես ամենայն զարկութեանց եւ իշխանութեանց զի ոչ որ է որ պաշտպան լինի ազգիս Իսրայէլի բաց ի քէն Տէր:

ՅՈՒԴԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ Ժ.

1 Եւ իբրեւ դադարեաց Յուդիթ յաղաւթից իւրոց, եւ կատարեաց զբանս զայս. եւ յոտն եկաց յերեսացն խոնարհելոց. 2 Եւ կոչեաց զնաժիշտն իւր, եւ էջ ի տուն իւր նա ուր կատարէր զաւուրս շաբաթոց, եւ զաւուրս տաւնիցն: 3 Մերկացաւ յիւրմէ զքուրձն զոր զգեցեալն էր, եւ ի բաց եհան զհանդերձն այրութեան իւրոյ, եւ լուաց զմարմինս իւր ջրով, եւ աւծաւ իւղով անուշիւ. եւ եհիւս զհեր գլխոյ իւրոյ, եւ կապեաց զապարաւշն ի ճակատ իւր. եւ զգեցաւ զհանդերձ ուրախութեան իւրոյ, զոր զգենոյր առ կենդանութեամբ

առն իւրոյ Մանասէի. 4 եւ ագանէր կաւշիկս ոսկեգաւծս. եւ արկանէր ապարանջանս ի ձեռս իւր, եւ արկանէր քայռս յականց պատուականաց ընդելուզեալս մարգարտով ի պարանոց իւր, եւ մատանիս ի մատունս իւր, եւ զգորշապահանգս ի գլուխ իւր. եւ յաւրինէր կազմէր ամենայն զարդու իւրով, եւ պայծառանայր առաւել յոյժ առ ի խաբել եւ պատրել զամենեսին ի գեղ երեսաց իւրոց՝ որ տեսանիցեննզնա: 5 Եւ ետ ցաղախինն իւր զմախաղն. եւ ելից զնա փոխնդով եւ պաղատակաւք եւ հացիւք սրբովք. եւ զհաղաղակն զինուոյ, եւ զսրուակն իւրոյ. եւ սրբէր կազմէր զամենայն ըստ աւրինին իւրեանց, եւ տայր ցաղախինն իւր: 6 Եւ ելին նոքա ընդ դուռն քաղաքին Բետիդուայ. եւ տեսին անդ զՈղիա զի կայր առ դրանն՝ եւ զայլ քահանայս քաղաքին ընդ նմա, եւ զՔարբին, եւ զՔարմին: 7 Եւ իբրեւ տեսին նոքա զՅուդիթ՝ զի էր փոխեալ նորա զգեղ երեսաց իւրոց՝ եւ զգեստ հանդերձին իւրոյ, զարմացան նոքա ընդ գեղ նորա յոյժ: 8 եւ ասեն ցնա. Աստուած Աստուած հարցն մերոց տացէ քեզ շնորհս, եւ կատարեսցէ զկամս սրտի քոյ ի ցնծութիւն եւ յուրախութիւն որդւոցն Իսրայէլի եւ ի բարութիւն Երուսաղէմի: Եւ երկիր պագին Աստուծոյ: 9 Եւ ասէ ցնոսա Յուդիթ. Հրամայեցէք ինձ բանալ զդուռնս քաղաքիս, զի ելից ես՝ կատարել զբանս զոր խաւսեցայք ընդ իս: Եւ հրամայեցին դռնապանացն բանալ, որպէս եւ խաւսեցանն՝ եւ արարին այնպէս: 10 Եւ ել Յուդիթ ինքն եւ աղախինն իւր ընդ նմա: Եւ միտ դնէին նմա արք քաղաքին յերթալն նորա, մինչեւ եղեւ նա ընդ լերամբն, մինչեւ անց նա ընդ ծործոր հովտին. եւ ապա ոչ եւս տեսին զնա: 11 Եւ երթային նոքա ընդ ծործոր հովտին ուղիղ ընդ ճանապարհն: Եւ պատահեցին նոցա պահապանքն աստրեստանեայցն, 12 եւ կալան զնոսա. հարցին եւ ասեն. Ո՞յր ես դու՝ եւ ուստի գաս, կամ յո՞ւ երթաս: Եւ ասէ ցնոսա Յուդիթ. Դուստր եմ ես եբրայեցոց, եւ փախուցեալ եմ ես յերեսաց նոցա, զի մատնելոց են նոքա ի կերակուր ձեզ. 13 եւ ես եկի կալ առաջի Հոդոփեոնեայ իշխանի զաւրաց ձերոց՝ պատմել նմա զբանս ճշմարտութեան, եւ ցուցանել նմա զճանապարհն ընդ որ երթայցէ, եւ տիրեսցէ ամենայն լեռնային կողմանցն. եւ ոչ միում ումեք լիցի վնաս ի զաւրաց դորա: 14 Եւ իբրեւ լուան արքն զբանսս Յուդիթայ, եւ նայեցան նոքա յերեսս նորա, եւ էր առաջի նոցա զեղեցկութիւն յոյժ. եւ ասեն ցնա. 15 Ապրեցուցեր դու զանձն քո այսաւր. արդ փութա դու իջանել տեսանել զերեսս տեառն մերոյ, եւ մատիցես դու առ խորան նորա մեք հանդերձ, եւ տացուք զքեզ ի ձեռս նորա: 16 եւ յորժամ կացցես առաջի նորա, մի երկնչիցիս ի սրտի քում, այլ պատմեսցես դու նմա ըստ բանիցդ այդոցիկ. եւ բարի արասցէ քեզ: Եւ ընտրեցին յիւրեանց արս հարիւր՝ եւ յղեցին ընդ նմա: Եւ ածին զնոսա ի խորանն Հոդոփեոնեայ. եւ պատմեցին զգեղեցկութիւն նորա, եւ զգալն յամենայն բանակին. եւ զային ի տեսանել զնա մինչդեռ կայր արտաքոյ խորանին Հոդոփեոնեայ, մինչդեռ պատմէին Հոդոփեոնեայ. 17 եւ զարմանային յոյժ ընդ գեղեցկութիւն նորա, եւ ընդ ամենայն որդւոցն Իսրայէլի: 18 Եւ ասեն այր ցընկեր իւր. Իսկ արդ ո՞ւր կարէ չար ինչ խորհել ի վերայ ազգիս այսորիկ որք ունին զայդպիսի գեղեցկութիւն կանայք նոցա: արդ՝ ոչ պարտին ապրել արք նոցա, զի եղիցին դստերք նոցա մեզ կնութեան. զի թէ ապրեն՝ վնաս են նոքա ամենայն երկրի: Եւ ելին սպասաւորքն Հոդոփեոնեայ եւ ամենայն ծառայք նորա, եւ տարան զնա ի խորանն: 19 եւ Հոդոփեոն նստեր ի գահոյսն իւր. եւ էր փակեալ զնա վարագուրաւք շուրջանակի. զորս էր ընդելուզեալ ոսկւով եւ մարգարտով՝ եւ ակամբք պատուականաւք: Եւ իբրեւ լուաւ նա զՅուդիթայ, ել նա արտաքս ի սրահ խորանին ջահիւք եւ լապտերաւք արծաթեաւք, քանզի զիշեր էր: 20 եւ իբրեւ ետես զնա Հոդոփեոնէս, զարմացաւ ընդ տեսիլ գեղոյ նորա: Եւ անկեալ ի խոնարհ երկիր պագանէր Յուդիթ Հոդոփեոնեայ. եւ կանգնեցին զնա ծառայք նորա:

ՅՈՒՐԴԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ ԺԱ.

1 Եւ ասէ ցնա Հոդոփեոնէս. Համարձակեաց կին դու, եւ մի երկնչիր. զի ես ոչ չարչարեմ զմարդ որ կամի ծառայել Նաբուքոդոնոսորայ արքայի որ տիրէ ամենայն երկրիս: 2 Եւ արդ՝ ժողովուրդ քո այդ՝ որ բնակեալդ է ի լեռնակողմանդ, եթէ ոչ էր ապստամբեալ դոցա յինէն, ոչ էր իմ առեալ զնիզակ իմ ի վերայ դոցա. այլ դոքա ինքեանք արարին անձանց իւրեանց զայս: 3 Արդ՝ ասա դու ինձ, վասն որոյ՞ ես դու փախուցեալ ի նոցանէն, եւ եկեալ ես առ մեզ. քաջալերեաց զի ի փրկութիւն եկեալ ես, զի կենդանի ես ի զիշերիս յայսմիկ, եւ զամենայն աւուրս քո, եւ ոչ որք է որ վնասէ քեզ. այլ բարի լիցի քեզ, որպէս եւ լինի ծառայից տեառն իմոյ Նաբուքոդոնոսորայ: 4 Եւ ասէ ցնա Յուդիթ. Ընկալ զբանս աղախնոյ քոյ, եւ

խաւսեացի աղախին քո առաջի քո. եւ ոչ ինչ ստութիւն պատմեմ տեառն իմում ի զիշերիս յայսմիկ: Եթէ զհետ եկեսցես եւ լուիցես բանից աղախնոյ քո, գործ կատարեալ գործէ ընդ քեզ Աստուած, եւ ոչ անկցի բան քո ընդունայն. 5 զի կենդանի է Նաբուքոդոնոսոր արքայ ամենայն երկրի, եւ կենդանի է զարութիւն նորա որ առաքեաց զքեզ յողորթիւն ամենայն մարդոյ. զի ոչ եթէ մարդիկս միայն ծառայեն նմա ի ձեռն քո, այլ եւ զազանք վայրի, եւ անասունք՝ եւ թռչունք երկնից քեւ կեցցեն Նաբուքոդոնոսոր եւ ամենայն տուն նորա: 6 վասն զի լուաք զիմաստութիւն եւ զհանճար անձին քոյ որ եւ պատմեալ իսկ է յամենայն երկրի, զի դու միայն ես բարերար յամենայն ի թագաւորութեան նորա, եւ հզար ես բանիւք, եւ սքանչելի ես ի մէջ պատերազմաւոյ զարացս: 7 Արդ զբանսն զոր խաւսեցաւ Աքիովր ի խորհրդեան սենեկի քում, լուաք եւ մեք. եւ զի խնայեցին ի նա արք Բետիողուայ՝ եւ նա պատմեաց զամենայն որպէս եւ խաւսեցաւ ընդ քեզ: Եւ արդ՝ այժմ տէր՝ մի անցանէր զբանիւք նորա, այլ հաստատեա զնոսա ի սրտի քում. քանզի ճշմարիտ են: 8 զի ոչ որ կարէ չարչարել զազգս մեր, եւ ոչ սուր թշնամոյ վնասէ մեզ բայց յորժամ մեղանչիցեն Աստուծոյ իւրեանց: 9 Եւ արդ մի վնասիցիս Տէր իմ, դու եւ զարք քո. քանզի հասեալ իսկ է ժամանակ մահու նոցա՝ վասն մեղացն զոր մեղան աստուծոյն իւրեանց. քանզի արարին նոքա մեղս մեծ անարեւնութեան: 10 զի պակասեցին նոցա ջուրք եւ կերակուր, 11 խորհեցան նոքա եւ արկին զձեռս իւրեանց յանասունս զոր ոչ էր հրամայեալ ուտել՝ Աստուծոյն իւրեանց. 12 եւ զպտուղ ցորենոյ՝ եւ զտասանորդս գինւոյ եւ իւրոյ որ էր սրբեալ քահանայիցն որ պաշտանեայքն են յԵրուսաղէմ, առաջի Աստուծոյն մերոյ. սկսան ուտել զայն՝ զոր ոչ էր արեւն ուտել նոցա՝ բայց միայն քահանայիցն: Եւ առաքեցին յԵրուսաղէմ, զի որք անդն իցեն՝ արասցեն այնպէս. վասն որոյ լինէր նոցա թողութիւն յԱստուծոյ ի ձեռն քահանայիցն: Եւ արդ յորժամ արարին զայս մեղս, եւ մատնին ի սատակումն: 13 Արդ՝ եւ աղախին քո՝ յորժամ գիտացի զայս՝ փախեալ ի նոցանէն: Եւ առաքեաց զիս առնել ընդ քեզ գործ մեծ՝ զորմէ զարմացի ամենայն երկիրս որ միանգամ լուիցեն զայն: 14 զի աղախին քո աստուածապաշտ է, եւ աղաչեմ զցայգ եւ զցերեկ զտէր Աստուած երկնից: Եւ արդ մնացից եւ առ քեզ տէր իմ. եւ ելցէ աղախին քո ի զիշերիս յայսմիկ ի ծործորն հովտին, եւ կացից յաղաւթս առ տէր Աստուածն իմ. եւ պատմէ ինձ յորժամ մեղանան նմա. 17 եւ ես գամ եւ պատմեմ քեզ. եւ դու ելցես ամենայն զարաւք քովք հանդերձ, եւ ոչ իցէ ի նոցանէն որ ապրիցէ ի քէն. եւ տարայց զքեզ ընդ մէջ Հրէաստանի, մինչեւ տարայց զքեզ յԵրուսաղէմ, եւ արկցես զաթոռ քո ի միջի նորա, եւ ժողովեսցես զնոսա որպէս զհաւտ՝ որոց ոչ իցէ հովիւ. եւ ոչ հաջեսցէ շուն մի լեզուաւ իւրով ընդդէմ քո: Եւ ինձ պատմեցաւ այս լինել յԱստուծոյ, եւ եկի ցուցանել քեզ: 18 Եւ հաճոյ թուեցան բանք նորա առաջի Հոգովեռնեայ՝ եւ առաջի ամենայն ծառայից նորա, եւ զարմանային ընդ իմաստութիւն նորա, եւ ասեն. 19 Ոչ գտանի կին գեղեցիկ համեմատ սմա, ի ծագաց երկրի մինչեւ ի ծագս՝ իմաստութեամբ բանիւք եւ գեղեցկութեամբ երեսաց իւրոց: 20 Եւ ասէ ցնա Հոգովեռնէս. Բարի արար Աստուած զի առաքեաց զքեզ առաջնորդել ժողովրդեանս. զի լիցի հզարացեալ տէրութիւնս մեր՝ եւ որք ապստամբեցին ի մէջ կորիցեն: Եւ արդ տեսանեմ զքեզ կայտառ տեսլեամբ եւ բարի զամենայն բանս քո. 21 զի թէ արասցէ որպէս խաւսեցար՝ Աստուածն քո եղիցի նա եւ իմ Աստուած. եւ դու ի տան Նաբուքոդոնոսորայ նստցիս, եւ եղիցիս անուանի քան զամենայն երկիր:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ հրամայեաց տանել զնա ի տուն զանձին: Եւ հրամայեաց նմա ռոճիկս յիւրոց խորտկացն եւ ի զինւոյ անտի զոր ինքն ըմպէր: 2 Եւ ասէ Յուդիթ. Ոչ կերայց ես ի դոցանէն, զի մի լինիցին ինձ ի զայթագողութիւն, այլ տացես ինձ հրաման՝ ուտել ինձ անտի զոր բերին ինձ ի քաղաքէ անտի: 3 Եւ ասէ ցնա Հոգովեռնէս. Եթէ պակասեսցէ այն՝ ուստի՞ տացուք քեզ նման նոցա զի ոչ որք է ընդ մեզ յազգէլ քումմէ: 4 Եւ ասէ ցնա Յուդիթ. Կենդանի է անձն քո տէր իմ, եթէ ոչ ծախէ աղախին քո զկերակուրն որ եկեալն է ընդ իս՝ մինչեւ արասցէ ի ձեռն իմ զոր խաւսեցաւ: Եւ ածին զնա ծառայքն Հոգովեռնեայ ի խորան անդր. եւ ննջեաց նա անդ մինչեւ ի մէջ զիշեր: Եւ յարեաւ Յուդիթ յառաւատին պահուն 5 եւ առաքեաց առ Հոգովեռնէս եւ ասէ. Հրամայեսցէ տէր իմ թողուլ զաղախին իւր ելանել կալ յաղաւթս: 6 Եւ հրամայեաց Հոգովեռնէս պահապանացն՝ մի արգելուլ զնա: Եւ եղեւ նա ի բանակի անդ՝ աւուրս երիս: 7 Եւ ելանէր նա ի զիշերին ի ձորն Բետիողուայ. եւ մկրտէր ի բանակի անդ՝ յաղբերս ջուրցն ըստ արինի հրէիցն: 8 Եւ իբրեւ մկրտէր՝

կայր յաղաթս առ տէր Աստուած Իսրայէլի զի յաջողեցէ զճանապարհս նորա, ի փրկութիւն որդւոց ժողովրդեան իւրոյ: 9 Եւ նա մտանէր սրբեալ. եւ լինէր ի խորանին՝ մինչեւ առնոյր տանէր զիւր կերակուրսն առ ինքն ընդ երեկս: 10 Եւ եղև յաւուրն չորրորդի, արար Հոգովեռնէս կոչունս ծառայիցն իւրոց միայն. եւ կոչեաց ի կոչունսն եւ ոչ զմի որ յատարաց անտի: Եւ ասէ Գազու ցնեքքինին իւր որ էր հազարապետ հաւատարիմ ի վերայ ամենայն ընչից նորա. Երթ հաւանեցո դու ասէ զկինն հեբրայեցի որ է առ քեզ, ուտել եւ ըմպել ընդ մեզ: 11 Եւ զի՞նչ է այդ այսպն կատականաց, թողու մեզ զայդպիսի կին, եւ ոչ բնաւ խաւսել ընդ նմա. արդ եթէ ոչ առցուք զմարդդ եւ մերձեցուցուք առ մեզ, գուցէ ծաղր ինչ առնիցէ զմեզ: 12 Եւ ել Բագու յերեսաց Հոգովեռնեայ. եւ եմուտ առ նա եւ ասէ ցնա. Մի դանդաղեցի աղախինդ գեղեցիկ գալ առ տէր իմ՝ եւ փառաւորել ի նմանէն. եւ ըմպել ընդ նմա զգինի ուրախութեանն մեւք հանդերձ. եւ եղիցիս դու այսաւր իբրեւ զդուստր մի յորդւոց Ասուրայ, որք կան ի սպասու Նաբուքոդոնոսորայ արքայի: 13 Եւ ասէ ցնա Յուդիթ. Եւ ո՞վ որ եմ ես որ ընդդէմ դառնամ տեառն իմում: 14 զի զամենայն որ ինչ հաճոյ է առաջի աչաց քոց փութալով առնեմ. եւ եղիցի ինձ ի ցնծութիւն մինչեւ յար մահուան իմոյ: 15 Եւ յարեաւ զարդարեցաւ զարդու իւրով՝ ըստ զարդու կանանց: Եւ մատեաւ նաժիշտ իւր, եւ արկ նմա բազմական ի գետնի դէմ յանդիման Հոգովեռնեայ զակումբն մաշկեայ, զոր առ նա ի Բագուայ ի հանապազորդ սպաս նմա. եւ բազմեցաւ Յուդիթ ի վերայ նորա: 16 Եւ յիմարեցաւ Հոգովեռնէս ի գութ երեսաց նորա, եւ խռովեցաւ անձն նորա. եւ էր ի ցանկութեան մեծի լինել ընդ նմա. եւ խնդրէր Հոգովեռնէս խաբել զնա յարէն յայնմանէ յորմէ ետես զնա: 17 Եւ ասէ ցնա Հոգովեռնէս. Արբ դու եւ լեր առ մեզ ուրախ: *(համար չունի) եւ ասէ Յուդիթ. Այո տէր, զի մեծացան յիս կեանք իմ այսաւր՝ քան զամենայն աւուրս ի ծննդէն իմմէ: 18 Եւ առ կերաւ եւ արբ առաջի նորա զոր պատրաստեաց նմա աղախինն իւր: 19 Եւ ուրախ եղև Հոգովեռնէս ի վերայ նորա. եւ արբ նա զինի սաստիկ յոյժ. որչափ ոչ էր արբեալ նորա այնչափ յաւուրս իւրում, յարեւ ծննդէն իւրմէ:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ ԺԳ.

1 Եւ իբրեւ երեկոյ եղև փութացոյց զծառայսն իւր զնալ արտաքս. եւ Բագու փակեաց զդուրս խորանին: Եւ զնացին նոքա յիւրաքանչիւր անկողինս իւրեանց արտաքոյ քան զխորանն 2 քանզի էին ամենեքեան խոնջք եւ վաստակք ի բազում զինեքուրաց անտի: 3 Եւ մնացին Յուդիթ եւ Հոգովեռնէս միայն ի խորանին: 4 Եւ Հոգովեռնէս մտեալ ի գահոյս իւր ի քուն եղև, եւ էր թմբեալ յոյժ ի զինոյ անտի: 5 Եւ ասէ Յուդիթ ցաղախինն իւր. Զի կացցէ արտաքոյ խորանին եւ սպասեցէ նմա՝ յորժամ ելանիցէ արտաքս որպէս եւ յայլ աւուրսն. զի ասաց նմա թէ երթամ կալ յաղաթս ըստ սովորութեանն. եւ ընդ Բագուայ խաւսեցաւ ըստ բանիցս այսոցիկ: 6 Եւ զնացին ամենեքեան ի սենեկէ անտի, եւ ոչ որ մնաց ամենեւին անդ: Եւ եկաց Յուդիթ առ գահոյս նորա՝ եւ ասէ. Տէր Աստուած զաւրութեանց՝ նայեաց ի ժամուս յայսմիկ ի գործս ձեռաց իմոց՝ եւ ի բարձրութիւն Երուսաղէմի. 7 զի այժմ է ժամանակ այց առնել քեզ ժառանգութեան քում, եւ առնել զգործս զայս ի ձեռս իմ, ի սատակումն թշնամեաց մերոց որք յարուցեալ են ի վերայ մեր: 8 Եւ մատեաւ առ քանուն գահոյիցն, որ էր ընդ սնարսն Հոգովեռնեայ, եւ եհան զղաշոյն նորա յազդերէ նորա. 9 Եւ կալաւ զհերաց նորա՝ եւ ասէ. Զաւրացո զիս Աստուած Իսրայէլի յաւուրս յայսմիկ: 10 Եւ եհար ի պարանոցի նորա երկիցս զաւրութեամբ իւրով: Եւ հատեալ եբարձ զգլուխ նորա. 11 Եւ թաւալեցոյց ընկէց զմարմին նորա ի գահոյից անտի: Եւ յետ ժամու միոջ՝ ել եւ ետ նաժշտին իւրում զգլուխն Հոգովեռնեայ 12 Եւ ընկէց ի մախաղ կերակրոյն իւրոյ: Եւ ելին երկոքին ի միասին ըստ սովորութեանն իւրեանց եւ անցին նոքա ըստ բանակն, եւ շրջեցան եկին ընդ ձորն. եւ ելին նոքա ի լեառնն Բետիդուայ. 13 Եւ եկին նոքա ի դրունս քաղաքին: Եւ ասէ Յուդիթ ի հեռաստանէ ցպահապանս դրանցն. Բացէք բացէք արդ զդրունսդ, զի ընդ մեզ է տէր Աստուած մեր, արացէ եւս զաւրութիւն յԻսրայէլի, եւ ի բեկումն թշնամեաց մերոց որպէս եւ արար այսաւր: 14 Եւ եղև իբրեւ լուսն արբ քաղաքին նորա զձայն նորա, փութացան իջանել ի դրունս քաղաքին իւրեանց. եւ կարդացին նոքա զքահանայսն եւ զծերս ժողովրդեանն: 15 Եւ ժողովեցան ի փոքուէ մինչեւ ցմեծամեծս, քանզի զարմացեալ էին նոքա յոյժ ընդ զնալն նորա: Եւ բացին զդուռն քաղաքին, եւ առին զնոսա ի ներքս. 16 Եւ լուցին զլապտերս իւրեանց, եւ կացին շուրջ զնոքաւք: 17 Եւ ասէ Յուդիթ բարձրաձայն բարբառով. Որդիք Իսրայէլի աւրինեցէք զԱստուած, 18 որ ոչ մերժեաց զողորմութիւն իւր ի

տանէս Իսրայէլի. այլ եհար վանեաց զթշնամիս մեր ի ձեռն իմ ի գիշերիս յայսմիկ: 19 Եւ եհան զգլուխն ի մախադէն եւ եցոյց նոցա. եւ ասէ ցնոսա. Ահաւասիկ գլուխն Հոդովեռնեայ զաւրագլխի զաւրացն Աստուրայ. եւ ահա վարագոյրքն պատուականք ընդ որով անկեալ դնէր յարբեցութեան իւրում՝ եւ սատակեաց զնա տէր Աստուած ի ձեռն կնոջս: 20 Կենդանի է Տէր որ պահեաց զիս ի ճանապարհին յայնմիկ յորում գնացին. զի խաբեաց զնա տեսիլ երեսաց իմոց ի կորուստ նմին, եւ ոչ արար նա ընդ իս պղծութիւն ի նախատինս անձին իմոյ: 22 Եւ գոհացան ամենայն ժողովուրդքն, եւ խոնարհեալ երկիր պագին Աստուծոյ. եւ ասեն միաձայն ամենեքին. Աւրինեալ ես դու տէր Աստուած մեր, որ յամալթ արարեր այսար զթշնամիս ժողովրդեան քոյ: 23 Եւ ասէ Ոգիա ցՅուդիթ. Աւրինեալ ես դու դուստր՝ յԱստուծոյ բարձրելոյ, քան զամենայն կանայս որ ի վերայ երկրի. 24 եւ արինեալ տէր Աստուած որ արար զերկինս եւ զերկիր. որ յաջողեաց քեզ ի վերայ գլխոյ իշխանիդ այդորիկ թշնամոյ մերոյ: 25 Եւ ոչ պակասեցէ անունդ քո ի մարդկանէ, առ ի յիշելոյ զքեզ առաջի Աստուծոյ մինչեւ յաւիտեան. եւ արասցէ զքեզ տէր Աստուած իմ ի բարձրութիւն անձին քո. եւ այցելու լիցի քեզ ի բարիս. փոխանակ զի ոչ խնայեցեր դու յանձն քո վասն տառապանաց ազգի մերոյ. այլ խնդրեցեր զվրէժ կործանման հարուածոցս մեր. գնացեալ քո ուղիդ զճանապարհս առաջի Տեառն մերոյ: 26 Եւ ասէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի եղիցի:

ՅՈՒՐԻԹ Է ԳԻՐՔՍ

Գլուխ ԺԴ.

1 Եւ ասէ Յուդիթ ցնոսա. Լուարուք դուք ինձ եղբարք զոր ասեմս ձեզ. Եւ առէք զգլուխս զայս, եւ կախեցէք զսա առաջի մահարձանաց պարսպաց քաղաքիս: 2 Եւ եղիցի յորժամ մերկացի առաւաւտն եւ ծագեցէ արեգակն յերկիր, վառեցարուք ամենայն արք զաւրաւորք պատերազմի, եւ կացուցանիցէք ի վերայ ձեր զաւրավարս, եւ ելանիցէք արտաքոյ քաղաքիս, իբրեւ թէ իջանիցէք ի դաշտ անդր ի թեւ մի պարսկապանաց որդւոցն Ասուր. եւ անդր մի իջանիցէք. 3 այլ խռով հարկանիցէք նոցա. եւ նոքա առցեն զզէնս իւրեանց, եւ գնացեն ի բուն բանակն իւրեանց, եւ յարուցանիցեն զզաւրագլուխսն Ասուր. եւ ժողովեալք դիմեցեն ի խորանն Հոդովեռնեայ, եւ զնա ոչ գտանիցեն. 4 եւ անկանիցի ի վերայ նոցա ահ, եւ ի փախուստ դարձցին նոքա յերեսաց ձերոց: 5 Եւ դուք զկնի մտեալ, եւ ամենայն բնակիչք սահմանացս Իսրայէլի՝ տապաստ արկեալ վանիջիք զնոսա յամենայն ճանապարհս նոցա: Եւ արդ մինչեւ արարեալ զայս, կոչեցէք առ իս զԱքիովր Ամոնացի, զի տեսցէ զայս որ ընդ ոտն եհար զտունս Իսրայէլի. որ կապեացն զնա, եւ ետ ածել այսր ի մահ: Եւ կարդացին զԱքիովր ի տանէն Ոգիայ: Եւ իբրեւ եկն ետես նա զգլուխն Հոդովեռնեայ ի ձեռն առն միոջ ի ժողովրդեանն, անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց՝ եւ թաւալեցաւ: Եւ իբրեւ անդրէն զաւրացաւ, անկեալ առ ոտս Յուդիթայ՝ երկիր եպագ նմա՝ եւ ասէ. Աւրինեալ ես դու յամենայն բնակութիւնս Յուդայ. եւ ընդ ազգս ամենայն ուր եւ լսիցեն զանուն քո զարմասցին: Եւ արդ՝ պատմեա դու ինձ, ո՞րպէս արարեր յաւուր յայսմիկ: Եւ պատմեաց նմա Յուդիթ առաջի ամենայն ժողովրդեանն իւրոյ, զոր էր նոքա արարեալ յաւրէ յայնմանէ յորում ել նա մինչեւ ցայն ժամ: Եւ իբրեւ դադարեաց Յուդիթ ի խաւսից իւրոց, աղաղակեաց ժողովուրդն մեծաձայն փառաւորել զԱստուած ի քաղաքին իւրեանց: 6 Եւ իբրեւ ետես Աքիովր զայն ամենայն զոր արար Աստուածն Իսրայէլի, հաւատաց յԱստուած ամենայն սրտիւ իւրով. եւ թլփատեր ի մարմին անթլփատութեան իւրոյ, եւ յաւելաւ նա ի տունն Իսրայէլի մինչեւ ցայս ար: 7 Եւ յորժամ ծագեաց առաւաւտն, կախեցին զգլուխն Հոդովեռնեայ ի պարսպէ անտի. եւ վառեցաւ ամենայն այր զզէն իւր. եւ ելին նոքա առնել զայն ընդ անցս կողմանն ի վերայ լերինն: Եւ որդիքն Ասուր իբրեւ տեսին զնոսա՝ ազդ արարին նոքա առ առաջնորդս իւրեանց, եւ ելին նոքա առ զաւրագլուխս եւ առ իշխանս եւ առ հազարապետս նոցա. 8 եւ դիմեցին նոքա ի խորանն Հոդովեռնեայ, եւ ասեն ցտենկապետ նորա. Արդ մուտ յարո գտերդ մեր. զի իշխեցին ծառայքն ի վերայ մեր ի պատերազմ. զի սատակեցուք զնոսա ի սպառ: 13 Եւ եմուտ Բագու եւ բախեաց զդուրս սենեկին. քանզի կարծէր թէ ի քուն իցէ հանդերձ Յուդիթաւ: 14 Իբրեւ ոչ ոք ետ նմա պատասխանի, քաջալերեալ եմուտ ի ներքս ի սենեակն, եւ ետես զի անկեալ կայր ի վերայ գետնոյն մերկ, եւ գլուխն իւր բարձեալ էր ի նմանէն: Եւ գոչեաց Բագու ձայնիւ մեծաւ, եւ լալով եւ ողբմամբ յոյժ, եւ պատառեաց նա զպատմութեան իւր. 15 եւ եմուտ նա ի սենեակն Յուդիթայ՝ եւ ոչ եգիտ զնա. եւ ել ընթացաւ նա առ զաւրսն եւ ասէ. 16 Ապստամբեցին ծառայքն, զի արար ամալթ նախատանաց կին մի հեբբայեցի տան արքայի Նաբուքոդոնոսորայ, զի

ահաւասիկ Հոդովեոն յերկիր կործանեալ, եւ զլուխ իւր չէ առ նմա: 17 Եւ իբրեւ լուան զայս բանս իշխանք զաւրացն Աստուրայ, պատառեցին ամենեքեան զպատմութեանս իւրեանց եւ երկեան յոյժ. 18 Եւ գոչեցին նորա ի մէջ բանակին:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՄ

Գլուխ ԺԵ.

1 Եւ իբրեւ լուան որք ի վրանսն էին, յիմարեցան վասն իրացն որ եղեն: 2 Եւ անկաւ ի վերայ նոցա ահ եւ դողումն յոյժ. եւ ապա ոչ մնացին ամենեւին այր ընկերի իւրում: 3 Եւ հեղեալք զբաղեալք առ հասարակ ի փախուստ դարձան ի դաշտակողմանն եւ ի լեռնակողմանն 4 շուրջ զԲետիղուա. եւ դարձեալ անտի փախստեալք լինէին: Եւ ապա ամենայն այր պատերազմաւոր որդւոցն Իսրայէլի յարձակեցան ի վերայ նոցա: 5 Եւ առաքեաց Ոզիա ի Բետմեսթեմ, եւ ի Քոբա, եւ ի Կովլա, եւ յամենայն սահմանս Իսրայէլի աւետաւորս վասն իրացն որ եղեն. զի ամենեքին առ հասարակ ժողովեցին եւ մտցեն զհետ նոցա սատակել զնոսա: 6 Եւ իբրեւ լուան որդիքն Իսրայէլի, ամենեքեան առ հասարակ յարձակէին անկանէին ի վերայ նոցա, եւ կոտորէին հարկանէին զնոսա մինչեւ ի Քոբա. տոյնպէս եւ երուսաղէմացիքն առնէին: Եւ ամենեքեան որք ի լեռնակողմանցն եկեալ էին՝ պատմեցին նոցա որ եղեւ ի բանակին. եւ որք ի Գաղաադն էին, եւ որք ի Գալիլեայ, հասանէին հարկանէին վանէին զնոսա, մինչեւ անցուցանէին զնոսա ընդ Դամասկոս եւ ընդ սահմանս նորա: 7 Եւ այլ բնակիչքն Բետիղուայ ելանէին անկանէին ի վերայ բնակչացն բնադրացն Աստուրայ, աւար հարկանել ժողովել զառ եւ զապուռ բանակացն, յորս յոփացան լցան մեծացան յոյժ բնակիչքն Բետիղուայ: 8 Եւ որդիքն Իսրայէլի դարձան ի կոտորածէ անտի. եւ սկսանէին ժողովել զկապուտ կողոպուտ զանկելոցն: Եւ գեաւոքն եւ ագարակքն լեռնակողմանցն եւ դաշտականացն եկեալ առնուին զմնացորդս յոյժ աւարացն: 9 Եւ Յովակիմ քահանայ մեծ՝ եւ ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի որք բնակեալ էին յԵրուսաղէմ, եկին տեսանել զբարութիւնսն զոր արար տէր Աստուած Իսրայէլի, եւ տեսանել զՅուդիթ՝ եւ խաւսել ընդ նմա զխաղաղութիւն: 10 Եւ իբրեւ մտեալ տեսին զնա՝ արհնեցին զնա ամենեքեան միաբան՝ եւ ասեն ցնա. Դու բարձրութիւն Երուսաղէմի. դու ցնծութիւն Իսրայէլի. դու պարծանք ազգիս մերոյ. 11 զի արարեր զայս ամենայն բարութիւնս ձեռաւք քովք Իսրայէլի. եւ հաճեցաւ ընդ նոսա Աստուած. եւ արհնեալ եղիջիդ դու յամենակալէն Աստուծոյ մինչեւ յաւիտեան 12 Եւ ասէ ամենայն ժողովուրդն. Եղիցի: 13 Եւ ժողովուրդն կրէին զաւար բանակին զաւուրս երեսուն: Եւ ետուն Յուդիթ զխորանն Հոդովեոնեայ, եւ զամենայն արծաթ խորանին՝ եւ զգահոյսն. եւ զամենայն զապասն ոսկոյ եւ զարծաթոյ նորա: Եւ նորա առեալ կուտէր զայն ի սայլս իւր, եւ ի վերայ գրաստուց իւրոց եւ բերէր ի ներքս ի քաղաքն: 14 Եւ եկին առ նա ամենայն կանայք որդւոցն Իսրայէլի տեսանել զնա. եւ արհնեցին զնա. եւ նուագէին նմա երգս պարուր: Եւ առեալ նորա ոստս արմաւենեաց եւ ձիթենեաց ծաղկաւք հանդերձ, եւ տայր նոցա: 15 Եւ այլ եւս կանայք մեծամեծք տեղեացն զային զունդագունդք՝ զովել զնա: Եւ ամենայն Իսրայէլ զկնի երթային նոցա վառեալք եւ կազմեալք՝ պսակս գունակս գունակս ի զլուխս իւրեանց. եւ արհնութիւնք ամենեցուն ի բերանս իւրեանց փառաւորել զԱստուած:

ՅՈՒՂԻԹ Է ԳԻՐՔՄ

Գլուխ ԺԶ.

1 Եւ սկսաւ Յուդիթ արհնել զարհնութիւնս զայս եւ ամենայն Իսրայէլ նուագէին ընդ նմա: 2 Եւ ասէ Յուդիթ. Երգեցէք Տեառն թըմբկաւք, եւ արհնեցէք զնա ծնողայիւք. եւ ուղեցէք նմա երգս եւ արհնութիւնս: Բարձր արարէք զնա եւ կարդացէք զանուն նորա: 3 զի Աստուած խորտակէ զպատերազմունս տէր. 4 Եւ զբանակս նորա ի մէջ ժողովրդոց. փրկեաց զիս ի ձեռաց հալածչաց իմոց: 5 Եկն Աստուր ի լերանցն հիւսւտոյ. եկն ի բիրաւորս զաւրաւք իւրովք, որոց բազմութիւնն ծածկեաց զձորս. եւ բազմութիւն երիվարաց նոցա ծածկեաց զբլուրս: 6 Եւ ասաց հրձիգ առնել զսահմանս իմ, եւ զերիտասարդս իմ ընդաթուր հարկանել. եւ զտղայս իմ աւար հարկանել. եւ զկուսանս իմ վարել ի գերութեան: 7 Տէր Աստուած ամենակալ կործանեաց զնոսա ի ձեռն կնոջ: 8 զի ոչ անկաւ հզարն նոցա յերիտասարդաց, եւ ոչ որդիք տիտանացուց սատակեցին զնա, եւ ոչ բարձունք հսկայք յարեան ի վերայ նորա. այլ Յուդիթ դուստր Մերարեայ, զեղեցկութիւն երեսաց

յոյժ խաբեաց զնա: 9 զի մերկացաւ զհանդերձն այրութեան իւրոյ՝ ի Բարձրութիւն այնոցիկ որք կոփեալք էին յԲարայելի: 10 Եւ աւժ գերեսս իւր յանոյշ իւրոց եւ յարինեաց զզուխ իւր զարդու իւրով. եւ առ զշղաշատեռն ի խաբէութիւն նորա. 11 եւ ի գեղ ոտից կաշկաց նորա մոլորեցաւ սիրտ նորա. եւ գեղեցկութիւն նորա գերեաց զանձն նորա. եւ էանց դաշոյնն ընդ փողս նորա: 12 Դողացան պարսիկք ի քաջասարտութենէ նորա. եւ մարք ի քաջութենէ նորա խռովեցան: 13 յայս ժամ աղաղակեցին տառապեալքն իմ, եւ գոչեցին հիւանդքն իմ, եւ յաղթեցան. Բարձրացուցին զձայնս իւրեանց եւ լքան: 14 Որդիք աղջկանց խոցոտեցին զնոսա. եւ որպէս զորդիս տնանկաց պանդխտաց կոտորէին. եւ կորեան ի պատերազմէ տեառն իմոյ: 15 Արհնեցից զտէր Աստուած իմ յարհնութիւն նոր: 16 տէր մեծ ես դու եւ փառաւորեալ. սքանչելի եւ զարութեամբ անպակաս: 17 Քեզ ծառայեսցեն ամենայն ստացուածքս քո. զի ասացեր եւ եղեն. առաքեցեր զհոգիդ քո՝ եւ ստացան եւ շինեցան, եւ ոչ ոք է որ ընդդէմ կայ ձայնի քոյ: 18 Քանզի լերինք ի հիմանէ ջրովքն հանդերձ սասանեցան. եւ վէմք առաջի երեսաց քոց իբրեւ զմով հալեցան. եւ երկիւղածաց քոց քալիչ լինիս դու նոցա: եւ ամենայն սակաւիկ զոհ ի հոտ անուշութեան եւ չնչին ճարպն՝ քեզ յողջակեզս է: 19 այլ որ երկիւղածն է՝ նա մեծ է յաւիտեան: 20 Վայ ազգացն այնոցիկ որք յարուցեալ են ի վերայ ազգիս մերոյ. եւ Տէր ամենակալն խնդրեսցէ վրէժ ի նոցանէ յաւուրն դատաստանի: 21 եւ տայ հուր եւ զորդունս ի մարմինս նոցա, եւ լացցեն նոքա ի սգման մինչեւ յաւիտեան: 22 Եւ իբրեւ չոգան նոքա յԵրուսաղէմ, երկիր պազին Աստուծոյ. եւ յորժամ սրբեցաւ ժողովուրդն, հանին զողջակեզսն իւրեանց, եւ զկամայականսն եւ զպատարագս իւրեանց: 23 Եւ եհան նուիրեաց Յուդիթ զամենայն զկահն եւ զկարասին Հողովեռնեայ, եւ ետ զայն ի նուէրս տեառն Աստուծոյ: 24 եւ ուրախ լինէր ժողովուրդն յԵրուսաղէմ դէմ յանդիման սրբոցն զամիսս երիս: եւ Յուդիթ մնայր ընդ նոսա: 25 եւ յետ աւուրցս այսոցիկ՝ չուեցին զնացին իւրաքանչիւր ի ժառանգութիւնս իւրեանց: Եւ Յուդիթ զնաց ի Բետիդուա, եւ դարմանէր զտուն իւր: 26 եւ եղեւ ի ժամանակէ անտի յայնմանէ փառաւորէր անուն նորա ընդ ամենայն երկիր: 27 եւ բազումք ցանկացան նմա զամենայն աւուրս կենաց նորա, յորմէ հետէ մեռաւ Մանասէ այրն նորա եւ յաւելաւ ի ժողովուրդ իւր: 28 Եւ լինէր Յուդիթ մեծացեալ եւ պատուեալ աւր քան զաւր: եւ ծերացաւ նա անդէն ի տան առնն իւրոյ ամս հարիւր հինգ. եւ ազատեաց նա զնաժիշտն իւր: եւ մեռաւ նա ի Բետիդուա. եւ թաղեցին զնա ի շիրմի առն իւրոյ Մանասէի: 29 եւ սուգ առին ի վերայ նորա ամենայն տունն Իսրայելի զաւուրս եւթն: Եւ բաժանեաց նա զինչս իւր՝ մինչչեւ մեռեալ էր ինքն՝ ամենեցուն որ ազգականք էին Մանասէի առն նորա, եւ ամենեցուն որք մերձաւորք էին իւր, սոյնպէս բաժանեաց: 30 Եւ ոչ ոք էր որ զարհուրեցուցանէր զորդիսն Իսրայելի յաւուրս Յուդթայ, եւ յետ մեռանելոյ նորա զաւուրս բազումս:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՅՈՒԴԻԹ:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Ա.

1 Գիրք բանից Տովբիթայ որդւոյ Տովբեդեայ. որդւոյ Անանիելեայ: որդւոյ Անաւեդայ. որդւոյ Գաբայեդայ. ի զաւակէ Սասիէդայ. յազգէ Նեփթաղիմայ: 2 Որ գերեցաւ յաւուրս Ենեմեսարու թագաւորին Ասորեստանեայց ի Թեգբուէ. որ է ընդ աջմէ կողմանցն Նեփթաղիմայ ի Գալիլեայ ի վերայ Ասէի: 3 Ես Տուբիթ զճանապարհս ճշմարտութեան գնացի, եւ յարդարութեան զամենայն աւուրս կենաց իմոց. եւ ողորմութիւնս բազումս արարի եւ եղբարց իմոց՝ եւ ազգին իմում որ ընդ իսն էին յերկրին Ասորեստանեայց ի Նինուէ: 4 Եւ յորժամ էի ես ի զաւառին իմում յերկիրն Իսրայէլի, եւ մինչդեռ մանուկն էի, ամենայն ազգն Նեփթաղիմայ հաւրն իմոյ մերժեցան ի բաց եղեն ի տաճարէն Երուսաղէմէ՝ զոր ընտրեալն էր յամենայն ազգացն Իսրայէլի զոհել յամենայն տոհմս. եւ սրբեցաւ տաճարն բնակութեան Բարձրելոյն, եւ շինեցաւ յամենայն աւուրս յաւիտենից: 5 Եւ ամենայն ազգքն որք ապստամբք էին՝ ի զոհելն Բահաղու երնջուն, եւ տունն Նեփթաղիմայ հաւրն իմոյ: 6 Եւ ես միայն երթայի բազում անգամ յԵրուսաղէմ ի տաւնս տարեկանաց, որպէս եւ գրեալ է ամենայն Իսրայէլի հրամանաւ յաւիտենից. զպտուղս եւ զտասանորդս զարդեանց, եւ զպատարագսն զոր ունէին. եւ տայի զայն քահանայիցն որդւոցն Ահարոնի, առաջի սեղանոյն յամենայն արդեանցն: Եւ զտասանորդսն տայի որդւոցն Ղեւեայ, որք պաշտաւնեայքն էին յԵրուսաղէմ: 7 Եւ զերկրորդ տասանորդսն ժողովէի եւ վաճառէի, եւ երթայի ծախէի զայն ամենայն յԵրուսաղէմ ըստ ամենայն տարեկանի: 8 Եւ զերրորդն տայի որոց արժան էր. որպէս պատուիրեաց Դերուրա մայր հաւրն իմոյ. զի որք մնացեալ էի ես ի հաւրէն իմմէ: 9 Եւ յորժամ եղէ այր՝ առի ես ինձ կին ի զաւակէ հայրենի իմոյ, եւ ծնայ ես ի նմանէ զՏուբի: 10 Եւ յորժամ գերի վարեցայ ի Նինուէ, ամենայն եղբարք իմ եւ ազգ իմ ուտէին ի հացէ անտի հեթանոսացն. 12 Եւ ես պահեցի զանձն իմ, զի մի կերայց քանզի յիշէի ես զԱստուած յամենայն անձնէ իմմէ: 13 Եւ ետ ինձ Բարձրեալն շնորհս՝ եւ գեղեցկութիւն առաջի Նեմեսարայ, եւ էի նորա վաճառական. 15 Երթայի ես ի Մարս: Եւ եղի ես ի պահեստի առ Գաբայեդայ եղբարն Գուրիայ, ի Հռագա յերկիրն Մարաց՝ արծաթոյ քանքարս տասն: 18 Եւ յորժամ մեռաւ Նեմեսար, եւ թագաւորեաց Սենեքերիմ որդի նորա փոխանակ նորա. եւ զի էր խռով յամս նորա, ոչ եղէ ինձ երթալ յերկիրն Մարաց: 19 Եւ յաւուրս Նեմեսարայ ողորմութիւնս բազումս առնէի եւ եղբարց իմոց. 20 զհաց իմ տայի քաղցելոց, եւ զձորձ իմ մերկոց. եւ զոր տեսանէի ես յազգէն իմմէ թէ մեռեալ էր, եւ ընկենուիս զնա արտաքոյ պարսպին, եւ ես թաղէի: Եւ կամ թէ յորժամ սպանանէր զոք Սենեքերիմ արքայ՝ 21 յորժամ եկն փախստական ի Հրէաստանէ. զողանայի եւ թաղէի զնոսա. վասն զի զբազումս կոտորեաց սրտմտութեամբ իւրով, եւ յետոյ խնդիր արար մարմնոց դիականցն, եւ ոչ եգիտ: 22 Եւ եմուտ մի ոմն ի նինուէացոց անտի, եւ իմացուցանէր թագաւորին վասն իմ զդիակունսն թաղելոյ. եւ թաքեայ, զի գիտացի՝ եւ եթէ խնդրէն սպանանել զիս. եւ զահի հարեալ փախստեայ գնացի: Եւ յափշտակեցան ամենայն ինչք իմ՝ 23 եւ ոչ մնաց բնաւ ինչ բայց միայն կայ կինն իմ. եւ Տուբի որդին իմ: 24 Եւ ոչ անցին աւուրք յիսուն. մինչեւ սպանին զնա երկոքին որդիքն իւր. եւ փախեան նոքա ի լերինս Հայոց: Եւ թագաւորեաց Ասորդան որդի նորա ընդ նորա. եւ կարգեաց նա զԱքիաքարոս զԱնայէլ որդի եղբար իմոյ ի վերայ ամենայն իշխանաց թագաւորութեանն իւրոյ, եւ ի վերայ ամենայն տան իւրոյ: Եւ աղաչեաց Աքիաքարոս զթագաւորն վասն իմ, 25 եւ եկին դարձուցանել զիս. եւ եկի ես ի Նինուէ: Եւ էր Աքիաքարոս տակառապետ, եւ ամենայն զիր համարոյ էլի մտի տան թագաւորին՝ ի ձեռին նորա. եւ կացոյց զնոսա Քերդոյն երկրորդ իւր. եւ էր նա եղբարորդի իմ: Եւ յորժամ եկի ես ի տունն իմ, եւ ետուն ինձ զԱննա կինն իմ, եւ զՏուբի զորդին իմ:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Բ.

1 Եւ ի տաւնին մեծի որ է սուրբն յեթներորդ շաբաթուն, արարին ինձ ճաշ մեծ. եւ բազմեցայ ուտել եւ ըմպել: 2 Եւ տեսի ես առաջի իմ խորտիկս բազմապատիկս, եւ ասեմ ես ցորդին իմ. Երթ ած դու յեղբարցն

մերոց յաղքատաց զորս եւ գտանես, եւ ես մնամ քեզ: 3 Եւ եկն՝ եւ ասէ. Հայր, մի ոմն յազգէս մերմէ՝ որոյ թափեալ են ոտք նորա, եւ անկեալ պճղունք նորա. եւ կայ ի հրապարակի անդ մեռեալ: 4 Եւ իմ մինչչեւ էր ճաշակեալ՝ չոգայ առի զնա եւ բերի ի տուն իմ մինչչեւ եմուտ արեգակն 5 եւ ընդ երեկս լուացայ եւ ուտէի զհացն իմ տրտմութեամբ: 6 Եւ յիշեցի եւ զմարգարէութիւնն Ամովսայ՝ որպէս եւ ասացն. Դարձցին տարեկանքն ձեր ի սուգ, եւ ամենայն ուրախութիւնք ձեր ի տրտմութիւն: Եւ լացի յոյժ: 7 Եւ յորժամ եմուտ արեգակն, փորեցի եւ թաղեցի զնա: 8 Եւ մերձաւորքն իմ այպն առնէին՝ եւ ասէին. Արդ ո՞չ եւս երկնչի մեռանել վասն իրացս այսոցիկ. զի վասն որոյ հալածեցան. դարձեալ եկեալ թաղէ՞ զղիակունսն: 9 Եւ ի նմին զիշերի դարձայ իբրեւ թաղեցին. 10 Եւ ննջեցի եւ պղծեալ առ որմոյ գաւթին եւ զերեսս իմ ոչ ծածկեցի: 18 Եւ ոչ զիտէի թէ ճնճողկք նստէին յառաստաղս անդ եւ աչաւք բացաւք ի վեր հայէի, եւ ծրտէին ձագքն ջերմաջերմ յաչս իմ: Եւ երթեալ իմ առ բժիշկս ոչ ինչ աւգնէին ինձ: Եւ Աքիաքարոս դարմանէր զիս ռոճկաւք իւրովք, մինչեւ չոգայ ես յԵղմայիդայ: 19 Եւ կինն իմ մաներ եւ զորձեր ձեռաւք իւրովք՝ եւ տայր տերանցն: 20 Եւ նոքա տային զվարձս նորա. եւ յաւելին եւ ետուն նմա ուլ մէս եւս: 21 Եւ յորժամ եկն նա առ իս, սկսաւ կազել ընդ իս. եւ ասեմ ես ցնա. Ուստի՞ բերեր դու զուլդ գայդ, մի՞ թէ գողունի է, տուր անդր ցտեարս իւր. զի ոչ են ինձ արէն ուտել զգողունի: 22 Եւ ասէ կինն իմ. Պատիւ ետուն ինձ վասն վարձուց իմոց: Եւ ես անհաւատացի նմա, այլ ստիպէի տալ ցտեարս իւր. եւ ես իբրեւ զամաւթի հարկանէի ի նմանէ: Եւ նա ասէ զիս. Ո՞ւր են արդ ողորմութիւնքն քո եւ արդարութիւնքն. զի ահաւասիկ յայտնի եղեն քեզ:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Գ.

1 Եւ ես տրտմեցայ եւ լացի. եւ յարեայ կացի յաղաւթս զայրագին սրտիւ. 2 Եւ ասեմ. Արդար ես դու Տէր՝ եւ ամենայն գործք քո, եւ ամենայն ճանապարհք քո ողորմութիւն եւ զդատաստանս՝ եւ զճշմարիտն եւ զարդարն դատես մինչչեւ յաւիտեան: 3 նայեա առ իս եւ յիշեա զիս, եւ մի հատուցանէր ինձ ըստ մեղս իմ, եւ ըստ չարիս իմ, եւ հարց իմոց որք մեղան առաջի քո: 4 զի անցին նոքա զպատուիրանաւք քովք, եւ ետուր զմեզ ի յափշտակութիւն եւ ի գերութիւն եւ ի մահ, եւ յառակս նախատանաց ընդ ամենայն հեթանոսս ուր եւ ցրուեալքս եմք: Եւ արդ այժմ Տէր՝ բազում են իրաւունք ճշմարտութեան քո: 5 Գոր արարեր ընդ իս եւ ընդ հարս մեր. զի ոչ արարաք զպատուիրանս քո, եւ ոչ եւս գնացաք ճշմարտութեամբ առաջի քո: 6 արդ՝ արա ընդ իս ըստ հաճութեան կամաց քոց, եւ տուր հրաման առնուլ զոգի իմ, զի եղեց արձակեալ ի հոգոյս՝ եւ եղեց հոդ. վասն զի լաւ է ինձ մեռանել քան զայս կեանս իմ. զի նախատինս սուտս լուայ, եւ տրտմութիւն բազում է յիս. արձակեա զիս ի վշտաց իմոց ի տեղին յաւիտենից, եւ մի դարձուցանէր զերեսս քո յինէն: 7 Քանզի եւ ի նմին իսկ աուր էր լուեալ նորա զիրսն, որ էր անցեալ ընդ Սարրա ընդ դուստրն Հռագուելայ. որ էր յԵկեքատանս ի Մարաց գաւառին: 8 զի նախատին զաղջիկն աղախնայք հարն իւրոյ զոր էր տուեալ արանց եւթն. եւ Ազմոդ՝ եւս դէն չար սպանանէր զնոսա, մինչչեւ մերձեցեալ էին ի նա ըստ արինի արանց եւ կանանց: Եւ նախատին զնա աղախնայքն եւ ասէին. Ո՞չ իմանաս՝ զի հեղձուցանես զարսդ քո, զի ահա եւթն այր առեր, եւ ոչ ի միում ոչ վայելեցեր. 9 արդ զմեզ զի՞ տանջես, ընդէ՞ր եւ ոչ դու ընդ նոսա կորեար. զի ոչ տեսանէաք մեք զգաւակ քո մինչչեւ յաւիտեան: 10 Զայս իբրեւ լուաւ աղջիկն՝ տրտմեցաւ յոյժ, եւ կամէր խեղդել զինքն: Եւ ասէր. Մի եմ ես միամար հարն իմում. արդ եթէ առնել զայս՝ նախատինս առնեմ նմա, եւ իջուցանեմ ես զձերութիւն նորա ցաւաւք ի դժոխս: 11 Եւ կայր նա յաղաւթս ընդ պատուհանն որ էր ընդդէմ Երուսաղէմի: Եւ ասէր. 13 Աւրինեալ ես դու տէր Աստուած իմ. եւ արինեալ է անունդ քո սուրբ եւ պատուական մինչչեւ յաւիտեան: 14 Եւ արդ Տէր՝ բոլորով սրտիւ իմով աղաչեցի զքեզ. 15 Եւ ասացի հրաժարել հոգոյս ի մարմնոյս իմմէ. զի մի եւս յաւելից լսել զնախատինսն. 16 զի դու Տէր զիտես զի սուրբ եմ ես յամենայն մեղաց կուսութեամբս իմով: 17 Եւ ոչ է իմ աղտեղեալ զանուն իմ եւ զանուն հար իմոյ, եւ միամար եմ ես հար իմոյ. եւ ոչ գոյ որդի որ ժառանգէ զսա, եւ ոչ իւր եղբայր մերձաւոր, եւ ոչ եղբարորդի՝ զի պահեցից ես զանձն իմ նմա կնութեան. զի ահաւասիկ կորեան իմ եւթն այր, արդ զի՞նչ աւգուտ է ինձ բնաւ կեալ: արդ եթէ ոչ կամիս զմեռանելս Տէր՝ նայեա առ իս՝ եւ ողորմեա ինձ զի մի եւս լուայց ես զնախատինսն: 24 Եւ լսելի եղեն աղաւթք երկոցունն առաջի մեծին Հռափայելայ: 25 Եւ առաքեցաւ նա բժշկել զերկուսեան. Տուբիթայ՝ կեղեւել զլուսնն յաչաց նորա. եւ զՍառայի դստերն Հռագուելի հանել զԱզմոգ դէն, եւ տալ զնա կին Տուբիայ որդւոյ Տուբիթայ. վասն զի Տուբիայ անկ իսկ էր ժառանգել զնա: Եւ ի

նմին ժամանակի դարձաւ Տուրիթ եւ եմուտ ի տունն իւր. եւ Սառա դուստրն Հռազուելայ էջ ի վերնատանէ իւրմէ:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ
Գլուխ Դ.

1 Եւ յաւուր յայնմիկ յիշեաց զարծաթն, զոր եղ առ Գաբայելայ ի Հռազիւս քաղաքի յերկրին Մարաց: Եւ ասէ նա ի միտս իւր. Ես խնդրեցի մահ անձինս իմոյ, ընդէ՛ր ոչ կոչեմ զՏուրիա զորդին իմ, եւ ցուցանեմ նմա՝ զամենայն մինչչեւ մեռեալ իցեմ: 2 Եւ կոչեաց զնա եւ ասէ ցնա. Որդեակ իմ. 3 Եթէ մեռանիցիմ ես՝ թաղեսցիր զիս՝ եւ մի անարգիցես, եւ կամ անտես առնիցես զմայրս քո. այլ պատուեսցես զսա զամենայն աւուրս կենաց քոց, եւ արասցես սմա զամենայն ինչ որ հաճոյ է սմա, եւ մի տրտմեցուցանես զսա. 4 Եւ յիշեսցես դու զի բազում ճգունս կրեաց վասն քո՝ յորժամ էիր դու յորովայնին: 5 Եւ յորժամ մեռանիցի՝ թաղեսցես ընդ իս ի նմին շիրմի: 6 Եւ յիշեալ դու զտէր Աստուած քո զամենայն աւուրս կենաց քոց եւ մի մեղանչիցես դու, եւ կամ անցանիցես զպատուիրանաւք նորա. այլ առնիցես զարդարութիւն յամենայն ի կեանս քո. եւ մի գնասցես դու ի ճանապարհս անիրաւութեան. զի յորժամ առնիցես դու զճշմարտութիւն՝ յաջողեսցին ամենայն գործք քո. եւ ամենեցուն որոց գործեն զարդարութիւն: 7 Յընչից քոց առնիցես զողորմութիւնս. եւ մի ազահիցէ ակն քո յորժամ առնիցես զողորմութիւնն. եւ մի դարձուցանիցես զերեսս քո յամենայն աղքատոյ. եւ ի քէն ոչ դարձուցէ տէր Աստուած զերեսս իւր: 8 Որչափ եւ իցէ քո՝ ըստ նմին բազմութեան արասցես զողորմութիւնսն. 9 Եթէ սակաւ իցէ քո՝ ըստ սակաւին, եւ մի յապաղիցես առնել զողորմութիւնսն. 10 զի գանձս բարիս զանձեսցես քեզ յաւուրն կենաց քոց. 11 զի ողորմութիւնք փրկեն ի մահուանէ. եւ ոչ տան մտանել ի խաւարն: 12 Կարգելք բարիք են ողորմութիւնք ամենեցուն որ առնեն զնա առաջի Աստուծոյ: 13 Եւ զգոյշ լինիջիր դու անձին քում ի պոռնկութենէ եւ առնուցուս դու կին՝ ի գաւակէ հարց քոց. եւ մի առնուցուս դու կին՝ յազգէ աւտարէ. զի որդիք մարգարէից եմք՝ Նոյի, Աբրահամու, Մահակայ, Յակոբու հարցն մերոց առաջնոց: յիշեալ դու որդեակ՝ զի սոքա ամենեքեան առին կանայս՝ յեղբարց իւրեանց, եւ արհնեցան յորդիս իւրեանց. եւ գաւակ նոցա ժառանգեսցէ զերկիր: Եւ դու որդեակ՝ սիրեսցես զեղբարս քո, եւ մի դարձուցես զերեսս քո, եւ մի դարձուցանիցես զսիրտ քո յեղբարց քոց, յորդոց եւ ի դստերաց ժողովրդեան քոյ, առնուլ քեզ ի նոցանէ կին: 14 Վասն զի յամբարտաւանութենէ՝ կորուստ եւ խռովութիւն յոյժ. եւ ի պղծութենէ՝ պակասութիւն եւ կարաւտութիւն մեծ զի պղծութիւն է մայր սովոյ: 15 Եւ վարձք վարձկանի քոյ առ քեզ մի ազգին, այլ հատուցես դու առժամայն. եթէ ծառայեսցես դու Աստուծոյ՝ հատուցէ քեզ ի բարիս: զգոյշ լինիջիր դու որդեակ յամենայն գործս քո, եւ լեր դու խրատեալ յամենայն կեանս քո: 16 Եւ զոր դու ատես՝ ումեք մի առնիցես: Գինի արբեցութեան մի ըմպիցես. եւ մի երթայցես դու արբեալ ի ճանապարհ: 17 Ի հացէ քումմէ տացես քաղցելոց, ի հանդերձէ քումմէ մերկոց. եւ ամենայն որ յաւելուցուն քեզ՝ առնիցես ողորմութիւն: 18 սփռեսցես դու զհացն քո ի վերայ զերեզմանաց արդարոց, եւ մի տացես զայն մեղաւորաց: 19 Խորհուրդ՝ յամենայն մարդոյ խնդրեսցես. եւ մի արհամարհեսցես զամենայն խորհուրդս պիտանեաց: 20 Եւ յամենայն ժամ արհնեսցես դու զտէր Աստուած քո, եւ ի նմանէն խնդրեսցես դու՝ որպէս ուղղեսցին ճանապարհք քո, եւ ամենայն խորհուրդք քո եւ զնացք քո յաջողեսցին. զի ամենայն խորհուրդ մարդոյ ոչինչ են. այլ Տէր ինքնին տալ զխորհուրդս բարեացն, եւ զորս կամի խոնարհեցուցէ որպէս եւ հաճոյ է նմա: Եւ արդ որդեակ իմ, յիշեսցես դու զամենայն զպատուիրանս իմ զոր պատուիրեմ ես քեզ. մի ջնջեսցին նոքա ի սրտէ քումմէ: 21 Եւ արդ՝ ես ցուցանեմ քեզ զտասն քանքար արծաթոյն զոր եղի ես ի պահ առ Գաբայելայ որդւոյ Գաբրիայ, ի Հռազաւ յերկրին Մարաց: 23 Եւ մի երկնչիցիս որդեակ զի աղքատացաք յոյժ. գան քո բազում ինչք եւ ստացուածք՝ եթէ երկնչիցիս դու յԱստուծոյ, եւ ի բաց լինիցիս յամենայն մեղաց. եւ արասցես դու զհաճոյս առաջի նորա:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ
Գլուխ Ե.

1 Եւ պատասխանի ետ Տուրիա՝ եւ ասէ ցնա. Հայր՝ արարից զամենայն ինչ զոր պատուիրեցեր ինձ: 2 այլ ես զիա՞րդ կարացից գտանել զարծաթն, զի ոչ գիտեմ զայրն: 3 Եւ ետ նմա զգիր առնն որում կայր գանձն

յաւանդի: 4 եւ ասէ ցնա. Խնդրեա դու քեզ այր որ եկեսցէ ընդ քեզ. եւ ես տաց զվարձաւ նորա՝ մինչեւ կենդանիս եմ, եւ երթիցես առցես զարծաթն: 5 եւ գնաց Տուբի խնդրել ընդ իւր վարձաւոր: Եւ եգիտ նա զՀռափայել հրեշտակ: 6 եւ նա ոչ գիտէր ո՞վ իցէ նա: 7 եւ ասէ ցնա Տուբիա. Կարե՞ս գալ դու ընդ իս ի Հռագաւ յերկիրն Մարաց. եւ կամ ե՞ս դու տեղեակ խելամուտ տեղեացն: 8 Ասէ ցնա հրեշտակն. Եկից ես ընդ քեզ, եւ ճանապարհին տեղեակ եմ, եւ ճանաչեմ զԳաբայէլ զեղբայրն մեր: 9 Եւ ասէ ցնա Տուբիա. Մնա դու վայրիկ մի աստէն՝ մինչեւ մտից հարցից ես զհայրն իմ: եւ ասէ ցնա Երթ, եւ մի յամիցես: 10 Եւ եմուտ պատմեաց հաւրն, ահաւասիկ գտի ընկեր որ գայ ընդ իս: Եւ ասէ ցնա հայր իւր. Կոչեա դու գնա առ իս զի գիտացից թէ յորմէ՞ ազգէ է նա, եւ կամ թէ հաւատարի՞մ է գալ ընդ քեզ: 11 եւ նա կոչեաց գնա ի ներքս. եւ ողջոյն ետուն միմեանց: 16 Եւ ասէ ցնա Տովբիթ. Եղբայր՝ յորմէ՞ ցեղիցն մերոց ես դու՝ պատմեա ինձ: 17 եւ ասէ ցնա. Զազգատոհմ իմ խնդրես՝ թէ վարձաւոր որ երթայ ընդ որդւոյդ քում: եւ ասէ ցնա Տովբիթ. Կամիմ եղբայր՝ զիտել զազգն քո եւ զանուն: 18 Եւ ասէ. Անուն է իմ Ագարիա Անանիա որդի մեծի եղբարցն քոց: 19 Եւ ասէ ցնա Տովբիթ. Ողջ եկիր եղբայր՝ եւ մի ցասնուր ինձ զի խնդրեցի զազգատոհմն քո զիտել, զի դու եղբայր իմ իսկ ես, ի բարի եւ յազնուական յազգէ. զի ճանաչէի եւ ես զԱնանիա եւ զՅաթան՝ եւ զորդիսն, եւ զՍեմա, եւ զմեծի. յորժամ երթայաք մեք ի միասին երկիր պագանել յԵրուսաղէմ, եւ մատուցանել զանդրանիկս եւ զտասանորդս արդեանց. եւ ոչ մոլորեցան նոքա ըստ մոլորութեան եղբարցն մերոց: յարմատոյ եւ յազգէ մեծամեծաց ես եղբայր: 20 Այլ արդ՝ ասա դու ինձ, զի՞նչ տայցեմ քեզ վարձս. դրամ մի յաւուր, եւ զռճիկն որպէս որդւոյն իմում: 21 Եւ յաւել եւս ի վարձն քո՝ եթէ ողջութեամբ դառնայցեք այսրէն: եւ հաճոյ թուեցաւ նոցա առնել այսպէս: 22 Եւ ասէ ցնա Տուբիա. Պատրաստեա դու որդեակ ի ճանապարհն, եւ յաջողեսցի ձեզ: եւ պատրաստեաց մանուկն զթոշակ ճանապարհին: եւ ասէ ցնա հայրն իւր. Գնա դու որդեակ ընդ առնդ ընդ այդմիկ, այլ որ բնակեալն է յերկինս Աստուած՝ յաջողեսցէ զճանապարհն ձեր, եւ հրեշտակն նորա ուղղելից լիցի ձեզ: 23 Եւ ելին գնացին երկոքեան ի միասին, եւ շուն պատանեկին ընդ նոսա: Եւ ասէ մայրն նորա լալով. Տուբիթ՝ զի՞ արձակեցեր զորդեակն ի մէնջ. ո՞չ դա է ցուպ ծերութեան մերոյ, մտանել եւ ելանել առաջի մեր: 24 արծաթ արծաթոյ մի ժամանեցէ. այլ եղիցի փոխանակ որդեկին մերոյ. 25 քանզի որ պատրաստեալս է մեզ յԱստուծոյ՝ բաւական է մեզ: 26 Եւ ասէ ցնա Տուբիթ. Մի լիցի քեզ տրտմութիւն քոյր. զի ողջութեամբ եկեսցէ, եւ աչք քո տեսցեն գնա: 27 զի հրեշտակ նորա բարի առաջնորդէ նորա, եւ աջողեսցէ զճանապարհս նորա. եւ դարձցի այսրէն ողջութեամբ: 28 Եւ ապա դադարեաց մայրն ի լալոյ անտի:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Զ.

1 Եւ նոքա գնացին ի ճանապարհն: Եւ եկին ի գետն Դկղաթ, եւ հանգեան անդ առ ափամբն: 2 եւ պատանեակն էջ լուանալ յեզր գետոյն. եւ վազեաց ձուկն մի ի գետոյ անտի, եւ կամէր կլանել զպատանեակն: 4 Եւ հրեշտակն ասէ ցպատանեակն. Բռնոն հար՝ կալ զձուկնդ. եւ կալաւ պատանեակն զձուկն, եւ հան գնա ի ցամաք: 5 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. Բաց դու զփոր ձկանդ, եւ հան զսիրտդ եւ զլեարդդ՝ եւ զլեղիդ, եւ դիր զգուշութեամբ: 6 եւ արար պատանեակն որպէս եւ ասաց ցնա հրեշտակն. եւ զձուկնն խորովեցին եւ կերան. եւ ապա գնացին երկոքեան ի միասին, մինչեւ մաւտ եղեն յԵկբատանս: 7 Եւ ասէ պատանեակն ցհրեշտակն. Ագարիա եղբայր՝ վասն ո՞յր բարձաք զսիրտս՝ եւ զլեարդս՝ եւ զլեղիս ձկանս: 8 Եւ ասէ ցնա. Սիրտդ եւ լեարդդ, եթէ զոք ունի դե՛ւ՝ կամ այսն պիղծ, զայս արժան է ծխել առաջի առն կամ կնոջ, եւ այլ ոչ եւս դիւահարեցէ. 9 եւ լեղիս՝ եթէ ոք ունի զլուսն յաչս իւր, ւաճանի սովաւ եւ բժշկի: 10 Եւ իբրեւ մերձեցան նոքա ի Հռագուէ. 11 ասէ հրեշտակն ցպատանեակն. Եղբայր՝ այսաւր ունիմք մեք հանգչել առ Հռագուէլայ, եւ նա ինքն ազգական է քո. եւ է նորա դուստր, եւ անուն է նորա Սառա. արդ խաւսեցա յց ես վասն նորա, զի տացէ գնա քեզ կին. 12 զի քեզ անկ է ժառանգութիւն աղջկանն. եւ դու միայն ես յազգէ նորա, եւ աղջիկն արդարեւ բարւոք է, զգաստ է եւ իմաստուն: եւ արդ լուր ինձ, 13 եւ խաւսեցայց ընդ հաւր աղջկանն, եւ յորժամ դարձցուք մեք այսրէն՝ ի հռագուացւոց անտի՝ արասցուք քեզ զհարսանիսն. քանզի զիտեմ ես զՀռագուէլ, զի ոչ տացէ գնա առն աւտարի ըստ աւրինացն Մովսիսի, որ ոչ է մերձաւոր արեան. վասն զի եւ զժառանգութիւնն քեզ արժան է առնուլ քան ամենայն մարդոյ: 14 Յայնժամ ասէ պատանեակն ցհրեշտակն. Եղբայր Ագարիա՝ իմ այսպէս լուեալ է վասն աղջկանն, թէ

տուեալ է գնա եւթն առն, եւ ամենեքեան նոքա մեռեալ են յառազաստի անդ. 15 եւ ես մի եմ միամար հարն իմում. երկնչիմ գուցէ մտանիցեմ, եւ մեռանիցիմ որպէս եւ առաջինքն. զի ունի զաղջիկն դեւ, եւ սիրէ գնա. որում ոչ մերձենայ մեղանչել ումեք, բայց միայն որոց մերձեանն առնուլ գնա կնութեան. արդ եթէ առնեմ զայս՝ երկնչիմ գուցէ իջուցանիցեմ եւ զհայրն իմ եւ զմայրն իմ ցաւաւք ի վերայ իմ ի գերեզմանն իւրեանց. եւ որդի այլ ոչ գոյ որ թաղէ զնոսա: 16 Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. Ո՞չ յիշես դու զբանս պատուիրանաց հարն քոյ, առնուլ քեզ կին յազգէ քումմէ. եւ արդ լուր դու ինձ, զի քեզ եղիցի նա ի կնութիւն: 17 եւ վասն դիւին մի ինչ հոգար, զի ի գիշերիս յայսմիկ առցես դու գնա քեզ կնութեան: 18 Եւ յորժամ մտանիցես յառազաստ անդր՝ առցես դու աճիւնախառն կրակ յորում խունկք ծխեալ են եւ դիցես դու ի վերայ նորա ի սրտէ անտի եւ ի լերդէ ձկանն՝ եւ ծխեսցես: 19 եւ հոտոտիցէ դեւն, եւ փախիցէ. եւ ոչ եւս դարձցի անդրէն մինչեւ յաւիտենից: 20 Եւ յորժամ մտանիցէք դու եւ աղջիկն ի սենեակ անդր, յարիջիք դուք երկոքեան՝ եւ գոչեսցիք առ ողորմածն Աստուած լալով մեծաւ. եւ կեցուցէ զձեզ, եւ ողորմեսցի ձեզ. 21 զի քեզ էր պատրաստեալ ի սկզբանէ իւրմէ, եւ դու ապրեցուցես գնա. եւ նա ընդ քեզ եկեսցէ ի տուն քո, եւ կարծեմ թէ որդիք լինին քո ի նմանէն: 22 Եւ իբրեւ լուաւ զայս Տուրիա, անկաւ նմա գութ ընդ աղջկանն, եւ ոգի նորա կցեցաւ ի սէր նորա:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Է.

1 Եւ եկին նոքա յԵկբատանս, եւ մտին նոքա ի տուն Հռագուելայ. եւ ել ընդառաջ նոցա Սառա, եւ ողջոյն ետ նոցա՝ եւ նոքա նմա, եւ տարաւ զնոսա ի տուն: 2 Եւ Հռագուել ասէ ցՀեղնա ցկին իւր. Տեսանէ՞ս զի նման է պատանեակս Տուրիայ եղբարորդոյն իմոյ: 3 Եւ արդ ցնոսա Հռագուել եւ ասէ. Ուստի՞ էք եղբարք: եւ ասեն ցնա. Յորդուցն Նեփթադիմայ եմք որք գերեալն են ի Նինուէ: 4 Եւ ասէ ցնոսա. Ճանաչէ՞ք դուք զՏուրիոք զեղբայրն մեր: եւ ասեն. Ճանաչեմք: եւ ասէ ցնոսա. Ողջ է: 5 եւ նոքա ասեն. Ողջ է, եւ կենդանի է: եւ ասէ Տուրիա. Հայր իմ է: 6 Եւ յարուցեալ վաղվաղակի Հռագուել համբուրեաց գնա, եւ ելաց յոյժ. 7 եւ արինեացգնա՝ եւ ասէ ցնա. Բարոյ եւ բարերարի առն որդի: եւ իբրեւ լուաւ թէ Տուրիայ կացին աչքն, ելաց. 8 եւ տրտմեցաւ ինքն՝ եւ Հեղնա կինն իւր, եւ Սառա դուստր նոցա: Եւ ընկալան՝ եւ հանգուցին գնսա մեծաւ ուրախութեամբ: 9 եւ զենին նոցա խոյ մի ի խաշանց, եւ յարինեցին եղին առաջի նոցա խորտիկս բազումս: Եւ ասէ Տուրիա ցՀռափայել. Եղբայր Ազարիա՝ արդ խաւսեաց դու վասն որոյ խաւսեիրն դու ի ճանապարհի անդ. զի եղիցի այնպէս: եւ դարձոյց զբանսն անդրէն առ Հռագուել: Եւ ասէ Հռագուել ցՏուրիա. Կեր արք եւ ուրախ լեր զի քեզ անկ է առնուլ զմանուկն իմ. բայց ասեմ քեզ զճշմարիտն. ետու ես զմանուկդ իմ եւթն առն, եւ յորժամ կամէին մտանել առ դա՝ մեռանէին ի նմին գիշերի: այլ դու այժմ որդեակ իմ ուրախ լեր: 10 Եւ ասէ Տուրիա. Ոչինչ ճաշակեմ ես աստ՝ մինչեւ հաստատեք առ իս զիրար: 13 Եւ ասէ Հռագուել. Եւ առ գնա քեզ ըստ արինաց. զի դու եղբայր ես աղջկանն, եւ քեզ լիցի. 14 այլ ողորմածն Աստուած աջողեսցէ ձեզ ի բարիս: 15 Եւ կոչեաց նա զՍառա զդուստրն իւր, եւ կալաւ նա զձեռանէ նորա, եւ ետ գնա Տուրիայ կնութեան: եւ ասէ. Ահաւասիկ ըստ արինացն Մովսիսի առ դու գնա. եւ տար դու գնա առ հայր քո: եւ արինեաց զնոսա: 16 Եւ կոչեաց նա զՀեղնա զկինն իւր, եւ առեալ նա տայր աղջկանն զամենայն ինչս գտանն. եւ հաստատէր մուրհակաւք եւ կնքէր: 17 եւ ապա սկսան ուտել եւ ըմպել՝ եւ ուրախ լինել: 18 Եւ կոչեաց Հռագուել զՀեղնա զկին իւր՝ եւ ասէ ցնա. Քոյր պատրաստեալ դու զմեւս սենեակն՝ եւ տար անդր զաղջիկն: 19 Եւ արար որպէս եւ հրամայեաց նմա, եւ տարաւ գնա անդր, եւ ելաց. եւ ջնջէր մաքրէր մայրն զարտասուս աղջկանն. 20 եւ ասէր ցնա. Քաջալերեաց դուստր՝ Տէր երկնից եւ երկրի տացէ քեզ ուրախութիւն եւ ցնծութիւն, փոխանակ տրտմութեանս այսորիկ. քաջալերեաց դուստր՝ քաջալերեաց:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Ը.

1 Եւ իբրեւ կատարեցին նոքա ուտել զընթրիսն, տարան զՏուրիա առ աղջիկն: 2 Եւ իբրեւ եմուտ, յիշեաց նա զբանսն Հռափայելի, եւ առ նա զաճիւնախառն զկրակն խնգոցն. եւ եղ ի վերայ նորա զսիրտ ձկանն եւ

զլեարդն՝ եւ ծխեաց: եւ իբրեւ հոտոտեցաւ դէն գիտն զայն՝ փախեաւ ի վերին կողմն սահմանացն Եգիպտոսի. 3 եւ կապեաց զնա հրեշտակն: Եւ իբրեւ մտին յանկողին երկոքին: 4 յարեաւ Տուբիա ի գահոյից անտի՝ եւ ասէ. Արի եւ դու քոյր՝ եւ կացցուք յաղաւթս՝ եւ ողորմեցի մեզ Աստուած: Եւ սկսաւ Տուբիա կալ յաղաւթս: 7 եւ ասէ. Աւրինեալ եւս դու տէր Աստուած հարցն մերոց, եւ արինեալ է անուն քո սուրբ՝ եւ փառաւորեալ մինչեւ յաւիտեանս. արինեացեն զքեզ երկինք եւ ամենայն ստացուածք քո: 8 Դու արարեր զԱդամ եւ Ետուր նմա աւգնական զԵւա, հաստատութիւն նմա զկինն նորա. եւ ի նոցանէն եղեւ ամենայն զաւակ մարդկան. դու ասացեր՝ եթէ ոչ է բարոք լինել մարդոյն միայն. արասցուք նմա աւգնականնման նմա: 9 Եւ արդ Տէր՝ ոչ եթէ վասն պոռնկութեան ինչ առնում եւս ինձ զքոյրս զայս՝ այլ ճշմարտութեամբ նայեաց Տէր 10 եւ ողորմեաց ինձ, զի ի միասին ծերասցուք: եւ ասէ աղջիկն ընդ նմա: Եւ ննջեցին երկոքին ի միասին ի զիշերին յայնմիկ: 11 Եւ չոգաւ Հռագուէլ. եւ փորեաց նմա գերեզման. 12 քանզի երկնչէր, եթէ գուցէ եւ նա մեռանիցի: 13 Եւ եկն Հռագուէլ ի տուն իւր. 14 եւ ասէ ցշէդնա ցկին իւր. Յղեա դու զմի ոք յաղախնաց այդի, եւ տեսցէ թէ կենդանի է. ապա թէ ոչ՝ թաղեսցուք զնա՝ եւ մի ոք գիտացէ: 15 Եւ եմուտ աղախինն, եւ ետես զերկոսեան զի ննջէին: 16 եւ ել նա եւ պատմեաց նոցա՝ եթէ կենդանի են: 17 Եւ արինեաց Հռագուէլ զԱստուած՝ եւ ասէ. Աւրինեալ եւս դու տէր Աստուած յամենայն արինութիւնս եւ ի փառս քո. եւ արինեացեն զքեզ ամենայն սուրբք քո, եւ ամենայն ստեղծուածք քո, եւ ընտրեալք քո արինեացեն զքեզ մինչեւ յաւիտեանս: 18 Աւրինեալ եւս դու տէր Աստուած զի ուրախ արարեր զիս, եւ՝ ոչ անց ընդ իս որպէս եւ կարծէին, այլ ըստ բազում ողորմութեանդ քոյ արարեր դու ընդ մեզ: 19 Աւրինեալ եւս դու Տէր զի ողորմեցար երկոցունց միամարտոցս. արա դու Տէր ընդ սոսա զողորմութիւնս քո. կատարեալ դու զկեանս սոցա ողջութեամբ եւ ուրախութեամբ: 20 Եւ հրամայեաց նա ծառայից իւրոց խնուլ զգերեզմանն: 22 եւ արար նոցա հարսանիս աւուրս չորեքտասան: 23 Եւ ասէ ցնա Հռագուէլ. Երդմնեցուցանեմ զքեզ՝ մի գնացես դու աստի մինչեւ կատարեսցին աւուրք չորեքտասան հարսանեացս 24 եւ ապա առցես դու զկէս ընչից իմոց, եւ երթիցես դու եւ աղջիկդ խաղաղութեամբ առ հայրն քո. եւ զայլն ամենայն առնուցուք՝ յորժամ մեռանիցիմք եւս եւ կինս իմ:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Թ.

1 Եւ կոչեաց Տուբի զՀռափայլէ՝ եւ ասէ ցնա. Եղբայր Ազարիա, 3 առ դու ընդ քեզ պատանի մի, եւ երկուս ուղտս. եւ զնա դու ի Հռագիւս Մարաց առ Գաբայէլ, եւ բեր դու ինձ զարծաթն անտի, եւ զնա առեալ ընդ քեզ ածցես ի հարսանիսս. 4 վասն զի երդուաւ Հռագուէլ եթէ ոչ արձակեմ զքեզ. 5 արդ հայրն իմ համարէ զաւուրսս. եւ եթէ յամեմք՝ մեծաւ վշտաւք ի տրտմութեան լինի: 6 Եւ զնաց Հռափայլէ՝ եւ հանգեաւ առ Գաբայէլայ, եւ ետ նմա զգիր մուրհակին. եւ եբեր նմա զպարկսն կնքաւքն հանդերձ, եւ ետ ցնա: 12 Եւ կանխեալ ընդ առաւաւտսն՝ զնացին նոքա ի հարսանիս անդր: եւ հաճեցաւ Տուբիա ընդ կինն իւր:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ Ժ.

1 Եւ Տուբիթ հայրն նորա զամենայն աւուրս խորհէր ի սրտի իւրում: Յորժամ կատարեցան աւուրք ժամանակելոյն՝ եւ ոչ եկին. 2 եւ ասէ. Արդեւք մեռաւ Գաբայէլ, եւ ոչ ոք ետ նմա զարծաթն. եւ նա ոչ կամի գալ յամաւորոյ: եւ տրտում էր նա յոյժ: 3 Եւ ասէ ցնա կինն իւր. Կորեաւ մանուկն, զի յամեաց այսչափ: 4 եւ սկսաւ նա լալ եւ սգալ զնա. 5 եւ ասէ. Ոչ է ինձ պէտս որդեակ իմ եւ ոչ ինչ. այլ ընդէր բնաւ թողի զքեզ լոյս աչաց իմոց: 6 Եւ ասէ ցնա Տուբիթ. Լուռ լեր, եւ մի հոգար. ողջ է: 7 եւ նա ասէ ցնա. Դու լուռ լեր, եւ մի խաբէր զիս, զի մանկիկն իմ կորեաւ: Եւ ելանէր զաւրիանապազ եւ գայր ի ճանապարհն ընդ որ գնացինն ի տուէ հաց ոչ ուտէր, եւ ի զիշերի ոչ դադարէր ի սգալոյ զՏուբիա զորդին իւր, մինչեւ կատարեցան աւուրք չորեքտասան հարսանեացն, զոր երդուաւ Հռագուէլ լինել նոցա անդ: 8 Եւ ասէ Տուբիա ցՀռագուէլ. Արձակեալ զիս, զի հայր իմ եւ մայր իմ ոչ եւս ակն ունին տեսանել զիս ի հոգոց: 9 Եւ ասէ ցնա աներն իւր. Կաց մնա դու աստ առ իս, եւ եւս յղեցից մանկունս առ հայրն քո, եւ նոքա պատմեցեն նմա վասն քո: 10 եւ ասէ Տուբիա. Ոչ է այդպէս, այլ արձակեցես զիս առ հայր իմ: Եւ յարեաւ Հռագուէլ՝ եւ ետ նմա զՍառա

զկին նորա, եւ զկէս ընչից իւրոց, եւ զծառայ եւ զաղախին եւ զանասուն եւ զարծաթ. 11 եւ արինեաց զնոսա. եւ արծակեաց եւ ասէ. Յաջողեսցէ ձեզ որդեակ իմ տէր Աստուած երկնից մինչչեւ մեռեալ իցեմ ես: 12 Եւ ասէ ցորուստրն իւր. Պատուեա զու որդեակ իմ եւ զսկեստւորն քո, եւ զսկեսրայրն, քանզի արդ նոքա են քո հայր եւ մայր, եւ ի բաց լեր դու ի բանից ատելութեանց. եւ համբուրեաց զնա: 13 Եւ Հեղնաս ասէ ցՏուրիա. Եղբայր սիրելի՝ ողջութեամբ տարցի զքեզ տէր ի տուն քո. եւ տացէ տեսանել ինձ զաւակ ի Սառայէ դստերէս իմմէ. զի բերկրեցայց ես առաջի Տեառն. եւ արդ՝ յանձն առնեմ զսա քեզ, եւ յանձն լիցի. մի տրամեցուցանիցես զսա յետ այսորիկ:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ ԺԱ.

1 Եւ Տուրիա երթայր, եւ արինէր զԱստուած, զի յաջողեաց նմա զճանապարհն նորա. արինէր Հռագուէլ զկինն իւր, եւ նա երթայր ընդ նոսա մինչչեւ մերձեցան նոքա ի Նինուէ: 2 Եւ ասէ Հռափայլէ ցՏուրիա. Արդ ո՛չ գիտես դու եղբայր՝ որպէս թողեր դու զհայրն քո. 3 եկ յառաջ անցցուք մեք քան զկինդ քո, եւ պատրաստեսցուք մեք զտունն: 4 եւ առ դու ի ձեռն քո զլեղի ձկանն: եւ զնացին նոքա. եւ եկն շունն զկնի նոցա: 5 Եւ Աննա՝ նստեր եւ սպասէր ըստ սովորութեանն ճանապարհին որդւոյն իւրոյ: 6 եւ ետես նա զնա զի գայր, եւ ասէ. Ահաւասիկ որդին քո գայ. եւ այրն որ ընկերն չոգաւ ընդ նմա: 7 Եւ ասէ Հռափայլէ. Գիտեմ ես զի բանան աչք հարն քոյ: 8 Արդ ած շուրջ զաչաւքն զլեղիդ, եւ նա կսկծեցուցէ եւ հանցէ զլուսնն՝ յաչաց նորա, եւ տեսանիցէ: 9 Եւ ընթացաւ ընդ առաջ Աննա, եւ անկաւ ի վերայ պարանոցի որդւոյն իւրոյ՝ եւ ասէ ցնա. Տեսի՞ ես զքեզ որդեակ իմ, արդ՝ այսուհետեւ անհոգ մեռանիմ: եւ լացին երկոքին: 10 Եւ Տուրիթ ելանէր արտաքոյ առ դրունսն, խարխաբէր զլորէր. որդին ընթացաւ առ նա, եւ յարուցանէր կանգնէր զհայրն իւր: 13 Եւ ցանէր նա զլեղին յաչս հարն իւրոյ, եւ ասէր. Ժուժեա հայրիկ եւ համբերեա: 14 եւ իբրեւ եկաց վայր մի, վաղվաղակի կեղեւեցան եւ անկան լուսունքն յաչաց նորա. 15 եւ ետես նա զորդին իւր, եւ անկաւ նա զպարանոցաւ նորա: 16 * եւ լայր, եւ ասէր. Արինեալ ես տէր Աստուած, եւ արինեալ է անուն քո յաւիտեանս: եւ արինեալ են ամենայն սուրբք քո հրեշտակք: 17 զի խրատեցեր՝ եւ ողորմեցար ինձ, զի տեսանեմ ես զՏուրիա զորդի իմ: Եւ եմուտ որդի նորա ի ներքս խնդութեամբ, եւ պատմեաց նա հարն իւրում զմեծամեծսն որ եղեն նմա ի Մարս: 18 Եւ ել Տուրիթ ընդ առաջ նըւոյն իւրոյ խնդութեամբ, եւ արինէր զԱստուած առ դրունսն Նինուէի, եւ զարմանային ոյք տեսանէին զնա, զի յընթանալն իւրում տեսանէր: 19 Եւ Տուրիթ գոհանայր առաջի նոցա, թէ ո՛րպէս ողորմեցաւ նոցա Աստուած: եւ իբրեւ մաւտ եղէ Տուրիթ առ հարսնն իւր, արինեաց զնա եւ ասէ. Եկիր ողջութեամբ դուստր, արինեալ է Աստուած՝ որ ածող զքեզ առ մեզ, եւ հայրն քո եւ մայրն քո: եւ եղէ ուրախութիւն ամենեցուն եղբարցն նորա որք քին ի Նինուէի: 21 եւ արարին նմա անդ հարսանիս աւուրս եւթն:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ կոչեաց Տուրիթ զՏուրիա զորդին իւր՝ եւ ասէ ցնա. Տես արդ որդեակ զվարձս առնող որ եկն ընդ քեզ. եւ յաւելուլ յայն արծան է: 2 Եւ ասէ ցնա. Հայր, ոչ ինչ պակասէ ինձ եթէ տամ դմա զկէս ընչից իմոց զոր բերին. 3 զի զիս ած առ քեզ ողջ, եւ զկինն իմ ողջացոյց, եւ զարծաթն իմ եբեր, եւ զքեզ նոյնպէս ողջացոյց: 4 Եւ ասէ ծերն. Յիրաւի է տալ նմա: 5 Եւ կոչեաց նա զհրեշտակն՝ եւ ասէ ցնա. Առ դու զկէսս այնր ամենայնի զոր բերերն: 6 Եւ կոչեաց յայնժամ զնոսա զերկոսին՝ եւ ասէ ցնոսա. Արինեցէք դուք զԱստուած, եւ խոստովան եղերուք դուք նմա. եւ տուք նմա զփառս. եւ խոստովան եղերուք առաջի ամենայն կենդանեաց վասն այդր զոր արարող ընդ ձեզ. զի բարի է արինել զԱստուած, եւ բարձրացուցանել զանուն նորա. եւ զպատգամս գործոց Աստուծոյ՝ պատուով մեծացուցանել, եւ մի յապաղէք խոստովան լինել նմա: 7 Զխորհուրդ թագաւորի բարոք է ծածկել, այլ զգործս Աստուծոյ յայտնել փառաւք: Զբարիս գործեսցիք եւ չար ձեզ ոչ պատահեսցէ: 8 Բարի են աղաւթք՝ պահաւք եւ ողորմութեամբք եւ արդարութեամբք. բարի է սակաւիկ մի արդարութեամբ, քան զբազում ինչս անիրաւութեամբ. բարի է առնել զողորմութիւնս՝ քան զնել զգանձս ոսկւոյ. 9 զի ողորմութիւն ի մահուանէ փրկէ, եւ նա ինքն սրբէ յամենայն մեղաց. որք առնեն

գողորմութիւնս եւ զարդարութիւնս՝ լցցին կենաւք 10 եւ ոյք մեղանչենն՝ պատերազմաւորք են իւրեանց կենացն: 11 Արդ՝ ոչ ծածկեցից ես ի ձեռք բան մի. զի ասացի իսկ եթէ զխորհուրդս արքայի ծածկել բարիոք է, այլ զգործս Աստուծոյ յայտնել փառաւք: 12 Յորժամ կացեր դու յաղաւթս՝ եւ նուն քո Սառա, եւ մատուցի զյիշատակս աղաթից ձերոց առաջի սրբոյն: Եւ յորժամ թաղէիր դու զմեռեալսն՝ եւ ընդ քեզ էի: 13 Եւ յորժամ ոչն դանդաղեցար ի յառնելն եւ թողուլ զճաշն քո, զի երթիցես եւ ամփոփիցես զմեռեալն՝ ոչ մոռացայ զքեզ յորժամ զբարիսն գործէիր. այլ ընդ քեզ էի: 14 Եւ առաքեաց զիս Աստուած բժշկել զքեզ՝ եւ զնուն քո Սառա: 15 Եւ եմ Հռափայել յերթանց անտի ի սրբոցն հրեշտակաց՝ որք հանեն մատուցանեն զաղաւթս սրբոցն, եւ մտանեն առաջի փառաց սրբոյն: 16 Եւ խոովեցան երկոքին՝ եւ անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց, զի զահի հարան յոյժ: 17 Եւ ասէ ցնոսա. Մի երկնչիք, խաղաղութիւն լիցի ձեզ՝ եւ զԱստուած արինեցէք: 18 զի ոչ եթէ իմով ինչ շնորհաւք եկի ես, այլ կամաւք Աստուծոյ ձերոյ եկի. արինեցէք զնա յաւիտեան: 19 վասն զի զամենայն զաւուրսն զոր յայտնէի ես ձեզ, ոչ կերայ եւ ոչ արբի, այլ իբրեւ տեսիլ տեսանէիք: 20 Եւ արդ՝ այժմ խոստովան եղերուք Աստուծոյ ձերում, զի ելանեմ ես առ այն որ առաքեացն զիս: Եւ գրեցէք դուք զայս ամենայն որ եղես՝ եւ կատարեցաւ 21 * Եւ գրեցաւ ի զիրսս: Եւ այլ ոչ եւս տեսին զնա: 22 Գոհանային զգործոյն եւ զմեծամեծացն Աստուծոյ, եւ որպէս երեւեցաւ նոցա հրեշտակն Տեառն:

Տ Ո Վ Բ Ի Թ

Գլուխ ԺԳ.

1 Եւ Տուբիթ գրեաց զաղաւթս ի ցնծութիւն՝ եւ ասէ. Աւրինեալ է Աստուած որ կենդանին է յաւիտեանս՝ եւ արքայութիւն նորա. 2 զի նա հարկանէ եւ ողորմի, իջուցանէ ի դժոխս եւ հանէ. եւ ոչ որ է որ փախչի ի ձեռաց նորա: 3 Խոստովան եղերուք նմա որդիք Իսրայէլի առաջի ազգաց. 4 զի նա ցրուեաց զմեզ անոր ի նոսա: յայտնեցէք զմեծութիւնս նորա, բարձրացուցէք զնա առաջի ամենայն կենդանեաց, զի նա իսկ է տէր Աստուած մեր. Աստուած հայր մեր մինչեւ յամենայն յաւիտեանս: 5 Եւ տանջեցէ զմեզ յամենայն յանիրաւութիւնս մեր. եւ դարձեալ ողորմեցի մեզ, եւ ժողովեցէ զմեզ յամենայն ազգաց յորս եւ ցրուեցար ի նոսա: 8 եթէ դարձջիք դուք ի նա բոլորով սրտիւ ձերով՝ եւ յամենայն անձնէ, եւ արասջիք դուք առաջի նորա զճշմարտութիւն, յայնժամ դարձցի նա առ ձեզ. եւ մի ծածկեցէ նա զերեսս իւր ի ձեռք: 6 եւ տեսանիցէք դուք՝ զոր առնիցեն ընդ ձեզ եւ խոստովան եղիջիք դուք նմա ամենայն բերանով ձերովք. եւ արինեցէք զՏէր որ արդարն է, եւ բարձր արասջիք զթագաւորն յաւիտենից: 7 Եւ ես յերկրի գերութեանս՝ իմում գոհացայ զնմանէ, եւ ցուցից զգաւրութիւն եւ զմեծութիւն նորա ազգաց մեղաւորաց: Եւ արդ՝ դարձարուք մեղաւորք՝ եւ արարէք զարդարութիւն առաջի նորա. զի ո՞վ զիտէ, հաճեցի՝ եւ ողորմեցի ձեզ: 9 Այլ եւ զԱստուած իմ արինեցից՝ եւ անձն իմ զթագաւորն երկնից եւ ցնծացայց ես ի մեծութեան նորա: 10 ասացեն զայս ամենայն ազգք, եւ խոստովան եղեն նմա յԵրուսաղէմ ի քաղաքն սուրբ. 11 եւ խրատեցէ նա զորդիս ժողովրդեան քոյ, եւ դարձցի եւ ողորմեցի որդւոցն արդարոց: 12 Գոհացես դու զՏեառնէ բարերարէ, եւ արինեցես դու զթագաւորն յաւիտենից. զի դարձեալ զխորանն իւր շինեցէ ի քեզ ուրախութեամբ: 13 եւ բերկրեցին ի քեզ որ զերեալքն են. եւ սիրեցեն զքեզ որք չուռաացեալքն են յամենայն ազգսն յաւիտենից: 14 Ազգք բազումք ի հեռաստանէ եկեցեն. յանուն տեառն Աստուծոյ բարձեալ բերիցեն զպատարագս իւրեանց ի ձեռս իւրեանց, մատուցանել զայն թագաւորին երկնաւորին. եւ տացեն քեզ զուրախութիւն ազգէ մինչեւ յազգ: 16 Եւ անիծեալ լիցին ամենայն ատելիք քո, եւ եկեցեն արինութիւնք ի վերայ սիրելեաց քոց: 17 ցնծա եւ ուրախ լեր դու ի վերայ որդւոցն արդարոց. եւ ժողովեցին նոքա ի միասին, եւ արինեցեն զՏէր արդարութեանց ի միասին: 18 Երանեալք իցեն որք սիրեցեն զքեզ, եւ ցնծացեն նոքա ի խաղաղութեան քում. եւ երանի իցէ այնոցիկ որք տրտմեցանն ի վերայ բեկման քո, զի անդրէն ի քեզ բերկրեցին, ի տեսանել նոցա զփառսն քո. եւ ուրախ լիցին մինչեւ յաւիտեանս: 19 Անձն իմ արինեցէ զԱստուած զթագաւորն մեծ: 21 զի շինեցի Երուսաղէմ ի քարանց պատուականաց, ի շափիղայ եւ ի սուտակէ, եւ այլ եւս պատուական քարամբք. պարիսպք քո եւ աշտարակք, մարտկոցքն քո յոսկւոյ սրբոյ: 22 եւ ամենայն հրապարակքն Երուսաղէմի բիրեղ եւ դահանակ եւ սարդիոն ակամբք կազմեցին: 23 Եւ ասացեն յամենայն փողոցս Երուսաղէմի. Ալէլուիա: Եւ արինեցեն՝ եւ ասիցեն. Աւրինեալ է Աստուած որ բարձրացոյց զամենայն աշխարհս յաւիտեանս:

1 Եւ իբրեւ դադարեաց Տուրիթ յաւրհանութենէս յայսմանէ: 2 Եւ էր ինքն ամաց յիսուն եւ ութ՝ յորժամ կացին աչք նորա, եւ յետ ամաց ութից՝ բացան միւսանգամ աչք նորա: 3 Եւ առնէր նա ողորմութիւնս. եւ յաւել եւս երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ, եւ խոստովան լինել նմա: 4 Եւ ծերացաւ նա յոյժ: 5 Կոչեաց նա զորդին իւր, եւ զորդի որդւոյն իւրոյ՝ եւ ասէ ցնա. Որդեակ՝ առ դու զորդիս քո, զի ահաւասիկ եւ ծերացեալ եմ եւ մերձ եմ ի մեռանել: արդ երթ դու յերկիրն Մարաց որդեակ իմ. 6 զի հաւատամ ես, որպէս եւ խաւսեցաւ Յունան մարգարէ վասն Նինուէի եթէ կործանեսցի, եւ յերկիրն Մարաց եղիցի խաղաղութիւն մինչեւ ի ժամանակ մի: Զի եղբարք մեր ցրուեսցին ի բարի երկրէս, եւ Երուսաղէմ եղիցի աւերակ եւ անապատ, եւ տունն Աստուծոյ ի նմին հրձիգ լիցի, եւ յաւեր լիցի մինչեւ ի ժամանակս: 7 Եւ դարձեալ ողորմեսցի նոցա Աստուած. եւ դարձուցէ զնոսա անդրէն յերկիրն, եւ շինեսցեն նոքա գտունն. ոչ եթէ ըստ աւրինակի առաջնոյն՝ մինչեւ լցցին ժամանակք յաւիտենից: Եւ յետ այսորիկ դարձցին ի գերութենէ աստի՝ եւ շինեսցեն զԵրուսաղէմ փառաւք՝ եւ մեծաւ պատուով եւ տաճարն Աստուծոյ ի նմին շինեսցի յամենայն ազգս յաւիտենից, շինուածս փառաւորս որպէս եւ խաւսեցան զնմանէ մարգարէքն: 8 Եւ ամենայն հեթանոսք դարձցին ճշմարտութեամբ երկնչել ի տեառնէ Աստուծոյ եւ կործանեսցեն եւ ի բաց մերժեսցեն զկոռս իւրեանց. 9 Եւ աւրինեսցեն ամենայն հեթանոսք զՏէր, եւ ժողովուրդն խոստովան լիցի առ Աստուած իւր: Եւ բարձրացուցէ Տէր զԺողովուրդն իւր. եւ ցնծացեն ամենեքեան ոյք սիրեն զտէր Աստուած ճշմարտութեամբ եւ արդարութեամբ. եւ արասջիք դուք ողորմութիւն հարց ձերոց: 10 Եւ արդ՝ որդեակ իմ, զնա դու աստի. զի լինելով լինի զոր ասաց մարգարէն Յունան: 11 Այլ դու պահեսցես զարեւնս եւ զհրամանս. եւ լեր դու ողորմած եւ արդար, զի բարի լինիցի քեզ: 12 Եւ թաղեսցես զիս՝ եւ զմայր քո ընդ իս, եւ մի եւս հանգիցես դու ի Նինուէ: Որդեակ իմ, տես դու որպէս արար Ադամ Աքիաքարայ որ սնոյց զնա, որպէս ի լուսոյ տարաւ զնա ի խաւար, որչափ չար անցոյց ընդ նա: այլ Աքիաքարոս ապրեցաւ, եւ նմա հատուցումն անդրէն հատուցաւ, եւ էջ նա փոխանակ նորա ի խաւարն: Եւ Մանասէ արար զողորմութիւնս, եւ ապրեցաւ յաւուր մահու՝ զոր թաքոյցն նմա. եւ Ադամ անկաւ յորոգայթ՝ եւ կորեաւ: 13 Եւ արդ դու որդեակ իմ, տես որպիսի առնէ ողորմութիւն, կամ որպէս փրկէ արդարութիւն: Եւ իբրեւ զայս ասաց, կատարեաց զհոգին ի վերայ մահճացն. զի էր նա ամաց հարիւր եւ յիսուն: Եւ թաղեաց զնա որդին իւր լի փառաւք՝ եւ բարի վախճանաւ: 14 Եւ յորժամ մեռաւ Աննա՝ թաղեաց եւ զնա առ հաւրն իւրում: Եւ զնաց Տուրիա կնաւ իւրով՝ եւ որդւովք իւրովք հանդերձ յԵկբատանս Մարաց՝ առ Հոագուէլ աներ իւր: 15 Եւ ծերացաւ նա պատուով մեծաւ. եւ թաղեաց նա զաներն իւր՝ եւ զգոքանչն, փառաւք եւ պատուով. եւ ժառանգեաց զտունն նոցա, եւ զտունն Տուրիթայ հաւրն իւրոյ: 16 Եւ մեռաւ նա ամաց հարիւր եւ քսան եւ եւթն, յԵկբատանս Մարաց: 17 Եւ մինչչեւ մեռեալ էր նա, լուաւ ինքն զկործանմանէն Նինուէի՝ զոր գերեաց Նաբուքոդոնոսոր Ասուերոսն: Եւ ուրախ եղեւ Տուրիա՝ մինչչեւ մեռեալ էր նա, ի վերայ Նինուէի. փառս ետ զոհանալով զԱստուծոյ. որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից: ամէն:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՏՈՎԲԻԹ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եւ յետ հարուածոցն Աղէքսանդրի կայսեր մակեդոնացոց որդոյ Փիլիպպեայ. որ խաղաց գնաց նա յերկրէն Քեոիմացոց, ի ժամանակի զի հարկանէր զԴարեհ արքայ զպարսից եւ զպարթեւաց, եւ որ թագաւորեաց իսկ յետ նորա, ի վերայ Յունաց աշխարհին եւ Հռոմոց: 2 Եւ զաւրածողով լինէր մեծաւ պատերազմաւ, զամուրս հարկանէր, զբազում թագաւորս ի սուր սուսերի իւրոյ սատակէր. 3 առնոյր զաւր բազում ազգաց ազգաց հեթանոսաց, եւ սարսէր երկիրս ամենայն առաջի նորա: 4 Չաւրածողով լինէր զաւրաւք բազմաւք, եւ հասանէր ի վերայ երկրի, յամենայն պետութեանցն զաւրութեանց, 5 եւ զաշխարհս ամենայն ի հարկի կացուցանէր: 6 Եւ յետ այսր անկանէր ի մահիճս իւր եւ զախտս մահու ջերանէր: Եւ իբրեւ ետես թէ մեռանիմ, 7 կոչեաց նա զծառայսն դայեկորդիսն իւր, զչորեսին փառաւորեալս ի նմանէ, որ ընդ նմա իսկ սնեալ էին ի մանկութենէ. եւ բաժանեաց եւ ետ նոցա զարքայութիւնն իւր, մինչդեռ ինքն կենդանի էր: 8 Եւ թագաւորեաց Աղէքսանդրոս ամս երկոտասան՝ եւ մեռաւ: 9 Յետ նորա զատեալ հաստատեցան կացին յիւրաքանչիւր տէրութեան դայեկորդիքն իւր, 10 թագ կապեցին իւրաքանչիւր յետ մահուան նորա. եւ որդիք նոցա յետ նոցա՝ ամս բազումս. բազմացուցին զանաւրէնութիւնս, եւ լցին զերկիր չարեաւք իւրեանց:

Ա 11 Ի նոցանէ բոլիւր արմատ չարի, շառաւիղ դառնութեան անաւրէնն Անտիոք, որդի Անտիոքայ արքայի, որ էր մնացեալ ի պատանդս ի Հռոմ քաղաքի: Եւ թագաւորեաց նա յամին հարիւրորդի երեսներորդի եւթներորդի թագաւորութեանն Յունաց: 12 Յաւուրս ժամանակացն այնոցիկ, ելին զատան յորդոցն Իսրայէլի արք անաւրէնք, ի բանս պատիրս՝ ի բանս հրապուրանաց արկին զբազումս՝ եւ ասէն. Եկայք՝ երթիցուք ուխտ դիցուք եւ դաշինս կոնցուք՝ ընդ ամենայն ազգս հեթանոսաց՝ որ շուրջ զմեւք բնակեալ են. զի յաւուրցն ժամանակաց հետէ՝ յորմէ անջատաք մեկնեցաք մեք ի նոցանէ չարիք բազումք կարեւորք եկին հասին ի վերայ մեր: 13 Հաճոյ թուեցաւ բանն ի միտս բազմաց, 14 յաւժարեցին ոմանք ի ժողովրդենէ անտի երթալ յանդիման լինել թագաւորին: Եւ ետ նոցա իշխանութիւն թագաւորն՝ գործել զամենայն իրաւունս ըստ արինացն հեթանոսաց: 15 Եւ շինեցին հրապարակս մեհենիցն յԵրուսաղէմ ըստ արինացն հեթանոսաց. 16 եւ հաստատեցին իւրեանց արեւնս անթլիատութեան, եւ ապստամբ եղեն յուխտէ կտակարանացն սրբութեան. զուգեցան ընդ հեթանոսս, յաւժարեցին կանխեցին առնել զչարիս: 17 Եւ իբրեւ աջողեցաւ թագաւորութիւնն առաջի Անտիոքայ, եղ ի մտի իւրում նա՝ թագաւորել եւ ի վերայ երկրին Եգիպտացոց՝ միաբանել զերկոսին թագաւորութիւնսն: 18 Դիմեաց խաղաց գնաց նա ի վերայ երկրին Եգիպտացոց զաւրաւք բազմաւք՝ կառաւք եւ փղաւք եւ նաւուք բազմաւք, 19 տալ պատերազմ ընդ Պտղոմեայ թագաւորին Եգիպտացոց: Ի պարտութիւն մատնեցաւ Պտղոմէոս յերեսաց նորա, եւ փախստական լինէր առաջի նորա: Յայնմ մարտի բազում վիրաւորք անկանէին: 20 Ասպատակ սփռէր ընդ աշխարհն ամենայն Անտիոքոս. վաղ հասանէին, արագ արագ զաւարն ժողովէին, եւ առնուին զամուրս ամենայն երկրին Եգիպտացոց: 21 Եւ յետ հարուածոց Եգիպտացոցն դարձաւ Անտիոքոս: Յամին հարիւրորդի քառասներորդի երրորդի 22 եկն եհաս ի վերայ քաղաքին Երուսաղէմացոց մեծաւ պատերազմաւ: 23 Եւ եկն եմուտ ի սրբութիւն անդր մեծաւ հպարտութեամբ եւ առ նա զսեղանն ոսկի եւ զաշտանակն լուսոյ, եւ զամենայն կահ զանձին. զսեղանն պատարագաց, զսկիհսն, եւ զտաշտսն, եւ զխնկաղացսն, եւ զվարագոյրսն ամենայն. զպսակսն, եւ զգարդն ոսկի: 24 Եւ զառաջինն դիմեաց յանդիման տաճարին. կեղեւեաց ձուլեաց զամենայն. եւ առ նա զարծաթն եւ զոսկին, զգէնն եւ զգարդն, եւ զամենայն զկահն պատերազմին. եւ առ նա զգանձս ծածկեալս զոր եգիտ, եւ զամենայն անաւթ ցանկալի. եւ գնաց նա յերկիր իւր: 25 Եհեղ արին բազում, եւ գործեաց մահունս անհամարս. խաւսեցաւ զամբարտաւանութիւն մեծաւ հպարտութեամբ: 26 Եւ եղեւ սուգ մեծ ի վերայ Իսրայէլի. ընդ ամենայն տեղիս իւրեանց 27 հեծեցին իշխանք եւ ծերք. կուսանք եւ երիտասարդք տկարացան. եղծաւ գեղ կանանց. 28 եւ ամենայն փեսայից լի եղեն բերանք ողբոց լալութեան. եւ ամենայն հարսանց եղեն արգելանք սգոյ սրսկապանք իւրեանց. 29 եւ շարժեցաւ երկիր ի վերայ բնակչաց իւրոց. եւ ամենայն տունն Յակոբայ զգեցաւ զամաւթ զանարգանաց:

Բ 30 Զիւտ երկուց ամաց ժամանակացն այնոցիկ, արձակեաց արքայ Անտիոքոս իշխան հարկահան ի քաղաքսն Հրէաստանի, եւ եկն յԵրուսաղէմ զաւրաւք բազմաւք, 31 խաւսել սկսաւ բանիւք խաղաղութեան նենգութեամբ. եւ նոքա հաւատացին նմա: 32 Եւ անկաւ նա ի վերայ քաղաքին յանկարծակի, եւ հար գնոսա հարուածս մեծամեծս. եւ սատակեաց ժողովս բազումս յԻսրայէլէ: 33 Եւ առ նա զաւար քաղաքին, եւ հրձիգ արար զամենայն փայտակերտ զապարանից նորա. քակեաց եւ աւերեաց շուրջ զպարիսպս քաղաքին, եւ զամենայն գորմս շինուածոց զապարանից նորա: 34 Ի գերութիւն վարեցին զկանայս եւ զմանկունս, եւ զամենայն անասունս նոցա ի ժառանգութիւն իւրեանց: 35 Եւ շինեցին զամրակողմնն զգլուխ քաղաքին ի պարիսպս ամուր, յաշտարակս հզարաց. եւ եղեւ նոցա այն իբրեւ բերդ ի բերդի ամրացեալ քաղաքին: 36 Եւ անդր մուծին ազգ մեղաւոր զարս անաւրէնս, ամրացուցին լցին զինու. հանդերձեցին լցին համբարաւք, եւ զամենայն զարն Երուսաղէմի 37 ի ներքս կուտեցին. եւ եղեն յորոգայթ մեծ, 38 եւ ի խափան սրբութեանն եւ ի սատանայ չար տանն Իսրայէլի հանապազորդ: 39 Եւ հեղին զարին զարդար շուրջ զսրբութեամբն, եւ պղծեցին զսրբութիւնսն: 40 Փախստեալ գնացին այնուհետեւ բնակիչքն Երուսաղէմի վասն նոցա. եւ եղեւ նա բնակութիւն աւտարաց, եւ ինքն աւտարացաւ ի զաւակէ յիւրոց ծննդոց. զի որդիք նորա թողին զնա. 41 եւ սրբութիւն նորա աւերեցաւ եւ եղեւ յանապատ: Դարձան տաւնք տարեկանաց նորա ի սուգ, եւ շաբաթք նորա յամաւք նախատանաց պատիւ նորա անարգեցաւ, 42 եւ փառք նորա լցան անարգանաւք. եւ բարձրութիւն նորա ի սուգ կործանեցաւ: 43 Ընդ ամենայն աշխարհս հրովարտակք արձակեցան, զի թողցեն ամենայն բնակիչք երկրի զաւրէնս իւրաքանչիւր, եւ ի մի աւրէնս նորա կացցեն: 44 Յանձն առին ազգք ամենայն, ըստ հրամանին արքունի: 45 Եւ բազումք եւս յիսրայէլացոց անտի դարձան ի պաշտաւն անաւրէնութեան, եւ զոհեցին կոռց նոցա եւ պղծեցին զշաբաթս իւրեանց: 46 Հրէշտակս արձակեաց թագաւորն հրովարտակաւք հանդերձ յԵրուսաղէմ, ի քաղաքսն Հրէաստանի՝ դարձուցանել զնոսա յաւրէնս աւտարոտիս. 47 եւ խափան առնել ողջակիզացն պատարագաց, եւ զոհիցն սրբութեան. 48 պղծել զշաբաթս՝ եւ զտաւնս տարեկանաց. 49 եւ ապականել զսրբութիւնն. եւ նուիրեալ 50 սեղանս կանգնել. երեսեցուցանել անդս մեհենից, յազել զխոզս, եւ խառնակ զանասունս. 51 եւ թողուլ զորդիս նոցա անթլփատս. պղծել զանձինս նոցա յամենայն պղծութիւն անաւրէնութեան. զի մոռացին ամենեւին զաւրէնս, եւ փոխեցցեն զիրաւունս: 52 Եւ որ ոչ կացցէ ի հրամանի թագաւորին, մահու մեռցի: 53 Ըստ ամենայն բանի զոր գրեաց թագաւորն՝ արար ոստիկանս ըստ ամենայն տեղիս: 54 Եւ պատուէր ետ քաղաքացն Հրէաստանի մատուցանել զոհս քաղաքի քաղաքի: 55 Եւ ժողովեցան առ նոսա այր ամենայն, որ ապստամբ լեալ էր յարինաց անտի, եւ լցին չարեաւք զերկիրն. 56 եւ արարին ամրախիտ զԻսրայէլ յամենայն տեղիս ամրութեան ապաստանաց նոցա: 57 Յամին հարիւրորդի քառասներորդի հինգերորդի, ամսեանն որ ար քսան եւ հինգ էր ամսոյն. շինեաց նա պատկեր պղծութեան անապատի ի վերայ սեղանոյն. 58 ընդ ամենայն Հրէաստան շուրջ զքաղաքաւք շինեցին մեհեանս, եւ ի վերայ ամենայն դրանց ապարանիցն, եւ ընդ ամենայն գնացս քաղաքացն՝ խունկս արկանէին: 59 Եւ զգիրս ամենայն կտակարանացն զոր գտանէին, պատառէին եւ հուրք կիզուին: 60 Եւ ուր առ ումեք գտանէին զիրք կտակարանաց, կամ թէ ոք ուրեք ընդ աւրէնս հաւասար էր, հրաման թագաւորին զնա մահու սպանանէր: 61 Եւ այդպէս սաստկացեալ էր հրամանն ի վերայ իսրայէլացոց, առնել նոցա զոր գտանէին ամսոյ ամսոյ ի մէջ քաղաքացն: 62 Եւ ըստ քսան եւ հինգ եւ քսան եւ հինգ ամսոյ զոհս ի բազինս բազինս մատուցանէին, որ է ի վերայ սեղանոյն: 63 Եւ զկանայսն որոց զմանկունսն իւրեանց թլփատեալ էր՝ սպանանէին ըստ հրամանին. 64 եւ զմանկունսն զապարանոցէ մարցն կախէին ըստ հրամանին արքունի, եւ զթլփատիչսն եւ զորդիս նոցա ըստ նմին արինակի: 65 Եւ բազումք յերուսաղէմացոցն հաստատեցան պղծեցին զանձինս իւրեանց՝ զի մի կերիցեն ի պղծութենէ անտի. յանձն առին յաւժարութեամբ մեռանել, եւ ոչ պղծել զանձինս իւրեանց ի խառնակ կերակրոյ անտի. 66 զի մի սուրբ կտակարանքն պղծիցին: Եւ մեռան բազումք ի նոցանէ: 67 Եւ եղեւ տաւն ուրախութեան ի վերայ Իսրայէլի մեծ յոյժ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Բ.

Գ 1 Յաւուրս ժամանակացն այնոցիկ համբարձաւ Մատաթի Շմաւոնեան որդի Յովհաննու, քահանայ յորդոցն Յովսափիմ Երուսաղէմէ, եկն եւ նստաւ նա յամուրս այրիցն ի Մովդիիմ: 2 Եւ նորա էին որդիք

հինգ. Յովհաննէս՝ որ անուանեալ կոչի Կաղդիշ: 3 Շմաւոն՝ որ անուանեալ Թարսսի: 4 Յուդաս՝ որ անուանեալ է Մակաբէ: 5 Եղիազար՝ որ անուանեալ է Աւարան: Յովնաթան՝ որ կոչեցաւ Սափուր: 6 Եւ իբրեւ ետես նա զհայկոյութիւնսն որ լինէին ի Հրեաստանի եւ ի մէջ Երուսաղէմի. 7 սկսաւ ողբալ յանձն իւր՝ եւ ասէ. Վայ ինձ. իսկ ընդէ՞ր պատրաստեցաւ բնաւ տեսանել ինձ զբեկումն ժողովրդեան իմոյ, եւ կամ տեսանել զբեկումն սրբոյ քաղաքին Երուսաղէմի. զի կաց մնաց նա մատնեալ ի ձեռս թշնամեաց իւրոց: 8 Եւ սրբութիւնն մատնեցաւ ի ձեռս ատարաց: Եւ եղեւ տաճարն իբրեւ այր մի զի անկեալ ի փառաց 9 եւ սպաս փառաց նորա իբրեւ մարդ՝ որ մատնեցաւ ի գերութիւն: Կոտորեցան տղայք նորա ի փողոցս իւրում, եւ երիտասարդք նորա ի սուր թշնամեաց: 10 Բսկ ո՞ր ազգ իցէ որ ոչ ժառանգեաց գտերութիւն նորա. եւ կամ ո՞վ իցէ՝ որ ոչ հար աւար զկապուտ նորա, եւ ոչ յաղթեցին աւարի նորա: 11 Ամենայն զարդք նորա գերծաւ ի նմանէ. փոխանակ ազատութեանն՝ մատնեցաւ ի ստրկութիւն: 12 Եւ ամենայն գեղ զարդուն մերոյ, եւ սրբութիւնն մեր, եւ փառքն մեր յաւար կործանեցան: Եւ զայս ամենայն պղծեցին հեթանոսք: 13 Եւ զի՞ պիտոյ են բնաւ մեզ այս կեանք: 14 Յայնմ ժամանակի Մատաթի եւ որդիքն ձեռն զաւձեալք արկանէին եւ զպատմունճանս պատառէին, քրճագգած լինէին, եւ ի սուգ մտանէին: 15 Եկին հասին ի թագաւորէ անտի՝ որ ստիպաւ տազնապէին զապստամբութիւնն. եւ եկին ի քաղաքն ի Մովդիիմ, զի անդ զոհս մատուցեն: 16 Եւ բազումք յիսրայէլացոց անտի ընդ նոսա. եկին ժողովեցան առ նոսա՝ եւ Մատաթի եւ որդիքն: 17 Հապա, խաւսել սկսան որ եկեալ էին ի թագաւորէ անտի, եւ ասեն ցՄատաթի. Իշխան փառաւոր ես դու՝ եւ մեծ ես դու ի քաղաքիս յայսմիկ. որդւովք եւ եղբարքք հաստատեալ դու ի մէջ սոցա: 18 Արդ մատիւր նախ՝ դու արա զհրաման կամաց թագաւորին, որպէս եւ արարին ազգքն ամենայն արք հրեաստանեայք, եւ ամենայն որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ. եւ եղիջիք դուք բարեկամք արքայի, եւ դու՝ եւ որդիքդ պատուեսցիք ոսկւով եւ արծաթով, եւ հրովարտակաւք արքունի: 19 Պատասխանի ետ Մատաթի ի ձայն մեծ եւ ասէ. Եթէ ամենայն ազինք ի տան թագաւորի ունկնդիր են հրամանաց թագաւորին, ապստամբեալ եւ ելեալ են յիւրաքանչիւր հարցն արինաց, եւ ընտրեցին նոքա զպատուէրն թագաւորին: 20 Սակայն ես եւ որդիք եւ եղբարք իմ ըստ պատուիրանաց հարցն մերոց գնացուք: 21 Քաւ լիցի մեզ թողուլ զաւրէնս եւ զհրաւունս Աստուծոյ, 22 եւ ի հրամանս դառնալ թագաւորի: Ոչ թողումք զպաշտան հարցն ոչ թիրիւմք յաջ կամ յահեակ. եւ ոչ անսամք հրամանի թագաւորին: 23 Այն ինչ նորա բանքն ի բերան էին, այր մի ի հրէից անտի՝ յանդիման ամենեցուն յառաջ կաց զոհս մատուցանել առաջի մեհինին ի բազնի անդ ի Մովդիիմ, ըստ հրամանի թագաւորին: 24 Իբրեւ ետես Մատաթի՝ ի նախանձ բարկութեան բրդեցաւ, երկկամունք իւր զողոյանի հարան, եւ լի եղեւ սրտմտութեամբ բարկութեամբ ըստ արինաց դատաստանին. զոտս արձակեաց՝ հար զհրեայն եւ անդէն սատակեաց առաջի բազնին: 25 Եւ զայրն որ արքունի հրամանաւն տազնապէր զզոհսն մատուցանել, անդէն սպանանէր, զբազինն կործանէր զմեհեանն աւերէր, 26 խնդրէր զնախանձն արինաց. որպէս արար Փենէէս ընդ Զամբրի ընդ որդին Եդոմայ: 27 Ի ձայն բարձր աղաղակել սկսաւ՝ եւ ասել. Հապա՝ ամենայն մարդ որ դիցէ ի մտի իւրում խնդրել զնախանձ վրիժուց արինացն. որ ընդ հաստատութիւն կամիցի արինացն՝ զհետ իմ ելցէ: 28 Խաղացին փախստեայ գնացին, նա եւ եղբարք իւր ընդ լերինս, եւ թողին զամենայն զինչս իւրեանց անդէն ի քաղաքի: 29 Յայնմ ժամանակի իջին բազումք որք խնդրէին զհրաւունս եւ զարդարութիւն յանապատ անդր, 30 նստել անդ կանամբք եւ որդւովք եւ անասնովք հանդերձ. զի խստացան չարիքն ի վերայ նոցա:

Դ 31 Ազդ եղեւ իշխանաց թագաւորին եւ զաւրաց որ էին ի քաղաքին Դաւթի, եթէ իջին արք ոմանք յամուրս անապատի որ իշխեցին ցրել զհրաման թագաւորին, եւ բազումք միաբանեալ իջին ընդ նոսա: 32 Ժամ ետուն, կազմեցան, պատրաստեցան, հեծան, հասին, պատեցին զամուրս անապատին. եկին ի մարտ՝ պատերազմի, եւ փակեցին զնոսա յաւուրս շաբաթուց: 33 Նախ բանագնաց եղեն, սկսան խաւսել ընդ նոսա՝ եւ ասեն. Գոնէ արդ յայսմիտէ կացէք ի հրամանի թագաւորին, եւ կեցջիք: 34 Անդուստ խաւսել սկսան եւ ասեն. Ոչ ըստ ամուրս ելանեմք. ոչ ըստ այդմ բանի հրամանի թագաւորին պղծեմք զշաբաթս մեր. եւ ոչ անարինիմք յաւրէնս մեր: 35 Իբրեւ զայն բան լուան, սաստկացուցին զպատերազմ առաւել ի վերայ նոցա, եւ պնդեցին զամուրսն յառնուլ զնոսա: 36 Նոքա ոչ զկիրճս առին, ոչ զհիւս արձակեցին, ոչ զամուրսն փակեցին, եւ ոչ բնաւ բանիցն ետուն պատասխանի, վասն աւուրն շաբաթուն. 37 բայց միայն լոկ զմիմեանս քաջալերէին: Ասէ. Աստէն մեռցուք ի սրտմտութեան մերում զի աւաղիկ վկայ են մեզ երկինք եւ երկիր, զի ի զուր տարապարտուց կորուսանէք զմեզ. այլ մեզ լաւ լիցի մեռանել, քան թէ ըստ արեւնս անցանիցեմք, եւ զշաբաթս պղծիցեմք: 38 Իբրեւ զայն լուան, սաստկացուցին զպատերազմ յաւուրն

շաբաթու, եւ սպանին ի նոցանէ հազար ոգի, թող զմարդ եւ զանասուն զոր ի գերութեան վարեցին: 39 Իբրեւ զայն լուան Մատաթի եւ եղբարքն իւր, սուգ մեծ առին եւ տրտմեցան յոյժ: 40 Սկսան խաւսել այր ընդ ընկերի՝ եւ ասեն. Եթէ ամենեքին զայն արինակ ունիմք զոր արարին եղբարքն մեր, եւ ոչ ելին տալ պատերազմ ընդ հեթանոսս ի վերայ անձանց՝ եւ ի վերայ իրաւանց մերոց, քան սակաւ ինչ ժամանակ անցեալ իցէ, զմեզ արագագոյն եւս սատակեցեն քան զառաջինսն: 41 Հապա, ժողովեցան, ուխտ եղին, խորհուրդ խորհեցան ընդ միմեանս՝ եւ ասեն. Ամենայն մարդ որ եկեաց ի վերայ մեր ի մարտ պատերազմի յաւուրս շաբաթու, համարձակ մարտիցուք եւ մի առհասարակ ամենեքեան սատակեցուք, որպէս եւ եղբարքն մեր որ ապրեալ էին յանապատի անդ: 42 Յայնմ ժամանակի ժողով լինէր առ նոսա բազում զաւրաց ասիտացոց, ազգ հզար եւ պատերազմաւոր յորդոցն Իսրայէլի. այր ամենայն ինքնակամ նահատակեալ ի վերայ արինացն: 43 Եւ ամենայն փախստեայք յիրաքանչիւր չարեաց՝ զային յաւելլուին ի նոսա. եւ լինէր նոցա հաստատութիւն զաւրութեան: 44 Զաւր կազմեցին եւ գունդ բովանդակեցին, պատրաստեցան, հարին զմեղաւորս ի զաւրութիւն բարկութեան իւրեանց, եւ զզաւրս անարէնս ի սրտմտութիւն բարկութեան իւրեանց. եւ որ զմնացեալսն փախստեայս ի հեթանոսս արկանէին. 45 զհետ խաղայր Մատաթի եղբարքն եւ բարեկամաւքն հանդերձ, հասանէր հարկանէր աւերէր զմեհեանսն, կործանէր զբազինսն, 46 թլփատէր զմանկունս անթլփատս. եւ զաւրանայր ի վերայ սահմանացն իսրայէլացոց, 47 հալածականս առնէր զորդիսն հպարտութեան: Եւ աջողեցաւ զործն ի ձեռս նոցա, 48 այցելու լինել արինացն, վրէժխնդիր լինել ի ձեռացն հեթանոսաց, եղծանել զանարէն հրաման թագաւորին. եւ ոչ ետուն բարձրանալ եղջերն ամբարտաւանութեան: 49 Իբրեւ մերձեցան աւուրքն Մատաթեայ մեռանելոյ, կոչեաց զորդիսն առաջի իւր, եւ ասէ ցնոսա. Այժմիկ հաստատեցաւ հպարտութիւն եւ ամբարտաւանութիւն. եւ ահա հասեալ է ժամանակ կշտամբութեան կործանման եւ հպարտութեան: 50 Բայց արդ որդեակք իմ, եկայք նախանձեցարուք զնախանձ արինացն, փոխանակեցէք դիր զանձինս ձեր փոխանակ հարցն կտակարանաց: 51 Յիշեցէք զգործս հարցն ձերոց, որ ինչ քաջութիւնս արարին ի դարս իւրաքանչիւր. ստացարուք փառս աւագութեան, եւ ժառանգեցէք զանուն յաւիտենից: 52 Աբրահամ ապաքէն ի փորձութեան ի հանդիսի գտաւ հաւատարիմ, եւ համարեցաւ նմա յարդարութիւն: 53 Յովսէփ ի ժամանակի նեղութեան իւրոյ պահեաց զպատուիրանն, եւ եղէ տէր ի վերայ երկրին Եգիպտացոց: 54 Փենէկս հայր մեր նախանձայոյ՝ նախանձեցաւ զնախանձն արդարութեան, եւ առ կտակ յաւիտենից զբահանայութեանն: 55 Յետո որդի Նաւեայ՝ առ հաստատել կատարել զպատգամս Տեառն, եղէ դատաւոր որդոցն Իսրայէլի: 56 Քաղեք՝ վասն վկայելոյն ի մէջ ժողովրդեանն, տէր եղէ ժառանգութեանն: 57 Դաւիթ՝ վասն հեզութեան արդարութեան ողորմութեան՝ ժառանգեաց զաթոռ թագաւորութեան յաւիտենից: 58 Եդիա՝ վասն նախանձայոյ՝ նախանձու խնդրելոյ զվրէժն արինաց՝ վերացաւ յերկինս: 59 Անանիա՝ Ագարիա՝ եւ Միսայէլ՝ հաւատովքն իւրեանց ապրեցան ի հրոյն ի հնոցէ: 60 Դանիէլ՝ ի խորհուրդս միամտութեան իւրոյ՝ փրկեցաւ յառիծուցն բերանոյ: 61 Արդ այդպէս ածէք զմտաւ, եթէ ամենեքին որ յուսացեալ են ի նա ըստ ազգս ազգս իւրեանց՝ ոչ տկարացին: 62 Եւ ի բանից առն ամբարշտի մի զանգիտիցէք, զի փառք նորա աղբեղնէք են. 63 Այսաւր եւ վաղիւ, եւ այլ ոչ գտանի. զի դառնայ նա ի հող իւր, եւ կորնչին ամենայն խորհուրդք նորա: 64 Զաւրացարուք որդիք, քաջ լերուք ի վերայ արինացն, զի ի նմին փառաւորեսցիք: 65 Եւ աւաղիկ Շմաւոն եղբայր ձեր, զիտեմ զի այր խորհրդական է, դմա լուիջիք. դա ձեզ լիցի ի տեղուջ հաւր: 66 Եւ Յուդա Մակաբէ. դա լիցի ձեզ սպարապետ զաւրավար զաւրացոյ, եւ տացէ պատերազմ ընդ զաւրս: 67 Բայց եւ դուք յարեսցիք ի ձեզ զամենայն զարինակիրս արինաց. նախանձայոյ՝ լիջիք, խնդրել զվրէժ ժողովրդեանն ձերոյ: 68 Հատուցէք զհատուցումն ի հեթանոսս, եւ հայեցարուք ի հրամանս արինացն: 69 Աւրինեաց գնոսա, եւ ինքն կատարեցաւ փոխեցաւ առ հարս իւր: 70 Եւ մեռաւ նա յամին հարիւրորդի քառասներորդի ութերորդի. եւ եղին զնա ի շիրիմս հարցն իւրոց ի Մովդիիմ. եւ կոծեցան զնա ամենայն Իսրայէլ զկոծ մեծ:

ԳԻՐԲ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՑՈՑ
Զ ԳԼՈՒԽ Գ.

Ե 1 Համբարձաւ Յուդա որ անուանեալ կոչէր Մակաբէ, որդի նորա ընդ նորա: 2 Եւ ձեռնտու աւգնական եղեն նմա ամենայն եղբարք նորա, եւ ամենեքեան որ երթեալ էին զհետ հաւր նորա: Տային պատերազմ ի

վերայ իսրայելացւոց խնդութեամբ եւ ուրախութեամբ. 3 եւ մեծ լինէին փառքն ի վերայ ժողովրդեանն: Զգեցաւ զէն իբրեւ զհսկայ, եւ հանդերձեցաւ ի զարդ պատերազմի. մղէր զմեծամեծս ի պատերազմի, եւ հովանի լինէր ամենայն գնդին իւրով նիզակաւն: 4 Նմանեցաւ առիծու գործովք իւրովք. եւ իբրեւ զկորիւն առիծուց՝ որ յորս մոնչէր: 5 Հալածեաց զանաւրէնսն ի քննելն իւրում, եւ հրձիգ արար զխռովիչս ժողովրդեան իւրոյ: 6 Սարսեցին անաւրէնք յահէ նորա. եւ ամենայն սատարք անաւրէնութեան խռովեցան. եւ աջողեցաւ փրկութիւն ի ձեռս նորա: 7 Եւ դառնացոյց զթագաւորս բազումս. եւ ուրախ արար զՅակոբ ի գործս իւր, եւ մինչեւ յաւիտեանս յիշատակ նորա արինութեամբ: 8 Եւ հասանէր նա ի վերայ քաղաքաց Հրէաստանի, եւ ջնջէր զամպարիշտս ի նոցանէ՝ դարձուցանել զբարկութիւն իսրայելէ: 9 Ժողովէր զցրուեալս, եւ գտանէր զկորուսեալս: 10 Հապա զաւրածողով լինէր Ապողոնիոս հեթանոսաւք հանդերձ, եւ բազում եւս զաւրս ի շարտացւոց ժողովէր՝ զալ տալ ընդ Իսրայելի պատերազմ: 11 Իբրեւ ետես Յուդա՝ ել ընդ առաջ նորա. հար սպան զնա, եւ արկանէր բազում վիրաւորս ի զաւրաց նորա, եւ զմնացեալսն ի փախուստ դարձուցանէր: 12 առնոյր զկապուտ զաւար նորա. եւ զտուներն Ապողոնեայ առնոյր Յուդա, եւ այնու իսկ հարկանէր զզաւրս նոցա զամենայն աւուրս կենաց իւրոց: 13 Իբրեւ զայն լսէր Նրէն իշխան զաւրացն ասորեստանեայց, եթէ զաւրածողով է Յուդա, եւ բազում հաւատացեալք ընդ նմա որ գային ի պատերազմ. 14 խորհեցաւ յանձն իւր եւ ասէ, արարից եւ ես անուն եւ փառաւորեցայց յարքայութեան իմում, տաց պատերազմ ընդ Յուդայի եւ պարտեցից զայնոսիկ որ անարգեն զհրաման թագաւորի: 15 Դարձեալ կրկնէր՝ լինէր զաւրածողով, եւ բազում զաւրք ընդ նմա անաւրինացն ի թիկունս հասանէին, զալ հասանել խնդրել վրէժ յորդոցն Իսրայելի: 16 Եւ եկն եհաս մինչեւ ի կողմանս Բեթովրայ: Ել Յուդա ընդառաջ նորա սակաւուք: 17 Իբրեւ տեսին զգունդն զի գայր ճակատեալ ընդդէմ նոցա. սկսան խաւսել, որ ընդ Յուդային էին՝ եւ ասեն. Զիա՞րդ կարասցուք մեք սակաւաձեռն մարտնչել ընդ այնչափ պնդակազմ գնդի, մանաւանդ զի լքեալք եւ լուծեալք զի այսաւր քանի է զի նաւթի եմք: 18 Քաջալերել սկսաւ զնոսա Յուդա եւ ասէ. Գործ մի դիւրին է Աստուծոյ մատնել զբազումս ի ձեռս սակաւուց եւ ոչինչ է խտիր առաջի երկնաւորին ընդ բազումս կամ ընդ սակաւս: 19 զի ոչ եթէ բազում զաւրաւք յաղթութիւն կանգնի, այլ յերկնից է զաւրութիւն յաղթութեան: 20 Նոքա գան ի վերայ մեր ի հպարտութիւն ամբարտաւանութեան անաւրէնութեամբ զմեզ ջնջել, զկանայս եւ զորդիս մեր վարել ի գերութեան. 21 մեք մարտնչիմք վասն անձանց մերոց, եւ վասն արինաց մերոց. 22 եւ Տէր սատակեցէ զնոսա առաջի ոտից մերոց. եւ դուք զաւրացարուք, քաջ լերուք՝ մի զանգիտէք: 23 Այն ինչ բանքն ի բերան էին, յարձակեր ի վերայ գնդին. զայն թեւ բեկանէր յորում վառեալ կայր Նրէն արքայ, եւ շարժէր զգունդն ի տեղուջէ, եւ զզաւրսն ամենայն առաջի նորա նովաւ հանդերձ ի փախուստ դարձուցանէր: 24 եւ ինքեանք զհետ լինէին նոցա մինչեւ ի կողմանս Բեթովրայ դաշտին. եւ բազում վիրաւորս ի նոցանէ՝ դիաթաւալ յերկիր կացուցանէին. եւ անկանէին ի նոցանէ իբրեւ արք ուր հարիւր. եւ որ մնացեալքն էին՝ փախստեալք անկանէին ի Փիղիստին: 25 Եւ սկսաւ ահն եւ հոյն երթալ առաջի Յուդայ եւ եղբարցն: Յաւժարէին այնուհետեւ ասպատակ տալ ի հեթանոսս որ շուրջ էին զնոքաւք: 26 Եւ եկն եհաս մինչեւ ի թագաւորն անուն նորա. եւ վասն պատերազմացն պատմէին հեթանոսքն: 27 Իբրեւ լուաւ Անտիոքոս կայսր զբանս զայս, բարկացաւ ի սրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ. զաւրածողով լինէր յամենայն աշխարհաց իւրոց, զաւրս կուտէր բազում յոյժ. 28 զանձ բանայր՝ պարգեւս բաշխէր զաւրացն տարւոյ միոջ. եւ պատուէր տայր կալ նոցա պատրաստ յիրս ամենայն: 29 Իբրեւ ետես թէ զանձք սպառեցան, եւ հարկ աշխարհին նուաղեաց, վասն երկպառակութեանն եւ հարուածոցն, որ ած նա ի վերայ երկրի, յեղձանել արինաց նախնեացն, որ էին ի սկզբանէ աւուրց ժամանակաց. 30 զարհուրեցաւ թէ գուցէ ոչ բաւեցուցէ զպարգեւսն եւ զռոճիկս, որպէս յառաջ առատաձեռն բաշխէր. 31 վարանէր յանձն իւր. խորհեցաւ մտանել յաշխարհն Պարսից, առնուլ հարկ յաշխարհաց անտի կուտել արծաթ յոյժ: 32 Եւ եթող նա անդ զԼիւսի՝ այր փառաւոր յազգէ թագաւորութեանն, ի վերայ իրացն արքունի ի կողմանցն Եփրատու, եւ ի սահմանս Եգիպտացւոց, 33 սնուցանել զորդի իւր զԱնտիոքոս, մինչեւ դարձցի նա անդրէն. 34 եւ եթող առ նմա զկէս զաւրացն եւ զփիղսն. եւ պատուէր ետ նմա վասն ամենայնի որ ինչ կամէր, եւ որ զինչ խորհեցաւ. եւ վասն բնակչացն Հրէաստանի եւ Երուսաղէմի: 35 Եւ զումարտակ արար ի վերայ նոցա սատակել զնոսա, եւ ջնջել զզաւրութիւնն Իսրայելի, եւ զմնացորդսն Երուսաղէմի. եւ ջնջել ի տեղուջէ անտի զյիշատակ նոցա: 36 եւ բնակեցուցանել անդ զորդիս աւտարաց ընդ ամենայն սահմանս նոցա. լարաբաժին առնել զամենայն երկիր նոցա: 37 Եւ ինքն առ զկէս ի զաւրաց անտի: Խաղաց գնաց յԱնտիոք քաղաքէ ի տանէ

թագաւորութեան իւրոյ. յամի հարիւրորդի քառասներորդի. եւ անց նա ըստ գետն մեծ ըստ Եփրատ, եւ երթայր ընդ կողմն վերնագաւառացն:

Է 38 Եւ ընտրեաց Լիւսիաս զՊտղոմէոս պարգեւական, եւ զՆիկանովր, եւ զԳորգիաս, արս հզարս քարեկամս խորհրդականս արքայի: 39 Եւ ընդ նոսա առնէր գումարտակ քառասուն հազար հեծեալ, եւ եւթն հազար ձի ասպաստանիկ, գալ հասանել ի վերայ երկրին Հրէաստանի, հարկանել սատակել զաշխարհն, յապականութիւն դարձուցանել զերկիրն ըստ հրամանի թագաւորին: 40 Խաղացին գնացին ամենայն զաւրաւքն հանդերձ, եւ եկին հասին բանակեցան մերձ ի յԱմուով, ի տափակողմն ի դաշտագետին վայրին: 41 Լու եղեւ վաճառականաց աշխարհին, եթէ եկեալ հասեալ են զաւրք՝ աւար առնուլ զերկիրն Հրէաստանի, ի գերութիւն վարել զորդիս եւ զդստերս նոցա. առին զարծաթ եւ զոսկի իւրեանց, եւ մարդիկ բազում որչափ ձեռնհաս էին ազնականք իւրեանց, գալ գնել զորդիսն իսրայէլացոց յանաշխարհիկս իւրեանց: Եւ յաւելան ի նոսա զաւրք ասորոց, եւ երկիրն այլազգեաց: 42 Իբրեւ ետես Յուդա եւ եղբարք իւր՝ եթէ եկին հասին ամենայն չարիքն ի վերայ նոցա. եւ այս զաւրք ամենայն եկեալ հասեալ պաշարեալ պահէին զսահմանս նոցա: Եւ գիտացին զհրամանս թագաւորին, զոր պատուիրեաց սատակել զժողովորդն ի կորուստ եւ յապականութիւն: 43 սկսան խաւսել այր ընդ ընկերի եւ ասեն, եկայք պնդեսցուք զանձինս մեր, կանգնեսցուք զգլորումն ժողովրդեան մերոյ, տացուք պատերազմ ի վերայ սրբութեանցն՝ եւ ի վերայ ազգաց մերոց: 44 Եւ ժողովեցան ժողովք ի պատրաստութիւն պատերազմի. կային յաղաթս եւ խնդրէին զոգորմութիւն ի Տեառնէ: 45 Եւ էր Երուսաղէմ աներակ թափուր, եւ ոչոք էր որ մտանէր եւ ելանէր յազգաց նորա, եւ սրբութիւնն կայր կոխան յորդոցն այլազգեաց: Եւ ամրակողմն գլուխ քաղաքին բնակութիւն եղեւ հեթանոսաց. եւ բարձան ուրախութիւնք Յակոբայ, պակասեցին փողք եւ տալիղք, եւ լռեցին ամենայն ցանկալի ուրախութիւնք արուեստականաց: 46 Եկին ժողովեցան ամենեքին ի Մասեփա՝ դէմ յանդիման Երուսաղէմի. զի անդ էր տեղի աղաւթից յառաջ իսրայէլացոցն ի Մասեփա: 47 Ծով կարդացին, քրձագգած լինէին, խորգ եւ մոխիր առնուին, հող ի գլուխ լինէին, զաւձիս պատառէին: 48 Զմատեանս արինացն տարածանէին, վասն որոյ պնդէին զնոսա հեթանոսք. 49 եւ բերէին զհանդերձս քահանայութեանն, եւ զծնունդս անդրանկացն, եւ զտասանորդսն ի մէջ առնուին: Յարուցանէին եւ ածէին զուխտաւորսն որոց լցեալ էր զաւուրս իւրեանց: 50 Ի ձայն բարձր միաբարբառ աղաղակէին յերկինս եւ ասէին. Արդ զի՞ արացուք զայտսիկ, կամ յո՞ տարցուք. 51 զի սրբութիւնք քո կոխան եղեն, եւ քահանայք քո ի սուգ եւ ի տառապանս նստին: 52 Եւ ամենայն հեթանոսք ժողովեալ են աւասիկ ջնջել զմեզ. դու գիտես որ ինչ խորհին նոքա ի վերայ մեր: 53 Արդ՝ զիա՞րդ կարացուք մեք զդէմ ունել՝ եթէ ոչ դու ազնեսցես մեզ: 54 Փող հարկանէին, զաղաղակ դնէին, ի ձայն բարձր յերկինս կարդային: 55 Յետ այսորիկ կարգել սկսաւ Յուդա զժողովորդսն, եւ կացոյց ի վերայ նոցա իշխանս՝ հազարապետս, եւ հարիւրապետս, եւ յիսնապետս, եւ տասնապետս: 56 Եւ ասեն ցայնոսիկ որ շինէին շինուածս, եւ խաւսէին կանայս, եւ տնկէին այգիս, եւ պատուէր տային վատաստացն զի դարձցին ի տունս իւրեանց ըստ արինացն: 57 Եւ ամենայն զաւրքն հասանէին եւ բանակէին ի թիկանց Ամաւոյ: 58 Անդուստ քաջալերել սկսաւ Յուդա զզաւրսն՝ եւ ասէ. Վառեցարուք պատրաստեցարուք զաւրացարուք, վաղորդայն տալ պատերազմ ընդ հեթանոսս ընդ այտոսիկ որ ժողովեալ են ի վերայ մեր ջնջել զմեզ՝ եւ զսրբութիւնս մեր. 59 զի լաւ լիցի մեզ մեռանել ի պատերազմի, քան տեսանել զչարչարանս ազգի մերոյ եւ սրբութեանցն մերոց: 60 Որպէս եւ իցեն կամք Տեառն յերկինս, այնպէս եւ կատարեսցին:

ԳԻՐԲ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԵՑԻՈՑ

Գ Լ Ո Ի Խ Դ.

10 Եւ յիշեցել զուխտ կտակարանացն որ ընդ հարսն մեր է, եւ բեկցել զզաւրս զայս առաջի ոտից մերոց: 11 Գիտացեն հեթանոսք եթէ գոյ Աստուած որ փրկել զԻսրայէլ:

12 Եւ ամբարձին զաչս իւրեանց յայլազգիքն, եւ տեսին զի յարձակեալ գային ընդդէմ նոցա, 13 եւ ելին յառաջ քան զգունդն ի պատերազմ: Փող հարին ի կողմանցն Յուդայի. 14 ի մի վայր ժողովեցան, ի վերայ յարձակէին. ձեռն ի գործ առնէին, ի փախուստ դարձուցանէին: 15 զբազումս առ ետեղ սատակէին. զբազումս փախստականս առնէին ընդ երեսս դաշտին, ի սուր սուսերի իւրեանց անկանէին՝ մինչ ի սահմանս Գազիքոնայ, ի կողմանս Եղոմայեցոց, եւ յԱզովտայ, եւ Յամենայ: Եւ անկանէին յաւուր յայնմիկ

վիրաւորք իբրեւ երեք հազարք այր: 16 Եւ դառնայր Յուդա զաւրաւքն հանդերձ. իբրեւ զայր հասանէր ի տեղի պատերազմին, 17 խաւսել սկսաւ ընդ զաւրսն՝ եւ ասէ. Մի ինչ աչս արձակէք դուք յաւար ի կապուտ դիականցն անկելոց. 18 զի դեռ աւանիկ Գորգիոս վառեալ պատրաստեալ ընդդէմ կայ մեր զաւրաւք իւրովք. այլ կացէք կալարուք գտեղի, զդէմ կալարուք թշնամեաց ձերոց, ապա յետ մարտին յաղթութեան դարձջիք համարձակութեամբ: 19 Մինչդեռ նա զայն ընդ նոսա խաւսէր՝ տեսին զի գունդ մի երեւեցաւ ի լեռնէ անտի: 20 Եւ զհտացին եթէ ի պարտութիւն մատնեալ հուր արկանել սկսան ի բանակի անդ. եւ ծուխն որ դիզանէր՝ նշան լինէր գործոյն եղելոց: 21 Նոքա իբրեւ զայն տեսանէին՝ կասէին. մանաւանդ իբրեւ հայէին ի գունդն յուդայեան, որպէս ճակատեալ կայր պատրաստութեամբ ի մարտ պատերազմի: 22 Ձոտս արձակէին, փախստեայ գնային յերկիրն Փղշտացոց: 23 Եւ Յուդա դառնայր ի տեղին պատերազմի, ի կապուտ կողոպուտ յաւար դիականցն անկելոց. եւ առնոյր ի բանակէ անտի նոցա զոսկի եւ զարծաթ՝ զհանդերձս պատուականս, զկարմիր, զկապուտակ, զծովու ծիրանիս, մեծութիւն բազում: 24 Եւ իբրեւ դարձան անտի, սկսան գոհանալով արիւնել զՏէր յերկինս, եւ ասել. Զի բարի է՝ զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 25 Եւ եղև ի փրկութիւն մեծ ի վերայ Իսրայէլի յաւուր յայսմիկ: 26 Եւ որք միանգամ յայլազգեաց անտի ապրեցան, եկեալ պատմէին Լիւսւայ զամենայն գործն որ գործեցաւ: 27 Իբրեւ զայն լսէր Լիւսիայ տրտմէր, խոնարհէր անկանէր ի վերայ երեսաց իւրոց. զի ոչ այնպէս կամք կատարեցան որպէս նա խորհէր ի վերայ իսրայէլացոցն, եւ որպէս նմա ետ պատուէր թագաւորն, այն՝ ոչ կատարեցաւ: 28 Ի գալուստ ամին միւսոյ, զաւր հատանէր, այրեւծի առնէր՝ իբրեւ վեց հազար հետեւակ, հինգ հազար հեծեալ սպառազէն. զալ հասանել՝ աւար առնուլ զերկիրն Հրէաստանի: 29 Եկին հասին՝ ճակատեցան ի կողմանս Բեթսուվրայ: Ել նոցա ընդ յառաջ Յուդա մետասան հազար արամբ: 30 Եւ իբրեւ տեսին զգունդն ստուար եւ հզաւր. սկսան կալ յաղաւթս, արիւնել զԱստուած՝ եւ ասեն. Տէր Աստուած՝ դու այն ես որ խորտակեցեր զգաւրութիւն յարձակելոյ հզաւրին ի ձեռն ծառայի քոյ Դաւթի, եւ մատնեցեր զբանակս այլազգեաց ի ձեռս Յովնաթանու որդւոյ Շաւուղի: 31 Արդ՝ խորտակեալ դու զգաւրութիւն զաւրացս այսոցիկ ի ձեռս Իսրայէլի: Շիջցի զաւրութիւն նոցա երիվարաւք եւ զաւրաւքն հանդերձ: 32 Արկ զնոքաւք զվատութիւն, եւ հալածեալ զգաւրութիւն հպարտութեան նոցա. շարժեսցին նոքա ի բեկումն իւրեանց: 33 Կործանեսցես արկցես զնոսա ի սուր սիրելեաց քոց. եւ արիւնեսցեն զքեզ յարիւնութիւնս որ ճանաչեն զանուն քո: 34 Եւ հարան միմեանց ի դիմի. եւ անկան ի ժամանակին յայնմիկ ի գնդէ անտի Լիւսիայ՝ հինգ հազար հեծեալ առաջի նոցա: 35 Եւ իբրեւ ետես Լիւսիա զպարտութիւն գնդին իւրոյ, եւ զյաղթութիւն քաջութեան գնդին Յուդայ, եւ որպէս զի պատրաստ էին ի կեալ եւ ի մեռանել ի վերայ անուան քաջի յաղթութեան. չուեաց խաղաց գնաց ի կողմանս Անտիոքացոց: Դարձեալ զաւրածողով լինէր, կազմել պատրաստել անդէն. անդրէն արշաւել ի կողմանս Հրէաստանի:

Ը 36 Խաւսել սկսաւ Յուդա եղբարբքն հանդերձ ընդ ժողովուրդսն՝ եւ ասէ. Ահաւասիկ խորտակեցան թշնամիք մեր ի ներքոյ ոտից մերոց. եկայք երթիցուք մաքրեսցուք զսրբութիւնսն մաքրեսցուք զտաճարն առնել նաւակատիս ի նմա: 37 Ժողովեցան ժողովքն ամենայն, եկին հասին ի լեռն Սիոն. 38 տեսին զսրբութիւնսն աւերեալ, եւ զսեղանն աղտեղեալ, զղղունսն այրեցեալ, թուփ առ թուփ բուսեալ ի սրահսն իբրեւ յանտառի, կամ իբրեւ միոյ միոյ լերանց. զկոնքս աւերեալս, եւ զվարագոյրաձիգսն խաթարեալս: 39 Ձեռս զաւձեալք արկանէին, զպատմուճանս պատառէին, հող ի գլուխ լինէին, 40 ընդ երկիր թաւալէին, փողանշանս հարկանէին, յերկինս աղաղակէին: 41 Յայնմ ժամանակի հրաման տայր Յուդա՝ զաւրահատոյց առնէր ի վերայ միջնաբերդին պաշարել զնա, զի մաքրեսցէ զսրբութիւնսն: 42 Եւ ընտրեաց նա քահանայս անարատս, կամարարս արիւնացն: 43 Եւ սրբեաց զսրբութիւնն. եւ ի բաց առին զվէմսն՝ որ պղծեալ էին, եղին մեկուսի ի տեղի մի. 44 Եւ խորհուրդ կալան ի վերայ սեղանոյ ողջակիզացն, որ պղծեալ էր ի թշնամեաց անտի, եթէ զի՞նչ արասցեն զնա: 45 Հաստատեցաւ բանս այս ի խորհրդի անդ, քակել զսեղանն զի պղծեալ էր ի թշնամեաց. զի մի լիցի նոցա այն ի խիղճ մտաց, եւ ի նախատինս յաւիտենից: Եւ քակեցին զսեղանն. 46 եւ տարան եղին զքարինսն ի դիպան տեղոյց, մինչեւ եկեսցէ մարգարէ եւ խաւսեսցի վասն նոցա: 47 Եւ առին վէմս անկոփս ըստ արիւնացն, եւ շինեցին զսրբութիւնսն: 48 Եւ ոչինչ էր ի ներքս ի տաճարի անդ: Եւ զսրահսն սրբեցին: 49 Եւ սպաս սրբութեան նոր գործեցին. եւ տարան ի ներքս զաշտանակն լուսոյ, եւ զսեղանն խնկոց, եւ զսեղանն տաճարին: 50 Եւ արկանէին խունկս ի վերայ սեղանոյն. ճրագս լուցանէին, եւ լոյս տային տաճարին: 51 Դնէին ի վերայ սեղանոյն զհացն հանապազորդ. եւ ձգէին զվարագոյրսն, եւ կատարէին զգործսն զամենայն սպասուն գոր առնէին: 52 Կանխէին ընդ

առաւաւտն յաւուրն քսաներորդի հինգերորդի՝ յամսեանն իններորդի. յամին հարիւրորդի քառասներորդի. 53 մատուցանէին պատարագ ըստ արինացն ի վերայ սեղանոյ ողջակիզացն, որոյ նոր արարին ըստ ժամանակին: 54 Յաւուրսն յայնոսիկ յորս պղծեցին հեթանոսքն, ի նմին ժամանակի եւ նորոգեցաւ յերգս արհնութեան, ի փող եւ ի քնար եւ ի սրինգ: 55 Եւ անկանէին ամենայն ժողովուրդքն ի վերայ երեսաց իւրեանց, անկանէին ի խոնարհ, երկիր պագանէին. արհնէին զԱստուած յերկինս որ յաջողեաց նոցա: 56 Եւ արարին զնաւակատիս սեղանոյն աւուրս ութ. եւ մատուցին զողջակեզսն ուրախութեամբ եւ մատուցին պատարագս փրկութեան եւ արհնութեան: 57 Զարդարեցին զկոնքսն՝ եւ զվարագոյրաձիգսն՝ յանդիման տաճարին, ոսկի պսակաւք՝ եւ ոսկւովք տապակաւք. եւ նորոգեցին զդրունսն, եւ կանգնեցին զդրունսն: 58 Եւ եղև ուրախութիւն մեծ ի վերայ ժողովրդեանն յոյժ. եւ ջնջեցան նախատանք հեթանոսաց ի նոցանէ: 59 Եւ հաստատեաց Յուդա եղբարքքն հանդերձ, եւ ամենայն ժողովքն իսրայէլացոց, հանապազ կացցեն աւուրքս այս նաւակատեաց սեղանոյն ի ժամանակի իւրեանց տարոջէ ի տարի, ի գլուխ տարեկանի աւուրս ութ ի հինգերորդ քսաներորդ իններորդի ամսոյն՝ ուրախութեամբ եւ ցնծութեամբ: 60 Եւ շինեցին նոքա ի ժամանակին յայնմիկ զլեառն Սիոն շուրջանակի ի պարիսպս բարձրացեալս, եւ յաշտարակս ամրացեալս, գուցէ գայցեն հեթանոսք, եւ կոխան առնիցեն զդոսա. որպէս արարին զառաջինն: 61 Եւ զաւր թողոյր ի վերայ՝ պահապան նմա. եւ ամրացոյց զնա: Պաշարել զԲեթսուրա. զի լիցի ամրութիւն զաւրացն ի կողմանցն Եդոմայեցոց:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄՄԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ե.

Թ 1 Եւ եղև իբրեւ լուան հեթանոսքն շուրջանակի: Եթէ շինեցաւ սեղանն եւ նորոգեցաւ սրբութիւնն միւսանգամ, որպէս էր զառաջինն, բարկացան յոյժ: 2 Խորհեցան զալ հասանել ջնջել զագոն Յակոբեան որք էին ի մէջ նոցա. եւ սկսան կոտորել եւ սպառել զնոսա: 3 Եւ տայր պատերազմ հանապազ Յուդա ընդ որդիսն Եսաւայ որ են ի կողմանս Եդոմայեցոց Ակրաբատեանց. զի շուրջանակի եկեալ պատեալ պաշարեալ նստէին շուրջ զԻսրայելիւ. հարկանէր զնոսա ի հարուածս բազումս, եւ նուազ առնէր զնոսա, եւ առնոյր նա զկապուտ զաւար նոցա: 4 Եւ յիշէր զչարութիւն որդւոցն Բեանայ, որ էին լեալ ժողովրդեանն յորոգայթ գայթազողութեան, վարանել զնոսա ի ճանապարհս իւրեանց: 5 Փախստեայ լինէին ի նմանէ, եւ ամբանային ի բերդս իւրեանց. գայր՝ շուրջ, պահ դնէր զնոքաւք, եւ հրձիգ առնէր զամուրս նոցա ամենայն բնակչաւքն հանդերձ: 6 Եւ անցանէր խաղայր նա ի վերայ որդւոցն Ամոնայ. եւ անդ գտանէր ձեռն հզաւր, զաւրս բազումս. եւ զՏիմոթէոս զաւրագլուխ նոցա: 7 Հարկանէր նոցա ի դիմի, եւ բազում անգամ պատերազմաւ սաստկանայր ի վերայ նոցա. 8 հարկանէր վանէր, եւ առնոյր նա զԱզեր քաղաք՝ եւ զդստերս իւր, եւ դառնայր ի կողմանս Հրեաստանի: 9 Եւ ժողովեցան ամենայն հեթանոսք ի Գադաադ վասն Բսրայէլի, որ էին ի կողմանս նոցա, զի ջնջեցեն զնոսա. եւ նոքա փախստեայք անկանէին յամուրսն ի Դովթայիմ: 10 Եւ արձակեցին նոքա հրեշտակս առ Յուդա եւ առ եղբարսն՝ եւ ասեն. Ժողովեալ են ահաւասիկ ի վերայ մեր ամենայն հեթանոսք, պատեալ պաշարեալ պնդեն զմեզ ջնջել ի տեղւոջէ աստի. 11 պատրաստ են յառնուլ զամուրս յոր անկեալ ենք. եւ Տիմոթէոս զաւրագլուխ նոցա: 12 Արդ՝ եթէ իցէ ինչ ի ձեռս՝ արագեցես փրկել զմեզ ի ձեռաց նոցա. զի անկան բազումք ի մենջ. 13 եւ ամենայն եղբարք որ էին ի Տովբայ կոտորեցան. եւ ի գերութեան վարեցան կանայք նոցա եւ որդիք նոցա, ամենայն կահիւ կարասեաւ իւրեանց առհասարակ կորեան նոքա, որչափ ի կողմն մի աւագի հազարապետութեան միոջ: 14 Այն ինչ դէռ թուղթքն ի ձեռին էին, այլ գուժկանք հասանէին ի կողմանցն Գալիլեացոց անտի, զաւձիս պատառեալ, զճակատ հարեալ, եւ զգոյժս զայս տային. 15 եւ ասեն. Ժողովեցան ի վերայ մեր ի Պտողոմեայ, եւ ի Օուրայ, եւ ի Օայդանայ, եւ ամենայն կողմանք Գալիլեացոց յայլազգեաց կռաւ, ջնջել զմեզ անտի: 16 Եւ իբրեւ լուան զբանսն զայն՝ Յուդա եւ ժողովուրդն, ի խորհուրդ ժողովեցան վաղվաղակի. զի խորհեցին զինչ գործ գործեցեն վասն եղբարցն որ էին ի նեղութեան, եւ ճգնին ի ձեռաց պատերազմողաց: 17 Խաւսել սկսաւ Յուդա ընդ Շմաւոնեայ ընդ եղբար իւրում եւ ասէ. Ընտրեալ դու քեզ արս հզաւրս, եւ երթ փրկել զեղբարսն որ են ի նեղութեան ի կողմանս Գալիլեացոց. եւ ես եւ Յովնաթան եղբայր իմ երթիցուք ի կողմանս Գադաադու: 18 Եւ երթոյ անդ զՅովսեպոս Զաքարեանց, եւ զԶաքարի՝ զաւրագլուխ ընտիր ընտիր զաւրաւք հանդերձ՝ յերկրին Հրեաստանի պահապանս: 19 Պատուէր ետ նոցա՝

եւ ասէ. Առաջնորդեսցիք ժողովրդեանս այսմիկ, եւ մի տայցէք դուք մարտ պատերազմի ընդ հեթանոսս մինչեւ ի դարձ գալստեան մերոյ անտի: 20 Զաւրահատոյց արարին, ընդ երկու զգաւրսն բաժանեցին. գնացին երեք հազարք ընդ Շմաւոնեայ ի կողմանս Գալիլեացոց, եւ ութ հազար յերկիրն Գաղաադու: 21 Եւ գնաց Շմաւոն յերկիրն Գալիլեացոց, տայր պատերազմ ընդ հեթանոսս. եւ խորտակեցան հեթանոսք առաջի երեսաց նորա. եւ հալածական տանէր զնոսա մինչեւ ի դրունս Պտողոմեայ: 22 Յայնմ աւուր անկանէին ի հեթանոսաց անտի երեք հազար վառեալք սպառազէն: 23 Եւ առնոյր զաւար նոցա ի կողմանցն Կալիլեացոց եւ յԱրաբաթոց, կանամբք եւ որդուովք հանդերձ, եւ ամենայն կարասեալ հանդերձ, եւ գանձի կահիւ. եւ եկին ածին զայն ամենայն ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ յերկիրն Հրէաստանի: 24 Եւ Յուդա Մակաբէ, եւ Յովնաթան եղբայր նորա անցին յայն կողմն Յորդանան գետոյն, եւ գնացին երից աւուրց գնաց ճանապարհի, յերկիր յանապատ: 25 Եւ ընդառաջ եղեն նոցա նաբատացիք խաղաղութեամբ. եւ պատմէին նոցա զամենայն անցն որ անցին ընդ եղբարսն յերկիրն Գաղաադու: 26 Եւ բազումք ի նոցանէ յաւար երթեալ էին ի քաղաքս Բոսորայ, եւ Բոսաղումայ, եւ Սերփիլ Մակեդեայ, եւ Զառնասպասեայ, այս քաղաքք ամուրք եւ մեծամեծք են: 27 Եւ այլոց քաղաքացն ի կողմանցն Գաղաադու. եւ ի մի վայր միաժողով են առ վաղիւ, ժամադիր են փակել պատել զամուրսն, առնուլ ջնջել սատակել զամենեսին յաւուր միում: 28 Իբրեւ զայն լուա Յուդա՝ գունդ կազմեաց վաղվաղակի. ճանապարհ կալաւ ընդ անապատ, յանկարծակի անկանէր ի վերայ Բոսորայ. յանկարծակի յաղեկարծում ժամու զամենայն քաղաքն ի բուռն առնոյր. անդ ի մի սուր սուսերի իւրոյ սպանանէր զամենայն արու մանուկ, եւ առնոյր զամենայն զաւար քաղաքին Բոսորացոց. եւ զքաղաքն ամենայն հրձիգ առնէր: 29 Եւ ինքն զիշերայն գնդաւն հանդերձ դիմէր ի վերայ ամրոցն պաշարելոց: 30 Այն ինչ կամէր առաւաւտն ի զիշերայն մերկանալ, զաչս ի վեր ամբարձին, տեսին զաւրս բազումս զի ոչ գոյր նոցա թիւ. զի բարձեալ բերէին սանդուղիս եւ մանգլիոնս, եւ պէսպէս մենքենայս ի վերայ ամրոցն, մարտ եղեալ եւ ի պատերազմ մատուցեալ: 31 Եւ իբրեւ ընդ այն հայեցաւ Յուդա, եւ ետես զի սկիզբն էր մարտին, անտի՝ աղաղակ քաղաքին, եւ աստի՝ զաւրացն որ պաշարեալ պահէին ձայն մարտի, ձայն պատերազմի, ձայն փողոյ առ հասարակ յերկինս ելանէր: 32 Սկսաւ խաւսել ընդ զաւրսն իւր՝ եւ ասէ. Հապա, ժիրք լերուք, պինդ կացէք, գործ՝ այսար է մարտնչել ձեզ ի վերայ եղբարց ձերոց: 33 Եւ զգաւրսն ամենայն յերիս գունդս բաժանէր, եւ շուրջ զնոքաւք ճակատեալ ի մարտ մատուցանէր. փող հարին, խրախոյս բարձին. գոչեցին աղաթիւք առ Աստուած, ի վերայ յարձակեցան: 34 Ազդ եղեւ Տիմոթեայ եւ զաւրացն, եթէ Մակաբէ զաւրաւքն ի վերայ հասեալ է. իբրեւ հայեցան տեսին, շրտեան լքան կասեցին, ընկեցին զիւրաքանչիւր մենքենայս, եւ ի փախուստ դարձան: Եւ հարկանէր յաւուր յայնմիկ զնոսա ի հարուածս սաստիկս. տանէին փախստեայս առաջի իւրեանց. մի առ միոջ դիաթաւալ կացուցանէին. արկանէին ի սուր սուսերի իւրեանց իբրեւ արս ութ հարիւր հազար սպառազէն: 35 Եւ ինքն դառնայր ի կողմն Մայափայ. մարտ պատերազմի դնէր զնովաւ. եւ առնոյր զնա, եւ ի նմա սպանանէր զամենայն արու մանուկ նոցա. եւ առնոյր զամենայն ինչս եւ զստացուածս նոցա յաւարի, եւ զքաղաքն այրէր հրով: 36 Անտի խաղայր գայր պատէր զՔասփովն Մակեթ, եւ զԲոսոր, եւ զմնացեալ քաղաքս Գաղաադու: 37 Յետ այսց ժամանակաց՝ դարձեալ զաւրաժողով լինէր Տիմոթէոս, եւ գայր բանակէր դէմ յանդիման Ռափովնայ, յայնկոյս գետոյն: 38 Դէտ արձակեաց Յուդա զի տեսցէ զբանակս նոցա: Եկին պատմեցին՝ եւ ասեն Միաժողով եղեն ամենայն ազգք եւ ազինք յոյժ, որ շուրջ զմեւք բանակեալ են, եւ զաւրք բազումք կուտեալ են յոյժ: 39 Եւ արուայիկս բազումս ածեալ է ի վարձու յաւանականութիւն իւրեանց. եւ բանակեալ են յայնկոյս գետոյն, պատրաստեալ են զալ անկանել ի վերայ քո: Իբրեւ զայն լսէր Յուդա, նոյնժամայն խաղայր զնայր ի վերայ նոցա: 40 Իբրեւ ետես Տիմոթէոս՝ խաւսել կալաւ ընդ իշխանսն՝ եւ ասէ. Միտ դիջիք դուք Յուդայ եւ զնդին նորա առ հասանել յափն գետոյն, եթէ զհասանելն եւ զանցանելն մի արասցէ՝ ապա մեք ոչ կարենք լինել դիմակալ նորա, զի յաղթելով յաղթեսցէ նա մեզ: 41 Ապա թէ հասցէ յափն գետոյն եւ ճակատեսցի՝ յայտ արար՝ թէ զանգիտեաց մեք անցցուք մարտիցուք եւ յաղթեսցուք նմա: 42 Այն ինչ նորա բանք ի բերան էին, եւ Յուդա զաւրաւքն հասանէր յափն գետոյն: Անդ՝ առ ափն գետոյն կացուցանէր զաշխարհամար դպիրսն, եւ տայր նոցա պատուէր, զի մի զոք ամենեւին թողցեն առ ափն գետոյն բանակել. այլ զամենայն գայր պատերազմաւոյ զկնի նորա փողեսցեն: 43 Եւ ինքն զհասանելն՝ զանցանելն՝ զյարձակելն ի վերայ՝ մի առնէր, եւ նախ զգունդն նահատակաց ի ներքս բեկանէր, զգաւրսն ամենայն ի փախուստ դարձուցանէր. եւ ամենայն ազգք եւ ազինք զենքնկէցք փախստեայ գնային յամրակողմն ի նուիրեալ տեղին մեհենին ի Կառնային: 44 Սոքա

եկին հասին պատեցին զքաղաքն, հրձիգ արարին զամուրն՝ մեհենին հանդերձ. եւ Կառնային նեղեր, եւ ոչ կարէր հանդարտել ընդդէմ Յուդայ: 45 Հրաման ետ Յուդա խաղացուցանել զամենայն ազգս հրէից որ էին ի կողմանս Գաղաադու, կանամբք եւ մանկտով ամենայն կահիւ հանդերձ, ածել հասուցանել յերկիրն Հրէաստանի. եւ էին նոքա բանակք մեծամեծք: 46 Եւ եկին հասին ի դուռն Եփրոն քաղաքի. Եւ այս քաղաք՝ է մեծ ի վերայ ճանապարհի յամուր վայրի. եւ ոչ գոյր նոցա այլ ճանապարհ խոտորել յաջ կամ յահեակ, բայց երթալ ընդ մեջ քաղաքին: 47 Իբրեւ տեսին զաւրք քաղաքին զամբոխ զաւրացն, եւ զբազմութիւն բանակացն զդրունսն փակեցին, զդրանոսն սեղմեցին վիմաւք. եւ ոչ տային անցանել նոցա: Իբրեւ զայն ետես Յուդա. առաքեաց առ նոսա բանս խաղաղութեամբ 48 եւ ասէ. Թոյլ տուք՝ անցից ընդ երկիր քո, երթալ անցանել ինձ յաշխարհ իմ, եւ ոչ որ ինչ մեղիցէ քեզ. բայց այնչափ որչափ ոտիւք մերովք կոխեսցուք զերկիր քո: Եւ ոչ առին յանձն նոքա նմա բանալ զդրունսն: 49 Ապա հրաման ետ Յուդա փող հարկանել, քարոզ կարդալ եւ ասել. Հապա՛ իւրաքանչիւր գունդ յորում վայրի եւ կացցէ ի ներքս խաղացցէ: 50 Եւ մատեան զաւրքն յիւրաքանչիւր տեղոջ յորում կային ի մարտ պատերազմի, զամենայն տիւն եւ զամենայն գիշերն ի մարտ, մինչեւ մատնեցաւ քաղաքն ի ձեռս նոցա: 51 Անդ սատակեցին զամենայն արու մանուկ նոցա ի սուր սուսերի իւրեանց. խլեցին գնոսս յարմատոց, խաղացուցին զաւար քաղաքին, եւ ինքեանք անցին ընդ մեջ քաղաքին, գնային երթային ի վերայ դիականցն անկելոց. 52 եւ անցին նոքա ընդ Յորդանան գետ ի տափակողմն ի դաշտ մի մեծ. եւ անդ բանակեցան դէմ յանդիման Բեթսովնայ: 53 Եւ անդ յանձանձէր զկաց մնաց ժողովրդեանն, մխիթարէր զամենեւին Յուդա ընդ ամենայն չուս ճանապարհին այսպէս առնէր մինչեւ ածէր՝ հասուցանէր յերկիրն Հրէաստանի: 54 Եւ եկին հասին ելին ի լեառն Սիովն ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ. անդ մատուցանէին զողջակէզս եւ զպատարագս. զի ոչ ծախեցաւ ի նոցանէ, մինչեւ եկին հասին անդրէն ի տեղի իւրեանց խաղաղութեամբ: 55 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ էր Յուդա եւ Յովնաթան յերկիրն Գաղաադու. եւ Շմաւոն եղբայր նոցա էր յերկիրն Գալիլեացոց, յանդիման Պտղոմեայ: Իբրեւ զայն քաջութիւնս պատերազմին լսէին 56 Յովսեպոս Զաքարեանց, եւ Զաքարի իշխան զաւրացն մնացելոց, 57 ասեն՝ Եկայք եւ մեք երթիցուք տացուք մարտ պատերազմի ընդ հեթանոսս որ շուրջ զմեք են, եւ արասցուք եւ մեք մեզ անուն: 58 Ժամ ետուն զաւրացն, խաղացին գնացին ի կողմանս Յամնեայ: 59 Եւ ել Գորգի ի քաղաքէ անտի զաւրաւք հանդերձ որ ընդ իւր էին ի մարտ պատերազմի, եւ հարաւ ի դիմի նոցա: 60 Ի պարտութիւն մատնեցան Յովսեպոս եւ Զաքարիա, եւ հալածականս երթային մինչեւ ի սահմանս երկրին Հրէաստանի: Յայնմ աւուր անկանէին ի նոցանէ արք իբրեւ երկու հազարք. եւ եղեն կործանումնն այն սաստիկ ի վերայ ժողովրդեանն: 61 Զի ոչ անսացին նոքա Յուդայի եւ եղբարց նորա. խորհեցան՝ թէ մեք իբրեւ գնա առցուք անուն քաջութեան. 62 բայց նոքա չէին ի զաւակէ անտի արանցն այնոցիկ, որոց տուեալ էր զփրկութիւն Իսրայէլի ի ձեռս նոցա: 63 Եւ ինքն Յուդա եւ եղբարք իւր փառաւոր լինէին յաչս ժողովրդեանն՝ առաջի ամենայն ազգաց հեթանոսաց. ուր եւ լսէին զանուն նոցա, 64 ժողովէին՝ եւ արհնէին գնոսս: 65 Եւ ել Յուդա եղբարքն հանդերձ, տալ պատերազմ ընդ որդիսն Եսաւայ ի հարաւակողմ կուսէ անդ: Անդ հարկանէր զՔեբրոն քաղաք՝ եւ զդստերս իւր. քակէր կործանէր զամենայն ամուրս նոցա, եւ հրձիգ առնէր զաշտարակս նորա շուրջանակի ուր եւ գտանէր: 66 Եւ ել դիմեաց գնալ նա յերկիրն այլազգեաց, զայր հասանէր ի կողմ Մարիսայ: 67 Յաւուր յայնմիկ անկան քահանայք ի պատերազմի անդ, մինչ նա դեռ կամէր քաջութիւն ինչ առնել. զի ել նա տալ պատերազմ առանց խորհրդոց: 68 Եւ դարձաւ Յուդա ի կողմն Ագովտայ յերկիրն այլազգեաց, աւերէր զմեհեանս նոցա, եւ կործանէր զկուռս նոցա, եւ հրձիգ առնէր զքաղաքս նոցա, ի գերութեան վարէր զինչս եւ զստացուածս նոցա, եւ դառնայր գնայր յերկիրն Հրէաստանի:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Զ.

Ժ 1 Եւ Անտիոքոս կայսր՝ գնայր նա ընդ վերնագաւառսն ապա լու եղեւ նմա եթէ է քաղաք մի ի կողմանս Ղիմնեայ ի Պարսից աշխարհին, քաղաք փառաւոր, լի ոսկով եւ արծաթով: 2 Եւ մեհեանն որ ի նմա, է մեծագանձ յոյժ, եւ կուրք ոսկեղէնք ձուլածոյք մեծամեծք ի նմա: Առ նա՝ զէն բազում զրաւք եւ պատեանք որ թողեալ էր Աղէքսանդրի կայսեր Մակեդոնացոց, որ թագաւորեաց նախ ի վերայ Յունաց աշխարհին: 3 Եկն եհաս նա ի քաղաքն յայն, եւ ինդրէր առնուլ աւարաբար: Ազդ եղեւ քաղաքացւոցն. 4 ի մարտ

պատերազմի պատրաստեցան, եւ ոչ ետուն մտանել: Ձահի հարաւ՝ խաղաց գնաց ի կողմանցն Արեւելից յերկիրն Բաբելացոց: 5 Անդր գութկան հասանէր առ կայսր Անտիոքոս ի կողմանցն հարաւոյ, թէ ի պարտութիւն մատնեցան զաւրքն՝ որ ելեալ էին յերկիրն Հրէաստանի: 6 Զի չոգաւ զառաջին նուագն Լիւսի զաւրաւք բազմաւք, եւ ի պարտութիւն մատնեցաւ յերեսաց նոցա: Զաւրացան զինուք զաւրաւք եւ լցան աւարաւ բազմաւ, կոտորեցին զբանակս նոցա. զինչս եւ զստացուածս նոցա ի գերութիւն վարեցին: 7 զմեհեանս աւերեցին. զկոռս կործանեցին որ շինեալ էր ի վերայ սեղանոյն յԵրուսաղէմ, եւ զսրբութիւնն փակեցին պարսպաւք բարձրութեան որպէս զառաջինն, եւ ընդ նմին զքաղաքն Բեթսուր: 8 Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ զբանս զայս թագաւորն, հիացաւ զարմացաւ թմբբեցաւ՝ եւ խռովեցաւ յոյժ. անկաւ ի մահիճս իւր եւ հիւանդացաւ, զի ոչ կատարեցաւ խորհուրդ հրամանի նորա: 9 Եւ անդ դնէր նա բազում աւուրս, զի նորոգեցան ի վերայ նորա տրտմութիւնք բազումք: Աժ զմտաւ՝ թէ մեռանիմ: 10 Կոչեաց զամենայն բարեկամս իւր՝ եւ ասէ ցնոսա. Քուն հատաւ յերեսաց իմոց. պախեալ եմ ի սիրտ իմ հոգոց իմոց: 11 Խաւսեցայ ընդ սրտի իմում եւ ասեմ, ցոր վայր նեղութեանց հասանես, եւ խռովութեան բազմի, յորում այժմիկ պաշարեալ կամ. զի քաղցր եւ բարերար եւ սիրելի էի զաւրաց իմոց: 12 Արդ՝ յուշ եղեն ինձ չարիքն այն՝ զոր գործեցի եւ յԵրուսաղէմ, եւ առի եւ զամենայն սպասն զայն զոսկւոյ եւ զարծաթոյ, եւ զաւրս եւս գումարեցի տարապարտոց ի վերայ նոցա ջնջել զնոսա: 13 Արդ զիտեմ եթէ վասն այսորիկ գտին զիս չարիքս այս ամենայն, եւ կորնչիմ աւասիկ տրտմութեամբ յաւտար երկրի: 14 Եւ կոչեաց նա զՓիլիպպոս՝ մի ի բարեկամաց անտի իւրոց, կացոյց զնա ի վերայ ամենայն թագաւորութեան իւրոյ: 15 Եւ ետ ցնա թագ եւ պատմուճան՝ եւ զմատանին զիւր, ածել զորդի իւր զԱնտիոքոս, սնուցանել եւ յիւր տեղի թագաւորեցուցանել զնա: 16 Եւ մեռաւ անդ՝ Անտիոքոս արքայ, յամին հարիւրորդի քառասներորդի իններորդի:

ԺԱ 17 Ազդ եղեւ Լիւսիայ եթէ մեռաւ արքայ՝ եւ կացոյց թագաւոր զորդի իւր Անտիոքոս, եւ եղ անուն նմա հաւրամոյն Անտիոքոս: 18 Եւ որ ի միջնաբերդին էին արգելեալք՝ որ նեղէին զԻսրայէլ, եւ շուրջ զսրբութեամբն խնդրէին զչարիս հանապազ, եւ զաւրութիւն էին նոքա հեթանոսացն. 19 խորհեցան քաղաքացիքն ջնջել զնոսա: Եւ իբրեւ ժողովեաց զամենայն ժողովս զաւրացն, 20 եւ եկին նստան շուրջ զնոքաւք. եւ ժողովեցան ի մի վայր, եւ պաշարեցին զնա: Յամին հարիւրորդի յիններորդի, շինեցին պատուարս եւ նետակալս եւ մենքենայս բազումս: 21 Եւ եկին ելին նոքա յարգելանէ անտի, եւ կցեցան յարս անաւրէնս յիսրայէլացոց անտի. 22 եւ զնացին նոքա առ արքայն եւ ասեն. Մինչեւ յե՞րբ ոչ արասցես դու զդատաստանն, եւ զվրէժ խնդրեսցես եղբարցն մերոց: 23 Մէք հաւանեալ եմք ծառայել հաւր քում, եւ երթալ զհետ հրամանաց նորա: 24 Եւ նստէին զնովաւ որդիք ժողովրդեան մերոյ, վասն այսորիկ աւտարանային բազումք ի մենջ. բայց զոր գտանէին ի մենջ՝ մահու մեռուցանէին, եւ ժառանգութիւնք մեր ի յափշտակութիւն մատնէին: 25 Եւ ոչ ի մեզ միայն ձեռս մխեցին, այլ եւ յամենայն սահմանս իւրեանց: 26 Եւ այժմ եկեալ պաշարեալ շուրջ զմեւք, եւ աւաղիկ եկեալ փակեալ պաշարեալ պահեն զմիջնաբերդն Երուսաղէմի առնուլ զնա, եւ զսրբութիւնն. եւ զԲեթսուլրա ամրացուցին: 27 Եւ եթէ ոչ վաղ աճապարեսջիք՝ եւս մեծամեծ ինչ քան զայս գործիցեն, եւ դուք զառաջս ոչ կարիցէք ունել: 28 Իբրեւ զայն լուաւ թագաւորն բարկացաւ յոյժ, հրամայեաց կոչել զբարեկամս իւր, եւ զիշխանս որ ի վերայ զաւրացն էին: 29 Եւ յայլմէ թագաւորութենէ, եւ յայլոց կղզեաց եկին առ նա զաւրք բազումք ի վարձու: 30 Եւ էր թիւ զաւրաց նորա հարիւր հազար ասպար ի ձեռին տիգաւոր հետեւակ, եւ քսան հազար հեծեալ սպառազէն, երեսուն եւ երկու փիղք վառեալք երիվարիկք: 31 Եւ եկին անցին ընդ Ադոմ. ճակատեցան պատեցին զԲեթսուլր քաղաք, եւ մարտ պատերազմի եղին շուրջ զնովաւ աւուրս բազումս: Կազմեցին շուրջ զմանգրիոնս եւ մենքենայս: Եւ ելին ի քաղաքէ անտի, այրեցին զմենքենայսն, եւ մարտ եղին ընդ նոսա քաջութեամբ: 32 Չուեաց խաղաց գնաց Յուդա ի միջնաբերդ ամրոցէ անտի, եւ եկն բանակեցաւ ի Բեթսակարիա, դեմ յանդիման բանակի արքային: 33 Կանխեաց ընդ առաւաւտն թագաւորն, առ զբանակն՝ տարաւ բանակեցոյց ի միջոյ անտի ըստ ճանապարհին Բեթսակարիայ. եւ զգաւրսն սփռեաց ճակատեցոյց ի մարտ պատերազմի. փող հարին, 34 կազմեցին պատրաստեցին զփիղսն՝ ճաշակեցուցին յարիւն խաղաղոյ, ի զմուռս եւ ի զինիս: 35 Եւ կարգեցան բաշխեցին ի գունդս գունդս. եւ կարգեցին առ փիղ փիղ հազար հազար այր սպառազէն. եւ պահապան գլուխ գնդիցն հինգ հազար հեծեալ վառեալ նժոյգ ի ձեռն պաշտպան գնդիցն. 36 զի ուր եւ կայցեն զազանքն՝ կայցեն եւ նոքա եւ ուր եւ գնայցեն՝ գնայցեն եւ նոքա: 37 Եւ վանդակակապ մարտկոցս մենքենայիւք ի վերայ փղացն կազմեցին, եւ զփղապանն ի վերայ զլիւտյն

նստուցին: 38 Եւ զայլ այրուծին յաջ եւ յահեակ թեւս գնդին կազմեցին: 39 Իբրեւ անտի արեգակն ծայրս արձակէր, առհասարակ ի զրահաւոր պատենազէն պղնձապատ վահանացն նշոյլքն զլերամբքն փայլատակէին, եւ ճառագայթք հատանէին իբրեւ ի փայլատականց հրոյ: 40 Եւ երկայնէր ճակատն, զեղոյր որ զբարձամբք լերանցն, որ զձորովք եւ զխորովք եւ զդաշտիւք: 41 Եւ խաղային յառաջ՝ առհասարակ կարգեալք եւ կազմեալք: միաբան շարժէին առհասարակ ամենեքին որ լսէին զձայն բարբառոյ բազմութեանն, զշաչին զինու, զշառաչին զերիվարացն թնդին, զոտնաձայն վահանաւոր վառելոցն: 42 Եկն եհաս Յուդա իւրով գնդան, կարգեցաւ կազմեցաւ ճակատեցաւ պատրաստեցաւ, յարձակեցաւ, ի դիմի հարաւ գնդի թագաւորին: յայնմ տեղուջ յանդիման թագաւորին՝ վեց հարիւր հեծեալ սպառազէն դիթաւալ կացուցանէր յանդիման թագաւորին: 43 Յայնմ վայրի դէտ ակն ի վեր ամբառնայր: Եղիազար Աւարան տեսանէր մի ի զազանաց անտի վառեալ զարդարեալ, ի զէն արքունի վառեալ՝ եւ նշանս արձակեալ, համարեցաւ թէ արքայն իսկ ի նմին իցէ: 44 Յարձակեցաւ ի վերայ գնդին՝ յաջ յահեակ կոտորեաց, չոգաւ մինչեւ եհաս ի փիղ անդր նշանաւոր, զէն վերացոյց, 45 եւ եմուտ ի ներքոյ, եհար՝ եւ անդէն կործանեաց: 46 Եւ էջ նստաւ փիղն ի վերայ՝ եւ զնա անդէն ճմլեաց: 47 Նոքա իբրեւ տեսին զգաւրութիւն զաւրաց թագաւորին՝ խոյս ետուն ի նոցանէ: 48 Սակայն յոր կողմ եւ գային, ընդառաջ լինէին նոցա գունդքն արքունի, մինչեւ եկին ի կողմանս Երուսաղէմի: Եւ եկն արքայն եւ բանակեցան ի Հրէաստանի, եւ ի լեառն Սիոն: 49 Եւ խաւսեցաւ նա ի հաշտութիւն խաղաղութեան Բեթսուլր քաղաքին: Եւ ելին սփռեցան նոքա ի քաղաքէ անտի, զի ոչ գոյին նոցա անդ համբարք: զի բազում ժամանակաց արգելեալ պաշարեալ էին: Եւ ամն իսկ ընդ աշխարհն շարքա ղիպեցաւ: 50 Եւ առ թագաւորն զԲեթսուլր քաղաք, եւ հրամայեաց զգաւրն ի ներքս տանել պահապան քաղաքին: 51 Եւ ինքն պաշարեալ պահէր գտորք քաղաքն աւուրս բազումս: Եւ շուրջ գնովաւ կանգնէին մանգղիոնս եւ մենքենայս հրացանս եւ քարընկէցս՝ ուրբաքարս, եւ բալիստր, նետաձիգ աշտարակս, եւ աշտարակս պարսաւորաց: 52 Դարձեալ եւ նոքա ի քաղաքէ անտի սկսան կազմել մենքենայս առ մենքենայս նոցա մարտ եղեալ կռուէին աւուրս բազումս: 53 Բայց համբար ինչ ոչ գտանէին: զի այն ամ եւթներորդ էր ընդ երկիրն, զի գաղթկանք աշխարհին սպառեցին զհամբարսն մթերեալս: 54 Մնացեալ էին սակաւք ի սուրբս անդ: զի սփռեալ էին ընդ իւրաքանչիւր տեղիս, զի սովն սաստկացեալ էր ի վերայ նոցա: Եւ ցրուեցան յիւրաքանչիւր տեղիս: 55 Իբրեւ լուաւ Լիւսի՝ եթէ Փիլիպպոս որում հրամայեաց ինքնին Անտիոքոս սնուցանել զորդի իւր զԱնտիոքոս, զի կացուցէ զնա արքայ: 56 Իբրեւ դարձաւ նա ի Պարսից եւ ի Պարթեւաց, եթէ զաւրքն ամենայն ի նա հատան: Եւ ինքն կամի հասանել ի վերայ իրաց աշխարհին: 57 Եկն՝ եւ ասէ նա ցարքայն եւ ցամենայն մեծամեծս զաւրացն: Նեղին զաւրքս հանապազ, համբարք նուազեալ են, եւ կերակուր կարճեալ են: Եւ տեղիդ յորոյ վերայ պատերազմդ է՝ ամուր է եւ անհնարին է, եւ գործ թագաւորութեան ի մեզ հասել է: 58 Արդ եկայք ի հաշտութիւն խաւսեցարուք, դաշինս կոռցուք, խաղաղութիւն արասցուք ընդ արս ընդ ազգիդ այդմիկ: 59 Բանս հաստատեցուք մեք ընդ նոսա: կալ նոցա յիւրաքանչիւր արեւնս իբրեւ զառաջինն: զի վասն արինացն իսկ իւրեանց յորում խռովեցաք զնոսա՝ բարկացան նոքա ի մենջ ի վեզ եկին՝ եւ արարին զայս ամենայն: 60 Հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի թագաւորին եւ իշխանաց նորա: Եւ արձակեաց նա հրեշտակս խաւսել ի խաղաղութիւն: Եւ ընկալան: 61 Երդումն երդուաւ նոցա թագաւորն եւ իշխանքն: Եւ ապա նոքա ելին յամրոցաց անտի: 62 Եւ եմուտ թագաւորն ի լեառն Սիոն, եւ ետես զամրութիւն տեղւոյն եւ ստեաց զերդումն զոր երդուաւ: հրաման ետ քակել շուրջանակի զպարիսպս նորա: 63 Չու արար վաղվաղակի ի կողմանս Անտիոքայ, եւ եզիտ նա զՓիլիպպոս տիրեալ քաղաքին: մարտեաւ ընդ նմա, եւ առ զքաղաքն բռնութեամբ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Է.

ԺԲ 1 Յամին հարիւրորդի յիսներորդի յառաջնում, համբարձաւ Դեմետրիոս Մելեկեան ի Հռոմ քաղաքէ. եւ եկն նա սակաւ զաւրաւք ի քաղաքն ծովեզերեայ, եւ թագաւորեաց նա ի նմա: 2 Եւ եղեւ իբրեւ մտանել կամէր Անտիոքոս ի տուն թագաւորութեան հարց իւրոց, շուրջ եղեն պատեցին զնա զաւրք բազումք, ձերբակալ արարին զԼիւսի, եւ զԱնտիոքոս կալեալ կապեալ ածին առ Դեմետր: 3 Իբրեւ ցուցին Դեմետրի զբանսն, հրաման ետ՝ եւ ասէ. Բնաւ զերեսս նոցա ինձ յակն մի արկանէք: 4 Եւ առին արտաքուստ

արտաքս զարաւքն, եւ տարան սպանին զնոսա: Եւ նստաւ յաթոռ թագաւորութեանն Դեմետր: 5 Եւ եկին առաջի նորա արք անաւրէնք ամբարիշտք յազգացն Իսրայէլի. եւ Յակիմոս գլուխ էր նոցա, զի ինքն իսկ անսայր քահանայութեանն. 6 Ամբաստան եղեն զժողովրդէնէն, եւ ասեն. Կորոյս սպառեաց Յուդա զմեզ զեղբարս իւր, եւ զքո զբարեկամս, եւ զմեզ ցրուեաց յերկրէ անտի: 7 Արդ առաքեալ դու արս հաւատարիմս որ եկեացեն տեսցեն զչարչարանս ազգին, եւ զսատակումնս զոր հասոյց ի վերայ մեր. զի սատակեաց նա զերկիրն արքունի, եւ վշտացոյց զաւգնականս նոցա: 8 Եւ ընտրեաց կայսր՝ զԲաքիդ սիրելի զարքայի՝ զիշխան յայն կողմն գետոյն, իշխան մեծ հաւատարիմ յարքայութեան իւրում. եւ արձակեցին զնա, 9 եւ զանաւրէնն Յակիմոս ընդ նմա. եւ յանձն արարին նմա զքահանայութիւնն: Եւ ետ հրաման խնդրել զվրէժ որդւոցն Իսրայէլի: 10 Զու արար՝ խաղաց զնաց Բաքիդ. եւ հրեշտակս արձակեաց ի տեղւոջէ առ Յուդա եւ առ եղբարս նորա՝ խաւսել ընդ նոսա ի խաղաղութիւն բանիւք նենգութեամբ: 11 Եւ նոքա ոչինչ անսացին բանից նորա, զի տեսին զնա հասեալ զաւրաւք բազմաւք: 12 Սկսան ժողովել առ Բաքիդ եւ առ Յակիմոս ժողովք դպրաց որ խնդրէին զիրաւունս: 13 Նախ ասիողացիքն էին յորդւոցն Իսրայէլի որ խնդրէին զխաղաղութիւն: 14 Զի այսպէս համարեցան եթէ այր քահանայ ի զաւակէ Ահարոնի եկեալ է ընդ զաւրսն, ոչ ինչ տացէ մեղանչել մեզ: 15 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա բանս խաղաղութեամբ, եւ երդմնի եղել նոցա. եթէ ոչինչ տաց մեղանչել ձեզ. եւ ոչ բարեկամաց ձերոց: 16 Եւ հաւատացին ի նա. եւ նա առ ի նոցանէն արս վաթսուն, եւ սպան յաւուր միում ըստ բանին որպէս եւ գրեալ է, 17 ընկեցին զմարմինս սրբոց քոց թոչնոց երկնից, եւ հեղին զարիւնս նոցա շուրջ զԵրուսաղէմաւ, եւ ոչոք էր որ թաղէր զնոսա: 18 Եւ անկաւ ահ եւ երկեալ ի վերայ ժողովրդեանն, զի ասացին թէ չիք ի նոսա իրաւունք եւ ոչ ճշմարտութիւն զի անցին ըստ հաստատութիւն, եւ ըստ երդումն զոր երդուան: 19 Զուեաց Բաքիդ յԵրուսաղէմէ, եւ եկն բանակեցաւ ի Բերաէթ. եւ առաքեաց կալաւ նա զբազումս ի նոցանէ՝ յարանցն ինքնեկաց եւ զբազումս ի ժողովրդէնէ անտի. եւ հրամայեաց փողոտել ի ջրհոր անդր ի ներքս: 20 Եւ եղ զաշխարհն ի ձեռն Յակիմայ. եւ եթող առ Յակիմայ զաւրս բազումս աւգնական նմա: Եւ զնաց Բաքիդ առ արքայ: 21 Եւ ջանայր Յակիմոս վասն քահանայապետութեան. 22 եւ ժողովեցան առ նա ամենայն խոռովիչք ժողովրդեանն, եւ յաղթահարեցին զերկիրն Յուդայ. եւ արարին հարուածս մեծամեծս ի վերայ Իսրայէլի: 23 Իբրեւ ետես Յուդա զչարիսն զոր արար Յակիմոս, եւ որ ընդ նմա էին որդիքն Իսրայէլի. 24 յարձակեցաւ նա ի վերայ Հրեաստանի շուրջանակի զսահմանաւք նորա, եւ արար վրէժխնդրութիւն ի վերայ արանցն որ ինքնական գնացեալ էին ի հեթանոսս: Եւ կարճեցան նոքա այնուհետեւ դառնալ անդրէն յերկիրն Հրեաստանի: 25 Իբրեւ ետես Յակիմոս՝ եթէ միւսանգամ եւս զաւրացաւ Յուդա, եւ զիտաց թէ ոչ կարեն ժոյժ ունել նմա, դարձաւ անդրէն առ թագաւորն չարախաւս լինել զնմանէ: 26 Եւ առաքեաց թագաւորն զՆիկանովրա, մի ի փառաւոր յիշխանաց անտի որ մանաւանդ ատեայր եւ թշնամութեամբ կայր ընդ կողմն Իսրայէլի. պատուէր ետ նմա զի ջնջեցէ զժողովուրդն ի տեղւոջէն: 27 Եւ եկն եհաս Նիկանովր զաւրաւք բազմաւք. եւ առաքեաց նա առ Յուդայ եւ առ եղբարս նորա բանս խաղաղութեան նենգութեամբ: 28 Մի եղիցի կոիւ ընդ իս եւ ընդ ձեզ. եկից ես սակաւ արամբք տեսանել զերեսս ձեր խաղաղութեամբ: 29 Եւ եկն առ Յուդա, եւ ողջոյն ետուն միմեանց խաղաղութեամբ. եւ զաւրքն ճակատեալ պատրաստեալ էին յարձակել եւ ձերբակալ առնել զՅուդա: 30 Իբրեւ ազդ եղել բանն այն առ Յուդա, եթէ նենգութեամբ եկեալ է զնմանէ, խռովեցաւ խորշեցաւ մերժեցաւ հեռացաւ՝ եւ այլ ոչ կամէր տեսանել զերեսս նորա: 31 Իբրեւ ետես Նիկանովր եթէ յայտնեցաւ խորհուրդս նմա, խաղաց պատահել նմա պատերազմաւ ի կողմանս Փարսաղայ: 32 Եւ անկաւ ի կողմանցն Նիկանովրայ իբրեւ արք հինգ հարիւր, եւ փախստեալ եղեն ի քաղաքն Դաւթի: 33 Եւ յետ այսց բանից՝ եկն եւ Նիկանովր ի լեառն Սիոն: Եւ եկին ելին ի քահանայից անտի սրբոց ընդ նմա. ողջոյն տալ նմա խաղաղութեամբ, եւ ցուցանել նմա զողջակէզս պատարագաց զոր մատուցանէին հանապազորդ վասն կենաց թագաւորին: 34 Նա անարգեաց զնոսա, եւ ծիծաղէր զնոքաւք. եւ պղծեաց զնոսա բանիւք հպարտութեամբ եւ ամբարտաւանութեամբ: 35 Եւ եհար զնոսա. եւ ասէ ցասմամբ, եթէ ոչ ի ձեռս իմ տաջիք զՅուդա զնդաւն իւրով, այժմ ահա է որպէս իցէ. բայց թէ ընդ սոյն դարձայց խաղաղութեամբ, զայն տաճար հրով դատեցայց, եւ ի ձենջ վրէժ խնդրեցից: Եւ անց զնաց սրտմտութեամբ եւ մեծաւ բարկութեամբ: 36 Եւ քահանայքն՝ եկին մտին կացին յանդիման սեղանոյն եւ տաճարին, սկսան լալ եւ ասեն. 37 Դու ընտրեցեր զտաճարս քո զայս՝ կոչել զանուն սուրբ քո ի վերայ սորա. զի լիցի դա տուն ուխտից խնդրուածոց ժողովրդեան քոյ: 38 Դու խնդրեա զվրէժ յառնէ այտի յայդմանէ, եւ ի բանակէ դորա, եւ անկցին ինքեանք ի սուր իւրեանց: Յիշեալ դու զհայիոյութիւնս նոցա, եւ մի տար նոցա դադար: 39 Եւ ել Նիկանովր

յերուսաղէմէ, բանակեցաւ ի Բեթսորովն. ընդ առաջ եղեն նմա զաւրք ասորեստանեայք: 40 Եւ Յուդա ինքն բանակեալ էր յԱդասա երիւք հազար արամբք. սկսաւ կալ յաղաւթս՝ եւ ասել. 41 Յայնժամ որ ի թագաւորէ անտի եկեալ հայիոյէին, ել հրեշտակ քո եւ եհար զնոսա ի հարիւր ութսուն եւ հինգ հազար, եւ անդէն սատակեաց, ըստ այնմ արինակի սատակեալ որ զբանակս զայս այսար, եւ գիտասցեն մնացեալքն թէ ի նանիր խաւսեցաւ ի վերայ սրբութեան քոյ. եւ դատեալ որ զնա ըստ իւրում չարութեան: 42 Հասին ճակատքն երկոքեան ի միմեանս, եւ ընդ միմեանս բախեցան յաւուրն երեքտասաներորդի յամսեանն Ադարայ: Ի պարտութիւն մատնեցաւ, խորտակեցաւ գունդն Նիկանովրայ, եւ անկաւ նախ ինքն ի սուր սուսերի ի մէջ երկուց ճակատուցն: 43 Իբրեւ ետես գունդն եթէ անկաւ Նիկանովր՝ զենքնկէց լինէին ի փախուստ դառնային: 45 Սոքա զհետ երթային նոցա ար մի յԱդասայ մինչեւ եկին հասին յԱզերա. եւ հարկանէին զփողս նշանաց զհետ նոցա. 46 եւ ելանէին յամենայն քաղաքաց անտի Հրէաստանի շուրջանակի, եւ կրճատէին զնոսա: Դարձեալ անդրէն առ միմեանս միմեանց ընդդէմ ի մի վայր ժողովէին. եւ անկան յայնմ աւուր ամենեքին ի սուր սուսերի, եւ ոչ մնաց ի նոցանէ եւ ոչ մի: 47 Եւ եկին խառնեցան ընդ աւար ընդ կապուտ՝ ընդ զէն՝ ընդ գանձ ընդ կահ բանակին: Եւ զգլուխն Նիկանովրայ աջով ձեռամբն հանդերձ գոր իշխեաց ձգել նա հպարտութեամբ ի տաճար անդր, եւ բերին պրկեցին զնա յանդիման Երուսաղէմի: 48 Եւ ուրախ եղեւ ժողովուրդն յոյժ: Եւ արարին զաւրն զայն տարեկան մեծ. 49 եւ կարգեցին ամ յամէ զաւրն զայն տաւն տարեկանաց, զերեքտասաներորդ ամսոյն Ադարայ: 50 Եւ լռեաց երկիրն Յուդայ աւուրս քանի մի:

ԳԻՐԲ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ը.

ԺԳ 1 Իբրեւ լուաւ Յուդա զանուն հռովմայեցուց, եթէ են նոքա հզարք զաւրութեամբ իւրեանց. եւ նոցա բարութ թուի թէ որ թիկունս առնէ զնոսա, եւ դաշնաւոր լինի նոցա. եւ զի զաւրացեալ են զաւրութեամբ ի վերայ երկրի: 2 Եւ վասն մարտից պատերազմի, զի հարկանէին քաջութեամբ իւրեանց զկողմանս Գաղատացուց, զի զաւրացան ի վերայ նոցա, եւ կացուցին զնոսա ի հարկի: 3 Եւ որ ինչ միանգամ արարին նոքա ընդ կողմանս Սպանիացուց. եւ թափեցին ի նոցանէ զբովան ուստի ոսկին եւ արծաթն հատանի. եւ ըմբռնեցին նոքա զտեղիսն զայն ամենայն խորհրդովք իւրեանց, եւ երկայնատութեամբ իւրեանց զի էր տեղին կարի բացարձակ ի նոցանէ. 4 Եւ ի թագաւորաց անտի որ եկեալ էին ի վերայ նոցա ի ծագաց երկրի մինչեւ հարին զնոսա: Եւ հարին զնոսա ի հարուածս մեծամեծս, եւ ջնջեցին զնոսա, եւ զմնացորդսն ի հարկի կացուցին տալ նոցա հարկ ամ յամէ: 5 Եւ զՓիլիպպոս, եւ զարքայն կինեացուց որ յարուցեալ էին ի վերայ նոցա, սատակեցին զնոսա ի պատերազմի եւ յաղթեցին նոցա: 6 Եւ զԱնտիոքոս մեծ արքայն ասիացուց, որ եկեալ էր ի վերայ նոցա մեծաւ պատերազմաւ, ընդ իւր ունէր հարիւր քսան փիղ, եւ կառս եւ երիվարս բազում յոյժ, եւ պարտեցաւ ի նոցանէ. 7 զի ձերբակալ արարին զնա կենդանւոյն, եւ կացուցին զնա ի տեղի մի հարկ հարկանել: 8 Եւ զթագաւորս որ ըստ նմանէ էին տալ պատանդս եւ գրաւականս: Եւ զաշխարհն Հնդկաց, եւ Պարթեւաց եւ Լիդացուց, զընտիր ընտիր զաւառաց նոցա. եւ առին զայնս եւ ի ձեռս ետուն Եւմենեայ արքայի: 9 Իբրեւ զայն եւս լուան եթէ յոյնք խորհեցան զալ սատակել զնոսա. եւ իբրեւ ազդ եղեւ բանն նոցա. 10 արձակեցին մի ի զաւրավարաց անտի, եւ եկն եհար սատակեաց զնոսա մեծաւ պատերազմաւ, եւ արկին ի նոցանէ ի սուր իւրեանց վիրաւորս բազումս. ի գերութեան վարեցին զկանայս եւ զորդիս նոցա. յաւարի առին զինչս եւ զստացուածս նոցա: Կալան զերկիրն ի ծառայութեան զամուրսն քակեցին, զաշխարհն ի հարկի ծառայութեան կացուցին մինչեւ յաւրս յայս: 11 Եւ զայլ թագաւորութիւնսն եւ զկղզիսն՝ որ խլրտէին՝ սատակեցին եւ ի ծառայութեան կացուցին: 12 Բայց ընդ բարեկամս իւրեանց՝ եւ որ թիկունս առնէ զնոսա, հաստատութեամբ սէր առնէր ընդ նոսա: Եւ հզարացան նոքա ի վերայ ամենայն թագաւորութեանց՝ որ մերձ էին եւ որ հեռի էին: Եւ որ միանգամ լսէին զանուն նոցա՝ երկնջէին ի նոցանէ: 13 Ում կամէին տային զթագաւորութիւն, զո կամէին՝ հանէին ի տէրութենէ: Եւ բարձրացան յոյժ: 14 Եւ ի վերայ այսր ամենայնի ոչ որ ի նոցանէ յանձն առ թագ առնուլ՝ եւ ծիրանիս արկանել՝ զի հաստատեացի տէրութիւնն: 15 Այլ տուն խորհրդոց շինեցին, եւ հանապազ ար երեք հարիւր եւ քսան այր ի խորհուրդ մտանէին վասն զաւրաց՝ զի զաշխարհն շէն կալցին: 16 Եւ մի մի այր ի նոցանէն որ հաւատարիմ էր իշխան, զլուխ կացուցանէին տարւոյն, զի տիրեացէ ի վերայ ամենայն երկրի նոցա, եւ ամենեքեան

հնազանդութեամբ լսէին միում. եւ ոչինչ գոյր հեռ եւ նախանձ ի մէջ նոցա: 17 Ապա կարգեաց արս ընտիրս Յուդա յիւրաքանչիւր գնդէ անտի. զԱպողեմոս զԱկկոսեան գորդի Յովնաթանու, եւ զՅասոն գորդի Եղիազարու. եւ առաքեաց գնոսա ի Հռոմ քաղաք, խնդրել ի նոցանէ զհաշտութիւն եւ թիկունս: 18 Եւ զի բարձցեն զլուծն ի պարանոցէ նոցա. քանզի ծանրացուցեալ էր յունաց զլուծ ծառայութեան ի վերայ պարանոցին իսրայէլացոց: 19 Եւ գնացին ի կողմանս Հռոմայեցոց: Եւ էր ճանապարհն մեծ եկին հասին հրեշտակքն, եւ յանդիման եղեն նոցա ի տաճարին խորհրդոց: Կացին ի մէջ, եւ սկսան տալ զպատգամս: 20 Յուդա Մակաբէ եւ եղբարք իւր, եւ ամենայն սպայ հրէաստանեայց. խաւսել ընդ ձեզ ի հաշտութիւն. առնել զձեզ թիկունս, եւ խնդրել ի ձէնջ խաղաղութիւն. զի եւ ձեզ եւս կամ լիցի, գրել ձեզ զմեզ նիզակակիցս եւ բարեկամս: 21 Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի նոցա: 22 Եւ այս այն պատճէն է հրովարտակի նոցա գոր գրեցին նոքա առ նոսա ի տախտակս պղնձիս եւ առաքեցին յԵրուսաղէմ. եւ առ իւրեանս թողին յիշատակ թիկանց եւ խաղաղութեան: 23 Խաղաղութիւն եւ բարիք լիցին ընդ Հրէաստան, եւ ընդ Հռոմայեցոց՝ ընդ ամենայն ընդ ծով եւ ընդ ցամաք. սուր եւ թշնամի հեռի լիցի ի նոցանէ: 24 Ապա եթէ հասցէ պատերազմ նախ ի վերայ հռոմայեցոց, կամ ուրեք բարեկամաց նոցա՝ ընդ ամենայն տեղիս տէրութեան նոցա, 25 ի թիկունս վաղվաղակի հասցէ գունդն Հրէաստանեայց, որպէս ժամանակն ցուցանէ նոցա՝ մտադելս սրտի մտաւք: 26 Եւ ի թշնամի ինչ մի տացեն, եւ մի ձեռնտու լիցին արծաթով կամ ոսկով՝ կամ զինու՝ կամ նաւաւք: Այսպէս հաճոյ թուեցաւ հռոմայեցոց զի պահեսցեն զպատուիրանդ զայդ առանց կաշառոյ: 27 Սոյնպէս եթէ ի վերայ ազգին հրեից հասանիցէ պատերազմ, ի թիկունս վաղվաղակի հասցեն հռոմայեցիք՝ միամտութեամբ սրտի մտաւք. որպէս ժամանակն նոցա ցուցանիցէ: 28 Եւ ի թշնամի ինչ ոչ տացեն, ոսկի կամ արծաթ կամ զէն կամ նաւ. որպէս հաճոյ թուեցաւ հռոմայեցոց: Պահեսցեն զպատուիրանս զայս առանց նենգութեան: 29 Եւ ըստ բանիցս այսոցիկ այսպէս հաստատեցին հռոմայեցիք ընդ գնդին հրեից: 30 Ապա եթէ յետ այդ բանից խորհուրդ ինչ ի մէջ մտցէ սոցա կամ նոցա՝ հանել կամ յաւելուլ, որ ինչ դէպն տացէ՝ կարգեսցեն հասարակ հաւանութեամբ, եւ հաստատուն կացցեն: 31 Եւ վասն չարեաց արքային Դեմետրեայ որ հասուցանէ նոցա, գրեսցուք առ նա. գոզցուք, ընդէր ծանրացուցանէք զլուծ ի վերայ պարանոցի նիզակակից բարեկամաց մերոց: 32 Զայս գիտաւքիք՝ եթէ զքէն ամբաստան լիցին դոքա. դատաստան յիրաւի կալցուք, մարտ պատերազմի տացուք ընդ քեզ, եթէ ընդ ծով իցէ՝ եթէ ընդ ցամաք:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄՍԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Թ.

1 Եւ ոչ ինչ լուսա Դեմետր. զի անկեալ կործանեալ էր Նիկանովր գնդան իւրով ի նոցանէ պատերազմաւ: Եւ նա դարձեալ անդրէն կրկնեալ յոեաց զԲաքիդ եւ զՅակիմոս, եւ զյառաջակողմն թելոյն իւրոյ ընդ նոսա յերկիրն Հրէաստանի: 2 Եւ գնացին ի ճանապարհն Գաղգաղայ. եւ եկին ճակատեցան ի Մեսադովթ յերկիրն Արբեղացոց, եւ առին զնա, եւ սատակեցին անձինս բազումս մարդկան ի նմա: 3 Յամեսեանն առաջնում յամին հարիւրորդի յիսներորդի երրորդի, բանակեցան մերձ առ յԵրուսաղէմ: 4 Եւ չուեցին գնացին հասին ի Բերթ քսան հազար մկնդաւոր արամբք. եւ երկուք հազարաւք հեծեալ սպառազինաւ: 5 Եւ Յուդա էր բանակեալ յԵղիշա. եւ երեք հազար սպառազէն ընտիրք. 6 իբրեւ տեսին զամբոյս բազմութեան գնդին, եւ երկեան յոյժ, եւ բազումք թաթափեցան ի նմանէ. եւ ոչոք մնաց առ Յուդայի, բայց ուրք հարիւր հեծեալ սպառազէն: 7 Իբրեւ ետես Յուդա թէ թաթափեցան զաւրքն ի նմանէ. եւ պատերազմ նեղէր զնա, նեղեցաւ ի սիրտ իւր. զի ոչ էր ժամանաւ միւսանգամ ժողովել զնոսա. լուծաւ լքաւ անկաւ: 8 Սկսաւ խաւսել ընդ մնացեալսն եւ ասէ. Եկայք հարցուք ի դիմի, թերեւս կարացուք կծանել ինչ ի նոցանէ: 9 Եւ ինքն յարձակ յարձակ խաղայր. եւ զաւրքն մատուցեալ պաշարէին դարձուցանել անդրէն. սկսան խաւսել ընդ նմա՝ եւ ասեն. Այր դու՝ նոցա ինչ մեք ոչ կարեմք ստնանել բայց այժմ զանձն ապրեցուցանել ուշ դիցուք. հապա դարձուք ժողովեցուք զեղբարս մեր. ապա մարտիցուք. թէպէտ եւ իցեմք սակաւք: 10 Պատասխանի ետ նոցա Յուդա՝ եւ ասէ. Քաւ լիցի ինձ առնել զիրսդ զայդ, ի փախուստ դառնալ ինձ ի նոցանէ. եթէ հասեալ իցէ ժամանակ մեր՝ մեռցուք քաջութեամբ ի վերայ եղբարց մերոց, եւ ոչ խառնեցուք զանուն վատութեան մերոյ ընդ արուորիւնս քաջութեան: 11 Եւ ելին զաւրքն յիւրաքանչիւր բանակէ. եւ ճակատեցան դէմ յանդիման միմեանց. երկու գունդք լինէին՝ գունդքն Բաքիդեան սպառազինաւ: Պարսաւորքն եւ աղեղնաւորքն առաջի գնդին խաղային, եւ նահատակքն յառաջագոյն խաղացեալ էին: 12

Բայց Բաքիդ յաջում թեւի անդ ճեպեր զգաւրսն ի ձայն փողոյ տագնապաւ յառաջ մատուցանէր: 13 Եւ գունդն յուղայեան փող հարեալ ի վերայ յարձակեալ գային, մինչեւ երկիրն շարժէր յամբոխ յաղաղակէ անտի յերկոցունց կողմանց: Եւ եղև պատերազմն խառնեալ անդադար, յառաւատէ մինչեւ յերեկոյ: 14 Իբրեւ ետես Յուդա՝ եթէ Բաքիդ ընտիր ընտիր զաւրաւք յաջում թեւի անդ է զընտիր ընտիր սպառազինաց յիւրմէ գնդէ անտի յառաջ կոչէր, քաջալերէր եւ անդէն ի վերայ յարձակէր: 15 Ի նմին ժամանակի զաջակողմն թեւին բեկանէր, եւ զձախուն արկանէր. եւ անդստին առաջի արկեալ փախստեայս տանէր մինչեւ ի կողմանս վերինս Հագովտայ: 16 Եւ որ ի ձախակողմն թեւի անդ էին, իբրեւ տեսին թէ աջակողմն թեւին բեկաւ առաջի Յուդայեանց, գային խառնէին, եւ զՅուդա գնդաւն հանդերձ ի մէջ արկանէին: 17 Յայնմ վայրի վիրաւորք յերկուց կողմանց անկեալ ընդ երկիր թաւալէին: 18 Անդ անկանէր Յուդա՝ առաջին նահատակաւքն. եւ որ մնացեալ էին ի փախուստ դառնային: 19 Դարձան Յովնաթան եւ Շմաւոն եղբարքն երկոքին, բարձին զՅուդա, տարան թաղեցին ի շիրիմս հարց իւրեանց ի Մովդիմ: 20 Լացին կոծեցան որդիքն Իսրայէլի կոծ մեծ. սուգ առին աւուրս բազումս, եւ սկսան խաւսել. 21 եւ ասեն. Զիա՞րդ անկաւ կործանեցաւ հզարն փրկիչն Իսրայէլի: 22 Այլ ուրեք ուրեք մարտ՝ կամ ճակատ՝ կամ մղել պատերազմի, կամ քաջութիւնս ինչ որ արարեալ է Յուդայի՝ գրեցաւ իսկ ոչ յայսմ մատենի. զի բազում էր կարի յոյժ:

ԺԴ 23 Եւ եղև յետ մահուանն Յուդայի՝ բրեցին անաւրէնքն շուրջ զսահմանաւքն Իսրայէլացոց բուսան՝ բղխեցին, եւ բազմացան որ գործէին զանաւրէնութիւն: 24 Յաւուրսն յայնոսիկ եղև սով մեծ, եւ ինքնակամ գնացին մարդիկն ի նոսա. եւ աշխարհն ձեռնտու էր ի նոսա: 25 Եւ ընտրեաց Բաքիդ արս անաւրէնս, եւ կացոյց իբրեւ տեսարս ի վերայ նոցա, 26 որ քննէին եւ խնդրէին եւ ածէին զբարեկամսն Յուդայի առ Բաքիդ, եւ խնդրէին վրէժ ի նոցանէ, տառապեցուցանէին եւ այլն առնէին. 27 եւ նեղէին եւ ծաղր առնէին զԻսրայէլ. զի ոչ երբեք լեալ էր այս յորմէ հետէ երեւեցաւ մարգարէ: 28 Եւ ժողովեցան ամենայն բարեկամքն Յուդայի, եւ չոգան առ Յովնաթան Ափուս՝ եւ ասեն. 29 Եղբայր քո Յուդա մեռաւ, եւ այր չիք որ նման է նմա ելանել ընդդէմ թշնամոյ, տալ պատասխանի այդոցիկ որ եկեալ թշնամութեամբ նեղեն զագգս մեր: 30 Այլ զբեզ ընտրեցաք մեք ի տեղի նորա, զի եղիցես դու իշխան ի վերայ մեր. լինել մեզ առաջնորդ՝ եւ տալ պատերազմ ընդ թշնամիս մեր: 31 Եւ յանձն առ Յովնաթան ի ժամանակին յայնմիկ զառաջնորդութիւն. եւ համբարձաւ նա փոխանակ Յուդայի եղբարս իւրոյ: 32 Իբրեւ գիտաց Բաքիդ խնդրէր սպանանել զՅովնաթան եւ զՇմաւոն զեղբայր նորա. 33 Եւ փախեան նոքա յանապատն Թակովեայ. եւ եկին բանակեցան ի ջուր անդր Ակուսասփառ: 34 Եւ գիտեաց Բաքիդ զաւրն շաբաթուց, եւ եկն ինքն բանակեցաւ զաւրաւքն իւրովք յայնկոյս Յորդանան գետոյ: 35 Եւ առաքեաց առ նոսա զեղբայր մի զիւր՝ զաւրագլուխ զաւրաց բազմաց, եւ աղաչեցին զնաբատացիս զբարեկամս իւրեանց, յանձն առնէին նոցա զկահ եւ զգրաստ՝ եւ զամենայն ինչս, որ մնացեալ էր ի բնի իւրեանց: 36 Եւ ելին որդիքն Յամբրեայ որ ի մէջ Դամասայն էին, ըմբռնեցին զՅոհաննէս, եւ առին գնացին կահիւ հանդերձ ընդ իւրեանցն: 37 Յետ ժամանակացս այսոցիկ ազդ եղև Յովնաթանու եւ Շմաւոնի եղբարց նորա, եթէ որդիքն Ամբրեայ հարսանիս արարին. եւ առեալ ածէին զհարսն յԱբդաղաթայ՝ դուստր միոյ ուրումն ի մեծամեծաց ասագաց քանանացոց անտի, մեծաւ չուով անչափ հանդերձիւ: 38 Եւ յիշեցին նոքա զՅոհաննէս զեղբայրն իւրեանց, ելին մտին նոքա ի դարան ի ծործոր լերին: 39 Եւ ամբարձին զաչս իւրեանց, տեսին զի գայր չու մեծ՝ եւ ամբոխ բազում. եւ ել փեսայն փեսաւիրաւքն եւ եղբարքն հանդերձ, եւ փողովք եւ թմբկաւ, եւ պէսպէս արուեստականաւք, եւ բազում վառելովք: 40 Եւ ելին նոքա ի դարանէ աստի, սպանին զբազումս, եւ բազում վիրաւորս արձակեցին, եւ զվառեալսն փախստեայ արարին. եւ առին յաւարի զկահ եւ զհանդերձ. եւ զչուն աւար հարկանէին: 41 Եւ դարձան հարսանիքն ի կոծ, եւ ձայն արուեստականացն՝ ի սուգ եւ յորբս դարձաւ: 42 Եւ խնդրեցին սպառ սպուռ զվրէժ արեան եղբարն իւրեանց. եւ դարձան ի մարգն Յորդանան գետոյ: 43 Իբրեւ գիտաց Բաքիդ՝ առ զաւրս եւ խաղաց ի վերայ նոցա, եւ եկն եհաս յանձաւսն Յորդանան գետոյ: 44 Ասէ Յովնաթան ցզաւրսն իւր. Եկայք յարիցուք մարտ դիցուք վասն ոգւոց մերոց զի ոչ է այսաւր իբրեւ զերեկն եւ իբրեւ զեռանտն: 45 Եւ ահաւասիկ զաւրք ճակատեալ յանդիման մեր. ոչ ամուր թաքստի՝ ոչ դաշտ փախստի. եւ գետս Յորդանան շուրջ զմեք պատեալ է: 46 Արդ եկայք ձայն բարձրոյք յերկինս, յարձակեսցուք ի վերայ, թերեւս ապրեսցիք ի ձեռաց թշնամեաց մերոց: Զբանսն ասաց, եւ անդէն խառնեցաւ յարձակեցաւ ի վերայ Բաքիդեայ: 47 Այն ինչ լինէր զոգիսն ի զիրկս իւր թափել, եւ նա յետս կոյս կործանեցաւ. 48 եւ հոսեցան Յովնաթան եւ որ ընդ նմա էին ի դարէ անտի: 49 Անդ հարին կոտորեցին

Բաքիդեանք՝ ի Յուդայի գնդէ անտի արս հազար մի. եւ դարձան յԵրուսաղէմ: 50 Սկսան շինել քաղաքս ամուրս յերկրին Հրէաստանի, եւ զամուրսն Երիքովի, եւ զԱմաւեայ, եւ զԲեթորեայ, եւ զԲեթելայ, եւ զՄինաթարովայ, եւ զՍտեփայ. ի պարիսպս ամրացեալս, եւ ի դրունս հզարս, եւ ի նիզս հաստատունս: 51 Եւ պահապանս կացուցին թշնամութեամբ ի վերայ Իսրայէլացոց, 52 եւ ամրացուցին զքաղաքն Բեթսովրայ, եւ զԳազերամ, եւ զԱկառն. եւ կացոյց ի նմա զարս բազումս՝ եւ համբարս յոյժ: 53 Եւ առ նա զորդիս իշխանաց երկրին ի պատանդս, եւ եղ զնոսս յակառն Երուսաղէմի ի պահեստ: 54 Յամին հարիւրորդի տասներորդի. յամսեանն երկրորդում, հրամայեաց Յակիմոս քակել զպարիսպսն սրահիցն սրբութեան ներքնոյ: Եւ սկսան քակել զգործն մարգարէից: 55 Ի ժամանակին յայնմիկ հարաւ Յակիմոս, եւ խափանեցան գործք նորա. քակեցան երախք նորա. պապանձեցաւ եւ ոչ կարէր խաւսել բան մի եւ հրաման տալ վասն տան իւրոյ: 56 Եւ մեռաւ Յակիմոս ի ժամանակին յայնմիկ մեծաւ տանջանաւք: 57 Իբրեւ ետես Բաքիդո, եթէ մեռաւ Յակիմոս, դարձաւ անդրէն առ արքայն. եւ դադարեաց երկիրն Հրէաստանի ամս երկուս: 58 Խորհեցան անաւրէնքն եւ ասէն. Ահաւաղիկ Յովնաթան եւ որ ընդ նմա են՝ խաղաղութեամբ նստին բնակութեամբ յանհոգս. արդ՝ եկայք ածցուք զԲաքիդո, եւ ըմբռնեցէ զդոսս ամենեսին ի գիշերի միում: 59 Գնացին խորհեցան ընդ նմա: 60 Նա՝ խաղաց զալ վաղվաղակի զարաւք բազմաւք: Եւ առաքեաց նա հրովարտակս զաղտ՝ առ խորհրդակիցս իւր որ էին ի Հրէաստանի, զի ըմբռնեցեն զՅովնաթան եւ որ ընդ նմա էին. եւ ոչ կարէին, զի ազդ եղեւ նմա բանք խորհրդին: 61 Եւ կալան նոքա արս յերկրին առաջնորդաց չարեացն յիսուն մի, եւ անդէն խոխողեցին: 62 Եւ խոյս ետուն Յովնաթան եւ Շմաւոն եւ որք ընդ նոսա էին ի Բեթբէս ի յանապատն. եւ խրամակարկատ արարին զնա, եւ ամրացուցին զնա: 63 Եւ իբրեւ ետես Բաքիդո, զարահատոյց լինէր, եւ գայր պաշարէր. 64 մարտ եղեալ զԲեթբեսեաւ, եւ մարտնչէր աւուրս բազումս. եւ առնէին կանգնէին շուրջ զնովաւ մենքենայս: 65 Եւ եթող Յովնաթան զՇմաւոն զեղբայր իւր ի քաղաքի անդ, եւ եկն ել նա ի գաւառ անդր. եւ եկն արթամ. 66 եհար զՈղոմերա եւ զեղբարս իւր, եւ զորդիսն Փասիրոնայ ի խորանի իւրեանց. եւ սկսաւ ելանել հարկանել զգաւրսն: 67 Եւ Շմաւոն եւ որ ընդ նմա էին. ելին հրձիգ արարին զմենքենայս 68 եւ մարտ պատերազմի եղին ընդ Բաքիդայ. ի պարտութիւն մատնեցան ի նոցանէ. զի էր խորհուրդն այն եւ արշաւան նորին ընդունայն: 69 Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ ի վերայ արանցն անաւրինաց, որ խրատն ետուն նմա արշաւել յերկիր նորա. սպան նա զբազումս ի նոցանէ, եւ խորհեցաւ նա դառնալ յերկիր իւր ուստի եկեալ էր: 70 Իբրեւ զիտաց Յովնաթան՝ առաքեաց զկնի նորա հրեշտակս, եւ խաւսէր ընդ նմա խաղաղութեամբ, դնել ուխտ, եւ դարձուցանել նմա զգերին ամենայն: 71 Յանձն առ եւ արար որպէս խաւսեցաւ նա ընդ նմա. եւ երդուաւ նմա, թէ այլ ոչ եւս խնդրեցից ի վերայ ձեր չարիս. մինչեւ կենդանի իցեմ: 72 Եւ դարձոյց անդրէն զգերին որ առեալ է յառաջու յերկրէն Հրէաստանի. եւ ինքն գնաց յաշխարհ իւր, եւ այլ ոչ եւս դիմեաց դառնալ ի սահմանս նոցա: 73 Եւ դադարեաց սուր յԻսրայէլէ: Եւ բնակեաց Յովնաթան ի Մաքմաս: Եւ սկսաւ դատել Յովնաթան զժողովուրդ իւր, եւ սատակել զանաւրէնսն յԻսրայէլէ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՑՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ժ.

ԺԵ 1 Յամին հարիւրորդի վաթսներորդի ել Աղէքսանդրոս Անտիոքեան Եպիփան, եւ առ նա զքաղաքն Պտղոմայեցոց, ընկալան զնա. եւ թագաւորեաց նա անդ ի նմա: 2 Լուաւ Դեմետր արքայ, եթէ ժողովեաց զարս բազումս, եւ ել տալ ընդ նմա մարտ պատերազմի: 3 Եւ յղեաց առ նա Դեմետր բանս խաղաղութեամբ, զի մեծարեցեն նոքա զնա. 4 աճապարեցուք ասէ դնել ընդ նմա ուխտ խաղաղութեամբ, մինչչեւ եղեալ իցէ ընդ նոսա ուխտ Աղէքսանդրեայ վասն մեր: 5 Եւ զիտեմ յուշ լիցին նմա չարիքն զոր անցուցաք մեք ընդ նմա եւ ընդ եղբարս նորա եւ յազգս նորա: 6 Եւ ետ նմա իշխանութիւն ժողովել զարս, եւ պատրաստել զէն, զի լիցի նա նիզակակից նորա. եւ զպատանդսն որ էին յակառն հրամայեաց տալ ի ձեռս նորա: 7 Եւ եկն Յովնաթան յԵրուսաղէմ. ընթերցաւ նա զթուղթն առաջի ամենայն ժողովրդեանն, առաջի այնոցիկ որ յամրի անդ էին: 8 Եւ երկեան նոքա երկիւղ յոյժ. զի լուան եթէ ետ նմա իշխանութիւն արքայն ժողովել զարս: 9 Սակայն ածին կալան զպատանդսն առաջի նորա, եւ ետ զնոսս ցընտանիս իւրեանց: 10 Եւ բնակեցաւ Յովնաթան յԵրուսաղէմ, սկսաւ շինել եւ նորոգել զքաղաքն. 11 եւ ասէ ցայնոսիկ, որ գործէին զգործն շինուածոց պարսպացն. Շինեցէք ասէ զպարիսպոյ, եւ զլեառն Սիոն շուրջ, ի չորս կոյս

յորձաքար վիմաց, եւ արարին այնպէս: 12 Փախստեայ գնացին այլազգիքն՝ որ էին յամուրս անդ որոց շինեաց յայնժամ Բաբելոն 13 եւ եթող գնոսս յիւրաքանչիւր տեղուոջ, եւ գնաց նա յերկիրն ուստի էր: 14 Եւ ի Բեթսովր մնացեալ էին ոմանք՝ որոց թողեալ էր զաւրէնսն եւ զհրամանս զի նա էր ամուր: 15 Իբրեւ լուաւ Աղէքսանդրոս արքայ զաւետիսն զոր ետ բերել Դեմետրիոս առ Յովնաթան, եւ պատմեցին նմա զպատերազմ քաջութեամբ, որ արարեալ էր եղբարք իւրովք, եւ զվիշտսն որ անցուցեալ էր ընդ նոսա: 16 Եւ ասէ, Միթէ կարե մք ուրեք գտանել այր մի այնպիսի, առէք առնենք զնա մեզ բարեկամ եւ թիկունս: 17 Եւ հրամայեաց առնել առ նոսա հրովարտակ ըստ բանիցս այսոցիկ: 18 Արքայ Աղէքսանդրոս՝ առ եղբայր Յովնաթան ողջոյն: 19 Ազդ եղեւ մեզ վասն քո, եթէ այր քաջ զաւրութեամբ ես, եւ արժանի ես դու լինել մեզ բարեկամ: 20 Արդ կացուցաք մեք զքեզ այսաւր զլուխ քահանայապետութեան ազգի քոյ եւ բարեկամ արքայի կոչել զքեզ: Եւ ետ տանել նմա պսակ ոսկի եւ ծիրանիս: Արդ կալ լիցի քեզ յուխտի մերում եւ պահել զհաւատ բարեկամութեան առ մեզ, ողջ լեր: 21 Եւ առ՝ զգեցաւ Յովնաթան զայն ընտիր պատմութեան, յամին հարկիրորդի վաթսներորդի եւթներորդի, ի տաւնին տարեկանաց տաղաւարահարաց ժողովեցին զաւրս, կազմեցին զէնս, եւ ուրախ եղեն: 22 Եւ լուաւ Դեմետր զբանս զայս, տրտմեցաւ յոյժ: 23 Եւ ասէ, Զի՞նչ գործ գործեցաք, զի ոչ մեք մեզ արարաք գնոսս թիկունս: Եւ արդ աճապարեաց Աղէքսանդրոս, եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա ի հաշտութիւն, եւ արար իւր ձեռն հաստատութեան զՀրէաստան: 24 Արդ առէք եւ մեք զրեսցուք առ նոսա բանս միսիթարութեան մեծարանաց եւ պարգեւաց զի եղիցին նոքա մեզ յաւգնականութիւն: 25 Եւ ետ տանել նոցա հրովարտակս ըստ բանիցս այսոցիկ, Արքայ Դեմետրիոս՝ առ ազգն հրէից ողջոյն: 26 Քանզի պահեցէք դուք զուխտս եւ զդաշինս զոր ընդ մեզ եղիք, կացէք մնացէք դուք ի մերում բարեկամութեան, եւ ոչ ձեռնտու եղէք ի թշնամի, լուաք մեք եւ ուրախ եղեաք: 27 Եւ արդ՝ կացէք մնացէք պահեցէք դուք առ մեզ զնոյն հաւատ, 28 եւ մեք հատուցուք ձեզ թողութիւնս բազումս, եւ տացուք ձեզ պարգեւս բազումս: 29 Եւ արձակեցուք զձեզ՝ եւ թողցուք զամենայն հրէայ ի հարկաց եւ զբաժ զաղտիցն եւ զպսակաց, եւ փոխանակ երրորդաց սերմանն: 30 Եւ զհասարակաց այգւոյն եւ զծառոյն որ գայր ինչ, թողում ձեզ յայսմ արեւ եւ առ յապա, եւ յերիցն արիւնաց որ յաւելան ի ձեզ, եւ ի շամրտացիս, եւ ի գալիլեացիս, յայսմ հետէ եւ ի յալիտեանս ժամանակաց: 31 Եւ յԵրուսաղէմ նուիրեալ՝ սուրբ թողեալ կացցէ շուրջ զսահմանաք իւրովք հանդերձ, եւ ի տասանորդէ զմաքս ձեզ թողեալ լիցի: 32 Եւ զիշխանութիւն զամբիդ ի ներքս տուեալ լիցի ցքահանայապետոյ, եւ կացուցէ դա ի նմա արս զոր ինքն ընտրեսցէ պահել զդա: 33 Եւ ամենայն անձն հրէի որ ի գերութեան գտցի՝ յերկրէն Հրէաստանի յամենայն թագաւորութեան իմում, արձակեալ ձրի առանց փրկանաց, զամենայն հարկս՝ հասի եւ մաքսի եւ գրաստու: 34 Եւ յամենայն տաւնս տարեկանաց, շաբաթք եւ զլուխք ամսոց եւ աւուրք յառաջ քան զտաւնն, եւ երեք երեք աւուրք զկնի տաւնին, եղիցին ապահարկ թողեալ ամենայն հրէից որ իցեն ի թագաւորութեան իմում: 35 մի իշխեսցէ պահանջել նեղել զոք վասն ամենայն իրաց իմոց: 36 Եւ առաջինք գտցին նոքա ի զաւրս արքունի ի վեց հարիւր հազար զաւրական, եւ պարգեւք ելցեն նոցա որպէս արեւն է ընդ առաջին զաւրս արքունի՝ ընդ մեծամեծս: 37 Եւ ի նոցանէ դարձեալ հաստատեսցի ի ձեռնանէ արքունի որ են հաւատարիմ: Եւ իշխանք եւ վերակացուք եղիցին նոցունց: Եւ գնացեն նոքա ըստ օրէնս իւրեանց որպէս հրաման ետ արքայ երկրին Հրէաստանի: 38 Եւ զերիս օրէնս որ յառաջագոյն եղեալ էր Հրէաստանեայց, յերկրէն Շամրտացոց անդրէն դարձուցանել ի Հրէաստան, եւ համարել ընդ երկուսին մի օրէնս, զի մի այլ իշխան ձեռնահաս լիցի ի վերայ նոցա, այլ քահանայապետն: 39 Եւ զքաղաքն Պտղոմայեցոց տուեալ լիցին նոցա պարգեւ ի նուէրս սրբութեանցն որ յԵրուսաղէմն են ի պէտս ծախիցն որ ի սուրբս անդր ծախիցին: 40 Եւ ես տաց ամ յամէ հնգետասան հազար կշիռ արծաթոյ՝ յարքունի համբարուէ, ի կողմանց ուստի արժան իցէ: 41 Զամենայն մթեր զոր նոքա ոչն կարէին լնուլ յարքունուստ լիցի, որպէս ընդ առաջին ազգսն, 42 յայսմ հետէ տացեն յարքունի տարազէ: Եւ ի վերայ այսորիկ զհինգ հազար կշիռ արծաթոյն՝ զոր առնուն ի մտիցն սրբութեանն ըստ համարոյ տարւոյն, եւ այդ թողեալ լիցի, զի անկ է այդ քահանայից եւ պաշտաւնէից: 43 Որ միանգամ դիմեսցեն ոք փախստեայ անկանել ի տաճար անդր յԵրուսաղէմ, կամ որ միանգամ ի սահմանաց դորա իցէ որ պարտիցի ոք ինչ յարքունիս, թողեալ լիցի նմա, եւ ինքեանք արձակեալ լիցին: 44 Եւ ամենայն ինչ որ արատեալ կործանեալ իցէ շինուածոց սրբոց, շինեսցին նորոգեսցին, եւ ծախ համարոյն յարքունուստ վճարեսցի: 45 Եւ շինեսցեն զպարիսպն Երուսաղէմի, ամրացուցեն շուրջանակի, եւ ծախ համարոյն յարքունուստ վճարեսցի: Եւ ամենայն պարիսպք ամրաց Հրէաստանի շինեսցին: 46 Եւ իբրեւ լուաւ Յովնաթան եւ ժողովուրդն զբանս զայս, ոչ ինչ

հաստատեցին՝ եւ ոչ յանձն առին, զի յիշեցին զչարիսն մեծամեծս որ արարեալ էր յԵրուսաղէմ, եւ նեղութիւնս յոյժ զոր նեղեցին նոքա գնոսաւ: 47 Այլ հաճեցան՝ հաւանեցան ընդ հաշտութիւնն Աղէքսանդրի զի նա եղեւ նոցա նախ առաջնորդ բանիցն խաղաղութեան. եւ էին նոքա նմա նիզակակիցք եւ թիկունք զամենայն աւուրս կենաց իւրեանց:

ԺԶ 48 Զաւրածողով լինէր արքայ, եւ կուտէր զաւրս բազումս զալ տալ պատերազմ ընդ Դեմետրեայ: 49 Եւ եկին բախեցան թագաւորքն երկոքին ընդ միմեանս. ի փախուստ դառնայր գունդն Դեմետրեայ, յաղթական լինէր նոցա Աղէքսանդրոս: 50 Եւ սաստկացուցանէր զճակատ մարտին ի վերայ նոցա մինչեւ արեւուն մտանելոյ: Անդ յայնմ աւուր անկանէր Դեմետր առաջի Աղէքսանդրի հարկանէին վանէին եւ առ արին զգործն վճարէին: 51 Հրեշտակս արձակէր Աղէքսանդրոս յերկիրն Եգիպտացոց՝ զի դարձաւ տէրութիւն իմ յիս, առ Պտղոմէոս արքայ. պատգամ տայր ի բանից ըստ արինակիս ըստ այսմիկ. այս ինչ յայտնի լիցի քեզ արքայդ եգիպտացոց, 52 զի դարձաւ տէրութիւն իմ յիս, եւ նստայ ես յաթոռ հարց իմոց, ի ձեռն առի զիշխանութիւն իմ, հարի վանեցի զԴեմետրիոս զաւրաւք իւրովք, եւ նուաճեցի անդրէն զաշխարհն իմ. 53 ի մարտ պատերազմի հարի վանեցի զնա եւ զզաւրս իւր, եւ նստայ յաթոռ թագաւորութեան նորա: 54 Արդ եկ հաստատեցուք ի միջի մերում զհաստատութիւն խաղաղութեան տուր ինձ դու զդուստր քո կնութեան, զի արժանի լիցի ինձ, եւ ես քեզ եղեց արժանի փեսայութեան: 55 Ետ պատասխանի արքայն եգիպտացոց եւ ասէ. Աւրն յաւուրս բարութեան յորում դարձար դու յերկիր նախնեաց քոց, եւ նստար դու յաթոռ արքայութեան հարց քոց: 56 Եւ ես պատրաստեալ եմ ի կամս քաղցրութեան առնել զայս ամենայն որպէս գրեցեր դու առ իս. բայց եկ յանդիման լիցուք միմեանց ի քաղաքն Պտղոմացոց, զի տեսցուք զմիմեանս. եւ փեսայացուցից զքեզ ինձ՝ որպէս եւ ասացեր: 57 Եւ ել Պտղոմէոս արքայ յերկրէն Եգիպտացոց, ինքն Կղեոպատրաւ դստերքն հանդերձ ի քաղաքն Պտղոմացոց. յամին հարիւրորդի վաթսներորդի երկրորդի: 58 Եւ յանդիման եղեն թագուորքն երկոքեան միմեանց, եւ ետ Կղեոպատրաւ զդուստր իւր. եւ արարին հարսանիս մեծաւ պատրաստութեամբ՝ մեծաւ փառաւք ըստ արեւնս թագաւորաց ի քաղաքին Պտղոմացոց: 59 Ետ հրովարտակս Աղէքսանդրոս առ Յովնաթան, զի եկեսցէ նա առ նա: 60 Խաղաց գնաց Յովնաթան մեծաւ փառաւք ի քաղաքն Պտղոմացոց եւ եկն յանդիման եղեւ թագաւորացն երկոցուն մեծապէս պատարագաւք եւ եգիտ շնորհս ի նոցանէ: 61 Եւ կուտեցան ի վերայ նորա արք անարեւնք յԵրուսաղէմէ, ամբաստան լինել զնմանէ. եւ ոչինչ անսայր թագաւորն նոցա: 62 Հրաման ետ արքայ մերկացուցանել զՅովնաթան ի հանդերձից իւրոց. եւ զգեցուցին նմա ծիրանիս, եւ ընդ իւր նստոյց զնա: 63 Եւ ասէ ցիշխանսն. Արդ, երթիջիք դուք ընդ նմա, եւ ընդ ամենայն քաղաքս քարոզ տաջիք կարդալ. զի մի ոք իշխեսցէ ամբաստան լինել վասն դորա. եւ մի ոք նեղեսցէ զդա մինչեւ բանիւ միով: 64 Եւ եղեւ իբրեւ տեսանէին զփառս նորա, եւ լսէին զձայն բարբառոյ քարոզին, եւ տեսանէին զի զգեցեալ էր ծիրանիս՝ փախչէին, թաքչէին, կորնչէին ամենայն չարախաւսքն: 65 Եւ փառաւորեաց զնա թագաւորն ընդ առաջին բարեկամսն, եւ արար զնա սպարապետ կուսակալ: 66 Եւ գնաց Յովնաթան յԵրուսաղէմ լի ուրախութեամբ եւ խաղաղութեամբ:

ԺԷ 67 Դարձեալ յամին հարիւրորդի վաթսներորդի՝ հինգերորդի. եկն Դեմետրիոս որդի Դեմետրեայ ի կողմանց Կրետացոց՝ յերկիրն հարց իւրոց: 68 Տրտմեցաւ յոյժ Աղէքսանդրոս՝ դարձաւ անդրէն ի քաղաքն Անտիոքացոց: 69 Եւ կացոյց անդ Դեմետրիոս՝ զԱպողոնիոս, որ էր յառաջ ի վերայ ստորին Ասորեստանեայց, եւ ժողովեաց նա զաւրս բազումս. եւ եկն բանակեցաւ նա զՅամնեաւ: Առաքեաց նա առ Յովնաթան քահանայապետ, եւ ասէ. 70 Դու միայն վերացեալ հպարտացեալ կաս ի վերայ մեր, եւ ես եղէ ծաղր նախատանաց վասն քո. ընդէ՞ր դու նազիս ի վերայ մեր լերամբքդ: 71 Արդ աղէ դու՝ եթէ յուսացեալ ես ի զաւրսդ քո. եկ էջ դու ի դաշտ այսր առ մեզ զի յանդիման լիցուք միմեանց զի գոն եւ աստ ընդ իս զաւրք քաղաքաց: 72 Արդ՝ հարց փորձեալ դու՝ տես՝ ո՞ր իցեն ես, կամ ո՞ւր այն իցեն որ աւգնականն իցեն ձեզ: Եւ ասեն. Ոչ գոյ ձեզ ոսից կոիւ առաջի մեր. զի երկիթս անգամ ի պարտութիւն մատնեցան հարքն ձեր յերկրին իւրեանց: 73 Եւ արդ ոչ կարէք դուք զդէմ ունել զայոյչափ այրուծիոյ, ի դաշտի ուր ոչ գուցէ թուփ թաքստի, եւ ոչ տեղի փախստեան. եւ ոչ վէմ ապաւինի. եւ ոչ խիճ ի ձեռն՝ ի քար ձգելոյ: 74 Իբրեւ լուաւ Յովնաթան զպատգամն զայն զԱպողոնեայ՝ բարկացաւ ի միտս իւր, յոտն եկաց վաղվաղակի. ընտրէր զընտիր ընտիր զաւրացն իբրեւ արս տասն հազար. եւ զայր ի դուրս յԵրուսաղէմէ. ընդ առաջ եղեւ նմա Շմաւոն եղբայր նորա, ձեռնտու լինէր նմա յաւգնականութիւն: 75 Եւ եկին հասին ի քաղաքն Յովապէացոց: Քաղաքացիքն զդուրս ընդդէմ դնէին, զի պահապանք ոստիկանութեամբ կային Ապողոնեայ ի վերայ նոցա,

հարին՝ մարտ պատերազմի եղին ի վերայ քաղաքին: 76 Նոքա առ երկիւղի բացին զդրունսն. սոքա մտին եւ տիրեցին ի վերայ քաղաքին: 77 Եւ իբրեւ զայն լուաւ Ապողոնիոս, կազմեցաւ պատրաստեցաւ՝ առ ընդ իւր երիս հազարս սպառազէնս, եւ այլ զաւրս բազումս. 78 եւ գնաց ի կողմանս Ագովտայ, մաւտ քերէր առ դաշտին, զի յուսացեալ էր ի զաւրս իւր: Զկնի լինէր նորա Յովնաթան տալ մարտ պատերազմի: 79 Նա եթող հազար հեծեալ ի դարանի զհետ նորա: 80 Իբրեւ ետես Յովնաթան եթէ դարան գործեցին զհետ նորա, եկին փակեցին պաշարեցին զամրոց դարանակալացն, եւ շուրջ զնոքաւք արկին պատնէշ, եւ կային պահէին յառաւարտ մինչեւ յերեկոյ. որպէս հրաման ետ նոցա Յովնաթան: 81 Վաստակեցին՝ տաժանեցան հեծեալքն, եւ լուծան: 82 Զգողուղի կալաւ Շմաւոն գնդին իւրով, եւ գայր ձորակին ի վերայ, եւ անկանէր զնոքաւք՝ մինչդեռ նոքա կային լուծեալք եւ ձանձրացեալք անկանէր ի վերայ. զբազումս անդրէն ի դարանի անդ սատակէր. 83 զբազումս հեծելազաւրս ընդ երեսս դաշտին փախստեայ առաջի երեսաց իւրոց տանէր, հատուցանէր մինչեւ ի կողմանս Հագովտայ. այնչափ շտապ տագնապի ի վերայ հասուցանէր, զի փախստեալքն գնային ի մեհեանն Դագովնայ ամրանալ անկանէին: 84 Հասանէր Յովնաթան զաւրաւքն հանդերձ. պատեր զմեհեանն Դագովնայ եւ զքաղաքն Ագովտացոց, եւ որ շուրջ զնովաւ քաղաքքն էին առնոյր յաւարի. զմեհեանն Դագովնայ ամրացելովքն հանդերձ այրէր հրով: 85 Եւ եղեն անկեալքն ի սրոյ՝ այրեցելովքն հանդերձ՝ իբրեւ արք ութ հարիւր հազար: 86 Չուեաց խաղաց գնաց Յովնաթան անտի, եւ եկն բանակեցաւ ի կողմանս Ասկաղոնեայ, եկին ելին ի քաղաքէ անտի ընդառաջ նմա փառաւք: 87 Եւ դարձաւ Յովնաթան յերուսաղէմ գնդան իւրով, եւ բազում աւարաւ. զի բերէր զկապուտ զկողոպուտ բազում զթշնամեաց: 88 Եւ իբրեւ լուաւ զայս Աղէքսանդրոս, յաւել փառաւորէր առաւել եւս զՅովնաթան. 89 եւ ետ տանել նմա շինգո ոսկի, գորարիւնակ արէն էր ունել եղբարց թագաւորին. եւ ետ նմա զԱկկարոն ամենայն սահմանաւքն հանդերձ ի ժառանգութիւն:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

ԺԸ 1 Եւ թագաւորն եգիպտացոց զաւրածողով լինէր՝ կուտէր զաւրս բազումս իբրեւ զաւագ առափն ծովուն, եւ նաւս բազումս. եւ խնդրէր նա ունել զարքայութիւնն Աղէքսանդրեայ նեւգութեամբ, եւ յաւելուլ յիւր արքայութիւնն: 2 Եւ ել ընդ կողմանս Ասորեստանեայց բանի խաղաղութեամբ. եւ նոքա դուռն բանային նմա, եւ ընդ առաջ երթային նորա. քանզի պատուէր էր յԱղէքսանդրեայ արքայէ՝ քանզի անէր էր նորա: 3 Եւ իբրեւ մտանէր Պտղոմէոս ի քաղաքսն, յիւրոց զաւրացն պահապան թողոյր իւրաքանչիւր քաղաքաց: 4 Իբրեւ եկին մերձեցան նոքա ի քաղաքն Ագովտացոց, ցուցին նմա զմեհեանն Դագովնայ այրեցեալ, զքաղաքն եւ որ շուրջ զիւրեւ էին այրեցեալ ի ժամանակի պատերազմի, եւ զդիակունսն որ այրեցեալ էր՝ բերեալ կուտեալ էր կոյտս կոյտս ի վերայ ճանապարհին: 5 Եւ պատմէին առաջի արքային որ զինչ միանգամ գործեաց Յովնաթան, եւ յաչաց հանէին գնա: Եւ թագաւորն լռիկ կայր: 6 Եւ եկն յանդիման եղև Յովնաթան թագաւորին ի քաղաքն Յոպալեացոց փառաւք մեծաւք. Ողջոյն ետուն միմեանց, եւ եղեն այն ար առ միմեանս: 7 Եւ գնաց Յովնաթան ընդ արքային մինչեւ ի կողմանս գետոյն որ անուանեալ կոչի Ագատ: Եւ դարձաւ Յովնաթան անդրէն յերուսաղէմ: 8 Իսկ արքայ Պտղոմէոս տիրեաց ի վերայ քաղաքացն ծովեզերեայց՝ մինչեւ ի քաղաքն Սելեւկացոց եւ խորհէր ի վերայ Աղէքսանդրեայ խորհուրդ չարութեան: 9 Եւ արձակեաց նա հրովարտակս առ Դեմետր արքայ եւ ասէ. Եկ ուխտ դիցուք առ միմեանս՝ եւ դաշինս կոեսցուք, եւ տաց քեզ զդուստր իմ զոր ունի Աղէքսանդրոս արքայ, եւ տիրեսցես դու ի վերայ արքայութեան հաւր քոյ. 10 զի զղջացեալ եմ թէ ընդէ՞ր ետու ես զդուստր իմ նմա կնութեան. զի խորհեցաւ նա ի վերայ իմ մահ: 11 Եւ այսպէս յաչաց հանէր գնա, զի իւր ակն եղեալ էր տերութեան նորա: 12 Եւ եհան զդուստրն, եւ ետ Դեմետրի. եւ խոտորեցաւ յԱղէքսանդրէ, եւ յայտնեաց զթշնամութիւն իւր: Եւ եմուտ Պտղոմէոս եւ տիրեաց նա ի վերայ քաղաքացն, եւ Սելեւկեայ ծովեզերեայց: Եւ խորհէր չարութիւն ի վերայ Աղէքսանդրոս: 13 Եկն եմուտ ի քաղաքն Անտիոքացոց եւ եղաւ զթագ զասիացոցն. եւ պսակեցաւ կրկին թագան ասիացոց՝ եւ թագան եգիպտացոց: 14 Բայց Աղէքսանդրոս արքայ էր ի կողմանս Կիլիկեացոց ի ժամանակին յայնմիկ. զի ապստամբէին մարդիկն ի նմանէ: 15 Եւ լուաւ Աղէքսանդրոս՝ դիմեաց զալ ի վերայ նորա մարտիւ պատերազմաւ: Եւ ել Պտղոմէոս ընդ առաջ նորա զաւրաւք բազմաւք, եւ դարձոյց գնա ի պարտութիւն: 16 Եւ փախստեայ լինէր Աղէքսանդրոս ի կողմանս Արաբացոց զի անդ թաքիցէ եւ

ապրիլից ի նմանէ: Եւ արքայ Պտղոմէոս բարձրացաւ: 17 Եւ եկն Ջաբել արուայիկ, եհատ զգլուխն Աղէքսանդրեայ, եւ ետ տանել Պտղոմէոսի արքայի: 18 Եւ Պտղոմէոս մեռաւ յաւուրն երրորդի, եւ որ էին զամրաւքն, սատակեցան յամրականացն:

ԺԹ 19 Եւ թագաւորեաց Դեմետր, յամին հարիւրորդի վաթսներորդի եւթներորդի: 20 Ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ժողովեաց Յովնաթան զաւրս ի Հրէաստան, զալ մարտ դնել զբերդաւն որ յԵրուսաղէմ էր. կազմեցին զնովա շուրջ մենքենայս բազումս: 21 Ապա գնացին ոմանք որ թշնամի էին ազգին հրէից, արքանաւրենք պատմել թագաւորին, եթէ Յովնաթան մենքենայս կազմեալ շուրջ զբերդաւն պատեալ յառնուլ պատրաստեալ: 22 Իբրեւ լուաւ՝ բարկացաւ յոյժ. չուեաց եւ եկն ի Պտղոմէոս, ետ հրովարտակս առ Յովնաթան, զի մի եւս զբերդն շուրջ պաշարեալ պահիցէ. այլ ինքն յարուցեալ վաղվաղակի առ նա հասանիցէ՝ ի քաղաքն Պտղոմէացոց, զի անդ յանդիման լիցին միմեանց: 23 Իբրեւ լուաւ Յովնաթան՝ եւս քան զեւս պնդել հրամայեաց զպահ բերդին. եւ ինքն առ արս ընտիրս իմաստունս ի ծերակոյտ ժողովդէնէ անտի, եւ ի քահանայից անտի. 24 հանդերձեցաւ պատարագաւք, ոսկւով եւ արծաթով, եւ եղ զանձն ի մահ, գնաց յանդիման լինել թագաւորին ի քաղաքն Պտղոմէացոց: Եւ եզիտ նա շնորհս ի նմանէ 25 թեպէտ եւ բազումք էին յանաւրինաց անտի ամբաստան զնմանէ: 26 Եւ մեծարեաց զնա թագաւորն որպէս առաջինքն իւր. եւ բարձրացոյց զնա յոյժ առաջի ամենայն բարեկամաց իւրոց. 27 եւ կարգեաց նմա զիշխանութիւն քահանայապետութեանն. եւ որ ինչ այլ ինչ պատիւ ունէր յառաջագոյն քան զնա: Կացոյց կարգեաց զնա ընդ առաջին բարեկամս: 28 Եւ աղաչեաց Յովնաթան զարքայն, զի ապահարկ արասցէ զՀրէաստան, եւ զերեսին կուսակալութիւնսն, եւ զՇամրին: Եւ յանձն առ նմա տալ նմա երեք հարիւր քանքար: 29 Եւ հաճոյ թուեցաւ թագաւորին. եւ վասն այսր ամենայնի հրաման ետ հրովարտակս տալ առ Յովնաթան արինակաւս այսուիկ. 30 Արքայ Դեմետր առ Յովնաթան եղբայր՝ ողջոյն: 31 Չպատճէն հրովարտակիս այսորիկ գրեցաք մէք առ Ղասթենէս եղբայր մեր, նովին արինակաւ եւ առ ձեզ գրեցաք զի զիտասջիք: 32 Արքայ Դեմետր՝ առ Ղասթենէս հայր՝ ողջոյն: 33 Ազգին հրէից աւգնական նիզակակից՝ ուխտակալ բարեկամաց մերոց, իրաւունս համարեցաք դիւրել բարի առնել փոխանակ արդարութեան միամտութեամբ զոր պահեցին նոքա առ մեզ: 34 Կարգեցաք մէք զսահմանս Հրէաստանի, եւ զերիս արէնսն՝ Ափարիմ, եւ Ղուդա, եւ Ռաթամին, յաւելցին ի Հրէաստանի ի կողմանս Շամրնի. եւ ամենայն որ ինչ հասի արէն գայցէ ի նոցանէ՝ լիցի այն պաշտանէից յԵրուսաղէմ փոխանակ արքունական մտիցն որ գայր ի նոցանէ ամ յամէ յարմտեաց երկրին, եւ ի բերոյ ծառոցն պտղոյն: 35 Եւ այլ որ ինչ տարազք արքունի, կամ տասանորդք, կամ մաքս, կամ ինչ որինչ մուտք յարքունիս իցեն. կամ բաժ աղտից, կամ տարազ պսակաց, 36 զայս ամենայն թողցուք ի նոսա. եւ մի մի ինչ մի յայսցանէ անարգեալ գտցի մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց: 37 Արդ ձեզ փոյթ լիցի առնել պատճէն մի հրովարտակիդ, եւ տալ առ Յովնաթան՝ զի դիցի ի զանձն սրբութեան՝ ի դիպան վայր ի նշանաւոր տեղոց: 38 Իբրեւ ետես Դեմետր արքայ, եթէ հնազանդեցաւ ամենայն երկիր առաջի նորա. եւ ոչինչ էր յաշխարհի որինչ ընդդէմ դառնայր հրամանաց նորա, հրաման ետ արձակել զզաւրսն յիւրաքանչիւր տեղիս. բաց ի զաւրաց յազգաց հեռաւորաց, եւ ի մարզիկ զնդէ կղզեաց կղզեաց որ:

Ի Եւ ի թշնամութիւն դարձան ամենայն զաւրք ազգաց ընդ նմա: 39 Տրիփոն անուն էր Աղէքսանդրեան տոհմին, իբրեւ ետես եթէ զաւրքն ամենայն տրտունջ են զԴեմետրեայ՝ գնաց նա առ Իմադկուս արուայիկ որ սնուցանէր զԱնտիոք զպատանեակն Աղէքսանդրի: 40 Եւ առ նմա կանխէր՝ զի տացէ նա ցնա զմանուկն, եւ աճցէ թագաւորեցուցէ ի տեղի հաւր իւրոյ. եւ պատմեաց նմա որ ինչ միանգամ գործս գործեաց Դեմետր, եւ զամենայն թշնամութիւնս որ միանգամ գոռային զաւրքն. եւ անդ լինէր առ նմա աւուրս բազումս: 41 Առաքեաց Յովնաթան առ Դեմետր արքայ, զի հրաման տացէ իջուցանել զզաւրսն որ ի միջնաբերդի անդ էին, եւ որ յամուրս անդ էին. զի էին նոքա թշնամութեամբ ընդ Իսրայէլի: 42 Եւ առաքեաց Դեմետրիոս առ Յովնաթան՝ եւ ասէ. Ոչ զայդ միայն արարից քեզ եւ ազգի քում, այլ փառաւք փառաւորեցից զազգ քո՝ եթէ ժամանակ միայն գտից: 43 Արդ դու բարուք արասցես, առաքեսցես առ իս գունդ մի ի թիկունս, զի զաւրքս աւասիկ յինէն յետս կացին: 44 Իբրեւ լուաւ զայն Յովնաթան, վաղվաղակի գունդ մի յերից հազարաց արս ընտիրս սպառազէս արձակեաց ի թիկունս թագաւորին ի քաղաքն Անտիոքացոց. եւ ուրախ եղև թագաւորն ի հասանել նոցա ի ձեռս նորա: 45 Իբրեւ զայն լուան քաղաքացիքն ժողովեցան յիւրաքանչիւր տեղոցէ ի մէջ քաղաքին՝ իբրեւ բերք երկոտասան: Այն ինչ յարձակեալ էին ի վերայ թագաւորին, կամէին անդէն սպանանել. 46 նա խոյս ետ ի նոցանէ. եւ նոքա առին վաղվաղակի զկիրճսն

ամենայն գնացից քաղաքին. մարտ եղին եւ սկսան մաքառել: 47 Ազդ եղեւ իսրայէլեան գնդին. կոտեցան ի վերայ ապարանից թագաւորին, ձայն ետուն միմեանց, եւ սփռեցան ընդ ամենայն քաղաքն: 48 Իբրեւ հարին՝ սպանին կոտորեցին արս իբրեւ տասն հազար. հրձիգ արարին զամենայն փայտակերտն զապարանից նորա. եւ զինչս եւ զստացուածս նոցա առին յաւարի. արկին յիրեանս զթագաւորն, եւ ապրեցուցին զնա ի ձեռաց նոցա: 49 Իբրեւ ետես մնացեալ գունդ քաղաքին, եթէ զաւրացաւ գունդն իսրայէլեան ի վերայ նոցա, եւ կամակար յաղթեցին նոցա. լքան նուաղեցան, եւ տկարացան ի խորհուրդս իւրեանց. ի ձայն բարբառոյ ողորանաց սկսան աղաղակել առ թագաւորն՝ եւ ասէն. 50 Ձեռն տուր մեզ, եւ դադարեացէ գունդս մոլեկան ի կոտորածէ քաղաքիս: 51 Ձայն բան ասէին, եւ զհարաքանչիւր զէնս առ ոտս պատերազմողացն ընկենուին: Եւ բարձրանայր փառաւք գունդն իսրայէլեան առաջի թագաւորին, եւ առաջի ամենայն զաւրաց նորա. եւ դառնային անդրէն յԵրուսաղէմ անուամբ մեծաւ եւ բազում աւարաւ: 52 Եւ նստաւ Դեմետր արքայ յաթոռ տէրութեան իւրոյ, եւ սարսեաց երկիրն ամենայն առաջի նորա: 53 Եւ ստեաց իսրայէլացոցն յամենայնի որինչ խոստացաւ նա նոցա, եւ ամենեւին աւտարացաւ յաչս Յովնաթանու. եւ ոչ հատոյց նմա ըստ միամտութեան վաստակոց նորա:

ԻԱ 54 Յետ այսորիկ դարձաւ Տրիփոն, եւ պատանեակն Անտիոքոս ընդ նմա, թագաւորեալ եւ նստեալ յաթոռ տէրութեան: 55 Եւ առ նա ժողովէին զաւրքն ամենայն որ ցրուեալ էր ի Դեմետրեայ: Եւ ետուն մարտ պատերազմի ընդ Դեմետրեայ, եւ փախուցին զնա վատթարեալ: 56 Եւ եկն առ զգազանսն Տրիփոն. եւ կալաւ զքաղաքն Անտիոքացոց:

ԻԲ 57 Հրաման ետ հրովարտակ առնել մանուկն Անտիոքոս՝ առ Յովնաթան՝ եւ ասէ Կացուցեալ իմ զքեզ ի գործ քահանայապետութեան, եւ հաստատեալ իմ զքեզ ի վերայ չորիցն արինաց, եւ կարգեցաք զքեզ ընդ բուն եւ ընդ առաջին բարեկամս մեր: 58 Եւ ետ տանել նմա նուագս ոսկիս, եւ սպաս տաճարին: Եւ ետ նմա իշխանութիւն ըմպել ոսկի նուագաւք, արկանել ծիրանիս, եւ իշխել կրել նշան շգեդ, ըստ նշանի թագաւորաց: 59 Եւ զՇմաւոն զեղբայր նորա հրաման ետ իշխան զաւրավար կացուցանել ի կողմանցն Ծուրայ մինչեւ ի սահմանս Եգիպտացոց: 60 Եւ ել Յովնաթան շրջել յայնկոյս Յորդանան գետոյ՝ եւ ընդ քաղաքսն, եւ ժողովեցան առ նա ամենայն զաւրք ասորոց ի թիկունս: Եւ եկն նա ի կողմանս Ասկաղոմեայ. եւ ելին նմա քաղաքացիքն ընդառաջ մեծաւ գովութեամբ: 61 Անտի գնաց եկն ի Գազայ, եւ գազացիքն փակեցին նմա զդրունսն. նստաւ շուրջ զնոքաւք, եւ հրձիգ արար զաւանս նոցա. եւ զինչս եւ զստացուածս նոցա վարեցին ի գերութեան: 62 Ապա եկին գազացիքն առաջի կացին՝ ձեռն ետուն նմա, եւ մատուցին զորդիս իշխանացն իւրեանց ի պատանդութիւն, եւ նա առ ետ տանել զնոսս յԵրուսաղէմ. եւ ինքն անց ընդ երկիրն ի կողմանս Դամասկեայ: 63 Եւ լուաւ Յովնաթան եթէ հասին իշխանք Դեմետրեայ ի Կադէս ի կողմանս Գալիլեացոց զաւրաւք բազմաւք. իբրեւ կամէին իմն թէ փոխեսցուք զնա ի գործոյ անտի. 64 նա եթող զեղբայր իւր զՇմաւոն յերկրին վերայ. եւ ինքն գնաց ընդ առաջ նոցա: 65 Եւ Շմաւոն հասանէր պատերազմաւ ի վերայ Բեթսոմլայ, եւ պաշարէր զնա աւուրս բազումս, եւ յարգել արկանէր զնոսս: 66 Աղաչել սկսան նոքա զնա, զի դաշինս արասցէ ընդ նոսս. նա ետ ձեռն նոցա, եւ եհան զնոսս անտի. եւ կացոյց անդ նա պահապանս քաղաքին: 67 Եւ Յովնաթան զաւրաւքն իւրովք եկն բանակեցաւ ի վերայ ջուրցն Գեննեսարեթայ, կանխեաց նա ընդ առաւառն ի դաշտն Նասովրայ. 68 եւ գունդ մի այլազգեաց ընդ առաջ եղեւ ի դաշտի անդ: Եւ դարան գործեցին ի վերայ նորա. կէսքն ի դարան մտին, կէսքն ի դիմի հարան նմա. 69 Եւ յարեան դարանակալքն յիւրաքանչիւր տեղեաց՝ զհետ եղեն նոցա, եւ զՅովնաթան ի մէջ արկին զաւրաւքն հանդերձ: 70 Եւ արարին զգաւրսն Յովնաթանու փախստեայս. եւ ոչ մնաց առ նմա, բայց միայն Մատաթի Բեսաղոմեան, եւ Յուդաս Սկափեան՝ զաւրավարք զաւրացն: 71 Ձեռն զաւճեալք արկանէր Յովնաթան, զպատմուճանն պատառէր, հող ի գլուխ լինէր: 72 Ի վերայ յարձակէր բարկութեամբ մեծաւ, եւ ի պարտութիւն մատնէր զնոսս: 73 Յայնմ ժամանակի փախստեայքն ամենեքեան անդրէն ի նոյն դառնային, հալածական զթշնամիսն առնէին առաջի իւրեանց, մինչեւ ի բանակն իւրեանց ի Կադէս. եւ եկին անկան զբանական այլազգեաց. 74 հարին կոտորեցին յաւուր յայնմիկ իբրեւ երեք հազար հեծեալ սպառազէնս: Եւ դարձաւ Յովնաթան յԵրուսաղէմ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

ԻԳ 1 Իբրեւ ետես Յովնաթան թէ ժամանակն աջողեալ է նմա, կոչեաց արս ընտիրս, առաքեաց զնոսա ի քաղաք Հռոմայեցոց, երթալ նորոգել զուխտ հաշտութեան ընդ նոսա: 2 Եւ ընդ սպարտացիս, եւ ընդ այլ տեղիս տեղիս արար հրովարտակս ըստ նմին արիւնակի: 3 Գնացին հրեշտակքն, եւ եկին հասին ի քաղաքն Հռոմայեցոց, եւ յանդիման եղեն նոցա ի տաճարին խորհրդոց, եւ ասեն. Յովնաթան քահանայապետ՝ եւ ազգն Հրէից առաքեցին զմեզ առ ձեզ նորոգել զհաշտութիւնն առաջին. լինել նիզակակից եւ թիկունք ըստ արիւնակին առաջնում: 4 Յանձն առին՝ հաճեցան. եւ ետուն հրովարտակս ի տեղիս տեղիս, զի յուղարկեցին նոքա խաղաղութեամբ յերկիրն Հրէաստանի: 5 Եւ այս պատճէն հրովարտակացն զոր գրեաց Յովնաթան առ աշխարհակալս, իշխանս, առ կուսակալս նոցա: 6 Յովնաթան քահանայապետ, ծերակոյտ ժողովրդեամբ հանդերձ, եւ քահանայք, զունդ եւ սպահ ազգին հրէաստանեայց. առ սպարտացիս եղբարս մեր՝ ողջոյն: 7 Քանզի յառաջ իսկ առաքեցան հրովարտակք առ Ոնիա քահանայապետ՝ ի Դարեհէ արքայէ ի թագաւորէ ձերմէ, եթէ նիզակակիցք եղբարք եւ բարեկամք մեր էք, որպէս մեզ պատճէնքս ցուցանեն: 8 Ընկալաւ Ոնիա զայրն որ առաքեցաւ մեծաւ փառաւք, եւ առ ի ձեռն հրովարտակ մի՝ ուր նշանակէր զմեզ նիզակակիցս եւ թիկունս իւր, եւ սիրելի բարեկամս: 9 Արդ մեք՝ քանզի լի եւ ոչ կարատեալք մխիթարեցաք ձերովք հրովարտակաւքս, 10 առաքել նորոգել միւսանգամ զնոյն հաւանութիւն հարազատութեան, զի մի աւտարասցուք մեք ի ձենջ. զի բազում են այն ժամանակք որ անցին ի վերայ հին հաւանութեանցն զոր դուքն առ մեզ արարէք: 11 Արդ մեք անպակաս յամենայն ժամանակի ի տաւնս տարեկանաց՝ եւ յայլ աւուրս արժանաւորս յիշեմք մեք զձեզ, ի վերայ պատարագացն որ մատուցանեմք. յիշեմք յաղաւթս մեր որպէս արժան եւ արեւն է յիշել զեղբարս մեր: 12 Եւ ցնծամք մեք ընդ փառս ձեր: 13 Արդ զմեք պատեցան աւասիկ բազում նեղութիւնք պատերազմաց. մարտ եղին աւասիկ թագաւորք որ շուրջ զմեք են. 14 եւ մեք ոչինչ կամեցաք ցարդ նեղել զձեզ. եւ ոչ զձեզ, եւ ոչ որ շուրջ զձեզք բարեկամք նիզակակիցք մեր են յայս մարտս պատերազմի: 15 Ձի գոյր մեզ աւգնութիւն յերկնից, եւ ապրեցաք մեք ի ձեռաց թշնամեաց մերոց եւ ի պարտութիւն մատնեցան թշնամիք մեր առաջի մեր: 16 Արդ ընտրեցաք մեք զՆումենիոս զԱնտիոքեան, եւ զԱնտիպատրոս Յասովնեանց, եւ առաքեցաք առ հռոմայեցիս զի նորոգեցեն զառաջին հաշտութիւն հաւանութեանն, թիկունս բարեկամութիւն եղբայրութեան: 17 Տուաք նոցա պատուէր անցանել առ ձեզ, տալ նոցա ձեզ ողջոյն. եւ մատուցանել թուղթս վասն նորոգման սիրոյ եղբայրութեան մերոյ: 18 Արդ բարոք արասցէք հրաման տալ պատասխանի առնել մեզ: 19 Եւ այս պատճէն հրովարտակացն է որ արարին անդրէն առ Ոնիա քահանայ: 20 Արքայ սպարտացոց՝ Ոնիա մեծ քահանայապետի ողջոյն: 21 Գտան հին մատեանք վասն սպարտիացոց եւ հրէաստանեայց, զի են եղբարք հաւասարք՝ եւ են յԱբրահամէ: 22 Արդ յորմէ հետէ զայս այսպէս գիտացաք. բարոք արասցէք հանապազորդ գրել առ մեզ, վասն խաղաղութեան եւ ողջունի ձեր առ մեզ: 23 Եւ մեր առ ձեզ: Ինչք եւ ստացուածք եւ ամենայն անասուն մեր՝ ձեր է որպէս եւ ձերն մեր: Արդ տամք զայս պատուէր, զի հանապազ պահեսջիք զայս առ մեզ:

ԻԴ 24 Եւ լուաւ Յովնաթան եթէ դարձան իշխանք Դեմետրեայ զաւրաւք բազմաւք քան զառաջինն, զալ ի վերայ նորա ի մարտ պատերազմի: 25 Չու արար յԵրուսաղէմէ, խաղաց ի վերայ նոցա, եհաս ի դիմի, հարաւ ի կողմանցն Ամաթիտայ վայրաց. քանզի չէտ թոյլ նմա հասանել յուզել զերկիր իւր: 26 Արձակեաց նա դէտ ի բանակ նոցա, եւ պատմէին նմա այսպէս՝ եթէ պատրաստեալ են զիշերայն անկանել ի վերայ մեր: 27 Եւ իբրեւ արեւն ի մուտս եղէ, հրաման ետ Յովնաթան զաւրացն զի վառեալք՝ արթունք պատրաստեալք՝ միագունդ կայցեն մինչեւ յառաւուտ, ի մարտ պատերազմի, պարեկապանս հանին, շուրջ զիւրեամբք փակեցին. եւ ինքեանք կային պատրաստեալք ի մարտ պատերազմի: 28 Իբրեւ լուան թշնամիքն՝ եթէ զիշերայն պատրաստեցան ի պատերազմ, երկեան՝ զարհուրեցան՝ բեկան ի սիրտս իւրեանց. խիտ առ խիտ խարոյկս վառեցին ընդ ամենայն տեղիս, եւ ինքեանք զիշերայն փախստեալք մեկնեցան: 29 Եւ ոչ գիտաց Յովնաթան զաւրաւքն հանդերձ զփախուստն նոցա զի հայեր ընդ խարոյկսն բորբոքեալս, համարէր թէ առ ետեղ իցեն: 30 Ապա թէպէտ եւ զհետ եղէ նոցա՝ չկարաց հասանել զի անցեալ էր նոցա ընդ գետն Ագատ:

ԻԵ 31 Ապա դարձաւ ի նոցանէ Յովնաթան ի վերայ արաբացոցն, որ անուանեալ կոչին զաբդեցիք, հարկանէր՝ սատակէր՝ վանէր զբանակս նոցա, եւ առնոյր զինչս եւ զստացուածս նոցա յաւարի: 32 Եւ դառնայր ի կողմանս Դամասկեայ: 33 Եւ հասանէր յԱսկաղոն, եւ առնոյր զամուրսն ամենայն որ շուրջ զնովաւ էին, եւ դառնայր ի կողմանսն Յովպայեցոց, արագէր զգաւրն ի ներքս մուծանէր: 34 Ձի լուաւ թէ

ամրականքն ձեռն տային ի Դեմետր, պահապանս ոստիկանս ի վերայ կացուցանէր: 35 Եւ դարձաւ Յովնաթան՝ զաւրբնտիր լինէր, զծերակոյտն ի խորհուրդն կոչէր. կամէր զամուրսն շինել Հրէաստանի, 36 եւ բարձրացուցանել ի բարձրութիւն ի մէջ միջնաբերդին. եւ քաղաքն ի բարձրութիւն մեծ, անջրպետել կամէր ընդ նոսա եւ ընդ քաղաքն, զի առանձինն լիցին. զի մի տայցեն՝ եւ մի առնուցուն, մի գնիցեն եւ մի վաճառիցեն: 37 Եւ ժողովեցան շինել զքաղաքն. եւ ինչ որ անկեալ էր ի պարսպացն յուղիսաջուր հեղեղատաց ի ծմակին կողմանց անտի, որ անուանեալ կոչի Փակնթա: 38 Եւ Շմաւոն սկսաւ շինել զԱղեղա յԱփիղա. ամրացոյց զնա, եւ դրունս եղ նմա, եւ նըգաւք հաստատեաց զնա:

ԻԶ 39 Եւ խնդրէր Տրիփոն թագաւորել կողմանցն Ասիացոց եւ դնել թագ, եւ ձգել զձեռն ի վերայ արքային անտիոքացոց: 40 Բայց երկեալ զանգիտեաց, թէ գուցէ յանձն ոչ առնուցու Յովնաթան, եւ խաղայցէ ի վերայ նորա մարտի պատերազմաւ. եւ խնդրէր նա հնարս ըմբռնել զնա՝ եւ կորուսանել: 41 Խաղաց զնաց՝ եւ եկն ի կողմանս Բեթսանայ: Եւ ել ընդ առաջ նորա Յովնաթան քառասուն հազարաւ ընտիր վառելով պատրաստեալ պատերազմի, եւ եկն եհաւ նա ի Բեթսա: 42 Եւ ետես Տրիփոն եթէ հասեալ է Յովնաթան զաւրաւք բազմաւք, եւ զանգիտեաց ձգել զձեռն իւր ի նա. 43 ապա առ ընկալաւ զնա փառաւորութեամբ, եւ յանդիմանեաց զնա ամենայն բարեկամացն իւրոց. եւ ետ նմա պարգեւս, եւ հրաման ետ զաւրացն իւրոց. եւ ետ նմա պարգեւս, եւ հրաման ետ զաւրացն իւրոց զի հնազանդ լիցին նմա: 44 Խաւսել սկսաւ ընդ Յովնաթանու՝ եւ ասէ. Ընդէ՞ր զայդչափ զաւրս կոտորեցեր, զի ոչինչ գոյր ի միջի գործ պատերազմի: 45 Արդ արձակեալ դու զզաւրսդ յիւրաքանչիւր տեղիս, եւ ընտրեալ դու ընդ քեզ արս սակաւս որ ընդ քեզ հանապազ շրջիցին, եւ եկ դու ընդ իս ի քաղաքն Պտղոմէացոց, եւ տաց քեզ զնա ի ձեռն, եւ զայլ ամուրս զաւրաւքն հանդերձ, որպէս ի ձեռն լիցի, եւ ես դարձայց անդրէն. զի վասն այսորիկ իսկ եկեալ էի: 46 Եւ հաւատաց նա ի նա, եւ արար որպէս հրամայեաց նմա, եւ արձակեաց զզաւրսն յիւրաքանչիւր տեղիս յերկիրն Հրէաստանի: 47 Եւ եթող առ իւր ի նոցանէ իբրեւ արս երիս հազարս: Դարձեալ եթող ի նոցանէ զերկուս հազարսն յերկրին Գալիլեացոց. եւ ինքն զնաց ընդ նմա հազարաւ միով: 48 Եւ իբրեւ եմուտ Յովնաթան ի քաղաքն Պտղոմէացոց, առին զդրունսն քաղաքացիքն եւ զնա ի ներքս արգելին, եւ հանին ընդ սուր զամենեսին որ ընդ նմա մտեալ էին: 49 Եւ արար Տրիփոն զաւրս ի վերայ զաւրաց նորա որ էին յերկրին Գալիլեացոց՝ եւ ի դաշտին մեծի, զի երթիցեն սատակեցեն զամենայն զաւրսն Յովնաթանու: 50 Նոքա իբրեւ զհտացին թէ նա ի ներքս արգելաւ, եւ ամենեքեան կորեան որ ընդ նմա էին, մխիթարեցին զանձինս, եւ զնացին միագունդ միաբանութեամբ ի մարտ պատերազմի: 51 Իբրեւ տեսին զաւրականքն որ ի վերայ երթեալ էին, թէ սրտի մտաւք ի վերայ իւրաքանչիւր ոգւոց մարտնչէին. զանգիտեցին, թողին եւ դարձան: 52 Եւ սոքա եկին հասին յերկիրն Հրէաստանի խաղաղութեամբ: Կոծ առին՝ լացին զՅովնաթան եւ զզաւրսն որ ընդ նմա էին, եւ էին յերկիւղի մեծի: Եւ նստէր ի սուգ ամենայն Իսրայէլ եւ լային զՅովնաթան: 53 Սկսան խնդրել ամենայն հեթանոսք որ շուրջ զնոքաւք էին սատակել զնոսա, զի ասէին այսպէս, 54 թէ չիք ոք զլուսն իշխանս ի վերայ նոցա, որ տայ ընդ մեզ մարտ պատերազմի. արդ եկայք՝ հասցուք ի վերայ, ջնջեացուք զյիշատակ նոցա յերկրէ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

1 Եւ լուաւ Շմաւոն՝ եթէ ժողովեաց Տրիփոն զաւրս բազումս զալ հասանել ի վերայ երկրին Հրէաստանի սատակել զնոսա: 2 Եւ ստուգեաց թէ յահի յերկիւղի մեծի է: Եւ ինքն եկն ել յԵրուսաղէմ, ժողովեաց եւ նա զժողովորդսն. 3 մխիթարեաց զնոսա՝ եւ ասէ. Դուք ինքնին գիտէք որչափ գործ գործեցաք՝ եւ եւ եղբարք իմ, եւ տուն հաւր իմոյ. քանի մարտ պատերազմի մղեցաք, կամ ո՞րչափ նեղութեան համբերաք ի վերայ սրբութեանցն արիւնաց եւ քաղաքին. 4 զի վասն Իսրայէլի՝ եւ ձեր ամենեցուն կորեան եղբարքն ամենայն, եւ ես մնացեալ եմ միայն: 5 Եւ արդ քաւ լիցի անխայել ապաշաւել յանձն իմ, յամենայն ժամանակս նեղութեան. արութեամբ ինչ՝ չեմ լաւ քան զեղբարսն, 6 բայց սակայն զաւրացայց խնդրել զվրէժ զազգի ի վերայ սրբութեանցն արիւնաց, ի վերայ կանանց եւ որդւոց. զի աւասիկ ժողովեալ են հեթանոսքն՝ ամենայն, հասանել սատակել զյիշատակս մեր յերկրէ: 7 Իբրեւ զայն խաւսէր՝ զուարթացուցանէր՝ մխիթարէր զամենայն միտս ժողովորդեանն: 8 Ետուն պատասխանի, սկսան խաւսել ի ձայն մեծ՝ եւ ասեն. Դու ես մեր առաջնորդ փոխանակ Յուդայի եւ Յովնաթանու եղբար քոյ. 9 մարտիր զպատերազմ մեր, եւ

գամենայն որ ինչ ասիցես՝ հնազանդ լիցուք քեզ: 10 Եւ ժողովեաց նա գամենայն արս պատերազմի, վաղվաղեաց փութացաւ՝ շինեաց զպարիսպն Երուսաղէմի: 11 Եւ արձակեաց նա զՅովնաթան զԱքիստղոմեան զաւրաւք բազմաւք ի քաղաքն Յոպպեացոց, եւ էհան նա անտի զպահապանսն, եւ ինքն եմուտ ամրացաւ, եւ պահէր զնա: 12 Յետ այսորիկ խաղաց գնաց Տրիփոն ի քաղաքէն Պտղոմեացոց զաւրաւք բազմաւք՝ զալ յերկիրն Հրէաստանի, եւ ածէր ընդ իւր զՅովնաթան ի զգուշութիւն պահպանութեան: 13 Եւ Շմաւոն բանակեալ էր ի Դիդա յանդիման դաշտին: 14 Եւ զհտաց Տրիփոն թէ համբարձաւ Շմաւոն փոխանակ Յովնաթանու եղբար իւրոյ, եւ պատրաստեալ է նա ի մարտ պատերազմի. արար հրեշտակս՝ եւ արձակեաց առ նա եւ ասէ. 15 Վասն արծաթոյն որ պարտէր Յովնաթան յարքունիս՝ արգելեալ կայ աստ. 16 արդ տուր բերել զարծաթն հարիւր քանքար, եւ երկուս որդիս յորդոց սորա տուր ածել առիս. զի մի յորժամ արձակեսցուք՝ ապստամբ լիցի սա ի մենջ: 17 Եւ զհտաց Շմաւոն, եթէ նենգութեամբ խաւսի ընդ նմա, ետ տանել զարծաթն եւ զպատանեակսն. գուցէ ինչ թշնամութիւն լինիցի ընդ ժողովրդեանն եւ ընդ նմա. 18 եւ ասիցեն, թէ ազահեաց յարծաթն՝ եւ չետ տանել զպատանեակսն, եւ այրն կորեաւ: 19 Ապա ետ տանել զպատանեակսն՝ եւ զհարիւր քանքարն. եւ սակայն ստեաց, եւ ոչ արձակեաց զՅովնաթան: 20 Եւ յետ այսորիկ եկն Տրիփոն ի կողմանս երկրին, շրջել եւ սատակել զնոսա, եւ պատեցին զճանապարհն Ադովրայ: Եւ Շմաւոն բանակաւ հանդերձ զառաջս ունէր նորա՝ յոր կողմ եւ երթայր առ նա: 21 Եւ որք ի միջնաբերդին էին յԵրուսաղէմ. յոցին առ Տրիփոն հրեշտակս՝ ստիպել զնա, զի եկեսցէ առ նոսա ընդ անապատն, եւ համբարս բերդին արասցէ: 22 Եւ պատրաստեցաւ Տրիփոն զնդանս հանդերձ՝ զալ մտանել ի զիշերին յայնմիկ. եւ ձիւնաբեր եղել յոյժ, վասն՝ այնորիկ ոչ կարաց մտանել. չու արար եկն ի կողմանս Գաղաադու: 23 Իբրեւ մերձեցաւ նա ի Բասկանա՝ անդ սպան զՅովնաթան, եւ անդէն թաղեցաւ: 24 Դարձաւ անտի Տրիփոն եւ եկն յաշխարհ իւր: 25 Եւ առաքեաց Շմաւոն՝ բարձ անտի զոսկերսն Յովնաթանու եղբար իւրոյ, եւ բերին թաղեցին զնա ի Մովդիիմ ի քաղաքն հարց իւրոց: 26 Կոծ եղին, լացին զնա ամենայն Իսրայէլ, եւ սուգ առին աւուրս բազումս: 27 Եւ անդ շինեաց շինուած ի վերայ գերեզմանի հաւր իւրոյ եւ եղբարց իւրոց, եւ բարձրացոյց զնա գործ քարկոյ՝ քարկոյի շուրջանակի. 28 Եւ կանգնեաց ի վերայ նորա բրգունս դէմ ընդդէմ. եւ կացոյց անդ երիս վառեալս՝ հաւրն եւ եղբարցն դէմ ընդդէմ: 29 Սեամբք բարձրութեան վանդակապատ. եւ արար իւր անուն յաւիտենից: Եւ եղ զկողիւք վանդակին գործ քանդակի նաւաց նմանութեան. զի երեւելի կացցեն որ անցանեն ընդ ծով նաւաւք. 30 առ շիրմաւքն գոր արարին ի Մովդիիմ մինչեւ յաւրս յայս:

ԻԷ 31 Եւ Տրիփոն գնայր նենգութեամբ ընդ արքայի Անտիոքայ մանկան սպան զնա, 32 եւ թագաւորեաց ընդ նորա. եւ թագ առ նա զասիացոց, եւ արար համարս մեծամեծս յերկրի: 33 Եւ շինեաց Շմաւոն զամուրսն Հրէաստանի, բարձրացոյց պարսպաւք, եւ կանգնեաց զաշտարակս, դրամբք եւ նգաւք հաստատեաց. եւ պնդեաց զամուրսն համբարաւք: 34 Եւ կոչեաց Շմաւոն արս ընտիրս, եւ առաքեաց առ Դեմետր, զի արասցէ թողութիւն երկրին. զի ամենայն գործքն Տրիփոնեայ յափշտակութիւնք էին: 35 Եւ առաքեաց Դեմետր թագաւոր՝ ըստ բանիցս ըստ այսոցիկ պատասխանի ետ նմա, եւ գրեաց հրովարտակս ըստ արինակիս ըստ այսմիկ: 36 Դեմետր արքայ՝ առ Շմաւոն քահանայապետ՝ առ բարեկամ թագաւորաց, եւ առ ամենայն ծերակոյտ ազգիդ հրէից ողջոյն: 37 Պսակդ ոսկի՝ եւ զաւրինութիւնդ որ ետուք բերել մեզ՝ ընկալաք, եւ պատրաստ եմք առնել խաղաղութիւն մեծ. եւ գրել առ իշխանս հարկահանաց, զի թողցին ձեզ պարտիքն: 38 Եւ գոր միանգամ հաստատեցաք առ ձեզ՝ հաստատուն կացցէ եւ ամուրքդ գոր շինէք՝ այդ ձեզ իսկ լիցի: 39 Եւ թողեալ լիցի ի մենջ ձեզ մեղք կամայ եւ ակամայ մինչեւ յայսաւր ժամանակի: Եւ զպսակն որ պարտիք՝ եւ ինչ այլ ինչ որ մաքս ելանէ յԵրուսաղէմ՝ այլ մի ելցէ: 40 Եւ թէ որ պիտանիք իցեն ձեր, եւ արժանի իցեն ի մեր գիր մտանել՝ մտցեն համարձակ: Եւ եղիցի մեզ ընդ ձեզ խաղաղութիւն: 41 Յամին հարիւրորդի եւթանասներորդի, բարձաւ լուծն հեթանոսաց յիսրայէլեան տոհմէ անտի: 42 Եւ սկսաւ ժողովուրդն գրել ի մատեանս իւրեանց, եւ ի կտակս վաճառաց իւրեանց: Յամին առաջնորդի յամս Շմաւոնի մեծի քահանայապետի՝ եւ առաջնորդ զաւրավար ազգին հրէից: 43 Յաւուրսն յայնոսիկ պատեաց նա զքաղաքն Գազացոց, եւ պաշարեաց զնա զաւրաւք, եւ արար անդ մենքենայս եւ մատոյց ի պարիսպ անդր, եւ կործանեաց աշտարակ մի: 44 Եւ ելին ի մենքենայէ անտի՝ եւ յարձակեցան ի ներքս ի քաղաքն, եւ եղել խռովութիւն յոյժ ի քաղաքի անդ: 45 Եւ դիմեցին առհասարակ քաղաքացիքն կանամբք եւ մանկտուլք հանդերձ, ճիչ առեալ եւ զաւձիս պատառեալ՝ եւ զաղաղակ բարձեալ կարդային առ Շմաւոն. 46 եւ աղաչէին ձեռն տալ նոցա. զի մի դատեսցեն զնոսա ըստ չարութեան նոցա. այլ ըստ ողորմութեան իւրում

գթասցի ի վերայ նոցա: 47 Եւ կակղացաւ Շմաւոն, եւ ցածոյց զպատերազմն. եւ հրամայեաց հանել զնոսա արտաքս քան զքաղաքն: Եւ սրբեցին զապարանսն յամենայն աղտեղութենէ պղծութեան կոռց նոցա եւ ապա եկն եմուտ ի ներքս ցնծութեամբ եւ արհնութեամբ: 48 Եւ սրբեաց ի նմանէ զամենայն պղծութիւնս, եւ բնակեցոյց ի նմա արս որ զաւրէնսն պահիցեն. ամրացոյց եւս զնա. եւ շինեաց ի նմա բիրազգի գործած ապարանից: 49 Իսկ որ ի միջնաբերդին էին յԵրուսաղէմ, արգելեալ նեղեալ պաշարեալ կային. զի ոչ էր նոցա՝ ոչ էլ եւ ոչ մուտ, եւ ոչ զին եւ ոչ վաճառ, եւ նեղեալ սովամահէին. եւ բազումք ի նոցանէ սատակեցան: 50 Աղաղակեցին առ Շմաւոն, աղաչէին կալ առաջի նորա: Նա ետ նոցա՝ ձեռն, եւ եհան զնոսա անտի. եւ սրբեաց նա զմիջնաբերդն յամենայն պղծութեանց նոցա. 51 եւ եկն եմուտ նա անդր ի քսաներորդ ամսոյն յերկրորդում ամսեանն. յամին հարիւրորդի եւթանասներորդի մտանէր անդր՝ արհնութեամբ գոհութեամբ, ոստովք արմաւենեաւք. ի ցնծութիւն փողոյ եւ սրբնգի. զի խորտակեցաւ մեծ թշնամի ի տանէն Իսրայէլի: 52 Եւ հրաման ետ նա առնել զտաւնն զայն ամի ամի ըստ աւուրն ըստ այնմիկ՝ ուրախութեամբ եւ ցնծութեամբ: 53 Ամրացոյց նա զլեւան տաճարին առ միջնաբերդաւն. եւ բնակեալ էր ինքն ի ներքս սեպհական զնդաւն հանդերձ: 54 Եւ ետես Շմաւոն զՅովնաթան գորդի իւր, եթէ այր կատարեալ եւ ի չափ հասեալ է, առ՝ կացոյց զնա իշխան զաւրավար առաջնորդ ի վերայ ամենայն զաւրացն. եւ կացոյց զնա ի կողմանս Գազարայ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՅԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

ԻԸ 1 Յամին հարիւրորդի եւթանասներորդի երկրորդի, զաւրածողով լինէր Դեմետր արքայ, եւ անցանէր ի կողմանս Մարացն եւ Պարթեւացն ի խնդրել իւր անտի թիկունս զի եկեսցէ տացէ մարտ պատերազմի ընդ Տրիփոնեայ: 2 Իբրեւ զայն լսէր Արշակ արքայ պարսից եւ պարթեւաց՝ թէ եկն եմուտ Դեմետր ի սահմանս աշխարհի նորա, արձակեաց նա մի յիշխանաց իւրոց՝ երթալ ձերբակալ առնել զնա: 3 Գնաց նա՝ եհար սատակեաց զգաւրսն Դեմետրայ, եւ արար զնա ձերբակալ. եկն ած՝ կալաւ զԴեմետր առաջի Արշակայ եւ հրամայեաց կապել զնա ի կապանս ոստիկանս եւ դնել զնա ի բանտի: 4 Եւ դադարեաց ի խաղաղութեան երկիրն զամենայն աւուրս Շմաւոնի, եւ յաւելոյր բարիս ի բարեաց վերայ ազգին իւրեանց. տիրէր նա ի վերայ զավառացն. 7 եւ ժողովէր զգերիս բազումս: Տիրէր ի վերայ կողմանցն Գազիւրոնայ՝ եւ Բթսովրայ, եւ ակառանց: 8 Եւ գործէին զերկիր իւրեանց խաղաղութեամբ. եւ երկիրն տայր զպտուղ իւր, եւ ամենայն փայտ ծառատունկ տայր զբեր իւր առատութեամբ: 9 Ծերք ի հրապարակս նստէին, ճառս արկեալ զբանից բարութենէ ընդ միմեանս խորհէին: Երիտասարդք զփառս զգեցեալ՝ զարդարեալ ի զարդ պատերազմի: 10 Զքաղաքս պնդէին համբարաւք, եւ զանձինս պատրաստէին ի պատրաստութիւն զարդու ամրութեան զինու. մինչեւ երթայր անուն փառաւորութեան նորա մինչեւ ի ծագս երկրի: 11 Եւ առնէր խաղաղութիւն: Եւ ցնծայր Իսրայէլ յուրախութիւն մեծ. 12 Եւ նստէին իւրաքանչիւր ընդ այգւով իւրեանց եւ ընդ թզենեալ իւրեանց, եւ ոչոք զարհուրեցուցանէր զնոսա: 13 Եւ պակասեցին ամենեքեան որ մարտնչէին ընդ նոսա՝ յերկրէ. եւ թագաւորքն խորտակեցան յաւուրս իւրեանց: 14 Եւ նա հաստատեաց զաւրացոյց զխոնարիս ժողովրդեանն, խնդրէր զվրէժն արինացն. եւ զամենայն չարս եւ զանարկէնս ջնջեաց յերկրէ: 15 Փառաւորեցոյց զսրբութիւնս, եւ բազմացոյց զսպաս սրբութեանն:

ԻԹ 16 Լու եղեւ ի Հռովմայեցոց քաղաք, եւ մինչեւ ի կողմանս Սպարտացոց, եթէ մեռաւ Յովնաթան. եւ տրտմեցան յոյժ: 17 Այլ իբրեւ լուան եթէ Շմաւոն եղբայր նորա կայ ի գլուխ քահանայութեան ընդ նորա, եւ տիրեալ հաստատեալ ունի զգաւառս եւ զքաղաքս որ ի նոսայն էին: 18 Հրեշտակս արարին, եւ հրովարտակս գրեցին ի տախտակս պղնձիս, նորոգել զինն բարեկամութիւնն զոր ուխտեցին հաստատեցին առ Յուդա՝ եւ առ Յովնաթան եղբայր նորա: 19 Եւ իբրեւ բերին՝ ընթերցան առաջի ժողովրդոցն Երուսաղէմի: Եւ այս պատճէն հրովարտակացն զոր առաքեցին սպարտիացիք. 20 Սպարտիացոց իշխանք եւ առաջնորդք՝ մեծաւ քաղաքաւն հանդերձ, առ Շմաւոն մեծ քահանայ՝ եւ առ ծերակոյտդ Իսրայէլացոց՝ եւ առ քահանայս, եւ առ ամենայն գունդդ հրէից եղբարս մեր՝ ողջոյն: 21 Հրեշտակք որ արձակեցան ի ձէնջ առ մեզ, պատմեցին մեզ վասն փառաց եւ պատուի ձերոյ. եւ ուրախ եղեաք ի զալստեան դոցա: 22 Եւ գրեցաք մեք զպատգամս ձեր ի մատենանս խորհրդոց զնդի մերոյ արինակ զայս. Նումենիոս զԱնտիոքեան, եւ Անտիպատրոս Յասոնեան հրեշտակք հրէից, որ եկին առ

մեզ նորոգել զբարեկամութիւնն ընդ ազգի մերում: 23 Եւ հաճոյ թուեցաւ ամենայն սպարտացւոց ընդունել զարսն մեծաւ փառաւք, եւ զպատճէն բանից նոցա դնել ի տեղի յերեւելի ի մատենանս խորհրդոց գնդի սպարտիացւոց: Եւ պատասխանի արարին հրովարտակացն առ Շմաւոն մեծ քահանայ: 24 Դարձեալ յետ այսց ժամանակաց, Շմաւոն հրեշտակս առնէր անդրէն ի Հռոմ մեծաւ պատարագաւ, եւ ոսկւով վահանաւ ի հազար քանքարէ. զի երթիցէ հաստատեցէ զառաջին բարեկամութիւնն եւ թիկունս: 25 Իբրեւ լուան զայն գունդն հռոմայեցւոց, սկսան խորհել եւ ասել. Իսկ արդ զի՞նչ երախտեաց երախտիս դարձուցուք Շմաւոնի՝ եւ որդւոց նորա. 26 զի հաստատեաց նա եւ եղբարք իւր եւ տուն հաւր իւրոյ զայն որ առ մեզ բարեկամութիւն. հարկանելով եհար զթշնամիս իւր. եւ հաստատելով հաստատեաց զմեզ ընդ իւր ի բարեկամս եւ ի թիկունս: Եւ հաստատեցին նմա ազատութիւն, եւ գրեցին զայս ի տախտակս պղնձիս: Եւ կանգնեցին նմա արձան ի լերինն Սիոն: 27 Եւ այս պատճէն գրոյն զոր գրեցին: Յամին հարիւրորդի եւթանասներորդի, որ արւ ութուտասն էր ամսոյն, ի վերայ ամին երրորդի առ քահանայապետութեամբն Շմաւոնի, ի Սամարէք՝ 28 առաջի մեծաց ժողովրդոց՝ քահանայից՝ ժողովրդեան՝ իշխանաց՝ ազգաց՝ եւ ծերակոյտ գաւառաց բազմաց: Ազդ եղեւ մեզ՝ քանզի բազում մարտք պատերազմի մղեցան յերկրի անդ: 29 Այլ Շմաւոն որդի Սատաթեայ քահանայապետի որդւոցն Յովարիմ, եղբարքն հանդերձ եղ զգլուխ իւր ի կշիռս, եւ ետ զանձն իւր ի ճգնութիւն մարտի պատերազմի դիմակալ եղեւ թշնամեաց ազգի նոցա, զի սրբութիւնքն իւրեանց եւ արեւնքն մի պղծեցին. եւ փառաւք մեծաւք փառաւորեաց զազգս նոցա: 30 Եւ ժողովեաց Յովնաթան զազգսն նոցա, եւ եղեւ նոցա քահանայապետ, հանգեաւ նա՝ եւ ժողովեցաւ առ հարս իւր: 31 Եւ կամեցան թշնամիք նոցա հասանել ի վերայ երկրի նոցա, եւ ձգել զձեռս իւրեանց ի սրբութիւնս նոցա: 32 Յայնմ ժամանակի յարեաւ Շմաւոն, եւ ետ մարտ պատերազմի ի վերայ ազգին իւրեանց, եւ ծախեաց նա զանձս բազումս յիւրմէ եւ արար նա հանդերձս զինու զարդու արանցն պատերազմողաց ազգին իւրում, եւ կուտեաց նա համբարս եւ թռչակս զարականին: 33 Եւ ամրացոյց զքաղաքսն Հրէաստանի: ԶԲեթսուլրա՝ որ ի սահմանս Հրէաստանի էր, ուր հանդերձեալ դնէր զզէնն ամենայն՝ զէն եւ զարդ առաջին զարաց թշնամեաց նոցա. եւ կացոյց նա անդ արս հրէաստանեայս պահապանս: 34 Եւ զքաղաքսն Յոպպեացւոց ամրացոյց՝ որ ի վերայ ծովուն էր. եւ զԳազարայ՝ որ ի վերայ սահմանաց Ագովտայ էր, զոր յառաջ թշնամիքն ունէին. եւ բնակեցոյց անդ արս հրէաստանեայս, եւ որ ինչ միանգամ պէտք էին իւրեանց՝ հաստատութեամբ յարիւնեաց զնոսա: 35 Իբրեւ զայս ամենայն զգործս տեսին Շմաւոնի ժողովուրդքն, եւ զփառսն զոր խորհէր ի վերայ ազգին, եւ կացուցին զնա իշխան քահանայապետ՝ զի զայս ամենայն արարեալ էր նորա նոցա. եւ զարդարութիւնն եւ զհաւատն զոր պահէր նա ի վերայ ազգին իւրոյ, եւ խնդրէր նա յամենայն հանգամանս բարձրացուցանել զժողովուրդ իւր: 36 Եւ յաւուրս նորա աջողեցաւ ի ձեռս նորա ջնջել հեթանոսացն յերկրէ նորա, այնոցիկ որ ի միջնաբերդին էին յԵրուսաղէմ. ելանէին մտանէին եւ պղծէին յոյժ շուրջ զսրբութեամբն, եւ հարուածք մեծամեծք լինէին ի սրբութեան անդ, արգել զնոսա եւ ջնջեաց զնոսա: 37 Նստոյց եւ ամրացոյց անդ պահապանս վասն զգուշութեան երկրին եւ քաղաքին, եւ բարձրացոյց զնա: 38 Սակայն եւ Դեմետր արքայ բարձրացոյց զքահանայապետութիւն նորա. 39 վասն այսր ամենայնի ընդ բուն բարեկամս փառաւորեաց զնա ի փառս մեծութեան: 40 Զի լու եղեւ նմա եթէ անուանեալ կոչին հրէայքն բարեկամք հռոմայեցւոց եղբարք եւ թիկունք եւ նիզակակիցք եւ զի ընկալան զհրեշտակսն Շմաւոնի փառաւորութեամբ: 41 Զի հրէայքն ինքեանք եւ քահանայքն հաճեցան, յանձն առին՝ իշխան քահանայապետ կացուցանել զնա յաւիտեանս ժամանակի. մինչեւ կանգնեցի մարգարէ հաւատարիմ. 42 զի լիցի նոցա զարավար յառաջնորդութեան. եւ զի փոյթ լիցի նմա վասն սրբոցն. եւ կացուցանել ի նորա ձեռանէ ի վերայ գործոց նոցա, ի վերայ գավառաց նոցա, ի վերայ զինու զարդու նոցա, եւ ի վերայ ամրոցաց նոցա: 43 Վասն զի փոյթ լիցի նմա վասն սրբոցն. եւ հնազանդեցին նոցա ամենայն ազգք, եւ յանուն նորա կնքիցին ամենայն մուրհակք աշխարհի: Զի իշխան լիցի արկանել ծիրանիս, եւ զարդարել ոսկւով: 44 Եւ մի ոք իշխեսցէ ի ժողովրդոց անտի կամ ի քահանայից ընդդէմ դառնալ հրամանաց նորա, եւ կամ ժողովել ժողովս յերկրի նորա առանց նորա. եւ կամ զգէնուլ ծիրանիս, կամ արկանել շիզո ոսկի: 45 Զի եթէ ոք մի ինչ յայսցանէ անցցէ եւ կամ անարգեցէ՝ մահապարտ լիցի: 46 Եւ հաճոյ թուեցաւ ի ժողովրդեանն առնել Շմաւոնի ըստ բանիցս այսոցիկ: 47 Առ յանձն Շմաւոն, եւ հաճեցաւ կալ ի գլուխ քահանայապետութեան. լինել սպարապետ զարավար՝ զնդին Հրէաստանի, եւ կալ գլուխ քահանայից, եւ առաջնորդել ամենեցուն: 48 Եւ զգիրս զայս գրել ի տախտակս պղնձիս, եւ հրամայեցին դնել յամրի ի նշանաւոր եւ երեւելի տեղուոյ ի մէջ

սրբութեանցն. 49 եւ զպատճէնս նոցա դնել ի գանձ. զի Շմաւոն եւ որդիք նորա զայն առ իւր ունիցին հանապազ:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՑԻՑ
ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

Լ 1 Եւ առաքեաց Անտիոքոս որդի Դեմետրեայ արքայի՝ հրովարտակս ի կղզեաց անտի առ Շմաւոն քահանայապետ՝ եւ կուսակալ ազգին հրէից՝ եւ առ ամենայն ազգս նորա 2 եւ էին հրովարտակքն՝ արինակ զայս. Արքայ Անտիոքոս՝ առ Շմաւոն մեծ քահանայապետ՝ եւ առ կուսակալ ազգին հրէից՝ ողջոյն: 3 Քանզի ոմանք անաւրէնք եկին՝ բռնոն եղեն արքայութեան հարցն իմոց. եւ արդ՝ ես աւասիկ ի խնդիր եմ անդրէն շինել կանգնել հաստատել գնոյն արքայութիւն որպէս էր գառաջինն: Արդ ես՝ զաւրածողով եմ զաւրաւք բազմաւք՝ պատրաստեալ նաւս պատերազմի, 4 ելանել խնդրել զվրէժ հարցն իմոց յազգաց վնասակարաց երկրին մերոյ, եւ որ աւերեցին զքաղաքսն մեր զմեծամեծս: 5 Արդ հաստատեալ իմ զքեզ, զամենայն ուխտ հարկին զոր թողին ձեզ թագաւորքն առաջինք, եւ որ ինչ այլինչ հաս արէն հարկի իցէ՝ թողեալ լիցի քեզ: 6 Եւ հրաման եւս տուաք, զի իշխան լիցիս հատանել առանձինն դահեկան յաշխարհի քում. 7 եւ Երուսաղէմ: Եւ սրբութիւնդ ազատ լիցին յամենայնէ. եւ զէնդ եւ զարդդ զոր գործեցեր, եւ զամուրսդ որ ամրացուցեր քեզ լիցին այդ: 8 Եւ ամենայն պարտք արքունի, հասք եւ արէնք որ այտի գային՝ քեզ լիցին յայսմիտեմ մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց: 9 Այլ իբրեւ հասցուք ի տէրութիւն մեր, փառաւորեսցուք զքեզ եւ զազգդ քո, եւ զտաճարդ ի փառս մեծութեան. զի յայտնի լիցին փառքն ձեր ընդ ամենայն երկիր: 10 Յամին հարիւրորդի եւթանասներորդի չորրորդի՝ եկն եհաս Անտիոքոս յերկիրն հարց իւրոց: Ժողովեցան առ նա ամենայն զաւրք, եւ սակաւք ինչ մնացին առ Տրիփոնեայ: 11 Եւ հալածեաց զնա Անտիոքոս, եւ ած արկ զնա ի Դովրա ծովեզերեայց. 12 եւ թողին զնա ամենայն զաւրքն. եւ իբրեւ տեսին զչարիսն որ անցին ընդ նա: 13 Անտիոքոս եկն բանակեցաւ շուրջ զԴովրա երկոտասան հազարաւ՝ մարտիկ պատերազմաւոլ արամբ, եւ ութ հազար հեծեալ սպառազինաւ. 14 եւ զծովակողմն փակեաց նաւաւք. եւ ի նեղ արկ զքաղաքն ի ծովէ եւ ի ցամաք կուսէ. եւ ոչ զոք թողուին ելանել:

ԼԱ 15 Եւ եկն Նումենիոս եւ որ ընդ նմա էին, բերին հրովարտակս ի Հռովմ քաղաքէ առ թագաւորս երկրին, յորս գրեալ էր այսպէս: 16 Դեւկիոս հիւպատոս հռոմայեցոց՝ առ արքայ Պտղոմէոս ողջոյն: 17 Ծերբդ ի Հրէաստանէ եկին առ մեզ նորոգել զառաջին սէր բարեկամութեան, նիզակակիցս եւ թիկունս մեզ. զորս արձակեալ առ մեզ Շմաւոնի քահանայապետի՝ եւ գնդին հրէից. 18 բերին մեզ վահան ոսկի ի հինգ հազար քանքարէ: 19 Վասն այսորիկ հաճոյ թուեցաւ մեզ գրել առ թագաւորս երկրիդ՝ եւ ամենայն ազգացդ, զի մի ոք ինչ յոռի խորհիցի ի վերայ նոցա. եւ մի տայցեն մարտ պատերազմի ընդ քաղաքս դոցա՝ եւ ընդ երկրի. զի մի դոքա ընկեր լիցին մարտի թշնամեաց: 20 Հաճոյ թուեցաւ մեզ առնուլ զվահանն ի դոցանէ: 21 Արդ եթէ իցեն ոք արք անաւրէնք փախուցեալք յերկրէ նոցա՝ ի ձեռս տաջիք Շմաւոնի քահանայապետի. զի խնդրել մարթասցէ զվրէժ ըստ արինացն իւրեանց: 22 Եւ այսպէս գրէր առ Դեմետր արքայ, եւ առ Աթաղա, եւ առ Արիարէթ, եւ առ Արշակ: 23 Յամենայն զաւառս՝ որ ինչ բարւոք թուիցի սպարտիացոց, եւ ի Դեղոս եւ ի Միդովնա. եւ ի Սիկիովնա. եւ ի Կարադա. եւ ի Սամոն. եւ ի Պամփիլա. եւ ի Դիդիա. եւ ի յԱդիկառնակոս. եւ ի Ռոդոն. եւ ի Փասեդիդա. եւ ի Սիդէն. եւ ի յՍարադոն. եւ ի Պորտունիա. եւ ի Կնիդոս. եւ ի Կիւպրոս. եւ ի Կիւրէն: 24 Եւ ի պատճէն հրովարտակացն գրեցին առ Շմաւոն քահանայապետ:

ԼԲ 25 Եւ Անտիոքոս արքայ եկն պաշարեաց զԴովրա. եւ ի վաղիւ անդր մատուցանէր առ նա մենքենայս, եւ ձեռն արկանէ ի նա. եւ ի ներքս արգելեալ պաշարեալ պահէր զՏրիփոն, եւ ոչ էլ ումէք գոյր ի ներքուստ արտաքս՝ եւ ոչ մուտ արտաքուստ ի ներքս: 26 Եւ յոեաց Շմաւոն ի թիկունս նմա արս ընտիրս մարտիկ պատերազմաւոլս՝ երկու հազար սպառազէնս, եւ պատարագս հանդերձեալս յոյժ՝ ոսկի եւ արծաթ: 27 Այլ անարգեաց զամենայն բանսն որ ուխտեաց նմա, եւ աւտարանայր ի նմանէ: 28 Եւ առաքեաց նա զԱթենոբիոս՝ մի ի բարեկամաց իւրոց, խաւսս ի մէջ առնել ընդ նմա՝ եւ ասել. Դուք իշխեալ զաւրացեալ ունիք զքաղաքս թագաւորութեան իմոյ. զքաղաքն Յոպպեացոց, եւ Գազարացոց, եւ զմիջնաբերդն Երուսաղէմի: 29 Չսահմանս նոցա աւերեցէք դուք, եւ հարուածս մեծամեծս հասուցէք ի վերայ երկրին նոցա, տիրեցէք դուք կողմանցն բազմաց, եւ զաւառս բազումս հատէք զիմոյ տէրութեան: 30 Արդ տուք ի դուրս զքաղաքս եւ զզաւառս եւ զկողմանս, եւ զհարկս նոցուն. եւ որինչ միանգամ բռնութեամբ կալեալ է

ձեր ի մենջ արտաքոյ սահմանացն Հրէաստանի: 31 Ապա թէ ոչ՝ տուք փոխանակ այնորիկ հինգ հարիւր քանքար արծաթոյ, եւ զխափանած հարկաց քաղաքացն, որ ցայսար խափանեցէ՝ այլ հինգ հազար քանքար: Ապա թէ ոչ՝ եկեացուք հարցուք վանեացուք զերկիրն սատակեացուք: 32 Եւ իբրեւ եկն Աթենոքիոս բարեկամ արքայի յԵրուսաղէմ, ետես զփառսն Շմաւոնի, եւ զսպաս զոսկոյ եւ զարծաթոյ, եւ զհանդերձս պատրաստութեան զաւրաց բազմաց, յոտն կայր առաջի նորա, եւ շքով տայր զպատգամ թագաւորին: 33 Պատասխանի ետ նմա Շմաւոն՝ եւ ասէ. Ոչ յերկիր աւտար ուրուք մտեալ եմք, եւ ոչ ի բաժին յուրուք տարապարտուց ձեռն բռնութեամբ մխեալ է. զվիճակս ժառանգութեան հարցն մերոց վտարանդի լեալ յանպարտ թշնամեաց տարապարտուց, 34 քաջութեամբ ժամանակ գտեալ խնդրեցաք: 35 Այլ վասն Յոպպէացոց քաղաքին, եւ Գազարայ զոր դուքն խնդրէք, վնաս բազում գործեցին ի մէջ աշխարհին մերոյ, վրէժ խնդրեցաք. վասն այնորիկ տուժեացուք հարիւր քանքար: Եւ ոչ ետ նմա բանիցն պատասխանի. 36 եւ դարձաւ բարկութեամբ առ թագաւորն, եւ պատմեաց նմա զփառսն Շմաւոնի, եւ զամենայն պատրաստութիւն զոր ետես սպասուց նորա: Եւ բարկացոյց յոյժ զթագաւորն: 37 Եւ Տրիփոն փախեալ յՈրթոսիա: 38 Եւ թագաւորն գումարեաց զԿենդէրոս ծովեզերեայց սպարապետն, եւ զաւրս բազումս հեծեալս եւ հետեւակս ընդ նմա. 39 Պատուէր ետ նմա զի բնակեցէ դէմ յանդիման Հրէաստանի. եւ շինեցեն զամուրսն ի պատրաստութիւն մարտի պատերազմի ընդ զաւրսն Իսրայէլացոց: Եւ ինքն թագաւորն զհետ էր Տրիփոնեայ: 40 Խաղաց գնաց Կենդէրոս, եկն եհաս ի կողմանսն Յամնեայ, եւ սկսաւ զրգռել զզաւրսն, եւ մխել ի Հրէաստան, զերել եւ սպանանել: Եւ շինեաց նա զԿեդրոն, 41 եւ գումարեաց անդ հեծելազաւրս բազումս, զի մխեցին ի Հրէաստան, եւ պաշարեցեն զճանապարհս նոցա որպէս հրաման ետ թագաւորն:

ԳԻՐՔ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՒԱՅԵՑԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԶ.

1 Եւ ել Յովհանն ի Գազարայ, եւ եկն պատմեաց Շմաւոնի հաւր իւրում. որպէս եւ գնայր Կենդէրոս: 2 Եւ կոչեաց Շմաւոն զերկոսին որդիսն զՅուդայ եւ զՅովհան, եւ ասէ ցնոսա. Ես եւ եղբարք իմ եւ տուն հաւր իմոյ՝ մարտ պատերազմի տուաք ընդ թշնամիսն իսրայէլացոց ի մանկութենէ մերմէ մինչեւ ցայսար ժամանակի, եւ աջողեցան գործքն ամենայն ի ձեռս մեր, փրկել զբազումս զազգսդ իսրայէլացոց: 3 Բայց արդ ծերացայ, եւ դուք հերիք էք յամս իմ, փոխանակ իմ եւ եղբար իմոյ. արդ ելէք մարտերուք ի վերայ ազգիդ մերոյ. եւ զաւրութիւն աւգնութեանց յերկնից եղիցի ընդ ձեզ: 4 Եւ ընտրեաց նա յաշխարհէ անտի իբրեւ քսան հազար հեծեալ սպառազէն, եւ խաղաց ի վերայ Կենդէրեայ: 5 Եւ եկին ազան այն ար ի Մովդիիմ. ընդ առաւուտն կանխեալ լինէին դաշտամուխ: Անդ տեսանէին զաւրս բազումս հեծեալս եւ հետեւակս, որ գային ընդդէմ նորա. եւ հեղեղատ մի էր ի մէջ երկոցուն: 6 Եւ ճակատեցաւ յանդիման նոցա ինքն եւ զաւրքն: Իբրեւ հայեցաւ ետես զզաւրսն թէ դանդաղեցան անցանել ընդ հեղեղատն, յառաջ՝ ինքն նահատակեցաւ, հապա՝ զաւրքն միագունդ զկնի փողեցան: 7 Եւ բաժանեաց յերկուս գունդս զհեծելազաւրսն ի մէջ հետեւակացն. եւ էր հեծելազաւրսն կարի յոյժ: 8 Փող հարին՝ խրախոյս բարձին, ի վերայ յարձակեցան. ի պարտութիւն մատնեցաւ Կենդէրոս. եւ անկաւ ի նոցանէ յաւուր յայնմիկ վիրաւորք բազումք: Եւ որ մնացեալ էին փախստեայ անկանէին յամուրսն: 9 Յաւուր յայնմիկ խոց մնայր Յուդա. բայց Յովհանն զհետ լինէր փախստեայցն, մինչ ածէր արկանէր զնոսա ի կողմանս Կեդրոնայ զոր շինեաց: 10 Եւ մեկնեցին նոքա ընդ բրգունսն ի կողմանսն Ագովտայ: Եւ հրձիգ արար զնոսա. յայնմ ամրի այրեցան արք ի հոյ իբրեւ երկու հազար: Եւ ինքն դարձաւ ի կողմանս Հրէաստանի խաղաղութեամբ: 11 Եւ Պտղոմէոս Արքուրեանց՝ էր կացուցեալ ի կողմանցն դաշտին յԵրեքով եւ ունէր նա արծաթ եւ ոսկի յոյժ. 12 զի էր նա փեսայ քահանայապետին: 13 Եւ հպարտացաւ ի սիրտ իւր, մեծամտեաց ի խորհուրդս իւր, եւ կամէր տիրել ի վերայ կողմանցն զաւառին. եւ խորհուրդ խորհէր նենգութեամբ ի վերայ Շմաւոնի եւ որդոց նորա, ջնջել զնոսա ի միջոյ: 14 Եւ Շմաւոն շրջէր ի կողմանս զաւառացն. խնամէր եւ տեսանէր զպէտս նոցա. եւ եկն էջ յԵրեքով, ինքն եւ Մատաթի եւ Յուդա՝ եւ որդիք նորա. յամին հարիւրորդի եւ թանասներորդի եւ թներորդի, յամսեանն մետասաներորդի՝ այս ամիս շաբաթ է: 15 Եւ ընկալաւ զնոսա Պտղոմէոս ի մեծարանս նենգութեամբ ի քաղաքի անդ Դովրայ զոր շինեաց, եւ արար ուրախութիւն կոչնոցն: Անդ՝ ի դարանի առնէր արս: 16 Եւ իբրեւ կերան եւ արբին Շմաւոն եւ որդիք իւր,

արբեցան. յարեալ Պտղոմէոս թաքուցելովքն հանդերձ, առին զէնս իւրեանց, եւ մտին ի վերայ Շմաւոնի. եւ սպանին անդէն ի տաճարի անդ զնա եւ զորդիս իւր՝ եւ զծառայսն որ ընդ նմա էին: 17 Եւ արարին անաւրէնութիւն մեծ. եւ հատուցին չար փոխանակ ընդ բարոյ: 18 Եւ գրեաց Պտղոմէոս առ արքայն զի զաւր ի թիկունս արձակեցէ նմա, զի ի ձեռս տացէ նոցա զքաղաքսն իւրեանց՝ եւ զհարկն: 19 Զկէսն արձակեաց ի կողմն Գազարայ՝ բառնալ անտի զՅովհաննէս: Եւ գրեաց նա առ զաւրագլուխսն զի եկեացեն՝ եւ առցեն ի նմանէ ոսկի եւ արծաթ եւ պարզեւս բազումս: 20 Եւ այլս արձակեաց յԵրուսաղէմ, զի աճապարեցեն՝ հասցեն առցեն զլեառն տաճարին: 21 Այր մի պնդեցաւ յառաջագոյն ի Գազարա, գոյժ ետ Յովհաննոս՝ թէ կորեալ հայր նորա եւ եղբարք իւր, եւ զքէն եւս յղեալ է նենգութեամբ զի սպանցէ զքեզ: 22 Իբրեւ լուաւ՝ զարմացաւ յոյժ եւ հիմարեցաւ, եւ ըմբռնեաց զարսն զայնս եւ անդէն սպան զնոսա, իբրեւ գիտաց թէ նենգութեամբ եկեալ են կորուսանել զնա: 23 Եւ այլ ինչ բանք որ իցեն զՅովհաննէ՝ վասն մարտի պատերազմաց՝ կամ այլոց քաջութեանց, կամ շինուածոց պարսպաց, կամ գործոցն բարութեան: 24 Այն ամենայն գրեալ է ի մատեանս քահանայից, յորմէհետէ եկաց նա քահանայապետ զկնի հաւր իւրոյ:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱԿԱՐԱՅԵՅԻՔՆ:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ա.

Ա 1 Առ եղբարս Հրէաստանեայս, որ ի կողմանս Եգիպտացոցդ են. յեղբարց հրէից՝ յերուսաղէմացոց, եւ յեղբարց հրէաստանեայց առ ձեզ ողջոյն. խաղաղութեամբ բազմաւ 2 առատասցի ի ձեզ Աստուած. եւ յիշեսցէ նա զուխտն զոր եղ ընդ Աբրահամու, ընդ Սահակայ, ընդ Յակոբայ, ընդ հաւատարիմ ծառայս իւր: 3 Եւ տացէ ձեզ սիրտ յամենայնի պաշտել զնա, եւ առնել զկամս նորա յանձինս մտադէլիս, եւ ի սիրտս կամակարս. 4 բանալ զաչս եւ զականջս սրտից ձերոց յարէնս իւր եւ ի հրամանս, առնել խաղաղութիւն՝ 5 եւ լսել խնդրուածոց ձերոց. հաճեսցի ընդ ձեզ, եւ մի ի ձեռաց թողցէ զձեզ ի ժամանակս նեղութեան: 6 Եւ արդ՝ այժմիկ կանխեմք մեք յաղաթս մեր վասն ձեր:

Բ Յամս թագաւորութեանն Դեմետրի՝ 7 յամին հարիւրորդի վաթսներորդի իններորդի. մեք հրէայք գրեցաք զայս առ ձեզ, ի նեղութեանն որ հասեալ էր ի վերայ մեր: Ի ժամանակի անդ յորում եկաց յետս Յասոն եւ որ ընդ նմա էին ի սուրբ գետնոյ եւ յարքայութենէ անտի: 8 Եւ հրձիգ արարին զդուռնս, եւ հեղին զարիւն անբիծ, աղաթս մատուցաք մեք Տեառն, եւ լուաւ մեզ. եւ մատուցաք մեք ուխտս եւ խունկս՝ եւ պատարագս նաշիւաւք, եւ եղաք մեք զհացն յաճախաց առաջի: 9 Եւ արդ՝ արասջիք դուք զաւուրսն տաղաւարահարաց յամսեանն Քասդէ: 10 Յամին ութսներորդի ութերորդի՝ որ յերուսաղէմացոց, եւ ի ծերակոյտ հրէաստանեայց, եւ ի Յուդայէ՝ առ Երիստաբողոս վարդապետ Պտղոմեայ արքայի, որ է ինքն յազգէ քահանայիցն անծելոց սակի, որ են ի կողմանս Եգիպտացոց հրէայք. ողջոյն ընդ ձեզ եւ խաղաղութիւն: 11 Ի մեծամեծ վշտացս ապրեալքս յԱստուծոյ, մեծապէս գոհանամք զնմանէ. որպէս զի՝ զիարդ ի մարտ պատերազմի պատրաստեալ էաք ընդ առն թագաւորի. զի նա ինքնին եռացոյց, եւ եհեղ զայնոսիկ 12 որ եկեալ պատեալ պաշարեալ պահէին զսուրբ քաղաքն: Քանզի ի ժամանակի իբրեւ դիմեաց ինքնին իշխանն ի կողմանս Պարսից, 13 անթիւ անհամար զարաւքն հանդերձ. եւ անդէն անկան կործանեցան շուրջ զԱնանեայ տաճարաւն. ի խորհուրդ յիմարութեան խորհեցան նոքա զՆէեմեայ տաճարաւն: 14 Ձի իբր բնակութեամբ իմն հասեալ կայր ի տեղի անդր ինքնին Անտիոքոս՝ եւ որ ընդ նմա բարեկամքն էին առնուլ զգանձսն ամենայն իբրեւ ի պատճառս վարձանաց համարի: 15 Առաջի արարին քահանայք տաճարին զամենայն: Եւ նա յաւժարեաց զալ մտանել սակաւութիւն ի ներքս իբրեւ եղէ միջամուտ սրահիցն՝ համարձակ զդրունսն առին զարտաքինս պարսպացն ընդ որ եմուտ Անտիոքոս. 16 եւ բացին զպատուհանսն գաղտնիս որ ընդ առաստաղակալաւքն էին, եւ ընդ այնոսիկ սկսան հոսել վիրգս մեծամեծս, եւ անդէն զառաջնորդն զնդաւն հանդերձ սատակեցին: Իբրեւ զնոսա ի ներքս յաւշեցին, հանին զկառաւորսն եւ ընկեցին ի պարսպէն ի մէջ զաւրացն: 17 Վասն այսր ամենայնի արիւնեալ է Աստուած որ ետ ի ձեռս զամպարիշտս: 18 Արդ մեք իբրեւ կամեցաք ի քսաներորդի հինգերորդի ի Քասդէ ամսեանն սրբել զտաճարն. լաւ համարեցաք զայս եւ ձեզ ցուցանել զի եւ դուք արասջիք զայս իբրեւ զարէնս տաւնիցն տաղաւարահարացն. եւ հրոյն որպէս շինեաց Նէեմի զտաճարն եւ զսեղանն, յորում մատուցանէր զպատարագսն ողջակիզացն:

Գ 19 Քանզի ի ժամանակի յորում վարեցան հարքն մեր ի կողմանս Պարսից որ այնց ժամանակաց պաշտաւնասէր քահանայք էին, առին ի սեղանոյ անտի զհուրն ի ծածուկ, եւ տարան թաքուցին ի խորշս կողմանցն անջուր ջրհորոցն. անդ զգուշութեամբ զտեղին հետախաղաղ ծածկէին, զի ամենայն տեղին աներեւոյթ լիցի: 20 Իբրեւ անցին ամբ բազումք, իբրեւ կամք եղեն Աստուծոյ, առաքեաց Նէեմի զհրոյն՝ հրամանաւ պարսից արքային, զթոռունս քահանայապետիցն այնոցիկ. որոց ծածկեալ էր թաքուցեալ զհուրն զի բերցեն: Նոքա իբրեւ եկին, պատմեցին եւ ասեն. Բայ՝ հուր ինչ մեք անդր ոչ գտաք, բայց գտաք մեք անդ ջուր դանդաղամած թանձրացեալ: 21 Ապա ետ նոցա հրաման երթալ մխոցաւ առնուլ՝ եւ բերել: Եւ իբրեւ եղէ ժամ պատարագացն ողջակիզաց, հրաման ետ քահանայապետն Նէեմի ցանել զայն ի վերայ փայտիցն եւ պատարագացն: 22 Եւ իբրեւ զայս արարին՝ փոքր մի ժամանակ անց ի վերայ. եւ արեգակն շող ամպագոյն ի վերայ ծագեաց, բորբոքեցաւ բոց հրոյն ի վերայ փայտից սեղանոյն՝ եւ մաշեաց զողջակէզսն, զի սքանչացեալ էին ամենեքեան: 23 Չայն առին՝ սկսան արիւնել քահանայքն մինչդեռ

ողջակեզքն կատարէին. բայց առաջնորդէր Յովնաթան իբրեւ ի բերանոյ Նէմեայ, եւ այլքն զկնի կցէին: 24 Եւ էր աղաւթիցն աւրինակ՝ այս: Տէր, տէր Աստուած ամենայն արարածոց, ահեղ, հզաւր, ճշմարիտ, արդար եւ ողորմած. դու միայն թագաւոր քաղցր. 25 դու միայն ես որ մատակարարես ամենայնի զամենայն. դու միայն ես արդար եւ ճշմարիտ, ամենակալ յաւիտենից. որ ապրեցուցանես զԻսրայէլ յամենայն չարեաց, որ արարէր զհարսն այնպէս ընտրեալս, եւ սրբեցեր զնոսա: 26 Ընկալ զպատարագս զայս փոխանակ ամենայն ժողովրդեան քոյ, եւ պահեա դու զժառանգութիւն քո: 27 Սրբեա եւ ժողովեա զցրումն զերութեան մերոյ. ազատեա զայնոսիկ որ կան ի ծառայութիւն անարգելոց եւ պղծոց. հայեաց ի ծառայս քո. ծանիցեն՝ հեթանոսք՝ թէ դու ես Աստուած մեր: 28 Հար հարուածովք քովք զայնոսիկ որ բռնադատեցին զմեզ՝ հեթանոսք պիղծք եւ անարգեալք, որ այժմ հպարտացեալ եւ ամբարտաւանեալ են ի վերայ մեր: 29 Եւ տնկեա դու զժողովուրդ քո ի տեղի սրբութեան քոյ, որպէս ասացն Մովսէս: 30 Եւ քահանայքն աւրինէին զաւրինութիւնս իւրեանց: 31 Եւ ողջակեզքն տակաւ վառեալ բորբոքեալ մաշէին: Եւ իբրեւ վախճան եղեւ պատարագացն, զշուրն մնացեալ հրամայեաց Նէմի զվիմաւքն արկանել: 32 Եւ իբրեւ այս եղեւ, առաւել բոցն ի վերայ բորբոքեցաւ. եւ իբրեւ բոցոյն նշոյլք եղեն, դարձեալ միսանգամ վառեցաւ բորբոքեցաւ սեղանն, եւ որինչ էր մնացեալ՝ եւ այն մաշեցաւ: 33 Եւ իբրեւ իբքն այն համարձակ յայտնեցան, եւ բանքն ի թագաւոր անդր հասին, եւ եկին տեսին զտեղին յորում զհուրն թաքուցեալ էր քահանայիցն զերելոց ջուր բղխեաց. ուստի եւ քահանայքն որ զՆէմեան էին՝ զողջակեզքն իւրեանց կատարեալ սրբեցին: 34 Ապա իբրեւ եհաս թագաւորն յիրացն հաստատութեան վերայ՝ հրամայեաց շուրջ փակել զտեղին, եւ տաճար շինեցին: 35 Եւ ում կամէր շնորհս առնել թագաւորն՝ անտի տայր պարգեւ եւ ում տայր՝ բազում ինչս մատուցանէին նմա: 36 Եւ անուն եղին նմա որ զՆէմեան էին՝ Նեփթ, որ թարգմանեալ կոչի սրբիչ: Այլ կարդային զանուն նորա բազումք, Եփրաթա:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Բ.

1 Եւ գտանի այս գրեալ ի մատեանս առաջինս. եթէ Երեմիա մարգարէ հրաման ետ առնուլ ի հրոյ անտի յայնմանէ յետոյ նոցա՝ որպէս ցուցանի. եւ ետ պատուէր մարգարէն զաւակի նոցա որ յետ նոցա էին: 2 Եւ աւրէնս եղ նոցա զի մի մոռացին զհրամանս Տեառն, եւ մի մոլորեցին ի խորհուրդս իւրեանց, յորժամ տեսանիցեն կուռս քանդակեալս, պատկերս կերպարանեալս ոսկեղէնս եւ արծաթեղէնս, եւ որ զնոքաւք զարդ ինչ իցէ. 3 աղաչէր պատուիրանաւքն, մի մոռանալ զաւրէնս ի սրտից իւրեանց: 4 Եւ էր՝ գրեալ ի մատեանս անդ՝ այսպէս. իբրեւ զի զվրան ժամուն՝ եւ զտապանակ կտակարանացն հրամայեաց մարգարէն ըստ երկնաւոր հրամանին ընդ իւրեանս շրջեցուցանել իբրեւ ելանէր Մովսէս ի լեառն անդր տեսանել զժառանգութիւնն Աստուծոյ: 5 Արդ եկն եհաս Երեմիա մարգարէ ի տեղի անդր. եւ անդ եզիտ այրս ամուրս անտառախիտս. զվրան ժամուն, եւ զտապանակն կտակարանաց, եւ զսեղանն խնկոց անդ տարեալ դնէր ի ներքս, եւ զդրունսն ինքնին առարկանէր: 6 Եւ անդէն մատեան որ ընդ նմայն իսկ էին՝ նշանակել զտեղին, եւ ամենեւին ճանապարհ ի տեղի անդր ոչ կարացին գտանել: 7 Իբրեւ զգաց Երեմիա՝ պատուհասել սկսաւ զնոսա՝ եւ ասէ. Ի՞բր ոչ զհիտէք՝ եթէ անծանաթ հրաման է զտեղիդ կացուցանել մինչեւ հաճեցի Տէր տերանց ընդ արարածս իւր, եւ ժողովել հրամայեցէ Աստուած զժողովս ժողովրդեան իւրոյ: 8 Եւ ապա Տէր յայտնեցէ զայս. եւ երեւեցին փառքն Տեառն ի սիւն ամպոյ, որպէս ի ժամանակսն Մովսիսի: Որպէս եւ Սողոմոն աղաչեաց զի տեղին սրբեցի մեծապէս Տեառն: 9 Յայտ իմն այսպէս առնէր, թէ իմաստութեան խորհրդով մատուցին զպատարագս նաւակատեաց եւ զկատարելեաց տաճարին: 10 Որպէս եւ Մովսէսն եկաց յաղաթս առ Տէր, եւ էջ հուր յերկնից եւ մաշեաց զփայտն, եւ զողջակեզս պատարագացն. սոյնպէս եւ Սողոմոն եկաց յաղաթս, եւ էջ հուր՝ եւ մաշեաց զողջակեզսն ի վերայ սեղանոյն: 11 Զի Մովսիսի չէր հրամայեալ ուտելի առնել զվասն մեղացն, իջանէր հուրն եւ մաշէր զպատարագսն: 12 Սոյնպէս եւ Սողոմոն առնէր զայն զուր արն ի գլուխ: 13 Եւ խնդրէին ի հին մատեանսն ի զիրս հարցափորձից, որ առ ամաւքն Նէմեայ եղեալ. եւ իբրեւ զիւր եղեալ զայս ամենայն ժողովրդ, եւ զայլ մատեանս թագաւորաց եւ մարգարէից, եւ զԴաւթի ինքն ի գլխովին, եւ զայլ հրովարտակս թագաւորաց՝ որ վասն ինչ ինչ ի պատիւ տաճարին տուեալ էր, զամենայն ի մի վայր կուտէր: 14 Սոյնպէս եւ Յուդա զամենայն կործանեալն ի պատերազմաց անտի եւ զցրուեալն ի մի վայր ժողովեաց. եւ այժմ առ

մեզ բովանդակեալ պահի: 15 Եւ արդ որպէս զհարդ եւ պիտոյ իցէ ձեզ՝ յդեռիք, եւ մեք տացուք բերել ձեզ: 16 Եւ զայն ինչ բարի գործեսցիք, եթէ զաւուրս տաւնիցն հանապազորդ առնիջիք: 17 Այլ ինքն Աստուած որ փրկեաց զամենայն ժողովուրդ իւր, եւ դարձոյց զամենայն ի ժառանգութիւն, զարքայութիւն եւ զքահանայութիւն՝ եւ զսրբութիւն: 18 որպէս եւ խոստացաւ ի ձեռն կտակարանացն յուսամք ի Տէր եթէ հուպ ընդ հուպ ժողովեսցէ ի սուրբ տեղին: 19 Զի փրկեաց իսկ զմեզ ի մեծամեծ չարեաց, եւ զտեղին ի սրբութիւն դարձոյց:

Դ 20 Այլ վասն Յուդայ Մակաբեանց, եւ եղբարցն սորին, եւ տաճարին մեծի սրբութեան, եւ սեղանոյն նաւակատեաց: 21 Եւ կամ վասն ընդ երեւեալ Անտիոքայ, կամ ընդ քաջահայր որդի նորա ճակատամարտս: 22 կամ որ ինչ յերկնից յայտնութիւնք եղեն: Այն որինչ վասն քաջութեան պնդութեան արինացն, եւ կամ որ զքաջութիւն ի մտի դնել. եւ սակաւութ զբազումս որ զաշխարհս յաչս դնէին, զխուժադուժ ազգս հալածել: 23 Կամ զհոյակապ ընդ ամենայն տիեզերս զքթեղ տաճարն վերստին շինել, կամ զմեծ քաղաքն ամենայնի յամենայն յազատութիւն հասանել, կամ զի ամենայն քաղցրութեամբ հեգութեամբ, խաղաղութեամբ տեառն Աստուծոյ ընդ մեզ հաճ լինել: 24 Զայն ամենայն որինչ միանգամ ի ձեռն Յաստնեայ Կիրենացոյ ի հինգ գլուխս դպրութեան ցուցեալ է, զայս ամենայն ջանասցուք ի մի գլուխ հրովարտակիս կարճ ի կարճոյ ցուցանել: 25 Զի հայեցաք մեք ի խոռոն մեծաթիւ համարոյ բանիցդ, եւ որ ի ներքս ծանրութիւն թուիցի՝ որ կամիցին միսել ի բանս մատենիցդ: 26 այդրէն ի դոյն թաւալել վասն թանձրութեան հիւթոյ խորութեան բանիցդ. հոգացաք մեք առնել ընթերցանելեացն զբաւսանս իմաստնոցն՝ յիշատակ առանց աշխատութեան, եւ ամենեցուն անեղծ անարատութեան: 27 Եւ մեզ՝ որ զաշխատութիւնս զայս յանձն առաք վասն համառատ բանիս, մի դիրին ինչ ջան համարիջիք, կամ սակաւ քրտանց եւ տքնութեանց արժանի: 28 Որպէս որ զի պատրաստիցի առնել ուրախութիւն կոչնոց ընկերաց. մեծահաց գործիցէ զընկերացն ուրախութիւն, եւ ոչ զիւր դիւրութիւն խորհիցի. սակայն վասն բազմացն հաճութեան ջան յանձն առաք: 29 Զճշդելն եւ զճշմարտելն՝ զայն առաջնոյն թողաք զեղչելն եւ զբազկելն, եւ զկարճառատ բանն ի համառատ կացուցանել, զայն մեք ոչ դանդաղեցաք: 30 Որպէս վասն հասարակաց շինութեան ապարանից՝ բազմաց զգործ բաժանեալ, բայց սկիզբն եւ կատարածն շինուածոցն ի բուն ճարտարապետ անդր հայի. այլ ծեփելն եւ գունելն եւ արծնելն եւ նկարելն այն ի զարդարիչ անդր:

հայի: 31 Սոյնպէս եւ մերս. հարցանելն եւ փորձելն եւ քննելն, եւ զհետ վարել ճշմարտութեան բանիցն, եւ զխորին խորհուրդս խորագիտութեամբ ի վեր բերել. որ առաջնորդ եղեւ այնց դպրութեանց՝ ի նմանէ խնդրելի է. 32 այլ զհամառատ կարճառատ բանից՝ որպէս այժմիկ պատմելոյ յանձն առեալս իցէ, յինէն պահանջելի է: 33 Արդ՝ աստի սկիզբն արասցուք բանիցդ պատմել խոստացելոց, այսչափ ինչ զադեցցուք յառաջին անդր: Բայց սակայն եւ այս անագորոյն մտաց է, զճառս մատենին յառաջագոյն երկայնել, եւ զմատենան ի գլխովին համառատ կարճառատ պատմել:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԵՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Գ.

Ե 1 Սրբոյ քաղաքին ամենայն խաղաղութեամբ բնակելոյ, եւ արինացն ճշմարտութեան, իբրեւ զի գեղեցիկ իմն պահեցելոյ՝ վասն Ոնեայ քահանայապետի բարեպաշտ չարատեաց սրբութեանն: 2 Զի իբրեւ հարկ իմն լինել եւ թագաւորացն ինքնին մեծարել զերեւելի տաճարն, հրովարտակաւք պատարագաւք եւ տրաւք բազմաւք: 3 Մինչեւ Սելեւկոս արքայ կողմանցն Ասիացոց ի սպաս պաշտաման կայր, եւ յիւրոց մտից զամենայն սպաս պաշտաման ի պատարագս ողջակիզացն ծախել: 4 Միմովն ումն անուն ի Բաղդէ գնդէ անտի առաջնորդէր տոհմին իւրոյ, ընդ հակառակս ել քահանայապետին՝ վասն իւր ի քաղաք անդր անաւրինելոյ: 5 Իբրեւ յաղթել ինչ եւ առնել Ոնեայ ոչ կարաց, եկն եկաց առաջի Ապողոնի Դրասեանց՝ որ ըստ այնմ ժամանակի Ստորին Ասորոց եւ Տաճկաստանի սպարապետ էր. 6 եւ պատմեաց նմա եթէ բազում են այն զանձք՝ որով լցեալ պահեն զտուն զանձուցն Երուսաղէմ, եւ ազգի ազգի զանձիցն զթիւ իսկ եւ զհամար՝ ոչ մարթեք ունել. եւ պարտ՝ այնպէս էր՝ ասէ, ընդ ձեռամբ արքայի ի սպաս զոհիցն պաշտել զայն: 7 Յանձն առին Ապողոնիոս եւ թագաւորն, որպէս եւ նմա պատմեցաւ վասն զանձուցն ցուցանել: Նա յառաջ կոչեաց զՀեղեղորոս զհանդերձապետ իւր, հրաման ետ նմա՝ զայսչափ զանձս հանել բերել ի

քաղաքէ անտի: 8 Վաղվաղակի չու առնէր խաղայր գնայր Հեղեղորոս, պատճառանաւք իբրեւ Ստորին Ասորւոցն եւ Տաճկաստանի քաղաքացն զաշակերտութեամբ շրջէլ բայց ի սրտէ զհրաման թագաւորին վաղվաղակի կատարէր: 9 Իբրեւ եկն եհաս յԵրուսաղէմ, անդ սիրով քահանայապետն եւ քաղաքն ամենայն առատութեամբ ընկալան գնա: Սկսաւ նա պատմել նոցա որպէս ցուցին արքայի՝ եւ ասէ Ո, կամ ընդէր, եւ կամ որպէ՛ս ամբաստան եղեն զձէնջ առ արքայի, եւ կամ արդարեւ այնչափ զանձք իցեն զոր ասացի՛նն: 10 Եկաց յառաջ քահանայապետն՝ եւ ասէ. Են են արդարեւ աւանդք այրեաց եւ որբոց ի պահ եղեալ: 11 Իցեն եւս՝ եւ Որկանեայ Տուբեանց առն աւագի. այլ ոչ եթէ այնչափ որչափ ամբաստանաւոյ նամակագիրն անարէն Սիմոն խաւսեցաւ: Ընդ ամենայն թէ քաջ իցեն քանքարք արծաթոյն չորեքհարիւր, եւ քանքարք ոսկւոյ երկերիւր: 12 Այլ զրկել զհաւատացեալս՝ վասն մեծապատիւ շքեղ ընդ ամենայն աշխարհ ամուր անխաբ տաճարին չիք ինչ հնար: 13 Նա իբրեւ լուաւ զբանս քահանայապետին՝ զարքունի զհրամանն ի մէջ առնոյր՝ եւ ասէր. Ի սպաս եւ ի պէտս արքունի երթալ հրաման է զանձիդ այդմիկ: 14 Աւր եւ ժամ յայտ առնէր, մտանել համարել առնուլ պատրաստէր ըստ հրամանին արքունի: Եւ անդ լինէր ոչ սակաւ ջան եւ վտանգ խռովութեան քաղաքին: 15 Քահանայքն ինքնին թաւալեալ անկանէին առաջի սեղանոյն նովին սրբութեան պատմութեանն. աղաչէին զայն՝ որ վասն աւանդապահ զգուշութեան զարէնս հաստատեաց. որ զայս ողջ անարատ յիւրաքանչիւր աւանդատուս հասուցանել մարթասցեն: 16 Անդ էր տեսանել զտեսիլ քահանայապետին, եւ զհալել ի միտս իւր. զի տեսիլն եւ գոյն երեսացն ցուցանէր զսրտին թախճութիւն: 17 Զի իջեալ մաճեալ պատեալ պաշարէր գնա ահ եւ երկիւղ եւ սոսկումն մարմնոյ. յայնմ ամենայնէ յայտնի էր տեսանելեացն զսրտին տաղուով: 18 Դարձեալ յիւրաքանչիւր ապարանիցն դասադաս մտանէին ի համաշխարհի խնդրուածս. զի մի յարհամարհանս՝ պատիւ մեծի տաճարին գնացէ: 19 Եւ կանայք քրձագգաճք ընդ հրապարակս աշխարհին արգելականք կուսանաց ի կուսաստանաց անտի ի դրունս եւ ի պարիսպս ընթանային. եւ կէսք ընդ պատուհանս արտաքս կարկառէին: 20 Եւ ամենեքեան առ հասարակ աղաւթից բարբառով զձեռս համբարձեալ յերկինս մատուռնս տատանէին: 21 Եւ անդ էր ողորմ տեսիլ տեսանել. զի առհասարակ անկեալ մարդկանն՝ զաղաւթս թաւալելով յերկինս մատուցանել. զմեծապէս սքանչելի շտապ տագնապի ըստ քահանայապետին՝ կարծեաց: 22 Եւ նոքա այնպէս թաւալելով անկեալ առ ամենակալն կարդային, զաւանդս հաւատացելոցն՝ ի հաւատացեալսն ողջ անարատ հասուցանել: 23 Եւ Հեղիոդորոս զյայտնութեան վճիռն գտանէր: Եւ մինչդեռ նա սպասաւորանս հանդերձ ընդ զանձի տուն շրջէր. 24 որ ի վերայ ոգւոց եւ ամենայն իշխանութեանց զաւրութիւն ի ձեռս իւր ունի, երեւոյթ մի նշանի մեծ արար, զի ամենեքեան որ իշխեցին մտանել ընդ նմա, լուծան լքան ընդարմացան՝ ի պարտութիւնս վատթարութեան մատնեցան յԱստուծոյ զաւրութենէ անտի: 25 Զի երեւեցաւ նոցա յանկարծակի երկվար մի մեծաշուք հեծելով հանդերձ, երեւելի զարդոյ ի զէն ոսկի վառելով. 26 եւ այլ երկու արք երիտասարդք հզաւրեղք ի զարդ գեղեցիկ զարդարեալք առաջի հեծելոյն. որք մատեան վաղվաղակի յաջմէ եւ յահեկէ, ի մեծամեծ հարուածս հարկանէին զՀեղիոդորոս, 27 մինչեւ անկեալ յանգգայ թմբրեալ մերձ ի մահ, բառնային գնա 28 որ այնչափ շքով եւ պատուով եւ սաստիւ եւ սպասաւորաւք մտեալ ճեմէր ի տան զանձին. արդ բարձեալ բերէին յանգգայ՝ զչափ առեալ. 29 զի յայտնապէս զաւրութիւնքն Աստուծոյ ի վերայ հասեալ՝ անմոռնչ անբարբառ պակասեալ յամենայն յուսոյ փրկութեան, ընկեցեալ յերկիր կիսամահ դնէր: 30 Իսկ որ շուրջ զՈնեաւն էին, զՏէր արհնէին. որ յամենայնի փառաւորէր զիւր տեղիսն սրբութեան: Եւ զայն որ փոքր մի յառաջ խռովութեամբ լցեալ էր զտաճարն. յերեւել փառաց ամենակալ Տեառն, խնդութեամբ եւ ուրախութեամբ լնուլ, եւ անպակաս զուարթութեամբ: 31 Յայնժամ փութապէս ոմանք յեկելոց անտի բարեկիրք՝ աւագք ընկերք զաւրավարին, յոսս հասանէին Ոնեայ՝ խնդրել ի Բարձրելոյն՝ գոնէ զշունչն շնորհել նմա: Այնպէս անկեալ չարաչար ի վերայ յետին ժամանակի այրն ցամաքեալ դնէր: 32 Խորհուրդ կալաւ քահանայապետն՝ գուցէ կարծիս ինչ տացէ թագաւորին, իբրեւ դաւով ինչ ի նմանէ, կամ ի հրէից անտի զայրն վնասեալ. ի խնդրուածս լինէր, պատարագս մատուցանէր վասն առնն փրկութեան: 33 Այն ինչ քաւութիւնքն ի ձեռս քահանայապետին մատչէին՝ վաղվաղակի նոյն երիտասարդք գային իջանէին առաջի Հեղիոդովրայ՝ նովին հանդերձիւ զարդարեալ, եւ ասէին. Բազում շնորհս դու Ոնեայ քահանայապետի կալօր. վասն նորա քեզ Տէր ի ձեռն նորա զոգիսդ շնորհեաց: 34 Այլ դու վասն նորա այդչափ տանջանաւք պատուհասեալ, պատմեսջիր զայդչափ մեծութիւն զաւրութեանցն Աստուծոյ առ ամենեսեան: Եւ զայս իբրեւ ասացին՝ անդէն վերացան: 35 Հեղիոդորոս իբրեւ անձին զգաց՝ յոտն կացեալ

վաղվաղակի, ողջակէզս պատարագաց մատուցանէր Տեառն. ուխտս եւ աղաթս մեծամեծս կատարէր Տեառն՝ որ շնորհեաց նմա զոգիսն. եւ անդէն ի նոյն չափ յառաջինն զարացոյց: Եւ զքահանայապետն զՈնիա մեծապատիւ մեծապարգէւ մեծարէր: Եւ ինքն չու արար խաղաց գնաց անդրէն առ թագաւորն. 36 եւ ընդ ամենայն տեղիս լնոյր զսքանչելիսն Աստուծոյ վկայութեամբ զոր ինքն իսկ իւրովք աչաւք տեսեալ լինէր: 37 Թագաւորն իբրեւ սկսաւ հարցանել զՀեղիոդորոս. թէ ո՞րպէս՝ զիս յոյ՝ յոր գործ երթեալ էիր զի՞նչ վճարեցեր: Սկսաւ տալ զրոյցս քանքատելով՝ եւ ասէ՝ Ոհ, յԵրուսաղէմ երթեալ երթիցէ 38 որ ոք ձեր թշնամի եւ իրաց մեծաց ձերոց վնասակար իցէ, գնա հրամայեսցիք յղել. եւ գտցիք գնա անտի այսր գանալից չարագան, թէ ապրել միայն կարասցէ: 39 Զի այնպէս ճշմարիտ մեծ զարութիւն նստի անդ: Զի ինքն իսկ՝ որոյ զարութիւնն յերկնից երկինս է, այցելու եւ աւգնական է նմա. եւ որ միանգամ թշնամութեամբ կամ թէ արհամարհանաւք յայն տեղի հասէ, մեծամեծ հարուածովք հարեալ՝ թէ արձակեսցէ եւեթ: 40 Վասն Հեղիոդորայ եւ գանձին տանն պաշարելոյ այսչափ բանք եղեն:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Դ.

1 Այլ վասն Սիմոնի որ գանձին եւ զաւառին նամակագիր էր, առաւել եւս յաճախէր՝ ամբաստան լինէր վասն Հոնեայ, եթէ նա ինքնին գլխովին որ զՀեղիոդորոսն շարժեաց եւ լլկեաց եւ ամենայն չարեաց ինքն է առաջնորդ եւ գործելի: 2 Եւ զբարերար քաղաքին եւ զայցելու, եւ զերախտաւոր զագգին, զնախանձայոյզ զվրժխնդիր զարիւնացն, իբրեւ զվնասակար իրաց արքունի իշխէր ի ներքս արկանել կշտամբելով: 3 Եւ այնչափ վարէր զհեռ զնախանձ թշնամութեան, մինչեւ ոմանց՝ զոր ի գործ կացուցեալ էր Սիմոն մահու պարտ առնէր նոցա զտուրբն: 4 Իբրեւ զայնչափ անհնարին տեսանէր հակառակութեամբ Հոնիա, դարձեալ ի մոլորութիւն անդր հայէր Ապոդոնիա՝ որ Ստորին Ասորոց եւ Տաճկաստանի սպարապետն էր, զի եւ նա՝ չարեաց ընկեր գործոց կցորդէր Սիմոնի. յայնչափ զմիտս թագաւորին բորբոքէին: 5 Անհնարին համարեցաւ այնուհետեւ զհասարակաց օգուտ ի մէջ մատուցանել առանց աւգնականութեան թագաւորի առն հրամանի. 6 մանաւանդ զի տեսանէր զՍիմոն անդադար ի վերայ խարդախութեանց խորամանկութեամբ անհանգիստ ջանացեալ:

Զ 7 Իբրեւ Սելեւկոս փոխեցաւ յաշխարհէ, եւ առ զթագաւորութիւնն Անտիոքոս, որ անուանեալն կոչէր երեւեալ. Յասոն անուն ոմն՝ եղբայր Հոնեայ, ջանացաւ շնութեամբ մտանել հանել զքահանայապետութիւնն յՈնեայ. 8 խոստացաւ տալ յարքունիս վաթսուն քանքար ի վերայ երեք հարիւր քանքարոյ. եւ յայլոց մոից ութսուն քանքար. 9 եւ այլ եւս հարիւր եւս մատուցից ասէր, եթէ գործն աջողեսցի. զքաղաքն ի ձեզ նուաճեցից, թատրոնս եւ կրկէս շինեցից ասէր, եւ երուսաղէմացոցն ի ձեր անուն անտիոքացիս գրեցից: 10 Իբրեւ յանձն առ թագաւորն, եգիտ նա զիշխանութիւնն զոր խնդրէր՝ հետ ընդ հետ վաղվաղակի ի յունաց ի հեթանոսութիւն անդր զընտանի արեւնսն դարձուցանէր: 11 Զպարգէսն զառաջինսն զարքունի որ ի ձեռն Յովիաննու, եւ Փոտորմեայ հաւր ի ժամանակի հրեշտակութեանն՝ որ վասն հասարակաց սիրով աւգնականութեան կատարեցան եւ զկրանսն արիւնաւորս ի բաց քակեցին, եւ անաւրէնութեան նոր արեւնս ի ներքս արկանէր: 12 Զի ի ներքս ընդ բերդան իսկ թատրոնս եւ երիտասարդանոցս շինէր. ժիրաժիր մանկունս ընտրանաւ՝ զայն յուսումն արուեստականացն տային: 13 Եւ այնպէս իմն եռանդն ածէին, սկիզբն արարեալ այլագգութեանն եւ հեթանոսութեանն վասն ամպարիշտ եւ չքահանայապետ Յասոնեայ անհնարին մոլորութեանն: 14 Զի այնուհետեւ թողեալ էր զպաշտան պատարագաց սեղանոյն, եւ զսպասս տաճարին, եւ արհամարհեալ էր զողջակէզս պատարագացն. յաւժարագոյնս տային գանձինս իւրեանց ազգք քահանայիցն ի մարձիչս եւ ի բռնամարտիկս, եւ յանաւրէնս բաշխոյս կաքաւչաց եւ արդնընկէց տէգընկէց ձայնատու ժամանակաւն: 15 Եւ զհայրենի պատիւն առ ոչինչ համարէին, բայց զանաւրէն հեթանոսութեան փառս քան զարիւնութեան փառս լաւ համարէին: 16 Վասն այսորիկ իսկ եւ վաղ հասանէին ի վերայ նոցա նեղութիւնքն որ շուրջանակի հասեալ պատեալ պաշարեալ պահէին: Զի որոց ընդ բարս եւ ընդ գնացս նախանձէին, եւ կամէին ամենայնիւ նմանել նոցա, զնոսին իսկ դահիճս եւ թշնամիս եւ տանջիչս անձամբ անձին ինքեանք իսկ պատրաստեցին: 17 Զի անաւրինել ոք յաստուածեղէն արեւնսն դիւրին մի համարիցի: Այլ զայս ամենայն ժամանակդ որ առաջի կայ յայտնապէս պատմեսցէ: 18 Արդ էր ժամանակ եկեալ հասեալ՝ էր դից

պաշտաւոնն հինգամեակ պաշտաման ի Ծուր քաղաքի առաջի թագաւորին: 19 Յայն պաշտաւն՝ անարէն Յասոն խաղալիկս եւ հանդիսականս ի սուրբ յԵրուսաղէմ քաղաքէ անուանեալս անտիոքացիս յէր. ի ձեռն տայր նոցա երեք հարիւր սատեր ի զինս զոհից Վահագնի պաշտաման: Իբրեւ եկին բերին որ բերէին՝ աղաչեցին զի մի խառնեացն զայն արծաթ ի զոհս կոող պաշտաման. զի ոչ էր պարտ եւ պատշաճ ի սուրբ տեղոջն անտի գանձ՝ երթալ զոհից կողոց դից պաշտաման: 20 Նոքա որ առինն՝ առնուլ առին վասն այնորիկ որ ետն բերել յանուն զոհիցն պաշտաման. բայց վասն բերելեացն աղաչելոյ՝ անդր ինչ ոչ խառնեցին, այլ ետուն ի գործ արքունի վարձ նաւաց գործելոյ:

Է 21 Այլ յետ հրեշտակութեանն Ապողոնեայ Մենեսթեանց յերկիրն Եգիպտացոց անց Փտողմէոս թագաւորն եգիպտացոց, եւ առ զթագ փոխանակ նորա Անտիոքոս. եւ իբրեւ աւտարացեալ իմն համարէր գանձն կողմանցս այսոցիկ: Դարձ արար՝ խաղաց գնաց՝ եկն ի քաղաքն Յոպպէացոց անտի եկն յԵրուսաղէմ. 22 եւ անդ մեծապէս մեծարեցաւ ի Յասոն՝ եւ ի քաղաքէ անտի, մեծամեծ սքանչելեալք՝ ջահիւք եւ բոցաճաճանչ սպասուք. ապա անտի խաղաց գնաց ի կողմանս Տաճկաստանի ամենայն զաւրաւքն հանդերձ: 23 Ապա յետ երից ամաց ժամանակի, արձակեաց Յասոն զՄենեղաւոս զեղբայր մոլեկան Սիմոնի, ի ձեռն ետ նմա տանել առ արքայ զգանձն զարքունի: 24 Նա՝ իբրեւ յանդիման եղել արքային, եւ մեծարեցաւ ի նմանէ, յանձն իւր սկսաւ կորզել զքահանայութիւնն. եւ զյանցանէլ զՅասոնեաւ՝ յաւել եւս ի սակ գանձին այլ եւս երեք հարիւր քանքար. 25 եւ առեալ զայր զհրաման իշխանութեանն զարքունի: Եկն եհաս. քահանայապետութեան ինչ արժանի գործ ոչ գործեաց, այլ սրտմտութիւն դառնութեան չարաչար զազանապէս վարեալ բերէր: 26 Եւ Յասոն որ դաւով զիրոյ եղբար զքահանայութիւնն ինքն շնացաւ, դարձեալ զնորա քահանայութիւնն նոյնպէս այլ տարաւ: Եւ նա փախստեայ յերկիրն ամոնացոց հալածական անկանէր:

Ը 27 Իսկ Մենեղաւոս առնուլ առ ի ձեռս զիշխանութիւն քահանայութեան բայց զայն ինչ որ թագաւորին խոստացեալ էր ողջ՝ ոչ կարէր առնել: Իբրեւ ստիպել տագնապել պահանջել սկսաւ հազարապետն դղեակ բերդին. 28 զի նմա էր յանձն հանել հարկ զաշխարհին. վասն այնորիկ իսկ եւ երկոքին ի միասին ի դուռն կոչեցան: 29 Եւ իբրեւ ետես Մենեղաւոս թէ չէ զհարկն ի դուրս հատուցանելոց եմուտ ընդ փոխանակաւ, եւ կացոյց փոխանակ զԼիւսիմաքոս զեղբայր իւր. եւ Սուստրատոս կայր ի վերայ գործոցն կիպրացոց: 30 Իբրեւ այս իրք այսպէս հաստատեալ կային, դէպ եղել տարսացոց եւ մաղովտացոց ժամանակն ի գրգիռ վայրի դիպել. վասն զի տուեալ էր զնոսս յուտեստ Անտիոքիոյէայ հարձի թագաւորին: 31 Փոյթ կալաւ չու առնել հասանել ցածուցանել զնոսս. եւ թող ի տեղոջ իւրում փոխանակ իւր զԱնդրոնիկոս ի նմին պատուի: 32 Իբրեւ ժամանակ իւր պարապոյ գտեալ Մենեղաւոս, մեղմով սպաս ոսկի գողացաւ ի տաճարէ անտի. եւ ետ նա Անդրոնիկեայ. նա եւ այլ եւս վաճառեալ էր նորա ի Ծուր եւ յայլ քաղաքսն որ շուրջ գնովաւ էին: 33 Որպէս յանդիմանութեամբ յայտ առնէր Ոնիա յամրէ անտի, յոր անկեալ էր ի Դափնա անտիոքացոց: 34 Վասն այնորիկ Մենեղաւոս իբրեւ իւր արարեալ զԱնդրոնիկոս՝ աղաչէր գնա, եւ նովաւ ջանայր զբռամբ արկանել զՈնիա: Նա գնաց եկն առ Ոնիա, եւ հաւատացուցանէր գնա նենգութեամբ՝ եւ դաշինս հաւատարիմս կռէր ընդ նմա ծանր ծանր երդմամբք. սակայն հաւանեցոյց գնա ելանել յամրէ անտի, թէպէտ եւ էր ինքն ի միտս կասկածոտ: Եւ անդէն իբրեւ եհան՝ խողխողեաց ամենեւին ոչ զանգիտեաց յիրաւանցն արդարութենէ: 35 Վասն այսորիկ ոչ միայն հրեայք՝ այլեւ հեթանոսք բարկացեալ էին. եւ կարի առաւել՝ վասն առնն տարապարտուց մահուանն: 36 Այլ թագաւորն իբրեւ դարձաւ ի կողմանցն Կիլիկեայ, առաջի անկանէին քաղաքաց քաղաքաց հրէայքն, եւ հեթանոսք սրտացաւութեամբ, վասն առնն զուր մեռելոյ, տարապարտուց կորուսելոյ: 37 Յայն վերայ սրտի մտաւք Անտիոքոս դժգմեցաւ, ի գուր դարձաւ եւ արտասուեաց յոյժ ի վերայ սրբութեան եւ բազում իմաստութեան առնն: 38 Եւ ջեռաւ բորբոքեցաւ ի սրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ. եւ անդէն հրամայեաց զզլիով ածել զձիրանիսն Անդրոնիկեայ. եւ զԱնդրոնիկոս մերկացեալ ի հանդերձէ իւրմէ, շուրջ ածեալ զքաղաքաւն, եւ ի նմին տեղոջ ուր զՈնիայն անարինեցին՝ հրամայեաց զկառափն հարկանել զանաւրէն մահապարտին. ի Տեառնէ զարժան տանջանս ի վերայ չարագործին հասուցելոյ:

Թ 39 Իբրեւ բազում գաղտագողանք լինէին գանձին ի ձեռն Լիւսիմաքեայ Մենեղեայ խորհրդով, եւ համբաւն ի դուրս յաճախէր, ժողովեցան զաւրքն ի վերայ Լիւսիմաքեայ. քանզի բազում նուագս ոսկիս կորուսեալ ի միջոյ համարուէն: 40 Իբրեւ սկսան զաւրքն տագնապել, եւ լի բարկութեամբ ի վերայ յարձակել. վառեցոյց Լիւսիմաքոս արս իբրեւ երիս հազարս: Սկսաւ ձեռն ի գործ արկանել, եւ սկիզբն

առնել գործոցն չարութեան. արամբ միով որ խուժադուժ եւս էր տեսանելով քան զմտաւքն թանձրութեան: 41 Իբրեւ տեսին զԼիւսիմաքեայ զդաւն եւ զնենգութիւն որ եղել՝ խոնեցան վաղվադակի ձեռն ի գործ առնելին, ոմն վեմն, ոմն վիրգս, կէսքն գաւազն զխիճն հողախառն առ հասարակ յարձակելոցն ի վերայ արկանելին: 42 Զոմանս վիրաւորս, զոմանս կառափնատս արձակելին, զբազումս սպանանելին, եւ զամենեսին առհասարակ ի փախուստ դարձուցանելին. զնոյն ինքն զսեղանազերծ զտաճարակապուտ՝ զգանձի տամբն արկանելին փախստեայ: 43 Վասն այսր ամենայնի լինելին դատաստանք ընդ Մենեղայայ: 44 Իբրեւ եկն էջ թագաւորն ի Ծուր, յանդիման նորա իսկ էին դատաստանք. զի եկին արք երեք ի ծերակոյտ ժողովողենէ անտի ցուցանել զիրաւունս: 45 Իբրեւ ի պարտութիւն մատնեցաւ Մենեղաւոս, խոստացաւ զանձ բազում տալ Փոռղմեայ, զի հաճեցէ զմիտս նորա: 46 Վասն այսորիկ առեալ զթագաւորն մեկուսի՝ իբրեւ զբաւսանաց պատճառաւ, շրջեաց զմիտս նորա. 47 զամենայն չարեացապարտ Մենեղաւոս արձակել ի պարտեաց անտի: Եւ զայն տառապեալս, որ թէպէտ առաջի Խաղտեաց դատ վարելին, իրաւ գտանելին, արձակեալք՝ գտեալք անարատք երթային, զնոսա մահապարտս արարին: 48 Եւ վաղվադակի զանիրաւութեան պատիժս զնոքաւք արկանելին, որ վասն քաղաքին եւ գնդին եւ սպասուն սրբութեան գուժել եկեալ էին: 49 Եւ վասն այսր ամենայնի ծուրացիքն չարատեացք առատապէս սրտացաւորեամբ հանդերձեցին զնոսա, 50 եւ յղարկեցին զՄենեղաւոս վասն իշխանացն որժողութեան եւ ազահութեան: Հաստատեալ կայր չարախաւսութիւն մեծ եղեռն վնասու քաղաքացւոցն իւրոց կացուցանել:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ե.

1 Եւ ժամանակաւք երկրորդ գալստեանն Անտիոքու յերկիրն Եգիպտացւոց առաքել ի կողմանցն Անտիոքացւոց: 2 Իբրեւ դէպ լինէր ընդ ամենայն քաղաքն յաւուրց քառասուն երեւել ընդ երկինս եւ ընդ երկիր, արս հեծեալս տիգաւորս, ի զարդ ոսկի 3 վառեալս՝ զարդարեալս, արշաւեալս յարձակեալս խառնեալս ընդ միմեանս: Անդ էր լսել թողին վահանաց, շկահին զաղեղանց, շողին սուսերաց, շաչին նշանաց, շառաչին նետից, զփայլին զոսկեղէն վառելոց: 4 Եւ ամենեքեան անկեալ աղաչէին զայն նշանս ի բարի ինչ կատարել: 5 Իբրեւ շոինդն իմն յանկարծուստ համբաւի հարկանէր, իբրեւ թէ Անտիոքոս փոխեալ իցէ յաշխարհէ. առնոյր Յասոն ոչինչ պակաս քան զքսան հազար վառեալ, եւ յարձակել ի վերայ քաղաքին. եւ նոքա վասն յանկարծ դաւոյն ի պարսպէ անտի մերժէին: Եւ Մենեղաւոս արշաւեալ ի քաղաք անդր հասանէր. 6 ուր Յասոնն մոլեգին յանխնայ անկեալ գործէր մեծամեծ կոտորած քաղաքացեացն իւրոց, իբրեւ ի մէջ թշնամեաց գործէր. եւ ոչ ածել զմտաւ գտոհմային քաղաքակից ընկերութեանն բարեկանդանութիւն, զի ի թշուառութիւն դարձուցանէր. Այլ համարէր իբրեւ ի մէջ թշնամեաց անկեալ սպէպ ստէպ տագնապել, եւ ի վերայ միատոհմի գնդին իբրեւ ի վերայ թշնամոյ նշան յաղթութեան կանգնել: 7 Ապա իշխանութեան ինչ ոչ կարաց հասանել, բայց ի կատարած զամաւթ դաւոյն ժառանգէր. եւ ինքն փախստեայ անկանէր ի կողմանս Ամոնացւոց 8 յորմէ չարաչար կատարած վախճանի ընդունէր, արգելեալ ի բանտի Արետայ արաբացւոց արքայի: Դարձեալ ի քաղաքէ ի քաղաք փախստեայ լինէր, ատելի հալածական յամենեցունց՝ իբրեւ ապստամբ յարիւնացն, պղծեալ զարշեցեալ իբրեւ զաւառի եւ քաղաքի եւ գնդի մատնիչ եւ դահիճ, յերկրին Եգիպտացւոց եռացեալ թքաւ: 9 Բազումս եւ անթիւս յիւրմէ աշխարհէ աւտարացոյց, եւ ինքն աւտարացեալ ի մէջ աւտարաց կորեաւ. 10 անսուգ, անխնամ, անհանդերձ, եւ գերեզմանացն հայրենեաց չեղել արժան:

Ժ 11 Իբրեւ ազդ եղել արքային վասն իրացն եղելոց, ապստամբ համարեցաւ թագաւորն զձրեաստան յիւրմէ. վասն այսորիկ փութացաւ գնաց յերկրէն Եգիպտացւոց զազանացեալ սրտիւ, եկն՝ առ զքաղաքն ի սուր սայր սուսերի՝ եւ ի տէգ նիզակի: 12 Եւ հրաման ետ զաւրացն՝ որ ի բռնն անկանիցին՝ յանխնայ կոտորեցին, եւ որ յապարանս ամրացին՝ անդէն ի ներքս սատակեցին: 13 Եւ անդ լինէր տղայոց եւ ծերոց առ հասարակ կոտորած, կանանց եւ մանկանց առհասարակ սատակումն, կուսից եւ կուսանաց առհասարակ կոտորած: 14 Եւ ուր բեր յայն երիւ աւուրս միանգամայն կոտորեցին. եւ չորս բերս ի վաճառի ոչինչ պակաս լաւութեամբ քան զսպանեալսն վաճառեցին: 15 Եւ իբրեւ այսու չարեաւք ոչ յազեցաւ, իշխեաց ձեռնամուխ լինել ի սուրբն ամենայն աշխարհաց, իշխեաց մտանել ի տաճար անդր.

առաջնորդ ի ձեռն ունէր զՄենեղաւոս, որ արինացն եւ աշխարհին եւ գնդին մատնիչ եւ դահիճ եղեալ էր: 16 Եւ պիղծ եւ անարէն ձեռաւք զսուրբ սպաս սեղանոյն, եւ որ յայլոց թագաւորաց եւ յայլոց քաղաքաց եղեալ էր ի սրբութիւն՝ յաճումն եւ ի փառս տեղոյն, զայն առեալ պղծոց բաշխէին: 17 Թերեւս հպարտացեալ յամառեալ էր ի միտս իւր Անտիոքոս՝ եւ ասէր. եթէ վասն մեղաց անարեւնութեան բնակչաց քաղաքիս բարկացեալ է սոցա Տէր, վասն այսորիկ եղեն արհամարհանք ի վերայ տեղոյն սրբութեան: 18 Զի եթէ ոչ մեղաւք մեծաւք պաշարեալ էին, լինէր որպէս Հեղիոդորոսն որ առաքեցաւ ի Սելեւկեայ արքայէ. զի նա առաքեցաւ համար առնել գանձուն. եւ սա արդեւք վաղվաղակի մտեալ՝ կործանէր ի հպարտութենէ իւրմէ: 19 Այլ ոչ վասն տեղոյն զազգն, այլ վասն ազգին գտեղին ընտրեաց Տէր: 20 Քանզի եւ տեղին ինքն ժառանգեաց զազգին խոտորութիւն, որպէս եւ յետոյ բարեացն կցորդ լինիցի, ի միւսանգամ հաճել մեծի Աստուծոյ փառաւք ուղղութեան: 21 Այլ Անտիոքոսն ուրծարիւր քանքար ի վերայ իննհարիւրոյն բարձեալ բերէր ի տաճարէ անտի. արագ հասանէր ի քաղաքն Անտիոքացոց, հպարտացեալ մտաւք համարէր զծով՝ ի ցամաք, եւ զցամաք՝ ի ծով փոփոխել: 22 Եւ անդ թողոյր վարդապետս խիստս, չարչարել զմնացորդսն երուսաղէմացոց, եւ զՓիլիպոս յազգէ Փրանգ, բայց ի բարուց խժոժագոյն եւս էր քան զայն որ եթող զնա անդ: 23 Եւ ի Գարգարիզին՝ զԱնդրոնիկոս. եւ ի վերայ սոցա զՄենեղաւոս, որ չարաչար եւս քան զնոսա ի վերայ հասեալ դատէր զքաղաքն: 24 Բայց զի ունէր սակաւ մի գույթ ընդ հրէայսն, առաքեաց նա մաշուէ զԱպողոնիոս երկուք բիւրուք զաւրաւք, թող զհազարն զառաջին. զի զամենայն մարդ հասարակաչափ կոտորեսցէ, եւ զկանայս եւ զմանկունս վաճառեսցէ: 25 Սա իբրեւ եկն յերուսաղէմ, նախ զառաջինն խաղաղութեամբ դաւով եմուտ, եւ եղեւ անդ մինչեւ յարն սուրբ՝ յարն շաբաթուց իբրեւ յաւուրն շաբաթուց եգիտ զհրէայսն դատարկացեալս, հրաման ետ զաւրացն իւրոց վառել: 26 Որ միանգամ ի գնին տեսլեանն եկին, սուր ի վերայ եղեալ կոտորեաց. եւ ընդ քաղաքն ընդ ամենայն զինու հանդերձ այսր անդր վառեալք ընթանային, առհասարակ տարածեալ դիթաւալ կացուցանէին: ԺԱ. 27 Եւ Յուդա Մակաբէ՝ որ տասներորդն եղեալ էր, փախստեայ լինէր՝ յանապատ ելանէր, զազանակեաց կեանս ի լերինս անցուցանէր. եւ այնպէս գնդաւն որ ընդ նմա էին խոտաբուտ կերակուր կերակրեալ անցուցանէին զժամանակն, զի մի ի պղծութիւնս մերձեսցին:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Զ.

1 Յետ բազում ժամանակաց առաքեաց թագաւորն զԱթենքեփոս ծերունի, ստիպել տագնապել զհրէայսն, անցանել զհարցն արինաւք, եւ յարէնսն Աստուծոյ այլ մի եւս յամենալ: 2 Եւ պղծել զտաճարն Երուսաղէմի, եւ անուանել զնա յայնմհետէ յանուն որմզղական դիցն Ողոմպիացոց եւ որ ի Գարգարիզին էին. որպէս որ գտեղին բնակեալ նստէին. հիւրասէր որմզղական դիցն վանատրի: 3 Եւ չարաչար դժուարին նեղութիւն չարեաց ի վերայ հասուցանէին: 4 Զտաճարն սուրբ պղծութեամբք արուեստականաւք հեթանոսաց լնոյր, եւ սրբութեան սրահն արամբք եւ կանամբք միմեանց խառնակութեամբք յաղտեղութիւն դարձուցանէին. եւ որինչ ոչեւս արժան ինչ էր՝ զայն ի ներքս համարձակ տանէին. 5 եւ զսեղանն ինքնին ի գլխովին անարգելովք յարինացն եւ խոտելովք լնուին: 6 Եւ անդ էր ոչ զարէնս շաբաթուց տեսանել, եւ ոչ զտաւնս տարեկանաց զհայրենիս պահել, եւ ոչ բնաւ ամենեւին հրէայ անուն անուանել իշխել: 7 Վարէին ածէին ստեպ ստեպ տագնապաւ յամսաւոր յար տաւնի ծննդեան թագաւորին՝ զի զոհեսցեն: Իբրեւ տաւն հասանէր սպանդարամետական պաշտամանն, տագնապէին զնոսա՝ պսակեալս թաւ ոստաւք սպանդարամետին կաքաւել: 8 Հրաման առաքեցին յամենայն մատաքաղաքս պաշտաւաւորս լինել. եւ իբրեւ բանս ի բերան եղին փտողոմայեցիքն, յոր հասու իցեն զոհիւք զպաշտաւն պաշտիցեն: 9 Եւ այն՝ որ ոչ յանձն առնուցուն զոհել՝ անդէն սուր ի վերայ դնել: Եւ անդ էր տեսանել շտապ տագնապի տառապանս չարչարելոցն: 10 Նամակագիր եղեն զերկուց կանանց՝ վասն զորդիս իւրեանց թլփատելոյ. ածին վաղվաղակի՝ զմանկունսն զստեանցն կախեցին զմարցն, եւ զնոսա ընդ հրապարակն առառակէ շրջեցուցանէին. ապա ի պարսպաց անտի ի վայր հոսեցին: 11 Կէսքն երթեալ գաղտուկ յայրսն մատաւորս՝ զշաբաթուց աւուրսն անցուցանէին իբրեւ ի վերայ հասանէին, կենդանոյն խանձատեալս հրով

սպանանէին: Վասն երկիւղածութեան աւուրն փափկութեան եւ արինացն սրբութեան: 12 Այլ եւ՝ աղաչեմ զամենեսեան, որ զգիրսդ յակն արկանիցեք՝ մի ինչ վասն ազգին խղճիցեք եւ զվիշտս զայս ամենայն առ սատակման տոհմին համարիցիք, այլ ի խրատ ազգին մերոյ: 13 Եւ ոչ առ բազում ժամանակս ինչ թողուլ զանարեւնս, այլ վաղվաղակի զնշանս իւր եւ զարուեստս իւր յայտնէ: 14 Զի ոչ եթէ որպէս առ այլ հեթանոսս երկայնամիտ լինի Աստուած՝ մինչեւ լցցեն զչափ մեղաց իւրեանց եւ եկեացեն հասցեն ի դատաստանս անհնարինս: 15 Այնպէս եւ առ մեւք կատարէ զամենայն, զի հասցուք մեք ի տեղի դատաստանի: 16 Այլ մաւտ առ մաւտ խրատե, եւ արագ արագ ածէ ի վերայ զողորմութիւն: 17 Զայս բանս ընդ ձեզ վասն յիշատակի բանիցդ խաւսեցաք. արդ անդրէն ի գլուխ պատմելոյն մատիցուք:

ԺԲ 18 Եղիազարոս այր մեծ ընդ առաջինսն ի գնդի անդ. լցեալ աւուրքք՝ ծերացեալ հասակաւ, գեղեցիկ երեսաւք. ածեալ զայլ ի բերան ստիպէին ուտել խոզենի: 19 Նորա ի մտի եղեալ՝ յամառեալ պնդեալ սրտի՝ յանձն առ ընդունել զմահ քաջ անուամբ՝ քան զկեանս խղճիւ եւ ընկերաց ըստգտանելով: Ընտրեաց ինքնակամ հասանել ի տանջանս. ձեռներեց լինէր, թքանել անարգել զպաշտանս նոցա: 20 որպէս արեւն է համբերողաց բացէ ի բաց անարգել ինչ՝ զոր ոչ է արեւն յանձինս մատուցանել: 21 Իսկ այն՝ որ պատրաստեալ եկեալ էին, ինքեանք առ տկարութեան մտացն, վասն անձնասէր բարոյից զոհից ի պաշտան, ծանալթ եւս էին առնն աւագութեան. առեալ մեկուսի՝ իւրեանց տկարութեան մտաւքն զհաստատեալ միտսն ի հրապոյրս ցոփութեան դարձուցանել ջանային: Յանձն առ ասէն զհրաման թագաւորիդ՝ 22 եւ քեզ այլ միս մատուցուք զի լուծցես զկարծիսն, եւ ի մահուանէդ ապրեցիս: 23 Նա գեղեցիկ խորհուրդս հաստատուն յանձին եղեալ, զարժանի հասակին՝ ըստ ծերութեան մեծութեանն, ըստ երեւելի վայելչութեանն, ըստ զուարթածաղիկ ակեացն զուարճացելոց, ըստ գեղեցիկ ի մանկութենէ մինչեւ յաւագոյթ սննդեանն. մանաւանդ առաւել ըստ աստուածագործ սրբութեան արինադիր կրանից, ամենայն կարգաւք լի, արագ արագ առնէր զպատասխանին: 24 Ոչ արժան՝

ոչ պատշաճ, ասէ՛ մերոյ չափոյ հասակի՝ կեղծաւորութիւն մտանել ընդ սրբութեան խոստովանութիւն: Իցեն բազումք ի մանկտոյ այտի՝ որ ընդ ակամբ հայիցին. կարծիս ի մտի դնիցեն եւ ասիցեն, եթէ Եղիազարոս՝ իննըսնամեան անցեալ ծերութեամբ հասեալ ի դուռն վախճանի, յայլազգութիւն դարձաւ: 25 Եւ նոքա վասն իմ կեղծաւորեալ զայթազղեցին. եւ զայս՝ խիղճ մտաց եւ կեղտ անուն ծերութեանս յաշխարհի թողից: 26 Իսկ արդ՝ եթէ ամենեւին նոյնչափ ժամանակս կենաց շնորհիցեն ինձ եւ ի ձեռս մարդկան բնաւ այլ ոչ մատնիցիմ. սակայն յաւիտենից ի մշտնջենաւոր ձեռաց անտի՝ ոչ կենդանեալք եւ ոչ յետ կենդանութեան ուրեք փախչել կարիցեմ: 27 Վասն այսորիկ քաջութեամբ փոխեցայց յաշխարհէ աստի, զի արժանի իմոյ ծերութեանս երեւեցայց: 28 Եւ արինակ բարեաց եւ առաքինութեան մանկտոյ թողից զի յաւժարութեամբ եւ քաջութեամբ ի վերայ սրբութեան արինացն մահու չափ ջանալ մարթասցեն: Զայս ամենայն իբրեւ ասէր՝ ինքնակամ դիմագրաւ կամակար ի վիշտս մահուն եւ տանջանացն դիմէր: 29 Նոքա որ յառաջագոյն շուրջ մատուցեալ մխիթարէին, զբանս մխիթարութեանն ի թշնամութիւն դարձուցանէին, եւ զիմաստութեան խորհուրդսն իբրեւ մոլորութիւն համարէին. առաւել մատուցեալ ի տանջանս տազնապէին: 30 Նա իբրեւ մերձ եղել ի տանջանաց անտի ի վախճան, եբաց զբերան իւր հեծեծելով, սկսաւ խաւսել ի Տէր որ ունի զգիտութիւն սրբութեան խորհրդոց՝ եւ ասէ: Այս մի ինչ յայտ եղեւ, եթէ ի ձեռս իմ էր արձակել ի մահուս վշտաց. զայս խստութեան տանջանս մարմնոյ ընկալեալ համբերեմ. այլ հոգւով քաջ քաղցրութեամբ վասն անի սաստիցն Տեառն ընդունիմ: 31 Եւ սա՛ զայս արինակ պատերազմեալ յաշխարհէ փոխեցաւ:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Է.

1 Դէպ եղել եղբարս եւթն մարբն հանդերձ կալեալս, ածել յատեան թագաւորին, ի խոշտանգանս զանի տազնապէին ուտել խոզենի: 2 Մի ի նոցանէ նահատակեցաւ յառաջագոյն, սկսաւ խաւսել եւ ասէ. Զի՞ կայք անցեալ, կամ զմեզ զի՞նչ հարցանելոց էք. մեք պատրաստ ենք ի մեռանել՝ քան անցանել ըստ արեւնս հայրենիս: 3 Բարկութեամբ սրտմտութեամբ լի եղել թագաւորն. հրամայեաց ջեռուցանել տապակս, եւ կատսայս, եւ անիւս, եւ պէսպէս գործիս տանջանաց պատրաստել: Զայն իբրեւ վաղվաղակի ջեռուցին պատրաստեցին, 4 հրամայեաց զնահատակն յառաջ կացուցանել. եւ նախ զլեզուն կտրեցին, եւ զզլիւնս

մորթն զերեսաւքն դարձուցին. ապա զոտս եւ զձեռս առաջի մարն եւ եղբարցն ծայրաքաղս առնէին: 5 Եւ ապա իբրեւ ի բանից եւ ի ձեռաց անպիտան առնէր՝ հրամայէր կենդանւոյն ի տապակսն ջեռուցեալս իջուցանել: Ապա իբրեւ ճենճերն ընդերկար՝ այնպէս ի տապակէ անտի ելեալ դիզացեալ ծառանայր, սկսան եղբարքն ընդ միմեանս մարքն հանդերձ մխիթարել եւ ասել. Քաջութեամբ մեռցուք, զանուն եւ զոգիս ժառանգեսցուք: 6 Հայի Տէր Աստուած ի ճգնութիւն պատերազմիս մերոյ, եւ ի ծառայս իւր մխիթարի՝ որպէս յայտ յանդիմանութեամբ ասաց Մովսէս յաւրինութեան իւրում. եւ ի ծառայս իւր մխիթարի: 7 Իբրեւ առաջինն զաւրինակ զայս յաշխարհի փոխեցաւ. Ջերկրորդն ի տեղի տանջանացն մատուցանէին, եւ զգլխոյն մորթն վարսիւքն հանդերձ զերեսաւքն արկանէին. եւ անդէն հարցանէին, կերիցե՞ս խոզենի միս, մինչչեւ զամենայն մարմինդ անդամ անդամ լուծեալ է: 8 Նա ետ պատասխանի իւրեանց բարբառովն՝ եւ ասէ, ոչ: Վասն այսորիկ եւ սա ի նոյն տանջանսն տանջեալ վախճանէր: 9 Իբրեւ յոգւոցն պարզել ապաստան եղեւ. սկսաւ խաւսել՝ եւ ասէ ցթագաւորն. Այ սէզ հպարտ եւ ամբարտաւան, դու զմեզ յայսց կենաց աշխարհիս կարճել համարիս. իսկ այն որ աշխարհաց թագաւորն է՝ թէպէտ եւ մեռանիմք մեք վասն աւրինացն, ի կեանսն յաւիտենից ի միւսանգամ ծննդեանն ժամանակի՝ կենաց ի կեանս դարձուցանէ: 10 Յետ նորա զերրորդն ածին, եւ զլեզուն խնդրէին. նա վաղվաղակի մատուցանէր, եւ զձեռսն քաջասիրտս տարածանէր: 12 Զի եւ թագաւորն ինքնին իսկ զարմացեալ լինէր վասն պատանւոյն ուշի մտացն, եւ սրտին քաջութեան. զի առ ոչինչ զցաւսն համարեցաւ: 13 Եւ սա իբրեւ փոխէր՝ չորրորդն ի տեղի մատուցեալ. ի նոյն տանջանս չարչարէին: 14 Իբրեւ շունչն վախճանի հասանէր, խաւսել սկսաւ այսպէս. մեզ լաւ է զի փոխիմք աստի ի մարդկանէ. եւ յուսոյն ակն ունիմք միւսանգամ ծննդեանն յարութեան մեռելոց, քան քեզ ի կենդանիս. զի արգելեալ փակեալ է ի քէն յարութիւն մեռելոց: 15 Յետ սորա զհինգերորդն մատուցին ի տանջանս չարչարանացն. իբրեւ զաչս ի վեր եբարձ՝ հայեցաւ ընդ թագաւորն, սկսաւ խաւսել ընդ նմա՝ եւ ասէ: 16 Իշխանութիւն առեալ մարդկան, եւ դու մարդ մահկանացու՝ զործես զինչ եւ կամիս. բայց մի ի վատութիւն ինչ եւ զմեր ազգս հատանիցես, կամ լքեալ թողեալ ինչ ի ձեռաց Աստուծոյ համարիցիս: 17 Կաց մնա դու՝ եւ տեսցես զգաւրութիւնս մեծամեծ սքանչելեացն որպէս զի զքեզ եւ զազգատոհմն քո չարաչար հարուածովք չարչարիցէ: 18 Յետ այսորիկ ածեալ եղեւ վեցերորդն. եւ իբրեւ մերձ եղեւ ի մեռանէլ՝ ասէ. Զի՞ մոլորեալ ես տարապարտուց. ընդ մեզ այս անցք որ անցանէն վասն մեր մեղաց. զի մեղանչեմք առ Աստուած արժանի զարմանալոյ: 19 Բայց դու մի ակնուրիցիս ողջանդամ բարեմիտ ապրել յաստուածամարտ մատուցեալ: 20 Եւս առաւել բարեաց յիշատակաց արժանի՝ մայրն սքանչելի. որ զայնպիսի գերն որդի յիւրմէ կորուսեալ ի միում աւուր ի միում ժամանակի՝ վասն յուսոյն Աստուծոյ 21 քաջալերեալ սրտապնդեալ զմի մի ի նոցանէ քաջալերէր մխիթարէր իւրեանց բարբառովն, եւ զսիրտն եւ զմիտսն զիգութեան առնապէս վառեալ: 22 քաջութեամբ յառաջ մատուցեալ ասէր. Չգիտեմ որպէս բնաւ դուք յարգանդիս երեւեցարուք. եւ ոչ ես ինչ զոգիսդ՝ կամ զկեանսդ ձեր շնորհեցի, եւ ոչ զկերպարանսդ ձեր զիւրաքանչիւր եւ նկարեցի, եւ ոչ զհասակսդ ձեր ծնեալ եւ սնուցեալ: Այսուհետեւ ես իմ ինչ՝ ոչ համարեցայց. 23 այլ որ աշխարհի արարիչն է, որ ստեղծ զծնունդս մարդկան, զկեանսդ եւ զոգիսդ ի գալստեան իւրում իւրով ողորմութեամբք ի ձեզ դարձուցանէ: 24 Անտիոքոս թէպէտ եւ արհամարհեալ զինքն համարեցաւ վասն բարբառոյ նահատակացն, սակայն մինչդեռ ոգիքն կրտսերոյ մանկանն առ իւր կային, սկսաւ ոչ միայն բանիք մխիթարութիւն մատուցանել, այլեւ արդեամբք հաստատել՝ ի մեծութիւնս յաւագութիւնս հասուցանել, երանելի առնել յաշխարհի. միայն թէ ի նախնեացն աւրինաց փոփոխեցի. զործ ի ձեռին տալ՝ եւ բարեկամ անուանել թագաւորաց: 25 Իբրեւ ետես թէ ամենեւին պատանին ի բանս թագաւորին ոչ խոտորեցաւ, կոչեաց թագաւորն զմայրն, եւ աղաչէր լինել պատանւոյն կենաց նորին խորհրդական՝ զի փրկեսցի: 26 Իբրեւ կարի շատ ստիպեաց, յանձն առ խաւսել ընդ որդւոյն. խոնարհեցաւ ի նա, 27 սկսաւ ծաղր առնել զհպարտ զամբարտաւան թագաւորն, եւ ասէ. Ողորմեաց ինձ որդեակ իմ. յուշ լիցի քեզ զի կրեցի զքեզ ինն ամիս յարգանդի, եւ սնուցի զքեզ զերիս ամս ի գիրկս ստեամբք, եւ հասուցի զքեզ յայդչափ մեծութիւն հասակի: 28 Արդ աղաչեմ զքեզ որդեակ, հայեցես դու յերկինս եւ յերկիր, եւ որ ի նոսա արարածք իցեն. յուշ լիցի քեզ զի յոչնչէ արար զնոսա Աստուած. սոյնպէս եւ ազգք մարդկան ստեղծան ի նմանէ: 29 Միզարհուրիւր դու ի չարաշուք դահճէ այտի, այլ եղբարցն արժանի եղեալ՝ ընտրեա զմահ քան զկեանս աշխարհի. զի ընդ այն եղբարս ընկալայց զքեզ ի ձեռս ողորմութեան մեծին Աստուծոյ: 30 Եւ մինչդեռ մայրն զայն մխիթարութիւնս մատուցանէր ի միտս հաստատունս, սկսաւ խաւսել պատանեակն՝ եւ ասէ. Ու՛մ կայք, զի՞ յապաղէք: Չեմ ինչ լսելոց հրամանի

թագաւորիդ. այլ հրամանաց հնազանդեալ եմ արինաց հարցն մերոց որ տուան ի ձեռն Մովսիսի: 31 Այլ դու որ զամենայն ինչ չարիսդ խորմանգեցեր ի վերայ որդւոցդ եբրայեցւոց, դու ոչ ապրեցիս ի ձեռաց Աստուծոյ: 32 Զի եթէ առ խրատու պատուհասի 33 կենդանի Տէր մեր, առ փոքր մի ինչ բարկացեալ իցէ, դարձեալ հաճեցի ողորմութեամբ ընդ ծառայս իւր: 34 Այլ դու անաւրէն, ապստամբ, պիղծ, վատարանց, զի՞ զուր հպարտանաս յուսով քոյով սնոտեալ ի վերայ ծառայից նորա: 35 Սակայն չես ինչ ապրելոց յամենագէտ յամենակալ դատաստանացն Աստուծոյ: 36 Զի այժմիկ մեր եղբարք սակաւ ինչ ցաւոց համբերեալ վասն կենացն յաւիտենից, եւ ի վերայ ուխտի կտակարանացն Աստուծոյ, անկեալ կան մահու տարածեալ: 37 Այլ ես հաւասար եղբարցն իմոց զշունչ եւ զմարմին մատնել պատրաստեալ ունիմ ի վերայ հարցն արինաց. յուսացեալ կարդամ առ Աստուած, քաւութիւն ազգին ամենայնի գտանել. եւ զքեզ մեծամեծ տանջանաւք հեծեծութեամբ խոստովանել՝ զի նա միայն է Աստուած, եւ այլ ոք՝ չիք: 38 Ինեւ եւ եղբարքն իմով զամենայն նիւթեալ սրտմտութիւն բարկութեան ջնջել եւ ի բաց անցանել: 39 Յայնչափ քաջութեան սրտի մանկանցն իւթանեցունց՝ սրտաբեկ լինէր թագաւորն առաւել ի վերայ կրտսերոյն դառնապէս տանջանա մատուցանելին: 40 Սակայն եւ սա անարատութեամբ եւ սրբութեամբ յուսացեալ ի Տէր մեկնեցաւ յաշխարհէ: 41 Զհետ որդւոցն եւ մայրն երանելի ի նոյն արեւնս կատարեցաւ: 42 Այն որ ինչ վասն հարցմանց զոհիցն, եւ վասն անհնարին տանջանացն՝ ցայս վայր ցուցեալ լիցի:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ԺԳ 1 Այլ Յուդա Մակաբէ՝ եւ որ ընդ նմա էին. ոյք աստ անդ գաղտագողացեալ մտանէին ի գեղս՝ ի քաղաքս՝ եւ յազարակս. յինքն արկանէին զազգատոհմն, եւ նուաճէր զհրէայսն որ կացեալ էին հաստատութեամբ յուխտին իւրեանց. գունդ լինէին յաւելուին բազմանային, լինէին իբրեւ վեց հազար այր: 2 Կարդային առ Տէր այց առնել հայել ի ժողովուրդ անդ որ կոխեալ եղել ի հեթանոսաց, գրաւ ի վերայ տաճարին որ յամպարշտաց ձեռացն պղծեցաւ: 3 Ողորմել ի վերայ քաղաքին որ յապականութիւն եւ ի սատակումն յատակացն հասուցանելոց էր, եւ հայել ի գոչումն արեանցն: 4 Յիշել զանմեղ մանկանցն կորուստ տարապարտուց. ածել զմտաւ զհայիոյանս անուանն սրբոյ: 5 Իբրեւ կազմէր՝ լինէր զաւրածողով Մակաբէ, դիմակալ ինչ ոչ լինէին նմա հեթանոսքն. զի սրտմտութիւն բարկութեան մեծութեանցն աստուածութեան յողորմութիւն դարձաւ: 6 Հասանէր ի վերայ զիւղից եւ քաղաքաց, հրձիգ առնէր զամուր ամուր տեղիս թշնամեացն: Անդրէն նուաճէր դարձուցանէր զըմբոնեալսն ի թշնամեացն մեծամեծ սաստիկ հարուածս ի վերայ թշնամեացն հասուցանէր: 7 Մանաւանդ զգիշեր եւս իւր աւգնական գործակից գտանէր. եւ համբաւ քաջութեանն ընդ ամենայն կողմանս ընթանայր: 8 Իբրեւ զայն տեսանէր Փիլիպպոս, զի զամ քան զգամ իրք առնն յառաջադէմ աջողէին, արքունի հրովարտակաւք առ Պտղոմէոս սպարապետ Ստորին Ասորւոց եւ Տաճկաստանի՝ հրեշտակս առնէր, աւգնական ի թիկունս զաւրս ի ձեռն հասուցանել: 9 Նա վաղվաղակի իբրեւ առնոյր զհրովարտակսն՝ զՆիկանովր Պատրոկղեանց զառաջին սիրելի աւագաց իւրոց ի ձեռն գումարէր ոչ ինչ պակաս քան զքառասուն հազարաւ առհասարակ բառնալ ի միջոյ՝ ջնջել զազգն հրէից: Յանդիմանեաց նմա ԳՊորգի սպարապետ՝ զայր քաջ իրաց պատերազմի, տեղեակ ամենայնի հմուտ: 10 Յանձն առ Նիկանովր՝ զհարկն առաջին զոր տային հռոմայեցւոց հարիւր քանքար ի հրէից գերութենէ անտի լնուլ: 11 Անդ հրաման տայր շուրջ զծովեզերաւքն, կոչէր զվաճառականսն մարդագին ի Հրէաստան. խոստանայր իննսուն իննսուն մարդ տալ նոցա ի քանքար մի: Յայն ինչ ոչ հայէր որ յերկնից դատաստանն յամենակալէն կանխեալ պատրաստեալ կայր ի վերայ նորա: 12 Յուդայի էին ոմանք որ զուշակ լինէին վասն Նիկանովրայ արշաւանին: 13 Նոքա առ վատասրտել իւրեանց՝ այսր անդր խուսափէին: 14 Եւ որ ինչ իւրեանց մնացեալ էր վաճառէին. եւ առհասարակ զՏէր ամենակալ աղաչէին, ապրել յանաւրէն յանարժան ձեռանէ Նիկանովրայ. որ մինչչեւ տեսեալ էր նորա, ընդ վաճառականս՝ անձանց նոցա գինս հատանէր: 15 Իսկ արդ եթէ ոչ իսկ վասն նոցա, բայց սակայն վասն ընդ հարսն ուխտիցն եւ կտակարանացն, եւ վասն մեծի եւ սրբոյ անուանն իւրոյ փրկէր զնոսա ի նմանէ: 16 Զաւրածողով լինէր Մակաբէ որ զիւրեաւն էին արամբք իբրեւ վեց հազարաւ. միսիթարէր զնոսա՝ զի մի պակասիցեն յայնչափ զաւրաց բազմութենէ, եւ մի վիատեցին զուր տարապարտուց ի վերայ եկելոց կուտելոց բազմութեան հեթանոսաց գնդին. այլ կալ եւ մարտնչել քաջութեամբ: 17 Նախանձ ի մտի դնել

գարբութեան տեղոյն զկատարեալ անարգանսն, եւ զհարեալ քաղաքին գերութեան զչարչարանսն. զնախնեաց սրբութեան զվարատել արինացն: 18 Եւ նոքա ասէ՝ ի զէնս յուսացեալ են եւ ի զաւրութիւնս իւրեանց. մեք յամենակալն Աստուած, որ կարաւ է զայնոսիկ որ զմեզ յաչսն դնեն եւ զաշխարհ ամենայն, ի մի շունչ ոգոյ զաւրութեան սատակել: 19 Եւ սկսաւ յուշ առնել զմիոյ միոյ զառաջնոցն զքաջութիւնս, եւ զաւգնականութիւնս որ եղեալ էին ի Տեառնէ: Յիշեցէք զՄենեքերիմ, եւ զուրծուտասն բիւրուն սատակումն միանգամայն: 20 Յուշ լիցի ձեզ պատերազմն հռոմայեցոց ընդ զաղատացիս. զի ամենեքին առհասարակ ի գործ անդր հասեալ էին երկոտասան բիւրու. տքա ելին վեց հազարաւ, առհասարակ ի միում ժամանակի զերկոտասան բերն առհասարակ կոտորեցին, աւգնականութեամբ լցեալ Բարձրելոյն: 21 Եւ այսու մխիթար քաջալեր բանիւք վառէր պատրաստէր զնոսա ի վերայ արինացն եւ աշխարհին իւրեանց՝ մտադէր մարտնչել՝ համարձակ մեռանել: 22 Յերիս գունդս զգաւրսն բաժանէր, երկոցունց գնդացն՝ զերկոսին զեղբարսն զՇմաւոն եւ զՅովսէպ զաւրավար կացուցանէր: 23 Դարձեալ առ քաջալերութեան առ մխիթարութեան զաւրացն՝ բերեալ զսուրբ զԵզրեայ մատեանսն առաջի՝ ընթեռնոյր: Իւրաքանչիւր զաւրացն յանուն Տեառն նշանս բաշխէր. եւ առաջնոյ գնդին ինքնին զաւրագլուխ պատրաստեալ, յարձակէր ի դիմի հարկանէր Նիկանովրայ: 24 Իբրեւ աւգնականութիւն յԱմենակալէն՝ նոցա ի վերայ իջանէր, հասանէին հարկանէին ի զաւրաց անտի թշնամեացն աւելի քան զինն հազար սպառազէն, յառաջնում յարձակել անդ պակաս առնէին: Եւ զայն խոց եւ խեղս եւ վիրաւորս առնէին եւ շուրջ զբանական՝ պահ արկանէին: 25 Եւ զինչս եւ զգանձս մարդագին վաճառականացն՝ իւրեանց առնուին: Եւ զմնացեալ զաւրսն Նիկանովրայ առաջի իւրեանց փախստականս առնէին, մինչ արն տարածամէր: 26 Իբրեւ ժամ աւուրն ի տարածամել անկանէր, այսրէն վաղվաղակի տագնապաւ դառնային, եւ ոչ ընդերկար հալածէին զնոսա զի ի վաղիւ անդր շաբաթ էր: 27 Այլ հասեալ այսրէն՝ ունէին զճակատուն տեղի. զզէնս քաղէին զանկելոցն, դիագերծ առնէին զվիրաւորսն. եւ ինքեանք շաբաթուն պատրաստէին: Արհնէին խոստովան լինէին՝ փառաւոր առնէին զՏէր, զի փրկեաց զնոսա ի նոցանէ յաւուր յայնմիկ: Չայն ար ողորմութեան առնէին՝ եւ նշան յաղթութեան: 28 Յետ շաբաթուն՝ նեղելոց եւ այրեաց՝ եւ որբոց մասն առնէին յաւարէ անտի. եւ ապա ինքեանք ընդ բաժինս աւարին խառնէին: 29 Իբրեւ զայս գործեցին՝ առհասարակ աղաթս անկեալ մատուցանէին առ ողորմածն Աստուած. աղաչէին մինչ ի վախճան հաշտ լինել ընդ ծառայս իւր: 30 Տիմոթէոս եւ Բագիդէս յոր գործ հասեալ էին. հասանէին բախէին հարկանէին սպանանէին ի նոցանէ աւելի քան զերկուս բերս. ամուրս բազումս եւ զբարձունս քաջութեամբ ունէին, բազում գանձս ընչից եւ ստացուածոց նոցա յաւարի տանէին. բաժանակիցս իւրեանց զտնանկս եւ զորբս եւ զծերս աւարին իւրեանց առնէին: 31 Զզէնս սպանելոցն քաղէին, ի պիտոյս տեղիս թողուին: Եւ ինքեանք աւարան յԵրուսաղէմ առ նահապետս ազգացն զային: 32 Անդ սպանեալ լինէր նոցա զՏիմոթէոս, որ բազում չարչարանս ի վերայ ազգին հրէից հասուցանէր: 33 Ժողովեցին զմարդիկ զաւառացն. ար ուրախութեան առնէին, նշան յաղթութեան կանգնէին. անէին զԿալիսթենէս փախստեայ եւ որ զնովան էին, որոց զդրունսն լուցեալ էր՝ կենդանւոյն այրէին: 34 Իսկ յամենայն կողմանց թշուառացեալ Նիկանովր. որ զհազար վաճառականսն ի մարդագին անէր որդւոց հրէիցն. 35 մեծաւ տառապանաւք թշուառութեամբ անկեալ ի փառացն հանդերձէ հրամանաւ Տեառն, զձձեալ ընդ մուրաւոս անկեալ, մեծ սուգ առեալ վասն զաւրացն կորստեան, փախստեայ կորացեալ ի քաղաքն Անտիոքացոց անկանէր: 36 Եւ որ զհռոմայեցոցն խոստանայր զհարկն յԵրուսաղէմացոց գերութենէ անտի լնուլ, ինքնին նովին բերանով պատմէր՝ թէ յայտնի Աստուած է նոցա աւգնական. վասն այսորիկ ողջանդամք եւ առանց խոցոտելոյ ի պատերազմէ ելանեն. զի հաստատութեամբ ուրեմն պահեն զաւրէնս որ ի նմանէ կալեալ է:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Թ.

ԺԴ 1 Ընդ այն ժամանակս դէպ եղեւ դառնալ Անտիոքայ մեծաւ անարգանաւք ի կողմանցն Պարսից: Քանզի էր երթեալ նա ի քաղաքն ի բուն նոցա, խորհեցաւ ձեռն արկանել զգանձին. եւ թէ հնարեսցի զքաղաքն իսկ աւերել ջանայր: Իբրեւ զայն զգացին զաւրք քաղաքին, առհասարակ ի զէնս իւրեանց ընթացան. եւ զայն որ մեծաւ սաստկութեամբ ի վերայ երթեալ էր. անարժան կորակոր յանձանց ի բաց մերժէին: 2 Իբրեւ չու առնէր խաղայր զնայր ամաւթալից Անտիոքոս ի կողմանցն Պարսից, գայր հասանէր ի կողմանս

Եկեա՛տանայ: Ազդ լինէր նմա որ ինչ անցք անցեալ էին ընդ նա: 3 Զմտաւ ածէր զստահակութիւն քաղաքացւոցն որ զնա ի փախուստ դարձուցին: 4 Լցեալ սրտմտութեամբ՝ զերկոցունց կողմանցն զմտաւ ածէր յԵրուսաղէմացիս անդ յագեցուցանել զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ. վասն այսորիկ հրաման տայր կառավարին, ստեպ տագնապաւ անդադար տայր վարել: Միտ եղեալ ճանապարհին: Զայն ինչ ոչ ածէր զմտաւ, թէ յերկնից իրաւունք ինչ ոչ երթային. բայց ինքն մեծամեծս փքայր ի հպարտութիւն ամբարտաւանութեան իւրոյ, եւ ասէր անմարդի զԵրուսաղէմ հրէից հասուցանել: 5 Իսկ ամենակալ Բարձրեալն Տէր Աստուած Իսրայէլի եհար զնա աներեւոյթ հարուածովք: Այն ինչ բանքն ի բերան նորա էին, ցաւք սաստիկք եւ անհնարին ոսկերաց ի վերայ հասանէին, եւ դառնութեան խիթք ի փոր անկանէին: 6 Կարի յիրաւունս. զի որ բազում նորանոր չարաչար ցաւս յայլոց մարմինս տանջանաւք հասուցանէր, նոյն սաստկութեան ցաւք զնովաւ անկեալ պաշարեալ պահէին: 7 Սակայն եւ այնպէս ոչ կասէր ի հպարտութենէ անտի, այլ առաւել բորբոքէր ամբարտաւանութեամբ բարկութեամբ ի վերայ հեբբայեցոց, ստիպէր ճեպել ի ճանապարհ, մինչ դէպ եղեւ նմա անկանել ի կառաց անտի՝ մինչդեռ գայր նա տագնապաւ: Անդ անկանէր ի չարաչար տանջանս. զի ամենայն ոսկերքն առհասարակ խորտակէին: 8 Եւ այն՝ որ այնինչ կամէր ի վերայ ալեաց ծովու սաստել վասն անաւրէն հպարտութեանն, եւ զվերին լերանցն ներքին առնել, եւ զներքին վերին. զնա ինքն յերկիր հողեալ, շալակաւ շրջեցուցանէին. յայտնապէս Աստուծոյ զաւրութեանցն երեւեցելոց: 9 Մինչեւ յաչաց անտի անաւրինին եռանդն որդանց բոխեալ սորսորել. եւ կենդանութեամբ իւրով ախտին ցաւոց զանդամսն ի միմեանց յաւշել: Եւ ի նեխոյն հոտոյ զաւրացն ամենայնի նեղել տագնապաւ: 10 Եւ որ յառաջն հպարտացեալ մտաւք զաստեղս երկնից ամփոփել համարէր, այսր անդր շրջշրջել ոչոք կարէր վասն նեխոյն հոտոյ տագնապի: 11 Յայնմ վայրի սկսաւ բեկանել ի հպարտ յամբարտաւան խստութենէ անտի, եւ ի միտս իւր իջանէր առ տանջանացն Աստուծոյ. միով միով ցաւաւք ի վերայ հարեալ մարմնոյն զայրացելոյ. 12 զի եւ ինքն իսկ ոչ կարէր ժոյժ ունել ի նեխոյ հոտոյ անտի: Սկսաւ այսպէս խաւսել. Պարտ եւ պատշաճ է հնազանդ լինել Տեառն Աստուծոյ, եւ մի ի մարմինս մահկանացուս աստուածակերպ արինակ բարձրանալ: 13 Աղաչէր, ուխտս դնէր առ այն որ չէր նմա ողորմելոց: 14 Վասն զսուրբ քաղաքն հարթ յատակ եւ անմարդի կացուցանել, զայն մարդաշատ եւ ազատ ցուցանել: 15 Զհեբբայեցիսն որոց սպառնայր՝ ոչ պատանաց եւ ոչ թաղելոյ արժանի առնել, այլ կանամբք եւ մանկտով ի հաւակերի դնել զազանաբէկս արարեալ, զնոսա քաղաքակիցս իւր՝ հաւասարս արեւնացոց գրով մուրհակաւք կացուցանել: 16 Եւ զտաճարն սուրբ՝ զոր յառաջ սպառնայր կապուտ կողոպուտ թողուլ, գեղեցիկ պատարագաւք զարդարեցից: Եւ զգարդ եւ զապաս տաճարին որ յառաջ անտի տարեալ իցէ, բազմապատիկ անդրէն դարձուցանել: Եւ զկարգս մտից պիտոյ պատարագաց յարքունուստ լնուլ: 17 Եւ ի վերայ այսր ամենայնի հեբբայեցի եւս լինել. եւ յամենայն մարդաշէն տեղիս հասանել պատմել զգաւրութիւն մեծութեանցն Աստուծոյ: 18 Իբրեւ ոչինչ էր հնար ցաւոցն դադարել, զի հասեալ էր ի վերայ նորա պատուհասն ի Տեառնէ արդար դատաստանաւ. իբրեւ ակն ինչ ոչ կալաւ այնուհետեւ ապրելոյ իւրոյ. հրովարտակս առնէր առ եբբայեցիսն մեծաւ խոնարհութեամբ՝ արինակաւս այստիկ: 19 Առ քաղցր հեբբայեցիս. առ ընկերս եղբարս քաղաքակիցս, ողջոյն յոյժ: 20 Շնորհ յոյժ ունիմ վասն ձեր յԱստուծոյ: 21 Եւ ես ի տկարութեան իմում յանհնարին հիւանդութեան մեծաւ գթով յիշեցի զձեզ: Դարձեալ եմ ես ի կողմանց Պարսից, եւ անկայ ի հիւանդութիւն դժուարին. եւ այսպէս լաւ համարեցայ ի մտի իմում վասն աւգոյի հասարակաց եւ շինութեան: 22 Եւ իմ՝ ոչ եթէ յոյս ինչ հատեալ է վասն կենաց, այլ ակն ունիմ ապրել ի դժուարին հիվանդութենէ աստի: 23 Բայց եւ յայն վայր հայեցայ, եթէ հայրն ի ժամանակի յորում վերակողմն կողման չուեալ գնացեալ երթայր՝ ցոյց նա զփոխանակն իւր: 24 զի եթէ որ ինչ անցք անցցեն ընդ նա, կամ համբաւ ինչ դժուարին եկեսցէ՝ զհտիցեն ում պահեալ կայ՝ եւ յանձն է տեղին, եւ մի խոռվեցին: 25 Եւ թող զայս՝ հայեցայ եւ շուրջ զմեւք ի մերձաւորս արքայութեան մերոյ, եւ որ շուրջ զմեւք՝ ընդ ակամբ հայէին ի մեզ. յայտ արարի եւ զորդի իմ զԱնտիոքոս ի տեղի իմ թագաւորութեան. զոր բազում անգամ արդեւք իբրեւ չու արարեալ իմ գնայի, ի վերին կողմանս երթանայի. բազմաց ումեք ի ձէնջ յանձն արարեալ՝ եւ ի ձեռն եղեալ երթայի: Այլ ես՝ եւ առ նոսա գրեցի պատճենիւղ այդուիկ, զոր առ ձեզդ ի ներքոյ գրեցի: 26 Արդ աղաչեմ զձեզ յիշել ձեզ զերախտիսն զառհասարակ բարեացն. եւ սէր աւգուտ առ իւրաքանչիւր՝ պահել ընդ իս զհաւանութիւն միաբանութեան՝ եւ առ որդիդ իմ. 27 զի զայս ինչ հաստատեալ հաւատացեալ զիտեմ, թէ քաղցրագոյն մարդասիրագոյն եւս յանկիցէ ի ձեզ՝ զիմոց բարուց զկնի հայեցեալ: 28 Եւ մարդախոշոշն՝ անաւրէն հայիոյիչն, զայս արինակ անկեալ

կործանեալ սատակամահ լինէր, յաւտար լերինս չարաչար տանջանալք գոր ընդ այլս անցոյց՝ կարճէր ի կենաց անտի: 23 Իսկ Փիլիպպոս դայեկորդի իւր որ առեալ տանէր զմարմին նորա՝ երկեաւ յորդոյ անտի. առ Պտղոմէոս յերկիրն Եգիպտացոց հատուածով փախստեալ լինէր:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ժ.

ԺԵ 1 Մակաբէոս եւ որ ընդ նմա էին յաւգնականութենէ Տեառն զարացեալ, գերեղարձ առնէին քաղաքին եւ տաճարին: 2 Եւ զբազինսն որ ի մէջ քաղաքին էին, որ յայլագգեացն արարեալ էր, եւ զտեղիս պաշտամանց քակէին. 3 եւ զտաճարն սրբէին, եւ այլ սեղան շինէին սրբեալ զվէմսն հրով: Եւ դարձեալ ի նոցունց հուր առնուին, եւ մատուցանէին զողջակէզսն պատարագաց՝ յետ երկեամ ժամանակի ճրագունս եւ խունկս, եւ զդնել զնուէրս հանապազորդս յաճախաց հացին: 4 Եւ զայս իբրեւ արարին, անկեալ տարածեալ ի վերայ երեսաց իւրեանց զՏէր աղաչէին՝ զի այլ մի կրկնեցին ի վերայ նոցա նոյն չարիք: Այլ թշուառ եւ երբէք յանցանիցեն ինչ՝ ի ձեռն իւր հեգութեամբ խրատել եւ մի ի ձեռն հայհոյիչ խուժադուժ հեթանոսաց մատնել զմեզ: 5 Արդ յորում աւուր տաճարն ի ձեռս հեթանոսաց պղծեցաւ՝ դէպ եղև ի նմին աւուր ի նոյն ժամանակի զսրբութիւնն անդրէն նորոգել, ի քսաներորդի հինգերորդի ամսոյն որ անուանեալ կոչի Քասդել: 6 Գնծութեամբ եւ ուրախութեամբ առնել զտաւն աւուրցն զուրբ աւր, ըստ բանի աւուրցն տաղաւարահարաց: Զի յուշ լիցի նոցա՝ որպէս յառաջ զտաւնս տաղաւարահարացն ի լերինս պաշտէին՝ յայրս եւ ի քարածերպս, զարէն երեոց խոտաճարակ շրջել: 7 Վասն այսորիկ ոսոս առեալ գեղեցիկս ի թաւ ծառոց, եւ ոսոս արմաւու՝ այնմիկ որ աջողեաց նոցա սրբել զիւր տեղին: 8 Հրաման տուաք ածել զաւուրս զայս ի տաւն տարեկանաց բարեկենդանութեան ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ՝ ի հասարակաց համարուէ ազգին երբայեցոց՝ ածել զայս տաւն տարեկանաց ի կարգի աւուրց իւրոց: 9 Այլ վասն Անտիոքայ Երեւեալն անուանելոյ մահուանն՝ այսչափ բանք: 10 Բայց վասն հաւրամոյն Անտիոքայ անաւրէն զաւակի, ցուցցուք համառատ որ ինչ անցք ընդ քաղաքսն անցանէին:

ԺԶ 11 Իբրեւ առ թագ Անտիոքոս, կացոյց ի վերայ իրացն արքունի կողմանցն Ստորին Ասորոց եւ Տաճկաստանի զԼիւսիաս, 12 եւ զՊտղոմէոս՝ որում բարձր անձնն ասէին: Զիրաւունս հաստատուն պահէր առ երբայեցիս, վասն ուխտիցն եղելոց՝ եւ իրաւանցն զրկելոց՝ ջանայր խաղաղութեամբ անցանել: 13 Վասն այսորիկ ամբաստան լինէին զմանն ընկերքն իւր առ Անտիոքոս. եւ մատնիչ կոչէին զնա յայն սակս, զի կողմանքն Կիպրացոց ի ձեռն էին նորա ի Փիղովմիտովրայ հրամանէ. թող զնա եւ եկն առ Անտիոքոս. նա իբրեւ ոչ համբերէր նախատանացն, դեղս առ անձամբ իւրով եւ մեռաւ: 14 Գորգիաս զաւրավար վայրացն զաւրաժողով լինէր եղովմայեցուքն հանդերձ, հասանել հարկանել խուզել զամուր ամուր կողմանսն: 15 Ընդդէմէին ընդդէմէին փախուցանել զնոսա յԵրուսաղէմէ, գունդ գործէին, մարտի պատրաստէին: 16 Իսկ որ զմակաբեացուքն էին՝ խնդրուածս առ Աստուած առնէին, աւգնական ի ձեռն կոչէին. զի ինքեանք կանխեսցեն հարկանել զամուրսն եղովմայեցոց: 17 Իբրեւ եկին հասին պատեցին, խումբ արարին, առհասարակ ի վերայ յարձակեցան, զամուրսն փլուցին, հարին կոտորեցին, գոր ի ձեռն առին առհասարակ սատակեցին: 18 Էին ոմանք որ փախստեալ գնացին, եւ եկին ամբացան ի բերդս երկուս ամուրս: Եւ նոքա ընդ իւրեանս ունէին զամենայն կահ մենքենայից, շուրջ պահ եղին, եւ զմենքենայսն առ պարիսպսն կանգնեցին: 19 Եւ Մակաբէոս եթող ի վերայ բերդին զՇիմոն, եւ զՅովսէպ, եւ զԶաքէ, եւ որ ընդ նոսա զաւրք էին՝ վասն բերդիցն պաշարման. եւ ինքն գնաց: 20 Իսկ Շիմոնեանք որ զբերդաւն նստէին՝ ի պատգամս անկանէին, կաշառագնաց լինէին. առնուին յամրականաց անտի եւթն բեր սաստեր կրկին արծաթոյ, եւ թոյլ տային նոցա ելանել սփռել յամրոցաց անտի: 21 Իբրեւ ազդ եղև Մակաբեայ վասն իրացն որ եղեն, ժողովէր զիշխանսն ամենայն, ամբաստան լինէր, յայտ առնէր՝ զի արծաթոյ վաճառեցին զեղբարսն, եւ արձակեցին զթշնամիսն: 22 Զայնտիկ որ այնպէս մատն եղեն արինացն, ածին սատակեցին զնոսա. եւ ինքեանք ի բերդն արշաւեցին: 23 Հասին պատեցին պաշարեցին, զի յաջողումն ի ձեռն նորա լինէր. եւ յայնմ աւուր կոտորեցին աւելի քան զքսան հազար: 24 Եւ Տիմոթէոս որ յառաջ ի պարտութիւն մատնեցաւ ի ձեռաց հեբրայեցոցն. դարձեալ զուարթանայր, դարձեալ զաւրաժողով լինէր յաւտարակողմն կուսաց, բազում զայրուծի զասիացոցն կուտեալ, ի մտի եղեալ՝ զայր ի տեզս նիզակաց վարել ի գերութիւն զերկիրն Հրէաստանի: 25 Իսկ որ զմակաբայեցուքն էին՝ ընդ մերձեանալ նոցա ի

խնդրուածս պնդէին առ Աստուած. հոդ ի գլուխ քրճագգած լինէին. 26 առաջի սեղանոյն անկեալ զաշտիճանաւքն թաւալէին. խնդրէին յայսմ հետէ հաշտ լինել ընդ նոսա, վանել զթշնամիս նոցա. հակառակ կալ ընդ հակառակորդս նոցա. եւ զամենայն աղաթս որպէս արէնքն հրամայէին՝ աղաչէին: 27 Իբրեւ զաղաթսն կատարեցին՝ առհասարակ ի զէն դարձան, վառեցան կազմեցան պատրաստեցան, հարուստ մի ըստ քաղաքն արտաքս ելին. իբրեւ մերձ եղեն ի գունդն թշնամեաց, կարգեցան կազմեցան արինաւք ճակատեցան: 28 Այն ինչ վարդագոյն ծայրակարմիր արեգակն ընդ երկիր ծաւալել կամէր, եւ նոքա կողմանքն երկոքին ընդ միմեանս խառնէին. կիսոցն՝ ար բարենշան՝ զուարթութեամբ պատրաստեալ, զյաղթութիւն զուարճացեալ մատուցանէր. զի փառքն զաւրութեանց յերկնից արեգակնութեան Տեառն իւրեանց լուսով իջեալ շուրջանակի պատեալ հաստատեալ պահէին: Կիսոցն սրտմտութիւն բարկութեան ըստ հպարտութեան զաւրավարացն ածեալ պնդեալ շտապ տագնապի ի տեղին հասուցանէին: 29 Այն ինչ լինէր նորա զանաչառ զանողորմ ձեռն պատերազմի ի գործ արկանել. եւ երեւեցան յերկնից արք հինգ հեծեալ սպառազէն վառեալ ի զէն ոսկի՝ եւ ի զարդ ոսկի, որ եկին իջին առ գնդան թշնամեացն. զային խառնէին ի գունդ եբրայեցոց: 30 Որք ի մէջ առեալ զՅուդա Մակաբէ, յառաջ խաղային իւրեանց զինուքն ծածուկ վառեալ, առաւել յառաջ տանէին քան իւրով զինուն. զի յամենայն կողմանց նետք եւ տէգք որ գային ի վերայ՝ առհասարակ ի բաց թաթափէին. եւ ինքեանք իւրեանց նետիւք լի բարկութեամբ զաչս թշնամեացն՝ բուռն դէպ կալեալ առհասարակ ի կուրութիւն դարձուցանէին եւ խռովեալ զարքն թշնամեացն ընդ միմեանս խառնէին: 31 Յայնժամ յայնմ աւուր անկեալ գտանէր ի գնդէ անտի թշնամեացն առաջի նոցա քսան հազար եւ հինգ հարիւր սպառազէն: 32 Եւ ինքն Տիմոթէոս պրծեալ ընդ ամբոխն ի փախուստ դառնայր. եկն անկաւ ի Գազարա քաղաք մի ամուր, ուր ինքնին Քերէաս զաւրագլուխ էր: 33 Եւ Մակաբէ զաւրաւքն եկն փակեաց պաշարեաց զամուրն ի չորս աւուրս: 34 Իսկ այն որ ի ներքս անդ էին, յամրութիւն քաղաքին յուսացեալ էին, այպն կատակ լինէին եբրայեցոցն. եւ բանս կսկծելիս թշնամանաց առ իւրեանց չարի ի նոսա արձակէին: 35 Իբրեւ արն հինգաւրեայ շաբաթուոց լուսանալ կամէր, արք ընտիրք քսան ի գնդէ անտի եբրայեցոցն՝ Մակաբէի հանդերձ՝ լի նախանձու բարկութեամբ զէնս առեալ ընդ դուռն քաղաքին ի ներքս յարձակեցան քաջութեամբ զազանաբար: Ջորս առ դրանն գտին առ ոտս իւրեանց կոտորեցին: 36 Եւ զարքն առհասարակ շուրջ զպարսպաւքն յարձակեցան. եւ զայն աղմուկ եւ զաղաղակ ի վերայ քաղաքին հասուցանէին, զի որ զարք պարսպապահ ի վեր անդ կային, որ ի ներքս՝ որ արտաքս՝ քան զտեղ քան զտարափ թանձր եւ արագ վերուստ ի վայր թաթափէին. եւ ինքեանք առհասարակ ի ներքս անկանէին. զաշտարակս բերդին եւ զամենայն փայտակերտ քաղաքին հրձիգ առնէին. զդրունսն այրէին եւ զմենքենայսն. եւ զամենայն երեւելի եւ երեւելի գործի՝ ի բաց ապականէին: Ապա խարոյկս ի մէջ քաղաքին արկանէին, եւ զհայիոյիչ թշնամանաւոսն ի նմա այրէին: 37 Եւ զամենայն զինչս եւ զստացուածս եւ զարկնս եւ զկարգս քաղաքին զայն ի ձեռն առնուին. մինչեւ զՏիմոթէոս եկին գտին փախուցեալ թաքուցեալ ի գբի միոջ գնա եւ զՔերէոս եղբայր նորա, եւ զԱպողոփանէս ի նոյն գուր փողոտեցին: 38 Չայս ամենայն իբրեւ գործեցին կազմեցին՝ արինութեամբ ցնծութեամբ գոհութեամբ ուրախութեամբ արինէին զՏէր, որ մեծաւ քաջութեամբ քաջ անուամբ զյաղթութիւն պատրաստեաց ի ձեռն Իսրայելի:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

ԺԷ 1 Յետ սակաւ ժամանակաց հազարապետն արքայի Լիւսիաս իբրեւ լուաւ, մեծաւ բարկութեամբ՝ լի նախանձու ծանրացեալ տրտմէր ի վերայ գործոցն եղելոց: 2 Զաւրաժողով լինէր, կուտէր ութսուն հազար. եւ զամենայն զարսն հեծելազար՝ ութ բիւրուն հանդերձ ընդ իւր առնոյր. ընդ իւր առեալ խաղայր ի վերայ եբրայեցոցն, ի մտի եղեալ զքաղաքն զխաւոր բնակութիւն առնել հեթանոսաց: 3 Եւ զտաճարն սրբութեան դրամաժողով ի վարձու կացուցանել իբրեւ զայլ մեհեանս. եւ զքահանայապետութիւնն ինքնին վարձկան զանձուն կացուցանել ամ յամէ: 4 Զմտաւ ինչ ոչ ածէր զզաւրութիւնն Աստուծոյ՝ հպարտացեալ մտաւք ի բերս բիւրոց զհետեւակն եւ զհեծելազարսն, եւ զփիղսն աղխաղխեալ տանէր: 5 Այլ իբրեւ ի Հրէաստան միւսեցաւ, եւ մերձ եղէ յամուրսն Բեթսովրայ որ մերձ է յերուսաղէմ իբրեւ ասպարիսաւք հինգ, պատէր բիւրութն, եւ ի նեղ մեծ զամուրն հասուցանէր: 6 Իբրեւ ազդ եղէ մակաբէացոցն պաշարումն ամբոյն

իւրեանց, ողբովք եւ արտասուաւք անկեալ ժողովրդովքն հանդերձ աղաչէին զԱստուած, հրեշտակ բարութեան առաքել ի փրկութիւն իսրայէլացոց: 7 Եւ ինքն Մակաբէ նախ յառաջագոյն ի զէն ընթանայր. եւ զաւրացն հրաման տայր վառել կազմել պատրաստել՝ աշխատութիւն յանձն առնուլ, լինել աւգնական եղբարցն որ ի նեղութեանն էին: 8 Յայնմ ժամանակի՝ միաբան միահաւան վառեալ պատրաստեալ յառաջ մատչէին: Այն ինչ լինէր նոցա մերձ ի կողմն քաղաքին Երուսաղէմացոց հասանել էկն էջ առաջի նոցա այր մի սպիտակաձի յոսկիազէն վառեալ, ճաւճէր գնիզակն եւ պատրաստէր յարձակել: 9 Եւ առհասարակ ամենեքին խրախոյս բարձեալ արինէին զողորմածն Աստուած: Եւ այնպէս քաջալերեալք եւ զաւրացեալք էին, ի մտի եղեալ յարձակեալ երթային. իբրեւ ոչ եթէ մարդկան ի դիմի հարկանելոց երթային, այլ թէ եւ գազանք ինչ՝ անհնարին պատահեցնէն, եւ կամ պարիսպք երկաթիք, հարկանել սատակել կործանել թափ անցանել: 10 Համարձակ յարձակէին. նիզակակից զերկնաւորն ողորմութեամբ իւրով յանձինս ընկալեալ: 11 Եւ այնպէս վարազախառն առիւծաբար յարձակեցան ի վերայ գնդին թշնամեաց. եւ անդէն ի նմին տեղոց հարին տապաստ արկին մետասան հազար զընտիր զաւր, եւ հազար հեծեալ ի վերայ հազարացն: 12 Եւ զամենայն զաւրսն ի փախուստ դարձուցանէին. եւ բազումք ի նոցանէ խոց վիրաւորք՝ եւ ապիկար մերկանդամք փախստեայք ապրեցան: Եւ ինքն Լիւսիաս կորակոր փախուցեալ մագապուր լինէր: 13 Իբր ոչ եթէ անմիտ ինչ լինէր յանձն իւր վասն իւրոյ վատթարութեանն: Ի մտի եղեալ խաւսէր անհնարինս առ յաղթութիւն ասէր զերբայեցիսն, հզաւրին Աստուծոյ աւգնական լինել նոցա. եւ առաքեաց զնոսա: Եւ յղեաց զկնի նոցա հաշտութիւն առնել ի վերայ ամենայն իրաւանցն: 14 Եւ թագաւորն եւս յանձն առ. եւ զթագաւորին միտս հաճեաց, բարեկամ լինել ընդ նմա: 15 Յանձն առ Յուդա զոր միանգամ Լիւսին աղաչեաց զնա, վասն աւգտի ուխտի խորհրդոցն հասարակաց. եւ որչափ միանգամ Մակաբէ նամակեաց Լիւսիաս վասն հրէիցն, թողացոյց նոցա արքայն: 16 Եւ էին առ հրէայս թուղթք գրեալ արինակաւս այսուիկ. Լիւսիաս առ գունդն հրէից ողջոյն: 17 Յոհաննէս եւ Աբեսաղոմ որ առ մեզ ի ձենջ առաքեցան, մատուցին մեզ իբրեւ ի ձենջ զիրն էր, եւ աղաչէին որ ինչ ի նմա գրեալ էր: Եւ որչափ ինչ թողուլ արժան էր՝ թողի. 18 եւ որչափ ինչ ցուցանել էր թագաւորին՝ ցուցի. զի թոյլ լիցի ձեզ վասն ձերոց իրաց. 19 ինչ որ գրեալ էր մեզ ընդ ձեզ խնամ անկցի: Եւ յայսմ հետէ առաւել եւս ջանացայց լինել ձեզ պատճառք բարեաց: 20 Եւ որ յապա ինչ իցէ, պատուէր տուաք խաւսել ընդ ձեզ: 21 Եւ դուք ողջ լիջիք: Յամին հարիւրորդի քառասներորդի ութերորդի, յորմզդակն տաւնին, որ արքսանէւորք էին: 22 Իսկ հրովարտակք արքունի գրեալ էր այսպէս: Արքայ Անտիոքոս՝ առ եղբայր Լիւսիաս՝ ողջոյն: 23 Հայրն մեր իբրեւ ի դիցն պաշտաւն փոխեցաւ, կամեցաք զի որ ընդ մերով թագաւորութեամբ իցեն՝ առանց խռովութեան լիցին: 24 Զո՛ւ այլ զոք առաւել քան զհրէայսդ. զի նախ նոքա ոչ հաճեցան զհաւրն ի հեթանոսութիւն դառնալոյ. վասն այսորիկ աղաչեցին թողութիւն առնել զարեւնսն իւրեանց: 25 Յանձն առաք եւ զայս ազգ առանց խռովութեան լինել. հրաման տուաք՝ զտաճարն անդրէն նոցին դարձուցանել, եւ զնոսա գրգել ըստ արեւնս նախնեաց իւրեանց: 26 Արդ լաւ եւ բարւոք արասցես. առաքեսցես դու առ նոսա, ուխտ արասցես, եւ դաշինս կռեսցես. զի զհտասցեն նոքա զմեր առ իւրեանս զխնամ կամաց, եւ խրախամիտ լիցին. մտադիւրագոյն շրջիցին, աւգնականութիւն գտեալ զիւրեանցն արինաց: 27 Հրովարտակն արքունի արինակաւս այսուիկ գրեալ էր. Արքայ Անտիոքոս՝ առ ծերակոյտն հրէից, եւ առ զաւրս եւ առ գունդս հրէից ընտանի ողջոյն: 28 Ողջ լիջիք. եւ եղիցի ամենայն որպէս եւ մեք կամիմք. եւ մեք իսկ ողջ ենք: 29 Եցոյց այսպէս մեզ Լիւսիաս, եթէ կամիցիք դուք իջանել առ հրէայսդ որ են յԵրուսաղէմ: 30 Այն որ այժմիկ զնաւ ունիցին՝ մինչեւ յերեսունն՝ Ահեկանի ամսեան ձեռն տուեալ լիցի. դաշինս հաստատեալ 31 թողութեան դիւրութեան քաղցրութեան՝ ընդ հրէայսն, կալ դոցա յիւրեանց արեւնս եւ ի կրաւնս որպէս յառաջն, եւ մի ումեք նեղել զնոսա միով իւիք արինակաւ: 32 Այլ մեք արձակեցաք զԼիւսիաս, եւ զՄենեղաւոս՝ մխիթարել զձեզ. եւ դուք ողջ լիջիք: 33 Յամին հարիւրորդի քառասներորդի ութերորդի, յամսեանն Ահեկանի, որ արքսանէւասան էր: 34 Առաքեցին եւ հռոմայեցիքն արինակաւս այսուիկ. Կոյինդոս Մեմիոս, Տիտոս Մանիոս՝ զվաւորք հռոմայեցոց, առ ժողովուրդդ հեբրայեցոց ողջոյն: 35 Վասն որոյ իրաց Լիւսիաս եղբայր թագաւորին՝ թողութիւն արար ձեզ, հաճեալ ենք եւ մեք: 36 Այլ ինչ որ զինչ արժան է ի մենջ մատուցանել արքայի ինչ տուք արագագոյն բերել խորհեցեալ իմաստութեամբ, զի դիցուք արեւնս մի որպէս արժան իցէ աւգտել վասն ձեր. զի մեք աւաղիկ յառաջագոյն երթամք ի քաղաքն Անտիոքացոց: 37 Վասն այսորիկ փութացարուք, եւ յղեցէք դուք զոք, զի եւ մեք զհտասցուք յորպիսի խորհուրդս կայք դուք: 38 Ողջ լիջիք: Յամին հարիւրորդի քառասներորդի ութերորդի, յորմզդակն տաւնին եղան դաշինքս այս:

1 Լիւսիս անց գնաց անդրէն առ թագաւորն. հրէայք՝ անդրէն զգործովք զարաւրով, զարդեամբք պատաղեցան:

ԺԸ 2 Որ զաւրացն զաւրավարքն էին՝ Տիմոթէոս եւ Ապողոնիոս Քաջեան, եւ Յերոնիմոս, եւ Դիմոփոն, եւ ի վերայ սոցա Նիկանովր՝ ամենեւին ոչ տային ղլալ եւ դադարել նոցա: 3 Այլ յոպպեացիքն այնչափ ինչ համարձակեցան անաւրէնութիւն գործել. եկին բարեխաւսք՝ ստիպէին որ շուրջ գնոքաւք հրէայք էին՝ կանամբք եւ մանկտուով ածել գնոսա նաւուք՝ 4 առհասարակ քաղաքին միաբանութեամբ: Եւ նոքա յանձն առին իբրեւ թէ ի խաղաղութիւն միաբանութեան ածել գնոսա. սոքա յանձն առին՝ իբր ոչ ինչ կասկած կամ կարծիս ի մտի ունել. ածին գնոսա՝ ընկլուզին ի ծով ոչ ինչ սակաւ քան զերկերիւր մարդ: 5 Իբրեւ զգաստ եղել Յուդա վասն անաւրէն խակութեան վնասին որ եղել, ետ պատուէր զաւրացն որ զիրեան էին, կարդալ առ արդար դատաւորն: 6 Յայն վայր վաղվաղակի հասանէր ի վերայ մահապարտացն, եւ գիշերայն զնաւահանգիստն հրձիգ արարին, եւ զնաւսն այրեցին, եւ որ ի նոսա ապաստան եղեն՝ անդէն խոցոտեցին: 7 Եւ զամուրսն ի պահ զգուշութեան փակեալ դարձեալ ժամակալ լինէր ի դարձին միւսանգամ առհասարակ սատակել զազգն յոպպայեցոց: 8 Եհաս նա եւ ի վերայ յամենեացոցն, իբրեւ զնոյն գործ կամէին գործել եւ ի վերայ իւրեանց քաղաքակից հեբբայեցոցն: 9 Գիշերախառն հասանէր ի վերայ յամենեացոցն եւ զնաւահանգիստն նաւուքն հանդերձ հրձիգ առնէր. մինչեւ ճառագայթք հրոյն յԵրուսաղէմ երեւէին. զի էր անտի անդր վտաւանք իբրեւ չորեք հարիւր ութսուն:

ԺԹ 10 Եւ անտի կարթեցին իբրեւ սան վտաւանաւ ի վերայ Տիմոթէի, եւ անկանել կամեցան. ընդառաջ եղեն նմա տաճիկք իբրեւ հինգ հազար եւ հինգ հարիւր հեծեալ: 11 Եւ իբրեւ մարտն սաստկացաւ, գունդքն ի միմեանս հասին, գունդն յուղայեան յուսացեալ յաւանականութիւն Տեառն զբարենշան նշան յաղթութեան առաջի աչաց տեսանէին: Իբրեւ ի պարտութիւն մատնեցան արաւտականքն, առաջի կացին գնդին յուղայեան, եւ հնազանդեալ առաջի անկեալ դաշինս հաստատել խնդրէին. եւ խոստացան եւս խաշինս տալ նոցա. եւ ի բազում պէտս պէտս աւգտակար լինել նոցա: 12 Խորհեցաւ Յուդա եթէ շատ ինչ իրք են յորում աւգուտ են նոքա նոցա. յանձն առ, ներեաց եւ արար ընդ նոսա խաղաղութիւն: Նոքա իբրեւ դաշինս հաստատեցին, յիւրաքանչիւր բանակս սփռեցան: 13 Սոքա ասպատակ եղին ի կողմն մի, զքաղաք մի ամրացեալ պարսպաւք, լցեալ պէսպէս խառնիճաղանճ ազգաւն բնակեցեալ զաւրաւք՝ Դէկասպ անուն եւ զայն պատեալ պաշարեալ պահէին: 14 Իսկ որ ի ներքս անդ էին՝ ի պարսպացն ամրութիւն յուսացեալ էին, եւ ի համբարոցն բազմութիւն հայէին. հպարտագոյնս արհամարհանաւք ընդ Յուդա եւ ընդ զաւրսն հայէին. եւ բանիւք եւս նախատանաց կսկծելեալք հայհոյէին զնոսա, եւ խաւսէին զայն ինչ գոր ոչ էր արժան: 15 Իսկ նոքա զամենագաւրն զմեծն՝ զհզաւրն երկնից եւ երկրի աւանական կոչէին որ առանց հոյոց մանգոյնից մենքենայից զԵրեքովն կործանեաց ի ժամանակս Յեսուայ որդւոյ Նաւեայ: Խումբ արարին, առհասարակ ի վերայ պարսպացն զազանաբար յարձակեցան, 16 հասին առին զամրացեալ քաղաքն կամաւքն Աստուծոյ. եւ անդ ի նմա բազում կոտորածս զաւրացն գործեցին. մինչեւ ծովակն որ զնովաւ շուրջ էր, զի էր ինքն որչափ քան զերկուս վտաւանս՝ խառնեալ արեամբ երեւէր: 17 Եւ անտի պարգեցան մեկնեցան ի կողմն Քարայի, իբրեւ վտաւանաւք հինգ հարիւր եւ յիսուն, առ անուանեալ տուբեական հրէայսն մերձանային: 18 Եւ անդ գտանէին զՏիմոթէոս՝ ոչ ինչ գործ ի ձեռս յաջողեալ լուծեալ լքեալ ի զաւրութենէ իւրմէ. սակայն թողեալ էր պահապանս զաւրս ի տեղոջ միոջ ուժգին ամրացեալ: 19 Ապա՝ Դովսիթէոս եւ Սոսիպատրոս արք հզաւրք զաւրավարք ի մակաբայեցոց գնդէ անտի, իբրեւ արտաքս ըստ զաւրսն ելեալ շրջէին գնդաւն իւրեանց, եկին դիպեցան ամրոյն այնմիկ, հարին սպանին կոտորեցին ի նմա իբրեւ աւելի քան զտասնհազար այր: 20 Իսկ Մակաբէոս զգաւրն ամենայն ի գունդս գունդս բաժանէր. եւ ինքն իւրով գնդաւն ի վերայ Տիմոթէոսի հասանէր: Եւ զնովաւ էին զաւրք վահան ի ձեռնին երկոտասան բեր, եւ հեծեալք իբրեւ երկու հազար եւ հինգ հարիւր: 21 Տիմոթէոս իբրեւ զգայր զարշաւանն մակաբեացոց ի վերայ նորա, արձակեաց վաղվաղակի զկահ եւ զգանձ, եւ զկին եւ զմանուկ զաւրացն որ ընդ իւրն էին, յամուր անդր Կառնացոց յուղարկէր. եւ ինքն ամուրն անհնարին էր առ պաշարել վասն դժուարամատոյց նեղութեան ամրութեան վայրացն: 22 Այլ իբրեւ երեւեցաւ գունդն յուղայեան, յառաջ

գեռեալ սկսան զարքն թշնամոյն. զի ահ ամենակալին ի վերայ անկեալ, սրտաթափս անդէն եւ անդ մրրկեալ ընդ միմեանս պողէր պղտորէր. եւ առհասարակ ընդ ամենայն կողմանս ի փախուստ դարձուցանէր: Եւ այնք բազում էին՝ որ առ ահին յիմարութեան ընդ իւրեանց զէսս ելանէին: 23 Իսկ գունդն յուղայեան սաստկագոյն հալածանաւք բուռն ի վերայ եղեալ զփախստեայսն տանէր, խառն խոցել խառն հարկանել. ի նմին տեղոջ տապաստ արկանէին իբրեւ երիս բերս այր պատերազմի ի մարտիկ զարէ անտի: 24 Եւ ինքն Տիմոթէոս դիպէր առաջի գնդին դովսիթեան եւ Սոսիպատրեայ: Արդ ի ձեռն անկեալ նոցա՝ աղաչէր զնոսս մեծաւ դիւրութեամբ թողուլ զնա կենդանի. զի ասէր, Բայ՝ բազմաց ի ձէնջ են ընտանիք առ մեզ եւ եղբարք. զամենեւին զնոսս ողջս բովանդակս փոխանակ միոյ գլխոյս իմոյ ի ձեզ արձակեցից: 25 Եւ այնու բանիւք հաստատեալ, փոխանակ իւր զբազումս արձակելոյն. թոյլ ետուն նմա վասն եղբարցն փրկութեան: 26 Նա իբրեւ ել անկաւ յամուր անդր, կշիռ ի բնի ի շրջնչանան վերայ, ած կոտորեաց յայնցանէ զոր խոստացաւ արձակել աւելի քան զերկուս բերս մարդկան:

Ի 27 Նոքա նոյն հետայն արշաւեցին ի քաղաք մի ամուր Եփրոն անուն. յորում էր բնակեալ ինքնին Լիւսիաս: Եւ հռովսաղեցիք բազումք արտաքոյ պարսպացն ապաստան յամուրն եւ ի հանդերձս մենքենայից նետիցն եւ ի զինուն պատրաստութիւն հաստատեալ կային, մտադիրագոյնս ներքուստ արտաքս մարտնչէին: 28 Իսկ սոքա զամենակալ հզարն յաւանականութիւն կոչէին որ կարաւոյ է խորտակել զպատերազմողաց զարուրթիւն. վաղվաղակի զքաղաքն ամրութեամբն հանդերձ ի ձեռն առնուին. անդ ի ներքս հարկանէին կոտորէին տապաստ արկանէին՝ իբրեւ երկուս բերս եւ հինգ հազար այր: 29 Անտի՝ ասպատակ դնէին ի քաղաք մի Սկիւթացոց՝ որ ի բացեայ էր յԵրուսաղէմէ իբրեւ վեց հարիւր վտաւանաւ. որք զանձինս իւրեանց երախտաւորս համարէին առ ազգն հրէից: 30 Եւ ինքեանք եւս հրէայքն որ ի ներքս բնակալ էին՝ վկայութիւն տային երախտեացն որ նոցա ի քաղաքացեացն գտեալ էր ի ժամանակի նեղութեան իւրեանց: 31 Նոքա իբրեւ խաղաղութեան պատահար ի մակաբայեցոց գնդէ անտի աջողեցաւ, ձայն բարձեալ ի գունդ անդր. յայսմ հետէ յառաջ առաւել եւս յազգս նոցա հնազանդութիւն պահելոյ: Սոքա զանցին զնոքաւք փութացեալ ի քաղաքն Երուսաղէմացոց զի տաւնք եւթներորդ շաբաթակրանիցն մերձ ի վերայ հասեալ կային:

ԻԱ 32 Այլ իբրեւ կատարեցաւ տաւն պենտակոստիցն. դիմեցին նոքա ի վերայ Գորգեայ, որ կողմնապահ կայր կողմանցն եղովմայեցոց: 33 Նա՝ ել ընդ առաջ նոցա երիւք բիրութ վահանաւոր զարու, եւ չորիւք հազարաւք հեծելազար գնդաւ: 34 Իբրեւ յայսկոյս յայնկոյս միմեանց ընդդէմ ճակատեցան դէպ եղեւ սակաւուց յերբայեցոց գնդէ անտի անկանել ի մէջ երկուց ճակատուցն: 35 Դովսիթէոս ում անուն ի տովբեկենացոց գնդէ անտի, այր հզար սպառազն պատերազմաւոյ, յարձակեալ գայր ի վերայ Գորգեայ. եւ այն ինչ կամեր զանաւրենն ձերբակալ կալեալ կապեալ առաջի մակաբեացոց գնդին պատարագ մատուցանել: Եւ անտի վառեալ մի ի Թրակայ գնդէ անտի զուս հարկանէր, ի վայր քարշէր. եւ Գորգին ի ձեռաց նորա թափէր, մագապուր ճողոպրեալ յամուրն Միմարէն փախստեայ անկանէր: 36 Այլ եզրեայ նոցա իբրեւ երկայնագոյն լինէր նոցա մարտ պատերազմի, եւ բազում կոտորածք ի միջի լինէին: Յայնմ ժամանակի գունդն մակաբայեցոց զամենազարն զամենակալն Աստուած յաւանականութիւն կոչէին երեւել առաջնորդել պատերազմին: 37 Եւ այնպէս խրախոյս բարձեալ իւրեանց բարբառովն, ձեռն ի գործ առնէին. եւ ի նմին ժամանակի Գորգի հանդերձ զարաւքն ի փախուստ դարձուցանէին: 38 Եւ Յուդա զզարսն առնոյր, ի քաղաք մի Սողոմ անուն հասուցանէր. եւ իբրեւ շաբաթն մերձենայր՝ ըստ իւրեանց արինացն սրբեալք եւ լուացեալք զշաբաթն անցուցանէին: 39 Ի վաղին գային ընդ կողմն Հրէաստանի ամփոփել զմարմինս անկելոցն ի պատերազմի. եւ տոհմային եղբարքք հանդերձ յիւրաքանչիւր շիրիմս առ հարսն իւրեանց ծածկիցեն: 40 Եւ իբրեւ հասանէին ի ճակատուն տեղի, գտանէին զիւրեանց եղբարց դիակոնսն, եւ ի ներքոյ հանդերձից նոցա յուռութ ուլունս, եւ բժրժանս յամենայն կողոց, ուսընդանութ ունէին. ուստի մանաւանդ գարշէին արեւնքն, եւ զհեբբայեցիսն յայնպիսի գործոց ամենեւին ի բաց մերժէին: Ապա իբրեւ գայն գտին, ստուգեցին ի միտս իւրեանց եթէ կոտորած նոցա յայնց պատճառաց լեալ իցէ: 41 Ապա ամենեքին առհասարակ արինէին զարդար գդատաւորն զՏէր, որ զգաղտնի ծածկեալսն ի յայտնութիւն դարձուցանէ: 42 Եւ անկեալ խնդրուածս առնէին, զեղեալ անցեալ զմեղսն գայն սրտի մտաւք թողուլ նոցա: Քաջիկ եւս Յուդա մխիթարէր զզարսն, եւ աղաչէր զգոյշ լինել վասն նորին մեղաց. զի ձերովք աչաւք տեսէք ասէ՝ զպատուհասդ եղեալ վասն մեղացն եղելոց: 43 Քաջութեամբ խորհրդովք չորս սատերս կրկին ժողովէր, եւ տայր տանել յԵրուսաղէմ, մատուցանել պատարագս վասն մեղացն: Կարի

բարութիւն իմաստութեամբ. զի վասն յարութեան մեռելոց խորհէր առնել զոր առնէր: 44 Զի եթէ յարութեան ակն ոչ ունէր, անկելոցն ի պատերազմէն զուր տարապարտուց լինէր վասն մեռելոցն աղաթս մատուցանել: 45 Այլ հայեր նա ուղիղ, ննջեցելոցն գեղեցիկ պահեալ զշնորհսն պարգեւաց: 46 Արութեամբ քաջութեամբ վասն մեռելոցն զմտաւ ածէր այց լինել մեղացն թողութեան:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

ԻԲ 1 Յամին հարիւրորդի քառասներորդի իններորդի. դէպ եղէ առ ժամանակաւն Յուդայ, եկն Անտիոքոս բազում զաւրաւք 2 Լիւսիաւ հանդերձ ի Հրէաստան՝ մետասան բիրու վահանաւոր զաւրաւք. հինգ հազար եւ երեք հարիւր հեծելազաւր գնդաւ, եւ քսան եւ երկու փղաւք. երեք հարիւր գերանդազէն կառաւք: 3 Անկեալ էր եւ Շիմոն ի նոսա ի խելս կերպարանեալս՝ իբրեւ թէ բարեխաւսէր ի խաղաղութիւն աշխարհին, բայց սրտի խորհրդով ցանկացեալ էր քահանայապետութեան աշխարհին: 4 Իսկ արքայ՝ արքայից արքայ, յոյժ յուզեաց զսրտմտութիւն բարկութեան Անտիոքայ ի վերայ անաւրէն Շիմոնի մանաւանդ Լիւսի եւս ցուցանէր, եթէ սա է պատճառք ամենայն չարեաց որ լինին յաշխարհի անդ. հրաման տայր ըստ աւրիւնի ի նմին տեղուջ կալեալ կորուսանել: 5 Եւ էր ի տեղուջ անդ աշտարակ մի յիսուն կանգուն շինեալ լի մոխրով, գործած բոլորշի յամենայն կողմանց. 6 դռնն առ ի շէղ ի ներքսակողմ ի մոխիր անդ առ լեզ շինեալ, յայն արկանէր զվնասակար տաճարին. եւ կամ զպարտ այլոց մեծամեծ չարեաց ընկենուլ, հասարակ հաւանութեամբ շուրջ լինել մէն ձեռն մատուցեալ: 7 Այսպիսի արիասաւ հրամայեցին զանաւրէն Շիմոն ի միջոյ ջնջել: 8 Զի մի հողոյ եւ մի պատանաց յիրում բնակութեան աշխարհին արժանի լիցի: Քանզի բազում չարիս էր ցուցեալ նորա ի սեղան անդր, ուր հուրն սրբութեան կայր՝ եւ աճիւնն. վասն այնորիկ մոխրահեղձոյց մահու զկատարած իւր վախճանէր: 9 Անտիոքոս արքայ՝ առաւել վայրենացեալ խորհրդովք գայր՝ պատրաստեալ չարաչար տանջանս քան որ առ հարբն եղէն՝ հասուցանել ի վերայ հեբրայեցոց: 10 Իբրեւ զայն զգայր Յուդա, պատուէր տայր ժողովրդոցն ցայգ եւ զցերեկ կարդալ առ Տէր. զի որպէս այլ երբէք, եւ արդ աւգնական լիցի այնոցիկ, 11 որ ի հարցն աւրինաց եւ ի սրբոյ տաճարէն մերժել կամին. եւ մի յանձն առցէ հեթանոսաց անաւրինաց ի ձեռս տալ: 12 Իբրեւ ամենեքին առհասարակ միաբանութեամբ յայսմ ուխտի կային արտասուաւք եւ պահովք, առաջի անկեալ թաւալէին անպակաս գերիս աւուրս, միխթարեաց գնոսա Յուդա անձին զգալ: 13 Եւ ինքն առնոյր զծերակոյտ ժողովրդեանն առանձինն՝ ի խորհուրդ մտանէր. պնդեցոյք ասէ զքաղաքսդ, մինչչեւ զաւրաց թագաւորին ի ներքս ի Հրէաստան մտեալ է: 14 Եւ մէք ելցոյք քաջութեամբ կամաւքն Աստուծոյ մահու չափ մարտնչել ի վերայ աւրինացն, քաղաքին եւ տաճարին՝ աշխարհի եւ տէրութեան: Իբրեւ զայն ասէր՝ պնդէին վաղվադակի ի կողմն Մովդիիմ քաղաքի զաւրաւքն հանդերձ: Բանակ հարկանէր. 15 զնշան բաշխէր. յանձն առնէր Աստուծոյ զանձն եւ զզաւրսն, եւ զյաղթութիւն գնդին: Եւ առնոյր զԱրիստիդէս ընտիր ընտիր երիտասարդ վառելովք. անկանէր գիշերի ընդ բանակս թագաւորին ի ներքս զսրահակաւքն, կոտորէր զգիշերապահ դռնապահսն իբրեւ չորս հազար այր. եւ զզլխաւոր փղացն փղապետան հանդերձ անդէն սպանանէր. եւ այնպէս զդռնապահսն տապաստ արկեալ այսրէն դիմէր: 16 Յայնմ ժամանակի զամենայն բանական խռովութեամբ եւ դողութեամբ լնոյր: 17 Եւ ամենեքին լքեալք եւ լուծեալք եւ սպառեալք եւ տարակուսեալք՝ յայն առաւաւտն հասանէին: 18 Իսկ թագաւորն՝ վասն յերկնից աւգնականութեանն, այսպիսի ճաշակս քաջասրտութեան քաջութեան զեբրայեցոց գնդին առնոյր խելաւք, միւսանգամ փորձ փորձէր. ի կորէս ելանէր 19 եւ ի Բեթսովր ասպատակեալ, պահ պատնէշ պաշարումն մատուցանէր: Սակայն եւ անդ յարձակեալ մարտուցեալ ի պարտութիւն մատնէր: 20 Զի որ ի ներքս անդ էին, ինքնին Յուդա՝ նետ եւ զէն եւ համբարս ընդ աներեւոյթ կողմանս ի ներքս մատուցանէր: 21 Այսց խորհրդոց առ թշնամի անդր՝ Ռոդոկ անուն ի հրէից գնդէ անտի մատն եւ գուշակ լինէր: Քննեցաւ, խնդրեցաւ, գտաւ, պատժեցաւ, ի սուր սպառեցաւ: 22 Իբրեւ ազդ զգուշութեան եղէւ ամրականացն բռնութիւն թագաւորին. սկսաւ թողեալ զգաւրութիւնն, նենգաւ ջանալ ընդ ամրականսն. դաշինս կոէր, եւ յառնուլ առնէր զամուրսն: 23 Անդէն անդուստ յարձակէր ի կողմն յուդայեանց. եւ յերկոցունց կողմանց ի պարտութիւն մատնեալ վատթարեալ գտանէր: Ապա ազդ եղէւ նմա մոլեգին գնացքն Փիլիպպեայ, զի բռնութեամբ տիրաբար ի վերայ իրացն արքունի հասեալ շրջէր յաշխարհին. լուծաւ լքաւ տրտմեցաւ,

աղաչեաց զեբրայեցիս՝ եւ հաւանեցաւ նոցա. ուխտ եղ, երդմնի արար՝ զամենայն իրաւունս նոցա անդրէն դարձուցանել, զխաղաղութիւն հաշտութեան ի մէջ հաստատեաց մատոյց պատարագ, եւ մեծարեաց զտաճարն. ի գութ սէր քաղցրութեան մարդասէր լինէր ընդ ամենայն տեղիս նոցա: 24 Փառաւորեաց զՄակաբէ, եւ ճոխագոյն եւս կացոյց զնա ի վերայ նոցա քան զառաջինն: Եւ եթող անդ սպարապետ ի վերայ աշխարհին զՀեզեմոնիդէս ի Դովրայ մինչեւ ի Գերար. 25 ինքն եկն եմուտ ի Պտղոմայիս: Բարկացեալ յոյժ էին քաղաքացիքն վասն ուխտիցն հաշտութեան. ոչ հանդարտէին, այլ ի նմին խռովութեան կային, զի անդրէն լուծցէ զհաշտութիւն հաւանութեանն: 26 Մատեաւ ինքնին Լիւսիաս, առաջի եկաց իմաստաբար, հաճեաց զմիտսն, մեղմացոյց: Դարձ արար անդրէն ի կողմանս Անտիոքացոյց: Այն արշաւան ասպատակի թագաւորին՝ այսպիսի դարձիւ վճարեցաւ:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

ԻԳ 1 Յետ երից ամաց ժամանակի դէպ եղեւ դիմել Դեմետրեայ Սելեւկեանց ի վերայ հեբրայեցոց ընդ երեք քաղաքեան նաւահանգիստ՝ մեծաւ գնդաւ, բազում զաւրաւք ի ներքս 2 յաշխարհամիջի անդր արշաւել, մերժել զԱնտիոքոս եւ զնորուն եղբայր Լիւսիաս: 3 Աղկիմոս ոմն անուն էր քահանայապետ լեալ յառաջ, կամաւք իւրովք պղծեաց զառաջինն խառնակութեամբ ժամանակաց: Խորհեցաւ ի միտս իւր եւ ասէ՝ թէ որպէս եւ է, սակայն անհնար է նմա գտանել փրկութիւն, եւ ոչ այլ գոյր նմա մերձենալ առ սեղանն սրբութեան: 4 Եկն եկաց առաջի արքայի Դեմետրեայ ի հարիւրորդի յիսներորդի յառջնում ամի, մատուցանէր նմա պսակս ոսկիս եւ արմաւենիս, եւ ոստս թաւս ի պատիւ մեհենին: Եւ զայն ար լուռ լինէր. 5 բայց ժամանակի սպասէր իւրում անմտութեանն աւգնական գտանելոյ: Իբրեւ դէպ եղեւ ար մի ի խորհուրդ կոչել զնա Դեմետրեայ. սկսաւ հարցանել զնա արքայն. յի՞նչ արեւնս, յի՞նչ կամս, յի՞նչ խորհուրդս կան ընդ մեզ հեբրայեցիքդ՝ որ ի Հրէաստանի են: 6 Այսպէս ետ պատասխանի. Ասիդացիքդ, որ անուանել են ի մէջ հրէիցդ՝ որոց սպարապետ եւ զաւրավար Յուդա Մակաբէ համբարձեալ է, զաւրածողով են՝ ի մարտ պատերազմի պատրաստեալ են, յուզեն հանապազ զժողովս նոցա. եւ ոչ տան խաղաղութեամբ հնազանդել ձերում տէրութեանդ: 7 Վասն այսորիկ իմ աւասիկ թողեալ ի բաց զփառսն հայրենի՝ զքահանայութիւն, եկեալ հասեալ եմ առ քեզ. 8 նախ՝ վասն իրացս արքունի սրտացաւութեամբ ցուցանել, եւ ապա վասն մեր. զի մեծաւ ծփանաւք մտախոհ հասի առ քեզ վասն արանցն անմտութեան. որպէս ամենայն ազգն մեր յանպարտ՝ անպարտ կան ի խռովութեան: 9 Այլ որպէս ընդ կողմանս եւ ընդ աշխարհս ամենայն խորհուրդս խաղաղութեան՝ եւ կամս մարդասէրս ունիք, զայն ամենայն տեղեկացեալ գիտեմ: 10 Այլ մինչ Յուդա կենդանի է՝ անհնար է խաղաղութիւն առնուլ իրաց արքունի ի Հրէաստանի: 11 Իբրեւ նա այսպէս սկսաւ խաւսել վասն նորա, այլ աւագանին որ թշնամութեամբ ոյս պահէին Յուդայ, առաւել եւս շուրջ զայրացուցին զթագաւորն: 12 Մինչ անդրէն վաղվաղակի հրամայեաց կոչել զփղապետն Նիկանովր, ետ զաւրս ի ձեռն, եւ կացոյց սպարապետ կողմանցն Հրէաստանի. արձակեաց մեծաւ հանդերձաւ, 13 բազում պատուիրանաւ զի զՅուդայ ինքնին ի գլխովին զբռամբ արկանել, եւ զգունդն ամենայն յայսկոյս՝ յայնկոյս ցրել: Անդ կացուցանել զԱղկիմոս քահանայապետ մեծի տաճարին: Այն որ ի Հրէաստանէ 14 անտի ազգքն փախստական գնացեալ էին վասն Յուդայ, զային պառակտեալք՝ եւ անդէն խառնէին ի գունդն Նիկանովրայ. զհրէիցն թշուառութիւն իւրեանց փառաւորութիւն համարէին: 15 Սոքա իբրեւ լսէին զՆիկանովրայ զարշաւանն. եւ զայնչափ յոյզսն հեթանոսաց, հող ի գլուխ լինէին, առաջի թաւալէին, որ ի սկզբանէ յաւիտենից հաստատեաց զիւր ժողովուրդ, եւ յամենայն ժամանակի յայտնապէս ձեռնկալու լինէր իւրոյ վիճակին: 16 Իբրեւ հրաման տայր զաւրավարն՝ փութանակի ընդ առաջ եղեւ նմա ի գեաւղ մի Դեսաոմ անուն՝ 17 Շմաւոն եղբայր Յուդայ, ի դիմի հարաւ Նիկանովրայ. եւ առ փոքր մի նիզակակցացն յանգգաստութենէ ի պարտութիւն մատնեալ: 18 Սակայն լուեալ էր Նիկանովրայ զարանցն քաջութեան, եւ զմարտ պատերազմի ի վերայ աշխարհին ճգնութեան քաջութեամբ, երկնչէր զիրս դատաստանին արեամբ վճարել: 19 Վասն այսորիկ յղեաց կոչեաց նա զՊոսիդոնիոս, եւ զԹէոդոտոս, եւ զՄատաթէոս, տալ եւ առնուլ՝ եւ կռել դաշինս: 20 Իբրեւ բազում տարուբեր եւ խորհուրդք ի մէջ լինէին, եւ ի բազումս եւս զաւրագլուխն զխորհուրդն սփռէր. եւ զաւրքն եւս միաբանութեամբ միով հաւանութեամբ զհաշտութիւն յանձն առնուին: 21 Եղին զուխտն առաջի՝ եւ դաշինս կռեցին: Ժամադիր լինէին միմեանց

յորում աւուր ի մի վայր հասեալ գուխտսն հաստատեցեն: Եկին առ միմեանս, աթոռս արկին, խորհուրդ խորհեցան, դաշինս կռեցին: 22 Յուդա հրաման ետ իւրեանց գնդին՝ վառել պատրաստել՝ դարանամուտ լինել, զի մի դաւ ինչ չարագործութեան նոցա ի թշնամեացն լինիցի: Եւ այնպէս զգուշութեամբ զյարինի դաշինս ընդ միմեանս հաստատէին: 23 Եւ մտեալ շրջէր յԵրուսաղէմ ոչինչ անկարգ եւ անաւրէն գնացիւ: Չայն որ խառնիճադանճ զաւրս յինքն կուտեալ էր՝ յիւրաքանչիւր տեղիս արձակէր: 24 Եւ ունէր Նիկանովրայ զՅուդայ գրգանաւք փափկութեամբ՝ եւ մտադէր սիրով: 25 Աղաչեաց կին առնուլ ի նմանէ, զի գութ անկցի, եւ զաւակ խառնեցի: Յանձն առ Յուդա, հաւանեցաւ, հաստատեաց, ընտանեցաւ: 26 Իբրեւ ետես Աղկիմոս զնոցա ընդ միմեանս հաւասարութիւն, եւ դաշինք որ ի մէջ կռեցան, վարեաց եկն վաղվադակի առ Դեմետրիոս. ամբաստան լինէր զՆիկանովրայ. եւ ցուցանէր՝ աստարաձայն այլամիտ խորհուրդս ունել նմա ընդ արեւնս արքունի. զի զվնասակարն իրաց արքունի՝ յորդէգիրս առեալ ժառանգ՝ իւր անձին փոխանակ կացուցանէ: 27 Իբրեւ լսէր զբանս անաւրէն բանսարկուին՝ ի սրտմտութիւն բրդեցաւ թագաւորն. հրաման ետ թագաւորն հրովարտակս տալ, յայտ առնել թէ չէ հաճեալ ընդ դաշինս հաւանութեանն: Ի նմին հրովարտակի հրաման տայր՝ կապեալ ոտիւք եւ կապեալ ձեռաւք տալ ածել զՄակաբէ ի քաղաքն Անտիոքացոց: 28 Իբրեւ այս ամենայն ազդ եղեւ Նիկանովրայ, խոնարհեալ կործանեալ՝ կայր տրտմեալ ի միտս իւր թէ ստութիւն ինչ մտցէ ի դաշինս անդր եւ ուխտքն եղիցին տարապարտոց, յոչինչ վնասու ի վերայ առնն արդարոյ: 29 Բայց քանզի զհրաման ինչ ոչ անցանել ըստ թագաւորին, սպաս արար մարթանաւք զհրամանն կատարել: 30 Իսկ Մակաբէոս՝ իբրեւ ետես յայրատագոյնս իմն մատուցեալ զնա Նիկանովրայ. եւ զաւրէն նուաճութեանն խստագոյնս եւ շինականագոյնս մերձեալ նորա ի նա. ոչ լաւ համարեցաւ զյանդգնութիւնն Նիկանովրայ. Անդէն յանդիման նորա շատ զոք ընդ իրեարս շփոթեաց. եւ ինքն ել զնաց յերեսաց Նիկանովրայ: 31 Իբրեւ ետես Նիկանովր, թէ այնպէս զձեռաւք ոչ կարաց ածել զայրն որպէս կամէր. եկն եհաս ի վերայ քահանայիցն ի տաճարին սրբութեան՝ մինչդեռ նոքա զպատարագսն մատուցանէին, սաստիկ նոցա՝ զայրն ի ձեռս տալ վաղվադակի: 32 Նոքա երդմամբ հաստատեցին՝ թէ ամենեւին զայն այր եւ տեսեալ չիք մեր. ձգեաց զձեռն իւր ի տաճար անդր, 33 եւ այսպէս երդուաւ. Եթէ ոչ կապեալ ոտիւք եւ ձեռաւք զՅուդա ի ձեռս իմ տայցէք զայդ տաճար Աստուծոյ հարթ յատակ արարից, եւ զսեղանդ կործանեցից, եւ զտաճարդ զայդ նուիրեալ որմզդական դից հաստատեցից: 34 Եւ զայս իբրեւ ասաց՝ ել զնաց: Քահանայքն ձեռս բարձին յերկինս, կարդային առ որ յամենայն ժամանակի ազնական եւ պաշտպան լինէր ազգին իւրեանց՝ եւ ասէին: 35 Դու Տէր ամենայնի, աննիւզ յամենայնէ, լի ամենայնիւ. քեզ կամք այնպէս եղեն հաստատել զտաճար բնակութեան քոյ ի միջի մերում: 36 Եւ արդ՝ յամենայնի սրբութեամբ Տէր, պահեալ Դու յաւիտեան զայս նորոգապէս սրբութեամբ զտաճար քո: 37 Հոքսս ոմն անուն ի ծերակոյտ ժողովրդէնէ անտի ի զաւրացն Երուսաղէմի այր ընկերասէր, մարդասէր յոյժ, բարենշան բարեհամբաւ, ըստ խնամոտ մտաց՝ հայր կարդացեալ երբայցեոց: 38 Չի յառաջ ժամանակի անդ՝ զանխառն զանապակ արեւնսն արինանդի լինէր հրէութեան ոգւով եւ մարմնով. յառաջ տուեալ էր զանձն ամենայն ազատութեան: 39 Իբրեւ կամեցաւ Նիկանովր յայտ յանդիմանութեամբ զթշնամութիւն յայտնել զոր ունէր ընդ հրէայնս, հատոյց զաւր անելի քան զհինգ հարիւր, երթալ ի բուն առնուլ զնոսա: 40 Չի այսպէս ասաց, թէ այդք եւս ամաչեցեալք դարձցին, գործ մեծ գործեցից ի վերայ քաղաքիդ: 41 Իբրեւ հասին զաւրքն, զաշտարակն պատեցին, եւ ի վերայ դրանն գուն գործեցին. ձայն տային միմեանց հուր մատուցանել՝ զի զդուռն հրձիգ արասցեն: 42 Իբրեւ այնչափ ի վարան տագնապի մտանէր այրն, ուշ առնէր, անձին հրամայէր, դնէր սուսէր ընդ պորտով, կամէր ազատաւրէն մեռանել քան անկանել ի ձեռս անաւրինաց, եւ պղծել զանձին ազնութիւն: 43 Եւ սրովն ուղղորդ ի ներքս երթայր վասն ճեպոյն վտանգի: Եւ զաւրացն ընդ դրունսն խուժելոյ, կամէր ելանել ի վեր եւ զանձն ի բարձուէ ընդ պարիսպն հոսել: 44 Նոքա իբրեւ յիւրեանս այսր անդր խուճապեցան, եւ ի նմանէ ամբոխն փարատեցաւ. եղ գտուսերն եւ չոգաւ զհիւրովին. 45 եւ կանգնեցաւ անդէն, մինչեւ զաւրն եւ ոգիքն անդէն կային. եկն յայտ անդր զայրագին լի բարկութեամբ, մինչեւ արինն գունդագունդ արտաքս հոսէր, եւ վերքն չարաչար պատառեալ էին, եւ ամբոխն առաջի անդ յայսկոյս յայնկոյս փարատէր: 46 Եւ եկաց ի վերայ վիմի միոջ, յանդիման կողմանցն երկոցուն. խոնարհեցաւ առ ի զհրկս իւր զաղիսն արեամբն հանդերձ, եւ ցոյց ի վեր յերկինս, կարդաց զՏէր կենդանութեան զոգւոց եւ զմարմնոց՝ եւ ասէ. Չոյն հատուցումն հատուցօր դու նմա: Եւ նա զայս արինակ փոխեցաւ յաշխարհէ:

1 Իսկ Նիկանովր՝ իբրեւ ազդ եղեւ նմա վասն յուդայեանց ի կողմանցն Շամրտացոց, խորհեցաւ պատրաստեցաւ յաւուր պահոց շաբաթու անկանել ի վերայ: 2 Եւ հրէայքն՝ որ ընդ նմա էին, բռնադատեալ տանէր Նիկանովր, սկսան աղաչել եւ ասել. Քաւ քեզ Տէր, մի այդպէս խիստ եւ խրժաբար կատարեր զկամս քո. այլ տուր փառս, եւ դիր պատիւ աւուրս որ պատուեցաւ ի պատիւ հանգստեան յամենակալ սրբոյդ: 3 Սկսաւ անդէն հարցանել անարեւն՝ եւ ասէ. Եւ զո՞յ Աստուած ամենակալ յերկինս որ հրամայեաց ձեզ փափուկ ունել զարն շաբաթոց: 4 Նոքա պատասխանի ետուն՝ եւ ասեն. Այո, զոյ Տէր ամենազարկենդանի, որ հրամայեաց փափուկ ունել զեւթներոդ շաբաթոց: 5 Եւ ժանտաժուտն ասէ արհամարհանաւք, ասէ՝ հզարն երկրիս է. որ տայ գործել զինու եւ զարդու, եւ գործել զգործ արքունի: Եւ սակայն ոչ մեղմացաւ անարեւն ի հպարտութենէ անտի: 6 Եւ Նիկանովր ամենայն հպարտութեամբ խստապարանոց գնացեալ, համարէր հասանել ի վերայ Յուդայեանց. հասանել սատակել՝ եւ նշան յաղթութեան կանգնել: 7 Իսկ Մակաբէոս յամենայն ժամ յուսացեալ էր ի Տէր, որ հանապազար զաւգնութիւն իւր ոչ առնէր պակաս ի նմանէ: 8 Մխիթարէր զայնոսիկ որ ընդ իւրն էին, մի ձանձրանալ՝ մի զանգիտել յանարեւն հեթանոսաց. յարձակել, եւ դնել ի մտի զգործսն քաջութեան զառաջինս: Եւ որ աւգնականութիւնքն ձեզ յերկնից գտան եւ արդ՝ ակն ունել զնոյն ի Տեառնէ զյաղթութիւն եւ զմխիթարութիւն: 9 Եւ մխիթարէր զնոսա յարինացն եւ ի մարգարէից, առ յիշեցուցանել նոցա զմարտ պատերազմաց որ ի ձեռս նոցա կատարեցաւ. 10 պնդասրտեալ յաւժարագոյնս եւս առնէր զնոսա, զհեթանոսացն եւս ստութիւնս ի մէջ բերելով, եւ զուխտիցն անցանել, եւ զերդմանցն անարգել: 11 Եւ զմի մի ի նոցանէ առաւել վառէր մխիթարութեան բանիւք, քան զինուքն՝ տիգաւք եւ ասպարաւք: Եւ երազ եւս սկսաւ պատմել նոցա արժանի ժամանակին, զի առաւել զուարթացոյց զամենեսեան: 12 Եւ էր տեսիլ երագոյն արինակ այս. Ոնիա ոմն որ յայնժամ լեալ էր քահանայապետ. գեղեցիկ հայելով, շքեղ տեսանելով, հեզ բարոյիւք, եւ հանդարտ սրտիւ. եկեալ խաւսս արկանէր գեղեցիկ, որպէս սովոր էր ի մանկութենէ, զամենայն զանձին քաջութենէ. համբարձեալ զձեռս իւր աղաչէր ի վերայ ազգացն հեբրայեցոց հաստատութեան: 13 Ապա դարձեալ տեսանէր զծերութիւն փառաւորութեան սքանչելի եւ կարի վայելուչ իմն, որ շուրջ զնովաւ բակ առեալ ունէր՝ եւ ասէ: 14 Անդուստ խաւսել սկսաւ Ոնիա՝ եւ ասէր. Եղբայր ծերս այս. սա է որ բազում աղաւթս անպակաս յաճախ մատուցանէ Աստուծոյ Երեմիա մարգարէ Աստուծոյ: 15 Եւ ձգէր զաջ ձեռն իւր Երեմիա, եւ տայր ձեռն ի ձեռն ցնուդայ սուներ մի ոսկեհանդերձ. եւ ընդ տալն՝ ասէր այսպէս. 16 Առ զսուներդ զայդ սուրբ պարգեւ ի Տեառնէ, զի դովաւ սատակեցցես զթշնամիս ամենայն: 17 Մխիթարեցան ի բանից անտի Յուդայ՝ ի զարեղ եւ ի գեղեցիկ, եւ բարձրացան յոյժ քաջալերութեամբ. եւ անձինք երիտասարդաց վերստին նորոգեցան: Եղին ի մտի այնուհետեւ ոչ այսր անդր սայթաքել, այլ հաստատուն զոտս ի բոյս հարկանել, յենուլ ի համբերութիւն, պնտել ի պատերազմի. ժառանգել զանուն քաջութեան, հաստատել ի վերայ իրաց ուխտին հաւասարութեան, առնուլ յանձն զճգնութիւն ի վերայ քաղաքին. 18 ի վերայ կանանց եւ մանկանց, եւ եղբարց հարազատաց, եւ ի վերայ դայեկաց բնակաց տոհմային քաղաքացոց: Եւ առաւել քան զայս ամենայն ճգնութիւն պատերազմի էր նոցա ի վերայ մեծի տաճարին սրբելոյ: 19 Էր սակայն եւ ի ներքս քաղաքացոցն ոչ թերեւ վիշտ պատերազմի, կարծիք վշտագին դատաստանին: 20 Այլ իբրեւ կողմանք զարացն երկոցունց ի միմեանս հասանէին, փող հարկանէր, պատրաստութիւն լինէր, ճակատ յարդարէր, զփիղոսն վառեալս գնդաց գնդաց ի զլուխ յարինեալ կացուցանէին զհեծելազարն յաջ յահեակ թելս գործէին: 21 Զայն ահեղ տեսիլ Յուդա հայեցեալ տեսանէր՝ զգնդացն դրաւշու դրաւշու պատրաստութիւն, զզինուցն զպէսպէս սրբութիւն, զնշանացն փողփողել, զմեծամեծ գազանացն զանհնարին գազանութիւն, զձեռս յերկինս համբարձեալ՝ ի նշանագործ Տէրն կարդայր. որ ոչ թէ ըստ կամս մարդկան, այլ ըստ կամս իրաւանց իւրոց տայ զյաղթութիւն արժանեաց իւրոց: 22 Եւ սկսաւ ասել յաղաչելն իւր այսպէս. Դու Տէր տերանց առաքեցեր զհրեշտակ քո ի ժամանակս Եզեկիայ արքայի, եւ սատակեցեր դու ի զարաց անտի Սենեքերիմայ հարիւր ութսուն եւ հինգ հազար հեծեալ սպառազէն: 23 Եւ արդ Տէր ամենազար որ բնակեալ ես յերկինս, առաքեալ զհրեշտակ քո առաջի մեր, յահ յերկելոյ ի դողումն, ի զարութիւն բազկի քոյ, զի զահի հարցին՝ եւ պակիցեն, 24 որ հայիոյութեամբ հասեալ են ի վերայ ժողովրդեան քոյ: Եւ սա

զբանս իւր վախճանեաց: 25 Իսկ Նիկանովր՝ մեծաշուք ի գոչին փողոյ, բազում արուեստականաց ձայնիւ զճակատն յառաջ մատուցանէր: 26 Սոքա աստի բազում աղաւթիւք խնդրուածոց ի վերայ յարձակէին. 27 զձեռն ի գործ արարեալ, եւ զսիրտս առ Աստուած աղաւթիւք յերկինս: Հասանէին հարկանէին գունդն մակաբեան Յուդայ ի զաւրացն հեթանոսաց, ոչինչ պակաս յերից բիրտուց եւ ի հինգ հազարէ. մեծապէս զուարճացեալք յերեւել աւգնականութեան մեծութեանցն Աստուծոյ: 28 Եւ այսպէս զգործն ուրախութեան վճարեալ խնդութեամբ դառնային: Անդ գտանէին անկեալ զՆիկանովր առաջի գնդին կոտորելոց՝ զինուն զարդուն նշանաւք հանդերձ ի մէջ երկուց ճակատոցն: 29 Ի ձայն բարձր գոչման մեծ աղաղակաւ զամենագարն Աստուած յիւրեանց հայրենի բարբառն արինէին: 30 Հրաման տայր որ զաւրութեամբն հաստատութեամբ՝ առհասարակ քաջութեամբ նահատակութեամբ՝ մտադէր հաւանութեամբ ի վերայ ազգին նահատակեալ՝ հրամայեաց զգլուխն հատանել զՆիկանովրայ, եւ զաջ ձեռն թիկամբն հանդերձ, եւ տանել յԵրուսաղէմ: 31 Իբրեւ եկն ինքն՝ եհաս, կոչեաց զազգատոհմն, զքահանայսն առաջի սեղանոյն. եւ ետ ածել զամրապահ միջնաբերդին զակառանց. 32 եւ ցոյց նոցա զանարէն զհայիոյիչ զՆիկանովրայ զգլուխն, եւ զձեռն գոր իշխեաց ձգել ի տաճար անդր յամենակալի Աստուծոյ պարծանաւք հպարտութեամբ: 33 Եւ զլեզուն հրամայեաց զանարէն Նիկանովրայ հատանել. եւ ասէ, մանր մանր կոտորեալ զայս թոչնոց գէշագէշ ջամբեցից: Եւ զանմտութեան բազուկն յանդիման տաճարին հրամայեաց կախել: 34 Այլ ամենեքին յերկինս արինէին զերեւելին Աստուած՝ եւ ասէին Աւրինեալ որ պահեաց անարատ զսուրբ տեղի իւր: 35 Եւ կախեաց զՆիկանովրայ զգլուխն զբարձրամուր աշտարակէն յայտ յանդիման ամենեցուն. եւ յայտնապէս աւգնականութեան Տեառն նշան յաղթութեան կանգնեցաւ: 36 Ուխտ եղին առհասարակ, հրաման ետուն ընդ ամենայն ազգն ի հասարակ կամաց հաւանութենէ առնել զաւրն զայն ար տաւնից տարեկանաց. զի մի թողցեն աննշան զաւրն զայն: 37 Եւ էր նշան աւուրն թիւ երեքտասաներորդ ար, երկոտասաներորդ ամսեանն Ադարայ, որ անուանեալ կոչի յասորուց բարբառոյ անտի այսպէս. որ միով աւուրք յառաջ էր քան զամիսն մարդքեական: 38 Այն որ ինչ վասն Նիկանովրայ իրացն՝ խաւսք են, այսչափ: Եւ յայնց ժամանակաց յորում հասու եղեն հեբրայեցիք քաղաքին՝ ի նմին վայրի եւ ես զբանս վախճանեցից: 39 Եւ թէ իցեն ի կարգի՝ զովեցայց ի կարգել անդ. զայս եւ ես կամիմ. ապա թէ հետեւակս ինչ՝ եւ տկարս ինչ խաւսեալ իցէ, ես այդչափ ինչ կարող էի: 40 Զի որպէս զգինի որ առանձինն ըմպիցէ՝ եւ դարձեալ զջուր առանձինն՝ անարգ է. այլ զորարինակ զջուր ընդ գինի որ խառնէ, քաղցր եւ անոյշ առնէ զշնորհս նորա. տոյնպէս եւ բանից կազմութիւն զուարթացուցանէ զլսելիս որ ընդունին զսա: Յայսմ վայրի լիցի վախճան բանիցս:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱԿԱՐԱՅԵՑԻՑԻՈՅ:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ա.

Ա 1 Ազդ եղել Փիղովպատովրայ ի դարձելոց անտի վասն կողմանցն յորոց մերժէր գնա՝ եւ զգաւրս իւր Անտիոքոս. ժամ տայր՝ հրաման հանէր ամենայն զաւրաց իւրոց հետեւակաց եւ հեծելոց եւ առնոյր ընդ իւր զքոյր իւր զԱրսինոյէ. չու առնէր, խաղայր գնայր գայր հասանէր ի կողմանս Հռափայեցոց, ուր էին հասեալ բանակեալ Անտիոքոս ամենայն զաւրաւք իւրովը: 2 Թէոդոտոս ոմն անուն՝ գործ ի միտ արկանէր, առնոյր գունդ մի որ ընդ իւրով ձեռամբ էր, ծածուկ վառէր. հասանէր գիշերի ի վերայ խորանին Փտողոմեայ, ի ներքս անկանել՝ եւ գնա անդէն սպանանել. եւ միայն անձամբ վճարել զգործ պատերազմին: Նմա պատահեալ առաջնորդէր Դովսիթէոս անուն յազգէ հրէայ, աւտարացեալ ի նախնեացն արինաց: Անդէն ի խորանի անդ արագ արագ շիջուցանէին. եւ այսպէս մարտն բորբոքէր, եւ իրքն Անտիոքայ առաւել յաջողէին: 3 Յառնէր վաղվաղակի Արսինոյէ, ի ձայն ողորմ լալոյ, զգեսս արձակեալ առաջի զաւրացն աղաչէր, այսուհետեւ ի վերայ անձանց եւ որդոց մարտնչել: Եւ եթէ ինչ յաղթութեան հնարս գտանել մարթացեն, խոստանայր տալ նոցա յայր՝ երկուս երկուս մանեակս ոսկիս: Եւ այնպէս դէպ լինէր թշնամին ի ձեռս Անտիոքայ եւ զաւրացն ապականել բազումս կոտորելով, եւ բազումս ի գերութեան վարելով: 4 Իբրեւ այս խորհուրդք յաղթեցան, եւ գործն այն ի ձեռս իւր պատրաստեցաւ. եղ ի մտի իւրում հասանել ինքն ի վերայ քաղաքաց որ շուրջ զիւրեւ էին, եւ տալ նոցա միսիթար: Չայս առնէր կատարէր, ընդ ամենայն տեղիս պաշտամանց պարգեւս բաշխէր. քաջալերեալս եւ միսիթարեալս ընդ իւրեւ կացուցանէր: 5 Արձակեցին եւ հեբրայեցիքն ի ծերակոյտ ժողովրդենէ անտի հարցանել զողջոյն. մատուցանել պատարագս. յայտ առնել զինդալ վասն յաղթութեանն ուրախութեան. եւ նա եղ ինքն ի մտի իւրում յաւժարել հասանել սիրով ուրախութեամբ ի մէջ նոցա: Բ 6 Իբրեւ եկն եհաս յԵրուսաղէմ մեծաւ շքով բազում պաշտամամբք, ողջակէզս պատարագաց մատուցանէր մեծին Աստուծոյ, գոհանայր եւ շնորհս մատուցանէր: Եւ ինչ մի կամէր աւելի պաշտաւն ի տեղի անդր ցուցանել: Իբրեւ եկն եհաս ի տեղին սուրբ էր զարմացեալ ընդ գեղեցկութիւն վայելչութեանց տաճարին, եւ ընդ արեւնս սպասուցն. խորհեցաւ ցանկացաւ մտանել ինքն ի տաճար անդր: 7 Նոքա կացին առաջի եւ ցուցանէին, եթէ ոչ արեւն եւ պատշաճ է զայդ առնել, քանզի եւ հրէից իսկ ոչ է մարթ մտանել, եւ ոչ քահանայից ամենեցուն. բայց միայն միում քահանայապետին, սակայն եւ նմա տարոջէ ի տարի, միանգամ ի տարուջ: 8 Նաճուկայի ոչ ինչ թուլանայր. թէպէտ եւ բերէին զարեւնսն, առաջի ընթերնուին. եւ այնպէս ոչ թուլանայր. յամառեալ պնդեալ էր զանձն ի ներքս մատուցանել. եթէ նոքա չիցեն ասէ արժանի ի ներքս մտանել՝ սակայն ինձ արժան է զայդ պատիւ առնել: 9 Բայց աղէ՛ դու քեզ ասեմ. զիս ղդ է զի յամենայն տեղիս պաշտամանց անխտիր համարձակ մտանեմ. եւ ոչոք է որ արգել առնէ: Եւ այլ ոք անդուստ յանդգնագոյնս բարբառեցաւ՝ ասէ. Զի՛ պնդեալ յամառեալ ես. իցեն ինչ արդեւք՝ վասն որոյ չիցէ արժան մտանել: Նա ասէ. Այի չիք ինչ հնար. թէ կամիք, եւ թէ ոչ կամիք. բայց թէ մտանեմ: 10 Անդ քահանայքն ամենայն պատուական հանդերձիւքն իւրեանց անկանէին սողէին, աղաչէին զԱստուած արգնել նոցա, եւ փոխել զխորհուրդն զայն ի նմանէ. աղաղակաւ արտասուաւք գտաճարն լնուին. եւ որ ոչ անդ դիպեալ էին քաղաքացիքն խռովեալ յանկարծակի յայն վայր հասանէին վաղվաղակի, զի՛նչ իրք իցեն շշնջէին: Կոյսք ի կուսաստանաց մարքքն հանդերձ ի հրապարակսն հասանէին. հող արկեալ զվարսիւք, ճչիւ աղաղակաւ զքաղաքամէջսն լնուին: 11 Եւ որ արդ եւս նորամուտ հարսունք առագաստեալք յարինեալք նստէին, զարինաւոր զամաւթն մոռացեալ, ընթացս յանդգնութեան ընդ քաղաքմէջսն ընթանային: Սոյնպէս մատաղամարքն մանկամբքն հանդերձ, զդարման մանկանցն թողեալ, եւ այնպէս անզգայութեամբ ընդ անդաստանս առանց դարձադարձի յաւազամեծար տաճար անդր պնդեալ ժողովէին: Բիւրապատիկ իմն էին յայս եւ ի սոյն աղաւթք ժողովելոցն. վասն այսորիկ որ անարեւութեամբն խորհէր ձեռն յանձին հարեալ զինքն ի ներքս մատուցանել. Յայսր վերայ քաղաքացիքն բարկացեալ չառնուին յանձն զայնչափ տաքապարտուց գառնն բռնութիւն: 12 Իբրեւ տեսին թէ պնդեալ հաստատեալ կայ զիւր կամսն կատարել. ձայն ետուն միմեանց, եւ յիւրաքանչիւր զէս գնացին, վառել կազմել պատրաստել մարտնչել՝ մեռանել ի վերայ կարգացն նախնեաց՝ եւ հայրենի արինացն եւ

անդէն վաղվաղակի մեծ խռով ի տեղուջն կացուցանէին. մինչեւ հազիւհազ ծերակոյտ ժողովրդեանն ցածուցանէին զամբոխն. եւ զպատրաստեալսն ի մարտէ անտի անդրէն ի նոյն ժողովսն խնդրուածոց դարձուցանէին: Եւ զաւրբ քաղաքին անդրէն ի նոյն խնդուածս դառնային: 13 Իսկ որ զթագաւորան ծերք եւ մեծամեծք ժողովրդեանն էին՝ ջանային զմիտսն հպարտացեալս ցածուցանել. եւ զհետեալ յամառութիւնն զիջուցանել. եւ նորա չէր ինչ հնար, այլ պնդեալ յամառեալ էր զոյն կամս կատարել՝ զոր յառաջն խորհեցաւ: 14 Նոյնպէս դարձեալ եւ որ զնովան էին՝ իբրեւ յառնն պնդութիւն հայեցան, այսրէն ի խնդրուածսն դարձան, զամենագարն աղաչել զԱստուած. այցելու աւգնական լինել. զի մի արհամարհեցէ, եւ մի ի ձեռաց թողցէ, եւ մի ընդ ոտս տացէ հպարտութեան խորհրդոց՝ զարեւնսն արինաւորս: Եւ այնպիսի ստեպ ստեպ սրտի մտաւք աղաղակ էր զաւրացն ժողովելոց անհնարին գոչիւն ի նմին լինել. զի կարծեալ այսպէս էր. եթէ ոչ միայն մարդիկն աղաղակիցեն, այլ եւ պարիսպքն եւ յատակքն հնչիցեն. զի ամենայն մարդկանն ի մտի եղեալ՝ զմահ ընդ կենաց փոխանակել, քան տեսանել զտեղին սրբութեան ի պղծութիւն դարձուցեալ:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԵՑԻՈՑ
ԳԼՈՒԽ Բ.

1 Սկսան աղաչել եւ ասել. Տէր տէր թագաւոր երկնից, եւ Տէր Աստուած ամենայն արարածոց, սուրբ սրբոց, ամենագար ամենակալ, հայեաց ի ցաւագնութիւնս մեր որ ի ձեռն անարինին եւ պղծոյն՝ որ յանդգնութեամբ հպարտացեալ է: 2 Դու ստեղծեր զամենայն. դու որ զամենայն ընդունիս հեզութեամբ եւ արդարութեամբ. արդար ես դու Տէր, եւ որ հպարտութեամբ եւ ամբարտաւանութեամբ ինչ գործեն՝ դատիս զնոսա. դու՝ որ յառաջ զանարեւնութիւնսն գործէին հսկայս՝ որ յանձանց զարութիւն եւ ի քաջութիւն յուսացեալ էին՝ ջնջեցեր, ածեր ի վերայ նոցա զանչափ ջուրցն սաստկութիւն: 3 Դու՝ որ գործէին զամբարտաւանութիւն զտողմացիսն՝ յայտ յանդիմանութեամբ չարեալքն իւրեանց հանդերձ՝ խայտառակեցեր, ի հուր եւ ի ծծումբ դատեցեր, եւ առակ խայտառակութեան յետնոց թողեալ: 4 Դու՝ զյանդուգն զբուռն արքայն սաստիկ զՓարաւոն՝ որ արկ ի ծառայութիւն զժողովուրդ քո սուրբ զԻսրայէլ՝ պէսպէս հարուածովք կշտամբեցեր. ցուցեր զքո զարութիւն, եւ ցուցեր դու նմա զմեծութիւն զարութեան քոյ, զի պատրաստեալ զհետ հեծանէր ժողովրդեան քոյ բազում զաւրաւք՝ կառաւք եւ երկվարաւք, ընկելուզեր զնա ի ծով Կարմիր: 5 Բայց զայնոսիկ որ հաւատացին ի քեզ, ի վերայ ամենայն արարածոց զաւրացեալս պահեցեր. որք իբրեւ տեսին զգործս ձեռաց քոց, արինեցին զքեզ Տէր ամենակալ: Դու՝ թագաւոր, որ ստեղծեր զանչափ զանքննին զերկինս ամենայն, եւ ընտրեցեր քեզ զքաղաքս զայս, եւ սրբեցեր զտեղիս զայս յանուն քո քեզ որ աննիազդ եւ յամենայնի: 6 Դու ժողովեցեր զսա ի փառս մեծութեան, եւ ի պատիւ անուան քոյ. դու սիրեցեր զտաճարս զայս, եւ խոստացար դու տանս Իսրայէլի, բամ, ինչ դէպք որ հասանիցեն, կամ նեղութիւնք որ գայցեն ի վերայ, զալ հասանել յայս տեղի սրբութեան խնդրուածովք, լսելի առնել զաղաւթս մեր: Արդ հաւատարիմ է բան քո՝ եւ ճշմարիտ. 7 քանզի բազում անգամ յորժամ նեղեցան հարքն մեր՝ աւգնեցեր դու նոցա ի խոնարհութեան իւրեանց, եւ փրկեցեր դու զնոսա ի մեծամեծ չարեաց: Արդ աւասիկ եւ մեք սուրբ թագաւոր, վասն մեծամեծ եւ բազում մեղաց մերոց չարչարեալք, հնազանդեալ եմք ի թշնամեաց մերոց պարտասեալք եւ տարակուսեալք ի տկարութեան մերում, եւ յաւուրս նեղութեան յայսմիկ. պիղծս հպարտս եւ ամբարտաւանս սպրդէ հնարել ի ներքս անկանել, թշնամանել զտեղի սրբութեան զանուանի ընդ ամենայն երկիր երեւեալ տաճար փառաց անուան քոյ: 8 Թէպէտ եւ բնակութիւն քո երկնից երկինք են, աներեւոյթ անձեռնհաս ձեռին մարդոյ. սակայն վասն զի հաճեցար փառաւք քովք ընդ վայելչութիւն Իսրայէլի սրբեցեր զտեղիս զայս. թէպէտ եւ յանցաւոր եմք քեզ, մի խնդրեր զվրէժն զայն հեթանոսաց պղծութեամբ. եւ մի պարծեսցին անարեւնք իւրեանց հպարտութիւնն, եւ մի ցնծացեն յամբարտաւանութիւն խաւսից իւրեանց խաւսիցեն՝ թէ մեք կոխեցաք զտաճարն սրբութեան, զորարինակ կոխիցին խառնակոյի յատակք մեհենից: 9 Յնջեա զմեղս մեր, եւ ցրուեա զամենայն յանցանս մեր, երեւեցո զողորմութիւնս քո ըստ ժամանակիս ըստ այսմիկ: Վաղվաղակի ժամանեցեն մեզ ողորմութիւնք քո. եւ տուր արինութիւն ի բերան կործանելոցս եւ չարչարելոց. եւ արա ընդ մեզ խաղաղութիւն: 10 Իսկ սուրբն որ ի սուրբս բնակեալ է, ամենագարն ամենակալն Աստուած լուաւ զարինաւոր զաղաւթս խնդրուածոց ժողովրդեանն: Զայն՝ որ արդ եւս

հպարտութեամբ ամբարտաւանութեամբ մեծաւ ի վերայ նոցա համարձակ սաստկացել էր. հարկանէր զնա աստի անտի սաստիկ. տանէր եւ շարժէր զնա իբրեւ զեղէն ի հողմոյ, եւ անդէն զգետներ: Եւ նա անպէս անկեալ դներ անզգայ ընդարմացեալ անմոռն՝ անդամալոյծ լուծեալ յամենայն յաւից զի սաստիկ եւ արագ արագ հասանէր ի վերայ նորա դատաստանքն հպարտութեան: 11 Բարեկամքն եւ որ զնովաւ սպասաւորքն էին, իբրեւ տեսին թէ այնպէս արագ հասանէր ի վերայ նորա դատաստանն, զահի հարկանէին, թէ գուցէ եւ ոգիքն սպառիցին. եւ վաղվաղակի զնա ի ներքուստ արտաքս քարշէին. զարհուրեալք ի սաստիկ հարուածոց անտի: 12 Իբրեւ ժամք հարուստ ի վերայ անցին, եւ առնն միտք յինքն եկին: Սակայն ոչ եթէ զոջացաւ ի միտս իւր յետ մեծի պատուհասին, այլ սաստկագոյնս եւս սկսաւ սպառնալ: Գ շրամայէր չու դարձս առնել: 13 Իբրեւ եկն եհաս յերկիրն Եգիպտացոց, եւ զչարութիւնն եւս քան զեւս յանձն իւր աճեցուցանէր՝ տաճարակից ընկերովքն իւրովք՝ մեկնելովք յամենայն իրաւանց. եւ ոչ միայն անթիւ աղտեղութեամբքն չյագեցաւ, եւ յայնչափ յանդգնութիւն հասանէր, զի հայհոյութեամբ զտեղին լնոյր: Զի բազումք ի բարեկամաց անտի իբրեւ ընդ թագաւորն նայէին՝ եւ ինքեանք զհետ երթային կամաց նորա: 14 Գիր առնէր՝ եւ ի հրապարակս տայր տարածանել, բամբասանս՝ եւ հայհոյութիւնս: Եւ զսրահին շուրջ ի վերայ աշտարակացն արձանս հրամայէր կանգնել, եւ զիր հաստատել, հրաման տալ սաստկութեամբ: Ապա թէ իցէ ոք այնր՝ զտցի որ ոչ զոհիցէ մի իշխել ամենեւին մտանել ի տաճար անդր: Եւ զամենայն ազգն հրէից յաշխարհագիր խառնել, ի կարգս հարկի ծառայութեան արինի: Եւ որ սակաւ մի խեռեալ ընդդէմ դառնայցեն, պատուհաս մահու ի վերայ նոցա. եւ զոր ոչն սպանանիցեն, դրոշմեալս հրով նշանաւորս որմզդակն ղիցն տանի ոստս ի ձեռն պսակաւորս կաքաւեցուցանել: 15 Այլ զի մի ամենեցուն իբրեւ զթշնամի երեւեցի, զայս եւս հրամայեաց զրել ի հրովարտակի անդ. ապա թէ իցեն ոմանք ի նոցանէ որ յաւարիցեն զարէնս արքունի յանձինս իւրեանց ունել զոսս քաղաքակիցս աղեքսանդրացոց համարել: 16 Բազումք ի նոցանէ ծանծաղամիտք, որ յառաջն իսկ զայթի զայթի կային յարեւսն առաջինս, ղիւրաւ տային զանձինս իւրեանց ի ներքս. իբրեւ մեծ իմն անուն փառաց ժառանգել խորհէին, եթէ մտաց թագաւորին հնազանդեցին: 17 Բազումք ի նոցանէ պնդեցան հաստատեցան ի սիրտս իւրեանց. եւ ոչ դրոշմեցան յարինացն իւրեանց սրբութեան. արկին առաջի զգանձս իւրեանց՝ տալ փոխանակ անձանց իւրեանց. զի յաներկելոս զանձինս իւրեանց փրկեցեն ի գրոյ անտի. եւ յուսով հաստատեցին ազնականութիւն գտանել: Եւ որ մեկնէին ի նոցանէ խորշէին՝ զարշէին, եւ զոսս պիղծս համարէին. որոշէին զատանէին յարինացն հայրենի, եւ յազնութենէ անտի սրբութեան զոսս ի բաց մերժեցին:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Գ.

1 Իբրեւ ի վերայ հասանէր անարեւն՝ խորհրդոց նոցա, յայնչափ սրտմտութիւն բարկութեան բրդէր, մինչեւ հրաման տայր՝ ոչ միայն յերուսաղէմացոցն ածել, այլ ընդ ամենայն երկիր ուր բնակեալ իցեն որդիք հեբրայեցոց, հրաման տայր ածել ժողովել կուտել զոսս, եւ չարաչար մահու սպանանել զկեանս նոցա յերկրէ: 2 Իբրեւ այս հրաման դառնութեան սաստիկ ելանէր անարէն, չար թուէր նոցա նեղութիւն փոփոխելոյ արինացն քան զմահուն դառնութիւն: 3 Իսկ որդիքն հեբրայեցոց զարէնս միամտութեամբ ընդ արքային՝ արդար պահէին, եւ ի տէր Աստուած իւրեանց հաստատուն կային, եւ զարեւսն տուեալս հաստատուն պահէին. մեկնութիւն առնէին յապստամբացն անարեւնութենէ, վասն այսորիկ շատից յաչաց ելանէին: 4 Բայց վասն հաստատութեան գործոյ սպասուն արինաց՝ առաջի ամենայն մարդկան փառաւորեալ կային. վասն այսորիկ զարգասիսն բարեաց ազգին՝ այլազգիքն ի համար ոչ բերէին: Բայց զպաշտանն եւ զարեւս կերակրոցն ի հակառակութիւն ապստամբութեան տանէին՝ ասէին առհասարակ արքայի եւ զարացն արքունի թշնամի է ազգս այս: Եւ այսպիսի բանիւք հայհոյութեան վնաս արքունի եւ պատուհաս մեծ ի վերայ հասուցեալ դնէին: 5 Իսկ որ ի քաղաքի անդ հեթանոսք էին, իբրեւ տեսին զանկարծակի խռովութիւն մարդկանն, եւ զայնչափ հալածանսն յանկարծակի հասեալ ի վերայ, աւզնել ինչ ոչ կարէին, եւ ոչ ընդդէմ դառնալ հրամանացն արքունի: 6 Բայց սակայն արգահատէին միխթարէին քաջալերէին՝ եւ խնդրէին անցուցանել վաղվաղակի զժամն բարկութեան, եւ ասէին. Ոչ թողու Տէր Աստուած իւրեանց զայդպիսի գունդ տարապարտոց կորուսանել: Եւ որ այլ ոք բարեկամք եւ

մերձաւորք՝ եւ վաճառակիցք էին, լռելեայն ուխտ դնէին աւգնական լինել՝ որչափ ձեռնհաս լինէին: 7 Բայց անաւրէնն այնչափ համբաձեալ էր ի հպարտութիւնն առ ժամանակ անդր, եւ ամենեւին ոչ հայէր ի զարութիւն մեծին Աստուծոյ. բայց այսպէս ածէր զմտաւ՝ թէ մշտնջեան իցէ իւրոց խորհրդոցն՝ իշխանութիւն: Արդ՝ հրովարտակս առնէր ընդ ամենայն աշխարհ՝ արինակ զայս: 8 Արքայ Անտիոքոս՝ կողմանցդ Եգիպտացոց ի տեղիս տեղիս, առ սպարապետս, եւ առ զաւրավարս, եւ առ զաւրս՝ ողջոյն. ողջ լիջիք. եւ ես ինձէն իսկ ողջ եմ ամենայն իրաւք, զաւրաւք, տէրութեան արինաւք: 9 Ձեր ինքնին լուեալ իցէ վասն առնուծիոյ ճանապարհին, որպիսի գնդաւ մտի եւ դիցն աւգնականութեամբ ի ճանապարհին. ոչ զարութեան բռնութեամբ, ոչ ի տէգ նիզակաց, ոչ ի հաստապինդ բռնութիւն աղեղանց. այլ հեզութեամբ եւ խոնարհութեամբ, մարդասէր խորհրդովք, իբրեւ դայեկաբար սնուցանել զամենայն կողմանս Ստորին Ասորոց եւ Տաճկաստանի. ընդ ամենայնի ամենայն բարեաւ եղէ. 10 մեծապատիւ մեծապարզեւ արարաք զամենայն կողմանս քաղաքացն: Եկաք իջաք եւ ի քաղաքն Երուսաղէմացոց եկաք կամեցաք մտանել ի տաճարն ի չարագործաց վայր անդր, որ ոչ կամէին կասել երբէք ի խորամանկութենէ չարեաց իւրեանց: 11 Նոքա վեր ի վերոյ բանիւք խնդացին զվեր ի նոսա հասանել, բայց արդեամբք խորամանկեցին չմերձենալ ի մեզ. եւ ոչ զմեզ ի տաճար անդր մերձեցուցին, եւ ոչ զերեւելի դահամունս պատարագաց մերոց ի տաճար անդր իւրեանց ընկալան, ի հպարտութիւն ամբարտաւանութեան յեցեալ, յայն որ ի հնոց ժամանակաց հետէ ունէին, արգելին զմեզ ի ներքս մտանելոյ: Կարաւտացան պակասեցան ի մերմէ բարեաց մարդասէր զարութենէ՝ զոր ունիմք առ ամենայն մարդիկ: 12 Եւ զիւրեանց զանհնարին մտացն թշնամութիւն զոր ունէին ընդ մեզ, յայտնապէս կամեցան ցուցանել. իբրեւ միայն ի մէջ ամենայն ազգաց կամեցան կնճանալ ելանել տիրել թագաւորել հպարտանալ՝ ամբարտաւանել յողն կալ, բարձրապարանոց երեւել ի վերայ երախտաւորաց իւրեանց: 13 Մէք իբրեւ կամեցաք ըստ նոցա անմտութեանն զվեր միտս զնստուցանել մեծաւ յաղթութեամբ դարձաք անտի ի կողմանս երկրին Եգիպտացոց: Ջամենայն ազգս եւ զազինս մարդասէր հեզութեամբ խնամով՝ որպէս պարտ պատշաճ էր արինի մերում նուաճեցաք: 14 Եւ զազգատոռնմն նոցա առանց ոյս ի մտի ունելոյ, վասն բազմապատիկ յանդգնութեանն եւ ժպրհութեան նոցա. սակայն հրամայեցաք աղէքսանդրացոց քաղաքակից արժանիս առնել ի համարի: 15 Նոքա եւս վատթար յետսամիտ խորհրդովք՝ եւ տնկակից խորամանկութեամբք զայն բարիս յանձանց մերժեցին: Եւ քանզի հանապազ զմիտս իւրեանց ի չարին հաւանութեան ունէին, ոչ միայն ի բաց մերժեցին զերեւելի պատիւ մեծարանաց ընկերութեանն. այլ զարշին եւ անարգեն, եւ պիղծ համարին բանիւք եւ լուրթեամբ: Եւ զայն եւս սակաւս որ ի մեզ գրծով նուաճեցան, խոտեն եւ անարգեն, եւ անկեաց կեանս շտապ տազնապաւ ի վերայ հասուցանեն. կարճ ի կարճոյ վաղվադակի՝ կործանումն իրաց նոցա խոստանան ցուցանել: 16 Յայսմ ամենայնէ հաստատեցաք նոցա ընդ մեզ թշնամութիւն եւ խորհուրդս ի մտի եղաք, եթէ գուցէ առ այնպիսի խորամանկ բարոյիւք նոցա յանկարծակի խռովութիւն ինչ ի մեր վերայ հասանիցէ. եւ նոքա ըստ իւրեանց անաւրէնութեան զթիկունս հաստ առնիցեն, մատնտու ի ներքուստ արտաքս առ թշնամիս անդր գտանիցեն: Հրաման տուաք՝ վաղվադակի իբրեւ ի ձեռն առնուցուք զայդ մեր առ ձեզ հրովարտակս. զմոլեկան չարագործսդ կնաւ եւ մանկամբք հանդերձ մեծաւ թշնամանաւք եւ աշխատութեամբ, ոտիւք ձեռաւք պարանոցաւք կապելովք, շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահապանաւք, ահագին պատուհասիւք առ մեզ արձակել: 17 Զի իբրեւ նոքա՝ խորամանկ ըստ անաւրէն չարագործութեանն պատիժ եւ պատուհաս ըստ իւրեանց արժանի գործոցն կրեցեն. խաղաղագոյն եւ դիւրին մերոց իրաց կազմած հաստատութեամբ պատրաստեցի: Ապա թէ գտցի՝ որ թաքուսցէ որք ի նոցանէ այր մի՝ կամ կին մի, կամ տղայ մանուկ մի՝ յանցեալ ծերութենէ մինչեւ ի դիեցիկն ի գրկի չարաչար տանջանաւք պատուհասու մահու զնա տոռնաւ հարցեն: 18 Ապա թէ որք գտցի, որ զղաղեալն թաքուցեալն գուշակեցէ, ինչքն եւ ստացուածքն գուշակելեացն լիցին եւ յարքունի զանձէ նմա պարգեւ լիցի, եւ ազատութեան պսակաւ պատուեալ ի հրապարակս եկեցէ կոչեցեալ: 19 Եւ ամենայն տեղի՝ ուր երեւեսցի ի նմա՝ ի նոցանէ որ դաւղեալ եւ թաքուցեալ, անէր հրձիգ եւ անապատ լիցի. եւ ամենայն ազգի մարդկան յամենայն պէտս՝ անպէտ կացցէ մինչեւ յաւիտեանս ժամանակաց:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՅ

ԳԼՈՒԽ Դ.

1 Եւ հրովարտակն՝ արքունի արինակ գայս գրեցաւ: Բայց ընդ ամենայն տեղիս ուր եւ հասանէր հրաման հրովարտակին, գաւառակոյտ քաղաքաժողով ուրախութիւն լինէր հեթանոսացն, մեծաւ ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ, գառագաստեալ խորամանկ նենգութեամբ զոխութիւն խորհրդոցն գաղտնեաց՝ յայտնութեամբ համարձակութեամբ զթշնամութիւն ցուցանէին: 2 Եւ քաջացն սուգ անհնարին՝ եւ գերարտաւարալից գոչմամբ եռանդն ի վեր հասեալ զսիրտս ճմլէր: Յանկարծակի հրամանն դառնութեան որ ի սատակումն զամենեսեան առհասարակ հրաւիրէր: 3 Քանզի զի՞նչ արէնք կամ քաղաք, կամ բնաւ ամենեւին տեղի բնակեալ մարդկամբ, կամ ո՞ր անցք փողոցաց ընդ ամենայն քաղաքս, որ ոչ գուժիւ աղաղակաւ կոծով ի վերայ նոցա չէին լցեալ ճշելով: 4 Ձի այսպէս մեծաւ սաստիւ դառնութեամբ, եւ անողորմ հրամանաւ զազգն ընտրեալ ի քաղաքաց քաղաքաց ժողովեալ յուղարկէին ի ձեռն զաւրավարաց գաւառացն, զի արտաքոյ բնակութեան ի տար պայման հրամանին տարապարտոց մեռանել: Եւ այնչափ աղէտ տարակուսի էր ի վերայ անհնարին վշտացն, մինչէ սիրտն ռխակալ եւ ակն նախանձալից՝ վասն հաւասար գրոյն յայն ողորմ տեսիլ չարչարանաց մարդկանն, արտասուք քամէին: Ձի յանկարծակի զթշուառութեան ճանապարհաւքն՝ 5 զի երթային տանէին զբազմութիւն ծերակոյտ ալեացն հնացելոց, հիւանդաքայլ ոտիւք տարակուսեալ տկարութեամբ ի հնութեան ժամանակի: Իսկ որ արդ եւս նորոգ ամուսնութիւնք ի միմեանս հասեալ թերալից ուրախութեամբ նորասէր առագաստիցն, չարաչար գուժիւ մերկացեալք, ուղղոյ լինէին: 6 Եւ ամրածածուկ քաղաքից ծնկասէր հարսունք, վարսս մերկացեալ՝ գոյժ առեալ՝ զիւղաթուրմ ցցունսն յանդգնեալ հոլանեալ՝ հող ի գլուխ տանէին: Փոխանակ երգոցն ուրախութեան ձայնակից ընկերաւք, անընդել աշխատութեան տառապանաւք, հերարձակ ցտեալք՝ եւ կապեալք ընդ հրապարակսն, մինչ ի նաւացն նաւահանգիստսն բռնութեամբ քարշեալք երթային: 7 Եւ նոցին ամուսինքն՝ տոռն ընդ անձն փոխանակ երիտասարդութեան ցնծութեանն՝ ձեռակապաւք խառանաձիգ ի մոռնչիւն լալոյ վասն հասեալ ժամանակին, անդէն առ ոտս իւրեանց զաւրիաս մահուն՝ դէմ յանդիման առ ի դժոխս նկարէին: 8 Եւ այսպէս զամենեսին իբրեւ զգազանս ինչ ի վայրէ երկաթակապս ածեալ, ընդ խելս նաւաց զպարանոցս կապէին՝ եւ նովին շղթայիւք բեւեռէին: Կիսոցն զոտիցն եւ զձեռաց կապելոց առեալ՝ ընդ վերնակողմն տախտակամած նաւին բեւեռէին: Յամենայն կողմանց թմբբեալք եւ յիմարեալք, զի անձին ինչ հրամայել յերթալ նաւացն նենգութեամբ ինչ մի կարացեն: 9 Իբրեւ այնպէս զամենեսին գնոսս ի նաւ անդր՝ ամացեալ տանէին. եւ ընդ հողմոյն աջողել ըստ հրամանի թագաւորին ի տեղի հասուցանէին: Հրաման ետուն արտաքոյ քաղաքին յասպարիսի անդ՝ յընդարձակ տեղուջ յաշխարհակոյտ վայրի վասն խայտառակութեան ազգին. զի ամենեցուն համարձակ իցէ տեսանել որ յայսկոյս յայնկոյս շահատակէին. զառաջին քինու վրէժն զամենեցունց ընդ այն հանէին: 10 Իբրեւ այս ամենայն լինէր. դարձեալ լու լինէր, թէ ազգակիցքն գաղտուկ ելանեն արտասուաց կցորդ լինել վասն յանկարծակի թշուառութեանն ի վերայ ազգին հասելոյ: Իբրեւ այն ազդ լինէր՝ ի սրտմտութիւն բարկութեան բրդէր թագաւորն. հրաման տայր եւ այնոցիկ որ ի ներքս ի քաղաքի անդ էին ածել խառնել ընդ նոսս, եւ առհասարակ ի նմին պատժի պատուհասի արժանի մահու առնել զամենեսեան. եւ ընդ միով աշխարհամար գրովն զազգատոհմն ամենայն յանուանէ գրել: 11 Ձի առ յառաջ սակաւ մի յայտնելոյ գործոցն վասն սրտացաւութեան պաշտամանն պատուիրեալ էր, սաստիկ պատուհասիւք մեծամեծ տանջանաւք ի միում ժամանակի արագ արագ կորուսանել: 12 Եւ նոցա զիր համարոյն այսպէս դառնութեան սաստիկ հրամանին սրտացաւութեան պնդապէս յարեւելից մինչէ ի մուտս արեւու՝ անվախձան կատարած յաւուրս քառասուն ձգտէր: 13 Առաւել մեծապէս քան զարէն հանապազորդ՝ թագաւորն լի ցնծութեամբ հրաման տայր՝ մեծի տաճարին կոչնականս նուիրել յամենայն մեծամեծաց մոլորեալ մտաւք ի ճշմարտութենէ, անարբէն պիղծ բերանովն զանշշունչ զանձայն զանմունչ կուռսն՝ յարգէր գովէր. եւ յարինաւոր սրբութիւնսն խաւսէր որինչ ոչ էր արժան: 14 Եւ յետ ժամանակեալ ժամադիր ժամուն, եկին մատուցին աշխարհահամար դպիրքն զգիրն առաջի թագաւորին. սկսան պաղատել, եւ անհնար համարեցան առնել զիր զաշխարհամար հրէիցն. ասէ, ոչ յաղթեմք վասն անչափ բազմութեանն. զի բազում այն են ասէ, որ ցան աստ անդ ընդ աշխարհ անհամար մնացեալ են արտաքոյ այդր գրոյ անհամար կան. եւ որ ի տեղիս տեղիս՝ յապարանս ապարանս ի կողմանս երկրին Եգիպտացոց անհամար կան: 15 Իբրեւ զայն լսէր թագաւորն, պատուհասակոծ առնէր զդպիրսն իբրեւ զկաշառաբեկս, իբրեւ զայն ինչ խելս մենքենայից խառնեալ՝ զի ապրեցուցանել մարթասցեն նոքա զնոսս: 16 Նոքա՝ հաստատէին եւ ասէին, յայտ յանդիման ցուցանէին զբարտեսն պակասեալ, եւ զգրիչսն մաշեալս: Եւ այս

ամենայն լինել վասն ազնականութեան բարձրելոյն, որ ցուցանէր զգթութիւն խնամոց ի վերայ երբայեցոցն:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Ե.

1 Յայնմ ժամանակի կոչէր նա զՀերմոն փղապետ, մեծաւ սաստկութեամբ վառել զփիղոսն ի վաղիւ անդր. զի առանց յապաղելոյ պատրաստեցէ զինեզէնս խնկալիցս՝ զայրացեալս կնդրկաւ՝ զազանացեալս անապակաւ, ի հրապարակ ածել՝ թոռով իբրեւ եւթն հարիւր. ածել պատրաստել ահագին պատուհաս ազգին երբայեցոց: 2 Եւ թագաւորն զայս հրաման տայր փղապետին, եւ ինքն յուրախութիւն դառնայր՝ բազում զարաւք մեծամեծ աւագանով, որ առաւել եւս թշնամութեամբ էին ընդ ազգին երբայեցոց քան զթագաւորն: 3 Իսկ փղապետն իբրեւ լուաւ զհրամանն սաստկութեամբ՝ կատարէր ի ժամ անդ զփիղոսն պատրաստէր. եւ այլ սպասաւորքն ելանէին կապէին զտառապելոցն զոտս եւ զձեռս, եւ զայլ պահ զիշերապահ շուրջ զնոքաւք զգուշութեամբ բիրազգի ածէին: Ընդ միտս իւրեանց համարեալ ընդ այգն ընդ առաւաւտն վախճան սատակման ածեալ ի վերայ ազգին տեսանէին: 4 Իսկ հրէայքն յամենայն կողմանց զանձինս իւրեանց անգար եւ առանց ազնականութեան գէշ անկեալ հեթանոսացն համարէին զամենակալն Աստուած, եւ զամենայն զարութեանց զարացուցիչ զողորմածն Աստուած՝ անդադար բարբառով արտասուաւք կարդային: Անկեալ առհասարակ աղաչէին՝ դարձուցանել շրջել զխորհուրդն անաւրէնութեան. մեծապէս յայտնութեամբ անցուցանել զարհասն, որ անդէն մատաշուտ զոտիւք զձեռաւք պատեալ է: 5 Փղապետն զանողորմ զազանսն զինեզէնս խնկալիցս զայրացուցեալ ընդ առաւաւտն ի դուռն թագաւորին հասուցանէր: 6 Իսկ այն որ յաւիտենից ժամանակաց գեղեցիկ արարածք, բարոք բաժին տունջեան եւ զիշերոյ վիճակ ելեալ յերկնաւոր ի պարգեւատու յառատաձեռնն Աստուծոյ, ելանէր պարգեւ մասն մի քնոյ զոր առաքէր ի վերայ թագաւորին. եւ անդէն թանձր եւ խորին, եւ քաղցր եւ անոյշ քնով ի զարութիւն Տեառն կապէր զթագաւորն, եւ զնա յանշարժ խորհրդոցն անտի խաբեալ վրիպեալ կացուցանէր: 7 Անդ որդիք երբայեցոցն՝ զժամանակեալ զմահաբեր զարհասի ժամանակն՝ զանցուցեալ, զսուրբն զերկնաւորն Աստուած արհնէին: Եւ դարձեալ անկեալ ի վերայ երեսաց իւրեանց՝ աղաչէին կատարել զպարգեւն ի մեծագար բազկէ անտի, ի մէջ հպարտացեալ հեթանոսացն երեւեցուցանել: 8 Իբրեւ ընդ մէջ լինէր ժամ տասներորդ. եւ սպաս տաճարին ամենայն պատրաստեալ էր, եւ կոչնականքն յիւրաքանչիւր ի չափս յարինեալ կային յանկարծակի խթեաց ազդ արար, մերձ յանցանել լինել ժամ ուրախութեան տաճարին: Ջայն ժամ զուրախութեան զմտաւ ածէր թագաւորն, եւ անդէն բազմեալ վաղվաղակի հրամայէր զկոչնականսն ի ներքս կոչել, սպաս առնել տաճարին բարձիցն պատրաստութեան, զայր այր յիւրաքանչիւր գահ հրամայէր մատուցանել. 9 ի ձեռն առեալ զուրախութիւն խրախունս առնէր տաճարին, զանագան ժամուն ընդ ուրախութիւն զուրախութեան անցուցանել: Իբրեւ յերկարագոյն նուագաւք զբանիւք անկանէին. կոչեաց զփղապետն ահեղ սաստկութեամբ դառնապէս պատուհասէր. ընդէր կամ զմէ՝ զժամադիր սաստիկ հրամանի զարհասաւ՝ անցեալ հրէայքն, եւ զայս ար կեցեալ գտանէին: 10 Նա՛կայր ցուցանէր նմա զհրամանն արքունի՝ զիշերախառն կատարեալ եւ նոքին՝ կոչնականքն վկայէին բանիցն փղապետին: Ապա թագաւորն զդառնութիւն զազանութեանն ցածուցանէր՝ եւ ասէ, երթ դու քեզ՝ զայս ար քնոյ շնորհ կալցին նոքա: Բայց անվրէպ զվաղիւ արն պատրաստեցիր ի նմին զազանութեան զփիղոսն ի վերայ անաւրէն ազգին հրէից սատակման հասուցանելոյ: 11 Իբրեւ զայն ասէր թագաւորն. եւ ամենեքին լի ուրախութեամբ ընդ մի բերան զհրամանն զովէին, յիւրաքանչիւր վանս ի միմեանց բաժանեալք, վասն անագան ժամուն մեկնէին. եւ սակայն այնչափ ոչ տային քնոյ զանձինս, որչափ զգիշերն ամենայն զմտաւ ածէին մենքենայել զինչ նոր նոր չարչարանս ի վերայ տառապելոցն հասուցանել մարթասցեն: 12 Այն ինչ՝ հաւ խաւսեցաւ, կանուխ ընդ առաւաւտն զազանացուցեալ՝ վառեալ զգազանսն ի գինի եւ ի խունկ, ածեալ պատրաստէր. եւ ինքն իջեալ ի մեծի սրահի անդ ձեւ առեալ շրջէր: Իսկ որ ի քաղաքի անդ էին, առհասարակ ելեալ հեղեալ՝ եկեալ ժողովեալ էին. դէտ ակն ունէին թշուառութեան տեսլանն, որ ընդ այգն ընդ առաւաւտն ի վերայ հրէից սպառնացեալ պահէր: 13 Եւ հրէայքն ժամ ի ժամ անցեալ զարհասան, բազում արտաւար՝ պահոց պնդութեան ի ձայն ողորմ ողբոց, զձեռս յերկինս բարձեալ՝ զմեծ զամենագարն Աստուած աղաչէին, միւսանգամ այցելու լինել փրկել զնոսա

յանհնարին յարիասէն: 14 Չեւ լինէր արեգական ճառագայթիցն յաշխարհ սփռեալ եւ թագաւորն յարուցեալ դէտ ակն ունէր մեծամեծացն: Հասեալ ի դուռն փղապետին, աչաւք ցուցանել զպատրաստութիւն փղացն, որպէս վառեալ պատրաստեալ ի դուռն հասեալ էր: 15 Թագաւորն շնորհակալ լինէր. զարմացեալ էր ընդ պատրաստութիւնն: Դարձեալ միւսանգամ անդրէն զառածանէր, զի՞նչ իրք իցեն վասն անարէն ճեպոյն. դարձեալ զմիտս դարձուցանէր, պատուհաս ի վերայ փղապետին կապէր, թէ որինչ հրաման տուեալ էր, զայն ոչ վաղվաղակի ի գլուխ հանեալ ցուցանէր: 16 Եւ այս ամենայն լինէր ի հրամանէ Տեառն ամենակալի, զանհնարին զարիասին պնդութեան խորհուրդսն յապուշ դարձուցանէր: Արդ մատուցեալ փղապետն զմեծամեծս յաւագանւոյն ի վկայութիւն տանէր. որպէս կանխաւ փիղքն վառեալ եւ զաւրքն պատրաստեալ, զհրամանն արքունի հաստատուն ի գլուխ կատարեալ ցուցանէր: 17 Դարձեալ յայնմ ժամանակի թագաւորն լնոր մեծաւ բարկութեամբ վասն մեծութեանց զթոյն Աստուծոյ զի կամէր ցրուել զխորհուրդս նորա: Որ անդէն իսկ մեծաւ բարկութեամբ՝ սաստիկ պատուհասիւք հայեցաւ ընդ փղապետն. Սկսաւ խաւսել՝ եւ ասէ: 18 Որ միանգամ հարք եւ մարք եւ որդիք ի տեսանել իսկ եկեալ իցեն, գրեսցի կուր արկանել գագանացն. եւ զքեզ ընդ նոսա փոխանակ անմեղացոյ այդոցիկ, որ իսկզբանէ նախնեաց մինչեւ ի նախնիս անարատ զարդարութիւն եւ զհաւատս՝ մեզ պահեալ է եբրայեցւոցոյ այդոցիկ: Եւ եթէ ոչ վասն դայեկատոհմ միասնունդ սիրոյն էր, զքաղցր արեւոյ յաչացոյ հատանէի, եւ զքեզ նենգաւոր չարագործ ի միջոյ պակաս առնէի: 19 Փղապետն այսպէս յանկարծ ժամանակի յեղեռնաւոր պատուհասէն մագապուր ելանէր. եւ յառաջին զուարթութենէ անտի զիջեալ տրտմագոյն երեսաւք այր զարամբ զինքն ի միջոյ անտի ի բաց մերժէր. Եւ բարեկամքն իւրաքանչիւր գլուխ ի վայր արկեալ, զամբոխն ժողովեալ յիւրաքանչիւր պէտս հրաման տուեալ ցրուէին: 20 Որդիքն եբրայեցւոց իբրեւ լուան զթագաւորին. զերեւելին զՏէր Աստուած, զթագաւորն թագաւորաց արինել սկսան. առաւել իբրեւ զայս աւգնութիւն եւս ի վերայ անձանց իւրեանց գտին: Եւ անդէն վաղվաղակի թագաւորն հրաման տայր կոչնականացն յուրախութիւն դառնալ: 21 Կոչեաց զփղապետն դարձեալ մեծաւ պատուհասիւ, սկսաւ խաւսել ընդ նմա եւ ասէ. Քանի ցս անգամ քեզ վասն նոցա, այ թշուառ՝ պատուէր տուեալ է վառել կազմել պատրաստել զփիղոսն. գոնէ արդ՝ առ վաղիւ պատրաստեսցես յեղեռնաւոր թշուառական ազգին հրէիցն: 22 Իբրեւ զայն լսէին բազմականքն ամենայն առաւել զարմանային ընդ յեղեղով միտս թագաւորին: Եւ ասեն. Յե ըբ է այդ արքայ, ցե ըբ ի միտս քո փորձես զմեզ. այդ՝ երիցս անգամ հրամայեալ է սատակել զազգոյ ժպիրի. եւ դարձեալ միւսանգամ զթոյն հրաման անդրէն եղծանես: Չիա՞րդ վասն այսորիկ եւ քաղաքս ամենայն ի ժողովս իւրեանց առաւել վշտացեալ են քան զայն չարագործս: 23 Ջայսմանէ ամենայնիւ վրիպակ արքայն լի եղեալ յիմարութեամբ ի վարանս մտանէր. եւ յայն ինչ ոչ հայէր՝ որ յերկնից այցելութիւն էր ի վերայ հեբրայեցւոց: Դարձեալ սաստկութեամբ երդնոր զերդումն անկատար, ասէ. Առանց իրիք յերկունալոյ՝ գնոսա ի դժոխս յուղարկեցից առաթուր կոխեալս անհնարին գագանացն. զաւրաժողով լինել հասանել առհասարակ ի վերայ Հրէաստանի, զփայտակերտն հրով դատել, եւ զկաւակերտն ջուրբ լուանալ. ի գերութեան վարել առհասարակ, զինչս եւ զստացուածս, եւ զորինչ կայ ի նմա: Եւ զայն պահեստ ի մէնջ զտաճարն նոցա հրձիգ առնել, եւ զնա տուն զոհից զամենայն աւուրս ժամանակաց կացուցանել: 24 Յայնմ ժամանակի հաստատութեամբ բանս լուեալ կոչնականքն, եւ բարեկամք տոհմային սիրելիք, հաստատութեամբ զբանն լուեալ՝ զուարճացեալ զնային հրաման տային զաւրացն՝ յամուր վայրի արգելեալս, շուրջ զիշերապահս եւ իւրամապահս կացուցանել: 25 Իսկ փղապետն յանհնարին մոլութիւն զգագանսն վառեալ պատրաստէր. ինզեալ զինուով կնդրկախառն յահեղ պատրաստութիւնն վառէր զդիւագին գագանսն առ վաղիւ անդր, անթիւ գէշ անկեալ հասեալ յասպարիսի անդ: Արդ՝ եկն եմուտ ի սրահ անդր, ստիպէր տագնապաւ զթագաւորն ի կոտորումն կապեալ ժողովրդեան: 26 Յայնմ ժամանակի ամենայն զաւրաւքն՝ անհնարին գագանաւքն դիմեալ զայր ի դուրս թագաւորն, ի մտի եղեալ անգութ աչաւք, անողորմ սրտիւ, ինքնին տեսանել զվշտագին սատակումն թշուառական գնդին: 27 Իբրեւ եկին հասին փղաւքն պատրաստելովք, եւ զաւրաւք վառելովք ի դուռն քաղաքին. ազդ լինէր հրէիցն թնդին զաւրացն, փայլին զինուն. փոշին որ ելանէր դիզանէր՝ յամպս հասանէր. ամբոխն աղաղակէին զնոքաւք պատեալ, զմիտսն յապուշ դարձուցանէր. եւ զայս յետին կատարած համարեցան ի վերայ թշուառութեան կարծեացն: Յողորմ գութ խանդաղատեալ հարք եւ մարք, ուստերք եւ դստերք, քորք եւ եղբարք, տոհմային բարեկամք սիրելիք, զմիմեանց պարանոցաւք անկեալ փարեալ պատեալ համբուրէին: 28 Եւ կէսք զմատաղածին մանկունս ի գիրկս առեալ յետին զայն ծուծ ստին ի բերան եղեալ տղայոցն՝ համարէին: Եւ

մինչդեռ յայնմ յաղէտս տարակուսի եւ ի շտապ տագնապի երիթամածեալ կային, յիշեցին զառաջին աւգնականութիւնն որ եղեւ յերկնից առհասարակ միաբան ի միմեանց մեկնէին, եւ ի տղայ մանկանցն բերանոյ զստինսն ի բաց կորզէին. եւ առհասարակ անկեալ առաջի մեծութեանցն աստուածութեանն թաւալէին: Ձայն բարձեալ մեծաւ բարբառով ի գոչին լալոյ, զամենագարն զամենակալն աղաչէին, ի գութ դառնալ մեծաւ ողորմութեամբ. փրկել զհատեալս ի յուսոյ, զհասեալ մերձեցեալսն ի դրունս դժոխոց:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ

ԳԼՈՒԽ Զ.

1 Եղիազարոս ոմն անուն՝ այր երեւելի ի գնդէ քահանայիցն, յեցեալ ի ծերութիւն, զարդարեալ լուսաւորեալ ամենայն քաջութեամբ եւ արդարութեամբ ի մանկութենէ, հազիւ ինչ՝ ծերս քանի մի որ զիրենն էին՝ հանդարտեցուցանէր, եւ առ ինքն յարեալ ի սուրբն Աստուած աղաւթս մատուցանէր, եւ ասէր այսպէս: 2 Թագաւոր մեծագար, բարձրեալ ամենակալ Աստուած. որ զամենայն վարես եւ ուղղես ի գթութիւն ողորմութեանց քոց. հայեաց ի վերայ Աբրահամեան զաւակիս, ի սրբոյ Սահակայ՝ յորդիս Յակոբայ, ի բաժին ժառանգութեան քոյ՝ ի ժողովորդ աւտար՝ յաւտար երկրի ի կորուստ մատնեալ: 3 Դու այն Աստուած ես, որ զՓարաւոն բազմացեալ կառաւք եւ երկվարաւք եւ զաւրաւքն եգիպտացոց, զհպարտացեալ բարձրացեալ մեծաբանեալ ամբարտաւան զաւրաւքն հանդերձ՝ ծովամացս ի կորուստ յուղարկեալս ընկղմեցեր: 4 Դու՝ որ զանթիւ զաւրսն պերճացեալ պարծեցեալս՝ Սանատրուկ արքայի Ասորեստանեայց սատակեցեր, որ ի մի սայր սուսերի, եւ ի մի տէգ նիզակաց առեալ հաւաքէր ամփոփել զերկիրն ամենայն Հրէաստանի. հպարտացաւ եւս հասանել ծանր բարբառով՝ յանդուգն սաստկութեամբ մեծաւ նախատանաւք ի վերայ քաղաքին սրբոյ: Դու Տէր հարեր բեկեր կործանեցեր, յայտ յանդիմանութեամբ ցուցեր զգաւրութիւն բազկի քոյ ամենայն հեթանոսաց: 5 Դու՝ եւ որ յերկրին Բաբելացոց երեք մանկունքն ինքնակամ զանձինս ի հուրն մատնեցին՝ զի մի երկիր պագցեն սնոտի պաշտամանց, փրկեցեր, զի եւ հերոյ վարսից նոցա ոչ մեղանչէր հուրն. ճարակ ետուր հրոյն զաւրութեանց զթշնամիսն: 6 Դու՝ եւ որ ի նախանձ նենգութեան ի գութ արկեալ զԴանիէլ ի բերան անհնարին զազանացն, ի լոյս ածեր անարատ պահեալ: 7 Դու՝ եւ զհեւրն անդնդոց որ տեսեր զի մաշէր ի պորտ ձկանն, անարատ ածեալ, յանդիման ընտանեաց իւրոց կացուցանէիր: 8 Դու հայր եւ արդ ամբարտաւանատեաց, բարեսէր, ողորմած, ապաւէն ամենայնի, արագ երեւեաց ի վերայ ազգիս իսրայէլացոց, որ ի ձեռս պղծոց անարինաց հեթանոսաց անկեալ չարաչար կան ի պատուհասի: 9 Ապա եթէ ըստ ամբարշտութեան կեանքս մեր ի վախճան մահու այսու սաստիւք հասեալ իցեն. ի ձեռաց թշնամեացս միայն փրկեալ զմեզ. եւ որով կամիցիս սաստիկ պատիժ պատուհասիւք դատեսցիր զմեզ. զի մի ընդունայնամիտ զրախորհուրդ հեթանոսք պարծեսցին առաջի սնոտեաց իւրեանց ի վերայ մերոյ կորստեան, եւ ասիցեն՝ թէ եւ ոչ Աստուածն իւրեանց փրկեաց գնոսա ի ձեռաց մերոց: 10 Այլ դու որ զամենայն զաւրութիւնս եւ զիշխանութիւնս եւ զպետութիւնս յաւիտենից ի ձեռս քո ունիս, անուշակ անմահ ողորմած Աստուած՝ ողորմեաց գթա ի մեզ, որ այսչափ անարեւն թշնամանաւք զանկարգ զանիմաստ պատուհաս մահու յանձինս կրեալ ի կենաց ի մահ՝ զաւրեն չարագործաց յուղարկիմք: 11 Հաշեցէ մաշեցէ զհեթանոսս զաւրութիւն յաղթութեան քոյ. զի գոյ զաւրութիւն փրկութեան պատուի քում ի վերայ փրկութեան Յակովբեան տոհմիս: 12 Անկեալ աղաղակէին աւասիկ ամենայն աղածրի երամ երամ բազմութիւն տղայոց. եւ նոցունց հարք եւ մարք արտասուաւք, զի ողորմութիւն քո յայտնի լիցի ամենայն հեթանոսաց, եթէ դու Տէր մեր ընդ մեզ ես, եւ ոչ դարձուցեր զերեսս քո ի մէնջ. այլ որպէս յառաջ իսկ խոստացար՝ թէ եւ յերկրի թշնամեաց նոցա գնոսա ի ձեռաց ոչ թողից, արդ գնոյն բան հրամանի քոյ կատարեսցիր Տէր: 13 Այն ինչ լինէր Եղիազարոս զաղաւթսն առ Աստուած մատուցանել. եւ թագաւորն զազանաւքն եւ զաւրաւքն հանդերձ ի տեղի հանդիսին յասպարէս անդր մեծաւ բարկութեամբ հասանէր: Ձաչս ի վեր բարձին որդիք եբրայեցոցն, իբրեւ զայն տեսին՝ ի ձայն մեծ գոչման յերկինս զաղաղակ բարձին: Յայն ձայն գոչման առհասարակ լերինք եւ հովիտք անդրէն կրկնեալ բարբառով ընդդէմ հնչեցին. անհնարին խռովութիւն՝ յերկոցունց աղաղակէ գոչմանն ի վերայ զաւրացն հասանէր: 14 Յայնմ ժամանակի բարձրեալն փառաւք՝ մեծապատիւ ամենակալ ճշմարիտն Աստուած երեւեցոյց զերեսս իւր բաց նա զդրունս երկնից. ուստի եկին իջին երկու ահեղ փառաւորեալք աներեւոյթ հրեշտակք. զի ոչ ումեք ոչ երեւէին՝ բայց միայն հրէիցն:

15 Եւ հարան ի դիմի թշնամեացն, եւ լցին զգաւրսն խռովութեամբ, եւ լի արարին ահիւ եւ դողութեամբ. եւ առհասարակ զամենեւեան անշարժ կապեալ պատեալ պաշարեալ պահէին: Եւ թագաւորին իսկ գլխովին՝ սոսկացեալ դողացեալ քստմնեալ լինէին ոսկերք եւ մարմինքն. սաստն խռովութեան գազանութեանն եւ սրտմտութիւն բարկութեանն անդէն յապուշ միտս եղծանէին: Եւ գազանքն անդէն յետս ի վերայ վառեալ զարացն յարձակէին, եւ զբազումս ի նոցանէ առաթուր հարեալ անդէն առ ոտս իւրեանց սատակէին: 16 Ի նմին տեղոջ վաղվաղակի թագաւորին բարկութիւնն ի գութ յարտասուս վասն առաջին պնդութեան յամառութեան խստութեանն հարկանէր. զի իբրեւ լուաւ զգոչին բարբառոյն, եւ զմտաւ ած զկորուստն բազմաց, զայրացաւ՝ հարաւ յարտասուս. խաւսել սկսաւ ընդ բարեկամսն լի բարկութեամբ՝ եւ ասէ: 17 Անցէք զանցէք ապաքէն, բռնացարուք, թագաւորել կամիք. եւ զիս իսկ ի վերայ ամենայն երախտեաց, ի մտաց խորհրդոց ի տէրութենէ առհասարակ մերժել կամիք. գողացարուք աւաղիկ զմիտս իմ խորհրդականքդ առաքինիք. եւ զինչ ոչ է աւգուտ տէրութեան մերում, զայն առնել տալ մենքենայիւք: 18 Ո՞ք է որ զհզար զաշտարակդ հաւատարիմ սասանէ, զաւանդապահսդ ուխտից մերոց: Ո՞ք է որ զսոսա յիւրաքանչիւր տեղեաց բնակութենէ իբրեւ զգազանս չարագործս յայս տեղի կապեալս կուտեալս պաշարեալս պահէ: Ո՞ք է որ զսոսա որ ի սկզբանէ ընդ մեզ միաբանութեամբ եւ արդարութեամբ քան զամենայն ազգս եւ ազինս ի մէջ բազում պատերազմաց եւ խռովութեան ժամանակի, հաւանութիւն արդարութեան պահեալ, այսպիսի անարեւն չարաչար տանջանաւք ածեալ կապեալ պատեալ պաշարեալ պահէ: 19 Լուծէք արձակեցէք զանարեւն կապանսդ, յիւրաքանչիւր տեղիս խաղաղութեամբ յուղարկեցէք, զառաջին զեղեալ լլկութիւնսն ի գրգռութիւնս ողորջանաց. միխթարեցէք զորդիսդ ամենակալի Աստուծոյ երկնաւորի կենդանւոյ, որ ի սկզբանն նախնեաց մինչեւ ցայսար անարգել տէրութիւն եւ հաստատուն իրաւունք՝ տուեալ են մեզ: Եւ թագաւորն յայսմ արինակի զբանս իւր մերկանայր: 20 Իսկ հեբբայեցիքն վաղվաղակի յակն թաւթափել, լուծեալք ի կապանաց անտի, զամենակալ փրկիչ զսուրբն Աստուած իւրեանց արհնէին. այն ինչ մագապուր ի դրաց մահուանէ չհաւատալի զերծեալք: 21 Իբրեւ զայն դիւրութիւն դիւրէր հեբբայեցւոց՝ թագաւորն ինքն ի ներքս ի քաղաքն դառնայր, կոչել հրամայէր զմտից դպիրն՝ եւ ասէ. Հապա, վաղվաղակի զինի եւ նաշիհ, եւ որ զինչ պիտի յուրախութեան հանդերձ հրէիցն մատուցանել զեւթն ար: Զի հրամայեցաւ նոցա ի նմին տեղոջ ուր համարեցան զեղեռնաւոր սատակումն անձանց իւրեանց կատարել, անդէն զայն եւթն ար փրկութեան ուրախութեամբ անցուցանէին: 22 Յայնմ ժամանակի՝ որ յառաջ մատնցոյց նախատանաւք եկեալ հասեալ ի մահ, մանաւանդ թէ մտեալ իսկ էին ընդ դրունս դժոխոց. փոխանակ դառն այնր արահաւսին՝ խնձոյս ուրախութեան կացուցեալ ի փրկութեան տեղոջն, ուր սատակմանն եւ վիին ակն ունէին: Բազմականս բազմականս բաշխեալ լի ուրախութեամբ յիւրաքանչիւր կողմանս բաժանէին: 23 Եւ փոխանակ արտասուալից ողբոցն, երգս առեալ ի ձայն արհնութեան հայրենի բարբառովն զնշանագործ փրկիչն զԱստուած արհնէին: Զլալիւն եւ զհեծեծութիւն ի բաց մերժեցին. պար առեալ ուրախութեան խաղաղութեան ցնծութեան նշան կանգնէին: 24 Սոյն արինակ եւ թագաւորն վասն նոցա ի մեծի տաճարին ժամ տուեալ ուրախութեամբ բազմաւ զկոչնականսն հրամայէր ի ներքս կոչել, անպակաս բերանով յերկինս հայեցեալ, բազմապատիկ ի վերայ յանկարծակի սքանչելի փրկութեան ժողովրդեանն զԱստուած ի վեր արհնէին: Եւ որ յառաջն ի սատակումն գազանագէշ հաւակերի զժողովուրդն նուիրէին խնդութեամբ, յոգոց ելանէին ամաւթ եւ վնաս յանձին կալեալ. եւ զհրաշունչ բարկութիւնն իւրեանց շիջուցեալ, ցնծութեամբ զուրախութիւն զուարթացուցանէին: 25 Իսկ հրէայքն որպէս ասացաք յառաջագոյն՝ պարս ուրախութեան կազմեալ զեւթնարեայ ժամանակն զուարթութեամբ ցնծութեամբ արհնէին զԱստուած: Ի հաւասար միաբանութենէ 26 արեւնս դնէին յամենայն տեղիս բնակութեան իւրեանց՝ ածել զաւուրսն զայն ուրախութեան ոչ վասն հպարտութեան, եւ ոչ վասն որկորստութեան, այլ վասն գոհութեան եւ փրկութեան զոր արար ընդ նոսա Աստուած: 27 Կարգեցին խառնել զաւուրսն զայնս ի տանս տարեկանաց իւրեանց: Եւ ապա խնդրեցին ի թագաւորէ անտի արձակել զինքեանս յիւրաքանչիւր տեղիս: Յաշխարհահամար խառնէին ի հինգերորդ քսաներորդ Պաքոնայ, մինչեւ ի չորրորդն Եպիփայ աւուրս քառասուն: 28 Դարձեալ հրաման եւս արարին ի տեղոջն առնել զելս եւ զծախս ի հինգերորդէ անտի Եպիփայ մինչեւ յար երրորդ ամսոյ աւուրցն, յորում մեծապէս փառաւորեցոյց Աստուած զողորմութիւն իւր, եւ փրկեաց զնոսա անարատս առհասարակ. եւ այնպէս ուրախ լինէին ի հրամանէ թագաւորին: 29 Զի հրամայեալ էր տալ զամենայն հանդերձանս զուրախութեան, մինչեւ յարն չորեքտասաներորդ, յորում գտին զվճիռ արձակելոյն իւրեանց: Յանձն առ

թագաւորն. հրաման ետ տալ հրովարտակս ի քաղաքս քաղաքս՝ առ զաւրավար զաւրավար աւրինակ զայս:

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՑԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Է.

Դ 1 Արքայ Փիլովպատովր Պտողմէոս՝ առ զաւրավարս եւ առ ամենայն իշխանս՝ եւ պետս, որ ի վերայ իրաց արքունի են՝ ողջոյն. դուք խրախ լիջիք, զի ողջ եմք մեք որդւովք եւ եղբարքք, եւ ամենայն զաւրաւք հանդերձ, որպէս եւ աջողեաց Աստուած զիրս մեր, որպէս մեր իսկ միտք խնդրէին: 2 Արդ ոմանք ի ներքին բարեկամաց աստի մերոց՝ ըստ իւրեանց չարաբարութեան կանխեալ մերձենային չարախաւս լինել զրգոռին զմիտս մեր, մինչեւ ածին ի հաւանութիւն՝ տալ հրաման ժողովել զամենայն հրէայ ազգ՝ որ ընդ մերով իշխանութեամբ, խոնել ի մի վայր՝ կոտորել ի նորանշան տեսիլ տանջանաց: 3 Եւ ամենեւին թոյլ ոչ ետուն՝ պատճառս եղեալ զոխութիւն որ ունէին ընդ ամենայն հեթանոսս, մինչեւ ածին ժողովեցին. զորս եւ կապեալս եւս ածին, բազում լլկութեամբ եւ չարչարանաւք իբրեւ զանաշխարհիկս, մանաւանդ թէ իբրեւ զչարագործս. առանց ամենայն հարցափորձի քննութեան. յաւժարեցին կոտորել զնոսս միանգամայն: Քան զխուժ եւ զդուժ վայրենագոյն եւս զգածեալ էր զիւրեամբք զգազանութիւնն: 4 Այլ մեք որպէս սովոր եմք՝ զնոսս խստագոյնս պատուհասեցաք. այլ որպէս եւ մարդասիրութիւն ունիմք ընդ մարդիկ, հազիւ՝ մինչ նոցա զոգիսն շնորհեցաք, եւ մեք զԱստուած երկնաւոր ծանեաք, զի ճշմարտութեամբ այցելու եղեւ հրէիցն, որպէս հայր որդւոց լինիցի: 5 Եւ դարձեալ զոցս սեր եւ զմիամտութիւն, որպէս զի հաստատուն ունէին ընդ մեզ ի նախնեացն մինչեւ ի նախնիս. խորհեցաք հրաման տուաք արձակել զդոսս. եւ թողաք դոցա զամենայն վնաս զոր եղին ի վերայ: Եւ զայն եւս հրաման տուաք, զի զամենեցուն զդոցս՝ զոյր ինչ ուրուք եւ առեալ իցէ՝ յիւրաքանչիւր տէր դարձուցանել, զի ոք ի նոցանէ ամենեւին մի զրկեցի. եւ մի ոք իշխեսցէ նախատել զնոսս վասն իրացոյ եղելոց: 6 Զի զայս զիտասջիք. եթէ ինչ զդոսս խորամանկել կամ տրտմեցուցանել յաւժարեցուք, ոչ առ մարդ մեղաչեմք, այլ առ այն՝ որ ամենայն զաւրութեանց եւ բարձրութեանց տիրէ Աստուած. եւ ոչ եթէ ի մարդոյ միայն հատուցումն գտանէ այնպիսին, այլ անվրէպ ամենայն իրաւք ի բարձրելոյն գտանէ: Եւ դուք ողջ լիջիք: 7 Իբրեւ առին զհրովարտակն զայն՝ ոչ եթէ փութացուցանել վաղվաղակի, այլ մտեալ առ թագաւորն անդր՝ աղաթս մատուցանել՝ եւ ասել. Յագգէ աստի հրէից՝ որ զսուրբն Աստուած ինքնակամս ուրացան. եւ անցին ըստ արեւնսն Աստուծոյ, հրամայել տալ ի ձեռս նոցա, ըստ արժանի արինացն ածել զպատուհաս ի վերայ նոցա: Դնէին եւս ի վերայ եւ ասէին. եթէ մարդք՝ որ վասն պորտոցն աղետի եւ որկորոյն չարութեան յաւժարեցին անցին ըստ արեւնս նախնեացն, երբեք նոքա յիրս արքունի արդարանալ միամտութեամբ ոչ կարեն: 8 Իրաւունս համարեցաւ թագաւորն, եւ ետ նոցա իշխանութիւն՝ զի սատակեցեն զյանցատրս արինացն Աստուծոյ, ընդ ամենայն տեղիս տէրութեան թագաւորին ուր եւ գտցեն՝ ամենայն համարձակութեամբ եւ ոք ընդդէմ մի դարձցի՝ մի իւրք սաստիւք արքունի: 9 Յայնմ ժամանակի զոհացան արինեցին՝ որպէս արեւնք էին քահանայիցն, եւ ամենայն ժողովուրդքն. եւ զլուխ բանից բարբառոյն եւ վախճան՝ եղին զալէլուիա: Ինքեանք ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ պագին երկիր, եւ ի թագաւորէ անտի գնացին: 10 Իբրեւ անկան յուղի. որ միանգամ անցեալ էին ըստ արեւնսն, եւ անարինեալ պղծեալ էին յազգատոհմէ անտի, տանջանաւք առակելով սատակէին: Եւ յայնմ ի միում ատուր անդ սպանին անելի քան զարս երեք հարիւր. եւ զայն ար ուրախութեամբ կատարէին. զի զպիղծս զանարեւնս զյանցատրս արինաց իւրեանց՝ ձերբակալս ըմբռնեալ սատակէին. քանզի ինքեանք ի դրանց մահու յԱստուծոյ ողորմութեանցն զփրկութիւն գտեալ լինէին: 11 Չուեցին խաղացին զնոցն ի քաղաքէ անտի ազգի ազգի անուշութեամբ, եւ ի գոյնագոյն ծաղիկս պսակեալք ուրախութեամբ եւ ցնծութեամբ եւ արինութեամբ ի ձայն քաղցրութեան զոհանային զԱստուծոյ հարցն նոցա, որ յաւիտենիցն է փրկիչ Իսրայէլի: 12 Եւ իբրեւ եկին հասին ի քաղաքն Փտողմէացոց՝ որ անուանեալ կոչի վասն տեղոյն յայտնութեան՝ Վարդաբերք. քանզի իսկ անցեալ կացեալ մնային նոցա նաւքն, որովք եկեալ անդ՝ ի հասարակաց հաւանութենէ, երեկացին աւուրս եւթն: Ուրախ լինէին, զի հրաման տուեալ էր նոցա թագաւորին առատապէս հանդերձս առնել ի պետս ճանապարհին, մինչեւ երթիցեն յիւրաքանչիւր տեղիս: 13 Եւ իբրեւ հասանէին ի տեղի, ըստ արժանի իւր պարգեւացն զոհանային: Դարձեալ եղին արեւնս, եւ զայն աւուրս եւս խառնել ի տան տարեկանաց

իւրեանց, կատարել յուրախութիւն. նուէրս մատուցին, արձանս կանգնեցին ըստ տեղեաց ուրախութեան. խառնեցին զաւրն զայն ի տանս տարեկանաց: 14 Ի մի վայր ժողովեցան, աղաւթս մատուցին եւ գոհացան. մեկնեցան ի միմեանց ողջք եւ անարատք, ազատեալք, խրախամիտք, զուարթացեալք, ապրեալք ընդ ծով եւ ընդ ցամաք եւ ընդ գետս՝ ի հրամանաց Տեառն, ի հրամանէ թագաւորին յիւրաքանչիւր տեղիս սփռեցան: 15 Որ յառաջ ընդ ձեռամբ թշնամոյն էին՝ ապա իշխանութեան փառաւք եւ շքով գնային զի ամենեւին զնոսա այնուհետեւ ոչոք կարէ խռովել: Եւ զիւրաքանչիւր ինչս եւ զստացուածս՝ յաշխարհագրին զամենայն ժողովեցին. զի ահիւ եւ դողութեամբ ամենեքին որ զինչ առ ումեք կայր՝ բերէին տային ի դուրս վասն փրկութեան մեծին Աստուծոյ: Աւրինեալ է Աստուած որ յամենայնէ փրկէ զԻսրայել յամենայն նեղութեանց՝ եւ վշտաց: Նմա փառք եւ պատիւ եւ զաւրութիւն այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱԿԱԲԱՅԵՅԻՈՅ:

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՅ ԴԱԻԹԻ

Սաղմոս ի Դաւիթ . Ա:

1 Երանեալ է այր որ ոչ գնաց ի խորհուրդս ամպարշտաց, ի ճանապարհի մեղաւորաց նա ոչ եկաց, եւ յաթոռս ժանտից նա ոչ նստաւ: 2 Այլ յարէնս Տեառն եւ կամք նորա, եւ յարէնս նորա խորհեացի նա ի տուն եւ ի գիշերի: 3 եւ եղիցի նա որպէս ծառ որ տնկեալ է ի գնացս ջուրց: Որ զպտուղ իւր ի ժամու տացէ, եւ տերեւ նորա մի թափեացի. եւ զամենայն գոր ինչ արասցէ յաջողեացի նմա: 4 Ոչ այսպէս են ամպարիշտք, եւ ոչ այսպէս. այլ որպէս հողմ զփռչի, զի հոսէ ի վերայ երեսաց երկրի: 5 Վասն այսորիկ ոչ յարիցեն ամպարիշտք ի դատաստան, եւ ոչ մեղաւորք ի խորհուրդս արդարոց: 6 Քանզի ճանաչէ Տէր զճանապարհս արդարոց, ճանապարհք ամպարշտաց կորիցեն: Տունք. Գ:

Ի հեքայեցոց գրոց երկոքեան սոքա ընդ մի համարեն:

Սաղմոս . Բ:

1 Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք. եւ ժողովուրդք խորհեցան ի սնտիս: 2 Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի, եւ իշխանք ժողովեցան ի միասին վասն Տեառն եւ վասն ամենայն նորա: 3 Խզեցուք զկապանս նոցա, եւ ընկեցուք ի մէջ զլուծ նոցա: 4 Բնակեալն յերկինս ծիծաղեացի զնոքաւք, եւ Տէր արհամարհեացէ զնոսա: 5 Յայնժամ խաւսեցի ընդ նոսա բարկութեամբ իւրով, եւ սրտմտութեամբ իւրով խռովեցուցէ զնոսա: 6 Ես կացի թագաւոր ի նմանէ, ի վերայ Սիոնի լեռին սրբոյ նորա՝ պատմել ինձ զհրամանս Տեառն: 7 Տէր ասաց զիս որդի իմ ես դու, ես այսաւր ծնայ զքեզ: 8 Խնդրեա յինն եւ տաց քեզ զհեթանոսս ի ժառանգութիւն, եւ իշխանութիւն քեզ զամենայն ծագս երկրի: 9 Հովուեցես զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ. որպէս զանաթ բրտի փշրեցես զնոսա: 10 Արդ թագաւորք՝ զայս ի միտ առէք, խրատեցարուք ամենեքեան ոյք դատիք զերկիր: 11 Ծառայեցէք Տեառն երկիւղիւ, եւ ցնծացէք առաջի նորա դողութեամբ: 12 Ընկալարուք զխրատ նորա՝ զի մի բարկացի Տէր, եւ կորնչիցիք ի ճանապարհացն արդարութեան: 13 Ի ժամանակի որպէս բորբոքեցի բարկութիւն նորա: Երանի ամենեցուն՝ ոյք յուսացեալ են ի Տէր: Տունք. ԺԳ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . ի ժամանակի զի փախուցեալ էր նա յերեսաց Աքիսոդոմայ որդւոյ իւրոյ . Գ:

2 Տէր՝ զի բազում եղեն նեղիչք իմ, բազումք յարեան ի վերայ իմ: 3 Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր: 4 Այլ դու Տէր՝ աւգնական իմ ես, փառք իմ եւ բարձրացուցիչ զլիտոյ իմոյ: 5 Ձայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ: 6 Ես ննջեցի եւ ի քուն եղէ, զարթեալ եւ Տէր ընդունելի իմ է: 7 Ոչ երկեայց ես ի բիրուց զաւրաց նոցա. որ շուրջանակի պատեալ պահեալ պաշարէին զիս: Արի Տէր՝ եւ փրկեա զիս Աստուած իմ: 8 զի դու հարեր զամենեսեան ոյք էին ընդ իս թշնամութեամբ ի տարապարտուց. եւ զատամունս մեղաւորաց փշրեցես: 9 Տեառն է փրկութիւն. ի վերայ ժողովրդեան քոյ արհնութիւն քո: Տունք. Ը: Գորդայս. իր:

1 Ի կատարած արհնութեան . Սաղմոս երգոց ի Դաւիթ . Դ:

2 Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստուած ըստ արդարութեան, ի նեղութեան ինձ անդորր արարեր. ողորմեա ինձ եւ լուր աղաթից իմոց: 3 Որդիք մարդկան՝ մինչեւ յէ՞րբ էք խստասիրոք. ընդէ՞ր սիրէք զանհրոթիւն, եւ խնդրէք զստութիւն: 4 Ծաներուք զի սքանչելիս արար Տէր սրբոյ իւրում. եւ Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նա: 5 Բարկանայք՝ եւ մի մեղանչէք. գոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր յանկողինս ձեր զոջացարուք: 6 Մատուցէք պատարագ արդարութեան, եւ յուսացարուք ի Տէր: Բազումք ասէին թէ ո՞ր ցուցցէ մեզ զբարութիւն: 7 նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, եւ ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց: 8 Ի պտղոյ ցորենոյ զինոյ ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա: 9 Խաղաղութեամբ յայս եւ ի սոյն ննջեցուք եւ զարթիցուք: 10 զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ: Տունք. Ը:

1 Ի կատարած վասն վիճակելոցն: Սաղմոս . Ե:

2 Բանից իմոց ունկն դիր Տէր, եւ ի միտ առ զաղաղակ իմ: 3 Նայեաց ի ձայն աղաւթից իմոց, թագաւոր իմ եւ Աստուած իմ: 4 Ես զքեզ աղաչեմ Տէր, ընդ առաւաւտս լուիցես ձայնի իմում: 5 Ընդ առաւաւտս պատրաստ եղեց յանդիման լինել քեզ: Ոչ թէ դու Աստուած կամիս զանաւրեւութիւն 6 եւ ոչ բնակեն առ քեզ չարք, մի անաւրէնք բնակեցեն առաջի աչաց քոց: 7 Ատեցեր զայնոսիկ որ գործեն զանաւրեւութիւն, կորուսանես զամենեսեան ոյք խաւսին սուտ: Զայր արինաւիղ եւ նենգաւոր պիղծ առնես դու Տէր, 8 այլ ես՝ ըստ բազում ողորմութեան քում մտից ի տուն քո. երկիրպագից ի տաճար սուրբ քո երկիւղի քո: 9 Տէր առաջնորդեալ ինձ յարդարութեան քում. վասն թշնամեաց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ զճանապարհս քո: 10 Զի ոչ գոյ ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, եւ սիրտք նոցա նանքեալք են: 11 Որպէս գերեզման բաց է կոկորդ նոցա. լեզուաւք իւրեանց նենգաւորք եղեն: Դատեալ գնոսալ Աստուած զի անկցին ի խորհրդոց իւրեանց ըստ բազում ամպարշտութեան նոցա մերժեալ գնոսալ զի դառնացուցին զքեզ: 12 Ուրախ լիցին ամենեքեան ոյք յուսացեալ են ի քեզ, յաւիտեան ցնծացեն, եւ բնակեցես դու ի նոսա: Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք անուան քոյ. 13 զի արինեսցես դու զարդարն. Տէր որպէս զինու հաճութեամբ քով պսակեցեր զմեզ: Տունք. ժբ:

1 Ի կատարած ընդ արեւութիւնս վասն ութերորդաց: Սաղմոս ի Դաւիթ . Զ:

2 Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, եւ մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս: 3 Ողորմեալ ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեալ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ: 4 Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու տէր՝ մինչեւ յէրբ: 5 Դարձ Տէր եւ փրկեալ զանձն իմ. կեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում: 6 Զի ոչ ոք է որ ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ի դժոխս որ խոստովան առնի առ քեզ: 7 Վաստակեցի ես ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ. եւ արտասուաւք իմովք զանկողինս իմ թացի: 8 Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ. մաշեցայ եւ ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց: 9 Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք գործէք զանաւրեւութիւն: 10 Լուալ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուալ Տէր աղաւթից իմոց, եւ Տէր զխնդրուածս իմ ընկալաւ: 11 Ամաչեսցեն եւ խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի եւ խռովեսցին: Տունք. ժ: Գորդայս. լ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . զոր ասաց Տեառն վասն բանին Քուսեայ որդւոյ Յիմենայ . Է:

2 Տէր Աստուած իմ ի քեզ յուսացայ եւ փրկեալ զիս, յամենայն հալածչաց իմոց ապրեցո զիս: 3 Գուցէ երբեք յափշտակիցէ որպէս առեւձ զանձն իմ, ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ, եւ ոչ այն որ ապրեցուցանէ: 4 Տէր Աստուած իմ թէ արարից զայս, թէ իցեն անաւրեւութիւնք ի ձեռս իմ: 5 Թէ հատուցի երբեք այնոցիկ ոյք հատուցին ինձ չար. անկայց եւ ես ի թշնամեաց իմոց ընդունայն: 6 Հալածեսցէ ապա թշնամին զանձն իմ. հասցէ կոխեսցէ յերկիր զկեանս իմ, եւ փառս իմ ի հող բնակեցուցէ: 7 Արի Տէր բարկութեամբ քով, եւ բարձր լեր ի սպառել թշնամեաց իմոց: Զարթիր Տէր Աստուած իմ ի հրամանս քո զոր պատուիրեցեր, 8 եւ ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքե: Վասն այսորիկ ի բարձունս դարձ Տէր. 9 եւ Տէր դատի զժողովուրդս իւր: Դատ արա ինձ Տէր ըստ արդարութեան իմում. ըստ անբծութեան իմում որ յիս: 10 Կատարեսցին չարիք ի վերայ մեղաւորաց, եւ յաջողեսցես դու արդարոյն: Որ քննէ զսիրտս եւ զերիկամունս Աստուած արդար. յիրաւի է 11 աւգնութիւն ինձ յԱստուծոյ՝ որ ապրեցուցանէ զայնոսիկ որ ուղիղ են սրտիւք: 12 Աստուած դատաւոր արդար հզաւոր եւ երկայնամիտ. որ ոչ աճէ զբարկութիւն իւր զարեւանապազ: 13 Ապա թէ ոչ դառնայք առ նա՝ զսուր իւր սրեալ է՝ եւ զաղէղն իւր լարեալ. 14 ի նմա է պատրաստեալ զանաւթս մահու, եւ զնետս իւր այրեցելովք է գործեալ: 15 Ահաւասիկ երկնեաց զանաւրեւութիւն, յղացաւ զցաւս եւ ծնաւ զանաւրեւութիւն: 16 Գուրն՝ զոր փորեաց եւ պեղեաց, ի նոյն անկցի ի խորխորատ զոր եւ գործեաց: 17 Դարձցին ցաւք ի գլուխ նորա. ի վերայ գագաթան նորա անաւրեւութիւնք իւր իջցեն: 18 Խոստովան եղեց Տեառն ըստ արդարութեան նորա, սաղմոս ասացից անուան Տեառն բարձրելոյ: Տունք. ժէ:

1 Ի կատարած ի վերայ հնձանացն . Սաղմոս ի Դաւիթ . Ը:

2 Տէր Տէր մեր՝ զի սքանչելի է անուն քո յամենայն երկրի: Համբարձաւ մեծ վայելչութիւն քո ի վերայ քան զերկինս: 3 ի բերանոյ մանկանց տղայոց ստընդիեցաց հաստատեցի արինութիւն: Վասն թշնամեաց քոց Տէր. զի եղծցին թշնամին եւ հակառակորդն: 4 Տեսից զերկինս զգործս մատանց քոց, զլուսին եւ զաստեղս զորս դու հաստատեցեր: 5 Ո՞վ է մարդ զի յիշես դու զնա, կամ որդի մարդոյ թէ այց ինչ արասցես դու նմա: 6 Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա քան զհրեշտակս քո, փառաւք եւ պատուով պսակեցեր զնա, 7 եւ կացուցեր զնա ի վերայ ձեռակերտաց քոց: 8 Զամենայն ինչ հնազանդ արարեր ի ներքոյ ոտից նորա, զխաշն եւ զարջառ՝ եւ զամենայն ինչ: 9 Եւս եւ զերեւ վայրի, զթռչունս երկնից, զձկունս ծովուց որ շրջին ընդ շաւիղս ծովուց: 10 Տէր Տէր մեր՝ զի սքանչելի է անուն քո յամենայն երկրի: Տունք. թ. Գոբղայս. իզ:

1 Ի կատարած . վասն գաղտնեաց որդւոյ: Սաղմոս . Թ:

2 Գոհացայց զքէն Տէր բոլորով սրտիւ իմով. պատմեցից զամենայն սքանչելիս քո: 3 Ուրախ եղէց եւ ցնծացայց ի քեզ. սաղմոս ասացից անուան քում բարձրեալ: 4 Ի դառնալ յետս թշնամեաց իմոց, տկարացին եւ կորիցեն յերեսաց քոց: 5 Արարեր զդատաստանս իմ եւ զիրաւունս, նստար յաթոռ դատաւոր արդարութեան: 6 Սաստեցեր ի հեթանոսս, եւ կորեաւ ամպարիշտն. զանուանս նոցա ջնջեցեր յաւիտեանս յաւիտենից. 7 եւ թշնամոյն զէն պակասեաց մինչ ի սպառ: Զքաղաքս աներեցեր, եւ կորեաւ յիշատակ նոցա աղաղակաւ: Աստուած կայ եւ մնայ յաւիտեան, 8 պատրաստ արար զաթոռ իւր ի դատաստանի: 9 Ինքն դատի զաշխարհս արդարութեամբ, եւ զժողովուրդս իւր ուղղութեամբ: 10 Եղէ Տէր ապաւէն տնանկի, աւգնական ի նեղութեան՝ ի դէպ ժամանակի: 11 Յուսացին ի քեզ ամենեքեան ոյք զհտեն զանուն քո. զի ոչ թողցես զայնոսիկ որ խնդրեն զքեզ Տէր: 12 Սաղմոս ասացէք Տեառն որ բնակեալն է ի Սիոն. պատմեցէք ի հեթանոսս զգործս նորա: 13 Ի խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեաց եւ ոչ մոռացաւ Տէր զաղաւթս տնանկաց: 14 Ողորմեաց ինձ Տէր՝ եւ տես զխոնարհութիւն իմ՝ ի թշնամեաց իմոց. 15 ո բարձր արարեր զիս ի դրանց ի մահուանէ: Որպէս պատմեցից զամենայն արինութիւնս քո ի դրունս դստեր Սիոնի, 16 ցնծացայց ի փրկութեան քում: Ընկլան հեթանոսք յապականութեան իւրեանց զոր արարին որոգայթ՝ զոր թագուցին առցէ զոտս նոցա: 17 Ճանաչէ Տէր առնել զդատաստանս իւր, եւ ի գործս ձեռաց իւրեանց կապեցին մեղաւորք: 18 Դարձցին մեղաւորք անդրեն ի դժոխս, եւ ամենայն հեթանոսք որ մոռացան զԱստուած: Ոչ ի սպառ մոռանայ Տէր զաղքատն. համբերութիւն տնանկաց մի կորիցէ իսպառ: 20 Արի Տէր՝ եւ մի զարացի մարդ: Դատեցին հեթանոսք առաջի քո: 21 Կացո Տէր արեւնսդիր ի վերայ նոցա. եւ ծանիցեն հեթանոսք թէ մարդիկ են: 1 Ընդէ՞ր Տէր կացեր ի հեռաստանէ. անտես արարեր ի դէպ նեղութեան ժամանակի: 2 Յամբարտաւանել ամպարշտի՝ այրի աղքատ. արգելցին ի խորհուրդս իւրեանց զոր եւ խորհեցան: 3 Զի՞ գովի մեղաւոր ի ցանկութիւն անձին իւրոյ. որ զրկէ, եւ նա գովի: 4 Իսկ ընդէ՞ր բարկացոյց մեղաւորն զԱստուած, ըստ բազում բարկութեան իւրում եթէ ոչ խնդրի: 5 Ոչ է Աստուած առաջի աչաց նորա, պիղծ են ճանապարհք նորա յամենայն ժամ: Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց նորա, ի վերայ ամենայն թշնամեաց իւրոց տիրեցէ: 6 Ասաց ի սրտի իւրում թէ ոչ սասանեցայց ազգէ յազգ առանց չարի: 7 Անէծք եւ դառնութիւն եւ նենգութիւն լի է բերան նորա, ի ներքոյ լեզուի նորա ցաւք եւ վաստակք: 8 Նստի դարանեալ ընդ մեծամեծս, ի գաղտնիս սպանանել զանբիծն: 9 Աչք նորա ի տնանկս հային. վարանի ի գաղտնիս՝ որպէս զառեւծ ի մորուջ իւրում: Դարանի յափշտակել զաղքատն, յափշտակել զաղքատն եւ ձգել զնա: 10 Յորոգայթ իւր խոնարհեցուցէ զնա, խոնարհեցի եւ անկցի ի տիրել իւրում ի վերայ տնանկաց: 11 Զի ասաց ի սրտի իւրում թէ մոռացաւ Աստուած, դարձոյց զերեսս իւր զի մի տեսցէ իսպառ: 12 Արի Տէր Աստուած իմ. եւ բարձր եղիցի ձեռն քո, եւ մի մոռանար զտնանկս: 13 Իսկ ընդէ՞ր բարկացոյց ամպարիշտն զԱստուած, զի ասաց ի սրտի իւրում թէ ոչ քննի: 14 Տեսանես դու զնա ի ցաւս, եւ ի տրտմտութիւնս՝ եւ հայիս ի քեզ թողեալ է զաղքատն եւ որբոյն դու եւ աւգնական: 15 Խորտակեցի բազուկ մեղաւորի եւ չարի. խնդրեցին մեղք նորա եւ նա մի գտցի: 16 Տէր թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից. կորիցեն հեթանոսք յերկրէ նորա: 17 Զցանկութիւն տնանկաց լուար Տէր, ի պատրաստութիւն սրտից նոցա հայեցաւ ունկն քո: 18 Դատ առնել որբոյն եւ տնանկի, զի մի եւս յաւելուցու մարդ ի մեծաբանել իւրում ի վերայ երեսաց երկրի: Տունք. լթ:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դավիթ . Ժ:

2 Ի Տէր յուսացայ. ո՞րպէս ասիցէք ցանձն իմ, փոփոխեաց ի լերինս որպէս ճնճուկ: 3 Զի ահա մեղաւորք լարեցին զաղեղունս իւրեանց. պատրաստ արարին զնետս ի կապարճս, ձգել ընդ խաւար այնոցիկ ոյք ուղիղ են սրտիւք: 4 Զի զոր դուն շինեցեր՝ աւերեցին. իսկ արդարն զի՞ արար: 5 Տէր ի տաճար սուրբ իւրում. Տէր յերկինս յաթոռ իւրում: Աչք նորա ի տնանկս հային, արտեւանունք նորա քննեն զորդիս մարդկան: 6 Տէր քննէ զարդարն եւ զամպարիշտ, որ սիրէ զմեղս առեայ զանձն իւր: 7 Տեղասցէ ի վերայ մեղաւորաց որոգայթ հուր եւ ծծումբ, այս մրրիկ բաժին բաժակի նոցա: 8 Արդար է Տէր՝ զարդարութիւն սիրէ, զուղղութիւն տեսանեն երեսք նորա: Տունք. ը:

1 Ի կատարած ի վերայ ութերորդին . Սաղմոս ի Դավիթ . ԺԱ:

2 Ապրեցո զիս Տէր՝ զի նուաղեաց սուրբ. նուաղեցին ճշմարտութիւնք յորդոց ի մարդկանէ: 3 Ի նանիր խաւսեցաւ այր ընդ ընկերի իւրում. շրթամբք նենգաւորաւք սրտէ ի սիրտ խաւսեցաւ: 4 Սատակէ Տէր զամենայն շրթունս նենգաւորս, եւ զլեզուս մեծաբանս: 5 Ոյք ասացին, զլեզուս մեր մեծս արասցուք, շրթունք մեր առ մեզ են, եւ արդ մեր ո՞վ է Տէր: 6 Վասն տառապանաց աղքատին՝ եւ հեծութեան տնանկի. այժմ յարեայց ասէ Տէր. եղից զփրկութիւն իմ, եւ համարձակեցայց ի նոսա: 7 Բանք Տեառն բանք սուրբ են, որպէս եւ արծաթ ընտրեալ եւ փորձեալ յերկրէ, սրբեալ եւ պարգեալ եւթնպատիկ ի հոդոյ: 8 Դու Տէր պահեցեր զմեզ, եւ ապրեցուցես յազգէ յայսմանէ մինչեւ յաւիտեան: 9 Շուրջանակի ամպարիշտք շրջին. ըստ բարձրութեան քում մեծ արասցես դու զորդիս մարդկան: Տունք. ը:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դավիթ . ԺԲ:

Մինչեւ յե՞րբ Տէր մոռանաս զիս ի սպառ, մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն: 2 Մինչեւ յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս յանձն իմ, եւ ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս: 3 Մինչեւ յե՞րբ բարձրանայ թշնամին ի վերայ իմ. 4 նայեա եւ յուր ինձ Տէր Աստուած իմ: Լոյս տուր Տէր աչաց իմոց զի մի երբէք ննջեցից ի մահ: 5 Մի ասասցէ թշնամին իմ թէ յաղթեցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծացեն թէ ես սասանեցայց: 6 Ես յողորմութիւնս քո Տէր յուսացայ, ցնծացաւ սիրտ իմ ի փրկութեան քում. աւրինեցից զՏէր զբարերարդ իմ: Տունք. գ:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դավիթ . ԺԳ:

Ասաց անգգամն ի սրտի իւրում, թէ ոչ գոյ Աստուած: Ապականեցան եւ պղծեցան յանաւրէնութեան իւրեանց. ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն: 2 Տէր յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանէլ թէ իցէ՞ ոք իմաստուն որ խնդրիցէ զԱստուած: 3 Ամենեքեան խոտորեցան՝ ի միասին անպիտանացան: Ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն, եւ ոչ ոք է մինչեւ ի մի: 4 Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, որ գործեն զանաւրէնութիւն: Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի, 5 եւ առ Տէր ոչ կարդացին: Անդ երկիցեն զերկեւոյ՝ ուր ոչ իցէ երկեւոյ: 6 զի Տէր է յազգ արդարոց: Զխորհուրդ աղքատի յամաւթ արարին, զի Տէր է յոյս նորա: 7 Ո տացէ ի Սիոնէ զփրկութիւն Իսրայէլի. ի դարձուցանել Տեառն զգերութիւն ժողովրդեան իւրոյ. ցնծացէ Յակոբ՝ եւ ուրախ եղիցի Իսրայէլ: Տունք. Ժ. Գոբղայս. լր:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դավիթ . ԺԴ:

Տէր ո՞վ կացցէ ի խորանի քում, կամ ո՞վ բնակեցէ ի լեռնս սուրբ քո: 2 Որ գնայ անբիծ գործէ զարդարութիւն, խաւսի զճշմարտութիւն ի սրտի իւրում: 3 Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուս իւրով, եւ չար ընկերի իւրում նա ոչ արար: Նախատինս ի մերձաւորաց նա ոչ առնու. 4 արհամարհեալ է առաջի նորա չարագործ: Զերկիւղածս Տեառն փառաւոր առնէ, երդնու ընկերի իւրում եւ ոչ ստէ: 5 Զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ, կաշառ ի վերայ իրաւանց ոչ առնու. որ զայս արասցէ՝ նա մի սասանեցի յաւիտեան: Տունք. գ:

1 Սաղմոս Յարձանագիր ի Դաւիթ . ԺԵ:

Պահեա զիս Աստուած զի ես ի քեզ յուսացայ. 2 ասացի Տեառն, Տէր ես դու, եւ բարիք իմ ինձ ի քէն են: 3 Սրբոց քոց որ են յերկրի քում. սքանչելի արարեր զամենայն կամս իմ ի նոսա: 4 Յաճախեցին հիւանդութիւնք նոցա. յետ այսորիկ ապա վաղվադեցին: Ոչ ժողովեցայց ի ժողովս նոցա յարեանց, եւ ոչ յիշեցից զանուանս նոցա ի շրթունս իմ: 5 Տէր է բաժին ժառանգութեան իմոյ եւ բաժակի իմոյ. դու ես որ այսրէն դարձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս: 6 Վիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, եւ ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ ինձ: 7 Աւրինեցից զՏէր որ իմաստուն արար զիս, մինչ ի գիշերի եւս խրատէին զիս երկկամունք իմ: 8 Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր առաջի իմ յամենայն ժամ, զի է ընդ աջմէ իմմէ զի մի սասանեցայց: 9 Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ իմ, եւ ցնծացաւ լեզու իմ, եւս եւ մարմին իմ բնակեցեց յուսով: 10 Զի ոչ թողցես զանձն իմ ի դժոխս, եւ ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զապականութիւն: Յուցեր ինձ զճանապարհս քո կենաց, լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց ի քաղցրութենէ վայելչութեան աջոյ քոյ մինչեւ ի սպառ: Տունք. Ժա:

1 Աղաթք ի Դաւիթ . ԺԶ:

Լուր Տէր արդարութեան. եւ նայեա ի խնդրուածս իմ. ունկն դիր աղաթից իմոց՝ զի ոչ շրթամբք նենգաւորաւք: 2 Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն, եւ աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն: 3 Փորձեցեր զսիրտ իմ եւ քննեցեր ի գիշերի, փորձեցեր զիս՝ եւ ոչ գտաւ յիս անիրաւութիւն: 4 Մի խաւսեցի բերան իմ զգործս որդւոց մարդկան. վասն բանից շրթանց քոց եւ պահեցից զճանապարհս խիստս: 5 Հաստատեա զշաւիղս իմ ի ճանապարհի քում, զի մի գայթաղեցին զնացք իմ: 6 Ես առ քեզ Տէր կարդացի՝ զի լուար ինձ Աստուած, խոնարհեցո առ իս զունկն քո եւ լուր բանից իմոց: 7 Սքանչելի արարեր զողորմութիւնս քո. ո փրկես զայնոսիկ որ յուսացեալ են ի քեզ: 8 յայնցանէ որ հակառակ կան աջոյ քո: Պահեա զիս որպէս բիր ական. ի հովանի թեւոց քոց, ծածկեցես զիս 9 յերեսաց ամպարշտաց ոյք տառապեցուցին զիս: Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, 10 ի ճարպս իւրեանց արգելան, եւ բերանք նոցա խաւսեցան զամբարտաւանութիւն: 11 Մերժեցին զիս եւ այժմ դարձեալ պատեցան զինեւ. ուշ եղին խոնարհեցուցանել զիս յերկիր: 12 Համարեցան ինձ որպէս առեւծ զի պատրաստ է յորս, որպէս կորիւն առիծու զի նստի դարանեալ: 13 Արի Տէր ժամանեա նոցա եւ խափանեա զնոսա. փրկեա զանձն իմ յամպարշտաց ի սրոյ 14 եւ ի ձեռանէ թշնամւոյն: Տէր կորո զնոսա յերկրէ, բաժանեա եւ խափանեա զնոսա ի կեանս իւրեանց: Գաղտնեաւք քովք լցան որովայնք նոցա, յագեցան կերակրովք եւ թողին զմնացուածս տղայոց իւրեանց: 15 Ես արդարութեամբ երեւեցայց երեսաց քոց. յագեցայց յերեւել փառաց քոց: Տունք. ԺԵ: Գորդայս. լր:

1 Ի կատարած ի վերայ պատերազմաւոյ նահատակի ծառայի տեառն Դաւթի: Զոր խաւսեցաւ ընդ Տեառն զբանս արինութեան . յաւուր յորում փրկեաց զնա Տէր ի ձեռաց ամենայն թշնամեաց , եւ ի ձեռաց Սաւուլայ, եւ ասէ. ԺԵ:

2 Սիրեցից զքեզ Տէր զարութիւն իմ, Տէր հաստատիչ իմ ապաւն իմ եւ փրկիչ իմ: 3 Աստուած աւգնական իմ եւ ես յուսամ ի նա. ապաւն իմ եղջեր փրկութեան իմոյ ընդունելի իմ է: 4 Աւրինելով կարդացի առ Տէր, եւ ի թշնամեաց իմոց ապրեցոյց: 5 Շուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու եւ ուղիք անարեւնութեան խռովեցուցին զիս: 6 Վիշտք դժոխոց պաշարեցին զիս. ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու: 7 Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի, եւ առ Աստուած իմ աղաղակեցի: Լուաւ ինձ ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ ձայնի աղաթից իմոց, եւ աղաղակ իմ առաջի նորա մտցէ յականջս նորա: 8 Խռովեցաւ եւ դողաց երկիր՝ եւ հիմունք լերանց սասանեցան եւ խռովեցան՝ զի բարկացաւ ի վերայ նոցա Աստուած: 9 Ել ծուխ ի բարկութենէ նորա, եւ հուր յերեսաց նորա բորբոքեցաւ, եւ փայլատակունք հատան ի նմանէ: 10 Խոնարհեցոյց զերկինս եւ էջ, եւ մէզ ի ներքոյ ոտից նորա: 11 Ել ի քրովբէս եւ թեւաւ, եւ սլացաւ նա ի թեւս հողմոց: 12 Եղ զխաւարն ի ծածկոյթ իւր, եւ շուրջ զնովաւ են յարկք իւր. եւ խաւարային ջուրք մինչեւ յամպս աւոյց: 13 Ի փայլատակել նորա առաջի նոցա, ամպք անցուցին զկարկուտ եւ զկայծակունս հուր: 14 Որոտաց Տէր յերկնից, եւ բարձրեալն ետ զձայն իւր ի կարկուտ եւ ի կայծակունս հուր: 15 Առաքեաց զնետս

իւր եւ ցրուեաց գնոսա, յաճախեաց զփայլատակունս իւր եւ խոռվեցոյց գնոսա: 16 Երեւեցան աղբերք ջուրց, եւ յայտնեցան հիմունք աշխարհի: Ի սաստե քումմէ Տէր եւ ի շնչել հոգւոյ բարկութեան քո: 17 Առաքեաց ի բարձանց եւ ընկալաւ զիս, ընկալաւ զիս ի ջուրց բազմաց: 18 Փրկեաց զիս Տէր ի թշնամեաց իմոց հզարաց, եւ յատելեաց իմոց զի հզար եղեն քան զիս: 19 Ժամանեցին ինձ յաւոր չարչարանաց իմոց. եղև Տէր հզարիչ իմ, 20 եւ եհան զիս յանդորր, եւ փրկեաց զիս Տէր՝ զի կամեցաւ զիս: 21 Հատուցէ ինձ Տէր ըստ արդարութեան իմում. ըստ անթոթեան իմում հատուցէ ինձ: 22 Ես պահեցից զճանապարհս Տեառն, եւ ոչ ամպարշտեցայց յԱստուծոյ իմմէ: 23 Ամենայն իրաւունք նորա առաջի իմ են. զարդարութիւն իւր ոչ ի բացէ արար յինէն: 24 Եղէց եւ ես անբիծ ընդ նմա. զգուշացայց յանարեւնութենէ իմմէ: 25 Հատուցէ ինձ Տէր ըստ արդարութեան իմում, ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց առաջի աջաց իւրոց: 26 Ընդ սրբոյն՝ սուրբ եղիցես, ընդ առն անբժի՝ անբիծ եղիցես, 27 ընդ ընտրեալսն ընտրեալ եղիցես, եւ զթերսն կործանեցես: 28 Դու՝ զժողովուրդս խոնարհս կեցուցանես. եւ զաչս ամբարտաւանից դու խոնարհեցուցանես: 29 Դու՝ լուսաւոր առնես զճրագ իմ Տէր. Աստուած իմ լոյս արա ինձ ի խաւարի: 30 Քեւ փրկեցայց ի փորձութենէ, Աստուծով իմով անցից ընդ պարիսպս: 31 Աստուած իմ անբիծ են ճանապարհք քո, եւ բանք Տեառն ընտրեալ են. եւ ապաւեն ամենեցուն որ յուսան ի նա: 32 Վասն զի ո՛վ է Աստուած բաց ի Տեառնէ, կամ ո՛վ է Աստուած բաց յԱստուծոյ մերմէ: 33 Աստուած որ զգեցուցեր ինձ զարութիւն՝ եւ եղիւր յանթոթեան զճանապարհս իմ: 34 Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս զեղջերուի, եւ ի վերայ բարձանց կացուցեր զիս: 35 Ուսուցեր զձեռս իմ ի պատերազմ, եւ արարեր զբազուկ իմ որպէս զաղեղն հաստ. 36 եւ ետուր ինձ զպաշտպանութիւն փրկութեան քոյ: Աջ քո ընկալաւ զիս՝ եւ խրատ քո կանգնեաց զիս ի սպառ, եւ խրատ քո ուսուցէ զիս: 37 Ընդարձակեցեր զգնացս իմ ի ստորեւ իմով. եւ ոչ տկարացան շաւիղք իմ: 38 Հալածեցից զթշնամիս իմ եւ հասից նոցա, եւ ոչ դարձայց ի նոցանէ՝ մինչեւ սպառեցից գնոսա: 39 Նեղեցից գնոսա եւ այլ մի կարացեն կալ. եւ անկցին ի ներքոյ ոտից իմոց: 40 Որ զգեցուցեր ինձ զարութիւն ի պատերազմի. զյարուցեալսն ի վերայ իմ ներքոյ իմ արարեր: 41 Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր, եւ զատելիս իմ սատակեցեր: 42 Աղաղակեցին, եւ ոչ ոք էր որ փրկէր գնոսա. կարդացին առ Տէր եւ ոչ լուաւ նոցա: 43 Մանրեցից գնոսա որպէս փռի առաջի հողմոյ. որպէս կաւ գռեհաց կոխեցից գնոսա: 44 Փրկեաց զիս Տէր ի հակառակութենէ ժողովրդոց, եւ կացուցէ զիս գլուխ հեթանոսաց: 45 Ժողովուրդ զոր ոչ գիտէի ծառայեաց ինձ. եւ ի լուր ակննջաց լուաւ ինձ: 46 Որդիք աստարաց ստեցին ինձ. որդիք աստարաց մաշեցան եւ կաղացան ի շաղաց իւրեանց: 47 Կենդանի է Տէր եւ աւրինեալ է Աստուած, եւ բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ: 48 Աստուած որ խնդրէ զվրժ իմ, եւ հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինէն: Փրկիչ իմ ի թշնամեաց իմոց բարկացողաց: 49 յայնցանէ որ յարուցեալ էին ի վերայ իմ բարձր արարեր զիս, եւ յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս: 50 Վասն այսորիկ խոստովան եղէց քեզ ի հեթանոսս, եւ անուան քում սաղմոս ասացից: 51 Մեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորի նորա, առնել ողորմութիւն ընդ աւծելոյ նորա, ընդ Դաւթի եւ ընդ զաւակի նորա ազգէ մինչեւ յազգ: Տունք. Ծ: Կանոնս Գորդայս. է: Սաղմոս ԺԷ: Տունք մլր:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԺԸ:

2 Երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ, եւ զարարածս ձեռաց նորա պատմէ հաստատութիւն: 3 Աւր՝ աւուր բոլիւ զբան. եւ զիշեր՝ զիշերի ցուցանէ զգիտութիւն: 4 Ոչ են բանք եւ ոչ են խաւսք, որոց ոչ լսին ձայնք նոցա: 5 Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, մինչեւ ի ծագս աշխարհի են խաւսք նոցա: 6 Յարեւու եհար զխորան իւր, եւ ինքն որպէս փեսայ զի ելանէ յառագաստէ իւրմէ, ցնծայ նա որպէս սկայ յընթանալ զճանապարհս իւր: 7 Ի ծագաց երկնից են ելք նորա, հանգիստ նորա մինչեւ ի ծագս նորուն. եւ ոչ ոք իցէ որ թաքիցէ ի տապոյ նորա: 8 Աւրենք Տեառն անբիծ են եւ դարձուցանեն զհոգիս. վկայութիւն Տեառն հաւատարիմ, եւ իմաստուն առնէ զողայս: 9 Արդարութիւն Տեառն ուղիղ է եւ ուրախ առնէ զսիրտս, պատուիրանք Տեառն լոյս են եւ լոյս տան աչաց երկեւղ Տեառն սուրբ, եւ մնայ յաւիտեան: 10 Դատաստանք Տեառն ճշմարիտ են, եւ արդար է նոյն: 11 Ցանկալի է նա քան զոսկի՝ եւ քան զականս պատուականս բազումս. քաղցր է նա քան զմեղու խորիսիս: 12 Քանզի ծառայ քո պահեցէ զայս, ի պահել նմա հատուցումս բազում: 13 Զյանցուածս իւր ո՛վ կարէ առնուլ ի միտ. ի զաղտնեաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր, 14 եւ յաւտարէ պահեա զծառայս քո: Ապա թէ ոչ տիրեցեն ինձ, յայնժամ անբիծ եղէց, եւ սուրբ եղէց ի

մեղաց մեծաց: 15 Եղիցին քեզ հաճոյ բանք բերանոյ իմոյ, եւ խորհուրդք սրտի իմոյ առաջի քո յամենայն ժամ. Տէր աւգնական իմ եւ փրկիչ իմ: Տունք. ժդ:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԺԹ:

2 Լուիցէ քեզ Տէր յաւուր անձկութեան, աւգնական եղիցի քեզ անուն Աստուծոյ Յակովբայ: 3 Առաքեսցէ քեզ Տէր աւգնութիւն ի սրբութենէ իւրմէ ի Սիոնէ, եւ ընկալցի զքեզ: 4 Յիշեսցէ Տէր զամենայն պատարագս քո, եւ զուխտս քո ընդունելի արասցէ: 5 Տացէ քեզ Տէր ըստ սրտի քում, եւ զամենայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ: 6 Ցնծասցուք մեք ի փրկութեան քում յանուն Աստուծոյ մերոյ մեք մեծք եղիցուք: 7 Լցուսցէ Տէր զամենայն խնդրուածս քո. այժմ ծանեաք՝ զի կեցոյց Տէր զաւծեալ իւր: Լուաւ սմա յերկնից ի սրբութենէ իւրմէ, ի զարութիւն փրկութեան աջոյ իւրոյ: 8 Սոքա կառաւք եւ սոքա երիվարաւք, այլ մեք զանուն Տեառն Աստուծոյ մերոյ կարդասցուք: 9 Սոքա խափանեցան եւ անկան, մեք յարեաք եւ ուղիղք եղաք: 10 Տէր կեցո զթագաւորն եւ լուր մեզ, յաւուր յորում կարդասցուք առ քեզ: Տունք. ժ:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . Ի:

2 Տէր ի զարութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն. ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ: 3 Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա. եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելէր ի նմանէ: 4 Ժաման արարեր զնա յարինութիւն քաղցրութեան քոյ, եղիւ ի զլուսն նորա պսակ ի քարէ պատուականէ: 5 Կեանս խնդրեաց ի քէն՝ եւ ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս, յաւիտեանս յաւիտենից: 6 Մեծ են փառք նորա ի փրկութեան քում. զփառս եւ զմեծվայելչութիւն դիցես ի վերայ նորա: 7 Տացես զնա յարինութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, ուրախ արասցես զնա յուրախութիւն երեսաց քոց: 8 Թագաւոր յուսացաւ ի Տէր, յողորմութենէ բարձրելոյն նա մի սասանեսցի: 9 Գտցի ձեռն քո ի վերայ թշնամեաց քոց եւ աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո: 10 Դիցես զնոսա որպէս հնոց ի հուր՝ ի ժամանակի երեսաց քոց: Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցէ զնոսա, եւ հուր կերիցէ զնոսա: 11 Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ, եւ զաւակ նոցա յորդոց ի մարդկանէ: 12 Խոտորեցան ի քէն չարութեամբ. խորհեցան խորհուրդ զոր ոչ կարացին հաստատել: 13 Արասցես զնոսա հալածեալս, ի մնացուածս քո պատրաստեսցես զերեսս նոցա: 14 Բարձր լեր Տէր ի զարութեան քում. արինեսցուք եւ սաղմոս ասասցուք զարութեան քում: Տունք. ժդ: Գորդայս. լը:

1 Ի կատարած . վասն առաւաւտին աւգնականութեանց . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԻԱ:

2 Աստուած Աստուած իմ նայեաց առ իս, ընդէ՞ր թողեր զիս. հեռի եղեր ի փրկութենէ իմմէ՝ վասն բանից յանցանաց իմոց: 3 Աստուած իմ ի տուէ կարդացի առ քեզ, եւ ինձ ոչ լուար. ի գիշերի՝ եւ ինձ ոչ անսացեր: 4 Դու ի սուրբս բնակեալ ես, եւ զովեալ յԲաբայելի: 5 Ի քեզ յուսացան հարքն մեր, յուսացան ի քեզ եւ փրկեցեր զնոսա: 6 Առ քեզ աղաղակեցին եւ կեցին, ի քեզ յուսացան եւ ոչ ամաչեցին: 7 Այլ ես որդն եմ, եւ ոչ եմ մարդ, նախատինք մարդկան եւ արհամարհանք ժողովրդոց: 8 Ամենեքեան որ տեսանէին զիս արհամարհէին զինեւ. խաւսէին շրթամբք՝ եւ շարժէին զլուսնս իւրեանց: 9 Յուսացաւ ի Տէր եւ փրկեսցէ զնա, կեցուցէ զնա զի կամի զնա: 10 Դու ես որ հանար զիս յարգանդի. յոյս իմ ի ստեանց մաւր իմոյ: 11 Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ յորովայնէ մաւր իմոյ դու ես Աստուած իմ: 12 Մի ի բացեայ առնիր յինէն, զի նեղութիւնք մերձեալ են, եւ ոչ որ է որ աւգնէ ինձ: 13 Շուրջ եղեն զինեւ զուարակք բազումք, եւ ցուլք գերք պաշարեցին զիս: 14 Բացին ի վերայ իմ զբերանս իւրեանց, որպէս առեւծ զի մոնչէ եւ յափշտակէ: 15 Ես որպէս զջուր հեղայ՝ եւ ցրուեցան ամենայն ոսկերք իմ. եւ եղեւ սիրտ իմ որպէս մոմ հալեալ ի մէջ որովայնի իմոյ: 16 Չորացաւ որպէս խեցի զարութիւն իմ, լեզու իմ ի քիմս իմ կցեցաւ, եւ ի հող մահու իջուցին զիս: 17 Շուրջ եղեն զինեւ շունք բազումք, եւ ժողովք չարաց պաշարեցին զիս: 18 Ծակեցին զձեռս իմ եւ զոտս իմ, եւ թուեցին զամենայն ոսկերս իմ. եւ նոքա հայեցան եւ տեսին զիս: 19 Բաժանեցան զհանդերձս իմ ի մէջ իւրեանց, եւ ի վերայ պատմութեանի իմոյ վիճակս արկանէին: 20 Դու Տէր մի հեռի առներ զաւգնականութիւն քո յինէն. եւ Տէր յաւգնէլ ինձ նայեաց: 21 Փրկեա ի սրոյ զանձն իմ, եւ ի ձեռաց շանց զմիամարութիւն իմ: 22 Փրկեա զիս ի բերանոյ առիւծու, եւ յեղջերէ միեղջերւոյ զխոնարհութիւն իմ: 23

Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց, ի մէջ եկեղեցւոյ արհնեցից զքեզ: 24 Երկիւղածք Տեառն արհնեցեք զՏէր, ամենայն զաւակն Յակովբեան փառաւոր արասցեն զնա: 25 Երկիցէ ի Տեառնէ ամենայն զաւակն Իսրայէլի, զի ոչ արհամարհեաց եւ ոչ անարգեաց Տէր զաղաթս աղքատիս, եւ ոչ դարձոյց զերեսս իւր յինէն. այլ ի կարողալ իմում առ նա լուաւ ինձ: 26 Ի քէն է գովութիւն իմ, յեկեղեցիս մեծս արհնեցից զքեզ: Զուխտս իմ կատարեցից առաջի ամենայն երկիւղածաց նորա: 27 Կերիցեն տնանկք եւ յագեսցին. արհնեցեն զՏէր որ խնդրեն զնա: Կեցցեն սիրտք նոցա յաւիտեանս յաւիտենից 28 յիշեսցեն, եւ դարձցին առ Տէր ամենայն ծագք երկրի: Երկիր պագցեն նմա ամենայն տոհմք ազանց. 29 զի Տեառն է արքայութիւն, եւ նա տիրէ ի վերայ ամենայն հեթանոսաց: 30 Կերան եւ երկիր պագին նմա ամենայն պարարտք երկրի. առաջի նորա անկցին ամենեքեան որ իջանեն ի հող: 31 Անձն իմ նովաւ կեայ. եւ զաւակ իմ ծառայեսցէ նմա: 32 Պատմեցից զՏեառնէ ազգի որ գալոցն է, պատմեսցեն զարդարութիւն ժողովրդեան որ ծնանելոցն իցէ զոր արար Տէր: Տունք. ԼԲ:

1 Ի կատարած. Սաղմոս ի Դաւիթ . ԻԲ:

Տէր հովուեսցէ զիս, եւ ինձ ինչ ոչ պակասեսցէ: 2 Ի վայրի դալարոջ անդ բնակեցոյց զիս, եւ առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս: 3 Դարձոյց զանձն իմ առ իս, առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ: 4 Թէպէտ եւ գնացից ես ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց ի չարէ զի դու Տէր ընդ իս ես: Ցուպ քո եւ զաւագան, նոքա մխիթարեսցեն զիս: 5 Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց: Աւծեր իւղով զզլովս իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս: 6 Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց բնակել ինձ ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս: Տունք. ԼԲ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . միաշաբաթուն . ԻԳ:

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով. աշխարհ եւ ամենայն բնակիչք նորա: 2 Նա ինքն ի վերայ ծովու հիմունս արկ նմա, ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա: 3 Ո՞վ ելցէ ի լեառն Տեառն, կամ ո՞վ կացցէ ի տեղոջ սրբութեան նորա: 4 Որ սուրբ է ձեռաւք եւ անբիծ սրտիւ, որ ոչ առ գնանրութիւնս յանձն իւր, եւ ոչ երդուաւ ընդ ընկերի իւրում նենգութեամբ: 5 Սա առցէ զազնութիւն ի Տեառնէ, զողորմութիւն յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ: 6 Այս ազգ է որ խնդրէ զՏէր, խնդրէ տեսանել զերեսս Աստուծոյ Յակովբայ: 7 Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր ի վեր. համբարձցին դրունք յաւիտենից եւ մտցէ թագաւոր փառաց: Հանգիստ: 8 Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց, Տէր հզաւր զարութեամբ իւրով, Տէր հզաւր ի պատերազմի: 9 Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր ի վեր, համբարձցին դրունք յաւիտենից եւ մտցէ թագաւոր փառաց: 10 Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց, Տէր զարութեանց. սա ինքն է թագաւոր փառաց: Տունք. Ժ. Գորդայս. Ծ:

1 Ի կատարած. Սաղմոս ի Դաւիթ . ԻԴ:

Առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ. 2 Աստուած իմ ի քեզ յուսացայ՝ մի ամաչեցից, 3 եւ մի ծիծաղեսցին զինեւ թշնամիք իմ: Ամենեքեան որ համբերեն քեզ մի ամաչեսցեն, 4 այլ ամաչեսցեն անարեւնք յունայնութեան իւրեանց: Զճանապահս քո Տէր ցոյց ինձ, եւ զշաւիղս քո ուտ ինձ: 5 Առաջնորդեա ինձ ի ճշմարտութեան՝ քում եւ ուտ զիս, զի դու ես Աստուած փրկիչ իմ. եւ ես քեզ համբերի զարհանապագ: 6 Յիշեա Տէր՝ զգթութիւնս քո եւ զողորմութիւնս որ ենն յաւիտենից: 7 Զմեղս մանկութեան իմոյ եւ զանգիտութեան իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրութեան քոյ, 8 զի քաղցր եւ ուղիղ ես Տէր: Վասն այսորիկ արեւնագէտ առնես զմեղաւորս ի ճանապարհի, 9 առաջնորդես հեզոց ի դատաստանի. ուսուցանես հեզոց զճանապահս քո: 10 Ամենայն ճանապարհք Տեառն ողորմութեամբ եւ ճշմարտութեամբ են այնոցիկ, որ խնդրեն զուխտ եւ զվկայութիւն նորա: 11 Վասն անուան քո Տէր քաւեա զմեղս իմ զի բազում եղեն. 12 ով է մարդ որ երկնչի ի Տեառնէ, արեւնագէտ առնէ զնա ի ճանապարհ յոր եւ հաճեցաւ: 13 Անձն նորա ի բարութեան հանգիցէ, եւ զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր: 14 Զաւրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց, եւ զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա: 15 Աչք իմ յամենայն ժամ առ Տէր. եւ նա հանէ յորոգայթէ

գոտս իմ: 16 Նայեա առ իս եւ ողորմեա ինձ, զի միամար եւ աղքատ եմ ես: 17 Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, եւ ի վշտաց իմոց հան զիս: 18 Տես զխոնարհութիւն իմ եւ զվաստակ իմ, եւ թող ինձ զամենայն մեղս իմ: 19 Տես զթշնամիս իմ զի բազում եղեն, ատելութիւն զոր ի նանիբ ատեցին զիս: 20 Պահեա զանձն իմ եւ փրկեա զիս, եւ մի յամար թողեց զի յուսացայ ի քեզ: 21 Անբիծք եւ ուղիղք կցորդ եղեն ինձ, եւ ես քեզ համբերի: 22 Փրկեա Աստուած զԻսրայել յամենայն նեղութեանց նորա: Տունք. ժը:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԻԵ:

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յանբծութեան իմում գնացի, ի Տէր յուսացայ զի մի եղեց հիւանդ: 2 Փորձեա զիս Տէր եւ քննեա զիս. փորձեա զերիկամունս իմ եւ զսիրտ իմ: 3 Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց, եւ հաճոյ եղեց ճշմարտութեան քում: 4 Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, ընդ անարեւնս ես ոչ մտից: 5 Ատեցի ես զժողովս չարաց, եւ ընդ ամպարիշտս ես ոչ նստայց: 6 Լուացայց սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ շուրջ եղեց զսեղանով քով Տէր: 7 Լսել ինձ զձայն արիւնութեան քոյ, եւ պատմել զամենայն սքանչելիս քո: 8 Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, եւ զտեղի յարկի փառաց քոց: 9 Մի կորուսանել ընդ ամպարիշտս զանձն իմ, եւ մի ընդ արս արիւնահեղ զկեանս իմ: 10 Որոց ձեռք իւրեանց յանարեւնութեան են, եւ աջ նոցա լի է կաշառաւք: 11 Ես յանբծութեան իմում գնացի, փրկեա զիս Տէր եւ ողորմեա ինձ: 12 Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան, յեկեղեցիս մեծս արիւնեցից զքեզ: Տունք. ժը:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . մինչեւ ամենալ էր . ԻԶ:

Տէր լոյս իմ եւ կեանք իմ ես յումե՞րկեայց Տէր ապաւեն կենաց իմոց եւ յումեղողացայց: 2 Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել զմարմին իմ, նեղիչք իմ եւ թշնամիք իմ նոքա տկարացան եւ անկան: 3 Թէ պատրաստեցի ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. թէ յարիցէ ի վերայ իմ ճակատամարտ՝ սակայն եւ այսուիկ ի քեզ Տէր յուսացայ: 4 Զմի խնդրեցի ի Տեառնէ եւ զտոյն աղաչեմ, բնակել ինձ ի տան Տեառն զամենայն ամուրս կենաց իմոց: Տեսանել ինձ զվայելչութիւն Տեառն, եւ հրաման տալ ի տաճարի նորա: 5 Ծածկեաց զիս ի խորանի իւրում յաւուր չարի, ընդ յարկաւ արար զիս ի ծածկոյթ խորանի իւրում: 6 Ի վիմէ բարձր արարեր զիս, եւ այժմ բարձր արա զզուլս իմ ի վերայ թշնամեաց իմոց: Շուրջ եղեց եւ մատուցից ի խորանի նորա պատարագ արիւնութեան, արիւնեցից եւ սաղմոս ասացից Տեառն: 7 Լուր Տէր ձայնի իմում զի կարդացի առ քեզ. ողորմեա ինձ եւ լուր ինձ, 8 զի քեզ ասաց սիրտ իմ, եւ խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո Տէր խնդրեցին: 9 Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, եւ մի խոտորիբ բարկութեամբ ի ծառայէ քումմէ:

Աւգնական իմ լեր Տէր, եւ մի անարգեր զիս, եւ մի թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ: 10 Հայր իմ եւ մայր իմ թողին զիս, եւ Տէր ընկալաւ զիս: 11 Աւրենագետ արա զիս Տէր ի ճանապարհի քում, առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս քո ուղիղս: 12 Վասն թշնամեաց իմոց, մի մատներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց: Յարեան ի վերայ իմ վկայք մեղաց, եւ ստեցին ինձ յանարեւնութեան իւրեանց: 13 Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեառն յերկիր կենդանեաց, 14 համբեր Տեառն եւ քաջալերեաց. զաւրացի սիրտ քո եւ համբեր Տեառն: Տունք. ժը: Գորդայս. իս:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . ԻԷ:

Առ քեզ կարդացի Աստուած իմ, մի լոբեր յինէն, մի երբէք լռիցես յինէն. զի մի նմանիցեմ այնոցիկ որ իջանեն ի գուր: 2 Լուր Տէր ձայնի խնդրուածաց իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ, ի համբառնալ ձեռաց իմոց ի տաճար սուրբ քո: 3 Մի համարիբ ընդ ամպարիշտս զանձն իմ. մի ընդ այնոսիկ որ գործեն զանարեւնութիւն կորուսաներ զիս: Ոյք խաւսէին զխաղաղութիւն ընդ ընկերս իւրեանց, եւ չարութիւն է ի սիրտս նոցա: 4 Տուր նոցա Տէր ըստ գործս նոցա, ըստ անարեւնութեան գնացից նոցա հատո նոցա: Ըստ գործոց ձեռաց նոցա հատո նոցա՝ զհատուցումն նոցա նոցին: 5 Ոչ իմացան նոքա զգործս Տեառն, եւ ոչ ի գործս ձեռաց նորա հայեցան. կործանեցես զնոսս եւ այլ մի շինեցին: 6 Աւրինեալ է Տէր զի լուաւ ձայնի աղաւթից իմոց. 7 Տէր աւգնական իմ եւ պաշտպան իմ: Ի նա յուսացաւ սիրտ իմ, աւգտեցաւ եւ զուարճացաւ մարմին

իմ. եւ ես կամաւք իմովք խոստովան եղեց նմա: 8 Տէր զարութիւն ժողովրդեան իւրոյ, ապաւեն փրկութեան անձելոյ իւրոյ: 9 Փրկեա զժողովուրդ քո. եւ արհնեա զժառանգութիւնս քո, հովուեա եւ բարձրացո գնոսս մինչեւ յաւիտեան: Տունք. ժա:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ. արհնութեանց նաւակատեաց տաճարին . ԻԸ:

Մատուցէք Տեառն որդիք Աստուծոյ, մատուցէք Տեառն զորդիս խոյոց: 2 Մատուցէք Տեառն զփառս եւ զպատիւ, մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա. եւ երկիր պագէք Տեառն ի սրահ սրբութեան նորա: 3 Ձայն Տեառն ի վերայ ջուրց, եւ Աստուած փառաւք որոտաց, եւ Տէր ինքն ի վերայ ջուրց բազմաց: 4 Ձայն Տեառն զարութեանց, եւ ձայն Տեառն մեծ վայելչութեանց: 5 Ձայն Տեառն փշրէ զմայրս. եւ մանրէ Տէր զմայրսն Լիբանանու: 6 Մանրեցէ գնոսս որպէս զմատաղատունկն Լիբանանու, որ սիրելին է որպէս զորդիս միեղջերոյ: 7 Ձայն Տեառն հատանէ զբոց հրոյ. 8 ձայն Տեառն շարժէ զանապատն, եւ խռովեցուցանէ Տէր զանապատն կաղէս: 9 Ձայն Տեառն հաստատէ զեղջերոսս, եւ յայտնի առնէ զանտառս: Ի տաճարի նորա ամենայն որ ասեն զփառս նորա: 10 Տէր զջրհեղեղս զնստուցանէ եւ ցածուցանէ, թագաւորեցէ Տէր յաւիտեան: 11 Տէր զարութիւն ժողովրդեան իւրոյ տացէ, եւ արհնեցէ զժողովուրդ իւր ի խաղաղութիւն: Տունք. ժա:

1 Սաղմոս արհնութեանց նաւակատեաց տաճարի ի Դաւիթ . ԻԹ:

2 Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար զիս. եւ ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս: 3 Տէր Աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ եւ բժշկեցեր զիս. 4 Տէր հաներ ի դժոխոց զանձն իմ, փրկեցեր զիս յայնցանէ որ իջանեն ի գուր: 5 Սաղմոս ասացէք Տեառն սուրբք նորա. խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա: 6 Սրտմտութիւն է ի բարկութեան նորա, եւ կեանք են ի կամաց նորա: Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք առաւաւտու եղիցի ուրախութիւն: 7 Ես ասացի ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան: 8 Տէր ի կամս քո ետուր զեղոյ իմոյ զարութիւն, դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ եւ ես եղէ խռովեալ: 9 Առ քեզ Տէր կարդացի, առ Աստուած իմ աղաչեցի. 10 զի՞նչ աւգուտ է քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ ես յապականութիւն: Միթէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ, կամ պատմեցէ զճշմարտութիւնս քո: 11 Լուաւ ինձ Տէր եւ ողորմեցաւ, եւ Տէր եղէ ինձ աւգնական: 12 Դարձոյց գտու իմ յուրախութիւն, զերծ յինէն զքործ, եւ ինձ զգեցոյց զուրախութիւն: 13 Որպէս սաղմոս ասացեն քեզ փառք իմ. եւ այլ մի զղջացայց, Տէր Աստուած իմ յաւիտեան խոստովան եղեց քեզ: Տունք. Ժբ: Գորդայս. լդ:

1 Ի կատարած . նահատակութիւն գովութեան . Սաղմոս ի Դաւիթ . Լ:

2 Ի քեզ Տէր յուսացայ մի ամաչեցից յաւիտեան, յարդարութեան քում փրկեա եւ ապրեցո զիս: 3 Խոնարհեցո առ իս զունկն քո, վաղվադեա կեցուցանել զիս: Լեր իմ Աստուած պաշտպան եւ տուն ապաւինի ապրեցուցանել զիս 4 զի հզարիչ իմ եւ ապաւեն իմ դու ես: Վասն անուան քոյ առաջնորդեցեր ինձ, եւ սնուցեր զիս 5 եւ հանցես զիս յորոգայթէ յայսմանէ որ թաքուցաւ ինձ: Դու ես պաշտպան իմ Տէր, 6 եւ ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ: Փրկեցեր զիս Տէր Աստուած ճշմարտութեամբ քով 7 ատեցեր զայնտսիկ որ պահեն զերկելոյ ի սնոտիս: 8 Ես ի Տէր յուսացայ, ցնծացայց եւ ուրախ եղեց ի փրկութեան քում: Հայեցար ի խոնարհութիւն իմ, եւ փրկեցեր ի վշտաց զանձն իմ. 9 եւ ոչ մատնեցեր զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց, եւ կացուցեր յանդորրու գոտս իմ: 10 Ողորմեա ինձ Տէր զի նեղեալ եմ ես. խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ՝ անձն իմ եւ փոր իմ: 11 Պակասեցին ի ցաւոց կեանք իմ, եւ ամբ իմ յոգւոց ելանելոյ: Աղքատացաւ ի տկարութենէ զարութիւն իմ, եւ ոսկերք իմ խռովեցան: 12 Քան զամենայն թշնամիս իմ եղէ ես նախատ դրացեաց իմոց յոյժ ահ եւ երկելոյ ծանաւից իմոց: Ամենեքեան ոյք տեսանէին զիս արտաքս փախչէին յինէն: 13 Մոռացեալ եղէ ես որպէս մեռեալ ի սրտէ. եւ եղէ ես որպէս զանաթ կորուսեալ: 14 Զի լուայ ես զբամբասանս բազմաց՝ որ շուրջ էին զինեւ, ի ժողովել նոցա ի միասին առնուլ զանձն իմ խորհեցան. 15 այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ: Ասացի դու ես Աստուած իմ, 16 եւ ի ձեռս քո է ժառանգութիւն իմ: Փրկեա զիս ի ձեռաց թշնամեաց իմոց, եւ ի հալածչաց իմոց: 17 Երեւեցո զերեսս քո ի ծառայս քո. ապրեցո զիս Տէր ըստ

ողորմութեան քում. 18 Տէր մի յամալթ եղեց զի կարդացի առ քեզ: Ամաչեսցեն ամպարիշտք եւ իջցեն ի դժոխս. 19 եւ համր եղիցին շրթունք նենգաւորք ոյք խաւսէին զարդարոյ զանիրաւութիւն, յամբարտաւանութեան եւ յանկոսնել իւրեանց: 20 Որպէս զի բազում է ողորմութիւն քաղցրութեան քոյ Տէր, զոր պահեցեր երկիւղածաց քոց: Արարեր դու այնցիկ ոյք յուսացեալ են ի քեզ առաջի որդւոց մարդկան: 21 Ամբացուցեր զնոսա ի ծածկոյթ երեսաց քոց, ի խռովութենէ մարդկան: Ծածկեցեր զնոսա ի խորանի քում, ի հակառակութենէ լեզուաց: 22 Աւրինեալ է Տէր, զի սքանչելիս արար զողորմութիւն իւր ի քաղաք ամուր: 23 Ես ասացի ի զարմանալ իմում, թէ ընկեցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց: Վասն այսորիկ լուար ձայնի աղաթից իմոց, յաղաղակել իմում առ քեզ: 24 Սիրեցէք զՏէր ամենայն սուրբք նորա, զի ստուգութիւն խնդրէ Տէր, եւ հատուցանէ այնցիկ որ առաւել առնեն զամբարտաւանութիւն: 25 Քաջալերեցարուք եւ զաւրասցին սիրտք ձեր, ամենեքեան որ յուսացեալ էք ի Տէր: Տունք. իր:

1 Իմաստութիւն ի Դաւիթ . ԼԱ:

Երանի ում թողութիւն եղեւ մեղաց, եւ ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա: 2 Երանի առն որում ոչ համարեցի Տէր զմեղս նորա, եւ ոչ գոյ նենգութիւն ի բերան նորա: 3 Լռեցի ես եւ մաշեցան ամենայն ոսկերք իմ, առ աղաղակել ինձ առ Տէր զարհանապազ 4 ի տուէ եւ ի զիշերի: Ծանրեաց ձեռն քո ի վերայ իմ, դարձայ ի թշուառութիւն, զի հարան յիս փուշք: Հանգիստ: 5 Զմեղս իմ ցուցից քեզ, եւ զանաւրեմութիւնս իմ ոչ ծածկեցից ի քէն: Ասացի թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ, եւ դու թողցես զամենայն ամպարշտութիւնս մեղաց իմոց: Հանգիստ: 6 Վասն այսորիկ յաղաթս կացցեն առ քեզ ամենայն սուրբք, ի ժամ ընդունելի: Բայց միայն ի ջուրցն հեղեղաց բազմաց, որ առ նոսա ինչ ոչ մերձեցի: 7 Դու ես ապաւին իմ ի նեղութենէ յայսմանէ, որ շուրջ եղեւ զինէ: Յնծութիւն իմ փրկեալ զիս յայնցանէ՝ որ պաշարեցին զիս: 8 Իմաստուն արարից զքեզ եւ իսելամուտ ի ճանապարհ յոր եւ գնացես, եւ հաստատեցից ի վերայ քո զաչս իմ: 9 Մի լինիք որպէս զձիս եւ զջորիս զի ոչ գոյ ի նոսա իմաստութիւն. ի սանձս եւ ի դանդաճաւանդս ճմլեցես՝ զկզակս նոցա որ առ քեզ ինչ ոչ մերձենան: 10 Բազում տանջանք են մեղաւորաց, բայց ոյք յուսան ի Տէր՝ ողորմութիւն Տեառն շուրջ եղիցի զնոքաւք: 11 Ուրախ եղերուք եւ ցնծացէք արդարք ի Տէր, պարծեցարուք ամենեքեան ոյք ուղիղ էք սրտիւք: Տունք. ժգ: Գորդայս. խբ:

Սաղմոս ի Դաւիթ . ԼԲ:

1 Ցնծացէք արդարք ի Տէր՝ ուղղոց վայելէ արհնութիւն, 2 խոստովան եղերուք Տեառն արհնութեամբ. տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ասացէք նմա: 3 Աւրինեցէք զՏէր յարհնութիւն նոր զի բարի է սաղմոս ասացէք նմա արհնութեամբ: 4 Ուղիղ են պատգամք Տեառն, եւ ամենայն ճանապարհք նորա հաւատովք են, 5 եւ սիրէ զողորմութիւն եւ զիրաւունս Տէր: Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր, 6 եւ բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան, եւ հոգուով բերանոյ նորա ամենայն զարութիւնք նոցա: 7 Ժողովեաց որպէս ի տիկ զջուրս ծովու, եւ դնէ ի խոր զգանձս իւր: 8 Երկիցէ ի Տեառնէ ամենայն երկիր, եւ ի նմանէ դողացեն ամենայն բնակիչք աշխարհի: 9 Նա ասաց եւ եղեն, ինքն հրամայեաց՝ եւ հաստատեցան: 10 Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթանոսաց, անարգէ Տէր զխորհուրդս ժողովրդոց, եւ արհամարհէ Տէր զխորհուրդս իշխանաց: 11 Խորհուրդ Տեառն յաւիտեան մնայ, խորհուրդ սրտի նորա ազգէ մինչեւ յազգ: 12 Երանի ազգի որոյ Տէր Աստուած աւգնական է նմա. ժողովուրդ զոր ընտրեաց ի ժառանգութիւն իւր: 13 Յերկնից նայեցաւ Տէր յամենայն որդիս մարդկան, 14 ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ հայեցաւ յամենայն բնակիչս աշխարհի: 15 Ո ստեղծ առանձին զսիրտս նոցա եւ ի միտ առնու զամենայն գործս նոցա: 16 Ոչ թէ ի բազում զաւրս իւր ապրեցի թագաւոր, եւ ոչ սկայ ի բազում զաւրութեան իւրում: 17 Սուտ է ձի ի փրկութեան իւրում. ի բազում զաւրութեան իւրում ոչ ապրեցուցանէ զհեծեալն: 18 Աչք Տեառն ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, եւ ոյք յուսան յողորմութիւն նորա: 19 Փրկել ի մահուանէ զանձինս նոցա. կերակրել զնոսա ի սովի: 20 Անձինք մեր համբերեցեն Տեառն, զի աւգնական եւ պաշտպան մեր է: 21 Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր, եւ յանուն սուրբ նորա յուսացուք: 22 Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր ի վերայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ: Տունք. ժթ:

1 Սաղմոս ի Դավիթ . ի ժամանակի զի այլագունեաց գերեսս իւր առաջի Աբիմելեքայ . եւ ապա արձակեաց զնա, եւ զնաց. ԼԳ:

2 Աւրինեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ արինութիւն նորա ի բերան իմ: 3 Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ, լուիցեն հեզք, եւ ուրախ եղիցին: 4 Մեծ արարէք զՏէր ինեւ, եւ բարձր արասցուք զանուն նորա ի միասին: 5 Խնդրեցի ի Տեառնէ եւ լուաւ ինձ, յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս: 6 Մատիք առ Տէր եւ առէք զլոյս, եւ երեսք ձեր մի ամաչեսցեն:

7 Այս աղբատ կարդաց առ Տէր, եւ Տէր լուաւ սմա. յամենայն նեղութենէ սորա փրկեաց զսա: 8 Բանակ հրեշտակաց Տեառն շուրջ է զերկիւղածովք իւրովք, եւ պահէ զնոսա: 9 Ճաշակեցէք եւ տեսէք զի քաղցր է Տէր. երանեալ է այր որ յուսայ ի նա: 10 Երկերուք ի Տեառնէ ամենայն սուրբք նորա. զի ոչինչ է պակասութիւն երկիւղածաց նորա: 11 Մեծամեծք աղբատացան եւ քաղցեան. բայց ոյք խնդրեն զՏէր՝ մի պակասեսցէ ի նոցանէ ամենայն բարութիւն: 12 Եկայք որդիք իմ եւ լուարուք ինձ, եւ զերկեւոյ Տեառն ուսուցից ձեզ: 13 Ո՛վ է մարդ որ կամի զկեանս, սիրէ զաւուրս իւր տեսանել ի բարութեան: 14 Լռեցո զլեզու քո ի չարութենէ, շրթունք քո մի խաւսեսցի զնենգութիւն: 15 Խոտորեա ի չարէ եւ արա զբարի, խնդրեա զխաղաղութիւն եւ երթ զհետ նորա: 16 Աչք Տեառն ի վերայ արդարոց, ականջք նորա ի վերայ աղաւթից նոցա: 17 Երեսք Տեառն ի վերայ չարագործաց, սատակել յերկրէ զյիշատակս նոցա: 18 Կարդացին արդարք առ Տէր՝ եւ Տէր լուաւ նոցա, յամենայն նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա: 19 Մերձ է Տէր առ այնոսիկ որ մաշեալ են սրտիւք, եւ զխոնարհս հոգւով կեցուցանէ: 20 Բազում նեղութիւնք են արդարոց, յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր. 21 եւ պահէ զամենայն ոսկերս նոցա, եւ մի ի նոցանէ ոչ փշրեսցի: 22 Մահ մեղաւորի չար է. բայց որ ատեայ զարդար զղջացի: 23 Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց, մի զղջացին ամենեքեան ոյք յուսացեալ են ի նա: Տունք. իա. Գորդայս. իս:

Ի կատարած. Սաղմոս ի Դավիթ . ԼԴ:

1 Դատեա Տէր զայնոսիկ ոյք դատեն զիս. մարտիր ընդ այնոսիկ որ մարտնչին ընդ իս: 2 Առ զգէն եւ զասպար քո, եւ արի յաւգնել ինձ. 3 հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց, արգել զնոսա. եւ ասա դու ցանձն իմ թէ փրկութիւն քո ես եմ: 4 Ամաչեսցեն եւ յամաւթ լիցին ոյք խնդրէին զանձն իմ դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար: 5 Եղիցին նոքա որպէս փռոյ առաջի հողմոյ. եւ հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա: 6 Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խաւար եւ ի գայթագոյութիւն. եւ հրեշտակ Աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա: 7 Ի նանիր թաքուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց, եւ ի նանիր նախատեսին զանձն իմ: 8 Հասցէ ի վերայ նոցա որոգայթ զոր ոչ գիտացին. եւ որս զոր թաքուցին՝ առցէ զոսս նոցա, եւ յորոգայթ ի նոյն անկցին: 9 Այլ անձն իմ ցնծացէ ի Տէր, ուրախ եղիցի ի փրկութեան նորա. 10 եւ ամենայն ոսկերք իմ ասացեն, Տէր՝ ո՛վ նման է քեզ: Զի փրկեաց զաղբատն ի ձեռաց հզաւորի, զաղբատն եւ զոնանկ յայնցանէ որ յափշտակէն զնա: 11 Յարեան ի վերայ իմ վկայք չարեաց. զոր ինչ ոչ գիտէի հարցանէին զիս: 12 Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ. անժառանգել զանձն իմ խորհեցան յորդոց ի մարդկանէ: 13 Ես ի նեղել նոցա քուրձ զգէնով, խոնարհ առնէի պահաւք զանձն իմ, եւ աղաւթք իմ ի ծոց իմ դարձցին: 14 Որպէս զեղբայր եւ զընկեր այնպէս հաճոյ լինէի, որպէս սգաւոր եւ տրտում այնպէս խոնարհ առնէի: 15 Ի վերայ իմ ուրախ եղեն եւ ժողովեցան, ժողովեցան յիս տանջանք եւ ես ոչ ծանեայ. 16 ցրուեցան եւ ոչ զղջացան: Փորձեցին զիս եւ արհամարհեցին, արհամարհանաւք. կրճուեցին ի վերայ իմ զատամունս իւրեանց, 17 Տէր ե՛րբ տեսցես: Ի բաց արա զանձն իմ ի խորամանկութենէ նոցա, եւ յառիւծուց զմիամաւրութիւն իմ: 18 Խոստովան եղեց քեզ Տէր յեկեղեցիս մեծս, եւ ի ժողովս բազմաց արինեցից զքեզ: 19 Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ ոյք ատէին զիս տարապարտուց, ականարկի առնէին յիս աչաւք իւրեանց: 20 Ընդ իս զխաղաղութիւն խաւսէին, եւ ինքեանք բարկութեամբ զնենգութիւն խորհէին: 21 Բացին ի վերայ իմ զբերանս իւրեանց, եւ ասացին՝ այո այո տեսին աչք մեր: 22 Տեսեր Տէր եւ մի լոեր, Տէր՝ մի ի բացեայ առնիր յինէն: 23 Զարթիր եւ հայեաց Տէր յիրաւունս իմ, Աստուած իմ եւ Տէր իմ ի դատաստանս իմ. 24 եւ իրաւ արա ինձ ըստ արդարութեան քում Տէր Աստուած իմ: Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ, 25 եւ մի ասացեն՝ ի սիրտս իւրեանց թէ վաշ վաշ անձանց մերոց զի ընկլուգաք զնա: 26 Ամաչեսցեն եւ յամաւթ լիցին ոյք խնդային ընդ չար իմ. զգեցցին զամաւթ եւ զանարգանս ոյք մեծաբանէին

ի վերայ իմ: 27 Ցնծասցեն եւ ուրախ լիցին ի քեզ ամենեքեան, ոյք կամին ընդ արդարութիւն իմ: Ասասցեն յամենայն ժամ մեծ է Աստուած. եւ ոյք կամին զխաղաղութիւն ծառայի քոյ: 28 Լեզու իմ խաւսեցի զարդարութիւնս քո, զաւրիանապազ զգովութիւնս քո: Տունք. իէ:

1 Ի կատարած. ծառայի տեառն. Սաղմոս ի Դաւիթ. ԼԵ:

2 Ասէ անաւրեան ի մեղանչել ընդ միտս իւր, թէ չիք երկելոյ Աստուծոյ առաջի աչաց նորա: 3 Նենգեաց առաջի նորա գտանել զանաւրեանութիւն իւր, եւ ատել զնա: 4 Բանք բերանոյ նորա՝ անաւրեանութիւն եւ նենգութիւն են: Ոչ կամեցաւ նա իմանալ զբարի, 5 զանաւրեանութիւն խորհեցաւ յանկողնի իւրում: Եկաց նա յամենայն ճանապարհ որ ոչ է բարի, եւ ի չարէ նա ոչ ձանձրացաւ: 6 Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո, ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս: 7 Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած. իրաւունք քո որպէս զիտրս բազումս. զմարդիկ եւ զանասուն կեցուցանես դու Տէր: 8 Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած. այլ որդիք մարդկան ի հովանի թեւոց քոց յուսասցին: 9 Արբեցին նոքա ի պարարտութենէ տան քոյ, եւ զուխս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա: 10 Ի քէն է Տէր աղբեր կենաց, եւ լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս: 11 Ծագեա զողորմութիւնս քո ոյք ճանաչեն զքեզ, զարդարութիւնս քո որ ուղիղ են սրտիւք: 12 Մի եկեցե՛ք ի վերայ մեր ոտն ամբարտաւանից, եւ ձեռք մեղաւորաց մի դողացուցեն զմեզ: 13 Անդ անկցին ամենեքեան ոյք գործեն զանաւրեանութիւն մերժեցան եւ այլ մի կարասցին հաստատիլ: Տունք. Ժգ: Գորդայս. իս: Կանոնս Գորդայս. է: Սաղմոս. Ժը: Տունս. մղ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ. ԼԶ:

Մի նախանձիր ընդ չարս. մի ընդ այնոսիկ որ գործեն զանաւրեանութիւն: 2 Զի որպէս խոտ վաղվաղակի ցամաքեցին. որպէս դալարի խոտոյ վաղվաղակի անցցեն: 3 Յուսա ի Տէր՝ եւ արա զքաղցրութիւն. բնակեալ յերկրի՝ եւ հովութեցիս ի մեծութեան նորա: 4 Ժտեա ի Տեառնէ՝ եւ նա տացէ քեզ զխնդրուածս սրտի քո. 5 յայտնեա առաջի Տեառն զճանապարհս քո եւ յուսա ի նա: Նա արասցէ 6 եւ հանցէ որպէս զլոյս զարդարութիւնս քո, զիրաւունս քո որպէս զաւրիասարակ:

7 Հնազանդ լեր Տեառն՝ եւ ծառայեա նմա, եւ մի նախանձիր ընդ այնոսիկ որոց առակեալ իցեն ճանապարհք իւրեանց ընդ մարդոյ որ գործէ զանաւրեանութիւն: 8 Լռեա ի բարկութենէ եւ հանգիր ի սրտմտութենէ, մի նախանձիր ընդ չարս: 9 Զի չարք վաղվաղակի սատակեցին. բայց ոյք համբերեն Տեառն նոքա ժառանգեցեն զերկիր: 10 Փոքր մի եւ այլ ոչ եւս իցէ ամպարիշտն. խնդրեցես զտեղի նորա եւ ոչ գտցես: 11 Այլ որ հեզքն են նոքա ժառանգեցեն զերկիր, եւ փափկասցին ի բազում խաղաղութեան իւրեանց: 12 Սպասէ մեղաւոր արդարոյ, եւ կրճտէ ի վերայ նորա գատամունս իւր. 13 այլ Տէր ծիծաղեցի զնովաւ: Քանզի յառաջագոյն տեսանէ, զի հասեալ է ար նորա: 14 Սուր հանին մեղաւորք եւ լարեցին զաղեղունս իւրեանց՝ հարկանել զաղքատ եւ զտնանկ, սպանանել զայն որ խոնարհ է սրտիւ: 15 Սուրք նոցա մտցեն ի սիրտս նոցա, եւ աղեղունք նոցա փշրեցին: 16 Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ քան զբազում մեծութիւն մեղաւորաց, 17 եւ բազուկք ամպարշտաց խորտակեցին: Հաստատէ Տէր զարդարս 18 եւ ճանաչէ զաւուրս անբծից, ժառանգութիւն նոցա յաւիտեան եղիցի: 19 Մի ամաչեցեն նոքա ի ժամանակս չարութեան. այլ յաւուրս սովոյ յագեցին: 20 Ահա մեղաւորք կորիցեն. այլ թշնամիք Տեառն ի փառաւորել եւ ի բարձրանալ իւրեանց պակասեցին որպէս ծուխ զի պակասէ: 21 Փոխ առնու մեղաւորն եւ ոչ հատուցանէ. այլ որ արդարն է ողորմի եւ տայ: 22 Ոյք արինեն զՏէր՝ ժառանգեցեն զերկիր, եւ ոյք անիծանեն սատակեցին ի նմանէ: 23 Ի Տեառնէ ուղղին գնացք առն, զճանապարհս նորա նա կամի յոյժ: 24 Թէպէտ եւ գայթազդեցի, նա մի կործանեցի, զի Տէր ձեռնկալու է նորա: 25 Մանուկ էի ես եւ ծերացայ, եւ ոչ տեսի զարդար արեամարիեալ, եւ ոչ զգաւակ նորա թէ մուրանայ հաց: 26 Զաւրիանապազ ողորմի եւ տայ փոխ, զաւակ նորա արինեալ եղիցի յաւիտեան: 27 Խոտորեա ի չարէ եւ արա զբարի. բնակեցես յաւիտեանս յաւիտենից ի նմա: 28 Տէր սիրէ զիրաւունս, եւ ոչ ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր, այլ յաւիտեան պահէ զնոսա: Անաւրէնք հալածեցին ի միասին, եւ զաւակ ամպարշտաց սատակեցի: 29 Այլ արդարք ժառանգեցեն զերկիր, եւ բնակեցեն յաւիտեանս յաւիտենից ի նմա: 30 Բերան արդարոյ պատմէ զիմաստութիւն, եւ լեզու նորա խաւսեցի զիրաւունս: 31 Աւրենք Աստուծոյ իւրոյ են ի սրտի իւրում. եւ մի

գայթաղեցին գնացք նորա: 32 Հայի մեղաւորն ընդ արդար եւ խնդրէ սպանանել գնա, 33 այլ Տէր ոչ թողու գնա ի ձեռս նորա, եւ ոչ դատապարտել գնա յորժամ դատի գնա: 34 Համբեր Տեառն եւ պահեա զճանապարհս նորա, եւ բարձր արասցէ զքեզ ի ժառանգել զերկիր, եւ զսատակումն մեղաւորաց տեսցես: 35 Տեսի զամպարիշտն վերացեալ բարձրացեալ որպէս զմայրս Լիբանանու: 36 Անցի եւ ահա՝ ոչ էր, խնդրեցի՝ եւ ոչ գտաւ տեղի նորա: 37 Պահեա զանբծութիւն, եւ տես զուղղութիւն. զի գոն մնացուածք յառն խաղաղարարի: 38 Անաւրէնք հալածեցին ի միասին, եւ զաւակ ամպարշտաց կորիցէ: 39 Փրկութիւն արդարոց ի Տեառն է, վերակացու է նոցա ի ժամանակս նեղութեան: 40 Աւգնեցէ նոցա Տէր եւ փրկեցէ զնոսա. ապրեցուցէ ի մեղաւորաց՝ եւ կեցուցէ զնոսա զի յուսացան ի նա: Տունք. լը:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . առ ի յիշատակ շաբաթու . ԼԷ:

2 Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս. եւ մի բարկութեամբ քո խրատեր զիս: 3 Զի նետք քո հարան յիս, եւ յիս հաստատեցաւ ձեռն քո: 4 Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ, յերեսաց բարկութեան քոյ: Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց, յերեսաց մեղաց իմոց: 5 Անաւրէնութիւնք իմ բարձրացան քան զգլուխ իմ, որպէս բեռն ծանր ծանրացան ի վերայ իմ: 6 Նեխեցան եւ փտեցան վերք իմ, յերեսաց անզգամութեան իմոյ: 7 Տառապեցայ եւ խոնարհ եղէ յոյժ, զաւրհանապագ տրտում գնայի, 8 զի անձն իմ լի եղեւ չարչարանաւք, եւ ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ: 9 Չարչարեցայ եւ խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ, մոնչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ: 10 Տէր առաջի քո է ամենայն ցանկութիւն իմ, եւ հեծութիւն իմ ի քէն ոչ ծածկեցաւ: 11 Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս եւ եթող զիս զաւրութիւն իմ. լոյս աչաց իմոց եւ այս ոչ եղեւ ընդ իս: 12 Բարեկամք իմ եւ մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան եւ կացին, եւ մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն: 13 Բռնադատեին զիս եւ խնդրեին զանձն իմ ոյք խորհէին չար ի վերայ իմ, խաւսեցան զանաւրէնութիւն եւ զնենգութիւն զաւրհանապագ խորհեցան: 14 Այլ եւ որպէս խուլ զի ոչ լսէ, որպէս համր որ ոչ բանայ զբերան իւր: 15 Եղէ եւ որպէս մարդ որ ոչ լսէ, եւ ոչ գոն խաւսք ի բերան նորա: 16 Ես ի քեզ Տէր յուսացայ, եւ դու լուիցես ինձ Տէր Աստուած իմ: 17 Ասացի թէ մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ ի սասանել ոտից իմոց ի վերայ իմ մեծամեծս խաւսեցան: 18 Ես ի տանջանս պատրաստ եմ, եւ ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ: 19 Զանաւրէնութիւնս իմ պատմեցից, եւ հոգացայց վասն մեղաց իմոց: 20 Իսկ արդ թշնամիք իմ կենդանի են, եւ զաւրացեալ եղեն քան զիս. բազում էին ոյք ատէին զիս ի տարապարտուց: 21 Ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարոյ. չար խաւսէին զինէն, զի եւ երթայի զհետ արդարութեան: 22 Մի թողուր զիս Տէր Աստուած իմ. եւ մի ի բացեայ առնիր յինէն, 23 հայեաց յաւգնել ինձ Տէր փրկութեան իմոյ: Տունք. իա:

1 Ի կատարած . յԴիւթում արեւմտութիւն . ի Դաւիթ Սաղմոս . ԼԸ:

2 Ասացի թէ պահեցից զճանապարհս իմ. զի մի մեղայց լեզուաւ իմով: Եղի պահապան բերանոյ իմոյ՝ ի հակառակել մեղաւորին առաջի իմ: 3 Խուլ եղէ եւ խոնարհեցայ. լռեցի ի բարութենէ՝ եւ ցաւք իմ նորոգեցան յիս: 4 Յեռաւ սիրտ իմ ի փորի իմում, եւ ի խորիւրդս իմ վառեցաւ հուր: 5 Խաւսեցայ լեզուաւ իմով եւ ասացի. ցոյց ինձ Տէր զկատարած իմ եւ զթիւ աւուրց իմոց քանիաւ՝ ն է, զի զիտացից թէ ո՞րչափ ինչ պակասեալ է յինէն:

6 Ահա չափով եղիր զաւուրս իմ, եւ կար զաւրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի իմ. սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ մսեղի:

7 Ապաքեն որպէս ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն զուր խռովի, զանձն եւ ոչ զհոտն ում ժողովէ: 8 Իսկ արդ՝ ո՞վ է համբերութիւն իմ թէ ոչ դու Տէր. կամ կար զաւրութեան իմոյ՝ թէ ոչ ի քէն: 9 Յամենայն անաւրէնութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, նախատինս անզգամաց արարեր զիս: 10 Խուլ եղէ եւ ոչ բացի զբերան իմ, զի դու արարեր: 11 Ի բաց արա յինէն գտանջանս իմ, զի ի զաւրութենէ ձեռին քոյ ես պակասեցայ: 12 Կշտամբութեամբ վասն մեղաց խրատեցեր զմարդ, մաշեցեր որպէս սարդիոստայն զանձն նորա. սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ: Հանգիստ: 13 Լուր Տէր աղաւթից իմոց, ունկնդիր խնդրուածաց իմոց, արտասուաց իմոց մի լռեր: Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նժդեհ եւ անցաւոր որպէս ամենայն հարք իմ: 14 Թոյլ արա ինձ զի հանգեայց մինչչեւ երթեալ իցեմ, ուստի այլ ոչ եւս գտանիցիմ: Տունք. ժե:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դավիթ . ԼԹ:

2 Համբերելով համբերի Տեառն, եւ նայեցաւ առ իս, 3 եւ լուսւ աղաւթից իմոց: Եհան զիս ի գոյ տառապանաց, ի կաւոյ եւ ի տղմոյ: Հաստատեաց ի վերայ վիմի գոտս իմ, եւ ուղղեաց զգնացս իմ: 4 Արկ ի բերան իմ արհնութիւն նոր, զարհնութիւն Տեառն Աստուծոյ մերոյ: Տեսցեն բազումք եւ երկիցեն եւ յուսացին ի Տէր. 5 երանեալ է այր որոյ անուն Տեառն յոյս է նորա: Ոչ հայեցաւ նա ի նանրութիւն, եւ ոչ ի մոլորիւն սուտ: 6 Բազում արարեր դու Տէր Աստուած իմ զսքանչելիս քո. խորհրդոց քոց ոչ ոք է որ նմանէ քեզ: Պատմեցի եւ խաւսեցայ՝ եւ բազում եղեն քան զթիւ. 7 ընդ գոհս եւ ընդ պատարագս ոչ հաճեցար, լսելիս հաստատեցեր ինձ. զողջակէզս եւ զվասն մեղացն ոչ խնդրեցեր: 8 Յայնժամ ասացի թէ ահաւասիկ գամ ես, ի զլուխս գրոց գրեալ է վասն իմ: 9 Առնել զկամս քո Աստուած իմ կամեցայ, եւ զարեմս քո ի մեջ որովայնի իմոյ: 10 Աւետարանեցից զարդարութիւնս քո յեկեղեցիս մեծս. ահա շրթունս իմ ոչ արգելից ի քէն: Տէր դու գիտացեր 11 զի զարդարութիւնս քո ոչ ծածկեցի ի սրտի իմում, զճշմարտութիւն քո եւ զփրկութիւն քո: Ասացի եւ ոչ թաքուցի զողորմութիւն քո, եւ զճշմարտութիւն քո ի ժողովրդենէ մեծէ: 12 Այլ դու Տէր մի հեռի առնէր զգթութիւնս քո յինէն. զի ողորմութիւն քո եւ ճշմարտութիւն քո յամենայն ժամ ընկալցի զիս: 13 Շուրջ եղեն զինեւ չարք որոց ոչ էր նոցա թիւ, հասին ինձ անարեւնութիւնք իմ, եւ ես ոչ կարացի տեսանել: Բազում եղեն քան զհեր զլիս իմոյ, եւ սիրտ իմ եթող զիս: 14 Կամեաց Տէր փրկել զիս, եւ Տէր յազնել ինձ նայեաց: 15 Ամաչեսցեն եւ յամալթ լիցին ոյք խնդրէին զանձն իմ բառնալ զսա. դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն՝ որ խորհէին ինձ չար: 16 Կրեսցեն զամալթ առ ժամայն վաղվաղակի, որ ասէին ինձ վաշ վաշ: 17 Ցնծացեն եւ ուրախ լիցին ի քեզ, ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ Տէր: Ասացեն յամենայն ժամ մեծ է Աստուած, եւ ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո: 18 Ես աղքատ եւ տնանկ եմ Աստուած խորհեա զիս. աւգնական եւ պաշտպան իմ, եւ դու Աստուած իմ մի յամենար: Տունք. իբ: Գոբղայս. ծր:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դավիթ . Խ:

2 Երանի որ խորհի զաղքատն եւ զտնանկ, յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր: 3 Տէր փրկէ զնա եւ կեցուցանէ, երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի, եւ ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց իւրոց: 4 Տէր աւգնական է նմա ի մահիճս ցաւոց իւրոց, զամենայն անկողինս նորա դարձուցանէ ի հիւանդութենէ նորա: 5 Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ, բժշկեա զանձն իմ, եւս մեղայ քեզ: 6 Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար. ե՞րբ իցէ զի մեռցի եւ կորիցէ անուն նորա: 7 Մտանէր տեսանել զանրութիւն, խաւսէր ի սիրտ իւր, ժողովէր զանարեւնութիւնս յանձն իւր: Արտաքս ելանէր եւ զնոյն խաւսէր. 8 զինէն շշնջէին ամենայն թշնամիք իմ: Խորհեցան չար ի վերայ իմ, 9 բան անարեւնութեան եղին ի վերայ իմ: Միթէ որ ննջիցեն եւ այլ ո՞չ եւս յաւերցու յառնել. 10 քանզի եւ այրն խաղաղութեան իմոյ յոր եւ եսն յուսացայ: Որ ուտէր զհաց իմ յաճախեաց առնել ինձ խաբէութիւն: 11 Այլ դու Տէր ողորմեա ինձ կանգնեա զիս, եւ հատուցից նոցա: 12 Յայսմ ծանեայց թէ հաճեցար ընդ իս, զի մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ: 13 Այլ զիս յանբժութեան իմում ընկալար. հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան: 14 Արհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի յաւիտեանս յաւիտենից եղիցի եղիցի: Տունք. ժդ:

1 Ի կատարած . իմաստութեան որդւոցն Կորնայ . Սաղմոս ի Դավիթ . ԽԱ:

2 Որպէս փափագէ եղջերու յաղբերս ջուրց, այնպէս փափագէ անձն իմ առ քեզ Աստուած: 3 Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած հզար եւ կենդանի. ե՞րբ եկից երեսցայց երեսացդ Աստուծոյ: 4 Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր՝ ի տուէ եւ ի գիշերի, եւ այն զի ասէին ցիս զարհանապազ՝ թէ ո՞ր է Աստուած քո: 5 Զայս որպէս յիշէի տառապէր յիս անձն իմ. քաջալերէի զի մտից ընդ յարկաւ սքանչելեաց տան Աստուծոյ: Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան, եւ ի ձայն բարեկենդանութեան: 6 Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովեա զիս. յուսա առ Աստուած խոստովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է: 7 Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, վասն այնորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու, ի Հերմոնէ ի լեռնէ փոքունէ: 8 Խորք ի խորոց կարդացին առ քեզ, ի ձայն սահմանաց քոց: Ամենայն զբաւսանք քո, եւ ալիք

քո անցին ի վերայ իմ: 9 Ի տուէ պատուիրեաց Տէր զողորմութիւն իւր, զիշերի զարհնութիւն նոր. եւ աղաթք իմ առ Աստուած վասն կենաց իմոց: 10 Ասացի Աստուծոյ ընդունելի իմ եւ. ընդէ՞ր մերժեցեր զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ եւ ի նեղել թշնամոյ իմոյ: 11 Ի փշրել ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս թշնամիք իմ յասել ցիս զարհանապագ թէ ո՞ւր է Աստուած քո: 12 Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում եւ անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովեալ զիս. յուսա առ Աստուած խոստովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է: Տունք. ժդ:

1 Սաղմոս ի Դավիթ . ԽԲ:

Դատ արա ինձ Աստուած, եւ իրաւ արա ինձ ի դատաստանի իմում: Յազգէ որ ոչ է սուրբ, ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեալ զիս: 2 Դու Աստուած հզարիչ իմ եւ ընդէ՞ր մոռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ եւ ի նեղել թշնամոյ իմոյ: 3 Առաքեա Տէր զլոյս քո եւ զճշմարտութիւն քո, զի առաջնորդեսցեն ինձ հանցեն զիս ի լեռնն սուրբ եւ ի յարկս քո: 4 Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ, առ Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ: Խոստովան եղեց քեզ արհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ: 5 Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում եւ անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովեալ զիս. յուսա առ Աստուած խոստովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է: Տունք. է: Գորդայս. լդ:

1 Ի կատարած . իմաստութիւն որդւոցն Կորիսայ . Սաղմոս ի Դավիթ . ԽԳ:

2 Աստուած՝ ակընջաւք մերովք լուաք զոր հարքն մեր պատմեցին մեզ: Գործն զոր գործեցեր յաւուրս նոցա, յաւուրսն առաջինս: 3 Ձեռն քո խլեաց զհեթանոսս՝ եւ զնոսա տնկեցեր. չարչարեցեր զժողովուրդս եւ հաներ զնոսա: 4 Ոչ թէ սրով իւրեանց ժառանգեցին զերկիր, եւ ոչ բազուկ նոցա փրկեաց զնոսա: Այլ աջ քո՝ եւ բազուկ քո՝ եւ լոյս երեսաց քոց, զի հաճեցար դու ընդ նոսա: 5 Դու ինքն եւ թագաւոր իմ եւ Աստուած իմ, որ հրամայեցեր զփրկութեանցն Յակոբայ: 6 Քեւ զթշնամիս մեր հարցուք եւ անուամբ քով արհամարհեսցուք զյարուցեալսն ի վերայ մեր: 7 Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ, եւ ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս: 8 Այլ դու փրկեցեր զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մերոց եւ զատելիս մեր յամաւթ արարեր: 9 Աստուծով պարծեսցուք զարհանապագ, եւ անուան նորա խոստովան եղիցուք յաւիտեան: 10 Բայց արդ՝ մերժեցեր եւ անարգեցեր զմեզ. եւ ոչ էլեր Աստուած ընդ զաւրս մեր: 11 Դարձուցեր զմեզ յետս քան զթշնամիս մեր, եւ ատելիք մեր յափշտակեցին զմեզ: 12 Ետուր զմեզ որպէս զոչխար ի գենումն, եւ ընդ հեթանոսս ցրուեցեր զմեզ: 13 Վաճառեցեր զժողովուրդս քո առանց գնոյ, եւ ոչ գոյ թիւ աղաղակի մերոյ: 14 Արարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մերոց. ծաղր եւ այլան կատականաց այնոցիկ որ շուրջ էին զմեզ: 15 Արարեր զմեզ յառակս հեթանոսաց, ի շարժել զզլուխս ժողովրդոց: 16 Զաւր ամենայն նախատինք իմ առաջի իմ են, եւ ամաւթ երեսաց իմոց ծածկեաց զիս: 17 Ի ձայնէ նախատորդին եւ չարախաւսի, յերեսաց թշնամոյն եւ հալածչի: 18 Այս ամենայն եկն ի վերայ մեր, եւ մեք զքեզ ոչ մոռացաք եւ ոչ ստեցաք ուխտի քում: 19 Եւ ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք: Դու դարձուցեր զշաւիղս մեր ի ճանապարհաց քոց, 20 խոնարհ արարեր զմեզ ի տեղի չարչարանաց, եւ ծածկեցին զմեզ ստուերք մահու: 21 Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն Աստուծոյ մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր յԱստուածս աստարս: 22 Սակայն Աստուած խնդրէ զայս. զի նա քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց: Վասն քո մեռանիմք զարհանապագ, համարեցաք որպէս զոչխար ի սպանումն: 23 Զարթիր ընդէ՞ր ննջես Տէր. արի եւ մի մերժեր զմեզ ի սպառ: 24 Զմե՞ դարձուցանես զերեսս քո ի մենջ, մոռանաս զաղքատութիւն եւ զնեղութիւնս մեր: 25 Խոնարհ եղեն մինչեւ ի հող անձինք մեր. եւ յերկիր կցեցան մեջք մեր: 26 Արի Տէր աւգնեա մեզ եւ փրկեալ զմեզ վասն անուան քոյ: Տունք. իէ:

1 Ի կատարած . զառանցելոց ժամանակաց , որդւոցն Կորիսայ իմաստութեան . Սաղմոս արհնութեան վասն սիրելւոյն: ԽԴ:

2 Բղիսեցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարիս, եւ ասացից զգործս իմ թագաւորի: Լեզու իմ որպէս գրիչ արագագիր դարի, 3 գեղեցիկ տեսանելով քան զամենայն որդիս մարդկան: Սփռեցան շնորհք ի շրթանց քոց. վասն այնորիկ արհնեաց զքեզ Աստուած յաւիտեան: 4 Աժ զսուր ընդ մեջ քո հզար, 5 վայելչութիւն գեղոյ քոյ: Լարեա ուղղեա եւ թագաւորեա՝ վասն ճշմարտութեան հեզութեան եւ արդարութեան, եւ

առաջնորդեցէ քեզ սքանչելապէս աջ քո: 6 Նետք քո սրեալ են հզար, եւ ժողովուրդք ի ներքոյ քոյ անկցին, ի սիրտս թշնամեաց թագաւորի: 7 Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից, զաւագան ուղղութեան զաւագան արքայութեան քոյ: 8 Միրեցեր զարդարութիւն, եւ ատեցեր զանաւրէնութիւն: Վասն այսորիկ անձ զքեզ Աստուած Աստուած քո իւղով ուրախութեամբ, առաւել քան զընկերս քո: 9 Զմուռս եւ ստշախն եւ կասիա ի զգեստէ քումմէ, ի տաճարաց փողոսկրէից, ուստի ուրախ արարին զքեզ 10 դստերք թագաւորաց ի պատիւ քո: Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ, ի հանդերձս ոսկեհուն զարդարեալ եւ պաճուճեալ: 11 Լուր դուստր եւ տես՝ խոնարհեցո զունկն քո. մոռա զժողովուրդ քո եւ զտուն հար քոյ. 12 զի ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քոյ: Սա ինքն է Տէր քո՝ երկիր պագցես սմա, եւ դուստր Ծուրայ երկիր պագցէ սմա. եւ պատարագաւք 13 զերեսս սորա պաշտեցեն մեծամեծք ժողովրդոց: 14 Ամենայն փառք դստեր թագաւորի ի ներքոյ, ի վերջաւորս ոսկեհուն 15 զարդարեալ եւ պաճուճեալ: Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա, եւ զընկերս նորա տարցին սմա:

16 Ածցեն ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ եւ տարցին ի տաճար թագաւորի, 17 եւ փոխանակ հարց քոց եղիցին որդիք քո: Կացուցես զնոսա իշխանս ընդ ամենայն երկիր, 18 յիշեցի անուն քո ընդ ամենայն ազգս ազգաց: Վասն այսորիկ ժողովուրդք խոստովան եղիցին առ քեզ, յաւիտեան՝ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Տունք. ժը:

1 Ի կատարած . որդւոցն Կորիսայ ի վերայ գաղտնեաց . ԽԵ:

2 Աստուած մեր ապաւէն եւ զարութիւն. աւգնական ի վերայ նեղութեանց որ գտին զմեզ յոյժ: 3 Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի խռովել երկրի, ի փոփոխել լեռանց ի սիրտ ծովու: 4 Գոչեցին եւ խռովեցան ջուրք նոցա, խռովեցան լերինք ի զարութենէ նորա: 5 Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաղաքն Աստուծոյ, եւ սուրբ արար զյարկս իւր բարձրեալն: 6 Աստուած ի մէջ նոցա եւ նոքա մի սասանեցին. աւգնեցէ նոցա Աստուած ի վաղորդայնէ մինչ ի վաղորդայն: 7 Խռովեցան հեթանոսք, եւ խոնարհ եղեն թագաւորութիւնք. ետ զձայն իւր բարձրեալն՝ եւ խռովեցաւ երկիր: 8 Տէր զարութեանց ընդ մեզ, ընդունելի է մեր Աստուած Յակովբայ: 9 Եկայք եւ տեսէք զգործս Աստուծոյ, որ արար զնշանս եւ զարուեստս ի վերայ երկրի: 10 Եհար զպատերազմ ի ծագաց մինչ ի ծագս երկրի. զաղեղունս փշրեաց, զգէնս խորտակեաց եւ զասպարս այրեաց հրով: 11 Կանխեցէք եւ ծաներուք զի ես եմ Աստուած բարձր եղեց ի հեթանոսս, եւ բարձրացայ ի վերայ երկրի: 12 Տէր զարութեանց ընդ մեզ, ընդունելի է մեր Աստուած Յակովբայ: Տունք. Ժա. Գորդայս. ծգ:

1 Ի կատարած . վասն որդւոցն Կորիսայ . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԽԶ

2 Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան: 3 Տէր բարձրեալ եւ ահարկու, թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի: 4 Հնազանդ արար զժողովուրդս ընդ մեզ, եւ զհեթանոսս ի ներքոյ ոտից մերոց: 5 Ընտրեաց զմեզ իւր ի ժառանգութիւն, զեղեցկութեանցն Յակովբայ զոր եւ սիրեաց: 6 Համբարձաւ Աստուած արհնութեամբ, եւ Տէր մեր ձայնիւ փողոյ: 7 Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում, սաղմոս ասացէք թագաւորին մերում սաղմոս ասացէք: 8 Թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի Աստուած է, սաղմոս ասացէք նմա արհնութեամբ: 9 Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց. Աստուած նստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ: 10 Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ Աստուած Աբրահամու, զի Աստուծոյ զարութիւնք յերկրէ յոյժ համբարձան: Տունք. Թ:

1 Սաղմոս արհնութեան որդւոցն Կորիսայ . երկրորդ շաբաթու . ԽԷ:

2 Մեծ է Տէր, եւ արհնեալ է յոյժ, ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ, ի լեռն սուրբ նորա: 3 Հաստարմատ ցնծացէ ցնծութեամբ ամենայն երկիր. լերինք Միոնի կողմանք հիւսւոյ՝ քաղաք թագաւորի մեծի: 4 Աստուած ի տաճարի իւրում յայտնի, ի ժամանակի որպէս աւգնական լինէր նոցա: 5 Ահաւասիկ թագաւորութիւնք երկրի ժողովեցան, եւ անցին ի միասին:

6 Ինքեանք տեսին այսպէս եւ զարմացան, խռովեցան սասանեցան, 7 եւ դողումն կալաւ զնոսա: 8 Անդ երկունք որպէս ի ծննդեան, ի հողմ սաստիկ փշրեցէ զնաւս ի թարսիս: 9 Որպէս լուսն՝ տոյնալէ եւ

տեսաք, ի քաղաք Տեառն զաւրութեանց ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ: Աստուած հիմունս արկ նմա յաւիտեան 10 ընկալաք Աստուած զողորմութիւն քո ի մէջ ժողովրդեան քոյ: Հանգիստ: 11 Ըստ անուան քում սոյնալէս եւ արհնութիւն քո ընդ ամենայն տիեզերս, արդարութեամբ լի է աջ քո: 12 Ուրախ եղիցի լեառն Միոն, եւ ցնծացեն դատերք Յուդայ, վասն իրաւանց քոց Տէր: 13 Շրջեցարուք զՍիովնիս պաշարեցէք զնա, եւ պատեցէք զաշտարակս նորա: 14 Դիք զսիրտս ձեր ի վերայ զաւրութեանց նորա, բաժանեցէք զամուրս նորա, զի պատմել կարասցիք յազգ յայլ: 15 Սա է Աստուած Աստուած մեր յաւիտեանս յաւիտենից եւ սա հովուեցէ զմեզ մինչեւ յաւիտեան: Տունք. ժգ:

1 Ի կատարած որդւոցն Կորնիսայ . Սաղմոս արհնութեան ի Դաւիթ . ԽԸ:

2 Լուարուք զայս ամենայն ազգք, ունկնդիր լերուք ամենեքեան ոյք բնակեալ էք յաշխարհի: 3 Ծնունդք երկրի եւ որդիք մարդկան ի միասին, մեծամեծք եւ տնանկ: 4 Բերան իմ խաւսեցի զիմաստութիւն, եւ խորհուրդ սրտի իմոյ զհանճար: 5 Խոնարհեցուցից յառակումն զունկն իմ. բացից զառակս արհնութեան իսկզբանէ: 6 Ընդէ՛ր բնաւ երկնչիմ եւ յաւուր չարի, զի անաւրէնութիւնք գնացից իմոց շուրջ եղեն զինեւ: 7 Յուսացեալք ի զաւրութիւն իւրեանց, ի բազմութիւն մեծութեան իւրեանց պարծեցին: 8 Եղբայր ոչ փրկէ՛ եւ ոչ փրկէ մարդ եւ ոչ տայ Աստուծոյ փրկանս, 9 եւ ոչ զգինս փրկանաց անձին իւրոյ: Վաստակեա յաւիտեան, 10 եւ կեցցես մինչ ի սպառ, եւ ոչ տեսցես զապականութիւն: Յորժամ տեսցես թէ իմաստունք մեռանին, ի միասին անգգամք եւ անմիտք կորիցեն, 11 եւ թողցեն աւտարաց զմեծութիւնս իւրեանց: 12 Գերեզմանք տունք նոցա եղիցին յաւիտեան, եւ յարկք նոցա ազգէ մինչեւ յազգ, եւ կարդացին անուանք նոցա ի հողս իւրեանց: 13 Մարդ ի պատուի էր եւ ոչ իմացաւ, հաւասարեաց անասնոց անբանից եւ նմանեաց նոցա: 14 Այս ճանապարհ է զայթազողութեան նոցա նոցին. յետ այսորիկ բերանաւք իւրեանց հաճեցին: 15 Որպէս խաշն ի դժոխս մատնեցին, եւ մահ հովուեցէ զնոսա, եւ տիրեցեն նոցա ուղիղք ընդ առաւուտս: Աւգնութիւնք նոցա մաշեցին ի դժոխս, եւ ի փառաց իւրեանց անկցին: 16 Բայց սակայն Աստուած փրկեցէ զանձն իմ ի ձեռաց դժոխոց, յորժամ ընդունին զիս: 17 Մի երկնչիւր յորժամ մեծանայ մարդ, եւ յորժամ բազում լինին փառք տան նորա: 18 Զի ոչ թէ ի մեռանել իւրում առցէ ընդ իւր զամենայն, եւ ոչ թէ իջցեն փառք տան նորա ընդ նմա: 19 Այլ անձն նորա ի կեանս իւրում արհնեցի, խոստովան եղիցի քեզ յորժամ բարի արասցես դու նմա: 20 Մտցէ նա մինչեւ յազգ հարց իւրոց, մինչեւ յաւիտեան լոյս մի տեսցէ: 21 Մարդ ի պատուի էր եւ ոչ իմացաւ, հաւասարեաց անասնոց անբանից եւ նմանեաց նոցա: Տունք. ի. Գորբայս. խբ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . ԽԹ:

Աստուած Աստուծոց Տէր խաւսեցաւ, կոչեաց զերկիր յարեւելից մինչ ի մուտս արեւու: 2 Ի Սիովնէ մեծվայելչութիւն փրկութեան զեղոյ նորա: 3 Աստուած մեր յայտնապէս եկեցէ, եւ Աստուած մեր մի դադարեցէ: Հուր առաջի նորա բորբոքեցի, եւ շուրջ զնովաւ մրրիկ յոյժ: 4 Կոչեցէ զերկինս ի վերուստ՝ եւ զերկիր ի դատել զժողովուրդ իւր, 5 ժողովել առ ինքն զսուրբս իւր, եւ ոյք դնեն զպատարագս ուխտից ի վերայ սեղանոյ: 6 Պատմեցեն երկինք զարդարութիւն նորա, զի Աստուած դատաւոր է: Հանգիստ: 7 Լուր ժողովուրդ իմ եւ խաւսեցայց ընդ քեզ, եւ Իսրայէլ քեզ վկայեցից, զի Աստուած Աստուած քո եւ եմ: 8 Ոչ թէ վասն պատարագաց քոց կշտամբեմ զքեզ, զի ողջակէզք քո առաջի իմ են յամենայն ժամ: 9 Ոչ ընդունիմ ի տանէ քումմէ զուարակս, եւ ոչ ի հաւտից քոց նոխագ: 10 Իմ է ամենայն զազան անտառի, երէ լերանց եւ ամենայն անասուն: 11 Գիտեմ եւ զամենայն թռչունս երկնից, զեղեցկութիւն վայրի ընդ իս է: 12 Թէ քաղցեայց, քեզ ինչ ոչ ասացից, զի իմ է աշխարհ լրիս իւրով: 13 Ոչ ուտեմ եւ զմիս զուարակաց քոց, եւ ոչ զարինն նոխագաց քոց ըմպեմ: 14 Մատռ Աստուծոյ պատարագ արհնութեան, կատարեա բարձրելոյն զուխտս քո: 15 Կարդասցես առ իս յաւուր նեղութեան քո, եւ փրկեցից զքեզ՝ եւ դու փառաւոր արասցես զիս: Հանգիստ: 16 Սակայն մեղաւորին ասէ Աստուած. իսկ դու ընդէ՛ր բնաւ պատմես զարդարութիւն իմ, կամ առնուս զուխտ իմ ի բերան քո: 17 Զի դու ատեցեր զխրատ իմ, մերժեցեր եւ յետս ընկեցեր զամենայն բանս բերանոյ իմոյ: 18 Թէ տեսանէիր զգողս ընթանայիր ընդ նոսա, եւ ընդ շունս դնէիր զբաժին քո: 19 Բերան քո յաճախէր զչարութիւն, եւ լեզու քո նիւթեր զնենգութիւն: 20 Նստեալ զեղբարեւ քումմէ

չարախաւսէիր, եւ ի վերայ որդւոյ մար քոյ դնէիր զգայթագործին: 21 Զայս ամենայն արարեր եւ ես լռեցի քեզ. կարծեցեր անարեւնոյ ի մտի քում, թէ եւ ես քեզ նմանիցեմ: Արդ յանդիմանեցից եւ կացուցից զայս ամենայն առաջի քո, 22 իմացարութ ամենեքեան որոց մոռացեալ իցէ զԱստուած: Գուցէ երբէք յափշտակիցիք, եւ ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ: 23 Պատարագ արքինութեան փառաւոր արասցէ զիս. եւ անդ է ճանապարհ ուր ցուցից նմա զփրկութիւն Աստուծոյ: Տունք. իդ:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . 2 ի ժամանակի զի եկն առ նա Նաթան մարգարէ , իբրեւ զի մտեալ էր նա առ Բերսաբէէ . Ծ:

3 Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանարեւնութիւնս իմ: 4 Առաւել լուա զիս յանարեւնութենէ իմմէ, եւ ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս: 5 Զանարեւնութիւնս իմ եւ ինձէն զիտեմ, եւ մեղք իմ առաջի իմ եւ յամենայն ժամ: 6 Քեզ միայն մեղայ Տէր, եւ չար առաջի քո արարի: Որպէս արդար եղիցես ի բանս քո, եւ յաղթաւ ի դատել քեզ: 7 Անարեւնութեամբ յղացաւ, եւ ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ: 8 Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս եւ զծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ:

9 Յաւեա յիս մշտկաւ եւ սուրբ եղեց, լուա եւ քան զձինս սպիտակ եղեց: 10 Լսելի արա ինձ ցնծութիւն եւ ուրախութիւն, եւ ցնծացեն ոսկերք իմ տառապելաք: 11 Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց. զամենայն անարեւնութիւնս իմ քաւեա յինէն: 12 Սիրտ սուրբ հաստեա յիս Աստուած, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորի իմում: 13 Սի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց, եւ զհոգի սուրբ քո մի հաներ յինէն: 14 Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, հոգով պետութեամբ քով հաստատեա զիս: 15 Ուսուցից անարինաց զճանապահս քո, եւ ամպարիշտք առ քեզ դարձցին: 16 Փրկեա զիս յարենէ Աստուած Աստուած փրկութեան իմոյ. ցնծացէ լեզու իմ յարդարութեան քում: 17 Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զարքինութիւնս քո: 18 Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցանեաք. բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար: 19 Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ, զսիրտ սուրբ եւ զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ արհամարհէ: 20 Բարի արա Տէր կամաւք քովք Սիոնի, եւ շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի: 21 Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան. ուխտից պատարագս հանցեն ի սեղան քո զուարակս: Տունք. ի:

1 Ի կատարած ի մաստութեան . Սաղմոս ի Դաւիթ: 2 ի ժամանակի զի եկն Դովեկ պատմեաց Սաւուդայ , թէ ահաւասիկ Դաւիթ ի տան Աքիմելիքայ է . ԾԱ:

3 Զի՞ պարծի ի չարութեան հզար զանարեւնութիւն. 4 զարքանապագ զանիրաւութիւն խորհեցաւ ի լեզուի իւրում: Որպէս զածելի սուր սրեաց զենեզութիւն, 5 սիրեաց զչարութիւն քան զբարութիւն, զանարեւնութիւն քան զխաւսս արդարութեան: 6 Սիրեաց նա զամենայն խաւսս կործանման, եւ զլեզուս նենգաւորս: 7 Վասն այսորիկ Աստուած կործանեսցէ զնա ի սպառ, իւլեսցէ եւ հանցէ զնա յարկաց իւրոց, եւ զարմատս նորա յերկրէն կենդանեաց: 8 Տեսցեն արդարք եւ երկիցեն, զնովաւ ծիծաղեսցին եւ ասացեն: 9 Այս այր է որ ոչ արար զԱստուած իւր աւգնական. այլ յուսացաւ սա ի բազում մեծութիւն իւր, եւ զաւրացաւ ի նանրութեան իւրում: 10 Այլ եւ որպէս ձիթենի պտղալից ի տան Աստուծոյ. յուսացայ յողորմութիւն Աստուծոյ յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից: 11 Խոստովան եղեց քեզ յաւիտեան զի արարեր. եւ համբերից անուան քում, զի քաղցր եւ առաջի սրբոց քոց: Տունք. ը: Գորդայս. ծք:

1 Ի կատարած . վասն Մաղաղեթայ . իմաստութիւն ի Դաւիթ . ԾԲ:

Ասաց անզգամն ի սրտի իւրում թէ ոչ գոյ Աստուած. 2 ապականեցան եւ պղծեցան յանարեւնութեան իւրեանց, եւ ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն: 3 Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ ոք իմաստուն որ խնդրիցէ զԱստուած: 4 Ամենեքեան խոտորեցան ի միասին, եւ անպիտանացան: Ոչ ոք է որ առնէ զբարի, եւ չէ ոք մինչեւ ի մի: 5 Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, որ գործեն զանարեւնութիւն: Ոյք ուտին զծողովուրդ որպէս կերակուր հացի, 6 եւ առ Աստուած ոչ կարդացին: Անդ երկիցեն երկելո ուր ոչ իցէ երկելո զի Աստուած ցրուեսցէ զոսկերս մարդահաճոյից:

Ամաչեցեն եւ յամաթ լիցին, զի Աստուած անարգեաց զնոսա: 7 Ո տացէ ի Սիովնէ զփրկութիւն Իսրայէլի. ի դարձուցանել Տեառն զգերութիւն ժողովրդեան իւրոյ, ցնծացէ Յակովբ եւ ուրախ եղիցի Իսրայէլ: Տունք. թ:

1 Ի կատարած . ընդ արհնութիւնս իմաստութիւն ի Դաւիթ . 2 ի ժամանակի զի եկին զիփացիքն , եւ ասէն ցՄաուղ՝ ահաւասիկ Դաւիթ թաքուցեալ նստի առ մեզ: ԾԳ:

3 Աստուած յանուան քում կեցո զիս, եւ ի զարութեան քում իրաւ արա ինձ: 4 Աստուած լուր աղաթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ: 5 Աւտարք յարեան ի վերայ իմ, եւ հզարք խնդրեցին զանձն իմ, եւ ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց: 6 Ահա Աստուած աւգնական իմ, եւ Տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ: 7 Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեալ զնոսա: 8 Ես կամաւք իմովք պատարագս մատուցից քեզ. խոստովան եղէց անուան քում Տէր զի բարի է: 9 Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, եւ ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ: Տունք. է:

1 Ի կատարած . ընդ արհնութիւնս իմաստութեան . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԾԴ:

2 Ունկնդիր Աստուած աղաթից իմոց, եւ մի անտես առներ զխնդրուածս իմ: 3 Նայեաց առ իս եւ լուր ինձ. զի տրտմեցայ ես ի ձանձրանալ իմում եւ խռովեցայ: 4 Ի ձայնէ թշնամւոյն եւ ի նեղել մեղաւորի խոտորեցան յիս անիրաւութեամբ, բարկութեամբ ոյս պահէին ինձ: 5 Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, եւ երկելոյ մահու անկաւ ի վերայ իմ: 6 Ահ եւ դողումն եկն ի վերայ իմ, եւ ծածկեաց զիս խաւար: 7 Ասէի տայր ոք ինձ թեւս որպէս զաղաւնոյ. զի թռչէի վերանայի, 8 հեռացեալ դադարէի յանապատի: 9 Ակն ունէի Աստուծոյ որ փրկէր զիս ի կարճատութենէ զայրանալոյ, ի մրկեալ նեղսրտութենէ: 10 Ընկլո Տէր եւ բաժանեալ զլեզուս նոցա, զի տեսի զանարեւոթիւն եւ զհակառակութիւն ի քաղաքի: 11 Ի տուէ եւ ի գիշերի շուրջ եղեն զպարսպաւք նորա անարեւոթիւն. չարիք եւ մեղք են ի մէջ նոցա. 12 եւ ոչ պակասեաց ի հրապարակաց նոցա վաշիս եւ նենգութիւն: 13 Զի թէ թշնամւոյն նախատեալ էր՝ համբերէի արդեւք. կամ ատելոյն մեծաբանեալ էր ի վերայ իմ՝ թաքչէի արդեւք ի նմանէ: 14 Իսկ դու մարդ հաւասար իմ, առաջնորդ իմ եւ ծանաւթ իմ: 15 Ապաքեն ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ եւ քեզ կերակուր, զի գնայաք միաբանութեամբ ի տան Աստուծոյ: 16 Եկեցէ մահ ի վերայ նոցա, եւ կենդանւոյն իջցեն ի դժոխս. զի չարութիւն է ի բնակութեան նոցա եւ ի մէջ նոցա:

17 Ես առ Աստուած կարդացի, եւ Տէր լուաւ ինձ 18 յերեկոյս՝ ի վաղորդայն ի հասարակ աւուր: Պատմեցի եւ ասացի եւ լուիցէ ձայնի իմում. 19 փրկեցէ խաղաղութեամբ զանձն իմ ի մերձաւորաց իմոց, զի կարեաւք հասին ի վերայ իմ: 20 Լուիցէ Աստուած եւ խոնարհ արասցէ զնոսա, որ յառաջն է քան զյաւիտեանս: Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ, եւ ոչ երկեան յԱստուծոյ: 21 Զգեաց զձեռն իւր ի հատուցանել նոցա, եւ նոքա պղծեցին զաւրէնս նորա: 22 Բաժանեցան ի սրտմտութենէ երեսաց նոցա. եւ էհաս ի սիրտս նոցա: Կակուղ էին բանք նոցա քան զձեռք, եւ ինքեանք էին որպէս սլաք: 23 Ընկեալ ի Տէր զհոգս քո եւ նա կերակրէ զքեզ, եւ ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ: 24 Դու Աստուած իջուցես զնոսա ի գուր ապականութեան, արք արինահեղք եւ նենգաւորք մի հասարակեցեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ: Տունք. իր: Գորդայս. լը: Կանոնս Գորդայս. է: Սաղմոս. Ժթ: Տունք. յի:

1 Ի կատարած . վասն ժողովրդ եանն, որ ի սրբոյն հեռացեալ էին . ի ժամանակի զի կալան զնա այլազգիքն ի Գէթ. Յարձանագիր . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԾԵ:

2 Ողորմեաց ինձ Աստուած զի կոխեաց զիս մարդ. զարհանապազ պատերազմունք նեղեցին զիս: 3 Կոխեցին զիս թշնամիք իմ զարհանապազ, բազում եղեն ոյք մարտնչէին ընդ իս ի բարձանց: 4 Ի տուէ ես՝ ոչ երկեայց զի ի Տէր յուսացայ. Աստուծով գովեցից զբանս իմ. 5 յԱստուած յուսացայ՝ եւ ոչ երկեայց զի՝ արասցէ ինձ մարդ: 6 Զարհանապազ զբանս իմ անարգեցին, զինէն էին խորհուրդք նոցա ի չարութիւն: 7 Պանդուխտք եղիցին եւ թաքթաքունք շրջեցին նոքա զարշապարի իմում սպասէին՝ որպէս սպասէին անձին իմոյ: 8 Որպէս առ ոչնչէ մերժեցես զնոսա, բարկութեամբ զժողովուրդս հնազանդեցուցես: 9

Աստուած զկեանս իմ պատմեցից քեզ եղից զարտասուս իմ առաջի քո որպէս խոստացար դու ինձ: 10 Դարձցին թշնամիք յետս իւրեանց յաւուր յորում կարդացից առ քեզ: Ահա ծանեայ զի Աստուած իմ ես դու: 11 զԱստուած արհնեցից ի բանս իմ, եւ զՏէր գովեցից ի խաւսս իմ. յԱստուած յուսացայ եւ ոչ երկեայց զի արասցէ ինձ մարդ: 12 Յինէն են ուխտք իմ, զոր տաց քեզ Աստուած արհնութեամբ: 13 Փրկեցեր զանձն իմ ի մահուանէ, զաչս իմ յարտասուաց, զոտս իմ ի գայթաղութենէ. հաճոյ եղեց առաջի Տեառն յերկիր կենդանեաց: Տունք. ժա:

1 Ի կատարած մի ապականեր , ի Դաւիթ արձանագիր . ի ժամանակի զի փախուցեալ թաքուցեալ էր նա յերեսաց Սաւուդայ յայրի անդ . ԾԶ:

2 Ողորմեա ինձ Աստուած ողորմեա ինձ, զի ի քեզ յուսացաւ անձն իմ: Ի հովանի թեւոց քոց յուսացայց մինչեւ անցցէ անարեւելութիւն: 3 Աղաղակեցի առ Աստուած բարձրեալ, առ Աստուած բարերար իմ: 4 Առաքեաց յերկնից եւ կեցոյց զիս. եղ ի նախատինս որ կոխէին զիս: Առաքեաց Աստուած զողորմութիւն եւ զճշմարտութիւն իւր, 5 եւ փրկեաց զանձն իմ ի միջոյ զազանաց, զի ննջէի ես խռովեալ: Որդւոց մարդկան ատամունք իւրեանց զէն եւ նետք են, եւ լեզուք նոցա որպէս սուր սուներ: 6 Բարձրեալ ես դու յերկինս Աստուած, յամենայն երկրի են փառք քո: 7 Որոգայթք պատրաստեցին ոտից իմոց, եւ խոնարհ արարին զանձն իմ. փորեցին առաջի իմ խորխորատ՝ եւ անկան ինքեանք ի նոյն: 8 Պատրաստ է սիրտ իմ Աստուած, պատրաստ է սիրտ իմ, արհնել եւ սաղմոս ասել քեզ փառաւք իմովք: 9 Զարթիք փառք իմ զարթիք սաղմոսիւք եւ արհնութեամբ, եւ ես զարթեայց առաւաւտուց: 10 Խոստովան եղեց քեզ ի ժողովուրդս Տէր, եւ սաղմոս ասացից քեզ յազիս: 11 Մեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն քո. մինչեւ յամպս է ճշմարտութիւն քո: 12 Բարձրեալ ես դու յերկինս, յամենայն երկրի են փառք քո: Տունք. ժգ:

1 Ի կատարած . մի ապականեր . յարձանագիր . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԾԷ:

2 Թէ արդարեւ զարդարութիւն խաւսէիք, եւ ուղիղս դատէիք որդիք մարդկան: 3 Քանզի եւ արդ իսկ ի սրտի ձերում զանարեւելութիւն գործէիք յերկրի. անիրաւութիւն ձեռք ձեր նիւթեն: 4 Աւտար եղեն մեղաւորք ի մարեւ. խաբեցան յարգանդէ եւ խաւսեցան սուտ: 5 Սրտստութիւն նոցա ըստ նմանութեան աւձին, որպէս իծի քարբի զի խցեալ է զականջս իւր: 6 Զի մի լուիցէ նա զձայն թովչի ճարտարի, եւ մի առցէ դեղ ի դեղատուէ իմաստնոյ: 7 Աստուած փշրեցէ զատամունս նոցա ի բերանս իւրեանց, եւ զժանիս առիւծուց խորտակեաց Տէր: 8 Անարգ եղիցին նոքա որպէս ջուր զի հեղու, ի լարել աղեղան նորա տկարացին 9 որպէս մոմ զի հալի, եւ սպառեցին: Անկաւ հուր եւ ոչ տեսին զարեւ, 10 մինչչեւ ի միտ առեալ էր զփուշս իւրեանց. որպէս դժնիկ բարկութեան կենդանւոյն կիզցէ զնոսա: 11 Ուրախ եղիցի արդար յորժամ տեսցէ զհատուցումն, եւ զձեռս իւր լուսացէ յարեան մեղաւորի: 12 Եւ ասացէ մարդ, թէ արդարեւ գուցէ պտուղ արդարոյ, եւ է Աստուած որ դատի զնոսա յերկրի: Տունք. ժ: Գոբղայս. լր:

1 Ի կատարած մի ապականեր . յարձանագիր . ի ժամանակի զի առաքեաց Սաւուդ պաշարեաց զտունս նորա, զի սպանցէ զնա . Սաղմոս ի Դաւիթ:

2 Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Աստուած, յայնցանէ որ յարուցեալ են ի վերայ իմ ապրեցո զիս: 3 Փրկեա զիս յայնցանէ ոյք գործեն զանարեւելութիւն, յարանց արինահեղաց ապրեցո զիս: 4 Որսալ զանձն իմ կամեցան, եւ հասին ի վերայ իմ հզարք: 5 Ոչ մեղք իմ եւ ոչ յանցանք, առանց մեղաց ընթացայ եւ ուղիղ եղէ: 6 Զարթիք ընդ առաջ իմ եւ տես, դու Տէր զարութեանց Աստուած Իսրայէլի: Նայեաց եւ այց արա ամենայն հեթանոսաց, մի ողորմիր ամենեցուն ոյք գործեն զանարեւելութիւն: 7 Դարձցին ընդ երեկոյս, սովեցին որպէս շունք եւ շրջեցին զբաղաբաւ: 8 Նոքա դաւաջեցեն բերանովք իւրեանց, եւ սուր ի շրթունս նոցա: Իսկ արդ ո՛վ լուաւ զայս, 9 զի դու Տէր ծիծաղեցիս զնոքաւք, եւ արհամարհեցես զամենայն հեթանոսս: 10 Զզարութիւն իմ առ քեզ պահեցից, զի Աստուած ազնական իմ է: 11 Աստուած իմ ողորմութիւն նորա կանխեսցէ առ իս, 12 եւ Աստուած իմ ցուցցէ ինձ ի թշնամիս իմ: Մի սպանաներ զնոսա, զի մի մոռացին զժողովուրդս քո: Յրուեա զնոսա զարութեամբ քով եւ ընկճեա զնոսա. զի դու ես

պաշտպան իմ Տէր: 13 Մեղք բերանոյ նոցա եւ բանք շրթանց նոցա, ընկլցին նոքա յամբարտաւանութեան իւրեանց: Յանձն եւ ի ստութիւն մատնեցին, 14 ի կատարածի բարկութեան սպառեցին, եւ մի գտցին: Գիտացեն զի Աստուած տիրէ Յակովբայ, եւ ամենայն ծագաց երկրի: 15 Դարձցին ընդ երեկոյս, սովեցին որպէս շունք եւ շրջեցին զքաղաքաւ: 16 Նոքա սփռեցին յուտել, ապա թէ ոչ յագեցին տրտնջեցեն: 17 Ես արհնեցից զարհնութիւնս Տեառն. ցնծացայց առաւատուց յողորմութեան քում: 18 Եղեր իմ պաշտպան եւ տուն ապաւինի, յաւուր նեղութեան իմոյ 19 աւգնական: Քեզ սաղմոս ասացից Աստուած ապաւին իմ, Աստուած ողորմութեան իմոյ: Տունք. իա:

1 Զառանցելոց ժամանակաց առ ուսմէ: 2 ի ժամանակի զի հրձիգ արար նա զՄիջագետս եւ զԱսորեստանն Սոբողայ, եւ ի դարձին հարկանէր Յովաբ գձորն աղտից յերկոտասան հազարս: Յարձանագիր . Սաղմոս ի Դաւիթ. ԾԹ:

3 Աստուած մերժեցեր եւ անբեցեր զմեզ, բարկացար եւ գթացիս ի մեզ: 4 Շարժեցեր զերկիր եւ խռովեցուցեր զսա. բժշկեա զհարուածս սորա զի սասանեցաւ: 5 Յուցեր ժողովրդեան քում խստութիւն, եւ ետուր ըմպել մեզ զինի յիմարութեան: 6 Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեցին յերեսաց աղեղան: 7 Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աշով քով եւ լուր մեզ: 8 Աստուած խաւսեցաւ ի սքրութենէ իւրմէ, բարձր եղեց բաժանեցայց զսիւքեմ, եւ զհովիտսն յարկաց չափեցից: 9 Իմ է Գաղաաղ եւ իմ է Մանասէ, Եփրեմ հզարիչ զլիտյ իմոյ: Յուդայ թագաւոր իմ, 10 Մովաբ աւագան յուտյ իմոյ: Յեղոմէ ուղղեցից զգնացս իմ, եւ ինձ ալլազգիք հնազանդ եղեն: 11 Ո տարցի զիս ի քաղաք ամուր, կամ ո առաջնորդեցէ ինձ մինչեւ յեղոմէ: 12 Թէ ոչ դու Աստուած որ մերժեցեր զմեզ, եւ ոչ ելեր Աստուած ընդ զարս մեր: 13 Տուր մեզ աւգնութիւն ի նեղութեան, զի ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ: 14 Աստուծով արասցուք զարութիւն, եւ նա արհամարհեցէ զայնոսիկ որ նեղեն զմեզ: Տունք. ժգ:

1 Ի կատարած ընդ արհնութիւն . Սաղմոս ի Դաւիթ . Կ:

2 Լուր Աստուած աղաւթից իմոց, եւ նայեա Տէր յաղաւթս իմ: 3 Ի ծագաց երկրէ կարդացի առ քեզ, մինչ ի վաստակել սրտի իմոյ: Ի վիմէ բարձր արարեր զիս, առաջնորդեցեր ինձ, 4 իմ եղեր յոյս եւ աշտարակ հզար եղեր ինձ յերեսաց թշնամոյն: 5 Բնակեցայց ես ի յարկս քո յաւիտեան, եւ ծածկեցայց ընդ հովանեաւ թեւոց քոց: 6 Դու Աստուած լուար աղաւթից իմոց, ետուր ժառանգութիւն ոյք երկնչին յանուանէ քումմէ: 7 Աւուրս յաւուրս յաւելեր թագաւորի ամաց նորա, աւուրս ազգաց մինչեւ յազգս նորա: 8 Կայ եւ մնայ յաւիտեան առաջի Աստուծոյ ողորմութիւն, եւ ճշմարտութիւն ոյք խնդրեցեն ի նմանէ: 9 Այսպէս սաղմոս ասացից քեզ յաւիտեանս յաւիտենից, եւ տաց քեզ զաղաւթս իմ արքստարէ: Տունք. ր: Գորդայս. խբ:

1 Ի կատարած . ի վերայ Բդիթովմայ . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԿԱ:

2 Բայց միայն Աստուծոյ հնազանդ լեր անձն իմ, զի ի նմանէ է ինձ փրկութիւն: 3 Նա է Աստուած իմ եւ փրկիչ իմ. ապաւին իմ զի մի սասանեցայց առաւել: 4 Մինչեւ յե՛րբ յառնէք ի վերայ մարդոյ՝ սպանանել ամենեքեան. որպէս զորմոյ թիրեւոյ՝ եւ զցանգոյ մերժելոյ: 5 Բայց միայն զպատիւ իմ խորհեցան մերժել յինէն, եւ ընթացան ի ծարաւս իւրեանց: Բերանաւք իւրեանց արհնէին, եւ սրտիւք իւրեանց անիծանէին: 6 Բայց սակայն Աստուծոյ հնազանդ լեր անձն իմ, զի ի նմանէ է ինձ համբերութիւն: 7 Նա է Աստուած իմ եւ փրկիչ իմ, ապաւին իմ զի մի սասանեցայց: 8 Յաստուծոյ է զարութիւն իմ եւ փառք իմ. Աստուած աւգնութեան իմոյ, յոյս իմ է առ Աստուած: 9 Յուսացարուք ի նա ամենայն ժողովք ժողովրդոց, սփռեցէք առաջի նորա զսիրտս ձեր, զի Աստուած աւգնական է մեր յաւիտեանս ժամանակաց: Հանգիստ: 10 Սակայն ընդունայն են որդիք մարդկան, սուտ են որդիք մարդկան, ի կշիռս իւրեանց մեղանչեն, եւ ինքեանք յունայնութեան են ի միասին: 11 Մի յուսայք յանիրաւութիւն, եւ յափշտակութեան մի ցանկայք մեծութիւն թէ առիւ գայցէ, մի յաւժարեցին սիրտք ձեր: 12 Միանգամ խաւսեցաւ Աստուած, եւ երկուս զայս լուաք: Յաստուծոյ է զարութիւն. 13 եւ քո Տէր ողորմութիւն. եւ դու հատուցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս նոցա: Տունք. ժգ:

1 Սաղմոսի Ռաբիթ . մինչ նստեր նա յանապատի Հրէաստանի . ԿԲ:

2 Աստուած Աստուած իմ ես առ քեզ առաւատ առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հոգի իմ, քանիպատիկ եւս եւ մարմին իմ: 3 Որպէս երկիր անապատ եւ անջուր, ուր ոչ գոյ ի նմա ճանապարհ: Այսպիսի սուրբս երեւեցայց քեզ, տեսանել ինձ զգաւորութիւն քո եւ զփառս քո: 4 Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո քան զկեանս իմ, եւ շրթոնք իմ գովեսցեն զքեզ: 5 Այսպէս արհնեցից զքեզ ի կեանս իմ, եւ յանուն քո համբարձից զձեռս իմ: 6 Որպէս ի ճարպոյ պարարտութենէ լցցի անձն իմ, շրթոնք իմ ցնծութեամբ արհնեսցէ զքեզ բերան իմ: 7 Զի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի իմում, ընդ առաւատս կանխեալ խաւսէի ընդ քեզ: 8 Զի եղեր իմ աւգնական, ի հովանի թելոց քոց ցնծացայց: 9 Եկն զկնի քո անձն իմ, եւ զիս ընկալաւ աջ քո. 10 եւ նոքա ի նանիր խնդրեցին զանձն իմ: Մտցեն ի ներքոյ անդնդոց երկրի. 11 մատնեցին ի ձեռս սրոյ, եւ բաժինք աղուեսուց եղիցին: 12 Թագաւոր յուսացաւ ի Տէր, գովեսցին ամենեքեան որ երդնուն նովաւ, խցցին բերանք այնոցիկ ոյք խաւսէին զանիրաւութիւն: Տունք. ժա:

1 Ի կատարած . Սաղմոսի Ռաբիթ . ԿԳ:

2 Լուր Աստուած աղաթից իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ, յերկիւղէ թշնամոյն փրկեալ զանձն իմ: 3 Ծածկեսցես զիս ի ժողովոց չարաց, ի բազմութենէ ոյք գործեն զանաւրէնութիւն: 4 Ոյք սրեցին որպէս տուսեր զլեզուս իւրեանց, լարեցին զաղեղունս իւրեանց յիրս դառնութեան: 5 Զգել ի գաղտնիս այնոցիկ ոյք ուղիղ են սրտիւք, 6 յանկարծակի ձգեսցեն ի նոսա եւ մի երկիցեն: Ոյք զարացուցին յանձինս իւրեանց զբանս չարութեան, խորհեցան թաքուցանել ինձ որոգայթ եւ ասացին ոչ տեսանէ զայս Տէր: 7 Քննեցին զանաւրէնութիւն, պատրաստեցան ի քննել զքննութիւն: 8 Մատիցէ այր՝ ի խորութիւն սրտի իւրոյ, եւ բարձր եղիցի Աստուած: 9 Նետք տղայոց եղեն վերք նոցա, տկարացան ի նոսա լեզուք իւրեանց. եւ խռովեսցին ամենեքեան ոյք հային ընդ նոսա: 10 Երկեալ ամենայն մարդ եւ պատմեցին զգործս Աստուծոյ, եւ զարարածս նորա ի միտ առին: 11 Ուրախ եղիցի արդար ի Տէր, եւ յուսացին ի նա. նովաւ գովեսցին ամենեքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք: Տունք. ժ. Գորդայս. լղ:

1 Ի կատարած . Սաղմոսի Ռաբիթ . արհնութիւն Երեմիայի Եզեկիէլի՝ եւ ժողովրդեանն յորժամ ի պանդխտութենէն կամէին ելանել . ԿԴ:

2 Քեզ վայելէ արհնութիւն Աստուած ի Սիովն, եւ քեզ տացին աղաթք յԵրուսաղէմ: 3 Լուր աղաթից իմոց, զի առ քեզ ամենայն մարմին եկեսցէ: 4 Բանք անարինաց զարացան ի վերայ մեր, զամպարշտութիւնս մեր դու քաւեսցես: 5 Երանի գոր ընտրեցեր եւ ընկալար, եւ բնակեսցեն ի գաւիթս քո: Լցցուք մեք ի բարութենէ տան քոյ, սուրբ է տաճար քո 6 սքանչելի արդարութեամբ: Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի եւ որ ի ծով հեռի: 7 Ո պատրաստէ զերինս զարութեամբ իւրով, եւ զգեցեալ է զարութիւն: 8 Ո խռովեցուցանէ զմեծութիւն ծովու, եւ զձայն ալեաց նորա ցածուցանէ: 9 Խռովեսցին հեթանոսք, եւ երկիցեն բնակիչք երկրի ի նշանաց քոց: Յելս առաւատու եւ ընդ երեկոյս զուարճացին 10 հայեցար յերկիր արբեցուցեր զնա, եւ բազում արարեր զմեծութիւն նորա: Գետն Աստուծոյ լի եղեւ ջուրք պատրաստ արարեր զկերակուր նորա, զի այսպէս է պատրաստութիւն: 11 Զակաւս նորա արբեցուցեր, եւ բազում արարեր զարմտիս նորա: Ի ցաւղել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա. 12 արհնեսցի պսակ տարւոյ քաղցրութան քոյ: Դաշտք քո լցցին պարարտութեամբ 13 պարարտացին զեղեցկութիւնք անապատի: 14 Բլուրք ցնծութիւն զգեցցին, եւ զգեցցին խոյք մաքեաց: Հովիտք բազում արացցեն ցորեան, աղաղակեսցեն եւ արհնեսցեն: Տունք. ժգ:

1 Ի կատարած . Սաղմոսի Ռաբիթ . յարութեան . ԿԵ:

2 Աղաղակեցէք առ Աստուած ամենայն երկիր. սաղմոս ասացէք անուան նորա, եւ տուք զփառս արհնութեան նորա: 3 Ասացէք Աստուծոյ որպէս զի ահեղ են գործք քո. ի բազում զարութեան քում

ստեցին քեզ թշնամիք քո: 4 Ամենայն երկիր երկիրպագցեն քեզ, սաղմոս ասացեն քեզ, եւ սաղմոս ասացեն անուան քում: 5 Եկայք եւ տեսէք զգործս Աստուծոյ, որպէս զի ասեղ են խորհրդովք՝ քան զամենայն որդւոց մարդկան: 6 Ո դարձոյց զծովն ի ցամաք, եւ ընդ գետս անցցեն յոտանաւոր: Անդ ուրախ եղիցուք մեք ի նա, 7 որ տիրէն զաւրութեամբ իւրով յաւիտենից: Աչք նորա ի հեթանոսս հային, ոյք դառնացուցին զնա մի Բարձրացին յանձինս իւրեանց: 8 Աւրինեցէք հեթանոսք զԱստուած մեր, լսելի արարէք զձայն աւրինութեան նորա: 9 Այն որ ետ զանձն իմ ի կեանս, եւ ոչ ետ դողութիւն ոտից իմոց: 10 Փորձեցէր զմեզ Աստուած եւ քննեցէր, որպէս եւ քննի արծաթ: 11 Իջուցէր զմեզ յորդայթ՝ եղիր նեղութիւն ի թիկունս մեր, 12 եւ անցուցէր զմարդիկ ի վերայ գլխոց մերոց: Անցաք մեք ընդ հուր եւ ընդ ջուր, եւ հաներ զմեզ ի հանգիստ: 13 Մտից ի տուն քո պատարագաւք. տաց քեզ զուխտս իմ 14 զոր խոստացան քեզ շրթոնք իմ, զոր բերան իմ խաւսեցաւ ի նեղութեան: 15 Ձողջակէզս ուղղալիցս մատուցից քեզ խոյովք եւ խնկովք. եւ քեզ մատուցից զուարակս եւ նոխազս: 16 Եկայք լուարուք ինձ, եւ պատմեցից ձեզ ամենեքեան ոյք երկնչիք յԱստուծոյ, որ ինչ արար անձին իմոյ: 17 Առ նա բերանով իմով կարդացի, եւ բարձր արարից զնա լեզուաւ իմով: 18 Զմեղս թէ տեսանէի ի սրտի իմում, մի լուիցէ ինձ Տէր: 19 Վասն այտրիկ լուաւ Աստուած, եւ նայեցաւ ի ձայն խնդրուածաց իմոց: 20 Աւրինեալ է Աստուած որ ոչ ի բացէ արար զաղաւթս իմ, եւ ոչ զողորմութիւն իւր յինէն: Տունք. Ժթ:

1 Ի կատարած ընդ աւրինութիւն . Սաղմոս երգոց . ԿԶ:

2 Աստուած ողորմեա մեզ եւ աւրինեա զմեզ, երեւեցո զերեսս քո ի մեզ եւ ողորմեա մեզ: 3 Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յազինս ամենայն զփրկութիւնս քո: 4 Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամենայն: 5 Ուրախ եղիցին ազգք եւ ցնծացեն ազինք. զի դու դատիս զժողովուրդս յողորմութիւն, եւ ազգաց երկրի դու առաջնորդես: 6 Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած, զոհասցին զբէն ժողովուրդք ամենայն: 7 Երկիր ետ զպտուղ իւր, եւ աւրինեաց զմեզ Աստուած Աստուած մեր: 8 Աստուած մեր աւրինեացէ զմեզ, ի նմանէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի: Տունք. Է: Գորդայս. իւր:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . ԿԷ:

2 Յարիցէ Աստուած եւ ցրուեցին ամենայն թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա: 3 Որպէս պակասէ ծուխ պակասեցին, որպէս հալի մոմ առաջի հրոյ՝ այնպէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց Աստուծոյ: 4 Արդարք ուրախ եղիցին՝ ցնծացեն առաջի նորա, եւ զուարճացին յուրախութեան իւրեանց: 5 Աւրինեցէք զԱստուած եւ սաղմոս ասացէք անուան նորա. ճանապարհ արարէք այնմիկ որ նստի ընդ արեւմուտս՝ եւ Տէր է անուն նորա: Ցնծացեն առաջի նորա, եւ խոովեցին յերեսաց նորա: 6 Որ հայրն է որբոց եւ դատաւոր այրեաց, Աստուած ի տեղոջ սրբութեան իւրում: 7 Աստուած բնակեցուցանէ զմիակրանս ի տան, եւ հանէ զկապեալսն քաջութեամբ իւրով, սոյնպէս եւ զդառնացաւորս որ բնակեալ են ի գերեզմանս: 8 Աստուած ընդ ելանէլ քեզ առաջի ժողովրդեան քոյ. ընդ անցանէլ քեզ ընդ անապատ 9 երկիր շարժեցաւ: Քանզի եւ երկինք ցաղեցին յերեսաց Աստուծոյ ի սինէ, առաջի Աստուծոյ Բարայելի: 10 Անձրեւ կամաց պատրաստեցէր Աստուած ժառանգութեան քում. թէպէտ հիւանդացաւ՝ սակայն դու հաստատեցէր զնա, 11 եւ զազանք քո բնակեցեն ի նմա: Պատրաստ արարէր քաղցրութեամբ քով աղքատի Աստուած. 12 Տէր տացէ զբան ոյք աւետարանեն զաւրութեամբ բազմաւ: 13 Թագաւոր զաւրութեանց սիրելոյ, զգեղեցկութիւն տան քո բաժանեալ յաւարի, 14 թէպէտ եւ ննջեսցիք ի մէջ վիճակաց: Թեւք աղաւնոյ արծաթապատ, եւ թիկնամէջք նորա ի գոյն ոսկւոյ: 15 Ի գումարել երկնաւորին զթագաւորս ի վերայ նորա, ձիւնասցին ի սաղմոն: 16 Լեառն Աստուծոյ լեառն պարարտ լեառն մաճեալ եւ լեառն պարարտ, 17 եւ զի՞նչ կարծէք լերինք հպարտացեալք: Լեառն ընդ որ հաճեցաւ Աստուած բնակիլ ի նմա. քանզի եւ Տէր իսկ բնակեցէ ի նմա ի սպառ: 18 Կառք Աստուծոյ փրապատիկք հազարք ուղղիչք, եւ Տէր ի նոսա ի սինէ սրբութենէ իւրմէ: 19 Եւ ի բարձունս գերեաց զգերութիւն. առ աւար բաշխեաց պարգեւս եւ ետ որդւոց մարդկան. քանզի թերահաւատից եւս բնակեալ եղիցի ի նմա: 20 Տէր Աստուած աւրինեալ, աւրինեալ Տէր զաւրիանապագ, առաջնորդեցէ մեզ Աստուած փրկիչ մեր: 21 Աստուած մեր Աստուած

կենարար, եւ ի Տեառնէ են ելք մահու: 22 Բայց սակայն Աստուած փշրեցէ զգլուխ թշնամեաց մերոց եւ զհերն կարճովին, որ գնան յանարեւնութեան իւրեանց: 23 Ասաց Տէր ի խորոց անդնոց դարձուցից, ի միջոյ ժանեաց զայն ի դուրս կորզեցից: 24 Որպէս թացցի ոտն քո յարեան, եւ լեզուք շանց քոց յարենէ թշնամեաց քոց: 25 Երեւեցան գնացք քո Աստուած, գնացք Աստուծոյ թագաւորին մերոյ սրբոյ: 26 Կանխեցին իշխանք հանել զաւրինութիւն, ի մէջ գուսանաց եւ գովչաց: 27 Յեկեղեցիս արհնեցէր զԱստուած, եւ զՏէր յաղբերացն Իսրայէլի: 28 Անդ Բենիամին՝ ի տղայութեան զարմանալի, իշխանք Յուդայ առաջնորդք նորա իշխանք Չաբուդոնի եւ իշխանք Նեփթաղիմայ: 29 Հրամայեա Աստուած զաւրութեամբ քով. զաւրացո զայս զոր հաստատեցեր ի մեզ: 30 Ի տաճարի քում յԵրուսաղէմ, քեզ մատուցեն թագաւորք զպատարագս: 31 Սաստեա ի գագան եղեգան, ի ժողովս զուարակաց՝ եւ ի դասս երնջոց: Խոտեցին այնքիկ որ ընտրեալ են արծաթով, ցրուեա զհեթանոսս եւ ոյք կամին ընդ պատերազմ: 32 Եկեցեն հրեշտակք յԵզիպտոսէ, հնդիկք յառաջագոյն ձեռնտու լիցին առ Աստուած: 33 Թագաւորութիւնք երկրի արհնեցէր զԱստուած, եւ սաղմոս ասացէր Տեառն: Ծանապարհ արարէր այնմիկ, 34 որ նստի յերկինս երկնից ընդ յարեւելս: Ահա տացէ զձայն իւր ձայն զաւրութեան, եւ տուք փառս Աստուծոյ: 35 Ի վերայ Իսրայէլի մեծվայելչութիւն նորա, զաւրութիւն նորա մինչեւ յամպս երկնից: 36 Սքանչելի է Աստուած ի վերայ սրբոց իւրոց, Աստուած Իսրայէլի: Նա տացէ զաւրութիւն հաստատութիւն ժողովրդեան իւրոյ. արհնեալ է Աստուած: Տունք. լը:

1 Ի կատարած . վասն զառ անցելոց. Սաղմոս ի Դավիթ . ԿԸ:

2 Կեցո զիս Աստուած զի հասին ջուրք յանձն իմ, ընկլայ ես ի խորս անդնոց, ուր ոչ գոյ հանգիստ: 3 Եկի ես ի խորս, եւ շրջանք ընկղմեցին զիս: 4 Վաստակեցի ես առ աղաղակել, կերկերեցաւ կոկորդ իմ: Նուաղեցին աչք իմ, առ յուսալ ինձ առ Տէր Աստուած իմ: 5 Բազում եղեն քան զհեր գլխոյ իմոյ, ոյք ատէին զիս ի տարապարտոց: Զաւրացան յիս թշնամիք իմ եւ ատելիք իմ ի նանիր. ինչ որ ոչ յափշտակեալն է՝ տուժէի նոցա: 6 Աստուած դու ծանեար զանգամութիւն իմ, եւ յանցանք իմ ի քէն ոչ ծածկեցան: 7 Մի ամաչեցեն վասն իմ որ համբերեն քեզ Տէր Տէր զաւրութեանց. մի պատկառեցեն վասն իմ, որ խնդրեն զքեզ Աստուած Իսրայէլի: 8 Վասն քո համբերի նախատանաց, եւ ծածկեաց ամալք զերեսս իմ: 9 Աւտար եղէ ես յեղբարց իմոց, եւ հիւր որդւոց մաւր իմոյ: 10 Նախանձ տան քոյ եկեր զիս. նախատինք նախատչաց քոց անկան ի վերայ իմ: 11 Խոնարհեցուցի պահաւք զանձն իմ, եւ եղեն ինձ այս նախատինք: 12 արարի զհանդերձս իմ քուրձ, եւ եղէ յառակ նոցա: 13 Զինէն խորհէին ոյք նստէին առ դրունս. զիս այսպն առնէին որ ըմպէին զինի: 14 Ես յաղաթս կայի առ քեզ Տէր, ի ժամանակ ընդունելի: Աստուած ի բազում ողորմութեան քում լուր ինձ, ի ճշմարտութիւն փրկութեան քո: 15 Ապրեցո զիս ի կաւոյ զի մի ընկլայց. ապրեցայց ես յատելեաց իմոց, եւ ի խորոց ջուրց բազմաց: 16 Մի ընկլցեն զիս պտոյտք ջուրց, եւ մի ընկղմեցեն զիս անդունդք խորոց. ջրհոր մի կափուցէ զբերան իւր ի վերայ իմ: 17 Լուր ինձ Տէր զի քաղցր է ողորմութիւն քո, ըստ բազում գթութեան քոյ հայեա յիս, 18 եւ մի դարձուցանէր զերեսս քո ի ծառայէ քումմէ. զի նեղեալ եմ ես վաղվաղակի լուր ինձ: 19 Հայեա յանձն իմ եւ փրկեա զիս, եւ վասն թշնամեաց իմոց ապրեցո զիս: 20 Զի դու զիտես զնախատինս իմ, զամալք իմ եւ զպատկառանս իմ: 21 Առաջի քո են ամենայն նեղիչք անձին իմոյ. նախատանաց համբեր սիրտ իմ եւ թշուառութեան: Ակն ունէի թէ ո տրտմեցի ընդ իս, եւ ոչ ոք էր. եւ մխիթարիչ ոք ոչ գտաւ: 22 Ետուն ի կերակուր ինձ լեղի, եւ ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ: 23 Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորոգայթ, ի հատուցումն եւ ի գայթազողութիւն: 24 Խաւարեցին աչք նոցա զի մի տեսցեն, եւ զթիկունս նոցա հանապազ կորացո: 25 Արկցես ի վերայ նոցա զբարկութիւն քո, սրտմտութիւն բարկութեան քոյ հասցէ ի վերայ նոցա: 26 Եղիցին բնակութիւնք նոցա աւերակ. եւ ի յարկս նոցա մի ոք իցէ որ բնակիցէ: 27 Զի զոր դուն հարեր հալածեցին, եւ ի վերս ցաւոց իմոց յաւելին: 28 Դիր զմեղս ի վերայ մեղաց նոցա, զի մի մտցեն յարդարութիւն քո:

29 Յնջեցին նոքա ի դպրութենէ քումմէ կենաց, եւ ընդ արդարս քո մի գրեցին: 30 Աղքատ եւ ցաւած եմ ես, փրկութիւն քո Աստուած ընկալցի զիս: 31 Արհնեցից զանուն Աստուծոյ իմոյ արհնութեամբ, եւ բարձր արարից գնա զովութեամբ: 32 Հաճոյ եղիցի Աստուծոյ քան զորթ մատաղ, որ բերէ եղջերս եւ կճղակս: 33 Տեսցեն աղքատք եւ ուրախ եղիցին, խնդրեցէր զԱստուած եւ կեցցեն անձինք ձեր: 34 Զի լուաւ Տէր տնանկաց, եւ զկապեալս իւր ոչ արհամարհեաց: 35 Արհնեցեն զնա երկինք եւ երկիր, ծովք եւ ամենայն

որ գեռայ ի նոսա: 36 Աստուած փրկէ զՍիոն, եւ շինեցին քաղաքք Հրէաստանի. շինեցեն բնակեցեն եւ ժառանգեցեն ի նմա: 37 Զաւակ ծառայից քոց հաստատեցի անդ, եւ ոյք սիրեն զանուն քո բնակեցեն ի նմա: Տունք. լը:

1 Ի կատարած . ի Դաւիթ՝ առ յիշատակի փրկելոյ զնա Տեառն . Սաղմոս . ԿԹ:

2 Աստուած յաւգնել ինձ նայեա, եւ Տէր յընկերել ինձ փութա: 3 Ամաչեցեն եւ յամալթ լիցին որ խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս եւ ամաչեցեն ոյք խորհէին ինձ չար: 4 Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալ որ ասէին ինձ վաշ վաշ: 5 Յնծասցեն եւ ուրախ լիցին ի քեզ, ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ: Ասացեն յամենայն ժամ մեծ է Աստուած, եւ ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո: 6 Ես աղքատ եւ տնանկ եմ Աստուած աւգնեա ինձ աւգնական եւ փրկիչ իմ ես եւ Տէր իմ մի յամենար: Տունք. գ: Գորդայս. խդ:

1 Ի կատարած . որդւոցն Յովնադաբայ՝ յետ առաջնոյ գերութեան . Սաղմոս ի Դաւիթ . Հ:

Ի քեզ Տէր յուսացայ մի ամաչեցից յաւիտեան, 2 յարդարութեան քում փրկեա զիս եւ ապրեցո զիս: Խոնարհեցո առ իս զունկն քո, եւ կեցո զիս: 3 Լէր իմ Աստուած ապաւէն եւ տեղի ամուր կեցուցանել զիս զի հաստատութիւն իմ եւ ապաւէն իմ դու ես: 4 Աստուած իմ փրկեա զիս ի ձեռաց մեղաւորի, ի ձեռաց անարինի եւ անիրաւի: 5 Դու ես համբերութիւն իմ Տէր Տէր, յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ: 6 Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մաւր իմոյ դու ես ապաւէն իմ, եւ առ ի քէն է աւգնութիւն իմ յամենայն ժամ: 7 Որպէս զի նշաւակ եղէ ես բազմաց, եւ դու աւգնական իմ եւ հզարիչ իմ: 8 Լցցի բերան իմ գովութեամբ, որպէս արհնեցից զփառս քո, զարհանապագ զմեծվայելչութիւնս քո: 9 Մի ընկենուր զիս Տէր ի ժամանակի ծերութեան, ի պակասել զարութեան իմոյ մի թողուր զիս: 10 Ասացին թշնամիք իմ ինձ, եւ ոյք պաշարեցին զանձն իմ, խորհեցան ի միասին եւ ասացին: 11 Աստուած եթող զնա հալածեցուր եւ հասցուր նմա, զի ոչ ոք է որ փրկէ զնա: 12 Աստուած իմ մի հեռի առնիր յինէն, եւ Աստուած յաւգնել ինձ նայեաց: 13 Ամաչեցեն եւ պատկառեցին որ չարախաւս կային զանձնէ իմմէ, զգեցցին զամալթ եւ զպատկառանս ոյք խնդրէին ինձ չար: 14 Ես յամենայն ժամ յուսացայց, եւ յաւելից յարհնութիւնս քո: 15 Բերան իմ պատմեցէ զարդարութիւնս քո, զարհանապագ զգովութիւնս քո: Որպէս ոչ թէ խարդախութիւն ինչ գիտէի ես դարութեան. 16 այլ մտի ի զարութիւնս Տեառն, եւ Տէր յիշեցի զարդարութիւնս քո միայն: 17 Աստուած իմ ուսուցեր զիս ի մանկութենէ իմմէ, եւ ցարդ եւս պատմեցի զարդարութիւնս քո: 18 Մինչեւ յալելորել եւ ի ծերանալ, Աստուած իմ մի թողուր զիս: Մինչեւ պատմեցի բազուկ քո ազգի ամենայնի որ գալոցն է: Զգարութիւնս քո 19 եւ զարդարութիւն մինչեւ ի բարձունս, զոր արարեր մեծամեծս. Աստուած ո նման է քեզ: 20 Որչափ ցուցեր ինձ նեղութիւն բազում եւ չարչարանս, դարձար մխիթարեցեր զիս, եւ ի խորոց անդնդոց երկրէ հաներ զիս: 21 Յաճախեցեր ի զարութիւնս քո, դարձար եւ մխիթարեցեր զիս, եւ ի խորոց երկրէ միւսանգամ հաներ զիս: 22 Արդ եւ ես խոստովան եղեց քեզ ի պատրաստութիւն սաղմոսաց ճշմարիտոյ Աստուած. սաղմոս ասացից քեզ արհնութեամբ սուրբոյ Իսրայէլի: 23 Յնծասցեն շրթունք իմ յորժամ սաղմոս ասիցեմ քեզ, եւ անձն իմ զոր եւ փրկեցեր: 24 Եւս եւ լեզու իմ՝ զարհանապագ խաւսեցի զարդարութիւնս քո: Ի ժամանակի որպէս յամալթ լիցին, եւ ամաչեցեն ոյք խորհէին ինձ չար: Տունք. իգ:

1 Ի Սողոմոն Սաղմոս . ՀԱ:

2 Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր, զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի: Դատել զժողովուրդս քո արդարութեամբ, եւ զաղքատս քո իրաւամբք: 3 Առցեն լերինք զխաղաղութիւն ժողովրդեան, եւ բլուրք զարդարութիւն: 4 Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովրդեան, եւ կեցուցէ զորդիս տնանկաց, եւ խոնարհեցուցէ զամբարտաւանս: 5 Կացցէ եւ մնասցէ ընդ արեւու, յառաջ քան զլուսին ազգէ մինչեւ յազգ: 6 Իջցէ որպէս զանձրել ի վերայ գեղման, որպէս ցաւ զի ցաւէ յերկիր: 7 Ծագեցի յաւուրս նորա արդարութիւն՝ բազում խաղաղութիւն, մինչեւ կատարեցի լուսին: 8 Տիրեցէ նա ի ծովէ մինչեւ ի ծով, ի գետոց մինչ ի ծագս աշխարհի: 9 Առաջի նորա նախ հնդիկք անկցին, եւ թշնամիք նորա հող կերիցեն: 10 Թագաւորք թարսսի եւ կղզեաց պատարագս մատուցեն նմա. թագաւորք արաբայ եւ սաբայ պատարագս

բերցեն նմա: 11 Երկիրպագցեն նմա ամենայն թագաւորք երկրի, եւ ամենայն ազգք ծառայեսցեն նմա: 12 Ձի փրկեաց գաղքատն ի հզարէ. գաղքատ եւ զտնանկ որոյ ոչ է ի իւր ազնական: 13 Անխայեսցէ նա յաղքատն եւ ի տնանկ, եւ զանձինս տնանկաց կեցուցէ: 14 ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա: Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա: 15 կեցցէ եւ տացի նմա յոսկւոյն արաքացոց: Յաղաւթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ, եւ զարհանապագ արհնեսցեն զնա: 16 Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր, եւ ի վերայ զլիսոց լերանց: Բարձրացի քան զԼիբանանս պտուղ նորա. ծաղկեսցի ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի: 17 Եղիցի անուն Տեառն արհնետալ յաւիտեան. զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա: Ի նա արհնեսցին ամենայն ազգք երկրի, ամենայն ազինք երանիցեն նմա: 18 Արհնետալ Տէր Աստուած Իսրայէլի որ առնէ զսքանչելիս միայն: 19 եւ արհնետալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան. եղիցի եղիցի: Տունք. ի. Գորդայս. խզ: Կանոնս Գորդայս. է: Սաղմոս. Ժէ: Տունս մժ:

1 Սաղմոս յԱսափ . ՀԲ:

Իբրեւ զի բարի է Աստուած Իսրայէլի, եւ ոյք ուղիղ են սրտիւք: 2 Բայց զի իմ փոքր մի եւս սասանեալ էին ոտք, սակաւիկ մի եւ գայթազեալ էին գնացք: Նախանձեցայ եւ ընդ անարէնս՝ զխաղաղութիւն մեղաւորաց որպէս տեսանէի, 4 ոչ գոյր վրեպ մահու նոցա: Հաստատուն էին տանջանք նոցա, 5 ի վաստակս մարդկան չեն նոքա, եւ ըստ մարդկան ոչ տանջեսցին: 6 Վասն այսորիկ կալաւ զնոսա ամբարտաւանութիւն. արկան զիւրեամբք զամպարշտութիւն եւ զանիրաւութիւն իւրեանց: 7 Ելցէ որպէս ի ճարպոյ անիրաւութիւն նոցա. զի գնացին նոքա ըստ խորհրդոց սրտից իւրեանց: 8 Խորհեցան եւ խաւսեցան չարութեամբ. զապիրատութիւն ի բարձունս խորհեցան: 9 Եղին յերկինս զբերանս իւրեանց, եւ զլեզուս իւրեանց ածէին զերկրաւ: 10 Վասն այսորիկ ժողովուրդ իմ դարձցին այսրէն, եւ աւուրք իմ լի կատարեալ գտցին ի նոսա: 11 Ասացին թէ զիա՞րդ զիտա՞ց Աստուած. կամ գուցէ՞ արդեւք զիտութիւն առ ի բարձրելոյ: 12 Ահա մեղաւորք են եւ յաջողեալ է նոցա, կան եւ ունին զմեծութիւն աշխարհի: 13 Ասացի՝ ի զուր ուրեմն արդարացուցի զսիրտ իմ. լուացաց սրբութեամբ զձեռս իմ, 14 եւ եղէ եւ խոշտանկեալ զարհանապագ. եւ կշտամբանք իմ ընդ առաւաւտս: 15 Թէպէտ եւ ասացի, թէ այսպէս պատմեցից ահաւասիկ յազգս որդւոց քոց որոց եւ ուխտեցի: 16 Ի մտի եղի թէ սակայն եւ այս ջան է առաջի իմ, 17 մինչեւ մտից ի սրբութիւն Աստուծոյ եւ ի միտ առից զկատարած նոցա: 18 Սակայն վասն նենգութեան նոցա տարագիր արասցես զնոսա. կործանեսցես զնոսա յամբարտաւանութեան իւրեանց: 19 Իսկ զիա՞րդ եղեն յաւեր յանկարծակի, սատակեցան պակասեցան կորեան վասն անարեւութեան իւրեանց, 20 եւ եղեն որպէս երազք զարթուցելոց: Տէր ի քաղաքի քում զպատկերս նոցա անարգեսցես: 21 զի հուր բորբոքեցաւ ի սրտի իմում, եւ երկկամունք իմ այլագունեցան: 22 Ես արհամարհեալ եղէ եւ ոչ զիտացի. 23 որպէս զանասուն համարեցայ առաջի քո, եւ ես յամենայն ժամ ընդ քեզ եմ: 24 Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ, ի խորհուրդս քո առաջնորդեցեր ինձ, եւ փառաւք ընկալար զիս: 25 Ձի՞նչ կայ իմ բնաւ յերկինս, կամ ի քէն զի՞նչ եւս խնդրեցից յերկրէ: 26 Նուաղեաց սիրտ իմ եւ մարմին իմ. Աստուած սրտի իմոյ, բաժին իմ Աստուած յաւիտեան: 27 Ահաւասիկ ոյք հեռի արարին զանձինս իւրեանց ի քէն կորիցեն. սատակեսցես զամենեսեան որ ապստամբ եղեն ի քէն: 28 Ինձ մերձենալ առ Աստուած բարի է, եւ ղնել առ Տէր զյոյս իմ: Պատմել զամենայն արհնութիւնս քո, ի դրունս դստեր Սիոնի: Տունք. իդ:

1 Իմաստութիւն յԱսափ . ՀԳ:

Ընդէ՞ր մերժեցեր Աստուած ի սպառ. բարկացաւ սրտմտութիւն քո ի վերայ խաշին արաւտի քոյ: 2 Յիշեալ զժողովուրդ քո զոր ստացար ի սկզբանէ. փրկեցեր զվիճակ ժառանգութեան քոյ: Լեառն Սիոն այս որ բնակեցեր դու ի սմա. 3 համբարձ զձեռն քո ի վերայ ամբարտաւանութեան նոցա ի սպառ: Որ ինչ անիրաւեցաւ թշնամին ի սրբութեան քում, 4 պարծեցան ատելիք քո ի մէջ բարեկենդանութեան քոյ: 5 Եղին զնշանս իւրեանց ի նշանս. եւ ինքեանք ոչ ծանեան զելս ի վերուստ: Որպէս յանտառի փայտատաւք 6 կոտորեցին զղլորնս նորա, ի միասին փայտատաւք եւ մրճովք կործանեցին զնա: 7 Այրեցին ի հուր զսրբութիւն քո. յերկրի պղծեցին զխորան անուան քոյ: 8 Ասացին ի սիրտս իւրեանց ազգ նոցա ի միասին, եկայք լռեցուցուք զամենայն տաւնս Աստուծոյ յերկրէ: 9 Նշանս մեք ինչ ոչ տեսաք, եւ ոչ եւս գուցէ

մարգարէ. եւ զմեզ ինչ որ ոչ ճանաչիցէ: 10 Մինչեւ յե՞րբ Աստուած նախատէ թշնամին, բարկացուցանէ հակառակորդն զանուն սուրբ քո: 11 Ընդէ՞ր դարձուցանես զձեռն քո, եւ զաջ քո ի միջոյ ծոցոյ քումմէ ի սպառ: 12 Աստուած թագաւոր մեր յառաջ քան զյաւիտեանս, որ արարեր զփրկութիւն ի մեջ երկրի: 13 Դու հաստատեցեր զարութեամբ քով զծով. դու խորտակեցեր զգլուխս վիշապաց ի վերայ ջուրց: 14 Դու փշրեցեր զգլուխ վիշապին, եւ ետուր զնա կերակուր զաւրացն հնդկաց: 15 Դու բղխեցուցեր զաղբերս եւ զվտակս, դու ցամաքեցուցեր զգետս սաստիկս: 16 Քո է տիւ եւ քո է գիշեր, զլոյս եւ զարեւ դու հաստատեցեր. 17 եւ դու հաստատեցեր զամենայն սահմանս երկրի. զգարուն եւ զամառն դու ստեղծեր: 18 Այս յուշ լիցի քեզ զի թշնամին նախատեաց զՏէրդ ժողովուրդ անզգամ բարկացոյց զանուն սուրբ քո: 19 Մի մատներ զազանաց զանձն որ խոստովան առնի առ քեզ, եւ զանձինս տնանկաց քոց մի մոռանար ի սպառ: 20 Հայեա յուխտ քո՝ զի լցան տունք ափշելոց յերկրի անիրաւութեամբ: 21 Մի դարձցի տնանկն ամաչեցեալ. այլ աղքատն եւ տնանկ արհնեսցեն զանուն սուրբ քո: 22 Արի Աստուած եւ դատեա զդատաստանս քո. յիշեա զնախատինս որ յանզգամէն զարհանապագ: 23 Մի մոռանար զձայն պաշտաւնէից քոց, ամբարտաւանութիւն ատելեաց քոց վերացի հանապագ: Տունք. իբ: Գորդայս. խզ:

1 Ի կատարած մի ապականեր . Սաղմոս յԱսափ . երգ առ Ասորեստանեայս . ՀԴ:

2 Խոստովան եղիցուք առ քեզ Աստուած, խոստովան եղիցուք եւ կարդացուք զանուն քո: Պատմեցից զամենայն սքանչելիս քո. 3 յորժամ ժամ առից՝ եւ ուղիղ դատեցայց: 4 Մաշեցաւ երկիր եւ ամենայն բնակիչք նորա, եւ հաստատեցի զսինս նորա: 5 Ասացի անարիւնաց թէ մի անարիւնիք. մեղաւորաց թէ մի բարձրացուցանէք զեղջերս ձեր: 6 Մի համբառնայք ի բարձունս զեղջերս ձեր, եւ մի խաւսիք զԱստուծոյ անիրաւութիւն: 7 Զի ոչ յարեւելից եւ ոչ յարեւմտից եւ ոչ յանապատէ լերանց այլ Աստուած դատաւոր է: 8 Զայս խոնարհ առնէ, եւ զսոյն բարձրացուցանէ. 9 բաժակ ի ձեռին Տեառն զինի լի անապակ արկեալ. եւ խոնարհեցոյց յայսմանէ յայս: Սակայն մրուր նորա ոչ սպառեցի, եւ արբցեն զնա ամենայն մեղաւորք երկրի: 10 Եւ ցնծացայց յաւիտեան. սաղմոս ասացից Աստուծոյ Յակոբայ: 11 Զամենայն եղջերս մեղաւորաց փշրեցես, եւ բարձր եղիցի եղջեր արդարոյ: Տունք. ժ:

1 Ի կատարած ընդ արհնութիւնս . մի ապականեր . Սաղմոս յԱսափ . երգ առ Ասորեստանեայս . ՀԵ:

2 Յայտնի է ի Հրէաստանի Աստուած, եւ յԻսրայէլ մեծ է անուն նորա: 3 Եղեւ խաղաղութիւն տեղի նորա, եւ բնակութիւն նորա Միովն: 4 Անդ խորտակեաց Տէր զզարութիւն աղեղան, զզէն գտուր եւ զճակատամարտ: 5 Լուսատու եւ դու սքանչելապէս լերանցն յաւիտենից. 6 խռովեցին ամենեքեան որ անմիտ են սրտիւք, ննջեցին զքունս իւրեանց եւ ոչ ինչ գտին: Ամենայն արք ի մեծութեան ձեռաց իւրեանց 7 ի սաստէ քումմէ Աստուած Յակոբայ ննջեցին, եւ ոյք հեծեալ էին ի ձիւ: 8 Դու ահաւոր եւ եւ ո՞վ կարէ կալ առաջի քո. 9 որպէս երեւեցար դու յերկնից, յայտնի եղեւ բարկութիւն քո: Երկիր երկեալ եւ սարսեաց 10 ընդ յառնելն Աստուծոյ ի դատաստան. ընդ ապրեցուցանել զամենայն հեզս երկրի: 11 Խորհուրդք մարդկան խոստովան առնին առ քեզ, եւ ծածկեալք իմաստութեամբ արհնեսցեն զքեզ: 12 Ուխտս դիք եւ կատարեցէք Տեառն Աստուծոյ մերոյ, ամենեքեան ոյք շուրջ էք զնովա: Մատուցէք պատարագս ահաւորին 13 ո քաղէ զհոգիս իշխանաց, ահաւոր է նա քան զամենայն թագաւորս երկրի: Տունք. ժ:

1 Ի կատարած . վասն Իդիթովմայ . Սաղմոս յԱսափ . ՀԶ:

2 Զայնիւ իմով եւ առ Տէր կարդացի, ձայնիւ իմով առ Աստուած, եւ նայեցաւ առ իս: 3 Յաւուր նեղութեան իմոյ զԱստուած խնդրեցի ձեռաւք իմովք. ի գիշերի առաջի նորա եւ ոչ խաբեցայ: Ոչ կամէր մխիթարել անձն իմ, 4 յիշեցի զԱստուած եւ ուրախ եղէ. հոգայի եւ նուաղէր յիս հոգի իմ: Հանգիստ: 5 Ժամանեցին պահուց աչք իմ, խռովեցայ եւ ոչ խաւսեցայ. 6 խորհեցայ զաւուրսն զառաջինս եւ զամս յաւիտենից յիշեցի: 7 Խաւսեցայ ի գիշերի ընդ սրտի իմում, հոգայի՝ եւ տառապէր յիս հոգի իմ: 8 Միթէ յաւիտենից մերժեցէ՞ զիս Տէր, եւ ո՞չ եւս յաւելուցու ի հաճել եւ եւս: 9 Կամ ի սպա ո՞ր արգելցէ զողորմութիւն իւր յինէն, կամ կատարեա՞ց զբան իւր ազգէ մինչեւ յազգ: 10 Կամ մոռացի՞ զթալ Աստուած իմ եւ եւս, կամ արգելցէ՞

զգթութիւն իւր բարկութեամբ իւրով: 11 Ասացի թէ այժմ սկսայ. այս է նորոգումն աշոյ բարձրելոյն: 12 Յիշեցի զգործս Տեառն իսկզբանէ, յիշեցի զսքանչելիս նորա: 13 Խաւսեցայ յամենայն գործս քո, եւ ի ձեռագործս քո խորհեցայ: 14 Աստուած ի սրբութեան են ճանապարհք քո. ո՛վ է Աստուած մեծ որպէս զԱստուած մեր: 15 Դու ես Աստուած որ առնես զսքանչելիս:

Յուցեր ժողովրդեան քում զգաւրութիւն քո. 16 փրկեցեր բազկաւ քով զժողովուրդս քո զորդիսն Յակովբայ եւ Յովսէփու: Հանգիստ: 17 Տեսին զքեզ ջուրք Աստուած, տեսին զքեզ ջուրք եւ երկեան, եւ խորք խռովեցան 18 ի ձայնէ ջուրց բազմաց: Ձայն ետուն ամպք, քանզի եւ նետք քո գնան 19 ի ձայնէ որոտալոյ քոյ անուի: Երեւեցան փայլատակունք քո տիեզերաց, խռովեցաւ եւ դողաց երկիր: 20 Ի ծովու են ճանապարհք քո, շաւիղք քո ի ջուրս բազումս, եւ հետք քո ոչ եւս երեւին: 21 Առաջնորդեցեր որպէս խաշին ժողովրդեան քոյ, ի ձեռն Մովսիսի եւ Ահարոնի: Տունք. Ժը: Գորդայս. լը:

1 Իմաստութիւն յԱսափ . Հէ:

Նայեցարուք ժողովուրդք յաւրէնս իմ, խոնարհեցուցէք զունկն ձեր ի բանս բերանոյ իմոյ: 2 Բացից առակաւք զբերան իմ, խաւսեցայց զառակս իսկզբանէ: 3 Որպէս լուսք եւ ծանեաք զայս, եւ հարքն մեր պատմեցին մեզ: 4 Ոչինչ ծածկեցաւ յորդոց նոցա յազգ յայլ, պատմել զաւրիւնութիւնս Տեառն զգաւրութիւն եւ զսքանչելիս իւր զոր արար: 5 Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ Յակովբ, եւ արեւնս եղ ի վերայ Բարայէլի: Որինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն մերոց, ցուցանել զայս որդոց իւրեանց, 6 զի ծանիցեն յազգ յայլ: Որդիք որ ծնանին յարիցեն եւ պատմեցեն զայս որդոց իւրեանց, 7 զի դիցեն առ Աստուած զյոյս իւրեանց, եւ մի մոռացին զգործս Աստուծոյ: Չպատուիրանս նորա խնդրելով խնդրեցեն, 8 եւ մի եղիցին որպէս եւ հարք իւրեանց: Ազգ չար եւ դառնացաւ, ազգ որ ոչ ուղղեաց զսիրտ իւր եւ ոչ հաստատեաց առ Աստուած զոգի իւր: 9 Որդիք Եփրեմի լիաձիգք եւ պնդաձիգք, յաւուր պատերազմի կապարճս դարձուցին: 10 Ոչ կացին նոքա յուխտի Տեառն, եւ ըստ իրաւանց նորա ոչ կամեցան գնալ: 11 Մոռացան զերախտիս նորա, եւ զսքանչելիսն զոր եցոյց նոցա: 12 Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքանչելիս իւր, յերկրին Եգիպտացոց եւ ի դաշտին Տայանու: 13 Հերձ զծովն եւ անցոյց զնոսա, կացոյց զջուրս որպէս ի տիկս: 14 Առաջնորդեաց նոցա ամպով ի տուէ, եւ զամենայն զիշեր ի լոյս հրոյ: 15 Հերձ զվէմն յանապատի, եւ ետ ըմպել նոցա որպէս ի խորոյ մեծէ: 16 Հան զջուրն ի վիմէ, եւ հոսեաց որպէս զգետս զջուրս: 17 Սակայն յաւելին ի մեղանչել, եւ եւս բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի: 18 Փորձեցին զԱստուած ի սիրտս իւրեանց, ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց: 19 Տրտնջեցին զԱստուծոյ եւ ասացին, միթէ կարա՞նք իցէ Աստուած պատրաստել սեղան յանապատի: 20 Քանզի հարկանէր զվէմն՝ եւ հոսէին ջուրք, եւ վտակք խաղային ի նմանէ: Աղէ՛՛ հա՛՛ց եւս կարացէ տալ նա մեզ, կամ պատրաստել սեղան ժողովրդեան իւրոյ: 21 Վասն այսորիկ լուաւ զայս Տէր եւ յապաղեաց. հուր բորբոքեցաւ ի Յակովբ, բարկութիւն ել ի վերայ Բարայէլի: 22 Ոչ հաւատացին յԱստուած, եւ ոչ յուսացան ի փրկութիւն նորա: 23 Հրաման ետ ամպոց ի վերուստ եւ զորունս երկնից երաց, 24 եւ տեղեաց ի նոսա մանանայ կերակուր: Չհաց երկնից ետ նոցա, 25 զհաց հրեշտակաց կերան մարդիկ. իջոյց ի նոսա կերակուր ի լիութիւն: 26 Հան զհողմ հարաւոյ, եւ ան զաւրութեամբ իւրով զհիւսւսի: 27 Տեղեաց ի նոսա միս որպէս հող, որպէս զաւազ ծովու զթոշունս թելաւորս: 28 Արկ ի մէջ բանակի նոցա, եւ շուրջ զվրանաւք նոցա: 29 Կերան եւ յագեցան յոյժ, զցանկութիւն նոցա ետ նոցա, 30 եւ ոչինչ կարաւտ եղեն ի ցանկութենէ իւրեանց: Մինչդեռ կերակուրք ի բերանս իւրեանց էին, 31 բարկութիւն յԱստուծոյ ել ի վերայ նոցա: Սպան զբազումս ի նոցանէ, եւ զընտիր ընտիրս յԲարայէլէ սատակեաց: 32 Յայսմ ամենայնի մեղան եւ եւս, եւ ոչ հաւատացին սքանչելեաց նորա: 33 Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նոցա, եւ ամբ նոցա փութապէս անցին: 34 Յորժամ սպանանէր զնոսա խնդրէին գնա, դառնային եւ առաւաւտ առնէին առ Աստուած: 35 Յիշեցին զի Աստուած աւգնական էր նոցա, Աստուած բարձրեալ փրկիչ էր նոցա: 36 Միրեցին գնա բերանաւք իւրեանց, եւ լեզուաւք իւրեանց ստեցին նմա. 37 եւ սիրտք իւրեանց ոչ էին ուղիղ ընդ նմա, եւ ոչ հաւատացին ուխտի նորա: 38 Այլ նա ինքն գթած էր, քաւէր զմեղս նոցա՝ եւ ոչ ապականէր: Յաճախէր դարձուցանել զբարկութիւն, եւ ոչ բորբոքէր զամենայն սրտմտութիւն իւր: 39 Յիշեաց թէ մարմին են նոքա. հոգի որ ելանէ՝ եւ ոչ եւս դառնայ: 40 Քանիցս անգամ դառնացուցին գնա յանապատի, բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի: 41 Դարձան եւ փորձեցին զԱստուած, եւ զսուրբն Բարայէլի զայրացուցին: 42 Ոչ յիշեցին զձեռն նորա յաւուր յորում

փրկեաց զնոսա ի ձեռաց նեղաց նոցա: 43 Որպէս արար զնշանս եւ զարուեստս իւր յերկրին Եգիպտացոց, եւ ի դաշտին Տայանու: 44 Դարձոյց յարին զգետս նոցա, եւ զանձրեւս նոցա զի մի արբցեն: 45 Առաքեաց ի նոսա շանաճանձ եւ եկեր զնոսա, եւ գորտիւ ապականեաց զնոսա: 46 Ետ ժանգոյ զպտուղ նոցա, եւ զվաստակս նոցա մարախոյ: 47 Հար կարկտիւ զայգիս նոցա, եւ զթզենիս նոցա եղեմամբ: 48 Մատնեաց ի կարկուտ զանասունս նոցա, զստացուածս նոցա հրով դատեցաւ: 49 Առաքեաց ի նոսա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ, զսրտմտութիւն բարկութիւն եւ զնեղութիւն: Առաքեաց ի նոսա տանջանս ի ձեռն հրեշտակի չարի, 50 դիմեցոյց ի նոսա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ: Ոչ անխայեաց ի մահուանէ զանձինս նոցա, եւ զանասունս նոցա ի մահ մատնեաց: 51 Եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտացոց, զսկիզբն ամենայն վաստակոյ նոցա ի յարկս Քամայ: Հանգիստ: 52 Հորդան ետ որպէս խաշին ժողովողեան իւրոյ. եւ եհան զնոսա որպէս հաւտ յանապատ: 53 Առաջնորդեաց նոցա յուսով, եւ ոչ երկեան, եւ զթշնամիս նոցա ծով ծածկեաց: 54 Եհան զնոսա ի լեառն սրբութեան իւրոյ, լեառն՝ այն գոր ստացեալ էր աջոյ նորա: Մերժեաց յերեսաց նոցա զհեթանոսս, վիճակեցոյց ի նոսա զվիճակ ժառանգութեան իւրոյ, 55 եւ բնակեցոյց ի յարկս նոցա զազգն Իսրայէլի: 56 Փորձեցին դառնացուցին զԱստուած բարձրեալ, եւ զվկայութիւն նորա ոչ պահեցին: 57 Դարձան խոտորեցան որպէս եւ հարք իւրեանց, դարձան եւ եղեն որպէս զաղեղն թեր: 58 Դարձան բարկացուցին զնա ի բազինս իւրեանց, եւ դրաւ շերտովք իւրեանց նախանձ արկին նմա: 59 Լուաւ Աստուած եւ արհամարհեաց զնոսա, եւ անարգեաց յոյժ զԻսրայէլ: 60 Մերժեաց յիւրմէ զխորանն ի սելով, խորան գոր բնակեցոյց ի մէջ մարդկան: 61 Մատնեաց ի գերութիւն զգարութիւնս նոցա, եւ զգեղս նոցա ի ձեռս թշնամեաց նոցա: 62 Արգել ի սուր զժողովուրդ իւր, եւ զժառանգութիւն իւր անտես արար: 63 Զերիտասարդս նոցա եկեր հուր, եւ վասն կուսանաց նոցա ոչ ոք սզացաւ: 64 Քահանայք նոցա անկան ի սուր, եւ զայրիս նոցա ոչ ոք էր որ լայր: 65 Զարթեաւ որպէս ի քնոյ Տէր, որպէս հզար զի թափէ զգինի: 66 Եհար յետս զթշնամիս իւր, նախատինս յաւիտենից արար զնոսա: 67 Մերժեաց նա զխորանն Յովսեփու, եւ զազգն Եփրեմի նա ոչ ընտրեաց: 68 Այլ ընտրեաց նա զազգն Յուդայ. լեառն Սիովն գոր եւ սիրեաց: 69 Շինեաց որպէս միեղջերոյ զսրբութիւն նորա յերկրի հաստատեաց զնա յաւիտեան: 70 Ընտրեաց զԴաւիթ ծառայ իւր եւ ընկալաւ զնա ի հաւտէ խաշանց ի վերջին ծնելոցն ընկալաւ զնա: 71 Հովուել զՅակովբ ծառայ իւր, եւ զԻսրայէլ ժառանգութիւն իւր: 72 Արածէր զնոսա իմաստութեամբ սրտի իւրոյ յանմեղութիւն ձեռաց իւրոց առաջնորդէր նոցա: Տունք. հոյ:

1 Սաղմոս յԱսափ . ՀԸ:

Աստուած մտին հեթանոսք ի ժառանգութիւն քո. պղծեցին զտաճար սուրբ քո: Արարին զԵրուսաղէմ որպէս հիղս մրգապահաց. 2 արկին զդիակունս ծառայից քոց գէշ թռչնոց երկնից, եւ զմարմինս սրբոց քոց զազանաց երկրի: 3 Հեղին զարինս նոցա որպէս ջուր շուրջ զԵրուսաղէմաւ, եւ ոչ ոք էր որ թաղէր զնոսա: 4 Եղաք մէք նախատինք դրացեաց մերոց. ծաղր եւ այսպն կատականաց այնոցիկ որ շուրջ էին զմեք: 5 Մինչեւ յե րբ Տէր բարկանաս դու ի սպառ, բորբոքեցի որպէս հուր նախանձ քո: 6 Հեղ զբարկութիւն քո ի վերայ ազգաց որ զքեզ ոչ ճանաչիցեն, ի վերայ թագաւորաց որ զանուն քո ոչ կարդացին. 7 զի կերան զՅակովբ եւ զտեղի նորա աւերեցին: 8 Մի յիշէր զմեղս մեր զառաջինս, վաղվաղ եկեացէ առ մեզ ողորմութիւն քո զի աղքատացաք յոյժ: 9 Աւգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր, վասն փառաց անուան քոյ: Տէր փրկեա զմեզ եւ քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քոյ: 10 Մի երբէք ասացեն ի հեթանոսս, թէ ուր է Աստուած նոցա: Այլ յայտնի ինչ լիցի ի վերայ հեթանոսաց առաջի աչաց մերոց, առ ի խնդրել զվրէժ արեանց ծառայից քոց որ հեղաւ: 11 Մտցէ առաջի քո հեծութիւն կապելոց ըստ մեծութեան բազկի քո շահեա դու զորդիս սպանելոց: 12 Հատո դրացեաց մերոց եւթնպատիկ ի ծոցն նոցա, նախատինս գոր նախատեցին զքեզ Տէր: 13 Մէք ժողովուրդք եւ խաշն արաւտի քոյ խոստովան եղիցուք առ քեզ յաւիտեան, ազգէ յազգ պատմեսցուք զարիւնքիւնս քո: Տունք. ժոյ:

1 Ի կատարած . ի վերայ զառանցելոցն վկայութիւնս . ասացեալ Սաղմոս ի վերայ եթովպացոցն . ՀԹ:

2 Ո հովուեսդ Իսրայէլի նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաշին Յովսեփու: Որ նստիսդ ի քրովբէս յայտնեա 3 առաջի Եփրեմի Բենիամինի եւ Մանասէի: Զարթոն զգարութիւն քո, եւ եկ կեցուցանել զմեզ: 4

Աստուած զաւրութեանց դարձո զմեզ, երեւեցո զերեսս քո ի մեզ եւ կեցցուք: Տէր Աստուած զաւրութեանց մինչեւ յե՞րբ բարկանաս յաղաթս ծառայից քոց: 6 խամբեցեր մեզ հաց արտասուաց, եւ արբուցեր մեզ արտասուս չափով: 7 Արարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մերոց, այսն կատականաց թշնամեաց մերոց: 8 Աստուած զաւրութեանց դարձո զմեզ, երեւեցո զերեսս քո ի մեզ եւ կեցցուք: 9 Այդի յեգիպտոսէ փոխեցեր. հաներ զհեթանոսս եւ գնոսս տնկեցեր, 10 եւ առաջնորդեցեր նմա: Հաստատեցեր զարմատս նորա եւ ելից զերկիր. 11 ծածկեաց զլերինս հովանի նորա, եւ բարունակք նորա զմայր Աստուծոյ: 12 Ձգեաց զորք իւր մինչեւ ի ծով, մինչեւ ի գետս են շառաւեղք նորա: 13 Ընդէ՛ր քակեցեր զցանգ նորա, կրեն գնա անցաւորք ճանապարհի: 14 Ապականեաց գնա խոզ անտառի, եւ երէ վայրի արածեցաւ ի նմա: 15 Աստուած զաւրութեանց դարձ հայեաց յերկնից եւ տես, այց արա այգւոյս այսմիկ 16 եւ դարման տար սմա զոր տնկեաց աջ քո: Ի վերայ որդւոյ մարդոյ զոր զաւրացուցեր գնա ի քեզ, 17 այրեցեալ ի հուր, աւերեալ, եւ ի սաստե՛ք քումմէ կորիցէ: 18 Եղիցի ձեռն քո ի վերայ առն, աջ քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ զոր զաւրացուցեր գնա ի քեզ: 19 Ոչ եւս ի բացէ եղիցուք մեք ի քէն. կեցուցես դու զմեզ, եւ զանուն քո Տէր կարդասցուք: 20 Աստուած զաւրութեանց դարձո զմեզ, երեւեցո զերեսս քո ի մեզ եւ կեցցուք: Տունք. ժը:

1 Ի կատարած . վասն հնձանաց . Սաղմոս յԱսափ . հինգերորդ շաբաթուց . 2:

2 Յնձացէք առ Աստուած աւգնական է մեր աղաղակեցէք առ Աստուած Յակովբայ: 3 Առէք սաղմոս եւ տուք աւրինութիւն, սաղմոս ասացէք նմա ի ձայն քաղցրութեան: 4 Փող հարէք ի գլուխս ամսոց, յաւուր նշանաւորի տարեկանաց մերոց: 5 Հրաման է այս Բարայէլի, եւ իրաւունք են Աստուծոյ Յակովբայ: 6 Վկայութիւնն Յովսէփու զոր եղ ընդ նմա. որպէս ելանէր նա յերկրէն եգիպտացոց, լեզու զոր ոչ գիտէր լուաւ: 7 Ի բաց արա ի բեռանց զթիկունս նորա, եւ զձեռս նորա յարդի եւ ի թիոյ ծառայութենէ: 8 Ի նեղութեան կարդացեր առիս եւ փրկեցի զքեզ, լուայ քեզ ի գաղտնութենէ մրրկին, եւ փորձեցի զքեզ ի վերայ ջուրցն հակառակութեան: 9 Լուր ժողովուրդ իմ եւ վկայեմ քեզ, եւ Բարայէլ թէ լուիցես ինձ: 10 Մի եւս եղիցին քեզ աստուածք առժամայնք. եւ մի երկիրպագանիցես դու Աստուծոյ աւտարի: 11 Ես եմ Տէր Աստուած քո որ հանի զքեզ յերկրէն եգիպտացոց, բաց զբերան քո եւ լցից գղա: 12 Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում, եւ Բարայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ: 13 Բարձի թողի գնոսս երթալ զհետ կամաց սրտից իւրեանց, զի գնացին նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց: 14 Ձի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր ինձ, կամ Բարայէլի զճանապարհս իմ գնացեալ էր: 15 Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ զթշնամիս նորա, ի վերայ նեղչաց նորա արկեալ էր զձեռն իմ: 16 Թշնամիք Տեառն ստեցին նմա, եղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի: 17 Կերակրեաց գնոսս ի պարարտութենէ ցորենոյ, ի վիմէ մեղր յագեցոյց նոսա: Տունք. ժգ:

1 Սաղմոս յԱսափ . 2Ա:

Աստուած եկաց ի ժողովս Աստուածոց, եւ ի միջի նոցա դատէր գնոսս: 2 Մինչեւ յե՞րբ դատիք անիրաւութեամբ, եւ ակն առնուք մեղաւորաց: 3 Դատ արարէք որբոյն եւ այրւոյ. իրաւունս արարէք տնանկին եւ խոնարհի: 4 Ապրեցուցէք զաղքատն եւ զտնանկ, ի ձեռաց մեղաւորի փրկեցէք գնոսս: 5 Ոչ իմացան եւ ոչ ի միտ առին, ի խաւարի գնացին, եւ շարժեցան ամենայն հիմունք երկրի: 6 Ես ասացի թէ աստուածք իցէք, կամ որդիք բարձրելոյ ամենեքեան: 7 Դուք աւաղիկ որպէս մարդիկ մեռանիք, եւ որպէս զմի յիշխանաց անկանիք: 8 Արի Աստուած եւ դատեալ զերկիր, զի դու ժառանգեցես զամենայն հեթանոսս: Տունք. ը: Գորդայս. ծղ:

1 Աւրինութիւն . Սաղմոս յԱսափ . 2Բ:

2 Աստուած ո՞ք եզ նմանիցէ մի լոբեր եւ մի դադարեր Աստուած: 3 Ձի ահա թշնամիք քո գոչեցին, եւ ատելիք քո համբարձին զգլուխս իւրեանց: 4 Ի վերայ ժողովրդեան քո խորամանկեցին զգիտութիւն, խորհեցան ի վերայ սրբոց քոց եւ ասացին: 5 Եկայք սատակեցուք գնոսս յազգաց, եւ մի յիշեցի անուն Բարայէլի եւ եւս: 6 Խորհեցան միաբանութեամբ ի միասին, վասն քո ուխտ արարին: 7 Բանակք եղովմայեցոց եւ իսմայելացիք, մովաբ եւ հագարացիք: 8 Գեբաղ՝ Ամովն՝ Ամադէկ, եւ այլազգիքն ամենայն բնակչաւքն

հանդերձ ծուրաւ: 9 Նա՝ եւ Ասուր եկեալ էր ընդ նոսա. ամենեքեան տքա զարաւիզն էին որդւոցն Ղովտայ: 10 Արա գնոսա որպէս Մադիամ, որպէս զՍիսարա, որպէս զՅաբին ի ծործորսն կիսովնի: 11 Սատակեցան նոքա յականս Դովրայ, եւ եղեն որպէս զաղբ երկրի: 12 Արա զիշխանս նոցա որպէս Ջորէրն, Ջէրն, զգէրէէ, եւ զսաղմանա եւ զամենայն իշխանս նոցա: 13 Ոյք ասացին՝ ժառանգեսցուք ի մեզ զսրբութիւն Աստուծոյ: 14 Աստուած իմ արա գնոսա որպէս զանիւ, որպէս զեղէզն առաջի հողմոյ: 15 Որպէս հուր զի այրէ զանտառ, որպէս բոց զի կիզու զլերինս: 16 Այսպէս հալածեսցես գնոսա մրրկաւ քով, եւ բարկութեամբ քով խռովեսցես գնոսա: 17 Լից զերեսս նոցա անարգանաւք, եւ խնդրեսցեն զանուն քո Տէր: 18 Ամաչեսցեն եւ խռովեսցին յաւիտեանս յաւիտենից, եւ ամաւթալից կորիցեն: 19 Ծանիցեն զի անուն քո Տէր է, եւ դու միայն բարձրեալ ես ի վերայ ամենայն երկրի: Տունք. Ժը:

1 Ի կատարած . վասն հնձանաց . որդւոցն Կորիսայ Սաղմոս . 2Գ:

Որպէս սիրելի են յարկք քո Տէր զարութեանց, 2 ցանկայ եւ փափագէ անձն իմ ի գաւիթս քո: Սիրտ իմ եւ մարմին իմ՝ ցնծացեն առ Աստուած կենդանի: 4 Քանզի ճնճողիկ եգիտ իւր տուն, եւ տատրակ զբոյն ուր դիցէ զձագս իւր: Սեղան քո Տէր զարութեանց, թագաւոր իմ եւ Աստուած իմ: 5 Երանի ամենեցուն որ բնակեալ են ի տան Տեառն, յաւիտեանս յաւիտենից արինեսցեն զքեզ: 6 Երանեալ է այր որոյ աւգնութիւն իւր ի քէն է. ելս եղ ի մտի իւրում 7 ի հովտէ տրտմութեան ի տեղւոջ յորում ուխտեաց: 8 Զարինութիւն ստացի որ զարեւս դնէ, գնացէ նա ի զարութենէ ի զարութիւն, եւ երեսեցի Աստուած հրեշտակաց ի Սիովն: 9 Տէր Աստուած զարութեանց լուր աղաւթից իմոց ունկն դիր Աստուած Յակովբայ: 10 Ընդունելի ես դու մեր, տես Աստուած եւ նայեալ յերեսս աւծելոյ քոյ: 11 Վասն զի լաւ է ինձ մի ար ի գաւիթս քո, քան զհագարս:

Ընտրեցի ընդ աղբ գալ ի տան Աստուծոյ, առաւել քան զբնականալ ի յարկս մեղաւորաց: 12 Զողորմութիւն եւ զճշմարտութիւն սիրէ Տէր Աստուած, զշնորհս եւ զփառս տացէ: 13 Տէր ոչ պակաս առնէ զողորմութիւն իւր յայնցանէ, որ գնան յանբծութեան: Տէր Աստուած զարութեանց երանեալ է այր որ յուսայ ի քեզ: Տունք. Ժդ:

1 Ի կատարած . որդւոցն Կորիսայ Սաղմոս . 2Դ:

2 Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, եւ դարձուցեր զգերութիւնն Յակովբայ: 3 Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ, ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա: 4 Լռեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո դարձար ի բարկութենէ սրտմտութեան քո: 5 Դարձ առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր, եւ դարձո զսրտմտութիւնս քո ի մէնջ: 6 Մի յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր, եւ մի ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մինչեւ յազգ: 7 Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուցես զմեզ, ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ: 8 Յոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո, եւ զփրկութիւնս քո տուր մեզ: 9 Լուսք զի՛նչ խաւսի Տէր Աստուած մեր, խաւսեցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ եւ առ այնոսիկ որ դարձեալ են առ նա սրտիւք: 10 Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա, բնակել փառաց նորա յերկրի մերում: 11 Ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն պատահեսցին. արդարութիւն եւ խաղաղութիւն համբուրեսցի: 12 Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ, արդարութիւն յերկնից երեսեցաւ: 13 Տէր տացէ զքաղցրութիւն եւ երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր. 14 արդարութիւն առաջի նորա գնացէ դիցէ ի ճանապարհի զգնացս իւր: Տունք. Ժբ: Գորդայս. խզ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . աղաւթք. 2Ե:

Խոնարհեցո Տէր զունկն քո եւ լուր ինձ. զի աղքատ եւ տնանկ եմ ես: 2 Պահեա զանձն իմ զի սուրբ եմ ես. փրկեա զձառայս քո Աստուած իմ որ ի քեզ յուսացայ: 3 Ողորմեա ինձ Տէր զի առ քեզ աղաղակեցի զարհանապագ, 4 ուրախ արա զանձն ծառայի քոյ, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ: 5 Զի դու Տէր քաղցր եւ ուղիղ ես. բազումողորմ առ ամենեսեան որ կարդան առ քեզ: 6 Ունկն դիր Տէր աղաւթից իմոց, եւ նայեալ ի ձայն խնդրուածոց իմոց: 7 Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի առ քեզ, եւ լուար ինձ: 8 Ոչ որ է նման քեզ յԱստուածս Տէր, եւ ոչ որ է որպէս զգործս քո: 9 Զամենայն ազգս զոր արարեր՝ եկեսցեն եւ երկիր

պագցեն առաջի քո, փառաւոր արասցեն զանուն քո յաւիտեան: 10 Մեծ ես դու Տէր եւ առնես սքանչելիս, եւ դու միայն ես Աստուած: 11 Առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհի քում, եւ գնացից ի ճշմարտութեան քում, եւ ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչել յանուանէ քումմէ: 12 Խոստովան եղէց առ քեզ Տէր Աստուած իմ բոլորով սրտիւ իմով. փառաւոր արարից զանուն քո յաւիտեան: 13 Մեծ եղեւ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո, փրկեցեր զանձն իմ ի դժոխաց ներքնոց Աստուած: 14 Անաւրէնք յարեան ի վերայ իմ, եւ ժողովք հզաւրաց խնդրեցին զանձն իմ, եւ ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց: 15 Այլ դու Տէր Աստուած իմ զքած ես եւ ողորմած, երկայնամիտ բազումողորմ եւ ճշմարիտ, 16 նայեա առիս եւ ողորմեա ինձ: Տուր զարութիւն ծառայի քոյ, կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, 17 եւ արա առ իս նշան բարութեան: Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն, զի դու Տէր աւգնեցեր ինձ եւ մխիթարեցեր զիս: Տունք. ժգ:

1 Սաղմոս արինուր եան. որդւոցն Կորիսայ . 29:

Հիմունք նորա ի լեռն ի սուրբ նորա. 2 սիրէ Տէր զդրունս Սիովնի քան զամենայն յարկսն Յակոբայ: 3 Փառաւորեալն խաւսեցաւ վասն քո, ահաւաղիկ քաղաքդ Աստուծոյ: 4 Յիշեցի զրահաբ եւ զԲաբելոն ոյք ճանաչեն զիս. ահա այլագգիք եւ ծուր եւ ժողովորդք հնդկաց՝ սոքա եղեն անդ: 5 Սիովնի ասի մայր, եւ մարդ ծնաւ ի նմա, եւ ինքն հիմունս արկ նմա բարձրեալն: 6 Տէր պատմեցէ զքովք ժողովրդեան, իշխանացս այսոցիկ որ եղեն անդ: 7 Որպէս զի ուրախ լիցին ի քեզ ամենեքեան. որոց բնակութիւն իւրեանց ի քէն է: Տունք. գ:

1 Ի կատարած. վասն Մաղաղեթայ իմաստութիւն . զի ետ պատասխանի Եմանն իմաստութեամբ Իսրայէլի . 2Է:

2 Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ի տուէ կարդացի եւ ի գիշերի առաջի քո: 3 Մտցեն աղաւթք իմ առաջի քո Տէր, խոնարհեցի ունկն քո ի խնդրուածս իմ: 4 Զի լցան չարչարանաւք անձն իմ, եւ կեանք իմ ի դժոխս մերձեցաւ, 5 եւ համարեցայ ես ընդ այնոսիկ ոյք իջանեն ի գուր: Եղէ ես որպէս մարդ առանց աւգնականի, 6 եւ ի մեռեալս ազատ: Որպէս զվիրաւորս, որ ննջեն ի գերեզմանի: Զորս դուն ոչ յիշեցեր, եւ նոքա ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան: 7 Եղին զիս ի գբի ներքնում, ի խաւարի եւ ի ստուերս մահու: 8 Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո, զամենայն զբաւսանս քո ածեր ի վերայ իմ: 9 Հեռի արարեր յինէն զծանաւթս իմ, եւ եղին զիս նշաւակ իւրեանց: Մատնեցայ եւ ոչ ելանէի: 10 աչք իմ տկարացաւ յաղքատութենէ: Աղաղակեցի առ Տէր զարհանապագ, եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ: 11 Միթէ մեռելոց առնիցէ՞ս սքանչելիս, կամ բժիշկք յարուցանիցեն՝ խոստովան առնիցին առ քեզ: 12 Մի թէ պատմեցէ՞ որ երբեք ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո ի կորստեան: 13 Մի թէ ճանաչիցէ՞ն ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ: 14 Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւաւտու աղաւթք իմ ժամանեցեն առ քեզ: 15 Ընդէ՞ր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն: 16 Տնանկ եւ վաստակաւոր եմ ես ի մանկութենէ իմմէ ի բարձրութենէ խոնարհեցայ եւ ապշեցայ: 17 Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս: 18 Շրջեցան զինէն որպէս ջուր, զաւր ամենայն պաշարեցին զիս ի միասին: 19 Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ եւ զծանաւթս իմ, վասն թշուառութեան իմոյ: Տունք. ի: Գորդայս. իսբ:

1 Իմաստութիւն Եմանայ յԵզրայէլացոյ . 2Ը:

2 Զողորմութիւնս քո Տէր յաւիտեան արինեցից, ազգէ յազգ պատմեցից զճշմարտութիւնս քո բերանով իմով: 3 Ասացեր թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինեցի, յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո: 4 Եղի ուխտ ընտրելոյ իմոյ, երդուայ Դաւթի ծառայի իմոյ: 5 Յաւիտեան հաստատեցից զգաւակ քո, շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո: 6 Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց Տէր, եւ ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց: 7 Ո՞վ է յամպս որ հաւասարէ քեզ, կամ ո՞վ նմանիցէ Տեառն յորդիս Աստուծոյ: 8 Աստուած փառաւորեալ է ի խորհուրդս սրբոց իւրոց, մեծ եւ ահաւոր ի վերայ այնոցիկ որ շուրջ են զնովաւ: 9 Տէր Աստուած զարութեանց, ո նմանէ քեզ. հզաւր ես դու Տէր՝ եւ ճշմարտութիւն քո շուրջ են զքեւ: 10 Դու

տիրես զաւրութեանց ծովու, եւ զխռովութիւն ալեաց նորա դու ցածուցանես: 11 Դու խոնարհեցուցանես որպէս վիրաւորս զամբարտաւանս, ի զաւրութիւն բազկի քո ցրուեցեր զթշնամիս քո: 12 Քո են երկինք եւ քո է երկիր, զաշխարհս լիի իւրով դու հաստատեցեր, 13 զհիւսս եւ զհարաւ դու արարեր, Թաբոր եւ Հերմոն յանուն քո ցնծացեն: 14 Քո է բազուկ եւ քո է զաւրութիւն, զաւրացի աջ քո եւ բարձր եղիցի ձեռն քո: 15 Յարդարութիւն եւ յիրաւունս հաստատեալ է աթոռ քո, ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն գնացել առաջի երեսաց քոց: 16 Երանի ժողովրդեան որ գիտեն զաւրութիւնս քո Տէր. ի լոյս երեսաց քոց գնացեն, 17 եւ յանուն քո ցնծացեն զաւրիանապագ, եւ յարդարութեան քում բարձր եղիցին: 18 Պարծանք զաւրութեանց մերոց դու ես եւ ի կամս քո բարձր եղիցի եղջեր մեր: 19 Ի Տեառնէ է աւգնութիւն սրբոյն Իսրայէլի՝ թագաւորին մերոյ: 20 Յայնժամ խաւսեցար տեսլեամբ ընդ որդիս քո, եւ ասացեր եղից զաւգնութիւն ի վերայ հզարին, եւ բարձր արարից զընտրեալն ի ժողովրդենէ իմմէ: 21 Գտի զԴաւիթ ծառայ իմ, իւրով սրբով իմով աւծի գնա: 22 Ձեռն իմ ընկալցի գնա, եւ բազուկ իմ զաւրացուցել գնա: 23 Մի մեղիցէ նմա թշնամի, եւ որդի անարեւնութեան մի չարչարեցել գնա: 24 Հարից առաջի նորա զթշնամիս նորա, եւ զատելիս նորա ի պարտութիւն մատնեցից: 25 Ճշմարտութիւն իմ եւ ողորմութիւն իմ ընդ նմա, եւ յանուն իմ բարձր եղիցի եղջեր նորա: 26 Եղից ի ծովու զձեռն նորա, ի վերայ գետոց զաջ նորա: 27 Նա կարդացել առ իս՝ հայր իմ ես դու, Աստուած ընդունելի փրկութեան իմոյ: 28 Ես անդրանիկ արարից գնա, եւ բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի: 29 Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմութիւն իմ, եւ ուխտ իմ հաւատարիմ ընդ նմա: 30 Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից զգաւակ նորա, եւ զաթոռ նորա որպէս զաւորս երկնից: 31 Թէ թողցեն որդիք նորա զարեւս իմ, եւ յիրաւունս իմ ոչ կամեցին գնալ: 32 Թէ զարդարութիւնս իմ անարգեցեն, եւ զպատուիրանս իմ ոչ պահեցեն: 33 Հարից զաւազանաւ զանարեւնութիւնս նոցա, տանջանաւք զանիրաւութիւնս նոցա: 34 Բայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից ի նոցանէ, եւ ոչ նենգեցից ճշմարտութեան իմում, 35 եւ ոչ անարգեցից զուխտ իմ, եւ ինչ որ ելանէ ընդ շրթունս իմ զայն ոչ արհամարհեցից: 36 Միանգամ երդուայ ի սրբութիւն իմ, թէ Դաւիթ եւ ոչ ստեցից: 37 Զաւակ նորա յաւիտեան կացցէ, եւ աթոռ նորա որպէս արեգակն առաջի իմ. 38 որպէս լուսին զի հաստատեալ է յաւիտեան վկայ հաւատարիմ յերկինս: 39 Իսկ արդ դու մերժեցեր եւ անարգեցեր, եւ ընդ վայր հարեր զաւծեալ քո: 40 Դարձուցեր զուխտ ի ծառայէ քումմէ, պղծեցեր յերկրի զսրբութիւն նորա: 41 Քակեցեր զամենայն պարիսպս նորա, եւ եղիր զամուրս նորա ի դողումն: 42 Յափշտակեցին գնա անցաւորք ճանապարհի, եղեւ նա նախատ դրացեաց իւրոց: 43 Բարձր արարեր զաջ նեղչաց նորա. ուրախ արարեր զամենայն թշնամիս նորա: 44 Դարձուցեր զաւգնութիւն ի սրոյ նորա, եւ ոչ ընկալար գնա ի պատերազմի: 45 Անարգեցեր զսրբութիւն նորա, զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր: 46 Նուազ արարեր զաւորս ժամանակաց նորա, եւ հեղեր զնովաւ զամաւթ: 47 Մինչեւ յե՛րբ դարձուցանես զերեսս քո ի սպառ, բորբոքեցի որպէս հուր բարկութիւն քո: 48 Իսկ արդ յիշեա տես ով է իմ հանգիստ. միթէ ի զո՛ւր ինչ ստեղծեր զամենայն որդիս մարդկան: 49 Ով է մարդ որ կեցցէ եւ ոչ տեսցէ զմահ, կամ փրկեցէ զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց: 50 Ուր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք, զոր երդուար Դաւիթ ճշմարտութեամբ քով: 51 Յիշեա զնախատինս ծառայի քոյ, զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց բազմաց: 52 Զոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր, նախատեցին փոխանակ աւծելոյ քոյ: 53 Աւրինեալ Տէր Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից, եղիցի եղիցի: Տունք. խը: Կանոնս Գորդայս. է: Սաղմոս. Ժգ: Տունս. յխը:

1 Աղաւթք ի Մովսէս յայրն Աստուծոյ . 2Թ:

Տէր ապաւեն եղեր մեր ազգէ մինչեւ յազգ. 2 մինչչեւ լերինք հաստատեալ էին, եւ մինչչեւ ստեղծեալ զերկիր եւ զամենայն տիեզերս: Յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դու ես. 3 եւ մի դարձուցաներ զմարդ ի տառապանս. եւ ասացեր դարձարուք առ իս որդիք մարդկան: 4 Հազար ամ յաչս Տեառն որպէս ար երեկի զի անց. որպէս պահ մի զիշերոյ. 5 եւ ամբ նոցա անարգութեամբ եղիցին: Ընդ առաւաւտս որպէս դալարի բուսցին, 6 ընդ առաւաւտս որպէս դալարի զուարճացին եւ ծաղկեցին, ընդ երեկոյս թարշամեցին չորացին եւ անկցին: 7 Նուաղեցաք մեք ի բարկութենէ քումմէ, եւ ի սրտմտութենէ քումմէ խռովեցաք: 8 Եղիր զմեղս մեր առաջի քո, եւ զկեանս մեր ի լոյս երեսաց քոց: 9 Ամենայն աւուրք մեր նուաղեցան, եւ ի բարկութենէ քումմէ խռովեցաք: Ժամանակ ամաց մերոց անդադար որպէս սարդի, 10 եւ թիւ աւուրց ամաց մերոց ի նոսա եւթանասուն ամ: Ապա թէ առաւել եւս՝ ութսուն ամ. որ ինչ աւելի քան զայն ցաւաք եւ

հեծութեամբ: 11 Եկն ի վերայ մեր հեգութիւն, եւ խրատեցաք. 11 իսկ արդ ո՞ զիտասցէ զգարութիւն բարկութեան քո, կամ յահէ քումմէ գորտմտութիւն քո համարիցի: 12 Այսպէս ցոյց ինձ զաջ քո. եւ որ խոնարհ են սրտիւք, զիմաստութիւնս քո: 13 Դարձ Տէր մինչեւ յէրբ, մխիթարեալ ի ծառայս քո: 14 Լցաք առաւաւտու ողորմութեամբ քո. ցնծացաք եւ ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց: 15 Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն որ խոնարհ արարին զմեզ, եւ ամացն յորս տեսաք զչարչարանս: 16 Հայեա Տէր ի ծառայս քո եւ ի գործս ձեռաց քոց, եւ առաջնորդեալ որդւոց նոցա. 17 եղիցի յոյս Տեառն Աստուծոյ ի վերայ մեր: Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի մեզ Տէր. զգործս ձեռաց մերոց աջողեալ ի մեզ: Տունք. ժգ:

1 Աւրինութիւն գովութիւն ի Դաւիթ . Դ:

Որ բնակեալն է յաւգնութիւն բարձրելոյ, ընդ հովանեալ Աստուծոյ յերկինս հանգիցէ: 2 Ասացէ Տեառն ընդունելի իմ ես, ապաւեն իմ Աստուած, եւ ես յուսամ ի նա: 3 Նա փրկեցէ զիս յորոգայթէ որսողին, եւ ի բանից խռովութենէ: 4 Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ ի հովանի թելոց նորա յուսացիս: 5 Որպէս զէն՝ շուրջ եղիցին զքեւ ճշմարտութիւն նորա: 6 Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, եւ ոչ ի նետէ որ թռչի ի տուէ: Յիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի գայթաղութենէ դիւի ի հասարակ աւուր: 7 Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք եւ բերք ընդ աջմէ քումմէ, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձեցին: 8 Բայց միայն աչաւք քով հայեցիս դու, զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես. 9 զի դու Տէր յոյս իմ ես: Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւեն. 10 ոչ հասցեն առ քեզ չարք, տանջանք մի մերձեցին ի յարկս քո: 11 Հրէշտակաց իւր պատուիրեալ է վասն քո, պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո: 12 Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ զի մի երբէք հարցես զքարի գոտն քո: 13 Ի վերայ իժից եւ քարբից գնացես դու. առ ոտն կոխեսցես զառեւծն եւ զվիշապ: 14 Քանզի յիս յուսացաւ եւ փրկեցից զնա, հովանի եղէց նմա, զի ծանեալ զանուն իմ: 15 Կարդացէ առ իս՝ եւ ես յուայց նմա, եւ առ նմա եղէց ի ներութեան: Փրկեցից փառաւոր արարից զնա, 16 երկայն աւուրքք լցուցից եւ ցուցից նմա զփրկութիւն իմ: Տունք. ժգ:

1 Սաղմոս արինութեան աւուր շաբաթոց ի Դաւիթ . ԴԱ:

2 Բարի է խոստովան լինել Տեառն, սաղմոս ասել անուան քում բարձրեալ: 3 Պատմել առաւաւտու զողորմութիւնս քո, եւ զճշմարտութիւնս քո ի գիշերի: 4 Տասնադեալ սաղմոսարանաւ, ի ձայն արինութեան գովել: 5 Ուրախ արարեր զիս Տէր յարարածս քո, եւ ի գործս ձեռաց քոց ցնծացայց: 6 Որպէս զի մեծ են գործք քո Տէր, եւ յոյժ խոր են խորհուրդք քո: 7 Այր անզգամ զայս ոչ ծանիցէ, եւ անմիտն զայս ոչ առնու ի միտ: 8 Ի բուսանել մեղաւորաց որպէս խոտ, ի ծաղկել այնոցիկ որ գործեն զանաւրէնութիւն: Սատակեցին յաւիտեանս յաւիտենից, 9 եւ դու բարձրեալ ես յաւիտեանս Տէր: 10 Զի ահա թշնամիք քո Տէր, զի ահա թշնամիք քո կորիցեն. ցրուեցին ամենեքեան ոյք գործեն զանաւրէնութիւն: 11 Բարձր եղիցի որպէս միեղջերոյ եղջեր իմ, եւ ծերութիւն իմ ի ձեռք պարարտութեան: 12 Ետես ակն իմ ի թշնամիս իմ որ յարուցեալ են ի վերայ իմ չարութեամբ, ի նոսա լուիցէ ունկն իմ: 13 Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեցին. որպէս մայրք Լիբանանու բազումք եղիցին: 14 Տնկեալք եղիցին ի տան Տեառն, ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ ծաղկեցին: 15 Եւս՝ եւ բազումք եղիցին ի ծերութիւն պարարտութեան, զիրգք եւ փափուկք եղիցին 16 ի պատմել, ուղիղ է Տէր Աստուած մեր եւ ոչ գոյ ի նմա անիրաւութիւն: Տունք. ժգ: Գորդայս. իսգ:

Յաւրն առաջին շաբաթու յոր հաստատեցաւ երկիր . արինութիւն գովութեան ի Դաւիթ . ԴԲ:

1 Տէր թագաւրեաց վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ Տէր զարութիւն ընդ մէջ իւր անաւ: Հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի. 2 պատրաստ է աթոռ քո իսկզբանէ յաւիտեանս դու ես: 3 Ամբարձան գետք ի Տէր, եւ համբարձին գետք զձայնս իւրեանց. յարիցեն գետք ի գնացս իւրեանց: 4 Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի եղեն զբաւսանք ծովու: Սքանչելի ես դու Տէր ի բարձունս, 5 վկայութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք: Տան քում վայելէ սրբութիւն Տէր, ընդ երկայն աւուրս: Տունք. գ:

Սաղմոս ի Դավիթ . չորեքշաբթու . ԴԳ:

1 Աստուած վրեժխնդիր, Տէր Աստուած վրեժխնդիր յայտնեցար: 2 Բարձր լեր որ դատիս զերկիր, հատո զհատուցումն ամբարտաւանից: 3 Մինչեւ յե ըբ մեղաւորք Տէր, մինչեւ յե ըբ մեղաւորք պարծեսցին: 4 Բարբառեալ խաւսեցին զանիրաւութիւն, խաւսեցին ամենեքեան որ գործեն զանաւրէնութիւն: 5 Զժողովորդ քո Տէր խոնարհ արարին, եւ զժառանգութիւն քո չարչարեցին: 6 Զայրին եւ զպանդուխտն սպանին զորքսն կոտորեցին, 7 եւ ասացին ոչ տեսանէ զայս Տէր, եւ ոչ ի միտ առնու: Աստուած Յակոբայ: 8 Իմացարուք անզգամք ժողովրդեան, եւ անմիտք մինչեւ յե ըբ ոչ առնուք ի միտ: 9 Որպէս զի թէ որ տնկեաց զունկն՝ ինքն ո՛չ լուիցէ կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն ո՛չ տեսանիցէ: 10 Որ խրատէն զազինս որպէս թէ ոչ յանդիմանեցէ. ո ուսուցանէ մարդոյ զիտութիւն: 11 Տէր ճանաչէ զխորհուրդս մարդկան զի են ընդունայն: 12 Երանի մարդոյ զոր խրատես դու Տէր, եւ յարինաց քոց ուսուցանես դու նմա: 13 Յաճուցանես դու նմա զաւուրս չարութեան, մինչեւ փորեցի խորխորատ մեղաւորի: 14 Ոչ մերժէ Տէր զժողովորդ իւր, եւ զժառանգութիւն իւր ոչ առնէ անտես: 15 Մինչեւ դարձցին իրաւունք յարդարութիւն. ընկալցին զնա ամենեքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք: 16 Ո յարիցէ ընդ իս ի վերայ չարաց, կամ ո հաւասարեցէ ինձ ի վերայ այնոցիկ որ գործեն զանաւրէնութիւն: 17 Թէ ոչ Տեառն աւգնեալ էր ինձ, փոքր միւս եւս եւ բնակեալ էր անձն իմ ի դժոխս: 18 Եթէ ասէի թէ ահա սասանեցան ոտք իմ, ողորմութիւն քո Տէր աւգներ ինձ: 19 Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ, մխիթարութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ: 20 Մի հաւասարեցէ քեզ աթոռ անաւրէնութեան, ո պատճառէ զվաստակս ընդդէմ հրամանի: 21 Որսացան զանձն արդարոյ, եւ զարին անբիծ պարտաւոր առնէին: 22 Եղեւ Տէր ապաւէն իմ, Աստուած աւգնական յուսոյ իմոյ: 23 Հատուցէ նոցա Տէր ըստ անաւրէնութեան նոցա, ըստ չարութեան նոցա կործանեցէ զնոսա Տէր Աստուած մեր: Տունք. իա:

Աւրինութիւն գովութեան ի Դավիթ . ԴԴ:

1 Եկայք ցնծացուք ի Տէր, աղաղակեցուք առ Աստուած փրկիչ մեր: 2 Կանխեցուք առաջի նորա խոստովանութեամբ, սաղմոսիւք աղաղակեցուք առ նա: 3 Աստուած մեծ է, Տէր թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի: 4 Ի ձեռս նորա են ամենայն տիեզերք երկրի, բարձրութիւնք լերանց նորա են: 5 Նորա է ծով՝ եւ նա արար զնա, եւ զցամաք ձեռք նորա ստեղծին: 6 Եկայք երկիրպագցուք նմա, անկցուք եւ լացցուք առաջի Տեառն արարչին մերոյ: 7 Նա ինքն է Տէր Աստուած մեր. մեք ժողովորդք ձեռին նորա, եւ խաշն արաւտի նորա: 8 Այսաւր եթէ ձայնի նորա լսիցէք, մի խստացուցանէք զսիրտս ձեր: 9 որպէս ի դառնութեան: Յաւուրն փորձութեան յանապատին ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր, քննեցին զիս եւ տեսին զգործս իմ: 10 զքառասուն ամ: Քանացայ ընդ ազգին ընդ այնմիկ եւ ասացի՝ միշտ մոլորեալ են սրտիւք: 11 եւ նոքա ոչ ծանեան զճանապարհս իմ: Որպէս երդուայ ի բարկութեան իմում, թէ մտցեն ի հանգիստ իմ: Տունք. ժա: Գորդայս. լը:

Սաղմոս ի Դավիթ . ի ժամանա կի զի տաճարն շինեցաւ . ԴԵ:

1 Աւրինեցէք զՏէր յաւրինութիւն նոր, աւրինեցէք զՏէր ամենայն երկիր: 2 Աւրինեցէք զՏէր եւ աւրինեցէք զանուն նորա, անտարանեցէք արքստարէ զփրկութիւն նորա: 3 Պատմեցէք ի հեթանոսս զփառս նորա, յամենայն ժողովորդս զսքանչելիս նորա: 4 Մեծ է Տէր եւ աւրինեալ է յոյժ, ահարկու է նա ի վերայ ամենայն կոռց: 5 Ամենայն կուռք հեթանոսաց դէր են, եւ Տէր զերկինս արար: 6 Խոստովանութիւն եւ վայելչութիւն է առաջի նորա, սրբութիւն եւ մեծվայելչութիւն ի սրբութեան նորա: 7 Մատուցէք Տեառն տոհմք ազանց, մատուցէք Տեառն զփառս եւ զպատիւ, 8 մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա: Առէք պատարագս եւ մտէք ի սրահ նորա, 9 երկիր պագէք Տեառն ի գաւիթս սրբութեան նորա. եւ խռովեցի յերեսաց նորա ամենայն երկիր: 10 Ասացէք ի հեթանոսս թէ Տէր թագաւորեաց, հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեցի, եւ դատի զժողովորդս իւր ուղղութեամբ: 11 Ուրախ եղիցին երկինք՝ եւ ցնծացէ երկիր. զուարճացի ծով լրիւ իւրով: 12 Գնծացեն դաշտք եւ ամենայն որ է ի նոսա: Յայնժամ ցնծացեն ամենայն ծառք անտառի: 13 յերեսաց Տեառն զի գայ, եւ գայ նա ի դատել զերկիր: Դատի զտիեզերս իրաւամբք, եւ զժողովորդս ամենայն ճշմարտութեամբ իւրով: Տունք. ժբ:

1 Սաղմոս ի Դավիթ . ի ժամանակի զի երկիրն հաստատեցաւ . ՂԶ:

Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ երկիր, ուրախ եղիցին կղզիք բազումք: 2 Ամպ եւ մեզ շուրջ է գնովաւ, յիրաւունս եւ յարդարութիւն ուղղեալ է աթոռ նորա: 3 Հուր առաջի նորա գնացէ, այրեցէ շուրջ զթշնամիս նորա: 4 Երեւեցան փայլատակունք նորա տիեզերաց, ետես եւ սասանեցաւ երկիր: 5 Լերինք որպէս մոմ հալեցցին յերեսաց Տեառն, յերեսաց Տեառն ամենայն երկիր: 6 Պատմեցեն երկինք զարդարութիւն նորա. տեսին ամենայն ժողովուրդք զփառս նորա: 7 Ամաչեցեն ամենեքեան որ երկիրպագանեն կոռց, եւ ոյք պարծին ի դրաւշեալս իւրեանց: Երկիրպագցեն նմա ամենայն հրեշտակք նորա, 8 զի լուաւ եւ ուրախ եղել Սիոն, եւ ցնծացեն դստերք Յուդայ վասն իրաւանց քոց Տէր: 9 Զի դու բարձրեալ ես ի վերայ ամենայն երկրի, յոյժ բարձրացար ի վերայ ամենայն կոռց: 10 Ոյք սիրէք զՏէր ատեցէք զչարութիւն պահէ Տէր զանձինս սրբոց իւրոց, ի ձեռաց մեղաւորի փրկեցէ զնոսա: 11 Լոյս ծագեաց արդարոց, ուղղոց սրտից եղել ուրախութիւն: 12 Ուրախ եղերուք արդարք ի Տէր, խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա: Տունք. Ժբ:

1 Սաղմոս ի Դավիթ արինութեան . ՂԷ:

Աւրինեցէք զՏէր յարինութիւն նոր, զի սքանչելիս արար: Փրկեաց զնա աջ իւր, եւ բազուկ սուրբ իւր: 2 Եցոյց Տէր զփրկութիւն իւր, առաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր: 3 Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զՅակովբ, ճշմարտութեամբ իւրով զտունն Իսրայէլի. եւ տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ: 4 Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր, արինեցէք ցնծացէք եւ սաղմոս ասացէք: 5 Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում արինութեամբ, արինութեամբ եւ ի ձայն սաղմոսաց: 6 Ի ձայն արինութեան կոածոյ փողոյ. արինութեամբ ցնծութեամբ եւ ի ձայն եղջեր փողոյ. եւ աղաղակեցէք առաջի թագաւորին Տեառն: 7 Խռովեցի ծով լրիւ իւրով, տիեզերք եւ ամենայն բնակիչք նորա. 8 եւ գետք ծափս հարցեն ի միասին ձեռամբ: 9 Լերինք ցնծացեն առաջի Տեառն, զի գայ եւ հասեալ է Տէր ի դատել զերկիր: Դատի զաշխարհս արդարութեամբ, եւ զժողովուրդս իւր ուղղութեամբ: Տունք. Ժ. Գոբղայս լդ:

Սաղմոս ի Դավիթ . ՂԸ:

1 Տէր թագաւորեաց բարկացան ժողովուրդք, որ նստիս ի քրովբէս, սասանեցաւ երկիր: 2 Տէր ի Սիովն մեծ է, եւ բարձր է ի վերայ ամենայն ժողովուրդ: 3 Խոստովան եղիցուք անուան քում մեծի, զի ահաւոր եւ սուրբ է, 4 եւ պատիւ թագաւորի զիրաւունս սիրէ: Դու պատրաստեցեր զուղղութիւն, զիրաւունս եւ զարդարութիւն Յակովբայ դու արարեր: 5 Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր. երկիր պագէք պատուանդանի ոտից նորա զի սուրբ է: 6 Մովսէս եւ Ահարովն երիցունք նորա. Սամուէլ ընդ այնոսիկ որ կարդան զանուն նորա: Կարդային առ Տէր եւ նա լսէր նոցա, 7 եւ ի սին ամպոյ խաւսէր ընդ նոսա: Պահէին զվկայութիւն նորա, եւ զհրամանս զոր ետ նոցա: 8 Տէր Աստուած մեր դու լսէիր նոցա, Աստուած դու քաւիչ լինէիր, վրէժխնդիր ի վերայ ամենայն գործոց նոցա: 9 Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկիր պագէք ի լեառն սուրբ նորա զի սուրբ է Տէր Աստուած մեր: Տունք. Ժ:

1 Սաղմոս խոստովանութեան ի Դավիթ . ՂԹ:

2 Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր, ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ: 3 Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ, ծաներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր: Նա արար զմեզ եւ ոչ մեք էաք, մեք ժողովուրդք եւ խաշն արաւտի նորա: 4 Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ, եւ արինութեամբ ընդ յարկս նորա: Խոստովան եղերուք Տեառն, եւ արինեցէք զանուն նորա: 5 Քաղցր է Տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն նորա. ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն նորա: Տունք. զ:

1 Սաղմոս ի Դավիթ . Ը:

Յողորմութիւն եւ յիրաւունս արհնեցից զքեզ Տէր. սաղմոս ասացից 2 եւ ի միտ առից: Ճանապարհ անքիծ մինչեւ եկեսցէ առ իս. զի գնայի եւ յանթութեան սրտի իմոյ ի մէջ տան իմոյ: 3 Ոչ եղի առաջի աչաց իմոց իրս անիրաւութեան. ոյք առնէին զուրացութիւն. ատեցի: Ոչ մերձեցաւ առ իս 4 որ թերն էր սրտիւ. խոտորեալ յինէն անզգամին, եւ ես ոչ ինչ փոյթ առնէի: 5 Որ խաւսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ, գնա բացէ ի բաց հալածէի: Որ ամբարտաւանէր աչաւք՝ եւ ագահ սրտիւ, ընդ նմա եւ հաց ոչ ուտէի: 6 Աչք իմ ի հաւատացեալս երկրի, զի նստցին նոքա ընդ իս: Որ գնայր ի ճանապարհ անքիծ, նա պաշտէր զիս: 7 Ոչ բնակէր ի մէջ տան իմոյ որ առնէր զամբարտաւանութիւն. որ խաւսէր զանարեւնութիւն չէր յաջողեալ նմա առաջի աչաց իմոց: 8 Ընդ առաւառս սպանանէի զամենայն մեղաւորս երկրի. սատակեցից ի քաղաքի Տեառն զամենեսեան որ գործեն զանարեւնութիւն: Տունք. Ժ. Գորդայս. իգ:

1 Աղալթք ուրկի . իբրեւ ձանձրացի՝ առաջի Տեառն սփռեցէ զխնդրուածս իւր . ՃԱ:

2 Տէր լուր աղալթից իմոց աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, 3 մի դարձուցանէր զերեսս քո յինէն: Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ իս զունկն քո. յորում աւուր կարդամ առ քեզ վաղվաղակի լուր ինձ: 4 Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, եւ ոսկերք իմ որպէս խոի չորացան: 5 Հարաւ որպէս խոտ եւ ցամաքեաց սիրտ իմ, մոռացայ ուտել զհաց իմ 6 ի ձայնէ հեծութեան իմոյ: Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ. 7 նմանցի եւ հաւալսան յանապատի: Եղէ եւ որպէս բու յաւերակի, 8 տքնեցայ եւ եղէ եւ որպէս ճնճողուկ միայն ի տանինս: 9 Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զարհանապագ, եւ զովիչք իմ ինեւ երդնուին: 10 Զմոխիր որպէս հաց կերայ, եւ զըմպելի իմ արտասուաւք խառնեցի: 11 Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո, զի դու բարձրացուցեր եւ խոնարհեցուցեր զիս: 12 Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին, եւ ես որպէս խոտ ցամաքեցայ: 13 Դու Տէր յաւիտեան կաս, եւ յիշատակ քո ազգէ մինչեւ յազգ: 14 Դու յարուցեալ գրասցիս ի վերայ Սիոնի, ժամանակ գրալոյ նորա հասեալ է ժամ: 15 Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս նորա, եւ ի հողս նորա գրասցին: 16 Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ քումմէ, եւ ամենայն թագաւորք երկրի ի փառաց քոց: 17 Շինէ Տէր զՍիոն, եւ երեւեսցի փառաւք իւրովք ի նմա: 18 Հայեցաւ նա յաղաթս խոնարհաց, եւ ոչ արհամարհեաց զխնդրուածս նոցա: 19 Գրեսցի այս յազգ յայլ, ժողովուրդ զոր ստացեալ է արհնեցէ զՏէր: 20 Հայեցաւ նա ի բարձանց ի սրբութենէ իւրմէ. Տէր յերկնից յերկիր հայեցաւ: 21 Լսել զհեծութիւն կապելոց, եւ արձակել զորդիս մահապարտաց: 22 Պատմել ի Սիոն զանուն Տեառն, եւ զարհնութիւնս նորա յԵրուսաղէմ: 23 Ժողովել ժողովրդոց ի միասին, եւ թագաւորաց ծառայել Տեառն: 24 Պատասխանի ետ նմա ի ճանապարհի զարութեան իւրոյ. զնուագութիւն աւուրք իմոց ասա ինձ 25 եւ մի հաներ զիս ի կէս աւուրք իմոց. զի ազգէ յազգ են ամք քո: 26 Իսկզբանէ Տէր զհիմունս երկրի հաստատեցեր, եւ գործք ձեռաց քոց երկինք են: 27 Նոքա անցանեն, եւ դու կաս եւ մնաս յաւիտեան: Ամենեքեան որպէս ձորձս մաշեցին. որպէս վերարկուս փոխեցես զնոսա եւ փոխեցին: 28 Բայց դու նոյն իսկ ես եւ ամք քո ոչ անցանեն. 29 որդիք ծառայից քոց բնակեցեն ի նմա, եւ զաւակի նոցա յաւիտեան աջողեսցի: Տունք. իգ:

Սաղմոս ի Դաւիթ . ԸԲ:

1 Արհնեա անձն իմ զՏէր, եւ ամենայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա: 2 Արհնեա անձն իմ զՏէր, եւ մի մոռանար զամենայն տուրս նորա: 3 Ո քաւէ զմեղս քո, բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո: 4 Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս քո, պսակէ զքեզ ողորմութեամբ եւ զթութեամբ: 5 Ո լնու ի բարութենէ զցանկութիւն քո, նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո: 6 Առնէ ողորմութիւնս Տէր, եւ իրաւունս ամենայն զրկելոց: 7 Եցոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսիսի, եւ որդւոցն Իսրայէլի զկամս իւր: 8 Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ եւ բազումողորմ: 9 Ոչ ի սպառ բարկանայ Տէր, եւ ոչ յաւիտեան պահէ ոխս: 10 Ոչ ըստ մեղս մեր արար մեզ, եւ ոչ ըստ անարեւնութեան մերում հատոյց մեզ: 11 Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զաւրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր ի վերայ երկիւղածաց իւրոց: 12 Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այնպէս հեռի արար ի մէնջ զանարեւնութիւնս մեր: 13 Որպէս գթայ հայր ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գթացի Տէր յերկիւղածս իւր: 14 Զի նա գիտաց զստեղծուածս մեր, եւ յիշեաց թէ հող

եմք: 15 Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ ի վայրի այնպէս ծաղկէ: 16 Շնչէ ի նմա հոդմ եւ ոչ է, եւ ոչ եւս երեւի տեղի նորա: 17 Բայց ողորմութիւն Տեառն յաւիտեանս յաւիտենից ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, եւ արդարութիւն նորա յորդոց մինչեւ յորդիս: 18 Որ պահեն զուխտս նորա, յիշեն զպատուիրանս նորա եւ առնեն զնա: 19 Տէր զերկինս պատրաստեաց աթոռ իւր, արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ: 20 Աւրինեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա, հզարք զաւրութեամբ որ առնէք զբան նորա, լսէք ձայնի պատգամաց նորա: 21 Աւրինեցէք զՏէր ամենայն զաւրութիւնք նորա, պաշտանեայք եւ արարաւոյք կամաց նորա: 22 Աւրինեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա, ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նորա. արինեա անձն իմ զՏէր: Տունք. իբ: Գոբղայս. խը:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . ի վերայ աշխարհագործ արարածոց . ՃԳ:

Աւրինեա անձն իմ զՏէր, Տէր Աստուած իմ մեծ եղեր յոյժ: Խոստովանութիւն եւ մեծվայելչութիւն զգեցար, 2 արկար զլոյս որպէս զաւթոց, ձգեցեր զերկինս որպէս խորան, 3 եւ յարկար ի վերայ ջուրց զվերնայարկս նորա: Ո դնէ յամպս զգնացս իւր, եւ շրջի նա ի վերայ թելոց հողմոց: 4 Ո արար զհրեշտակս իւր հոգիս, եւ զպաշտանեայս իւր ի հուր կիզելոյ: 5 Ո հաստատեաց զերկիր ի վերայ հաստատութեան իւրոյ, զի մի սասանեսցի յաւիտեան: 6 Խորք որպէս զգեստ վերարկու է նորա, ի վերայ լեռանց կացցեն ջուրք: 7 Ի սաստէ քումմէ փախիցեն, եւ ի ձայնէ որոտալոյ քումմէ սարսիցեն: 8 Ելանեն լեռնանան եւ իջանեն դաշտանան, ի տեղի յոր հաստատեցեր զնոսա: 9 Սահման եղիր եւ ոչ անցանեն, եւ ոչ եւս դառնան ի ծածկել զերկիր: 10 Առաքեցեր զաղբերս ընդ ծործորս, ի մէջ լեռանց գնացեն ջուրք: 11 Արբուցանել զամենայն գազանս վայրի, յագեցին ցիւղ ի ծարաւս իւրեանց: 12 Անդ թռչունք երկնից բոյնս դիցեն, եւ ի միջոյ վիմաց տացեն զձայնս իւրեանց: 13 Արբուցանէ զլերինս ի շտեմարանաց իւրոց, ի պտղոյ գործոց իւրոց լցցի երկիր: 14 Բուսուցեր զխոտ ի լերինս, զդալարի ի ծառայութիւն մարդկան:

Հաներ զհաց յերկրէ, 15 զինի ուրախ առնէ՝ եւ զուարթ, եւ հաց հաստատէ զսիրտ մարդոյ: 16 Յագեցին ծառքն Տեառն, եւ մայրքն Լիբանանու զորս դու տնկեցեր: 17 Անդ թռչունք երկնից ձագս հանցեն, եւ բոյն արագի ապաւեն է նոցա: 18 Լերինք բարձունք են եղջերուաց, եւ վէմք ապաւեն նապաստակաց: 19 Արարեր զլուսին վասն ժամանակի, արեգակն ծանեալ զժամ մտանելոյ իւրոյ: 20 Արարեր զխաւար եւ եղեւ զիշեր. ի նմա գնան ամենայն գազանք անտառի: 21 Կորիւնք առիծուց մոնչեն եւ յափշտակեն եւ խնդրեն յԱստուծոյ զկերակուրս իւրեանց: 22 Ի ծագել արեւու ժողովին, եւ ի մորիս իւրեանց դադարեն: 23 Ելանէ մարդ ի գործս իւր, եւ ի վաստակս ձեռաց իւրոց մինչեւ յերեկոյ: 24 Որպէս զի մեծ են գործք քո Տէր, զամենայն ինչ իմաստութեամբ արարեր, եւ լցաւ երկիր ստեղծութեամբ քովք: 25 Այս ծով մեծ եւ անդորր. ի սմա սողուն որ ոչ գոյ թիւ, զագանք մեծամեծք եւ մանունք. 26 ի սմա եւ նաւք գնան. վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ նովաւ: 27 Ամենեքեան քեզ սպասեն, եւ դու տաս կերակուր նոցա ի ժամու: 28 Տաս դու նոցա եւ կերակրին, բանաս զձեռն քո կերակրես զամենեսեան կամաւք քովք: 29 Դարձուցանես զերեսս քո ի նոցանէ եւ խոովին, հանես զոգի ի նոցանէն, պակասին եւ ի հող դառնան: 30 Առաքես զոգի քո եւ ստանաս զնոսա, եւ նորոգես զերեսս երկրի: 31 Եղիցին փառք Տեառն յաւիտեան, Տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր: 32 Ո հայի յերկիր եւ տայ դողալ սմա, մերձի ի լերինս եւ ծխեսցին: 33 Աւրինեցիք զՏէր ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից Աստուծոյ իմոյ մինչեւ եմ ես: 34 Քաղցր եղիցի նմա արինութիւն իմ, եւ ես ուրախ եղեց ի Տէր: 35 Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ, ամպարիշտք մի եւս գտցին ի նմա. արինեա անձն իմ զՏէր: Տունք. լո:

Ալէլուիա. ՃԴ:

1 Խոստովան եղերուք Տեառն՝ եւ կարդացէք զանուն նորա. պատմեցէք ի հեթանոսս զգործս նորա: 2 Աւրինեցէք եւ սաղմոս ասացէք նմա. պատմեցէք զամենայն սքանչելիս նորա, 3 եւ զովեցարուք յանուն սուրբ նորա: Ուրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ ոյք խնդրեն զՏէր, 4 խնդրեցէք զՏէր եւ հզարք եղերուք. խնդրեցէք զերեսս նորա յամենայն ժամ: 5 Յիշեցէք զսքանչելիս նորա զոր արար, զարուեստս եւ զիրաւունս բերանոյ նորա: 6 Զաւակն արբահամեան ծառայք նորա, որդիք Յակովբայ ընտրեալք նորա: 7 Նա ինքն է Տէր Աստուած մեր, յամենայն երկրի են իրաւունք նորա: 8 Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր, եւ զբանն զոր պատուիրեաց մինչեւ ի հազար ամ: 9 Զուխտն զոր եղ ընդ Աբրահամու, եւ զերդումն իւր ընդ Սահակայ: 10

Հաստատեաց առ Յակովբ զհրաման իւր, եւ առ Իսրայէլ զուխտ իւր յաւիտենից: 11 Ասէ՝ ձեզ տաց զերկիրն Քանանու, զվիճակ ժառանգութեան ձերոյ: 12 Զի էին նոքա թոռով սակաւ, նուազք եւ պանդուխտք ի նմա: 13 Անցին նոքա ազգէ յազգ, ի թագաւորութենէ ի ժողովուրդ յայլ: 14 Ոչ եթող մարդկան մեղանչել նոցա, կշտամբեաց զթագաւորս վասն նոցա: 15 Մի մերձենայք ասէ յաւժեալս իմ, եւ ի մարգարէս իմ մի մեղանչէք: 16 Կոչեաց սով յերկիր նոցա, զամենայն զաւրութիւն հացի երէկ: 17 Առաքեաց առաջի նոցա այր, ի ծառայութիւն վաճառեցաւ Յովսէփ: 18 Խոնարի արարին ի կապանս գոտս նորա, եւ անց ընդ երկաթս անձն նորա: 19 Մինչեւ եկեցէ բան նորա, եւ բան Տեառն փորձեաց զնա: 20 Առաքեաց թագաւորն եւ ելոյծ զնա, իշխան ժողովրդեան եթող զնա: 21 Կացոյց զնա Տէր տան իւրոյ, իշխան ի վերայ ամենայն ստացուածոց իւրոց: 22 Խրատել զիշխանս նոցա որպէս զինքն, եւ զծերս նոցա իմաստունս արասցէ: 23 Եմուտ Իսրայէլ յԵգիպտոս, Յակովբ պանդխտեցաւ յերկիր Քամայ: 24 Աճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ, եւ զաւրացոյց զնոսա քան զթշնամիս իւր: 25 Դարձոյց զսիրտս նոցա ատել զժողովուրդ իւր, եւ ի նենգել զծառայս իւր: 26 Առաքեաց զՄովսէս ծառայ իւր, եւ զԱհարովն ընտրեալ իւր: 27 Ետ նոցա զբան նշանաց իւրոց, եւ զարուեստս իւր յերկիր Քամայ: 28 Առաքեաց խաւար եւ խաւարեցոյց զնոսա, զի դառնացուցին զբան նորա: 29 Դարձոյց յարին զգետս նոցա, եւ սպան զամենայն ձկունս նոցա: 30 Եռաց յերկիր նոցա գորտ, ի շտեմարանս թագաւորաց նոցա: 31 Ասաց եւ եկն շանաճանձ, եւ մժիխ ընդ ամենայն սահմանս նոցա: 32 Դարձոյց զանձրեւս նոցա ի կարկուտ, եւ հուր յերկիր նոցա բորբոքեցաւ: 33 Եհար զայգիս եւ զբզենիս նոցա, եւ փշրեաց զամենայն ծառս սահմանաց նոցա: 34 Ասաց եւ եկն մարախ, եւ խառնիճ՝ զի ոչ գոյր թիւ: 35 Եկեր զամենայն խոտ երկրի նոցա, սպառեաց զամենայն պտուղ անդոյ նոցա: 36 Եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտացոց, զսկիզբն ամենայն վաստակոյ նոցա: 37 Եհան զնոսա ոսկւով եւ արծաթով, եւ ոչ գոյր յազգի նոցա հիւանդ: 38 Ուրախ եղել Եգիպտոս ընդ ելանել նոցա, զի անկաւ ահ Տեառն ի վերայ նոցա: 39 Սփռեաց ամպ հովանի առնել նոցա ի տուէ, եւ հրով լոյս տայր նոցա ի զիշերի: 40 Խնդրեցին եւ եկն լորամարգի, եւ հացիւ երկնից լցոյց զնոսա: 41 Եհար զվէմն եւ բոխեցին ջուրք, եւ գնացին գետք ընդ անջրդիս: 42 Յիշեաց զբան իւր սուրբ, որ ընդ Աբրահամու ծառայի իւրում: 43 Եհան զժողովուրդ իւր ցնծութեամբ, եւ զընտրեալս իւր ուրախութեամբ: 44 Ետ նոցա զգաւառս հեթանոսաց, ի վաստակս ժողովրդոց ժառանգեցոյց զնոսա: 45 Զի պահեցեն զվկայութիւնս նորա, եւ զաւրէնս նորա խնդրեցեն: Տունք. խղ: Գորդայս. հր:

Ալէլուիա. ՃԵ:

1 Խոստովան եղերուք Տեառն զի քաղցր է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: 2 Ո խաւսեցի զզաւրութիւնս Տեառն, լսելի արասցէ զամենայն արիւնդութիւնս նորա: 3 Երանի ոյք պահեն զիրաւունս, եւ առնեն զարդարութիւն յամենայն ժամ: 4 Յիշեալ զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան քոյ, եւ այց արա մեզ ի փրկութեան քում: 5 Տեսցուք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց քոց ուրախ եղիցուք յուրախութիւն ազգի քոյ, եւ գովեսցուք մեք ի ժառանգութեան քում: 6 Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անարիւնեցաք եւ յանցեաք: 7 Հարքն մեր յԵգիպտոս ոչ իմացան զսքանչելիս քո, եւ ոչ յիշեցին զբազում ողորմութիւնս քո: Բարկացուցին զքեզ յանցանէն իւրեանց ընդ ծով Կարմիր. 8 փրկեաց զնոսա վասն անուան իւրոյ զի ծանիցեն զզաւրութիւնս նորա: 9 Սաստեաց ի ծով Կարմիր եւ ցամաքեցաւ, առաջնորդեաց նոցա ընդ անդունդս որպէս ընդ անապատ: 10 Կեցոյց զնոսա ի ձեռաց ատելեաց նոցա, եւ փրկեաց զնոսա ի ձեռաց թշնամեաց նոցա: 11 Ծածկեաց ծով զնեղիչս նոցա, եւ մի ի նոցանէ ոչ ապրեցաւ: 12 Հաւատացին ի բան նորա, եւ արիւնեցին զարիւնդութիւն նորա: 13 Վաղվաղեցին եւ մոռացան զգործս նորա, եւ ոչ անսացին խորհրդոյ նորա: 14 Յանկացան զցանկութիւն յանապատի, եւ փորձեցին զԱստուած յանջրդի: 15 Ետ նոցա զխնդրուածս նոցա, առաքեաց լիութիւն յանձինս նոցա: 16 Բարկացուցին զՄովսէս ի բանակի, եւ զԱհարոն սուրբ Տեառն: 17 Բացաւ երկիր եւ եկու զդադան, եւ ծածկեաց զբանակսն զափրովն: 18 Հուր վառեցաւ ի ժողովս նոցա, եւ բոց մաշեաց զմեղաւորս, 19 Արարին որթ ի քորեր, եւ երկիր պագին պատկերի, 20 եւ փոխեցին զփառս իւրեանց ի նմանութիւն որթու խոտակերի: 21 Մոռացան զԱստուած կենարար իւրեանց, որ արար զմեծամեծս իւր յԵգիպտոս, 22 զսքանչելիս իւր յերկիր Քամայ, եւ զահ իւր ի վերայ Կարմիր ծովուն: 23 Ասաց սատակել զնոսա, եթէ ոչ Մովսէս ընտրեալ կայր առաջի նորա: Դարձաւ առ Տէր եւ անցոյց զբարկութիւն նորա, զի մի սատակեցին նոքա: 24 Անարգեցին զերկիրն ցանկալի, եւ ոչ հաւատացին բանի

նորա: 25 Տրտնջեցին ի բանակս իւրեանց, եւ ոչ լուան ձայնի Տեառն: 26 Համբարձ զձեռն իւր ի վերայ նոցա, հարկանել զնոսա յանապատի: 27 Յրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հեթանոսս. ցրուեսցի զաւակ նոցա ընդ զաւառս: 28 Պղծեցան նոքա ի բէլբեգովր, կերան զգոհեալ եւ զմեռելոտի: 29 Բարկացուցին զնա ի գործս իւրեանց, յաճախեաց ի վերայ նոցա բեկումն: 30 Ապա եկաց ի մէջ Փենէէս, քաւեաց եւ արգելաւ մահ. 31 համարեցաւ նմա յարդարութիւն ազգէ յազգ մինչեւ յաւիտեան: 32 Բարկացուցին զնա ի ջուրսն հակառակութեան. չարչարեցաւ Մովսէս վասն նոցա, 33 զի դառնացուցին զոգի նորա: Հրամայեաց շրթամբք իւրովք, 34 եւ ոչ սատակեցին զազգսն զոր ասաց նոցա Տէր: 35 Խառնակեցան ընդ հեթանոսս եւ ուսան զգործս նոցա. 36 ծառայեցին կռոց նոցա, եւ եղեւ նոցա ի գայթազդութիւն: 37 Ձոհեցին զուստերս եւ զդստերս իւրեանց դիւաց, 38 եւ հեղին արին անբիծ: Արին ուստերաց եւ դստերաց իւրեանց, զոր զոհեցին կռոցն Քանանու: 39 Շաղախեցաւ երկիր յարենէ նոցա եւ պղծեցաւ ի գործոց նոցա, զի պոռնկեցան ի գնացս իւրեանց: 40 Բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ, եւ զարշեցոյց զժառանգութիւն իւր յոյժ: 41 Մատնեաց զնոսա ի ձեռս հեթանոսաց, տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց 42 եւ թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա, եւ խոնարհ եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոցա: 43 Բազում անգամ փրկեաց զնոսա, եւ նոքա դառնացուցին զնա ի խորհուրդս իւրեանց, եւ կորացան յանարեւնութեան իւրեանց: 44 Հայեցաւ Տէր ի նեղութիւնս նոցա, ի լսել ձայնի աղաթից նոցա: 45 Յիշեաց զուխտ իւր եւ զղջացաւ ըստ բազում ողորմութեան իւրում. 46 ետ զնոսա ի գթութիւնս առաջի ամենայն գերչաց նոցա: 47 Փրկեաց զմեզ Տէր Աստուած մեր, եւ ժողովեաց զմեզ ի հեթանոսաց: Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ, եւ պարծեսցուք յարինութիւնս քո: 48 Արինեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի, յաւիտեանս յաւիտենից: Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն, եղիցի եղիցի: Տունք. խղ: Կանոնս Գոբղայս. է: Մաղմոս. Ժէ: Տունս յծղ:

Ալէլուիա. ԸԶ:

1 Խոստովան եղերուք Տեառն զի քաղցր է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: 2 Ասացեն փրկեալք Տեառն, զորս փրկեաց ի ձեռաց թշնամւոյն: Յամենայն զաւառաց ժողովեաց զնոսա, 3 յարեւելից եւ յարեւմտից ի հիւսւոյ եւ ի ծովէ: 4 Մոլորեցան նոքա յանապատի յանջրդի ճանապարհի, քաղաք բնակութեան ոչ գտին: 5 Քաղցեան եւ ծարաւեցան, եւ անձինք նոցա ի նոսին նուաղեցան: 6 Աղաղակեցին առ Տէր ի նեղութեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա փրկեաց զնոսա: 7 Առաջնորդեաց նոցա ի ճանապարհ ուղիղ, զի երթիցեն ի քաղաք բնակութեան իւրեանց: 8 Խոստովան եղիցին Տեառն ողորմութեանց նորա, սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան: 9 Ձի յազեցոյց զանձինս քաղցեալս, եւ զանձինս կարաւտեալս լի արար բարութեամբ: 10 Ոյք նստէին ի խաւարի եւ ի ստուերս մահու, կապեալ էին յաղքատութեան որպէս յերկաթս: 11 Ձի դառնացուցին զբանն Աստուծոյ, եւ զխորհուրդս բարձրելոյն բարկացուցին: 12 Խոնարհ եղեն ի ցաւոց սիրտք նոցա, տկարացան եւ ոչ ոք էր որ աւգներ նոցա: 13 Աղաղակեցին առ Տէր ի նեղութեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա եհան զնոսա: 14 Փրկեաց զնոսա ի խաւարէ եւ ի ստուերաց մահու, եւ խզեաց զկապանս նոցա: 15 Խոստովան եղիցին Տեառն ողորմութեանց նորա, սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան: 16 Ձի փշրեաց զղորունս պղնձիս, եւ զնիզս երկաթիս խորտակեաց: 17 Աւգնեաց նոցա ի ճանապարհի անարեւնութեանց, զի վասն մեղաց իւրեանց խոնարհ եղեն յոյժ: 18 Յամենայն կերակրոց զարշէին սիրտք նոցա, մերձեցան մինչեւ ի դրունս մահու: 19 Աղաղակեցին առ Տէր ի նեղութեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա ապրեցոյց զնոսա: 20 Առաքեաց զբան իւր եւ բժշկեաց զնոսա, եւ փրկեաց զնոսա յապականութենէ իւրեանց: 21 Խոստովան եղիցին Տեառն ողորմութեանց նորա, սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան: 22 Մատուցեն նմա պատարագ արինութեան, եւ պատմեսցեն զգործս նորա ցնծութեամբ: 23 Ոյք իջանէին ի ծով նաւովք, եւ առնէին զործս ի ջուրս բազումս: 24 Նոքա տեսին զգործս Տեառն, եւ զսքանչելիս նորա ի խորս անդնդոց: 25 Ասաց եւ յարեաւ հողմ եւ մրրիկ, եւ բարձրացան ալիք նորա: 26 Ելանէին յերկինս եւ իջանէին յանդունդս, եւ անձինք նոցա յանձինս իւրեանց մաշեցան: 27 Խռովեցան սասանեցան որպէս արբեալք, եւ ամենայն իմաստութիւն նոցա ընկլաւ: 28 Աղաղակեցին առ Տէր ի նեղութեան իւրեանց, ի վշտաց նոցա կեցոյց զնոսա: 29 Դարձոյց զմրրիկն յաւղ եւ դադարեցին ալիք նորա. 30 ուրախ եղեն զի դադարեցին, եւ առաջնորդեաց նոցա ի նաւահանգիստ կամաց իւրեանց: 31 Խոստովան եղիցին Տեառն ողորմութեանց նորա, սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան: 32 Բարձր արասցեն զնա ի ժողովս ժողովրդոց, եւ յաթոռս ծերոց արինեսցեն զնա: 33 Ձի դարձոյց զգետս ի ցամաք, եւ զգնացս ջուրց

յերկիր ծարաւուտ: 34 Արար զերկիրն պտղաբեր յաղտաղտուկս, վասն չարութեան բնակչաց նորա: 35 Արար զանապատն ի ճահիճս ջուրց, եւ զերկիրն ծարաւուտ ի գնացս ջուրց: 36 Բնակեցոյց ի նմա քաղցեալս, եւ շինեցին քաղաք բնակութեան իւրեանց: 37 Վարեցին արտս եւ տնկեցին այգիս, եւ արարին պտուղ արմտեաց իւրեանց: 38 Աւրինեաց զնոսա եւ բազմացան յոյժ, եւ անասունք նոցա ոչ նուազեցան: 39 Նուաղեցան նոքա եւ չարչարեցան, ի նեղութենէ չարեաց եւ ի վշտաց: 40 Եկն անարգութիւն ի վերայ իշխանաց նոցա, մոլորեցոյց զնոսա յանապատի եւ ոչ ի ճանապարհի: 41 Աւգնեաց տնանկին յաղքատութեան իւրեանց, առաջնորդեաց որպէս խաշին ազգի նոցա: 42 Տեսցեն ուղիղք եւ ուրախ եղիցին, եւ ամենայն անարէն խցցէ զբերան իւր: 43 Ով է իմաստուն որ պահեացէ զայս, եւ ի միտ առցէ զողորմութիւնս Տեառն: Տունք. խբ:

1 Աւրինութիւն Սաղմոսաց ի Դաւիթ . ԸԷ:

2 Պատրաստ է սիրտ իմ Աստուած, պատրաստ է սիրտ իմ արինել եւ սաղմոս ասել քեզ փառաւք իմովք: 3 Զարթիք փառք իմ զարթիք սաղմոսիւք եւ արինութեամբ եւ ես զարթեայց առաւաւտու: 4 Խոստովան եղէք քեզ ի ժողովուրդս Տէր, եւ սաղմոս ասացից քեզ յազինս: 5 Մեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն քո, մինչեւ յամպս է ճշմարտութիւն քո: 6 Բարձր լեր մինչեւ յերկինս Աստուած, յամենայն երկրի են փառք քո: 7 Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աշով քով եւ լուր մեզ: 8 Աստուած խաւսեցաւ ի սրբութենէ իւրմէ, բարձր եղէք բաժանեցայց զՍիւքեմ, եւ զհովիտսն յարկաց չափեցից: 9 Իմ է Գաղաադ եւ իմ է Մանասէ, Եփրեմ հզարիչ գլխոյ իմոյ: Յուդա թագաւոր իմ, 10 եւ Մովաբ աւագան յուսոյ իմոյ: Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ, եւ ինձ այլազգիք հնազանդ եղեն: 11 Ո տարցէ զիս ի քաղաք ամուր, կամ ո առաջնորդեացէ ինձ մինչեւ յԵղովմէ: 12 Թէ ոչ դու Աստուած որ մերժեցեր զմեզ, եւ ոչ ելեր Աստուած ընդ զաւրս մեր: 13 Տուր մեզ ազնութիւն ի նեղութեան, զի սուտ է փրկութիւն մարդոյ: 14 Աստուծով արասցուք զաւրութիւն, եւ նա յամալթ արասցէ զթշնամիս մեր: Տունք. ժոյ:

Ի կատարած. Սաղմոս ի Դաւիթ . ԸԸ:

2 Աստուած արինութեան իմոյ մի լոբեր, զի բերան մեղաւորի բերան նենգաւորի բացաւ ի վերայ իմ: Խաւսեցան զինէն լեզուաւք նենգաւորաւք, 3 եւ բանիւք ատելութեան պաշարեցին զիս: Մարտեան ընդ իս ի տարապարտուց, 4 փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս, այլ ես յաղաւթս կայի: 5 Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարոյ, ատելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ: 6 Կացո ի վերայ նորա մեղաւոր, սատանայ կացցէ ընդ աջմէ նորա: 7 Ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապարտեալ, եւ աղաւթք նորա ի մեղս դարձցին: 8 Եղիցին աւուրք նորա նուագ, եւ զայցելութիւն նորա զայն այլ տարցի: 9 Եղիցին որդիք նորա որբ եւ կին նորա այրի: 10 սահեցին փոփոխեցին, որդիք նորա մուրաւղք եղիցին եւ ելցեն ի բնակութենէ իւրեանց: 11 Քննեցէ փոխատու զամենայն ինչս նորա, յափշտակեցեն աւտարք զվաստակս նորա: 12 Սի գտցի որ աւգնական նմա, եւ մի որ ողորմեցի ի վերայ որբոց նորա: 13 Եղիցին որդիք նորա ի սատակումն, եւ յազգէ ջնջեցի անուն նորա: 14 Յիշեցին մեղք հաւր նորա առաջի Տեառն. եւ մեղք մաւր նորա մի ջնջեցին, 15 եւ եղիցին առաջի Տեառն յամենայն ժամ: 16 Սատակեցի յերկրէ յիշատակ նորա. փոխանակ զի ոչ յիշեաց առնել զողորմութիւն: 17 Հալածեաց զայր աղքատ եւ զտնանկ, սպանանել զայն որ խոնարհ է սրտի: 18 Սիրեաց զանձս եւ ելցէ նմա. ոչ կամեցաւ զարինութիւն, հեռի եղիցի ի նմանէ: Զգեցաւ զանձս որպէս հանդերձ, մտցէ որպէս ջուր ի փոր նորա, որպէս ձեթ ընդ ոսկերս նորա: 19 Եղիցի նմա որպէս հանդերձ զի ազանի, որպէս գաւտի որ ածի հանապազ ընդ մէջ իւր: 20 Այս գործի այնոցիկ որ չարախաւս կային զինէն առ Տէր, եւ ոյք խաւսէին չար զանձնէ իմմէ: 21 Այլ դու Տէր Տէր՝ արա ընդ իս ըստ անուան քում, զի քաղցր է ողորմութիւն քո, փրկեա զիս 22 զի աղքատ եւ տնանկ եմ ես: Սիրտ իմ խռովեցաւ ի փորի իմում, 23 եւ ես որպէս ստուեր ի խուսափել իմում պակասեցայ, եւ թաւթափեցայ որպէս մարախ: 24 Ծունկք իմ տկարացան ի պահոց, եւ մարմին իմ այլազունեաց յիւղոյ: 25 Եղէ ես նախատ նոցա, տեսին զիս եւ շարժեցին զգլուխս իւրեանց: 26 Աւգնեա ինձ Տէր Աստուած իմ, եւ փրկեա զիս ըստ ողորմութեան քում: 27 Ծանկցեն զի ձեռն քո այս է, եւ դու Տէր արարեր զայս: 28 Նոքա անիծանեն եւ դու արինեացես. ոյք յարուցեալ են ի վերայ իմ ամաւթ կրեացեն, այլ ծառայ քո ուրախ եղիցի ի քեզ: 29 Զգեցցին զամաւթ որ

չարախաւս կային զանձնէ իմմէ, եւ արկցեն որպէս կրկնոց զամաւթ իւրեանց զիւրեամբք: 30 Այլ եւ խոստովան եղեց առ Տէր յոյժ բերանով իմով, ի մէջ բազմաց արհնեցից զքեզ: 31 Զի եկաց նա ընդ աջմէ տնանկիս, փրկել զիս յայնցանէ ոյք հալածեն զանձն իմ: Տունք. իր:

1 Ի կատարած. Սաղմոս ի Դաւիթ. ՃԹ:

Ասաց Տէր ցՏէր իմ նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչեւ եղից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց: 2 Գաւազան զաւրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ի Սիովնէ, եւ տիրեսցես դու ի մէջ թշնամեաց քոց: 3 Ընդ քեզ է ինձ սկիզբն աւուրց զաւրութեան. ի վայելչութիւն արբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուեսակ ծնայ զքեզ: 4 Երդուաւ Տէր եւ ոչ եւս զղջացի, թէ դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեղեկի, 5 եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ: Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթագաւորս. 6 դատի զհեթանոսս, եւ բազում առնէ զհարուածս, եւ խորտակեսցէ զգլուխս բազմաց յերկրի: 7 Զուխս ի ճանապարհի արբուսցէ. վասն այնորիկ եւ բարձր արասցէ զգլուխս: Տունք. գ: Գոբղայս. խը:

Ալեկուիա. ՃԺ:

1 Խոստովան եղեց քեզ Տէր բոլորով սրտիւ իմով, ի խորհուրդս ուղղոց ի ժողովուրդս 2 մեծ են գործք Տեառն, եւ քննեալ են յամենայնի կամք նորա: 3 Խոստովանութիւն եւ վայելչութիւն են գործք նորա. արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից: 4 Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց ուղղոց, ողորմած գթած է Տէր. 5 կերակուր տայ երկիւղածաց իւրոց: Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր, 6 զգաւրութիւն գործոց իւրոց պատուիրեաց ժողովրդեան իւրոյ: 7 Տալ նոցա զժառանգութիւն հեթանոսաց, եւ գործք ձեռաց նորա արդարութիւն եւ իրաւունք են: 8 Հաւատարիմ են յամենայնի պատուիրանք նորա, հաստատեալ են յաւիտեանս յաւիտենից, արարեալ են ճշմարտութեամբ եւ ուղղութեամբ: 9 Փրկութիւն առաքեաց Տէր ժողովրդեան իւրում. պատուիրեաց յաւիտենից զուխտ իւր սուրբ եւ ահեղ է անուն նորա: 10 Սկիզբն զգաւորութեան երկելո Տեառն, իմաստութիւն բարի ամենեցուն որ առնեն զնա, եւ արհնութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից: Տունք. ը:

Ալեկուիա. ի վերայ ապաշխարութեան, Անգեայ եւ Զաքարիայ. ՃԺԱ:

1 Երանեալ է այր որ երկնչի ի Տեառնէ, զի զպատուիրանս նորա նա կամի յոյժ: 2 Հզաւր եղիցի յերկրի զաւակ նորա, եւ ազգ ուղղոց արհնեցի: 3 Փառք եւ մեծութիւն են ի տան նորա, արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից: 4 Ծագեաց ի խաւարի լոյս ուղղոց, ողորմած գթած եւ արդար է Տէր: 5 Քաղցր այր ողորմի եւ տայ փոխ, յարինէ զբան իւր ի դատաստանի, 6 զի յաւիտեան նա մի սասանեցի: 7 Յիշատակ յաւիտենից եղիցի արդար, ի համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ: Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ առ Աստուած: 8 Հաստատեալ է սիրտ նորա եւ նա մի երկիցէ, մինչեւ տեսցէ ի թշնամիս իւր: 9 Սփռեաց եւ ետ աղքատաց, արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից, եւ եղջեր նորա բարձր եղիցի փառաւ: 10 Մեղաւորն տեսցէ եւ բարկացի, զատամունս իւր կրճտեսցէ եւ հալեսցի, եւ ցանկութիւն մեղաւորաց կորիցէ: Տունք. ժ:

Ալեկուիա. ՃԺԲ:

1 Աւրհնեցէք մանկունք զՏէր, եւ արհնեցէք զանուն Տեառն: 2 Եղիցի անուն Տեառն արհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան: 3 Յարեւելից մինչ ի մուտս արեւու, արհնեալ է անուն Տեառն: 4 Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր, եւ յերկինս են փառք նորա: 5 Ով է որպէս Տէր Աստուած մեր ի բարձունս բնակեալ, 6 եւ զխոնարհս տեսանէ յերկնից ի յերկիր: 7 Յարուցանէ զաղքատ յերկրէ, եւ բարձր առնէ զտառապեալս յաղբեւաց: 8 Նստուցանէ զնոսա իշխանս, ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ: 9 Բնակեցուցանէ զամուլն ի տան ուրախամիտ, որպէս մայր որդւոց բերկրեալ: Տունք. ը:

Ալեկուիա. ՃԺԳ:

1 Ելանելն Իսրայելի յԵգիպտոսէ. տանն Յակոբայ ի ժողովրդէնէ այլազգեաց: 2 Եղև Հրէաստան սրբութիւն նորա, եւ Իսրայել իշխանութիւն նորա: 3 Օով ետես եւ փախեալ, եւ Յորդանան անդրէն դարձաւ: 4 Լերինք ցնծացին որպէս խոյք, եւ բլուրք որպէս գառինք մաքեաց: 5 Զի՞նչ է քեզ ծով, զո՞տեսեր եւ փախեալ, կամ դու Յորդանան զի՞ դարձար անդրէն: 6 Լերինք՝ ցնծացէք որպէս խոյք, եւ բլուրք որպէս գառինք մաքեաց: 7 Յերեսաց Տեառն սասանեցաւ երկիր, յերեսաց Աստուծոյ Յակովբայ: 8 Ո դարձոյց զվէմն ի վտակս ջուրց, եւ զապառաժն ի յաղբերակունս:

1 Մի մեզ Տէր մի մեզ. այլ անուան քում տուր զփառս, վասն անուան եւ ճշմարտութեան քում: 2 Մի երբէք ասացեն ի հեթանոսս, թէ ուր է Աստուած նոցա: 3 Աստուած մեր յերկինս եւ յերկրի, զամենայն զոր ինչ կամեցաւ եւ արար: 4 Կուրք հեթանոսաց ոսկի եւ արծաթ են, ձեռագործք են որդւոց մարդկան: 5 Բերան ունին՝ եւ ոչ խաւսին, աչս ունին՝ եւ ոչ տեսանեն: 6 Ականջս ունին՝ եւ ոչ լսեն, ունչս ունին՝ եւ ոչ հոտոտին: 7 Զեռս ունին՝ եւ ոչ շաւշափեն, ոտս ունին՝ եւ ոչ գնան. եւ ոչ գոյ բարբառ ի կոկորդս նոցա: 8 Նման նոցա եղիցին ոյք արարին զնոսա. ամենեքեան ոյք յուսացեալ են ի նոսա: 9 Տուն Իսրայելի յուսացաւ ի Տէր, աւգնական ընդունելի է նոցա: 10 Տուն Ահարոնի յուսացաւ ի Տէր, աւգնական ընկերելի է նոցա:

11 Երկիւղածք Տեառն յուսացան ի Տէր, աւգնական եւ փրկիչ է նոցա: 12 Յիշեաց զմեզ Տէր եւ արինեաց զմեզ. արինեաց Տէր գտունն Իսրայելի. արինեաց Տէր գտունն Ահարոնի: 13 Օրինեաց Տէր զերկիւղածս իւր, զփոքրկունս եւ զմեծամեծս: 14 Յաւելցէ ի ձեզ Տէր, ի ձեզ եւ յորդիս ձեր: 15 Աւրինեալ էք դուք ի Տեառնէ, որ արար զերկինս եւ զերկիր: 16 Երկինք երկնից Տեառն են, եւ զերկիրս ետ որդւոց մարդկան: 17 Ոչ թէ մեռեալք արինեսցեն զքեզ, եւ ոչ ամենեքեան որ իջանեն ի դժոխս: 18 Այլ կենդանիքս արինեսցուք զՏէր, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան: Տունք. իզ. Գորդայս. ծբ:

Ալէլուիա. ՃԺԴ:

1 Սիրեցի զի լուիցէ Տէր զձայն աղաթից իմոց. 2 խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, եւ ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա: 3 Շրջեցան զինեւ երկունք մահու, եւ վիշտք դժոխոց գտին զիս: 4 Զնեղութիւն եւ զանձկութիւն գտի, եւ զանուն Տեառն կարդացի: 5 Ո Տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած եւ արդար է Տէր Աստուած մեր, ողորմի 6 եւ պահէ գտղայս Տէր: Ես խոնարհ եղէ եւ Տէր կեցոյց զիս, 7 դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո, զի Տէր աւգնեաց քեզ: 8 Փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ, զաչս իմ յարտասուաց, զոտս իմ ի գայթազդութենէ, 9 հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկիր կենդանեաց: Տունք. գ:

Ալէլուիա. ՃԺԵ:

10 Հաւատացի զոր եւ խաւսեցայ, եւ ես խոնարհ եղէ յոյժ: 11 Ես ասացի ի զարմանալ իմում, թէ ամենայն մարդ սուտ է: 12 Զի՞նչ տաց տրիտուր Տեառն, ընդ ամենայնի զոր եւ ետ ինձ: 13 Բաժակ փրկութեան ընկալայց, եւ զանուն Տեառն կարդացից: 14 Զաղալթս իմ Տեառն տաց՝ առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա: 15 Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց իւրոց. 16 ո Տէր ես ծառայ քո եմ, ծառայ եւ որդի աղախնոյ քոյ: 17 Հատեր զկապանս իմ, քեզ մատուցից պատարագ արինութեան, եւ զանուն Տեառն կարդացից: 18 Զաղալթս իմ Տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա, 19 ի գաւիթս ի տան Տեառն, եւ ի մէջ քո Երուսաղէմ: Տունք. ր:

1 Ալէլուիա. ՃԺԶ:

Աւրինեցէք զՏէր ամենայն ազինք. գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք: 2 Զաւրացի ողորմութիւն նորա ի վերայ մեր. ճշմարտութիւն Տեառն մնացէ յաւիտեան: Տունք. ր:

1 Ալէլուիա. ՃԺԷ:

Խոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: 2 Ասասցէ տուն Իսրայելի զի բարի է զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: 3 Ասասցէ տուն Ահարոնի, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: 4 Ասասցեն երկիւղածք Տեառն զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: 5 Ի նեղութեան կարգացի առ Տէր, եւ լուաւ ինձ յանդորր: 6 Տէր է իմ աւգնական եւ ես ոչ երկեայց, զի՝ արասցէ ինձ մարդ: 7 Տէր է իմ աւգնական, եւ ես տեսից ի թշնամիս իմ: 8 Բարի է յուսալ ի Տէր քան յուսալ ի մարդիկ, 9 բարի է յուսալ ի Տէր քան յուսալ յիշխանս: 10 Ամենայն ազինք շրջեցան զինեւ, եւ անուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա: 11 Շրջելով շրջեցան զինեւ, պաշարեցին զիս ի միասին, եւ անուամբ Տեառն վանեցի զնոսա: 12 Շրջեցան զինեւ որպէս մեղուք, վառեցան բորբոքեցան որպէս փուշք ի հուր, եւ անուամբ Տեառն մերժեցի զնոսա: 13 Ի մերժելն դողուեցայ եւ եղէ մերձ ի գլորել, եւ Տէր իմ ընկալաւ զիս: 14 Զարութիւն իմ եւ աւգնութիւն իմ Տէր, եւ եղեւ ինձ ի փրկութիւն: 15 Զայն ցնծութեան փրկութեան ի յարկս արդարոց: 16 Աջ Տեառն արար զարութիւն, աջ Տեառն բարձր արար զիս, եւ աջ Տեառն արար զարութիւն: 17 Ոչ մեռայց, այլ կեցից եւ պատմեցից զգործս Տեառն: 18 Խրատելով խրատեաց զիս Տէր, եւ ի մահ ոչ մատնեաց: 19 Բացէք ինձ դրունս արդարութեան զի մտից ընդ այն եւ խոստովան եղէց Տեառն: 20 Այս դուռն Տեառն է, եւ արդարք մտանեն ընդ սա: 21 Խոստովան եղէց քեզ Տէր զի լուար ինձ, եւ եղեր ինձ ի փրկութիւն: 22 Վէմն զոր անարգեցին շինաւորն, նա եղեւ գլուխ անկեան: 23 Ի Տեառնէ եղեւ այս, եւ է սքանչելի առաջի աչաց մերոց: 24 Այսաւր է զոր արար Տէր, եկայք ցնծացուք եւ ուրախ եղիցուք ի սմա: 25 Ո Տէր փրկեա ո Տէր առաջնորդեա. 26 արինեալ որ գալոցդ ես յանուն Տեառն, եւ արինեացք զքեզ յանուանէ Տեառն: 27 Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ, արարէք տաւնս ուրախութեան կանխաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ: 28 Աստուած իմ եւ դու խոստովան եղէց քեզ, Աստուած իմ եւ դու՝ եւ բարձր արարից զքեզ: Խոստովան եղէց քեզ Տէր զի լուար ինձ, եւ եղեր ինձ ի փրկութիւն: 29 Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա: Տունք. իր: Գորդայս. խղ:

Ալելուիա. ՃԺԸ:

ⲁ 1 Երանեալ են անբիծք ի ճանապարհի, եւ ոյք զնան յաւրէնս Տեառն: 2 Երանի ոյք քննեն զվկայութիւն նորա, բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեցեն զնա: 3 Ոչ թէ որ գործեն զանաւրէնութիւն, ի ճանապարհս նորա գնացեն: 4 Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո, ի պահել ինձ յոյժ: 5 Ոչ թէ յաջողեալ էին ճանապարհք իմ, պահել ինձ զարդարութիւնս քո: 6 Յայնժամ ես ոչ ամաչէի ի զգուշանալ ինձ ի պատուիրանս քո: 7 Խոստովան եղէց քեզ Տէր յուղորութիւն սրտի իմոյ. որպէս ուսայց զիրաւունս արդարութեան քո: 8 Զիրաւունս քո պահեցի, մի թողուր զիս մինչեւ ի սպառ:

ⲁ 9 Ի՞ ուղղեցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ ի պահել զբանս քո: 10 Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի մերժեր զիս ի պատուիրանաց քոց: 11 Ի սրտի իմում թաքուցի զբանս քո, որպէս զի մի մեղայց քեզ: 12 Աւրինեալ ես դու Տէր, ուստ ինձ զարդարութիւնս քո: 13 Շրթամբք իմովք պատմեցից զամենայն իրաւունս բերանոյ քոյ: 14 Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուարճացայ, որպէս յամենայն ի մեծութեան: 15 Ի պատուիրանս քո հոգացայ, եւ զգուշացայ ի ճանապարհս քո: 16 Զիրաւունս քո խաւսեցայ, եւ ոչ մոռացայ զբանս քո:

ⲁ 17 Հատո ծառայի քում, զի կեցից եւ պահեցից զբանս քո: 18 Զարթոն զաչս իմ, եւ նայեցայց ի սքանչելիս արինաց քոց: 19 Պանդուխտ եմ եւ յերկրի, մի թաքուցաներ յինէն զպատուիրանս քո: 20 Փափաքեաց անձն իմ, ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամենայն ժամ: 21 Սաստեցեր ամբարտաւանից. անիծեալ ոյք խտորեցան ի պատուիրանաց քոց: 22 Ի բաց արա յինէն զնախատինս եւ զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի: 23 Քանզի նստան իշխանք եւ չարախաւսէին զինէն. այլ ծառայ քո խորհեր յիրաւունս քո: 24 Զի վկայութիւնք քո խաւսք իմ էին, եւ խորհուրդք իմ արդարութիւն քո:

ⲁ 25 Մերձեցաւ անձն իմ ի հող, Տէր կեցո զիս ըստ բանի քում: 26 Զճանապարհս իմ պատմեցից քեզ՝ եւ լուար ինձ. ուստ ինձ զարդարութիւնս քո: 27 Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց իմաստուն արա զիս, եւ

քննեցից զսքանչելիս քո: 28 Տքնեցաւ անձն իմ առ ի ձանձրանալ. հաստատեա զիս ի բանս քո: 29 Զճանապարհս մեղաց ի բաց արա յինէն, եւ յարէնս քո ողորմեաց ինձ:

30 Զճանապարհս ճշմարտութեան քո ընտրեցի, եւ զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ: 31 Մերձեցայ ես ի վկայութիւնս քո. Տէր մի յամալթ առնէր զիս: 32 Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթացայ, զի անդորր արարէր սրտի իմոյ:

▯ 33 Աւրենագէտ արա զիս Տէր ի ճանապարհս իրաւանց քոց, եւ խնդրեցից զնա յամենայն ժամ: 34 Իմաստուն արա զիս, եւ քննեցից զարեւնս քո, եւ պահեցից զնա բոլորով սրտիս իմով: 35 Առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս պատուիրանաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ: 36 Խոնարհեցո զսիրտ իմ ի վկայութիւնս քո, եւ մի յագահութիւն: 37 Դարձո զաչս իմ զի մի տեսից զնանրութիւն, ի ճանապարհս քո կեցո զիս: 38 Հաստատեա ծառայի քում՝ զբան քո յերկելո քո: 39 Հան յինէն զնախատինս զոր եւ կարծեցի. զի դատաստանք քո քաղցր են: 40 Ահա՝ ցանկացայ պատուիրանաց քոց, յարդարութեան քում կեցո զիս:

▯ 41 Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւնս քո Տէր, եւ փրկութիւնս քո ըստ բանի քում: 42 Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիք. զի ես ի բանս քո յուսացայ: 43 Մի ի բացէ առնէր ի բերանոյ իմմէ՝ զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ: 44 Պահեցի զարեւնս քո յամենայն ժամ, յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից: 45 Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս քո խնդրեցի: 46 Խաւսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, եւ ոչ ամաչէի: 47 Խորհէի ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի: 48 Ամբարձի զձեռս իմ ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի, եւ խորհէի յարդարութեան քում:

▯ 49 Յիշեա զբան ծառայի քոյ, յոր եւ յուսացուցեր զիս: 50 Սա՝ մխիթարեցէ զիս ի խոնարհութեան իմում. զի բանք քո կեցոյց զիս: 51 Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յարինաց քոց եւ ոչ խտորեցայ: 52 Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր, եւ մխիթարեցայ: 53 Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեղաւորաց, եւ ոյք թողին զարեւնս քո: 54 Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ի տեղուջ պանդխտութեան իմոյ: 55 Յիշեցի ի գիշերի զանուն քո Տէր, եւ պահեցի զարեւնս քո: 56 Սա եղև ինձ ճանապարհ ի կեանս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի: Տունք. ծգ:

▯ 57 Բաժին իմ ես դու Տէր, ասացի պահել զարեւնս քո: 58 Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիս իմով, ողորմեա ինձ ըստ բանի քում: 59 Խորհեցայ ի ճանապարհս իմ, եւ դարձուցի զոտս իմ ի վկայութիւնս քո: 60 Պատրաստեցայ եւ ոչ խռովեցայ, զի պահեցի զպատուիրանս քո: 61 Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ, այլ զարեւնս քո եւ ոչ մոռացայ: 62 Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ Տէր, վասն իրաւանց եւ արդարութեան քո: 63 Հաղորդ էի եւ ամենայն երկիւղածաց քոց, որոց պահեալ է զպատուիրանս քո: 64 Ողորմութեամբ քով Տէր լի եղև երկիր, զարդարութիւնս քո ուստ ինձ:

▯ 65 Քաղցրութիւն արարէր ընդ ծառայի քում Տէր, ըստ բանի քում: 66 Քաղցրութիւն զխրատ եւ զգիտութիւն ուստ ինձ, զի ի պատուիրանս քո ես հաւատացի: 67 Մինչչեւ խոնարհեալ էի ես մեղայ, վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ: 68 Քաղցր ես դու Տէր, եւ քաղցրութեամբ քով ուստ ինձ զարդարութիւնս քո: 69 Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբարտաւանից, այլ ես՝ բոլորով սրտիս իմով քննեցի զպատուիրանս քո: 70 Մածաւ որպէս կաթն սիրտք նոցա, այլ ես զարեւնս քո խաւսեցայ: 71 Բարի է ինձ զի խոնարհ արարէր զիս, որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո: 72 Բարի են ինձ արեւնք բերանոյ քոյ, քան զհազարս ոսկւոյ եւ արծաթոյ:

▯ 73 Ձեռք քո արարին եւ ստեղծին զիս, իմաստուն արա զիս՝ եւ ուսայց զպատուիրանս քո: 74 Երկիւղածք քո տեսցեն զիս եւ ուրախ եղիցին, զի ես ի բանս քո յուսացայ: 75 Ծանեայ Տէր զի արդարութեամբ են դատաստանք քո. յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս: 76 Եղիցի ողորմութիւն ի մխիթարել զիս, ըստ բանի քում զծառայս քո: 77 Եկեսցեն յիս զթոթիւնք քո եւ կեցից զի արեւնք քո խաւսք իմ էին: 78 Ամաչեսցեն ամբարտաւանք որ ի տարապարտուց անիրաւեցան յիս, այլ ես հոգացայց ի պատուիրանս քո: 79

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, եւ ոյք ճանաչեն զվկայութիւնս քո: 80 Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան քում, զի մի ամաչեցից:

Շ 81 Կարաւտացաւ անձն իմ ի փրկութիւնս քո, զի ես ի բանս քո յուսացայ: 82 Սպասեցին աչք իմ բանի քում, ասացի ե՞րբ մխիթարեսցէ զիս: 83 Եղէ եւ որպէս տիկ ի պարզի, զի զարդարութիւնս քո եւ ոչ մոռացայ: 84 Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո, ե՞րբ արասցես ինձ իրաւունս ի հալածչաց իմոց: 85 Պատմեցին ինձ անաւրէնք զխորհուրդս, այլ ոչ որպէս զարեւնս քո: 86 Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են, ի նանիր հալածեցին զիս աւգնեալ ինձ: 87 Փոքր միւս եւս եւ կորուսանէին զիս յերկրէ, այլ եւ ոչ թողի զպատուիրանս քո: 88 Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս, եւ պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քո:

Չ 89 Յաւիտեան Տէր քո բան քո կայ յերկինս, 90 ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն քո: Հաստատեցեր զերկիր, կայ եւ մնայ: 91 Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ամենայն ծառայ քո է: 92 Եթէ ոչ արեւնք քո խաւսք իմ էին, կանխաւ եւս արդէք կորուսեալ էի ի խոնարհութեան իմում: 93 Յաւիտեան ոչ մոռացայ զարդարութիւնս քո, զի նոքաւք կեցուցեր զիս: 94 Քո եմ եւ եւ կեցո զիս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի: 95 Ինձ սպասեցին մեղաւորք ի կորուսանել, զի զվկայութիւնս քո եւ ի միտ առի: 96 Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան, յոյժ անդորր են ինձ պատուիրանք քո:

Պ 97 Որպէս սիրեցի զարեւնս քո, զարեւանապազ խաւսք իմ էին: 98 Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս ի պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ էին: 99 Քան զամենայն ուսուցիչ իմ իմաստուն եղէ, զի վկայութիւնք քո խաւսք իմ էին: 100 Քան զծերս իմ իմաստուն եղէ, զի զպատուիրանս քո քննեցի: 101 Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ, որպէս զի պահեցից զբանս քո: 102 Յիրաւանց քոց եւ ոչ խտտրեցայ, զի դու արեւնագէտ արարեր զիս: 103 Որպէս զի քաղցր են ի քիմս իմ բանք քո՝ քան զմեղր բերանոյ իմոյ: 104 Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ատեցի զամենայն ճանապարհս չարաց, զի դու արեւնագէտ արարեր զիս:

Ղ 105 Ճրագ է բան քո ոտից իմոց, եւ լոյս տայ շաւղաց իմոց: 106 Երդուայ եւ հաստատեցի, զի պահեցից զամենայն իրաւունս արդարութեան քո: 107 Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ, Տէր կեցո զիս ըստ բանի քում: 108 Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեալ Տէր, եւ զիրաւունս քո ուստ ինձ: 109 Անձն իմ ի ձեռս քո յամենայն ժամ, եւ զարեւնս քո եւ ոչ մոռացայ: 110 Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ, ի պատուիրանաց քոց եւ ոչ մոլորեցայ: 111 Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ: 112 Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարութիւնս քո յաւիտեան, վասն հատուցման:

Ռ 113 Զանաւրէնս ատեցի, եւ զարեւնս քո սիրեցի: 114 Աւգնական եւ փրկիչ իմ եւ դու, եւ ես ի բանս քո յուսացայ: 115 Ի բաց եղերութ յինէն չարք, եւ քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ: 116 Աւգնեալ ինձ ըստ բանի քում եւ կեցո զիս, եւ մի յամալթ առնէր զիս ի յուսոյ իմմէ: 117 Աւգնեալ ինձ եւ ապրեցո զիս, եւ խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ: 118 Անարգեցեր զամենեսեան որ ապստամբ եղեն յարդարութեանց քոց. զի անիրաւութեամբ են խորհուրդք նոցա: 119 Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո: 120 Բեւեռեալ ընդ երկելոյ քո զմարմին իմ, զի ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ: Տունք. կդ:

Ս 121 Արարի իրաւունս եւ արդարութիւն, մի մատներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց: 122 Ընկալ զծառայս քո ի բարի, զի մի ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս: 123 Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում Տէր, եւ բանից արդարութեան քո: 124 Արա ընդ ծառայի քում ըստ ողորմութեան քում, զարդարութիւնս քո ուստ ինձ: 125 Ծառայ քո եմ եւ, իմաստուն արա զիս, եւ ծանեայց զվկայութիւնս քո: 126 Ժամ է պաշտել զՏէր, խափանեցին զարեւնս քո: 127 Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո, քան զամենայն ոսկի եւ տպազիռն: 128 Ամենայն պատուիրանք քո աջողեցան ինձ, զի ատեցի զճանապարհս չարաց:

թ 129 Մքանչելի են վկայութիւնք քո, վասն այնորիկ քննեաց զնոսա անձն իմ: 130 Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր եւ իմաստուն առնէ գտոյալս: 131 Զբերան իմ բացի եւ առի զհոգի, ի պատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ: 132 Նայեա առիս եւ ողորմեա ինձ, ըստ իրաւունս սիրողաց անուան քում: 133 Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի քում, եւ մի տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք: 134 Փրկեա զիս ի զրպարտութենէ մարդկան, եւ պահեցից զպատուիրանս քո: 135 Երեւեցո զերեսս քո ի ծառայս քո, ուստ ինձ զարդարութիւնս քո: 136 Վտակ ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ոչ պահեցին զաւրէնս քո:

չ 137 Արդար եւ դու Տէր, եւ ուղիղ եւ դատաստանք քո: 138 Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայութեանց քոց, եւ ճշմարիտ են յոյժ: 139 Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան զբանս քո թշնամիք իմ: 140 Ընտրեալ են բանք քո յոյժ, եւ ծառայ քո սիրեաց զսա: 141 Մանուկ եմ եւ արհամարհեալ, եւ զարդարութիւնս քո եւ ոչ մոռացայ: 142 Արդարութիւն քո արդարութիւն յաւիտենից, եւ արւէնք քո ճշմարիտ են: 143 Նեղութիւն եւ վիշտք գտին զիս, եւ պատուիրանք քո խաւսք իմ էին: 144 Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յաւիտեան. իմաստուն արա եւ կեցո զիս:

ր 145 Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիս իմով, լուր ինձ Տէր զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի: 146 Աղաղակեցի առ քեզ եւ փրկեա զիս, եւ պահեցից զվկայութիւնս քո: 147 Կանխեցի տարածամու՝ աղաղակեցի, եւ ես ի բանս քո յուսացայ: 148 Կանխեցին աչք իմ առաւաւտու, ի խաւսել ինձ զբանս քո: 149 Զայնի իմում լուր Տէր ըստ ողորմութեան քում, Տէր յիրաւունս քո կեցո զիս: 150 Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանաւրէնութիւն, զի յիրաւանց քոց հեռի եղեն: 151 Մերձ եւ դու Տէր, եւ ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են: 152 Իսկզբանէ ծանեայ ի վկայութեանց քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա:

ւ 153 Տես զխոնարհութիւն իմ եւ փրկեա զիս, զի զաւրէնս քո եւ ոչ մոռացայ: 154 Դատեա զդատաստան իմ եւ փրկեա զիս, եւ ըստ բանի քում կեցո զիս: 155 Հեռի է մեղաւորաց փրկութիւն, զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին: 156 Գթութիւնք քո բազում են Տէր, եւ ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս: 157 Բազում են որ հալածեն եւ նեղեն զիս, ի վկայութեանց քոց եւ ոչ խտտորեցայ: 158 Հայէի յանագորոյնս եւ մաշէի, զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին: 159 Տես զի զպատուիրանս քո սիրեցի, Տէր ողորմութեամբ քո կեցո զիս: 160 Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է յաւիտեան եւ ամենայն իրաւունք արդարութեան քո:

օ 161 Իշխանք հալածեցին զիս ի նանիր, եւ ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ: 162 Ցնծացայ եւ ի բանս քո, որպէս այն որ գտանէ աւար բազում: 163 Զմեղս ատեցի եւ անարգեցի, եւ զաւրէնս քո սիրեցի: 164 Եւթն անգամ յաւուր արիւնեցից զքեզ, վասն իրաւանց եւ արդարութեան քոյ: 165 Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զաւրէնս քո, եւ ոչ գոյ ի նոսա գայթազողութիւն: 166 Սպասեցի փրկութեան քում Տէր, եւ զպատուիրանս քո սիրեցի: 167 Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, եւ սիրեաց զնոսա յոյժ: 168 Պահեցի զպատուիրանս եւ զվկայութիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են:

ո 169 Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս: 170 Մտցեն աղաւթք իմ առաջի քո Տէր, եւ բանիս քով փրկեա զիս: 171 Բղխեսցեն շրթունք իմ զարիւնութիւնս քո, յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո: 172 Խաւսեցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են: 173 Եղիցի ձեռն քո կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի: 174 Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ արւէնք քո խաւսք իմ էին: 175 Կեցցէ անձն իմ եւ արիւնեցից զքեզ, եւ իրաւունք քո աւգնեսցեն ինձ: 176 Մոլորեցայ եւ որպէս զոչխար կորուսեալ, խնդրեա զծառայս քո զի զպատուիրանս քո եւ ոչ մոռացայ: Տունք. ծգ: Կանոնս Գորդայս. է: Սաղմոս. ժգ: Տունս. յկբ:

1 Աւրիւնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԺԹ:

Ի նեղութեան իմում եւ առ Տէր կարդացի, եւ լուալ ինձ, 2 Տէր փրկեաց զանձն իմ ի շրթանց նենգաւորաց եւ ի լեզուէ չարէ: 3 Զի՞ տացի քեզ կամ զի՞ յաւելցի՝ լեզու նենգաւոր: 4 Որպէս նետք հզարի, զի մխեալ կայծակամբք կաղնոյ: 5 Վայ է ինձ՝ զի ընդ երկար եղեւ պանդխտութիւն իմ, բնակեցի եւ ի վրանս

կեղարու: Բագում անգամ բնակեաց անձն իմ 6 ընդ այնոսիկ, ոյք ատէին զողջոյն: Ես էի խաղաղարար, յորժամ խաւսէի մարտնչէին ընդիս: Տունք. գ:

1 Արհնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻ:

Համբարձի զաչս իմ ի լերինս, ուստի եկեացէ ինձ աւգնութիւն: 2 Աւգնութիւն ինձ ի Տեառնէ եկեացէ, որ արար զերկինս եւ զերկիր: 3 Մի տար սասանութեան զոտն քո, եւ մի ննջեացէ պահապան քո: 4 Որպէս ոչ ննջէ եւ ոչ ի քուն երթայ պահապան Իսրայէլի: 5 Տէր պահեացէ զքեզ, եւ Տէր ընկալցի աջով ձեռամբ իւրով: 6 Արեգակն ի տուէ քեզ մի մեղիցէ եւ մի լուսին ի գիշերի: 7 Տէր պահեացէ զքեզ յամենայն չարէ, պահեացէ Տէր զանձն քո: 8 Տէր պահեացէ զմուտ եւ զել քո՝ յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան: Տունք. ը:

1 Արհնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԱ:

Ուրախ եղէ ես ոյք ասէին ցիս, ի տուն Տեառն երթիցուք մեք: 2 Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո Երուսաղէմ: 3 ԶԵրուսաղէմ շինեալ քաղաք, եւ բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ: 4 Անդ ելին ազգ ազգ Տեառն, վկայութիւնք Իսրայէլի խոստովան լինել անուան Տեառն: 5 Անդ արկեալ են աթոռք դատաստանի, աթոռս արկեալ ի տան Դաւթի: 6 Հարցէք զողջունէ զԵրուսաղէմի, զշինութենէ ոյք սիրէք զնա: 7 Եղիցի խաղաղութիւն ի զարութեան քում, շինութիւն յաշտարակս յամուրս քո: 8 Վասն եղբարց եւ ընկերաց իմոց խաւսեցայ զխաղաղութիւն, վասն քո 9 եւ վասն տան Տեառն Աստուծոյ մերոյ խնդրեցաք զբարութիւն քեզ: Տունք. ը:

1 Արհնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԲ:

Առ քեզ Տէր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես ի յերկինս: 2 Որպէս աչք ծառայից ի ձեռս տերանց իւրեանց, որպէս աչք աղախնոյ ի ձեռս տիկնոջ իւրոյ: Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աստուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս ի վերայ մեր: 3 Ողորմեաց մեզ Տէր ողորմեաց մեզ, զի բագում լցաք արհամարհանաւք: 4 Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատանաւք, ոյք նախատեն զմեզ արհամարհանաւք ամբարտաւանից: Տունք. ե:

1 Արհնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԳ:

Եթէ ոչ Տէր էր առ մեզ, ասաց Իսրայէլ, 2 եթէ ոչ Տէր էր առ մեզ: Ընդ յառնել մարդկան ի վերայ մեր, 3 կենդանոյն կամեցան կլանել զմեզ: Բարկանալ սրտմտութեամբ նոցա ի վերայ մեր, 4 ապա եւ ջուրք ուրեմն ընկլուզանէին զմեզ: 5 Ընդ ուղիս անցին անձինք մեր, անցին անձինք մեր ընդ ջուրս անդադարս: 6 Արհնեալ է Տէր, որ ոչ ետ զմեզ ի յորս ատամանց նոցա: 7 Անձինք մեր ապրեցան որպէս ճնճողիկ, յորոգայթէ որսողաց: Որոգայթք նոցա փշրեցան, եւ մեք ապրեցաք: 8 Աւգնութիւն է մեզ յանուանէ Տեառն, որ արար զերկինս եւ զերկիր: Տունք. ը:

1 Արհնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԴ:

Որ յուսայ ի Տէր որպէս լեառն Սիովն, մի սասանեսցի յաւիտեան՝ բնակեալն 2 յԵրուսաղէմ: Լերինք շուրջ են զնովաւ, Տէր շուրջ է զժողովրդեամբ իւրով. յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան: 3 Ոչ թողու Տէր զգաւազան մեղաւորաց ի վիճակս արդարոց, եւ արդարք մի ձգեսցեն զձեռս իւրեանց յանաւրէնութիւն: 4 Բարի առնէ Տէր բարեաց, եւ այնոցիկ ոյք ուղիղ են սրտիւք: 5 Իսկ զթիւրեալսն յափշտակութեամբ, տանի զնոսա Տէր ընդ այնոսիկ ոյք գործեն զանաւրէնութիւն. խաղաղութիւն ի վերայ Իսրայէլի: Տունք. ե: Գորդայս. խ:

1 Արհնութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԵ:

Ի դարձուցանել Տեառն զգերութիւն Սիովնի, եւ եղաք մեք միխիթարեալք: 2 Յայնժամ լցան բերանք մեր խնդութեամբ, եւ լեզուք մեր ցնծութեամբ: Յայնժամ ասացեն ի հեթանոսս, մեծ արար Տէր առնել ընդ նոսս, 3 մեծ արար Տէր զյառնել իւր ընդ մեզ. եւ մեք եղաք բերկրեալք: 4 Դարձո Տէր զգերութիւնս մեր որպէս զուխս ի հարաւոյ, 5 ոյք վարէին արտասուաւք ցնծութեամբ հնձեցեն: 6 Երթալով երթային եւ լային, ոյք բարձեալ տանէին զսերմանիս իւրեանց: Գալով եկեցեն եւ ցնծացեն, ոյք առեալ բերիցեն զորայս իւրեանց: Տունք. գ:

1 Աւրինութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԶ:

Եթէ ոչ Տէր շինէ գտուն, ի նանիր վաստակին շինաւոք նորա: Եթէ ոչ Տէր պահէ զքաղաք, ընդունայն տքնին պահապանք նորա: 2 Ի նանիր է ձեզ յառնել կանխաւ արդ արիք՝ մինչչեւ էք ննջեցեալ, եւ ոյք ուտէք զհաց ցաւոց: 3 Ի ժամանակի որպէս տացի քուն սիրելեաց իւրոց, ժառանգութիւն առն որդիք են, որոյ վարձք իւր են, այն է պտուղ որովայնի իւրոյ: 4 Որպէս նետք ի ձեռս հզարի. այնպէս են որդիքն թաւափելոց: 5 Երանի որ ելից զցանկութիւն իւր ի նոցանէն. եւ ոչ ամաչեցեն յորժամ խաւսեցին թշնամիք նոցա ընդ նոսս առ դրան: Տունք. գ:

1 Աւրինութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԷ:

Երանի ամենեցուն ոյք երկնչին ի Տեառնէ, եւ գնան ի ճանապարհս նորա: 2 Զվաստակս ձեռաց քոց կերիցես, երանի է քեզ, եւ բարի եղիցի: 3 Կին քո որպէս զայգի վայելուչ յանկիւնս տան քոյ. որդիք քո որպէս նորատունկ ձիթենոյ շուրջ զսեղանով քով: 4 Այսպէս արինեցի ամենայն մարդ որ երկնչի ի Տեառնէ. 5 արինեցէ զքեզ Տէր ի Սիովնէ: Եւ տեսցես դու զբարութիւն յԵրուսաղէմ զամենայն աւուրս կենաց քոց: 6 Տեսցես դու զորդիս որդոց քոց, խաղաղութիւն ի վերայ Իսրայէլի: Տունք. գ:

1 Աւրինութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԸ:

Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ի մանկութենէ իմմէ, ասաց Իսրայէլ: 2 Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ի մանկութենէ իմմէ, եւ ինձ ոչ յաղթեցին: 3 Զթիկունս իմ հարին մեղաւորք, ընդ երկար արարին զանաւրէնութիւնս իւրեանց: 4 Տէր արդար է, խորտակէ զուլն մեղաւորաց: 5 Ամաչեցեն եւ յետս դարձցին ամենեքեան՝ ոյք աստեան զՍիովն: 6 Եղիցին նոքա որպէս զխոտ տանեաց, որ մինչչեւ ի բուռն եկեալ էր չորացաւ: 7 Ուստի ոչ ելից զբուռն իւր հնձաւոյն, եւ ոչ զգիրկս իւր որ զորայն ժողովէր: 8 Ոչ ասացին ամենեքեան ոյք անցանէին առ նոքաւք, թէ արինութիւն Տեառն ընդ ձեզ է, եւ արինեցաք զձեզ ի տանէ Տեառն: Տունք. ը:

1 Աւրինութիւնք Աշտիճանաց . ՃԻԹ:

Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր, 2 Տէր լուր ձայնի իմում: Եղիցին ականջք քո, ի լսել զձայն աղաթից իմոց: 3 Թէ զանաւրէնութիւնս իմ պահես Տէր Տէր, Տէր ո կարէ կալ առաջի քո. 4 զի ի քէն է քաւութիւն: Վասն անուան քոյ համբերի Տէր, 5 համբեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ ի Տէր: 6 Ի պահէ առաւաւտու մինչեւ ցերեկոյ, ի պահու առաւաւտու 7 յուսացաւ Իսրայէլ ի Տէր: Ի Տեառնէ է ողորմութիւն եւ բազում ի նմանէ է փրկութիւն. 8 եւ նա փրկէ զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա: Տունք. գ:

1 Աւրինութիւնք Աշտիճանաց . ՃԼ:

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, եւ ոչ զբաւսան աչք իմ: Ոչ գնացի եւ ընդ մեծամեծս, եւ ոչ ընդ այնոսիկ ոյք սքանչելի էին քան զիս: 2 Բայց թէ խոնարհեցայ եւ որպէս մանուկ հատուցեալ ի ստենէ մաւր իւրոյ, եւ դարձ նորա անդրէն ի նոյն: Այլ հպարտացուցի արդէք զանձն իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն անձին իմոյ, 3 յուսացաւ Իսրայէլ ի Տէր յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան: Տունք. դ: Գոբղայս. խդ:

1 Արհնությունք Աշտիճանաց . ՃԼԱ:

Յիշեա Տէր գԴաւիթ, եւ զամենայն հեգություն նորա: 2 Որպէս երդուաւ Տեառն, եւ ուխտեաց Աստուծոյ Յակոբայ: 3 Եթէ ոչ մտից ի յարկս տան իմոյ, եթէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց: 4 Թէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ նինչ արտեանաց իմոց, 5 կամ հանգիստ իրանաց իմոց. մինչեւ գտից գտեղի յարկի Տեառն Աստուծոյ Յակոբայ: 6 Ահա՛ լուաք զնմանէ յԵփրաթայ, եւ գտաք զնա ի դաշտս մայրեաց: 7 Մտցուք ի յարկս նորա, երկիր պագցուք ի տեղոջ ուր կացեալ են ոտք նորա: 8 Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու եւ կտակարանք սրբութեան քոյ: 9 Երիցունք քո զգեցցին զարդարութիւն, եւ սուրբք քո ցնծալով ցնծացեն: 10 Վասն Դաւթի սիրելոյ քոյ, մի դարձուցաներ զերեսս քո յաւծելոյ քումմէ: 11 Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ եւ ոչ ստեաց նմա, ի պտղոյ որովայնէ քումմէ նստուցից յաթոռ քո: 12 Թէ պահեցեն որդիք քո զարեհս իմ, եւ զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա: Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոռ քո: 13 Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիովն, եւ ընտրեաց բնակիլ ի նմա. 14 ասէ՛ այս է հանգիստ իմ յաւիտեանս յաւիտենից, ի սմա բնակեցայ զի հաճեցայ ընդ սա: 15 Զորս սորա՛ արհնելով արհնեցից, եւ զաղքատս սորա լցուցից հացիւ: 16 Քահանայից սորա զգեցուցից զփրկութիւն, եւ սուրբք սորա ցնծալով ցնծացեն: 17 Անդ ծագեցից զեղջեր ի Դաւիթ, պատրաստ արարից զճրագ աւծելոյ իմոյ: 18 Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամաւթ, այլ ի վերայ նորա ծաղկեցէ սրբութիւն իմ: Տունք. Ժէ:

1 Արհնությունք Աշտիճանաց . ՃԼԲ:

Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ, զի բնակին եղբարք ի միասին: 2 Որպէս եւղ զի իջանէ ի գլուխ եւ ի մորուսն Ահարովնի, ի մորուացն իջանէ ի գրապանս զգեստու նորա: 3 Որպէս ցաղ զի ցաղէ ի Հերմոնէ, ի վերայ լերին Սիովնի: Անդ պատրաստեաց Տէր զարհնութիւն, եւ զկեանսն յաւիտենից: Տունք. դ:

1 Արհնությունք Աշտիճանաց . ՃԼԳ:

Աստ արհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն զՏէր, ո կայք ի տուն Տեառն ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ: 2 Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի սրբութիւն, եւ արհնեցէք զՏէր: 3 Արհնեցէ զձեզ Տէր ի Սիովնէ. որ արար զերկինս եւ զերկիր: Տունք. գ:

1 Ալելուիա . ՃԼԴ:

Արհնեցէք զանուն Տեառն, արհնեցէք ծառայք Տեառն զՏէր. 2 ո՞ կայք ի տուն Տեառն, ի գաւիթս տան Աստուծոյ մերոյ: 3 Արհնեցէք զՏէր զի բարի է, սաղմոս ասացէք անուան նորա զի քաղցր է: 4 ԶՅակովբ ընտրեաց իւր Տէր, եւ զԻսրայէլ ժառանգութիւն իւր: 5 Ես ծանեայ զի մեծ է Տէր, եւ Տէր մեծ է քան զամենայն կոռս: 6 Զամենայն զոր ինչ կամեցաւ եւ արար Տէր, յերկինս եւ յերկրի, ի ծովս եւ յամենայն խորս: 7 Հանէ զամպս ի ծագաց երկրէ, զփայլատակունս իւր յանձրեսս արար, եւ հանէ զհողմս ի շտեմարանաց իւրոց: 8 Ո եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտացոց, ի մարդոյ մինչեւ յանասուն: 9 Առաքեաց զնշանս եւ զարուեստս իւր ի մէջ քո Եգիպտոս, ի փարաւովն եւ յամենայն զաւրս իւր: 10 Ո եհար ազգս բագումս, եւ սպան զթագաւորս հզաւրս: 11 ԶՍեհովն թագաւոր ամուրիացոց, զովզ թագաւոր Բիշանու, եւ զամենայն թագաւորութիւնս քանանացոց: 12 Ետ զերկիրս նոցա ի ժառանգութիւն, ժառանգութիւն Իսրայէլի ժողովրդեան իւրոյ:

13 Տէր անուն քո յաւիտեան, Տէր յիշատակ քո ազգէ մինչեւ յազգ: 14 Դատի Տէր զժողովուրդս իւր, եւ ի ծառայս իւր մխիթարի: 15 Կուռք հեթանոսաց արծաթ եւ ոսկի են, ձեռագործք են որդոց մարդկան: 16 Բերան գոյ՝ եւ ոչ խաւսին, աչք են՝ եւ ոչ տեսանեն: 17 Ականջք են՝ եւ ոչ լսեն, եւ ոչ գոյ շունչ ի բերանս նոցա: 18 Նման նոցա եղիցին ոյք արարին զնոսա, եւ ամենեքեան ոյք յուսացեալ են ի նոսա: 19 Տուն Իսրայէլի արհնեցէք զՏէր. տուն Ահարոնի արհնեցէք զՏէր: 20 Տուն Ղեւեայ արհնեցէք զՏէր. երկիւղածք

Տեառն արհնեցէք զՏէր: 21 Արհնեալ է Տէր ի Սիոնէ, այն որ բնակեալն է յԵրուսաղէմ: Տունք. ի: Գորդայս. խդ:

1 Ալէլուիա. ՃԼԵ:

Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 2 Խոստովան եղերուք Աստուծոյ Աստուծոց, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 3 Խոստովան եղերուք Տեառն տերանց, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 4 Արար զսքանչելիս մեծամեծս միայն, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 5 Զերկինս արար իմաստութեամբ իւրով, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 6

Հաստատեաց զերկիր ի վերայ ջուրց, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 7 Արար զլուսաւորս մեծամեծս միայն, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 8 Զարեգակն արար իշխանական տուրնջեան, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 9 Զլուսին եւ զաստեղս արար իշխանական գիշերոյ, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 10 Եհար զերկիրն Եգիպտացոց անդրանկաւք իւրովք հանդերձ, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 11 Եւ եհան զԻսրայէլ ի միջոյ նորա, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 12 Ի ձեռն բարձր՝ եւ ի բագուկ իւր հզաւր, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 13 Եհերձ զծովն մեծ եւ բաժանեաց յերկուս մասունս, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 14 Եւ անցոյց զԻսրայէլ ընդ մէջ նորա, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 15 Ընկղմեաց զփարաւովն եւ զգաւրս իւր ի ծով Կարմիր, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 16 Եհան զժողովուրդ իւր յանապատ, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 17 Ո եհար զթագաւորս մեծամեծս, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 18 Եւ սպան զթագաւորս հզաւրս, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 19 ԶՍեհովն թագաւոր ամովրհացոց, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 20 ԶՈվգ թագաւոր Բեշանու, զի յաւիտեան է: 21 Ետ զերկիր նոցա ի ժառանգութիւն, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 22 Ժառանգութիւն Իսրայէլի ծառայի իւրոյ, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 23 Յիշեաց զմեզ Տէր ի խոնարհութեան մերում, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 24 Եւ փրկեաց զմեզ ի ձեռաց թշնամեաց մերոց, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 25 Ո տայ կերակուր ամենայն կենդանեաց, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 26 Խոստովան եղերուք Աստուծոյ երկնաւորի, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: Տունք. իզ:

Ի Դաւիթ. ի ձեռն Երեմիայի . աննշան յեբրայեցոցն . ՃԼԶ:

1 Ի գետս բաբելացոց, անդ նստեաք եւ լայաք. որպէս յիշեցաք մեք անդ զՍիովն: 2 Ի մէջ ուռեաց նոցա կախեցաք զկտակարանս մեր: 3 Անդ հարցանէին զերիչք մեր զբանս արհնութեան, զերեկարք մեր ստիպէին զմեզ եւ ասէին: Արհնեցէք մեզ յարհնութենէն Սիոնի: 4 Իսկ՝ զիարդ արհնեսցուք զարհնութիւնս Տեառն յերկիր աստար: 5 Եթէ մոռացայ զքեզ Երուսաղէմ, մոռացի զիս աջ իմ: 6 Կցեսցի լեզու իմ ի քիմս իմ թէ ոչ յիշեցից զքեզ թէ ոչ նախ նուագեցից զքեզ Երուսաղէմ, սկիզբն ուրախութեան իմոյ: 7 Յիշեա Տէր զորդիսն Եդովմայ յաւուրս Երուսաղէմի: Ոյք ասէին՝ քակեցէք քակեցէք մինչեւ ի հիմն հասուցէք: 8 Դուստր բաբելացոց թշուառական, երանի որ հատոյց զհատուցումն քո զոր դու մեզ հատուցեր: 9 Երանի որ կալաւ զմանկունս քո, եւ հար զքարի: Տունք. ժ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . ՃԼԵ:

Խոստովան եղէք քեզ Տէր բոլորով սրտիւ իմով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ: Զի լւար զբանս բերանոյ իմոյ, 2 երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո, եւ խոստովան եղէք անուան քում վասն ողորմութեան եւ ճշմարտութեան քոյ: Մեծ արարեր յամենայնի զանուն սուրբ քո: 3 յորում աւուր կարդամ առ քեզ վաղվաղակի լուր ինձ, եւ բագում արասցես զարութիւնս յանձն իմ: 4 Խոստովան եղիցին առ քեզ Տէր ամենայն թագաւորք երկրի, զի լուան զբանս բերանոյ քոյ, 5 եւ արհնեսցեն զճանապարհս քո: Մեծ են փառք Տեառն, 6 բարձր է Տէր, զխոնարհս տեսանէ, զբարձունս ի հեռաստանէ ճանաչէ: 7 Թէ գնացից ես ի մէջ նեղութեանց, կեցուցես զիս ի բարկութենէ թշնամոյն: Զգեցեր զձեռն քո եւ փրկեաց աջ քո 8 եւ Տէր հատուցէ ընդ իմ: Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան, զգործս ձեռաց քոց մի անտես առնէր: Տունք. ը: Գորդայս. խդ:

1 Ի կատարած . Ի Դաւիթ Սաղմոս . ՃԼԸ:

Տէր փորձեցեր զիս եւ ծանեար զիս, 2 դու ծանեար զնստել իմ եւ զյառնել իմ: 3 Ի միտ առեր զխորհուրդս իմ ի հեռաստանէ, զշաւիղս իմ եւ զվիճակս իմ դու քննեցեր: 4 եւ զամենայն ճանապարհս իմ յառաջագոյն տեսեր զի ոչ գոյ նենգութիւն ի լեզուի իմում: 5 Ահա դու Տէր ծանեար զետին իմ եւ զառաջին իմ, դու ստեղծեր զիս եւ եղիր զձեռն քո ի վերայ իմ: 6 Սքանչելի եղեւ զիտութիւն քո յինէն, զաւրացաւ եւ ոչ հանդարտեմ նմա: 7 Յո՛ւ երթայց ես յոգոյ քումմէ, եւ կամ յերեսաց քոց ես յո՛ւ փախեայց: 8 Թէ ելանեմ յերկինս՝ դու անդ ես, եւ թէ իջանեմ ի դժոխս՝ եւ անդր մաւտ ես: 9 Թէ առից զթեւս իմ ընդ առաւաւտս, եւ բնակեցայց յեզերս ծովու: 10 Սակայն եւ անդ ձեռն քո առաջնորդեցէ ինձ, եւ աջ քո ընկալցի զիս: 11 Ասացի թէ խաւար ուրեմն արդէք ծածկեաց զիս, կամ զիշեր փոխանակ լուսոյ փափկութեան իմոյ: 12 Խաւարն՝ ի քէն ոչ խաւարանայ, եւ զիշերն որպէս տիւ լուսաւոր եղիցի, եւ խաւար նորա որպէս եւ լոյս նորա: 13 Դու ստացար զերիկամունս իմ, եւ ընկալար զիս յորովայնէ մաւր իմոյ: 14 Խոստովան եղէց քեզ Տէր զի ահեղ եւ սքանչելի ես. սքանչելի են գործք քո, եւ անձն իմ զիտաց յոյժ: 15 Ոչ թաքեաւ ոսկր իմ ի քէն զոր արարեր ի ծածուկ, եւ կար զաւրութեան իմոյ ընդ ստորինս երկրի: 16 Զանգործս իմ տեսին աչք քո, եւ ի զիրս քո ամենեքեան գրեցան: Ի տուէ մոլորեցան, եւ ոչ ոք էր որ առաջնորդէր նոցա: 17 Ինձ յոյժ մեծարոյ եղեն բարեկամք քո Աստուած, եւ յոյժ զաւրացան իշխանք նոցա: 18 Թուեցի զնոսա եւ քան զաւագ բազմացան, զարթեայ եւ արդ ընդ քեզ եմ: 19 Եթէ սպանանես զմեղաւորս Աստուած, արք արեանց ի բաց եղերուք յինէն: 20 Ի հակառակութիւն եւ ի նախանձ, առցեն ի նանիր զքաղաքս քո: 21 Ոչ զատելիս քո Տէր ատեցի, այլ ի վերայ թշնամեաց քոց մաշեցայ:

22 Ատելութիւն կատարեալ ատեցի զնոսա, եւ եղեն ինձ ի թշնամիս: 23 Փորձեա զիս Աստուած եւ ծանիր զսիրտ իմ, քննեա զիս եւ ծանիր զշաւիղս իմ: 24 եւ տես թէ իցեն անարեւնութիւնք ի ճանապարհս իմ, եւ առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհս քո յաւիտենից: Տունք. իբ:

1 Ի կատարած . Սաղմոս ի Դաւիթ . ՃԼԹ:

2 Ապրեցո զիս Տէր ի մարդոյ չարէ, յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս: 3 Խորհեցան զանարեւնութիւն ի սիրտս իւրեանց, զաւր ամենայն պատրաստեցան ի պատերազմ: 4 Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զաւճին, եւ թոյնք իժից ի ներքոյ շրթանց նոցա: 5 Պահեա զիս Տէր ի ձեռաց մեղաւորի, եւ ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս: Խորհեցան խափանել զգնացս իմ, 6 թաքուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ: Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց, շուրջ զշաւիղս իմովք եղին ինձ զայթազոյթիւն: 7 Ասացի Տէր Աստուած իմ ես դու, ունկն դիր Տէր ձայնի աղաւթից իմոց: 8 Տէր Տէր զաւրութիւն փրկութեան իմոյ, հովանի զլիսոյ իմոյ յաւուր պատերազմի: 9 Մի մատներ զիս Տէր ի ցանկութիւն մեղաւորաց, խորհելով վասն իմ մի ընդ վայր հարկաներ զիս: Զի մի երբէք բարձրացին, եւ խորհուրդք նոցա մի կատարեցին: 10 վախճան կատարածի նոցա վաստակ շրթանց իւրեանց ծածկեցէ զնոսա: 11 Արկցես ի վերայ նոցա կայծակունս հրոյ, կործանեցես զնոսա. ի տառապանաց մի կարացեն կեալ: 12 Մարդոյ լեզուանոյ մի յաջողեցի ի վերայ երկրի. զայր մեղաւոր չարիք իւր որսացեն ի կորուստ: 13 Ծանեայ զի առնէ Տէր դատաստան աղքատի, եւ իրաւունս տնանկի: 14 Արդարք գոհացին զանուանէ քումմէ, բնակեցեն ուղիղք առաջի երեսաց քոց: Տունք. ժդ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ . ՃԼԻ:

Տէր կարդացի առ քեզ եւ լուր ինձ, նայեաց ի ձայն աղաւթից իմոց ի կարդալ իմում առ քեզ: 2 Ուղիղ եղիցին աղաւթք իմ որպէս խունկ առաջի քո Տէր. համբարձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի: 3 Դիր Տէր պահապան բերանոյ իմոյ. եւ զդուռն ամուր շրթանց իմոց, 4 եւ մի խոտորեցի սիրտ իմ բանիւք չարութեան: Պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ մարդս՝ որ գործեն զանարեւնութիւն ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա: 5 Խրատեցէ զիս արդարն ողորմութեամբ՝ ակն յանդիման արացէ զիս, եւղ մեղաւորի մի աւծցէ զգլուխ իմ, 6 եւ աղաւթք իմ ըստ կամաց նորա: Ընկլան մերձ առ վիմին դատաւորք նոցա 7 լուիցեն զբանս իմ զի քաղցունք են: Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի սփռեալ է ի վերայ երկրի. 8 ցրուեցան ոսկերք նոցա մերձ ի դժոխս: Առ քեզ Տէր Տէր են աչք իմ, ի քեզ յուսացայ մի հաներ զհոգի յինէն: 9 Պահեա զիս

յորոգայթէ որ թագուցաւ ինձ, ի գայթազդութենէ ոյք գործեն զանաւրեւութիւն: 10 Անկցին ի ցանցս նորա մեղաւորք, միայն եմ ես մինչեւ ուր անցից: Տունք. ժ:

1 Իմաստութիւն ի Դաւիթ . Աղաւթք, ի ժամանակի զի էր նա յայրի անդ . ՃԽԱ:

2 Ձայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, ձայնիւ իմով զՏէր աղաչեցի: 3 Սփռեմ առաջի Տեառն զաղաւթս իմ, եւ զնեղութիւնս իմ առաջի նորա պատմեցից: 4 Ի նուաղել յինէն հոգւոյ իմոյ, դու Տէր ծանեար զշաւիղս իմ, ի ճանապարհ յոր եւ գնայի թաքուցաւ ինձ որոգայթ: 5 Հայէի յաջմէ եւ տեսանէի, եւ ոչ ոք էր որ ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ, եւ ոչ ոք էր որ խնդրէր զանձն իմ: 6 Աղաղակեցի առ քեզ Տէր եւ ասացի, դու ես յոյս եւ բաժին իմ յերկիր կենդանեաց: 7 Նայեա Տէր յաղաւթս իմ զի ես խոնարհ եղի յոյժ. ապրեցո զիս ի հալածչաց իմոց զի հզաւր եղեն քան զիս: 8 Տէր հան ի բանտէ զանձն իմ, զոհանամ զանուանէ քումմէ: Ինձ սպասեն արդարք քո մինչեւ հատուցես ինձ: Տունք. ր: Գորդայս. ծգ:

1 Սաղմոս ի Դաւիթ , ի ժամանակի զի հալածեաց զնա Աբիսաթոմ որդի նորա . ՃԽԲ:

Տէր լուր աղաւթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով: Լուր արդարութեամբ քով 2 եւ մի մտաներ ոսոխ ընդ ծառայի քոյ, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն մտեղի: 3 Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ. 4 նստոյց զիս ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից: Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ, եւ սիրտ իմ խռովեցաւ յիս: 5 Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խաւսեցայ յամենայն ի գործս քո. յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, 6 եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ: Անձն իմ որպէս զերկիր ծարաւի է առ քեզ. 7 վաղվաղակի լուր ինձ Տէր զի նուաղեաց յինէն հոգի իմ: Մի դարձուցանէր զերեսս քո յինէն, նմանիցեմ այնոցիկ ոյք իջանեն ի գուր: 8 Լսելի արա ինձ առաւատուց զողորմութիւնս քո, զի ես ի քեզ Տէր յուսացայ: Յոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ: 9 Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի: Ուստ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ: 10 Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ: Վասն անուան քո Տէր կեցուցես զիս արդարութեամբ քով, 11 հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ: Ողորմութեամբ քով սատակեցես զթշնամիս իմ 12 կորուցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ: Տունք ծգ:

1 Ի Դաւիթ. առ Գողիադ . ՃԽԳ:

Աւրինեալ Տէր Աստուած իմ, որ ուսոյց զձեռս իմ ի պատերազմ, եւ զմատունս իմ ի ճակատամարտ: 2 Ողորմութիւն իմ եւ ապաւէն իմ, աւգնական իմ եւ փրկիչ իմ. ապաւէն իմ, եւ ես յուսամ ի նա: Ո հնազանդ առնէ զժողովորդս ընդ ինեւ: 3 Տէր՝ ո՞ւ է մարդ զի յայտնեցար նմա, կամ որդի մարդոյ թէ համարիս ինչ զնա: 4 Մարդ նանրութեան նմանեաց, եւ աւուրք նորա որպէս հովանի անցին: 5 Տէր խոնարհեցո զերկինս եւ էջ, մերձեաց ի լերինս՝ եւ ծխեսցին: 6 Փայլատակեա զփայլատակունս քո եւ խռովեա զնոսա, առաքեա զնետս քո եւ ցրուեա զնոսա: 7 Առաքեա զձեռն քո ի բարձանց եւ փրկեա զիս ի ջուրց բազմաց, եւ ի ձեռաց որդւոց աւտարաց: 8 Որոց բերանք իւրեանց խաւսեցան զնանրութիւն, եւ աջ նոցա աջ է մեղաց: 9 Աստուած՝ յաւրհնութիւն նոր արհնեցից զքեզ տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ասացից քեզ: 10 Ո տացէ զփրկութիւն թագաւորաց մերոց, որ փրկելոցն իցէ զԴաւիթ ծառայ իւր: Ի սրոյ չարէ փրկեա զիս՝ եւ ապրեցո զիս, 11 եւ ի ձեռաց որդւոց աւտարաց: Որոց բերանք իւրեանց խաւսեցան զնանրութիւն, եւ աջ նոցա աջ է մեղաց: 12 Որոց ուստերք իւրեանց որպէս նորատունկ, հաստատուն են ի մանկութենէ իւրեանց. դստերք նոցա զարդարեալ եւ պաճուճեալ ի նմանութիւն տաճարի: 13 Շտեմարանք նոցա լի են եւ բղիւնն ի միմեանս, խաշինք նոցա բազմածինք են եւ բազմանան ի գնացս իւրեանց, 14 եւ անոք նոցա պարարտք են: Ոչ գոյ խրամատութիւն ցանկոյ նոցա, եւ ոչ աղաղակ ի հրապարակս նոցա: 15 Արդ երանեցից ժողովրդեան որոց այս այսպէս է. նա՛՛ երանի ժողովրդեան որոյ Տէր Աստուած է նոցա: Տունք. ծգ:

1 Աւրինութեանց Սաղմոս ի Դաւիթ . ՃԽԴ:

Բարձր առնել գրեզ Աստուած իմ եւ թագաւոր իմ, եւ արհնեմ զանուն քո յաւիտեան՝ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: 2 Զարհանապազ արհնեցից գրեզ, եւ գովեցից զանուն քո յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից: 3 Մեծ է Տէր եւ արհնեալ է յոյժ, եւ մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ: 4 Ազգք եւ ազգք գովեցեն զգործս քո, եւ զգաւրութիւնս քո պատմեցեն: 5 Զմեծվայելչութիւն փառաց սրբութեան քոյ խաւսեցին, եւ զսքանչելիս քո պատմեցեն: 6 Զգաւրութիւն ահի քոյ ասացեն, եւ զմեծութիւնս քո պատմեցեն: 7 Զյիշատակ բազում քաղցրութեան քո բխեցեն, եւ արդարութեամբ քով գնծացեն: 8 Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ եւ բազումողորմ: 9 Քաղցր է Տէր առ ամենեսեան, եւ գթութիւն նորա ի վերայ ամենայն արարածոց իւրոց: 10 Խոստովան եղիցին առ քեզ Տէր ամենայն գործք քո, եւ սուրբք քո արհնեցեն գրեզ: 11 Զփառս արքայութեան քոյ ասացեն, եւ զգաւրութիւնս քո պատմեցեն: 12 Ճանաչել որդւոց մարդկան զգաւրութիւն քո, զփառս մեծվայելչութիւն արքայութեան քոյ: 13 Արքայութիւն քոյ արքայութիւն ամենայն յաւիտենից, եւ տէրութիւն քոյ ազգէ մինչեւ յազգ: Հաւատարիմ է Տէր յամենայն ի բանս իւր, եւ արդար է յամենայն ի գործս իւր: 14 Հաստատ է Տէր զամենայն գայթազդեալս, եւ կանգնէ զամենայն զլորեալս: 15 Աչք ամենեցուն ի քեզ յուսան, եւ դու տաս կերակուր նոցա ի ժամու: Տաս դու նոցա եւ կերակրին, 16 բանաս զձեռն քո, լցուցանես զամենեսեան քաղցրութեամբ կամաւք քովք: 17 Արդար է Տէր յամենայն ճանապարհս իւր, եւ սուրբ է յամենայն ի գործս իւր: 18 Մերձ է Տէր առ ամենեսեան ոյք կարդան առ նա, առ ամենեսեան ոյք կարդան առ նա ճշմարտութեամբ: 19 Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ Տէր. աղաւթից նոցա լսէ եւ կեցուցանէ զնոսա: 20 Պահէ Տէր զամենեսեան ոյք սիրեն զնա, եւ զամենայն մեղաւորս սատակէ Տէր: 21 Զարհնութիւնս Տեառն խաւսեցի բերան իմ. արհնեցէ ամենայն կենդանի զանուն սուրբ նորա յաւիտեան, եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Տունք. իբ: Գորդայս. ծբ:

1 Ալէլուիա. Անգեայ եւ Զաքարիայ . ՃԽԵ:

2 Արհնեա անձն իմ զՏէր. արհնեցից զՏէր ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից Աստուծոյ իմոյ մինչեւ եմ ես: 3 Մի յուսայք յիշխանս յորդիս մարդկան, զի ոչ գոյ փրկութիւն ի նոսա: 4 Ելցէ հոգի ի նոցանէ՝ եւ դարձցին անդրէն ի հող, եւ յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա: 5 Երանի ում Տէր Աստուած Յակոբայ աւգնական է նմա, եւ յոյս նորա ի Տէր Աստուած է: 6 Որ արար զերկինս եւ զերկիր, զծով եւ զամենայն որ է ի նոսա: 7 Պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, եւ առնէ իրաւունս զրկելոց: Տայ հաց քաղցելոց, 8 եւ արձակէ զկապեալս Տէր: Տէր բանայ զաչս կուրաց, եւ կանգնէ զզլորեալս: Տէր սիրէ զարդարս, 9 Տէր պահէ զպանդուխտս. զորքս եւ զայրիս ընդունի Տէր, եւ զճանապարհս ամպարշտաց կորուսանէ: 10 Թագաւորեցէ Տէր յաւիտեան, Աստուած քո Սիովն ազգէ մինչեւ յազգ: Տունք. ժ:

1 Ալէլուիա. Անգեայ եւ Զաքարիայ . ՃԽԶ:

Արհնեցէք զՏէր՝ զի բարի է. սաղմոսք Աստուծոյ մերում քաղցրացի արհնութիւն: 2 Շինէ զԵրուսաղէմ Տէր, եւ զգրուեալսն Բարայելի ժողովէ: 3 Բժշկէ զբեկեալ սիրտս, եւ պատէ զամենայն վէրս նոցա: 4 Թուէ զբազմութիւն աստեղաց, եւ զամենեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ: 5 Մեծ է Տէր մեր եւ մեծ է զաւրութիւն նորա, իմաստութեան նորա ոչ գոյ բաւ: 6 Ընդունի զհեզս Տէր, եւ խոնարհ առնէ զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր: 7 Արհնեցէք զՏէր խոստովանութեամբ, սաղմոս ասացէք նմա արհնութեամբ: 8 Զգեցոյց զերկինս ամպովք, պատրաստ արար զանձրելի իւր յերկիր: Բուսոյց զխոտ ի լերինս, զդալարի ծառայութիւն մարդկան: 9 Այն որ տայ անասնոց զկերակուր իւրեանց. ձագաց ագռաւուց որ կարդան առ նա: 10 Ոչ թէ ընդ զաւրութիւնս ձիոյ կամեցաւ Տէր, եւ ոչ ընդ երանս առն սկայի հաճեցաւ: 11 Այլ հաճեցաւ Տէր յերկիւղածս իւր, եւ ընդ այնոսիկ ոյք յուսան յողորմութիւն նորա: Տունք. ժբ:

Ալէլուիա. Անգեայ եւ Զաքարիայ . ՃԽԷ:

12 Գովեա Երուսաղէմ զՏէր: Եւ արհնեա զԱստուած քո Սիովն: 13 Զի զաւրացոյց զնիզս դրանց քոց, եւ արհնեաց զորդիս քո ի քեզ: 14 Որ եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ: 15 Որ առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա: 16 Դնէ զձինս որպէս զասր, եւ

զմեզ որպէս փոշի ցանեաց: 17 Արկանէ զսառն որպէս պատառս, առաջի ցրտոյ նորա ո կարէ կալ: 18 Առաքէ զբան իւր եւ հալէ զնոսա, հնչեացեն հողմք եւ գնացեն ջուրք: 19 Ո պատմէ զբան իւր Յակովբայ, զարդարութիւն եւ զիրաւունս Իսրայէլի: 20 Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր, եւ զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա: Տունք. Ժ. Գորդայս. լք:

1 Ալէլուիա. Անգեայ եւ Զաքարիայ . ՃԽԸ:

Աւրինեցէք զՏէր յերկնից, արինեցէք զնա ի բարձանց: 2 Աւրինեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա, արինեցէք զնա ամենայն զաւրութիւնք նորա: 3 Աւրինեցէք զնա արեգակն եւ լուսին, արինեցէք զնա ամենայն աստեղք եւ լոյս: 4 Աւրինեցէք զնա երկինք երկնից, ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս արինեցէք զանուն Տեառն: 5 Զի նա ասաց եւ եղեւ, հրամայեաց եւ հաստատեցաւ: 6 Կարգեաց զնոսա յաւիտեանս յաւիտենից, հրաման ետ եւ ոչ անցանէ: 7 Աւրինեցէք զՏէր յերկրէ վիշապք, եւ ամենայն խորք: 8 Հուր եւ կարկուտ ձիւն եւ սառն, հողմ եւ մրրիկ որ առնեն զբան նորա: 9 Լերինք եւ ամենայն բլուրք, ծառք պտղաբերք եւ ամենայն մայրք: 10 Գազանք եւ ամենայն անասունք, սողունք եւ ամենայն թռչունք թռուորք: 11 Թագաւորք երկրի եւ զաւրք իւրեանց, իշխանք եւ ամենայն դատաւորք երկրի: 12 Երիտասարդք եւ կուսանք, ծերք եւ տղայք արինեցէք զանուն Տեառն: Բարձրացաւ անուն նորա միայն, 13 խոստովանութիւն նմա յերկինս եւ յերկրի: Բարձր առնէ Տէր զեղջէւր ժողովրդեան իւրոյ, 14 արինեցէք յամենայն սրբոց նորա, որդւոցն Իսրայէլի, ժողովուրդ որ մերձ է առ Տէր: Տունք. Ժդ:

1 Ալէլուիա. Անգեայ եւ Զաքարիայ . ՃԽԹ:

Աւրինեցէք զՏէր յարինութիւն նոր, արինութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց: 2 Ուրախ եղեւ Իսրայէլ յարարիչ իւր, որդիք Սիովնի ցնծացեն ի թագաւորն իւրեանց: 3 Աւրինեցէք զանուն նորա արինութեամբ, սաղմոսիւք եւ արինութեամբ սաղմոս ասացեն նմա: 4 Հաճի Տէր ընդ ժողովուրդս իւր սուրբ, եւ բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան: 5 Պարծեսցին սուրբքն փառաւք, եւ ցնծացեն ի հանգիստ իւրեանց, 6 եւ բարձր արասցեն զԱստուած բերանովք իւրեանց: Սուրբ երկսայրիք են ի ձեռս նոցա, 7 առնուլ հատուցումն ի հեթանոսաց, յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց: 8 Կապել զթագաւորս նոցա կապանաւք, զգաւաւորս նոցա ձեռակապաւ երկաթեաւ: 9 Առնել ի նոսա զդատաստանն գրեալ. փառք այս են յամենայն սրբոց նորա: Տունք. Ը:

1 Ալէլուիա. ՃԾ:

Աւրինեցէք զԱստուած ի սրբութեան նորա, արինեցէք զնա հաստատութեան ի զաւրութեան նորա: 2 Աւրինեցէք զնա ի զաւրութեան նորա, գովեցէք զնա ի բազում մեծութեան նորա: 3 Աւրինեցէք զնա ի ձայն արինութեան, արինեցէք զնա սաղմոսիւք եւ արինութեամբ: 4 Աւրինեցէք զնա ցնծութեամբ, գովեցէք զնա ուրախութեամբ: 5 Աւրինեցէք զնա ի բանս քաղցունս, արինեցէք զնա ի բարբառ լսելի: Աւրինեցէք զնա ի ձայն գոհութեան. 6 ամենայն հոգիք արինեցէք զՏէր: Տունք. Գ. Գորդայս. իք: Կանոնս տունք. յիսր: Զորք կանոնս տունք ոյիսր: Միահամուռ Մաղմոսս՝ գորդայս. ծգ: Մաղմոս ձծ: Տունք ի սմա սնկք:

Այս Սաղմոս ինքնագիր Դաւթի արտաքոյ թուոց: Ի ժամանակ ի զի ել նա նահատակ ընդդէմ Գողիաթու , առաջի Շաւուղի:

1 Փոքր էի եւ յեղբարս իմ. եւ կրտսեր ի տան հաւր իմոյ, արածէի զխաշինս հաւր իմոյ: 2 Զեռք իմ արարին զսաղմոսարանս, եւ մատունք իմ կազմեցին զգործի արինութեան: 3 Բսկ արդ՝ ո պատմեսցէ զայս Տեառն իմում, ինքն Տէր ամենայնի լուիցէ զամենայն: 4 Որ առաքեաց զհրեշտակ իւր եւ ամբարձ զիս ի հաւտէ խաշանց հաւր իմոյ, եւ աւծ զիս յաւծումն իւրոյ իւրոյ: 5 Եղբարք իմ զեղեցիկք եւ մեծամեծք, եւ ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա Տէր: 6 Ելի եւ ընդ առաջ այլազգւոյն, եւ նզովեցի զկուռս նորա: 7 Ես հանի գտուսեր ի նմանէ եւ հատի զզլուխ նորին, եւ բարձի զնախատինս յորդուցն Իսրայէլի: Տունք. Է:

ԿՍՏԱՐԵՑԱԻ ԳԻՐՔ ՍՍՂՄՈՍԱՅՆ ԴԱԻԹԻ:

ԱՌԱՎԲ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

ԱՌԱՎԲ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

1 Որդոյ Դաւթի թագաւորի Իսրայէլի յերուսաղէմ:

Գլուխ Ա.

Ա 2 Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ՝ 3 իմանալ զբանս հանճարոյ: Ընդունել զգարձուածս բանից: Ի միտ առնուլ զարդարութիւն ճշմարիտ, եւ ուղղել զիրաւունս: 4 Զի տացէ անմեղաց զխորագիտութիւն. մանկանց տղայոց զմիտս եւ զհանճար: 5 Որոց իբրեւ լուիցէ իմաստունն՝ իմաստնագոյն լիցի, իսկ որ հանճարեղն իցէ՝ զառաջնորդութիւն ստասցի: 6 Ի միտ առցէ զառակս եւ զբանս խորինս, զճառս իմաստնոց եւ զառակս նոցա: 7 Սկիզբն իմաստութեան երկելոյ Տեառն. հանճար բարի ամենեցուն որ առնեն զնա: Պաշտան բարի առ Աստուած՝ սկիզբն զգաւնութեան: զիմաստութիւն եւ զխրատ՝ ամպարիշտք անգոսնեն: 8 Լուր որդեակ խրատու հաւր քոյ, եւ մի մերժեր զաւրէնս մաւր քոյ: 9 զի պսակ շնորհաց ընկալցի զլուխ քո. եւ մանեակ ոսկի ի պարանոցի քում:

Բ 10 Որդեակ՝ մի խաբեսցեն զքեզ արք ամպարիշտք. եւ մի ախորժեսցես՝ 11 եթէ կոչեսցեն զքեզ՝ եւ ասիցեն. եկ ընդ մեզ՝ կցորդ լեր արեան. ծածկեսցուք յերկրի զայր արդար ի տարապարտուց: 12 Կլցուք զնա կենդանւոյն իբրեւ դժոխք. եւ բարձցուք զիշատակս նորա յերկրէ: 13 եւ զստացուածս նորա զպէսպէսս ըմբռնեսցուք: 19ցուք գտունս մեր աւարաւ: 14 Զվիճակ քո արկ ընդ մեզ. քսակ հասարակաց ստասցուք ամենեքեան. զանձարան ի միասին եղիցի մեր: 15 Որդեակ՝ մի երթար ճանապարհ ընդ նոսա. խոտորեալ գոտն քո ի շաղաց նոցա: 16 Զի ոտք նոցա ի չարիս ընթանան, եւ արագունք են հեղուլ զարին: 17 Զի ոչ եթէ տարապարտուց ձգեն գործիս թոչնոց: 18 զի նոքին իսկ որ սպանութեանն հաղորդք են՝ զանձեն անձանց իւրեանց զչարիս: Կործանումն արանց անաւրինաց չար է: 19 Այս ճանապարհք են ամենեցուն որ գործեն զանաւրէնս. զի ամպարշտութեամբն զանձինս իւրեանց սատակեն:

Գ 20 Իմաստութիւն յելս ճանապարհաց գովի, եւ ի հրապարակս համարձակութիւն բերէ. 21 եւ ի գլուխս պարսպաց քարոզի, եւ առ դրունս հզաւրաց յաճախէ. եւ ի դրունս քաղաքաց համարձակեալ խաւսի: 22 Յորքան ժամանակս անմեղք իցեն զհետ արդարութեան, մի ամաչեսցեն: Իսկ անմիտք ցանկացաւոր թշնամանաց՝ ամպարշտեալք ատեցին զիմաստութիւն: 23 եւ դատապարտք եղեն յանդիմանութեանց: Ահաւասիկ առաջի առնեմ ձեզ զհոգւոյ իմոյ զպատգամս. ուսուցից զբանս իմ ձեզ: 24 Քանզի կոչէի եւ ոչ լսէիք՝ յերկարի զբանս իմ՝ եւ ոչ անսայիք: 25 Այլ ապախտ առնէիք զխորհուրդս իմ. եւ յանդիմանութեանց իմոց ոչ անսայիք: 26 Այսուհետեւ՝ եւ ծիծաղեցայ զկորստեամբ ձերով. եւ ոտնհար եղեց յորժամ զայցէ նեղութիւն եւ պաշարումն: 27 Եւ յորժամ հասանիցէ ձեզ յանկարծակի խռովութիւն, եւ կործանումն ի նմանութիւն մրրկի գայցէ: Կամ յորժամ հասանիցէ ձեզ սատակումն, 28 իցէ զի կարդայցէք առ իս՝ եւ ես ոչ լսիցեմ ձեզ: Խնդրեսցեն զիս չարք՝ եւ ոչ գտանիցեն: 29 Զի ատեցին զիմաստութիւն. եւ զերկելոյ Տեառն ոչ խնդրեցին: 30 Եւ ոչ կամէին անսալ խորհրդոց իմոց, եւ արհամարհեցին զյանդիմանութիւնս իմ: 31 Այսուհետեւ կերիցեն զպտուղս ճանապարհաց իւրեանց. եւ իւրեանց ամպարշտութեամբն յագեսցին: 32 Փոխանակ զի գրկէին, զտղայս կոտորեցին. եւ կշտամբութիւն զամպարիշտս սատակեսցէ: 33 Իսկ որ ինձ լսէ՝ բնակեսցէ յուսով. եւ դադարեսցէ աներկելոյ յամենայն չարութենէ:

ԱՌԱՎԲ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Բ.

Դ 1 Որդեակ՝ եթէ ընկալեալ զպատգամս պատուիրանի իմոյ ծածկեսցես յանձին քում: 2 լուիցէ իմաստութեան ունկն քո. եւ առակեսցես զսիրտ քո ի հանճար. եւ աւանդեսցես զնա որդւոյ քում ի խրատ: 3 Զի եթէ զիմաստութիւն կոչեսցես ի քեզ, եւ հանճարոյ տացես զանձն քո: 4 Եւ եթէ խնդրեսցես զնա իբրեւ զարծաթ ընտիր. եւ իբրեւ զգանձս քննեսցես զնա: 5 Յայնժամ ի միտ առցես զերկելոյ Տեառն, եւ զբարութիւն Աստուծոյ գտցես: 6 Զի Տէր տայ զիմաստութիւն. եւ յերեսաց նորա զիտութիւն եւ հանճար: 7 Գանձէ ուղղոց զփրկութիւն. վերակացու լինի զնացից նոցա: 8 Պահել զճանապարհս իրաւանց. եւ զճանապարհս

երկիւղածաց իւրոց ամբացուցէ: 9 Յայնժամ ի միտ առցես զարդարութիւն եւ զիրաւունս. եւ ուղղեսցես զամենայն շաւիղս բարութեան: 10 Ձի եթէ եկեսցէ իմաստութիւն ի միտս քո. եւ զհանճար անձին քում բարի համարեսցիս լինել: 11 Խորհուրդք բարեաց զգուշացիս զքեւ՝ եւ միտք սուրբք պահեսցեն զքեզ: 12 Ձի ապրեցուցես զքեզ ի ճանապարհէ չարէ, եւ յառնէ որ խաւսիցի եւ ոչինչ հաւատարիմս: 13 Ոհ որոց թողեալ իցէ զճանապարհս ուղիղս՝ գնալ ի ճանապարհս խաւարինս: 14 Որ ուրախ լինիցին ընդ չարիս, եւ խնդայցեն ընդ խոտորումն չարութեան: 15 Որոց թելք իցեն ճանապարհք իւրեանց, եւ կամակոր շաւիղք նոցա: 16 Հեռի առնել զքեզ յուղիղ ճանապարհէ, եւ աւտարացուցանել յարդար խորհրդոց: Որդեակ իմ, մի հասցեն քեզ խորհուրդք չարք, 17 որոց թողեալ իցէ զուսումն մանկութեան. 18 եւ մոռացեալ զուխտն աստուածեղէն: Ձի եղ մերձ ի մահ զտուն իւր, եւ մաւտ ի դժոխս՝ ընդ երկրածինս զշաւիղս իւր: 19 Ամենեքեան որ գնան ընդ նոսա՝ ոչ դարձցին. այլ եւ ի զոջումն եւս եկեսցեն: Եւ ոչ ժամանեսցեն ի ճանապարհս ուղիղս. եւ ոչ հասցեն ի տարեկանս կենդանութեան: 20 Ձի եթէ գնացեալ էր ի ճանապարհս բարիս, գտանէին արդէք զշաւիղս արդարութեան զդիրինս: Քաղցրացեալք եղիցին բնակիչք երկրի անմեղք մնացեն ի նմա: 21 Ձի ուղիղք բնակեսցեն յերկրի. եւ անարատք մնացեն ի նմա: 22 Ճանապարհք ամպարշտաց կորիցեն յերկրէ. եւ անաւրէնք մերժեսցին ի նմանէ:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Գ.

Ե 1 Որդեակ՝ զաւրէնս իմ մի մոռանար: եւ զբանս իմ պահեսցես ի սրտի քում: 2 Ձի ընդերկարութիւն կենաց, եւ ամբ կենդանութեան եւ խաղաղութեան յաւելցին քեզ: 3 Ողորմութիւն եւ հաւատք ի քէն մի պակասեսցեն: Արկ զնոսա ընդ պարանոց քո, եւ զքեա զնոսա յընդարձակութիւն սրտի քո. 4 եւ զտցես շնորհս: Եւ խորհեաց զբարիս առաջի Տեառն եւ մարդկան: 5 Լեր յուսացեալ ի Տէր յամենայն սրտէ քումմէ, եւ յիմաստութիւն քո մի հպարտանար: 6 Յամենայն ճանապարհս քո ծանիր գնա զի ուղիղ արասցէ զճանապարհս քո: եւ ոտն քո մի գայթաղեսցի: 7 Մի լինիր իմաստուն յաչս անձին քոյ՝ այլ երկիր ի Տեառնէ, եւ խոտորեալ յամենայն չարութենէ: 8 Ապա բժշկութիւն եղիցի մարմնոյ քում. եւ դարման ոսկերաց քոց:

Ձ 9 Պատուեալ զՏէր ի քոց արդար վաստակոց. եւ հան նմա պտուղ ի քոց արդարութեան արմտեաց: 10 Ձի լցցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցորենոյ, եւ զինեաւ հնձանք քո առաւել եւս բոխեսցեն: 11 Որդեակ՝ մի լքանիր ի իւրատու Տեառն, եւ մի լուծանիցիս յանդիմանեալ ի նմանէ: 12 Ձի զոր սիրէ Տէր՝ իւրատէ տանջէ զամենայն որդի զոր ընդունի:

Ե 13 Երանեալ է այր որ եզիտ զիմաստութիւն, եւ մահկանացու՝ որ ետես զհանճար: 14 Ձի լաւ է զվաճառն զայն գտանել՝ քան զգանձս ոսկւոյ եւ արծաթոյ: 15 Պատուականագոյն է նա քան զականս պատուականս. եւ ոչ ինչ է չար որ հակառակ կայցէ նմա: Յայտնի է ամենեցուն որ մերձին ի նա. եւ ամենայն ինչ որ պատուական է՝ շարժէ զնա: 16 Ձի երկայնաւորք եւ ամբ կենաց յաջմէ իւրմէ, եւ յահեկէ իւրմէ փառք եւ մեծութիւն: Ի բերանոյ բոխէ արդարութիւն. զաւրէնս եւ զողորմութիւն ի լեզուի իւրում կրէ: 17 Ճանապարհք նորա ճանապարհք բարեաց, եւ ամենայն շաւիղք նորա խաղաղութեամբ: 18 Փայտ կենաց է ամենեցուն որ պատասպարին ի նա, եւ որ յենուն ի նա իբրեւ ի Տէր հաստատութեամբ: 19 Աստուած իմաստութեամբ հիմունս արկ երկրի. պատրաստեաց զերկինս խորհրդով: 20 Հանճարով իւրով զանդունդս պատառեաց. եւ ամպք հոսեցին զանձրել:

Ը 21 Որդեակ՝ պահեա զխորհուրդս իմ, եւ զիմաստութիւն: 22 զի կեցցէ անձն քո, եւ շնորհք իցեն ի վերայ պարանոցի քոյ. եղիցի բժշկութիւն մարմնոյ քում, եւ դարման ոսկերաց քոց: 23 Ձի գնացես յուսով խաղաղութեան յամենայն ճանապարհս քո. եւ ոտն քո մի գայթաղեսցի: 24 Ձի եթէ նստիցես՝ աներկելոյ իցես. եւ եթէ ննջեսցես՝ քաղցր քունեսցես: 25 Ոչ երկիցես ի զարհուրանաց ի վերայ հասելոց եւ յարշաւանաց ամպարշտաց ի վերայ եկելոց: 26 Ձի Տէր եղիցի ի վերայ ամենայն ճանապարհաց քոց. եւ հաստատեսցէ զոտն քո զի մի գայթաղեսցի:

Թ 27 Մի յապաղեր բարի առնել կարատելոյ, յորժամ ձեռնհաս իցես աւգնել նմա: 28 Մի ասիցես թէ երթ եւ եկեսցիր, եւ վաղիւ տաց: զի կարաւոյ եւս իցես բարի առնել. զի ոչ զիտես զինչ վաղիւն ծնանիցի քեզ: 29 Մի նիւթեր բարեկամի քում չարիս՝ որ յեցեալ եւ յուսացեալ իցէ ի քեզ: 30 Մի թշնամանասէր լինիր մարդոյ ի

տարապարտուց. զի մի չար ինչ գործեսցէ քեզ: Մի ստանար նախատինս յարանց չարաց. 31 եւ մի նախանձիր ընդ ճանապարհս նոցա: 32 Զի պիղծ է առաջի Տեառն ամենայն անաւրէն. եւ ընդ արդարս ոչ հաղորդի: 33 Անէծք Տեառն ի տունս ամպարշտաց յարկք արդարոց ւարինին: 34 Տէր ամբարտաւանից հակառակ կայ. եւ տայ շնորհս խոնարհաց: 35 Զփառս իմաստունք ժառանգեսցեն. իսկ անմիտք բարձրացուցին զանարգանս:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Դ.

Ժ 1 Լուարուք մանկունք զխրատ հաւր. եւ անսացէք ստանալ զիմաստութիւն: 2 զի պարգէս բարեաց պարգեւեցից ձեզ: Զաւրէնս իմ մի թողուք. 3 զի որդի եղեալ եմ եւ ես հպատակ հաւր իմոյ, եւ սիրեցեալ յաջս մաւր իմոյ: 4 Որք ուսուցանէին զիս՝ եւ ասէին. հաստատեսցի բան մեր ի սրտի քում: Պահեա զպատուիրանս իմ եւ կեաց. 5 ստացիր զիմաստութիւն. ստացիր զհանճար՝ եւ մի մոռանար: Մի արհամարհէր զպատգամս բերանոյ իմոյ, եւ մի խոտորիք ի բանից շրթանց իմոց: 6 Մի թողուր զնա, եւ պատսպարեսցէ զքեզ. սիրեա զնա՝ եւ պահեսցէ զքեզ: 7 Սկիզբն զգաւնութեան ստացիր զիմաստութիւն. եւ յամենայն ճանապարհս քո ստացիր զհանճար: 8 Շուրջ փակեա զնովաւ, եւ բարձրացուցէ զքեզ. մեծարեա զնա՝ եւ զիրկս արկցէ զքեւ: 9 Զի տացէ զլիտոյ քում պսակ շնորհաց. եւ պսակաւն վայելչութեան վերակացու լիցի քեզ:

ԺԱ 10 Լուր որդեակ՝ եւ ընկալ զբանս իմ. եւ բազմացին ամք կենաց քոց. եւ յաճախեսցին ճանապարհք կենաց քոց: 11 Զճանապարհս իմաստութեան ուսուցանեմ քեզ. իսելամուտ առնեմ զքեզ ուղիղ շաղագ: 12 Զի եթէ զնայցես՝ ոչ խափանեսցին զնացք քո. եւ եթէ ընթանայցես՝ ոչ վաստակեսցիս: 13 Բուռն հար զխրատուն իմմէ՝ եւ մի թողուցուս. այլ պահեա զնա անձին քում ի կեանս: 14 Ի ճանապարհս ամպարշտաց մի երթայցես, եւ մի նախանձիցիս ընդ ճանապարհս անաւրինաց: 15 Եւ ի տեղուջ ուր բնակիցեն՝ ընդ այն մի անցանիցես: Խոտորեա ի նոցանէ, եւ խորշեա անտի: 16 զի ոչ ննջեն, եթէ ոչ չար գործիցեն: Բարձեալ է քուն նոցա՝ եւ ոչ ննջեն. 17 որք ուսեն զկերակուրս ամպարշտութեան. եւ զինով անաւրէնութեան արբենան: 18 Գնապարհք արդարոց որպէս լոյս ծագեն առաջնորդեն եւ լուսաւորեն, մինչեւ տիւն լուսաւորեսցէ: 19 Գնապարհք ամպարշտաց խաւարինք. եւ ոչ զհտեն զհարդ գայթաղին:

ԺԲ 20 Որդեակ՝ իմոյ իմաստութեան անսա. եւ իմոց բանից մատո գունկն քո: 21 զի մի պակասեսցին՝ աղբերք քո: Պահեա զնոսա ի սրտի քում. 22 զի կեանք են որոց գտանեն զնա. եւ ամենայն մսեղոյ՝ բժշկութիւն: 23 Ամենայն պահպանութեամբ պահեա զսիրտ քո. զի ի սոցանէ են ելք կենաց: 24 Ի բաց արա ի քէն զբերան կամակոր. եւ զշրթունս անիրաւս մերժեա ի քէն: 25 Աչք քո ուղիղ հայեցին. եւ արտեւանունք քո արդար ակնարկեսցեն: 26 Զշաւիղս ուղիղս արացես ոտից քոց, եւ զճանապարհս քո ուղղեսցես: 27 Մի յաջ խոտորիցիս՝ եւ մի յահեակ. դարձո գոտն քո ի ճանապարհէ չարէ: Զի զճանապարհս որ յաջմէ են՝ զհտէ Աստուած. թիւր են ճանապարհք՝ որ ի ձախմէ են: Այլ ինքն ուղիղ արացէ զշաւիղս քո, եւ զճանապարհս քո խաղաղութեամբ յառաջեցուցէ:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Ե.

ԺԳ 1 Որդեակ՝ իմոյ իմաստութեան անսա, եւ իմոց բանից մատո գունկն քո: 2 զի պահեսցես զխորհուրդս բարեաց: զիմաստութիւն շրթանց իմոց պատուիրեմ քեզ: Մի հայիր ընդ կին չար. 3 զի մեղր կաթէ ի շրթանց կնոջ պոռնկի, որ առ ժամանակ մի պարարէ զքիմս քո. 4 բայց յետոյ դառնագոյն եւս գտանի քան զլեղի. եւ սրեալ առաւել քան գուր երկսայրի: 5 Զի ոտք անզգամի իջուցանեն զմերձաւորս նորա մահու հանդերձ ի դժոյս. 6 եւ հետք նորա չեն հաստատուն: Զի ի ճանապարհս կենաց ոչ գնան. զեղիս են ճանապարհք նորա՝ եւ ոչ յայտնիք: 7 Արդ որդեակ՝ լուր ինձ. եւ մի ապախտ առնէր զբանս իմ: 8 Հեղի արա ի նմանէ զճանապարհս քո. եւ մի մերձենար ի դրունս տանց նորա: 9 Զի մի մատնեսցես աւտարաց զկեանս քո, եւ զստացուածս քո անողորմից: 10 Զի մի լցցին աւտարք ի գաւրութենէ քումմէ, եւ մի վաստակք քո ի տունս այլոց մտանիցեն: 11 Եւ զղջացիս յետոյ յորժամ մաշիցին անդամք մարմնոյ քոյ: 12 եւ ասիցես՝ թէ զիս ըղ

ատեցի զխրատ. եւ ի յանդիմանութեանց խոտորեցաւ սիրտ իմ: 13 Ոչ լսէի ձայնի խրատտուի իմոյ, եւ ուսուցչի իմոյ ոչ մատուցանէի զունկն իմ: 14 Սակաւիկ մեւս եւս եւ եղեալ էի ի մէջ ամենայն չարեաց, ի մէջ եկեղեցւոյ՝ եւ ժողովրդեան: 15 Արբ ջուր ի քոց ամանոց, եւ ի քոց ջրհորոց աղբիւրաց: 16 Բղխեսցեն քեզ ջուրք քո ի քումմէ աղբիւրէ, եւ ի քո հրապարակս գնասցեն ջուրք քո: 17 Եղիցին քեզ միայնոյ լինել, եւ մի որ աստար հաղորդեսցէ քեզ: 18 Աղբէր ջրոյ քոյ եղիցի քեզ առանձին. եւ ուրախ լինիջիր ընդ կնոջ մանկութեան քոյ: 19 Եղն սիրոյ՝ եւ յաւանակ քոց շնորհաց խաւսեսցի ընդ քեզ եւ ի քո իմաստութիւն համարեսցի եւ ընդ քեզ եղիցի յամենայն ժամ: զի եթէ զնորա սիրովն գնայցես՝ բազմապատիկ եղիցես: 20 Մի յաճախեր առ աստարս. եւ մի փարիիր ի գիրկս՝ որ ոչ քո իցեն: 21 Զի առաջի աչացն Աստուծոյ են ճանապարհք առն. եւ յամենայն շաւիղս նորա դիտէ: 22 Անարեւութիւնք որսան զայր, եւ ի տոռունս մեղաց իւրոց շաղի իւրաքանչիւր որ: 23 Մեռանի նա ընդ անխրատս՝ վասն անխրատութեան: եւ ի բազմութենէ կենաց իւրոց զրկեցաւ. եւ կորեաւ վասն անզգամութեան:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Զ.

ԺԴ 1 Որդեակ՝ եթէ լինիցիս երաշխաւոր բարեկամի քում, մատնեցեր զանձն քո թշնամոյ: 2 Զի որոգայթ բուռն են առն շրթունք իւր, եւ ըմբոնի բանիւ բերանոյ իւրոյ: 3 Արդ՝ արա որդեակ զորինչ ես պատուիրեմ քեզ՝ եւ կեցցես. զի անկար ի ձեռս չարաց վասն բարեկամի քոյ: Արդ պնդեա եւ մի լքանիր. յորդորեա եւ զբարեկամն զոր առեր յերաշխի: 4 Մի տար քուն աչաց, եւ մի նինջ արտեւանաց քոց: 5 Զի ապրեսցիս որպէս զայծեամն ի հաղբից, եւ իբրեւ զհաւ ի ծուղակաց:

ԺԵ 6 Երթ առ մրջիւն ով վատ, եւ նախանձեա ընդ ճանապարհս նորա. եւ լեր իմաստնագոյն եւս քան զնա: 7 Զի նորա ոչ գոյ հողագործութիւն, եւ ոչ հարկադիր, եւ ոչ ընդ տերամբք է: 8 Եւ պատրաստէ ամարանի զկերակուր, եւ բազում համբարս դնէ ի հունձս: Կամ երթ առ մեղուն եւ ուսիր՝ զիա ըդ գործան է. եւ գործ նորա որպէս պարկեշտութեամբ գործի. զորոյ զվաստակն թագաւորք եւ տնանկք ի բժշկութիւն մատուցանեն: Յանկալի է ամենեցուն եւ մեծարոյ զի թէպէտ տկար է զաւրութեամբ, պատուեաց զիմաստութիւն՝ եւ յարգեցաւ: 9 Մինչեւ յե՛րբ յորսայտեալ կաս ով վատ, կամ ե՛րբ ի քնոյ զարթիցես: 10 Փոքր մի ննջիցե՛ս. փոքր մի նստիցի՛ս. փոքր մի նիբիցե՛ս. փոքր մի հանգուցանիցե՛ս զձեռն քո ի վերայ լանջաց: 11 Ապա հասանիցէ ի վերայ քո իբրեւ զչար ուղեւոր տնանկութիւն, եւ կարաւտութիւն իբրեւ զժիր սուրհանդակ: Ապա թէ անդանդաղ լինիցիս, հասանիցէ իբրեւ զաղբէր ամառն քո, եւ կարաւտութիւն իբրեւ այր մի չար ինքնահալած:

ԺԶ 12 Այր անաւրէն եւ անզգամ գնայ զճանապարհս թելրս: 13 Քանզի նոյն ինքն ակնարկէ ակամբ, եւ նշանակէ ոտամբ, եւ ուսուցանէ նշանացի մատամբք: 14 Սիրտ խոտորեալ նիւթ զչարիս. յամենայն ժամանակի այնպիսին խռովութիւնս առնէ քաղաքի: 15 Վասն այնորիկ յանկարծակի հասցէ նմա կորուստ իւր. հաշումն՝ եւ մաշումն առանց բժշկութեան: 16 Զի խնդայ ընդ ամենայն զոր ատեալ Տէր. եւ խորտակի վասն պղծութեան անձին իւրոյ: 17 Աչք թշնամանողի՝ լեզու անիրաւ, ձեռք՝ որ հեղուն զարին արդար: 18 Սիրտ՝ որ նիւթ զխորհուրդս չարութեան: ոտք՝ որ փութան գործել զչարիս, սատակեսցին: 19 Բորբոքէ զստութիւն վկայ անիրաւ, եւ արկանէ զրգոտութիւն ի մէջ եղբարց:

ԺԷ 20 Որդեակ՝ պահեա զաւրէնս հաւր քոյ, եւ մի մերժեր զխրատ մաւր քոյ: 21 Ընկալ զնոսա յանձին եւ ի գլուխ քո հանապազ. եւ արկ իբրեւ մանեակ ի պարանոց քո. 22 Յորժամ շրջիցիս՝ ընդ քեզ տարջիր, եւ ընդ քեզ եղիցի. յորժամ ննջիցես՝ պահեսցէ զքեզ. եւ յորժամ յառնիցես՝ խաւսակից իցէ քեզ: 23 Զի ճրագ է պատուիրան արինացն՝ եւ յոյս, եւ ճանապարհ կենաց՝ յանդիմանութիւն եւ խրատ: 24 Պահել զքեզ յառնակին կնոջէ. եւ ի չարախաւսութենէ աստար լեզուէ: 25 Որդեակ՝ մի յաղթեսցէ քեզ ցանկութիւն գեղոյ. եւ մի ըմբոնիցիս աչաւք քովք. եւ մի յափշտակիցիս արտեւանամբք նորա: 26 Զի գինք կնոջ պոռնկի՝ որչափ նկանակի միոջ հացի: քանզի կին չար՝ զարանց պատուականաց զհոգիս որսայ: 27 Ծրարիցէ՝ որ հուր ի գոգ՝ եւ զհանդերձսն ոչ այրիցէ: 28 Կամ գնայցէ՝ որ ի վերայ կայծականց հրոյ, եւ զոտս իւր ոչ խարշիցէ: 29 Նոյնպէս եւ որ մտանէ առ առնակին՝ առանց պատժի ոչ լիցի: եւ ոչ արդարացի ամենայն որ մերձենայ առ նա: 30 Ոչինչ են զարմանք եթէ ըմբոնեսցի որ ի գողութեան գողանայ՝ զի լցուցէ զանձն իւր քաղցեալ: 31 ապա թէ ըմբոնեսցի, եւթնպատիկ տուժեսցի. եւ զամենայն ինչս իւր տուեալ ապրեցուցանէ զանձն: 32 Իսկ

որ շնայն՝ առ պակասութեան մտաց, կորուստ անձին իւրում ստանայ: 33 Յաւս եւ անարգանս կրէ. եւ նախատինք նորա մի կորիցեն յաւիտեան: 34 Լի է նախանձու սրտմտութիւն առն նորա. եւ ոչ խնայեցէ յաւուր դատաստանի: 35 Ոչ փոխանակեցէ եւ ոչ ընդ միոյ իրիք փրկանաց զթշնամութիւն եւ ոչ վճարիցի բազում կաշառաւք:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Է.

1 Որդեակ՝ պահեա զբանս իմ, եւ զպատուիրանս իմ ծածկեա յանձին քում: Որդեակ՝ պատուեա զՏէր՝ եւ զաւրացիր, եւ բաց ի նմանէ յայլ ումեքէ մի երկնչիր: 2 Որդեակ՝ պահեա զպատուիրանս իմ եւ կեցցես. եւ զբանս իմ իբրեւ զբիբ աչաց: 3 Յեռ զնոսա ընդ մատունս քո. եւ գրեա յընդարձակութիւն սրտի քոյ: 4 Ասա զիմաստութիւն քոյր քեզ լինել, եւ զհանճար արա քեզ ծանաւթ. 5 զի պահեցէ զքեզ ի կնոջէ աւտարէ եւ ի չարէ: Յորժամ բանիք զքեզ ի պատրանս արկանիցէ. 6 ի պատուհանից տան իւրոյ ի հրապարակս կարկառեալ: 7 Ջորս տեսանիցէ յանմիտ մանկանց, զպակասամիտս յերիտասարդաց. 8 որ անցանիցեն ընդ հրապարակս առ ակամբ գնացից տան նորա. 9 եւ խաւսիցի ընդ խաւար երեկոյին. յորժամ դադարեալ ի մթոց զիշերոյն իցեն: 10 Եւ կինն ընդառաջ լինի նմա պոռնկութեան կերպարանաւք, որ յիմարեցուցանէ զմիտս երիտասարդաց՝ որ արբեալ եւ պակշտեալ: 11 Եւ ի տան ոչ դադարեն ոտք նորա: 12 Ժամանակ ինչ արտաքոյ յածի եւ ժամանակ ինչ ընդ հրապարակս առ ամենայն անկեան դարանակալ լինի: 13 Ապա բուռն հարեալ համբուրեաց զնա, եւ լրբենի երեսաւք ասէ ցնա: 14 Ուխտք խաղաղութեան են ինձ. այսաւր հատուցանեմ զաղաթս իմ: 15 Սմին իրի իսկ ելի ընդ առաջ քո. ցանկացեալ երեսաց քոց գտի զքեզ: 16 Երիզապատ պնդեցի զգահոյս իմ: Պաստառալիր եզիպտացուլք զարդարեցի: 17 Քրքմացան պատրաստեցի զանկողինս իմ. եւ զտուն իմ կինամոմով խնկեցի: 18 Եկ եւ վայելեցուք սիրով մինչեւ ցառաւաւսն. եկ եւ խաղացուք ցանկութեամբ: 19 Զի ոչ է այր իմ ի տան. այլ գնացեալ է ճանապարհի հեռի: 20 Զքսակն արծաթոյ ի ձեռին իւրում առեալ, յետ բազում ժամանակաց՝ թէ ուրեք գայցէ ի տուն: 21 Եւ մոլորեցոյց զնա բազում բանիք, եւ խեղդիր շրթանց իւրոց վարանեաց զնա: 22 Եւ նա գնաց զկնի նորա յիմարեալ՝ իբրեւ արջառ ի սպանումն, եւ իբրեւ զշուն տոռամբ: 23 Կամ իբրեւ զեղջիրու հարեալ նետիւ ընդ լերդակողմն: եւ փութայ իբրեւ զհաւ ի ծաւղակս. եւ ոչ զհտէ թէ զոգին հալածական տանի: 24 Արդ որդեակ՝ լուր ինձ. եւ անսա բանից բերանոյ իմոյ: 25 Մի խոտորեցի սիրտ քո ի ճանապարհս նորա, եւ մի մոլորիցիս ի շաւիղս նորա: 26 Զի զբազումս տապաստ արկեալ է նորա խոցոտելով, եւ անթիւ են սպանեալք ի նմանէ: 27 Ճանապարհք դժոխոց են տուն նորա. որ իջուցանեն ի շտեմբանս մահու:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Ը.

1 Վասն այսորիկ դու զիմաստութիւն քարոզեցես, զի հանճար ձայնատու լիցի քեզ: 2 Քանզի ի վերայ լերանց գլխաւորաց է, եւ ի մէջ շաւղաց հասեալ կայ. 3 եւ ի դրունս հզաւրաց սպասէ. եւ ի մուտս արհնի: ԺԸ 4 Զձեզ աղաչեմ ով մարդիկ, եւ բաշխեմ զբարբառ իմ որդւոց մարդկան: 5 Իմացարուք անմեղք զխորագիտութիւն. եւ անխրատք դիք ի սիրտս ձեր: 6 Ունկն դիք ինձ, զի զպարկեշտս բարբառիմ. եւ բոլխեմ ի շրթանց իմոց զուղղութիւնս: 7 Զի զճշմարտութիւն խոկացէ կոկորդ իմ. եւ պիղծ են առաջի իմ շրթունք սուտք: 8 Արդարութեամբ են ամենայն պատգամք բերանոյ իմոյ, եւ ոչ գոյ ի նոսա ծոռութիւն եւ ոչ թիրութիւն: 9 Ամենայն ինչ ուղիղ է իմաստնոց. եւ յարմարեալ է այնոցիկ ոյք գտանեն զգիտութիւն: 10 Ընկալարուք զխրատ՝ եւ մի զարծաթ. եւ զգիտութիւն քան զոսկի ընտիր: 11 Լաւ է իմաստութիւն քան զականս պատուականս. եւ ամենայն ինչ պատուական չարժէ զնա: 12 Ես իմաստութիւն բնակեցայ ի խորագիտութեան. զխորհուրդս եւ զգիտութիւն կոչեցի յիս: 13 Երկելո Տեառն ատեայ զանիրաւութիւն. զթշնամանս՝ եւ զհպարտութիւն, եւ զճանապարհս չարեաց: 14 Իմ է խորհուրդ եւ զգուշութիւն, եւ իմ է հանճար եւ զաւրութիւն: 15 Ինեւ թագաւորք թագաւորեն, եւ հզաւրք գրեն զարդարութիւն: 16 Ինեւ մեծամեծք մեծանան, եւ բռունք ինեւ ունին զերկիր: 17 Ես՝ որ զիսն սիրեն՝ սիրեմ. եւ որ զիսն խնդրեն՝ գտցեն շնորհս: 18 Մեծութիւն եւ փառք՝ իմ իսկ են. եւ ստացուածք բազմաց եւ արդարութիւն: 19 Լաւ է զիս

ստանալ՝ քան զոսկի եւ զականս պատուականս եւ զարդինս իմ քան զոսկի եւ զարծաթ ընտիր: 20 Ի ճանապարհս արդարութեան գնամ. եւ ի մէջ շաղաց արդարութեան շրջիմ: 21 Զի բաշխեցից սիրելեաց իմոց զմեծութիւն. եւ զգանձս նոցա լցուցից բարութեամբ:

ԺԹ Եթէ պատմեցից ձեզ զհանապազորդ լինելոցն, եւ յիշեցուցից որ յաւիտենիցն համարեալ են: 22 Տէր հաստատեաց զիս ի սկիզբն ճանապարհաց իւրոց ի գործս իւր. յառաջ քան զյաւիտեանս հաստատեաց զիս: 23 Իսկզբանէ յառաջ քան զերկիր առնել. 24 եւ նախ քան զանդունդս գործել. եւ նախ քան զղիւնել աղբիւրաց ջրոց. 25 յառաջ քան զլերինս հաստատել: յառաջ քան զամենայն բլուրս ծնաւ զիս: 26 Տէր արար զշէնս եւ զանշէնս. եւ զեզերս բնակեալս ի ներքոյ երկնից: 27 Մինչդեռ պատրաստէր զերկինս՝ ընդ նմա էի. եւ մինչ զատուցանէր զաթոռ իւր ի վերայ հողմոց: 28 Եւ յորժամ զաւրացուցանէր զամպս վերինս: եւ յորժամ հաստատուն դնէր զաղբէրս ի ներքոյ երկնից: 29 Ի դնել ծովու զհաստատութիւն իւր. զի ջուրք մի անցցեն ըստ ափն նորա: ի ժամանակի յորում հաստատուն դնէր զհիմունս երկրի. 30 եւ էի առ նովաւ պատշաճեալ: Ես էի որով ուրախ լինէր Տէր հանապազ, եւ ցնծայի առաջի նորա յամենայն ժամ: 31 Յորժամ ուրախ լինէր ընդ աշխարհին բովանդակել: եւ ցնծայր յորդիս մարդկան: 32 Արդ որդեակ՝ լուր ինձ: եւ երանելի են՝ որ զճանապարհս իմ պահիցեն: 33 Լուարուք զիմաստութիւն՝ եւ իմաստունք լերուք, եւ մի պաշարիցիք: 34 Երանեալ է այր որ լուիցէ ինձ, եւ մարդ որ զճանապարհս իմ պահիցէ: տքնիցի առ դրունս իմ հանապազ. եւ պահիցէ զսեամս մտից իմոց: 35 Զի ելք իմ են ելք կենաց, եւ պատրաստին կամք իմ ի Տեառնէ: 36 Իսկ որ յիսն մեղանչեն՝ ամպարշտեն յանձինս իւրեանց. եւ որ ատեանն զիս՝ սիրեն զմահ:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՍՈՒԻ

Գլուխ Թ.

1 Իմաստութիւն շինեաց իւր տուն, եւ կանգնեաց սիւնս եւթն: 2 Զեն զգնելիս իւր, եւ խառնեաց ի խառնելիս զգինի իւր, եւ պատրաստեաց զսեղան իւր: 3 Եւ առաքեաց զծառայս իւր, կոչել բարձր քարոզութեամբ ի խառնելիս իւր՝ 4 եւ ասէ. Որ ոք իցէ անզգամ, եկեացէ առիս: եւ ցալկասամիտսն ասէ. 5 Եկայք կերայք ի հացէ իմմէ, եւ արբէք զգինի իմ զոր խառնեցի ձեզ: 6 Թողէք զանզգամութիւն եւ կեցցիք խնդրեցէք զիմաստութիւն զի ապրեսցիք: եւ ուղղեցէք զիտութեամբ զհանճար. եւ ուղիղ ճանապարհաւ իմացարուք զխրատ:

ԻԱ 7 Որ խրատէ զչարս՝ առցէ անձին իւրում անարգանս. եւ որ յանդիմանէ զամպարիշտս՝ ատեայ զանձն: 8 Մի յանդիմանէր զչարս, զի մի ատեսցեն զքեզ: յանդիմանեա զիմաստունն, եւ սիրեսցէ զքեզ. զանմիտն, եւ յաւելցէ ատել զքեզ: 9 Տուր իմաստնոյն պատճառս՝ եւ իմաստնագոյն եւս լիցի: տեղեկացո զարդարն, եւ յաւելցէ ընդունել: 10 Սկիզբն իմաստութեան՝ երկելո Տեառն. եւ խորհուրդ սրբոց հանճար: իմանալ զարեւն՝ մտաց առատաց է: 11 Այսու արիւնակաւ բազում ժամանակս կեցցես. եւ յաւելցին քեզ ամբ կենաց: 12 Որդեակ իմ՝ թէ իմաստուն լինիցիս, անձին քում իմաստուն իցես՝ եւ ընկերաց: եւ եթէ անզգամ իցես՝ միայն պեղեսցես զչարիս: Որ հաստատի ի ստութիւն՝ նա զհողմս արածէ եւ նոյն հալածէ զթոշունս թեւաւորս: Զի եթող զճանապարհս այգւոյ իւրոյ, եւ ի շաղաց անդոյ իւրոյ մոլորեալ է: Գնայ ընդ անջրդին եւ ընդ անապատն. եւ ընդ երկիր կարգեալ ի ծարաւութ. եւ ժողովէ ձեռաւք իւրովք զանպտդութիւն: 13 Կին անզգամ եւ յանդուգն կարաւտ լիցի հացի. եւ որ ոչ գիտէ զամաւր: 14 Նստաւ առ դրունս տան իւրոյ արթոռով յայտնապէս ի հրապարակս. 15 եւ կոչէ զանցաւորս որ գնացեն ուղիղ զճանապարհս իւրեանց: 16 Որ ոք իցէ ի ձէնջ առաւել անմտագոյն՝ առ իս դարձցի: եւ պակասամտացդ հրաման տամ, եւ ասեմ: 17 հաց գաղտնի մտադէր կերիջիք, եւ ջուր գողունի՝ ախորժելով արբջիք: 18 Եւ ո՞ ոչ գիտէ թէ երկրածինք առ նմա կորնչին. եւ ի թափս դժոխոց հասանեն: Այլ դու ի բաց ոստիր, եւ մի յամեր ի տեղուջ նորա. եւ մի հաստատէր զակն քո ի նա: Զի այնպէս անցցես ընդ ջուրն աւտար. եւ անցանիցես ընդ գետն աւտարական: եւ ի ջրոյ աւտարէ ի բաց լինիցիս. եւ յաւտար աղբիւրէ մի ըմպիցես: Զի բազում ժամանակս կեցցես. եւ յաւելցին քեզ ամբ կենաց:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՍՈՒԻ:

Բան Երկրորդ:

Գլուխ Ժ.

1 Որդի իմաստուն՝ ուրախ առնէ զհայր. որդի անմիտ՝ տրտմութիւն է մար: 2 Ոչ աւգնեցեն զանձք՝ անաւրինաց. այլ արդարութիւն փրկէ ի մահուանէ: 3 Ոչ սովամահ առնէ Տէր զանձն արդարոյ. եւ զկեանս ամպարշտաց կործանեցէ: 4 Տնանկութիւն զայր խոնարհեցուցանէ ձեռք ժրաց՝ մեծացուցանեն: 5 Որդի խրատեալ՝ իմաստուն լիցի: եւ զանմիտն ի ծառայութեան վարեցէ. Ապրեցաւ ի խորշակէ որդի իմաստուն. խորշակահար լինի ամարանի որդի անաւրէն: 6 Աւրինութիւն Տեառն ի գլուխս արդարոց. զբերանս ամպարշտաց ծածկեցէ սուգ տարածամ: 7 Յիշատակ արդարոյ գովութեամբ. անուն ամպարշտաց շիջցի: 8 Սիրտ իմաստուն՝ ընկալցի զպատուիրանս. եւ ցովն շրթամբք զայթագղելով կործանեցի: 9 Որ զնայ իմաստութեամբ՝ զնայ յուսով. իսկ որ թիւրէ զճանապարհս իւր՝ յայտնի լիցի: 10 Որ ակնարկէ ակամբ նենգութեամբ՝ ժողովէ արանց գտրտմութիւն. որ յանդիմանէ համարձակութեամբ՝ առնէ զխաղաղութիւն: 11 Աղբեր կենաց յԱստուծոյ ի ձեռին արդարոյ. զբերան ամպարշտաց ծածկեցէ կորուստ: 12 Զատելութիւն գրգռէ հակառակութիւն. եւ զամենեւին որ ոչ հակառակին ծածկէ սէր: 13 Որ ի շրթանց բղխէ զիմաստութիւն. իբրեւ զաւագանաւ հարկանէ զայր անմիտ: 14 Իմաստունք ծածկեցեն զիմաստութիւն. բերան յանդգնելոյ մերձ է ի բեկումն: 15 Ստացուածք մեծատանց՝ քաղաք ամուր. բեկումն ամպարշտաց՝ աղքատութիւն: 16 Գործք արդարոց կեանս առնեն. եւ պտուղք ամպարշտաց մեղս: 17 զճանապարհս կենաց պահէ Տէր: Խրատ առանց յանդիմանութեան՝ մոլար է: 18 Ծածկեն զթշնամութիւն շրթունք արդարք. իսկ որ ի վեր հանեն զբամբասանս՝ անզգամք են: 19 Ի շատխասութենէ ոչ ապրեցիս ի մեղաց: Թէ ինայես ի շրթունս՝ իմաստուն լինիս: 20 Արծաթ ընտիր է լեզու արդարոյ. սիրտ ամպարշտի նուաղեցի: 21 Շրթունք արդարոց ճանաչեն զբարձունս. եւ անզգամք ի կարատութեան սատակեցին: 22 Աւրինութիւն Տեառն ի գլուխս արդարոց. եւ նոյն մեծացուցանէ. եւ ոչ եւս յաւելու տրտմութիւն ի սիրտ նորա: 23 Ծիծաղելով գործէ անզգամ զչար. իսկ իմաստութիւն առն նիւթ զհանճար: 24 Ըստ կորստեան շրջի ամպարիշտ. ցանկութիւն արդարոց ընդունելի է: 25 Յանցանել մրրկի՝ եղծանի ամպարիշտն. իսկ արդարոյն խոյս տուեալ՝ կեցցէ յաւիտեան: 26 Որպէս ազոխ՝ ատամանց վնասակար է՝ եւ ծուխ աչաց. նոյնպէս եւ անաւրէնութիւնք որոց վարին նովաւ: 27 Երկելո Տեառն յաւելու յաւուրս. ամբ ամպարշտաց նուաղեցին: 28 Յերկարի արդարոց ուրախութիւն. յոյս ամպարշտաց կորիցէ: 29 Ամրութիւն սրբոց երկելո Տեառն. եւ բեկումն այնոցիկ ոյք գործեն զչարիս: 30 Արդար՝ յաւիտեան ոչ դողացէ. ամպարիշտք մի բնակեցեն յերկրի: 31 Բերան արդարոյ բղխէ զիմաստութիւն, լեզու անիրաւի սատակեցի: 32 Շրթունք արանց արդարոց բղխեցեն զշնորհս. բերան ամբարշտաց կործանեցի:

ԱՌԱՎԳԸ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԱ.

1 Կշիռք նենգութեան պիղծ են առաջի Տեառն. կշիռ արդար ընդունելի է նմա: 2 Յոր վայր մտանեն թշնամանք, անդ են եւ անարգանք: Բերան խոնարհաց խոկայ զիմաստութիւն: 3 կատարումն ուղղոց առաջնորդեցէ նոցա եւ զայթագղութիւն արհամարհողաց աւերեցէ զնոսա: 4 Ոչ աւգնեցեն ինչք յաւուր բարկութեան. այլ արդարութիւն փրկէ ի մահուանէ: Մեռաւ արդար՝ եւ եթող զղջումն յոյժ: յանդուգն եւ ոտնհարութիւն լինի կորուստ ամպարշտաց: 5 Արդարութիւն անբծի ուղղէ զճանապարհս, եւ յամպարշտութիւնս արկանէ անիրաւութիւն: 6 Արդարութիւն արանց ուղղոց փրկէ զնոսա. անմտութեամբ կորնչին անաւրէնք: 7 Ի վախճանել առն արդարոյ ոչ կորնչի յոյս. բայց պարծանք ամպարշտաց կորիցեն: 8 Արդար՝ յորսողաց փրծանի, եւ փոխանակ նորա մատնի ամպարիշտն: 9 Ի բերանս անաւրինաց որոգայթ ընկերաց. իմաստութիւն արդարոց յաջողեալ է: 10 Ի բարութեան արդարոց յաւրինեցաւ քաղաք. եւ ի կորստեան ամպարշտաց եղեւ ուրախութիւն: 11 Յաւրինութեան ուղղոց բարձրացի քաղաք. եւ բերանաւք ամպարշտաց կործանեցի: 12 Արհամարհէ զընկերս այր պակասամիտ. այր իմաստուն զլռութիւն սիրէ: 13 Այր երկխաւս՝ յայտնէ զխորհուրդս յատենի, իսկ հաւատարիմն ոգով՝ ծածկէ զիրս: 14 Որոց ոչ գոյ առաջնորդութիւն՝ թաւթափին իբրեւ գտերեւ. փրկութիւն գոյ ի խորհուրդս բազումս: 15 Անզգամ՝ չարիս գործէ յորժամ խառնակիցի ընդ արդարոյ. եւ ատեալ զբարբառ զգուշութեան: 16 Կին շնորհակալ բարձր առնէ զփառս առն իւրոյ. եւ աթոռ անարգութեան՝ կին որ ատեալ զիրաւունս: Ի մեծութենէ վատք՝ կարատեալ լինին. իսկ որ ժիրքն են՝ հաստատին մեծութեամբ: 17 Անձին իւրում բարի գործէ այր

ողորմած, կորուսանէ զմարմին իւր՝ այր անողորմ: 18 Ամպարիշտ՝ գործէ զգործս անիրաւութեան. զաւակ արդարոց՝ վարձկան ճշմարտութեան: 19 Որդի արդար՝ ծնանի ի կեանս. հալածանք ամպարշտաց ի մահ: 20 Պիղծ են Տեառն ճանապարհք թերք. ընդունելի են նմա ամենայն անբիծք ճանապարհաւ: 21 Որ ձեռներէց լինի տարապարտուց, առանց պատժի ոչ լիցի: Իսկ որ սերմանէ զարդարութիւն, կայցի վարձս հաւատարիմ: 22 Իբրեւ գինդ ոսկի ի քիթի խոզի՝ այնպէս կնոջ չարաբարոյի գեղեցկութիւն: 23 Ցանկութիւն արդարոց ամենայն բարութեամբ. յոյս ամպարշտի կորիցէ: 24 Են որ զիւրեանց սերմանեն՝ եւ բազմապատիկ առնեն, եւ են՝ որ յանիրաւութենէ ժողովեն՝ եւ կարատանան: 25 Ամենայն անձն աւրինեալ՝ պարգամիտ է. եւ այր բարկացաւ՝ ագեղ է կերպարանաւ: 26 Որ խնայէ զցորեան՝ լըցէ զնա աւտարաց. եւ որ ճշդէ զցորեան՝ հրապարականէժ լիցի. այլ աւրինութիւն ի գլուխս սփռողաց: 27 Որ նիւթ զբարիս՝ խնորէ զշնորհս բարութեան. իսկ որ խնորէ զչար՝ հասցէ նմա: 28 Որ յուսայ ի մեծութիւն՝ կործանեցի, իսկ որ վերակացու լիցի արդարոց՝ նա ծագեցէ: 29 Որ ոչ գայցէ զտամբ իւրով, նա զհողմս ժառանգեցէ. եւ ծառայեցէ անմիտն իմաստնոյն: 30 Ի պտղոյ արդարութեան բուսանի ծառ կենաց. բարձցին տարածամ անձինք անաւրինաց: 31 Եթէ արդարն հազիւ կեցցէ, իսկ մեղաւորն եւ ամպարիշտն ո՞ւր գտանիցին:

ԱՌԱՎԳՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԺԲ.

1 Որ սիրէ զխրատ՝ սիրէ զիմաստութիւն. իսկ որ ատեայ զյանդիմանութիւն՝ անմիտ է: 2 Լաւ է որ գտանէ շնորհս ի Տեառնէ. իսկ այր անաւրէն կարկեցի: 3 Ոչ յաջողեցի մարդոյ յանաւրէնութենէ. արմատք արդարոց ոչ հասցին: 4 Կին ժրագլուխ՝ պսակ է առն իւրոյ: որպէս որդն՝ փայտի վնասակար է նոյնպէս կորուսանէ զայր կին չարագործ: 5 Խորհուրդք արդարոց իրաւունք: առաջնորդք են ամպարիշտք նենգութեանց: 6 Բերան ամպարշտաց նենգաւորք: բերան ուղղոց փրկեցէ զնոսա: 7 Յոր կողմ եւ դարձցի ամպարիշտն՝ եղծանի. տունք արդարոց յերկարեցին: 8 Բերան իմաստնոյ գովի ի մարդկանէ. իսկ խաթասիրտն արհամարհեցի: 9 Լաւ է մարդոյ խոնարհութեամբ ծառայել անձին, քան անձին շուք եղեալ՝ եւ հաց մուրանայցէ: 10 Արդար ողորմի անասնոյ իւրում: աղիք ամպարշտաց անողորմ են: 11 Որ գործէ զերկիր իւր՝ յագեցի հացիւ. իսկ որ զհետ երթան զանրութեան՝ պակասամիտք են: Որ ախորժէ զգինեաց դեգերանս, թողցէ ի բնակութիւն իւր զանարգանս: 12 Ցանկութիւնք ամպարշտաց՝ չար են: արմատք բարեպաշտաց՝ հաստատունք են: 13 Վասն վնասու շրթանց անկանի յորոգայթ մեղաւորն՝ եւ արդարն զերծանի ի նմանէ: Քաղցրահայեացն գթութիւն գտցէ որ պատահէ ի դրունս նեղէ զոգիս: 14 Ի պտղոյ բերանոյ առն՝ լցցի անձն իւր բարութեամբ. հատուցումն շրթանց իւրոց հատուցի նմա: 15 Ճանապարհք անմտաց՝ ուղիղ թուին առաջի նոցա: Ունկնդիր լինի խրատու իմաստունն: 16 իսկ անմիտն առ աւրին յայտնէ զբարկութիւն իւր: Թաքուցանէ զանարգանս իւր այր խորագէտ: 17 եւ զյայտ հաւատս պատմէ արդար: իսկ վկայ անաւրինաց նենգաւոր է: 18 Են՝ որ բանիւք իւրեանց խոցեն որպէս սրով. բայց լեզուք իմաստնոց բժշկեն: 19 Շրթունք ճշմարիտք հաստատեն զվկայութիւն: վկայ վաղվադուկ՝ ունի լեզու անիրաւ: 20 Նենգութիւն կայ ի սրտի չարանիւթի: իսկ որ կամին զխաղաղութիւն՝ ուրախ լիցին: 21 Ոչ է հաճոյ արդարոյ՝ եւ ոչ մի ինչ անիրաւ: իսկ ամպարիշտք լցցին չարութեամբ: 22 Պիղծ են առաջի Տեառն շրթունք սուտք. իսկ որ առնէ զհաւատս ընդունելի է նմա: 23 Այր իմաստուն՝ աթոռ հանճարոյ. սիրտ անզգամաց պատահեցէ նզովից: 24 Ձեռն ընտրելոց դիւրաւ յաղթեցէ. նենգաւորք՝ մատնեցին ի յափշտակութիւն: 25 Բան ահեղ խռովեցուցանէ զսիրտ առն արդարոյ: աւետիք բարեաց՝ ուրախ առնեն զնա: Արդարն իրաւախոհ սիրէ զանձն. խորհուրդք ամպարշտաց մեղմեխք են: Զմեղաւորս հալածեն չարիք. 26 արդարոց հասցեն բարութիւնք: Ճանապարհք ամպարշտաց մոլորեցուցէ զնոսա: 27 ոչ պատահեցէ որս նենգաւորի: Ստացուածք պատուական է այր սուրբ եւ առատ: 28 Ի ճանապարհս արդարութեան կեանք. ճանապարհք ոխակալաց մահ:

ԱՌԱՎԳՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԺԳ.

1 Որդի խորագէտ հնազանդ հաւր. որդի անհնազանդ՝ ի կորուստ եղիցի: 2 Ի պտղոյ արդարութեան կերիցէ առատ. անձինք անաւրինաց սատակեցին տարածամ: 3 Որ խնայէ ի բերան իւր՝ պահէ զանձն. իսկ որ յանդուգն է շրթամբք՝ խռովէ զանձն իւր: 4 Ի կարատութեան է ամենայն վատ. ձեռք ժրաց ի դարմանս: 5 Զբան անիրաւ՝ ատեայ արդար. իսկ ամպարիշտն ամաչէ, եւ ոչ գտցէ համարձակութիւն: 6 Արդարութիւն պահէ զանմեղս ճանապարհաւ. զամպարիշտս անզգամեցուցանեն մեղք: 7 Են որ մեծացուցանեն զանձինս՝ եւ ոչինչ ունին, եւ են որ խոնարհեցուցանեն զանձինս՝ եւ լի են մեծութեամբ բազմաւ: 8 Փրկանք անձին մարդոյ՝ մեծութիւն իւր. իսկ տնանկն ոչ հանդարտէ պատուհասի: 9 Լոյս արդարոց՝ յամենայն ժամ. լոյս ամպարշտաց՝ շիջցի: Անձինք նենգաւորք՝ մոլորեցին ի մեղս այլ արդարք՝ գթասցին եւ ողորմեցին: 10 Անզգամ թշնամանաւք գործէ զչարիս. իսկ որ իրաւախոհքն են յանձինս՝ իմաստունք են: 11 Մեծութիւն խոկեալ անիրաւութեամբ՝ պակասեցէ. իսկ որ աստուածպաշտութեամբ ժողովէ՝ բազմացի: Լաւ է ի սկզբան աւգնել սրտիւ. քան որ վաղվաղիցէ խոստանալ: 12 Եւ կախեալ կայցէ զյուսոյ: Արդար ողորմի՝ եւ տայ փոխ: Ծառ կենաց ցանկութիւն բարեաց: 13 Որ արհամարհէ զիրաւք՝ արհամարհեցի ի նոցանէ. որ երկնչի ի պատուիրանէն՝ առողջ լիցի: Որդւոյ նենգաւորի՝ բարի ինչ մի եղիցի. ծառայի իմաստնոյ՝ յաջողեցին գործք իւր, եւ ուղղեցին ճանապարհք նորա: 14 Աւրէնք իմաստնոյ աղբււր կենաց. իսկ անմիտն ընդ որոգայթիւ մեռցի: 15 Իմաստութիւն բարի՝ տայ շնորհս. եւ ճանաչել զաւրէնս՝ մտաց բարեաց է: ճանապարհ արհամարհողաց ի կորուստ: 16 Ամենայն խորագէտ՝ գործէ իմաստութեամբ. իսկ անմիտն տարածէ յանձն իւր զչարիս: 17 Թագաւոր յանդուգն՝ անկցի ի չարիս. եւ հրեշտակ հաւատարիմ՝ փրկէ զնա: 18 Զաղքատութիւն եւ զանարգանս՝ ի բաց բառնայ խրատ. եւ որ պահէ զյանդիմանութիւնս փառաւորեցի: 19 Ցանկութիւն բարեպաշտաց քաղցրացուցանեն զոգիս գործք ամպարշտաց՝ հեռի են ի գիտութենէ: 20 Որ զնայ ընդ իմաստունս՝ իմաստուն եղիցի. եւ որ թարթափի ընդ անզգամս՝ յայտնի եղիցի: 21 Զմեղաւորս՝ հալածեն չարիք. եւ արդարոց՝ հասցեն բարութիւնք: 22 Այր առատ՝ ժառանգեցուցանէ զորդիս որդւոց. զանձի արդարոց՝ մեծութիւն ամպարշտաց: 23 Արդարք՝ վայելեցեն ի մեծութեան ամս բազումս. եւ անիրաւք կորնչին վաղվաղակի: 24 Որ խնայէ ի գաւազան՝ ատեայ զորդի իւր. իսկ որ սիրէն՝ խնամով խրատէ: 25 Արդարն յուտել իւրում յագեցուցանէ զանձն իւր. եւ անձինք ամպարշտաց՝ կարատեալք:

ԱՌԱՎԳՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԴ.

1 Իմաստուն կանայք՝ շինեցին տունս. իսկ անզգամքն ձեռաւք իրեանց կործանեցին: 2 Որ զնայ ուղիղ՝ երկնչի ի Տեառնէ. եւ որ կամակորի ի ճանապարհս իւր՝ անարգեցի: 3 Ի բերանոյ անզգամաց՝ գաւազան թշնամանաց. շրթունք իմաստնոց զգոյշ լինիցին նոցա: 4 Ուր ոչ գոն եզինք՝ մտորք սուրբ են. եւ ուր բազում արդիւնք են, յայտնի է եզին զաւրութիւն: 5 Վկայ հաւատարիմ՝ ոչ ստէ. բորբոքէ զստութիւն՝ վկայ անիրաւ: 6 Խնդրեցես զիմաստութիւն առ ի չարաց՝ եւ ոչ գտցես. եւ զհանճար առ իմաստնոց՝ դիւրաւ: 7 Ամենայն ինչ հակառակ է անզգամի. զէն հանճարոյ շրթունք իմաստունք: 8 Իմաստութիւն խորագիտաց՝ ծանիցէ զճանապարհս նոցա. անմտութիւն անզգամաց՝ մոլորութեամբ: 9 Տունք անաւրինաց պարտաւորեցին ի սրբութենէ. տունք արդարոց՝ ընդունելի են նմա: 10 Սիրտ առն ընդմտատարի՝ տրտմութիւն է անձին իւրոյ. եւ յորժամ ուրախ լինի՝ չխառնի ընդ թշնամանս: 11 Տունք ամպարշտաց՝ կործանեցին յարկք արդարոց՝ հաստատեցին: 12 Են ճանապարհք որ թուին մարդկան թէ ուղիղ իցեն. բայց կատարած նոցա երթայ յատակս դժոխոց: 13 Ընդ ուրախութիւնս՝ ոչ խառնի տրտմութիւն բայց յետոյ ուրախութիւն ի սուգ գայ: 14 Յիւրոց ճանապարհաց յագեցի խստասիրտն. եւ ի խորհրդոց իւրոց ուղղեցի այր բարերար: 15 Անմեղն հաւատայ ամենայն բանի. իսկ խորագէտն գայ ի զոջումն: 16 Իմաստունն զարհուրեալ՝ խտտորեցաւ ի չարէ. իսկ անզգամն յանձնապաստան խառնակի ընդ անաւրինին: 17 Բարկասիրտ՝ գործէ առանց խորհրդոյ. եւ այր իմաստուն՝ յոյժ համբերէ: 18 Բաժանին ամպարիշտք ի չարիս. իսկ խորագէտք զաւրանան իմաստութեամբ: 19 Գայթապեցին չարք առաջի բարեաց. եւ ամպարիշտք կողկողեցին առ դրունս արդարոց: 20 Բարեկամք ատեցեն զբարեկամս աղքատս. բարեկամք մեծատանց բազումք: 21 Որ անարգէ զտնանկն՝ մեղանչէ. եւ որ ողորմի աղքատի՝ երանելի է: 22 Մոլորեալք նիւթեն զչարիս. զողորմութիւն եւ զճշմարտութիւն՝ նիւթեն բարիք: Ոչ զհտեն զողորմութիւն եւ զհաւատ՝ նիւթաւոր չարեաց, ողորմութիւն եւ հաւատք առ նիւթաւոյս բարեաց: 23 Ամենայնի որ հոգայ՝ մի ինչ աւելի է

իմաստութիւն. իսկ անձնդիրն եւ անհոգն՝ ի կարատւութեան եղիցի: 24 Պսակ իմաստնոց՝ խորագիտութիւն. եւ գնացք անմտաց՝ չարութիւն: 25 Փրկէ զանձն՝ վկայ հաւատարիմ. եւ բորբոքէ ստութեամբ նենգաւորն: 26 Յերկեւղ Տեառն՝ յոյս զաւրութեան. եւ որդւոց իւրոց թողու զհաստատութիւն խաղաղութեան: 27 Հրաման Տեառն արբեր կենաց. եւ առնէ խոտորել յորոգայթից մահու: 28 Ի բազում զարս՝ փառք թագաւորի. ի նուագել ժողովրդոց՝ բեկումն հզաւրաց: 29 Այր երկայնամիտ՝ բազմապատիկ է խորհրդովք. իսկ կարճամիտն՝ յոյժ անմիտ է: 30 Այր հեզ՝ բժիշկ է սրտի. ցեց ոսկերաց սիրտ հոգած: 31 Որ զրպարտէ զտնանկն՝ բարկացուցանէ զարարիչ նորա, եւ որ պատուէ զնա՝ ողորմի աղքատի: 32 Չարեաւք իւրովք մերժի ամպարիշտն, եւ որ յուսայ յանձին սրբութիւն՝ արդար է: 33 Ի սիրտ առատ հանգչի իմաստութիւն. եւ ի սիրտ անմտաց ոչ ծանիցի: 34 Արդարութիւն զազգ բարձրացուցանէ. նուագեցուցանեն զազգս մեղք: 35 Ընդունելի է թագաւորի սպասաւոր իմաստուն. եւ իւրով շուրափութեամբ թաւրափէ զանարգանս: Բարկութիւն կորուսանէ զիմաստունս:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԵ.

1 Պատասխանի ողորձ՝ դարձուցանէ զսրտմտութիւն: Բան խիստ՝ յարուցանէ զբարկութիւն 2 լեզու իմաստնոյ դիտէ զբարիս: Բերան անզգամաց պատմեն զչարիս: 3 Յամենայն տեղիս աչք Տեառն դիտեն զբարիս եւ զչարս: 4 Բժշկութիւն լեզուի՝ ծառ կենաց եւ որ պահէն զնա՝ լցցի հոգով: 5 Անզգամն՝ անգոսնէ զխրատ հաւր. որ պահէ զյանդիմանութիւն՝ խորագէտ է: Ի յաճախել արդարութեան՝ զաւրութիւն բազում. եւ ամպարիշտք արմատաքի յերկրէ կորիցեն: 6 Տունք արդարոց զաւրութեամբ բազմաւ. պտուղք ամպարշտաց կորիցեն: 7 Շրթունք իմաստնոց՝ հաստատեալ են իմաստութեամբ սիրտք անմտաց ոչ են անսխալք: 8 Պատարագք ամպարշտաց՝ պիղծ են առաջի Աստուծոյ: ուխտք ուղղոց ընդունելի են նմա: 9 Պիղծ են առաջի Տեառն ճանապարհք ամպարշտաց. իսկ որ երթայ զհետ արդարութեան՝ սիրէ զնա: 10 Խրատ անմեղին՝ ճանաչի մերձաւորաց, իսկ որ ատեանն զյանդիմանութիւն՝ վախճանեցին անարգանաւք: 11 Դժոխք եւ կորուստ յայտնի են առաջի Տեառն. զիարդ ոչ եւ սիրտք մարդկան: 12 Ոչ սիրէ անխրատն զյանդիմանիչս իւր, եւ ընդ իմաստունս ոչ խաւսեցի: 13 Սրտի բերկրեցելոյ երեսք ծաղկին. եւ ոգի որ ի տրտմութեան թախծեալ շրջի: 14 Սիրտ ուղիղ՝ խնդրէ զիմաստութիւն. եւ բերան անխրատից՝ տեղեկանայ չարեաց: 15 Յամենայն ժամանակս աչք չարաց՝ սպասեն չարեաց, իսկ բարիքն՝ հանդարտեն յամենայն ժամ: 16 Լաւ է փոքր բաժին երկիւղի Տեառն, քան զգանձս մեծամեծս աներկիւղութեամբ: 17 Լաւ է կոչունք բանջարեղէնք՝ սիրով եւ շնորհիւ, քան զուարակ ի մարդ թշնամութեամբ: 18 Այր բարկացաւդ՝ նիւթ զկոբիւս. իսկ երկայնամիտն եւ զհանդերձեալն ցածուցանէ: Այր երկայնամիտ շիջուցանէ զդատաստանս. իսկ ամպարիշտն՝ առաւել եւս զրգռէ: 19 Ճանապարհք վատաց՝ կցեալ են փշովք, իսկ ժրացն վարունք են: 20 Որդի իմաստուն՝ ուրախ առնէ զհայր. որդի անմիտ՝ արհամարհէ զմայր իւր: 21 Սիրտ անմտի կարատ է հանճարոյ. այր իմաստուն ուղորդ զնայ: 22 Յապաղեն զխորհուրդս՝ որ ոչ պատուեն զխորհրդակիցս: Ի սիրտս խորհրդականաց հաստատի խորհուրդ: 23 Եւ ոչ հնազանդի նմա անզգամ. եւ ոչ ասիցէ դիպաւդ ինչ եւ բարի հասարակաց: 24 Ճանապարհք կենաց ի խորհուրդս իմաստնոց, զի խորշեալ ի դժոխսոց՝ փրկեցի: 25 Զտունս թշնամանողաց կործանէ Տէր. եւ հաստատէ զսահմանս որբոց եւ այրեաց: 26 Պիղծ է առաջի Տեառն խորհուրդ անիրաւ. բանք սրբոց պարկեշտ են: 27 Սատակէ զանձն իւր կաշառառուն. իսկ որ ատեայ զկաշառս՝ կեցցէ: Ողորմութեամբ եւ հաւատով սրբին մեղք. երկիւղի Տեառն խորշի ամենայն ոք ի չարէ: 28 Սիրտք արդարոց խոկան զհաւատս. բերան ամպարշտի պատասխանի տայ զչարիս: Ընդունելի են առաջի Տեառն ճանապարհք մարդոց արդարոց. վասն նոցա եւ թշնամիք բարեկամք լինին: 29 Հեռի է Աստուած յամպարշտաց. եւ աղաւթից արդարոց լսէ: Լաւ է սակաւ ինչ առնուլ արդարութեամբ, քան զբազում արդինս աներկիւղութեամբ: 30 Սիրտ առն խորհեցի զիրաւունս. զի յԱստուծոյ ուղղեցին գնացք նորա: 31 Ակն որ տեսանէ զբարիս՝ ուրախ առնէ զսիրտ. համբաւ բարեաց պարարէ զոսկերս: 32 Որ մերժէ զխրատ՝ ատեայ զանձն. որ պահէ զյանդիմանութիւն՝ ստանայ զհանճար: 33 Երկեւղ Տեառն խրատ եւ իմաստութիւն. եւ սկիզբն փառաց պատասխանի արասցէ նմա:

ԱՌԱՎՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԶ.

1 Մարդոյ իրս ինչ դնել ի սրտի. ի Տեառնէ է պատասխանի լեզուի: 2 Ամենայն գործք խոնարհին՝ յայտնի են առաջի Աստուծոյ. եւ հաստատել զոգիս Տէր: 3 Դարձո առ Տէր զգործս քո. եւ հաստատեսցին խորհուրդք քո: Որչափ ի մեծութիւն հասանիցես՝ ի խոնարհութեան կալ զանձն քո. եւ առաջի Տեառն գտցես շնորհս: 4 Զամենայն ինչ գործէ Տէր վասն իւր. իսկ ամպարիշտք յաւուր չարի կորիցեն: 5 Պիղծ է առաջի Տեառն՝ ամենայն մեծամիտ. որ ձեռնամուխ լինի տարապարտուց՝ ոչ արդարացի: Սկիզբն ճանապարհի բարւոյ՝ գործելն զարդարութիւն. եւ ընդունելի են Աստուծոյ աղաւթք քան մատուցանել պատարագս: 6 Որ խնդրէ զՏէր՝ գտցէ զգիտութիւն արդարութեամբ հանդերձ. եւ որ ուղղութեամբ խնդրեն զնա՝ գտցեն զխաղաղութիւն: 7 Զի ամենայն գործք Աստուծոյ արդարութեամբ են: ամպարիշտ պահի աւուր չարի: 8 Լաւ է սակաւիկ ինչ առնուլ երկիւղի Տեառն. քան զգանձս մեծամեծս ամպարշտութեամբ: 9 Սիրտ առն խորհեսցի զիրաւունս, զի յԱստուծոյ ուղղեսցին զնացք նորա: 10 Մարգարէութիւն ի շրթունս թագաւորի, եւ ի դատաստանի մի մոլորեսցի բերան նորա: 11 Մէտ կշռոյ է արդարութիւն ի Տեառնէ. եւ գործք նորա կշիռք արդարք: 12 Գարշելի է թագաւորի որ առնէ զչարիս. զի արդարութեամբ հաստատի աթոռ իշխանութեան: 13 Ընդունելի են թագաւորի շրթունք արդարք. զբանս ուղիղս սիրէ Տէր: 14 Սրտմտութիւն թագաւորի հրեշտակ մահու. եւ այր իմաստուն՝ ցածուցանէ զնա: 15 Ի լոյս կենաց՝ որդի թագաւորի. եւ ընդունելիք նորա իբրեւ զամպ անագան: 16 Դադարք իմաստութեան ցանկալի են քան զոսկի. դադարք հանճարոյ՝ ցանկալի են քան զարծաթ: 17 Շաւիղք կենաց խոտորեն ի չարեաց. երկայնութիւն կենաց ճանապարհք արդարութեան: Որ ընդունի զխրատ՝ ի բարիս եղիցի, եւ որ պահէ զյանդիմանութիւն՝ իմաստնասցի: Որ զգուշանայ ճանապարհաց Տեառն՝ պահէ զանձն իւր. որ սիրէ զկեանս, խնայեսցէ ի բերան իւր: 18 Յառաջ քան զբեկումն՝ համարին թշնամանք. եւ նախ քան զգլորումն՝ չարաբարութիւնք: 19 Լաւ է հանդարտասիրտն խոնարհութեամբ, քան զայն որ բաժանէ աւար ընդ թշնամանաւոս: 20 Որ իմաստուն է յիրս՝ գտանէ զբարիս. եւ որ յուսայ ի Տէր՝ երանելի է: 21 Զիմաստունս եւ զհանճարեղս անմիտս կոչեն. եւ որ քաղցր են բանիւք՝ աւելի եւս լուիցեն: 22 Աղբեր կենաց են միտք՝ որոց ունիցին զնա. խրատ անմտաց չար է: 23 Սիրտ իմաստունոյ իմանայ որ ինչ յիւրմէ բերանոյ. եւ ի շրթունս իւր խորհեսցի զիրաւագիտութիւն: 24 Խորիսխ մեղու՝ բանք բարիք. եւ քաղցրութիւն նորա բժշկութիւն հոգւոց: 25 Են ճանապարհք որ թուին մարդոյ թէ ուղիղ իցեն, եւ կատարած նորա հայի յատակս դժոխոց: 26 Այր՝ ի վաստակս ջանայ անձին իւրում. եւ բռնագբաւսէ իւր զկորուստ: իսկ թելոն ի բերան իւր կրէ զկորուստ: 27 Այր անզգամ փորէ անձին իւրում չարիս. եւ ի վերայ շրթանց իւրոց գանձէ հուր: 28 Այր խորամանկ նիտայ զչարիս. եւ լապտեր նենգութեան բորբոքի չարեաւք. եւ քակէ զբարեկամս: 29 Այր անաւրէն փորձ փորձ առնէ զբարեկամաց, եւ տանի զնոսա ի ճանապարհս անբարիս: 30 Որ հաստատէ զաչս իւր, եւ խորիկ զկամակորս. եւ վիճէ շրթամբք իւրովք զամենայն չարիս. այնպիսին է հնոց չարեաց: 31 Պսակ պարծանաց ծերութիւն. եւ ի ճանապարհս արդարութեան գտանի: 32 Լաւ է այր երկայնամիտ քան զհզաւր: եւ այր որ ունի զիմաստութիւն քան զանդս մեծամեծս: եւ որ յաղթէ բարկութեան քան որ առնուցու զքաղաք հզաւր: 33 Անդրէն ի ծոց իւրեանց դառնայ ամենայն ինչ անիրաւաց, այլ ի Տեառնէ ամենեցուն իրաւունք են:

ԱՌԱՎՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԷ.

1 Լաւ է պատառ մի համով խաղաղութեամբ, քան զտունս լի զենւեաւք եւ բարեաւք թշնամութեամբ: 2 Ծառայ իմաստուն տիրեսցէ տերանց անմտաց. եւ ընդ եղբարս բաժանեսցի մասն: 3 Որպէս փորձի ի բովս արծաթ եւ ոսկի, նոյնպէս ընտրէ զսիրտս Աստուած: 4 Զարի հնազանդի լեզու անաւրինաց, եւ արդար ոչ հայի ի շրթունս սուտս: Հաւատացելոյն ամենայն աշխարհ ընչիւք լի է. անհաւատին եւ ոչ դանգ մի: 5 Որ կատակէ զաղքատով՝ բարկացուցանէ զԱրարիչ նորա. եւ որ ոտն հարկանէ կորուսելոյն՝ ոչ արդարացի: իսկ որ գթայն՝ ողորմութիւն գտցէ: 6 Պսակ ծերոց՝ որդիք որդւոց. պարծանք որդւոց հարք իւրեանց: 7 Ոչ վայելեն անզգամաց շրթունք հաւատարիմք. եւ ոչ արդարոյ շրթունք սուտք: 8 Վարձ շնորհաց խրատ՝ որոց կրեն զնա. զի ուր եւ դառնայցէ՝ աջողեսցի: 9 Որ ծածկէ զյանցանս՝ խնդրէ զբարեկամութիւն. իսկ որ ատեայ

գծածկելն, քակէ զբարեկամս եւ զընտանիս: 10 Փշրէ զսիրտս իմաստնոց սպառնալիք. իսկ անմիտն թեպէտ եւ բազում գան ըմպէ՝ չառնու ի միտ: 11 Զհակառակութիւնս յարուցանէ ամենայն չարակամ: իսկ Տէր հրեշտակ անողորմ արձակէ ի վերայ նորա: 12 Անկցի հոգ ի սիրտ առն իմաստնոյ. եւ անմիտք խորհին զչարիս: 13 Որ հատուցանէ չար փոխանակ բարւոյ, չար ի տանէ նորա մի պակասեցէ: 14 Իշխանութիւն բանի՝ տայ սկիզբն արդարութեան. եւ առաջնորդ լինի կարատութեան՝ հակառակութիւն եւ կոխ: 15 Որ արդար համարի գանիրան, եւ անիրաւ զարդարն. պիղծ եւ զարշելի են առաջի Տեառն երկոքին: 16 Ընդէ՞ր՝ գտանին ստացուածք՝ անմտի. զի իմանալ զիմաստութիւն անմիտն ոչ կարէ: Որ բարձր առնէ գտուն իւր՝ խնդրէ զբեկումն. եւ կամակորէ յուսմանէ, անկցի ի չարիս: 17 Յամենայն ժամանակի բարեկամք եղիցին քո. բայց եղբարք՝ ի վիշտս եղիցին քեզ պիտոյ. զի վասն այնորիկ իսկ ծնանին: 18 Այր անմիտ կայթէ եւ խնդայ յորժամ երաշխաւոր լինի բարեկամի իւրոյ: 19 եւ վնասասերն խնդայ ընդ կոխ. բարձրացուցանէ գտուն իւր՝ եւ խնդրէ զբեկումն: 20 եւ խստասիրտն՝ բարեաց ոչ պատահէ: Այր յեղեղով լեզուաւ անկցի ի չարիս: 21 սիրտ անզգամի ցաւ է կրելեաց իւրոց: Ոչ ուրախ լինի հայր ի վերայ որդւոյ անխրատի: որդի իմաստուն՝ ուրախ առնէ զմայր իւր: 22 Սիրտ ուրախ բարեմոյն առնէ. առն հոգածի՝ ցամաքեն ոսկերք: 23 Որ առնու կաշառ ի գոգ իւր տարապարտուց՝ ոչ աջողին ճանապարհք նորա: ամպարիշտ խտորի ի ճանապարհաց արդարութեան: 24 Երեսք առն հանճարեղի իմաստունք. աչք անմտի զվայրաւք յածին: 25 Բարկութիւն հաւր որդի անմիտ: եւ ցաւք են ծնանելեաց նորա: 26 Տուժել զայր արդար՝ չէ բարւոյ. եւ ոչ նենգել զարդարն իշխանաց յիրաւանց վերայ: 27 Որ խնայէ բան խիստ հանել՝ իմաստուն է: Այր երկայնամիտ՝ հանճարեղ է: 28 Զանմիտն հարցին՝ թէ իմաստութիւն իցէ՞ ինչ եւ իմաստութիւն համարիցի՞. պապանձեցաւ եւ համարեցաւ թէ իմաստուն իցէ:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՍՈՆԻ

Գլուխ ԺԸ.

1 Պատճառս խնդրէ այր որ կամիցի քակել ի բարեկամաց իւրոց յամենայն ժամանակի նախատ լիցի: 2 Ոչինչ պիտոյ է իմաստութիւն պակասամտի. զի առաւել եւս վարի անզգամութեամբ: 3 Յորժամ հասանէ ամպարիշտ ի խորս չարեաց՝ արհամարհէ. բայց գան ի վերայ նորա անարգանք եւ նախատինք: 4 Յուր խոր է խորհուրդ ի սրտի առն. գետ բղխեալ եւ աղբւր կենաց: 5 Ակն առնուլ ամպարշտի չէ բարւոյ. եւ ոչ զիրաւունս խտորել արդարոյ ի դատաստանի: 6 Շրթունք անզգամի հասուցանեն զնա ի չարիս. եւ բերան նորա յանդուգն մահ կոչէ ի վերայ: 7 Բերան անզգամի բեկումն է նմա. եւ շրթունք նորա որոգայթ անձին իւրում: 8 Զվատ կործանէ երկեղ. անձինք կանացեաց քաղցիցեն: 9 Որ զանձն իւր ոչ բժշկէ ի գործս իւր, եղբայր է նա այնորիկ՝ որ անձին առնիցէ: 10 Ի մեծութենէ զաւրութեան յայտնի է անուն Տեառն. եւ առ նա ընթացեալ արդարոց բարձրանան: 11 Ստացուածք առն մեծատան քաղաք ամուր եւ փառք նորա մեծապէս հովանի ունին: 12 Յառաջ քան զբեկումն հպարտանայ սիրտ առն. եւ յառաջ քան զկարծիս իւր կորանայ: 13 Որ տայ պատասխանի բան մինչեւ լուեալ իցէ ինչ՝ անզգամութիւն է նմա եւ նախատինք: 14 Զցատումն առն հանդարտեցուցանէ ծառայ իմաստուն. այլ առն նեղասրտի ո՞վ ունիցի ժոյժ: 15 Սիրտ իմաստնոյ ստանայ զհանճար. ականջք իմաստնոց խնդրեն զխորհուրդս: 16 Տուրք մարդոյ ընդարձակեցուցանեն զնա, եւ ընդ իշխանս նստուցանեն զնա: 17 Արդար՝ անձին իւրում չարախաւսէ իսկզբան բանից իւրոց, զի յորժամ սկսանի ոսոխն յանդիմանի: 18 Զհակառակութիւնս ցածուցանէ լուռ լուռն եւ ի մեջ բռնաւորաց ընտրէ զիրս: 19 Եղբայր յեղբարէ աւգնեալ՝ իբրեւ զբաղաք ամուր. եւ զաւրացեալ բարձրացեալ իբրեւ զթագաւորութիւն հաստատեալ: 20 Ի պտղոյ բերանոյ այր յագեցուցանէ զորովայն իւր. եւ ի պտղոյ շրթանց իւրոց յագեցի: 21 Մահ եւ կեանք ի ձեռս լեզուի. եւ որ յաղթէ նմա՝ կերիցէ զպտուղ նորա: 22 Որ եզիտ կին բարի՝ եզիտ շնորհս. եւ ընկալաւ յԱստուծոյ ուրախութիւն: Որ հարկանէ զկին բարի՝ հանէ զբարիս. եւ որ ունի կին շուն՝ անմիտ է եւ ամպարիշտ: 23 Յողորք բանի եւեթ կայ տնանկն. եւ մեծատունն յանդուգն տայ պատասխանի: 24 Այր ի բոզանոց՝ լկտութեամբ գնայ: Լաւ է բարեկամ մերձաւոր՝ քան զեղբայր հեռաւոր:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՍՈՆԻ

Գլուխ ԺԹ.

1 Լաւ է տգիտի որ գնայ միամտութեամբ իւրով քան անգգամին որ շաղաւաշուրթն իցէ: 2 Սակայն տգիտութիւն անձին իւրում ոչ է բարութ, եւ ի ստիպել ոտից իւրոց մեղանչէ: 3 Անգգամութիւն առն՝ ապականէ զճանապարհս նորա. եւ Աստուծոյ մեղ դնէ ի սրտի իւրում: 4 Մեծութիւն յաւելու բարեկամս բազումս: եւ աղքատն՝ եւ ի բուն բարեկամէ անտի քակի: 5 Վկայ սուտ՝ առանց պատժի ոչ լիցի: եւ որ մեղ դնէ տարապարտուց՝ ոչ ապրեցի: 6 Բագումք ողորքեն զերեսս թագաւորաց. եւ ամենայն չարական նախատ լիցի մարդկան: 7 Ամենայն որ ատեայ զեղբայր աղքատ, հեռի լինի եւ ի սիրոյ նորա: Խորհուրդ բարի՝ առ որս ճանաչենն գնա, մերձենայ. եւ այր իմաստուն գտցէ գնա: Որ կարի չար առնէ՝ կատարէ զչարիս. եւ որ գրգռէ զբանս՝ ոչ ապրեցի, մանաւանդ որ վարէ զբանս որ ոչ իւր իցէ: 8 Որ ստանայ զհանճար՝ սիրէ զանձն. եւ որ պահէ զիմաստութիւն՝ պահէ զբարիս: 9 Վկայ սուտ՝ առանց պատժի ոչ լիցի. եւ որ բորբոքէ զչարութիւն՝ ընկերաց, եւ որ յուզէ զչարութիւն՝ կորիցէ: 10 Ոչ վայելէ անգգամի փափկութիւն. եւ եթէ ծառայ սկսանիցի հպարտութեամբ տիրել: 11 Այր ողորմած՝ երկայնամիտ լինի. եւ պարծանք նորա զերիվերոյ լինին անգգամաց: 12 Սպառնալիք թագաւորի նման են մոնչելոյ առիծու զուարթութիւն նորա իբրեւ զցաւ ի վերայ դալարոյ: 13 Ամալթ հաւր՝ որդի անմիտ. ոչ են սուրբ ուխտք վարձուց վարձկանաց: 14 Զտունս եւ զստացուածս բաժանեն հարք որդուց. եւ ի Տեառնէ պատշաճի կին առն: 15 Վատութիւն ունի զկանացին. անձն գործատեաց՝ քաղցիցէ: 16 Որ պահէ զպատուիրանս՝ պահէ զանձն իւր, որ արհամարհէ զճանապարհ իւր՝ կորիցէ: 17 Փոխ տայ Աստուծոյ որ ողորմի տնանկին, ըստ տրոց նորա հատուցէ նմա: 18 Խրատեա զորդի քո՝ զի այնպէս եղիցի քեզ յոյս բարի. եւ ի թշնամանս մի հպարտանար անձամբ քով: Զի եթէ հարկանես գնա գաւազանաւ՝ ոչ մեռանի. բայց զանձն նորա փրկես ի մահուանէ: 19 Այր չարաբար՝ բազումս տուժեցի. եւ եթէ եւս ժանտանայցէ՝ եւ զանձն եւս դիցէ ի վերայ: 20 Լուր որդեակ խրատու հաւր քոյ. զի իմաստուն եղիցիս ի վախճանի քում: 21 Բագում խորհուրդք են ի սրտի առն. բայց խորհուրդ Աստուծոյ յաւիտեան մնայ: 22 Պտուղ առն՝ ողորմածութիւն իւր: Լաւ է աղքատ արդար քան զմեծատուն սուտ: 23 Երկելո Տեառն ի կենդանութիւն առն. իսկ աներկելոն մոլորեալ ի դրունս՝ բնակեցէ ի տեղիս ուր ոչ լիցի այցելութիւն յաւիտենից: 24 Որ թաքուցանէ զձեռս իւր ի ծոց իւր զուր, եւ ոչ ի բերան իւր տարցի զնոսա: 25 Ի չարչարել անգգամի՝ խորագիտագոյն եւս լինի անմեղն. ապա թէ յանդիմանես զայր իմաստուն՝ ի միտ առցէ զհանճար: 26 Որդի որ անարգէ զհայր եւ մերժէ զմայր, ամալթ կրէ եւ նախատ լիցի: 27 Որդի որ թողուցու պահել զխրատ հաւր, խորհի զճառս չարեաց: 28 Որ յերաշխի առնու զմանուկ անմիտ՝ թշնամանս առնէ արինաց: եւ բերան ամպարշտաց կլանէ զդատաստանս: 29 Պատրաստին անխրատից տանջանք. նոյնպէս եւ պատիժք անգգամաց:

ԱՌԱՎԳՔ ՍՈՂՈՍՈՆԻ

Գլուխ Ի.

1 Անառակ է զինի՝ եւ թշնամանաւ արբեցութիւն. եւ ամենայն որ խառնակի ընդ նոսա՝ չէ իմաստուն: 2 Ոչինչ է պակաս պատուհաս թագաւորի ի ցասմանէ առիծու. եւ որ բարկացուցանէ գնա՝ վնաս առնէ անձին իւրում: 3 Փառք են առն խոտորել ի հայիոյութեանց. իսկ ամենայն անգգամ ընդ այնպիսին շաղի: 4 Թէպէտ եւ նախատի վատ՝ ոչ ամաչէ. նոյնպէս եւ որ առնու ցորեան՝ փոխ ամարանի: 5 Յուր՝ խոր է խորհուրդ սրտի առն. եւ այր իմաստուն քամէ գնա: 6 Մեծ է մարդ եւ պատուական՝ այր ողորմած. բայց զայր հաւատարիմ գործ է գտանել: 7 Որ շրջի անարատ յարդարութեան, երանելի որդիս թողու զկնի իւր: 8 Յորժամ թագաւոր արդար նստիցի յաթոռ. ոչ դառնայցէ ընդդէմ աչաց նորա ամենայն չարագործ: 9 Ո՞վ պարծեցի սիրտ սուրբ ունել. կամ ո՞վ համարձակիցի՝ եթէ սուրբ իցէ ի մեղաց: 10 Կշիռ մեծ եւ փոքր, եւ չափ կրկին պիղծ են առաջի Աստուծոյ երկոքեան: եւ խափանեցին նոքա, եւ որ առնենն զնոսա. նա եւ ի գնացս իսկ իւր խափանեցի այր: 11 Երիտասարդ որ ի սրբութեան է՝ ուղիղ են ճանապարհք նորա: 12 Ունկն լսէ եւ ակն տեսանէ. Տեառն գործուած են երկոքեան: 13 Մի սիրեր զչար խաւսել՝ զի մի սատակեցիս. բաց զաչս քո, եւ յագեաց հացիւ: 14 Զչարն չար ասէ՝ որոյ գնոյն ստացեալ ունիցի. եւ՝ մատուցեալ յառաջ ապա նովիմբ պարծի: 15 Է ոսկի եւ բազմութիւն անոց. եւ անալթ պատուական շրթունք զիտութեան: 16 Զերծ զհանդերձ նորա զի երաշխաւոր եղեւ աւտարի. եւ ի հիւրութեան գրաւեաց գնա: 17 Քաղցրացաւ առն հաց ստութեան, եւ լցցի բերան նորա կոպճով: 18 Խորհուրդք մտալթ պատրաստեցին, եւ պատերազմ իմաստութեամբ մղեցի: 19 Որ յայտնէ զխորհուրդս՝ գնայ նենգութեամբ:

եւ ընդ պատրողին շրթամբք իւրովք՝ մի խառնակեցիս: 20 Որ հայիոյէ զհայր կամ զմայր՝ շիջցի լոյս նորա. եւ բիրք աչաց նորա զխաւար տեսցեն: 21 Մասն փութացեալ յառաջնումն, ի վախճանի ոչ արհնեսցի: 22 Մի ասիցես թէ առից վրէժ ի թշնամոյն. այլ համբեր Տեառն, զի քեզ աւգնական լիցի: 23 Պիղծ է առաջի Տեառն՝ չափ կրկին. եւ կշիռ նենգութեան ոչ է բարոք առաջի նորա: 24 Ի Տեառնէ ուղղին գնացք առն. եւ մահկանացուն՝ զիա՞րդ խելամուտ լիցի ճանապարհաց իւրոց: 25 Որոգայթ է առն վաղվադէլ եւ յիւրոց ընչից խոստանալ: Թերեւս յետ ուխտելոյն զղջումն լինիցի: 26 Յրումն ամպարշտաց՝ թագաւոր իմաստուն. եւ արկանէ զնոքաւք անիւ: 27 Լոյս Տեառն շունչ մարդկան, եւ որ քննէ զշտեմարանս սրտի: 28 Ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն պահապան թագաւորի. եւ պատեսցեն արդարութեամբ զաթոռ նորա: 29 Զարդ երիտասարդաց իմաստութիւն. եւ փառք ծերոց ալիք: 30 Վերք եւ հարուածք պատահեն չարաց. եւ տանջանք ի շտեմարանս որովայնի:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԻԱ.

1 Որպէս սահանք ջրոց. նոյնպէս սիրտ թագաւորի ի ձեռս Աստուծոյ. ընդ որ կոյս կամի հայեցուցանել՝ դարձուցէ զնա: 2 Ամենայն այր երեւի անձին իւրում արդար. բայց ուղղէ զսիրտս Տէր: 3 Գործել զարդարութիւն եւ խաւսել զճշմարտութիւն, հաճոյ է առաջի Տեառն քան զարին զոհից: 4 Մեծամիտ է ի թշնամանս այր խստասիրտ. լամպար ամպարշտաց՝ մեղք: 5 Խորհուրդ համառաւտ՝ սակայն՝ յառաւելութիւն. եւ ամենայն վաղվադուկ՝ սակայն ի նուագութիւն: 6 Որ կուտէ զգանձս ստութեամբ լեզուի՝ զհետ երթայ սնոտեաց. եւ հասանէ յորոգայթս մահու: 7 Սատակումն ամպարշտաց հասցէ, զի ոչ կամին առնել զիրաւունս: 8 Առ խտորեալս՝ խտորեալ ճանապարհ առաքէ Աստուած. զի սուրբ եւ ուղիղ են գործք նորա: 9 Լաւ է բնակել առ անկեան ի ներքոյ աւդոյ, քան ի բռեալս անիրաւութեամբ, եւ ի տան խառնակութեան: 10 Անձն ամպարշտի ցանկալ չարեաց. եւ ոչ գտցէ յումեքէ ողորմութիւն: 11 Ի տուժել անխրատի՝ խորագիտագոյն եւս լինի անմեղն: առ իմաստութեան հանճարեղն ընդունի զգիտութիւն: 12 Ի միտ առնու արդար զսիրտ ամպարշտաց. եւ ապականեն զամպարիշտս չարիք: 13 Որ խնու զլսելիս իւր զի մի լուիցէ տկարաց. եւ նա կարդասցէ առ Տէր. եւ ոչ լուիցէ նմա: 14 Տուրք գաղտնիք՝ դարձուցանեն զբարկութիւն. իսկ որ խնայէ ի տուրս՝ սաստիկ բարկութիւն յարուցանէ: 15 Ուրախութիւն արդարոց առնել զիրաւունս. եւ սուրբն՝ պիղծ թուի չարագործաց: 16 Այր մոլորեալ ի ճանապարհէ արդարութեան՝ ի ժողովս հսկայից հանգիցէ: 17 Այր կարաւտեալ սիրէ զուրախութիւն: որ սիրէ զգինի եւ զձէթ՝ ի մեծութիւն: 18 Քնջան լինի արդարոյն անաւրէնն. եւ ուղղոց որ անցանեն զուխտիւ: 19 Լաւ իցէ բնակել յանապատի՝ քան ընդ կնոջ անզգամի լեզուանոյ եւ բարկացողի: 20 Գանձ ցանկալի հանգիցէ ի բերան իմաստնոյ. արք տգէտք կլցեն զնա: 21 Ճանապարհք արդարութեան եւ ողորմածութեան գտցէ զկեանս, եւ զարդարութիւն եւ զփառս: 22 Ի վերայ ամուր քաղաքաց եհաս իմաստութիւն. եւ քակեաց զամուրս յորս յուսացեալ էին ամպարիշտք: 23 Որ պահէ զբերան իւր եւ զլեզու՝ պահէ ի նեղութենէ զանձն իւր: 24 Խիստն՝ եւ յանդուգն՝ եւ հպարտն՝ ժանտ կոչին. եւ որ պահէ ոխս անաւրէն է: 25 Յանկութիւնք սպանանեն զվատ, զի ոչ յաւժարեն ձեռք նորա գործել ինչ: 26 Ամպարիշտ ցանկանալ զամենայն աւուրս զցանկութիւն չարեաց իսկ արդարն ողորմի եւ տայ առանց խնայելոյ: 27 Պատարագ ամպարշտաց պիղծ են առաջի Տեառն. քանզի անաւրէնութեամբ իսկ մատուցանեն զնոսա: 28 Վկայ սուտ՝ կորիցէ. այր հլու՝ զգուշութեամբ խաւսեսցի: 29 Այր ամպարիշտ յանդգնութեամբ հարկանի ի դիմի. իսկ ուղիղն ինքնին իմանալ զճանապարհս իւր: 30 Ոչ է մարդոյ իմաստութիւն՝ ոչ արութիւն, եւ ոչ խորհուրդ առ Աստուած: 31 Երիվար պատրաստի յաւուր պատերազմի. բայց ի Տեառնէ է աւգնականութիւն:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԻԲ.

1 Լաւ է անուն բարի քան զմեծութիւն բազում. եւ քան զարծաթ եւ զոսկի շնորհ բարիք: 2 Մեծատուն եւ աղքատ միմեանց պատահիցին. երկոցունց այցելութիւն առնէ Տէր: 3 Խորագիտի տեսեալ զչարագործն պատժեալ՝ հաստատութեամբ խրատէ զանձն. եւ անմտաց անցեալ առ նոքաւք վնասեցան: 4 Սկիզբն

իմաստութեան երկեղ Տեառն. եւ մեծութիւն եւ փառք՝ եւ կեանք: 5 Տատասկ եւ որոգայթ՝ ի ճանապարհս թիւրաց, իսկ որ զգոյշ կայ անձին իւրում՝ մերժեցի ի նոցանէ: 6 Նորոգումն երիտասարդի ըստ ճանապարհաց իւրոց. նա՛ եւ յորժամ ծերացի՛ ոչ մերժեցի ի նոցանէ: 7 Աղքատք տիրեցեն մեծատանց, եւ ծառայք տերանց իւրեանց փոխ տայցեն: 8 Որ սերմանէ զանգամութիւն՝ հնձեցէ զչարիս, եւ զհարուածս գործոց իւրոց բովանդակեցէ: 9 Զայր զուարթ եւ զառատ՝ սիրէ Աստուած, որ ողորմի տնանկի՝ ինքն կերակրեցի, զի յիւրմէ հացէ անտի ետ տնանկի: Զյաղթութիւն եւ զպատիւ ստանայ որ տայ կաշառ, բայց զոգիս առողացն սպանանէ: 10 Հան զժանտն յատենէ՛ եւ ելցէ ընդ նմա եւ հակառակութիւն զի յորժամ նստիցի յատենի զամենեւեան անարգէ: 11 Սիրէ Տէր զսիրտ սուրբ, եւ ընդունելի են նմա ամենայն անարատք: Շրթամբք հովուէ թագաւոր. 12 եւ աչք Տեառն պահեն զհանճար. եւ անգոսնէ զբանս անաւրէն: 13 Պատճառս դնէ վատ եւ ասէ՛ առեւծ ունի զճանապարհս, եւ զանցս հրապարակաց սպանողք: 14 Գութ խոր է բերան անաւրիսի, եւ ատեցեալն ի Տեառնէ անկցի ի նա: Են ճանապարհք չարք՝ առաջի առն, եւ ոչ սիրէ դառնալ ի նոցանէ. բայց դառնալ պարտ է ի թելը եւ ի չար ճանապարհէ: 15 Անմտութիւն բորբոքեալ ի սիրտ երիտասարդի. զաւազան եւ խրատ հեռի է ի նմանէ: 16 Որ զրպարտէ զաղքատ՝ բազում առնէ իւր չարիս. եւ որ տայ մեծատան կարաստութեամբ: 17 Բանից իմաստնոց մատո զունկն քո, եւ լուր բանից իմոց. եւ հաստատեա զսիրտ քո՝ 18 զի զիտացես զնոսա՝ թէ բարի են: եւ եթէ արկցես զնոսա ի սրտի քում. եւ զուարճացի միանգամայն ի շրթունս քո: 19 Զի եղիցի յոյս քո ի Տէր. եւ ցուցցէ քեզ զճանապարհս իւր: 20 Եւ դու գրեա զնոսա յանձին քում երեքկին. ի խորհուրդս, եւ ի զիտութիւն, եւ ի հանճար: 21 Ահաւասիկ ուսուցանեմ քեզ զբանս ճշմարիտս եւ զզիտութեան. հնազանդ լինել պատասխանի տալոյ զբանս ճշմարտութեան որոց մատչիցին առ քեզ: 22 Մի բուռն լինիցիս տնանկի, քանզի աղքատ է. եւ մի անարգիցես զտնանկն ի դրունս. 23 զի Տէր դատի զդատաստանս նորա, եւ փրկեցէ անկապուտ զանձն քո: 24 Մի լինիր ընկեր առն բարկացողի, եւ ընդ բարեկամի զայրացողի մի բնակեր: 25 Գուցէ ուսանիցիս զճանապարհս նորա. եւ առնուցուս իւեղ ընդ անձն քո: 26 Մի տար զանձն քո յերաշխաւորութիւն՝ ակն առեալ երեսաց: 27 զի թէ ոչ ունիցիս ուստի հատուցանիցես՝ եւ առնուցուն զանկողինս որ ընդ կողիւք քովք կայցեն: 28 Մի փոխեր զսահմանս յաւիտենականս զոր եղին հարք քո: 29 Զայր շոյտ եւ զգոյշ ի գործ իւր՝ թագաւորաց առաջի պարտ է կացուցանել. եւ ոչ կացուցանել առաջի արանց խաւթասրտաց:

ԱՌԱՎՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԻԳ.

1 Յորժամ նստիցիս յընթրիս ուտել ի սեղան հզարաց. իմանալով իմասցիր որ ինչ առաջի դնիցի, եւ ապա մխեսցիր զձեռն քո: 2 Գիտասցիր թէ այնպիսի ինչ եւ քեզ պարտ է պատրաստել: ապա թէ ազահագոյն իցես, 3 մի ցանկանայցես խորտկաց նորա. զի այն իսկ կցեալ երթայ զկենացն ստութենէ: 4 Մի ձգտիր՝ եթէ տնանկ իցես՝ ընդ մեծատան, այլ քո իմաստութեամբդ մերժեա ի նմանէ: 5 Եթէ հաստատեցես զերեսս քո ի վերայ նորա, ոչ ուրեք երեւի զի հանդերձեալ է նորա իւր թելս որպէս զարծուոյ. եւ դառնայ ի տուն նահապետի իւրոյ: 6 Մի ուտեր հաց ընդ առն չարական. եւ մի ցանկանար կերակրոյ նորա: 7 զոր արիւնակ թէ մազ ոք կլանէ՝ այնպէս ուտէ եւ ըմպէ: 8 Մի մոծանիցես զնա առ քեզ, եւ մի ուտիցես զհաց քո ընդ նմա, զի նողկտացուցանէ զնա. եւ ապականէ զբանս քո բարիս: 9 Յականջս անգգամի ամենեւին մի խաւսիր. զի մի անգոսնեցէ զիմաստուն բանս քո: 10 Մի փոխեր զսահմանս յաւիտենականս. եւ ի ստացուածս որբոց մի մտանիցես: 11 զի որ փրկէն զնոսա Տէր հզար է. եւ դատի զդատաստանս նոցա ընդ քեզ: 12 Տուր ի խրատ զսիրտ քո. եւ զլսելիս քո պատրաստեա բանից իմաստութեան: 13 Մի խնայեար խրատել զտղայ զի թէ հարկանես զնա զաւազանաւ՝ ոչ մեռանի: 14 դու հարկանես զնա զաւազանաւ, բայց զանձն նորա փրկես ի մահուանէ: 15 Որդեակ՝ եթէ իմաստուն լինիցի սիրտ քո, ուրախ արացես եւ զիմ սիրտս: 16 Եւ եթէ ընդելուզցես զշրթունս քո ընդ շրթունս իմ, միայն թէ ուղիղ իցես: 17 Մի նախանձիցի սիրտ քո ընդ մեղաւորս. այլ յերկեղ Տեառն կանխեսցիր զարիանապագ: 18 զի եթէ պահեցես զնա, եղիցի զաւակ քեզ. եւ յոյս քո մի մերժեցի: 19 Լուր որդեակ՝ եւ լեր իմաստուն. եւ ուղղեա զխորհուրդս սրտի քոյ: 20 Մի լինիր արբեցաւ. եւ մի նախանձիր ընդ հանգանակաւոյս մոյս վաճառաց: 21 Զի ամենայն արբշիռն եւ բոզանոցն աղքատացի: եւ զզեցցի պատառատունս ամենայն քնեւծ: 22 Լուր որդեակ հաւրն որ ծնաւ զքեզ. եւ մի արիամարիեր զծերութիւն մար քոյ: 23 Զճշմարտութիւն ստացիր. եւ մի թողուր զիմաստութիւն՝ եւ

զխրատ՝ եւ զհանճար: 24 Բարութք սնուցանէ հայր արդար. եւ ի վերայ որդւոյ իմաստնոյ ուրախ լինի սիրտ նորա: 25 Ուրախ լիցին հայր եւ մայր քո ի քեզ. եւ խնդացէ որ ծնան զքեզ: 26 Տուր ցիս որդեակ զսիրտ քո. եւ աչք քո ճանապարհաց իմոց սպասեցեն: 27 Կարաս՝ ծակ է տուն աւտար. եւ ջրհոր նեղ աւտարոտին: 28 Զի այնպիսին վաղվադակի սատակեցի. եւ ամենայն անաւրէն սպառեցի: 29 Ո՛ւմ է վայ. ո՛ւմ խռովութիւնք. ո՛ւմ են դատաստանք. ո՛ւմ դժընդակութիւնք եւ վարանք. ո՛ւմ են ջաղջախանք տարապարտուց. ո՛յր են կապուտակ ականողիք: 30 Ոչ ապաքէն այնոցիկ՝ որ յամենն ի զինուոջ եւ դիտեն ուր զինեւրութք լինիցին: 31 Մի արբենայք զինեաւ. այլ խաւսեցարութք ընդ մարդս արդարս, եւ խաւսեցարութք ընդ միմեանս ի հրապարակս: Ապա թէ ի տաշտս եւ ի բաժակս արձակիցես զաչս քո, յետոյ շրջիցիս մերկագոյն եւս քան զսանդատոռն: 32 Եւ ի վախճանի իբրեւ զաւձահար տարածիցիս, եւ իբրեւ իժի թոյնք սփռեցին: 33 Աչք քո իբրեւ տեսանիցէ զկին աւտար, բերան քո յայնժամ խաւսիցի զթելքս: 34 Եւ անկեալ դնիցիս ի սիրտ ծովու՝ եւ իբրեւ զնաւավար ի մէջ բազում մրրկի: 35 Եւ ասիցես՝ թէ հարկանէին զիս՝ եւ ինձ ոչ ցաւէր. այսպէս առնէին զիս՝ եւ ոչ զհտէի: Ե՞րբ լիցի առաւաւտ՝ զի ելեալ խնդրեցից ընդ որում շրջիցիս:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԻԴ.

1 Որդեակ իմ՝ մի նախանձիր ընդ չարս. եւ մի ցանկանայցես կալ ընդ նոսա: 2 զի ստութիւն խորհի սիրտ նոցա, եւ ցաւս խաւսին շրթունք նոցա: 3 Իմաստութեամբ շինի տուն, եւ հանճարով կանգնի: 4 Եւ խորհրդով լնուն շտեմարանք ամենայն մեծութեամբ պատուականաւ եւ բարեաւ: 5 Լաւ է իմաստուն քան զհզար, եւ հանճարեղ՝ քան զայն որ ունիցի դաստակերտս մեծամեծս: 6 Առաջնորդութեամբ մղի պատերազմ, եւ աւգնականութեամբ խորհրդական սրտի: 7 Իմաստութիւն եւ խորհուրդ բարեաց ի դրունս իմաստնոց: 8 Իմաստունք ոչ խոտորին ի բերանոյ Տեառն. այլ խորհին ի ժողովս իւրեանց: 9 Անխրատից պատահէ մահ. եւ մեռանի անգամ ի մեղս: Պղծութիւն զայր ժանտագործ աղտեղի առնէ յաւուր չարի. 10 եւ յաւուր նեղութեան՝ մինչեւ սատակեցի: 11 Փրկեալ զորս ի մահ տանին, եւ գնեալ զմահապարտս՝ եւ մի խնայեար: 12 Ապա թէ ասիցես, թէ ոչ ճանաչեմ զնա՝ եւ ոչ նա զիս ճանաչէ, զիտասջիբ զի Տէր զսիրտս ամենեցուն ճանաչէ. եւ որ ստեղծ զշունչ ամենեցուն նա զհիտէ զամենայն, եւ հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր: 13 Կեր մեղր որդեակ զի բարի է. եւ խորիսխ՝ զի քաղցրացի կոկորդ քո: 14 Նոյնպէս եղիցի հանճար իմաստութեան յանձին քում: Զի եթէ զայն գտանիցես՝ եղիցի բարեաւ վախճան քո. եւ լոյս քո մի պակասեցէ: 15 Մի մատուցանէր զամպարիշտն յարաւտս արդարոց. եւ մի խաբիր լոթեամբ որովայնի: 16 Զի եթէ եւթն անգամ անկանիցի արդարն՝ կանգնեցի. իսկ ամպարիշտք տկարացին ի չարիս: 17 Եթէ կործանեցի թշնամին քո՝ մի ոտն հարկաներ. եւ ի գայթազդելն նորա մի հպարտանար: 18 Զի մի հայեցի Տէր, եւ ոչ հաճեցի ընդ այն. եւ դարձուցէ զբարկութիւն իւր ի նման: 19 Մի խնդար ընդ չարագործս, եւ մի նախանձիր ընդ մեղաւորս: 20 զի ոչ լինիցի զաւակ չարաց. ճրագ ամպարշտաց շիջցի: 21 Երկիր յԱստուծոյ որդեակ՝ եւ ի թագաւորէ. եւ ի միոջէ ի նոցանէ մի ապստամբիցես: 22 Զի՝ յանկարծակի պահանջիցեն զամպարիշտս. եւ զպատուհաս երկոցունց ո՛վ ծանիցէ:

1 Որդի որ զգուշանայ բանից՝ եղիցի արտաքոյ կորստեան. զի ընդունելով ընկալաւ զնա: 2 Մի ինչ ստութիւն ասացի ի լեզուէ թագաւորի. եւ ոչ ելցէ խաբէութիւն ի լեզուէ նորա: 3 Սուսեր սուր է լեզու՝ թագաւորի, եւ ոչ մարմնեղէն. եւ որ նմա մատնեցի՝ խորտակի: 4 Զի եթէ սրեցի բարկութիւն նորա՝ յաւիւրք հանդերձ սատակեցէ զմարդիկ, եւ զոսկերս արանց կերիցէ՝ եւ այրեցէ իբրեւ զբոց. եւ իբրեւ զգէշ եղիցի ի բոյնս արծուեաց: 5 Յիմոց բանից երկիր որդեակ. եւ յորժամ ընկալցիս զնոսա՝ ապաշաւեսջիր:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ Լ.

1 Զայս ասէ այր ցհաւատացեալս Աստուծոյ. եթէ լուռ եղէց՝ զի անմտագոյն եմ քան զամենայն մարդիկ. 2 եւ իմաստութիւն մարդոյ ոչ գոյ յիս: 3 Աստուած ուստց ինձ իմաստութիւն. եւ զիտութեան սրբոց խելամուտ եղէ, եւ ճանաչեմ զսրբութիւնս: 4 Ո՛վ ել յերկինս՝ եւ էջ. ո՛վ ժողովեաց զհողմս ի գոգ իւր. ո՛վ ամփոփեաց

գջուրս ի ձորձս իւր. ո՞վ կալլաւ զծագս երկրի: Զի՞նչ անուն է նորա. կամ զի՞նչ անուն որդւոյ նորա. զի զհտասցես 5 թէ ամենայն բանք Աստուծոյ ընտրեալք են, եւ վերակացու է նա երկւոյնաց իւրոց: 6 Մի յաւելուցուս ի բանս նորա՝ զի մի յանդիմանեցէ զքեզ, եւ սուտ լինիցիս: 7 Երկուս ինչս խնդրեմ ի քէն, մի հաներ յինէն զշնորհս մինչչեւ մեռեալ իցեն: 8 Զբան զուր եւ սուտ՝ հեռի արա յինէն: Մեծութիւն եւ տնանկութիւն մի տար ինձ. այլ կշռեալ ինձ զարժանն բաւականութեամբ: 9 Զի մի մեծացայց՝ եւ ստեցից, եւ ասիցեմ, թէ ո՞վ տեսանիցէ զիս. կամ աղքատացայց եւ գողացայց, եւ երդուայց յանուն Աստուծոյ իմոյ: 10 Մի մատներ զծառայ ի ձեռս տեառն իւրոյ. զի մի երբէք անիծանիցէ զքեզ՝ եւ ապականիցիս: 11 Ծնունդ չար՝ զհայր իւր անիծանէ, եւ զմայր իւր ոչ արհնէ: 12 Ծնունդ չար՝ առ արդարս ունի զանձն իւր. եւ զելս անձին իւրոյ ոչ լուացաւ: 13 Ծնունդ չար՝ ամբարտաւան աչս ունի. եւ յարտեւանունս իւր հպարտանայ: 14 Ծնունդ չար՝ իբրեւ գտուսեր ունի զատամունս իւր. եւ զժանիս իւր իբրեւ զկտրոցս: մաշել եւ ուտել զխոնարհս երկրի, եւ զտնանկս ի մարդկանէ:

ԱՌԱՎԳՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԲԴ.

23 Զայս ասեմ ձեզ իմաստնոցդ՝ խելամուտ լինել իրաւանց մի ամաչէք: ակն առնուլ ի դատաստանի չէ բարութք: 24 Որ ասէ զամպարիշտն թէ արդար է՝ անիծեալ ի ժողովրդոց լիցի, եւ ատելի յազգաց: 25 Իսկ որ յանդիմանէն, նոքա լաւք երեւեցին, եւ ի վերայ նոցա եկեցէ արհնութիւն բարեաց: 26 Շրթունք սիրեցեն զպատասխանիս բանից բարեաց. եւ որ պատասխանի տայ բանս դիմադարձութեան, պատրաստէ անձին իւրում բանս հեռանալոյ: 27 Պատրաստեալ յելս զգործս քո. եւ պատրաստեալ ի դատակերտս քո, եւ գնա դու զկնի իմ. եւ շինեցես վերստին գտուն քո: 28 Մի լինիր վկայ սուտ՝ ընկերի քում. եւ մի լայնիր շրթամբք քովք: 29 Մի ասեր՝ թէ որպէս նա ընդիս գնաց, եւ ես ընդ նա գնացից. հատուցից նմա՝ որպէս եւ զրկեաց զիս: 30 Իբրեւ անդ մի այր անզգամ, եւ իբրեւ այգի այր պակասամիտ. 31 եւ եթէ թողուս գնա՝ խոպանանայ եւ մոլախոտէ ամենեւին եւ լքանի. եւ քարինք որմոց նորա յատակին: 32 Յետոյ ասիցէ՝ թէ զոջացայ ես, հայեցայ եւ ընտրեցի զխրատ: Մինչեւ յե բբ անկեալ դնիս ով վատ. ե բբ ի քնոյ զարթիցես: 33 Սակաւիկ ինչ ննջիցէ՝ ս. սակաւիկ ինչ նիրհիցէ՝ ս. սակաւիկ ինչ դադարիցէ՝ ս. սակաւիկ ինչ ընդգրկիցէ՝ ս. զձեռն քո ի վերայ լանջաց քոց: Եթէ զայդ առնիցես, 34 եկեցէ իբրեւ զկարապետ աղքատութիւն քո. եւ կարատութիւն քո իբրեւ զարագտոն սուրհանդակ:

ԱՌԱՎԳՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Լ.

15 Տգրկի՝ երեք դասերք էին սիրով սիրեցեալք, եւ երեքին սոքա՝ ոչ յագեցուցին գնա. եւ չորրորդն ոչ լցաւ ասել շատ: 16 Դժոխք՝ եւ կորուստ՝ եւ սէր կանանց՝ եւ տարտարոսն եւ երկիր՝ ոչ յագի ջրով, եւ ջուր եւ հուր՝ ոչ երբէք ասեն շատ: 17 Ակն որ արհամարհէ զհայր, եւ անարգէ զծերութիւն մայր. խլեցեն գնա ազոռաւք ձորոց. եւ գէշ գէշ արասցեն գնա ձազք արծուեաց: 18 Երեք են՝ գորս անհնար է ինձ իմանալ, եւ զչորրորդն ոչ ճանաչեմ: 19 Զհետս արծուոյ թռուցելոյ. եւ զճանապարհս աւձի ի վերայ վիմի. եւ զշաւիղս նաւի ընդ ծով գնացելոյ. եւ զճանապարհս առն երիտասարդի: 20 Նոյնպիսի եւ ճանապարհ կնոջ շնացողի. զի յորժամ գործէ ինչ՝ լուանայ եւ ասէ, իմ չիք ինչ գործեալ: 21 Երիւք շարժի երկիր, եւ չորրորդին ոչ կարէ հանդարտել: 22 Եթէ ծառայ թագաւորեցէ. եւ անմիտն՝ եթէ յագեցի հացիւ. 23 եւ աղախին՝ եթէ հանէ զտիկին իւր. եւ կին ատելի՝ եթէ դիպեցի առն բարոյ: 24 Զորք են որ փոքր են յերկրի. եւ նոքա իմաստնագոյնք են քան զիմաստունս: 25 Մրջին՝ որոյ ոչ գոյ զաւրութիւն, եւ պատրաստէ ամբարայնոյ զկերակուր իւր: 26 Եւ ճագար՝ ազգ անհաւար, որ արարին ի վէմս զդադարս իւրեանց: 27 Առանց թագաւորի է մարախ, եւ զաւրածողով լինի իբրեւ ի միոջէ հրամանէ արինաւք: 28 Եւ սարդ՝ կռուեալ ձեռաւք յորմ, որ դիւրին է առ որսալ, բնակէ ի յարկս թագաւորաց: 29 Երեք են որ պարծ շրջին, եւ չորրորդն գեղեցիկ ճեմի: 30 Կորիւն առիւծու հզար է քան զանասունս, որ ոչ զանգիտէ եւ ոչ թիկունս դարձուցանէ յանասնոց: 31 եւ աքաղաղ՝ որ շրջի ի մէջ մարեաց սիգալով: եւ նոխազ՝ առաջնորդ հաւտի: եւ թագաւոր՝ որ հպարտախաւս լինի ի մէջ ազգաց: 32 Եթէ զանձն դիւրութեան տացես, եւ ձեռն ի բերան կռուով ձգիցես՝ անարգեցիս: 33

Կթեա կաթն՝ եւ եղիցի եւդ. ապա թէ կարի ճմլեսցես զպըտկունսն, ելանէ արին: Եւ եթէ ձգեսցես զբանս, ելցեն դատաստանք եւ կոխիք:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԼԱ.

1 Իմ բանք յԱստուծոյ խաւսեցեալ են, հրաման թագաւորի՝ զոր խրատեաց զնա մայր իւր: 2 Զի որդեակ՝ Աստուծոյ բանք են. անդրանիկդ քեզ ասեմ որդի: զի որդեակ՝ ուխտից իմոց: 3 Մի տար կանանց զմեծութիւն քո եւ զմիտս քո եւ զկեանս՝ ի խորհուրդս յետինս: խորհրդով գործեա զամենայն, խորհրդով արբ գինի: 4 Մեծամեծքն բարկասիրտք են, գինի մի արբցեն. 5 զի մի իբրեւ արբցեն՝ մոռանայցեն զիմաստութիւն, եւ ուղիդ ոչ կարիցեն դատել զտկարն: 6 Տուք արբեցութիւն տրտմեցելոց, եւ գինի ըմպել՝ ցաւագոտաց. 7 զի արբցեն՝ եւ մոռացին զտնանկութիւնս իւրեանց եւ զցաւս իւրեանց ոչ եւս յիշեսցեն: 8 Բաց զբերան քո բանիւ Աստուծոյ, եւ դատեա զամենեսեան ողջմտութեամբ: 9 եւ ընտրեա եւ որոշեա զտնանկն եւ զտկարն:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԻԵ.

1 Առակք Սողոմոնի անքնինք. զոր գրեցին բարեկամքն Եզեկիայ արքայի Հրէաստանի:
2 Փառք Աստուծոյ ծածկեն զբան. փառք թագաւորի՝ պատուեն զհրամանս: 3 Երկինք բարձունք, եւ երկիր՝ խորին. սիրտ թագաւորի առանց քննելոյ: 4 Փորձ տես զանփորձ արծաթոյ. եւ սրբելով սրբի ամենայն: 5 Սատակեա զամպարիշտս յերեսաց թագաւորի. եւ ուղղեսցի արդարութեամբ արձող նորա: 6 Մի հպարտանար առաջի թագաւորի, եւ մի ի տեղիս մեծամեծաց մատչիր. 7 զի լաւ իցէ քեզ՝ թէ ասիցէ ոք. ի վեր առ իս մատիր, քան թէ կորանայցես առաջի հզարի: 8 Զոր տեսին աչք քո՝ խաւսեաց: մի յանդուգն անկանիցիս ի մարտ, զի մի յետոյ զոջանայցես: Յորժամ նախատիցէ զքեզ բարեկամ քո. 9 խոյս տուր՝ մի արհամարհէր: 10 գուցէ նախատիցէ զքեզ բարեկամն. եւ թշնամութիւն եւ մարտ քո ոչ մեկնիցի այլ լինիցի քեզ հանգոյն մահու: Շնորհք եւ բարեկամութիւն ազատք են. հաստատեա զնոսա ի քեզ զի մի նախատ լինիցիս. եւ պահեա զժամանակս քո հաշտութեամբ: 11 Ոսկի խնձոր ընդ սարդիոն յեռեալ. այնպէս է խաւսել զբանս իմաստունս: 12 Գինդ ոսկի՝ եւ սարդիոն ամենապայծառ յեռեալ. բան իմաստուն յունկնդիր լսելիս: 13 Որպէս ձիւնաբեր ամարայնի՝ տալթացելոյ աւգնական է, նոյնպէս եւ հրեշտակ հաւատարիմ որոց առաքեցին զնա՝ զանձինս յուսացելոց իւրոց շահի: 14 Որպէս հողմք եւ ամպք եւ անձրեւք սաստիկք. նոյնպէս են եւ որ պարծին ի տուրս ստութեան: 15 Յերկայնամտութենէ՝ յաջողութիւն թագաւորի, լեզու արձակ փշրէ զոսկերս: 16 Մեղր յորժամ զտանիցես որդեակ՝ չափով կերիջիր. գուցէ յագիցիս՝ եւ փսխիցես: 17 Մի կարի յաճախեր ոտիւք քովք առ բարեկամ. գուցէ յագիցի քեւ, եւ ատիցէ զքեզ: 18 Իբրեւ սուսեր եւ սլաք սրեալ, նոյնպէս եւ որ վկայէ զբարեկամէ իւրմէ՝ վկայութիւն ստութեան: 19 Ճանապարհք չարի եւ ոտք անաւրինի՝ կորիցեն յաւուր չարի: 20 Որ հանէ զբաճկոն յաւուր ցրտոյ. որպէս քացախ՝ վիրի անաւգուտ է, նոյնպէս հասեալ ցաւք մարմնոյ տրտմեցուցանեն զսիրտ: Իբրեւ ցեց հանդերձի՝ եւ որդն փայտի, նոյնպէս սրտմտութիւն վնասակար է սրտի առն: 21 Եթէ քաղցեալ է թշնամին քո՝ կերակրեա զնա. եւ եթէ ծարաւի՝ տուր նմա ըմպել: 22 Զայս իբրեւ առնես՝ կայծակունս հրոյ կուտես ի վերայ գլխոյ նորա: եւ Տէր հատուցէ քեզ բարութիւն: 23 Հողմ հիւսւտոյ զամպս յարուցանէ. եւ երեսք լիբբք զլեզու գրգռեն: 24 Լաւ է բնակել առ անկեան տամալոց, քան ընդ կնոջ բամբաստողի ի տան միում: 25 Որպէս ջուր ցուրտ անձին ծարաւոյ ախորժելի է, նոյնպէս աւետիք բարեաց յերկրէ հեռաստանէ: 26 Որպէս թէ ոք զակն աղբւր խնուցու. եւ զգնացս ջուրց ապականիցէ, նոյնպէս տգեղծ է արդարոյ անկանել առաջի ամպարշտի: 27 Մեղր շատ ուտել չէ բարութ. բայց յարգել պարտ է զբանս պատուականս: 28 Որպէս քաղաք կործանեալ ի պարսպաց, նոյնպէս եւ այր որ ոչ խորհրդով ինչ գործիցէ:

ԱՌԱՎԳ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԻԶ.

1 Որպէս ցաւ ամարայնի եւ անձրեւի ի հունձս, նոյնպէս ոչ յարգոյ անգգամի պատիւ: 2 Որպէս թռչունք եւ ճնճողուկք թռանին, նոյնպէս անէծք զուր ումեք ոչ ելանեն: 3 Որպէս մտրակ ձիոյ եւ խթան իշոյ, նոյնպէս եւ գաւազան ազգի անմտի: 4 Մի տար պատասխանի անգգամի ըստ նորա անգգամութեանն. զի մի լինիցիս նմանաւ նմա: 5 Այլ տուր նմա պատասխանի ըստ անգգամութեան նորա. զի մի իմաստնագոյն երեւեսցի յանձն իւր: 6 Ճանապարհաց իւրոց նախատինս առնէ, որ առաքէ զբան ի ձեռն անմիտ հրեշտակի: 7 Կարճեա զգնացս ոտից, եւ զառակս ի բերանոյ անգգամի: 8 Որ դնէ քար ի պարսատիկս՝ նման է առն որ դնէ պատիւ անմտի: 9 Փշալից լինին ձեռք արբեցողի. եւ ծառայութիւն ի ձեռս անգգամի: 10 Բագում ծուփս ծփին ամենայն մարմինք անգգամաց. զի խորտակին յիմարութիւնք նոցա: 11 Որպէս շուն յորժամ դառնայ ի փսխած իւր եւ ատելի լինի, նոյնպէս անգգամս իւրովք չարեաւք յորժամ դառնայցէ անդրէն ի մեղս իւր: Է ամաւթ որ ածէ զմեղս, եւ է ամաւթ որ ածէ զփառս եւ զշնորհս: 12 Տեսի այր յանձն իւր պանծացեալ թէ իմաստուն իցէ. բայց յոյս գոյր յանգգամին քան ի նմա: 13 Զվատ յորժամ յուղի առաքես, ասէ՝ առեւծ ունի զճանապարհս, եւ զհրապարակս սպանաւորք: 14 Որպէս դուրք շրջին ի ծղիւնոց, նոյնպէս վատ ի մահիճս իւր: 15 Թաքուցանէ վատ զձեռս իւր ի ծոց իւրում, եւ ի բերան իւր դանդաղի տանել: 16 Իմաստնագոյն թուի անձին իւրում վատ, քան զայն որ զմեծութեան աւետիս բերիցէ: 17 Որպէս որ բուռն հարկանիցէ զշան ձեռոյ, նոյնպէս եւ մարդ որ անկանի յայլոյ դատաստան: 18 Որպէս փորձիչք որ ընդ հարկանէն բանս ի մարդկանէ, եւ որ վաղվաղէ ընդդէմ բանից՝ նախ նա ընկճի: 19 Նոյնպէս ամենեքեան որ դարանակալ լինին բարեկամաց իւրեանց. եւ յորժամ յանդիմանին, ասեն՝ մեք ընդ խաղ արարաք: 20 Ի բագում փայտից զուարթանայ հուր. եւ ուր ոչ գոյ երկմիտ՝ դադարէ կոյի: 21 Կրակարանք կայծականց, եւ փայտ հրոյ. եւ այր բանսարկու առ ի յուզել զկոյի: 22 Բանք սուտակասպասաց կակուղ են, բայց արկանէն ի շտեմարանս մարտի: 23 Որ տայ արծաթ նենգութեամբ՝ իբրեւ ընդ խեցի համարեալ է: Շրթունք ողորկք ծածկեն զսիրտս տրտմագինս: 24 Շրթամբք իւրովք յայտնի առնէ ամենայն որ լայ զթշնամի. եւ ի սրտի իւրում նիւթէ զնենգութիւն: 25 Եթէ աղաչիցէ զքեզ թշնամի, եւ ի ձայն բարձր աղերսիցէ՝ մի հաւատար նմա. զի եւթն չարիք կան ի սրտի նորա: 26 Որ խղիւսայթէ զթշնամութիւն, յայտ առնէ զնենգութիւն. սուզանէ զվնաս իւր բանգէտն յատենի: 27 Որ փորէ խորխորատ ընկերի իւրում՝ ինքն լցցէ զնա. եւ որ գլէ վեմ՝ յանձն իւր գլեսցէ: 28 Լեզու սուտ՝ ատեայ զճշմարտութիւն բերան անդադար՝ գործէ խռովութիւնս:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԻԷ.

1 Մի պարծիր առ վաղիւն, զի ոչ գիտես զինչ ծնանիցի քեզ վաղիւն: 2 Գովեսցէ զքեզ ընկերն՝ եւ մի քո բերան, աւտարն՝ եւ մի քո շրթունք: 3 Քար՝ ծանր է, եւ աւազ դժուարին առ ի բառնալ. բայց բարկութիւն անգգամի ծանրագոյն է քան զերկոսեան: 4 Անողորմ է սրտամտութիւն, եւ սաստիկ է բարկութիւն. այլ ոխակալն եւ ոչ իմիք ժուժկալէ: 5 Լաւ է յայտնութիւն յանդիմանութեան՝ քան զբարեկամութիւն ի ծածուկ: 6 Լաւ են հարուածք բարեկամի, քան զկամակոր համբոյրս թշնամոյ: 7 Անձն յագեալ՝ զխորիսիս եւ զմեղոյ արհամարհէ. բայց անձին կարատելոյր եւ դառն իբրեւ զքաղցր թուի: 8 Որպէս թռչուն որ թռանի ի բունոյ իւրմէ, նոյնպէս եւ մարդ ստրկանայ՝ յորժամ աւտարանայ յիւրմէ տեղոյ: 9 Իւղով եւ խնկով եւ գինով զուարճանայ սիրտ. եւ բեկանի ի տրտմութենէ անձն: 10 Զբարեկամ քո, եւ զբարեկամ հայրենի մի թողուր. եւ ի տուն եղբար քոյ մի մտանէր թշուառացեալ: Լաւ է բարեկամ մերձաւոր, քան եղբայր ի հեռաստանէ բնակեալ: 11 Իմաստուն լեր որդեակ՝ զի ուրախ լիցի սիրտ քո. եւ դարձո ի քէն զբանս նախատանաց: 12 Խորագէտն ի գալ չարեաց դաւղեաց. եւ անգգամք ընդ առաջ երթեալ ի տոյժս անկցին: 13 Զերծ ի նմանէ զհանդերձս նորա, զի անց թշնամանադիրն. քանզի նա զայլոյն ապականէր: 14 Որ գովէ զբարեկամ ընդ առաւաւտս բարձր ձայնիս՝ քան զանիծանաւոյն ոչինչ առաւել համարեսցի: 15 Կաթիլ հանէ զմարդ ի տանէ իւրմէ յաւուր ձմերայնոյ. նոյնպէս եւ կին անգգամ ի տանէ իւրմէ զայր: 16 Խիստ հոգմ է հիւսւսի. բայց անուամբ աջոյ կոչի: 17 Երկաթ զերկաթ խարտէ. եւ այր զրգո՞ւ զերեսս ընկերի: 18 Որ տնկէ թգենի՝ կերիցէ զպտուղ նորա, եւ որ պահէ զտէր իւր՝ պատուեսցի: 19 Որպէս ոչ են նման երեսք երեսաց, նոյնպէս եւ ոչ սիրտք մարդկան սրտից նման են: 20 Դժոխք եւ կորուստ՝ անյագ են նոյնպէս եւ աչք՝ ազահք մարդոյ: Պիղծ է առաջի Տեառն որ արձակէ զաչս, եւ անխրատ՝ եւ ցոփ լեզուաւ: 21 Փորձ արծաթոյ եւ ոսկւոյ ի բովս. եւ

այր՝ փորձի ի բերանոյ գովչաց իւրոց: Միրտ անաւրինի խնդրէ զչարիս. եւ սիրտ ուղիղ՝ խնդրէ զգիտութիւն: 22 Եթէ հարկանես զանգգամ ի մէջ առննի եւ անարգես զնա, սակայն ոչ մերժես զանգգամութիւն ի նմանէ: 23 Խելամտութեամբ խելամուտ լիցես անձանց խաշանց քոց եւ հաստատեսցես զսիրտ քո ի վերայ երամակաց քոց: 24 զի ոչ յաւիտեան է առն ոյժ, եւ զաւրութիւն, եւ իշխանութիւն. եւ ոչ տուեալ են նմա ազգաց յազգս: 25 Խնամ կալ բանջարոյ ի դաշտի, եւ հնձեսցես խոտ. եւ ժողովեա զխոտ դալար. 26 զի եղիցին քեզ ոչխարք ձորձաբերք. դարմանեա զդաշտս՝ զի եղիցին քեզ գառինք: 27 Որդեալ յինէն ուսիր զպատգամս զաւրաւորս ի կեանս տան քոյ եւ ի կեանս բարեկամաց քոց:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԻԸ.

1 Փախուցեալ է ամպարիշտն առանց ուրուք հալածելոյ. իսկ արդարն՝ իբրեւ զառեւծ յանձն ապաստան է: 2 Վասն մեղաց ամպարշտաց դատաստանք յուզին. եւ այր խորագէտ շիջուցանէ զնա: 3 Հզարն առ ամպարշտութեան իւրում զրպարտէ զտնանկս: Որպէս անձրեւ սաստիկ եւ անշահ 4 նոյնպէս եւ որ թողուն զաւրէնս, եւ գովեն զանաւրէնութիւն: իսկ որ սիրեն զաւրէնս՝ պատեն զինքեամբ պարիսպ: 5 Արք չարք ոչ առնուն ի միտ զիրաւունս. իսկ որ խնդրեն զՏէր՝ խելամուտ լիցին ամենայնի: 6 Լաւ է աղքատ՝ որ զնայ ճշմարտութեամբ, քան զմեծատուն սուտ: 7 Պահէ զաւրէնս որդի իմաստուն. իսկ որ արածէ զորկորստութիւն՝ անարգէ զհայր իւր: 8 Որ լնու գտուն իւր ի տոկոսեաց եւ ի վաշխից, ժողովէ այնմիկ որ ողորմի աղքատաց: 9 Որ խոտորեցուցանէ զունկն իւր՝ չլսէ արինաց. եւ ինքն զիւր ուխտս պղծէ: 10 Որ մոլորեցուցանէ զուղիղս չար ճանապարհաւ, ինքն անկցի յապականութիւն: Անբիծք բաժանեսցեն զբարութիւնս. եւ անաւրէնք անցցեն առ բարութեամբք, եւ մի մտցեն ի նոսա: 11 Իմաստուն թուի անձին իւրում այր մեծատուն. եւ աղքատ հանձարեղ սոգտանէ զնա: 12 Վասն աւգնականութեան արդարոց՝ բազում լինին փառք, եւ ի տեղիս ամպարշտաց՝ սատակին մարդիկ: 13 Որ ծածկէ զամպարշտութիւնն իւր՝ ոչ յաջողեսցի. իսկ որ ի վեր հանէ եւ յանդիմանէ՝ սիրելի լիցի: 14 Երանի իցէ առն որ արհամարհիցէ զամենայն վասն երկիւղածութեան. իսկ խիստն սրտիւ, անկցի ի չարիս: 15 Առեւծ քաղցեալ եւ գայլ ծարաւի. որ աղքատ է՝ եւ բուռն լինիցի ազգի տնանկի: 16 Թագաւոր կարաւտ մտաւք՝ մեծ զրպարտաւդ. իսկ որ ատեալ զանիրաւութիւն՝ երկայնակեաց լիցի: 17 Այր որ զմահապարտ յերաշխի առնու, փախստական լինի եւ ոչ ի հաստատութեան: Խրատեա զորդի քո, եւ հանգուցէ զքեզ, եւ տացէ զարդ անձին քում. եւ ոչ հնազանդի ընդ ազգի անաւրինի: 18 Որ զնայ արդարութեամբ՝ գտցէ աւգնականութիւն. իսկ որ ելանէ ի թեր ճանապարհ՝ նովին վարակեսցի: 19 Որ գործէ զերկիր իւր՝ լցցի հացիւ. եւ որ զհետ երթայ դատարկութեան՝ լցցի տնանկութեամբ: 20 Այր հաւատարիմ արինեսցի յոյժ. եւ չարագործն ի պատուհասէ մի ապրեսցի: Որ ոչ պատկառէ յերեսաց արդարոց՝ չէ գովելի: 21 Որ ակն ածէ զերեսս անաւրինաց յանդիմանել չէ բարւոք: այնպիսին պատառոյ հացի վաճառէ զմարդ: 22 Փութայ մեծանալ այր չարակն, եւ ոչ զհիտէ՝ թէ ողորմածն յաղթէ նմա: 23 Որ յանդիմանէ զայր ի ճանապարհս իւր, շնորհակալութիւն գտանէ քան զսուտակասպասն լեզուաւ: 24 Որ մերժէ զհայր կամ զմայր՝ եւ համարիցի չմեղանչել, կցորդ է նա արանց ամպարշտաց: 25 Այր ազահ զրգո՞ւ զհակառակութիւն. իսկ որ յուսացեալ է ի Տէր՝ ընդ խնամով կեցցէ: 26 Որ յուսացեալ է ի յանդգնութիւն սրտի՝ նա անգգամ է. իսկ որ զնայ իմաստութեամբ՝ ապրեսցի: 27 Որ տայ աղքատաց՝ ոչ կարաւտացի. իսկ որ դարձուցանէ զակն իւր ի նոցանէ՝ ի բազում կարաւտութեան եղիցի: 28 Ի տեղիս ամպարշտաց հեծեն արդարք. բայց ի նոցա կորստեան բազմանան արդարք:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԻԹ.

1 Լաւ է այր յանդիմանիչ՝ քան զայր խստապարանոց. զի յանկարծակի հուր հարեալ զնովաւ՝ չլինիցի բժշկութիւն: 2 Ի գովութեան արդարոց՝ ուրախ եղիցին ժողովուրդք. ընդ իշխանութիւնս ամպարշտաց հեծեն արդարք: 3 Առն իմաստասիրի՝ ուրախ առնի հայր իւր. իսկ որ զբոզս արածէ, կորուսանէ զմեծութիւն: 4 Թագաւոր արդար՝ կանգնէ զաշխարհ. եւ այր անաւրէն կործանէ: 5 Որ կազմէ կոնիս յերեսս

բարեկամի իւրոյ, պատահեցէ հաղբս գոտիւք իւրովք: 6 Առն մեղաւորի որոգայթ սաստիկ դիցի. իսկ արդարն՝ յուրախութեան եւ ի խնդութեան եղիցի: 7 Գիտէ արդար դատել զոնանկս. իսկ ամպարիշտն գիտութեան ոչ խելամտէ: Եւ աղքատի՝ ոչ գտանին միտք իրաւախոհք: 8 Արք անաւրէնք հուր հարին զքաղաքէ. եւ իմաստունք դարձուցին զբարկութիւն: 9 Այր իմաստուն դատի զազգս. եւ այր անզգամ ի բարկանալ իւրում ծաղր լինի՝ եւ ոչ ակնածէ: 10 Արք արեանց՝ ատեան զարդար. իսկ ուղիղք փափաքեցեն յանձն նորա: 11 Զամենայն բարկութիւն իւր միանգամայն թափէ անզգամ. իսկ իմաստունն մեղմով համբերէ: 12 Թագաւոր՝ որ ունկնդիր է բանից անիրաւութեան, ամենեքեան որ ընդ նովաւ են՝ անաւրէնք են: 13 Փոխատուի եւ փոխառուի ի մի վայր հասելոց, երկոցունց հանդէս առնէ Տէր: 14 Թագաւոր յորժամ ճշմարտութեամբ դատիցի զոնանկս, աթոռ նորա ի վկայութիւն հաստատեցի: 15 Գանք եւ կշտամբանք տան զիմաստութիւն. մանուկ մոլորեալ՝ յամալթ առնէ զծնաւդս իւր: 16 Ի բազմանալ ամպարշտաց՝ յաճախեն մեղք. իսկ արդարք ի նոցա կործանելն՝ զահի հարկանին: 17 Խրատեա զորդի քո՝ եւ հանգուցէ զքեզ, եւ տացէ զարդ անձին քում: 18 Ոչ գտցի առաջնորդ ազգի անաւրինի. իսկ որ պահէ զաւրէնս՝ երանելի է: 19 Բանիւք ոչ խրատի ծառայ խիստ. թէպէտ եւ իմանայցէ չդնէ յունկան: 20 Յորժամ տեսանիցես զայր յանդուգն բանիւք, զիտասջիր զի յոյս գոյ յանզգամին քան ի նմա: 21 Որ փափկասուն լինի ի մանկութենէ, ի ծառայութիւն մատնեցի. եւ յետոյ մորմոքեցի յանձն իւր: 22 Այր անզգամ փորէ զհակառակութիւն: այր հեզ՝ դարձոյց զմեղս. եւ այր բարկացաւ փորեաց զմեղս: 23 Ամբարտաւանութիւն զայր նկուն առնէ. իսկ զխոնարիս փառաւոր առնէ Տէր: 24 Որ բաժանակից լինի գողոց՝ ատեալ զանձն, որք յորժամ երդումն առաջի դիցի՝ լուեալ եւ ոչ պատմիցեն, 25 եւ առ երկիւղի եւ ամաւթոյ մարդկան յայտնիցեն եւ կործանեցին. իսկ որ յուսացեալ է ի Տէր ուրախ լիցի: Ամպարշտութիւն առն ածէ գայթաղութիւն, եւ որ յուսայ ի Տէր՝ ապրեցի: 26 Բազումք ողորքն զերեսս իշխանաց. բայց ի Տեառնէ ելանեն իրաւունք առն: 27 Պիղծ է արդարոյ այր անաւրէն, եւ պիղծ է անաւրինի՝ ուղիղ ճանապարհ:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԼԱ.

10 Կին ժրագլուխ եթէ գտանիցի, պատուականագոյն է այնպիսին քան զականս պատուականս: 11 Վստահ է ի նա սիրտ առն իւրոյ. այնպիսին աւարաց երբեք ոչ կարաւտացի: 12 Գործակից է առն իւրում ամենայն բարեաց եւ կենաց՝ եւ ոչ չարեաց: 13 Գտեալ ասր եւ կտաւ՝ արար անաւթս պիտանիս ձեռաւք իւրովք: 14 Եւ եղեւ իբրեւ զնաւ շահաբեր. ի հեռաստանէ ժողովէ իւր գանձս: 15 Յառնէ ընդ արշալուրշս, եւ տայ կերակուր ընտանեաց, եւ գործ նաժշտաց: 16 Տեսանէ զանդ գեղեցիկ՝ եւ գնէ զնա, եւ ի պտղոյ ձեռաց իւրոց գործէ զերկիր: 17 Գաւտի ածեալ հաստատութեամբ ընդ մէջ իւր՝ մխեաց զբազուկս իւր ի գործ, 18 եւ ճաշակեաց զի քաղցր է գործել, եւ ոչ շիջանի ճրագ ի նմանէ զամենայն զիշեր: 19 Զձեռս իւր ձգէ յաւգուտ, եւ զմատուսս իւր անձանձրոյթ տայ ի լոյս: 20 Զձեռս իւր ընդարձակեաց աղքատաց, եւ կարկառ պտուղ տնանկին: 21 Ոչինչ հոգայ ի տանէ կողմանէ այր նորա յորժամ ուրեք յամիցէ. զի ամենեքին որ զնովաւ են, զգեցեալ են կրկին պատմուճանս: 22 Արար առն իւրում բեհեզս եւ ծիրանիս, եւ անձին իւրում արկանելիս: 23 Եւ երեւելի է ի դրունս այր նորա յորժամ նստիցի ի ժողովողեան ի մէջ ծերոց եւ բնակչաց երկրի: 24 Կտաւս արար եւ վաճառեաց, եւ արկանելիս քանանացոց: 25 Զբերան իւր եբաց չափով եւ իմաստութեամբ. եւ կարգ եղ լեզուի իւրում: 26 Զգաւրութիւն եւ զմեծվայելչութիւն զգեցաւ. եւ ուրախ եղեւ յաւուրս յետինս: 27 Պարկեշտ են ճանապարհք տան նորա. հաց դատարկութեան ոչ էկեր: 28 Եւ ողորմածութիւնք նորա կանգնեցին զորդիս նորա եւ մեծացուցին: Եւ այր նորա գովէ զնա՝ եւ ասէ: 29 Բազում դստերք ստացան զմեծութիւն. բազումք արարին զաւրութիւն. բայց դու առաւել եղեր՝ եւ անցուցեր զամենեքումք: 30 Սուտ հաճութիւնք, եւ ընդունայն գեղ կնոջ ոչ գոյ ի քեզ. զի կին իմաստուն եւ բարեպաշտան արինեցի: Զերկիւղածս Տեառն պատուեցէ նա. 31 տուք նմա ի պտղոյ շրթանց նորա. եւ գովեցի ի դրունս այր նորա: Զի ճանապարհք առնն առաջի երեսաց իւրոց երթիցեն, եւ աջողեցին յաւիտեանս յաւիտենից:

ԱՌԱԿՔ ՍՈՂՈՄՈՆԻ. Տունք. ոչծ:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

1 Որդւոյ Դաւթի թագաւորի Իսրայէլի յԵրուսաղէմ. Եկկլէսիաստէս:
Գլուխ Ա.

Ա 2 Ունայնութիւն ունայնութեանց ասաց ժողովաւոյն: Ունայնութիւն ունայնութեանց՝ ամենայն ինչ ընդ ունայն է: 3 Զի՞նչ աւելի է մարդոյ յամենայն վաստակս իւր զոր տաժանի ընդ արեգակամբ: 4 Ազգ երթայ եւ ազգ գայ՝ եւ երկիրս յաւիտեան կայ: 5 Ծագէ արեգակն՝ եւ մտանէ արեգակն եւ ի տեղի իւր ձգի: 6 Ի ծագել իւրում ելանէ ընդ հարաւ, եւ պատի ընդ հիւսսիւ, պատելով պատի: գնայ հողմ, եւ ի շրջանս իւր դառնայ հողմ: 7 Ամենայն ուխք ի ծով գնան, եւ ծով ոչ լնու: ի տեղի յոր ուխք գնան՝ անդ նոքին դառնան ի գնալ: 8 Ամենայն բան ջանիւ, եւ ոչ կարասցէ այր խաւսել: ոչ յագեսցի ակն տեսանելով, եւ ոչ լցցի ունկն լսելով: 9 Զի՞նչ է որ եղեն, նոյն ինքն որ լինելոցն է. եւ զի՞նչ է որ արարան՝ նոյն ինքն որ առնելոցն է: 10 Եւ ոչ է ամենայն առժամայն ընդ արեգակամբ. զի զոր խաւսիցի ոք՝ եւ ասիցէ՝ ահաւասիկ այն նոր է վաղ իսկ եղեալ է ի յաւիտենից եղելոցն նախ քան զմեզ: 11 Ոչ գոյ յիշատակ առաջնոցն. նա եւ ոչ վերջնոցն որ լինելոց են. ոչ գոյ յիշատակ նոցա ընդ լինելոցսն ի վախճանի:

Բ 12 Ես Եկկլէսիաստէս թագաւոր ի վերայ Իսրայէլի յԵրուսաղէմ. 13 եւ ետու զսիրտ իմ խնդրել եւ խորհել իմաստութեամբ վասն ամենայնի որ եղեալ են ընդ արեգակամբ: Զի զբազումս չար ետ Աստուած որդւոց մարդկան զբաղել ընդ արեգակամբ: 14 Տեսի ես զամենայն արարեալս որ արարեալ են ի ներքոյ արեգական. եւ ահա ամենայն ինչ ընդ ունայնութիւն է եւ յաւժարութիւն ոգւոյ: 15 Թիրեալն՝ ոչ կարասցէ զարդարել, եւ պակասեալն՝ ոչ կարասցէ ի թիւ անկանել: 16 Խաւսեցայ ի սրտի իմում թէ առաւել ես մեծացայ քան զամենեսեան որ էին յառաջ քան զիս յԵրուսաղէմ: Եւ ետու զսիրտ իմ զհտել զիմաստութիւն եւ զգիտութիւն. եւ յաւելի իմաստութիւն քան զամենեսեան, որ յառաջ եղեն քան զիս յԵրուսաղէմ: 17 Եւ սիրտ իմ ետես բազում իմաստութիւն՝ եւ գիտութիւն զառակս եւ զիմաստութիւն զհտացի եւ. զի սակայն եւ այս յաւժարութիւն ոգւոյ է: 18 Զի բազմութիւն իմաստութեան բազմութիւն գիտութեան. եւ որ յոլովեաց ի գիտութիւն յաւելցէ ի ցաւս:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Բ.

1 Ասացի ես ի սրտի իմում. եկ եւ փորձեցից զքեզ յուրախութեան. եւ տեսից ի բարութեան: եւ ահա եւ այս ինքն ունայնութիւն է: 2 Ծաղուն ասացի զբաւասանս. եւ ուրախութեանն զի՞ զործես զայդ: 3 Եւ խորհեցայ թէ սիրտ իմ ձգեսցէ իբրեւ զգինի զմարմին իմ: եւ սիրտ իմ առաջնորդեաց իմաստութեամբ. եւ զաւրանալ յուրախութեան. մինչեւ տեսից ոք իցէ բարին որդւոց մարդկան զոր արասցեն ի ներքոյ արեգական, ի թիւ աւուրց կենաց իւրեանց: 4 Յաճախեցի ինձ արարս, շինեցի ինձ ապարանս, տնկեցի ինձ այգիս: 5 Արարի ինձ պարտեզս եւ դրախտս, եւ տնկեցի ի նոսա փայտս ամենաբերս: 6 Արարի ինձ աւազանս ջուրց արբուցանել ի նոցանէ զանտառախիտս մայրաց: 7 Ստացայ ծառայս եւ աղախնայս՝ եւ ընդոծինք եղեն ինձ: եւ ստացուածք անդւոց եւ հաւտից բազում եղեն ինձ քան զամենեցուն որ յառաջ եղեալ էին քան զիս յԵրուսաղէմ: 8 Ժողովեցի ինձ արծաթ եւ ոսկի. եւ ստացուածս բազումս զթագաւորաց եւ զգաւառաց: Արարի ինձ գուսանս եւ երգեցիկս՝ արս եւ կանայս, եւ զփափկութիւնս որդւոց մարդկան: Արարի ինձ տակառապետս՝ արս եւ կանայս: 9 եւ մեծացայ առաւել քան զամենեսին որ յառաջ էին քան զիս յԵրուսաղէմ, նաեւ իմաստութիւն յաւելաւ ինձ: 10 Եւ զամենայն զոր ինչ խնդրեցին աչք իմ, ոչ զրկեցի ի նոցանէն, եւ ոչ արգելի զսիրտ իմ յամենայն ուրախութենէ: Զի սիրտ իմ ուրախ եղեւ յամենայն վաստակս իմ. եւ այս եղեւ բաժին իմ յամենայն վաստակոց իմոց: 11 Եւ հայեցայ ես յամենայն արարս իմ զոր արարին ձեռք իմ, եւ ի վաստակս զոր վաստակեցայ առնել, եւ ահա ամենայն ընդ ունայնութիւն է եւ յաւժարութիւն ոգւոյ. եւ ոչինչ է առաւելութիւն ի ներքոյ արեգական:

Գ 12 Եւ հայեցայ ես տեսանել զիմաստութիւն, եւ զբաւսանս, եւ զանգագամութիւն, եթէ ո՞վ է մարդ որ երթիցէ զհետ խորհրդոյն զոր ինչ արար: 13 Եւ տեսի ես եթէ է առաւելութիւն իմաստութեան քան անմտութեան որպէս է առաւելութիւն լուսոյ քան զխաւարի: 14 Իմաստնոյն աչք իւր ի գլուխ իւրում, եւ որ անմիտն է՝ ընդ խաւար գնայ: Եւ գիտացի ես թէ պատահար մի պատահելոց է ամենեցուն նոցա:

Դ 15 Եւ ասացի ես ի սրտի իմում. թէ որպէս պատահարն անգգամին՝ եւ ինձ պատահեցէ նոյն, եւ ընդէ՞ր իմաստնացայ: Եւ զաւելորդս խաւսեցայ ի սրտի իմում. զի եւ այս իսկ ունայնութիւն է: զի անգգամն ի յաւելորդաց անտի խաւսի: 16 վասն զի ոչ գոյ յիշատակ իմաստնոյն ընդ անգգամի յաւիտեան. զի արդարեւ իսկ յաւորցն որ գալոց են ամենայն ինչ մոռացաւնք են: եւ զիա՞րդ մեռանիցի իմաստունն ընդ անմտին:

Ե 17 Եւ ատեցի ես զկեանս իմ. զի չար էր ինձ արարածն, որ արարեալն էր ի ներքոյ արեգական. զի ամենայն ինչ ունայնութիւն է եւ յաւժարութիւն ոգւոյ: 18 Եւ ատեցի ես զամենայն վաստակս իմ զոր ջանացայ ընդ արեգակամբ, զի թողում ես զնա մարդոյ՝ որ լինելոց է յետ իմ: 19 Եւ ո՞վ զիտէ՝ իմաստուն լինիցի թէ անմիտ. եւ կամ իշխելո՞ց իցէ ամենայն վաստակոցն իմոց զոր եսն վաստակեցի, եւ յորս իմաստնացայ ընդ արեգակամբ: սակայն եւ այս ունայնութիւն է:

Զ 20 Եւ դարձայ ես հրաժարեալ սրտիւ իմով, յամենայն վաստակոց իմոց զոր վաստակեցի ընդ արեգակամբ: 21 Զի է մարդ՝ զի վաստակ նորա իմաստութեամբ եւ գիտութեամբ եւ արութեամբ. եւ մարդ՝ որ ոչինչ վաստակեաց ի նոյն՝ տացի՞ նմա մասն նորա: սակայն եւ այս ընդ ունայնութիւն է՝ եւ չարութիւն մեծ: 22 Զի լինի մարդոյն յամենայն վաստակս իւր. եւ ի յաւժարութեան սրտի իւրոյ՝ յորում ինքն ջանայ ի ներքոյ արեգական: 23 Զի ամենայն աւուրք նորա ցաւոց, եւ տրտմութեան զբաւսանք իւր, եւ զիշերի ոչ ննջէ սիրտ նորա: սակայն եւ այս ընդ ունայնութիւն է:

Է 24 Եւ ոչ գոյ բարի ինչ մարդոյ, բայց զոր ուտէն՝ եւ ըմպէն. եւ եցոյց անձին իւրում բարիս ի վաստակս իւր: Սակայն եւ զայն տեսի՝ զի ի ձեռանէ Աստուծոյ է. 25 քանզի ո՞վ իցէ որ ուտիցէ եւ ըմպիցէ առանց նորա: 26 Զի մարդոյ բարւոյ՝ ետ զիմաստութիւն եւ զգիտութիւն՝ եւ զուրախութիւն: եւ մեղանչականին ետ զբազումն յաճախել եւ ժողովել, եւ տալ բարւոյն առաջի երեսաց Աստուծոյ: Սակայն եւ այն ունայնութիւն է՝ եւ յաւժարութիւն ոգւոյ:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Գ.

Ը 1 Ամենեցուն ժամանակ է՝ եւ ժամ ամենայն իրաց ի ներքոյ երկնից: 2 Ժամանակ ծնանելոյ, եւ ժամանակ մեռանելոյ: Ժամանակ տնկելոյ, եւ ժամանակ խլելոյ զտնկեալն: 3 Ժամանակ սպանանելոյ, եւ ժամանակ բժշկելոյ: Ժամանակ քակելոյ, եւ ժամանակ շինելոյ: 4 Ժամանակ լալոյ, եւ ժամանակ ծիծաղելոյ: Ժամանակ կոծելոյ, եւ ժամանակ կաքաւելոյ: 5 Ժամանակ ցրելոյ քարինս, եւ ժամանակ ժողովելոյ քարինս: Ժամանակ գիրկս արկանելոյ, եւ ժամանակ հեռանալոյ ի գիրկս արկանելոյ: 6 Ժամանակ խնդրելոյ, եւ ժամանակ կորուսանելոյ: Ժամանակ պահելոյ, եւ ժամանակ արտաքս հանելոյ: 7 Ժամանակ պատառելոյ, եւ ժամանակ կարկատելոյ: Ժամանակ լռելոյ, եւ ժամանակ խաւսելոյ: 8 Ժամանակ սիրելոյ, եւ ժամանակ ատելոյ: 9 Արդ զի՞նչ առաւելութիւն է այնմ որ առնէ որով ինքն ջանայ:

Թ 10 Տեսի ես զամենայն զբազումն զոր ետ Աստուած որդւոց մարդկան զբաղնուլ ի նմա: 11 Ամենայն ինչ զոր գործեաց՝ բարի է ի ժամանակի իւրում: նա՛՝ եւ զամենայն յաւիտեանս ետ ի սիրտս նոցա. զի մի գտցէ՝ մարդ զարարածն զոր արար Աստուած ի սկզբանէ մինչ ցկատարած: 12 Գիտացի՝ թէ ոչ գոյ բարի ի նոսա՝ եթէ ոչ ուրախ լինել՝ եւ գործել բարիս ի կեանս իւրում: 13 քանզի ամենայն մարդ՝ որ ուտիցէ եւ ըմպիցէ, եւ տեսանիցէ բարի յամենայն վաստակս իւր, այն պարգէւ Աստուծոյ է: 14 Գիտացի՝ թէ զամենայն զոր արար Աստուած՝ այն կայ յաւիտեան. ի նոսա ոչինչ յաւելուլ, եւ ի նոցանէ ոչինչ գոյ պակասեցուցանել: եւ արար Աստուած, զի երկիցեն յերեսաց նորա: 15 Որ ինչ եղեն այն ահա կայ, եւ որ ինչ լինելոցն էր՝ ահա եղեւ. եւ Աստուած խնդրեցէ զհալածեալն:

Ժ 16 Դարձեալ տեսի ի ներքոյ արեգական տեղի դատաստանի՝ եւ անդ ամպարիշտ. եւ տեղի արդարոյ՝ եւ անդ բարեպաշտ: 17 Եւ ասացի ես ի սրտի իմում, թէ զարդարն եւ զամպարիշտն դատի Աստուած. զի ժամանակ է ամենայն իրաց, եւ ի վերայ ամենայն արարածոց ժամ եւ ժամանակ: 18 Անդ ասացի ես ի սրտի իմում վասն խաւսից որդւոց մարդկան՝ եթէ դատի զնոսա Աստուած. եւ զի ցուցցէ եթէ նոքա անասունք են:

19 Սակայն եւ ի մեջ նոցա պատահար է որդուց մարդկան: եւ պատահար է անասնոց, եւ պատահար յամենեւին ի նոսա: Որպէս մահ սորա՝ նոյնպէս եւ մահ նորա: եւ շունչ է յամենեւին: եւ զի՞նչ առաւելութիւն եղեւ մարդոյ քան զանասնոյ, եւ ոչինչ. զի ամենայն ինչ ընդ ունայն է: 20 Ամենայն ի մի տեղի երթայ. ամենայն եղեւ ի հողոյ, եւ ամենայն դառնայ ի հող: 21 Եւ ո՞վ գիտէ զոգի որդուց մարդկան՝ թէ ելանէ ի վեր, եւ զշունչ անասնոց՝ թէ իջանէ ի խոնարհ յերկիր: 22 Եւ տեսի զի ոչ գոյ բարի, բայց թէ ուրախ լիցի մարդ յարարածս իւր. զի այն է բաժին նորա: զի ո՞վ ածիցէ զնա տեսանել զայն ինչ որ յետ նորա լինիցի:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Դ.

1 Դարձայ եւ տեսի եւ զամենայն զրպարտութիւնս որ լինին ընդ արեգակամբ, եւ ահա արտասուք զրպարտելոցն. եւ ոչ ոք էր որ մխիթարէր զնոսա. եւ ի ձեռս զրպարտչաց նոցա բռնութիւնք: 2 Եւ գովեցի եւ զամենայն մեռեալսն որ յառաջագոյն մեռան. քան զկենդանիսն՝ որ ցայժմ կենդանի իցեն: 3 Եւ քան զնոսա զերկոսին լաւ այն է որ չեւ եւս իցէ լեալ. որ ոչ ետես զամենայն արարածն չար որ արարաւ ի ներքոյ արեգական: 4 Եւ տեսի եւ զամենայն վաստակս, եւ զամենայն չարութիւն արարածոցն. զի նախանձ առն ի մերձաւորէ իւրմէ: սակայն եւ այն ունայնութիւն է եւ յաւժարութիւն ոգւոյ: 5 Անզգամն բուռն եհար զբազկաց իւրոց, եւ եկեր զմարմին իւր:

ԺԱ 6 Լաւ է բուռն մի հանգստեամբ, քան զլիութիւն երկուց բռանց՝ ջանալով եւ յաւժարութեամբ ոգւոյ: Դարձայ եւ եւ տեսի ընդունայնութիւն ի ներքոյ արեգական: 8 Զի մի է, եւ ոչ կրկին. եւ որդի եւ եղբայր ոչ գոյ նորա. եւ ոչ է վախճան ամենայն վաստակոյ նորա. եւ սակայն ակն նորա ոչ յագի մեծութեամբ: Եւ արդ՝ ո՞ւմ ջանամ եւ, եւ զլանամ զանձն իմ ի բարութենէ: զի եւ այն ընդ ունայնութիւն է՝ եւ զբազումն չար: 9 Լաւ են երկու քան զմի, որոց գոն վարձք բարի ի վաստակս նոցա: 10 Զի եթէ զլորիցի մին՝ կանգնեցէ զնա ընկեր իւր. եւ վայ միումն յորժամ զլորիցի, եւ ոչ գուցէ մեւս՝ որ յարուցանիցէ զնա: 11 Զի եթէ ննջիցեն երկու՝ ջեռուցանեն զմիմեանս. եւ մին՝ զիաւ լոյ ջեռնուցու: 12 Եւ եթէ բռնացի մին՝ երկուքն կայցեն ընդդէմ նորա: եւ առասան երեքկին՝ ոչ վաղվաղակի խզեցի:

ԺԲ 13 Լաւ է մանուկ աղքատ եւ իմաստուն՝ քան զթագաւոր ծեր եւ անմիտ: որ ոչ իմացաւ հայել եւս 14 եթէ ի տանէ կապանաց ելանիցէ թագաւորել: նա եւ ի թագաւորութեան իւրում եղեւ աղքատ: 15 Տեսի եւ զամենայն կենդանիս որ զնան ի ներքոյ արեգական, հանդերձ երիտասարդաւն երկրորդաւ որ յարիցէ փոխանակ նորա: 16 Ոչ գոյ կատարումն ամենայն ժողովրդեանն, ամենեցուն որք եղեն յառաջ քան զնոսա: Նա եւ յետինքն ոչ լինին ուրախ ի վերայ նորա. զի եւ այն ինքն ունայնութիւն է եւ յաւժարութիւն ոգւոյ:

ԺԳ 17 Զգուշացիր ոտին քում որով երթայցես ի տուն Աստուծոյ: եւ մերձ լեր ի լսել 18 քանզի պատուական է քան զտուրս անզգամաց՝ զոհ քո. զի ոչ եթէ զիտակ ինչ են առնելոյ բարիս:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Ե.

1 Մի փութար բերանով քով, եւ մի վաղվաղեցէ սիրտ քո հանել բանս առաջի Աստուծոյ. զի Աստուած յերկինս է՝ եւ դու յերկրի. վասն այնորիկ եղիցին բանք քո սակաւք: 2 Զի հասանէ երազ ի բազմութիւն փորձութեան. եւ ձայն անզգամին ի բազմութեան բանից: 3 Եւ որպէս ինչ եւ ուխտիցես դու Աստուծոյ, մի յամիցես հատուցանել զնա. զի ոչ են կամք ի ձեռս անզգամաց: Դու որչափ ուխտիցես՝ հատու 4 զի լաւ է քեզ չուխտել, քան ուխտել եւ ոչ հատուցանել: 5 Մի տար զբերան քո առ ի յանցուցանելոյ զմարմին քո: եւ մի ասեր առաջի Աստուծոյ թէ անգիտութիւն է. զի մի բարկացի Աստուած ի բարբառ քո, եւ ապականեցէ զգործս ձեռաց քոց: 6 Զի ի բազմութեան երազոց՝ եւ ընդ ունայնութեանց եւ բանից բազմաց. սակայն դու երկիր յԱստուծոյ:

ԺԴ 7 Եթէ զզրպարտութիւն տնանկի եւ զյափշտակութիւն իրաւանց եւ արդարութեան տեսանիցես յերկրի մի զարմանայցես ի վերայ իրացն. զի բարձր ի վերայ բարձու պահէ, եւ բարձունք ի վերայ նոցա, եւ յաճախութիւն հողոյ: 8 Ի վերայ ամենայնի է թագաւոր ի վերայ անդոյն գործելոյ: Եւ լիջիր դու հաւատարիմ յամենայնէ ի ծանր յափշտակելոյ անտի:

ԺԵ 9 Որ սիրէ զարծաթ՝ ոչ յագեսցի արծաթով. եւ որ սիրեաց ի բազմութեան իւրում զարդինս. քանզի եւ այն ունայնութիւն է: 10 Ի բազմութեան արդարութեան յագեսցան որք ուտէին զնա. եւ զինչ արուութիւն է նմա առ ի նմանէ, զի սկիզբն տեսանելոյ՝ աչք իւր են: 11 Քաղցր քուն է ծառայի՝ եթէ սակաւ եւ եթէ շատ կերիցէ եւ որում յագին մեծանալով՝ չէ նմա համարձակ ի քուն մտանել:

ԺԶ 12 Է խրատ մի՝ զոր տեսի ի ներքոյ արեգական. մեծութիւն պահեալ ումեք առ ի նմանէ չարոյ իւրում: 13 եւ կորիցէ մեծութիւն նորա՝ եւ նա ի զբաղման չարի է: ծնաւ որդի՝ եւ ոչ գոյ ի ձեռին նորա եւ ոչինչ: 14 Որպէս ել յորովայնէ մաւր իւրոյ մերկ, դառնայ երթալ՝ որպէս եւ եկեալն էր՝ եւ ոչինչ առցէ ի վաստակոյ իւրմէ, եթէ երթիցէ ի ձեռին իւրում: 15 Նա եւ այն իսկ ախտ չար է, զի որպէս եկն՝ նոյնպէս եւ երթիցէ. եւ զի՞նչ աւգուտ իցէ նմա ի վաստակոց անտի զոր ջանայ նա հողմոյ: 16 Զի ամենայն աւուրք նորա խաւար եւ սուգ. եւ ի բազում սրտմտութեան եւ ի հիւանդութեան եւ ի բարկութեան: 17 Արդ աւասիկ զոր տեսի ես՝ բարի է ուտելն եւ ըմպել, եւ տեսանել զբարութիւն յամենայն վաստակս իւր զոր ջանայցէ ընդ արեգակամբ ի թիւ աւուրց կենաց իւրոց զոր ետ նմա Աստուած. զի այն է բաժին նորա: 18 Քանզի ամենայն մարդ՝ որում ետ նմա Աստուած մեծութիւն եւ ինչս, եւ իշխան արար զնա ուտել ի նոցանէ. եւ առնուլ զբաժին իւր. եւ ուրախ լինել ի վաստակս իւր. այն պարգեւ Աստուծոյ է: 19 Զի ոչ բազում աւուրս յիշեսցէ զկենաց իւրոց զի Աստուած զբաւսացուցանէ զնա յուրախութեան սրտի իւրոյ:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Զ.

1 Է չարութիւն զոր տեսի ի ներքոյ արեգական, եւ բազում է յոյժ ի վերայ մարդոյ: 2 Այր մի որում տացէ Աստուած մեծութիւնս եւ ինչս եւ փառս, եւ ոչինչ պակաս իցէ անձին իւրում յամենայնէ որում ցանկանայցէ. եւ ոչ առնիցէ զնա Աստուած իշխան ուտել ի նմանէ, զի այր աւտար կերիցէ զնա: եւ այն ընդ ունայնութիւն է՝ եւ ախտ չար: 3 Եթէ ծնցի այր հարիւր, եւ ամս բազումս կեցցէ. եւ եւս բազում եղիցին աւուրք ամաց նորա. եւ անձն նորա ոչ յագեսցի ի բարեաց անտի, եւ գերեզման եւս ոչ գտցի նմա. եւ ասացի թէ լաւ է քան զնա վիժածն: 4 զի ունայնութեամբ եկն՝ եւ խաւարաւ զնաց, եւ ի խաւարի անուն նորա ծածկեսցի: 5 Քանզի զարեւ ոչ ետես՝ եւ ոչ զհտաց, զի՞նչ է հանգիստ սորա քան զնորա: 6 Եւ եթէ եկաց նա զհազար ամաց ելս, եւ զբարութիւն ինչ ոչ ետես՝ միթէ ո՞չ երթայցէ ամենայն ի մի տեղի: 7 Ամենայն ջան մարդոյ ի բերան իւր, եւ սակայն անձն նորա ոչ յագեսցի: 8 Զի՞նչ առաւելութիւն է իմաստնոյն քան զանմտին, զի տնանկն գիտէ երթալ առաջի կենաց իւրոց: 9 Լաւ է տեսիլ աչաց քան զգնացեալն ոգով: սակայն եւ այն ունայնութիւն է՝ եւ յաւժարութիւն ոգոյ:

ԺԷ 10 Որ ինչ եղեն՝ ահա անուն կոչեցեալ է նմա. եւ յայտնի եղել որպիսի ինչ է մարդ. եւ ոչ կարէ դատել ընդ հզարին քան զնա: 11 Զի են բազում բանք՝ որ յաճախեն զընդունայնութիւնս:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Է.

1 Զինչ առաւելութիւն է մարդոյ: Զի ո՞ր գիտէ զինչ բարի է մարդոյ ի կեանս իւրում ի թիւ աւուրց կենաց ընդ ունայնութեան նորա. եւ արար զայն ի ստուեր: Զի ո՞վ է որ պատմեսցէ մարդոյն՝ զինչ լինելոց է զկնի նորա ընդ արեգակամբ: 2 Բարի է անուն բարի՝ քան զողորմութիւն բարի, եւ աւր մահուան իւրոյ՝ քան զաւր ծննդեան իւրոյ:

ԺԸ 3 Բարի է երթալ ի տուն սգոյ՝ քան երթալ ի տուն արբեցութեան, զի այն ինքն է կատարած ամենայն մարդոյ. եւ որ կենդանի է՝ տացէ բարութիւն ի սիրտ իւր: 4 Լաւ է սրտմտութիւն քան զծաղր. զի չարութեամբ երեսաց զուարթացի սիրտ: 5 Սիրտ իմաստնոյ ի տան սգոյ, եւ սիրտ անմտի ի տան ուրախութեան: 6 Լաւ է լսել զպատուհաս իմաստնոյ, քան լսել մարդոյ զերգս անմտաց: 7 Զի որպէս ձայն փշոց ի ներքոյ կատսայի՝ այնպէս ծաղր անմտաց սակայն եւ այն ընդ ունայնութիւն է: 8 Զրպարտութիւն ծփեցուցանէ զիմաստունս. եւ կորուսանէ զսիրտ ազնուութեան նորա: 9 Բարի է կատարած բանից՝ քան զսկիզբն իրեանց: Բարի է երկայնամիտ՝ քան զհալարտացեալն ոգով: 10 Մի փութար յոգի քո բարկանալ, զի բարկութիւն ի ծոց անզգամաց հանգիցէ:

ԺԹ 11 Մի ասիցես զինչ գործեցաւ. զի աւուրքն առաջինք լաւ են քան զաւուրսս զայս. զի ոչ իմաստութեամբ հարցեր վասն այդորիկ: 12 Բարի է իմաստութիւն ընդ ժառանգութեան, եւ յաւելուած որոց տեսանեն զարեգակն. 13 զի ընդ հովանեաւ նորա իմաստութիւն է իբրեւ զհովանի արծաթոյ: Եւ առաւելութիւն գիտութեան իմաստութեանն կենդանացուցէ զայն որ առ ի նմանէ: 14 Տես զգործս Աստուծոյ զի ո՞վ է այն որ կարաւ լինիցի զարդարել՝ զոր Աստուածն խանգարիցէ: 15 Յաւուր բարութեան կեցցիր ի բարիս. եւ տես յաւուր չարութեան: Տես սակայն նմին միաբան: Չայն արար Աստուած վասն խաւսից՝ զի մի գտցէ մարդ զկնի իւր՝ եւ մի ինչ:

Ի 16 Ձամենայն ինչ տեսի յաւուրս ունայնութեան իմոյ: Է արդար կորուսեալ յարդարութեան իւրում, եւ է ամպարիշտ որ կայ չարութեամբ իւրով: 17 Մի կարի արդար լինիր, եւ մի ճարտարեւ առաւել՝ զի մի թիւրեցիս: 18 Մի ամպարշտեր կարի, եւ մի լինիր խիստ՝ զի մի տարածամ մեռցիս: 19 Բարի է թէ ի կողմն այսոսիկ լինիցիս. սակայն եւ այսմիկ մի պղծեր զձեռն քո. զի որ երկնչի յԱստուծոյ՝ անցցէ ընդ ամենայն: 20 Իմաստութիւն աւգնեցէ իմաստնոյն քան զտասն իշխան որ իցեն ի քաղաքի: 21 Ձի մարդ ոչ գոյ ի վերայ երկրի՝ որ գործէ զբարիս, եւ ոչ մեղանչիցէ: 22 Սակայն յամենայն բանս զոր խաւսիցին ամպարիշտք՝ մի դնէր ի սրտի քում: Ձի մի լուիցես դու անէծս ի ծառայէ քումմէ՝ որ զքեզ անիծանիցէ: 23 Ձի բազում անգամ չարահաւեսցի ընդ քեզ, եւ ի նուագս բազումս չարչարեցէ զսիրտ քո. սակայն եւ դու մի անիծանէր այլոց: ԻԱ 24 Չայս ամենայն փորձեցի եւ իմաստութեամբ, եւ ասացի՝ բա իմաստնացայ. եւ նա հեռացաւ յինէն, 25 հեռագոյն քան որպէս էրն. եւ զխորութիւն խորոց ո՞վ կարասցէ զհտել: 26 Շուրջ եկի եւ եւ սիրտ իմ, ճանաչել՝ նա եւ խորհել՝ եւ խնդրել զիմաստութիւն եւ զհանճար զիտել զամպարշտի զուրախութիւն եւ զլլկանս եւ զծփանս: 27 Եւ գտի եւ զնա. եւ ասեմ թէ դառն է քան զմահ կնաւն հանդերձ. որ է որս եւ թակարդ սրտի նորա, եւ կապանք ի ձեռս նորա: Բարին առաջի երեսաց Աստուծոյ զերծցի ի նմանէ, եւ որ մեղաւորն է ըմբռնեցի ի նմա: 28 Ահա զայս ամենայն գտի ասէ Էկլէսիաստէս. մի միոջ գտանել խորհուրդս, 29 զոր խնդրեաց անձն իմ, եւ ոչ գտի. այր մի ի հազարաց գտի, բայց կին՝ ամենեւին ոչ:

ԻԲ 30 Ահա արդ զայս գտի. զոր արար Աստուած զմարդն ուղիղ, եւ նոքա խնդրեցին զխորհուրդս չարութեան: ո՞վ զիտէ զիմաստունս՝ եւ ով զիտէ զմեկնութիւն բանից:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Ը.

1 Իմաստութիւն առն լուսաւոր առնէ զերեսս իւր. եւ որ ժպիրին է երեսաւք իւրովք ատելի լիցի:

ԻԳ 2 Բերանոյ թագաւորի զգոյշ լեր, եւ ի բան երդման Աստուծոյ մի վաղվաղիցես: 3 Յերեսաց նորա գնացես, եւ մի կացցես ի բանի չարի. զի զամենայն զոր ինչ կամիցի՝ արասցէ: 4 Իբրեւ զթագաւոր իշխանութեամբ խաւսի. եւ ո՞վ կարէ ասել ցնա՝ թէ զինչ գործեցեր: 5 Որ պահէ զպատուիրան՝ ոչ գիտացէ զբան չարութեան. եւ ժամանակ իրաւանց ճանաչէ սիրտ իմաստնոց: 6 Ձի ամենայն իրաց ժամանակ է եւ իրաւունք, զի գիտութիւն մարդոյն բազում է ի վերայ նորա: 7 Քանզի ոչ գիտէ զինչ լինելոց է զի որպէս ինչ լինելոց իցէ ով պատմեցէ նմա: 8 Ոչ է մարդ իշխան ոգոյ՝ արգելով զոգի, եւ ոչ գոյ իշխանութիւն նորա յաւուր մահուան. եւ ոչ գոյ հրեշտակութիւն յաւուր պատերազմի. եւ ոչ ապրեցուցանէ ամպարշտութիւն զմերձաւորս իւր:

ԻԴ 9 Ձամենայն զայս տեսի, եւ ետու զսիրտ իմ յամենայն արարածս որ արարեալ են ի ներքոյ արեգական. որում միանգամ իշխան եղեւ մարդն ի վերայ մարդոյ չարչարել զնա: 10 Եւ ապա տեսի եւ ամպարիշտս մուծեալս ի գերեզմանս. եւ ի սրբոց անտի գնացին, եւ սուգ առին ի քաղաքին. զի այսպէս արարին. սակայն եւ այն ընդունայնութիւն է: 11 Ձի ոչ գոյ ընդդէմ դառնալ յայնցանէ որ վաղվաղակի գործեն զչար. վասն այնորիկ համարձակեցան սիրտք որդւոց մարդկան յանձինս իրեանց գործել զչար: 12 Որ մեղաւն արար զչարիս, յայսմիկէտէ՝ եւ ի վաղնջուց: քանզի զիտեմ եւ եւ զինչ է բարին երկիւղածաց Աստուծոյ, զի երկնչիցին նոքա յերեսաց նորա: 13 Եւ բարի ինչ ոչ եղիցի ամպարշտի. ոչ յերկարեցէ աւուրս ընդ հովանեաւ որ ոչ իցէ երկիւղած յԱստուծոյ:

ԻԵ 14 Գոյ ընդ ունայնութիւն որ եղեալ է ի վերայ երկրի: զի են արդարք՝ որոց ժամանեն առ նոսա գործք ամպարշտաց. եւ են ամպարիշտք՝ զի հասանեն նոցա իբրեւ զգործս արդարոց: եւ ասացի եւ թէ սակայն եւ այն ընդ ունայնութիւն է: 15 Եւ գովեցի եւ զուրախութիւն. զի ոչ է բարի մարդկան ի ներքոյ արեգական,

բաց յուտելոյ եւ յըմպելոյ եւ յուրախ լինելոյ. եւ այն երթայ ընդ նմա իջանալ նմա զաւուրս կենաց իւրոց, որչափ ետ նմա Աստուած ի ներքոյ արեգական: 16 Յոր միանգամ ետու զսիրտ իմ գիտել զիմաստութիւն, եւ տեսանել զգրադումն որ արարեալ է ի վերայ երկրի, զի ի տուէ եւ ի գիշերի քուն յաչս նորա ոչ է տեսանել: 17 Եւ տեսի ես զամենայն արարածս Աստուծոյ. զի ոչ կարասցէ մարդ գտանել զարարածն արարեալ ի ներքոյ արեգական. որքան ջանասցի մարդ խնդրել եւ ոչ գտցէ: Քանզի որչափ ասասցէ իմաստունն գիտել ոչ կարասցէ գտանել:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Թ.

1 Ջի զամենայն զայս ետու ի սիրտ իմ. եւ սիրտ իմ ետես զայս ամենայն: Որպէս արդարքն եւ իմաստունքն, եւ գործք նոցա ի ձեռս Աստուծոյ. քանզի զսէր եւ զատելութիւն ոչ գիտէ մարդն: 2 Ամենայն ինչ առաջի երեսաց նորա է. եւ ունայնութիւն է յամենայնի: Պատահար է յարդարն եւ յամպարիշտն, ի բարին՝ եւ ի չարն, ի սրբումն եւ ի պղծում, որ մատուցանէ պատարագ՝ եւ որ ոչն մատուցանէ: Որպէս որ բարին՝ եւ որպէս որ մեղանչէն. որպէս որ երդնուն՝ եւ որպէս որ յերդմանէն երկուցեալ է: 3 Այս է որ չարն է յամենայնի՝ որ արարեալն է ընդ արեգակամբ. զի պատահար է յամենայնի:

ԻԶ Քանզի սիրտ որդւոց մարդկան լի եղել չարութեամբ. եւ զբազումն ի սիրտս նոցա ի կենդանութեան իւրեանց. եւ զկնի նոցա առ մեռեալսն: 4 Քանզի ո՛վ էն՝ որ հաւասարեն առ ամենայն կենդանիս: գոյ յոյս թէ շուն որ կենդանի է՝ լաւ է քան զառեւծ մեռեալ: 5 Քանզի որ կենդանիքն են՝ գիտեն նոքա թէ մեռանելոց են եւ մեռեալքն ոչ են գիտակ եւ ոչ իմիք: Եւ ոչ եւս գոն նոցա վարձք՝ զի մոռացաւ յիշատակ նոցա 6 եւ սէր իսկ նոցա՝ եւ ատելութիւն նոցա՝ եւ նախանձ նոցա՝ ահա կորեաւ. եւ բաժին իսկ ոչ գոյ նոցա յաւիտեանս յամենայնի յայսմիկ՝ որ արարեալ են ընդ արեգակամբ: 7 Եկ կեր ուրախութեամբ զհաց քո, եւ արբ սրտիւ զուարճացելով զգինի քո. զի արդէն իսկ հաճեցաւ Աստուած ընդ գործս քո: 8 Յամենայն ժամ եղիցին ձորձք քո սպիտակ, եւ եւղ ի գլխոյ քումմէ մի պակասեսցէ: 9 Եւ տես կեանս ընդ կնոջ քո՝ զոր սիրեցեր զամենայն աւուրս կենաց ընդ ունայնութեան քոյ, որ տուեալ է քեզ ընդ արեգակամբ ամենայն աւուրք վախճանի քոյ: Ջի այն է բաժին քո ի կեանս քո, եւ ի վաստակս զոր վաստակես ի ներքոյ արեգական: 10 Չամենայն ինչ որ ինչ գտցէ ձեռն քո գործել, որչափ ի կարի քում իցէ գործեսցի. զի ոչ է խորհուրդ եւ գիտութիւն եւ իմաստութիւն ի դժոխս յոր դու երթալոցն ես:

ԻԷ 11 Դարձայ եւ տեսի ի ներքոյ արեգական, զի ոչ թեթեւաց են ընթացք, եւ ոչ զաւրաւորաց պատերազմն, եւ ոչ իմաստնոց հաց, եւ ոչ հանճարեղաց մեծութիւն, եւ ոչ գիտնոց շնորհք: Ջի ժամանակ է եւ պատահար պատահէ ամենեցուն նոցա: 12 Քանզի ոչ իսկ զիտաց մարդն զժամանակ իւր: Որպէս ձկունք որսացեալք ցանցիւք չարեաւք, եւ որպէս թռչունք որսացեալք ի ծուղակս. նոյնպէս հարկանին յորոգայթս որդիք մարդկան ի ժամանակի չարի՝ յորժամ հասանիցէ ի վերայ նոցա յանկարծակի: 13 Սակայն եւ զայս իմաստութիւն մի տեսի ի ներքոյ արեգական, եւ մեծ թուի ինձ: 14 Քաղաք փոքր՝ եւ իցեն ի նմա արք սակաւք՝ եւ գայցէ ի վերայ նորա թագաւոր մեծ՝ եւ պատիցէ զնա, եւ շինիցէ ի վերայ նորա պատնէշս մեծամեծս: 15 Եւ գտցի ի նմա այր մի տնանկ իմաստուն՝ եւ ապրեցուցանիցէ զքաղաքն իմաստութեամբ իւրով. եւ մարդ ոչ յիշեաց զայրն զայն տնանկ: 16 Եւ ասացի ես՝ բարի է իմաստութիւն քան զգաւութիւն. եւ իմաստութիւն տնանկին արհամարհեալ է, եւ բանք նորա ոչ լինին լսելի: 17 Բանք իմաստնոց մեղմով լսին՝ քան զաղաղակ իշխանաց անզգամութեամբ: 18 Բարի է իմաստութիւն քան զանաւթս պատերազմի. եւ յանցաւոր մի կորուսանէ զաւրութիւնս բազումս:

ԻԸ Լաւ է իմաստուն քան զզէն պատերազմի, եւ ի մեղանչելոյ միոյն կորուսանէ զբարութիւնս բազումս:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ Ժ.

1 Ճանճք մեռեալք զազրացուցանեն զեւղս անուշունս: Պատուական է սակաւիկ ինչ յիմաստութենէ քան զմեծ փառս անմտութեամբ: 2 Սիրտ իմաստնոյ յաջակողմ իւր, եւ սիրտ անմտի ի ձախակողմ իւր: 3 Քանզի եւ ի ճանապարհի յորժամ զնայցէ անմիտն, սիրտ նորա կասեսցի. եւ զոր ինչ խորհի՝ ամենայն

անմտութիւն է: 4 Եթէ հոգի իշխանին ելցէ ի վերայ քո՝ մի թողոր զտեղի քո. զի ողորման դարձուցանէ զմեղս մեծամեծս:

ԻԹ 5 Է չարութիւն գոր տեսի ի ներքոյ արեգական որ իբրեւ յակամայ կամս ել յերեսաց իշխանին: 6 Տուաւ անմիտն ի բարձրութիւնս մեծամեծս. եւ մեծատունք ի խոնարհութեան նստցին: 7 Տեսի ես զծառայս հեծեալս ի ձիս, եւ իշխանս զի գնային իբրեւ զծառայս յերկրի:

Լ 8 Որ փորէ խորխորատ՝ ի նոյն անկցի, եւ որ քակէ զցանգ՝ հարցէ զնա աւծ: 9 Եւ որ բառնայ քարինս՝ նոքիմք չարչարեցի, եւ որ պատառէ փայտ՝ նովին ճգնեցի: 10 Եթէ անկցի եւս երկաթն՝ եւ նա տրտմեցոյց զերեսս իւր. եւ զարութիւնք զարացուցանեն, եւ է առաւելութիւն քաջ իմաստութեան:

ԼԱ 11 Եթէ հարցէ աւծ ի թովել, ոչ ինչ է առաւելութիւն թովչին: 12 Բանք բերանոյ իմաստնոյ շնորհք. եւ շրթունք անմտի ընկղմեն զնա: 13 Սկիզբն բանից բերանոյ նորա անմտութիւն. եւ վախճան նորա ծուփ չարութեան: 14 Եւ որ անմիտն է յաճախէ զբանս:

ԼԲ Ոչ զիտէ մարդ զինչ եղեալ է՝ եւ զինչ լինելոց է զի զկնի նորա ո՞վ պատմեցէ նմա: 15 Քան անմտին չարչարեցէ զնա. որ ոչ զիտաց երթալ ի քաղաք: 16 Վայ քեզ քաղաք որոյ թագաւոր քո մանուկ է, եւ իշխանք քո ընդ առաւառս ուտեն: 17 Երանի քեզ երկիր, որոյ թագաւոր քո որդի ազատի է, եւ իշխանք քո ի ժամու ուտեն զարութեամբ՝ եւ ոչ ամաչեցեն:

ԼԳ 18 Ի վատութեան խոնարհեցցին հեծանաձգութիւնք. եւ ի դատարկութեան ձեռաց կաթեցէ տուն: 19 Ի ծաղր առնեն զհաց, եւ զինի եւ եւղ ուրախ առնեն զկենդանիս. եւ արծաթոյ լուիցէ ամենայն ինչ: 20 Սակայն եւ ի մտի քում մի անիծաներ թագաւորի, եւ ի շտեմարանս սենեկաց քոց մի անիծաներ մեծի. զի թոշունք երկնից հասուցանեն զբարբառ քո, եւ որոց թելք են պատմեն զբան քո:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ ԺԱ.

ԼԴ 1 Առաքեալ դու զհաց քո ի վերայ ջրոց, զի ի բազմութեան աւուրց քոց գտցես զնա: 2 Տուր բաժինս եւթանց՝ այլ եւ ուրից զի ոչ զիտես զինչ չարութիւն է ի վերայ երկրի: 3 Թէ լցցին ամպք անձրեւով՝ ի վերայ երկրի հեղուն: Եթէ անկցի փայտն ի հարաւ՝ եւ կամ ի կողմն հիւսւոյ՝ ուր անկցի փայտն անդ կացցէ: 4 Որ խտրէ զհողմս՝ ոչ սերմանէ, եւ որ հայի ընդ ամպս՝ ոչ հնձեցէ. 5 որովք ոչ է հնար զիտել զինչ է ճանապարհ հողմոյ: Իբրեւ զոսկերս յարգանդի յղոյ, նոյնպէս ոչ զիտացես դու զարարածս Աստուծոյ գոր ինչ առնիցէ նա զամենայն: 6 Ընդ առաւառս սերմանեցես դու զսերմն քո, եւ ընդ երկնոյս մի լքցին ձեռք քո. զի ոչ զիտես՝ ո՞ր պատկանի. այս թէ այն, կամ թէ երկոքեան ի միասին՝ բարի իսկ է:

ԼԵ 7 Քաղցր է լոյս, եւ բարի աչաց տեսանել ընդ արեգակամբ. 8 զի թէ ամս բազումս կեցցէ մարդ, եւ յամենայն ի նոսա ուրախ լինիցի. եւ յիշեցէ նա զաւուրս խաւարի, զի բազում իցեն. ամենայն ինչ որ գալոցն իցէ ընդունայնութիւն է: 9 Ուրախ լեր երիտասարդ ի մանկութեան քում. եւ զուարճացուցէ զքեզ սիրտ քո յաւուրս մանկութեան քոյ:

ԼԶ Եւ զնա դու ի ճանապարհս սրտի քո անբիծ, եւ ի տեսիլ աչաց քոց. եւ զիտացես թէ վասն այսր ամենայնի ածցէ զքեզ Աստուած ի դատաստան: 10 Եւ ի բաց արա զսրտմտութիւն ի սրտէ քումմէ, եւ անցո զչարութիւն ի մարմնոյ քումմէ զի մանկութիւն եւ անմտութիւն ընդ ունայնութիւն է:

ԲԱՆՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ յիշեալ դու զայն որ հաստատեացն զքեզ յաւուրս մանկութեան քոյ, մինչչեւ հասեալ իցեն աւուրք չարութեան, եւ հասցեն ամբ յորս ասացեն ոչ են կամք իմ ի դոսա: 2 Մինչչեւ խաւարեալ իցեն արեգակն՝ եւ լոյս՝ եւ լուսին՝ եւ աստեղք, եւ դարձցին ամպք զկնի անձրեւաց: 3 Յաւուր յորում շարժեցին պահապանք տանն, եւ թիրեցին արք զարութեան. եւ դատարկացան աղաւրիք զի նուազեցան. եւ խաւարեցին որք տեսանեն ընդ ծակս: 4 Եւ փակեցեն զդրունս ի հրապարակս ի տկարութենէ ձայնի աղաւրտոյն, եւ յարիցեն ի ձայն հաւուն, եւ նկուն լիցին դստերք երգոց: 5 Եւ ի բարձունս հայեցցին, եւ ապշութիւն ի ճանապարհին: եւ ծաղկեցի նշին, եւ թանձրացի մարախն, եւ տարածեցի կապարն. զի

զնաց մարդ ի տուն իւր յաւիտենից, եւ շուրջ եղեն կոծաւոր ի հրապարակս: 6 Մինչեւ կործանեալ իցէ լար արծաթոյն, եւ խորտակեալ մանեակ ոսկւոյն. եւ մանրեալ սափորն յաղբերն, եւ ընկրկեալ անիւն ի գուրն: 7 Եւ դարձցի հողն յերկիր որպէս եւ էրն, եւ հոգին դարձցի առ Աստուած որ ետ զնա:

Լէ 8 Ունայնութիւն ունայնութեանց ասաց ժողովաւոյն, ամենայն ինչ ընդունայն է: Եւ աւելի իմն է՝ 9 զի եղեւ ժողովաւոյն իմաստուն. զի ուսուցանէր ժողովրդեանն զգիտութիւն. եւ ունկն քննէ զգարդ առակաց: 10 Յոյժ խնդրեաց ժողովաւոյն գտանել զբանս կամաց, եւ գրել զգիրս ուղղութեան բանից ճշմարտութեան: 11 Բանք իմաստնոց իբրեւ զխթան եզանց. եւ իբրեւ բեւեռք հարեալք ի մուրհակաց տուան ի հովուէ միոջէ: 12 Եւ աւելորդ ի նոցանէ: Որդեակ իմ զգոյշ լեր ի ստանալոյ գիրս բազումս, զի ոչ գոյ վախճան. եւ վարժ բազում աշխատութիւն է մարմնոյ: 13 Եւ վախճան բանիս՝ զամենայն ինչ լուր. յԱստուծոյ երկիր՝ եւ զպատուիրանս նորա պահեա. զի այս է մարդն ամենեւին: 14 Զի զամենայն արարածս ածցէ Աստուած ի դատաստան, յամենայնի անտես արարելոցն՝ եթէ բարի եւ եթէ չար:

ԵԿԿԼԷՍԻԱՍԷՍ. Տունք. չէ:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ՈՐ Է ԱԻՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱԻՐՀՆՈՒԹԵԱՆՑ

Ասացեալ Սողոմոնի արքայի Իսրայէլի:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ
ԳԼՈՒԽ Ա.

Հարսն ասէ: 1 Համբուրեացէ զիս ի համբուրից բերանոյ իւրոյ. զի բարի են ստինք քո քան զգինի, 2 եւ հոտ իւղոց քոց քան զամենայն խունկս: Եւ ահա ինչ հեղեալ է անուն քո վասն այսորիկ արիւորոց սիրեցին զքեզ, 3 եւ ձգեցին զքեզ: Զհետ հոտոյ իւղոց քոց ընթացուք մեր:

Աւրիորդացն պատմէ հարսնն վասն փեսային՝ զոր ինչ շնորհեաց նմա:

Տարաւ զիս արքայ ի սենեակ իւր: Հարսինն պատմեալ արիւորդացն. Եւ նոքա ասեն: Յնծացուք՝ եւ ուրախ լիցուք մեր ի քեզ. եւ սիրեացուք զստինս քո քան զգինի: Աւրիորդքն հարսինն բարբառին զանուն փեսային: Ուղղութիւն սիրեաց զքեզ: Հարսնն ասէ: 4 Սեաւ եմ ես եւ գեղեցիկ դստերք Երուսաղէմի, իբրեւ զվրանս Կեդարու, եւ իբրեւ զխորանն Սողոմոնի: 5 Մի հայիք ընդ իս, զի ես սեւացեալ թխացայ: Քանզի խեթիս հայեցաւ ընդ իս արեգակն: Որդիք մաւր իմոյ մարտեան ընդ իս, եւ եղին զիս պահապան այգեստանի. զի զայգին իմ ոչ պահեցի: Հարսնն ցփեսայն ասէ: 6 Պատմեա ինձ զոր սիրեաց անձն իմ. ո՞ւր հովուես, ո՞ւր հանգուցանես ի միջաւրէի. գուցէ լինիցիմ իբրեւ զընկեցեալն յերամակս ընկերաց քոց: Փեսայն ցհարսնն ասէ: 7 Եթէ ոչ ծանիցես զանձն քո գեղեցիկդ ի կանայս. ելեր դու զհետ զարշապարացն հաւտից, եւ արածես զուլս քո ի վրանս հովուաց: 8 Երիվարացն իմոց ի կառսն Փարաւոնի նմանեցուցի զքեզ մերձաւորդ իմ: Օրիորդքն ցհարսն ասեն: 9 Քանզի գեղեցկացան ծնաւոք քո իբրեւ զտատրակի. պարանոց քո իբրեւ զմանեակս: 10 Նմանութիւն ոսկոյ արասցուք քեզ՝ հանդերձ կիտուածովք արծաթոյ 11 մինչեւ արքայ ի զիրկս իւր ընկալցի զքեզ: Հարսնն ցիւր անձնն եւ ցփեսայն ասէ: Նարդոս իմ ետ զհոտ իւր 12 ծրար ստաշխին է եղբարորդին իմ ինձ. ի մէջ ստեանց իմոց հանգիցէ: 13 Ողկոյզ նոճոյ է եղբարորդին իմ ինձ. ի մէջ այգեստանեացն Ենգադդայ: Փեսայն ցհարսն ասէ: 14 Ահաւաղիկ կաս գեղեցիկ մերձաւոր իմ. ահաւաղիկ կաս գեղեցիկ. աչք քո աղաւնիք: Հարսնն ցփեսայն ասէ: 15 Ահաւաղիկ կաս բարենշան եղբարորդեակ իմ. այլ եւ գեղեցիկ առ գահոյս մեր հովանաւոր: 16 Գերանք տանց մերոց մայրք. դարաւանդք մեր նոճք:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ
ԳԼՈՒԽ Բ.

Փեսայն ցիւր անձնն եւ ցհարսնն ասէ:

1 Ես ծաղիկ դաշտաց՝ շուշան հովտաց: 2 Իբրեւ շուշան ի մէջ փշոց այնպէս մերձաւորդ իմ ի մէջ դստերաց: Հարսնն ցփեսայն ասէ: 3 Իբրեւ խնձորի ի փայտս անտառի, այնպէս եղբարորդիդ իմ ի մէջ ուստերաց: Ընդ հովանեաւ նորա ցանկացայ նստել՝ եւ նստայ. եւ պտուղ նորա քաղցր է ի կոկորդի իմում: Յօրիորդսն հարսնն ասէ: 4 Մուծէք զիս ի տուն զինւոյ, կարգեցէք ի վերայ իմ զսէր. 5 հաստատեցէք զիս իւղով. կուտեցէք յիս խնձոր. զի խանդակաթ եմ ես սիրով: 6 Ձախ նորա ընդ զլիտով իմով. եւ աչ նորա պատեցէ զինեւ: Հարսն ցարիորդսն ասէ: 7 Երդմնեցուցանեմ զձեզ, դստերք Երուսաղէմի, ի զարութիւնս եւ յուժգնութիւնս անդաստանի, եթէ յառնիցէք՝ զարթոնջիք զսէրն մինչեւ կամեսցի: Լուաւ զձայն փեսային եւ ասէ: 8 Ձայն եղբարորդոյ իմոյ. ահաւասիկ սա եկն վազս առնու ի վերայ լերանց՝ խաղաղացեալ ի վերայ բլրոց: 9 Նման է եղբարորդին իմ այծեման կամ որթուց եղանց ի վերայ լերանց Բեթելայ: Հարսնն նշան տայ արիւորդացն զփեսայէն, եւ ասէ: Ահաւասիկ սա եկաց յայնկոյս որմոյն մերոյ, կարկառեալ ընդ պատուհանս, հայեցեալ ընդ վանդակապատն: 10 Պատասխանի տայ եղբարորդին իմ ինձ՝ եւ ասէ, արի եկ մերձաւոր իմ, գեղեցիկ իմ, աղաւնի իմ: 11 Զի ահա ձմեռն անց. անձրեւք անցին եւ գնացեալ մեկնեցան:

12 ծաղիկը երեւեցան յերկրի մերում. ժամանակ եհաս յատանելոյ՝ ձայն տատարակի լսելի եղեւ յերկրի մերում: 13 Թզենի արձակեաց զբողբոջ իւր. որթք մեր ծաղկեալք ետուն զհոտ իւրեանց: Արի եկ մերձաւոր իմ, գեղեցիկ իմ, 14 աղանի իմ՝ եւ եկ դու աղանեակ իմ ընդ հովանեաւ վիմիդ առ պատուարաւ: Երեւեցո ինձ զերեսս քո, եւ լսելի արա ինձ զբարբառ քո. զի բարբառ քո քաղցր է՝ եւ տեսիլ քո գեղեցիկ: Յաւրիորդսն փեսայն ասէ զայս ինչ: 15 Կալարուք մեզ աղուեսունս մանրկունս զապականիչս այգեաց. եւ որթք մեր ծաղկեացեն: Հարսն ասէ զայս ինչ: 16 Եղբարորդին իմ ինձ՝ եւ ես նմա որ հովուէն ի մէջ շուշանաց՝ 17 մինչեւ տիւն լուսաւորեացէ՝ եւ ստուերքն շարժեցին: Դարձիր նմանեաց դու, եղբարորդի իմ այծեման կամ որթուց եղանց ի վերայ լեռանց խնկաբերաց:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՅ
ԳԼՈՒԽ Գ.

1 Յանկողնի իմում ի գիշերի խնդրեցի զոր սիրեաց անձն իմ, խնդրեցի զնա՝ եւ ոչ գտի. կոչեցի՝ եւ ոչ ետ ինձ ձայն: 2 Յարեայց եւ շրջեցայց ընդ քաղաքն ընդ փողոցս եւ ընդ հրապարակս՝ եւ խնդրեցից զոր սիրեաց անձն իմ: Խնդրեցի զնա՝ եւ ոչ գտի. կոչեցի զնա՝ եւ ոչ ետ ինձ ձայն: 3 Գտին զիս պահապանքն որ շրջէին ընդ քաղաքն: Հարսնն ցպահապանսն ասէ:

Միթէ զոր սիրեաց անձն իմ տեսէ՞ք: 4 Իբրեւ սակաւ մի անցի ընդ նոսա, գտի զոր սիրեաց անձն իմ: Գտեալ զփեսայն ասէ: Կալայ զնա, եւ ոչ թողի զնա, մինչեւ տարայց զնա ի տուն մար իմոյ, եւ ի սենեակ յղացելոյն զիս: Զաւրիորդսն երդմնեցուցանէ երկրորդ անգամ հարսնն: 5 Երդմնեցուցից զձեզ դստերք Երուսաղէմի ի զարութիւնս եւ ի հաստատութիւնս ագարակի, եթէ յառնիցէք՝ զարթուցիք զսէրն մինչեւ կամեսցի: Փեսայն վասն հարսինն ասէ: 6 Ո՛վ է սա որ ելեալ զայ յանապատէ՝ իբրեւ զծուխ ծառացեալ բարձրացեալ, զմուտս եւ կնդրուկ յամենայն փոշւոյ իւղագործաց: Աւրիորդքն ասացին զայս ինչ: 7 Ահա գահոյք Սողոմոնի. վաթսուն սպառազէնք շուրջ զնովաւ ի քաջացն Իսրայէլի 8 ամենեքեան սուսերաւորք հմուտք պատերազմի, այր իւրաքանչիւր սուր յագդեր յարհաւրաց գիշերոյ: 9 Արար իւր գահաւորակ արքայ Սողոմոն ի փայտից Լիբանանու: 10 զսիւնս նորա գործեաց արծաթիս, զկոնք նորա ոսկի, եւ զձեղուն նորա ծիրանի, զմէջ նորա ականակապ. տարածեալ զսէրն ի դստերացն Երուսաղէմի: 11 Ելէք հայեցարուք դստերք Սիոնի յարքայ Սողոմոն ի պսակն որով պսակեաց զնա մայր իւր յաւուր փեսայութեան իւրոյ, եւ յաւուր ուրախութեան սրտի իւրոյ:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՅ
ԳԼՈՒԽ Դ.

Փեսայն ասէ: 1 Ահաւատիկ կաս գեղեցիկ մերձաւոր իմ՝ ահաւատիկ կաս գեղեցիկ, աչք քո աղանիք բաց ի լուծենէդ քումմէ: Կարսք քո իբրեւ զերամակս այծից որք երեւեցան ի Գաղաաղէ: 2 Ատամունք քո իբրեւ զերամակս կտրելոց որք ելանեն ի լուալեաց: Ամենեքեան երկուորիք են եւ անորդի ոչ գոյ ի նոսա: 3 Իբրեւ զթել որդան են շրթունք քո. եւ խաւսք քո գեղեցիկք: Իբրեւ զկեղեւ նռան են այտք քո՝ բաց ի լուծենէդ քումմէ: 4 Իբրեւ զաշտարակն Դաւթի պարանոց քո՝ որ շինեալն է ի Թալպիովթ. հազար վահանք կախեալ են զնմանէ, եւ ամենայն նետք սպառազինաց: 5 Երկու ստինք քո իբրեւ զերկուս ուլս երկուորիս այծեման, որ արածիցին ի մէջ շուշանաց, 6 մինչեւ տիւն նուաղեացէ, եւ ստուերքն շարժեցին: Գնացից ես ինձէն ի լեառն զմրոնենեաց եւ ի բլուրն կնդրկի: 7 Ամենեւին գեղեցիկ ես մերձաւոր իմ, եւ արատ ինչ ոչ գոյ ի քեզ: 8 Եկ ի Լիբանանէ հարսն, եկ այսր ի Լիբանանէ: Եկեսցես եւ անցցես ի գլխոյ հաւատոց՝ ի կատարէ Սանիրայ եւ Հերմոնի, ի մայրեաց առիծուց, եւ ի լեռանց ընծուց: 9 Սրտակաթ արարեր զմեզ քոյր մեր հարսն. սրտակաթ արարեր զմեզ միով ակամբ քով, եւ միով քառամանեկաւ պարանոցի քոյ: 10 Քանզի գեղեցկացան ստինք քո քոյր իմ հարսն. քանզի գեղեցկացան ստինք քո ի գինւոյ, եւ հոտ հանդերձից քոց քան զամենայն խունկս: 11 Մեղր կաթեցուցանեն շրթունք քո քոյր իմ հարսն. մեղր եւ կաթն ի ներքոյ լեզուի քոյ, եւ հոտ հանդերձից քոց իբրեւ զհոտ կնդրկի: 12 Պարտեզ փակեալ քոյր իմ հարսն, պարտեզ փակեալ եւ աղբէր կնքեալ: 13 Պատգամաւորութիւն քո դրախտ նոնենեաց հանդերձ պտղովք մրգաբերաց: Կիպրոս հանդերձ նարդոսիւ: 14 Նարդոս եւ քրքում, խունկեղէզն եւ կինամոմոն, հանդերձ ամենայն ծառաւք

Լիբանանու: Զըմուռու եւ հալուէ, հանդերձ ամենայն զխաւոր խնկար: 15 Աղբեր բուրաստանաց եւ ակն ջրոյ կենդանոյ թղխեալ ի Լիբանանէ: 16 Արի հիւսիսի եւ եկ հարաւ, շնչեա ի պարտեզ իմ, եւ բուրեցին խունկք իմ:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ե.

Հարսն աղաչէ զի իջցէ փեսայն իւր: 1 Իջցէ եղբարորդի իմ ի պարտեզ իւր. եւ կերիցէ զպտուղս ծառոց իւրոց: Փեսայն ցհարսն ասէ: Մտի ի պարտեզ իմ քոյր իմ հարսն, կթեցի զմուռս իմ հանդերձ խնկար իմովք. կերայ զհաց իմ մեղու իմով. արբի զգինի իմ կաթամբ իմով: Կերայք մերձաւորք իմ եւ արբէք, եւ արբեցարուք եղբարորդիք իմ: 2 Ես ննջեմ, եւ սիրտ իմ արթուն կայ: Հարսնն զգայ զփեսային բախել զդուռն: Չայն եղբարորդոյ իմոյ բախէ ի դրանն: Փեսայն ասէ: Բաց ինձ քոյր իմ, մերձաւոր իմ, աղանի իմ, կատարեալ իմ. զի գլուխ իմ լցաւ ցաւով, եւ վարսք իմ ի շաղից զիջերոյ: Հարսնն ասէ զայս ինչ: 3 Մերկացայ զպատմուճան իմ, զի արդ ագանիցիմ զնա. լուացի զոտս իմ, զի արդ աղտեղացուցից զնոսա: 4 Եղբարորդին իմ ձգեաց զձեռն իւր ընդ պատուհանն, եւ որովայն իմ խռովեցաւ ի նա: 5 Յարեայ ես ի բանալ եղբարորդոյ իմոյ: Ձեռք իմ կաթեցուցին զմուռս. եւ մատունք իմ զմուռս լցեալս 6 ի վերայ ձեռաց փակադակին: Բացի եւ եղբարորդոյ իմոյ. եղբարորդի իմ անց, եւ ոգի իմ ել ընդ բանի նորա: Խնդրեցի զնա՝ եւ ոչ գտի. կոչեցի զնա՝ եւ ոչ ետ ինձ ձայն: 7 Գտին զիս պահապանքն որ շրջէին ի քաղաքին: հարին եւ վիրաւորեցին զիս. հանին յինէն զիւլայն իմ պահապանք պարսպացն: 8 Երդմնեցուցից զձեզ դստերք Երուսաղէմի՝ ի զարուրթինս եւ ի հաստատութիւնս ագարակի, եթէ գտանիցէք զեղբարորդին իմ պատմեսցիք նմա, եթէ կաթոգին եմ ես ի սէր քո: Դստերքն Երուսաղէմի եւ պահապանք պարսպացն հարցանեն զհարսն: 9 Զի՞նչ է եղբարորդին քո յեղբարորդեաց՝ գեղեցիկդ ի կանայս. զի՞նչ է եղբարորդին քո յեղբարորդեաց, զի այդպէս երդմնեցուցեր զմեզ: Հարսն նշան տայ զեղբարորդոյն զինչ որ էրն: 10 Եղբարորդին իմ սպիտակ է եւ կարմիր՝ ընտրեալ ի բիրտոց: 11 Գլուխ նորա յոսկոյ Կեփագեայ. վարսք նորա կռածոյք սեւա իբրեւ զագռաւ: 12 Աչք նորա իբրեւ զաղանիս ի վերայ լիութեան ջրոց, լուացեալ կաթամբ, նստեալ ի վերայ ջրոց լրութեան: 13 Մնաւոր նորա իբրեւ զտաշտս խնկոց բուրեն զանուշահոտութիւն իւղագործաց: շրթունք նորա շուշանք՝ բուրեն զմուռս լիութեան: 14 Ձեռք նորա ոսկիք ճախարակեայք՝ լցեալ ակամբք Թարսսայ: որովայն նորա տախտակ փղոսկրեայ ականակապ յականց շափիղայ: 15 Սրունք նորա սիւնք մարմարեայք հաստատեալք ի վերայ ոսկեաց խարսխաց: Տեսիլ նորա իբրեւ զընտիր եղենափայտից Լիբանանու: 16 Կոկորդ նորա լի քաղցրութեամբ. եւ ամենեւին ցանկալի: Այն է եղբարորդին իմ, եւ այն է մերձաւոր իմ՝ դստերք Երուսաղէմի: Հարցանեն դստերքն Երուսաղէմի՝ ո՞ր անց եղբարորդի նորա. այսինքն է՝ հարսինն: 17 Յո՞ր զնաց եղբարորդին քո գեղեցիկդ ի կանայս. յո՞ր կողմն դիտեաց եղբարորդին քո՝ եւ խնդրեսցուք եւ մէք զնա ընդ քեզ:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՅ

ԳԼՈՒԽ Զ.

Պատասխանի տայ հարսնն եւ ասէ: 1 Եղբարորդին իմ էջ ի պարտեզ իւր ի տաշտս խնկոց. հովուել ի բուրաստանս՝ եւ ժողովել շուշանս: 2 Ես եղբարորդոյ իմոյ՝ եւ եղբարորդին իմ ինձ որ հովունն ի մէջ շուշանաց: Փեսայն ցհարսնն ասէ: 3 Բարենշան եւ մերձաւոր իմ իբրեւ զհաճութիւն, գեղեցիկ իբրեւ զԵրուսաղէմ, զարմանալի յարիւնեալ: 4 Դարձո զաչս քո յինէն, վասն զի դոքա սրարբեցուցին զիս: վարսք քո իբրեւ զերամակս այծից որք երեւեցան ի Գաղաադէ: 5 Ատամունք քո իբրեւ զերամակս կտրելոց որք ելանէն ի լուալեաց. ամենեքին երկուորիք են, եւ անձնուող ոչ գոյ ի նոսա: 6 Իբրեւ զթել կարմիր շրթունք քո, եւ խաւսք քո գեղեցիկք: իբրեւ կեղեւ նոան այտք քո՝ բաց ի լուրթենէդ քումմէ: 7 Վաթսուն են թագուհիք, եւ ութսուն հարճք. եւ արիորդք որոց ոչ գոյ թիւ: 8 Մի է աղանի իմ կատարեալ իմ. մի է մաւր իւրոյ ընտրեալ ծնողի իւրոյ: տեսին զնա դստերք՝ եւ երանեցին նմա. թագուհիքն եւ հարճք գովեցին զնա: Դստերքն եւ թագուհիք տեսին զհարսնն, եւ երանեցին նմա: 9 Ո՞վ է սա որ երեւեալս է իբրեւ զառաւաւտ, գեղեցիկ իբրեւ զլուսին, ընտիր իբրեւ զարեգակն. զարմանալի յարիւնեալ: Փեսայն ցհարսնն ասէ: 10 Ի

պարտեզս ընգուզեացն իջի հայել յարդինսս վտակացն. տեսանել թէ ծաղկե՞ալ իցէ որթ, թէ ծաղկե՞ալ իցէ նոճ, թէ ծաղկե՞ալ իցէն նոնենիք: Հարսն ցփեսայն ասէ: 11 Անդ տաց զստինսս իմ քեզ, ոչ ծանեալ անձն իմ. եդ զիս իբրեւ զկառսն Ամինադաբայ: Դստերքն եւ թագուհիքն ցհարսնն ասեն: 12 Դարձիր ողորմացիդ դարձիր, դարձիր եւ տեսցուք մեք ի քեզ:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Է.

Յդստերսն եւ ցթագուհիսն փեսայն զայս ինչ ասէ: 1 Զի՞նչ տեսանէք յողորմացիդ որ դիմեալ գայ իբրեւ զգունդս բանակաց. քանզի գեղեցկացան զնացք քո կաւշկաւք դուստր Ամինադաբայ: 2 Եւ բարձից քոց նման է ուլանց յեռելոց գործոյ ճարտարի: 3 Դորս քո թակոյկ ճախարակեալ անպակաս ի զինոյ խառնելոյ: որովայն քո՝ իբրեւ զշեղջ ցորենոյ փակեալ շուշանաւ: 4 Երկու ստինք քո՝ իբրեւ երկուս ուլս երկուորիս այծեման: 5 Կարանոց քո՝ իբրեւ աշտարակ փողոսկրեայ: Աչք քո՝ իբրեւ զծովակն Եսեբոնի ի դրունս դստերաց բազմաց: Ընգունք քո՝ իբրեւ զաշտարակն Լիբանանու, որ դիտէ հանդէպ Դամասկոսի: 6 Գլուխ քո ի վերայ քո իբրեւ զԿարմելոս: Եւ հեւք զլիտ քոյ իբրեւ զծիրանի իբրեւ զթագաւոր, թագ ի գլուխ յասպարէսս: 7 Քանի՞ գեղեցկացար՝ եւ քանի՞ քաղցրացար, սէր ի փափկութեան քում: 8 Նմանեցաւ մեծութիւն քո արմաւենոյ, եւ ստինք քո ողկուցաց: 9 Ասացեր՝ թէ ելից յարմաւենին, բուռն հարից զբարձրութեանց նորա: Եւ եղիցին ստինք քո իբրեւ զողկոյզս որթոյ. եւ հոտ ընգանց քոց իբրեւ զխնձոր. 10 Եւ կոկորդ քո իբրեւ զգինի ազնիւ: Երթեալ զհետ եղբարորդոյ իմոյ յուղղութիւնս, բաւականեալ շրթամբք իմովք՝ եւ աստամբք: 11 Եւ եղբարորդոյ իմոյ՝ եւ առ իս դարձ նորա: 12 Եկ եղբարորդի իմ ելցուք յազարակս, ազցուք ի շէնս եւ ի պարտեզս. 13 Կանխեսցուք յայգիս: Տեսցուք թէ ծաղկե՞ալ իցէ որթ, թէ ծաղկե՞ալ իցէ նոճ, թէ ծաղկե՞ալ իցէ նոնենի. անդ տաց զստինսս իմ քեզ: 14 Մանրագորք ետուն զհոտ իւրեանց. առ դուրս մեր ամենայն մրգաբերք: Զնոր առ հնով, զոր ետ ինձ մայր իմ, պահեցի քեզ եղբարորդի իմ:

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Ով տայր քեզ եղբարորդի իմ դիտել զստինսս մար իմոյ: Գտեալ արտաքոյ՝ համբուրեցից զքեզ եւ ոչ անգոսնեսցես զիս: 2 Առեալ ածից զքեզ ի տուն մար իմոյ՝ եւ ի սենեակ յղացելոյն զիս: արբուցից քեզ ի զինոյ իւղագործաց, յաւարակէ նոնենեաց իմոց: 3 Զախ նորա ընդ զլիտ իմով, եւ աջ նորա պատեսցի զինեւ: 4 Երդմնեցուցից զձեզ դստերք Երուսաղէմի ի զարութիւնս եւ ի հաստատութիւնս ազարակի եթէ յառնիցէք զարթուցիք զսէրն մինչեւ կամեսցի: Դստերքն եւ թագուհիքն ասեն: 5 Ով է սա որ ելեալ գայ սպիտակացեալ. յենու գայ յեղբարորդի իւր: Փեսայն ցհարսն ասէ: Ի ներքոյ խնձորոյն զարթուցի զքեզ. անդ երկնեաց զքեզ մայր քո. անդ երկնեաց որ ծնան զքեզ: 6 Դիր զիս իբրեւ զկնիք ի սրտի քում, եւ իբրեւ զմատանի յաջոյ ձեռին քոյ. զի բուռն է իբրեւ զմահ սէր, եւ խիստ իբրեւ զդժոխս նախանձ: Թոյ՛ք նորա իբրեւ զթոյ՛քս բոցոյ հրոյ: 7 Զուրք բազումք ոչ կարացեն զսէր շիջուցանել. եւ գետք ոչ արգելցեն զնա: Եթէ տացէ այր զամենայն զկեանսս իւր ընդ սիրոյ, անգոսնելով անգոսնեսցեն զնա: 8 Քոյր մեր փոքրիկ եւ ստինք ոչ գոյ նորա. զի՞նչ արասցուք քեռ մերում յաւուր յորում պատմեսցի նմա: 9 Եթէ պարիսպ իցէ՝ շինեսցուք ի վերայ նորա մահարձանս արծաթիս: Եթէ դուռն իցէ՝ յարիսնեսցուք ի նմա տախտակս եղենափայտեայս: Հարսնն համաձակի եւ ասէ: 10 Եւ եմ պարիսպ՝ եւ ստինք իմ իբրեւ զաշտարակս, եւ էի յաչս նորա որպէս որ գտանիցէ զխաղաղութիւն: 11 Այգի եղեւ Սողոմոնի ի Բեելմաւուն. ետ զայգին իւր ցպահապանս. բերցէ այր իւրաքանչիւր ընդ պտղոյ նորա հազարս արծաթոյ: 12 Այգի իմ ինձ առաջի իմ. հազարքն Սողոմոնի, եւ երկերիւր պահապանաց որ պահեն զպտուղ նորա: Հարսնն ասէ: 13 Որ նստիսդ ի պարտեզս այլք անսան քեզ. լսելի արա ինձ զբարբառ քո: 14 Փախիր եղբարորդի իմ, եւ նմանեաց այծեման. կամ որթուց եղանց ի վերայ լեռանց խնկաբերաց:

Այլուստ իմն գտեալ ի սմին երգոյ:

Աւրիորդքն եւ թագուհիքն ասեն: 1 Գիտացի զի մարմին զբաւսացուցանէ զմանկութիւն բարձրացուցէ ի շտեմարանս իւր: Թագաւոր մեր ի գահոյս մեր: իբրեւ արմաւ ոսկեղէն զմոսալից լցցին տաշտք մեր 2 Դարձցի թագաւորն անդրէն ի մանկութիւն: 3 Սիրելին ի սենեակս մեր. երգեսցուք զսէրն: Փեսայն ասէ: 4 Ես իսկ եմ ի սաղմոսարանին. երգեցից ընդ ընկերս իմ: երգեսցուք եւ ուրախ լիցուք: Հարսնն եւ դստերքն եւ աւրիորդքն ասեն: 5 Թագաւոր սիրելի, թէպէտ եւ ծածկեցաք ի տեսլենէ, աչք մեր յսնաւորք: 6 Տէր արար զքեզ, հաստատեաց զքեզ, պատրաստեաց զքեզ յարգանդէ. գեղեցիկդ ի կանայս. մայր քո ծնցի մարմին անտխիղծ: Առ նոյն՝ յայլմէ տեսչութենէ, զի այսպէս ունէր:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ Ա.

Ա. 1 Սիրեցեք զարդարութիւն՝ ոյք դատիք զերկիր: Խորհեցարոյք զՏեառնէ բարութեամբ. եւ միամտութեամբ սրտիւ խնդրեցեք զնա: 2 Զի գտանի այնոցիկ որ ոչ փորձեն զնա. եւ երեւի որոց ոչ թերահաւատեն ի նմանէ: 3 Զի խորհուրդք թերք անջատեն յԱստուծոյ. եւ զաւրութիւն փորձ՝ յանդիմանէ զանգգամս: 4 Զի յանձն չարարուեստ՝ իմաստութիւն ոչ մտցէ. եւ ոչ բնակէ ի մարմնի վարեցելոյ մեղաւք: 5 Զի Սուրբ Հոգին իմաստութեան փախիցէ ի նենգութենէ. եւ մերժեցի ի խորհրդոց անմտաց. եւ յանդիմանեացէ ի հասանել ի վերայ անիրաւութեանց: 6 Զի մարդասէր հոգին իմաստութեան՝ ոչ արդարացուցանէ զհայհոյիչն ի շրթանց իւրոց. զի երիկամանց նորա է վկայ Աստուած, եւ սրտի նորա ուստիկան ճշմարիտ. եւ լեզուի նորա ունկնդիր: 7 Զի Հոգի Տեառն ելից զտիեզերս, եւ որ ունի զամենայն՝ ունի զգիտութիւն բարբառոյ: 8 Վասն այնորիկ՝ եւ որ շըշնջեն զանիրաւ ոչ ծածկեցի. եւ ոչ իրաւունք առ նովաւ առանց կշտամբութեան անցցեն: 9 Զի խորհրդոց ամպարշտաց՝ հարց եւ փորձ եղիցի. եւ բանից նոցա լուր՝ առ Տէր հասցէ ի կշտամբութիւն անաւրէնութեանց նոցա: 10 Զի ունկն նախանձաւորութեան լսէ զամենայն. եւ շըշնջին քրթմնջանաց՝ ոչ ծածկեցի: 11 Այսուհետեւ զգոյշ լերուք յանաւգուտ քրթմնջանէ. եւ ի բամբասանաց խնայեցեք զլեզու: զի շըշնջ զաղտնի՝ դատարկ ոչ անցցէ. եւ բերան ստախաւս՝ սպանանէ զանձն:

Բ 12 Մի ցանկայք մահու մոլորութեամբ կենաց ձերոց. եւ մի ձգեք յանձինս զսատակումն գործովք ձեռաց ձերոց: 13 Զի Աստուած զմահ ոչ արար, եւ ոչ խնդայ ընդ կորուստ կենդանեաց: 14 Քանզի հաստատեաց ի լինել զամենայն. եւ ի փրկութիւն են գործքաշխարհի: Զիք ի նոսա դեղ սատակման. եւ ոչ թագաւորութիւն դժոխոց ի վերայ երկրի. 15 զի արդարութիւն՝ անմահ է: 16 Իսկ ամպարիշտք ձեռաւք. եւ բանիք կոչեցին զնա առ իւրեանս: Բարեկամ համարեցան զնա, եւ հալեցան, եւ դաշինս կոչեցին ընդ նմա. զի արժանի իսկ են բաժանակից նմա լինելոյ:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ Բ.

1 Խորհեցան յանձինս իւրեանց զանուղղայս եւ ասեն. Սակաւ եւ ցաւագին են կեանք մեր, եւ ոչ գոյ բժշկութիւն ի վախճանի մարդոյ. եւ չերեւեցաւ որ դարձաւ ի դժոխոց: 2 Զի յանկարծակի իմն եղաք. եւ յետ այսորիկ լինիցիմք իբրեւ չեղեալք: Զի իբրեւ զծուխ է շունչ յընդունս մեր, եւ իբրեւ զկայծակն բան ի շարժման սրտի մերում: 3 Յորոյ շիջանելն՝ մոխիր լինի մարմինն. եւ ոգին սփռի իբրեւ զաւղ թոյլ: 4 Եւ անունս մեր մոռացի ժամանակաւ. եւ ոչ որ յիշատակեցէ զգործս մեր: Անցցեն կեանք մեր իբրեւ զհետս ամպոյ, եւ իբրեւ զշամանդաղ ցրուեսցին հալածեալք ի ճառագայթից արեգական, եւ ի տապոյ նորա ծանրացեալք: 5 Զի անցք ստուերի են կեանք մեր, եւ չիք խափան վախճանի մարդկան, զի կնքեցաւ եւ ոչ որ դարձուցանէ: 6 Արդ եկայք՝ եւ վայելեցուք ի բարութիւնս որ կանս. եւ վարեցուք արարածովքս զբաղեալք իբրեւ ի մանկութեան: 7 Պէտպէս գինեաւք եւ անոյշ իւղովք լցցուք. մի անցցէ առ մեք ծաղիկ զարնայնոյ: 8 Բոլորիք վարդից պսակեցուք՝ մինչ չեւ թառամեալիցեն: 9 Մի որ ամենեւին լիցի անմասն ի մեծամեծար ուրախութենէս մերմէ. յամենայն տեղիս թողցուք զնշանակ ուրախութեան: զի այն է բաժին մեր, եւ սոյն վիճակ: 10 Բռնադատեցուք զտնանկն անիրաւութեամբ մի խնայեցուք յայրին. մի խորշեցուք ի բազմանակեայ ալեաց ծերոյն: 11 Եւ արեւնս արդարութեան բռնութիւն մեր եղիցի: զի տկարութիւն անպիտան յանդիմանի: 12 Դարանակալ լիցուք արդարոյն, զի դժպիի եղեւ մեզ. եւ հակառակ կայ գործոց մերոց: եւ նախատինս դնէ մեզ զյանցանս արինացն եւ բամբասէ զմեղաւք մանկութեան մերոյ: 13 Խոստանայ ունել զգիտութիւն Աստուծոյ, եւ որդի Տեառն զանձն իւր անուանէ: 14 Եւ եղեւ ի յանդիմանութիւն մտաց մերոց: 15 Ծանր է մեզ եւ տեսանելն զնա. զի աննման են այլոց կեանք նորա՝ եւ այլազգի շաւիղք նորա: 16 Ի գարշութիւն համարեցաք նմա. եւ խորշի ի ճանապարհաց մերոց՝ իբրեւ ի

պղծութեանց: երանէ զվախճան արդարոց. եւ հպարտացեալ՝ կոչէ հայր զԱստուած: 17 Տեսցուք թէ ճշմարիտ իցեն բանք նորա. եւ փորձեսցուք զվախճան նորա: 18 Եթէ իցէ արդարեւ որդի Աստուծոյ՝ պաշտպանեսցէ նմա. եւ փրկեսցէ զնա Աստուած ի ձեռաց հակառակորդաց: 19 Թշնամանաւք եւ գանիւք խոշտանգեսցուք զնա: Եթէ լինիցի՝ այցելութիւն նմա. զի զչափ առցուք զհեգութեան նորա, եւ խելամուտ լիցուք անոխակալութեան նորա: 20 Մահու խայտառակութեան դատեսցուք զնա. եթէ լինիցի՝ այցելութիւն նմա ի բանից իւրոց:

Գ 21 Զայս խորհեցան եւ խաբեցան. զի կուրացոյց զնոսա չարութիւնն իւրեանց: 22 եւ ոչ ծանեան զխորհուրդս Աստուծոյ, եւ ոչ վարձուց ակն կալան սրբութեան. եւ ոչ ընտրեցին զպատիւ ոգւոց անարատից: 23 Զի Աստուած հաստատեաց զմարդն յանեղծութեան, եւ ի պատկեր իւրոյ բարերարութեանն արար զնա: 24 Նախանձու բանսարկուին եմուտ մահ յաշխարհ: 25 եւ փորձեն զնա որ նորա վիճակին սակի են:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Գ.

1 Բայց ոգիք արդարոց ի ձեռին Աստուծոյ են, եւ ոչ մերձեցի ի նոսա մահ: 2 Թուեցան յաչս անզգամաց թէ մեռան եւ համարեցան չարչարանք էլք նոցա՝ 3 եւ գնալն ի մենջ բեկումն. բայց նոքա են ի խաղաղութեան. 4 Զի թեպէտ եւ յաչս մարդկան տանջեցան, այլ յոյս նոցա լի է անմահութեամբ: 5 Եւ սակաւիկ ինչ խրատեալք եւ տրտմեալք, գոցեն զմեծֆարութիւն: զի Աստուած փորձեաց զնոսա, եւ եգիտ զնոսա իւր արժանիս: 6 Իբրեւ զոսկի ի բովս քննեաց զնոսա, եւ իբրեւ զողջակէզ զոհի ընկալաւ զնոսա: Ի ժամանակի այցելութեան իւրեանց 7 պայծառացին, եւ իբրեւ կայծակն ընդ եղէզն ընթացին: 8 Դատեսցին զազգս՝ եւ ընկալցին զժողովուրդս. եւ թագաւորեսցէ նոցա Տէր յաւիտեան: 9 Յուսացեալք ի նա՝ իմացին զճշմարտութիւն, եւ հաւատարիմք՝ սիրով ակն կալցին նմա: զի շնորհք եւ ողորմութիւն ի վերայ սրբոց նորա, եւ այցելութիւն ի վերայ ընտրելոց նորա: 10 Իսկ ամպարիշտք ըստ խորհրդոց իւրեանց ընկալցին զպատիժս. որ անփոյթ արարին զիրաւանց, եւ եղեն ապստամբք ի Տեառնէ: 11 Զի որ զիմաստութիւն եւ զխրատ անարգէ՝ թշուառական է, եւ ընդունայն է յոյս նոցա. եւ վաստակք նոցա անաւգուտք, եւ անպիտան գործք նոցա: 12 Կանայք նոցա անմիտք, եւ չարաբար մանկունք նոցա: 13 եւ անիծեալ ծնունդք նոցա:

Դ Զի երանեալ է ամուլն անարատ՝ որ ոչ զհետաց զանկողինս յանցանաց, ընկալցի պտուղ յայցելութեան ոգւոց: 14 Եւ ներքինի՝ որ ոչ գործեաց ձեռաւք զանարեւնութիւն, եւ ոչ խորհեցաւ զՏեառնէ չարութիւն. տացի նմա շնորհ ընտիր ըստ հաւատոցն, եւ վիճակ ցանկալի ի տաճարի Տեառն: 15 Զի ընդ վաստակոց բարեաց պտուղ փառաւոր է. եւ արմատ անսխալ յիմաստութենէ: 16 Որդիք շնացելոց թերակատարք եղիցին. եւ զաւակ անարեւն անկողնոց սատակեսցի: 17 Եթէ երկայնակեացք եղիցին՝ յոչինչ համարեսցին, եւ անարգի ի վախճանի ծերութիւն նոցա: 18 Եւ եթէ արագ սատակեսցին՝ ոչ կալցին յոյս. եւ ոչ յաւուրն յանդիմանութեան մխիթարութիւն: 19 Զի ազգի անիրաւի չարաչար կատարած:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Դ.

1 Լաւ է անգաւակութիւն հանդերձ քաջութեամբ. քանզի անմահութիւն է յիշատակ նորա. զի եւ Աստուծոյ ճանաչի՝ եւ ի մարդկանէ: 2 Ի հպել նորա՝ նմանաւ լինի նմա, եւ ի մեկնել նորա անձկանայ առ նա. եւ ի յաւիտեան պսակաւորս ճեմեցուցանէ. անթառամ նահատակութեանցն պատերազմի յաղթեալ: 3 Բազմաճնունդ բազմութիւն ամպարշտաց անպիտան լիցի. եւ ի փուտ շառաւելաց մի տայցէ արմատս ի խոր. եւ մի արմատ եւ հիմն խախուտ հաստատեսցի: 4 Զի թեպէտ եւ ոստովք առ ժամանակ մի պտկեսցէ, սակայն զաղփաղփուն կանդաղեալն ի հողմոյ շարժեսցի. եւ ի բռնութենէ հողմոյ արմատաքի խլեսցի: 5 Բեկտեսցին շուրջ զնովաշառաւիղք թերակատարք, եւ պտուղ նոցա անպիտան տարածամ ի կերակուր, եւ յոչ ինչ պիտանացու: 6 Զի յանարեւն անկողնոց որդիք ծնեալք՝ վկայք են չարեաց ծնողաց իւրեանց ի հարցափորձի իւրեանց:

Ե 7 Իսկ արդարն՝ եթէ հասցէ ի վախճանել ի հանգստեան եղիցի: 8 Զի ծերութիւն պատուական՝ ոչ բազմաժամանակեայն է, եւ ոչ որ թուով ամացն չափիցի. այլ ալիք իմաստութիւն մարդոյ են. 9 եւ հասակ ծերութեան կեանք անարատք: 10 Զի հաճոյ եղեալ Աստուծոյ սիրեցաւ, եւ կենդանւոյն ի միջոյ մեղաւորաց փոխեցաւ: 11 Յափշտակեցաւ՝ զի մի չարութիւն ինչ շրջեցէ Փմաստութիւն նորա, կամ նենգութիւն պատրիցէ զանձն նորա: 12 Զի չարակնութիւն անզգամութեան շլացուցանէ զբարիս. եւ յաճումն ցանկութեան խուճապէ միտս անմեղս: 13 Կատարեալ ի սակաւուն ելից ժամանակս երկայնս: 14 Զի ցանկալի էր Տեառն անձն նորա. վասն այնորիկ տագնապեցաւ ի միջոյ չարեաց: Իսկ ժողովորդք տեսին՝ եւ ոչ իմացան. եւ ոչ եղին ի մտի այսպիսի ինչ. 15 Եթէ իրաւունք Աստուծոյ ի վերայ սրբոց իւրոց, եւ այցելութիւն ի վերայ ընտրելոց նորա: 16 Դատապարտէ արդար հանգուցեալ, զամպարիշտս կենդանիս, եւ մանկութիւն վաղվաղակի վախճանեալ՝ զբազմամեայ ծերութիւն անիրաւի: 17 Զի տեսցեն զվախճան իմաստնոյ, եւ ոչ իմացին՝ զինչ խորհեցաւ վասն նորա. եւ առ իմէ՞ զգուշացաւ նմա Տէր: 18 Տեսցեն եւ անգոսնեսցեն զնա. այլ զնոքաւք Տէր ծիծաղեսցի: 19 Եւ եղիցին յետ այնորիկ ի կործանումն անարգութեան եւ ի թշնամանս՝ ընդ մեռեալսն յաւիտենից: Զի պայթուցէ զնոսա անշշունչս ուռուցեալս եւ շարժեցէ զնոսա ի հիմանց. եւ մինչեւ ի սպառ խոպանասցին եւ եղիցին ի ցաւս. եւ յիշատակ նոցա կորիցէ: 20 Հասցեն ի մթերս մեղաց իւրեանց տագնապեալ. եւ կշտամբեցեն զնոսա յանդիման անարեւնութիւնք իւրեանց:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՍՈՆԻ

Գլուխ Ե.

Զ 1 Յայնժամ կացցէ արդարն բազում համարձակութեամբ հանդէպ նեղչաց իւրոց: Եւ որոց անգոսնէին զվաստակս նորա, 2 տեսեալ զնա՝ խռովեսցին անհնարին երկիւղիւ. եւ զարհուրեսցին ի վերայ սքանչելի փրկութեան նորա: 3 Եւ զղջացին ի միտս իւրեանց. եւ առ նեղութեան անձանց յոգոց հանցեն եւ ասացեն. Այս այն այր է զոր երբեմն մեք ծաղր առնէաք, եւ յառակս նախատանաց: 4 Մեք անմիտք զվարս դորա մոլորութիւն համարեաք՝ եւ զվախճան դորա անարգութիւն: 5 Զիա՞րդ համարեցաւ ընդ որդիս Աստուծոյ, եւ ընդ սուրբս վիճակ դորա: 6 Ուրեմն մոլորեցաք ի ճանապարհէ ճշմարտութեանն, եւ լոյսն արդարութեան ոչ լուսաւորեաց զմեզ, եւ արեգակն արդարութեան ոչ ծագեաց ի սիրտս մեր: 7 Անարեւնութեան եւ կորստեան շաւղաւք լցաք եւ զնացաք ընդ անկոխ անապատ, եւ զճանապարհս Տեառն ոչ ծանեաք: 8 Զի՞նչ շահ եղէ մեզ հպարտութիւնն, եւ զի՞նչ մեծութիւն ամբարտաւանութեանն իցէ մեզ նպաստաւոր: 9 Անց այն ամենայն իբրեւ զստուեր. եւ իբրեւ զհամբաւ առն ընթացեալ: 10 Եւ իբրեւ զնաւ սահեալ ի ջուրց կուտակելոց: զորոյ իբրեւ անցանիցէ՝ ոչ գոյ զհետսն գտանել եւ ոչ զշաւիղս գնացից նորա ի մէջ ալեաց: 11 Կամ իբրեւ զհաւու թռուցելոյ յաւոս, որոյ ոչ գտանին նշմարանք գնացից: Բաղխելով մագլացն պատառեալ զհողմն թեթեւ եւ հերձեալ բռնութեամբ ընդ ոլորտամտանէ: յաճել թեւոցն յառաջադէմ սլանայ. եւ յետ այնորիկ ոչ գտանի նշանակ ամբառնալոյն ի նմա: 12 Կամ իբրեւ ի նետէ ձգելոյ ի նպատակ՝ կտրեալ աւղն վաղվաղակի յինքն կարկատեցաւ առ ի չզիտելոյ զանցս նորա: 13 Նոյնպէս եւ մեք եղեալք՝ պակասեցաք. եւ առաքինութեան նշանակ ոչ կարացաք ցուցանել բայց ի չարիս մեր մաշեցաք: 15 Զի յոյս ամպարշտի իբրեւ զփոշի յարուցեալ ի հողմոյ. եւ իբրեւ զսարդիոստայն եւ զեղեամն ի մրրկէ հալեալ մանրի: Եւ իբրեւ զծուխ մաշեալ ի հողմոյ. կամ իբրեւ զյիշատակ իջաւորի միոյ աւուր գնացելոյ:

Ե 16 Բայց արդարք յաւիտեան կեցցեն. եւ ի Տեառնէ վարձք նոցա, եւ խնամք նոցա ի բարձրելոյն: 17 Վասն այնորիկ ընկալցին զարքայութեանն զվայելչութիւն եւ զթագն գեղեցկութեան ի ձեռանէ Տեառն. զի աջով իւրով հովանի լիցի նոցա, եւ բազկաւ իւրով վերակացու լիցի նոցա: 18 Առցէ սպառազինութիւն զնախանձ իւր, եւ վառեցէ զարարածս առ ի խնդրելոյ զվրէժս ի թշնամեաց: 19 Զգեցցի զրահս զարդարութիւն, եւ դիցէ սաղաւարտ զդատաստանն անաչառ: 20 Առցէ վահան զսրբութիւն անվկանգ: 21 Եւ սրեցէ զհատու բարկութիւնն ի սուսեր. եւ պատերազմեսցի խառն ընդ նմա եւ աշխարհս առ անզգամս: 22 Գնասցեն նետք կորովիք փայլատականց, եւ իբրեւ ի լայնալիճ աղեղանէ յամպոցն ոստիցեն ի նպատակս. 23 Եւ ի քարընկէց բարկութենէ թափեսցի լիով կարկուտ: Զայրագնեսցի ի վերայ նոցա ջուր ծովու, եւ գետք

ողողեցեն անխնայ: 24 Ի դիմի հարցի նոցա հողմն բռնութեան, եւ իբրեւ զմրրիկ հոսեցէ զնոսա: Աւերեցէ զամենայն երկիր անաւրէնութիւն եւ խարդախութիւն կործանեցէ զաթոռս բռնաւորաց:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ Զ.

Ը 2 Լուարութ թագաւորք, եւ ի միտ առէք. ուսարութ դատաւորք ծագաց երկրի: 3 Ունկն դիք որ ունիք զբազմութիւն, եւ պերճացեալ էք ի վերայ ամբոխից ազգաց: 4 Զի ի Տեառնէ տուաւ ձեզ հարստութիւնդ, եւ իշխանութիւնդ ի բարձրելոյն. որ պահանջեցէ զգործս ձեր, եւ քննեցէ զխորհուրդս: 5 Զի սպասաւորք էք նորա թագաւորութեանն, եւ ոչ դատիք ուղղութեամբ. եւ ոչ պահեցէք զաւրէնս նորա, եւ ոչ գնացէք ըստ կամացն Աստուծոյ. 6 ահիւ եւ տագնապաւ հասցէ ի վերայ ձեր: Զի դատաստան անաչառ իշխանաց լինի. 7 այլ ռամիկն ներելի ողորմութեան է: Հզարք հզարագոյնս պահանջեցին. 8 զի ոչ առնու ալկն ամենեցունց Տերն, եւ ոչ խորշի ի մեծութենէ, զի զփոքր եւ զմեծ ինքն արար. եւ զմի արիւնակ խնամ ունի ամենեցուն. 9 բայց ի վերայ զարաւորաց՝ զարաւոր քնութիւն հասանէ:

Թ 10 Արդ առ ձեզ ով բռնութ են բանք իմ. զի ուսանիցիք զիմաստութիւն, եւ մի սխալիցիք: 11 Զի որք պահեցին սրբութեամբ զսրբութիւն՝ սրբեցին. եւ որք ուսան զնոսա՝ զտցեն պատասխանատրութիւն: 12 Արդ ցանկացարութ բանից իմոց. փափաքեցարութ եւ խրատեսցիք: 13 Լուսաւոր եւ անթառամ է իմաստութիւն, եւ դիւրաւ երեւի սիրողաց իւրոց, եւ գտանի խնդրողաց իւրոց: 14 Հասանէ առ ցանկացաւորս իւր, առ յառաջագոյն ճանաչելոյ: 15 Որ կանխեաց առ նա՝ ոչ վաստակեցի. զի դեզերեալ զտցէ զնա առ դրունս իւր: 16 Քանզի եւ զմտաւ ածել զմանէ՝ կատարեալ իմաստութիւն է եւ որ տքնի վասն նորա՝ վաղվաղակի անհոգ լիցի: 17 Զի ինքնին շրջի խնդրել զարժանաւորս իւր. եւ ի շաւիղս երեւի նոցաքաղցրութեամբ, եւ յամենայն հնարագիտութիւնս պատահէ նոցա: 18 Զի սկիզբն նորա ճշմարիտ ցանկութիւն խրատու է. 19 եւ խնամ խրատու՝ սէր. եւ պահպանութիւն արիւնաց նորա՝ գութ. մտադիւրութիւն արիւնաց՝ հաստատութիւն անեղծութեան: 20 Իսկ անեղծութիւն՝ մերձաւոր լինել առնէ Աստուծոյ. 21 եւ ցանկութիւն իմաստութեան՝ տանի յարքայութիւն: 22 Արդ եթէ ցանկայք աթոռոց եւ զաւագանաց իշխանութեան՝ բռնութ ժողովրդոց՝ պատուեցէք զիմաստութիւն զի յաւիտեան թագաւորիցէք:

Ժ 24 Իսկ եթէ զի՛նչ է իմաստութիւն, եւ ո՞րպէս եղեւ՝ պատմեցից, եւ ոչ թաքուցից ի ձենց զխորհուրդս. այլ ի սկզբանէ արարածոց քննեցից, եւ ածից յայտ զգիտութիւն նորա: Եւ ոչ ստերիւրեցայք ի ճշմարտութենէն 25 եւ ոչ նախանձու մաշեալ գնացից ընդ նմա. զի այն՝ ոչ հաղորդի ընդ իմաստութեան: 26 Բազմութիւն իմաստնոց՝ փրկութիւն աշխարհաց. եւ թագաւոր հանճարեղ՝ հաստատութիւն ժողովրդոց: 27 Այսուհետեւ խրատեցարութ բանիւք իմովք՝ եւ աւգտեցարութ:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ Է.

1 Եւ եւմ եւ եւմարդ մահկանացու հանգոյն ամենեցուն. եւ ծնունդ հողածնի նախաստեղծին: Եւ յորովայնի մաւր նկարեցայ մարմին, 2 եւ տասնամեայ ժամանակաւ՝ մածեալ արեամբ ի սերմանէ առն եւ ի ցանկութենէ քնոյ ի վերայ հասելոյ: 3 Եւ եւ եղեալ՝ զհասարակաց աւոյն ձգեցի յիւ. եւ ի նոյն ի նմանավիշոյերկիր անկայ: Զառաջին բարբառն զմանն ամենեցուն նոյնգունակ լացեալ, 4 ի խանձարուրս սնայ եւ ի հոգս: 5 Ոչ որ ի թագաւորաց այլազգ ինչ սկիզբն կալաւ լինելոյ: 6 Մի մուտ է ամենեցուն յաշխարհ՝ եւ մի ել հասարակաց: 7 Վասն այնորիկ խնդրեցի աղաւթիւք, եւ տուաւ ինձ հանճար. կոչեցի՝ եւ եկն ինձ հոգի իմաստութեան: 8 Եւ նախամեծար ընտրեցի զնա քան զիշխանութիւնս եւ զաթոռս: Եւ զմեծութիւն ոչինչ համարեցայ առ նորա համեմատութեամբ: 9 Ոչ նմանեցուցի նմա զականս պատուականս. զի ամենայն ոսկի առ նովաւ՝ իբրեւ սակաւ մի աւագ, եւ իբրեւ զկաւ համարեցի արծաթ առաջի նորա: 10 Քան զառողջութիւն եւ զզեղեցկութիւն՝ սիրեցի զնա, եւ ընտրեցի զնա փոխանակ լուսոյ ունել. զի անքուն է լոյսն որ ի նմանէ է: 11 Եւ եկին ինձ բարութիւնք միանգամայն ընդ նմա, եւ անթիւ մեծութիւնք ի ձեռիննորա: 12 Ուրախ եղէ ընդ ամենեսին որոց առաջնորդէր իմաստութիւն. բայց զիտէի ոչ

գնա՝ թե ծնունդ իցէ սոցա: 13 Առանց նենգութեան ուսայ, եւ առանց նախանձու բաշխեցից: զմեծութիւն նորա ոչ թաքուցից, 14 զի անպակաս գանձ է նա մարդկան: Որով որք վարեցան՝ առ Աստուած առաքեցին զբարեկամութիւն, վասն առ ի խրատուէ պարգեւացն ընծայեալք: 15 Բայց ինձ տացէ Աստուած ասել ըստ միտս, եւ խորհել արժանաւոր ըստ բանից ասացելոց: զի նա իսկ եւիմաստութեան առաջնորդ է, եւ իմաստնոց ուղղիչ: 16 Զի ի ձեռին նորա մեք, եւ մեք՝ եւ բանք մեր, եւ ամենայն հանճար՝ եւ գործոց խելամտութիւն: 17 Զի նա ետ ինձ զանվրէպ գիտութիւն գեղելոցս, գիտել զհաստատութիւն աշխարհի, եւ զազդեցութիւն բնութեանց: 18 զսկիզբն եւ զկատարած եւ զմէջ ժամանակաց, զըջանաց փոփոխումն, եւ զըջել ժամանակաց: 19 զտարեաց բոլորմունս, եւ զաստեղաց դիրս:

Ժ 20 զբարս անասնոց, եւ զգազանութիւն գազանաց, զհողմոց բռնութիւնս, եւ զիաւսս մարդկան. զայլակերպութիւնս տնկոց եւ զգաւրութիւնս արմատոց 21 որ ինչ ծածուկ՝ եւ որ ինչ յայտնի՝ զհտացի:

ԺԱ Զի ամենեցունցճարտարապետն ուսոյց ինձ իմաստութիւն: 22 Զի գոյ ի նմա հոգի մտաւոր. սուրբ. միաձին. բազմաբաշխ. նուրբ. դիրաշարժ. պարզ. անարատ. յայտնի. անվրէպ. բարեսէր. երագ. անարգել. բարերար. 23 մարդասէր. հաստատուն. զգուշաւոր. անհոգ. ամենազաւր. ամենահայեաց: եւ ամենայն իրաց բաւական. մտաւորաց, սրբոց, նրբից: 24 Քան զամենայն շարժունս շարժնագոյն է իմաստութիւն. դարմանէ եւ ընդ մտանէ ընդ ամենայն վասն յստակութեան: 25 Քանզի ճաճանչէ Աստուծոյ զաւրութեանն, եւ ծագումն ճշմարիտ փառաց ամենակալին. վասն այնորիկ եւ ոչ մի ինչ պղծեալ խառնի ի նա: 26 Քանզի նշոյլ է մշտնջենաւոր լուսոյն, եւ հայելի անարատ Աստուծոյ ազդեցութեանն. եւ պատկեր առատութեան նորա: 27 Մի է՝ եւ ամենայնի կարաւոր. կայ յինքեան՝ եւ զամենայն նորոգէ. եւ ըստ ազգաց յոգիս սուրբս փոփոխի. բարեկամս Աստուծոյ եւ մարգարէս յարդարէ:

ԺԲ 28 Ոչ զոք սիրէ Աստուած՝ բայց զայն որ ընդ իմաստութեան բնակիցէ: 29 Զի գեղեցկագոյն է նա քան զարեգակն, եւ քան զամենայն դիրս աստեղաց: ընդ լուսոյ համեմատեալ՝ առաւել գտանի. 30 զի գնա զիշեր փոխանակէ, բայց իմաստութեանն ոչ յաղթէ չարութիւն:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Ը.

1 Զգտի ի ծագաց մինչ ի ծագս աւգտակար առողջութեամբ, եւ դարմանէ զամենայն քաղցրութեամբ: 2 Զնա սիրեցի եւ քննեցի ի մանկութենէ իմմէ, եւ խնդրեցի ածել ինձ հարսնութեան. եւ եղէ ցանկացաւոր գեղոյ նորա: 3 Զազնուականութիւն փառաւորէ. զի կենաց հաղորդութիւն ունի ընդ Աստուծոյ, եւ ամենեցունց Տէրն սիրեաց գնա: 4 Զի խորհրդակից է Աստուծոյ իմաստութեանն, եւ ցանկացաւոր գեղոյ նորա: 5 Եթէ մեծութիւն ցանկալի է ի կենաց ստացուածս, իսկ զի՞նչ իցէ մեծագոյն քան զիմաստութիւն՝ որ զամենայն առնէ: 6 Եթէ հանճար գործիցէ ինչ՝ ո՞ք քան գնա յեղելոցս իցէ առաւել ճարտարապետ: 7 Եթէ զարդարութիւն որ սիրէ, վաստակք նորա առաքինութիւնք են. զի զգիտութիւն եւ զհանճար ուսուցանէ, եւ զարդարութիւն, եւ զարութիւն, քան զորս պիտանագոյն ինչ՝ չիք ի կեանս մարդկան: 8 Իսկ եթէ բազմահմուտ որ լինել ցանկանայցէ՝ զիտէ զառաջինն՝ եւ զհանդերձեալսն նկատել ճանաչէ զդարձուածս բանից՝ եւ զմեկնութիւնս առակաց զնշանս եւ զարուեստս յառաջագոյն զիտէ, եւ զելս ժամուց եւ ժամանակաց: 9 Արդ եղի ի մտի՝ գնա ածել ինձ կենաց կցորդ, ծանուցեալ՝ թէ է ինձ խորհրդակից բարեաց, եւ մխիթարիչ հոգւոց եւ տրտմութեան: 10 Կալայց վասն նորա փառս ի մէջ ժողովրդոց, եւ պատիւ առաջիծերոց: 11 Մանուկ սուր՝ գտայց ի դատաստանի, եւ յաչս հզաւրաց փառաւորեցայց: 12 Ի լոբէլ իմում անասցեն ինձ, եւ ի բարբառել ուշ եղեալ հայեցին յիս. եւ ի խաւսել իմում՝ առաւել ափ ի բերան լինիցին: 13 Կալայց վասն նորա անմահութիւն, եւ յիշատակ յաւիտենական այնոցիկ զոր յետ իմ թողուցում: 14 Դարմանեցից զժողովուրդս՝ եւ ազգք հնազանդեցին ինձ: 15 Սարսեցցեն յինէն՝ իբրեւ լուիցեն բռնութեամբ սոսկալիք: ի մէջ բազմութեան երեւեցայց առատ, եւ ի մէջ պատերազմի առաքինի: 16 Մտեալ ի տուն իմ հանգեայց նովաւ. զի ոչ ունի դառնութիւն տնակցութիւն նորա, եւ ոչ ցաւս հաղորդութիւն կենաց նորա. այլ ուրախութիւն՝ եւ խնդրութիւն: 17 Զայս խորհեցայ յանձին հոգացեալ ի սրտի իմում, թէ անմահութիւն է ազգականութիւն իմաստութեան. 18 եւ բարեկամութեան նորա վայելչութիւն բարեաց. եւ ի վաստակս գործոց ձեռաց նորա մեծութիւն անպակաս. եւ ի կրթութեան խաւսից նորա՝ հանճար. եւ փառաւորութիւն ի հաղորդութեան բանից նորա: եւ շրջի խնդրէի՝ որպէս զի առից գնա առ իս: 19 Մանուկ էի մտավարժ՝ եւ ոգւոյ բարւոյ

դիպեցայ: 20 Մանաւանդ զի ազնուագոյն էի, եւ եկի ի մարմին անարատ: 21 Գիտացի թէ ոչ այլազգ լինիցիմ ժուժկալ՝ բայց եթէ Աստուած տայցէ: Նա եւ այն իմաստութիւն է ճանաչել թէ յումմէ՝ է շնորհն: Անկապ առաջի Տեառն, եւ աղաչեցի զնա յամենայն սրտէ իմմէ:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Թ.

ԺԳ 1 Աստուած հարց՝ եւ Տէր ողորմութեան քոյ:դու ես որ արարեր զամենայն բանիւ քով. 2 եւ իմաստութեամբ քով կազմեցեր զմարդն: 3 Զի տիրեցէ արարածոց ի քէն եղելոց 3 եւ վարեցէ զաշխարհ սրբութեամբ եւ արդարութեամբ, եւ ուղղութեամբ ոգւոյ դատեսցի զդատաստան: 4 Տուր ինձ զքոյոց աթոռոցդ զդարանակալ իմաստութիւն. եւ մի խոտան առնէր զիս ի քոց ծառայից: 5 Զի ես ծառայ քո եմ, եւ որդի աղախնոյ քոյ. մարդ տկար եւ սակաւ ժամանակեան, եւ կրտսեր իմաստութեան դատաստանի եւ աւրինաց: 6 Զի թէպէտ եւ իցէ ոք կատարեալ յորդիս մարդկան, եւ առ ի քէն իմաստութիւնդ հեռի է ի նմանէ՝ յոչ ինչ համարեսցի: 7 Դու ընտրեցեր զիս թագաւոր ժողովրդեան քում, եւ դատաւոր ուստերաց քոց եւ դստերաց: 8 Ասացեր շինել տաճար ի լերին սրբութեան քոյ, եւ ի քաղաքի բնակութեան քոյ սեղան. ի նմանութիւն սրբոյ խորանին, զոր յառաջագոյն պատրաստեցեր ի սկզբանէ: 9 Ընդ քեզէ իմաստութիւն՝ որ գիտէ զգործս քո, եւ մաւտ էր յորժամ առնէիր զաշխարհս. եւ ճանաչէր զինչ հաճոյ իցէ յաչս քո, եւ զինչ ուղղութիւն ի պատուիրանս քո: 10 Առաքեա զդա ի սրբութեանց երկնից, եւ յաթոռոյ փառաց քոց արձակեա զդա. զի եկեալ դադարեցէ առ իս, եւ գիտացից զինչ հաճոյ իցէ առաջի քո: 11 քանզի գիտէ դա զամենայն, եւ խելամուտ է. եւ առաջնորդեցէ ինձ ի գործս իմ զգաստութեամբ: Եւ պահեցէ զիս փառաւք իւրովք 12 եւ եղիցին ընդունելի գործք իմ: Եւ դատեցայ զժողովուրդս քո արդարութեամբ. եւ եղէց արժանի աթոռոյ հար իմոյ: 13 Զի ո՛վ է մարդ՝ որ գիտիցէ զխորհուրդս Աստուծոյ, կամ ո՛վ ածիցէ զմտաւ թէ զինչ կամիցի Տէր: 14 Զի խորհուրդ մահկանացուաց զանգիտաւրք են, եւ զաղփաղփունք հնարագիտութիւնք մեր: 15 Զի մարմին եղծանելի՝ ծանրացուցանէ զոգի, եւ հակէ հողեղէն յարկս զմիտս բազմահոգս: 16 Եւ հազիւ նկատեմք զերկրաւորս, եւ որ ինչ առ ոտս կայցէ՝ աշխատութեամբ գտանեմք: Իսկ որ ինչ յերկինս է՝ ո՛վ քննեցէ: 17 եւ զխորհուրդս քո ո՛վ գիտաց՝ եթէ ոչ դու ետուր իմաստութիւն, եւ առաքեցեր զՍուրբ Հոգիդ քո ի բարձանց: 18 Եւ ապա ուղղեցան շաւիղք երկրաւորացս, եւ զճանապարհս քո ուսան մարդիկ. եւ իմաստութեամբ քո փրկեցան:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ Ժ.

ԺԴ 1 Նա զնախաստեղծն զհայրն աշխարհի զմիայն հաստատեալ պահեաց, 2 եւ փրկեաց զնա ի յանցանաց իրոց. եւ ետ նմա զաւրութիւն ունելոյ զամենայն: 3 Մերժեցաւ ի նմանէ անիրաւն իւրով բարկութեամբ, ընդ եղբայրասպան սրտմտութիւնս կորեաւ: 4 Վասն որոյ եւ զհեղեղեալ երկիր միւսսանգամ փրկեաց իմաստութիւնն՝ չնչին փայտիւն արդարոյն նաւապետեալ: 5 Նոյն եւ ի միաբանութիւն չարութեան ազգացն շփոթելոց, ծանեաւ զարդարն՝ եւ պահեաց զնա անարատ Աստուծոյ: Եւ ի վերայ որդւոյն զթութեամբք պահեաց զհզարն: 6 Նա զարդարն ի կորստական ամպարշտաց փախուցեալ փրկեաց յիջանել հրոյն զհինգ քաղաքան: 7 Որ ի վկայութիւն չարութեանն ծխեալ կայ խոպանացեալ, եւ անկատար ժամանակաւք տունկքմբգաբերք: անհաւատի ոգւոյն յիշատակ հաստատեալ զարձանն աղի: 8 Զի որոց զիմաստութեամբ զանց արարեալ՝ ոչ միայն վնասեցան առ ի չճանաչելոյ զբարիս, այլեւ զանմտութեան յիշատակ թողին յաշխարհի: զի որովք յանցեանն մի կարացցեն ծածկել: 9 Իմաստութիւն զողորմիչս իւր փրկեաց ի ցաւոց: 10 Նա փախուցելոյ ի բարկութենէ եղբարն՝ առաջնորդեաց արդարոյն ի շաւիղս ուղիղս: Եցոյց նմա զարքայութիւն Աստուծոյ, եւ ետ զգիտութիւն սրբոց: Յաջողեաց նմա շահս ի վաստակոց իւրոց. եւ բազմացոյց զպտուղ նորա: 11 Յագահութեան բռնաւորաց նորա պաշտպանեաց նմա, եւ մեծացոյց զնա. 12 եւ պահեաց ի թշնամեաց: Եւ ի դարանակալաց նորա զգուշացաւ, եւ ի զաւրաւոր պատերազմի արար զնա յաղթաւ: Զի գիտացէ թէ քան զամենայն ինչ զաւրաւոր է աստուածապաշտութիւն: 13 Նա՝ զարդարն վաճառեալ ոչ եթող ի ձեռանէ. այլ ի մեղաց փրկեաց զնա: ընդ նմա էջ ի գուր, 14 եւ ի կապանս ոչ եթող զնա

ի ձեռնան: Մինչեւ եբեր նմա գաւազան թագաւորութեան, եւ իշխանութիւն ի վերայ բռնաւորաց նորա: Սուտ եցոյց զբամբասաւորս նորա, եւ ետ նմա զփառսն յաւիտենական: 15 Նա զժողովորդն սուրբ, եւ զազգն անարատ փրկեաց յազգէ նեղաց: 16 Եւստ յոգի ծառայի Տեառն, եւ ընդդէմ դարձաւ թագաւորաց ահաւորաց արուեստիւք եւ նշանաւք: 17 Հատոյց սրբոցն զվարձս վաստակոց նոցա. առաջնորդեաց նոցա ընդ ճանապարհ սքանչելի: Եղեւ նոցա հովանի ի տուէ՝ եւ բոց աստեղաց ի զիշերի: 18 Անցոյց զնոսա ընդ ծովն Կարմիր, եւ տարաւ զնոսա ընդ ջուրս բազումս: 19 Զթշնամիս նոցա ընկղմեաց, եւ ի խորոց անդնոց ած զնոսա ի վեր: 20 Վասն այնորիկ արդարք կողոպտեցին զամպարիշտս, եւ աւրինեցին Տէր զանուն քո սուրբ: Եւ զձեռն քո որ մարտնչէր ի վերայ նոցա՝ աւրինեցին միանգամայն: 21 Զի իմաստութիւն եբաց զբերան համերց, եւ զլեզուս տղայոց եղ պարգախաւսս:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԱ.

1 Յաջողեաց զգործս նոցա ի ձեռն մարգարէին սրբոյ: 2 Շրջեցան ընդ անապատ անշէն, եւ յանկոյսս հարին զխորանս: 3 Ընդդէմ դարձան պատերազմողաց. եւ վանեցին զթշնամիս: 4 Ծարաւեցան եւ կարդացին առ քեզ, եւ տուաւ նոցա ջուր յապառաժ վիմէ, եւ փափաք ծարաւոյ ի խիստ վիմէ: 5 Զի որովք տանջեցան թշնամիք նոցա, 6 նոքիմքք սոքա կարաւտեալք գտին բարեբարութիւն: 7 Որոց փոխանակ մշտնջենաւոր գետոյն արեամբ կարմրացելոյ խռովեցելոց՝ 8 ի կշտամբութիւն տղայակոտոր հրամանին: Ետուր ջուր առատութեան անյոյսս 9 ցուցեալ վասն յայն ժամու ծարաւոյ. որպէս տանջեցեր զհակառակորդսն. 10 յորժամ զչափ առին. թէպէտ եւ ողորմութեամբ խրատեցան: Ծանեան թէ զիս ըդ բարկութեամբ դատեալ ամբարիշտք տանջեցին: 11 Զսոսա իբրեւ հայր խրատեալ փորձեցեր. եւ զնոսա իբրեւ զսաստիկ թագաւոր դատապարտեալ կշտամբեցեր: 12 Հեռացեալք եւ մատեալք՝ զնոյն աւրինակ վտանկէին 13 զի կրկին կալաւ զնոսա տրտմութիւն եւ հեծութիւն անցելոց յիշատակաց: 14 Զի յորժամ լսէին իւրեանց տանջանաւքն երախտաւորեալք՝ առնուին զքո չափ Տէր: 15 Զի գոր երէկ եւ ի վաղուց հետէ ընկեցեալ ուրացան եւ ծաղր առնէին, ի վախճանի նոցին ելիցն զարմանային: զի ոչ նման արդարոցն ծարաւեալք: 16 Փոխանակ անմիտ խորհրդոց անիրաւութեան իւրեանց, որովք մոլորեալն պաշտէին զանմոռնչ սողունս՝ եւ զճրճիս վատթարս, արձակեցեր ի վերայ նոցա բազմութիւն անխաւսուն անասնոց ի վրէժխնդրութիւն: 17 Զի զիտացեն թէ որովք մեղանչէ ոք՝ նոքումքք եւ տանջի:

ԺԵ 18 Զի ոչ չքաւորէր ամենագաւր ձեռն քո, որ հաստատեաց զաշխարհս յանկերպարան նիւթոյ՝ արձակել ի վերայ նոցա բազմութիւնս արջոց, կամ առեւծս սաստիկս. 19 կամ նորագործս լի բարկութեամբ զազանս անծանալթս. կամ հրաշունչս փորատաւորս գոռոգութեան, կամ զհոսիչս ծխոյն շարաւոյ. կամ որ սաստիկ կայծակունս յաչաց փայլատակեցուցանիցեն: 20 Որոց ոչ միայն վնասն կարաւոյ էր խորտակել զնոսա, այլ եւ տեսիլն ահիւ սատակել: 21 Եւ առանց այնորիկ միով իսկ հողմով կարէիր կործանել. հալածեալք եւ հոսեալք ի դատաստանաց ոգւոյ զաւրութեան քոյ: Այլ զամենայն չափով եւ թուով եւ կշռով կարգեցեր: 22 զի մեծապէս կարաւոյ լինել յամենայն ժամ առ քեզ է. եւ զաւրութեան բազկի քոյ ո՞վ է որ ընդդէմ դառնայցէ: 23 Զի իբրեւ զմէտ մի ի նծարից կշռոց է ամենայն աշխարհս առաջի քո. եւ իբրեւ զկաթ մի առաւաւտի ցաւոյ՝ որ իջանէ յերկիր: 24 Այլ ողորմիս ամենեցուն՝ զի յամենայնի կարաւոյ ես. եւ անտես առնես զմեղս մարդկան ապաշխարութեամբ: 25 Զի սիրես զամենայն որ ինչ է. եւ ոչ զարշիս յումեքէ յորոց արարեր. զի ոչ եթէ առ առել հաստատեցեր ինչ: 26 Քանզի զիս ըդ կայր ինչ՝ եթէ դու ոչ կամէիր. եւ կամ որ ի քէն չէր կոչեցեալ՝ զիս ըդ պահեր: 27 Խնայեա յամենեսեան, զի քո են Տէր ոգեսեր:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԲ.

1 Զի անեղծ հոգիդ քո է յամենեսին: 2 Վասն որոյ զյանցաւորս առ սակաւ սակաւ յանդիմանես, եւ որովք մեղանչենն յուշ արարեալ խրատես. զի զերծեալք ի չարեաց՝ հաւատասցեն ի քեզ Տէր:

ԺԶ 3 Նա եւ զհին բնակիչս սրբոյ երկրի քոյ ատեցեր, 4 վասն զգարշելի գործսն գործելոյ: զկախարդութեանց՝ եւ զանսուրբ նուիրացն: 5 գորդեկոտորսն զանողորմս. եւ զաղեկերսն մարդկեղէն

մարմնոցն զոր սնուցանէին. եւ արեան ի միջոյ խորհրդականաց քոց աստուածեղինաց: 6 Եւ զճոխս եւ զծնաւոյս անձանց անաւգնականաց, կամեցար կորուսանել ի ձեռն հարցն մերոց: 7 զի արժանի գերութիւն ընկալցի ի ծառայից Աստուծոյ. որ առ ի քէն քան զամենայն առաւել պատուական էր երկիրն: 8 Այլ եւ ի նոսա իբրեւ ի մարդիկ խնայեցեր: Արձակեցեր կարապետս զաւրու քոյ զպիծակն՝ զի զնոսա առ սակաւ սակաւ սատակեցեն: 9 ոչ տկարացեալ ի պատերազմի, տալ զամպարիշտս ընդ ձեռամբ արդարոց: կամ անհնարին զագանաւք, կամ բանիւ միանգամայն համառուտս խորտակել: 10 Այլ առ սակաւ սակաւ դատելովն տայիր տեղի ապաշխարութեան: Ոչ անգիտացեալ թէ չար է արար նոցա. եւ ընտաբոյս չարութիւն նոցա. եւ ոչ փոխին խորհուրդք նոցա յաւիտեան: 11 զի զաւակ անիծեալ էր ի սկզբանէ: Ոչ եթէ երկուցեալ ինչ յումեքէ՝ յորոյ վերայ մեղանշէին, շնորհէիր զներելն: 12 Քանզի ով ասիցէ ցքեզ՝ թէ զինչ գործեցեր: եւ կամ ո՛վ է որ ընդդէմ դառնայցէ դատաստանի քում. եւ ո՞ր կշտամբեացէ զքեզ յազգացն կորուսելոց՝ զոր դու արարեր: կամ ո՛վ զայցէ ընդ քեզ ի հակառակութիւն ի վրէժխնդրութիւն մարդոց անիրաւաց: 13 Քանզի ոչ Աստուած այլ գոյ բաց ի քէն որում փոյթ իցէ վասն ամենեցուն: զի յայտ արացես՝ թէ ոչ տարապարտուց դատեցեր: 14 Եւ ոչ թագաւոր կամ բռնաւոր՝ բառնալ զակն ի վեր կարիցէ ընդդէմ քո՝ վասն որոց տանջեցեր: 15 Քանզի արդար ես՝ եւ արդարութեամբ վարես զամենայն: զայն որ պարտն իցէ տանջելոյ՝ տանջեցեր, ատարաւ համարեալ ի քումմէ զաւրութենէ: 16 Զի քո զաւրութիւնդ իշխան է արդարութեան, եւ տիրելդ ամենեցուն՝ խնայել տայ քեզ յամենայն: 17 Յուցանես զաւրութիւն ի վերայ թերահաւատին՝ կատարեալ զաւրութեամբ, եւ զայնոսիկ որ ոչ ճանաչեն զզաւրութիւն քո՝ յանդիմանես: 18 Դու որ տիրեսդ զաւրութեամբ՝ հեզութեամբ դատիս, եւ բազում խնամութեամբ դարմանես զմեզ. քանզի մաւտ է առ քեզ յորժամ կամիցիս կարաւոյ լինել: 19 Ուսուցեր ժողովուրդ քո այսպիսի գործովք թէ պարտ է արդարոյն լինել մարդասէր: եւ բարեյոյս արարեր գորդիս քո, զի տաս ի վերայ մեղաց ապաշխարութիւն: 20 Զի թէ զթշնամիս ծառայից քոց՝ եւ զմահապարտս այնչափ ներելով պատժեցեր՝ եւ փրկեցեր տուեալ ժամանակս եւ տեղիս՝ որովք զերծանիցին ի չարեաց: 21 Ամենայն ճշմարտիւ դատեցար գորդիս քո, որոց ընդ հարսն երդմունս եւ դաշինս արարեր բարեացն աւետեաց: 22 Արդ զմեզ խրատեալ՝ զթշնամիսն բիրապատիկ տանջես: զի զքո բարերարութեանդ զչափ առեալ հոգացուք, եւ դատեալք՝ ակն կալցուք ողորմութեան:

ԺԷ 23 Ուստի եւ զայնոսիկ որ յանմտութեան կեանս կէին տարապարտուց՝ իւրեանց զարշարեամբքն տանջեցեր: 24 Քանզի եւ մոլորութեան ճանապարհաւք երկայնագոյնս մոլորեցան: Աստուածս համարեալ, զորս եւ յանասուն թշնամեացն անարգք էին, զաւրէն տղայոց անմտաց խաբեալք: 25 Վասն այնորիկ իբրեւ անխաւսուն մանկանց դատաստան ընդ խաղ արձակեցեր: 26 Եւ զի նոքա խաղովք սաստիցն ոչ խրատեցան զարժանաւոր Աստուծոյ դատաստանն կրեցեն: 27 Զի որովք ինքեանք ի չարչարելն՝ զայրանային, նոքիմբք զորս աստուածսն համարէին՝ տանջեցին: Տեսեալ զայն որ յառաջն ուրանային՝ ծանեան զի Աստուած ճշմարիտ է: վասն որոյ եւ նշանակ դատապարտութեան եկն ի վերայ նոցա:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԳ.

1 Զի ընդունայն էին ամենայն մարդիկ բնութեամբ յորս էր աստուածանգիտութիւն: եւ յերեւելի բարութեանցն ոչ կարացին զիտել զայն որ էրն, եւ ոչ ի գործս հայեցեալ ծանեան զճարտարապետն: 2 Այլ կամ զհուր, կամ զհողմ կամ զաւղ երագ, կամ զաստեղաց շրջանս, կամ զջրոց բռնութիւնս կամ զլուսաւորս՝ երկնաւորս՝ զարբանեակս աշխարհի աստուածս համարեցան: 3 Ընդ որոց թէ ընդ գեղն զուարճացեալք՝ զնոսա աստուածս կարծիցեն, զիտացեն թէ ո՞րչափ եւս նոցա Տէրն առաւել լաւ է զի որ գեղեցկութեան արարչապետն է՝ նա հաստատեաց զնոսա: 4 Ապա թէ ընդ զաւրութիւնս եւ ընդ ազդեցութիւնս զարմանայցեն, իմացին ի նոցանէն՝ ո՞րչափ եւս որ կազմեացն զնոսա առաւել զաւրաւոր է: 5 Զի ի մեծութենէ եւ ի գեղեցկութենէ արարածոյն ըստ նմին համեմատութեան եւ արարչագործն նոցա երեւի: 6 Բայց սակայն տակաւին եւ նոցա գոյ սակաւ ինչ մեղադրութիւն զի եւ նոքա թերեւս մոլորեալք խնդրեն զԱստուած՝ եւ կամին գտանել: 7 Ընդ գործս նորա յածեալ՝ քննեն, եւ հաւանին տեսեամբն թէ բարութք են երեւելիքս: 8 Դարձեալ՝ եւ նոքա ոչ են ներելիք: 9 Զի թէ այնչափ կարացին զիտել՝ զի բաւական լինիցին նկատել զաշխարհս. զոցա Տէրն զիա՛րդ ոչ գտին վաղվադակի: 10 Թշուառականք են՝ եւ ի մեռեալս յոյս

նոցա. որք համարեցան աստուածս զձեռագործս մարդկան. զոսկի եւ զարծաթ զճարտարութեան արուեստ, եւ զնմանութիւն անասնոց. կամ զքար անպիտան, զձեռագործս նախնեաց: 11 Ապա թէ որ ատաղձագործ հեւնս՝ զփայտ ինչ գեղեցիկ սղոցեալ՝ քերեաց ճարտարութեամբ զամենայն կեղեւ նորա, եւ հնարեալ վայելուչ անաթ պիտանի կազմեաց ի սպասաւորութիւն կենաց: 12 Եւ զտաշիղ գործոյն ի պատրաստութիւն կերակրոյ ծախեալ յագեցաւ. եւ որ ինչ ի նոցանէ անպիտան եւ խոտան էր: 13 Զփայտն խեղաթելք եւ ոստովք վարակեալ, առեալ դրաւշեաց մտադրութեամբ գործոյն իւրոյ, եւ խելամտութեամբ իմաստութեան տպաւորեաց զնա: Եւ նմանեցոյց զնա պատկերի մարդոյ՝ 14 կամ անասնոյ վատթարի ճշգրտեցոյց զնա: Ծեփեաց բռով, եւ կարմրացոյց սնգուրաւ զգոյն նորա. եւ զամենայն խնդրունդս նորա ծեփեաց հողով: 15 Եւ արար նմա տուն ըստ նմին արժանի. եղ զնա առ որմ հաստատեալ երկաթով. 16 եւ զգուշացաւ նմա զի մի կործանեցի: Գիտէ՝ թէ եւիւրում անձինն աւգնել ոչ կարէ քանզի է պատկեր՝ եւ կարաւոտ է աւգնականութեան: 17 Եւ վասն ամուսնութեան, եւ որդւոց եւ ստացուածոց իւրոց՝ մատուցեալ շրջնօք առ անշնչին. 18 աղաչէ՝ եւ ոչ ամաչէ: Եւ վասն առողջութեան՝ զապիկարն կարդայ. եւ վասն կենաց զմեռեալն աղաչէ. եւ վասն ի թիկունս հասանելոյ տարակուսելոյն մաղթէ: 19 Եւ վասն ճանապարհորդութեան՝ զայն որ եւ ոտն յոտանէ չկարէ փոխել. եւ ընչաւետութեան՝ եւ գործոց եւ ձեռաց կորովութեան, յանարգասաւորէն ձեռաւք՝ զարգասաւորութիւն խնդրէ:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԴ.

1 Դարձեալ եթէ ի նաւ ելեալ որ՝ ընդ ամեհի ալիս կամիցի ճանապարհորդել, առ փայտն որ քան զնաւափայտն տկարագոյն է՝ աղաղակէ: 2 Զի զայն թեպէտ եւ ցանկութիւն շահից հնարեցաւ՝ եւ ճարտարապետ իմաստութեամբ կազմեաց, 3 սակայն քո հայր՝ վարէ տեսչութիւնդ. զի ետուր եւ ի ծովու՝ ճանապարհ, եւ ի մէջ ալեաց շաւիղ զգուշաւոր: 4 Յայտ արարեալ՝ թէ յամենայնի կարաւոյ եւ փրկել՝ թեպէտ եւ առանց ճարտարութեան որ ելանիցէ ի վերայ: 5 Բայց կամիս զի մի դատարկասցի գործ իմաստութեանն. վասն այնորիկ չնչին փայտի հաւատան մարդիկ զանձինս իւրեանց. եւ շրջեալ ընդ ալիսն դոյզն լաստիւն ապրեցան: 6 Քանզի եւ ի սկզբանէ ի կորնչել սկայիցն ամբարտաւանից, յոյս աշխարհի ի լաստափայտն ապաւինեալ, եթող աշխարհի զաւակ լինելոյ քո ձեռամբդ նավաւպետեալ: 7 Զի աւրինեալ է փայտն որով լինի արդարութիւն: 8 Եւ ձեռագործն անիծեալ. ինքն՝ եւ որ արար զնա: զի նա արար՝ եւ սա եղծանելի աստուած անուանեցաւ: 9 Առ հասարակ ատելի են Աստուծոյ, ամպարշտեալն եւ ամպարշտութիւն իւր: 10 Զի գործն եւ գործելին առ հասարակ տանջեցին: 11 Վասն այնորիկ եւ ի կուռս հեթանոսաց այցելութիւն եղիցի: զի ի մէջ Աստուծոյ արարածոց՝ ի գարշտութիւն եղեն եւ ի գայթաղութիւնս որդւոց մարդկան, եւ յորդայթս ոտից անզգամաց: 12 Զի սկիզբն պոռնկութեան հնարագիտութիւն կոռոց է. եւ զիւտք նոցա՝ ապականութիւն կենաց: 13 Զի ոչ էր ի սկզբանէ, եւ ոչ կացցէ յաւիտեան: 14 Նորակրանութեամբ մարդկան եմուտ յաշխարհս. եւ վասն այնորիկ ի կարճոյ հնարեցաւ վախճան նոցա: 15 Զի տարածամ սգով թախծեալ հայր, վաղամեռիկ լինելոյ որդւոյ իւրոյ արար պատկեր: Արդ զայն ժամու զմեռեալ մարդն՝ այժմ իբրեւ զաստուած պատուեաց. եւ աւանդեաց իւրոց հնազանդելոցն խորհուրդս եւ նուէրս: 16 Ապա ժամանակաւ ձգեալ ամպարիշտ սովորութիւնն իբրեւ զաւրէնս պահեցաւ: եւ բռնաւորաց հրամանաւ կարգէին ի պաշտաւն դրաւշեալքն: 17 Զորս յանդիման պատուել ոչ կարէին մարդիկ վասն հեռի բնակելոյ. զբացական տեսիլն, զնոյն արիւնակ քանդակեցին եւ դրաւշեցին եւ յայտնի պատկեր պատուելոյ թագաւորին արարին: զի իբրեւ զմաւտաւոր զհեռաւորն ողորթեցեն փութով: 18 Ի յաճախութիւն պաշտաման զանգէտսն, յետ այնորիկ ճարտարին համարձակեաց առատութիւն արուեստգիտութեան: 19 Զի նա թերեւս վասն զիշխանին կամեցեալ զմիտսն հաճելոյ, բռնադատեաց արուեստիւն, ածել զնմանութիւնն ի գեղեցկութիւն: 20 Իսկ բազմութիւնն պատրեալ վասն պատշաճողութեան գործոյն, զայն որ յառաջ քան զսակաւիկ մի պատուեալ էր մարդն, այժմ պաշտաւն համարեցաւ: 21 Եւ այն եղեւ կենաց ի դարանակալութիւն եւ ի գայթաղութիւն: Զի որում յայն ժամ առ վշտի բռնութեան ծառայէին մարդիկ, արդ՝ զանհաղորդական անունն՝ քարանց եւ փայտից եղին: 22 Եւ այն ոչ եղեւ բավական նոցա առ ի մոլորելոյ յԱստուծոյ գիտութենէն. այլ մինչ ի մեծի պատերազմի անգիտութեանն կէին՝ զայնպիսի չարիս խաղաղութիւն անուանէին: 23 Կամ գորդեկոտոր նուէրսն. կամ

զգադունի խորհուրդսն. կամ զմոլեզին յայլոց կրանից՝ անառակութիւնս բերեալ: 24 Ոչ զկեանս, եւ ոչ զամուսնութիւն տակաւին սուրբ պահեն: Այր զընկեր՝ կամ վարանեալ սպանանէ, կամ գաղտապէս ցականեցուցանէ: 25 Եւ ամենայն ինչ խառն ի խուռն. արին, եւ սպանութիւն. գողութիւն եւ նենգութիւն. ապականութիւն. անհաւատութիւն. խռովութիւն. երդմաստութիւն. աղմկութիւն. 26 Բարեաց երախտեաց անյիշատակութիւն. ոգւոց պղծութիւն. ծննդեան փոփոխումն. ամուսնութեանց անառակութիւն. շնութիւն. գիջութիւն: 27 Ձի անուն կոռցն եւ պաշտան՝ ամենայն չարի սկիզբն, եւ պատճառք, եւ կատարած է: 28 Կամ թէ ուրախ եղեալ՝ մոլին. կամ թէ մարգարեանան՝ ստութիւն. կամ թէ կեան անիրաւութեամբ. կամ թէ ի սուտ երդումն վաղվադեն: 29 Ձի յանշունչ կուռն յուսացեալք՝ երդնուն սուտ, եւ պատժի ոչ ունին ակն: 30 Արդ երկոքեան յիրաւի եկեցեցն ի վերայ նոցա. զի չարաչար խորհեցան զԱստուծոյ, ունկնդիր լեալ կոռցն, եւ սուտ երդումն ի կուռն՝ արհամարհեալ զսրբութիւնն: 31 Ձի ոչ թէ երդնլեացն զաւրութիւն, այլ մեղուցելոցն դատաստան հանէ ընդ զլուխ զանիրաւացն յանցանս:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԵ.

ԺԹ 1 Այլ դու Աստուած մեր՝ քաղցր եւ ճշմարիտ, երկայնամիտ, եւ ողորմութեամբ դարմանես զամենայն: 2 Ձի թէ մեղանչեմք՝ քո եմք. քանզի գիտեմք զգաւրութիւն քո: Բայց ոչ մեղիցուք՝ քանզի գիտեմք եթէ ի քում հրամանի եմք: 3 Ձի եւ ճանաչելն իսկ զքեզ՝ բովանդակ արդարութիւն է, եւ գիտելն զգաւրութիւն քո՝ արմատ անմահութեան: 4 Ձի ոչ մոլորեցոյց զմեզ մարդկան չարարուեստ հնարագիտութիւն, եւ ոչ ստուերագրացն անպտուղ աշխատութիւն. պատկեր մենքենագործ՝ պէսպէս գունիւք: 5 Որոց տեսիլն՝ անմտաց ի ցանկութիւն գալ. փափաքէ պատկերի մեռելոյ անշունչ տեսլեան: 6 Չարեաց արուեստագէտք՝ արժանի այնպիսի յուսոյ. եւ որք գործենն, եւ որք փափաքեն, եւ որք պաշտենն: 7 Քանզի եւ բրտի լմեալ զկակուղ կան՝ դնէ ի վերայ դրգան, եւ ստեղծանէ անաւթ՝ առ իւրաքանչիւր ումեք սպասու մերոյ. սակայն անդստին ի կաւոյ ստեղծ: կամ թէ սրբութեանց ինչ սպասաւորութեան անաւթս, կամ թէ գործոյից, կամ թէ ամենեւին նոցին հակառակ ըստ նմին արինակի. եւ ի նոցանէ ըստ իւրաքանչիւր ումեք են պէտքն: դատաւոր կաւագործ է եւ վշտահան: 8 Ձի զուր ի նմին կաւոյ աստուած ստեղծանէ: Որ յառաջ քան զփոքր մի յերկրէ ստեղծեալ՝ յետ սակաւ միոյ ի նոյն երթայուստի առան, եւ զպարտս ոգիւոյ պահանջեալ: 9 Այլ կայ ի նմա հոգ՝ ոչ զի աշխատելոցն է, եւ ոչ զի սակաւավախճան կեանս ունի. այլ զի ընդ ոսկերիչս եւ ընդ արծաթաձոյլս հակառակի, եւ պղնձագործաց նմանէ. եւ փառս համարի, զի զգարշելիսն ստեղծանէ: 10 Մոխիր է սիրտ նորա, եւ հող արհամարհեալ յոյս նորա. եւ քան զկան անարգագոյն կեանք նորա: 11 Ձի ոչ ծանեաւ զստեղծիչն իւր, եւ ոչ զայն որ շնչեաց ի նա զշունչն ազդեցութեան. եւ որ փչեացն ի նա հոգի կենդանական: 12 Այլ խաղ համարեցան զկենդանութիւն մեր. եւ զկեանս՝ տաւնավաճառ շահից: զի պարտ է ասեն՝ ուստի եւ իցէ, թէպէտ եւ ի չարեաց իցէ, շահել ինչ: 13 Եւ նա քան զամենեսին առաւել գիտէ թէ մեղանչէ. ի հողեղէն նիւթոյ դիւրաբեկ անաւթս եւ դրաւշեալս գործէ: 14 Եւ ամենեքին անմտագոյնք եւ խաւք են քան զանձն տղայոյ: Թշնամիք ժողովրդեան քոյ բռնադատեցին զնա: 15 Ձի զամենայն կուռս հեթանոսաց աստուածս համարեցան: որոց ոչ աչաց պիտանութիւն էր ի տեսանել, եւ ոչ ականջք առ ի լսել, եւ ոչ ունչք առ ի ձգելոյ զաւր, եւ ոչ մատունք ձեռաց առ ի շաւշափելոյ, եւ ոտք նոցա դատարկացեալք ի գնալոյ: 16 Քանզի մարդ արար զնոսա, եւ ոգի մուրացիկ ստեղծ զնոսա: Ոչ ոք ի մարդկանէ կարաւոյ է ստեղծանել նմանութիւն Աստուծոյ. 17 քանզի մահկանացու է, եւ զմեռեալ գործ գործէ անաւրէն ձեռաւք. զի ինքն լաւ է քան զպաշտամունս իւր. յորոց ինքն կենդանի է՝ եւ նոքա ոչ երբէք: 18 Նա եւ զգարշելի անասունսն պաշտեն, եւ այն է անհնարին անմտութիւն: 19 Ձի թէ ընդ այլսն կշռեսցին՝ վատթարագոյն գտանին: ոչ որպէս ցանկանան, այնպիսի գեղեցկութիւնք ի կերպարանս անասնոցն իցեն:

Ի Բայց զի վրիպեցան յԱստուծոյ գիտութենէն, եւ ի նորին արինութենէն:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ

Գլուխ ԺԶ.

1 Վասն այնորիկ ըստ նոցին նմանութեան արժանապէս տանջեցան. եւ վասն բազմութեան ճճեացն գանալից եղեն: 2 Փոխանակ այնր տանջանաց դիրեցեր ժողովրդեան քում. ի ցանկութիւն տենչանաց՝ նորաճաշակ կերակուր պատրաստեցեր զլորամարգին: 3 Ձի նոքա ցանկացեալք կերակրոյ ցուցելովքն որ առաքեցաւ նոցա, եւ ի կարեւոր կերակրոյ ցանկութենէն արգելցին: եւ սոքա առ սակաւ մի կարատացեալք ի նոր ճաշակսն վայելեցեն: 4 Ձի պարտ էր ի վերայ նոցա անհրաժեշտ կարատութեանն գալ. քանզի բռնանային եւ սոցա ցուցանել միայն, թէ որպէս սոցա թշնամիքն տանջիցին: 5 Քանզի սոցա յորժամ անհնարին բարկութիւն գազանացն եհաս ի վերայ՝ հարուածովք կամակոր աւձիցն սատակէին: 6 Ոչ մինչ ի սպառ յամեաց բարկութիւնն, այլ ի խրատ առ սակաւ մի խոռվեցան. զի նշանակ փրկութեան ունիցին, առ ի յիշելոյ զպատուիրանս արինաց քոց: 7 Ձի որ դառնայրն՝ ոչ վասն այնր զոր տեսանէրն ապրէր, այլ վասն քո որ ամենեցուն փրկիչդ ես: 8 Եւ այնու հաւանեցուցեր զթշնամիսն մեր, եթէ դու ես որ փրկես յամենայն չարէ: 9 Ձի զոմանս մարախոյ եւ մկանց կոտորեցին հարուածք. եւ ոչ գտաւ բժշկութիւն անձանց նոցա. զի արժանի էին յայնպիսեացն տանջելոյ: 10 Բայց որդոց քոց՝ եւ ոչ թիւնաւոր վիշապացն յաղթեցին ծանիք. եւ ողորմութիւն քո անջրպետեաց եւ փրկեաց զնոսա: 11 Ձի ի յիշատակ բանից քոց անդրէն պատուաստէին եւ վաղվաղակի փրկէին: զի մի ի խոր մոռացումն անկանիցին, եւ անպատասպարանք լինիցին ի քումմէ բարերարութենէդ: 12 Քանզի ոչ դեղք՝ եւ ոչ սպեղանիք բժշկեցին զնոսա. այլ քո Տէր բանդ որ զամենայն բժշկէ: 13 Քանզի կենաց եւ մահու դու ունիս իշխանութիւն, իջուցանես ի դժոխս եւ հանես: 14 Այլ մարդ սպանանէ չարութեամբ իւրով. եւ ելեալ ոգին՝ անդրէն ոչ դառնայ. եւ ոչ պարանի շունչն գրաւեալ: 15 քանզի ի քումմէ ձեռանէ փախչել անհնարին է: 16 Ուրանան գիտել զքեզ ամպարիշտք, բայց զարութեամբ բազկի քոյ տանջեցան: Նոր անձրեւաւք կարկտի, եւ անհրաժեշտ շառչմամբք հալածեալք եւ հրովք ծախեալք: 17 եւ որ ինչ նորանշան սքանչելին էր: Ձի յամենաշիջոյց ջուրն առաւել զործէր հուրն. զի վերամարտիկ արդարոց է աշխարհս: 18 Երբեմն ընտանենայր բոցն, զի մի այրիցէ զարձակեալ գազանսն ի վերայ ամպարշտաց: այլ նոքա հայեցեալ տեսանէին, թէ Աստուծոյ դատաստանաւն խուճապին: 19 Եւ երբեմն ի մէջ ջրոյն առաւել քան զգաւրութիւն հրոյ բորբոքէր, զի զմեղանչական երկրին զարդիւնսն ապականեցէ: 20 Ընդ որոյ՝ կերակուր հրեշտակաց ջամբեցեր ժողովրդեան քում, եւ զպատրաստական հացն յերկնից ետուր նոցա առանց ջանալոյ: Առ ամենայն ցանկութիւն բաւական, եւ առ ամենայն հանդերձանս ճաշակաց: 21 Ձի քո գոյատրութիւնդ առ քո՝ որդիսն եցոյց զբաղցրութիւն՝ ըստ մատուցանելոյ ցանկութեանն արբանեկեալ առ որ զինչ որ եւ կամեր՝ խառնէր: 22 Ձիւն եւ սառն կային ընդդէմ հրոյ՝ եւ ոչ հալէին. զի ծանիցուք թէ զպտուղ թշնամեացն ապականէր: հուրն բորբոքեալ ընդ կարկտի, եւ փայլատակեալ ի մէջ ջրոյ: 23 Եւ այն դարձեալ՝ զի արդարք կերակրեցցին, եւ զիւր գաւրութիւնն մոռանայցէ: 24 Ձի քո արարածք քեզ արարչիդ արբանեկէ. եւ սաստկանայ ի տանջանս անիրաւաց. եւ արինի ի բարերարութիւն փոխանակ ի քեզն յուսացելոց: 25 Վասն այնորիկ եւ յայնժամ յամենայն ինչ փոխեալ ամենակերակրիչ պարգեւիդ քում լինէր սպասաւոր, առ ի կամս քոյոցն կարատելոց: 26 Ձի ուսանիցին որդիքն քո զոր դու սիրեցեր Տէր. զի ոչ եթէ արարք արմտեաց կերակրեն զմարդ, այլ քո բանդ զհաւատացեալսն ի քեզ պահէ: 27 Ձի որ ի հրոյն ոչ ապականէր վայրապար, ի դոյզն ճառագայթից արեգականն ջեռեալ հալիւր: 28 Որպէս զի յայտ լիցի՝ թէ պարտ է կանխել նախ քան զարեգակն ի գովութիւն քո, եւ յառաջ քան զծագել լուսոյ յանդիման լինել քեզ: 29 Ձի յոյս անշնորհակալին իբրեւ զսառն ձմերայնոյ հալեցցի, եւ ծորեցէ իբրեւ զջուր անալիտան:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՍՈՆԻ
Գլուխ ԺԷ.

ԻԱ 1 Ձի մեծամեծ են դատաստանք քո եւ դժուարապատումք. վասն այնորիկ անձինք անխրատք մոլորեցան: 2 Կարծեցին բռնադատել զազգն սուրբ՝ անաւրէնք: կապեալք խաւարի, եւ կաշկանդեալք երկայն գիշերոյ: արգելեալք ընդ յարկաւք փախստականք ի յալիտենական տեսչութենէն անկեալ դնէին: 3 Ձի դաւղեալ համարէին ընդ գաղտնեաւք մեղաց. ընդ անճաճանչ յիմարութեան առագաստաւ ցրուեցան, անհնարինս յիմարեալք եւ խուճապեալք եւ խոռվեալք: 4 Քանզի եւ ոչ՝ որ ունէր զնոսա մութն, աներկելոյս պահեաց. զի բոմբինք շուրջ զնոքաւք պահեալ որ արբեցուցանէին, եւ ցնորք անժպիտք խոժոռադիմացն երեւէին: 5 Եւ հրոյ եւ ոչ մի ինչ բռնութիւն կարաց լուսաւորել. եւ ոչ խարուկածին բորբոքեալ բոցք

հանդարտեին լրջացուցանել զտխոր գիշերն: 6 Բայց միայն երեւեր նոցա ինքնակաց խարոյկ լի երկխղիւ զարհուրեալք յաներեւոյթ տեսլենէն այնորիկ, համարէին չար՝ եւս քան զոր տեսանէին: 7 Ի դիւթական արուեստի խաբէութիւնս անկանէին, եւ ի խորհուրդս ամբարհաւաճութեան կշտամբութիւն թշնամանայից: 8 Ձի որք խոստանային զարհաւիրս եւ զխռովութիւնս հալածել յանձնէ ախտացելոց, նոքա զծաղրալից երկեւոյն ախտանային: 9 Ձի թէպէտ եւ ոչ ինչ նորանշան զարհուրեցուցանէր, ճճեաց անցիւ, եւ սողնոց շչմամբ խուճապեալք եւ գողացեալք սատակէին: եւ յանուրեք յանփախուստ աւոյն հայելոյ ուրանային: 10 Ձի երկչոտին՝ առանձին իմն չարութիւն ինքեամբ վկայէ դատապարտեալ. միշտ կանխէ զանհնարինս նեղեալ ի խղճէ մտաց: 11 Քանզի ոչ ինչ է երկեւոյ՝ եթէ ոչ մատնութիւն մտացն աւգնականութեան: 12 Մինչդեռ ի ներքս է, սակաւ ինչ է ակնկալութիւն, եւ բազում համարի զանգիտութեանցն. որ ածէ ի վերայ զպատճառս տանջանացն: 13 Եւ նոքա զսաստիկ զանհնարին զգիշերն. եւ յանմատուցից մթից դժոխոցն հասելոց ի վերայ՝ զնոյն քունն ննջեցին: 14 Էր զի նշանաւք ցնորիցն պակչէին. եւ էր զի ոգւոցն մատնութեամբք լքանէին զի յանկարծաւրէն եւ յանկարծուստ մաճանէր ահն ի վերայ: 15 Ապա այն զի եւ արդ եւ էր՝ անդ յանգէր, եւ պահէր յաներկաթ բանան արգելեալ: 16 Եթէ հողագործ էր, եւ եթէ հովիւ, եւ եթէ անապատական աշխատութեանցն գործաւոր՝ ըմբոնեալ յանլոյծ տազնապ հասանէր: 17 Քանզի միով խաւարային շղթայիւ ամենեքեան կապեցան: Եթէ հողմ շնչէր, եւ եթէ թանձրախիտ ոստոց քաղցրաձայն հաւուց բարբառ հնչէր. եթէ յորդութիւն ջրոց հոսելոց բոնութեամբ. 18 եւ եթէ բոմբինք սպանալեաց վիմաց հոլովելոց. եւ եթէ ընթացք աներեւոյթք անասնոց կայտոելոց եւ եթէ բարբառ ահագին զազանաց գոչելոց, կամ անդրէն յանձն բեկելոյ՝ ի քարանձաւաց լերանց ձայնից արձագանգաց, լրոյց զնոսա զարհուրեցուցեալ: 19 Ձի ամենայն աշխարհ պայծառացեալ լուսով լուսաւորէր, եւ անխափան գործով կայր պնդակազմ: 20 Բայց միայն ի վերայ նոցա տարածանէր ծանր գիշեր, արինակ խաւարին որ յաջորդելոց է զնոսա. ինքեանք ինքեանց իսկ ծանրագոյնք էին քան զխաւար:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԺԸ.

1 Բայց սրբոց քոց լոյս մեծ էր գորոց զբարբառն լսէին, եւ զկերպարանսն ոչ տեսանէին: զի եւ նոքա որ զայնպիսի չարչարանս կրեցին՝ երանէին: 2 Եւ զի ոչ վնասէին յառաջագոյն զրկեալքն՝ գոհանային. եւ վասն անցանելոյ աղաչէին: 3 Ընդ որոյ սիւն բոցոյ առաջնորդէր անծանալ ճանապարհին: զարեգակն անվնաս ետուր առատ ասպնջականութեան: 4 Քանզի արժանի իսկ էին նոքա վրիպելոյ ի լուսոյ, եւ արգելոյ ի խաւարի. որք արգելականս պահէին գորդիս քո: որովք հանդերձեալ էր անեղծ արինացն լոյս կենաց աշխարհի պարգեւել:

ԻԲ 5 Ձի խորհեալ էին նոքա զտղայս սրբոցն կոտորել. եւ ընդ միոյ մանկան ընկեցիկ եղելոյ եւ ապրելոյ, ի յանդիմանութիւն զնոցա զբազմութիւն որդւոցն կոտորեցեր եւ սատակեցեր, եւ առհասարակ կորուսեր ի ջուրս սաստիկս: 6 Այն գիշեր յառաջածանալթ եղեւ հարցն մերոց. զի հաստատութեամբ տեսեալ, յերդմունս յոր հաւատացին՝ խրախամիտ լինիցին: 7 Ակնկալութիւն եղեւ ժողովրդեան քում արդարոցն փրկութիւն, եւ թշնամեացն կորուստ: 8 Ձի որով պատժեցեր զհակառակորդսն, նովին զմեզ առ քեզ կոչեցեալ փառաւորեցեր: 9 Ձի զաղտ զոհէին որդիք ազնուացն, եւ զսրբութեանն արէնս միաբանութեամբ՝ ուխտէին: ըստ նմին արինակի բարկութեանցն եւ վշտաց սրբոցն հաղորդակից լինել: Անդ հայր՝ քաղցրացուցանէին զարինութիւն: 10 Նա աւանիկ հակառակ ձայնատու էր անմիաբան բարբառ թշնամեացն. եւ ձայն ողորմ ելանէր մանկանցն սգացելոց: 11 Ձնոյն արինակ ծառայք հանդերձ տերամբք տանջեալ, եւ ռամիկն թագաւորան զնոյն չարչարեալ: 12 Առ հասարակ ամենեքին միով անուամբ մահու ունէին մեռեալս անհամարս. զի եւ թաղելոյ անգամ չէին բաւական կենդանիքն: քանզի ի միում վայրկենի պատուական ազգն նոցա սատակէր: 13 Ձի ամենայնի չհաւատային վասն կախարդութեանցն, բայց ի սատակելոյ անդրանկացն՝ խոստովանեցին ժողովորդ քո լինել: 14 Մինչդեռ խաղաղութեանն պատեալ էր զամենայն, եւ այն ինչ գիշերն իւրով երագութեամբն ընդմիջէր: 15 Ամենագաւր բան քո յերկնից յաթոռոց արքունեաց սաստիկ պատերազմաւոր ի մէջ սատակման երկրին հասանէր: 16 Մուսեր պողովատիկ զանաչառ հրամանդ քո բերեալ, եւ ի մէջ անցեալ զամենեսին լնոյր մահուամբ: անդ՝ առ երկնիւք քերէր, եւ

այսր յերկիր հասանէր: 17 Յայնժամ վաղվաղակի ցնորք անհնարին երագոց խռովեցուցանէին զնոսա, եւ արհաւիրք անկարծք ի վերայ հասանէին: 18 Եւ այլ ոք այլ ուր անկեալ կիսամահ, վասն որոյ պատճառանաց մեռանէր՝ յայտ առնէր: 19 Ձի երագոցն խռովեցուցեալ զնոսա, զնոյն յառաջագոյն գուշակէին. զի մի յանգէտս վասն որոյ չարաչարն տանջէին՝ կորնչիցին: 20 Մատեաւ եւ յարդարսն երբեմն փորձ մահու, եւ սատակումն բազմութեանն եղւի յանապատին. այլ ոչ ընդ երկար կալաւ բարկութիւն քո: 21 Ձի փութացեալ այրն անարատ՝ մատեաւ յառաջ ի կռիւ՝ իւրով պաշտաման զինուն, աղաթիւք եւ խնկաւք ուղերձեալ զքառութիւնն. եկաց ընդդէմ բարկութեանն, եւ արար վախճան հարուածոցն. 22 յայտ արարեալ թէ քո ծառայ է: Յաղթեաց բազում ամբոյխի, ոչ զարութեամբ մարմնոյ՝ եւ ոչ զինուց ազդեցութեամբ. այլ բանիւ զտանջիչն հնազանդեաց: Ջերդմունս եւ գդաշինս հարցն յիշատակեալ 23 զշեղջաշեղջ դիականցն անկելոց առ միմեանս՝ կացեալ ի մէջ դադարեցոյց զբարկութիւն: Եհերձ ճանապարհ ընդ մէջ կենդանեաց եւ մեռելոց: 24 Քանզի պճղնաւոր հանդերձին էր ամենայն զարդն, եւ փառք հարցն ի չորեքկարգեան ականսն քանդակեալս, եւ մեծութիւն քո թագ ի վերայ գլխոց նորա: 25 Յայնց խորշեցաւ սատակիչն, եւ ի նոցունց զարհուրեցաւ. զի բաւական էր միայն փորձ բարկութեանն:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ
Գլուխ ԺԹ.

1 Բայց ամպարշտացն մինչեւ ի սպառ եհաս ի վերայ անողորմն սրտմտութիւնն. քանզի զհտէր զնոցա եւ զհանդերձեալսն: 2 զի եւ նոքա դարձցին ի գնալ, եւ տագնապաւ յուղարկեալ զնոսա՝ հալածեցն զղջացեալք: 3 Ձի մինչդեռ տակաւին ի ձեռս իւրեանց ունէին զուգս իւրեանց եւ ճչէին առ գերեզմանաւք մեռելոցն. մեւս եւս անմտութեան խորհուրդ յինքեանս կորզէին. եւ զորս աղաչէինն եւ հանէին. նոցին որպէս փախստէից հետամուտ լինէին: 4 Ձի ձգէր զնոսա արժանն յայնր վաղջանի տագնապ. եւ զանցելոց անցիցն ընդ նոսա անյիշատակութիւն ի միտս արկանէին, զի զմնացելոց տանջանաց լցցեն զպատիժս. 5 եւ քո ժողովուրդ զնորասքանչ ճանապարհ գնացէ, եւ նոքա նորանշան մահ գտանիցեն: 6 Ձի ամենայն արարածք յիւրաքանչիւր կարգի վերստին նորոգէր՝ արբանեկել քոց հրամանաց: Ձի որոց որդիքն անվնաս պահէին, 7 ամպն ծածկեացէ զբանակն: Ձի ի ջրոյն ցամաքութենէ որ ի ներքոյ կայր՝ յատակք երկրին երեւէին. եւ ի Կարմիր ծովուն ճանապարհ անխափան՝ եւ դաշտ ծաղկաբեր ի պտուտից բոնութեանն: 8 Վասն որոյ միագունդ անցանէին որ քով ձեռամբդ ծածկեալ էին, տեսեալ զգործս սքանչելիս: 9 Ձի իբրեւ զձի ճախրեցան, եւ իբրեւ զգառինս խայտացին, արինել զքեզ Տէր որ փրկեցեր զնոսա: 10 Քանզի յիշէին տակաւին զիրսն որ ի պանդխտութեան իւրեանց, թէ զիա՞րդ փոխանակ ծննդեան անասնոց՝ բոխեաց երկիր նոցա մուն: Եւ փոխանակ ջրականացն բոխեաց գետն բազմութիւն գորտոց: 11 Ապա յետոյ տեսին եւ նոր ծնունդ թոչնոյ, յորժամ ցանկութեամբ տենչացեալք խնդրեցին խորտիկս կերակրոյ: 12 Ձի ի մխիթարութիւն ել նոցա լորամարգ ի ծովէ, եւ պատիժք ի վերայ մեղաւորաց հասին: Ոչ առանց յառաջագոյն եղելոց նշանացն բոնութեամբ հրացան բարկութեանցն:

ԻԳ Քանզի յիրաւի չարչարեցան ըստ իւրեանց չարութեանն, զի չարաչար աւտարատեցութիւն հնարեցան: 13 Ձի ոմանք զանծանալթս եկեալս չընդունէին. եւ նոքա զերախտաւոր հերսս ծառայեցուցանէին: 14 Եւ ոչ այնչափ միայն, այլ եւ այցելութիւն եղիցի նոցա. քանզի ատելութեամբ ընդունէին զաւտարս: 15 Բայց նոքա խնդրութեամբ տաւնիցն ընկալեալք, ընդ վաղուց ընդ նոցին արդարոցն վայելէին. անհնարին ցաւաւք չարչարեցին զնոսա: 16 Հարին շլացութեամբ իբրեւ զայնոսիկ որ առ դուրս արդարոյն. յորժամ աննշոյլ անբաց խաւարան պատեցան, իւրաքանչիւր ոք զիրոյ դրաց ելս խնդրէր: 17 Ձի վասն նոցա բնութիւնք պատշաճեալք, իբրեւ սաղմոսարանաւ իւրաքանչիւր յարդարեալ ձանիւք. զիւրաքանչիւր անուն նուագէին, յամենայն ժամ ի նմին ձայնի հաստատեալք. զոր է ճշմարտիւ կարծել յեղելոցն տեսլենէ: 18 Ձի ցամաքայինքն ի ջուրս փոխէին, եւ լուղակքն յերկիր դառնային: 19 Հուր ջրոյ յաղթէր իւրով զարութեամբ, եւ ջուր՝ զիւր շիջուցիչ բնութիւնն մոռնայր: 20 Եւ բոցք՝ դարձեալ զդիւրածախ անասնոցն զմարմինսն ոչ թառամեցուցանէին ի ջրջելն իւրեանց. եւ ոչ հալէին զսառնակերպ զդիւրահալ զազգ անուշակ կերակրոյն: Ձի յամենայնի բարձրացուցեր զժողովուրդ քո եւ փառաւորեցեր. եւ ոչ անտես արարեր յամենայն ժամանակի, եւ յամենայն տեղիս քոյով պաշտպանութեամբ Տէր:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Որ կոչեցաւ Յեսու

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Ամենայն իմաստութիւն ի Տեառնէ է կայ եւ մնայ ընդ նմա յաւիտեան: 2 Զաւագ ծովու եւ զշիթս անձրեւաց եւ զաւուրս ժամանակաց ո՞ր թուեցէ երբեք: 3 Զբարձրութիւնս երկնից եւ զլայնութիւնս երկրի, եւ զանդունդս իմաստութեան՝ զայն ո՞ք քննեցէ: 4 Յառաջ քան զամենայն հաստատեցաւ իմաստութիւն՝ զգաւնութիւն եւ հանճար յաւիտենից էին: 5 Արմատք իմաստութեան ի նմա յայտնեցան: 8 Մի է իմաստութիւն ահեղ յոյժ՝ որ նստի ի վերայ աթոռոց գովութեան իւրոյ: 9 Ինքն Տէր հաստատեաց զնա, 10 եւ սփռեաց զնա յարարածս իւր, եւ յամենայն մտելիս ըստ պարգեւաց իւրոց: 11 Երկիւղ Տեառն փառք եւ պարծանք, եւ ցնծութեան եւ ուրախութեան պսակ: 12 Երկիւղ Տեառն ուրախ առնէ զսիրտս՝ եւ շնորհս եւ խնդութիւն՝ եւ երկայն աւուրս մատուցանէ: 13 Որ երկնչի ի Տեառնէ՝ բարի գտցէ ի վախճանի, եւ յաւուր կատարածի իւրոյ արհնեսցի: 16 Սկիզբն զգաւնութեան երկնչել ի Տեառնէ: ընդ հաւատացեալս յարգանդի ստեղծաւ. եւ ի վերայ զաւակի նոցա հաւատարիմ ողորմութիւն լինէր: 20 Կատար իմաստութեան երկնչել ի Տեառնէ, եւ լցուցանէ զնոսա յարմտեաց իւրոց: 21 եւ զամենայն տունս նոցա լի առնէ ցանկութեամբ իւրով: 22 Պսակ զգաւնութեան երկիւղ Տեառն, զուարճացեալ խաղաղութիւն նմա ողջութեամբ հանդերձ: 23 Իբրեւ հայեցաւ եւ համբուրեաց զնա. 24 զհանճար եւ զիմաստութիւն աւանդապահաց նորա բարձրացոյց: 25 Արմատք իմաստութեան երկնչել ի Տեառնէ. եւ շաւիղք նորա երկայնակեաց ժամանակաց: 28 Ոչ է մարթ՝ եթէ արդարացի ցատումն տարապարտուց, զի մի շիթ բարկութեան կործանումն անձին իւրում լինիցի: 29 Առ ժամանակ մի պինդ կալ է համբերողի. եւ մինչեւ ի վախճան ի մէջ կալ ամենայն ուրախութեան. 30 եւ առ ժամանակ մի ունել զսիրտ եւ պահել զբան իւր, եւ բազում շրթունք պատմեցեն զգովութիւն իմաստութեան նորա: 31 Ի զանձս իմաստութեան նորա առակք զգաւնութեան: 32 Անարգ թուի յաչս անիրաւին աստուածպաշտութիւն: 33 Դու ո՞վ որդեակ ցանկա իմաստութեան՝ եւ պահեա զնա. եւ Տէր սփռեցէ ի քեզ զհանճար եւ զիմաստութիւն: 34 Զի զգաւնութիւն իմաստութեան երկիւղ Տեառն է, 35 եւ հաճոյ նմա հաւատք եւ հեզութիւն: 36 Մի անհնազանդ լինիր յերկիւղ Տեառն, եւ մի գնար դու առ նա ի միտս երկմիտս: 37 Եւ մի կեղծաւորիւր առաջի մարդկան, եւ շրթանց քոց զգոյշ լինիջիր:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Որդեակ իմ եթէ մերձենաս ծառայել Աստուծոյ՝ պատրաստեա զանձն քո ամենայն փորձութեան: 2 Ուղիղ արա զսիրտ քո. եւ զմիտս քո հաստատեա համբերութեամբ: Ի ժամանակի յորժամ փորձանք հասանիցեն, 3 մերձ լեր ի Տէր՝ եւ մի անհաւատար, զի բարձրացիս ի վախճանի: 4 Ամենայն փորձութիւնք որ զան քեզ ուրախութեամբ ընկալ, եւ ի ցաւս տառապանաց գոհութեամբ երկայնամիտ լիցիս: 5 Զի ի հուր փորձի ոսկի, իսկ մարդ փորձի ի բովս՝ խոնարհութեան: 6 Հաւատա ի Տէր եւ աւգնեցէ քեզ: Ուղիղ կալ զճանապարհս քո եւ յուսասցիր ի նա: 7 Երկիւղածք Տեառն ակն կալէք ողորմութեան նորա, եւ մի խոտորիք, զի մի կործանեսցիք: 9 Երկիւղածք Տեառն ակն կալարուք բարւոյ, եւ ողորմութեան եւ ուրախութեանցն յաւիտենից: 11 Հայեցարուք յազգս առաջինս եւ տեսէք, ո՞վ հաւատաց ի Տէր՝ եւ յամարք եղեւ. 12 եւ ո՞վ է որ եկաց յափի նորա՝ եւ նա եթող զնա. եւ կամ ո՞վ է որ կարդաց առ նա՝ եւ յապաղեաց, 13 զի գթած եւ ողորմած է Տէր, եւ թողու զմեղս, եւ փրկէ ի ժամանակի նեղութեան: 14 Վա՛յ արտից վատաց եւ ձեռաց լքելոց, եւ մեղաւորի՝ որ հասեալ իցէ ի վերայ երկուց ճանապարհաց. 15 վասն այնորիկ մի ապրեսցին: 16 Վա՛յ որ կորուսեալ է զհամբերութիւն. 17 թէ զինչ հասցէ նմա յաւուր գալստեան Տեառն: 18 Երկիւղածք Տեառն հնազանդ լիցին բանից նորա. եւ որ սիրեն զնա՝ պահեն զպատուիրանս նորա: 19 Երկիւղածք Տեառն խնդրեցեն զհաճոյս նորա, եւ որ սիրեն զնա լցցին յարինաց նորա: 20 Երկիւղածք

Տեառն պատրաստեցեն զսիրտս իւրեանց, եւ առաջի Տեառն խոնարհեցուցեն զանձինս իւրեանց, 22 եւ ասացեն. Անկցուք մեք ի ձեռս Աստուծոյ, եւ մի ի ձեռս մարդկան. 23 զի որպէս մեծութիւն նորա՝ սոյնպէս եւ ողորմութիւն, եւ որպէս անուն նորա՝ սոյնպէս եւ գործք:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Ինձ Հաւրս լուարուք որդեակք, եւ զայս արասջիք զի ապրեսջիք: 2 Զի Տէր փառաւորեաց զհայր ի վերայ որդւոյ, եւ զիրաւունս հաւր հաստատեաց յորդիս: 3 Որ պատուէ զհայր՝ քաւէ զմեղս, եւ անձին իւրում զանձէ զանձս: 4 Փառաւոր առնէ զմայր իւր՝ 5 որ պատուէ զնա, եւ ուրախ լիցի յորդիս իւր: 6 Մեծարեա դու՝ զհայր քո, 9 զի ծաղկեցէ ի վերայ քո աւրինութիւն նորա: 10 Աւրինութիւն Հաւր հաստատէ զտունս որդւոյ՝ եւ անէծք մար խախտեն ի հիմանէ: 11 Որդեակ՝ մի մեծարիւր ի վերայ հաւր անարգանաց, զի չէ քեզ փառք ի վերայ անարգանաց նորա: 13 Զի փառք մարդոյ ի վերայ մեծարանաց հաւր իւրոյ. եւ նախատինք որդւոյ՝ անարգանք մար: 14 Որդեակ՝ զարավիզն լեր ծերութեան հաւր քո, եւ մի տրտմեցուցանէր զնա ի կեանս իւր: 18 Հայիոյիչ է՝ որ թողու զհայր, եւ անիծեալ է ի Տեառնէ՝ որ ցասուցանէ զմայր: 19 Որդեակ իմ, զկեանս քո հեզութեամբ անցո, եւ ընդունելի մարդոյ սիրելի լիցիս: 20 Որչափ մեծ իցես՝ խոնարհ կաջիւր զանձն քո, զի առաջի Տեառն գտցես շնորհս: 21 Մեծ է զաւրութիւն Տեառն՝ եւ փառաւորեցի ի խոնարհաց իւրոց: 22 Որդեակ իմ՝ որ մեծ է քան զքեզ, զայն մի քննէր. այլ որ ինչ հրամայեցաւ քեզ՝ զայն խորհեաց: 24 Որ ինչ աւելին է քան զպէտս քո՝ զայն մի զննէր. 26 եւ մի մոլորիցիս կարծեալք, զի զբազում հանճարեղաց խորհուրդս կարծաղ միտք գայթակղեցուցին: 27 Որ սիրէ զչար՝ ի նմին սատակեցի: 29 Սիրտ խիստ ծանրացի ցաւաւք: 30 Զիք ինչ բժշկութիւն տանջանաց ամբարտաւանին, զի զարմատ դառնութեան տնկեաց յանձն իւր: 31 Սիրտ իմաստնոյ խորհեցի յառակս. եւ ունկն լսելեաց ցանկացի իմաստութեան: 33 Զվառեալ հուր՝ ջուր շիջուցանէ, եւ զմեղս բազումս քաւեն ողորմութիւնք. 34 եւ ի ժամանակի կործանման նորա գտցէ ձեռնկալութիւն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Դ.

1 Որդեակ մի զլանար զկեանս աղքատաց. 2 եւ մի զանձինս քաղցեալս տրտմեցուցանէր: Մի գայրացուցանէր զմարդ ի տկարութեան իւրում: 3 Զսիրտ տառապելոյ մի գայրացուցանէր. մի յապաղէր զտուրս կարասելոյն: 4 Մի անտես առնէր զծառայ ի նեղութեան. մի դարձուցանէր զերեսս քո յաղքատաց: 5 Մի տար տեղի անիծանել զքեզ, 6 զի յորժամ դառնացեալ մտաւք անիծանեն զքեզ, վաղվաղակի լսէ աղաւթից նորա՝ որ արար զնա: 7 Որդեակ՝ սիրելի արա զանձն քո ժողովրդեան, 8 եւ առաջի իշխանի խոնարհեցո զունկն քո. եւ խաւսեաց առաջի նորա հեզութեամբ ի խաղաղութիւն: 9 Փրկեա զզրկեալս ի ձեռաց զրկողաց, եւ մի գայրանար ի դատաստանի: 10 Լեր իբրեւ զհայր որբոց, 11 եւ եղիցիս որդի բարձրելոյն: 12 Որդեակ՝ իմաստութիւն զորդիս բարձրացոյց, 13 եւ որ սիրեն զնա՝ սիրեն զկեանս. եւ որ կանխէ առ նա՝ լցցի ամենայն բարութեամբ: 13 Որ ընդունի զնա՝ ժառանգէ զփառս, եւ ուր մտանէ՝ աւրինէ զնա Տէր. 14 եւ որ նմա լսէ՝ դատի զհեթանոսս: 16 Եթէ հաւատասցես՝ ժառանգեցես զնա, եւ ի ժառանգութեան քում եղիցին ստացուածք նորա: 17 Պահեա զժամանակին իրս, եւ երկիր ի չարէ. 23 եւ մի կրէր ամաւթ յանձն քո. 24 զի է ամաւթ՝ որ աճէ մեղս, եւ է ամաւթ՝ որ աճէ զփառս եւ զուրախութիւն: 25 Որդեակ՝ մի ակն առնուր յանձին քում, 26 զի մի ամաչեցես ի կործանման քում: 27 Մի արգելուր զբան ի ժամանակի փրկութեան: Մի թագուցանէր զիմաստութիւն քո 28 զի բան յայտնէ զիմաստութիւն, 29 եւ խրատ իմաստութեան ի խաւսս լեզուի: 30 Մի դառնար ընդդէմ ճշմարտութեանն՝ մի եւ մի իւրիք: Զոր ոչ գիտես եւ հարցանեն ցքեզ, դու մի ամաւթ համարիւր զչգիտելն. 31 եւ վասն մեղաց քոց մի ամաչէր խոստովանել: 32 Որդեակ՝ մի ակն առնուր ի հզարէ, 33 եւ մինչեւ ի մահ մարտիր վասն ճշմարտութեան. եւ Տէր Աստուած քո աւգնեցէ քեզ: 34 Մի շուտախաւս լինիր՝ եւ խալթասիրտ եւ լքեալ ի գործս քո: 35 Մի առանձին առիծանար ի տան քում, եւ աւձառոյ ի մեջ ծառայից քոց: 36 Մի լիցիս յաւժար յառնուլն ձեռաւք, եւ ի տալն՝ կարկամեալ:

ԳԻՐՔ ՄԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Ե.

1 Եւ ի վերայ ընչից քոց մի ծանրանար: 2 Մի երթար զհետ անձին եւ զաւրութեան քո, եւ մի հպարտանար ի գանձս քո: Մի լինիր յանձնապաստան՝ եւ ասեր, եթէ բազում են ինչք իմ: 3 Մի ասեր, թէ չար ինձ ո՞վ առնէ, զի Տէր խնդրեցէ զվրէժս ի քէն: 4 Մի ասեր, թէ չար գործելով մեղայ, արդ զի՞նչ եղեւ ինձ. զի Տէր երկայնամիտ է 5 վասն դարձի քո եւ քաւութեան. 7 զի ողորմութիւն եւ բարկութիւն ի ձեռին նորա է, եւ ի մեղաւորս յագեցուցանէ զարտմտութիւն իւր: 8 Որդեակ՝ մի յապաղիցես դառնալ ի մեղաց առ Տէր, 9 զի մի առ մեղս քո սատակիցիս: 10 Մի յանիրաւ գանձս յուսար, զի ոչ աւգնեցեն քեզ յաւուր բարկութեան: 11 Մի առ ամենայն շաւիղս առներ զգնացս քո, զի այս մեղաւորի բաժին եւ երկխաւս մարդոյ է: 12 Խորհուրդ բարի հաստատեցի ի միտս քո, եւ նոյն բան կացցէ ի բերան քո: 13 Լեր դու երագ լսելեալք, եւ երկայնամիտ ի պատասխանիս: 14 Եթէ իմաստութիւն եկեցէ ի քեզ՝ տուր պատասխանի ընկերին քում ապա թէ ոչ՝ ափ ի բերան լիցիս: 15 Փառք եւ անարգանք ի ձեռս լեզուի, եւ կործանումս մարդոյ ի ձեռն անարգ լեզուի իւրում: 16 Մի սիրեր լինել բանսարկու, եւ լեզուաւ մի գայթաղեր: 17 Խրատ, ամաւթ, եւ անարգանք են ի վերայ գայթաղութեան, եւ քան զայս ի վերայ երկխաւս լեզուի:

ԳԻՐՔ ՄԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Զ.

1 Անուն վատ՝ ամաւթ եւ անարգանք ժառանգէ, եւ մարդ մեղաւոր՝ զերկխաւսութիւն: 2 Մի հպարտանար յանձին քո խորհուրդ՝ 3 զի մի ապականիցես զպտուղ քո, եւ անարգեցիս իբրեւ զփայտ անպտուղ: 4 Անձն չար կորուսանէ զըստացիչս իւր, եւ ոտնհար լիցի անձն իւր թշնամեաց իւրոց: 5 Քաղցրախաւս մարդ՝ բազում բարեկամս առնէ, եւ լեզու քաղցր՝ ի բազմաց յաճախ առնու գովութիւն: 6 Որդեակ՝ բազումք եղիցին բարեկամք քո, բայց ի հազարաց եղիցի քեզ մի խորհրդակից: 7 Եթէ ստանաս քեզ բարեկամ՝ ի ժամանակի նեղութեան ստացիր, բայց մի վաղվաղակի հաւատար ի նա. 8 զի են բարեկամք սիրոյ ժամանակի, բայց յաւուր բարկութեան ոչ ինչ են: 9 Եւ է բարեկամ՝ որ լինի ի տեղի թշնամոյ, եւ առ կագ զթշնամութիւն իւր յայտնէ նախատել զքեզ: 10 Բարեկամ հաղորդ սեղանոյ՝ ոչ աւգնէ քեզ ի նեղութեան. 11 եւ բարեաց քոց լիցի բաժանորդ՝ որպէս եւ դու. 12 եւ թէ նեղութիւն հասանէ քեզ՝ ամբաստան լիցի զքէն, եւ յերեսաց քոց թագուն շրջի: 13 Զատ կաց ի թշնամեաց քոց, եւ ի սուտակասպաս բարեկամէ եւ յերկխաւսէ զգոյշ լեր: 14 Բարեկամ հաւատարիմ՝ աշտարակ ամուր, եւ որ եզիտ զնա՝ եզիտ գանձ: 15 Հաւատարիմ բարեկամի չիք զինք, 17 եւ որ ի Տեառնէ երկնչի՝ բարեկամ բարի յաջողի նմա, զի որպէս եւ նա է՝ նոյնպէս եւ բարեկամս: 18 Որդեակ, ի մանկութեան քում ընտրեալ զիմաստութիւն, եւ մինչեւ ի ծերութիւն գտանես զհանճար: 21 Եւ զի դժուարին է հանճար տգիտաց, զի ոչ կարեն նմա հասու լինել: 23 Զգաւնութիւն ըստ անուան իւրում կայ, եւ յայտնի բազմաց ոչ է: 24 Լուր ինձ որդեակ, եւ ընկալ զխրատ իմ, եւ մի լինիր ի բաց ի հանճարէ իմմէ: 25 Արկ դու զոտս քո ի կապս նորա, եւ ընդ անուր նորա զպարանոց քո: 27 Յամենայն մտաց մատիւր դու առ նա, եւ յամենայն զաւրութենէ պահեալ զճանապարհս նորա: 28 Խնդրեալ դու եւ քննեալ եւ յայտնեալ ի քեզ, 29 եւ ի վախճանի գտցես զհանգիստ նորա: 30 Եւ կապանք իմաստութեան եղիցին քեզ ապաստանս զաւրութեան, եւ անուրք նորա ի զարդ ոսկւոյ: 32 եւ պսակ ցնծութեան դիցի ի գլուխ քո: 33 Որդեակ՝ եթէ կամիս խորագէտ լինել՝ 35 ի մէջ ծերոց կացցես, եւ որ իմաստունն է՝ ի նա մերձեցիս: Զար ամենայն զպատգամս Աստուծոյ կամեալ դու լսել, եւ առակք իմաստութեան ի քէն մի անցցեն: 36 Եթէ զոք ի հանճարեղաց գտցես, ստեղծ կանխեալ առ նա: 37 Խորհեալ դու ի հրամանս Տեառն, եւ նա հաստատեցէ զսիրտ քո, եւ զիմաստութեան ցանկութիւն տացէ քեզ:

ԳԻՐՔ ՄԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Է.

1 Որդեակ՝ մի չար գործեր, եւ չար ոչ հասցէ քեզ: 2 Յանիրաւաց ի բաց լեր, եւ նոքա մերժեսցին ի քէն: 3 Յակաւսս անիրաւ մի սերմաներ, զի մի հնձեսցես եւթնապատիկ չար ի նմանէ: 4 Իշխանութիւն ի Տեառնէ մի խնդրեր, եթէ ոչ գնասցես ըստ կամաց նորա: Զաթոռ փառաց ի թագաւորէ մի խնդրեր, եթէ հպատակ հնազանդ ոչ իցես կամաց նորա: 5 Առաջի թագաւորաց ձեռք քանից մի առնէր: 6 Դատաւոր մի զքեզ կամիր, եթէ ոչ կարես կորզել զիրան յանիրաւէն: Մի զանգիտեր դու յերեսաց իշխանին, զի մի դնիցես գայթաղութիւն յիրաւունս: 7 Ի բազմութիւն քաղաքաց մի մեղանչեր, եւ յամբոյս զանձն քո մի տացես: 9 Յաղաթս քո կարճամիտ մի լինիր, եւ ողորմութիւն մի յապաղեր առնել: Զպատուիրանս Աստուծոյ մի յամեր առնել: 12 Եւ զմարդով ի դառնութիւն սրտի նորա մի ծիծաղիր: Զի որ խոնարհեցուցանէ՝ նոյն եւ բարձր առնէ: 13 Որդեակ՝ յեղբարս եւ ի բարեկամս ստութիւն մի սերմաներ: 15 Ի մէջ ծերոց մի ճոխանար, եւ յուխտի քում զբանս մի կրկնէր: 17 Առ արդարս զանձն քո մի ունիր, եւ առ մեղաւորս անգեղջ զքեզ մի համարիր: 19 Դահիճ ամբարշտաց եւ մեղաւորաց՝ յաւիտենից հուրն եւ որդն անմահ: 20 Որդեակ՝ զբարեկամս ընդ կաշառոյ մի փոխանակեր, եւ զեղբայր հարազատ ընդ ոսկոյ սափիրայ: 21 Մի վրիպեր ի բարեկամէ եւ ի հանճարեղ կնոջէ, զի լաւ է շնորհք նորա քան զոսկի: 22 Զծառայ ճշմարիտ որ վաստակիցէ քեզ՝ մի զայրացուցես: Եւ զվարձկան որ տուեալ իցէ զանձն իւր ի վերայ քո՝ մի զգուեր: 23 Զծառայ ժիր սիրեա դու, եւ յազատութենէ կարաւտ զնա մի առնէր: 24 Գրաստ քո իցէ պիտանի՝ խնամ տար նմա եւ դարմանեա: 25 Որդիք իցեն քո՝ խրատեա, եւ զպարանոց նոցա խոնարհեցո: 26 Դստերք իցեն քո՝ զգոյշ կաց, եւ մի զգուեր զնոսա եւ համարձակեցուցանէր: 27 Առն իմաստնոյ տուր զնոսա, եւ քո գործ մեծ գտանի կատարեալ: 28 Եթէ ըստ կամաց քոց իցէ կին՝ մի հաներ զնա ի քէն, եւ զքեզ ի նա մի հաւատար՝ եթէ նա զքեզ ատիցէ: 29 Որդեակ՝ զհայր քո պատուեսցիր յամենայն զարութենէ, եւ զմաւր երկունս մի մոռանար: 30 հատո նոցա որպէս նոքա քեզ, զի նոքաւք ծնար: 31 Երկիր ի Տեառնէ յամենայն սրտէ քումմէ, եւ մեծարեա զքահանայս նորա: 32 Միրեա զարարիչն քո, եւ զպաշտանեայս նորա մի արհամարհեր: 33 Պատուեա զքահանայս, եւ տուր զմասն նոցա զլերդաբոյն եւ զերիկամունսն ճարպովն: 36 Բարի արա աղքատաց, զի արհնութիւն քո կատարեալ լիցի: 38 Ի վերայ մեռելոց մի կարաւտ առնէր զարտասուս քո, 40 եւ վախճան քո յուշ լիցի քեզ:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Ը.

1 Մի հակառակիր ընդ առն հզարի, գուցէ անկցիս ի ձեռս նորա: 2 Ընդ մեծատան մի հակառակիր, 3 զի ոսկի եւ մեծութիւն թիրեաց զմիտս թագաւորաց: 4 Ընդ առն լեզուանոյ մի կռուիր, զի ի վերայ հրոյ փայտ դիզես: 5 Ընդ առն անմտի մի խաղար՝ գուցէ զնախնիս քո նախատէ: 6 Որ դարձեալ իցէ ի մեղաց՝ մի զնա նախատէր, զի եւ մեք ըստ մեղաց պահու եմք: 7 Ի ծերութեան զմարդ մի անարգեր, զի եւ քո ծերանալ է: 14 Որդեակ՝ ընդ առն թշնամանողի զբերան քո մի բանար, զի իբրեւ զդարանակալ արշաւեսցէ ի վերայ քո: 15 Առն հզարի փոխ մի տար, եւ թէ տաս՝ համարեա թէ կորուսեր: 16 Առն հարստի երաշխաւոր մի մտցես, ապա թէ ոչ՝ տուժել հոգասցիր: 17 Ընդդէմ դատաւորի ոսոխ մի կար, զի մի ըստ փառաց նորա դատեսցեն զքեզ: 18 Ճանապարհ ընդ համարձակ մարդոյ մի երթար, զի մի զամենայն ինչ ի վերայ քո ծանրացուցէ. զի նա զոր առնէ՝ ըստ կամս իւր առնէ, եւ դու յանմտութենէ նորա կորնչիս: 19 Մի զնար մէն ընդ առն բարկացողի, եւ մի կազիր ընդ նմա. զի յաչս նորա թերեւ թուի արիւն: 20 Որդեակ՝ ի խորհուրդ մի մտանէր ընդ առն մորոսի, զի յինքն ոչ կարէ պահելզբանս քո: 21 Աւտարաց առաջի զգաղունի գործ մի գործեր, զի զպատահումն քո ի նոցանէ ոչ գիտես: 22 Զսիրտ քո ամենայն մարդոյ մի տարածանէր, զի մի տարապարտուց շնորհս վարկանիցեն քեզ:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Թ.

2 Որդեակ՝ ի կին մարդ զանձն քո մի համարձակեր, զի մի հասցէ ի վերայ զարութեան քո: 3 Յերեսս կնոջ պոռնկի մի կնիւր՝ զի մի յորոգայթս նորա անկցիս: 4 Առ կանայս երգեցիկս մի կանխիր, զի մի ըմբռնիցիս ի ցաւս: 5 Ընդ կոյս մի պշնուր՝ զի մի զայթաղեցիս ի գեղ նորա: 6 Զանձն քո պոռնկութեան մի մատներ, զի

մի գծառանգությունն քո կորուսցես: 7 Ընդ փողոցս քաղաքաց մի շրջիր, եւ ի գնացս ճանապարհաց նորա ոչ մոլորիս: 12 Որդեակ՝ ընդ առնակնոջ ամենեւին մի ընդելանար, եւ ընդ նմա ի գինի մի հանգանակիր, 13 զի մի սիրտ քո խոտորեցի, եւ անձամբ կործանեցիս: 14 Զբարեկամ հին մի թողուր, գուցէ որ նորն է՝ չիցէ նմա հաւասար: 15 Նոր գինի բարեկամ նոր եթէ հնասցի՝ ուրախութեամբ արբօիր: 16 Ընդ փառս առն մեղաւորի մի նախանձիր, զի զկատարած նորա ոչ գիտես: 17 Ընդ հաճոյս ամբարշտաց մի միաբանիր, զի ոչ արդարացիս: 18 Որոյ ի ձեռս իւր է իշխանութիւն սպանանելոյ՝ հեռի լեր ի նմանէ, եւ եթէ մեծենաս՝ մի մեղանչեր: 21 Զաւրութեան քում չափ առ՝ եւ ըստ կարի քում կշռեալ զբանս քո եւ զմերձաւորս, եւ զխորհուրդս քո ընդ հանճարեղս արասջիր: 22 Արդարք եղիցին հացակիցք քո, եւ երկիւղածք Տեառն պարծանք քո: 24 Ի ճարտարութեան ձեռաց գովեսցին գործք, եւ որ իմաստուն է բանիւք, առաջնորդէ ժողովրդեան, ահեղ է ի մէջ ընկերաց:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Ժ.

1 Դատաւոր իմաստուն խրատ ժողովրդեան, 2 ըստ հրամանի նորա եւ հարկահանքն: 3 Թագաւոր անխրատ՝ կորուսանէ զգաւրս. քաղաք շինեսցի իմաստութենէ իշխանաց: 4 Իշխանութիւն երկրի ի ձեռս Աստուծոյ, եւ զպիտանին յարուցէ ի ժամանակի: 5 Ի ձեռս Տեառն է առնն ուղղութիւն, եւ ի վերայ երեսաց գրով դիցէ զփառս իւր: 6 Ոխս ընկերի վասն ամենայն յանցանաց մի ունիցիս: Որդեակ ի ստութենէ եւ ի մեղաց հեռացիս: 7 Ամբարտաւանութիւնս առելի է Աստուծոյ եւ մարդկան: 8 Թագաւորութիւնս ազգէ յազգ փոխի, եւ վասն անիրաւութեան եւ հպարտութեան կորնչին: 11 Թագաւոր այսաւր է՝ եւ վաղիւ մեռանի: 14 Ամբարտաւանութեան սկիզբն՝ հեռանալ ի Տեառնէ. զի յարաքչէն խոտորեցաւ սիրտ նորա: 17 Զաթոռս ամբարտաւանից կործանեցէ Տէր: 18 Զարմատս հեթանոսաց խլեաց Տէր, եւ փոխանակ նոցա տնկեաց զհանդարտս, եւ զբարեպաշտս: 22 Ամբարտաւանութիւնն ոչ ընդ մարդկան ստեղծաւ. վասն այնորիկ զարացոյց Տէր զբարկութիւն եւ կործանեաց զնա: 23 Ո՛ր է պատուական զաւակ մարդկան, երկիւղածաց Տեառն զաւակ պատուական: զաւակ անարգ է որ անցանէ զպատուիրանաւ ծնողաց: 24 Ի մէջ եղբարց երեցն է պատուական, իսկ որ ի Տեառնէ երկնչի՝ պատուական է քան զնա: 25 Փառաւորին մեծին եւ աղքատին պարծանք՝ երկիւղ Տեառն: 26 Զայր աղքատ եւ իմաստուն անարգել չէ պարտ: 27 Հզաւորն եւ իշխանն պատուեսցի: 31 Ո՛րդեակ՝ անձին քում հեղութեամբ շուք դիր: 32 զի որ անձամբ յանձն մեղանչէ՝ ո՛վ արդարացուցէ զնա: Որ զկեանս իւր անարգէ՝ ո՛վ մեծարէ զնա: 33 Մեծն ի մեծութեան փառաւորի, եւ աղքատն ի հանճար իւր:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԱ.

1 Հանճար իմաստութեան խոնարհաց զգլուխս բարձր առնէ եւ նստուցանէ ընդ իշխանս: 2 Ընդ գեղ մարդոյ մի զարմանար, եւ զայր յականէ մի խոտեր: 3 Ի թոչունս փոքր է մեղու, եւ պտուղ նորա գեղեցիկ: 4 Գեղեցկագոյն հանդերձիւք մի պարծիր, եւ յաւուր փառաց մի հպարտանար: 5 Բագուս իշխանք անկան ի գետին, եւ որում ակն ոչ որ ունէր՝ կապեցաւ նմա թագ: 7 Հարց նախ՝ եւ մի բամբասեր. իմա եւ ապա խաւսիս: 8 Զիրս որ ոչ գիտես՝ մի գրուցեր, եւ ի մէջ բանից մի անկանիր: 10 Որդեակ՝ մի բազմաւք անկանիր ի գործ, զի թէ յաճախես՝ ոչ կարես բաւել. եւ թէ զհետ երթաս՝ չհասանիս, եւ թէ խոյս տաս՝ չապրիս: 11 Զի է որ որ ջանայ՝ վաստակէ, եւ առաւել եւս կարաւո գտանի: 12 Եւ է որ նուազեալ ի զարութենէ, եւ լի աղքատութեամբ, եւ տկար եւ կարաւո աւգնականի: 13 Եւ յանկարծակի հայեցաւ ի նա Տէր բարութեամբ, կանգնեաց զնա ի տկարութենէ. եւ բարձրացոյց զգլուխ նորա: 14 Կեանք եւ մահ, բարի եւ չար, մեծութիւն եւ աղքատութիւն, առաջի Աստուծոյ հաւասար են: 15 Մէր եւ իմաստութիւն՝ եւ ճանապարհ գործոց բարեաց ի նմանէ է: 16 Մոլորութիւն եւ խաւար վասն մեղաց հաստատեցաւ: Զարութիւն ընդ նոսին հնանայ՝ որ զնան չարութեամբ: 17 Պարգեւք Տեառն ի վերայ արդարոց հաստատին: 18 Մեծութիւն է՝ որ ի պնդութենէ լինի: եւ այն է մասն նորա, 19 յորժամ ասիցէ ի բարութենէ իմմէ կերայց եւ արբից: 20 Եւ ոչ գիտէ զպատահումն իւր, զի թողուցու զայն աւտարաց՝ եւ ինքն մեռանիցի: 22 Որդեակ՝ ընդ

գործս ամբարշտաց մի զարմանար, զի եղծանելեաւս զեղծանելին ստանայ: Այլ հաւատա ի Տէր՝ 23 զի դիրին է յաշս Տեառն մեծ առնել զաղքատն: 27 Մի յաւուրս չարեաց մոռանար զբարի, եւ մի յաւուրս բարւոյ մոռանար զչար: 29 Մոռացուցեն վիշտք զփափկութիւն եւ զգեղ եւ յայտնութիւն գործոց կատարած մարդոյ: 30 Մի ումեք երաներ յառաջ քան զվախճան՝ զի որդւոյ մարդոյ մարթեցես առնուլ զչափ նորա: 31 Մի զամենայն մարդ ի տուն քո տանիր, զի դարանք սատանայի պատրաստեն ի նմա նենգութիւն: 32 Ձայր իմաստուն եւ զողջախոհ յամենայն ժամ սիրեցես. զի ամբարտաւանն սրտիւ եւ նենգաւոր իբրեւ զդէտ գիտէ զնենգութիւն, զի բազմադիմի է չարիք նորա: 33 Որպէս շուն՝ զի ուր մտանէ յափշտակէ, սոյնպէս եւ անաւրէնն ուր հասանէ՝ սատակէ եւ խռովէ: 34 Ի փոքր վշտոյ վառի հուր, սոյնպէս եւ անաւրէնն ի փոքր ինչ իրաց հեղու զարիւն իբրեւ զջուր: 35 Ի չարագործէ զգոյշ լեր՝ գուցէ ի բամբասանս ածցէ զքեզ:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԲ.

1 Որդեակ՝ ընտրութեամբ արա բարի մարդոյ, զի ի նմանէ շնորհս բարեաց գտցես: 2 Բարի արա բարեաց՝ զի փոխարէն լիցի քեզ. եւ թէ ի նմանէ ոչ՝ սակայն ի բարձրելոյն: 5 Բարի արա խոնարհին՝ եւ մի ձեռն տար ամբարշտին. 7 զի մի կրկին չար փոխարէն բարեացն ի նմանէ գտցես: Ահա եւ բարձրեալն ատեաց զմեղաւորս, եւ ամբարշտի հատուցանէ հատուցումն: 8 Ի վերայ բարեաց բարեկամ ոչ երեւի, եւ ի վերայ չարեաց թշնամի ոչ թագչի: 10 Մի հաւատար թշնամւոյ քո ամենեւին՝ զի որպէս պղինձ գունողաց ձեռս ժանգոտէ: 11 Ձգոյշ լեր՝ զանձն քո պահեա ի նմանէ, եւ եղիցիս դու անձին քում որպէս հայելի ջնջեալ: 12 Յաջմէ քո մի նստուցաներ զնա՝ զի մի խնդրեցէ զտեղի քո. եւ յետոյ յիշեցես զբանս իմ: 13 Ձի զթովիչ աւձահար՝ ո՛վ ապաշաւէ. եւ կամ զայն՝ որ միտէ զձեռն իւր ի բերան զազանաց. սոյնպէս եւ որ մերձենայ յանաւրէն՝ թաթաւի ի մեղս նորա. 14 եւ թէ առ ժամ մի խոյս տայ գործոյն, կամակիցն ոչ համբերէ: 15 Սոյնպէս թշնամի քաղցր է շրթամբք, եւ ի սրտի իւրում խորհի կործանել զքեզ: 16 Սգէ զարտասուս առաջի քո, այլ թէ ժամ գտանէ՝ արեամբ քո ոչ յագի: 17 Եթէ քեզ չար դիպի՝ առաջի քո չար գտանես զնա: Կարծիս տայ աւգնել քեզ, 18 եւ շարժէ զգլուխ իւր՝ թէ երբ գտից ժամանակ կործանել զբարեկամս: 19 Եւ զերեսս իւր շրջէ յոգւոց հանելով, այլ ոչ եւս տեսանել զքեզ կենդանի:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԳ.

1 Ձի որ մերձենայ ի ձիւթ՝ շաղախի. եւ որ հաւատայ այնպիսւոյն՝ ապականի: 2 Որդեակ՝ ծանր ինչ քան զքեզ ի վեր մի առնուր, եւ որ մեծատուն է եւ հզար՝ ընդ նա մի հակառակիր: 3 Ձի՞նչ հաւասար է պոյտ ընդ կատսայի, զի ի բախել առ իրեարս՝ ի կաթսայէն մանրի կաւն: 4 Մեծն զրկէ զաղքատն՝ եւ դարձեալ մոնչէ. ի մեծէն աղքատն զրկի, եւ ի նմանէ սասանի: 10 Ձգոյշ լեր՝ մի մոլորիցիս եւ յուրախութեան մի կորանայցես: 11 Յորժամ ուրախութեան միջի իցես՝ չարաց զգոյշ կաց, զի չարն ընդ բարին շոյտ խառնի: 12 Եթէ հանդիպեսցիս չարաց մարդոց՝ եւ կոչեսցեն զքեզ ի խրախութիւն, հեռացիր ի նոցանէ՝ եւ մի հասցեն քեզ: 13 Մի անձամբ ի ներքս անկանիր՝ զի մի կործանեսցիս, 14 եւ բազմադէմ խաւսից նոցա մի հաւատար, զի ի բազում խաւսից փորձէ քննէ՝ եւ ծիծաղի զքեզ: 15 Որդեակ՝ որ ոչ պահեսցէ զբանս բարեկամի՝ անիմաստ է. 19 զի սիրէ անասունն զնմանիս իւր, եւ մարդ զհաւասար իւր: 20 Ազգ յազգ երթայ, եւ մարդ ի նմանիս իւր: 21 Գայլոյ ընդ գառին զի՞նչ նմանութիւն, սոյնպէս չիք մեղաւորի ընդ արդարոյ: 22 Բորենի ընդ շան զի՞նչ հաւասարութիւն, սոյնպէս չիք խաղաղութիւն աղքատաց ընդ մեծատան: 23 Որս առիւծու յանապատի՝ էջ վայրենի, սոյնպէս ճարակք մեծատանց՝ տնանկք: 24 Գարշի ամբարտաւանն ի խոնարհէն, սոյնպէս մեծատունն յաղքատէն: 25 Եթէ շարժի մեծն՝ ի բարեկամաց իւրոց հաստատի, իսկ աղքատն յիւրոց բարեկամաց անկանի: 26 Եթէ յանցանէ մեծն՝ աւգնականք նմա բազում են, եւ թէ անարժան խաւսի՝ արդարացուցանեն զնա: 27 Եւ իբրեւ յանցանէ աղքատն՝ յարուցեալ ի վերայ պատուհասակոծ առնեն զնա, եւ եթէ իմաստուն բան խաւսի՝ ծիծաղին եւ չտան թոյլ նմա: 28 Խաւսեցաւ մեծն՝ եւ ամենեքեան լոյցին, եւ բարձրացուցին զբան նորա մինչեւ յամպս: 29 Բայց զայս զիտասջիր՝ զի սոցա եւ նոցա հատուցումն կայ՝ եւ

Տէր: 30 Մեծութիւն բարի է՝ ուր ոչ գոն մեղք, եւ աղքատութիւն չար ի բերան ամբարշտաց: 31 Եթէ չար եւ եթէ բարի՝ 32 դէմք մարդոյ ցուցանեն զգուարթն եւ զբարկն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԴ.

1 Որ ոչ գայթակղեցի բերանով՝ 2 երանի նմա. եւ որ անձամբ զանձն ոչ վրիպեաց ի յուսոյ Տեառն իւրոյ: 3 Մեծութիւն առն կարճամտի ոչ վայելէ, եւ նախանձոտ մարդոյ ընդէ՛ր է մեծութիւն: 5 Որ անձին չար է՝ այլոց բարի ոչ լինի: 6 Զի՞նչ չար քան զայն որ նախանձի ընդ անձն իւր, 7 եւ ի վախճանի յայտնեցի չարութիւն նորա: 9 Ակն ազահի մասամբ ոչ յագի. 10 զի ակն չարութեամբ զայրացեալ ի վերայ սեղանոյ՝ ցամաքեցուցանէ զանձն: 11 Որդեակ՝ մինչ դեռ ձեռնհաս ես՝ բարի գնա ընդ անձին քում. 12 յիշեալ զի մահ ոչ յամեցէ: 13 Ընդ բարեկամս քո բարի գնա, եւ ըստ կարի ձեռնտու լեր նմա մինչ չեւ մեռեալ իցես: 14 Յաւուրց բարեաց մի նուագիր, եւ մասն իմաստութեան մի անցցէ զքեւ: 16 Յառաջ քան զմահ զարդարութիւն գործեա. 17 եւ յառ եւ ի տուր անարատ եւ սուրբ պահեա զանձն քո: 18 Իբրեւ զձորձս մաշի ամենայն մարմին, եւ ի դժոխս չիք դիւրութիւն, զի ուխտ մահու ի սկզբանէ է: 19 Որպէս զտերեւ ի վերայ վարսաւոր ծառոց, է որ թաւթափի՝ եւ է որ բուսանի. նոյնպէս եւ մարդիկ՝ է որ ծնանի, եւ է որ մեռանի: 20 Ամենայն գործ անցանէ, եւ որ գործէ զնա՝ ընդ նմին գնացէ: 21 Երանեալ է այր՝ որ իմաստութեամբ խորհի, եւ ի խորհուրդս հանճարոյ իւրոյ խաւսի:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԵ.

14 Որդեակ զմարդն ի սկզբանէ յանձնիշխան կամս ետեղծ Աստուած, 17 զհուր եւ զջուր եղ առաջի, զի յոր կամեցի մխեսցէ զձեռս իւր. 18 զի առաջի մարդոյ է մահ եւ կեանք: 19 Տէր հզաւր է զարութեամբ՝ տեսանէ զամենայն. եւ ինքն յումեքէ ոչ տեսանի: 21 Ումեք նա ոչ հրամայեաց ամբարշտել, եւ զանաւրեւութիւն ի մէջ մարդկան ոչ կամեցաւ. զի եւ զանուն իւր սուրբ ի սուրբս հաստատեաց: 3 Զի լաւ է մին արդար որ առնէ զկամս Աստուծոյ, քան բիւր անարեւն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԶ.

1 Որդեակ՝ մի ցանկար բազմութեան անպիտան որդւոց. եթէ առ նոսա երկիւղ Աստուծոյ ոչ է, 2 զկեանս քո մի հաւատար ի նոսա, եւ ոչ զմասն հոգւոյ քո, այլ դու տուր յաւանդ պահեստի. 4 եւ լաւ համարեսցիր լինել անորդի, քան ստանալ որդիս ամբարիշտս: 7 Ի ժողովս մեղաւորաց հուր բորբոքեցի, եւ յազգ անարեւն բարկութիւն վառեցի: 13 Զայր ի գործս իւր դատեցի. 14 զի մեղաւորն ի յափշտակութեան իւրում ոչ ապրեցի, եւ արդարն ի համբերութեան իւրում ոչ սպառի: 9 Ի պանդխտութիւնս Ղովտայ խնայեաց, 11 եւ զվեց հարիւր հազարսն սատակեաց, 12 զի ի նմանէ է արդարութիւն եւ ողորմութիւն: Քաւել կարաւ է, 13 եւ կշտամբանս բազմապատիկս հատուցանել: 15 Ամենայն ողորմած ողորմութիւն գտցէ, զի հատուցանաւոն արդար ըստ գործոց դատեցի: Զսիրտ փարաւոնի Տէր խստացոյց, զի ի ներքոյ երկնից երեւեցին գործք նորա: Որդեակ՝ ամենայն արարածոց յայտնի է ողորմութիւն նորա, մինչ զի զլոյս եւ զխաւար բաշխեաց ի մէջ մարդկան: 16 Մի ասիցես՝ ի Տեառնէ թագեայց, եւ զիս ի բարձանց ո՞վ յիշեցէ. 17 եւ կամ զի՞նչ է անձն իմ ի մէջ այսչափ արարածոց: 18 Զայս զիտասցիր՝ զի երկինք եւ երկնից երկինք եւ երկիր ամենայն անդընդոց հաստատութեամբ, 19 միանգամայն ի հայել նորա դողացեալ շարժի. զի բազում են գործք նորա կամելն միայն, որ ի ծածուկ մեծ սքանչելեալք որպէս զի եւ զարժանապէս արհնութիւնն յիւրմէ արհնի, զի ի մերմէ նուաստ արհնութենէս՝ ոչ թերանայ եւ ոչ լիանայ: 24 Որդեակ՝ լուր ինձ, եւ ընկալ զխրատ իմ. 25 զի յայտնեցից 26 զգործս Տեառն ի սկզբանէ արարածոց իւրոց:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԷ.

1 Տէր յերկրէ ստեղծ զմարդն. 2 թիւ աւուրց եւ չափ ժամանակաց ետ նոցա. 3 ըստ կարի եւ ըստ զարութեան նոցա զգեցոյց զնոսա: 4 Զահ եւ զերկիւղ նոցա եղ ի վերայ ամենայն մտեղեաց, տիրել ամենայն գազանաց երկրի՝ եւ թռչնոց երկնից: 5 Կատարեալ զգայարանաւք՝ եւ բանաւորութեամբ զարդարեաց զնոսա: 6 Զբարի եւ զչար ծանոյց նոցա, 7 եւ եցոյց զմեծութիւն գործոց իւրոց. 8 զի պատմեսցեն զփառս նորա, եւ արհնեսցեն զանուն սուրբ նորա: 9 Յաւել ի նոսա զհանճար արուեստից, 10 եւ ուխտ յաւիտենից կացոյց ընդ նոսա: 11 Զսքանչելիս փառաց տեսին աչք նոցա, եւ զգարհուրելի խաւսս նորա լուան ականջք նոցա: 12 Եւ պատուէր ետ նոցա զգոյշ լինել յամենայն չարէ, եւ պահել զպատուիրանն ըղձալի: Զարն զչարութիւն ուսոյց նոցա, եւ զԱստուած եւ զսէրն արարչական ետ արհամարհել նոցա: Եւ զեւթնեակ շնորհսն հան ի նոցանէ, եւ եւթն յանցանաւք ելից զնոսա. եւ յերկրէ ուստի առան՝ զնոյն անիծից երկիր ժառանգեցին. եւ յետ այնորիկ մեղս ազգի ազգի ուսոյց նոցա, մինչեւ ջրով ջնջել զիշատակ նոցա: Եւ որդուվն Քանանու դարձեալ դարձան ի չարութիւն միաշուրթն լեզուաւ մինչեւ յաշտարակն վաղափուլ. 13 եւ Տէր բաժանեաց լեզուս եւ ազգս, 14 եւ իւրաքանչիւր ազգի կացոյց առաջնորդս: 15 Եւ յետ բազմահաւաք ամաց՝ առ բաժին իւր զԻսրայէլ, 16 եւ աչք նորա պահէր զճանապարհս նոցա, 17 եւ անարեւելութիւնք նոցա ոչ ծածկեցաւ ի նմանէ, զի եւ մեղք ամենայն մարդոյ գրեալ է առաջի նորա. 18 եւ արդարութիւն մարդոյ եւ շնորհք կնքեալ է առաջի նորա: 20 Սակայն մեղաւորաց դարձ ապաշխարութեան շնորհեաց. 18 եւ յանկարծ իբրեւ զբիբ ական 19 զարթիցէ, եւ հատուցէ զհատուցումն: Որդեակ՝ այր անզգամ մոլորեալ մտաւք՝ մոլորութիւն խաւսի: 21 Արա զդարձ քո առ բարձրեալն՝ եւ թողու զմեղս քո. 23 եւ յանիրաւութենէ դարձիր՝ եւ ատեա զպղծութիւն: 24 Փոխանակ կենդանեաց զբարձրեալն ի դժոխս ո՞վ արհնեսցէ: 25 Որ հանիցէ նմա խոստովանութիւն, 26 ի մեղաւք մեռելոյն, իբրեւ ի չեղելոյ կորեաւ խոստովանութիւնն: 27 Կենդանիք եւ ողջք յամենայն ժամ արհնեսցեն զՏէր. 29 զի ոչ է մարթ ամենայն լաւութիւն լինել ի մարդ, զի չէ անմահ որդի մարդոյ՝ 31 այլ հող եւ մոխիր: 30 Զի՞նչ լուսաւորագոյն քան զարեգակն, սակայն եւ նա նուաղի:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԸ.

1 Որ կենդանին յաւիտենից է՝ արար զամենայն: Տէր միայն անպատմելի եւ արդար. 3 զի ո՞վ կարացէ քննել զմեծութիւն նորա, 4 եւ զզարութիւն եւ զողորմութիւն նորա ո՞վ կարիցէ պատմել: 6 Զի յորժամ պատրաստեսցի մարդ պատմել զսքանչելիսն, յայնժամ սկիզբն իցէ պատմել զգարմանալիսն: 8 Թիւ աւուրց մարդոյ թերեւս հարիւր ամ, սակայն իբրեւ կաթ մի ի ծովէ՝ եւ խիճ մի յաւազէ. այսպէս հարիւր ամն ի թիւս ժամանակաց: Զի հազար ամն յայսմ աշխարհի՝ իբրեւ զմի ար ոչ են յաշխարհն արդարոց: 9 Զի Տէր արկ զողորմութիւն իւր ի վերայ նոցա, զի սիրեցին զնա եւ զհրաման նորա. 10 վասն այնորիկ բազմացոյց զքաւութիւն իւր: 12 Զի գութ մարդոյ ի վերայ ընկերի իւրոյ, եւ գութ Աստուծոյ ի վերայ ամենայն մտեղեաց: 13 Կշտամբէ խրատէ եւ ուսուցանէ, եւ դարձուցանէ իբրեւ հովիւ զհաւստ իւր: 14 Որ անսայ եւ փութայ յիրաւունս նորա՝ ողորմի նոցա, զի իւր են դատաստանք: 15 Որդեակ բարեաց բամբասանս մի տար, եւ մի յամենայն տուրս տրտմութիւն բանից: 16 Տապ տաւթոյ զուարթացուցանէ զցաւոյ, այսպէս լաւ բան ուրախ առնէ քան զտուրս: 18 Անբաւ նախատէ այր անմիտ: 19 Ուսանիջիր նախ՝ եւ ապա խաւսեսցիր: Մինչ չեւ քո ընդ թշնամիս մարտուցեալ իցէ, խնդրեա քեզ աւգնական. 20 եւ յառաջ քան զախտանալն՝ զգուշացիր բժշկաց: 31 առաջ քան ի դատաստան մտանել քննեսցիր զանձն քո, 21 եւ ի խոնարհ կալ զանձն քո: Եւ ի ժամանակի յանցանաց դարձ յապաշխարութիւն: 22 Ի ժամ մահու մի մնար արդարանալ: Եւ զուխտ քո գոր եղեալ իցես՝ մի յամեր, պատրաստեա հատուցանել 23 եւ զՏէր մի փորձեր: 24 Յիշեա զցասումն յաւուր կատարածի, եւ ի ժամանակի հատուցման ի դարձուցանել երեսաց: 25 ի լիութեան ժամանակի զսով յիշեսցիր, եւ յաւուր մեծութեան զաղքատութիւն: 26 զի յայգուէ մինչեւ յերեկոյ փոփոխի ժամանակ, եւ ամենայն ինչ արագաթեւ է առաջի Տեառն: 27 Այր իմաստուն յամենայնի հնազանդէ, եւ ի ժամ մեղաց զգուշացի: 28 Ամենայն իմաստուն ծանեաւ զհանճար՝ 29 եւ զառակս հաստատուն ի մտաց իւրոց բղխեաց:

31 Որդեակ զհեշտութիւն ցանկութեան մի բաշխեր յանձն քո, եւ ոտնհար լիցիս թշնամեաց: 32 Ընդ փափկութիւն մի ուրախ լինիր, եւ մի կապիր ընդ նմա: 33 Եւ հանգանակաւք եւ փոխով մի աղքատանար:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԺԹ.

1 Զի եւ մշակ արբշիռ ոչ հասցէ ի մեծութիւն: Որ անարգէ զսակաւն՝ առ փոքր փոքր կործանեցի: 2 Կանայք եւ գինի կործանեն զիմաստութիւն: յանդուգն յանձն սատակեցի: 4 Որ վաղվաղկոտ է ի հաւատալ՝ թեթեւ է սրտիւ, եւ որ յանցանէ՝ յանձն իւր մեղանչէ: 5 Որ լիբբ է մտաւք՝ ըստգիւտ լիցի բազմաց: 7 Ի բարեկամն եւ ի թշնամին մի յաւժարեր երկրորդել զբան: 8 Եթէ մեղք ոչ իցեն ի ներքս՝ բնաւ եւ յայտներ մի, 9 զի լուաւ նա՝ եւ զգուշացաւ ի քէն: 10 Լուար ինչ բան՝ մեռցի ի սրտի քում, պինդ կաց՝ ոչ հերձու եւ ելանէ արտաքս: 12 Իբրեւ նետ հարեալ ի մարմին մարդոյ, այսպէս բան ի սրտի անմտի: 13 Յանդիման արա զբարեկամն՝ թերեւս չիցէ իսկ յանցուցեալ, ապա թէ իցէ մեղուցեալ, դարձեալ զգուշացո՝ զի բարեկամութիւնն հաստատեցի: 16 Բազում են բանսարկութիւնք, եւ դու ամենայն բանից մի հաւատար: 17 Է որք որ գթէ՝ եւ ոչ մտաւք զի ո՞վ է՝ որ ոչ յանցեաւ մտաւք կամ լեզուաւ: 18 Ամենայն իմաստութիւն երկիւղ Տեառն: 19 Չէ իմաստութիւն խրատ չարեաց, եւ ոչ ի խորհուրդ մեղաւորաց իմաստութիւն: 21 Լաւ է պակասամիտն երկիւղած, քան որ լի է մտաւք, եւ յանդգնի անցանել ըստ արեւնս: 22 Է խորագիտութիւն ճշմարիտ, եւ լի է ապիրատութեամբ եւ անիրաւութեամբ: 23 Եւ է որ կորուսանէ զշնորհս՝ զի յայտնի արասցէ զիրաւունս: Եւ է խորամանկ խոնարհ՝ շրջի ի ծածուկ, եւ փոր նորա լի է նենգութեամբ: 26 Մարդ յականէ իսկ երեւի, եւ ի պատահել երեսաց ճանաչի իմաստութիւն: 27 Հանդերձ մարդոյ եւ ծաղր երեսաց եւ քայլ ոտից պատմէ զնմանէ: 28 Է յանդիմանութիւն՝ որ ոչ է բարի. եւ է լռութիւն՝ որ է իմաստութիւն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Ի.

1 Իբրեւ զի կարի լաւ է յանդիմանել քան ցասնուլ: 3 Եւ որ առնէ զդատ բռնութեամբ, այնպէս է՝ 2 որպէս ներքինի ցանկալ կուսի կուսութեան: 5 Է որ ի շատխաւսութենէ ատելի լինի ամենեցուն: 6 Եւ են՝ որ ոչ գոն բանք ի բերան: Են որ լուռ են, զի գիտեն զժամանակ բանից: 7 Այր իմաստուն լռեցէ մինչեւ ի ժամանակ, եւ որ անզգամ է եւ ամբարիշտ՝ յառաջ վարեցի: 8 Որ յաճախէ զբան իւր՝ արհամարհեցի, եւ որ ատելի լիցի՝ անչափ սաստկանայ: 9 Է յաջողութիւն ի վերայ չարեաց մարդոյ, եւ են զիւտք ի պակասութիւն: 10 Են տուրք՝ որ ոչ ինչ աւգնեն, եւ են տուրք՝ որ հատուցումն կրկնակի ունի: 11 Է պակասութիւն՝ որ վասն փառաց է, եւ են՝ որ վասն խոնարհութեան: Են՝ որ զլուխ ի վեր բարձին: 12 Եւ են՝ որ գնեն զմեծն փոքու, եւ են՝ որ տուծին եւս եւթնպատիկ: 13 Որ իմաստուն է բանիւք՝ զանձն սիրելի առնէ: Շնորհք մորոսաց ամաչեացեն: 14 Անզգամաց տուրք աւգուտ ոչ լիցի, զի աչք նոցա ընդ միոյն ի բազումս նային: 15 սակաւ ինչ տայ, եւ մեծամեծս նախատէ, եւ իբրեւ քարոզ բանայ զբերան իւր: 17 Մորոսն այսպէս ասէ՝ չիք իմ բարեկամ, եւ շնորհք բարեաց ոչ գոյ ինձ: 20 Լաւ է յոտից գայթաղել՝ քան ի լեզուէ այսպէս չարեաց կործանումն վաղվաղակի հասցէ: 21 Առասպել տարածամ այր անշնորհք: 22 Ի բերանոյ առն անմտի անարգին առակք. զի ոչ ասէ զնա ի ժամու: 23 Է որ ի մեղաց արգելեալ է վասն տկարութեան, եւ ի հանգստեան իւրում ոչ զղջանայ: 24 Է որ կորուսանէ զանձն վասն ամաւոյ, եւ կորնչի յակնառութեան իւրում: 25 Է որ ամաւթ յանձն առնու վասն բարեկամի, եւ ի տարապարտուց ստացաւ զնա իւր թշնամի: 26 Չար բիծ ի մարդ ստութիւն: 27 Այլ է գողութիւն, եւ այլ է ստութիւն, եւ երկոքեան զկորուստ ժառանգեցեն: 28 Անարգանք անձին մարդոյ՝ բանք սրտի իւրոյ, եւ ամաւթ նորին կանխեցէ ի նոյն: Որդեակ՝ պահեա զբանս իմ, եւ խելամուտ լեր ի դմա ի տուէ եւ ի գիշերի, զի եւ որդի հարազատ եւ ժառանգ մեծագոյ որ զնախնեացն զմեծանձնութիւն ոչ նորոգէ եւ յառաջ բերէ՝ ամաւթ մեծ եւ նախատինք է նա հաւուց իւրոց եւ անէծք նորոգ:

Բանք առակաց. երկրորդ

29 Որ բանիւք իմաստուն է՝ առաջնորդեցէ նմա, եւ իմաստուն մարդ հաճոյ լիցի մեծամեծաց: 31 Պատարագք եւ կաշառք կուրացուցանեն զսիրտս իմաստնոց եւ իբրեւ գայլ ի բերան հարեալ անդրէն դարձուցանէ: 32 Իմաստութիւն ծածկեալ գանձ աներեւոյթ, եւ արդ՝ յերկոցունց զի նչ աւգուտ: 33 Լաւ է մարդ որ ծածկէ զմորոսութիւն իւր, քան որ ծածկէ զիմաստութիւն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԱ.

1 Որդեակ, փախիր ի մեղաց՝ որպէս յերեսաց աւձի, զի թէ մերձենաս՝ հարկանէ զքեզ: 2 Ամենայն անաւրէնութիւն որպէս սուր երկսայրի է՝ 4 եւ հարուածոց նորա չիք բժշկութիւն: 5 Թշնամանք եւ պատուհասք աւերեսցեն զմեծութիւն, տոյնպէս եւ տունք ամբարտաւանից կործանեսցին: 6 Աղաւթք աղքատաց մերձ է առ Աստուած, եւ նոցա իրաւունք փութապէս ելանեն: 7 Եւ որ առէ զյանդիմանութիւն՝ ի ճանապարհս մեղաւորաց գտանի. զի որ երկնչի ի Տեառնէ՝ դառնայ վաղվաղակի սրտիւ իւրով: 8 Ի հեռաստանէ յայտնի է հզաւրն լեզուաւ իւրով: Իսկ զգայթագղելն նորա գիտէ իմաստունն: 9 Եւ որ շինէ զտուն իւր ընչիւք աւտարաց, այնպէս է՝ որպէս առնէ որ քարինս շեղջակոյտ: 10 զի ժողով անաւրինաց խժուծ կուտեալ է, եւ կատարած նոցա բոց հրոյ: 11 Մեղաւորաց ճանապարհք դորկ եւ հորդեալ քարաքաղ, բայց վախճան նոցա կորուստ ի դժոխս: 12 Իսկ որ պահէ զաւրէնս՝ խորհրդոց իւրոց հաստ լինի, 13 եւ վախճան երկիւղի Տեառն իմաստութիւն: 14 Մարդ որ ոչ է խորագէտ՝ ոչ խրատի, 15 զի է խորագիտութիւն որ յաճախէ ի դառնութիւն. 16 եւ իմաստնոյ գիտութիւն որպէս հեղեղ յորդեցէ, եւ որպէս բոխումն աղբեր: 17 Սիրտ անմտի որպէս աման ջախջախեալ, զի զգիտութիւն ամենեւին ոչ ընդունի: 18 Իմաստունն իբրեւ լսէ զբան հանճարեղին՝ գովէ զնա եւ յանգի ի նա: անագորոյնն իբրեւ լսէ տհաճ լինի, դարձուցանէ զերեսս՝ եւ զայն յետս ընկենու: 19 Ճառ բանից առն մորոսի՝ բեռն ընկեցեալ ի ճանապարհի. 22 եւ իբրեւ կապանք յոտս անմտաց իմաստութիւն: 23 Մորոսն ի ծիծաղելն իւրում բարձրացուցանէ զանձն. Իսկ խորագէտն հազիւ ընդ քիման ժպտի: 24 Իբրեւ զարդ ոսկի է իմաստնոյ խրատ, եւ որպէս ապարանջան յաջոյ ձեռին նորա: 27 Անմտութիւն է մարդոյ կալ առ դուրս՝ եւ ունկն դնել ի ներքս, եւ որ իմաստուն է՝ ծանր թուի նմա այս եւ անարգանք: 29 Առն անմտի սիրտ ի բերան իւր է, եւ բանք իմաստնոյ կշիռ կացցէ ի բերան եւ ի սիրտ: 30 Անիծանէ ամբարիշտն զսատանայ՝ եւ ոչ իմանայ թէ անիծանէ զանձն իւր: 31 Չանձն իւր պղծէ քուն, եւ ի բնակութեան իւրում ատեցեալ լինի:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԲ.

1 Վատն քարիւ շաղախելով հարաւ, եւ ամենայն ոք կոխէ ի վերայ անմտութեան նորա: 2 Յեխով շաղախեալ վատ, եւ որ բուռն հարկանէ զնմանէ՝ թաւթափէ զձեռս: 3 Հաւր ամաւթ են ծնունդք անխրատք: Եւ դուստր ծնունդ նիւագութեան. 5 եւ կին անզգամ զհայր եւ զմայր յամաւթ առնէ: 6 Երգք տրտմութեան իբրեւ պատգամք տարածամք: իմաստութիւն եւ խրատ յամենայն ժամ իմաստնոց է 7 եւ որպէս զխեցի որ կարկատէ, այսպէս է՝ եւ որ ուսուցանէ զմորոսն: 8 Որ պատմէ զբան այնմ որ ոչ անսայ՝ այսպէս է՝ որ զարթոցանէ զքնած ի խոր քնոյ: 9 Որ պատմէ զիմաստութիւն առն անմտի, եւ խնդրէ ի նմանէ բան՝ ասէ, զի՞ ես, եւ կամ զի՞նչ ասացեր: 10 Լաց ի վերայ մեռելոյ՝ զի պակասեաց ի լուսոյ, եւ ի վերայ մորոսի լաց՝ զի պակասեաց յիմաստութենէ: 11 Սակաւ ինչ լաց ի վերայ մեռելոյն՝ զի հանգեաւ. 12 եւ մորոսին կեանքն չար են քան զմահ: 13 Սուգ մեռելոյ զեւթն աւր, եւ ամբարշտին եւ անմտին՝ ամենայն աւուրք իւր: 14 Ընդ առն անմտի եւ անզգամի զբանս քո մի յաճախեր: Ընդ անմտին ի ճանապարհ մի երթար. 16 Խոտորեա ի նմանէ՝ եւ գտցես հանգիստ. ապա թէ ոչ՝ շաղախեսցիս ի մահ նորա, եւ կամ նա յարեան քում: 17 Զի՞նչ ծանր քան զկապար, զի՞նչ է անուն նորա՝ բայց մորոս: 18 Աւագ եւ աղ եւ շանթք երկաթոյ դիւր է կրել՝ քան զմարդ անմիտ: 19 Եւ զոր արինակ պահանկակապ շինուած ի ժամանակի շարժման ոչ կործանեսցի, 20 տոյնպէս սիրտ հաստատուն՝ ի վերայ խորհրդոց իմաստութեան ի ժամանակի խռովութեան ոչ դողացցի: 24 Որ շողով զակն հարկանէ զարտասուս իջուցանէ, այսպէս որ զայրացուցանէ զբարս՝ յայտնէ զսիրտ իւր. 25 եւ որ նախատէ զբարեկամ՝ քակէ զբարեկամութիւն: 26 Եթէ սուր հանցես ի վերայ բարեկամի՝ զոյս քո ի

նմանէ մի հատաներ, զի գոյ անդրէն դարձ: 27 Մի նախատիցես զնա եւ մի զանգիտիցես, զի գոյ տեղի հաշտութեան: Բայց մի զխորհուրդ նորա ցրուիցես, զի այն է որ քակէ զբարեկամութիւն: 28 Հաւատարիմ լիջիր դու յաղքատութեան ընկերին՝ զի ի բարիս նորա ուրախ լինիցիս: 29 Յառաջ քան զկայծակունս ծուխ եւ բոց, այսպէս յառաջ քան զարիւն՝ կազ եւ հակառակութիւն: 33 Ո՞ տացէ ինձ պահապան բերանոյ, եւ ի վերայ շրթանց իմոց կնիք հաւատարիմ, զի մի անգեայց ի նմանէ:

ԳԻՐՔ ՄԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԳ.

1 Տէր Հայր կենաց իմոց՝ եւ Աստուած իմ, մի թողուր զիս ի խորհուրդս նոցա: 2 Եւ ի վերայ խորհրդոց իմոց ո՞ կացուցէ խրատ սաստից, եւ ի վերայ սրտի իմոյ հանճար իմաստութեան. 3 զի մի յաճախեցեն տգիտութիւնք իմ, եւ մեղք իմ ի վերայ իմ մի բազմացին. եւ մի ընդ ոտիւք գտայց անկեալ թշնամեաց իմոց: 4 Տէր Հայր եւ Աստուած կենաց իմոց, զբաղումն աչաց ինձ մի տար, 5 եւ զցանկութիւն աչաց եւ սրտի հեռացոյ յինէն: 6 Պէտք մարմնոյ եւ ցանկութիւն գիշութեան ինձ մի յաղթեցէ, եւ բանս անձին ժպրհութեան ինձ մի պատրաստեր: 7 Զխրատ իմաստութեան լուարուք, եւ որ պահեցէ զնա՝ մի կործանեցի շրթամբք: 8 Հպարտն եւ հայհոյիչն եւ անարեւն կործանեցին: 9 Զբերան քո մի ընդելացուցես յերդումն՝ զի կործանումն մեծ է ի նմանէ: 10 Եւ յանուն սրբոյն երդմամբ մի սովորիր, 11 զի որ յաճախէ երդնուլ ի մեղաց ոչ ազատի. 13 զի թէ ստիցէ՝ մեղք նորա ի վերայ նորա, եւ թէ անցցէ ընդ երդումն՝ կրկին վնաս. 14 եւ թէ ի տարապարտուց երդուաւ՝ սակայն ոչ արդարանայ: 15 Զի են բանք երդման՝ որ հաւասար են մահու, մի գտցին այսոքիկ ի ժառանգութեան արդարոց. 16 եւ ի մեղս անարինաց մի գնացես, 17 եւ զբերան քո մի սովորեցուցես յերդումն ընդ նոսա, 19 զի մի յետոյ բացցես զաչս, եւ զաւր ծննդեան քո նզովեցես: 21 Երկու իրք են որ յաճախեն ի մեղս, եւ երրորդն հասուցանէ զբարկութիւն: 22 Բարկ անձն իբրեւ զհուր՝ զի այրի եւ ոչ շիջանի, մինչեւ կլանէ ինչ. 23 եւ մարդ պոռնիկ անդամաւք մարմնոյն՝ ոչ դադարէ, մինչեւ հուր բորբոքի. 24 զի մարմին նորա քաղցր է, եւ ի չարեաց ոչ դադարէ մինչեւ մեռցի: 25 Զի ասէր ի կենդանութեան իւրում, 26 թէ ես յումմէ երկնչիմ, 27 եւ զմեղս իմ բարձրեալն ո՞ւր յիշեցէ: 28 Ոչ գիտաց թէ աչք Տեառն տեսանէ զգաղտնիս, եւ զվախճան նորա նա սահմանեաց. 30 ի մէջ քաղաքաց պարտաւորեցի այնպիսին, 31 եւ ուր ակն ոչ ունիցի՝ կալցին զնա: 32 Սոյնպէս կին որ թողու զայր իւր, եւ ստանայ ժառանգ յաւտարէ. 33 նախ՝ զաւրէնս բարձրելոյն անարգեաց, երկրորդ անգամ՝ յայր իւր մեղաւ, երրորդ անգամ՝ շնութեամբ պոռնկեցաւ: 34 Զայնպիսին յատեան մատուցեն, եւ որդուլքն հանդերձ դատապարտեցեն. 35 զի արմատք որդուցն մի հաստատեցին, եւ ոստք նոցա պտուղ մի բերցեն. 36 զի յիշատակ նոցա յանէծս հասցէ՝ եւ մի ջնջեցի, 37 զի ծանիցեն մնացեալքն՝ թէ չիք ինչ լաւ՝ քան զերկիւղ Տեառն եւ չիք այլ քաղցր՝ քան զհայել ի պատուիրանս Աստուծոյ:

ԳԻՐՔ ՄԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԴ.

Աւրինութիւն զգանութեան

1 Զգանութիւն գովեցէ զանձն իւր. 2 բացցէ զբերան իւր յեկեղեցիս, եւ առաջի զաւրաց նորա պարծեցի: 5 Ես ի բերանոյ անտի բարձրելոյն եկի, 6 եւ իբրեւ զմէզ ծածկեցի զերկիր: 7 Ես ի բարձունս բնակեցի, եւ աթոռ իմ իբրեւ զսիւն ամպոյ: 8 Շրջեցայ եւ զծագաւք երկրի, եւ զանդունդս խորոց կոխեցի: 9 Շրջեցայ եւ ի վերայ ալեաց ծովոյ՝ եւ ընդ ամենայն երկիր, 10 եւ զամենայն ազգս ստացայ: 11 Եւ յետ այսր ամենայնի հանգիստ խնդրեցի: Եւ արդ՝ յո՞ր ժառանկութեան հանգեայց եւ: 13 Եւ ասէ ցիս Տէր, ի մէջ Յակոբու բնակեցես դու, եւ Իսրայէլ ժառանգութիւն քո. 14 ի սրբութեան նորա պաշտեցից, 15 եւ ի Սիոն հաստատեցայ ի սիրեցեալն իմ քաղաք, նա իբրեւ զիս: Եւ հանգեայ եւ յերուսաղէմ իշխանութիւն իմ, եւ ես ի նմա: 16 Եւ հաստատեցայ ի մէջ Իսրայէլի՝ ի վիճակ ժառանգութեան Աստուծոյ: 17 Իբրեւ նոճ բարձր ի լերինն Լիբանանու: Եւ իբրեւ սարդ ի լերինն Շերմոնի: 18 Եւ իբրեւ վարդենի նորատունկ յերիքով: 19 Եւ իբրեւ ձիթենի վայելուչ ի դաշտի: Եւ իբրեւ սաւս ի գնացս ջուրց բարձրացայ: 20 Հոտ արձակեցի իբրեւ

զկինամոն, եւ իբրեւ զմոռս ընտիրս արձակեցի հոտ անուշութեան: 22 Եւ իբրեւ բեւեկնի արմատացուցի զոստս իմ: Ոստք իմ ոստք փառաց եւ շնորհաց: 26 Մատիք առ իս որ ցանկայք ինեւ, եւ ի պտղոյ արմտեաց իմոց լցջիք: 27 Յիշատակ իմ ազգէ յազգ: 29 եւ որ ըմպեն յինէն՝ դարձեալ փափագեցեն յիս: 32 Այս ամենայն գիրք կտակարանաց Աստուծոյ բարձրելոյ, 35 գիտութիւն ճշմարտութեան ի վերայ մեր՝ իբրեւ զԴկլաթ 36 որ լնու իմաստութեամբ զԵփրատ, եւ իբրեւ զՅորդանան յաւուրս հնձոց, 37 եւ իբրեւ զԳեհոն յաւուրս կթոց: 38 Ոչ առաջինք հասանել կարացին, իսկ յետինք եւ ոչ զվերջն իմացան: 39 Ձի ի ծովէ բազմացաւ իմաստութիւն նորա, եւ խորհուրդ նորա յանդնողոց բազմաց: 41 Ես իբրեւ զջրմուղ ի գետոյ, եւ իբրեւ զվտակ՝ զի յորդէ մտանել ի դրախտ: 43 Եւ ահա եղև ինձ ջրմուղն իբրեւ զգետ, եւ գետն եղև ինձ իբրեւ զծով: 46 Սփռեցիք զվարդապետութիւն իմ իբրեւ զմարգարէութիւն, եւ բաշխեցիք զնա ազգացն յալիստենից: 47 Ահա տեսէք զի ոչ ես ինձ միայն վաստակեցի, այլ ամենեցուն որ խնդրեն զնա:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԵ.

Իմաստութիւն խրատական:

3 Երեք են զոր ատեաց անձն իմ, եւ զարշեցայ յոյժ ի կենաց նոցա: 4 Ձիպարտ աղքատ, եւ զմեծատուն սուտ՝ զալեւոր պոռնիկ եւ պակասեալ ի մտաց: 6 Իբրեւ զի գեղեցիկ է ծերոց իմաստութիւն 7 եւ միտք եւ հանճար փառաւորաց: 8 Իմաստութիւն ծերոց պսակ, եւ պարծանք նոցա երկիւղ: 9 Երանեցի ինն խորհրդոց սրտիս իմով: 10 մարդոյ զուարճացելոյ յորդիս, եւ կենդանւոյն տեսցէ զբեկումն թշնամեաց 11 եւ որ կայցէ ընդ կնոջ իմաստնոյ, եւ որ ոչ լծեաց զեզն եւ զէշ ի միասին. եւ որ լեզուաւ իւրով ոչ զայթազդեաց, եւ անարժանի ուրուք ոչ ծառայեաց: 12 Եւ երանեալ է առն որ եգիտ զիմաստութիւն, եւ ոչ կործանեաց զնա աղքատութիւն եւ տնանկութիւն: 13 Որ զիմաստութիւն եգիտ՝ մեծ է այլ այնպէս ոչ է՝ որպէս 14 երկիւղ Տեառն: 15 Բռուն հար զնմանէ որդեակ՝ զի չիք ինչ նման նմա: 17 Ընկալ զամենայն ցաւ՝ եւ մի զվերս սրտի: Ամենայն չարիք չար են, բայց չարութիւն կնոջ վերագոյն: 22 Գլուխ չար քան զաւճի չիք, եւ չկայ թշնամութիւն չար քան զկնոջ: 26 Վիճակ չարեաց ելցէ նա, եւ ժառանգութիւն ամբարշտաց: 27 Իբրեւ զառ ի վեր աւագի առ ոտս ծերոց, այսպէս լեզուանի կին առն հեզոյ: 28 Մի պատրիի ի գեղ կնոջ, եւ մի իգանար դու ի լկնելն նորա: 33 Ի կնոջէ սկիզբն մեղաց, եւ վասն նորա հանապազ մեռանիմբ:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԶ.

1 Կնոջ իմաստնոյ երանեալ է այր իւր, եւ թիւ աւուրց իւրոց կրկին: 3 Կին իմաստուն բաժին բարեաց, եւ մասն երկիւղածաց: 5 Յերից յայսցանէ զանգիտեաց սիրտ իմ. 6 Բարկութիւն քաղաքի ի ժողովոց բազմաց. 7 քսութիւն տարապարտուց քան զմահ չար. 9 տանջանք լեզուի ամենայնի բաւական: 11 Կին գինեսէր բարկութիւն մեծ, եւ զանարգանս իւր ծածկել ոչ կարէ: 12 Պոռնկութիւն կնոջ յաչս եւ յաւսս իւր ծանիցի: 13 Ի վերայ անամաւթի դստեր հաստատեա զգուշութիւն: 15 Ձի իբրեւ ծարաւի ոք բանայ զբերան՝ եւ յամենայն ջրոց ըմպել խնդրէ: այսպէս է կին պոռնիկ. ամենայն մարդոյ բանայ զսէր իւր: 17 Պարգեւք ի Տեառնէ կին ցածուն, 18 եւ չիք գինք նմա: Կին՝ բարկացաւ եւ լեզուանի իբրեւ փող յորդորիչ պատերազմի համարեալ է: 25 Ի վերայ երկուցս այսոցիկ տրտմեցաւ սիրտ իմ, եւ ի վերայ երրորդիս՝ ցասումն եկին ինձ: 26 Ձայր քաջ՝ զի տկարացի վասն աղքատութեան: Եւ արք իմաստունք՝ եթէ անարգեացին յանմտաց: 27 Եւ այր արդար որ դառնայցէ ի մեղս յետ բազում վաստակոց: 28 Ձի ոչ ապրեցուցանէ զանձն իւր ի մեղաց վաճառականն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԷ.

1 Զի բազումք մեղան վասն յուլութեան: 4 Եւ եթէ ոչ զահէ Տեառն բուն հարցեն, արագ արագ կործանեցին տունք նոցա: 6 Զանաւթս կաւեղէնս թրծէ հնոց, եւ մարդոյ փորձութիւն ի խորհուրդս իւր: 7 զի իբրեւ զբեր ծառոյ երեւեսցի պտուղ նորա. սոյնպէս բանք խորհրդոց ի սիրտ մարդոյ: 9 Եթէ զհետ արդարութեան երթաս՝ վաղ հասանես նմա, եւ զգենուս գնա իբրեւ զպատմուճան փառաց: 10 Ամենայն թոչուն առ իւր նմանիսն գնայ, եւ ճշմարտութիւն առ այնս որ գործեն զարդարութիւն: 12 Ճառք արդարոց յամենայն ժամ իմաստութիւն: 13 Սպասեսցիր ժամանակի ի մէջ անմտաց, բայց ի մէջ խորհրդականաց կանխեսցիր: 14 Ճառք յիմարաց ձանձրոյթ, եւ ծաղր նոցա զգոռութիւն մեղաց: 17 Իսկ որ ի վեր հանէ զխորհուրդս՝ զհաւատ իւր կորուսանէ: 18 Զբարեկամ քո սիրեա եւ հաստատեա դու ի նա: 19 Ապա թէ ցրիցես զխորհուրդ նորա, զհետ նորին մի եւս երթար: 20 զի որպէս կորուսանէ մարդ զթշնամիս իւր, այնպէս կորուսեր դու զբարեկամութիւն նորա, 21 եւ այլ ոչ կարացես ըմբռնել գնա: 22 Մի երթար զհետ նորա զի հեռացաւ ի քէն. 24 զի խորհուրդ նորա յայտնեցաւ, եւ յոյսն սիրոյ հատաւ ի մտաց: 26 Քաղցրացուցանէ զբան իւր առաջի քո՝ եւ բանիւ զարմացուցէ զքեզ. եւ յետոյ ծոյցէ զբերան իւր, եւ բանից քոց եպերանս ղիցէ: 28 Հարուածք նենգաւորի առաւել են քան զվէր: 29 Որ ընկերի հոր հատանէ՝ ինքն լցցէ գնա:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԸ.

1 Որ խնդրէ իրաւունս ի Տեառն՝ գտցէ վրեժխնդրութիւն: 2 Զվնաս ընկերի քո թող, եւ ապա թողցին քեզ մեղք քո: 3 Զի եթէ ոխս ընկերին պահեսցես, զիս ըր ի Տեառն խնդրեսցես թողութիւն: 6 Յիշեա զվախճան քո, եւ դադարեա ի թշնամութենէ: 7 Զմտաւ ած գմահ ապականութեան, եւ պահեա զպատուիրանս: 9 Ած գմտաւ զուխտ բարձրելոյն, եւ թող ի բաց զանմտութիւն քո: 10 Հեռացո ի քէն գմարտ եւ զկագ, եւ նուաղեսցին ի քէն մեղք: 11 Այր բարկացաւդ բորբոքէ գմարտ, եւ այր մեղաւոր խռովէ զբարեկամս, զի ի մէջ խաղաղութեան արկանէ բանսարկութիւն: 14 Եթէ փչես ի կայծակն՝ բորբոքի նա, եւ եթէ թքանես ի վերայ շիջուցանես գնա. եւ սոքա երկոքեան ի բերանոյ քումմէ ելանեն: 15 Զքսուն եւ զերկիսաւսն առհասարակ նզովեցէք, զի զբազումս ի խաղաղութեան սատակեցին: 16 Լեզու երեքդիմի արար հալածական զազգս յազգաց, 17 եւ զքաղաքս հզաւրս կործանեաց, եւ զապարանս մեծամեծս քակեաց: 20 Որ զայնպիսի լեզու սիրէ՝ ոչ գտանէ խաղաղութիւն, եւ ոչ կարէ բնակել ի խաղաղութեան: 22 Բազումք են որ անկեալ են ի սուր սուսերի, այլ ոչ այնպէս որպէս անկեալքն ի ձեռն լեզուի: 25 Մահ չարաչար մահ նորա, եւ լաւ են դժոխք քան գնա: 26 Զարդարս նա մի յաղթահարեսցէ, եւ ի հուր նորա նոքա մի այրեսցին: 27 Որք թողին զՏէր՝ նոքա անկցին ի ձեռս նորա. ի վերայ նոցա անկցի իբրեւ ինծ ապականիչ նոցա: 28 Որդեակ՝ զգոյշ լեր, ապրեցո զանձն քո, եւ դիր դուռն բերանոյ քո: 29 Զարծաթ եւ զոսկի քո ծրարեա, եւ բանից քոց առնիջիր չափ եւ կշիռ: Բերանոյ քո կացո դուռն: 30 եւ զգոյշ լեր զի մի գայթակղեսցիս լեզուաւ քո:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԻԹ.

1 Որ առնէ զողորմութիւն՝ փոխ տայ ընկերի, եւ որ սփռէ ձեռամբ՝ պահէ զպատուիրանս: 4 Բազումք են որ զփոխն իբրեւ զգիւտ համարեցան, եւ ջան մեծ հասուցին փոխատուաց իւրեանց: 5 Յառնուլն համբուրեն՝ զձեռս, եւ յայլոյ իրաց զիւր ձայնն յեղուկս արկանէ, 6 եւ ի ժամանակի հատուցմանն յապաղէ զժամանակն՝ եւ բանս տայ ձանձրալիս. 7 եւ եթէ կարի տագնապիցէ՝ զկէսն թէ վճարէ, եւ նա ի միտս համարի եթէ զիւտս գտի: 9 զանէծս եւ բամբասանս արկանէ ի վերայ նորա. 8 եւ ստանայ գնա իւր թշնամի տարապարտուց, 9 եւ փոխանակ մեծարանաց անարգանս: 12 Յաղագս պատուիրանին աւգնական լեր աղքատի, եւ յողորմութենէ մի ունայն գնա արձակեր: 13 Կորո զարծաթ վասն եղբար եւ բարեկամի, եւ մի ժանգակեր լիցի ընդ կորուստ վիմաւ: 14 Զգանձս տուր չքաւորաց ըստ պատուիրանի, 17 եւ պաշտպան լիցի քեզ յերեսաց թշնամոյն: 19 Այր բարերար երաշխաւոր լիցի բարեկամի. 20 եւ զշնորհ երաշխաւորութեան նորա մի մոռանար, զի նա ետ զանձն փոխանակ քո: 24 Երաշխաւորութիւն զբազումս կորոյս՝ եւ եհան ի բարւոյ. 25 եւ մոլորեցոյց զնոսա յազգ աւտար: 26 Յերաշխաւորութիւն մեղաւորի մի անկցիս, եւ չարայաւժարն մտցէ ի դատաստան նորա: 28 Սկիսքն կենաց մարդկան՝ ջուր, հուր, հաց, եւ հանդերձ, եւ

տուն որ ծածկէ զանարգանս: 29 Լաւ են կեանք աղքատին ընդ յարկաւ փայտից իւրոց քան զսրահս մեծամեծս յաւտար սեղանոյ: 30 Ձմեռն եւ զփոքրն յականէ մի փորձէր: 31 Կեանք չար է փոխել տանէ ի տուն, եւ ուր պանդխտեցիս՝ ոչ գտցես համարձակութիւն: 32 Թէպէտ ջանաս եւ վաստակես՝ անազուտ է եւ ի վերայ այսր ամենայնի չար բանս լսես, 34 եթէ. եկ ել ի տանէ այտի. պարապեցո զտունդ յորում ես, զի եղբայր սիրելի եւ բարեկամ եկեալ է: 35 այս ծանր է մարդոյ լսել՝ որոյ միտք իւր առ իւր է. զի պախարակեաց զնա կենդանւոյն, եւ զտառապանաւք կեանս նորա մատն արար բազմաց:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Լ.

Բան խրատական յաղագս բարեկամաց եւ որդւոց:

1 Որ սիրէ զորդի՝ յաճախեցէ ի վերայ նորա գան: 2 Որ խրատէ զորդի՝ շահեսցի զնա, եւ ի մէջ բարեկամաց փառաւորեսցի: 3 Որ ուսուցանէ զորդի՝ նախանձաբեկ առնէ զթշնամիս, եւ առաջի բարեկամաց ցնծացէ: 4 Մեռաւ հայր նորա՝ եւ չէ մեռեալ, զի նման իւր եթող յաշխարհի: 5 Ետես նա զկեանս իւր՝ եւ ուրախ եղեւ, եւ ի վախճանի իւրում ոչ տրտմեցաւ: 6 Առաջի թշնամեաց եթող վրէժխնդիր, եւ առ բարեկամս շնորհս հաստատեաց: 7 Խնամէ զորդի՝ եւ պատեալ զվեր նորա: 8 Ձի թերավարժ՝ ելանէ խիստ, եւ որդի ընդարձակ՝ ելանէ ըստ խրատ: 9 Մի սովորեցուցանէր զնա լինել՝ զի մի տրտմիցիս: 10 Եւ մի քծնիր ընդ նա, զի մի մրուր տացէ նա քեզ. եւ ի վախճանի գանալից առնէ: 11 Ի մանկութեան զորդի քո մի համարձակեցուցանէր, եւ զվնաս սգիտութեան նորա մի ընդ վայր համարիր: 12 Մինչ դեռ տղայ իցէ՝ զպարանոց նորա խոնարհեցո, 13 զի մի յանարգութիւն նորա անկցիս: 14 Լաւ է աղքատ հլու յարբանեկել իւրում ըստ կարի, քան մեծն չարագանեալ ի մարմին իւր: 15 Ողջութիւն եւ բժշկութիւն քան զոսկի լաւ է եւ քան զմեծութիւն բազում:

Բան խրատական յաղագս կերակրոց:

16 Ոչ է մեծութիւն լաւ քան զմարմնոյ ողջութիւն, եւ չիք այլ ուրախութիւն սրտի: 17 Մահ լաւ է քան զկեանս դառնութեամբ: 18 Եւ որպէս խորտիկք յարինեալ դնելով ի վերայ գերեզմանի, 19 այնչափ են ողջակեզք եւ զոքք կոոց առաջի: Ձի որ զայս արացէ՝ աչաւք տեսանէ զի ոչ ուտէն, 20 եւ նա լայ եւ յոգոց հանէ: 21 որպէս ներքինի զի զիրկս արկանէ զկուսի՝ եւ ոչ յագի: 22 Տրտմութեան մի տար զանձն քո, եւ ի խորհուրդս մի նեղեր զքեզ: 23 Կեանք մարդոյ ուրախութիւն սրտի: 24 Ձտրտմութիւն ի բաց արա ի քէն, 25 զի չիք ինչ աւգուտ ի տրտմութենէ: 26 Սրտմտութիւն եւ նախանձ նուազեն յաւուրց: Եւ յառաջ քան զժամանակ հասուցանէ հոգք զձերութիւն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԳ.

16 Եղէ եւ որպէս ճռաքաղ զհետ կրթողաց՝ 17 եւ լցայ արհնութեամբ Տեառն իբրեւ զհնձան կոխողի: 18 Հայեցարուք եւ տեսէք՝ զի ոչ ես ինձ միայն վաստակեցի, այլ ամենեցուն որ խնդրեն զիմաստութիւն: 19 Լուարուք ինձ իշխանք ժողովրդոց, եւ առաջնորդք՝ ունկնդիր լերուք: 20 Մի տայք իշխանութիւն կնոջ եւ որդւոց՝ եղբար եւ բարեկամի ի կենդանութեան ձերում: 21 Մինչ դեռ կենդանի ես՝ մի փոխանակեր զքեզ ամենայն մարդոյ: 22 Լաւ է քեզ զի որդիքն քո զքեւ գայցեն, քան թէ դու հայիցիս ի ձեռս նոցա: 23 Յամենայն գործս մի լինիր առաւել, եւ մի տար բամբասանս փառաց քոց: 25 Բիր եւ բեռն՝ եւ բուտ իշոյ, հաց եւ գան՝ եւ գործ ծառայի: 26 Ձայրացիր նմա գանիւ, եւ գտցես հանգիստ: 27 Լուծ եւ փոկ զպարանոց ամբարտաւանից խոնարհեցուցանեն, 28 եւ զծառայ չարագործ տանջանք եւ կապանք: Ի գործ կացո զնա՝ զի մի յուլասցի ի մարմին իւր: 30 Եւ առանց իրաւանց մի ինչ գործեր, 31 այլ ընկալջիր զնա իբրեւ զանձն քո:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԴ.

5 Դիւթութիւնք եւ հմայք եւ երազք 6 զմիտս անմտաց զարթուցանեն: 7 Զի բազումք խաբեցան յերազոց, եւ անկան ի յուսոյ Տեառն: 8 Աւրէնք առանց ստութեան կատարեսցի, եւ իմաստութիւն հաւատարմաց կատարեալ լիցի: 9 Այր հանճարեղ ծանեալ բազում բանս, եւ իմաստութիւն առակեցաւ ի նմանէ:

Յաղագս անաւգուտ պատարագաց:

21 Ողջակէզ յապիրատութենէ՝ պատարագ արհամարհեալ, 23 զի ոչ ընդունի բարձրեալն զպատարագս ամբարշտաց: Եւ ոչ ի բազմութիւն ողջակիզաց նոցա քաւէ զմեղս նոցա: 24 Որ մատուցանէ ողջակէզս յընչից աղքատաց, այնպէս է՝ որպէս գենու ոք զորդի յանդիման հաւր: 25 Հաց կարատութեան կեանք աղքատաց, եւ որ զրկեն զնոսա՝ արիւն նոցա ի գլուխս նոցա: 26 Սպանող է ընկերի իւրում որ հատանէ զկին նորա. 27 ընդ արիւնահաւսս համարեսցի՝ որ հատանէ զվարձկանի վարձ: 28 Զի՞նչ աւգուտ գործեն, բայց աշխատութիւնն. 29 զի մին աւրինէ՝ եւ միւսն անիծանէ, ո՞յր ձայնի լուիցէ Աստուած. 31 այսպէս է մարդ՝ որ պահէ վասն մեղաց, եւ դարձեալ դառնայ անդրէն ի նոյն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԵ.

1 Որ պահէ զաւրէնս՝ յաճախէ ի պատուիրանս. 3 եւ որ առնէ զողորմութիւն՝ նուիրէ Տեառն արինութիւն: 4 Հաճոյ է Տեառն մեկնել ի չարէ, 5 եւ փրկութիւն ոգւոց՝ ապրել ի գեհենէ: 9 Պատարագ առն արդարոյ ընդունելի է, եւ յիշատակ պատարագաց նորա մի մոռացի: 10 Պաշտեա զՏէր յակն առատութեան, եւ մի գձուձ առնէր զպտուղ ձեռաց քոց: 11 Յամենայն տուրս քո զուարթ կալ զերեսս, եւ ուրախութեամբ պաշտեա զտասանորդս: 15 Մի հայիր ի պատարագս անարինաց, զի Տէր ինքն դատաւոր է, եւ ոչ է ակնառութիւն առաջի նորա: 16 Զաղաւթս զրկելոյն լսէ վաղվաղակի, 17 եւ ոչ արհամարիէ զայրին եւ զորքն՝ յորժամ սփռէ զաղաւթս իւր առաջի նորա. 23 եւ զհասակս անողորմից խորտակեսցէ. եւ զբազմութիւն ամբարտաւանից ջնջեսցէ: 26 Իբրեւ զի գեղեցիկ է ողորմութիւն ի ժամանակս նեղութեան՝ որպէս անձրեւ ի ժամանակս երաշտութեան:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԶ.

Յաղագս հայցողական խնդրուածոց:

1 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած ամենայնի, եւ հայեաց ի մեզ: 2 Արկ զահ քո ի վերայ ամենայն հեթանոսաց. 3 ամբարձ զձեռն քո ի վերայ ազգաց աւտարաց: 5 Զի ծանիցեն զքեզ՝ որպէս եւ մեք ծանեաք, զի ոչ է այլ Աստուած բաց ի քէն Տէր: 6 Դարձո զսքանչելիս՝ 7 եւ փառաւորեա զաջ քո: 8 Զարթո զսրտմտութիւնս քո, եւ հեղ՝ զբարկութիւն քո, 9 բարձ զհակառակորդն՝ եւ ջնջեա զթշնամի: 10 Ճեպ տուր ժամանակի, եւ յիշեա զդատաստան: 11 Ի բարկութիւն հրոյ սատակեսցի թշնամին: Եւ որ չարչարեն զժողովուրդ քո՝ զտցեն զկորուստ ապականութեան: 12 Խորտակեա զգլուխս չար իշխանաց, որք ասեն՝ չիք այլ ոք բաց ի մէնջ: 13 Ժողովեա զգրուեալ ազգս Յակոբայ՝ զի քո են Տէր, եւ զքեզ արինեսցեն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԱ.

Յաղագս ցնորից հոգոց:

1 Տրտմութիւն մեծ՝ մաշէ զոսկերս. 2 եւ հոգք տրտմութեան մերժէ զննջել: Հիւանդութիւն ծանր արթուն առնէ ի քնոյ: 3 ճանացաւ մեծն ժողովել ինչս, եւ ի հանգստեան իւրում յագեցաւ փափկութեամբ: 4 ճանացաւ աղքատն ի նուագել կենաց իւրոց, եւ ի հանգստեան իւրում կարատեալ գտաւ: 5 Որ սիրէ զոսկի՝ ոչ արդարասցի, եւ որ երթայ զհետ անաւրէնութեան՝ ապականեսցի: 6 Բագումք ի կորուստ մատնեցան վասն ոսկոյ, եւ եղէ կորուստ նոցա առաջի նոցա: 8 Երանի մեծատան որ գտանի անարատ, եւ զհետ ոսկոյ ոչ մոլորեսցի: 14 Ակն մարդոյ չար է, 16 արդ՝ յի՞նչ եւ հայեսցի նա՝ մի ձգեր զձեռն քո: 18 Խորհեա դու բարի անձին քում, զնոյն կամեաց եւ ընկերին: Զի եթէ դու բարի կամիս քեզ՝ եւ այլոց չար ժամանակ տացէ քեզ Տէր եւթնպատիկ չար, զի դու ընկերին բարի ոչ կամեցար: Առն անմտի եւ հաց քուլեփի միտս մի դներ, եւ խրատու իմաստութեան հաւանեա: Որ իմաստուն է եւ խաղաղարար, յամենայն ժամ ցանկայ տեսանել զնա: Մարդ որ յաղմուկ սովորէ՝ սատանայի նմանէ, զի սատանայ բարի ոչ լինի՝ եւ ոչ մարդն այն խաղաղարար: Հան զնա ի միջոյ՝ եւ խաղաղացիր ի նմանէ, զի այլք որ չգիտէին զինքն՝ զհտասցեն, եւ զքեզ ոչ պարսաւեսցեն, եւ հալածեսցեն զնա քաղաքէ ի քաղաք. մինչեւ վախճանին նա ուր ոչ գիտէ: Ո՞րդեակ՝ առն անմտի հանդիպեցայ ես՝ եւ շատ տագնապեցայ ի նմանէ, զի էր ծառայ սիրուն եւ հաւատարիմ, եւ դառնութեամբ խաւսէր բերան նորա. եւ զխաւսս անձին իմոյ՝ եւ զընկերի արդար ամուսնոյ՝ պատմէր առաջի թշնամեաց յայսն եւ ի կատականս: Իմաստուն բանիւք խրատեցի զնա եւ ոչ լուաւ, հատուցի նմա զան՝ եւ հաւանեցաւ: Լաւ է առն մորոսի բիր գլխոյն, քան բարձս փետրալիցս, զի իմաստութեամբ ոչ խրատի. մի յապաղեր տալ նմա զաւգուտ նորա. զի թէ վաղ եւ անագան՝ այսու խրատեսցի նա: 26 Լուր ինձ որդեակ՝ եւ մի անարգեր զիս, եւ ի վախճանի գտցես զբանս իմ:

Յաղագս արիական գործոց, եւ այլոց խրատուց:

27 Լեր դու կայտառ ի գործս քո, եւ հիւանդութիւն քեզ ոչ հասցէ: 28 Լեր հացիւ առատ՝ եւ զովեսցեն զքեզ մարդիկ հաւատարիմ: Ամենայն մարդ՝ մարդ է, բայց դու ընտրեա զպիտանին՝ որ ի ժամանակի նեղութեան աւզնեսցէ քեզ. եւ զհաց քո լիով տուր նմա, եւ լեր կարատելոց սեղան, եւ արհնութիւն քո ի նոցանէ հասցէ յամենայն տեղիս: 30 Առ զինուով մի զայրանար, զի բագումք կորեան ի զինուոյ: 38 Դառնութիւն սրտի՝ զինի անչափ: ցնծութիւն եւ ուրախութիւն սրտի՝ զինի սակաւ: 41 Մի կշտամբեր զընկեր քո ի զինարբուս, 42 եւ բանս նախատանաց մի ասեր ընդ նմա, զի մի զինուով չարիք մտցեն ի ձեզ՝ եւ սատակիցիք ի միմեանց:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԲ.

1 Ո՞րդեակ՝ թէ գլուխ իցես բազմաց՝ մի հպարտանար ի վերայ նոցա. լեր դու իբրեւ զմի ի նոցանէ. 2 եւ հանապազ խնամեա զնոսա, եւ նոքա զանձինս իւրեանց ի մահ դիցեն ի վերայ քո: Եւ զպարգեւս խոստման քո մի պակասեցուցաներ ի նոցանէ. 3 հոգ տար նոցա ի սեղանս, եւ զուրախութիւն նոցա քեզ համարեա: 4 Խաւսեա դու իբրեւ զծեր՝ զի վայել է քեզ հաստատութեամբ իմաստութիւն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԳ.

4 Եւ զյայտնութեամբ պատասխանին յառաջ պատրաստեա զի ամենեցուն լսելի լիցի:

Յաղագս անմիտ մարդոց, եւ պէսպէս խրատուց:

5 Ո՞րդեակ՝ անիւ սայլի է գութ մորոսաց, եւ իբրեւ սեռն շրջի խորհուրդ նոցա: 15 Հակառակ է չարն բարւոյ, որպէս կեանք մահու: Եթէ հնար իցէ մարդոյ՝ զչարն ասիցէ, եւ ողորմութիւն տացէ անձին իւրում ի ժամ մահու:

9 Ի նենգաւոր խորհրդակցաց պահեա զանձն քո. 7 եւ ընդ այնոսիկ մի խորհիր դու, որ ընդ ակամբ նայիցին ի քեզ, այլ եւ ի նախանձաւորաց քոց թագուծիր զբանս քո: Մի ընդ առն ամբարշտի՝ վասն աստուածպաշտութեան, եւ մի ընդ առն անիրաւի՝ վասն արդարութեան: 12 Մի ընդ առն վատասրտի՝ վասն պատերազմի, եւ մի ընդ առն վաճառականի՝ վասն վաճառաց փոփոխելոյ: 13 Մի ընդ առն չարական՝ վասն գոհութեան, եւ մի ընդ առն անողորմի՝ վասն գթոյ, եւ մի ընդ առն վատի՝ վասն ամենայն գործոյ: 14 Մի ընդ առն վարձկանի՝ վասն վարձուց իւրոց, մի ընդ վատ ծառայի՝ վասն մեծագործ հրամանի. ընդ այնոսիկ մի խառներ զխորհուրդս քո: 15 Այլ ընդ առն աստուածապաշտի արասցես զխորհուրդս քո. մանաւանդ եթէ ստուգեալ զիտասցես՝ թէ զպատուիրանս Աստուծոյ պահեալ է: 17 Եթէ ոչ գտցես այսպէս՝ հաստատեա դու ի քեզ զխորհուրդս սրտի քում, զի ոչ գոյ քեզ հաւատարիմ քան զնա: 19 Եւ ի վերայ այսր ամենայնի զբարձրեալն աղաչեսցիր, զի ուղղեսցէ ճշմարտութեամբ զճանապարհս քո: 20 Սկիզբն ամենայն գործոյ՝ բանք են, եւ առաջին քան զամենայն գործ՝ խորհուրդ: 21 Շաւիղք առակաց ի սիրտ, զի չորք առաջք ծագեն ի նմանէ, բարի եւ չար՝ կեանք եւ մահ: 22 Գոյ այր խորագէտ բազմաց խրատիչ, եւ անձին իւրում անպիտան: 23 Է որ ճարտարաբան լինի բանիւք՝ 24 եւ յամենայն իմաստութենէ պակասեալ գտանի, զի չէ տուեալ նմա շնորհք ի Տեառնէ, 25 եւ իմաստութիւն՝ յանձն իւր է, եւ պտուղ իմաստութեան իւրոյ ի բերան իւր հաւատարիմ: 27 Այր իմաստուն լցցի արիւնքութեամբ, եւ երանեսցեն նմա բազումք՝ որ հային ընդ նա. 29 եւ անուն նորա կեցցէ յաւիտեան: 32 Ո՞րդեակ՝ մի ազահեր դու յամենայն փափկութիւնս քո, եւ մի շռայլիւր դու ի պէսպէս խորտիկս, 33 զի ի բազում խորտկաց մտանենցաւք: 34 Յազահութենէ բազումք մեռան. իսկ որ զգոյշ լինի անձին իւրոյ՝ յաւելու ի կեանս:

1 Պատուեա զբժիշկ ի պէտս անձին քո, զի եւ նա յԱստուծոյ արարեալ է: 2 Բայց բժշկութիւն ի բարձրելոյն է: 15 Է ժամանակ՝ զի ի ձեռս նոցա է բժշկութիւն քեզ: 14 զի եւ նոքա զՏէր աղաչեսցեն՝ զի յաջողեսցի գործ նոցա: 16 Ի վերայ մեռելոյ իջոյ արտասուր՝ եւ մի արեամարիւր զգիր հրամանի նորա. 18 եւ կաց ի սուգ ար մի կամ երկուս. եւ մխիթարեսցիր ի տրտմութենէ: 19 Զի ի տրտմութենէ բազում անգամ եւ մահ լինի, եւ տրտմութիւն սրտի կարկամեցուցանէ ի զարկութենէ: 21 Ի բաց արա ի քէն զտրտմութիւն. 22 եւ մի մոռանար՝ զի դարձ քո անդրէն է. 23 զի նա այսար՝ եւ դու վաղիւն երթայցես: 24 Ի հանգստեան մեռելոյն հատո նմա զյիշատակ նորա:

Յաղագս արուեստից մարդկան եւ խրատուց:

26 Զի՞նչ իմաստնանայ այր մաճակալ, եւ կամ պարծի ի փայտ խթանի իւրոյ: Եւ այս է գործ նորա, եզինս վարել՝ եւ անդէն մնալ առ նոսա: Պատգամք նորա ի մէջ որդւոց ցլուց: 27 եւ տքնութիւն նորա ի մէջ զուարակաց. եւ սիրտ նորա զանկեալ զակասիւք: 28 Այսպէս ամենայն հիւսն եւ ճարտարապետ, որ դրաւ զքանդակեալ պատկերս, եւ ստեղծանեն զկերպարանս. միտք իւր տացէ նմանութիւն պատկերի, եւ տքնութիւն իւր գործ կատարէ: 29 Այսպէս դարբին առ սալ՝ եւ զննէ զշանթս դատարկ երկաթոյ. 30 մրրիկ հրոյ հալէ զմարմին նորա, եւ ձայն ուռան իւլացուցանէ զականջս նորա: 31 Սիրտ նորա տացէ կատարումն գործոց իւրոց: 32 Սոյնպէս եւ բրուտն՝ որ նստի ի վերայ գործոյ իւրոյ, եւ ամփոփեալ ընդ ոտիւք իւրովք շարժէ զանիւն. որ հանապազ ի հոգս կայ վասն գործոյ իւրոյ, եւ յարգի է ամենայն բան նորա: 34 Կատարեալ է սիրտ նորա առողջութեամբ, եւ տքնութիւն նորա սրբէ զբոլ նորա: 35 Ամենեքեան սոքա ի ձեռս իւրեանց յուսացան, եւ իմաստնացան ի գործս իւրեանց. 36 եւ առանց սոցա ոչ շինեսցին քաղաքք բնակչաւք իւրեանց: 37 Բայց յաթոռս դատաւորաց մի նստցին, 38 եւ զիրաւունս եւ զխրատ մի յայտնեսցեն. 39 այլ աղաւթք նոցա ի գործ ճարտարութեան իւրեանց:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԼԹ.

Յաղագս իմաստութեան եւ պէսպէս խրատուց:

1 Իմաստութիւն զամենայն խոր բան քննեցէ, եւ մարգարէութիւն ստեպ արասցէ: 2 Ձպատգամս անուանի արանց պահեցէ, 3 եւ յառակս արինաց նոցա շրջեցի: 6 Ձսիրտ իւր տացէ կանխել առ Տէր, եւ առաջի բարձրելոյն 7 բացցէ զբերան իւր. եւ քաւեցին մեղք նորա: 10 Ձբանս անհաս քննեցէ, 11 եւ զխրատ վարդապետական յայտնեցէ, եւ հանապազ յարէնս կտակարանաց Տեառն պարծեցի: 12 Ձիմաստութիւն նորա տեսցեն բազումք, եւ յաւիտեանս յաւիտենից արինեցեն զնա. 13 եւ անուն նորա կեցցէ՝ եւ մի ջնջեցի յիշատակ նորա: 17 Լուարուք ինձ որդիք սուրբք՝ եւ բղխեցէք զծաղիկս վարդի տնկեալ ի գնացս ջուրց: 19 Արինեցէք զՏէր յամենայն գործս նորա, 20 յերգս շրթանց՝ եւ ի քնարս ձայնից: 19 Տուք անուան նորա մեծ վայելչութիւն. 25 զի յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս հայեցաւ, եւ ոչ ինչ է զարմանալի յաչս նորա: 27 Արինութիւն նորա իբրեւ գետք ծաւալեցան, 28 տոյնպէս բարկութիւն նորա զհեթանոսս ժառանգեցէ: 31 Սկիզբն ամենայն պիտոյից մարդկան՝ ջուր եւ հաց, հուր՝ եւ երկաթ, կաթն եւ մեղր, գինի եւ ձէթ. յարկ եւ ձորձ: 32 Այս ամենայն բարեգործաց ի բարիս՝ եւ անսրբոց ի չարիս: 34 Ձսրտմտութիւն արարչին կարճեցեն 35 հուր եւ կարկուտ՝ սով եւ մահ: 36 եւ այս ի վրէժխնդրութիւն եւ ի սատակումն ամբարշտաց: 38 Ահա զայս ամենայն խորհեցայ ի միտս իմ, եւ գրով արարի զամենայն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ Խ.

1 Ձխաղս կատականաց եւ ծաղու տուեալ է ի մարդիկ, բայց յարէնս իւր եւ ի պատգամս բերանոյ: Ձի եւ ծանր լուծ եղ ի վերայ աղամային ծննդոցս: Ձի յելանել մարդոյ յարգանդէ մաւր իւրոյ՝ փութով դարձցի առ մայրն ամենեցուն:

Յաղագս անպիտան նախանձու, եւ պէսպէս խրատուց:

2 Խորհուրդ չարութեան մինչեւ յաւր կատարածի. 3 ի փառաւորէ որ նստի յաթոռ փառաց՝ եւ մինչեւ ցայն որ նստի փոխանակ բարձի ի վերայ մոխրոյ: 4 Նախանձ եւ գրգռութիւն եւ խռովութիւն եւ ոխութիւն 5 եղծանէ զգիտութիւն ի քուն զիշերոյ: 18 Կեանք բաւականանայ ի գործս ձեռաց բարեաց: 19 Եւ շինուած քաղաքաց զանուն քո հաստատեն: եւ քան զսոսա զերկոսին լաւ համարեալ է կին անարատ: 20 Գինի եւ երգ արուեստականաց ուրախ առնեն զսիրտ, եւ քան զերկոսին զսոսա սէր իմաստութեան: 22 Ի շնորհս եւ ի գեղեցկութիւն ցանկայ ակն, 23 եւ քան զսոսա զերկոսին՝ կին զուարթ: 25 Արծաթ եւ ոսկի 26 բարձրացուցանեն յոյժ. բայց քան զսոսա զերկոսին երկիւղ Տեառն:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԽԱ.

Յաղագս մահու եւ պէսպէս խրատուց:

1 Ո՞վ մահ՝ որպէս զի դառն է յիշատակ քո մարդոյ խաղաղացելոյ ի վերայ ստացուածոց իւրոց: 3 Ո՞ մահ՝ զի գեղեցիկ են դատաստանք քո, կարատելոյ առն, եւ նուաղելոյ ի զաւրութենէ: 5 Այս դատաստանք ի Տեառնէ ամենայն մտեղեաց: 6 Իսկ արդ՝ զի՞ յապաղես ի կամաց բարձրելոյն: 8 Գարշ եւ պեղծ են ծնունդք մեղաւորաց: 9 Որդւոց մեղաւորաց կորիցէ ժառանգութիւն: 10 զհայր ամբարիշտ եւ որդիք բամբասեն: 11 Վա՛յ ձեզ մարդիկ ամբարիշտք՝ որ թողէք զաւրէնս Աստուծոյ բարձրելոյն: 17 Խրատ խաղաղութեան պահեա որդեակ, 16 եւ անուն բարի յաւիտենական:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԽԲ.

8 Առաջի ամենայն կենդանեաց փորձ եւ ընդիր գտջիր: 9 Դուստր՝ հաւր ի ծածուկ տքնութիւն է: 11 Ի վերայ լրբագոյն դատեր հաստատեալ պահպանութիւն. 12 եւ ի մէջ կանանց մի յաճախեր. 13 զի ի հանդերձից ելանէ ցեց, եւ ի կանանց չարիք: 14 Լաւ է չարութիւն առն՝ քան զբարութիւն կնոջ: Գեղեցկութիւն դիմաց կնոջ ի յանս իւր ծանիցի. եւ կին ամաւթածու՝ ի նախատինս:

Յաղագս արարչական հրամանի Տեառն, եւ պէսպէս խրատուց:

15 Յիշեցի զգործս Տեառն, եւ որ ինչ տեսի պատմեցից: Ի հրամանս Բանի Տեառն գործք իւր, եւ եղեն կամք նորա եւ կատարեցաւ: 19 Գիտաց Տէր զամենայն միտս, եւ հայեցաւ ի նշան յաւիտենից: Յայտնէ զծածուկս գաղտնեաց, 20 եւ ոչ ծածկեցաւ ի նմանէ ոչ բան եւ ոչ խորհուրդ. 23 եւ ամենայն գործք իւր ցանկալիք են: 26 Հաստատեաց նա զբարիս, եւ ո՛վ յագեցցի պատմել զփառաց նորա:

ԳԻՐՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Գլուխ ԽԳ.

9 Ի հաստատութիւն երկնից 10 զարդ են աստեղք, եւ զաշխարհս լուսաւորէ Տէր ի բարձանց: 12 Հայեաց յաղեղն որ յամպս՝ եւ ւարհնեալ զարարիչն նորա, որպէս զի գեղեցիկ է լոյս փառաւորութեան իւրոյ: 13 Ձեռք բարձրելոյն հաստատեաց զխորանս երկնից: 17 Ի հայելն նորա լերինք հալեցցին, եւ ի կամս նորա հնչէ հարաւ: 18 Ձայն որոտալոյ իւրոյ կշտամբէ զլերինս, եւ մրրիկ հիւսիսոյ նորա կուտէ զհողմս: 19 Եւ իբրեւ զթռչունս թռուցեալ արկանէ տարափ. եւ իբրեւ զժողովս բանակաց մարախոյ դնէ զնա յերկրի: 20 Գեղեցկութիւն սպիտակութեան նորա խողտէ զաչս, եւ ընդ բերել նորա զարմանայ սիրտ: 21 Եւ զեղեամն իբրեւ զաղ ցանեալ յերկրի: Եւ իբրեւ սառուցանէ՝ առնէ իբրեւ զտէգ նիզակաց: 26 Եւ որ իջանեն յանդունդս նաւուք ի ծով, պատմեն զսասկութիւն նորա: Եւ մեք ի լուր ականջաց մերոց զարմանամք: 31 Ահարկու Տէր մեծ եւ ահեղ յոյժ: 32 Ի փառաւորել զՏէր բարձր արարէք զբարբառ ձեր՝ որչափ եւ իցէ կար ձեր: 36 Զի շատ եւս քան զայս կան ծածկեալ խորհուրդք՝ եւ սքանչելիք: Զի սակաւ ինչ տեսաք մեք ի գործոց նորա, եւ պաշտանէից իւրոց տուեալ է իմաստութիւն:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ԲԱՆՔ ՍԻՐԱՔԱՅ:

ԽԱԻՍՔ ՍԻՐԱՔԱՅ

Միտք հնազանդ եւ որկոր պարկեշտ՝ փառք են մարդոյ. իսկ ազաւիքն նման են անաւթոյ ծակի որ ոչ լնու: Այր նախանձոտ յիւրոց մտացն այրեցցի. իսկ պարզամիտքն նման են մրտենոյ որ յարածամ կանաչի: Հարսանիք եւ ուրախութիւն նախանձոտի եւ կեղծաւորի լալիս լինի նմա: Յորժամ կերիցէ այր չար եւ կեղծաւոր մեղր՝ զդառնըճի առցէ զհամ: Հաշին եւ հալին արք ամբարիշտք ի միտս իւրեանց: Այր նիւազ եւ գուճ թէպէտ եւ ունիցի գանձս բազումս, եւ ականս պատուականս, այնպիսին աղքատ է. եւ բաժին յընչից իւրոց՝ խոզան մի հասցէ նմա թոշակ. եւ ի գուր ծովածուփ լինիցի: Իսկ առատաձեռնից գովասացիկքն բազում են քան զաւագ ծովու, եւ սիրտ նորա մի տրտմեցցի: Իսկ ընդ վայրաճախքն եւ բոզից առատաձեռնքն փութով եղծանին: Դանգի միոյ ծախք ի պատշաճն ժամու բազում ոսկոյ ունի գովութիւն: Եւ որ յանդէպն ծախիցէ հազար դահեկան՝ դանգի մի պղնձոյ համարեցցի: Զերեսս մարդահաճոյից եւ կեղծաւորացն ոչ տեսանես կարմրացեալ. այլ իբրեւ զբանջար խորշակահար լեալ: Զաւրութիւն հսկայից եւ ըմբշաց յոյժ են, բայց որ զբարկութիւն անձանց իւրեանց եւ զցանկութիւն արգելուն եւ պատերազմին ընդ միտս իւրեանց, այն է սաստիկ ուժ եւ զաւրութիւն: Որ աղքատ են ընչիւք՝ ի ծառայից եւ յաղախնեաց իւրեանց անարգեալ լինին, եւ ի հրապարակս ոչ ընդունին զպատիւ. եւ ի դրունս թագաւորաց ոչ մեծարին: Դուստր անզգամ, նա տայ քարշել զմայր իւր՝ եւ անարգել եւ այպանել. իսկ պարկեշտն լաւ է քան զեւթն որդի: Զայր

անագորոյն եւ զամբարիշտ ոչ ցածուցանէ՝ յորժամ մեռեալ տեսանիցէ զընկեր իւր: Շուրթն ցոփ եւ լեզու հպարտ ոչ ճանաչէ ի պտղոյ խաղաղութեան եւ արդարութեան. լեզու ողորք եւ շուրթն քաղցր՝ զմեծ պարգեւաց ունի զտեղի: Խորհուրդ անկեալ ի փորամոլն, այնպէս է՝ որպէս կրակ ի կերպասի: Որ ծիծաղելով գործէ զչարիս՝ նմանեալ է լերդաբեկին ծաղերն: Ամբարիշտն նման է քարի՝ որ դառնացուցանէ զկերակուրսն, եւ վնաս առնէ ստամոքսացն. նոյնպէս եւ չարիք մարդոյ որ վարին նովաւ: Ոչ որ խնդայ ընդ մահ մարդոյ՝ բայց միայն յափշտակողն որ բազում խնդութիւն լինի: Եթէ դիցես աստեղատանց գործիք եւ արդարաց որոգայթ. իսկ մեղաւոր յիւրոց ձեռաց ըմբռնեսցի: Մեղս եւ արդարութիւն որպէս պղնձալից արծաթ ոչ գործեսցի, եւ իբրեւ զհուր եւ զփայտ աւտար են ի միմեանց: Վատն ոչ տարցէ ի կատար զգործ պատերազմի. իսկ քաջն թէպէտ եւ սիրէ զխաղաղութիւն՝ ոչ տկարանայ: Զգեղ պատուական ապականէ բարկութիւն: Նման է պակշոտն թմբեալ գայլոց: Զխրատուն արմատն դառն ասացին եւ զպտուղն քաղցր. բայց թէ կամիս իմաստուն լինել՝ ծանիր զժամանակն: Որք զերդումն կամուրջ համարին՝ յանուրջ խորս ընկղմեսցին. եւ վայ որ անցանէն ընդ այն կամուրջ: Յոր կողմն դարձցի այր աստուածասէր եւ իրաւարար՝ արեւ քաղցր ծագեսցի երեսաց նորա: Վայ գնացելոյ զհետ նանրութեան, զի նմանեցաւ նա հովանոյ մարդոյ. եւ որ ընդդէմ երթայ ցանկութեանցն անձին, նա տայ փրկանս հոգւոյն իւրոյ: (Վնաս ի լեզուին՝ կառափի զլուխն, եւ ջարդին ծնաւորն): Անմտին երկաթ եւ պղինձ՝ ոսկի ընտիր թուեսցի. եւ անձնահաճքն ստէպ ամաչեսցեն: Լեզու յանդիմանախաւս եւ ժանդ՝ զառատութիւն ձեռաց արհամարհել տայ իսկ լեզուք ճշմարիտք՝ ի հրապարակս ոչ լքանին: Երեսաց սուտ վկայի թէ միտ դիցես յայտնի ստութիւնն: Եթէ մտցես յեկեղեցի, լեզու շան մեռելոտոյ եւ լեզու սուտ ընդունին ի հրապարակս. որ իմաստունն է՝ է կնիք անլուծանելի: Նենգաւորն թէպէտ եւ ազատ իցէ՝ պոռնկորդի իցէ: Ծառայ միամիտ՝ ազատ անգին: Հարաւային հողմն ոչ գայցէ նենգաւորին գարնանն: Այր ոխակալ նման է հրոյ՝ տաճար բարկութեան: Որդի անհնազանդ՝ նա տայ սիրել զորդի աղախնոյ: Որդիք նենգաւորաց թէպէտ եւ միամիտք իցեն՝ զբարութիւն ոչ ժառանգեն: Որ նստի ընդ իմաստունս՝ գովի յիմաստնոց իսկ որ կցորդ լինի անմտաց՝ դիւրաւ անմտացի: Որ թողու զորդի իւր գնալ ըստ կամս անձին իւրոյ՝ նա ատեայ գնա: Ի տանէ անաւրինաց խորշին արդարք, եւ ոչ լուծանեն զքաղց իւրեանց. իսկ անաւրէնք յագեսցին ի տանէ մեղաւորաց: Ճանապարհք որ թուի միոյն ուղիդ, եւ բազմաց թիւր, եղուկ որ գնայ ընդ նա: Եթէ որ ծիծաղեսցի յանդուգն՝ թողցէ մասն ինչ լալոյ: Զայր պարզամիտ ամենայն որ խաբէ: Որպէս յուզես արկչաց գանձից քոց կշռոց ամուրս, յուզես եւ խաղաղութիւն խորհրդակցի քո, եւ պատուես գնա: Մեղք մահաբերք թափի ի բժշկաց ճարտարաց, եւ կաշառառուաց անձինք անբժշկելի եղիցին: Որպէս հալի այծեամն առաջի առիւծոյ, այնպէս եւ մեղք առաջի ողորմութեան: Որ ոտն հարկանէ ընկերին՝ մի մոռացի զդարձ փոխարինի նորա: Թշնամոյ քո մի յաճախեր թշնամութիւն, այլ թողցես տեղի սիրելութեան նորա: Սիրելոյ քո եւ բարեկամի զամենայն զանձս խորհրդոց քոց մի բացցես: Մեծ պատրաստութիւն լինի ի հրապարակս ի լուռ մարդոյ, դնեն ունկն առ հասարակ ամենեքեան յորժամ խաւսեսցին: Զի եթէ խաւսելն ընդ արծաթոյ համարեսցի, լուռ կալն ընդ ոսկոյ է: Ոչ է պարտ յարիլ ի տուն բոգանոց: Ոչ դադարէ պատճառ դնել զԱստուած այր անմիտ եւ ամբարիշտ: Լաւ է իմաստուն թշնամի քան զանմիտ սիրելի: Եթէ շաւշափեսի շուք կամ ըմբռնեսցի արեւ, ապա եւ աւգտեսցի ապաշաւանք անցեալ գործոց: Որ ապստամբէ ի Տեառնէ Աստուծոյ, որ ճանաչէ գնա, յարուսցէ նմա կոփիչ՝ որ ոչ ճանաչէ զՏէր Աստուած: Հարքացկոտ սիրելիք անհաստատ թշնամիք, բազմաց խորհրդովք ճապաղեալք: Մի յաճախեսցես զգուշացուցանել զայր թագաւոր, զի մի զկասկած բերիցէ զքէն չարի: Փախչի այր գուճ եւ կոծելի ի գեղքէ՝ որ յանցս ճանապարհաց է. իսկ որ առատն է՝ ոչ միայն հացիւ, այլ եւ բանիւք անուշիւք ընդունի զհիւրսն: Լեզու սուր ծառայէ մարդոյ որչափ լռէ. իսկ յորժամ խաւսիս զանպատշաճն՝ ծառայ եղեր նմա: Լեզու գազան ընտանի է ի բերան մարդոյ. իսկ յորժամ արձակէ գնա՝ ուտէ զինքն: Առն անմտի հազար բանն ոչ առնէ արդիւնս կէս բանի. իսկ իմաստնոյն կէս բանն կապէ զհազարս բանից: Որպէս երիվարաց որոգայթ են առ ի կող պաղեալք. այսպէս ոչ աւգտի զրախս եւ սաղաւարտս եթէ ազանիցի ընդ կնոջ լեզուանոյ եւ անզգամի: Եթէ ճանաչել կամիս զանձնահաճսն եւ զանմիտս՝ այսպէս ծանիր. փոյթ առ ի բարկանալ եւ տալ պարգեւս ուր չեն արժանի, եւ չմեկնել զթշնամին ի սիրելոյն, եւ ոչ պահել զբանս ի սրտի, եւ շատախաւս լինել յանպատշաճ ժամու, եւ վստահանալ յամենայն մարդ: Երկու իրք երթան որդեակ զհետ մեռելոյն զգերեզմանն, մնացիրսն եւ վերջամնացք նորա: Իսկ որ մտցէ ընդ իւր՝ այս մնացէ առ իւր, գործքն բարի կամ չար. իսկ երկուքն դառնան ի տեղիս իւրեանց, եւ մեռեալն ոչ աւգտի ի նոցանէ: Նման է մարդ ծառոյ, որպէս ջուր աւգտէ

ծառոյ՝ նոյնպէս եւ աղաւթք մարդոյ յանձին: Որպէս ճիւղք փառք ծառոց նոյնպէս եւ պահք անձին մարդոյ: Որպէս տերեւ կանաչ պայծառութիւն է ծառոց նոյնպէս եւ աղքատսիրութիւն մարդոյ. արդ՝ եթէ մի պակաս գտանի յայսցանէ՝ ծառն ոչ առնու արմատ. նոյնպէս եւ մարդ եթէ այսպիսի իր ինչ ոչ գործէ՝ ոչ ասի նմա մարդ կատարեալ: Ոչ է պարտ առն խորհրդականի զամենայն գիշերն ննջել. որոյ իշխանութիւն եւ պէտք յանձին է:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ Ա.

1 Այր ոմն էր Յաւսիդ աշխարհի որում անուն էր Յոբ: Եւ էր այրն այն ճշմարիտ անարատ, արդար աստուածապաշտ, մեկնեալ յամենայն իրաց չարութենէ մեղաց: 2 Եղեն նորա ուստերք եւթն՝ եւ դստերք երեք: 3 Եւ էին խաշինք նորայ՝ եւթն հազար. ուղտք երեք հազարք. լուծք եզանց հինգ հարեր: Եւ էշք մատակք արաւտականք հինգ հարեր: Եւ սպասք բազում յոյժ. Եւ գործք մեծամեծք էին նորա ի վերա երկրի: Եւ էր այրն այն ազնուական քան զամենայն արեւելեայսն: 4 միաբանեալ զային որդիք նորա առ միմեանս, առնէին խրախուրթին զարհանապագ. առեալ ընդ իւրեանս եւ գերեսին քորսն իւրեանց ուտել եւ ըմպել ընդ նոսա: 5 Եւ իբրեւ յանգ ելանէին աւուրք խրախութեանն, առաքէր Յոբ՝ եւ սրբէր զնոսայ. յարուցեալ ընդ առաւուտս մատուցանէր վասն նոցա զոհս ըստ թուոյ նոցա, եւ զուարակ մի վասն մեղաց ընդ ոգոց նոցայ: քանզի ասէր Յոբ՝ թէ գուցէ որդիքն իմ ի միտս իւրեանց իմացան չարութիւն զԱստուծոյ: այսպէս առնէր Յոբ զամենայն աւուրս նոցայ:

6 Եւ եղև իբրեւ արս այս՝ եւ ահա եկին հրեշտակք Աստուծոյ կալ առաջի Տեառն: Եկն եւ սատանայ ընդ նոսա յածեալ ընդ երկիր եւ շրջեալ ի նմա: 7 Եւ ասէ Տէր ցատանայ՝ դու ուստի՞ զաս: պատասխանի ետ սատանայ Տեառն, եւ ասէ. շրջեալ ընդ երկիր եւ յածեալ ի ներքոյ երկնից՝ եկեալ կամ: 8 Եւ ասէ ցնա Տէր. Նայեցա՛ր մտաւք քովք ընդ ծառայ իմ ընդ Յոբ. զի ոչ գոյ իբրեւ զնա ի վերայ երկրի, այր անարատ՝ ճշմարիտ՝ աստուածապաշտ՝ մեկնեալ յամենայն իրաց չարաց: 9 Ետ պատասխանի սատանայ, եւ ասէ ընդդէմ Տեառն. մի թէ ձրի՞ պաշտիցէ Յոբ զՏէր: 10 ոչ դու ամրացուցէր զարտաքին նորա՝ եւ զներքին տան նորա, եւ որ ինչ միանգամ արտաքոյ շուրջ զնովաւ է: զգործս ձեռաց նորա արհնեցէր, եւ զանասուն նորա բազմացուցէր ի վերայ երկրի: 11 Բայց ոչ աղէ առաքեալ դու զձեռն քո, եւ արկ յամենայն ինչս նորա. եթէ ոչ չ յերեսս իսկ արհնեսցէ զքեզ: 12 Յայնժամ ասէ Տէր ցատանայ. Ահա զամենայն ինչս նորա տամ ի ձեռս քո, բայց ի նա մի մերձենայցես: Եւ ել սատանայ յերեսաց Տեառն: 13 Եւ էր իբրեւ զարս զայս. ուստերքն Յոբա եւ դստերք նորա ուտէին եւ ըմպէին զինի ի տան երիցու եղբարն իւրեանց: 14 Եւ ահա հրեշտակ եկն առ Յոբ՝ եւ ասէ ցնա. հարկիք եզանցն վարէին, եւ էշքն մատակք արածէին առ նոքաւք: 15 Եւ եկին գերեվարք եւ գերեցին զնոսա, եւ զմանկտին կոտորեցին սրով. եւ միայն ապրեալ՝ եկի պատմել քեզ: 16 Եւ մինչդեռ նա խաւսէր, այլ հրեշտակ եկն առ Յոբ՝ եւ ասէ ցՅոբ. հուր անկաւ յերկնից՝ եւ այրեաց զհաւտսն, եւ զհովիւսն ըստ նմին արինակի եկեր. եւ միայն մնացեալ՝ եկի պատմել քեզ: 17 Եւ մինչդեռ նա խաւսէր, այլ հրեշտակ եկն՝ եւ ասէ ցՅոբ. Ասպատակաւորք ասպատակեցին ի մեզ երեք առաջք եւ պատեցան զուղտուքն՝ եւ գերեցին զնոսա, եւ զմանկտին կոտորեցին սրով. եւ միայն ապրեալ՝ եկի պատմել քեզ:

18 Եւ մինչդեռ նա խաւսէր՝ այլ հրեշտակ զայր եւ ասէր ցՅոբ. մինչդեռ ուստերքն քո, եւ դստերք ուտէին եւ ըմպէին առ երիցու եղբարն իւրեանց՝ 19 յանկարծակի հողմն մեծ եկն յանապատէ՝ եւ եհար զչորեսին անկիւնս տանն, եւ անկաւ տունն ի վերայ որդուցն քոց՝ եւ վախճանեցան. եւ միայն ապրեալ՝ եկի պատմել քեզ: 20 Ապա յարուցեալ Յոբ՝ պատառեաց զհանդերձս իւր, եւ կտրեաց զվարսս զլիտոյ իւրոյ. եւ անկեալ ի գետին երկիր եպագ Տեառն, 21 եւ ասէ. մերկ իսկ եկի եւ յորովայնէ մաւր իմոյ, եւ մերկանդամ դարձայց անդրէն: 22 Տէր ետ՝ եւ Տէր առ. որպէս Տեառն հաճոյ թուեցաւ՝ նոյնպէս եւ եղև. եղիցի անուն Տեառն արհնեալ: 23 Եւ յայսմ ամենայնի անցս որ անցին ընդ նա՝ ոչ մեղաւ Յոբ առաջի Տեառն, եւ ոչ ետ անգգամութիւն Աստուծոյ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ Բ.

1 Եւ եղև իբրեւ զարս զայս. եւ եկին հրեշտակք Աստուծոյ կալ առաջի Աստուծոյ եկն եւ սատանայ ի մեջ նոցա ընդ նոսա կալ առաջի Տեառն: 2 Եւ ասէ Տէր ցատանայ. դու ուստի՞ զաս: յայնժամ ասէ սատանայ առաջի Տեառն. սահեալ ի ներքոյ երկնից՝ եւ շրջեալ ընդ ամենայն, եկեալ կամ: 3 Եւ ասէ Տէր ցատանայ.

ապաքէն հայեցա՞ր ընդ ծառայ իմ ընդ Յոք. զի ոչ գոյ իբրեւ զնա ի վերայ երկրի, այր ճշմարիտ անարատ, աստուածապաշտ, մեկնեալ յամենայն չարութենէ. եւ տակաւին կայ յանմեղութեան. եւ դու տարապարտ խաւսեցար կորուսանել զինչս նորա: 4 Կրկնեաց անդրէն սատանայ՝ եւ ասէ ցՏէր. մորթ ընդ մորթոյ, եւ որ ինչ իցէ մարդոյ ընդ անձին իւրոյ տուժեսցի: 5 Ապա թէ ոչ՝ աղէ առաքեա զձեռն քո, եւ արկ զոսկերաւք եւ զմարմնովք նորա. եթէ ոչ չերեսս իսկ արինեսցէ զքեզ: 6 Եւ ասէ Տէր ցատանայ. ահա մատնեմ զնա քեզ, բայց միայն զոգի նորա պահեսցես: 7 Եւ ել սատանայ յերեսաց Տեառն. եւ եհար զՅոք չարչար կեղով յոտից մինչեւ ցլուխ: 8 Եւ առեալ խեցի քերէր զթարախն. եւ նստէր յաղբուս արտաքոյ քաղաքին: Եւ իբրեւ բազում ժամանակք անցանէր ի վերա: ասէ ցնա կինն իւր. Մինչեւ յե՞րբ ժուժկալեալ ասիցես՝ թէ ահա համբերեցից տակաւին՝ սակաւ ինչ ժամանակ ակն կալեալ յուսոյ փրկութեան իմոյ: Ահաւաղիկ ապականեալ է յիշատակ քո ի վերայ երկրի. ուստերք քո եւ դստերք՝ իմոյ որովայնի երկք եւ երկունք յորս տարապարտուց վաստակեցի տառապանաւք: Դու ինքնին ի զագրութիւն որդանց նստիս աւթագացեալ բացական. եւ ես մոլորեալ եւ հարկահար, տուն ի տանէ, եւ տեղի ի տեղուջէ. սպասեմ թէ ե՞րբ մտանիցէ արեգակն՝ զի հանգեայց ի տառապանաց իմոց՝ որ այժմ պատեալ են զինեւ. Աղէ՛, ասա բան ինչ ի Տէր, եւ վախճանեաց: 10 Եւ նորա հայեցեալ ընդ նա՝ ասէ. իբրեւ զմի ի կանանց անզգամաց խաւսեցար: Եթէ զբարիսն ընկալաք ի ձեռանէ Տեառն՝ չարեացս ոչ համբերիցեմք: Եւ յայսմ ամենայնի որ ինչ անցք անցին ընդ նա, ոչ մեղաւ Յոք շրթամբք իւրովք առաջի Տեառն. եւ ոչ ետ անզգամութիւն Աստուծոյ: 11 Եւ լուեալ երից բարեկամաց զչարիսն ամենայն որ հասին ի վերա նորա, եկին յիւրաքանչիւր աշխարհէ առ նա: Եղիփազ արքայ թեմնացոց. Բաղդատ բռնաւոր սաւրեցոց. Մովսիս արքայ մինեցոց: Եւ եկին առ նա միաբան միխիթարէլ եւ սփոփել զնա: 12 Եւ տեսեալ զնա ի բացուստ՝ ոչ ծանեան: Եւ բարբառեալ մեծաձայն լացին. եւ պատառեցին իւրաքանչիւր զպատմութեան իւր, եւ ցանեցին հող ի վերայ զլիսոց իւրեանց ընդ երկինս հայելով: 13 Եւ նստան շուրջ զնովաւ յերկրի զեւթն ար եւ զեւթն զիշեր: Եւ ոչ ոք ի նոցանէ խաւսեցաւ ընդ նմա բան. քանզի տեսանէին զանհնարին հարուածսն եւ զմեծամեծս յոյժ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Եւ ապա ուր ուրեմն Յոք երաց զբերան իւր, եւ անէծ զաւրն իւր, 2 եւ ասէ:

Ա 3 Կորիցէ արն յորում ես ծնայ, եւ զիշերն յորում ասացին թէ ահա արու: 4 Խաւարեցի զիշերն այն, եւ մի խնդրեցէ զնա Տէր ի վերուստ: Մի եկեսցէ ի վերա նորա լոյս. 5 ընկալցի զնա խաւար՝ եւ ստուերք մահու: Եկեսցէ ի վերա նորա մէզ: 6 Անիծեալ լիցի արն այն եւ զիշերն, եւ տարցի զնա խաւար: մի եղիցի յաւուրս տարւոյ, եւ մի թուեսցի յաւուրս ամսոց: 7 Այլ զիշերն այն եղիցի ի ցաւս, եւ մի եկեսցէ ի վերա նորա ուրախութիւն եւ մի ցնծութիւն: 8 Այլ նզովեսցէ զնա որ նզովելոցն է զաւրն զայն. որ զբռամբ ածելոցն իսկ է զմեծ վիշապն: 9 Խաւարեցին աստեղք զիշերոյն այնորիկ, սպասեսցէ, եւ ի լոյս մի տեսցէ, եւ մի տեսցէ զարուեսակն ծագեալ: 10 Զի ոչ փակեաց զորունս արգանդի մաւր իմոյ, զի թերեւս մերժէր զցաւս յաչաց իմոց: 11 Իսկ ընդէ՞ր յորովայնի ոչ վախճանեցայ. այլ ելի յարգանդէ եւ ոչ անդէն վաղվաղակի կորեայ: 12 Ընդէ՞ր դիպեցան ինձ ծնունդք, կամ ընդէ՞ր դիեցի ես զստինս մաւր իմոյ: 13 Զի այժմ հանդարտեալ դադարէի, եւ ննջեցեալ հանգչէի 14 ընդ թագաւորս եւ ընդ խորհրդականս երկրի՝ ոյք հպարտացեալ էին ի սուրս իւրեանց: 15 Կամ ընդ իշխանս որոց բազում էր ոսկի, որք լցին զտունս իւրեանց արծաթով: 16 Կամ իբրեւ զանցուցեալն, որ ելանէ յարգանդէ մաւր իւրոյ, կամ իբրեւ զտղայս որ ոչ տեսին զլոյս: 17 Անդ ամպարիշտք որ բորբոքեցին զսրտմտութիւն բարկութեան: Անդ հանգեան աշխատեալքն մարմնով 18 ի միասին յաւիտենականք՝ որք ոչ լուան զձայն հարկահանի: 19 Փոքր եւ մեծ անդ են, եւ ծառայ աներկելոյ ի Տեառնէ իւրմէ: 20 Իսկ ընդէ՞ր տուեալ իցէ անձանց դառնացելոց լոյս, եւ կեանս ցաւագնելոց ոգւովք. 21 որ ցանկան մահու, եւ ոչ հասանեն: փորեն իբրեւ զգանձս, 22 եւ խնդալից լինին եթէ գտանիցեն: Մահ՝ 23 մարդոյ հանգիստ է յորմէ ճանապարհն թաքեալ ի նմանէ. զի փակեաց զնովաւ Աստուած: 24 Յառաջ քան զկերակուրս իմ հեծութիւն եհաս, արտասուաւք եւ ահիւ նեղեալ եմ: 25 Զի երկելոյն յորմէ խիթային եկն ի վերայ իմ, եւ յորմէ կասկածէին պատահեաց ինձ: 26 Ոչ խաղաղեցայ ոչ հանդարտեցի՝ ոչ հանգեայ. քանզի եկն ի վերայ իմ բարկութիւն:

1 Կրկնեալ անդրէն Եղիփազու Թեմնացոյ ասէ:

2 Միթէ բազում անգամ լցեալ իցեն քո բանք աշխատութեամբ եւ զարութեամբ բանից քոց ո՞ հանդարտեսցէ: 3 Զի եթէ խրատեսցեր դու զբազումս, եւ զձեռս տկարի մխիթարեսցեր: 4 Եւ զհիւանդացեալս կանգնեսցեր բանիւք, եւ ծնկաց կթուցելոց քաջալերութիւն զգեցուցեր: 5 Եւ արդ եկին հասին ի վերայ քո ցաւք. սակայն դու վաղվաղեսցեր: 6 Ոչ ապաքէն երկելոդ քո անզգամութիւն է. եւ կասկածդ քո, եւ անչարութիւն ճանապարհի քո: 7 Արդ յիշեալ ո՞ որ որ սուրբ էր՝ կորեալ, կամ ճշմարիտք արմատաքի երբէք խլեցան: 8 Զորարիւնակ տեսի զայնոսիկ որ զանապատեհսն արաւրադի առնեն. որ սերմանեն զնոսա՝ ցաւս հնձեսցեն ի նոցանէ: 9 Ի հրամանէ Տեառն կորիցեն. ի հոգւոյ բարկութեան նորա սատակեսցին: 10 Զարութիւն առիծու, գոչիւն մատակ առիծու, պերճութիւն վիշապաց շիջաւ: 11 Մրջիւն առնուն սատակեցաւ առ ի չգոյէ կերակրոյ. կորիւնք առիծու լքին զմիմեանս: 12 Եթէ էր տակաւին բան ճշմարիտ եղեալ ի խաւսս քո, ոչ ինչ յայդպիսեաց չար պատահէր քեզ: Ուրեմն ո՞չ ընդունիցին ունկն իմ հրաշակերտս ի նմանէ, 13 արհաւիրք եւ բոմբիւնք զիշերականք: Հասեալ ահ ի վերայ մարդկան, 14 դողումն եւ սոսկումն պատահեցին ինձ. եւ մեծապէս զոսկերս իմ շարժեցին: 15 Եւ եկն հողմն ի վերայ երեսաց իմոց. քստմնեցին հերք իմ եւ մարմինք: 16 Կանգնեցալ՝ եւ ոչ զհտացի. տեսի եւ ոչ էին կերպարանք առաջի աչաց իմոց, բայց միայն աւղ եւ սաւսափիւն լսէի: 17 Իսկ արդ՝ միթէ սո՞ւրբ լինիցի մարդ առաջի Տեառն, կամ ի գործոց իւրոց անարա՞տ այր: 18 Եթէ ծառայից իւրոց ոչ հաւատայցէ, եւ զհրեշտակաց խոտորնագոյնս ինչ իմացաւ: 19 Իսկ արդ զբնակեալս ի տունս կաւեղէնս, յորոց եւ ինքեանք ի նմին կաւոյ ենք: Եհար զնոսա ըստ արիւնակի ցեցոյ. 20 եւ յառաւատէ մինչեւ յերեկոյ ոչ եւս իցեն: Քանզի անձամբ անձին աւգնել ոչ կարէին, կորեան: 21 Փչեաց ի նոսա եւ ցամաքեցան. սատակեցան քանզի ոչ էր ի նոսա իմաստութիւն:

1 Արդ աղէ կարդա, թէ ոք տայցէ՞ քեզ ձայն, կամ թէ գոք ի հրեշտակաց սրբոց տեսցէ՞ս: 2 Քանզի եւ զանզգամ սպանանէ բարկութիւն, եւ զմոլորեալն մեռուցանէ նախանձ: 3 Նա՛ եւ տեսի անզգամաց արմատս ձգեալ, այլ վաղվաղակի հարան յարկք նոցա: 4 Հեռի լիցին որդիք նոցա ի փրկութենէ. կողկողեսցին առ դրունս վատթարաց, եւ ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ: 5 Զի գոր նոքայն ժողովեցին՝ արդարք կերիցեն, եւ նոքա մի եղիցին ապրեալք ի չարեաց. ծծեսցի զարութիւն նոցա: 6 Զի ոչ եթէ յերկրէ ելանիցէ աշխատութիւն, եւ ոչ ի լերանց բուսանիցին ցաւք: 7 Այլ մարդ աշխատութեամբ ծնանի. ձագք արծուեաց ի բարձունս թռչին: 8 Բայց սակայն եւ խնդրեցից ի Տեառնէ, եւ զՏէր զամենեցուն իշխանն կարդացից: 9 Որ առնէ զմեծամեծս եւ զանքնինս, եւ զփառաւորս եւ զհրաշակերտս որոց ոչ գոյ թիւ: 10 Որ տայ անձրեւ յերկիր, առաքէ զջուրս ի ներքոյ երկնից: 11 Որ առնէ զխոնարհս ի բարձունս, եւ կանգնէ զկորուսեալս: 12 Եւ փոփոխէ զխորհուրդս խորամանկաց, եւ ոչ գործեսցեն ձեռք նոցա զճշմարտութիւն: 13 Որ հասանէ իմաստնոց հանճարով, եւ զխորհուրդս բազմանիւթաց յիմարեցոյց: 14 Ի տուէ պատահիցէ նոցա խաւար, եւ ի միջարեւի իբրեւ ի գիշերի խարխափեսցեն: Սատակեսցին պատերազմաւ: 15 Եւ աղքատն ապրեսցի ի ձեռանէ հզարին: 16 Եղիցի յոյս տկարի. բերան անիրաւի խցցի: 17 Երանեալ է մարդ գոր յանդիմանեաց Տէր ի վերայ երկրի. եւ ի խրատու է ամենակալին մի հրաժարեսցես: 18 Զի նա ցաւեցուցանէ, եւ միւս անգամ անդրէն հաստատէ. եհար՝ եւ ձեռք նորա բժշկեցին: 19 Վեցիցս ի վշտաց փրկեսցէ զքեզ, եւ յերթներորդումն ոչ մերձեսցի առ քեզ չար: 20 Ի սովի՝ փրկեսցէ զքեզ ի մահուանէ: ի պատերազմի ի ձեռաց երկաթոյ արձակեսցէ զքեզ: 21 Ի տանջանաց լեզուի՝ ծածկեսցէ զքեզ, եւ մի երկիցես ի չարեաց եկելոց ի վերայ քո: 22 Զանիրաւս եւ զանարեւս արհամարհեսցես: Ի զազանաց վայրենեաց ոչ երկիցես: զի ընդ քարինս վայրի դաշինք քո. եւ զազանք վայրենիք խաղաղացին ընդ քեզ: 24 Ապա զիտասցես թէ խաղաղութիւն է տան քո, եւ բնակութիւն յարկի քոյ մի վրիպեսցի: 25 Եւ ծանիցես զի բազում է զաւակ քո. եւ որդիք քո եղիցին իբրեւ զբանջար վայրի: 26 Եւ երթիցես ի գերեզման իբրեւ զցորեան հասեալ ի

Ժամանակի հնձեալ, կամ իբրեւ զշիղջ կալոյ ի ժամանակի ամփոփեալ: 27 Ահաւասիկ զայս այսպէս քննեցաք. այս է գոր լուաքն: Բայց դու գիտասցիք յանձն քո զինչ գործեցեր:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ Զ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ:

2 Եթէ կշռելով որ կշռէր զբարկութիւնս իմ եւ զցաւս իմ միանգամայն բառնայր ի լուծ կշռոց, 3 քան զաւագ ծովու ծանրագոյն լինէր: նա՛ ուրեմն բանք իմ անգգամք են: 4 Զի նետք Տեառն ի մարմնի իմում, եւ սրտմտութիւն նորա ծծէ զարիւն իմ: յորժամ սկսանիմ խաւսել կտտեն զիս: 5 Իսկ արդ՝ զիա՞րդ, միթէ տարապարտո՞ւց խանչիցէ ցիռ, Բայց եթէ կերակուր խնդրիցէ: Կամ թէ գոչիցէ՞ եզն առ մտուր՝ յորժամ ունիցի զկերակուր: 6 Կամ ուտիցի՞՞ հաց առանց աղի. կամ գուցէ՞ համ ի բանս ունայնս: 7 Սա՛ ոչ կարէ հանդարտել անձն իմ. զի շարաւով տեսանեմ զկերակուր իմ՝ իբրեւ զհոտ առիւծու: 8 Զի եթէ տացէ՛ եւ եկեցեն յիս խնդրուածք իմ, եւ գոյս իմ տացէ Տէր: 9 Սկսաւ Տէր խոցոտել զիս. Բայց ի սպառ մի սպանցէ զիս: 10 Եղիցի ինձ քաղաքն իմ գերեզման՝ յորոյ ի վերայ պարսպացն ճեմէի, եւ ի նա ոչ խնայեցից. զի ոչ սուտ արարից զբանս սրբոյն Աստուծոյ իմոյ: 11 Զի զի՞նչ է զարութիւն իմ եթէ համբերեցից. կամ զի՞նչ ժամանակ՝ զի հանդարտեցէ անձն իմ: 12 Միթէ զարութիւն վիմա՞ց իցէ զարութիւն իմ, կամ մարմինք իմ պղնձի՞ք. կամ թէ ո՞չ ի նա ապաւինէի: Արդ աւգնութիւն իմ մերժեցաւ յինէն, 13 եւ ողորմութիւն հրաժարեաց յինէն այցելութիւն Տեառն անտես արար զիս: 14 Ոչ հայեցան յիս մերձաւորք իմ. 15 իբր զվտակ պակասեալ, եւ իբրեւ զալիս անցին զինեւ: 16 Որք սարսէին յինէն, արդ ահաւասիկ հասին ի վերայ իմ: 17 Իբրեւ զձիւն կամ իբրեւ զսառն պաղեալ որ հալիցի ի հասանելոյ ջերմութեան, եւ ոչ ճանաչիցի թէ ո՞րպէս էր. 18 նոյնպէս եւ ես լքայ յամենեցունց, կորեայ եւ տնանկացայ: 19 Տեսէք զճանապարհս թեմնացոց որք ի շաւիղս սաբայ հայիք: 20 եւ ամաւթ կրեցեն յուսացեալքն ի քաղաքս եւ յինչս: 21 Դա՛ եւ դուք աւաղիկ անողորմ հասէք ի վերայ իմ: հայեցեալ ի վերս իմ՝ երկերոյք: 22 Արդ ես զձեզ ինչ խնդրեցի՞: 23 կամ ձերո՞վ զարութեամբդ կարաւտեալ իցեմ ապրեցուցանել զիս ի թշնամեաց կամ ի ձեռաց հզաւրաց փրկել զիս: 24 Ուսուցէք զիս՝ եւ ես լռեցից. եւ եթէ մոլորեալ ինչ իցեմ, արարէք զիս խելամուտ: 25 Այլ ուրեմն խոտան են բանք ճշմարտի. քանզի ոչ եթէ ի ձեռք խնդրեմ զարութիւն: 26 Եւ ոչ կշտամբանք բանից ձերոց լռեցուցանեն զիս. եւ ոչ բարբառոյ բանից ձերոց անսացից: 27 Բայց զի իբրեւ ի վերայ որբոյ յարուցեալ էք ի վերայ իմ. եւ խաղացեալ էք ի վերայ բարեկամի ձերոյ: 28 Բայց արդ հայեցեալ յերեսս ձեր ոչ ստեցից: նստարուք, եւ մի ինչ լիցի անիրաւութիւն ի դատաստանի: 29 եւ դարձեալ իրաւանց ուշ ունիցիք: 30 Զի ոչ գոյ ի լեզուի իմում անիրաւութիւն. կամ կոկորդ իմ ոչ խոկացէ յիմաստութիւն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ Է.

1 Ոչ ապաքեն իբրեւ զփորձութիւն են վարք մարդոյ ի վերայ երկրի, եւ իբրեւ զառաւրեայ վարձք վարձկանի կեանք նորա: 2 Կամ իբրեւ զծառայ երկուցեալ ի Տեառն իւրմէ՛ եւ զաւղեալ ընդ հովանեաւ, եւ իբրեւ զվարձկան որ սպասիցէ վարձուց իւրոց. 3 նոյնպէս եւ ես սպասեցի ամսոց սնոտեաց: Գիշերք ցաւագին տուեալ են ինձ. 4 եթէ ննջեցից՝ ասեմ ե՞րբ իցէ տիւ. եւ եթէ յառնիցեմ՝ դարձեալ թէ ե՞րբ իցէ երեկ: լի ցաւաւք լինիմ յերեկորեայ մինչեւ ցառաւաւտ: 5 Թաթաւին մարմինք իմ զազրութեամբ որդանց. մաշեցի զկոշտս երկրի առ ի զթարախս քերելոյ: 6 Եւ կեանք իմ թեթեւագոյնք են քան զխաւսս եւ կորեան յունայնութեան յուսոյ: 7 Յիշեա զի փութ են կեանք իմ, եւ ոչ դարձցի ակն իմ ի տեսանել զբարի: 8 եւ ոչ հայեցի յիս ակն տեսողի: Աչք քո յիս՝ եւ ես ոչ եւս իցեմ, 9 իբրեւ զամպ ջնջեալ յերկնից: Զի եթէ իջանիցէ մարդ ի դժոխս, ոչ եւս ելցէ. 10 եւ ոչ դարձցի ի տուն իւր. եւ ոչ եւս ծանիցէ զնա տեղի իւր: 11 Այսուհետեւ ոչ եւս խնայեցից ի բերան իմ. խաւսեցայց մինչեւ իցեմ ի վիշտս: բացից զդառնութիւն անձին իմոյ տազնապաւ: 12 Միթէ ծով իցեմ կամ վիշապ՝ զի կարգեցեր զինեւ պահ: 13 Ասացի թէ մխիթարեցեն զիս մահիճք իմ. վճարեցից յինէն զբանս յանկողնի իմում: 14 Զարհուրեցուցանես զիս երագովք, եւ տեսեամբք հարկանես զիս: 15 Թափես զոգի յանձնէ իմմէ եւ ի մարմնոյ զշունչ իմ. եւ ի մահուանէ զկեանս իմ: 16 զի ոչ

եթէ յաւիտեան կեամ, եթէ երկայնամիտ եղեց: Ի բաց կաց յինէն՝ զի ընդունայն են կեանք իմ: 17 Զի զի՞նչ է մարդ զի մեծացուցեր զնա, կամ զի հայիցիս ի նա մտաւք: 18 Կամ այցելութիւն առնիցես նմա մինչեւ ցառաւաւտ. եւ ի հանգիստ դատիցիս զնա: 19 Մինչեւ յէ՞րբ ոչ թողուցուս զիս, եւ ոչ ընդարձակիցես ինձ. մինչեւ ցառովք կլանիցես զտողուկս իմ: 20 Զի թէ մեղայ՝ զի՞նչ կարիցես առնել քեզ, որ զիտեսդ զմիտս մարդկան: Ընդէ՞ր եղիր զքեզ ոսոխ, եւ իցես քեզ բեռն: 21 եւ ընդէ՞ր ոչ արարեր մոռացումն անաւրէնութեան իմոյ՝ եւ սրբութիւն մեղաց իմոց: Արդ ահա յերկիր դառնայցես կանխեալ, եւ այլ ոչ եւս իցես:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄԱՅ

Գլուխ Ը.

1 Կրկնեալ անդրէն Բաղդատայ Սալքեցոյ ասէ:

2 Մինչեւ ցերձ խաւսիցիս զայդ, եւ ոգի մեծաբանութեան ի բերան քո: 3 Միթէ անիրա՞ւ դատիցի Տէր. կամ որ զամենայն արար պղտորիցէ՞ զիրաւունս: 4 Եթէ որդիքն քո մեղան առաջի Աստուծոյ, առաքեաց ի ձեռին զանաւրէնութիւնս նոցա: 5 Բայց դու կանխեա առ Տէր ամենակալ աղաթիւք. 6 եթէ սուրբ եւ ճշմարիտ իցես՝ աղաթից քոց լուիցէ: Դարձուցէ քեզ զյարկն արդարութեան: 7 Եւ լինիցին առաջինքն քո սակաւք, եւ վերջինքն քո անբաւք: 8 Բայց աղէ հարց զազգն առաջին, եւ քննեա ըստ տոհմից հարցն: 9 Զի երիկեանք եմք, եւ ոչ զիտեմք. քանզի ստուեր են կեանք մեր ի վերայ երկրի: 10 Կամ թէ ո՞չ նոքին իսկ ուսուցէն զքեզ՝ պատմեցեն եւ ի սրտէ հանցեն զբանս: 11 Միթէ կանաչանա՞յ պրտու առանց ջրոյ. կամ բարձրանայցէ՞ կնիւն առանց ըմպելոյ: 12 Մինչդեռ անդէն ի վերայ արմատոց իւրոց է՝ ո՞չ հնձեսցի. յառաջ քան զարբեմալ ամենայն բանջար եթէ ոչ ոռոգանի՝ ո՞չ ցամաքիցի: 13 Արդ այնպէս եղիցի վախճան ամենեցուն որ մոռանայցեն զՏէր. զի յոյս ամպարշտի կորիցէ: 14 Անշէն լիցի տուն նորա. անցցէ իբրեւ սարդիոստայն յարկ նորա: 15 Թէպէտ եւ հաստատեցէ զտուն իւր՝ մի կացցէ յարկանել ձեռին նորա, մի հանդարտեցէ: 16 Զի խոնաւութիւն յարեգականէ է. եւ ի նեխութենէ նորա ելցէ շառաւիղ իւր: 17 Ի վերայ կարկառի քարանց ննջեցէ, եւ ի մէջ մանրախիճ քարանց կեցցէ: 18 եթէ ընկլցէ զնա տեղին ստեցէ: Ո՞չ տեսեր այսպիսի ինչ. 19 զի կործանումն ամպարշտի այսպիսի է. եւ յերկրէ այլ բուցի: 20 Զի Տէր ոչ մերժէ զանմեղն. զամենայն պատարագ ամպարշտի ոչ ընկալցի: 21 Բերանք ճշմարտից լցցին ծաղու, եւ շրթունք նոցա զոհութեամբ: 22 Թշնամիք նոցա զգեցցին զամաւթ. յարկք ամպարշտի ոչ եւս իցեն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄԱՅ

Գլուխ Թ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ:

2 Ճշմարտիւ գիտեմ թէ այդ՝ այդպէս իցէ քանզի զիա՞րդ լինիցի մարդ արդար առաջի Աստուծոյ: 3 Զի եթէ կամիցի դատել ընդ՝ նմա՝ ոչ լուիցէ նմա. զի եւ մի բան հազար բանի պատասխանի ոչ տացէ: 4 Զի իմաստուն է մտաւք՝ զաւրաւոր եւ մեծ: ո՞ խստացաւ ընդդէմ նորա, եւ հանդարտեաց: 5 Որ հնացուցանէ զլերինս եւ ոչ զիտեն. որ տապալէ զնոսա բարկութեամբ: 6 Որ շարժէ զառ ի ներքոյս երկնից ի հիմանց, եւ սիւնք նորա դողան: 7 Որ ասէ արեգական եւ ոչ ծագէ, եւ ընդդէմ աստեղաց կնքէ: 8 Որ ձգեաց զերկինս միայն, եւ շրջի ի վերայ ծովու իբրեւ յատակի: 9 Որ արար զբազմաստեղսն, եւ զգիշերավարն, եւ զսայլն, եւ զշտեմարանս հարաւոյ: 10 Որ առնէ զմեծամեծս եւ զանքնինս, եւ զփառաւորս եւ զհրաշակերտս որոց ոչ գոյ թիւ: 11 Եթէ վերացի քան զիս՝ ոչ տեսից. եւ եթէ անցցէ առ ինեւ՝ եւ ոչ այնպէս գիտացից: 12 Եւ եթէ սատակեցէ՝ ո՞ դարձուցէ, կամ ո՞վ ասիցէ ցնա թէ զի՞նչ արարեր: 13 Զի նա դարձաւ ի բարկութենէ, եւ ի նմանէ սարսեցին կէտք որ ի ներքոյ երկնից: 14 Իցէ՞ թէ լուիցէ ինձ, եւ իրաւացուցանիցէ զբանս իմ: 15 Եթէ իցես արդար՝ ոչ լուիցէ ինձ. եւ զդատաստան նորա աղաչեցից: Եւ եթէ կարդացից եւ անսասցէ՝ չհաւատամ թէ լուաւ իսկ ինձ. 17 եւ ոչ միգով սատակեցէ զիս: Բազում են հարուածք զոր արար ինձ տարապարտուց. 18 եւ ոչ տայ ինձ հանգչել. եւ լցոյց զիս դառնութեամբ. 19 քանզի հզար է՝ բռնանայ: իսկ արդ ո՞ իցէ, որ դատաստանի նորա կայցէ հակառակ: 20 Իսկ եթէ իցես եւս արդար՝ սակայն բերան իմ ամպարշտեցէ. եւ եթէ իցես անարատ՝ կամակոր գտանիցիմ: 21 Զի եթէ ամպարշտեցի յանձն իմ՝ ոչ զիտեմ. բայց զի բառնան յինէն կեանք իմ: 22 վասն որոյ ասացի, թէ զմեծն եւ զհզարն կորուսանէ բարկութիւն: 23 Զի չարք

յանհնարին մահու կորիցեն. այլ արդարք ծաղր լինին. 24 զի մատնին ի ձեռս ամպարշտի: Ձերեսս դատաւորաց նորա ծածկեցէ. եւ եթէ ոչ նա է՝ ո՞վ իցէ: 25 Այլ իմ կեանք թեթեւագոյն են քան գտորհանդակ փախեան եւ ոչ երեւեցան: 26 Եւ կամ թէ իցեն նաւաց հետք ճանապարհի, եւ կամ արծուոյ թռուցելոյ որ խնդրիցէ զկերակուր: 27 Եթէ ասիցեն եթէ խաւսեցայց՝ մոռանամ. զերեսս ի վայր արկեալ հեծեծեցից: 28 Շարժեալ եմ ամենայն անդամաւք իմովք. զի գիտեմ զի անարատ զիս ոչ թողուցու: 29 Որովհետեւ ամպարշտի՝ ընդէ՞ր ոչ մեռայ: 30 Եթէ լուացայց ձեռամբ, եւ սրբեցայց ձեռաւք սրբեցելովք. 31 սաստկացեալ աղտով էներկ զիս. զագրացոյց զիս պատմուճան իմ: 32 Զի ոչ ես իբրեւ զիս մարդ՝ ընդ որում դատեցայց, եթէ հասարակ եկեացոյք ի դատաստան: 33 Իսկ յանկարծ գոյր միջնորդ, եւ յանդիմանէր եւ լսէր ի մէջ երկոցունց: 34 Ի բաց արասցէ յինէն զգաւագանն, եւ ահ նորա զիս մի զարհուրեցուցէ: 35 Եւ մի երկեայց՝ այլ խաւսեցայց: նա եւ ոչ այնպէս եւ գիտեմ, աշխատեալ անձամբ իմով:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ Ժ.

1 Հեծեծելով հասուցից ի նա զբանս իմ. խաւսեցայց դառնութեամբ անձին թախծեալ: 2 Եւ ասացից՝ Տէր մի ուսուցանէր զիս ամպարշտել. եւ ընդէ՞ր այսպէս դատեցար զիս: 3 Կամ թէ բարւոյք թուիցի քեզ թէ անիրաւ իցեմ. զի մերժեցեր գործս ձեռաց քոց, եւ ի խորհուրդս ամպարշտաց հայեցար: 4 Միթէ որպէս հայի՝ այր՝ հայիցիս. կամ որպէս տեսանիցէ՞ մարդ՝ տեսանիցես: 5 Կամ թէ ամբ քո իբրեւ զա՞ն. 6 զի վերստին խնդրեցեր զանաւրէնութիւնս իմ, եւ զմեղս իմ քննեցեր: 7 Գիտես զի ոչ ամպարշտեցայ. այլ ով է որ ի ձեռաց քոց հանիցէ: 8 Զեղք քո արարին զիս եւ ստեղծին. եւ ապա շրջեցար հարեր զիս: 9 Յիշեալ զի կաւ ստեղծեր զիս, եւ յերկիր միւսանգամ դարձուցանես զիս: 10 Կամ թէ ոչ իբրեւ զկաթն կրեցեր զիս. եւ մածուցեր զիս իբրեւ զպանիր: 11 Մորթ՝ եւ միս զգեցուցեր ինձ ոսկերաւք եւ ջլոք հանար զիս: 12 Զկեանս եւ զողորմութիւն եղիր ի վերայ իմ. այցելութիւն քո պահեաց զոգի իմ: 13 Զայս ամենայն ունիս ի քեզ: գիտեմ զի յամենայնի կարաւոյ ես, եւ ոչ ինչ տկարանայ քեզ: 14 Թէ եւ մեղանչեմ՝ պահես զիս. եւ յանաւրէնութենէ անարատ ոչ արարեր զիս: 15 Եթէ ամպարշտեցայց՝ վայ է ինձ. եւ եթէ արդարացայց՝ ոչ կարեմ հայել ի վեր, զի լի եմ անարգանաւք: 16 Որսացեալ եմ իբրեւ զառեծ ի սպանումն: Դարձեալ կրկնեալ չարաչար սատակես զիս. 17 նորոգես ի վերայ իմ զհարուածս իմ: Բարկութեամբ մեծաւ ձեռնարկեր յիս. եւ ածեր ի վերայ իմ հէն: 18 Ընդէ՞ր հաներ զիս յորովայնէ, եւ ոչ անդէն մեռայ. եւ ական չէր տեսեալ զիս, 19 եւ իբրեւ զչեղեալ լինէի: Ընդէ՞ր յարգանդէ ի գերեզման ոչ վճարեցայ: 20 Կամ թէ ոչ սակաւ իցէ ժամանակ կենաց իմոց: թոյլ արա ինձ սակաւիկ մի հանգչել, 21 մինչչեւ երթեալ իցեմ՝ ուստի ոչ դառնայցեմ: Յերկիր խաւարին եւ մթին. 22 յերկիր աղջամղջին յաւիտենական, ուր ոչ գոյ լոյս, եւ ոչ տեսանել զկեանս մարդկան:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԺԱ.

1 Կրկնեալ անդրէն Սովփարայ Մինեցոյ ասէ:

2 Որ շատ խաւսի՝ ապաքեն ընդ նմին եւ լսիցէ. կամ որ խաւսաւոյն իցէ՝ կարիցէ՞ բանիւք արդարանալ: 3 Աւրինեալ է ծնունդ կանանց սակաւակեաց: Մի զբազում բանիւք անկանիր զի ոչ գոյ որ տայցէ քեզ պատասխանի: 4 Մի ասէր թէ սուրբ եմ գործովք, եւ անարատ առաջի Տեառն: 5 Այլ թէ զիս յո՞ր Տէր խաւսեցի ընդ քեզ, եւ բացցէ զշրթունս իւր ընդ քեզ: 6 Ապա պատմեցէ քեզ զաւրութիւն իմաստութեան, զի կրկին եղիցի քան զքոյն. եւ ապա գիտասցես՝ թէ արժանի ըստ որոց մեղարն անց ընդ քեզ ի Տեառնէ: 7 Եթէ զհետս Տեառն գտանիցէ՞ս, կամ ի վերջինսն հասանիցէ՞ս զոր արար ամենակալն: 8 Բարձր են երկինք՝ եւ զի՞ գործիցես. խոր են դժոխք՝ եւ դու զի՞ խելամտեցես. 9 երկայն է չափ երկրի. լայն է ծով: 10 Եւ եթէ տապալեցէ զամենայն, ով ասացէ ցնա թէ զինչ գործեցեր: 11 Ինքն գիտէ զգործս անաւրինաց. տեսեալ զանարժանս ոչ արասցէ անտես: 12 Բայց մարդ ի խաւսել ընդ վայր, դաւղի բանիւք: այր կանանցածին՝ հանգոյն է ցոյց անապատականի: 13 Իսկ եթէ դու սուրբ եղիր զսիրտ քո, տարածեա առ նա զձեռս քո: 14 Ապա թէ իցէ ի ձեռին քում անաւրէնութիւն, հեռի արա զայն ի քէն. եւ անաւրէնութիւն ի յարկի քում մի

ազգի: 15 Ապա ծագեցեն երեսք քո իբրեւ զջուր յատակ: մերկացես զաղտեղութիւն՝ եւ ոչ երկիցես 16 եւ մոռացիս զաշխատութիւն իբրեւ զալիս անցեալս, եւ ոչ զարհուրեցիս: 17 Աղաւթք քո իբրեւ զարուսեակն: ի միջաւրէի ծագեցեն քեզ կեանք. վստահացեալ լիցիս՝ զի կայ քո յոյս. ի հոգւոց եւ ի տատամութենէ երեւեցի քեզ խաղաղութիւն: 18 Հանդարտեցես՝ եւ ոչ որ իցէ որ պատերազմիցի ընդ քեզ: 19 Դարձցին բազումք՝ եւ աղաչեցեն զքեզ: փրկութիւն պակասեցէ ի նոցանէ, զի յոյս նոցա կորուստ է անձանց իւրեանց, աչք ամպարշտաց հալեցի:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԺԲ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ:

Դ 2 Արդ եւ դու ք մարդիկ իցէք. կամ ընդ ձեզ վախճանիցի իմաստութիւն: 3 Եւ իմ սիրտս իբրեւ զձերդ է: 4 Զի այր արդար եւ անարատ եղեւ ի կատականս: 5 Ի ժամանակ սահմանեալ պատրաստեցաւ: կործանեալ յաւտարէ, զտունս իւր ետես աւերեալս յանաւրինաց: 6 Սակայն մի որ չար իցէ՝ յուսացի անպարտ լինել: ամենայն որ միանգամ բարկացուցանեն զՏէր, մի թէ ոչ լինիցի նոցա խնդիրք: 7 Բայց աղէ հարց զչորքոտանիս՝ եթէ ասիցեն քեզ. զթոշունս երկնից՝ եթէ պատմեցեն քեզ: 8 ճառեա երկրի, եթէ խելամուտ արասցէ զքեզ, եւ կամ պատմեցեն քեզ ձկունք ծովու: 9 Ո՞վ է որ ոչ գիտաց այսու ամենայնիւ թէ ձեռն Տեառն արար զայս: 10 Եւ եթէ ոչ ի ձեռին նորա իցէ շունչ ամենայն կենդանեաց, եւ ոգի ամենայն մարդոյ: 11 Զի միտք զբանս քննեն, եւ քիմք զկերակուրս ճաշակեն: 12 Բազում ժամանակաւ իմաստութիւն, եւ բազում կեանս հանճար: 13 Ի նման է իմաստութիւն եւ զարութիւն. նորա է խորհուրդ եւ հանճար: 14 Եթէ կործանեցէ՝ ո՞չ շինեցէ. եւ եթէ փակեցէ ընդդէմ մարդկան՝ ոչ բանայցէ: 15 Եթէ արգելցէ զջուրս, ցամաքեցուցանէ զերկիր. եւ եթէ թոյլ տացէ՝ կորոյս զնա կործանեալ: 16 Ի նման է զարութիւն եւ ուժգնութիւն. նորա է հանճար եւ իմաստութիւն: 17 Վարէ զխորհրդականս ի գերութիւն. եւ զդատաւորս երկրի իմարեցոյց: 18 Նստուցանէ զթագաւորս յաթոռս, եւ ամէ գաւտի ընդ մեջ նոցա: 19 Առաքէ զքահանայս ի գերութիւն. եւ զգաւաւորս երկրի կործանեաց: 20 Փոփոխէ զշրթունս հաւատարմաց. եւ զհանճար ծերոց ծանեաւ: 21 Հեղու անարգութիւն ի վերայ իշխանաց, եւ զխոնարհս բժշկեաց: 22 Յայտնէ զխորս խաւարի, եւ եհան ի լոյս զստուերս մահու: 23 Մոլորեցուցանէ զազգս՝ եւ կորուսանէ զնոսա. սփռէ զազգս՝ եւ առաջնորդէ նոցա: 24 Փոփոխէ զսիրտս իշխանաց երկրի. մոլորեցոյց զնոսա ի ճանապարհի զոր ոչ գիտէին: 25 Շաւառփեցեն զխաւար եւ ոչ զլոյս. մոլորեցին իբրեւ զարբեալ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԺԳ.

1 Ահա զայս ամենայն ետես ակն իմ, եւ լուաւ ունկն իմ: 2 Եւ գիտեմ ես որչափ եւ դուք խելամուտ էք եւ չեմ անմտազոյն քան զձեզ: 3 Բայց սակայն ես ընդ Տեառն խաւեցայց. յանդիմանեցայց առաջի նորա, եթէ կամեցի: 4 Բայց դուք ինձ բժիշկք մեղանչականք էք եւ ողջացուցիչք չարեաց ամենեքեան: 5 Եղիցի ձեզ համբանալ՝ եւ համարեալ լիցի ձեզ յիմաստութիւն: 6 Լուարուք զյանդիմանութիւն բերանոյ իմոյ, եւ դատաստանի շրթանց իմոց անսացէք: 7 Ո՞չ անպաքէն առաջի Տեառն խաւսիցիք, եւ յանդիման նորա նենգութիւն բարբառիք: 8 Կամ թէ թանգուզիցէք. զի դուք ամենեքեան դատաւորք եղերուք: 9 Զի բարուք է եթէ քննեցէ զձեզ: Զի եթէ զամենայն արարեալ յաւելուցուք ի նա, 10 ոչ ինչ սակաւ կշտամբեցէ զձեզ: Եւ եթէ ի ծածուկ աչառիցէք. 11 ոչ անպաքէն արհաւիրք նորա զարհուրեցուցանեն զձեզ. եւ ահ նորա անկցի ի վերայ ձեր: 12 Եւ դիպեցին պերճութիւնքդ ձեր հանգոյն մոխրոյ, եւ մարմին կաւեղէն: 13 Կարկեցարուք զի խաւեցայց ես, եւ հանգեայց ի սրտմտութենէ: 14 Առեալ զմարմինս իմ յատամունս իմ, եւ զոգի իմ եղից ի ձեռին իմում: 15 Եթէ արկցէ զձեռն իւր զինեւ հզարն, քանզի եւ սկսեալ իսկ է: Եթէ ոչ խաւեցայց եւ յանդիմանեցայց առաջի նորա: 16 Եւ այն դիպեցի ինձ ի փրկութիւն. քանզի ոչ մտցէ առաջի նորա նենգութիւն: 17 Լուարուք լուարուք բանից իմոց, զի պատմեցից ձեզ լուիլու: 18 Զի ահաւասիկ մերձեալ եմ ի դատաստանս իմ, եւ գիտեմ զի արդար երեւելոց եմ: 19 Զի ո՞վ է ոտխն իմ որ պատասխանեցէ ինձ. զիա՞րդ կարկեցայց՝ եւ պակասեցայց: 20 Երկու ինչք պիտոյ են ինձ. եւ յայնժամ յերեսաց քոց եւ ոչ

թաքեայց: 21 Զձեռն քո ի բաց արա յինէն, եւ ահ քո զիս մի զարհուրեցուցէ: 22 Եւ ապա կոչեցես զիս՝ եւ ես լուայց քեզ. եւ եթէ խաւսեցիս՝ եւ ես տաց քեզ պատասխանի: 23 Քանի ինչ են մեղք եւ անարեւնութիւնք. ուստ ինձ՝ քանիաւն իցէ, 24 ընդէ՞ր թաքուցանես յինէն: Համարիցիս զիս քեզ ոսո՞յն. 25 կամ թէ ի հողմաշարժ տերեւոյ՝ երկնչիցիս, կամ իբրեւ հողմավար խոտոյ՝ կայցես ինձ հակառակ: 26 Զի գրեցեր զինէն չարիս, եւ արկեր զինեւ զմեղս մանկութեան: 27 Եղիք զմիտս իմ ի պաշարման. պահեցեր զամենայն զգործս իմ. եւ յարմատս ոտից իմոց հասեր: 28 որ իբրեւ գտիկ հնացեալ են, կամ իբրեւ զձորձս ցեցակեր:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԺԴ.

1 Զի այր կանանցածին սակաւակեաց է եւ լի բարկութեամբ: 2 Որ իբրեւ զծաղիկ ծաղկեալ թաթափեցաւ. խոյս ետ իբրեւ ստուեր եւ մի կացցէ: 3 Ոչ ապաքէն եւ այնմ համար առնիցես, եւ նմա արարեր մտանել ի դատաստան առաջի քո: 4 Իսկ արդ ո՞վ իցէ սուրբ յաղոտոյ, այլ եւ ոչ ոք. թէպէտ եւ միոյ ատուր իցեն կեանք նորա ի վերայ երկրի: 5 Համարեալ են ամիսք նորա առ ի նմանէ. ժամանակ եղիր՝ եւ ոչ անցցէ: 6 Ի բաց լեր ի նմանէ՝ զի դադարեցէ եւ ամոքեցէ զկեանս իբրեւ զվարձկան: 7 Զի գոյ յոյս ծառոյ անդրէն. զի թէպէտ եւ կտրեցի՝ միւս անգամ ծաղկեցէ, եւ շառաւիղ նորա մի պակասեցէ: 8 Եթէ ծերացի յերկրի արմատ նորա՝ եւ ի քարի վախճանեցի բուն նորա, 9 ի հոտոյ ջրոյ ծաղկեցի, եւ արացէ հունձս իբրեւ զնորատունկ: 10 Բայց այր վախճանեալ գնաց. անկեալ մարդ եւ ոչ էւս իցէ: 11 Զի ժամանակաւ անաւսրի ծով, եւ գետք աւերեալ ցամաքեցան: 12 եւ մարդ ննջեաց՝ եւ ոչ յարիցէ: Մինչեւ երկինք իցեն ոչ կարկատեցին, եւ ոչ զարթիցեն ի քնոյ իւրեանց: 13 Երանի թէ ի դժոխս պահէիր զիս, եւ թաքուցանէիր զիս մինչեւ անցանէր բարկութիւն քո. եւ ժամանակէիր ինձ ժամանակ յորում առնէիր ինձ յիշատակ: 14 Եթէ մեռանիցի մարդ կեցցէ, վախճանեալ զաւուրս կենաց իւրոց: Սպասեցից մինչ միւսանգամ լինիցիմ 15 ապա կոչեցես զիս, եւ ես տաց քեզ պատասխանի: Զգործս ձեռաց քոց մի մերժեր: 16 Թուեցեր զգնացս իմ, եւ մի անցցէ ինչ զքեւ ի մեղաց իմոց: 17 Կնքեցեր զանարեւնութիւնս իմ ի քսակի. եւ նշանակեցեր թէ ակամայ ինչ յանցեայ: 18 Սակայն եւ լեռոն որ փլանելոց է, փլցի. եւ վեմ հնացի ի տեղուջէ իւրմէ: 19 Զքարինս ողորկեցին ջուրք, եւ ողորկեցին ջուրք զղաշտս թանձրութեան երկրի: Եւ զակնկալութիւն մարդոյ կորուսեր. 20 մերժեցեր զնա ի սպառ, եւ զնաց. հաստատեցեր ի վերայ նորա գերեսս՝ եւ արձակեցէ՞ր: 21 Թէպէտ եւ բազում որդիք լինիցին նորա՝ ոչ զհտէ. եւ եթէ սակաւք առնիցին՝ ոչ ճանաչէ: 22 այլ մարմինք նորա ախտացան ի վերայ իւր, եւ ոգի նորա սգացաւ զինքն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԺԵ.

1 Կրկնեալ անդրէն Եղիփազու Թեմնացոյ ասէ:

2 Ապաքէն հանճարեղն ոգւով՝ իմաստութեամբ տացէ պատասխանի. եւ լնուցո՞ւ աշխատութեամբ որովայնի. 3 յանդիմանել բանիւք որ ոչ իցէ արժան, խաւսիւք որ ոչ իցէ յաւգուտ: 4 Զորոյ եւ դու զերկեւոյ մերժեցեր, եւ գումարեցեր առաջի Տեառն զայդպիսի բանս: 5 Պարտաւորեցար բանիւք բերանոյ քոյ, եւ ոչ քննեցեր զբանս հզարաց: 6 Կշտամբեցէ զքեզ քո բերան՝ եւ ոչ ես, շրթունք քո հակառակ քեզ վկայեցեն: 7 Իսկ արդ՝ զիս յոյ՞ միթէ առաջի՞ն քան զմարդիկ ծնեալ իցես. կամ յառա՞ջ քան զբոլորս հաստատեցար: 8 Կամ զհրաման Տեառն լուա՞ր: Թէ ի քե՞զ եհաս իմաստութիւն: 9 Զի՞նչ է, զոր դու զհտիցես, եւ մեք ոչ զհտիցեմք: կամ զի՞նչ դու իմանայցես՝ եւ ոչ մեք: 10 Նաեւ ի մեզ ծեր եւ հին ատուրց գոյ եւ երիցագոյն քան զհայր քո ատուրքք: 11 Սակաւս քան զորս մեղարն տանջեցար, եւ առաւել մեծաբանս խաւսեցար: 12 Ընդէ՞ր յանդգնեցաւ սիրտ քո, կամ ընդէ՞ր լկնեցան աչք քո. զի թափեցեր զսրտմտութիւն առաջի Տեառն, եւ հաներ ի բերանոյ քումմէ՝ զբանս այդպիսիս: 14 Ո՞ք իցէ մարդ որ եղեւ անարատ. կամ ո՞ք կանանցածին լինելոց է արդար: 15 Զի եթէ սրբոց ոչ հաւատայ, եւ երկինք ոչ են անարատ առաջի նորա. 16 թող թէ այր զարշ եւ անսուրբ, որ ըմպէ զանարեւնութիւնս հանգոյն ըմպելոյ: 17 Պատմեցից քեզ Յոբ լուր ինձ. զոր ինչ տեսի պատմեցից քեզ. 18 զոր իմաստունք ասեն, եւ ոչ թաքուցին հարք իւրեանց: 19 Նոցա միայն տուաւ

երկիր, եւ ոչ եկն ատարածին ի վերայ նոցա: 20 Ամենայն կեանք ամպարշտի հոգովք ամբ թուով տուեալ են հզարի, 21 եւ ահ նորա յականջս նորա: Յորժամ համարիցի թէ ի խաղաղութեան իցէ, եկեացէ կործանումն նորայ: 22 Մի հաւատասցէ դառնալ ի խաւարէ, զի հրամայեալ է արդէն ի ձեռս երկաթոյ: 23 Կարգեալ է ի կերակուր անգեղաց. գիտէ ի միտս իւր թէ մնալոց է ի կործանումն: Աւրն մթին զարհուրեցուցէ զնա: 24 անձկութիւն եւ նեղութիւն հասցէ նմա: իբրեւ զաւրավար յառաջակաց կործանեալ: 25 Զի ամբարձ ձեռս ընդդէմ Տեառն, եւ առաջի Տեառն ամենակալի ընդվզեցաւ: 26 Ընթացաւ առաջի նորա հպարտութեամբ, թանձրութեամբ վահանի իւրոյ: 27 Զի ծածկեաց զերեսս իւր ճարպով իւրով, եւ արար երկրսայրի յագդեր իւրում: 28 Բնակեաց ի քաղաքս աւերակս, եւ մտցէ ի տունս անշէնս: զոր նոքա պատրաստեցին՝ այլք տարցին: 29 Մի մեծացի, եւ մի մնացեն ինչք նորա, եւ մի արկցէ յերկիր զստուեր, 30 եւ մի ապրեցէ ի խաւարէ: Զորոքոջ նորա թառամեցուցէ հողմ. թաթափեցի ծաղիկ նորա: 31 Մի հաւատասցէ՝ թէ հանդարտիցէ. սնտոիք պատահեցեն նմա: 32 Կտրաւն նորա տարածամ հարցի, եւ շառաւիղ նորա մի բղխեցէ: 33 Իբրեւ զխակակոյրն տարածամ կրեցի. թաթափեցի իբրեւ զծաղիկ ձիթենոյ: 34 Զի վկայութիւն ամպարշտաց մահ է. հուր այրեցէ զտունս կաշառառուաց: 35 Յղացի զցաւս, դիպեցին նմա սնտոիք. որովայն նորա կրեցէ զենեգութիւն:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԺԶ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ:

Ե 2 Լուայ այդպիսի ինչս բազումս. մխիթարիչք չարեաց ամենեքեան: 3 Իսկ արդ՝ միթէ կա՞րգ ինչ իցէ բանից հողմոյ. կամ թէ թախանձիցէ՞ որ զքեզ, զի տացես պատասխանի: 4 Եւ ես ընդ ձեզ խաւսեցայց՝ եթէ հնազանդէր անձն ձեր ըստ իմում անձին: 5 Արդ՝ զկծեցուցի՞ց եւ ես զձեզ բանիւք շարժեցի՞ց եւ ես իբրեւ զձեզ զգլուխ իմ: 6 Թերեւս լիցի զաւրութիւն ի բերան իմ. զշարժել շրթանց իմոց ոչ խնայեցից: 7 Զի եթէ խաւսեցայց՝ ոչ փարատեցեն ցաւք վիրաց իմոց, եւ եթէ լռիցեն, նուազագոյն ինչ վիրաւորիցիմ: 8 Այժմ կոտորեալ արար զիս, փտեալ՝ ընդարմացեալ: 9 եւ բուն հարեալ զինէն ի վկայութիւն եղեւ ինձ: Եւ յարոյց ինձ զստութիւն իմ. քանզի արար ինձ ընդդէմ պատասխանի: 10 Բարկութեամբ վարեալ կործանեաց զիս. կրճտեաց ի վերայ իմ զատամունս: Նետք հինից նորա խաղացին ի վերայ իմ. տիգաւ աչաց խաղաց ի վերայ իմ: 11 Արագարագ եհար զիս ի ծունկս: միանգամայն ասպատակեցին ի վերայ իմ: 12 Քանզի մատնեաց զիս Տէր ի ձեռս անիրաւին, եւ ի մէջ ամպարշտաց ընկէց զիս: 13 Մինչդեռ ի խաղաղութեան էի, քայքայեաց զիս: առեալ զվարսից իմոց փետտեաց զիս: Կացոյց զիս իբրեւ զդէտ: 14 պատեցին զիս տէգք: Յանխնայ խոցոտեցին զերկկամունս իմ. եհեղ յերկիր զմաղձ իմ: 15 կործանեցին զիս հարուածովք ի վերայ հարուածոց: Յարձակեցան ի վերայ իմ զաւրաւորք: 16 կարեցին քուրձ ընդ մորթ իմ: Զաւրութիւն իմ յերկիր շիջաւ: 17 խարշեցաւ փոր իմ ի լալոյ: եւ ի վերայ արտեւանանց իմոց ստուերք մահու: 18 Անիրաւութիւն ինչ ոչ էր ի ձեռին իմում. աղաւթք իմ սուրբ էին: 19 Երկիր՝ մի ծածկէր զարիւն մարմնոյ իմոյ, եւ մի լիցի տեղի աղաղակի իմոյ: 20 Եւ արդ ահա յերկինս է վկայն իմ, եւ իրաւագէտն իմ ի բարձունս: 21 Հասցեն խնդրուածք իմ առ Տէր, եւ յանդիման նորա կաթեցուցէ ակն իմ: 22 Եղիցի յանդիմանութիւն առն առաջի Տեառն, եւ որդւոյ մարդոյ առ ընկերի իւրում: 23 Ամբ թուով հասին ինձ. ընդ ճանապարհ անդարձ գնացին:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԺԷ.

1 Հողմավար կորնչիմ. կարաւտիմ գերեզմանի՝ եւ ոչ հասանեմ: 2 Տառապիմ աշխատեալ՝ եւ զի՞նչ գործեցից: 3 Գողացան ատարք զստացուածս իմ: 3 ո՞վ է նա ընդ ձեռին իմում կապեցի: 4 Զի զսիրտս իւրեանց թաքուցին յիմաստութենէ, վասն այսորիկ մի բարձրացուցէ զնոսա: 5 Մասին իւրում պատմեցէ զչարութիւնս: աչք իմ ի վերայ որդւոց հալեցան: 6 եղիւր զիս բամբասանս ազգաց, եղէ նոցա ծաղր: 7 Շլացան ի բարկութենէ աչք իմ. զի պաշարեալ եմ մեծապէս յամենեցունց: 8 Զարմանք կալան զճշմարիտս ի վերայ այսոցիկ. արդար ի վերայ անարիւնի յարիցէ: 9 Կալցի հաւատարիմն զիւր ճանապարհ. սուրբն ձեռաւք առցէ քաջալերութիւն: 10 Բայց արդ՝ աղէ դուք եկայք յարեցարուք ամենեքեան. քանզի ոչ գտանեմ

ի ձեզ ճշմարտութիւն: 11 Աւուրք իմ անցին շարաւով. պայթեցին երակք սրտի իմոյ: 12 Զգիշեր՝ տիւ եղին. լոյս մերժեալ յերեսաց խաւարի: 13 Զի եթէ համբերեցից՝ դժոխք են տուն իմ. ի միգի տարածեալ են անկողինք իմ: 14 Զմահ կոչեցի ինձ հայր, մայր եւ քոյր ինձ՝ զերբ: 15 Արդ ուր է յոյսն իմ. կամ թէ զբարութիւնս իմ տեսանիցեմ: 16 Կամ թէ ընդ իս իսկ ի դժոխս իջանիցեն. կամ թէ միանգամայն ի հող իջանիցեմք:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԺԸ.

1 Կրկնեալ անդրէն Բաղդատայ Սալքեցոյ աւե:

2 Մինչեւ յերբ ոչ դադարիցես. հանդարտեա, զի մեք խաւսեցուք: 3 Ընդէ՞ր իբրեւ զչորքոտանիս լռեալ եմք առաջի քո, 4 եւ դու մխեալ ես բարկութեամբ: Իսկ արդ եթէ դու մեռանիցիս՝ անշէ՞ն մնայցէ առ ի ներքոյ երկնից. կամ թէ եւ լերինք ի հիմանէ տապալեցի՞ն: 5 Եւ լոյս ամպարշտաց շիջանիցի, եւ ոչ պատահեցէ նոցա բոց: 6 Եւ լոյս նորա խաւար ի յարկի իւրում, եւ ճրագ ի վերայ նորա շիջցի: 7 Որսացեն յետինք զինչս նորա. սխալեալ են խորհուրդք նորա: 8 Անկցի ոտն նորա յորոգայթ, եւ շաղեսցի ի թակարդի: 9 Եկեսցեն ի վերայ նորա որոգայթք. զարացուցէ ի վերայ նորա զծարաւիս: 10 Զի թաքուցեալ են յերկրի տոռունք նորա, եւ կալանք նորա շուրջանակի ի վերա շաղաց նորա: 11 Սատակեսցեն զնա ցաւք շուրջանակի. բազումք զոտիւք նորա պատեսցին 12 ի նեղութեան սովոյ: Պատրաստեալ է նմա կործանումն ահագին. կերիցին կնիք ոտից նորա: 13 Կերիցէ մահտարածամ զգեղեցկութիւն նորա: 14 Վարեսցի բժշկութիւն ի յարկաց նորա: հասցէ նմա տագնապաւ պատուհաս արքունի: 15 Եւ բնակեսցէ իբրեւ ի գիշերի ի յարկի իւրում. ցրուեսցին վայելչութիւնք նորա ծծմբով: 16 Ի ներքուստ արմատք նորա ցամաքեսցի, եւ ի վերուստ անկցին հունձք նորա: 17 Յիշատակ նորա կորիցէ յերկրէ, եւ ոչ գտցի անուն նորա առ երեսաւք արտաքնովք: Մերժեսցեն զնա ի լուսոյ ի խաւար. եւ մի եղիցի նմա ծանաւթ ի ժողովրդեան իւրում: 19 Մի լիցի ապրեալ ի ներքոյ երկնից տուն նորա. այլ նորայն կացցեն աստարք: 20 Հեծեծեսցեն ի վերայ նորա յետինք. զառաջինս կալան զարմանք: 21 Թէ ա՞յս են տունք անիրաւաց, եւ ա՞յս տեղի այնոցիկ որք զՏէր ոչ ճանաչիցեն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԺԹ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ աւե:

2 Մինչեւ յերբ աշխատ առնէք զանձն իմ, եւ խախտէք զիս բանիւք. 3 Բայց զհտասջիք զի Տէր արար ընդ իս այսպէս: Բամբասէք զիս՝ եւ ո՞չ ամաչէք յարձակեալ ի վերայ իմ: 4 Այո, արդարեւ եւ մոլորեցայ եւ յիս հանգուցեալէ մոլորութիւն. խաւսել բան զոր ոչ է արժան: եւ բանք իմ մոլորեալ են՝ եւ ոչ են ի դէպ ժամանակի: 5 Թողցուք զայդ որ յիմ վերայ մեծաբանեալ էք, եւ յարձակեալ էք ի վերայ իմ նախատանաւք: 6 Արդ զհտասջիք՝ զի Տէր է որ խռովեացն, եւ ամուրս ի վերայ իմ բարձրացոյց: 7 Եւ ահա ծաղր յինիմ նախատանաւք, եւ ոչ խաւսեցայց. աղաղակեցից՝ եւ ոչ ուստէք իցէ դատաստան: 8 Շուրջ պատեալ եմ, եւ ոչ կարացից անցանել. եղ ի վերայ երեսաց իմոց խաւար: 9 Մերկացոյց յինէն զփառս իմ. վերացոյց զպսակն ի գլխոյ իմմէ: 10 Պարուրեաց շուրջ զինեւ՝ եւ գնացի. եհատ իբրեւ զծառ զոյս իմ: 11 եւ չարաչար բարկութեամբ վարեցաւ ընդ իս. համարեցաւ զիս իբրեւ զթշնամի: 12 Միանգամայն հասին ի վերայ իմ հէնք նորա. զճանապարհս իմ պատեցին դարանակալք: 13 Հեռի եղեն յինէն եղբարք իմ. ծանեան զաւտարս քան զիս: 14 Բարեկամք իմ անողորմք եղեն. անգոսնեցին մերձաւորք իմ, եւ ծանաւթք իմ մոռացան զանուն իմ: 15 Դրացիք տան իմոյ եւ աղախնայք իմ աստար համարեցան զիս. այլազգի թուէի առաջի նոցա: 16 Զծառայ իմ կոչեցի՝ եւ ոչ լուաւ. բերան իմ աղաչէր: 17 եւ աղերսէի զկին իմ: Կոչէի ողորմանաւք զորդիս հարձից իմոց. 18 եւ նոքա յախտեան ուրացան զիս. յորժամ յառնեմ, բամբասեն զիս: 19 Գարշեցան յինէն ծանաւթք իմ. եւ զորս ես սիրէի յարեան ի վերայ իմ: 20 Փոռեցան մարմինք իմ ընդ մորթով իմով, եւ զոսկերս իմ ունիմ յատամունս: 21 Ողորմեցարուք ինձ, ողորմեցարուք ինձ ո բարեկամք. զի ձեռն Տեառն մխեցաւ յիս: 22 Ընդէ՞ր հալածէք դուք զիս իբրեւ զՏէր, եւ մարմնովք իմովք չիցէ՞ք յագեալ: 23 Ո տայր ինձ գրել

զբանս իմ, եւ հանել զնոսա ի մատեան յաւիտեան: 24 գրչաւ երկաթեաւ ի կապարի, կամ ի վէմս քանդակեալ առ ի վկայութիւն: 25 Քանզի գիտեմ զի մշտնջենաւոր է որ լուծանելոցն է զիս յերկրի՝ յարուցանել 26 զմորթ իմ որ կրեաց զայս ամենայն: Ի Տեառնէ վճարեցաւ ինձ այս: 27 զոր ես անձին իմում իրագէտ եմ: զոր ակն իմ ետես՝ եւ ոչ այլ ոք ամենայն ինչ վախճանեցաւ ի ծոց իմ: 28 Ապա թէ ասիցէք զի՞նչ խաւսեցուք առաջի նորա, եւ արմատ բանից գտցուք ի նմա: 29 երկերուք եւ դուք ի ծածկելոց: Ձի բարկութիւն ի վերայ անաւրինաց եկեացէ, եւ ապա զիտասցեն թէ ուր է նիւթ նոցա:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ Ի.

1 Կրկնեալ անդրէն Սովքարայ Մինեցոյ ասէ:

2 Ոչ այդպէս կարծէի խաւսել քեզ ընդդէմ մեր զայդ: ոչ ապաքէն իմաստնագոյնք իցէք քան զիս: 3 Խրատու ակնածութեան իմոյ լուայց, եւ ոգի յիմաստութենէ արասցէ ինձ պատասխանի: 4 Միթէ զայդ յայսմ հետէ՞ զիտացեր. այլ յորմէ հետէ եղաւ մարդ ի վերայ երկրի: 5 Ձի ուրախութիւն ամպարշտաց բեկումն անհնարին, եւ խնդութիւն անաւրինաց կորուստ: 6 Եթէ ելանիցեն յերկինս պատարագք նորա, եւ զոհք նորա յամպս մերձեցին: 7 Յորժամ համարեսցի թէ հաստատեալ իցէ՝ յայնժամ ի սպառ կորիցէ. եւ որ զիտէին զնա՝ ասասցեն թէ ու՞ր է: Իբրեւ զերագ թուեցեալ ոչ գտցի, թռեաւ իբրեւ զտեսիլ զհշերական: 9 Ակն որ հայեցաւ ի նա՝ ոչ յաւելցէ, եւ ոչ ծանիցէ զնա տեղի իւր: 10 Ձորդիս նորա սատակեցեն վատթարք. ձեռք նորա բորբոքեսցին ցաւովք: 11 Ոսկերք նորա յագեսցին մանկութեամբ նորա, եւ ընդ նմին ի հող ննջեսցեն: 12 Եթէ քաղցրասցի ի բերան նորա չարութիւն՝ թաքուցէ զայն ի ներքոյ լեզուի իւրոյ: 13 Խնայեսցէ ի նա, եւ մի թողցէ զնա. եւ ժողովեսցէ զնա ի մէջ կոկորդի իւրոյ: 14 եւ մի կարասցէ աւզնել անձին իւրում: լեղի իժի ի փորի իւրում: 15 Մեծութիւն անիրաւութեամբ ժողովեալ՝ փսխեսցի ի տանէ նորա կորզեսցէ զնա հրեշտակ: 16 Զսրտմտութիւն վիշապաց ծծեսցէ սպանցէ զնա լեզու աւձի: 17 Մի տեսցէ զկիթ արաւտականաց, եւ մի զարաւտս մեղու եւ զկոզոյ: 18 Ի զուր եւ ի տարապարտուց վաստակեցաւ ի մեծութիւն՝ ուստի ոչ ճաշակեսցէ իբրեւ զխիստ ինչ զանձամ եւ զանկոտոր: 19 Ձի զբազում տկարաց տունս խորտակեաց, եւ զյարկս յափշտակեաց եւ ոչ հաստատեաց: 20 Չիք փրկութիւն ստացուածոց նորա, ի ցանկութեան իւրում ոչ ապրեսցի: 21 եւ մի լիցին մթերք կերակրոց նորա: Վասն այնորիկ մի ծաղկեսցեն բարունակք նորա: 22 յորժամ համարեսցի թէ ահա լցեալ իցէ՝ նեղեսցի: Ամենայն տազնապ հասցէ ի վերայ նորա, 23 թէ զիարդ լնուցու որովայն նորա: Առաքեսցէ ի վերայ նորա զսրտմտութիւն բարկութեան. արկցէ զնովաւ ցաւս: 24 եւ մի ապրեսցի ի ձեռանէ երկաթոյ: Խոցոտեսցէ զնա աղեղն պղնձի: 25 անցցէ ընդ մարմինս նորա նետ: Աստեղք շրջեսցին ի յարկս նորա՝ արհաւիրք ի վերայ նորա: 26 Ամենայն խաւար նմա մնասցէ. կերիցէ զնա հուր անշէջ: Չարչարեսցէ եկամուտ զտուն նորա: 27 յայտնեսցեն երկինք զանօրէնութիւն նորա. յարիցէ ի վերայ նորա երկիր: 28 Քակտեսցէ կորուստ զտուն նորա ի սպառ. հասցէ ի վերայ նորա ար բարկութեան: 29 Այս բաժին է մարդոյ ամպարշտի առ ի Տեառնէ. եւ այս ստացուածք ընչից նորա յայցելունէն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԻԱ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ:

Է 2 Լուարուք լուարուք բանից իմոց: Երանի թէ մի լինէր ի ձեռք այդ մխիթարութիւն: 3 Ներեցէք ինձ եւ ես խաւսեցայց, եթէ ոչ այգանիցէք զբանիւք իմովք: 4 Իսկ արդ չեւ իմ կշտամբանքս ի մարդկանէ իցեն եւ կամ ընդէ՞ր ոչ բարկանայցեմ: 5 Հայեցեալ ընդ իս զարմանայ ք, եղեալ ձեռն ի ծնաւորի: 6 Եթէ յուշ լինիցի ինձ, տազնապեցայց. զի ունին ցաւք զմարմինս իմ: 7 Ընդէ՞ր բնաւ ամպարիշտք կենդանի իցեն, հնացեալք եւ ի մեծութեան են: 8 Մերմանք նոցա ըստ միտս. եւ որդիք նոցա առաջի աչաց: 9 Տունք նոցա աշողեալք. եւ երկելոք եւ ոչ ուստեք. եւ տանջանք ի Տեառնէ չեն ի վերայ նոցա: 10 Արջառ նոցա ոչ սխալեաց ի ծննդենէ. ապրեսցաւ յղի նոցա՝ եւ ոչ վրիպեցաւ: 11 եւ կան իբրեւ զխաշինս յաւիտենականս: Մանկունք նոցա խաղան առաջի, 12 առեալ սաղմոսարան եւ քնար. եւ ուրախ լինին ձայնիւ երգոց: 13 Կատարեսցին ի բարութեան

զկեանս իւրեանց, հանգստեամբ ննջեցին ի դժոխս: 14 Եւ ասէ ցՏէր՝ ի բաց կաց յինէն, զճանապարհս քո ճանաչել ոչ կամիմ: 15 Զի՞նչ շահ է՝ զի ծառայեսցուք նմա, կամ զի՞նչ աւգուտ՝ զի հանդիպեսցուք նմա: 16 Ի ձեռս նոցա էին բարութիւնք. եւ ի գործս ամպարշտաց ոչ հայի: 17 Սակայն եւ ճրագ ամպարշտաց շիջցի: Եկեսցէ ի վերայ նորա կործանումն. երկունք կալցին զնոսա ի բարկութենէ: 18 Եղիցին իբրեւ զյարդ առաջի հողմոյ, կամ իբրեւ զփռոշի գոր տարաւ մրրիկ: 19 Սպառեցեն գորդիս ինչք նորա. հատուցէ նմա, եւ ծանուցէ: 20 Տեսցեն աչք նորա զսպանումն իւր, եւ ի Տեառնէ մի ապրեսցի: 21 Զի կամք նորա ի տան իւրում ընդ իւր, եւ զթիւ ամաց նորա բաժանեսցեն: 22 Ոչ ապաքէն՝ Տէր է որ ուսուցանէ զհանճար եւ զգիտութիւն, զի ինքն քննէ զիմաստունս: 23 Այնպիսին մեռցի ի սաստկութիւն անզգամութեան իւրում. ամենեւին բարկեկեցիկն եւ յաջողեալն: 24 Փորն նորա լի է ճարպով. ուղիղ նորա շճեսցէ: 25 Նա վախճանեսցի ի դառնութենէ անձին, ոչ ինչ կերեալ ի բարութենէ: 26 Առհասարակ ննջեցեն յերկրի. երբ ծածկեաց զնոսա: 27 Եւ արդ զիտեմ՝ զի յանդգնութեամբ հասեալ էք ի վերայ իմ: 28 Արդ ասացէք թէ ուր է տուն իշխանին. եւ ուր է յարկ բնակութեան ամպարշտաց: 29 Հարցէք զանցաւորս ճանապարհի, եւ զնշանս նոցա մի աւտարացուցանէք: 30 Զի յաւր կորստեան ստիպի չար. յաւր բարկութեան իւրոյ վարեսցի: 31 Ո պատմեսցէ յանդիման նորա զճանապարհս նորա. եւ գոր ինչ ինքն գործեաց ո հատուցէ նմա: 32 Եւ ինքն ի գերեզմանի գնաց, եւ ի տապանի տքնեցաւ: 33 Եւ քաղցրացան նմա խիճք հեղեղատի: Եւ զհետ նորա ամենայն մարդ զնասցէ, եւ յառաջ քան զնա անթիւք: 34 Եւ զհարդ մխիթարեցէք զիս սնոտեալք. եւ ինձ ձեռք դադարելն ոչինչ է:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԻԲ.

1 Կրկնեալ անդրէն Եղիփազու Թեմնացոյ ասէ:

2 Ոչ ապաքէն Տէր է՝ որ ուսուցանէ զիմաստութիւն եւ զհանճար: 3 Իսկ արդ զի՞ փոյթ է Տեառն, եթէ դու էիր անարատ գործովք քովք. կամ զի՞նչ աւգուտ է թէ պարգեսցես զճանապարհս քո: 4 Կամ համարեալ ինչ զքեզ յանդիմանեսցէ՞ զքեզ, եւ մտանից՝ ընդ քեզ ի դատաստան: 5 Ոչ ապաքէն չարութիւն քո բազում է, եւ անթիւ են մեղք քո: 6 Գրաւեցեր դու զեղբարս քո տարապարտուց, եւ զզգեստ մերկոց զերծեր: 7 Յօր ծարաւեաց ոչ արբուցեր, եւ զհաց քաղցելոց հատեր: 8 Ակն առեր երեսաց ոմանց, եւ բնակեցուցեր զնոսա յերկրի: 9 Արձակեցեր զայրիս ունայնս, եւ զորբս չարչարեցեր: 10 Եւ արդ պատեցան զքեւ որոգայթք, եւ տազնապեաց զքեզ պատերազմ անհնարին: 11 Լոյսն քո քեզ խաւար դիպեցաւ. եւ ի քուն ծածկեաց զքեզ ջուր: 12 Միթէ որ ի բարձունս նայի ո՞չ տեսանիցէ. նա աւանիկ զզգածեալսն ամբարտաւանութեամբ խոնարհեցոյց: 13 Եւ ասացեր թէ զի՞ ծանեաւ հզաւրն. կամ թէ ի միզի՞ դատիցի: 14 Ամպ ծածկութիւն նորա, եւ ո՞չ երեսեցի. եւ ընդ ծի՞ր երկնից շրջեսցի: 15 Մի՞ զշաւիղս յաւիտենականս պահեսցէ, զորս կոխեսցեն արք արդարք՝ 16 որք յափշտակեցան տարածամ: Գետ բղխեալ հիմունք նոցա 17 ոյք ասէին զի՞ արասցէ մեզ Տէր, կամ զի՞նչ ածցէ ի վերայ մեր ամենակալն: 18 Եւ նա ելից զտունս նոցա բարութեամբ. բայց խորհուրդ ամպարշտաց հեռի է ի նմանէ: 19 Տեսեալ արդարոց ծիծաղեցան. անարատին՝ եւ արհամարհեաց: 20 Եթէ չէ՞ր ապականեալ հաստատութիւն նոցա. եւ զմնացորդս նոցա կերիցէ հուր: 21 Բայց աղէ՛ լեր խիստ եթէ ժուժկալեսցէ՞ս: Եւ եթէ պտուղ քո եղիցի ի բարութիւնս 22 ընկալ ի բերանոյ նորա դաւանութիւն, եւ առ զբանս նորա ի սրտի քո: 23 Եւ եթէ դարձցիս՝ եւ խոնարհեցուցես զանձն քո առաջի Տեառն, հեռի արարեր ի յարկի քում զանիրաւութիւն: 24 Նստցիս յամրութիւն վիմի, եւ իբրեւ ի վեմ ձորոյն Սովփերայ: Եւ եղիցի ամենակալն աւգնական քեզ ի թշնամեաց. եւ յստակ հատուցէ քեզ իբրեւ զարծաթ գտեալ: 26 Ապա համարձակեսցիս առաջի Տեառն. հայեցեալ յերկին զուարթութեամբ: 27 Յաղաչել քում առ նա լուիցէ քեզ. տացէ քեզ հատուցանել զաղալթս քո: 28 Դարձուցէ քեզ զյարկն արդարութեան. եւ ի ճանապարհս քո եղիցի լոյս: 29 Զի խոնարհեցուցեր զանձն, եւ ասացեր թէ ամբարտաւանեցի: Եւ զխոնարհս աչալք՝ կեցուցէ: 30 Եւ փրկեսցէ զանարատն, եւ ապրեսցիս սրբութեամբ ձեռաց քոց:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԻԳ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յորայ ասէ:

Ը 2 Նա՛ եւ ես գիտեմ զի ի ձեռանէ իմմէ է յանդիմանութիւն իմ: Եւ ձեռն նորա ծանրացաւ ի վերայ հեծութեան իմոյ: 3 Իսկ ո՞վ ծանուցէ եթէ գտից զնա, եւ հասից նմա ի սպառ: 4 Եւ ասացից առաջի նորա զիրաւունս. լցից զբերան իմ յանդիմանութեամբ: 5 Ծանեայց զողոքանս զոր ընդ իս խաւսիցի. խելամուտ եղէց այնմ զոր ինձն պատմիցէ: 6 Եւ բազում զարութեամբ եկեսցէ ի վերայ իմ. եթէ զպատուհաս իւր ի գործ ոչ արկանիցէ: 7 Զի ճշմարտութիւն եւ յանդիմանութիւն ի նմանէ է հանցէ ի սպառ զիրաւունս իմ: 8 Եթէ յառաջագոյն երթայցէ՝ ոչ եւս իցեմ. եւ զվերջինս զի՞ զհտիցեմ: 9 Զձախ այնորիկ որ արարն զնա՝ ոչ կալայ. եւ եթէ արկցէ զաջ իւր զինեւ՝ եւ այնպէս ոչ տեսից: 10 Զի ինքն զհտէ զճանապարհս իմ, եւ քննեաց զիս իբրեւ զոսկի: Հասից ի պատուիրանս նորա. զճանապարհս նորա պահեցից եւ ոչ եւս թիրեցայց: 12 Զպատուիրանաւք նորա ոչ անցից՝ զի մի մեռանիցիմ. ի ծոց իմ թաքուցից զբանս նորա: 13 Ապա թէ նա այնպէս դատեցաւ, ո՞ր իցէ որ ընդդէմ դառնայցէ նմա. զի զոր ինքն կամեցաւ եւ արար: 14 Վասն այնորիկ առ նա փութացայց. խրատեալ զնորին հոգացայց: 15 Ի վերայ այսոցիկ յերեսաց նորա տագնապեցայց, եւ ի միտ առից եւ զարհուրեցայց ի նմանէ: Զի Տէր հիւանդացոյց զսիրտ իմ, եւ ամենակալն պագնապեաց զիս: 17 Զի ոչ զհտէի թէ գայցէ ի վերայ իմ խաւար. առաջի երեսաց իմոց ծածկեաց մեզ:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԻԴ.

1 Ընդէ՞ր զՏէր մոռացան ամպարհաւաճք. 2 եւ ամպարիշտք անցին ըստ սահման: Զհաւտ հանդերձ հովուաւք յափշտակեցին. 3 Զէշ որբոյն վարեցին, եւ զեզն այրոյն զքաւեցին: 4 Խոտորեցուցին զտկարս ի ճանապարհէ արդարութեան: առհասարակ դաղեցուցին զհեզս երկրի. 5 դիպեցան իբրեւ զցիռս ի վայրի: Վասն իմ ծախեցին զգործ իւրեանց, քաղցրացաւ նոցա հաց ընդ լիտիս: 6 Զանգ տհաս որ ոչ իւրեանց էր՝ հնձեցին. տկարք զայգիս ամպարշտաց անհաց եւ անվարձ գործեցին: 7 Զմերկս բազումս ննջեցուցին առանց հանդերձից. զգեստ անձանց նոցա զերծին: 8 Ի ցաւոյ լերանց տամկանան. քանզի ոչ գոյր նոցա յարկ. արկին զինքեանց ընդ վիմաւ: 9 Յափշտակեցին զորբն ի ստենէ, եւ զանկաճն տառապեցուցին: 10 Զմերկն ննջեցուցին առանց հանդերձի տարապարտոց. հատին զհաց քաղցելոց: 11 Յանձուկս դարանակալ եղեն ի տարապարտոց. զճանապարհս արդարութեան ոչ զհտացին: 12 Որք ի քաղաքաց եւ ի տանց իւրեանց զրկեցան, անձինք տղայոց մեծամեծս հեծեծեցին: Եւ նա այնմ այցելութիւն ընդէ՞ր ոչ առնիցէ: 13 Յերկրի էին նոքա՝ եւ ոչ ծանեան. զճանապարհս արդարութեան ոչ զհտացին, եւ ընդ շաւիղս նորա ոչ գնացին: 14 Ծանուցեալ զգործս նոցա մատնեաց զնոսա ի խաւար. եւ զցայգ եղիցին իբրեւ զգողս: 15 Եւ աչք շնացելոյն պահեսցեն զխաւար. եւ ասիցէ թէ ոչ զականիցէ զիս ակն. եւ քաւդ արկ զերեսաւք իւրովք: 16 Փորեաց ընդ մութ գտուն իւր. ի տուէ կնքեցին զանձինս, եւ ոչ ծանեան զլոյս: 17 Եւ եթէ միանգամայն առաւաւտ նոցա ի ստուերս մահու է, եւ եթէ ի միտ առնուցու զխոռվութիւն ստուերաց մահու. թէթեւագոյն է ի վերայ ջուրցն երեսաց: Կործանեցի մասն նոցա ի վերայ երկրի. երեսեցի տունկ նոցա ի վերայ ցամաք երկրի: 19 Զի զանթանոցիկ որբոյն յափշտակեցին: ընդդէմ յիշատակեցան նմա մեղք: Իբրեւ զմառախուղ ցաւոյ եղեւ անյայտ. 20 հատուցի նմա որ ինչ արարն: Խորտակեցի ամենայն անիրաւ հանգոյն փայտի անբժշկականի: 21 զի ամլոյն բարի ոչ արար, եւ ամուրւոյն ոչ ողորմեցաւ. սրտմտութեամբ կործանեաց զտկարս: Եւ թէպէտ եւ յարիցէ մի հաւատացէ կենաց իւրոց: 23 Հիւանդացեալ՝ եւ մի անկնկալցի ողջանալոյ, այլ անկցի ախտիւ. զի զբազումս չարչարեաց բարձրութիւն նորա: 24 Թարշամեցի իբրեւ զբանջար ի տաւթի. կամ իբրեւ զհասկ ինքնին անկեալ ի ցաւոնոյ: 25 Ապա թէ իցէ ոք որ ասիցէ զինէն սուտ խաւսել, դիցէ զբանս իմ յոչինչ:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԻԵ.

1 Կրկնեալ անդրէն Բաղդատայ Սաւքեցոյ ասէ:

2 Իսկ արդ առա՛կ ինչ իցէ ահն առ ի նմանէ, որ առնէ զամենայն ինչ ի բարձունս: 3 Մի ոք կարծեսցէ թէ գուցէ յապաղումս հինից նորա. յո՞յր վերայ ոչ եկեսցէ դարանակալութիւն առ ի նմանէ: 4 Զիա՞րդ լինիցի

մարդ արդար առաջի Տեառն. կամ ո՞վ սրբեացէ զանձն իւր ի կանանցածնաց: 5 Զի եթէ լուսնի հրամայեցէ, եւ ոչ ծագէ. եւ աստեղք ոչ են սուրբ առաջի նորա: 6 Թող թէ մարդ երբ, եւ որդի մարդոյ որդն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԻԶ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ:

Թ 2 Յո՞ւ մաւտիցիս, կամ ո՞ւմ աւգնական լինելոց իցես. Ո՞չ պապքէն այնմ որոյ բազում է զաւրութիւն, եւ որոյ հզաւր է բազուկ իւր: 3 Ընդ ո՞ւմ խորհրդակից լինիցիս. ո՞չ ընդ այնմ որոյ ամենայն իմաստութիւն է: 4 Զո՞յր զհետ երթիցես, եթէ ոչ որոյ մեծ է զաւրութիւն: ո՞ւմ պատմեցեր բան. եւ ո՞յր շունչ ել ի քէն: 5 Միթէ սկայք ծնանիցին ի ներքուստ ջրոյ, եւ ի դրացեաց նորա: 6 Մերկ են դժոխք առաջի նորա՝ եւ չիք զգեստ կորստեան: Զգեաց զհիւստի զոչընչիւ. կախեաց զերկիր ի վերայ ոչնչի: 8 Ծրարէ զջուրս յամպս իւր, եւ ոչ պատառեցաւ մեզ ի ներքոյ նորա: 9 Որ ունի զերեսս աթոռոյ, թռուցանէ նովաւ զմեզ իւր: 10 Հրաման պատեաց զերեսաւք ջրոյ՝ մինչ ի վախճան լուսոյ ընդ խաւարի: 11 Միւնք երկնից թռեան. եւ զարհուրեցան ի սաստէ նորայ: 12 Զաւրութեամբ հանդարտեցոյց զծով. իմաստութեամբ նորա տաքածեալ է համատարածն: 13 Աղիւ երկնից սարսեցին ի նմանէ: հրամանաւ իւրով սպան զվիշապն ապստամբ: 14 Ահա այս է մասն ճանապարհի նորայ: Եւ տակաւին զշիրս բանից նորա լուիցոյք նովաւ: զգաւրութիւն որոտման նորա ո՞ր զիտէ՝ յորժամ առնիցէ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԻԷ.

1 Դարձեալ յաւելեալ Յոբայ յառակի իւրում ասէ:

Ժ 2 Կենդանի է Տէր որ այսպէս դատեցաւ զիս. եւ ամենակալն որ դառնացոյց զանձն իմ: 3 Եթէ տակաւին իցէ յիս շունչ իմ. եւ հոգի աստուածեղէն շուրջ զիմեւ յոնգունս. 4 ոչ խաւսեցին շրթունք իմ անաւրէնութիւն, եւ ոչ անձն իմ խորհեցի անիրաւութիւն: 5 Մի լիցի ինձ ասել զձեզ արդարս մինչեւ մեռանիցիմ. զի ոչ փոխեցից զանմեղութիւն իմ: 6 Արդարութեան անսացեալ եւ ոչ մեկնեցայց զի ոչ գիտեմ զանձին գործեալ զանպատեհս: 7 Սակայն թէ եւ էին թշնամիք իմ իբրեւ զկործանումն ամպարշտաց եւ յարուցեալքն ի վերայ իմ իբրեւ զկորուստ անաւրինաց: 8 Եւ զի՞նչ է յոյս ամպարշտի զի յեցեալ կայցէ վստահացեալ ի Տէր թէ ապրիցէ: 9 կամ թէ խնդրուածոց նորա լուիցէ Տէր: Եթէ ի հասանել ի վերայ նորա տագնապի, 10 ոչ ունիցի համարձակութիւն առաջի նորա. կամ ի կարդալ նորա առ նա, լուիցէ՞ նմա: 11 Այլ պատմեցից ձեզ զինչ է ի ձեռին Տեառն, եւ որ իցէ յամենակալին, ոչ ստեցից: 12 Ահաւասիկ ամենեքին իսկ զիտէք. զի սնոտիս զսնոտովք պատէք: 13 Այս մասն է մարդոյ ամպարշտի ի Տեառնէ. ստացուած հզաւրաց եկեացէ ի վերայ նորա յամենակալէն: 14 Զի եթէ բազում ծնանիցին նմա որդիք, ի սպանումն եղիցին: եւ եթէ յերիտասարդութիւն հասցեն՝ մուրացիկ շրջեցին: 15 Եւ որ զնովան իցեն մահուամբ վախճանեցին: այրեաց նոցա մի ոք ողորմեցի: 16 Եւ եթէ ժողովեացէ իբրեւ զհող զարծաթ, եւ հանգոյն կաւոյ պատրաստեցէ զոսկի, 17 զայն ամենայն արդարք ստացին, եւ զինչս նորա ճշմարիտք կալցին: 18 Եղեւ տուն նորա իբրեւ զցեց, եւ իբրեւ զսարդիոստայն: 19 Մեծատուն ննջեաց, եւ ոչ եւս յաւելցէ յառնել զաչս իւր երաց՝ եւ ոչ եւս իցէ: 20 Պատահեցին նմա իբրեւ զջուր ցաւք. զիշերի ծածկեաց զնա մութ: 21 Առցէ զնա խորշակ եւ զնայցէ: 22 եւ հոսեցէ զնա ի տեղւոջէ իւրմէ: 23 եւ ընկեցէ զնա՝ եւ մի խնայեցէ ի ձեռանէ նորա փախստիւ փախիցէ: Ծափ զծափի հարցէ ի վերայ նորա, եւ քարշեցէ զնա ի տեղւոջէ իւրմէ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԻԸ.

1 Զի է տեղի արծաթոյ՝ ուստի լինի, եւ ի տեղի ոսկւոյ ուստի կղկղի: 2 Երկաթ ի հողոյ լինի, եւ պղինձ հանգոյն քարի տաշի: 3 Կարգ եղ խաւարի. եւ զամենայն վախճան ինքն ճշմարտէ, զքար եւ զխաւար՝ եւ զստուերս մահու. 4 զխրամ հեղեղատի ի փոշոյ: Եւ որ մոռանան զճանապարհս արդարութեան՝

տկարացին ի մարդկանէ: 5 Երկիր՝ ի նմանէ ելցէ հաց, եւ ի ներքոյ նորա իբրեւ զհուր շրջեցաւ: 6 Տեղի շափիղայի քարինք նորա՝ եւ հող նորա ոսկի: 7 Շաւիղ է գոր ոչ ծանեալ թոշուն, եւ ոչ դիտեաց գնա ակն անգեղ: 8 Եւ ոչ կոխեցին գնա որդիք ամբարտաւանից: ոչ անց ի նա առեւծ: 9 Յապառաժն ձգեաց զձեռն իւր. տապալեաց զլերինս ի հիմանէ: 10 Զպոյտ գետոց պատառեաց: զամենայն պատուականս ետես ակն իմ: 11 Զխորս գետոց յայտնեաց, եւ եցոյց զգաւրութիւն իւր ի լոյս: 12 Իսկ իմաստութիւն ուստի՞ գտաւ, կամ զի՞նչ տեղի իցէ հանճարոյ: 13 Ոչ գիտէ մարդ զճանապարհս նորա, եւ ոչ գտաւ ի մէջ մարդկան: 14 Անդունդք ասացին թէ չէ առ իս, եւ ծով ասաց թէ չէ ընդ ինեւ: 15 Ոչ տացի գրաւական ընդ նորա, եւ ոչ կշռեսցի արծաթ ընդ գնոց նորա: 16 Եւ ոչ բարձցի ընդ ոսկւոյն Սովփերայ. ընդ եղնգանն պատուականի՝ եւ ընդ շափիղայի: 17 Ոչ զուգեսցի ընդ նմա ոսկի եւ ապակի. եւ ի գինս նորա անաւթք ոսկեղէնք: 18 Բարձրութիւնք եւ խորութիւնք ոչ յիշեսցին: եւ ձգեաց զիմաստութիւն քան զներքսագոյնս: 19 Ոչ հաւասարեցէ նմա տպագիտոն եթովպացոց. ընդ ոսկւոյ սրբոյ ոչ բարձցի: 20 Իսկ իմաստութիւն ուստի՞ գտաւ, եւ զի՞նչ իցէ տեղի հանճարոյ: 21 Ղաւղեալ ի մարդկանէ, եւ ի թոշնոց երկնից ծածկեցաւ: 22 Կորուստ եւ մահ ասացին. լուսք զփառաւորութենէ նորա: 23 Եւ Տէր դիւրաւ ընծայեցոյց զճանապարհս նորա: 24 Քանզի ինքն գիտէ զտեղի նորա, եւ ինքն տեսանէ զամենայն առ ի ներքոյ երկնից: Քանզի ինքն գիտէ զամենայն 25 գոր արար յերկրի, զկշիռ հողմոյ, եւ զչափ ջրոց գոր արար: 26 Ինքն ետես եւ համարեցաւ. եւ զճանապարհ նորա արձակմամբ բարբառոյ: 27 Յայնժամ ետես գնա՝ եւ պատմեաց զմմանէ: Պատրաստեալ քննեաց, 28 եւ ասէ ցմարդ. ահա աստուածպաշտութիւն է իմաստութիւն, եւ մեկնել ի չարեաց է հանճար:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԻԹ.

1 Դարձեալ յաւելեալ Յոբայ յառակի իւրում ասէ:

ԺԱ 2 Ո առնէր զիս ըստ ամսոց աւուրցն առաջնոց, յորս Աստուած պահէր զիս: 3 Յորժամ լուսաւոր էր ճրագ նորա ի վերայ գլխոյ իմոյ: Յորժամ լուսով նորա գնայի ի խաւարի: 4 Յորժամ կայի զուարճացեալ ի ճանապարհի: Յորժամ Տէր այցելութիւն առնէր տան իմում: 5 Յորժամ զգածեալն էի մեծութեամբ, եւ շուրջ զինեւ ծառայք: 6 Յորժամ թանային ճանապարհք իմ կողմով, եւ ոռոգանէին լերինք իմ կաթամբ: 7 Յորժամ ելանէի ընդ առաւաւտս ի քաղաքն, եւ արկանէր ի հրապարակս աթոռ իմ: 8 Տեսանէին զիս երիտասարդք՝ եւ թաքչէին. եւ ծերք՝ եւ յոտն կային: 9 Ճոխք դադարէին ի խաւսելոյ, եւ դնէին մատունս ի վերայ բերանոյ իւրեանց: 10 Ոյք լսէին զինէն՝ երանէին ինձ. եւ լեզուք նոցա ի քիմս իւրեանց կցեցան: 11 Զի ունկն որ լսէր՝ երանի տայր ինձ. եւ ակն որ տեսանէր՝ խորշէր յինէն: 12 Զի փրկեցի զաղքատն ի ձեռանէ հզաւրին. եւ որբոյ որոյ ոչ էր աւգնական՝ աւգնեցի: 13 Աւրինութիւն կորուսելոյն ի վերայ իմ եկեսցէ եւ բերան այրւոյն զիս աւրինեաց: 14 Զարդարութիւն զգեցեալ էի, եւ արկեալ զիրաւունս հանգոյն կրկնոցի: 15 Աչք էի կուրաց, եւ ոտք կաղաց: հայր էի ես տկարաց: Դատաստան գոր ոչ գիտէի քննէի: 16 Խորտակէի զկզակս անիրաւաց, եւ ի միջոյ ժանեաց նոցա կորզէի զյափշտակութիւն: 18 Ասէի՝ թերեւս հասակ իմ ծերասցի, եւ իբրեւ զծառ արմաւոյ բազում ժամանակս կեցից: 19 Արմատ ընդարձակեալ ի վերայ ջրոց. եւ ցաւդ հանգիցէ ի վերայ հնձոց իմոց: 20 Կարծիքն իմ ընդունայն եղեն ինձ. գործիք իմ եւ աղեղն իմ ի ձեռին նորա գնաց: 21 Յինէն լուեալ անսային, եւ կարկէին ի խորհրդեան իմում. 22 ի բանս իմ ոչ յաւելուին: Խնդալից լինէին յորժամ խաւսէի ընդ նոսա: 23 Իբրեւ զերկիր ծարաւի որ սպասիցէ անձրեւի՝ եւ նոքա իմոց խաւսից: 24 Եթէ ծիծաղէի ընդ նոսա, ոչ հաւատային. եւ լոյս երեսաց իմոց ոչ նուազէր: 25 Ընտրէի զճանապարհս նոցա, եւ նստէի իշխան. եւ բնակէի իբրեւ զթագաւոր ի մէջ զաւրականաց: Զոր աւրինակ զրգանաւքն մխիթարէի:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ Լ.

1 Արդ ծիծաղին զինեւ յետինք: Արդ խրատեն զիս ի միասին, գորոց պախարակէի զհարս նոցա. գոր ոչ համարէի լինել հաւասար շանց արաւտականաց իմոց: 2 Նաեւ զաւրութիւն ձեռաց նոցա ընդէր է ինձ: Ի վերայ նոցա կորեաւ վախճան. 3 ի կարաւորութեան եւ ի սովի անձնունդ: Որ փախչէին երէկ յանջրդոյ, յանձկութենէ եւ ի թշուառութենէ: 4 Որք պատէին խարշափուն բանջարով. որոց բանջարն իսկ էր

կերակուր: Անարգք եւ արհամարհեալ կարատեալ յամենայն բարութենէ, 5 որք եւ զարմատս փայտից ծամէին ի սաստիկ սովոյ: 3 արեան ի վերայ իմ գողք: 6 որոց տունք իւրեանց էին ծակք վիմաց ի մէջ արծազանգաց գոչեցեն: 7 որք ընդ խռուովք վայրենեալք բնակեալ էին: 8 Որդիք անզգամաց եւ անուանարկաց, եւ շիջելափառք յերկրէ: 9 Արդ քնար եւ եւ նոցա, եւ զիս ունին բամբասանս: 10 Գարշեցան յինէն մեկնեալք ի հեռաստանէ. եւ յերեսաց իմոց թուք ոչ խնայէին: 11 Զի բացեալ զկապարճս իւր խոցոտեաց զիս, եւ սանձս երեսաց իմ առաքեաց: 12 Յարեան ի վերայ աջոյ շառաւելի: զոտս իւր ձգեաց՝ եւ ճանապարհ արար ի վերայ իմ: 13 Ընդ շաւիղս կորստեան նոցա շփեցան շաւիղք իմ: Մերկացոյց զպատմութեան իմ. նետիւք իւրովք խոցոտեաց զիս: 14 մատուցեալ որպէս եւ կամի: Յաւաւք վարակեալ եւմ: 15 դարձեալ եւ յիս ցաւք: Գնաց յինէն յոյս իբրեւ զհողմ, եւ իբրեւ զմէզ փրկութիւն իմ: 16 եւ արդ զինեւ զեղծցի անձն իմ: Ունին զիս աւուրք ցաւոց: 17 զիշերի ոսկերք իմ խարշեցան, եւ ջիւք իմ լուծեալ են: 18 Բազում զարկութեամբ ձեռն արկ զպատմութեանս իմով, եւ իբրեւ զծապաւէն պատմութեանի իմոյ շուրջ կալաւ զիս: 19 Համարի զիս հանգոյն կաւոյ. ի հող եւ ի մոխիր է բաժին իմ: 20 Աղաղակեցի առ քեզ՝ եւ ոչ լուիցես ինձ. կացին եւ հայեցան յիս: 21 Պատահեցար ինձ անողորմ, հզար ձեռամբ հարեր զիս: 22 Կարգեցեր զիս ի ցաւս, եւ ընկեցեր զիս ի փրկութենէ: 23 Գիտեմ զի մահ սատակեցել զիս. զի բնակութիւնս ամենայն մահկանացոյի երկիր է: 24 Երանի թէ կարէի զանձն իմ վարժել, կամ աղաչել զայլ՝ եւ առնէր ինձ զայն: 25 Եւ եւ ի վերայ ամենայն տկարի լայի, եւ հեծեծէի յորժամ տեսանէի զայր ի վիշտս, 26 եւ ունէի ի բարութեան: եւ ահաւասիկ պատահեցին ինձ առաւել աւուրք չարեաց: 27 Որովայն իմ եռայ, եւ ոչ դադարեցել. ժամանեցին ինձ աւուրք աղքատութեան: 28 Նեղեալ շրջեցայց առանց բերանակապի: կացի ի մէջ եկեղեցոյ աղաղակ բարձեալ: 29 Եղբայր եղէ համբարուաց, եւ ընկեր ջայլեմանց: 30 Մորթ իմ սեւացաւ սաստկագոյն, եւ ոսկերք իմ ի տաւթոյ: 31 Դարձաւ ի սուգ քնար, եւ սիրտ իմ եւ երգ իմ ի լալիւն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄԱՅ

Գլուխ ԼԱ.

1 Ուխտ եղի ընդ աչս իմ եւ ոչ հայեցաւ ի կոյս: 2 եւ բաժանեաց Աստուած ի վերուստ, եւ ժառանգութիւն բաւականին ի բարձանց: 3 Ոչ ապաքէն կորուստ անիրաւին, եւ տարագրութիւն այնոցիկ ոյք գործեն զանարեւոթութիւն: 4 Ոչ ապաքէն ինքն տեսցէ զճանապարհս իմ. եւ ամենայն գնացք իմ թուեցին: 5 Եթէ գնացեալ իցեմ ընդ այսպանաւոյս. եթէ վաղվաղեաց ոտն իմ ի նենգութիւն: 6 Զի կշռեալ եմ ի կշիռս արդարութեան, եւ զիտէ Տէր զանմեղութիւն իմ: 7 Եթէ թիրեցաւ ոտն իմ ի ճանապարհէ. եթէ չոգաւ սիրտ իմ զկնի ական իմոյ. եթէ հպեցայ ձեռաւք իմովք ի կաշառս: 8 Ապա եւ սերմանեցից՝ եւ այլք կերիցեն. եւ անարմատ եղեց յերկրի: 9 Եթէ գնաց սիրտ իմ զհետ կնոջ առն այլոյ. եթէ դարանակալ եղէ առ դրոնս տան նորա: 10 Ապա լիցի հաճոյ եւ իմ կինն այլում, եւ մանկունք իմ տառապեցին: 11 Զի սրտմտութիւն անժոյժ բարկութեան է պղծել զկին առն: 12 հուր վառեալ է յամենայն անդամս նորա. զի յոր կոյս հասցէ յարմատոյ խլեցել: 13 Եթէ խոտեցի երբեք զիրաւունս ծառայի կամ աղախնոյ մատիցելոյ առ իս յատեան: 14 եւ զի՞նչ գործեցից եթէ հարցուփորձ արասցէ ինձ Տէր. եւ եթէ այցելութիւն, զի՞նչ պատասխանի արարից: 15 Ոչ ապաքէն որպէս եղէ յարգանդի՝ եւ նոքա եղեն, ի նմին որովայնի եղաք: 16 Իսկ տկարք որոց պէտք ինչ էին, ո՞չ արդէք երբեք վճարեցի: Զակն այրոյ ոչ կողկողեցուցի: 17 Եթէ կերա՞յ արդէք զպատառն իմ միայն՝ եւ որբոյն ոչ կարկառեցի: 18 Զի ի մանկութենէ իմմէ սնուցի իբրեւ զհայր, եւ յարգանդէ մաւր իմոյ առաջնորդեցի: 19 Եթէ արարի՞ անտես զմերկն կորուսեալ՝ եւ ոչ զգեցուցի: 20 Եթէ ո՞չ արհեստեցի զիս տկարք. եւ ի կտրոց խաշանց իմոց ջեռան թիկունք նոցա: 21 Եթէ վերացուցի ձեռն ի վերայ որբոյն՝ յուսացեալ թէ բազում է իմ ազնականութիւն: 22 ապա թափեցի յանրակէ ուս իմ, եւ բազում իմ յարմկանէ իմմէ խորտակեցի: 23 Զի ահ Տեառն կալաւ զիս, եւ առաջի նորա ոչ հանդարտեցի: 24 Եթէ կարգեցի զոսկի ի հող իմ. եթէ յականս պատուականս յուսացայ: 25 Եթէ ուրախ եղէ ի բազում մեծութեան եկելոց ինձ. եթէ ի վերայ անթուոց եղի զձեռն իմ: 26 Կամ թէ ո՞չ տեսանիցեմք զարեգակն յուսաւորիչ նուաղեալ, եւ զլուսին մաշեալ: 27 եւ ոչ ի նոցանէ: Եթէ խաբեցաւ զաղտ սիրտ իմ. եթէ ձեռն եղեալ ի վերայ բերանոյ իմոյ համբուրեցի: 28 Ապա այն ի մեծ անարեւոթութիւն համարեցի ինձ, զի ստեցի առաջի Տեառն բարձրելոյ. ի նմանէ է զարութիւն եւ կար, իմաստութիւն եւ հանճար: 29 Եթէ ոտնհար եղէ ի վերայ զլորման թշնամոյ իմոյ, եւ ասացի ի սրտի իմում թէ՝ վաշ: 30 ապա լուիցէ ունկն իմ զանէծս իմ. զգուցեցայ ապա եւ եւ ի

ծողովորդենէ իմմէ դարովեալ: 31 Եթէ ասացին զինէն բազում անգամ աղախնայք իմ, ո տայր մեզ յագել ի մարմնոց նորա. զի յոյժ քաղցր էի նոցա: 32 Արտաքոյ ոչ ազանէր աւտար, զի դռնն իմ բաց էր ամենայն եկելոց: 33 Եթէ թաքուցի զմեղս իմ ականայ մեղուցեալ: 34 զի ոչ ամաչէի ի բազմակոյտ ամբոխէ, առ ի չպատմելոյ առաջի նոցա: Եթէ արձակեցի երբէք զտկարն ունայն գոգով ելանել ի դրաց իմոց: 35 Ո տացէ ինձ լսել եթէ ձեռն Տեառն չէր զարհուրեցուցեալ: Կամ թէ մուրհակ՝ զոր ունէի զումեքէ 36 իբրեւ զպսակ ի վերայ ուսոց եղեալ ընթեռնուի: 37 Եւ ոչ պատառէի զայն եւ անդրէն դարձուցանէի, ոչինչ առեալ ի պարտականէն: 38 Եթէ հեծեաց երբէք երկիր վասն իմ. եթէ ակաւսք նորա լացի՞ն առհասարակ: 39 Եւ եթէ զգաւրութիւն նորա կերա՞յ միայն առանց գնոց: Եթէ զանձն Տեառն երկրին զայրացուցեալ տրտմեցուցի՞: 40 ապա փոխանակ ցորենոյ բուսցի եղիճ, եւ փոխանակ զարւոյ՝ մորենի:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԼԲ.

1 Եւ դադարեաց Յոբ ի խաւսից: Լռեցին եւ երեքին բարեկամք նորա այնուհետեւ ի խաւսելոյ ընդդէմ Յոբայ. քանզի էր Յոբ՝ արդար առաջի նորա:

2 Եւ բարկացաւ Եղիուս Բարաքիէի բուզացի, յազգականութենէ Արամայ՝ աշխարհին աւստացոց բարկացաւ Յոբայ յոյժ. զի երեւեցոյց զանձն արդար առաջի Տեառն: 3 Եւ ի վերայ երեցուն բարեկամացն բարկացաւ յոյժ, զի ոչ կարացին տալ պատասխանի ընդդէմ Յոբայ. եւ եղեալ զնա լինել ամպարիշտ: 4 Եւ Եղիուս հանդարտեաց ի տալոյ պատասխանի Յոբայ. զի ծերագոյն քան զնա էին աւուրբք: 5 Եւ ետես Եղիուս եթէ ոչ գոյ պատասխանի ի բերան երեցունց արանցն, եւ սրտմտեցաւ բարկութիւն նորա: 6 Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ Բարաքիէի բուզացոյ՝ ասէ: Մանուկ եմ եւ ժամանակաւ, եւ դուք էք ծերագոյնք. վասն որոյ լուռ եղէ, երկուցեալ պատմել զանձին իմոյ զիմաստութիւն: 7 Ասացի թէ բազմաժամանակեայք իցեն որ խաւսիցին, եւ բազում ամաւք գիտիցեն զիմաստութիւն: 8 Եւ ոչ այնպէս. այլ ոգի է մարդկան, եւ շունչ ամենակալի է որ ուսուցանէ: 9 Ոչ բազմաժամանակեայք են իմաստունք, եւ ոչ ծերք գիտեն զիրաւունս: 10 Վասն որոյ ասացի՝ լուարուք ինձ, եւ պատմեցիք ձեզ զոր գիտեմ: 11 ունկն դիք բանից իմոց. Ասացիք ձեզ լու ի լու, մինչեւ քննիցէք զբանս 12 թէ ձեւք չափ իմանայցեմ: Եւ ահա չէր որ յանդիմանէր զՅոբ, եւ տայր պատասխանի բանից նորա ի ձեռն: 13 Զի մի ասիցէք, գտաք զիմաստութիւն ի Տէր յաւելեալք. 14 եւ առն միում համարձակեցէք խաւսել բանս այսպիսիս: 15 Զարհուրեցան՝ եւ ոչ եւս ետուն պատասխանի. հնացուցին յինքեանց զբանս: 16 հանդարտեցին եւ ոչ խաւսեցան. զի կացին եւ ոչ ետուն պատասխանի: 17 Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ ասէ: Դարձեալ խաւսեցայց 18 զի լի եմ բանիւք. քանզի սատակէ զիս ոգի որովայնի: 19 Եւ որովայն իմ իբրեւ զտիկ քաղցուոյ կապեալ՝ եռայ, կամ իբրեւ զփութս դարբնաց ուռուցեալ: 20 Խաւսեցայց զի հանգեայց. բացեալ զշրթունս իմ: 21 Եւ ի մարդոյ ոչ ամաչեցից, եւ ի մարդկանէ ոչ պատկառեցից: 22 Քանզի ոչ գիտեմ աշատել երեսաց. ապա թէ ոչ՝ եւ զիս ցեց կերիցէ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԼԳ.

1 Բայց աղէ դու Յոբ՝ լուր զբանս իմ, եւ ունկն դիր խաւսից իմոց: 2 Ահաւասիկ բացի զբերան իմ, եւ խաւսեցաւ լեզու իմ: 3 Սուրբ է սիրտ իմ բանիւք. իմաստութիւն շրթանց իմոց յստակ իմացի: 4 Հոգի աստուածեղէն է որ արար զիս՝ եւ շունչ ամենակալի է որ ուսուցանէ զիս: 5 Եթէ կարաւոյ եւ տուր ինձ առ այս պատասխանի. ապա թէ ոչ՝ հանդարտ լեր. 6 կաց ընդ իս՝ եւ ես ընդ քեզ: Ի կաւոյ կազմեալ եւ եւ դու իբրեւ զիս, անդրստին կազմեալ եմք: 7 Արդ՝ մի ահ իմ զարհուրեցուցէ զքեզ, եւ մի ձեռն իմ ծանրացի ի վերայ քո: 8 Սակայն խաւսեցար յականջս իմ, եւ զբարբառ բանից քոց լուայ: 9 զի ասացեր թէ սուրբ եմ, եւ ոչ մեղայ. անարատ եմ զի ոչ անաւրիւնեցի: 10 Մեղադրութիւն եզիտ զինէն, համարեցաւ զիս իբրեւ զհակառակորդ: 11 եղ ի կոճեղ գոտն իմ. պահեաց զամենայն ճանապարհս իմ: 12 Զի՞ա՞րդ ասես թէ արդար եմ, եւ ոչ լուաւ ինձ. զի յաւիտենական է որ ի վերայ մարդկան է: 13 Եւ ասես՝ թէ ընդդէմ տակաւին դատաստանի իմում ոչ լուաւ: ամենայն բանի 14 ի միում նուագի խաւսեցի Տէր: եւ յերկրորդումն երազով,

15 կամ զբաղմամբ զիշերականաւ. յորժամ անկանիցին արհաւիրք անհնարինք ի վերայ մարդկան՝ նիրհմամբ յանկողնի. 16 յայնժամ յայտնին միտք մարդկան: Այնպիսի տեսլեամբ ասի զարհուրեցոյց զնոսա: 17 դարձուցանել զմարդ յանիրաւութենէ, եւ զմարմին նորա փրկեաց ի կործանմանէ: 18 Խնայեաց զանձն նորա ի մահուանէ, չանկանել նմա ի պատերազմի: 19 Դարձեալ կշտամբեաց զնա հիւանդութեամբ անկողնի. եւ զբազմակոյտ ոսկերաց նորա ընդարմացոյց: 20 ամենայն ուտելի կերակրոց ոչ կարասցէ ակն ունել. եւ անձն նորա ցանկասցի կերակրոց, 21 մինչեւ նեխեցին մարմինք նորա, եւ ցուցցէ զոսկերս նորա սոսկ: 22 Մերձեցաւ ի մահ անձն նորա, եւ կեանք նորա ի դժոխս: 23 Եթէ իցեն հազար հրեշտակք մահաբերք, մի ի նոցանէ զնա մի խոցեացէ: 24 եթէ իմասցի սրտիւ իւրով դառնալ առ Տէր: Պատմեացէ մարդ զվնաս իւր, եւ ցուցցէ զանմտութիւն իւր: պաշտպանեացէ առ ի չանկանելոյ նմա ի մահ: 25 Նորոգեացէ զմարմին նորա իբրեւ զծեփ որմոյ, եւ ոսկերք նորա լցցին ուղղով: Փափկացուցէ զմարմին նորա իբրեւ զտղայոյ. հաստատեացէ զնա երիտասարդացեալ ի մեջ մարդկան: 26 Յաղաչել իւրում առ Տէր ընդունելի եղիցի նմա. մտցէ լուրջ երեսաւք դաւանութեան, հատուցէ մարդկան զարդարութիւն: 27 Ապա մեղադիր լիցի մարդ՝ ինքն ցինքն ասիցէ թէ զորպիսիս վճարէի, եւ ոչ արժանի ըստ որոց մեղայն պատժեաց զիս: 28 Փրկեաց զանձն իմ զի մի մտցէ յապականութիւն, եւ կեանք իմ տեսցեն զլոյս: 29 Ահա զայս ամենայն գործէ հզաւրն. երիս ճանապարհս ընդ առն: 30 Այլ փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ. զի կեանք իմ ի լոյս աւրինեցցեն զնա: 31 Ունկնդիր Յոր եւ լուր ինձ, կարկեաց եւ ես խաւսեցայց: 32 Եթէ գուցէ բան՝ տուր ինձ պատասխանի. քանզի կամիմ թէ արդարացիս: 33 Ապա թէ ոչ՝ լուր ինձ դու, կարկեաց՝ եւ ուսուցից քեզ զիմաստութիւն:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԼԴ.

1 Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ ասէ:

2 Լուարուք ինձ իմաստունք, ունկնդիր լերուք հանճարեղք: 3 Զի ունկն զբանս քննէ, եւ կոկորդ զկերակուրս ճաշակէ: 4 Ընտրեցուք մեզ դատաստան. եւ գիտացուք ի միջի մերում թէ բարի է: 5 Զի ասաց Յոր թէ արդար եմ ես, եւ Տէր զընկեց զիրաւունս իմ, 6 եւ ստեաց դատաստանի իմում. բռնութեամբ է նետս իմ առանց անիրաւութեան: 7 Ով է իբրեւ զՅոր՝ որ ըմպէ զարհամարհանս իբրեւ զջուր: 8 Ոչ մեղուցեալ՝ եւ ոչ ամպարշտեալ, կամ հաղորդեալ ճանապարհի որոց գործեն զանաւրէնութիւն, զնալ ընդ ամպարիշտս: 9 Մի ասիցես չիք այցելութիւն ի վերայ առն, եւ այցելութիւն նմա ի Տեառնէ: 10 Վասն որոյ հանճարեղք սրտիւք լուարուք ինձ: Մի լիցի ինձ ամպարշտել առաջի Տեառն, եւ առաջի ամենակալին աղմկել զիրաւունս: 11 Այլ հատուցէ մարդոյ ըստ իւրաքանչիւր գործոց նոցա, եւ ի ճանապարհի առն գտցէ զնա: 12 Համարիցիս զՏեառնէ անկա ըզս ինչ առնել. կամ թէ ամենակալն պղտորիցէ՞ զիրաւունս: 13 Ո արար զերկիր. ո է որ արար զառ ի ներքոյս երկնից, եւ զամենայն որ ի միջոցի: 14 Եթէ կամեցի պնդել եւ զշունչ առ ինքեան արգելուլ. 15 վախճանեցի ամենայն մարմին առհասարակ, եւ ամենայն մարմին ի հող դարձցի ուստի եւ ստեղծաւ: 16 Ապա թէ ոչ խրատեցիս, լուր զայս՝ ունկնդիր բարբառոյ բանից իմոց: 17 Եթէ դու ոչ համարիցիս զայն որ ատեալ զանիրաւութիւն, եւ կորուսանէ զչարիս: արդարք յաւիտեան կեան: Ամպարիշտ է 18 որ ասէ ցթագաւոր թէ անիրաւ ես: ամպարշտագոյն քան զիշխանս, 19 որ ոչ պատկառեաց ի պատուական երեսաց: եւ ոչ գիտաց պատիւ դնել եւ մեծարել զերեսս նոցա: 20 Ընդունայն լիցի նոցա աղաղակելն եւ աղաչել զայլս. զի վարեցան անաւրէնութեամբ խոտորեցուցանել զոկարս: 21 Զի ինքն է տեսաւ զգործոց մարդկան. եւ դաւեաց ինչ ոչ ի նմանէ՝ զոր գործեցին: 22 Եւ չիք տեղի թաքչելոյ այնոցիկ՝ որ գործեն զանաւրէնութիւն. 23 զի ոչ եւս դիցէ ի վերայ առն. քանզի Տէր զամենեսեան՝ տեսանէ: 24 Որ հասանէ անքնականաց, փառաւորաց եւ հրաշակերտաց՝ որոց ոչ գոյ թիւ: 25 Որ ճանաչէ զգործս նոցա, եւ դարձուցանէ ի զիշեր. եւ խոնարհեցին: 26 Շիջոյց զամպարիշտս. մատնցոյցք եղեն առաջի թշնամեաց իւրեանց: 27 Զի խոտորեցան յիրաւանց Աստուծոյ, եւ զիրաւունս նորա ոչ ծանեան: 28 Ածել զնովաւ զաղաղակ տնանկի. եւ զբողոք աղքատաց լուիցէ: 29 Եւ ինքն տացէ լոռութիւն, եւ ո պատժեացէ զնա: եւ ծածկեացէ զերեսս՝ եւ ո տեսանիցէ զնա: եւ ազգաց եւ մարդկան միանգամայն: 30 Թագաւորեցուցանէ զայր կեղծաւոր՝ վասն խստութեան ժողովրդեան: 31 Զի որ ասէ ընդդէմ հզաւրին՝ թէ առի եւ գրաւեցի առանց քո: 32 եթէ տեսեր՝ ցոյց ինձ. եւ եթէ անիրաւութիւն արարի, այլ ոչ յաւելից: 33 Միթէ ի քէն ոք պահանջիցէ զայն,

զի մերժես. դու ընտրեցեր՝ եւ ոչ ես. եւ եթէ զիտիցես ինչ՝ խաւսեաց: 34 Վասն որոյ հանճարեղք սրտիւք խաւսեցին զայս. եւ այր իմաստուն լուաւ զայս: 35 Բայց Յոր ոչ իմաստութեամբ խաւսեցաւ, եւ բանք նորա ոչ են հանճարով: 36 Բայց սակայն ուսիր Յոր. եւ մի տացես տակաւին պատասխանի իբրեւ զանգզամ. 37 զի մի յաւելուցուք ի մեղս ձեր. եւ անաւրէնութիւն համարեալ լիցի ձեզ ի բազում բանս խաւսելոյ առաջի Տեառն:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԲԱՅ

Գլուխ ԼԵ.

1 Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ ասէ:

2 Զի՞նչ իրաւունս համարեցար զայդ: ով ես դու զի ասես թէ արդար եմ առաջի Տեառն. 3 եւ կամ ասես թէ մեղայ, զի՞նչ արարից: 4 Ես տաց քեզ պատասխանի, եւ երեցուն բարեկամացոյ քոց: 5 Հայեաց յերկինս եւ տես: նշմարեա զամպս՝ ո՞րչափ բարձր են ի քէն: 6 Եթէ մեղար՝ զի՞նչ գործեսցես, եւ եթէ բազում անաւրինեցար՝ զի՞նչ կարաւոյ ես առնել: 7 Արդ եթէ արդար իցես՝ զի՞նչ տացես նմա, կամ զի՞նչ առցէ ի ձեռաց քոց: 8 Առն նմանոյ քեզ ամպարշտութիւնն քո, եւ որդւոյ մարդոյ արդարութիւնն քո: 9 Ի բազմութենէ զրպարտեալք աղաղակեսցեն ի բազկէ բազմաց: 10 եւ ոչ ասաց՝ թէ ուր է Աստուած որ արար զայս: Որ պահէ զպահս գիշերականս. 11 որ մեկնէ զիս ի չորքոտանեաց երկրի՝ եւ ի թոչնոց երկնից: 12 Անդ աղաղակեսցեն՝ եւ մի լուիցես. զի այն պատահումն ի հպարտութենէ չարեաց է. 13 զի զանկարգութիւնս տեսանել Տէր ոչ կամի: Զի ինքն ամենակալն՝ տեսանաւոյ է այնոցիկ՝ որ կատարեն զանաւրէնութիւն եւ փրկեսցէ զիս: 14 Դատեաց առաջի նորա, եթէ կարացես գովել զնա որպէս էն: 15 Եւ արդ քանզի չէ որ կրեաց զբարկութիւն նորա, եւ ոչ զիտաց զյանցանս իւր յոյժ: 16 Ապա ուրեմն Յոր՝ զուր բանայ զբերան իւր, եւ ծանրացուցանէ անգիտութեամբ զբանս:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԲԱՅ

Գլուխ ԼԶ.

Կրկնեալ անդրէն Եղիուսայ ասէ:

2 Մնա ինձ տակաւին սակաւիկ մի, զի ուսուցից քեզ զոր դու ոչ զիտես. զի տակաւին գոյ յիս բանք. 3 առեալ ի հեռաստանէ զհանճար իմ: Արդեամբք զիրաւունս իմ խաւսեցայց: 4 Ճշմարտութեամբ, եւ ոչ անիրաւ բանս տարապարտուց իմացեալ: 5 Գիտեա զի Տէր ոչ մերժէ զանմեղն: Հզաւր է զաւրութեամբ: 6 ի սիրտ ամպարշտի ոչ կենդանացուցէ. եւ իրաւունս տացէ աղքատի: 7 Ոչ արկցէ զաչս իւր յարդարոյ: եւ որ գտանի առաջի նորա՝ ընդ թագաւորս է յաթոռ. եւ նստուցէ զնոսա ի սպառ՝ եւ բարձրացին: 8 Եւ չարք կապեալք ձեռակապաւք՝ վարակեսցին տոռամբք տնանկութեան: 9 Եւ պատմեսցէ նոցա զգործս նոցա, եւ զյանցանս նոցա՝ թէ զաւրացան: 10 Եւ արդարոյն լուիցէ, եւ ասացէ՝ զի դարձցին յանիրաւութենէ: 11 Եթէ լուիցեն՝ եւ ծառայեսցեն նմա, կատարեսցեն զաւորս իւրեանց ի բարութեան, եւ զամս իւրեանց ի վայելչութիւնս: 12 Բայց զամպարիշտս ոչ կեցուցէ, զի ոչ կամեցան նոքա ճանաչել զՏէր. եւ զի խրատեալք եւ անհնազանդք էին: 13 Կեղծաւորք սրտիւք զրգոնեսցեն զսրտմտութիւն ոչ գովեսցեն զի կապեաց զնոսա: 14 Մեղի յերիտասարդութիւն անձն նոցա. եւ կեանք նոցա խոցոտեալք ի հրեշտակաց: 15 Փոխանակ զի նեղեցին զտկարն եւ զանգաւրն: Եւ իրաւունս հեզոց հանցէ: 16 եւ զերծոյց զքեզ ի բերանոյ թշնամոյ: Անդունդք որոյ տարածումն ի ներքոյ իւր. եւ էջ սեղան քո լի պարարտութեամբ: 17 Մի պակասեսցեն իրաւունք արդարոյ. սրտմտութիւն ի վերայ ամպարշտաց հասցէ, 18 վասն ամպարշտութեան կաշառաց՝ զոր ընդունէին անիրաւութեամբ: 19 Մի թիրեցեն զքեզ միտք կամակորութեան խնդրուածոց՝ յորժամ ի վիշտս իցեն տկարք: Եւ զամենայն զաւրաւորս զաւրութեամբ մի ձգեսցես ի գիշերի ելանել ժողովրդոց փոխանակ նոցա: 21 Այլ զգոյշ լեր, գուցէ գործեսցես զանպատեհս: Քանզի զնա փրկեցեր յաղքատութենէ: 22 ահա հզաւրն զաւրացուցէ զաւրութեամբ իւրով: Քանզի ո՞վ է իբրեւ զնա զաւրաւոր. 23 կամ ո՞վ է որ քննէ զգործս նորա. կամ ով է որ ասիցէ, անիրաւս գործեաց զոր գործեաց: 24 Յիշեա զի մեծամեծ են գործք նորա, զոր սկսան արք արդարք: 25 Ամենայն մարդ ետես ինքեամբ, որչափ խոցոտեալ են մարդիկ: 26 Ահա հզաւրն սաստիկ է, եւ ոչ իմասցուք: Թիւ ամաց նորա անսպառ: 27 Թուեալ են նմա շիրք անձրեւի, եւ

զեղցին անձրեւով յամպս: 28 Բղխեսցեն հնացեալք: հովանեցոյց զամպս ի վերայ անբաւ մարդկան, մի գացին ի վերայ բազում մարդկան: Ժամանակ եղ անասնոց. եւ գիտեն զկարգ ծննդեան: Ի վերայ այսր ամենայնի ո՛չ իցեն զարմացեալ միտք քո, ո՛չ սարսիցէ սիրտ քո ի մարմնի քում. զի արար զմեծամեծս զոր ոչ գիտէաք: Հրաման տայ ձեան թէ լեր ի վերայ երկրի. եւ ձմերայնոյ անձրեւաց զգարութիւնս իւրեանց: Ի ձեռն ամենայն մարդոյ կնքէ, զի ծանիցէ ամենայն մարդ զհօր տկարութիւն: 29 Եթէ իմանայցէ՞ս զտարածանել ամպոց, զհաւասարութիւն խորանի նորա: 30 Ահ ձգէ ի վերայ նորա ճանապարհաւ, զարմատս ծովու ծածկեաց: 31 զի նոքաւք դատեսցի զժողովուրդս: տացէ կերակուր զարացելոյն: 32 Ի ձեռս ծածկեաց զլոյս. եւ ետ պատուէր վասն նորա պատահելոյ: 33 Պատմեսցէ զնա բարեկամաց իւրոց, եւ զստացուածոց եւ զանիրաւութենէ:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԼԷ.

1 Եւ ի վերայ այնորիկ խռովեցաւ սիրտ իմ, եւ ծորեաց ի տեղուջէ իւրմէ: 2 Լուր զլուր զբարկութեան սրտատութեան Տեառն. եւ խորհուրդ ի բերանոյ նորա ելցէ: 3 Ի ներքոյ ամենայն երկնից իշխանութիւն նորա. եւ լոյս նորա ի վերայ ծագաց երկրի: 4 Զկնի նորա գոչեսցէ բարբառ. որոտայցէ ձայնիւ բարձրութեան իւրոյ. եւ ոչ փոխանակեսցէ զնոսա. զի լսելի արասցէ զձայն իւր: 5 Եւ որոտասցէ հզարն սքանչելի բարբառով իւրով: քանզի արար մեծս՝ զոր ոչ գիտէաք: 6 Հրաման տայ ձեան թէ լեր յերկրի: եւ ձմերայնոյ անձրեւաց ըստ զարութեան իւրեանց: 7 Ի ձեռին ամենայն մարդոյ կնքէ, զի ծանիցէ ամենայն մարդ զհօր տկարութիւն: 8 Մտին գագանք ի դադարս, դաւղեցին ի խշտիս: 9 ի շտեմարանաց ելանեն ցաւոք, եւ ի բարձունդակաց ցուրտ. 10 եւ ի շնչելոյ հզարին տացէ սառամանիս: Յեղեղու զջուրս որպէս եւ կամի: 11 եւ զընտիր ամպ ցանեսցէ: Ցրուէ մեզ զլոյս նորա. 12 եւ ինքն դարձուցէ զշրջանակս: Ուր կամեցաւ՝ եղ զգործ նոցա. եւ զամենայն ինչ զոր հրամայեսցէ նոցա. սոքա կարգեալ են առ ի նմանէ ի վերայ երկրի: 13 Եթէ ի խրատ եւ եթէ յերկելո, եթէ յողորմութիւն՝ գտցեն զնա: 14 Ունկն դիր այսմիկ Յոբ՝ կաց եւ խրատեաց զգարութիւն Տեառն: 15 Գիտեմք զի Աստուած եղ զգործս իւր. լոյս արար խաւարի: 16 Գիտէ զքննութիւն ամպոց: արեաւիքք են յանցանք չարագործաց: 17 Եւ քո՝ ջերմ պատմուճան հանդարտեալ կայ ի վերայ երկրի: Ի հարաւոյ 18 հաստատեսցես ընդ նմա ի հնութիւնս, զարացուցանել իբրեւ զտեսիլ եղեման: 19 Բայց ընդէ՞ր իսկ՝ աղէ ուսո զիս. զի՞նչ ասասցուք նմա, եւ դադարեսցուք ի բազումս խաւսելոյ: 20 Միթէ մատեա՞ն կամ դպի՞ր մերձ կայցէ առիս, զի զմարդկան գրեալ լռեցուցից: 21 Ոչ ամենեցուն է լոյս տեսանելի: փայլածունէ ի հնութիւնս որպէս որ ի նմանէն ի վերայ ամպոց: 22 Ի հիւսւոյ ամպ ոսկեճաճանչ. ի վերայ այսոցիկ մեծ են փառք եւ պատիւ ամենակալին. 23 եւ ոչ գտանեմք զայլ ոք նմանաւ զարութեան նորա: որ զարդարն դատի՝ ո՛չ համարիցիս լսել նմա: 24 Վասն որոյ երկիցեն ի նմանէ մարդիկ, երկիցեն ի նմանէ եւ իմաստունք սրտիւք:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՄՅ

Գլուխ ԼԸ.

1 Յետ դադարելոյ Եղիուսայ ի խաւսելոյ, ասէ Տէր ցՅոբ ի մրրկէ եւ յամպոյ:

ԺԲ 2 Ո՞վ է դա՞՝ որ թաքուցանէ յինէն զխորհուրդս, ժողովեալզբանս ի սրտի. եւ համարի յինէն թաքուցանել: 3 Պնդեա իբրեւ այր զմէջ քո, հարցից զքեզ՝ եւ տուր ինձ պատասխանի: 4 Ո՞ւր էիր մինչ ես հիմունս արկանէի երկրի: պատմեա ինձ եթէ խելամուտ ես հանճարոյ: 5 Ո՞վ եղ զչափ դորա թէ զհտիցես. կամ ո՞վ արկ ի վերայ դորա լար: 6 Յէ՞ր վերայ հաստատեցան աղիւք դորա: ո՞վ է որ արկ զվէմն անկեան ի դմա: 7 Յորժամ եղեն աստեղք ծերք, ամենայն հրեշտակք աստեղաց աւրիներցին զիս մեծաձայն. եւ ամենայն հրեշտակք իմ գովեցին: 8 Փակեցի զծով դրամբք, յորժամ ծնաւ յորովայնէ մաւր իւրոյ ելանել: 9 Եղի նմա զմեզ ի հանդերձ, եւ զմառախուղ նմա ի խանձարուրս: 10 Եղի նմա սահմանս՝ եղեալ փականս եւ դրունս: 11 Ասացի՞ ցայդ վայր եկեսցես՝ եւ այլ մի անցանիցես, այլ այդրէն ի քեզ խորտակեսցին ալիք քո: 12 Եթէ առ քե՞ւ կարգեցի զլոյսն առաւարտին: Արուսեակն ետես զկարգ իւր 13 հասանել ի վերայ թեւոց երկրի: թաւթափել զամպարիշտս ի նմանէ: 14 Կամ թէ քո՞ առեալ զհողն կաւ՝ ստեղծեր կենդանի՝ եւ խաւսուն

եղի՝ զնա յերկրի: 15 Եւ մերժեցե՞ր զլոյսն յամպարշտաց, զբազուկս ամբարտաւանից խորտակեցե՞ր: 16 Հասեալ ի իցես յակն ծովու, եւ ընդ հետս անդնդոց շրջեցա՞ր: 17 Բանայցե՞ն քեզ անիւ դրունք մահու: Բարապանաց դժոխոց ի տեսանել զքեզ սարսիցե՞ն: 18 Խելամո՞ւտ իցես լայնութեան առ ի ներքոյ երկնիցս: աղէ՛ պատմեա ինձ ո՞րչափ իցէ: 19 Զի՞նչ երկիր իցէ յորում լոյսն ազանիցի, կամ զի՞նչ տեղի խաւարի: 20 Տանիցի՞ս զիս ի սահմանս նոցա. եթէ խելամո՞ւտ իցես շաղագ նոցա: 21 Թերեւս զիտիցէ՞ս եւ ընդ այն ժամանակս իսկ ծնեալ իցես. եւ թիւ աւուրց քոց բազում իցէ: 22 Երթեալ իցես ի շտեմարանս ձեան: եւ զգանձս կարկտի տեսեալ իցես: 23 Համբարեալ կայցէ քեզ ի ժամանակս թշնամեաց, յար մարտի եւ պատերազմի: 24 Ուստի՞ ելանիցէ եղեամն. կամ սփռեցի հարաւ ի ներքոյ երկնից: 25 Ո՞ պատրաստեաց զհոսանս սաստիկս անձրեւաց, եւ զճանապարհս ամպրոպաց տեղեալ յերկիր: 26 ուր ոչ գոյ մարդ յանապատ յանմարդի, 27 յագեցուցանել զանկոխն եւ զանշէն, եւ բոխեցուցանել զբոյս դալարոյ: 28 Ո՞ է հայր անձրեւի, եւ ո՞վ է որ ծնաւ զշաղս ցաւոյ: 29 Յո՞յր արգանդէ ելանէ սառն, եւ զեղեամն ո՞ ծնաւ յերկինս՝ 30 որ իջանէ իբրեւ զջուր ծորեալ: եւ զերեսս երկնից ո՞ հալեաց: 31 Խելամո՞ւտ իցես կարգի բազմաստեղաց. եւ քո բացեալ իցէ զպատրուակ հայկին: 32 Կամ բանայցես զմագարովթն ի ժամանակի իւրում: եւ զգիշերավարն ի վերայ վարսից իւրոց ածիցէ՞ս ընդ նոսայ: 33 Գիտիցէ՞ս զշրջանակս երկնից, կամ առհասարակ զլեւսն ի ներքոյ երկնից: 34 Կոչիցէ՞ս զմեզ բարբառով. եւ դողութեամբ լի սաստիկ ջրով լուիցէ քեզ: 35 Արձակիցէ՞ս շանթս՝ եւ գնայցեն. եւ ասիցեն ցբեզ թէ զի՞նչ է: 36 Ո՞վ էտ կանանց իմաստութիւն ուստայնանկութեան՝ կամ հանճար նկարակերտութեան: 37 Ո՞ թուէ զամպս իմաստութեամբ, եւ զերկինս յերկիր խոնարհեցոյց: 38 եւ հեղեալ կայ իբրեւ զհող փոշի. մածուցի զնա իբրեւ զվիմաւ խորանարդ: 39 Որսայցէ՞ս առիւծուց կերակուր. եւ զանձինս վիշապաց յագեցուցանիցէ՞ս: 40 Սարսեցին ի խշտիս իւրեանց. եւ նստիցին դարանակալք ի մայրիս: 41 Ո՞ պատրաստեաց ագռաւուց կերակուր՝ զի ձագբ նորա առ Տէր աղաղակեցին. մոլորեալք խնդրեն կերակուր:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԼԹ.

1 Եթէ զիտիցէ՞ս զժամանակ ծննդեան յամուրաց քարանձաւաց: զգուշանայցես երկանց եղանց: 2 Թուիցէ՞ս լիով զամիսս ծննդեան նոցա. լուծանիցէ՞ս զերկունս նոցա: 3 Մնուցանիցէ՞ս զմանկունս նոցա առանց երկիւղի: մերժիցես ի նոցանէ զերկունս: 4 Փրճանիցի՞ն որդիք նոցա: բազմանայցէ՞ն ի ծննդեան իւրեանց. ելանիցեն՝ եւ անդրէն ոչ կրկնիցին: 5 Ո՞ էթող զցիռ՝ ազատացեալ: ո՞վ ելոյծ զկապանս նորա: 6 Եղ ի նմա կապանս զառապարս, եւ բնակութիւն նմա զաղտաղտուկս: 7 Ծաղր առնէ զբազմամբոյս քաղաքաց, եւ զբամբասանս հարկահանաց ոչ լսէ. 8 դիտէ զլերինս արաւտի իւրոյ. եւ զհետս ամենայն դալարոյ շրջի խնդրել: 9 Եթէ կամիցի քեզ միեղջուրուն ծառայել, կամ հանգչել առ մսուր քո. 10 կապիցէ՞ս սամետիւք լուծ նմա, կամ ձգիցէ՞ ակաւս ի դաշտի քում: 11 Յուսայցէ՞ս ի նա՝ զի բազում է զարութիւն նորա. եւ թողուցո՞ւս ի նա զամենայն գործս քո: 12 Հաւատացէ՞ս եթէ հատուցանիցէ քեզ զսերմանիս. եւ ամփոփիցէ զկալ քո: 13 Թեւք թռուցելոց նէեղասաց: եթէ յղացի՞ ասիդն եւ նէեսայն: 14 Զի արկցէ յերկիր զձուս իւր, եւ ջեռուցէ՞ զհողով. 15 եւ մոռացաւ թէ ուր ցրուիցէ. եւ զազանք անապատի կոխեցցեն: 16 Ուծացաւ յորդոց իւրոց՝ իբրեւ ոչ յիւրմէ: ի գուր վաստակեցաւ առանց երկիւղի: 17 զի լոցոյց Աստուած ի նմանէ զիմաստութիւնս, եւ ոչ էտ նմա բաժին ի հանճարոյ: 18 Ի ժամանակի բարձրացի ի բարձունս. ծաղր առնէ զերիվարաւ եւ զհեծելով նորա: 19 Եթէ դո՞ւ ագուցեր ձիոյ զարութիւն, եւ զգեցուցեր զրահ ընդ պարանոցաւ նորա: 20 արկեր զնովաւ սպառազինութիւն, եւ փառս լանջաց նորա զյանդգնութիւն: 21 Որոտայ ի դաշտի՝ եւ դափր հատանէ. ելանէ ի դաշտ զարութեամբ: 22 ի պատահել նետից՝ արհամարհէ, եւ ոչ դարձցի յերկաթոյ: 23 Ի վերայ նորա շողան աղեղն եւ սուսեր, եւ շարժին վահանի եւ նիզակի. 24 եւ բարկութեամբ ապականէ զերկիր: Եւ ոչ հաւատայ՝ մինչեւ փող արկանիցի. 25 եւ իբրեւ փող հարկանի՝ նա վաշ վաշ կարդայ: ի հեռաստանէ առնու զհոտ պատերազմի՝ վազս առնելով եւ փոնչելով: 26 Եթէ ի քումմէ իմաստութենէ եկաց բազէ տարածեալ զթեւս, անշարժ դիտել ընդ հարաւ: 27 Կամ թէ քո՞ հրամանաւ վերանայ արծուի: եւ անկղ ի վերայ բունոյ իւրոյ նստեալ դադարիցէ 28 ի քարանձաւս վիմաց եւ ի ծածուկս՝ 29 անդ կայ եւ խնդրէ զկերակուր: Ի հեռաստանէ դիտեն աչք իւր. 30 եւ ձագբ նորա արեամբ թաթաւին: ուր ուրեք իցէ գէշ՝ անդր

վաղվաղակի գտանին: 31 Եւ պատասխանի ետ Տէր Աստուած Յոբայ՝ եւ ասէ: 32 Միթէ զդատաստան որ բաւականին թիրիցէ՞. եւ յանդիմանիցէ՞ զԱստուած. եւ տայցէ՞ նմա պատասխանի:

33 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ ցՏէր:

34 Զի՞ եւս տակաւին դատիցիմ, կշտամբեալ եւ յանդիմանեալ. ի Տեառնէ լսեմ զայդպիսի բանս: զի ես ոչինչ մի եմ, զի՞նչ տաց առ այդ պատասխանի, բայց եթէ ափիբերան լինիցիմ: 35 Մի անգամ խաւսեցայ՝ եւ յերկրորդումն ոչ յաւելից:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ Խ.

1 Դարձեալ կրկնեալ Տեառն յամպոյն ասէ ցՅոբ:

2 Ոչ այդպէս՝ այլ պնդեալ իբրեւ այր զմէջ քո. եւ հարցից՝ եւ դու տուր ինձ պատասխանի: 3 Մի զընկենուր զդատաստան իմ, եւ մի համարիւր այլ ինչ ազգ արարեալ առ քեզ յայտնութիւն. բայց եթէ զի երեւեցիս արդար: 4 Եթէ բազուկ առ բազուկ իցէ քո Տեառն: Եթէ բարբա՞ռ հանգոյն նմա որոտայցես: 5 Արդ աղէ առ բարձրութիւն. եւ զաւրութիւն եւ փառս եւ պատիւ զգեցիր: 6 Առաքեա զհրեշտակս բարկութեամբ, եւ զամենայն հպարտս խոնարհեցո՞ւ եւ շիջո զամբարտաւանս: 7 Փռեա վաղվաղակի զամպարիշտս: 8 Եւ ծածկեա յերկրի բացէ ի բաց առհասարակ. եւ լից գերեսս նոցա անարգանաւք: 9 Իսկ յանձի՞ն կալայց արդեւք եթէ կարաւ փրկել աջ քո: 10 Իսկ այդ քո առաջի է, զի գագանք իբրեւ զարջառ խոտ ճարակին: 11 Ահաւանիկ ոյժ իւր զմիջով իւրով, եւ զաւրութիւն զպորտիւ որովայնի իւրոյ: 12 Կանգնեաց զտոտուն իւր իբրեւ զնոճի. ջիւք իւր զմիմեամբք պատեալ. կողք իւր պղնձիք. եւ ողն իւր ձոյլ երկաթոյ: 14 Նա է սկիզբն արարածոց Տեառն, արարեալ խաղալիք հրեշտակաց նորա: 15 Հասեալ ի վերայ առապար լերին, արար խնդութիւն չորքոտանեաց ի տարտարոսն: 16 Ընդ ազգի ազգի ծառովք ննջէ, առ պրտուով եւ եղեգամբ եւ կնիւնով: 17 Հովանոցանան ընդ նովաւ ծառք մեծամեծք հանդերձ անտառաւք՝ եւ ձողք հանգնոյ: 18 Եթէ լինիցի հեղեղ՝ ոչ զգնասցէ: յանձնապաստան է, զի թէ Յորդանան դիմեացէ ի վերայ նորա, 19 յակնակապիճս իւր ընկայցի գնա. ի խուսափել նորա ծակիցէ՞ս զոնգունս նորա: 20 Վերացուցանիցէ՞ս զվիշապն կարթիւ. դնիցէ՞ս պախուցս շուրջ զցոլով նորա: 21 Եթէ կապիցէ՞ս անուր ի քիթս նորա. անցուցանիցես դանդանաւանդ ընդ կզակս նորա: 22 Խաւսիցի՞ ընդ քեզ հեզութեամբ. եւ կակուղ բարբառով դնիցէ ընդ քեզ ուխտ: 23 Նուաճիցէ՞ս գնա ծառայ յաւիտենական: 24 Խաղայցէ՞ս դու նովաւ իբրեւ հաւու. եւ կապիցէ՞ս գնա իբրեւ զձագ կապով: 25 Կերակրեցի՞ն նովաւ ազինք, եւ բաժանեցէ՞ն գնա ազգք փինիկեցոց: 26 Ամենայն նաւալուղակն ի մի վայր ժողովեալ, ոչ բարձցէն թեփ մի ի տտնոյ նորա, եւ ի նաւս ձկնորսաց խալամ նորա: 27 Դնիցես դու զձեռն քո ի վերայ նորա: յիշատակեալ զպատերազմ որ լինելոց է ի մարմնի նորա, զի այլ ոչ եւս լինիցի: 28 Ոչ տեսեր գնա, եւ ոչ ի վերայ բանիցս ասացելոց զարմանայցես:

ԳԻՐՔ ՅՈՐԱՅ

Գլուխ ԽԱ.

1 Ոչ երկնչիցիս՝ զի եւ ինձ պատրաստեալ է բայց ո՞վ իցէ որ ինձ հակառակ կայցէ. կամ ո՞վ իցէ որ ինձ ընդդէմ դառնայցէ՞ եւ հանդարտիցէ: 2 Եթէ ամենայն առ ի ներքոյ երկնից իմ է: 3 ոչ լռեցից վասն նորա. եւ բան հզարին ողորմեցի զուզականին նորա: 4 Ո մերկասցէ զպատրուակ երեսաց նորա. եւ ընդ աղիսս պատենից նորա ո մտանիցէ: 5 զդրունս երեսաց նորա ո բանայցէ: Շուրջ զատամամբք նորա ահ: 6 Փոր նորա վահանք պղծիք, յաւոք նորա իբրեւ զվէմ զայլախազ՝ 7 մի զմիոյ կնի կցեալ, եւ աւղ ոչ անցցէ ընդ նա: Այր գեղբար զհետ երթիցէ: 8 զմիմեանց կայցին, եւ մի մեկնեցին: 9 Ի փռնչելոյ նորա փայլատակունք հատանին. աչք նորա իբրեւ զտեսիլ արուսելի: 10 Ի բերանոյ նորա լամպարք բորբոքեալք, եւ հատանին անկանին շանթք հրոյ: 11 Ընդ ողնգունս նորա ծուխ ելանէ հնոցի հրոյ կայծականց: 12 Անձն նորա կայծակունք, եւ բոց ի բերանոյ նորա ելանէ: 13 Ի պարանոցի նորա բնակէ զաւրութիւն. առաջի նորա կորուստ ընթանայ: 14 Անդամք մարմնոյ նորա մաճեալք. եթէ զեղցէ ի վերայ նորա՝ ոչ խլրտասցէ: 15 զի սիրտ նորա սալացեալ է իբրեւ զվէմ. եւ հաստատեալ կայ՝ իբրեւ զսալ դարբնաց անշարժ: 16 Ի խլրտել

նորա ահ զազանաց եւ չորքոտանեաց, եւ զեռնոց երկրի: 17 Եթէ պատահեացեն նմա արդունք, ոչ ստնանեն զէնք եւ նիզակ: 18 Քանզի համարի զերկաթ յարդ. եւ զպղինձ իբրեւ զփայտ փուտ: 19 Ոչ խոցուտէ զնա աղեղն պղնձի. համարի զորմբաքար խոտ: 20 Եւ իբրեւ զեղէզն համարեցան նմա ուռունք: ծաղր առնէ զշարժումն հրալից: 21 Անկողինք նորա տէգք սրեալք: ամենայն ոսկի ծովու ընդ նովաւ իբրեւ զկաւ անբաւ: 22 Եռացուցանէ զանդունդս իբրեւ զկատասայ: համարի զծով իբրեւ զոչինչ: 23 Եւ զտարտարոսն անդնդոց իբրեւ զգերի մի: համարեցաւ զանդունդս իւր ճեմելի: 24 Եւ չիք ինչ յերկրի՝ որ նման է նմա. արարեալ խաղալիկ հրեշտակաց իմոց: 25 Զամենայն բարձունս տեսանէ. եւ ինքն է թագաւոր ամենայնի՝ որ ի ջուրսն են:

ԳԻՐՔ ՅՈՒՐԱՅ

Գլուխ ԽԲ.

1 Կրկնեալ անդրէն Յոբայ ասէ ցՏէր:

2 Գիտեմ զի կարաւոյ ես յամենայնի, եւ տկարանայ ինչ ոչ քեզ: 3 Ո՞վ է որ ծածկէ ի քէն զխորհուրդ՝ խնայեալ ի բանս կարծիցէ թագուցանել. ո պատմեցէ ինձ զոր ոչ գիտէի. զմեծամեծս եւ զգարմանալիս՝ որոց ոչ էի խելամուտ: 4 Արդ լուր ինձ Տէր՝ զի եւ ես խաւսեցայց. հարցից զքեզ՝ եւ դու ուստ զիս: 5 Ի լուր ակնջաց լսէի զքէն յառաջագոյն. բայց արդ՝ եւ ակն իմ իսկ ետես զքեզ: 6 Վասն որոյ խոտեցի զանձն՝ եւ հալեցայ. եւ համարիմ զանձն իմ հող եւ մոխիր:

7 Եւ եղեւ յետ խաւսելոյ Տեառն զբանս զայտոսիկ ընդ Յոբայ, ասէ ցԵղիփազ Թեմնացի:

Մեղար դու, եւ երկոքին բարեկամք քո. զի ոչ խաւսեցարուք առաջի իմ ճշմարիտ, եւ ոչ ինչ իբրեւ զծառայ իմ զՅոբ: 8 Բայց արդ առեք զուարակս եւթն եւ խոյս եւթն, եւ երթայք առ ծառայ իմ Յոբ. եւ արասցէ ողջակէզս վասն ձեր. եւ Յոբ ծառայ իմ արասցէ աղաթս վասն ձեր: Զի թէ ոչ նմա ակն առեալ էր, եւ եթէ ոչ վասն նորա էր, կորուսեալ էր իմ արդէք զձեզ. զի ոչ խաւսեցարուք ճշմարտութիւն զծառայէ իմմէ զՅոբայ:

9 Եւ գնաց Եղիփազ Թեմնացի, եւ Բաղդատ Սաւրեցի, եւ Սովփար Մինեցի. եւ արարին որպէս հրամայեաց նոցա Տէր. եւ ելոյծ զմեղս նոցա վասն Յոբայ: 10 Եւ Տէր աճեցոյց զՅոբ. եւ յառնել նորա աղաթս ի վերայ բարեկամացն՝ եթող զմեղս նոցա: Եւ ետ Տէր կրկին քան որչափ ինչ էրն յառաջագոյն Յոբայ ի յաճախութիւն: 11 Եւ լուան ամենայն եղբարք նորա եւ քորք նորա զամենայն անցսն՝ որ անցին ընդ նա, եւ եկին առ նա, եւ ամենեքին ոյք յառաջագոյն զիտէին զնա. կերան եւ արբին առ նմա. եւ մխիթարեցին զնա, եւ զարմացան ի վերայ ամենայնի զոր ած ի վերայ նորա Տէր: եւ ետուն նմա իւրաքանչիւր մէն մի որոջ, եւ չորեքորամեան մի ոսկի անգիր: Եւ Տէր արինեաց զվերջինն Յոբայ քան զառաջինն: 12 Եւ Տէր արինեաց զվերջինն Յոբայ քան զառաջինն: եւ էին խաշինք նորա՝ ոչխարք բեր, եւ չորեքհարեր. ուղտք վեց հազարք. լուծք եզանց հազար. էշք մատակք արաւտականք հազար: 13 Եւ ծնան նմա ուստերք եւթն, եւ դստերք երեք: 14 Եւ կոչեաց զառաջինն Տիւ. եւ զերկրորդն Կասիա. եւ զերրորդն Ամաթեղջեր: 15 Եւ ոչ գտան համեմատ դստերացն Յոբայ ազնուագոյնք ի ներքոյ երկնից: եւ ետ նոցա ժառանգութիւն ընդ եղբարս իւրեանց: 16 Եւ եկաց յետ հարուածոցն ամս հարեր եւ եւթանասուն: եւ ամենայն ամք զոր եկաց՝ երկերիւր քառասուն եւ ութ: եւ ետես Յոբ զորդիս իւր՝ եւ զորդիս որդոց իւրոց ազգ չորրորդ: Եւ վախճանեցաւ Յոբ ծերացեալ եւ լցեալ աւուրբք: Եւ գրեալ է նմա յառնել ընդ որս Տէր յարուցանէ: 17 Սա թարգմանի յատորի գրոց: բնակէր յերկրին Աւստայ. ի սահմանս եդովմայեցոց եւ արաբացոց: յառաջ՝ էր անուն նորա Յոբաբ. եւ առեալ կին արաբացի, ծնաւ որդի որում անուն էր Էննով: Եւ էր հայր նորա Զարեհ, որդի որդւոյն Եսաւայ. եւ մայր նորա բոսորացի: որպէս զի լինել նմա հինգերորդ յԱբրահամէ: Եւ այս են թագաւորք որ թագաւորեցին յԵդոմ: առաջին Բաղակ Բեւլրայ. եւ անուն քաղաքի նորա Դէնաբայ: յետ Բաղակայ Յոբաբ՝ որ կոչեցաւ Յոբ: յետ նորա Ասովմ, որ էր զաւրավար յերկրին Թեմնացոց: յետ նորա Ադադ որդի Բարադայ, որ կոտորեաց զՄադիամ ի դաշտին Մովաբայ. եւ անուն քաղաքի նորա Գէթեմ: Եւ որ եկին առ նա բարեկամքն. Եղիփազ՝ յորդոցն Եսաւայ՝ արքա Թեմնացոց Բաղդատ բռնաւոր Սաւրեցոց. Սովփար արքայ Մինեցոց:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ԳԻՐՔՍ ՅՈՒՐԱՅ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Տեսիլ Եսայայ որդւոյ Ամովսայ. գոր. ետես ի վերայ Հրէաստանի, եւ ի վերայ Երուսաղէմի: Ի թագաւորութեանն Ոզիայ՝ եւ Յովաթամայ՝ եւ Աքազու՝ եւ Եզեկիայ, որք թագաւորեցին Հրէաստանի:

Ա 2 Լուր երկին եւ ունկն դիր երկիր՝ զի Տէր խաւսեցաւ: Որդիս ծնայ եւ բարձրացուցի եւ նոքա զիս անարգեցին: 3 Ծանեաւ եզն զստացիչ իւր, եւ էշ զմսուր տեառն իւրոյ. եւ Իսրայէլ զիս ոչ ծանեաւ, եւ ժողովուրդ իմ զիս ի միտ ոչ առ: 4 Վայ ազգին մեղաւորի. ժողովուրդ որ լի է մեղաւք, սերմն ժանտ, որդիք անաւրէնք. թողէք զՏէր եւ բարկացուցէք զսուրբն Իսրայէլի. աւտարացան եւ յետս կացին: 5 զի՝ եւս յաւելուք վերս յանաւրէնութիւնս: Ամենայն գլուխ ի ցաւս, եւ ամենայն սիրտ ի տրտմութիւն: 6 յոտից մինչեւ ցգլուխ՝ չիք ի նմա առողջութիւն. ոչ վերք՝ ոչ այտումն, ոչ հարուածք խխայթեալք. չիք սպեղանի ի վերայ դնել, ոչ ձեթ՝ եւ ոչ պատանս: 7 Երկիր ձեր՝ աւերակ. քաղաքք ձեր՝ հրձիգք. զաշխարհն ձեր առաջի ձեր աւտարք կերիցեն, աւերեալ եւ կործանեալ յազգաց աւտարաց: 8 Լքեալ թողցի դուստր Սիովնի իբրեւ զտաղաւար յայգւոջ, եւ իբրեւ զհովանի մրգապահաց ի մէջ սեխենեաց. եւ իբրեւ զքաղաք պաշարեալ: 9 Եւ եթէ ոչ Տեառն զաւրութեանց թողեալ էր մեզ զաւակ՝ իբրեւ զՍողոմ լինեալք եւ Գոմորայ նմանեալք: 10 Լուարուք զբան Տեառն իշխանք սողմացւոց. ունկն դիր արինաց Աստուծոյ ժողովուրդք զմոռացւոց: 11 Զի՞ կայ՝ իմ եւ յաճախելոյ զոհիցդ ձերոց՝ ասէ Տէր. յագեալ եմ ողջակիզաւք խոյոց ձերոց. եւ զճարպս գառանց, եւ զարիւն ցլոց եւ նոխազաց ոչ կամիմ: 12 Եւ ոչ թէ զայցէք յանդիման լինել ինձ: Ո՞վ իսկ խնդրեաց զայդ ի ձեռաց ձերոց: Կոխել զգաւիթս իմ մի յաճախէք: 13 Եթէ մատուցանիցէք ինձ նաշիի՝ զուր է: Եւ խունկք ձեր պիղծ են ինձ. զգլուխս ամսոց ձերոց՝ եւ զշաբաթս՝ եւ զաւրն մեծ՝ ոչ առնում յանձն: 14 զպահս եւ զդատարկութիւնս, եւ զամսագլուխս ձեր, եւ զտաւնս ձեր ատեաց անձն իմ: Յագեալ եմ ձեւք, ոչ եւս ներեցից մեղաց ձերոց: 15 յորժամ համբառնայցէք զձեռս ձեր՝ դարձուցից զերեսս իմ ի ձէնջ. եւ եթէ յաճախիցէք յաղաթս՝ ոչ լուայց ձեզ զի ձեռք ձեր լի են արեամբ: 16 Լուացարուք, սրբեցարուք. ընկեցէք զչարիս ձեր յանձանց ձերոց առաջի աշաց իմոց: դադարեցէք ի չարեաց ձերոց: 17 ուսարուք զբարիս գործել: խնդրեցէք զիրաւունս. փրկեցէք զգրկեալն. դատ արարէք որբոյն, եւ տուք իրաւունս այրւոյն: 18 Եւ եկայք խաւսեցարուք ընդ միմեանս՝ ասէ Տէր. եւ եթէ իցեն մեղք ձեր իբրեւ զձանձախարիթ՝ իբրեւ զձինս սպիտակ արարից. եւ եթէ իցեն իբրեւ զորդան կարմիր՝ իբրեւ զասր սուրբ արարից: 19 Եւ եթէ ախորժեսցիք եւ լուիջիք ինձ՝ զբարութիւնս երկրի կերիջիք: 20 ապա թէ ոչ կամիցիք լսել ինձ, սուր կերիցէ զձեզ. քանզի բերան Տեառն խաւսեցաւ զայս: 21 Զի՞ արդ եղեւ պտոնիկ քաղաքն հաւատարիմ Սիոն, լի հաւատովքն՝ յորում արդարութիւն հանգուցեալ էր, եւ արդ՝ սպանաւոր են: 22 Արծաթ ձեր անփորձ. վաճառականք ձեր խառնեն ջուր ընդ գինի: 23 իշխանք ձեր ապստամբք, գողակիցք են գողոց, սիրեն զկաշառս, վրիժագործք. որբոց իրաւունս ոչ առնեն, եւ դատաստանի այրեաց՝ ունկն ոչ դնեն: 24 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր զաւրութեանց հզաւրն Իսրայէլի. Վայ ձեզ հզաւորք Իսրայէլի, զի ոչ եւս դադարեցէ բարկութիւն իմ ի հակառակորդաց իմոց. եւ դատաստանաւք դատեցայց զթշնամիս իմ: 25 Եւ արկից զձեռն իմ ի վերայ քո. եւ ածից քեզ եռանդն ի սրբութիւն ապստամբացդ, եւ զապստամբսդ կորուսից. եւ բարձից ի քէն զամենայն անաւրէնս. եւ զամենայն ամբարտաւանս խոնարհեցուցից: 26 Եւ կացուցից ի վերայ քո դատաւորս իբրեւ զառաջինն, եւ զխորհրդականս քո որպէս ի սկզբանէն: Եւ ապա կոչեսցիք դու քաղաք արդարութեան՝ մայր քաղաքաց հաւատարիմ Սիովն: 27 Զի իրաւամբք եւ արդարութեամբ փրկեցի զերութիւն նորա, եւ ողորմութեամբ: 28 Եւ խորտակեցին անաւրէնք եւ մեղաւորք ի միասին. եւ ոյք թողին զՏէր՝ վախճանեցին ի միասին: 29 Քանզի արդ՝ ամաչեցեն ի կուռս իւրեանց ընդ որս ինքեանք հաճեալ էին. եւ զգեցին զամաւթ ի դրաւշեալս իւրեանց զորս ինքեանքն արարին: Եւ ամաչեցեն ի պարտէզս իւրեանց որոց ցանկացան: 30 Զի եղիցին իբրեւ զբեւեկնի տերեւաթափ, եւ իբրեւ զդրախտ որոյ ոչ գուցէ ջուր: 31 Եւ եղիցի զաւրութիւն նոցա իբրեւ զձեծած վշոյ. եւ գործք նոցա իբրեւ զկայծակունս հրոյ. եւ այրեցին անաւրէնք եւ մեղաւորք ի միասին. եւ ոչ որ իցէ որ շիջուցանիցէ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Բանն որ եղեւ առ Եսայի որդի Ամովսայ՝ ի վերայ Հրեաստանի եւ ի վերայ Երուսաղէմի:

Բ 2 Ձի եղիցի յաւուրս յետինս յայտնի լեառն Տեառն. եւ տուն Աստուծոյ ի վերայ զլիտց լեռանց: եւ բարձրացի ի վերայ բլրոց. եւ եկեացեն ի նա ամենայն հեթանոսք: 3 Եւ երթիցեն ժողովուրդք բազումք, եւ ասացեն. եկայք ելցուք ի լեառն Տեառն եւ ի տուն Աստուծոյ Յակովբայ եւ պատմեցէ մեզ զճանապարհս իւր, եւ գնացուք ընդ նա: Ձի ի Սիոնէ ելցեն արեւնք, եւ բան Տեառն յԵրուսաղէմ: 4 եւ դատեսցի ի մէջ հեթանոսաց, եւ յանդիմանեցէ զժողովուրդս բազումս: Եւ ձուլեցեն զսուսերս իւրեանց ի խոփս, եւ զսուինս իւրեանց ի մանգաղս: եւ ոչ առնուցու ազգ յազգի վերայ սուր. եւ ոչ եւս ուսանիցին տալ պատերազմ:

Գ 5 Եւ արդ դու տուն Յակոբու՝ եկայք երթիցուք ի լոյս Տեառն: 6 քանզի եթող նա զժողովուրդ իւր զտունն Յակովբայ. զի լցաւ իբրեւ զառաջինն աշխարհի նոցա հմայիւք իբրեւ զայլազգեաց, եւ որդիք բազումք՝ այլազգիք ծնան նոցա: 7 Լցաւ աշխարհի նոցա ոսկով եւ արծաթով՝ եւ ոչ էր թիւ զանձուց նոցա: լցաւ երկիր նոցա երկվարաւք՝ եւ ոչ էր թիւ կառաց նոցա: 8 Լցաւ երկիր նոցա զարշէլեալք գործոց ձեռաց իւրեանց, եւ երկիր պագին որոց արարին մատունք նոցա: 9 խոնարհեցաւ մարդ, եւ յերկիր կործանեցաւ այր. եւ ոչ ներեցից նոցա: 10 Եւ արդ երթայք մտէք ընդ վիմաւք, եւ թաքերուք յերկրի յերեսաց ահի Տեառն, եւ ի փառաց զաւրութեան նորա. յորժամ յարիցէ վանել զերկիր: 11 Ձի աչք Տեառն բարձունք են, եւ մարդ տառապեալ: եւ խոնարհեսցի բարձրութիւն մարդկան, եւ բարձրացի Տէր միայն յաւուր յայնմիկ: 12 Ձի ար Տեառն զաւրութեանց ի վերայ ամենայն հպարտից եւ ամբարտաւանից, եւ ի վերայ ամենայն բարձրացելոց եւ վերացելոց, եւ խոնարհեսցին: 13 Եւ ի վերայ ամենայն մայրից Լիբանանու բարձրացելոց եւ վերացելոյ. եւ ի վերայ ամենայն ծառոց կաղնեաց Բասանու: 14 եւ ի վերայ ամենայն լեռանց բարձանց: եւ ի վերայ ամենայն բլրոց բարձրացելոց: 15 Եւ ի վերայ ամենայն աշտարակաց բարձրացելոց: եւ ի վերայ ամենայն պարսպաց բարձրացելոց: 16 եւ ի վերայ ամենայն նաւաց ծովու: եւ ի վերայ ամենայն հանդիսի գեղեցկութեան նաւաց: 17 Եւ խոնարհեսցի ամենայն մարդ, եւ անկցի հպարտութիւն մարդկան. եւ բարձրացի Տէր միայն յաւուր յայնմիկ: 18 Եւ զձեռագործս իւրեանց զամենայն տարցին 19 թաքուցեն յայրս եւ ի ծերպս վիմաց՝ եւ ի սորս երկրի, յերեսաց ահի Տեառն եւ ի փառաց զաւրութեան նորա, յորժամ յարիցէ վանել զերկիր: 20 Ձի յաւուր յայնմիկ հանցէ մարդ զգարշէլիս իւր զարծաթեղէնս եւ զոսկեղէնս գոր արարին, երկիր պագանել սնտեաց եւ չղջիկանաց. 21 մտանել ի ծակս վիմի հաստատոնոյ՝ եւ ի ծերպս վիմաց. յերեսաց ահի Տեառն՝ եւ ի փառաց զաւրութեան նորա, յորժամ յարիցէ վանել զերկիր: 22 Լռել ձեզ ի մարդոյն յորում գոյ շունչ յղնգունս նորա. զի ընդ ու՛մ ումեք համարեսցի նա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Ահաւասիկ Տէր Տէր զաւրութեանց բարձցէ ի Հրեաստանէ եւ յԵրուսաղէմէ զայր հզաւր՝ եւ զկին զաւրաւոր, զզաւրութիւն հացի, եւ զզաւրութիւն ջրոյ: 2 զհսկայն եւ զզաւրաւորն, եւ զայր պատերազմաւոյ, եւ զդատաւոր, եւ զմարգարէ, եւ զքննիչ, եւ զծեր. 3 եւ զյիսնապետ, եւ զսքանչելի խորհրդական, եւ զիմաստուն ճարտարապետ, եւ զհանճարեղն զունկնդիր: 4 Եւ կացուցից ի վերայ նոցա մանկունս իշխանս. եւ խաբեբայք տիրեսցեն նոցա: 5 Եւ անկցի ժողովուրդն՝ այր ընդ այր, եւ այր ընդ ընկերի իւրում: ընդ հարցի մանուկն ընդ ծերոյն, եւ անարգն ընդ պատուականին: 6 Ձի բուռն հարկանիցէ այր զեղբարէ իւրմէ, կամ զընտանոյ հաւր իւրոյ, եւ ասիցէ. հանդերձք գոն քո, լեր մեր իշխան. եւ կերակուր մեր ընդ քեզ լիցի: 7 Տացէ պատասխանի յաւուր յայնմիկ՝ եւ ասացէ. ոչ եղէց իշխան, զի ոչ գոյ ի տան իմում հաց՝ եւ ոչ հանդերձ. եւ ոչ եղէց իշխան ժողովրդեանս այսմիկ: 8 Ձի լքաւ Երուսաղէմ, եւ Հրեաստան կործանեցաւ. եւ լեզուք նոցա անարկնութեամբ ի Տեառնէ ապստամբեցին: 9 Վասն որոյ խոնարհեցան փառք նոցա, եւ ամաւթ երեսաց նոցա ծածկեաց գնոսս. զի զամպ փառաց նորա թշնամանեցին. եւ զմեղս իւրեանց իբրեւ՝ զսողոմագլոցն պատմեցին եւ յայտ արարին: Վա՛յ անձանց նոցա զի խորհեցան խորհուրդ չար առանձինն՝ 10 եւ ասեն. կապեսցուք զարդարն՝ զի դժպիի եղեւ մեզ: Այսուհետեւ զարդիւնս գործոց իւրեանց կերիցեն:

11 Վայ անաւրինին: չարիք ըստ գործոց ձեռաց իւրոց անցցեն ընդ նա: 12 Ժողովուրդ իմ՝ հարկահանք ձեր ճռաքաղ առնեն զձեզ, եւ պահանջաւոր տիրեն ձեզ: Ժողովուրդ իմ որ երանենդ ձեզ՝ խաբեն զձեզ, եւ զշաւիղս ոստից ձերոց խռովեցուցանեն: 13 Այլ արդ հասցէ Տէր ի դատաստան, եւ կացուցէ յայտնի՝ զժողովուրդ իւր: 14 Ինքնին Տէր ի դատ եկեաց ընդ ծերս ժողովրդեան իւրոյ՝ եւ ընդ իշխանս նոցա: դուք զի՝ հրկէզ արարէք զայգի իմ. եւ յափշտակութիւն տնանկին է ի տունս ձեր: 15 դուք զի՝ զրկէք զժողովուրդ իմ, եւ զերեսս տնանկաց լի առնէք ամաւթով, ասէ Տէր Տէր զաւրութեանց:

Դ 16 Այսպէս ասէ Տէր: փոխանակ զի հպարտացան դստերք Սիոնի, եւ գնացին ի բարձր պարանոց. յաւնիւքն ակնարկէին, եւ ի գնացս իւրեանց քարշէին զստորոտս իւրեանց, եւ ոտիւքն կաքաւէին: 17 Եւ խոնարհեցուցէ Աստուած զիշխանս դստեր Սիոնի, եւ մերկասցէ Տէր զգարդ նոցա 18 յաւուր յայնմիկ: եւ հանցէ Տէր զփառս հանդերձից նոցա, եւ զպատմութեանս նոցա. 19 եւ զհեւսս, զծամակալս, եւ զպսակակալս, 20 եւ զմահիկս, եւ զգարդ երեսաց նոցա, եւ զպատճուճանս զարդու փառաց նոցա, եւ զքաւղէս, եւ զապարանջանս, եւ զմեհեւանդս, եւ զգինդս. 21 եւ զմատանիս, եւ զկշտապանակս նոցա, զղիպակս, եւ զճեղանակս: 22 Զեզրածիրանին, եւ զմիջնածիրանին, զառտնին արկանելի, եւ զերեւելի լակոնացին: 23 զբեհեզն, եւ զերկնագոյն, եւ զկարմիր շղաշատեռն, եւ զճամկաւորն, եւ զոսկեճամուկն, եւ զոսկէտտունն: 24 Եւ եղիցի փոխանակ հոտոցն անուշից՝ փռշի եւ փոխանակ կամարացն՝ չուան գաւտի. եւ փոխանակ ոսկեզարդու զլիտն կնդութիւն՝ վասն գործոց քոց եւ փոխանակ ոսկեհուռ դիպակին՝ քուրձ զգեցցիս: 25 Եւ որդիդ քո սիրելի գոր սիրես՝ սրով մեռցի. եւ իշխանք ձեր սրով անկցին: 26 եւ թշուառացին, եւ սուգ զգեցցին սապատք զարդուց ձերոց: եւ մնասցիր միայն, եւ յերկիր կործանեսցիր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ Դ.

1 Եւ բուն հարկանիցեն եւթն կին գառնէ միոջէ՝ եւ ասիցեն. հաց՝ զմեր կերիցուք՝ եւ հանդերձ՝ զմեր զգեցցուք. բայց միայն անուն քո կոչեսցի ի վերայ մեր. բարձ ի մէնջ զնախատինս մեր: 2 Յաւուր յայնմիկ ծագեցէ Աստուած խորհրդովք փառաւք իւրովք յերկիր, բարձրացուցանել եւ փառաւոր առնել զմնացորդս Իսրայէլի: 3 Եւ մնացորդքն Սիոնի, եւ մնացորդքն Երուսաղէմի սուրբք կոչեսցին՝ ամենեքեան որ գրեցան յԵրուսաղէմ ի կեանս: 4 Ձի լւացէ Տէր զաղտն ուստերաց եւ դստերաց Սիոնի եւ զԵրուսաղէմի. եւ զարինն ի բաց սրբեսցէ ի միջոյ նոցա հոգւով դատաստանաց, եւ հոգւով այրման: 5 Եւ եկեացէ եւ հասցէ Տէր, եւ եղիցի ամենայն տեղի լերինն Սիոնի, եւ ամենայն որ շուրջ զնովաւ իցէ՝ հովանի ամպոյ ի տուէ. իբրեւ զծովս եւ զլոյս հրոյ բորբոքելոյ ի զիշերի. ամենայն փառաւք ծածկեսցի: 6 Եւ եղիցի հովանի ի տաւթոյ, եւ յարկ ծածկութեան ի խստութենէ անձրեւոյ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ Ե.

1 Երգեցից սիրելոյ այգւոյ իմոյ զերգս սիրելոյ նորա:

Ե Այգի եղեւ սիրելոյն յանկեան. ի տեղոջ պարարտութեան: 2 Յանգով փակեցի՝ ամրութեամբ պարսպեցի ձողաբարձ զարդարեցի. եւ տնկեցի որթ տրեկ: աշտարակ շինեցի ի միջի նորա. եւ գուր հնձան փորեցի ի նմա. եւ մնացի զի բերցէ խաղող, եւ եբեր փուշ: 3 Եւ այժմ արք Յուդայ եւ բնակիչք Երուսաղէմի. դատ արարէք ընդ իս եւ ընդ այգի իմ: 4 զի՞նչ ինչ առնել էր այգւոյ իմում, եւ ես ոչ արարի նմա. մնացի զի բերցէ խաղող՝ եւ եբեր փուշ: 5 Եւ արդ՝ ես ինձէն պատմեցից զինչ արարից ընդ այգի իմ. քակեցից զցանգ նորա, եւ եղիցի յափշտակութիւն. կործանեցից զպարիսպս նորա, եւ եղիցի ի կոխումն: 6 Եւ թողից զայգի իմ. եւ մի յատցի, եւ մի բրեսցի. եւ բուսցի ի նմա փուշ իբրեւ ի խոպանի: եւ պատուէր տաց ամպոց իմոց զի մի տեղացեն յայգի իմ: 7 Ձի այգի Տեառն զաւրութեանց՝ տունն Իսրայէլի է. եւ մարդն Յուդայ նորատունկ սիրելի. մնացի զի արացէ իրաւունս՝ եւ արար անիրաւութիւն, եւ ոչ արդարութիւն՝ այլ աղաղակ:

Ձ 8 Վայ այնոցիկ որ յարեն տուն ի տուն, եւ ագարակ առ ագարակ մերձեցուցեն, զի զընկերին հանիցեն: միթէ միա՞յն բնակելոց իցէք յերկրի: 9 Նա աւանիկ ազդ եղեւ յակնջս Տեառն զաւրութեանց այդ ամենայն: Ձի եթէ եղիցին տունք բազումք, սակայն յաւեր դարձցին. եւ եթէ մեծամեծք եւ զեղեցիկք իցեն, ոչ որ իցէ որ

բնակիցէ ի նոսա: 10 Զի ուր գործիցեն տասն լուծք եզանց, եղիցի անդ սափոր մի. եւ որ սերմանիցէ արդուս վեց, ժողովեցէ գրիս երիս: 11 Վայ այնոցիկ որ յառնեն ընդ առաւաւտս՝ եւ զհետ լինիցին ցրոյն որ երեկանան ի նմին. զի գինին իսկ անդէն գնոսին այրէ: 12 Փողովք եւ թմբկաւ եւ քնարաւ, եւ երգովք զգինին ըմպեն. եւ ի գործս Տեառն ոչ հային, եւ զգործս ձեռաց նորա ոչ առնուն ի միտ: 13 Այսուհետեւ ի գերութիւն մատնեցաւ ժողովորդ իմ, վասն չճանաչելոյ նոցա զՏէր. եւ բազում եղեն դիակունք նոցա վասն սովոյ հացի եւ ծարաւոյ ջրոյ: 14 Եւ լայնեցին դժոխք զանձինս իւրեանց՝ եւ բացին զբերանս իւրեանց՝ զի մի դադարեցեն: Եւ իջցեն փառաւորք՝ եւ մեծամեծք, եւ մեծատունք եւ ժանտագործք նոցա, եւ զուարճացեալն ի նմա: 15 Եւ խոնարհեցի մարդ, եւ անարգեցի այր: Եւ աչք ամբարտաւանք խոնարհեցին: 16 Եւ բարձրացի Տէր զաւրութեանց իրաւամբք, եւ սուրբն փառաւորեցի արդարութեամբ: 17 Եւ արածեցին յափշտակեալքն իբրեւ ցուլք. եւ զաւերակս մնացելոցն գառինք կերիցեն: 18 Վայ այնոցիկ ոյք ձգեն զմեղս իւրեանց իբրեւ երկայն պարանաւ. եւ իբրեւ փոկով լծոյ երնջոց զանաւրենութիւնս: 19 Ոյք ասեն թէ վաղվաղակի մերձեցի զոր առնելոցն իցէ՝ զի տեսցուք. եւ եկեցէ խորհուրդ սրբոյն Իսրայէլի՝ զի գիտասցուք: 20 Վայ այնոցիկ ոյք ասիցեն զչարն բարի, եւ զբարին չար. ոյք դնիցեն զլոյսն խաւար, եւ զխաւար լոյս. ոյք դնիցեն զդառն քաղցր, եւ զքաղցրն դառն: 21 Վայ այնոցիկ որ զանձինս առ իմաստունս ունիցին, եւ յաչս անձանց իւրեանց խորհրդականս: 22 Վայ հզաւրաց ձերոց որ ըմպեն զգինին, եւ իշխանաց որ խառնեն զցգին. 23 որ արդարացուցանեն զամպարիշտն վասն կաշառոց, եւ զիրաւունս գողանան զարդարոյն: 24 Վասն այնորիկ որպէս վառի եղեգն ի կայծականց հրոյ, այնպէս այրեցին ի բորբոքեալ բոցոյ: Եւ արմատ նոցա իբրեւ զմղեղ եղիցի. եւ ծաղիկ նոցա իբրեւ զփռոյն ելանիցէ: զի ոչ կամեցան զաւրէնս Տեառն զաւրութեանց, այլ զբոցեցին եւս զբանս սրբոյն Իսրայէլի: 25 Եւ բարկացաւ սրտմտութեամբ Տէր զաւրութեանց ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ, եւ արկ զձեռն իւր ի վերայ նոցա՝ եւ սատակեաց զնոսա: Բարկացաւ ի վերայ լերանց, եւ եղեն դիակունք նոցա իբրեւ աղբ զճանապարհաւ: Ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ սրտմտութիւն նորա, այլ տակաւին ձեռն իւր բարձրացեալ է:

Եւ 26 Այսուհետեւ ամբարձցէ նշան յազգս հեռաւորս, եւ ածցէ զնոսա ի ծագաց երկրի. եւ ահա վաղվաղակի արագս ընթացին, եւ թեթեւս հասանիցեն: 27 Ոչ քաղցիցեն, եւ ոչ վաստակեցեն, եւ ոչ նիւրիսցեն, եւ ոչ ննջեցեն, եւ ոչ լուծցեն զգաւտիս ի միջոյ իւրեանց, եւ ոչ հատցին խրացք կաշկաց նոցա: 28 Որոց նետք իւրեանց սրեալ են, եւ աղեղունք լարեալ: սմբակք երկվարաց նոցա իբրեւ զվէմ հաստատուն համարեցան: անիւք կառաց նոցա իբրեւ զմրրիկ: Դիմեցեն իբրեւ զառիծունս, եւ հասցեն իբրեւ զկորիւնս առիծուց գոչեցեն՝ եւ յարձակեցին, եւ հատցեն զազանաբար. եւ ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ զնոսա: 30 Աղաղակ արասցէ վասն նոցա յաւուր յայնմիկ, իբրեւ զձայն ծովու ամբոխելոյ ալեալք: Հայեցին յերկինս ի վեր՝ եւ յերկիր ի խոնարհ, եւ ահա խաւար խստութեան ի տարակուսանս նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ Զ.

Ը 1 Եւ եղեւ յամին յորում մեռաւ Ոգիա արքայ, տեսի զՏէր նստեալ յաթոռ բարձրութեան եւ վերացելոյ. եւ լի էր տունն փառաւք նորա: 2 Եւ սրորէք կային շուրջ զնովաւ. վեց թեւք միոյ՝ եւ վեց թեւք միոյ. երկուքն ծածկէին զերեսս իւրեանց, եւ երկուքն ծածկէին զոտս իւրեանց, եւ երկուքն թռուցեալ: 3 Աղաղակէին մի առ մի՝ եւ ասէին. սուրբ. սուրբ. սուրբ. Տէր զաւրութեանց՝ լի է ամենայն երկիր փառաւք նորա: 4 Եւ վերացաւ դրանդն ի ձայնէն զոր աղաղակէին, եւ տունն լի եղեւ ծխով: 5 Եւ ասեմ. վայ է ինձ՝ եւ այր տառապեալ զի արդ կամս, հիացեալ: զի մարդ եմ՝ եւ պիղծ շրթունս ունիմ, եւ ի մէջ պղծաշուրթոն ժողովրդեան բնակեալ եմ ես. եւ զՏէր զաւրութեանց տեսի աչաւք իմով: 6 Եւ առաքեցաւ առ իս մի ի սրովբէից անտի, եւ ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն. զոր առեալ ունէլեալք ի սեղանոյ անտի, եբեր 7 մերձեցոյց ի բերան իմ, եւ ասէ. ահաւասիկ մերձեցաւ այդ ի շրթունս քո, եւ հանցէ զանաւրենութիւնս քո, եւ զմեղս քո սրբեցէ ի քէն: 8 Եւ լուայ զբարբառ Տեառն որ ասէր. զո՞ առաքեցից՝ եւ կամ ո՞վ երթիցէ առ այն ժողովուրդ: Եւ ասեմ. ահաւասիկ ես՝ առաքեա զիս: 9 Եւ ասէ. երթ եւ ասա ցժողովուրդն ցայն. լսելով լուիջիք՝ եւ մի իմասջիք. եւ տեսանելով տեսջիք՝ եւ մի գիտասջիք: 10 Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանդ այդորիկ, եւ ակընջաւք իւրեանց ծանունս լուան. եւ զաչս իւրեանց կափուցին զի մի երբէք տեսանիցեն աչաւք, եւ լուիցեն ակընջաւք, եւ իմանայցեն սրտիւք, եւ դարձցին՝ եւ բժշկեցից զնոսա: 11 Եւ ասեմ. մինչեւ յեր ք Տէր: Եւ ասէ.

մինչև աներեսցին քաղաքք ի բնակչաց, եւ տունք առ ի չգոյէ մարդկան. եւ մնացէ երկիրդ աներակ: 12 Եւ յետ այսորիկ, յերկարեսցէ Աստուած մարդկան, եւ բազմացին մնացեալքն յերկրի: 13 Սակայն եւ ի նմանէ տասանորդեսցեն. եւ դարձեալ եղիցին ի գերութիւն եւ յափշտակութիւն, իբրեւ զբեւեկնի տերեւաթափ, եւ իբրեւ զկաղին թաթափեալ յիւրաքանչիւր պատենից զաւակն սուրբ արձանութիւն նորա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ Է.

Թ 1 Եւ եղև յաւուրս Աքազու Յովաթամայ որդոյ Ոգիայ՝ թագաւորին Հրէաստանի. եւ Հռասիմ արքայ Արամայ, եւ Փակէէ որդի Հռովմէլայ արքայի Իսրայէլի ի վերայ Երուսաղէմի, տալ ընդ նմա պատերազմ. եւ ոչ կարացին պաշարել զնա: 2 Ազդ եղև ի տուն Դաւթի՝ եւ ասէ, միաբանեաց Արամ ընդ Եփրեմայ. եւ զարհուրեցաւ անձն նորա, եւ անձն ժողովրդեան նորա, զորաւրինակ շարժեսցի յանտառի ծառ մի ի հողմոյ: 3 Եւ ասէ Տէր ցԵսայի. եւ ընդ առաջ Աքազու՝ դու եւ մնացեալ որդինք քո Յասուբ, հանդէպ աւագանին վերին ճանապարհի ագարակին թափչի: 4 Եւ ասացես ցնա. զգոյշ լեր՝ հանդարտեա, եւ մի երկնչիր. եւ մի զարհուրեսցի անձն քո յերկուց փայտից խանձողացն ծխելոց զի յորժամ հասանիցէ բարկութիւն սրտմտութեան իմոյ, դարձեալ բժշկեսցից: Եւ որդին Արամայ՝ եւ որդին Ռովմէլայ: 5 զի խորհեցան խորհուրդ չար Եփրեմ եւ որդին Ռովմէլայ զբէն՝ եւ ասեն: 6 Ելցուք ի Հրէաստան խաւեսցուք ընդ նոսա, դարձուցուք զնոսա առ մեզ. եւ կացուցուք նոցա թագաւոր զորդին Տաբէլայ: 7 Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. մի կացցէ խորհուրդն այն, եւ մի եղիցի: 8 Այլ գլուխ Արամայ Դամասկոս, եւ գլուխ Դամասկոսի Հռասիմ. եւ այլեւս վաթսուն եւ հինգ ամ, եւ պակասեսցէ թագաւորութիւնն Եփրեմի ի ժողովրդեն անտի: 9 Եւ գլուխ Եփրեմայ Սոմորովն, եւ գլուխ Սոմորովնի որդին Ռովմէլայ: Եւ եթէ ոչ հաւատայցէք, եւ ոչ ի միտ առնուցուք: 10 Եւ յաւել Տէր խաւսել ընդ Աքազու՝ եւ ասէ 11 խնդրեա դու քեզ նշան ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ ի խորութեան կամ ի բարձրութեան: 12 Եւ ասէ Աքազ. ոչ խնդրեցից՝ եւ ոչ փորձեցից զՏէր: 13 Եւ ասէ՝ արդ լուարուք տուն Դաւթի. թեթեւ ինչ թուիցի ձեզ աշխատութիւն հասուցանել մարդկան. եւ զիա լո՞ղ հասուցանէք աշխատութիւն Տեառն: 14 Վասն այդորիկ տացէ ձեզ Տէր ինքնին նշան: Ահա կոյսն յղացի՝ եւ ծնցի որդի, եւ կոչեսցեն զանուն նորա Եմմանուէլ: 15 Եւ եւ մեղր կերիցէ. մինչչեւ ինչ իցէ ծանուցեալ նորա. կամ ախորժեալ յառաջագոյն զչարութիւն, ընտրեսցէ զբարին: 16 Վասն այնորիկ մինչչեւ ծանուցեալ իցէ մանկանն զբարի կամ զչար, անարգեսցէ զչարն՝ եւ ընտրեսցէ զբարին: Եւ մնացէ երկիրդ՝ յորմէ դուդ կասկածես յերեսաց երկուց թագաւորացն: 17 Այլ ածցէ Աստուած ի վերայ քո, եւ ի վերայ ժողովրդեան քոյ, եւ ի վերայ տան հաւր քոյ աւուրս՝ որ չեւ եւս են եկեալ, յորմէ արեւ եհան Եփրեմ ի Հրէաստանէ զարքայն Ասորեստանեայց: 18 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ շարժեսցէ Տէր զճանճիւնն որ տիրեսցէ յայնկոյս գետոյն եգիպտացոց եւ զճիաստացն որ է յերկրին Ասորեստանեայց: 19 Եւ եկեսցեն ամենեքեան, եւ հանգիցեն ի ձորս երկրիդ, եւ ի ծերպս վիմաց, եւ յայրս, եւ յամենայն փապարս, եւ յամենայն փայտս: 20 Յաւուր յայնմիկ գերծցէ Տէր սրովն մեծաւ եւ արբեցելով յայնկոյս գետոյն թագաւորին Ասորեստանեայց, զգլուխ եւ զմագ ոտից, եւ զմարունսն սրբեսցէ: 21 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ բուծցէ մարդ երինջ մի յարջառոց, եւ մաքիս երկուս. 22 եւ եղիցի ի բազմութենէ կաթինն՝ կերիցէ՝ եւլ. զի եւլ եւ մեղր կերիցէ ամենայն որ մնացեալ իցէ յերկրին: 23 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ամենայն տեղի՝ ուր իցէ հազար որթ՝ հազար կշռոյ սկեղ. խոպանացի եւ ի փուշ դարձցի: 24 նետողք եւ աղեղնաւորք մտանիցեն անդր: 25 իսկ խոպանացեալ եւ փշաբեր եղիցի ամենայն երկիր, 25 եւ ամենայն լեռանն արարադիր ակաւսաբեկ լիցի. եւ մի հասցէ անդր երկեւլ. զի եղիցի ի խոպանէն եւ ի փշոյ՝ յարատ գառին եւ ի կոխան եզին:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ Ը.

1 Եւ ասէ ցիս Տէր, առ դու քեզ տոմս մի նոր մեծ. եւ գրեսցես ի նմա՝ գրչաւ առն ճարտարի, արագ արագ զաւար հարկանել եւ վաղվաղակի զապուռ ժողովել. քանզի հասեալ է: 2 Եւ վկայս կացուցես ինձ արս հաւատարիմս, զՈւրիա քահանայ՝ եւ զԶաքարիա որդի Բարաքայ: 3 Եւ մերձեցայ առ կինն իմ մարգարէ,

եւ յղացաւ եւ ծնաւ որդի: եւ ասէ ցիս Տէր, կոչեալ զանուն նորա արագ արագ կապտեցի՝ եւ վաղվաղակի աւար հարկանիցի: 4 քանզի մինչեւ ծանուցեալ իցէ մանկանն կոչել զհայր կամ զմայր ատցէ զգաւրութիւն Դամասկոսի, եւ զաւար Սամարեայ, յանդիման թագաւորին Ասորեստանեայց: 5 Եւ յաւել եւս խաւսել ընդ իս Տէր՝ եւ ասէ. 6 փոխանակ զի ոչ ախորժեաց ժողովորդդ այդ զջուրն Սելովայ՝ որ գնայ խաղաղ. այլ կամեցան առնել իւրեանց թագաւորս զՌասիմ զորդին Ռոմելա: 7 Վասն այդորիկ ահաւաղիկ ածցէ Տէր ի վերայ ձեր զջուր գետոյն զհզաւորն եւ զյորդ՝ զարքայն Ասորեստանի եւ զփառս նորա: Եւ եկեաց եւ հասցէ յամենայն ձորս ձեր, եւ ճեմեցի ի վերայ պարսպաց ձերոց: 8 Եւ հանցէ յերկրէդ Հրէաստանէ զայր որ կարաւ իցէ ամբառնալ զգլուխ իւր, եւ զգաւրաւորն որ կարիցէ գործել ինչ. եւ եղիցի բանակ նորա լնու զլայնութիւն երկրիդ քո: 9 Ընդ մեզ Աստուած՝ զիտացէք հեթանոսք՝ եւ պարտեցարուք լսելի արարէք մինչեւ ի ծագս երկրի. հզաւրացեալքդ պարտեցարուք: Զի թէպէտ եւ դարձեալ զաւրանայցէք՝ դարձեալ ի պարտութիւն մատնեցիք: 10 Եւ զոր խորհուրդ եւ խորհիցիք՝ ցրուեցէ Տէր. եւ զոր բան եւ խաւսիցիք՝ մի հաստատեցի առ ձեզ. քանզի ընդ մեզ Տէր Աստուած: 11 Այսպէս ասէ Տէր առ այնոսիկ որ զաւրութեամբ ձեռին նորա ընդդէմ դառնան ըստ գնացից ճանապարհի ժողովրդեանս այսորիկ. եւ ասեն 12 թէ ոչ երբէք խաւսիցին խստութիւն: զի ամենայն զոր ինչ խաւսի ժողովորդդ այդ՝ խստութիւն է: եւ յերկիւղէ նոցա մի երկնչիցիք, եւ մի խռովիցիք: 13 ԶՏէր զաւրութեանց գնոյն սուրբ արարէք, եւ նա եղիցի քեզ յերկելո՛ւ: եւ եթէ ի նա յուսացեալ իցես, 14 եղիցի քեզ ի սրբութիւն: եւ ոտն քո զքարի ոչ հարկանիցի, եւ զայթազողութիւն քեզ ոչ պատահիցէ: Բայց տուն Յակովբոյ յորոգայթ եւ ի ծործորս դարանակալաց Երուսաղէմի: 15 Վասն այնորիկ տկարացին ի նմա բազումք. անկցին եւ խորտակեցին. եւ մերձեցին ի պաշարումն մարդիկ որ ի շինութեան իցեն: 16 Յայնմ ժամանակի յայտնեցին որ կնքիցեն զաւրենս, զի մի ոք ուսանիցի, 17 եւ ասիցէ. կացից մնացից Աստուծոյ որ դարձոյց զերեսս իւր ի տանէն Յակովբոյ, եւ եղց յուսացեալ ի նա: 18 Ահաւասիկ ես եւ մանկունք իմ զոր ետ ինձ Աստուած. եւ եղիցին նշանք եւ արուեստք ի վերայ տանն Իսրայէլի, ի Սաբաւովք Տեառնէ՝ որ բնակեալ է ի լերին Սիովնի: 19 Եւ եթէ ասիցեն ցձեզ. խնդրեցէք զվիուկս եւ զգետնակոչս եւ զրախաւսս, եւ զորովայնակոչս. ոչ իբրեւ զագգ ոք որ յԱստուծոյ իւրմէ խնդրիցէ: Զի՞նչ խնդրիցեն վասն կենդանեաց ի մեռելոց անտի: 20 զի զաւրէնս յաւգնականութիւն ետ. զի ասիցեն թէ ոչ իբրեւ զբանս զայս, վասն որոյ չիք կաշառս տալ վասն նորա: 21 Եւ եկեաց ի վերայ ձեր սով խստութեամբ. եւ եղիցի իբրեւ քաղցիցէք՝ տրտմեցիք, եւ հայիոյեցիք զիշխանս եւ զաշխարհ: Եւ ամբարձցեն զաչս իւրեանց յերկինս ի վեր՝ 22 եւ հայեցին յերկիր ի խոնարհ, եւ ահա կարաւտութիւն՝ եւ տառապանք՝ եւ խաւար, նեղութիւն եւ անձկութիւն եւ մութ. զի ոչ ոք կարիցէ տեսանել. եւ որ իցէ ի նեղութեանն՝ մի նուազեցի մինչեւ ի ժամանակն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ Թ.

Ժ 1 Հապա նախ զայդ արք, վաղվաղակի հետ արա. երկիր Զաբուղովնի՝ եւ երկիր Նեփթաղէմի՝ ճանապարհ ծովու. եւ այլք որ բնակեալ էք զծովեզերքդ, եւ յայն կոյս Յորդանանու. Գալիլէա հեթանոսաց, կողմանք Հրէաստանի: 2 Ժողովորդ որ գնայր ընդ խաւար՝ ետես լոյս մեծ. եւ որ բնակեալ էք յաշխարհի եւ ի ստուերս մահու, լոյս ծագեցէ ձեզ: 3 Մեծ մասն ժողովրդեանդ զոր իջուցեր յուրախութիւն քո. եւ ուրախ եղիցին առաջի քո որպէս ուրախ լինիցին ի հունձս, եւ որպէս որ բաժանիցենն զաւար: 4 զի վերացաւ ի նոցանէ լուծն՝ որ կայր ի վերայ, եւ զաւազանն որ ի վերայ պարանոցի նոցա: Զի զգաւազանն պահանջողաց մերժեաց՝ որպէս եւ յաւուրն Մադիամու: 5 Զի զամենայն պատմունճան եւ զհանդերձ ժողովեալ նենգութեամբ, տուգանաւք տուժեցին: Այլ նոքա կամէին թէ հրձիգ լեալ էին: 6 զի մանուկ ծնաւ մեր, որդի տուաւ մեզ: որոյ իշխանութիւն իւր եղել ի վերայ ուսոց իւրոց. եւ անուն կոչեցաւ նմա հրեշտակ մեծի խորհրդոյ. սքանչելի խորհրդակից. Աստուած. հզաւր. իշխան. հայր հանդերձելոյ աշխարհին: 7 Եւ ես ածից զխաղաղութիւն ի վերայ իշխանաց նորա, եւ առողջութիւն նմա. մեծ է իշխանութիւն նորա, եւ խաղաղութեան նորա չիք սահման: Յաթոռն Դաւթի նստցի, եւ զարքայութիւն նորա յաջողեցէ. եւ զաւրացուցէ զնա իրաւամբք եւ արդարութեամբ, յայսմ հետէ եւ յալիտեանս ժամանակաց. նախանձ Տեառն զաւրութեանց արացէ զայս: 8 Մահ արձակեաց Տէր ի վերայ Յակովբայ, եկն եհաս ի վերայ Իսրայէլի: 9 Եւ ծանիցեն ամենայն ժողովորդն եփրեմեան՝ եւ որ նստինն ի Սամարիա: որ

հպարտութեամբ եւ ամբարտաւանութեամբ սրտից խաւսեցան՝ եւ ասէն. 10 աղիւսք անկան, այլ եկայք վէմն տաշեսցուք. զմայրս եւ զեղեւնափայտս հարցուք, եւ շինեսցուք մեզ աշտարակ: 11 Եւ կործանեցէ Աստուած զյարուցեալսն ի վերայ լերին Սիովնի, եւ զթշնամիս Յուդայ ցրուեցէ: 12 զԱսորեստան յելիցն արեւու, եւ զոյնս ի մտիցն արեւու. ոյք ուտէին զԻսրայէլ բերանալիւր ամենայն բերանով: Ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ բարկութիւն նորա, այլ տակաւին ձեռն իւր բարձրացեալ է: 13 Եւ ժողովուրդն ոչ դարձաւ՝ մինչեւ վիրաւորեցաւ. եւ զՏէր զաւրութեանց ոչ խնդրեցին: 14 Եւ բարձ Տէր յԻսրայէլէ զգլուխն եւ զվերջն, զմեծն եւ զփոքր ի միում աւուր: 15 Զծերն եւ զակնառուն՝ այն առաջն է. եւ զմարգարէն որ զանաւրեւութիւնն ուսուցանէր՝ այն վերջն է: 16 Եւ եղիցի որ երանիցեն ժողովրդեանս այսմիկ՝ մոլորեալք եւ մոլորեցուցանիցեն. որպէսզի կլանիցեն զդոսա եւ ապա յայտնեսցին: 17 Վասն այսորիկ ի վերայ երիտասարդաց նոցա ոչ եղիցի ուրախ Աստուած, եւ որքոց նոցա եւ այրեաց մի ողորմեսցի. զի ամենեքին անաւրէնք են եւ չարք եւ ամենայն բերան խաւսի զանիրաւութիւն: Ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ բարկութիւն, այլ տակաւին ձեռն իւր բարձրացեալ է: 18 Եւ վառեսցի իբրեւ զհուր անաւրէնութիւն, եւ իբրեւ զսեւ չորացեալ այրեսցի ի հրոյ, եւ վառեսցի յանտառս մայրեաց. եւ շուրջ զամենայն բլրովք նոցա հուր ճարակեսցի: 19 Վասն սրտմտութեան բարկութեան Տեառն հրձիգ լիցի երկիրն ամենայն. եւ եղիցի ժողովուրդն այրեցեալ իբրեւ ի հրոյ: Այր՝ եղբար իւրում մի ողորմեսցի: 20 Այլ խոտորեսցի յաջակողմն իւր առ քաղցի, եւ կերիցէ զձախակողմն իւր, եւ մի յագեսցի մարդ՝ ուտելով զմարմինս բազկաց իւրոց. զի կերիցէ Մանասէ զԵփրեմ, եւ Եփրեմ զՄանասէ. 21 եւ ի միասին պաշարեսցեն զՅուդայ: Ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ բարկութիւն, այլ տակաւին ձեռն իւր բարձրացեալ է:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ Ժ.

1 Վայ այնոցիկ որ գրեն զչարիս, գրելով գրեն զչարիս իւրեանց: 2 Խոտորեն զդատաստանս աղքատաց, եւ զիրաւունս տնանկաց ժողովրդեան իմոյ յափշտակեն. զի լինիցի նոցա՝ այրին ի յափշտակութիւն, եւ որբն յաւար: 3 Եւ զի՞նչ գործեսցեն յաւուրն այցելութեան: Զի նեղութիւն ձեր ի հեռաստանէ եկեսցէ եւ առ ո՞ փախստեայ անկանիցիք ի յաւանականութիւն: Եւ ո՞ր թողուցուք զփառսն ձեր. 4 եթէ ոչ մատնեսցի ի գերութիւն. եւ ի ներքոյ սպանելոցն մտանիցեն: Ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ բարկութիւն, այլ տակաւին ձեռն իւր բարձրացեալ է:

ԺԱ 5 Վայ Ասորեստանեայցն. զաւազան բարկութեան եւ սրտմտութեան իմոյ ի ձեռս նոցա: 6 զի զբարկութիւն իմ յազգ անաւրէն արձակեցից. եւ իմում ժողովրդեան կարգեցից առնել զաւար. եւ զյափշտակութիւն: Կոխան առնել զքաղաքս եւ դնել զնոսա ի փռոյ: 7 Իսկ նա ոչ այսպէս ած զմտաւ, եւ ոչ այսպէս համարեցաւ յանձին. այլ դարձոյց զմիտս իւր սատակել զազգս ոչ սակաւս: 8 Եւ եթէ ասիցեն ցնա. դու միայն իցես իշխան. ասիցէ. 9 ո՞չ առի զաշխարհն որ ի վեր է քան զԲաբելոն, եւ զքաղանէ ուր աշտարակն շինեցաւ: Առի եւ զԱրաբիա, եւ զԴամասկոս, եւ զՍամարիա: 10 որպէս զնոսայն առի ձեռամբ իմով, նոյնպէս առից եւ զամենայն իշխանութիւնս: Ողբացէք դրաւշեալք որ յԵրուսաղէմ եւ ի Սամարիա: 11 զի զոր արինակ արարի ընդ Սամարիա՝ եւ ընդ ձեռագործս իւր, նոյնպէս արարից ընդ Երուսաղէմ՝ եւ ընդ կուռս իւր. 12 Եւ եղիցի յորժամ կատարեսցէ Տէր առնել զամենայն ինչ ի լերին Սիովնի եւ յԵրուսաղէմ, ածցէ ի վերայ մեծամտին բարկութիւն. ի վերայ իշխանին Ասորեստանեայց, եւ ի վերայ հպարտացեալ փառաւորաց աչաց նորա: 13 Քանզի ասաց թէ զաւրութեամբ իմով արարից, եւ իմաստութեամբ խորհրդոց իմոց բարձից զսահմանս ազգաց. եւ առից աւար զզաւրութիւն նոցա: շարժեցից զքաղաքս բնակեալս: 14 հասից ի վերայ ամենայն տիեզերաց ձեռամբ իմով իբրեւ ի վերայ բունոյ, եւ բարձից իբրեւ զձուս մնացեալս. եւ ոչ որ իցէ որ ապրիցէ յինն, եւ ոչ որ ընդդէմ դառնայցէ ինձ, եւ բանայցէ զբերան իւր՝ եւ ճիկ հանիցէ: 15 Այսպէս ասէ Տէր. մի թէ վերանայցէ՞ փայտատ առանց փայտահարի, կամ բարձրանայցէ՞ տոց առանց ուրուք ձգելոյ. նոյնպէս թէ զզաւազան որ կամ զփայտ ինչ առնուցու. նա եւ ոչ այնպէս: 16 Այլ առաքեսցէ Տէր զաւրութեանց ի պատիւ քո անարգանս, եւ ի փառս քո հուր վառեալ բորբոքեսցի: 17 Եւ եղիցի լոյսն Իսրայէլի ի հուր. եւ սրբեսցէ զնոսա հրով բորբոքելով, եւ կերիցէ իբրեւ զխոտ զանտառն: Յաւուր յայնմիկ 18 շիջցին լերինք եւ բլուրք եւ անտառք. եւ կերիցէ ի շնչոյ մինչեւ ի մարմին: Եւ եղիցի

ապրեալն իբրեւ զայն որ ապրեալն իցէ ի բորբոքեալ բոցոյ: 19 Եւ մնացեալքն ի նոցանէ թուով եղիցին, եւ մանուկ տղայ գրեցէ զնոսա:

ԺԲ 20 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ոչ եւս յաւելցին մնացորդքն Բարայէլի եւ ապրեալքն Յակովբայ. եւ ոչ եւս ապաստան լինիցին ի գրկիչսն իւրեանց. այլ եղիցին ապաստան յԱստուած սուրբն Բարայէլի ճշմարտութեամբ: 21 Եւ եղիցին մնացեալքն Յակովբայ յԱստուած զարացեալ: 22 Եւ եթէ եղիցի ժողովուրդն իբրեւ զաւագ ծովու, սակաւ ինչ մնացորդք մնացեն ի նոցանէ, զի բան մի հակիրճ եւ համառատ արդարութեամբ, 23 զբանն համառատ արասցէ Տէր զարութեանց ընդ ամենայն տիեզերս: 24 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր՝ Տէր զարութեանց. մի երկնչիր ժողովուրդ իմ որ բնակեալդ ես ի Սիովն՝ յԱսորեստանեայց. զի եթէ հարկանիցէ զքեզ զաւագանաւ, քանզի ես ածեմ ի վերայ քո զհարուածսն, ճանաչել քեզ զճանապարհն եգիպտացոց: 25 զի փոքր մի եւս դադարեցէ բարկութիւնն. բայց սրտմտութիւն իմ ի վերայ խորհրդոց նոցա: 26 Եւ յարուցէ Տէր Աստուած ի վերայ նոցա զհարուածս ըստ հարուածոցն Մադիամու, ի տեղին չարչարանաց. եւ սրտմտութիւն նորա ըստ ճանապարհի ծովուն որ յելիցն եգիպտացոց: 27 Եւ եղիցի յաւուր յայնմ բարձցի երկեւղ նորա ի քէն, եւ լուծ նորա ի պարանոցէ քումմէ. եւ խորտակեցի լուծն յուսոց ձերոց: 28 Քանզի հասցէ ի քաղաքն Անգէ, եւ անցցէ ի Մակեդով. եւ ի Մաքմաս դիցէ զկազմած իւր: 29 Եւ անցցէ ընդ ձորս, եւ հասցէ ի վերայ գաբաւոնացոց, ահ առցէ զՀռամա զքաղաքն Սաւուդի. փախիցէ դուստր Գադիմայ: 30 Խխնջեա ձայնիւ քով. լուր լիցի ի Լաիս, լուր լիցի յԱնաթովթ: 31 զարիւրեցի Մադեբանա, եւ որ բնակեալ են ի Գեբիմ: մխիթարեցի 32 այսաւր ազանել ի ճանապարհին. մխիթարեցէ ձեռամբ լեռոն դուստր Սիովնի, եւ բլուրքն որ յԵրուսաղէմ: 33 Զի ահաւասիկ Տէր, Տէր զարութեանց խոովեցուցէ զփառաւորեալսն զարութեամբ եւ բարձրացեալքն ամբարտաւանութեամբ՝ խորտակեցին: 34 Եւ անկցին բարձունքն սրով. եւ Լիբանան բարձամբք իւրովք կործանեցի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԱ.

ԺԳ 1 Եւ բղիւեսցէ զաւագան յարմատոյն յԵսսեա. եւ ելցէ ծաղիկ յարմատոյ անտի: 2 Եւ հանգիցէ ի վերայ նորա հոգի Աստուծոյ. հոգի իմաստութեան եւ հանճարոյ. հոգի խորհրդոյ եւ զարութեան. հոգի գիտութեան եւ աստուածպաշտութեան: 3 Եւ լցցէ զնա հոգի երկիւղի Աստուծոյ: 3 Ոչ ի կարծ դատեսցի, եւ ոչ ըստ խաւսից յանդիմանեսցէ: 4 Այլ արասցէ իրաւունս տնանկին, եւ յանդիմանեսցէ զխոնարհս երկրի: Եւ հարցէ զերկիր բանիւ բերանոյ իւրոյ. եւ հոգւով շրթանց իւրոց սատակեսցէ զամպարիշտս: 5 Եւ եղիցի արդարութիւն ածեալ ընդ մէջ իւր, եւ ճշմարտութեամբ պատեալ զկողս իւր: 6 Եւ ճարակեսցէ զայլ ընդ գառին. եւ ինձ՝ առ ուլու մակաղեսցի. եւ որթ, եւ ցուլ, եւ առեւձ՝ ի միասին ճարակեսցին: Եւ մանուկ մատաղ՝ ածցէ զնոսա: 7 Եզն եւ արջ ի միասին ճարակեսցին. եւ որդեակք նոցա խառն շրջեսցին: Եւ առեւձ իբրեւ զեզն յարդ կերիցէ: 8 Եւ մանուկ մատաղ ի ծակ իժից եւ ի բոյն կորեանց իժից արկցէ զձեռն իւր: 9 Եւ ոչ մեղիցեն, եւ ոչ կարասցեն հարկանել զոք ի լերին սրբութեան իմոյ. զի լցաւ երկիր ամենայն՝ զգիտութեամբ Տեառն՝ իբրեւ զջուրս բազումս որ ծածկեն զծովս: 10 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ արմատն Յեսսեայ, եւ որ կանգնելոցն է՝ իշխան հեթանոսաց ի նա հեթանոսք յուսացին: Եւ եղիցի հանգիստ նորա պատուով: 11 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, յաւելցէ Տէր ցուցանել զձեռն իւր. նախանձելիս առնել զմնացորդս ժողովրդեան իւրոյ որ մնացեալ իցեն յԱսորեստանեայց՝ եւ յԵգիպտացոց՝ եւ ի Բաբելացոց՝ եւ յԵթովպացոց՝ եւ յԵլամացոց՝ եւ յելիցն արեւու՝ եւ յարաբացոց, եւ ի կղզեաց ծովու: 12 Եւ բարձրացուցէ նշան ի հեթանոսս, եւ ժողովեսցէ զկորուսեալսն Բարայէլի. եւ զցրուեալսն Յուդայ ժողովեսցէ ի չորից անկեանց երկրի: 13 Եւ բարձցի նախանձն Եփրեմի. եւ թշնամիքն Յուդայ կորիցեն: Եփրեմ ոչ նախանձեսցի ընդ Յուդայ, եւ Յուդայ՝ ոչ նախանձեսցի ընդ Եփրեմայ: 14 Եւ թոհցեն նաւք այլազգեաց. եւ առցեն աւար միանգամայն զծովակողմն եւ զարեւելեայսն, եւ զեղովմայեցիսն: արկցեն զձեռս իւրեանց նախ ի Մովաբ. եւ որդիքն Ամովնայ յառաջագոյն հնազանդեսցին: 15 Եւ փլուսցէ Տէր զծովն Եգիպտացոց. եւ արկցէ զձեռն իւր ի վերայ գետոյն հոգւով սաստկութեամբ եւ հարցէ զեթնաձորն. զի համարձակ լիցի զնալ ընդ նա եւ ագելոյն: 16 Եւ եղիցի անց մնացելոց ժողովրդեան իմոյ որ յԵգիպտոս. եւ եղիցի Բարայէլ որպէս յաւուրսն յորում ել յերկրէն Եգիպտացոց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ ասացես յաւուր յայնմիկ. արհնեցից գբեզ Տէր. զի բարկացար ինձ, եւ դարձուցեր զսրտմտութիւն քո յինէն, եւ ողորմեցար ինձ: 2 Ահաւասիկ Աստուած իմ՝ փրկիչ իմ Տէր, եւ յուսացեալ եղեց ի նա՝ եւ ոչ երկեայց. զի փառք իմ եւ արհնութիւն իմ Տէր, եւ եղեւ ինձ ի փրկութիւն: 3 Եւ առէք ջուր ուրախութեան յաղբիւրացն փրկութեան: 4 Եւ ասացես յաւուր յայնմիկ. արհնեցեք զՏէր. հնչեցէք զանուն նորա. պատմեցէք ի հեթանոսս զփառս նորա. յիշեցէք զի բարձրացաւ անուն նորա: 5 Արհնեցէք զանուն Տեառն զի մեծամեծս արար. պատմեցէք զայս ամենայն երկիր: 6 Ցնծացէք եւ ուրախ լերուք բնակիչք Սիովնի, զի բարձրացաւ սուրբն Բարայելի ի մեջ նորա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԳ.

1 Տեսիլ Բաբելացւոց. զոր ետես Եսայի որդի Ամովսայ:

ԺԴ 2 Ի վերայ լերինն դաշտականի առէք նշան: Բարձրացուցէք զբարբառ ձեր ի վերայ նոցա: մի երկնչիք կոչեցէք ձեռամբ. բացէք իշխանք, 3 եւ ես տաց հրաման: Նուիրեալք են՝ եւ ես ածից գնոսա. դիմեալ զան սկայք յագեցուցանել զսրտմտութիւն իմ խնդան՝ զան միանգամայն, եւ թշնամանեն: 4 Ձայն ազգաց բազմաց ի վերայ լերանց՝ ի նմանութիւն ազգաց բազմաց: ձայն թագաւորաց եւ ազանց միահամուռ ժողովելոց: Տէր զարութեանց հրաման ետ ազգաց սպառազինաց, 5 զալ յերկրէ հեռաստանէ ի ծագաց հիմանց երկնից: Հասեալ է Տէր իւրովք սպառազինաւք սատակել զամենայն տիեզերս: 6 Ողբացէք զի մերձ է ար Տեառն, եւ բեկումն յԱստուծոյ հասեալ է: 7 Վասն այտրիկ ամենայն ձեռք լքցին, եւ ամենայն անձն մարդոյ դողացել: 8 Խռովեցին հրեշտակք, եւ երկունք կալցին գնոսա իբրեւ զկանայս ծննդականս: փռնկայցեն այր ընդ ընկերի՝ եւ զայրացին. եւ զղէմս իւրեանց ի բոցագոյն դարձուցեն: 9 Ձի ահաւասիկ Տէր զարութեանց հասեալ է անհնարին լի բարկութեամբ՝ յիսակալութեամբ սրտմտութեամբ առնել զտիեզերս անապատ, եւ զմեղաւորս սատակել ի նմանէ: 10 Ձի աստեղք երկնից Հայկին հանդերձ, եւ ամենայն զարդուն երկնից լոյս մի տացեն. եւ խաւարեցի արեգակն ի ծագել իւրում, եւ լուսին մի տացէ զլոյս իւր: 11 Եւ հրաման տաց ընդ ամենայն տիեզերս զչարիս, եւ ամպարշտաց զմեղս իւրեանց. եւ կորուսից զհպարտութիւն զանարինաց, եւ զբարձրութիւն ամբարտաւանից խոնարհեցուցից: 12 Եւ եղիցին մնացեալքն պատուականք առաւել քան զոսկի անհուր. եւ մարդն պատուական եղիցի քան զականս Սովփերայ: 13 Ձի երկինք զայրացին, եւ երկիր սասանեցի ի հիմանց իւրոց, վասն սրտմտութեան բարկութեան Տեառն զարութեանց յաւուր յորում հասեալ իցէ սրտմտութիւն նորա: 14 Եւ եղիցին մնացեալքն իբրեւ զայծեամն փախուցեալ, եւ իբրեւ զոչխարս մոլորեալ. եւ ոչ որ իցէ որ ժողովիցէ: զի մարդն անդրէն ի ժողովուրդ իւր դարձի, եւ այր իւրաքանչիւր յերկիր իւր հալածեցի: 15 Ձի որ ըմբռնեցի՝ ի պարտութիւն մատնեցի, եւ ժողովեալքն ի սուր անկցին: 16 Եւ զորդիս նոցա՝ առաջի նոցա սատակեցեն, եւ զտունս նոցա աւար հարկանիցեն, եւ զկանայս նոցա խայտառակեցեն: 17 Ահաւասիկ յարուցանեմ ի վերայ ձեր զմարս՝ որ ոչինչ համարին զարծաթ եւ զոսկի: 18 Զաղեղունս երիտասարդաց խորտակեցեն, եւ որդւոցն ձերոց մի ողորմեցին, եւ ի մանկունս ձեր ոչ խնայեցէ ակն նոցա: 19 Եւ եղիցի Բաբելովն որ փառաւորն կոչի ի թագաւորէն քաղեացւոց, որպէս կործանեաց Աստուած զՍոդոմ եւ զԳոմոր: 20 Եւ ոչ բնակեցէ յաւիտեանս ժամանակաց. եւ մի մտցեն ի նմա յազգս բազումս, եւ մի եւս անցցեն ընդ նա արաբացիք. եւ հովիւք մի հանգիցեն ի նմա: 21 Այլ անդ հանգիցեն զազանք վայրենիք. եւ լցցին տունք նոցա աղաղակաւ. եւ անդ հանգիցեն համբարութ, եւ անդ դէւք կաքաւեցեն: 22 Եւ յուշկապարիկք բնակեցեն ի նմա. եւ ոգնիք ձագս հանցեն յապարանս նորա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԴ.

1 Վաղվաղակի հասեալ եւ գայ, եւ ոչ անագանեսցի. եւ աւուրք նորա մի յերկարեսցին: Եւ ողորմեսցի Տէր Յակովբայ, եւ ընտրեսցէ միւս անգամ զԻսրայէլ. եւ հանգիցեն յերկրի իւրեանց: Եւ յաւելցի պանդուխտն ի տունն Յակովբայ: 2 Ընկալցին զնոսա հեթանոսք, եւ ածցեն ի տեղիս իւրեանց. եւ ժառանգեսցեն: Եւ բազմասցին յերկրին Աստուծոյ ի ծառայս եւ յաղախնայս: Եւ եղիցին գերիք գերեվարք նոցա, եւ անկցին ի ծառայութիւն որ տիրէին նոցա: 3 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, հանգուցէ զքեզ Տէր ի ցաւոց եւ ի սրտմտութենէ քումմէ, եւ ի ծառայութենէ խստութեան զոր ծառայեցէր նոցա: 4 Եւ առցես զողբս զայս ի վերայ թագաւորին բաբելացւոց, եւ ասասցես յաւուր յայնմիկ. զի արդ դադարեալ կայ պահանջաւոյն, հանգեալ տազնապոյն: 5 Զի խորտակեաց Տէր զլուծ մեղաւորացն՝ զլուծ իշխանացն 6 սատակեաց զազգսն սրտմտութեամբ. անհնարին հարուածովք բարկութեամբ յանխնայ: 7 Հանգեալ յուսով երկիր ամենայն, եւ զոչէ ուրախութեամբ: 8 Եւ փայտքն Լիբանանու ոտնհար եղեն քեզ: Եւ մայրքն Լիբանանու ասեն. թէ յորմէ հետէ դու դադարեցէր՝ ոչ էլին ի մեզ փայտահարք: 9 Դժոխք ի ներքուստ դառնացան ի պատահելն քեզ. կանգնեցան միանգամայն հսկայքն ամենայն որ լեալ էին իշխանք երկրի. որ յարուցին յաթոռոց իւրեանց զամենայն թագաւորս ազգաց: 10 Ամենեքեան պատասխանի տացեն քեզ՝ եւ ասասցեն. եւ դու իբրեւ զմեզ ըմբռնեսցար, եւ ընդ մեզ համարեսցար: 11 Իջին ի դժոխս փառք քո, եւ բազում ուրախութիւնն քո: ի ներքոյ քոյ մէջս տարածեսցեն, եւ ի վերայ քո որդն յարկցի: 12 Զիա՞րդ անկաւ յերկնից Արուսեակն՝ որ ընդ առաւուտն ծագէր. անկաւ յերկիր, խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամենայն ազգս: 13 Դու ասէիր ի մտի քում. ելից յերկինս, ի վերոյ քան զաստեղս երկնից արկից զաթոռ իմ. նստայց ի լերինն բարձու, ի վերայ լեռանց բարձանց հիւսւոյ: 14 Ելից ի վեր քան զամպս, եղէց նմանաւ բարձրելոյն: 15 Արդ՝ ահաւաղիկ ի դժոխս իջցես եւ ի հիմունս երկրի: 16 որք տեսանիցեն զքեզ՝ զարմասցին ի վերայ քո եւ ասասցեն. այս այն այր է որ զայրացուցանէր զերկիր, շարժէր զթագաւորս: 17 որ առնէր զամենայն տիեզերս աւերակ, եւ քակէր զքաղաքս նոցա. զերեաց զերեղարձ ոչ արար: 18 Ամենայն թագաւորք ազգաց ննջեցին պատուով. այր իւրաքանչիւր ի տան իւրում: 19 եւ դու անկցիս ի վերայ լեռանց իբրեւ զմեռեալ. զարշէլի ի մէջ բազում դիականց կոտորելոց սրով՝ իջելոց ի դժոխս: Իբրեւ զձորձս արեամբ թաթաւեալ որ ոչ իցէ սուրբ. 20 նոյնպէս եւ դու ոչ սրբեսցիս. զի ապականեցէր զերկիր իմ, եւ զժողովուրդ իմ կոտորեցէր. մի մնասցես յաւիտեանս ժամանակաց: Զաւակ չար 21 պատրաստեալ զորդիս քո ի սպանումն վասն մեղաց հարց իւրեանց. զի մի յարիցեն եւ ժառանգեսցեն զերկիր, եւ լցցեն զերկիր պատերազմաւք: 22 Յարեայց ի վերայ նոցա ասէ Տէր Սաբաւովք. եւ կորուսից զանուանս նոցա՝ եւ զգարմ եւ զգաւակ: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց, արարից զԲաբելովն աւերակ, 23 զի բնակեսցեն ի նմա ոգնիք. եւ եղիցի յոչինչ: Եւ արարից զնա խորխորատ տղմոյ ի կորուստ: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. 24 զոր արինակ ասացի՝ այնպէս եղիցի. եւ որպէս խորհեալ եմ՝ 25 այն կացցէ. սատակել զԱսորեստանէայս յերկրի իմում եւ ի վերայ լեռանց իմոց: Եւ եղիցին ի կոխումն. եւ բարձցի ի ձէնջ լուծ նոցա, եւ զոռոգութիւն նոցա ի պարանոցէ ձերմէ վերացի: 26 Այս խորհուրդ է զոր խորհեցաւ Տէր ի վերայ ամենայն տիեզերաց. եւ այս ձեռն բարձրացեալ ի վերայ ամենայն ազգաց: 27 Զի զոր սուրբն Աստուած խորհեցաւ, ո՞վ իցէ որ զայն ցրիցէ. եւ զբարձրացեալ ձեռն նորա՝ ո՞վ իցէ որ դարձուցանիցէ: 28 Յամին յորում մեռաւ Աքագ արքայ, եղեւ պատգամս այս ի վերայ այլազգեացն:

ԺԵ 29 Մի ուրախ լինիք ամենայն այլազգիք, եթէ խորտակեցաւ լուծ հարկանողացն ձերոց. զի ի գաւակէ աւձին ելցեն ծնունդք իժից, եւ ի նոցա ծննդոց ելցեն աւձք թեւաւորք: 30 Եւ բուծցին աղքատք նովաւ, եւ տկար մարդիկ ի խաղաղութեան բնակեսցեն. եւ սատակեսցեն ի սովոյ զգաւակ քո, եւ զմնացորդս քո սատակեսցէ: 31 Ողբացէք դրունք քաղաքաց. ձայնս արկցեն քաղաքք խոռվեալք ամենայն այլազգիք ծուխ ել ի հիւսւոյ, եւ ոչ եւս գտանիցի: 32 Եւ զի՞նչ տայցեն պատասխանի թագաւորք ազգաց զի Տէր հաստատեաց զհիմունս Սիովնի, եւ նովաւ փրկեսցին խոնարիք ժողովրդեանն:

ՄԱՐԳԱՐԵՈՒԹԻՒՆ ԵՄՍՅԱՅ

Գլուխ ԺԵ.

1 Պատգամ ի վերայ մովաբացոց:

ԺԶ Գիշերի սատակեսցի մովաբացին. զիշերի կործանեսցի պարիսպ մովաբացոյն: 2 Սուգ առէք յանձինս, զի կորեալ Գեղեթոն՝ տեղի մեհենին ձերոյ. անդր ելանիցէք լալ ի նաբաւ մովաբացոց: Ողբացէք զի

ամենայն գլուխ ի կնդութիւն, եւ ամենայն բազուկք խորտակեալք: 3 Ի հրապարակս նորա քորձ զգեցարուք, եւ ի վերայ տանեաց նորա կոծեցարուք, եւ ի փողոցս նորա ողբացէք լալով: 4 Զի գուժեաց Եսեբոն, եւ Ելիլա. մինչեւ Յասա լսելի եղեն ձայնք նոցա: Վասն այսորիկ երկար մովաբացոյն գոչէ, եւ անձն իւր ծանիցէ. 5 սիրտ մովաբացոյն գոչէ յանձն իւր մինչեւ ի Սեգովր, քանզի երինջ երեմեան է: Եւ ընդ ելսն Ղովիթա լալով ելցեն առ քեզ: ի ճանապարհի Արոնիիմ, գոչէ բեկումն եւ շարժումն: 6 ջուրն Նեմերիմայ պակասեցէ եւ ցամաքեցի. եւ խոտ նորա նուազեցէ. եւ դեղ դալար՝ անդ մի գոցի: 7 միթէ եւ այնպէս ապրելո՞ց իցէ: Քանզի ածից ի վերայ ձորոց զարաբացիս, եւ առցեն զնա: 8 զի կցեցաւ բողոք սահմանաց մովաբացոյն ընդ բողոքս գաղիմացոյն. եւ ողբումն նորա մինչեւ ի ջրհորն ելիմ՝ ողբումն նորա: 9 Եւ ջուրն Ռեմովնայ լցցի արեամբ. զի ածից ի վերայ Ռեմովնայ զարաբացիս, եւ բարձից զգաւակն Սովաբու, եւ զԱրիէլ, եւ զմնացորդսն Ադեմայ, առաքեցից իբրեւ սողունս ընդ երկիր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԶ.

1 Միթէ ապառա՞ծ աւերակ իցէ լեառն դասեր Սիոնի: 2 եւ եղիցի իբրեւ հաւու թռուցելոյ ձագ մնացեալ դուստր մովաբացոյ: 3 Բայց ապա եւ դու առնովն աւելի ինչ խորհեաց առնել յարկս սգոյն նոցա. հանապազ ի միջաւրէի իբրեւ ընդ խաւար փախիցեն: 4 Զարհուրեցան, եւ ոչ վարեցիս. զի պանդխտեցին առ քեզ փախստականքն Սովաբու. եղիցին ձեզ ապաւէն յերեսաց հալածչի. զի բարձաւ ընկեր մարտին քոյ, եւ իշխանն կորեաւ որ կոխէր զերկիր:

ԺԷ 5 Եւ ուղղեսցի ողորմութեամբ աթոռ, եւ նստցի ի վերայ նորա ճշմարտութեամբ ի յարկսն Դաւթի. դատեսցի՝ եւ խնդրեսցէ զիրաւունս, եւ փութացի առնել զարդարութիւն: 6 Լուաք զամբարտաւանութիւնն Սովաբու՝ զի հպարտացեալ էր յոյժ. հպարտութիւն նորա եւ ռխակալութիւն եւ զամբարտաւանութիւնն քո բարձի ի քէն: ոչ այնպէս որպէս դիւթութիւնն քո: 7 եւ ոչ այնպէս որպէս ըղձանն ի Սովաբ: Զի ի Սովաբ ողբացեն ամենեքեան զայնոսիկ՝ որ բնակեալ են ի Դեսեթ. մրմնջեսցեն՝ եւ ոչ պատկառեսցեն: 8 Դաշտքն Եսեբոնայ սուգ առցեն, եւ այգիքն Սեբիմայ որ կլանէին զազգս: կոխեցէք զայգիս նորա մինչեւ յագեր՝ եւ մի հասցիք. մոլորեցայք յանապատի: առաքեալք նորա լքան, քանզի անցին ընդ ծովն: 9 Վասն այսորիկ լացուցից իբրեւ զլալիւնն յագերայ զայգիս Սեբմիայ: եւ զճառատունկն քո կոտորեաց Եսեբոն եւ Ելիլայ: զի զհունձս քո եւ զկուրս քո կոխեցից, եւ ամենեքեան կործանեսցին: 10 Եւ բարձցի ուրախութիւն եւ ցնծութիւն յայգեաց, եւ յայգեստանի քում ուրախութիւն մի լիցի. եւ մի կոխեսցեն զինի ի հնձանս քո, քանզի պակասեաց: 11 Վասն այսորիկ որովայն իմ ի վերայ Սովաբու իբրեւ զքնար հնչեսցէ. եւ զփոր իմ իբրեւ զպարիսպ նորոգեցեր: 12 եւ եղիցի քեզ այն յամաւթ. զի աշխատեցաւ Սովաբ ի մեռեանս իւր. եւ մտցէ ուխտաւոր ի ձեռագործս իւր. եւ մի կարացեն փրկել զնոսա: 13 Այս բան է զոր խաւսեցաւ Տէր երբեմն ի վերայ Սովաբու: 14 Եւ այժմ դարձեալ խաւսեցաւ եւ ասէ: Յերիս ամս ըստ ամաց վարձանի անարգեսցին փառքն Սովաբու յամենայն ի բազում մեծութեան իւրում, եւ մնացէ սակաւաւոր եւ ոչ պատուական:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԷ.

1 Պատգամ ի վերայ Դամասկոսի:

ԺԸ Ահաւասիկ Դամասկոս բարձցի ի քաղաքաց, եւ եղիցի ի կործանումն: 2 լքեալ յաւիտեան. ի մակաղատեղս հաւտից, եւ ի հանգրուանս անդուց. եւ ոչ ոք իցէ որ հալածիցէ: 3 Եւ ոչ եւս եղիցի ամուր ապաստանի Եփրեմի. եւ ոչ եւս կացցէ թագաւորութիւն ի Դամասկոս, եւ ոչ մնացեն մնացորդք ասորուց. զի ոչ դու լաւ ես քան զորդիսն Բսրայէլի եւ զփառս նոցա: Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. 4 եղիցի յաւուր յայնմիկ պակասութիւն փառացն Յակովբայ, եւ յաճախութիւն փառաց նորա շարժեսցի: 5 Եւ եղիցի որպէս ոք զի ժողովէ որայ կանգուն ի գիրկս իւր, եւ շրջիցի հասկաքաղ զկնի նորա: եւ եղիցի որպէս քաղիցէ ոք հասկ ի ձորն հաստատութեան. 6 եւ մնացէ ի նմա խոզան: եւ կամ իբրեւ զպտուղս ձիթենոյ երկուս կամ երիս ի բարձրութեան ծայրիցն, կամ չորք կամ հինգ յոստոն մնայցեն: Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Բսրայէլի. 7 յաւուր յայնմիկ յուսացեալ եղիցի մարդն յարարիչ իւր. եւ աչք նորա ի սուրբն Բսրայէլի

հայեցին: 8 Եւ մի եւս յուսացեալ եղիցին ի մեհեանս, եւ մի ի գործս ձեռաց իւրեանց զոր արարին մատունք նոցա: այլ եղիցին յուսացեալ ի սուրբն Իսրայէլի եւ ոչ եւս հայեցին յանտառս իւրեանց, եւ ոչ ի գարշելիսն իւրեանց: 9 Յաւուր յայնմիկ եղիցին քաղաքք քո լքեալք զոր արինակ լքան ամուրիացիքն եւ խեւացիքն յերեսաց որդւոցն Իսրայէլի, եւ եղիցին աւերակք. 10 փոխանակ զի թողեր զԱստուած զփրկիչ քո, եւ զՏէր զաւգնական քո ոչ յիշեցեր: Վասն այսորիկ տնկեցես տունկ անհաւատ եւ սերմն անհաւատ: 11 յաւուր յորում տնկեսցես, վրիպեցիս: Ընդ առաւաւտս եթէ սերմանեսցես, ծաղկեսցէ յամառն: յաւուր յորում ժառանգեսցուցես՝ որպէս հայր զի թողուցու զժառանգութիւն որդւոց իւրոց: 12 Վայ բազմութեան ազգաց բազմաց. իբրեւ զծով ալեաւք կուտակեալ այնպէս խռովեսցիք. եւ մկանունք ազգաց բազմաց իբրեւ զջուր գոչեսցեն: 13 Իբրեւ զջուրս բազումս ազգք բազումք. իբրեւ ջուրց բազմաց բռնութիւն հոսանաց. եւ վտտեսցէ զնոսա, եւ բացուստ ի բաց հալածեսցէ: Իբրեւ զունդ յարդի հոսեալ յերեսաց հողմոյ, եւ իբրեւ զփռոյն անոնոյ ի փոթորկէ մրրկեալ: 14 Ընդ երեկոյս սուգ առցեն. յառաջ քան զառաւուսն՝ եւ այլ ոչ եւս իցեն: այս է բաժին աւարառուացն ձերոց, եւ ժառանգութիւն որ զձեզն ժառանգեին:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԸ.

1 Վայ երկրին ի թեւս նաւացն յայնկոյս գետոյն եթուվպացւոց: 2 Որ առաքէր պատարագս ընդ ծով, եւ թողոյթս մագաղաթեայս ի վերայ ջուրցն մկանանց. զի երթիցեն հրեշտակք երագունք յազգ հպարտացեալ՝ յազգ աւտար եւ ի չար: զի ոչ եւս ոք իցէ քան զնա անդր, յազգ անյոյս եւ ի կոխեալ: 3 Եւ այժմ գետք ամենայն երկրին իբրեւ զաշխարհ բնակեալ. բնակեսցէ աշխարհ նոցա՝ իբրեւ զնշան ի լեռնէ բարձցի, եւ իբրեւ զձայն փողոյ լսելի եղիցի: 4 Զի այսպէս ասաց ցիս Տէր. զգուշութիւն եղիցի յիմում քաղաքի՝ իբրեւ զլոյս տաւրազին ի միջաւրէի, եւ իբրեւ զամպ ցաղազին յաւուրս ամարայնոյ: 5 Յառաջ քան զհունձս յորժամ բովանդակեսցի ծաղիկն. եւ ազոխն ծաղկեսցէ ծաղիկն ազոխացեալ. եւ հատանիցէ զմանր մանր ողկուզացն մանգաղաւ, եւ զուռն կտրիցէ եւ ի բաց հատանիցէ: 6 Եւ թողուցու միանգամայն թոչնոց երկնից եւ զազանաց երկրի. եւ ժողովեսցին ի վերայ նոցա թոչունք երկնից, եւ ամենայն զազանք երկրի հասանիցեն ի վերայ նոցա: 7 Ի ժամանակի յայնմիկ մատչիցին պատարագք Տեառն զաւրութեանց ի նեղեալ եւ ի խոնարհ ժողովրդենէ. եւ ի մեծէ ժողովրդենէ յայնմիկ եւ յաւիտեանս ժամանակաց ազգ յուսացեալ եւ կոխեալ՝ որ է ի կողմն գետոյ աշխարհի նոցա, ի տեղւոջ ուր անուն Տեառն զաւրութեանց կոչեցաւ ի վերայ լերինն Սիովնի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԺԹ.

Տեսիլ Եգիպտացւոց:

ԺԹ 1 Ահաւասիկ Տէր նստեալ ի վերայ թեթեւ ամպոյ, եկեսցէ յԵգիպտոս: եւ շարժեսցին ձեռագործք եգիպտացւոց յերեսաց նորա. եւ սիրտք նոցա լքցին ի նոսա: 2 Եւ յարիցեն եգիպտացիքն ի վերայ եգիպտացւոցն, եւ տայցեն պատերազմ այր ընդ եղբար, եւ այր ընդ ընկերի. քաղաք ընդ քաղաքի, եւ արեւնք ընդ արեւնս: Եւ խռովեսցին ոգիք եգիպտացւոցն յանձինս իւրեանց, եւ զխորհուրդ նոցա ցրեցից: եւ հարցանիցեն զդիսն իւրեանց եւ զպատկերս իւրեանց, եւ զգետնակոչս՝ եւ զվիռկս: 4 Եւ մատնեցից զեգիպտացիս ի ձեռս արանց տերանց՝ խստասրտաց. եւ թագաւորք խստասիրտք տիրեսցեն նոցա: 5 Այսպէս ասէ Տէր Սաբաւով: եւ արբցեն եգիպտացիքն զջրշեղջսն ծովափնեայս. քանզի գետն նուաղեսցէ, եւ ցամաքեսցի 6 Եւ պակասեսցեն գետքն եւ ջրադարձք գետոյն, եւ ցամաքեսցին ամենայն ժողովք ջուրցն. եւ յամենայն մարգագետինս, եւ յամենայն ամուրս եղեգան եւ պրտուոյ եւ ի լաւաւմարգս: 7 ամենայն կանաչ որ շուրջ զգետովն իցէ, եւ ամենայն արտավարք որ ընդ գետոյն ջրով վարեալ իցեն խորշակահար ցամաքեսցին: 8 Եւ տրտմեսցին ձկնորսքն, եւ յոգոց հանիցեն ամենայն կարթընկէցք գետոյն. եւ ցանցորդքն եւ ուռկանաւորքն սուգ առցեն: 9 Ամաչեսցեն եւ կտաւագործքն բարակամանք, եւ որ գործեն զբեհեզն: 10 եւ եղիցին ճարտարքն ամենայն լի տրտմութեամբ. եւ ամենայն տարագագործք նոցա տրտմեսցին, եւ ցաւեսցեն սիրտք իւրեանց: 11 Եւ յիմարեսցին իշխանքն Տայանու իմաստունք խորհրդականք թագաւորին:

եւ յիմարեցին խորհուրդք նոցա: Զիս՝րդ ասիցէք ցարքայն՝ թէ որդիք իմաստնոց եմք մեք, եւ որդիք թագաւորաց որ ի սկզբանէն էին: 12 Արդ՝ ո՞ւր են իմաստունքն քո. պատմեցեն քեզ եւ ասացեն զի՝ նչ խորհուրդ խորհեցաւ Տէր զաւրութեանց ի վերայ Եգիպտոսի: Յիմարեցան իշխանք Տայանու, եւ բարձրացան իշխանքն մեմփացոց, եւ մոլորեցուցեն զեգիպտացիս ըստ ազգաց ազգաց իւրեանց: 14 Քանզի Տէր խառնեաց նոցա ոգի մոլորութեան, եւ մոլորեցուցին զԵգիպտոս յամենայն գործս իւրեանց որպէս մոլորիցի արբեալ՝ եւ որ փսխիցէն: 15 Եւ մի եւս եղիցի եգիպտացոցն գործ՝ մի յետս եւ մի յառաջ, մի ի սկզբանն եւ մի ի կատարածի: 16 Յաւուր յայնմիկ եղիցին եգիպտացիք իբրեւ զկանայս դողացեալք եւ զարհուրեալք յերեսաց ձեռին Տեառն զաւրութեանց՝ զոր արկցէ ինքնին ի վերայ նոցա: 17 Եւ եղիցի երկիրն Հրէաստանի ի խրտուիլ եգիպտացոցն. եւ ամենայն որ անուանեցէ զանուն երկրին առ նոսա, զարհուրեցին վասն խորհրդին զոր խորհեցաւ Տէր զաւրութեանց ի վերայ նորա: 18 Յաւուր յայնմիկ եղիցին հինգ քաղաք յերկրին Եգիպտացոց՝ որ խաւսիցին զքանանացոց լեզուն եւ երդնուցուն յանուն Տեառն զաւրութեանց. քաղաք Ասեդէկ կոչեցի մի քաղաք: 19 Յաւուր յայնմիկ եղիցի սեղան Տեառն յերկրին Եգիպտացոց, եւ արձան կանգնեալ Տեառն ի սահմանս նորա: 20 Եւ եղիցի ի նշան յաւիտենից Տեառն յերկրին Եգիպտացոց: Զի աղաղակեցեն առ Տէր վասն նեղութեան իւրեանց եւ առաքեցէ նոցա Տէր այր մի որ փրկեցէ զնոսա, եւ դատաստանաւ փրկեցէ զնոսա: 21 Եւ ծանիցի Տէր եգիպտացոցն. եւ ծանիցեն եգիպտացիքն զՏէր յաւուր յայնմիկ: Եւ մատուցեն զոնս եւ պատարագս, եւ դիցեն ուխտս Տեառն՝ եւ կատարեցեն: 22 Եւ հարցէ Տէր զեգիպտացիսն մեծամեծ հարուածովք, եւ բժշկելով բժշկեցէ զնոսա: Եւ դարձցին առ Տէր՝ եւ լուիցէ նոցա եւ բժշկեցէ զնոսա: 23 Յաւուր յայնմիկ եղիցին ճանապարհ եգիպտացոցն առ Ասորեստանեայս. եւ մոցեն ասորեստանեայքն յԵգիպտոս, եւ եգիպտացիքն երթիցեն առ Ասորեստանեայս. եւ ծառայեցեն եգիպտացիքն ասորեստանեայցն: 24 Յաւուր յայնմիկ եղիցի երրորդ Իսրայէլ ի մէջ եգիպտացոցն եւ ի մէջ ասորեստանեայցն. արինեալ յերկրին 25 զոր արինեաց Տէր զաւրութեանց, եւ ասէ. արինեալ եղիցի ժողովուրդ իմ որ յԵգիպտոս, եւ որ յԱսորեստանեայսն, եւ ժառանգութիւն իմ Իսրայէլ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ Ի.

1 Յաւուր յորում եկն Տանաթան յԱգովտոս՝ ի ժամանակին իբրեւ արձակեցաւ յԱռանայ արքայէ Ասորեստանեայց. եւ ետ պատերազմ ընդ Ագովտայ, եւ առ զնա: 2 Յայնժամ խաւսեցաւ Տէր ընդ Եսայայ որդւոյ Ամովսայ՝ եւ ասէ:

Ի Երթ եւ ի բաց հան զքուրձդ ի միջոյ քումմէ. եւ լոյծ զհողաթափս յոտից քոց: Եւ արար այնպէս. եւ զնայր մերկ եւ բոկ: 3 Եւ ասէ Տէր. զոր արինակ զնայ ծառայ իմ Եսայի մերկ եւ բոկ, այդպէս զերիս ամս եղիցին նշանք եւ արուեստք եգիպտացոցն, եւ եթեովպացոց: 4 Եւ ի միտ առցեն թէ այդպէս տարցի արքայն Ասորեստանեայց ի գերութեան զեգիպտացիսն՝ եւ զեթովպացիսն, զերիտասարդս եւ զծերս՝ մերկս եւ բոկս խայտառակեալ զամաւթ եգիպտացոցն: 5 Եւ ամաչեցեն ի պարտութիւն մատնեալ եգիպտացիքն ի վերայ եթովպացոցն, յորս յուսացեալ էին եգիպտացիքն, որք էին նոցա փառք: 6 Եւ ասացեն բնակիչք կղզւոյդ այդորիկ յաւուր յայնմիկ. ահաւասիկ մեք յուսացեալ էաք ապաստան լինել ի սոսա յաւգնականութիւն եւ սոքա ոչ կարացին ապրեցուցանել՝ եւ ոչ զանձինս իւրեանց յարքայէն Ասորեստանեայց եւ մեք զիս՝ ըդ ապրեցուրք:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԻԱ.

1 Տեսիլ անապատին ի ծովու:

ԻԱ Իբրեւ մրրիկ ընդ անապատ անցցէ, յանապատէ եկեալ յերկրէ: Ահագին է տեսիլն, 2 եւ խստութիւն պատմեցաւ ինձ: որ արհամարհելոցն է՝ արհամարհէ, եւ որ անարինելոցն է՝ անարինէ: Ի վերայ իմ հասին ելամացիք, եւ հրեշտակք պարսից գան ի վերայ իմ. արդ հեծեծից՝ եւ մխիթարեցից զանձն իմ: 3 Վասն այսորիկ լցաւ մէջ իմ դողութեամբ, եւ երկունք կալան զիս իբրեւ զծննդական. պնդեցայ՝ զի մի

լուայց, փութացայ՝ զի մի տեսից: 4 Միտ իմ դարձաւ ի մոլորութիւն, եւ անարեւելութիւն դեռ ընկղմէր զիս. անձն իմ եկաց ի դողութեան: ղիտեա զղիտաւորութիւն քո. 5 պատրաստեա սեղան, կեր արբ. արիք իշխանք պատրաստեցէք վահանս: 6 Զի այսպէս ասաց ցիս Տէր. զնա դու անձամբ անձին դէտ լինիջիր, եւ զոր ինչ տեսանիցես պատմեսցիր: 7 Եւ տեսի հեծեալս երկուս. հեծեալ մի իշոյ, եւ հեծեալ մի ուղտու. լսել լուր բազում ունկնդրութեան: Եւ կոչեա զՌուբիա ի դիտանոցոյ, ասէ Տէր: 8 Եւ կացի գտիւն ողջոյն՝ եւ զգիշերն ամենայն ի վերայ բանակին. 9 եւ տեսի զի գայր նոյն հեծեալ երկձի: պատասխանի ետ եւ ասէ. անկաւ կործանեցաւ Բաբելովն, եւ ամենայն պատկերք նորա եւ ձեռագործք իւր կործանեցան յերկրի: 10 Լուարութ մնացորդք եւ ցաւագնեալք. լուարութ զոր լուայ ի Տեառնէ զաւրութեանց, զոր Աստուած Իսրայէլի պատմեաց մեզ:

ԻԲ 11 Տեսիլ եղովմայեցոցն: Առ իս կոչեա ի Մէիր լեռնէ. պահեցէք զմահարձանս: 12 պահեցից ըստ առաւաւտն եւ զցայգ: եթէ խնդրիցես, խնդրեսցիր եւ առ իս բնակեսցիր:

13 Առած ի վերայ արաբացոց: Ընդ երեկոյս ննջեսցես յանտառի ճանապարհին դովղանիմ: 14 Բերէք ջուր ընդ առաջ ծարաւեաց բնակիչք Թեմանու: Հացիւ ընդ առաջ ելէք փախստեցից: 15 վասն բազմութեան սպանելոցն, եւ վասն բազմութեան մոլորելոցն, եւ վասն բազմութեան սրոյն, եւ վասն բազմութեան աղեղանցն լարելոց, եւ վասն բազմութեան անկելոցն ի պատերազմի: 16 Զի այսպէս ասաց ցիս Տէր. ամ մի եւս իբրեւ զտարի վարձանի, եւ պակասեսցեն փառք որդւոցն Կեդարու: 17 Եւ մնացորդք աղեղնաւորաց զաւրաւորաց որդւոցն Կեդարու եղիցին սակաւաւորք. զի Տէր Աստուած Իսրայէլի խաւսեցաւ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԻԲ.

1 Պատգամ ձորոյն Սիովնի:

Զի՞ դու. զի՞ ընդ քեզ. զի՞ ելէք դուք այժմ ամենեքեան ի տանիս նանրութեան: 2 Լցաւ քաղաքդ գուժկանաւք, քաղաքդ պերճացեալ: վիրաւորք քո ոչ վիրաւորք սուսերի, եւ ոչ դիակունք քո՝ դիակունք պատերազմաց: 3 Ամենայն իշխանք քո փախստեալք, եւ կալանաւորք քո կապեալք սաստկութեամբ եւ հզաւորք քո առհասարակ կապեցան, բացէ ի բաց փախստականք: 4 Վասն այսորիկ ասացի, թոյլ տուր ինձ լացից դառնապէս. մի բռնադատէք միմիքարեւ զիս ի վերայ բեկման դատեր ազգի իմոյ: 5 Զի ար խռովութեան եւ կորստեան եւ կոխման եւ մոլորութեան ի Տեառնէ զաւրութեանց ի ձորն Սիովնի: մեծ եւ փոքր առհասարակ մոլորեալք դանդաշեն ի վերայ լերանց: 6 Իսկ ելամացոց առեալ զկապարձս, հեծեալք յերիվարս. եւ գունդք ճակատելոց: 7 եւ ընտիր ընտիր ձորք քո լցցին կառաւք, եւ հեծեալք երիվարաւք խցցեն զդրունս քո: 8 Եւ կործանեսցեն զդրունս Յուդայ. եւ տեսցեն յաւուր յայնմիկ զընտիր ընտիր ապարանս քաղաքին: 9 եւ յայտնեսցեն զծածուկս ապարանից բարձանցն Դաւթի: Եւ տեսին զի բազումք էին: եւ զի դարձուցին զհին ջրմուղն ի քաղաքն: 10 եւ զի քակեցին զապարանսն Երուսաղէմի յամրութիւն պարսպաց քաղաքին: 11 Եւ հանէք ձեզ ջուր ի մէջ երկուց պարսպաց, ներքսագոյն քան զհին ջրմուղն. եւ ոչ հայեցարուք յայն որ արարն զնա ի սկզբանէ, եւ զհաստիչ նորա ի հեռուստ ոչ ծաներուք: 12 Եւ կոչեաց Տէր Սաբաւովթ յաւուր յայնմիկ լալումն եւ կոծումն եւ աշխարումն եւ զերծումն եւ զգածումն քրձի: 13 Եւ նոքա արարին ուրախութիւն եւ ցնծութիւն. սպանանէին զուարակս եւ զենուին ոչխարս, զի կերիցեն միս՝ եւ արբցեն զինի. եւ ասասցեն՝ կերիցուք եւ արբցուք՝ քանզի վաղիւ մեռանիմք: 14 Եւ այն յայտնեալ կայ յակնջս Տեառն զաւրութեանց, զի ոչ թողցուն ձեզ մեղքդ այդոքիկ՝ մինչեւ մեռանիցիք՝ ասէ Տէր զաւրութեանց: 15 Այսպէս ասէ Տէր Տէր Սաբաւովթ: զնա դու եւ մուտ ի դիւան անդր առ Սոմնաս հանդերձապետ, եւ ասասցես ցնա: 16 Զի՞ եկեալ ես այսր. եւ զի՞նչ խնդիր է քո աստ. զի փորեցեր դու քեզ աստ զերեզման, եւ արարեր քեզ յարկ ի վիմիդ: 17 Ահաւասիկ Տէր զաւրութեանց հանցէ եւ սատակեսցէ զքեզ այր դու, եւ հանցէ զպատմուճան քո. 18 եւ զպսակդ փառաց քոց. եւ ընկեսցէ զքեզ յերկիրն մեծ եւ յանչափ, եւ անդ մեռանիցիս: եւ արասցէ զկառնս քո զգեղեցիկս յանարգութիւն, եւ զտուն իշխանութեան քոյ ի կոխումն: 19 Եւ մերժեսցիր ի պետութենէ քումմէ, եւ ի հաստատութենէ քումմէ: 20 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ կոչեցից զծառայ իմ զԵղիակիմ Քեղիկայ, 21 եւ զգեցուցից նմա զպատմուճանդ քո, եւ տաց նմա զպսակդ քո ճոխութեամբ, եւ տաց ի ձեռս նորա զհազարապետութիւնդ քո. եւ եղիցի իբրեւ հայր բնակչացդ Երուսաղէմի եւ բնակչացդ Յուդայ: 22 Եւ տաց զփականս Դաւթի նմա. իշխեսցէ, եւ ոչ ոք իցէ որ նմա

ընդդէմ դառնայցէ: 23 Եւ կացուցից զնա իշխան ի հաւատարիմ տեղուջ, եւ նստցի յաթոռ փառաց տան հար իւրոյ: 24 Եւ եղիցին ի նա յուսացեալք ամենայն փառաւորք տան հար իւրոյ, ի փոքրկանց մինչեւ ի մեծամեծս. եւ զամենայն անաթս ի փոքուէ մինչեւ յանաթս Ագանովթայ: Բացք՝ եւ ոչ ոք իցէ որ փակիցէ, եւ փակիցէ՝ եւ ոչ ոք իցէ որ բանայցէ. եւ եղիցին կախեալ զնմանէն, 25 յաւուր յայնմիկ: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց, շարժեսցի մարդ հաստատուն ի հաւատարիմ տեղուջէ. անկցի եւ կործանեսցի. եւ բարձցին փառք նորա ի նմանէն. զի Տէր խաւսեցաւ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԻԳ.

1 Պատգամ Տիրոսի:

ԻԳ Ողբացէք նաւք կարքեղովնացուց զի կորեան եւ ոչ եւս գայցեն յերկրէն կիտացուց վարեցան ի գերութեան: 2 Ու՛մ նմանեցան բնակիչք կղզոյդ այդորիկ: Վաճառականք փինիկեցուց որ անցանէն ընդ ծով, ընդ ջուրս բազումս. 3 զաւակ գնողիցն իբրեւ զարդինս ամարայնոյ ամփոփելոյ վաճառականք ազգացն: 4 Յամաւթ լեր Սիդոն՝ ասէ ծով. եւ զաւրութիւն ծովու ասացէ, ո՛չ երկնեցի, եւ ո՛չ ծնայ, եւ ո՛չ սնուցի երիտասարդս, եւ ո՛չ բարձրացուցի կուսանս: 5 Իսկ յորժամ լուր լիցի, յերկիրն Եգիպտացուց, եւ ցաւք կալցին զնա վասն Տիրոսի: 6 Երթայք ի Կարքեղոն. ողբացէք բնակիչք կղզոյդ այդորիկ: 7 Ո՛չ այդ իսկ էր ամբարտաւանութիւն ձեր ի սկզբանէ, մինչչեւ մատնեալ էր նորա. եւ վարեսցի նա յոտից իւրոց ի պանդխտութիւն հեռաւոր: 8 Իսկ ո՞ խորհեցաւ զայս ի վերայ Տիրոսի. միթէ ի վա յր ինչ ոք էր՝ կամ տկա ր ոք. նա՛ վաճառականք նորա փառաւորք Քանանացուց, եւ առ զնաւոք նորա իշխանք երկրի: 9 Տէր զաւրութեանց խորհեցաւ քակել զամենայն ամբարտաւանութիւն փառաւորաց եւ անարգել զամենայն պատուական ի վերայ երեսաց երկրի: 10 Գործեա զերկիր քո, զի այսուիտեւ ոչ եւս գան նաւք ի Կարքեղոնայ: 11 եւ ձեռն քո ոչ եւս զաւրացի ի վերայ ծովու. որ զայրացուցանէիր զթագաւորս: Տէր զաւրութեանց հրամայեաց վասն Քանանու՝ կորուսանել զզաւրութիւն նորա: 12 Եւ ասացեն՝ եթէ այսուիտեւ մի եւս յաւելուցուր թշնամանել եւ զրկել զկոյս դուստր Սիդոնի. այլ յոտն կաց՝ եւ անց ընդ ծով. եւ թէպէտ եւ դիմեսցես ի կիտիս, եւ ոչ անդ լիցի քեզ հանգիստ: 13 Եւ եթէ յերկիրն Քաղղեացուց, սակայն եւ այն աւերեալ է յԱսորեստանեայց. եւ անդ դուլ եւ դադար քեզ ոչ գտանիցի: Արկ զհիմն նորա Սիհիմ, կանգնեաց զմահարձանս նորա, եւ յարոյց զաշտարակս նորա. արդ անկաւ կործանեցաւ պարիսպ նորա: 14 Ողբացէք նաւք կարքեղոնացուց զի կորեաւ ամրութիւն ձեր: 15 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, լքեալ լիցի Տիրոս ամս եւթանասուն իբրեւ զժամանակ թագաւորի միոյ, եւ իբրեւ զժամանակ կենաց մարդոյ միոյ: Եւ յետ ամացն եւթանասնից եղիցի Տիրոս իբրեւ երգ պոռնկի միոջ: 16 Առ քնար, յաճեաց, կոծեաց լքեալ քաղաք պոռնկութեան, քաջ հար. յաճախեա երգել՝ զի քո յիշատակ մնացէ: 17 Եւ եղիցի յետ ամացն եւթանասնից, այց արասցէ Տէր Տիրոսի. եւ միւս անգամ անդրէն ի նոյն յառաջին կարգն հաստատեսցի: Եւ եղիցի ի նմա վաճառ ամենայն թագաւորաց տիեզերաց ընդ ամենայն երեսս երկրի: 18 Եւ եղիցի վարձ վաճառի նորա Տեառն նուիրեալ: ոչ անձանց ինչ ժողովեսցեն, այլ բնակելոցն առաջի Տեառն եղիցին ամենայն վաճառք նորա, ուտել ըմպել՝ եւ ուրախ լինել ի նշան յիշատակաց առաջի Տեառն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԻԴ.

ԻԴ Ահաւաղիկ Տէր ապականեսցէ զտիեզերս. եւ աւերեսցէ զնա, եւ տապալեսցէ զատակս նորա. եւ ցրուեսցէ զբնակեալսն ի նմա: 2 Եւ եղիցի ժողովուրդն իբրեւ զքահանայն, եւ ծառայն իբրեւ զտէրն, եւ աղախինն իբրեւ զտիկիինն: Եւ եղիցի զնաւոյն իբրեւ զվաճառականն, եւ փոխատուն իբրեւ զփոխառուն, եւ պարտապանն իբրեւ զպարտատէրն: 3 Ապականելով ապականեսցի երկիր, եւ յափշտակութեամբ յափշտակեսցի երկիր. զի բերան Տեառն խաւսեցաւ զայս: 4 Սուգ առ՝ կործանեցաւ երկիր. կործանեցան եւ ապականեցան տիեզերք: սուգ առին բարձունք երկրի: 5 Քանզի երկիր անաւրինեցաւ բնակչաւք իւրովք. վասն զի անցին զաւրինաւքն Տեառն, եւ կոխեցին զհրամանս նորա, եւ ցրեցին զուխտն յաւիտենից: 6 Վասն այսորիկ նզովք կերիցեն զերկիր. զի մեղան բնակիչք նորա: վասն այսորիկ տնանկք եղիցին բնակիչք

նորա, եւ մնացեն մարդք սակաւաւորք: 7 Սուգ առցէ զինի, սուգ առցէ այգի. յոգոց հանցեն ամենայն խրախճանք յանձինս իւրեանց: 8 Լոեցին ուրախութիւնք թմրկաց լոեցին հպարտութիւնք եւ մեծութիւնք ամպարշտաց. լոեցին ձայնք քնարաց: 9 յամաւթ եղեն եւ ոչ ըմպէին զինի. դառնացաւ ցքի ըմպելեաց: 10 Աւերեցան ամենայն քաղաքք. դրունք ապարանից կարկեցան, զի ոչ ոք էր որ մտանէր: 11 Ողբացէք ի վերայ զինոյ ընդ ամենայն տեղիս. լոեաց ամենայն ուրախութիւն. պարտեցաւ ուրախութիւն երկրի: 12 լքցին քաղաքք աւերակք, եւ ապարանք մնացեալք կորիցեն: 13 Այս ամենայն եղիցի յերկրի ի մեջ հեթանոսաց: Զոր արինակ եթէ ճռաքաղ ոք առնիցէ զձիթենի, այնպէս ճռաքաղ առնիցեն զնոսա. եւ եթէ դադարեցեն կուրք, 14 նոքա մեծաձայն աղաղակեցեն: Բայց մնացեալքն յերկրի՝ ուրախ լինիցին միանգամայն փառաւքն Տեառն, եւ խոովեցին ջուրք ծովու: 15 Վասն այսորիկ փառք Տեառն ի կղզիս ծովու, եւ անուն Տեառն փառաւոր եղիցի: Տէր Աստուած Իսրայէլի ի ծագաց երկրի արուեստս լուաք. յոյս բարեպաշտին, եւ ասիցեն խորհուրդ իմ ինձ. խորհուրդ իմ ինձ եւ իմոցն: Վայ արհամարհողաց որ արհամարհեն, եւ արհամարհանաւք արհամարհիցեն զաւրէնս: 17 Ահ, գուր, եւ որոգայթ ի վերայ ձեր բնակիչք երկրի: 18 Եւ եղիցի որ փախիցէ յահէ անտի՝ անկցի ի գուրն. եւ որ ելանիցէ ի գոյն, ըմբռնեցի յորոգայթն: Զի պատուհանք բացան յերկնից, շարժեցին հիմունք երկրի: 19 Խռովութեամբ խռովեցի երկիր, եւ տարակուսելով տարակուսեցի երկիր. խոնարհեցաւ: 20 Շարժելով շարժեցի երկիր, իբրեւ զտաղաւար մրգապահաց. իբրեւ զարբեալն եւ զսխալակ, զլորեցի եւ մի կարացէ կանգնել. զի սաստկացաւ ի վերայ նորա անաւրէնութիւն: 21 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, ածցէ Աստուած ի վերայ զարդուն երկնից զձեռն իւր. եւ ի վերայ թագաւորաց երկրի՝ որ ի վերայ երկրի: 22 Եւ ժողովեցեն զժողովս նորա ի կապանս, եւ պաշարեցեն յամուրս. եւ յետ բազում ազգաց այցելութիւն եղիցի նոցա: 23 Եւ հալեցի աղիւսն, եւ կործանեցի պարիսպն. զի թագաւորեցէ Տէր ի լերին Սիովնի եւ յԵրուսաղէմ, եւ առաջի ծերոց փառաւորեցի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄՍՅԱՅ

Գլուխ ԻԵ.

1 Տէր Աստուած իմ փառաւոր արարից զքեզ. արհնեցից զանուն քո, զի արարեր սքանչելի իրս, զխորհուրդն առաջին զճշմարիտ: 2 Այո Տէր. զի եղիր զքաղաքս ի հողաբլուրս, եւ զքաղաքս ամուրս ի կործանումն հիմանց նոցա. քաղաքք ամպարշտաց յաւիտենից մի շինեցի: 3 Վասն այսորիկ արհնեցէ զքեզ ժողովուրդ աղքատ, եւ քաղաքք մարդկան զրկելոց արհնեցեն զքեզ: 4 զի եղեր ամենայն քաղաքի խոնարհի աւգնական, եւ տրտմելոց վասն կարաւորեան՝ յարկ ապաւինի. ի մարդոց չարաց փրկեցեր զնոսա: 5 Ապաւն ծարաւեաց եւ ոգի մարդկան զրկելոց. իբրեւ մարդոց թալկացելոց՝ ծարաւեաց ի Սիովն. ի մարդոց ամպարշտաց որոց մատնեցեր զմեզ: 6 Եւ արասցէ Տէր Սաբաւովք ամենայն հեթանոսաց ի լերինս յայսմիկ: արբցեն ուրախութիւն, արբցեն զինի. աւծցին իւղով ի մրրոյ պարգելոյ, 7 եւ ընկլցին ի լերինս յայսմիկ: Պատմեա զայս ամենայն հեթանոսաց. զի այս խորհուրդ է ի վերայ ամենայն ազգաց: 8 Զաւրացաւ մահ եւ եկուլ. եւ դարձեալ եհատ Աստուած զամենայն արտաւար յամենայն երեսաց, եւ զնախատինս ժողովրդեանն եբարձ յամենայն երկրէ. զի բերան Տեառն խաւսեցաւ: զտապն հովանեաւ ամպոյ, եւ զբազուկս հզարաց խոնարհեցուցէ: 9 Եւ ասացեն յաւուր յայնմիկ. ահաւասիկ Տէր՝ Աստուած մեր յոր յուսացեալ էաք, եւ ապրեցուցէ զմեզ. զի սա է Տէր, եւ սպասեաք սմա. եւ ցնծացուք՝ եւ ուրախ եղիցուք ի փրկութեան մերում: 10 Եւ տացէ մեզ հանգիստ Աստուած ի լերինս յայսմիկ: եւ լիցի կոխան մովաբացին, զոր արինակ կոխիցէ ոք զկալ կամնասայլիւք: 11 եւ հանգուցանիցէ զձեռս իւր. նոյնպէս եւ նա չուառեցոյց զնոսա ի կորուսանել: եւ խոնարհեցուցէ զբարձրութիւն նորա, յոր արկանէր զձեռս իւր: 12 Եւ զբարձրութիւն ապաստանի պարսպաց քոց խոնարհեցուցէ. եւ իջցեն մինչեւ ի յատակս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄՍՅԱՅ

Գլուխ ԻԶ.

1 Յաւուր յայնմիկ երգեցեն զերգս զայս յերկրին Հրէաստանի. թէ ահաւասիկ քաղաք զաւրացեալ եւ փրկութիւն մեր. կանգնեցէ պարիսպ եւ պատուարս: 2 Բացէք զղրունս ձեր, եւ մտցէ ժողովուրդ որ պահէ

գարդարութիւն: 3 եւ պահէ զճշմարտութիւն. վերակացու ճշմարտութեան. եւ պահէ զխաղաղութիւն. խաղաղութիւն: 4 Զի ի քեզ յուսով յուսացաք Տէր մինչեւ յաւիտեան: 5 Որ խոնարհեցուցեր իջուցեր զբնակիչս բարձանց. զքաղաքս հզարս կործանեցես, եւ իջուցես զնոսա մինչեւ ի յատակս: 6 Կոխեցեն զնոսա ոտք հեզոց եւ խոնարհաց, գնացք տնանկաց: 7 Ճանապարհք բարեպաշտաց ուղիղ են. դիւրեալ եւ պատրաստեալ են ճանապարհ աստուածապաշտաց: 8 Զի ճանապարհք Տեառն իրաւունք են. յուսացաք յանուն քո՝ եւ ի յիշատակս ցանկութեամբ ոգւոց որում ցանկացաւ անձն մեր: 9 Գիշերաց կանխէ հոգի իմ առ քեզ Աստուած, զի լոյս են հրամանք քո ի վերայ երկրի. գարդարութիւն ուսարուք բնակիչք երկրի: 10 զի կարկեցաւ ամպարիշտն: եւ ամենայն որ ոչ ուսանի գարդարութիւն յերկրի, ոչ արացեղ ճշմարտութիւն: բարձցի ամպարիշտն, զի մի տեսցէ զփառս Տեառն: 11 Տէր բազուկ քո բարձր, եւ ոչ ծանեան. ծանիցեն եւ ամաչեցեն, նախանձ առցէ զժողովուրդն անխրատ: եւ այժմ հուր զհակառակորդս կերիցէ: 12 Տէր Աստուած մեր տուր մեզ զխաղաղութիւն. զամենայն ինչ հատուցեր մեզ, 13 Տէր Աստուած մեր ստացիր զմեզ. Տէր՝ բաց ի քէն զայլ ոք ոչ զհտեմք, եւ զանուն քո անուանեմք: 14 Իսկ մեռեալք՝ զկեանս ոչ տեսանիցեն, եւ բժիշկք ոչ յարուցեն: Վասն այսորիկ ածեր սատակեցեր եւ կորուսեր զամենայն արու նոցա: 15 յաւել նոցա Տէր չարիս, յաւել չարիս ի վերայ փառաւորաց երկրի. յերկարեցեր ամենայն ծագաց երկրի: 16 Տէր ի նեղութեան յիշեցաք զքեզ, զի փոքր նեղութիւն է խրատ քո մեզ: 17 եւ որպէս որ երկնիցեն՝ մերձ ի ծնանել, եւ առ ցաւս իւր ճչիցէ. այնպէս եղեաք սիրելւոյն քում: Վասն երկիւղի քոյ Տէր, 18 յղացաք՝ երկնեցաք՝ եւ ծնաք զհոգի փրկութեան քոյ արարաք ի վերայ երկրի: Ոչ եւս կործանեցուք մեք, այլ կործանեցին բնակիչք երկրի: 19 Յարիցեն մեռեալք՝ եւ կանգնեցին որ իցեն ի գերեզմանս, եւ ուրախ եղիցին յերկրի, զի ցաւող որ ի քէն է՝ բժշկութիւն է նոցա: Բայց երկիր ամպարշտաց կործանեցի: 20 Գնա ժողովուրդ իմ՝ մուտ ի շտեմարանս քո. փակեա գորուս քո. թաքիր առ ժամանակ մի, մինչեւ անցցէ բարկութիւն Տեառն: 21 Զի ահաւասիկ Տէր ի սրբութենէ իւրմէ ածցէ բարկութիւն ի վերայ բնակչաց երկրի. եւ յայտնեցէ երկիր զարին իւր, եւ ոչ ծածկեցէ զսպանեալսն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԻԷ.

ԻԷ 1 Յաւուր յայնմիկ ածցէ Տէր զտուրն սուրբ եւ զմեծ եւ զհզար ի վերայ վիշապ աւձին փախուցելոյ, եւ ի վերայ վիշապ աւձին կամակորի. եւ սպանցէ զվիշապն ի մէջ ծովուն 2 յաւուր յայնմիկ: Այգի վայելուչ ցանկալի տիրել ի վերայ նորա: 3 Ես քաղաք ամուր. քաղաք զուր պաշարեալ. արբուցից գնա զի առցի ի գիշերի, եւ ի տուէ կործանեցի պարիսպ նորա: 4 Զի չէր որ ոչ ձեռնամուխ լինէր ի նա. ո՞ր դիցէ զիս պահել զոճ արտոյ յագարակի. վասն այսր պատերազմողի անարգեցի գնա այսուհետեւ: Վասն այսորիկ արար Տէր զամենայն ինչ զոր կարգեաց. այրեցաք ասէ. 5 բողոքեցեն բնակիչք նորա. արացուք ընդ նմա խաղաղութիւն: 6 Ժողովեալք որդիք Յակոբայ նորատունկ բղխեցեն: Ծաղկեցէ Իսրայէլ, եւ լցցին տիեզերք պտղով նորա: 7 Միթէ որպէս նայն էհար, սա այնպէս վիրաւորեցի՝ կամ որպէս նայն սպան, այնպէս սատակեցի: 8 Պատերազմաւ եւ նախատանաւք արձակեցէ զնոսա: ո՞չ դու էիր որ խորհէիր խստացեալ մտաւք սպանանել զնոսա ոգով բարկութեամբ: 9 Վասն այսորիկ բարձցի անաւրէնութիւն Յակոբայ. եւ այս է արհնութիւն նորա, յորժամ բարձից ի նմանէ զմեղս նորա: ի ժամանակի յորում մանրեցես իբրեւ զփոշի մանր զամենայն քարինս մեհենաց քոց. եւ մի եւս մնացեն գործք պաշտմանցն նոցա: 10 Այլ կոտորեցեն իբրեւ զմայր ի փայտահարաց: եւ որ շէնն մնացէ՝ եղիցի իբրեւ զհաւտ մակաղեալ, եւ իբրեւ զխաշն լքեալ. եւ եղիցի բազում ժամանակս յարաւոս երէոց. եւ անդ հանգիցեն: 11 եւ յետ բազում ժամանակաց ոչ գտցի ի նմա դէղ դալար, զի ցամաքեցաւ: Կանայք՝ որ դիմեալ գայք ի հանդիսէ յառաջ մատիք. զի ոչ եթէ ժողովուրդ է՝ յորում գոյ իմաստութիւն: վասն այնորիկ մի գրացի ի նոսա Աստուած որ արարն զնոսա. մի որ ստեղծն զնոսա ողորմեցի նոցա: 12 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, արգել արկցէ Տէր ի Փոսոյ գետոյն մինչեւ ի կողմանս Ռինոյ Կորուրայ. Բայց դուք մի մի ժողովեցէք զորդիսն Իսրայէլի: 13 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ հարցեն փող աւագափող. եւ եկեցեն ցրուեալքն յերկրէն Ասորեստանեայց, եւ կորուսեալք յերկիրն Եգիպտացոց. եւ երկիր պազցեն Տեառն ի վերայ լերին սրբոյ յԵրուսաղէմ:

1 Վայ ի պսակդ հպարտութեան վարձկանացդ Եփրեմի: ծաղիկ թաթափեալ ի փառաց ի վերայ գլխոյ լերինդ թանձրացելոյ, որ արբեալդ էք եւ ոչ ի գինւոյ: 2 Ահաւասիկ սաստիկ եւ խիստ բարկութիւն Տեառն, իբրեւ զկարկուտ իջեալ եւ ոչ գուցէ յարկ: եւ իբրեւ զբռնութիւն հեղեղաց ջուրց բազմաց որ ողողէ զերկիր եւ արասցէ հանգիստ երկրի ձեռաւք: 3 Եւ կոխան լիցի պսակն հպարտութեան վարձկանացդ Եփրեմի: 4 եւ եղիցի ծաղիկն յուսոյ թաթափեալ ի փառաց անտի՝ ի վերայ գլխոյ լերինն բարձու, իբրեւ զվաղահասունկն թօղ. զոր տեսեալ ուրուք մինչչեւ ի ձեռն առեալ կամիցի կլանել: 5 Յաւուր յայնմիկ եղիցի Տէր զարութեանց՝ պսակ յուսոյ գործեալ ի փառս մնացելոց ժողովրդեանն, 6 զի մնացեն ոգւով դատաստանի. եւ դատաստանաւ եւ զարութեամբ արգելուցու ի ծուլութենէ: 7 Զի նոքա գինւով մոլորեալ են, մոլորեցան վասն ցրտոյն. քահանայն եւ մարգարէ յիմարեցան վասն ցրտոյ, ընկղմեցան վասն գինւոյ. դանդաշեցին յարբեցութենէ ցրոյն. մոլորեցան՝ զի այն ինքն է յիմարութիւն: 8 Նզովք կերիցեն զխորհուրդն զայն. զի այն խորհուրդ ի յազահութենէ է: 9 Ո՛ւմ պատմեսցուք զչարիսն, ո՛ւմ գոյժ տացուք. անջատելոցն ի կաթանէ, հատուցելոցն ի ստենէ: 10 նեղութիւնք ի վերայ նեղութեանց: ընկալ, ընկալ կասկածանս ի վերայ կասկածանաց: Փոքր մեւս եւս. փոքր մեւս եւս վասն անզգամութեան շրթանց 11 յաւտար լեզուս խաւսիցին ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ. 12 եւ ասիցեն ցոռսա. թէ այն է հանգիստ քաղցելոյն, եւ տոյն բեկումն. եւ ոչ կամեցան լսել: 13 Եւ եղիցի նոցա բանն Տեառն՝ նեղութիւնք ի վերայ նեղութեանց: ընկալ, ընկալ կասկածանս ի վերայ կասկածանաց: Փոքր մեւս եւս. փոքր մեւս եւս՝ մինչ գնացեն, եւ յետս ընդդէմ կործանեցին. եւ խորտակեցին եւ չարչարեցին եւ սատակեցին:

ԻԶ 14 Վասն այսորիկ լուարուք զբան Տեառն արք նեղեալք, իշխանք ժողովրդեանդ այդորիկ յԵրուսաղէմ: 15 Զի ասացէք՝ եղաք ուխտ ընդ դժոխս, եւ ընդ մահու դաշինս կոեցաք. մրրիկ փոթորկեալ եթէ յարիցէ՝ ոչ եկեացէ ի վերայ մեր. զի եղաք սուտ զոյսն մեր, եւ ստութեամբ ծածկեցուք: 16 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր: Ահաւասիկ եւս դնեմ ի հիմունս Սիովնի վէմ բազմապատիկ, զընտիր, զգլուխ անկեան, զպատուականն ի հիմունս նորա. եւ որ հաւատացէ ի նա՝ մի ամաչեցէ: 17 Եւ եղից զիրաւունս ի յոյս, եւ զողորմութիւն իմ ի կշիռս. եւ ոյք յուսացեալ իցեն զուր ի ստութիւն, թէ ոչ հասցէ առ մեզ մրրիկն. 18 եւ ոչ բարձցէ զուխտն մեր՝ որ ընդ մահուն է: Յոյսն ձեր որ ի դժոխս է մի հաստատեցի. զի մրրիկ փոթորկեալ եթէ գայցէ ի վերայ, եղիջիք նմա ի կոխումն: 19 Զի յորժամ անցանիցէ՝ առցէ զձեզ. յառաւաւտ յառաւաւտ անցցէ ի տուէ եւ ի գիշերի եղիցի կասկած չարեաց: Ուսարուք լսել նեղեալքդ: 20 մարտնչել եւս ոչ կարեմք. քանզի տկարացաք ի ժողովելն մերում 21 իբրեւ զլեառն ամպարշտաց: Յարիցէ Տէր իբրեւ ի ձորն զաբաւոնացուց լի բարկութեամբ. գործիցէ զգործ իւր գործ դառնութեան: զի սրտմտութիւն նորա ատարաբար դատեցի, եւ դառնութիւն նորա ատարաբար հասցէ: 22 Եւ դուք մի ցնծայք, եւ մի զարասցին կապանք ձեր. զի իրս հաստատեալս եւ համառաւտս լուայ ի Տեառնէ: Տէր զարութեանց զոր առնելոց է ի վերայ ամենայն երկրի: 23 Ունկն դիք եւ լուարուք բարբառոյ իմոյ. անսացէք եւ լուարուք բանից իմոց: 24 միթէ զարն ամենայն հերկիցէ որ հերկէն, կամ թէ սերմն յառաջագոյն ցանիցէ՝, մինչչեւ զերկիրն գործեալ իցէ: 25 Ո՛չ ապաքէն նախ կակղէ զերեսս նորա՝ եւ ապա սերմանէ փոքր մի արջնդեղ եւ չաման. եւ ապա սերմանեցէ ցորեան եւ գարի՝ կորեակ եւ հաճար ի սահմանս իւր: 26 Եւ խրատեցիս դու իրաւամբք Աստուծոյ քոյ, եւ ուրախ եղիցես: 27 զի ոչ եթէ խստիւ ինչ սրբի արջնդեղն, եւ ոչ զանիւ կամնասայլին ածեն ի վերայ չամանոյն. այլ զաւազանաւ թափի արջնդեղն, 28 եւ չամանն հացիւ ուտի: Զի ոչ եթէ յաւիտեան բարկանայցեմ ձեզ, եւ ոչ ձայն դառնութեան իմոյ կոխիցէ զձեզ: 29 Եւ այս նշանք ելին ի Սաբաւովք Տեառնէ: արդ խորհեցարուք՝ բարձէք ի ձենջ զընդունայն միսիթարութիւնն ձեր:

1 Վայ քեզ Արիէլ քաղաք. Արիէլ զոր Դաւիթն պաշարեաց, զի տաւնքն ամբոխեցին: ժողովեցէք արմտիս եւ կերայք ամ յամէ. եւ կերիջիք Մովաբաւ հանդերձ: 2 Զի նեղեցից զԱրիէլ, եւ եղիցի զարութիւն եւ մեծութիւն նորա ինձ: 3 եւ պաշարեցից զքեզ՝ որպէս եւ Դաւիթն, եւ ածից զքեւ պատնէշ. եւ կանգնեցից

շուրջ զքեւ աշտարակս: 4 Եւ խոնարհեցին յերկիր բանք քո, եւ պատգամք քո ընդ գետին մտցեն. եւ եղիցի իբրեւ գետնաձայնաց բարբառ քո, եւ ի յատակս բարբառն քո տկարացի: 5 Եւ եղիցի իբրեւ զփռոյն անուայ մեծութիւն ամպարշտաց. եւ իբրեւ զունգ մաղեալ բազմութիւն զրկողացն քոց: 6 Եւ եղիցի որչափ յական թաթափել ի Սաբաւով Տեառնէ՝ այցելութիւն շարժամբ եւ որոտմամբ եւ մեծաձայն բարբառով մրրիկ փոթորկեալ եւ բոց հրոյ որ ուտիցէ: 7 Եւ եղիցի՝ որպէս որ զի տեսանիցէ երազ ի տեսլեան գիշերոյ, մեծութիւն ամենայն հեթանոսաց յարձակելոց ի վերայ Երուսաղէմի. եւ ամենայն ժողովելոցն ի վերայ նորա, եւ որ նեղեցինն գնա: 8 Եւ եղիցին որպէս որք յերազի քաղցեալ իցեն՝ եւ ուտիցեն. եւ իբրեւ յառնիցեն՝ զուր է տեսիլն: եւ զոր արինակ ծարաւի որ իցէ յերազի եւ ըմպիցէ. եւ յառնիցէ՝ եւ դարձեալ ծարաւիցի, ի զուր յուսացաւ անձն նորա. այնպէս եղիցի մեծութիւն ամենայն հեթանոսաց, որ զաւրաժողով եղեն ի վերայ Երուսաղէմի՝ եւ ի վերայ լերին Սիովնի: 9 Զարմացարոյք. յիմարեցարոյք. թմբրեցարոյք, եւ առաւել թմբրեցարոյք. արբեցարոյք ոչ ի գինոյ եւ ոչ ի ցրոյ: 10 Զի արբոյց ձեզ Տէր ոգի յիմարութեան. եւ խցցէ զաչս ձեր՝ եւ զմարգարէից ձերոց, եւ զիշխանաց ձերոց, եւ զծածկատեսացն ձերոց: 11 Եւ եղիցին ձեզ պատգամքս այս ամենայն իբրեւ զբան թողոյ կնքելոյ. զոր իբրեւ տայցեն ցայր մի գրագէտ՝ եւ ասիցեն ցնա, ընթերցիր զայդ: եւ ասիցէ՝ ոչ կարեմ ընթերցող զի կնքեալ է: 12 Եւ տացի նոյն գիր ի ձեռս առն՝ որ ոչ գիտիցէ գիրս, եւ ասացեն ցնա՝ ընթերցիր զայդ. եւ ասիցէ՝ ոչ գիտեմ դպրութիւն: 13 Եւ ասէ Տէր. մերձ է առ իս ժողովուրդս այս բերանով իւրով, եւ շրթամբք իւրեանց պատուեն զիս. եւ սրտիւք իւրեանց հեռացեալ մեկուսի են յինէն. զուր պաշտեն զիս, ուսուցանեն զպատուէրս մարդկան՝ եւ զվարդապետութիւնս: 14 Վասն այնորիկ ահաւաղիկ եւ յաւելից փոփոխել զժողովուրդոյ զայդ. եւ փոփոխեցից զոռոս: եւ կորուսից զիմաստութիւն իմաստնոց, եւ զխորհուրդս խորհրդականաց արհամարհեցից: 15 Վայ այնոցիկ՝ որ խորհին խորհուրդս խորինս՝ եւ ոչ Տէրամբ. վայ այնոցիկ որ խորհին խորհուրդս ծածուկս. եւ եղիցին ընդ խաւար գործք նոցա, եւ ասիցեն թէ ո՞ տեսանիցէ զմեզ, եւ ո՞ գիտացէ զինչ գործեմք: 16 Ոչ ապաքէն իբրեւ զկաւ բրտի՝ համարեալ իցէք. միթէ ասիցէ՝ ստեղծուածն ցատեղծիչն իւր, թէ ոչ դու զիս ստեղծեր. կամ արարածն ցարարիչն թէ ոչ իմաստութեամբ արարեր զիս:

Իհ 17 Ոչ եւս յետ սակաւ ժամանակի, եւ եղիցի Լիբանան իբրեւ զլեռն Քերմէլ. եւ Քերմէլ յանտառ համարեցի: 18 Եւ լուիցեն յաւուր յայնմիկ խուլք զբանս զոյն այնորիկ. եւ որք ի խաւարին եւ ի միգին իցեն, տեսցեն աչք կուրացելոցն: 19 Եւ ցնծացեն աղքատք յաղագս Տեառն ուրախութեամբ, եւ անյոյսքն ի մարդկանէ լցցին ուրախութեամբ: 20 Պակասեաց անաւրէնն, եւ կորեաւ ամբարտաւանն. եւ սատակեցան անաւրէնք ի չարիս, 21 եւ ոյք առնեն մեղանչել մարդկան բանիւք: ամենայն յանդիմանչացն դնէին ի դրունս զգայթագողութիւն, եւ խոտորէին անիրաւութեամբ զիրաւունս: 22 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր ի վերայ տանն Յակովբայ զոր ընտրեացն յԱբրահամէ. ոչ այժմ ինչ ամաչեցէ Յակովբ, եւ ոչ այժմ զերեսս այլազունեցէ Իսրայէլ: 23 Այլ յորժամ տեսցեն որդիք նորա զգործս իմ. վասն իմ սուրբ արացեն զանուն իմ, եւ սուրբ արացեն զսուրբն Յակովբայ, եւ երկիցեն յամենայն Իսրայէլի: 24 Եւ ծանիցեն մոլորեալք հոգով զիմաստութիւն. եւ տրտնջաւորք ուսցին զհնազանդութիւն. եւ լեզուք թոթովախաւսք ուսցին խաւսել զխաղաղութիւն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ Լ.

ԻԸ 1 Այսպէս ասէ Տէր. վայ ձեզ որդիք ապատամբք, զի խորհեցարոյք խորհուրդ եւ ոչ ինեւ, եւ դաշինս կռեցէք՝ եւ ոչ իմով հոգով յաւելով մեղս ի վերայ մեղաց: 2 Որ գնայիք իջանել յերկիրն Եգիպտացոց, եւ զիս ոչ հարցանէիք. գտանել աւգնականութիւն ի փարաւոնէ, եւ թիկունս առնել զեգիպտացին: 3 Եւ եղիցի ձեզ թիկունք փարաւոն յամալթ, եւ յուսացելոց յեգիպտացիսն նախատինք: 4 Զի են յերկրին Տայանու իշխանք հրեշտակք չարք: 5 զուր ջանան առ ժողովուրդն՝ որ ոչ լինի դոցա շահ յաւգնականութիւն. ոչ յաւգուտ, այլ յամալթ եւ ի նախատինս:

6 Տեսիլ չորքոտանեաց յանապատի, ի նեղութենէ եւ յանձկութենէ:

Առեւծ, եւ կորին առիծու. եւ ի նոցանէն իծք, եւ կորինք իծից: թռչունք ամբարձեալ բերեն իշոց զգանձս իւրեանց, եւ լցեալ ուղտուց զմեծութիւն իւրեանց առ ազգ մի՝ որ ոչ ինչ աւգուտ լինիցի նոցա յաւգնականութիւն, այլ յամալթ եւ ի նախատինս: 7 Եգիպտացիքն որ զուր եւ տարապարտ աւգնիցեն ձեզ.

պատմեա նոցա եթէ ի զուր է այդ մխիթարութիւն ձեր: 8 Արդ նիստ՝ եւ գրեա ի տախտակի եւ ի գիրս. զի եղիցի այդ յաւուր իւրում եւ ի ժամանակս յաւիտենից: 9 Թէ ժողովուրդ անհաւան է, եւ որդիք սուտք. եւ ոչ կամեցան լսել զաւրէնս Աստուծոյ: 10 Որք ասէին ցմարգարէսն՝ թէ մի պատմէք մեզ այլ խաւսեցարուք ընդ մեզ, եւ պատմեցէք մեզ այլ մոլորութիւն: 11 եւ դարձուցէք զմեզ ի ճանապարհէդ յայդմանէ, եւ ի բաց արարէք ի մէնջ զշաւիղդ զայդ. եւ հանէք ի մէնջ զաւրէնս Աստուծոյ Իսրայէլի: 12 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր՝ սուրբն Իսրայէլի. փոխանակ զի անարգեցէք դուք զբանսդ զայդոսիկ, եւ յուսացարուք ի ստութիւն սնոտի. եւ զի տրտնջեցէք՝ եւ յուսացարուք ի բանդ յայդ: 13 Վասն այնորիկ եղիցին ձեզ մեղքդ այդոքիկ ի նզովս՝ իբրեւ զպարիսպ կործանեալ առժամայն ամուր քաղաքի առելոյ, որում յանկարծակի հասանիցէ կործանումն: 14 Եւ կործանումն նորա եղիցի իբրեւ զբեկումն խեցեղէն անաւթոյ բրտի՝ մանր խորտակելոյ, զի մի ոք գտանիցէ ի նմանէ որով հուր բառնայցէ՝ կամ որով մարթիցէ առնուլ սակաւ մի ջուր: 15 Զի այսպէս ասէ Տէր Տէր սուրբն Իսրայէլի. յորժամ դարձցիս եւ յոգոց հանիցես, յայնժամ կեցցես, եւ գիտացես՝ թէ ուր իցես: Զի յուսացեալ էիր դու ի սնոտիսն, սնոտի եղեւ եւ զաւրութիւն ձեր: եւ ոչ կամէիք լսել. 16 այլ ասէիք, երիվարաւք մերովք փախիցուք. վասն այսորիկ փախստականք լինիցիք: եւ ասիցէք՝ երազ երիվարաւք մերովք փախիցուք. վասն այնորիկ երազագոյնք քան զձեզ եղիցին որ հալածենն զձեզ: 17 Զի ի միոջէ բարբառոյ հազարք փախիցեն, եւ ի բարբառոյ հնգից բազումք փախիցեն. մինչեւ մնասցիք իբրեւ զձող ցցեալ ի վերայ լերին, եւ իբրեւ զկոթող կանգնեալ ի վերայ բլրոց: 18 Եւ դարձեալ կանխեսցէ Աստուած զթալ ի ձեզ, եւ վասն այսորիկ բարձրացի ողորմել ձեզ. զի դատաւոր Տէր Աստուած մեր է: Երանի ամենեցուն ոյք սպասեն նմա: 19 զի ժողովուրդ սուրբ ի Սիոն բնակեսցէ: եւ Երուսաղէմ լալով ելաց՝ եթէ ողորմեաց ինձ: ողորմեսցի քեզ: ձայնի աղաղակի քում իբրեւ ետես՝ եւ լուալ քեզ: 20 Եւ տացէ քեզ Տէր հաց նեղութեան՝ եւ ջուր կարաւտանաց. եւ ոչ եւս մերձեսցին ի քեզ որ մոլորեցուցանէին զքեզ զի աչք քո տեսցեն ի մոլորեցուցիչսն քո, 21 եւ ականջք քո լուիցեն բանս զհետ մոլորեցուցչացն քոց որք ասէին եթէ այս է ճանապարհ, եւ գնացուք ընդ սա, կամ թէ յաջ կամ թէ յահեակ: 22 Եւ զարշեցուցես զկուռնս զարծաթապատս եւ զոսկիապատս. մանրեսցես զնոսա եւ հոսեսցես իբրեւ զջուր դաշտանաց, եւ իբրեւ զաղբ մերժեսցես զնոսա: 23 Յայնժամ եղիցի անձրեւ սերմանեաց երկրին քում, եւ հաց արդեանց երկրի քոյ եղիցի յագուրդ եւ ի պարար: եւ ճարակեսցին խաշինք քո յաւուր յայնմիկ ի տեղոջ պարարտութեան եւ յանդորրոյ: 24 զուարակք ձեր եւ եզինք որ գործեն զերկիր՝ կերիցեն յարդ խառնեալ ընդ զարի, հոսեալ ի կալոյ: 25 Եւ եղիցի ի վերայ ամենայն լերանց բարձանց, եւ ի վերայ ամենայն բլրոց բարձուանդակաց ջուր բոխեալ յաւուր յայնմիկ. յորժամ կորիցեն բազումք, եւ կործանեսցին աշտարակք: 26 Եւ եղիցի լոյսն լուսնի իբրեւ զլոյս արեգական, եւ լոյսն արեգական եւթնպատիկ եղիցի իբրեւ զլոյս աւուրցն եւթանց: Յաւուր յայնմիկ բժշկեսցէ Տէր զբեկումն ժողովրդեան իւրոյ, եւ զցաւս վիրաց քոց բժշկեսցէ: 27 Ահաւասիկ անուն Տեառն զայ յամայր ամս, յետ բազում ժամանակաց. վառեալ բարկութեամբ՝ եւ լի փառաւ: բանք շրթանց նորա, եւ բանք բերանոյ նորա լի բարկութեամբ. եւ բարկութիւն սրտմտութեան նորա իբրեւ զհուր կերիցէ: 28 եւ հոգի նորա իբրեւ զջուր ձորալիւր պարանոցաթաղ յորդեսցէ: Եւ բաժանեսցի խռովեցուցանել զազգս վասն սնոտի մոլորութեանն. եւ հալածեսցէ զնոսա մոլորութիւնն, եւ հասցէ նոցա յանդիման նոցին: 29 Միթէ հանապա՞զ պարտ իցէ ձեզ ուրախութեամբ մտանել ի սրբութիւնս իմ. յամենայն ժամ տաւնիւք եւ ուրախութեամբ եւ փողովք մտանել ի լեռն Տեառն՝ առ Աստուած սուրբն Իսրայէլի: 30 Եւ լսելի՞ արասցէ զփառս բարբառոյ իւրոյ, եւ զսրտմտութիւն բազկի իւրոյ ցուցցէ՞ բարկութեամբ՝ եւ սրտմտութեամբ եւ բոցով որ ուտիցէ. եւ սաստիկ բարկութեամբ հրացանից, եւ ջրով, եւ կարկտիս միանգամայն հոսելով բռնութեամբ: 31 Զի ի բարբառոյ Տեառն ընկճեսցին ասորեստանայք. հարուածովքն զոր հարկանիցէ զնոսա: 32 Եւ եկեսցէ նմա շուրջ յաւանականաց իւրոց՝ յոր կողմ եւ յուսացեալ իցէ: զի նոքա փողովք եւ թմբկաւ՝ եւ պէսպէս պատերազմաւ փոխփոխ մարտիցեն ընդ նմա: եւ դու ոչ յառաջագոյն քան զաւուրսն պահանջիցին: 33 Իսկ արդ եւ քեզ պատրաստեալ իցէ թագաւորել ի վերայ ձորոյն խորոյ. փայտ դիզեալ, հուր եւ փայտակոյտ բազում վառեալ. սրտմտութիւն Տեառն իբրեւ զձոր, լի ծծմբով բորբոքեալ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ ԼԱ.

1 Վայ ոյք իջանեն յԵգիպտոս վասն աւգնականութեան. որ ի հեծեալս եւ ի կառս յուսացեալ իցեն՝ թէ բազումք են, եւ բազմութիւն երիվարաց յոյժ. եւ ոչ էին յուսացեալ ի սուրբն Իսրայէլի, եւ զԱստուած ոչ խնդրեցին: 2 Եւ նա իմաստուն էր՝ եւ ածեր ի վերայ նոցա չարիս. եւ բան նորա ոչ անարգեսցի: եւ յարիցէ ի վերայ տանց մարդոց չարաց, եւ ի վերայ սնտոյի յուսոյն նոցա: 3 Յայր եգիպտացի՝ եւ ոչ յԱստուած. ի մարմինս երիվարաց՝ եւ ոչ գոյր աւգնականութիւն, այլ Տէր արկցէ ի վերայ նոցա զձեռն իւր, եւ տաժանեսցին աւգնականքն, եւ կործանեսցին աւգնեալքն ի նոցանէն. եւ առհասարակ ամենեքեան սատակեսցին: 4 Զի այսպէս ասաց ցիս Տէր. թէ զոր արինակ գոչեսցէ առեւծ՝ եւ կորին առիւծու յորս յոր հասանիցէ, կաշեսցէ ի վերայ՝ եւ լցցէ զլերինս բարբառով իւրով. եւ ի պարտութիւն մատնեսցին, եւ ի սաստկութենէն սրտմտութեան նորա հալեսցին: Այնպէս իջցէ Տէր զարութեանց ի լեառն Սիովն եւ ի վերայ լեռանց դորա. 5 իբրեւ զթռչունս թռուցեալս, այնպէս հովանի լիցի Տէր զարութեանց ի վերայ Երուսաղէմի: ի թիկունս իջցէ. աւգնեսցէ եւ փրկեսցէ եւ կեցուցցէ: 6 Դարձարոյք ոյք խորհիք խորհուրդս խորինս եւ զանաւրէնս որդիք Իսրայէլի: 7 զի յաւուր յայնմիկ բարձցեն մարդիկ զձեռագործս իւրեանց զարծաթեղնս եւ զոսկեղէնս՝ զոր արարին ձեռք նոցա մեղս: 8 Եւ անկցի Ասորեստանեայն, ոչ սրով առն, եւ ոչ սուր մարդոյ կերիցէ զնա. եւ ի փախուստ դարձցի՝ ոչ յերեսաց սուսերի. եւ երիտասարդք նորա ի պարտութիւն մատնեսցին: 9 Եւ եղիցին վիմարգելք իբրեւ զորմարգելս. եւ ի պարտութիւն մատնեսցին. եւ որ փախիցեն, ըմբոնեսցի:

ԻԹ Այսպէս ասէ Տէր. երանի որ ունիցի զաւակ ի Սիովն, եւ ընտանեակք իցեն նորա յԵրուսաղէմ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ ԼԲ.

1 Զի ահաւասիկ թագաւոր արդար թագաւորեսցէ, եւ իշխանք իրաւամբք տիրեսցեն: 2 Եւ եղիցի մարդն որ թաքուցանիցէ զբանս իւր, թաքիցէ իբրեւ ի ջուրցն սաստկութենէ: Եւ եղիցի Սիոն իբրեւ զգետ յորդեալ փառաւոր ի ծարաւուտ երկրի: 3 Եւ ոչ եւս եղիցին յուսացեալ ի մարդիկ. այլ տացեն զականջս առ ի լսել. 4 եւ սիրտք տկարաց անսայցեն ի լսել. եւ լեզուք թոթովք՝ արագ արագ ուսցին խաւսել զխաղաղութիւն: 5 Եւ ոչ եւս ասացեն ցիմարն լինել նոցա իշխան: եւ ոչ եւս ասացեն պաշտաւնեայք քո՝ թէ լուռ լեր: 6 Քանզի յիմարն յիմարութիւն խաւսեսցի, եւ սիրտ նորա զնանրութիւն խորհեսցի. կատարել զանաւրէնութիւն եւ խաւսել առ Աստուած զհայիոյութիւն. ցրուել զանձինս քաղցեալս, եւ զանձինս ծարաւեալս՝ ունայնս արձակել: 7 Զի խորհուրդք չարաց անաւրէնս խորհին. ապականել զխոնարհս բանիւք անիրաւութեամբ եւ՝ ցրուել զբանս տնանկաց ի դատաստանի: 8 Իսկ ուղիղք իմաստունս խորհեցան, եւ խորհուրդն այն կայ՝ մնայ: 9 Կանայք մեծատունք, արիք եւ լուարոյք բարբառոյ իմոյ. եւ դստերք կասկածանաւք լուարոյք զբանս իմ: 10 Յուշ լիցին ձեզ աւուրքն տարեկանաց ցաւովք եւ կասկածանաք. նուազեցան կուրք. դադարեցին սերմանք, եւ այլ ոչ եւս եկեսցեն: 11 Զարհուրեցարոյք բարեկեցիկք. տրտմեցարոյք յանձնապաստանքդ. մերկացարոյք՝ կողոպտեցարոյք՝ քրձագգածք եղերոյք: 12 Կոծեցարոյք ի վերայ արդեանց. վասն անդոցն ցանկալեաց, եւ վասն այգեացն բերոց: 13 Յերկիր ժողովորդեան իմոյ փուշ եւ խոտ բուսցի. եւ յամենայն ապարանից ուրախութիւն բարձցի: քաղաքիդ մեծացելոյ՝ ապարանք լքեալք. զմեծութիւն քաղաքիդ լքցեն եւ զտունս ցանկալիս եւ եղիցին աւանք քո այրք յաւիտենից: ուրախութիւն ցոռոց եւ ճարակք հաւտից: 15 Մինչեւ եկեսցէ ի վերայ ձեր հոգի ի բարձանց: եւ եղիցի յանապատ քերմել, եւ քերմել յանտառ համարեսցի: 16 եւ հանգիցեն իրաւունք յանապատի, եւ արդարութիւն ի քերմել բնակեսցէ: 17 Եւ եղիցին գործք արդարութեան խաղաղութեամբ. եւ կայցի արդարութիւն զհանգիստ. եւ յուսացեալքն եղիցին մինչեւ յաւիտեան: 18 Եւ բնակեսցէ ժողովորդ իմ ի քաղաքին խաղաղութեան, եւ բնակեսցէ յուսով, եւ հանգիցեն մեծութեամբ: 19 այլ կարկուտ եթէ իջանիցէ, ոչ ի ձեր վերայ եկեսցէ: Եւ եղիցի որ բնակեալ իցեն յանտառին, յանհոգս իբրեւ զայնոսիկ ոյք իցենն ի դաշտի: 20 Երանի որ սերմանիցեն ընդ ամենայն ջրով ուր եզն եւ էշ կոխիցեն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍՍՅԱՅ

Գլուխ ԼԳ.

1 Վայ այնոցիկ որ թշուառացուցանենն զձեզ բայց զձեզ ոչ որ կարէ թշուառացուցանել: եւ որ արհամարհեն ոչ զձեզ արհամարհեաց. զի մատնեցին ի պարտութիւն որ զձեզն արհամարհեն. եւ իբրեւ զցեց ի վերայ ձորձոց՝ այնպէս մատնեցին ի պարտութիւն:

Լ 2 Տէր ողորմեաց մեզ զի ի քեզ յուսացաք. եղև զաւակ անհաւատիցն ի կորուստ. այլ մեր փրկութիւն ի քէն է ի ժամանակի նեղութեան: 3 Վասն բարբառոյ ահի քոյ յիմարեցան ժողովուրդք. եւ յերկիւղէ քումմէ ցրուեցան հեթանոսք: 4 Եւ արդ ժողովեցի կապուտն ձեր մեծի եւ փոքու. որպէս որ զի ժողովեցէ զմարախ իբրեւ ի գբոյ, այնպէս այսպն առնիցեն զձեզ: 5 Սուրբ է Տէր Աստուած մեր որ բնակեալն է ի բարձունս. լցաւ Սիոն իրաւամբք եւ արդարութեամբ: 6 արինաւք մատնեցին, եւ զանձուք եղիցի փրկութիւն մեր: եհաս իմաստութիւն եւ հանճար եւ աստուածպաշտութիւն Տեառն. այս են զանձք արդարութեան: 7 Ահաւաղիկ յահէդ ձերմէ երկիցեն. յորոց երկնչէիքն՝ երկիցեն ի ձէնջ: հրեշտակս արձակեցեն որ լայցեն դառնապէս՝ եւ խնդրեցեն զխաղաղութիւն: 8 զի հատան ճանապարհք նոցա. հանդարտեաց ահն հեթանոսաց, եւ բարձաւ ուխտն որ ընդ նոսա. եւ մի եւս համարիցիք զնոսա ի մարդիկ: 9 Սուգ առ՝ եւ տկարացաւ երկիր. յամաւք եղև Լիբանան, ի դաշտ մարգագետին համարեցաւ սարոն: յայտնի եղև Գալիլեա եւ Կարմէլոս: 10 Արդ՝ յարեաց ասէ Տէր. արդ՝ փառաւորեցայց. արդ՝ բարձրացայց: 11 արդ՝ տեսցիք. արդ՝ յամաւք լիջիք. ընդունայն լիցի զարութիւն ոգւոց ձերոց, եւ հուր կերիցէ զձեզ: 12 Եւ եղիցին հեթանոսք խարշեալք իբրեւ զփուշ ազարակի՝ այրեցեալ եւ ընկեցեալ: 13 Լուիցեն հեթանոսք զոր արարի. ծանիցեն մերձաւորք զզարութիւն իմ: 14 մերժեցան ի Սիովնէ անաւրէնք. դողումն կալցի զամպարիշտս: Իսկ արդ ո՞ր պատմեցէ ձեզ եթէ հուր բորբոքեալ կայ. կամ ո՞ր պատմեցէ ձեզ զտեղւոյն յաւիտենից: 15 Որ զնայ արդարութեամբ, խաւսի զուղիղ ճանապարհէ. ատեայ զանաւրէնութիւն եւ զանիրաւութիւն, թաւթափէ զձեռս իւր ի կաշառոց ծանրացուցանէ զականջս առ ի չլսելոյ զդատաստան արեան, խնու զաչս իւր զի մի տեսցէ զանիրաւութիւն: 16 Նա բնակեցէ ի բարձր այրի վիմի հաստատնոյ. հաց տացի նմա՝ եւ ջուր նորա հաւատարիմ: 17 Զթագաւորն փառաց տեսցիք: եւ աչք ձեր տեսցեն զերկիրն ի հեռուստ: 18 եւ անձինք ձեր խոկացեն յերկեւղ Տեառն: Ո՞ր են դպիրքն. ո՞ր են խրատտուքն. ո՞ր են որ ունի զհամար պահակերաց զմեծի եւ զփոքու՝ 19 ժողովրդեանն, ընդ որում ոչ ինչ խորհեցաւ. զի չէր տեղեակ ծանրաձայնին վասն չլսելոյ: ժողովուրդ յորացեալ, եւ ոչ գոյ լսաւին ի միտ առնուլ:

ԼԱ 20 Ահաւասիկ Սիոն քաղաք փրկութեան մերոյ. աչք ձեր տեսցեն զԵրուսաղէմ քաղաք մեծացեալ, խորանք որ ոչ շարժեցին. եւ մի շարժեցին ցիցք խորանի նորա յաւիտեանս ժամանակաց, եւ մի խզեցին ապաւանդակք նորա, 21 զի անուն Տեառն մեծ է ի ձեզ: Ձեզ լիցի տեղին յորում գետքն եւ ջրադարձք լայնք եւ ընդարձակք. ոչ երթիցես ընդ այն ճանապարհ, եւ մի գնացեն նաւք քո վարեալք. զի Աստուած իմ մեծ է, եւ ոչ արացէ զանց զինեւ: 22 Տէր հայր մեր. Տէր դատաւոր մեր. Տէր իշխան մեր. Տէր թագաւոր մեր. Տէր փրկիչ մեր՝ եւ նա փրկեցէ զմեզ: 23 Խզեցան պարանք քո զի ոչ հանդարտեցին. նոյնպէս եւ կայմն խոնարհեցաւ՝ եւ ոչ պարգեցէ զառազաստն, եւ ոչ արձակեցէ զնշանն մինչեւ մատնեցի ի կորուստ: Այսուհետեւ բազում կաղք աւար առնուցուն: 24 եւ մի ասացեն թէ վաստակեցաք, ժողովուրդն որ բնակեալ իցէ ի նոսա. զի թողան մեղք նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԵՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԼԴ.

ԼԲ 1 Մատերութիւն հեթանոսք եւ լուարութիւն ունկն դիք իշխանք. լուիցէ երկիր եւ որ ի նմա տիեզերք, եւ ժողովուրդք որ ի նմա: 2 Զի սրտմտութիւն Տեառն ի վերայ ամենայն ազգաց, եւ բարկութիւն ի վերայ ամենայն թոռոց նոցա. սատակել զնոսա՝ եւ մատնել զնոսա ի սպանումն: 3 եւ վիրաւորք նոցա դի տապաստ անկցին, եւ ելցէ հոտ նոցա. եւ թացցին լերինք յարենէ նոցա: 4 Եւ հալեցին ամենայն զարութիւնք երկնից. եւ զալարեցին երկինք իբրեւ զմագաղաթ, եւ ամենայն աստեղք թաւթափեցին իբրեւ զտերեւ յորթոյ՝ եւ որպէս անկանի տերեւ ի թզենոյ: 5 Զի արբեցաւ սուր իմ յերկինս. արդ՝ ի վերայ եղովմայեցուցն իջցէ, եւ ի վերայ կորստական ժողովրդեանն դատաստանաւք: 6 Սուր Տեառն լցաւ արեամբ. ուռուցաւ ճարպով զառանց, եւ ճարպով ցլուց եւ խոյոց: Զի զոհ Տեառն է ի բոսոր, եւ սպանդ մեծ յերկրին Եղովմայեցուց: 7 եւ ընկճեցին մեծամեծք ընդ նոսա՝ եւ խոյք եւ ցուք. եւ արբեցի երկիրն յարենէ նոցա, եւ հող նոցա ի ճարպոյ նոցա լցցի: 8 Զի արք դատաստանի Տեառն է, եւ տարեկան հատուցման

դատաստանի Միովնի: 9 եւ դարձցին ձորք նորա ի ձիւթ, եւ երկիր նորա ի ծծումբ: եւ եղիցի երկիր նորա իբրեւ զձիւթ վառեալ 10 ի տուէ եւ ի գիշերի. եւ մի շիջցի յաւիտեանս ժամանակաց: Եւ բարձրացի ծուխ նորա ի վեր, եւ աւերեսցի յազգս ազգաց. եւ ի բազում ժամանակս աւերեսցի, եւ ոչ ոք իցէ որ անցանիցէ ընդ նա: 11 Եւ բնակեսցեն ի նմա թռչունք եւ ոգնիք եւ ցինք եւ ագռաւք. եւ անկցին ի նմա լարաբաժինք աւերակի. եւ յուշկապարիկք բնակեսցեն ի նմա: 12 Եւ եղիցին իշխանք նորա իբրեւ չեղեալք, եւ թագաւորք նորա եւ մեծամեծք եղիցին ի կորուստ: 13 եւ բուսցի ի քաղաքս նորա եւ յամուրս փայտ փշաբեր: Եւ եղիցի բնակութիւն համբարեաց եւ հանգիստ ջայլամանց: 14 եւ պատահեսցեն դէւք յուշկապարկաց, եւ տայցեն ձայն միմեանց: Անդ հանգիցեն յուշկապարիկք զի գտին իւրեանց հանգիստ: 15 անդ եհան ձագս ոգնի, եւ սնոյց երկիր զձագս նորա զգուշութեամբ: Անդ պատահեսցին միմեանց եղջերոյք տեսին զերեսս իրերաց: 16 թուով անցին, եւ մի ի նոցանէ ոչ վրիպեաց. ընկեր զընկեր ոչ խնդրեցին: 2ի Տէր հրամայեաց նոցա, եւ ոգի նորա ժողովեաց զնոսա: 17 եւ նոյն վիճակեցոյց զնոսա. եւ ձեռն նորա բաժանեաց նոցա ճարակս՝ յաւիտեանս ժամանակաց: Ժառանգեսցեն ազգաց յազգս, եւ հանգիցեն ի նմա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԼԵ.

1 Ուրախ լեր անապատ ծարաւի. ցնծացէ անապատն եւ ծաղկեսցէ իբրեւ զշուշան: 2 Եւ ծաղկեսցէ եւ ցնծացէ անապատն Յորդանանու. եւ փառքն Լիբանանու տացի նմա, եւ պատին Կարմելայ: եւ ժողովուրդ իմ տեսցէ զփառս Տեառն, եւ զբարձրութիւն Աստուծոյ մերոյ: 3 Զաւրացարոյք ձեռք լքեալք՝ եւ ծունկք կթուցեալք: 4 մխիթարեցարոյք կարճամիտք սրտիւք. զաւրացարոյք եւ մի երկնչիք: Ահաւասիկ Աստուած մեր հատուցանէ դատաստան՝ եւ հատուցէ ինքնին եկեսցէ՝ եւ փրկեսցէ զմեզ: 5 Յայնժամ աչք կուրաց բացցին՝ եւ ականջք խլից լուիցեն: 6 յայնժամ վազեսցէ կաղն իբրեւ զեղջերու, եւ պարզ լիցի լեզու ծանրախաւսաց: 2ի ջուր բոխեաց յանապատի, եւ գետ ի ծարաւուտ երկրի: 7 եւ եղիցի անջուրն յեղտելոս եւ աղբեր ջուրց ի ծարաւուտ երկրի: Անդ եղիցի ուրախութիւն հաւուց եւ մակաղատեղք խաշանց անդ մարգագետինք եւ խաղք: 8 Անդ եղիցին ճանապարհ մաքրեալ, եւ ճանապարհ սուրբ կոչեսցի. մի անցցէ ընդ նա պիղծ, եւ մի եղիցի անդ ճանապարհ պղծոյ. այլ ցրուեալքն գնացեն ընդ նա՝ եւ մի մոլորեսցին: 9 Մի եղիցի անդ առեւծ, եւ մի ի գազանաց չարաց ընդ այն մի անցանիցէ. եւ մի ամենեւին գտցի ի նմա. այլ ընդ նա գնացեն փրկեալքն եւ ժողովեալքն վասն Տեառն: 10 Դարձցին՝ եւ եկեսցեն ի Միովն ցնծութեամբ՝ եւ ուրախութիւն յաւիտենից ի վերայ գլխոց նոցա. զի ի վերայ գլխոց նոցա արեւնութիւն եւ ցնծութիւն, եւ ուրախութիւն հասցէ նոցա. մերժեցան ցաւք՝ եւ տրտմութիւնք եւ հեծութիւնք:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԼԶ.

ԼԳ 1 Եւ եղեւ ի չորեքտասաներորդի ամի թագաւորութեանն Եզեկիայ, ել Սենեքերիմ արքայ Ասորեստանեայց ի վերայ ամուր քաղաքաց Հրէաստանի, եւ առ զնոսա: 2 Եւ առաքեաց արքայն Ասորեստանեայց զՌափսակ ի Լաքիսայ յԵրուսաղէմ առ արքայն Եզեկիայ զարաւք բազմաւք եւ եկն եկաց ի վերայ ջրմղի վերնոյ աւազանին ի ճանապարհի ագարակին թափչաց: 3 Եւ ելին առ նա Եղիակիմ Քեղկեայ որ հազարապետն էր, եւ Սովմնաս՝ հրովարտակաց դպիր, եւ Յովաք Ասափայ՝ յիշատակաց դպիր: 4 Եւ ասէ ցնոսա Ռափսակ. երթայք ասացէք ցԵզեկիայ, այսպէս ասէ մեծ արքայն Ասորեստանեայց, յո՞ յուսացեալ իցես. 5 միթէ խորհրդով կամ բանիւ շրթանց պատերա՞զմ վճարիցի. իսկ արդ՝ յո՞ յուսացեալ իցես զի ոչ հնազանդիս ինձ: 6 Ահաւասիկ յուսացեալ ես ի ցուպն եղեգնեայ՝ ի ջախջախ յեգիպտացին. յոր թէ յենուցու ոք՝ խորտակի եւ ընդ ձեռս ելանէ այնպէս է փարաւոն արքայն եգիպտացոց, եւ ամենեքեան որ յուսացեալ են ի նա: 7 Իսկ եթէ ասիցէք, եթէ ի Տէր Աստուած մեր յուսացեալ ենք. ո՞չ ապաքէն նա է՝ վասն որոյ քակեաց Եզեկիայ զբարձունս եւ զսեղանս նոցա. եւ պատուէր ետ Հրէաստանի՝ եւ Երուսաղէմի, առաջի նորա սեղանոյն միայն երկիր պագանել: 8 Այլ արդ՝ եկայք խառնեցարոյք ընդ տեառն իմում արքային ասորեստանեայց. եւ տաց ձեզ երկուս հազարս երկվարաց, եթէ կարիցէք տալ հեծեալս ի վերայ նոցա: 9 Եւ զիմ րդ կարիցէք ի դիմի հարկանել միում յաշխարհակալաց ծառայից տեառն իմոյ, որք

յուսացեալ էր յԵգիպտոս ի հեծեալս եւ յերկարս նոցա: 10 Իսկ արդ մէք առանց Տեա՞նն եկեալ իցեմք յերկիրս յայս տալ ընդ սմա պատերազմ. Տէր ասաց ցիս, ել յերկիրն յայն, եւ ապականեա զնա: 11 Եւ ասէ ցնա Եղիակիմ, եւ Սովմնաս, եւ Յովաք. խաւսեաց ընդ ծառայս քո ասորերէն՝ զի լսեմք, եւ մի խաւսիր ընդ մեզ հրեարէն. եւ ընդէ՞ր խաւսիս յականջս մարդկանս որ անկեալ կան զպարսպաւս: 12 Ասէ ցնոսա Ռափսակ. միթէ առ տէրն ձեր՝ կամ առ ձե՞զ առաքեաց զիս տէր իմ խաւսել զբանս զայսոսիկ ո՞չ ապաքէն առ մարդիկդ որ նստին ի վերայ պարսպիդ. զի մի ուտիցեն զաղբ եւ ըմպիցեն զմէզս իւրեանց ձեր հանդերձ: 13 Յոտն եկաց Ռափսակ՝ եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ հրեարէն՝ եւ ասէ. լուարուք զպատգամս թագաւորին մեծի արքային ասորեստանեայց: 14 Այսպէս ասէ արքայ. մի պատրեսցէ զձեզ Եզեկիա քանիք՝ որովք ոչ կարէ փրկել զձեզ: 15 Եւ մի խաբեացէ զձեզ Եզեկիա՝ թէ Աստուած փրկեացէ զձեզ եւ ոչ մատնիցի քաղաքս ի ձեռս թագաւորին ասորեստանեայց: 16 մի անսայք Եզեկիայ: Այսպէս ասէ արքայն ասորեստանեայց. եթէ կամիցիք դիւրել անձանց, եկայք ելէք առ իս. եւ կերիջիք իւրաքանչիւր զայդի իւր եւ զթզենի, եւ արբջիք ջուր ի ջրհորոց ձերոց: 17 մինչեւ եկից եւ տարայց զձեզ յերկիրն՝ որ իբրեւ զերկիրս ձեր է. երկիր ցորենոյ եւ գինւոյ, հացաւետ եւ գինաւետ: 18 Մի խաբեացէ զձեզ Եզեկիա՝ եւ ասացէ թէ Աստուած փրկէ զձեզ. միթէ փրկեցի՞ն աստուածք ազգացն զիւրաքանչիւր երկիր ի ձեռաց արքային ասորեստանեայց: 19 Ու՞ր է աստուած Եմաթայն՝ եւ Արփաթայ. եւ ո՞ւր է աստուած քաղաքին Սեփարուիմ. միթէ կարացի՞ն փրկել զՍամարիա ի ձեռաց իմոց: 20 Ո՞րք յաստուածոց ամենայն ազգացն այնոցիկ կարաց փրկել զերկիր իւր ի ձեռաց իմոց, զի եւ ձեր աստուածդ փրկեացէ զԵրուսաղէմ ի ձեռաց իմոց: 21 Լուռ եղեն եւ ոչ ինչ ետուն պատասխանի, վասն հրամանի թագաւորին չտալ պատասխանի: 22 Եւ եմուտ Եղիակիմ Քեղկեայ որ հազարապետն էր՝ եւ Սովմնաս հրովարտակաց դպիր՝ եւ Յովաք Ասափայ յիշատակաց դպիր առ Եզեկիա՝ զաւձիս պատառեալ, եւ պատմեցին նմա զբանս Ռափսակայ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԼԵ.

1 Եւ եղև իբրեւ լուաւ Եզեկիա արքայ, պատառեաց զպատմուճան իւր՝ եւ քորձ զզեցաւ, եւ ել ի տուն Տեառն: 2 Եւ առաքեաց զԵղիակիմ հազարապետն, եւ զՍովմնաս հրովարտակաց դպիր, եւ զԹերս ի քահանայից անտի քրձագագածս առ Եսայի մարգարէ որդի Ամոկայ: 3 Եւ ասէ ցնա. այսպէս ասէ Եզեկիա՝ այսաւր է ար նեղութեան եւ նախատանաց, եւ կշտամբութեան եւ բարկութեան. յորում աւուր հասեալ են երկունք ծննդականի՝ եւ ոչ կարէ ծնանել: 4 Լուիցէ Տէր Աստուած քո զբանս Ռափսակայ, զոր առաքեաց արքայն Ասորեստանեայց Տէրն նորա նախատել զԱստուած կենդանի. եւ նախատել քանիք զորս լուաւ Տէր Աստուած քո: Եւ արդ ինդրեացես ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ վասն մնացելոցս այսոցիկ: 5 Եւ եկին ծառայքն Եզեկիայի արքայի առ Եսայի: 6 Եւ ասէ ցնոսա Եսայի, զայս ասացիք ցտէրն ձեր. Այսպէս ասէ Տէր. ոչ երկիցես ի քանիցն զոր լուար, որովք նախատեցին զիս հրեշտակք արքային Ասորեստանեայց: 7 Ահաւասիկ ես արկանեմ ի նա ոգի խոռովութեան. եւ լուեալ համբաւ դարձցի յաշխարհ իւր, եւ անկցի ի սուր յերկրի իւրում:

8 Եւ դարձեալ անդրէն Ռափսակայ եհաս առ արքայն Ասորեստանեայց, զի պաշարեալ էր զԴոբնան. եւ լուաւ թէ արքայն Ասորեստանեայց չուեաց ի Լաքիսայ: 9 Եւ ել Թարակ արքայ եթովպացոց պաշարել զնա. եւ դարձաւ անդրէն: Եւ առաքեաց հրեշտակս առ Եզեկիա՝ եւ ասէ. 10 այսպէս ասացէք ցԵզեկիա արքայ Չրէաստանի. մի խաբեացէ զքեզ Աստուած՝ յոր դու յուսացեալ ես. եւ ասիցէ՝ թէ ոչ մատնեցի Երուսաղէմ ի ձեռս արքային Ասորեստանեայց: 11 Արդ՝ ահա չիցէ՞ լուեալ քո զոր ինչ արարին թագաւորք Ասորեստանեայց ընդ ամենայն երկիր, որպէս սատակեցին զնոսա. իսկ արդ դու ապրելո՞ց իցես: 12 Միթէ ապրեցուցի՞ն աստուածք ազգացն զայնոսիկ զորս կորուսին հարքն իմ, զգովզան եւ զխառան եւ զհռափեթ, որ են յերկիրն Եմաթայ: 13 ու՞ր են թագաւորք Եմաթայն եւ Արփաթայ. եւ ու՞ր են թագաւորք քաղաքին Սեփարուիմ, Անայն եւ Գաւայ: Եւ առ Եզեկիա զհրովարտակն ի ձեռաց հրեշտակացն ընթերցաւ, եւ եմուտ ի տուն Տեառն, եւ տարածեաց առաջի Տեառն: 15 Եւ եկաց յաղաթս Եզեկիա առ Տէր՝ եւ ասէ. 16 Տէր Սաբաւովթ. Աստուած Իսրայելի՝ որ նստիս ի քրովբէս. դու ես Աստուած միայն՝ ամենայն թագաւորութեանց տիեզերաց. դու արարեր զերկիսն եւ զերկիր: 17 Խոնարհեցո Տէր զունկն քո՝ եւ լուր. բաց Տէր զաչս քո, նայեաց Տէր. լուր Տէր, եւ տես զպատգամս զոր առաքեաց Սենեքերիմ արքայ

Ասորեստանեայց նախատել զԱստուած կենդանի: 18 Եւ արդարեւ աւերեցին թագաւորքն Ասորեստանի զաշխարհս ամենայն եւ զերկիր նոցա. 19 եւ հրձիգ արարին զկուռս նոցա. քանզի չէին աստուածք, այլ ձեռագործք մարդկան, փայտեղէնք եւ քարեղէնք, եւ կորուսին զնոսա: 20 Բայց արդ Տէր Աստուած մեր ապրեցո զմեզ ի ձեռաց նորա. զի ծանիցեն ամենայն թագաւորութիւնք երկրի՝ թէ դու միայն ես Աստուած: 21 Եւ առաքեցաւ Եսայի որդի Ամովսայ առ Եզեկիա՝ եւ ասէ ցնա. այսպէս ասէ Տէր Աստուած Բարայէլի. լուայ աղաւթիցն զոր աղաչեցեր առ իս՝ վասն Սենեքերիմայ արքային Ասորեստանեայց: 22 արդ այս բան է զոր խաւսեցաւ վասն նորա Աստուած: Անգոսնեա՞ց արհամարհեա՞ց զքեզ դուստր Սիովնի. զլո՞ւիս շարժեաց ի վերայ դուստր Երուսաղէմի: 23 զո՞ւ նախատեցեր եւ զրգոնցեր, եւ առ ո՞ւր քարձրացուցեր զբարբառ քո. եւ ոչ ամբարձեր զաչս ի բարձունս ի սուրբն Բարայէլի: 24 զի՞ ի ձեռն հրեշտակաց նախատեցեր զՏէր: Դու ասէիր թէ բազմութեամբ կառաց իմոց ելից ի բարձրութիւն լեռանց, եւ ի ծագս Լիբանանու. եւ կոտորեցից զբարձրութիւն մայրից նորա, եւ զգեղեցկութիւն նոճից նորա: եւ մտից ի բարձրութիւն կողմանց անտառին: 25 եւ արկից կամուրջ, եւ աւերեցից զջուրսն եւ զամենայն ժողովս ջուրցն: 26 Չիցէ՞ լուեալ քո զոր յառաջագոյն արարի եւ յաւուրցն առաջնոց. զոր կարգեցի եւ այժմ յայտնեցի՝ աւերել զհեթանոսս յամուրս իւրեանց: 27 եւ զբնակիչս քաղաքաց յիւրաքանչիւր ամբողջաց թողի ի ձեռաց եւ ցամաքեցան. եւ եղեն իբրեւ զխոտ ցամաքեալ ի վերայ տանեաց՝ եւ իբրեւ զսեւ չորացեալ: 28 Արդ զկայս հանգստեան քոյ, եւ զել եւ զմուտ ճանապարհաց քոց եւ ինձէն զիտեմ. 29 եւ սրտմտութիւն քո զոր սրտմտեցեր, եւ դառնութիւն քո ել առաջի իմ. եւ արկից վարապան ի ցռուկք քո, եւ դանդաճանաւոր ի կզակս քո. եւ դարձուցից զքեզ ընդ նոյն ճանապարհ ընդ որ եկիր: 30 Այլ քեզ այս եղիցի նշան. կերիցես այս ամ զսերմանեալդ, եւ յամէ եւս կերիցես զմնացորդսն. եւ յամին երրորդում սերմանեսջիք եւ հնձեսջիք, տնկեսջիք այգիս՝ եւ կերիցիք զպտուղ նորա: 31 Եւ եղիցին մնացորդքն Հրէաստանի արձակել արմատս ի խոնարհ, եւ տալ պտուղ ի վեր: 32 զի յԵրուսաղէմ եղիցին մնացեալք, եւ ի լերին Սիովնի ապրեալք: զի նախանձ Տեառն զարութեանց արար զայս: 33 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր ի վերայ թագաւորին Ասորեստանեաց. մի մտցէ ի քաղաքս յայս, եւ մի նետս արկցէ ի վերայ դորա. եւ մի փակեացէ զդա վահանաւք, եւ մի պաշարեացէ զդա պատնիշաւք. 34 այլ ճանապարհ ընդ որ եկն ընդ նոյն դարձցի, եւ ի քաղաքն յայն մի մտցէ: Այսպէս ասէ Տէր. 35 վերակացու եղէց քաղաքիդ այդմիկ. ապրեցուցանել զդա, վասն իմ եւ վասն Դաւթի ծառայի իմոյ: 36 Եւ ել հրեշտակ Տեառն, եւ սատակեաց ի բանակէ անտի Ասորեստանեայցն՝ հարեր ուրթուն եւ հինգ հազար: եւ յարեան ընդ առաւաւտն՝ գտին զայն ամենայն մարմին մեռեալ: 37 Եւ դարձաւ անդրէն՝ զնաց Սենեքերիմ արքայն Ասորեստանեայց, բնակեալ ի Նինուէ: 38 Եւ մինչդեռ երկիր պագանէր ի տան իւրում Նասրաքայ կողց իւրոց Ադրամելէք եւ Սարասար որդիք նորա սպանին զնա սրով, եւ ինքեանք զնացին փախստական ի Հայս: եւ թագաւորեաց Ասորդան որդի նորա ընդ նորա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԼԸ.

1 Եւ եղեւ ի ժամանակին յայնմիկ հիւանդանալ Եզեկիայ մինչեւ ի մահ: եւ եկն առ նա Եսայի որդի Ամովսայ՝ եւ ասէ ցնա. այսպէս ասէ Տէր. հրաման տուր վասն տան քոյ՝ զի մեռանիս եւ ոչ կեաս: 2 Եւ դարձոյց Եզեկիա զերես իւր յորմն անդր, յաղաթս եկաց 3 եւ ասէ՝ ո՞ւր Տէր. յիշեա զիս Տէր զի գնացի առաջի քո արդարութեամբ եւ ճշմարտութեամբ սրտիւ, եւ զհաճոյս առաջի քո արարի: եւ ելաց Եզեկիա լալիւն մեծ: 4 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Եսայի՝ եւ ասէ. 5 երթ՝ եւ ասա ցԵզեկիա. այսպէս ասէ Տէր Աստուած Դաւթի հաւր քո. լուայ բարբառոյ աղաւթից քոց, եւ տեսի զարտասուս քո. ահաւաղիկ յաւելում ի ժամանակս քո ամս հինգետասան: 6 եւ ի ձեռաց արքային Ասորեստանեայց ապրեցուցից զքեզ եւ զքաղաքդ զայդ. եւ վերակացու եղէց քաղաքիդ այդմիկ: 7 Եւ այս քեզ նշան ի Տեառնէ, թէ առնիցէ Աստուած զբանդ զայդ զոր խաւսեցաւ: 8 ահաւասիկ եւս դարձուցանեմ զստուեր աշտիճանացդ, ընդ որ իջեալ է շողդ, զտասն աշտիճանաւ տան քոյ. եւ դարձուցից զշողդ զտասնեքումք աշտիճանաւքդ: Եւ ել շողն զտասնեքումք աստիճանաւք՝ ընդ որ իջեալ էր ստուերին:

9 Աղաւթք Եզեկիայ արքայի Հրէաստանի ի ժամանակի յորում հիւանդացաւ՝ եւ յարեաւ ի հիւանդութենէ իւրմէ: 10 Ես ասացի ի վերանալ աւուրց իմոց գնացից ի դրունս դժոխոց: Թողի զմնացորդս ամաց իմոց: 11

ասացի թէ ոչ եւս տեսից զփրկութիւն Աստուծոյ ի վերայ երկրի, եւ ոչ եւս տեսից զմարդն բնակչաւք իւրովք: 12 Պակասեցայ եւ յազգատոհմէ իմմէ. թողի զմնացորդս կենաց իմոց. ելին եւ գնացին յինէն՝ որպէս որ քակէ զտաղաւար կանգնեալ: եղև հոգի իմ առ յինէն իբրեւ ոստայն սատարաց մերձ ի հատանել: 13 Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ մինչեւ յառաւառ: իբրեւ զառեւծ այնպէս խորտակեաց զոսկերս իմ զի ի տունջենէ մինչեւ ի գիշեր մատնեցայ: 14 Իբրեւ զծիծառն այնպէս ճչեցի, եւ իբրեւ զաղանի այնպէս մնչեցի. զի նուաղեցան աչք իմ ի հայելոյ ի բարձունս երկնից առ Տէր որ փրկեացն զիս, եւ փարատեցոյց զցաւս անձին իմոյ: 15 եւ ինքն կարգեաց զամենայն ամս իմ ի դառնութիւն անձին իմոյ: 16 Տէր վասն այսորիկ պատմեցաւ քեզ, զարթուցեր զհոգի իմ, մխիթարեցայ՝ եւ կեցի: 17 Ահաւասիկ ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնութիւն իմ. փրկեցեր զանձն իմ զի մի կորեայց, եւ ընկեցեր յետոյ իմ զամենայն զմեղս իմ: 18 Զի ոչ թէ որ ի դժոխս են՝ խոստովան առնիցին առ քեզ. եւ ոչ մեռեալք արիւնեացեն զքեզ, եւ ոչ յուսացին յողորմութիւնս քո՝ ոյք իջանեն ի գուր: 19 Այլ կենդանիք արիւնեացեն զքեզ, որպէս եւ եսս այսուիւտեւ մանկունս ծնայց, որ պատմեցեն զարդարութիւն քո, 20 Տէր փրկութեան իմոյ: Եւ ոչ դադարեցից արիւնել զքեզ սաղմոսարանաւ զամենայն աւուրս կենաց իմոց, յանդիման տաճարիդ Աստուծոյ: 21 Եւ ասէ Եսայի ցԵզեկիա. առ դու պաղատիտս թգոյ՝ մանրեա եւ դիր ի վերայ վիրիդ՝ եւ ողջացիս: 22 Եւ ասէ. այդ եղիցի նշան եթէ ելանիցեն ի տունն Աստուծոյ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԼԹ.

1 Ի ժամանակին յայնմիկ առաքեաց Մարովդաք Բաղդան որդի Բաղդանայ՝ արքայի բաբելացոց, հրէշտակս հրովարտակաւք՝ եւ պատարագս Եզեկիայ. քանզի լուաւ թէ հիւանդացաւ մերձ ի մահ՝ եւ յարեաւ: 2 Եւ ուրախ եղև Եզեկիա ի նոսա, եւ եցոյց նոցա զտունս զանձուց, եւ զինկոց, եւ զիւղոց, եւ զոսկւոյ, եւ զարծաթոյ. եւ զամենայն տունս անաւթոյ զանձու, եւ զամենայն ինչ որ էր ի զանձս իւր. եւ ոչ ինչ էր զոր ոչ եցոյց նոցա Եզեկիա ի տան իւրում, յամենայն իշխանութեան իւրում: 3 Եւ եկն Եսայի մարգարէ առ արքայն Եզեկիա եւ ասէ ցնա. զի՞նչ ասեն արքոյ այդոքիկ, եւ ուստի՞ եկեալ են առ քեզ: եւ ասէ Եզեկիա, յերկրէ հեռաստանէ եկին առ իս ի Բաբելոնէ: 4 Եւ ասէ Եսայի. զի՞նչ տեսին ի տան քում: եւ ասէ Եզեկիա. զամենայն ինչ որ ի տան իմում էր՝ տեսին, եւ ոչ ինչ էր ի տան իմում զոր ոչ տեսին. այլեւ զզանձս եւս զիմ: 5 Եւ ասէ ցնա Եսայի. արդ՝ լուր զպատգամս Տեառն զաւրութեանց: 6 ահա եկեացեն աւուրք, եւ առնուցուն զամենայն ինչ՝ որ ի տան քում է, եւ զոր ինչ միանգամ ժողովեցին հարքն քո մինչեւ ցայսաւր. տարցին ի Բաբելովն, եւ մի ինչ ամենեւին թողուցուն: 7 Այլ ասաց Աստուած, թէ եւ յորդոց քոց որ ելանիցեն ի քէն՝ զորս դուն ծնանիցիս, տարցին եւ արասցեն ներքինիս ի տան թագաւորին բաբելացոց: 8 Եւ ասէ Եզեկիա ցԵսայի. բարի է բանդ Տեառն զոր խաւսեցաւ. եղիցի արդարութիւն եւ խաղաղութիւն յաւուրս իմ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԼՍ.

ԼԴ 1 Մխիթարեցէք, մխիթարեցէք զժողովուրդ իմ, ասէ Աստուած: 2 քահանայքդ խաւսեցարուք ի սիրտ Երուսաղէմի՝ եւ մխիթարեցէք զդա, զի լի եղև տառապանաւք: Թողեալ լիցին դմա մեղք իւր, զի ընկալաւ ի ձեռանէ Տեառն կրկին զհատուցումն մեղաց իւրոց: 3 Ձայն բարբառոյ յանապատի. պատրաստ արարէք զճանապարհս Տեառն, եւ ուղիդ արարէք զշաւիղս Աստուծոյ մերոյ: 4 Ամենայն ձորք լցցին, եւ ամենայն լերինք եւ բլուրք խոնարհեցին. եւ եղիցին ամենայն դժուարինք ի դիրինս, եւ առապարքն ի դաշտս: 5 Եւ երեւեցին փառքն Տեառն. եւ տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ, զի Տէր խաւսեցաւ: 6 Ձայն որ ասէ՝ գոչեա: եւ ասեմ, զի՞նչ գոչեցից: զոգջիր, ամենայն մարմին խոտ է, եւ ամենայն փառք մարդոյ իբրեւ զծաղիկ խոտոյ: 7 Ցամաքեցաւ խոտն, եւ թաւթափեցաւ ծաղիկ նորա. զի ոգի Տեառն շնչեաց ի նա: արդարեւ խոտ է ժողովուրդս այս: 8 ցամաքեցաւ խոտն, եւ թաւթափեցաւ ծաղիկն եւ բան Տեառն մնայ յաւիտեան:

ԼԵ 9 Ել ի վերայ լերինդ բարձու՝ աւետարանիչդ Սիոնի. բարձրացո զաւրութեամբ զբարբառ քո աւետարանիչդ Երուսաղէմի: Բարձրացուցէք, մի երկնչիք. ասա ցբաղաքդ Յուդայ: 10 Ահաւասիկ Աստուած ձեր՝ ահաւասիկ Տէր, Տէր գայ զաւրութեամբ եւ բազուկն տէրութեամբ իւրով. ահաւասիկ վարձք իւր ընդ

իւր, եւ գործք առաջի նորա: 11 Իբրեւ հովիւ մի հովուեսցէ զխաշինս իւր. եւ բազկաւ իւրով ժողովեսցէ զգառինս, եւ ի ծոց իւր կրեսցէ զնոսա, եւ մխիթար լիցի յղեաց: 12 Ո՞չափեաց ափով իւրով զջուրս, եւ զերկինս թգաւ, եւ զերկիր ամենայն՝ քլաւ: Ո՞չ կշռեաց զլերինս կշռով եւ զդաշտս կշռորդաւք: 13 Ո՞չ գիտաց զմիտս Տեառն, եւ ո՞չ եղէ նմա խորհրդակից՝ եթէ խելամուտ արասցէ զնա: 14 Կամ ընդ ու՞մ խորհեցաւ՝ եւ արար զնա խելամուտ. կամ ո՞չ եցոյց նմա զդատաստան՝ եւ զճանապարհ իմաստութեան. կամ ո՞չ տ նմա փոխ յառաջագոյն՝ եւ հատուցանիցէ նմա: 15 Եթէ ամենայն հեթանոսք իբրեւ զկաթիլ մի ի դուլէ են, եւ իբրեւ զմէտ մի ի կշռոց համարեցան, եւ իբրեւ շիթք ի բերանոյ համարեցին: 16 Եթէ Լիբանան՝ չէ բաւական յայրումն, եւ ամենայն չորքոտանիք չեն բաւական յողջակէզս. 17 եւ ամենայն հեթանոսք ոչ ինչ են, եւ յոչինչ համարեցան նմա: 18 Արդ ու՞մ նմանեցուցէք զՏէր, եւ որո՞ւմ նմանութեան նմանեցուցէք զնա: 19 միթէ պատկէ՞ր կոփեաց զնա հեւսն, կամ ոսկերի չ՝ ձուլեաց զնա ոսկի՝ եւ պատեաց զնա ոսկով ի նմանութիւն պատկերի կերպարանեաց զնա: 20 Զփայտ անփուտ ընտրեաց հեւսն, եւ իմաստութեամբ հնարս խնդրէ զիս յո՞ր կանգնեսցէ զնա զի մի շարժեսցի: 21 Ոչ լսէք եւ ոչ իմանայք, եւ ոչ պատմեցաւ ձեզ ի սկզբանէ. ոչ չգիտացէք թէ ոչ հաստատեաց զհիմունս երկրի: 22 Որ ունի զծիր երկրի, եւ բնակիչք նորա իբրեւ զմարախ: որ կանգնեաց զերկինս իբրեւ զկամար, եւ ձգեաց իբրեւ զխորան. եւ հաստատեաց զերկիր բնակել ի նմա: 23 որ տայ զիշխանս յոչինչ իշխանութիւն, եւ զերկիր իբրեւ զոչինչ արար: 24 Զի ոչ սերմանեսցեն՝ եւ ոչ տնկեսցեն, եւ ոչ հաստատեսցի յերկրի արմատ նոցա. շնչեաց ի նոսա՝ եւ ցամաքեցան. եւ փոթորիկս իբրեւ զխոի առցէ զնոսա: 25 Արդ՝ ու՞մ նմանեցուցէք զիս, եւ զուզեցայց ասէ սուրբն Բարայէլի: 26 Համբարձէք ի բարձունս զաչս ձեր, եւ տեսէք ո՞չ հաստատեաց զայս ամենայն: ո՞չ հանէ զգարդ նոցա, եւ զամենեսեան յանուանէ կոչէ. բազում փառաւք եւ սաստկութեամբ զարութեան, եւ մի ինչ՝ ոչ ծածկեցաւ ի քէն: 27 Մի ասիցես Յակոբ, եւ զի՞նչ խաւսեցար Բարայէլ. թէ ծածկեցան ճանապարհք իմ յԱստուծոյ, եւ Աստուած իմ եբարձ զիրաւունս իմ, եւ մեկնեցան: 28 նա եւ այժմ ոչ ծանեար: Եթէ չէր լլեւալ՝ Աստուած յալիտենական. Աստուած որ հաստատեաց զծագս երկրի. ոչ քաղցիցէ, եւ ոչ վաստակեսցի. եւ չիք քննութիւն իմաստութեան նորա: 29 տայ քաղցելոց զարութիւն, եւ անցաւաց զտրտմութիւն: 30 Քաղցիցեն երիտասարդք, եւ վաստակեսցին մանկունք. եւ ընտիրք անգարք եղիցին: 31 Բայց որ սպասեն Տեառն, նորոգեսցին զարութեամբ. նորա փետուր զարդարեսցին իբրեւ զարծուիս. ընթասցին, եւ մի վաստակեսցին. զնասցեն՝ եւ մի քաղցիցեն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԽԱ.

1 Նորոգեցարուք առ իս կղզիք, զի իշխանք նորոգեսցին զարութեամբ, մերձեսցին՝ խաւսեսցին միանգամայն, եւ ապա զիրաւունս պատմեսցեն: 2 Ո՞չ զարթոյց յարեւելից զարդարութիւն, եւ կոչեաց զնա զհետ իւր. երթիցէ եւ տացէ հատուցումն յանդիման հեթանոսաց: զարհուրեցուցէ զթագաւորս, եւ տացէ հողոյ զուրս նոցա. եւ իբրեւ զխոի մերժեսցէ զնետս նոցա: 3 Եւ արասցէ զնոսա փախստականս. եւ անցցէ խաղաղութեամբ զճանապարհս ոտից իւրոց: արդ՝ ասիցէ՞ք թէ ոչ գայցէ: 4 ո՞չ ազդեաց՝ եւ արար զայս ամենայն. կոչեաց զնա՝ որ կոչէրն յազգացն առաջնոց: Ես Տէր առաջին եւ ես նոյն եմ առ յապա: 5 Տեսին զիս հեթանոսք՝ եւ երկեան. եւ սարսեցին ամենայն ծագք երկրի: մերձեցան եւ եկին ի միասին, 6 եղին ի մտի իւրաքանչիւր ընդ ընկերի եւ ընդ եղբարս աւգնական լինել: եւ ասիցեն. 7 քաջալերեսցէ հեւսն զդարբին. կռել կռիւն ուն հարկանել: եւ ասիցէ նպաստ բարի եղեւ ինձ: եւ բեւեռեցին զնոսա բեւեռաւք եւ դիցեն ի գետնի, եւ ոչ շարժեսցին: 8 Բայց դու Բարայէլ ծառայ իմ, Յակովբ՝ զոր ընտրեցի. զաւակդ Աբրահամո՞ւ զոր սիրեցի: 9 որում աւգնական եղէ ի ծագաց երկրի. եւ ի դիտաց նորա կոչեցի զքեզ, եւ ասացի թէ ծառայ իմ ես դու եւ ընտրեցի զքեզ, եւ ոչ թողից զքեզ: 10 Մի երկնչիր՝ զի ընդ քեզ եմ. մի խաբիր՝ զի ես եմ Աստուած քո, որ զարացուցի զքեզ. եւ աւգնեցի քեզ, եւ զգուշացայ քեզ աջով արդարութեան իմոյ: 11 Ահաւաղիկ ամաչեսցեն՝ եւ պատկառեսցեն ամենայն հակառակորդք քո, եւ եղիցին նոքա իբրեւ զչեղեալս. եւ կորիցեն ամենայն դատախազք քո: 12 Խնդրեսցես զնոսա, եւ ոչ գտցես զմարդսն որ թշնամանիցեն զքեզ. եւ եղիցին իբրեւ զչեղեալս պատերազմողքն քո: 13 Զի ես եմ Տէր Աստուած քո, որ ունիմ զաջոյ ձեռանէ քումմէ: որ ասեմ ցբեզ՝ թէ մի երկնչիր ես աւգնեցից քեզ: 14 Մի երկնչիր, որդնդ Յակոբեան զածածդ Բարայէլեան. եւ աւգնեցի քեզ ասէ Աստուած՝ որ փրկելոցն է զքեզ սուրբն Բարայէլի:

ԼԶ 15 Ահաւասիկ արարի զքեզ իբրեւ զանիւս նորս աղոցաձեւ կամնասայլից, կասեցես զլերինս, եւ մանրեցես զբլուրս. եւ արասցես զնոսա իբրեւ զփռշի, 16 եւ հոսեցես. հողմք առցեն զնոսա, եւ մրրիկք ցրուեցեն: Բայց դու ուրախ լիցիս ի Տէր՝ ի սրբութիւնս Իսրայէլի: 17 եւ ցնծացեն տնանկք եւ կարատեալք որ խնդրէին ջուր, եւ ոչ գտանէին. եւ լեզուք նոցա ի ծարաւոյ ցամաքէին, եւ Տէր Աստուած լուայց նոցա, Աստուած Իսրայէլի, եւ ոչ թողից զնոսա: 18 Այլ բացից գետս ի վերայ լեւանց, եւ ի մէջ դաշտաց աղբերս: արարից զանապատն ի ճահիճս ջուրց, եւ զերկիրն ծարաւուտ ի վտակս: 19 եւ բղխեցուցից յանջուր երկրին զմայրն, եւ զտաւսախն, զմուրտն, եւ զնոճն, եւ զսաւսն, զսարդն, եւ զսարոյն, եւ զկաղամախն, զգին, եւ զփայտն իւղոյ: 20 Զի տեսցեն եւ գիտասցեն եւ ծանիցեն եւ իմասցին ի միասին՝ թէ ձեռն Տեառն արար զայս ամենայն, եւ սուրբն Իսրայէլի հաստատեաց: 21 Մերձեալ են իրաւունք ձեր՝ ասէ Տէր Աստուած. մերձեալ են իրաւունք ձեր՝ ասէ թագաւորն Յակովբայ: 22 մերձեցին եւ պատմեցեն ձեզ որ ինչ անցք անցանելոց իցեն: Եւ կամ զառաջինսն թէ զինչ են՝ ասացէք ի մտի դիցուք, եւ գիտասցուք զի՞նչ առաջին կամ զի՞նչ առ յապա: 23 Ասացէք մեզ. պատմեցէք մեզ որ ինչ ի վախճանի լինիցի, եւ գիտասցուք. եթէ աստուածք իցէք՝ բարի արարէք, չար արարէք. զի տեսցուք միանգամայն եւ զարմասցուք՝ թէ ուստի իցէք դուք: 24 եւ ուստի՞ գործած ձեր: զի յերկրէ պիղծս ընտրեցին զձեզ: 25 Բայց եւ զարթուցից զհիւսւսայինն, եւ զարեւելեայն. կոչեցին յանուն իմ. եկեցեն իշխանք, եւ իբրեւ զկաւ բրտի զոր բրուտն կոխէ՝ այնպէս կոխիցիք: 26 Ո՞ւ պատմեցէք զայն՝ որ ի սկզբանէն է, զի գիտասցուք. եւ զեւս յառաջագոյնսն, եւ ասասցուք թէ ճշմարիտ է: չիք որ ասէ յառաջագոյն, եւ ոչ որ լսէ զբանս ձեր: 27 Սկիզբն արարից զՍիւմն, եւ զԵրուսաղէմ միխթարեցից ի ճանապարհի: 28 զի ի հեթանոսաց աւաղիկ ոչ ոք է, եւ ի կոռց նոցա ոչ ոք է որ պատմէ. եւ եթէ հարցից եւս զնոսա թէ ուստի էք, ոչ տացեն ինձ պատասխանի: 29 Զի ընդունայն են որ առնեն զձեզ, եւ սնոտի են որ ստեղծանեն զձեզ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԽԲ.

ԼԷ 1 Յակովբ ծառայ իմ, աւգնական եղեց նմա. Իսրայէլ ընտրեալ իմ զոր ընկալաւ անձն իմ. ետու զոգի իմ ի վերայ նորա, եւ իրաւունս հեթանոսաց հանցէ: 2 Մի աղաղակեցէ եւ մի վիճեցի, եւ մի որ լուիցէ արտաքոյ զբարբառ նորա: 3 զեղեգն ջաղջախեալ մի բեկցէ, եւ զպատրոյկն առկայծեալ մի շիջուցէ: 4 Այլ հանցէ ի ճշմարտութիւն զիրաւունս: ծագեցէ՝ եւ մի խորտակեցի մինչեւ դիցէ յերկիր զդատաստան, եւ յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին: 5 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած՝ որ արար զերկիրն եւ կանգնեաց զնա, որ հաստատեաց զերկիր եւ որ ի նմա. որ ետ շունչ մարդկան որ ի վերայ նորա. ոգի ամենեցուն որ կոխեն զնա: 6 Եւ Տէր Աստուած կոչեցի զքեզ արդարութեամբ կալայ զաջոյ ձեռանէ քումմէ՝ եւ զաւրացուցի զքեզ եւ ետու զքեզ յուխտ ազգին՝ եւ ի լոյս հեթանոսաց: 7 Բանալ զաչս կուրաց. հանել զկապեալս ի բանտ, եւ ի տանէ կապանաց որ նստէին ի խաւարի: 8 Եւ Տէր Աստուած՝ այս է անուն իմ. զփառս իմ այլում ոչ տաց, եւ ոչ զքաջութիւնս իմ դրաւշելոց: 9 Որ ինչ ի սկզբանէն էր, այն եկն եհաս, եւ զնորս եւս պատմեցից ձեզ. եւ մինչչեւ պատմեալ ցուցաւ ձեզ: 10 Աւրինեցէք զԱստուած յաւրինութիւն նոր, զի իշխանութիւն նորա ի բարձունս փառաւորի, եւ անուն նորա ի ծագաց երկրի: ոյք իջանէին ի ծով նաւաւք, կղզիք եւ բնակիչք նոցա: 11 Ուրախ եղիցի անապատն եւ աւանք նորա՝ բանակք եւ բնակիչք Կեդարու, ուրախ եղիցին բնակիչք վիմին: ի գլխոց լեւանց գոչեցեն՝ 12 տացեն զփառս Աստուծոյ. եւ զքաջութիւն նորա կղզիք պատմեցեն: 13 Տէր Աստուած զաւրութեանց եկեցէ, եւ հարցէ զպատերազմ. յարուցէ զնախանձ, եւ գոչեցէ ի վերայ թշնամեաց իւրոց զաւրութեամբ: 14 Լուռ եղէ ի սկզբանէ, միթէ մի շտ լռիցեմ եւ անսայցեմ. ժուժկալեցի իբրեւ զծննդական. արդ զարհուրեցուցից եւ ցամաքեցուցից միանգամայն: 15 Զլերինս եւ զբլուրս յատակեցից, եւ զամենայն խոտ նոցա ցամաքեցուցից: եղից զգետս ի կղզիս, եւ զխաղս ցամաքեցուցից: Առաջնորդեցից կուրաց ընդ ճանապարհ զոր ոչ գիտիցեն եւ ընդ շաւիղս՝ զոր ոչ ճանաչէին՝ գնացուցից զնոսա: արարից նոցա զխաւարն ի լոյս, եւ զգծուարինն՝ ի դիրինս: Զայս բանս արարից առ նոսա, եւ ոչ թողից զնոսա: 17 Բայց նոքա դարձան յինէն յետս:

ԼԸ Ամաչեցէք զամաւթ մեծ՝ ոյք յուսացեալոյ էք ի դրաւշեալս եւ ասէք ցձուլածոյս, թէ աստուածք մեր էք դուք: 18 Խուլք՝ լուարուք, եւ կոյրք հայեցարուք տեսանել: 19 եւ ո՞վ է կոյրն՝ եթէ ոչ ծառայքն իմ. եւ ո՞վ են խուլքն՝ եթէ ոչ որ տիրենն նոցա: Ո՞վ է կոյրն՝ եթէ ոչ հեռացեալն եւ կուրացան ծառայքն Աստուծոյ: 20

տեսէք բազում անգամ, եւ ոչ զգուշացարուք, բաց էին աչք ձեր՝ եւ ոչ լուարուք: 21 Տէր Աստուած կամէր՝ զի արդարասցի՝ եւ բարձրացուցէ զաւրինութիւն: 22 Եւ տեսի զի եղեւ ժողովուրդն յափշտակեալ եւ յաւար մատնեալ: յամենայն ի շտեմարանս որոգայթք, եւ յամենայն ապարանս միանգամայն՝ ուր եւ թաքուցին զնոսա. եղեն ի յափշտակութիւն, եւ ոչ որ էր որ փրկէր զնոսա. յաւար՝ եւ ոչ որ էր որ ասէր թէ տուր ի դուրս: 23 Ո՛վ է ի ձեռք որ ունկնդիր լինիցի այսմ ամենայնի. եւ ի միտ առնուցու որ ինչ յապայն գալոց իցէ: 24 Ո՛վ ետ յափշտակութիւն զՅակովբ, եւ զԻսրայէլ աւարառուաց, ոչ ապաքէն է՝ ու Աստուած՝ որում մեղանն եւ ոչ կամեցան զնալ ընդ ճանապարհս նորա, եւ ոչ լսել աւրինաց նորա: 25 Եւ Աստուած ի վերայ նոցա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ. եւ պատեաց զնոսա պատերազմ, եւ շուրջ զնոքաւք հրձիգք. եւ ոչ զհտացին իւրաքանչիւր որ ի նոցանէն, եւ ոչ եղին ի մտի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԽԳ.

ԼԹ 1 Եւ արդ՝ այսպէս ասէ Տէր Աստուած որ արար զքեզ Յակովբ, եւ որ ստեղծ զքեզ Իսրայէլ: մի երկնչիր զի փրկեցի զքեզ, եւ կոչեցի քեզ զանուն քո՝ թէ իմ եւ Աստուծոյ: 2 Եւ եթէ անցանիցես ընդ ջուրս՝ ընդ քեզ եմ, եւ գետք՝ զքեզ մի ողողեսցեն, եւ եթէ անցանիցես ընդ հուր՝ մի այրեսցիս, եւ բոց նորա՝ զքեզ մի կիզցէ: 3 Զի եւ եմ Տէր Աստուած քո սուրբն Իսրայէլի որ փրկեմ զքեզ: արարի փոխանակ քո զԵզրիպտոս եւ զԵթովպիա. եւ զՄուհէն քեզ փոխանակեցի: 4 Ուստի եւ պատուական իսկ եղեր, եւ առաջի իմ փառաւորեցար. եւ ես սիրեցի զքեզ: եւ տաց զմարդիկ փոխանակ քո, եւ զիշխանս փոխանակ զլիտյ քոյ: 5 Մի երկնչիր՝ զի ընդ քեզ եմ. յարեւելից ածից զգաւակ քո, եւ յարեւմտից ժողովեցից զքեզ: 6 Ասացից հիւսւտոյ՝ ած եւ հարաւոյ՝ թէ մի արգելուր. ածէք զորդիս իմ ի հեռաստանէ, եւ զդստերս իմ ի ծագաց երկրէ: 7 Եւ զամենեսեան որ մի անգամ կոչեցեալ են յանուն իմ: Զի փառաւք իմովք հաստատեցի զնա, եւ ստեղծի զնա, եւ արարի զնա: 8 Եւ հանի զժողովուրդն կոյր: եւ թէպէտ եւ աչք են, սակայն նոյնպէս կուրացեալ են, եւ խցեալ են ականջք իւրեանց: 9 ամենայն ազգք ժողովեցան ի միասին, եւ իշխանք ժողովեցին ի նոցանէ: ո՞ւ պատմեսցէ զայս. եւ կամ որ ինչ ի սկզբանէն էր, ո՞ւ ազդ արասցէ ձեզ: ածցեն զվկայս իւրեանց՝ եւ արդարասցին. լուիցեն եւ ասասցեն զճշմարիտն: 10 Եղերուք ինձ վկայք, եւ ես ձեզ վկայ՝ ասէ Տէր Աստուած. եւ ծառայ իմ զոր ընտրեցի. զի զհտասցիք եւ հաւատասցիք ինձ. եւ ի միտ առնուցուք՝ թէ ես եմ: 3առաջ քան զիս ոչ եղեւ այլ Աստուած, եւ յետ իմ ոչ եղիցի: 11 Եւ եմ Աստուած՝ եւ չիք որ բաց յինէն որ փրկիցէ: 12 Պատմեցի եւ փրկեցի. նախատեցի՝ եւ ոչ որ էր ի միջի ձերում աւտար. դուք ինքնին իսկ վկայէք ինձ. 13 Եւ ես Տէր Աստուած ի սկզբանէ, եւ եւս: եւ ոչ որ իցէ որ ի ձեռաց իմոց հանիցէ. եւ արարից, եւ ոչ որ իցէ որ դարձուցանիցէ: 14 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած, որ փրկելոցն է զձեզ սուրբն Իսրայէլի: վասն ձեր առաքեցից ի Բաբելոն, եւ ընդոստուցից փախստական զամենեսեան. եւ քաղդեացիքն նաւուք պաշարեսցին: 15 Եւ Տէր Աստուած սուրբն ձեր, որ յայտ արարի ձեզ զթագաւորն Իսրայէլի: 16 Այսպէս ասէ Տէր որ արար ճանապարհ ընդ ծով, եւ ի ջուրս սաստիկս շաւիղս: 17 որ հանէ զկառս եւ զերիվարս, եւ բազում զարս սաստիկս. այլ ննջեցին եւ ոչ յարիցեն. շիջան իբրեւ զպատրոյկ շիջեալ: 18 Մի յիշէք զառաջինսն, եւ զհինն մի ածէք զմտաւ: 19 զի ես աւասիկ նոր գործեմ, որ այժմ յայտնեսցի եւ ծանիջիք. եւ արարից ճանապարհ ընդ անապատ, եւ յերկիր անջրդի գետս բոխեցուցից: 20 Արինեսցեն զիս զազանք անապատի. համբարուք եւ դստերք ջայլամանց. զի ետու եւ ջուր յանապատ, եւ գետ յերկիր անջրդի. արբուցանել զազգն իմ ընտրեալ: 21 Եւ զժողովուրդն իմ զոր ստացայ, պատմել զբաջութիւնս իմ: 22 Ոչ այժմ ինչ կոչեցի զքեզ Յակովբ եւ ոչ աշխատ արարի զքեզ Իսրայէլ: 23 ոչ մատուցեր ինձ խաշինս ողջակիզաց քոց, եւ ոչ զոհիւք քովք փառաւորեցեր զիս: ոչ ծառայեցեր ինձ պատարագաւք քովք եւ ոչ աշխատ արարի զքեզ ի ծախս կնդրկաց քոց: 24 ոչ գնեցեր ինձ խունկս արծաթոյ, եւ ոչ ցանկացայ ճարպոյ զոհից քոց. այլ ի մեղս քո եւ յանաւրէնութիւնս քո վերակացու եղեց քեզ: 25 Եւ եմ. եւ եմ նոյն որ ջնջեմ զանաւրէնութիւնս քո վասն իմ, եւ զմեղս քո այլ ոչ եւս յիշեցից: 26 Բայց քեզ յուշ լիցի քեզ՝ եւ ընդ միմեանս դատեսցուք: ասա դու նախ զանաւրէնութիւնս քո՝ զի արդարասցիս: 27 Հարքն ձեր նախ մեղան, եւ իշխանքն ձեր անաւրինեցան յիս: 28 Եւ պղծեցին իշխանքն զսրբութիւնս իմ. եւ մատնեցի ի կորուստ զՅակովբ, եւ զԻսրայէլ ի նախատինս:

1 Բայց արդ լուր Յակովբ ծառայ իմ, եւ Իսրայէլ գոր ընտրեցիդ: 2 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած որ արար զքեզ, եւ որ ստեղծ զքեզ յորովայնէ, եւ տակաւին աւգնականութիւն գտցես: Մի երկնչիր ծառայ իմ Յակովբ եւ սիրեցեալդ իմ Իսրայէլ գոր ընտրեցի: 3 զի ես տաց ջուր ի ծարաւ՝ որոց գնան յանջրդուջ. եղից զոգի իմ ի վերայ զաւակի քո՝ եւ զարհնութիւնս իմ ի վերայ որդւոց քոց: 4 Եւ զուարճացին իբրեւ զխոտ ջրարբի, եւ որպէս զուռ ի մէջ ջրոց գնացից: 5 Մին ասացէ՝ Աստուծոյ եմ ես. եւ մեւսն խրախոյս բարձցէ յանուն Աստուծոյ Յակովբայ. եւ մեւսն զիր հանցէ ձեռամբ իւրով՝ թէ Աստուծոյ եմ ես, եւ յանուն Իսրայէլի խրախոյս բարձցէ:

Խ 6 Այսպէս ասէ Աստուած թագաւորն Իսրայէլի, եւ որ փրկեացն գնա Աստուած զարութեանց եւ առաջին՝ եւ ես առ յապայ. բաց յինէն այլ ոչ գոյ Աստուած: 7 Ո՞վ է իբրեւ զիս, յառաջ կացցէ, ձայն տացէ. պատմեցէ եւ պատրաստեցի ինձ՝ յորմէ հետէ արարի զմարդն յաւիտեան. եւ որ ինչ գալոցն իցէ, մինչչեւ եկեալ իցէ պատմեցեն ձեզ: 8 Մի զարմանայք եւ մի պատկառէք. ոչ ապաքէն ի սկզբանէ՝ լուարուք՝ եւ պատմեցի ձեզ: Դուք ձեզէն իսկ վկայէք ինձ, թէ գուցէ՝ այլ Աստուած բաց յինէն: Եւ յայնժամ իսկ ոչ ինչ էին ամենեքեան. 9 որ ստեղծանէին եւ դրաւշէին զսնոտիսն. որ առնէին ըստ ցանկութեան իւրեանց, որք ոչ աւգնիցեն նոցա. եւ վկայք դուք էք նոցա, զի ոչ տեսանէն եւ ոչ իմանան: Զի ամաչեցէ 10 որ ստեղծանէ զստեղծուածն, եւ ձուլէ զդրաւշեալն յանաւգուտ. 11 եւ ամենեքին որ հաղորդեցին նմա: Այլ ամաչեցեն ամենեքեան որ ստեղծանէն կուռս, եւ դրաւշեն զանաւգուտսն. եւ ամենեքեան ուստի եղենն՝ ցամաքեցան, խլացեալք ի մարդկանէ: Ժողովեցին ամենեքեան՝ յանդիման կացցեն ի միասին ամաչեցեն եւ յամաւթ լիցին առհասարակ: 12 Զի թեքեաց հեւսն զգործի իւր. ուրազ սրեաց, եւ կոփեաց նովաւ. դրով գործեաց եւ դրաւշեաց գնա, եւ զարութեամբ բազկի իւրոյ կանգնեաց գնա. քաղցիցէ եւ տկարացի, եւ ոչ արբցէ ջուր: 13 Ընտրեաց հեւսն փայտ. չափով կշռեաց գնա՝ եւ դրաւշեաց ի նմանութիւն պատկերի գրով կարգեաց գնա, եւ մածոյց գնա տսնձով, եւ արար ի պատկեր առն, եւ ի զարդ գեղոյ երեսաց մարդոյ. հաստատեաց գնա ի տան իւրում: 14 Զայն փայտ գոր եհատն. զսարոյն՝ կամ զսաւսն, զկաղնին կամ զթեղաւշն. գոր տնկեաց Տէր՝ եւ աճեցոյց անձրեւ, 15 զի իցէ մարդկան այրելի. առեալ ի նմանէ այրեաց եւ ջեռաւ. եւ ի կիսոյն արար հաց, եւ զկէսն արար պատկեր. եւ երկիր եպագ նոցա: Եւ գոր իւրովին պատկեր գործեաց, անկեալ առաջի այնմ երկիր պագանէ: 16 Զորոյ զկէսն այրեաց ի խարուկի, եւ եփեաց կայծակամբք նորա հաց՝ եւ խորովեաց միս. կերաւ եւ յագեցաւ եւ ջեռաւ, եւ ասէ՝ վաշ ինձ զի ջեռայ՝ եւ տեսի զկրակ: 17 Եւ զկէսն արար յԱստուած դրաւշեալ, եւ խոնարհեալ երկիր եպագ նմա. յաղաւթս կայ առ նա՝ եւ ասէ. փրկեա զիս զի Աստուած իմ ես դու: 18 Ոչ առին ի միտ իմանալ, զի շլացան տեսանել աչաւք իւրեանց եւ իմանալ սրտիւք իւրեանց: 19 Եւ ոչ ածին զմտաւ, զի ոչ ծանեան խորհրդովք՝ թէ զկէս փայտին այրեցին ի հուր, եւ ի վերայ կայծականց նորա հաց արարին, եւ միս խորովեցին՝ եւ կերան. եւ զկէսն ի նմանէ արարին պատկեր՝ եւ երկիր պագանէն նմա: 20 Գիտասցիք զի մոխիր է սիրտ նոցա, եւ մոլորեալ են. եւ ոչ որք ի նոցանէ կարէ փրկել զանձինս նոցա: տեսէք եւ ոչ ասացէք՝ թէ խաբէութիւն է ի ձեռս ձեր: 21 Յուշ լիցի քեզ այդ Յակովբ, եւ Իսրայէլ զի ծառայ իմ ես դու. ինձ ստեղծի զքեզ ի ծառայութիւն. եւ Իսրայէլ՝ մի մոռանար զիս: 22 զի ահաւասիկ ջնջեցից իբրեւ զամպ զանաւրէնութիւնս քո, եւ իբրեւ զմէզ զմէզս քո. դարձ առ իս՝ եւ փրկեցից զքեզ: 23 Ուրախ եղիցին երկինք՝ զի ողորմեցաւ Աստուած Իսրայէլի: փող հարէք հիմունք երկրի. գոչեցէք լերինք զուրախութիւն, բլուրք եւ ամենայն ծառք որ ի նոսա. զի փրկեաց Աստուած զՅակովբ, եւ Իսրայէլ փառաւորեցի: 24 Այսպէս ասէ Տէր որ փրկեացն զքեզ, եւ ստեղծ զքեզ յորովայնէ. եւ եմ Տէր որ առնեմ, կատարեմ զամենայն. ձգեցի զերկինս միայն, եւ հաստատեցի զերկիր: 25 Ո՞ւր այլոք ցրեաց զնշանս վոհկաց, եւ զըղձութիւնս ի սրտից: ո՞ր դարձուցանէ զիմաստունս յետս, եւ զխորհուրդս նոցա յիմարեցուցանէ: 26 Եւ հաստատէ զբանս ծառայից իւրոց. եւ զխորհուրդս հրեշտակաց իւրոց արդարացուցանէ: Ես եմ որ ասեմ ցերութաւոր թէ բնակեցիք. եւ ցբաղաքս Հրէաստանի՝ թէ շինեսցիք վերստին, եւ զաւերակս նորա կանգնեցից: 27 Որ ասեմ ցանդունդս թէ աւերեսցիք, եւ զգետս նորա ցամաքեցուցից: 28 որ ասեմ ցԳիւրոս թէ իմաստնասցիք, եւ զամենայն կամս իմ արասցես: որ ասեմ ցԵրուսաղէմ թէ շինեսցիք, եւ զտաճարն իմ սուրբ՝ հաստատեցից:

1 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած ցաւծեալն իմ ցԿիրոս, գորոյ կալայ զաջոյ ձեռանէ նորա հնազանդեցուցանել առաջի նորա զագգս, եւ զգարութիւն թագաւորաց խորտակեցից. եւ բացից առաջի նորա գորունս, եւ քաղաքք մի փակեցին: 2 Ես երթայց առաջի քո. զլերինս հարթեցից, գորունս պղնձիս խորտակեցից, եւ զնիգս երկաթիս փշրեցից: 3 Եւ տաց քեզ զգանձս խաւարինս, եւ զաւանդս աներեւոյթս բացից քեզ. զի ծանիցես թէ ես եմ Տէր Աստուած, որ կոչեցի զանուն քո՝ Աստուած Իսրայէլի: 4 Վասն Յակոբայ ծառայի իմոյ, եւ Իսրայէլի ընտրելոյ իմոյ. եւ կոչեցից քեզ զանուն քո՝ եւ ընկալայց զքեզ եւ դու զիս ոչ ծանեար: 5 Եթէ ես եմ Տէր Աստուած, եւ չիք այլ որ: 6 Եւ ծանիցեն յարեւելից եւ յարեւմտից թէ չիք որ բաց յինէն: 7 Ես եմ որ հաստատեցի զլոյս՝ եւ արարի զխաւար. եւ եմ որ առնեմ զխաղաղութիւն՝ եւ հաստատեմ զչար: Ես եմ Տէր Աստուած՝ որ առնեմ զայս ամենայն: 8 Ուրախ եղիցին երկինք ի վերուստ, եւ ամպք ցաւոյնցեն զարդարութիւն: Բոլիւսեցէ երկիր գոգորմութիւն, եւ զարդարութիւն առհասարակ բոլիւսեցէ: Ես եմ Տէր որ հաստատեցի զքեզ իբրեւ զլաւ իմն: 9 Ստեղծի զքեզ իբրեւ զկաւ բրտի: միթէ զաւրն ամենայն հերկիցէ որ հերկեն զերկիր: միթէ ասիցէ՝ կաւն ցբրոտն՝ զի կաս զի ոչ գործես չիք քո ձեռք: միթէ ասիցէ՝ ստեղծուածն ցստեղծիչն իւր թէ ընդէր այսպէս ստեղծեր զիս: 10 Վայ որ ասիցէ ցհայր իւր թէ ընդէր ընար զիս, եւ ցմայր իւր՝ թէ ընդէր երկնեցեր զիս: 11 Զի այսպէս ասէ Տէր Աստուած սուրբն Իսրայէլի, որ արար զայնս որ յապայն գալոց են. հարցէք զիս վասն որդւոցն իմոց եւ դստերաց. եւ վասն գործոց ձեռաց իմոց պատուէր տուք ինձ: 12 Ես արարի զերկիր եւ զմարդն ի վերայ նորա. եւ ձեռամբ իմով հաստատեցի զերկինս. եւ ամենայն աստեղաց ետու հրաման: 13 Ես յարուցի զնա արդարութեամբ թագաւոր, եւ ամենայն ճանապարհք նորա ուղիղ են. նա շինեցէ զքաղաքն իմ, եւ զգերութիւն ժողովրդեան իմոյ դարձուցէ. ոչ կաշառաւք եւ ոչ պատարագաւք ասէ Տէր զարութեանց: 14 Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. վաստակ եղեւ երկիրն Եգիպտացոց. եւ վաճառք եթովպացոց: Եւ սաբաւեցիքն արք մեծամեծք առ քեզ անցցեն, եւ քեզ ծառայեցեն, եւ զկնի քո շրջեցին՝ կապեալք ձեռակապաւք եւ առ քեզ ելցեն եւ քեզ երկիր պագանիցեն, եւ ի քեզ ուխտադիր լինիցին. զի ի քեզ Աստուած գոյ. եւ ասացեն թէ ոչ գոյ այլ Աստուած բաց ի քէն: 15 Զի դու ես Աստուած՝ եւ մեք ոչ գիտեալք. Աստուած Իսրայէլի փրկիչ: 16 Ամաչեցեն՝ եւ յամաւթ լիցին ամենայն հակառակորդք քո. եւ զնացեն ամաւթով: Նորոգեցարուք առ իս կղզիք. 17 զի Իսրայէլ փրկելոց է զփրկութիւն յաւիտենից մի ամաչեցեն՝ եւ մի եւս յամաւթ լիցին մինչեւ յաւիտեանս: 18 Զի այսպէս ասէ Տէր որ արար զերկինս. Աստուած՝ որ հաստատեաց զերկիր եւ արար զնա. նա է որ սահմանեաց զնա. եւ իզուր ինչ ոչ արար զնա, այլ ի բնականութիւն ստեղծ զնա: 19 Ես եմ Տէր՝ եւ չիք այլ որ: 19 ոչ ի ծածուկ ինչ խաւսեցայ՝ եւ ոչ ի տեղուջ խաւարին երկրի. չասացի ցգաւակն Յակոբայ թէ սնոտիս խնդրեսցիք: Ես եմ. եւ եմ Տէր որ խաւսիմ զարդարութիւն՝ եւ պատմեմ զճշմարտութիւն: 20 Ժողովեցարուք եւ եկայք՝ խորհեցարուք ի միասին ապրեալքդ ի հեթանոսաց. ոչ ծանեան որ բարձեալ բերէին զփայտն դրաւշեալ. եւ կային յաղալթս առ աստուածս որ ոչ փրկէին զնոսա: 21 Եթէ պատմեցեն՝ աղէ մերձեցին զի զիտացեն ի միասին. ո՞ լսելի արար զայս ամենայն ի սկզբանէ. եւ յայսմիտէ պատմեցաւ ձեզ: Ես եմ Աստուած՝ եւ չիք այլ որ բաց յինէն. արդար եւ փրկիչ, եւ չիք որ բաց յինէն: 22 դարձարուք առ իս՝ եւ ապրեսցիք որ եկեալդ էք ի ծագաց երկրէ: Ես եմ Աստուած՝ եւ չիք այլ որ: 23 յանձն իմ երդնում, եթէ որ ինչ ելանէ ի բերանոյ իմոյ՝ արդարութիւն է. եւ բանք իմ մի եղծցին: 24 Զի ինձ կրկնեցի ամենայն ծունր. եւ խոստովան լիցի ամենայն լեզու Աստուծոյ: 25 Եւ ասացէ՝ թէ արդարութիւն եւ փառք՝ առ նա եկեցեն: Եւ ամաչեցեն ամենեքեան՝ որ որոշեն զանձինս իւրեանց ի Տեառնէ: 26 արդարացին՝ եւ Աստուծով փառաւորեցի ամենայն զաւակ որդւոցն Իսրայէլի:

1 Անկաւ Բէլ. խորտակեցաւ Դագովն. եղեն դրաւշեալք նոցա ի գագանս եւ յանասունս. բարձէք զնոսա կապեալս իբրեւ զբեռն աշխատելոյն եւ քաղցելոյն, 2 լքելոյ եւ կարաւտելոյ ի միասին, որք ոչ կարացին ապրել ի պատերազմէ. եւ նոքա ի գերութեան վարեցան: 3 Լուարուք ինձ տունդ Յակովբայ, եւ ամենայն

մնացեալքդ Իսրայէլի ընտրեալքդ յորովայնէ՝ եւ խրատեալք ի մանկութենէ 4 մինչեւ ցծերութիւն, թէ ես եմ, եւ մինչեւ կարի իսկ ծերասցիք՝ սակայն ես եմ եւս համբերեմ ձեզ. եւ արարի, եւ ես անսացից. եւ ընկալայց՝ եւ ապրեցուցից զձեզ: 5 Ում նմանեցուցէք զիս. տեսէք հնարեցարուք մոլորեալքդ: 6 որ արկանէք ոսկի հանգանակ ի քսակէ, եւ կշռէք զարծաթ ի կշիռս, եւ ի վարձու ունիք զոսկերիչս գործել կոռոս ձեռագործս. եւ խոնարհեալ երկիր պագանէք նմա: 7 Բարձեալ բերէք ի վերայ ուսոց. եւ եթէ դնիցէք ի գետնի, անդէն ի տեղոջ մնան, եւ ոչ շարժեսցին: եւ եթէ ոք կարդասցէ առ նա՝ ոչ լսէ, եւ ի չարեաց ոչ փրկեսցէ զնա: 8 Յիշեցէք զայս եւ յոգոց հանէք. ապաշաւեցէք մոլորեալքդ. դարձարուք սրտիւք, 9 եւ յիշեցէք զառաջին գործան յաւիտենից: զի ես եմ Աստուած, եւ չիք այլ ոք բաց յինէն, 10 որ պատմիցէ յառաջագոյն զվերջինսն՝ մինչչեւ եղեալ իցեն, եւ միանգամայն կատարեսցին. եւ ասացի թէ ամենայն խորհուրդք իմ հաստատեսցին, եւ զամենայն զոր կամիմ արարից: 11 Կոչել յարեւելից թռչունս, եւ յերկրէ հեռաստանէ՝ վասն որոյ խորհեցայն, խաւսեցայ եւ ածի, հաստատեցի եւ արարի. ածի զնա՝ եւ յաջողեցի զճանապարհս նորա: 12 Լուարուք ինձ կորուսեալքդ սրտիւք՝ հեռացեալքդ յարդարութենէն 13 մերձեցուցից զարդարութիւն իմ եւ այլ ոչ հեռացի. եւ զճշմարտութիւն եւ զփրկութիւն իմ ոչ յամեցուցից ետու ի Սիոն զփրկութիւն Իսրայէլի ի փառաւորութիւն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԽԷ.

ԽԱ 1 Էջ նիստ յերկրի արիորդ դուստր բաբելացոց: նիստ ի գետնի, զի չիք այժոռ: մուտ ի խաւար դուստր քաղդեացոց. եւ ոչ եւս յաւելուցուս կոչել զիրզ եւ փափուկ: 2 առ երկան, աղա ալելւր. ընկեա զքաւոյ քո, քարշեա զալիս քո: բաց զսրունս քո, անց ընդ գետ: 3 յայտնեսցի ամաւթ քո, եւ երեսեցին նախատինք քո. զի բարձից ի քէն զիրաւունս քո: Ոչ եւս մատնեսցէ զքեզ մարդկան: 4 որ փրկեացն զքեզ, Տէր Սաբաւովթ անուն է նորա սուրբն Իսրայէլի: 5 Նիստ թախծեալ՝ զղջացեալ մուտ ի խաւար դուստր քաղդեացոց: ոչ եւս կոչեսցիս զարութիւն թագաւորաց: 6 Ես բարկացեալ էի ի վերայ ժողովրդեան իմոյ, զի պղծեցին զժառանգութիւն իմ: եւս մատնեցի զնա ի ձեռս քո, եւ դու ոչ արարեր ի վերայ նորա ողորմութիւն: Ծանրացուցեր զլուծ ծերոց յոյժ: 7 եւ ասացեր՝ յաւիտեան կացից իշխան. ոչ եղիր երբէք զայս ի մտի քում, եւ ոչ յիշեցեր զվախճան: 8 Եւ արդ լուր զայս փափուկդ, որ նստէիր յանձնապաստան. եւ ասէիր ի սրտի քում թէ ես եմ, եւ չիք ոք իմ ընկեր: ոչ նստայց յայրութեան, եւ ոչ ծանեայց զսրբութիւն: 9 Եւ արդ հասցեն յանկարծակի ի վերայ քո երկոքեան սոքա ի միում աւուր. այրութիւն, եւ անգաւակութիւն. եկեսցէ յանկարծակի ի վերայ քո՝ վասն դիւթութեանցդ քոց եւ վասն զարացեալ կախարդութեանցդ քոց: 10 եւ վասն վստահութեան չարութեանց քոց: զի ասէիր՝ թէ ես եմ, եւ չիք ոք իմ ընկեր: զայս գիտասցիք, զի առնուցուս զայդ ի միտ. եւ պոռնկութիւնսն քո յամաւթ լիցի քեզ. զի ասացեր ի սրտի քում, եւս եմ, եւ չիք ոք իմ ընկեր: 11 Եւ հասցէ ի վերայ քո կորուստ՝ զոր ոչ գիտիցես, եւ խորխորատ՝ եւ անկցիս ի նա. եւ եկեսցէ ի վերայ քո թշուառութիւն, եւ ոչ կարասցես սուրբ լինել: եւ եկեսցէ ի վերայ քո յանկարծակի կորուստ, եւ ոչ ծանիցես: 12 Աղէ՛ կաց դու այժմ ի դիւթութիւնս քո, եւ ի բազում կախարդութեան քում, զոր ուսար ի մանկութենէ քումմէ, եթէ կարասցեն ինչ աւգտել. 13 եթէ կարասցեն կազդուրել. զի աշխատեցար ի խորհուրդս քո: Յարիցեն եւ ապրեցուցեն զքեզ աստեղագէտքն որ նշմարեն զաստեղս երկնից պատմեսցեն քեզ զինչ գալոց է ի վերայ քո: 14 Ահաւասիկ ամենեքեան իբրեւ զխորի ի հուր այրեսցին, եւ մի ապրեցուցեն զանձինս իւրեանց ի բոցոյ անտի. զի նստիս ի վերայ կայծականց հրոյ, նոքա եղիցին քեզ յաւգնականութիւն: 15 Վաստակ եղեն ի վաճառս քո ի մանկութենէ իւրեանց, այր ըստ առնէ մոլորեցան. եւ քեզ ոչ եղիցի փրկութիւն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԽԸ.

1 Լուարուք զայս տունդ Յակովբայ՝ անուանեալդ յանուն Իսրայէլի ծնեալդ ի գաւակէ Յուդայ, որ երդնուք յանուն Տեառն Աստուծոյ Իսրայէլի, որ յիշատակեալքդ ոչ ճշմարտութեամբ՝ եւ ոչ արդարութեամբ: 2 Որ խրախուսէք յանուն քաղաքին սրբոյ, եւ հաստատեալ համարիք յանուն Աստուծոյ Իսրայէլի: Տէր

Սաբաւովթ անուն է նորա: 3 զառաջինսն տակաւին պատմեմ. ել ի բերանոյ իմմէ, եւ լսելի եղեւ. յանկարծակի արարի՝ եւ եկն եհաւ: 4 Գիտեմ զի խիստ ես, եւ ջիւք երկաթիք պարանոց քո, եւ ճակատ քո պղնձի: 5 պատմեցաւ քեզ առաջինն, եւ մինչչեւ հասեալ էր առ քեզ լսելի արարի քեզ: մի երբէք ասիցես թէ՛ կուռքն իմ արարին, եւ մի ասիցես թէ՛ դրաւշեալքն եւ ձուլածոյքն պատմեցին ինձ: 6 Լուարուք զամենայն՝ եւ ոչ առէք ի միտ, այլեւ լսելի արարի քեզ գնորն՝ որ յայսմիտէ լինելոց է: 7 եւ ոչ ասացեր թէ՛ այժմ լինի, եւ ոչ ի վաղուց հետէ յաւուրցն առաջնոց, եւ ոչ եղեր ունկնդիր այնմիկ: Մի ասիցես, թէ՛ այո գիտեմ զայդ: 8 զի ոչ գիտես՝ եւ ոչ իմանաս, եւ ոչ ի սկզբանէ բացեր զականջս քո. զի գիտացի թէ՛ արհամարհելով արհամարհեցես, եւ անարէն անդատին յորովայնէ կոչեցիս: 9 Վասն անուան իմոյ ցուցի քեզ զբարկութիւն իմ, եւ զփառաւորութիւնս իմ, զոր ածի ի վերայ քո զի մի սատակեցից զքեզ: 10 Ահաւասիկ վաճառեցի զքեզ ոչ վասն արծաթոյ, եւ զերծուցի զքեզ ի հնոցէ աղքատութեան. 11 վասն իմ արարի քեզ զայդ, զի մի անուն իմ հայհոյեցի. եւ զփառս իմ այլում ոչ տաց: 12 Լուր ինձ Յակովբ, եւ Իսրայէլ զոր ետդ կոչեմ. ես եմ առաջին, եւ ես եմ յաւիտեան: 13 Ձեռն իմ արկ հիմունս երկրի, եւ աջ իմ հաստատեաց զերկինս. կոչեցից զամենեսեան զնոսա, եւ կայցեն ի միասին. 14 Ժողովեցին ամենեքեան եւ լուիցեն՝ թէ՛ ո՞ պատմեաց նոցա զայն: Առ սէր քո արարի զկամս քո ի վերայ Բաբելոնի, բառնալ զգաւակն քաղղեացոց: 15 եւ կոչեցի եւ ես խաւսեցայ. ածի գնա՝ եւ յաջողեցի զճանապարհս նորա: 16 Մատերուք առ իս՝ եւ լուարուք զայս: ոչ ի սկզբանէ ի ծածուկ ինչ խաւսեցայ, եւ ոչ ի տեղոյ խաւարին երկրի: յորժամ լինէրն իսկ՝ ես անդ էի: Եւ արդ՝ Տէր Տէր առաքեաց զիս, եւ հոգի նորա: 17 Այսպէս ասէ Տէր՝ որ փրկեացն զքեզ սուրբն Իսրայէլի. եւ եմ Աստուած քո, ցուցի քեզ գտանել ճանապարհ ընդ որ գնայցես: 18 Եւ եթէ լուեալ էր քո պատուիրանաց իմոց՝ լինէր քեզ իբրեւ զգետ խաղաղութիւն քո, եւ արդարութիւն քո իբրեւ զալիս ծովու: 19 Եւ լինէր իբրեւ զաւագ զաւակ քո, եւ ծնունդք որովայնի քոյ իբրեւ զհող երկրի. սակայն եւ արդ՝ ոչ սատակեցիս, եւ ոչ կորիցէ անուն քո առաջի իմ: 20 Ելէք ի Բաբելոնէ. փախերուք ի քաղղեացոց, ձայն ուրախութեան պատմեցէք, եւ լսելի եղիցի. պատմեցէք մինչեւ ի ծագս երկրի՝ զոր ասէք, թէ՛ փրկեաց Տէր զճառայս իւր զՅակովբ: 21 Եւ եթէ ծարաւեցեն յանապատին, հանցէ նոցա ջուր ի վիմէ. վէմ պատառեցի, ջուրք բղխեցեն, եւ արբցէ ժողովուրդ իմ: ոչ գոյ ուրախութիւն ամպարշտաց ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԽԹ.

1 Լուարուք ինձ կղզիք, եւ ունկն դիք հեթանոսք: յետ բազում ժամանակաց հաստատեցի այդ ասէ Տէր: Յարգանդէ կոչեաց զիս, եւ յորովայնէ մաւր իմոյ կարդաց զանուն իմ: 2 եղ զբերան իմ իբրեւ զսուսեր սուր, եւ ընդ հովանեաւ ձեռին իւրոյ թաքոյց զիս: եւ եղ զիս իբրեւ զնետ մի ընտիր, եւ ի կապարճս իւր թաքոյց զիս: 3 եւ ասէ ցիս. ծառայ իմ ես դու Իսրայէլ, եւ ի քեզ փառաւորեցայց: 4 Եւ ասեմ, զուր ուրեմն վաստակէի տարապարտուց, յոչինչ ետու զգարութիւն իմ: վասն այսորիկ իրաւունք իմ ի Տեառնէ, եւ վաստակ իմ առաջի Աստուծոյ իմոյ: 5 Եւ արդ՝ այսպէս ասէ Տէր որ ստեղծ զիս յորովայնէ ծառայ իւր, ժողովել զՅակովբ եւ զԻսրայէլ առ ինքն. եւ ժողովեցայց եւ փառաւորեցայց առաջի Տեառն, եւ Աստուած իմ է ինձ զարութիւն: 6 Եւ ասէ ցիս. մեծ է քեզ այդ, կոչել զքեզ ծառայ իմ. հաստատել զազգսն Յակովբայ՝ եւ զցորուեալսն Իսրայէլի դարձուցանել: Ահաւասիկ եղի զքեզ յուխտ ազգի եւ ի լոյս հեթանոսաց, լինել փրկութիւն մինչեւ ի ծագս երկրի: 7 Այսպէս ասէ Տէր որ փրկեացն զքեզ Աստուած Իսրայէլի. սրբեցէք զայն որ խոտէն զանձն իւր, զաղարտեալն յազգաց ի ծառայիցն իշխանաց: թագաւորք տեսցեն զնա՝ եւ յոտն կացցեն իշխանք՝ եւ երկիր պագցեն նմա վասն Տեառն. զի հաւատարիմ է սուրբն Իսրայէլի՝ եւ որ ընտրեաց զքեզ: 8 Այսպէս ասէ Տէր ցԻսրայէլ ի ժամանակի ընդունելութեան լուայ քեզ եւ յաւուր փրկութեան աւգնեցի քեզ եւ ստեղծի զքեզ, եւ ետու զքեզ յուխտ հեթանոսաց հաստատել զերկիր, եւ ժառանգեցուցանել զժառանգութիւնս աւերակ: 9 ասել կապելոց՝ թէ՛ ելէք, եւ որ ի խաւարին իցեն՝ թէ՛ յայտնեցարուք: Յամենայն ճանապարհս արածեցին, եւ յամենայն շաւիղս ճարակք նոցա: 10 ոչ քաղցիցեն եւ ոչ ծարաւեցին, եւ ոչ խորշակահար լիցին յարեւու. այլ որ ողորմելոցն է մխիթարեցէ զնոսա, եւ ընդ աղբիւրակունս ածցէ զնոսա: 11 եւ եղից զամենայն լերինս ի ճանապարհ, եւ զամենայն շաւիղս յարաւտս նոցա: 12 Ահաւասիկ ոմանք եկեցեն ի հեռաստանէ, ոմանք ի հիւսւտոյ եւ ի ծովէ, եւ ոմանք յերկրէ պարսից: 13 Ուրախ լերուք երկինք՝ եւ ցնձացէ երկիր. գոչեցեն լերինք զցնծութիւն, եւ բլուրք զարդարութիւն. զի ողորմեցաւ Աստուած

ժողովրդեան իւրում, եւ զխոնարհս ժողովրդեան իւրոյ մխիթարեաց: 14 Բայց Միովն ասաց. եթող զիս Տէր եւ մոռացաւ զիս Աստուած: 15 Միթէ մոռանայցէ՞ կին զմանուկ իւր, կամ ո՞չ գթասցի ի ծնունդս որովայնի իւրոյ: Եւ եթէ մոռանայցէ զայն կին՝ սակայն եւ ոչ մոռացայց զքեզ ասէ Տէր: 16 Ահաւասիկ ի վերայ ձեռաց իմոց նկարեցի զպարիսպ քո. եւ առաջի իմ եւ դու յամենայն ժամ: 17 Եւ արագ շինեսցիր յայնցանէ որ քակեցին զքեզ, եւ որ աւերեցինն զքեզ՝ ի քէն ի բաց մերժեսցին: 18 Ամբարձ շուրջ զքեւ զաչս քո, եւ տես զամենեսին. զի ահաւասիկ ժողովեցան եւ եկին առ քեզ: Կենդանի եմ եւ ասէ Տէր. զի զամենեսին գնոսա իբրեւ զպատմուճան զգեցցիս, եւ արկցես զնոսա զքեւ իբրեւ զգարդ հարսին: 19 Զի աւերակքն եւ ապականեալքն՝ եւ կործանեալքն քո, արդ նեղեսցին ի բնակչացն իւրեանց: Եւ հեռացին ի քէն՝ որ կլանէինն զքեզ: 20 Զի ասացեն յականջս քո որդիքն քո զորս կորուսեր. նեղ է մեզ տեղիս, ընդարձակեալ մեզ զի բնակեսցուք: 21 Եւ ասացես ի սրտի քում. ո՞ ծնաւ ինձ գոսսա. զի ես անգաւակ եւ այրի էի, պանդուխտ եւ արգելական. եւ գոսսա ինձ ո՞ սնոյց, զի ես միայն մնացեալ էի, եւ տոբա ու՞ր էին: 22 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. ահաւաղիկ ամբարձից զձեռս իմ ի վերայ ազգաց, եւ ի կողմս կանգնեցից զնշան իմ, եւ ածցեն զորդիս քո ի ծոցս իւրեանց, եւ զդստերս քո ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն: 23 Եւ եղիցին թագաւորք դայեակք քո, եւ կանայք նոցա մանկակալք քո. ի վերայ երեսաց երկրի երկիր պագանիցեն քեզ, եւ զհող ոտից քոց լիզեսցեն. եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր. եւ ոչ ամաչեսցեն ոյք սպասեն ինձ: 24 Միթէ հանիցէ՞ որ զկողոպտած սկայի. կամ վարիցէ՞ որ տարապարտուց գերի՝ եւ ապրիցի: 25 Այսպէս ասէ Տէր. եթէ որ վարիցէ զսկայ գերի, առցէ զաւար նորա. եւ քաջ ապրէ՝ որ առնուցու զաւար սկայի: Այլ եւ զդատաստան իմ դատեսցայց, եւ զորդիս իմ փրկեսցից: 26 Եւ կերիցեն նեղիչք քո զմարմինս իւրեանց, եւ արբցեն իբրեւ զգինի նոր զարիւնս իւրեանց՝ եւ արբեսցին. եւ ծանիցէ ամենայն մարմին եթէ ես եմ Տէր՝ որ փրկեցի զքեզ եւ աւգնեցի քեզ եւ զաւրացուցի զՅակովբ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ Ծ.

1 Այսպէս ասէ Տէր. ու՞ր է թուղթն ապահարգանի որով արձակեցի զմայրն ձեր. կամ ու՞ր է գրաւական վաճառականացն, որով վաճառեցի զձեզ: այլ ի մեղս ձեր վաճառեցայք. եւ վասն անաւրէնութեանց ձերոց արձակեցի զմայրն ձեր: 2 Զի եկի, եւ ոչ գոյր մարդ. կոչեցի՝ եւ ոչ ոք էր որ լսէր: միթէ ո՞չ կարէ փրկել ձեռն իմ. կամ ո՞չ զաւրեմ ապրեցուցանել: ահա կշտամբութեամբ իմով աւերեցի զծով եւ զգետս ապականեցից. եւ ցամաքեսցին ձկունք նոցա ի ջուրցն պակասութենէ եւ մեռցին ի ծարաւոյ: 3 զգեցուցից զերկինս խաւարաւ, եւ իբրեւ զքուրձ արարից զհանդերձ նորա: 4 Տէր Տէր տայ ինձ լեզու խրատու, զի գիտացից խաւսել ի ժամու զբանն: պատրաստեաց զիս ընդ առաւուսս: յաւել ինձ ունկն ի լսել: 5 Եւ խրատ Տեառն բանայ զականջս իմ: եւ ես ոչ խստանամ եւ ոչ ընդդէմ դառնամ: 6 Զթիկունս իմ ետու ի հարուածս, եւ զծնաւուսս իմ յապտակս. եւ զերեսս իմ ոչ դարձուցի յամաւթոյ ընդ երեսս թքանելոյ: 7 Եւ Տէր Տէր եղեւ իմ աւգնական. վասն այնորիկ ոչ ամաչեցի, այլ արարի զդէմս իմ իբրեւ զվէմ հաստատուն: Եւ գիտացի թէ ոչ ամաչեցից: 8 զի մերձ է որ արդարացուցանէ զիս: ո՞վ է ոսոխն իմ, եկեսցէ եւ կացցէ ի մէջ. եւ ո՞վ է որ դատին զիս, մերձեսցի առ իս: 9 զի ահաւասիկ Տէր Տէր աւգնական է ինձ, ո՞վ է որ չարչարիցեն զիս: Ահաւաղիկ դուք ամենեքեան իբրեւ զձորձս հնասցիք, եւ ցեց մեցամէս կերիցէ զձեզ: 10 Ո՞վ իցէ ի մէնջ որ երկնչի ի Տեառնէ, լուիցէ զձայն ծառայի նորա. որ զնային ընդ խաւար՝ եւ ոչ գոյր նոցա լոյս. յուսացեալք յանուն Տեառն եւ իրախուսեալք յԱստուած: 11 Ահաւաղիկ դուք ամենեքեան հուրք վառեալ պարտեսցիք իբրեւ ի բոցոյ. գնասցիք ի լոյս հրոյ ձերոյ, եւ բորբոքեսցիք բոցով: վասն իմ եղեւ ձեզ այդ, եւ ի տրտմութեան ննջեսցիք:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԱ.

1 Լուարուք ինձ որ հալածեղդ զիրաւունս՝ եւ խնդրէք զՏէր: Նայեցարուք ի վէմն հաստատուն յորմէ կոփեցարուք, եւ ի գուր հորոյն յորմէ փորեցարուք: 2 նայեցարուք յԱբրահամ հայրն ձեր, եւ ի Սառա որ երկնեացն զձեզ. զի մի էր՝ եւ կոչեցի զնա. եւ աւրինեցի զնա, եւ սիրեցի զնա եւ բազմացուցի զնա: 3 Եւ արդ

մխիթարեցից զքեզ Միովն, եւ մխիթարեցից զամենայն զաւերակս նորա. եւ արարից զամենայն աւերակս նորա իբրեւ զորախտ, եւ զկողմն արեւմտից իբրեւ զորախտ Տեառն. ուրախութիւն եւ ցնծութիւն գտցեն ի նմա, խոստովանութիւն եւ ձայն արինութեան:

ԽԲ 4 Լուարուք ինձ՝ լուարուք ինձ ժողովուրդ, եւ թագաւորք ունկնդիր լերուք ինձ զի արեւնք յինէն ելցեն, եւ դատաստան իմ ի լոյս հեթանոսաց: 5 Արագ արագ մերձեցի արդարութիւն իմ, եւ ելցէ իբրեւ զլոյս փրկութիւն իմ. ի բազուկ իմ հեթանոսք յուսասցին. ինձ կղզիք սպասեալ մնան, եւ ի բազուկ իմ յուսասցին: 6 Ամբարձէք յերկինս զաչս ձեր, եւ հայեցարուք յերկիր ի խոնարհ. զի երկինք իբրեւ զծովս հաստատեալ են, եւ երկիր իբրեւ զձորձս մաշեցի. եւ բնակիչք նորա իբրեւ զնոյնս կորիցեն: այլ փրկութիւն իմ յաւիտեան կացցէ, եւ արդարութիւն իմ մի պակասեցէ: 7 Լուարուք ինձ որ զիտէք զիրաւունս, ժողովուրդ իմ՝ որոց արեւնք իմ ի սիրտս ձեր: Մի երկնչիք ի նախատանաց մարդկան եւ բամբասանք նոցա զձեզ յամալթ մի արասցեն: 8 զի իբրեւ ձորձք ընդ ժամանակաւ մաշեցին, եւ իբրեւ զասր որ ուտիցի ի ցեցոյ: բայց արդարութիւն իմ յաւիտեան կացցէ, եւ փրկութիւն ազգաց յազգս: 9 Զարթիր զարթիր Երուսաղէմ, եւ զգեցիր զգաւրութիւն բազկի քոյ. զարթիր իբրեւ յաւուրցն ի սկզբանէ, իբրեւ յազգացն յաւիտենից: Ո՞չ դու այն ես որ տաշեցեր զլայնութիւնն, վանեցեր զվիշապն: 10 ո՞չ դու այն ես որ աւերեցեր զծովն, զբազմութիւն ջուրցն անդնդոց. որ արարեր զխորս ծովուն ճանապարհ անցից փրկելոցն եւ ապրելոց: 11 Զի ի Տեառնէ եղիցի դարձ, եւ եկեցեն ի Միովն ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ յաւիտենից: զի ի վերայ զլիտոց նոցա արինութիւն, եւ ուրախութիւն հասցէ նոցա: մերժեցան ցաւք եւ տրտմութիւնք եւ հեծութիւնք: 12 Ես եմ, ես եմ նոյն որ մխիթարեցի զքեզ: Ծանիր զինչ ոք էիր. եւ երկեար ի մահկանացու մարդոց, եւ յորդոյ մարդոյ որ իբրեւ զխոտ ցամաքեցան: 13 Եւ մոռացա՞ր զԱստուած զարարիչ քո, որ արար զերկինս եւ հաստատեաց զերկիր: եւ երկնչէիր միշտ զամենայն աւուրս յերեսաց սրտմտութեան նեղչին քո՝ որպէս խորհեցաւ ջնջել զքեզ: Եւ արդ՝ ու՞ր է սրտմտութիւն նեղչին քոյ: 14 զի ի փրկութեանն քում ոչ կարասցէ կեալ. եւ ոչ յամեցէ, եւ ոչ սպանցէ զքեզ յապականութիւն, եւ ոչ պակասեցէ հացն քո: 15 Ես եմ Տէր Աստուած քո՝ որ խռովեմ զծով, եւ զոչեցուցանեմ զալիս նորա. Տէր Սաբաւովթ անուն է իմ: Եղից զբանս իմ ի բերանս քո, եւ ընդ հովանեաւ ձեռին իմոյ ծածկեցից զքեզ. որով կանգնեցի զերկինս, եւ արկի զհիմունս երկրի. եւ ասացի ցՄիովն, ժողովուրդ իմ ես դու: 17 Զարթիր զարթիր արի կաց Երուսաղէմ, որ արբեր ի ձեռանէ Տեառն զբաժակն բարկութեան նորա. զբաժակն կործանման, զբաժակն սրտմտութեան, զոր արբերն՝ եւ սթափեցեր: 18 Եւ ոչ ոք էր որ մխիթարէր զքեզ յամենայն որդւոցն քոց զոր ծնար: եւ ոչ ոք էր որ ձեռնտու լինէր քեզ յամենայն որդւոցն քոց զորս բարձրացուցեր: 19 Երկու ինչ հակառակ կան քեզ. եւ ո՞վ է որ տրտմակից լինիցի քեզ. կործանումն եւ բեկումն, սով եւ սուր. եւ ո՞ր է որ մխիթարիցէ զքեզ: 20 Որդիքն քո տարակուսեալք՝ որ ննջեն ի կիցս ամենայն ճանապարհաց, իբրեւ զճակնդեղ կիսեփեաց, լի էին ի բարկութենէ Տեառն. լուծեալք ի Տեառնէ Աստուծոյ: 21 Վասն այնորիկ լուր տառապեալդ՝ որ արբեալդ ես եւ ոչ ի զինուոյ: 22 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած որ դատի զժողովուրդ իւր. ահաւասիկ ի բաց արարի ի ձեռանէ քումմէ զբաժակն կործանման, զբաժակն սրտմտութեան իմոյ՝ եւ ոչ եւս յաւելցես ըմպել զնա: 23 Եւ տաց ի ձեռս վնասակարացն քոց, եւ ի ձեռս այնոցիկ որ տառապեցուցինն զքեզ: որք ասէինն ցանձն քո, խոնարհեաց՝ թող անցցուք: եւ եղին հաւասար երկրի զմէջ քո, արտաքոյ անցաւորաց քոց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԲ.

1 Զարթիր զարթիր Միովն. զգեցիր զգաւրութիւն քո Միովն. եւ դու զգեցիր զփառս քո Երուսաղէմ քաղաքդ սուրբ: զի ոչ եւս յաւելցեն անցանել ընդ քեզ պիղծք եւ անթլփատք: 2 Թաւթափեա զփռչիդ, յոտն կաց եւ նիստ Երուսաղէմ: լոյծ զկապ պարանոցի քոյ, զերիդ դուստր Միովնի: 3 Զի այսպէս ասէ Տէր. ձրի վաճառեցայք, եւ ոչ արձաթով փրկեսջիք: 4 Այսպէս ասէ Տէր. յերկիրն Եգիպտացոց էջ ժողովուրդ իմ զառաջինն՝ բնակել անդ նժդեհութեամբ: եւ յԱսորեստան բռնութեամբ վարեցան: 5 եւ արդ՝ ընդէր էք աստ: Այսպէս ասէ Տէր. զի՞ վարեցաւ ժողովուրդն իմ ձրի. զարմացեալ էին եւ լային: Այսպէս ասէ Տէր. վասն ձեր անուն իմ հանապազ հայիոյի ի մէջ հեթանոսաց: 6 վասն այնորիկ ծանիցէ ժողովուրդ իմ զանուն իմ յաւուր յայնմիկ. թէ ես նոյն եմ որ խաւսէին, եւ արդ եկի հասի:

ԽԳ 7 Իբրեւ զի գեղեցիկ են ի վերայ լերանց ոտք աւետարանչի համբաւուն խաղաղութեան, իբրեւ աւետարանչի բարութեանց. զի լսելի արարից գիրկութիւն քո, ասել ցՄիտն թէ թագաւորեսցէ քեզ Աստուած: 8 Զի ձայն պահապանաց քոց բարձրացաւ, եւ ի նոյն բարբառ առհասարակ ցնծացեն. զի դէմ յանդիման տեսցեն զժամանակ յորում ողորմեսցի Տէր Միովնի: 9 Լերինք գոչեսցեն աւերակաւքն հանդերձ Երուսաղէմի զցնծութիւն. զի ողորմեսցաւ նմա Տէր, եւ փրկեաց զԵրուսաղէմ: 10 Եւ յայտնի արասցէ Տէր զբազում իւր սուրբ առաջի ամենայն ազգաց: եւ տեսցեն ամենայն ծագք երկրի գիրկութիւն Աստուծոյ մերոյ: 11 Ի բաց կացէք, ի բաց կացէք. ելէք այտի, եւ ի պիղծս մի մերձենայք. ելէք ի միջոյ նոցա, եւ մեկնեցարուք՝ որ բարձեալ բերէք զսպաս Տեառն: 12 Զի ոչ խռովութեամբ ելջիք, եւ ոչ փախստեամբ գնասջիք. զի առաջի ձեր Տէր ինքնին գնացէ, եւ որ ժողովէն զձեզ Աստուած Իսրայէլի:

ԽԴ 13 Ահաւաղիկ ի միտ առցէ մանուկ իմ. վերացի եւ բարձրացի եւ փառաւորեսցի յոյժ: 14 Զոր արինակ զարմացին բազումք ի վերայ քո, այնպէս անշքեսցի տեսիլ քո ի մարդկանէ, եւ փառք քո յորդոց ի մարդկանէ: 15 Այնպէս զարմացին ազգք բազումք ի վերայ քո, եւ կարկեսցեն թագաւորք զբերանս իւրեանց. զի որոց ոչ պատմեսցաւ վասն նորա՝ տեսցեն, եւ որոց չիցէ լուեալ ի միտ առցեն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԳ.

1 Տէր ո՞ հաւատաց լոյս մերում, եւ բազումք Տեառն ում յայտնեցաւ: 2 Պատմեցաք առաջի նորա իբրեւ զմանուկ, իբրեւ զարմատ ի ծարաւուտ երկրէ: ոչ գոյր նորա տեսիլ՝ եւ ոչ փառք. տեսաք մեք զնա՝ եւ ոչ գոյր նորա տեսիլ՝ եւ ոչ գեղեցկութիւն: 3 այլ տեսիլ նորա անարգ՝ նուազեալ քան զամենայն որդոց մարդկան: Այր մի ի հարուածս, եւ զիտէ համբերել ցաւոց: զի դարձուցեալ զերեսս իւր անարգեցաւ, եւ ոչինչ համարեցաւ: 4 Նա զմեղս մեր բառնայ՝ եւ վասն մեր չարչարի. եւ մեք համարեցաք զնա ի ցաւս եւ ի հարուածս եւ ի չարչարանս իբրեւ յԱստուծոյ: 5 Բայց նա վիրաւորեցաւ վասն մեղաց մերոց, եւ պատժեցաւ վասն մերոց անաւրէնութեանց. խրատ խաղաղութեան մերոյ ի նմա, եւ նորա վիրաւորքն բժշկեցաք: 6 Ամենեքեան իբրեւ ոչխարք մոլորեալք. այր ի ճանապարհի իւրում մոլորեցաւ, եւ Տէր մատնեաց զնա առ մեղս մեր: 7 եւ նա առ վշտին ոչ բանայ զբերան իւր: Իբրեւ ոչխար ի սպանդ վարեցաւ. իբրեւ որոջ առաջի կտրչի անմոռնչ կայ. այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր: 8 Առ խոնարհութեան նորա դատաստան նորա բարձաւ. եւ զազգատոռմն նորա ո՞ պատմեսցէ. զի բառնան յերկրէ կեանք նորա. յանաւրէնութեանց ժողովրդեան իմոյ ի մահ վարեցաւ: 9 Եւ տաց զչարս փոխանակ զերեզմանի նորա, եւ զմեծամեծս փոխանակ մահու նորա. զի անաւրէնութիւն ոչ գործեաց, եւ ոչ գտաւ նենգութիւն ի բերան նորա: 10 եւ Տէր կամի սրբել զնա ի վիրաց անտի: Եթէ տաջիք զվասն մեղացն, անձինք ձեր տեսցեն զգաւակ երկայնակեաց: եւ կամի Տէր ի ձեռս նորա բառնալ ի ցաւոց անձին նորա: 11 ցուցանել նմա լոյս՝ եւ ստեղծուլ իմաստութեամբ: արդարացուցանել զարդարն՝ որ մտադէւրն ծառայեաց բազմաց, եւ զմեղս նոցա նա վերացուցէ: 12 Վասն այնորիկ նա ժառանգեսցէ զբազումս, եւ զաւար հզաւրաց բաշխեսցէ. փոխանակ զի ի մահ մատնեցաւ անձն նորա, եւ ընդ անաւրէնս համարեցաւ: եւ նա զմեղս բազմաց վերացոյց՝ եւ վասն անաւրէնութեանց նոցա մատնեցաւ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԴ.

ԽԵ 1 Ուրախ լեր ամուլ որ ոչ ծնանէիր. գոչեա եւ աղաղակեա որ ոչդ երկնէիր: զի բազում են որդիք սկնդկիդ՝ առաւել քան զարամբոյն: Քանզի ասաց Տէր: 2 Ընդարձակեա զտեղի խորանաց քոց, եւ զսրահից քոց. կանգնեա, եւ մի խնայեար. երկայնեա զապաւանդակս քո. հաստատեա զցիցս քո: 3 յաջ եւ յահեակ թռուսջիր, եւ զաւակ քո զհեթանոսս ժառանգեսցէ: եւ զքաղաքս աւերեալս շինեսցես: 4 Մի երկնչիցիս զի յամալթ արարին զքեզ. մի պատկառեսցես զի նախատեցին զքեզ. զի զամալթն յաւիտենից մոռացիս, եւ նախատինք այրութեան քոյ ոչ եւս յուշ լիցին քեզ: 5 Զի Տէր է որ առնէ քեզ զայդ. Տէր Սաբաւովք անուն է նորա. եւ որ փրկեացն զքեզ նոյն Աստուած Իսրայէլի ամենայն երկրի կոչեսցի: 6 Ոչ եթէ իբրեւ զկին մի լքեալ տարակուսեալ կոչեաց զքեզ Տէր. եւ ոչ իբրեւ զկին մի ատեցեալ ի մանկութենէ: այլ ասաց Աստուած

7 առ ժամանակ մի թողի զքեզ, եւ ողորմութեամբ մեծաւ ողորմեցայց քեզ: 8 առ փոքր մի սրտմտութեան դարձուցի զերեսս իմ ի քէն, եւ ողորմութեամբ յաւիտենից ողորմեցայց քեզ. ասաց որ փրկեացն զքեզ Տէր: 9 Եւ ի ջուրցն հեղեղէ առ Նոյի՝ այս է ինձ, եւ որպէս երդուայն նմա ի ժամանակին յայնմիկ չբարկանալ երկրի, նոյնպէս եւ ոչ քեզ: 10 եւ ոչ սպառնալեալք իմովք շարժել զլերինս, եւ փոփոխել զբլուրս. ոչ ողորմութիւն իմ պակասեցէ ի քէն, եւ ոչ ուխտ խաղաղութեան քոյ անցցէ: Ասաց Տէր: 11 Հաշտեալ եմ ընդ քեզ տառապեալդ եւ խախտեալ, մինչեւ մխիթարեսցիս: ահաւասիկ պատրաստեալ եմ կարկեհան զքարինս քո, եւ զհիմունս քո շափիղա: 12 եւ կանգնեցից զաշտարակս քո յասպիս, եւ զդրունս քո յականց վանեայց. եւ ածից շուրջ զքեւ պարիսպ յընտիր ընտիր ականց պատուականաց: 13 եւ զամենայն որդիս քո փրկեալս յԱստուծոյ, եւ ի բազում խաղաղութեան մանկունք քո: 14 եւ արդարութեամբ շինեսցիր: Ի բաց լեր յանիրաւէ անտի, եւ ոչ երկիցես. եւ դողումն ի քեզ ոչ մերձեսցի: 15 զի ահաւասիկ եկք՝ առ քեզ վասն իմ մերձեսցին. եւ առ քեզ պանդխտեսցին, եւ զքեզ ապաստան արասցեն: 16 Ահաւասիկ՝ ես հաստատեցի զքեզ. ոչ որպէս դարբին մի որ փքովք կայծակունս արծարծանէ եւ յառաջ բերէ անաւթս ի գործ, այլ ես հաստատեցի զքեզ ոչ ի կորուստ ապականութեան: 17 Ամենայն անաւթ վնասակար ի քեզ ոչ աջողեսցի. եւ զամենայն բարբառ որ յարիցէ ի վերայ քո ի դատաստան, պարտեսցես. եւ ամենայն դատախազք քո ի նմին: Զի գոյ ժառանգութիւն պաշտանէից Տեառն. եւ դուք եղիցիք ինձ իրաւացիք՝ ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԵ.

1 Ո որ ծարաւիդ էք՝ երթայք ի ջուր. եւ որ մի անգամ ոչ ունիք արծաթ, երթայք գնեցէք. եւ կերիջիք առանց արծաթոյ՝ եւ գնոց զինւոյ: 2 եւ զճարպ բնաւ ընդէ՛ր իսկ գնէք արծաթոյ՝ եւ ոչ հացի. եւ զվաստակս ձեր ոչ ի յագուրդ: Լուարուք ինձ՝ եւ կերիջիք զբարութիւնս. եւ վայելեսցեն ի բարութեան անձինք ձեր: 3 ունկնդիր լերուք լսելեալք ձերովք՝ զհետ եկայք ճանապարհաց իմոց: Լուարուք ինձ, եւ կեցցեն ի բարութեան անձինք ձեր: եւ եղից ընդ ձեզ ուխտ յաւիտենական զարբութիւնս Դաւթի զհաւատարիմս: 4 Ահաւասիկ ի վկայութիւն հեթանոսաց ետու զնա. իշխան եւ հրամանատար ազգաց: 5 ազգք որ ոչ զիտիցեն, կարդացեն առ քեզ. եւ ժողովուրդք որ զքեզ ոչ ճանաչէին՝ ապաստան արասցեն զքեզ. վասն Տեառն Աստուծոյ քո սրբոյն Իսրայէլի. զի փառաւոր արար զքեզ: 6 Խնդրեցէք զՏէր. եւ յորժամ գտանիցէք զնա, կարդացէք առ նա: եւ իբրեւ մերձեսցի առ ձեզ, 7 թողցէ ամպարիշտն զճանապարհս իւր, եւ այր անարէն զխորհուրդս իւր: եւ դարձցի առ Տէր. եւ գտցէ զողորմութիւն. եւ առ Աստուած մեր՝ զի բազմապատիկ թողցէ զանարեւտութիւնս ձեր: 8 Զի ոչ են խորհուրդք իմ իբրեւ զխորհուրդս ձեր, եւ ոչ ճանապարհք իմ իբրեւ զճանապարհս ձեր՝ ասէ Տէր: 9 Այլ որպէս հեռի են երկինք յերկրէ. այնպէս հեռի են ճանապարհք իմ ի ճանապարհաց ձերոց, եւ խորհուրդք իմ ի խորհրդոց ձերոց: 10 Զոր արինակ եթէ իջանիցէ անձրեւ կամ ձիւն յերկնից, եւ անդրէն ոչ դառնայ մինչեւ արբուսցէ զերկիր, ծնցի եւ բոխեսցէ. եւ տացէ սերմն սերմանողի՝ եւ հաց ի կերակուր: 11 Այնպէս եղիցի բանն իմ, որ ելանէ ի բերանոյ իմմէ. մի դարձցի դատարկ՝ մինչեւ կատարեսցէ զոր ինչ կամիցիմ եւ դիւրեցից զճանապարհս քո, եւ զճանապարհս իմ պահեսցես: 12 Զի ուրախութեամբ ելջիք, եւ ցնծութեամբ ուսանիջիք: զի լերինք եւ բլուրք կայտռեսցեն ընդունել ուրախութեամբ. եւ ամենայն ծառք անտառի ծափս հարցեն ուստաւք իւրեանց: 13 Եւ փոխանակ ցրդոյն նոճ բուսցի, եւ փոխանակ դժնկին՝ մուրտ ելցէ. եւ եղիցի Տեառն յանուն եւ ի նշան յաւիտենից, եւ մի պակասեցէ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԶ.

1 Այսպէս ասէ Տէր, զգոյշ կացէք իրաւանց՝ եւ գործեցէք զարդարութիւն զի եկեալ հասեալ է փրկութիւն իմ, եւ յայտնելոց է ողորմութիւն իմ: 2 Երանի առն որ առնիցէ զայն, եւ մարդոյ որ կայցէ ի նմին. եւ պահիցէ զշաբաթս իմ եւ ոչ պղծիցէ, եւ պահիցէ զձեռս իւր յառնելոյ զանիրաւութիւն: 3 Մի ասիցէ աւտարազգին որ եկեալ յեցեալ իցէ ի Տէր, եթէ մերժելով մերժէ զիս Տէր ի ժողովրդէն իւրմէ. եւ մի ասիցէ ներքինին՝ թէ ես եմ փայտ չոր: 4 Այսպէս ասէ Տէր ցնեքքինիսն որ պահիցեն զպահպանութիւնս իմ, եւ ընտրեսցեն զոր կամիմ,

եւ կայցեն յուխտին իմում: 5 տաց նոցա ի տան իմում, եւ ընդ հարկաւ իմով տեղի անուանի, առաւել քան զուստերաց եւ զդստերաց. եւ անուն յաւիտենական տաց նոցա՝ եւ մի պակասեաց: 6 Եւ զայլագգիսն որ եկեալ յեցեալ իցեն ի Տէր՝ ծառայել նմա, եւ սիրել զանուն նորա, լինել նմա ի ծառայս եւ յաղախնայս. եւ զամենայն ոյք պահիցեն զշաբաթս իմ՝ եւ ոչ պղծիցեն, եւ կայցեն յուխտին իմում: 7 Տարայց զնոսա ի լեառն սրբութեան իմոյ. եւ ուրախ արարից զնոսա ի տան աղաւթից իմոց: ողջակէզք նոցա եւ պատարագք նոցա ընդունելի եղիցին ի վերայ սեղանոյ իմոյ: զի տուն իմ տուն աղաւթից կոչեսցի ամենայն հեթանոսաց: 8 Ասաց Տէր Տէր, որ ժողովէ զգրուեալսն Իսրայելի եթէ ժողովեցից ի վերայ նորա ժողովս ամենայն գազանաց անապատի: 9 Եկայք կերայք ամենայն գազանք անապատի: 10 Տեսէք զի կուրացան ամենեքին, եւ ոչ գիտեն զհանճար. ամենեքին իբրեւ շունք համրացեալք որ ոչ կարիցեն հաջել: յերազանսն յանկողինս իւրեանց. սիրեն զնիրհել: 11 Իբրեւ շունք լիրբք եղեն յանձինս իւրեանց՝ որ ոչ գիտեն զյագուրդ եւ են չարք՝ եւ ոչ ճանաչեն զհանճար: ամենեքին ըստ իւրաքանչիւր ճանապարհաց իւրեանց գնացին: 12 Եկայք առցուք զինի, եւ զինեհարեցուք արբեցութեամբ. եւ եղիցի այնպիսի արն մեզ զոհ մեծ առաւել յոյժ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԷ.

1 Տեսէ՞ք զհարդ կորեաւ արդարն, եւ չիք որ անսայ սրտիւ. եւ արք արդարք բառնան, եւ ոչ որ հայի. զի յերեսաց անիրաւութեան բառնայ արդար: 2 Եղիցի խաղաղութեամբ գերեզման նորա, զի բարձաւ ի միջոյ: 3 Բայց մատիք յառաջ՝ որդիք անաւրէնք. որդիք պոռնկորդիք. որդիք շնութեան: 4 Ի՞նչ պերճացարուք, կամ յո՞ր վերայ բացէք զբերանս ձեր, կամ առ ո՞ր արձակեցէք զլեզուս ձեր. ոչ դուք որդիք կորստեան էք՝ զաւակ անաւրէնութեան: 5 որ անկեալ աղաչէիք զկուռսն ձեր ի ներքոյ անտառախիտ ծառոց. զոհէիք զուստերս ձեր ի խորածորս ի մէջ զլիսոց վիմաց, 6 եւ ի կողմանս ձորոցն: Այն է բաժին քո՝ եւ նոյն վիճակ քո. նոցա հեղեր նուէրս, եւ նոցին մատուցեր զոհս: ի վերայ այսր ամենայնի ոչ բարկանայցեմ ասէ Տէր: 7 Ի լերինն մեծի եւ բարձու՝ անդ է անկողին քո. եւ անդր ելեր զոհել զոհս: 8 եւ յետոյ դրանդեաց դրանց քոց հաստատեցեր զիշատակս քո: կարծէիր եթէ յինէն ի բաց կայցես՝ աւելի ինչ գտանիցես: Լայնեցեր զանկողինս քո, եւ տարածեցեր զքեզ առ նոքաւք. սիրեցեր զհոմանիս քո, 9 եւ բազմացուցեր զպոռնկութիւնս քո առ նոսա: եւ զբազումս ի հեռաւորաց արարեր քեզ, եւ առաքեցեր զիրեշտակս արտաքոյ սահմանաց քոց: Նկուն եղեր եւ իջեր ի դժոխս: 10 աշխատեցար ի բազում ճանապարհորդութիւնս քո. եւ ոչ ասէիր թէ արդ հանգեայց, զի զայն առ ուժի գործէիր. վասն այնորիկ ոչ հնազանդեցար ինձ: 11 Յումէ՞ զանգիտեալ զարհուրեցար. զի ստեցեր ինձ՝ եւ ոչ յիշեցեր զիս՝ եւ ոչ ածեր զմտաւ՝ եւ ոչ եղիր ի սրտի քում: եւ ես տեսի զքեզ՝ եւ անտես արարի: Ես այն եմ որ յաւիտենիցն եմ եւ դու յինէն ոչ զանգիտեցեր: 12 Արդ ես պատմեցից զարդարութիւն իմ՝ եւ զչարիսն քո, որք ոչ աւգնեցեն քեզ 13 յորժամ աղաղակիցես. եւ ոչ ապրեցուցեն զքեզ՝ ի նեղութենէ քումմէ: զի զամենեսեան զնոսա հողմք առցեն եւ մրրիկք բաժանեցեն: Իսկ որ յիսն յուսացեալ են՝ ստացին զերկիր եւ ժառանգեցեն զլեառն սրբութեան իմոյ: 14 եւ ասացեն. հորդեցէք առաջի նորա զճանապարհս, եւ ի բաց արարէք զխոչ եւ զխուրթ ի ճանապարհէ ժողովրդեան իմոյ: 15 Այսպէս ասէ բարձրեալն՝ որ ի բարձունս բնակեալ է յաւիտեան, սուրբն ի մէջ սրբոց. որոյ անունն բարձրեալ է՝ եւ ի սուրբս հանգուցեալ. որ տայ երկայնմտութիւն տարակուսելոց, եւ կեանս այնոցիկ՝ որ մաշեալ են սրտիւք: 16 եւ ոչ յաւիտեան խնդրեցից վրէժս ի ձեռն, եւ ոչ ցանգ բարկացայց ձեզ. զի հոգի յինէն ելցէ, եւ զամենայն շունչ ես արարի: 17 Վասն մեղաց առ սակաւ մի տրտմեցուցի զնա. հարի զնա՝ եւ դարձուցի զերեսս իմ ի նմանէ. եւ տրտմեցաւ եւ զնաց թախծեալ առաջի իմ զճանապարհս իւր: 18 Ձճանապարհս սրտի նորա տեսի, եւ բժշկեցի զնա. մխիթարեցի զնա, եւ ետու նմա մխիթարութիւն ճշմարտութեան. եւ սգաւորաց նորա 19 հաստատեցի պտուղ: Խաղաղութիւն ի վերայ խաղաղութեան՝ հեռաւորաց եւ մերձաւորաց, ասէ Տէր: եւ ես բժշկեցից զնոսա: 20 Այլ անաւրէնք իբրեւ զծով ծփեսցին, եւ հանգիստ մի գտցեն. եւ կորիցէ ջուր նորա ի կոխումն եւ ի կաւ: 21 Ոչ գոյ խաղաղութիւն ամապրշտաց՝ ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԸ.

1 Գոչեա զարութեամբ, եւ մի խնայեար. բարձրացո իբրեւ զփողոյ զբարբառ քո. պատմեա ժողովրդեան իմում զմեղս նոցա, եւ տանն Յակովբայ զանարեւնութիւնս նոցա: 2 Զիս ար ըստ արեւ խնդրեն՝ եւ ճանաչել զճանապարհս իմ ցանկան, իբրեւ ժողովրդեան որոյ զարդարութիւն գործեալ իցէ, եւ զիրաւունս Աստուծոյ իւրոյ չիցէ թողեալ. արդ եկեալ խնդրեն զիրաւունս արդարութեան: Կարաւոյն մերձենալ առ Աստուած, 3 եւ ասեն. զի՞ է զի պահեցաք մեք՝ եւ դու ոչ տեսեր. խոնարհեցուցաք զանձինս մեր՝ եւ դու ոչ զիտացեր: Զի յաւուրս պահոց ձերոց գտանին կամք ձեր կատարեալ. եւ կսկծեցուցանէք զամենեսեան որ ընդ ձեռամբ ձերով են: 4 Ի հակառակութիւնս եւ ի կոխս պահէք, եւ կոփէք զանաւագն. իսկ զի՞նչ պիտոյ է ինձ այնպիսոյ ատուր պահք. զալ բողոքել ձեր առ իս, եւ ինձ ոչ լսել ձեզ: 5 ոչ զայդպիսի պահս ընտրեցի, եւ ոչ զարն յորում կարկամեցուցանէ մարդ զանձն իւր: Զի եթէ կորացուցես իբրեւ զանուր զպարանոց քո, եւ քուրձ եւ մոխիր ի ներքոյ տարածանիցես. սակայն եւ ոչ զայն կոչեցի պահս՝ եւ ար ընդունելի: 6 ոչ զայնպիսի պահս ընտրեցի՝ ասէ Տէր: Այլ լոյծ զկնճիռն անիրաւութեան քակեա զխարդախութիւն բռնութեան վաճառաց քոց: արձակեա զնեղեալս թողութեամբ, եւ զամենայն մութիակս անիրաւութեան պատառեա: 7 Բրդեա քաղցելոց զհաց քո, եւ զաղքատս անյարկս տար ի տուն քո. եթէ տեսանիցես զմերկս՝ զզեցուցանիջիք, եւ յընտանեաց զաւակի քո՝ զակն մի արկանիցես: 8 Յայնժամ ծաւալեցի կանուխ լոյս քո, եւ բժշկութիւն քեզ վաղվաղակի հասցէ, եւ զնասցէ առաջի քո արդարութիւն քո, եւ փառքն Աստուծոյ զքեւ փակեցին: 9 Յայնժամ կարդացես, եւ Աստուած լուիցէ քեզ. եւ մինչդեռ խաւսիցիս, ասասցէ թէ ահաւասիկ հասեալ կամ: Եւ եթէ մերժեցես դու ի քէն զկնճիռն եւ զձեռն արձակութիւն՝ եւ զբանս տրոնջման. 10 եւ տացես քաղցելոց զհաց քո սրտի մտաւք, եւ զանձինս կարաւտեալս յագեցուցես: Յայնժամ ծագեցէ ի խաւարի լոյս քո, եւ խաւարն քո իբրեւ զմիջարեայ: 11 եւ եղիցի Աստուած քո ընդ քեզ յամենայն ժամ. եւ լցցի ըստ ցանկութեան անձին քո, եւ ոսկերք քո պարարեցին. եւ եղիցես իբրեւ զպարտեզ ջրալից, եւ իբրեւ զաղբեր ուստի ջուր ոչ պակասեցէ: 12 Եւ շինեցին աւերակք քո յաւիտենից եւ եղիցին հիմունք քո մշտնջենաւորք ազգաց յազգս. կանգնեցիր եւ կոչեցիր խրամակարկատ ցանգոյ, եւ զընդմիջնաշաւիղս նոցա դադարեցուցես: 13 Եթէ դարձուցես զոտն քո չառնել զկամս քո յաւուրն սրբութեան. եւ կոչեցեն զշաբաթսն փափուկս նուիրեալս Աստուծոյ, եւ փառաւորեալս: եւ ոչ փոխեցես զոտն քո ի գործ, եւ ոչ խաւսեցիս բան ինչ բարկութեան բերանով քով. 14 եւ եղիցես յուսացեալ ի Տէր: Եւ տարցի զքեզ ի բարութիւնս երկրին, եւ ջամբեցէ քեզ զժառանգութիւն Յակովբայ հաւր քոյ. զի բերան Տեառն խաւսեցաւ զայս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԾԹ.

1 Մի թէ ո՞չ իցէ կարաւոյ ձեռն Տեառն փրկել. կամ ծանրացոյց ինչ զունկն իւր՝ զի մի՞ լուիցէ: 2 այլ մեղք ձեր որոշեն ի մէջ ձեր՝ եւ ի մէջ Աստուծոյ: եւ վասն անարեւնութեանց ձերոց դարձոյց զերեսս իւր ի ձենջ զի մի ողորմեցի: 3 Զի ձեռք ձեր պղծեալ են արեամբ. եւ մատունք ձեր ի մեղս: շրթունք ձեր խաւսեցան զանարեւնութիւն, եւ լեզուք ձեր խոկան զանիրաւութիւն: 4 Զիք ոք որ խաւսի զարդարութիւն, եւ ոչ զոն իրաւունք ճշմարտութեան: Յուսացեալ են ի սնոտիս, եւ խաւսին զունայնութիւն. զի յղանան զցաւս, եւ ծնանին զանարեւնութիւն: 5 Զձուս քարբից ծակեցին, եւ զոստայնս սարդից անկանէին. եւ որ կամիցի ուտել ի նոցանէն, ծակեաց բաց՝ եւ եգիտ ջուր, եւ ի նմին քարբ: 6 Ուստայնք նոցա ոչ ձորձեցին, եւ ոչ զզեցցին ի գործոց ձեռաց իւրեանց. քանզի գործք նոցա գործք անարեւնութեան են, եւ գործք անարեւնութեան ի ձեռս նոցա: 7 Ուրք նոցա ի չարիս ընթանան, վաղվաղէն հեղուլ զարին անպարտ: խորհուրդք նոցա՝ խորհուրդք անզգամաց. բեկումն եւ թշուառութիւն ի ճանապարհս նոցա: 8 եւ զճանապարհս խաղաղութեան ոչ ծանեան, եւ ոչ զոն իրաւունք ի ճանապարհս նոցա. զի շաւիղք նոցա ընդ որ գնան խոտորեալք են, եւ ոչ ծանեան զխաղաղութիւն: 9 Վասն այնորիկ հեռացան ի նոցանէ իրաւունք, եւ մի հասցէ առ նոսա արդարութիւն: մինչդեռ ակն ունէին լուսոյ՝ եղեւ նոցա խաւար. եւ մինչդեռ սպասէին նմա, ընդ մութ շրջեցան: 10 շաւշափեցեն զորմս իբրեւ կոյրք, եւ իբրեւ զաչացու խարխափեցեն: եւ զլորեցին ի միջարեւի իբրեւ ի հասարակ գիշերի: եւ իբրեւ արեւասականք ընդ ոգիս ջանայցեն: 11 եւ իբրեւ զարջ եւ իբրեւ զաղաւնիս առհասարակ սահեցին: Կացաք մնացաք իրաւանց՝ եւ ոչ էր. փրկութեան՝

եւ հեռացաւ ի մէնջ: 12 Զի բագում են անարեւելութիւնք մեր առաջի քո, եւ մեղք մեր հակառակ կացին մեզ, զի անարեւելութիւնք մեր ի մեզ են, եւ զանիրաւութիւնս մեր՝ մեք մեզէն զհտեմք: 13 Ամպարշտեցաք եւ ստեցաք Տեառն, եւ դարձաք յետս յԱստուծոյ մերմէ: Խաւսեցաք զանիրաւութիւն՝ եւ հետեցաք: յղացաք՝ եւ որոճացաք ի սիրտս մեր զբանս անիրաւութեան: 14 յետս հարաք զիրաւունս, եւ արդարութիւն հեռացաւ ի մէնջ: Զի սպառեցաւ ի ճանապարհաց նոցա ճշմարտութիւն, եւ ընդ ուղորդն ոչ կարացին գնալ: 15 եւ արդարութիւն բարձաւ ի նոցանէ. մերժեցին զսիրտս իւրեանց յիմանալոյ: Ետես Տէր՝ եւ ոչ հաճեցաւ, զի ոչ գոյին իրաւունք: 16 հայեցաւ՝ եւ ոչ գոյր մարդ. ետես՝ եւ ոչ գոյր որ աւգնական լինէր: եւ հատոյց նոցա բազկաւ իւրով, եւ ըստ ողորմութեան իւրում հաստատեաց: 17 Եւ զգեցաւ իբրեւ զրահս զարդարութիւն. եւ եդ ի գլուխ իւր իբրեւ զսաղաւարտ զփրկութիւն, եւ արկաւ զիւրեւ հանդերձ եւ պատմուճան վրէժխնդրութեան՝ հատուցանել զհատուցումն: 18 եւ նախատինս հակառակորդաց եւ կղզեաց հատուցել զհատուցումն: 19 Եւ երկիցեն յարեւմուտս յանուանէ Տեառն, եւ յարեւելս ի փառաւորեալ անուանէ նորա: զի եկեաց իբրեւ զգետ բռնութեամբ բարկութիւն ի Տեառնէ, հասցէ սրտմտութեամբ: 20 Եկեաց ի Սիովնէ փրկիչ, եւ դարձուցէ զամպարշտութիւնս Յակովբայ՝ ասէ Տէր: 21 եւ այս նոցա որ յինէն ուխտ՝ ասէ Տէր: հոգին իմ որ է ի քեզ, եւ բանք զոր ետու ի բերան քո, մի պակասեցէ ի բերանոյ քումմէ, եւ ի բերանոյ զաւակի քոյ. եւ ի բերանոյ զաւակէ զաւակի քոյ՝ ասէ Տէր, յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ Կ.

1 Լուսաւորեաց՝ լուսաւորեաց Երուսաղէմ, զի հասեալ է լոյս քո, եւ փառք Տեառն ի վերայ քո ծագեացեն: 2 Զի ահա խաւար ծածկեաց զերկիր, եւ մառախուղ զհեթանոսս. բայց ի քեզ Տէր յայտնեցի, եւ փառք նորա ի քեզ երեւեցին: 3 Եւ գնացեն թագաւորք ի լոյս քո, եւ հեթանոսք ի ծագել լուսոյ քոյ: 4 համբարձ շուրջ զքեւ զաչս քո, եւ տես ժողովեալ առ քեզ զամենայն մանկունս քո. զի եկին հասին ի հեռաստանէ որդիք քո, եւ դստերք քո ի վերայ ուսոց նոցա բարձեալ բերիցին: 5 Յայնժամ տեսցես՝ եւ խնդասցես. երկիցես եւ զարհուրեցիս ի սրտի քում. զի փոխեցի ի քեզ մեծութիւն ծովու, եւ ազգաց՝ եւ ժողովրդոց: 6 Եկեացեն ի քեզ երամակք ուղտուց, եւ ծածկեացեն զքեզ ուղտերամակքն Մադիամու եւ Գեփայ: ամենեքեան ի Սաբայ եկեացեն, բերել ոսկի եւ կնդրուկ՝ եւ ականս պատուականս. եւ զփրկութեան Տեառն առցեն զաւետիս: 7 Եւ ամենայն խաշինքն Կեդարու ժողովեցին առ քեզ, եւ խոյքն Նաբեովթայ ածցին եւ մատուցին ընդունել ի պատարագ ի վերայ սեղանոյ իմոյ. եւ տուն աղաթից իմոց փառաւորեցի: 8 Ո՛վ են սոքա որ իբրեւ զամպս թռուցեալ են, եւ իբրեւ զաղաւնիս ձագախառն երամովին գան առ իս: 9 Ինձ ակն ունին կղզիք եւ նաւք Թարսսի, յառաջագոյն ածել զորդիս քո ի հեռաստանէ. զարծաթն եւ զոսկի ընդ իւրեանս՝ վասն անուան Տեառն սրբոյն, եւ վասն սրբոյն Իսրայէլի փառաւորելոյ: 10 Եւ շինեցեն որդիք այլազգեաց զպարիսպ քո, եւ թագաւորք նոցա ընծայեցին քեզ: զի վասն բարկութեան իմոյ հարի զքեզ, եւ վասն ողորմութեան իմոյ սիրեցի զքեզ: 11 Եւ բացցին դրունք քո հանապազորդք ի տուէ եւ ի զիշերի. եւ մի փակեցին, կրել ի քեզ զգաւրութիւն ազգաց. եւ զթագաւորս իւրեանց ածիցեն առ քեզ: 12 զի ազգք եւ թագաւորք որ քեզ ոչ ծառայիցեն՝ կորիցեն, եւ ազգքն աւերելով աւերեցին: 13 Եւ փառքն Լիբանանու առ քեզ եկեացեն. սարդին, եւ սաւսիւ, եւ նոճով եւ մայրիւ՝ առհասարակ փառաւոր առնել զտեղի սրբութեան իմոյ եւ զտեղի ոտից իմոց փառաւորեցից: 14 Եւ եկեացեն առ քեզ զարհուրեալք որդիք նեղչացն քոց՝ զայրացուցչաց երկիր պազցեն հետոյ ոտից քոց, ամենեքին որ զարհուրեցուցանէինն զքեզ. եւ կոչեսցիր քաղաք Տեառն սրբոյն Իսրայէլի: 15 Վասն զի եղեր դու լքեալ եւ ատեցեալ, եւ ոչ ոք էր որ աւգներ քեզ: եւ արարից զքեզ յուրախութիւն յաւիտեական. ցնծութիւն ազգաց յազգս: 16 Եւ դիեսցես զկաթն հեթանոսաց, եւ զմեծութիւն թագաւորաց կերիցես: եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր, որ ապրեցուցանեմ եւ փրկեմ զքեզ Աստուած Իսրայէլի: 17 Եւ փոխանակ պղնձոյն՝ բերից քեզ ոսկի, եւ փոխանակ երկաթոյն՝ բերից քեզ արծաթ, եւ փոխանակ փայտի՝ բերից քեզ պղինձ, եւ փոխանակ քարի՝ տաց քեզ երկաթ: եւ տաց զիշխանս քո ի խաղաղութիւն՝ եւ զայցելուս քո յարդարութիւն: 18 Եւ ոչ եւս լիցի անիրաւութիւն յերկրի քում, եւ ոչ բեկումն եւ թշուառութիւն ի սահմանս քո. այլ կոչեսցին ի փրկութիւն պարիսպք քո, եւ դրունք քո ցնծութիւն: 19 Եւ ոչ եւս եղիցի քեզ արեգակն ի լոյս տունջեան, եւ ոչ ծագումն լուսնի տացէ քեզ լոյս ի զիշերի. այլ եղիցի քեզ Տէր լոյս յաւիտեական, եւ փառք քո Աստուած: 20 Ոչ մոցէ քեզ արեգակն, եւ լուսին ի քէն ոչ պակասեցէ. զի եղիցի

քեզ Տէր լոյս յափտենական: Եւ կատարեսցին աւուրք սգոյ քոյ: 21 Եւ ժողովուրդ քո ամենեւին արդար, եւ յափտեանս ժառանգեսցեն զերկիր: Եւ պահել զնորատունկ գործոց ձեռաց իւրեանց ի փառս: 22 Սակաւաւորն հազարաւոր եղիցի, եւ կրտսերն յազգ մեծ: զի ես Տէր ընդ ժամանակս ժամանակս ժողովեցից զնոսա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԿԱ.

ԽԶ 1 Հոգի Տեառն ի վերայ իմ, վասն որոյ եւ ամ իսկ զիս: աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս. բժշկել զբեկեալս սրտիւք. քարոզել զերեաց զթողութիւն, եւ կուրաց տեսանել: 2 կոչել ամ Տեառն ընդունելի եւ արհատուցման Աստուծոյ մերոյ: Մխիթարել զամենայն սգաւորս: 3 տալ սգաւորաց Միովնի փառս. փոխանակ մոխրոյն՝ ամուսն ուրախութեան եւ սգաւորացն հանդերձ փառաց՝ փոխանակ ոգւոցն վիատութեան: Եւ կոչեսցին նոքա ազգք արդարութեան՝ տունկ Տեառն ի փառս: 4 եւ շինեսցեն զաւերակսն յափտենից, եւ զյառաջագոյն աւերեալսն կանգնեսցեն. եւ նորոգեսցեն զքաղաքս աւերեալս ազգաց մինչեւ յազգս: 5 Եւ եկեսցեն աստարածիւք հովիւք խաշանց քոց եւ այլազգիք մաճակալք եւ այգեգործք քո: 6 Բայց դուք քահանայք Տեառն կոչեսցիք. պաշտանեայք Աստուծոյ մերոյ անուանեսցիք զգարութիւն ազգաց կերիջիք, եւ մեծութեամբ նոցա սքանչելի լինիջիք: 7 Փոխանակ ամաւոյ ձերոյ կրկին ուրախութիւն, եւ փոխանակ անարգանաց ձերոց ցնծութիւն. եւ ապա զերկիրն յերկրորդում ժառանգեսցեն. եւ ուրախութիւն յափտենից ի վերայ զլիսոց նոցա: 8 Զի ես եմ Տէր որ սիրեմ զարդարութիւն, եւ ատեամ զյափշտակութիւն յանիրաւութենէ. եւ տաց զվաստակս նոցա արդարոց, եւ ուխտ յափտենից ուխտեցից ընդ նոսա: 9 Եւ ծանիցի ի մէջ ազգաց զաւակն նոցա, եւ ծնունդք նոցա ի մէջ ժողովրդոց: ամենեքին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝ թէ սոքա են զաւակ արհնեալ յԱստուծոյ, եւ ուրախութեամբ ուրախ եղիցին ի Տէր: 10 Յնձացել անձն իմ ի Տէր, զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութեան՝ եւ պատմուճան ուրախութեան իբրեւ փեսայի եղ ինձ պսակ, եւ իբրեւ հարսն զարդու զարդարեաց զիս: 11 Եւ իբրեւ երկիր որ աճեցուցանէ զծաղիկս իւր, եւ իբրեւ զպարտէզ որ բուսուցանէ զսերմանիս իւր. այնպէս ծագեսցէ Տէր զարդարութիւն իւր, եւ զցնծութիւն առաջի ամենայն ազգաց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ

Գլուխ ԿԲ.

1 Վասն Միովնի ոչ լռեցից, եւ վասն Երուսաղէմի ոչ ներեցից. մինչեւ ծագեսցէ իբրեւ զլոյս արդարութիւն նորա, եւ փրկութիւն նորա իբրեւ փայլակն վառեսցի: 2 Եւ տեսցեն ամենայն հեթանոսք զարդարութիւն քո, եւ թագաւորք զփառս քո: Եւ կոչեսցի քեզ անուն նոր, զոր Տէր անուանեսցէ: 3 Եւ եղիցես պսակ վայելչութեան ի ձեռին Տեառն, եւ թագ արքայութեան ի ձեռին Աստուծոյ քոյ: 4 եւ ոչ եւս կոչեսցիս լքեալ, եւ երկիրն քո ոչ եւս կոչեսցի աւերակ: Զի քեզ անուն կոչեսցին կամք իմ, եւ երկիրն քում շինութիւն բնակութեան. զի հաճեսցի Տէր ընդ քեզ, եւ երկիրն քո խոնեսցի ի բնակութիւն: 5 Զոր արինակ բնակեսցէ երիտասարդ ընդ կուսի՝ այնպէս բնակեսցեն որդիք քո ի քեզ: Եւ եղիցի զոր արինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին, այնպէս ուրախ լիցի Տէր ի քեզ: 6 Եւ ի վերայ պարսպացն քոց Երուսաղէմ՝ պահապանս կացուցից, զաւրն ողջոյն եւ զգիշերն ամենայն. որ մինչեւ ցայգ՝ մի դադարեսցեն յիշել զՏէր: 7 Զի ոչ գոյ նման քեզ, եթէ ուղղեսցէ՝ եւ արասցէ զԵրուսաղէմ ի պարծանս ի վերայ երկրի: 8 Երդուա Տէր ի փառս իւր՝ եւ ի զարութիւն բազկի իւրոյ, եթէ ոչ տաց զցորեան քո եւ զկերակուր ի ձեռս թշնամեաց քոց: Եւ ոչ արբցեն որդիք աստարաց զգինի քո յորում դուն վաստակեսցեր: 9 Այլ որ ամփոփեցինն կերիցեն զնա՝ եւ արհնեսցեն զՏէր. եւ որ ժողովեցինն զնա, արբցեն ի սրահս սրբութեանց իմոց: 10 Երթայք մտէք ընդ դրունս իմ, կազմեցէք զճանապարհս՝ հորդեցէք զշաւիղս: գործեցէք ճանապարհ ժողովրդեան իմոյ, եւ զքարինս ի ճանապարհէ անտի ի բաց ընկեցէք. առէք նշան ի հեթանոսս: 11 զի աւասիկ Տէր լսելի արար մինչեւ ի ծագս երկրի: Ասացէք դստեր Միովնի, ահաւասիկ փրկիչ քո հասեալ գայ՝ եւ ունի զվարձս իւր ընդ իւր. եւ գործք իւր առաջի երեսաց իւրոց: 12 Եւ կոչեսցէ զնա ժողովուրդ սուրբ՝ փրկեալ ի Տեառնէ. եւ դու կոչեսցիս խնդրեալ քաղաք՝ եւ ոչ լքեալ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԿԳ.

ԽԵ 1 Իսկ այս ո՞վ է որ դիմեալ գայ յԵդովմայ, կարմրութիւն ձորձոց իւրոց ի բոսորայ, գեղեցիկ պատմութեանս եւ բուռն զարթոյթեամբ: Ես խաւսիմ զարդարութիւն եւ իրաւունս փրկութեան: 2 Վասն է՞ր կարմիր են ձորձք քո, եւ հանդերձք իբրեւ հնծանահարի, լիոյ հնծանի կոխելոյ: 3 Հնծան հարի միայն, եւ ի հեթանոսաց ոչ ոք էր ընդ իս. կոխեցի գնոսա սրտմտութեամբ՝ եւ ճմլեցի գնոսա բարկութեամբ՝ եւ իջուցի յերկիր. եւ զամենայն հանդերձս իմ թալթափեցի: 4 զի հասեալ էր ի վերայ նոցա աւր հատուցման, եւ ամ փրկութեան եկեալ հասեալ: 5 Հայեցայ՝ եւ ոչ ոք էր որ աւգնէր. զմտաւ ածի՝ եւ ոչ ոք էր որ ի թիկունս հասանէր: Փրկեաց գնոսա բազուկ իմ. եւ սրտմտութիւն իմ միայն գդէմ կալաւ: 6 կոխեցի գնոսա բարկութեամբ իմով, եւ զենի գնոսա սրտմտութեամբ իմով, եւ իջուցի գնոսա յերկիր:

ԽԸ 7 Զողորմութիւն Տեառն յիշեցի, զբաշտութիւն Տեառն յուշ արարից. յամենայնի գոր հատուցանէ մեզ Տէր: Տէր դատաւոր բարերար տանն Իսրայէլի, որ ածէ ի վերայ մեր ըստ ողորմութեան իւրում եւ ըստ բազում արդարութեան իւրոյ: 8 եւ ասաց՝ եթէ ժողովուրդ իմ են որդիքն իմ, եւ ոչ անարգեսցեն զիս. եւ եղեւ նոցա ի փրկութիւն 9 յամենայն նեղութենէ նոցա: Ոչ պատգամաւոր ոք եւ ոչ հրեշտակ, այլ ինքնին Տէր փրկեաց գնոսա. վասն սիրելոյ գնոսա եւ խնայելոյ ի նոսա ինքնին փրկեաց գնոսա. եւ վերացոյց եւ բարձրացոյց զամենայն աւուրս յաւիտենից: 10 Բայց նոքա հեստեցին, եւ բարկացուցին զՀոգի նորա Սուրբ. եւ դարձաւ նոցա Տէր ի թշնամութիւն. ինքնին Տէր ետ ընդ նոսա պատերազմ: 11 եւ յիշեաց զաւուրսն յաւիտենից, թէ ուր է Մովսէս եւ ժողովուրդն նորա: Որ եհան յերկրէ զհովին հաւտից. ուր է որ եղ ի նոսա զՀոգին Սուրբ: 12 որ վերացոյց աջով իւրով զՄովսէս. եւ բազուկ փառաց նորա յաղթահարեաց զգորսն առաջի երեսաց նորա, առնել իւր անուն յաւիտենական: 13 Անցոյց գնոսա ընդ անդունդս որպէս ձի ընդ անապատ, 14 եւ իբրեւ զգրաստ ինչ ընդ դաշտ. եւ ոչ վաստակեցին: Էջ Հոգի Տեառն, եւ առաջնորդեաց նոցա: այնպէս ածեր զժողովուրդն քո առնել քեզ անուն փառաց: 15 Եւ արդ դարձ ի յերկնից՝ եւ տես ի տաճարէ սրբոյ քումմէ՝ եւ ի փառաց քոց. ո՞ւր է նախանձ քո եւ զարկութիւն. ուր է բազում ողորմութիւն գթութեան քոյ, որով ներէիրն մեզ: 16 Զի դու ես Հայր. զի Աբրահամ ոչ զհտաց զմեզ, եւ Իսրայէլ ոչ ծանեաւ զմեզ. արդ դու Տէր Հայր մեր փրկեալ զմեզ, զի ի սկզբանէ անուն քո է ի վերայ մեր: 17 Զմէ՛ մոլորեցուցեր զմեզ Տէր ի ճանապարհաց քոց. խստացուցեր զսիրտ մեր չերկնչել ի քէն: Դարձ վասն ծառայից քոց դարձ վասն ազգաց ժառանգութեան քոյ: 18 գուցէ ոչ ժառանգիցենք զլեառն սրբութեան քոյ: Հակառակորդք մեր նեղեցին զմեզ՝ եւ կոխեցին զսրբութիւն քո: 19 եղեաք իբրեւ զառաջինն՝ յորժամ ոչն տիրէիր մեզ, եւ ոչ կոչեցեալ էր անուն քո ի վերայ մեր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՅԱՅ

Գլուխ ԿԴ.

1 Եթէ բացցես զերկինս՝ դողումն կալցի ի քէն զլերինս: 2 եւ հալեսցին իբրեւ զմում առաջի հրոյ, եւ այրեսցէ հուր զհակառակորդս քո, եւ յայտնի լիցի անուն քո ընդ դիմակցաց քոց: եւ յերեսաց քոց հեթանոսք խռովեսցին: 3 յորժամ առնիցես փառաւորութիւնս, դողումն կալցի ի քէն զլերինս: 4 Յաւիտենից ոչ լուաք, եւ ոչ աչք մեր տեսին այլ Աստուած բաց ի քէն. եւ զգործս քո գոր արասցես այնոցիկ որ ակն ունին ողորմութեան քում: 5 զի ընդառաջ լիցի այնոցիկ ոյք առնեն զիրաւունս, եւ զճանապարհս քո յիշեսցեն: Արդ՝ ահա դու բարկացար եւ մեք մեղաք: վասն այնորիկ մոլորեցաք: 6 եւ եղեաք իբրեւ զպիղծս ամենեքեան. իբրեւ զհանդերձս ապարանից ամենայն արդարութիւն մեր. եւ թալթափեցաք իբրեւ զտերեւ ամենեքին մեք վասն անաւրէնութեանց մերոց. հողմք մերժեցին զմեզ: 7 Եւ ոչ ոք իցէ որ կարդայցէ զանուն քո, եւ ոչ որ յիշիցէ ապաստան առնել զքեզ. զի դարձուցեր զերեսս քո ի մէնջ, եւ մատնեցեր զմեզ վասն մեղաց մերոց: 8 Եւ արդ Տէր Հայր մեր դու ես. մեք կաւ, եւ դու ստեղծիչ մեր. եւ գործք ձեռաց քոց ամենեքին մեք: 9 մի բարկանար մեզ Տէր յոյժ, եւ մի ի ժամանակի յիշեր զմեզս մեր: Եւ արդ հայեաց Տէր. զի ժողովուրդ քո ամենայն, 10 եւ քաղաք սրբութեան քոյ Սիովն եղեւ աւերակ: իբրեւ զանապատ եղեւ Երուսաղէմ: 11 յանէծս մատնեցաւ տունն սրբութեան մերոյ. եւ փառքն գոր արինեցին հարքն մեր՝ եղեն հրձիգ, եւ

ամենայն փառաւորութիւն մեր կործանեցաւ: 12 Եւ ի վերայ ամենայնի այսորիկ անսա՞ս Տէր, եւ լռեցե՞ր. եւ խոնարհ արարեր զմեզ մինչեւ յոյժ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ
Գլուխ ԿԵ.

1 Յայտնի եղէ այնոցիկ որ զինէն ոչ հարցանէին. գտայ այնոցիկ որ զիսն ոչ խնդրէին: ասացի՝ աւասիկ եմ, ցազզն ցայն, որ զանուն իմ ոչ կարդացին: 2 Զաւր հանապազ ձգեցի զձեռն իմ առ ժողովուրդն անհաւան եւ հակառակաւ. որ գնային զճանապարհ որ ոչ էր բարուք, այլ զհետ մեղացն իւրեանց: 3 Ժողովուրդս այս որ բարկացուցանէր զիս. առաջի իմ զաւր հանապազ զոհէին ի պարտէզս իւրեանց, եւ արկանէին խունկս յաղիւսեայս իւրեանց: 4 Ղիւացն որք չէին ի յիշատակս իւրեանց: Եւ յայրս կողմանեալ ննջին վասն երազ տեսանելոյ. որք ուտէին զխոզենին եւ զարգանակ զոհիցն, եւ ամենայն անաւրթ նոցա պղծեալ էին: 5 որք ասէին ի բաց կաց յինէն՝ մի մերձենար յիս զի սուրբ եմ: Այս է ծուխ բարկութեան իմոյ՝ յորում հուր բորբոքեալ է զամենայն ատուրս: 6 Ահաւասիկ գրեալ է առաջի իմ. ոչ լռեցից՝ մինչեւ հատուցից ի ծոցս նոցա: 7 զմեղս նոցա. եւ զմեղս հարց նոցա ի միասին՝ ասէ Տէր: որք արկանէին խունկս ի վերայ լերանց, եւ ի վերայ բլրոց ուր նախատէինն զիս. հատուցից զգործս նոցա՝ յառաջագոյն ի ծոցս նոցա:

ԽԹ 8 Այսպէս ասէ Տէր. զոր արինակ եթէ գտանիցի ճիւղ ի մէջ ողկուզոց, եւ ասիցեն. մի ապականէր զդա զի արինութիւն Տեառն գոյ ի դմա. այնպէս արարից վասն ծառային իմոյ, վասն որոյ ոչ կորուսից զամենեսեան: 9 Եւ հանից զգաւակ Յակովբայ եւ Յուդայ, եւ ժառանգեցեն զլեառն սրբութեան իմոյ. եւ ժառանգեցեն ընտրեալք իմ եւ ծառայք իմ. եւ բնակեցեն ի նմա: 10 Եւ եղիցի յանտառին մակաղատեղք հովուաց, եւ ձորն Աքովբայ հանգիստ անդուց, ժողովրդեան իմոյ որ խնդրեցինն զիս: 11 Այլ դուք որ թողէք զիս, եւ մոռացարուք զլեառն սրբութեան իմոյ: եւ կազմէիք զիւաց սեղան, եւ խառնէիք խառնելիս բախտից: 12 Ես մատնեցից զձեզ սուր, եւ ամենեքեան կոտորեսցիք: զի կոչեցի զձեզ՝ եւ ոչ լուարուք խաւսեցայ՝ եւ ստունգանցէք. եւ արարէք չար առաջի իմ. եւ զոր ոչ կամէի՝ ընտրեցէք: 13 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. ահաւասիկ որ ծառայենն ինձ կերիցեն, եւ դուք քաղցիցիք. ահաւասիկ որ ծառայենն ինձ արբցեն, եւ դուք ծարաւեսցիք. ահաւասիկ որ ծառայենն ինձ, ուրախ լիցին եւ դուք ամաչեսցիք: 14 ահաւասիկ որ ծառայենն ինձ ցնծացեն ուրախութեամբ սրտից, եւ դուք աղաղակեսցիք առ ցաւս սրտից ձերոց, եւ առ բեկումն ոգւոց ձերոց ողբասցիք: 15 զի թողցիք զանուն ձեր ի յագուրդ ընտրելոց իմոց, եւ զձեզ Տէր սատակեցէ: Եւ ծառայիցն իմոց կոչեցից անուն նոր, 16 որ արինեսցի ի վերայ երկրի. զի արինեսցեն զԱստուած ճշմարիտ. եւ որ երդնուցուն ի վերայ երկրի՝ երդուիցեն յԱստուած ճշմարիտ: զի մոռացինն զնեղութիւնս առաջինս, եւ ոչ եւս անկցի ի սիրտս նոցա: 17 Զի եղիցին երկինք նոր եւ երկիր նոր, եւ ոչ եւս յիշեսցեն զառաջինսն. եւ ոչ եւս անկցի ի սիրտս նոցա: 18 այլ ուրախութիւն եւ ցնծութիւն գտցեն ի նմա, զոր ես հաստատեցից: Զի ահաւասիկ ես առնեմ զԵրուսաղէմ ցնծութիւն, եւ զժողովուրդ իմ ուրախութիւն: 19 եւ ցնծացայց ի վերայ Երուսաղէմի, եւ ուրախ եղէց ի վերայ ժողովրդեան իմոյ: եւ ոչ եւս լուիցի ի նմա ձայն լալոյ՝ եւ ձայն գուժի: 20 Եւ մի լիցի անդ տարածամ ատուրց. եւ ձեր՝ որոյ ոչ իցէ լցեալ զժամանակս իւր: զի եղիցի կրտսեր որդին հարիւրեմեան. եւ որ հարիւրեմեանն մեռանիցի, մեղաւոր եւ անիծեալ կոչեսցի: 21 Շինեսցեն տունս՝ եւ ինքեանք բնակեսցեն տնկեսցեն այգիս՝ եւ ինքեանք կերիցեն զպտուղ նոցա: 22 եւ մի եւս նոքա շինեսցեն՝ եւ այլք բնակեսցեն, եւ նոքա տնկեսցեն՝ եւ այլք կերիցեն: Ըստ ատուրց փայտի կենաց եղիցին ատուրք ժողովրդեան իմոյ. գործք ձեռաց նոցա հնասցին: 23 Եւ ընտրեալք իմ մի եւս վաստակեսցեն ընդունայն. եւ ոչ եւս ծնանիցին որդիս յանձնս, զի զաւակ արինեալ են յԱստուածոյ՝ եւ ծնունդք նոցա ընդ նոսա: 24 Եւ եղիցի մինչչեւ կարդացեալ իցէ նոցա՝ եւ լուայց նոցա եւ մինչդեռ խաւսեսցին, ասացից՝ թէ զինչ խնդրէք: 25 Յայնմ ժամանակի գայլք եւ գառինք ի միասին ճարակեսցին, եւ առեւձ՝ իբրեւ զեզն յարդ կերիցէ, եւ աւձ՝ զհող իբրեւ զհաց կերիցէ. մի մեղիցեն եւ մի վնասեսցեն ի լերին սրբութեան իմոյ ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԱՅ
Գլուխ ԿԶ.

1 Այսպէս ասէ՛ Տէր. երկինք աթոռ իմ են՝ եւ երկիր պատուանդան ոտից իմոց: ո՞րպիսի տուն շինիցէք ինձ ասէ՛ Տէր, կամ ո՞րպիսի ինչ իցէ այն տեղի հանգստեան իմոյ: 2 զի զայս ամենայն ձեռն իմ արար, եւ իմ է ամենայն ասէ՛ Տէր: Եւ ես յո՞ հայեցայց, եթէ ոչ ի հեզս եւ ի խոնարհս, եւ որ դողան ի բանից իմոց: 3 Բայց անաւրէնն որ մատուցանէ ինձ եզն պատարագ՝ այնպէս է որպէս թէ որպէս թէ հարկանիցէ որ զկառափն մարդոյ. եւ որ մատուցանէ զոչխար պատարագ, այնպէս է որպէս թէ զշուն որ մորթիցէ. եւ որ մատուցանէ որ նաշիհ, այնպէս է որպէս թէ հեղուցու որ զարիւն խոզի. եւ որ տայցէ զկնդրուկն ի խունկս յիշատակաց այնպէս է՝ որպէս զհայիոյիչն: եւ ինքեանք ընտրեցին զճանապարհս իւրեանց, եւ զգարշելիս իւրեանց զոր անձինք իւրեանց ախորժեցին: 4 Եւ ես առի ի ձեռն զխաբէութիւնս նոցա, եւ ըստ մեղաց նոցա հատուցից նոցա. զի կոչեցի զնոսա՝ եւ ոչ լուսն ինձ, խաւսեցայ՝ եւ ոչ անսացին. եւ արարին չար առաջի իմ, եւ զոր ոչն կամէի ընտրեցին:

Օ 5 Լուարուք զպատգամս Տեառն, եւ որ դողայք ի բանից նորա: խաւսեցարուք եղբարք մեր ընդ ատելիս ձեր եւ ընդ զարշեցուցիչս. զի անուն Տեառն փառաւորեացի, եւ երեւեցի յուրախութեանն ձերում՝ եւ նոքա ամաչեցեն: 6 Ձայն բարբառոյ ի քաղաքէ. ձայն ի տաճարէ. ձայն Տեառն հատուցանէ զհատուցումն հակառակորդաց: 7 Եւ մինչ չեւ իցէ յոռոյն ծնեալ, եւ մինչ չեւ հասեալ իցեն ցաւք երկանց, ապրեցաւ եւ ծնաւ արու: 8 Ո՞ լուաւ, ո՞ ետես այսպիսի ինչ. եթէ երկնեաց երկիր ի միում աւուր, եւ ծնաւ ազգ մի ողջոյն միանգամայն. զի երկնեաց Սիովն, եւ ծնաւ զմանկունս իւր: 9 Եւ ետու քեզ զյոյսդ զայդ, եւ դու ոչ յիշեցեր զիս՝ ասէ՛ Տէր: ո՞չ ապաքէն զամուկն եւ զծննդականն ես արարի՝ ասէ՛ Աստուած քո: 10 Ուրախ լեր Երուսաղէմ, եւ ժողովեցարուք առնել տան ի դմա. ամենեքեան ոյք սիրէք զդա, խնդացէք եւ ուրախ լերուք ի միասին որ նստէիք ի սուգ վասն դորա: 11 զի դիցիցէք եւ յագիցիք ի ստեանց մխիթարութեան դորա. եւ կշտապինդ վայելիցէք ի գալստենէ փառաց դորա: 12 Ձի այսպէս ասէ՛ Տէր. ահաւասիկ ես դարձուցանեմ ի դոսա իբրեւ զզետ զխաղաղութիւն, եւ իբրեւ զհեղեղատ յորդեալ զփառս հեթանոսաց. զմանկունս դոցա ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն, եւ ի վերայ ծնգաց իւրեանց գգուիցեն: 13 որպէս մայր որ զմանուկ իւր գգուիցէ, այնպէս գգուեցից զձեզ: եւ յԵրուսաղէմ մխիթարեսցիք: 14 Եւ տեսցիք եւ խնդացեն սիրտք ձեր, եւ ոսկերք ձեր իբրեւ զդալարի զուարճացին. եւ ծանիցի ձեռն Տեառն երկիրւածաց իւրոց, եւ սպառնացի անհաւատիցն: 15 Ձի ահաւասիկ Տէր իբրեւ զհուր եկեացէ, եւ կառք նորա իբրեւ զմրրիկ. հատուցանել սրտմտութեամբ զհատուցումն իւր, եւ բոցով հրոյ զարհամարհանս իւր: 16 Ձի ի հուր Տեառն դատեցի երկիր ամենայն, եւ ի սուր նորա ամենայն մարմին: Բազումք եղիցին վիրաւորք ի Տեառնէ, 17 որ սրբինն եւ մաքրին ի պարտեզս եւ ի սրահս իւրեանց: որ ուտեն միս խոզենի՝ եւ զգարշելիսն՝ եւ զմուկնն ի միասին սատակեցին նոքա՝ ասէ՛ Տէր: 18 Եւ ես զգործս նոցա եւ զխորհուրդս նոցա գիտեմ: Գամ ժողովել զամենայն ազգս եւ զլեզուս. եկեցեն եւ տեսցեն զփառս իմ: 19 Եւ թողից ի վերայ նոցա նշան: Եւ առաքեցից ի նոցանէ փրկեալս յազգս. ի Թարսիս, եւ ի Փուդ, եւ ի Լուդ, եւ ի Մոսոգ, եւ ի Թոբէլ, եւ Յելլադա, եւ ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ զանուն իմ, եւ ոչ եւս տեսեալ զփառս իմ. եւ պատմեցեն զփառս իմ եւ զանուն իմ ի մէջ ազգաց: 20 Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց յամենայն ազգաց պատարագ Տեառն. հեծեալս կառաւք՝ հանդերձ պալարակապ երիվարաւք հովանացաւք ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ, ասէ՛ Տէր: Որպէս մատուցին ինձ որդիքն Բարայէլի զպատարագս իւրեանց սաղմոսիւք ի տան Տեառն: 21 Եւ ի նոցանէ առից ինձ ի քահանայս եւ ի դէտացիս՝ ասէ՛ Տէր: 22 Ձոր արինակ երկինք նոր՝ եւ երկիր, նոր զոր եսն առնեմ կալ առաջի իմ, ասէ՛ Տէր. նոյնպէս կացցէ զաւակն ձեր: 23 Եւ եղիցի ամիս յամսոյ՝ եւ շաբաթ ի շաբաթէ, եկեացէ ամենայն մարմին երկիր պագանել առաջի իմ յԵրուսաղէմ՝ ասէ՛ Տէր Աստուած: 24 Եւ ելցեն՝ եւ տեսցեն զոսկերս մարդկան առ իս յանցուցելոց. զի որդն նոցա ոչ վախճանեցի, եւ հուր նոցա ոչ շիջցի: եւ եղիցին ի տեսիլ ամենայն մտեղեաց:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ԵՍԱՅԱՅ:

ԳԻՐՔ ՏԵՍԼԵԱՆՑ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Բան Տեառն որ եղեւ առ Ովսէէ որդի Երեայ. յաւուրս Ոգիայ, եւ Յովաթամու, եւ Աքագու, եւ Եզեկիայ՝ թագաւորաց Յուդայ. եւ յաւուրս Յերոբոամայ որդոյ Յովասայ թագաւորի Իսրայելի:

Ա 2 Սկիզբն բանից Տեառն առ Ովսէէ: Եւ ասէ Տէր ցՈվսէէ. Գնա, առ դու քեզ կին պոռնկութեան, եւ որդիս պոռնկութեան, զի պոռնկելով պոռնկեցի երկիր ի Տեառն: 3 Եւ չոգաւ առ Գոմեր՝ դուստր Դաբելայիմայ: Եւ յղացաւ՝ եւ ծնաւ նմա որդի: 4 Եւ ասէ ցնա Տէր. Կոչեա զանուն նորա Յիզրայել: Քանզի սակաւիկ մեւս եւս խնդրեցից զարիւնն Յիզրայելի ի տանէն Յէուայ. եւ դադարեցուցից զթագաւորութիւն տանն Իսրայելի: 5 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ խորտակեցից զաղեղն Իսրայելի ի ծործորն Յիզրայելի: 6 Յղացաւ միւսանգամ, եւ ծնաւ դուստր: Եւ ասէ ցնա. Կոչեա զանուն նորա Չողորմեայ, զի ոչ եւս յաւելից ողորմել տանն Իսրայելի, այլ ընդդէմ կացից նոցա հակառակութեամբ: 7 Բայց որդւոցն Յուդայ ողորմեցայց, եւ փրկեցից զնոսա Տերամբ Աստուծով իւրեանց. եւ ոչ փրկեցից զնոսա աղեղամբ, եւ ոչ սրով, եւ ոչ պատերազմաւ. ոչ կառաւք, եւ ոչ երիվարաւք, եւ ոչ հեծելաւք: 8 Եւ մեկնեաց ի ստենէ զշողորմեայն: Դարձեալ յղացաւ եւ ծնաւ որդի: 9 Եւ ասէ՝ Կոչեա զանուն նորա՝ ոչ ժողովուրդ իմ. զի դուք չէք ժողովուրդ իմ. եւ ես ոչ ինչ եմ ձեր: 10 Եւ էր թիւ որդւոցն Իսրայելի իբրեւ զաւագ ծովու անչափ եւ անթիւ: Եւ եղիցի ի տեղուշ յորում ասացաւ՝ Ոչ ժողովուրդ իմ դուք, անդ կոչեցին նոքա որդիք Աստուծոյ կենդանոյ: 11 Եւ ժողովեցին որդիքն Յուդայ եւ որդիքն Իսրայելի ի միասին. եւ դիցեն իւրեանց իշխանութիւն մի. եւ ելցեն յերկրէ անտի. զի մեծ է արն Յեզրայելի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Բ.

Բ 1 Ասացէք ցեղբայր ձեր՝ ժողովուրդ իմ. եւ ցոյրն չողորմեայ: 2 Դատեցարուք ընդ մարն ձերում, դատեցարուք, զի այն ոչ է իմ կին, եւ ես ոչ եմ այր նորա. եւ բարձից զպոռնկութիւն նորա յերեսաց իմոց, եւ զշնորհիւն նորա ի միջոյ ստեանց իւրոց: 3 Զի արարից զնա մերկ, եւ կացուցից զնա ըստ աւուրց ծննդեան իւրոյ. եւ եղից զնա իբրեւ զանապատ, եւ կարգեցից զնա իբրեւ զերկիր անջուր, եւ սպանից զնա ի ծարաւոյ: 4 Եւ որդւոց նորա ոչ ողորմեցայց, զի որդիք պոռնկութեան են: 5 Զի պոռնկելով պոռնկեցաւ մայր նոցա, եւ յամաւթ արար որ ծնաւն զնոսա: զի ասաց՝ Երթայց զհետ հումանեաց իմոց, ոյք տայցեն ինձ զհաց իմ եւ զջուր, եւ զհանդերձ, եւ զկտաւ իմ, եւ զգինի իմ, եւ զձէթ իմ, եւ զամենայն ինչ որ պիտոյ է ինձ: 6 Վասն այնորիկ ես փակեցից զճանապարհս նորա պատնիշաւք եւ առականեցից զճանապարհս նորա, եւ զշաւիղս իւր մի գտցէ: 7 Եւ ընթացի զհետ հումանեաց իւրոց, եւ մի հասցէ նոցա. խնդրեցէ զնոսա՝ եւ մի գտցէ զնոսա: Եւ ասացէ՝ Երթայց եւ դարձայց առ այրն իմ առաջին, զի յայնժամ բարի էր ինձ քան արդ: 8 Եւ նա ոչ գիտաց՝ թէ ես ետու նմա զցորեանն, եւ զգինին, եւ զձէթն, եւ բազմացուցի նմա արծաթ: Եւ նա արար արծաթեղէնս, եւ ոսկեղէնս յաճախեաց Բահաղու: 9 Վասն այնորիկ դարձուցից՝ եւ առից զցորեանն իմ ի ժամանակի իւրում՝ եւ զգինին իմ, եւ զձէթն ի ժամանակի իւրեանց. եւ զերծից ի նմանէ զհանդերձ իմ, եւ զկտաւ իմ. զի մի ծածկեցէ զճանականս իւր: 10 Եւ արդ յայտնեցից զպղծութիւն նորա առաջի հումանեաց իւրոց. եւ ոչ ոք հանիցէ զնա ի ձեռաց իմոց: 11 Եւ դարձուցից զամենայն բարեկենդանութիւնս նորա, եւ զտաւնս նորա, եւ զամսագլուխս նորա, եւ զշաբաթս նորա, եւ զամենայն վաճառս նորա: 12 Եւ ապականեցից զայգիս նորա՝ եւ զթզենիս նորա. զոր միանգամ ասաց՝ թէ. Կապէնք իմ են այս՝ զոր ետուն ինձ հումանիքն իմ. եւ եղից զայն ի վկայութիւն: Եւ կերիցեն զայն զազանք անապատի՝ եւ թոչունք երկնից՝ եւ սողունք երկրի: 13 Եւ խնդրեցից ի նմանէ վրէժ զաւուրցն Բահաղիմայ յորս զոհէր նոցա: Դնէր զինդս, եւ արկանէր զքառամանեակս իւր, եւ երթայր զհետ հումանեաց իւրոց. եւ զիս մոռացեալ էր՝ ասէ Տէր: 14 Վասն այնորիկ ահաւասիկ եւ ստերիւրեցից զնա, եւ կարգեցից զնա իբրեւ զանապատ. եւ խաւսեցայց ի սիրտ

Father Serop Azarian

722

<http://armenianchurch.webs.com>

նորա. 15 եւ տաց նմա զստացուածս իւր անտի. եւ զծործորն Աքովրայ՝ բանալ զմիտս նորա. եւ խոնարհեացի անդ ըստ ատուրց տղայութեան իւրոյ, եւ ըստ ատուրց ելանելոյ նորա յերկրէն Եգիպտացոց: 16 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր. Կոչեսցէ զիս այր իմ, եւ ոչ կոչեսցէ զիս Բահաղիմ: 17 եւ բարձից զանուանս Բահաղիմայ ի բերանոյ նորա. եւ մի եւս յիշեսցին անուանք նոցա: 18 Եւ եղից նոցա ուխտ յաւուր յայնմիկ հանդերձ գազանաւք անապատի՝ եւ թոչնովք երկնից եւ սողնաւք երկրի. եւ զաղեղն, եւ զսուսեր, եւ զճակատամարտ խորտակեցից յերկրէ. եւ բնակեցուցից զքեզ յուսով: 19 Եւ խաւսեցայց զքեզ ինձ յաւիտեան. եւ խաւսեցայց զքեզ ինձ արդարութեամբ՝ եւ իրաւամբք՝ եւ ողորմութեամբ՝ եւ գթութեամբք: 20 Եւ խաւսեցայց զքեզ ինձ հաւատովք. եւ ծանիցես զՏէր: 21 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր. Լուայց ես երկնից. եւ երկինք լուիցեն երկրի: 22 եւ երկիր լուիցէ ցորենոյ եւ զինւոյ եւ ձիթոյ, եւ նոքա լուիցեն Յեզրայելի: 23 եւ սերմանեցից զնա ինձ ի վերայ երկրի: Եւ ողորմեցայց չողորմելոյն: 24 եւ ասացից ցոչ ժողովուրդ իմ, ժողովուրդ իմ ես դու. եւ նա ասացէ. Տէր Աստուած իմ ես դու:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Գ.

Գ 1 Եւ ասէ ցիս Տէր Դարձեալ. ասէ՝ երբ դու եւ սիրեա կին մի որ սիրիցէ զչարութիւն՝ եւ իցէ շուն: որպէս սիրեաց Աստուած զորդիսն Իսրայելի, եւ նոքա հայէին յաստուածս ատարս, եւ սիրէին կտապս չամչեղենս: 2 Եւ վարձեցայ ես հնգետասան արծաթոյ, եւ քռոյ միոջ գարւոյ, եւ մարու միոջ զինւոյ: 3 եւ ասեմ ցնա. Աւուրս բազումս նստցես դու ինձ՝ եւ ոչ եւս պոռնկեսցիս, եւ ոչ եւս եղիցես առն այլում: 4 Զի ատուրս բազումս նստցին որդիքն Իսրայելի առանց թագաւորի՝ եւ առանց իշխանի՝ եւ առանց պատարագաց՝ եւ առանց սեղանոյ՝ եւ առանց քահանայութեան՝ եւ առանց յայտնութեանց: 5 Եւ յետ այնորիկ դարձցին որդիքն Իսրայելի, եւ խնդրեսցեն զՏէր Աստուած իւրեանց, եւ զԴաւիթ արքայ իւրեանց. եւ զաւրասցին ի Տէր՝ եւ ի բարութիւնս նորա՝ յաւուրս կատարածի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Դ.

Դ 1 Լուարուք զբանս Տեառն որդիք Իսրայելի. զի դատաստան Տեառն է ընդ բնակիչս երկրի, զի ոչ գոյ ի նոսա ճշմարտութիւն, եւ ոչ ողորմութիւն, եւ ոչ գիտութիւն Աստուծոյ ի վերայ երկրի: 2 Անէծք եւ ստութիւն եւ սպանութիւն, եւ գողութիւն՝ եւ շնութիւն հեղեալ ի վերայ երկրի. եւ արին ընդ արինս խառնեն: 3 Վասն այնորիկ սուգ առցէ երկիր, եւ նուազեսցի ամենայն բնակչաւք իւրովք. եւ գազանաւք անապատի, եւ սողնովք երկրի, եւ թոչնովք երկնից. եւ ձկունք ծովու պակասեսցին: 4 Զի ոչ որ իցէ որ դատիցէ՝ եւ ոչ այն որ յանդիմանեսցէ: Բայց ժողովուրդ իմ իբրեւ զքահանայն հակառակաւ: 5 եւ տկարացցին ի տուէ. եւ տկարացցի եւ մարգարէն ընդ քեզ: Գիշերոյ նմանեցուցի զմայրն քո: 6 նմանեցաւ ժողովուրդ իմ այնմիկ՝ յորում ոչ գոյր գիտութիւն: Զի դու զգիտութիւն մերժեցեր, մերժեցից եւ ես զքեզ զի մի քահանայացիս ինձ: եւ մոռացար զաւրէնս Աստուծոյ քոյ, մոռացայց եւ ես զորդիսն քո: 7 Ըստ բազմութեան իւրեանց՝ նոյնպէս եւ մեղան ինձ. զփառս նոցա յանարգութիւն հասուցից: 8 զմեղս ժողովրդեան իմոյ կերիցեն, եւ անարեւնութեամբք իւրեանց առցեն զանձինս իւրեանց: 9 Եւ եղիցի որպէս ժողովուրդն՝ նոյնպէս եւ քահանայն: եւ խնդրեցից վրէժ ի նմանէ. ըստ ճանապարհաց նորա եւ ըստ խորհրդոց նորա հատուցից նմա: 10 Կերիցեն՝ եւ մի յագեսցին. պոռնկեցան՝ եւ մի յաջողեսցին. զի զՏէր թողին, անխտիր լինել ի պոռնկութիւն: 11 եւ զզինի եւ զարբեցութիւն ընկալաւ սիրտ ժողովրդեան իմոյ: 12 Ի քուայս հարցանէին՝ եւ գաւազանաւք նորա պատմէին նմա: այսով պոռնկութեան մոլորեցան, եւ պոռնկեցան յԱստուծոյ իւրեանց: 13 Ի գլուխս լեռանց զոհէին՝ եւ ի վերայ բլրոց զենուին, ի ներքոյ կաղնեաց՝ եւ կաղամախեաց՝ եւ վարսաւոր ծառոց. զի հաճոյ թուէր հովանին: Վասն այնորիկ պոռնկեցին դստերք ձեր, եւ շնացին հարսունք ձեր: 14 եւ ոչ արարից այց դստերաց ձերոց՝ յորժամ պոռնկեցին, եւ հարսանց ձերոց՝ յորժամ շնացին. զի նոքա ընդ պոռնիկս թաթաւէին, եւ ընդ նուիրեալսն զոհէին. եւ ժողովուրդն քո որ ոչ իմանայր զայն՝ խառնակէր ընդ պոռնիկս: 15 Բայց դու Իսրայել, մի տգէտ լինիր. եւ Յուդա՝ մի մտանէք ի Գաղգաղա, եւ մի ելանէք ի տուն Ովնայ. եւ մի երդնուցուք ի Տէր կենդանի: 16 Զի իբրեւ երինջ լծընկէց եղեւ ինձ

Իսրայել: արդ՝ արածեսցէ զնոսա Տէր իբրեւ զգառն յանդորրոս: 17 Հաղորդ կոռց Եփրեմ. եղ անձին իւրում գայթազողութիւն. ցանկացան կոռցն քանանացոց, ամենեքեան սիրեցին զգինի՝ թողէք նմա: 18 Պոռնկեցան պոռնկութեամբ. սիրեցին զանարգութիւն ի հպարտութենէ նորա: 19 մրրիկ հողմոյ շնչեսցէ ի թեւս նորա. եւ ամաչեսցեն ի սեղանոց իւրեանց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Ե.

1 Լուարուք զայս քահանայք, եւ անսացէք տունդ Իսրայելի. եւ տուն թագաւորիդ ունկնդիր լերուք: քանզի ընդ ձեզ է դատաստան. զի որոգայթ եղերուք դիտանոցին, եւ իբրեւ զվարմ ձգեալ ի գլուխ գահաւանդի՝ 2 զոր որսորդք յորս հաստատեցին: Ես եմ խրատիչ ձեր: 3 եւ ծանեայ զԵփրեմ, եւ Իսրայել ոչ է ի բացեայ յինէն. քանզի այժմ պոռնկեցաւ Եփրեմ, եւ պղծեցաւ Իսրայել: 4 Ոչ էտուն զխորհուրդս իւրեանց դառնալ առ Աստուած իւրեանց, զի այս պոռնկութեան է ի նոսա. եւ զՏէր ոչ ծանեան: 5 Եւ խոնարհեցի հպարտութիւն Իսրայելի յերեսս նորա. եւ Իսրայել եւ Եփրեմ տկարացին յանաւրէնութիւնս իւրեանց. տկարացի եւ Յուդայ ընդ նոսա: 6 Յորձիւք եւ պատարագաւք երթիցեն խնդրել զՏէր, եւ մի գտցեն զնա. զի խոյս ետ ի նոցանէ: 7 Զի զՏէր թողին. քանզի որդիք աւտարք ծնան նոցա. արդ՝ այժմ կերիցէ զնոսա երեւիլ, եւ զվիճակս նոցա:

Ե 8 Փող հարէք ի վերայ բլրոց. գոչեցէք ի վերայ բարձանց. քարոզ կարդացէք ի տուն Ովնայ. թէ յիմարեցաւ Բենիամին, 9 եւ Եփրեմ եղեւ յապականութիւն: Յաւուրս յանդիմանութեան ի մէջ ազգաց Իսրայելի ցուցի զհաւատարմութիւնս: 10 Եղեն իշխանք Յուդայ՝ որպէս որ փոփոխեն զսահմանս. ի վերայ նոցա հեղից իբրեւ զջուր զասպատակ իմ: 11 Զրկեաց Եփրեմ զոսոխ իւր, եւ կոխեաց զիրաւունս. զի սկսաւ երթալ զհետ սնոտեաց: 12 Եւ ես իբրեւ զխռով եղէց Եփրեմի, եւ իբրեւ զխայթոց տանն Յուդայ: 13 Ետես Եփրեմ զախտ իւր, եւ Յուդա զցաւս իւր. եւ զնաց Եփրեմ առ ասորեստանեայս, եւ առաքեաց հրեշտակս առ արքայն Յարիմայ. եւ նա ոչ կարաց փրկել զձեզ, եւ ոչ հանգուցանել զձեզ ի ցաւոց: 14 Զի ես եմ իբրեւ յաւազ ի վերայ Եփրեմի, եւ իբրեւ զառեւծ ի վերայ տանն Յուդայ. եւ յարձակեցայց եւ յափշտակեցից զնոսա. առից, եւ ոչ որ իցէ որ փրկիցէ: 15 զնացից եւ դարձայց ի տեղի իմ, մինչեւ ապականեսցին: Եւ խնդրեսցեն զերեսս իմ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Զ.

1 ի նեղութեան իւրեանց: կանխեսցեն առ իս եւ ասացեն. Դարձցուք եւ երթիցուք առ Տէր Աստուած մեր. 2 զի նա էհար զմեզ՝ եւ նոյն բժշկեսցէ. վիրաւորեաց՝ եւ պատեսցէ զմեզ: 3 եւ ողջացուցէ զմեզ՝ յետ երկուց աւուրց, եւ յաւուրն երրորդի յարիցուք եւ կեցցուք առաջի նորա. եւ ծանիցուք եւ զհետ երթիցուք ճանաչել զՏէր: Իբրեւ զառաւաւտ պատրաստական գտցուք զնա. եւ եկեսցէ մեզ իբրեւ զանձրեւ կանուխ եւ զանագան յերկրի: 4 Զի՞նչ արարից ընդ քեզ Եփրեմ, եւ կամ զի՞նչ անցուցից ընդ քեզ Յուդայ. զի ողորմութիւն ձեր իբրեւ զամպ վաղորդայնի, եւ իբրեւ զցաւոյ առաւաւտոս՝ որ անցանէ: 5 Վասն այնորիկ հնձեցի զմարգարէս ձեր, եւ կոտորեցի զնոսա բանիւ բերանոյ իմոյ. եւ իրաւունք քո իբրեւ զլոյս ծագեսցեն: 6 Զի զողորմութիւն կամիմ, եւ ոչ զպատարագ, եւ զգիտութիւն Աստուծոյ՝ քան զողջակէզս: 7 եւ նոքա եղեն իբրեւ զմարդ որ անցանէ զուխտիւ: արդ արհամարհեաց զիս 8 Գաղաադ, քաղաք որ առնէ սնոտիս, եւ խռովէ զջուրս: 9 եւ զաւրութիւն քո իբրեւ զառն աւազակի: Թաքուցին քահանայք զճանապարհս, սպանին զՍիկիմ, զի զանաւրէնութիւն գործեցին 10 ի տանն Իսրայելի: Տեսի զարհաւիրս. արդ պոռնկեցաւ Եփրեմ, եւ պղծեցաւ Իսրայել: 11 եւ Յուդա սկիզբն արար կրթոց. ի դարձուցանել ինձ զգերութիւն ժողովրդեան իմոյ.

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Է.

1 Ի բժշկել ինձ զԻսրայել: Եւ յայտնեսցին չարիքն Եփրեմայ եւ չարիքն Շամրնի զի արարին ստութիւն: Գող մտցէ առ նա, եւ աւազակ մերկացուցէ ի ճանապարհս նորա: 2 Զի մրմնջեսցեն ի միասին, որպէս մրմնջեն

ի միտս իւրեանց: զամենայն չարիս նոցա յիշեցի: Արդ՝ պաշարեցին զնոսա խորհուրդք նոցա յանդիման երեսաց իմոց եղեն: 3 Չարեաւք իւրեանց ուրախ արարին զթագաւորն, եւ ստութեամբ իւրեանց՝ զիշխանս: 4 Ամենեքին շնացեալք, իբրեւ զթոնիր վառեալ յեփել, բորբոքեալ ի բոցոյ՝ եւ ի զանգուածոյ ճարպոյ. մինչեւ խմորեցին նոյն 5 աւուրք թագաւորաց ձերոց: սկսան իշխանք զայրանալ ի զինուոյ, եւ ձգեցին զձեռնս իւրեանց ի ժանտագործս: 6 զի բորբոքեցան իբրեւ զհնոց սիրտք նոցա յանիծանել զնոսա: Զգիշերն ամենայն քնով յագեցաւ Եփրեմ. եղև առաւաւտ՝ եւ բորբոքեցան իբրեւ զբոց հրոյ: 7 Ամենեքին ջեռան իբրեւ զհնոց վառեալ, եւ հուր եկեր զդատաւորս նոցա. ամենայն դատաւորք նոցա անկան, եւ ոչ ոք էր ի նոցանէ որ կարդայր առ իս. 8 Եփրեմ ընդ ժողովուրդս խառնակէր. եւ եղև Եփրեմ նկան չդարձուցեալ: կերան աւտարք զգաւութիւն նորա՝ եւ նա ոչ գիտաց: Ծաղկեցին ալիք նորա, եւ նա ոչ զգաց: 10 Եւ խոնարհեցի հպարտութիւն Իսրայէլի յերեսս նորա: եւ ոչ դարձան առ Տէր Աստուած իւրեանց, եւ ոչ խնդրեցին զնա յամենայնի յայսմիկ: 11 Եւ էր Եփրեմ իբրեւ զաղանի անմիտ՝ որոյ ոչ իցէ սիրտ. յԵգիպտոս խրախուսէին, եւ առ ասորեստանեայս գնացին: 12 Ուր եւ երթայցեն՝ արկից ի վերայ նոցա զվարմ իմ, եւ իբրեւ զթոշունս երկնից իջուցից զնոսա. եւ խրատեցից զնոսա համբաւով նեղութեան նոցա:

Զ 13 Վայ նոցա զի վազեցին զինել. եւ եղուկ են՝ զի ամապարշտեցան յիս: Ես փրկեցի զնոսա եւ նոքա բամբասեցին զիս սուտ, 14 եւ ոչ աղաղակեցին առ իս սիրտք նոցա: Այլ ողբացին յանկողինս իւրեանց, եւ ի վերայ ցորենոյ եւ զինւոյ ցտէին. խրատեցան ինել՝ 15 եւ ես զաւրացուցի զբագուկս նոցա. եւ ի վերայ իմ խորհեցան չարութիւն: 16 դարձան յոչինչ, եւ եղեն իբրեւ զաղեղն լարեալ. անկցին ի սուր իշխանք նոցա, վասն անխրատութեան խստութեան լեզուի իւրեանց, զի այս անգամութիւն նոցա յերկրին Եգիպտացոց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Ը.

1 Ի ծոցս նոցա իբրեւ զերկիր, եւ իբրեւ զարծուի ի վերայ տանն Տեառն. փոխանակ զի անցին զուխտիւ իմով, եւ յաւրէնս իմ ամապարշտեցան: 2 Առ իս աղաղակեցեն, Աստուած՝ ծանեաք զքեզ. 3 զի Իսրայէլ դարձաւ ի բարեաց. հալածեցին զթշնամի: 4 Անձամբ թագաւորեցին՝ եւ ոչ ինել տիրեցին եւ ոչ ցուցին ինձ. զարծաթ իւրեանց եւ զոսկի արարին իւրեանց կուռս՝ զի սատակեցին: 5 Խորտակեա զորթն քո, Շամրին. բարկացաւ սրտմտութիւն իմ ի վերայ նորա. մինչեւ յէրբ ոչ կարացեն սրբել յԻսրայէլի: 6 եւ զայն հեւսն գործեաց՝ եւ ոչ է Աստուած. քանզի մոլորեցուցիչ է որթն քո, Շամրին: 7 զի խորշակահար սերմանեցին, եւ կործանումն նոցա ընկալցի զայն: Որայ նոցա ոչ արացէ զաւրութիւն խիւսոյ թէ եւ առնիցէ զայն՝ աւտարք կերիցեն: 8 Ընկղմեցաւ Իսրայէլ. արդ այժմ եղև ի մէջ ազգաց իբրեւ զանաթ անալիտան. 9 զի գնացին առ ասորեստանեայս. զուարթացաւ առանձինն Եփրեմ, սիրեաց զկաշառս. 10 վասն այնորիկ մատնեցին ի մէջ ազգաց: Բայց այժմ ընկալայց զնոսա՝ եւ դադարեցեն փոքր մի յաւանելոյ թագաւորս եւ իշխանս: 11 Զի յաճախեաց Եփրեմ սեղանս. եւ եղեն նմա ի մեղս սեղանքն սիրեցեալք: 12 Գրեցից ի վերայ նոցա բազմութիւն. եւ կրանք նորա յաւտարտոյիս համարեցան: 13 Սեղանքն սիրեցեալք. զի թէպէտ եւ զոհեցեն զոհս, եւ ուտիցեն զմիսն՝ Տէր ոչ ընկալցի զայն արդ, յիշեցէ զանիրաւորիւնս նոցա, եւ զանաւրեւութեանց նոցա վրէժ խնդրեցէ: զի նոքա յԵգիպտոս դարձան, եւ ի մէջ Ասորեստանեայց պղծութիւնս կերիցեն: 14 Մոռացաւ Իսրայէլ զարարիչ իւր, եւ շինեցին մեհեանս. եւ յաճախեաց Յուդայ քաղաքս պարսպաւորս. եւ առաքեցից հուր ի քաղաքս նորա, եւ կերիցէ զհիմունս նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Թ.

1 Մի խնդար Իսրայէլ, եւ մի ուրախ լինիր որպէս ժողովուրդք երկրի. զի պոռնկեցար յԱստուծոյն քումմէ: սիրեցեր զկաշառս ի վերայ ամենայն կալոց ցորենոյ: 2 կալք եւ հնձանք զնոսա ոչ ծանեան, եւ զինի ստեաց նոցա: 3 Ոչ բնակեցին յերկրի Տեառն. բնակեցէ Եփրեմ յԵգիպտոս. եւ ի մէջ Ասորեստանեայց պղծութիւնս կերիցեն: 4 Ոչ նուիրեցին Տեառն զինի, եւ ոչ քաղցրացուցին նմա. զոհք նոցա իբրեւ զհաց սգոյ եղիցի նոցա. ամենեքեան որ ուտիցեն ի նմանէ պղծեցին. զի հացն իւրեանց անձանց իւրեանց լիցի, եւ մի մտցէ ի տուն Տեառն: 5 Զինչ գործիցէք յաւուրս տարեկանի՝ եւ յաւուրս տաւնի Տեառն: 6 Վասն այնորիկ ահա գնացեն ի

թշուառութիւն եգիպտացոց եւ ընկալցի գնոսա Մեմփիս, եւ թաղեցէ գնոսա Մաքմաս, զարծաթ նոցա կորուստ ժառանգեցէ, եւ յարկս նոցա փուշ բուցի: 7 Հասեալ են իրաւունք վրէժխնդրութեան քոյ. հասեալ են աւուրք հատուցման քոյ. եւ չարչարեցի Իսրայէլ իբրեւ զմարգարէ յիմարեալ, իբրեւ զայր մի այսակիր. ի բազմութենէ անիրաւութեանց քոց յաճախեաց մոլորութիւն: 8 Դէտ է Եփրեմ, ընդ Աստուծոյ մարգարէ՝ որոգայթ զայթագղութեան յամենայն ճանապարհս նորա. մոլորութիւն ի տան Աստուծոյ տնկեցին: 9 ապականեցան ըստ աւուրցն բարձանց. յիշեցէ զանաւրէնութիւնս նոցա, եւ վրէժ խնդրեցէ մեղաց նոցա: 10 Իբրեւ զխաղող յանապատի գտի զԻսրայէլ. եւ իբրեւ զդիտակ ի թզենուջ վաղահասուկ տեսի զհարս նոցա. նոքա մտին ի Բելփեգովր, եւ աւտարացան յամաւթ իւրեանց. եւ եղեն զարշելիքն իբրեւ զսիրեցեալս: 11 Եփրեմ իբրեւ զհաւ թռեաւ. եւ փառք նոցա ի տոկոսեաց՝ եւ յերկանց՝ եւ յուրթեանց: 12 Թէպէտ եւ սնուցեն զորդիս իւրեանց, անգաւակեցցին ի մարդկանէ. քանզի վայ է նոցա. մարմին իմ ի նոցանէ: 13 ԶԵփրեմ որպէս տեսի՝ յորս կացուցին յանդիման զորդիս իւրեանց. եւ սկսաւ Եփրեմ հանել ի խոցոտումն զորդիս իւր: 14 Տուր նոցա Տէր, զի՞նչ տացես նոցա. տուր նոցա արգանդ անորդի, եւ ստինս ցամաքեալս: 15 Ամենայն չարիք նոցա ի Գաղգադա, զի անդ ատեցի գնոսա վասն չարութեան գնացից նոցա, ի տանէ իմմէ մերժեցից գնոսա, եւ ոչ եւս յաւելից սիրել գնոսա: Ամենայն իշխանք նոցա ապստամբք: 16 ախտացան արմատք Եփրեմայ. չորացան եւ պտուղ ոչ եւս տացեն, զի թէպէտ եւ ծնցին՝ անգաւակեցից զցանկալիս որովայնից նոցա: 17 Մերժեցէ գնոսա Աստուած՝ զի ոչ լուան նմա, եւ եղիցին մոլորականք ի մէջ ազգաց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ Ժ.

1 Այգի տաշտաւոր պտղալից Իսրայէլ ըստ բազմութեան պտղոց նորա յաճախեաց սեղանս. ըստ պարարտութեան երկրի իւրեանց, կանգնեցին արձանս: 2 Բաժանեցին զսիրտս իւրեանց, արդ ապականեցին, նա կործանեցէ զսեղանս նոցա. թշուառացին արձանք նոցա: 3 Քանզի այժմ ասացեն, Ոչ գոյ մեր թագաւոր՝ զի ի Տեառնէ ոչ երկեաք. այլ թագաւոր մեզ զի՞ առնիցէ: 4 Եթէ բանս խաւսեցի՝ պատճառք ստութեան են. ուխտեցէ ուխտ, եւ բուցցին իբրեւ զսէզ իրաւունք ի կորդ ագարակի, 5 որթուն տանն Ովնայ: Եւ եղիցին պանդուխտք բնակիչք Շամրինի. զի սուգ առ ժողովուրդ նորա ի վերայ նորա. եւ որպէս դառնացուցին զնա, ոտնհար լիցին ի վերայ փառաց նորա. զի գերեցան ի նմանն: 6 Եւ զնա յԱտրեստանեայս կապեալս տարցին պատարագ արքային Յարիմայ, կաշառաւք ընկալցի զԵփրեմ. ամաչեցէ Իսրայէլ ի խորհուրդս իւր: 7 Մերժեաց Շամրին զթագաւոր իւր՝ իբրեւ զխոյ յերեսաց ջրոյ: 8 Եւ բարձցին մեհեանքն Ովնայ՝ մեղքն Իսրայէլի. փուշ եւ տատասկ բուցի ի սեղանս նոցա. եւ ասացեն լերանց՝ թէ անկերուք ի վերայ մեր, եւ ցլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ: 9 Յորմէ հետէ բարձունք են՝ մեղաւ Իսրայէլ. անդ առին զտեղի, եւ մի հասցէ նոցա ի բարձունս. 10 պատերազմ եկն ի վերայ որդուցն անաւրէնութեանց խրատել գնոսա. եւ ժողովեցին ի վերայ նոցա ազգք, խրատել գնոսա ի վերայ երկուց անիրաւութեանց նոցա: 11 Եփրեմ երինջ կիրթ՝ սիրել զհակառակութիւն բայց եւ հասից ի վերայ գեղոյ պարանոցի նորա: Ելից ի վերայ Եփրեմայ, եւ անփոյթ արարից զՅուդայէ. եւ զաւրասցի ի վերայ նորա Յակովբ: 12 Մերմանեցէք ձեզ յարդարութիւն, եւ հնձեցէք պտուղ կենաց. լուսաւոր արարէք ձեզ զլոյս զհիտութեան. խնդրեցէք զՏէր՝ մինչեւ եկեցեն ձեզ արդիւնք արդարութեան: 13 Զմէ՝ խլիլեցէք զամպարշտութիւն, եւ զանաւրէնութիւնս նորա զրգեցէք. եւ կերայք պտուղ ստութեան. զի յուսացար ի կառս քո ի բազմութիւն զաւրութեան քոյ: 14 Եւ յարիցէ կորուստ ի վերայ ժողովրդեան քոյ. եւ ամենայն պարսպաւորք քո կործանեցցին: Իբրեւ իշխան Սաղմանա ի տանէն Յերոբովա յաւուրս պատերազմին՝ զմայր առ որդիս հարին, 15 նոյնպէս արացեն ձեզ, տունդ Իսրայէլի. յերեսաց չարեաց ձերոց ընկեցան

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ ԺԱ.

Է 1 Ընդ առաւաւտս. ընկեցաւ թագաւորն Իսրայէլի: Քանզի տղայ էր Իսրայէլ, եւ ես սիրեցի զնա, եւ յԵգիպտոսէ կոչեցի զորդիս նորա: 2 Որպէս կոչեցի գնոսա՝ նոյնպէս մերժեցան յերեսաց իմոց. նոքա Բահաղիմայ զոհէին, եւ դրաւշելոց խունկս արկանէին: 3 Եւ ես խափանեցի զԵփրեմ, եւ ընկալայ զնա ի

վերայ բազկաց իմոց. եւ ոչ զհետացին թէ բժշկեմ զնոսա 4 յապականութենէ մարդկան: ձգեցի զնոսա կապանաւք սիրոյ իմոյ. եւ եղէց նոցա որպէս անիցէ ոք ապտակ ի ծնաւտս նորա. հայեցայց ի նա՝ եւ յաղթեցից նմա: 5 Բնակեաց Եփրեմ յԵգիպտոս, եւ Ասորեստանեայն թագաւոր նմա. զի ոչ կամեցան դառնալ: 6 եւ տկարացաւ սրով ի քաղաքս իւր, եւ դաղարեաց ի ձեռս նորա, եւ կերիցեն ի խորհրդոց իւրեանց: 7 Եւ ժողովուրդ նորա կախեալ կայցէ զբնակութենէ նորա. եւ Աստուած ի վերայ պատուականաց նորա բարկացի, եւ մի բարձրացուցէ զնոսա: 8 Զի՞նչ անցուցից ընդ քեզ Եփրեմ. այլ պաշտպան լինիցիմ քեզ Իսրայէլ. զի՞նչ անցուցից ընդ քեզ. եղից զքեզ իբրեւ զԱդամա եւ իբրեւ զՍեբոյիմ: Դարձաւ սիրտ իմ ի նոյն. յուզեցաւ խնամք իմ: 9 եւ ոչ արարից ըստ բարկութեան սրտմտութեան իմոյ. եւ ոչ թողից ջնջել զԵփրեմ: Զի Աստուած եմ ես՝ եւ ոչ մարդ, ի միջի ձերում սուրբ. եւ ոչ մտից ի քաղաք: 10 Այլ զկնի Տեառն գնացից, իբրեւ առեւծ մոնչեացէ, զի ինքն մոնչեացէ, եւ յիմարեցուցէ զորդիս ջուրց: 11 Թոյցեն եկեացեն իբրեւ զհաւ յԵգիպտոսէ, եւ իբրեւ զաղաւնիս յերկրէն Ասորեստանեայց. եւ պատսպարեցուցից զնոսա ի տունս իւրեանց՝ ասէ Տէր: 12 Պաշարեաց զիս ստութեամբ Եփրեմ, եւ ամպարշտութեամբ տունն Իսրայէլի եւ Յուդայ: Արդ, ծանեաւ զնոսա Աստուած, եւ ժողովուրդ սուրբ կոչեցի Աստուծոյ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ ԺԲ.

1 Այլ Եփրեմ այս չար՝ զհետ եղեւ խորշակի, զաւր հանապազ զնանրութիւն եւ զսնոտիս յաճախեաց: եղ ուխտ ընդ Ասորեստանեայն՝ եւ եղ յԵգիպտոս տանէր: 2 Եւ դատաստան Տեառն ընդ Յուդայ, խնդրել վրէժ ի Յակովբայ. ըստ ճանապարհաց նորա եւ ըստ գնացից նորա հատուցէ նմա: 3 Յարգանդի խաբեաց զեղբայր իւր, եւ յաշխատութիւնս իւր զաւրացաւ առ Աստուած: 4 եւ ժուժկալեաց ընդ հրեշտակին, եւ զաւրացաւ: Լացին եւ խնդրեցին զիս, եւ ի տան իմում գտին զիս. անդ պատմեցաւ նոցա. 5 եւ Տէր Աստուած ամենակալ եղիցի յիշատակ նոցա: 6 Եւ դու յԱստուած քո դարձցիս. ողորմութիւն եւ իրաւունս պահեցես. եւ մերձեցցիս առ Տէր Աստուած քո յամենայն ժամ: 7 Կշիռք անիրաւութեան ի ձեռս Քանանու, եւ սիրեաց յաղթահարել: 8 Եւ ասաց Եփրեմ. Մեծացայ, գտի հանգիստ անձին իմոյ. ամենայն վաստակք նորա մի գտցին նմա, զի վասն անարեւելութեանց յանցեալ: 9 Բայց ես Տէր Աստուած քո, որ հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց, դարձեալ բնակեցուցից զքեզ ի խորանս՝ ըստ ատուրցն տաւնից: 10 Եւ խաւսեցայց ընդ մարգարէնս, եւ ես տեսիլս յաճախեցից, եւ ի ձեռս մարգարէից նմանեցայց: 11 Եթէ ոչ Գաղաադ էր, ապա սուտ էին ի Գաղաադ իշխանքն որ զոհէին. եւ սեղանք նոցա իբրեւ զկրայս ի կորդ ազարակի: 12 Եւ գնաց Յակովբ ի դաշտն Ասորոց. եւ ծառայեաց Իսրայէլ վասն կնոջ, եւ ի ձեռն կնոջ զգոշացաւ: 13 Եւ ի ձեռն մարգարէին եհան Տէր զԻսրայէլ յերկրէն Եգիպտացոց, եւ մարգարէի պահեցաւ: 14 Բարկացոյց զիս Իսրայէլ՝ եւ զայրացոյց, եւ արին նորա ի վերայ նորա հեղցի. զնախատինս նորա հատուցէ նմա Տէր.

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ ԺԳ.

1 Ըստ բանիցն Եփրեմայ իրաւունս առ նա Աստուծոյ Իսրայէլի. եւ եղ զայն ի Բահադու՝ եւ մեռաւ: 2 Եւ արդ, դարձեալ յաւելին ի մեղանչել եւ արարին իւրեանց ձուլածոյս յարձաթոյ իւրեանց՝ ի նմանութիւն պատկերի կռոց. գործ ճարտարաց նուիրել նոցա: Եւ նոքա ասեն. Զոհեցէք մարդիկ, զի պակասեցին որթք: 3 Վասն այնորիկ եղիցին իբրեւ զամպ առաւաւտու, եւ իբրեւ զցաւղ վաղորդայնոյ որ անցանէ. եւ իբրեւ զփռոյն հոսեալ ի կալոյ, եւ իբրեւ զծուխ ի պատուհանից: 4 Ես եմ Տէր Աստուած քո, որ հաստատեցի զերկիւնս, եւ հաստատեցի զերկիր, որոյ ձեռք հաստատեցին զամենայն զաւրս երկնից, եւ ոչ ցուցի քեզ երթալ զհետ նոցա. եւ ես հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց. եւ Աստուած բաց յինէն ոչ ծանիցես, եւ փրկիչ ոչ գոյ բաց յինէն: 5 Ես հովուէի քեզ յանապատի յանշէն երկրի, 6 ըստ արաւտի նոցա յագեցան եւ զմայլեցան, եւ հպարտացան սրտիւք իւրեանց. վասն այնորիկ մոռացան զիս: 7 Եւ ես եղէց նոցա իբրեւ զյովազ, եւ իբրեւ զինծ ի ճանապարհին Ասորեստանեայց. 8 պատահեցից նոցա իբրեւ արջ քաղցեալ, եւ պատառեցից զառագաստ սրտից նոցա. եւ կերիցեն զնոսա կորիւնք անտառի, եւ զազանք վայրի կեղեքեցեն զնոսա: 9 Յապականութեան քում, Իսրայէլ՝ ո՞վ իցէ որ աւգնիցէ քեզ: 10 Ու՞ր է թագաւորն քո,

նա փրկեցէ՛ զքեզ. յամենայն քաղաքս քո իրաւ արասցէ՛ քեզ, զորմէ ասացերն, թէ տուր ինձ թագաւոր եւ իշխան: 11 Եւ ետու քեզ թագաւոր բարկութեամբ իմով, եւ կարճեցի սրտմտութեամբ իմով: 12 Ծրար անիրաւութեանց Եփրեմ. եւ ծածկեալ կան մեղքն նորա: 13 Երկունք իբրեւ ծննդականի հասցեն նմա. դա է որդին քո իմաստուն. վասն այնորիկ այժմիկ չկարասցէ հանդարտել ի բեկման որդւոց: 14 Ի ձեռաց դժոխոց ապրեցուցից զնոսա. եւ ի մահուանէ փրկեցից զնոսա: Ու՛ր է յաղթութիւն քո, մահ. ու՛ր է խայթոցք քո դժոխք: Միսիթարութիւն ծածկեալ է յաչաց իմոց 15 Քանզի նա ի մէջ եղբարց զատուցէ: Ածցէ ի վերայ նորա Տէր հոգւմ խորշակի յանապատէ. եւ ցամաքեցուցէ զերակս նորա. եւ աւերեցէ զաղբերս նորա: Սա ցամաքեցուցէ զերկիր նորա, եւ զամենայն անաւթս նորա ցանկալիս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Գլուխ ԺԴ.

1 Ապականեցի Շամրին, զի ընդդէմ դարձաւ Աստուծոյ իւրոյ. ի սուր անկցին. եւ ստնդիացք նորա զքարի հարցին, եւ յղիք նորա պայթեցեն: 2 Դարձ Բարայէլ, առ Տէր Աստուած քո. զի տկարացար յանաւրեանութիւնս քո: 3 Առէք ընդ ձեզ բանս՝ եւ դարձարուք առ Տէր Աստուած ձեր. եւ ասացէք ցնա. Կարաւ ես թողուլ զմեղս մեր, զի մի առնուցուք անիրաւութիւն, այլ ընդունիցիք զքարիս. եւ հատուցուք զպտուղ շրթանց մերոց. եւ վայելեցեն ի բարութեան սիրտք ձեր: 4 Աստուծոստանեայն ոչ փրկէ զմեզ, եւ յերկվարս ոչ հեծցուք. եւ մի եւս ասացուք. Աստուած մեզ զձեռագործս մեր. զի որ ի քեզդ է՝ ողորմեցի որբոց: 5 Բժշկեցից զբնակութիւնս նոցա. եւ սիրեցից զնոսա համաւրէն. զի դարձաւ բարկութիւն իմ ի նոցանէ: 6 Եւ եղիցի իբրեւ զցաւ Բարայէլի. եւ ծաղկեցէ իբրեւ զշուշան. եւ արձակեցէ զարմատ իւր իբրեւ զլիբանոս: 7 Արձակեցին ոստք նորա, եւ եղիցին իբրեւ զձիթենի պտղալից. եւ բուրեցէ հոտ նորա իբրեւ զկնդրկի: 8 Դարձցին եւ նստցին ընդ յարկաւ նորա, կեցցեն եւ հաստատեցին ցորենով. եւ ծաղկեցէ իբրեւ զորթ յիշատակ նորա, եւ իբրեւ զգինի Լիբանանու եղիցի 9 Եփրեմայ: Զի՞՛ եւս կայ նորա եւ կոռց եւ խոնարհեցուցի զնա, եւ ես զաւրացուցից զնա. եւ իբրեւ զայգի պտղախայծ՝ յինէն գտաւ պտուղ ի քեզ: 10 Ո՛վ է իմաստուն՝ եւ իմասցի զայս. հանճարեղ՝ եւ ծանիցէ զայս: Զի ուղիղ են ճանապարհք Տեառն. եւ արդարք զնացեն ընդ նոսա. եւ ամպարիշտք տկարացին ի նոսա:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ:

ՄԱՀ ՈՎՍԵԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ովսէ էր ի Բեթլամովթա, ի ցեղէ Իսաքարայ: Սա շատ մարգարեացաւ ի վերայ Բարայէլի, մեռաւ եւ թաղեցաւ յերկրի իւրում խաղաղութեամբ եւ ետ նշան, եթէ եկեցէ Տէր յերկրի եւ ընդ մարդկան շրջեցի: Եւ կաղնին որ ի Սելով, բաժանեցի յերկոտասան մասն. եւ զհետ երթիցեն եւ հնազանդեցեն երեւելոյն Աստուծոյ. եւ նովաւ կեցցէ ամենայն երկիր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Պատգամք Ամովսայ որ եղեն յԱկկարիմ Թեկուայ, զորս ետես ի վերայ Երուսաղէմի. յաւուրս Ոգիայ արքայի Հրէաստանի, եւ յաւուրս Յերոբովամայ որդւոյ Յովասայ արքայի Բսրայէլի՝ երկուք ամաւք յառաջ քան զգետնաշարժն. եւ ասէ.

Ա 2 Տէր ի Սիովնէ բարբառեցաւ, եւ յԵրուսաղէմէ ետ զձայն իւր. եւ սուգ առին արաւոք հաւտից. եւ ցամաքեցան բարձունք Կարմելայ: 3 Եւ ասէ Տէր. Ի վերայ երիցն անաւրէնութեանցն Դամասկէայ, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նմանէ՝ փոխանակ զի կտրէին գլխիս գաղաադացւոց սղոցաւք երկաթեաւք: 4 Եւ առաքեցից հուր ի տունն Ազայէլի, եւ կերիցէ զհիմունս որդւոյ Ադերայ. 5 եւ խորտակեցից զնիզս Դամասկէայ. եւ սատակեցից զբնակիչս դաշտացն Աւնայ, եւ կոտորեցից զազգն յարանց Խառանու. եւ գերեցի ընտիր ժողովուրդն ասորոց, ասէ Տէր: 6 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանցն Գազայ, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նոցանէն. փոխանակ զի գերեցին զգերութիւն Սողոմոնի արգելով յԵդովմ: 7 Եւ առաքեցից հուր ի վերայ պարսպացն Գազայ, եւ կերիցէ զհիմունս նորա: 8 եւ սատակեցից զբնակիչս Յագովտայ, եւ բարձցի ազգն յԱսկաղոնէ. եւ ածից զձեռն իմ ի վերայ Ակկարոնի, եւ կորիցեն մնացորդք այլազգեացն, ասէ Տէր Տէր: 9 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանցն Ծուրայ, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նմանէ՝ փոխանակ զի արգելին զգերութիւնն Սողոմոնի յԵդովմ, եւ ոչ յիշեցին զուխտ եղբարց: 10 Եւ առաքեցից հուր ի վերայ պարսպացն Ծուրայ, եւ կերիցէ զհիմունս նորա: 11 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանցն Եդովմայ, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նոցանէ՝ փոխանակ զի հալածեաց սրով զեղբայր իւր, եւ ապականեաց զեղբայր յերկրի. եւ յափշտակեաց ի վկայութիւն զսոսկումն իւր. եւ զյանդգնութիւն իւր պահեաց ի հակառակութիւն: 12 Եւ առաքեցից հուր ի Թեման, եւ կերիցէ հուր զհիմունս պարսպաց նորա: 13 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանց որդւոցն Ամոնայ, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նոցանէ՝ փոխանակ զի հերձոյին գլխիս գաղաադացւոց, զի ընդարձակեցեն զսահմանս իւրեանց: 14 Բորբոքեցից հուր ի վերայ պարսպացն Հռաբայ, եւ կերիցէ զհիմունս նորա աղաղակաւ յաւուր պատերազմի. եւ շարժեցի յաւուր վախճանի իւրոյ: 15 Եւ գնացեն ի գերութիւն թագաւորք նոցա, քուրմք նոցա՝ եւ իշխանք նոցա ի միասին, ասէ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանցն Մովաբու, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նմանէն՝ փոխանակ զի այրեցին զոսկերս թագաւորացն եդովմայեցւոց ի մոխրել: 2 Առաքեցից հուր ի վերայ Մովաբու, եւ կերիցէ հուր զհիմունս քաղաքաց նորա. եւ մեռցի ի տկարութեան Մովաբ, աղաղակաւ եւ ձայնիւ փողոյ: 3 եւ սատակեցից զդատաւոր ի նմանէ, եւ զամենայն իշխանս նորա կոտորեցից ընդ նմին՝ ասէ Տէր: 4 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանց որդւոցն Յուդայ, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նմանէն՝ փոխանակ զի մերժեցին զաւրէնս Տեառն, եւ զհրամանս նորա ոչ պահեցին. եւ մոլորեցուցին զնոսա սնոտեաւք իւրեանց՝ զոր արարին, զորոց զհետ գնացին հարքն նոցա: 5 Առաքեցից հուր ի վերայ Հրէաստանի՝ եւ կերիցէ զհիմունս Երուսաղէմի: 6 Այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ երից ամպարշտութեանցն Բսրայէլի, եւ ի վերայ չորիցն՝ ոչ դարձայց ի նմանէ, փոխանակ զի վաճառեցին զարդարն արծաթոյ, եւ զոսանկն ընդ կաւշկաց, 7 որ կոխեն զհող երկրի. եւ կոփէին զգլուխս աղքատաց, եւ զճանապարհս խոնարհաց թիրէին: Եւ հայր եւ որդի առ մի բոգ մտանէին, զի պղծեցեն զանուն Աստուծոյ իւրեանց: 8 Եւ զձորձս իւրեանց առագաստ ձգէին ընդ ինքեանս՝ եւ ընդ սեղանն, եւ զինի զրպարտութեանց ըմպէին ի տան Աստուծոյ իւրեանց: 9 Բայց եւ բարձի զԱմովրիացին յերեսաց նորա որոյ բարձրութիւն իւր բարձրութիւն մայրի, եւ հզաւր էր իբրեւ զկաղնի. եւ բարձի զպտուղ նորա ի վերուստ, եւ զարմատս նորա ի

ներքուստ: 10 Եւ ես հանի զձեզ յերկրէն Եգիպտացոց, եւ շրջեցուցի զձեզ յանապատ ամս քառասուն՝ ժառանգեցուցանել զերկիրն Ամովրիացոց: 11 Եւ առի յորդոց ձերոց ի մարգարէս, եւ յերիտասարդաց ձերոց յովստաւորս: միթէ ոչ իցեն այդ որդիք Բարայէլի, ասէ Տէր: 12 Եւ արբուցանէիք ուխտաւորացն իմոց ըմպել գինի, եւ մարգարէիցն պատուիրէիք՝ զի մի մարգարէացին: 13 Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես հռովեցուցանեմ ի ներքոյ ձեր՝ զոր արինակ հռովի սայլ լի արանաւ: 14 Եւ կորիցէ փախուստ յընթացողէն. եւ որ զարաւորն իցէ մի զարացի ի զարութեան իւրում, եւ պատերազմաւոյն մի ապրեցուցէ զանձն իւր: 15 Եւ աղեղնաւորն՝ մի կարացէ ունել զդէմ: Եւ որ արագն իցէ ոտիւք՝ մի ապրեցի, եւ հեծեալն՝ մի ապրեցուցէ զանձն իւր: 16 Եւ մի գտցի սիրտ իւր ի զարութիւն մերկն հալածեցի յաւուր յայնմիկ, ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

Գլուխ Գ.

Բ 1 Լուարուք զպատգամս զայս զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ ձեր տունդ Բարայէլի. եւ ի վերայ ամենայն ազգաց զորս հանի յերկրէն Եգիպտացոց: 2 Բայց զձեզ ընտրեցի յամենայն ազգաց երկրի. վասն այնորիկ ի ձէնջ խնդրեցից զվրէժ ամենայն չարեաց ձերոց: 3 Թէ՛ զնացեն ամենեւին երկու ի միասին, թէ՛ ոչ ճանաչիցեն զմիմեանս: 4 Եթէ գոչիցէ՝ առեւծ յանտառէ՝ եւ ոչ իցէ որս արարեալ նորա, եթէ տայցէ՝ կորին առիծու զձայն իւր ի մայրոյ իւրմէ. եւ ոչ ինչ իցէ յափշտակեալ նորա: 5 Եթէ անկանիցի՝ թռչուն ի յերկիր առանց որսորդի. եթէ ճայթիցէ՝ որոգայթ ի վերայ երկրի՝ եւ ոչ ինչ իցէ ըմբոնեալ: 6 Եթէ հարկանիցի՝ փող ի քաղաքի, եւ ազգն ոչ խռովեցի: Եթէ իցէ՝ ն չարիք ի քաղաքի՝ եւ Տեառն չիցէ արարեալ: 7 Վասն այնորիկ ոչ արացէ Տէր Աստուած իրս ինչ, եթէ ոչ յայտնեցէ զխրատն ծառայից իւրոց մարգարէից: 8 Առեւծ գոչիցէ, եւ ո՛վ իցէ՝ որ ոչ սարսիցէ: Տէր Աստուած խաւսեցաւ, եւ ո՛վ իցէ՝ որ ոչ մարգարէացի: 9 Պատմեցէք ի գաւառս Ասորեստանեայց եւ ի գաւառս երկրին Եգիպտացոց, եւ ասացէք. Ժողովեցարուք ի լեառն Շամրնի, եւ տեսէք սքանչելիս բազումս ի մէջ նորա. եւ զբռնութիւն ի մէջ նորա: 10 Եւ ոչ ծանեաւ զիինելոց եղեռն իւր՝ ասէ Տէր. որ զանձէին անաւրէնութիւն եւ թշուառութիւն ի գաւառս իւրեանց: 11 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Աստուած. ցՏիրոս, երկիրդ որ շուրջ զքեւ է՝ աւերեցի. եւ խորտակեցի ի քէն ամենայն զարութիւն քո, եւ յափշտակեցին գաւառք քո: 12 Զի այսպէս ասէ Տէր. Զոր արինակ թէ կարացէ թափել հովի ի բերանոյ առիծու՝ աքեացս երկուս, կամ բլթակ մի ունկան. այնպէս զերծցին որդիքն Բարայէլի որ բնակեալ են ի Սամարիա՝ դէմ յանդիման ազգին, եւ ի մէջ դամասկացոց: 13 Քահանայք, լուարուք եւ վկայութիւն դիք տանդ Յակովբայ, ասէ Տէր ամենակալ: 14 Զի յաւուր յայնմիկ յորժամ խնդրեցից զվրէժ ամապարշտութեանցն Բարայէլի ի նմանէ, առից վրէժ եւ զսեղանոյն Բեթելայ. եւ փշրեցին եղջերք սեղանոյն՝ եւ անկցին յերկիր: 15 Եւ խորտակեցից զապարանս թելաւորս, ի վերայ ամաբաստուն ապարանիցն. եւ ապականեցին ապարանքն փղոսկրեայք. եւ բազում եւ այլ ապարանք անկցին՝ ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

Գլուխ Դ.

Գ 1 Լուարուք զբան Տեառն, երինջք Բասանու, որ էք ի լերինս Շամրնի, որ զրկէք զաղքատս, եւ առ ոտն հարկանէք զտնանկն. որ ասէիք ցտեարս ձեր. Մատուցէք մեզ գինի զի արբուք: 2 Երդնու Տէր ի սրբութիւնս իւր, եթէ ահա աւուրք եկեցեն ի վերայ ձեր, եւ առցեն զձեզ զինուր, եւ զդոսս որ ընդ ձեզդ են՝ արկցեն ի սանս ջեռուցեալս: 3 Եւ ելանիցէք մերկք միմեանց դէմ ընդ դէմ, եւ անկանիցիք ի լերինս Ռեմանայ, ասէ Տէր: 4 Մտէք ի Բեթել՝ եւ ամապարշտեցայք եւ ի Գաղգաղա յաճախեցէք ամապարշտել եւ մատուցէք զզոհս ձեր ընդ առաւաւտս, եւ յերիւր աւուր գտասանորդս ձեր: 5 Ընթեռնոյին արեւնս արտաքոյ, եւ կոչէին խոստովանութիւնս. պատմեցէք թէ զայս սիրեցին որդիքն Բարայէլի՝ ասէ Տէր: 6 Եւ ես արկի զձեք ցաւ ատամանց յամենայն քաղաքս ձեր, եւ կարատութիւն հացի յամենայն տեղիս ձեր. եւ ոչ դարձարուք առ իս, ասէ Տէր: 7 Եւ արգելի ի ձէնջ զանձրէ՝ երիւք ամսաւք յառաջ քան զկուրս ի մի քաղաք տեղացից, եւ ի միւս քաղաք ոչ տեղացից. մի վիճակ թացից՝ եւ ի միւսն յորում ոչ տեղացից՝ ցամաքեցի: 8 Եւ ժողովեցին երկու եւ երեք քաղաք ի մի քաղաք՝ ըմպել ջուր, եւ մի յագեցին. եւ ոչ դարձարուք առ իս՝

ասէ Տէր: 9 Հարի զձեզ տապով, եւ արկի զձեռք դալուն: Եւ յաճախեցէք ի պարտեզս ձեր, եւ յայգիս եւ ի թզենիս ձեր եւ ի ձիթենիս՝ եւ եկեր թրթուր. սակայն եւ այնպէս ոչ դարձարուք առ իս, ասէ Տէր: 10 Առաքեցի ի վերայ ձեր մահ ի ճանապարհին եգիպտացոց, եւ կոտորեցի սրով զերիտասարդս ձեր՝ հանդերձ գերութեամբ երիվարաց ձերոց. եւ ծախեցի զբանակս ձեր հրով բարկութեան իմոյ. սակայն եւ այնպէս ոչ դարձարուք առ իս, ասէ Տէր: 11 Կործանեցի զձեզ՝ որպէս կործանեաց Աստուած զՍոդոմ եւ զԳոմոր. եւ եղերուք իբրեւ զխանձող զերծեալ ի հրոյ. սակայն եւ այնպէս ոչ դարձարուք առ իս՝ ասէ Տէր: 12 Վասն այնորիկ այսպէս արարից զքեզ Իսրայէլ. բայց զի այսպէս առնելոց եմ զքեզ՝ պատրաստեա կարդալ զանուն Տեառն Աստուծոյ քոյ Իսրայէլի: 13 Զի ահա վասիկ ես եմ որ հաստատեմ զերկինս, եւ հաստատեմ զհողմս: Եւ պատմէ ի մէջ մարդկան զաւծեալ իւր. առնէ առաւաւտ եւ մէգ, եւ ելանէ ի վերայ բարձանց երկրի. Տէր Աստուած ամենակալ անուն է նորա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍՍՅ

Գլուխ Ե.

Դ 1 Լուարուք զբանս զայս գոր ես առից ի վերայ ձեր ողբս: Անկաւ տունդ Իսրայէլի, եւ ոչ եւս յաւելուցու յառնել: 2 Կոյսն Իսրայէլի կործանեցաւ յերկրի իւրում, եւ չիք որ կանգնիցէ զնա: 3 Քանզի այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ի քաղաքէ յորմէ ելանէին հազարք՝ մնացէ հարեր, եւ յորմէ ելանէին հարեր՝ մնացէ տասն տանդ Իսրայէլի: 4 Քանզի այսպէս ասէ Տէր առ տունդ Իսրայէլի. Խնդրեցէք զիս եւ կեցցիք. 5 եւ մի խնդրէք զԲեթէլ. եւ ի Գաղգադա մի մտանէք, եւ ի ջրհորն երդման մի ելանէք, զի Գաղգադա գերելով գերեսցի, եւ Բեթէլ եղիցի իբրեւ զչեղեալ: 6 Խնդրեցէք զՏէր եւ կեցցիք, զի մի բորբոքեցի իբրեւ զհուր տունն Յովսեփայ, եւ կերիցէ զնա. եւ ոչ որ իցէ որ շիջուցանիցէ: 7 Որ առնէ ի բարձունս իրաւունս, եւ արդարութիւն եղ յերկրի. 8 որ առնէ զամենայն եւ նորոգէ, եւ դարձուցանէ յայգ զստուերս մահու, եւ գտիւ ի գիշեր մթացուցանէ, որ կոչէ զջուրս ծովու՝ եւ հեղու ի վերայ երեսաց երկրի. Տէր ամենակալ անուն է նորա. 9 որ բաշխէ զբեկումն ի վերայ զաւրութեան, եւ ածէ զթշուառութիւն ի վերայ ամբոցաց: 10 Ատեցին ի դրունս զյանդիմանիչս, եւ զբանս սուրբս պիղծս արարին: 11 Վասն այնորիկ փոխանակ զի կոփէիք զաղքատս, եւ կաշառս ընտրանաւ առնոյիք ի նոցանէն. ապարանս զարդարեալս շինեսցիք՝ եւ մի բնակեսցիք ի նոսա. այգիս ցանկալիս տնկեսցիք՝ եւ զգինի նոցա մի արբջիք: 12 Զի գիտացի ես զբազում ամպարշտութիւնս ձեր. եւ սաստիկ են մեղք ձեր: Առ ոտն կոխէիք զարդարն առնելով փոխանակս, եւ խոտորեցուցանէիք զաղքատն ի դրունս: 13 Վասն այնորիկ որ իմաստունն է՝ ի ժամանակին յայնմիկ լռեսցէ զի ժամանակն չար է: 14 Խնդրեցէք զբարի եւ մի զչար՝ զի կեցցիք. եւ եղիցի ընդ ձեզ Տէր Աստուած ամենակալ. գոր աւրինակ ասացէքն՝ 15 թէ ատեցաք զչարիս, եւ սիրեցաք զբարիս: Հաստատեցէ զիրաւունս ի դրունս ձեր, զի ողորմեսցի Տէր Աստուած մնացորդաց Յովսեփայ: 16 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Աստուած ամենակալ. Յամենայն հրապարակս կոծ, եւ յամենայն ճանապարհս ասացի, վայ վայ. կոչեսցի մշակ ի սուգ եւ ի կոծ եւ ի ձայնարկուս. 17 եւ յամենայն ճանապարհս կոծ. քանզի անցից ընդ մէջ քո՝ ասէ Տէր: 18 Վայ որ ցանկայ աւուրն Տեառն. զի՞ կայ ձեր եւ աւուր Տեառն. եւ նա խաւար է, եւ ոչ լոյս: 19 Զոր աւրինակ թէ փախիցէ մարդ յերեսաց առիւծու, եւ պատահեսցէ նմա արջ, եւ փախնուցու ի տուն՝ եւ յեցուցէ զձեռս իւր յորմն, եւ հարկանիցէ զնա աւժ: 20 ո՞չ ապաքէն խաւար է աւր Տեառն՝ եւ ոչ լոյս աղջամղջին՝ եւ ոչ գոյ ի նմա ճաճանչ:

Ե 21 Ատեցի մերժեցի զտաւնս ձեր, եւ ի տարեկանս ձեր ոչ հոտոտեցայց: 22 Զի թէ մատուցանէք զողջակէզս եւ զգոհս ձեր՝ ոչ ընկալայց, եւ յերեւելիս փրկութեանց ձերոց եւ ոչ հայեցայց: 23 Ի բաց արա յինէն զձայն երգոց քոց. եւ զնուագս սրբնագաց քոց եւ ոչ լուայց: 24 Եւ յորդեսցեն իբրեւ զջուր իրաւունք եւ արդարութիւն իբրեւ զհեղեղ անհուն: 25 Միթէ սպանդ եւ զոհս մատուցէք ինձ յանապատի անդ զքառասուն ամ տունդ Իսրայէլի. 26 եւ առէք զվրանն Մոդոքայ՝ եւ զաստղ Աստուծոյն ձերոյ զշնեմփայ, զպատկերս նոցա գոր արարէք ձեզ: 27 Եւ փոխեցից զձեզ անդր քան զԴամասկոս, ասէ Տէր. Աստուած ամենակալ անուն է նորա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍՍՅ

Գլուխ Զ.

1 Վայ որ անգոսնեն զՍիոն, եւ յուսացեալ իցեն ի լեառն Շամրնի: Կթեցին զիշխանութիւնս ազգաց եւ մտին ի նոսա տունդ Իսրայէլի: 2 Անցէք ամենեքին ի Քանան՝ եւ տեսէք եւ անցէք անտի ի մեծն Եմաթ Հոաբայ, եւ իջէք ի Գէթ այլազգեաց՝ զարաւորս քան զամենայն քաղաքսն այնոսիկ եթէ իցեն մեծ սահմանք նոցա քան զսահմանս ձեր: 3 Որ գայքդ յաւր չարեաց որ մերձենայքդ հասանել ի շաբաթս ստութեանց: 4 Որ ննջէքդ ի գահոյս փղոսկրեայս, եւ փափկանայք յանկողինս ձեր. եւ ուտէք ուլս ի հաւտից, եւ որթս դիեցիկս յանդուոց: 5 Որ կայքս հարկանէիք ընդդէմ սրընգաց, զորս իբրեւ հաստատունս համարեցայք՝ եւ ոչ անցաւորս: 6 եւ ըմպէք պարզեալ գինի եւ անոյշ իւղով աւծանիք, եւ ոչ ցաւէր ձեզ վասն բեկմանն Յովսեփու: 7 Վասն այնորիկ արդ ի գերութիւն վարեցցին, յիշխանութենէ բռնաւորաց, եւ հատցի խիսցիւն երիվարացն Եփրեմայ: 8 Զի երդուաւ Տէր յանձն իւր եւ ասէ Տէր Աստուած զարութեանց, թէ զարշեցուցից զամենայն հպարտութիւնս Յակոբայ, եւ զաշխարհս նորա ատեցից, եւ բարձից զքաղաքս նորա ամենայն բնակչաւք: 9 Եւ եղիցի եթէ մնացեն տասն այր՝ ի տան միում եւ մեռանիցին: 10 եւ մնացորդն առնուցուն զընտանիս իւրեանց, եւ իջանեն հանել զոսկերս նոցա ի տանէ անտի. եւ ասացեն ցայնոսիկ որք կայցեն առաջի տանն, եթէ ա՛յլ ինչ մնաց այդր առ քեզ: 11 եւ նա ասացէ՝ թէ Ոչ, եւ մի ասացէ թէ. Լուռ լեր: Վասն այնորիկ է՝ զի ոչ անուանէին զանուն Տեառն: 12 Զի ահաւասիկ Տէր հրաման տացէ, եւ հարցէ զմեծ ապարանսն կործանմամբ, եւ զփոքր ապարանս պատառմամբ: 13 Իցէ՞ թէ արշաւեսցեն երիվարք ընդ վէմս, կամ հանդարտիցեն ի մէջ մատակաց, զի խոտորեցէք զիրաւունս ի ցասումն, եւ զպտուղ արդարութեան՝ ի դառնութիւն: 14 եւ ուրախ լինէիք յոչինչ բանս: Ոյք ասէին՝ եթէ ոչ զարութեամբ մերով եղեն մեզ եղջերք: 15 Վասն այդորիկ ահաւաղիկ եւ յարուցից ի վերայ ձեր տունդ Իսրայէլի, ասէ Տէր զարութեանց, ազգ մի՝ որ նեղիցեն զձեզ՝ զի մի եւս մտանիցէք յԵմաթ, եւ մինչեւ ի հեղեղատն արեւմտից:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻԻՆ ԱՄՈՎՍՍԱՅ

Գլուխ Է.

Զ 1 Այսպէս եցոյց ինձ Տէր Տէր. եւ ահա ծնունդ մարախոյ գայր ընդ առաւաւտս, եւ ահա ջորեակ մի Գովգ արքայ: 2 եւ եղիցի եթէ վախճանեսցէ ուտել զխոտ երկրին: Եւ ասեմ՝ Տէր Տէր, խնայեա, քանզի ո՞վ իցէ որ կանգնեսցէ զՅակոբ, զի սակաւաւոր է. 3 ապաշաւեա, Տէր, ի վերայ այդորիկ: Եւ այդ եւս մի լիցի՝ ասէ Տէր: 4 Այսպէս եցոյց ինձ Տէր Տէր. եւ ահա կոչեաց դատաստան հրով Տէր Տէր. եւ եկեր զխորս բազումս, եւ եկեր զվիճակն: 5 Եւ ասեմ. Տէր Տէր, դադարեցո՞ գայդ, քանզի ո՞վ է որ յարուցանէ զՅակոբ, զի սակաւաւոր է. 6 ապաշաւեա, Տէր, ի վերայ այդորիկ. Եւ այդ եւս մի լիցի՝ ասէ Տէր: 7 Այսպէս եցոյց ինձ Տէր Տէր. եւ ահա այր մի կայր ի վերայ աղամանտեայ պարսպի, եւ ձեռին իւրում աղամանտ: 8 Եւ ասէ ցիս Տէր. Զի՞նչ տեսանես, Ամովս: Եւ ասեմ. Աղամանտ: Եւ ասէ ցիս Տէր. Ահաւասիկ եւ հաստատեցից աղամանտ ի մէջ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ ոչ եւս յաւելից անցուցանել զնովս: 9 Եւ ապականեսցին բազինք կատակութեան, եւ մեհեանք Իսրայէլի աւերեսցին. եւ յարեայց ի վերայ տանն Յերոբովամայ սրով: 10 Եւ առաքեաց Ամասիա քուրմ Բեթէլայ առ Յերոբովամ արքայ Իսրայէլի՝ եւ ասէ. Ժողովս կուտէ ի վերայ քո Ամովս ի մէջ տանս Իսրայէլի, եւ երկիրս ոչ կարէ հանդարտել ամենայն բանից նորա: 11 Զի այսպէս ասէ Ամովս. Յերոբովամ սրով վախճանեսցի, եւ Իսրայէլ գերելով գերեսցի յերկրէ իւրմ: 12 Եւ ասէ Ամասիա ցԱմովս. Տեսանաւոդ՝ տուր տեղի, գնա յերկիրն Հրեաստանի. անդ կեաց՝ եւ անդէն մարգարեացիք: 13 Ի Բեթէլ մի եւս յաւելուցուս մարգարեանալ՝ զի սրբութիւն թագաւորի է, եւ տուն թագաւորութեան: 14 Պատասխանի ետ Ամովս՝ եւ ասէ ցԱմասիա. Ես ոչ մարգարէ էի՝ եւ ոչ որդի մարգարէի, այլ հովիւ էի՝ եւ թութ քաղի. 15 եւ առ զիս Տէր ի հաւտից, եւ ասէ ցիս Տէր. Գնա դու եւ մարգարեա ի վերայ ժողովրդեան իմում Իսրայէլի: 16 Եւ արդ, լուր զպատգամս Տեառն. դու ասես՝ Մի մարգարեանար ի վերայ Իսրայէլի. եւ մի ժողովս ժողովեր ի վերայ տանն Յակովբու: 17 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Կին քո ի քաղաքիդ պոռնկեսցի, եւ ուստերք քո եւ դստերք քո ի սուր անկցին. եւ երկիրդ քո լարաբաժին բաժանեսցի. եւ դու յերկրի պղծում վախճանեսցիս. եւ Իսրայէլ գերելով գերեսցի յերկրէ իւրմ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻԻՆ ԱՄՈՎՍՍԱՅ

Գլուխ Ը.

Է 1 Այսպէս եցոյց ինձ Տէր Տէր, Եւ ահա գործի հաւորսաց: 2 Եւ ասէ. Զի՞նչ տեսանես, Ամովս. եւ ասեմ. Գործի հաւորսաց: Եւ ասէ ցիս Տէր. Հասեալ է վախճան ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի. եւ ոչ եւս յաւելցին անցուցանել զնովաւ: 3 Եւ ողբասցեն յարկք տաճարին յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր. Բազումք անկանիցին, եւ յամենայն տեղիս արկից լռութիւն: 4 Լուարուք զայս, որք նեղէիք զտնանկն ընդ առաւաւտս, եւ զրկէիք զաղբատ յերեկոյրեայ. 5 եւ ասէիք. Երբ անցցէ ամիսս, եւ շահեսցուք, եւ շաքաթս՝ եւ բացցուք զգանձս, եւ առնել զչափ փոքր, եւ մեծացուցանել զկշիռս, եւ առնել կշիռս ստութեան: 6 ստանալ արծաթով զաղբատս, եւ զտնանկս՝ ի գնոց կաւշկաց եւ յամենայն ի վաճառս մեր շահեսցուք: 7 Երդնու Տէր ի վերայ հպարտութեանն Յակովբու. թէ ոչ մոռացին ի սպառ ամենայն գործք ձեր. 8 եւ ի վերայ այդորիկ խռովեսցի երկիր. սուգ առցեն ամենայն բնակիչք նորա, եւ ելցէ իբրեւ զգետ վախճան նորա. եւ իջցէ իբրեւ զգետն եգիպտացոց: 9 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ասէ Տէր Տէր. Մտցէ արեգակն ի միջաւրէի, եւ խաւարեսցի յերկրի լոյս ի տուէ. 10 եւ դարձուցից ի սուգ զտաւնս ձեր, եւ զամենայն երգս ձեր յողբս, եւ ածից ի վերայ ամենայն հասակաց քուրձ, եւ ի վերայ ամենայն զլիւնց կնդութիւն. եւ արարից նմա իբրեւ սուգ սիրելոյ, եւ որոց ընդ նմայն իցեն՝ իբրեւ արք ցաւոց: 11 Ահա ատուրք գան, ասէ Տէր Տէր, եւ առաքեսցիք սով յերկիր. ոչ սով հացի, եւ ոչ ծարաւ ջրոյ, այլ սով լսելոյ զբանն Տեառն: 12 Եւ խռովեսցին ջուրք ի ծովէ մինչեւ ի ծով, եւ ի հիւսւտոյ մինչեւ յարեւելս ընթացցին խնդրել զբանն Տեառն՝ եւ մի գտցեն: 13 Յաւուր յայնմիկ նեղեսցին կոյսք գեղեցիկ եւ երիտասարդք ի ծարաւոյ. 14 ոյք երդնոյին ի քաւութիւնս Շամրնի, եւ ասէին. Կենդանի է Աստուած քո, Դան, եւ կենդանի է Աստուած քո, Բերսաբէ. եւ կործանեսցին, եւ մի եւս կանգնեսցին:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

Գլուխ Թ.

1 Տեսի զՏէր զի կայր ի վերայ սեղանոյ՝ եւ ասէ. Բախեա զսեղանդ, եւ շարժեսցին դրանդիք, եւ կտրեա արկ ի գլուխս ամենեցուն. եւ զմնացորդս նոցա սրով կոտորեսցիք. եւ մի ապրեսցէ ի նոցանէն փախուցեալն. եւ մի զերծցի ի նոցանէ զերծեալն: 2 Զի եթէ ծածկեսցին ի դժոխս, անտի ձեռն իմ կորզեսցէ զնոսա. եւ եթէ ելանիցեն յերկինս, եւ անտի իջուցից զնոսա. եւ եթէ թաքիցեն ի բարձունս Կարմելայ՝ եւ անտի յուզեսցից եւ առից զնոսա: 3 Եւ եթէ ընկեսցին յաչաց իմոց ի խորս ծովու, եւ անդ հրամայեսցիք վիշապին խայթել զնոսա. 4 եւ եթէ գնայցեն ի գերութիւն առաջի թշնամեաց իւրեանց, եւ անդ հրաման տաց սրոյ՝ եւ սատակեսցէ զնոսա: Եւ հաստատեսցիք ի վերայ նոցա զաչս իմ ի չարութիւն եւ ոչ ի բարութիւն: 5 Եւ Տէր Աստուած ամենակալ որ մերձենայ յերկիր եւ շարժէ զնա, եւ սուգ առցեն ամենայն բնակիչք նորա. եւ ելցէ իբրեւ զգետ վախճան նորա. եւ իջցէ իբրեւ զգետն եգիպտացոց: 6 Որ շինէ յերկինս զհամբառնալ իւր, եւ զաւետիս իւր յերկիր հաստատէ. որ կոչէ զջուրս ծովու՝ եւ հեղու զնա ի վերայ երեսաց երկրի, Տէր ամենակալ անուն է նորա: 7 Ոչ ապաքեն իբրեւ զորդիս եթովպացոց էք դուք ինձ, որդիք Իսրայէլի, ասէ Տէր: Ոչ զԻսրայէլ հանի յերկրէն Եգիպտացոց, եւ զայլազգիս՝ ի Գամրաց, եւ զատորիս՝ ի Բոթորայ: 8 Ահաւասիկ այք Տեառն ի վերայ թագաւորութեանդ մեղաւորաց. եւ բարձից զդա յերեսաց երկրէ, սակայն ի սպառ ոչ ջնջեսցից զտունն Յակոբու, ասէ Տէր: 9 Զի ահաւասիկ ես հրաման տամ, եւ ցրուեսցիք զձեզ ընդ ամենայն ազգս տունդ Իսրայէլի. զոր արիւնակ հոսի հոսչաւ, եւ մի անկցի մանրուած նորա յերկիր: 10 Սրով վախճանեսցին ամենայն մեղաւորք ժողովրդեան իմոյ. որք ասէին. Ոչ մերձեսցին՝ եւ ոչ հասցեն ի վերայ մեր չարիք: 11 Յաւուր յայնմիկ կանգնեսցիք զխորանն Դաւթի զանկեալն, եւ կանգնեսցիք զկործանեալս նորա. եւ զյատակեալս նորա վերստին կանգնեսցիք. եւ շինեսցիք զնա ըստ ատուրցն յաւիտենից: 12 Որպէս զի խնդրեսցեն զիս մնացորդք մարդկան. եւ ամենայն ազգք յորոց վերայ կոչեսցեալ է անուն իմ, ասէ Տէր՝ որ առնէ զայս: 13 Ահա ատուրք գան, ասէ Տէր, եւ հասցեն կալք կրօնց եւ խայծեսցի խաղող ի հարաւունս. եւ բոխեսցեն լերինք զքաղցրութիւն, եւ ամենայն բլուրք անտառախիտք եղիցին: 14 Եւ դարձուցից զգերութիւն ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի, եւ շինեսցեն զքաղաքս ապականեալս եւ բնակեսցեն. եւ տնկեսցեն այգիս, եւ արբցեն զգինի նոցա, արասցեն պարտեզս՝ եւ կերիցեն զպտուղ նոցա: 15 Եւ տնկեսցիք զնոսա յերկրի իւրեանց, եւ մի եւս մերժեսցին յերկրէ իւրեանց, զոր ետու ես նոցա, ասէ Տէր Աստուած ամենակալ:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ԱՄՈՎՍԱՅ:

Բ. ՄԱՀ ԱՄՈՎՍԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ամովս էր ի Թեկուայ, եւ Ամասիա կոշկոճեաց զնա. յետոյ եւ սպան զնա որդի նորա՝ բակեղբ ջաղջախեալ զծամելիսն. եւ ոգւովն եկն յերկիր իւր, եւ յետ սակաւ աւուրց մեռաւ եւ թաղեցաւ անդ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Միքիէ Մորստացի. յաւուրս Յովաթամայ, եւ Աքազու եւ Եզեկիայ թագաւորաց Յուդայ, զոր ետես ի վերայ Շամրինի եւ ի վերայ Երուսաղէմի:

Ա 2 Լուարուք, ժողովուրդք ամենայն, եւ ունկն դիցէ երկիր՝ եւ ամենայն բնակիչք նորա եւ եղիցի Տէր Աստուած ի միջի ձերում ի վկայութիւն. Տէր ի տանէ սրբոյ իւրմէ: 3 Զի ահաւասիկ խաղասցէ ի տեղւոյ՝ իւրմէ. իջցէ եւ հասցէ ի վերայ բարձանց երկրի. 4 եւ շարժեցին լերինք ի ներքոյ նորա, եւ ձորք հալեցին իբրեւ զմոմ առաջի հրոյ, եւ իբրեւ զջուր հոսեալ ընդ գառիվայր: 5 Վասն ամպարշտութեանցն Յակովբու է այն ամենայն, եւ վասն մեղաց տանն Բարայէլի: Իսկ արդ, ո՞վ է ամպարշտութիւնն Յակովբայ, թէ ոչ Շամրին, եւ ո՞վ է մեղք տանն Յուդայ, եթէ ոչ Երուսաղէմ: 6 Եւ եղից զՇամրին իբրեւ զտաղաւար մրգապահաց ագարակի, եւ ի տունկ այգոյ. եւ կործանեցից ի խորխորատ զվէմս նորա. եւ զհիմունս նորա մերկացուցից: 7 Եւ զամենայն դրաւշեալս նորա կոտորեցեն, եւ զամենայն արձանս նորա այրեցեն հրով. եւ զամենայն կուռս նորա արարից յապականութիւն, զի ի կապինաց պոռնկութեան ժողովեաց, եւ ի կապինաց պոռնկութեան ամփոփեաց: 8 Վասն այնորիկ կոծեցի եւ ողբացի, եւ գնացէ մերկ եւ բոկ. եւ արասցէ կոծ իբրեւ զվիշապաց, եւ սուգ իբրեւ զդստերաց համբարեաց: 9 Զի սաստկացան հարուածք նորա, քանզի հասին մինչեւ ի Յուդայ եւ մերձեցան մինչեւ ի դրունս ժողովրդեան իմոյ եւ յԵրուսաղէմ: 10 Որ ի Գէթդ էք՝ մի մեծաբանէք, եւ որ յԱկկարոնդ էք՝ մի նորոգէք ի տանէ զկատակութիւն. հող ի գլուխ լերուք ի վերայ բնակութեան ձերոյ: 11 Բնակեալն բարութեամբ ո՞չ էլ ի քաղաքաց իւրոց. բնակիչք Սենարայ, կոծ առէք ի վերայ տանն՝ որ մերձ է առ նա. բարձցէ ի ձէնջ զհարուածս ցաւոց: 12 Ով արար սկիզբն բարեաց բնակելոյն ի մէջ ցաւոց, զի իջին չարիք ի Տեառնէ ի վերայ դրանցն Երուսաղէմի: 13 Շաչիւն կառաց՝ եւ դրընդին երիվարաց. բնակիչք Լաքիսայ, նա է առաջնորդ մեղաց դստեր Սիոնի, զի ի քեզ գտան ամպարշտութիւնք Բարայէլի: 14 Վասն այնորիկ տացէ արձակեալս, մինչեւ ի ժառանգութիւն Գեթայ, զտունս սնտոխս, ի նանիր եղեն թագաւորացն Բարայէլի. 15 մինչեւ ցժառանգիչս քո անցեն բնակիչդ Լաքիսայ ժառանգութեամբ. մինչեւ Յոդոդամ հասցէ փառք դստեր Սիոնի: 16 Գերծիր եւ կտրեա ի վերայ փափուկ որդւոցն քոց. լայնեա զխզումն քո իբրեւ զարծուոյ, զի գերեցան ի քէն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Եղեն խորհել զվաստակս, եւ գործեն զչարիս յանկողինս իւրեանց. եւ ընդ այգ ընդ լոյսն գնոյն կատարէին, զի ոչ ամբարձին զձեռս իւրեանց առ Աստուած: 2 Յանկային անողոց, եւ յափշտակէին զորբս, եւ զտունս բռնադատէին. յափշտակէին զայր՝ եւ զտուն նորա. զայր՝ եւ զժառանգութիւն նորա: 3 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ ես խորհիմ ի վերայ ազգիդ այդորիկ չարիս ուստի ոչ համբառնայցէք զպարանոցս ձեր, եւ ոչ գնայցէք կանգուն յանկարծակի զի ժամանակ չար է: 4 Յաւուր յայնմիկ առից ի վերայ ձեր առակ. ողբացեն ողբս ձայնի՝ եւ ասացեն. Թշուառութեամբ թշուառացաք. մասն ժողովրդեան իմոյ լարով չափեցաւ. եւ ոչ որ էր որ արգելոյր գնա դարձուցանել անդք մեր բաժանեցան. 5 վասն այնորիկ ոչ որ իցէ որ արկանիցէ լարաբաժին ի վիճակ: Յեկեղեցուց Տեառն 6 մի լայք արտասուաւք, եւ մի արտասուեցեն ի վերայ այդորիկ. զի ոչ մերժեցէ զնախաստինս: 7 Որ ասաց՝ թէ տուն Բարայէլի բարկացոյց զոգի Տեառն. եթէ այս գնացք նորա իցեն, ոչ են բարուք բանք նորա ընդ նմա. եւ ոչ ուղիղ գնացեալ է առաջի իմ ժողովուրդ իմ: 8 Ի թշնամութիւն հակառակեցաւ ընդդէմ խաղաղութեան իւրոյ: Զմորթ նորա մորթեցեն բառնալ գոյս, զբեկումն պատերազմի: 9 Վասն այնորիկ առաջնորդք ժողովրդեան իմոյ անկցին ի տանց փափկութեանց իւրեանց, վասն չարութեան գնացից իւրեանց մերժեցան: Մերձեցարուք ի լերինսն յախտենից: 10 Յոտն կաց եւ գնա, զի ոչ գոյ քեզ այդր հանգիստ. վասն

պղծութեան ապականեցայք ապականութեամբ. 11 հալածեցայք առանց ուրուք հալածելոյ: Այս սուտ յարեալ՝ կաթեաց ի քեզ գինի եւ արբեցութիւն. եւ եղիցի ի կաթուածոյ անտի ժողովրդեանս այսմիկ: 12 Ժողովելով ժողովեցի Յակոբ ամենեքումք հանդերձ, եւ ընդունելով ընկալցի զմնացորդս Իսրայելի. եւ ի միասին արարից զդարձ նոցա: Իբրեւ ոչխարք ի նեղութեան, իբրեւ հաւտք ի մէջ մակաղատելի իւրեանց. վարեցին ի մարդկանէ ընդ խրամ. 13 զի առաջի երեսաց նոցա խրամատեցին. եւ անցին ընդ դուռն, եւ ելին ընդ նա: Եւ եւ թագաւորն առաջի երեսաց նոցա. եւ Տէր առաջնորդեցէ նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ

Գլուխ Գ.

Բ 1 Եւ ասացէ. Լուարուք իշխանք տանն Յակոբայ, եւ մնացորդք տանն Իսրայելի. ո՞չ ձեր է զիտել զիրաւունս. 2 որ ատեայքդ զբարիս, եւ խնդրէք զչարիս. զերծանէք զմորթ նոցա ի նոցանէ, եւ զմարմին նոցա յոսկերաց իւրեանց: 3 Զոր արինակ կերան զմարմինս ժողովրդեան իմոյ, եւ զմորթ նոցա մորթեցին ի նոցանէն. եւ զոսկերս նոցա փշրեցին. եւ յաւշեցին զմարմինս նոցա իբրեւ ի կաթսայս, եւ զմիս նոցա իբրեւ ի պուտանս: 4 Նոյնպէս աղաղակեցեն առ Տէր՝ եւ ոչ լուիցէ նոցա. եւ դարձուցէ զերեսս իւր ի նոցանէն, ի ժամանակին յայնմիկ փոխանակ զի չարչարեցին զնոսա ի գործս իւրեանց: 5 Այսպէս ասէ Տէր ի վերայ մարգարէիցն. Որ մոլորեցուցանեն զժողովուրդ իմ, որ խածանեն ատամամբք իւրեանց, եւ քարոզեն նմա զխաղաղութիւն. եւ ոչ տուաւ ի բերան նոցա. եւ յարուցին ի վերայ նոցա պատերազմ: 6 Վասն այնորիկ զիշեր լիցի ձեզ ի տեպնէն, եւ նսեմացի ձեզ յղծութենէ. մոցէ արեգակն ի վերայ մարգարէիցն. եւ խաւարեցի ի վերայ նոցա տիւ: 7 Եւ ամաչեցեն երազատեաքն, եւ ծաղր կայցեն իղծքն. եւ բամբասեցեն զնոսա ամենեքեան. զի ոչ ոք իցէ որ լսիցէ նոցա: 8 Բայց եւ լցայ հոգւով զարութեամբ Տեառն՝ դատաստանաւ եւ զարութեամբ պատմել Յակոբու զամպարշտութիւնս նորա, եւ Իսրայելի՝ զմեղս նորա: 9 Լուարուք զայս, առաջնորդք տանդ Յակոբայ, եւ մնացորդք տանդ Իսրայելի՝ որ անարգէք զիրաւունս, եւ թիրէք զամենայն ուղորդս: 10 որ շինէք զՍիոն արեամբ, եւ զԵրուսաղէմ՝ անիրաւութեամբ: 11 Առաջնորդք նորա կաշառաւք դատելին, եւ քահանայք նորա վարձուք տային պատասխանի. եւ մարգարէք նորա արծաթով պատմելին զըղծութիւնս. եւ ի Տէր ապաստան լինէին եւ ասէին. Ո՞չ ապաքէն Տէր ընդ մեզ է՝ եւ ոչ եկեցէ ի վերայ մեր չարիք: 12 Վասն այդորիկ ի ձեր սակս, Սիոն արաւրաղի լիցի, եւ Երուսաղէմ իբրեւ զտաղաւար մրգապահաց, եւ լեառն տաճարին յանտառ մայրւոյ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ

Գլուխ Դ.

Գ 1 Եւ եղիցի յաւուրս յետինս յայտնի լեառն Տեառն. պատրաստեալ ի գլուխս լեռանց. եւ բարձրացի ի վերայ բլրոց, եւ փութացին ի նա ժողովուրդք բազումք. 2 եւ երթիցեն ազգք բազումք եւ ասիցեն. Եկայք ելցուք ի լեառն Տեառն՝ եւ ի տուն Աստուծոյ Յակոբայ, եւ ցուցեն մեզ զճանապարհս նորա, եւ գնացուք ի շաւիղս նորա, զի ի Սիոնէ ելցեն արեւնք, եւ բան Տեառն՝ յԵրուսաղէմէ: 3 Եւ դատեցի ի մէջ ժողովրդոց բազմաց, եւ յանդիմանեցէ զազգս հզաւս մինչեւ ցեեռաւորս. եւ կոտորեցեն զուսերս իւրեանց ի խոփս, եւ զգեղարդունս իւրեանց ի մանգաղս. եւ ոչ եւս առցէ ազգ յազգի վերայ սուր, եւ ոչ եւս ուսանիցին պատերազմել: 4 Եւ հանգիցէ իւրաքանչիւր ընդ որթով իւրով՝ եւ ընդ թզենեալ իւրով. եւ ոչ ոք իցէ որ զարհուրեցուցանիցէ, զի բերան Տեառն ամենակալի խաւսեցաւ զայս: 5 Եթէ ամենայն ժողովուրդք գնացեն իւրաքանչիւր ի ճանապարհս իւրեանց, այլ մեք գնացուք յանուն Տեառն Աստուծոյ մերոյ յաւիտեանս եւ առ յապայ: 6 Յաւուր յայնմիկ ասէ Տէր. Ժողովեցից զմանրեալն, եւ զհեռացեալն ընկալայց՝ եւ զորս մերժեցին. 7 եւ արարից զբեկեալն ի գաւակ, եւ զմանրեալն յազգ հզաւր. եւ թագաւորեցէ Տէր ի վերայ նոցա ի լերինս Սիոնի յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան:

Դ 8 Եւ դու աշտարակ հաւտի, մթին դուստր Սիոնի, ի վերայ քո եկեցէ եւ մոցէ առաջին իշխանութիւն թագաւորութեան ի Բաբելոնէ դստեր Երուսաղէմի: 9 Եւ արդ, ընդէ՞ր ծանեար զչար. միթէ թագաւոր ո՞չ գոյր քո, կամ թէ խորհուրդն քո կորեա՞ւ. զի սաստկացան երկունք քո իբրեւ զծննդականի. 10 երկնեա եւ զաւրացիր, եւ մերձեա դուստր Սիոնի իբրեւ զծննդական: Զի այժմ ելցես ի քաղաքէ, եւ բնակեցուցից զքեզ ի

դաշտի. Եւ հասցես մինչեւ ի Բաբելոն, եւ անտի փրկեսցէ զքեզ, եւ անտի ապրեցուցէ զքեզ Տէր Աստուած քո ի ձեռաց թշնամեաց քոց: 11 Եւ արդ, ժողովեցան ի վերայ քո ազգք բազումք, որք ասէին. Եկայք ոտնհար լիցուք, եւ տեսցեն աչք մեր ի վերայ Սիոնի: 12 Եւ նոքա ոչ գիտացին զխորհուրդ Տեառն, եւ ոչ ի միտ առին զկամս նորա, զի ժողովեաց զնոսա իբրեւ զաւրան ի կալ. 13 Կանգնեաց, եւ կաս զնոսա դուստր Սիովնի: Զի զեղջերս քո արարից երկաթիս, եւ զկճղակս քո պղնձիս. եւ մանրեսցես զժողովուրդս բազումս, եւ փշրեսցես նոքաւք զազգս. եւ մատուցես Տեառն զբազմութիւն նոցա, եւ զգաւրութիւն նոցա Տեառն ամենակալի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ
Գլուխ Ե.

1 Արդ, պաշարեսցի դուստրն ցանգով, զի նեղութիւն կարգեաց ի վերայ ձեր. զաւազանաւ հարցեն զծնաւոս ազգաց Իսրայէլի:

Ե 2 Եւ դու, Բեղղահէմ տուն Եփրայայ, սակաւաւոր՝ իցես լինել ի հազարաւորս Յուդայ, ի քէն ելցէ ինձ լինել իշխան Իսրայէլի. եւ ելք նորա ի սկզբանէ աւուրց աշխարհի: 3 Վասն այնորիկ տացէ զնոսա մինչեւ ի ժամանակ ծննդականին. ծնցի՝ եւ մնացորդք եղբարց նորա դարձցին առ որդիսն Իսրայէլի: 4 Եւ կացցէ, եւ տեսցէ եւ հովուեսցէ հաւտի իւրոյ զաւրութեամբ Տեառն, եւ ի փառս անուան Տեառն Աստուծոյ իւրեանց հաստատեսցին: Զի այժմ մեծացին մինչեւ ի ծագս երկրի. 5 Եւ եղիցի նմա խաղաղութիւն. յորժամ եկեսցէ Ասորեստանեայն յերկիր ձեր՝ եւ յորժամ հասցէ յաշխարհ ձեր. յարուցէ ի վերայ նորա եւթն հովիւ, եւ ութ վարիչ մարդկան: 6 Եւ հովուեսցեն զԱսորեստանեայն սրով. եւ զերկիրն Նեբրովթայ ի պատնիշի իւրում. եւ փրկեսցէ զքեզ յԱսորեստանոյն՝ յորժամ եկեսցէ յերկիր ձեր. եւ յորժամ հասցէ ի վերայ սահմանաց ձերոց: 7 Եւ եղիցի մնացորդքն Յակոբայ ի հեթանոսս ի մէջ ազգաց բազմաց՝ իբրեւ զցաւղ անկեալ ի Տեառնէ, եւ իբրեւ զգառինս ի վերայ սիգոյ, որպէս զի ժողովեսցէ եւ մի մի. եւ մի մնացցէ ի մէջ որդոց մարդկան: 8 Եւ եղիցին մնացորդքն Յակոբայ ի հեթանոսս ի մէջ ազգաց բազմաց իբրեւ զառեւծ ի մէջ խաշին յանտառի, եւ իբրեւ զկորինս առիւծու՝ ի մէջ հաւտից խաշանց. զոր արիւնակ յորժամ անցեալ զատուցանիցէ եւ յափշտակիցէ՝ եւ ոչ որ իցէ որ թափիցէ: 9 Բարձրացի ձեռն քո ի վերայ նեղչաց քոց, եւ ամենայն թշնամիք քո սատակեսցին: 10 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր. Սատակեցից զերկվարս քո ի միջոյ քումմէ, եւ կորուսից զկառս քո. 11 Եւ սատակեցից զքաղաքս երկրի քոյ, եւ բարձից զամենայն ամուրս քո. եւ բարձից զամենայն կախարդութիւնս քո ի ձեռաց քոց. եւ հարցուկք ոչ եղիցին ի քեզ: 12 Յնջեցից զդրաւշեալս քո, եւ զարձանս քո ի միջոյ քումմէ. եւ ոչ եւս երկիր պագցես զործոց ձեռաց քոց: 13 Եւ կոտորեցից զանտառսդ ի միջոյ քումմէ, եւ ապականեցից զքաղաքս քո. 14 Եւ արարից բարկութեամբ եւ սրտմտութեամբ վրէժխնդրութիւն ի մէջ ազգաց, փոխանակ զի ոչ լուան:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ
Գլուխ Զ.

Զ 1 Լուարուք զայս զոր ասաց Տէր. Արի եւ դատեաց ընդ լերինս. եւ բլուրք լուիցեն ձայնի քում: 2 Լուարուք, բլուրք զդատաստան Տեառն, եւ ձորք եւ հունք երկրի, զի դատաստան է Տեառն ընդ ժողովրդեան իւրում. եւ ընդ Իսրայէլի յանդիմանեսցի: 3 Ժողովուրդ իմ, զի՝ արարի քեզ, կամ ի՞նչ տրտմեցուցի զքեզ, կամ ի՞նչ նեղեցի զքեզ. տուր ինձ պատասխանի: 4 Փոխանակ զի հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց, եւ ի տանէ ծառայութեան փրկեցի զքեզ. եւ առաքեցի առաջի քո զՄովսէս եւ զԱհարոն եւ զՄարիամ: 5 Ժողովուրդ իմ, յիշեա զինչ խորհեցաւ վասն քո Բաղակ թագաւոր մովաբացոց. եւ զի՞նչ ետ նմա պատասխանի Բաղաամ որդի Բեովրայ, ի վիճակացն մինչեւ ցԳաղգաղ, զի ծանիցի արդարութիւն Տեառն: 6 Ի՞նչ կանխեցից առ Տէր. ապաւինեցայց յԱստուած իմ բարձրեալ, եթէ կանխեցից առ նա ողջակիզաւք, եւ որթովք տարելորաւք: 7 Եթէ իցէ՝ ընկալցի՞ Տէր ընդ հազարաւորս խոյոց, կամ ընդ բիւրաւորս նոխազաց պարարտաց. եթէ տաց զանդրանիկս իմ վասն ամպարշտութեանց, եւ զպտուղ միջոյ իմոյ վասն մեղաց անձին իմոյ: 8 Պատմեցաւ քեզ, ով մարդ՝ զի՞նչ է բարի, կամ զի՞նչ խնդրէ ի քէն Տէր, բայց առնէ զիրաւունս, եւ սիրել զողորմութիւն. եւ պատրաստ լինել երթալոյ զկնի Տեառն Աստուծոյ քոյ: 9 Զայն Տեառն ի վերայ քաղաքի կոչեսցի եւ

ապրեցուցէ զերկիւղածս անուան նորա: Լուր ազգ, ո՞ հանդերձեսցէ զքաղաք՝ 10 եթէ ոչ հուր, եւ ի տուն անաւրինի որ գանձէ զգանձս անաւրէնս. եւ հպարտութեամբ անիրաւութեան: 11 Եւ իցէ թէ արդարացի կաշառովք անաւրէնս, եւ պայուսակաւ կշռոց նենգութեան. 12 ուստի գտունս իւրեանց լցին ամպարշտութեամբք. եւ բնակիչք նորա խաւսեցան անիրաւութիւն. եւ լեզուք նոցա մեծաբանեցին ի բերանս իւրեանց: 13 Եւ ես հարի զքեզ ապականութեամբ վասն մեղաց քոց: 14 Դու կերիցես եւ մի յագեսցիր. եւ մերժեցի զքեզ. եւ ըմբռնեսցիս՝ եւ մի ապրեսցիս. եւ որ միանգամ ապրեսցին ի սուր մատնեսցին: 15 Դու սերմանեսցես՝ եւ ոչ հնձեսցես. դու կրեսցես ձէթ՝ եւ մի աւծցիս իւղով. եւ գինի՝ եւ մի արբցես գինի: 16 Եւ ապականեսցին անաւրէնք ժողովրդեան իմոյ, եւ ամենայն գործք տանն Աքաաբու. եւ գնացէք ըստ խորհրդոց նորա. զի մատնեցից զձեզ յապականութիւն, եւ զբնակիչս քո ի շշիւն, եւ զնախատինս ժողովրդոց ընկալչիք:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ

Գլուխ Է.

1 Վայ ինձ, զի եղէ իբրեւ զհասկաքաղ ի հունձս, եւ իբրեւ զճռաքաղ ի կուրս. եւ ոչ գոյր ողկոյզ յառաջին բերոյն ուստի ուտէի: 2 Վայ անձին իմում, զի կորեաւ երկիւղած յերկրէ. եւ ոչ գոյ ուղիղ ի մէջ մարդկան. ամենեքին արեամբ դատին. իւրաքանչիւր զընկեր իւր նեղելով նեղեն: 3 զձեռս իւրեանց պատրաստեն ի չար: Իշխանն ինդրէ, եւ դատաւորն խաւսի բանս խաղաղութեան ըստ ցանկութեան անձին իւրոյ: 4 Եւ հանից զբարութիւն նոցա իբրեւ զցեց որ ուտէ եւ շրջի ի վերայ կանոնի յաւուր այցելութեան: Վայ, վայ, վրէժխնդրութիւնք քո եկին հասին. արդ եղիցին լալիք նոցա: 5 Մի հաւատայք սիրելեաց, եւ մի յուսայք յիշխանս. եւ յանկողնակցէ քումմէ զգոյշ լեր՝ պատմել ինչ նմա: 6 Զի որդի՝ անարգէ զհայր, եւ դուստր՝ յարիցէ ի վերայ մաւր իւրոյ. նու՝ ի վերայ սկեսրի իւրոյ, եւ թշնամիք առն ընտանիք իւր: 7 Այլ ես Տեառն ակն կալայց. սպասեցից Աստուծոյ փրկչի իմոյ, եւ լուիցէ ինձ Տէր Աստուած իմ: 8 Մի ոտնհար լինիր ինձ թշնամի իմ, զի զլորեցայ՝ միւս անգամ կանգնեցայց զի թէ նստայց ի խաւարի՝ Տէր է իմ լոյս: 9 Բարկութեան Տեառն համբերեցից՝ զի մեղայ նմա. մինչեւ արդարացուցէ զդատաստան իմ, եւ արասցէ ինձ իրաւունս, եւ հանցէ զիս ի լոյս. եւ տեսից զարդարութիւն նորա: 10 Եւ տեսցէ զիս թշնամին իմ, եւ ծածկեսցէ զնա ամաւթ. որ ասէր ցիս. Ու՛ր է Տէր Աստուած քո. աչք իմ տեսցեն ի նա. արդ, եղիցի կոխան իբրեւ զկաւ ի ճանաարի: 11 Աւր ծեփոյ աղիւսոյ. եւ ջնջումն քո եղիցի արն այն. մերժեսցէ զիրաւունս քո արն այն: 12 Եւ քաղաքք քո եկեսցեն ի պաշարումն՝ եւ յաւար Ասորեստանեայց եւ քաղաքք քո ամուրք ի բաժինս, ի Ծուրայ մինչեւ ցգետն, եւ ի ծովէ մինչեւ ցծով. եւ ի լեռնէ մինչեւ ցլեռան: 13 Եւ եղիցի երկիրն յապականութիւն հանդերձ բնակչաւքն իւրովք ի պտղոյ գործոց նոցա: 14 Արածեա զժողովուրդ քո գաւազանաւ ցեղիցոյ քոց, եւ զխաշինս ժառանգութեան քոյ, որ բնակեալ են առանձինն յանտառի, ի մէջ Կարմելայ. արածեսցին ի Բասան, եւ ի Գաղաաղ ըստ աւուրցն յալիտենից: 15 Եւ ըստ աւուրց ելիցն քոց յերկրէն Եգիպտացոց, ցուցից նոցա սքանչելիս. 16 տեսցեն հեթանոսք՝ եւ ամաչեսցեն յամենայն զարութենէ իւրեանց. դիցեն զձեռս ի վերայ բերանոց իւրեանց, եւ ականջք նոցա խլասցեն: 17 Լիզեսցեն զհող իբրեւ անձք որ սողին ընդ երկիր. խռովեսցին ի պաշարման իւրեանց, եւ ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ զարհուրեսցին, եւ երկիցեն ի քէն: 18 Ո՛վ է Աստուած իբրեւ զքեզ, որ բառնայ զանաւրէնութիւնս, եւ զանց առնէ զանիրաւութեամբք մնացորդաց երկրի ժառանգութեան իւրոյ. եւ ոչ ունի ի վկայութիւն զբարկութիւն իւր, զի կամեցաւ ողորմութեան է: 19 Դարձցի եւ զթասցի ի մեզ. եւ ընկղմեսցէ զմեզս մեր, եւ ընկեսցէ ի խորս ծովու զամենայն զանաւրէնութիւնս մեր: 20 Տացէ ճշմարտութիւն Յակովբայ, ողորմութիւն Աբրահամու. որպէս երդուաւ հարցն մերոց՝ ըստ աւուրցն առաջնոց:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ՄԻՔԻԱՅ:

Գ. ՄԱՀ ՄԻՔԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Միքիէէ էր ի Մոսրովթայ, յազգէ Եփրեմի, բազում ինչ արարեալ ընդ Աքայաբ, սպանաւ Յրոբովայ որդւոյ նորա. եւ թաղեցաւ յերկրի իւրում միայն, մաւտ ի շիրիմս Ենակիմայ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Պատգամ Տեառն որ եղեւ առ Յովէլ Բաթուկի Յաւուրս Եզեկիայ:

Ա. 2 Լուարուք զայս, ծերք, եւ ունկն դիք, ամենայն բնակիչք երկրի. եթէ եղեա՞լ է այսպիսի ինչ յաւուրս ձեր, կամ յաւուրս հարցն ձերոց: 3 Պատմեցէք զայս որդւոց ձերոց, եւ որդիք ձեր՝ որդւոց իւրեանց, եւ որդիք նոցա՝ յազգ այլ: 4 Զմնացորդս թրթրոյ եկեր մարախ, եւ զմնացորդս մարախոյ եկեր ջորեակ, եւ զմնացորդս ջորեկի եկեր երեւիլ: 5 Սթափեցարուք, արբեալք ի գինոյ, եւ լացէք եւ զգացարուք ամենեքեան որ ըմպէք գինի ցարբենալ, զի բարձաւ ի բերանոյ ձերմէ ուրախութիւն եւ խնդութիւն: 6 Զի ազգ մի ել յերկիր իմ հզար եւ անթիւ. ատամունք նորա ատամունք առիւծու: 7 Եւ ժանիք նորա կորեան առիւծու: Արար զորք իմ յապականութիւն, եւ զթզենիս իմ ի խորտակումն. յուզելով յուզեաց եւ ընկէց գնա, եւ լսնեցոյց զուռս նորա: 8 Ողբայ առ իս իբրեւ զհարսն քրձագգած ի վերայ առն իւրոյ ամուսնոյ: 9 Բարձան զոհք եւ սպանոյք ի տանէ Տեառն. սուգ առէք քահանայք՝ պաշտանեայք սեղանոյ. 10 զի թշուառացան դաշտք: Սուգ առցէ երկիր՝ զի թշուառացաւ ցորեան, ցամաքեցաւ գինի, նուազեաց ձէթ: 11 Ողբացէք, մշակք, ստացուածովք ի վերայ ցորենոյ՝ եւ գարւոյ, զի կորեան կուրթ յազարակէ: 12 Գամաքեցաւ որթ, նուազեաց թուզ՝ եւ նուռն, եւ արմաւ եւ խնձոր, եւ ամենայն փայտ ազարակի գաւսացաւ, զի յամաւթ արարին զուրախութիւն: Որդիք մարդկան, 13 քրձագգածք եղերուք, կոծեցարուք, քահանայք. սուգ առէք պաշտանեայք սեղանոյ. մտէք ննջեցէք խորգով, պաշտանեայք Աստուծոյ, զի պակասեցին ի տանէ Աստուծոյ ձերոյ զոհք եւ սպանոյք: 14 Սրբեցէք պահս, քարոզեցէք պաղատանս, ժողովեցէք զծերս, ամենայն բնակիչք երկրիդ, ի տուն Աստուծոյ ձերոյ. եւ աղաղակեցէք առ Տէր սրտի մտաւք: 15 Վայ ինձ, վայ ինձ, վայ ինձ յաւուր յայնմիկ, զի մերձ է արք Տեառն, իբրեւ թշուառութիւն ի թշուառութենէ հասցէ 16 առաջի աչաց ձերոց: Պակասեցան կերակուրք ի տանէ Աստուծոյ ձերոյ, ուրախութիւն եւ խնդութիւն: 17 Խայտացին երինջք ի մտուրս իւրեանց, ապականեցան գանձք, տապալեցան շտեմարանք, զի խորշակահար եղեւ ցորեան: 18 Զի՞նչ համբարեցից ի նոսա: Լացին դասակք անդւոց, զի ոչ գոյր նոցա արաւտ, եւ հաւտք խաշանց սատակեցան: Առ քեզ Տէր, աղաղակեցից, զի հուր սատակեաց զգեղեցկութիւն անապատի, եւ բոց ծախեաց զամենայն փայտս ազարակի: 20 Եւ երէ վայրի ի քեզ հայեցաւ, զի ցամաքեցան վտակք ջուրց, եւ հուր եկեր զգեղեցկութիւնս անապատի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԱՅ

Գլուխ Բ.

Բ 1 Փող հարեք ի Սիոն, քարոզ կարդացէք ի լերին սրբութեան իմոյ. ժողովեցին ամենայն բնակիչք երկրի, զի հասեալ է արք Տեառն, զի մերձ է 2 արք խաւարի եւ միգի, արք ամպոյ եւ մարախոյ: Իբրեւ առաւաւտ տարածեցի ի վերայ լերանց, զարք բազում եւ հզար. նման նմա ոչ եղեւ յաւիտենից, եւ զհետ նորա ոչ եւս յաւելցի լինել ազգաց մինչեւ յազգս: 3 Առաջ նորա հուր ծախիչ, եւ վերջ նորա բոց բորբոքեալ. իբրեւ զդրախտ փափկութեան երկիրդ առաջի նորա, եւ զկնի նորա, դաշտ ապականութեան, եւ ապրեալ ոչ իցէ ի նմանէն: 4 Իբրեւ զտեսիլ երիվարաց տեսիլ նորա. իբրեւ զհեծեալս արշաւեցեն. 5 եւ իբրեւ զշաչիւն կառաց ի վերայ գլխոց լերանց ասպատակեցեն. իբրեւ զձայն բոցոյ հրոյ՝ որ ուտիցէ զեղեգն. իբրեւ զարք բազում եւ հզար պատրաստեալ ի պատերազմ: 6 Յերեսաց նորա խորտակեցին ազգք, եւ ամենայն դէմք իբրեւ զայրեցած պուտան. 7 իբրեւ զախոյանս յարձակեցին, եւ իբրեւ զարք պատերազմաւորս ելցեն ի վերայ պարսպաց. իւրաքանչիւր զիւր ճանապարհ գնացեն, եւ մի խոտորեցին ի շաղաց իւրեանց: 8 Այր յեղբարէ եւ յընկերէ իւրմէ մի գատցի: Ծանրացեալք զհնուք իւրեանց գնացեն եւ նետիւք իւրեանց անկցին, եւ մի վախճանեցին: 9 Հասցեն ի վերայ քաղաքին, եւ ընթացին ի վերայ պարսպաց. ելցեն յապարանս եւ մտցեն ընդ պատուհանս իբրեւ զգողս: 10 Յերեսաց նորա խոռվեցի երկիր, եւ երկինք

շարժեցին. արեգակն եւ լուսին խաւարեցին, եւ աստեղք ծածկեցեն զլոյս իւրեանց: 11 Եւ Տէր տացէ զձայն իւր առաջի երեսաց զաւրութեան իւրոյ, զի բազում է յոյժ բանակ նորա, եւ հզար գործ պատերազմաց նորա, զի մեծ է ար Տեառն, մեծ եւ երեւելի յոյժ, եւ ո՞վ իցէ նմա բաւական: Եւ արդ, ասէ Տէր Աստուած ձեր. Դարձարուք առ իս յամենայն սրտէ ձերմէ պահաւք եւ լալով եւ կոծելով: 13 Պատառեցէք զսիրտս ձեր, եւ մի զհանդերձս, եւ դարձարուք առ Տէր Աստուած ձեր, զի ողորմած եւ գթած է, երկայնամիտ եւ բազումողորմ, եւ զղջանայ ի վերայ չարեաց մարդկան. 14 ո՞ր զիտէ եթէ դարձցի եւ ապաշաւեցէ, եւ թողցէ զկնի իւր արհնութիւն, եւ զոհս եւ սպանդ Տեառն Աստուծոյ մերում: 15 Փող հարէք ի Սիոն սրբեցէք պահս, քարոզեցէք պաղատանս. 16 ժողովեցէք զժողովուրդսդ, սրբեցէք զեկեղեցի, ընտրեցէք զծերս, ժողովեցէք զտղայս ստնդիացս: Ելցէ փեսայ ի սենեկէ իւրմէ, եւ հարսն յառագաստէ: 17 Ընդ աստիճանս եւ ընդ սեղանն լացցեն քահանայք եւ պաշտաւնայք Տեառն. եւ ասացեն. Խնայեա, Տէր, ի ժողովուրդս քո եւ մի տար զժառանգութիւն քո ի նախատինս՝ տիրել ի վերայ նորա ազգաց, զի մի ասացեն ի հեթանոսս թէ. Ո՞ր է Աստուած նոցա: 18 Եւ նախանձեցաւ Տէր վասն երկրի իւրոյ. եւ խնայեաց ի ժողովուրդ իւր. 19 եւ պատասխանի ետ Տէր ժողովրդեան իւրոյ եւ ասէ. Ահաւասիկ ես առաքեմ ի ձեզ զցորեան եւ զգինի եւ զեղ. եւ լցջիք ի նոցանէն. եւ ոչ եւս տաց զձեզ ի նախատինս ազգաց: 20 Եւ զհիւսւսայինն հալածեցիք ի ձենջ, եւ մերժեցիք զնա յերկիր անջուր. եւ ապականեցիք զառաջ նորա ի ծովն առաջին, եւ զվերջ նորա՝ ի ծովն վերջին. եւ ելցէ շարաւ նորա, եւ բուրեցէ հոտ նորա, զի մեծացան գործք նորա: 21 Քաջալերեաց երկիր, խնդա եւ ուրախ լեր, զի մեծացոյց Տէր զառնել իւր քեզ: 22 Քաջալերեա երէ վայրի, զի դալարացան դաշտք անապատի, զի ծառ ետ զպտուղ իւր, որթ եւ թզենի ետուն զզաւրութիւն իւրեանց: 23 Որդիք Սիոնի, ցնծացէք եւ ուրախ լերուք ի Տէր Աստուած ձեր, զի ետ ձեզ Տէր կերակուր արդարութեան, եւ տեղացէ ձեզ անձրեւ կանուխ եւ անագան իբրեւ զառաջինն: 24 Եւ լցցին կալք ցորենոյ, եւ զեղցին հնձանք գինւոյ եւ իւղոյ. 25 Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս եկեր մարախն եւ ջորեակն եւ թրթուրն զար իմ մեծ զոր առաքեցի ի վերայ ձեր: 26 Եւ ուտելով կերիջիք եւ յագեսջիք, եւ արհնեսջիք զանուն Տեառն Աստուծոյ ձերոյ, որ արար ընդ ձեզ սքանչելիս. եւ մի եւս ամաչեցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան: 27 Եւ ծանիջիք թէ ի մէջ Իսրայէլի եմ ես, եւ ես Տէր Աստուած ձեր, եւ չիք որ բաց յինէն, եւ ոչ ամաչեցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան: Գ 28 Եւ եղիցի յետ այտորիկ հեղից յոգւոյ իմոյ ի վերայ ամենայն մարմնոյ. եւ մարգարէացին ուստերք ձեր եւ դստերք ձեր. եւ ծերք ձեր երագովք երագեսցին, եւ երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն: 29 Եւ ի վերայ ծառայից իմոց, եւ ի վերայ աղախնաց իմոց յաւուրսն յայնոսիկ հեղից յոգւոյ իմմէ. եւ մարգարէացին: 30 Եւ տաց նշանս յերկինս ի վեր, եւ նշանս յերկիր ի խոնարհ, արիւն եւ հուր եւ մրրիկ ծխոյ: 31 Արեգակն դարձցի ի խաւար, եւ լուսին յարիւն, մինչչեւ եկեալ իցէ ար Տեառն մեծն եւ երեւելին: 32 Եւ եղիցի ամենայն որ կարդացէ զանուն Տեառն՝ կեցցէ: Զի ի լեառն Սիոն եւ յԵրուսաղէմ եղիցի ապրեալ որպէս եւ ասաց Տէր. եւ աւետարանեալ զորս Տէր կոչեցէ առ ինքն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Զի ահաւասիկ ես յաւուրսն յայնոսիկ եւ ի ժամանակին յայնմիկ դարձուցից զգերութիւն Հրէաստանի եւ զԵրուսաղէմի: 2 եւ ժողովեցիք զամենայն ազգս, եւ իջուցից զնոսա ի ձորն Յովսափաթու. եւ դատեցայ զնոսա անդ՝ վասն ժողովրդեան իմոյ՝ եւ ժառանգութեան իմոյ Իսրայէլի, որ ցրուեցան ընդ ամենայն ազգս, եւ զերկիր իմ բաժանեցին. 3 եւ ի վերայ ժողովրդեան իմոյ վիճակս արկանէին: Եւ ետուն զպատանեակս կապէնս պոռնկաց, եւ զաղջկունս վաճառէին ընդ գինւոյ՝ եւ ըմպէին: 4 Եւ դուք եւս տակաւին ինձ Ծուր եւ Ծայդան. եւ ամենայն Գալիլեա այլազգեաց, միթէ հատուցումն ինչ հատուցանիցէք ինձ, կամ ոչս պահիցէք ինձ. վաղվաղակի տագնապաւ հատուցից զհատուցումն ձեր ի զլուխս ձեր: 5 Փոխանակ զի զարծաթն իմ եւ զոսկին առեք, եւ զընտիր ընտիրսն եւ զգեղեցիկ անաթսն տարայք ի մեհեանս ձեր. 6 եւ զորդիսն Յուդայ եւ զորդիսն Երուսաղէմի վաճառեցէք որդուցն Յունաց, զի մերժեցէք զնոսա ի սահմանաց իւրեանց: 7 Արդ, ես կանգնեցի զնոսա ի տեղուջէ, ուր վաճառեցէք զնոսա անդր, եւ հատուցից զհատուցումն ձեր ի զլուխս ձեր. 8 եւ մատնեցիք զուստերս ձեր՝ եւ զդստերս ձեր ի ձեռս որդուցն Յուդայ, եւ վաճառեցեն զնոսա ի գերութիւն յազգ հեռաւոր բացական, զի Տէր խաւսեցաւ: 9 Քարոզ կարդացէք զայդ յազգս, ժամ տուք մարտի, զարթուցէք զպատերազմաւդս. ժողովեցարուք եւ ելէք ամենայն արք

պատերազմի. 10 կոտորեցէք զխոփս ձեր ի սուսերս, եւ զգերանդիս ձեր ի գեղարդունս: Տկարն խրախուսեցէ՝ թէ հզար եւ ես: 11 Ժողովեցարուք եւ մտէք, ազգք, ամենայն շուրջանակի անդր գումարեցարուք. հանդարտն պատերազմաւ եղիցի: 12 Զարթիցեն եւ ելցեն ամենայն ազգք ի ձորն Յովսափաթու. զի անդ նստայց դատել զամենայն ազգս շուրջանակի: 13 Արկէք մանգաղ, զի հասեալ են կուրք. մտէք, կոխեցէք զի լցեալ են հնծանք, եւ գեղուն գուրք. զի բազմացան չարիք նոցա: 14 Զայնք հնչեցին ի ձորն դատաստանի. զի մերձ է ար Տեառն ի ձորն դատաստանի: 15 Արեգակն եւ լուսին խաւարեցին, եւ աստեղք ծածկեցեն զլոյս իւրեանց: 16 Եւ Տէր ի Սիոնէ գոչեցէ, եւ յԵրուսաղէմէ տացէ զձայն իւր. եւ շարժեցին երկինք եւ երկիր: 17 Այլ Տէր խնայեցէ ի ժողովուրդ իւր՝ եւ զաւրացուցէ զորդիսն Բսրայէլի: 18 Եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր Աստուած, որ բնակեալ եմ ի Սիոն լերին սրբութեան իմոյ, եւ եղիցի Երուսաղէմ սուրբ, եւ այլազգիք ոչ եւս անցցեն ընդ նա: 19 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ բղխեցեն լերինք զքաղցրութիւն, եւ բլուրք յորդեցեն զկաթն, եւ ամենայն աղբերք Յուդայ բղխեցեն ջուրս: Եւ աղբեր ի տանէ Տեառն ելցէ, եւ արբուցէ զձորն վիճակաց. 20 Եզիպտոս յապականութիւն եղիցի, եւ Եդոմ ի դաշտ ապականութեան. յանիրաւութեանց որդւոցն Յուդայ, փոխանակ զի հեղին արիւն արդար ի մէջ իւրեանց: 21 Բայց Հրէաստան յաւիտեան բնակեցէ, եւ Երուսաղէմ ազգաց յազգս. 22 եւ խնդրեցից զարիւն նոցա, եւ ոչ արարից անպարտ: Եւ Տէր բնակեցէ ի Սիոն:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ՅՈՎԵԼԱՅ:

Դ. ՄԱՀ ՅՈՎԵԼԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Յովէլ էր յազգէ Ռոբինի մարգարեացաւ վասն սովոյն եւ նուագութեան գոհիցն, եւ վասն չարչարանաց մարգարէին արդարոյ, եւ եթէ նովաւ նորոգին արարածք ի փրկութիւն, մեռաւ խաղաղութեամբ եւ թաղեցաւ յազարակի իւրում:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱԲԴԻՈՒ

1 Տեսիլ Աբդիու որ եղել յառաջ քան զելս Ասորեստանւոյն յաւուրս Աքաաբու:

Ա Այսպէս ասէ Տէր ցեղում. Լուր լուայ ի Տեառնէ. եւ պաշարումն առաքեաց ի հեթանոսս. արիք եւ յարիցոյք ի վերայ նորա ի պատերազմ: 2 Ահա սակաւաւոր ետու զքեզ յազգս. եւ անարգեալ ես դու յոյժ: 3 Հպարտութիւն սրտի քոյ բարձրացոյց զքեզ բնակել ի ծակս վիմաց բարձրացուցանել զբնակութիւն իւր, եւ ասել ի սրտի իւրում. Ո՞վ իջուցէ զիս յերկիր: 4 Եթէ բարձրացիս իբրեւ զարծուի, եւ եթէ ի մէջ աստեղաց դիցես զբոյն քո, եւ անտի իջուցից զքեզ, ասէ Տէր: 5 Եթէ գողոց մտեալ էր առ քեզ կամ աւագակաց գիշերոյ՝ ուր եւ էր դաւղէիր. եւ ոչ արդէք գողանային բաւական իւրեանց. եւ եթէ կյաւոյք մտեալ էին ի քեզ, եւ ոչ եթէ ճիւղ մի ոչ թողուին: 6 Զիա յոյ քննեցաւ. Եսաւ՝ եւ ըմբռնեցան ծածուկք նորա: 7 Մինչեւ ի սահմանս առաքեցին զքեզ. ամենայն արք ուխտի քոյ դարձան ընդդէմ քո. զաւրացան ի վերայ քո արք խաղաղութեան քոյ. վարեցին զքեզ. եւ ոչ գոյր իմաստութիւն ի նմա: 8 Յաւուր յայնմիկ, ասէ Տէր. Կորուսից զիմաստութիւն յերկրէն Եդոմայ, եւ զհանճար ի լեռնէն Եսաւայ: 9 Եւ սարսեցեն պատերազմաւորք քո որ ի Թեմանա, զի բարձցի մարդ ի լեռնէն Եսաւայ. 10 վասն սպանման եւ ամպարշտութեան եղբարն Յակոբայ: Ծածկեցէ զքեզ ամաւթ, եւ ջնջեցիս յաւիտեան. 11 յարէ յորմէ կացեր հակառակ, յաւուրն գերելոյ այլազգեաց զզարութիւն նորա, եւ ատարք մտին ընդ դրունս նորա, եւ ի վերայ Երուսաղէմի վիճակս արկանէին. եւ դուք էիք իբրեւ զմի ի նոցանէն: 12 Եւ մի տեսցես զաւեր եղբարն քոյ յաւուրն ատարաց, եւ մի ոտնհար լիցիս որդւոցն Յուդայ յաւուրս կորստեան նոցա. եւ մի մեծաբանեցես յաւուր նեղութեան: 13 Եւ մի մտանիցես ընդ դրունս ժողովրդոց յաւուր ցաւոց նորա. եւ մի տեսցես զժողովս նոցա յաւուր սատակման նոցա. եւ մի ի վերայ հարկանիցիս զաւրութեան նոցա յաւուր կորստեան նոցա: 14 Եւ մի առնուցուս զկիրճս նոցա՝ սատակել զապրեալսն ի նոցանէ. եւ մի պաշարեցես զփախստեայս նոցա՝ յաւուր նեղութեան նոցա. 15 զի մերձ է աւր Տեառն ի վերայ ամենայն ազգաց: Զոր արինակ արարեր դու՝ եղիցի քեզ. եւ հատուցումն քո հատուցի ի գլուխ քո: 16 Զի գոր արինակ արբեր ի վերայ լերին սրբութեան իմոյ, արբցեն ամենայն ազգք զինի, արբցեն եւ զիջցին եւ եղիցին իբրեւ չեղեալք: 17 Բայց ի լեառն Սիոն եղիցի փրկութիւն, եւ եղիցի սուրբ. եւ ժառանգեցեն տունն Յակովբու զժառանգիչս իւրեանց: 18 Եւ եղիցի տունն Յակովբու հուր, եւ տունն Յովսեփու բոց. եւ տունն Եսաւայ եղեգն. վառեցին զնովաւ եւ կերիցեն զնա. եւ մի մնացէ կրակաբեր տանն Եսաւայ, զի Տէր խաւսեցաւ: 19 Եւ ժառանգեցեն նազբացիք զլեառն Եսաւայ, եւ սեփելացիք զայլազգիս. եւ ժառանգեցեն զլեառն Եփրեմայ, եւ զդաշտն Շամրնի եւ զԲենիամին եւ զԳաղաադացին: 20 Եւ գերութեան սկիզբն այն իցէ որդւոցն Իսրայէլի, երկիր Քանանացւոց, մինչեւ ի Սարփաթ. եւ գերութիւնն Երուսաղէմի մինչեւ յԵփրաթա. եւ ժառանգեցեն զքաղաքս Նազբայ: 21 Եւ ելցեն ապրեալք ի լեռնէ Սիոնի՝ առնուլ վրեժ ի լեռնէն Եսաւայ, եւ եղիցի Տեառն արքայութիւն:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ԱԲԴԻՈՒ:

Ե. ՄԱՀ ԱԲԴԻՈՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Աբդիու էր յերկրէն Սիքիմայ, յագարակէ Բեղքարայ: Սա էր աշակերտ Եղիայ, բազում ինչ վիշտս կրեաց վասն նորա՝ զի ապրեցուցէ զնա: Սա էր երրորդ յիսնապետն՝ յոր խնայեաց Եղիա եւ էջ առ արքայ. եւ յետոյ թողեալ զսպասաւորութիւնն արքային՝ մարգարէանայր: Մեռաւ եւ թաղեցաւ առ հարս իւր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ
Գլուխ Ա.

Որ եղեւ յառաջ Ոգիայ:

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Յովնան Ամաթեայ, եւ ասէ. 2 Արի եւ գնա ի Նինուէ քաղաք մեծ, եւ քարոզեսցիր անդ, զի ել աղաղակ չարութեան նորա առ իս: 3 Եւ յարեաւ Յովնան փախչել ի Թարսիս յերեսաց Տեառն: Էջ ի Յոպպէ եւ եգիտ նաւ որ երթայր ի Թարսիս. ետ զինս եւ եմուտ ի նա՝ նաւել ընդ նոսա ի Թարսիս յերեսաց Տեառն: 4 Եւ Տէր յարոյց հողմ ի ծովուն, եւ եղեւ մրրիկ մեծ ի ծովուն, եւ նաւն ի վտանգի կայր ի խորտակել: 5 Եւ երկեան նաւավարքն երկելոյ մեծ, եւ աղաղակէին առ իւրաքանչիւր Աստուածս իւր, եւ ընկեցին զկարասին՝ որ էր ի նաւին ի ծով անդր, զի թեթեւացուցեն յինքեանց: Եւ Յովնան իջեալ ի խորշ մի նաւին, ննջէր եւ խորդայր: 6 Մատեաւ առ նա նաւապետն՝ եւ ասէ. Զի՞նչ է այդ՝ զի խորդասդ, արի կարդա զՏէր Աստուած քո. թերեւս ապրեցուցէ զմեզ Աստուած, եւ մի կորիցուք: 7 Եւ ասեն իւրաքանչիւր ցընկեր իւր. Եկայք արկցուք վիճակս՝ եւ գիտասցուք, վասն ո՞յր են չարիքս այս ի վերայ մեր: Արկին վիճակս, եւ ել վիճակն Յովնանու: 8 Եւ ասեն ցնա. Պատմեա մեզ վասն է՞ր են չարիքս այս մեզ, զի՞նչ արուեստ է քո. ուստի՞ գաս կամ յո՞ւրեքաս, յորմէ՞ աշխարհէ ես՝ կամ յորմէ՞ ժողովրդէնէ: 9 Ասէ ցնոսա. Ծառայ Տեառն եմ ես, եւ զՏէր Աստուած երկնից պաշտեմ՝ որ արար զծով եւ զցամաք: 10 Եւ երկեան արքն երկելոյ մեծ եւ ասեն ցնա. Զի՞նչ գործեցեր զայդ. զի գիտացին, թէ յերեսաց Տեառն փախուցեալ էր՝ քանզի պատմեաց նոցա: 11 Եւ ասեն ցնա. Զինչ արասցուք քեզ՝ եւ դադարեցէ ծովս ի մէնջ. զի ծովն առաւել եւս խռովեալ էր եւ յարուցանէր մրրիկ ի վերայ նոցա: 12 Եւ ասէ ցնոսա Յովնան. Առէք ընկեցէք զիս ի ծովդ, եւ դադարեցէ ի ձենջ ծովդ, զի գիտեմ ես, եթէ վասն իմ է մրրիկս այս մեծ ի վերայ ձեր: 13 Եւ ջանային արքն դարձուցանել զնաւն ի ցամաք՝ եւ ոչ կարէին. զի ծովն եւս քան զեւս խռովէր եւ սաստկանայր ի վերայ նոցա: 14 Աղաղակեցին առ Տէր եւ ասեն. Քաւ լիցի Տէր, մի կորիցուք վասն անձին առնս այսորիկ, մի անձեր ի վերայ մեր արինս արդար, զի դու, Տէր, որպէս կամեցար՝ եւ արարեր: 15 Եւ առին զՅովնան եւ ընկեցին ի ծովն եւ դադարեաց ծովն ի խռովութենէ իւրմէ: 16 Եւ երկեան արքն երկելոյ մեծ ի Տեառնէ, զենին զոհս Տեառն, եւ ուխտեցին ուխտս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ
Գլուխ Բ.

1 Եւ հրաման ետ Տէր կիտին մեծի կլանել զՅովնան. եւ էր Յովնան ի փոր կիտին զերիս տիւս եւ զերիս զիշերս: 2 Եւ եկաց Յովնան յաղաւթս առ Տէր Աստուած ի փոր կիտին 3 եւ ասէ. Ի ներութեան իմում աղաղակեցի առ Տէր Աստուած իմ. եւ լուաւ ինձ յորովայնէ դժոխտց աղաղակի իմում. յուր, Տէր, ձայնի իմում, 4 ընկեցեր զիս ի խորս սրտից ծովու, եւ զետք պաշարեցին զիս: Ամենայն զբաւսանք քո եւ ալիք քո անցին ի վերայ իմ. 5 եւ ասացի՝ թէ մերժեցայ յաչաց քոց: Արդ, իցէ՞ թէ յաւելից հայել ի տաճար սուրբ քո. 6 Հեղան զինեւ ջուրք մինչեւ յոգիս. անդունդք անհնարինք պաշարեցին զիս: Եմուտ գլուխ իմ 7 ընդ փապարս լերանց. իջի յերկիր՝ որոյ նիգք իւր աղիս յաւիտենից, ելցեն յապականութենէ կեանք իմ: 8 Առ քեզ, Տէր Աստուած իմ, ի նուազել հոգւոյ իմոյ կարդացի, զՏէր յիշեցի. եւ եկեցեն աղաւթք իմ ի տաճար սուրբ քո: 9 Որ պահէին զունայնութիւն եւ զստութիւն՝ զողորմութիւնս իւրեանց թողին: 10 Այլ ես ի ձայն աւրինութեան եւ խոստովանութեան մատուցից քեզ պատարագ՝ զոր ուխտեցի, եւ հատուցից փրկութեան Տեառն: 11 Եւ հրամայեցաւ ի Տեառնէ վիշապ ձկանն՝ եւ եթուք զնա ի ցամաք:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ
Գլուխ Գ.

1 Եւ եղեւ քան Տեառն առ Յովնան երկրորդ անգամ եւ ասէ. 2 Արի գնա ի Նինուէ քաղաք մեծ, եւ քարոզեսցիր ի նա ըստ առաջին քարոզութեանն՝ զոր խաւսեցայ առ քեզ: 3 Յարեաւ Յովնան եւ գնաց ի Նինուէ՝ որպէս խաւսեցաւ ընդ նմա Տէր. եւ Նինուէ էր քաղաք մեծ Աստուծոյ, իբրեւ գնաց երից աւուրց ճանապարհի: 4 Եւ սկսաւ Յովնան մտանել ի քաղաքն իբրեւ աւուր միոջ գնաց ճանապարհի. քարոզեաց եւ ասէ. Այլ եւս երեք աւուրք, եւ Նինուէ կործանեսցի: 5 Եւ հաւատացին արք նինուէացիք յԱստուած, եւ քարոզեցին պահս՝ եւ քուրճ զգեցան ի մեծամեծաց մինչեւ ցփոքունս իւրեանց: 6 Էհաս քանն առ թագաւորն նինուէացոց. յարեաւ յաթոռոյ իւրմէ, եւ մերկացաւ զպատմուճան իւր. զգեցաւ քուրճ եւ նստաւ ի վերայ մոխրոյ: 7 Եւ քարոզեցաւ եւ պատմեցաւ ի Նինուէ՝ ի թագաւորէն եւ ի մեծամեծաց իւրոց թէ մարդ եւ անասուն՝ խաշն եւ արջառ մի ինչ ճաշակեսցեն եւ մի ճարակեսցին եւ մի ջուր արբցեն: 8 Եւ զգեցան քուրճ մարդ եւ անասուն, եւ աղաղակեցին առ Աստուած սրտի մտաւք. եւ դարձան յիւրաքանչիւր ճանապարհաց իւրեանց չարաց, եւ յանաւրէնութենէ որ ի ձեռս իւրեանց. 9 եւ ասեն. Ո՞ր գիտէ՝ ապաշաւեսցէ Աստուած եւ դարձցի ի բարկութենէ սրտմտութեան իւրոյ, եւ մի կորիցուք: 10 Եւ ետես Աստուած զգործս նոցա՝ զի դարձան իւրաքանչիւր ի ճանապարհաց իւրեանց չարաց, եւ զղջացաւ Աստուած ի վերայ չարեացն՝ զոր խաւսեցաւ առնել նոցա, եւ ոչ արար:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ Գլուխ Դ.

1 Եւ տրտմեցաւ Յովնան տրտմութիւն մեծ՝ եւ խռովեցաւ: 2 Եւ եկաց յաղաւթս առ Տէր Աստուած եւ ասէ. Ով Տէր, ո՞չ այս այն քանք են իմ մինչ էի անդէն յերկրին իմում. վասն այնորիկ աճապարեցի փախչել ի Թարշիշ. զի գիտէի թէ ողորմած ես դու՝ եւ զթաճ, երկայնամիտ եւ բազումողորմ, եւ զղջանաս ի վերայ չարեաց: 3 Եւ արդ, Տէ՛ր, Տէ՛ր, առ զոգի իմ յինէն, զի լաւ է ինձ մեռանել, քան թէ իցեմ կենդանի: 4 Եւ ասէ Տէր ցՅունան՝ թէ արդարեւ յո՞յժ տրտմեալ իցես: 5 Եւ ել Յունան ի քաղաքէ անտի, եւ նստաւ յանդիման քաղաքին, եւ արար իւր հովանի, եւ նստաւ ընդ հովանեան՝ մինչեւ տեսանիցէ թէ զի՞նչ լինիցի քաղաքին: 6 Եւ հրաման ետ Աստուած զըղմենւոյն, եւ ել ի վերայ գլխոյն Յովնանու՝ լինել նմա հովանի ի վերայ գլխոյ նորա. զովացուցանել զնա ի տառապանաց իւրոց. եւ ուրախ եղեւ Յունան ի վերայ զըղմենւոյն ուրախութիւն մեծ: 7 Եւ հրաման ետ Աստուած որդանն՝ առաւաւտուն ի վաղիւ անդր. Էհար զըղմենին՝ եւ ցամաքեցաւ: 8 Եւ եղեւ ի ծագել արեւուն հրամայեաց Աստուած հողմոյ խորշակի տապալիառնի, եւ անկաւ արեւն զգլխովն Յունանու. եւ կայր ի տարակուսի, եւ քաղէին ոգիք նորա. եւ ասէր. Լաւ էր ինձ մեռանել, քան զայս կեանս իմ: 9 Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՅովնան թէ. Արդարեւ յո՞յժ տրտմեալ իցես ի վերայ զըղմենւոյն: Եւ ասէ. Յոյժ տրտմեալ իցեմ մինչեւ ցմահ: 10 Եւ ասէ Տէր. Դու խնայեցե՞ր ի զըղմենին՝ յոր ոչ եղեր ինչ աշխատ եւ ոչ սնուցեր զնա. որ զիշերի ել, եւ միւս զիշերի կորեաւ: 11 Եւ ո՞չ խնայեցից ի Նինուէ քաղաք մեծ, յորում բնակեալ են աւելի քան զերկոտասան բեր մարդիկ, որ ոչ ծանեան զաջ եւ զահեակ իւրեանց, եւ անասուն բազում:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ:

Զ. ՄԱՃ ՅՈՒՆԱՆՈՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Յունան էր յերկրէն Կարիաթմաուսայ, որ մերձ յԱգովտոս, ի քաղաքն այլազգեաց, ի ծովեզերին, եւ ընկեցիկ եղեալ արտաքս ի կիտէն, չոգաւ միւսանգամ ի Նինուէ, եւ միւսանգամ դարձեալ անտի ոչ մնաց յերկրի իւրում, այլ առեալ զմայր իւր, չոգաւ պանդխտեցաւ ի Սուր՝ եւ ի գաւառին այլազգեաց ընդ հեթանոսս, զի ասէր եթէ. Այսպէս բարձից զնախատինս իմ, զի ստեցի ի մարգարեանալ իմում վասն Նինուէի քաղաքի մեծի: Յայնժամ յանդիմանէր Եղիա զԱքայար եւ զԵզաբել կին նորա, եւ կոչեաց սով ի վերայ երկրին, եւ փախեաւ ի Սարեփթա, եզիտ զայրին հանդերձ որդովն իւրով մնաց առ նմա, քանզի ոչ կարէր լինել ընդ անթլփատս. եւ աւրինեաց զնոսա վասն աւտարընկալութեանն, քանզի յառաջագոյն զիտէր զնոսա ի վաղուց հետէ, զորոյ զորդին յարոյց Աստուած ցուցանել նմա, թէ ոչ ոք կարէ փախչել յԱստուծոյ: Եւ յարուցեալ Յունան յետ սովոյն եկն յերկիրն Յուդայ, եւ մեռաւ մայր նորա ի ճանապարհին,

Թաղեաց զնա մաւտ ի կաղնին Դերովրայ, եւ բնակեցաւ Յունան յերկրին Սարարայ, մեռաւ եւ թաղեցաւ յայրին Կենագայ դատաւորի եղելոյ ի ցեղէ միոջէ՝ յաւուրս անիշխանութեան, եւ ետ նշան յԵրուսաղէմ, թէ յորժամ տեսանիցեն զքար՝ զի գոչեացէ գորովալիք, եւ զբոտոտ՝ ի փայտի զի աղաղակեացէ, մերձ լինել զփրկութիւն: Յայնժամ տեսցեն զԵրուսաղէմ տապալեալ ի հիմանց եւ մտցեն ի նա յամենայն ազանց յերկրպագութիւն Տեառն. եւ առեալ զքարինս նոցա ի կողմանէ դիցեն ի կողմանէ արեւելից եւ անդ լիցի երկրպագութիւն աւծելոյն, վասն պղծելոյն Երուսաղէմի յաւերածին զազանաց եւ յամենայն զարշելեաց, եւ յայնժամ եկեացէ կատարած ամենայն երկրի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Առած Նինուէի: Գիրք տեպլեան Նաւումայ Եղկեսացոյ:

Ա 2 Աստուած նախանձոտ եւ վրէժխնդիր Տէր, վրէժխնդիր է Տէր բարկութեամբ, եւ խնդրէ Տէր վրէժ ի հակառակորդաց իւրոց. եւ բառնայ ինքն զթշնամիս իւր: 3 Տէր երկայնամիտ՝ եւ մեծ է զաւրութիւն նորա. եւ արդարացուցանելով ոչ արդարացուցանէ Տէր. վախճանաւ եւ շարժմամբ է ճանապարհ նորա հողմ երիվար նորա, եւ ամպք փռելի ոտից նորա: 4 Սաստէ ծովու՝ եւ ցամաքեցուցանէ զնա եւ զամենայն գետս ասեմէ: Նուազեաց Բասանացին եւ Կարմելոս. եւ ամենայն ծաղիկք Լիբանանու պակասեցին: 5 Լերինք շարժեցան ի նմանէ, եւ բլուրք սասանեցան. խախտեցաւ երկիր յերեսաց նորա, եւ համաւրէն ամենայն բնակիչք նորա: 6 Առաջի բարկութեան նորա ո հանդարտեցէ, եւ ո՞ կայցէ ընդդէմ բարկութեան սրտմտութեան նորա: Սրտմտութիւն նորա հալէ զիշխանութիւնս եւ վէմք խորտակեցան ի նմանէ: 7 Քաղցր է Տէր որոց սպասեն նմա յաւուր նեղութեան. եւ ճանաչէ զերկիւղածս իւր: 8 Եւ հեղեղաւ ճանապարհաց արացէ վախճան յարուցելոց ի վերայ, եւ զթշնամիս նորա խաւար հալածեցէ: 9 Զինչ խորհիք զՏեառնէ, կատարած ինքն արացէ. եւ ոչ խնդրեցէ կրկին զնոյն վրէժխնդրութիւն ի նեղութեան: 10 Զի մինչեւ ի հիմն իւրեանց խոպանացին. իբրեւ զգեղձ պատեալ կերիցի. եւ իբրեւ զեղէզն լի երաշտութեամբ: 11 Ի քէն ելցէ խորհուրդ զՏեառնէ, չարիս խորհել հակառակութեամբ: 12 Այսպէս ասէ Տէր ի վերայ իշխանաց ջուրց բազմաց, այնպէս զատուցին, եւ լուր քո ոչ եւս լուիցի: 13 Եւ արդ, խորտակեցից զգաւազան նորա ի քէն, եւ զկապանս քո խզեցից: 14 Եւ պատուիրեցէ վասն քո Տէր. եւ ոչ եւս սերմանեցի յանուանէ քումմէ: Ի տանէ Աստուծոյ քումմէ ջնջեցից զդրաշնալս եւ զձուլածոյսն արարից ի գերեզման քեզ:

Բ 15 Զի ահա երագ են ի վերայ լերանց ոտք աւետարանչին, եւ որ պատմէ զխաղաղութիւն: Տաւնեա զտաւնս քո Յովա, հատո զովստս քո, զի ոչ եւս յաւելցին անցանել ի հնանալ. վախճանեցաւ՝ մաշեցաւ եւ բարձաւ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Քանզի ել որ փչէ ընդ երեսս քո, եւ ապրեցուցանէ ի նեղութենէ: Դիտեա ճանապարհ, պնդեա զմէջ, զարացիր զաւրութեամբ յոյժ, 2 զի դարձոյց Տէր զհպարտութիւնն Յակովբայ իբրեւ զհպարտութիւնն Իսրայէլի: Զի թաթափելով թաթափեցին զնոսա, եւ զուսս նորա ապականեցին. 3 զզէն զաւրութեան նորա ի մարդկանէ. զարս հզարս որ խաղացին ընդ հրոյ. երասանակք կառաց նոցա, խռովեցին հեծեալք ի ճանապարհս. 4 եւ խռովեցին ի հրապարակս. տեսիլ նորա իբրեւ զլամբարաց հրոյ, եւ իբրեւ զփայլակն յայսկոյս եւ յայնկոյս ընթանան: 5 Յիշեցեն մեծամեծք նորա եւ փախիցեն ի տուէ եւ կասեցին ի ճանապարհս իւրեանց, եւ փութացին ի պարիսպս, եւ պատրաստեցեն զառաջապահս իւրեանց: 6 Դրունք քաղաքաց բացան. եւ կործանեցան արքունիք. 7 եւ ստացուածք յայտնեցան: Ինքն ելանէր, եւ նաժիշտք իւր առաջի գային, իբրեւ զաղաւնիս ի սրտից իւրեանց մնչէին: 8 Եւ ջուրք Նինուէի իբրեւ զջուրս աւազանի. եւ նոքա փախեան ի քէն՝ եւ ոչ կալան զտեղի, եւ ոչ ոք էր որ հայէր: 9 Յափշտակէին զարծաթ, յափշտակէին զոսկի. եւ ոչ գոյր չափ զարդու նորա, ծանրացան քան զամենայն սպասք նորա ցանկալիք: 10 Թաթափումն եւ ձգտումն եւ սոսկումն սրտի սրտի՝ եւ լքումն ծնգաց եւ երկունք ի վերայ ամենայն միջոյ. եւ երեսք ամենեցուն իբրեւ զայրեցած պուտան: 11 Ո՞ր են մայրիք առիծունց եւ որսք կորեանց նոցա, ուր չոգաւ առեւծն մտանել, կորին առիծուն՝ եւ ոչ ոք էր որ զարհուրեցուցանէր: 12 Առեւծ որսացաւ բաւական կորեանց իւրոց, եւ հեղձոյց կորեանց իւրոց, եւ ելից զմայրիս իւր որսով, եւ զբնակութիւն իւր

յափշտակութեամբ: 13 Ահաւասիկ ես ի վերայ քո, ասէ՛ Տէր ամենակալ, եւ այրեցից ծխով զբազմութիւն քո՝ եւ կերիցէ սուր զառեւծս քո, եւ բարձից յերկրէ գորս քո, եւ ոչ եւս լուիցին գործք քո:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՅ
Գլուխ Գ.

1 Ո քաղաք արեանց, ամենեւին սուտ՝ լի անիրաւութեամբ, որոյ զննեսցի որաւ: 2 Ձայն հարուածոյ, ձայն շարժման անուոյ, շաշին կառաց, շահատակին հեծելոց: 3 փայլին զինու, շողալ սուսերի, թաւալզոր խաղալ վիրաւորաց, եւ ոչ գոյր չափ ազգաց նոցա: Եւ տկարացին ի մարմինս իւրեանց 4 ի բազում պոռնկութենէ: Պոռնիկ գեղապանձ՝ գլուխ կախարդաց որ վաճառէր զազգս ի պոռնկութեան իւրում, եւ գտոհմս՝ կախարդանաւք իւրովք: 5 Ահաւասիկ ես ի վերայ քո, ասէ՛ Տէր Աստուած ամենակալ, եւ յայտնեցից զյետուստ քո, եւ արկից գերեսաւք քովք, եւ ցուցից ազգաց զամաւթ քո, եւ թագաւորութեանց՝ զանարգանս քո: 6 Եւ ընկեցից ի վերայ քո զպղծութիւնս եւ զաղտեղութիւնս քո եւ արարից զքեզ խայտառակ: 7 Եւ եղիցի ամենայն որ տեսանիցէ զքեզ, զիջանիցէ եւ ասիցէ. Եղուկ դու Նինուէ, ո՛վ իցէ որ հեծիցէ վասն քո, ուստի՞ խնդրեսցուք քեզ մխիթարութիւն: 8 Պատրաստեա բաժին՝ կազմեա ջնար վիճակդ Ովնայ, որ բնակեալ է ի մէջ գետոց, եւ ջուրք շուրջ գնովաւ, որոյ սկիզբն ծով, եւ ջուրք՝ պարիսպ նորա: 9 Եթովպացիք եւ Եգիպտոս զաւրութիւն նորա, եւ չիք չափ փախստեան նորա: Եւ Լիբեացիք եղեն աւգնականք նորա: 10 Սակայն եւ նա յողողողեալ գերի գնայցէ. եւ զտղայս նորա զբարի հարցեն ի սկզբան ճանապարհաց նորա: Եւ ի վերայ ամենայն պատուականաց նորա վիճակս արկանիցեն. եւ ամենայն մեծամեծք նորա ձեռակապովք կապեսցին: 11 Եւ դու արբցես եւ յիմարեսցիս. եւ խնդրեսցես քեզ ոտնկայ ի թշնամեաց քոց: 12 Եւ ամենայն ամուրք քո իբրեւ զդիտակ թգոյ, որ թէ շարժեսցի՝ անկցի ի բերան ուտելեաց: 13 Ահա ազգք քո իբրեւ զկանայս են ի քեզ. թշնամեաց քոց բացցին բանալով դրունք երկրին քո, եւ կերիցէ հուր զնիզս քո: 14 Լից քեզ ջուր պաշարման եւ պնդեա զամուրս քո. մուտ ի կաւ՝ եւ կոխեա ընդ յարդի, եւ պնդեա քան զաղիւս: 15 Անդ կերիցէ զքեզ հուր, եւ սատակեսցէ զքեզ սուր. եւ կերիցէ զքեզ իբրեւ զմարախ, եւ ծարաւեսցի իբրեւ զջորեակ: 16 Բազմացուցեր զվաճառս քո իբրեւ զաստեղս երկնից, դիմեաց ջորեակ՝ եւ թռեաւ: 17 Խաղաց իբրեւ զգրուիձ. եւ խառնիճադանջն քո իբրեւ զմարախ մածեալ զցանգով յաւուր ցրտոյ: Ծագեաց արեւ՝ եւ խաղաց, եւ ոչ ծանեաւ զտեղի իւր: Վայ նոցա: 18 Նիրհեցին հովիւք քո. թագաւորն Ասորեստանեայց կոտորեաց զգաւրս քո. չուեաց ազգ քո ի լերինս, եւ ոչ ոք էր որ մնայր: 19 Թարախեցան վերք քո, եւ չիք բժշկութիւն բեկման քում ամենեքին որ լուան զգոյժ քո՝ ծափս հարցեն ի վերայ բեկման քոյ, քանզի յո՛յր վերայ ոչչոգաւ չարութիւն քո հանապազ:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԵԱՆՆ ՆԱԻՈՒՄԱՅ:

Է. ՄԱՀ ՆԱԻՈՒՄԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Նաւում էր յեղկեայ, յայնկոյս Յորդանանու ի Բեդաբբէ, ի ցեղէ Շմաւոնի, նա ետ հանդերձ Յունանու նշան ի Նինուէ, թէ ի քաղցր ջրոյ եւ ի հրոյ գետնականէ կորիցէ, վասն որոյ եւ եղեն իսկ: Զի ծովակն՝ որ շուրջ գնովաւ, հեղեղեաց զնա շարժմամբ եւ կորոյս, եւ հուր յանապատէ եկեալ զբարձաւան նորա այրեաց. եւ մեռաւ խաղաղութեամբ եւ թաղեցաւ յերկրի իւրում:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Առած զոր ետես Ամբակում մարգարէ:

Ա. 2 Մինչեւ յե՛րբ, Տէր, աղաղակիցեմ, եւ ոչ լուիցեմ. գոչիցեմ առ քեզ զրկեալ, եւ ոչ փրկիցես: 3 Ընդ՞ր ցուցեր ինձ աշխատութիւնս եւ վաստակս, տեսանել զթշուառութիւն եւ զամպարշտութիւն, առաջի իմ եղև դատաստան, եւ առնոյր դատաւորն կաշառս: 4 Վասն այնորիկ ցրուեցան արեւնք, եւ իրաւունք ի գլուխ ոչ ելանեն, զի ամպարիշտն յաղթահարէ զարդարն, վասն այնորիկ ելանէր դատաստանն թելը: 5 Տեսէք, արհամարհոտք՝ եւ հայեցարուք, եւ զարմացարուք զարմանս՝ եւ եղծարուք, զի գործ մի գործեմ ես յաւուրս ձեր, որում ոչ հաւատայցէք թելպէտ եւ ոք պատմեցէ ձեզ: 6 Զի ահա ես զարթուցանեմ զքաղղեացիս՝ զազգ դառն, եւ զերագ, որ գնայ ընդ լայնութիւն երկրի՝ ժառանգել զխորանս որ ոչ իւր են: 7 Ահեղ եւ երեւելի, եւ դատաստան նորա յանձնէ իւրմէ եղիցի. եւ առած իւր յինքենէ ելցէ: 8 Վազեցեն առաւել քան զինծս երկվարք նոցա. երագունք քան զգալս արաբացոց. ասպատակեցեն սպառազէնք նորա, եւ դիմեցեն ի հեռաստանէ, եւ սլացին իբրեւ զարծուիս յաւժարութեամբ ի վերայ կերակրոյ: 9 Կատարած ամպարշտաց հասցէ՝ դարձելոցն ընդդէմ երեսաց նորա. կուտեցէ զգերի իբրեւ զաւագ: 10 Եւ ինքն ընդ թագաւորս փափկացի. եւ բռնաւորք խաղալիկք նորա: Եւ ինքն ընդ ամենայն ամուրս խաղալով խաղացէ, եւ կուտեցէ հողակոյտս, եւ կալցի զնա: 11 Յայնժամ փոխեցին միտք նորա, անցցէ եւ հաճեցի. այս զաւրութիւն Աստուծոյ իմոյ է: 12 Ոչ ապաքէն դու ես ի սկզբանէ, Տէր Աստուած մեր, եւ մի մեռցուք՝ Տէր, ի դատաստան եղիր զնա. եւ ստեղծեր զիս յանդիմանել զխաղ նորա: 13 Սուրբ է ակն քո ի տեսանելոյ զչարիս, եւ հայել յաշխատութիւնս ոչ կարացես: Զմէ՞ հայեցար յարհամարհոտս, եւ ստունգանցեր, ի կլանել ամպարշտի զարդարն: 14 Եւ առնիցես զմարդիկ իբրեւ զձկո՞ւնս ծովու, եւ իբրեւ զսողունս որոց ոչ գոյ առաջնորդ: 15 Զվախճան կարթիւ կորզեաց, եւ ձգեաց զնա ցանցի իւրով. եւ ժողովեաց զնա ուռկանաւք իւրովք: Վասն այնորիկ ուրախ եղիցի եւ ցնծացէ սիրտ նորա: 16 Եւ վասն նորին զոռեցէ ուռկանին իւրում, եւ խունկս ծխեցէ ցանցին իւրում, զի նոքաւք պարարեաց զբաժին իւր, եւ կերակուր իւր ընտիր: 17 Վասն այնորիկ սփռեցէ զցանցն իւր, եւ միշտ կոտորել զազգս ոչ խնայեցէ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ

Գլուխ Բ.

Բ 1 Ի պահու իմում կացից, եւ ելից ի վերայ վիմի, եւ դիտեցից տեսանել՝ զի՞նչ խաւսիցի ընդ իս, եւ զինչ տացէ պատասխանի յանդիմանութեան իմոյ: 2 Պատասխանի ետ ինձ Տէր եւ ասէ. Գրեա զտեսիլդ զայդ յայտնապէս ի տախտակս. զի որ ընթեռնուն՝ համարձակ ընթեռնուցու: 3 Զի տակաւին տեսիլդ ի ժամանակս է, եւ ծագեցէ ի սպառ՝ եւ ոչ յունայնութեան: Բայց եթէ անագանեցի՝ համբեր նմա զի որ զալոցն է՝ եկեցէ եւ ոչ անագանեցի: 4 Եւ եթէ երկմտեցէ ոք՝ ոչ հաճեցի ընդ նա անձն իմ: Զի արդարն իմ ի հաւատոց իմոց կեցցէ: 5 Այլ կարծաւոն եւ արհամարհաւոն այր ամբարտաւան է՝ եւ ոչինչ վճարեցէ: Որ ընդարձակեաց իբրեւ զդժոխս զանձն իւր, եւ անյագ եղև իբրեւ զմահ, եւ ժողովեաց առ ինքն զամենայն հեթանոսս, եւ զազգս ամենայն յինքն ամփոփեցէ: 6 Ոչ ապաքէն զայս ամենայն առակ՝ զնմանէ առակեցեն. եւ զնա արկցեն յերգ եւ ասացեն. Վայ որ յաճախէ անձին իւրում՝ որ ոչ իւր իցէ. եւ մինչեւ ցէ՞րբ ծանրացուցանէ զանուր իւր ծանրութեամբ: 7 Զի յանկարծակի յարիցեն կերիչք նորա, եւ զարթիցեն դաւաճանք նորա. եւ եղիցես նոցա յափշտակութիւն: 8 Զի դու կողոպտեցեր զազգս բազումս, եւ զքեզ կողոպտեցեն ամենայն մնացորդք ժողովրդոց՝ վասն արեանց մարդկան, եւ ամպարշտութեան երկրի եւ քաղաքի՝ եւ ամենայն բնակչաց նորա: 9 Վայ որ ազահէ զազահութիւն չար՝ տան իւրոյ՝ դնել ի բարձունս զբոյն իւր, կորզել ի ձեռաց չարաց: 10 Խորհեցար զամաւթ տան քոյ, սպառեցեր զազգս բազումս. եւ յանցեաւ անձն քո. 11 զի քար ի հիմանէ աղաղակեցէ, եւ որդն ի փայտէ գոչեցէ զայդ: 12 Վայ որ շինէ զքաղաք արեամբ, եւ պատրաստէ զքաղաք անիրաւութեամբ: 13 Ո՞չ այս ամենայն ի Տեառնէ ամենակալէ է. եւ

պակասեցին ժողովուրդք բազումք ի հրոյ, եւ ազգք բազումք նուազեցան: 14 Զի լցցի երկիր գիտութեամբ փառաց Տեառն՝ իբրեւ զջուրս բազումս որ ծածկեն զծովս: 15 Վայ որ արբուցանէ ընկերի իւրում հրապոյրս պղտորս. եւ արբուցանէ զի հայեցի յայրս նոցա: 16 Զյագուրդ անարգանաց ի փառաց, արբ եւ դու, շարժեաց եւ դողա: Պաշարեաց զքեզ բաժակ աջոյ Տեառն. եւ ժողովեցաւ անարգութիւն ի վերայ փառաց քոց: 17 Զի ամպարշտութիւն Լիբանանու ծածկեցէ զքեզ, եւ թշուառութիւն զազանաց զարհուրեցուցէ զքեզ. վասն արեանց մարդկան եւ ամպարշտութեան երկրի եւ քաղաքի՝ եւ ամենայն բնակչաց նորա: 18 Զի՞նչ աւգուտ է դրաւշեալ զի դրաւշեցին զնա. ստեղծին զնա ձուլածոյ, երեւոյթ սուտ: Զի յուսացաւ որ ստեղծն ի ստեղծուածն իւր առնել իւր կուռս անաւգուտս: 19 Վայ որ ասէ ցփայտ՝ Սթափեաց եւ զարթիր, եւ ցբարն՝ թէ բարձրացիր. եւ նա է երեւոյթ առ աշաւք. եւ նա է կռած արծաթոյ եւ ոսկւոյ, եւ ամենեւին շունչ ոչ գոյ ի նոսա: 20 Այլ Տէր ի տաճարի սրբութեան իւրում. եւ երկիցէ յերեսաց նորա ամենայն երկիր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Աղաւթք Ամբակումայ մարգարէի երգով:

Գ 2 Տէր, զլուր քո լուայ եւ երկեայ: Տէր, հայեցայ ի գործս քո՝ եւ զարհուրեցայ: Ի մէջ երկուց զազանաց ծանիցիս. ի մերձենալ ամացն յայտնեցիս. ի հասանել ժամանակին երեւեցիս: Ի խռովել անձին իմոյ ի բարկութեան զողորմութիւնս յիշեցես: 3 Աստուած ի Թեմանայ եկեցէ, եւ սուրբն՝ ի հովանաւոր եւ յանտառախիտ լեռնէ: Հանգիստ: Ծածկեցին զերկիս փառք նորա արհնութեամբ նորա լի եղել երկիր: 4 Ճառագայթք նորա իբրեւ զլոյս եղիցին, եւ եղջերք ի ձեռնին նորա. 5 եւ հաստատեաց զսէր սաստիկ զարութեան իւրոյ: Առաջի երեսաց նորա գնացէ բան. եւ ելցէ ի դաշտս զկնի նորա. 6 եկաց՝ եւ շարժեցաւ երկիր, հայեցաւ՝ եւ հալեցան ազգք: Լերինք խորտակեցան բռնութեամբ, եւ բլուրք յաւիտենականք հալեցան: Զգնացս նորա յաւիտենական 7 փոխանակ աշխատութեանց տեսի: Խորանք եթովպացոց զարհուրեցան. եւ խորանք երկրին Մադիամու: 8 Մի՞թէ գետոց բարկացիս Տէր, կամ սրտմտութիւն քո ի վերայ գետոց, կամ ասպատակ քո ի վերայ ծովու, զի ելցես յերկվարս քո, եւ հեծելութիւն քո փրկութիւն է: 9 Լարելով լարեցես զաղեղն քո ի վերայ իշխանութեան, ասէ Տէր, գետոց պատառեցաւ երկիր. 10 տեսցեն զքեզ ազգք՝ եւ երկնեցեն. որ ցանես զջուրս գնացից: Ետուն անդունդք զձայնս իւրեանց զբարձրութիւն սաստկութեան իւրեանց. 11 բարձաւ արեգակն, եւ լուսին եկաց ի կարգի իւրում: Գնացեն նետք քո ի լոյս, ի փայլին փայլատականց զինուց քոց: 12 Սպառնալեալք նուազեցուցեր զերկիր. եւ բարկութեամբ զիջուցես զազգս: 13 Ելեր ի փրկութիւն ժողովրդեան քոյ՝ փրկել զաւծեալս քոյ արկեր զգլխով անարինաց մահ. զարթուցեր զկապանս մինչեւ ցարանոցս ի սպառ: Հանգիստ: 14 Խորտակեցեր ապշութեամբ, զգլուխս բռնաւորաց. սասանեցին ի նմա. արձակեցեն զերասանակս իւրեանց իբրեւ զոնանկ զաղտակեր: 15 Հաներ ի ծով զերկվարս քո, պղտորել զջուրս բազումս: 16 Զգուշացայ, եւ զարհուրեցաւ սիրտ իմ ի ձայնէ աղաւթից շրթանց իմոց, եմուտ դողումս յոսկերս իմ, եւ խռովեցաւ փոր իմ ի ներքուստ: Հանգեայց յաւուր նեղութեան ելանել ինձ ի ժողովուրդ պանդխտութեան իմոյ: 17 Զի թզենի ոչ տացէ զպտուղ իւր, եւ մի եղիցի ծնունդ որթոյ. ստեսցէ բեր ձիթենոյ, եւ դաշտք մի արացեն զկերակուր. պակասեցեն հաւտք ի ճարակոյ, եւ ոչ իցեն եզինք ի մաուրս: 18 Այլ ես ի Տէր ցնծացայց, եւ ուրախ եղեց յԱստուած փրկիչ իմ: 19 Տէր Աստուած զարութիւն իմ, եւ կարգեցէ զոտս իմ ի վախճան. եւ հանցէ զիս ի բարձունս՝ յաղթել երգով նորա:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ:

Ը. ՄԱՀ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ամբակում էր ի ցեղէ Շմաւոնի, յազարակէ Բեթսուքարայ. սա ետես յառաջագոյն զգերութիւնն եւ վասն աւերածոյն Երուսաղէմի սգացաւ յոյժ, եւ յորժամ եկն Նաբոքոդոնոսոր յԵրուսաղէմ, փախեաւ յՈւստրակինէ, եւ եղել պանդուխտ յերկրին Բամայէլի, եւ իբրեւ դարձան քաղղեացիքն յերկիրն իւրեանց, եւ

մնացորդը հրէիցն որ էին յԵրուսաղէմ, իջին յԵգիպտոս. յայնժամ դարձեալ եկն յերկիր իւր եւ պաշտէր զհնձաւոյս ագարակի իւրոյ, եւ իբրեւ առ զխորտիկն մարգարէացաւ ընտանեաց իւրոց եւ ասէ, երթամ յերկիր հեռաստան, եւ վաղվադակի գամ, եւ եթէ յամիցեմ՝ դուք տարեք ճաշ հնձողացն, եւ երթեալ ի Բաբելոն ի ձեռն հրեշտակին որ ցառաջնորդեաց նմա եւ տարեալ ճաշ Դանիէլի, եւ դարձեալ չոգաւ առ հնձաւոյսն՝ եւ տարաւ նոցա ի տանէ այլ խորտիկս, չամեալ ինչ զսովորական ժամն, եւ ոչ ումեք պատմեաց զեղեալն, եւ իմացաւ եթէ վաղվադակի դարձցի ժողովուրդն ի Բաբելոնէ, եւ յետ երկուց ամաց դարձան, եւ ետ նշան որ ի Հրէաստանի, թէ ի կատարածի մարգարէ որդի Աստուծոյ յարիցէ եւ ուսուցէ ի տաճարին յառաջագոյն թէ որ հաւատասցեն ի նա, տեսցեն զլոյս, եւ որք ոչն լուիցեն նմա եղեցին ի խաւարի, եւ վասն վախճանի տաճարին յառաջագոյն ասաց, թէ արեւմտական ազգաւ աւերեսցի, յայնժամ վարագոյր տաճարին ի մանր ծուէնս պատառեսցի, եւ ելեալ Հոգւոյն Սրբոյ ի դաբիրայն եւ ահաւեղագէսքն երկուց սեանցն, եւ ոչ ոք գիտասցէ թէ ուր լինիցին, իսկ նոքա ի հրեշտակաց բերցին յանապատ, ուր ի սկզբանէ կառուցաւ խորանն վկայութեան, նոքաւք ծանիցի Տէր, եւ լուսաւորեսցէ զփախուցեալսն յաւձէն, եւ պարապեցուցէ զնոսա յարդարութիւն յաւիտենից, եւ մեռեալ նորա խաղաղութեամբ, թաղեցաւ յագարակի իւրում միայն փառաւորապէս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Բանն որ եղել առ Սոփոնիա Քուսեայ, որդոյ Գողգոթիայ, Ամարեայ՝ Եզեկիայ, յաւուրս Յովսիայ, որդոյ Ամովնայ արքայի Յուդայ:

Ա 2 Պակասելով պակասեցէ ամենայն յերեսաց երկրէ, ասէ Տէր: 3 Պակասեցէ մարդ եւ անասուն, պակասեցեն թռչունք երկնից, եւ ձկունք ծովու եւ տկարացին ամպարիշտք, եւ բարձից զանաւրէնս յերեսաց երկրէ, ասէ Տէր: 4 Եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ Յուդայ եւ ի վերայ ամենայն բնակչաց Երուսաղէմի. եւ բարձից ի տեղւոջէդ յայդմանէ զանուն Բահադու, եւ զանուն քրմացն հանդերձ քահանայիւքն, 5 որ երկիր պագանեն ի տանիս զարութեանց երկնից, եւ որք երդնուին յանուն Տեառն՝ արքային իւրեանց, եւ որք խոտորէին ի Տեառնէ. 6 եւ որք ոչ խնդրէին զՏէր, եւ որք ոչ ի Տեառն կողմն լինէին: 7 Երկերորդ յերեսաց Տեառն Աստուծոյ, զի մերձ է արք Տեառն, զի պատրաստեաց Տէր զգոհս իւր, եւ հրաւիրեաց զկոչնականս իւր: 8 Եւ եղիցի յաւուր զոհի Տեառն խնդրեցից զվրէժ յիշխանաց՝ եւ ի տանէ թագաւորին, եւ յամենայնէ, որ զգեցեալ են զհանդերձս աստարս: 9 Եւ խնդրեցից վրէժ յայտնապէս յամենեցունց առաջի դրանդեացն յաւուր յայնմիկ. որք լնուին զտուն Տեառն Աստուծոյ իւրեանց ամպարշտութեամբ եւ նենգութեամբ: 10 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, ասէ Տէր, ձայն աղաղակի ի դրանէ խոցոտելոցն, եւ զոյժ յերկրորդ դրանէն, եւ բեկումն մեծ ի բլրոց: 11 Ողբացէք, բնակիչք կոտորելոց, զի նմանեցաւ ամենայն ժողովուրդդ քանանացոց, սատակեցան ամենեքեան որ հպարտացեալ էին արծաթով: 12 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ քննեցից զԵրուսաղէմ ճրագաւ, եւ խնդրեցից վրէժ յարանցն որ արհամարհեցին զպահպանութիւնս իւրեանց, որ ասէին ի սիրտս իւրեանց. Ոչ բարի ինչ առնէ Տէր եւ ոչ չար: 13 Եւ եղիցի զարութիւն նոցա ի յափշտակութիւն, եւ տունք նոցա յապականութիւն: Շինեցեն տունս եւ մի բնակեցեն ի նմա, տնկեցեն այգիս եւ մի արբեցն զգինի նոցա: 14 Զի մերձ է արք Տեառն մեծն, մերձ է եւ արագ յոյժ. ձայն աւուր Տեառն խիստ եւ դառն, կարգեալ զարաւոր. 15 արք բարկութեան արն այն, արք նեղութեան եւ վտանգի, արք թշուառութեան եւ ապականութեան, արք խաւարի եւ միգի, արք ամպոյ եւ մառախոյ: 16 արք փողոյ եւ աղաղակի ի վերայ ամուր քաղաքաց եւ ի վերայ անկեանց բարձանց: 17 Եւ նեղեցից զմարդիկ, եւ զնասցեն իբրեւ զկոյրս, զի Տեառն մեղան, եւ առին զանուն նորա ի վերայ սնոտեաց որք ոչ ինչ կարացցեն աւգնել նոցա, եւ հեղեղ զարիւն նոցա իբրեւ զհող, եւ զմարմինս նոցա իբրեւ զաղբ: 18 Արծաթ նոցա եւ ոսկի մի կարացցեն փրկել զնոսա յաւուր բարկութեան Տեառն եւ հրով նախանձու նորա մաշեցի ամենայն երկիր, զի վախճան եւ տագնապ արացցէ ի վերայ ամենայն բնակչաց երկրի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Ժողովեցարուր եւ խնդրեցէք, ազգք անխրատք, 2 մինչ չեւ եղեալ իցէք իբրեւ զծաղիկ անցաւոր, մինչ չեւ եկեալ իցէ արք բարկութեան սրտմտութեան Տեառն: 3 Խնդրեցէք զՏէր, ամենայն խոնարհք երկրի, իրաւունս արարէք եւ զարդարութիւն խնդրեցէք, եւ տուք պատասխանի նոցա, զի ծածկեսցիք յաւուր բարկութեան Տեառն:

Բ 4 Զի Գազա յափշտակեալ լիցի, եւ Ասկաղոն յապականութիւն. եւ Ազովտոս ի միջաւրէի կործանեցի, եւ Ակկարոն յարմատոյ խլեցի: 5 Վայ որ բնակեալդ էք ի վիճակս ծովու, բնակիչք կրետացոց: Պատգամ Տեառն ի վերայ ձեր, Քանան՝ երկիրդ այլազգեաց. եւ կորուսից զձեզ ի բնակութենէ: 6 Եւ եղիցի Կրետ ճարակք հաւտից եւ գոմք խաշանց: 7 Եւ եղիցի վիճակ ծովուն մնացորդաց տանն Յուդայ. եւ ի նոսա ճարակեցին, եւ ի տունս Ասկաղոնայ առ արք դադարեցցեն յերեսաց որդւոցն Յուդայ, զի ելեալ է նոցա յայց Տէր Աստուած իւրեանց. եւ դարձոյց զգերութիւն նոցա: 8 Լուայ զնախատինս Մովաբու, եւ զկոփանս որդւոցն Ամոնայ, որովք նախատէին զժողովուրդ իմ, եւ մեծաբանէին ի վերայ սահմանաց իմոց: 9 Վասն

այնորիկ կենդանի եմ ես՝ ասէ՛ Տէր Աստուած զարութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի զի Մովսէս՝ իբրեւ զՄոդոս եղիցի, եւ որդիքն Ամոնայ իբրեւ զԳոմոր. եւ Դամասկոս լքեալ իբրեւ զշեղջ կալոյ՝ եւ ապականեալ յաւիտեան: մնացորդք ժողովրդեան իմոյ յափշտակեցեն զնոսա, եւ մնացորդք ազգի իմոյ ժառանգեցեն զնոսա: 10 Եւ այն նոցա փոխանակ հպարտութեան նոցա, զի նախատեցին եւ մեծաբանեցին ի վերայ Տեառն ամենակալի: 11 Երեւեսցի Տէր ի վերայ նոցա, եւ սատակեցէ՛ զամենայն աստուածս ազգաց. եւ երկիր պազցեն նմա իւրաքանչիւր ի տեղւոջէ՛ իւրեանց՝ ամենայն կողմից ազգաց: 12 Եւ դուք, եթովպացիք, հարեալք սուսերի իմոյ էք: 13 Եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ հիւսւսոյ եւ սատակեցից զԱսորեստանեայն եւ եղից զՆինուէ՛ յապականութիւն՝ անջրդի իբրեւ զանապատ. 14 եւ արածեսցին ի միջի նորա հաւտք եւ ամենայն զազանք երկրի, եւ գետնառեւծք՝ եւ ոգնիք ի յարկս նորա բնակեցեն եւ զազանք գոչեցեն ի նկուղս նորա. եւ սակոռուք ի դրունս նորա, քանզի իբրեւ զմայր է բարձրութիւն նորա: 15 Այս քաղաք վրիժագործ բնակեալ յուսով, որ ասէր ի սրտի իւրում. Ես եմ, եւ ոչ եւս որ իցէ յետ իմ. զիս՝ որ եղեւ յապականութիւն ճարակ զազանաց. ամենայն որ անցանիցէ ընդ նա, շչեսցէ եւ շարժեսցէ զգլուխ իւր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Ով երեւելիդ փրկեալ քաղաք, Յովնանու. 2 ոչ լուաւ ձայնի, եւ ոչ ընկալաւ զխրատ, ի Տէր ոչ յուսացաւ. եւ առ Աստուած ոչ մերձեցաւ: 3 Իշխանք նորա իբրեւ առիւծոնք գոչեցեն, եւ դատաւորք նորա իբրեւ զգայլս արաբացոց, որ ոչ թողուն ինչ ի վաղիւ: 4 Մարգարէք նորա այսակիրք, արհամարհաւորք, քահանայք նորա պղծեն զսրբութիւնս, եւ ամպարշտեն յարեւնս: 5 Այլ Տէր արդար է ի միջի նորա, եւ ոչ արասցէ անիրաւութիւն. ընդ առաւուսու կանխաւ տացէ զիրաւունս իմ ի լոյս, եւ ոչ թաքիցէ. եւ ոչ ծանիցէ զանիրաւութիւն ի պահանջել: 6 եւ ոչ ի սպառ զանաւրեւութիւնս, ապականութեամբ կործանեսցէ զամբարտաւանս: Ապականեցան անկիւնք նոցա. աւերեցից զճանապարհս նորա, ամենեւին մի եւս գնալ ընդ նոսա. պակասեցին քաղաքք նոցա առ ի չգոյէ բնակչաց: 7 Ասացի թէ երկերուք յինէն՝ եւ ընկալարուք զխրատ, եւ ոչ սատակեսցիք յերեսաց նորա ըստ ամենայնի որչափ ինչ առից վրէժ ի նմանէ: Պատրաստեալ կանխեաց ընդ առաւուսու, պակասեցան ամենայն ճիւղք նորա: 8 Վասն այդորիկ սպասեալ ինձ, ասէ՛ Տէր՝ յաւուր յարութեան իմոյ ի վկայութիւն: Զի դատաստանք իմ ի վերայ ազգաց յըմբռնել զթագաւորս՝ ի հեղուլ ի վերայ նոցա զբարկութիւն իմ՝ զամենայն բարկութիւն սրտմտութեան իմոյ, զի հրով նախանձու իմոյ մաշեսցի ամենայն երկիր: 9 Զի յայնժամ դարձուցից ի վերայ ժողովրդոց լեզու յազգս նոցա՝ ի կարդալ ամենեցուն զանուն Տեառն, ի ծառայել նոցա նմա ընդ միով լծով: 10 Ի գետոյն եթովպացոց ընկալայց զնոսա ընդ ցրուեալսն, մատուցանիցեն ինձ պատարագ: 11 Յաւուր յայնմիկ ոչ ամաչեսցես յամենայն գործոց քոց, որովք ամպարշտեցեր առ իս, զի յայնժամ զերծից ի քէն զչարութիւն ամբարտաւանութեան քոյ, եւ ոչ եւս յաւելցես մեծաբանել ի վերայ լերին սրբութեան իմոյ: 12 Թողից քեզ ժողովուրդ հեզ եւ խոնարհ, եւ երկիցեն յանուանէ Տեառն, 13 մնացորդք Իսրայէլի, եւ ոչ արասցեն անիրաւութիւն, եւ ոչ խաւսիցին սնոտիս, եւ ոչ գոցի ի բերան նոցա լեզու նենգաւոր, զի նոքա արածեսցեն եւ մակաղեսցին. եւ ոչ որ իցէ որ զարհուրեցուցանիցէ զնոսա:

Գ 14 Ուրախ լեր յոյժ, դուստր Սիովնի, եւ քարոզեալ Երուսաղէմ. ուրախ լեր՝ եւ զուարճացիր յամենայն սրտէ քումմէ՛ դուստր Երուսաղէմի, 15 զի եհան ի քէն Տէր շուրջ զանիրաւութիւնս. փրկեաց զքեզ Տէր ի ձեռաց թշնամեաց քոց թագաւոր Իսրայէլի Տէր ի միջի քում, եւ ոչ եւս տեսցես զչարիս: 16 Ի ժամանակին յայնմիկ ասէ՛ Տէր. ցԵրուսաղէմ, քաջալերեաց Սիոն, մի լքցին ձեռք քո: 17 Տէր Աստուած ի քեզ է հզաւոր, եւ փրկեսցէ զքեզ. ածցէ ի վերայ քո ուրախութիւն, եւ նորոգեսցէ զքեզ սիրով իւրով. եւ ուրախ լիցի ի քեզ զուարճութեամբ իբրեւ յաւուր տանի. 18 եւ ժողովեցից զմանրեալսն քո: Վայ որ նախատիցէ զնա: 19 Ահաւասիկ ես առնեմ վասն քո ի ժամանակին յայնմիկ. եւ փրկեցից զճնշեալսն, եւ զմերժեալսն ընկալայց. եւ արարից զնոսա ի պարծանս, եւ անուանիս ընդ ամենայն երկիր: 20 Եւ ամաչեսցեն ի ժամանակին յայնմիկ՝ յորժամ բարի արարից ձեզ, եւ ի ժամանակի յորժամ ընկալայց զձեզ: Զի տաց զձեզ անուանիս եւ ի պարծանս ընդ ամենայն ազգս երկրի, ի դարձուցանել ինձ զգերութիւն ձեր առաջի ձեր՝ ասէ՛ Տէր:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԵԱՆՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ:

Թ. ՄԱՀ ՍՈՓՈՆԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Սոփոնիա էր ի ցեղէն Շմաւոնի, յագարակէ Մարաթայ: Սա մարգարէացաւ վասն քաղաքին Երուսաղէմի եւ վասն վախճանի նորին, եւ վասն փրկութեան եւ մտին հեթանոսաց, եւ ամալթոյ ամպարշտաց, եւ վասն դատաւորին ամենայն շնչոց որդւոցն Աստուծոյ, մեռաւ եւ թաղեցաւ յագարակի իւրում:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԵԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԵԱՅ

Գլուխ Ա

1 Յամին երկրորդի Դարեհի արքայի, յամսեանն վեցերորդի, որ ար մի էր ամսոյն, եղև բան Տեառն ի ձեռն Անգէի մարգարէի, եւ ասէ.

Ա խաւսեաց ընդ Ջորաբաբիլի որդւոյ Սաղաթիելի, յազգէ Յուդայ եւ ընդ Յեսուայ, որդւոյ Յովսեդեկեայ քահանայի մեծի՝ եւ ասացես. 2 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Ժողովուրդդ այդ ասեն. Ոչ է հասեալ ժամանակ շինելոյ գտունն Տեառն: 3 Եւ եղև բան Տեառն ի ձեռն Անգէի մարգարէի եւ ասէ. 4 Եթէ ձեզ միայն իցէ ժամանակ բնակել ի տունս գմբեթայս. եւ տունդ իմ աւեր կայ: 5 Եւ արդ՝ այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Կարգեցէք զսիրտս ձեր ի ճանապարհս ձեր: 6 Վարէիք բազում եւ ժողովէիք սակաւ. ուտէիք՝ եւ ոչ յազգէիք. ըմպէիք՝ եւ ոչ լինէր ի յագուրդ. զգենուիք՝ եւ ոչ ջեռնուիք նոքաւք եւ որ զվարձս իւր ժողովէր՝ ի ծրարս ծակոտեալս ժողովէր: 7 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դիք զսիրտս ձեր ի ճանապարհս ձեր, 8 ելէք ի լեառն, հարէք փայտ, եւ շինեցէք գտունդ եւ հաճեցայց դովաւ եւ փառաւորեցայց ասէ Տէր: 9 Հայեցարուք ի բազում՝ եւ եղև սակաւ. եւ դուք ի ներքս ի տունս կրեցէք՝ եւ ես արտաքս փչեցի զայն: Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Փոխանակ զի տունդ իմ աւեր է, եւ դուք ճեպեալ էք յիւրաքանչիւր տուն իւր: 10 Վասն այդորիկ երկինք կալցին զանձրեւ քո, եւ երկիր արգելցէ զարդիւնս իւր. 11 եւ ամօք սուր ի վերայ երկրի, եւ ի վերայ ցորենոյ եւ ի վերայ գինւոյ, եւ ի վերայ իւղոյ, եւ ի վերայ ամենայն բուսոյ երկրի, եւ ի վերայ մարդկան, եւ ի վերայ անասնոյ, եւ ի վերայ ամենայն վաստակոց ձեռաց նոցա: 12 Եւ լուաւ Ջորաբաբէլ որդի Սաղաթիելի յազգէ Յուդայ, եւ Յեսու Յովսեդեկեայ քահանայ մեծ, եւ ամենայն մնացորդք ժողովրդեանն՝ ձայնի Տեառն Աստուծոյ իւրեանց. եւ զպատգամս Անգէի մարգարէի, որպէս առաքեաց զնա Տէր Աստուած նոցա առ նոսա. եւ երկեաւ ժողովուրդն յերեսաց Տեառն: 13 Եւ ասէ Անգէոս հրեշտակն Տեառն, ի հրեշտակս Տեառն ցժողովուրդն. Ես ընդ ձեզ եմ՝ ասէ Տէր: 14 Եւ զարթոյց Տէր զոգի Ջորաբաբիլի որդւոյ Սաղաթիելի յազգէ Յուդայ, եւ զոգի Յեսուայ Յովսեդեկեայ քահանայի մեծի, եւ զոգի ամենայն մնացորդաց ժողովրդեանն. եւ մտանէին եւ գործէին զգործ ի տան Տեառն ամենակալի Աստուծոյ իւրեանց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԵԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Ի քսան եւ ի չորս ամսոյն վեցերորդի:

Բ Յամին երկրորդի Դարեհի արքայի, 3 յամսեանն եւթներորդի, որ ար քսան եւ մի էր ամսոյն խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն Անգէի մարգարէի՝ եւ ասէ. 3 Ասա ցՋորաբաբէլ որդի Սաղաթիելի յազգէ Յուդայ, եւ ցՅեսու Յովսեդեկեայ քահանայ մեծ, եւ ցամենայն մնացորդս ժողովրդեանն. 4 Ո՛ր ի ձենջ տեսեալ իցէ գտունս զայս ի փառաւորութեան իւրում զառաջինն. եւ ո՛րպէս արդ տեսանէք զդա որպէս զոչինչ առաջի ձեր: 5 Եւ արդ, զաւրացիր դու, Ջորաբաբէլ, ասէ Տէր, եւ զաւրացիր, Յեսու Յովսեդեկեայ քահանայ մեծ, եւ զաւրացի ամենայն ժողովուրդ երկրիդ ասէ Տէր, եւ գործեցէք զի ես ընդ ձեզ եմ, ասէ Տէր ամենակալ: 6 Եւ բանն զոր ուխտեցի ընդ ձեզ՝ յեւանելն յերկրէն Եգիպտացոց եւ հոգին իմ որ կայ ի միջի ձերում. քաջալերեցարուք, 7 զի այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դարձեալ միւսանգամ շարժեցից զերկինս եւ զերկիր եւ զծով եւ զցամաք. 8 եւ միանգամայն շարժեցից զամենայն ազգս. եւ եկեսցէ ընտիր ընտիր ընչից ամենայն ազգաց, եւ լցուցից գտունդ զայդ փառաւք, ասէ Տէր ամենակալ: 9 Իմ է արծաթ, եւ իմ է ոսկի, ասէ Տէր ամենակալ. 10 զի մեծ եղիցին փառք տանդ այդորիկ վերջինդ քան զառաջինն, ասէ Տէր ամենակալ: Եւ ի տեղուջոյ յայդմիկ տաց խաղաղութիւն՝ ասէ Տէր ամենակալ. եւ խաղաղութիւն ոգւոց փրկութիւն ամենայնի, որ գործիցէ յարուցանել զտաճարդ զայդ:

Գ 11 Ի քսաներորդի եւ չորրորդի, իններորդի ամսեանն, յամի երկրորդի Դարեհի. եղև բան Տեառն առ Անգէ մարգարէ եւ ասէ. 12 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Հարց արե՞նս ի քահանայիցդ եւ ասացես. 13 Եթէ

առնուցու մարդ միս սուրբ ի դրաւշակ հանդերձի իւրոյ, եւ մերձեսցի ձորձք իւր ի հաց կամ ի թան, կամ ի գինի, կամ յետ, կամ յամենայն կերակուրս՝ իցէ՞ թէ սրբեսցի: Պատասխանի ետուն քահանայքն եւ ասեն Ոչ: 14 Եւ ասէ Անգէաս. թէ մերձենայցէ պիղծն կամ անսուրբն ոգւով յամենայն ինչ յայնպիսեաց իցէ՞ թէ պղծեսցի: Պատասխանի ետուն քահանայքն եւ ասեն. Պղծի: 15 Պատասխանի ետ Անգէոս եւ ասէ. Նոյնպէս եւ ժողովորդս այս, նոյնպէս եւ ազգս այս առաջի իմ, ասէ Տէր, նոյնպէս եւ ամենայն գործք ձեռաց նոցա, որ ինչ մերձենայցէ անդր՝ պղծեսցի: Վասն առիցն իւրեանց՝ առաւատնոց, եւ մորմոքեսցին յերեսաց չարեացն իւրեանց, եւ ատեցիք ի դրունս զյանդիմանչս: 16 Եւ արդ՝ դիք ի սիրտ ձեր յաւրէ յայսմ հետէ եւ յառաջ՝ մինչ չեւ եղեալ քար ի քարի վերայ տաճարին Տեառն: 17 Ո՞վ էիք յորժամ արկանէիք յամանս ձեր քսան քոռ գարւոյ, եւ լինէր տասն քոռ գարւոյ. եւ մուծանէիք ի հնծանս ձեր հանել յիսուն մար, եւ լինէր քսան: 18 Հարի զձեզ անպտղութեամբ եւ խորշակաւ՝ եւ կարկտիս, եւ զամենայն գործս ձեռաց ձերոց. եւ ոչ դարձարուք առ իս՝ ասէ Տէր: 19 Կարգեցէք զսիրտս ձեր յաւրէ յայսմանէ՝ եւ անդր. ի քսաներորդէ եւ չորրորդէ իններորդի ամսեանդ, եւ յաւրէ յայդմանէ յորում անկաւ հիմն տաճարիդ Տեառն: Դիք ի սիրտս ձեր: 20 Ի՞ցէ թէ յայտնեսցի ինչ ի վերայ կալոյ, եւ յորթ եւ ի թզենի՝ եւ ի նոնենի, եւ ի փայտ իւղոյ՝ որ պտուղ ոչ տային՝ յաւրէ յայսմանէ արինեցից:

Դ 21 Եւ եղև բան Տեառն կրկին անգամ առ Անգէ մարգարէ ի քսան եւ ի չորս ամսոյն՝ եւ ասէ Ասա ցԶաւրաբաբէլ Սաղաթիէլի յազգէ Յուդայ. Դարձեալ միւսանգամ շարժեմ զերկինս եւ զերկիր, զծով եւ զցամաք. 23 եւ կործանեցից զաթոռս թագաւորաց, եւ սատակեցից զգաւրութիւնս թագաւորաց, եւ կործանեցից զկառս եւ զհեծեալս, եւ իջցեն երիվարք եւ հեծեալք նոցա իւրաքանչիւր սրով առ եղբայր իւր: 24 Յաւուր յայնմիկ ասէ Տէր ամենակալ. Առից զքեզ Զորաբաբէլ Սաղաթիէլի զծառայ իմ, եւ եղից զքեզ իբրեւ զկնիք, զի ընդ քեզ հաճեցայ, ասէ Տէր ամենակալ:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ԱՆԳԷԱՅ:

Ժ. ՄԱՀ ԱՆԳԷԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Անգէաս մարգարէ էր ի ցեղէն Ղեւեայ, ծնաւ ի Բաբելոն, եւ մինչդեռ մանուկն էր՝ եկն ի Բաբելոնէ յԵրուսաղէմ եւ յայտնապէս վասն դարձի ժողովրդեանն մարգարեացաւ, եւ ետես զշինուածս տաճարին, մեռաւ խաղաղութեամբ եւ թաղեցաւ յԵրուսաղէմ՝ մերձ ի գերեզմանս քահանայիցն փառաւորապէս, զի եւ նա յազգէ քահանայիցն էր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Յամսեանն ութերորդի՝ յամի երկրորդի Դարեհի արքայի եղեւ քան Տեառն առ Զաքարիա մարգարէ որդի Բարաքեայ, որդւոյ Ադոլփայ եւ ասէ.

Ա 2 Բարկացաւ Տէր ի վերայ հարցն ձերոց բարկութիւն մեծ: 3 Եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ՝ Դարձարուք առ իս, ասէ Տէր զաւրութեանց, եւ դարձայց առ ձեզ՝ ասէ Տէր զաւրութեանց: 4 Մի լինիք իբրեւ զհարս ձեր, զոր պատուհասէին մարգարէքն առաջինք՝ եւ ասէին. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դարձարուք յամենայն ճանապարհաց ձերոց չարաց, եւ ի գնացից ձերոց չարաց. եւ ոչ լուան, եւ ոչ անսացին լսել ինձ, ասէ Տէր: 5 Հարքն ձեր ո՞ր են՝ եւ մարգարէքն. միթէ յաւիտեան կեցին: 6 Բայց զքանս իմ եւ զաւրէնս իմ ընկալարուք՝ զոր եւ պատուիրեմ հոգւով իմով ծառայից իմոց մարգարէից, որ ժամանեցին հարցն ձերոց: Պատասխանի ետուն՝ եւ ասեն. Որպէս կարգեաց Տէր ամենակալ առնել ըստ ճանապարհաց մերոց եւ ըստ գնացից մերոց, նոյնպէս եւ արար մեզ: 7 Ի քսաներորդի եւ չորրորդի մետասաներորդ ամսեանն. որ է ինքն արաց, յերկրորդ ամի Դարեհի, եղեւ քան Տեառն առ Զաքարիայ մարգարէ Բարաքեայ որդւոյ Ադոլփայ եւ ասէ. 8 Տեսի ի տեսլեան գիշերոյ՝ եւ ահա այր մի հեծեալ յաշխէտ ձի, եւ կայր ի մէջ երկուց անտառախիտ լեռանցն, եւ զկնի նորա ձիք աշխէտք՝ եւ պիսակք՝ եւ սպիտակք: 9 Եւ ասեմ. Զի՞նչ են դոքա, Տէր: Եւ ասէ ցիս հրեշտակն՝ որ խաւսէր յիս. Ես ցուցից քեզ զինչ են դոքա: 10 Պատասխանի ետ այրն՝ որ կայր ի մէջ լեռանցն՝ եւ ասէ ցիս. Դոքա են զորս առաքեաց Տէր շրջել ընդ երկիր: 11 Պատասխանի ետուն հրեշտակին Տեառն՝ որ կայր ի մէջ լեռանցն՝ եւ ասեն Շրջեցաք ընդ ամենայն երկիր, եւ ահա ամենայն երկիր բնակեալ եւ դադարեալ է: 12 Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ. Տէր ամենակալ, մինչեւ ցե՞րք ոչ ողորմեսցիս ի վերայ Երուսաղէմի եւ քաղաքացն Յուդայ, զորս անտես արարեր այս եւթանասուներորդ ամ: 13 Եւ պատասխանի ետ Տէր ամենակալ հրեշտակին՝ որ խաւսէր յիս՝ քանս բարեաց եւ քանս միսիթարութեան: 14 Եւ ասէ ցիս հրեշտակն որ խաւսէր յիս. Աղաղակեա եւ ասա. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ՝ Նախանձեցայ վասն Երուսաղէմի եւ վասն Սիոնի նախանձ մեծ. 15 եւ բարկութեամբ մեծաւ բարկացեալ եմ ի վերայ ազգացն՝ որ միանգամայն հարան ի վերայ նոցա. փոխանակ զի ես սակաւիկ ինչ բարկացեալ էի ի վերայ նոցա, եւ նոքա միանգամայն հարան ի վերայ ի չարիս: 16 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր. Դարձայց առ Երուսաղէմ գթութեամբ, եւ տունն իմ վերստին շինեսցի, ասէ Տէր ամենակալ. եւ չափ ձգեսցի միսանգամ ի վերայ Երուսաղէմի: 17 Եւ ասէ ցիս հրեշտակն որ խաւսէր յիս. Աղաղակեա եւ ասա. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դարձեալ զեղցին քաղաքք բարութեամբ, եւ ողորմեսցի Տէր Սիոնի եւ հաճեսցի միսանգամ ընդ Երուսաղէմ: 18 Եւ ամբարձի զաչս իմ եւ տեսի, եւ ահա չորք եղջերք: 19 Եւ ասեմ ցհրեշտակն որ խաւսէր յիս. Զի՞նչ են այդորիկ, Տէր: Եւ ասէ ցիս. Այդ եղջերք են որ ցրուեցին զՅուդայ՝ եւ զԻսրայէլ: 20 Եւ եցոյց ինձ Տէր չորս հիւսունս. 21 եւ ասեմ. Իսկ դոքա զի՞նչ գան գործել: Եւ ասէ ցիս. Այդ եղջերք են, որ ցրուեցին զՅուդայ՝ եւ զԻսրայէլ խորտակեցին եւ ոչ ոք ի նոցանէ ամբարձ զգլուխ իւր. եւ լիին առքա սրել զնոսա ի ձեռս նոցա. զչորս եղջերս զազգս յարուցեալս եղջեր ի վերայ երկրի Տեառն՝ ցրուել զնա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Բ.

Բ 1 Ամբարձի զաչս իմ եւ տեսի՝ եւ ահա այր՝ եւ ի ձեռին իւրում ունէր լար երկրաչափ: 2 Եւ ասեմ ցնա. Յո՞վ երթաս: Եւ ասէ ցիս. Չափել զԵրուսաղէմ, եւ տեսանել թէ ո՞րչափ է լայնութիւն նորա՝ եւ որչափ երկայնութիւն: 3 Եւ ահա հրեշտակն որ խաւսէր յիս, զտեղի առեալ կայր. եւ այլ հրեշտակ ելանէր ընդ առաջ նորա: 4 Եւ ասէ ցնա. Ընթա եւ խաւսեաց ընդ երիտասարդին ընդ այնմիկ՝ եւ ասացես. Պտղալից շինեսցի Երուսաղէմ ի բազմութենէ մարդոյ եւ անասնոյ՝ ի մէջ նորա. 5 եւ եւ եղեց նմա պարիսպ հրեղէն

շորջանակի, եւ ի փառս բնակեցայց ի միջի նորա: 6 Ո՛ր փախերուք յերկրէ հիւսւոյ, ասէ՛ Տէր. զի ի չորից հողմոց երկնից ժողովեցից զձեզ, ասէ՛ Տէր: 7 Ի՛նչ Սիոն դիմեալ ապրեցարուք բնակիչք դստեր Բաբելոնի: 8 Զի այսպէս ասէ՛ Տէր ամենակալ. Զփառաց զկնի արձակեաց զիս յազգսն՝ որ կողոպտեցին զձեզ, զի որ մերձենայ ի ձեզ, որպէս որ ընդհարկանիցի ընդ բիբ ական իւրոյ: 9 Զի ահաւասիկ ես ածից զձեռն իմ ի վերայ նոցա. եւ եղիցին յաւար ծառայեցուցիչքն նոցա, եւ ծանիջիք՝ թէ Տէր ամենակալ առաքեաց զիս: 10 Խնդա եւ ուրախ լեր, դուստր Սիոնի, զի ահա ես եկից եւ բնակեցայց ի միջի քում՝ ասէ՛ Տէր. 11 եւ ապաւինեցին ազգ բազումք ի Տէր յաւուր յայնմիկ. եւ եղիցին նմա ժողովուրդ, եւ բնակեցին ի միջի քում. եւ ծանիցես՝ թէ Տէր ամենակալ առաքեաց զիս առ քեզ: 12 Եւ ժառանգեսցէ Տէր զՅուդայ զբաժին իւր յերկրին սրբութեան, եւ հաճեսցի միւսանգամ ընդ Երուսաղէմ. 13 եւ երկիցէ ամենայն մարմին յերեսաց Տեառն, զի զարթուցեալ է ի յամպոց սրբոց իւրոց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Եւ եցոյց ինձ Տէր զՅեսու քահանայ մեծ, զի կայր առաջի հրեշտակին Տեառն. եւ սատանայ կայր ընդ աջմէ՛ նորա՝ հակառակել ընդ նմա: 2 Եւ ասէ՛ Տէր ցատտանայ. Սաստեսցէ ի քեզ Տէր, սատանայ, եւ սաստեսցէ Տէր ի քեզ՝ որ ընտրեացն զԵրուսաղէմ. ո՛չ ապաքէն դա աւաղիկ իբրեւ զխանձող մի զերծեալ ի հրոյ: 3 Եւ Յեսու՝ եր զգեցեալ հանդերձս աղտեղիս, եւ կայր առաջի հրեշտակին Տեառն: 4 Պատասխանի ետ եւ ասէ՛ ցայնոսիկ որ կային առաջի նորա. Ի՛ բաց արարէք զհանդերձս աղտեղիս ի նմանէ: Եւ ասէ՛ ցնա. Ահա բարձի ի քէն զանարեւութիւնս քո. Եւ ազուցէք դմա պճղնաւոր: 5 Եւ դիք խոյր սուրբ ի գլուխ դորա, եւ եղին խոյր սուրբ ի գլուխ նորա. եւ զգեցուցին նմա հանդերձս: Եւ հրեշտակ Տեառն կայր. 6 եւ դնէր վկայութիւն հրեշտակն Տեառն ընդ Յեսուայ եւ ասէր. 7 Այսպէս ասէ՛ Տէր ամենակալ. Եթէ ի ճանապարհս իմ գնացես, եւ զհրամանս իմ պահեսցես՝ դու դատեսցիս գտուն իմ. եւ եթէ պահեսցես զսրահս իմ, տաց քեզ որ շրջիցին ի մէջ դոցա, որ կանդ աւաղիկ: 8 Բայց լուր, Յեսու քահանայ մեծ, դու եւ մերձաւորք քո որ նստինդ առաջի քո, զի արք կիսահմայք են, զի ահաւասիկ ես ածեմ զծառայ իմ զծագումն: 9 զի զվէմն՝ զոր ետու առաջի երեսաց Յեսուայ, ի վերայ վիմին եւթն աչք են. ահաւասիկ ես փորեցից խորխորատ, ասէ՛ Տէր ամենակալ, եւ շաւշափեցից զամենայն անարեւութիւնս երկրին այնորիկ յաւուր միում: 10 Յաւուր յայնմիկ, ասէ՛ Տէր ամենակալ, կոչեսցիք ամենեքեան զընկեր իւր ընդ որթով եւ ընդ թզենեալ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Դ.

1 Եւ դարձաւ հրեշտակն՝ որ խաւսեր ցիս, եւ զարթոյց զիս՝ զոր աւրինակ յորժամ զարթնուցու այր ի քնոյ իւրմէ. 2 եւ ասէ՛ ցիս. Զի՞ նչ տեսանես դու: Եւ ասեմ. Տեսանեմ ահա՝ աշտանակ ոսկի ձոյլ, եւ գունդ ի վերայ նորա, եւ եւթն ճրագ ի վերայ նորայ, եւ եւթն բերանք ճրագացն որ ի վերայ նորա. 3 եւ երկու ձիթենիք ի վերայ նորա՝ մի ընդ աջմէ՛ գնդին լուցելոյ, եւ մի ընդ ահեկէ: 4 Հարցի, եւ ասեմ զհրեշտակն որ խաւսեր ցիս. Զի՞ նչ են այդոքիկ Տէր: 5 Պատասխանի ետ հրեշտակն որ խաւսեր ցիս եւ ասէ՛ ցիս. Ո՛չ զիտես զինչ են այդոքիկ: Եւ ասեմ. Ո՛չ, Տէր: 6 Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ՛ ցիս. Այս բան Տեառն է առ Զորաբաբել. ասէ՛, ոչ զարութեամբ մեծաւ. եւ ոչ ուժգնութեամբ, այլ հոգւով իմով, ասէ՛ Տէր ամենակալ: 7 Ո՛վ ես դու, լեառն մեծ, կանգնեալ առաջի Զորաբաբելի. եւ հանից զվէմն ժառանգութեան զհաւասարութիւն շնորհաց շնորհել նմա: 8 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ՛. 9 Զեռք Զորաբաբելի հիմն արկին տանդ այդմիկ, եւ ձեռք նորա կանգնեսցեն զդա. եւ ծանիցես՝ թէ Տէր ամենակալ առաքեաց զիս առ քեզ: 10 Քանզի ո՛վ է որ անգոսնեաց զաւուրս փոքունս՝ եւ խնդայցէ, եւ տեսցեն զվէմն անագեայ ի ձեռին Զորաբաբելի, այս են եւթն աչքն՝ որ հային ընդ ամենայն երկիր: 11 Պատասխանի ետու եւ ասեմ ցնա. Բսկ զի՞ նչ են երկու ձիթենիքն որ կան ընդ աջմէ՛ եւ ընդ ահեկէ՛ աշտանակին. 12 եւ հարցի կրկին՝ եւ ասեմ ցնա. Զի՞ նչ երկու ոստք ձիթենեացն՝ որ ի ձեռս երկուց ճրագաբերանացն ոսկեաց, արկանելեաց, եւ ի վեր հանելեաց զճաշակսն ոսկիս: 13 Եւ ասէ՛ ցիս. Ո՛չ զիտես զինչ են այդոքիկ: Եւ ասեմ. Ո՛չ Տէր: Եւ ասէ՛ ցիս. Դոքա են որդիք պարարտութեան՝ որ կան առաջի Տեառն ամենայն երկրի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Ե.

Գ 1 Եւ դարձայ ամբարձի զաչս իմ եւ տեսի, եւ ահա գերանդի թռուցեալ: 2 Եւ ասէ ցիս. Զի՞նչ տեսանես: Եւ ասեմ. Գերանդի թռուցեալ տեսանեմ ես՝ քսան կանգուն յերկայնութիւն եւ տասն կանգուն լայնութիւն: 3 Եւ ասէ ցիս. Այդ են անէծք որ ելանեն ի վերայ երեսաց ամենայն երկրի, զի ամենայն գողոյ վրէժ մահուչափ դովաւ խնդրեցի, եւ ամենայն ստերդման վրէժ մահուչափ՝ դովաւ խնդրեցի: 4 Եւ հանից զդա, ասէ Տէր ամենակալ, եւ մտցէ ի տունս գողոց, եւ ի տունս որոց երդնուցուն սուտ յանուն իմ, եւ բնակեցէ ի մէջ տան նորա, եւ վախճանեցէ զնա. եւ զփայտ նորա՝ եւ զքարինս նորա: 5 Եւ ել հրեշտակն որ խաւսէր յիս, եւ ասէ ցիս. Հայեաց աչաւք քովք եւ տես զայն որ ելանեն: 6 Եւ ասեմ՝ Զի՞նչ է: Եւ ասէ ցիս. Այդ է չափ որ ելանէ. եւ ասէ. Այդ է անիրաւութիւն նոցա ընդ ամենայն երկիր: 7 Եւ ահա կշիռ մի կապարեայ ամբարձեալ՝ եւ կին մի նստէր ի մէջ չափոյն: 8 Եւ ասէ. այդ է անիրաւութիւն. եւ ընկէց զնա ի մէջ չափոյն, եւ ընկէց զվեմն կապարեայ ի բերան նորա: 9 Եւ ամբարձի զաչս իմ եւ տեսի, եւ ահա երկու կանայք ելանէին, եւ հողմ ի թեւս նոցա, եւ էին թեւք նոցա իբրեւ զթեւս յոպոպոյ, եւ ամբարձին զչափն ընդ երկիր եւ ընդ երկինս: 10 Եւ ասեմ ցհրեշտակն որ խաւսէր յիս. Յո՞ւ տանին նոքա զչափն. 11 Եւ ասէ ցիս. Շինել նմա տուն յերկրին Բաբելացոց, եւ պատրաստել եւ դիցեն զնա անդ՝ ի վերայ պատրաստութեան իւրոյ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Զ.

1 Դարձայ ամբարձի զաչս իմ եւ տեսի՝ եւ ահա չորք կառք ելանէին ի միջոյ երկուց լեռանց. եւ լերինքն էին լերինք պղնձիք: 2 Ի կառսն առաջինս ձիք աշխէտք, եւ ի կառսն երկրորդս ձիք սեւաւք. 3 Եւ ի կառսն երրորդս ձիք սպիտակք, եւ ի կառսն չորրորդս ձիք պէսպէս պիսակք: 4 Պատասխանի ետու եւ ասեմ ցհրեշտակն որ խաւսէր յիս. Զի՞նչ են այդոքիկ Տէր: 5 Պատասխանի ետ հրեշտակն որ խաւսէր յիս՝ եւ ասէ. Դոքա են չորք հողմք երկնից, որ ելանեն կալ առաջի Տեառն ամենայն երկրի: 6 Յորում էին ձիքն սեւաւք, ելանէին ընդ երկիր հիւսւտոյ. եւ սպիտակքն ելանէին զհետ նոցա, եւ պիսակքն ելանէին ընդ երկիր հարաւոյ. 7 Եւ հայէին շրջել ընդ ամենայն երկիր: Եւ ասէ. Գնացէք եւ շրջեցարուք ընդ երկիր. եւ շրջեցան ընդ երկիր: 8 Եւ աղաղակեաց՝ եւ ասէ ցիս. Ահա որ ելանեն ընդ երկիր հիւսւտոյ, հանգուցին զսրտմտութիւն իմ յերկրին հիւսւտոյ:

Դ 9 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 10 Առ դու ինձ ի գերութենէ անտի յիշխանաց եւ ի պիտանեաց նորա, եւ ի գիտնոց նորա. եւ մտցես յաւուր յայնմիկ ի տուն Յովսիայ որդւոյ Սոփոնիայ՝ որ եկեալ է ի Բաբելոն: 11 Եւ առցես ոսկի եւ արծաթ, եւ արասցես պսակ, եւ դիցես ի գլուխ Յեսուայ Յովսեփէկեայ քահանայի մեծի. 12 Եւ ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Ահա այր՝ եւ Օագումն անուն նորա, եւ ի ներքոյ իւրմէ ծագեցէ. եւ շինեցէ զտուն Տեառն: 13 Եւ նա առցէ զքաջութիւն նստցի եւ տիրեցէ ի վերայ աթոռոյ իւրոյ. եւ եղիցի քահանայն ընդ աջմէ նորա, եւ խորհուրդ խաղաղութեան եղիցի ի մէջ երկրոցն: 14 Եւ պսակդ եղիցի այնոցիկ՝ որ ակն ունին. եւ պիտանեաց նորա, եւ որոց ճանաչեն զնա, եւ ի շնորհս որդւոյ Սոփոնիայ, եւ յերդս տան Տեառն: 15 Եւ հեռաւորք ի նոցանէ եկեցեն եւ շինեցեն զտուն Տեառն եւ ծանիջիք թէ Տէր ամենակալ առաքեաց զիս առ ձեզ. եւ եղիցի եթէ լսելով լուիցէք ձայնի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Է.

Ե 1 Եւ եղեւ յամին չորրորդի Դարեհի արքայի, եղեւ բան Տեառն առ Զաքարիա, որ աւր չորք էին ամսոյն իններորդի, որ է քասղեւ: 2 Եւ առաքեաց ի Բեթէլայ Սարասար, եւ Աբուսադ թագաւորք, եւ արք իւրեանց աղաչել զՏէր. 3 Եւ ասել ցքահանայսն որ էին ի տան Տեառն ամենակալի եւ ցմարգարէսն՝ եթէ մո՛ւտ այդր, յամսեանն հինգերորդի սրբութիւն, քանզի առնէին զայն զամս բազումս: 4 Եւ եղեւ բան Տեառն

զարութեանց առ իս՝ եւ ասէ 5 Խաւսեաց ընդ ժողովրդեան երկրիդ՝ եւ ընդ քահանայս՝ եւ ասացես՝ եթէ պահիցէք եւ կռօնիցէք ի հինգերորդս կամ յերօներորդս ամսոց ահա եւթանասուն ամ. միթէ պա՞հս պահիցէք ինձ. 6 եւ եթէ ուտէք եւ ըմպէք, ոչ ապաքէն դուք ուտէք եւ ըմպէք: 7 Ո՛չ այս բանք են զոր խաւսեցաւ Տէր ի ձեռս մարգարէիցն իւրոց առաջնոց՝ մինչդեռ շէն էր Երուսաղէմ եւ ի բարութեան, եւ քաղաքք նոցա շուրջանակի. եւ լեռնայինքն եւ դաշտայինքն բնակեալ էին: 8 Եւ եղէ բան Տեառն առ Զաքարիա՝ եւ ասէ. 9 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դատաստան արդար դատեցարուք, եւ ողորմութիւն եւ զթուրթիւն արարէք իւրաքանչիւր եղբար իւրոյ: 10 Զայրին եւ զորքն եւ զպանդուխտն՝ եւ զտնանկն մի յաղթահարէք. եւ յիս չարեաց ընկերի իւրում մի որ կալցի ի սիրտս ձեր: 11 Եւ ոչ հաւանեցան անսալ, այլ ետուն զթիկունս իւրեանց ի յիմարութիւն, եւ ծանրացուցին զականջս իւրեանց առ ի չլսել. 12 եւ զսիրտս իւրեանց կարգեցին անհնազանդս, առ ի չլսելոյ արինաց իմոց եւ բանից զոր առաքեաց Տէր ամենակալ հոգւով իւրով ի ձեռն մարգարէիցն առաջնոց. եղև բարկութիւն մեծ ի Տեառնէ ամենակալէ: 13 Եւ եղիցի զոր արինակ խաւսեցան՝ եւ ոչ լուան նմա. նոյնպէս աղաղակեցեն՝ եւ ոչ լուիցէ նոցա, ասէ Տէր ամենակալ: 14 Եւ հանից զնոսա ընդ ամենայն ազգս՝ զորս ոչ գիտիցեն. եւ երկիրդ ապականեսցի զկնի նոցա, զի ոչ որ իցէ որ ելանիցէ՝ եւ դառնայցէ. եւ եղին զերկիրն ընտիր յապականութիւն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Ը.

1 Եւ եղև բան Տեառն ամենակալի առ իս, եւ ասէ. Այսպէս 2 ասէ Տէր ամենակալ. Նախանձեցայ վասն Երուսաղէմի, եւ վասն Սիոնի նախանձ մեծ. եւ բարկութեամբ մեծաւ նախանձեցայ վասն նորա: Զ 3 Այսպէս ասէ Տէր. Դարձայց ի Սիոն՝ եւ բնակեցայց ի մէջ Երուսաղէմի. եւ կոչեսցի Երուսաղէմ քաղաք ճշմարիտ, եւ լեառն Տեառն ամենակալի՝ լեառն սուրբ: 4 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դարձեալ նստցին ծերք եւ պառաւունք ի հրապարակս Երուսաղէմի, իւրաքանչիւր ցուպ ի ձեռին իւրում ի բազմութենէ աւուրց. 5 եւ հրապարակք քաղաքին լցցին պատանեկաւք եւ աղջկամբք՝ որ խաղայցեն ի հրապարակս նորա: 6 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Եթէ տկարանայցէ ինչ առաջի մնացորդաց ժողովրդեանդ այդորիկ յաւուրս յայտոսիկ. միթէ եւ առաջի՝ իմ տկարանայցէ, ասէ Տէր ամենակալ: 7 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Ահաւասիկ ես փրկեմ զժողովուրդ իմ յերկրէ արեւելից՝ եւ յերկրէ արեւմտից 8 եւ ածից զնոսա՝ եւ բնակեցուցից ի մէջ Երուսաղէմի. եւ եղիցին ինձ ժողովուրդ, եւ ես եղեց նոցա Աստուած ճշմարտութեամբ եւ արդարութեամբ: 9 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Զաւրացին ձեռք ձեր որ լսէքդ յաւուրս յայտոսիկ զբանս զայս ի բերանոց մարգարէիցն, յարե յորմէ արկէք հիմն տան Տեառն ամենակալի. եւ տաճարս յորմէ հետէ շինեցաւ: 10 Զի յառաջ քան զաւուրսն զայնոսիկ՝ վարձք մարդկան՝ ոչ էին յաւուրս, եւ վարձք անասնոց ոչ էին յարգի, եւ ելողի եւ մտողի ոչ էր խաղաղութիւն ի նեղութենէ. եւ առաքեցից զամենայն մարդիկ իւրաքանչիւր առ ընկեր իւր: 11 Եւ արդ՝ ոչ ըստ աւուրցն առաջնոց առնեմ ես մնացորդաց ժողովրդեանդ այդորիկ՝ ասէ Տէր ամենակալ. 12 այլ ցուցից խաղաղութիւն. այգի՝ տացէ զպտուղ իւր, եւ երկիր՝ տացէ զարմիս իւր, եւ երկինք տացեն զցաւ իւրեանց, եւ ժառանգեցուցից մնացորդաց ժողովրդեան իմոյ զայն ամենայն: 13 Եւ եղիցի որպէս էիքն յանձն ի մէջ ազգաց տունդ Յուդայ՝ եւ տունդ Իսրայէլի. նոյնպէս ապրեցուցից զձեզ՝ եւ եղիջիք յարիւնութիւն: Քաջալերեցարուք՝ եւ զաւրացին ձեռք ձեր. 14 զի այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Որպէս խորհեցայ չարչարել զձեզ, ի բարկացուցանել զիս հարցն ձերոց, ասէ Տէր ամենակալ. 15 եւ ոչ զղջացայ. նոյնպէս պատրաստեալ եւ խորհեալ եմ յաւուրս յայտոսիկ՝ բարի առնել Երուսաղէմի՝ եւ տանդ Յուդայ: Քաջալերեցարուք. 16 այս բանք են զոր առնիցէք: Խաւսեցարուք զճշմարտութիւն իւրաքանչիւր ընկերի իւրում եւ դատաստան՝ խաղաղութեան եւ արդար դատեցարուք ի դրունս ձեր: 17 Եւ իւրաքանչիւր չար ընկերի իւրում մի խորհիք ի սիրտս ձեր. եւ զերդումն սուտ՝ մի սիրէք, զի զայն ամենայն ատեցի, ասէ Տէր ամենակալ: 18 Եւ եղև բան Տեառն ամենակալի առ իս՝ եւ ասէ. 19 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Պահքն չորրորդք՝ եւ պահքն հինգերորդք պահքն եւթներորդք՝ եւ պահքն տասներորդք, եղիցին տանդ Յուդայ ի խնդութիւն եւ յուրախութիւն եւ ի տանս բարութեանց եւ ուրախ լիջիք, եւ զճշմարտութիւն եւ զխաղաղութիւն սիրեցէք: Է 20 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Դարձեալ եկեցեն ժողովուրդք բազումք, եւ բնակիչք քաղաքաց բազմաց. 21 եւ ժողովեցին բնակիչք միոյ ի միւս քաղաք, եւ ասացեն. Երթիցուք աղաչել զերեսս Տեառն, եւ

խնդրել զերեսս Աստուծոյ ամենակալի. երթայց եւ եւ: 22 եւ եկեացեն ժողովուրդք բազումք՝ խնդրել զերեսս Տեառն ամենակալի յԵրուսաղէմ. եւ հաշտեցուցանել զերեսս Տեառն: 23 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Յաւուրսն յայնոսիկ, եթէ բունն հարկանիցեն արք տասն յամենայն լեզուաց ազգաց, բունն հարկանիցեն զդրաւշակէ առն հրէի եւ ասասցեն, Երթիցուք մեք ընդ քեզ, զի լուաք թէ Աստուած ընդ քեզ է:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Թ.

Ը 1 Առած բանի Տեառն յերկիր Սեդրաք, եւ ի Դամասկոս զոհ նորա, զի Տէր տեսանէ զմարդիկ՝ եւ զամենայն ազգս Իսրայէլի: 2 Եւ Յեմաթ ի սահմանս նորա. Տիրոս եւ Սիդոն՝ զի արհամարհեցին յոյժ: 3 եւ շինեաց Տիրոս ամուրս իւր, եւ զանձեաց զարծաթ իբրեւ զհող. եւ զոսկի՝ իբրեւ զկաւ. ճանապարհաց: 4 Վասն այնորիկ Տէր ժառանգեցէ զնա, եւ ամացէ ի ծով զգաւրութիւն նորա. եւ նա հրով ծախեցի: 5 Տեցէ Ասկաղոն եւ երկիցէ. եւ Գազա՝ մորմոքեցի յոյժ. եւ Ակկարոն՝ զի յամաւթ եղեւ ի վերայ յանցանաց իւրոց. եւ կորիցէ թագաւոր ի Գազայ. եւ Ակկարոն մի բնակեցէ: 6 Եւ բնակեցեն այլազգիք յԱզովտոս. եւ քակեցից զհպարտութիւն այլազգեաց. 7 եւ բարձից զարիւն նոցա ի բերանոյ նոցա, եւ զգարշէլիս նոցա՝ ի միջոյ ատամանց նոցա. եւ մնացեն եւ նոքա Աստուծոյ մերում. եւ եղիցին իբրեւ զհազարապետս ի մէջ Յուդայ. եւ Ակկարոն իբրեւ զԵբուսացին: 8 Եւ կացուցից տան իմոյ պաշտպան՝ առ ի չանցանելոյ եւ չդառնալոյ. եւ մի եւս եկեցէ ի վերայ նոցա, որ հալածեցէ զնոսա, զի այժմ տեսի աչաւք իմովք:

Թ 9 Ուրախ լեր յոյժ, դուստր Սիւնի, քարոզեա, դուստր Երուսաղէմի, ահա թագաւոր քո գայ առ քեզ, արդար եւ փրկիչ, նոյն հեզ՝ եւ հեծեալ ի վերայ իշոյ՝ եւ յովանակի նորոյ. 10 եւ սատակեցէ զկառս յԵփրեմայ եւ զերիվարս յԵրուսաղէմ. եւ խորտակեցի աղեղն պատերազմաւոյ, եւ բազմութիւն եւ խաղաղութիւն յազգաց, եւ տիրեցէ ջրոց ի ծովէ մինչեւ ի ծով, եւ ի գետոց մինչեւ ի ծագս երկրի: 11 Եւ դու արեամբ ուխտի քոյ արձակեցեր զկապեալս քո յանջրդի գրոյ. 12 եւ նստջիք յամուրս կապեալք ժողովրդեանոյ. եւ փոխանակ միոյ աւուր պանդխտութեան քոյ կրկին հատուցից քեզ: 13 Զի լարեցից զքեզ ինձ Յուդայ իբրեւ զաղեղն. լցի եւ զԵփրեմ. եւ զարթուցից զորդիս քո, Սիւն, ի վերայ որդւոցն յունաց. եւ շաւշափեցից զքեզ իբրեւ զսուսեր պողովատիկ պատերազմողի: 14 Եւ Տէր եղիցի վերակացու նոցա, եւ ելցէ իբրեւ զհայլակն նետ նորա. եւ Տէր Տէր ամենակալ փող հարցէ, եւ զնացէ շարժամբ սպառնալեաց իւրոց. 15 Տէր ամենակալ պաշտպանեցէ նոցա: Եւ սպառնեցեն զնոսա, եւ թաղեցեն զնոսա քարամբք պարսաքարաց. եւ արբցեն զարիւն նոցա իբրեւ զգինի, եւ լցցեն զտաշտս իբրեւ զսեղանն. 16 եւ փրկեցէ զնոսա Տէր Աստուած նոցա յաւուր յայնմիկ՝ իբրեւ զոչխարս զժողովուրդ իւր: Զի քարինք սուրբք թաւալին յերկրի նորա. 17 զի որ ինչ բարին իցէ՝ նորա է, եւ որ ինչ լաւն նորին. ցորեան երիտասարդաց, եւ զինի անուշարար կուսից:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ Ժ.

1 Խնդրեցէք ի Տեառնէ անձրեւ ըստ ժամանակաց՝ զկանուխ եւ զանագան. Տէր արար զգարմանալիս. եւ զանձրեւ ձմերայնոյ տացէ նոցա իւրաքանչիւր խոտ յանդի: 2 Զի հարցուկք բարբառեցան աշխատութիւնս, եւ ըղձապատումք տեսիլս սուտս եւ երագս սուտս խաւսէին. եւ ի զուր մխիթարէին. վասն այնորիկ ցամաքեցան իբրեւ խաշինք. եւ չարագանեցան, զի ոչ գոյր բժշկութիւն: 3 Ի վերայ հովուաց բարկացաւ սրտմտութիւն իմ, եւ ի վերայ գառանց այցելութիւն արարից. եւ այց արացէ Տէր Աստուած ամենակալ խաշին իւրոյ տանն Յուդայ. եւ յարդարեցէ զնոսա իւր իբրեւ զերիվար գեղեցիկ պատերազմի: 4 Եւ ի նմանէ դիտեաց, եւ ի նմանէ յարդարեաց, եւ ի նմանէ աղեղն իւր բարձրութեամբ, եւ ի նմանէ ելցէ ամենայն որ հալածիցէ ի նոյն. 5 եւ եղիցին իբրեւ զպատերազմաւոյք՝ որ կռիւցեն զկաւ ի ճանապարհս պատերազմի. եւ ճակատեցին՝ զի Տէր ընդ նոսա է: Եւ ամաչեցեն հեծեալք յերիվարս. եւ զաւրացուցից զտունն Յուդայ, եւ զտունն Յովսեփայ ապրեցուցից, եւ բնակեցուցից զնոսա՝ զի սիրեցի զնոսա. եւ եղիցին որպէս թէ չիցեն դարձեալ ի նոցանէ, զի եւ եմ Տէր Աստուած նոցա, եւ լուայց նոցա. 7 եւ եղիցին իբրեւ զպատերազմաւոսն Եփրեմի, եւ խնդացէ սիրտ նոցա իբրեւ ի զինոյ. եւ որդիք նոցա տեսցեն եւ ուրախ

լիցին, եւ ցնծասցեն սիրտք նոցա ի Տէր: 8 Ազդ արարից նոցա՝ եւ ընկալայց զնոսա, զի ապրեցուցից զնոսա՝ եւ բազմասցին որպէս էին բազումք: 9 եւ սերմանեցից զնոսա ընդ ազգս. եւ որ հեռաւորքն իցեն՝ յիշեսցեն զիս: Սնուսցեն զորդիս իւրեանց եւ դարձցին: 10 եւ դարձուցից զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց, եւ յԱսորեստանեայց ընկալայց զնոսա, եւ ի Գաղատա եւ ի Լիբանան մութից զնոսա, եւ ոչ պակասեսցէ ի նոցանէ՝ եւ ոչ մի: 11 Եւ անցցեն ընդ ծովն անձուկ, եւ հարցեն զալիս ծովուն. եւ ցամաքեսցին ամենայն խորք գետոց. եւ բարձցի ամենայն հպարտութիւն ասորեստանեայց, եւ իշխանութիւն Եգիպտացոց քակեսցի: 12 եւ զաւրացուցից զնոսա ի Տէր Աստուած նոցա. եւ յանուն նորա պարծեսցին՝ ասէ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ
Գլուխ ԺԱ.

1 Բաց զորունս քո, Լիբանան, եւ կերիցէ հոր զմայրս քո: 2 Ողբասցեն սարոյք՝ զի մայրք զլորեցան, զի մեծապէս մեծամեծք չուառացան: Ողբացէք, կաղնիք Բասանու, զի քակեցաւ անտառն տնկախիտ: 3 Ձայն ողբալոյ հովուաց, զի թշուառացաւ մեծութիւն նոցա. ձայն գոչելոյ առիւծուց, զի թշուառացաւ բարձրութիւն Յորդանանու:

Ժ 4 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Արածեա զխաշինս կոտորածի, 5 զոր ստացաւոքն կոտորէին, եւ վաճառէին զնոսա՝ եւ ասէին. Աւրինեալ Տէր՝ եւ մեծացաք. եւ հովուաց նոցա ոչ ինչ ցաւ էր վասն նոցա: 6 Վասն այնորիկ ոչ եւս խնայեցից ի վերայ բնակչաց երկրիդ՝ ասէ Տէր. եւ ահաւաղիկ եւ մատնեցից զմարդիկ իւրաքանչիւր ի ձեռս ընկերի իւրոյ, եւ ի ձեռս թագաւորի իւրոյ՝ եւ հարցեն, եւ ոչ փրկեցից ի ձեռաց նոցա: 7 Եւ հովուեցից խաշինն կոտորելոյ յերկրին Քանանացոց: Եւ առից ինձ երկուս զաւազանս զմին՝ կոչեցից գեղեցկութիւն եւ զերկրորդն՝ կոչեցից վիճակ. եւ արածեցից զխաշինսն: 8 եւ բարձից զերիս հովիւսն ի միում ամսեան. եւ ծանրացի անձն իմ ի վերայ նոցա, քանզի եւ անձինք նոցա գոչէին ի վերայ իմ: 9 Եւ ասեմ. Ոչ հովուեցից ձեզ. որ մեռանելոցն է՝ մեռցի, եւ որ սատակելոցն է՝ սատակեսցի. եւ մնացեալքն կերիցեն իւրաքանչիւր զմարմինս ընկերի իւրոյ: 10 Եւ առից զզաւազանն իմ զգեղեցիկ, եւ ընկեցի զնա՝ ցրել զուխտ իմ զոր եղի առ ամենայն ժողովուրդս: 11 եւ ցրուեսցի յաւուր յայնմիկ: Եւ ծանիցեն քանանացիքն զխաշինս պահեստի իմոյ, զի բան Տեառն է: 12 Եւ ասացի ցնոսա, թէ բարոք թուի յաչս ձեր՝ տուք զվարձս իմ, ապա թէ ոչ՝ զրոյց արարէք: 13 Եւ կշռեցին զվարձս իմ երեսուն արծաթի: Եւ ասէ ցիս Տէր. Արկ դու զայդ ի բովս, եւ քննեա թէ փորձ իցէ, որպէս եւ ես գտայ փորձ վասն նոցա. եւ առի զերեսուն արծաթին, եւ արկի ի տուն Տեառն ի բովս: 14 Եւ ընկեցի զզաւազանն երկրորդ՝ զվիճակն, ցրել զուխտ իմ ի մէջ Յուդայ եւ ի մէջ Իսրայէլի:

ԺԱ 15 Եւ ասէ ցիս Տէր դարձեալ. Առ դու քեզ զործի հովուութեան հովուի տգիտի. 16 զի ահաւասիկ եւ յարուցանեմ հովիւ տգէտ ի վերայ երկրի. զվտտեալն ոչ յանձանձիցէ, եւ զցրուեալն ոչ խնդրիցէ, եւ զբեկեալն ոչ բժշկեսցէ, եւ զողջն ոչ դարմանեսցէ, եւ զմիս ընտրանացն կերիցէ, եւ զոտս նոցա փշրեսցէ: 17 Ով տարապարտ արաւտք, որ ընդ վայր հարէք զխաշինս. սուր ի բազուկ նորա՝ եւ յակն իւր աջոյ, բազուկ նորա զաւսանալով զաւսացի, եւ ակն իւր աջոյ՝ կուրանալով կուրացի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ
Գլուխ ԺԲ.

ԺԲ 1 Առած բանի Տեառն ի վերայ Իսրայէլի: Ասէ Տէր՝ որ ձգեաց զերկինս՝ եւ արկ հիմունս երկրի, եւ հաստատէ զոգի մարդոյ ի նմա: 2 Ահաւասիկ եւ դնեմ զԵրուսաղէմ իբրեւ զսեանս շարժունս ամենայն ժողովրդոց՝ որ շուրջ զնովաւ իցեն, եւ ի Հրէաստանի եղիցի պաշարումն Երուսաղէմի: 3 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ եղից զԵրուսաղէմ իբրեւ զքար մի կոխան ամենայն հեթանոսաց ամենայն որ կոխիցէ զնա՝ կատակելով կատակեսցէ, եւ ժողովեսցին ի վերայ նորա ամենայն ազգք երկրի: 4 Յաւուր յայնմիկ ասէ Տէր ամենակալ. Հարից զամենայն երիվարս տազնապաւ, եւ զհեծեալս նորա յիմարութեամբ. եւ ի վերայ տանն Յուդայ բացից զաչս իմ, եւ զամենայն երիվարս ազգաց հարից կուրութեամբ: 5 Եւ ասասցեն հազարապետք Յուդայ ի սիրտս իւրեանց. Գտցուք մեք զբնակիչս Երուսաղէմի ի ձեռն Տեառն ամենակալի Աստուծոյ նոցա: 6 Յաւուր յայնմիկ եղից զհազարապետսն Յուդայ իբրեւ զխանձողս հրոյ ի մէջ փայտից, եւ իբրեւ

զլամպարս հրոյ ի մէջ եղեգան, եւ կերիցեն յաջմէ եւ յահեկէ զամենայն ժողովորդս շուրջանակի. եւ դարձեալ բնակեցեց Երուսաղէմ առանձինն յԵրուսաղէմ. 7 եւ ապրեցուցէ Տէր զյարկսն Յուդայ՝ որ ի սկզբանէն, զի մի մեծաբանեցեն պարծանք տանն Դաւթի, եւ հպարտութիւն բնակչաց Երուսաղէմի ի վերայ տանն Յուդայ: 8 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ պաշտպանեցէ Տէր ամենայն բնակչաց Երուսաղէմի: եւ եղիցի որ տկարն իցէ յաւուր յայնմիկ՝ իբրեւ գԴաւիթ. եւ տունն Դաւթի՝ իբրեւ գտունն Աստուծոյ, իբրեւ գիրեշտակ Տեառն առաջի նոցա: 9 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ խնդրեցից բառնալ զամենայն ազգս եկեալս ի վերայ Երուսաղէմի. 10 եւ հեղից ի վերայ տանն Դաւթի՝ եւ ի վերայ բնակչաց Երուսաղէմի հոգի շնորհաց եւ գթութեան: Եւ հայեցին առ իս փոխանակ կաքաւելոյն եւ կոծեցին ի վերայ նորայ կոծ իբրեւ ի վերայ սիրելոյ. եւ աշխարհեցեն աշխար իբրեւ ի վերայ անդրանկան: 11 Յաւուր յայնմիկ սաստկացի կոծ յԵրուսաղէմ՝ իբրեւ զկոծ նոնենեաց կոտորելոց ի դաշտի. 12 եւ կոծեցի երկիր ըստ ազգս ազգաց առանձինն: 13 Ազգ տանն Դաւթի առանձինն, եւ կանայք նոցա առանձինն. ազգ տանն Նաթանայ առանձինն, եւ կանայք նոցա առանձինն. ազգ տանն Ղեւեայ առանձինն, եւ կանայք նոցա առանձինն. ազգ տանն Շմաւոնի առանձինն, եւ կանայք նոցա առանձինն: 14 Ամենայն ազգք մնացեալք առանձինն, եւ կանայք նոցա առանձինն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ ԺԳ.

1 Յաւուր յայնմիկ եղիցի ամենայն տեղի բացեալ տանն Դաւթի ի փոփոխումն եւ ի սրսկումն: 2 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ բարձցէ Տէր զանուանս կոռց յերկրէ, եւ ոչ եւս եղիցի յիշատակ նոցա, եւ գտուտ մարգարէսն՝ եւ զայսս պիղծս բարձից յերկրէ: 3 Եւ եղիցի թէ մարգարէանայցէ ոք տակաւին, եւ ասացեն ցնա հայր եւ մայր իւր՝ որ ծնան զնա. Մի կեցջի՝ զի սուտ խաւսեցար յանուն Տեառն. եւ խափանեցեն զնա հայր եւ մայր նորա, որ ծնան զնա՝ ի մարգարէանալոյն: 4 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ամաչեցեն մարգարէքն յիւրաքանչիւր տեալենէ ի մարգարէանալն իւրեանց, եւ զգեցին փեղկս մագեղէնս՝ փոխանակ զի ստեցին: 5 Եւ ասացէ. Չեմ ես մարգարէ՝ այլ այր հողագործ եմ, եւ մարդ ծնաւ զիս ի մանկութենէ իմմէ: 6 Եւ ասացի ցնա. Ձիւնչ են վերքդ այդոքիկ ի մէջ ձեռաց քոց, եւ ասացէ. Զորս վիրաւորեցայ ի տան սիրելոյ իմոյ:

ԺԳ 7 Զարթիր սուր ի վերայ հովուի իմոյ, եւ ի վերայ առն՝ ընկերի նորա, ասէ Տէր ամենակալ. Հարից զհովին, եւ ցրուեցին խաշինքն. եւ դարձուցից զձեռն իմ ի վերայ հովուաց: 8 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ասէ Տէր. Երկու մասունք ի նմա սատակեցին եւ պակասեցին, եւ երրորդն մնացէ ի նմա: 9 Եւ անցուցից զերրորդ մասն ընդ հուր, եւ ջեռուցից զնոսա որպէս ջեռնու արծաթ. եւ փորձեցից զնոսա որպէս փորձի ոսկի. նա կարդացէ զանուն իմ, եւ ես լուայց նմա. եւ ասացից. Ժողովուրդ իմ է սա. եւ նա ասացէ. Տէր Աստուած իմ եւ դու:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

Գլուխ ԺԴ.

1 Ահա աւուրք Տեառն եկեցեն. եւ բաժանեցի աւարն քո ի քեզ: 2 Եւ ժողովեցէ զամենայն ազգս ի վերայ Երուսաղէմի ի պատերազմ. եւ առցի քաղաքն, եւ յափշտակեցին տունք, եւ պղծեցին կանայք, եւ ելցէ կէս քաղաքին ի գերութիւն. եւ մնացորդք ժողովրդեան իմոյ մի սատակեցին ի քաղաքէ անտի: 3 Եւ ելցէ Տէր՝ եւ տացէ պատերազմ ընդ ազգսն ընդ այնոսիկ. իբրեւ յաւուր ճակատու իւրոյ յաւուր պատերազմի: 4 Եւ կացցեն ոտք նորա յաւուր յայնմիկ ի վերայ լերինն Ձիթենեաց՝ հանդէպ Երուսաղէմի յարեւելից եւ պատառեցի լեառնն Ձիթենեաց, կէսն նորա յարեւելս, եւ կէսն նորա ի ծով, վիհ մեծ յոյժ. եւ խոնարհեցի կէս լերինն առ հիւսսի, եւ կէս նորա առ հարաւ: 5 Եւ կցեցի ձոր լերանց իմոց մնչել ցԱսայէ, եւ խցցի զոր արքինակ խցաւ յերեսաց շարժմանն՝ յաւուրս Ոգիայ արքայի Յուդայ:

ԺԴ Եւ եկեցէ հասցէ Տէր Աստուած իմ եւ ամենայն սուրբք ընդ նմա: 6 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ոչ եղիցի լոյս. եւ ցուրտ եւ պարզ՝ 7 եղիցի արք մի եւ արքն այն յայտնի Տեառն, ոչ տիւ իցէ՝ եւ ոչ գիշեր, եւ ընդ երեկս եղիցի լոյս: 8 Յաւուր յայնմիկ բղխեցէ ջուր կենդանի յԵրուսաղէմ, կէս նորա ի ծովն առաջին, եւ կէս նորա ի ծովն որ յետոյ. զամառն եւ զգարուն նոյնպէս եղիցի: 9 Եւ եղիցի Տէր թագաւոր ի վերայ ամենայն երկրի:

Յաւուր յայնմիկ եղիցի Տէր մի՝ եւ անուն նորա մի. 10 պատել զամենայն երկիր զանապատն՝ ի Գաբայ մինչեւ ցՌէմոն՝ ընդ կողմն հարաւոյ Երուսաղէմի. եւ Հոամ ի տէղոջ իւրում կացցէ ի դրանէն Բենիամինի մինչեւ ի տէղի դրանն առաջնոյ, մինչեւ ի դուռն անկեանցն, մինչեւ ցաշտարակն Անամայելի, մինչեւ ի հնծանս թագաւորին: 11 Եւ բնակեցեն ի նմա, եւ նգովք ոչ եւս լիցին. եւ բնակեցէ Երուսաղէմ յուսով: 12 Եւ այս իցեն հարուածք զոր հարցէ Տէր զազգս ամենայն՝ որ զաւրածողով եղեն ի վերայ Երուսաղէմի: Հալեցին մարմինք նոցա մինչդեռ կայցեն ի վերայ ոտից իւրեանց. եւ ծորեցին աչք նորա ի կապճաց իւրեանց, եւ լեզուք նոցա հալեցին ի բերանս իւրեանց: 13 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ահ մեծ ի Տեառնէ ի վերայ նոցա. եւ բուռն հարկանիցեն իւրաքանչիւր զձեռանէ ընկերի իւրոյ, եւ խառնեցէ զձեռն իւր ընդ ձեռն ընկերի իւրոյ. 14 Եւ Յուդայ ճակատեցի յԵրուսաղէմ, եւ ժողովեցէ զզաւրութիւն ամենայն ազգաց շուրջանակի. ոսկի եւ արծաթ՝ եւ հանդերձ բազում յոյժ: 15 Եւ այս իցեն հարուածք՝ ձիոց եւ ջորւոց, եւ ուղտուց եւ իշուց, եւ ամենայն անասնոյ որ իցեն ի բանակսն յայնոսիկ ըստ նմին հարուածոց: 16 Եւ եղիցին որ միանգամ մնացեն յամենայն ազգաց եկելոցն ի վերայ Երուսաղէմի, ելանիցեն ամ յամէ երկիր պագանել թագաւորին Տեառն Աստուծոյ ամենակալի, եւ առնել զտաւն տաղաւարահարացն: 17 Եւ եղիցի որ միանգամ ոչ ելանիցեն յամենայն ազգաց երկրի յԵրուսաղէմ՝ երկիր պագանել թագաւորին Տեառն Աստուծոյ ամենակալի, եւ սոքա ի նոսա յաւելցին: 18 Եւ եթէ ազգն եգիպտացւոց ոչ ելանիցէ եւ գայցէ, եւ ի վերայ նոցա եղիցին հարուածքն, զոր հարցէ Տէր զամենայն ազգսն, որ ոչ ելանիցեն առնել զտաւն տաղաւարահարացն. 19 նոյն եղիցի ի մեղս եգիպտացւոցն եւ ի մեղս ամենայն ազգաց՝ որ ոչ ելանիցէ առնել զտաւն տաղաւարահարացն: 20 Յաւուր յայնմիկ որ ի սանձս ձիոյն՝ իցէ սրբութիւն Տեառն: Եւ եղիցին սանք ի տան Տեառն՝ իբրեւ զտաշտս առաջի սեղանոյն: 21 Եւ եղիցի ամենայն սան որ յԵրուսաղէմ եւ որ ի Յուդայ՝ նուիրեալ Տեառն ամենակալի: Եւ եկեցեն ամենեքեան որ մատուցանիցեն պատարագ առնուցուն ի նոցանէ եւ եփեցեն նոքաւք. եւ ոչ եւս եղիցի քանանացի ի տան Տեառն ամենակալի յաւուր յայնմիկ:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԵԱՆՆ ԶԱՔԱՐԵԱՅ:

ԺԱ. ՄԱՀ ԶԱՔԱՐԷԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Զաքարիա էր յազգէ Ղեւեայ եւ ծնաւ ի Գադդի, յերկրին քաղղեացւոց, եւ եկեալ յերկրէն քաղղեացւոց, երիտասարդ հասակաւ շատ մարգարեացաւ վասն ժողովրդեանն եւ նշան ետ ի հաստատութիւն բանիցն, սա ասաց զՅովսեփէկէ, թէ ծնցի որդի, եւ յԵրուսաղէմ քահանայասցի անարատութեամբ՝ յարինակ ճշմարիտ քահանայապետին, սա զՄաղաթիէլ վասն որդւոյն աւրինեաց եւ անուանեաց Զաւրաբաբէլ, եւ առ Կիրոսիւ ետ նշան ի յաղթութիւն, եւ վասն սպասաւորութեան նորա յառաջագոյն ասաց՝ զոր առնելոց էր յԵրուսաղէմ, եւ աւրինեաց զնոսա յոյժ, եւ զհանդերձեալսն մարգարեացաւ յԵրուսաղէմ, եւ վասն կատարածի նորին եւ սկզիբն հեթանոսաց, եւ վախճանի տաճարին եւ աւերածոյն, եւ դատարկութեան մարգարէիցն, եւ շաբաթուցն, եւ վասն կրկին դատաստանին նշանակեաց, եւ մեռաւ խաղաղութեամբ եւ բարւոք ծերութեամբ, եւ թաղեցաւ մերձ յԱնգէ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՅ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՅ

Գլուխ Ա.

1 Առած բանի Տեառն ի վերայ Իսրայելի ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ.

Ա Դիք ի սիրտս ձեր. 2 սիրեցի զձեզ, ասէ Տէր: Եւ ասացէք. Ի՞նչ սիրեցեր զմեզ: Ո՞չ եղբայր էր Եսաւ Յակոբու, ասէ Տէր, եւ սիրեցի զՅակոբ. 3 եւ զԵսաւ՝ ատեցի, եւ կարգեցի զսահմանս նորա յապականութիւն, եւ զժառանգութիւն նորա ի դաշտ անապատի: 4 Զի թէ ասիցէ Եդոմ թէ ահա կործանեցաւ՝ դարձցուք եւ շինեցուք զբաղաքս աւերեալս: Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ. Նոքա շինեցեն, եւ ես կործանեցից, եւ կոչեցի նոքա սահմանք անաւրէնութեան. եւ ժողովուրդ ընդ որում տացէ պատերազմ Տէր մինչեւ ցաւիտեան. 5 եւ աչք ձեր տեսցեն, եւ դուք իսկ ասասցիք եթէ. Բարձրացաւ Տէր ի վերայ սահմանաց Իսրայելի: 6 Որդի փառաւոր առնէ զհայր, եւ ծառայ երկնչի ի Տեառն իւրմէ. իսկ արդ՝ եթէ հայր եմ ես, ո՞ր է փառքն իմ. եւ եթէ Տէր եմ, ո՞ր է պատիւն իմ, ասէ Տէր ամենակալ: Դուք, քահանայք՝ որ բամբասէք զանուն իմ, եւ ասէք. Ի՞նչ բամբասեցաք զանուն քո. 7 զի մատուցանէք ի սեղան իմ հաց պղծութեան եւ ասացէք. Ի՞նչ պղծեցաք զնոսա. յասելն ձեր թէ սեղան Տեառն արհամարհեալ է, եւ զոր ինչ դնի ի վերայ՝ նորա: 8 Զի թէ մատուցանիցէք զկոյրն ի պատարագ՝ չիցէ՞ չար, եւ եթէ մատուցանիցէք զկաղն կամ զհիւանդոտն՝ չիցէ՞ չար: Աղէ՛ մատո զնա իշխանին քում, թէ ընդունիցի՞ զքեզ, կամ թէ առնուցո՞ւ քեզ ակն, ասէ Տէր ամենակալ: 9 Եւ այժմ աղաչեցէք զերեսս Աստուծոյ ձերոյ եւ հաշտեցուցէք զնա ի ձեռաց ձերոց եղեւ այդ: Եթէ առի՞ց ինչ ի ձեռն ակնառութեամբ, ասէ Տէր ամենակալ: 10 Զի եւ ձեզ դրունք փակեցին, եւ մի մերձենայք ի սեղան իմ վայրապար, զի ոչ են կամք իմ ի ձեզ՝ ասէ Տէր ամենակալ. եւ զպատարագս ոչ ընկալայց ի ձեռաց ձերոց: 11 Զի յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու փառաւորեալ է անուն իմ ի մէջ ազգաց. եւ յամենայն տեղիս մատչին խունկք անուան իմոյ, եւ պատարագ սուրբ, զի մեծ է անուն իմ ի հեթանոսս, ասէ Տէր ամենակալ: 12 Եւ դուք պղծեցէք զնա՝ յասելն ձեր՝ թէ սեղան Տեառն պիղծ է, եւ կերակուրն որ դնի ի վերայ նորա՝ արհամարհեալ է. 13 եւ ասէիք՝ թէ այն յաշխատութենէ է: Եւ փչեցից զայն արտաքս՝ ասէ Տէր ամենակալ: Եւ եթէ մատուցանիցէք ինձ յափշտակեալն եւ զկաղն եւ զվտիտս պատարագ եթէ ընկալա՞յց զնոսա ի ձեռաց ձերոց, ասէ Տէր ամենակալ: 14 Անիծեալ լիցի մարդն որ կարաւ իցէ, եւ կայցէ ի խաշին նորա որձ. եւ ուխտ իւր յանձին իւրում, եւ մատուցանիցէ Տեառն զարատաւորն, զի թագաւոր յաղթաւ եւ ես, ասէ Տէր ամենակալ, եւ անուն իմ երեւելի ի մէջ ազգաց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Եւ արդ, այս պատուէր է իմ առ ձեզ, քահանայքդ. 2 եթէ ոչ լսիցէք եւ ոչ դնիցէք ի սրտի ձերում, տալ փառս անուան իմում, ասէ Տէր ամենակալ. առաքեցից ի վերայ ձեր անէծս, եւ անիծից զարհնութիւնս ձեր՝ եւ նզովեցից զնա, եւ ցրուեցից զարհնութիւնս ձեր, եւ մի եղիցի ի մէջի ձերում. զի դուք ոչ եղիք ի սրտի ձերում: 3 Ահաւասիկ ես որոշեցից ձեզ թեկն, եւ ցանեցից զապաւառն ընդ երեսս ձեր, զապաւառն տանից ձերոց, եւ բարձից զձեզ նովաւ: 4 Եւ ծանիջիք՝ եթէ ես առաքեցի առ ձեզ զպատուէրդ զայդ՝ լինել ուխտի իմոյ առ դէտացիսն, ասէ Տէր ամենակալ: 5 Ուխտն իմ որ ընդ նմա՝ կենաց եւ խաղաղութեան. ես ետու նմա երկեւո՞ւ երկնչեւ յինէն, եւ յերեսաց անուան իմոյ խորշել: 6 Աւրէնք ճշմարտութեան էին ի բերան նորա, եւ անաւրէնութիւն ոչ գտաւ ի շրթունս նորա. խաղաղութեամբ եւ ուղղութեամբ զնաց ընդ իս. եւ զբազումս դարձոյց յանիրաւութենէ: 7 Զի շրթունք քահանային զգուշացին զհիտութեան եւ արէնս խնդրեցեն ի բերանոյ նորա, զի հրեշտակ Տեառն ամենակալի է: 8 Իսկ դուք խտորեցարուք ի ճանապարհէ, եւ տկարացուցէք զբազումս արիւնաւքն, եւ ապականեցէք զուխտն Ղեւեայ, ասէ Տէր ամենակալ: 9 Եւ ես ետու զձեզ արհամարհեալս եւ լքեալս ընդ ամենայն ազգս, փոխանակ զի ոչ պահեցէք զճանապարհս իմ, այլ ակն առնուիք արիւնաւքն: 10 Ոչ ապաքեն մի՞ հայր է ամենեցուն ձեր. ո՞չ մի Աստուած հաստատեաց զձեզ:

զի՞նք է զի թողէք իւրաքանչիւր զեղբայր իւր՝ պղծել զուխտ հարցն ձերոց: 11 Լքաւ Յուդայ, զարշէլիք զործեցան յԻսրայէլի եւ յԵրուսաղէմ, զի պղծեաց Յուդա զսրբութիւնս Տեառն ի ձեռաց այնոցիկ՝ զոր սիրեացն. եւ հարաւ յաստուածս աւտարս: 12 Սատակեցէ Տէր զմարդն որ առնիցէ զայն՝ մինչեւ նկուն լիցի ի յարկացն Յակոբայ, եւ ի մատուցանելեացն պատարագաց Տեառն ամենակալի: 13 Եւ զոր եսն աստի՛ առնէիք: Ծածկեցէք արտասուաւք զսեղան իմ. եւ լալով եւ քրքովք յաշխատութեանց:

Բ Եթէ արժա՞ն ինչ իցէ միւսանգամ հայել ի պատարագս ձեր, կամ առնուլ ընդունելութիւն ի ձեռաց ձերոց: 14 Եւ ասացէք բայ ընդէ՛ր: զի Տէր եղ ուխտ ի մէջ քո, եւ ի մէջ կնոջ մանկութեան քո՝ զոր թողերն եւ նա էր ամուսին եւ կին ուխտի քոյ: 15 Եւ ոչ այլ ոք արար. եւ հատոր ոգւոյ նորա է: Եւ ասացէք՝ թէ զի՞նչ այլ ինչ խնդրէ Աստուած՝ եթէ ոչ զաւակ: Զգուշացարուք յոգիս ձեր, եւ զկին մանկութեան քոյ մի թողուր. 16 բայց եթէ առ ատել արձակեցես՝ ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի: Ծածկեցէ ամպարշտութիւն զխորհուրդս քո ասէ Տէր ամենակալ. զգոյշ լերուք յոգիս ձեր, եւ մի թողուցուք: 17 Որ բարկացուցանէք զԱստուած բանիւք ձերովք, եւ ասէք. Ի՞նչ բարկացուցաք զնա. յասելն ձեր թէ ամենայն որ զչար գործէ՝ բարուք թուի առաջի Տեառն, եւ ընդ այն իսկ հաճեցաւ նա, եւ ո՞ր է Աստուած արդարութեան:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՅ

Գլուխ Գ.

Գ 1 Ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ. եւ տեսցէ զճանապարհս իմ առաջի իմ. եւ յանկարծակի եկեսցէ ի տաճար իւր Տէրն՝ զոր դուք խնդրէք, եւ հրեշտակն ուխտի՛ զոր դուք կամիք: Ահաւաղիկ գայ ասէ Տէր ամենակալ: 2 Եւ ո՞վ ժուժկալեցէ աւուր մտի նորա, եւ կամ ո՞վ հանդարտեցէ յայտնութեան նորա. զի նա մտցէ իբրեւ զբոց հալոցի, եւ իբրեւ զաճառ լուալեաց: 3 Եւ նստցի սրբել եւ ձուլել իբրեւ զարծաթ եւ իբրեւ զոսկի. եւ սրբեցէ զորդիս Ղեւեայ եւ հալեցէ զնոսա իբրեւ զոսկի եւ, իբրեւ զարծաթ, եւ եղիցի Տեառն մատուցանել զպատարագս արդարութեամբ: 4 Եւ հաճոյ եղիցի Տեառն պատարագն Յուդայ եւ Երուսաղէմի՛ որպէս յաւուրսն յաւիտենից, եւ որպէս յամսն առաջինս: 5 Եւ հասից ի վերայ ձեր դատաստանաւ, եւ եղեց վկայ արագ ի վերայ կախարդաց եւ կանանց շնացելոց, եւ ի վերայ այնոցիկ՝ ոյք երդնուցուն յանուն իմ ստութեամբ. եւ որոց հատանիցեն զվարս վարձկանի, եւ որ յաղթահարեն զայրիս, եւ կոփեն զորբս, եւ խտորիցեն զիրաւունս պանդխտին, եւ որ ոչ երկնչիցին յինն՝ ասէ Տէր ամենակալ: 6 Զի ես եմ Տէր Աստուած ձեր, եւ ոչ փոխիմ. եւ դուք, որդիք Յակոբու, 7 ոչ կացէք ի բաց ի մեղաց հարցն՝ ձերոց. խուսափեցէք յարինաց իմոց, եւ ոչ պահեցէք զնոսա: Դարձարուք առ իս՝ եւ ես դառնամ առ ձեզ՝ ասէ Տէր ամենակալ. եւ ասացէք. Ի՞նչ դարձցուք: 8 Իցէ՛ թէ խաբիցէ մարդ զԱստուած. զի դուք խաբեցէք զիս, եւ ասացէք. Ի՞նչ խաբեցաք զքեզ: Զի տասանորդք, եւ պտուղք առ ձեզ են: 9 Եւ չարակնելով չարակնէք՝ եւ խաբէք զիս: 10 Տարին կատարեցաւ, եւ զարդիւնս ամենայն ի շտեմարանս ձեր ժողովեցէք. եւ եղիցի յափշտակութիւն տանց ձերոց: Դարձարուք այդուիկ՝ ասէ Տէր ամենակալ եթէ ո՞չ բացից ձեզ զպատուհանս երկնից, եւ զեղից ձեզ զաւրիւնութիւն իմ մինչեւ ի շատանալ: 11 Եւ զգուշացայ ի կերակրոց ձերոց, եւ ոչ ապականեցից զպտուղ երկրի ձերոյ. եւ մի վատեցէ որթ ձեր յայգւոջ, ասէ Տէր ամենակալ: 12 Եւ երանիցեն ձեզ ամենայն ազգք, զի եղիցիք դուք ինձ երկիր կամաց, ասէ Տէր ամենակալ: 13 Ծանրացուցէք ինձ զբանս ձեր, ասէ Տէր, 14 եւ ասացէք. Ի՞նչ բամբասեցաք զքեզ. զի ասէիք՝ թէ զուր է ամենայն՝ որ ծառայէ Աստուծոյ. եւ զի՞նչ ասելի է զի պահեցաք զպահպանութիւնս նորա. եւ զի գնացաք պաղատանաւք առաջի Տեառն ամենակալի: 15 Եւ արդ, մեք երանեմք այլոց. եւ բարեշէն են ամենեքին՝ որ գործեն զանարեւնութիւն, եւ ընդդէմ դարձան Աստուծոյ եւ կեցին: 16 Զայս տրտնջեցին երկիւղածքն Տեառն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում. եւ անսաց Տէր. եւ լուաւ եւ գրեաց զիր յիշատակի առաջի երկիւղածաց Տեառն, եւ որոց սարսէն յանուանէ նորա: 17 Եւ եղիցին ինձ՝ ասէ Տէր ամենակալ, յաւուր յորում ես արարից ի փրկութիւն, եւ փայփայեցից զնոսա՝ որպէս փայփայէ հայր զորդի զբարուք ծառայեալն նմա: 18 Եւ դարձիք եւ տեսցիք ի մէջ արդարոյն եւ ի մէջ անարիւնիւն, եւ ի մէջ ծառայելոյն Աստուծոյ՝ եւ ի մէջ չծառայելոյն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՅ

Գլուխ Դ.

1 Զի ահա եկեացէ աւր Տեառն՝ բորբոքեալ իբրեւ զհնոց, եւ այրեացէ զնոսա. եւ եղիցին ամենայն այլազգիք, եւ ամենայն որ գործեն զանաւրէնութիւն՝ եղէզն. եւ վառեցի զնոքաւք աւրն որ գալոց իցէ, ասէ Տէր ամենակալ. եւ մի մնացէ նոցա արմատ եւ մի ուռ: 2 Եւ ծագեացէ ձեզ երկիւղածաց անուան իմոյ արեգակն արդարութեան, եւ բժշկութիւն ի թելս նորա. եւ ելջիք եւ խայտասջիք իբրեւ որթք արձակեալք ի կապոյ: 3 Եւ կոխեսջիք զանաւրէնս, եւ եղիցին մոխիր ի ներքոյ ոտից ձերոց՝ յաւուրն զոր ես արարից, ասէ Տէր ամենակալ:

Դ 5 Եւ ահա ես առաքեմ առ ձեզ զԵղիա Թեգբացի. մինչ չեւ եկեալ է աւր Տեառն մեծի եւ երեւելոյ. 6 որ պատրաստեցէ զսիրտս հաւր առ որդի, եւ զսիրտս առն առ ընկեր իւր, գուցէ եկեալ հարկանիցեմ զերկիր միանգամայն: 4 Յիշեցէք զաւրէնսն Մովսիսի ծառայի իմոյ որպէս պատուիրեցի նմա ի Քորէք՝ զամենայն զիրամանս եւ զիրաւունս:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՍՏՈՒԾՈՎ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑՆ:

ԺԲ. ՄԱՀ ՄԱՂԱՔԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Մաղաքիաս յետ դարձի գերութեանն ծնաւ ի Սովփերայ ի ցեղէն Ղեւեայ, եւ մինչ դեռ մանուկ եւս էր, բարի վարս եցոյց յանձին, եւ վասն զի ամենայն ժողովուրդն պատուէր զնա իբրեւ զանարատ եւ զհեզ, եւ կոչեցին զնա Մաղաքիաս որ կոչի հրեշտակ, զի էր տեսլեամբ վայելուչ, այլ որպէս ինքն ասաց ի մարգարէանալն իւրում, ի նմին աւուր հրեշտակ երեւեալ երկրորդէր զբան նորա, եւ զհրեշտակն ոչ որ յանարժանից տեսանէր, այլ զձայնն նորա միայն լսէին, իսկ արժանաւորքն եւ զտեսիլ նորա տեսանէին, որ եղև յաւուրսն անիշխանութեանն, որպէս եւ գրեալ է ի սփրասփոտէիմն, այս ինքն՝ ի Դատաւորացն զիրս, մինչ դեռ եւս մանուկ էր, յաւելաւ առ ժողովուրդ իւր եւ թաղեցաւ յազարակի իւրում:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Ա.

Ա 1 Պատգամն Աստուծոյ, որ եղեւ ի վերայ Երեմիայի Քեղկեայ, ի քահանայից անտի՝ որ բնակեալ էր յԱնաթովթ յերկրին Բենիամինի: 2 Առ որ եղեւ բան Տեառն յաւուրս Յովսիայ որդւոյ Ամոնայ արքայի Հրէաստանի. յերեքտասաներորդի ամի թագաւորութեան նորա: 3 Եւ եղեւ յաւուրս Յովսիայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Հրէաստանի, մինչեւ ի վախճան մետասաներորդի ամին Սեղեկիայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ՝ ցգերութիւնն Երուսաղէմի, յամսեանն հինգերորդի: 4 Եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 5 Մինչ չեւ ստեղծեալ էիր յորովայնի, գիտեմ զքեզ. եւ մինչ չեւ ելեալ էիր յարգանդէ, սրբեցի զքեզ. մարգարէ ի հեթանոսս եղի զքեզ: 6 Եւ ասեմ. Որ ետէ Տէր Տէր. ահաւասիկ եւ խաւսել իսկ ոչ գիտեմ, զի մանուկ եմ ես: 7 Եւ ասէ ցիս Տէր. Մի ասեր եթէ մանուկ եմ ես. զի առ ամենեսեան առ որս առաքեցիք զքեզ՝ երթիցես. եւ ըստ ամենայնի զոր միանգամ պատուիրեցիք քեզ՝ խաւսեցիս: 8 մի երկիցես յերեսաց նոցա՝ զի ընդ քեզ եմ ի փրկել զքեզ՝ ասէ Տէր: 9 Եւ ձգեաց Տէր զձեռն իւր առ իս՝ եւ մերձեցոյց ի բերան իմ, եւ ասէ ցիս. Ահա ետու զբանս իմ ի բերան քո: 10 ահա կացուցի զքեզ այսաւր ի վերայ ազգաց եւ թագաւորութեան, իսկ եւ բրել, կորուսանել եւ յատակել, եւ շինել եւ տնկել: 11 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. Ձի՞նչ տեսանես Երեմիա. եւ ասեմ՝ Գաւազան ընգուզի տեսանեմ ես: 12 Եւ ասէ ցիս Տէր. Բարւոք տեսանես. զի զարթուցեալ եմ ի բանս իմ առնել զնոսա: 13 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս կրկին անգամ եւ ասէ, Ձի՞նչ տեսանես. եւ ասեմ, Կատսա յեռանդան տեսանեմ ես, եւ երեսք նորա յերեսաց հիւսւտոյ: 14 Եւ ասէ ցիս Տէր. Յերեսաց հիւսւտոյ բորբոքեցին չարիք ի վերայ բնակչաց երկրի: 15 զի ահաւասիկ ես միախտուն կոչեցիք զամենայն թագաւորութիւնս թագաւորութեանց՝ ի հիւսիսայ երկրէ՝ ասէ Տէր. եկեացեն եւ արկցեն զհրաքանչիւր աթոռ ի վերայ սեմոց դրանցն Երուսաղէմի, եւ ի վերայ ամենայն պարսպացն նորա շուրջանակի, եւ ի վերայ ամենայն քաղաքաց Հրէաստանի: 16 Եւ խաւսեցայց դատաստանաւ ընդ նոսա վասն ամենայն չարեաց իւրեանց. զի թողին զիս եւ զոհեցին աստուածոց աւտարաց, եւ երկիր պազին գործոց ձեռաց իւրեանց: 17 Եւ դու պնդեա զմէջ քո, արի եւ ասա նոցա զամենայն զոր միանգամ ես պատուիրեմ քեզ. մի երկիցես յերեսաց նոցա, եւ մի զանգիտիցես առաջի նոցա. զի ընդ քեզ եմ ես՝ ի փրկել զքեզ ասէ Տէր: 18 Բայց ես ահաւաղիկ եղի զքեզ այսաւր իբրեւ զքաղաք ամուր. եւ իբրեւ զսին երկաթի, եւ իբրեւ զպարիսպ պղնձի ամուր, ամենայն թագաւորաց Հրէաստանի եւ իշխանաց նորա, եւ քահանայից նորա, եւ ժողովրդեան երկրին: 19 Եւ մարտիցեն ընդ քեզ՝ եւ քեզ ինչ ոչ կարիցեն ստնանել զի ես ընդ քեզ եմ ի փրկել զքեզ ասէ Տէր:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Բ.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Երթ եւ ընթերցիր յականջս որդւոցն Երուսաղէմի՝ եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր, յիշեցի զքեզ՝ եւ զգուր մանկութեան քոյ, եւ զսէր կատարման քոյ՝ ի գալն քեզ զհետ սրբոյն Իսրայէլի: Ասէ Տէր, 3 սուրբն Իսրայէլի. Տեառն է սկիզբն արմտեաց նորա. ամենեքեան որ ուտեն զնա զղջացին. չարիք հասցեն ի վերայ նոցա՝ ասէ Տէր:

Բ 4 Լուարուք զբան Տեառն տունդ Յակոբայ՝ եւ ամենայն ազգ տանդ Իսրայէլի: 5 Այսպէս ասէ Տէր. Ձի՞նչ վնաս գտին յիս հարքն ձեր զի հեռացան յինէն, եւ զնացին զհետ սնոտեաց եւ սնոտի եղեն: 6 Եւ ոչ ասացին ուր է Տէր որ եհան զմեզ յերկրէն Եգիպտացոց, եւ առաջնորդեաց մեզ յանապատին, յանբաւ՝ եւ յանկոխի՝ եւ յանջուր՝ եւ յանպտուղ երկրին եւ ի ստուերս մահու. յերկիր ընդ որ ոչ անց մարդ, եւ ոչ բնակեաց ի նմա որդի մարդոյ: 7 Եւ տարաւ զմեզ ի Քերմէլ, ուտել զպտուղ նորա եւ զբարութիւնս: Եւ մտէք եւ պղծեցէք զերկիրն իմ, եւ զժառանգութիւն իմ եղիք ի պղծութիւն: 8 Եւ քահանայքն ոչ ասացին՝ ուր է Տէր. եւ վերակացուք արիւնաց իմոց ոչ ծանեան զիս, եւ հովիւքն ամպարշտեցան յիս: Եւ մարգարէքն՝ մարգարէանային Բահաղու. եւ զկնի անշահիցն երթային: 9 Վասն այնորիկ տակաւին դատեցայց ընդ ձեզ՝

ասէ՛ Տէր. եւ ընդ որդիս որդւոց ձերոց դատեցայց: 10 Արդ անցէք ընդ կղզիս Քետիմացւոց եւ տեսէք եւ ի Կեդար առաքեցէք՝ եւ խելամուտ եղերուք յոյժ. եւ տեսէք եթէ եղեւ այսպիսի ինչ: 11 Եթէ փոխեցին ազգքն զաստուածս իւրեանց, եւ նոքա ոչ են աստուածք. եւ ժողովուրդ իմ փոխեաց զփառս իւր, ուստի ոչ աւգտիցին: 12 Յիմարեցան երկինք վասն այսորիկ եւ սուկացան յոյժ՝ ասէ՛ Տէր: 13 զի երկուս չարիս գործեաց ժողովուրդ իմ. զիս թողին զաղբերս ջրոյ կենդանւոյ, եւ փորեցին իւրեանց գուրս ծակոտս, որք ոչ կարացին ունել ջուր: 14 Միթէ ծառայ իցէ Իսրայէլ, կամ ստրուկ Յակոբ, զի եղեն յաւար. 15 ի վերայ նորա գոչեցին առեւծք, եւ ետուն զձայնս իւրեանց, որ արարին զերկիր նորա աւերակ. եւ քաղաքք նորա կործանեցան առ ի չգոյէ բնակչաց: 16 եւ որդիքն մեմփացւոց եւ տափնացւոց՝ ծանեան զքեզ եւ այպանեցին: 17 Ոչ ապաքէն թողուլն զիս արար քեզ զայդ ասէ՛ տէր Աստուած քո. ի ժամանակի ածելոյն զքեզ ընդ անապատն: 18 Եւ արդ՝ զի՛նչ կայ քո եւ ճանապարհին եգիպտացւոց, ըմպել քեզ զջուր Գեհոնի. եւ զի՛նչ քո եւ ճանապարհին Ասորեստանեայց ըմպել զջուրն գետոց: 19 Խրատեսցէ զքեզ ապստամբութիւնդ քո, եւ չարիք քո կշտամբեսցեն զքեզ. եւ ծանիցես եւ տեսցես, թէ չար եւ դառն է քեզ թողուլն զիս՝ ասէ՛ տէր Աստուած քո. եւ ոչ հաճեցայ ընդ քեզ՝ ասէ՛ Տէր Աստուած քո: 20 Զի յախտենից խորտակեցեր զլուծն քո, եւ խզեցեր դու զկապանս քո. եւ ասացեր թէ ոչ ծառայեցից. այլ գնացից ի վերայ ամենայն բլրոց բարձանց, եւ ի ներքոյ ամենայն հովանաւոր ծառոց՝ եւ անդ շռայլեցայց ի պոռնկութիւն: 21 Եւ ես տնկեցի զքեզ որթ պտղաբեր ամենեւին ճշմարիտ. զիարդ դարձար ինձ ի դառնութիւն որթդ աւտարացեալ: 22 Եթէ լուսացիս բարակաւ, եւ յաճախեսցես քեզ աճառս. սակայն ծորեալ կաս յանիրաւութիւնս քո առաջի իմ՝ ասէ՛ Տէր Տէր: 23 Զիա՛րդ ասիցես թէ ոչ պղծեցայ, եւ զհետ Բահաղու ոչ գնացի. տես զճանապարհս քո ի գերեզմանս, եւ ծանիր զինչ գործեցեր: 24 Ընդ երեկոյս ձայն լալոյ նորա գուժեաց ի ճանապարհս իւր. յաճախեաց ի ջուրս անապատի. ըստ ցանկութեան անձին իւրոյ այսակիր եղեւ: Մատնեցաւ, եւ ո՞ր դարձուցէ գնա. ամենեքեան որ խնդրիցեն գնա ոչ աշխատեսցին. ի տառապանս նորա զտցես գնա: 25 Դարձո գսիրտ քո ի խիստ ճանապարհէ, եւ զկոկորդ քո ի ծարաւոյ. եւ նա ասէ. Կարաւոյ եմ. քանզի սիրէր զաւտարոտիս՝ եւ երթայր զհետ նոցա: 26 Որպէս ամաչիցէ գող յորժամ ըմբռնիցի, այնպէս ամաչեսցեն որդիքն Իսրայէլի, ինքեանք եւ թագաւորք իւրեանց, եւ իշխանք իւրեանց, քահանայք իւրեանց, եւ մարգարէք իւրեանց: 27 Յփայտն ասացին թէ հայր իմ ես դու. եւ քարին՝ թէ դու ծնար զիս. եւ դարձուցին յիս՝ զթիկունս եւ ոչ զերեսս իւրեանց: Եւ ի ժամանակի չարեացն իւրեանց ասացեն՝ արի եւ փրկեա զմեզ: 28 Եւ ու՛ր են աստուածքն քո զոր արարեր քեզ. յարիցեն եւ փրկեսցեն զքեզ ի ժամանակի չարեաց քոց զի ըստ թուոյ քաղաքացն քոց էին քեզ աստուածքն քո Յուդա, եւ ըստ թուոյ անցիցն Երուսաղէմի զոհէիք Բահաղու: 29 Արդ՝ ընդէ՛ր խաւսիք ընդ իս. զի ամենեքեան դուք ամպարշտեցայք, եւ ամենեքեան դուք անարիւնեցայք յիս՝ ասէ՛ Տէր: 30 Զուր հարի գորդիսն ձեր, եւ խրատ դուք ոչ ընկալարուք, սուր եկեր զմարգարէսն ձեր. իբրեւ առեւծ սատակէր, եւ ոչ զարիւրեցարուք: 31 Լուարուք զպատգամս Տեառն. այսպէս ասէ՛ Տէր. Միթէ անապատ եղէ տանդ Իսրայէլի, կամ աւեր երկիր խոպանացեալ. զի ասաց ժողովուրդ իմ, անտերունչք շրջեսցուք՝ եւ առ քեզ ոչ եկեսցուք: 32 Միթէ մոռացի՞ հարսն զգարդ իւր, կամ կոյս զլանջագեղ կամար իւր. բայց ժողովուրդ իմ մոռացաւ զիս զաւուրս անթիւս: 33 Զի՛նչ եւս բարի հնարեսցիս ի ճանապարհս քո խնդրել զհաշտութիւն. ոչ այդպէս, այլ եւ դու իսկ անզգամեցար պղծել զճանապարհս քո: 34 եւ ի ձեռս քո գտաւ արիւն անձանց տնանկաց անմեղաց. ոչ ի վիհս գտի գնոսա, այլ առ ամենայն կաղնեաւ: 35 եւ ասացեր թէ անմեղ եմ, դարձցի սրտմտութիւն նորա յինէն: Ահաւասիկ ես դատեցայց ընդ քեզ զի ասացեր թէ ոչ մեղայ: 36 զի արհամարհեցեր յոյժ կրկնեալ զճանապարհս քո. եւ յԵգիպտոսէ ամաչեսցես՝ որպէս ամաչեսցերն յԱսորեստանոյն: 37 զի եւ անտի եւս ձեռս ի գլուխ ելցես. զի մերժեաց Տէր զյոյսն քո, եւ ոչ եւս աջողեսցիս ի նմա:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Գ.

1 Եթէ արձակեսցէ այր զկին իւր, եւ գնացէ ի նմանէ՝ եւ լինիցի առն այլում, եթէ դառնալով դարձցի անդրէն ի նոյն. ո՛չ ապաքէն պղծելով պղծիցի կինն այն: Եւ դու պոռնկեցար ընդ հովիւս բազումս, եւ ոչ դարձար առ իս՝ ասէ՛ Տէր: 2 Ամբարձ զաչս քո յուղղութիւն՝ եւ տես ո՞ր ոչ թաթաւեցար ի ճանապարհս քո նստար դու նոցա իբրեւ ագռաւ միայնացեալ թափուր. եւ պղծեցեր զերկիրդ պոռնկութեամբ քո եւ չարեաւր

քովք. 3 եւ ստացար հովիւս բազումս ի գայթազդութիւն քեզ: երեսք կնոջ պոռնկի եղեն քեզ անամաւթեցար առ ամենեսէան: 4 ոչ իբրեւ զՏէր կոչեցեր զիս. հայր եւ իշխան կուսութեան քո: 5 Միթէ յաւիտեա՞ն կայցէ կամ ի սպա՞ն պահեսցի. ահա խաւսեցար՝ եւ արարեր գայդ ամենայն չարիս՝ եւ զաւրացար:

Գ 6 Եւ ասէ ցիս Տէր յաւուրս Յովսիայ արքայի. Տես եւ զինչ գործեաց բնակիչդ Բարայէլի. գնաց առանձինն ի վերայ ամենայն լեռանց բարձանց՝ եւ ի ներքոյ ամենայն անտառախիտ ծառոց, եւ անդ պոռնկեցաւ: 7 Եւ ասացի յետ այնչափ պոռնկութեան նորա. Դարձ առ իս, եւ ոչ դարձաւ. եւ ետես զցոփութիւն նորա ուխտադրուծն Յուդա: 8 եւ տեսի թէ յամենայնի որովք շնացաւ բնակիչն Բարայէլի ըմբռնեցաւ. արձակեցի զնա, եւ ետու նմա թուղթ ապահարզանի ի ձեռս նորա. եւ ոչ զարհուրեցաւ ուխտադրուծն Յուդա քոյր նորա. այլ գնաց եւ պոռնկեցաւ եւ նա: 9 Եւ եղեւ յոչինչ պոռնկութիւն նորա. եւ շաղախէր զերկիրն, զի շնայր ընդ քարի եւ ընդ փայտին: 10 եւ ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ առ իս ուխտադրուծ քոյր նորա Յուդա՝ յամենայն սրտէ իւրմէ, այլ ստութեամբ՝ ասէ Տէր: 11 Եւ ասէ ցիս Տէր, Արդարացոյց զանձն իւր ապստամբութիւնն Բարայէլի առ ուխտազանցութեամբն Յուդայ: 12 Այլ երթ եւ ընթերցիր զպատգամս զայսոսիկ ի կողմանս հիւսւսոյ, եւ ասացես. Դարձ առ իս բնակիչդ Բարայէլի՝ ասէ Տէր. եւ ոչ հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ ձեր, զի ողորմած եմ ես՝ ասէ Տէր. եւ ոչ պահեցից ձեզ ոխս յաւիտեան: 13 Բայց ծանիր զանիրաւութիւնս քո, զի ի Տէր Աստուած քո ամպարշտեցար. եւ տարածեցեր զճանապարհս քո աւտարաց ի ներքոյ ամենայն անտառախիտ ծառոց. եւ ձայնի իմում ոչ լուար՝ ասէ Տէր: 14 Դարձարուք առ իս որդիք հեռացելք՝ ասէ Տէր, զի ես տիրեցից ձեզ. եւ առից զձեզ մի ի քաղաքէ եւ երկուս յազգէ, եւ տարայց զձեզ ի Սիովն: 15 եւ տաց ձեզ հովիւ ըստ սրտի իմում. եւ հովուելով հովուեսցեն զձեզ իմաստութեամբ: 16 Եւ եղիցի եթէ բազմանայցէք եւ աճիցէք ի վերայ երկրի յաւուրսն յայնոսիկ՝ ասէ Տէր, ոչ եւս ասիցեն՝ տապանակ կտակարանաց սրբոյն Բարայէլի. եւ ոչ անկցի ի սիրտ. եւ ոչ անուանեսցի ի նմա. եւ ոչ եւս խնդրեսցի, եւ ոչ գործեսցի: Յաւուրսն յայնոսիկ 17 եւ ի ժամանակին յայնմիկ կոչեսցեն զԵրուսաղէմ աթոռ Տեառն եւ ժողովեսցին ամենայն ազգք յանուն Տեառն յԵրուսաղէմ եւ ոչ եւս գնացեն զհետ խորհրդոց սրտից իւրեանց չարաց: 18 Յաւուրսն յայնոսիկ ժողովեսցին տունն Բարայէլի առ տունն Յուդայ. եւ եկեսցեն ի միասին ի հիւսւսոյ՝ եւ յամենայն զաւառաց յերկիրն յորում ժառանգեցուցի զհարս նոցա: 19 Եւ ես ասեմ, Եղիցի Տէր: Զի կարգեցից զձեզ յորդիս, եւ տաց ձեզ զերկիրն ընտիր, ժառանգութիւն անուանի Աստուծոյ ամենակալի ազգաց. եւ ասացից. թէ հայր կոչեսցես զիս, եւ ոչ եւս դառնայցես յինէն: 20 Բայց որպէս անգոսնէ կին զամուսին իւր. այնպէս անգոսնեաց զիս տունդ Բարայէլի՝ ասէ Տէր: 21 Զայն ի շրթանց գուժեաց՝ լալոյ եւ պաղատանաց որդւոցն Բարայէլի. զի անիրաւեցան ի ճանապարհս իւրեանց եւ մոռացան զԱստուած սուրբն իւրեանց: 22 Դարձարուք որդիք՝ դարձիք, եւ ես բժշկեցից զբեկումն ձեր. եւ ասացին, աւասիկ կամք. զի դու ես Տէր Աստուած մեր: 23 արդարեւ՝ սուտ իսկ էին բլուրք եւ զաւրութիւնք բարձանց. բայց ի ձեռն Տեառն Աստուծոյ մերոյ է փրկութիւն տանն Բարայէլի: 24 Եւ ամաւթ մաշեաց զվաստակս հարցն մերոց ի մանկութենէ իւրեանց. զխաշինս նոցա եւ զանդեայս, եւ զուստերս եւ զդստերս իւրեանց: 25 Ննջեցաք ամաւթով մերով, եւ ծածկեցին զմեզ անարգանք մեր. քանզի առաջի Աստուծոյ մերոյ մեղաք մեք եւ հարքն մեր ի մանկութենէ մինչեւ ցայսաւր. եւ ոչ լուաք ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերոյ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Դ.

Դ 1 Եթէ դարձցի առ իս Բարայէլ՝ ասէ Տէր Տէր, դարձցի եւ եթէ ընկեսցէ զգարշէլիս իւր ի բերանոյ իւրմէ վասն Աստուծոյ Երուսաղէմի, եւ յերեսաց իմոց երկիցէ: 2 եւ երդնուցու թէ կենդանի է Տէր ճշմարտութեամբ՝ եւ իրաւամբք՝ եւ արդարութեամբ: արհնեսցին նովաւ ազգք եւ նոքիմբք գովեսցին: 3 Զի այսպէս ասէ Տէր ցարսդ Յուդայ եւ ցբնակիչսդ Երուսաղէմի: Հերկեցէք ձեզ հերկս, եւ մի սերմանէք ի վերայ փշոց: 4 Թլփատեցարուք Աստուծոյ ձերում, եւ թլփատեցէք զանթլփատութիւն սրտից ձերոց արք Յուդայ եւ բնակիչք Երուսաղէմի. գուցէ ելանիցէ իբրեւ զհուր սրտմտութիւն իմ բորբոքեսցի, եւ ոչ որ իցէ որ շիջուցանիցէ յերեսաց չար գործոց ձերոց: 5 Գոյժ տուք ի Հրէաստան. լու լիցի յԵրուսաղէմ. եւ ասացէք Փող հարէք ի վերայ երկրին. զաղաղակ բարձէք. գոգէք. ժողովեցարուք եւ մտէք ի քաղաքս պարսպաւորս: 6 Առէք՝ փախերուք ի Սիովն. փութացարուք՝ մի կայք զի ածից ես չարիս ի հիւսւսոյ, եւ բեկումն մեծ: 7 Ել առեւձ ի մորւոյ իւրմէ սատակել զազգս. խաղաց եւ ել ի տեղւոջէ իւրմէ՝ առնել զերկիր քո աներակ եւ

քաղաքք քո քակտեցին առ ի չգոյէ բնակչաց ի նոսա: 8 Ի վերայ այդորիկ քրձագգած եղերուք՝ կոծեցարուք, ճիչ բարձէք. զի ոչ դարձաւ սրտմտութիւն բարկութեան Տեառն ի ձենջ: 9 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր. կորիցէ սիրտ թագաւորին՝ եւ սիրտ իշխանացն. քահանայքն յիմարեցին, եւ մարգարէքն զարմացին: 10 Եւ ասեմ. Ո Տէր Տէր, խաբելով ուրեմն խաբեցեր զժողովուրդն զայն՝ եւ զԵրուսաղէմ. զի ասացեր թէ խաղաղութիւն եղիցի ձեզ, եւ հասանիցէ սուր մինչեւ յանձինս նոցա: 11 Ի ժամանակին յայնմիկ ասացես զժողովուրդդ ցայդ՝ եւ ցԵրուսաղէմ, այս մոլորութեան յանապատի: Ճանապարհ դստեր ժողովրդեան իմոյ՝ ոչ ի մաքրութիւն եւ ոչ ի սրբութիւն. 12 ոգի լրութեան ի նոցանէ եկեաց ինձ: Այսուհետեւ ես խաւսեցայց ընդ նոսա դատաստանաւք իմովք: 13 ահա իբրեւ զամպ ելցէ՝ եւ իբրեւ զմրրիկ կառք նորա. արագագոյն քան զարծուիս երիվարք նորա: Վայ մեզ՝ զի չուառացաք: 14 լուս ի չարեաց զսիրտ քո Երուսաղէմ՝ զի ապրեցիս. մինչեւ ցէ ըբ գտանիցին ի քեզ խորհուրդք ցաւոց քոց: 15 Զի ձայն գուժկանի ի Դանայ, եւ լուիցին ցաւք ի լեռնէ Եփրեմի: 16 գոյժ արկէք զայս ազգաց, ահաւաղիկ հասեալ են յԵրուսաղէմ. պատմեցէք թէ գունդք գան յերկրէ հեռաստանէ, ձայն ետուն ի քաղաքս Հրէաստանի. 17 իբրեւ պահապանք ազարակի շուրջ պատեցան զնովաւ: Զի անփոյթ արարեր զինէն՝ ասէ Տէր: 18 Ճանապարհք քո եւ գնացք քո արարին քեզ զայդ ամենայն. այդ իսկ է չարութիւն քո՝ եւ դառնութիւն, զի եհաս ի սրտի քում: 19 Որովայն իմ, որովայն իմ ցաւէ, եւ ճաշակելիք սրտի իմոյ հեծէ սիրտ իմ գելու, եւ անձն իմ ոչ դաղարեցէ. զի ձայն փողոյ լուս անձն իմ, զգոյժ պատերազմի եւ զթշուառութեան: 20 Բեկումն ի վերայ բեկման. բողոք բարձէք, զի թշուառացաւ ամենայն երկիր յանկարծակի. չուառացաւ խորանն, եւ քակտեցան փեղկք խորանի իմոյ: 21 Մինչեւ յե ըբ տեսանիցեմ փախստականս. լսիցեմ զձայն փողոյ: 22 զի իշխանք ժողովրդեան իմոյ զիս ոչ ծանեան. զի որդիք անմիտք են, եւ ոչ հանճարեղք. իմաստունք են ի չար գործել, եւ զբարի ինչ առնել ոչ գիտացին: 23 Հայեցայ յերկիր՝ եւ ահա թափուր, եւ ոչ ինչ գոյր, եւ յերկինս՝ եւ ոչ էր լոյս նոցա: 24 տեսի զլերինս՝ եւ կային յերերի, եւ զամենայն բլուրս խռովեալս: 25 հայեցայ՝ եւ ահա ոչ գոյր մարդ. եւ ամենայն թոչունք երկնից սարսեցին: 26 տեսի՝ եւ ահա աւերակ էր Կարմելոս, եւ ամենայն քաղաքք նորա հրձիգք. յերեսաց Տեառն, եւ յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան նորա ապականեցան: 27 Այսպէս ասէ Տէր. Աւերեցի երկիր ամենայն. եւ վախճան ոչ արարից: 28 ի վերայ այսր ամենայնի սուզ առցէ երկիր՝ եւ խաւարեցին երկինք ի վերուստ զի խաւսեցայ՝ եւ ոչ զղջացայց դիմեցի՝ եւ ոչ դարձայց ի նոցանէն: 29 Ի ձայնէ հեծելոց եւ ի գրկալիր աղեղանց խուսեաց աշխարհն ամենայն, եւ սորեցին յայրս, եւ թաքեան յանտառս, եւ ելին ի քարանձաւս: ամենայն քաղաքք լքան՝ եւ ոչ բնակէր ի նոսա մարդ: 30 Եւ դու թշուառական զի՞ գործեցես. եթէ կարմիր զգեցցիս, եւ զարդու ոսկով զարդարեցցիս, եւ ամասցես ծիրանիս յաչս քո. ի գուր են զարդարանքն քո: մերժեցին զքեզ հոմանիքն քո, եւ խնդրեն զքեզ: 31 Զի զձայն իբրեւ զերկանց անդրանկածնի լուայ զհեծութեան քոյ. ձայն դստեր Սիոնի մեղկասցի, եւ լքցէ զձեռս իւր: Վայ ինձ, զի պակասեաց անձն իմ ի վերայ սպանելոցն:

ԳԻՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ Ե.

1 Ընթացարուք յայսկոյս եւ յայնկոյս ընդ ճանապարհս Երուսաղէմի. եւ տեսէք եւ ծաներուք, եւ խնդրեցէք ի հրապարակս նորա, եթէ գտանիցէք այր մի որ առնիցէ զիրաւունս, եւ խնդրիցէ հաւատս. եւ եղէց նոցա քաւիչ՝ ասէ Տէր: 2 Եթէ ասիցեն կենդանի է Տէր. թէպէտ եւ սուտ իսկ երդնուցուն: 3 Տէր Տէր աչք քո ի հաւատս. տանջեցեր զնոսա, եւ նոցա ոչ ցաւեաց. վախճանեցեր զնոսա, եւ ոչ կամեցան ընդունել զխրատ: կարծրացուցին զերեսս իւրեանց քան զվէմ, եւ ոչ կամեցան դառնալ: 4 Եւ ես ասացի՝ թերեւս աղքատք իցեն. վասն այնորիկ ոչ կարացին իմանալ զճանապարհս Տեառն, եւ զիրաւունս Աստուծոյ: 5 երթայց առ հարուստսն՝ եւ խաւսեցայց ընդ նոսա, թէ նոքա գիտացին զճանապարհ Տեառն եւ զիրաւունս Աստուծոյ: եւ նոքա աւանիկ առհասարակ խորտակեցին զլուծն, եւ խզեցին զսամետէս: 6 Վասն այնորիկ եհար զնոսա առեւծ յանապատի, եւ գայլ մինչեւ ի տունս նոցա սատակեաց զնոսա: զարթեաւ ինձ ի վերայ քաղաքաց նոցա, եւ ամենեքեան որ ելանիցեն ի նոցանէ՝ անկցին գէշ. զի յաճախեցին զամպարշտութիւնս իւրեանց, զաւրացան յապստամբութեան իւրեանց: 7 Որովք այսոքիւք հաշտեցայց ընդ քեզ: որդիքն քո թողին զիս, եւ երդնուին ի չաստուածսն. յագեցուցի զնոսա՝ եւ շնային, եւ ի պոռնկանոցս աւթեվանս առնէին: 8 ձիք

մատակախանձք եղեն, իւրաքանչիւր ի կին ընկերի իւրոյ վրընջէին: 9 Միթէ ի վերայ այսր ամենայնի ո՛չ առնիցեմ այցելութիւն՝ ասէ Տէր. կամ յազգէ այնպիսոյ ո՛չ խնդրէ վրէժ անձն իմ:

Ե 10 Ելէք ի մարտկոցս նորա եւ կործանեցէք. բայց վախճան մի առնիցէք: թողէք զհիմունս նորա՝ զի Տեառն են: 11 Զի արհամարհելով արհամարհեցին զիս տունն Իսրայէլի՝ եւ տունն Յուդայ, ասէ Տէր: 12 ստեցին Տեառն իւրեանց, եւ ասեն ոչինչ է այդ. եւ ոչ եկեացեն ի վերայ մեր չարիք, եւ զսուր եւ զսով ոչ տեսցուք: 13 Մարգարէքն մեր էին ի հողմն, եւ բան Տեառն ոչ գոյր ի նոսա: այնպէս եղիցի նոցա: 14 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Աստուած ամենակալ. Փոխանակ զի խաւսեցայք զբանդ զայդ՝ ահաւասիկ եւ ետու զբան իմ ի բերան քո հուր, եւ զժողովուրդդ զայդ փայտ. եւ կերիցէ զնոսա: 15 Զի ահաւասիկ եւ ածից ի վերայ ձեր ազգ ի հեռաստանէ տունդ Իսրայէլի՝ ասէ Տէր, ազգ որ առաջին. ազգ որ յաւիտենից. ազգ որոյ ոչ լսիցես զլեզուս նորա, եւ ոչ իմանայցես զխաւսս նորա: 16 Կապարձք նորա իբրեւ զգերեզմանս բաց են. ամենեքին զաւրաւորք: 17 եւ կերիցեն զհունձս ձեր՝ եւ զհաց. եւ կերիցեն զուստերս ձեր՝ եւ զդաստերս. եւ կերիցեն զոչխար եւ զարջատ ձեր. եւ կերիցեն զայգիս եւ զթզենիս ձեր եւ զձիթենիս: եւ կասեցեն զամուր ամուր քաղաքս ձեր. եւ յորս դուքն պանծացեալ էք՝ սրով սատակեցեն: 18 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ ասէ Տէր Աստուած քո. Ոչ արարից զձեզ ի վախճան: 19 եւ եղիցի յորժամ ասիցեն. Վասն է՞ր արար Տէր Աստուած մեր մեզ զայս ամենայն, ասիցես ցնոսա. Փոխանակ զի թողէք զիս՝ եւ ծառայեցէք աստուածոց աւտարաց յերկրի ձերում, նոյնպէս ծառայեսցիք աւտարաց յերկրի՝ որ ոչ ձեր իցէ:

Զ 20 Պատմեցէք զայդ ի տուն Յակոբայ, եւ լսելի լիցի ի տուն Յուդայ եւ ասացէք. 21 Լուարուք զայս ժողովուրդք յիմար եւ անմիտ, որոց աչք են եւ ոչ տեսանեն, եւ ականջք եւ ոչ լսեն: 22 Եթէ յինէն ո՛չ երկնչիցիք՝ ասէ Տէր, կամ յերեսաց իմոց ո՛չ սարսիցէք. որ կարգեցի զաւազ սահման ծովու. հրաման յաւիտենական՝ եւ ոչ անցցէ զնովաւ. խռովեցի՝ եւ ոչ կարասցէ ելանել. գոչեցեն ալիք նորա՝ եւ ոչ անցանեն զնովաւ: 23 Եւ ժողովողեանս այսորիկ եղեւ սիրտ անհնազանդ՝ եւ անհաւան. թիրեցան՝ եւ անցին զնացին: 24 եւ ոչ ասացին ի սիրտս իւրեանց. Երկիցուք ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ որ տայ մեզ զանձրեւ զկանուխ եւ զանագան, ըստ ժամանակի լրութեան հրամանի հնձոց՝ եւ պահեցէ զմեզ: 25 Անաւրէնութիւնք մեր վրիպեցուցին զայն, եւ մեղք մեր մերժեցին զբարութիւնս ի մէջ: 26 զի գտան ի մէջ ժողովողեան իմոյ ամպարիշտք. եւ որոգայթս իբրեւ զվարմս հաւորսաց կանգնեցին ապականել զմարդիկ: 27 եւ ըմբռնէին իբրեւ զորոգայթս անկեալս լի թոչնովք. այնպէս լի են տունք նոցա նենգութեամբ: Վասն այսորիկ ստուարացան մեծացան՝ 28 զիրացան եւ պարարտացան, եւ անցին զբանիւք իմովք ի չարութիւն. դատաստան արդար ոչ դատեցան. զիրաւունս որբոյն՝ ոչ իրաւացուցին. եւ զդատաստան այրոյն՝ ոչ դատեցան: 29 Միթէ ի վերայ այսր ամենայնի ո՛չ առնիցեմ այցելութիւն՝ ասէ Տէր. կամ յազգէ այնպիսոյ ո՛չ խնդրիցէ վրէժ անձն իմ: 30 Յիմարութիւնք եւ արհաւիրք եղեն ի վերայ երկրի: 31 մարգարէք սուտ մարգարեանան, եւ քահանայք ծափ հարկանեն նոցա. եւ ժողովուրդ իմ սիրեաց զայն. եւ զի՛նչ գործիցէք առ յապալ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Զ.

1 Զաւրացարուք որդիք Բենիամինի ի մէջ Երուսաղէմի. փող հարէք ի Թեկուէ, եւ ի վերայ Բեթաքարմայ առէք նշան. զի չարիք կարկառեալ զան ի հիւստոյ, եւ բեկումն մեծ 2 եղիցի զեղեցկին եւ փափկացելոյն: եւ բարձցի բարձրութիւն քո դուստր Սիովնի: 3 Եկեացեն ի նա հովիւք եւ խաշինք իւրեանց, եւ կանգնեցեն շուրջ զնովաւ զխորանս իւրեանց. եւ հովուեցեն իւրաքանչիւր ձեռամբ: 4 Պատրաստեցարուք ի վերայ նոցա ի պատերազմ. արիք եւ ելցուք ի վերայ նորա ի միջարեւի: վայ մեզ՝ զի տիւն կարճատեաց եւ հասին մեզ ստուերք երեկորոյ: 5 Արիք եւ ելցուք զիշերի, եւ ապականեցուք զհիմունս նորա: 6 զի այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. չարդեցէք զփայտակերտս նորա, արկէք ի վերայ Երուսաղէմի զաւր. զի նա է քաղաք ամենեւին սուտ. բռնութիւն ի մէջ նորա: 7 Զոր արիւնակ ցրտացուցանէ զուր զջուր իւր, այնպէս եւ նա ցրտացուցանէ զչարիս իւր: ամպարշտութիւն՝ եւ չարութիւն լուրիցի ի միջի նորա յանդիման իւր հանապազ: Յաւովք եւ տանջանաւք 8 խրատեցիս Երուսաղէմ, զուրեք երբէք վերացի անձն իմ ի քէն. զուրեք երբէք արարից զքեզ անապատ երկիր՝ ուր ոչ ոք երբէք բնակեցաւ: 9 Զի այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Կթեցէք՝ կթեցէք ճռաքաղ արարէք զմնացորդսդ Իսրայէլի, եւ անդրէն կրկնեսցիք որպէս

կթաղ յոճ իւր: 10 Արդ՝ ընդ ու՞մ խաւսեցայց, եւ ո՞ւմ եղից վկայութիւն՝ եւ լուիցէ ահաւաղիկ անթլփատ եւն ականջք նոցա, եւ ոչ կարեն լսել: ահա բան Տեառն եղև նոցա ի նախատինս, եւ ոչ եւս ախորժեցեն զնա: 11 Եւ ես զբարկութիւն իմ լցի եւ արգելի, եւ ոչ վախճանեցի զնոսա: հեղից ի վերայ տղայոց արտաքուստ. եւ ի ժողովս երիտասարդաց ի միասին. զի այր եւ կին առհասարակ ըմբոնեցին. ծեր՝ հանդերձ կատարելովն աւուրքք ընկրկեցին: 12 Եւ ըմբոնեցին տունք նոցա ի ձեռս ատարաց, անդք եւ կանայք նոցա ի միասին: զի ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ բնակչաց երկրին այնորիկ՝ ասէ Տէր: 13 Զի ի փոքունց նոցա մինչեւ ցմեծամեծս, ամենեքեան կատարեցին զանաւրէնութիւնս. ի քահանայէ մինչեւ ի սուտ մարգարէ, ամենեքեան արարին ստութիւն: 14 Եւ բժշկեցին զհարուածս դստեր ժողովրդեան իմոյ ընդ արհամարհանս. եւ ասէին. Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն. եւ ու՞ր է խաղաղութիւն: 15 Յամաւթ եղեն զի պակասեցան. եւ ոչ որպէս ամաչեցեալք ամաչեցին, եւ զանարգանս իւրեանց ոչ առին ի միտ: վասն այնորիկ անկցին ի կործանումն իւրեանց, եւ ի ժամանակի այցելութեան իւրեանց սատակեցին, ասէ Տէր: Է 16 Այսպէս ասէ Տէր. Կացէք ի ճանապարհս եւ դիտեցէք, եւ հարցէք զյաւիտենական շաղագ Տեառն. եւ տեսէք ո՞ր է ճանապարհ բարի, եւ զնացէք ընդ նա, եւ գտջիք սրբութիւն անձանց ձերոց: եւ ասացին թէ ոչ երթիցուք: 17 կացուցի ի վերայ ձեր դէտս, լուարուք բարբառոյ փողոյն. եւ ասեն, ոչ լուիցուք: 18 վասն այնորիկ լուան ազգք, եւ որ հովուէին զհաւստս ի նոսա: 19 Լուր երկիր, ահաւաղիկ եւս ածից ի վերայ ժողովրդեանդ այդորիկ չարիս, ըստ պտղոյ ապստամբութեան իւրեանց. զի բանից իմոց ոչ անսացին, եւ զաւրէնս իմ մերժեցին: 20 Ընդէ՞ր է այդ զի բերես ինձ խունկս ի Սաբայ, եւ կինամոնն յերկրէ հեռաստանէ: ողջակեզքն ձեր՝ չեն ընդունելի, եւ զոհք ձեր ինձ ոչ քաղցրացան: 21 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահաւաղիկ եւս տաց ի վերայ ժողովրդեանդ այդորիկ ախտ, եւ ախտասցին ի նմին, հարք եւ որդիք ի միասին. դրացին եւ ընկեր իւր կորիցեն: 22 Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւաղիկ զար գայ ի հիւսւտոյ, ազգ մեծ. թագաւորք բազումք զարթիցեն ի ծագաց երկրէ, 23 աղեղնաւորք եւ տիգաւորք. ազգ ժպիրի եւ անողորմ. ձայն նորա իբրեւ զձայն ծովու յարուցելոյ. կառաւք եւ երկվարաւք ճակատեցի, եւ լաստեցի իբրեւ զհուր ի պատերազմ ի վերայ քո դուստր Սիովնի: 24 լուաք զլուր նոցա՝ եւ լքան ձեռք մեր նեղութիւնք կալան զմեզ իբրեւ երկունք ծննդականի: 25 Մի ելանէք յանդս, եւ ընդ ճանապարհս մի գնայք. զի սուր թշնամեաց շուրջ պատեալ է: 26 Դուստր ժողովրդեան իմոյ քուրձ զգեցիր, մոխիր տարածեա. առ զսուր սիրելոյ եւ կոծեա կոծ ողորմ. զի յանկարծակի եկեցէ թշուառութիւն ի վերայ քո: 27 Փորձիչ ետու զքեզ ժողովրդոց պաշարելոց, եւ զիտասջիր ի փորձել ինձ զճանապարհս դոցա: 28 ամենեքեան անհնազանդք զնան կամակարութեամբ. իբրեւ զպղինձ եւ զերկաթ՝ ամենեքեան ապականեալք: 29 Պակասեցին փութք ի հրոյ. պակասեաց կապար. գուր աշխատի արծաթագործն, եւ նոցա չարիքն ոչ հալեցան: 30 արծաթ խոտան կոչեցէք զնոսա, զի խոտեաց զնոսա Տէր: լուարուք զպատգամս Տեառն ամենայն Հրէաստան:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Է.

Ը 1 Պատգամն որ եղև առ Երեմիայ ի Տեառնէ՝ եւ ասէ. 2 Կաց ի դրան տանն Տեառն՝ եւ ընթերցիր անդ զբանս զայս, եւ ասացես. Լուարուք զբան Տեառն ամենայն Հրէաստան որք մտանէք ընդ դրունսդ ընդ այդոսիկ երկիր պագանել Տեառն: 3 Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց՝ Աստուած Իսրայելի. Ուղիղ արարէք զճանապարհս ձեր՝ եւ զգնացս, եւ բնակեցուցից զձեզ ի տեղուջս յայսմիկ: 4 եւ մի յանձնապաստան լինիք ի բանս ստութեան. զի ամենեւին ոչ աւգնեցեն ձեզ՝ որ ասեն. Տաճար Տեառն է: 5 Թէ ուղղելով ուղղիցէք զճանապարհս ձեր եւ զգնացս. եւ եթէ առնելով առնիցէք իրաւունս ի մէջ առն եւ ընկերի իւրոյ: 6 եւ զեկն եւ զորքն եւ զայրին ոչ յաղթահարիցէք. եւ արին անպարտ ոչ հեղուցուք ի տեղուջոյ յայդմիկ. եւ զհետ աստուածոց ատարաց ոչ երթիցէք չարի ձերում: 7 Բնակեցուցից զձեզ ի տեղուջոյ յայդմիկ, յերկրի գոր ետու հարցն ձերոց յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս: 8 Ապա թէ դուք յանձնապաստան իցէք ի բանս ստութեան, ուստի ոչ ինչ աւգտիցիք: 9 եւ գողանայցէք, եւ սպանիցէք, եւ շնայցէք, եւ երդնուցուք սուտ, եւ արկանիցէք խունկս Բահաղու, եւ երթիցէք զհետ աստուածոց ատարաց զորս ոչ զիտիցէք, ստոց՝ ուստի եւ չար լինիցի ձեզ: 10 Եւ գայցէք կայցէք առաջի իմ ի տանս յայսմիկ՝ յորոյ վերայ կոչեցեալ է անուն իմ եւ ասիցէք. մերժեցաք յառնելոյ զամենայն զարշելիսն զայնոսիկ: 11 Միթէ այրս աւազակա՞ց եղև տունդ իմ. յորոյ վերայ կոչեցեալ է անուն իմ այդր առաջի ձեր. եւ ես ահաւասիկ տեսի ասէ Տէր: 12 զի չոգայք ի տեղին

իմ ի սելով, ուր բնակեցուցի զանուն իմ անդ զառաջինն. եւ տեսէք զինչ արարի ընդ նա յերեսաց չարեաց ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի: 13 Եւ արդ փոխանակ զի արարէք զայդ ամենայն գործս՝ ասէ Տէր. եւ խաւսեցայ ընդ ձեզ ընդ առաւառս խաւսելով՝ եւ ոչ լուարուք ինձ կոչեցի զձեզ՝ եւ ոչ ետուք ինձ պատասխանի: 14 Եւ արարից ընդ տունդ ընդ այդ՝ յորոյ վերայ կոչեցեալ է անուն իմ, յոր դուքդ ապաստան էք: Եւ ընդ տեղիդ զոր ետու ձեզ եւ հարցն ձերոց, որպէս արարի ընդ սելով: 15 Եւ ընկեցից զձեզ յերեսաց իմոց՝ որպէս ընկեցի զեղբարս ձեր՝ զամենայն զաւակն Եփրեմեան: 16 Եւ դու մի կար յաղաւթս ի վերայ ժողովրդեանդ այդորիկ, եւ մի խնդրեր ի վերայ դոցա ողորմութիւն. եւ մի աղաչեր՝ եւ մի անկանիւր առաջի իմ վասն դոցա. զի ոչ լսեմ քեզ: 17 Եթէ ոչ տեսանես զինչ գործեն դոքս ի քաղաքս Յուդայ եւ ի ճանապարհս Երուսաղէմի: 18 որդիք նոցա փայտ քաղեն, եւ հարքն նոցա հրատս արկանեն, եւ կանայք նոցա հայս հարկանեն, առնել կարկանդակս զաւրութեանց երկնից եւ նուիրեն նուէրս աստուածոց աւտարաց, զի բարկացուցանիցեն զիս: 19 Միթէ զի ս բարկացուցանիցեն ասէ Տէր. եւ ոչ զանձինս, զի ամաչեցեն երեսք նոցա: 20 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահա զբարկութիւն եւ զսրտմտութիւն իմ հեղից ի վերայ տեղւոյդ այդմիկ, ի վերայ մարդոյ եւ անասնոյ, եւ ի վերայ փայտի ագարակի. եւ ի վերայ արդեանց երկրի: բորբոքեցի եւ ոչ շիջցի:

Թ 21 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Ձողջակեզս ձեր ժողովեցէք հանդերձ զոհիւք ձերովք, եւ կերայք միս: 22 զի ոչ խաւսեցայ ընդ հարսն ձեր, եւ ոչ պատուէր ետու նոցա յաւուրն յորում հանի գնոսա յերկրէն Եգիպտացոց՝ վասն բանի ողջակիզաց եւ զոհից: 23 Այլ զայս բան պատուիրեցի նոցա՝ եւ ասեմ. Լուարուք ձայնի իմում, եւ ես եղէք ձեզ յԱստուած. եւ դուք եղիջիք ինձ ի ժողովուրդ, եւ գնասցիք յամենայն ճանապարհս իմ զոր պատուիրեցի ձեզ, զի բարի լինիցի ձեզ: 24 Եւ ոչ լուան ինձ, եւ ոչ անսաց ունկն նոցա. այլ գնացին ըստ խորհրդոց սրտից իւրեանց չարաց. եւ եղեն յետս եւ ոչ յառաջ, 25 յարե յորմէ ելին հարքն նոցա յերկրէն Եգիպտացոց մինչեւ ցայսար: Եւ արդ առաքեցի առ ձեզ զամենայն ծառայս իմ զմարգարէս, ի տուէ՝ եւ ընդ առաւառս առաքեալ: 26 Եւ ոչ լուան ինձ, եւ ոչ անսաց ունկն նոցա. եւ խստացուցին զպարանոցս իւրեանց առաւել քան զհարց իւրեանց: 27 Եւ ասացես ցնոսա զբանս զայս, եւ ոչ լուիցեն քեզ. եւ կոչեցես ցնոսա՝ եւ ոչ տայցեն քեզ պատասխանի: 28 Եւ ասացես առ նոսա. Այս ազգ է որ ոչ լուան ձայնի Տեառն Աստուծոյ իւրեանց. եւ ոչ ընկալան զխրատ: պակասեցին հաւատք, եւ բարձաւ ճշմարտութիւն ի բերանոց նոցա: 29 Կտրեա զհերս քո եւ ի բաց ընկեա. եւ առ զողբս ի շրթոնս. զի խոտեաց Տէր՝ եւ մերժեաց զազգն որ առնէր զայս: 30 Զի արարին որդիքն Յուդայ չար առաջի իմ՝ ասէ Տէր: կարգեցին զգարշելիսն իւրեանց ի տանն յորոյ կոչեցեալ էր անուն իմ ի վերայ նորա պղծել զնա. 31 Եւ շինեցին բազին Տափեթայ, որ է ի ձոր որդոցն Ենովմայ, այրել զուստերս եւ զդստերս իւրեանց ի հուր. զոր ոչ հրամայեցի նոցա, եւ ոչ զմտաւ ածի ի սրտի իմում: 32 Վասն այնորիկ ահա աւուրք եկեցեն՝ ասէ Տէր, եւ ոչ եւս ասացեն բազին Տափեթայ, եւ ձոր որդոցն Ենովմայ, այլ ձոր կոտորելոց, եւ թաղեցեն ի Տափեթն առ ի տեղւոյն չբաւելոյ: 33 Եւ եղիցին դիակունք ժողովրդեանդ այդորիկ ի կերակուր թոչնոց երկնից՝ եւ զազանաց երկրի. եւ ոչ որ իցէ որ հալածիցէ: 34 Եւ բարձից ի քաղաքացն Յուդայ եւ յանցիցն Երուսաղէմի զձայն խրախճանաց, եւ զձայն ցնձացելոց. զձայն հարսին, եւ զձայն փեսայի. զի յանապատ եղիցի երկիրն:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Ը.

1 Ի ժամանակին յայնմիկ՝ ասէ Տէր. Հանցեն զոսկերս թագաւորացն Յուդայ՝ եւ զոսկերս իշխանաց նոցա, եւ զոսկերս քահանայից, եւ զոսկերս մարգարէից, եւ զոսկերս բնակչացն Երուսաղէմի՝ ի գերեզմանաց իւրեանց: 2 Եւ ցամաքեցուցեն յարեւու, եւ ընդ լուսնով, եւ ընդ ամենայն աստեղքք, եւ առաջի ամենայն զաւրութեանց երկնից զոր սիրեցինն՝ եւ որոց ծառայեցինն, եւ որոց զհետն գնացին, եւ յորս ապաստան լինէին, եւ երկիր պազանէին նոցա: ոչ կոծեցին, եւ ոչ լայցեն, այլ ի նշաւակ եղիցին ի վերայ երեսաց երկրի: 3 զի ախորժեցին զմահ՝ եւ ոչ զկեանս: Եւ զմնացորդս որ մնացեալ իցեն յազգէ անտի չարէ, ընդ ամենայն տեղիս մնացելոցն ուր եւ մերժեցից ցնոսա անդր՝ ասէ Տէր զաւրութեանց: 4 Եւ ասացես ցնոսա. այսպէս ասէ Տէր. Միթէ որ գլորին՝ ոչ յառնիցէ. կամ որ խոտորին՝ ոչ եւս դառնայցէ: 5 արդ՝ ընդէ՞ր խոտորեցաւ ժողովուրդդ այդ եւ Երուսաղէմ՝ խոտորումն ժպիրի. եւ պնդեցան կամաւք իւրեանց՝ եւ ոչ կամեցան դառնալ: 6 Ունկնդիք եւ լուարուք, ոչ այդպէս խաւսին. եւ ոչ գոյ մարդ որ զոջանայ ի վերայ

չարեաց իւրոց, եւ ասէ. թէ զինչ գործեցի. կասեաց ընթացաւոյն յընթացից իւրոց՝ իբրեւ զձի ընդ քիրտն մտեալ ի խրինջել իւրում: 7 Արդ՝ արսինն յերկինս ծանեաւ զԺամանակ իւր. տատարակ եւ ծիծառն թռչունք վայրի՝ պահեցին զԺամանակս մտից իւրեանց. եւ ժողովուրդ իմ ոչ ծանեաւ զիրաւունս Տեառն: 8 Զիա՞րդ ասիցէք՝ թէ իմաստունք եմք, եւ արէնք Աստուծոյ են ի մեզ. վասն այդորիկ զուր եղեւ սուտ վիճակն դպրացն: 9 յամաւթ եղեն իմաստունքն. զարհուրեցան եւ պարտեցան. զի զբան Տեառն անարգեցին. զի նչ իմաստութիւն իցէ ի նոսա: 10 Վասն այնորիկ տաց զկանայս նոցա այլոց, եւ զագարակս նոցա աւտար ժառանգաց. զի ի փոքրուէ մինչեւ ի մեծամեծս նոցա ամենայն ոք ազահէ զագահութիւն ի մարգարէէ մինչեւ ցքահանայն՝ ամենայն ոք առնէ անիրաւութիւն: 11 Եւ բժշկէին զբեկումն դստեր ժողովրդեան իմոյ ընդ արհամարհանս. եւ ասէին խաղաղութիւն խաղաղութիւն, եւ ոչ գոյր խաղաղութիւն: 12 Ամաչեսցեն զի արարին զպղծութիւն. սակայն եւ այնպէս ոչ ամաչեցին ամաւթով, եւ զպատկառանս ոչ առին ի միտ: Վասն այնորիկ անկցին ընդ անկեալսն ի ժամանակի այցելութեան իւրեանց, եւ տկարացին՝ ասէ Տէր: 13 Եւ ժողովեսցեն զարդիւնս իւրեանց՝ ասէ Տէր. չիք խաղող յալգիս նոցա, եւ ոչ թուզ ի թզենիս նոցա. եւ տերեւն թաւափեցաւ. ետու նոցա՝ եւ անց գնոքաւք: 14 Արդ մեք՝ զի՞ նստիցիմք այլ ժողովեցարուք՝ եւ մտցուք ի քաղաքս ամուրս, եւ անդր անկցուք. զի Տէր Աստուած մեր ընկէց զմեզ, եւ արբոյց մեզ ջուր դառնութեան, զի մեղաք առաջի նորա: 15 Ժողովեցաք ի խաղաղութիւն, եւ ոչ գոյր բարութիւն: ի ժամանակի բժշկութեան՝ եւ ահա տագնաւ: 16 Ի Դանայ լուիցուք զձայն երագութեան երկվարաց նորա. ի ձայնէ խրինջելոց հեծելոց նորա շարժեցաւ երկիր ամենայն. եկեսցէ եւ կերիցէ զերկիր լրի իւրով, զքաղաքս եւ զբնակիչս նորա: 17 Քանզի եւ աւասիկ արձակեմ ի ձեզ աւձս կոտորիչս, յորս ոչ մտանիցեն թովչութիւնք, եւ հարկանիցեն զձեզ՝ ասէ Տէր. 18 եւ յանբժշկական ցաւս սրտից ձերոց տարակուսելոց: 19 Ահա ձայն գուժի դստեր ժողովրդեան իմոյ յերկրէ հեռաստանէ. միթէ Տէր ո՞չ գուցէ ի Սիովն. կամ թագաւոր անդ՝ ո՞չ իցէ. ընդէ՞ր բարկացուցին զիս դրաւշելովք իւրեանց, եւ սնտուովք աւտարոտովք: 20 Անցին հունձք, անց ամառն. եւ մեք ոչ փրկեցաք: 21 Ի վերայ բեկման դստեր ժողովրդեան իմոյ խորտակեցայ. խաւարեցայ տարակուսանաւք. յաղթահարեցին զիս երկունք իբրեւ ծննդականի: 22 Միթէ դեղ ո՞չ գուցէ ի Գաղաադ, կամ բժիշկ ո՞չ կայցէ անդ՝ ընդէ՞ր ոչ եղեւ բժշկութիւն դստեր ժողովրդեան իմոյ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Թ.

1 Ո տայր զգլուխս իմ ջուր, եւ զաչս իմ աղբերս արտասուաց. եւ լայի զժողովուրդս զայս գտիւ եւ զգիշեր, եւ զվիրաւորեալս դստեր ժողովրդեան իմոյ: 2 Ո տայր ինձ յանապատի դոյզն արթեւանս, եւ թողուի զժողովուրդ իմ, եւ գնայի ի դոցանէ. զի ամենեքեան շնան՝ առհասարակ ժողովուրդք արհամարհողաց: 3 Եւ լարեցին զլեզուս իւրեանց իբրեւ զաղեղն: ստութիւն՝ եւ ոչ հաւատք զարացան ի վերայ երկրի զի ի չարեաց ի չարիս ելին, եւ զիս ոչ ծանեան ասէ Տէր: 4 Իւրաքանչիւր յընկերէ իւրմէ զգոյշ լերուք եւ յեղբարս ձեր մի յուսայք: Զի ամենայն եղբայր՝ խաբելով խաբէ, եւ ամենայն բարեկամ նենգութեամբ գնայ: 5 Իւրաքանչիւր զբարեկամ իւր այպանեն, եւ ճշմարտութիւն ոչ խաւսին ուսաւ լեզու նոցա խաւսել ստութիւն. զրկեցին, եւ ոչ դադարեցին 6 ժողովել վաշիս ի վերայ վաշիսից, եւ նենգութիւն ի վերայ նենգութեանց, եւ ոչ կամեցան զիս ճանաչել՝ ասէ Տէր: 7 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր՝ Տէր զարութեանց. Ահաւաղիկ եւ ջեռուցից գնոսա, եւ փորձեցից գնոսա, զի արարից յերեսաց չարեաց դստեր ժողովրդեան իմոյ 8 Բալիստր խոցոտիչ: լեզուք նոցա նենգաւորք եւ բանք բերանոյ նոցա ընդ ընկերի իւրում խաւսին զխաղաղութիւն, եւ ի սրտի իւրում ունին զթշնամութիւն: 9 Միթէ ի վերայ այսոցիկ ո՞չ արարից այցելութիւն՝ ասէ Տէր. կամ յազգէ այնպիսոյ ո՞չ խնդրեսցէ վրէժ անձն իմ: 10 Կո՞ծ առէք ի վերայ լերանց, եւ ձայնս ի վերայ բլրոց անապատի. ողբացէք, քանզի պակասեցին առ ի չգոյէ մարդկան անցաւորաց, եւ ոչ լուան զձայնս ստացուածոց. ի թռչնոց երկնից մինչեւ ցանասունս յիմարեցան եւ գնացին: 11 Եւ տաց զԵրուսաղէմ ի գերութիւն եւ ի բնակութիւն վիշապաց եւ զքաղաքս Յուդայ եղից յապականութիւն, առ ի չգոյէ բնակչաց: 12 Ո՞վ է այր իմաստուն՝ եւ ի միտ առցէ զայս, եւ առ ո՞ւմ բան բերանոյ Տեառն, պատմեսցէ մեզ թէ վասն է՞ր կորեաւ երկիր, լքաւ իբրեւ զանապատ առ ի չգոյէ անցաւորաց: 13 Եւ ասէ ցիս Տէր. Վասն թողլոյն դոցա զարեւնս իմ զոր եղի առաջի աչաց նոցա, եւ ոչ լուան ձայնի իմում: 14 եւ գնացին զհետ հաճոյից սրտից իւրեանց չարաց, եւ զհետ կոռցն զոր ցուցին նոցա հարքն

նոցա: 15 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց՝ Աստուած Բարայէլի Ահաւասիկ եւ ջամբեմ ժողովրդեանդ այդորիկ վտանգ. եւ արբուցանեմ դոցա ջուր դառնութեան: 16 եւ ցրուեցից գոռսա ընդ ազգս զորս ոչ գիտացին դոքա, եւ ոչ հարքն իւրեանց. եւ արձակեցից ի վերայ դոցա սուր, մինչեւ սատակեցից գոռսա նովաւ: 17 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Զմտաւ ածէք՝ եւ կոչեցէք զձայնարկուս՝ եւ եկեացն եւ առ իմաստուն կանայս առաքեցէք, եւ ճչեցեն: 18 եւ ստիպեցեն, եւ առցեն ողբս ի վերայ ձեր. եւ իջուցեն աչք ձեր արտասուս, եւ արտեւանունք ձեր բոխեցեն ջուր: 19 Զի ձայն ողորմ գուժեաց ի Սիովն. զհարդ թշուառացաք, ամաչեցաք յոյժ, զի լքաք զերկիր, եւ ընկեցաք զբնակութիւնս մեր: 20 Լուարուք կանայք զպատգամս Տեառն Աստուծոյ, եւ ընկալցին ականջք ձեր զբանս բերանոյ նորա. եւ արդ՝ ուսուցէք դստերաց ձերոց ձայնս. եւ կին՝ ընկերի իւրում ողբս: 21 զի ել մահ ընդ պատուհանս ձեր, եւ եմուտ յերկիր ձեր. ջնջել զողայս արտաքուստ, եւ զերիտասարդս ի հրապարակաց: 22 Այսպէս ասէ Տէր. եղիցին դիակունք մարդկան նշաւակ ընդ երեսս դաշտաց երկրի ձերոյ, եւ իբրեւ զխոտ զկնի հնձողի. եւ ոչ ոք իցէ որ ժողովիցէ:

Ժ 23 Այսպէս ասէ Տէր. Մի պարծեսցի իմաստունն յիմաստութիւն իւր, եւ մի պարծեսցի հզարն ի զաւրութիւն իւր, եւ մի պարծեսցի մեծն ի մեծութիւն իւր. 24 այլ այն պարծիցի՝ որ պարծիցի իմանալ եւ ճանաչել զիս, թէ եւ եմ Տէր Աստուած. որ առնեմ զիրաւունս եւ զողորմութիւն, եւ զարդարութիւն ի վերայ երկրի. եւ ի նոյնս են կամք իմ՝ ասէ Տէր: 25 Ահա աւուրք եկեցեն ասէ Տէր. եւ արարից այց ի վերայ ամենայն թլփատելոց յանթլփատութեան իւրեանց. 26 ի վերայ Եգիպտոսի, եւ ի վերայ Յուդայ, եւ ի վերայ Եդոմայ, եւ ի վերայ որդոցն Ամովնայ, եւ ի վերայ որդոցն Մովաբու, եւ ի վերայ ամենայն յապաւելոցն զերեսաւք բնակչաց անապատի: զի ամենայն ազգ անթլփատ են մարմնով. եւ ամենայն Բարայէլ անթլփատ են սրտիւք իւրեանց:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Ժ.

1 Լուարուք զպատգամս զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ ձեր՝ տունդ Բարայէլի: 2 Այսպէս ասէ Տէր. Ըստ ճանապարհաց հեթանոսաց մի ուսանիք, եւ ի նշանաց երկնից մի զարհուրիք. զի նոքա երկնչին յերեսաց նոցա: 3 Զի ամենայն կուռք հեթանոսաց սնոտիք են. փայտ յանտառէ հատեալ. գործք ձեռաց հիւսանց: 4 ձոյլ արծաթոյ եւ ոսկոյ զարդարեալք. ուռամբք եւ բեւեռաւք հաստատեցին զնոսա՝ զի ոչ շարժեսցին. արծաթ ճախարակեալ, արծաթ ի գործ արկեալ ի թարշէ, եւ ոսկի եկեալ ի Մեմփաթայ: 5 Եւ ձեռն ոսկերչի գործեաց գործ ճարտարաց. կապուտակ եւ ծիրանի զգեցուցանեն նոցա. եւ ոչ գնացեն, այլ բառնալով բարձցին. եւ ոչ քայլ մի ոտին փոխեցեն, եւ ոչ ինքնին ի կրելիսն ամբարձցին: մի երկնչիք ի նոցանէ, զի ոչ չար առնեն, եւ բարի իսկ ոչ գոյ ի նոսա: 6 Զիք ոք իբրեւ զբեզ Տէր. մեծ եւ՝ եւ մեծ է անուն քո զաւրութեամբ: 7 ո՞չ երկիցէ ի քէն թագաւոր ազգաց. զի քեզ իսկ վայելէ. զի յամենայն իմաստունս հեթանոսաց, եւ յամենայն թագաւորս նոցա ո՞վ է իբրեւ զքեզ: 8 Եւ միանգամայն այրեսցին, եւ տկարացին սիրտք սնոտեաց. զի փայտ են: 9 եւ արծաթ ընտիր եկեալ ի թարշէ, եւ ոսկի ի Մովփաթայ, գործ ճարտարաց ամենայն, եւ ձեռաց ոսկերչաց. կապուտակ եւ ծիրանի հանդերձք նոցա. գործ իմաստնոց ամենայն: 10 Այլ Տէր Աստուած մեր ճշմարիտ. է Աստուած կենդանի, եւ թագաւոր յաւիտենական. եւ ի սրտմտութենէ նորա շարժեսցի երկիր՝ եւ ոչ հանդարտեցեն ազգք բարկութեան նորա: 11 Եւ այսպէս ասասցիք ցնոսա. Աստուածք որ զերկինս եւ զերկիր ո՞չ արարին՝ կորիցեն յերկրէ, եւ ի ներքոյ երկնիցս այսոցիկ: 12 Տէր է՝ որ արար զերկիր զաւրութեամբ իւրով, եւ կանգնեաց զտիեզերս իմաստութեամբ իւրով. եւ խորհրդով իւրով ձգեաց զերկինս: 13 եւ ի տալոյ զձայն իւր՝ լնու բազմութիւն ջուրցն յերկինս. հանէ զամպս ի ծագաց երկրէ՝ եւ զփայլատակունս իւր յանձրեւս արար. հանէ զհողմս յշտեմարանաց իւրոց: 14 Յիմարեցաւ ամենայն մարդ ի գիտութենէ. յամաւթ եղեն ամենայն ոսկերիչք դրաւշելովք իւրեանց զի սուտ ձուլեցին, եւ չիք շունչ ի նոսա. 15 սնոտի են՝ եւ գործք խաբէութեան: ի ժամանակի այցելութեան իւրեանց կորիցեն: 16 Այլ ոչ այնպիսի ինչ է բաժինն Յակովբայ. զի որ ստեղծն զամենայն նա է բաժին նորա. եւ Բարայէլ զաւազան ժառանգութեան նորա: Տէր զաւրութեանց անուն է նորա: 17 Ժողովեա ի բացուստ զզաւրութիւն քո բնակեալոյ ի մէջ ընտրելոց: 18 Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ եւ քարընդոտնեմ զբնակիչս երկրիդ այդորիկ նեղութեամբ, եւ նեղեցից զնոսա զի մի գտցին: 19 Վայ ի վերայ բեկման քոյ, զի ցաւագին են հարուածք քո:

եւ ասեմ, արդարեւ այդ իսկ են վերք իմ, եւ եհաս յիս: 20 խորանն իմ չուռացաւ, կորեաւ, եւ ամենայն խորանափեղկք իմ քակտեցան. որդիք իմ եւ խաշինք իմ ոչ ուրեք էին, եւ ոչ եւս գոյ տեղի խորանի իմոյ, եւ ոչ տեղի խորանափեղկաց իմոց: 21 Զի հովիւքն անմտացան, եւ զՏէր ոչ խնդրեցին. վասն այնորիկ ոչ իմացան ամենայն արաւտականքն, եւ ցրուեցան: 22 Ձայն գուժի եկեացէ, եւ շարժումն մեծ յերկրէ հիւսւտոյ, կարգել զքաղաքս Յուդայ յապականութիւն՝ եւ ի դադարս ջայլամանց: 23 Գիտեմ Տէր՝ զի ոչ մարդոյ է ճանապարհ իւր. եւ ոչ այր գնացէ, եւ յաջողեցէ զճանապարհս իւր: 24 Խրատեա զմեզ Տէր. բայց իրաւամբք, եւ մի ցասմամբ. զի մի սակաւաւորս արացես զմեզ: 25 Հեղ զբարկութիւն քո ի վերայ հեթանոսաց որ ոչ գիտեն զքեզ, եւ ի վերայ ազգաց որ զանուն քո ոչ կարդացին. զի կերան զՅակովբ՝ եւ սպառեցին զնա. եւ վախճանեցին զնա, եւ զարաւտս նորա ատերեցին:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԺԱ.

ԺԱ 1 Բանն որ եղեւ առ Երեմիա՝ ի Տեառնէ եւ ասէ: 2 Լուարուք զբան ուխտիս այսորիկ, եւ խաւսեցարուք ընդ արսդ Յուդայ՝ եւ ընդ բնակիչսդ Երուսաղէմի: 3 Եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Անիծեալ լիցի մարդն որ ոչ լուիցէ բանից ուխտիս այսորիկ: 4 զոր պատուիրեցի հարցն ձերոց, յաւուր յորում հանի զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց ի հնոցէ երկաթոյն եւ ասեմ. Լուարուք ձայնի իմում, եւ արարէք զայդ ըստ ամենայնի զոր ինչ պատուիրեմ ձեզ. եւ եղիջիք ինձ ի ժողովուրդ, եւ ես եղեց ձեզ յԱստուած: 5 Եւ հաստատեցից զերդումն իմ զոր երդուայ հարցն ձերոց, տալ նոցա զերկիրն որ բոխէ զմեղոր եւ զկաթն. որպէս եւ այսաւր: Պատասխանի ետու՝ եւ ասեմ. Այո Տէր՝ եղիցի: 6 Եւ ասէ ցիս Տէր. Ընթերցիր զամենայն զբանսդ զայդոսիկ ի քաղաքսդ Յուդայ՝ եւ արտաքոյ Երուսաղէմի, եւ ասացես. Լուարուք զպատգամ ուխտիդ այդորիկ, եւ արարէք զդոսա: 7 Զի վկայութեամբ եղի զվկայութիւն հարցն ձերոց՝ յաւուրն հանելոյ իմոյ զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց, եւ մինչեւ ցայսաւր. կանխել ընդ առաւաւտս՝ եւ դնել վկայութիւն՝ եւ ասել, լուարուք ձայնի իմում, եւ ոչ լուան: 8 Եւ խտորեցուցին զլսելիս իւրեանց, եւ գնացին այր ըստ յաւարութեան սրտից իւրեանց ի չարիս: Եւ ածից ի վերայ նոցա զամենայն բանս ուխտիս այսորիկ՝ զոր պատուիրեցի նոցա առնել՝ եւ ոչ արարին: 9 Եւ ասէ ցիս Տէր. Գտաւ կնճիռն յարսդ յայդոսիկ՝ եւ ի բնակիչսդ Երուսաղէմի: 10 Դարձան յանիրաւութիւնս հարցն իւրեանց առաջնոց, որք ոչ կամեցան լսել բանից իմոց. եւ ահաւաղիկ երթան զհետ աստուածոց աւտարաց ծառայել նոցա: Եւ ցրեցին տունն Իսրայէլի եւ տունն Յուդայ զուխտն իմ, զոր ուխտեցի ընդ հարս նոցա: 11 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահաւաղիկ եւս ածից ի վերայ դոցա չարիս, յորոց ոչ կարասցեն ելանել. եւ աղաղակեցեն առ իս՝ եւ ոչ լուայց նոցա: 12 Եւ գնացեն քաղաքք Յուդայ՝ եւ բնակիչք Երուսաղէմի, եւ աղաղակեցեն առ դիսն իւրեանց որոց արկանէին խունկս. եւ փրկելով ոչ փրկեցեն զնոսա ի ժամանակի չարեաց իւրեանց: 13 Զի ըստ թուոյ քաղաքացն քոց էին դիքն քո Յուդայ, եւ ըստ թուոյ անցիցն Երուսաղէմի կարգեցէք բազինս եւ սեղանս ամաւթոյ, արկանել խունկս Բահաղու: 14 Եւ դու՝ մի կար յաղաթս վասն ժողովրդեանդ այդորիկ, եւ մի աղաչեր վասն դոցա խնդրուածովք, եւ պաղատիր. զի ոչ լսեմ ի ժամանակի յորում կարդասցեն առ իս՝ ի ժամանակի չարեաց իւրեանց: 15 Զի ընդ սիրելին ասեմ՝ զի ի ներքս ի տաճարին իմում արար զարշէլիս. միթէ աղաւթք, եւ միս նուիրեալ՝ անցուցանիցեն ի քէն զչարիս քո. կամ թէ այնպիսեալ քո ապրիցիս: 16 Զիթենի զեղեցիկ վարսաւոր տեսեամբ կոչեաց Տէր զանուն քո. ի ձայնէ թլփատութեան նոցա. մեծ է նեղութիւն ի վերայ քոյ, անպիտանացան ոստք քո: 17 Եւ տէր Աստուած զարութեանց որ տնկեաց զքեզ՝ խաւսեցաւ ի վերայ քո չարիս փոխանակ չարեաց տանն Իսրայէլի, եւ տանն Յուդայ: զի արարին անձամբ անձանց ի բարկացուցանել զիս, յարկանել նոցա խունկս Բահաղու:

ԺԲ 18 Տէր ծանո ինձ եւ ծանեայց. յայնժամ տեսի զգործս նոցա: 19 Ես իբրեւ զգառն անմեղ վարեալ ի սպանդ. ոչ գիտացի թէ զինէն խորհեցան խորհուրդ չար, եւ ասեն. Եկայք արկցուք փայտ ի հաց նորա, եւ ջնջեսցուք զնա յերկրէն կենդանեաց. եւ անուն նորա մի եւս յիշեսցի: 20 Տէր զարութեանց որ ընտրես զիրաւունս, եւ քննես զերկամունս եւ զսիրտս, տեսից առ ի քէն զվրէժխնդրութիւնս առ ի նոսա. զի քեզ յայտնեցի զիրաւունս իմ: 21 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ արանցն Անաթովթայ որ խնդրեն զանձն քո, եւ ասեն. Մի մարգարէանար վասն մեր, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս ի ձեռաց մերոց: 22 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. Ահաւասիկ եւս այց արարից ի վերայ նոցա. երիտասարդք նոցա

սրով մեռցին, եւ ուստերք եւ դստերք նոցա սովով վախճանեցին: 23 Եւ մնացորդք ոչ եղիցի նոցա. զի ածից չարիս ի վերայ բնակչացն Անաթոլիայ յամի այցելութեան նոցա:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԺԲ.

1 Արդար ես դու Տէր, եւ մատուցից առաջի քո աղերս. բայց խաւսեցայց զիրաւունս: զի՞ է զի ճանապարհք ամպարշտաց յաջողեալ են, եւ երջանկացան ամենեքեան որ արհամարհէին զարհամարհանս: 2 Տնկեցեր զնոսա՝ եւ արմատացան. ծնան որդիս՝ եւ արարին պտուղ: մերձ ես դու Տէր ի բերանս նոցա, եւ հեռի եւ յերկկամանց նոցա: 3 Եւ դու Տէր գիտես զիս. տեսեր զիս՝ եւ փորձեցեր զսիրտ իմ առաջի քո: Ժողովեա զնոսա իբրեւ զոչխար ի սպանումն, եւ նուիրեա զնոսա յաւուր սպանման նոցա: 4 Մինչեւ յե՛րբ սուգ ունիցի երկիր, եւ խոտ ամենայն վայրի ցամաքեցի. ի չարեաց բնակչաց երկրին ապականեցան անասուն եւ թռչուն: զի ասացին թէ ոչ տեսցէ Աստուած զճանապարհս մեր: 5 Ոտք քո ընթանան՝ եւ լքուցեն զքեզ զիս՝ որ կազմիցիս երկվարաւք: Իսկ արդ՝ յերկի՞րդ խաղաղութեան յուսացեալ ես. զի՞ գործիցես ի վերանալ Յորդանան գետոյ: 6 Քանզի եւ եղբարքն քո՝ եւ տուն հաւր քոյ. եւ նոքա դաւաճանեցին զքեզ, եւ նոքին աղաղակեցին զկնի քո, կուտեցան ի վերայ քո. մի հաւատար նոցա զի խաւսեցին զքէն չարութիւն: 7 * Լքի գտուն իմ. թողի զԺառանգութիւն իմ. ետու զսիրելին անձին իմոյ ի ձեռս թշնամեաց իւրոց: 8 եղեւ Ժառանգութիւն իմ ինձ իբրեւ առեւծ յանապատի. ետ ի վերայ իմ զբարբառ իւր, վասն այնորիկ ատեցի զնա: 9 Միթէ որջ բորենոյ՞ իցէ Ժառանգութիւն իմ ինձ, կամ այրք շուրջ զնովաւ. շրջեցարուք ժողովեցէք զամենայն զազանս անապատի՝ եւ եկեցեն ուտել զնոսա: 10 Հովիւք բազումք ապականեցին զայգի իմ. եղծին զբաժին իմ: արարին զվիճակն իմ ցանկալի յանապատ անկոյս. 11 եղաւ յապականութիւն կորստեան: Վասն իմ ապականեցաւ ապականութեամբ ամենայն երկիր. զի ոչ ընդ հուպ արարի հատուցանել. զի ոչ գոյ մարդ որ դնէ ի սրտի: 12 Ընդ ամենայն ելս անապատի անցին չուառացեալք. զի սուր Տեառն կերիցէ ի ծագաց մինչեւ ի ծագս երկրի, եւ ոչ գոյ խաղաղութիւն ամենայն մարմնոյ: 13 ցորեան սերմանեցէք, եւ փուշ հնձեսցիք. եւ վիճակքն ձեր ոչ եղիցին ձեզ յաւուր: Յամաւթ լերուք ի պարծանաց ձերոց՝ ի նախատանաց առաջի Տեառն: 14 զի այսպէս ասէ Տէր. Վասն ամենայն դրացեաց չարաց որ մերձեանս ի Ժառանգութիւն իմ, զոր բաշխեցի ժողովրդեան իմում Բարայելի: Ահաւասիկ ես կորզեցից զնոսա յերկրէն իւրեանց, եւ գտունն Յուդայ հանից ի միջոյ նոցա. 15 եւ եղիցի յետ հանելոյն զնոսա. դարձայց եւ ողորմեցայց նոցա. եւ բնակեցուցից զնոսա՝ իւրաքանչիւր ի Ժառանգութեան իւրում, եւ իւրաքանչիւր յերկրի իւրում: 16 Եւ եղիցի եթէ ուսանելով ուսանիցին զճանապարհ ժողովրդեան իմոյ, երդնուլ յանուն իմ թէ կենդանի է Տէր. որպէս ուսուցին զժողովուրդն իմ երդնուլ ի Բահաղ. եւ շինեցին ի մէջ ժողովրդեան իմոյ: 17 Եւ եթէ ոչ դառնայցեն՝ ջնջեցից զազգն զայն, եւ բարձից կորստեամբ ասէ Տէր:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԺԳ.

ԺԳ 1 Այսպէս ասէ Տէր. Գնա եւ ստացիր քեզ սփածանելի կտաւի, եւ ած զմիջով քո. եւ ընդ ջուր մի անցանիցես: 2 Եւ ստացայ սփածանելի ըստ բանին Տեառն, եւ ածի զմիջով իմով: 3 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս կրկին անգամ՝ եւ ասէ. 4 Առ զսփածանելիդ զոր ստացար ի միջոյ քումմէ. եւ արի գնա յափն Եփրատու, եւ թաքուցես զդա անդ ի ծակ վիմի: 5 Եւ չոգայ եւ թաքուցի գնա յԵփրատ, որպէս պատուիրեաց ինձ Տէր: 6 Եւ եղեւ յետ բազում աւուրց՝ ասէ ցիս Տէր. Արի գնա յափն Եփրատայ, եւ առցես անտի զսփածանելին զոր հրամայեցի քեզ անդ թաքուցանել: 7 Եւ գնացի յափն Եփրատ գետոյ, փորեցի եւ առի զսփածանելին ի տեղուջէ անդ ուր թաղեցի զնա. եւ ահա ապականեալ էր սփածանելին, եւ ահա չէր ինչ իմիք պիտանացու: 8 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ 9 եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր. այդպէս ապականեցից զհպարտութիւն Յուդայ եւ զհպարտութիւն Երուսաղէմի: 10 Զքաղաքն եւ զժողովուրդն իմ չար՝ որք ոչ կամէին լսել բանից իմոց որք՝ զնան ըստ յաւժարութեան սրտից իւրեանց չարաց, եւ երթան զհետ աստուածոց աւտարաց ծառայել նոցա՝ եւ երկիր պազանել: Եւ եղիցին իբրեւ զսփածանելիդ զայդ՝ որ ոչ իմիք է պիտանացու: 11 Զի զոր արբինակ մածանի սփածանելի զմիջով մարդոյ, նոյնպէս մածուցի զինեւ զամենայն տունդ Բարայելի, եւ զամենայն

տունդ Յուդայ՝ ասէ Տէր. լինել ինձ ժողովորդ անուանի, եւ ի պարծանս եւ ի փառս. եւ ոչ անսացին ինձ: 12 Եւ ասացես ժողովրդեանդ զպատգամսդ զայդ. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. ամենայն տիկ գինով լցցի: Եւ եղիցի եթէ ասիցեն քեզ միթէ չգիտիցէ մք գիտելով. եթէ ամենայն տիկ գինով լցցի: 13 Եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր. ահա ես լնում զամենայն բնակիչս երկրիդ այդորիկ, եւ զթագաւորս որդիս Դաւթի որ նստին յաթոռ նորա, եւ զքահանայս եւ զմարգարէս, եւ զՅուդա եւ զամենայն բնակիչս Երուսաղէմի արբեցութեամբ: 14 Եւ ցրուեցից զդոսա՝ զայր եւ զեղբայր իւր, զհայր եւ զորդիս իւրեանց ի միասին՝ ասէ Տէր. ոչ զթացայց եւ ոչ խնայեցից, եւ ոչ ողորմեցայց ապականել զդոսա: 15 Լուարուք եւ ունկնդիր լերուք, եւ մի հպարտանայք՝ զի Տէր խաւսեցաւ: 16 Տուք Տեառն Աստուծոյ ձերում փառս, մինչ չեւ խաւարեալ եւ զայթագղեալ ոտից ձերոց ի վերայ խաւարին լերանց: ակն ունիցիք լուսոյ, եւ անդ ստուերք մահու. եւ դնիցիք ի խաւարի: 17 Եւ եթէ ոչ լսիցէք նմա՝ զաղտագողի լայցեն անձինք ձեր յերեսաց թշնամեաց, եւ արտասուալից իցէք արտասուաւք. եւ իջուցեն աչք ձեր արտասուս. զի խորտակեցաւ հաւտն Տեառն: 18 Ասացէք ցթագաւորն եւ ցբռնաւորն, թէ կորացարուք եւ նստարուք. զի անկաւ ի զլիտց ձերոց պսակ փառաց ձերոց: 19 փակեցան քաղաքք որ ընդ հարաւակողմն, եւ ոչ ոք էր որ բանայր. գերեցաւ Յուդա զվախճանեալ գերութիւն, զկատարեալն հատուցմանց: 20 Ամբարձ զաչս քո Երուսաղէմ, եւ տես զարձակեալսդ ի հիւսւտոյ. ո՞ր է հաւտն որ տուաւ քեզ, խաշինք փառաց քոց. 21 զի՞նչ տացես պատասխանի ի ժամանակի յորում պահանջիցեն ի քէն. դու իսկ ուսուցեր զնոսա ուսումն՝ տիրել ի վերայ քո: Ո՞չ ահա երկունք ունիցին զքեզ իբրեւ կնոջ ծննդականի: 22 Եւ եթէ ասիցես ի սրտի քում, թէ ընդէ՞ր պատահեաց ինձ այս. վասն բազմութեան անիրաւութեան քոյ՝ յայտնեցաւ յետուստ քո խայտառակեալ զկրկունս քո: 23 Եթէ փոխիցէ հնդիկ զմորթ իւր, եւ ինձ զխայտուցս իւր. եւ դուք կարաւոյ լինիցիք գործել զբարիս ուսեալք զչարիս: 24 Եւ ցրուեցից զնոսա իբրեւ զխոի հողմակոծեալ յանապատի: 25 Այդ է վիճակ քո՝ եւ մասն չհաւանելդ ձեզ ինձ: զի մոռացար զիս եւ յուսացար ի ստութիւնս: 26 Եւ ես մերկացից զյետուստ քո, եւ արկից զզլխով քո եւ զերեսաւք, եւ երեւեցին անարգանք քո: 27 շնութիւն եւ վրընջիւն քո, եւ ատարանալն յինն պոռնկութեամբ քով: ի բազինս եւ յանդս տեսի զգարշելիս քո: Վայ քեզ Երուսաղէմ՝ զի ոչ սրբեցիս զկնի իմ. մինչեւ ցե՞րք իցէ քեզ այդ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԺԴ.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Երեմիա վասն երաշտութեան անձրեւի: 2 Սուգ առ Հրէաստան, եւ դրունք նորա թափուր եղեն. խաւարեցան ի վերայ երկրի, եւ աղաղակն Երուսաղէմի բարձրացաւ: 3 Եւ մեծամեծք նոցա առաքեցին զերիտասարդս իւրեանց զջրոյ. եկին ի ջրհորս, եւ ոչ գտին ջուր. դարձուցին ունայն զամանս իւրեանց: Ամաչեցին յամաւթ եղեն՝ եւ ծածկեցին զգլուխս իւրեանց: 4 Եւ գործ երկրին պակասեաց, զի ոչ եղեւ անձրեւ ի վերայ երկրի: յամաւթ եղեն մշակք, ծածկեցին զգլուխս իւրեանց: 5 եղինք ի վայրի ծնան, եւ թողին զծնունդս զի ոչ գոյր բանջար: 6 Եւ ցիռք ի դաշտս ծծեցին զաւղս իբրեւ զվիշապս. եւ սորեցին աչք իւրեանց զի ոչ գոյր խոտ: 7 Եթէ մեղք մեր հակառակ կացին մեզ. դու Տէր արա վասն անուանդ քոյ. զի բազում են մեղք մեր առաջի քո, քեզ մեղաք 8 ակնկալութիւնդ Իսրայէլի: Տէր փրկեա զմեզ ի ժամանակի չարեաց. ընդէ՞ր եղեր իբրեւ զպանդուխտ յերկրի. կամ իբրեւ զբնակ երկրի որ դառնայցէ յաւթեվանս: 9 Միթէ իցես իբրեւ զմարդ որ ննջէ՞. կամ իբրեւ զայր որ ոչ կարէ ապրեցուցանել: Եւ դու ի միջի մերում ես Տէր, եւ անուն քո կոչեցեալ է ի վերայ մեր. մի մոռանար զմեզ: 10 Այսպէս ասէ Տէր ժողովրդեանդ այդմիկ. այնպէս սիրեցին շարժել զոտս իւրեանց՝ եւ ոչ խնայեցին. եւ Աստուած ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա. արդ՝ յիշեսցէ զանիրաւութիւնս նոցա, եւ այց արասցէ մեղաց նոցա: 11 Եւ ասէ ցիս Տէր. Մի կար յաղաւթս վասն ժողովրդեանն այնորիկ ի բարիս: 12 զի թէ պահեսցեն, ոչ լուայց խնդրուածոց նոցա. եւ եթէ մատուցեն ողջակէզս եւ զոհս՝ ոչ հաճեցայց ընդ այն. զի սրով եւ սովով եւ մահուամբ սպառեցից զնոսա: 13 * Եւ ասեմ. Ով՞ որ ետդ Տէր Տէր. ահա մարգարէքն ասեն նոցա՝ թէ ոչ տեսցիք զսուր, եւ սով՝ ոչ եղիցի ի միջի ձերում. զի ճշմարտութիւն եւ խաղաղութիւն տացի ի վերայ երկրի, եւ ի տեղւոջդ յայդմիկ: 14 Եւ ասէ ցիս Տէր. Սուտ մարգարէանան մարգարէքն յանուն իմ. ոչ առաքեցի զնոսա, եւ ոչ պատուիրեցի նոցա, եւ ոչ խաւսեցայ ընդ նոսա. զի տեսիլս սուտս, եւ ըղձութիւնս, եւ հմայս, եւ զկամս սրտից իւրեանց մարգարէանան նոքա ձեզ: 15 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ի վերայ մարգարէիցն, որ մարգարէանան յանուն իմ, եւ ես ոչ առաքեցի

գնոսա եւ ոչ պատուիրեցի նոցա. որ ասեն՝ թէ սուր եւ սով ոչ եղիցի յերկրիս յայսմիկ: յախտ ծիրական մահու՝ եւ ի սուր եւ ի սով սպառեցին մարգարէքն այնոքիկ, 16 եւ ժողովուրդն որոց նոքայն մարգաւեանան: եւ եղիցին ընկեցեալս յանցս Երուսաղէմի՝ յերեսաց սրոյ եւ սովոյ, եւ ոչ ոք իցէ որ թաղիցէ գնոսա. ինքեանք՝ եւ կանայք իւրեանց, եւ ուստերք եւ դստերք նոցա. եւ հեղից ի վերայ նոցա զչարիս իւրեանց: 17 Եւ ասացես ցնոսա զայս բան. Իջուցէք ընդ աչս ձեր արտասուս ի տուէ եւ ի գիշերի, եւ մի պակասեցին. զի բեկմամբ մեծաւ բեկաւ կոյս դուստր ժողովրդեան իմոյ, եւ ցաւագին հարուածովք յոյժ: 18 Եթէ ելից ի դաշտ՝ ահա վիրաւորք սրոյ, եւ եթէ մտից ի քաղաք՝ ահա ցաւք սովոյ. զի մարգարէ եւ քահանայ գնացին յերկիր գոր ոչ գիտէին:

ԺԴ 19 * Միթէ խոտելով խոտեցէ՞ր զՅուդայ, կամ վերանալով վերացա՞ւ անձն քո. ընդէ՞ր հարեր զմեզ, եւ ոչ գոյ մեր բժշկութիւն. ակն կալաք խաղաղութեան, եւ ոչ գոյր բարութիւն. ժամանակի բժշկութեան՝ եւ ահա խռովութիւն: 20 Ծանեաք Տէր զմեղս մեր, եւ զանիրաւութիւնս հարց մերոց. զի մեղաք առաջի քո: 21 դադարեա վասն անուանդ քոյ. մի կորուսաներ զաթոռ փառաց քոց: յիշեա, մի ցրեր զուխտն քո որ ընդ մեզ: 22 Միթէ իցէ՞ ի կուռս հեթանոսաց՝ որ տեղացէ. կամ թէ երկինք տայցէ՞ն զլրութիւն իւրեանց, ոչ ապաքէն դո՞ւ ես նոյն Տէր Աստուած մեր, եւ ակն կալցուք քեզ զի դու արարեր զայս ամենայն:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԺԵ.

1 Եւ ասէ ցիս Տէր. Եթէ կացցեն Մովսէս եւ Սամուէլ առաջի երեսաց իմոց ոչ եղիցի անձն իմ ընդ նոսա. ի բաց արձակեա զժողովուրդդ զայդ յերեսաց իմոց՝ եւ ելցեն: 2 Եւ եղիցի եթէ ասիցեն ցքեզ՝ յով ելցուք ասացես ցնոսա՝ այսպէս ասէ Տէր. որք ի մահ՝ ի մահ, եւ որք ի սուր՝ ի սուր, եւ որք ի սով՝ ի սով, եւ որք ի գերութիւն՝ ի գերութիւն: 3 Եւ խնդրեցից ի նոցանէ վրէժս չորիւք արինակաւք՝ ասէ Տէր. գտուր ի սպանանել, եւ զշունս ի պատառել, եւ զթռչունս երկնից՝ եւ զգազանս երկրի՝ յուտել եւ յապականել: 4 Եւ մատնեցից գնոսա ի վտանգ ամենայն թագաւորութեանց երկրի. վասն Մանասէի որդւոյ Եզեկիայ թագաւորին Յուդայ, եւ վասն ամենայնի գոր արար յԵրուսաղէմ: 5 Ո՞ր խնայեսցէ ի քեզ Երուսաղէմ, կամ ո՞ր տրտմեսցի ի վերայ քո, կամ ո՞ր դարձցի հարցանել զխաղաղութենէ քումմէ: 6 զի դու դարձար յինէն՝ ասէ Տէր. եւ յետս երթիցես: Եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ քո, եւ ապականեցից զքեզ. եւ ոչ եւս անսացից նոցա: 7 Եւ ցրեցից գնոսա ի սփիռս: ի դրունս ժողովրդեան իմոյ անգաւակեցան. զի կորուսին զժողովուրդ իմ վասն չարեաց իւրեանց, եւ ոչ դարձան: 8 Բազմացան զինէւ չարիք նոցա քան զաւագ ծովու. ածի ի վերայ նոցա՝ եւ ի վերայ մարն գերիտասարդս: թշնամութիւն ի միջարեւի արկից գնովաւ. եկն յանկարծակի դողումն եւ տագնաւ: 9 Ունայնացաւ եւթնածինն, ձանձրացաւ անձն նորա. եմուտ նմա արեւ զմիջարեւի, եղեւ յամաւթ եւ ի նախատինս: զմնացորդս նոցա տաց ի սուր առաջի թշնամեաց նոցա, ասէ Տէր:

ԺԵ 10 Վայ ինձ, վայ ինձ մայր իմ. իբրեւ զո՞րք ծնար զիս. այր դատաւիտեալ եւ ձգձգեալ ի դատաստան յամենայն երկրի. ոչ պարտիմ ինչ, եւ ոչ ոք պարտի ինչ ինձ. եւ զարութիւն պակասեաց յանիծանելեաց իմոց: 11 Եղիցի Տէր, եւ յաջողեցի նոցա ի բարութիւնս. եթէ ոչ կացի առաջի քո, ի ժամանակի չարեաց նոցա, եւ ի ժամանակի նեղութեան նոցա ի բարիս ընդդէմ թշնամոյ: 12 Իցէ՞ թէ ճանաչիցի երկաթ. եւ՝ քաղաքորմ պղնձի զարութիւն քո: 13 Եւ զգանձս քո տաց աւտարաց ի փրկանս վասն ամենայն մեղաց քոց՝ յամենայն սահմանս քո: 14 Եւ ծառայեցուցից զքեզ թշնամեաց քոց յերկրի գոր ոչ գիտիցես զի հուր վառեալ է ի սրտմտութենէ իմմէ, ի վերայ ձեր բորբոքեցի: 15 Դու գիտես Տէր. յիշեա զիս Տէր. այց արա ինձ. անարատ արա զիս ի հալածչաց իմոց, եւ մի յերկարեր վասն իմ. ծանիր՝ ո՞ր քչափ առի վասն քո նախատինս 16 յարհամարհողաց բանից քոց: վախճանեա գնոսա, եւ եղիցի բան քո ինձ յուրախութիւն եւ ի ցնծութիւն սրտի իմոյ. զի կոչեցեալ է անուն քո ի վերայ իմ, Տէր Աստուած ամենակալ: 17 Ոչ նստայց յատենի այլանողաց. այլ սարսեցի յերեսաց ձեռին քո. առանձին նստէի զի լցայց դառնութեամբ: 18 Ընդէ՞ր որ տրտմեցուցանեն զիս՝ զարանան, եւ վերք իմ սաստիկք՝ ուստի՞ բժշկեցայց: լինելով եղեւ ինձ իբրեւ զզուր ցուրտ, յորում ոչ գոյ հաւատ: 19 * Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Եթէ դարձցիս այսրէն՝ պատսպարեցից զքեզ, եւ առաջի երեսաց իմոց կացցես: եւ եթէ հանցես զպատուականն յանարգէ, իբրեւ զբերան իմ եղիցես: եւ եթէ դարձցին նոքա առ քեզ, եւ ոչ եւս դու դարձցիս առ նոսա: 20 տաց զքեզ ժողովրդեանդ այդմիկ ի պարիսպ պղնձի ամուր. մարտիցեն ընդ քեզ, եւ ոչ կարիցեն ստնանել. զի ընդ քեզ եմ ապրեցուցանել եւ

փրկել, ասէ՛ Տէր: 21 Եւ զերծուցից զքեզ ի ձեռաց չարաց եւ փրկեցից զքեզ ի ձեռաց ժանտաց՝ ասէ՛ Տէր Աստուած Իսրայէլի:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԺԶ.

ԺԶ 2 Եւ դու մի առնուցուս քեզ կին. եւ մի ծնցին քեզ ուստերք եւ դստերք ի տեղուշոյ յայդմիկ: 3 Զի այսպէս ասէ՛ Տէր. Վասն ուստերաց եւ դստերաց որ ծնանիցին ի տեղուշոյ յայդմիկ, եւ վասն մարց նոցա որ ծնանին զնոսա, եւ վասն հարց նոցա որ ծնանին զնոսա յերկրիդ յայդմիկ: 4 Ծիւրեալ ախտիւ մեռցին. մի կոծեցին եւ մի թաղեցին, այլ խայտառակ եղիցին ընդ երեսս երկրի. սրով անկցին, եւ սովով սպառեցին: Եւ եղիցին դիակունք նոցա ի կերակուր թոչնոց երկնից եւ զազանաց երկրի: 5 Այսպէս ասէ՛ Տէր. Յաշխարումն նոցա մի մտանիցես, եւ ի կոծ նոցա մի երթիցես, եւ սուգ ի վերայ նոցա մի առնուցուս. զի ի բաց արարի զխաղաղութիւն իմ ի ժողովրդէնէն յայնմանէ՝ ասէ՛ Տէր. եւ զողորմութիւնս եւ զգթութիւնս: 6 Եւ մեռանիցին մեծամեծք եւ փոքունք յերկրին յայնմիկ մի կոծեցին, եւ մի ցտեցին, եւ մի խզեցին, եւ մի լացցին, եւ մի թաղեցին: 7 Եւ մի բեկցի հաց սգոյ նոցա ի մխիթարութիւն ի վերայ մեռելոյ. եւ մի արբուսցեն բաժակ մխիթարութեան ի վերայ հաւր եւ մաւր իւրոյ: 8 Ի տուն ըմպելեաց մի մտանիցես նստել ընդ նոսա՝ ուտել եւ ըմպել: 9 զի այսպէս ասէ՛ Տէր զարութեանց Աստուած Իսրայէլի. Ահաւասիկ՝ ես խափանեցից ի տեղուշոյ յայդմանէ առաջի աչաց իմոց՝ եւ ի ձեր իսկ աւուրս, զձայն ցնծութեան եւ զձայն ուրախութեան, զձայն փեսայի եւ զձայն հարսին: 10 Եւ եղիցի յորժամ պատմեցես ժողովրդեանն այնմիկ զամենայն պատգամսդ զայդոսիկ, եւ ասացեն ցքեզ. Ընդէ՛ր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ մեր գայդ ամենայն չարիս մեծամեծս. զի նչ անիրաւութիւն է ի մեզ, կամ ո՞ր մեղք գոր մեղաք առաջի Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 11 Եւ ասացես ցնոսա. Փոխանակ զի թողին զիս հարքն ձեր՝ ասէ՛ Տէր, եւ գնացին զհետ աստուածոց աւտարաց, եւ ծառայեցին նոցա, եւ երկիրպագին նոցա. եւ զիս թողին, եւ զարեւնս իմ ոչ պահեցին: 12 Եւ դուք անզգամեցայք առնել առաւել քան զհարսն ձեր: Եւ ահաւաղիկ դուք երթայք իւրաքանչիւր զհետ հաճոյից սրտից ձերոց չարաց առ ի չլսել ինձ: 13 Եւ ընկեցից զձեզ յերկրէդ յայդմանէ յերկիր՝ գոր ոչ զիտիցէք դուք եւ հարքն ձեր. եւ ծառայեցիք անդ աստուածոց աւտարաց ի տուէ եւ ի զիշերի, եւ ոչ արասցեն ձեզ ողորմութիւն: 14 Վասն այսորիկ ահա աւուրք գան ասէ՛ Տէր. եւ ոչ եւս ասացեն կենդանի է Տէր որ եհան զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց: 15 Այլ թէ կենդանի է Տէր որ եհան զորդիսն Իսրայէլի յերկրէն հիւսւտոյ, եւ յամենայն աշխարհաց ուր եւ մերժեցան անդ. եւ պատսպարեցէ զնոսա անդրէն յերկրին իւրեանց գոր ետ հարցն նոցա:

ԺԷ 16 Ահաւասիկ ես առաքեմ ձկնորսս բազումս՝ ասէ՛ Տէր, եւ որսասցեն զնոսա. եւ յետ այնորիկ առաքեցից որսորդս բազումս, եւ որսասցեն զնոսա ի վերայ ամենայն լեռանց՝ եւ ի վերայ ամենայն բլրոց՝ եւ ի ծակուց վիմաց: 17 Զի աչք իմ ի վերայ ամենայն ճանապարհաց նոցա, եւ ոչ թաքեան յերեսաց իմոց, եւ ոչ ծածկեցան անիրաւութիւնք նոցա առաջի աչաց իմոց: 18 Եւ հատուցից նոցա նախ կրկին զանիրաւութիւնս նոցա. եւ զմեղս նոցա որովք պղծեցին զերկիր իմ մեռելոտուովք զարշելեացն իւրեանց. եւ անաւրէնութեամբք նոցա՝ որովք լցին զժառանգութիւն իմ:

ԺԸ 19 * Տէր զարութիւն իմ՝ եւ ազնութիւն իմ եւ ապաւէն իմ յաւուր չարեաց: առ քեզ հեթանոսք եկեցցեն ի ծագաց երկրէ եւ ասացցեն. Որպէս սուտ գործէին հարքն մեր կուռս, եւ ոչ գոյր ազուտ ի նոցանէ: 20 Եթէ առնիցէ մարդ անձամբ անձին աստուածս՝ եւ նոքա չեն աստուածք: 21 Վասն այնորիկ ահաւասիկ ես ցուցից նոցա ի ժամանակի յայսմիկ զձեռն իմ, ծանուցից նոցա եւ զզարութիւն իմ. եւ զիտասցեն՝ թէ անուն իմ Տէր է:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԺԷ.

1 Մեղք Յուդայ գրեալ են գրչաւ երկաթեաւ, անդամանտեայ եղեգամբ. մածեալ է ի տախտակս սրտից նոցա, եւ յեղջերս սեղանոց ձերոց 2 ի ժամանակի յորում յիշեցցեն որդիք նոցա զմեղանս իւրեանց, եւ զանտառս իւրեանց ի վերայ ծառոց վարսաւորաց՝ եւ ի վերայ բլրոց բարձանց, 3 եւ ի վերայ լեռանց վայրի:

զգաւորութիւն քո, եւ զամենայն գանձս քո բաշխեցից յաւարի: զբարձունս քո մեղաւք յամենայն սահմանս քո: 4 Եւ լքջիր եւ նկուն լիջիր ի ժառանգութենէ քումմէ զոր ետու քեզ: եւ հանից զքեզ ի ձեռս թշնամեաց քոց յերկիր զոր ոչ գիտիցես. զի հուր վառեալ է ի սրտմտութեան իմում. մինչեւ յաւիտեան բորբոքեսցի: 5 Այսպէս ասէ Տէր. Անիծեալ լիցի մարդ որ արասցէ զյոս իւր ի մարդ, եւ ապաստան լինիցի ի մարմին բազկի նորա. եւ ապաստամբիցէ ի Տեառնէ սիրտ նորա: 6 Եւ եղիցի իբրեւ զմոշավայրի յանապատի. եւ մի տեսցէ յորժամ գայցէ բարութիւն. եւ բնակեսցէ յաղտաղտուկս անապատի, յերկիր աղտաղտուկ՝ ուր ոչ երբեք բնակիցին: 7 Եւ արհնեալ լիցի մարդն որ յուսացաւ ի Տէր, եւ եղիցի Տէր յոյս նորա: 8 Եւ եղիցի իբրեւ զծառ զուարճացեալ ի գնացս ջուրց. եւ ընդ գնացս ջուրց ձգտեցուցէ զարմատս իւր. եւ մի երկիցէ յորժամ հասանիցէ տաւր: եւ եղիցի ստեղն նորա անտառացեալ ջուրջ գնովաւ. յամէ երաշտութեան մի երկիցէ, եւ մի կասեսցէ ի տալոյ զպտուղ: 9 Խորին է սիրտ քան զամենայն, եւ մարդ է՝ եւ ո՞վ ծանիցէ զնա: 10 Եւ Տէր քննեմ զսիրտս՝ եւ փորձեմ զերկկամունս, տալ իւրաքանչիւր ըստ ճանապարհաց իւրոց, եւ ըստ պտղոյ զործոց իւրոց: 11 Ձայն արար կաքաւ. ժողովեաց զոր ոչ իւր ծնեալ: որ ժողովէ զմեծութիւն առանց իրաւանց, ի կէս աւուրց իւրոց թողցէ զնա, եւ ի վախճանի իւրում եղիցի անզգամ: 12 Աթոռ փառաց բարձրացեալ ի սկզբանէ տեղի սրբութեան մերոյ: 13 ակնկալութիւն Իսրայէլի Տէր: ամենեքեան որ թողին զքեզ՝ ամաչեսցեն. հեռացեալքն՝ յերկրի գերեսցին, զի թողին զՏէր զաղբելոյ ջրոյ կենաց:

ԺԹ 14 Բժշկեա զիս Տէր՝ եւ բժշկեցայց փրկեա զիս Տէր՝ եւ փրկեցայց զի պարծանք իմ դու ես: 15 Ահաւանիկ նոքա ասեն ցիս. Ուր է բան Տեառն, եկեսցէ այսր: 16 Բայց ես ոչ ձանձրացայց զալ զկնի քո. եւ աւուր մարդոյ ոչ ցանկացայ: դու իսկ գիտես՝ որ ինչ ելանէ ընդ շրթունս իմ, առաջի երեսաց քոց է: 17 Մի լինիր ինձ յաւտարութիւն: ինայեա դու յիս յաւուր չարի: 18 յամաւթ լիցին հալածիչքն իմ, եւ մի ես ամաչեցից. զարհուրեսցին նոքա՝ եւ մի ես զարհուրեցայց: ած ի վերայ նոցա ար չար, կրկին բեկմամբ բեկ զնոսա:

Ի 19 Այսպէս ասէ ցիս Տէր. Երթ կաց ի դրունս ժողովրդեան քոյ՝ ընդ որ մտանեն եւ ելանեն թագաւորքն Յուդայ, եւ յամենայն դրունս Երուսաղէմի: 20 Եւ ասացես ցնոսա. Լուարուք զպատգամս Տեառն թագաւորք Յուդայ, եւ ամենայն Հրէաստան, եւ ամենայն բնակիչքդ Երուսաղէմի որ մտանէք ընդ դրունդ ընդ այդոսիկ: 21 Այսպէս ասէ Տէր. Զգոյշ լերուք անձանց ձերոց. եւ մի բառնայք բեռինս յաւուր շաբաթուց. եւ մի ելանէք ընդ դրունս Երուսաղէմի, 22 եւ մի հանէք բեռինս ի տանց ձերոց յաւուր շաբաթուց. եւ զամենայն գործ մի գործէք. եւ սրբեցէք զաւրն շաբաթուց որպէս պատուիրեցի հարցն ձերոց: 23 Եւ ոչ լուան, եւ ոչ խոնարհեցուցին զունկն իւրեանց. եւ խստացուցին զպարանոցս իւրեանց առաւել քան զհարցն իւրեանց. առ ի չլսելոյ ինձ՝ եւ ընդունելոյ զխրատ: 24 Եւ եղիցի եթէ լսելով լուիցէք ինձ՝ ասէ Տէր, չբերել բեռն ընդ դրունս քաղաքիս այսորիկ յաւուր շաբաթուց. եւ սրբել զաւրն շաբաթու, չգործել ի նմա զամենայն գործ: 25 Եւ մտցեն ընդ դրունս քաղաքիդ այդորիկ թագաւորք եւ իշխանք՝ որ նստիցին յաթոռն Դաւթի եւ ելանիցեն ի կառս եւ յերիվարս իւրեանց, եւ իշխանք նոցա՝ արք Յուդայ եւ բնակիչք Երուսաղէմի. եւ բնակեսցի քաղաքդ այդ յաւիտեան: 26 Եւ եկեսցեն ի քաղաքացն Յուդայ շուրջանակի Երուսաղէմ, եւ ի Բենիամինէ, եւ ի դաշտականաց, եւ ի լեռնակողմանց, եւ ի կողմանց հարաւոյ բերել ողջակէզս՝ եւ խունկս՝ եւ մաննա՝ եւ կնդրուկ. մատուցանելով արհնութիւն ի տան Տեառն: 27 Ապա թէ ոչ լուիցէք ինձ սրբել զաւրն շաբաթուց՝ չբառնալ բեռինս եւ մտանել ընդ դրունս Երուսաղէմի յաւուր շաբաթուց վառեցից հուր ի դրունս նորա, եւ կերիցէ ջուրջ զԵրուսաղէմաւ, եւ մի շիջցի:

ԳԻՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԺԸ.

ԻԱ 1 Բանն որ եղեւ առ Երեմիա ի Տեառնէ՝ եւ ասէ. 2 Արի էջ ի տուն բրտին, եւ անդ լուիցես զբանս իմ: 3 Իջի ի տուն բրտին, եւ ահա նա գործէր ի վերայ վիմաց: 4 Եւ անկաւ աման մի՝ զոր ինքն գործէր ի կաւոյն՝ ի ձեռաց նորա. եւ դարձեալ արար զնա այլ աման, որպէս հաճոյ եղեւ առաջի նորա առնել: 5 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 6 Եթէ իբրեւ զբրտուղ զայդ ոչ կարիցեմ առնել ձեզ տունդ Իսրայէլի՝ ասէ Տէր: ահաւաղիկ իբրեւ զկաւդ ի ձեռս բրտիդ, այդպէս էք ի ձեռս իմ տունդ Իսրայէլի:

ԻԲ 7 Եթէ վախճան խաւսեցայց ի վերայ ազգի՝ կամ թագաւորութեանց բառնալ զնոսա՝ եւ քակել եւ կորուսանել: 8 Եւ դարձցի ազգն այն ի չարեաց իւրեանց զոր խաւսեցայ ի վերայ նոցա. զոջացայց եւ ես ի

վերայ չարեացն զոր խորհեցայ առնել նոցա: 9 Եւ եթէ վախճան խաւսեցայց ազգի եւ թագաւորութեան՝ շինել եւ տնկել: 10 Եւ արասցեն չարիս առաջի իմ, չլսել բարբառոյ իմոյ. զոջացայց եւ ես ի վերայ բարեացն զոր խաւսեցայ առնել նոցա: 11 Եւ արդ՝ խաւսեաց ընդ արսդ Յուդայ՝ եւ ընդ բնակիչսդ Երուսաղէմի, եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւանիկ ես նիւթեմ ի վերայ ձեր չարիս, եւ խորհիմ ի վերայ ձեր խորհուրդ: արդ դարձցի իւրաքանչիւր ոք ի ճանապարհէ իւրմէ չարէ. եւ ուղիղ արարէք զգնացս ձեր եւ զճանապարհս ձեր: 12 Եւ ասեն՝ քաջացարուք, զհետ ապստամբութեանց մերոց գնացուք, եւ իւրաքանչիւր ոք զհաճոյս սրտի իւրոյ չարի արասցուք:

ԻԳ 13 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Արդ՝ աղէ հարցեք ընդ ազգս՝ ո՞վ ոք լուաւ այնպիսի արհաւիրս զոր արար յոյժ կոյսդ Իսրայէլի: 14 Միթէ պակասեցէ՞ն ստիճք ի վիմէ, կամ ձիւն ի Լիբանանէ. կամ թէ դառնայցէ՞ն ջուրք բոնութեամբ ի սաստկութենէ հողմոյ: 15 Զի մոռացաւ զիս ժողովուրդ իմ. տաքապարտուց արկին խունկս. եւ տկարացին ի ճանապարհս իւրեանց ի վիճակս յաւիտենից, ելանել ի շաւիղս որ ոչ իցէ ճանապարհի գնալոյ 16 կարգել զերկիր նոցա յապականութիւն եւ ի շշիւն յաւիտենից ամենեքին որ անցանեն ընդ այն զարմացին, եւ շարժեցեն զգլուխս իւրեանց: 17 Իբրեւ հողմ տապախաւոն ցրուեցից գնոսս առաջի թշնամեաց իւրեանց, ի պարանոցս եւ ոչ յերեսս: ցուցից նոցա զաւր կորստեան իւրեանց: 18 Եւ ասացին. Եկայք խորհեցուք խորհուրդ ի վերայ Երեմիայի. զի ոչ կորնչին արէնք ի քահանայէ, եւ խորհուրդ յիմաստնոց, եւ բան ի մարգարէ: Եկայք եւ հարցուք զնա լեզուաւ, եւ ոչ լուիցուք զամենայն բանս նորա: 19 Լուր ինձ Տէր, եւ անսա բարբառոյ իրաւանց իմոց: 20 Իցէ՞ թէ հատուցանիցի չար փոխանակ բարւոյ. զի խորհեցան ի միասին բանս զանձնէ իմմէ, եւ զտանջանս իւրեանց թաքուցին: յուշ լիցի քեզ ի կալն իմում առաջի քո, խաւսել վասն նոցա բարութիւն, դարձուցանել զսրտմտութիւն քո ի նոցանէ: 21 Վասն այնորիկ տուր զորդիս նոցա ի սով, եւ ժողովեալ գնոսս ի ձեռս սրոյ. եղիցին կանայք նոցա անորդիք եւ այրիք, եւ արք նոցա եղիցին կոտորեալք մահուամբ, եւ երիտասարդք նոցա անկեալք սրով ի պատերազմի: 22 Եղիցի գոյժ ի տունս նոցա. զի ածիցես ի վերայ նոցա յանկարծակի աւազակս: զի բանս ի գործ արարին ունել զիս, եւ որոգայթս թաքուցին ինձ: 23 Եւ դու Տէր զիտացեր զամենայն խորհուրդս նոցա զինէն ի մահ. մի քաւեցես զանարեւելութիւնս նոցա, եւ զմեղս նոցա յերեսաց քոց մի ջնջեցես: Եղիցի հիւանդութիւն նոցա առաջի քո. ի ժամանակի սրտմտութեան քո արա ի նոսա:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԺԹ.

ԻԴ 1 Յայնժամ ասէ ցիս Տէր. Երթ ստացիր քեզ կուծ մի ստեղծեալ ի կաւոյ, եւ ածցես ի ծերոց ժողովրդեանն, եւ ի ծերոց քահանայիցն: 2 Եւ ելցես ի գերեզմանս որդւոցն նոցա՝ որ է առաջի մտից դրանն Քարսիդեայ, եւ ընթերցցես անդ զամենայն զբանս զոր խաւսեցայց ընդ քեզ: 3 Եւ ասացես ցնոսս. Լուարուք զպատգամ Տեառն թագաւորք Յուդայ, եւ արք Հրէաստանի, եւ բնակիչք Երուսաղէմի: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Ահաւաղիկ ես ածից ի վերայ տեղւոյդ այդորիկ չարիս. որպէս զի ամենայնի որ լսիցէ՝ հնչեցեն ականջք իւր. 4 փոխանակ զի թողին զիս, եւ աւտարացուցին զտեղիս զայս յինէն. եւ արկանէին ի սմա խունկս աստուածոց աւտարաց, զորս ոչ զիտէին ինքեանք եւ հարք իւրեանց: Եւ թագաւորքն Յուդայ լցին զտեղիս զայս արեամբ անմեղաց: 5 Եւ շինեցին բազինս Բահաղու, այրել զորդիս իւրեանց հրով՝ ողջակէզս Բահաղու. զոր ոչ պատուիրեցի եւ ոչ խաւսեցայ, եւ ոչ ածի զմտաւ ի սրտի իմում: 6 Վասն այդորիկ ահա աւուրք գան ասէ Տէր. եւ ոչ եւս կոչեցի անուն տեղւոյդ այդորիկ զլորումն, եւ գերեզման որդւոցն Ենովմայ, այլ ձոր կոտորածի: 7 Եւ խափանեցից զխորհուրդն Յուդայ, եւ զխորհուրդն Երուսաղէմի ի տեղւոջն յայնմիկ. եւ արկից գնոսս տապաւոտ սրով առաջի թշնամեաց իւրեանց, եւ ի ձեռս խնդրողաց անձանց նոցա. եւ տաց զղիակունս նոցա ի կերակուր թռչնոց երկնից եւ զազանաց երկրի: 8 Եւ կարգեցից զքաղաքն զայն յապականութիւն եւ ի շշիւն ամենայն որ անցանէ ընդ նա տրտմեացի. եւ շչեցէ ի վերայ ամենայն հարուածոց նորա: 9 Եւ կերիցեն զմարմինս ուստերաց՝ եւ զմարմինս դատերաց իւրեանց, եւ իւրաքանչիւր զմարմին ընկերի իւրոյ, ի նեղութեան եւ ի պաշարման զոր պաշարեցին գնոսս թշնամիք իւրեանց՝ որք խնդրէին զանձինս նոցա: 10 Եւ խորտակեցես զկուծն առաջի արանցն որ ելանիցեն ընդ քեզ, 11 Եւ ասացես ցնոսս. Այսպէս ասէ ցիս Տէր զաւրութեանց. Այդպէս խորտակեցից զժողովուրդդ զայդ՝ եւ զքաղաքդ, որպէս խորտակի աման խեցեղէն, որ ոչ կարիցէ

միւսանգամ բժշկել. եւ ի Տափէթ թաղեցին առ ի չգոյէ տեղի թաղելոյ: 12 Այսպէս արարից տեղոյդ այդմիկ՝
ասէ՛ Տէր, եւ բնակչացդ որ ի դմա. տաց զքաղաքդ զայդ ի գլորումն: 13 եւ եղիցին տունք Երուսաղէմի եւ
տունք թագաւորացն Յուդայ՝ իբրեւ գտեղի սպանելոց՝ վասն պղծութեանց զոր արարին յամենայն տունս,
յորս արկանէին խունկս ի վերայ տանեաց իւրեանց՝ ամենայն զաւրութեանց երկնից. եւ նուիրէին նուէրս
աստուածոց աստարաց: 14 Եւ եկն Երեմիա ի գլորմանէն Տափէթայ՝ ուր առաքեաց զնա Տէր անդ
մարգարէանալ. եւ եկաց ի սրահի տանն Տեառն, եւ ասէ ցամենայն ժողովորդն: 15 Այսպէս ասէ Տէր
զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Ահաւասիկ ես ածեմ ի վերայ քաղաքիդ այդորիկ, եւ ի վերայ ամենայն
քաղաքաց դորա՝ եւ աւանաց զամենայն չարիս զոր խաւսեցայ ի վերայ դորա, զի խստացուցին
զպարանոցս իւրեանց չլսել բանից իմոց:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Ի.

1 Եւ լուա Պասքովր որդի Եմմերայ քահանայ, եւ ինքն էր հրամանատար եւ իշխան տանն Տեառն,
յԵրեմիայէ ի մարգարէանալն զբանս զայսոսիկ: 2 Եւ եհար Պասքովր զԵրեմիա մարգարէ, եւ արգել զնա ի
վերնադրանդն. որ էր ի դրանն Բենիամինի, ի վերնատանն որ էր ի տան Տեառն: 3 Եւ եղէ ի վաղիւ անդր,
եհան Պասքովր զԵրեմիա ի վերնադրանդէ անտի: եւ ասէ ցնա Երեմիա. Ոչ Պասքովր կոչեաց զանուն քո
Տէր, այլ գերի թափառական: 4 Զի այսպէս ասէ Տէր. Ահաւաղիկ ես տաց զքեզ ի գերութիւն հանդերձ
ամենայն բարեկամաւք քովք, եւ անկցին ի սուր թշնամեաց իւրեանց. եւ աչք քո տեսցեն: եւ զքեզ եւ
զամենայն տունդ Յուդայ տաց ի ձեռս թագաւորին բաբելացոց. եւ գերեսցեն զնոսա ի Բաբելոն, եւ
կոտորեսցեն զնոսա սրով: 5 Եւ տաց զամենայն զաւրութիւնս քաղաքիդ այդորիկ. եւ զամենայն վաստակս
դորա, եւ զամենայն պատիւ դորա, եւ զամենայն գանձս թագաւորին Յուդայ, տաց ի ձեռս թշնամեաց
իւրեանց. եւ յափշտակեսցեն եւ առցեն զնոսա եւ տարցին ի Բաբելոն: 6 Եւ դու Պասքովր՝ եւ ամենայն
բնակիչք տան քոյ, երթիջիր գերի ի Բաբելոն, երթիցես եւ անդ մեռանիցիս, եւ անդ թաղեսցիս. դու եւ
ամենայն բարեկամք քո՝ որոց մարգարէացարն ստութիւն: 7 Խաբեցեր զիս Տէր, եւ խաբեցայ,
յաղթահարեցեր եւ զաւրացար. եղէ ի կատականս. զաւր ամենայն հանի ի գլուխ այպանեալ: 8 զի
դառնութեամբ բանից իմոց արարից այպն զարհամարհութիւն, եւ ի չուտութենէ բարձից. զի եղէ ինձ բան
Տեառն ի նախատիւնս եւ ի կատականս զաւր հանապազ: 9 Եւ ասացի՝ Ոչ անուանեցից զանուն Տեառն, եւ ոչ
եւս խաւսեցայ յանուն նորա: Եւ եղէ ի սրտի իմում իբրեւ զհուր վառեալ, բորբոքեալ ընդ ոսկերս իմ. եւ
լքայ յամենայն կողմանց, եւ ոչ կարեմ հանդարտել: 10 Զի լուայ զպարսաւանս բազմաց շուրջ զինեւ
միահամուռն ժողովելոց. թէ արիք եւ յարիցուք ի վերայ նորա ամենայն արք բարեկամք դորա.
հնարեցարուք նմա հնարս, թերեւս խաբեսցի՝ եւ յաղթեսցուք նմա. եւ խնդրեսցուք զվրէժ մեր ի նմանէ: 11
Եւ Տէր ընդ իս էր իբրեւ զպատերազմաւղ՝ եւ զաւրացուցանէր. վասն այնորիկ հալածեցին, եւ իմանալ
զհնարս ոչ կարէին. յամաւթ եղեն յոյժ, զի ոչ ինչ իմացան. անարգանք նոցա յաւիտենից մի մոռացին: 12
Եւ Տէր զաւրութեանց որ կշռես զիրաւունս՝ եւ քննես զսիրտս եւ զերիկամունս տեսից առ ի քէն
զվրէժխնդրութիւն ի վերայ նոցա. զի առ քեզ յայտնեցի զաղերս իմ: 13 Աւրիսնեցէք զՏէր. գովեցէք զնա, զի
փրկեաց զանձն տնանկի ի ձեռաց չարաց: 14 Անիծեալ լիցի արն յորում ծնայ, եւ արն յորում ծնաւ զիս
մայր իմ, մի եղիցի ուխտադրութիւն: 15 Անիծեալ լիցի մարդն որ ետ աւետիս հաւր իմոյ, եւ ասէ՝ թէ. Ծնաւ
քեզ արու մանուկ. եւ ուրախութեամբ ուրախ առնէր զնա: 16 Եւ եղիցի մարդն այն իբրեւ զքաղաքս՝ զոր
կործանեաց Տէր սրտմտութեամբ՝ եւ ոչ զղջացաւ: լուիցէ գոյժ ընդ առաւաւտս եւ աղաղակ ի միջաւրեայ
ժամանակի: 17 Զի ոչ սպան զիս անդէն յարգանդի, եւ լինէր ինձ մայրն իմ գերեզման. եւ արգանդ յղութեան
յաւիտենից: 18 Ընդէ՛ր է ինձ այս. զի ելի յարգանդէ տեսանել զցաւս եւ զվաստակս, եւ վախճանեցան
ամաւթով աւուրք իմ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԱ.

ԻՇ 1 Բան որ եղեւ առ Երեմիա ի Տեառնէ, յորժամ առաքեաց առ նա Սեղեկիա զՊաքովր որդի Մելքեայ, եւ զՍոփոնիա որդի Մասերայ զքահանայ՝ եւ ասէ. 2 Հարց վասն մեր զՏէր. զի Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց եհաս ի վերայ մեր՝ թերեւս արասցէ Տէր ի վերայ մեր՝ ըստ ամենայն իւրոցն սքանչելեաց եւ դարձուցէ ի մենջ: 3 Եւ ասէ ցնոսա Երեմիայ. Այսպէս ասացէք ցՍեղեկիա: 4 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Ահաւաղիկ եւս դարձուցանեմ զզէնս ձեր ի պատերազմի՝ զոր ունիք ի ձեռս ձեր, որով դուք պատերազմիք ընդ արքային բաբելացոց՝ եւ ընդ քաղղեացիս որք պաշարեցին զձեզ արտաքով՝ պարսպացոյ: Եւ ժողովեցից զնոսա ի մէջ քաղաքիդ այդորիկ: 5 Եւ տաց պատերազմ եւ իսկ ընդ ձեզ վերացեալ ձեռամբ՝ եւ բարձրացեալ բազկաւ, սրտմտութեամբ եւ բարկութեամբ եւ մեծաւ ցասմամբ: 6 Եւ հարից զամենայն բնակիչս քաղաքիդ այդորիկ, զմարդ եւ զանասուն մեծաւ մահուամբ՝ եւ մեռցին: 7 Եւ յետ այնորիկ՝ այսպէս ասէ Տէր. մատնեցից զՍեղեկիա արքայ Յուդայ՝ եւ զծառայս իւր եւ զժողովուրդ՝ որ մնացեալ իցէ ի քաղաքիդ յայդմիկ, ի մահուանէ, եւ ի սրոյ, եւ ի սովոյ, ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց, եւ ի ձեռս թշնամեաց իւրեանց, եւ ի ձեռս որ խնդրէին զանձինս դոցա. եւ կոտորեցեն զդոսա ի բերան սրոյ, եւ ոչ խնայեցից ի դոսա, եւ ոչ ողորմեցայց դոցա, եւ ոչ գթացայց ի դոսա: 8 Եւ ցժողովուրդն ասացես. Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւաղիկ եւս եղի առաջի երեսաց ձերոց զճանապարհս կենաց, եւ զճանապարհ մահու: 9 Որ նստցի ի քաղաքիդ յայդմիկ՝ սրով եւ սովով եւ մահու մեռցի. եւ որ ելանէ՝ կացցէ առաջի քաղղեացոցն, որոց պաշարեալն է զձեզ՝ կեցցէ. անձն իւր ինքեան պարզել լիցի եւ կեցցէ: 10 Ձի հաստատեցի զերեսս իմ ի վերայ քաղաքիդ այդորիկ ի չարիս՝ եւ ոչ ի բարիս՝ ասէ Տէր: ի ձեռս թագաւորին բաբելացոց մատնեցի, եւ այրեցէ զդա հրով: 11 Տուն արքայիդ Յուդայ 12 եւ տուն Դաւթի, լուարուք զպատգամ Տեառն. Այսպէս ասէ Տէր. Դատեցարուք ընդ առաւառս դատաստան, եւ իրաւացուցէք իրաւունս. փրկեցէք զյափշտակեալն ի ձեռաց զրկողին իւրոյ, զի մի բորբոքեցի իբրեւ զհուր բարկութիւն իմ. վառեցի՝ եւ ոչ ոք իցէ որ շիջուցանիցէ յերեսաց անիրաւութեան զնացից ձերոց: 13 Ահաւաղիկ եւս ի վերայ քո որ բնակեալդ եւս ի ծործորս դաշտականս Տիրոսի՝ ասէ Տէր: որք ասէին՝ ո՞ր զարհուրեցուցէ զմեզ, կամ ո՞ր մտանիցէ ի բնակութիւնս մեր: 14 Եւ արարից այցելութիւն ի վերայ ձեր, ըստ չարութեան զնացից ձերոց՝ ասէ Տէր. եւ վառեցից զհուր յանտառս նորա եւ կերիցէ շուրջ զնովաւ զամենայն:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԲ.

1 Այսպէս ասէ Տէր. Երթ եւ էջ ի տուն թագաւորին Յուդայ, եւ խաւսեցիս անդ զբանդ զայդ, 2 եւ ասացես. Լուր զպատգամս Տեառն թագաւորդ Յուդայ, որ նստիս յաթոռ Դաւթի. դու եւ ծառայք քո եւ ժողովուրդ քո, որ մտանեն ընդ դրունս ընդ այնոսիկ: 3 Այսպէս ասէ Տէր. Արարէք իրաւունս եւ արդարութիւն. փրկեցէք զյափշտակեալն ի ձեռաց զրկողին իւրոյ, զպանդուխտն, եւ զորբն, եւ զայրին, մի բռնադատէք՝ եւ մի ամպարշտէք. եւ արիւն անպարտ մի հեղուցուք ի տեղուջդ յայդմիկ: 4 Ձի թէ առնելով առնիցէք զբանդ զայդ՝ մտցեն ընդ դրունս տանդ այդորիկ թագաւորք որ նստիցին յաթոռ Դաւթի. եւ ելանիցեն ի կառս եւ յերիվարս, ինքն եւ ծառայք իւր՝ եւ ժողովուրդ իւր: 5 Ապա թէ ոչ առնիցէք զբանդ զայդոսիկ. յանձն իմ երդուայ՝ ասէ Տէր, զի յաւերակ եղիցի տունդ այդ: 6 Ձի այսպէս ասէ Տէր ի վերայ տան թագաւորիդ Յուդայ. Գաղաադ՝ դու եւս ինձ գլուխ Լիբանանու. եթէ ոչ եղից զքեզ յաւերակ եւ ի քաղաքս չբնակեալս: 7 Եւ հանից ի վերայ քո սատակիչս՝ զայդ եւ զտապար իւր, եւ կոտորեցեն զընտիր ընտիր մայրից քոց, եւ արկցեն ի հուր: 8 Եւ անցցեն ազգք բազումք ընդ մէջ քաղաքիդ այդորիկ, եւ ասացեն իւրաքանչիւր ցրնկեր իւր. Ընդէ՞ր արար Տէր Աստուած այդպէս զայդ՝ քաղաքիդ մեծի: 9 Եւ ասացեն. Փոխանակ զի թողին զուխտ Տեառն Աստուծոյ իւրեանց, եւ երկիր պազին աստուածոց աստարաց՝ եւ ծառայեցին նոցա:

ԻՁ 10 Մի լայք զմեռեալն՝ եւ մի ողբայք զնա. այլ լացէք լալով ի վերայ այնորիկ որ ելանիցէ՝ եւ այլ ոչ դառնայցէ, եւ ոչ տեսցէ զերկիր ազգի իւրոյ: 11 Ձի այսպէս ասէ Տէր ի վերայ Սելլենեայ որդւոյ Յովսիայ, որ թագաւորեաց փոխանակ Յովսիայ հաւր իւրոյ. որ ել ի տեղուջդ յայդմանէ, եւ ոչ եւս դարձցի անդրէն: 12 զի ի տեղուջ յորում գերեցին զնա՝ անդ մեռցի, եւ զերկիրդ զայդ ոչ եւս տեսցէ: 13 Ոհ, որ շինէ գտուն իւր՝ եւ ոչ արդարութեամբ, եւ զվերնայարկս իւր՝ եւ ոչ իրաւամբք. եւ ի մերձաւորէ իւրմէ գործի նմա գործ ձրի, եւ զվարձս իւր ոչ հատուցանէ նմա: 14 Ձի շինեցեր քեզ տուն պատշաճաւ՝ վերնատուն հովանոց յարինեալ պատուհանիւք, տախտակամաճս ի մայրից, ծեփեալ նաւթիւ: 15 Միթէ թագաւորեցես՝ զի զայրացար ի

մայրակերտս հաւր քոյ. մի կերիցեն եւ մի արբցեն, զի զիրաւունս եւ զարդարութիւն եւ զբարութիւն ոչ ծանեան: 16 եւ ոչ արարին իրաւունս տնանկին, եւ զաղքատն ոչ իրաւացուցին: ոչ այն իսկ է չճանաչելն զիս՝ ասէ Տէր: 17 Ահաւաղիկ ոչ իսկ են քո աչք. եւ սիրտ քո ոչ է ի բարութիւն, այլ յագահութիւն, եւ ի հեղուլ զարին անապարտ, եւ յանիրաւութիւն՝ եւ յառնել սպանումն: 18 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր ի վերայ Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ. Չայրդ զայդ մի կոծեսցեն, եւ մի ասասցեն՝ վայ վայ եղբայր. մի կոծեսցեն՝ եւ ասասցեն վայ վայ Տէր. վայ վայ սիրելի: 19 զթաղումն իշոյ թաղեսցի. նեխեալ ընկեսցի արտաքոյ դրանն Երուսաղէմի: 20 Եւ ի Լիբանան՝ եւ գուժեա, եւ ի Բասան տաջիր զձայն քո. աղաղակ բարձ յայնկոյս ծովուն, զի խորտակեցան ի միասին ամենայն հոմանիք քո: 21 Խաւսեցայ ընդ քեզ ի սխալելն քում. եւ ասացեր թէ ոչ լուայց քեզ: այդ է ճանապարհ քո ի մանկութենէ քումմէ՝ զի ոչ լուար բարբառոյ իմոյ: 22 Չամենայն հովիւս քո հողմք արածեսցեն, եւ ամենայն հոմանիք քո ի գերութիւն գնասցեն. զի յայնժամ ամաչեսցես եւ անարգեսցիս յամենայն սիրելեաց քոց: 23 Բնակեալդ ի Լիբանան՝ ամրացեալդ ի մեջ մայրից, հեծեծեսցես ի հասանել քեզ ցաւոց եւ երկանց իբրեւ ծննդականի: 24 Կենդանի եմ ես՝ ասէ Տէր, եթէ լինելով լինիցի Յեքոնիայ որդի Յովակիմայ արքայի Յուդայ՝ կնիք յաջոյ ձեռին իւրում, եւ անտի կորզեցից զքեզ: 25 եւ մատնեցից զքեզ ի ձեռս խնդրողաց անձին քոյ, եւ ի ձեռս այնոցիկ յորոց զարհուրէիր յերեսաց նոցա. եւ ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացւոց, եւ ի ձեռս քաղդէացւոց: 26 եւ ընկեցից զքեզ՝ եւ զմայր քո յերկիր աստար՝ յոր ոչ իջեր, եւ անդ մեռոջիք: 27 Եւ յերկիրս յոր ուխտադիր լինիցին ոգովք իւրեանց դառնալ այսրէն, մի դարձցին: 28 զի անկաւ ինքն եւ զաւակ իւր. եւ եղեւ տարագիր բերանն արհամարհեալ. թաթափեալ անարգեցաւ այրն Յեքոնիայ իբրեւ զաման մի անախտան. անկաւ յերկիր զոր ոչ զիտէր: 29 Երկիր, երկիր, երկիր, լուր զպատգամս Տեառն: 30 Այսպէս ասէ Տէր. Գրեա զայրդ զայդ՝ այր տարագիր. զի մի աճեսցէ յաւուրս իւր, եւ մի աճեսցէ ի զաւակէ դորա այր՝ որ նստիցի յաթոռն Դաւթի իշխան տանն Յուդայ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԵԻ

Գլուխ ԻԳ.

1 Ո հովիւք. որ կորուսին՝ եւ ցրեցին զխաշինս արաւտի քոյ, ասէ Տէր: 2 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի, ի վերայ հովուացոյ որ հովուեն զժողովուրդ իմ. Դուք ցրուեցէք զխաշինս իմ, եւ մերժեցէք զնոսա, եւ ոչ յանձանձեցէք զնոսա: Արդ՝ ահաւասիկ եւ խնդրեցից զվրէժս ի ձենց ըստ չարութեան գնացից ձերոց՝ ասէ Տէր: 3 եւ ես ընկալայց զմնացորդս ժողովրդեան իմոյ յամենայն երկրէ ուր մերժեցից զնոսա անդր, եւ հաստատեցից զնոսա յարաւտս իւրեանց. աճեսցեն եւ բազմացին: 4 եւ յարուցից հովիւս որ հովուեսցեն նոցա. եւ ոչ եւս երկիցեն, եւ ոչ եւս զարհուրեսցին, եւ ոչ լիցին անտես՝ ասէ Տէր:

Ի՛նչ 5 Ահա աւուրք գան՝ ասէ Տէր. եւ յարուցից Դաւթի ծագումն արդարութեան. եւ թագաւորեսցէ թագաւոր, եւ ի միտ առցէ. եւ արասցէ իրաւունս եւ արդարութիւն ի վերայ երկրի: 6 Յաւուրս նորա փրկեսցի Յուդա, եւ Իսրայէլ բնակեսցէ յուսով. եւ այս է անուն նորա զոր կոչեսցէ նմա Տէր՝ Յովսեփէլ ի մարգարէս արդարութիւն մեր: 7 Վասն այդորիկ ահա աւուրք գան ասէ Տէր. եւ ոչ եւս ասասցեն՝ եթէ կենդանի է Տէր՝ որ եհան զտունն Իսրայէլի յերկրէն Եգիպտացոց, 8 այլ թէ կենդանի է Տէր՝ որ եհան զամենայն զաւակ Իսրայէլի յերկրէն հիւսւտոյ, եւ յամենայն աշխարհաց ուր մերժեաց զնոսա անդր. եւ պատսպարեցոյց զնոսա անդրէն յերկիր իւրեանց: 9 Ի վերայ մարգարէից բեկաւ սիրտ իմ յիս. շարժեցան ամենայն ոսկերք իմ. եւ եղէ իբրեւ զայր մի աղճատեալ, եւ իբրեւ զայր մի չարալուծ ի գինոյ, յերեսաց Տեառն՝ եւ յերեսաց մեծ վայելչութեան փառաց նորա: 10 Զի լցաւ երկիր շնացողաւք. զի յերեսաց երդման սուգ առ երկիր. ցամաքեցան արաւտք անապատի. եւ եղեն ընթացք նոցա ի չարութիւն: Եւ ուժգնութիւն նոցա ոչ այնպէս: 11 զի մարգարէ եւ քահանայ պղծեցան, եւ ի տան իմում գտի զչարիս նոցա՝ ասէ Տէր: 12 Վասն այնորիկ եղիցի ճանապարհն նոցա նոցին ի գայթազդութիւն: ի միգի գայթազդեսցին՝ եւ կործանեսցին ի նմին. զի ածից ի վերայ նոցա չարիս յամի այցելութեան իւրեանց՝ ասէ Տէր: 13 Եւ ի մարգարէսն Շամրնի տեսի անաւրէնութիւն. զի մարգարէացան ի ձեռն Բահաղու, եւ մոլորեցուցին զժողովուրդ իմ ԳԻՍՐԱՅԷԼ: 14 Եւ ի մարգարէսն Երուսաղէմի տեսի արհաւիրս. զի շնային եւ երթային զհետ ստութեանց, եւ աւգնական լինէին ձեռաց չարաց, առ ի չդառնալոյ իւրաքանչիւր ումէք ի ճանապարհէ իւրմէ չարէ: Եղեն ինձ ամենեքին իբրեւ

զՄոդոմ, եւ բնակիչք նորա իբրեւ զԳոմոր: 15 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր զարութեանց ի վերայ մարգարէիցն. Ահաւաղիկ եւ ջամբեցից դոցա ցաւս, եւ արբուցից դոցա ջուր դառնութեան. զի ի մարգարէիցն Երուսաղէմի ել պղծութիւն ընդ ամենայն երկիր: 16 Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. Մի լսէք բանից մարգարէիցն որ մարգարեանսն ձեզ. զի զրաբանեն դոքա զձեզ. զտեսիլս սրտից իւրեանց խաւսին, եւ ոչ ի բերանոյ Տեառն: 17 Ասեն ապստամբելոցն ի բանէն Տեառն, թէ խաղաղութիւն եղիցիձեզ. եւ ամենեցուն որ գնան ըստ կամաց իւրեանց, եւ ամենայնի որ գնայ ըստ մոլորութեան սրտի իւրոյ, ասեն՝ ոչ եկեսցէ ի վերայ քո չար: 18 Զի ո՞վ եկաց ի հաստատութեան Տեառն, եւ ետես եւ լուաւ զբան նորա: Ո՞վ ունկն եղ բանի իմում՝ եւ լուաւ: 19 Ահաւաղիկ շարժումն ի Տեառնէ, եւ բարկութիւն մրրկեալ շարժամբ եկեսցէ ի վերայ ամպարշտաց: Եկեսցէ 20 եւ մի դարձցի սրտմտութիւն Տեառն, մինչեւ արասցէ եւ հաստատեսցէ զյաւժարութիւն սրտի նորա. յետին ժամանակս իմացին զայն իմանալով: 21 Ոչ առաքեցի զմարգարէսն՝ եւ նոքա ընթանային. ոչ խաւսեցայ ընդ նոսա, եւ նոքա մարգարեանային: 22 Եթէ կացեալ էիր ի հաստատութեան իմում. եւ լուուցեալ էր զբանս իմ ժողովրդեան իմում, եւ դարձուցեալ էր զնոսա ի ճանապարհաց իւրեանց չարաց, եւ ի գնացից նոցա չարաց: 23 Աստուած մերձաւոր եմ ես՝ ասէ Տէր, եւ ոչ Աստուած հեռաւոր: 24 Եթէ թաքիցէ մարդ ի թաքստեան, եւ ես ոչ տեսից գնա՝ ասէ Տէր: միթէ զերկինս եւ զերկիր եւ ոչ լնում ասէ Տէր: 25 Լուայ զինչ խաւսին մարգարէքն՝ զոր մարգարեանային յանուն իմ սուտ. եւ ասէին, երազ երազեցաւ ինձ: 26 Մինչեւ յե՛րբ լինիցի ի սրտի մարգարէիցդ որ մարգարեանսն ստութիւն: եւ ի մարգարեանալ զկամս սրտից իւրեանց, խորհին 27 մոռանալոյ ժողովրդեան իմոյ զարեւս իմ երազաւք իւրեանց՝ զոր պատմէին իւրաքանչիւր ընկերի իւրում. զոր արինակ մոռացան հարքն դոցա զանուն իմ ի ձեռն Բահաղու: 28 Մարգարէն յորում երազն իցէ՝ պատմեսցէ զերազն իւր. եւ յորում բանն իմ իցէ՝ պատմեսցէ զբանն իմ ճշմարտութեամբ: Զի՞նչ է յարդ առ ցորենաւ՝ ասէ Տէր: 29 ո՞չ ապաքէն բանք իմ իբրեւ զհուր են՝ ասէ Տէր, եւ իբրեւ զմուրճ որ հատանէ զվէմ: 30 Վասն այդորիկ ահա ես ի վերայ մարգարէիցդ՝ ասէ Տէր. որք գողանան զբանս իմ իւրաքանչիւր յընկերէ իւրմէ: 31 ահաւասիկ ես ի վերայ մարգարէիցդ՝ ասէ Տէր. որք մերժեն զմարգարէս ի լեզուոյ, եւ նիրհեն զնիրհս իւրեանց: 32 Ահաւասիկ ես ի վերայ մարգարէիցդ, որ մարգարեանսն երազս ստութեան՝ ասէ Տէր. եւ պատմեն զայն. եւ մոլորեցուցանեն զժողովուրդն իմ ստութեամբ իւրեանց. եւ ես ոչ առաքեցի զնոսա, եւ ոչ պատուիրեցի նոցա. եւ աւգտութիւն ինչ ոչ աւգտեսցեն ժողովրդեանդ այդմիկ՝ ասէ Տէր: 33 Եւ եթէ հարցանիցէ զքեզ ժողովուրդդ այդ, կամ մարգարէ՝ կամ քահանայ՝ եւ ասացէ. Զի՞նչ է առածդ Տեառն. եւ ասացես ցնոսա. Դուք էք առածն. եւ կործանեցից զձեզ ասէ Տէր: 34 Եւ մարգարէ՝ եւ քահանայ՝ եւ ժողովուրդ՝ որ ասիցեն առած Տեառն. եւ խնդրեցից զվրէժ ի մարդոյն յայնմանէ՝ եւ ի տանէ նորա: 35 Զի՞նչ ոչ նոյնպէս ասիցէք իւրաքանչիւր ցընկեր իւր, եւ իւրաքանչիւր ցեղբայր իւր՝ թէ զի՞նչ պատասխանի արար Տէր. եւ զի՞նչ խաւսեցաւ Տէր: 36 եւ առած Տեառն մի եւս անուանէք. զի առած Տեառն եղիցի մարդոյ բանն նորա. եւ դարձուցանիցէք զբանս Աստուծոյ կենդանւոյ՝ Տեառն զարութեանց Աստուծոյ մերոյ: 37 Այլ այդպէս ասասցիք ցմարգարէն. Զի՞նչ արար քեզ պատասխանի Տէր, եւ զի՞նչ խաւսեցաւ Տէր: 38 Եթէ առած Տեառն ասիցէք. վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Փոխանակ զի ասիցէք զբանդ առած Տեառն, եւ ես ոչ առաքեցի առ ձեզ՝ ասել. Մի ասիցէք առած Տեառն: 39 Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առից զձեզ առ իւ. եւ կործանեցից զձեզ, եւ զքաղաքդ զոր ետու ձեզ եւ հարցն ձերոց յերեսաց իմոց: 40 եւ տաց ի վերայ ձեր նախատինս յաւիտենից, եւ անարգանս յաւիտենից՝ որ ոչ մոռացին:

ԳԻՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԻԴ.

ԻԸ 1 Եւ եցոյց ինձ Տէր երկուս կողովս թգոյ, որ կային առաջի տաճարին Տեառն. յետ զերելոյն Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց զՅեքոնիայ որդի Յովակիմայ արքայի Յուդայ, եւ զիշխանս Յուդայ, եւ զարուեստագէտսն, եւ զկալանաւորակապսն, եւ զմեծամեծս յԵրուսաղէմէ. եւ տարաւ զնոսա ի Բաբելոն: 2 Կողովն մի էր յոյժ քաղցր թգոյ՝ իբրեւ զկանխահաս թգոյ. եւ կողովն երկրորդ՝ ժանտահամ թգոյ, որ ոչ ուտիցի ի ժանտութենէ իւրմէ: 3 Եւ ասէ ցիս Տէր՝ Զի՞նչ տեսանես Երեմիայ. եւ ասեմ թուզ թուզ քաղցր, եւ առաւել քաղցր. եւ թուզ ժանտ՝ եւ առաւել ժանտ, որ ոչ ուտիցի ի ժանտութենէ իւրմէ: 4 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Երեմիա, եւ ասէ. 5 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայելի. Իբր զթուզդ քաղցր, այդպէս ծանեալ

զգերեալսդ Յուդայ՝ զորս առաքեցի ի տեղուշէդ յայդմանէ յերկիրն Քաղդեացոց ի բարութիւն: 6 եւ հաստատեցից զաչս իմ ի վերայ նոցա ի բարութիւն. եւ պատսպարեցից զնոսա ի տոյն երկիր. եւ շինեցից զնոսա, եւ ոչ քակեցից. եւ տնկեցից զնոսա եւ ոչ խլեցից: 7 Եւ տաց նոցա սիրտ ճանաչել զիս՝ թէ ես եմ Տէր. եւ եղիցին ինձ ի ժողովուրդ, եւ ես եղեց նոցա յԱստուած: զի դարձցին առ իս յամենայն սրտէ իւրեանց: 8 Եւ իբրեւ զթուզդ ժանտ որ ոչ ուտի ի ժանտութենէ իւրմէ. այսպէս ասէ Տէր. Այդպէս մատնեցից զՍեդեկիա արքայ Յուդայ, եւ զմեծամեծս նորա, եւ զմնացորդս Երուսաղէմի, եւ զմնացորդս երկրիդ այդորիկ, եւ զբնակեալսն յԵգիպտոս: 9 Եւ տաց զնոսա ի ցրումն ընդ ամենայն ազգս եւ թագաւորութիւնս երկրի, եւ ի նախատինս, եւ յառակ, եւ յատելութիւն, եւ յանէծս, եւ յամենայն տեղիս ուր մերժեցից զնոսա անդր: 10 Եւ առաքեցից ի դոսս սով եւ սուր եւ մահ, մինչեւ պակասեցին յերկրէդ զոր ետու դոցա եւ հարց իւրեանց:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԵ.

ԻԹ 1 Բանն որ եղեւ առ Երեմիա վասն ժողովրդեանն Յուդայ, յամին չորրորդի Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ. այն ամ առաջին էր Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց: 2 Զբանն զոր խաւսեցաւ Երեմիա մարգարէ առ ամենայն ժողովուրդն Յուդայ, եւ առ բնակիչս Երուսաղէմի՝ եւ ասէ. 3 Յերեքտասաներորդէ ամէ Յովսիայ որդւոյ Ամովնայ արքայի Յուդայ մինչեւ ցայսաւր. այս քսան եւ երեք ամբ, զի եղեւ բան Տեառն առ իս, եւ խաւսեցայ ընդ ձեզ կանխեալ ընդ առաւաւտս եւ ասէի, եւ ոչ լուարուք: 4 Եւ առաքեցի առ ձեզ զԺառայս իմ զմարգարէս ընդ առաւաւտս արձակեալ, եւ ոչ լուարուք, եւ ոչ անսացէք ակընջաւք ձերովք լսել: 5 Ասէի՝ դարձարուք իւրաքանչիւր ի ճանապարհէ իւրմէ չարէ, եւ ի գնացից ձերոց չարաց. եւ բնակեսցիք յերկիրդ զոր ետու ձեզ՝ եւ հարց ձերոց յաւիտենից մինչեւ ցաւիտեանս: 6 եւ մի երթայք զհետ աստուածոց աւտարաց ծառայել նոցա՝ եւ երկիր պագանել: եւ մի բարկացուցանէք զիս գործովք ձեռաց ձերոց չարչարել զձեզ: 7 Եւ ոչ լուարուք ինձ՝ ասէ Տէր. զի բարկացուցանիցէք զիս գործովք ձեռաց ձերոց չարչարել զձեզ: 8 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. Զի ոչ հաւատացէք բանից իմոց, 9 ահաւասիկ ես առաքեմ, եւ առից զամենայն ազգս հիւսւտոյ՝ ասէ Տէր. եւ զՆաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց զԺառայ իմ. եւ ածից զնոսա ի վերայ երկրիդ այդորիկ՝ եւ ի վերայ բնակչաց դորա, եւ ի վերայ ամենայն ազգաց որ շուրջ գդովաւ. եւ աւերեցից գդոսա. եւ տաց գդոսա յապականութիւն եւ ի շչին՝ եւ ի նախատինս յաւիտենից: 10 եւ կորուսից ի դոցանէ զձայն ուրախութեան եւ զձայն ցնծութեան, եւ զձայն փեսայի եւ զձայն հարսին. զձայն երկանի եւ զլոյս ճրագի: 11 Եւ եղիցի ամենայն երկիրդ այդ յաւերակ եւ յապականութիւն. եւ ծառայեցեն ազգացն այնոցիկ՝ եւ արքային բաբելացոց զեթանասուն ամ: 12 եւ ի կատարել ամացն իւթանասնից, խնդրեցից զվրէժս ի թագաւորէն բաբելացոց. եւ յազգէն յայնմանէ՝ ասէ Տէր, ըստ անաւրեւութեանց նոցա, եւ յերկրէն Քաղդեացոց. եւ եղից զնոսա յապականութիւն յաւիտենական: 13 Եւ ածից ի վերայ ամենայն երկրին այնորիկ զամենայն բանս իմ զոր խաւսեցայ վասն նորա՝ ըստ ամենայն գրելոցս ի գիրս յայսմիկ: Զոր մարգարէացաւ Երեմիա ի վերայ ամենայն ազգաց, 14 զի ծառայեցին ի մէջ նոցա: քանզի եւ նոքա ազգք բազումք՝ եւ թագաւորութիւնք մեծամեծք են եւ հատուցից նոցա ըստ անաւրեւութեանն նոցա, եւ ըստ գործոց ձեռաց նոցա: 15 Զի այսպէս ասէ ցիս Տէր Աստուած Իսրայէլի. Առ զբաժակ զինուոյս անապակիս այտորիկ ի ձեռաց իմոց, եւ արբուցես զդա ամենայն ազգաց առ որս առաքեմ զքեզ: 16 արբցեն՝ եւ քամեսցեն՝ եւ մոլեսցին յերեսաց սրոյն, զոր ես առաքեցից ի մէջ դոցա: 17 Եւ առի զբաժակն ի ձեռանէ Տեառն, եւ արբուցի ամենայն ազգաց առ որս առաքեաց զիս Տէր: 18 Երուսաղէմի, եւ քաղաքացն Յուդայ, եւ թագաւորաց նորա, եւ իշխանաց նորա. դնել զնոսա յաւերակ՝ եւ յանապատ՝ եւ ի շչին, եւ յանէծս ըստ աւուրս ըստ այսմիկ: 19 Եւ փարաւոնի արքայի եգիպտացոց, եւ ծառայից նորա, եւ մեծամեծաց նորա, եւ ամենայն ազգի նորա. 20 եւ ամենայն խառնիճադանձ զաւրաց նորա, եւ ամենայն թագաւորաց կողոյն, եւ ամենայն թագաւորաց երկրին այլազգեաց՝ Ասկադոնի եւ Գազայ, եւ Ակկարովնի, եւ մնացորդացն Ագովտայ. 21 եւ Եդոմայ, եւ մովաբացոցն, եւ որդւոցն Ամովնայ: 22 Եւ ամենայն թագաւորացն Տիրոսի, եւ ամենայն թագաւորացն սիդովնացոց. եւ թագաւորաց կողոյն որ յայն կոյս ծովուն. 23 եւ Դեղանայ, եւ Թեմանայ, եւ Բովկայ. եւ ամենայն յապաւելոցն զերեսաւք: 24 Եւ ամենայն թագաւորացն արաբացոց, եւ ամենայն թագաւորաց խառնադանձից. աւթագելոցն յանապատին: 25 եւ ամենայն թագաւորացն Զամբրեայ, եւ ամենայն թագաւորացն Ելամայ, եւ ամենայն թագաւորացն

Պարսից: 26 Եւ ամենայն թագաւորացն հիւսւոյ Արեւելից մերձաւորաց եւ հեռաւորաց իւրաքանչիւր առ եղբար իւրում եւ ամենայն թագաւորաց երկրի, որ ի վերայ երեսաց երկրի: Եւ թագաւորն Միսակ արբցէ յետ ամենեցուն: 27 Եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ Աստուած Իսրայէլի. Արբէք եւ արբեցարուք, յիմարեցարուք, եւ կործանեցարուք. եւ մի կանգնեցիք յերեսաց սրոյն զոր եսն առաքեցիք ի մէջ ձեր: 28 Եւ եղիցի յորժամ ոչ կամիցին ընդունել զբաժակն ի ձեռանէ քումմէ ըմպել ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց՝ ըմպելով արբջիք: 29 զի ահա ի քաղաքէն յորում կոչեցեալ է անուն իմ, ի նմա արարից սկիզբն չարչարելոյ. եւ դուք սրբելով սրբիցի՞ք, ոչ սրբեսջիք. զի սուր կոչեցի ես ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են յերկրի, ասէ Տէր զաւրութեանց: 30 Եւ դու մարգարեացիս ի վերայ նոցա զամենայն զպատգամս զայսոսիկ, եւ ասացես ցնոսա. Տէր ի բարձանց ի սրբութենէ իւրմէ տացէ հրաման. տացէ զձայն իւր. զբան հրամանի ի տեղուջէ իւրմէ: Եւ նոքա իբրեւ կթաւոք տացեն պատասխանի ի վերայ ամենայն բնակչաց երկրին, 31 թէ եկն սատակումն ի կողմանէ երկրին. զի դատաստան Տեառն է ի մէջ ազգաց, եւ դատեսցի ինքն զամենայն մարմին. եւ ամպարիշտք տուան ի սուր՝ ասէ Տէր:

Լ 32 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Ահաւաղիկ չարիք գան յազգէ ի վերայ ազգի, եւ մրրիկ մեծ ելցէ ի ծագաց երկրէ: 33 Եւ եղիցին վիրաւորք ի Տեառնէ յաւուր Տեառն. ի կողմանէ մինչեւ ցկողմ երկրին. մի կոծեսցին եւ մի ժողովեսցին, ընդ երեսս դաշտին իբրեւ զաղբ ընկեսցին: 34 Գոմեցէք հովիւք եւ աղաղակեցէք, եւ կոծեցարուք խոյք մաքեաց, զի կատարեցան աւուրք ձեր ի սպանումն, եւ ի ցրումն ձեր. կործանեսցիք իբրեւ խոյք ընտիրք: 35 Եւ կորիցէ փախուստ ի հովուաց, եւ փրկութիւն ի խոյոցն մաքեաց: 36 Ձայն գոմի հովուաց, եւ աղաղակ խոյոցն մաքեաց, զի սպառեաց Տէր զարաւստ նոցա: 37 Եւ դադարեացէ գեղեցկութիւն խաղաղութեանն յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան Տեառն: 38 Թողին իբրեւ առեւծ զմորի իւր. եւ եղեւ երկիր նոցա յանապատ, յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան սրոյն մեծի, եւ յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան նորա:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԶ.

1 Ի սկզբան թագաւորութեան Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ. եղեւ բանս այս ի Տեառնէ՝ եւ ասէ. 2 Այսպէս ասէ Տէր. Կաց ի սրահի տանն Տեառն, եւ մարգարեացիս ամենայն տանն Յուդայ ոյք գայցեն երկիր պագանել ի տանն Տեառն. զամենայն բանս զոր կարգեցի առ քեզ մարգարեանալ նոցա, մի հատանիցես ինչ ի բանիցոյ: 3 Թերեւս լուիցեն, եւ դարձցին իւրաքանչիւր ի ճանապարհէ իւրմէ չարէ. եւ մեղմացայց եւ ի չարեացն զոր խորհիմ ես առնել նոցա վասն չարութեան գնացից նոցա: 4 Եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր. Եթէ ոչ լսիցէք ինձ գնալ յաւրէնս իմ զոր ետու յանդիման ձեր, 5 լսել բանից ծառայից իմոց մարգարէից՝ զոր ես առաքեցի առ ձեզ կանխաւ. եւ առաքեցի՝ եւ ոչ լուարուք: 6 Եւ արարից զտունդ զայդ իբրեւ զՍելովմ, եւ զքաղաքս տաց յանձն ամենայն ազգաց երկրի: 7 Եւ լուան քահանայքն եւ սուտ մարգարէքն՝ եւ ամենայն ժողովուրդն ի խաւսել Երեմիայի զբանս զայսոսիկ ի տանն Տեառն: 8 Եւ եղեւ ի դադարել Երեմիայի ի խաւսիցն՝ ըստ ամենայնի զոր հրաման ետ նմա Տէր խաւսել առ ամենայն ժողովուրդն: Կալան գնա քահանայքն եւ սուտ մարգարէքն եւ ամենայն ժողովուրդն՝ եւ ասեն. Մահու մեռցիս. 9 զի մարգարեացար յանուն Տեառն, եւ ասացեր թէ իբրեւ զՍելովմ եղիցի տունս այս, եւ քաղաքս աւերեսցի ի բնակչաց: Եւ կուտեցաւ ժողովուրդն ի վերայ Երեմիայի ի տան Տեառն: 10 Եւ լուան իշխանքն Յուդայ զբանս զայսոսիկ, եւ ելին ի տանէ թագաւորին ի տունն Տեառն. եւ նստան առաջի դրանն Տեառն նորոյ: 11 Եւ ասեն քահանայքն եւ սուտ մարգարէքն ցիշխանսն՝ եւ ցամենայն ժողովուրդն Դատաստան մահու է առնդ այդմիկ, զի մարգարեացաւ զքաղաքս զայսմանէ, որպէս ձերովք իսկ սկընջաւք լուարուք: 12 Եւ ասէ Երեմիա ցամենեսին ցիշխանսն եւ ցամենայն ժողովուրդն. Տէր առաքեաց զիս մարգարեանալ ի վերայ տանդ այդորիկ՝ եւ ի վերայ քաղաքիս զամենայն բանս զոր լուարուք: 13 Եւ արդ՝ ուղղեցէք զճանապարհս ձեր՝ եւ զգործս ձեր, եւ լուարուք ձայնի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ. եւ մեղմացի Տէր ի չարեացն ձերոց՝ զոր խաւսեցաւ ի վերայ ձեր: 14 Եւ ես աւասիկ կամ ի ձեռս ձեր, արարէք ընդ իս որպէս եւ ձեզ աւգուտ եւ լաւ իցէ: 15 Բայց զիտելով զիտասջիք՝ զի թէ սպանանէք դուք զիս՝ արիւն անպարտ արկանէք ի վերայ ձեր, եւ ի վերայ քաղաքիս այսորիկ, եւ ի վերայ բնակչաց սորա: զի ճշմարտութեամբ առաքեաց զիս Տէր առ ձեզ՝ խաւսել յականջս ձեր զամենայն բանս զայսոսիկ: 16 Եւ ասեն իշխանքն եւ

ամենայն ժողովուրդն ցքահանայս եւ ցուտ մարգարէսն. Ոչ է դատաստան մահու առնդ այդորիկ. զի յանուն Տեառն Աստուծոյ խաւսեցաւ առ մեզ: 17 Յոտն կացին արք ի ծերոց երկրին, եւ ասէն ցամենայն ժողովս ժողովրդոցն: 18 Միքիէ Մորստացի մարգարեանայր յաւուրս Եզեկիայ արքայի Յուդայ. խաւսեցաւ ընդ ամենայն ժողովրդեանն Յուդայ՝ եւ ասէ. Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Միովն իբրեւ զազարակ արարադիր լիցի, եւ Երուսաղէմ՝ իբրեւ զհիդս մրգապահաց, եւ լեառն տանդ՝ եղիցի իբրեւ զանտառ մայրոյ: 19 Միթէ սպանանելով սպա՞ն գնա Եզեկիայ արքայ Յուդայ՝ եւ ամենայն Հրէաստան. ոչ ապաքէն զահի հարան ի Տեառնէ, եւ խնդրեցին յերեսաց Տեառն. եւ դադարեաց Տէր յամենայն չարեացն զոր խաւսեցաւ ի վերայ նոցա: Եւ մեք արարաք չարիս մեծամեծ յանձինս մեր: 20 եւ այր մի մարգարեանայր յանուն Տեառն, Ուրիայ որդի Սամեայ ի Կարիաթարիմայ. եւ մարգարեացաւ ի վերայ քաղաքիս այսորիկ, եւ ի վերայ երկրիս այսորիկ ըստ ամենայն բանից Երեմիայի: 21 Եւ լուաւ արքայ Յովակիմ, եւ ամենայն զաւրաւորք իւր, եւ ամենայն իշխանք զամենայն բանս նորա, եւ խնդրէին սպանանել գնա: Եւ լուաւ Ուրիա, երկեաւ՝ եւ փախեաւ եւ գնաց յերկիրն Եգիպտացոց: 22 եւ առաքեաց արքայ Յովակիմ արս յԵգիպտոս. զԵղնաթան որդի Աքովբերայ եւ արս ընդ նմա յԵգիպտոս: 23 եւ հանին գնա անտի՝ եւ ածին առ արքայն Յովակիմ, եւ սպանին գնա սրով. եւ ընկէց ի շիրիմ որդւոց ժողովրդեան իւրոյ: 24 Բայց ձեռն Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ՝ էր ընդ Երեմիայի. զի մի մատնեցի ի ձեռս ժողովրդեանն սպանանել գնա:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԷ.

ԼԱ 1 Ի սկզբան թագաւորութեանն Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ՝ արքայի Յուդայ. եղեւ բանս այս առ Երեմիայ ի Տեառնէ՝ եւ ասէ. 2 Այսպէս ասէ Տէր ցիս. Արա դու քեզ կապանս եւ անուրս՝ եւ արկ ընդ պարանոց քո: 3 եւ առաքես զայն առ թագաւորն եղովմայեցոց, եւ առ թագաւորն մովաբացոց, եւ առ թագաւոր որդւոցն Ամովնայ, եւ առ թագաւորն Տիւրոսի, եւ առ թագաւորն սիդոնացոց, ի ձեռն հրեշտակաց նոցա որ գան յԵրուսաղէմ առ Սեղեկիա արքայ Յուդայ: 4 եւ պատուիրեսցես նոցա ասել ցտեարս իւրեանց. Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Այսպէս ասասցիք ցտեարսն ձեր: 5 եւ արարի զերկիր, եւ զմարդիկ, եւ զանասուն, եւ որ ինչ ի վերայ երեսաց երկրի, զաւրութեամբ իմով մեծաւ, եւ բազկաւ իւրով բարձու. եւ տաց գնա՝ ում եւ կամ իցէ առաջի աչաց իմոց: 6 Եւ արդ՝ ես եմ որ ետու զամենայն երկիր ի ձեռս Նաբուքոդոնոստրայ արքային բաբելացոց ծառայի իմոյ. նաեւ զգազանս անապատի ի գործ արկանել, եւ ետու նմա ի ծառայութիւն: 7 ծառայեսցեն նմա ամենայն ազգք, եւ որդւոց նորա, եւ որդւոց որդւոց նորա, մինչեւ եկեսցէ ժամանակ բարկութեան երկրի նորա, եւ նորա. եւ ծառայեսցեն նմա ազգ բազումք եւ թագաւորք մեծամեծք: 8 Եւ եղիցի՝ ազգ եւ թագաւորութիւն որ ոչ ծառայեսցեն Նաբուքոդոնոստրայ արքայի բաբելացոց, եւ որք միանգամ ոչ մուծցեն զպարանոցս իւրեանց ընդ լծով արքային բաբելացոց. սրով եւ սովով եւ մահուամբ արարից այցելութիւն ի վերայ ազգին այնմիկ՝ ասէ Տէր. մինչեւ սատակեսցին ի ձեռաց նորա: 9 Եւ դուք մի լսէք մարգարէից ձերոց, եւ ըղձութեանց ձերոց, եւ երազոց ձերոց, եւ կիւսից ձերոց, եւ հաւահմայից ձերոց, եւ կախարդաց ձերոց. որք ասեն ձեզ թէ ոչ հարկիցէք արքային բաբելացոց. 10 զի սուտ մարգարեանան դոքա ձեզ՝ առ ի հեռացուցանելոյ զձեզ յերկրէ ձերմէ. եւ ցրուեցից զձեզ եւ կորիջիք: 11 Եւ ազգ որ մուծանիցէ զպարանոց իւր ընդ լծով արքային բաբելացոց, եւ կայցեն նմա ի հարկի՝ թողից գնա յերկրի իւրում՝ ասէ Տէր. գործեսցէ գնա, եւ բնակեսցէ ի նմա: 12 Եւ առ Սեղեկիա արքայ Յուդայ խաւսեցայ ըստ ամենայն բանիցս այսոցիկ, եւ ասեմ. մուծէք զպարանոցս ձեր ընդ լծով արքային բաբելացոց, եւ ծառայեցէք նմա եւ ազգի նորա՝ եւ կեցջիք: 13 Եւ ընդէ՞ր մեռանիք դուք, եւ ժողովուրդ քո, սրով եւ սովով եւ մահուամբ. որպէս եւ խաւսեցաւ Տէր առ ազգ՝ որ ոչ ծառայիցէ արքային բաբելացոց: 14 Մի լսէք բանից մարգարէիցն որ ասեն ձեզ՝ թէ մի հարկիք արքային բաբելացոց. զուր մարգարեանան նոքա ձեզ: 15 Զի ոչ առաքեցի զնոսա՝ ասէ Տէր: եւ նոքա մարգարեանան յանուն իմ սուտ, առ ի կորուսանելոյ զձեզ. եւ կորիցէք դուք եւ մարգարէքդ՝ որ մարգարեանան ձեզ տարապարտուց ստութեամբ: 16 Եւ ցքահանայս եւ ցամենայն ժողովուրդն՝ զոր խաւսեցայ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր. Մի լսէք բանից մարգարէիցն որ մարգարեանան ձեզ՝ եւ ասեն. Ահա սպաս տան Տեառն դարձցի ի Բաբելոնէ այժմ ընդ հուպ: զուր մարգարեանան ձեզ, եւ ես ոչ առաքեցի զնոսա: 17 Մի լսէք նոցա. այլ ծառայեցէք արքային բաբելացոց՝ եւ կեցջիք: եւ ընդէ՞ր լինիցի քաղաքդ աներակ: 18 Եթէ մարգարէք

իցեն, եւ իցէ քան Տեառն առ նոսա, եկեացեն եւ յանդիման լիցին ինձ: Զի այսպէս ասէ Տէր. Եւ մնացեալ սպասն զոր ոչ առ արքայն բաբելացոց՝ յորժամ գերեաց զՅեքոնիա յԵրուսաղէմէ, ի Բաբելոն երթիցէ՝ ասէ Տէր զաւրութեանց: Այլ վասն չերթալոյ սպասուցն մնացելոց ի տան Տեառն եւ ի տան թագաւորին Յուդայ յԵրուսաղէմէ ի Բաբելոն: 19 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց վասն սեանցն, եւ վասն ծովուն, եւ վասն մեքենովթիցն, եւ մնացորդաց սպասուցն՝ որ մնացին ի քաղաքիդ յայդմիկ. 20 զոր ոչ առ Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց, ի գերելն իւրում զՅեքոնիա որդի Յովակիմայ արքայի Յուդայ յԵրուսաղէմէ ի Բաբելոն, եւ զամենայն ազատսն Յուդայ եւ զԵրուսաղէմի: 21 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի. Վասն սպասուցն մնացելոց ի տան Տեառն, եւ ի տան թագաւորին Յուդայ՝ եւ յԵրուսաղէմ: 22 Ի Բաբելոն երթիցեն, եւ անդ եղիցին՝ մինչեւ յաւրն յորում այց արարից նոցա: այսպէս ասէ Տէր. Հանից գնոսա, եւ դարձուցից ի տեղիդ յայդ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԸ.

1 Եւ եղեւ յամին յայնմիկ ի սկզբան թագաւորութեանն Սեդեկիայ արքայի Յուդայ. յամին չորրորդի՝ յամսեանն հինգերորդի. ասէ ցիս Անանիա որդի Ազովրայ սուտ մարգարէ ի Գաբաւովնէ, ի տան Տեառն առաջի քահանայիցն եւ ամենայն ժողովրդեանն: 2 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Խորտակեցի լուծ արքային բաբելացոց 3 յետ այլ եւս երկուց ամաց աւուրց եւ եւս դարձուցից ի տեղիդ յայդ զամենայն սպաս տանն Տեառն, զոր միանգամ առ Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց ի տեղուղէդ յայդմանէ, եւ տարաւ ի Բաբելոն: 4 Եւ զՅեքոնիա որդի Յովակիմայ արքայի Յուդայ, եւ զամենայն գերութիւն Հրէաստանի որք մտին ի Բաբելոն՝ դարձուցից եւ ի տեղիս յայս՝ ասէ Տէր. եւ զՅեքոնիա, եւ զգերութիւնն Յուդայ. զի խորտակեցից զլուծ արքային բաբելացոց: 5 Եւ ասէ Երեմիա մարգարէ ցԱնանիա սուտ մարգարէ, առաջի քահանայիցն եւ առաջի ամենայն ժողովրդեանն որ կային ի տան Տեառն. 6 արդարեւ այդպէս արասցէ Տէր. Հաստատեցէ զբանսդ քո զոր մարգարեացար, դարձուցանել զսպաս տանդ այդորիկ, եւ զամենայն գերին ի Բաբելոնէ ի տեղիս յայս: 7 Բայց լուարուք զպատգամս Տեառն՝ զոր եւս ասեմ յականջս ձեր, եւ յականջս ամենայն ժողովրդեանդ: 8 Մարգարէք որ եղեն յառաջ քան զիս՝ եւ զքեզ՝ յախտենից, եւ մարգարեացան ի վերայ բազում աշխարհաց եւ մեծամեծ թագաւորութեանց, ի պատերազմ, եւ ի չարիս, եւ ի մահ: 9 մարգարէ որ մարգարեանայ խաղաղութիւն՝ եւ լիցի քան մարգարէին, ծանիցեն զմարգարէն զոր առաքեաց նոցա Տէր հաստատութեամբ: 10 Եւ առ Անանիա մարգարէ առաջի ամենայն ժողովրդեանն զանուրսն ի պարանոցէ Երեմիայ մարգարէի՝ եւ խորտակեաց: 11 Եւ ասէ Անանիա առաջի ամենայն ժողովրդեանն. Այսպէս ասէ Տէր. Այդպէս խորտակեցից զլուծ Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց, յետ երկուց ամաց աւուրց ի պարանոցէ ամենայն ազգաց: 12 Եւ գնաց Երեմիա մարգարէ զճանապարհս իւր: Եւ եղեւ քան Տեառն առ Երեմիա յետ խորտակելոյն Անանիայ մարգարէի զանուրսն ի պարանոցէ Երեմիայ մարգարէի, եւ ասէ. 13 Երթ խաւսեաց ընդ Անանիայ՝ եւ ասասցես. Այսպէս ասէ Տէր. Անուրս փայտեղէնս խորտակեցեր, եւ արարից ընդ այնր անուրս երկաթիս: 14 զի այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Լուծ երկաթի եղի ի վերայ պարանոցի ամենայն ազգացդ այդոցիկ՝ հարկել Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց, եւ ծառայեցեն նմա. նա՝ եւ զգազանս անապատի ետու նմա: 15 Եւ ասէ Երեմիա մարգարէ ցԱնանիա մարգարէ. Արդ՝ լուր Անանիայ, ոչ առաքեաց զքեզ Տէր, եւ դու իզուր յուսացուցեր զժողովուրդդ զայդ ի նանրութիւնս: 16 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահա եւ արձակեցից զձեզ յերեսաց երկրիդ. եւ ի սմին տարուջ մեռջիւր դու, զի խոտորումս խաւսեցար ի Տեառնէ: 17 Եւ մեռաւ Անանիա մարգարէ յամին յայնմիկ, յամսեանն եւրներորդի:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԻԹ.

ԼԲ 1 Եւ այս քանք են թղթոյն զոր առաքեաց Երեմիա մարգարէ յԵրուսաղէմէ առ ծերս գերութեանն, եւ առ քահանայս, եւ առ սուտ մարգարէսն: Թուղթ ի Բաբելոն առ գերին, եւ առ ամենայն ժողովուրդն զորս գերեաց Նաբուքոդոնոսոր յԵրուսաղէմէ ի Բաբելոն: 2 յետ տանելոյ Յեքոնիայ արքայի, եւ տիկնոջն, եւ

ներքինեաց, եւ իշխանաց Յուդայ յԵրուսաղէմէ. եւ ամենայն ազատաց, եւ արուեստագիտաց, եւ կալանաւորակապաց յԵրուսաղէմէ: 3 Ի ձեռն Ելարեայ որդւոյ Սափանայ, եւ Գամարեայ որդւոյ Քեղկեայ. զորս առաքեաց Սեղեկիայ արքայ առ Նաբուքոդոնոսոր արքայ Բաբելացոց ի Բաբելոն. եւ ասէ. 4 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Վասն գերութեանդ որ գերեցաւ յԵրուսաղէմէ ի Բաբելովն: 5 տունս շինեցէ՛ք եւ բնակեցէ՛ք դրախտս տնկեցէ՛ք, եւ կերայք զպտուղս նոցա. 6 առէ՛ք կանայս, եւ եղիցին ուստերք եւ դստերք. եւ առէ՛ք կանայս ուստերաց ձերոց, եւ զդստերս ձեր տուք արանց, եւ ծնցին ուստերս եւ դստերս. եւ բազմասցի՛ք այդր, եւ մի նուաղեսցի՛ք: 7 Եւ կեցցի՛ք խաղաղութեամբ յերկրիդ յոր գերեցի զձեզ այդր, եւ աղաթս արարէ՛ք ի վերայ դոցա առ Տէր. զի ի դոցա խաղաղութեանն եղիցի եւ ձեզ խաղաղութիւն: 8 Զի այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Մի հրապուրեցեն զձեզ սուտ մարգարէքդ ձեր որ ի միջի ձերում են, եւ ըղձապատումքդ ձեր. եւ մի անսայք երազոց ձերոց զոր դուք տեսանէ՛ք: 9 զի սուտ մարգարէանան դոքա ձեզ յանուն իմ. եւ ես ոչ առաքեցի՝ ասէ Տէր: 10 Զի այսպէս ասէ Տէր. Յորժամ մերձիցի լնուլ Բաբելոնի ելթանասուն ամ, այց արարից ձեզ. եւ հաստատեցից ի վերայ ձեր զբանս իմ զբարիս, դարձուցանել զձեզ ի տեղիս յայս: 11 Զի եւ գիտեմ զխորհուրդս զոր խորհիմ, եւ խորհեցայց ի վերայ ձեր՝ ասէ Տէր, խորհուրդ խաղաղութեան՝ եւ ոչ չարութեան. տաց ձեզ յետ այդորիկ յոյս: 12 եւ կարդասցի՛ք առ իս, եւ երթիցի՛ք եւ յաղաթս կացցի՛ք առ իս, եւ ես լուայց ձեզ: 13 Եւ խնդրեսցի՛ք զիս՝ եւ գտցի՛ք զի խնդրիցէ՛ք զիս յամենայն սրտէ՛ք ձերմէ: 14 եւ երեւեցայց ձեզ ասէ Տէր. եւ դարձուցից զգերութիւն ձեր, եւ ժողովեցից զձեզ յամենայն ազգաց, եւ յամենայն տեղեաց ուր ցրուեցի զձեզ անդր՝ ասէ Տէր. եւ դարձուցից զձեզ ի տեղիդ՝ ուստի գերեցի զձեզ այտի: 15 զի ասիցէ՛ք թէ կացոյց Տէր ի մեզ մարգարէս ի Բաբելոն: 16 Զի այսպէս ասէ Տէր ցթազաւորդ որ նստի յաթոռ Դաւթի. եւ ցամենայն ժողովուրդդ որ բնակեալ է ի քաղաքիդ յայդմիկ: Եղբարք ձեր որ ոչ ելին ընդ ձեզ ի գերութիւն: 17 այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Ահաւասիկ ես առաքեմ ի նոսա սով եւ սուր եւ մահ, եւ արարից զդոսա իբրեւ զթուզ ժանտ սուարիմ, որ ոչ ուտիցի ի ժանտութենէ իւրմէ: 18 Եւ հալածեցից զնոսա սրով եւ սովով եւ մահուամբ. եւ տաց զնոսա ի շարժումն ամենայն թագաւորութեանց երկրի, ի նզովս եւ յապականութիւն՝ եւ ի շչիւն եւ ի նախատիւն՝ ի մէջ ամենայն ազգաց ուր ցրուեցից զնոսա անդր: 19 Փոխանակ զի ոչ լուան բանից իմոց՝ ասէ Տէր. զի առաքեցի առ նոսա զճառայս իմ զմարգարէս կանխեալս եւ առաքեալ, եւ ոչ լուարուք՝ ասէ Տէր: 20 Եւ դուք լուարուք զբան Տեառն ամենայն գերիդ՝ զոր առաքեցի յԵրուսաղէմէ ի Բաբելովն: 21 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի, ի վերայ Աքիաբայ որդւոյ Ուղկեայ, եւ ի վերայ Սեղեկիայ որդւոյ Մաասայ՝ որ մարգարէացան ձեզ յանուն իմ զուր. ահաւասիկ եւ տաց զնոսա ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքային Բաբելացոց, եւ սատակեցէ՛ զնոսա առաջի աչաց ձերոց: 22 Եւ առցեն ի նոցանէն անէծս ի մէջ ամենայն գերութեանն Յուդայ որ է ի Բաբելովն՝ եւ ասացեն. Արասցէ՛ զքեզ Տէր՝ որպէս արար Սեղեկիայ եւ Աքիաբայ, զորս տապակեաց արքայն Բաբելացոց ի հուր: 23 Վասն զի գործեցին զանաւրէնութիւնս յԻսրայէլի, եւ շնային ընդ կանայս քաղաքայնոց իւրեանց. եւ խաւսէին պատգամս յանուն իմ սուտ, զոր ոչ հրամայեցի նոցա. եւ ես ինձէն իրագէտ եւ վկայ եմ ասէ Տէր: 24 Եւ ցՄամեա Ելիմացի ասացես. 25 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Փոխանակ զի առաքեցեր դու յանուն իմ թուղթս առ ամենայն ժողովուրդն յԵրուսաղէմ, եւ ես ոչ առաքեցի զքեզ յանուն իմ: եւ առ Սոփոնիա որդի Մաասայ քահանայ՝ եւ առ ամենայն քահանայսն ասել. 26 Թէ Տէր ետ զքեզ քահանայ փոխանակ Յովիդայեայ քահանայի, լինել վերակացու ի տան Տեառն ամենայն մարդոյ որ մարգարէանայ, եւ ի վերայ ամենայնի որ պատմէ ըղձութիւն. եւ տացես զնոսա յարգելան ի վերնադրանդն: 27 Եւ արդ՝ ընդէ՛ր ոչ արարէ՛ք պատուհաս Երեմիայի Անաթովթացոյ՝ որ մարգարէանայ ձեզ: զի առաքեաց առ մեզ ի Բաբելովն եւ ասէ, թէ հեռի է ժամանակն. շինեցէ՛ք տունս՝ եւ բնակեցէ՛ք տնկեցէ՛ք դրախտս՝ եւ կերայք զպտուղս նոցա: 29 Եւ ընթերցաւ Սոփոնիա քահանայ զթուղթն յականջս Երեմիայի մարգարէի: 30 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Երեմիայ՝ եւ ասէ. 31 Առաքեա առ ամենայն գերին՝ եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր ի վերայ Մամեայ Ելիմացոյ. Փոխանակ զի մարգարէացաւ ձեզ Մամեայ՝ եւ ես ոչ առաքեցի զնա. եւ յուսացոյց զձեզ ի նանրութիւն: 32 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ եւս արարից հանդէս ի վերայ Մամեայ Եղիմացոյ, եւ ի վերայ ազգի դորա. եւ ոչ եղիցի դորա մարդ ոք՝ որ նստիցի ի միջի ձերում տեսանել զբարութիւն զոր եւս արարից ձեզ՝ ասէ Տէր. զի խտորորումն խաւսեցաւ ի Տեառնէ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Լ.

ԼԳ 1 Բանն որ եղեւ առ Երեմիա ի Տեառնէ ասել. 2 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Գրեալ դու քեզ զամենայն զբանս զոր ետու քեզ հրաման ի մատենի: 3 Զի ահա աւուրք զան ասէ Տէր, եւ դարձուցից զգերութիւն ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի եւ զՅուդայ՝ ասէ Տէր. եւ դարձուցից զդոսա յերկրիդ՝ զոր ետու հարցն նոցա, եւ տիրեցեն դմա: 4 Եւ այս բանք են զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ Իսրայէլի եւ Յուդայ: 5 Այսպէս ասէ Տէր. Զայն ահի լուիջիք, եւ զձայն ահեղ գուժի, յորմէ դողայցեն մեջք. եւ փրկութիւն եւ խաղաղութիւն ոչ իցէ: 6 Հարցեք եւ տեսէք՝ եթէ ծնաւ երբեք արու. զի տեսի զամենայն այր՝ եւ ձեռք իւր ի վերայ միջոյ իւրոյ իբրեւ ծննդականի, եւ դարձան երեսք ամենայն ի գոյն դալնկան. 7 զի մեծ է արն այն, եւ չիք այնպիսի. եւ անհնարին նեղութեամբ է ժամանակն Յակովբայ, եւ ապրեցի ի նմանէ: 8 Եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր զաւրութեանց, խորտակեցից զլուծն ի պարանոցէ նոցա, եւ զկապանս նոցա խզեցից. եւ ոչ եւս կայցեն նոքա ի հարկի աւտարաց. 9 այլ հարկեցին Տեառն Աստուծոյ իւրեանց, եւ զԴաւիթ արքայ իւրեանց յարուցից նոցա: 10 Բայց դու մի երկնչիր ծառայ իմ Յակովբ՝ ասէ Տէր, եւ մի զարհուրեցիս Իսրայէլ. զի ահաւասիկ եւ փրկեցից զքեզ ի հեռաստանէ, եւ զգաւակ քո յերկրէ գերութեան նոցա. եւ դարձի Յակովբ՝ եւ դադարեցէ, եւ բարկեցիկ լիցի. եւ ոչ որ իցէ որ զարհուրեցուցէ: 11 Զի ընդ քեզ եմ եւ ասէ Տէր ի փրկել զքեզ. զի արարից նուագութիւն ի մեջ ազգաց, յորս ցրուեցից զքեզ անդր. եւ քեզ ոչ արարից վախճան. եւ խրատեցից զքեզ իրաւամբք, եւ քաւելով ոչ քաւեցից զքեզ: 12 Այսպէս ասէ Տէր. Սաստկացուցի զբեկումն քո, եւ ցաւագին են հարուածք քո. 13 ոչ որ է որ դատի զդատաստանս քո: ի ցաւս քո բժշկեցար, եւ աւգուտ ոչ եղեւ քեզ: 14 ամենայն բարեկամք քո մոռացան զքեզ, եւ ոչ հարցանիցեն զքէն. զի զհարուածս թշնամոյ հարի զքեզ՝ խրատ սաստիկ: վասն ամենայն անիրաւութեանց քոց բազմացան մեղք քո: 15 Զի՞ զոչես ի վերայ բեկման քոյ, սակայն ոչ արարից քեզ վախճան. բուռն են ցաւք քո. վասն բազմութեան անարեւոյթեան քոյ սաստկացան. մեղք քո արարին քեզ զայդ: 16 վասն այդորիկ ամենեքին որ ուտէին զքեզ՝ կերիցին. եւ ամենայն թշնամիք քո կերիցեն զմարմինս իւրեանց վասն բազում անիրաւութեանց քոց որ յաճախեցին. եւ մեղք քո արարին քեզ զայդ: եւ եղիցին ապականիչք քո յապականութիւն, եւ զամենայն աւարառուս քո տաց յաւար: 17 Զի ածից զբժշկութիւն քո ի ցաւագին վիրաց քոց, եւ բժշկեցից զքեզ՝ ասէ Տէր: զի ցրուեալ կոչեցար Սիովն եւ դոյն է որս ձեր. զի որ խնդրիցէ ոչ գտանիցէ զնոսա: 18 Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ եւ դարձուցից զվտարանդութիւն յարկացն Յակովբայ, եւ գերութեանն նորա ողորմեցայց. եւ շինեցի քաղաքն ի բարձրութեան իւրում. եւ տաճարն ըստ իրաւանց իւրոց կանգնեցի: 19 եւ ելցեն ի դոցանէ երգիչք եւ ձայն խաղաղկաց. եւ բազմացուցից զդոսա՝ եւ մի նուագեցին. տարածեցից զդոսա՝ եւ մի նուագեցին: 20 Եւ մտանիցեն դոքա իբրեւ զառաջինն, եւ վկայութիւնք դոցա կանգուն կայցեն առաջի աչաց իմոց: Եւ հանդէս արարից ի վերայ նեղչաց դոցա: 21 եւ եղիցինբռնագոյնք քան զնոսա ի վերայ նոցա. եւ իշխան դոցա ի դոցանէ ելցէ: Եւ ժողովեցից զդոսա, եւ դարձին առ իս: զի ով է այն որ ետ զսիրտ իւր դառնալ առ Տէր, ասէ Տէր: 22 Եւ եղիջիք ինձ ի ժողովուրդ, եւ եւ եղեց ձեզ յԱստուած: 23 զի բարկութիւն Տեառն ել ցասմամբ. եւ բարկութիւն մրրկեալ ի վերայ ամպարշտաց: 24 եկեցէ՝ եւ մի դարձի բարկութիւն սրտմտութեան Տեառն՝ մինչեւ արասցէ եւ կատարեցէ զյաւառութիւն սրտի իւրոյ ի վախճանի աւուրց: Եւ ծանիջիք զայն

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԼԱ

1 Ի ժամանակի յայնմիկ ասէ Տէր: եւ եղեց յԱստուած ազգիդ Իսրայէլի, եւ դոքա եղիցին ինձ ի ժողովուրդ: 2 Այսպէս ասէ Տէր. Գտին տապ յանապատի անդ, սատակելովքն հանդերձ սուսերաւ: Երթայք մի սատակեք զԻսրայէլ. 3 բացէ ի բաց Տէր երեւեցաւ նմա. սէր յաւիտենական սիրեցի զքեզ, վասն այնորիկ ձգեցի զքեզ ի գթութիւն: 4 Դարձեալ շինեցից զքեզ, եւ շինեսջիր կոյսդ Իսրայէլի. դարձեալ առցես զթմբուկ քո՝ եւ ելցես ընդ ժողովս խաղաղկաց: 5 Դարձեալ տնկեսջիք այգիս ի լերին Սամարեայ. տնկեսջիք տունկս՝ եւ արհնեսջիք: 6 զի հասեալ է արւ կոչման հրաւիրակի ի լերինս Եփրեմի. արիք՝ եւ ելցուք ի Սիովն առ Տէր Աստուած մեր: 7 Այսպէս ասէ Տէր. Յնձութիւն առնել Յակովբայ. ուրախ լերուք՝ եւ գոչեցէք ի վերայ զլիսոց ազգաց. լսելի արարէք՝ արհնեցէք եւ ասացէք. փրկեաց Տէր զժողովուրդ իւր, զմնացորդս Իսրայէլի: 8

Ահաւասիկ եւ ածից գնոսա յերկրէ հիւսւոյ, եւ ժողովեցից գնոսա ի ծագաց երկրէ ի տաւնն Պասեք. եւ ծնցին որդիս ի բազմութիւն յոյժ ի միջի նոցա. կոյրն կաղն յղին եւ ծնեալն՝ միահամուռ ժողովուրդ մեծ. դարձցին այսր: 9 լալով ելին. եւ մխիթարութեամբ ածից գնոսա, հանգուցանել ի վերայ ջուրց վտակաց, ընդ ճանապարհ ուղիղ՝ եւ մի մոլորեցին ի նմա. զի եղէ Բարայէլի ի հայր, եւ Եփրեմ անդրանիկ իմ է: 10 Լուարուք զպատգամս Տեառն ազգք, եւ պատմեցէք ի կղզիս հեռաւորս՝ եւ ասացէք. Որ հոսեացն զԲարայէլ՝ ժողովեցէ գնա, եւ պահեցէ գնա իբրեւ տուարածական զհաւտ իւր: 11 զի փրկեաց Տէր զՅակովբ, եւ ապրեցոյց գնա ի ձեռաց բռնաւորաց նորա: 12 Եկեացն եւ ուրախ լիցին՝ եւ ցնծացն ի լերին Սիովնի: Եկեացն ի բարութիւնս Տեառն՝ յերկիր ցորենոյ եւ գինւոյ՝ եւ արդեանց եւ խաշանց արջառոյ եւ ոչխարի. եւ եղիցին անձինք նոցա իբրեւ զծառ պողպալից, եւ ոչ եւս քաղցիցեն: 13 Յայնժամ ցնծացն կոյսք ի ժողովս երիտասարդաց. եւ ծերք խնդասցեն. եւ դարձուցից զսուգ նոցա ի խնդութիւն, եւ ուրախ արարից գնոսա ի տրտմութենէ իւրեանց: 14 Զմայլեցուցից եւ արբեցուցից զանձինս քահանայից որդւոցն Ղեւեայ, եւ ժողովուրդ իմ լցցի իմովքն բարութեամբք՝ ասէ Տէր:

ԼԴ 15 Այսպէս ասէ Տէր. Չայն ի Հռամայ լսելի եղէ՝ ողբումն եւ լալումն եւ գուժումն Ռաքէլ լայր զորդիս իւր, եւ ոչ կամեր մխիթարել ի վերայ որդւոց իւրոց՝ զի ոչ գոյին: 16 Այսպէս ասէ Տէր. Դադարեացէ անձն քո ի լալոյ, եւ աչք քո յարտասուաց. զի գոն վարձք գործոց քոց՝ ասէ Տէր, եւ դարձցին յերկրէ թշնամեաց: 17 Եւ եղիցի յոյս վախճանի քոյ՝ ասէ Տէր, բնակաւոր որդւոց քոց ի սահմանս նոցա: 18 լսելով լուայց զողբումն Եփրեմի: Խրատեցեր զիս Տէր եւ խրատեցայց, եւ ոչ ուսայ իբրեւ զընջուղ տրմուղ. դարձո զիս եւ դարձայց՝ զի դու ես Տէր Աստուած իմ: 19 Եւ յետ գերութեան իմոյ ապաշաւեցի, եւ յետ իմանալոյն իմոյ յոգոց հանէի՝ ի վերայ աւուր ամաւթոյն իմոյ. եւ ցուցի քեզ թէ առի նախատիւնս ի մանկութենէ իմմէ: 20 Եւ թէ որդի սիրելի իցէ իմ Եփրեմ մանուկ զրգանաց, փոխանակ զի բանք իմ են ի նմա. յիշելով յիշեցից գնա միսսանգամ. վասն այնորիկ փութացայ յաղագս նորա. ողորմելով ողորմեցայց նմա՝ ասէ Տէր:

ԼԵ 21 Մատիւր անձամբ անձին արա դու քեզ Սիոն պատուհաս. ընկեա զսիրտ քո ի թիկունս. գնա զճանապարհ. դարձիր կոյսդ Բարայէլի, դարձիր անդրէն ի քաղաքս քո զգացեալ: 22 Մինչեւ յերբ թափառիցիս դուստր անարգեալ. զի հաստատեաց Տէր զփրկութիւն ի ձեռատունկն. նոր փրկութեամբ շրջիցին մարդիկ: 23 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Բարայէլի. Դարձեալ ասացն զբանս զայս յերկրին Յուդայ՝ եւ ի քաղաքս նորա, յորժամ դարձուցից զգերութիւնս նորա. արինեալ է Տէր յարդար եւ ի սուրբ լերին իւրում: 24 Եւ բնակիչքն Հրէաստանի ամենայն քաղաքաւքն իւրեանց եւ գործաւորաւքն յղփասցին հաւտիւքն: 25 Զի արբուցի զամենայն անձն ծարաւի, եւ զամենայն անձն քաղցեալ լցուցի: 26 վասն այնորիկ զարթեայ եւ տեսի, եւ քուն իմ քաղցրացաւ ինձ: 27 Ահա աւուրք գան ասէ Տէր. եւ սերմանեցից գտունն Բարայէլի, եւ գտունն Յուդայ ի զաւակ մարդկան եւ ի զաւակ անասնոյ: 28 Եւ եղիցի զոր արինակ զարթուցեալ էի ի վերայ նոցա ի խլել եւ ի կործանել, ի քակել եւ ի կորուսանել՝ եւ ի չարչարել, նոյնպէս զարթեայց ի վերայ նոցա՝ ի շինել եւ ի տնկել՝ ասէ Տէր: 29 Յաւուրսն յայնոսիկ մի եւս ասիցեն՝ թէ հարքն ազոխ կերան, եւ որդւոց ատամունք առին: 30 այլ իւրաքանչիւր ի մեղս իւր մեռցի. ամենայն մարդ որ ուտիցէ զազոխն՝ նորին ատամունքն առցին: 31 Ահաւասիկ աւուրք գան ասէ Տէր. եւ ուխտեցից տանդ Բարայէլի եւ տանդ Յուդայ ուխտ նոր: 32 Ոչ ըստ ուխտին զոր ուխտեցի ընդ հարս նոցա՝ յաւուր յորում առի զձեռանէ նոցա հանել գնոսա յերկրէն Եգիպտացոց: զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում եւ ես անփոյթ արարի գնոցանէ՝ ասէ Տէր: 33 Այլ այս է ուխտն զոր ուխտեցից տանդ Բարայէլի յետ աւուրցն այնոցիկ ասէ Տէր, տաց զարեւնս իմ ի միտս նոցա, եւ ի սիրտս նոցա գրեցից գնոսա. եւ եղեց նոցա յԱստուած, եւ նոքա եղիցին ինձ ի ժողովուրդ: 34 Եւ մի եւս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զընկեր իւր, եւ իւրաքանչիւր զեղբայր իւր ասել թէ ծանիր զՏէր. զի ամենեքին ծանիցեն զիս ի փոքրկանց նոցա մինչեւ ի մեծամեծս՝ ասէ Տէր. զի քաւիչ եղեց անարեւնութեանց նոցա, եւ զմեղս նոցա ոչ եւս յիշեցից: 35 Այսպէս ասէ Տէր. Որ ետ զարեգակն ի լոյս տուրնջեան հաստատութեամբ, զլուսին եւ զաստեղս ի լոյս գիշերոյ, եւ աղաղակ ի ծովու, եւ գոչեն ալիք նորա. Տէր ամենակալ անուն է նորա: 36 Եթէ դադարեացն արեւնքս այս յերեսաց իմոց՝ ասէ Տէր. ապա եւ ազգն Բարայէլի դադարեացէ ի լինելոյ յազգ առաջի աչաց իմոց զամենայն աւուրս: 37 Այսպէս ասէ Տէր. Եթէ վերացին երկինք ի բարձունս, եւ եթէ խոնարհեցին յատակք երկրի ի խոնարհ, եւ ոչ խոտեցից զամենայն ազգդ Բարայէլի՝ ասէ Տէր՝ վասն ամենայնի զոր արարին: 38 Ահա աւուրք գան ասէ Տէր. եւ շինեցի քաղաք Տեառն յաշտարակէ անտի անամայելի եւ մինչեւ ի դուռն անկեանն: 39 Եւ ելցէ տակաւին կասկած. եւ չափ նորա յանդիման նոցա մինչեւ ցրլուրն Գարեբայ. եւ

բոլորեացի շուրջանակի յընտիր ընտիր վիմաց: 40 Եւ ամենայն ձորն Փաքաղիմայ եւ մոխրոցն, եւ ամենայն Սարեմովթն, մինչեւ ի ձորն Կեդրոնի, մինչեւ ցանկին դրանն ասպաստանացն արեւելից՝ սրբութիւն Տեառն: Եւ մի եւս խլեցին, եւ մի եւս քակեցին մինչեւ յաւիտեան:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԼԲ.

ԼԶ 1 Բանն որ եղեւ ի Տեառնէ առ Երեմիա, յամին տասներորդի Սեդեկիայ արքայի Յուդայ. այն ամ ութուտասն էր Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց: 2 Եւ յայնժամ զաւր արքային բաբելացոց պաշարեաց զԵրուսաղէմ: Եւ Երեմիա մարգարէ կայր ի կալանս ի սրահի բանտին՝ որ էր յապարանս թագաւորին Յուդայ: 3 յոր արգելն զնա Սեդեկիա՝ եւ ասէ. Ընդէ ր դու մարգարէանաս եւ ասես. Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ եւ տամ զքաղաքդ զայդ ի ձեռս թագաւորին բաբելացոց՝ եւ առցէ զդա: 4 Եւ Սեդեկիա արքայ Յուդայ մի ապրեցի ի ձեռաց քաղդեացոցն. զի մատնելով մատնեցի ի ձեռս թագաւորին բաբելացոց. եւ խաւսեցի բերան ի բերան ընդ նմա, եւ աչք դորա զաչս նորա տեսցեն: 5 Եւ ի Բաբելովն մտցէ Սեդեկիա, եւ անդ նստցի մինչեւ այց արարից դմա՝ ասէ Տէր: զի՝ մարտնչիք ընդ քաղդեացիսն՝ ուստի ոչ ինչ յաջողիցիք: 6 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Երեմիա՝ եւ ասէ. Ահաւաղիկ Անամայել որդի Սելովմայ հաւրեղբար քոյ գայ առ քեզ՝ եւ ասէ. Ստացիր դու քեզ զագարակն իմ, որ է յԱնաթովթ. զի քեզ իսկ է անկ ըստ մերձաւորութեան առնուլ ի ստացուած: 8 Եւ եկն առ իս Անամայել որդի Սելովմայ հաւր եղբար իմոյ, ըստ բանի Տեառն ի սրահ բանտին՝ եւ ասէ ցիս. Ստացիր զագարակն իմ որ է յԱնաթովթ՝ յերկրին Բենիամինի. զի քեզ պարտ է ստանալ զԺառանգութիւնն. եւ դու իսկ երիցագոյն ես: Եւ զիտացի՝ թէ բան Տեառն է: 9 Եւ ստացայ զագարակն յԱնամայելայ որդոյ հաւր եղբար իմոյ՝ որ է յԱնաթովթ. եւ կշռեցի նմա արծաթ եւթն սիկդ եւ տասն արծաթոյ. 10 Եւ գրեցի մուրհակս եւ կնքեցի. եւ կացուցի վկայս, եւ կշռեցի զարծաթն ի կշիռս: 11 Եւ առի զմուրհակ ստացուածոյն զկնքեալն՝ ըստ հրամանի եւ ըստ իրաւանց՝ եւ զարձակն: 12 Եւ ետու զմուրհակ ստացուածոցն ցԲարուք որդի Ներեայ որդոյ Մաասայ առաջի Անամայելի որդոյ հաւրեղբար իմոյ, եւ առաջի այնոցիկ որ կային անդ. եւ գրեցին ի մուրհակի ստացուածոցն առաջի ամենայն հրէից՝ որ նստէին ի սրահի բանտին: 13 Եւ պատուիրեցի Բարուքայ առաջի նոցա եւ ասեմ: 14 Այսպէս ասէ Տէր ամենակալ Աստուած Իսրայէլի. Առ զմուրհակդ զայդ զմուրհակ ստացուածոց զկնքեալն, եւ զմուրհակն արձակ, եւ դիցես ի խեցեղէն ամանի, զի կացցէ ատուրս բազումս: 15 Զի այսպէս ասէ Տէր ամենակալ Աստուած Իսրայէլի. Դարձեալ ստացին տունս եւ ագարակս՝ եւ այգիս յերկրիդ յայդմիկ: 16 Եւ կացի յաղաւթս առ Տէր, յետ տալոյն զմուրհակ ստացուածոյն ցԲարուք որդի Ներեայ. եւ ասեմ: 17 Որ ետդ Տէր Տէր. դու արարեր զերկիսն եւ զերկիր զաւրութեամբ քո մեծաւ՝ եւ բազկաւ քով բարձու: զի ոչ ինչ է բան որ ծածկիցի ի քէն: 18 առնես զողորմութիւն ի հազար դար. եւ հատուցանես զմեղս հարց ի ծոց որդոց իւրեանց յետ նոցա: Աստուած մեծ եւ հզաւր. Տէր զաւրութեանց անուն նորա. 19 մեծդ խորհրդովք՝ եւ զաւրաւոր գործովք: Ամենակալ մեծ անունդ Տէր. աչք քո բաց են յամենայն ճանապարհս որդոց մարդկան, տալ իւրաքանչիւր ըստ ճանապարհի իւրում, եւ ըստ պտղոյ գնացից իւրեանց: 20 Որ արարեր նշանս եւ արուեստս յերկրին Եգիպտացոց՝ մինչեւ ցայսաւր ի մէջ Իսրայէլի, եւ ի մէջ ծննդոց երկրի, եւ արարեր քեզ անուն իբրեւ յաւուր յայսմիկ: 21 Եւ հաներ զԺողովուրդ քո զԻսրայէլ յերկրէն Եգիպտացոց՝ նշանաւք եւ արուեստիւք հզաւր ձեռամբ՝ եւ բարձր բազկաւ, եւ մեծամեծ տեալեամբք: 22 Եւ ետուր նոցա զերկիրս զայս զոր երդուար հարցն նոցա՝ տալ նոցա զերկիր որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր: 23 Եւ մտին եւ ժառանգեցին զնա: Եւ ոչ լուան ձայնի քում, եւ ըստ հրամանաց քոց ոչ գնացին. ըստ ամենայնի զոր պատուիրեցեր նոցա առնել, եւ ոչ արարին: Եւ արարին ի պատահել իւրեանց ամենայն չարեացս այսոցիկ: 24 Եւ արդ՝ ահա հասեալ է զաւր ի քաղաքս առնուլ զսա. եւ մատնեցաւ քաղաքս ի ձեռս քաղդեացոցն որ տան ընդ սմա պատերազմ յերեսաց սրոյ եւ սովոյ եւ մահու. որպէս եւ խաւսեցար նոյնպէս եւ եղեւ՝ զոր դու իսկ տեսանես: 25 Եւ դու Տէր ասես ցիս. Ստացիր քեզ ագարակ արծաթոյ. եւ գրեցի մուրհակ եւ կնքեցի, եւ կացուցի վկայս. եւ քաղաքս մատնեցաւ ի ձեռս քաղդեացոցն: 26 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 27 Ահա ես Տէր Աստուած ամենայն մտեղեաց. միթէ թաքչիցի՞ ամենայն բան յինէն: 28 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. Մատնելով մատնեցի քաղաքդ ի ձեռս քաղդեացոցն, եւ ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց, եւ առցէ զդա: 29 Եւ եկեսցեն

քաղղեացիքն պատերազմել ընդ քաղաքիդ, եւ այրեսցեն զդա հրով. եւ հրձիգ արասցեն զտունս յորս արկանէին խունկս ի վերայ տանեաց նոցա Բահաղու, եւ զոհէին զոհս աստուածոց ատարաց վասն զիս դառնացուցանելոյ: 30 որդիքն Իսրայելի՝ եւ որդիքն Յուդայ միայն գործէին զչարիս առաջի աչաց իմոց ի մանկութենէ իւրեանց: Բայց որդիքն Իսրայելի բարկացուցին զիս գործովք ձեռաց իւրեանց՝ ասէ Տէր: 31 Ի բարկութիւն եւ ի սրտմտութիւն էր ինձ քաղաքդ այդ, յորմէ արեւ շինեցի զդա մինչեւ ցայսաւր. ջնջել զդա յերեսաց իմոց 32 վասն ամենայն չարեաց որդւոցն Իսրայելի եւ որդւոցն Յուդայ՝ զոր արարին ի դառնացուցանել զիս, ինքեանք եւ թագաւորք իւրեանց, եւ մեծամեծք իւրեանց, եւ քահանայք իւրեանց, եւ մարգարէք իւրեանց, արք Յուդայ եւ բնակիչք Երուսաղէմի: 33 Դարձուցին յիս զթիկունս եւ ոչ զերեսս. եւ ուսուցի զնոսա ընդ առաւառս. ուսուցի, եւ ոչ անսացին ընդունել զխրատ: 34 եւ եղին զպղծութիւնս իւրեանց ի տան յորոյ վերայ կոչեցեալ է անուն իմ: 35 Եւ առ պղծութեան իւրեանց շինեցին բազինս Բահաղու ի ձոր որդւոցն Ենովմայ, մատուցանել զուստերս եւ զդստերս իւրեանց Մողոքայ, զոր ոչ պատուիրեցի նոցա: եւ ոչ անկաւ ի սիրտ իմ առնել նոցա զպղծութիւնն զայն առ ի յանցուցանելոյ զՅուդայ: 36 Եւ արդ՝ այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայելի. Վասն քաղաքիդ այդորիկ՝ զորմէ դու ասացեր թէ մատնեցաւ ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց, ի սուր՝ եւ ի սով՝ եւ ի գերութիւն: 37 Ահա եւ ժողովեցից զնոսա յամենայն երկրէ, ուր ցրուեցից զնոսա անդր բարկութեամբ եւ սրտմտութեամբ իմով. եւ ցասմամբ մեծաւ: եւ դարձուցից զնոսա ի տեղիս յայս, եւ նստուցից զնոսա յուսով: 38 եւ եղիցին ինձ ի ժողովուրդ, եւ ես եղեց նոցա յԱստուած: 39 եւ տաց նոցա սիրտ այլ, եւ ճանապարհ մի՝ երկնչել յինէն զամենայն աւուրս ի բարութիւն իւրեանց, եւ որդւոց իւրեանց յետ նոցա: 40 Եւ ուխտեցից նոցա ուխտ յաւիտենական, զոր ոչ դարձուցից յետս առնել նոցա բարի. եւ զերկելոյ իմ տաց ի սիրտս նոցա առ ի չապստամբելոյ նոցա յինէն: 41 եւ այց արարից բարի առնել նոցա. եւ տնկեցից զնոսա յերկրիս յայսմիկ հաւատովք, ամենայն սրտիւ իմով՝ եւ ամենայն անձամբ իմով: 42 Զի այսպէս ասէ Տէր. Որպէս ածի ի վերայ ժողովրդեանդ այդորիկ զամենայն չարիս մեծամեծս. նոյնպէս ածից ի վերայ դոցա բարիս՝ զոր խաւսեցայ ի վերայ դոցա: 43 Եւ ստացին միւսանգամ ագարակս յերկրիս յայսմիկ, զորմէ դուդ ասացեր թէ անապատ է ի մարդոյ եւ յանասնոյ, եւ մատնեցան ի ձեռս քաղղեացոցն: 44 եւ ստացին ագարակս արծաթոյ: եւ գրեցեն մուրհակս. եւ կնքեցեն, եւ կացուցեն վկայս յերկրին Բենիամինի՝ եւ շուրջ Գերուսաղէմաւ. եւ ի քաղաքս Յուդայ, եւ ի քաղաքս լերինն, եւ ի քաղաքս Սեփելայ, եւ ի քաղաքս Նագեբայ. զի դարձուցից զգերութիւնս նոցա՝ ասէ Տէր:

ԳԻՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԼԳ.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Երեմիա երկրորդ անգամ. եւ նա՝ կայր տակաւին կապեալ ի սրահի բանտին՝ եւ ասէ. 2 Այսպէս ասէ Տէր՝ որ արար զերկիրդ եւ ստեղծ զդա՝ կանգնել զդա. Տէր անուն է նորա: 3 կարդա առ իս, եւ տաց քեզ պատասխանի, եւ պատմեցից քեզ մեծամեծս եւ զաւրաւորս՝ զոր ոչ գիտիցես: 4 Զի այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայելի. Վասն տանց քաղաքիդ այդորիկ, եւ վասն ապարանից արքայիդ Յուդայ, քակելոց է ի մահարձանս՝ եւ ի մարտկոցս 5 եկելոցն մարտնչել ընդ քաղղեացիս. եւ լնուլ զնոսա դիակամբք մարդկան, զորս հարի բարկութեամբ իմով եւ սրտմտութեամբ, եւ դարձուցից զերեսս իմ ի նոցանէ վասն ամենայն չարութեանց նոցա: 6 Ահաւասիկ ես ածից զսպիսն ի բժշկութիւն, եւ բժշկեցից զնոսա, եւ յայտնեցից նոցա զինչիւն խաղաղութեան եւ զհաւատս: 7 եւ դարձուցից զգերութիւնն Յուդայ եւ զգերութիւնն Երուսաղէմի. եւ շինեցից զնոսա իբրեւ զառաջինն: 8 եւ սրբեցից զնոսա յամենայն անիրաւութեանց իւրեանց՝ զոր անիրաւեցան յիս. եւ ոչ եւս յիշեցից զմեղս նոցա զոր մեղան առ իս՝ եւ ապստամբեցան յինէն: 9 Եւ եղիցին ինձ յուրախութիւն եւ յարինութիւն՝ եւ ի մեծարանս առաջի ամենայն ժողովրդոց երկրի, որք լսիցեն զամենայն բարութիւնս՝ զոր ես արարից դոցա. եւ երկիցեն՝ եւ դառնայցեն ի վերայ ամենայն բարութեանցն, եւ ի վերայ ամենայն խաղաղութեանցն զոր ես արարից դոցա: 10 Այսպէս ասէ Տէր. Դարձեալ լուիցի ի տեղւոջդ յայդմիկ՝ զորմէ դուք թէ աւերակ է ի մարդոյ եւ յանասնոյ ի քաղաքս Յուդայ՝ եւ արտաքոյ Երուսաղէմի յաւերակսն, առ ի չգոյէ մարդկան, եւ առ ի չգոյէ բնակչաց, եւ առ ի չգոյէ անասնոց: 11 ձայն ուրախութեան, եւ ձայն ցնծութեան. ձայն փեսայի, եւ ձայն հարսին. որք ասիցեն. Գոհացարուք զՏեառնէ ամենակալէ զի քաղցր է զի յաւիտեան է ողորմ նորա: Բերցեն պատարագս

արինությունն ի տուն Տեառն. զի դարձուցից զգերութիւն երկրիդ այդորիկ՝ ըստ առաջնոյն՝ ասէ Տէր: 12 Այսպէս ասէ Տէր զարութեանց. Դարձեալ եղիցի յաւերակ տեղւոջդ առ ի չգոյէ մարդոյ եւ անասնոյ, եւ յամենայն քաղաքս դորա վանք հովուաց, եւ մակաղատեղք խաշանց 13 ի քաղաքս լեռնականս, եւ ի քաղաքս Սեփեղայ, եւ ի քաղաքս Նագեբայ, եւ յերկրին Բենիամինի, եւ շուրջ զԵրուսաղէմաւ, եւ ի քաղաքս Յուդայ. դարձեալ անցանիցեն խաշինք ընդ ձեռն թուողի՝ ասէ Տէր: 14 Ահա աւուրք զան՝ ասէ Տէր, եւ հաստատեցից զբանս իմ բարի զոր խաւսեցայ ի վերայ տանդ Իսրայէլի, եւ ի վերայ տանդ Յուդայ: 15 Յաւուրս յայնոսիկ՝ եւ ի ժամանակին յայնմիկ ծագեցից Դաւթի ծագումն արդարութեան որ առնիցէ իրաւունս եւ արդարութիւն յերկրի: 16 յաւուրսն յայնոսիկ փրկեցի Յուդա, եւ Երուսաղէմ բնակեցէ յուսով: եւ այս է անուն՝ զոր կոչեցէ նմա Տէր, արդարութիւն մեր: 17 Զի այսպէս ասէ Տէր. Մի պակասեցէ Դաւթի այր՝ որ նստիցի յաթոռ տանն Իսրայէլի: 18 եւ քահանայիցն դէտացուց՝ մի պակասեցէ այր յերեսաց իմոց՝ մատուցանել ողջակէզս, եւ զոհել զոհս, եւ արկանել խունկս զամենայն աւուրս: 19 Եւ եղէ բան Տեառն առ Երեմիա մարգարէ՝ եւ ասէ. 20 Այսպէս ասէ Տէր. Եթէ խափանիցէք զուխտ իմ զտուրնջեան, եւ զուխտ իմ զգիշերոյ. զի մի լինիցի տիւ եւ գիշեր ի ժամանակի իւրեանց, 21 ապա եւ ուխտն իմ որ ընդ Դաւթի ծառայի իմոյ է՝ խափանեցի, չլինել նմա որդի որ թագաւորեցէ յաթոռ նորա: եւ ի քահանայիցն դէտացուց պաշտանէից իմոց: 22 Զոր արինակ ոչ թուին զարութիւնք երկնից եւ ոչ չափի աւագ ծովու. նոյնպէս բազմացուցից զգաւակն Դաւթի ծառայի իմոյ, եւ զդէտացիսն զպաշտանէայս իմ: 23 Եւ եղէ բան Տեառն առ Երեմիա՝ եւ ասէ. 24 Ո՛չ տեսանես զինչ խաւսի ժողովորդդ՝ եւ ասեն. եթէ զագգս զերկուս զոր ընտրեաց Աստուած՝ մերժեաց զնոսա. եւ զժողովորդն իմ զայրացուցանեն չլինել միւսանգամ յազգ առաջի նոցա: 25 Այսպէս ասէ Տէր. Եթէ զուխտ իմ զտուրնջեան եւ զգիշերոյ՝ եւ զերկնից եւ զերկրի հաստատութեամբ ոչ կարգեցի: 26 ապա եւ զգաւակն Յակովբայ եւ զԴաւթի ծառայի իմոյ՝ անարգեցից, չառնուլ ի գաւակէ նորա իշխան ի վերայ գաւակին Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակովբայ: զի դարձուցից զդարձ նոցա եւ զթացայց ի նոսա:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԼԴ.

ԼԷ 1 Բանն որ եղէ առ Երեմիա ի Տեառնէ: Ել Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց. եւ ամենայն զարականն, եւ ամենայն երկիր որ ընդ իշխանութեամբ ձեռին նորա, եւ ամենայն ազգք, մարտնչէին ընդ Երուսաղէմի, եւ ընդ ամենայն քաղաքսն Յուդայ: Եւ ասէ. 2 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Երթ առ Սեղեկիա արքայ Յուդայ, եւ ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր. Մատնելով մատնեցի քաղաքդ ի ձեռս արքային բաբելացոց. եւ առցէ զդա, եւ այրեցէ զդա հրով: 3 եւ դու՝ ոչ ապրեցիս ի ձեռաց նորա. այլ ըմբռնելով ըմբռնեցիս, եւ ի ձեռս նորա մատնեցիս, եւ աչք քո զաչս նորա տեսցեն, եւ բերան ի բերան խաւսեցիս ընդ նմա. եւ ի Բաբելովն երթիցես: 4 Արդ լուր զպատգամս Տեառն՝ Սեղեկիա արքայ Յուդայ. այսպէս ասէ Տէր վասն քո. ոչ մեռցիս սրով, 5 այլ խաղաղութեամբ մեռանիցիս: եւ որպէս լացին զհարսն քո զթագաւորսն առաջինս, որ եղեն յառաջ քան զձեզ, նոյնպէս լացցեն եւ զքեզ, թէ վայ վայ Տէր, եւ կոծեցին զքեզ. զի մեծամեծս խաւսեցայ՝ ասէ Տէր: 6 Եւ խաւսեցաւ Երեմիա մարգարէ առ Սեղեկիա արքայ Յուդայ զամենայն զբանս զայսոսիկ յԵրուսաղէմ: 7 Եւ զար թագաւորին բաբելացոց մարտնչէր ընդ Երուսաղէմի, եւ ընդ ամենայն քաղաքսն Յուդայ ընդ մնացեալսն, ընդ Լաքիսայ՝ եւ ընդ Ագեկայ. զի նոքա մնացեալ էին ի քաղաքացն՝ Յուդայ քաղաքք ամուրք: 8 Բանն որ եղէ առ Երեմիա ի Տեառնէ, յետ կատարելոյ Սեղեկիայ արքայի զուխտն ընդ ամենայն ժողովրդեանն որ յԵրուսաղէմ. կոչել նոցա թողութիւն, 9 արձակել իւրաքանչիւր ումեք զծառայ իւր, եւ իւրաքանչիւր զաղախին, զայր եբրայեցի, եւ զկին եբրայեցի ազատս. եւ մի ծառայել ամենայն առն յազգէ Յուդայ՝ եղբար իւրում: 10 Եւ դարձան ամենայն մեծամեծք՝ եւ ամենայն ժողովորդն որ մտեալ էին յուխտ՝ արձակել իւրաքանչիւր զծառայ իւր, եւ իւրաքանչիւր զաղախին իւր, զայր եբրայեցի եւ զկին եբրայեցի ազատս, եւ ոչ եւս ծառայել նոցա: Լուան եւ արձակեցին: 11 եւ յետոյ դարձան, եւ դարձուցին անդրէն զծառայս եւ զաղախնայս, զորս արձակեցին ազատս. եւ կալան զնոսա ի ծառայս եւ յաղախնայս: 12 Եւ եղէ բան Տեառն առ Երեմիա ի Տեառնէ՝ եւ ասէ. 13 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Ես եղի ուխտ ընդ հարսն ձեր՝ յաւուր յորում փրկեցի զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց՝ ի տանէ ծառայութեան, եւ ասեմ. 14 Թէ յորժամ վեց ամ լցցի, արձակեցես զեղբայրն քո զեբրայեցի՝ որ

վաճառեցի քեզ. եւ գործեցէ քեզ զվեց ամ, եւ արձակեցես զնա ազատս ի քէն. եւ ոչ լուան ինձ հարքն ձեր, եւ ոչ խոնարհեցուցին զունկն իւրեանց: 15 Եւ դարձան այսար առնել զհաճոյս առաջի աչաց իմոց, կոչել իւրաքանչիւր թողութիւն ընկերի իւրում. եւ կատարեցին զուխտն առաջի իմ ի տանն յորոյ վերայ կոչեալ է անուն իմ: 16 Եւ շրջեցէք եւ պղծեցէք զանուն իմ, դառնալ իւրաքանչիւր ի ծառայ իւր, եւ իւրաքանչիւր յաղախին իւր, զորս արձակեցէք ազատս ոգւոց ձերոց. եւ դարձուցէք զնոսա լինել ձեզ ի ծառայս եւ յաղախնայս: 17 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Դուք ոչ լուարուք ինձ կոչել արձակուրդ իւրաքանչիւր եղբար իւրում, եւ իւրաքանչիւր մերձաւորի իւրում. ահաւասիկ ես կոչեցից ձեզ արձակուրդ ասէ Տէր, ի սուր՝ եւ ի սով՝ եւ ի մահ: 18 Եւ տաց զձեզ ի ցրումն ընդ ամենայն թագաւորութիւնս երկրի. եւ տաց զարսդ որ անցին զուխտի իմով, եւ ոչ կացին ի բանս ուխտի իմոյ զոր արարին առաջի իմ. զորթն զոր կտրեցին, եւ անցին ընդ մէջ յաւշուածոյն նորա՝ զիշխանս Յուդայ 19 Եւ զիշխանս Երուսաղէմի, եւ զնէրքինիս, եւ զքահանայս. եւ զամենայն ժողովուրդ երկրին՝ որ անցին ընդ մէջ յաւշուածոյ որթուն: 20 Տաց զնոսա ի ձեռս թշնամեաց նոցա, եւ ի ձեռս խնդրողաց անձանց նոցա. եւ արկից զդիակունս նոցա կերակուր թոչնոց երկնից՝ եւ զազանաց երկրի: 21 Եւ զՍեդեկիա արքայ Հրէաստանի՝ եւ զիշխանս նորա տաց ի ձեռս թշնամեաց իւրեանց, եւ ի ձեռս խնդրողաց անձանց նոցա, եւ ի ձեռս զաւրու արքային բաբելացոց, որ եկեալ հասեալ են ի վերայ նոցա: 22 Ահաւասիկ ես հրաման տաց՝ ասէ Տէր, եւ դարձուցից զնոսա այդդն ի քաղաքդ. մարտիցեն ընդ դմա, եւ առցեն զդա, եւ այրեցեն զդա հրով. եւ զքաղաքսն Յուդայ տաց յանապատ ի բնակչաց իւրեանց:

ԳԻՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԼԵ.

1 Բանն որ եղեւ առ Երեմիա ի Տեառն՝ յաւուրս Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ՝ եւ ասէ: 2 Երթ ի տուն Ռաքաբիմայ, եւ կոչեա զնոսա՝ եւ ածցես ի տուն Տեառն ի մի ի սրահից անտի, եւ արբուցես նոցա զինի: 3 Եւ ածի զՅեքոնիա որդի Երեմայ որդւոյ Քարասինեայ, եւ զեղբարս նորա, եւ զամենայն որդիս նորա. եւ զամենայն տուն Ռաքաբիմայ 4 ածի ի տուն Տեառն, ի դահլիճ որդւոյն Անանայ որդւոյ Գողոթեայ առն Աստուծոյ. որ էր մերձ ի տուն իշխանացն, ի վերայ ապարանիցն Մայասայ՝ որդւոյ Սելովմայ վտառապահի: 5 Եւ եղի առաջի որդւոցն Ռաքաբիմայ աման մի լի զինով՝ եւ բաժակս. եւ ասեմ ցնոսա. Արբէք զինի այտի: 6 Եւ ասէն. Ոչ արբցուք զինի. զի Յովնադաբ որդի Ռեքեբայ հայր մեր պատուիրեաց մեզ՝ եւ ասէ. Մի ըմպիցէք զինի դուք՝ եւ որդիքն ձեր մինչեւ ցլափտեան: 7 Եւ մի շինիցէք տունս, եւ մի սերմանիցէք սերմանս, եւ մի տնկէք այգիս. այլ ի վրանս բնակիցէք զամենայն աւուրս ձեր, զի կայցէք աւուրս բազումս յերկրիդ յորում շրջիցիք դուք ի դմա: 8 Եւ լուաք բարբառոյ Յովնադաբայ որդւոյ Ռեքեբայ հայր մերում՝ ըստ ամենայնի զոր պատուիրեաց մեզ չըմպել զինի զամենայն աւուրս մեր. մեք՝ եւ կանայք մեր՝ եւ ուստերք եւ դստերք մեր: 9 Եւ ոչ շինել տունս՝ եւ ոչ բնակել ի նոսա. եւ այգիք՝ եւ անդք՝ եւ սերմանիք ոչ եղեն մեր: 10 Եւ բնակեցաք վրանաւք. եւ լուաք եւ արարաք ըստ ամենայնի՝ զոր պատուիրեաց մեզ Յովնադաբ հայր մեր: 11 Եւ եղեւ իբրեւ ել Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց յերկիրս յայս՝ ասացաք. Ելցուք եւ մտցուք յԵրուսաղէմ, յերեսաց զաւրուն Քաղդէացոց, եւ յերեսաց զաւրուն ասորեստանեայց, եւ բնակեցուք անդ: 12 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 13 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի. Երթ եւ ասա ցարս Յուդայ՝ եւ ցրնակիչս Երուսաղէմի. ոչ առնուցուք խրատ լսել բանից իմոց՝ ասէ Տէր: 14 Կացին ի բանի որդիքն Յովնադաբայ որդւոյ Ռեքեբայ զոր պատուիրեաց որդւոց իւրոց, չըմպել զինի, եւ ոչ արբին մինչեւ ցայսար. զի լուան պատուիրանի հաւրն իւրեանց: Եւ ես խաւսեցայ ընդ ձեզ կանխաւ, եւ ոչ լուարուք ինձ: 15 Եւ առաքեցի առ ձեզ զամենայն ծառայս իմ զմարգարէս կանխեալ եւ առաքեալ. բամ դարձարուք իւրաքանչիւր ի ճանապարհէ իւրմէ չարէ, եւ լաւագոյնս արարէք զիրս ձեր. եւ մի երթայք զհետ աստուածոց աւտարաց ծառայել նոցա. եւ բնակիցէք յերկրիդ զոր ետու ձեզ եւ հարցն ձերոց. եւ ոչ խոնարհեցուցէք զունկն ձեր, եւ ոչ լուարուք ինձ: 16 Եւ կացուցին որդիքն Յովնադաբայ որդւոյ Ռեքեբայ զպատուէր հաւրն իւրեանց զոր պատուիրեաց նոցա. եւ ժողովուրդդ այդ ոչ լուան ինձ: 17 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Ահաւաղիկ ես ածից ի վերայ Յուդայ՝ եւ ի վերայ ամենայն բնակչաց Երուսաղէմի զամենայն չարիս զոր խաւսեցայ ի վերայ նոցա. փոխանակ զի խաւսեցայ առ նոսա՝ եւ ոչ լուան կոչեցի զնոսա՝ եւ ոչ ետուն ինձ պատասխանի: 18 Եւ առ տուն Ռեքեբայ

ասաց Երեմիա. Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր զարութեանց Աստուած Իսրայէլի. Փոխանակ զի լուան որդիք Յովնադաբայ որդւոյ Ռեքեբայ պատուիրանի հաւր իւրեանց. եւ պահեցին զամենայն հրամանս նորա, առնել ըստ ամենայնի զոր պատուիրեաց նոցա հայրն իւրեանց: 19 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր զարութեանց Աստուած Իսրայէլի. Մի պակասեցէ այր յորդոցն Յովնադաբայ որդւոյ Ռեքեբայ յանդիման կալ առաջի իմ զամենայն աւուրս երկրիդ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԼԶ.

ԼԸ 1 Եւ յամին չորրորդի Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ, եղև բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Առ դու քեզ քարտէս մատենի, եւ գրեալ ի նմա զամենայն զբանս՝ զոր հրաման ետու քեզ ի վերայ Իսրայէլի, եւ ի վերայ Յուդայ, եւ ի վերայ ամենայն ազգաց՝ յաւրէ յորմէ խաւսեցայ եւ ընդ քեզ՝ յաւուրցն Յովսիայ արքայի Յուդայ եւ մինչեւ ցայսաւր. 3 Թերեւս լուիցեն տունն Յուդայ զամենայն չարիս, զոր խորհեալ էմ եւ առնել նոցա: զի դարձցին իւրաքանչիւր ի ճանապարհէ իւրմէ չարէ. եւ քաւիչ եղէց անաւրէնութեանց նոցա եւ մեղաց նոցա: 4 Եւ կոչեաց Երեմիա զԲարուք որդի Ներեայ. եւ գրեաց Բարուք ի բերանոյ Երեմիայի զամենայն զբանս Տեառն՝ զոր հրաման ետ նմա ի քարտիսի մատենին: 5 Եւ պատուիրեաց Երեմիա Բարուքայ՝ եւ ասէ. Ես ի կալանս եմ, եւ ոչ կարեմ մտանել ի տուն Տեառն: 6 Եւ դու մոցես եւ ընթերցցիս ի մատենէդ՝ զոր գրեցեր ի բերանոյ իմոյ զբանս Տեառն յականջս ժողովրդեանն ի տան Տեառն յաւուր պահոց. եւ յականջս ամենայն Յուդայ որ մտանեն ի քաղաքաց իւրեանց՝ ընթերցցիս: 7 Թերեւս անկցի գութ ի սիրտ նոցա առաջի Տեառն, եւ դարձցին իւրաքանչիւր ի ճանապարհաց իւրեանց չարաց. զի մեծ է սրտմտութիւն եւ բարկութիւն Տեառն, զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ ժողովրդեանդ այդորիկ: 8 Եւ արար Բարուք որդի Ներեայ ըստ ամենայնի՝ զոր պատուիրեաց նմա Երեմիա մարգարէ, ընթերցանել ի մատենէն զպատգամս Տեառն ի տան Տեառն: 9 Եւ եղև յամին հինգերորդի Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ՝ յամսեանն իններորդի, ժողովեցաւ ի պահս առաջի Տեառն, ամենայն ժողովուրդն Երուսաղէմի, եւ ամենայն ժողովուրդն որ գային ի քաղաքացն Յուդայ յԵրուսաղէմ, եւ տունն Յուդայ: 10 Եւ ընթերցաւ Բարուք ի մատենէն զբանս Երեմիայի ի տան Տեառն, ի սրահին Գամարեայ որդւոյ Սափանեայ դպրապետի, ի մուտս նորոյ դրանն տան Տեառն՝ յականջս ամենայն ժողովրդեանն: 11 Եւ իբրեւ լուաւ Միքիա որդի Գամարեայ որդւոյ Սափանեայ զամենայն պատգամս Տեառն ի մատենէն անտի, 12 էջ ի տուն թագաւորին ի դիւան դպրապետին. եւ անդ նստին ամենայն իշխանքն. Ելիսամա դպրապետ, եւ Գադիա որդի Սամէի, եւ Եղնաթան որդի Աքոբովրայ, եւ Գամարիա որդի Սափանեայ, եւ Սեղեկիայ որդի Անանիայ, եւ ամենայն իշխանքն: 13 Եւ պատմեաց նոցա Միքիայ զամենայն զբանս զոր լուաւ յընթեռնուլ Բարուքայ ի մատենէն անտի յականջս ամենայն ժողովրդեանն: 14 Եւ առաքեցին ամենայն իշխանքն առ Բարուք զՅուդի որդի Նաթանայ որդւոյ Մելովմայ որդւոյ Քուսեայ՝ եւ ասեն. զմատեանն զոր ընթեռնուիր յականջս ժողովրդեանն, առ ի ձեռս քո եւ եկ այսր: Եւ առ Բարուք որդի Ներեայ զմատեանն ի ձեռս իւր՝ եւ էջ առ նոսա: 15 Եւ ասեն ցնա. Աղէ՛ դարձեալ ընթերցիր յականջս մեր. եւ ընթերցաւ Բարուք յականջս նոցա: 16 Եւ եղև իբրեւ լուան զամենայն զպատգամսն, խորհեցան իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում՝ եւ ասեն ցԲարուք. Պատմելով պատմեսցուք արքայի զամենայն զբանսդ զայդոսիկ: 17 Հարցին ցԲարուք եւ ասեն. աղէ պատմեա մեզ, ուստի՞՞ գրեցեր զամենայն զբանսդ զայդոսիկ յոյր բերանոյ: 18 Եւ ասէ ցնոսա Բարուք. Ի բերանոյ Երեմիայի. նա պատմեց ինձ զամենայն զբանս զայսոսիկ, եւ ես գրեցի ի մատենիդ սեւակաւ: 19 Եւ ասեն իշխանքն ցԲարուք. Երթ թաքիր՝ դու եւ Երեմիա, եւ մի ոք գիտասցէ թէ ուր իցէք: 20 Եւ մտին առ արքայ ի սրահ անդր. եւ զմատեանն ետուն պահել ի տան Ելիսամա դպրապետի, եւ պատմեցին արքայի զամենայն զբանսն: 21 Եւ առաքեաց արքայն զՅուդի առնուլ զմատեանն. եւ առ զայն ի տանն Ելիսամայ դպրապետի, եւ ընթերցաւ Յուդի յականջս թագաւորին, եւ յականջս ամենայն իշխանացն որ կային շուրջ զթագաւորան: 22 Եւ թագաւորն նստեր ի ձմերաւտանն յամսեանն իններորդի, եւ կրակարան հրոյ առաջի նորա: 23 Եւ եղև իբրեւ ընթերցաւ Յուդի երիս էջս՝ կամ չորս. եւ կտրեաց զայն զՄելիսա դպրապետին. եւ ընկէց ի կրակն որ կայր ի վերայ կրակարանին, մինչեւ սպառեցաւ ամենայն քարտէսն ի հուր կրակարանին: 24 Եւ ոչ խնդրեցին, եւ ոչ պատառեցին զպատմուճանս իւրեանց թագաւորն եւ ամենայն ծառայք իւր որք լուան զամենայն զբանսն զայնոսիկ: 25 Եւ Եղնաթան, եւ Գադեա,

եւ Գամարիա՝ եղին ի մտի արքայի՝ չայրել զքարտէսն. եւ ոչ անսաց նոցա: 26 Եւ հրաման ետ արքայ յԵրեմիէլի որդւոյ արքայի, եւ Սարեայ որդւոյ Եսիէլի, եւ Սեմէլիայ որդւոյ Աբդիէլի, ունել զԲարուք դպրապետ՝ եւ զԵրեմիա մարգարէ: Եւ նոքա չոգան թաքեան: 27 Եւ եղև բան Տեառն առ Երեմիայ յետ այրելոյ թագաւորին զքարտէսն, եւ զամենայն բանս զոր գրեաց Բարուք ի բերանոյ Երեմիայի: 28 Եւ ասէ դարձեալ՝ առ դու այլ քարտէս՝ եւ գրեա ի նմա զամենայն զբանսն զառաջինս՝ որ էին յառաջնում քարտիսին, զոր այրեաց Յովակիմ արքայ Յուդայ: 29 Եւ զՅովակիմ արքայ Յուդայ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր. Դու՝ այրեցեր զմատենան զայն եւ ասացեր, թէ ընդէ՞ր գրեցեր ի նմա՝ եւ ասացեր, մտանելով մտցէ արքայն բաբելացոց. եւ ջնջելով ջնջեսցէ զերկիրդ զայդ. պակաս արասցէ ի դմանէ զմարդ եւ զանասուն: 30 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր ի վերայ Յովակիմայ արքայի Յուդայ. Մի մնացէ նորա որ նստցի յաթոռն Դաւթի, եւ դիակունք նորա եղիցին անկեալ ի տուէ ի տաւթի, եւ գիշերի ի ցուրտ. 31 եւ այց արարից ի վերայ նորա, եւ ի վերայ ազգի նորա, եւ ի վերայ ծառայից նորա՝ ըստ անաւրէնութեանց նորա: Եւ ածից ի վերայ նոցա՝ եւ ի վերայ բնակչաց Երուսաղէմի եւ ի վերայ երկրիդ Յուդայ զամենայն չարիս զոր խաւսեցայ ի վերայ դոցա, եւ ոչ լուան: 32 Եւ առ Երեմիա այլ քարտէս՝ եւ ետ ցԲարուք որդի Ներեայ ցդպրապետ. եւ գրեաց ի նմա ի բերանոյ Երեմիայի զամենայն բանս մատենին զոր այրեաց Յովակիմ արքայ Յուդայ ի կրակի. եւ այլ եւս բանք յաւելան ի նոյն առաւել քան զայնս:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԼԷ.

ԼԹ 1 Եւ թագաւորեաց Սեդեկիա որդի Յովսիայ փոխանակ Յեքոնիայ որդւոյ Յովակիմայ, զոր թագաւորեցոյց Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց՝ թագաւորել ի վերայ Յուդայ: 2 Եւ ոչ լուաւ նա՝ եւ ծառայք իւր, եւ ժողովուրդ երկրին զբանս Տեառն՝ զոր խաւսեցաւ ի ձեռն Երեմիայի մարգարէի: 3 Եւ առաքեաց արքայ Սեդեկիա զՅովաքաղ զորդի Սելիմայ, եւ զՍոփոնիայ որդի Մայասեայ զքահանայս առ Երեմիա մարգարէ՝ եւ ասէ. Կաց դու յաղաթս ի վերայ մեր առ Տէր Աստուած մեր: 4 Եւ Երեմիա անց ընդ մէջ ամբոյսին՝ եւ եկն, եւ ոչ արկին զնա ի բանտ: Եւ զաւրն փարաւունի ել յերկրէն Եգիպտացոց եւ լուան քաղդէացիքն որոց պաշարեալ էր զԵրուսաղէմ զլուր նոցա՝ եւ ելին յԵրուսաղէմ: 5 Եւ եղև բան Տեառն առ Երեմիա մարգարէ՝ եւ ասէ. 6 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Այսպէս ասացիք ցարքայն Յուդայ՝ որ առաքեացն զձեզ առ իս խնդրել զիս. ահա զաւրն փարաւովնի որ ել ձեզ յաւգնականութիւն դարձցի անդրէն յԵգիպտոս. 7 եւ քաղդէացիքն դարձցին այսրէն. եւ մարտիցեն ընդ քաղաքիս ընդ այսմիկ, եւ առցեն զսա, եւ այրեսցեն զսա հրով: 8 Այսպէս ասէ Տէր. Մի կարծէք յանձինս ձեր՝ թէ ելին զնացին քաղդէացիքն ի մէջ. չեն թափելոց ի ձէնջ: 9 Թէպէտ եւ զամենայն զաւրն քաղդէացոց որ մարտնչէին ընդ ձեզ՝ կոտորիցէք, խոցքն որ մնայցեն ի նոցանէ՝ յիւրաքանչիւր տեղուջէ յարիցեն եւ այրեսցեն հրով զքաղաքդ: 10 Եւ եղև իբրեւ մերժեցաւ զաւր քաղդէացոցն յԵրուսաղէմէ, յերեսաց զաւրացն փարաւունի, 11 եւ Երեմիա յԵրուսաղէմէ երթալ յերկիրն Բենիամինի, գնել անդ բաժին ի մէջ ժողովրդեանն: 12 Եւ եկն եհաս ի դուռն Բենիամինի: Եւ անդ էր այր մի՝ առ ում մտեալ էր նորա, անուն Սարու որդի Սելեմեայ, որդւոյ Անանիայ. կալաւ զԵրեմիա մարգարէ՝ եւ ասէ. Առ քաղդէացի՛սն. փախուցեալ երթաս: 13 Եւ ասէ Երեմիա. Սուտ ասես, չերթամ փախուցեալ առ քաղդէացիսն. եւ ոչ անսաց նմա. եւ կալաւ Սարու զԵրեմիա, եւ ած առ իշխանսն: 14 Եւ զայրացան իշխանքն ի վերայ Երեմիայի, զան հարին եւ ետուն զնա ի տուն բանտի, յապարանս Յովնաթանու դպրապետի. քանզի գնորա ապարանսն արարին բանտ: 15 Եկն Երեմիա ի տուն գբոյն Յայերինովթն, եւ նստաւ անդ Երեմիա զաւուրս բազումս: 16 Առաքեաց արքայ Սեդեկիա՝ եւ կոչեաց զնա. եւ եհարց զնա թագաւորն ի տան իւրում ի ծածուկ՝ եւ ասէ ցնա. Եթէ ից՞ է ինչ պատգամ ի Տեառնէ: Եւ ասէ Երեմիա. Այո, է. եւ ասէ. Ի ձեռս թագաւորին բաբելացոց մատնեսցիս: 17 Եւ ասէ Երեմիա ցթագաւորն Սեդեկիա. Զի՞նչ մեղայ քեզ՝ եւ ծառայից քոց՝ եւ ժողովրդեանն. զի տաս դու զիս ի տուն բանտին: 18 Եւ ո՞ւր են մարգարէքն ձեր որ մարգարէանային եւ ասէին՝ թէ ոչ է զալոց արքայն բաբելացոց ի վերայ ձեր յերկիրս յայս: 19 Եւ արդ՝ լուր. աղաչեմ տէր իմ արքայ, անկցի ողորմ իմ առաջի քո. եւ ընդէ՞ր դարձուցանես զիս ի տուն Յովնաթանայ դպրապետի. եւ անդ մեռանիցիմ: 20 Հրաման ետ արքայ Սեդեկիա, եւ արկին զնա ի տուն բանտի. եւ տային նմա աւուրն նկանակ մի հաց արտաքուստ ի հացարանացն, մինչեւ հատաւ ամենեւին հաց ի քաղաքէն: Եւ նստաւ Երեմիա ի սրահի բանտին:

1 Եւ լուաւ Սափատիա որդի Մատթանայ, եւ Գողթոյի որդի Պասքովրայ, եւ Յովաքազ որդի Սելեմիայ, եւ Պասքովր որդի Մելքեայ, զբանս Երեմիայի՝ զոր խաւսէր առ ամենայն ժողովուրդն՝ եւ ասէր. 2 Այսպէս ասէ՛ Տէր. Որ նստի ի քաղաքիս յայսմիկ՝ մեռցի սրով եւ սովով եւ մահուամբ. եւ որ ելանէ առ քաղղեացիսն՝ կեցցէ, եւ եղիցի նմա անձն իւր ի գիւտս, եւ կեցցէ: 3 Զի այսպէս ասէ՛ Տէր. մատնելով մատնեացի քաղաքդ ի ձեռս զարու թագաւորին բաբելացոց, եւ առցեն զդա: 4 Եւ ասեն իշխանքն ցթագաւորն. Սպանցի այրն այն. զի այնու լուծանէ նա զձեռս արանց պատերազմողաց մնացորդաց քաղաքիս այսորիկ, եւ զձեռս ամենայն ժողովրդեանդ, խաւսել ընդ դոսա ըստ բանիցդ այդոցիկ. զի այրն այն ոչ աւգտի եւ խաղաղութեան բանս խաւսի ընդ ժողովրդեանն՝ այլ չարի: 5 Եւ ասէ արքայ Սեդեկիա. Ահաւանիկ կայ ի ձեռս ձեր. քանզի ոչինչ էր ձեռնհաս առ նոսա՝ եւ ոչ իւրիք: 6 Եւ առին զԵրեմիա, եւ ընկեցին զնա ի գուրն Մելքեայ որդու թագաւորին, որ էր ի սրահի բանտին: Եւ իջուցին զԵրեմիա պարանաւք ի գուրն. եւ ի գբի անդ ջուր ոչ էր, այլ լոկ տիղմ. եւ կայր Երեմիա ի տղմին: 7 Եւ լուաւ Աբդամելէք եթովպացի՝ այր ներքինի, եւ ինքն էր յապարանս թագաւորին, թէ արկին զԵրեմիա ի գուրն: Եւ արքայ նստէր առ դրան Բենիամինի: 8 Եւ ել առ նա Աբդամելէք յապարանից թագաւորին, եւ խաւսեցաւ ընդ թագաւորին՝ եւ ասէ. 9 Տէր արքայ՝ չարիս գործեցին արքն այնոքիկ ըստ ամենայնի զոր արարին Երեմիայի մարգարէի, զի արկին զնա ի գուրն, եւ մեռանի ի ներքս չարիս գործեցեր սպանանել զայրն Աստուծոյ յերեսաց սովոյս այսորիկ. զի ոչ գտանի հաց ի քաղաքիս: 10 Եւ հրամայեաց թագաւորն Աբդիմելէքա Եթովպացոյ՝ եւ ասէ. Առ դու ընդ քեզ աստի արս երեսուն, եւ հանէք զմարգարէն ի գբոյ անտի՝ զի մի մեռցի: 11 Եւ առ Աբդիմելէք զարսն ընդ իւր, եւ եկն յապարանս թագաւորին ի գետնափոր տուն գանձին. առ անտի կապերտս հինս եւ պարանս հինս. եւ ընկեց զայն առ Երեմիա ի գուրն: 12 Եւ ասէ Աբդիմելէք Եթովպացի ցԵրեմիա. Դիր զհին կապերտսդ եւ զբուրդսդ ընդ անթովք ձեռաց քոց ի ներքոյ պարանացդ: Եւ արար Երեմիա այնպէս: 13 Եւ ձգեցին զնա պարանաւքն, եւ հանին զնա ի գբոյ անտի: Եւ նստաւ Երեմիա ի սրահի բանտին: 14 Եւ առաքեաց արքայ Սեդեկիա, եւ կոչեաց առ ինքն զմարգարէն ի տուն Ասսաղիսայն, որ էր ի տան Տեառն: Եւ ասէ ցնա արքայն. Հարցանեմ ինչ ցբեզ բան, մի՞ իցէ թէ թաքուցանիցես յինն զբանս: 15 Եւ ասէ Երեմիա ցթագաւորն. Եթէ պատմեցից քեզ՝ ոչ ապաքեն մահու սպանանիցես զիս. եւ եթէ տաց ինչ քեզ խրատ՝ ոչ անասս ինձ: 16 Եւ երդուաւ նմա արքայն Սեդեկիա զաղտ, եւ ասէ՝ Կենդանի է Տէր որ արար ի մեզ զշունչս զայս, թէ իցէ սպանից զքեզ կամ թէ եւ մատնեցից ի ձեռս արանցն, որ խնդրեն զանձն քո: 17 Եւ ասէ ցնա Երեմիա. Այսպէս ասէ՛ Տէր զարութեանց Աստուած Իսրայելի, եթէ ելանելով ելցես առ զարաւարն արքային բաբելացոց՝ կեցցէ անձն քո, եւ քաղաքս ոչ այրեացի հրով, եւ կեցցես դու եւ տուն քո: 18 Ապա թէ ոչ ելցես առ իշխանս արքային բաբելացոց, մատնեացի քաղաքս ի ձեռս քաղղեացոց, եւ այրեացեն զդա հրով. եւ դու ոչ ապրեցիս ի ձեռաց նոցա: 19 Եւ ասէ Սեդեկիա արքայ ցԵրեմիա. Իմ բանք ինչ են ըստ հրէայսն փախստականս առ քաղղեացիսն, զուցէ տացեն զիս ի ձեռս նոցա, եւ ձաղիցեն զիս: 20 Եւ ասէ Երեմիա. Ոչ մատնեցեն զքեզ: Բայց լուր զբանս Տեառն զոր ես խաւսիմ ընդ քեզ, եւ լաւ լիցի քեզ՝ եւ կեցցէ անձն քո: 21 Ապա թէ ոչ կամիցիս ելանել՝ այս բան է զոր եցոյց ինձ Տէր: 22 ահաւաղիկ ամենայն կանայք որ մնացեալ են ի տան թագաւորիդ Յուդայ, հանցին առ իշխանս արքային բաբելացոց. եւ նոքա ասիցեն. Խաբեցին զքեզ՝ եւ յաղթեցին քեզ արք խաղաղարարք, եւ արկցեն ի գայթաղութիւն զոտս քո, եւ դարձցին ի քէն: 23 Եւ զամենայն կանայս քո եւ զորդիս քո հանցեն առ քաղղեացիսն, եւ դու ոչ ապրեցիս ի ձեռաց նորա. զի ի ձեռս թագաւորին բաբելացոց ըմբռնեցիս, եւ քաղաքս այրեցի հրով: 24 Եւ ասէ ցնա թագաւորն. Այր դու՝ մի որ իմացի ինչ ի բանից այտի յայսցանէ, զուցէ մեռանիցիս: 25 Եւ եթէ լսիցեն իշխանքն եթէ խաւսեցայ ընդ քեզ, եւ զայցեն առ քեզ եւ ասիցեն. Պատմեա մեզ՝ զի՞նչ խաւսեցար ընդ արքայի, մի թաքուցաներ ի մէնջ՝ եւ ոչ սպանցուք զքեզ եւ կամ թէ զի՞նչ խաւսեցաւ ընդ քեզ արքայ: 26 ասացես ցնոսա. Արկի գութս առաջի արքայի՝ զի մի դարձուցէ զիս անդրէն ի տուն Յովնաթանայ մեռանել ինձ անդ: 27 Եւ եկին ամենայն իշխանքն առ Երեմիա՝ եւ հարցին ցնա. եւ պատմեաց նոցա զամենայն բանսն զոր պատուիրեաց նմա թագաւորն, եւ լռեցին ի նմանէ զի ոչ էլ ի վեր բանս: 28 Եւ նստաւ Երեմիա ի սրահի բանտին, մինչեւ ի ժամանակն յորում առաւ Երուսաղէմ: Եւ եղև յորժամ առաւ Երուսաղէմ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԼԹ.

1 Յամին իններորդի Սեդեկիա արքայի Յուդայ՝ յամսեանն տասներորդի. եկն էհաս Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց, ինքն եւ ամենայն զարք իւր յԵրուսաղէմ, եւ պաշարեցին զնա: 2 Եւ յամին մետասաներորդի Սեդեկիայ՝ յամսեանն չորրորդի՝ որ ար ինն էր ամսոյն, պատառեցաւ քաղաքն: 3 Եւ մտին ամենայն զարավարք արքային բաբելացոց, եւ նստան ի դրանն միջնումն. Ներգեղ, Սարասար, Սարմագադ, Նաբուսարսեքիմ, Ռափսարիս, եւ Ներգեղ, Սարասար, Ռաբմադ. եւ ամենայն այլ եւս իշխանք արքային բաբելացոց: 4 Եւ եղև իբրեւ ետես զնոսա Սեդեկիա արքայ Յուդայ, եւ ամենայն արք պատերազմաւորք. փախեան եւ ելին զիշերի ի քաղաքէ անտի ընդ ճանապարհ բուրաստանին արքունի, ընդ դուռնն որ էր ի մէջ պարսպացն. եւ ելին ընդ ճանապարհն Արաբիայ: 5 Եւ զհետ եղեն նոցա զարք քաղդեացոցն, եւ հասին Սեդեկիայ յԱրաբովթ Երիքովայ. կալան զնա՝ եւ ածին առ Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց ի Դեբդաթա յերկիրն Եմաթայ: Եւ խաւսեցաւ ընդ նմա դատաստանաւք: 6 Եւ սպան արքայն բաբելացոց զորդիսն Սեդեկիայ ի Դեբդաթա առաջի նորա: Եւ զամենայն ազատսն Յուդայ կոտորեաց արքայն բաբելացոց: 7 Եւ զաչսն Սեդեկիայ կուրացոյց, եւ կապեաց զնա պղնձի շղթայիւք տանել զնա ի Բաբելովն: 8 Եւ զտուն թագաւորին եւ զտունս ժողովրդեանն, այրեցին քաղդեացիքն հրով, եւ զպարիսպն Երուսաղէմի քակեցին: 9 Եւ զմնացորդս ժողովրդեանն որ մնացին ի քաղաքին, եւ զանկեալսն որ անկան ի նա. եւ զսինլքորսն ժողովրդեանն որ մնացին, խաղացոյց Նաբուգարդան դահճապետ ի Բաբելոն: 10 Եւ յաղքատաց ժողովրդեանն՝ որոց ոչ ինչ գոյր, եթող Նաբուգարդան դահճապետ անդրէն յերկրին Յուդայ. եւ ետ նոցա այգիս եւ ջրարբիս յաւուր յայնմիկ: 11 Եւ ետ պատուիրանաւ Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց զԵրեմիա ի ձեռս Նաբուգարդանայ դահճապետին եւ ասէ. 12 Առ զդա՝ եւ ակն ած ի վերայ դորա, եւ մի ինչ արասցես դմա չար. այլ զոր ինչ ասասցէ ցբեզ՝ արասցես դմա: 13 Եւ առաքեցին Նաբուգարդան դահճապետ, եւ Նաբուսազբան ներքինապետ, եւ Ներգեղ. եւ Սարասար. եւ Ռոբոդոմ, եւ ամենայն մեծամեծք արքային բաբելացոց. 14 Եւ առին զԵրեմիա ի բանտէ անտի, եւ ետուն ցԳողողիա որդի Աքիկամայ՝ որդւոյ Սափանայ, եւ հանին զնա ի տունն. եւ անդ նստէր ի մէջ ժողովրդեանն:

Իս 15 Եւ առ Երեմիա եղև բան Տեառն՝ մինչ էր ի նեղութեանն ի սրահի բանտին եւ ասէ. 16 Երթ եւ ասա ցԱբդամելէք Եթովպացի. Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայելի. Ահաւաղիկ ածեմ եւ զբանն իմ ի վերայ քաղաքիդ այդորիկ ի չարիս՝ եւ ոչ ի բարիս: Եւ եղիցի առաջի աչաց քոց յաւուր յայնմիկ: 17 Եւ զքեզ փրկեցից յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր, եւ ոչ տաց զքեզ ի ձեռս արանցն յորոց դու երկնչիս յերեսաց նոցա: 18 զի ապրեցուցանելով ապրեցուցից զքեզ, եւ ի սուր մի անկցիս, եւ եղիցի քեզ անձն քո ի գիւտս, զի յուսացար յիս՝ ասէ Տէր:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ Խ.

1 Բանն որ եղև ի վերայ Երեմիայի ի Տեառնէ՝ յետ արձակելոյն զնա Նաբուգարդանայ դահճապետի ի Հռամա. քանզի առին զնա կապեալ ձեռակապաւք ի միջոյ ամենայն գերութեանն Երուսաղէմի եւ Յուդայ զոր խաղացուցին ի Բաբելոն: 2 առ զնա դահճապետն՝ եւ ասէ ցնա. Տէր Աստուած բարբառեցաւ զչարիսդ զայդ ի վերայ տեղոյս այսորիկ: 3 Եւ ած՝ եւ արար Տէր որպէս եւ խաւսեցաւ. զի մեղայք Տեառն, եւ ոչ լուայք ձայնի նորա, եւ եղև ընդ ձեզ բանդ այդ: 4 Եւ արդ՝ ահա այժմ լուծի զքեզ այսաւոր ի ձեռակապացոյ որ էին ի ձեռս քո. եթէ բարւոք թուի առաջի քո գալ ընդ իս ի Բաբելոն՝ եկ, եւ ածից ի վերայ քո ակն: Եւ եթէ չար թուի յաչս քո գալ ընդ իս ի Բաբելոն, դադարեա աստէն. ահա ամենայն երկիրս առաջի քո է ի բարիս, ուր հաճոյ է քեզ երթալ՝ անդր երթիցես: 5 Եւ մինչդեռ աստ եմ, երթ յով եւ կամիս. եւ դարձիր առ Գողողիա որդի Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ. զոր կացոյց արքայն բաբելացոց ի վերայ երկրիդ Հրէաստանի, եւ բնակեցես ընդ նմա ի մէջ ժողովրդեանն: Կապ թէ ոչ՝ ըստ ամենայն հաճութեան աչաց քոց երթալոյ երթիցես: Եւ ետ նմա դահճապետն նպարակս, եւ պարգեւս՝ եւ արձակեաց: 6 Եւ եկն Երեմիա առ Գողողիա

որդի Աքիկամայ ի Մասեփա, եւ նստաւ անդ ի մէջ ժողովրդեան երկրին մնացելոց: 7 Եւ լուան ամենայն զաւրավարք զաւրաց որ էին ի բացի, ինքեանք եւ զաւրք իւրեանց, թէ կացոյց արքայն բաբելացւոց զԳողողիա որդի Աքիկամայ ի վերայ երկրին. եւ յանձն արար նմա զարս՝ եւ զկանայս, եւ ժողովուրդ բազում. եւ յաղթատաց ժողովրդեան երկրին զորս ոչ խաղացոյց ի Բաբելովն: 8 Եկին առ Գողողիա ի Մասեփա, Իսմայել որդի Նաթանայ, եւ Յովնան եւ Յովնաթան որդիք Կարէի. եւ Սարեա որդի Թանաթեմայ, եւ որդիք Ուփփերի որդւոյ Նետոփատայ, եւ Յեզոնիա որդի Մաքաթայ. ինքեանք եւ արք որ ընդ նոսա: 9 Եւ երդուաւ նոցա Գողողիա որդի Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ, եւ արանցն որ ընդ նոսա՝ եւ ասէ. Մի երկնչիք յերեսաց ծառայիցն քաղդեացւոց, այլ բնակեցէք յերկրիս. եւ հարկեցարուք արքային բաբելացւոց, եւ բարի եղիցի ձեզ: 10 Եւ ես ահաւասիկ նստիմ ի Մասեփա. կալ ընդդէմ քաղդեացւոցն որ ելանիցեն ի վերայ ձեր: եւ դուք ժողովեցէք զգինի եւ զմիրգ, եւ ժողովեցէք եւղ յամանս ձեր. եւ բնակեցէք ի քաղաքս ձեր զորս կալայք քաջութեամբ: 11 Եւ ամենայն հրեայք որ էին յերկրին Մովաբացւոց, եւ ի մէջ որդւոցն Ամովնայ, եւ որք Յեդովմ՝ եւ որք յամենայն երկիր, լուան եթէ թող արքայն բաբելացւոց մնացորդս ի Հրէաստանի. եւ կացոյց նոցա վերակացու՝ զԳողողիա որդի Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ, 12 դարձան անդրէն ամենայն հրեայք յամենայն տեղեաց ուր ցրուեցան անդր, եւ եկին յերկիրն Յուդայ առ Գողողիա ի Մասեփա, եւ ժողովեցին զինի եւ միրգ բազում յոյժ: 13 Եւ Յովնան որդի Կարէի, եւ ամենայն զաւրավարք զաւրացն որ էին ի բացի՝ եկին առ Գողողիա ի Մասեփա. 14 եւ ասեն ցնա. Ջայն զհտիցե՛ս զի Բայսելիս թագաւոր որդւոցն Ամովնայ արձակեաց առ Իսմայել որդի Նաթանայ սպանանել զքեզ: եւ ոչ հաւատաց նոցա Գողողիա որդի Աքիկամայ: 15 Եւ Յովնան որդի Կարէի՝ ասէ զաղտ ցԳողողիա ի Մասեփա. Երթա՛յց սպանից զԻսմայել որդի Նաթանայ, եւ մի որ գիտացէ: գուցէ՛ երբէք սպանանիցէ զքեզ, եւ ցրուեցին հրեայք որ ժողովեալ են առ քեզ. եւ կորնչիցին մնացորդք Յուդայ: 16 Եւ ասէ Գողողիա որդի Աքիկամայ ցՅովնան որդի Կարէի. Մի արացես ըստ բանիդ այդորիկ, զի առաւ խաւսեցար դու զԻսմայել: ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԽԱ.

1 Եւ եղեւ յամենայն եւթներորդի՝ եկն Իսմայել որդի Նաթանայ, որդւոյ Ելիսամայ յազգէ թագաւորին, եւ ծառայք թագաւորին, եւ տասն այր ընդ նմա առ Գողողիա որդի Աքիկամայ ի Մասեփա. եւ կերան հաց ի միասին ի Մասեփա: 2 Եւ յարեաւ Իսմայել որդի Նաթանայ, եւ տասներին արքն որ ընդ նմա, եւ եհար զԳողողիա որդի Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ սրով՝ եւ սպան զնա. զոր կացուցեալ էր արքային բաբելացւոց ի վերայ երկրին: 3 Եւ զամենայն հրեայսն որ էին ընդ Գողողիա ի Մասեփա, եւ զամենայն քաղդեացիս որ անդ գտան զարս պատերազմաւորս, կոտորեաց Իսմայել: 4 Եւ եղեւ յերկրորդում աւուր սպանանելոյ անդ զԳողողիա. եւ ոչ որ գիտէր: 5 Եկին արք ի Միսքիմայ, եւ ի Սաղեմայ, եւ ի Շամրնէ, արք ուրսուն. զերծեալ զմաւրուս եւ պատառեալ զհանդերձս կոծելով, եւ մաննա եւ կնորուկ ի ձեռս նոցա տանել ի տուն Տեառն: 6 Եւ ել Իսմայել որդի Նաթանայ ընդ առաջ նոցա ի Մասեփա, երթալով երթայր եւ լայր: եւ եղեւ իբրեւ մերձեցաւ ի նոսա՝ ասէ ցնոսա. Մտէք առ Գողողիա որդի Աքիկամայ: 7 Եւ եղեւ իբրեւ մտին ի մէջ քաղաքին, կոտորեաց զնոսա Իսմայել որդի Նաթանայ ի մէջ քաղաքին, եւ ամաց ի ջրհոր՝ ինքն եւ արքն որ ընդ նմա: 8 Եւ արք տասն գտան անդ, եւ ասեն ցԻսմայել. Մի սպանանէր զմեզ, զի գոն մեզ զանձք ի բացի, ցորեան եւ գարի՝ մեղր եւ եւղ. եւ զանց արար եւ ոչ սպան զնոսա ի մէջ եղբարց իւրեանց: 9 Եւ ջրհորն յոր ամաց Իսմայել զամենայն մարմինս արանցն զոր կոտորեաց վասն Գողողիա, ջրհոր մեծ էր՝ զոր արար արքայ Ասա յերեսաց Բաասայ արքայի Իսրայելի. զայն ելից Իսմայել որդի Նաթանայ վիրաւորաւք: 10 Եւ դարձոյց Իսմայել զամենայն ժողովուրդն որ մնացեալ էր ի Մասեփա. եւ զղստերս թագաւորին հանդերձ ամենայն սինլքորաւք ժողովրդեանն որ էին ի Մասեփա. զորս յանձնարարեալ էր Նաբուգադանայ դահճապետի Գողողիայ որդւոյ Աքիկամայ: եւ կանխեաց Իսմայել որդի Նաթանայ ընդ առաւաւտս, եւ զնաց յայն կոյս առ որդիսն Ամովնայ:

ԽԱ 11 Եւ լուաւ Յովնան որդի Կարէի՝ եւ ամենայն զաւրավարք զաւրացն որ ընդ նմա էին՝ զամենայն չարիսն զոր զործեաց Իսմայել որդի Նաթանայ: 12 ժողովեցին զամենայն զաւրականն իւրեանց, եւ խաղացին երթալ տալ պատերազմ ընդ Իսմայելի որդւոյ Նաթանայ. եւ գտին զնա ի վերայ ջուրցն բազմաց որ էին ի Գաբաւուն: 13 Եւ եղեւ իբրեւ տեսին ամենայն ժողովուրդն որ էին ընդ Իսմայելի, զՅովնան որդի

Կարէի, եւ զամենայն զաւրավարս զաւրացն որ էին ընդ նմա՝ ուրախ եղեն: 14 Եւ դարձան առ նոսա ամենայն ժողովուրդն զոր գերեաց Իսմայել ի Մասեփա, եւ եկին առ Յովնան որդի Կարէի: 15 Բայց Իսմայել որդի Նաթանայ՝ ապրեցաւ ութ արամբք յերեսացն Յովնանայ, եւ անկաւ առ որդիսն Ամովնայ: 16 Եւ առ Յովնան որդի Կարէի, եւ ամենայն զաւրավարք զաւրացն որ էին ընդ նմա, զամենայն մնացորդս ժողովրդեանն զորս թափեաց յԻսմայելէ յորդոյ Նաթանայ ի Մասեփա: յետ սպանանելոյն զԳողողիա որդի Աքիկամայ զարս հզարս պատերազմաւոյս, եւ զկանայս, եւ զայլս, եւ զներքինիս, զոր առ յերկրէն Գաբաւոնացոց, 17 եւ զնաց: եւ նստան յերկրին Բերութքամայ հանդէպ Բեթղահէմի, երթալ մտանել յերկիրն Եգիպտացոց: 18 յերեսաց քաղղեացոցն: քանզի զահի հարան յերեսաց նոցա. զի սպան Իսմայել զԳողողիա որդի Աքիկամայ՝ զոր կացոյց արքայն բաբելացոց ի վերայ երկրին:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԽԲ.

1 Եւ մատենան ամենայն զաւրավարք զաւրացն, եւ Յովնան որդի Կարէի, եւ Յեզոնիա որդի Ովսէի, եւ ամենայն ժողովուրդն ի փոքուէ մինչեւ ցմեծամեծս: 2 եւ ասեն ցԵրեմիա մարգարէ. Անկցի գութ մեր առաջի երեսաց քոց, եւ կաց յաղաւթս վասն մեր առ Տէր Աստուած քո, եւ վասն մնացորդացս այսոցիկ. զի մնացաք՝ սակաւք ի բազմաց. որպէս քո աչք տեսանեն զմեզ: 3 եւ պատմեցէ մեզ Տէր Աստուած քո զճանապարհս ընդ որ գնացուք, եւ զբանն զոր արասցուք: 4 Եւ ասէ ցնոսա Երեմիա մարգարէ. Լուալ՝ ահաւաղիկ ես կացից յաղաւթս առ Տէր Աստուած մեր վասն բանից ձերոց. եւ եղիցի զոր ինչ բան պատասխանի տացէ Տէր՝ պատմեցից ձեզ, եւ ոչ թաքուցից ի ձէնջ բան մի: 5 Եւ նոքա ասեն ցԵրեմիա. Եղիցի մեզ Տէր վկայ արդար եւ հաւատարիմ. եթէ ոչ ըստ ամենայն բանի զոր առաքեցէ զքեզ Տէր Աստուած քո առ մեզ՝ այնպէս արասցուք. 6 եթէ բարի՝ եւ եթէ չար: եւ ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերում առ որ առաքեմք զքեզ՝ լուիցուք զի բարի եղիցի մեզ. եւ լուիցուք ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 7 Եւ եղեւ յետ աւուրց տասանց, եղեւ բան Տեառն առ Երեմիա: 8 եւ կոչեաց զՅովնան որդի Կարէի, եւ զամենայն զաւրավարս զաւրացն որ էին ընդ նմա, եւ զամենայն ժողովուրդն ի փոքուէ մինչեւ ցմեծամեծսն: 9 եւ ասէ ցնոսա: Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի, առ որ առաքեցէքն զիս արկանել գութս առաջի նորա: 10 Եթէ նստելով նստիցիք յերկրիս յայսմիկ, շինեցից զձեզ՝ եւ ոչ քակեցից տնկեցից զձեզ՝ եւ ոչ խլեցից զի մեղմացեալ եմ ի չարեաց զոր ասացի առնել ձեզ: 11 Մի երկնչիք յերեսաց արքային բաբելացոց, յորմէ զարհուրեալ էիք յերեսաց նորա. մի երկնչիք ի նմանէ՝ ասէ Տէր. զի ընդ ձեզ եմ ես ի փրկել զձեզ, եւ ապրեցուցանել ի ձեռաց նոցա: 12 եւ արկից զձեւք գութ, եւ ողորմեցայց ձեզ. եւ դարձուցից զձեզ յերկիր ձեր: 13 Եւ եթէ ասիցէք՝ ոչ նստցուք յերկրիս յայսմիկ, եւ ոչ լուիցուք ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերոյ. 14 այլ երթիցուք յերկիրն Եգիպտացոց, եւ ոչ տեսցուք պատերազմ, եւ զձայն փողոյ ոչ լուիցուք, եւ հացի ոչ քաղցիցուք. եւ անդ բնակեցուք: 15 Եւ արդ վասն այդորիկ լուարուք զպատգամս Տեառն մնացորդք Հրեաստանի: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Եթէ դուք տալով տացէք զերեսս ձեր մտանել յԵգիպտոս՝ եւ անդ բնակիլ: 16 եւ եղիցի սուրն յորմէ երկնչէիք, անդ գտցէ զձեզ յերկրին Եգիպտացոց եւ սովն յորմէ կասկածէք՝ անդ հասցէ ձեզ յերկրին Եգիպտացոց, եւ անդ մեռանիցիք: 17 Եւ եղիցի ամենայն արք որք դեմ եղին մտանել յերկիրն Եգիպտացոց բնակել անդ, սրով եւ սովով՝ եւ մահուամբ սատակեցին, եւ ոչ որ եղիցի ի նոցանէ ապրեալ ի չարեացն զոր ես ածից ի վերայ նոցա: 18 Զի այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Որպէս կաթեաց սրտմտութիւն բարկութեան իմոյ ի վերայ բնակչաց Երոաաղէմի. նոյնպէս կաթեցէ սրտմտութիւն իմ ի վերայ ձեր ի մտանելն ձեր յԵգիպտոս: եւ եղիցիք յանապատ, եւ վտարանդիք, եւ ի նզովս, եւ ի նախատինս. եւ մի եւս տեսանիցէք զտեղիս զայս, 19 զորմէ խաւսեցաւ Տէր ի վերայ ձեր, եւ ի վերայ մնացորդացն Յուդայ՝ թէ մի մտանիցէք յԵգիպտոս: Բայց այժմ գիտելով գիտասցիք. քանզի վկայութիւն դնեմ ձեզ այսաւր, 20 զի չարիս գործեցէք յանձինս ձեր: զի առաքեցէք զիս առ Տէր Աստուած ձեր՝ եւ ասացէք, յաղաւթս կաց վասն մեր առ Տէր Աստուած մեր եւ ըստ ամենայնի զոր ինչ խաւսեցի ընդ քեզ Տէր Աստուած մեր. նոյնպէս պատմեա մեզ՝ եւ արասցուք: 21 եւ պատմեցի ձեզ այսաւր՝ եւ ոչ լուարուք ձայնի Տեառն Աստուծոյ ձերոյ, զոր առաքեացն առ ձեզ: 22 Եւ արդ՝ զիտասցիք, եթէ սրով եւ սովով՝ եւ մահուամբ սատակեցիք ի տեղւոջն յորում դուք կամիք մտանել բնակել անդ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԽԳ.

1 Եւ եղև իբրև դադարեաց Երեմիա ի խաւսելոյ ընդ ամենայն ժողովրդեանն զամենայն բանս Տեառն Աստուծոյ նոցա, զորս առաքեաց Տէր Աստուած նոցա առ նոսա: 2 Եւ ասեն՝ Յեզոնիա որդի Ովսէի, եւ Յովնան որդի Կարէի, եւ ամենայն արք ամբարտաւանք՝ ցԵրեմիա. Սուտ խաւսիս դու, ոչ առաքեաց զքեզ Տէր Աստուած մեր առ մեզ՝ ասել, թէ մի մտանէք յԵգիպտոս բնակել անդ: 3 այլ Բարուք որդի Ներեայ գրգռէ զքեզ ընդ մեզ, զի տացես զմեզ ի ձեռս քաղղեացոց կոտորել՝ եւ տանել զմեզ գերի ի Բաբելոն: 4 Եւ ոչ լուան Յովնան որդի Կարէի եւ ամենայն զաւրավարք զաւրացն եւ ամենայն ժողովուրդն ձայնի Տեառն բնակել յերկրին Յուդայ: 5 Եւ առ Յովնան որդի Կարէի՝ եւ ամենայն զաւրավարք զաւրացն զամենայն մնացորդս Յուդայ՝ որ դարձեալ էին յամենայն ազգաց՝ ուր ցրուեալ էին անդր, բնակել յերկրին Յուդա: 6 զարս եւ զկանայս եւ զմանկտիս, եւ զղստերս թագաւորին, եւ զանձինս որ մնացեալ էին ի Նաբուգարդանայ դահճապետ առ Գողոթիա որդի Աքիկամայ որդւոյ Սափանայ. եւ զԵրեմիա մարգարէ, եւ զԲարուք որդի Ներեայ: 7 եւ գնացին յերկիրն Եգիպտացոց, վասն չլսելոյ ձայնի Տեառն. եւ չոգան ի Տափնաս: 8 Եւ եղև բան Տեառն առ Երեմիա ի Տափնաս՝ եւ ասէ: 9 Առ դու քեզ քարինս մեծամեծս, եւ թաղեա զնոսա յաղիւսադրանն թաքըստեան, ի մուտս ապարանիցն փարաւոնի ի Տափնաս առաջի արանցոյ Յուդայ, 10 եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Բարայէլի. Ահաւասիկ ես առաքեմ՝ եւ ածեմ զՆաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց զծառայ իմ, եւ արկցէ զաթոռ իւր ի վերայ քարանցոյ այդոցիկ զորս ծածկեցեր. եւ առցէ զզէն իւր զհնքեամբ ի վերայ դոցա: 11 եւ մտցէ հարցէ զերկիրոյ Եգիպտացոց, զոր ի մահ՝ ի մահ, եւ զոր ի գերութիւն՝ ի գերութիւն, եւ զոր ի սուր՝ ի սուր: 12 Եւ արկցէ հուր ի տուն աստուածոց նոցա՝ եւ այրեցէ զնոսա, եւ տարցի զերի: եւ որոնեցէ զերկիրոյ Եգիպտացոց որպէս որոնեցէ հովիւ զհանդերձս իւր, եւ ելցէ այտի խաղաղութեամբ: 13 եւ խորտակեցէ զսիւնս Արեզ քաղաքի, որ է յերկրիոյ Եգիպտացոց, եւ զմեհեանս դից նոցա այրեցէ հրով:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԽԴ.

1 Բանն Տեառն որ եղև առ Երեմիայ, ի վերայ ամենայն հրէիցն որ բնակեալ էին յերկրին Եգիպտացոց, եւ որք նստին ի Մագդով, եւ ի Տափնաս, եւ ի Մեմփիս, եւ յերկրին Պաթուրէս, եւ ասէ. 2 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Բարայէլի. Դուք ինքնին իսկ զիտէք զամենայն չարիս զոր ածի ի վերայ Երուսաղէմի, եւ ի վերայ ամենայն քաղաքացն Հրեաստանի. եւ ահա կան աւերակ այսաւր ի բնակչաց, 3 յերեսաց չարեաց իւրեանց զոր արարին ի դառնացուցանել զիս: զի գնացին խունկս արկանել եւ պաշտել զաստուածս ւստարս, զոր ոչ գիտէիք դուք եւ հարքն ձեր: 4 Եւ առաքեցի առ ձեզ զամենայն զծառայս իմ զմարգարէս ընդ առաւաւտս առաւաւտս, եւ ասէի՝ մի գործէք զիրս պղծութեանդ այդորիկ զոր ատեցի: 5 Եւ ոչ լուան ինձ, եւ ոչ խոնարհեցուցին զունկն իւրեանց դառնալ ի չարեացն իւրեանց՝ չարկանել խունկս աստուածոց ւստարաց: 6 եւ կաթեաց բարկութիւնս սրտմտութեան իմոյ, եւ բորբոքեցաւ ի դրունս Յուդայ՝ եւ արտաքոյ Երուսաղէմի, եւ եղեն յաւեր եւ յանապատ որպէս եւ այսաւր: 7 Եւ արդ այսպէս ասէ Տէր Սաբաւովթ՝ Աստուած Բարայէլի. Ընդէ՛ր առնէք դուք չարիս մեծամեծս յանձինս ձեր, սատակել զձեր զայր եւ զկին, եւ զմանուկ ստինդիացս ի միջոյ Յուդայ, առ ի չմնալոյ ումէք ի ձեռք. 8 դառնացուցանել զիս գործովք ձեռաց ձերոց, արկանել խունկս աստուածոց ւստարաց յերկրիոյ Եգիպտացոց յոր դուք մտէք բնակել այդր. զի սատակիցիք՝ եւ լինիցիք յանձնս եւ ի նախատինս ընդ ամենայն ազգս երկրի: 9 առ ի չմոռնալոյ ձեզ զչարիս հարցն ձերոց, եւ զչարիս թագաւորացն Յուդայ, եւ զչարիս կանանց նոցա. եւ զչարիս ձեր, եւ զչարիս կանանց ձերոց, զոր արարին յերկիրն Յուդայ եւ արտաքոյ Երուսաղէմի: 10 Եւ ոչ դադարեցին մինչեւ ցայսաւր, եւ ոչ երկեան, եւ ոչ կացին յաւրէնս իմ եւ ի հրամանս զոր ետու առաջի երեսաց ձերոց, եւ առաջի երեսաց հարցն ձերոց: 11 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Բարայէլի. Ահաւասիկ ես հաստատեմ զերեսս իմ ի վերայ ձեր ի չարիս, սատակել զամենայն զՅուդայ: 12 Եւ առցեն զմնացորդս Յուդայ՝ որ դէմ եղին մտանել յերկիրս Եգիպտացոց բնակել աստ, կորուսանել զամենայն մնացորդս որ են յԵգիպտոս. եւ անկցին ի սուր, եւ սատակեցին սովով, ի փոքուէ

մինչև ցմեծամեծս՝ սրով եւ սովով մեռանիցին եւ եղիցին ի նգովս եւ ի կորուստ՝ եւ յանէծս եւ ի նախատինս: 13 Եւ այց արարից ի վերայ նոցա որ նստին յերկրիդ Եգիպտացոց որպէս արարի այց Երուսաղէմի սրով եւ սովով եւ մահուամբ: 14 Եւ ոչ ոք ապրեացի ի մնացորդաց Յուդայ, որ բնակեալ են յերկրիդ Եգիպտացոց՝ դառնալ յերկիրն Յուդայ որում ակն ունէին յանձինս իւրեանց դառնալ բնակել անդ եւ մի դարձցին բայց միայն ապրեալքն: 15 Եւ պատասխանի ետուն Երեմիայի ամենայն արք որք գիտէին՝ թէ արկանեն խունկս կանայք իւրեանց աստուածոց աստարաց եւ ամենայն կանայք որք կային անդ ժողովք մեծամեծք, եւ ամենայն ժողովուրդն որ բնակեալն էին յերկիրն Եգիպտացոց ի Պաթուրէս՝ եւ ասեն: 16 Բանիդ զոր խաւսեցար առ մեզ յանուն Տեառն՝ ոչ լուիցուք: 17 զի առնելով արասցուք զամենայն բան որ ելանէ ի բերանոյ մերմէ. արկանել խունկս տիկնոջն երկնից եւ նուիրել նմա նուէրս, որպէս արարաք մեր եւ հարքն մեր. եւ թագաւորքն մեր, եւ իշխանքն մեր՝ ի քաղաքս Յուդայ եւ արտաքոյ Երուսաղէմի, եւ էաք հացալիցք եւ փափկացեալք. եւ չար ինչ ոչ տեսանէաք: 18 Եւ իբրեւ դադարեցաք յարկանելոյ խունկս տիկնոջն երկնից եւ նուիրելոյ նմա նուէրս, նուագեցաք յամենայնէ, եւ սրով եւ սովով սատակեցաք: 19 Եւ զի մեր արկաք խունկս տիկնոջն երկնից եւ նուիրեցաք նմա նուէրս. միթէ առանց արա՞նց մերոց արարաք նմա հաստեայս եւ կարկանդակս, եւ նուիրեցաք նմա նուէրս: 20 Ետ պատասխանի Երեմիա ամենայն զաւրաւորաց ժողովրդեանն հանդերձ կանամբքն, եւ ամենայն ժողովրդեանն որ ետուն նմա զայն բանս պատասխանի՝ եւ ասէ. 21 Ոչ ապաքէն զիտ՝ ունկսն զոր արկանէիք ի քաղաքսն Յուդայ եւ արտաքոյ Երուսաղէմի. դուք եւ հարք ձեր եւ թագաւորքն ձեր եւ իշխանքն ձեր եւ ժողովուրդ երկրին, յիշեաց Տէր՝ եւ անկաւ ի սիրտ նորա: 22 Եւ ոչ կարաց Տէր համբերել յերեսաց չարաց իրաց ձերոց, եւ զարշէլեացն զոր առնէիք. եւ եղեւ երկիրն ձեր յաւերակ, եւ յանապատ, եւ ի նգովս առ ի չգոյէ բնակչաց որպէս այսաւր. յերեսաց դոցա 23 որոց խունկսդ արկանէիք՝ եւ որովք մեղանչէք Տեառն եւ ոչ լսէք ձայնի Տեառն. եւ ըստ արիւնաց նորա եւ ըստ վկայութեանց, եւ ըստ հրամանաց նորա ոչ գնայք. վասն այնորիկ գտին զձեզ չարիքդ այդոքիկ որպէս եւ այսաւրդ: 24 Եւ ասէ Երեմիա ցամենայն ժողովուրդսն, եւ ցամենայն կանայսն. Լուարուք զպատգամս Տեառն ամենայն Յուդայ, որ էք յերկրիս Եգիպտացոց: 25 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Բսրայէլի. Դուք եւ կանայք ձեր խաւսեցարուք բերանովք ձերովք, եւ ձեռաւք ձերովք վճարեցէք: ասէք՝ առնելով արասցուք զդաւանութիւնն մեր զոր դաւանեցաք՝ արկանել խունկս տիկնոջ երկնից եւ նուիրել նուէրս. եւ կալով կացէք ի դաւանութեանն ձերում, եւ առնելով արարէք զուխտն ձեր: 26 Վասն այդորիկ լուարուք զպատգամ Տեառն ամենայն Յուդայ որ բնակեալ էք յերկրիդ Եգիպտացոց: ահաւասիկ երդուայ յանձն իմ մեծ ասէ Տէր Աստուած. եթէ կոչեցի եւս անուն իմ ի բերանոյ ամենայն առն Յուդայ, ասել թէ կենդանի է Տէր յամենայն երկիրս Եգիպտացոց: 27 զի ահաւասիկ եւ զարթոցեալ եմ ի վերայ դոցա չարչարել զդոսս, եւ ոչ առնել բարի: Եւ սատակեցին ամենայն արք Յուդայ որ բնակեալ են յերկրիդ Եգիպտացոց սրով եւ սովով, մինչև նուագեցին: 28 Եւ ապրեալքն ի սրոյ՝ դարձցին յերկրէս Եգիպտացոց յերկիրն Յուդայ՝ արք սակաւք թուով: Եւ ծանիցեն ամենայն մնացորդքն Յուդայ որ բնակեալ են յերկրիդ Եգիպտացոց, թէ ո՞յր բան կայ, ի՞նչ թէ նոցա: 29 Եւ այս ձեզ նշանակ՝ ասէ Տէր, եթէ արարից ձեզ այց ի տեղուջոյ յայդմիկ. զի գիտասցիք եթէ կալով կայցեն բանք իմ ի վերայ ձեր ի չարիս: 30 Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ եւ տաց զփարաւուն Վափառ արքայ Եգիպտացոց ի ձեռս թշնամոյ իւրոյ, եւ ի ձեռս խնդրողաց անձին իւրոյ. որպէս ետու զՍեղեկիա արքայ ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց թշնամոյ իւրոյ, եւ խնդրողի անձին նորա:

ԳԻՐԲ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԽԵ.

1 Բանն զոր խաւսեցաւ Երեմիա մարգարէ՝ առ Բարուք որդի Ներեայ. յորժամ գրեաց զբանսս զայսոսիկ ի մատենի ի բերանոյ Երեմիայի, յամին չորրորդի Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Յուդայ: 2 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Բսրայէլի. Ի վերայ քո Բարուք. 3 որ ասացեր թէ վայ ինձ՝ վայ ինձ, զի յաւել Տէր աշխատութիւն ի վերայ ցաւուց իմոց. ննջեցի հեծութեամբք, եւ հանգիստ ոչ գտի: 4 Այսպէս ասացես ցնա: այսպէս ասէ Տէր. Ահա զոր եւ շինեցի, եւ ինձէն քակեցիք, եւ զոր եւ տնկեցի, եւ ինձէն խլեցիք՝ զամենայն զերկիրն զայն: 5 Եւ դու խնդրես քեզ մեծամեծս. մի խնդրեր. զի ահա եւ ածից չարիս ի վերայ ամենայն մարմնոյ՝ ասէ Տէր. եւ տաց քեզ զանձն քո ի գիւտս յամենայն տեղուջուր եւ երթայցես անդր:

ԽԲ 1 Ի վերայ Եգիպտոսի: Բանն Տեառն՝ որ եղև առ Երեմիա մարգարե՝ ի վերայ ամենայն ազգացն եգիպտացոց: 2 Եւ ի վերայ զաւրացն փարաւովնի Նեքաւովայ արքային եգիպտացոց, որ էր առ Եփրատ գետով ի Քարքամիս. զոր եհար Նաբուքոդոնոսոր արքայ Բաբելացոց. յամին չորրորդի Յովակիմայ որդւոյ Յովսիայ արքայի Հրեաստանի: 3 Առէ՞ք զէն եւ վահանս. մատերուք ի պատերազմ: 4 Կազմեցէ՞ք զերիվարս. հեծարո՞ւք սպառազէնք. դի՞ք զսաղաւարտ. առէ՞ք յառաջ զգեղարդունս. զգեցարո՞ւք զգրահս ձեր: 5 Իսկ այդ զի՞նչ է: դա՛՛ աւաղիկ զարհուրեալ իմն են, եւ յետս ընդդէմ շարժին, զի զաւրաւորք նոցա հարան. ի փախուստ կացին, եւ ոչ դարձցին ի դոցանէ պատեալքն շուրջանակի՝ ասէ Տէր: 6 Մի փախիցէ թերթէն, եւ մի ապրեցի հզարն. ի կողմանս հիւսւոյ առ Եփրատ գետով տկարացան, կործանեցան: 7 Ո՞վ է սա որ իբրեւ զգետ յարուցեալ է, եւ իբրեւ զգետս կուտակեալս ջուր զջուրքք: 8 Ջուրքն եգիպտացոց իբրեւ զգետ ելանէ, եւ իբրեւ զգետ խռովին ջուրք նորա. եւ ասէ. Ելից եւ ծածկեցից զերկիր, կորուսից զքաղաքս եւ զբնակիչս նորա: 9 Հեծեայք յերիվարս, կազմեցէք կառս, ելէք պատերազմաւորք եթովպացոց. եւ լիբեացիք վառեայք զինու. եւ լիդացիք ելէք լարեցէք զաղեղունս: 10 Զի աւրն այն Տեառն Աստուծոյ մերոյ, աւր վրէժխնդրութեան է, առնուլ վրէժ ի թշնամեաց իւրոց. եւ կերիցէ սուր եւ յագեցի, եւ արբեցի յարենէ նոցա: զի զոհ Տեառն զաւրութեանց է յերկրէն հիւսւոյ ի վերայ գետոյն Եփրատայ: 11 Ել ի Գադաադ, եւ առ դեղ ռետին կուսի դստերն եգիպտացոց, ի զոր յաճախեցեր զբժշկութիւնս քո, եւ աւգուտ չիք ուստեք քեզ: 12 Լուան զգոյժ քո ազգք, եւ աղաղակաւ քով լի եղև երկիր. զի պատերազմաւոր առ պատերազմողի տկարացաւ, եւ անկան երկոքեան ի միասին: 13 Բանն զոր խաւսեցաւ Տէր ի ձեռն Երեմիայ մարգարեի ի գալ Նաբուքոդոնոսորայ արքային Բաբելացոց, հարկանել զերկիրն Եգիպտացոց: 14 Գոյժ արարէք յԵգիպտոս, եւ հնչեցէք ի Մագդոդ, եւ պատուեր տուք ի Մեմփիս, ազդ արարէք ի Տափնաս. թէ արի եւ պատրաստեաց, զի եկեր սուր զուռս քո: 15 ի փախուստ դարձաւ ցուլն քո ընտիր, ոչ մնաց՝ զի Տէր լքոյց զնա: 16 Եւ բազմութիւնն տկարացաւ, եւ անկան իւրաքանչիւր առ ընկերի իւրում: Եւ ասեն. Արիք եւ դարձցուք առ իւրաքանչիւր ժողովուրդ մեր, եւ յիւրաքանչիւր աշխարհ իւր՝ յերեսաց յունական սրոյն: 17 Կոչեցէք զանուն փարաւովնի արքային եգիպտացոց՝ Սաովն, եւ Եբիր, եւ Մովեդ: 18 Կենդանի եմ ես՝ ասէ Տէր, որոյ թագաւոր զաւրութեանց անուն է նորա. զի իբրեւ զգահաւանդակ ի լերինս, եւ իբրեւ զԿարմելոս ի ծովու եկեացէ: 19 Հանդերձ զերութեան արա քեզ բնակեալ դուստրդ եգիպտացոց. զի Մեմփիս յապականութիւն եդիցի, եւ կոչեցի նմա. վայ առ ի չգոյէ բնակչաց նորա: 20 Երինջ զարդարեալ գեղեցիկ՝ Եգիպտոս: Հատ հատաւ ի հիւսւոյ՝ եկն ի վերայ նորա. 21 եւ վարձկանք նորա ի նմա իբրեւ եգինք պարարակք. զի եւ նոքա ի փախուստ դարձան առհասարակ, եւ ոչ հանդարտեցին. զի աւր կորստեան եկն ի վերայ նոցա, եւ ժամանակ վրէժխնդրութեան: 22 Զայն նորա իբրեւ զաւճի որ շիցէ, զի ընդ աւազ գնայցեն: տապարաւորք եկեացեն ի վերայ նորա իբրեւ զփայտահարս: 23 հարէք զանտառս նորա՝ ասէ Տէր Աստուած՝ զորոյ ոչ ոք առնուցու զչափ. զի բազմացի առաւել քան զմարախ, եւ ոչ է նոցա թիւ: 24 Յամաւթ եղև դուստրն եգիպտացոց. մատնեցաւ ի ձեռս հիւսւոյին զաւրացն: 25 Ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայելի. Ահաւասիկ ես խնդրեցից զվրէժ յԱմովնայ որդւոյ նորա, ի փարաւոնէ, եւ յեգիպտացոց, եւ ի դից նոցա, եւ ի թագաւորաց նորա. եւ ի փարաւովնէ՝ եւ ի յուսացելոցի նա: 26 եւ մատնեցից զնոսս ի ձեռս խնդրողաց անձանց նոցա, եւ ի ձեռս Նաբուքոդոնոսորայ արքային Բաբելացոց, եւ ի ձեռս ծառայից նորա: Եւ յետ այնորիկ բնակեացէ իբրեւ զառաջինն՝ ասէ Տէր: 27 Բայց դու մի երկնչիցիս ծառայ իմ Յակոբ. եւ մի զարհուրիցիս Իսրայել. զի ահաւասիկ ես զերծուցանեմ զքեզ ի հեռաստանէ, եւ զգաւակ քո ի զերութենէ նոցա: Եւ դարձցի Յակովբ եւ դադարեացէ, եւ ննջեացէ. եւ ոչ ոք իցէ որ լլկիցէ զնա: 28 Եւ դու մի երկնչիւր ծառայ իմ Յակոբ՝ ասէ Տէր. զի ես ընդ քեզ եմ, թէ արարից վախճան ամենայն ազգաց ուր ցրուցի զքեզ անդր, այլ քեզ ոչ արարից վախճան: Եւ խրատեցից զքեզ յիրաւունս, եւ քաւելով ոչ քաւեցից զքեզ:

1 Ի վերայ այլազգեաց: Բանն Տեառն՝ որ եղեւ առ Երեմիա մարգարէ ի վերայ այլազգեաց, մինչ չեւ հարեալ էր փարաւոնի զԳազա: 2 Այսպէս ասէ Տէր. Ահաաղիկ ջուրք ելանեն ի հիւսւոյ, եւ եղիցին հեղեղատք յողողանել, եւ ողողեսցեն զերկիրն լրիւ իւրով, զքաղաքն եւ զբնակիչս նորա: Բողոք բարձցեն մարդիկ, եւ աղաղակեսցեն ամենայն բնակիչք երկրին, 3 ի ձայնէ ասպատակի նորա, ի զինուոց ոտից նորա, եւ ի շաչելոյ կառաց նորա, եւ ի շառաչելոյ անուոցն նորա: Եւ ոչ դարձցին հարք առ որդիս իւրեանց ի լքմանէ ձեռաց իւրեանց՝ 4 յաւուրն յորում գայցէ կորուսանել զամենայն այլազգիսն: Եւ կորուսից զԾուր եւ զԾայդան, եւ զամենայն մնացորդս աւգնականութեան նոցա: զի սատակեսցէ Տէր զայլազգիս զմնացորդս կողակցն՝ եւ զԳամրաց: 5 Հասցէ կնդութիւն ի վերայ Գազայ. կործանեցաւ Ասկաղոն, եւ մնացորդքն Ենակիմայ: մինչեւ յե րբ կոտորեսցես 6 սուրդ Տեառն. մինչեւ ցե րբ ոչ դադարիցես. դարձի՛ր ի պատեանս քո, դադարեա՛ւ եւ վերացի՛ր: 7 Զիա՛րդ դադարիցէ. զի Տէր հրամայեաց գնա ի վերայ Ասկաղովնի, եւ ի վերայ ծովեզերեայցն մնացելոց զարթնու:՝

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԽԸ.

1 Ի վերայ Մովաբու: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Վայ ի վերայ Նաբաւայ, զի կորեաւ: յամաւթ եղեւ՝ առաւ Կարիաթեմ յամաւթ եղեւ Մաստղամբ. ի պարտութիւն մատնեցաւ: 2 Եւ ոչ եւս իցեն պարծանք Մովաբու Յեսեբոն. խորհեցաւ ի վերայ նորա չարիս. եկայք հարցուք գնա յազգէ եւ լռելով լռեսցէ, զկնի քո շրջեսցի հուր: 3 Զի գոյժ գուժողաց յՌովնաիմայ. սատակումն եւ բեկումն մեծ 4 բեկաւ Մովաբ: գոյժ տուք ի Զողովր. 5 զի լցաւ Աղովթ լալովք: ելցէ լալով ընդ ճանապարհն Ռովնայիմայ: Տագնապ եւ գոյժ բեկման լուայ: 6 փախերուք՝ եւ ապրեցուցէք զանձինս ձեր. եւ եղիջիք իբրեւ զցիռ յանապատի: 7 Քանզի յուսացեալ էիր յամուրս քո. եկեսցեն նեղութիւնք եւ դու ըմբոնեսցիս, եւ ելցէ Քամովս ի գերութիւն, քուրմք նորա եւ իշխանք նորա: միանգամայն 8 հասցէ սատակումն ի վերայ ամենայն քաղաքաց. եւ մի քաղաք մի ապրեսցի, եւ կորիցէ բնակիչ՝ եւ սատակեսցի դաշտականն: Այսպէս ասէ Տէր 9 Տուք նշանակ Մովաբու. զի տոչորելով տոչորեսցի, եւ ամենայն քաղաքք նորա յանապատ եղիցին առ ի չգոյէ բնակչաց: 10 Անիծեալ լիցի որ գործէ զգործ Տեառն հեղգութեամբ. եւ անիծեալ լիցի որ վերացուցէ զսուր իւր յարենէ նորա: 11 Հանգուցեալ էր ի մանկութենէ իւրմէ Մովաբ. եւ յուսացեալ էր ի փառս իւր. եւ ոչ թափեալ աման յամանոյ, եւ ոչ երթեալ ի գերութիւն. վասն այնորիկ կայր համ նորա ի նմին, եւ հոտ նորա ոչ պակասեաց: 12 Վասն այնորիկ ահա աւուրք գան՝ ասէ Տէր, եւ առաքեցից նմա կորացուցիչս, եւ կորացուցեն գնա. եւ զանաւթս նորա մանրեսցեն, եւ զամանս նորա փշրեսցեն: 13 եւ ամաչեսցէ Մովաբ ի Քամովսայ, որպէս ամաչեաց տունն Իսրայէլի ի Բեթելայ յուսոյն իւրեանց: 14 Զիա՛րդ ասիցէք թէ հզարք եմք, եւ արք զաւրաւորք պատերազմի: 15 կորեաւ Մովաբ՝ եւ քաղաք նորա, եւ ընտիր ընտիր երիտասարդք նորա անկան ի սպանումն. ասէ արքայ՝ որոյ Տէր զաւրութեանց անուն է նորա: 16 Մերձ է ի հասանել ար Մովաբու, եւ չարիք նորա արագեն յոյժ: 17 խախտեցէք գնա շուրջանակի. ամենեքին ոյք գիտէք զանուն նորա, ասացէք՝ զիա՛րդ խորտակեցաւ ցուպն գեղեցիկ, զաւագանն մեծարանաց: 18 Էջ ի փառաց, եւ նիստ ի Գիջի ետեղակալ դուստրդ Դեբովնայ, զի կորեաւ Մովաբ. եհաս ապականիչ ամբողջաց քոց: 19 Կաց յանցս ճանապարհաց, եւ հայեաց՝ որ նստիսդ յԱրովր, եւ հարց ցփախստականս՝ եւ ցապրեալս, եւ ասասջիր զի՞նչ գործեսցաւ: 20 Յամաւթ եղեւ Մովաբ զի խորտակեցաւ, ճչեա եւ աղաղակեա եւ գոյժ տուր յԱռնովն՝ թէ կորեաւ Մովաբ: 21 Եւ դատաստանք հասեալ գոն յերկրին Միովրայ, ի Քիլովն, եւ յԱսա, եւ ի Մովփաթ, 22 եւ ի Դեբոն, եւ ի Նաբաւ, եւ ի տունն Գերգաթեմայ: 23 եւ ի Կարաթեմ, եւ ի տունն Գամովղայ, եւ ի տունն Մաւովնայ, 24 եւ ի Կարիաւովթ. եւ ի Բոսոր, եւ յամենայն քաղաքս երկրիդ Մովաբայ ի հեռաւորս եւ ի մերձաւորս: 25 Խորտակեցաւ եղջերն Մովաբու, եւ յանդգնութիւն նորա խորտակեցաւ՝ ասէ Տէր: 26 Արբեցուցէք գնա, զի ի վերայ Տեառն մեծաբանեաց. ծափ զծափի հարցէ Մովաբ, եւ եղիցի կատականս եւ ինքն: 27 Զի ոչ եթէ ի ծաղր ինչ էր քեզ Իսրայէլ, եւ ի գողանս գտան. յորժամ մարտնչէիր ընդ նմա նովաւ գերեսցիս: 28 Թողին զքաղաքս՝ եւ բնակեցան ի քարածերպս բնակիչք Մովաբու. եղեն իբրեւ զաղաւնիս բունեալք ի քարածերպս եւ ի բերանս սորոց: 29 Լուայ զհպարտութիւնն Մովաբու. զի հպարտացաւ յոյժ բարձրութիւն նորա՝ եւ հպարտութիւն իւր՝ եւ ամբարտաւանութիւն իւր: եւ բարձրացաւ սիրտ նորա, 30 եւ եւ ծանեայ զգործս նորա: ոչ ապաքէն ըստ կարի՞ նորա իցեն բազուկք նորա. այլ նա ոչ այնպէս արար: 31

Վասն այնորիկ ճիշ բարձեք ի վերայ Մովաբու. գուժեցեք յամենայն կողմանց Մովաբու ի վերայ արանց խզելոց՝ փետելոց՝ մրելոց: 32 Եւ մրմնջեսցէ իբրեւ զլալիւնն յԱգերայ: լացցուք զքեզ այգիդ Սաբեմայ բարունակք քո ձգեցան ընդ ծով. քաղաքք յԱգերայ հասին ի վերայ մրգոց քոց, եւ ի վերայ կթոց քոց եհաս սատակումն: 33 Մաշեցաւ ուրախութիւն եւ ցնծութիւն ի Կարմելայ՝ եւ յերկրէն Մովաբացոց: զինի էր ի հնծանս քո. ընդ առաւառս ոչ կոխեցին, եւ ընդ երեկս ոչ հանին զձայն հնծանահարաց: 34 յաղաղակէն յԵսեբոնայ մինչեւ յԵլեւայ, եւ մինչեւ յԱսսա. քաղաքք նոցա ետուն զձայնս իւրեանց ի Սեգովրայ մինչեւ յԵրովնայիմ, եւ գոյժ ի Սալեսայ. զի եւ ջուրն Եբերիմայ ի տապ խորշակի եղիցի: 35 Եւ կորուսից զՄովաբ՝ ասէ Տէր. որ ելանէր ի բագինս՝ եւ արկանէր խունկս աստուածոց աւտարաց: 36 Վասն այնորիկ սիրտ իմ ի վերայ Մովաբու իբրեւ զփող գոչեսցէ. սիրտ իմ ի վերայ արանց առ Ռմովքն խզելոց իբրեւ զհնչիւն փողոյ. վասն այնորիկ զոր ինչ ստացան՝ կորեաւ ի մարդկանէ: 37 Ամենայն գլուխք ընդ ամենայն տեղիս գերծցին. եւ ամենայն մորուք խզեսցին. եւ ամենայն ձեռք կոծեսցին. եւ ամենայն հասակ քրձագգածք եղիցին: 38 Եւ յամենայն տանիս Մովաբայ եւ ի հրապարակս նորա ամենեւին կոծ. զի խորտակեցի զՄովաբ իբրեւ զաման՝ որ ոչ իմիք իցէ պիտանացու՝ ասէ Տէր: 39 Զիա՞րդ փոփոխեցաւ. ողբս առէք. զիա՞րդ դարձոյց զթիկունս իւր. ամաչեաց եւ եղեւ ի ծաղր եւ ի քէս ամենեցուն որ շուրջ զնովաւ: 40 Զի այսպէս ասէ Տէր. Ահաւաղիկ իբրեւ զարծուի դիմեսցէ, եւ տարածեսցէ զձեռս իւր ի վերայ Մովաբու: 41 Առաւ Կարիաւովթ, եւ ըմբռնեցան ամուրք նորա. եւ եղիցի սիրտ զաւրաւորացն Մովաբայ յաւուր յայնմիկ իբրեւ զսիրտ կանանց յերկունս: 42 Եւ կորիցէ Մովաբ ի բազմութենէ. զի ի վերայ Տեառն մեծաբանեաց: 43 Վիհ, եւ ահ, եւ որոգայթ ի վերայ քո որ բնակեալդ ես ի Մովաբ: 44 Եւ որ փախիցէ յերեսաց ահին՝ անկցի ի վիհն. եւ որ ելանիցէ ի վիհ անտի՝ ըմբռնեսցի յորոգայթն. զի ածից զամենայն ի վերայ Մովաբու յամին յորում հանդէս արարից նմա՝ ասէ Տէր: 45 Եւ յարկսն յԵսեբոնայ հասին փախուցեալք յորոգայթէն. զի հուր ել յԵսեբոնայ, եւ բոց ի քաղաքէն Սեհոնայ, եւ եկեր զիշխանս Մովաբայ, եւ քննեաց զորդիսն Ամովնայ: 46 Վայ քեզ Մովաբ, կորուսեր զժողովուրդն Քամովսայ. զի առան ուստերք նորա եւ դստերք նորա ի գերութիւն: 47 Եւ դարձուցից զգերութիւնն Մովաբու յաւուրս յետինս՝ ասէ Տէր: Մինչեւ ցայս վայր եւն դատաստանք Մովաբու:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ ԽԹ.

1 Ի վերայ որդւոցն Ամովնայ: Այսպէս ասէ Տէր. Միթէ որդիք ո՞չ իցեն Իսրայէլի. կամ յանձանձիչս ո՞չ իցէ նոցա. ընդէ՞ր ամփոփեաց Մեղքովմ զԳադ, եւ ժողովուրդ սոցա ի քաղաքս նոցա բնակէ: 2 Վասն այնորիկ ահա աւուրք զան՝ ասէ Տէր, եւ լուր արարից Յոաբովթ որդւոցն Ամովնայ զգոյժ քաղաքացն. եւ եղիցին յանապատ եւ ի կորուստ, եւ բագինք նոցա հրով այրեսցին. եւ առցէ Իսրայէլ զիշխանութիւն իւր՝ ասէ Տէր: 3 Գուժեալ Եսեբոն՝ զի կորեաւ գեհ. բողոք բարձեք դստերք Հոաբայ, քրձագգածք եղերուք՝ եւ մոլորեցարուք. սուգ առէք՝ եւ յայսկոյս յայնկոյս ընթացարուք զցանկովք զի Մեղքովմ ի գերութիւն երթիցէ, քուրմք նորա եւ իշխանք ի միասին: 4 Զի՞ ցնծայցես ի խորանս քո զեփ, եւ ի դաշտս քո դուստր ժպրհութեան. որ յուսացեալ էիր ի զանձս քո եւ ասէիր՝ ո՞ գայցէ ի վերայ իմ: 5 Ահաւասիկ ես ածից ի վերայ քո երկելո՞ւ՝ ասէ Տէր զաւրութեանց յամենայն կողմանց շուրջ զքեւ բնակելոցդ եւ ցրուեսջիք յիւրաքանչիւր կողմ. եւ ոչ որ իցէ որ ժողովիցէ զթափառականսն: 6 Եւ յետ այնորիկ դարձուցից զգերութիւն որդւոցն Ամոնայ՝ ասէ Տէր:

7 Ի վերայ Եդովմայ: Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Ոչ եւս գոյ իմաստութիւն ի Թեման. կորեաւ խորհուրդ ի հանճարեղաց. գնաց իմաստութիւն նորա: 8 խաբեցաւ տեղի նորա: ծանրացուցէք ի նստել բնակիչք Դեղանայ, զի դժուարինս արար: ածի ի վերայ նոցա ժամանակ՝ յորում այց արարից նմա: 9 զի կթողք հասին ի վերայ քո, եւ ոչ թողցեն ի քեզ մնացորդս. իբրեւ գողք զիշերոյ դիցեն զձեռս իւրեանց ի վերայ նոցա: 10 Զի եւ կործանեցի զԵսաւ. եւ յայտնեցի զծածուկս նորա, եւ թաքչել ոչ կարացեն: կորեաւ զաւակ նորա ի ձեռանէ եղբար եւ դրացոյ իւրոյ: 11 Եւ չիք մնալ որբւոյն քում թէ կեցցէ, եւ այրիք նոցա յիս յուսացան: 12 Զի այսպէս ասէ Տէր. Ահա որոց ոչ էր արէն ըմպել զբաժակն՝ արբին ըմպելով. եւ դու արդարանալով արդարանայցէ՞ս. ոչ արդարացիս, այլ ըմպելով արբցես: 13 Զի յանձն իմ երդուայ՝ ասէ Տէր, թէ յապականութիւն՝ եւ ի նախատինս՝ եւ յանապատս, եւ յանձն եղիցիս ի մէջ բաժնի նորա, եւ ամենայն քաղաքք նոցա եղիցին աներակք յաւիտեան: 14 Լուր լուայ ի Տեառն, եւ հրեշտակս յազգս ազգս

արձակեաց. ժողովեցարուք եւ հասէք ի վերայ նորա. արիք ելէք ի պատերազմ: 15 զի ահաւաղիկ եւ փոքր մեւս եւս՝ եւ տաց զքեզ ի մէջ ազգաց արհամարհեալ ի մէջ մարդկան: 16 Այսպանութիւն քո հասոյց քեզ զայդ լրբութիւն սրտի քոյ արար զքեզ ծակամուտ վիմաց, եւ առ զգաւրութիւն բարձրացեալ բլրոյն քոյ. զի եթէ բարձրացուցես իբրեւ զարծուի զքոյն քո եւ անտի իջուցից զքեզ՝ ասէ Տէր: 17 Եւ եղիցի Եդովմ յանապատ, եւ ամենայն որ անցանիցէ ընդ նա՝ զարմացի, եւ շչեսցէ ի վերայ ամենայն հարուածոց նորա: 18 որպէս կործանեցաւ Սողոմ եւ Գոմոր եւ Բնակիչք նորա ասէ Տէր. եւ մի նստցի ի նա մարդ՝ եւ մի բնակեսցէ ի նմա որդի մարդոյ: 19 Ահաւասիկ իբրեւ զառեւծ ելցէ ի միջոյ Յորդանանու ի տեղին Եթեմմա. զի վաղվաղակի հալածական արարից զնոսա ի նմանէ. եւ ո՞վ է ընտրեալ ի նմա, եւ այց արարից նմա, կամ ո՞վ ընդդէմ դառնայցէ ինձ. կամ ո՞վ իցէ այն հովիւ որ ընդդէմ կայցէ երեսաց իմոց: 20 Վասն այդորիկ լուարուք զխորհուրդ Տեառն զոր խորհեցաւ ի վերայ եդովմայեցոց, եւ զխորհուրդ նորա զոր խորհեցաւ ի վերայ բնակչաց Թեմանայ: Եթէ ոչ հարցին յետինք ոչխարացն, բայց եթէ յաւիտեան կայցեն քակտումն նոցա: 21 Ի ձայնէ կործանման նորա շարժեցաւ երկիր. գոյժ քո եհաս ի ծով Կարմիր, եւ լսելի եղեւ աղաղակ քո: 22 ահաւանիկ իբրեւ զարծուի երեւեսցի, եւ սլացի, եւ տարածեսցէ զթեւս իւր ի վերայ ամրոցացն նորա: Եւ եղիցի սիրտ զաւրավորացն Եդովմայ յաւուր յայնմիկ իբրեւ զսիրտ կանանց յերկունս:

ԽԳ 23 Ի վերայ Դամասկոսի: Յամաւթ եղեւ Եմաթ՝ եւ Արփաթ. զի լուր չարեաց լուան, յիմարեցան ի ծովուն. զայրացան՝ եւ հանգչել ոչ կարացցեն: 24 Լքաւ Դամասկոս. դարձաւ ի փախուստ եւ կործանեցաւ. դողումն կալաւ զնա, եւ երկունք ճեպեցին զնա իբրեւ զծննդականի: 25 Եւ զիա՞րդ է. զի ոչ թողոյր զբաղաքն իմ, զաւանն զոր սիրեցի: 26 Վասն այնորիկ անկցին երիտասարդք ի հրապարակս քո, եւ ամենայն արք պատերազմաւորք կործանեցին յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր զաւրութեանց: 27 Եւ վառեցից հուր ի պարիսպն Դամասկոսի, եւ կերիցէ զհրապարակս որդւոցն Ադերայ:

28 Ի վերայ Կեդարու: Ի վերայ տիկնոջ հանգրուանին զոր եհար Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց: Այսպէս ասէ Տէր. Արիք ելէք ի վերայ Կեդարու, եւ հարէք զորդիսն Կեդեմայ: 29 զխորանս նոցա, եւ զխաշինս նոցա. առցեն զհանդերձս նոցա եւ զամենայն կահ եւ զկարասի նոցա. եւ զուղտերամակս նոցա առցեն իւրեանց: Եւ կոչեցէք ի վերայ նոցա կորուստ շուրջանակի: 30 Փախուցէք սաստիկ. խորեցէք ի նստել բնակիչք հանգրուանիդ՝ ասէ Տէր. զի խորհուրդ խորհեցաւ ի վերայ ձեր Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց. խորհեցաւ ի վերայ քո խորհուրդ: 31 արի ել ի վերայ ազգին դադարելոյ որ նստի ի հանգստեան՝ ասէ Տէր, որոց ոչ դրունք, եւ ոչ նիգք, առանձինն բնակեալք: 32 Եւ եղիցին ուղտերամակք նոցա յաւար, եւ բազմութիւն խաշանց նոցա ի կորուստ. եւ հոսեցից ընդ ամենայն հողմն զյապաւեալսն առ երեսաւք, եւ յամենայն կողմանց նոցա ածից նոցա կործանումն՝ ասէ Տէր: 33 Եւ եղիցի հանգրուանն բնակութիւն ջայլամանց, եւ անապատ մինչեւ յաւիտեան: Եւ մի բնակեսցէ ի նմա մարդ, եւ մի նստցի ի նմա որդի հողածնի:

Ի վերայ Ելամայ: 34 Բանն Տեառն՝ որ եղեւ առ Երեմիա մարգարէ վասն Ելամայ յիսկզբան թագաւորութեանն Սեդեկիայ արքայի Յուդայ՝ եւ ասէ. 35 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայելի. Ահաւաղիկ խորտակեցաւ աղեղն Ելամայ, իշխանութիւն բռնաւորութեան նոցա: 36 Եւ ածից ի վերայ Ելամայ չորս հողմն ի չորից կողմանց երկնից, եւ ցրուցից զնոսա ընդ ամենայն հողմն ընդ այնոսիկ. եւ ոչ իցէ ազգ յոր ոչ հասանիցեն թափառականքն Ելամայ: 37 Եւ զարհուրեցուցից զնոսա առաջի թշնամեաց նոցա որք խնդրէին զանձինս նոցա. եւ ածից ի վերայ նոցա ըստ բարկութեան սրտմտութեան իմոյ՝ ասէ Տէր. եւ արձակեցից զսուր իմ զկնի նոցա մինչեւ սպառեսցէ զնոսա: 38 Արկից զաթոռ իմ յԵլամ, եւ կորուսից անտի զթագաւորս՝ եւ զմեծամեծս՝ ասէ Տէր: 39 Եւ եղիցի յաւուրս յետինս դարձուցից զգերութիւն Ելամայ՝ ասէ Տէր: Ի սկզբան թագաւորութեան Սեդեկիայ արքայի եղեւ բանս այս ի վերայ Ելամայ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Ծ.

1 Ի վերայ բաբելացոց: Բանն զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ Բաբելոնի, առ երկիրն Քաղդեացոց ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի: 2 Պատմեցէք յազգս՝ եւ լու արարէք. նշան կանգնեցէք, լսելի արարէք. մի ծածկիցէք. ասասցիք առ Բաբելոն. յամաւթ եղեւ Բէլ. փափուկքն աներկելոյք. մատնեցաւ Մեովդաք. յամաւթ եղեւ կուռք նորա. ամաչեցին զարշելիք նորա: 3 Զի ել ի վերայ նորա ազգ ի հիւսւսոյ. նա դիցէ զերկիր նորա

յապականութիւն. եւ ոչ որ իցէ որ բնակիցէ ի նմա ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. զի խախտեցան եւ գնացին: 4 Յաւուրսն յայնոսիկ, եւ ի ժամանակին յայնմիկ ասէ Տէր՝ եկեացեն որդիքն Իսրայելի ինքեանք եւ որդիքն Յուդայ ի միասին, շրջեացին եւ լալով գայցեն առ Տէր Աստուած իւրեանց. խնդրեցեն 5 մինչեւ ի Սիոն, հարցցեն զճանապարհէ, այսր դիմեցեն, եւ եկեացեն՝ եւ ապաւինեցին ի Տէր. զի ուխտ յաւիտենից է՝ եւ ոչ մոռացին: 6 Իբրեւ գոչխարս կորուսեալս եղեւ ժողովուրդ իմ. հովիւք նոցա մերժեցին զնոսա ի վերայ լեռանց, մոլորեցուցին զնոսա ի լեռնէ ի բլուր, գնացին մոռացան զմակադատեղս իւրեանց: 7 Ամենեքեան որ գտանէին՝ սատակէին զնոսա: Թշնամիք նոցա ասացին՝ մի ներեցուք նոցա փոխանակ զի մեղան Տեառն: արաւոք արդարութեան է, եւ Տեառն որ ժողովեաց զհարսն նոցա: 8 Աւտարացարուք ի միջոյ Բաբելոնի. եւ յերկրէդ Բաբելացոց ելէք, եւ եղերուք իբրեւ զվիշապս առաջի խաշանց: 9 Զի ահաւասիկ ես յարուցից՝ եւ ածից ի վերայ Բաբելացոց զժողովս ազգաց մեծամեծաց յերկրէ հիւսւոյ, եւ ճակատեցին զնովաւ, եւ անտի ըմբռնեցի: իբրեւ նետ՝ իմաստուն պատերազմողի որ ոչ դարձցի ունայն: 10 Եւ եղիցի երկիրն Քաղդեացոց յաւար. եւ ամենայն աւարառութն նորա յագեցին՝ ասէ Տէր: զի ուրախ լինէիք եւ պարծէիք յափշտակել զժառանգութիւն իմ: 11 զի խայտայիք իբրեւ զուարակս ի վերայ դալարոյ, եւ ոգորէիք իբրեւ զցուլս: 12 Յամաւթ եղեւ մայրն ձեր յոյժ. մայրն որ ի բարութեան էր. ահաւաղիկ վախճան ազգաց աւեր, անջուրք, եւ անապատ: 13 ի բարկութենէ Տեառն: եւ մի բնակեցի, այլ եղիցի յապականութիւն առհասարակ: եւ ամենայն որ անցանիցէ ընդ Բաբելոն՝ տրտմեցի, եւ շչեցէ ի վերայ ամենայն հարուածոց նորա: 14 ճակատեցարուք շուրջ զԲաբելոնիս ամենայն աղեղնաւորք. ձիգ դիք ի նա, եւ մի խնայէք ի նետս ձեր՝ զի Տեառն մեղաւ: 15 Խրախոյս բարձք շուրջ զնովաւ, զի լքան ձեռք իւր. անկան մահարձանք՝ եւ կործանեցան պարիսպք նորա՝ զի վրէժխնդրութիւն յԱստուծոյ է խնդրեցէք վրէժս ի դմանէ. որպէս արարն՝ արարէք դմա: 16 Սատակեցէք զգաւակ ի Բաբելոնէ. եւ առնուցու մանգաղ ի ժամանակի հնձոց. յերեսաց յունական սրոյն իւրաքանչիւր ի ժողովուրդ իւր դարձցին, եւ իւրաքանչիւր յերկիր իւր փախիցեն: 17 Ոչխար մոլորեալ Իսրայել. առիւծք մերժեցին զնա. նախ եկեր զնա թագաւորն Ասորեստանեայց, եւ յետոյ զոսկերս նորա արքայն Բաբելացոց: 18 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայելի. Ահաւասիկ ես խնդրեցիք վրէժ յարքայէն Բաբելացոց եւ յերկրէ նորա, որպէս խնդրեցի վրէժ յարքայէն Ասորեստանեայց: 19 Եւ պատսպարեցուցի զԻսրայել անդրէն ի ճարակս իւր. եւ արածեցի ի Կարմելոս, եւ ի Բասան, եւ ի լեռինն Եփրեմի, եւ ի Գաղաադ. եւ յագեցին անձինք նոցա: 20 Յաւուրսն յայնոսիկ, եւ ի ժամանակին յայնմիկ՝ ասէ Տէր, խնդրեցեն զանիրաւութիւնն Իսրայելի, եւ ոչ եւս իցէ. եւ զմեղս Յուդայ՝ եւ ոչ գտանիցեն. զի քաւիչ եղեց անիրաւութեանց նոցա 21 ի վերայ երկրի: Ել դառնութեամբ ի վերայ նորա, եւ ի բնակչաց նորա խնդրեսցիք վրէժս: սուր եւ ապականութիւն զկնի նորա՝ ասէ Տէր. եւ արասցիք ըստ ամենայնի զոր պատուիրեցի քեզ: 22 Ձայն պատերազմի յերկրէն Քաղդեացոց, եւ բեկումն մեծ: 23 զիա՞րդ խորտակեցաւ եւ մանրեցաւ ուռնն ամենայն երկրի. զիա՞րդ եղեւ Բաբելոն յապականութիւն ի մէջ ազգաց: 24 Յարձակեցին ի վերայ, եւ ըմբռնեցին՝ Բաբելոն, եւ ոչ իմացիս. գտար եւ ըմբռնեցար, զի Տեառն ընդդէմ դարձար: 25 Եբաց Տէր զգանձս իւր, եւ եհան զանաւթս բարկութեան իւրոյ. զի գործ Տեառն զաւրութեանց է յերկրին Քաղդեացոց: 26 Եկին հասին նմա ժամանակք իւր. բացէք զշտեմարանս նորա. որոնցէք զնա իբրեւ զայրս, եւ սատակեցէք զնա. մի մնացեն նոցա մնացորդք: 27 ցամաքեցուցէք զամենայն պտուղս նորա, եւ իջցեն ի սպանումն: վայ նոցա՝ զի եկն արք նոցա, եւ ժամանակ վրէժխնդրութեան նոցա: 28 Ձայն փախուցելոց եւ ապրելոց յերկրէն քաղդեացոց պատմել ի Սիովն զվրէժխնդրութիւն ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ, զվրէժխնդրութիւն տաճարի իւրոյ: 29 Պատուէր տուք բազմաց ի վերայ Բաբելոնի, ամենայն աղեղնաւորաց՝ թէ բանակեցարուք զոմաւ շուրջանակի. զի մի որ իցէ որ ապրիցի ի դմանէ. հատուցէք դմա ըստ գործոց իւրոց, ըստ ամենայնի զոր արար՝ արարէք դմա. զի Տեառն ընդդէմ դարձաւ, Աստուծոյ սրբոյն Իսրայելի: 30 Վասն այնորիկ անկցին երիտասարդք նորա ի հրապարակս նորա, եւ ամենայն արք պատերազմաւորք նորա անկեալ դնիցին յաւուր յայնմիկ՝ ասէ Տէր: 31 Ահաւասիկ ես ի վերայ քո՝ ասէ Տէր զաւրութեանց, ի վերայ հպարտիդ. զի հասեալ է արք քո՝ եւ ժամանակ վրէժխնդրութեան քոյ: 32 եւ տկարացի հպարտութիւն քո, եւ կործանեցի. եւ ոչ որ իցէ որ յարուցանիցէ զնա: եւ վառեցից հուր յանտառս նորա, եւ կերիցէ շուրջ զնովաւ զամենայն: 33 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Բռնադատեցան որդիքն Իսրայելի եւ որդիքն Յուդայ. ամենեքեան որ գերեցին զնոսա, բռնաբարեցին զնոսա, եւ ոչ կամէին արձակել զնոսա: 34 որ փրկեաց զնոսա հզարն. Տէր ամենակալ անուն է նորա: դատեցի դատաստան ընդ ոսոխս իւր. զի բարձցէ զերկիրն,

եւ զայրասցի բնակչացն Բաբելոնի: 35 Սուր ի վերայ քաղղեացոցն՝ ասէ Տէր. եւ ի վերայ բնակչացն Բաբելոնի, եւ ի վերայ ամենայն մեծամեծաց նորա, եւ ի վերայ խորհրդակցաց նորա: 36 Սուր ի վերայ ըղձութեանց նորա, եւ բարձցին. սուր ի վերայ պատերազմողաց նորա, եւ լքցին: 37 Սուր ի վերայ երիվարաց եւ կառաց նորա. սուր ի վերայ նահատակաց նոցա. եւ ի վերայ ամենայն խառնադանձիցն որ ի մէջ նորա՝ եւ եղիցին իբրեւ զկանայս: Սուր ի վերայ գանձուց նորա, եւ յափշտակեցցին: 38 Սուր ի վերայ ջուրց նորա, եւ ամաչեցցեն. զի երկիր դրաւ շելոց է. եւ ի վերայ կղզեացն որովք պարծէին: 39 Վասն այնորիկ ճիւղաք բնակեցցեն ի կղզիսն, եւ բնակեցցեն ի նմա դստերք համբարեաց. եւ մի եւս շինեցի ի սպառ, եւ մի եւս բնակեցէ յաւիտեան. 40 որպէս սատակեաց Աստուած զերկիրն Սոդոմացոց եւ Գոմորացոց, եւ զսահմանակիցս նորա՝ ասէ Տէր: եւ մի բնակեցէ անդ մարդ, եւ մի պանդխտեցի ի նմա որդի մարդոյ: 41 Ահաւասիկ գունդ գայ ի հիւսւտոյ, եւ ազգ մեծ. եւ թագաւորք բազումք զարթոցեն ի ծագաց երկրէ: 42 աղեղն եւ վաղակաւոր ի ձեռին իւրում ժպիրի է, եւ մի ողորմեցի: ձայն նոցա իբրեւ զծով զոչեցէ. հեծեալք յերիվարս, պատրաստեալք իբրեւ զհուր ի պատերազմ ի վերայ քո դուստր բաբելացոց: 43 Լուաւ զլուր նոցա արքայն բաբելացոց, եւ լքան ձեռք նորա. նեղութիւն տագնապեաց զնա, երկունք իբրեւ ծննդականի: 44 ահաւաղիկ իբրեւ զառեւծ ելցէ ի յորձանացն Յորդանանու ի տեղին Եթամայ. զի երագերագ հալածեցից զնա ի նմանէ. եւ զամենայն երիտասարդս յարուցից ի վերայ նորա: Զի ո՞վ որ է իբրեւ զիս. եւ ո՞վ ընդդէմ դառնայցէ ինձ. եւ ո՞վ որ հովիւ կայցէ հակառակ: 45 Վասն այդորիկ լուարուք զխորհուրդ Տեառն զոր խորհեցաւ ի վերայ Բաբելոնի, եւ զխորհուրդս նորա զոր խորհեցաւ ի վերայ բնակչաց քաղղեացոց. եթէ ո՞չ ապականեցէք զգառինս հաւտից նոցա. եթէ ոչ ապականիցին ի նոցանէ արաւտք: 46 զի ի ձայնէ կործանման Բաբելոնի շարժեցի երկիր, եւ գոյժ նորա լուիցի ի հեթանոսս:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԾԱ.

1 Այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ ես յարուցից ի վերայ Բաբելոնի՝ եւ ի վերայ բնակչաց նորա զսիրտ յարուցելոց, եւ հողմ խորշակի սատակիչ: 2 Եւ առաքեցից ի Բաբելոն զսրովիչս եւ զսրովեցեն զնա, եւ ապականեցցեն զերկիր նորա. զի վայ ի վերայ Բաբելոնի շուրջանակի յաւուր չարչարանց իւրոց: 3 Լարեցէ որ լարելոցն իցէ զաղեղն իւր, եւ առցէ զանձամբ ոյր իցէ զէն: մի խնայէք յերիտասարդս նորա, եւ ապականեցէք զամենայն զարութիւն նորա: 4 Եւ անկցին վիրաւորք յերկիրն Քաղղեացոց, եւ խոցոտեալք շուրջ զնովաւ: 5 զի ոչ եղէ այրի Բարայէլ եւ Յուդայ յԱստուծոյ իւրեանց եւ ի Տեառնէ ամենակալէ. զի երկիր նոցա լցաւ անաւրէնութեամբ ի սրբութեանցն Բարայէլի: 6 Փախերուք ի միջոյ Բաբելոնի, եւ ապրեցուցէք իւրաքանչիւր զանձն իւր, եւ մի կործանիցիք յանիրաւութեանց նորա. զի ժամանակ վրէժխնդրութեան է նորա ի Տեառնէ. զհատուցումն նորա ինքն հատուցէ: 7 Բաժակ ոսկի Բաբելոնի ի ձեռին Տեառն, որ արբուցանէ զամենայն երկիր ի գինւոյ իւրմէ. արբին հեթանոսք, վասն այնորիկ շարժեցան ազգք: 8 Եւ յանկարծակի կործանեցաւ Բաբելոն, եւ խորտակեցաւ: Ողբ առէք ի վերայ դորա. առէք դեղ ի վիրաց դորա, թերեւս բժշկեցի: 9 Բժշկեցաք զԲաբելոն, եւ նա ոչ բժշկեցաւ. թողցուք զնա եւ զնացուրք իւրաքանչիւր յերկիր իւր. զի մերձեցան մինչեւ յերկիրն դատաստանք նորա. ամբարձան մինչեւ ցաստեղս: 10 Եւ ած Տէր դատաստան ի վերայ նորա. եկայք՝ եւ պատմեցուք ի Սիոն զգործս Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 11 Կազմեցէք աղեղունս, լցէք զկապարճս. զի զարթոյց Տէր զոգի թագաւորին Մարաց. զի բարկութիւն նորա ի վերայ Բաբելոնի, եւ ջնջեցէ զնա. զի վրէժխնդրութիւն Տեառն է, վրէժխնդրութիւն տաճարի նորա: 12 Ի վերայ պարսպացն Բաբելոնի կանգնեցէ նշան. կացուցէք պահապանս. զարթուցէք զառաջապահս. պատրաստեցէք զզէնս. զի ձեռն ի գործ արար. եւ արացէ Տէր զոր ինչ խաւսեցաւ ի վերայ բնակչացն Բաբելոնի, 13 բնակելոց առ ջուրքն բազմաւք. ի վերայ բազմութեան զանձուց նորա. հասեալ է վախճան քո. արդարեւ ստոյգ ի փոր քո եմուտ: 14 Զի երդուաւ Տէր զարութեանց ի բազուկ իւր, թէ լցից զքեզ զարաւք իբրեւ մարախով, եւ բարբառեցցին ի վերայ քո որ իջանեն ի քեզ: 15 Որ արար զերկիրնս զարութեամբ իւրով. պատրաստեաց զսիեզերս իմաստութեամբ իւրով. ձգեաց զերկիրնս հանճարով իւրով: 16 Եղ ի բարբառ զբազմութիւն ջուրց շառաչմանց յերկիրնս, եւ հանէ զամպս ի ծագաց երկրէ, եւ զփայլատակունս յանձրեւս արար. եհան զլոյս յըշտեմարանց իւրոց: 17 Յիմարեցաւ ամենայն մարդ ի գիտութենէ. յամաւթ եղէ ամենայն ոսկերիչ ի դրաւշելոց իւրոց, զի սուտ ձուլեցին, չիք ոգի ի նոսա: 18

սնոտի են գործքն ձաղանաց. ի ժամանակի այցելութեան իւրեանց կորիցեն: 19 Ոչ այնպէս ինչ իցէ բաժինն Յակովբայ. զի որ ստեղծ զամենայն՝ նա է բաժին նորա, եւ գաւազան ժառանգութեան նորա. Տէր զաւրութեանց է անուն նորա: 20 Յրուեսցես դու ինձ զանաւթոյ պատերազմիդ, եւ ցրուեցից եւ ի քեզ զազգս. եւ բարձից ի միջոյ քումմէ զթագաւորս, 21 եւ ցրուեցից ի քեզ զայրուծի նորա. եւ ցրուեցից ի վերայ քո զկառս եւ զհեծեալս նորա: 22 Եւ ցրուեցից ի քեզ զայր եւ զկին. եւ ցրուեցից ի քեզ զծերն եւ զերիտասարդն. եւ ցրուեցից ի քեզ զընտիրն եւ զկոյսն: 23 Եւ ցրուեցից ի քեզ զհովիւն եւ զհաւս իւր. եւ ցրուեցից ի քեզ զհողագործն եւ զհողագործութիւն իւր. եւ ցրուեցից ի քեզ զգաւրավարս եւ զգաւրագլուխս քո: 24 Եւ հատուցից Բաբելոնի եւ բնակչաց քաղղեացոցն ըստ ամենայնի չարեացն նոցա զոր արարին ընդ Սիոն, առաջի աչաց ձերոց՝ ասէ Տէր: 25 Ահաւասիկ եւ ի վերայ քո լեառնդ ապականիչ՝ ասէ Տէր, որ ապականէիր զամենայն երկիր: Եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ քո, եւ թաւալեցուցից զքեզ ի վիմացդ. եւ տաց զքեզ ի լեառն այրեցեալ: 26 Եւ ոչ եւս առնուցուն ի քէն վէմ անկեան՝ եւ վէմ հիման զի յապականութիւն յաւիտենից եղիցես՝ ասէ Տէր: 27 Առէք նշան ի վերայ երկրիդ. փող հարէք ընդ ազգս ամենայն, հրաւիրեցէք ի վերայ դորա գունդս: Պատուէր տուք յինէն Այրարատեան թագաւորութեանցն եւ Ագքանագեան գնդին կանգնեցէք գնովաւ նետակալս. ելէք ի վերայ. շարժեցաւ՝ եւ չարչարեցաւ, զի եկն եհաս ի վերայ Բաբելոնի խորհուրդ Տեառն. երկվարք իբրեւ զբազմութիւն մարախոյ: 28 Հրաւիրեցէք ի վերայ նորա զազգս՝ եւ զթագաւորն Մարաց. զգաւրավարս նորա, եւ զամենայն զաւրագլուխս նոցա անդր. եւ զամենայն երկրի զիշխանութիւնս: 29 ղնել զերկիրն Բաբելացոց յապականութիւն. զի մի լինիցի ի նմա բնակութիւն: 30 Կասիցին նահատակքն Բաբելոնի ի պատերազմէ. նստցին ի պաշարման. բեկաւ զաւրութիւն նոցա, եւ եղեն իբրեւ զկանայս: հրձիգ եղեն յարկք նոցա. խորտակեցան նիգք նոցա: 31 Փախստեալ փախստէի պատահեացէ. եւ գուժկան գուժկանի դիպեցի, գոյժ առնել թագաւորին բաբելացոց, թէ առաւ քաղաքն նորա. ի ծագաց ելից իւրոց 32 ըմբռնեցան, եւ ժողովք նոցա ի հուր այրեցան. եւ արք պատերազմաւորք ի դրունս դիմեցին: 33 Զի այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց Աստուած Իսրայէլի. Տուն բաբելացոց իբրեւ զաւրան վականակ կասցի. սակաւիկ մեւս եւս՝ եւ հասցեն հունձք նորա: 34 Եկեր զիս՝ եհաս ի վերայ իմ, բաժանեաց զիս Նաբոքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց. կացոյց զիս իբրեւ զաման մի ունայն. եկուլ զիս իբրեւ զվիշապ. ելից զկուշտ իւր ի փափկութենէ իմմէ: մերժեցան վաստակք իմ 35 եւ տառապանք իմ ի Բաբելոն գնացին. ասացէ բնակիչն Սիովնի. եւ արին իմ ի վերայ բնակչացն քաղղեացոց, ասացէ Երուսաղէմ: 36 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր. Ահաւասիկ եւ դատեցայց զոսոխն քո, եւ խնդրեցից զվրէժ քո, եւ աւերեցից զծով նորա, եւ ցամաքեցուցից զաղբերս նորա: 37 Եւ եղիցի Բաբելոն ի բլուրս՝ բնակութիւն վիշապաց, յապականութիւն եւ ի շշիւն, եւ մի բնակեցի 38 համաւրէն: իբրեւ առիծունք պատրաստեցան որդիք նոցա. եւ իբրեւ զկորիւնս առիծուց: 39 ի ջերմն խշտեաց իւրեանց տաց նոցա արհաւիրս, եւ արբուցից գնոսս. զի թմբբեցին եւ ննջեցեն քուն յաւիտենից: եւ մի զարթիցեն՝ ասէ Տէր: 40 Իջո գնոսս իբրեւ զոչխարս ի սպանումն, եւ իբրեւ զխոյս այծեաւք հանդերձ: 41 Զիա՞րդ ի պարտութիւն՝ մատնեցար Սիսակ, եւ անկար յորս պարծանքդ ամենայն երկրի: Զիա՞րդ եղեւ Բաբելոն յապականութիւն ի մէջ ամենայն ազգաց: 42 Ել ի վերայ Բաբելոնի ծովն գոչմամբ ալեաց իւրոց, եւ ծածկեցաւ: 43 եղեն քաղաքք նորա յապականութիւն յերկիր անջուր եւ յանապատ. եւ մի որ իցէ որ բնակիցէ ի նմա, եւ մի հանգիցէ ի նմա որդի մարդոյ: 44 Եւ խնդրեցից զվրէժ ի Բելայ ի Բաբելոն, եւ հանից զոր եկուլն ի բերանոյ նորա, եւ մի եւս ժողովեցին առ նա ազգք. նաեւ պարիսպքն բաբելացոց անկան: 45 Ելէք ի միջոյ նոցա ժողովուրդ իմ, եւ ապրեցուցէք իւրաքանչիւր զանձինս ձեր ի սրտմտութենէ բարկութեան Տեառն: 46 Սի երբէք զանգիտիցեն սիրտք ձեր. եւ մի երկնչիք ի համբաւաց զոր լսիցէք յերկրին. զի ի նմին տարւոջ մտցէ լուրն, եւ յետ այնր տարւոյ՝ այլ լուր, եւ անիրաւութիւն յերկրին. առակ ի վերայ առակի: 47 Վասն այդորիկ ահա աւուրք զան՝ ասէ Տէր, եւ արարից հանդես ի վերայ դրաւշելոցն բաբելացոց, եւ ամենայն երկիր նորա ամաչեացէ, եւ ամենայն վիրաւորք նորա անկցին ի միջի նորա: 48 եւ ցնծացեն ի վերայ Բաբելոնի երկինք եւ երկիր եւ ամենայն որ ի նոսա. զի ի հիւսւոյ եկեացն թշուառացուցիչք նորա՝ ասէ Տէր: 49 եւ ի Բաբելոն անկցին վիրաւորք ամենայն երկրին: 50 Ելէք ապրեալք յերկրէդ. մի կայք. յիշեցէք զՏէր հեռաւորքդ, եւ Երուսաղէմ անկցի ի սիրտ ձեր: 51 Յամաւթ եղաք՝ զի լուաք զնախատինս մեր. ծածկեցին անարգանք զերեսս մեր. մտին այլազգիք ի սրբութիւնս մեր ի տան Տեառն: 52 Վասն այդորիկ ահա աւուրք զան՝ ասէ Տէր, եւ խնդրեցից զվրէժ ի դրաւշելոց նորա, եւ յամենայն երկրի անկանիցին վիրաւորք: 53 Եւ եթէ բարձրացի Բաբելոն իբրեւ զերկինս, եւ եթէ ամրացուցէ զբարձրութիւն զաւրութեան իւրոյ, յինէն

եկեացեն նմա սատակիչք՝ ասէ Տէր: 54 Ձայն գուժի ի Բաբելոն, եւ բեկումն մեծ յերկրին Քաղղեացոց: 55 զի սատակեաց տէր զԲաբելոն, եւ կորոյս ի նմանէն զձայն մեծ՝ զգոչին ալեաց իւրոց: Իբրեւ ջուրք բագումք ետուն զբարբառ սատակման նորա: 56 Ձի եկն ի վերայ Բաբելոնի թշուառութիւն. ըմբռնեցան սպառազենքն նորա. զարհուրեցան աղեղնաւորքն նորա: Ձի Աստուած հատուցիչ է. ինքն Տէր հատուցանէ նմա զհատուցումն: 57 եւ արբեցուցէ արբեցութեամբ զգաւրավարս նորա, եւ զիմաստունս նորա. զիշխանս նորա՝ եւ զգաւրագլուխս նորա, եւ զգաւրաւորս նորա: եւ ննջեացեն ի քուն յաւիտենից, եւ մի զարթիցեն: ասէ արքայ՝ Տէր ամենակալ անուն է նորա: 58 Այսպէս ասէ Տէր զաւրութեանց. Պարիսպն Բաբելոնի լայնեցաւ. կործանելով կործանեցի, եւ դրունք նորա բարձունք հրով այրեցին. եւ ջանասցին ժողովուրդք ընդ այն, եւ ազգ ի սկզբան սատակեցին: 59 Բանն զոր պատուիրեաց Տէր Երեմիայի մարգարէի ասել զՍարեա որդի Ներեայ՝ որդւոյ Մասսայ, յորժամ երթայր ի Սեղեկիայ արքայէ Յուդայ ի Բաբելոն, յամին չորրորդի թագաւորութեան նորա. եւ Սարեա էր պարգեւապետ նորա: 60 Եւ գրեաց Երեմիա զամենայն չարիս որ գալոց էին ի վերայ Բաբելոնի ի մատենի միում. զամենայն զբանս զայտոսիկ գրեալս ի վերայ Բաբելոնի: 61 Եւ ասէ Երեմիա զՍարեա. Յորժամ երթայցես ի Բաբելոն, եւ տեսցես՝ եւ ընթերնուցուս զամենայն զբանսդ զայդոսիկ: 62 եւ ասասցես. Տէր՝ դու խաւսեցար ի վերայ տեղւոյս այտորիկ սատակել զսա. մի եւս լինել ի սմա բնակիչ ի մարդոյ մինչեւ յանասուն. զի յապականութիւն յաւիտենից եղիցի: 63 Եւ եղիցի յորժամ դադարեցես յընթերնւոյ զմատենդ զայդ, կապեցես ի դմա քար եւ ընկեցես ի մէջ Եփրատայ. 64 եւ ասասցես՝ այսպէս ընկղմեցի Բաբելոն, եւ մի կանգնեցի ի չարեացն զոր ես ածից ի վերայ դորա: Եւ կացին մինչեւ ցայս վայր բանք Երեմիայ մարգարէի:

Ի ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԵՆԷՆ Է ԱՅՍ ԲԱՆՔՍ: ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԳՐՈՑՍ:

ԳԻՐՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ ԾԲ.

ԽԴ 1 Քսան եւ մի ամաց էր Սեղեկիա արքայ ի թագաւորել իւրում. եւ մետասան ամ թագաւորեաց յԵրուսաղէմ, եւ անուն մաւր նորա Ամիտաաղ դուստր Երեմիա ի Ղուբենայ: 2 Եւ արար չար առաջի Տեառն, որպէս արար Յովակիմ: 3 զի ի ցատումն Տեառն էր Երուսաղէմ եւ Յուդայ. մինչեւ մերժեաց զնոսա յերեսաց իւրոց: եւ ապստամբեաց Սեղեկիա յարքայէն բաբելացոց: 4 Եւ եղեւ յիններորդի ամի թագաւորութեան նորա, եւ յամսեանն տասներորդի որ ար տասն էր ամսոյն. եկն Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց ամենայն զաւրաւք իւրովք յԵրուսաղէմ, եւ պաշարեաց զնա. եւ շինեաց շուրջ զնովաւ պարիսպ առ պարիսպ՝ ի չորեքկուսի վիմաց: 5 Եւ եհաս քաղաքն ի նեղութիւն մինչեւ յամն մետասաներորդի Սեղեկիայ արքայի, 6 եւ յամիսն չորրորդ՝ որ ար ինն էր ամսոյն: եւ զաւրացաւ սով ի քաղաքին. եւ ոչ գտանէր հաց ուտելոյ ժողովրդեան երկրին: 7 Եւ խրամատեցաւ քաղաքն, եւ ամենայն արք պատերազմաւորք փախեան, եւ ելին ի քաղաքէ անտի ի գիշերի ընդ ճանապարհ դրանն՝ ընդ պարիսպ եւ ընդ պատուհան, ընդ կողմն պարտիզին արքունի. եւ քաղղեացիքն շուրջ զքաղաքաւն էին: եւ զնացին ընդ ճանապարհս արաբացոց: 8 Եւ զհետ եղեն զաւրք թագաւորին քաղղեացոց, եւ հասին Սեղեկիայ արքայի յանցս Երիքովի. եւ ամենայն ծառայք նորա ցրուեցան ի նմանէ: 9 Եւ կալան զթագաւորն եւ ածին առ արքայն բաբելացոց ի Գեբլաթայ յերկիրն Եմաթայ. եւ խաւսեցաւ ընդ նմա դատաստանաւք: 10 եւ կոտորեաց արքայն բաբելացոց զորդիսն Սեղեկիայ յանդիման նորա. եւ զամենայն իշխանս Յուդայ կոտորեաց ի Գեբլաթա: 11 եւ զաչսն Սեղեկիայ կուրացոյց. եւ կապեաց զնա ձեռակապաւք. եւ տարաւ զնա արքայն բաբելացոց ի Բաբելոն, եւ եղ զնա ի տուն աղաւրեաց, մինչեւ յաւր մահուան իւրոյ: 12 Եւ յամսեանն հինգերորդի որ ար տասն էր ամսոյն. այն ամ իննուտասն էր Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց. եկն Նաբուգարդան դահճապետ որ կայր առաջի արքային բաբելացոց: 13 եւ հրձիգ արար զտունն Տեառն, եւ զապարանսն արքունի, եւ զամենայն տունս քաղաքին. եւ զամենայն ապարանս մեծամեծս այրեաց հրով: 14 եւ զամենայն պարիսպսն Երուսաղէմի շուրջանակի՝ ամենայն զաւրաւք քաղղեացոց քակեցին որ էին ընդ դահճապետին: 15 Բայց յաղքատաց ժողովրդեանն եւ ի մնացորդաց, եւ զսինկրոսն որ մնացին ի քաղաքին. եւ զփախստականս որ փախեան առ արքայն բաբելացոց, եւ զմնացորդս ժողովրդեանն եթող Նաբուգարդան դահճապետ: 16 եւ յաղքատաց երկրին եթող Նաբուգարդան դահճապետ յայգեգործս եւ յարդիւնարարս: 17 Եւ զսինսն

պղնձիս տան Տեառն, եւ զխարիսխսն, եւ զծովն պղնձի որ էր ի տան Տեառն՝ խորտակեցին քաղղեացիքն, եւ խաղացուցին զամենայն պղինձն ի Բաբելոն: 18 Եւ զոտսն եւ զվերնախարիսխսն, եւ զպսակսն եւ զտաշտսն, եւ զմսահանսն. եւ զամենայն կահ պղնձի որովք առնէին սպաս՝ առ: 19 Եւ զապփովթն, եւ զամասարակովթ, եւ զպարգուտսն, եւ զաշտանակսն, եւ զճաշակսն. եւ զտուփսն, որ ոսկի՝ ոսկի, եւ որ արծաթի՝ արծաթի, առ դահճապետն: 20 Եւ սինք երկու էին, եւ ծով մի. եւ ցուլքն երկոտասան էին որ կային ընդ ծովուն. զորս արար արքայ Սողոմոն ի տան Տեառն. եւ ոչ գոյր չափ պղնձոյն, եւ ամենայն կահին պղնձոյ: 21 Եւ սեանցն՝ երեսուն եւ հինգ կանգուն էր բարձրութիւն միոյ միոյ սեան. եւ մանեակ յերկոտասան կանգնոյ շուրջ զնովաւ. եւ թանձրութիւն նորա շուրջ առ չորս մասունս: 22 Եւ ախաւեղագէսք նորա պղնձիք. եւ բարձրութիւն միոյ ախաւեղագիսին, ի հինգ կանգնոյ: Եւ վանդակապատք եւ նոնաձէք ի վերայ ախաւեղագիսին շուրջ շրջանակաւ՝ ամենայն պղնձի: Ըստ նմին արիւնակի եւ երկրորդի սեանն, ութ նոնաձէ, կանգուն առ կանգուն, յերկոտասան կանգնոյ: 23 Եւ էին նոնաձէք ինսուն եւ վեց ի միոցէ կողմանէ. եւ էին ամենայն նոնաձէքն հարելու ի վերայ վանդակին շուրջանակի: 24 Եւ առ դահճապետն զՍարեա զքահանայ զգլխաւորն, եւ զՍոփոնիա զերկրորդ, եւ երիս բարապանս: 25 Եւ ի քաղաքէ անտի առ ներքինի մի, որ էր ոստիկան արանց պատերազմողաց. եւ եւթն այր անուանի որ կային առաջի թագաւորին՝ գտեալս ի քաղաքին. եւ զդպրապետն զիշխան զաւրացն, եւ զդպրապետ ժողովրդեան երկրին, եւ վաթսուն այր ի ժողովրդէն երկրին՝ որ գտան ի քաղաքին: 26 Եւ առ զնոսա Նաբուգարդան դահճապետ, եւ տարաւ առ արքայն բաբելացոց ի Դեբլաթա: 27 Եւ եհար զնոսա արքայն բաբելացոց, եւ սպան զնոսա ի Դեբլաթա յերկրին Եմաթայ: Եւ զերեցաւ Յուդայ անդուստ յերկրէ իւրմէ: 28 Եւ այս ժողովուրդ է զոր զերեաց Նաբուքոդոնոսոր՝ արքայ յամին եւթներորդի ի հրէից երիս հազարս եւ քսան եւ երեք: 29 Եւ յամին ութուտասաներորդի Նաբուքոդոնոսորայ, տարան յԵրուսաղէմէ ոգիս եւթն հարիւր երեսուն եւ երկուս: 30 Եւ յամին քսաներորդի եւ երրորդի Նաբուքոդոնոսորայ խաղացոյց Նաբուգարդան դահճապետ ի հրէից ոգիս եւթն հարիւր քառասուն եւ հինգ: Ընդ ամենայն ոգիք չորք հազար եւ վեց հարիւր: 31 Եւ եղև յերեսներորդի եւթներորդի ամի զերութեան Յովակիմայ արքայի Յուդայ, յերկոտասաներորդ ամսեանն ի քսան եւ ի չորս ամսոյն, բարձրացոյց Ուղմարորդաք արքայ բաբելացոց՝ յամին յորում թագաւորեաց՝ զգլուխ Յովակիմայ արքայի Յուդայ. եւ եհան զնա ի տանէն ուր կայր ի պահեստի, 32 Եւ խաւսեցաւ ընդ նմա քաղցրութեամբ. եւ էարկ զաթոռ նորա ի վերոյ քան զաթոռս թագաւորացն որ էին ընդ նմա ի Բաբելոն: 33 Եւ փոխեաց զպատմութեան բանտի նորա. եւ ուտէր հաց հանապազ առաջի նորա զամենայն աւուրս որչափ եւ եկեաց: 34 Եւ կարգեցաւ նմա ռոճիկ հանապազորդ, զոր տային յարքայէն բաբելացոց ար ըստ արեւ մինչեւ ցաւր մահու զամենայն աւուրս կենաց իւրոց: Տունք: վկ:

ԹՈՒՂԹ ԲԱՐՈՒՔԱՅ

ԹՈՒՂԹ ԲԱՐՈՒՔԱՅ

Գլուխ Ա.

ԽԵ ա 1 Եւ այս են բանք թղթոյն զոր գրեաց Բարուք որդի Ներեայ որդւոյ Մաասա, որդւոյ Սեդեկիայ որդւոյ Ասադայ, որդւոյ Քեղկեայ ի Բաբելոն: 2 Յամին հինգերորդի՝ որ աւր եւթն էր ամսոյն, ի ժամանակի յորում առին քաղդէացիքն զԵրուսաղէմ, եւ այրեցին զնա հրով: 3 Եւ ընթերցաւ Բարուք զբանս թղթոյս այսորիկ յականջս Յեքոնիա որդւոյ Յովակիմայ արքայի Յուդայ, եւ յականջս ամենայն ժողովրդեանն որ գային ի մատենան: 4 Եւ յականջս զաւրացն, եւ որդւոց թագաւորացն. եւ յականջս ծերոցն. եւ յականջս ամենայն ժողովրդեանն, ի փոքուէ մինչեւ ցմեծամեծս ամենեցուն որ բնակեալն էին ի Բաբելոն, առ Սուգ գետով: 5 Եւ լային եւ պահէին, եւ կային յաղաւթս առաջի Տեառն: 6 Եւ ժողովեցին արծաթ ըստ իւրաքանչիւր կարի: 7 Եւ առաքեցին յԵրուսաղէմ, առ Յովակիմ որդի Քեղկեայ՝ որդւոյ Սադովմայ առ քահանայ. եւ առ այլ քահանայս գտեալս ընդ նմա յԵրուսաղէմ: 8 Յառնուլ նորա զսպաս տանն Տեառն որ ել ի տաճարէն՝ դարձուցանել յերկիրն Յուդայ, ի տասներորդում սիւան ամսոյ զսպասն արծաթեղէնս՝ զոր արար Սեդեկիայ որդի Յովսիայ արքայի Յուդայ: 9 յետ գերելոյ Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց՝ զՅեքոնիա եւ զիշխանսն՝ եւ զկալանաւորակապսն՝ եւ զզաւրաւորսն՝ եւ զժողովուրդ երկրին՝ յԵրուսաղէմ եւ տարաւ զնոսա ի Բաբելոն: 10 Եւ ասէն. Ահաւասիկ առաքեցաք առ ձեզ արծաթ. եւ գնեցէք արծաթոյդ ողջակէզս՝ եւ զվասն մեղացն եւ կնդրուկ՝ եւ արարէք մաննա. եւ հանէք ի սեղանն Տեառն Աստուծոյ մերոյ: 11 Եւ աղաւթս արարէք ի վերայ կենաց Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացոց, եւ ի վերայ կենաց Բաղտասարայ որդւոյնորա. զի եղիցին աւուրք նոցա իբրեւ զաւուրս երկնից ի վերայ երկրի: 12 Եւ տացէ մեզ Տէր զաւրութիւն, եւ լուսաւոր արասցէ զաչս մեր. եւ կեցցուք ընդ հովանեաւ Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացոց, եւ ընդ հովանեաւ Բաղտասարայ որդւոյ նորա. եւ ծառայեցուք նոցա աւուրս բազումս, եւ գոցուք շնորհս առաջի նոցա: 13 Աղաւթս արարէք եւ ի վերայ մեր առ Տէր Աստուած մեր. զի մեղաք Տեառն Աստուծոյ մերում, եւ ոչ դարձաւ սրտմտութիւն Տեառն եւ բարկութիւն նորա ի մենչեւ ցայսար:

Բ 14 Եւ ընթերցջիք զթուղթդ զայդ զոր առաքեցաք առ ձեզ, ղնել ի տունդ Տեառն՝ յաւուրս տաննի, եւ յաւուրս ժամանակի: 15 Եւ ասացիք, Տեառն Աստուծոյ մերոյ արդարութիւն է, եւ մեր՝ ամաւթ երեսաց, որպէս յաւուրս յայսմիկ առն Յուդայ՝ եւ բնակչաց Երուսաղէմի: 16 Եւ թագաւորաց մերոց, եւ իշխանաց մերոց, եւ քահանայից մերոց, եւ մարգարէից մերոց, եւ հարց մերոց առաջի Տեառն: 18 զի անհնազանդ եղաք նմա, եւ ոչ լուաք ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերոյ, զնալ ըստ հրամանաց Տեառն՝ զոր եղ առաջի մեր: 19 յաւրէ յորմէ եհան Տէր զհարսն մեր յերկրէն Եգիպտացոց մինչեւ ցայսար էաք անհնազանդք Տեառն Աստուծոյ մերոյ եւ խուսափեալք չլսել ձայնի նորա: 20 Եւ պատեցան զմեք չարիքն, եւ նզովք զոր կարգեաց Տէր ի ձեռն Մովսիսի ծառայի իւրոյ, յաւուր յորում եհան զհարսն մեր յերկրէն Եգիպտացոց՝ տալ մեզ զերկիրդ որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր՝ որպէս եւ այսար: 21 Եւ ոչ լուաք ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերոյ ըստ ամենայն բանից մարգարէիցն զոր առաքեաց առ մեզ: 22 Եւ գնացաք իւրաքանչիւր ըստ մտաց սրտի իւրոյ չարի, հարկել աստուածոց աւտարաց, առնել չար առաջի Տեառն Աստուծոյ մերոյ:

ԹՈՒՂԹ ԲԱՐՈՒՔԱՅ

Գլուխ Բ.

1 Եւ կացոյց Տէր զբանս իւր զոր խաւսեցաւ ի վերայ մեր, եւ ի վերայ դատաւորաց մերոց որ դատէին զԻսրայէլ, եւ ի վերայ թագաւորաց մերոց, եւ ի վերայ իշխանաց մերոց, եւ ի վերայ առն Իսրայէլի եւ Յուդայ: 2 Եւ ձեռն ի վերայ մեր չարիս մեծամեծս, որ ոչ երբէք գործեցան ի ներքոյ ամենայն երկնից, որպէս արարաւ Իսրայէլի՝ ըստ գրելոցն յաւրէսն Մովսիսի: 3 Ուտել մեզ զմարմին որդւոց մերոց, եւ առն զմարմին դստեր իւրոյ: 4 Եւ մատնեաց զմեզ ի ստրկութիւն ամենայն թագաւորաց որ շուրջ զմեք էին ի նախատինս եւ յանապատ ի մէջ ամենայն ժողովրդոց շուրջանակի՝ ուր ցրուեաց զմեզ Տէր անդր: 5 Եւ եղաք ի վայր՝ եւ ոչ ի

վեր. զի մեղաք Տեառն Աստուծոյ մերոյ առ ի չլսելոյ ձայնի նորա: 6 Տեառն Աստուծոյ մերոյ արդարութիւն. եւ մեր՝ եւ հարցն մերոց ամաւթ երեսաց, որպէս եւ յաւուրս յայսմիկ: 7 զոր խաւսեցաւ Տէր ի վերայ մեր զամենայն չարիսս զայսոսիկ որ եկին ի վերայ մեր: 8 Եւ ոչ աղաչեցաք զերեսս Տեառն, դառնալ իւրաքանչիւր ի խորհրդոց սրտի իւրոյ չարի: 9 եւ զարթեալ Տէր ի վերայ չարեացն, զորս զարթոյց Տէր ի վերայ մեր. զի արդար է Տէր յամենայն ի գործս իւր՝ զոր պատուիրեաց մեզ: 10 եւ ոչ լուաք ձայնի նորա երթալ զհետ հրամանաց Տեառն զոր ետ առաջի մեր:

գ 11 Եւ արդ Տէր Աստուած Իսրայէլի, որ հաներ զժողովուրդ քո յերկրէն Եգիպտացոց, հզար ձեռամբ՝ նշանաւք եւ արուեստիւք՝ եւ մեծամեծ զաւրութեամբք՝ եւ բարձր բազկաւ, եւ արարեր քեզ անուն որպէս յաւուր յայսմիկ: 12 Մեղաք ամպարշտեցաք՝ անիրաւեցաք Տէր Աստուած մեր յամենայն իրաւունս քո: 13 դարձցի սրտմտութիւն քո ի մէնջ. զի մնացաք նուազք ի մէջ հեթանոսաց՝ ուր ցրուեցեր զմեզ անդր: 14 Լուր Տէր աղաւթից մերոց, եւ խնդրուածոց մերոց, եւ փրկեալ զմեզ վասն անուան. քոյ եւ տուր մեզ շնորհս առաջի զերչաց մերոց: 15 զի ծանիցէ ամենայն երկիր՝ թէ դու ես Տէր Աստուած մեր. զի անուն քո կոչեցաւ ի վերայ Իսրայէլի, եւ ի վերայ ազգի նորա: 16 Տէր՝ նայեաց ի տաճարէ սրբոյ քումմէ, եւ խորհեաց զմեզ. խոնարհեցո Տէր զունկն քո՝ եւ լուր. 17 Բաց զաչս քո՝ եւ տես. զի ոչ եթէ մեռեալք ի դժոխս որոց առան ոգիք ի միջոյ նոցա, տացեն փառաւորութիւն եւ իրաւունս Տեառն: 18 այլ անձինք տրտմեալք յանհնարին՝ տրտմութիւնս, որ գնան կորացեալք՝ եւ հիւանդացեալք, եւ աչք առկայծեալք՝ եւ անձինք քաղցեալք՝ տացեն քեզ փառս եւ արդարութիւն: 19 Տէր՝ ոչ եթէ առ իրաւանց հարցն մերոց եւ թագաւորաց մերոց արկանեմք գուրս առաջի քո Տէր Աստուած մեր: 20 զի ածեր զսրտմտութիւն քո եւ զբարկութիւն քո ի վերայ մեր, որպէս եւ խաւսեցար ի ձեռն ծառայից քոց մարգարէից. եթէ 21 այսպէս ասէ Տէր. Խոնարհեցուցէք զպարանոցս ձեր, եւ հարկեցարուք արքային բաբելացոց. եւ նստարուք յերկրին զոր ետու հարցն ձերոց: 22 եւ եթէ ոչ լուիցէք ձայնի Տեառն հարկել արքային բաբելացոց պակաս արարից ի քաղաքացոյ Յուդայ, եւ արտաքոյ Երուսաղէմի՝ 23 զձայն ուրախութեան, եւ զձայն ցնծութեան, զձայն փեսայի եւ զձայն հարսին. եւ եղիցի ամենայն երկիրդ յանապատ ի բնակչաց: 24 Եւ ոչ լուաք ձայնի քում հարկել արքային բաբելացոց: Եւ կացուցեր զբանս քո զոր խաւսեցար ի ձեռն ծառայից քոց մարգարէից, հանել զոսկերս թագաւորացն մերոց, եւ զոսկերս հարց մերոց ի տեղոջէ իւրեանց: 25 Եւ ահա անկեալ կան ի տաւթի տունջեան, եւ ի ցուրտ զիշերոյ, եւ մեռան ի ցաւս չարաչարս՝ ի սով եւ ի սուր եւ ի գերութիւն: 26 եւ արարեր զտաճարն քո յորոյ վերայ կոչեցաւ անուն քո, որպէս յաւուրս յայսմիկ՝ վասն չարութեան տանն Իսրայէլի եւ տանն Յուդայ: 27 եւ արարեր ընդ մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ ամենայն հեգութեան քում, եւ ըստ ամենայնի մեծի գթութեան քո: 28 որպէս խաւսեցար ի ձեռն ծառայի քոյ Մովսիսի, յաւուր պատուիրելոյ քոյ նմա գրել զարեւս քո առաջի որդւոցն Իսրայէլի: 29 եւ ասել. Եթէ ոչ լուիցէք ձայնի իմում. եթէ ոչ շրջինդ մեծ եւ յոյժ դարձցի ի փոքրկութիւն ի մէջ ազգաց ուր ցրուեցից զձեզ անդր: 30 զի զիտեմ եթէ ոչ լսիցեն ինձ, զի ժողովուրդ խստապարանոց է. եւ դարձուցանեն զսիրտս իւրեանց յերկրին պանդխտութեան իւրեանց: 31 Եւ ծանիցեն՝ թէ ես եմ Տէր Աստուած նոցա եւ տաց նոցա սիրտ՝ եւ ականջս լսելոյ: 32 եւ արհնեցեն զիս յերկրին գերութեան իւրեանց. եւ յիշեցեն զանուն իմ: 33 եւ դարձցին ի խստութենէ պարանոցի իւրեանց, եւ յիրաց չարեաց իւրեանց. զի յիշեցեն զճանապարհս հարց իւրեանց մեղուցելոց առաջի իմ: 34 Եւ դարձուցից զնոսա յերկիրն զոր երդուայ տալ հարցն նոցա Աբրահամու եւ Սահակայ եւ Յակոբայ, եւ տիրեցեն նմա. եւ բազմացուցից զնոսա, եւ ոչ նուազեցին: 35 եւ հաստատեցից նոցա ուխտ յաւիտենական լինել ինձ նոցա յԱստուած, եւ նոքա եղիցին ինձ ի ժողովուրդ: եւ ոչ եւս խախտեցից զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ յերկրէն զոր ետու նոցա:

ԹՈՒՂԹ ԲԱՐՈՒՔԱՅ

Գլուխ Գ.

1 Տէր ամենակալ՝ Աստուած Իսրայէլի, անձինք նեղեալք՝ եւ հոգիք ձանձրացեալք աղաղակեն առ քեզ: 2 Լուր Տէր եւ ողորմեաց, զի Աստուած ողորմած ես, եւ ողորմեաց՝ զի մեղաք առաջի քո: 3 զի դու բնակեալ ես յաւիտեան, եւ մեք կորստականք յաւիտեան: 4 Տէր ամենակալ՝ Աստուած Իսրայէլի, լուր աղաւթից մեռելոցն Իսրայէլի, եւ որդւոցն մեղուցելոց առաջի քո. որք ոչ լուան ձայնի Տեառն Աստուծոյ իւրեանց եւ պատեցին զմեզ չարիք: 5 Մի յիշեր զանիրաւութիւնս հարցն մերոց, այլ յիշեալ զձեռն քո, եւ զանուն քո ի

Ժամանակի յայսմիկ: 6 զի դու Տէր Աստուած մեր. եւ արհնեսցուք զքեզ Տէր: 7 Զի վասն այսորիկ ետուր զերկեւոյ քո ի սիրտս մեր կարողալ զանուն քո. եւ արհնեսցուք զքեզ ի գերութեանս մերում զի դարձուցար ի սիրտս մեր զամենայն անիրաւութիւնս հարցն մերոց մեղուցելոց առաջի քո: 8 Ահաւասիկ մեք այսաւր ի գերութեան մերում. ուր ցրուցեր զմեզ այսր ի նախատինս՝ եւ ի նգովս եւ ի պարտիսս ըստ ամենայն անարեւութեանց հարց մերոց՝ որ ապստամբեցին ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ:

դ 9 Լուր Իսրայէլ զպատուէրս կենաց. ունկն դիք ճանաչել զիմաստութիւն: 10 զինչ է Իսրայէլ. զի՞ է զի յերկիրդ թշնամեաց ես: 11 հնացար յերկրի աւտարութեան, խառնակեցար ընդ դիակունս. համարեցար ընդ իջեալս ի դժոխս: 12 Թողեր զերկիրն իմաստութեան: 13 եթէ ի ճանապարհն Աստուծոյ գնացեալ էիր, բնակեալ էիր խաղաղութեամբ յաւիտեանս ժամանակաց: 14 Ուսիր՝ ո՞ր է իմաստութիւն, ո՞ր է զարութիւն, ո՞ր է հանճար, ճանաչել միանգամայն՝ թէ ո՞ր են կեանք երկայնակեացք ո՞ր է լոյս աչաց եւ խաղաղութիւն: 15 ո՞ եգիտ գտեղի նորա, եւ ո՞ եմուտ ի գանձս նորա: 16 Ո՞ր են իշխանք հեթանոսաց՝ եւ որ տիրէին գազանաց երկրի: 17 որ ընդ թռչունս երկնից ճախրէին. 18 եւ գանձէին արծաթ եւ ոսկի՝ յոր յուսացան մարդիկ. եւ ոչ գոյր բաւ ստացուածոց նոցա. եւ որք գործեն զարծաթն եւ զոսկին, եւ հոգան. եւ ոչ գոն հանգամանք գործոց նոցա: 19 ապականեցան եւ ի դժոխս իջին. եւ այլք փոխանակ նոցա կանգնեցան: 20 Երիտասարդք տեսին լոյս, եւ բնակեցին յերկրի. եւ զճանապարհս իմաստութեան ոչ ծանեան: 21 եւ ոչ ի միտ առին զշաւիղս նորա, եւ ոչ կացին ի վերայ նորա. որդիք նոցա ի ճանապարհէ նորա հեռի եղեն: 22 Ոչ լու եղեւ ի Քանան, եւ ոչ երեւեցաւ ի Թեման: 23 եւ ոչ որդիքն Հագարու խնդրեն զիմաստութիւն: վաճառականք Մերանայ եւ Թեմանայ. եւ առասպելախաւսք՝ եւ քննիչք իմաստութեան զճանապարհն իմաստութեան ոչ ծանեան, եւ ոչ յուշ եղեն նոցա շաւիղք նորա: 24 Ով Իսրայէլ՝ որպէս զի մեծ է տունն Աստուծոյ, եւ ընդարձակ է տեղի ստացուածոց նորա: 25 մեծ է՝ եւ ոչ գոյ բաւ. բարձր եւ անչափ: 26 Անդ ծնան սկայքն անուանիք, ի սկզբանէ եղեալք մեծամեծք, հմուտք պատերազմաց: 27 ոչ եթէ գնոսա ընտրեաց Աստուած, եւ ոչ զճանապարհ իմաստութեան ետ նոցա: 28 եւ կորեան առ ի չգոյէ իմաստութեան, եւ սատակեցան վասն անմտութեան իւրեանց: 29 Ո՞ ել յերկինս եւ առ զնա՝ եւ իջոյց զնա յամպոց: 30 Ու անց յայնկոյս ծովու՝ եւ եգիտ զնա, եւ բերիցէ զնա ընդ ընտիրս ոսկւոյ: 31 չիք որ զիտէ զճանապարհս նորա, եւ ոչ որ զմտաւ ածիցէ զշաւիղս նորա: 32 Այլ որ զիտէն զամենայն՝ նա ճանաչէ զնա, եգիտ զնա իմաստութեամբ իւրով. եւ որ կազմեաց զերկիր յաւիտեանս ժամանակաց, ելից զսա անասնաւք եւ չորքոտանեաւք: 33 Որ առաքէ զլոյս՝ եւ զնայ. կոչեաց զնա՝ եւ նա լուաւ նմա դողորեամբ: 34 եւ աստեղք ծագեցին յիւրաքանչիւր պահպանութեան՝ եւ ուրախ եղեն: 35 կոչեաց զնոսա՝ եւ ասեն. Ահաւասիկ կամք. ծագեցին ուրախութեամբ արարչի իւրեանց: 36 Սա է Աստուած մեր՝ ընդ որում ոչ համարեցի այլ: 37 եգիտ զամենայն ճանապարհս իմաստութեան. եւ ետ զնա Յակոբու ծառայի իւրում, եւ Իսրայէլի սիրեցելոյ ի նմանէ: 38 Յետ այսորիկ յերկրի երեւեցաւ՝ եւ ընդ մարդկան շրջեցաւ:

ԹՈՒՂԹ ԲԱՐՈՒՔԱՅ

Գլուխ Դ.

1 Այս են զիրք հրամանաց Աստուծոյ, եւ արենք որ կան յաւիտեան: Ամենեքին որ ընդունին զնա կեան, եւ որք թողուն զնա մեղցին: 2 Դարձ Յակովբ՝ եւ բռնն հար զնմանէ, ընդ ծագումն առաջի լուսոյ նորա: 3 մի տար այլում զփառս քո, եւ մի զաւգուտ ազգի աւտարտուոյ: 4 Երանի է մեզ Իսրայէլ, զի հաճոյքն Աստուծոյ ծանաւթք մեր են: 5 Քաջալերեաց ժողովուրդ իմ. յիշեա Իսրայէլ: 6 զի վաճառեցարուք յազգս՝ եւ ոչ ի կորուստ. փոխանակ զի բարկացուցէք դուք զԱստուած՝ մատնեցայք հակառակորդաց: 7 քանզի զայրացուցէք զարարիչ ձեր. զոհեցէք դիւսաց՝ եւ ոչ Աստուծոյ: 8 Մոռացարուք զկերակրիչն ձեր զԱստուած յաւիտեան. տրտմեցուցէք եւ զդայեակն ձեր զԵրուսաղէմ: 9 զի ետես զեկեալ ի վերայ ձեր զբարկութիւն յԱստուծոյ՝ եւ ասէ:

Եւ Լուարուք պանդուխտք Միովնի, զի Աստուած ի վերայ իմ Տէր սուգ մեծ: 10 տեսի զգերութիւն ուստերաց եւ դստերաց իմոց, զոր ած ի վերայ նոցա յաւիտենականն: 11 սնուցի զնոսա ուրախութեամբ, եւ յուղարկեցի զնոսա լալով եւ սգով: 12 Մի որ ոտնհար լիցի այլուոյս, որ մնացի միայնացեալս ի բազմաց. թափուր եղէ վասն բազում մեղաց որդոց իմոց. զի խոտորեցան յարինացն Աստուծոյ, 13 եւ զիրաւունս նորա ոչ ծանեան. եւ ոչ գնացին ի ճանապարհս պատուիրանաց Աստուծոյ, եւ ոչ ի շաւիղս խրատու

արդարութեան նորա ելին: 14 Եկեցեն պանդուխտք Սիովնի, եւ յիշեցեն զգերութիւն ուստերաց եւ դստերաց իմոց զոր ած ի վերայ նոցա յաւիտենականն: 15 ած ի վերայ նոցա ազգ հեռաւոր, ազգ լիբբ եւ այլալեզու: 16 որ ոչ ակն ածէինի ծերոյն, եւ ոչ ողորմէին տղայոյն. տարան զսիրելիս այրոյս, եւ ի դստերաց թափուր արարին զմնացեալս: 17 եւ ես՝ զի չէի ձեռնհաս աւգնել ձեզ: 18 որ ած զչարիսն ի վերայ. փրկեցէ զձեզ ի ձեռաց թշնամեաց ձերոց: 19 Գնացէք որդեակք զնացէք զի ես մնացի աւերակ: 20 մերկացայ զպատմուճան խաղաղութեան, եւ զգեցայ զքուրձ խնդրուածոց իմոց աղաղակեցի առ յաւիտենականն յաւուրս իմ: 21 Քաջալերեցարուք որդեակք. գոչեցէք առ Աստուած եւ փրկեցէ զձեզ ի բռնութենէ ձեռաց թշնամեաց: 22 զի ես յուսացայ ի յաւիտենականն վասն փրկութեան ձերոյ. եւ եկն ինձ ուրախութիւն ի սրբոյն ի վերայ ողորմութեանն, որ եկեցէ ձեզ ընդ հուպ ի յաւիտենականէ փրկչէ ձերմէ: 23 զի յուղարկեցի զձեզ սգով եւ լալով՝ եւ տացէ ինձ Աստուած զձեզ ցնծութեամբ եւ ուրախութեամբ յաւիտեանս: 24 Զի որպէս այժմ տեսին պանդուխտքն Սիովնի զգերութիւն ձեր. նոյնպէս տեսցեն ընդ հուպ յԱստուծոյ զփրկութիւնն ձեր, որ եկեցէ ի վերայ ձեր փառաւք մեծաւք՝ եւ լուսաւորութեամբ ի յաւիտենականէն: 25 Որդեակք՝ երկայնամիտ եղերուք ի վերայ բարկութեան հասելոյ ձեզ յԱստուծոյ: հալածեաց զքեզ թշնամին քո, եւ տեսցես զկորուստ նորա ընդ հուպ, եւ ելցես ի վերայ պարանոցի նորա: 26 Փափկասունք իմ գնացին զճանապարհս խիստս. վարեցան իբրեւ զհաւտ յափշտակեալ ի թշնամեաց: 27 Քաջալերեցարուք որդեակք՝ եւ գոչեցէք առ Աստուած զի եղիցի ձեզ յիշատակ ի վարչէն: 28 զի որպէս եղեն ձեր միտք մոլորեալք յԱստուծոյ. տասնպատիկ եղերուք դառնալ եւ խնդրել զնա: 29 զի որ ածն ի վերայ ձեր չարիս, ածցէ ի վերայ ձեր զյաւիտենական ուրախութիւնն հանդերձ փրկութեամբն ձերով: 30 Քաջալերեաց Երուսաղէմ, մխիթարեացէ զքեզ որ անուանեաց զքեզ: 31 եղուկ որ չարչարեացն զքեզ, եւ որ խնդացին ընդ կործանումն քո: 32 Եղուկ են քաղաքքն որոց ծառայեցին մանկունք քո. եւ եղուկ է որ ընկալաւ զորդիսն քո: 33 զի որպէս խնդաց նա ի վերայ կործանման քոյ, եւ ուրախ եղեւ յանկանելն քում. նոյնպէս տրտմեցի ի վերայ աւերածին իւրոյ: 34 Եւ բարձից ի նմանէ զուրախութիւն բազում խրախճանութեանն. եւ դարձուցից ի սուգ զպերճութիւն նորա: 35 եկեցէ ի վերայ նորա հուր ի յաւիտենականէն աւուրս բազումս. եւ եղիցի բնակութիւն դիւաց զբազում ժամանակս: 36 Հայեաց ընդ արեւելս Երուսաղէմ, եւ տես զեկեալ ուրախութիւնն քեզ յԱստուծոյ: 37 ահաւաղիկ գան որդիքն քո զորս յուղարկեցէք. գան ժողովեալք յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու բանիւ սրբոյն. խնդացեալք փառաւքն Աստուծոյ:

ԹՈՒՂԹ ԲԱՐՈՒՔՍ

Գլուխ Ե.

1 Մերկեա Երուսաղէմ զհանդերձ սգոյ եւ լալականաց քոց. եւ զգեցիր զվայելչութիւն փառացն Աստուծոյ՝ յաւիտեան: 2 արկ զքեւ զկրկնոցն արդարութեան յԱստուծոյ. դիր խոյր ի գլուխ քո զփառաց յաւիտենականին: 3 Զի ցուցցէ Աստուած ի ներքոյ երկնից զամենայն լուսաւորութիւնս քո 4 եւ կոչեցի քեզ անուն յԱստուծոյ յաւիտեան՝ խաղաղութիւն, արդարութիւն՝ եւ փառք աստուածպաշտութեան: 5 Արի Երուսաղէմ, եւ կաց ի վերայ բարձու, եւ հայեաց ընդ արեւելս, եւ տես ժողովեալ զորդիսն քո յարեւելից՝ մինչեւ յարեւմուտս՝ բանիւ սրբոյն զուարճացեալս յԱստուծոյ յիշատակաւք: 6 Զի ելին ի քէն հետեակք՝ վարեալք ի թշնամեաց. եւ ածցէ զնոսա առ քեզ Աստուած ամբարձեալս փառաւք իբրեւ զաթոռ թագաւորութեան: 7 Զի հրաման ետ Աստուած խոնարհել ամենայն լերանց բարձանց, եւ բլրոց մշտնջենաւորաց, եւ լնու ձորոց ի հարթութիւն երկրի. զի գնացէ Իսրայէլ զգուշութեամբ փառացն Աստուծոյ: 8 եւ հովանի լիցին նմա ամենայն անտառք. եւ ամենայն փայտ անուշութեան Իսրայէլի հրամանաւ Աստուծոյ: 9 Զի առաջնորդեցէ Աստուած Իսրայէլի ուրախութեամբ լուսով փառաց իւրոց հանդերձ ողորմութեամբ եւ արդարութեամբ ի նմանէ:

ԲԱՐՈՒՔ:

ՈՂԲՔ ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

ՈՂԲՔ ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Գլուխ Ա.

ԽԶ Եւ եղեւ յետ գերութեանն Իսրայելի եւ աւերածոյն Երուսաղէմի, նստէր եւ լայր եւ ողբայր Երեմիա գողբս զայս ի վերայ Երուսաղէմի՝ եւ ասէր:

ալիփ 1 Զիա՞րդ զատաւ, նստաւ միայնացեալ քաղաքն բազմաժողով, եւ եղեւ իբրեւ կին մի այրի լցեալ տրտմութեամբ ի մէջ հեթանոսաց: իշխանն աշխարհի եղեւ հարկատու: 2 Բէթ Լալով ելաց ի գիշերի, եւ արտասուք իւր ի վերայ ծնատից իւրոց, եւ ոչ գտաւ մխիթարիչ նմա յայնմ աւուր ի սիրելեաց իւրոց: ամենայն բարեկամք նորա անարգեցին զնա. եւ եղեն նմա իբրեւ թշնամիք: 3 զամիլ Վարեցաւ ի գերութիւն Յուդայ, ի բազում տառապանս: ի նեղութեան, ստրկութեան, ծառայութեան. նստաւ ի մէջ հեթանոսաց, եւ ոչ եզիտ հանգիստ: ամենայն հալածիչք իւր հասին նմա ի մէջ թշնամեաց իւրոց: 4 դալէթ Սուգ առին, ճանապարհք Սիոնի. զի ոչ գոյր երթեւեկ, տաւնից տարեկանաց նորա. ամենայն դրունք նորա եղեն յապականութիւն: եւ քահանայք նորա հաչեն՝ հառաչեն եւ յոգոց հանեն: կուսանք նորա ի գերութիւն վարեցան. եւ ինքն դառնացեալ յանձն իւր: 5 հէ Եւ եղեն նեղիչք նորա ի գլուխս, եւ թշնամիք նորա յուրախութիւն. զի Տէր կորացոյց զնա վասն բազում ամպարշտութեան նորա: տղայք նորա վարեցան ի գերութիւն առաջի նեղչաց նորա: 6 վաւ Բարձաւ ի դստերացն Սիոնի ամենայն վայելչութիւն նոցա: եղեն իշխանք նոցա իբրեւ խոյք, որոց ոչ գտանէր նոցա ճարակ: ետուն զցանկալի ցանկալի ինչս իւրեանց կերակրոց. զի հանգուցեն զանձինս իւրեանց: երթային եւ ոչ ի միտս իւրեանց՝ առաջի նեղչաց ըստ վարել հալածչացն: 7 զէ Յիշեաց Երուսաղէմ զաւր տառապանաց, եւ զաւր անջատման իւրոյ. թախծեցաւ ընդ ամենայն ցանկալի ինչս որ ստացեալ էր ի սկզբանէ: յանկանել ժողովրդեանն ի ձեռս թշնամեացն եւ ոչ որ էր որ աւգնէր նմա: տեսին ասելիք նորա, ոտն հարին եւ ծիծաղեցան ի վերայ գերութեան նորա: 8 խէթ Մեղս մեղաւ Երուսաղէմ, վասն այսորիկ ամենայն գովիչք նորա կոր ի գլուխ առնէին զնա. զի տեսին զանարգանս նորա. զի նա ինքնին յետս դարձեալ յոգոց ելանէր: 9 տէթ Պղծութիւն նորա առաջի ոտից իւրոց, եւ ոչ յիշեաց նա զյետինս իւր. իջոյց արտասուս մեծամեծս, եւ ոչ որ էր որ մխիթարէր զնա: տես Տէր զտառապանս իմ, զի բարձրացան թշնամիք իմ ի վերայ իմ: 10 յող զձեռն իւր ձգեաց նեղիչն ի վերայ ցանկալեացն իմոց: տեսի եւ զհեթանոսս զի մտին ի սրբութիւն քո. որոց պատուիրեցեր թէ մի մտցեն ի տեղի ժողովրդոց քոց: 11 քափ Ամենայն ժողովուրդք յոգոց ելանէին ի խնդիր հացի. տային զամենայն ցանկալի ինչս իւրեանց ի գինս հացի. զի դարձուցեն զանձինս իւրեանց յինքեանս: տես Տէր՝ եւ հայեաց զի եղէ եւ անարգեալ եւ արհամարհեալ: 12 լամէթ Ձեզ ասեմ, ձեզ ասեմ անցաւորք ճանապարհաց՝ դարձայք հայեցարուք եւ տեսէք, թէ իցե՞ն երբէք ցաւք ըստ ցաւոց լեալ՝ որ ի վերայ իմ հասին: բարբառեցաւ յիս Տէր, եւ կորացոյց զիս յաւուր բարկութեան եւ սրտմտութեան իւրոյ: 13 մէմ Ի բարձանց իւրոց առաքեաց հուր յոսկերս իմ. ցանց ձգեաց ոտից իմոց, եւ դարձոյց զիս յետս իմ. արար յապականութիւն զանձն իմ, զաւր հանապազ ի տառապանս տրտմութեան: 14 նուն Կանխեաց Տէր ի վերայ ամպարշտութեան իմոյ, եւ արկ զինեւ զձեռն իւր: ծանրացոյց զլուծ իւր ի վերայ պարանոցի իմոյ. տկարացաւ զաւրութիւն իմ: մատնեաց զիս Տէր ի ձեռս ցաւոց իմոց, եւ ոչ կարեմ հանդարտել: 15 սամքաթ չնջեաց ի միջոյ իմմէ զընտիր ընտիր զաւրուց իմոց: կոչեաց ի վերայ ընտրելոց իմոց զժամանակ բեկման: հնծան եհար Տէր կուսի դստերն Յուդայ: 16 վասն այսորիկ եւ ահաւասիկ ի լալ մատուցեալ եմ: էյ Ակն իմ իջոյց արտասուս. զի հեռի եղեն յինէն մխիթարիչք իմ, որ դարձուցանէ զանձն իմ յիս: մատնեցան որդիք իմ յապականութիւն, զի զաւրացան թշնամիք իմ: 17 փէ Տարածեաց Սիովն զբազուկս իւր առ Աստուած, եւ ոչ որ էր որ մխիթարէր զնա. շուրջ զնովաւ նեղիչք նորա: եղեւ Երուսաղէմադատեղեալ իբրեւ կին մի ի մէջ նոցա: 18 ծաղէ Արդար է Տէր Աստուած. զի եւ դառնացուցի զնա: լուարուք զայս ամենայն ժողովուրդք եւ տեսէք զցաւս իմ: արիւրդոյք իմ եւ երիտասարդք իմ վարեցան ի գերութիւն: 19 կոփ Կոչեցի եւ զսիրելիսն իմ, եւ նոքա արհամարհեցին զիս. քահանայք իմ եւ երիցունք իմ աստեն ի քաղաքիս սատակեցան: խնդրեցին կերակուր զի դարձուցեն զոգիս իւրեանց, եւ ոչ գտաւ: 20 ռէշ Տես Տէր զի նեղեալ եմ. ոսկերք իմ խռովեցան,

սիրտ իմ գելաւ յիս, եւ ես գտայ դառնացեալ. արտաքուստ ժառանգեաց զիս սուր, որպէս եւ մահ ի ներքուստ: 21 շին Լուարուք լուարուք զայս. զի ես հեծեմ հառաչեմ, եւ ոչ ոք է որ մխիթարէ զիս. ամենայն թշնամիք իմ լուան զչարիս իմ, եւ ոտն հարին ինձ. զի դու արարեր զաւրն զայն, եւ դու կոչեցեր զժամանակն զայն. եւ եղեւ ինձ վայ վայ: 22 Թաւ Ստին չարիքն ամենայն առաջի քո, եւ ճռաքաղ արարեր դու զնոսա. զոր արինակ արարեր ճռաքաղ զիս ի վերայ ամենայն մեղաց իմոց. զի բազում եղեն հեծութիւնք իմ, եւ սիրտ իմ լի եղեւ տրտմութեամբ:

ՈՂԲՔ ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ Բ.

Բ 1 ալիփ Զիա՞րդ խաւարեցաւ սրտմտութեամբ եւ բարկութեամբ Տեառն դուստր Սիոնի. ընկեց յերկնից յերկիր զփառսն Իսրայէլի, եւ ոչ յիշեաց զպատուանդան ոտից իւրոց: 2 Բէթ Յաւուր սրտմտութեան բարկութեան իւրոյ ընկլոյց Տէր յանխնայ զամենայն գեղ Յակովբայ. քակեաց եւ ոչ անխայեաց: զամուրս դստերն Յուդայ կործանեաց յերկիր. անարգեաց զիշխանս եւ զթագաւորս նոցա: 3 զամիլ Փշրեաց Տէր յաւուր սրտմտութեան բարկութեան իւրոյ զամենայն եղջերս Իսրայէլի, եւ դարձոյց յետս զառաջ նորա առաջի թշնամեաց նորա: հուր պատեաց զՅակոբ. հաշեաց եւ մաշեաց զամենայն որ շուրջ էր զնովաւ: 4 դալէթ Մուտ ընդ գիրկս իւր իբրեւ զթշնամի. հաստատեաց զաջ իւր ի վերայ նորա, եւ սպան զամենայն ցանկալիս դստեր Սիոնի: հեղ ի վերայ նորա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ հրով: 5 հէ Եղեւ Տէր իբրեւ թշնամի, եւ կործանեաց զԻսրայէլ. կործանեաց զթագաւոր նորա, կործանեաց զամենայն ամուրս նորա. եւ բազմացոյց դստերն Յուդայ տառապանս ի վերայ տառապանաց: 6 վաւ Խզեաց իբրեւ զայգի զխորանս նորա, եւ ապականեաց զտաւն տարեկանաց նորա: մոռացաւ Տէր զոր արար Սիովն տաւնս տարեկանաց եւ զշաբաթս. եւ զայրացոյց ի մոնչել բարկութեան իւրոյ՝ զթագաւորս եւ զիշխանս եւ զքահանայս: 7 զէ Մերժեաց Տէր զսեղան իւր, եւ ի բաց ընկեց զսրբութիւնս իւր. կործանեաց զպարիսպս աշտարակեայս տաճարաց նորա: ձայն ետուն՝ գոչեցին ի տան Տեառն. իբրեւ յաւուրս տաւնից տարեկանաց նորա: 8 խէթ Ընկեցաւ կործանեալ պարիսպ դստեր Սիոնի: չափ արկին՝ եւ ոչ անդրէն դարձուցին զձեռս իւրեանց: սուգ առին մահաբձանք, եւ պարիսպք առհասարակ դողացեալ կործանեցան: 9 տէթ Կործանեցին յերկիր զդրունս նորա, եւ խորտակեցին զնիզս նորա. թագաւորք նոցա եւ իշխանք նոցա ի մէջ հեթանոսաց: ոչ գոյին արէնք եւ մարգարէք. եւ ոչ էին այնք որ տեսանէին տեսիլս ի Տեառն: 10 յոդ Իջին հարթ եղեն գետնոյ. կարկեցան ծերք դստեր Սիոնի. հող արկին զգլխով իւրեանց. քրձազգածք եղեն. յերկիր կործանեցին զիշխանս կուսանացն Երուսաղէմի: 11 քափ Պակասեցին աչք իմ յարտասուաց խռովեցաւ որովայն իմ. յերկիր յուծան փառք իմ ի վերայ բեկման դստեր ժողովրդեան իմոյ. ի սատակիլ տղայոց ստնդիեցաց ընդ ամենայն փողոցս քաղաքին: 12 լամէթ Ի մարցն իւրեանց պահանջէին հաց եւ զինի. ի պակասել թափել հանել զոգիս իւրեանց, ընկեցեալ ցրուեալ կային ի մէջ քաղաքին: 13 մէմ Զի՞նչ վկայութիւն վկայեցից քեզ. կամ զի՞նչ նմանութիւն նմանեցուցից զքեզ դուստր Երուսաղէմի. ով մխիթարեսցէ զքեզ արիւորդ դուստր Սիոնի. զի ծանրացաւ բաժակ բեկման քոյ. իսկ ո՞վ իցէ որ բժշկեսցէ զքեզ: 14 նուն Մարգարէքն տեսին քեզ տեսիլս զուր տարապարտոց եւ անաւգուտ. եւ ոչ յայտնեցին քեզ զանիրաւութիւնս քո, զի դարձ լիցի քեզ ի գերութենէ քումմէ: այլ պատմեցին քեզ առեղծուածս սնտոյ եւ մերժումն ի տեղւոջէ իւրմէ: 15 սամբաթ Ծափ զծափի հարին ամենայն անցաւորք ճանապարհի. շէին շարժէին զգլուխս իւրեանց ի վերայ դստեր Սիոնի. այս այն քաղաք է ասէին, պսակ փառաց ուրախութեան ամենայն երկրի: 17 էյ Արար Տէր՝ զոր խաւսեցաւ. կատարեաց զբանս իւր զոր պատուիրեաց յաւուրցն առաջնոց. քակեաց, եւ ոչ անխայեաց. ուրախ արար ի վերայ քո զթշնամիս քո, եւ բարձր արար զեղջեր նեղչաց քոց: 16 փէ Բացին զբերանս իւրեանց ի վերայ քո ամենայն թշնամիք քո. շէին եւ կրճտէին զատամունս իւրեանց՝ եւ ասէին. Եկայք կլցուք զսա զի այս՝ այն ար է որում ակնունեաք. ահաւասիկ տեսաք եւ գտաք եւ հասաք մեք նմա: 18 ծադէ Գոչեցցեն սիրտք նոցա առ. պարիսպս դստեր Սիոնի. եւ հոսեցցեն իբրեւ զհեղեղ զարտասուս ի տուէ եւ ի գիշերի. մի լոբեր եւ մի դադարեր. եւ մի տար դու՛ ականքում յարտասուաց: 19 կոփ Արի ի խոստովանութիւն ի գիշերի, ի սկիզբն ի գլուխ պահոց քոց. հեղ իբրեւ զջուր զսիրտ քո առաջի Տեառն. համբարձ զձեռն քո վասն անձանց տղայոց՝ որ լուծանէին ի սովոյ ի գլուխ ճանապարհաց ելից եւ մտից քոց: 20 ռէշ Տես Տէր եւ հայեաց. ո՞ւմ արարեր այսպէս ճռաքաղ, եթէ կերիցեն

կանայք զպտուղ որովայնի իւրեանց: արարեր ճռաքաղ. արկեր ի ներքս զխոհակերս, զենուլ ի ներքս ի սրբութեան Տեառն զտղայս ստընդիայս, զքահանայն եւ զմարգարէն: 21 շին Ննջեցին ի վերայ ելիցն ճանապարհաց, առհասարակ ծերն եւ տղայն, կուսանն եւ երիտասարդն վարեցան ի գերութիւն. ի սուր արկեր՝ կոտորեցեր յաւուր բարկութեան քոյ. զեներ, խոհակերեցեր, եւ ոչ անխայեցեր: 22 թաւ Կոչեցեր իբրեւ զաւր տարեկանաց պանդխտութեան իմոյ շուրջ զինել. եւ ոչ ոք էր որ գտանէր յաւուր սրտմտութեան բարկութեան Տեառն. ապրեալք եւ մնացեալք, ի բախել ի բազմանալ թշնամեաց իմոց ամենեցուն:

ՈՂԲՔ ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ Գ.

Գ 1 ալիփ Աստուած հզաւր, հայեաց յաղքատութիւն իմ. ի ձեռն զաւազանի սրտմտութեան իւրոյ 2 ընկլոյց զիս, եւ ած ի վերայ իմ խաւար՝ եւ ոչ լոյս: 3 բայց սակայն դարձոյց ի վերայ իմ զձեռն իւր հանապազ: 4 բէթ Մաշեաց զմորթ եւ զմարմին իմ. զոսկերս իմ փշրեաց առհասարակ: 5 շինեաց ի վերայ իմ, եւ պատեաց զգլխով իմով. 6 եւ ջանացաւ նստոյց զիս ի խաւարի իբրեւ զմեռեալ յաւիտենից: 7 զամիլ Կուտեաց ի վերայ իմ, եւ ոչ եւս կարեն խլրտել. ծանրացոյց ի վերայ իմ քան զպղինձ: 8 զի թէպէտ եւ ասացի՝ թէ կարդացից եւ աղաղակեցից. փակեալ եւ արգելեալ է առաջի իւր զաղաւթս իմ: 9 Արկ արգել ճանապարհաց իմոց, եւ խից ի խրտուիլ զշաւիղս իմ: 10 դալէթ Եղեւ ինձ իբրեւ արջ դարանակալ եւ՝ իբրեւ առեւծ թաքուցեալ 11 եմուտ զհետ իմ: հալածեաց եւ եհաս, եւ լքոյց զիս եւ արար զիս յապականութիւն: 12 հէ Մուտ ընդ գիրկս իւր եւ ելից զիս նետիւք իբրեւ զնպատակ: 13 կտրեաց ընդ մէջ գերիկամունս իմ. արար զիս նետալից, 14 եւ ծաղր ժողովրդեան իմոյ, եւ երգք նոցա զաւր հանապազ: 15 չամբեաց ինձ լեղի, եւ արբոյց զիս դառնութեամբ: 16 վաւ Քարալից արար զատամունս իմ, եւ ջամբեաց ինձ մոխիր: 17 մերժեաց ի խաղաղութենէ զանձն իմ. մոռացայ զբարիս: 18 կորեաւ յաղթութիւն իմ, եւ յոյս իմ ի Տեառնէ: 19 զէ Յիշեցի յաղքատութենէ իմմէ եւ ի հալածանաց իմոց. դառնութիւն եւ բարկութիւն 20 յուշ եղեն ինձ միանգամայն. ձանձրացաւ յիս անձն իմ: 21 զայս ինչ կարգեցի ի սրտի իմում: վասն այսորիկ համբերից նմա: 22 խէթ Ողորմութիւնք Տեառն անսպառ են, եւ ոչ նուազեն գթութիւնք նորա: 23 ի նորոգումն առաւաւտու բազմանայ ճշմարտութիւն քո Տէր: 24 ասաց անձն իմ բայ բաժին իմ է նա. վասն այնորիկ ակն կալայց նմա: 25 տէթ Բարերար է Աստուած ի վերայ համբերողաց իւրոց. զի անձն որ խնդրէ զնա՝ 26 բարի է որ համբերէ նմա ճշմարտութեամբ, եւ հանգչի նա ի փրկութեան Տեառն: 27 Բարի է մարդոյ առնուլ զլուծ խոնարհութեան ի մանկութենէ իւրմէ: 28 յոդ Նստցի միայն լռիկ ի տան իւրում. զի անձամբ իւրով առ յանձն զլուծ քո: 29 Տացէ հողոյ զբերան իւր, վասն զի կա յոյս. 30 մատուցէ հարկանելեաց զծնաւոս իւր. լցցի նախատանաւ: 31 Այլ ոչ եթէ յաւիտեան մերժեսցէ Տէր: 32 քափ Որ տառապեցոյցն, նոյն ողորմեսցի ըստ բազում ողորմութեան իւրում: 33 ոչ ետ պատասխանի ի սրտէ իւրմէ. եւ խոնարհեցոյց զորդիս մարդկան: 34 լամէթ Խոնարհեցուցանել ի ներքոյ ոտից նորա զամենայն կապեալս երկրի. մատնել զմարդ ի դատաստանի Տեառն. 35 խոտել զիրաւունս առն առաջի երեսաց բարձրելոյն: 36 պատժել զմարդ ի դատաստանի Տէր ոչ տեսանէ: 37 մէմ Ոչ ասաց՝ թէ այսպէս ասաց Տէր՝ եւ եղեւ. ոչ պատուիրեաց 38 բերան բարձրելոյն. ոչ ելցեն անդի չարիք՝ եւ ոչ բարիք: 39 զինչ տրտնջեսցէ մարդ կենդանի, կամ այր ի սիրոյ եղբար իւրոյ ի վերայ մեղաց իւրոց: 40 նուն Քննեցան ճանապարհք մեր, եւ կշտամբեցան. դարձցուք մեք ի Տէր, 41 համբարձցուք զձեռս մեր սրտիւք մեր ձեռաւք հանդերձ ի բարձունս երկնից: 42 մեղաք, ամպարշտեցաք. եւ ոչ հաճեցար ընդ մեզ: 43 սամբաթ Յայց ելեր սրտմտութեամբ եւ բարկութեամբ, եւ հալածեցեր զմեզ. կոտորեցեր եւ ոչ անխայեցեր: 44 փակեցեր ամպաւք զերկինս՝ զի մի հասցեն աղաւթք մեր առ քեզ: 45 ընկեցեր մերժեցեր զմեզ. արհամարհեալս եւ անարգեալս արարեր զմեզ ի մէջ զաւրաց հեթանոսաց: 49 էյ Աչք իմ ընկալան՝ եւ ոչ լռեցից եւ ոչ լուայց, 50 մինչեւ երեսեցի՝ եւ տեսցէ Տէր յերկնից: 51 ակն իմ կաթեսցէ ի վերայ անձին իմոյ, քան զամենայն դստերս քաղաքաց իմոց: 46 փէ Բացեր ի մեզ զամենայն բերանս թշնամեաց մերոց: 47 ահ եւ երկեւղ եկն ի վերայ մեր, բեկումն եւ սատակումն: 48 եւ հոսանս ջուրց իջուցին աչք մեր ի վերայ բեկման դստեր ժողովրդեան իմոյ: 52 ծաղէ Որսալով որսացան զիս իբրեւ հաւորսք թշնամիք իմ. որսացան զիս տարապարտուց. 53 հեղձուցին ի գրի զկեանս իմ. եղին վէմ ի վերայ իմ: 54 եւ զեղան ջուրք զգլխով իմով. եւ ասացի. բամ ահա մերժեցայ: 55 կոփ Կարդացի ես զանուն քո Տէր ի գբոյ տառապանաց, 56 եւ դու լուար ձայնի իմում. մի թաքուցաներ զանուն քո ի խնդրուածոց իմոց. այլ ընդարձակեա ինձ եւ փրկեա զիս: 57 դու յաւգնել ինձ

մերձեցար, եւ ասացեր. բամ յորում աւուր կարդացես առ իս, մի երկիցես: 58 ռէշհատես Տէր զդատաստան անձին իմոյ. փրկեցեր զկեանս իմ: 59 տեսեր զխռովութիւնս իմ. դատեցար Տէր զդատաստանս իմ: 60 տեսէ՞ր զամենայն իրաւունս իմ. հայեցար յամենայն խորհուրդս իմ: 61 շին Լուար Տէր զնախատինս, եւ զամենայն խորհուրդս նոցա, որ զինէն: 62 ի շրթունս յարուցեալս ի վերայ իմ զաւր հանապազ: 63 զնստելն նոցա եւ զյառնել նոցա ի միտ առի եւ ի խորհրդոց անտի նոցա: 64 թաւ Հայեաց ի հպարտութիւն աչաց նոցա եւ հատուցես նոցա Տէր զհատուցումն նոցա ի զլուխս նոցա: 65 հատուցես նոցա ըստ պանդխտութեան սրտից նոցա: 66 հալածեցես զնոսա սրտմտութեամբ քով, եւ մաշեցես զնոսա բարկութեամբ քո ի ներքոյ երեսաց երկնից:

ՈՂԲՔ ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ
Գլուխ Դ.

Դ 1 ալիփ Զիա՞րդ շլացաւ ոսկին. այլագունեաց արծաթն սպիտակ. հալեցան սփռեցան ականք նոցա ի զլուխ անցից ճանապարհաց նոցա: 2 Բէթ Որդիք Սիոնի պատուականք, որ առաւել քան զականս պատուականս. զիա՞րդ համարեցան իբրեւ ամանք խեցեղէնք ձեռագործք որդւոց բրտից: 3 զամիլ Մերկացուցին իբրեւ վիշապք զստինս իւրեանց, եւ դիեցուցին զկորիւնս իւրեանց. եղեն ուստերք ժողովրդեան իմոյ ի տանջանս հարուածոց, զի չիք նոցա բժշկութիւն. եւ տառապեցան իբրեւ ջայլամունք յանապատի: 4 դալէթ Կցեցան լեզուք դիեցիկ մանկանց ի քիմս իւրեանց ի ծարաւս իւրեանց: տղայք հաց խնդրեցին եւ ոչ ոք էր որ բրդէր նոցա: 5 հէ Որ ուտէին զկերակուր՝ եղծան ի վերայ անցից ճանապարհաց. որ ի գիրկս գրգեալք եւ զգուեալք էին, գիրկս արկեալ աղբեւաց թաթաւեալ թաւալէին: 6 վաւ Բազմացաւ անիրաւութիւն դստեր ժողովրդեան իմոյ, քան զանարեւնութիւնս Սողոմայ կործանելոյ. ի ճեպս ի փոյթս յառնէին. եւ ոչ ուրեք էր վաստակ ձեռաց իւրեանց: 7 զէ Սրբեցան ուխտաւորք նոցա, իբրեւ զձին սպիտակացան. իբրեւ զկաթն գտեցան, իբրեւ զականս շափիղայ ի հատուցման իւրեանց: 8 խէթ Թխացան քան զածուխ տեսիլք իւրեանց՝ եւ ոչ ոք ճանաչէր զնոսա, զի դնէին յանցս ճանապարհաց: մածեալ էր մորթ նոցա յոսկերս նոցա. բրտացան նոքա, եւ եղեն իբրեւ զփայտ չորացեալ: 9 տէթ Գեղեցիկ էին վիրաւորքն դիականց անկելոց ի սրոյ, քան զանկելալսն ի սովոյ. երթային վիրաւորք ազգք ազգք յարանց: 10 յոդ Ձեռք կանանց ողորմածաց եփեցին զմանկունս իւրեանց, եւ եղեւ նոցա ի կերակուր, առ ի բեկումն դստեր ժողովրդեան իմոյ: 11 քափ Ած եւ կատարեաց Տէր զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ, եհեղ զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ, եւ բորբոքեցոյց հուր ի Սիոն, եւ եկեր զհիմունս նորա: 12 լամէթ Ոչ հաւատացին թագաւորք ամենայն երկրի որ բնակեալ էին ընդ տիեզերս, եթէ մտցէ թշնամի ընդ դրունս Երուսաղէմի: 13 մէմ Ի մեղս մարգարէիցն իւրեանց, եւ ի մեղս քահանայիցն իւրեանց, որ հեղոյին զարիւն արդարոցն ի միջի իւրեանց: 14 նուն Շարժեցան սասանեցան զաւրութիւնք նոցա յելս ճանապարհաց պղծեցան թաթաւեցան յարեան մեռելոսուոց, զի ոչ կարէին զհանդերձս նոցա անարատ հանել ի նոցանէ: 15 սամբաթ Ի բաց կացէք պիղծս կարդացէք զնոսա. ի բաց կացէք, ի բաց կացէք, մի մերձենայք՝ զի շարժեցան բորբոքեցան. ասացէք ի հեթանոսս՝ զի մի եւս յաւելցին բնակիլ ի նոսա: 16 էյ Կենդանութեամբ մերով նուաղեցին աչք մեր յաւանականութենէ մերմէ, զի տարապարտուց կացուցեալ էր մեր զնոսա դէտս ի սնոտիս: 17 փէ Երեսք Տեառն բաժանեալ են ի նոցանէ, եւ ոչ եւս յաւելցի հայել ի նոսա. երեսք քահանայից ակն ոչ առին ծերոց, ոչ ողորմեցան ի վերայ տղայոց նոցա: դէտ ակն կալեալ հայեաք յազգս որ ոչ փրկէին զմեզ. 18 ծադէ որսացան զմեզ, փոքր մեւս եւս սատակել ջնջեալ էր զմեզ ի քաղաքաց մերոց: Հաս ժամ, հասեալ է ժամանակ, կատարեցան աւուրք մեր, լցան ժամանակք: 19 կոփ թեթեւացան հալածիչք մեր ի վերայ լերանց. իբրեւ զարծուխ երկնից ի վերայ լերանց բարձանց ճախրեցին, եւ յանապատի ի դարան մտեալ պաշարեցին զմեզ: 20 ռէշ Հոգի երեսաց մերոց Տէր Քրիստոս, պատեցան զնովաւ յապականութեան իւրեանց. մինչ դեռ մէք խորհեաք թէ ընդ հովանեաւ նորա նստցուք, եւ կեցցուք ի մէջ հեթանոսաց: 21 շին Յնձա դու եւ ուրախ լեր դուստր եղումայեցոց. որ բնակեալդ եւ յերկրիդ Աւստացոց: եկեսցէ բաժակս այս ի վերայ քո. յարիցես եւ արբցես, արբեցիս եւ անդրէն դարձուցես: 22 թաւ Պակասեցին անարեւնութիւնք քո Սիոն. եւ ոչ եւս յաւելցէ խրատել զքեզ այց արար անարեւնութեանդ քոյ դուստր Եղումայ. յայտնեաց զամենայն ամպարշտութիւնս քո:

ԱՂԱԽԹՔ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

1 Յիշեալ Տէր որ ինչ անցք անցին ընդ մեզ. նայեաց եւ տես զնախատինս մեր: 2 Ժառանգութիւն մեր դարձաւ յաւտարութիւն, եւ բնակութիւն մեր ի նշդեհութիւն: 3 Որք մնացաք մեք՝ եւ ոչ գոյր մեր հայր: մարք մեր իբրեւ այրիք ի ժամանակաց մերոց: 4 Զջուր մեր գնոյ արբաք. եւ փայտն մեր առանց փոխանակի 5 եկն ի վերայ պարանոցի մերոյ: Հալածական եղեաք, եւ ոչ գտաք հանգիստ: 6 Ձեռնաձիգ եղեն եզիպտացիքն՝ եւ ոչ ասորեստանեայքն յագեցուցանել հացիւ: 7 Հարքն մեր մեղան, եւ չիք ուրեք ի միջի. եւ մեղք հարցն այն ընդ մեզ ելին: 8 ծառայք տիրեցին մեզ. եւ այն որ փրկէրն զմեզ ի ձեռաց նոցա՝ չիք ի միջի: 9 Եկայք համբարս ի ներքս արասցուք յերեսաց սրոյն անապատի: 10 մորթք մեր կարկամեցան իբրեւ զթոնիր հնացեալ յերեսաց բարկութեան սովոյն: 11 Զկանայս խայտառակեցին ի Սիոն, եւ զկուսանս ի քաղաքս Յուդայ: 12 զծերս կախեցին զբութեաց, եւ ի պառաւունս ոչ խնայեցին: 13 ընտիր ընտիրքն զձայն բարձեալ կականէին, եւ երիտասարդքն զփայտի հարեալ տկարացան: 14 ծերք ի գրոց մեկնեցան, եւ ընտիրքն յարհնութեանցն լռեցին: 15 Լքան յուրախութենէ սիրտք մեր, եւ դարձան ի սուգ արհնութիւնք պարուց մերոց: 16 անկաւ պսակն ի գլխոց մերոց. վայ մեզ վայ մեզ՝ զի աղքատացաք: 17 Վասն այսորիկ տուաւ մեզ սիրտ ցաւագին. վասն այսորիկ եւ խաւարեցան աչք մեր 18 ի վերայ լերին Սիոնի, զի դարձաւ յապականութիւն, եւ աղուէք մուտ եւ ել առնէին ի սրահս նորա: 19 Եւ դու Տէր յաւիտեան կաս, եւ աթոռ քո ազգէ մինչեւ յազգ: 20 Ընդդէմ մինչեւ ի սպառ մոռացար զմեզ. հարեր թողեր եւ լքցես զմեզ մինչեւ յերկար ժամանակս: 21 Դարձոյ զմեզ Տէր՝ եւ դարձցուք: նորոգեալ զմեզ Տէր իբրեւ զաւուրսն զառաջինս: 22 զի մերժելով մերժեցեր զմեզ. բարկացաւ սրտմտութիւն բարկութեան քոյ ի վերայ մեր մինչեւ ի սպառ:

ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ Ի ՏԷՐ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԵԱՆՆ ԵՐԵՄԻԱՅ:

Դ. ՄԱՀ ԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Սա մարգարէ էր յԱնաթովթայ Բենիամինի, յաւուրս քահանայիցն: Ի Տափնաս քաղաքի յեզիպտացոցն քարկոծեալ մեռաւ եւ եղաւ մերձ յապարանսն փարաւոնի, քանզի եզիպտացիքն փառաւորեցին զնա՝ բարի՝ գտեալ ի նմանէ ի ձեռն աղաւթից նորա, վասն զի աղաւթս արար. եւ քարքքն որ սպանանէին զնոսա՝ սատակեցան. նոյնպէս եւ զազանք ջրոցն զորս եզիպտացիքն կոչեն նեփոտ, եւ ելիսացիքն կրոկաւղիլոս. եւ որք միանգամ հաւատացեալ են յԱստուած, մինչեւ ցայսաւր յաղաւթս կան առ Աստուած ի տեղոջն յայնմիկ. եւ առնուն հող տեղոյն եւ զհարուածս քարբիցն բժշկեն եւ զջրային զազանսն փախուցանէին: Եւ լուաք մեք ի ծերոց արանց եթէ Աղէքսանդրոս Մակեդոնացի հասեալ ի տեղին, ուր էր գերեզման նորա եւ զհիտացեալ զսքանչելիսն զայն եւ զխորհուրդսն, զնշխարս նորա բարձեալ տարաւ յԱղէքսանդրիա, եւ անդ եղեալ փառաւորապէս. եւ սատակեցան որ անդ քարքքն նոյնպէս եւ կրակողիլոսքն: Այս Երեմիա ետ նշան քրմացն Եզիպտոսի, թէ պարտ է կոռց նորա անկանել եւ փշրել ի ձեռն փրկչի մանկան ծնելոյ ի կուսէ ի մտուր աստուածացուցեալ: Այս մարգարէ յառաջ քան զաւերել տաճարին յափշտակեաց զտապանակ արինացն եւ որ ինչ ի նմա եւ արար զնոսա կլանել վիմի. եւ ասէ զնաց Տէր ի Սիոնէ յերկինս. եւ դարձեալ արինաղիրն եկեսցէ արւէնաղիրն Սիոնի նշանաւոր լիցի ձեզ ի նորա գալստեանն. յայնժամ փայտի ամենայն ազինք երկիր պագանիցեն: Եւ ասէ թէ զտապանակս զայս ոչ ոք հանցէ եթէ ոչ Ահարոն եւ զտախտակս որ ի սմա ոչ ոք բացցէ եթէ ոչ Մովսէս ընտրեալն Աստուծոյ: եւ ի յարութեանն նախ տապանակն յարիցէ ի վիմէն. եւ դիցի ի լերինն Սինեայ. եւ ամենայն սուրբք առ նա ժողովիցին սպասելով Տեառն. եւ փախիցեն ի թշնամոյն որ կամիցի զնոսա սպանանել. եւ ի վիմին կնքեաց մատանեաւ զանունն Աստուծոյ. եւ եղեւ արինակ իբրեւ զդրոշմած երկաթոյ. եւ ամպ լուսաւոր ծածկեաց զանունն, եւ ոչ ոք իմանայ զտեղին եւ կամ կարդալ զնա եւ է մինչեւ ցայսաւր ցլաւիտեան. եւ է վիմն յանապատին ուր զառաջինն եղեւ տապանակն. ի մէջ երկուց լերանցն՝ յորս կան Մովսէս եւ Ահարոն. եւ ի գիշերի ամպ լինի լուսոյ ի տեղոջն յայնմիկ ըստ առաջնում արինակին, քանզի ոչ դադարեն շնորք Աստուծոյ յարինացն իւրոց. եւ վասն այնորիկ ետ Աստուած շնորհս Երեմիա մարգարէի, զի վախճան խորհրդոյն արասցէ, զի եղիցի հաղորդ Մովսիսի եւ Ահարոնի. եւ ի միասին են մինչեւ ցայսաւր, քանզի Երեմիա ի զաւակէ քահանայիցն էր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ ԴԱՆԻԷԼ ԴԱՏԱՍՏԱՆԱՑ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ ԺԳ.

Ա 1 Եւ եր այր մի բնակեալ ի Բաբելոն, եւ անուն նորա Յովակիմ: 2 Եւ առ իւր կին՝ անուն Շուշան, դուստր Քեղկեայ, գեղեցիկ յոյժ՝ երկիւղած ի Տեառն: 3 Եւ ծնաւոր նորա արդարք, եւ ուսուցին զդուստրն իւրեանց ըստ արինացն Մովսիսի: 4 Եւ եր Յովակիմ մեծատուն յոյժ. եւ եր նորա բուրաստան՝ մերձ յապարանս իւր. եւ առ նա ժողովէին հրեայք, զի փառաւորագոյն եր քան զամենեւեան: 5 Եւ երեւեցան երկու ծերք ի ժողովրդեն անտի դատաւորք տարւոյն այնմիկ: զորոց խաւսեցաւ Տէր՝ եթէ ել անաւրէնութիւն ի Բաբելոնէ ի ծերոցն դատաւորաց: որ համարէին առաջնորդել ժողովրդեանն: 6 Եւ նոքա հանապազորդ էին ի տանն Յովակիմայ. եւ գային առ նոսա ամենեքեան ի դատաստան: 7 Եւ լինէր իբրեւ ժողովորդն մեկնէր զհասարակ աւուրքք՝ մտանէր Շուշան, եւ զգնայր ի բուրաստանի առն իւրոյ: 8 Եւ տեսանէին զնա երկոքին ծերքն հանապազ՝ զի մտանէր եւ զգնայր. եւ ցանկացան նմա: 9 Եւ դարձուցին զմիտս իւրեանց, եւ խոտորեցուցին զաչս իւրեանց չհայել յերկինս՝ եւ չիշել զարդար դատաստանսն: 10 Եւ էին երկոքեան հարեալ ի նմա. եւ չպատմէին միմեանց զցաւս իւրեանց. 11 զի պատկառէին պատմել զցանկութիւնն իւրեանց. քանզի կամէին լինել ընդ նմա: 12 Եւ սպասէին նմա ստեղծ հանապազ տեսանել զնա: Եւ ասէն ցմիմեանս. 13 Երթիցուք ի տուն, զի ճաշոյ ժամ է: Ելին մեկնեցան ի միմեանց. 14 Եւ դարձեալ անդրէն եկին միւսանգամ առ միմեանս, եւ հարցեալ միմեանց զպատճառսն, խոստովան եղեն զցանկութիւնն իւրեանց: ապա եղեն ժամադիր միմեանց՝ թէ ե՞րբ կարացեն զնա միայն գտանել: 15 Եւ եղեւ ի սպասելն նոցա նմա ի դիպող աւուր. եկն եմուտ երբեմն որպէս յերէկն եւ յեռանդն, երկու միայն աղջկամբք, եւ ցանկացաւ լուանալ ի բուրաստանի անդ. քանզի տաւթ էր, 16 Եւ չէր որ անդ: Բայց միայն երկու ծերքն թաքուցեալք՝ որ սպասէին նմա: 17 Եւ ասէ ցաղջկունսն. Երթայք բերէք ինձ եղ եւ աճառ, եւ զդուրս բուրաստանիս փակեցէք՝ զի լուացայց: 18 Եւ արարին որպէս ասաց նոցա. փակեցին զդուրս բուրաստանին, եւ ելին ի կողմանէ դրանցն բերել զոր ինչ հրամայեաց նոցա: Եւ չտեսին զծերսն՝ քանզի թաքուցեալ էին: 19 Եւ եղեւ իբրեւ ելին աղջկունքն, յարեան երկու ծերքն, եւ դիմեցին ի վերայ նորա եւ ասէն. 20 Ահա դուրք բուրաստանիս փակեալ են, եւ չիք որ տեսանէ զմեզ, եւ մեք ցանկացեալ ենք քեզ վասն որոյ եւ քո հաւանեալ մեզ՝ լեր ընդ մեզ: 21 ապա թէ ոչ՝ վկայեմք զքէն, թէ ոմն պատանի եր ընդ քեզ, եւ վասն այնորիկ արձակեցեր զաղջկունսն ի քէն: 22 Յոգոց եհան Շուշան եւ ասէ. Տագնապ է ինձ յամենայն կողմանց. եթէ զայդ գործեցից՝ մահ է ինձ, եւ եթէ ոչ գործեցից՝ չեմ ապրելոց ի ձեռաց ձերոց: 23 Բայց լաւ է ինձ չգործել զայդ՝ եւ անկանել ի ձեռս ձեր, քան թէ մեղայց առաջի Տեառն: 24 Եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ Շուշան. աղաղակեցին եւ երկոքին ծերքն կից նմին, 25 Եւ ընթացաւ մին երաց զդուրս բուրաստանին: 26 Իբրեւ լուան զձայն ճշոյն ի բուրաստանի անդ ընտանիքն՝ անկան ընդ կողմն դրանն ի ներքս, տեսանել թէ զի նչ իրք ընդ նմա անցեալ իցեն: 27 Եւ իբրեւ ասացին ծերքն զբանս իւրեանց՝ զամաւրի հարան ծնաւորն յոյժ. զի ոչ երբէք այնպիսի բանք ասացան զՇուշանայ: Եւ եղեւ ի վաղիւ անդր 28 իբրեւ եկն ժողովորդն առ այրն նորա Յովակիմ. եկին եւ երկու ծերքն անաւրէն մտաւք զՇուշանայ սպանանել զնա: 29 Եւ ասէն առաջի ժողովրդեանն. Յոցեք զՇուշանայ զդստերէ Քեղկեայ, որ է կին Յովակիմայ: Եւ նոքա յղեցին: 30 Եւ եկն նա՝ եւ ծնողք իւր՝ եւ որդիք իւր՝ եւ ամենայն ազգականք նորա: 31 Եւ Շուշան՝ եր փափուկ յոյժ եւ գեղեցիկ տեսլամբ: 32 Եւ անաւրէնքն հրամայեցին հոլանի առնել զնա՝ քանզի սքողեալ էր, զի լցցին գեղով նորա: 33 Եւ իւրքն լային. եւ ամենեքին որ ճանաչէին զնա: 34 Յարեան երկոքին ծերքն ի միջոյ ժողովրդեանն՝ եւ եղին զձեռս իւրեանց ի վերայ գլխոյ նորա: 35 Եւ նա լալով հայեցաւ յերկինս. քանզի եր սիրտ նորա յուսացեալ ի Տէր: 36 Ասէն ծերքն երկոքեան. Մինչդեռ մեք միայն զգնայաք ի մէջ բուրաստանին, եմուտ դա անդր երկու աղջկամբք, եւ փակեաց զդուրս բուրաստանին, եւ արձակեաց զաղջկունսն: 37 Եկն առ նա պատանի մի որ եր թաքուցեալ, եւ անկաւ ընդ դմա: 38 Եւ մեք էաք յանկեան բուրաստանին: իբրեւ տեսաք զանաւրէնութիւնն՝ ընթացաք առ դոսա, եւ տեսաք զլինելն դոցա ընդ միմեանս: 39 զնա ոչ կարացաք ունել,

քանզի բուն էր քան զմեզ, եւ երաց զդուրսն եւ փախեալ արտաքս: 40 զդա զոր ըմբռնեցաքդ՝ հարցաք թէ ո՞վ էր պատանին, եւ ոչ կամեցաւ պատմել մեզ. զայդ վկայեմք: 41 Եւ հաւատաց նոցա ատեանն իբրեւ ծերոց ժողովրդեան՝ եւ դատաւորաց. եւ դատեցան զնա մեռանել: 42 Աղաղակեաց ի ձայն բարձր Շուշան՝ եւ ասէ. Աստուած յաւիտենական ծածկագէտ, որ գիտես զամենայն յառաջ քան զիննել նոցա: 43 դու գիտես զի սուտ վկայեն զինն, եւ ահա մեռանիմ որ ոչ ինչ գործեցի՝ զոր դոքայդ անաւրիսեն զինն. 44 Եւ լուաւ Տէր ձայնի նորա: 45 եւ մինչդեռ տանէին զնա կորուսանել, զարթոյց Աստուած զՀոգին Սուրբ ի վերայ մանկան միոյ տղայոյ որում անուն էր Դանիէլ: 46 Եւ աղաղակեաց ի ձայն բարձր՝ եւ ասէ. Անպարտ եմ ես յարենէ դորա: 47 եւ դարձաւ ամենայն ժողովուրդն առ նա՝ եւ ասեն. Զի՞նչ է բանդ այդ զոր դուդ խաւսեցար: 48 Եւ նա եկաց ի մէջ նոցա եւ ասէ. Այդպէս անմի տք էք որդիք Իսրայէլի. ոչ քննեցէք, եւ ոչ յիշաւանց վերայ հասէք, եւ դատապարտեցէ՞ք զդուստրդ Իսրայէլի: 49 Դարձայք անդրէն յատեան. քանզի սուտ վկայեցին դոքա զնմանէ: 50 եւ դարձաւ ժողովուրդն վաղվաղակի: Եւ ասեն ցնա ծերքն. Եկ նիստ ի միջի մերում՝ եւ պատմեա մեզ. զի քեզ ետ Աստուած զերիցութիւն: 51 եւ ասէ ցնոսա Դանիէլ. Մեկնեցէք զդոսա ի միմեանց ի բաց, եւ քննեսցուք զդոսա: 52 իբրեւ մեկնեցան ի միմեանց, կոչեաց զմին ի նոցանէ եւ ասէ ցնա. Այ հնացեալ աւուրքք չարութեան. այժմ ահա եկին հասին մեղք քո՝ զոր գործէիր յառաջագոյն: 53 զի դատէիր զդատաստանս անիրաւութեամբ, զանմեղս դատապարտէիր, եւ զվնասակարս արձակէիր. ուր Աստուծոյ ասացեալ էր՝ թէ զանմեղն եւ զարդարն մի սպանանիցես: 54 Բայց արդ՝ եթէ տեսէ՞ր զդոսա, ընդ որո՞վ ծառով հասեր առ դոսա՝ մինչ խաւսէին ընդ միմեանս: եւ նա ասէ՝ ընդ հերձեան: 55 Ասէ Դանիէլ. Բարութք ստեցեր ի քոյին զլուխդ. ահաւասիկ հրեշտակի Աստուծոյ առեալ հրաման, հերձցէ զքեզ ընդ մէջ: 56 եւ ի բաց մերժեաց զնա: Հրամայեաց ածել զմեւսն, եւ ասէ ցնա. Զաւակ Քանանու՝ եւ ոչ Յուդայ. զեղ դորա պատրեա՞ց զքեզ՝ եւ ցանկութիւն շրջեա՞ց զսիրտ քո: 57 ա՞յդպէս առնէիք զդատերս Իսրայէլի, եւ նոքա առ երկիւղի մերձենային առ ձեզ. այլ եւ ոչ դուստրդ Յուդայ կալաւ յանձին զանաւրենութիւնս ձեր: 58 Բայց արդ աղէ՞ ասա, ընդ որո՞վ ծառով հասեր առ դոսա մինչդեռ խաւսէին ընդ միմեանս. եւ նա ասէ, ընդ սղոցեան: 59 Ասէ ցնա Դանիէլ. Բարութք ստեցեր եւ դու ի քոյին զլուխ, զի կայ աւասիկ հրեշտակ Աստուծոյ, սուսեր մերկ ի ձեռին սղոցել զքեզ ընդ մէջ՝ զի սատակեացէ զքեզ: 60 Եւ աղաղակեաց ամենայն ժողովուրդն ի ձայն մեծ, եւ աւրինեցին զԱստուած որ ապրեցուցանէ զյուսացեալս իւր: 61 Եւ յարեան ի վերայ երկուց ծերոցն. քանզի յանդիմանեաց զնոսա Դանիէլ ի նոցին բերանոց սուտ վկայս. եւ արարին ընդ նոսա՝ որպէս եւ եղին չարութիւն ի մտի առնել ընդ ընկերի, 62 ըստ արինացն Մովսէսի: եւ սպանին զնոսա: եւ ապրեցաւ արինն արդար յաւուր յայնմիկ: 63 Իսկ Քեղկեա եւ կին նորա արինեցին զԱստուած վասն դատերն իւրեանց Շուշանայ՝ հանդերձ Յովակիմաւ արամբ նորա, եւ ամենայն ազգականաւք նորա. զի ոչ գտան իրք զարշութեան ի նմա: 64 Եւ Դանիէլ եղեւ մեծ առաջի ժողովրդեանն յարեւ յայնմանէ եւ անդր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ Ա.

Տեսիլ երկրորդ:

Բ 1 Յամին երրորդի թագաւորութեանն Յովակիմայ արքայի Յուդայ. եկն Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացոց յերուսաղէմ, եւ պաշարեաց զնա: 2 Եւ ետ Տէր ի ձեռս նորա զՅովակիմ արքայ Յուդայ, եւ ի մասնէ սպասուց տանն Աստուծոյ: եւ տարաւ զայն յերկիրն Սենայար ի տուն Աստուծոյ իւրոյ, եւ զսպասն եմոյծ ի տուն զանձի Աստուծոյ իւրոյ: 3 Եւ ասէ թագաւորն ցԱզգիանէս ներքինապետ իւր, ածել յորդոց գերութեանն Իսրայէլի, եւ ի զաւակէ թագաւորութեանն, եւ ի պարթեւաց, 4 մանկունս անարատս՝ զեղեցիկս երեսաւք, եւ իւելամուտս ամենայն իմաստութեան՝ եւ հմուտս գիտութեան, մտավարժս հանճարով՝ եւ զաւրաւորս, կալ ի տաճարին առաջի թագաւորին. եւ ուսուցանել նոցա դպրութիւն, եւ զլեզու քաղդէացոց: 5 Եւ կարգեաց նոցա թագաւորն ռոճիկս ար ըստ արեւ ի սեղանոյ արքայի, եւ ի զինւոյ զոր ինքն ըմպէր. սնուցանել զնոսա ամս երիս. եւ ապա կացուցանել առաջի թագաւորին: 6 Եւ էին ի նոսա յորդոցն Յուդայ՝ Դանիէլ, եւ Անանիա, եւ Միսայէլ, եւ Ազարիա: 7 Եւ եղ նոցա ներքինապետն անուանս. Դանիէլի՝ Բաղտասար. եւ Անանիայի՝ Սեդրաք, եւ Միսայէլի՝ Միսաք, եւ Ազարիայ՝ Աբեղնագով: 8 Եւ եղ Դանիէլ ի մտի իւրում չճաշակել ի սեղանոյ թագաւորին, եւ ոչ ի զինւոյ ըմպելոյ նորա: եւ աղաչեաց զներքինապետն զի մի ճաշակեցէ: 9 Եւ ետ Աստուած զԴանիէլ ի շնորհս եւ յողորմութիւն առաջի

ներքինապետին: 10 Եւ ասէ ներքինապետն ցԴանիէլ Երկնչիմ ես ի Տեառնէ իմմէ արքայէ, որ կարգեաց ձեզ զկերակուրդ ձեր եւ զըմպելի. գուցէ տեսանիցէ զերեսս ձեր տրտմագոյնս քան զայլոց մանկանց հասակակցացն ձերոց. եւ առնիցէք զիս զլիսապարտ թագաւորին: 11 Եւ ասէ Դանիէլ ցԱմեղասադ, զոր կացուցեալն էր ներքինապետն ի վերայ Դանիէլի՝ եւ Անանիայ՝ եւ Միսայելի՝ եւ Ագարիայ: 12 Աղէ փորձեա զծառայս քո աւուրս տասն, եւ տացեն մեզ ունտս՝ եւ կերիցուք եւ ջուր արբցուք: 13 Եւ երեւեցին առաջի քո գոյնք մեր, եւ գոյն մանկանցդ՝ որ ուտեն զսեղան թագաւորին. եւ որպէս տեսանիցես արասջիր ընդ ծառայս քո: 14 Եւ անսաց նոցա՝ եւ փորձեաց զնոսա աւուրս տասն: 15 Եւ յետ կատարելոյ աւուրցն տասանց, երեւեցան երեսք նոցա նմա՝ բարիք, եւ հզարք մարմնով քան զամենայն մանկունսն որ ուտէին զսեղան թագաւորին: 16 Եւ առնոյր Ամեղասադ զընթրիս նոցա, եւ զգինի ըմպելոյ նոցա, եւ տայր ունտս չորեցունց մանկանցն: 17 Եւ ետ նոցա Աստուած իմաստութիւն՝ եւ հանճար յամենայն դպրութեան՝ եւ իմաստութեան: Եւ Դանիէլ խելամուտ էր ամենայն տեսլեան երազոց: 18 Եւ յետ կատարածի աւուրցն՝ հրաման ետ թագաւորն ածել զնոսա. եւ ած զնոսա ներքինապետն առաջի Նաբուքոդոնոսորա. 19 Եւ խաւսեցաւ ընդ նոսա արքայն: Եւ ոչ գտան յամենայնի նման Դանիէլի՝ եւ Անանիայ՝ եւ Միսայելի՝ եւ Ագարիայ: Եւ կային առաջի թագաւորին: 20 Եւ յամենայն բանս իմաստութեան եւ գիտութեան զոր խնդրէր ի նոցանէ թագաւորն՝ գտանէր զնոսա տասնպատիկ առաւել քան զամենայն զէտս եւ զմոգս որ էին ի թագաւորութեան նորա:

Տեսիլ Երրորդ:

21 Եւ եղեւ Դանիէլ մինչեւ յամս Կիրոսի արքայի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ Բ.

Գ 1 Յամին երկրորդի թագաւորութեան իւրոյ, ետես երազ Նաբուքոդոնոսոր. եւ յիմարեցաւ ոգի նորա, եւ քուն հատաւ ի նմանէ: 2 Եւ ասէ թագաւորն. Կոչեցէք զզէտս, եւ զմոգս, եւ զկախարդս, եւ զքաղդէայս, պատմել թագաւորին զերազ իւր: Եւ եկին կացին առաջի թագաւորին: 3 Եւ ասէ ցնոսա թագաւորն: Երազ տեսի, եւ յիմարեցաւ ոգի իմ խելամուտ լինել երազոյն: 4 Եւ խաւսեցան քաղդէայն ընդ թագաւորին ասորերէն. Արքայ յաւիտեան կեաց. ասա դու զերազն ծառայից քոց, եւ զմեկնութիւն նորա ասասցուք: 5 Պատասխանի ետ արքայն եւ ասէ ցքաղդէայնս. Բանն վերացաւ յինէն. արդ եթէ ոչ ցուցանիցէք ինձ զերազն՝ եւ զմեկնութիւն նորա՝ ի կորուստ լինիցիք եւ տունք ձեր յաւար լինիցին: 6 ապա թէ զերազն՝ եւ զմեկնութիւն նորա ցուցանիցէք ինձ՝ պարգեւս եւ տուրս բազումս՝ եւ պատիւս առնուցուք յինէն: Բայց միայն զերազն եւ զմեկնութիւն նորա պատմեցէք ինձ: 7 Պատասխանի ետուն կրկին անգամ, եւ ասէն. Ասասցէ արքայ զերազն ծառայից իւրոց, եւ զմեկնութիւն նորա պատմեցուք: 8 Պատասխանի ետ արքայ եւ ասէ. Ճշմարտիւ գիտեմ եթէ ժամավաճառ լինիք, զի տեսէք թէ բանն վերացաւ յինէն: 9 արդ՝ եթէ զերազն ոչ պատմիցէք ինձ, զիտեմ զի բան սուտ եւ զեղծուցանելի՝ միաբանեալ էք ասել առաջի իմ մինչեւ ժամանակն անցէ: ասացէք ինձ զերազն իմ, եւ զիտացից եթէ եւ զմեկնութիւն նորա պատմելոց էք ինձ: 10 Պատասխանի ետուն միւսանգամ քաղդէացիք առաջի թագաւորին՝ եւ ասէն. Ոչ գոյ մարդ ի վերայ երկրի՝ որ զբան թագաւորի կարաւ է ցուցանել: զի ամենայն թագաւոր մեծ եւ իշխան, բան զայդպիսի ոչ հարցանէ զզէտ՝ եւ ցմոգ՝ եւ ցքաղդէայ: 11 զի բան զոր արքայ հարցանէ՝ ծանր է. եւ այլ ոք չիք որ պատմիցէ զայդ առաջի արքայի, Բայց եթէ դիքն որոց ոչ է բնակութիւն ի մէջ ամենայն մսեղեաց: 12 Յայնժամ թագաւորն բարկութեամբ եւ սրտմտութեամբ բազմաւ ասաց կոտորել զամենայն իմաստունս բաբելացոց: 13 Եւ հրամանն եւ, եւ իմաստունքն կոտորէին: Եւ խնդրէին զԴանիէլ՝ եւ զբարեկամս նորա սպանանել: 14 Յայնժամ Դանիէլ խաւսեցաւ խորհուրդ եւ խրատ ընդ Արիովքայ դահճապետին արքային որ ելեալ կոտորէր զիմաստունս բաբելացոց՝ իշխան թագաւորին: 15 Եհարց զնա եւ ասէ վասն է՞ր եւ հրամանդ այդ խիստ յերեսաց արքայի: Եւ յայտնեաց զբանն Արիովք Դանիէլի: 16 Եւ ասէ Դանիէլ. մուտ եւ աղաչեա զարքայն, զի տացէ նմա ժամ. եւ զմեկնութիւն նորա պատմեցէ թագաւորին: 17 Եւ եմուտ Դանիէլ ի տուն իւր. եւ Անանիայ եւ Ագարիայ եւ Միսայելի բարեկամաց իւրոց՝ եցոյց զբանն: 18 Եւ խնդրէին զթութիւն

յԱստուծոյ երկնից, զի մի կորիցէ Դանիէլ՝ եւ Բարեկամք իւր ընդ այլ իմաստունս Բաբելացոց: 19 Յայնժամ Դանիէլի ի տեսլեան գիշերոյ յայտնեցաւ խորհուրդն: Եւ արինեաց զԱստուած երկնից Դանիէլ 20 եւ ասէ. եղիցի անուն Տեառն արինեալ յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս. զի իմաստութիւն եւ հանճար եւ զարութիւն՝ նորա է: 21 եւ նա փոփոխէ զժամանակս եւ զժամս. կացուցանէ զթագաւորս եւ փոփոխէ տայ իմաստութիւն իմաստնոց՝ եւ խորհուրդ խորհրդականաց: 22 Ինքն յայտնէ զխորինս՝ եւ զգաղտնիս. գիտէ որ կայ ի խաւարի եւ լոյս ընդ նմա: 23 Ձքէն Աստուած հարցն մերոց գոհանամ եւ արինեմ. զի իմաստութիւն եւ զարութիւն ետուր ինձ. եւ ծանուցեր ինձ որ ինչ աղաւթիւք խնդրեցաք մեք ի քէն եւ զտեսիլ թագաւորին ցուցեր ինձ:

Դ 24 Եւ եմուտ Դանիէլ առ Արիովք՝ զոր կացուցեալ էր թագաւորին կորուսանել զիմաստունս Բաբելացոց եւ ասաց ցնա զիմաստունս Բաբելացոց. Մի կոտորեր. բայց զիս տար առաջի թագաւորին, եւ ես պատմեցից զմեկնութիւնն թագաւորին: 25 Յայնժամ Արիովք փութապէս տարաւ զԴանիէլ առաջի թագաւորին եւ ասէ ցնա. Գտի այր մի յորդոց գերութեանն Հրէաստանի, որ զմեկնութիւնն պատմեցէ արքայի: 26 Պատասխանի ետ թագաւորն եւ ասէ ցԴանիէլ՝ որում անուն էր Բաղտասար: Եթէ կարաւ դ իցես պատմել ինձ զերազն զոր տեսի՝ եւ զմեկնութիւն նորա: 27 Պատասխանի ետ Դանիէլ առաջի թագաւորին՝ եւ ասէ. Զխորհուրդդ զայդ զոր արքայ հարցանէ, ոչ է իմաստնոց՝ եւ մոգուց՝ եւ զիտաց՝ եւ ըղձից՝ պատմել առաջի արքայի: 28 այլ գոյ Աստուած յերկինս՝ որ յայտնէ զխորհուրդս: Եւ եցոյց Նաբուքոդոնոսորայ արքայի՝ որ ինչ լինելոց է յաւուրս յետինս: Երազն եւ տեսիլ զլիտոյ քոյ յանկողնի քում այս է արքայ: 29 Խորհուրդք քո մտայոյդ առնէին զքեզ յանկողնի քում, եթէ զինչ լինելոց է յետ այսորիկ: Եւ յայտնիչն խորհրդոց՝ եցոյց քեզ զինչ լինելոց է: 30 Եւ ինձ՝ ոչ առ իմաստութեան ինչ՝ որ իցէ յիս քան յամենայն կենդանիս յայտնեցաւ խորհուրդն. այլ վասն ցուցանելոյ արքայի զմեկնութիւնն, զի ծանիցես զխորհուրդս սրտի քոյ: 31 Դու արքայ տեսանէիր. եւ ահա պատկեր մի մեծ պատկեր. եւ երեսք նորա եւ տեսիլ նորա ահագին յոյժ: Եւ կայր առաջի քո. ահաւոր էր յոյժ պատկերն: 32 Որոյ գլուխն յոսկւոյ սրբոյ: ձեռքն եւ լանջքն եւ բազուկք իւր՝ արծաթիք: մեջք նորա եւ բարձք՝ պղնձիք: 33 եւ սրունքն՝ երկաթիք: Եւ ոտքն՝ կէսն յերկաթոյ՝ եւ կէսն ի խեցոյ: 34 Հայէիր մինչեւ հատաւ վէմ առանց ձեռին՝ եւ եհար զպատկերն ի վերայ երկաթեղէն եւ խեցեղէն ոտիցն՝ եւ մանրեաց զնոսա ի սպառ: 35 Յայնժամ առհասարակ մանրեցան խեցին եւ երկաթ, պղինձն եւ արծաթ՝ եւ ոսկին, եւ եղէն իբրեւ զփոշի կալոյ ամարայնոյ: Եւ առ զնոսա սաստկութիւն հողմոյ. եւ տեղի ոչ գտանէր նոցա: Եւ վէմն որ եհար զպատկերն՝ եղեւ լեառն մեծ, եւ ելից զամենայն երկիր: 36 Այս է երազն: Եւ զմեկնութիւն նորա՝ ասացուք առաջի արքայի: 37 Դու ես արքայ՝ արքայից արքայ. որում Աստուած երկնից թագաւորութիւն հզար եւ պատուական ետ, 38 եւ ընդ ամենայն տեղիս ուր բնակեալ են որդիք մարդկան. զգազանս վայրի՝ եւ զթոշունս երկնից՝ եւ զձկունս ծովու ետ ի ձեռս քո: Եւ կացոյց զքեզ Տէր ամենայնի: Դու ես գլուխն ոսկի: 39 եւ զկնի քո յարիցէ այլ թագաւորութիւն խոնարհագոյն քան զքեզ: Եւ թագաւորութիւնն երրորդ՝ որ է պղինձն՝ տիրեսցէ ամենայն երկրի: 40 Եւ թագաւորութիւնն չորրորդ՝ հզար իբրեւ զերկաթ. զոր արինակ երկաթ մանրէ եւ մալէ զամենայն, նոյնպէս մանրեսցէ եւ մալեսցէ զամենայն: 41 Եւ զի տեսանէիր զոտսն եւ զմատունսն, կէս կողմն յերկաթոյ, եւ կէս կողմն ի խեցոյ. թագաւորութիւնն բաժանեալ լիցի. եւ յարմատոյ երկաթոյն եղիցի ի նմա, զոր արինակ տեսանէիր զերկաթն ընդ խեցին խառնեալ: 42 Եւ մատունք ոտիցն՝ կողմն մի յերկաթոյ, եւ կողմն մի ի խեցոյ. մի կողմն թագաւորութեանն հզար կայցէ եւ ի նմանէ եղիցի ջախջախն: 43 զի տեսանէիր զերկաթն ընդ խեցին խառնեալ. եղիցին խառն ի զաւակէ մարդկան, եւ ի միմեանս ոչ յարիցեն. զոր արինակ ոչ խառնի երկաթ ընդ խեցի: 44 Եւ յաւուրս թագաւորացն այնոցիկ յարուսցէ Աստուած երկնից թագաւորութիւն՝ որ յաւիտեանս ոչ եղծանիցի եւ թագաւորութիւն նորա ազգի այլում ոչ մնացէ: մանրեսցէ եւ հոսեսցէ զամենայն թագաւորութիւնս, եւ ինքն կացցէ յաւիտեանս: 45 Որպէս տեսանէիր՝ զի ի լեռնէն հատաւ վէմն առանց ձեռին, եւ մանրեաց զխեցին եւ զերկաթ՝ զպղինձն եւ զարծաթ եւ զոսկի: Աստուած մեծ եցոյց արքայի որ ինչ լինելոց է առ յապա եւ ճշմարիտ է երազն՝ եւ հաւատարիմ մեկնութիւն նորա: 46 Յայնժամ արքայն Նաբուքոդոնոսոր անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց, եւ երկիր եպագ Դանիէլի. եւ զոհս եւ խունկս անուշութեան հրամայեաց մատուցանել նմա: 47 Պատասխանի ետ թագաւորն եւ ասէ ցԴանիէլ. Արդարեւ Աստուածն ձեր՝ նա է Աստուած աստուծոց՝ եւ Տէր տերանց՝ եւ թագաւոր թագաւորաց, որ յայտնէ զխորհուրդս: զի յայտնել կարացեր զխորհուրդդ զայդ: 48 Եւ մեծացոյց թագաւորն զԴանիէլ, եւ պարգեւս մեծամեծս եւ բազումս ետ նմա. եւ կացոյց զնա ի վերայ աշխարհին

Բաբելացոց, եւ իշխան նախարարացն: եւ ի վերայ ամենայն իմաստնոցն Բաբելացոց: 49 Եւ Դանիէլ խնդրեաց յարքայէ, եւ կացոյց ի վերայ գործոց աշխարհին Բաբելացոց՝ զՍեդրաք, Միսաք, եւ զԱբեղնագով: եւ Դանիէլ էր ի դրան արքային:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ Գ.

Տեսիլ չորրորդ:

Ե 1 Յամին ութուտասներորդի Նաբոլքողոնոսորայ արքայի, արար պատկեր ոսկի. բարձրութիւն նորա վաթսուն կանգուն, եւ լայնութիւն նորա կանգուն վեց: եւ կանգնեաց գնա ի դաշտին Դէրայ յաշխարհին Բաբելացոց: 2 Եւ արձակեաց ժողովել զգաւրավարս, եւ զգաւրագլուխս, եւ զկուսակալս, զպետս եւ զբռնաւորս, եւ զգործակալս՝ եւ զամենայն իշխանս աշխարհաց գալ ի նաւակատիս պատկերին՝ զոր կանգնեաց արքայն Նաբոլքողոնոսոր: 3 Եւ ժողովեցան կուսակալք, գաւրավարք եւ գաւրագլուխք՝ պետք եւ բռնաւորք. մեծամեծք՝ գործակալք եւ ամենայն իշխանք աշխարհաց, գալ ի նաւակատիս պատկերին՝ զոր կանգնեաց արքայն Նաբոլքողոնոսոր: եւ կային առաջի պատկերին զոր կանգնեաց արքայն Նաբոլքողոնոսոր: 4 Եւ քարոզ կարդայր գաւրութեամբ եւ ասէր՝ ձեզ ասի ազգք եւ ազիւնք եւ լեզուք: 5 յորժամ լսիցէք զձայն փողոյ՝ սրբնկի՝ թմբկի՝ եւ քնարի՝ եւ տաւղի եւ զերգոց միաբանութեան եւ զամենայն ազգաց արուեստականաց, անկանիջիք եւ երկիր պագանիջիք՝ պատկերին զոր կանգնեաց Նաբոլքողոնոսոր արքայ: 6 Եւ որ ոչ անկեալ երկիր պագանիցէ՝ ի նմին ժամու ընկեցի ի հնոցն հրոյն բորբոքելոյ: 7 Եւ եղէ իբրեւ լուսն ազգքն զձայն փողոյն՝ զսրբնկին գտաւղի եւ զնուագարանաց, եւ զամենայն ազգաց արուեստականաց, անկանիւն ամենայն ազգքն եւ ազիւնք եւ լեզուք՝ եւ երկիր պագանիւն պատկերին ոսկւոյ զոր կանգնեաց արքայն Նաբոլքողոնոսոր: 8 Յայնժամ մատեան արք քաղդեացիք՝ եւ եղեն չարախաւս զհրէից առ Նաբոլքողոնոսորայ, 9 եւ ասեն. Արքայ՝ յաւիտեան կեաց: 10 դու հրաման ետուր ամենայն մարդոյ՝ որ լսիցէ զձայն փողոյ՝ զսրբնկի՝ եւ զքնարի՝ եւ գտաւղի՝ եւ նուագարանաց, եւ զամենայն ազգաց արուեստականաց: 11 եւ որ ոչն անկեալ երկիր պագանիցէ՝ պատկերին ոսկւոյ՝ անկցի ի հնոց հրոյն բորբոքելոյ: 12 Արդ՝ են աստ արք հրէայք՝ զորս կացուցեր ի վերայ գործոց աշխարհիս Բաբելացոց, Սեդրաք, Միսաք եւ Աբեղնագով. որ ոչ հնազանդեցան հրամանի բում արքայ. եւ զդիս քո ոչ պաշտեն, եւ պատկերիդ ոսկւոյ զոր կանգնեցեր՝ երկիր ոչ պագանեն: 13 Յայնժամ Նաբոլքողոնոսոր սրտմտութեամբ եւ բարկութեամբ հրամայեաց ածել զՍեդրաք՝ Միսաք՝ եւ զԱբեղնագով: եւ ածին առաջի թագաւորին: 14 Պատասխանի ետ Նաբոլքողոնոսոր՝ եւ ասէ ցնոսա. թէ արդարեւ Սեդրաք, Միսաք եւ Աբեղնագով, զդիս իմ ոչ պաշտիցէք՝ եւ պատկերին ոսկւոյ զոր կանգնեցի երկիր ոչ պագանիցէք: 15 Բայց արդ՝ եթէ պատրաստք լինիցիք, զի յորժամ լսիցէք զձայն փողոյ՝ սրնգի եւ թմբկի եւ քնարի, եւ զմիաբանութիւն ամենայն ազգաց արուեստականաց, անկանիցիք եւ երկիր պագանիցէք՝ պատկերին զոր արարի: ապա թէ ոչ պագանիցէք երկիր՝ ի նմին ժամու անկանիցիք ի հնոց հրոյն բորբոքելոյ. եւ ո՞վ է Աստուած՝ որ փրկէ զձեզ ի ձեռաց իմոց: 16 Պատասխանի ետուն՝ Սեդրաք, Միսաք, եւ Աբեղնագով. եւ ասեն ցարքայ Նաբոլքողոնոսոր: Ոչ ինչ է պիտոյ վասն բանիդ այդորիկ տալ քեզ պատասխանի: 17 զի է մեր Աստուած յերկինս՝ զոր մեքն պաշտենք. կարաւոք է փրկել զմեզ ի հնոց հրոյն բորբոքելոյ, եւ ի ձեռաց քոց արքայ՝ ապրեցուցանել զմեզ: 18 Ապա թէ ոչ այս ինչ յայտնի լիցի քեզ արքայ զի զդիս քո մեք ոչ պաշտենք, եւ պատկերիդ ոսկւոյ զոր կանգնեցեր՝ երկիր ոչ պագանենք: 19 Յայնժամ Նաբոլքողոնոսոր լի եղէ սրտմտութեամբ. եւ գոյն երեսաց նորա շրջեցաւ ի վերայ Սեդրաքայ, Միսաքայ եւ Աբեղնագովի: եւ ասէ՝ ջեռուցէք զհնոցն եւթնպատիկ, զի մինչեւ ի վախճան այրեցին: 20 եւ արք հինգ՝ զաւրաւորք գաւրութեամբ՝ կապեցեն զՍեդրաք Միսաք եւ զԱբեղնագով՝ արկանել ի հնոց հրոյն բորբոքելոյ: 21 Յայնժամ արքն այնոքիկ կապեցան պատմուճանաւք եւ վարտեալք արտախորակաւք եւ զանկապանաւք իւրեանց, եւ ընկեցան ի մէջ հնոցի հրոյն բորբոքելոյ: 22 զի հրաման թագաւորին սաստկանայր, եւ հնոցն բորբոքէր եւթնպատիկ առաւել յոյժ: 23 Եւ երեքեան նոքա՝ Սեդրաք, Միսաք եւ Աբեղնագով, անկան ի մէջ հնոցին կապեալք: 24 գնային ի մէջ հրոյն: արինէն եւ զովէն զՏէր Աստուած: 25 Յարեաւ Ագարիա, եւ կաց յաղաւթս այսպէս. երաց զերեան իւր ի մէջ հրոյն՝ եւ ասէ: 26 Արինեալ ես Տէր

Աստուած հարցն մերոց, գովեալ եւ փառաւորեալ է անուն քո յաւիտեանս. 27 զի արդար ես յամենայնի զոր ածեր ի վերայ մեր, եւ ամենայն գործք քո ճշմարիտ են: եւ ուղիղ են ճանապարհք քո, եւ ամենայն դատաստանք քո ճշմարտութիւն: 28 եւ իրաւունս ճշմարտութեան արարեր ըստ ամենայնի զոր արարեր մեզ, եւ քաղաքին սրբոյ հարցն մերոց Երուսաղէմի: 29 զի ճշմարտութեամբ եւ յիրաւի ածեր զայս ամենայն վասն մեղաց մերոց: 30 զի մեղաք եւ անաւրիինեցաք յապստամբ լինելն ի քէն, եւ առաւել մեղաք յամենայնի. 30 եւ պատուիրանաց քոց ոչ անսացաք: Ոչ պահեցաք եւ ոչ արարաք որպէս պատուիրեցեր մեզ՝ զի բարի լինիցի մեզ: 31 եւ զամենայն զոր ածեր ի վերայ մեր, եւ զամենայն զոր արարեր մեզ՝ արդար դատաստանաւ արարեր: 32 Եւ մատնեցեր զմեզ ի ձեռս թշնամեաց մերոց անաւրիինաց խստաց եւ ապստամբողաց. եւ թագաւորի՝ անիրաւի եւ չարի քան զամենայն երկիր: 33 Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ բանալ զբերանս մեր, զի ամաւթ եւ նախատինք եղաք ծառայից քոց պաշտանէից: 34 Այլ մի մատներ զմեզ ի սպառ վասն անուան քոյ, եւ մի ցրեր զուխտ քո, 35 եւ մի ի բացէ առներ զողորմութիւնս քո ի մէնջ: Վասն Աբրահամու սիրելոյ քոյ եւ վասն Իսահակայ ծառայի քոյ՝ եւ վասն Իսրայէլի սրբոյ քոյ. 36 որոց խոստացար բազմացուցանել զգաւակ նոցա իբրեւ զաստեղս երկնից, եւ իբրեւ զաւազ առ ափն ծովու: 37 Եւ արդ Տէր՝ նուաղեցաք քան զամենայն ազգս: եւ եմք տառապեալք յամենայն երկրի այսաւր վասն մեղաց մերոց: 38 եւ ոչ գոյ ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝ մարգարէ՝ եւ առաջնորդ՝ ոչ ողջակէզք եւ ոչ զոհք, եւ ոչ պատարագք եւ ոչ խունկք. եւ ոչ տեղի տալոյ երախայրիս առաջի քո, 39 եւ գտանել զողորմութիւն: Այլ անձամբք բեկելովք՝ եւ հոգովք տառապանաց ընդունելի լիցուք 40 իբրեւ զողջակէզս խոյոց եւ զուարակաց. եւ իբրեւ զբիրաւորս գառանց պարարտաց: այնպէս եղիցի պատարագս մեր այսաւր առաջի քո լինել կատարեալ զկնի քո, զի չիք ամաւթ յուսացելոցս ի քեզ: 41 Եւ արդ զամբ զհետ քո ամենայն սրտիւք մերովք, եւ երկնչիւք մեք ի քէն, եւ իսնորեմք զերեսս քո. 42 մի յամաւթ առներ զմեզ: այլ արա ընդ մեզ ըստ հեզութեան քում, եւ ըստ բազում ողորմութեան քում: 43 եւ փրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց եւ տուր փառս անուան քում Տէր: 44 Եւ յամաւթ լիցին ամենեքեան ոյք ցուցանեն չարիս ծառայից քոց եւ ամաչեցեն յամենայն բռնութեան իւրեանց. եւ զաւրութիւն նոցա խորտակեցի: 45 եւ ծանիցեն զի դու ես Տէր Աստուած միայն, եւ փառաւորեալ ի վերայ ամենայն տիեզերաց: 46 Եւ ոչ դադարէին որք արկին զնոսա սպասաւորք թագաւորին՝ զհնոցն բորբոքելոյ, նաւթի եւ ձիթով, եւ վշով եւ որթով: 47 եւ ելանէր դիզանայր բոցն ի վերոյ քան զհնոցն ի քառասուն եւ յինն կանգուն. 48 եւ շրջէր պատէր շուրջ զհնոցանս. եւ այրէր զորս գտանէր ի քաղդէացւոց անտի: 49 Եւ հրեշտակ Աստուծոյ էջ եկաց ընդ Ագարիանս ի հնոցի անդ, եւ թաւթափեաց զբոց հրոյն ի հնոցէ անտի: 50 եւ արար ի մէջ հնոցին իբրեւ զհողմ որ ցաւազին շնչիցէ, եւ ոչ մերձենայր ամենեւին հուրն ի նոսա, ոչ տրտմեցուցանէր եւ ոչ նեղէր զնոսա: 51 Յայնժամ երեքեան իբրեւ ի միոջէ բերանոյ, արիւնէին եւ գովէին եւ փառաւոր առնէին զԱստուած ի մէջ հնոցին՝ եւ ասէին: 52 Աւրինեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաւիտեանս: եւ արիւնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. գովեալ եւ աւրինեալ: 53 Աւրինեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութեան քոյ, գովեալ եւ: 54 Աւրինեալ ես ի վերայ աթոռոց արքայութեան քոյ. գովեալ եւ ա՛: 55 Աւրինեալ ես որ հայիս յանդունդս եւ նստիս ի քրովբէս գովէ: 56 Աւրինեալ ես՝ որ նստիս ի հաստատութեան երկնից, գովեալ եւ: 57 Աւրինեցէք ամենայն գործք Տեառն զՏէր. արիւնեցէք եւ բարձր արարէք զնա յաւիտեան: 58 արիւնեցէք երկինք զՏէր, արիւն[նեցէք]: 59 արիւնեցէք հրեշտակք Տեառն զՏէր արիւն[նեցէք]: 60 արիւնեցէք ջուրք ամենայն որ ի վերոյ քան զերկինս արիւն[նեցէք]: 61 արիւնեցէք ամենայն զաւրութիւնք Տեառն զՏէր: 62 արիւնեցէք արեւ եւ լուսին զՏէր. արիւն[նեցէք]: 63 արիւնեցէք ամենայն աստեղք երկնից զՏէր. արիւն[նեցէք]: 64 արիւնեցէք ամենայն անձրեւք եւ ցաւոք զՏէր. արիւն[նեցէք]: 65 արիւնեցէք ամենայն հողմք զՏէր. արիւն[նեցէք]: 66 արիւնեցէք հուր եւ տապ զՏէր. արիւնեցէք, եւ: 67 արիւնեցէք ցուրտ եւ սառն զՏէր. արիւն[նեցէք]: 68 արիւնեցէք եղեամն եւ ձիւն զՏէր արիւն[նեցէք]: 69 արիւնեցէք տիւք եւ զիշերք զՏէր. արիւն[նեցէք]: 71 արիւնեցէք լոյս եւ խաւար զՏէր. արիւնեցէ: 73 արիւնեցէք ամպք եւ փայլատակունք զՏէր. արիւն[նեցէք]: 74 արիւնեցէք երկիր զՏէր. արիւնեցէք եւ բարձ: 75 արիւնեցէք լերինք եւ բարձունք զՏէր արիւն[նեցէք]: 76 արիւնեցէք ամենայն բոյսք երկրի զՏէր. արիւն[նեցէք]: 77 արիւնեցէք աղբւրք զՏէր. արիւն[նեցէք]: 78 արիւնեցէք ծով եւ գետք զՏէր. արիւնեցէք եւ: 79 արիւնեցէք կէտք եւ ամենայն կայտառք որ ի ջուրս զՏէր. արիւն[նեցէք]: 80 արիւնեցէք թոչունք երկնից զՏէր. արիւն[նեցէք]: 81 արիւնեցէք ամենայն զազանք՝ եւ անասուն զՏէր. արիւն[նեցէք]: 82 արիւնեցէք որդիք մարդկան զՏէր. արիւն[նեցէք]: 83 արիւնեցէք Իսրայէլ զՏէր. արիւնեւ: 84 արիւնեցէք քահանայք զՏէր. արիւնեցէք եւ: 85 արիւնեցէք ծառայք Տեառն զՏէր.

արինէց: 86 արինէցէք հոգիք եւ շունչք արդարոց զՏէր. արի[նէցէք]: 87 արինէցէք սուրբք եւ խոնարհք սրտիք զՏէր. արի[նէցէք]: 88 արինէցէք Անանիա՝ Ագարիա՝ եւ Միսայէլ զՏէր. արինէցէք եւ բարձր արարէք զնա յաւիտեան: Զի փրկեաց զմեզ ի դժոխոց, եւ ի ձեռաց մահու ապրեցոյց զմեզ. եւ փրկեաց զմեզ ի հնոցէս, եւ ի միջոյ բորբոքեալ բոցոյս եւ ի միջոյ հրոյս փրկեաց զմեզ: 89 Գոհացարուք զՏեառնէ, զի քաղցր է զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 90 Արինէցէք ամենայն պաշտաւնեայք Տեառն զԱստուածն աստուծոց արինէցէք եւ գոհացարուք, զի յաւիտեան է ողորմ նորա: 91 Եւ Նաբուքոդոնոսոր իբրեւ լուաւ զարինութիւնս նոցա՝ զարմացաւ: յարեաւ տագնապաւ՝ եւ ասէ ցմեծամեծս իւր: ոչ արս երիս կապեալս արկաք ի մէջ հրոյն: եւ ասեն ցթագաւորն. այո արդար ասես արքայ: 92 Եւ ասէ թագաւորն, այլ ես տեսանեմ արս չորս արձակս, եւ գնան ի մէջ հրոյն. եւ ապականութիւն ինչ՝ ոչ գոյ ի նոսա: եւ տեսիլ չորրորդին նման է որդւոյ Աստուծոյ: 93 Յայնժամ մատեաւ Նաբուքոդոնոսոր ի դուռն հնոցին հրոյն բորբոքելոյ. եւ ասէ, Սեդրաք՝ Միսաք՝ եւ Աբեղնագով՝ ծառայք Աստուծոյ բարձրելոյ, ելէք եւ եկայք: Եւ ելին Սեդրաք՝ Միսաք՝ եւ Աբեղնագով ի միջոյ հրոյն: 94 Եւ ժողովեցան նախարարքն եւ կուսակալք՝ եւ զաւրավարքն եւ զաւրաւորք թագաւորին. եւ տեսանէին զարսն զի ոչ տիրեաց հուրն ի մարմինս նոցա, եւ հեր գլխոյ նոցա ոչ խանձատեցաւ, եւ վարտիք նոցա ոչ այլագունեցան, եւ հոտ հրոյ ոչ գոյր ի նոսա: 95 Եւ երկիր եպագ թագաւորն առաջի նոցա Տեառն: եւ պատասխանի ետ Նաբուքոդոնոսոր՝ եւ ասէ. Արինէալ է Աստուած Սեդրաքայ՝ Միսաքայ՝ եւ Աբեղնագովի. որ առաքեաց զհրեշտակ իւր եւ փրկեաց զծառայս իւր զի յուսացան ի նա, եւ զբան թագաւորի անարգեցին. եւ մատնեցին զմարմինս իւրեանց ի հուր. զի մի պաշտեսցեն եւ մի երկիր պագանիցեն ամենայն աստուածոց, բայց միայն Աստուծոյ իւրեանց: 96 Եւ արդ ես տամ հրաման. ամենայն ազգք եւ ազինք եւ լեզուք, որ խաւսիցին հայիոյութիւն զԱստուծոյ Սեդրաքայ, Միսաքայ եւ զԱբեղնագովի՝ ի կորուստ մատնեցին, եւ տունք նոցա ի յափշտակութիւն: զի ոչ գոյ այլ Աստուած՝ որ կարող իցէ այնպէս փրկել: 97 Յայնժամ թագաւորն առաւել շքեղացոյց զՍեդրաք, Միսաք եւ զԱբեղնագով յերկրին Բաբելացոց, եւ բարձրացոյց զնոսա. եւ աղաչեաց լինել նոցա իշխան ամենայն հրէիցն որ էին ի թագաւորութեան նորա:

Տեսիլ հինգերորդ:

Զ 98 Նաբուքոդոնոսոր արքայ, առ ամենայն ազգս եւ լեզուս որ բնակեալ են յամենայն երկրի, խաղաղութիւն բազմացի ձեզ: 99 Զնշանս եւ զարուեստս զոր արար ընդ իս բարձրեալն՝ հաճոյ թուեցաւ առաջի իմ պատմել ձեզ, 100 թէ որպէ՛ս մեծամեծք՝ եւ զաւրաւորք են արքայութիւն նորա արքայութիւն յաւիտենից, եւ իշխանութիւն նորա ազգաց յազգս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ Դ.

1 Եւ Նաբուքոդոնոսոր՝ ուրախ էի ի տան իմում եւ զուարճացեալ: 2 Երազ տեսի՝ եւ զարհուրեցոյց զիս, եւ խռովեցայ յըկողնի իմում. եւ տեսիլ գլխոյ իմոյ տագնապեաց զիս: 3 Եւ տուաւ հրաման յինէն ածել առաջի՝ իմ զամենայն իմաստունս բաբելացոց, զի զմեկնութիւն երազոյն ցուցցեն ինձ: 4 Եւ մտին առաջի իմ զԷտք՝ եւ մոզք՝ եւ իղձք՝ եւ քաղդեայք եւ զերագն իմ ասացի առաջի նոցա. եւ զմեկնութիւն նորա ոչ ցուցին ինձ: 5 մինչեւ եկն Դանիէլ՝ որում անուն էր Բաղտասար՝ ըստ անուան Աստուծոյ իմոյ, զի Հոգի Սուրբ Աստուծոյ գոյ ի նմա: Յոր եւ ասացի, 6 թէ Բաղտասար իշխան՝ զիտեա զոր ես տեսի. զիտեմ եթէ Հոգի Սուրբ Աստուծոյ գոյ ի քեզ, եւ ամենայն խորհուրդք ոչ ծածկին ի քէն. արդ լուր դու զտեսիլ երազոյն իմոյ զոր տեսի, եւ զմեկնութիւն նորա ասացես ինձ: 7 Տեսանէի յանկողնի իմում, եւ ահա ծառ մի ի մէջ երկրի. եւ բարձրութիւն նորա բազում յոյժ: 8 մեծացաւ ծառն եւ զաւրացաւ, եւ բարձրութիւն նորա եհաս մինչեւ յերկինս, եւ լայնութիւն նորա ի ծագս ամենայն երկրի: 9 տերեւ նորա զեղեցիկ, եւ պտուղ նորա բազում. եւ կերակուր ամենայնի ի նմա: ի ներքոյ նորա բնակեալ էին գազանք վայրի. եւ յոստս նորա հանգուցեալ էին թռչունք երկնից. եւ ի նմանէ կերակրէր ամենայն մարմին: 10 Տեսանէի ի տեսլեան զիշերոյ յանկողնի իմում, եւ ահա զուարթուն եւ սուրբ իջանէր յերկնից: 11 եւ բարբառէր զաւրութեամբ՝ եւ ասէր այսպէս. Հատէք զծառո՛ք՝ եւ քշտեցէք զոստս դորայ, թաթափեցէք զտերեւ դորա, եւ զպտուղ դորա ցրուեցէք: շարժեցին գազանքդ ի ներքոյ դորա, եւ թռչունքդ յոստս դորա: 12 Բայց զշառաւիղ արմատոյ դորա թողէք

յերկրի, երկաթապատ եւ պղնձապատ ի դալար վայրի՝ եւ ի ցաւոյ երկնից հանգիցէ. եւ ընդ գազանս անապատի բաժին դորա, եւ ի խոտ երկրի: 13 սիրտ նորա ի մարդկանէ փոխեսցի, եւ սիրտ գազանաց տացի նմա. եւ եւթն ժամանակք փոխեսցին ի վերայ նորա: 14 Մեկնութեամբ զուարթնոյ է բանս. եւ պատգամ սրբոց է հարցուածս. զի ծանիցեն կենդանիք՝ եթէ տիրէ բարձրեալն թագաւորութեան մարդկան, եւ ում կամի տացէ զնա. եւ զարհամարին ի մարդկանէ յարուցանէ ի վերայ նորա: 15 Այս է երազն զոր տեսի եւ Նաբուքոդոնոսոր արքայ: Եւ դու Բաղտասար՝ ասա ինձ զմեկնութիւն նորա. զի ամենայն իմաստունք թագաւորութեան իմոյ ոչ կարացին ցուցանել ինձ զմեկնութիւն նորա այլ դու Դանիէլ կարաւոյ եւ՝ զի Հոգի Սուրբ Աստուծոյ գոյ ի քեզ: 16 Յայնժամ Դանիէլ՝ որում անուն էր Բաղտասար՝ հիացաւ իբրեւ ժամ մի եւ խորհուրդք նորա խռովեցուցանէին զնա: պատասխանի ետ թագաւորն՝ եւ ասէ ցնա. Բաղտասար, երազն եւ մեկնութիւն նորա մի տագնապեցուցանեն զքեզ: Ետ պատասխանի Բաղտասար՝ եւ ասէ. Տէր՝ երազն ատելեաց քոց, եւ մեկնութիւն նորա թշնամեաց քոց: 17 Ծառն զոր տեսանէիր մեծացեալ եւ զաւրացեալ, որոյ բարձրութիւնն հասանէր յերկինս, եւ լայնութիւն նորա յամենայն երկիր. 18 տերեւ նորա գեղեցիկ, եւ պտուղ նորա բազում, եւ կերակուր ամենայնի ի նմա. ի ներքոյ նորա բնակեալ էին գազանք անապատի, եւ յոսոս նորա հանգուցեալ թռչունք երկնից: 19 Դու եւ արքայ: Զի մեծացար եւ զաւրացար, եւ մեծութիւն քո բարձրացաւ եհաս մինչեւ յերկինս. եւ տէրութիւն քո ի ծագս ամենայն երկրի: 20 Եւ զի տեսանէիր արքայ՝ զի զուարթունն եւսուրբ՝ իջանէր յերկնից՝ եւ ասէր, կտրեցէք զծառոյ եւ ապականեցէք զդա. բայց զշառաւիղ արմատոյ դորա թողէք յերկրի. երկաթապատ եւ պղնձապատ, եւ ի դալար վայրի՝ եւ ի ցաւոյ երկնից հանգիցէ. եւ ընդ գազանս անապատի բաժին նորա, մինչեւ եւթն ժամանակք փոխեսցին ի վերայ նորա: 21 Այս է մեկնութիւն նորա արքայ: Եւ դատաստանք բարձրելոյն հասեալ ի վերայ Տեառն իմոյ արքայի: 22 եւ զքեզ հալածեսցեն ի մարդկանէ: եւ ընդ գազանս անապատի եղիցի բնակութիւն քո: եւ խոտ իբրեւ արջառոյ ջամբեսցեն քեզ, եւ ի ցաւոյ երկնից հանգիցես: եւ եւթն ժամանակք փոխեսցին ի վերայ քո, մինչեւ ծանիցես թէ տիրէ բարձրեալն թագաւորութեան մարդկան. եւ ում կամի, տացէ զնա: 23 Եւ զի ասաց՝ թէ թողէք զշառաւիղ արմատոյ ծառոյն. թագաւորութիւն քո քեզ մնայ, մինչեւ ծանիցես զիշխանութիւն երկնաւորին: 24 Վասն այդորիկ արքայ, իւրատ իմ հաճոյ թուեսցի քեզ. եւ զմեղս քո ողորմութեամբ քաւեսցիր, եւ զանաւրէնութիւնս քո զթովք տնանկաց թերեւս երկայնամիտ լիցի ի վերայ յանցանաց քոց Աստուած: 25 Այս ամենայն եկն եհաս ի վերայ Նաբուքոդոնոսորայ արքայի 26 յետ երկուտասան ամսոյն, մինչդեռ ի վերայ տաճարի թագաւորութեան իւրոյ ճեմէր ի Բաբելոն: 27 Խաւսել սկսաւ թագաւորն՝ եւ ասէ. Ո՛հ այս՝ այն մեծ Բաբելոն է զոր եսն շինեցի ի տուն թագաւորութեան հաստատութեամբ զաւրութեան իմոյ ի պատիւ փառաց իմոց: 28 Եւ մինչդեռ բանքն ի բերան էին թագաւորին, ձայն եղեւ յերկնից եւ ասէ. Քեզ ասեմ Նաբուքոդոնոսոր արքայ. թագաւորութիւն քո անցեալ է ի քէն. 29 եւ ի մարդկանէ հալածեսցեն զքեզ, եւ ընդ գազանս անապատի բնակութիւն քո, եւ խոտ իբրեւ արջառոյ ջամբեսցեն քեզ. եւ եւթն ժամանակք փոխեսցին ի վերայ քո, մինչեւ ծանիցես թէ տիրէ բարձրեալն թագաւորութեան մարդկան, եւ ում կամի տացէ զնա: 30 Ի նմին ժամու բանն կատարեցաւ ի վերայ Նաբուքոդոնոսորայ. եւ ի մարդկանէ հալածեցաւ, եւ խոտ՝ իբրեւ արջառ ուտէր. եւ ի ցաւոյ երկնից ներկեաւ մարմին նորա, մինչեւ վարսք նորա իբրեւ զառիւծուց մեծացան, եւ եղնգունք նորա իբրեւ զթռչնոց: 31 Եւ յետ կատարածի աւուրցն, եւ Նաբուքոդոնոսոր՝ զաչս իմ յերկինս համբարձի, եւ միտք իմ առ իս դարձան. եւ զբարձրեալն աւրինեցի, եւ զկենդանին յաւիտենից գովեցի եւ փառաւորեցի. զի իշխանութիւն նորա իշխանութիւն յաւիտենական, եւ տէրութիւն նորա ազգաց յազգս: 32 եւ ամենայն բնակիչք երկրի իբրեւ զոչինչ համարեցան: Ըստ կամաց իւրոց առնէ ի զաւրութեան երկնից եւ ի բնակութեան երկրի. եւ չիք որ ընդդէմ դառնայցէ ձեռին նորա եւ ասիցէ թէ զինչ գործեցեր: 33 Ի նմին ժամանակի միտք իմ առ իս դարձան, եւ ի պատիւ թագաւորութեան իմոյ եկի. եւ կերպարանք իմ առ իս դարձան. եւ իշխանք իմ եւ մեծամեծք իմ խնդրեցին զիս. եւ անդրէն ի թագաւորութիւն իմ հաստատեցայ. եւ մեծութիւն առաւել յաւելաւ ինձ: 34 Արդ եւ Նաբուքոդոնոսոր աւրինեմ եւ առաւել բարձրացուցանեմ, եւ փառաւոր առնեմ զարքայն երկնից. զի ամենայն գործք նորա ճշմարիտ են, եւ շաւիղք նորա իրաւունք. եւ զամենեսին ոյք զնան ամբարտաւանութեամբ կարաւոյ է խոնարհեցուցանել:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ Ե.

Է 1 Բաղտասար արքայ՝ արար ընթրիս մեծամեծաց իւրոց հազար ատն. եւ ըստ հազարացն նոյնպէս եւ զինի: եւ իբրեւ ընդ զինիս եմուտ Բաղտասար, 2 հրամայեաց բերել զպասս արծաթոյ եւ զոսկւոյ, զոր եհան Նաբուքոդոնոսոր հայր նորա ի տաճարէն որ յԵրուսաղէմ: զի արբցեն նոքաւ թագաւորն եւ մեծամեծք իւր, եւ հարճք եւ կանայք իւր: 3 Եւ բերին զպասսն զոսկեղէնս եւ զարծաթեղէնս, զոր բերեալ էր ի տաճարէն Աստուծոյ՝ որ էր յԵրուսաղէմ. եւ ըմպէին նոքաւ թագաւորն եւ մեծամեծք իւր, եւ հարճք նորա՝ եւ կանայք: 4 ըմպէին զինի, եւ արինէին զԱստուածս զոսկեղէնս՝ եւ զարծաթեղէնս՝ եւ պղնձիս՝ եւ զերկաթիս, եւ զփայտեղէնս՝ եւ զքարեղէնս. եւ զԱստուածն յաւիտենից ոչ արինէցին, որ ունէր իշխանութիւն ոգւոց նոցա: 5 Ի նմին ժամու ելին մատունք ձեռին մարդոյ, եւ գրէին հանդէպ գնդին ի վերայ բռելոյ որմոյ տաճարի թագաւորին: եւ թագաւորն տեսանէր զթաթ ձեռինն որ գրէր: 6 Յայնժամ հաստան գոյնք թագաւորին, եւ խորհուրդք նորա խոռվեցուցանէին զնա, եւ յաւղք միջոյ նորա լուծանէին, եւ ծունկք նորա զմիմեանս բաբախէին: 7 Եւ աղաղակեաց թագաւորն զաւրութեամբ՝ ածել զմոգս եւ զքաղդեայս, եւ զգէտս: եւ ասէ ցիմաստունս բաբելացւոց. որ ոք ընթերցցի զգիրդ զայդ, եւ զմեկնութիւն դորա ցուցանէ ինձ, ծիրանիս զգեցցի, եւ մանեակ ոսկի ի պարանոց իւր. եւ երրորդի թագաւորութեան իմում տիրեսցէ: 8 Եւ մտանէին ամենայն իմաստունք բաբելացւոց, եւ ոչ կարէին զգիրն ընթեռնուլ, եւ ոչ զմեկնութիւն նորա ցուցանել թագաւորին: 9 Եւ արքայ Բաղտասար խոռվեցաւ, եւ գոյն երեսաց նորա շրջեցաւ. խոռվեցան եւ մեծամեծք նորա ընդ նմա: 10 Եւ եմուտ տիկինն ի տաճարն խրախութեան՝ եւ ասէ Արքայ՝ յաւիտեան կեաց, մի խոռվեցուցեն զքեզ խորհուրդք քո, եւ գոյն երեսաց քոց մի եղծցի: 11 զի է այր մի ի թագաւորութեան քում, յորում գոյ Հոգի Սուրբ Աստուծոյ. եւ յաւուրս հաւր քոյ՝ զաւրութիւնք եւ իմաստութիւնք գտանէին ի նմա. եւ արքայն Նաբուքոդոնոսոր հայր քո՝ իշխան կացոյց զնա ի վերայ զիտաց եւ մոգոց՝ եւ քաղդէից՝ եւ ըղձից: 12 զի ոգի առաւել գոյ ի նմա իմաստութեան եւ հանճարոյ. մեկնէ զերագս՝ եւ պատմէ զառակս, եւ լուծանէ զիրս կապեալս Դանիէլ, եւ արքայ՝ Բաղտասար անուն եղ նմա. արդ կոչեսցի՝ եւ զմեկնութիւն դորա պատմէ: 13 Յայնժամ ածին ի ներքս զԴանիէլ առաջի թագաւորին: Եւ ասէ թագաւորն ցԴանիէլ. Դու ես Դանիէլ յորդոց զերութեանն Հրէաստանի, զոր ած Նաբուքոդոնոսոր հայր իմ. 14 լուայ զքէն թէ Հոգի Սուրբ Աստուծոյ է ի քեզ, եւ զաւրութիւն՝ եւ հանճար՝ եւ իմաստութիւն առաւել գտաւ ի քեզ: 15 Եւ արդ՝ աւասիկ մտին առաջի իմ իմաստունք եւ մոգք եւ իղձք զի զգիրդ զայդ ընթեռնուցուն՝ եւ զմեկնութիւն դորա ցուցցեն ինձ, եւ ոչ կարացին պատմել ինձ: 16 Եւ ես լուայ զքէն՝ թէ կարաւ եւ մեկնել մեկնութիւնս: եւ արդ՝ եթէ կարիցես զգիրդ ընթեռնուլ՝ եւ զմեկնութիւն դորա ցուցանել ինձ, ծիրանիս զգեցցիս, եւ մանեակ ոսկի ի պարանոցի քում. եւ երրորդի թագաւորութեան իմում տիրիցես: 17 Եւ ասէ Դանիէլ առաջի թագաւորին. Պարգեւք քո քեզ լիցին, եւ զպատիւ տան քոյ այլում տուր. բայց զգիրդ ես ընթերցայց, եւ զմեկնութիւն դորա ցուցից քեզ: 18 Արքայ՝ Աստուած բարձրեալ զմեծութիւն՝ եւ զթագաւորութիւն՝ եւ զպատիւ եւ զփառս ետ Նաբուգոդոնոսորոյ հաւր քում: 19 Եւ ի մեծութենէն զոր ետ նմա, ամենայն ազգք եւ ազինք եւ լեզուք զարհուրեալ դողային յերեսաց նորա: զորս կամէր հարկանէր, զորս կամէր սպանանէր, եւ զորս կամէր ինքն բարձրացուցանէր, եւ զորս կամէր ինքն խոնարհեցուցանէր: 20 Եւ յորժամ բարձրացաւ սիրտ նորա, եւ ոգի նորա զարացաւ յամբարտաւանել, անկաւ յաթոռոյ թագաւորութեան իւրոյ. եւ պատիւն բարձաւ ի նմանէն: 21 Եւ ի մարդկանէ հալածեցաւ. եւ սիրտ ընդ զազանս տուաւ նմա, եւ ընդ ցիռս բնակութիւն նորա. եւ խոտ՝ իբրեւ արջառոյ ջամբէին նմա. եւ ի ցաւոյ երկնից մարմին նորա ներկաւ: մինչեւ ծանեալ թէ տիրէ բարձրեալն թագաւորութեան մարդկան, եւ ում կամի՝ տացէ զնա: 22 Եւ դու՝ որդի նորա Բաղտասար՝ ոչ խոնարհեցուցեր զսիրտ քո առաջի Աստուծոյ՝ ուստի զայդ ամենայն գտեր: 23 Եւ ընդդէմ Աստուծոյ երկնից հպարտացար. եւ զպասս տան նորա բերին առաջի քո, եւ դու եւ մեծամեծք քո՝ հարճք քո եւ կանայք քո ըմպէին նոքաւ զինի. եւ զաստուածս զոսկեղէնս եւ զարծաթեղէնս՝ եւ զպղնձիս եւ զերկաթիս՝ եւ զփայտեղէնս եւ զքարեղէնս որ ոչ տեսանեն եւ ոչ լսեն եւ ոչ իմանան՝ արինէիր. եւ զԱստուած՝ որոյ շունչ քո ի ձեռին նորա է՝ եւ ամենայն ճանապարհք քո, զնա ոչ փառաւորեցեր: 24 Վասն այսորիկ յերեսաց նորա առաքեցաւ թաթ ձեռինն՝ եւ զգիրդ զայդ գրեաց: 25 Եւ այս ինչ է զգիրդ որ գրեալ է. Մանէ. Թէկէդ. Փարէս: 26 Եւ այս է մեկնութիւն բանիդ. Մանէ, չափեաց Աստուած զթագաւորութիւն քո՝ եւ վախճանեաց զնա: 27 Թէկէդ, կշռեցաւ ի կշիռս՝ եւ գտաւ պակասեալ: 28 Փարէս, բաժանեցաւ թագաւորութիւն քո, եւ տուաւ մարաց եւ պարսից: 29 Եւ հրաման ետ Բաղտասար՝ եւ զգեցուցին նմա ծիրանիս, եւ մանեակ ոսկի ի պարանոցի նորա, եւ քարոզ կարդայր

առաջի նորա լինել իշխան երրորդի թագաւորութեան նորա: 30 Եւ ի նմին զիշերի սպանաւ Բաղտասար արքայ քաղղեացոց:

Ը 31 Եւ Դարեհ արքայ՝ առ զթագաւորութիւնն, որ էր ամաց վաթսուն եւ երկուց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ Զ.

1 Եւ հաճոյ թուեցաւ առաջի Դարեհի, եւ կացոյց ի վերայ թագաւորութեանն նախարարս հարեւր եւ քան. զի իցեն յամենայն թագաւորութեան նորա: 2 Եւ ի վերայ նոցա երիս հրամատարս, եւ մի ի նոցանէ էր Դանիէլ. տալ նոցա նախարարացն հրաման, զի արքայ՝ աշխատ ինչ մի լիցի: 3 Եւ Դանիէլ առաւել էր քան զնոսա. զի հոգի առաւել գոյր ի նմա: 4 Եւ թագաւորն կացոյց զնա ի վերայ ամենայն արքայութեան իւրոյ: Եւ հրամատարքն եւ նախարարքն նախանձէին՝ եւ խնդրէին պատճառս զԴանիէլէ եւ ամենեւին պատճառս եւ յանցանս եւ բաղբաղայս ոչ գտանէին զնմանէ. քանզի հաւատարիմ էր: 5 Եւ ասեն հրամատարքն՝ չգտանեմք ուստեք պատճառս զԴանիէլէ, բայց եթէ յաւրէնս Աստուծոյ իւրոյ: 6 Յայնժամ հրամատարքն եւ նախարարքն կացին առաջի թագաւորին՝ եւ ասեն ցնա. Դարեհ արքայ՝ յաւիտեան կեաց: 7 խորհուրդ արարին ամենեքեան որ են ի թագաւորութեան քում, զաւրավարք եւ նախարարք՝ իշխանք եւ կուսակալք հաստատել արքունի հաստատութեամբ, եւ զաւրացուցանել ուխտ մի. զի եթէ խնդրեսցէ ոք խնդրուածս յամենայն Աստուծոյ՝ կամ ի մարդոյ մինչեւ յաւուրս երեսուն՝ բաց ի քէն արքայ, անկցի ի գուր առիւծուց: 8 արդ՝ հաստատեա արքայ զուխտն, եւ գրեա զիր. զի մի եղծանիցի հրաման մարաց եւ պարսից: 9 Յայնժամ Դարեհ արքայ պատուէր ետ գրել զհրամանն: 10 Եւ Դանիէլ իբրեւ զհետաց թէ կարգեցաւ հրամանն, եմուտ ի տուն իւր, եւ պատուհանք բաց էին նմա ի վերնատունս իւր ընդդէմ Երուսաղէմի. եւ երիս ժամս յաւուր դնէր ծունր, եւ կայր յաղաթս, եւ գոհանայր առաջի Աստուծոյ իւրոյ. որպէս առնէր յառաջագոյն: 11 Յայնժամ արքն այնոքիկ դիտեցին՝ եւ գտին զԴանիէլ զի կայր յաղաթս եւ աղաչէր զԱստուած իւր: 12 Մատեան եւ ասեն ցթագաւորն. Արքայ՝ ո՞չ ուխտ մի կարգեցեր, զի ամենայն մարդ որ խնդրիցէ խնդրուածս յամենայն Աստուծոյ՝ կամ ի մարդոյ մինչեւ յաւուրս երեսուն, բաց եթէ ի քէն արքայէ, անկցի ի գուր առիւծուց: Եւ ասէ արքայ. Ճշմարիտ է բանդ, եւ զհրաման մարաց եւ զպարսից չէ աւրէն շրջել: 13 Յայնժամ պատասխանի ետուն արքայի՝ եւ ասեն. Դանիէլ՝ որ յորդուց զերութեանն Հրեաստանի. ոչ հնազանդեցաւ հրամանի քում արքայ. եւ երիս ժամ խնդրէ խնդրուածս յԱստուծոյ իւրմէ: 14 Յայնժամ թագաւորն իբրեւ լուաւ զբանն՝ տրտմեցաւ յոյժ վասն Դանիէլի, եւ ջանայր փրկել զնա. եւ մինչեւ ցընթերեկերս ջանացաւ փրկել զնա: 15 Յայնժամ արքն այնոքիկ ասեն ցթագաւորն. Գիտասցիր արքայ, զի հրամանի մարաց եւ պարսից՝ եւ ամենայն ուխտի եւ հաստատութեան զոր արքայ հաստատիցէ, ոչ է աւրէն շրջել: 16 Յայնժամ հրաման ետ թագաւորն՝ եւ ածին զԴանիէլ, եւ արկին զնա ի գուրն առիւծուց: Եւ ասէ արքայն ցԴանիէլ. Աստուածն զոր դուն պաշտես յաճախ, նա փրկեսցէ զքեզ: 17 Եւ բերին վէմ մի, եւ եղին ի վերայ գրոյն. եւ կնքեաց թագաւորն մատանեաւ իւրով, եւ մատանեալք մեծամեծացն. զի մի այլ ազգ ինչ շրջեսցին վասն Դանիէլի: 18 Եւ զնաց թագաւորն ի տուն իւր. եւ ննջեաց առանց ընթրեաց, եւ խորտիկ ոչ մուծին առաջի նորա. եւ քուն՝ հատաւ ի նմանէ: Եւ եխից Աստուած զբերանս առիւծուցն եւ ոչ լլկեցին զԴանիէլ: 19 Յայնժամ յարեաւ արքայն ընդ առաւառտս լուսով, եւ փութով եկն ի գուրն առիւծուց. 20 Եւ իբրեւ մերձեցաւ ի գուրն՝ աղաղակեաց ի ձայն մեծ՝ եւ ասէ. Դանիէլ ծառայ Աստուծոյ կենդանոյ. Աստուածն քո զոր դու յաճախ պաշտէիր, եթէ կարա՞ց փրկել զքեզ ի բերանոյ առիւծուցոյ: 21 Եւ ասէ Դանիէլ ցարքայ. Արքայ՝ յաւիտեան կեաց. 22 Աստուած իմ առաքեաց զհրեշտակ իւր եւ եխից զբերանս առիւծուցս, եւ ոչ ապականեցին զիս. զի առաջի նորա ուղղութիւն գտաւ իմ. եւ առաջի քո արքայ վնաս ինչ՝ ոչ արարի: 23 Յայնժամ թագաւորն զուարճացաւ յանձն իւր. եւ հրաման ետ հանել զԴանիէլ ի գրոյ անտի, եւ ամենեւին ապականութիւն ոչ գտաւ ի նմա. զի հաւատաց յԱստուած իւր: 24 Եւ հրաման ետ թագաւորն՝ եւ ածին զարսն չարախաւսս զԴանիէլէ. եւ ընկեցան ի գուրն առիւծուց ինքեանք եւ որդիք իւրեանց, եւ կանայք նոցա: Եւ չեւ էին յատակս գրոյն հասեալ՝ մինչեւ տիրեցին նոցա առիւծքն եւ զամենայն ոսկերս նոցա մանրեցին: 25 Յայնժամ Դարեհ արքայ գրեաց առ ամենայն ազգս եւ ազինս եւ լեզուս, որ բնակեալ էին յամենայն երկրի: Խաղաղութիւն ձեզ բազմացի: 26 Յերեսաց իմոց եղաւ հրամանս այս ընդ ամենայն իշխանութիւն թագաւորութեան իմում. զի երկնչիցին եւ դողայցեն յերեսաց Աստուծոյն Դանիէլի. զի նա է

Աստուած կենդանի՝ եւ կայ յաւիտեանս. եւ արքայութիւն նորա ոչ եղծանի, եւ տէրութիւն նորա մինչեւ ցլախճան: 27 աւգնական լինի եւ փրկէ, եւ առնէ նշանս յերկինս եւ յերկրի. որ փրկեաց զԴանիէլ ի բերանոյ առիւծոցն: 28 Եւ Դանիէլի աջողէր ի թագաւորութեանն Դարեհի՝ եւ Կիւրոսի պարսկի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ
Գլուխ Է.

1 Յամին առաջներորդի Բաղտասարայ արքայի քաղեացոց, երազ ետես Դանիէլ. եւ տեսիլ գլխոյ նորա յանկողնի իւրում. եւ զերագն գրեաց:

Թ 2 Ես Դանիէլ տեսանէի ի տեսլեան գիշերոյ. եւ ահա չորք հողմք երկնից բախէին զծով մեծ: 3 եւ չորք գազանք մեծամեծք ելանէին ի ծովէ անտի՝ այլակերպք միմեանց: 4 Առաջինն՝ իբրեւ զմատակ առեւծ թեւաւոր. եւ թեւք նորա իբրեւ արծուոյ. հայէի մինչ թափեցան թեւք նորա եւ ջնջեցաւ յերկրէ: եւ եկաց իբրեւ ի վերայ ոտից մարդոյ, եւ սիրտ մարդոյ տուաւ նմա: 5 Եւ ահա երկրորդ գազանն նման արջոյ, եւ եկաց ի կողմն մի. եւ կողք երեք ի բերան նորա ի մէջ ժանեաց նորա. եւ այսպէս ասէին ցնա. Արի կեր զմարմինս բազմաց: 6 Եւ զկնի նորա հայէի, եւ ահա այլ գազան իբրեւ զինծ. եւ չորք թեւք թռչնոյ ի վերայ նորա. եւ չորք զլուխք գազանին. եւ իշխանութիւն տուաւ նմա: 7 Եւ զկնի նորա հայէի. եւ ահա գազանն չորրորդ՝ ահեղ եւ զարմանալի եւ հզաւր առաւել՝ եւ ժանիք նորա երկաթիք. ուտէր եւ մանրէր, եւ զմնացորդսն առ ոտն կոտորէր: եւ ինքն առաւել այլակերպ քան զամենայն գազանսն որ յառաջ քան զնա. եւ եղջերք տասն ի նմա: 8 պշուցեալ հայէի ընդ եղջերսն նորա. եւ ահա այլ եղջեր փոքրիկ ելանէր ի մէջ նոցա, եւ երեք եղջերք յառաջնոցն ի բաց խլէին յերեսաց նորա. եւ ահա աչք իբրեւ զաչս մարդոյ յեղջերն յայնմիկ, եւ բերան որ խաւսէր զմեծամեծս: 9 Տեսանէի մինչեւ արթոռք անկանէին, եւ հինաւորցն նստէր. հանդերձ նորա սպիտակ իբրեւ զձին, եւ հեր գլխոյ նորա իբրեւ զսար սուրբ. արթոռ նորա իբրեւ զբոց հրոյ, եւ անիւք նորա իբրեւ զհուր բորբոքեալ. 10 գետ հրոյ յորդեալ ելանէր առաջի նորա: հազարք հազարաց պաշտէին զնա, եւ բերք բիրուց կային առաջի նորա. ասեան նստաւ՝ եւ դպրութիւնք բացան: 11 Տեսանէի յայնժամ ի բարբառոյ մեծամեծ բանիցն զոր եղջերն այն խաւսէր, մինչեւ բարձաւ գազանն եւ կորեաւ. եւ մարմին նորա տուաւ յայրումն հրոյ: 12 եւ այլոց գազանացն իշխանութիւն փոփոխեցաւ. եւ երկայնութիւն կենաց տուաւ նոցա մինչեւ ի ժամանակ: 13 Տեսանէի ի տեսլեան գիշերոյ՝ եւ ահա ընդ ամպս երկնից իբրեւ որդի մարդոյ գայր՝ եւ հասանէր մինչեւ ի հինաւորցն, եւ մատուցաւ առաջի նորա: 14 Եւ նմա տուաւ իշխանութիւն եւ պատիւ եւ արքայութիւն: եւ ամենայն ազգք եւ ազիւք եւ լեզուք նմա ծառայեցեն եւ իշխանութիւն նորա իշխանութիւն յաւիտենական որ ոչ անցանէ, եւ թագաւորութիւն նորա ոչ եղծանիցի: 15 Սոսկացաւ մարմին իմ յանձին իմում. Ես Դանիէլ՝ եւ տեսիլ գլխոյ իմոյ խռովեցոյց զիս: 16 եւ մատեայ առ մի ոմն որ կային անդ, եւ զճմարտութիւն խնդրէի ուսանել՝ վասն ամենայնի այնորիկ. եւ ասաց ինձ զճմարտութիւնն, եւ զմեկնութիւն բանիցն եցոյց ինձ: 17 Այդ գազանք մեծամեծք՝ չորք թագաւորութիւնք յարիցեն ի վերայ երկրի: 18 Բարձցին. եւ առցեն զթագաւորութիւնն սուրբք բարձրելոյն, եւ կայցին զնա մինչեւ յաւիտեանս յաւիտենից: 19 Եւ քննէի ճմարտիւ վասն գազանին չորրորդի. զի առաւել այլակերպ էր քան զամենայն գազանսն՝ որ յառաջ քան զնա, եւ ահագին յոյժ. եւ ժանիք նորա երկաթիք, եւ մագիլք նորա պղնձիք. ուտէր եւ մանրէր՝ եւ զմնացորդսն առ ոտսն կոտորէր: 20 եւ վասն եղջերացն տասանց որ էր ի գլուխ նորա. եւ վասն միւսոյն որ ելանէր՝ եւ զերիսն ի բաց թափէր: որոյ աչք էին՝ եւ բերան որ խաւսէր զմեծամեծս. եւ տեսիլ նորա առաւել էր քան զայլոցն: 21 Տեսանէի՝ եւ եղջերն այն տայր պատերազմ ընդ սուրբս. եւ զաւրանայր ի վերայ նոցա: 22 մինչեւ եկն հինաւորցն՝ եւ ետ իրաւունս սրբոց բարձրելոյն: ժամանակ եհաս, եւ զարքայութիւնն սուրբք ըմբռնեցին: 23 Եւ ասէ. Գազանն չորրորդ՝ թագաւորութիւն չորրորդ կացցէ յերկրի, որ առաւել իցէ քան զամենայն թագաւորութիւնս. եւ կերիցէ զամենայն երկիր, եւ կոխիցէ եւ հարցէ զնա: 24 եւ տասն եղջերք նորա՝ տասն թագաւորք յարիցեն: եւ զկնի նոցա յարիցէ այլ որ առաւել իցէ չարեաւք քան զամենայն առաջինսն. եւ երիս թագաւորս խոնարհեցուցէ: 25 եւ բանս առ բարձրեալն խաւսիցի, եւ զսուրբս բարձրելոյն մոլորեցուցէ. եւ կարծեցէ զժամանակս եւ զաւրէնս փոփոխել. եւ տացի ի ձեռս նորա մինչեւ ի ժամանակ, եւ ի ժամանակս, եւ ի կէս ժամանակաց: 26 Ատեան նստցի. զիշխանութիւն նորա փոխեցեն, յապականել եւ ի կորուսանել մինչեւ ի սպառ: 27 եւ թագաւորութիւն եւ մեծութիւն թագաւորաց որ ի ներքոյ երկնից՝ տուաւ սրբոց բարձրելոյն եւ արքայութիւն

նորա արքայութիւն յաւիտենական, եւ ամենայն իշխանութիւնք նմա ծառայեսցեն, եւ հնազանդեսցին: 28 մինչեւ ցայս վայր է վախճան բանիս: Ես Դանիէլ եւ խորհուրդք իմ յոյժ խառնեցուցանէին զիս եւ գոյն երեսաց իմոց շրջեցաւ. եւ զբանն ի սրտի իմում պահէի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ
Գլուխ Ը.

1 Յամին երրորդի թագաւորութեանն Բաղտասարայ արքայի, տեսիլ երեւեցաւ ինձ:
Ժ Ես Դանիէլ յետ տեսլեանն առաջնոյ, 2 էի ի Շաւշ յապարանսն՝ որ է յերկրին Էլամայ, եւ կայի ի վերայ Ուրաղա: 3 Ամբարձի զաչս իմ եւ տեսի, եւ ահա խոյ մի կայր հանդէպ Ուրաղայ. եւ եղջերք նորա բարձունք, եւ մին՝ բարձրագոյն էր քան զմեւսն. եւ որ բարձրն էր՝ յետոյ ելանէր: 4 Տեսանէի զխոյն՝ զի ոգորէր ընդ ծով եւ ընդ հիւսւսի եւ ընդ հարաւ. եւ ամենայն գագանք ոչ կային առաջի նորա, եւ չէր որ ապրէր ի ձեռաց նորա. եւ առնէր ըստ կամաց իւրոց՝ եւ մեծանայր: 5 Եւ ես միտ դնէի: Եւ ահա քաւշ մի այծեաց գայր յարեւմտից ընդ երեսս երկրի, եւ յերկիր ոչ մերձենայր. եւ քաւշին եղջեր մի էր ի մէջ աչաց նորա: 6 Եւ եհաս մինչեւ ի խոյն եղջերաւոր, զոր տեսանէի զի կայր հանդէպ Ուրաղայ. եւ յարձակեցաւ ի վերայ նորա զաւրութեամբ ուժոյ իւրոյ: 7 Եւ տեսանէի զնա հասեալ մինչեւ ցխոյն: Չայրացաւ եւ եհար զխոյն՝ եւ խորտակեաց զերկոսին եղջեր նորա. եւ ոչ գոյր զաւրութիւն խոյին ունել զդիմ նորա, արկ զնա յերկիր՝ եւ ոտից իւրոց կոխան առնէր զնա. եւ ոչ ոք էր որ թափէր զխոյն ի ձեռաց քաւշին: 8 Եւ քաւշն այծեաց մեծացաւ մեծութիւն յոյժ. եւ ի զաւրանալ նորա խորտակեցաւ եղջեր նորա մեծ: Եւ ելին այլ չորք եղջերք ի ներքոյ նորա ընդ չորս հողմս երկնից: 9 Եւ ի միոջէ ի նոցանէ ել եղջեր մի հզաւր: Եւ մեծացաւ առաւել ընդ հիւսւսի: 10 Եւ առ զաւրութիւն եւ բարձրացաւ մինչեւ ի զաւրութիւնս երկնից եւ ընկէց յերկիր ի զաւրութենէ երկնից՝ եւ յաստեղաց, եւ կոխեաց զնոսս: 11 մինչեւ զաւրավարն փրկեսցէ զգերութիւնն: Եւ նովաւ պատարագք խառնեցան: Եւ եղեւ՝ եւ յաջողեցաւ նմա: Եւ սրբութիւնն աներեսցի: 12 Եւ տուան ի վերայ պատարագացն մեղք. եւ անկաւ յերկիր արդարութիւն: Եւ արար՝ եւ յաջողեցաւ: 13 Եւ լուայ ի միոջէ սրբոյ որ խաւսէր. եւ ասէր սուրբ մի ցՓէլմոնին որ խաւսէր. Մինչեւ ցե՞րք տեսիլդ այդ կացցէ. պատարագք բարձեալք, եւ մեղքդ աներածի տուեալք, եւ սրբութիւնդ եւ զաւրութիւն կոխեսցի: 14 Եւ ասէ ցնա. Մինչեւ յերեկոյ եւ ի վաղորդայն, ատուրս հազար երկերիւր եւ վաթսուն եւ ութ: Եւ սրբեսցի սրբութիւնն: 15 Եւ եղեւ իբրեւ տեսի եւ Դանիէլ գտեսիլն, եւ խնդրէի խելամուտ լինել, եւ ահա առաջի իմ եկաց իբրեւ գտեսիլ մարդոյ: 16 Եւ լուայ բարբառ մարդոյ ի միջոյ Ուրաղայ, եւ կոչեաց՝ եւ ասէ. Գաբրիէլ՝ իմացո դմա գտեսիլդ: 17 Եւ եկն եկաց ուր եսն կայի: Եւ ի գալն նորա՝ յիմարեցայ եւ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց. եւ ասէ ցիս, ի միտ առ որդի մարդոյ՝ զի տակաւին ի ժամանակս վախճանի է տեսիլդ: 18 Եւ մինչդեռ խաւսէր նա ընդ իս, յիմարեցայ եւ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց յերկիր. եւ բուռն եհար զինէն՝ եւ կացոյց ի վերայ ոտից իմոց: 19 Եւ ասէ ցիս. Ահաւասիկ ես ցուցից քեզ որ ինչ լինելոց է ի վախճանի ի վերայ երկրի. քանզի տակաւին ի ժամանակս է վախճանն: 20 Խոյն զոր տեսանէիր եղջերաւոր՝ թագաւորն պարսից եւ մարաց է: 21 Եւ քաւշն այծեաց՝ թագաւորն յունաց է. եւ եղջերն մեծ որ էր ի մէջ աչաց նորա, նոյն ինքն է թագաւորն առաջին: 22 Եւ ի խորտակելն նորա ընդ որով էին այլ եղջերքն, չորք թագաւորք յազգէ նորա յարիցեն, եւ ոչ իւրեանց զաւրութեամբ: 23 Եւ յետ թագաւորութեանն նոցա եւ ի կատարել մեղաց նոցա Յարիցէ թագաւոր՝ ժպիրի երեսաւք. յառակս՝ խորհրդական. 24 Եւ հզաւր զաւրութիւն նորա, եւ զսքանչելիսն ապականեսցէ. եւ յաջողեսցի եւ արասցէ. եւ ապականեսցէ. զհզաւրս, եւ զժողովուրդն սուրբ: 25 Եւ լուծ՝ անրոյ նորա յաջողեսցի. եւ նենգութիւն ի ձեռս նորա. եւ ի սրտի իւրում մեծամտեսցի: Եւ նենգութեամբ ապականեսցէ զբազումս, եւ ի կորստեան բազմաց կացցէ. եւ իբրեւ զձուս ի ձեռին մանրեսցէ: 26 Եւ տեսիլն երեկորին եւ առաւաւտին որ ասացաւ ճշմարիտ է. եւ դու կնքեա գտեսիլդ՝ զի յաւուրս բազումս է: 27 Եւ ես Դանիէլ ննջեցի եւ խաւթացայ, եւ յարեայ եւ գործեցի զգործ արքունի, եւ զարմացեալ էի ընդ տեսիլն: Եւ ոչ ոք էր որ իմացուցանէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ
Գլուխ Թ.

1 Յամին առաջնորդի Դարեհի որդւոյ Արշաւրայ ի զաւակէ Մարաց, որ թագաւորեաց ի թագաւորութեանն Քաղդեացոց: 2 Եւ Դանիէլ խելամուտ եղէ ի գրոց, թուոյ ամացն որ եղէ բան Տեառն առ Երեմիայ մարգարէ. ի կատարումն աւերածոյն Երուսաղէմի յամս եւթանասուն: 3 Եւ դարձուցի զերեսս իմ առ Տէր Աստուած իմ խնդրել աղաթիւք եւ խնդրուածովք, պահաւք եւ խորգով: 4 Կացի յաղաթս առ Տէր Աստուած. գոհացայ եւ ասեմ: Տէր Աստուած մեծդ եւ սքանչելի. որ պահես զուխտ եւ զողորմութիւն՝ սիրելեաց քոց, որոց պահեն զպատուիրանս քո: 5 Մեղաք՝ անաւրինեցաք՝ անիրաւեցաք՝ եւ ապստամբեցաք՝ եւ խտտորեցաք ի պատուիրանաց քոց, եւ յիրաւանց քոց. 6 եւ ոչ լուաք ծառայից քոց մարգարէիցն որք խաւսեցան յանուն քո առ թագաւորս մեր, եւ առ իշխանս մեր, եւ առ հարս մեր, եւ առ ամենայն ժողովուրդս երկրին: 7 Քո Տէր արդարութիւն, եւ մեր ամաւթ երեսաց իբրեւ յաւուր յայսմիկ, առն Յուդայ՝ եւ բնակչաց Երուսաղէմի, եւ ամենայն Բսրայէլի մերձաւորաց եւ հեռաւորաց յամենայն երկրի ուր ցրուեցեր զնոսա անդր վասն անհնազանդութեան իւրեանց՝ զոր անհնազանդեցան քեզ Տէր: 8 մեր ամաւթ երեսաց մերոց, եւ թագաւորաց մերոց՝ եւ իշխանաց մերոց, եւ հարցն մերոց որք մեղաք: 9 եւ Տեառն Աստուծոյ մերոյ գթութիւնք եւ քաւութիւնք զի ապստամբեցաք ի Տեառնէ, 10 եւ ոչ լուաք ձայնի Տեառն Աստուծոյ մերոյ, զնալ յաւրէնս նորա զոր ետ առաջի մեր ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէից: 11 Եւ ամենայն Բսրայէլ անցին զաւրինաւք քովք, եւ խտտորեցան զի մի լուիցեն ձայնի քում: Եւ եկին ի վերայ մեր անէծն եւ երդումնն, զրեալ յաւրէնս Մովսիսի ծառայի քո՝ Տէր. զի մեղաք նմա: 12 եւ հաստատեաց զբանս իւր զոր խաւսեցաւ ի վերայ մեր, եւ ի վերայ դատաւորաց մերոց որ դատէին զմեզ՝ ածել ի վերայ մեր չարիս մեծամեծս, որ ոչ եղեն ի ներքոյ ամենայն երկնից՝ ըստ այնմ որ եղեն յԵրուսաղէմ: 13 Որպէս եւ գրեալ է յաւրէնսն Մովսիսի. այն ամենայն չարիք եկին ի վերայ մեր, եւ ոչ աղաչեցաք զերեսս Տեառն Աստուծոյ մերոյ, դառնալ յանիրաւութեանց հարցն մերոց. եւ խելամուտ լինել ամենայն ճշմարտութեան քում: 14 եւ զարթեալ Տէր Աստուած մեր ի վերայ չարեացն մերոց՝ եւ ած զնոսա ի վերայ մեր. զի արդար է Տէր Աստուած մեր ի վերայ ամենայն գործոց իւրոց զոր արար ընդ մեզ: Եւ ոչ լուաք ձայնի նորա: 15 Եւ արդ՝ Տէր Աստուած մեր որ հաներ զժողովուրդ քո յերկրէն Եգիպտացոց հզաւր ձեռամբ, եւ արարեր քեզ անուն որպէս եւ յաւուր յայսմիկ: մեղաք եւ անաւրինեցաք: 16 Տէր ամենայն ողորմութեամբ քով դարձցի սրտմտութիւն քո, եւ բարձցի բարկութիւն քո ի քաղաքէ քումմէ յԵրուսաղէմէ, եւ ի լեռնէ սբբոյ քոյ: զի մեղաք, եւ առ անաւրէնութեան մերում եւ հարցն մերոց՝ Երուսաղէմ եւ ամենայն ժողովուրդ քո եղէ ի նախատինս ամենեցուն որ շուրջ զմեաւք են: 17 Եւ արդ լուր Տէր Աստուած մեր աղաթից ծառայի քոյ եւ խնդրուածոց, եւ երեւեցո զերեսս քո վասն քո ի սրբութիւնն որ ակերեցաւ: 18 խոնարհեցո Աստուած իմ զունկն քո՝ եւ լուր ինձ. բաց զաչս քո եւ տես զապականութիւն մեր, եւ զքաղաքին քո յորոյ վերայ կոչեցեալ է անուն քո: զի ոչ առ արդարութեանց մերոց արկանեմք զգութս մեր առաջի քո, այլ վասն բազում գթութեան քոյ Տէր: 19 Լուր Տէր. քաւեա Տէր. անսա Տէր. եւ մի յամեր վասն քո՝ Աստուած իմ. զի անուն քո կոչեցեալ է ի վերայ քաղաքին քո: 20 Եւ մինչդեռ ես խաւսէի եւ յաղաթս կայի, եւ խոստովան լինէի զմեղս իմ, եւ զմեղս ժողովրդեանն Բսրայէլի. եւ արկանէի զգութս առաջի Տեառն Աստուծոյ իմոյ վասն լերինն սբբոյ: 21 եւ մինչդեռ խաւսէի յաղաթս: Եւ ահա այրն Գաբրիէլ՝ զոր տեսանէի յառաջում տեսլեանն, թռուցեալ եւ մերձեցաւ առ իս, իբրեւ ի ժամ երեկորին պատարագին: 22 եւ խելամուտ արար զիս, եւ խաւսեցաւ ընդ իս՝ եւ ասէ. Դանիէլ՝ այժմ եկի խելամուտ առնել զքեզ: 23 Իսկզբան աղաթից քոց ել պատգամ, եւ ես եկի պատմել քեզ. զի այր ցանկալի ես դու. արդ՝ ած զմտաւ զբանդ, եւ ի միտ առ զտեսիլդ: 24 Եւթանասուն եւթներորդք համառատեցան ի վերայ ժողովրդեան քոյ, եւ ի վերայ քաղաքին սբբոյ: ի վախճանել մեղաց, եւ ի կնքել անաւրէնութեանց, եւ ի ջնջել անիրաւութեանց, եւ ի քաւել ամպարշտութեանց, եւ ի զալ յաւիտենական արդարութեանն. եւ ի կնքել տեսլեան եւ մարգարէի. եւ յաւանել սրբութեան սրբութեանցն: 25 եւ զհտասցես եւ խելամուտ լիցիս յելից բանին տալ պատասխանի: Եւ ի շինելն Երուսաղէմի մինչեւ ցաւծեալն առաջնորդ՝ եւթներորդք եւթն, եւ եւթներորդ վաթսուն եւ երկու: եւ դարձցին եւ շինեցին հրապարակքն եւ պարիսպք, եւ նորոգեցին ժամանակք: 26 Եւ յետ վաթսուն եւ երկուց եւթներորդաց բարձցի աւծութիւնն, եւ իրաւունք ոչ իցեն ի նմա. եւ քաղաքն եւ սրբութիւնն ապականեցին առաջնորդաւն հանդերձ որ գայցէ. եւ ջնջեցին հեղեղաւ: Եւ մինչեւ ի վախճան պատերազմին համառատելոյ կարգեցէ զապականութիւն: եւ զաւրացուցէ զուխտ բազմաց: Եւթներորդ մի եւ կէս եւթներորդի, դադարեցուցէ զսեղանս եւ զպատարագս. եւ մինչեւ ի ծայրս անկեանն ապականութիւն. եւ մինչեւ ցլախճան եւ ցտագնապ կարգեցէ ի վերայ ապականութեանն: 27 եւ զաւրացուցէ զուխտ բազմաց:

Եւթներորդ մի՝ եւ կէս եւթներորդի բարձցին զոիք եւ նուէրք եւ ի վերայ տաճարին պղծութիւն աւերածոյն կացցէ. եւ մինչեւ ի վախճան ժամանակի կատարած տացի ի վերայ աւերածին:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ
Գլուխ Ժ.

Տեսիլ վեցերորդ:

ԺԱ 1 Յամին երրորդի Կիրոսի արքայի պարսից, բանն յայտնեցաւ Դանիելի՝ որոյ անուն կոչեցաւ Բաղտասար. եւ ճշմարիտ է բանն: Եւ զաւրութիւն մեծ եւ հանճար տուաւ նմա ի տեսլեանն: 2 Յաւուրսն յայնոսիկ՝ եւ Դանիել էի ի սուգ երիւ եւթներորդս աւուրց. 3 հաց ցանկութեան ոչ կերայ, եւ միս եւ գինի ոչ եմուտ ի բերան իմ, եւ իւղով ոչ աւծայ, մինչեւ ի կատարել երից եւթներորդաց աւուրց: 4 Յաւուրն քսաներորդի եւ չորրորդի ամսեանն առաջնոյ. կայի եւս առ ասին գետոյն մեծի՝ որ է Տիգրիս Դկլաթ: 5 Ամբարձի զաչս իմ, եւ ահա այր մի զգեցեալ փառս. եւ ընդ մէջ իւր ածեալ կամար յոսկոյն ոփազայ: 6 Եւ մարմին նորա ծովագոյն. եւ երեսք նորա իբրեւ զտեսիլ փայլատական, եւ աչք նորա իբրեւ ճառագայթք հրոյ. բազուկք եւ բարձք նորա իբրեւ զտեսիլ փայլուն պղնձոյ. եւ բարբառ բանից նորա իբրեւ զբարբառ զաւրու: 7 Եւ տեսի եւս Դանիել միայն զտեսիլն. եւ արքն որ ընդ իս էին՝ ոչ տեսին զտեսիլն, այլ ահ մեծ անկաւ ի վերայ նոցա, եւ փախեան զարհուրեալք: 8 Եւ եւս միայն մնացի, եւ տեսի զտեսիլն զայն մեծ. եւ ոչ մնաց յիս զաւրութիւն. եւ փառք իմ յապականութիւն դարձան, եւ չհանդարտեցի զաւրութեանն: 9 Եւ լուայ զբարբառ բանից նորա. եւ ի լսելն իմում զբարբառ բանից նորա՝ կայի հիացեալ, եւ երեսք իմ յերկիր խոնարհեալ: 10 Եւ ահա ձեռն ձգեալ առ իս՝ կանգնեաց զիս ի ծունգս իմ եւ ի թաթս ձեռաց իմոց: 11 Եւ ասէ ցիւս. Դանիել այր ցանկալի, խելամուտ լեր բանիցս զոր խաւսեցայց ընդ քեզ, եւ կաց ի կայի քում՝ զի այժմ առաքեցայ առ քեզ: Եւ ի խաւսել նորա ընդ իս զբանս զայս՝ յոտն կացի դողութեամբ: 12 Եւ ասէ ցիւս. Մի երկնչիւր Դանիել. զի յաւրէ յորմէ ետուր զսիրտ քո խելամուտ լինել, եւ վշտանալ առաջի Աստուծոյ քոյ, լսելի եղեն բանք քո, եւ եւս եկի ընդ բանից քոց: 13 Եւ իշխան թագաւորութեանն պարսից կայր հակառակ ինձ զքսան եւ զմի աւր. եւ ահա Միքայել՝ մի յառաջին իշխանացն եկն աւգնել ինձ: Եւ թողի զնա անդ ընդ իշխանի թագաւորութեանն պարսից: 14 Եւ եկի խելամուտ առնել զքեզ որչափ ինչ անցք անցանելոց իցեն ընդ ժողովուրդ քո յաւուրս յետինս. զի տեսիլդ յաւուրս է: 15 Եւ ի խաւսելն նորա ընդ իս ըստ բանիցս այսոցիկ, անկայ ի վերայ երեսաց իմոց յերկիր՝ եւ կայի հիացեալ: 16 Եւ ահա իբրեւ ի նմանութիւն որդւոյ մարդոյ մերձենայր ի շրթունս իմ. բացի զբերան իմ եւ խաւսեցայ. եւ ասեմ ցայրն որ կայր յանդիման ինձ. Տէր՝ յերեւելդ քո ինձ՝ խոռովեցաւ փոր իմ յիս, եւ ոչ գոյ յիս զաւրութիւն: 17 Եւ զիա՞րդ կարիցէ ծառայ քո Տէր խաւսել ընդ Տեառն իմում. եւ ոչ եւս է յիս զաւրութիւն կալոյ, եւ շունչ ոչ մնաց յիս: 18 Եւ յաւել եւս մերձեցաւ յիս իբրեւ զտեսիլ մարդոյ, եւ զաւրացոյց զիս, 19 Եւ ասէ. Մի երկնչիւր այր ցանկալի. խաղաղութիւն ընդ քեզ. զաւրացիր եւ քաջ լեր: Եւ ի խաւսել նորա ընդ իս՝ զաւրացայ եւ ասեմ. խաւսեցի Տէր՝ զի զաւրացուցեր զիս: 20 Եւ ասէ՝ եթէ զիտիցէ՞ս վասն էր եկի առ քեզ. եւ արդ դառնամ անդրէն տալ պատերազմ ընդ իշխանին պարսից. եւ եւս երթայի՝ եւ իշխանն յունաց գայր: 21 Բայց պատմեցից քեզ զինչ կարգեալ է ի զիրս ճշմարտութեան. եւ ոչ ոք է ինձ աւգնական այսոցիկ, բայց Միքայել իշխանն ձեր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԱ.

1 Եւ եւս յառաջնում ամին Կիրոսի՝ կայի ի հաստատութեան եւ ի զաւրութեան: 2 Եւ արդ պատմեցից քեզ զճշմարտութիւնն. ահա երեք թագաւորք յարիցեն յերկրիդ պարսից, եւ չորրորդն մեծացի մեծութիւն մեծ քան զամենեսեան, եւ յետ զաւրանալոյ նորա ի մեծութեան իւրում, յարիցէ ի վերայ թագաւորութեանցն յունաց: 3 Եւ յարիցէ թագաւոր հզար, եւ տիրեսցէ տէրութեամբ բազմաւ. եւ արասցէ ըստ կամս իւր: 4 Եւ իբրեւ յարիցէ՝ թագաւորութիւն նորա փշրեսցի, եւ բաժանեսցի ի չորս հողմս երկնից. եւ ոչ ըստ վախճանի նորա, եւ ոչ ըստ տէրութեան նորա զոր տիրեաց. զի խլեսցի թագաւորութիւն նորա, եւ այլոց՝ թող զնոցայն: 5 Եւ զաւրացի թագաւորն հարաւոյ. եւ մի իշխանացն զաւրացի ի վերայ նորա, եւ տիրեսցէ տէրութիւն

մեծ: 6 եւ յետ ամացն իւրեանց խառնակեցին ընդ միմեանս: Եւ դուստր արքային հարաւոյ մտցէ առ արքայն հիւսւտոյ, առնել դաշինս ընդ նմա. եւ ոչ հանդարտեացէ զաւրութեան բազկին. եւ ոչ կացցէ զաւակ նորա. եւ մատնեցի ինքն եւ ածելիքն իւր. եւ արւորդն, եւ որ զարացուցանէր զնա ի ժամանակին: 7 Եւ յարիցէ ի ծաղկէ արմատոյ նորա ի վերայ պատրաստութեան իւրոյ. եւ եկեացէ առ զաւրութիւնն. եւ մտցէ ի հաստատութիւնս թագաւորութեանն հիւսւտոյ. եւ արասցէ ընդ նոսա, եւ զարասցի: 8 Եւ զաստուածս նոցա կործանեցէ հանդերձ ձուլածոյիւք նոցա. եւ զամենայն սպաս ցանկալիս նոցա՝ զոսկոյ եւ զարծաթոյ գերի առեալ բերիցէ յԵգիպտոս. եւ ինքն հաստատեցի քան զթագաւորն հիւսւտոյ: 9 Եւ մտցէ ի թագաւորութիւն արքային հարաւոյ. եւ դարձցի անդրէն յերկիր իւր: 10 Եւ որդիք նորա ժողովեցեն ամբոխ զարաց բազմաց. եւ մտցէ դիմեալ, եւ հեղեղատեցէ. եւ անցցէ եւ դադարեցէ, եւ գրգռեցի մինչեւ ի զաւրութիւն նորա: 11 Եւ զազանացի թագաւորն հարաւոյ, եւ ելցէ եւ տացէ պատերազմ ընդ թագաւորին հիւսւտոյ. եւ զումարեցէ զար բազում, եւ մատնեցի զարն ի ձեռս նորա: 12 Եւ առցէ զամբոխն՝ եւ բարձրացի սիրտ նորա. եւ կործանեցէ զբիրաւորս, եւ ոչ զարասցի: 13 Եւ դարձցի արքայն հիւսւտոյ, եւ ածցէ զար բազում քան զառաջինն. եւ ի վախճանի ժամանակաց եկեացէ մտանել զարաւ մեծաւ եւ բազում ստացուածովք: 14 Եւ ի ժամանակսն յայնոսիկ բազումք յարիցեն ի վերայ թագաւորին հարաւոյ. եւ որդիք մնացելոց ժողովրդեան քոյ բարձրացին ի հաստատել զտեսիլն, եւ տկարացին: 15 Եւ մտցէ թագաւորն հարաւոյ, եւ կուտեցէ հող՝ եւ առցէ զքաղաքս ամուրս. եւ բազովք արքային ոչ հաստատեցին. եւ յարիցեն ընտրեալք նորա, եւ ոչ իցէ զաւրութիւն կալոյ: 16 Եւ արասցէ ի մտանելն իւրում առ նա զկամս իւր. եւ ոչ որ իցէ որ ունիցի զդէմ նորա. կացցէ յերկրին Մաբիմայ, եւ վախճանեցի ի ձեռս նորա: 17 Եւ դիցէ զերեսս իւր մտանել զաւրութեամբ իւրով յամենայն թագաւորութիւնս նորա, եւ զամենայն ուղղութիւնս առնիցէ ընդ նմա. եւ զդուստր կանանց տացէ նմա յապականութիւն. եւ մի յամրացի, եւ մի եղիցի նա նորա: 18 Եւ դարձուցէ զերեսս իւր ի կղզիս, եւ առցէ զբազումս. եւ այրեցէ զիշխանսն որ նախատեցին զնոսա. եւ զնախատինս նոցա դարձուցէ յերեսս նոցա: 19 Եւ դարձցի զաւրութեամբ յերկիր իւր, եւ տկարացի եւ անկցի, եւ ոչ գտանիցի: 20 Եւ յարիցէ յարմատոյ նորա տունկ թագաւորութեան ի վերայ պատրաստութեան նորա, եւ բռնադատիցէ առնել շուք թագաւորութեան: Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խորտակեցի. եւ ոչ երեսաւք եւ պատերազմաւ 21 կացցէ ի վերայ պատրաստութեան իւրոյ, զի արհամարհեցաւ. եւ ոչ ետուն նմա փառս թագաւորութեան: Եւ եկեացէ յաջողութեամբ եւ բռնադատեցի թագաւորութեանց զայթազողութեամբք: 22 Եւ բազովք այնր որ հեղեղատիցեն, եւ հեղեղատեցին յերեսաց նորա. եւ խորտակեցի եւ առաջնորդ ուխտին: 23 Եւ այնոցիկ որ խառնիցին ի նա արասցէ նենգութիւն: Եւ ելցէ եւ զարասցի ի վերայ նոցա սակաւ ազգաւ: 24 Եւ յաջողութեամբ բազում աշխարհաւք եկեացէ՝ եւ արասցէ զոր ոչ արարին հարք նորա, եւ ոչ հարք հարց նորա. եւ զաւար եւ զկապուտ եւ զստացուածս բաշխեցէ նոցա: Եւ ի վերայ եգիպտացոց խորհուրդ խորհեցի մինչեւ ի ժամանակ: 25 Եւ զարթիցէ զաւրութիւն նորա, եւ սիրտ նորա ի վերայ թագաւորին հարաւոյ զաւրութեամբ մեծաւ: Եւ թագաւորն հարաւոյ խմբեցէ պատերազմ զարաւ մեծաւ եւ հզաւրաւ յոյժ, եւ ոչ հանդարտեցէ. զի խորհեցին ի վերայ նորա խորհուրդս: 26 Եւ կերիցեն որ ինչ նմա անկ իցէ. եւ խորտակեցեն զնա, եւ զզաւրսն այրեցեն, եւ անկցին վիրաւորք բազումք: 27 Եւ երկոցունց թագաւորացն սիրտք իւրեանց ի չարութեան եւ ի միում սեղան սուտ խաւսեցին, եւ մի յաջողեցի. զի վախճանն ի ժամանակս է: 28 Եւ դարձցի յերկիր իւր մեծութեամբ բազմաւ. եւ սիրտ նորա ի վերայ ուխտի սրբոյ. եւ արասցէ եւ դարձցի յերկիր իւր: 29 Ի ժամանակի դարձցի՝ եւ եկեացէ ի վերայ հարաւոյ. եւ ոչ եղիցի իբրեւ զառաջինն վերջինն: 30 Եւ մտցեն ի նա բանակք կիտացոց, եւ խոնարհեցին. եւ դարձցի եւ բարկացի ի վերայ ուխտին սրբոյ. եւ արասցէ եւ դարձցի եւ զումարեցի ի վերայ այնոցիկ ոյք թողին զուխտն սուրբ: 31 Եւ յարիցեն զաւակք ի նմանէ, եւ պղծիցեն զսրբութիւնն բռնութեամբ. եւ փոխեցեն զհանապազորդութիւնն, եւ տացեն պղծութիւն ապականութեան: 32 Եւ ապականիչք ուխտին ածցեն ի վերայ իւրեանց զայթազողութիւն: Եւ ժողովուրդ որ ճանաչէ զԱստուած իւր՝ զարասցին՝ եւ արասցեն: 33 Եւ հանճարեղք ժողովրդեանն բազում իմիւք խելամուտ եղիցին. եւ տկարացին սրով եւ հրով՝ եւ զերութեամբ եւ յափշտակութեամբ զաւուրս: 34 Եւ ի տկարանալ նոցա՝ ազնականութիւն ինչ սակաւ գտցեն եւ յաւելցին ի նոսա բազումք զայթազողութեամբք: 35 Եւ ի հանճարեղացն տկարացին ի փորձել զնոսա եւ ընտրել, եւ յայտնել մինչեւ ի վախճան ժամանակի. զի տակաւին ժամանակ է: 36 Եւ արասցէ ըստ կամաց իւրոց: Եւ բարձրացի թագաւորն, եւ հպարտացի ի վերայ ամենայն աստուածոց, եւ ի վերայ աստուծոյն աստուծոց խաւսեցի

ամբարտաւանս. եւ յաջողեցի մինչեւ վախճանեցի բարկութիւն, քանզի ի վախճան լինելոց է: 37 Եւ ի վերայ աստուծոց հարց իւրեանց զմտաւ ածցէ, եւ վասն ցանկութեան կանանց եւ զամենայն դիւս զմտաւ ոչ ածցէ. եւ ի վերայ ամենայնի հպարտացի: 38 եւ զԱստուած հզար ի տեղոջէ իւրմէ փառաւորեցէ, եւ զԱստուած զոր ոչ ծանեան հարք նորա՝ փառաւորեցէ, ոսկով եւ արծաթով եւ ակամբք պատուականաւք եւ ցանկալեաւք: 39 Եւ անցցէ յաւուրս փախստականաց ըստ Աստուծոյ ատարի, եւ յաճախեցէ փառս. եւ հնազանդեցուցէ նմա զբազումս, եւ զերկիրն բաժանեցէ ի պարզելի: 40 Եւ ի ժամանակի վախճանի ոգորեցի ընդ արքային հարաւոյ: եւ զաւրաժողով լիցի ի վերայ նորա արքայն հիւսւոյ, կառաւք եւ հեծելովք եւ նաւաւք բազմաւք, եւ մտցէ յերկիրն՝ եւ խորտակեցէ, եւ անցցէ 41 եւ մտցէ յերկիրն Սաբայիմ. եւ բազումք տկարացին: Եւ սոքա իցեն որ ապրիցեն ի ձեռաց նորա. Եդովմ, եւ Սովաբ, եւ իշխանութիւն որդւոցն Ամովնայ: 42 եւ ձգեցէ զձեռն իւր յերկիրն. եւ երկիրն Եգիպտացւոց ոչ եղիցի ի փրկութիւն: 43 եւ տիրեցէ ի վերայ զաղտնեաց ոսկւոյ եւ արծաթոյ, եւ ի վերայ ամենայն ցանկալեացն եգիպտացւոց՝ եւ լիբեացւոց, եւ եթովպացւոց յամուրս նոցա: 44 Եւ ապա համբաւք եւ տազնապք ճեպեցեն զնա յարեւելից, եւ ի հիւսւոյ եկեցէ սրտմտութեամբ բազմաւ ապականել զբազումս: 45 եւ հարցէ զխորան իւր Յեփագնովն, ի մէջ ծովուցն ի լեառն Սաբային սուրբ, եւ եկեցէ մինչեւ ի կողմն մի նորա. եւ ոչ որ իցէ որ փրկիցէ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ ի ժամանակին յայնմիկ յարիցէ Միքայէլ իշխան մեծ, որ կայ ի վերայ որդւոց ժողովրդեան քո. եւ եղիցի ժամանակ նեղութեան. նեղութիւն որպիսի ոչ եղել յորմէ հետէ եղել ազգ ի վերայ երկրի մինչեւ ի ժամանակն յայն: եւ ի ժամանակին յայնմիկ ապրեցի ժողովորդ քո, ամենայն որ գտցի գրեալ ի դպրութեան: 2 Եւ բազումք ի ննջեցելոց ի հող երկրի՝ յարիցեն, ոմանք ի կեանսն յաւիտենականս, եւ ոմանք ի նախատինս եւ յամաւթ յաւիտենական: 3 եւ իմաստունք ծագեցեն իբրեւ զլուսաւորութիւն ի հաստատութեան. եւ բազումք յարդարոց իբրեւ զաստեղս յաւիտեանս՝ եւ եւս: 4 Եւ դու Դանիէլ փակեա զբանսդ, եւ կնքեա զգիրդ՝ մինչեւ ի ժամանակ վախճանի. մինչեւ սրբեցին բազումք, եւ բազմացի գիտութիւն: 5 Եւ տեսի ես Դանիէլ, եւ ահա երկու կային յայսկոյս եւ յայնկոյս գետոյն. 6 եւ ասեն ցայրն որ զգեցեալն էր զԲաղդէն, եւ կայր ի վերայ ջուրց գետոյն. մինչեւ ցե՞րք իցէ վախճան սքանչելեացդ զոր ասացեր: 7 Եւ լուայ յառնէն որ զգեցեալն էր զԲաղդէն, եւ կայր ի վերայ ջուրց գետոյն. ամբարձ զաջ իւր եւ զձախ իւր յերկինս, եւ երդուաւ ի կենդանին յաւիտենից, թէ ի ժամանակ՝ եւ ի ժամանակս եւ ի կէս ժամանակի: եւ ի կատարել ցրման ձեռին ժողովրդեանն սրբեցելոյ, ծանիցեն զայս ամենայն: 8 Եւ ես լուայ՝ եւ ոչ առի ի միտ. եւ ասեմ, Տէր զի՞նչ է վախճան այդոցիկ: 9 Եւ ասէ. Երթ Դանիէլ. զի արգելեալ եւ կնքեալ են բանքս մինչեւ ցժամանակ վախճանի: 10 Ընտրեցին՝ եւ սպիտակացին՝ եւ փորձեցին՝ եւ սրբեցին բազումք, եւ անաւրիներեցին անաւրէնք, եւ ոչ առնուցուն ի միտ ամպարիշտք. եւ իմաստունք իմացին 11 ի ժամանակէ փոփոխմանն յաճախութեան: Եւ տացի պղծութիւն աւերածին աւուրս հազար երկերիւր երեսուն եւ հինգ: 12 եւ երանի որ համբերեցէ՝ եւ հասցէ յաւուրս հազար երեք հարեր երեսուն եւ հինգ: 13 Եւ դու եկ հանգիր, զի տակաւին են աւուրք՝ եւ ժամք ի կատարումն վախճանի, եւ հանգիցես. եւ յարիցես ի ժամանակի քում ի վախճանի աւուրց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Գլուխ ԺԴ.

65 Եւ թագաւորն Աստիագէս յաւելաւ առ հարս իւր, եւ առ Կիւրոս պարսիկ զթագաւորութիւն նորա: 1 եւ Դանիէլ էր կենաց կցորդ թագաւորին. եւ փառաւոր քան զամենայն բարեկամս նորա:

ԺԲ 2 Եւ էին կուռք մի բարեկացւոց անուն Բէլ եւ ելանէր ի նմա ռոճիկ՝ աւուր միոջ, նաշիի՝ երկոտասան արդու. եւ քառասուն ոչխար. եւ զինի վեց մար: 3 եւ թագաւորն պաշտէր զնա. եւ երթայր հանապազ երկիր պագանէր նմա: Բայց Դանիէլ պագանէր երկիր Աստուծոյ իւրոյ: եւ ասէ ցնա թագաւորն՝ դու ընդէ՞ր ոչ երկիր պագանես Բելայ: 4 Եւ նա ասէ. Քանզի ոչ պաշտեմ զկուռս ձեռագործս, այլ զԱստուած կենդանի

զարարիչն երկնի եւ երկրի, որ ունի իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ: 5 Եւ ասէ ցնա թագաւորն. Իսկ Բէլ
 ոչ թուի քեզ թէ իցէ Աստուած կենդանի. եթէ ոչ տեսիցես՝ որչափ ուտէ եւ ըմպէ հանապազ: 6 Եւ ասէ
 Դանիէլ ծիծաղելով. Մի խաբիր արքայ, զի դա է ի ներքոյ կաւեայ, եւ արտաքոյ պղնձի. ոչ կերեալ դորա
 երբէք՝ եւ ոչ արբեալ: 7 Եւ բարկացեալ թագաւորն, կոչեաց զքուրմսն նորա, եւ ասէ ցնոսա թագաւորն. Եթէ
 ոչ ասիցէք ինձ, ով ուտէ զսեղանն զայն՝ մահու մեռանիցիք: 8 ապա եթէ յայտ առնիցէք՝ թէ զայն ամենայն
 Բէլ ուտէ՝ մեռանիցի Դանիէլ՝ զի հայիոյեաց զԲէլ: Եւ ասէ Դանիէլ ցթագաւորն Եղիցի ըստ բանի քում: 9 Եւ
 էին քուրմք Բելայ եւթանասուն, թող զկանայս եւ զմանկսի: Եւ եկն թագաւորն Դանիէլի հանդերձ ի տուն
 Բելայ: 10 Եւ ասեն քուրմք Բելայ. ահաւասիկ մեք արտաքս ելցուք. եւ դու արքայ՝ դիր առաջի դորա
 զկերակուրսդ եւ զգինիդ խառնեալ դիցես. եւ փակեալ զդուրսդ, եւ կնքեա մատանեալ քով: 11 Եւ եկեալ ընդ
 առաւաւտս, եթէ ոչ գտցի այդ ամենայն կերեալ ի Բելայ, մեռցուք մեք. ապա թէ ոչ՝ Դանիէլ որ սուտ
 խաւսեցաւ զմէնջ: 12 Եւ նոքա վստահ էին, զի արարեալ էին ընդ սեղանովն մուտ անյայտ. եւ ընդ այն
 մտանէին հանապազ եւ ուտէին զայն: 13 Եւ եղեւ իբրեւ ելին արտաքս, եւ թագաւորն եղ զկերակուրսն
 առաջի Բելայ: Եւ հրաման ետ Դանիէլ իւրում մանկստոյ, եւ բերին մոխիր, եւ ցանեցին ընդ ամենայն
 մեհեանն առաջի թագաւորին միայնոյ: Եւ ելեալ արտաքս փակեցին զդուռնն, եւ կնքեցին մատանեալ
 թագաւորին՝ եւ գնացին: 14 Եւ քուրմքն մտին զիշերի ըստ սովորութեան իւրեանց կանամբք եւ որդուվք
 իւրեանց. կերան զամենայն եւ արբին՝ եւ ոչ ինչ թողին: 15 Եւ կանխեաց թագաւորն ընդ առաւաւտն
 Դանիէլի հանդերձ: 16 Եւ ասէ. Ո՞ղջ են կնիքդ Դանիէլ: Եւ նա ասէ. Ողջ են արքայ: 17 Եւ եղեւ ընդ բանալ
 դրանցն՝ հայեցաւ թագաւորն ի սեղանն, ի ձայն մեծ աղաղակեաց՝ եւ ասէ. Մեծ ես Բէլ, եւ ոչ գոյ
 նենգութիւն ի քեզ՝ եւ ոչ մի: 18 Եւ ծիծաղեցաւ Դանիէլ: Եւ կալաւ զթագաւորն զի մի մտցէ ի ներքս եւ ասէ.
 Աղէ՛ հայեաց ընդ ատակսդ, եւ տես ո՞ր է հետդ այդ: 19 Եւ ասէ թագաւորն. Տեսանեմ հետ արանց՝ կանանց՝
 եւ մանկստոյ: 20 Յայնժամ բարկացեալ թագաւորն կալաւ զքուրմսն, եւ զկանայս եւ զորդիս նոցա. եւ ցուցին
 նմա զգաղտնի դրունս՝ ընդ որ մտանէին՝ եւ ծախէին զսեղանն: 21 Եւ կոտորեաց զնոսա թագաւորն, եւ զԲէլ
 եւ ի ձեռս Դանիէլի, եւ կործանեաց զնա՝ եւ զմեհեան նորա: 22 Եւ էր վիշապ մի մեծ, եւ պաշտէին զնա
 բաբելացիքն: 23 Եւ ասէ թագաւորն ցԴանիէլ. Միթէ եւ զդմանէ՞ ասիցես թէ պղնձի է. ահաւաղիկ կենդանի
 է, ուտէ եւ ըմպէ. եւ ոչ կարես ասել թէ չիցէ դա Աստուած կենդանի. արդ եկ պագ դմա երկիր: 24 Եւ ասէ
 ցնա Դանիէլ. Ես՝ Տեառն Աստուծոյ իմոյ երկիր պագանեմ, զի նա է Աստուած կենդանի: 25 Բայց դու արքայ՝
 տուր իշխանութիւն, եւ սպանից զվիշապդ առաջի քո առանց սրոյ եւ գաւազանի: Եւ ասէ թագաւորն.
 Տուեալ քեզ: 26 Եւ առ Դանիէլ՝ եւդ, ձիւթ, եւ ճարպ, եւ մագ. եւ եփեաց ի միասին՝ եւ արար զնոպկս, եւ եհար
 ի բերան վիշապին: Եւ իբրեւ կերաւ՝ պայթեաց վիշապն: Եւ ասէ՝ Տեսէք զպաշտամունսդ ձեր: 27 Եւ եղեւ
 իբրեւ լուան բաբելացիքն՝ բարկացան յոյժ, եւ կուտեցան ի վերայ թագաւորին՝ եւ ասեն. հրեայ եղեւ
 թագաւորն: զԲէլ կործանեաց, եւ զվիշապն սպան, զքուրմսն կոտորեաց: 28 Եւ իբրեւ եկին, ասեն
 ցթագաւորն. Տուր մեզ ի ձեռս զԴանիէլ. ապա թէ ոչ՝ սպանանեմք զքեզ եւ զտուն քո: 29 Եւ իբրեւ ետես
 թագաւորն՝ եթէ կարի տագնապէն զնա, հարկաւ ի ձեռս ետ նոցա զԴանիէլ: 30 Եւ նոքա արկին զնա ի
 գուրն առիւծուց. եւ անդ էր զվեց ար: 31 Եւ էին ի գրին եւթն առեւծք. եւ տային նոցա հանապազ երկուս
 մարդս, եւ երկուս պատրուճակս. բայց յայնժամ ոչ ինչ արկին նոցա, զի վաղվաղակի կերիցեն զԴանիէլ: 32
 Եւ էր Ամբակում մարգարէ ի Հրէաստանի. եւ եփեաց թան, եւ բրդեաց հաց ի կուր. եւ երթայր յանդ՝ տանել
 մշակաց իւրոց: 33 Եւ ասէ հրեշտակ Տեառն ցԱմբակում. տար զճաշդ զոր ունիս՝ ի Բաբելոն Դանիէլի՝ ի
 գուրն առիւծուց: 34 Եւ ասէ Ամբակում. Տէր՝ զԲաբելոն՝ իմ չիք տեսեալ, եւ զգուրն ոչ գիտեմ ուր իցէ: 35 Եւ
 բուռն եհար հրեշտակն զգազաթանէ նորա, եւ կալաւ զվարսից գլխոյ նորա, եւ եղ զնա ի Բաբելոն ի վերայ
 զբոյն սաստկութեամբ հոգւոյն իւրոյ: 36 Եւ աղաղակեաց Ամբակում՝ եւ ասէ. Դանիէլ Դանիէլ՝ արի առ
 զճաշդ զոր առաքեաց քեզ Աստուած: 37 Եւ ասէ Դանիէլ. Յիշեցէր զիս Աստուած, եւ ոչ ընդ վայր հարեր
 զսիրելիս քո: 38 Եւ յարեաւ Դանիէլ՝ եւ եկեր: Եւ հրեշտակ Աստուծոյ տարաւ զԱմբակում նոյն ժամայն
 անդրէն ի տեղի իւր: 39 Եւ թագաւորն եկն յաւուրն եւթներորդի աշխարել զԴանիէլ. եւ իբրեւ եկն ի բերան
 գրոյն, եւ հայեցաւ, եւ ետես զի նստէր Դանիէլ. 40 աղաղակեաց ի ձայն մեծ՝ եւ ասէ. Մեծ ես Տէր Աստուած
 Դանիէլի. եւ չիք այլ ոք բաց ի քէն: Եւ առ զնա ի վեր: 41 Եւ զմասակարս կորստեան նորա արկին ի գուրն:
 Եւ զէշ զէշ պատառեցան նոյն ժամայն առաջի նոցա:

ԿԱՏԱՐԵՑԱԻ ՄԱՐԳԱՐԵՈՒԹԻՒՆՆ ԴԱՆԻԵԼԻ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Ա.

Տեսիլ Եզեկիելի քահանայի որդու Բուզայ. գոր էտես յերկրին քաղղեացոց ի վերայ Քովբար գետոյ:

Ա 1 Եւ եղեւ յամին երեսներորդի, յամսեանն չորրորդի, որ ար հինգ էր ամսոյն. եւ էի ես ի մէջ գերութեանն առ արին Քովբար գետոյ: Եւ բացան երկինք, եւ տեսի զտեսիլ Աստուծոյ. 2 որ ար հինգ էր ամսոյն. այն ամ հինգերորդ էր գերութեանն Յովաքիմայ արքայի: 3 Եւ եղեւ բան Տեառն առ Եզեկիել քահանայ՝ որդի Բուզայ, յերկրին քաղղեացոց ի վերայ Քովբար գետոյ: Եւ անդ եղեւ ի վերայ իմ ձեռն Տեառն: 4 Եւ տեսի՝ եւ ահա հողմ վերացեալ գայր ի հիւսւոյ, եւ ամպ մեծ ի կողման նորա. եւ լոյս շուրջ զնովաւ, եւ հուր փայլատակէր ի նմանէ. եւ ի մէջ նորա իբրեւ զտեսիլ բազմագունի ականց, եւ ճառագայթք ի նմա: 5 Եւ ի մէջ նորա կերպարանք չորից կենդանեաց: Եւ այս տեսիլ նոցա. կերպարանք մարդոյ ի վերայ նոցա: 6 Եւ չորք դէմք միոյ, եւ չորք թեւք միոյ միոյ ի նոցանէ. 7 եւ բարձք նոցա բարձք ուղորդք, եւ ոտք նոցա թեւաւորք էին, եւ կճղակք նոցա իբրեւ զկճղակս որթոց. եւ կայծակունք թաւթափէին ի նոցանէ իբրեւ ի փայլատականց պղնձոյ. Եւ թեւք իւրեանց երագունք էին. 8 եւ ձեռն մարդոյ ի ներքոյ թեւոց նոցա ի չորեաին կողմանս նոցա: Եւ երեսք նոցա 9 եւ թեւք չորեցունց ընդ միմեանս թեւակից էին խառնեալ: Եւ զերեսս իւրեանց ի գնալն յետս ընդդէմ ոչ դարձուցանէին. իւրաքանչիւր հանդէպ երեսաց իւրեանց գնային: 10 Եւ կերպարանք երեսաց նոցա՝ կերպարանք մարդոյ՝ եւ կերպարանք առիծու յաջմէ չորեցունց եւ կերպարանք եզին, եւ կերպարանք արծուոյ ի ձախմէ չորեցունց. 11 այս կերպարանք նոցա: Եւ թեւք նոցա տարածեալ ի վերուստ չորեցունց. իւրաքանչիւր երկու երկու խառնեալ ընդ միմեանս, եւ երկու երկու ծածկէին ի վերուստ զմարմինս իւրեանց: 12 Եւ իւրաքանչիւր հանդէպ երեսաց իւրեանց գնային: յոր կողմն դիմէր հողմն՝ գնային, եւ յետս ընդդէմ ոչ դառնային ի գնացս իւրեանց: 13 Եւ ի մէջ գազանացն տեսիլ իբրեւ զկայծականց հրոյ բորբոքելոյ. եւ իբրեւ զտեսիլ դամբարաց խառնելոց ի մէջ գազանացն, եւ լոյս հրոյ. եւ ի հրոյ անտի փայլատակունք հատանէին: 14 Եւ գազանքն երագս ընթանային, եւ թեթեւս դառնային ի նմանութիւն արեգական: 15 Եւ տեսանէի եւ ահաւասիկ անիւ մի յերկրի զհետ գազանացն չորեցունց եւ կերպարանք անուոցն եւ արար նոցա իբրեւ զտեսիլ ականց թարշշի: 16 Եւ կերպարանք չորեցունց՝ եւ տեսիլ նոցա, եւ գործած իւրեանց, որպէս թէ շրջիցի անիւ ի մէջ անուոյ: 17 Ի չորեաին կողմանս իւրեանց գնային, եւ յետս ընդդէմ ոչ դառնային ի թիկունս իւրեանց. 18 եւ բարձունք իւրեանց: Հայէի ընդ նոսա՝ եւ տեսանէի զի լի էին աչաւք թիկունք նոցա շուրջ զչորեքումք: 19 Եւ ի գալ գազանացն, գնային եւ անիւքն ընդ նոսա, եւ ի վերանալ գազանացն յերկրէ՝ վերանային եւ անիւքն: 20 ընդ որ կողմ դիմէր ամպն եւ հողմն, երթային գազանքն՝ եւ անիւքն ընդ նոսին վերանային. զի ոգի կենդանի գոյր յանիւն: 21 ի գնալն նոցա գնային, եւ ի կալն նոցա՝ զտեղի առնուին, եւ ի վերանալ նոցա յերկրէ՝ եւ անիւքն ընդ նոսին վերանային. զի ոգի կենդանի գոյր յանիւն: 22 Եւ նմանութիւն հաստատութեան ի վերայ գլխոյ գազանացն իբրեւ զտեսիլ ական վանի՝ տարածեալ ի վերայ թեւոց նոցա ի վերուստ: 23 Եւ ի ներքոյ հաստատութեանն թեւք իւրեանց տարածեալ սաւառնէին ընդ միմեանս. եւ իւրաքանչիւր երկու երկու ծածկէին զմարմինս իւրեանց: 24 Եւ լսէի զձայն թեւոց նոցա ի սաւառնէլն իբրեւ զձայն ջուրց բազմաց, եւ իբրեւ զձայն Աստուծոյ սաղայի. եւ ի գնալն իւրեանց ձայն պատգամաց իբրեւ զձայն բանակի. եւ ի կալն իւրեանց յանկէին թեւք իւրեանց: 25 Եւ ահա բարբառ ի վերուստ քան զհաստատութիւնն՝ որ էր ի վերայ գլխոց նոցա ի կալն իւրեանց, եւ յամբարնալն զթեւս իւրեանց: 26 Եւ ի վերոյ քան զհաստատութիւնն որ ի վերայ գլխոց նոցա իբրեւ զտեսիլ ական շափիղայ. եւ նմանութիւն աթոռոյ ի վերայ նորա եւ ի վերայ աթոռոյն՝ նմանութիւն կերպարանաց մարդոյ: 27 Եւ տեսանէի իբրեւ զտեսիլ ական բազմագունի, եւ իբրեւ զտեսիլ հրոյ ի ներքոյ քան զնա շուրջանակի: միջովք չափ ի վեր նմանութիւն արեգական եւ միջովք չափ ի խոնարհ նմանութիւն հրոյ: եւ լոյսն որ շուրջ զնովաւ բակ ունէր, 28 իբրեւ տեսիլ աղեղանդ որ ձգի յամպս յաւուրս անձրեաց: եւ այսպէս ահագին տեսիլ լուսոյ շուրջ զնովաւ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Բ.

1 Եւ այս տեսիլ նմանութիւնփառացն Տեառն: Իբրեւ տեսի՝ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց եւ լուայ բարբառ որ խաւսէր ընդ իս՝ եւ ասէր. Որդի մարդոյ՝ կաց ի վերայ ոտից քոց եւ խաւսեցայց ընդ քեզ: 2 Եւ եկն ի վերայ հոգի, վերացոյց եւ կանգնեաց կացոյց ի վերայ ոտից իմոց. եւ լսէի զի խաւսէր նա ընդ իս, 3 եւ ասէր՝ Որդի մարդոյ, ես առաքեցից զքեզ առ դառնացուցիչ տունդ Իսրայէլի. որք դառնացուցին զիս, ինքեանք եւ հարք իւրեանց, անարգեցին զիս մինչեւ ցայսար: 4 Որդիք եղջերիկք եւ խստասիրտք են առ որս առաքեմն զքեզ, եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Տէր: 5 Եթէ իցէ լուիցէ՞ն կամ սարսեցէ՞ն, զի տուն դառնացողաց են. եւ կամ բնաւ ծանիցեն եթէ մարգարէ ես դու ի մէջ նոցա: 6 Եւ դու որդի մարդոյ՝ մի երկնչիցիս ի նոցանէ, եւ մի զանգիտիցես յերեսաց նոցա. զի զայրանալով զայրացիս եւ յարիցեն ի վերայ քո. զի ի մէջ կարճաց բնակեալ ես դու՝ մի երկնչիցիս ի բանից նոցա, եւ յերեսաց նոցա մի զանգիտիցես, զի տուն դառնացողաց են: 7 Եւ խաւսեցիս ընդ նոսա զբանս զայտսիկ. Եթէ իցէ լուիցէ՞ն կամ սարսեցէ՞ն, զի տուն դառնացողաց են: 8 Եւ դու, որդի մարդոյ՝ լուր բանից գոր խաւսիմ ընդ քեզ. մի լինիր դառնացաւոյ իբրեւ գտուն դառնացողաց, բաց զբերան քո եւ կէր գոր ջամբեցից քեզ: 9 Տեսի՝ եւ ահա ձեռն ձգեալ առ իս, եւ ի նմա մատեան մի գրոյ, եւ պարզեաց առաջի իմ. եւ էր գրեալ ի նմա ներքոյ եւ արտաքոյ՝ ողբս, եւ ձայնս եւ վայս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Գ.

1 Եւ ասէ ցիս, Որդի մարդոյ՝ գոր ինչ գտանես ի դմա՝ կէր: Կեր մանր զմատեանդ զայդ. եւ գնա եւ խաւսեաց ընդ որդիսն Իսրայէլի: 2 Եբաց զբերան իմ, եւ ջամբեաց զմատեանն: 3 Եւ ասէ ցիս, Որդի մարդոյ՝ բերան քո կերիցէ, եւ որովայն քո լցցի ի մատենէ այտի որ տուաւ քեզ: Կերայ զայն, եւ եղեւ ի բերան իմ իբրեւ զբաղցրութիւն մեղու: 4 Եւ ասէ ցիս, Որդի մարդոյ՝ գնա դու եւ մուտ ի տունն Իսրայէլի, եւ խաւսեցիս ընդ նոսա զպատգամս իմ: 5 Զի ոչ եթէ առ ժողովուրդ խորախաւս ծանրալեզու առաքեցիս առ տունն Իսրայէլի. 6 եւ ոչ առ ժողովուրդս բազումս այլազգիս կամ այլալեզուս եւ ոչ առ թանձրալեզուս, զորոց ոչ լսիցես զբանս նոցա: զի թէ առ այնպիսիսն առաքէի զքեզ. սակայն եւ նոքա լսէին քեզ: 7 Այլ տունն Իսրայէլի ոչ հաւանին լսել քեզ, քանզի ոչ կամին լսել ինձ. զի ամենայն տունն Իսրայէլի հակառակաւորք եւ խստասիրտք են: 8 Եւ ահաւասիկ արարի զդէմս քո հաստատուն առաջի երեսաց նոցա. եւ զյաղթութիւն քո զարացուցից առաջի հակառակութեան նոցա: 9 Եւ եղիցի յամենայն ժամ հաստատուն իբրեւ զվեմ յաղթութիւն քո: Մի երկնչիք ի նոցանէ, եւ մի զանգիտիցես յերեսաց նոցա. զի տուն դառնացողաց են: 10 Եւ ասէ ցիս Տէր. Որդի մարդոյ՝ զամենայն զբանս գոր խաւսեցայ ընդ քեզ, լուր ակընջովք քովք եւ դիր ի սրտի քում: 11 Եւ երթ մուտ ի մէջ գերութեանն առ որդիս ժողովրդեանն քո. խաւսեցիս ընդ նոսա՝ եւ ասացես. այսպէս ասէ Տէր Տէր՝ եթէ իցէ լուիցէ՞ն եւ անսայցէ՞ն: 12 Եւ վերացոյց զիս ոգի. եւ լուայ զկնի իմ ձայն շարժման մեծի՝ որ ասէին. Աւրինեալ են փառք Տեառն ի տեղոջէ իւրմէ: 13 Եւ տեսի ձայն թւոց զազանացն սաւառնելոց ընդ միմեանս, եւ ձայն անուոցն զհետ նոցա, եւ ձայն շարժման: 14 Եւ հոգի Տեառն վերացոյց զիս եւ բարձրացոյց, եւ երթայի համբարձեալ ի դիմել հոգւոյն իմոյ: Եւ ձեռն Տեառն եղեւ ի վերայ իմ զաւրութեամբ. 15 եւ մտի վերամբարձ ի մէջ գերութեանն, եւ շրջեցայ առ բնակչաւքն Քոբար գետոյ որ էին անդ. եւ նստայ աւուրս եւթն դարձեալ ի մէջ նոցա: 16 Եւ եղեւ յետ եւթն աւուրն, եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 17 Որդի մարդոյ, դէտ կացուցի զքեզ տանն Իսրայէլի. լուիցես յինէն զպատգամս՝ եւ սպառնացես նոցա իբրեւ յինէն: 18 Յորժամ ասիցեմ ցանաւրենն՝ թէ մահու մեռանիցիս. եւ դու ոչ զգուշացուցանիցես նմա, եւ ոչ խաւսեցիս զգուշանալ անաւրինին, եւ դառնալ ի ճանապարհաց իւրոց չարեաց եւ կեալ. անաւրենն այն յանաւրենութեան իւրում մեռցի, եւ զարիւն նորա ի ձեռաց քոց խնդրեցից: 19 Իսկ եթէ դու զգուշացուցանիցես անաւրինին, եւ նա ոչ դարձցի յանաւրենութենէ իւրմէ՝ եւ ի ճանապարհէ իւրմէ. անաւրենն այն յանաւրենութեան իւրում մեռցի. եւ դու զանձն քո ապրեցուցես: 20 Եւ յորժամ դարձցի արդարն յարդարութեանց իւրոց՝ եւ արասցէ յանցանս, արկից տանջանս զգլխով նորա. ինքն մեռցի. քանզի ոչ եթէ յիշեցին արդարութիւնք նորա գոր արար: Բայց քանզի դու ոչ զգուշացուցեր

նմա՝ զարիւն նորա ի ձեռաց քոց խնդրեցից: 21 Ապա եթէ դու զգուշացուցանիցես զարդարն՝ զի մի մեղիցէ արդարն կելով կեցցէ. զի դու զգուշացուցեր նմա. եւ դու զանձն քո ապրեցուցես:

Բ 22 Եւ եղեւ ի վերայ իմ անդ ձեռն Տեառն, եւ ասէ ցիւ. Արի եւ ել դու ի դաշտ անդր, եւ անդ խաւսեցայց ընդ քեզ: 23 Յարեայ եւ ելի ի դաշտ անդր. եւ ահա իջեալ կային անդ փառքն Տեառն, իբրեւ զտեսիլն եւ զփառսն՝ զոր տեսի առ ափն Քոբար գետոյ. եւ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց: 24 Եւ եկն ի վերայ իմ հոգի, եւ կացոյց ի վերայ ոտից իմոց. եւ խաւսեցաւ ընդ իս՝ եւ ասէ. Մուտ՝ եւ արգելիք ի մէջ տան քոյ: 25 Եւ դու որդի մարդոյ, ահաւաղիկ տուեալ են ի վերայ քո կապանք, եւ կապեցեն զքեզ նոքաւք. եւ ոչ ելցես ի միջոյ նոցա: 26 Եւ զլեզու քո կապեցից ի քիմս քո, եւ եղիջիր դու համր. եւ ոչ եղիցիս դու նոցա իբրեւ զայր մի յանդիմանիչ, զի տուն դառնացողաց են: 27 Եւ յորժամ խաւսիցիմ ընդ քեզ՝ բաց զբերան քո, եւ ասացես ցնոսա: Այսպէս ասէ ԱդոնայիՏէր Տէր. Որ լսելոցն է՝ լուիցէ, եւ որ արհամարհելոցն՝ արհամարհեցէ. քանզի տուն դառնացողաց են:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Դ.

1 Եւ դու որդի մարդոյ, առ դու քեզ աղիւս մի, եւ դիցես զնա առաջի երեսաց քոց. եւ նկարեցես ի նմա զքաղաքն Երուսաղէմի. 2 եւ տացես շուրջ զնովաւ պաշարումն. եւ շինեցես շուրջ զնովաւ մարտկոցս. եւ պատեցես շուրջ զնովաւ պատնէշ. եւ տացես շուրջ զնովաւ բանակս, եւ ածցես շուրջ զնովաւ նետակալս: 3 Եւ առցես դու քեզ տապակ երկաթի, եւ կանգնեցես զնա իբրեւ զպարիսպ երկաթի ընդ քեզ եւ ընդ քաղաքն. եւ պատրաստեցես զերեսս քո ի վերայ նորա, եւ եղիցի ի պաշարումն, եւ պաշարեցես զնա. զի այն նշանակ է որդւոցն Իսրայէլի: 4 Եւ դու ննջեցես ի ձախակողմն քո, եւ դիցես զանիրաւութիւնս տանն Իսրայէլի ի վերայ դորա. ըստ թուոյ աւուրց գոր ննջեցես ի վերայ դորա հարեր եւ յիսուն ար. եւ առցես զանիրաւութիւնս նոցա: 5 Եւ եւ տու քեզ զերկուս անիրաւութիւնս նոցա ի թիւ աւուրց՝ հարեր եւ իննսուն ար: եւ առցես զանիրաւութիւնս տանն Իսրայէլի, 6 եւ բովանդակեցես ի միասին զամենայն: Եւ դարձեալ ննջեցես յաջակողմն քո, եւ առցես զանիրաւութիւն տանն Յուդայ զքառասուն ար. զի ար ընդ տարւոյ եղի քեզ: 7 Եւ ի պաշարումն Երուսաղէմի պատրաստեցես զերեսս քո, եւ զաւրացուցես զբազուկս քո, եւ մարգարեացիս ի վերայ նոցա: 8 Եւ եւ ահա ետու ի վերայ քո կապանս, եւ մի փոխեցես կողմն ի կողմանէ մինչեւ կատարեցին աւուրք արգելանին քոյ: 9 Եւ դու առ քեզ ցորեան, եւ զարի, ոսպն եւ ոլոռն, եւ կորեակ եւ հաճար, եւ արկցես զայն յաման մի խեցեղէն, եւ արացես դու զայն քեզ հաց. եւ ըստ թուոյ աւուրցն գոր ննջեցես դու ի կողմն քո, հարեր եւ իննսուն ար կերիցես զայն: 10 Եւ զկերակուրն քո կերիջիր կշռով. քսան սիկղ յաւուր, ժամէ ի ժամ կերիջիր անտի: 11 եւ ջուր չափով արբջիր. զվեցերորդ մասն դորակի միոյ՝ ժամէ ի ժամ արբջիր: 12 Եւ նկան զարեղէն արկեալ կերիցես անտի. յաղբ մարդոյ եփեսջիր զայն առաջի երեսաց նոցա: 13 Եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. այսպէս կերիցեն որդիքն Իսրայէլի զհաց իւրեանց պղծութեամբ ի մէջ ազգաց ուր ցրուեցից ցնոսա անդր: 14 Եւ ասեմ. քաւ լիցի Տէր Աստուած Իսրայէլի, եթէ պղծեալ իցէ երբեք անձն իմ ի պղծութիւնս. եւ մեռելոտի՝ եւ ի զազանաբեկ ոչ երբեք կերայ ի ծննդէն իմմէ մինչեւ ցայժմ. եւ ոչ եմուտ ի բերան իմ ամենայն միս պիղծ: 15 Եւ ասէ ցիւ. Ահա ետու քեզ քակոր արջառոյ փոխանակ աղբոյնմարդոյ, եւ նովաւ արացես զհաց քո: 16 Եւ ասէ ցիւ Տէր. Որդի մարդոյ, ահաւանիկ եւ բեկանեմ զհաստատութիւն հացի յԵրուսաղէմ. եւ կերիցեն հաց կշռով՝ եւ կարաւտանաց եւ ջուր չափով՝ եւ կարաւտութեամբ արբցեն: 17 զի եղիցին կարաւտեալք ի հացէ եւ ի ջրոյ. եւ ապականեցի մարդ եւ եղբայր իւր, եւ հաշեցին յանիրաւութիւնս իւրեանց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Ե.

1 Եւ դու որդի մարդոյ առ քեզ սուսեր յեսանաւոր սուր քան զսուսեր վարսավիրայից. ստանայցես զայն քեզ, եւ ածիցես զայն զգլխով քով՝ եւ զմարտուաւք. եւ առցես կշիռս՝ եւ կշռեցես ցնոսա: 2 Զչորրորդ մասնն հրով այրեցես ի մէջ քաղաքին, ըստ լրութեան աւուրցն արգելանին. եւ զչորրորդ մասնն կոտորեցես սրով շուրջ զնովաւ. եւ զչորրորդ մասն հոսեցես հողմոյ, եւ սուր արձակեցից զկնի նորա: 3 Եւ առցես

անտի սակաւ ինչ թուով, եւ ծրարեցես ի մեկնոցի քում: 4 Եւ դարձեալ առցես անտի, եւ ընկեցես ի մէջ հրոյ, եւ այրեցես զնոսա ի հրոյ, եւ անտի ելցէ հուր: 5 Եւ ասացես ամենայն տանն Իսրայէլի. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. այս այն Երուսաղէմ է զոր եղի ի մէջ հեթանոսաց զդա, եւ որ շուրջ զդովաւ գաւառք: 6 զի փոխեցին զհրաւունս իմ ընդ անիրաւութեանն հեթանոսաց, եւ զաւրէնս իմ ընդ աւրէնս աշխարհացն, որ շուրջ էին զնովաւ. զի զհրաւունս իմ մերժեցին, եւ յաւրէնս իմ ոչ գնացին: 7 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր փոխանակ զի պատճառք ձեր յազգացդ են որ շուրջ են զձեւք. եւ յաւրէնս իմ ոչ գնացէք, եւ զհրաւունս իմ ոչ արարէք. այլեւ ոչ ըստ իրաւանցն հեթանոսաց՝ որ շուրջ են զձեւք արարէք: 8 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. ահաւասիկ ես ի վերայ քո, եւ արարից ի միջի քում դատաստան առաջի ազգացդ. 9 եւ արարից ընդ քեզ՝ զոր ոչ երբէք արարի. եւ ոչ այլ եւս նմին նման արարից ըստ ամենայն պղծութեանցն քոց: 10 Վասն այնորիկ հարք կերիցեն զորդիս ի միջի քում, եւ որդիք կերիցեն զհարս. եւ արարից ի քեզ դատաստանս, եւ ցրուեցից զամենայն մնացորդս քո ընդ ամենայն հողմս: 11 Վասն այդորիկ կենդանի եմ ես՝ ասէ Ադովնայի Տէր. փոխանակ զի զսրբութիւնս իմ պղծեցեր ամենայն գարշելեալքն քովք, եւ ամենայն պղծալից պաշտամամբքն քովք. եւ ես մերժեցից զքեզ, եւ ոչ խնայեցէ ի քեզ ակն իմ. եւ ոչ ողորմեցայց քեզ: 12 Չորիք մասն քո մահու սպառեցի. եւ չորիք մասն քո սովով վախճանեցի ի միջի քում. եւ զչորիք մասն քո ընդ ամենայն հողմս ցրուեցից. եւ չորրորդ մասն քո շուրջ զքեւ ի սուր անկցի, եւ սուր արձակեցից զկնի նոցա: 13 Եւ կատարեցի սրտմտութիւն Բարկութեան իմոյ ի վերայ նոցա, եւ մխիթարեցայց. եւ ծանիցեն զի ես Տէր խաւսեցայ նախանձու իմով ի կատարել ինձ զբարկութիւն իմ ի վերայ նոցա: 14 Եւ եղից զքեզ յանապատ եւ ի նախատինս հեթանոսաց որ շուրջ զքեւ իցեն. եւ զդատերս քո շուրջ զքեւ առաջի ամենայն անցաւորաց ճանապարհի: 15 Եւ եղիցես հեծեծելի եւ եղկելի, ծաղր եւ երեւոյթ ի մէջ ազգացն որ շուրջ զքեւ իցեն. յառնել ինձ ի քեզ դատաստանս բարկութեամբ, եւ սրտմտութեամբ եւ վրէժխնդրութեամբ ցասման: 16 Ես Տէր խաւսեցայ, ի յարձակել ինձ զչարաչար զնետս իմ սովոյ ի վերայ նոցա, եւ եղիցին ի սատակումս. արձակեցից զայս ի վերայ նոցա. եւ սով՝ զումարեցից ի վերայ ձեր. եւ խորտակեցից զհաստատութիւն հացի քոյ: 17 Եւ առաքեցից ի վերայ քո սով՝ եւ զազանս չարս, եւ պատժեցից զքեզ. եւ մահ եւ արիւն անցցեն ի քեզ, եւ ածից շուրջ զքեւ սուր. զի ես Տէր խաւսեցայ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Զ.

Գ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ հաստատեա զերեսս քո ի վերայ լեռանցդ Իսրայէլի. մարգարեաց ի վերայ դոցա, 3 եւ ասացես. լերինք Իսրայէլի՝ լուարուք զպատգամս Ադովնայի Տեառն. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր ցլերինս եւ ցլուրս՝ եւ ցճորս, եւ ցդաշտս. ահաւաղիկ ես ածեմ ի վերայ ձեր սուր, եւ ապականեցին բարձունք ձեր. 4 եւ կործանեցին սեղանք ձեր. եւ խորտակեցին մեհեանք ձեր. եւ տապաստ արկից զվիրաւորս ձեր առաջի կոռց ձերոց: 5 Եւ դի թաւալ կացուցից վիրաւորս զորդիսդ Իսրայէլի առաջի պատկերաց ձերոց. եւ ցրուեցից զոսկերս ձեր շուրջ զսեղանաւք ձերովք 6 յամենայն բնակութեան ձերում. քաղաքք աւերեցին, եւ բարձունք ապականեցին: զի ջնջեցին եւ պակասեցին սեղանք ձեր, եւ խորտակեցին՝ եւ դադարեցեն կուռք ձեր. եւ բարձցին մեհեանք ձեր. եւ ջնջեցին զործք ձեռաց ձերոց. 7 եւ անկցին վիրաւորք ի միջի ձերում. եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր: 8 Եւ թողից ի ձենջ ապրեալս ի սրոյ ի մէջ ազգաց, եւ ի վարատման ձերում ի մէջ աշխարհաց. 9 եւ յիշեցեն զիս ապրեալքն ձեր ի մէջ ազգաց ուր գերեցան ի նոսա: Զի երդուայ ես սրտի նոցա շնացելոյ եւ ապաստամբելոյ յինէն, եւ աչաց նոցա պոռնկացելոց զհետ գնացիցն իւրեանց. եւ կոծեցին յերեսս իւրեանց, վասն չարեացն զոր արարին յամենայն գարշելիսն իւրեանց եւ յամենայն ի գնացս իւրեանց: 10 Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր, եւ ոչ ի զուր ինչ խաւսեցայ առնել ընդ նոսա զայս ամենայն չարիս: 11 Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. ծափս հար ձեռամբ, եւ դովեա ոտամբ, եւ ասացես՝ վաշ վաշ ի վերայ գարշելեացն եւ չարեաց տանն Իսրայէլի. զի սրով եւ մահուամբ եւ սովով անկցին: 12 Հեռաւորն՝ մահու վախճանեցի, եւ մերձաւորն՝ սրով անկցի, եւ մնացեալն եւ պաշարեալն սովով սատակեցին. եւ կատարեցից զբարկութիւն իմ ի վերայ նոցա: 13 Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր, յորժամ անկցին վիրաւորքն ձեր ի մէջ կոռցն ձերոց, շուրջ զսեղանովքն ձերովք. ի վերայ ամենայն բլրոցն բարձանց, եւ յամենայն գլուխս լեռանց, եւ ի ներքոյ ամենայն վարսաւոր ծառոց, եւ

ի ներքոյ ամուր կաղնեաց՝ ուր արկանէին խունկս ամենայն կոռցն իւրեանց: 14 Եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ նոցա, եւ եղից զերկիրն յապականութիւն եւ ի սատակումն յանապատէն Դերդաթայ յամենայն բնակութեան նոցա: Եւ ծանիշիք թէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ Է.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Եւ դու որդի մարդոյ ասասցես. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Երկրիդ Իսրայէլացոց վախճան հասեալ է. հասեալ է վախճան ի վերայ չորեցունց կողմանց երկրիդ: 3 Ահաւասիկ հասեալ է ի վերայ քո վախճան: Եւ առաքեցից ի վերայ քո, եւ խնդրեցից ի քէն վրէժս ըստ ճանապարհաց քոց. եւ հատուցից քեզ ըստ ամենայն զարշեւեացն քոց: 4 Եւ ոչ խնայեսցէ ակն իմ ի քեզ, եւ ոչ ողորմեցայց. զի ըստ գնացից քոց հատուցից քեզ, եւ զարշելիքն քո ի միջի քում եղիցին. եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր: 5 Քանզի այսպէս ասէ Տէր Տէր. Չարիք մի ահաւասիկ՝ չարիք մի հասեալ են: 6 Եհաս վաղճան. զարթեալ ի վերայ քո: 7 Ահաւասիկ հասեալ է զըմբաղ ի վերայ քո, որ բնակեալդ էր յերկրիդ. հասեալ է ժամանակ, մերձեցաւ ար՝ եւ ոչ աղմկաւ եւ ոչ երկամբբ: 8 Այլ այժմ ի մատոյ հեղից զբարութիւն իմ ի վերայ քո, եւ կատարեցից ի քեզ զստատարութիւն իմ. եւ դատեցայց զքեզ ըստ ճանապարհաց քոց, եւ տաց ի վերայ քո զամենայն պղծութիւնս պաշտամանց քոց: 9 Եւ մի խնայեսցէ ակն իմ ի քեզ, եւ ոչ եւս ողորմեցայց. զի ըստ ճանապարհաց քոց հատուցից քեզ, եւ զարշելիքդ քո՝ ի միջի քում եղիցին. եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր որ հարկանեմ զքեզ: 10 Ահաւասիկ ար՝ Տեառն, ահա հասեալ է վախճան. եկն զըմբաղն, ծաղկեցաւ գաւազանն. յարեաւ ամբարտաւանութիւնն. 11 եւ խորտակեցես զհաստատութիւն անարիւնին. ոչ աղմկաւ եւ ոչ փութով. ոչ են ի միտս իւրեանց զեղեցկութիւն ի նոսա: 12 Հասեալ է ժամանակ. ահա եկն ար. ստացաւն՝ մի խնդացէ, եւ որ վաճառէն՝ մի ողբացի. զի բարկութիւն ի վերայ ամենայն անիրաւութեան մարդկան, եւ ի վերայ ամենայն բազմութեան նոցա: 13 Զի որ ստանայն, ի վաճառական անդր այլ մի դարձցի, եւ ոչ եւս է՝ կեալ ի կենդանութեան նոցա. զի տեսիլս ի վերայ ամենայն բազմութեան նոցա ոչ դարձցի. եւ մարդ յաչս կենաց իւրոց՝ մի հաստատեցի: 14 Փող հարէք եւ ընտրեցէք զամենայն. եւ ոչ ոք իցէ որ երթայցէ ի պատերազմ, զի բարկութիւն ի վերայ բազմութեան նորա: 15 Պատերազմ սրոյ արտաքուստ, եւ սով եւ մահ ի ներքուստ. եւ որ ի բացի իցեն, սրով վախճանեցին, եւ որ ի քաղաքի իցեն, սովով եւ մահուամբ վախճանեցին: 16 Եւ ապրեցին որք ապրելոց իցեն ի նոցանէ. եւ եղիցին ի վերայ լերանց իբրեւ զաղանիս անձանձրոյթ մնչել: Զամենեսեան կոտորեցից՝ զհարաքանչիւր որ յանիրաւութեան իւրում: 17 Ամենայն ձեռք լքցին, եւ ամենայն երանք զարշացին խոնաւութեամբ: 18 Սփածցին քործս, եւ ծածկեցեն զնոսա ցնորք: Յամենայն երեսս ամառ, եւ գլուխս կնդութիւն: 19 Արծաթ նոցա անկեալ կայցէ ի հրապարակս, եւ ոսկի նոցա արհամարհեցի: Արծաթ նոցա եւ ոսկի նոցա ոչ կարացէ փրկել զնոսա յաւուր բարկութեան Տեառն. եւ անձինք նոցա մի յագեցին, եւ որովայնք նոցա մի լցցին. զի տանջանք եղեն անիրաւութեանց նոցա: 20 Զընտիր ընտիր զարդուցն եղին ի հպարտութիւն. եւ պատկերս զարշեւեաց պաշտամանցն իւրեանց արարին ի նոցանէ: Վասն այնորիկ տաց զայն նոցա ի պղծութիւն: 21 Եւ մատնեցից ի ձեռս աստարաց յափշտակել զնոսա. եւ ժանդագործաց երկրի յաւար, եւ պղծեցեն զնոսա: 22 Եւ դարձուցից զերեսս իմ ի նոցանէ՝ եւ զոր արարէք ձեզ ինքեանց պէսպէս զարդս, եւ պղծեցեն զնոսա: Եւ պղծեցեն զայցելութիւնս իմ, եւ մտցեն ի նոսա անխտիր. եւ պղծեցեն զնոսա, 23 եւ արացեն խառնակութիւն. զի լցաւ երկիր ի դատաստանաց արեանց նոցա, եւ քաղաքք լի եղեն անարեւնութեամբբ: 24 Եւ ածից զչարս ազգաց՝ եւ ժառանգեցեն զտունս նոցա եւ կործանեցից զամբարտաւանութիւն բռնութեանց նոցա. եւ պղծեցին սրբութիւնք նոցա: 25 Եկեսցէ քաւութիւն, եւ խնդրեսցէ զխաղաղութիւն եւ ոչ գտանիցէ: 26 Վայ ի վայի վերայ եղիցի, եւ գոյժ ի գոյժի. խնդրեսցին տեսիլք ի մարգարէից, եւ արեւնք դիւրիչք ի քահանայէ, եւ խորհուրդք ի ծերոց. եւ ոչ գտանիցին: 27 Թագաւորն սգացի, եւ իշխանն զգեցցի զապականութիւն, եւ ձեռք ժողովրդեան երկրին լքցին: Ըստ ճանապարհաց նոցա արարից նոցա. եւ ըստ դատաստանաց նոցա առից վրէժ ի նոցանէն: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ Ը.

Դ 1 Եւ եղեւ յամին վեցերորդի յամսեանն հինգերորդի, որ աւր հինգ էր ամսոյն. եւ նստէի ի տան իմում, եւ ծերք Յուդայ նստէին առաջի իմ: Եւ եղեւ ի վերայ իմ անդ ձեռն Ադովնայի Տեառն: 2 Եւ տեսանէի՝ եւ ահա նմանութիւն առն, ի միջոյն եւ ի խոնարհ՝ հուր, եւ ի միջոյն եւ ի վեր՝ իբրեւ զտեսիլ փայլական. իբրեւ զգոյն բազմագունի ականն: 3 Եւ ձգեաց նմանութիւն ձեռին՝ եւ արկ զգագաթամբ գլխոյ իմոյ եւ վերացոյց զիս ոգի ընդ երկինս եւ ընդ երկիր. եւ տարաւ զիս յԵրուսաղէմ ի տեսլեանն Աստուծոյ, եւ կացոյց զիս ի նախադուռն դրանն ներքնոյ որ հայի ընդ հիւսւսի. ուր էր արձան պատկերին նախանձու ստացողին: 4 Եւ անդ էին փառք Աստուծոյ Իսրայէլի, ըստ տեսլեանն զոր տեսի ի դաշտի անդ: 5 Եւ ասէ ցիս, որդի մարդոյ՝ հայեաց աչաւք քովք ի կողմն հիւսւսոյ: Կամբարձի զաչս իմ ի կողմն հիւսւսոյ, եւ ահա ի հիսիւսոյ կողմանէ ի վերայ դրան սեղանոյն ուր կայր պատկերն նախանձու ի մուտս դրանն որ հայեր ընդ արեւելս: 6 Եւ ասէ ցիս. Որդի մարդոյ՝ տեսանէ՛ս զինչ գործեն դոքա աստ անաւրէնութիւն մեծ տունդ Իսրայէլի, հեռանալ ի սրբութեանց իմոց: Դարձեալ եւս մեծամեծս քան զայս տեսցես անաւրէնութիւնս: 7 Եւ եմոյծ զիս առաջի դրաց սրահին. եւ տեսի եւ ահա ծակ մի յորմն: 8 Եւ ասէ ցիս. Որդի մարդոյ բրեա զորմդ. եւ բրեցի զորմն, եւ ահա դուռն մի: 9 Եւ ասէ ցիս, որդի մարդոյ՝ մուտ տես զանաւրէնութիւնսդ՝ եւ զչարիսդ զոր գործեն դոքա այդր: 10 Մտի եւ տեսի, եւ ահա ամենայն նմանութիւն սողնոց եւ անասնոց սնտոյի զարշէլիք. եւ տեսի զամենայն կուռս տանն Իսրայէլի նկարեալ շուրջ զնոքաւք: 11 Եւ եւթանասուն այր ի ծերոց անտի տանն Իսրայէլի, եւ Յեզունիա՝ որդի Սափանայ ի մէջ նոցա կայր առաջի նոցա. եւ իւրաքանչիւր բուրուառ ի ձեռին իւրում, եւ ծուխ խնկոյն ելանէր դիզանէր իբրեւ զամպ: 12 Եւ ասէ ցիս Տէր. Որդի մարդոյ՝ տեսանէ՛ս զինչ ծերք տանդ Իսրայէլի գործեն այդր ընդ խաւար, իւրաքանչիւր ի ծածուկ ի սենեկի իւրում. զի ասեն՝ եթող Տէր, եւ ոչ հայի յերկիր: 13 Եւ ասէ ցիս. Դարձեալ եւս մեծամեծ անաւրէնութիւնս տեսցես՝ զոր գործեն դոքա: 14 Եւ եմոյծ զիս առաջի դրան տանն Տեառն, որ հայեր ընդ հիւսւսի. եւ ահա նստէին անդ կանայք՝ եւ ողբային զԹամուզ: 15 Եւ ասէ ցիս, Տեսանէ՛ս զայդ որդի մարդոյ. դարձեալ եւս մեծամեծ գործս քան զայդ տեսանիցես: 16 Եւ եմոյծ զիս ի ներքին սրահ տանն Տեառն, եւ ահա ի վերայ դրաց տաճարին Տեառն ընդ սեղանն եւ ընդ վանդակն՝ իբրեւ արք քսան եւ հինգ, որոց զթիկունս ի տաճարն Տեառն դարձուցեալ էր, եւ զերեսս ընդ արեւելս, եւ երկիր պագանէին արեգական: 17 Եւ ասէ ցիս. Տեսն՝ ը զայդ, որդի մարդոյ. միթէ փոքր ինչ իցէ անաւրէնութիւն տանդ Իսրայէլի զոր գործեն աստ. զի լցին զերկիրդ անաւրէնութեամբք, եւ դարձան ի բարկացուցանել զիս. եւ ահա ձգեն զբազուկ որթուն ընդ արեւմարեանս: 18 Եւ ես արարից ընդ դոսա բարկութեամբ, եւ ոչ խնայեցէ ակն իմ, եւ ոչ ողորմեցայց նոցա: Եւ աղաղակեցեն յականջս իմ մեծաձայն, եւ ոչ լուսայց նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Թ.

1 Եւ աղաղակեաց յականջս իմ մեծաձայն եւ ասէ. Մերձեալ է վրէժխնդրութիւն քաղաքիդ. եւ իւրաքանչիւր որ զգործի սատակման ի ձեռին իւրում ունէր: 2 Եւ ահա արք վեց գային ընդ ճանապարհ բարձու դրանն՝ որ հայի ընդ հիւսւսի, եւ իւրաքանչիւր տապար ի ձեռին իւրում. եւ այր մի ի մէջ նոցա զգեցեալ պճղնաւոր, եւ կամար ականակապ յականց շափիղայ ընդ մէջ իւր. եւ մտին կացին առաջի պղնձի սեղանոյն: 3 Եւ փառք Աստուծոյ Իսրայէլի վերացան ի քրովբէիցն յաւոյն որ ի մէջ տաճարին: Եւ կոչեաց գայրն որ զգեցեալ էր զպճղնաւորն, եւ ունէր զկամարն ընդ մէջ իւր: 4 Եւ ասէ ցնա Տէր. Անց ընդ մէջ քաղաքիդ Երուսաղէմի, եւ դիր նշան ի ճակատ արանցդ որ հեծեն եւ յոգոց հանեն ի վերայ անաւրէնութեանցն գործելոց ի մէջ դոցա: 5 Եւ ցնոսա ասէ՝ ինձ լու ի լու. գնացէք զհետ նորա ի քաղաքն՝ եւ կոտորեցէք եւ մի խնայեցեն աչք ձեր, եւ մի ողորմեցիք, 6 ծերոյն եւ տղայոյն, կուսին եւ երիտասարդին. եւ զկանայս կոտորեցիք ի սատակումն: Բայց յորոյ վերայ նշանն իցէ՝ մի մերձենայցէք. եւ սկիզբն՝ ի սրբութեանց իմոց արասցիք: Եւ սկսան յարանց ծերոց որ էին ի ներքս ի տաճարին: 7 Եւ ասէ ցնոսա. Պղծեցէք զտունդ, եւ լցէք զտունդ դիակամբք. եւ ելէք կոտորեցէք եւ հարէք զքաղաքդ: 8 Եւ եղեւ ի կոտորելն ցնոսա, հայեցայ՝ եւ տեսի, եւ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց, աղաղակեցի եւ ասեմ. վայ ինձ Ադովնայի Տէր, ջնջես դու աւաղիկ զմնացորդս տանդ Իսրայէլի, ի հեղուլ զսրտմտութիւն քո ի վերայ Երուսաղէմի: 9 Եւ ասէ ցիս. անիրաւութիւն տանդ Իսրայէլի եւ Յուդայ մեծացաւ յոյժ յոյժ. զի լցաւ երկիրդ ժողովրդաւք բազմաւք, եւ քաղաքդ լի եղեւ անաւրէնութեամբ

եւ պղծութեամբ. զի ասացին եթէ եթող Տէր զերկիր եւ ոչ եւս հայի Տէր: 10 Եւ արդ ոչ խնայեցէ ակն իմ ի նա, եւ ոչ ողորմեցայց, այլ ըստ ճանապարհաց նոցա տալ ի զլուխ նոցա: 11 Եւ ահա այրն որ զգեցեալն էր զպճղնաւորն, եւ ունէր զկամարն ընդ մէջ իւր, պատասխանի ետ եւ ասէ. Արարի որպէս եւ հրամայեցեր ինձ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Ժ.

1 Եւ տեսանէի ահա ի վերայ հաստատութեանն որ էր ի վերայ զլիսց քերովբէիցն իբրեւ զվեմ շափիղայ ական, եւ ի վերայ նորա նմանութիւն աթոռոյ: 2 Եւ ասէ ցայրն՝ որ զգեցեալն էր զպատմութեանն սուրբ. մուտ ի մէջ անուոցոյ եւ ի ներքոյ քրովբէիցոյ՝ եւ լից զագուտող քո կայծակամբք հրոյ ի միջոյ քրովբէիցոյ եւ ցանեա ի վերայ քաղաքին, եւ եմուտ այրն առաջի իմ: 3 Եւ քերովբէքն կային ընդ աջմէ տաճարին ի մտանել առնն. եւ ամպն ելից զսրահն ներքին: 4 Եւ փառքն Տեառն վերացան ի քրովբէից անտի յաւոյն որ ի մէջ տաճարին. եւ տաճարն լի եղեւ ամպով, եւ սրահն լի եղեւ լուսով փառացն Տեառն: 5 Եւ ձայն թելոց քրովբէիցն լսելի լինէր մինչեւ ի սրահն արտաքին. իբրեւ զձայն Աստուծոյ սաղայի՝ որ խաւսէր: 6 Եւ եղեւ մինչդեռ տայր զպատուէր առնն որ զգեցեալ էր զպատմութեանն սուրբ, եւ ասէր. առ հուր ի միջոյ անուոցոյ ի միջոյ քրովբէիցոյ. եւ եմուտ եւ եկաց ի մէջ անուոցն: 7 Եւ ձգեաց քերոբ մի զձեռն իւր ի միջոյ քերովբէիցն ի մէջ հրոյն որ էր ի մէջ քրովբէիցն, առ եւ ետ ի ձեռս նորա. եւ որ զգեցեալն էր զպատմութեանն սուրբ, առ եւ ել անտի: 8 Հայէի ընդ քերովբէսն եւ տեսանէի նմանութիւն ձեռաց մարդոյ ի ներքոյ թելոց նոցա: 9 Տեսանէի՝ եւ ահա անիւք չորք կային մերձ առ քերովբէսն. մի մի անիւ զհետ միոյ միոյ քերովբէի. եւ տեսիլ անուոցն իբրեւ զտեսիլ ական կարկեհանի. 10 Եւ տեսիլ նոցա եւ նմանութիւն չորեցունց որպէս զի իցէ տեսանել անիւ ընդ մէջ անուոյ: 11 Եւ ի գնալն իւրեանց՝ ի չորեսին կողմանս իւրեանց գնային, եւ յետս ընդդէմ ոչ դառնային. զի յոր կողմ հայէր մի առաջն, զհետ նորա երթային եւ յետս ընդդէմ ոչ դառնային: 12 Եւ ամենայն մարմինք իւրեանց, եւ ձեռք, եւ թեւք նոցա, եւ անիւք. լի էին աչաւք՝ շուրջ զչորեքումբք անուովք նոցա: 13 Եւ անուոցն անուն՝ կոչեցաւ զեղ զեղ իմով իսկ լսելով: 14 Եւ չորք դէմք միոյ. դէմք միոյն՝ դէմք եզին. դէմք երկրորդին՝ դէմք մարդոյ. եւ դէմք երրորդին՝ դէմք առիւծու. եւ դէմք չորրորդին՝ դէմք արծուոյ: 15 Եւ վերացան քերովբէքն: Այս այն գազան է՝ զոր տեսի ի վերայ Քոբար գետոյ: 16 Եւ ի գնալ քերովբէիցն, գնային եւ անիւքն զհետ նոցա. եւ յամբառնալ քերովբէիցն զթելս իւրեանց ի վերանալն յերկրէ, ոչ դառնային յետս անիւքն. քանզի զհետ նոցա էին: 17 Ի կալն նոցա դադարէին, եւ յամբառնալ նոցա՝ ընդ նոսին վերանային. զի ոգի կենդանութեան էր ի նոսա: 18 Եւ ելին փառքն Տեառն ի միջնաւոյ տաճարին, եւ նստան ի վերայ քերովբէիցն: 19 Եւ ամբարձին քերովբէքն զթելս իւրեանց, եւ վերացան յերկրէ առաջի իմ, յելանելն նոցա եւ անիւքն զհետ նոցա. եւ կային առաջի դրանդեաց դրան տանն Տեառն որ հայէր ընդ արեւելս. եւ փառքն Աստուծոյ Իսրայէլի ի վերայ նոցա: 20 Այս այն գազան է զոր տեսի ի ներքոյ Աստուծոյ Իսրայէլի ի վերայ Քոբար գետոյ, եւ գիտացի թէ այն քերովբէք են: 21 Չորք չորք դէմք միոյ միոյ, եւ ութ թեւք միոյ միոյ. եւ նմանութիւն ձեռաց մարդոյ ի ներքոյ թելոց նոցա: 22 Եւ նմանութիւն երեսաց նոցա: Այս դէմք են զոր տեսի ի ներքոյ փառացն Աստուծոյ Իսրայէլի ի վերայ Քովբար գետոյ. զտեսիլ նոցա եւ գնոսա: զի ըստ իւրաքանչիւր դիմաց գնացին:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԺԱ.

Ե 1 Եւ ամբարձ զիս հոգի, եւ ած զիս յանդիման դրան տանն Տեառն որ հայէր ընդ արեւելս. եւ ահա առաջի դրան սրահին արք իբրեւ քսան եւ հինգ, եւ տեսի ի մէջ նոցա զՅեզոնիա զորդի Յազերայ՝ եւ զՓաղտիա Բանեայ՝ զառաջնորդս ժողովրդեանն: 2 Եւ ասէ ցիս Տէր. որդի մարդոյ, այս արք են որ խորհին սնտոխս, եւ տան խրատ չար ի քաղաքիդ յայդմիկ. 3 Եւ ասեն՝ ոչ եթէ նորոգ ինչ շինեալ են տունքս, այլ սա է կաթսա՝ եւ մէք միս: 4 Վասն այդորիկ մարգարեաց ի վերայ նոցա. մարգարեաց որդի մարդոյ: 5 Եւ եհաս ի վերայ իմ ոգի Տեառն՝ եւ ասէ. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. այդպէս ասացէք տունդ Իսրայէլի, եւ զխորհուրդ ոգւոց ձերոց եւ զիտեմ. 6 յաճախեցէք զդիակունս ձեր ի քաղաքիդ յայդմիկ, եւ լցէք զճանապարհս դորա

վիրաւորաւք: 7 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. զի դիակունս ձեր զոր կոտորէիք ի մէջ դորա, նոքա միսն են, եւ կաթսայն դա է. եւ զձեզ հանից ի միջոյ դորա: 8 Ի սրոյ երկնչէիք՝ սուր ածից ի վերայ ձեր ասէ Ադովնայի Տէր: 9 եւ հանից զձեզ ի միջոյ դորա, եւ մատնեցից զձեզ ի ձեռս աւտարաց. եւ արարից ի ձեզ դատաստանս՝ 10 զի անկանիցիք ի սուր. եւ ի վերայ լերանց Իսրայէլի դատեցայց զձեզ. եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր. 11 եւ դա չիցէ ձեզ կաթսա, եւ դուք չլինիցիք ի դմա միս: Ի վերայ լերանցն Իսրայէլի դատեցայց զձեզ, 12 եւ զհտասցիք թէ ես եմ Տէր: զի ըստ արութեանց իմոց դուք ոչ գնացէք եւ զիրաւունս իմ դուք ոչ արարէք: այլ եւ ոչ ըստ կրանից ազգացն որ շուրջ զձեք էին՝ արարէք: 13 Եւ եղեւ մինչդեռ մարգարեանայի, մեռաւ Փաղտիա որդի Բանեայ. անկայ ի վերայ երեսաց իմոց, եւ ի ձայն մեծ աղաղակեցի՝ եւ ասեմ. Վայ ինձ՝ վայ ինձ Ադովնայի Տէր. զի ի կատարած հասուցեր զմնացորդս Իսրայէլի: 14 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 15 Որդի մարդոյ, եղբարք քո՝ եւ արք գերութեան քոյ՝ եւ ամենայն տունդ Իսրայէլի հասեալ են ի վաղճան. որոց ասացին բնակիչքն Երուսաղէմի. ի բաց մերժեցարուք ի Տեառնէ. զի մեզ տուեալ է գերկիրդ ի ժառանգութիւն: 16 Վասն այնորիկ ասա. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր, թէ մերժեցից զնոսա յազգս, եւ ցրուեցից զնոսա ընդ ամենայն երկիր. եւ եղէց նոցա փոքր մի ի սրբութիւն ի գաւառսն յոր մտանիցեն ի նոսա: 17 Վասն այնորիկ ասա. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. եւ ընկալայց զնոսա յազգացն, եւ ժողովեցից զնոսա ի գաւառացն ուր ցրուեցից զնոսա ի նոսա: եւ տաց նոցա գերկիրն Իսրայէլի. 18 եւ մտցեն անդր, եւ բարձցեն զամենայն զարշէլիս նորա, եւ զամենայն զանաւրէնութիւնս նորա ի նմանէ: 19 Եւ տաց նոցա սիրտ այլ. եւ ոգի նոր նորոգեցից նոցա: եւ հանից զսիրտն քարեղէն ի մարմնոց նոցա, եւ տաց նոցա սիրտ մարմնեղէն: 20 զի ըստ հրամանաց իմ գնացեն, եւ զիրաւունս իմ պահեսցեն, եւ արասցեն զնոսա. եւ եղիցին ինձ ի ժողովուրդ՝ եւ ես եղէց նոցա Աստուած: 21 Եւ ըստ զարշէլեաց սրտից նոցա, եւ ըստ անաւրէնութեանցն նոցա զոր արարին, եւ ըստ ճանապարհացն յոր գնային՝ հասուցից ի զլուխս նոցա՝ ասէ Ադովնայի Տէր:

22 Եւ ամբարձին քերովբէքն զթեւս իւրեանց, եւ անիւքն զհետ նոցա. եւ փառքն Աստուծոյ Իսրայէլի ի վերայ նոցա: 23 եւ ամբարձան փառքն Տեառն ի միջոյ քաղաքին. եւ կացին ի վերայ լերինն որ էր յանդիման քաղաքին: 24 Եւ վերացոյց զիս ոգի եւ ած ի ի յերկիրն քաղդեացոց ի մէջ գերութեանն, տեսլեամբ հոգւոյն Աստուծոյ: Եւ յարեայ ի տեսլենէ անտի զոր տեսի. 25 եւ խաւսեցայ առ գերութեանն զամենայն քանս Տեառն զոր եցոյց ինձ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԺԲ.

1 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ ի մէջ անաւրէնութեանց նոցա բնակեալ ես դու. որ աչս ունին տեսանելոյ՝ եւ ոչ տեսանեն, եւ ականջս լսելոյ՝ եւ ոչ լսեն. զի տուն դառնացողաց են: 3 Եւ դու որդի մարդոյ՝ արա դու քեզ հանդերձ գերութեան, եւ վարեաց ի գերութիւն զաւուրս առաջի նոցա. եւ գերեսցիր ի տեղոջէ քումմէ յայլ տեղի առաջի դոցա՝ զի տեսցեն քանզի տուն դառնացողաց են: 4 Եւ մերկասցիս զհանդերձս քո, իբրեւ զհանդերձ գերութեան 5 առաջի աչաց նոցա: Եւ դու ելցես ընդ երեկոյս առաջի նոցա, որպէս ելանիցէ գերի, առաջի աչաց նոցա: Ծակեա դու քեզ որմ, եւ ելցես ընդ այն 6 առաջի նոցա. կորակոր գնացես՝ գաղտագողի ելանիցես, ձորձ զգլխով պատիցես, եւ մի տեսանիցես գերկիրն. զի նշանակ ետու զքեզ տանն Իսրայէլի: 7 Եւ արարի այնպէս ըստ ամենայնի զոր պատուիրեաց ինձ Տէր, եւ արկայ հանդերձ գերութեան զաւուրս. եւ փորեցի ընդ երեկոյս զորմն ձեռամբ իմով, եւ երթայի գաղտագողի կորակոր առաջի նոցա: 8 Եւ եղեւ քան Տեառն ընդ առաւաւտսն ի վերայ իմ եւ ասէ. 9 Որդի մարդոյ՝ ո՞չ ասացին քեզ տունդ Իսրայէլի տուն դառնացողաց, թէ զի՞նչ է զոր զործեսդ: 10 Եւ արդ ասա ցնոսա. այսպէս ասէ Տէր Տէր ցիշխանսդ՝ եւ ցառաջնորդս Երուսաղէմի՝ եւ ցամենայն տունդ Իսրայէլի որ են ի մէջ դոցա. 11 թէ ես նշանակ արարից ի մէջ դորա. որպէս արարիդ՝ այնպէս եղիցի դմա. զի ի պանդխտութիւն եւ ի գերութիւն երթիցեն: 12 եւ իշխանն ի մէջ նոցա կորագոր գնացէ, գաղտագողի շրջեսցի, զորմն հատեալ ելցէ, գերեսս ծածկեալ գնացէ. եւ մի տեսցէ գերկիրդ: 13 Եւ արկից գցանց իմ զնովաւ՝ եւ պատեսցի ուղկանաւ ի պաշարումն. եւ ածից գնա ի Բաբելոն յերկիր քաղդեացիոց. եւ զղա մի տեսցէ, եւ այդր վախճանեսցի: 14 Եւ զամենայն աւգնականս նորա որ շուրջ զնովաւ իցեն, եւ զամենայն պաշտպանս նորա ընդ ամենայն հողմն ցրուեցից, եւ սուր զկնի նոցա արձակեցից: 15 Եւ ծանիցես թէ ես եմ

Տէր. ի ցրուել իմ զնոսա ընդ ամենայն ազգս, եւ ցանել զնոսա ընդ զաւառս: 16 Եւ թողից ի նոցանէ արս թուով՝ ի սովոյ, եւ ի սրոյ, եւ ի մահուանէ. զի պատմեցեն զամենայն անարեւնութիւնս նոցա ի մէջ ազգացն՝ յորս մտանիցեն անդր: եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

Է 17 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 18 Որդի մարդոյ՝ զհաց քո կարատութեամբ կերիջիր, եւ զջուր քո՝ տանջանաւք եւ նեղութեամբ արբջիր. 19 եւ ասացես զժողովուրդ երկրին: Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր ցբնակիչս Երուսաղէմի յերկիրն Իսրայէլի. զհաց իւրեանց կարատութեամբ կերիցեն, եւ զջուր իւրեանց ապականութեամբ արբցեն. զի ապականեսցի երկիր լրիւ իւրով, զի յամպարշտութեան են ամենայն բնակիչք նորա. 20 եւ քաղաքք նոցա բնակեալք՝ աւերեսցին. եւ երկիր նոցա յապականութիւն եղիցի: եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր: 21 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 22 Որդի մարդոյ, զի՞նչ է ձեզ առակդ այդ յերկրիդ Իսրայէլացոց՝ զոր ասեն. հեռի են աւուրքն, եւ կորեան տեսիլք ամենայն: 23 Վասն այդորիկ ասա ցնոսա. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. դարձուցից զառակդ զայդ՝ եւ մի եւս ասացեն տունդ Իսրայէլի զառակդ զայդ. զի խաւսեսցիս առ նոսա, թէ հասեալ են աւուրք՝ եւ պատգամք ամենայն տեսլանց: 24 զի ոչ եւս եղիցի ամենայն տեսիլ սուտ, եւ որ խաւսիցի ըղձութեամբ եւ շնորհուկս ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի: 25 Քանզի եւ Տէր խաւսեցայ զբանս իմ, խաւսեցայ եւ արարից, եւ ոչ եւս յերկարեցից: զի յաւուրս ձեր տուն դառնացողաց խաւսեցայ զբանն, եւ արարից ասէ Ադովնայի Տէր: 26 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 27 Որդի մարդոյ՝ ահաւաղիկ տունդ Իսրայէլի տուն դառնացողաց ասեն. տեսիլդ զոր տեսանէ դա՝ յաւուրս բազումս եւ ի ժամանակս հեռաւորս լինելոց է այդ զոր դայդ մարգարեանայ: 28 Վասն այդորիկ ասա ցնոսա. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. ոչ եւս յերկարեսցին ամենայն բանք իմ զոր խաւսեցայց, այլ զոր խաւսեցայց՝ արարից ասէ Ադովնայի Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԳ.

Ը 1 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ մարգարեաց ի վերայ մարգարեիցդ Իսրայէլի որ մարգարեանան անդ, եւ ասացես զմարգարետդ որ մարգարեանան ի սրտից իւրեանց. մարգարեանայցես եւ ասացես ցնոսա. Լուարուք զպատգամս Տեառն: 3 Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. վայ դոցա որ մարգարեանանդ ի սրտից իւրեանց, որ երթան զհետ ոգւոց իւրեանց, եւ ամենեւին ոչ տեսանեն: 4 Իբրեւ աղուեսք յաւերակս էին մարգարէք քո Իսրայէլ. 5 եւ ոչ կացին ի հաստատութեան. եւ ժողովեցին հաւտս ի վերայ տանդ Իսրայէլի, եւ ոչ հաստատեցան ոյք խաւսէին յանուն Տեառն: 6 որ տեսանէին զստութիւն, եւ պատմէին զըղձութիւն սնտոի: որք ասէին, այսպէս ասէ Տէր. եւ եւ Տէր ոչ առաքեցի զնոսա, եւ սկսան յարուցանել բանս: 7 Ոչ ապաքեն տեսիլս սուտս տեսէք, եւ ըղձութիւնս սնտոիս պատմէիք. եւ ասէիք, այսպէս ասէ Տէր, եւ եւ Տէր ոչ խաւսեցայ: 8 Վասն այդորիկ ասա. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. փոխանակ զի բանք ձեր սուտ են, եւ ըղձութիւնք ձեր սնտոիք. վասն այնորիկ եւ ի վերայ ձեր՝ ասէ Ադովնայի Տէր: 9 եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ մարգարեիցն, որ տեսանէին ստութիւնս, եւ խաւսէին սնտոիս: ի խրատու ժողովրդեան իմոյ մի կացցեն. եւ մի ի գիրս տանն Իսրայէլի գրեսցին, եւ յերկիրն Իսրայէլի մի մտցեն: եւ ծանիցեն թէ ես եմ Ադովնայի Տէր: 10 Փոխանակ զի մոլորեցուցանէին զժողովուրդ իմ, եւ ասէին. խաղաղութիւն խաղաղութիւն, եւ ոչ գոյր խաղաղութիւն: եւ ինքն շինէր որմ, եւ նոքա ծեփէին, զի փլցի: 11 Ասէ ցնոսա որ ծեփէինն, թէ անզգամութիւն է այդ, քանզի փլանելոց է. եկեսցէ անձրեւ՝ եւ ողողեսցէ, եւ տաց քարինս որմբաքարաց ի պահանկս նոցա՝ եւ կործանեսցին. հողմ յարիցէ՝ եւ տապալեսցէ: 12 եւ ահա կործանեցաւ որմն. եւ ոչ եւս ասացեն զձեզ թէ ուր է ծեփն ձեր՝ զոր ծեփեցէք: 13 Զի այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. արձակեցից հողմս որ բառնայցէ սրտատութեամբ իմով, եւ եկեսցէ անձրեւ ողողանել բարկութեամբ իմով. եւ զվէմս որմբաքարացն ածից ցասմամբ ի վերայ նորա ի վախճան. 14 եւ յատակեցից զորմն զոր ծեփէիք՝ եւ կործանեսցի. եւ ընկեցից զնա յերկիր, եւ յայտնեսցին հիմունք նորա, եւ անկցի եւ վախճանեսցի յանդիմանութեամբ: Եւ զիտաջիք թէ ես եմ Տէր: 15 Եւ կատարեցից զսրտատութիւն իմ ի վերայ որմոյն, եւ ի վերայ ծեփողաց նորա. եւ կործանեսցի: Եւ ասացից զձեզ թէ չիք ուրեք որմ եւ ոչ ծեփաւոյք նորա 16 մարգարէքն Իսրայէլի՝ որ մարգարեանային ի վերայ Երուսաղէմի. եւ տեսանէին նմա խաղաղութիւն, եւ ոչ գոյր խաղաղութիւն. ասէ Ադովնայի Տէր: 17 Եւ դու որդի մարդոյ՝ հաստատեա զերեսս քո ի վերայ դստերաց ժողովրդեան քոյ, որ մարգարեանային ի սրտից իւրեանց. մարգարեաց ի վերայ

նոցա, 18 եւ ասացես: Այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. վայ այնոցիկ որ կարեն կարկատեն զբարձկնեարդ ի ներքոյ ամենայն արմկան ձեռին. եւ առնեն զլիառիւրս զլիտոյ ամենայն հասակաց թիւրել զանձինս. զի թիւրեցան անձինք ժողովրդեան իմոյ եւ ապշեցուցանէին զանձինս, 19 եւ բամբասէին զիս առաջի ժողովրդեան իմոյ վասն ափոյ միոյ գարւոյ՝ եւ կոտորոյ միոյ հացի, սպանանել զանձինս որ ոչ էին մահապարտք: եւ ապրեցուցանել զանձինս որոց ոչ էր պարտ կեալ. ի բարբառելն ձեր յականջս ժողովրդեանն, որ ախորժէ զբարբառ նանրութեան: 20 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես ի վերայ բարձկներոյդ ձերոյ, յոր դուք ժողովէիք զանձինս, եւ պատառեցից զայդ ի բազկաց ձերոց. եւ առաքեցից զանձինս զոր դուքն թիւրէիք ի ցրումն: 21 եւ պատառեցից զզլիառիւրսն ձեր. եւ ապրեցուցից զժողովուրդ իմ ի ձեռաց ձերոց, եւ ոչ եւս եղիցին ի ձեռս ձեր ի ժողովս: Եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր: 22 Փոխանակ զի խոտորէիք զսիրտ արդարոյն անիրաւութեամբ, եւ իմ ոչ էր թիւրեալ գնա. եւ զաւրացուցանէիք զձեռս անաւրինին չղառնալ ամենեւին յանաւրէնութենէ իւրմէ, եւ ի ճանապարհաց իւրոց չարաց՝ եւ կեալ: 23 Վասն այնորիկ զստութիւնսն մի եւս տեսանիցէք, եւ ըղձութիւնս այլ ոչ եւս ըղձանայցէք. եւ ապրեցուցից զժողովուրդ իմ ի ձեռաց ձերոց: եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԴ.

Թ 1 Եւ եկին առ իս արք ի ծերոցն Բարայէլի, եւ նստան առաջի իմ: 2 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 3 Որդի մարդոյ, արքոյ այդոքիկ եղին զխորհուրդս իւրեանց ի սիրտս իւրեանց, եւ զտանջանս անիրաւութեանց իւրեանց եղին առաջի երեսաց իւրեանց. թէ իցէ տալով տաց դոցա պատասխանի: 4 Վասն այնորիկ խաւսեաց ընդ դոսա՝ եւ ասացես. այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր, այր ոք այր՝ ի տանէ Բարայէլի, որ դիցէ զխորհուրդս իւր ի սրտի իւրում. եւ զտանջանս անիրաւութեան իւրոյ կարգեսցէ առաջի աչաց իւրոց, եւ եկեսցէ առ մարգարէ հարցանել նովաւ յինէն. եւ Տէր՝ պատասխանի տաց նմա ըստ այնմ զոր ի մտի ունիցի: 5 զի մի խոտորեցուցեն զտունդ Բարայէլի ըստ աւտարացելոց սրտից իւրեանց յինէն ի գնացս իւրեանց: 6 Վասն այնորիկ ասա տանդ Բարայէլի. այսպէս ասէ Տէր՝ Տէր Աստուած. Դարձայք եւ դարձարուք ի գնացից ձերոց, եւ յամենայն ամպարշտութեանց ձերոց, եւ դարձուցէք զերեսս ձեր առ իս: 7 Քանզի այր ոք՝ այր ի տանէդ Բարայէլի, եւ յեկաց եւ պանդխտացդ Բարայէլի, որ աւտարացի յինէն, եւ դիցէ զխորհուրդս իւր ի սրտի իւրում, եւ զտանջանս անիրաւութեան իւրոյ կարգեսցէ առաջի երեսաց իւրոց, եւ եկեսցէ առ մարգարէ հարցանել նովաւ զիս. եւ Տէր պատասխանի տաց նմա ըստ այնմ զոր ի մտին ունիցի: 8 եւ հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ մարդոյն այնորիկ. եղից գնա ի նշան եւ յապականութիւն, եւ բարձից գնա ի միջոյ ժողովրդեան իմոյ: եւ ծանիջիք զի ես եմ Տէր: 9 Եւ մարգարէ ոք թէ խաբեսցի՝ եւ խաւսեսցի բան ինչ. եւ Տէր մոլորեցուցի զմարգարէն զայն. եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ նորա, եւ սատակեցից գնա ի միջոյ ժողովրդեան իմոյ Բարայէլի: 10 * Եւ ընկալցին զանիրաւութիւն իւրեանց ըստ անիրաւութեան հարցողին. նոյնպէս եւ անիրաւութիւն մարգարէին եղիցի: 11 զի մի եւս մոլորեցի տունն Բարայէլի յինէն. եւ զի մի եւս պղծեսցին յամենայն յանցանս իւրեանց: եւ եղիցին ինձ ի ժողովուրդ, եւ ես եղեց նոցա յԱստուած՝ ասէ Աղովնայի Տէր:

Ժ 12 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 13 Որդի մարդոյ, երկիր մի որ յանցանիցէ ինչ ինձ յանցանս. եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ նորայ, եւ խորտակեցից զհաստատութիւն հացի նորա, եւ արձակեցից ի վերայ նորա սով. եւ բարձից ի նմանէ զմարդ եւ զանասուն: 14 Եւ եթէ իցեն արքն այն երեքին ի միջի նորա, Նոյ, եւ Յովք, եւ Դանիէլ. նոքա արդարութեամբն իւրեանց ապրեսցին՝ ասէ Աղովնայի Տէր: 15 Եւ եթէ զազանս չարս ածից ի վերայ երկրին՝ եւ պատժեցից գնա, եւ եղիցի յապականութիւն. մինչեւ անց ոչ լինիցի ընդ նա յերեսաց զազանաց: 16 Եւ այն արք ի միջի նորա իցեն. կենդանի եմ ես՝ ասէ Աղովնայի Տէր, եթէ իցէ ուստերք նոցա եւ դստերք՝ ապրեսցին, այլ ինքեանք ապրեսցին, եւ երկիրն եղիցի ի սատակումն: 17 Եւ եթէ սուր ածից յերկիրն յայն, եւ ասացից սրոյն անցանել ընդ երկիրն, եւ բարձից ի նոցանէ զմարդ եւ զանասուն: 18 Եւ արքն այն երեքեան ի միջի նորա իցեն. կենդանի եմ ես՝ ասէ Աղովնայի Տէր, ոչ ապրեցուցեն զուստերս եւ զդստերս, բայց եթէ ինքեանք միայն ապրեսցին: 19 Եւ եթէ մահ առաքեցից յերկիրն յայն, եւ հեղից զսրտմտութիւն իմ ի վերայ նորա՝ արեամբ սատակել ի նմանէ զմարդ եւ զանասուն: 20 Եւ Նոյ, եւ Յովք, եւ Դանիէլ ի միջի նորա իցեն. կենդանի եմ ես ասէ Աղովնայի Տէր, եթէ իցէ ուստերք եւ

դստերք նոցա մնասցեն. այլ նոքա արդարութեամբ իւրեանց զանձինս իւրեանց ապրեցուցեն: 21 Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. եւ եթէ զչորեսին իսկ զանհնարին վրէժսն արձակեցից, զսուր, եւ զսով, եւ զգազանս չարս, եւ զմահ ի վերայ Երուսաղէմի, սատակել ի նմանէ զմարդ եւ զանասուն. 22 սինլքորքն ապրեալքն ի նմա հանցեն զուստերս եւ զդստերս իւրեանց: Ահաւասիկ ընդ նոսա ելցեն առ ձեզ, եւ տեսցիք զճանապարհս նոցա եւ զխորհուրդս նոցա. եւ զղջանայցէք ի վերայ չարեացն զոր ածի ի վերայ Երուսաղէմի, զամենայն զչարիսն զոր ածի ի վերայ նորա: 23 Եւ մխիթարեացեն զձեզ, եւ տեսանիցէք զճանապարհս նոցա եւ զխորհուրդս նոցա, եւ ի միտ առնուցուք թէ ոչ տարապարտուց արարի զամենայնն զոր ինչ արարի ընդ նոսա՝ ասէ Ադովնայի Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԵ.

Վասն փայտի որթուն:

ԺԱ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ, զինչ լինիցի փայտ որթուն՝ յամենայն փայտից ոստոց որ են ի փայտս անտառի: 3 Միթէ առնուցուն ի նմանէ փայտ մի առնել զործի ինչ կամ առնուցուն ի նմանէ ցից մի կախել զնմանէ անաւր ինչ: 4 Բայց զի ի հրոյ ծախս տուեալ է. զի ամ ի յամէ զյատ նոքա ծախէ հուր, եւ պակասէ ի սպառ: Միթէ պիտանացու ինչ իցէ ի գործ. 5 թէպէտ եւ նոյնպէս ողջոյն հատանիցէ, չէ ինչ պիտոյ ի գործ. բայց թէ հրոյ ճարակ լինիցի ի սպառ. եւ ոչ ինչ ամենեւին պիտանացու ի գործ: 6 Վասն այնորիկ ասա. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. որպէս զփայտ որթուն ի փայտս անտառի ետու ճարակ հրոյ, այնպէս տաց զբնակիչսդ Երուսաղէմի. 7 եւ հաստատեցից զերեսս իմ ի վերայ նոցա. ի հրոյ ելցեն՝ եւ հուր կերիցէ զնոսա: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր: Ի հաստատել ինձ զերեսս իմ ի վերայ նոցա, 8 եւ տաց զերկիրն յապականութիւն, փոխանակ զի անկան ընդ յանցանաւք՝ ասէ Ադովնայի Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԶ.

ԺԲ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ, դիր վկայութիւն Երուսաղէմի զանաւրեւութեանց նորա, 3 եւ ասացես: Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր ցԵրուսաղէմ. Արմատ քո եւ ծնունդ քո յերկրէն Քանանացոց. եւ հայր քո Ամովրիացի, եւ մայր քո Քետացի: 4 եւ ծնունդն քո յորում աւուր ծնար՝ ոչ որ եհար զպորտ քո, եւ ոչ պնդեցին զստինս քո. եւ ջրով ոչ լուացար ի փրկութիւն, եւ աղիւ ոչ յաղեցար, եւ ի խանձարուրս ոչ պատեցար: 5 Եւ ոչ խնայեաց ի քեզ ակն իմ, եւ ոչ արարի քեզ ինչ մի յայսմ ամենայնէ զգուշանալ, թէ զուցէ անցանիցէ ինչ ընդ քեզ: Եւ ընկեցեալ դնէիր ընդ երեսս դաշտին վասն խոտորնակ մտաց քոց: յաւուրն յորում ծնար 6 անցի առ քեւ, եւ տեսի արեամբ թաթաւեալ. եւ ասացի ցքեզ կենդանասցի՜ր յարենէ քումմէ, եւ կեանք քո յարենէ բազմասցի՜ր. 7 քանզի իբրեւ զբոյս ագարակի ետու զքեզ: Եւ բազմացար՝ եւ մեծացար, եւ եկիր մտեր դու ի քաղաքս քաղաքաց: ստինք անկան քո՝ եւ մազք արձակեցան. եւ դու էիր մերկ խայտառակ: 8 Եւ եկի հասի ի վերայ քո, եւ տեսի զքեզ զի հասեալ էր ժամանակ քո, եւ ժամանակ խախտողաց քոց: Տարածեցի զթեւս իմ ի վերայ քո եւ ծածկեցի զխայտառակութիւն քո: Եւ երդուայ քեզ երդումն, եւ յուխտ մտի ընդ քեզ. ասէ Ադովնայի Տէր: Եւ եղեր ինձ: 9 Եւ լուացի զքեզ ջուրք, եւ սրբեցի զքեզ յարենէ քումմէ, եւ աւծի զքեզ իւղով: 10 եւ զգեցուցի զքեզ պէսպէս, եւ ազուցի քեզ զերկնագոյնն, եւ ածի ընդ մէջ քո բեհեզ, եւ արկի զքեւ սնդուս: 11 եւ զարդարեցի զքեզ զարդու, եւ եղի ապարանջանս ի ձեռս քո, եւ քառամանեակ ի պարանոց քո. 12 եղի քեզ զինդս, եւ զորշապահանգս յականջս քո. եւ պսակ պարծանաց ի գլուխ քո: 13 եւ զարդարեցար ի զարդ ոսկւոյ եւ արծաթոյ: Եւ հանդերձ քո բեհեզ եւ զառնաւուխտ եւ ճաճանչանաւուխտ: Եւ կերար նաշիի եւ եւղ եւ մեղր, եւ եղեր զեղեցիկ յոյժ յոյժ. եւ զրգեցար ի զրգանս թագաւորութեան: 14 Եւ ել անուն զեղեցկութեան քոյ ընդ ամենայն ազգս զի էր կատարեալ վայելչութիւն զեղոյ քոյ զոր յարիւնեցի ի վերայ քո: ասէ Ադովնայի Տէր: 15 եւ դու զեղապանձ եղեր ի զեղ քո, եւ պոռնկեցար ի հոմանիսն քո. եւ տարածեցեր զպոռնկութիւն քո առ ամենայն անցաւորս, որոց ոչ լինէր այնպիսի ինչ: 16 Եւ առեր ի հանդերձիցն քոց եւ արարեր քեզ կուռս կարկատունս, եւ

պոռնկեցար ընդ նոսա. եւ մի մտցես անդր, զի ոչ էին եւ ոչ լիցին: 17 Եւ առեր զսպաս պարծանացն քոց յոսկւոյն իմոյ եւ յարծաթոյն զոր ետու քեզ, եւ արարեր քեզ պատկերս արուականս, եւ պոռնկեցար ընդ նոսա: 18 Եւ առեր զհանդերձն գեղեցիկ քո՝ եւ արկեր զնոքաւք եւ զեղսն իմ եւ զխունկսն եղիր առաջի երեսաց նոցա: 19 Եւ զհացն իմ զոր ետու քեզ՝ եւ զնաշիհն եւ զեղ եւ զմեղր զոր ջամբեցի քեզ՝ եղիր առաջի երեսաց նոցա ի հոտ անուշից: Եւ եղեւ յետ այնորիկ՝ ասէ Ադովնայի Տէր, 20 Առեր զուստերսն քո եւ զդստերս զոր ինձ ծնար՝ զոհեցեր նոցա ի սատակումն: Իբրեւ զփոքր ինչ համարեցար զպոռնկութիւնն 21 եւ զեներ զորդիսն իմ, եւ արարեր զնոսա նոցա ջնջոցս: 22 Եւ այն անհնարին եղեւ քան զամենայն պոռնկութիւնս եւ պղծութիւնս քո. եւ ոչ յիշեցեր զաւուրս տղայութեան քոյ, ի ժամանակի յորում էիր մերկ եւ խայտառակեալ, եւ թաւալեալ յարեան քում, ուստի կենդանացարն. 23 Եւ եղեւ յետ ամենայն չարեացն քոց՝ վայ վայ քեզ՝ ասէ Ադովնայի Տէր: 24 Եւ շինեցեր դու քեզ տուն պոռնկութեան, եւ արարեր քեզ բազինս յամենայն հրապարակս քո: 25 Եւ ի գլուխս ամենայն ճանապարհաց քոց շինեցեր զպոռնկոցս քո, եւ ապականեցեր զգեղ երեսաց քոց, եւ լայնեցար ամենայն անցաւորաց ճանապարհի՝ եւ յաճախեցեր զպոռնկութիւնս քո: 26 Եւ պոռնկեցար ընդ որդիսն եգիպտացոց սահմանակիցս քո ընդ մեծանդամս. եւ բազմապատիկ պոռնկեցար՝ զի զիս բարկացուցես: 27 Արդ՝ եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ քո եւ բարձից զիրաւունս քո, եւ մատնեցից զքեզ ի ձեռս ատելեաց քոց դստերացն այլազգեաց որք թիրեին զքեզ ի ճանապարհէ քումմէ: 28 Ամպարշտեցար եւ պոռնկեցար ընդ որդիսն ասորեստանեաց, սակայն եւ այնպէս ոչ յազեցար: Եւ յաճախեցեր ի պոռնկութիւնս քո, սակայն եւ այնպէս ոչ յազեցար: 29 Եւ յաճախեցեր դաշինս ընդ երկիրն Քանանու եւ Քաղդեացոց, համայն եւ այնպէս ոչ յազեցար: 30 Զի՞նչ արարից ընդ դստերս քո. ասէ Ադովնայի Տէր, յետ զործելոյ քո զայդ ամենայն զործս կնոջ պոռնկի. զի պոռնկեցար բազմապատիկ ընդ դստերսն քո: 31 Եւ շինեցեր զպոռնկոցս ի գլուխս ամենայն ճանապարհաց եւ կոթողս կոթողէիր յամենայն հրապարակս. եւ ոչ եղեր իբրեւ զկին մի պոռնիկ որ ժողովէ զկապենս: 32 զի ամենայն կին պոռնիկ նմանաւ քո, որ շնայցէ ընդ արամբ իւրով, ոչ առնու գանձս յառնէ իւրմէ՝ եւ տայ վարձս հոմանեաց իւրոց: 33 Ամենայն պոռնիկք կապենս առնուն անձանց իւրեանց, եւ դու տայիր վարձս սիղեղաց քոց, եւ աւղերձէիր զնոսա գալ առ քեզ յամենայն կողմանց ի պոռնկութիւնս քո: 34 Եւ եղեւ քեզ ի խոտորնակի քան զամենայն կանանց ի պոռնկութեան քում. եւ յետ քո ոչ պոռնկեցան: զի նոքա կապենս առնուն յարանց եւ դու տայիր վարձս սիղեղաց. եւ եղեւ քեզ այն ի խոտորնակի: 35 Վասն այդորիկ, պոռնիկ՝ լուր զպատգամս Տեառն: 36 Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. փոխանակ զի հեղեր արկեր զպղինձ քո. եւ յայտնեցի ամաւթ պոռնկութեան քոյ առաջի հոմանեաց քոց. եւ յամենայն խորհուրդս անաւրէնութեանց քոց, եւ յարինս որդւոց քոց զորս տայիր նոցա: 37 Վասն այնորիկ ահաւասիկ եւ ժողովեցից ի վերայ քո զամենայն հոմանիս քո, ընդ որս դու խառնակէիր. եւ յարուցից ի վերայ քո զամենայն սիրելիս եւ զատելիս քո. եւ ժողովեցից պատեցից զնոսա շուրջ զքեւ. եւ յայտնեցից զչարիս քո առաջի նոցա, եւ տեսցեն զամենայն խայտառակութիւնս քո: 38 Եւ խնդրեցից ի քէն զվրէժ շնացելոյ եւ արինաւհեղի. եւ եղից զքեզ յարին քո, եւ եղից զքեզ յարինս սրտմտութեան եւ նախանձու: 39 Եւ մատնեցից զքեզ ի ձեռս նոցա. եւ կործանեցեն զպոռնկոցս քո, եւ քակեցեն զկոթողս քո, եւ մերկացեն ի քէն զհանդերձս քո, եւ առցեն զպսակս պարծանաց քոց. եւ թողցեն զքեզ մերկ խայտառակեալ. 40 Եւ աճցեն ի վերայ քո ամբոխ, եւ քարկոծեցեն զքեզ վիմաւք. եւ կոտորեցեն զքեզ սրով իւրեանց. 41 Եւ այրեցեն զտունս քո հրով՝ եւ արասցեն ի քեզ վրէժխնդրութիւն առաջի կանանց բազմաց. եւ դարձուցից զքեզ ի պոռնկութենէ քումմէ, եւ վարձս ոչ եւս տացես նոցա: 42 Եւ արձակեցից զսրտմտութիւն իմ ի վերայ քո, եւ բարձցի նախանձն իմ ի քէն. եւ հանգեայց՝ եւ ոչ եւս հոգացայց. 43 փոխանակ զի ոչ եւս յիշեցեր զաւր տղայութեան քոյ. եւ տրտմեցուցանէիր զիս ի վերայ ամենայնի այդորիկ. եւ եւս ահաւասիկ ըստ ճանապարհացն քոց ետու ի գլուխ քո. ասէ Ադովնայի Տէր. եւ այնպէս արարեր ամպարշտութիւնս ի վերայ ամենայն անաւրէնութեանց քոց: 44 Այս ամենայն է զոր մրմնջէին զքէն առակաւք՝ եւ ասէին, եթէ որպէս մայրն՝ նոյնպէս եւ դուստրն: 45 Արդ՝ դուստր մայրն դու եւս, որ մերժեաց զայր իւր եւ զորդիս իւր, եւ քոյր քերցն քոց որք մերժեցին զարս իւրեանց՝ եւ զորդիս իւրեանց: Մայր ձեր Քեսացի, եւ հայր ձեր Ամուրիացի. 46 Եւ քոյր ձեր երէց Շամրնի, ինքն եւ դստերք իւր որ բնակեալ է ի ձախմէ քումմէ, քոյր քո կրսեր, որ բնակեալ է ընդ աջմէ քումմէ, Սողոմ եւ դստերք իւր: 47 Սակայն ոչ եւս ըստ ճանապարհաց նոցա գնացեր, եւ ոչ ըստ անաւրէնութեանց նոցա արարեր. զի փոքր մի առաւել գտար քան զնոսա յամենայն ճանապարհս քո: 48 Կենդանի եմ եւս՝ ասէ Ադովնայի Տէր՝ եթէ արար ինչ անելի Սողոմ քոյրն քո, ինքն եւ դստերք իւր, քան զոր արարեր դու եւ

դստերք քո: 49 Բայց այս է անարեւելութիւն Սողոմա քեռ քոյ. ամբարտաւանութիւն, ի լիութեան հացի եւ յղիութեան զինւոյ՝ փափկանայր ինքն եւ դստերք իւր այնու առաւել էր ինքն եւ դստերք իւր: Եւ ձեռն յաղքատն եւ ի տնանկն ոչ կարկառէին: 50 մեծամտէին եւ գործէին զանարեւելութիւն առաջի իմ իբրեւ զայն տեսի՝ քարձի զնոսա: 51 Նա՝ եւ Շամրին զկէս յանցանաց քոց ոչ յանցեաւ եւ յաճախեցեր զանարեւելութիւնս քո առաւել քան զնոսա, եւ արդարացուցեր զքորս քո յամենայն անարեւելութիւնս քո զոր արարեր: 52 Եւ արդ ընկալ զտանջանս քո որ ապականեցեր զքորսն քո, անարեւելութեամբքն զոր անարինեցար առաւել քան զնոսա. եւ արդարացուցեր զնոսա յոյժ քան զքեզ: Եւ արդ յամաւթ լեր եւ կրեա զանարգանս ի յարդարացուցանել զքորսն քո քան զքեզ: 53 Եւ դարձուցից զդարձուածս նոցա, զդարձուածս Սողոմայ՝ եւ զդստերաց իւրոց: Եւ դարձուցից զդարձուածս Շամրնի, եւ զդստերաց նորա: Եւ դարձուցից զդարձուածս քո ի միջի քո: 54 զի ընկալցիս զտանջանս քո, եւ անարգեսցիս յամենայնէ զոր արարեր ի քարկացուցանել զիս: 55 Եւ քոյր քո Սողոմ, եւ դստերք իւր անդրէն հաստատեսցին, որպէս եւ էինն ի սկզբանէ: Եւ Շամրին՝ եւ դստերք իւր հաստատեսցին անդրէն որպէս եւ էինն ի սկզբանէ: Եւ դու եւ դստերք քո հաստատեսցիք ի նոյն՝ որպէս եւ էիք ի սկզբանէ: 56 Եւ եթէ ոչ էր Սողոմ քոյր քո համբաւ ի բերան քո՝ յաւուրս հպարտութեան քոյ. 57 մինչչեւ յայտնեալ էին չարիքն քո, որպէս այժմդ նախատ եղեր դստերացն Ասորոց, եւ ամենեցուն որ շուրջ զնովաւ էին դստերք այլազգեաց, եւ պատեալ շուրջ զքեւ: 58 Արդ՝ կրեա զամպարշտութիւնս քո եւ զանարեւելութիւնս քո՝ ասէ Տէր: 59 Զի այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր, եւ արարից ընդ քեզ՝ որպէս արարերն, որպէս անարգեցեր զայն ամենայն անցանել զուխտիւ իմով: 60 Եւ յիշեցից զուխտն իմ որ ընդ քեզն էր յաւուրս տղայութեան քոյ. եւ կանգնեցից ինձ ուխտ յաւիտենական: 61 Եւ յիշեցից զճանապարհսն քո՝ եւ անարգեսցիս, յորժամ զմտաւ ածիցես զքորսն քո՝ զերիցունան հանդերձ կրսերաւքն. եւ տաց զնոսա քեզ ի փորձ, եւ ոչ ի դաշնաւորս: 62 Եւ կանգնեցից ես զուխտն իմ որ ընդ քեզ: Եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր: 63 Զի յիշեսցես՝ եւ ամաչեսցես, եւ մի եւս լիցի քեզ բանալ զբերան քո առաջի անարգանաց քոց, ի քաւել ինձ զամենայն գործս քո զոր գործեցեր. ասէ Ադովնայի Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԷ.

Առակ վասն Արծուեացն:

ԺԳ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ պատմեա պատմութիւն, եւ խաւսեաց առակ առ տունդ Բարայէլի, 3 եւ ասացես. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. արծուին մեծ՝ մեծաթեւ երկայնատարած՝ լի լիամագիլ որ խորհեցաւ մտանել ի Լիբանան, եւ առ զընտիր ընտիր մայրիցն. 4 եւ եհան զմատաղատունկն՝ եւ տարաւ յերկիրն Քանանացոց, եւ տնկեաց զնա ի պարսպաւոր քաղաքին: 5 Եւ առ ի սերմանէ երկրին, եւ ցանեաց ընդ երեսս դաշտին՝ տունկ մանրատունկ, ընդ առատութեամբ ջրոյ երեւելի առնել կարգեաց զնա: 6 Եւ բուսաւ՝ եւ եղեւ յորթ տկար. եւ փոքր տեսութեամբ, յերեւել ուռոց իւրոց ի նմա. եւ արմատք նորա ի ներքոյ նորա էին. եւ եղեւ յորթ մեծ. եւ եհան անդ ողկոյզս, եւ արձակեաց զբարունակս իւր: 7 Եւ երեւեցաւ այլ արծուի մեծ, մեծաթեւ՝ բազմամագիլ, եւ ահա որթս այս պատեալ է զնովաւ, եւ արմատք սորա ի նմա, եւ ուռք նորա ի ներքոյ նորա. եւ առաքեաց արբուցանել զնա հանդերձ բուսով տնկոյ նորա: Ի զեղեցիկ դաշտին 8 ընդ բազում ջրով պարարեսցի, արձակել շառաւիղս, եւ բերել պտուղս, եւ լինել յորթ մեծ: 9 Վասն այսորիկ ասա. այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր, եթէ իցէ աջողեսցի. ոչ ապաքէն արմատք փափկութեան նորա, եւ պտուղ նորա նեխեսցին. եւ չորացին ամենայն շառաւիղք նորա. եւ ոչ բազկաւ մեծաւ՝ եւ ոչ ազգաւ բազմաւ՝ բուռն հարկանել եւ խլել զնա յարմատոց իւրոց: 10 Եւ արդ պարարեսցի, մի յաջողեսցի: Ոչ ապաքէն ընդ մերձեալն հողմոյ խորշակի՝ ցամաքեսցի հանդերձ բուսովն եւ շառաւիղաւք իւրովք: 11 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. որդի մարդոյ, 12 ասա ցտունդ Բարայէլի տուն դառնացողաց. ոչ գիտէք զի նչ է այդ զոր ասացիդ. յորժամ եկեսցէ թագաւորն Բաբելացոց յԵրուսաղէմ, առցէ զթագաւոր նորա եւ զիշխանս, եւ տարցի զնոսա առ ինքն ի Բաբելովն: 13 Եւ առցէ ի զաւակէ թագաւորութեանն, եւ դիցէ ընդ նմա ուխտ, եւ անցուցէ ընդ նզովս. եւ զիշխանս երկրին առցէ, 14 լինել ի թագաւորութիւն տկար, ամենեւին ոչ քարձրանալ. պահել զուխտ նորա՝ եւ կալ ի նմին: 15 Եւ սա՝ ապաստամբեսցի ի նմանէ առաքել հրեշտակս յԵգիպտոս, տալ նմա երիվարս եւ զաւրս բազումս. եթէ իցէ

աջողեցի՞, եթէ իցէ ապրեցի՞. որ առնէ իրս հակառակս, եւ անցանէ ըստ ուխտ. եթէ իցէ ապրեցի՞: 16 Կենդանի եմ ես՝ ասէ Ադովնայի Տէր. եթէ ոչ ի տեղւոջ՝ յորում թագաւորն թագաւորեցոյց զնա. որ անարգեաց զնոյնս իմ, եւ անց ըստ ուխտն իմ որ ընդ նմա. ի մէջ Բաբելոնի վաղճանեցի: 17 Եւ ոչ զարութեամբ մեծաւ, եւ ոչ զնդաւ բազմաւ տացէ ընդ նմա պատերազմ փարաւոն. պատնէշս եւ նետակալս շինեցէ սատակել զանձինս բազմաց: 18 զի անարգեաց զերդումն, եւ անց զուխտին: Եւ ահա ետու ի ձեռս նորա, եւ արարի զայս ամենայն ընդ նմա, միթէ ապրեցէ՞: 19 Վասն այսորիկ ասա, այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. կենդանի եմ ես ասէ Ադովնայի Տէր՝ եթէ ոչ ըստ ուխտին իմում գորով անց եւ ըստ երդմանն իմոյ զոր անարգեաց, հատուցից ի զլուխ նորա: 20 Եւ սփռեցից ի վերայ նորա զվարմ իմ, եւ ըմբռնեցի ընդ պաշարմամբ իմով. եւ ածից զնա ի Բաբելոն, եւ անդ դատեցայց ընդ նմա ըստ անիրաւութեան նորա զոր անիրաւեցաւ առ իս. 21 եւ ըստ ամենայն խուսափանաց նորա: յամենայն պատերազմունս նորա սրով անկցին, եւ զմնացորդս նորա ընդ ամենայն հողմս ցրուցից: Եւ ծանիջիք զի ես Տէր խաւսեցայ: 22 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր, եւ առից ես յընտիր ընտիր մայրից բարձուանդակին. եւ տաց ես ի գլխոյ շառաւիղացն նորա ի սիրտս նոցա. քշտեցից եւ տնկեցից ի վերայ լեռինն բարձու. 23 եւ կախեցից զնա զբարձրացեալ լեռնէն Իսրայէլի տնկեցից՝ եւ ոստս արձակեցէ եւ պտուղ բերցէ, եւ եղիցի ի մայր մեծ. եւ հանգիցեն ընդ նովաւ ամենայն գազանք, եւ ամենայն հաւք թռչունք ընդ հովանեաւ նորա դադարեցին. եւ բարունակք նորա ի նմին հաստատեցին: 24 Եւ ծանիցեն ամենայն փայտք դաշտի՝ թէ ես եմ Տէր. որ խոնարհեցուցանեմ զփայտ բարձրացեալ, եւ բարձրացուցանեմ զփայտ խոնարհեալ. ցամաքեցուցանեմ զփայտ դալար, եւ դալարացուցանեմ զփայտ գաւսացեալ: Ես Տէր խաւսեցայ՝ եւ արարից:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԸ.

ԺԴ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ զի՞նչ է ձեզ առակդ այդ՝ ի մէջ որդւոցդ Իսրայէլի, զոր ասեն. թէ հարք ազոյս կերան, եւ որդւոց ատամունք առան: 3 Կենդանի եմ ես՝ ասէ Ադովնայի Տէր, եթէ լինիցի առակդ այդ որ ասի ի մէջ Իսրայէլի: 4 զի ամենայն անձինք իմ են. որպէս անձն հաւր՝ նոյնպէս եւ անձն որդւոյ: անձն որ մեղիցէ՝ նոյն եւ մեռցի: 5 Այլ մարդն որ արդար իցէ, եւ առնիցէ զիրաւունս եւ զարդարութիւն: 6 ի վերայ լեռանց զոհեալ՝ ոչ ուտիցէ. եւ զաչս իւր ի կուռս տանն Իսրայէլի ոչ արձակիցէ. եւ զկին ընկերի իւրոյ ոչ ապականիցէ. եւ ի կին իւր ապարահ ոչ մերձենայցէ. 7 Եւ մարդոյ՝ բուռն ոչ լինիցի. զգրաւ պարտապանի դարձուցանիցէ. յափշտակութիւն ոչ յափշտակիցէ զհաց իւր տացէ քաղցելոց, եւ զմերկն զգեցուցանիցէ. 8 զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տացէ, եւ տոկոսեալք անդրէն ոչ պահանջիցէ. յանիրաւութենէ զձեռս իւր դարձուցանիցէ. դատաստան արդար առնիցէ ընդ այր եւ ընդ ընկեր իւր. 9 Ըստ հրամանաց իմոց գնայցէ, զիրաւունս իմ պահիցէ եւ առնիցէ զնոսա. արդար է նա՝ կելով կեցցէ ասէ Ադովնայի Տէր: 10 Եւ եթէ ծնանիցի որդի խառնագնաց, արինահեղ, եւ առնիցէ զմեղս: 11 ի ճանապարհս հաւրն իւրոյ արդարոյ՝ ոչ գնաց. եւ ի վերայ լեռանց եկեր զոհեալ. եւ զկին ընկերի իւրոյ պղծեաց. 12 եւ զաղքատն եւ զտնանկն յաղթահարեաց, եւ յափշտակութիւն յափշտակեաց, եւ զգրաւ ոչ դարձոյց, եւ ի պաշտան դից զաչս իւր արձակեաց, անաւրէնութիւն գործեաց: 13 զարծաթ իւր ի վարձու ետ, եւ վաշխիւ եւ տոկոսեալք պահանջեաց. նա՝ մի կեցցէ որ զայն ամենայն անաւրէնութիւնս արար՝ մահու մեռցի. եւ արինն նորա ի վերայ նորին եղիցի: 14 Եւ եթէ ծնանիցի որդի՝ եւ տեսանիցէ զամենայն մեղս հաւր իւրոյ զոր գործեաց. եւ երկիցէ՝ եւ ոչ արացէ զնոյնս: 15 Ի վերայ լեռանց զոհեալ ոչ եկեր. եւ զաչս իւր ի խորհուրդս տանն Իսրայէլի ոչ արձակեաց. եւ զկին ընկերի իւրոյ ոչ ապականեաց. 16 եւ զմարդ որ ոչ յաղթահարեաց. եւ զգրաւ ոչ գրաւեաց. եւ յափշտակութիւն ոչ յափշտակեաց զհաց իւր ետ քաղցելոց, եւ զմերկն զգեցոյց. 17 եւ յանիրաւութենէ դարձոյց զձեռս իւր. վաշխս եւ տոկոսիս ոչ առ: արդարութիւն գործեաց եւ ըստ հրամանաց իմոց գնաց. նա՝ մի վախճանեցի յանիրաւութիւնս հաւր իւրոյ, այլ կելով կեցցէ: 18 Բայց հայրն նորա թէ նեղելով նեղիցէ, եւ յափշտակելով յափշտակիցէ զեղբայր իւր, հակառակութեան գործս գործեաց ի մէջ ժողովրդեան իմոյ. մեռցի յանիրաւութեան իւրում: 19 Եւ ասէք թէ զի՞ է զի ոչ եհաս անիրաւութիւն հաւրն՝ որդւոյն: զի որդին ողորմութիւն եւ արդարութիւն արար. զամենայն արեւնս իմ պահեաց եւ արար զնոսա, կելով կեցցէ: 20 Անձն որ մեղիցէ, նոյն եւ մեռցի: եւ որդի զհաւր մեղս մի առցէ. եւ մի հայր առցէ

զանիրաւութիւնս որդւոյ իւրոյ: Արդարութիւն արդարոյն՝ ի վերայ նորին եղիցի, եւ անաւրէնութիւն անաւրինին ի վերայ նորին եղիցի. 21 եւ անաւրէնն եթէ դարձցի յամենայն անաւրէնութեանց իւրոց զոր արար. եւ պահիցէ զամենայն պատուիրանս իմ, եւ արասցէ արդարութիւն եւ ողորմութիւն, կելով կեցցէ, եւ մի մեռանիցի: 22 ամենայն յանցանք նորա զոր գործեալ իցէ, եւ ամենայն անիրաւութիւնք նորա զոր անիրաւեալ իցէ՝ մի յիշեցին. այլ արդարութեամբ իւրով զոր արար՝ կեցցէ: 23 Միթէ կամելով կամիցի՞ մ՞ զմահ մեղաւորին ասէ Տէր Տէր՝ որպէս զդառնալ նորա ի չար ճանապարհէ՝ եւ կեալ: 24 Ի դառնալ արդարոյն յարդարութենէ իւրմէ, եւ առնել զանիրաւութիւն, ըստ ամենայն անաւրէնութեանց՝ զոր առնիցէ անաւրէնն. ամենայն արդարութիւնք նորա զոր արար՝ մի յիշեցին. ի յանցանսն իւր յոր անկաւ, եւ ի մեղս իւր՝ զոր մեղաւ՝ ի նոսին մեռցի: 25 Եւ ասէք՝ թէ ոչ աջող է ճանապարհ Տեառն: Արդ լուարուք տունդ Իսրայէլի. միթէ ի՞մ ճանապարհ չիցէ աջող, ոչ ապաքէն ձեր ճանապարհք չեն աջող: 26 Եւ ի դառնալ արդարոյն յարդարութենէ իւրմէ, եւ առնել զանիրաւութիւն մեռցի յանաւրէնութեանն զոր գործեաց: 27 Եւ ի դառնալ անաւրինին յանաւրէնութենէ իւրմէ զոր արար, եւ առնիցէ իրաւունս եւ արդարութիւն, ինքն զանձն իւր ապրեցոյց: 28 զի ետես եւ դարձաւ յամենայն ամպարշտութեանց իւրոց զոր արար. կելով կեցցէ եւ մի մեռցի: 29 Եւ ասէն տունդ Իսրայէլի, ոչ ուղիղ է ճանապարհ Տեառն. միթէ ի՞մ ճանապարհ չիցէ ուղիղ, տունդ Իսրայէլի, ոչ ապաքէն ձեր ճանապարհք չեն ուղիղ: 30 Վասն այսորիկ զիրաքանչիւր ոք ըստ իւրում ճանապարհի դատեցայց տունդ Իսրայէլի. ասէ Ադովնայի Տէր: Դարձայք եւ դարձարուք յամենայն ամպարշտութեանց ձերոց. եւ ոչ լինիցին ձեզ ի տանջանս անիրաւութեան: 31 Ընկեցէք յանձանց ձերոց զամենայն ամպարշտութիւնս ձեր՝ զոր ամպարշտեցայք յիս: եւ արարէք ձեզ սիրտ՝ նոր, եւ ոգի նոր. եւ արարէք զամենայն զպատուիրանս իմ: եւ ընդէ՞ր մեռանիք տունդ Իսրայէլի, ասէ Տէր: 32 Զի ոչ կամիմ զմահ մեղուցելոյն՝ ասէ Ադովնայի Տէր. այլ զի դարձցի ի ճանապարհաց իւրոց չարեաց, եւ կեցուցէ զանձն իւր: արդ՝ եկայք դարձարուք՝ եւ կեցէք:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԺԹ.

Ողբ ի վերայ իշխանին Իսրայէլի:

ԺԵ 1 Եւ դու որդի մարդոյ, ողբս առ ի վերայ իշխանին Իսրայէլի. 2 եւ ասասցես. Զի՞ է զի եղեւ մայր քո ի մէջ առիւծուց. կորիւնդ ի մէջ առիւծուց բազմացոյց զկորիւնս իւր. 3 եւ զարգացաւ կորիւն մի ի կորեանց նորա. եւ առիւծացաւ, եւ ուսաւ յափշտակել զյափշտակութիւն, եւ եղեւ մարդախանձ: 4 լուան զնմանէ ազգք, ըմբռնեցին զնա յապականութիւն. եւ տարան զնա զայլիբերան յերկիրն Եգիպտացոց: 5 Եւ ետես զի անջատեցաւ ի նմանէ, եւ կորեաւ յոյս նորա: եւ նա միւս եւս այլ կորիւն ի կորեանց իւրոց առիւծացոյց: 6 եւ շրջէր ի մէջ առիւծուց: Առիւծացաւ, եւ ուսաւ յափշտակել յափշտակութիւն, եւ եղեւ մարդախանձ: 7 որսայր յանդգնութեամբ իւրով. զքաղաքս կործանէր, եւ զերկիրն լրիւ իւրով ապականէր մոնչելով բարբառոյ իւրոյ: 8 Եւ յարեան ի վերայ նորա ազգք յիրաքանչիւր աշխարհաց շուրջանակի, եւ պատեցին զնա թակարդաւք յապականութիւն: 9 զայլիբերան հարին, եւ տարան զայոազդիւ առ արքայն բաբելացոց, եւ արկին զնա ի բանտ. զի մի եւս լուիցի բարբառ նորա ի վերայ լերանցն Իսրայէլի: 10 Մայր քո իբրեւ զորթ, եւ իբրեւ զծաղիկ նոնենեաց տնկեալ ի գնացս ջուրց բոյս նորա եւ պտուղ նորա եղեւ ի ջուրց բազմաց: 11 եւ եղեւ նորա գաւազան զաւրութեան ի վերայ ազգին իշխանաց, եւ բարձրացաւ մեծութեամբ ի մէջ դարաստանաց: եւ ետես զմեծութիւն իւր ի բազմութեան ուռոց իւրոց. 12 եւ բեկաւ ի բարկութեան՝ եւ յերկիր կործանեցաւ, եւ հողմ խորշակի ցամաքեցոյց զշառաւիղս նորա. խնդրեցաւ ի նմանէ վրէժ, եւ ցամաքեցաւ գաւազան զաւրութեան նորա. եւ հուր մաշեաց զնա: 13 Եւ անդ, տնկեցին զնա յանապատի յերկրի յանջրդին. 14 եւ ել հուր յընտիր ընտիր գաւազանաց նորա՝ եւ եկեր զնա. եւ ոչ գոյր ի նմա գաւազան զաւրութեան: ազգ յառակս ողբոց եւ յողբս եղիցի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ Ի.

ԺԶ 1 Եւ եղեւ յամին եւթներորդի, յամսեանն հինգերորդի որ աւր տասն էր ամսոյն. եկին արք ի ծերոց տանն Իսրայելի հարցանել ի Տեառնէ՝ եւ նստան առաջի իմ: 2 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 3 որդի մարդոյ՝ խաւսեաց ընդ ծերսոյ տանոյ Իսրայելի՝ եւ ասացես ցոյսա: Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. եթէ հարցանէ՛լ գայք դուք առ իս. կենդանի եմ ես եթէ տաց ինչ ձեզ պատասխանի՝ ասէ Ադովնայի Տէր: 4 Եթէ իցէ խնդրեցից զվրէժ նոցա որդի մարդոյ: զմեղաց հարց դոցա դիր դոցա վկայութիւն. 5 եւ ասացես ցոյսա: Այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած. Յաւրէ յորմէ հետէ ցանկացայ ես տանոյ Իսրայելի, եւ ծանուցայ զաւակի տանոյ Յակոբու. եւ ծանուցայ նոցա յերկրին Եգիպտացոց, ձեռն ետու նոցա եւ ասեմ. Ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 6 Յաւուր յայնմիկ ես ձեռն ետու նոցա հանել զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց, յերկիրն զոր պատրաստեցի նոցա. երկիր որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր, քաղցր քան զամենայն երկիր: 7 Եւ ասացի ցոյսա. իւրաքանչիւր ոք զգարշելիս իւր յաչաց իւրոց ի բաց ընկեսցէ, եւ ի գնացսն Եգիպտացոց մի պղծիք. ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 8 Եւ ապստամբեցան յինէն, եւ ոչ կամեցան լսել ինձ. իւրաքանչիւր ոք զգարշելիս իւր յաչաց իւրոց ոչ ընկէց ի բաց, եւ զգնացսն Եգիպտացոց՝ ոչ թողին: Եւ ասացի հեղուլ զսրտմտութիւն իմ ի վերայ նոցա, կատարել զբարկութիւն իմ ի նոսա ի մէջ Եգիպտացոցն: 9 Բայց ոչ արարի, զի մի անուն իմ ամենեւին մի պղծեսցի առաջի ազգացն յորոց միջի իցեն նոքա. յորս ծանուցայ նոցա առաջի նոցա, հանել զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց: 10 Եւ հանի զնոսա յերկրէն Եգիպտացոց՝ եւ ածի զնոսա յանապատն. 11 եւ ետու նոցա զհրամանս իմ. եւ զհրաւունս իմ ցուցի նոցա, զոր առնիցէ մարդ՝ եւ կեցցէ ի նոսա: 12 Եւ զշաբաթս իմ ետու նոցա լինել նշանակ ընդ իս եւ ընդ նոսա. ճանաչել նոցա թէ ես եմ Տէր որ սրբեմ զնոսա: Եւ ասացի ցոյսա Իսրայելի յանապատի անդ՝ թէ ի հրամանս իմ գնացէք, եւ ոչ գնացին. եւ զհրաւունս իմ պահեցէք, առնել զնոսա. զոր թէ առնիցէ մարդ՝ կեցցէ նոքաւք: 13 Եւ դառնացուցին զիս տունն Իսրայելի յանապատին. ըստ հրամանաց իմոց ոչ գնացին, եւ զհրաւունս իմ մերժեցին. զոր թէ առնիցէ մարդ՝ կեցցէ նոքաւք. եւ զշաբաթս իմ պղծեցին յոյժ: Եւ ասացի հեղուլ զսրտմտութիւն իմ յանապատին սատակել զնոսա. 14 եւ արարի զի անուն իմ ամենեւին մի պղծեսցի առաջի ազգացն յորոց հանի զնոսա յանդիման նոցա: 15 Եւ ես համբարձի զձեռս իմ ի վերայ նոցա յանապատին, համարէն չտանել զնոսա յերկրին՝ զոր ետու նոցա. երկիր որ բոխէ զկաթն եւ զմեղր. քաղցր քան զամենայն երկիր: 16 Փոխանակ զի զհրաւունս իմ մերժեցին, եւ ըստ հրամանաց իմոց ոչ գնացին, եւ զշաբաթս իմ պղծեցին, եւ զհետ խորհրդոց սրտից իւրեանց գնացին: 17 Եւ խնայեաց ի նոսա ակն իմ ջնջել զնոսա. եւ ոչ արար զնոսա ի վախճան յանապատին: 18 Եւ ասացի ցոյսա յանապատին. ըստ կրանից հարցն ձերոց մի գնայք, եւ զհրաւունս նոցա մի պահէք. եւ ի գնացս նոցա մի խառնակիք եւ մի պղծիք: 19 Ես եմ Տէր Աստուած ձեր, ըստ հրամանաց իմոց գնացէք, եւ զհրաւունս իմ պահեցէք՝ եւ արարէք զնոսա: 20 Եւ զշաբաթս իմ սրբեցէք. եւ եղիցի նշանակ ընդ իս եւ ընդ ձեզ, ճանաչել ձեզ թէ ես եմ Տէր Աստուած ձեր: 21 Դառնացուցին զիս եւ որդիք նոցա, ըստ հրամանաց իմոց ոչ գնացին, եւ աւրինաց իմոց ոչ զգուշացան առնել զնոսա: զոր թէ առնիցէ մարդ՝ կեցցէ նոքաւք. եւ զշաբաթս իմ պղծեցին: Եւ ասացի հեղուլ զսրտմտութիւն իմ ի վերայ նոցա յանապատին, կատարել զբարկութիւն իմ ի վերայ նոցա: 22 Եւ դարձուցի զձեռն իմ ի նոցանէ. եւ արարի զի անուն իմ ամենեւին մի պղծեսցի առաջի ազգացն՝ յորոց հանի զնոսա յանդիման նոցա: 23 Եւ ես ամբարձի զձեռն իմ ի վերայ նոցա յանապատի անդ, ցրուել զնոսա ընդ ազգս, եւ ցանել զնոսա ընդ գաւառս. 24 փոխանակ զի զհրաւունս իմ ոչ արարին, եւ զհրամանս իմ մերժեցին, եւ զշաբաթս իմ պղծեցին. եւ զհետ խորհրդոց հարցն իւրեանց էին աչք նոցա: 25 Եւ ես ետու նոցա հրամանս անբարիս, եւ իրաւունս՝ որովք ոչ կեցցեն: 26 Եւ պղծեցից զնոսա ի պատարագս իւրեանց. ընդ անցանել ինձ ընդ ամենայն՝ որ բանայ զարգանդ, զի սատակեցից զնոսա: Եւ ծանիցեն եթէ ես եմ Տէր: 27 Վասն այդորիկ խաւսեաց ընդ ծերս տանոյ Իսրայելի, որդի մարդոյ՝ եւ ասացես ցոյսա. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Մինչեւ ցայսչափ բարկացուցին զիս հարքն ձեր յանցանաւքն իւրեանց զոր յանցեան առ իս: 28 Եւ տարայ զնոսա յերկիրն յոր ամբարձի զձեռն իմ տալ նոցա գնա. եւ տեսին անդ զամենայն բլուրս բարձր, եւ զամենայն ծառ վարսաւոր, եւ զոհեցին անդ դիցն իւրեանց. եւ կարգեցին անդ զոհս պատարագաց իւրեանց. եւ արկին զխունկս անուշութեան իւրեանց, եւ նուիրեցին անդ զնուէրս իւրեանց: 29 Եւ ասացի ցոյսա. Զի՞նչ է աբբանայդ այդ յոր դուք մտանէք. եւ կոչեցին զանուն նորա Աբբանա, մինչեւ ցայսար ժամանակի: 30 Վասն այնորիկ ասա ցոյսա Իսրայելի. այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած, եթէ յանաւրէնութիւն հարցն ձերոց պղծիք, եւ

գհետ զարշէլեացն նոցա պոռնկիք 31 եւ ի պտուղս պատարագացն ձերոց, եւ յընծայս որդւոցն ձերոց. եւ ի զատուցանել որդւոցն ձերոց ածել զբոցով. պղծիք յամենայն խորհուրդս ձեր մինչեւ ցայսաւր ժամանակի. եւ ես տայցեմ ձեզ պատասխանի՝ տունդ Բարայելի: Կենդանի եմ ես՝ ասէ Ադովնայի Տէր, եթէ տաց ձեզ պատասխանի: 32 եւ եթէ անկցի յոգիս ձեր այդ, եւ ոչ լիցի որպէս դուքդ ասէք, եթէ եղիցուք մէք իբրեւ զհեթանոսս, եւ իբրեւ զազգս երկրի պաշտել զփայտս՝ եւ զքարինս: 33 Վասն այդորիկ կենդանի եմ ես՝ ասէ Ադովնայի Տէր, եթէ ոչ հզաւր ձեռամբ եւ բարձրացեալ բազկաւ. եւ հեղեալ ցասմամբ թագաւորեցից ի վերայ ձեր: 34 Եւ հանից զձեզ յազգաց, եւ ընկալայց զձեզ յաշխարհաց ուր ցրուեալ իցէք ի նոսա, հզաւր ձեռամբ եւ բարձրացեալ բազկաւ, եւ հեղեալ ցասմամբ. 35 եւ ածից զձեզ յանապատ ազգացն. եւ դատեցից ընդ զձեզ անդ դէմ յանդիման: 36 զոր արիւնակ եղի դատ ընդ հարսն ձեր յանապատի անդ յորժամ հանի զնոսա յերկրէն Եզիպտացւոց. այնպէս դատեցայց ընդ ձեզ՝ ասէ Տէր Տէր Աստուած: 37 Եւ անցուցից զձեզ ընդ ցալով իմով, եւ մուծից զձեզ ընդ թուով ուխտի իմոյ: 38 եւ որոշեցից ի ձէնջ զամպարիշտս եւ զապստամբս. զի ի բնականութենէ նոցա հանից զնոսա, եւ յերկիրն Բարայելի ոչ մտցեն: եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր Աստուած: 39 Եւ դուք տունդ Բարայելի՝ այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած. նախ՝ ի բաց ընկեցէք զիրաքանչիւր զգնացս ձեր. եւ ապա թէ լսիցէք ինձ, եւ զանուն իմ սուրբ ոչ պղծիցէք պատարագաւր ձերովք՝ եւ գնացիւք ձերովք: 40 զի ի վերայ լերին սբոյ իմոյ եւ ի վերայ լերին բարձու Բարայելի՝ ասէ Տէր Տէր. անդ ծառայեսցեն ինձ ամենայն տունդ Բարայելի ի սպառ. եւ անդ ընկալայց, եւ անդ այց արարից ընծայից ձերոց. եւ զպտուղս երախայրեաց ձերոց յամենայն սբբութիւնս ձեր. 41 ի հոտ անուշից ընկալայց, հանել զձեզ ի ժողովրդոց, եւ ընդունել զձեզ յաշխարհաց ուր ցրուեալն էիք ի նոսա. եւ սուրբ եղէց ի ձեզ յանդիման ժողովրդոց: 42 Եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր, ի տանել զձեզ յերկիրն Բարայելի, յերկիրն յոր ամբարձի զձեռն իմ տալ գնա հարցն ձերոց: 43 եւ յիշեսցիք անդ զճանապարհս ձեր եւ զգնացս ձեր, որովք պղծեցայք ի նոսա. եւ կոծեսցիք զերեսս ձեր ի վերայ ամենայն անիրաւութեանցն զոր արարէք: 44 Եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր, առնել ձեզ զայն այնպէս. զի մի անուն իմ պղծեսցի ըստ ճանապարհաց ձերոց չարաց. եւ ըստ ապականեալ գնացից ձերոց ասէ Ադովնայի Տէր:

ԺԷ 45 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 46 Որդի մարդոյ՝ հաստատեա զերեսս քո ի Թեման, եւ հայեաց ի Դագովն. եւ մարգարեա ի վերայ անտառի իշխանին Նագբեայ: 47 եւ ասասցես ցանտառն Նագբեայ. լուր զպատգամս Տեառն. Այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած, ահաւասիկ ես հարից զքէն հուր, եւ կերիցէ ի քեզ զամենայն փայտ դալար եւ զամենայն փայտ չոր, եւ ոչ շրջիցի բոցն բորբոքեալ. եւ այրեսցին ի նմա ամենայն դէմք յարեւելից մինչեւ ի հիւսւսի: 48 Եւ ծանիցէ ամենայն մարմին, եթէ ես Տէր վառեցի զնա՝ եւ ոչ շիջցի: 49 Եւ ասեմ. քաւ լիցի Տէր Տէր. եւ նոքա ասեն ցիս. Ո՞չ ապաքէն առակ է այդ որ ասիդ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԻԱ

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Վասն այդորիկ մարգարեա որդի մարդոյ, եւ հաստատեա զերեսս քո ի վերայ Երուսաղէմի. եւ հայեաց ի սբբութիւնս նոցա, եւ մարգարեացիս ի վերայ երկրին Բարայելի, 3 եւ ասասցես ցերկիրն Բարայելի. Այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած. Ահաւասիկ ես ի վերայ քո, եւ մերկացից զվաղակաւորն իմ ի պատենից իւրոց, եւ սատակեցից ի միջոյ քումմէ զանիրաւն եւ զանարեւն: 4 փոխանակ զի սատակեցից ի քէն զանիրաւն եւ զանարեւն: Վասն այնորիկ ելցէ վաղակաւորն իմ ի պատենից իւրոց, ի վերայ ամենայն մարմնոյ, յարեւելից մինչեւ ի հիւսւսի: 5 եւ ծանիցէ ամենայն մարմին, թէ ես Տէր մերկացի զվաղակաւորն իմ ի պատենից իւրոց. եւ անդրէն ոչ եւս դարձցի: 6 Եւ դու որդի մարդոյ՝ հեծեծեսցիր բեկեալ միջովք քով, եւ հեծեծեսցիր ցաւովք յանդիման նոցա: 7 եւ եղիցի թէ ասիցեն ցքեզ՝ վասն է՞ր հեծես, ասասցես՝ զի բաւթ լուայ՝ եւ գալոց է. եւ բեկցին ամենայն սիրտք, եւ ամենայն ձեռք լքցին. եւ ցամաքեսցի ամենայն մարմին եւ ամենայն շունչ եւ ամենայն երանք ապականեսցին զիջութեամբ. ահաւասիկ գայ եւ եղիցի, ասէ Տէր Տէր Աստուած: 8 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 9 Որդի մարդոյ մարգարեաց եւ ասասցես. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. եւ ասասցես, սուր սուր՝ սբեաց եւ զայրացիր. 10 զի սպանցես զսպանումն. սբեաց՝ ջինջ լեր. պատրաստեաց ի հաշումն, կոտորեա. արհամարհեա որդեակ իմ. յապաւեա զամենայն ծառ: 11 եւ ետ զնա ի պատրաստ, ունել ի ձեռին իւրում: սբեցաւ պատրաստ է սուրն տալ ի ձեռս կոտորչի: 12 Ձայն առ, ճիշ բարձ որդի մարդոյ. զի եկն եհաս այն ի վերայ ժողովրդեան իմոյ, եւ

ի վերայ իշխանացն Իսրայելի: պանդուխտք եղիցին, քանզի եհաս սուրն ի վերայ ժողովրդեան իմոյ: վասն այնորիկ ծափս հար ձեռամբ քով, 13 զի արդարացաւ. եւ զի նչ է, ապրիցի՝ ազգն. ոչ եղիցի՝ ասէ Տէր Տէր: 14 Եւ դու որդի մարդոյ մարգարեաց, ծափս հար ձեռամբ. կրկնեա զսուրն, զի երրորդ սուրն վիրաւորաց է. սուր վիրաւորացն սաստկացեալ է. եւ զարհուրեցուցէ զնոսա, 15 զի բեկցին սիրտք իւրեանց. բազմացին տկարացեալք յամենայն դրունս նոցա, զի մատնեցան ի սպանումն սրոյ. գեղեցկացաւ ի փայլին, պիտանի եղեւ ի սպանումն: 16 Շրջեաց յածեաց սրեաց յաջմէ եւ յահեկէ. զի ուր քո երեսք զարթիցեն, 17 եւ ես անդ ծափս հարից, եւ կայթեցից, եւ արձակեցից զբարբառ իմ. եւ Տէր խաւսեցայ:

ԺԸ 18 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 19 Եւ դու որդի մարդոյ՝ պատրաստեա դու քեզ երկուս ճանապարհս, մտանել սրոյ արքային Բաբելացոց. զի ի միոջէ աշխարհէ ելցեն երկու առաջք, եւ ձեռն պատրաստեալ ի գլուխ ճանապարհի քաղաքին: 20 Ի սկզբան ճանապարհին կարգեսցիս. եւ դու պատրաստեա եւ յարդարեա ճանապարհ մտանել սրոյն ընդ Ռաբովթ որդւոցն Ամովնայ ի վերայ Հրէաստանի եւ ի վերայ Երուսաղէմի ի մէջ նորա: 21 Զի եկեսցէ կացցէ արքայն Բաբելացոց ի վերայ հին ճանապարհին, ի գլուխ երկուց ճանապարհաց, հմայս հմայել՝ զաւագանս ընկենուլ հարցումն հարցանել ի դրաւշելոց, լերդահմայ լինել: 22 Ընդ աջմէ իւրմէ ելին նմա հմայքն ի վերայ Երուսաղէմի, արկանել պատնէշ, բերանալիւր գոչել, բարձրացուցանել զձայն աղաղակի. արկանել խից ի վերայ դրանց նորա, եւ արկանել հող եւ շինել նետակալս: 23 Եւ նա նոցա այնպէս թուիցի՝ որպէս հմայիցէ ոք հմայս առաջի նոցա, եւ եւթներորդիցէ նոցա եւթներորդս. եւ ինքն յուշ արասցէ զանիրաւութիւնս նոցա յիշել: 24 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած. Փոխանակ զի յուշ արարէք զանիրաւութիւնս ձեր, ի յայտնել ամբարշտութեանցն ձերոց, յերեւել մեղացն ձերոց՝ յամենայն ամպարշտութիւնս ձեր եւ ի գնացս ձեր, փոխանակ զի դուք ինքնին յիշեցուցէք ի նոսին սատակեսցիք: 25 Եւ դու պիղծ եւ անաւրէն իշխանդ Իսրայելի, որոյ եկեալ է աւր վախճանի ի ժամանակի անիրաւութեան: 26 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ի բաց առ ի քէն զխոյրդ, եւ հան զպսակդ. զի այդ՝ ոչ այդպէս վճարեսցի. խոնարհեցուցեր զբարձրացեալն, եւ բարձրացուցեր զխոնարհեալն: 27 արդ՝ անիրաւութիւն յանիրաւութեանց վերայ եղից զնա. եւ այդ՝ ոչ այդպէս եղիցի, մինչեւ եկեսցէ որում ակնն է եւ տաց ի ձեռս նորա:

28 Առ որդիսն Ամովնայ: Եւ դու որդի մարդոյ՝ մարգարեաց եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած ցորդիսն Ամովնայ. եւ վասն նախատանացն նոցա ասացես. Սուր՝ սուր հանեալ ի սպանումն, մերկացեալ ի վախճան: 29 Զարթիւր զի փայլեսցես տեսլեամբ նանրութեան, եւ ի հմայել հմայս ստութեան. մատնել զնա քեզ, ի պարանոցս վիրաւորացն անաւրինացն, որոց եկեալ հասեալ է աւր վախճանի ի ժամանակի անիրաւութեան: 30 Դարձ անդրէն, մի աստէն լուծանիր ի տեղոջ յորում ծնեալդ ես. անդրէն յերկրին քում դատեցայց զքեզ. 31 եւ հեղից ի վերայ քո զբարկութիւն իմ. հրով բարկութեան իմոյ փչեցից ի քեզ, եւ մատնեցից զքեզ ի ձեռս արանց բարբառոսաց՝ որ գործեն զապականութիւն: 32 Եւ եղիցես կերակուր հրոյ, եւ արին քո եղիցի ի մէջ երկրի քոյ, եւ յիշատակ քո մի գոցի. զի ես Տէր խաւսեցայց:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԻԲ.

Առ որդիսն Իսրայելի:

ԺԹ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Եւ դու որդի մարդոյ, եթէ դատիցես՝ դատեսցիր զբաղաքն արեանց. 3 եւ խայտառակեսցես զամենայն զանաւրեւութիւնս նորա՝ եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր Տէր Աստուած. Ո՞ քաղաք որ հեղու զարին ի միջի իւրում, ի հասանել ժամանակի իւրոյ. եւ խորհի խորհուրդ՝ զանձնէ՝ պղծել զանձն իւր 4 յարինս նոցա: զուր հեղեր՝ թաթաւեցար, եւ ի խորհուրդսն քո զոր խորհեցար՝ պղծեցար, եւ մերձեցուցեր զաւուրս քո, եւ ածեր զժամանակ ամաց քոց: Վասն այնորիկ ետու զքեզ ի նախատինս ազգաց, եւ յայսն ամենայն աշխարհաց: 5 որ մաւտ ի քեզ էին՝ եւ հեռի ի քէն, այսպանեցեն զքեզ՝ եւ ասացեն, թէ անուանիդ ի պղծութիւն մատնեցար. քանզի յաճախեցեր յանաւրեւութիւնս: 6 Ահաւասիկ առաջնորդք տանդ Իսրայելի, իւրաքանչիւր ընդ մերձաւորս ազգի իւրեանց խառնակէին ի քեզ՝ զի հեղցեն արին: 7 զհայր եւ զմայր անարգէին ի քեզ, եւ ընդ եկին եւ ընդ պանդխտին՝ անիրաւութեամբ գնային ի քեզ. զորքն եւ զայրին բռնադատէին ի քեզ. 8 զսրբութիւնս իմ արհամարհէին, եւ զշաբաթս իմ

պղծէին ի քեզ: 9 Արք աւագակք կային ի միջի քում զի հեղուցուն ի քեզ արին եւ ի վերայ լերանց զոհէին ի քեզ, եւ գործս անսուրբս գործէին ի միջի քում: 10 զամաթ հաւր յայտնէին ի քեզ, եւ պղծութեամբ զղաշտանն լլկէին ի քեզ: 11 եւ իւրաքանչիւր ի կին ընկերի իւրում պղծէին, եւ իւրաքանչիւր զնու իւր պղծէին ամբարշտութեամբ, եւ իւրաքանչիւր զորոյ իւր զոռուսոր հաւր իւրոյ լլկէին ի քեզ: 12 Կաշառս առնուին ի միջի քում զի հեղուցուն արին, վաշխս եւ տոկոսիս առնուին ի միջի քում. եւ ածից կատարեցից զվախճան չարեաց քոց ըստ բռնութեան քում. քանզի մոռացար զիս՝ ասէ Տէր Տէր: 13 Ահաւասիկ հարից ծափս զծափի ի վերայ գործոցն քոց գոր արարեր, եւ ի վերայ արեանցն գործելոց ի միջի քում: 14 Եւ եթէ ժուժկալեցի սիրտ քո. եթէ զաւրացին ձեռք քո յաւուրսն յորս եւ արարից ընդ քեզ. եւ Տէր խաւսեցայ՝ եւ արարից: 15 եւ ցրուեցից զքեզ ընդ ազգս՝ եւ ցանեցից զքեզ ընդ գաւառս, եւ պակասեցէ պղծութիւն քո ի քէն. 16 եւ ժառանգեցից ի քեզ յանդիման ազգացն: եւ ծանիջիք թէ եւ Տէր: 17 Եւ եղև բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 18 Որդի մարդոյ, աւասիկ եղեն ինձ տունդ Իսրայէլի խառնակեալ, որպէս խառնակեալ իցէ պղինձ եւ երկաթ, եւ անագ, եւ կապար, եւ արծաթ ի հալոցի: 19 Վասն այնորիկ ասա, այսպէս ասէ Տէր Տէր. փոխանակ զի եղերուք դուք ամենեքեան ի մի խառնակութիւն, վասն այնորիկ եւ ընկալայց զձեզ ի մէջ Երուսաղէմի, 20 որպէս ընդունիցի որ զարծաթ եւ զպղինձ, զերկաթ եւ զկապար՝ ի մէջ հալոցի փչել ի նա հուր եւ ձուլել. նոյնպէս ընկալայց զձեզ բարկութեամբ իմով, 21 եւ հաւաքեցից եւ ձուլեցից զձեզ. եւ փչեցից ի ձեզ հոգով բարկութեամբ իմով. եւ ձուլեսցիք ի մէջ նորա, 22 գոր արինակ ձուլեցի արծաթ ի մէջ բովոյ, այնպէս ձուլեսցիք ի միջի դորա: եւ ծանիջիք, թէ եւ Տէր հեղի զսրտմտութիւն իմ ի վերայ ձեր:

Ի 23 Եւ եղև բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 24 որդի մարդոյ ասա ցոյս. Դու՝ այն երկիր եւ որ ոչ թանաս. եւ ոչ եկն անձրեւ ի վերայ քո յաւուրս բարկութեան: 25 որոյ իշխանք իւր ի միջի իւրում իբրեւ զառիւծունս գոչէին յափշտակել զյափշտակութիւնս, ուտեն զանձինս տնանկաց բռնութեամբ, եւ առնուն պատիւս անիրաւութեամբ. եւ բազմացան այրիք ի միջի քում: 26 Եւ քահանայք նորա անարգէին զարեւնս իմ եւ պղծէին զսրտութիւնս իմ. եւ զսուրբն ի պղծոյն ոչ ընտրէին, եւ զարատաւորն յանարատէ անտի ոչ զատուցանէին. եւ ի շաբաթուց իմոց ծածկէին զաչս իւրեանց, եւ զշաբաթս իմ պղծէին ի միջի նոցա: 27 Իշխանք նորա ի միջի նորա իբրեւ զգայք յափշտակաւոյք յափշտակել յափշտակութիւնս, հեղուլ զարիւնս. կորուսանել զանձինս, զի ազահութիւն յոյժ ստացին: 28 Եւ մարգարէք նորա՝ որ ծեփէին զնոսա անկցին. որք տեսանէին սնոտիս. ըղձային նոցա ստութիւն, եւ ասէին՝ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. եւ Տեառն չէր խաւսեցեալ. 29 զժողովուրդ երկրին տառապեցուցանէին անիրաւութեամբ, եւ յափշտակէին յափշտակութիւնս. զաղքատն եւ զտնանկն բռնադատէին, ընդ պանդխտին իրաւամբ ոչ գնային: 30 Եւ խնդրեցի ի նոցանէ այր մի որ ուղիղ գնայցէ, եւ կայցէ առաջի իմ մտադիր ի ժամանակի բարկութեան՝ զի մի ջնջեցից զնոսա, եւ ոչ գտի. 31 եւ հեղի ի վերայ նոցա զսրտմտութիւն իմ հրով բարկութեան իմոյ կատարել ի նոսա. ըստ ճանապարհաց նոցա ետու ի գլուխս նոցա ասէ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԻԳ.

ԻԱ 1 Եւ եղև բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ. կանայք երկու էին՝ դստերք միոյ մաւր. 3 եւ պոռնկեցան յԵգիպտոս ի մանկութեան իւրեանց. անդ անկան ստինք իւրեանց. անդ արկան ի կուսութենէ իւրեանց: 4 Անուն դստերն երիցու Ոռդա, եւ քեռ նորա Ոռդիբա. եւ եղեն ինձ՝ եւ ծնան ուստերս եւ դստերս, եւ անուն նոցա՝ անուն Շամրնի Ոռդա, եւ Երուսաղէմի Ոռդիբա: 5 Եւ պոռնկեցաւ Ոռդայն յինէն. եւ արձակեաց զաչս իւր զհետ հոմանեաց իւրոց, յԱսորեստանեայսն որ մերձ էին առ նա. 6 ի զգեցեալ հիւրս եւ կարմիրս, յիշխանս եւ ի զաւրագլուխս, յերիտասարդս, յընտրեալս յամենեսին, ի սպառազէնս ի հեծեալս յերիվարս: 7 Եւ տարածեաց զպոռնկութիւն առ նոսա, առ ամենայն ընտրեալս որդիսն ասորեստանեայց. եւ առ ամենեսին զորոց չոգաւ. զկնի ամենայն խորհրդովք իւրովք՝ եւ պղծեցաւ: 8 Եւ զպոռնկութիւն իւր յերկրէն Եգիպտացոց ոչ եթող. զի ընդ նոսա պղծեր ի մանկութենէ իւրմէ. եւ նոքա արկին գնա ի կուսութենէ, եւ հեղին ի վերայ նորա զպոռնկութիւնս իւրեանց: 9 Վասն այնորիկ մատնեցին գնա ի ձեռս հոմանեաց իւրեանց, ի ձեռս որդւոցն ասորեստանեայց զորոց զհետ երթայր: 10 Նոքա յայտնեցին զիստառակութիւն նորա. զուստերս եւ զդստերս նորա առին, եւ զնա սրով սպանին: եւ եղև խաւսք կանանց, եւ խնդրեցին վրէժ ի նմանէ ի դստերս իւր: 11 Եւ ետես քոյր նորա Ոռդիբա. եւ առաւել զանցոյց

զաչարձակութիւնն ապականութեան իւրոյ քան գնորայն. եւ զպոռնկութիւնն իւր քան զպոռնկութիւնն քեռ իւրոյ: 12 Զի չոգաւ զհետ որդւոցն աստրեստանեայց. իշխանաց եւ զաւրավարաց, որ մերձ էին առ նա, զգեցելոց հանդերձս ծիրանիս ազնուականս. սպառազինաց հեծելոց յերիվարս, երիտասարդաց ընտրելոց ամենեցուն: 13 Եւ տեսի զի պոռնկեցան եւ մի ճանապարհ եր երկոցունց: 14 Եւ յաւել ի պոռնկութիւնս իւր. եւ ետես արս նկարեալս յորմս պատկերս քաղդեացոց՝ նկարեալս գրչաւ ի նկարս. 15 ածեալ պէսպէս կամարս ընդ մէջ իւրեանց, եւ խոյրս ներկեալս ի գլուխս իւրեանց. երփն երփն հարկանէր յամենեցունց ի նմանութիւն որդւոցն բաբելացոց՝ յերկրին քաղդեացոց՝ յաշխարհն իւրեանց: 16 Եւ ակն ետ նոցա հայեցուածովք աչաց իւրեանց. եւ առաքեաց հրեշտակս առ նոսա յերկիրն քաղդեացոց. 17 եւ եկին առ նա որդիքն բաբելացոց յանկողինս արթի, եւ պղծեցին զնա ի պոռնկութեան իւրում. եւ պղծեցաւ ընդ նոսա, եւ յափրացաւ անձն նորա ի նոցանէ: 18 եւ յայտնեաց զպոռնկութիւնն իւր, եւ առակեաց զամալթ իւր: Եւ մեկնեցաւ անձն իմ ի նմանէ, որպէս եւ մեկնեցաւ անձն իմ ի քեռէ նորա: 19 Եւ յաճախեցեր զպոռնկութիւնն քո յիշեցուցանել զաւուրս մանկութեան քոյ յորս պոռնկէիրն յԵգիպտոս: 20 եւ արձակեցեր զաչս քո առ քաղդեացիսն՝ յիշանդամս եւ ի ձիանդամս: 21 Եւ այց արարից անարեւնութեան մանկութեան քոյ՝ զոր գործէիրն յերկրին եգիպտացոց յալթեւանս քո. ուր անկան ստիւնք քո եւ լուծաւ կուսութիւն քո: 22 Վասն այնորիկ Ռոդիբա՝ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Ահաւասիկ ես յարուցից ի վերայ քո զհոմանիսն յորոց յափրացաւ անձն քո, եւ ածից պատեցից զնոսա զքեւ 23 զորդիսն բաբելացոց, եւ զամենայն քաղդեացիսն, զՓակուդ եւ զՍուէ եւ զԿուէ, եւ զամենայն որդիսն աստրեստանեայց ընդ նոսա. զերիտասարդս ընտիրս, զիշխանս, զզաւրավարս, զսպառազէնս զանուանիս՝ զհեծեալս յերիվարս: 24 Ամենեքին եկեցեն ի վերայ քո ի հիւսւոյ. կառք եւ անիւք ազգաց բազմութեան, սաղաւարտաւորք եւ վահանաւորք. եւ արկցեն շուրջ զքեւ պահ. եւ տաց առաջի երեսաց նոցա դատաստանս, եւ խնդրեցեն ի քէն վրէժս դատաստանաւք իւրեանց: 25 եւ տաց զնախանձ իմ ի քեզ, եւ արասցեն ընդ քեզ ըստ բարկութեան սրտմտութեան իմոյ. եւ զունչս եւ զականջս քո կտրեցեն. եւ զմնացորդս քո սրով կոտորեցեն, եւ զուստերս քո եւ զդաստերս քո առցեն, եւ զմնացորդս քո հրով սատակեցեն: 26 եւ մերկացեն ի քէն զհանդերձս քո, եւ առցեն զգարդ պարծանաց քոց: 27 Եւ դարձուցից զամպարշտութիւնս քո ի քեզ, եւ զպոռնկութիւնս քո որ յերկրին եգիպտացոց. եւ ոչ ամբառնայցես զաչս քո ի նա, եւ ոչ եւս յիշեցես զԵգիպտոս: 28 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւաղիկ ես մատնեցից զքեզ ի ձեռս ատելեաց յորոց յարփացաւ անձն քո ի նոցանէ: 29 եւ զնացեն ընդ քեզ ատելութեամբ, եւ առցեն զամենայն վաստակս քո եւ զերկս քո. եւ եղիցես մերկ եւ խայտառակեալ. եւ յայտնեցի ամալթ պոռնկութեան քոյ. ամպարշտութիւնն քո եւ պոռնկութիւնն քո 30 արարին քեզ զայդ. ի պոռնկելն քում զհետ ազգաց, ուր պղծէիր ի խորհուրդս նոցա: 31 զճանապարհս քեռ քո զնացեր. եւ տաց զբաժակ նորա ի ձեռս քո: 32 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. զբաժակն քեռ քո արբցես, զխորն եւ զլայնն. եւ եղիցես ի ծաղր եւ ի կատականս. յաճախել կատարել զարբեցութիւն: 33 եւ լցցիս լքմամբ: զբաժակն ապականութեան, զբաժակն քեռ քո Շամրնի, 34 արբցես՝ եւ քամեցես. եւ զհերս քո խզեցես, եւ զստինս քո կոծեցես: եւ զտաւնս քո եւ զամսագլուխս քո դարձուցից ի քէն զի ես խաւսեցայ՝ ասէ Ադովնայի Տէր: 35 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Փոխանակ զի մոռացար զիս, եւ ընկեցեր զիս զկնի մարմնոյ քոյ. եւ դու ընկալ զամպարշտութիւնս քո եւ զպոռնկութիւնս քո: 36 Եւ ասէ ցիս Տէր. Որդի մարդոյ, եթէ դատեցիս զՌոդայն եւ զՌոդիբայն, եւ պատմեցես նոցա զանարեւնութիւնս իւրեանց: 37 զի շնացան եւ արին է ի ձեռս նոցա. եւ ի խորհուրդս նոցա: շնային՝ եւ զորդիս իւրեանց զոր ինձ ծնան՝ ածէին զբոցով: 38 Մինչ ցայնչափ եւս արարին ինձ. զի զարբութիւնս իմ պղծէին ի նմին աւուր, եւ զշաբաթսն իմ ապականէին՝ 39 ի զոհել նոցա զորդիս իւրեանց կոռցն իւրեանց: եւ մտանէին ի նմին աւուր ի սրբութիւնս իմ եւ պղծէին զնոսա. եւ այսպէս առնէին ի մէջ տան իմոյ: 40 Զի եւ արանց եկելոց ի հեռաստանէ, առ որս հրեշտակս արձակէին. իսկ եւ իսկ իբրեւ զային, ի բաղանիս մտանէիր. ի ծարիր եւ ի սնգոյր շպարէիր. եւ զարդարէիր զարդու, 41 եւ նստէիր ի գահոյս զարդարեալս. եւ սեղան յարինեալ եւ, դնէիր առաջի. եւ զխունկս իմ եւ զեւղսն առնուիր՝ եւ ուրախ լինէիր ընդ նոսա: 42 եւ ի ձայն արուեստականաց նուագէին: Եւ առ այն արամբք, այլ եւս բազմութիւն արանց զինեմուլաց եկելոց յանապատէ, տայիր ապարանջանս ի ձեռս նոցա եւ պսակ պարծանաց ի գլուխս նոցա: 43 Եւ ասացի՝ թէ մի շնացի ընդ նոսա զգործ պոռնկութեան. եւ նա պոռնկէր: 44 Եւ մտանէին առ նա՝ որպէս մտանիցեն առ կին պոռնիկ. նոյնպէս մտանէին առ Ռոդայն եւ առ Ռոդիբայն՝ զործել զանարեւնութիւն: 45 Եւ արք արդարք էին նոքա, եւ խնդրեցեն վրէժս ի նոցանէ, զվրէժ շնացելոց եւ զվրէժ արեան. զի շնացաւք էին, եւ արին ի

ձեռն անցաւ: 46 Զի՛ այսպէս ասէ Տէր Տէր, Աժ ի վերայ զաւր՝ եւ արկ զնոքաւք խոռվութիւն եւ յափշտակութիւն: 47 եւ քարածիզ լեր ի նոսա քարամբք զաւրաց, եւ խոցոտեա զնոսա սրովք՝ նոցա: ուստերք նոցա եւ դստերք կոտորեցին, եւ զտունս նոցա հրձիգ արասցեն: 48 Եւ դարձուցից զամպարշտութիւնս յերկրէ. եւ խրատեցին ամենայն կանայք, եւ մի եւս արասցեն ըստ ամպարշտութեան նոցա: 49 Եւ տացի ամպարշտութիւն ձեր ի վերայ ձեր, եւ ըստ խորհրդոց ձերոց ընկալջիք: եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԻԴ.

ԻԲ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ յամին իններորդի, յամսեանն տասներորդի, որ ար տասն էր ամսոյն: 2 Եւ ասէ՛ որդի մարդոյ, գրեալ դու քեզ զնշան աւուրն, յորմէ հետէ եհաս արքայն բաբելացոց ի վերայ Երուսաղէմի: 3 յարէ յայնմանէ առակեցես տանն դառնացողաց զառակս զայս, եւ ասացես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Կառո՛ զկաթսայոյ, կառո՛ եւ արկցես ի դմա ջուր: 4 եւ դիցես զանդամաթիւղ, զամենայն յաւշուած գեղեցիկ, զագոր՝ եւ զերի, քանցեալ յոսկերաց, 5 առեալ յընտիր ընտիր անասնոց. եւ զոսկերսն ի ներքոյ կաթսային այրեսջիք: եռաց՝ զեղաւ՝ քաջ եռաց եփեցան ոսկերքն ի միջի նոցա: 6 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Ով քաղաք արեանց, կաթսա լի ժանգով. եւ ժանգն ի նմանէ ոչ պարգեցաւ. անդամ անդամ եհան ի նմանէ, եւ վիճակ ոչ անկաւ ի վերայ նորա: 7 զի արին նորա ի միջի նորա է. ի սալաքարի վերայ եղի զնա, եւ ոչ հեղի զնա յերկիր ծածկել զնա հողով: 8 մինչեւ ելցէ սրտմտութիւն իմ ի վրէժխնդրութիւն պահանջել զվրէժս. եւ ետու զարին նորա ի վերայ սալաքարին զի մի ծածկեցի: 9 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր՝ վայ քաղաք արեանց. եւ ես զփայտն բազմացուցից, եւ յաճախեցից 10 զխանձողն. եւ հուր բորբոքեցից զի միսն հալեցի, եւ արգանակն նուաղեցի, եւ ոսկերքն փխրեցին, 11 եւ կացցէ ի վերայ կայծականց իւրոց: Բորբոքեցաւ զի վառեցի ջեռոցի եւ պղինձ նորա հալեցի, եւ ի միջի նորա պղծութիւն նորա. եւ պակասեցի ժանգ նորա. 12 եւ նուաղեցի ժանգ նորա, եւ մի ելցէ ի միջոյ նորա բազում ժանգ նորա. եւ յամաւթ լիցի ժանգ նորա պղծութեամբ արգանակին: 13 Փոխանակ զի պղծէիր դու, եւ ոչ սրբեսցիս ի պղծութենէ քումմէ: եւ զի՛նչ իցէ զի ոչ սրբեսցի տակաւին, մինչեւ կատարեցից զսրտմտութիւն իմ ի նմա: 14 Եւ Տէր խաւսեցայ, եւ եկեցէ եւ արարից՝ եւ ոչ խորշեցայց, եւ ոչ ողորմեցայց, եւ ոչ մխիթարեցայց. այլ ըստ ճանապարհաց քոց՝ եւ ըստ գնացից քոց դատեցայց զքեզ ասէ Աղովնայի Տէր: Վասն այդորիկ եւս դատեցայց զքեզ ըստ արեանց քոց. եւ ըստ խորհրդոց քոց դատեցայց զքեզ պիղծոյ եւ անուանարկ, որ յաճախեցեր ի դառնութիւնս:

ԻԳ 15 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 16 Որդի մարդոյ, ահաւաղիկ ես բառնամ ի քէն զցանկալիս աչաց քոց պատերազմաւ, եւ ոչ կոծեսցիս եւ ոչ լայցես, եւ ոչ ելանիցէ արտաւար ի քէն: 17 Զի հեծութիւն արեան միջոյ եւ սգոյ է, եւ ոչ հիւսցին գէսք քո, եւ կաւշիկք քո այդրէն յոտս քո. եւ մի մխիթարեցիս ի շրթանց նոցա, եւ զհաց արանց մի կերիցես: 18 Եւ խաւսեցայ ժողովրդեանն ընդ առաւաւտս, որպէս հրամայեաց ինձ Տէր: եւ մեռաւ կինն իմ յերեկորեայ. եւ արարի ընդ առաւաւտն որպէս հրամայեցաւ ինձ. 19 եւ ասէ ցիս ժողովորդն. Ոչ պատմես մեզ՝ զի՛նչ է այդ գոր գործեսոյ: 20 Եւ ասեմ ցնոսա. Բան Տեառն եղեւ առ իս՝ եւ ասէ. 21 Ասա ցտունդ Իսրայէլի, այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւաղիկ ես պղծեցից զսրբութիւնս իմ, զհպարտութիւն զարութեան ձերոյ, զցանկալիս աչաց ձերոց, եւ յորս խնայենն անձինք ձեր. ուստերքն ձեր եւ դստերք ձեր որ ի ձէնջ մնացեալ են՝ ի սուր անկցին. 22 եւ արասջիք նոյնպէս որպէս ես արարի. ի բերանոց նոցա մի մխիթարիցիք, եւ զհաց արանց ոչ ուտիցէք: 23 եւ վարսք ձեր ի վերայ գլխոց ձերոց, եւ կաւշիկք ձեր յոտս ձեր: ոչ կոծիցիք եւ ոչ լայցէք. եւ հաշեսջիք յանիրաւութիւնս ձեր, եւ ոչ մխիթարեցէ իւրաքանչիւր ոք զեղբայր իւր: 24 Եւ եղիցի ձեզ Եզեկիէլ ի նշան. ըստ ամենայնի գոր ինչ արար, առնիցէք յորժամ հասանիցէ այդ: եւ ծանիջիք թէ ես եմ Աղովնայի Տէր: 25 Եւ դու որդի մարդոյ, ոչ ապաքէն յաւուր յայնմիկ յորժամ բարձից ի նոցանէ զարութիւն նոցա, եւ զհպարտութիւն պարծանաց նոցա, եւ զցանկալիս աչաց նոցա, եւ զհպարտութիւն անձանց նոցա, զուստերս եւ զդստերս նոցա: 26 Յաւուրն յայնմիկ գայցէ ապրեալն առ քեզ՝ տալ գոյժ յականջս քո: 27 Յաւուր յայնմիկ բացցի բերան քո առ ապրեալն. խաւսեցիս եւ մի եւս համրացիս, եւ եղիցիս նոցա ի նշան. եւ ծանիցեն, եթէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԻԵ.

Ի վերայ որդւոցն Ամովնայ:

ԻԴ 1 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ հաստատեալ գերեսս քո ի վերայ որդւոցն Ամովնայ. մարգարեաց ի վերայ նոցա, 3 եւ ասացես ցորդիսն Ամովնայ. Լուարուք զպատգամս Աղովնայի Տեառն: Այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Փոխանակ զի ոտնհար եղերուք ի վերայ սրբութեանց իմոց՝ որ պղծեցան, եւ ի վերայ երկրին Իսրայէլի որ ապականեցաւ. եւ ի վերայ տանն Յուդայ որ գնաց ի գերութիւն: 4 Վասն այնորիկ ահաւաղիկ եւ մատնեմ զձեզ որդւոցն Կեդեմայ ի ժառանգութիւն, եւ բնակեցեն մեղաւքն իւրեանց ի քեզ, եւ կանգնեցեն զխորանս իւրեանց ի քեզ. նոքա կերիցեն զպտուղ քո, եւ նոքա արբցեն զպարարտութիւն քո: 5 Եւ տաց զքաղաքն Ամովնացոց յարաւտս ուղտուց եւ զորդիսն Ամովնայ յարաւտս հաւտից: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր: 6 Զի այսպէս ասէ Տէր Տէր. Փոխանակ զի կայթեցեր դու ձեռամբ քով, եւ տոփեցեր ոտամբ քով, եւ ուրախ եղեր անձամբ քով ի վերայ երկրին Իսրայէլի: 7 Վասն այնորիկ ահաւաղիկ եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ քո, եւ տաց զքեզ ի յափշտակութիւն ի մէջ ազգաց եւ սատակեցից զքեզ ի ժողովրդոց, եւ կորուսից զքեզ ի գաւառաց կորստեամբ: Եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր:

Ի վերայ Մովաբու: 8 Այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Փոխանակ զի ասացին Մովաբ եւ Մէիր, թէ ահա որպէս ամենայն ազգ են, նոյնպէս եւ տունն Իսրայէլի եւ Յուդայ: 9 Վասն այդորիկ ահաւաղիկ եւ քակեցից զթիկունս Մովաբու ի բարձուանդակաց քաղաքաց իւրոց, զընտիր ընտիր երկիրն՝ զտուն Բեթայ եւ զԱսերովթայ, ի վերայ քան զաղբեր քաղաքին առ ծովեզերքն: 10 զորդիսն Կեդեմայ ի վերայ որդւոցն Ամովնայ՝ ետու նմա ի ժառանգութիւն զի մի եղիցի յիշատակ որդւոցն Ամովնայ ի մէջ ազգաց: 11 Եւ ի Մովաբայ վրեժ խնդրեցից: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

Ի վերայ Եդոմայ: 12 Այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Փոխանակ զի խնդրեաց վրեժ Եդոմ ի տանն Յուդայ, եւ ռխակալ եղեն՝ եւ պահանջեցին վրեժս: 13 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ Եդովմայ, եւ սատակեցից ի նմանէ զմարդ եւ զանասուն, եւ եղից զնա անապատ. եւ հալածեալք ի Թեմանայ անկցին ի սուր: 14 Եւ խնդրեցից վրեժս յԵդովմայ ի ձեռն ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի. եւ արասցեն ընդ Եդովմ ըստ բարկութեան սրտմտութեան իմոյ: Եւ ծանիցեն զվրեժխնդրութիւն իմ ասէ Աղովնայի Տէր:

Ի վերայ փղշտացոցն: 15 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Փոխանակ զի ռխակալ եղեն այլազգիքն, եւ յարուցին վրեժխնդրութիւն սրտի մտաւք յոտնհարութիւն՝ սատակել մինչեւ յաւիտեան: 16 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Ահաւաղիկ եւ ձգեցից զձեռն իմ ի վերայ այլազգեացոյ, եւ սատակեցից զկրէտացիադ, եւ կորուսից զմնացորդս ծովեզերեայցոյ: 17 Եւ խնդրեցից ի նոցանէ վրեժս մեծամեծս կշտամբութեամբ եւ բարկութեամբ: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Աղովնայի Տէր, ի պահանջել զվրեժխնդրութիւն իմ ի նոցանէ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԻԶ.

Ի վերայ Տիրոսի:

ԻԵ 1 Եւ եղեւ յամին մետասաներորդի որ ար մի էր ամսոյն. եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ, փոխանակ զի ոտնհար եղեւ Տիրոս ի վերայ Երուսաղէմի, եւ ասէ՝ Վաշ վաշ, զի բեկաւ կորեաւ. առ իս դարձցին ազգքն, որովհետեւ լին աներեցաւ: 3 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Ահաւաղիկ եւ ի վերայ քո՝ Տիրոս, եւ հանից ի վերայ քո ազգս բազումս, որպէս ելանէ ծովդ ալեւաք իւրովք. 4 եւ կործանեցեն զպարիսպս Տիրոսի, եւ կործանեցեն զաշտարակս նորա. եւ հոսեցից զհող նորա ի նմանէ, եւ արարից զնա յապառած: 5 Եւ ձգանք ուղկանաց եղիցի ի մէջ ծովուն: զի եւ խաւսեցալ ասէ Տէր Տէր. եւ եղիցի յաւար ազգացն, 6 եւ դստերք նորա ի դաշտի սրով սպանցին: Եւ ծանիցեն՝ թէ ես եմ Տէր: 7 Զի այսպէս ասէ Աղովնայի Տէր. Ահաւաղիկ եւ ածից ի վերայ քո Տիրոս՝ զՆաբոքոդոնոսոս արքայ

բաբելացոց ի հիւսւոյ, որ է արքայ արքայից. կառաւք եւ երիվարաւք, գունդագունդ հեծելաւք ազգաց բազմաց յոյժ: 8 Նա զդստերս քո ի դաշտի սրով կոտորեցէ. եւ շուրջ զքեւ պահ դիցէ, եւ փոս փորեցէ, եւ պատնէշ կանգնեցէ. եւ զամբոթին զինուց, 9 եւ զգեղարդունս իւր յանդիման քո կանգնեցէ. եւ զպարիսպ քո եւ զաշտարակս կործանեցէ սրով իւրով: 10 Եւ ի բազմութենէ հեծելոց նորա՝ ծածկեցէ զքեզ փոշի նոցա: ի ձայնէ հեծելոց՝ եւ յանուոց կառաց նոցա շարժեցին պարիսպք քո ի մտանելն նորա ի դրունս քո, որպէս որ մտանիցէ ի դաշտէ ի քաղաք: 11 սմբակաւք երիվարաց իւրեանց կոխեցեն զհրապարակս քո, եւ զազգդ քո սրով սատակեցեն, եւ զհաստատութիւն զաւրութեան քոյ յերկիր կործանեցէ: 12 Եւ աւար առցէ զգաւրութիւնս քո, եւ կողոպտեցէ զինչս քո, եւ կործանեցէ զպարիսպս քո, եւ զցանկալի ապարանս քո տապալեցէ. եւ զքարինս եւ զփայտս եւ զհողն ի ծովն ամացէ: 13 եւ քակտեցէ զբազմութիւն արուեստականաց քոց եւ ձայն երգոց մի եւս լուիցի ի քեզ: 14 Եւ արարից զքեզ յապառաժ, եւ եղիցիս ի ձգանս ուռկանաց. եւ մի եւս շինեցիս. զի ես խաւսեցայ՝ ասէ Ադովնայի Տէր: 15 Ձի այսպէս ասէ Տէր Տէր ցՏիրոս. Ոչ ապաքէն ի ձայնէ կործանման քոյ, ի հեծելոյ վիրաւորաց քոց, ի մերկանալոյ սրոյ ի միջի քում, շարժեցին կղզիք քո: 16 եւ իջցեն յաթոռոց իւրեանց ամենայն իշխանք ազգաց ծովուդ, եւ վերացուցեն զխոյրս իւրեանց ի գլխոց իւրեանց, եւ զպէսպէս հանդերձս իւրեանց մերկասցին, տազնապելով տազնապեցին. յերկիր կործանեցին, եւ զարհուրեցին ի կորստեան իւրեանց, եւ յոգոց հանիցեն ի վերայ քո: 17 ողբս առցեն ի վերայ քո՝ եւ ասացեն. Ձիա՞րդ կորեար, քակտեցար ի մէջ ծովու քաղաքդ հոյակապ: որ եղեր զաւրացեալ ի մէջ ծովու՝ դու եւ բնակիչք քո, որ զարհուրեցուցանէիր զամենայն բնակիչս քո: 18 եւ երկիցեն կղզիք յաւրէ կործանման քոյ: եւ խռովեցին կղզիք ծովուդ ի հերքելոյն քումմէ: 19 Ձի այսպէս ասէ Տէր Տէր. Յորժամ տաց զքեզ քաղաքդ յաւերակ, իբրեւ զքաղաքս որ բնաւ չիցեն բնակեալ, ի հանել ինձ ի վերայ քո զանդունդսն, եւ ծածկեցեն զքեզ շուրք բազումք: 20 եւ իջուցից զքեզ առ իջեալսն ի խորխորատ, առ ժողովն յաւիտենից. եւ բնակեցուցից զքեզ ի խորս երկրի, իբրեւ զաւերակսն յաւիտենից, ընդ իջեալսն յաւիտենից ի խորխորատ: Ձի մի եւս բնակեցես, եւ մի կանգնեցիս յերկիր կենաց: 21 ի կորուստ մատնեցից զքեզ՝ եւ ոչ եւս իցես խնդրեցիս՝ եւ ոչ գտանիցիս յաւիտեան:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԻԷ.

Ողբք ի վերայ Տիրոսի:

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ ողբս առ ի վերայ Տիրոսի. 3 եւ ասացես ցՏիրոս. որ բնակեալդ ես ի մուտս ծովուդ. վաճառաշահ ազգաց ի կղզեաց բազմաց: Այսպէս ասէ Տէր Տէր ցՏիրոս. Դու ասէիր՝ եւ զարդարեցի զիս ի զարդ գեղոյ իմոյ՝ 4 ի սիրտ ծովու Բէլիմայ: Սահմանակիցք քո որդիքն քո զարդարեցին զքեզ. 5 մայրք ի Սանայիր լեռնէ շինեցան քեզ պահանգք, եւ տախտակք նոճիք ի Լիբանանէ. առան, առնել քեզ կայմս եղենափայտեայս: 6 ի Բասանէ արարին զդեկս նաւաց քոց: եւ զմեհեանս քո շինեցին ի փղոսկրէից: ապարանս անտառախիտս ի կղզեաց քետիմացոց 7 բեհեզ ընդ դիպակի գործեցաւ քեզ. ի պաստառս յԵգիպտոսէ՝ արկանելիք քեզ ի փառս, եւ հանդերձ ծիրանի եւ կապուտակ ի կղզեացն յելիմացոց եղեն ի զարդ պաճուճանաց քոց: 8 Եւ իշխանք քո բնակիչք սիդովնացոց եւ եղեն արադացիք նաւավարք քո, եւ իմաստունք քո, Տիրոս որ եղեն ի քեզ. նոքա եղեն քեզ նաւապետք: 9 եւ ծերքն մատենագէտք, եւ իմաստունք նոցա որ էին ի քեզ, նոքա զաւրացուցանէին զխորհուրդս քո: եւ ամենայն նաւք ծովուն եւ նաւավարք նոցա եղեն քեզ երթալ յարեւմուտս արեւմտից: 10 Լիդացիք եւ լիբեացիք թիկունք զաւրութեան քոյ՝ արք ընտիրք պատերազմաւոյք որ կախեցին զվահանս եւ սաղաւարտս իւրեանց ի քեզ, եւ նոքա փառաւորեցին զքեզ: 11 Որդիքն արադացոց զաւրութեամբք իւրեանց զպարսպաւք քովք պատեալ կային՝ եւ պահէին զաշտարակս քո, զկապարձս իւրեանց կախէին շուրջանակի ի պարիսպս քո. եւ նոքա իսկ բովանդակեցին զգեղեցկութիւն քո: 12 Կարքեղովնացիք վաճառականք քո ի բազմութենէ ամենայն զաւրութեան քոյ. զարծաթ եւ զոսկի, եւ զպղինձ՝ եւ զերկաթ, եւ զանագ՝ եւ զկապար ետուն ի վաճառս քո: 13 յոյնք եւ ամենայն որ շուրջ զնովս էին մարդավաճառք քո, եւ անաւթս պղնձիս ետուն ի վաճառս քո: 14 Եւ ի տանէ Թորգոմայ ձիովք եւ հեծելովք եւ ջորովք լցին

զվաճառս քո: 15 Որդիքն Հոռոցացոց վաճառականք քո յաճախեցին ի կղզեաց զվաճառս քո, ժանեալք փողոսկրէիւք. եւ երթեւեկացն մարդիկ տայիր ի գինս: 16 Եւ վաճառք քո բազմացեալք յաղիսամաղիսէ քումմէ. յափեկայ գտաշխն, եւ երփն երփն նարաւտուց ի Թարշշայ: եւ հռամովթ եւ կարքովդ լցին զվաճառս քո: 17 Հրէաստան եւ որդիքն Իսրայէլի՝ վաճառականք քո ցորենով՝ եւ խնկովք՝ եւ կասեալ՝ եւ ընտիր ընտիր մեղու, եւ իւղով, եւ ռետամբ լցին զաղիսամաղիսեայ վաճառաց քոց: 18 Դամասկոս վաճառականք քո. եւ բազմադիսի եւ ի բազում զաւրութենէ քումմէ. գինի ի Քեղբովնայ եւ, ասր ի Մեղիտեա: 19 Դան՝ եւ յաւան ի Մեովզենայ բերէին քեզ գինի ի վաճառս քո: յԱսելայ երկաթ գործել անիւս պատրաստեալս ի վաճառս քո: 20 ղեղանացիք վաճառականք քո, ածէին կառս ընտիրս ջորւովք հանդերձ: 21 արաբացիք՝ եւ՝ ամենայն իշխանք Կեդարու, եւ նոքա վաճառականք ընդ ձեռամբ քով՝ ուղտս, եւ խոյս, եւ որոջս՝ վաճառէին ի քեզ: 22 Սաբա եւ Հոեզմա, եւ նոքա վաճառականք քո. եւղս անուշունս, եւ ականս պատուականս, եւ ոսկի, ետուն ի վաճառս քո: 23 Խառան, եւ Քանան, եւ Դադան, եւ նոքա վաճառականք քո: Սաբա, եւ Ասուր, եւ Քաղման վաճառականք քո: 24 որք բերեն քեզ վաճառս ընդ Մաքղիմ, եւ ընդ Գալիմ՝ հիր, եւ կարմիր, եւ կապուտակ, եւ երփն երփն նարաւտուց. եւ գանձս ընտիրս՝ վանդակեալս չուանաւք: 25 ի նաւս նոճիս, որովք էր վաճառն քո: նաւք ի բազմութեան վաճառաց քոց, եւ ի յաճախութենէ աղիսամաղիսի քոյ, լցար ծանրացար յոյժ: Ի սիրտ ծովու 26 ի ջուրս բազումս վարեցին զքեզ նաւավարք քո: հողմ հարաւոյ խորտակեաց զքեզ ի սիրտ ծովու: 27 եւ զաւրութիւն քո, եւ վարձք քո, եւ խառնադանջիցն քոց, եւ նաւավարք քո, եւ նաւապետք քո, եւ խորհրդականք քո, եւ խառնադանջք խառնադանձից քոց. եւ՝ ամենայն արք պատերազմաւորք քո որ ի քեզ, եւ ամենայն ժողովք որ ի միջի քում անկցին ի սիրտ ծովու՝ յաւուր կործանման քոյ: 28 Ի ձայնէ բարբառոյ քոյ նաւավարք քո երկիւղիւ զարհուրեցին. 29 եւ իջցեն ի նաւաց իւրեանց. ամենայն նաւավարք քո եւ նաւամուտք քո առաջապահք նաւաց, յափն ծովուն կացցեն: 30 եւ աղաղակեցեն ի վերայ քո, եւ փոխեցեն զձայնս իւրեանց. գուժեցին դառնապէս, հող ի գլուխ լիցին. 31 ընդ մոխիր թաւալեցին. գերծցեն զգլուխս ի կնդութիւն, եւ քրձագգածք լիցին, եւ լացցեն ի վերայ քո դառնացեալ սրտիւք: 32 Կոծ դառնութեան առցեն որդիք նոցա ի վերայ քո, ողբս առցեն եւ ողբասցեն. Ով էր իբրեւ զՏիրոս որ լռեաց դադարեաց ի մէջ ծովուն: 33 որ չափ ինչ գտեր քեզ վարձս ի ծովէ այտի. լցուցեր զազգս ի բազմութենէ քումմէ, եւ յաղիսամաղիսէ վաճառաց քոց մեծացուցեր զամենայն թագաւորս երկրի: 34 Արդ բեկար ի ծովուդ ի խորս ջուրց վաճառք քո. եւ ամենայն ժողովք քո ի միջի քում, անկան ամենայն նաւավարք քո: 35 ամենայն բնակիչք կղզեաց տրտմեցան ի վերայ քո. եւ թագաւորք նոցա զարհուրելով զարհուրեցան. եւ հեղին արտասուք գերեսաւք իւրեանց ի վերայ քո: 36 վաճառականք ազգաց շչեցին ի վերայ քո. ի կորուստ մատնեցար, եւ այլ ոչ եւս իցես յաւիտեան՝ ասէ Տէր Աստուած:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԻԸ.

Ի վերայ իշխանին Տիրոսի:

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Եւ դու որդի մարդոյ՝ ասա ցիշխանդ Տիրոսի: Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Փոխանակ զի հպարտացաւ սիրտ քո, եւ ասացեր՝ թէ. Աստուած եմ ես, եւ զբնակութիւն Աստուծոյ բնակեցի ի սիրտ ծովու. մարդ ես դու՝ եւ ոչ Աստուած. եւ ետուր զսիրտ քո իբրեւ զսիրտն Աստուծոյ: 3 Միթէ իմաստնագո՞յն իցես քան զԴանիէլ, կամ իմաստունք խրատեցին զքեզ հանճարովն իւրեանց: 4 միթէ իմաստութեամբ քով կամ խորհրդով՝ արարեր դու քեզ զաւրութիւն, եւ ստացար ոսկի եւ արծաթ ի գանձս քո: 5 կամ բազմութեամբ իմաստութեան քոյ եւ վաճառաց՝ յաճախեցեր զզաւրութիւն քո, եւ բարձրացաւ սիրտ քո զաւրութեամբն քով: 6 Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Վասն զի ետուր զսիրտ քո իբրեւ զսիրտն Աստուծոյ. 7 փոխանակ այնորիկ ահաւաղիկ ես ածից ի վերայ քո ատարս ժանդագործս յազգաց, եւ թափեցեն զտուր իւրեանց ի քեզ, եւ ի վերայ գեղոյ իմաստութեան քոյ, եւ տարածեցեն զգեղ քո ի կորուստ. 8 եւ կործանեցեն զքեզ՝ եւ մեռանիցիս մահու վիրաւորաց ի սիրտ ծովու: 9 Միթէ ասելով ասիցես՝ Աստուած եմ ես՝ առաջի վիրազացն քոց բայց դու մարդ ես՝ եւ ոչ Աստուած. եւ ի բազմութեան վիրաւորաց քոց 10 մեռելոց անթլփատից մեռանիցիս ի ձեռաց ատարաց զի ես խաւսեցայ ասէ Աղովնայի Տէր: 11 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. Որդի մարդոյ՝ ողբս առ ի վերայ իշխանին Տիրոսի, 12 եւ

ասացես ցնա. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Դու ես կնիք նմանութեան լի իմաստութեամբ՝ եւ պսակ գեղեցկութեան. 13 ի գրգանս դրախտին Աստուծոյ եղեր, եւ զամենայն ականս պատուականս ի քեզ կապեցեր. Զսարդիոնն. եւ զտպագիոնն. եւ զգմրուխտ. եւ զկարկեհան. եւ զշափիղայ. եւ զյասպիսն. զարծաթ եւ զոսկի. եւ զգոճազմն. զակատն. զմելեսիկն. զոսկեքարն. զքիւրեղն. զեղեգնաքարն: եւ ոսկւով լցուցեր զգանձս քո, եւ զշտեմարանս քո ի քեզ. յարե՛ յորմէ հաստատեցար եւ հանդերձեցար 14 ընդ աւծելոյ քրորէին, ետու զքեզ ի լեառն սուրբ Աստուծոյ, եւ եղեր ի մէջ հրեղէն վիմացն: 15 Եղեր անարատ յաւուրսն քո, յարե՛ յորմէ հաստատեցար դու, մինչեւ գտան անիրաւութիւնք ի քեզ: 16 ի բազմութենէ վաճառաց քոց լցեր զշտեմարանս քո անիրաւութեամբք. մեղար՝ եւ վիրաւորեցար: Ի լեռնէն Աստուծոյ իջոյց զքեզ քերովբն վարսաւոր, ի միջոյ հրեղէն վիմացն: 17 եւ բարձրացաւ սիրտ քո ի գեղեցկութեան քում, եւ ապականեցաւ հանճար քո հանդերձ գեղովն քո: Վասն բազմութեան մեղաց քոց ընկեցի զքեզ յերկիր. յանդիման թագաւորաց ետու զքեզ ի խայտառակութիւն: 18 վասն բազմութեան մեղաց քոց, եւ խարդախութեան վաճառաց քոց՝ պղծեցեր զսրբութիւնս քո: հանից հուր ի միջոյ քումմէ՝ եւ նոյն կերիցէ զքեզ եւ տաց զքեզ ի մոխիր յերկրին քում առաջի ամենայն տեսողացն քոց: 19 եւ ամենեքին որ ճանաչիցեն զքեզ ի մէջ ազգաց տրտմեացին վասն քո. զի եղեր ի կորուստ, եւ ոչ եւս իցես յաւիտեան:

Ի վերայ Սիդոնի: 20 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 21 Որդի մարդոյ՝ հաստատեա գերեսս քո ի վերայ Սիդովնի. մարգարեաց ի վերայ նորա, 22 եւ ասացես: Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Ահաւասիկ ես ի վերայ քո Սիդոն, եւ փառաւորեցայց ես ի քեզ: եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր յառնել ինձ ի քեզ դատաստանս, եւ սուրբ եղէց ես ի քեզ: 23 Եւ առաքեցից ի վերայ քո մահ, եւ արին ի հրապարակս քո. եւ անկցին վիրաւորք ի միջի քում, պատեացին շուրջ զքեւ սրովք: եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր: 24 Եւ ոչ եւս եղիցիս տանն Իսրայէլի խոչ դառնութեան, եւ փուշ ցաւոց յամենեցունց որ շուրջանակի անարգեցին զնոսա: եւ ծանիցես թէ ես եմ Ադոնայի Տէր: 25 Այսպէս ասէ Ադոնայի Տէր. եւ ժողովեցից զտունն Իսրայէլի յազգաց ուր ցրուեցան անդր. եւ սուրբ եղէց ի նոսա առաջի ազգաց եւ ժողովրդոց. եւ բնակեցեն յերկրին իւրեանց զոր ետու ծառային իմում Յակովբու, 26 եւ բնակեցեն ի նմա յուսով. շինեցեն տունս, եւ տնկեցեն այգիս՝ եւ բնակեցեն յուսով. յորժամ արարից դատաստան յամենեաին որ շուրջանակի անարգեցին զնոսա: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր Աստուած նոցա, եւ Աստուած հարց նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԻԹ.

Ի վերայ Եգիպտոսի, եւ փարաւոնի արքային եգիպտացւոց:

ԻԶ 1 Յամին տասներորդի՝ յամեանն տասներորդի՝ որ ար մի էր ամսոյն, եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ հաստատեա գերեսս քո ի վերայ փարաւոնի արքային եգիպտացւոց. մարգարեաց ի վերայ նորա՝ եւ ի վերայ ամենայն Եգիպտոսի, 3 խաւսեաց՝ եւ ասացես: Այսպէս ասէ Տէր Տէր, Ահաւասիկ ես ի վերայ քո փարաւովն արքայ եգիպտացւոց վիշապ մեծ՝ որ նստիս ի մէջ գետոց. որ ասես թէ իմ են գետքս՝ եւ ես արարի զնոսա: 4 Եւ ես արկից դանդախաւանդ ի կզակս քո, եւ մեծացուցից զձկունս գետոյդ ի թեւս քո, եւ հանից ի միջոյ քումմէ զգետոյդ քո. եւ ամենայն ձկունք գետոյդ կցեցին ի թեւս քո: 5 եւ կործանեցից զքեզ արագ արագ եւ զամենայն ձկունս գետոյդ քո. ընդ երեսս դաշտին անկանիցիս, եւ մի ժողովեցիս, եւ մի եւս աւաքեցիս. զի գազանաց երկրի՝ եւ թռչնոց երկնից ետու զքեզ ի կերակուր: 6 Եւ ծանիցեն ամենայն բնակիչքդ եգիպտացւոց թէ ես եմ Տէր. փոխանակ զի եղեր զաւագան եղեգնեայ տանդ Իսրայէլի. 7 եւ յորժամ յենուին ի քեզ՝ ելանէիր ընդ ձեռս նոցա, եւ յորժամ բռնուին հարկանէր զքէն ամենայն ձեռն, եւ յորժամ յենուին ի քեզ՝ խորտակէիր եւ բեկանէիր զամենայն մէջս նոցա: 8 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւաղիկ ես ածեմ ի վերայ քո սուր, եւ կորուսից ի քէն զմարդ եւ զանասուն: 9 եւ եղիցի երկիրդ Եգիպտացւոց ի կորուստ՝ եւ յաւերակ. եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր: փոխանակ զի ասէիր՝ թէ գետքս իմ են, եւ ես արարի զնոսա. 10 վասն այդորիկ ահաւաղիկ ես ի վերայ քո՝ եւ ի վերայ ամենայն գետոցդ քոց, եւ տաց զերկիրդ Եգիպտացւոց յաւերակ՝ եւ ի սուր, եւ ի կորուստ, ի Մակդովղայ եւ ի Սուհենայ մինչեւ ի սահմանս Եթովպացւոց: 11 Եւ մի անցցէ ընդ նա ոտն մարդոյ. եւ կճղակ անասնոյ մի գնացէ ընդ նա. եւ մի բնակեցէ ամս քառասուն: 12 եւ տաց զերկիրն նորա ի կորուստ ի մէջ աւերակ երկրին. եւ քաղաքք

նոցա ի մէջ աւերեալ քաղաքաց. եւ եղիցին յապականութիւն ամս քառասուն: եւ ցրուեցից զԵգիպտոս ի մէջ ազգաց. եւ հոսեցից զնոսա ընդ գաւառս: 13 Զի այսպէս ասէ Տէր Տէր, Յետ ամացն քառասնից ժողովեցից զԵգիպտացիս յազգաց ուր ցրուեցան ի նոսա: 14 եւ դարձուցից զգերութիւն Եգիպտացւոցն, եւ բնակեցուցից զնոսա յերկրին Պաթուրէս՝ յերկրին ուստի առան: եւ եղիցի անդ իշխանութիւն մի՝ տառապեալ քան զամենայն իշխանութիւնս: 15 Եւ եղիցի խոնարհագոյն, եւ մի եւս բարձրացի ի վերայ ազգաց: եւ սակաւաւորս արարից զնոսա, զի մի բազմացիցն ի մէջ ազգաց: 16 եւ մի եւս եղիցին տանն Իսրայէլի յոյս յիշատակի անաւրէնութեան, երթալ զհետ սրտից նոցա: եւ ծանիցեն թէ ես եմ Ադովնայի Տէր:

Դարձեալ ի վերայ Եգիպտոսի: 17 Եւ եղեւ ի քսաներորդի եւ յեսներորդի ամին, որ ար մի էր ամսոյն առաջնոյ. եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 18 Որդի մարդոյ, Նաբուքոդոնոսոր արքայ բաբելացւոց աշխատեցոյց զգաւրս իւր աշխատութեամբ մեծաւ ի վերայ Տիրոսի: Ամենայն գլուխք կնդացեալք՝ եւ ամենայն ուսք գերծեալք. եւ վարձք նմա եւ զաւրաց նորա ոչ եղեն առ ի Տիրոսէ ծառայութեանն՝ զոր ծառայեցին ինձ ի նմա: 19 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր, Ահաւասիկ տաց Նաբուքոդոնոսորայ արքայի բաբելացւոց զերկիրն Եգիպտացւոց: եւ առցէ զբազմութիւն նորա, եւ աւարեցէ զաւար նորա, եւ կողոպտեցէ զկապուտ նորա, եւ եղիցի վարձ զաւրաց նորա: 20 փոխանակ հարկին յորում ծառայեաց ինձ ի Տիրոս, ետու նմա զերկիրն Եգիպտացւոց ընդ ամենայնի զոր արարին ինձ: Այսպէս ասէ Տէր Տէր: 21 Յաւուր յայնմիկ ծագեցէ եղջիր յամենայն տանն Իսրայէլի. եւ քեզ տաց բերան բաց ի մէջ նոցա. եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԵՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ Լ.

1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ մարգարեաց եւ ասացես: Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր Տէր. Ոհ, ոհ ար: 3 զի մերձ է ար Տեառն, ար միգի զի հասեալ է վախճան ազգաց: 4 Եւ եկեցէ սուր ի վերայ Եգիպտացւոց, եւ եղիցի խռովութիւն ի կողմանս եթովպացւոց. եւ անկցին վիրաւորք յԵգիպտոս, եւ առցեն զբազմութիւն նորա, եւ տապալեցին հիմունք նորա: 5 պարսիկք, եւ կրետացիք, եւ լիւացիք, եւ լիբեացիք, եւ ամենայն խառնադանճքն. եւ յորդոց ուխտին իմոյ ի նմա սրով կոտորեցին: 6 Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Կործանեցին մոյթքն Եգիպտացւոց, եւ իջցէ հպարտութիւն զաւրութեան նորա, ի Մակդոնի մինչեւ ցՄուհէն սրով անկցին ի նմա, ասէ Ադովնայի Տէր: 7 Եւ աւերեցի ի մէջ ապականեալ աշխարհաց, եւ քաղաքք նոցա ի մէջ քաղաքաց աւերելոց: 8 Եւ ծանիցեն՝ թէ ես եմ Տէր, յորժամ արկից հուր ի վերայ Եգիպտացւոցն. եւ խորտակեցին ամենայն ազնականք նորա: 9 Յաւուր յայնմիկ ելցեն հրեշտակք յերեսաց իմոց տազնապաւ՝ ապականել զնոստի յոյսն եթովպացւոց, եւ եղիցի խռովութիւն ի նոսա յաւուրն Եգիպտացւոց. քանզի ահաւասիկ հասեալ է: 10 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Եւ կորուսից զբազմութիւն Եգիպտացւոցն, ի ձեռն Նաբուքոդոնոսորայ արքային բաբելացւոց. 11 զնա՝ եւ զազգ նորա ընդ նմա. ժանտագործք յազգաց առաքեցին կործանել զերկիրն, եւ թափեցեն զամենայն սուրս իւրեանց ի վերայ Եգիպտոսի, եւ լցցի երկիրն վիրաւորաւք: 12 Եւ տաց զգետս նորա յանապատ, եւ մատնեցից զերկիրն ի ձեռս չարաց. եւ կորուսից զերկիրն լրիւ իւրով ձեռաւք այլազգեաց, զի ես Տէր խաւսեցայ: 13 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Կորուսից զգարշէլիսն, եւ դադարեցուցից զմեծամեծս ի մեմփացւոց, եւ զիշխանս յերկրէն Եգիպտացւոց, եւ ոչ եւս լինիցին. եւ արկից ահ ի վերայ երկրին Եգիպտացւոց. 14 եւ կորուսից զերկիրն Պաթուրէս, եւ արկից հուր զՏայանու, եւ խնդրեցից զվրէժ ի դիոսպոլացւոց. 15 եւ հեղից զսրտմտութիւն իմ ի վերայ սասիսայ զաւրութեանն Եգիպտացւոց, եւ կորուսից զբազմութիւն մեմփացւոց. 16 եւ տաց հուր յԵգիպտոս, եւ խռովութեամբ խռովեցի սայիս: եւ եղիցի քաղաքն դիոսպոլացւոց յերգիծումն. եւ բղիսեցեն ջուրք: 17 Երիտասարդք Արեգ քաղաքի եւ Բուբաստայ՝ անկցին սրով, եւ կանայք նոցա ի գերութիւն վարեցին: 18 եւ խաւարեցի տիւ ի Տափնաս, ի փշրել ինձ անդ զգաւազան իշխանութեան Եգիպտացւոցն: եւ կորիցէ անդ հպարտութիւն զաւրութեան նորա, եւ զնոյն մէկ ծածկեցէ. եւ դատերք նորա ի գերութիւն վարեցին: 19 Եւ արարից դատաստան յԵգիպտոս. եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

Դարձեալ ի վերայ Եգիպտոսի: 20 Եւ եղեւ ի մետասաներորդի ամի անդ՝ յամսեանն առաջնում, որ ար եւթն էր ամսոյն. եղեւ բան Տեառն առ իս եւ ասէ: 21 Որդի մարդոյ, զբազուկս փարաւովնի արքային Եգիպտացւոց խորտակեցից, եւ ահա ոչ եւս պատեցի ի բժշկութիւն. եւ ոչ տացին ի վերայ նորա դեղք, կամ

թէ զարանայցէ առնուլ սուր ի ձեռին: 22 Վասն այտորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես ի վերայ փարաւոնի արքային եգիպտացոց, եւ խորտակեցից զբազուկս նորա հզարս, զնեարդապատս եւ զաճառապատս. եւ ընկեցից զսուրն ի ձեռանէ նորա: 23 եւ ցրուեցից զԵգիպտոս ընդ ազգս, եւ հոսեցից զնոսա ընդ գաւառս: 24 Եւ զարացուցից զբազուկս արքային բաբելացոց, եւ տաց զսուր իմ ի ձեռս նորա. եւ ածցէ զայն ի վերայ երկրին եգիպտացոց, եւ աւարեսցէ զաւար նորա, եւ կողոպտեսցէ զկապուտ նորա: 25 եւ զարացուցից զբազուկս արքային բաբելացոց. եւ բազուկքն փարաւոնի լքցին: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր, ի տալն ինձ զսուրն իմ ի ձեռս արքային բաբելացոց, եւ ձգեցից զնա ի վերայ արքային եգիպտացոց: 26 Եւ ցրուեցից զԵգիպտոս ընդ ազգս, եւ հոսեցից զնոսա ընդ գաւառս. եւ ծանիցեն ամենայն եգիպտացիքն թէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԼԱ

1 Եւ եղեւ յամին մետասաներորդի՝ յամսեանն երրորդի, որ աւր մի էր ամսոյն. եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ ասա ցարքայն եգիպտացոց ցփարաւովն եւ ցզարս իւր. Ո՞ւմ նմանեցուցեր զքեզ ի հպարտութեանդ քում. 3 ահաւաղիկ Ասուր իբրեւ նոճ մի ի Լիբանան գեղեցիկ շառաւիղաւք եւ խիտ ոստովք՝ եւ բարձր մեծութեամբ: ի մէջ ամպոց եղեւ զլուխ նորա, 4 եւ ջուր սնոյց զնա, եւ անդունդք բարձրացուցին զնա. եւ զգետս նորա ած շուրջ զոնկովք իւրովք, եւ զանտառախիտս իւր արձակեաց ընդ ամենայն փայտս դաշտին: 5 Վասն այնորիկ բարձրացաւ մեծութիւն նորա քան զամենայն ծառս դաշտին, եւ տարածեցան ոստք նորա. եւ բարձրացան շառաւիղք նորա ի ջուրց բազմաց: 6 ի տարածանել իւրում՝ ի շառաւիղս նորա բնակեցին ամենայն թռչունք երկնից, եւ ի ներքոյ ոստոցն նորա ծնան ամենայն զազանք դաշտի, եւ ընդ հովանեաւ նորա բնակեցին ամենայն բազմութիւնք ազգաց: 7 եւ եղեւ գեղեցիկ բարձրութեամբ իւրով, վասն երկայնութեան ոստոց իւրոց. զի եղեն արմատք նորա ի ջուրս բազումս: 8 Սարդն եւ սարոյն եւ նոճ ի դրախտին Աստուծոյ, եւ ոչ հաւասարեցին շառաւիղաց նորա մայրքն եւ սաւսոյք՝ ոչ նմանեցին ոստոց նորա: Ամենայն փայտ ի դրախտին Աստուծոյ ոչ նմանեցին նմա գեղեցկութեամբ: 9 վասն անտառախիտ ոստոց նորա. եւ նախանձեցան ընդ նմա ամենայն ծառք դրախտին փափկութեան Աստուծոյ: 10 Վասն այտորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Փոխանակ զի մեծացար մեծութեամբ, եւ հասին ծայրք քո յամպս. եւ տեսի զհպարտութիւն քո. 11 մատնեցից զքեզ ի ձեռս իշխանին ազգաց, եւ արարին զնա ի կորուստ: 12 Եւ հանին զնա, եւ սատակեցին զնա աւտարք ժանտագործք յազգաց, եւ տապալեցին զնա ի վերայ լեռանց: յամենայն ձորս անկան ոստք նորա, եւ խորտակեցաւ ստեղն նորա ընդ ամենայն դաշտս երկրի. եւ իջին ի հովանւոյ նորա ամենայն ազգք ազանց, եւ յատակեցին զնա: 13 Եւ ի զլորելն նորա՝ հանգիստ եղեւ ամենայն թռչնոց երկնից, եւ ի ստեղն նորա հասին ամենայն զազանք վայրի: 14 զի մի եւս հպարտացին ի մեծութեան իւրեանց ամենայն փայտք ջրասունք, եւ ոչ արձակեցեն զծայրս իւրեանց ընդ ամպս, եւ մի կացցեն ի հպարտութեան իւրեանց իբրեւ զնա որ ըմպիցէն ջուր. ամենեքին ի մի մահ մատնեցան ի խորս երկրի՝ ի մէջ որդւոց մարդկան իջելոց ի խորխորատ: 15 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. յաւուր յորում էջ ի դժոխս՝ սուգ առին ի վերայ նորա անդունդք. եւ արգելի զգետս նորա, եւ խից արկի ջուրց բազմաց. եւ տխրեցաւ ի վերայ նորա Լիբանան, եւ ամենայն ծառք դաշտի լքան վասն նորա: 16 Ի ձայնէ կործանման նորա դղրդեցան ազգք, յորժամ իջուցի զնա ի դժոխս ընդ իջեալսն ի գուր: եւ մխիթարէին զնա ի սանդարամետսն ամենայն ծառք փափկութեան. եւ ընտիր ընտիր գեղեցիկքն Լիբանանու որ էին ջրարբիք: 17 Քանզի նոքա իջին ընդ նմա վիրաւորաւք սրոյ ի դժոխս. եւ զաւակք նորա որ բնակեալ էին ընդ հովանեաւ նորա, յընդմիջել կենաց իւրեանց սատակեցան: 18 Ու՞մ նմանեցար զարութեամբ եւ փառաւք եւ մեծութեամբ՝ ի ծառս փափկութեան. էջ՝ եւ զիջիր հանդերձ ծառաւք փափկութեան քոյ ի խորս երկրի, ի մէջ անթլփատից ննջեցելոց ընդ վիրաւորս սրոյ. այնպէս փարաւոն եւ ամենայն բազմութիւն զարութեան իւրոյ՝ ասէ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԼԲ

1 Եւ եղեւ յամին երկոտասաներորդի՝ յամսեանն երկոտասաներորդի, որ ար մի էր ամսոյն. եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ ողբս առ ի վերայ փարաւովնի արքային եգիպտացոց՝ եւ ասացեսցնա. Առիւծացար ի մէջ ազգաց, եւ նմանեցար վիշապի ի մէջ ծովու. եւ ոգորէիր ընդ գետս քո, եւ առ սմբակ պղտորէիր զշուրսն, եւ առաթուր կոխան առնէիր զգետս քո: 3 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Պատեցից զքեզ թակարդաւք իմովք, եւ ժողովովք զաւրաց բազմաց. եւ հանից զքեզ կարթիւ իմով. 4 տախտապարեցից զքեզ ի վերայ երկրի, եւ լցցին քեւ դաշտք. եւ իջուցից ի վերայ քո զամենայն թռչունս երկնից, եւ յագեցուցից ի քէն զամենայն գազանս երկրի: 5 եւ տաց զմարմինս քո ի վերայ լեռանց, եւ լցուցից զձորս յարէնէ քումմէ: 6 եւ արբեցի երկիր յապաւառէ քումմէ՝ ի բազմութեան քոյ ի վերայ լեռանց, զձորս լցից ի քէն: 7 եւ պատրուակեցից զերկինս ի շիջանել քում, եւ խաւարեցուցից զաստեղս նորա: զարեգակն ամպով ծածկեցից, եւ լուսին մի տացէ զլոյս իւր. 8 եւ զամենայն լուսաւորս խաւարեցուցից ի վերայ քո. եւ տաց խաւար ի վերայ քո՝ ասէ Տէր Տէր: 9 Եւ զայրացուցից զսիրտս ազգաց բազմաց, ի ժամանակի իբրեւ հանից զգերութիւն քո ընդ ազգս յերկիր զոր ոչ գիտիցես: 10 եւ տրտմեցին ի վերայ քո ազգք բազումք, եւ թագաւորք նոցա զարհուրելով զարհուրեցին, ի թռչել սրոյ իմոյ առաջի երեսաց նոցա ակն ունել կործանման իւրեանց յարէ կործանման քոյ: 11 Զի այսպէս ասէ Տէր Տէր. Սուր արքային բաբելացոց եկեցէ ի վերայ քո. 12 հանդերձ սրով սկայից, եւ կործանեցից զգաւրութիւն քո. եկեցեն ամենայն ժանտագործք ազգաց՝ եւ կորուսցեն զհպարտութիւն եգիպտացոց եւ խորտակեցի ամենայն գաւրութիւն նորա: 13 եւ կորուսից զամենայն անասունս նորա ի ջուրց բազմաց. եւ մի պղտորեցէ զնա ոտն մարդոյ, եւ կճղակ անասնոյ մի կոխեցէ զնա: 14 Եւ ապա դադարեցեն ջուրք նոցա, եւ գետք նոցա նման իւղոյ գնացեն. ասէ Ադովնայի Տէր: 15 Յորժամ տաց զԵգիպտոս ի կորուստ. եւ աւերեցի երկիրն լրիւ իւրով: յորժամ ցրուցից զամենայն բնակիչսն ի նմանէ, եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր Տէր: 16 Ողբք են՝ եւ ողբացեն զնա, եւ դստերք ազգաց ողբացեն զնա. ի վերայ Եգիպտոսի եւ ի վերայ ամենայն գաւրութեան նորա ողբացեն զնա ասէ Տէր Տէր:

Ողբք ի վերայ փարաւոնի եւ Եգիպտոսի: 17 Եւ եղեւ յամին երկոտասաներորդի՝ յամսեանն առաջնում, որ ար հնգետասան էր ամսոյն. եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 18 Որդի մարդոյ ողբս առ ի վերայ գաւրութեանն Եգիպտոսի, եւ իջուցեն զդստերս նորա ազգքն՝ զմեռեալս ի խորս երկրի, առ իջեալսն ի խորխորատս՝ 19 ի ջուրց վայելչութեան. էջ ննջեա ընդ անթլփատս. 20 ի մէջ վիրաւորաց. սրով անկցին ընդ նմա, եւ դադարեցէ ամենայն գաւրութիւն նորա: 21 Եւ ասացեն ցքեզ սկայքն. Եկ էջ ի խորս խորինս, զի քան զո՞վ լաւ էիր դու. էջ եւ դադարեա ընդ անթլփատս ի մէջ վիրաւորաց սրոյ: 22 Անդ Ասուր եւ ամենայն ժողովուրդք նորա՝ ամենեքին վիրաւորք: անդ 23 տուաւ զերեզման նոցա ի խորս խորխորատին, եւ եղեն ժողովուրդք նոցա շուրջ զշիրմաւք նորա: ամենայն վիրաւորք անկան սրով. որ արարին զգերեզմանս իւրեանց ի յատակս գբոց, եւ եղեն ժողովք շուրջ զգերեզմանաւք նորա: ամենեքին վիրաւորք անկեալք ի սրոյ, որ ետուն զահ իւրեանց ի վերայ երկրին կենդանութեան: 24 Անդ Էդամ, եւ ամենայն գաւրութիւն նորա շուրջ զգերեզմանաւ նորա. ամենեքին վիրաւորք անկեալք ի սրոյ իջին անթլփատք ի խորս երկրի. որ ետուն զահ իւրեանց ի վերայ երկրին կենդանութեան, եւ ընկալան զտանջանս իւրեանց ընդ իջեալսն ի խորխորատ 25 ի մէջ վիրաւորաց: 26 Անդ տուան Մոսոք՝ եւ Թոբէլ, եւ ամենայն գաւրութիւնք նոցա շուրջ զգերեզմանաւ նորա. ամենայն վիրաւորք նորա ամենեքեան անթլփատք վիրաւորք անկեալք ի սրոյ, որ ետուն զահ իւրեանց ի վերայ երկրին կենդանութեան: 27 եւ ննջեցին ընդ հսկայսն անկեալսն յաիտենից. որ իջին ի դժոխս պատերազմաւ զինուքն իւրեանց, եւ եղան անաւրէնութիւնք նոցա ի վերայ ոսկերաց իւրեանց. զի զարհուրեցուցին զհսկայս ի կենդանութեան իւրեանց: 28 եւ դու ի մէջ անթլփատիցն խորտակեցիս, եւ ննջեցես ի մէջ վիրաւորացն սրոյ: 29 Անդ Եդով եւ թագաւորք իւր եւ ամենայն իշխանք նորա, որ ետուն զգաւրութիւն իւրեանց ի հարուածս սրոյ. եւ նոքա ընդ վիրաւորս ննջեցին ընդ իջեալսն ի խորխորատ: 30 Անդ ամենայն իշխանք հիւսւոյ, եւ ամենեքեան նոքա զաւրաւարք Ասորեստանոյն, իջեալք վիրաւորք հանդերձ ահին գաւրութեամբ իւրեանց. ամաւթալից ննջեցին անթլփատք ընդ վիրաւորս տուսերաց, եւ տարան զտանջանս իւրեանց ընդ իջեալսն ի խորխորատ: 31 Զնոսա տեսցէ փարաւոն եւ մխիթարեցի ի վերայ ամենայն գաւրութեան նոցա: Վիրաւորք փարաւոնի ի սրոյ, եւ ամենայն գաւրութիւն նորա՝ ասէ Տէր Տէր: 32 զի ետ զահ իւր յերկիրն կենդանութեան, եւ ննջեցէ ի մէջ անթլփատիցն վիրաւորելոց սրոյ, փարաւոն՝ եւ ամենայն բազմութիւն իւր ընդ նմին՝ ասէ Տէր Տէր:

Առ որդիսն Յակովբու:

Ի՛հ 1 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ խաւսեաց ընդ որդիսդ ժողովրդեան քոյ, եւ ասասցես ցնոսա: Երկիր մի յորոյ վերայ ածիցեմ ես սուր. եւ առնուցուն ազգք երկրին այր մի յինքեանց եւ կացուցանիցեն զնա դէտ: 3 Եւ տեսանիցէ սուր եկեալ յերկիրն, եւ փող հարկանիցէ՝ եւ ազդ առնիցէ ժողովրդեանն: 4 Եւ լսելով լսիցէ զձայն փողոյն՝ եւ ոչ զգուշացի եւ հասանիցէ սուրն՝ եւ ըմբռնեսցէ զնա, արիւն նորա ի գլուխ նորին եղիցի: 5 զի զձայն լուսւ զփողոյն եւ ոչ զգուշացաւ, արիւն նորա ի վերայ նորին եղիցի. եւ նա՝ զի զգուշացոյց, զանձն իւր ապրեցոյց: 6 Եւ եթէ տեսանիցէ դէտն զսուրն եկեալ՝ եւ ոչ նշանակիցէ փողով, եւ ազգն ոչ զգուշանայցէ. եւ եկեալ սուրն ըմբռնիցէ ի նոցանէ անձն մի. նա վասն անարեւնութեան իւրում ըմբռնեցաւ, եւ զարիւն նորա ի ձեռաց դիտին խնդրեցից: 7 Եւ դու որդի մարդոյ, դէտ կացուցի զքեզ տանդ Բարայէլի, եւ լուիցես բանից բերանոյ իմոյ, եւ զգուշացուցիր զնոսա իբրեւ յինէն: 8 Յասել ինձ ցմեղաւորն թէ՛ մահու մեռանիցիս. եւ դու ոչ խաւսիցիս զգուշացուցանել զամպարիշտն ի ճանապարհէ իւրմէ. ինքն անարեւնն յանարեւնութեան իւրում մեռցի, եւ զարիւն նորա ի ձեռաց քոց խնդրեցից: 9 Ապա թէ դու յառաջագոյն պատմեսցես ամպարշտին զճանապարհս իւր՝ դառնալ նմա ի նմանէ, եւ ոչ դարձցի ի ճանապարհէ իւրմէ. ինքն յամպարշտութեան իւրում մեռցի, եւ դու զանձն քո ապրեցուցես: 10 Եւ դու որդի մարդոյ՝ ասա ցտունդ Բարայէլի: Այսպէս խաւսեցարոյք եւ ասացէք եթէ. մոլորութիւնք մեր եւ անարեւնութիւնք մեր ի մեզ են, եւ մեք ի նոսին մաշիմք. եւ զիա՞րդ ապրեսցուք: 11 Ասա ցնոսա. Կենդանի եմ ես՝ ասէ Ադովնայի Տէր. ոչ կամիմ զմահ ամպարշտին, որպէս զդառնալ ամպարշտին ի չար ճանապարհէ իւրմէ՝ եւ կեալ: դառնալով դարձարոյք ի ճանապարհաց ձերոց չարաց. եւ ընդէ՞ր մեռանիք տունդ Բարայէլի: 12 Եւ դու որդի մարդոյ՝ ասա ցորդիս ժողովրդեան քոյ: Արդարութիւն՝ արդարոյն ոչ փրկեսցէ զնա՝ յաւուր յորում մոլորեսցի. եւ անարեւնութիւն անարիւնին ոչ չարչարեսցէ զնա՝ յաւուր յորում դառնայցէ յամենայն յանարեւնութենէ իւրմէ: Եւ արդարն ոչ կարասցէ ապրել յաւուր մեղաց իւրոց: 13 յասել ինձ ցարդարն՝ թէ՛ կելով կեցցես, եւ նա յուսացեալ յարդարութիւն իւր՝ առնիցէ անարեւնութիւն. ամենայն արդարութիւնք նորա մի յիշեսցին, այլ անարեւնութեամբն իւրով զոր արար՝ նովին մեռցի: 14 Եւ յասել ինձ ցամպարիշտն թէ՛ մահու մեռցիր. եւ դարձցի ի մեղաց իւրոց, եւ արասցէ իրաւունս եւ արդարութիւն: 15 Եւ զգրաւ պարտապանին ի բաց տացէ, եւ զյափշտակութիւնն դարձուցանիցէ, ի հրամանս կենաց գնացէ չառնել զանիրաւութիւն. կելով կեցցէ՝ եւ մի մեռցի: 16 ամենայն մեղք իւր զոր մեղաւ՝ մի յիշեսցին. զի իրաւունս եւ արդարութիւն արար, նոքիմք կեցցէ: 17 Եւ ասեն որդիք ժողովրդեան քոյ. Ոչ ուղիղ են ճանապարհք Տեառն. նա՝ նոցա ճանապարհն չէ ուղիղ: 18 Ի դառնալն արդարոյն յարդարութենէ իւրմէ եւ առնել անիրաւութիւնս՝ նոքիմք մեռցի: 19 Եւ ի դառնալ մեղաւորին յանարեւնութենէ իւրմէ՝ եւ առնիցէ իրաւունս եւ արդարութիւն՝ նոքիմք կեցցէ: 20 Եւ ա՞յս է զոր ասացէքն թէ ոչ ուղիղ է ճանապարհ Տեառն: զհրաքանչիւր որ ըստ ճանապարհաց ձերոց դատեցայց զձեզ տունդ Բարայէլի:

Ի՛Ը 21 Եւ եղեւ յամին երկոտասաներորդի՝ ի տասներորդ ամսեանն, որ աւր հինգ էր ամսոյն գերութեան մերոյ, եհաս առ իս ոմն զերծեալ յԵրուսաղէմէ եւ ասէ. Առաւ քաղաքն: 22 Եւ ձեռն Տեառն եղեալ ի վերայ իմ յերեկորեայն՝ մինչչեւ եկեալ էր նորա, եւ եբաց զբերան իմ մինչչեւ եկեալ էր ընդ առաւաւտն. եւ ի բանալ բերանոյ իմոյ՝ ոչ եւս ամփոփեցաւ անդրէն: 23 Եւ եղեւ քան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 24 Որդի մարդոյ՝ բնակիչք աւերակաց երկրին Բարայէլի ասեն. Մի մարդ էր Աբրահամ՝ եւ կալաւ զերկիրն. եւ արդ մեք բազումք ենք, եւ մեզ տուեալ է երկիրն ի ժառանգութիւն. ոչ ժառանգիցեմք զնա. 25 վասն այսորիկ ասա ցնոսա: Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Որովհետեւ ի վերայ արեան ուտէք, եւ զաչս ձեր արձակեցէք ի կուռս, եւ արիւն հեղուք, եւ կամիք զերկիրն ժառանգել: 26 եղիցի դա ձեզ ի սուր, զի արարէք պղծութիւնս, իւրաքանչիւր զկին ընկերի իւրոյ պղծէիք. եւ արդ այտի՞ւ ժառանգիցէք զերկիրն: 27 Վասն այսորիկ ասա ցնոսա: Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Կենդանի եմ ես Տէր, եթէ ոչ որ յաւերակսն իցեն՝ սրով անկցին. եւ որ ընդ երեսս դաշտին իցեն՝ զազանաց անապատի տացին ի կերակուր. եւ որ ընդ պարսպաւքն եւ այսր իցեն՝ մահու կոտորեցից: 28 Եւ տաց զերկիրն յաւերակ եւ յապականութիւն. եւ կորիցէ հպարտութիւն

գաւրութեան նորա. եւ աւերեսցին լերինք Բարայէլի, զի մի ոք իցէ որ գնայցէ ընդ նոսա: 29 Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր: եւ արարից գերկիր նորա աւերակ. եւ աւերեսցի վասն ամենայն գարշելեաց իւրեանց զոր արարին:

ԻԹ 30 Եւ դու որդի մարդոյ, որդիք ժողովրդեան քոյ շրջին, քրթմնցեն զքէն առ պարսպաւքն եւ ի դրունս ապարանիցն, եւ ասեն մի ցմի՝ այր ցեղբայր իւր. Ժողովեսցուք երթիցուք լուիցուք զպատգամսն որ ելին ի Տեառնէ: 31 Եւ արդ՝ զան առ քեզ որպէս ժողովեալք ի ժողովուրդ. եւ նստին առաջի քոյ ժողովուրդն իմ, լսել զբանս քո՝ եւ ոչ առնեն զնոսա. զի ստուրթին է ի բերանս նոցա, եւ զհետ պղծութեան իւրեանց գնան սիրտք իւրեանց: 32 Եւ դու լինիցիս նոցա իբրեւ զձայն երգոյ քաղցրաբարբառ յաւրինելոյ. եւ լուիցեն զբանս քո՝ եւ ոչ արասցեն: 33 Եւ յորժամ գայցէ՝ ասասցեն, թէ Ահաւասիկ եհաս: եւ ծանիցեն թէ մարգարէութիւն գոյ ի մէջ նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԼԴ.

Առ հովիւսն Բարայէլի:

Լ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ մարգարեաց ի վերայ հուռացոյ Բարայէլի, մարգարեաց՝ եւ ասասցես ցհովիւսդ. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ո հովիւք Բարայէլի. միթէ հովիւք զանձի՞նս արածեն. ո՞չ հովիւք զխաշինս արածեն: 3 Արդ՝ աւասիկ զկաթնդ ուտէք, եւ զսարդ ագանիք. զպարարտսն զենուք. եւ զխաշն իմ ոչ արածէք: 4 զտկարացեալն ոչ զաւրացուցանէք, եւ զհիւանդացեալն ոչ բժշկեցէք, զչարչարեալն ոչ յանձանձեցէք, եւ զբեկեալն ոչ պատեցէք. զմոլորեալն ոչ դարձուցիք, եւ զկորուսեալն ոչ խնդրեցիք. զհաստահարուստն աշխատ արարիք: 5 Եւ ցրուեցան խաշինք իմ, քանզի ոչ գոյն նոցա հովիւք. եւ եղեն կերակուր գազանաց անապատի. եւ ցրուեցան, 6 եւ մոլորեցան խաշինքն իմ ընդ ամենայն լերինս, եւ ընդ ամենայն բլուրս բարձունս, եւ ընդ ամենայն երեսս երկրի ցրուեցան խաշինքն իմ. եւ ոչ ոք էր որ խնդրէր, եւ ոչ այն որ դարձուցանէր: 7 Վասն այնորիկ հովիւք լուարուք զպատգամս Տեառն: 8 Կենդանի եմ ես ասէ Ադովնայի Տէր Տէր. եթէ ոչ փոխանակ զի եղեն խաշինք իմ յաւար, եւ մատնեցան խաշինք իմ ի կերակուր գազանաց անապատի. վասն զի ոչ գոյին հովիւք, եւ ոչ խնդրեցին հովիւք զխաշինս իմ. եւ բուծին հովիւքն զանձինս իւրեանց, եւ զխաշինս իմ ոչ արածէին: 9 փոխանակ այնորիկ լուարուք հովիւք զպատգամս Տեառն: 10 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես ի վերայ հովուացոյ. եւ պահանջեցիք զխաշինս իմ ի ձեռաց դոցա եւ դադարեցուցիք զդոսա յարածելոյ զխաշինս իմ եւ ոչ եւս արածեսցեն զնոսա եւ փրկեցիք զխաշինս իմ ի ձեռաց դոցա, եւ ոչ եւս եղիցին դոցա ի կերակուր: 11 Զի այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես ինքնին խնդրեցիք զխաշինս իմ, եւ այց արարից դոցա: 12 զոր արինսն խնդրիցէ հովիւ զհաւտ իւր, յաւուր յորում իցէ մէզ եւ մառախուղ ի մէջ խաշանց իւրոց վատնելոց այսպէս խնդրեցիք զխաշինս իմ, եւ ժողովեցիք զնոսա յամենայն տեղեաց ուր ցրուեցան ի նոսա յաւուր միգի եւ մառախուղի: 13 Եւ հանից զնոսա յազգաց, եւ ժողովեցիք զնոսա ի գաւառաց, եւ տարայց զնոսա յերկիրն իւրեանց, եւ արածեցիք զնոսա ի վերայ լերանց Բարայէլի. 14 եւ ի ձորս՝ եւ յամենայն բնակութեան երկրին: յարաւտս փափկութեան արածեցիք զնոսա ի լերինն բարձու Բարայէլի. եւ անդ եղիցին մակաղատեղք նոցա, անդ դադարեսցեն՝ եւ անդ հանգիցեն ի գրգռութեան բարութեանց. եւ յարաւտս պարարտութեան արածեսցին ի վերայ լերանցն Բարայէլի: 15 Ես արածեցիք զխաշինս իմ, եւ ես հանգուցիք զնոսա. եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր: Այսպէս ասէ Տէր Տէր. 16 զկորուսեալն՝ խնդրեցիք, եւ զմոլորեալն՝ դարձուցիք, զբեկեալն՝ պատեցիք, եւ զվտեալն՝ զաւրացուցիք, զգերն եւ զհզարն՝ պահեցիք. եւ արածեցիք զնոսա իրաւամբք: 17 Եւ դուք խաշինք իմ, այսպէս ասէ Տէր Տէր. ահաւասիկ ես՝ ոչխար առ ոչխար դատեցայց, եւ խոյ՝ առ խոյ: 18 չիցէ՝ ձեզ բաւական զգեղեցիկ արաւտսն յառաջագոյն արածել. այլ եւ զմնացեալ ճարակն ի ձենջ առ ոտն կոտորէիք եւ զջուրսն յստակ ըմպէիք, եւ զմնացեալն առ ոտն պղտորէիք: 19 Եւ խաշինք իմ զկոխսն ոտից ձերոց ճարակէին. եւ զջուրսն պղտորեալ ի կճղակաց ձերոց ըմպէին: 20 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւաղիկ ես դատեցայց ի մէջ հարուստ եւ անաւագ ոչխարաց: 21 փոխանակ զի կողամբք եւ ուսովք ձերովք գրթցիք եւ ոգորէիք, եւ եղջերովք ձերովք խեթկէիք զամենայն անաւագն. եւ ի բաց մերժէիք զնոսա, մինչեւ ցրուեցան խաշինք իմ: 22 Եւ փրկեցիք զխաշինս իմ, եւ ոչ եւս լինիցին ի յափշտակութիւն:

դատեցայց խոյ՝ առ խոյ: 23 եւ կացուցից ի վերայ նոցա հովիւ մի զծառայ իմ զԴաւիթ, եւ նա հովուեացէ զնոսա: նա եղիցի նոցա հովիւ. 24 եւ ես Տէր եղեց նոցա յԱստուած. եւ Դաւիթ ծառայ իմ իշխան ի մէջ նոցա: Ես Տէր խաւսեցայ: 25 եւ եղից ընդ Դաւթի ուխտ խաղաղութեան, եւ ապականեցից զգազան չար յերկրէ, եւ բնակեցցին յանապատին յուսով, եւ ննջեցեն յանտառս: 26 Եւ տաց նոցա շուրջ զլեռամբ իմով արհնութիւն. եւ տաց ձեզ անձրեւ, եւ եղիցին անձրեւք արհնութեան: 27 ծառք ագարակի տացեն զպտուղս իւրեանց, եւ երկիր տացէ զգարութիւն իւր. եւ բնակեցեն յերկրի իւրեանց յուսով խաղաղութեանց: եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր. ի խորտակել ինձ զլուծ պարանոցի նոցա: Եւ փրկեցից զնոսա ի ձեռաց ծառայեցուցաց իւրեանց: 28 եւ ոչ եւս եղիցին յաւար ի մէջ ազգաց. եւ գազանք երկրի մի եւս կերիցեն զնոսա: եւ բնակեցեն յուսով, եւ ոչ որ իցէ որ զարհուրեցունիցէ զնոսա: 29 եւ կանգնեցից նոցա տունկ խաղաղութեան. եւ ոչ եւս վտտեցին ի սովոյ ի վերայ երկրի, եւ նախատինս յազգաց ոչ եւս կրեցեն: 30 Եւ ծանիցեն թէ ես Տէր Աստուած նոցա՝ ընդ նոսա եմ. եւ նոքա ժողովորդ իմ՝ տունն Իսրայէլի, ասէ Տէր Տէր: 31 Եւ դուք խաշինք իմ ոչխարք արաւտի իմոյ՝ մարդիկ էք եւ ես Տէր Աստուած ձեր, ասէ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԼԵ.

Ի վերայ եղովմայեցոցն:

ԼԱ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ: 2 Որդի մարդոյ՝ դարձո զերեսս քո ի վերայ լերինդ Սէիրայ. մարգարեաց ի վերայ դորա՝ եւ ասացես ցոա: 3 Այսպէս ասէ Տէր Տէր, Ահաւասիկ ես ի վերայ քո լեռոնդ Սէիր, եւ ձգեցից զձեռն իմ ի քեզ, եւ տաց զքեզ յանապատ՝ եւ աւերեցիս. 4 եւ զքաղաքս քո յաւեր դարձուցից, եւ եղիցիս աւերակ. եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր: 5 Փոխանակ զի եղեր ի թշնամութիւն յաւիտենից, եւ դարանակալ նստէիր նենգութեամբ տանն Իսրայէլի, ի ձեռն թշնամեաց սրոյ ի ժամանակի նեղութեան, ի ժամանակի անիրաւութեան յետին վախճանի: 6 Վասն այնորիկ կենդանի եմ ես՝ ասէ Տէր Տէր. եթէ ոչ յարին մեղար՝ եւ արին հալածեցէ զքեզ, եւ զարինն զոր ատեցեր՝ նոյն արին հալածեցէ զքեզ: 7 Եւ տաց զլեռոնդ Սէիր յաւերակ եւ յանապատ. եւ կորուսից ի դմանէ զմարդ եւ զանասուն: 8 եւ լցից զլերինս վիրաւորաւք քովք, զբլուրս քո եւ զձորս քո. եւ յամենայն դաշտս քո՝ վիրաւորեալք ի սրոյ անկցին ի քեզ: 9 յաւերակ յաւիտենից եղից զքեզ. եւ քաղաք քո ոչ եւս շինեցին: եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր: 10 Փոխանակ ասելոյն թէ երկու ազգքն եւ երկու աշխարհք իմ եղիցին եւ ժառանգեցից զնոսա. եւ Տէր անդ էր: 11 Վասն այնորիկ կենդանի եմ ես՝ ասէ Տէր Տէր. եւ արարից ընդ քեզ ըստ թշնամութեան քում, եւ ըստ նախանձուն քում զոր արարեր ատել զնոսա. եւ ծանուցայց քեզ յորժամ դատեցայց զքեզ: 12 եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր: Լուայ զձայն հայիտութեանց քոց զի ասէիր, թէ լերինք Իսրայէլի աւերակք՝ մեզ տուեալ են ի կերակուր: 13 եւ մեծաբանեցեր ի վերայ իմ բերանովք քովք. եւ հնչեցէք առ իս զբանս ձեր, եւ ես լուայ: 14 Այսպէս ասէ Տէր Տէր, Յուրախութիւն ամենայն երկրի արարից զքեզ յաւերակ. 15 փոխանակ զի ոտնհար եղեր ժառանգութեան տանն Իսրայէլի՝ զի ապականեցաւ. 16 նոյնպէս արարից զքեզ, եւ եղիցիս աւերակ լեռոնդ Սէիր, եւ ամենայն ի դովմա սատակեցի: եւ ծանիցես թէ ես եմ Տէր Աստուած նոցա:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԼԶ.

Ի վերայ Լեռանցն Իսրայէլի:

ԼԲ 1 Եւ դու որդի մարդոյ մարգարեաց ի վերայ լեռանցն Իսրայէլի, եւ ասացես ցլերինսն Իսրայէլի. Լուարուք զպատգամս Տեառն: 2 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Փոխանակ զի ասաց թշնամին ի վերայ ձեր՝ վաշ վաշ. աւերակք յաւիտենից ի ժառանգութիւն եղեն մեզ 3 Վասն այնորիկ մարգարեա՝ եւ ասացես: Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Փոխանակ զի եղէք յանարգութիւն ամենայն ազգաց որ շուրջ զձեւք են. եւ վտարանդի եղէք ազգաց բազմաց, իաւսք լեզուաց եւ նախատինք ազգաց: 4 Վասն այնորիկ լերինք Իսրայէլի՝ լուարուք

զպատգամս Ադովնայի Տեառն. Այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր Տէր ցլերինս եւ ցլորս եւ ցլորս եւ ցձորս եւ ցաւերակս ապականեալս եւ ցքաղաքս լքեալս՝ որ եղեն յաւեր եւ ի կոխումն մնացելոց ազգացոյ որ շուրջ զձեռք են: 5 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Եթէ ոչ հրով բարկութեան իմոյ խաւսեցայց ի վերայ այլոց ազգացն, եւ ի վերայ ամենայն եղովմայեցոցն, զի արարին զերկիրն իմ իւրեանց ի վտարանդի. ոտնհարութեամբ անարգեցին զանձինս ապականել աւարաւ: 6 Վասն այնորիկ մարգարեաց ի վերայ երկրին Իսրայէլի, եւ ասացես ցլերինս եւ ցլորս եւ ցձորս եւ ցդաշտս. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես նախանձու իմով, եւ բարկութեամբ խաւսեցայ. փոխանակ կրելոյն ձերոյ նախատինս ի հեթանոսաց: 7 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Ադովնայի Տէր. Ամբարձից զձեռն իմ ի վերայ ազգացոյ որ շուրջ զձեռք են. նոքա ընկալցին զանարգանս իւրեանց: 8 Բայց զձեր լերինքդ Իսրայէլի զխաղող եւ զարդիւնս կերիցէ ժողովուրդ իմ Իսրայէլ. զի ակն ունին դառնալոյ: 9 Ահաւասիկ ես հայեցայց ի ձեզ, եւ անկանիցիք ի գործ. եւ սերմանիցիք, 10 եւ բազմացուցից ի ձեզ մարդիկ, եւ համարէն զտունն Իսրայէլի ի սպառ. եւ բնակեցին քաղաքք, եւ աւերակք շինեսցին: 11 եւ բազմացուցից ի ձեզ զմարդ եւ զանասուն. բազմացին եւ աճեսցեն, եւ բնակեցուցից զձեզ որպէս ի սկզբանէն, եւ բարի արարից ձեզ որպէս եւ յառաջագոյն: եւ ծանիջիք թէ ես եմ Տէր: 12 Եւ տիրեցուցի ձեզ մարդիկ զժողովուրդն իմ Իսրայէլ. ժառանգեսցեն զձեզ, եւ եղիջիք նոցա ի բնակութիւն, եւ ոչ եւս լինիցիք անգաւակ ի նոցանէն: 13 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Փոխանակ զի ասացին ցրեզ թէ երկիր մարդավար ես դու, եւ անգաւակ յազգէ քումմէ եղեր. 14 վասն այնորիկ ոչ եւս լինիցիս մարդաւար, եւ զազգդ քո անգաւակ ոչ եւս արասցես, ասէ Տէր Տէր: 15 Եւ անարգանք ազգաց ի ձեզ ոչ եւս լինիցին. եւ նախատինս ի ժողովրդոց այլ ոչ եւս կրեսցես, եւ ազգդ քո այլ ոչ եւս անգաւակեցի՝ ասէ Տէր Տէր: 16 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս եւ ասէ, 17 Որդի մարդոյ՝ տունդ Իսրայէլի բնակեցան յերկիրն իւրեանց, եւ պղծեցին զնա ճանապարհաւք իւրեանց՝ եւ կռովք իւրեանց՝ եւ պղծութեամբք իւրեանց ըստ պղծութեան ապարահի. եւ եղեւ ճանապարհի դոցա առաջի իմ: 18 Եւ հեղի զսրտմտութիւն իմ ի վերայ դոցա վասն արեանն զոր հեղին յերկրին, եւ կռովք իւրեանց պղծեցին զնա: 19 եւ ցրուեցի զդոսա ընդ ազգս, եւ հոսեցից զդոսա ընդ գաւառս. ըստ ճանապարհաց դոցա, եւ ըստ մեղաց իւրեանց դատեցայ զդոսա: 20 Եւ մտին յազգս. եւ ուր մտինն, եւ անդ պղծեցին զանուն իմ սուրբ, յասելն ցնոսա թէ ժողովուրդ Տեառն են դոքա, եւ յերկրէն նորա ելին: 21 Եւ խնայեցի ի դոսա վասն անուան իմոյ սրբոյ, զոր պղծեցին տունդ Իսրայէլի ի մէջ ազգացոյ յոր մտին ի նոսա: 22 Վասն այդորիկ ասա ցտունդ Իսրայէլի. Այսպէս ասէ Տէր Տէր, Ոչ ձեզ ինչ առնեմ տունդ Իսրայէլի, այլ վասն անուան իմոյ սրբոյ զոր պղծեցէք ի մէջ ազգացոյ յորս մտէք ի դոսա: 23 եւ սրբեցից զանուն իմ մեծ որ պղծեցաւ ի մէջ ազգացոյ՝ զորս դուք պղծեցէք ի մէջ դոցա: եւ ծանիցեն ազգքդ՝ եթէ ես եմ Տէր, ասէ Ադովնայի Տէր. ի սրբելն իմում ի ձեզ յանդիման դոցա: 24 Եւ առից զձեզ ի հեթանոսաց, եւ ժողովեցից զձեզ յամենայն ազգաց, եւ տարայց զձեզ յերկիրն ձեր: 25 Եւ ցանեցից ի վերայ ձեր ջուր սուրբ, եւ սրբեսցիք յամենայն պղծութեանց ձերոց, եւ յամենայն կռոց ձերոց սրբեցից զձեզ: 26 եւ տաց ձեզ սիրտ նոր, եւ ոգի նոր նորոգեցից ի ձեզ. եւ հանից զսիրտն քարեղէն ի մարմնոց ձերոց, եւ տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն. 27 եւ զոգի իմ տաց ի ձեզ: Եւ արարից, զի յարդարութիւնս գնայցէք, եւ զիրաւունս իմ պահիցէք, եւ առնիցէք զնոսա: 28 եւ բնակիցէք յերկրին՝ զոր ետու հարցն ձերոց եւ եղիջիք ինձ ի ժողովուրդ, եւ ես եղեց ձեզ յԱստուած: 29 Եւ զերծուցից զձեզ յամենայն պղծութեանց ձերոց: եւ կոչեցից զցորեան եւ բազմացուցից զնա, եւ ոչ ածից ի վերայ ձեր սով: 30 եւ բազմացուցից զպտուղ ծառոց, եւ զարդիւնս անդոց, զի մի եւս ընդունիցիք զնախատինս սովոյ ի մէջ ազգաց: 31 Եւ յիշեսցիք զճանապարհսն ձեր չարս եւ զգնացս ձեր զանբարիս. եւ տաղտկասցիք յերեսաց անաւրէնութեանցն ձերոց, եւ ի զարշէլեացն ձերոց: 32 Ոչ վասն ձեր ինչ առնեմ զայս՝ ասէ Տէր Տէր, այլ յայտնի լիցի ձեզ. ամաչեցէք եւ պատկառեցէք ի ճանապարհաց ձերոց տունդ Իսրայէլի: 33 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Յաւուր յորում սրբեցից զձեզ յամենայն անաւրէնութեանցն ձերոց, եւ շինեսցին աւերակք, եւ բնակեցուցից զքաղաքս. 34 եւ երկիրն ապականեալ՝ գործեսցի: փոխանակ զի ապականեցաւ յանդիման ամենայն անցաւորաց: 35 Եւ ասացեն, երկիրն ապականեալ՝ եղեւ իբրեւ զպարտեզ փափկութեան. եւ քաղաքքն աւերակք՝ ապականեալք եւ քանդեալք՝ ամրացեալք նստան: 36 եւ ծանիցեն ազգք որ միանգամ շուրջ զձեռք մնացեալք իցեն թէ ես եմ Տէր, որ շինեցի զաւերեալսն, եւ հաստատեցի զապականեալսն: եւ Տէր խաւսեցայ՝ եւ արարից: 37 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Զայս եւս այց արարից տանդ Իսրայէլի առնել դոցա. եւ բազմացուցից զմարդիկ դոցա իբրեւ զխաշինս, 38 եւ իբրեւ զոչխարս սուրբս. եւ իբրեւ զոչխարս Երուսաղէմի ի տունս իւրեանց՝ այնպէս եղիցին քաղաքքն աւերեալք. լի խաշամբք եւ մարդկաւ: եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

Վասն Յարութեան:

ԼԳ 1 Եւ եղեւ ի վերայ իմ ձեռն Տեառն. եւ եհան զիս հոգւովն Տեառն, եւ եղ զիս ի մէջ դաշտին. եւ այն լի էր ոսկերաւք մարդկան: 2 Եւ շրջեցոյց զիս շուրջ զոսկերաւքն. եւ ահա բազում յոյժ էին ի վերայ երեսաց դաշտին, եւ ցամաքեալք յոյժ: 3 Եւ ասէ ցիս՝ Որդի մարդոյ՝ իցէ՞ թէ կենդանի լինիցին ոսկերքոյ այդոքիկ: Եւ ասեմ. Տէր Տէր դու գիտես զայդ: 4 Եւ ասէ ցիս. Որդի մարդոյ մարգարեաց ի վերայ ոսկերացոյ այդոքիկ՝ եւ ասասցես ցոռսա. Ոսկերք ցամաքեալք՝ լուարուք զպատգամս Տեառն 5 Այսպէս ասէ Տէր Տէր ցոսկերսոյ ցայդոսիկ. Ահաւասիկ եւ ածից ի վերայ ձեր շունչ կենդանի. 6 Եւ տաց ի ձեզ ջիւս, եւ ածից ի վերայ ձեր մարմինս, եւ ձգեցից ի վերայ ձեր մորթ. եւ տաց զոգի իմ ի ձեզ, եւ լինիջիք կենդանի: Եւ ծանիջիք թէ եւ եմ Տէր: 7 Եւ մարգարեացայ որպէս եւ հրաման ետ ինձ Տէր: Եւ եղեւ բարբառ ի մարգարեանայն իմում, եւ ահա շարժումն. եւ մերձեցաւ ոսկր առ ոսկր առ իւրաքանչիւր յաւդս. 8 Եւ տեսի եւ ահա ջիւք եւ մարմինք պատէին, եւ ձգէր ի վերայ նոցա մորթ. եւ շունչ ոչ գոյր ի նոսա: 9 Եւ ասէ ցիս. Մարգարեաց որդի մարդոյ, մարգարեաց ի վերայ շնչոյն, եւ ասասցես ցշունչն. Այսպէս ասէ Տէր Տէր, Եկ շունչ ի չորից հողմոց, եւ փչեա ի մեռեալսոյ յայտոսիկ՝ եւ կեցցեն: 10 Եւ մարգարեացայ որպէս եւ հրաման ետ ինձ Տէր. եւ եմուտ ի նոսա շունչն, եւ եղեն կենդանի. եւ կանգնեցան՝ կացին ի վերայ ոտից իւրեանց, ժողովուրդ բազում յոյժ յոյժ: 11 Եւ խաւսեցաւ ընդ իս Տէր՝ եւ ասէ. Որդի մարդոյ, ոսկերքոյ այդոքիկ ամենայն տունդ Բարայէլի է. եւ դոքա ասեն, չորացան ոսկերք մեր՝ հատաւ յոյս մեր՝ եւ մեռաք: 12 Վասն այդորիկ մարգարեա՝ եւ ասասցես ցոռսա. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ եւ բացից զգերեզմանս ձեր, եւ հանից զձեզ ի գերեզմանաց ձերոց ժողովուրդ իմ. եւ տարայց զձեզ յերկիրն Բարայէլի: 13 Եւ ծանիջիք՝ եթէ եւ եմ Տէր, ի բանալ ինձ զգերեզմանս ձեր՝ եւ հանել ինձ զձեզ ի գերեզմանաց ձերոց ժողովուրդ իմ: 14 Եւ տաց զոգի իմ ի ձեզ, եւ լինիջիք կենդանի: Եւ եղից զձեզ յերկրին ձերում. եւ ծանիջիք թէ եւ եմ Տէր: Եւ խաւսեցայ եւ արարից, ասէ Տէր Տէր:

ԼԴ 15 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 16 Եւ դու որդի մարդոյ՝ առ դու քեզ գաւազան մի, եւ գրեա ի նմա զՅուդա եւ զորդիսն Բարայէլի՝ զմերձաւորս նորա: Եւ առցես քեզ գաւազան երկրորդ, եւ գրեսցես ի նմա զՅովսէփ՝ եւ զգաւազանն Եփրեմի. եւ զամենայն որդիսն Բարայէլի զյաւելեալսն ի նոսա: 17 Եւ կցեսցես զնոսա ընդ միմեանս կապեալ լինել ի գաւազան մի. եւ եղիցի ի ձեռին քում: 18 Եւ եղիցի յորժամ ասասցեն ցքեզ որդիք ժողովրդեան քոյ. ո՞չ պատմես մեզ զինչ է այդ ի քեզ: 19 Եւ ասասցես ցնոսա. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ եւ առից զազգոյ Յովսէփում՝ որ է ի ձեռին Եփրեմայ, եւ զազգոյ Բարայէլի զմերձաւորս դորա. եւ տաց զոռսա յազգն Յուդայ, եւ եղիցին ի մի գաւազան. եւ եղիցին մի ի ձեռին Յուդայ. 20 Եւ եղիցին գաւազանքոյ յորս դու գրեցեր ի ձեռին քում առաջի նոցա: 21 Եւ ասացես ցնոսա: Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ եւ առնում գտունդ Բարայէլի ի միջոյ ազգացոյ յորս մտին ի նոսա. եւ ժողովեցից զոռսա յամենայն ազգաց որ շուրջ զդոքաւք են, եւ տարայց զոռսա յերկիրն Բարայէլի, 22 Եւ տաց զոռսա յազգ մի յերկրին իմում ի լերինսն Բարայէլի. եւ մի իշխան եղեցի ի վերայ ամենեցուն դոցա ի թագաւոր, եւ ոչ եւս եղիցին յերկուս ազգս, եւ ոչ եւս բաժանեցին յերկուս թագաւորութիւնս: 23 Զի մի եւս պղծեցին ի կուռս իւրեանց եւ ի գարշելիս իւրեանց, եւ յամենայն ամպարշտութիւնս իւրեանց. եւ փրկեցից զոռսա յամենայն անաւրէնութեանց դոցա զոր մեղան ի նոսա, եւ սրբեցից զոռսա: Եւ եղիցին ինձ ի ժողովուրդ, եւ եւ եղեց դոցա յԱստուած: 24 Եւ ծառայ իմ Դաւիթ՝ իշխան ի մէջ դոցա. եւ մի հովիւ եղիցի ամենեցուն դոցա. զի ըստ հրամանաց իմոց գնացեն եւ զիրաւունս իմ պահեսցեն, եւ արացեն զնոսա: 25 Եւ բնակեցեն յերկրին իւրեանց զոր ետու եւ ծառային իմում Յակովբայ ուր բնակեցին հարք իւրեանց. եւ բնակեցեն դոքա ի նմա, եւ որդիք դոցա, եւ որդիք որդւոց դոցա մինչեւ յաւիտեան: Եւ Դաւիթ ծառայ իմ եղիցի իշխան դոցա յաւիտեան: 26 Եւ եղից դոցա ուխտ խաղաղութեան, եւ ուխտ յաւիտեանական եղիցի ընդ նոսա: Եւ տաց դոցա՝ եւ բազմացուցից զոռսա, եւ եղից զսրբութիւնս իմ ի մէջ դոցա յաւիտեան: 27 Եւ եղիցի բնակութիւն իմ ի դոսա. եւ եղեց դոցա յԱստուած, եւ դոքա եղիցին ինձ ի ժողովուրդ: 28 Եւ ծանիցեն ազգք թէ եւ եմ Տէր որ սրբեցի զոռսա, ի լինել սրբութեանց իմոց ի միջի դոցա յաւիտեան:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԼԸ.

Ի վերայ գովգայ՝ եւ Մագովգայ:

ԼԵ 1 Եւ եղեւ բան Տեառն առ իս՝ եւ ասէ. 2 Որդի մարդոյ՝ հաստատեա զերեսս քո ի վերայ Գովգայ, եւ երկրին Մագովգայ, իշխանին Ռովսմեսովքայ եւ Թոբելայ: Եւ մարգարեա ի վերայ նորա, 3 եւ ասասցես ցնա: Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես ի վերայ քո իշխանոյ Ռովսմեսովքայ եւ Թովբելայ: 4 եւ պաշարեցից զքեզ, եւ արկից դանդանաւանդ ի կզակս քո, եւ ժողովեցից զքեզ եւ զամենայն զաւրութիւնս քո. զհեծեալս եւ զերիվարս, զվառեալս եւ զսպառազէնս ազգաց բազմաց. վահանաւորս եւ սաղաւարտաւորս, եւ սուսերաւորս: Եւ ամենեքին սոքա ընդ նոսա: 5 Պարսիկք եւ եթովպացիք՝ լիբեացիք եւ լիդացիք, ամենեքին սաղաւարտեալք՝ եւ վահանաւորք: 6 դմեր՝ եւ ամենեքին որ շուրջ են զնովաւ եւ տունն Թորգոմայ ի ծագացն հիւսւոյ, եւ ամենեքին որ շուրջ զնովաւ, եւ ազգք բազումք ընդ քեզ: 7 Պատրաստեաց, պատրաստեա զանձն քո՝ դու եւ ամենայն ժողովք որ ժողովեալ են ընդ քեզ. եւ եղիցես ինձ յառաջապահ: 8 յաւուրց բազմաց պատրաստեցի, եւ ի վախճան ժամանակաց եկեսցէ եւ հասցէ յերկիրն յապահով ի սրոյ. ժողովեալ յազգաց բազմաց յերկիրն Իսրայէլի, որ եղեւ աւերակ համաւրէն. եւ նոյն յազգաց ժողովեալ՝ եւ բնակեն խաղաղութեամբ ամենեքին: 9 Եւ ելցես իբրեւ զանձրեւ, եւ հասցես իբրեւ զամպ, եւ ծածկեսցես զերկիրն. եւ եղիցես դու՝ եւ ամենայն ազգք բազումք՝ որ շուրջ զքեւ իցեն ընդ քեզ: 10 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ անկանիցին բանք ի սիրտ քո, եւ խորհեցիս խորհուրդս չարս. 11 եւ ասասցես, ելից ի վերայ յապահով երկրին. հասից ի վերայ հանդարտացելոցն յանհոգութեան. եւ բնակեցելոցն ի խաղաղութեան, ամենեցուն որ բնակեալ են յերկրին. որոց ոչ պարիսպք եւ ոչ նիգք եւ ոչ դրունք, 12 աւարել զաւար, կողոպտել զկապուտ նոցա. արկանել զձեռն իմ ի վերայ երկրին աւերելոյ՝ եւ բնակեցելոյ, եւ ի վերայ ազգին ժողովելոյ յազգաց բազմաց. ստացելոց ինչս եւ դաստակերտս, բնակելոց ի սիրտ երկրի: 13 Սաբա եւ Դեդան, եւ վաճառականք կարքեղովնացոց, եւ ամենայն աւանք նորա ասիցեն ցքեզ, Յառ յաւար արշաւեալ զաս. ժողովեցեր զժողովս քո առնուլ զարծաթ եւ զոսկի, վարել ի գերութիւն զստացուածս, եւ կողոպտել զկապուտ մեծ: 14 Վասն այնորիկ մարգարեաց որդի մարդոյ, եւ ասասցես Գովգ. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ոչ ապաքէն յաւուր յայնմիկ յորում բնակեցէ ժողովուրդ իմ Իսրայէլ խաղաղութեամբ, զարթիցես 15 եւ եկեսցես ի տեղոջէ քումմէ ի ծագաց հիւսւոյ, դու եւ բազում ազգք ընդ քեզ հեծեալ յերիվարս. ամենեքին ընդ գունդս բազումս զաւրաց բազմաց: 16 Եւ ելանիցես ի վերայ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի՝ իբրեւ զամպ ծածկեալ զերկիրն: Ի յետին ժամանակի եղիցի այն. եւ ածից զքեզ յերկիր իմ, զի ծանիցեն զիս ամենայն ազգք, ի լինել ինձ սուրբ ի միջի քում առաջի նոցա: Գովք: 17 Այսպէս ասէ Տէր Տէր Գովգ. Դու եւ վասն որոյ խաւսեցայ յաւուրցն առաջնոց ի ձեռն ծառայիցն իմոց մարգարէիցն Իսրայէլի յաւուրսն յայնոսիկ՝ եւ յամսն, ածել զքեզ ի վերայ նոցա: 18 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ յորում եկեսցէ Գովգ ի վերայ երկրիդ Իսրայէլի, ասէ Տէր Տէր. Ելցէ սրտմտութիւն իմ բարկութեամբ, 19 եւ նախանձ իմ հրով բարկութեան իմոյ. խաւսեցայ թէ ոչ յաւուր յայնմիկ եղիցի շարժումն մեծ ի վերայ երկրին Իսրայէլի. 20 եւ խռովեցին յերեսաց իմոց ձկունք ծովու, եւ թռչունք երկնից, եւ զազանք դաշտաց, եւ ամենայն սողունք երկրի, եւ ամենայն մարդիկ որ ի վերայ երեսաց երկրի: Լերինք պատառեցին, եւ ձորք տապալեցին, եւ ամենայն պարիսպք երկրին կործանեցին: 21 Եւ կոչեցից զահ սրոյ ի վերայ նորա՝ ասէ Տէր Տէր. սուր առն ի վերայ եղբար իւրոյ լինիցի. 22 եւ դատեցայց զնա արեամբ եւ մահու. եւ հեղեղաւք անձրեւաց, եւ վիմաւք կարկտի. եւ հուր եւ ծծումբ տեղացից ի վերայ նորա, եւ ի վերայ ամենեցուն որ ընդ նմա իցեն, եւ ի վերայ ազգաց բազմաց որ ընդ նմա: 23 եւ մեծացայց եւ սուրբ եղէց, եւ փառաւորեցայց եւ ծանուցայց առաջի ազգաց բազմաց: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԼԹ.

1 Եւ դու որդի մարդոյ մարգարեա ի վերայ Գովգայ՝ եւ ասացես. Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ահաւասիկ ես ի վերայ քո Գովգ՝ իշխանոյ Ռովսմեսովքայ եւ Թորբէլայ: 2 Եւ ժողովեցից զքեզ եւ առաջնորդեցից քեզ. եւ հանից զքեզ ի ծագաց հիւսւսոյ, եւ ածից զքեզ ի վերայ լերանցն Իսրայէլի: 3 Եւ կորուսից զաղեղն քո ի ձախմէ ձեռանէ քումմէ եւ զնետս քո յաջմէ ձեռանէ քումմէ եւ կործանեցից զքեզ 4 ի վերայ լերանցն Իսրայէլի. եւ անկանիցիս դու եւ ամենեքին որ զքեւ իցեն. եւ ազգքն որ ընդ քեզ իցեն, մատնեսցին ի կերակուր հաւուց եւ ամենայն թոշնոց եւ ամենայն գազանաց անապատի ետու զքեզ ի կերակուր: 5 Ընդ երեսս դաշտին անկցիս. զի ես խաւսեցայ՝ ասէ Տէր Տէր: 6 Եւ առաքեցից հուր ի վերայ Մագովգայ. եւ բնակեցեն կղզիք ի խաղաղութեան: Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր Տէր: 7 Եւ անուն իմ սուրբ ծանիցի ի մէջ ժողովրդեան իմոյ Իսրայէլի. եւ մի եւս պղծեսցի անուն իմ սուրբ: Եւ ծանիցեն ամենայն ազգք երկրի՝ թէ ես եմ Տէր սուրբն Իսրայէլի: 8 Ահաւասիկ հասեալ է. եւ ծանիցես թէ լինիցի՝ ասէ Տէր Տէր: այս է արն գորմէ խաւսեցայ: 9 Եւ ելցեն բնակիչք քաղաքաց Իսրայէլի. եւ այրեսցեն զգէնս, զնիզակաբէկս, զասպարաբէկս, զնետս, զբեկորս աղեղանց, զտիգաբունս զսրնակոթս, եւ արասցեն իւրեանց այրելիս եւթն ամի. 10 Եւ մի առցեն փայտ ի վայրաց, եւ յատցեն փայտ յանտառաց. այլ զգէնսն այրեսցեն ի կրակի: Եւ առցեն յաւարի՝ զաւարառուս իւրեանց, եւ կողոպտեսցեն զկողոպտիչս իւրեանց՝ ասէ Տէր Տէր: 11 Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ տաց Գովգայ տեղի անուանի գերեզման Իսրայէլի. զշիրիմ եկելոցն ի կողմանց ծովուն, եւ շինեսցեն շուրջ զափամբք ձորոյն եւ թաղեսցեն անդ Գովգ, եւ զամենայն ժողովս նորա: Եւ կոչեսցի Գեհ գերեզման Գովգայ: 12 Եւ թաղեսցեն զնոսա տուն Իսրայէլի, զի սրբեսցի երկիրն: զեւթն ամիս 13 թաղեսցեն զնոսա ամենայն ժողովուրդք երկրին: Եւ եղիցի նոցա անուանի արն յորում փառաւորեցայց՝ ասէ Տէր Տէր: 14 Եւ արս նմին իրի գումարեսցեն երթալ շրջել ընդ երկիրն, եւ թաղել զմնացորդս ի վերայ երեսաց երկրին. եւ սրբել զնա յետ եւթն ամսոյ: 15 Եւ խնդրեսցէ ամենայն որ անցանիցէ ընդ երկիրն. եւ յորժամ տեսանիցէ ոսկր մարդոյ՝ շինեսցէ առ նովաւ նշանակ ինչ մինչեւ թաղեսցեն զայն որք թաղենն ի Գեհ ի գերեզմանին Գովգայ. 16 զի եւ անուն քաղաքին Գերեզման կոչեսցի. եւ սրբեսցի երկիրն: 17 Եւ դու որդի մարդոյ՝ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Ասա դու ցամենայն հաւս թոշունս, եւ ցամենայն գազանս դաշտի. Ժողովեցարուք եւ եկայք, ժողովեցարուք յամենայն կողմանց երկրի ի զենումն իմ գոր եւ զենի ձեզ՝ զենումն մեծ ի վերայ լերանցն Իսրայէլի, կերէք միս եւ արբէք արիւն. 18 կերէք զմիս սկայից, եւ արբէք զարիւն իշխանաց երկրին, զխոյս՝ եւ զգուարակս՝ զնոխագս: զի գուարակք պարարեալք են ամենեքեան. 19 Եւ կերիջիք ճարպ ցլագ, եւ արբէք արիւն ցարբենալ ի զենլեաց իմոց գոր զենի ձեզ. 20 Եւ յագեսջիք ի սեղանոյ իմմէ. ի հեծելոց, եւ յերիվարաց, եւ ի սկայից, եւ յամենայն արանց պատերազմողաց՝ ասէ Տէր Տէր: 21 Եւ տաց զփառս իմ ի ձեզ. եւ տեսցեն ամենայն ազգք զդատաստանն իմ գոր արարի, եւ զձեռն իմ գոր ածից ի վերայ նոցա: 22 Եւ ծանիցեն տունն Իսրայէլի թէ ես եմ Տէր Աստուած նոցա, յարել յայնմանէ եւ առ յապայ: 23 Եւ ծանիցեն ամենայն ազգք, թէ վասն մեղաց իւրեանց գերեցան տունն Իսրայէլի. փոխանակ զի անարգեցին զիս, դարձուցի գերեսս իմ ի նոցանէ, եւ մատնեցի զնոսա ի ձեռս թշնամեաց իւրեանց եւ անկան ամենեքեան ի սուր. 24 վասն պղծութեան նոցա՝ եւ անաւրէնութեանց՝ արարի նոցա զայն եւ դարձան երեսք իմ ի նոցանէ: 25 Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Սրդ դարձուցից զգերութիւնն Յակովբայ, եւ ողորմեցայց տանն Իսրայէլի, եւ նախանձեցայց վասն անուան իմոյ սրբոյ: 26 Եւ ընկայցին զանարգանս իւրեանց եւ զանիրաւութիւնս գոր անիրաւեցան: Ի բնակեցուցանել զնոսա յերկրին իւրեանց խաղաղութեամբ եւ ոչ որ իցէ որ զարհուրեցուցանիցէ՝ 27 ի դարձուցանել ինձ զնոսա յազգաց, եւ ժողովել զնոսա ի զաւառաց հեթանոսաց: Եւ սուրբ եղեց ի նոսա առաջի ազգաց. 28 Եւ ծանիցեն թէ ես եմ Տէր Աստուած նոցա, յերեւել ինձ նոցա ի մէջ ազգաց: Եւ ժողովեցից զնոսա յերկրին իւրեանց եւ ոչ եւս թողից ի նոցանէ ուրեք. 29 Եւ ոչ եւս դարձուցից գերեսս իմ ի նոցանէ. փոխանակ հեղոյ զսրտմտութիւն իմ ի վերայ տանն Իսրայէլի. ասէ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԵՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ Խ.

Վասն շինուածոյ տաճարին:

ԼՁ 1 Եւ եղեւ ի քսաներորդի եւ ի հինգերորդի ամի գերութեան մերոյ, յամսեանն առաջնում որ ար մետասան էր ամսոյն. ի չորեքտասաներորդի ամի առնլոյ քաղաքին. յաւուր յայնմիկ եղեւ ի վերայ իմ ձեռն Տեառն: 2 Եւ ած զիս ի տեսլեան Աստուծոյ յերկիրն Բարայէլի, եւ եղ զիս ի վերայ լերին միոյ բարձու յոյժ: Եւ ի վերայ նորա իբրեւ զշինուած քաղաքի դէմ յանդիման. 3 Եւ տարաւ զիս ի ներքս: Եւ ահա այր մի, եւ տեսիլ նորա իբրեւ զտեսիլ փայլուն պղնձոյ. եւ ի ձեռին նորա էր լար շինողաց, եւ ձող չափոյ. եւ ինքն կայր ի վերայ դրանն: 4 Եւ ասէ ցիս այրն. Տեսեր որդի մարդոյ. արդ՝ հայեաց աչաւք քովք, եւ լուր ակընջաւք քովք, եւ հաստատեա ի մտի քում զամենայն գոր եւ ցուցից քեզ: զի վասն ցուցանելոյ քեզ եկի այսր եւ ցուցցես զամենայն գոր դուդ տեսանես՝ տանն Բարայէլի: 5 Եւ ահա շուրջ գտաճարաւն փողոցս. եւ ի ձեռին տան՝ ձող չափոյ ի վեց կանգնոյ եւ թգաւ: Եւ չափեաց զլայնութիւն պարսպացն հաւասար ձողոյն եւ զբարձրութիւն նորա հաւասար ձողոյն: 6 Եւ եմուտ ընդ դուռնն որ հայեր ընդ արեւելս՝ զեւթն աստիճանաւք. եւ չափեաց զկոզակսն վեց վեց զկամարաւք դրանն հաւասար ձողոյն. եւ զերկայնութիւն կոզակին հաւասար ձողոյն, եւ զլայնութիւն նորին հաւասար ձողոյն: Եւ կամարս ի մէջ կոզակացն ի վեց կանգնոյ: 7 Եւ կոզակն երկրորդ հաւասար ձողոյն ի լայնութիւն, եւ հաւասար ձողոյն յերկայնութիւն. եւ կամարն ի հինգ կանգնոյ: 8 Եւ կոզակն երրորդ հաւասար ձողոյն յերկայնութիւն, եւ հաւասար ձողոյն ի լայնութիւն. եւ կամարք դրանն 9 մերձ ի կոնք դրանն յութ կանգնոյ. եւ կամարք յերկուց կանգնոց, եւ կամարք ներքին դրանն: 10 Եւ կոզակք դրանն՝ դէմ յանդիման միմեանց երեք աստի եւ երեք անտի. եւ չափ մի էր երեցուն. եւ չափ մի կամարացն՝ աստի եւ անտի: 11 Եւ չափեաց զլայնութիւն մտից դրանն ի տասն կանգնոյ, եւ զերկայնութիւն դրանն յերեքտասան կանգնոյ: 12 Եւ ի մի կանգուն բովանդակեալ դէմ յանդիման կոզակացն՝ ի մի կանգուն սահմանեալ յայս կոյս յայն կոյս եւ կոզակքն աստի եւ անտի ի վեց վեց կանգնոյ: 13 Եւ չափեաց զդուռնն ի պարսպէ կոզակին մինչեւ յորմ կոզակին, ի լայնութիւն քսան եւ հինգ կանգուն. եւ այն էր դուռն ի դրան վերայ: 14 Եւ զմիջոց կամարի դրանն, եւ զկոզակս նորին ի վաթսուն կանգնոյ շուրջ զդրամբն. եւ զմիջոց սրահին արտաքնոյ, 15 Եւ զմիջոց կամարի դրանն ներքնոյ, ի յիսուն կանգնոյ: 16 Եւ պատուհանք ծածուկ էին ի կոզակսն, եւ ի կամարսն ներքուստ դրան սրահին շուրջ շրջանակաւ: նոյնպէս եւ կամարացն, եւ պատուհանք շուրջ ներքոյ եւ արտաքոյ. եւ ի վերայ կամարացն արմաւենիք աստի եւ անտի: Եւ տարաւ զիս ի ներքին սրահն. 17 Եւ ահա դահլիճք, եւ սիւնք շրջանակաւք, շուրջ զսրահիւքն յարինեալք. երեսուն դահլիճ ի մէջ սեանցն շրջանակաց: 18 Եւ սիւնք դէմ յանդիման դրանցն ըստ երկայնութեան դրանցն, 19 Եւ սիւնք շրջանակաւ ի ներքոյ: Եւ չափեաց զլայնութիւն սրահին ի միջոցէ դրանն արտաքնոյ մինչեւ ցմիջոց դրանն ներքնոյ որ հայեր ընդ արեւելս. հարեր կանգուն: 20 Եւ տարաւ զիս ի կողմն հիւսւոյ, եւ ահա դուռն մի որ հայեր ընդ հիւսւսի սրահին արտաքնոյ. եւ չափեաց զնա յերկայնութիւն եւ ի լայնութիւն 21 Եւ զկոզակս նորա աստի եւ անտի, եւ զկամարն, եւ զկոնքն, եւ զարմաւենիս: Եւ եղեւ ըստ չափոյ դրանն որ հայեր յարեւելս, յիսուն կանգուն յերկայնութիւն, եւ քսան եւ հինգ կանգուն ի լայնութիւն: 22 Եւ պատուհանք նորա, եւ կամարք. եւ արմաւենիք ըստ դրանն որ հայեր ընդ արեւելս: Եւ ընդ եւթն սանդուխս ելանէին ի նա. եւ էր կամարակապ ի ներքոյ: 23 Եւ դուռն ներքին սրահին հայեր ընդ դուռն հիւսւոյ, ըստ արինակի դրանն որ հայեր ընդ արեւելս. եւ չափեաց զսրահն դրանէ ի դուռն՝ հարեր կանգուն: 24 Եւ տարաւ զիս ընդ կողմն հարաւու. եւ ահա դուռն մի որ հայեր ընդ հարաւ. եւ չափեաց զնա եւ զկոզակս նորա, եւ զկոնքս, եւ զկամարս ըստ նմին չափոյ: 25 Եւ պատուհանք նորա եւ կամարք շրջանակաւ, ըստ արինակի պատուհանիցն եւ կամարացն առաջնոցն, յիսուն կանգուն յերկայնութիւն՝ եւ քսան եւ հինգ կանգուն ի լայնութիւն: 26 Եւ եւթն սանդուխք ի նմա. եւ կամարք ի ներքս, եւ արմաւենիք աստի եւ անտի ի վերայ կոնքիցն: 27 Եւ դուռն ներքոյ հանդէպ դրան սրահին՝ որ հայեր ընդ հարաւ: Եւ չափեաց զսրահն դրանէ ի դուռն ի լայնութիւն՝ հարեր կանգուն ի կողմն հարաւոյ: 28 Եւ տարաւ զիս ի սրահն ներքին դրանն որ հայեր ընդ կողմն հարաւոյ. եւ չափեաց զդուռնն որ ընդ հարաւ ըստ նմին չափոյ: 29 Եւ զկոզակսն, եւ զկամարս եւ զկոնքս նովին չափով. եւ պատուհանք նորա եւ կամարք շուրջ շրջանակաւ. յիսուն կանգուն յերկայնութիւն, եւ քսան եւ հինգ ի լայնութիւն: 30 Եւ շուրջ զնովաւ կամարք յիսուն կանգուն յերկայնութիւն եւ քսան եւ հինգ ի լայնութիւն: 31 Եւ կամարք ի յարտաքնում սրահին, եւ արմաւենիք ի կամարսն. եւ եւթն սանդուխք ելանելիք նորա: 32 Եւ տարաւ զիս ի դուռնն որ հայեր ընդ ճանապարհ արեւելից, եւ չափեաց զնա ըստ առաջին չափոյն. 33 զկոզակսն, եւ զկամարսն, եւ զկոնքսն՝ ըստ նմին չափոյ, եւ պատուհանք ի նմա, եւ կամարք շուրջանակի. յիսուն կանգուն յերկայնութիւն, եւ քսան եւ հինգ ի լայնութիւն: 34 Եւ կամարք ի ներքնում սրահին, եւ արմաւենիք ի վերայ

կամարացն աստի եւ անտի, եւ եւթն սանդուխք ի նմա: 35 Եւ տարաւ զիս ի դոռնն՝ որ ընդ հիւսւսի. եւ չափեաց ըստ նմին չափոյ, 36 զկոզակսն եւ զկամարսն եւ զկոնքս. եւ պատուհանք ի նմա շուրջանակի, եւ կամարք յիսուն կանգուն յերկայնութիւն, եւ քսան եւ հինգ կանգուն ի լայնութիւն: 37 Եւ կամարք արտաքոյ դրանն. եւ արմաւենիք կամարացն աստի եւ անտի, եւ ութ սանդուխք ի նմա: 38 Եւ դահլիճք նորա՝ եւ լայնութիւնք նորա՝ եւ կամարք նորա հանդէպ երկրորդ դրանն՝ ուր լուանային զողջակէզսն: 39 Եւ ի կամարի դրանն երկու սեղանք յայս կոյս, եւ երկու սեղանք յայն կոյս. զի զենուցուն ի նմա զողջակէզսն՝ եւ զվասն մեղացն՝ եւ զվասն անգիտութեանն: 40 Եւ ընդ հարաւակողմն խողուակի ողջակիզացն ի մուտս դրանն որ հայեր ընդ հիւսւսի, երկու սեղանս որ հայեր ընդ արեւելս: Եւ ի հարաւակողմ կուսէ երկրորդի դրանն՝ հանդէպ կամարաց դրանն երկու սեղանք: Եւ ընդ արեւելս ութ սեղանք. 41 չորք սեղանք յայս կոյս, եւ չորք սեղանք յայն կոյս, հանդէպ հարաւոյ դրանն: Եւ անդ զենուցուն զգոհսն եւ զողջակէզսն՝ յանդիման ուրից սեղանոց ողջակիզացն: 42 Եւ չորք սեղանք ողջակիզացն քարեղէնք կոփածոյք. կանգնաւ եւ կիսով երկայնութիւն, եւ կանգնաւ եւ կիսով ի լայնութիւն, եւ կանգնաւ եւ կիսով ի բարձրութիւն. զի ի վերայ նոցա դիցեն զգործին՝ որով զենուցուն անդ զողջակէզսն եւ զգոհսն: 43 Եւ ծնաւստ ուղկեանս քանդակագործս ունիցին ի ներքուստ շուրջանակի: Եւ ի վերայ սեղանոյն յարկ առ ի ծածկել յանձրելոյ եւ յերաշտութենէ: 44 Եւ տարաւ զիս ի սրահն ներքին. եւ ահա երկու պատշգամբք ի ներքոյ սրահին, մի ընդ հարաւոյ դրանն որ հայեր ընդ հիւսւսի, եւ հանէր ընդ հարաւ. եւ մի ընդ հիւսւսոյ դրանն, որ հայեր ընդ հարաւ եւ հանէր ընդ հիւսւսի: 45 Եւ ասէ ցիս՝ Այս պատշգամ, որ հայի ընդ կողմանս հարաւոյ՝ քահանայիցն եղիցի որ պահեն զպահպանութիւնս տանն: 46 Եւ պատշգամն որ հայի ընդ հիւսւսի՝ քահանայիցն եղիցի որ պահեն զպահպանութիւն սեղանոյն. նոքա են որդիք Սաղովկայ՝ որ մերձենան ի դէտացոց անտի պաշտել զՏէր: 47 Եւ չափեաց զսրահն յերկայնութիւն հարեւր կանգուն, եւ ի լայնութիւն հարեւր կանգուն, զչորեւսին կողմանս նորա, եւ ի սեղան՝ յանդիման տաճարին: 48 Եւ տարաւ զիս ի կոնք տաճարին, եւ չափեաց զլայնութիւն կոնքին, ի միոջէ կողմանէ հինգ կանգուն, եւ ի միւսմէ կողմանէ հինգ կանգուն, եւ զլայնութիւն մտին՝ չորեքտասան կանգուն. եւ զխոյակս ուսոց դրան կոնքին յայս կոյս յայն կոյս՝ երիս երիս կանգունս: 49 Եւ զբարձրութիւն կոնքին քսան կանգուն. եւ զլայնութիւն նորին՝ մետասան կանգուն. եւ ընդ տասն աշտիճան ելանէին ի նա: Եւ սիւնք երկու էին աստի եւ անտի:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԽԱ.

1 Եւ տարաւ զիս ի տաճարն զորոյ չափեաց զկամարն, վեց կանգուն զլայնութիւն ի միոջէ կողմանէ եւ վեց կանգուն զերկայնութիւն կամարին ի միւսմէ կողմանէ: 2 Եւ զլայնութիւն դրանն տասն կանգուն. եւ զխոյակս կոճոց դրանն յայս կոյս յայն կոյս՝ հինգ հինգ կանգուն. եւ չափեաց զերկայնութիւն նորա քառասուն կանգուն, եւ զլայնութիւնն քսան կանգուն: 3 Եւ եմուտ ի ներքին սրահն՝ եւ չափեաց զլայնութիւն մտին երկուս կանգունս, եւ զմուտսն վեց կանգուն, եւ զխոյակս կոճոց մտիցն յայս կոյս յայն կոյս հինգ հինգ կանգուն: 4 Եւ չափեաց զերկայնութիւն դրանն՝ քառասուն կանգուն. եւ զլայնութիւնն քսան կանգուն՝ առաջի տաճարին. եւ ասէ ցիս, այս է սրբութիւն սրբութեանցն: 5 Եւ չափեաց զորմ տաճարին ի վեց կանգնոյ. եւ զլայնութիւն կողման տանն, ի չորից կանգնոց շուրջ շրջանակաւ: 6 Եւ ի կողմանէ ի կողմ երեսուն եւ երիս կանգունս կրկին: Եւ անջրպետ ի մէջ որմոց տաճարին շուրջանակի շուրջ զկողմամբքն զի լինիցի այնոցիկ որք անկանիցին զնոքաւք հայել. եւ ամենեւին մի մերձենայցեն յորմ տաճարին: 7 Եւ զլայնութիւն կողմանց վերին դրանն, ըստ առանցից կողմանց յորմոցն առ ի վերին կողմն շուրջ զտամբն. զի ընդարձակութիւն լինիցի տանն ի վերուստ եւ ի ներքուստ, որոց ելանիցենն ի վերնայարկսն, եւ ի միջնայարկացն յերրորդ յարկսն: 8 Եւ ձեղուան տանն բարձրութիւն շուրջ շրջանակաւ զանջրպետաւք կողմանցն, հաւասար ձողոյն ի վեց կանգնոյ անջրպետ մի: 9 Եւ լայնութիւն որմոյ արտաքին կողմանն ի հինգ կանգնոյ. եւ առանցք ի մէջ կողմանց տանն: 10 Եւ ի մէջ պատշգամացն ի լայնութիւն քսան կանգուն, եւ շրջանակաւ շրջանակք տանն: 11 Եւ դուրք պատշգամացն յառանցս՝ դրան միոյ ընդ հիւսւսի, եւ դուռն մի որ ընդ հարաւ. եւ լայնութիւն տեղոյն ընդարձակութեան վասն լուսոյ առանցիցն, հինգ կանգուն ի լայնութիւն շուրջանակի: 12 Եւ անջրպետ ի մէջ առանցիցն ի ծովակողմ ճանապարհին, յերկայնութիւն ութսուն կանգուն, եւ լայնութիւն որմոյն անջրպետի հինգ կանգուն, եւ երկայնութիւն նորա իննսուն

կանգուն: 13 Եւ չափեաց առաջի տանն յերկայնութիւն հարեր կանգուն եւ խորշքն եւ անջրպետք եւ որմք նոցա՝ յերկայնութիւն հարեր կանգուն: 14 եւ լայնութիւն առաջի տանն, եւ խորշքն յանդիման նորին՝ հարեր կանգուն: 15 Եւ չափեաց զերկայնութիւն անջրպետին ընդդէմ խորշիցն ի թիկանց տանն եւ զխորշսն աստի եւ անտի հարեր կանգուն յերկայնութիւն: Եւ տաճարն արտաքին եւ անկիւնքն, եւ կամարքն, 16 եւ յարկքն, եւ պատուհանքն վանդակապատքն, լուսանցոյցք շուրջ զերեքումբք վասն հայելոյ: եւ տունն՝ եւ որ զնովաւ յարկքն առ հասարակ շուրջ շրջանակաւ տախտակամած ի յատակացն մինչեւ ի պատուհանսն: եւ պատուհանք բացեալք երեքկին առ ի հայել: 17 որպէս եւ ի ներքոյ կողմանն մինչեւ յարտաքինն: Եւ ի վերայ ամենայն տանն շուրջ շրջանակաւ, եւ ի վերայ ամենայն տանն շուրջանակի ներքոյ եւ արտաքոյ, 18 քերովք քանդակեալ՝ եւ արմաւենիք. եւ արմաւենի մի ի մէջ քերովքէիցն, եւ երկու քերովքէքն հանդէպ միմեանց: միոյ քերովքէին 19 դէմքն մարդոյ՝ ի միոջէ կողմանէ արմաւենւոյն. եւ դէմք առիծու՝ ի միւսմէ կողմանէ արմաւենւոյն: եւ այսպէս քանդակեալ էր ամենայն տաճարն շուրջանակի, 20 յատակաց մինչեւ ցարկսն քերովքէք եւ արմաւենիք քանդակեալք: եւ սրբութիւնն եւ տաճարն՝ թռուցեալ 21 եւ բացեալ չորեքկուսի: Եւ դէմ յանդիման սրբութեանցն տեսիլ, 22 իբրեւ նմանութիւն փայտեղէն սեղանոյ՝ երեք կանգուն ի բարձրութիւն, եւ երկու կանգուն յերկայնութիւն, եւ երկու կանգուն ի լայնութիւն՝ եւ եղջերք ի նմա. եւ յատակքն նորա եւ որմք փայտեղէնք: Եւ ասէ ցիւս Այս է սեղան երեսաց Տեառն: 23 Եւ երկու մուտք տաճարին, եւ երկու մուտք սրբութեանցն. երկոցունց շրջանակաւ մտիցն՝ 24 երկու մուտք միոյ, եւ երկու մուտք միւսոյ դրանն: 25 եւ քանդակագործք ի վերայ նոցա: եւ ի վերայ մտից տաճարին քերովքէք եւ արմաւենիք քանդակեալք ըստ քանդակի սրբութեանցն եւ փայտակերտ ազնիւ դէմ յանդիման կամարին արտաքուստ կողմանէ: 26 եւ պատուհանք ծածուկք: Եւ չափեաց յայս կոյս յայն կոյս զյարկս կամարին, եւ զկողմանս տանն խառնեալ ընդ միմեանս:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԽԲ.

1 Եւ եհան զիս ի սրահն արտաքին ընդ արեւելս դէմ յանդիման դրանն հիւսւսոյ: եւ տարաւ զիս ի ներքս: Եւ ահա պատշգամբ հինգ առանցիւք եւ խորշիւք ընդ կողմ հիւսւսոյ. 2 հարեր կանգուն յերկայնութիւն, եւ յիսուն կանգուն ի լայնութիւն. 3 նկարեալք ըստ արինակի դրան սրահին ներքնոյ, եւ ըստ արինակի շրջանակի սեանցն սրահին արտաքնոյ. դէմ ընդ դէմ կարգեալ երեք սրահեան: 4 Եւ դէմ ընդդէմ պատշգամացն գնացք ի տասն կանգնոյ լայնութիւն, եւ հարեր կանգուն յերկայնութիւն. եւ ներգազոյն կողմ ճանապարհին կանգուն մի. եւ դրունք նոցա ընդ հիւսւսի: 5 Եւ գնացք ի վերնատունսն նոյնպէս, զի խառնեալ էին սիւնքն շրջանակաւ ի ներքուստ մինչեւ ի վեր: եւ անջրպետն նոյնպէս եւ սիւնքն շրջանակաւ, եւ անջրպետք եւ մոյթք. 6 քանզի երեքսրահեանք էին, եւ սիւնք ոչ գոյին իբրեւ զսիւնս պատշգամացն. վասն այնորիկ առանցք էին ի ներքոյ կողմանէն: եւ ի միջնայարկացն ի գետնոյ կողմանէ յիսուն: 7 Եւ լոյս արտաքուստ, որպէս եւ պատշգամք սրահին արտաքնոյ որ հային դէմ յանդիման պատշգամացն՝ որ ընդ հիւսւսոյ յերկայնութիւն յիսուն կանգուն: 8 քանզի երկայնութիւն պատշգամացն որ հայէին ի սրահն արտաքին՝ էր ի յիսուն կանգնոյ. եւ նոքա էին դէմ յանդիման միմեանց. ընդ ամենայն հարեր կանգուն: 9 Եւ դրունք պատշգամացն որ ընդ մուստ արեւելից՝ վասն մտանելոյ ընդ նոսա յարտաքին սրահին անտի. 10 ըստ լուսամտին առաջին գնացին որ ընդ կողմն հարաւոյ՝ դէմ յանդիման հարաւոյ, եւ ընդդէմ անջրպետացն, եւ հանդէպ խորշիցն: Եւ պատշգամքն, 11 եւ գնացն հանդէպ նոցուն ըստ չափոյ պատշգամացն ճանապարհին՝ որ ընդ հիւսւսի. եւ ըստ երկայնութեան նոցա՝ եւ ըստ լայնութեան նոցա՝ եւ ըստ ելից նոցա. եւ ըստ շրջանակաց նոցին, եւ ըստ լուսանցուցաց: 12 եւ ըստ մտից պատշգամացն որ ընդ հիւսւս, եւ ըստ մտից պատշգամացն որ ընդ հարաւ: եւ ըստ մտից առաջին գնացիցն առ ի զլոյսն տալոյ անջրպետութեան ձողոյն, եւ հանդէպ արեւելից գնալ ընդ նոսա: 13 Եւ ասէ ցիւս. Պատշգամք որ են ընդ հիւսւսի, եւ պատշգամք որ են ընդ հարաւ՝ հանդէպ բացատանցն, դոքա են պատշգամք սրբութեանն ուր ուտեն քահանայքն որդիքն Մաղովկայ մերձաւորք տանն, զսրբութիւն սրբութեանցն: եւ անդ դիցեն զսրբութիւն սրբութեանցն, եւ զգոհսն, եւ զվասն մեղացն, եւ զվասն անգիտութեանն. քանզի սուրբ է տեղին: 14 եւ մի որ մտցէ անդր՝ բաց ի քահանայիցն: Եւ ոչ ելանիցեն ի սրբութենէ անտի ի սրահն արտաքին. զի յամենայն ժամանակի որ մերձենան՝ սուրբ կացցեն. եւ մի

մատչիցին ի պատմութեանս իւրեանց որով պաշտօնցինս, զի սուրբ է այն: Եւ զգեցցին այլ հանդերձ յորժամ մերձենայցեն ի ժողովուրդն: 15 Եւ կատարեցաւ չափ տաճարին ներքնոյ: Եւ եհան զիս ընդ ճանապարհ դրանն որ հայեր ընդ արեւելս. եւ չափեաց զձեւ տանն շուրջանակի ըստ յարինուածոյ: 16 Եւ եկն եկաց առ հարաւային դրանն որ հայեր ընդ արեւելս, եւ չափեաց հինգ հարեր չափով ձողոյն: Եւ դարձաւ ի կողմ հիւսւսոյ: 17 Եւ չափեաց հանդէպ հիւսւսոյ, հինգ հարեր չափով ձողոյն: 18 Եւ դարձաւ ի ծովակողմն, եւ չափեաց հանդէպ ծովուն, հինգ հարեր չափով ձողոյն: 19 Եւ դարձաւ ի կողմն հարաւոյ, եւ չափեաց հանդէպ հարաւոյ հինգ հարեր չափով ձողոյն: 20 Եւ զփողոցս նորա շուրջանակի ի չորեսին կողմանսն նովին չափով: Եւ յարինեաց զնա եւ զփողոցս նորա շուրջանակի, ի հինգ հարեր կանգնոյ հանդէպ արեւելից եւ ի հինգ հարեր կանգնոյ զլայնութիւնն անջրպետել ի մէջ սրբութեանցն, եւ ի մէջ պարսպացն յարինուածոյ տաճարին:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԽԳ.

1 Եւ ած զիս ի դուռնն որ հայեր ընդ արեւելս, եւ եհան զիս ընդ այն: 2 Եւ ահա փառքն Աստուծոյ Բարայելի գային ընդ ճանապարհն արեւելից, եւ ձայն բանակին իբրեւ զձայն կրկնելոյ բազմաց. եւ երկիրն լուսաւորեցաւ ի նմանութիւն լուսաւորաց ի փառացն շուրջանակի: 3 Եւ տեսիլն զոր տեսանէի, էր ըստ տեսլեանն զոր տեսի ի ժամանակի իբրեւ մտանէի աւծանել զբաղաքն: Եւ տեսիլ կառացն զոր տեսի, էր ըստ տեսլեանն զոր տեսանէի ի վերայ Քովբար գետոյ. եւ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց: 4 Եւ փառքն Տեառն մտին ի տաճարն ընդ ճանապարհ դրանն՝ որ հայեր ընդ արեւելս: 5 Եւ համբարձ զիս հոգին եւ տարաւ զիս ի սրահն ներքին. եւ ահա լի էր փառաւք Տեառն տաճարն, եւ կայի անդ: 6 Եւ ահա ձայն ի տաճարէ անտի որ խաւսէր ընդ իս: Եւ այր մի կայր մաւտ առ իս, 7 եւ ասէ ցիս. Որդի մարդոյ՝ տեսէ՛ր գտելի աթոռոյ իմոյ, եւ գտելի հետոց ոտից իմոց. որովք բնակեցէ անուն իմ ի մէջ տանն Բարայելի յաւիտեան: Եւ մի եւս պղծեցեն տունն Բարայելի զանուն իմ սուրբ. ինքեանք եւ առաջնորդք իւրեանց պոռնկութեամբ իւրեանց, եւ սպանութեամբ իշխանացն որ ի մէջ նոցա: 8 Ի դնել ինձ զդրանդս իմ ի մէջ դրանդեաց նոցա, եւ զսեամս իմ առ սեամս նոցա: Եւ արկին զպարիսպս նեղել ընդ իս եւ ընդ նոսա. եւ պղծեցին զանուն իմ սուրբ անաւրէնութեամբ իւրեանց զոր առնէին. եւ խորտակեցից զնոսա բարկութեամբ իմով եւ սպանմամբ: 9 Գոնեայ արդ մերժեցեն զպոռնկութիւնս իւրեանց, եւ զսպանութիւնս իշխանաց նոցա յինէն. եւ բնակեցայց ի մէջ նոցա յաւիտեան: 10 Եւ դու որդի մարդոյ՝ ցոյց տանդ Բարայելի գտաճարդ, եւ դադարեցեն ի մեղաց իւրեանց, զտեսիլ դորա եւ զձեւ եւ զյարինում: 11 Եւ նոքա ընկալցին զտանջանս իւրեանց վասն ամենայնի զոր արարին: Եւ նկարեցես զտունդ եւ զպատրաստութիւնդ իւր, եւ զել եւ զմուտ դորա, եւ զկահ եւ զամենայն հրամանս դորա. եւ զամենայն արեւնս եւ զիրաւունս դորա ցուցցես նոցա. եւ գրեցես առաջի նոցա. եւ պահեցեն զամենայն իրաւունս եւ զհրամանս իմ, եւ արասցեն զնոսա: 12 Եւ նկարագիր տանն ի վերայ գլխոյ լերինն, եւ ամենայն սահմանք նորա շուրջանակի. սրբութիւն սրբութեանց են: Այս արեւն է տաճարին: 13 Եւ այս չափ սեղանոյն. կանգուն մի ի կանգնոց, եւ կանգուն մի եւ ուղուկ զոգած խորութեան նորա. եւ կանգուն մի լայնութիւն. եւ պսակ շուրջ զծնաւտիւք նորա շուրջանակի թգաւ մի: Եւ այս բարձրութիւն սեղանոյն 14 ի խորութենէ սկզբան փորուածոյն մինչեւ ի մեծ քաւութիւնն կանգունք երկուք ի ներքուստ, եւ ի լայնութիւն կանգուն մի: Եւ փոքր քաւութենէն մինչեւ ի մեծ քաւութիւնն կանգունք չորք, եւ ի լայնութիւն կանգուն մի: 15 Եւ բունն ի չորից կանգնոց. եւ ի բնէն ի վեր ցեղջերսն՝ կանգուն մի: 16 Եւ բունն յերկոտասան կանգնոյ, առ երկոտասան կանգուն ի լայնութիւն, չորեքկուսի ի չորեսին կողմանս իւր: 17 Եւ քաւութիւնն չորեքտասան կանգուն յերկայնութիւն եւ չորեքտասան կանգուն ի լայնութիւն, հասարակ ի չորեցունց կողմանց: Եւ ծնաւտքն պատուածոյք շուրջանակի պատեալ զնովաւ ի կէս կանգնոյ եւ բոլորակն նորա շուրջանակի կանգուն մի. եւ աշտիճանքն նորա ընդ արեւելս: 18 Եւ ասէ ցիս Տէր. Որդի մարդոյ՝ այսպէս ասէ Տէր Տէր. Այս հրամանք են սեղանոյն. յաւուր գործուածոյ իւրոյ մատուցանել ի վերայ նորա ողջակէզս, եւ հեղուկ առ նովաւ արին: 19 Եւ տացես քահանայիցն դէտաւցւոց որք ի զաւակէ Սաղովկայ մերձեցին առ իս՝ ասէ Տէր Տէր պաշտել զիս, զուարակ մի յանդոյ վասն մեղաց: 20 Եւ առցեն յարենէ նորա, եւ դիցեն ի վերայ չորեցունց եղջերաց սեղանոյն, եւ ի վերայ չորեցունց անկեանց քաւութեանն. եւ շուրջ զյատակաւն, եւ ցանեցեն՝ եւ քաւեցեն: 21 Եւ առցեն զզուարակն զվասն մեղացն՝

եւ այրեացի ի գատեալ տեղոջ տաճարին՝ արտաքոյ սրբութեանցն: 22 Եւ յաւուրն երկրորդի առցեն նոխագս երկուս յայծեաց անարատից վասն մեղաց, եւ քաւեսցեն զսեղանն որպէս քաւեցին զուարակաւն: 23 Եւ յետ վախճանելոյ զքաւութիւնն, մատուցեն զուարակ յարջառոց անարատ՝ եւ խոյ ի հաւտից անարատ: 24 Եւ մատուցին առաջի Տեառն, եւ ցանեսցեն ի վերայ նորա քահանայքն աղ. եւ հանցեն զնոսա յողջակէզս Տեառն: 25 Զեւթն աւր արասցեն նոխագ մի վասն մեղաց հանապազ, եւ զուարակ մի յարջառոց, եւ խոյ մի ի հաւտից անարատ արասցեն 26 զեւթն աւր, եւ քաւեսցեն զսեղանն՝ եւ սրբեսցեն զնա: Եւ կատարեսցեն զձեռս իւրեանց: 27 Եւ վախճանեսցեն զաւուրսն: Եւ եղիցի յաւրին ութերորդէ եւ անդր՝ արասցեն քահանայքն ի վերայ սեղանոյն զողջակէզս ձեր, եւ զվասն փրկութեան ձերոյ, եւ ընկալայց զձեզ ասէ Տէր Տէր:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԽԴ.

1 Եւ դարձոյց զիս ընդ ճանապարհ արտաքին դրան սրբութեանցն՝ որ հայէր յարեւելս. եւ այն էր փակեալ: 2 Եւ ասէ ցիս Տէր. Այդ դուռն փակեալ կացցէ՝ եւ մի բացցի՝ եւ մի ոք անցցէ ընդ դա, զի Տէր Աստուած Իսրայէլի մտցէ ընդ դա. եւ եղիցի փակեալ: 3 քանզի առաջնորդն իշխանն նա նստցի ի դմա ուտել հաց առաջի Տեառն, ընդ ճանապարհ կամարի դրանն մտցէ, եւ ընդ նոյն ճանապարհ ելցէ:

ԼԷ 4 Եւ տարաւ զիս ընդ ճանապարհ դրանն որ ընդ հիւսւսի, յանդիման տաճարին. տեսանէի եւ ահա փառաւք Տեառն լի էր տունն Տեառն. եւ անկայ ի վերայ երեսաց իմոց: 5 Եւ ասէ ցիս Տէր. Որդի մարդոյ, դիր ի սրտի քում, եւ տես աչաւք քովք, եւ լուր ակընջաւք քովք զամենայն ինչ գոր ես ընդ քեզ խաւսեցայց ըստ ամենայն հրամանաց տանդ Տեառն, եւ ըստ ամենայն իրաւանց դորա. եւ կարգեսցես ի սրտի քում զմուտ տանդ ըստ ամենայն ելից դորա, եւ ըստ ամենայն սրբութեանցն: 6 Եւ ասացես ցտունդ Իսրայէլի. Տուն դառնացողաց, այսպէս ասէ Տէր Տէր. Շատ լիցի ձեզ առ ամենայն անաւրէնութեամբք ձերովք տունդ Իսրայէլի. 7 մուծանել ձեզ գորդիս այլազգիս անթլփատս սրտիս՝ եւ անթլփատս մարմնով՝ լինել ի սրբութիւնս իմ եւ պղծել զնոսա, ի մատուցանել ձեզ զհացդ իմ ճարպով եւ արեամբ, եւ անցանէք զուխտիս իմով ամենայն անաւրէնութեամբք ձերովք: 8 Եւ ոչ պահեցէք զպահպանութիւնս սրբութեանց իմոց եւ կարգեցէք զնոսա պահել զպահպանութիւնս սրբութեան սրբութեանց իմոց: 9 Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Ամենայն որդի աւտարածին անթլփատ սրտիս եւ անթլփատ մարմնով մի մտցէ ի սրբութիւնս իմ. յամենայն որդոց այլազգեացն որ իցեն ի տանդ Իսրայէլի: 10 այլ եւ ղեւտացիքն որք հեռացան յինէն ի մոլորել ժողովրդանն. որ մոլորեցան յինէն զհետ խորհրդոցն իւրեանց, եւ ընկալցին ըստ անաւրէնութեանց իւրեանց: 11 Եւ եղիցին ի սրբութիւնս իմ պաշտաւնեայք բարապանք դրանց տանդ, եւ սպասաւորք տաճարիդ. նոքա զենուցուն զողջակէզս եւ զգոհս ժողովրդեանն. եւ նոքա կացցեն առաջի ժողովրդեանն լինել նոցա ի սպասաւորս: 12 փոխանակ զի էին նոքա սպասաւորք առաջի կողոցն նոցա. եւ եղև տանն Իսրայէլի այն ի տանջանս անիրաւութեան: Վասն այնորիկ ամբարձի զձեռն իմ ի վերայ նոցա ասէ Տէր Աստուած. եւ ընկալցին ըստ անաւրէնութեան իւրեանց: 13 Եւ մի մերձեսցին առ իս քահանայանալ ինձ, եւ մի հպել յամենայն սրբութիւնս որդոցն Իսրայէլի, եւ մի յամենայն սրբութիւնս սրբութեանց իմոց. եւ ընկալցին զանարգանս իւրեանց մոլորութեամբն գոր մոլորեցան: 14 Եւ կարգեսցեն զնոսա պահել զպահպանութիւնս տանն. յամենայն ի գործս նորա, եւ յամենայն ինչ գոր գործեսցեն անդ: 15 Եւ քահանայքն ղեւտացիք որդիք Սադովկայ որք պահեցին զպահպանութիւնս սրբութեանց իմոց ի մոլորել տանն Իսրայէլի յինէն, նոքա մերձեսցին առ իս պաշտել զիս. եւ կացցեն առաջի երեսաց իմոց մատուցանել ինձ զոհս եւ ճարպ եւ արիւն՝ ասէ Տէր Աստուած: 16 նոքա մտցեն ի սրբութիւնս իմ, եւ նոքա մերձեսցին ի սեղան իմ պաշտել զիս. եւ պահեսցեն զպահպանութիւնս իմ: 17 Եւ եղիցի ի մտանելն նոցա ընդ դուռն սրահին ներքնոյ, զզեցցին զպատմութեանս կտաւիս. եւ մի զզենուցուն ասուիս ի պաշտամանն իւրեանց, ի դրանէ ներքին սրահին: 18 Եւ խոյրս կտաւիս ունիցին ի գլուխս իւրեանց եւ անդրավարտիս կտաւիս յերանս իւրեանց, եւ ոչ զզենուցուն բռնութիւն: 19 Եւ յեւանելն իւրեանց յարտաքին սրահն առ ժողովուրդն, մերկասցին զպատմութեանս իւրեանց որովք պաշտիցենն. եւ դիցեն զնոսա ի սենեակն սրբութեանց, եւ զզեցցին այլ պատմութեանս. եւ մի սրբեսցեն զժողովուրդն պատմութեանաւք իւրեանց: 20 Եւ զգլուխս իւրեանց մի գերծցեն, եւ զվարսս իւրեանց մի անաւարացուցեն. ծածկելով ծածկեսցեն զգլուխս

իւրեանց: 21 Եւ զինի մի արբցեն ամենայն քահանայքն ի մտանելն իւրեանց ի ներքին սրահն: 22 Եւ զայրի, եւ զհանեալ մի առնուցուն իւրեանց ի կանայս, այլ զկոյսս ի զաւակէ տանն Իսրայէլի. եւ այրի թէ իցէ ի քահանայէ մնացեալ՝ առցեն: 23 Եւ զժողովորդն իմ ուսուցեն ընտրել ի մէջ սրբոյն եւ պղծոյն. եւ ի մէջ անարատին եւ արատաւորին: 24 Եւ ի վերայ դատաստանի արեան նոքա կացցեն քննել. զարդարութիւնս իմ արդարացուցեն, եւ զիրաւունս իմ իրաւացուցեն. եւ զաւրէնս իմ, եւ զհրամանս իմ յամենայն տաւնս պատմեսցեն եւ զշաբաթս իմ սրբեսցեն: 25 Եւ ի դի մարդոյ մի մտցեն պղծիլ. բայց թէ ի հաւր կամ ի մաւր՝ եւ յուստերս եւ ի դստերս՝ եւս յեղբար եւ ի քեռ՝ որ առն չիցէ տուեալ՝ պղծեսցին: 26 Եւ յետ սրբելոյն նորա՝ եւթն ար թուեսցէ իւր: 27 Եւ յորում աւուր մտանիցէ ի սրբութիւն սրահին ներքնոյ պաշտել ի սրբութեանն՝ մատուցանէ քաւութիւն՝ ասէ Տէր Աստուած: 28 Եւ ոչ եղիցի նոցա ժառանգութիւն, զի ես եմ նոցա ժառանգութիւն. եւ կալուածք մի տացին նոցա ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի, զի ես եմ նոցա ժառանգութիւն: 29 Եւ զգոհսն, եւ զվասն մեղացն, եւ զվասն անգիտութեանն նոքա կերիցեն. եւ ամենայն նուէրք Իսրայէլի՝ նոցա լիցին: 30 պտուղ ամենայնի եւ անդրանիկք ամենեցուն, եւ երախայրիք յամենայն պտղոց ձերոց՝ քահանայիցն եղիցի: Եւ զառաջին մուտ արդեանց ձերոց տաջիք քահանային՝ դնել արհնութիւն ի վերայ տանց ձերոց: 31 Զամենայն զմեռելոտի եւ զգազանաբէկ՝ ի թոչնոց եւ յանասնոց մի ուտիցեն քահանայքն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԽԵ.

1 Եւ ի վիճակել ձեզ զերկիրն ի ժառանգութիւն, զատուցիք պտուղ Տեառն սուրբ ի յերկրէն. քսան եւ հինգ հազար յերկայնութիւն, եւ տասն հազար ի լայնութիւն, նուիրեալ եղիցի յամենայն սահմանս նորա շուրջանակի: 2 Եւ եղիցի յայնմանէ ի սրբութիւն: հինգ հարեր առ հինգ հարեր չորեքկուսի շուրջանակի. եւ յիսուն կանգուն բացատացն շուրջանակի: 3 Եւ յայսմ չափոյ չափեսցի քսան եւ հինգ հազար յերկայնութիւն, եւ տասն հազար ի լայնութիւն: եւ ի նմա եղիցի սրբութիւն սրբութեանցն 4 նուիրեալ յերկրէն. եւ եղիցի քահանայիցն որ պաշտիցեն ի սրբութեանն, եւ այնոցիկ որ մերձենան պաշտել զՏէր: Եւ եղիցի նոցա տեղի մի զատեալ ի տուն սրբութեան իւրեանց, 5 քսան եւ հինգ հազար յերկայնութիւն, եւ տասն հազար ի լայնութիւն: Եւ դէտացուցն որ պաշտեն ի տաճարին, եղիցի ի կալուածս քաղաքի ի բնակութիւն. 6 ըստ բնակութեան քաղաքի տացես, հինգ հազար ի լայնութիւն, եւ քսան եւ հինգ հազար յերկայնութիւն ըստ երախստեաց սրբութեանցն. յամենայն տանն Իսրայէլի եղիցի: 7 Եւ առաջնորդին յայնմանէ եւ անտի երախայրիս սրբոցն ի նիստ քաղաքին յանդիման երախայրեաց սրբութեանցն, ընդդէմ բնակութեան քաղաքին ընդ կողմ ծովու. եւ ի ծովէն ընդ արեւելս. եւ երկայնութիւն ըստ միոյ վիճակաց ի սահմանացն որ ընդ ծովակողմն, եւ լայնութիւն ըստ սահմանաց երկրին որ ընդ արեւելս: 8 Եւ եղիցի նմա ի կալուածս ի մէջ Իսրայէլի: Եւ ոչ եւս բուն լիցին իշխանք որդւոցն Իսրայէլի ժողովրդեան իմում եւ զերկիրն վիճակեալ ժառանգեսցեն տունն Իսրայէլի ըստ ազգս իւրեանց:

ԼԸ 9 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Շատ լիցի ձեզ իշխանքդ Իսրայէլի. արդ ի բաց արարէք զապիրատութիւն եւ զչուտութիւն. իրաւունս եւ արդարութիւն արարէք, ի բաց մերժեցէք զբռնութիւն ի ժողովրդէնէ իմմէ՝ ասէ Տէր Աստուած: 10 Կշիռք արդար, եւ չափ արդար, եւ կապիճ արդար եղիցի չափոց ձերոց: 11 Եւ կապիճ նոյն լիցի տալոյ եւ առնոյ. տասներորդն գրուի եղիցի կապիճ. եւ տասներորդ գրուի կապիճն, կշիռ ըստ գրուին, եւ ըստ արդուին եղիցի: 12 Եւ կշիռն քսան դանգ, եւ քսան սիկո, եւ քսան եւ հինգ սիկո, եւ ի քսան եւ ի հինգ սիկո՝ եղիցի ձեզ մնաս մի: 13 Եւ այս պտուղ իցէ զոր զատանիցէք. զվեցերորդ չափոյն ի գրուէ ցորենոյ, եւ զվեցերորդ արդուի ի քոռէ զարւոյ: 14 Եւ հրաման ձիթոյ, քսեստ մի իւղոյ, տասներորդ սափորոյն. զի տասն քսեստն՝ է սափոր մի: 15 Եւ ոչխար մի ի տասն ոչխարէ, նուէրք յամենայն ազգացն Իսրայէլի. ի գոհս եւ յողջակէզս քաւութեան եւ փրկութեան ձերոյ՝ ասէ Տէր Աստուած: 16 Եւ ամենայն ժողովուրդ երկրիդ՝ տացէ զերախայրիսն ցառաջնորդս Իսրայէլի: 17 Եւ ի ձեռն առաջնորդին եղիցին ողջակէզքն՝ եւ զոհքն՝ եւ սպանդքն ի տաւնս եւ յամսագլուխս եւ ի շաբաթս. եւ յամենայն տաւնս տանդ Իսրայէլի նա մատուցէ զվասն մեղացն, եւ զգոհսն՝ եւ զողջակէզսն, եւ զվասն փրկութեանն քաւել զտունդ Իսրայէլի: 18 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած, Յառաջնում ամսեանն որ արւ մի իցէ ամսոյն, առնուցոյք զուարակ մի յանդոյ անարատ՝ քաւել զսրբութիւնն: 19 Եւ առցէ քահանայն յարենէ քաւութեանն, եւ ցանեսցէ ի վերայ սեմոց տանն, եւ ի վերայ չորեցունց անկեանց տաճարին, եւ ի վերայ սեղանոյն, եւ ի

վերայ սեմոց դրանն ներքին սրահին: 20 եւ այսպէս արասցէ, որ ար եւթն իցէ ամսոյն, յամենայն յանգետս յանցանաւորէ եւ ի տղայոց քաւել զտունն: 21 Եւ յամսեանն առաջնում, որ ար չորեքտասան իցէ ամսոյն, եղիցի ձեզ տաւնն պասէք, զեւթն ար բաղարջ կերիջիք: 22 եւ արասցէ առաջնորդն յաւուրն յայնմիկ վասն իւր՝ եւ վասն տանն՝ եւ վասն ամենայն ժողովրդեան երկրին, զուարակ մի յարջառոց վասն մեղաց: 23 եւ զեւթն ար տաւնին արասցեն ողջակէզս Տեառն, եւթն զուարակ՝ եւ եւթն խոյ. անարատ աւուր աւուր զեւթն ար. եւ վասն մեղաց նոխազ մի յայծեաց աւուր աւուր: 24 եւ զոհ եւ նաշիի գործեալ ըստ զուարակին, եւ հաց գործեալ ըստ խոյին. եւ քէստ մի եւղ ըստ հացին: 25 Եւ յամսեանն երրորդի որ ար հինգետասան իցէ ամսոյն արասցեն տաւն ըստ արինակի եւթանց աւուրց, որպէս վասն մեղացն՝ եւ վասն ողջակիզացն. եւ ըստ նաշիւոյն՝ եւ ըստ ձիթոյն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ

Գլուխ ԽԶ.

1 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած, Դուռնն որ ի ներքնում սրահին հայի ընդ արեւելս. եղիցի փակեալ զվեց աւուրսն արգոյս, եւ յաւուրն շաբաթու բացցի, եւ յաւուրն ամսագլխոցն բացցի: 2 եւ մտցէ առաջնորդն ընդ ճանապարհ կամարի դրանն արտաքնոյ, եւ կացցէ ի վերայ սեմոց դրանն. եւ արասցեն վասն նորա ողջակէզս քահանայքն. եւ զփրկութեանցն վասն նորա. եւ երկիր պագցէ ի վերայ սեմոց դրանն՝ եւ ելցէ: եւ դուռն մի փակեացի մինչեւ ցերեկոյ: 3 եւ երկիր պագանիցէ ժողովուրդ երկրին առաջի մտից դրանն յաւուր շաբաթոց՝ եւ յամսագլուխս՝ առաջի Տեառն: 4 Եւ զողջակէզսն զոր մատուցանէ Տեառն առաջնորդն յաւուր շաբաթոց, վեց որոջ անարատ՝ եւ խոյ մի անարատ: 5 եւ մաննա եփեալ առ խոյն եւ առ որոջսն եւ զոհս եւ տուրս ըստ ձեռին նորա, եւ քէստ իւղոյ ըստ հացին: 6 Եւ յաւուրն ամսամտից զուարակ մի՝ որդի պառակամար՝ անարատ. եւ վեց որոջքն եւ խոյն, անարատք եղիցին: 7 եւ նաշիի ըստ զուարակին, եւ նաշիի եւ մաննա ըստ խոյին՝ եւ ըստ որոջացն. որպէս եւ պատրաստեացի ի ձեռս իւր. եւ եւղ ըստ նաշիւոյն: 8 եւ ի մտանել առաջնորդին՝ ընդ ճանապարհ կամարի դրանն մտցէ, եւ ընդ նոյն ճանապարհ դրանն ելցէ: 9 Եւ յորժամ մտանիցէ ժողովուրդ երկրին առաջի Տեառն ի տաւնս, որ մտանիցէ ընդ ճանապարհ դրանն հիւսւոյ երկիր պագանել ելցէ ընդ ճանապարհ դրանն հարաւոյ. եւ որ մտցէ ընդ ճանապարհ դրանն հարաւոյ, ելցէ ընդ ճանապարհ դրանն հիւսւոյ. եւ մի դարձցի ընդ ճանապարհ դրանն ընդ որ եմուտ. այլ ուղորդ ընդ նոյն ելցէ: 10 եւ առաջնորդն ի մէջ նոցա, ի մտանելն նոցա՝ ընդ նոսին մտցէ, եւ ընդ ելանելն նոցա՝ ընդ նոսին ելցէ: 11 Եւ ի տաւնս եւ ի ժողովս՝ եղիցի մաննա եփեալ ըստ զուարակին, եւ մաննա ըստ խոյին եւ ըստ որոջացն, որպէս պատրաստեացի ի ձեռս նորա եւ քէստ մի իւղոյ ըստ հացին: 12 Ապա թէ առնիցէ առաջնորդն զխոստովանութեան ողջակէզս, եւ զկաման փրկութեան Տեառն. բացցէ իւր զդուռնն որ հայի ընդ արեւելս, եւ արասցէ զողջակէզս՝ եւ զվասն փրկութեանն, ըստ արինակին որպէս առնիցէ յաւուր շաբաթոցն. եւ ելցէ եւ փակեացէ զդուռնսն յետ ելանելոյն իւրոյ: 13 Եւ բուծ մի տարեւոր անարատ արասցէ յողջակէզ Տեառն, հանապազար այգուն այգուն արասցէ զայն: 14 եւ մաննա ընդ նմին այգուն այգուն, զվեցերորդ մասն չափոյն. եւ երրորդ մասն քէստի եւղ խառնեալ ի նաշիին. մաննա Տեառն՝ հրաման յաւիտենական: 15 հանապազ մատուցանիցէ զգառնն եւ զմաննայն, եւ զեւթն արասցէ այգուն այգուն ողջակէզ հանապազորդ: 16 Այսպէս ասէ Տէր Տէր. Եւ եթէ տացէ առաջնորդն պարգեւ միում յորդոց իւրոց ի ժառանգութենէ իւրմէ եղիցի այն որդոց նորա ի կալուածս ժառանգութեան: 17 Եւ եթէ տացէ պարգեւ ի ժառանգութենէ իւրմէ միում ի ծառայից իւրոց, եղիցի նմա այն մինչեւ ցտարին թողութեան, եւ ապա դարձցի անդրէն առ առաջնորդն: Բայց ժառանգութիւն որդոց նորա նոցին եղիցի: 18 Եւ մի առցէ առաջնորդն ի ժառանգութենէ ժողովրդեանն իւրոյ բռնադատել զոսսա. այլ յիւրմէ կալուածոց եւ յիւրմէ ժառանգութենէ ժառանգեցուցէ որդոց իւրոց զի մի ցրուեացի ժողովուրդ իմ ի յիւրաքանչիւր բնակութենէ: 19 Եւ տարաւ զիս ընդ ճանապարհ դրանն հարաւոյ. ի պատշգամ սրբութեանց քահանայիցն որ հայէր ընդ հիւսւսի, եւ ահա անդ տեղի գատեալ: 20 եւ ասէ ցիս, Այս է տեղի յորում եփիցեն քահանայքն զվասն անգիտութեանն՝ եւ զվասն մեղացն անդ եփեացեն եւ զմաննայն, ամենեւին մի ելանել ի սրահն արտաքին սրբել զժողովուրդն: 21 Եւ եհան զիս ի սրահն արտաքին, եւ շրջեցոյց զիս ընդ չորս կողմանս սրահին. եւ ահա գաւիթ առ գաւիթս. 22 ընդ չորս կողմանս սրահին. Գաւիթն փոքրս՝ քառասուն կանգուն երկայնութիւն եւ երեսուն կանգուն լայնութիւն. մի չափ էր

չորեցունց: 23 եւ պատշգամք շուրջանակի զչորեքումբք. եւ խոհակերոցք շինեալք ի ներքոյ պատշգամացն շուրջանակի: 24 Եւ ասէ ցիս. Այս տունք են խոհակերաց, ուր հասուցանիցեն պաշտաւնեայքն տանն զգենլիս ժողովրդեանն:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԽԷ.

ԼԹ 1 Եւ եմոյծ զիս առաջի դրան տաճարին, եւ ահա ելանէր ջուր ի ներքոյ վարագուրաց տաճարին ընդ արեւելս զի երեսք տաճարին հայէին ընդ արեւելս. եւ ջուրն հոսէր յաջմէ կողմանէ տաճարին հիսիւսոյ ի սեղանն կոյս: 2 Եւ եհան զիս ընդ ճանապարհի դրանն հիւսւսոյ, եւ շրջեցոյց զիս ընդ ճանապարհի դրանն արտաքնոյ առ դրամբն արտաքնով, որ հայէր ընդ արեւելս. եւ ահա ջուրն հոսէր յաջմէ կողմանէ: 3 Եւ իբրեւ զելս առն դէմ յանդիման, եւ չափ ի ձեռին իւրում: Եւ չափեաց հազար, չափովն՝ եւ անց ընդ ջուրն յորդութեանց: 4 եւ չափեաց հազար, չափովն՝ եւ անց ընդ ջուրն, եւ հարկանէր ջուրն մինչեւ ցերանսն: եւ չափեաց հազար, չափովն՝ եւ անց ընդ ջուրն. եւ հարկանէր ջուրն մինչեւ ցգաւտին: 5 եւ չափեաց հազար, չափովն՝ գուխսն՝ եւ ոչ կարէր անցանել զի յորդեաց ջուրն իբրեւ զյորձանս հեղեղաց ընդ որ ոչ ոք անցանիցէ: 6 Եւ ասէ ցիս, Տես որդի մարդոյ: եւ դարձոյց զիս եւ տարաւ յափն գետոյն: 7 եւ ի շրջելն անդ իմում, եւ ահա յափն գետոյն ծառատունկ բազում յոյժ յայս կոյս յայն կոյս: 8 Եւ ասէ ցիս. յարս այս որ ելանէ ի կողմ գալիլեացոց ընդ արեւելս, եւ իջանէ յԱրաբիա, եւ գայ մինչեւ ցծով ի ջուրց ելիցն, եւ բժշկեացէ զջուրս: 9 եւ եղիցի ամենայն շունչ անասնոց թքելոց. յամենայնի յորոց վերայ եկեացէ գետն՝ կենդանացին: Եւ եղիցի անդ ձուկն բազում յոյժ, զի հասեալ անդր ջրոյս այսորիկ՝ բժշկեացէ. եւ կենդանացին յորոց վերայ հասցէ գետն՝ եւ կեցցէ: 10 Եւ կացցեն ի նմա որսորդք յԵնգաղեայ մինչեւ ցԵնգաղիս. ձգանք ուռկանաց առանձինն եղիցին. եւ ձկունք նորա իբրեւ զձկունս ծովուն մեծի, եւ բազմութիւն բազում յոյժ: 11 յելս նորա՝ եւ ի դարձս նորին, եւ ի համբառնալ նորին մի սրբեացին. այլ յայլս մատնեացին: 12 Եւ առ գետովն ելցեն զափամբն յայս կոյս յայն կոյս՝ ամենայն ծառ ուտելի, եւ մի հնասցի շուրջ զնովաւ, եւ մի պակասեցի պտուղ նորա, եւ զգալարութիւն իւր յառաջագոյն արձակեացէ. զի ջուրք նորա ի սրբութեանց ելանիցեն. եւ եղիցի պտուղ նոցա ի կերակուր, եւ ելք նոցա ի բժշկութիւն:

Խ 13 Այսպէս ասէ Տէր Աստուած. Այս են սահմանք ժառանգութեան երկրին, զոր ժառանգեցուցանիցեն՝ երկոտասան ազգացն որդւոցն Իսրայէլի յաւելլուած վիճակաց: 14 եւ ժառանգեցեն զնա իւրաքանչիւր որ՝ որպէս եւ եղբայրն իւր, յոր ամբարձի զձեռն իմ տալ հարցն նոցա. եւ անկցի երկիրն այն ձեզ ի վիճակ ժառանգութեան: 15 Եւ այս են սահմանք երկրին որ ընդ կողմ հիւսւսոյ: Ի ծովէն մեծէ, որ իջանէ եւ մեկնէ ի մուտս Եղդադայ. 16 եւ Եմաթայ եւ Բերովթայ, Սաբարսիմայ. ի մէջ սահմանացն Դամասկոսի, եւ ի մէջ սահմանացն Եմաթայ՝ բնակութիւնք Աւնանայ որ են ի սահմանս Աւրանացոց: 17 Այս են սահմանք ի ծովէ ի հանգրուանէ Աւնանայ՝ սահմանք Դամասկոսի. եւ ի կողմ հիւսւսոյ ըստ հիւսւսոյ, եւ սահմանն Եմաթայ սահման հիւսւսոյ, 18 դէմ յանդիման արեւելից ի մէջ Աւրանացոցն եւ ի մէջ Դամասկոսի. ի մէջ Գաղաադացոցն եւ ի մէջ երկրին Իսրայէլի, Յորդանան մեկնէ ընդ ծովակողմ արեւելից ընդ արմաւաստանն: այս ընդ արեւելս, 19 եւ ընդ հարաւ. եւ առ հարաւով ի Թեմանայ եւ յարմաւաստանէ՝ մինչեւ ի ջուրն Մարիքովթկաղէս որ ձգի ի ծովն մեծ: Այս բաժին հարաւային՝ եւ առ հարաւով: 20 եւ սոյն բաժին ծովուն մեծի, որ որոշէ մինչեւ հանդէպ մտիցն Եմաթայ, մինչեւ ի մուտս նորին. այս ինքն են ընդ ծովակողմն Եմաթայ: 21 Եւ բաժանեցիք զերկիրն զայն նոցա, եւ ազգացն Իսրայէլի 22 արկջիք զնա ի վիճակս. ձեզ եւ եկացն, եւ պանդխտացն որ ի միջի ձերում, որք ծնան որդիս ի միջի ձերում. եւ եղիցին ձեզ իբրեւ այդրենածինք՝ ի մէջ որդւոցն Իսրայէլի. եղիցին ընդ ձեզ. կերիցեն ժառանգութեամբ ի մէջ ազգացդ Իսրայէլի: 23 Եւ եղիցին յազգ պանդխտաց ի մէջ պանդխտաց որ իցեն ի ձեզ. անդ տաջիք նոցա ժառանգութիւն՝ ասէ Տէր Աստուած:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԷԼԻ
Գլուխ ԽԸ.

1 Եւ այս են սահմանք ցեղիցն. ի սկզբանէ կողմանն հիւսւոյ ըստ կողման զառիթափին, որ գատանէ ընդ մուտս Էմաթու հանգրուանին Աւնանու. սահման Դամասկոսի առ հիւսւոյ ըստ կողման բնակութեանն Եմաթայ: Եւ եղիցի նոցա արեւելակողմ մինչեւ ի ծովակողմ՝ Դանայ բաժին մի: 2 Եւ ի սահմանաց անտի Դանայ յարեւելակողմ մինչեւ ի ծովակողմ՝ Ասերայ բաժին մի: 3 Եւ ի սահմանացն Ասերայ յարեւելից կուսէ մինչեւ ցծովակողմ՝ Նեփթաղիմայ բաժին մի: 4 Եւ ի սահմանացն Նեփթաղիմայ յարեւելից կուսէ մինչեւ ցծովակողմ՝ Մանասէի բաժին մի: 5 Եւ ի սահմանացն Մանասէի յարեւելից կուսէ մինչեւ ցծովակողմ՝ Եփրեմի բաժին մի: 6 Եւ ի սահմանացն Եփրեմի յարեւելից կուսէ մինչեւ ի ծովակողմ՝ Ռոբինի բաժին մի: 7 Եւ ի սահմանացն Ռոբինի յարեւելից կուսէ մինչեւ ցծովակողմ Յուդայի բաժին մի: 8 Եւ ի սահմանացն Յուդայի յարեւելից կողմանէ մինչեւ ցծովակողմ եւ եղեցի պտուղ նուիրաց քսան եւ հինգ հազար յերկայնութիւն, եւ տասն հազար ի լայնութիւն. իբրեւ զմի ի վիճակաց ի կողմանցն արեւելից մինչեւ ի ծովակողմն: Եւ եղիցի սուրբ ի մէջ նոցա. 9 պտուղ զոր նուիրիցեն Տեառն, յերկայնութիւն քսան եւ հինգ հազար կանգուն եւ ի լայնութիւն տասն հազար: 10 Եղիցի պտուղ սրբութեանց քահանայիցն. ընդ հարաւակողմն յերկայնութիւն քսան եւ հինգ հազար. եւ ընդ ծովակողմ ի լայնութիւն տասն հազար, եւ ընդ արեւելս ի լայնութիւն տասն հազար, եւ ընդ հիւսւակողմ յերկայնութիւն քսան եւ հինգ հազար: Եւ եղիցի սահման սրբութեանցն ի միջի նոցա, 11 քահանայիցն սրբեցելոց որդւոցն Սաղովկայ, որք պահեն զպահպանութիւնս տանն Տեառն. որք ոչ մուրրեցան ի մուրրութիւն որդւոցն Իսրայէլի՝ որպէս մուրրեցան ղէւտացիքն: 12 Եւ եղիցի նոցա պտուղ տուեալ ի պտղոյ երկրին սրբութիւն սրբութեանցն, ի սահմանաց ղէւտացւոցն. 13 եւ ղէւտացւոցն որ զհետ սահմանաց քահանայիցն, եղիցի յերկայնութիւն քսան եւ հինգ հազար՝ եւ ի լայնութիւն տասն հազար: 14 Ոչ վաճառեցի ի նոցանէն, եւ ոչ չափեցի, եւ ոչ առցի առաջին արդեանց երկրին. զի սրբութիւն Տեառն է: 15 Բայց հինգ հազարն աւելորդ լայնութեամբ առ քսան եւ հինգ հազարին, պատուար արտաքոյ քաղաքին լինիցի ի բնակութիւն եւ յարձակավայրս նորին. եւ եղիցի քաղաքն ի միջի նորա: 16 Եւ այս է չափ նորա. ի կողմանէ հիւսւոյ՝ չորք հազար եւ հինգ հարեր. եւ ի կողմանէ հարաւոյ՝ չորք հազար եւ հինգ հարեր. եւ ի կողմանէ արեւելից՝ չորք հազար եւ հինգ հարեր. եւ ի կողմանէ ծովուն չորք հազար եւ հինգ հարեր: 17 Եւ եղիցի բացատ քաղաքին ընդ հիւսւսի՝ երկերիւր եւ յիսուն. եւ ընդ հարաւ երկերիւր եւ յիսուն. եւ ընդ արեւելս երկերիւր եւ յիսուն. եւ ընդ ծով՝ երկերիւր եւ յիսուն: 18 Եւ աւելորդ երկայնութեանն մերձ առ երախայրեաւք սրբութեանցն տասն հազար ընդ արեւելս, եւ տասն հազար ընդ ծով: Եւ եղիցին երախայրիք ի սրբութեանն. եւ եղիցին արդիւնք նորա ի հաց գործաւորի քաղաքին. 19 եւ գործաւորք քաղաքին գործեցեն զնա ամենայն ցեղիցն Իսրայէլի: 20 Եւ ամենայն պտուղ քսան եւ հինգ հազար՝ առ քսան եւ հինգ հազար. չորեքնուսի գատանիջիք զպտուղ սրբութեանն ի բնակութենէ քաղաքին: 21 Եւ աւելորդ նորուն՝ զլիսաւորին եղիցի. եւ անտի ի պտուղ սրբութեան, եւ ի նիստ քաղաքին յանդիման նորին, քսան եւ հինգ հազար յերկայնութիւն՝ մինչեւ ի սահմանս արեւելից կողմանն: Եւ ի ծովակողմ ղէմ յանդիման նմին, քսան եւ հինգ հազար մինչեւ ի սահմանս ծովակողմանն մերձ առ վիճակ զլիսաւորին: Եւ եղիցի պտուղ սրբութեանցն, եւ սրբութիւն տաճարին ի մէջ նորա: 22 Եւ ժառանգութիւն ղէւտացւոցն: Եւ ի բնակութենէ քաղաքին միջոցն զլիսաւորացն եղիցի. եւ ի մէջ սահմանացն Յուդայ. եւ ի մէջ սահմանացն Բենիամինի՝ զլիսաւորին եղիցի: 23 Եւ աւելորդ ցեղիցն՝ ի կողմանցն արեւելից մինչեւ ցծովակողմ Բենիամինի բաժին մի: 24 Եւ ի սահմանացն Բենիամինի՝ ի կողմանցն արեւելից մինչեւ ի ծովակողմ Շմաւոնի բաժին մի: 25 Եւ ի սահմանացն Շմաւոնի ի կողմանցն արեւելից մինչեւ ի ծովակողմ Իսաքարայ բաժին մի: 26 Եւ ի սահմանացն Իսաքարայ ի կողմանցն արեւելից մինչեւ ցծովակողմն Զաբուլոնի՝ բաժին մի: 27 Եւ ի սահմանացն Զաբուլոնի ի կողմանցն արեւելից մինչեւ ի ծովակողմ Գադայ բաժին մի: 28 Եւ ի սահմանացն Գադայ մինչեւ ցհարաւ եղիցի սահմանք նորա՝ ի Թեմանայ եւ ի ջրոցն Ռաբովթկաղէս՝ ժառանգութիւն մի մինչեւ ցծովն մեծ: 29 Այս երկիր է զոր բաժանիցէք վիճակաւ ազգացն Իսրայէլի. եւ այս բաժինք նոցա ասէ Տէր Աստուած: 30 Եւ այս էլամուտ քաղաքին. ընդ կողմ հիւսւոյ չորք հազար եւ հինգ հարեր չափովն: 31 Եւ դրունք քաղաքին ըստ անուանց ազգացն Իսրայէլի: դրունք երեք ընդ կողմ հիւսւոյ. դուն մի Ռոբինի, եւ դուն մի Յուդայ, եւ դուն մի Ղեւեայ: 32 Եւ ընդ կողմ արեւելից չորք հազարք՝ եւ հինգ հարեր չափովն: Եւ դրունք երեք՝ դուն մի Յովսեփայ, եւ դուն մի Բենիամինի, եւ դուն մի Դանայ: 33 Եւ ընդ կողմ հարաւոյ չորք հազարք՝ եւ հինգ հարեր չափովն. Եւ դրունք երեք. դուն մի Շմաւոնի, եւ դուն մի Իսաքարայ, եւ դուն մի Զաբուլոնի: 34 Եւ ընդ կողմն ծովու չորք հազար եւ հինգ հարեր չափովն. Եւ դրունք երեք. դուն մի

Գաղայ, եւ դուռն մի Ասերայ, եւ դուռն մի Նեփթաղիմայ: 35 Շուրջ շուրջանակաւ ութուտասն հազար. եւ անուն քաղաքին յորմէ հետէ եղիցի անդ տէր տէր, եղիցի անուն նորա:

ԿԱՏԱՐԵՅԱԻ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆՆ ԵԶԵԿԻԵԼԻ:

[Մահ Եզեկիելի մարգարէի]

Էր որդի Բուզ. ի քահանայից եւ գնաց գերի յերկիրն Քաղդէացոց, եւ բազումս մարգարեացաւ հրէիցն, եւ ետ ժողովրդեանն նշան, զի տեսցեն զգետն Քովբար, եւ յորժամ պակասեսցի՝ մնացեն մանգաղոյն աւերածոյ. եւ յորժամ լցցի եւ մեծացի՝ յԵրուսաղէմ դարձցին, զի առ ափն Քովբարա բնակէր, եւ զբազումս ժողովեաց անդ՝ մինչեւ երկեան քաղդէացիքն թէ ապաստամբէ, եւ յարեան ի վերայ՝ սպանանել գնա, եւ դադարեցոյց զջուրն՝ զի փրկեսցին, եւ որ ի վերայ յարուցեալ էին՝ յայնկոյս մնացին. եւ որ յանդգնեցան անցանել՝ ընգղմեցան, իսկ սա աղաւթիւք ի ձկանց կերակուր յոյժ եհան. եւ որոց պակասէին ի կենաց՝ կենդանացոյց. եւ զհեթանոսքն որ գային ի վերայ ժողովրդեանն հարկանել զնոսա՝ նշանաւք զարհուրեցոյց եւ փախստական արար. եւ նշանաւք ոսկերաց մեռելոցն հաւատացոյց զհրեայսն՝ եթէ կա նոցա յոյս յայսմ եւ ի հանդերձեալն:

Սա իսկ իբրեւ զՄովսէս ետես զաւրինակ տաճարին, պարիսպ ընդարձակ՝ որպէս ասաց Դանիէլ զի շինելոց էր: Սա դատէր ի Բաբելոն գտոհմն Դանա եւ Գաղա, զի մեղանչէին Աստուծոյ եւ հալածէին զաւրինապահսն. եւ արար նոցա նշան մեծ՝ յորժամ աւճք գային մանկունք եւ ամենայն անասունք նոցա եւ յառաջագոյն ասաց եթէ վասն նոցա ոչ դարձ[ց]ի ժողովուրդն ի քաղաքն իւրեանց, այլ ի Միդք լինին մինչեւ ցկատարումն չարեաց նոցա: Եւ ինքն ի նոցանէ մեռաւ, զի հակառակ էր նոցա զամենայն աւուրս կենաց իւրոց, եւ եսպան գնա իշխան ժողովրդեանն Բարայէլի անդ, զի յանդիմանէր գնա վասն զի երկիր եպագ կոռցն. եւ թաղեաց գնա ժողովուրդն յագարակն Մէթուրէ, ի գեղն Արփաքսաղա հարն Աբրահամու. եւ է գերեզմանն այն այր կրկին, զի Աբրահամ նման նմա շինեց ի Քեբրովն գերեզման Սառայի. եւ կրկին ասի, զի ծածուկ է եւ լայն. եւ երկուս տունս վերոյ եւ ներքոյ, եւ է ի վիմի փորեալ:

Սա մարգարեացաւ քսան ամ, եւ էր յառաջ քան զգալուստն Քրիստոսի ՆՀԷ ամ. եւ Քրիստոսի փառք. ամէն:

Ե. [ՄԱՀ] ԵԶԵԿԻԵԼ[Ի]

Եզեկիէլ մարգարէ. սա էր ի Կարիաթարա ի քահանայիցն. եւ մեռաւ յերկիրն քաղդէացոցն յետ գերութեանն: Սա շատ մարգարեացաւ վասն ժողովրդեան որ ի Հրէաստանի. եւ սպան գնա առաջնորդ ամենայն ժողովրդեանն Բարայէլի. յանդիմանել վասն կռապաշտութեանն. եւ թաղեցին գնա յագարակին որ կոչէր Մաւորա. ի գերեզմանին Սեմայ եւ Արփաքսաղայ հարցն Աբրահամու: Եւ էր գերեզմանն այր կրկին. եւ Աբրահամ ի Քեբրոն ըստ նմանութեան նորա արար զգերեզման Սառայի. եւ կրկին ասի վասն զի շրջանակաւ է. եւ ի ծածուկ ներքնատուն եւ վերնատուն. եւ ի յերկրի ի վիմէ ծածկեալ: Այս մարգարէ ետ նշան ժողովրդեանն ուշ ունել ի Քոբար գետն, զի յորժամ նուազեսցէ գուշակէ զաւերածոյն. մինչեւ ի վաղջան երկրի. եւ յորժամ դադարեսցէ գերանդի բարկութեանն Աստուծոյ որ յաւերն Երուսաղէմի. եւ յարիցէ գետն. դարձեալ լինել զելսն յԵրուսաղէմ, քանզի անդ բնակեալ էր սուրբն ի սահմանսն. եւ բազումք յաւրինապահացն ընդ նմա շրջէին: Եւ երբեմն վասն բազմութեանն որ էր ընդ նմա երկուցեալ քաղդէացոցն. յապստամբութենէ եբրայեցոցն. հասին ի վերա նոցա սպանանել զնոսա. եւ հրաման ետ մարգարէն բաժանել ջուրցն, զի փախիցեն յայնկոյս. եւ ի թշնամեացն որք իշխեցինն հալածել զնոսա, ընկղմեցան: Սա ի ձեռն աղաւթից ի ժամանակի սովոյն առատութիւն յինքնամատոյց կերակրոց շնորհեաց ի ձկանց. եւ բազում թալկացելոց կենս յԱստուծոյ տալ աղաչեաց: Այս Եզեկիէլ ի կորնչել ժողովրդենն ի թշնամեացն. մատեաւ առաջնորդ ժողովրդենն քաղդէացոց. եւ նշան խաւարի արարեալ ի վերա նոցա եւ դադարեցոյց զպատերազմողսն. զարհուրեցուցեալ զնոսա յերկնից. յայնժամ ասէ Բարայէլ. կորեաւ յոյս մեր եւ մեռաք. եւ նշանաւ մեռեալ ոսկերացն հաւատացոյց զ զնոսա. եթէ կա յոյս ժողովրդեանն հանդերձել. եւ աստ եւ անդ. Սա ի Բաբելոն էր. եւ ցուցանէր ժողովրդենն Բարայէլի գոր ինչ յԵրուսաղէմի տաճարին

գործէին. Սա յաբշտակեցաւ անդուստ եւ եկն յԵրուսաղէմ ի նմին ժամու ի յանդիմանութիւն անհաւատիցն: Սա իբրեւ զՄուսէս ետես զաւրինակ տաճարն եւ զպարիսպն եւ զդուռն, ընդ որ Տէրն մտցէ եւ ելցէ. եղիցի դուռնն փակեալ եւ ի նա յուսացին ամենայն հեթանոսք: Սա դատեցաւ ի Բաբելոն զցեղն Դանա եւ Գադա, վասն զի ամբարշտէին ի Տէր հալածելով զաւրինապահսն. եւ արար նշանս մեծ, քանզի աւժք ծախէին զտղայս նոցա եւ զանասունս վասն ամբարշտութեան նոցա. եւ յառաջագոյն ասաց եթէ վասն նոցա ոչ դարձցի ժողովուրդն յերկիր իւրեանց, այլ ի Բաբելոնի լիցի մինչ ի վաղջան ամբարշտութեան նոցա. եւ ի նոցանէ էր որ սպան զնա, քանզի հակառակ կային նմա զամենայն աւուրս կենաց իւրոց:

Վախճան Հին կտակարանաց: